

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 10. ledna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Sliby — chyby.

Každý Čech, kterému aspoň trochu záleží na právech našeho národa, má bedlivě srovnávat chlubivé sliby radikálních pokrokových kandidátů poslaneckví z r. 1911 s nynějším výsledkem. Sliby se slibovaly, blázní se radovali. Čím byl znatelnější odklon od politiky konservativní, čím hustější střely se sypaly na rozváznou politiku konservativní, tím více se prohrávalo jak ve Vídni tak v Praze.

Kdo s radikálními křiklouny nesouhlasil, hned byl označen za byrokrata nebo klerikála. Ale právě radikální vítězové prozrazovali tak často povahu zajetí, když do nich vjel strach o mandáty! Čeští radikálové projevíli soustavou houževnatost pouze v boji proti »klerikalismu«, čili vlastně v pohodlném bičování katolického lidu českého. Jinak však zrazovali i svá hesla nejoslnivější. Volalo se, jak se vymůže české státní právo, ale zatím lvové spokojují se různými almužnami pro některé okresy; oposice a obstrukce dělá se hlavně proto, aby se prodala za subvence, poskytované od vlády živořícím podnikům. A zatím co čeští lvové ze strachu před ztrátou poslaneckých diet povolovali rozpočty, Němci uplatňují prakticky proti čes. státnímu právu »Deutschböhmen.« A vrchol všeho — komisariát za vlády pokroku, kdy ve Vídni nezasedá ani jeden poslanec české strany křesť. sociální a kdy máme zemského poslance jen jediného. »Klerikálové« čeští tedy nemohli v našem království pokrokářům vůbec nic zkaziti. A přece takové konce!

Krakovská »Nowa Reforma« 30. října m. r. napsala (a »Čas« 4. listop. m. r. po ní opakuje) říznou kritiku zavedení komisariátu a českých zástupců: »Celé silné strany parlamentní — mezi nimi i značná část Čechů, jichž se provedené absolutistické pokusy přímo týkají — pomáhají vládě, aby nebyla připuštěna diskuse ani o porušení konstituce a právních základů samého parlamentu! Před našima očima lidový parlament sám sobě kope hrob, sám si

FEUILLETON.

Troji štědrý večer.

Z chorvatštiny: Jan Al. Veselý.

I.

Štědrý večer na jihu! Štědrý večer plný květů i slunečního jasu! Přes mírnou hladinu moře vlaje dech jižního vánku a unášeje s sebou vůni pozdních růží, vrhá ji na balvany krásné, bílé villy. Ona stojí na zeleném vrcholku a svými štíhlými, mnohými sloupy podobá se chrámu, v němž bohové kdysi žili.

Dlouho stála osamocená v objetí pinii jako tichá nevěsta. Než nyní otevřela se opět její okna, jimiž prozařuje světlo mnohých svíců jako jas šťastných očí. Nyní opět usídlilo se v ní světlo i štěstí — mladost a spokojenost!

Do noci linou se zvuky i plné akordy klavíru a s nimi ženský hlas, plný citu, plný teploty, plný mladosti, — který plakal a smál se zároveň. Jako měkká křídla racků snášela se dolů její píseň, níže i nížeji na břeh i zanikala v mihajících se vlnách.

Nastalo ticho! Dva okamžiky, jakoby celý svět pod silou umění odumřel. Avšak jen na okamžik, a ihned v zápětí zaburácí bouře oduševnění, i volání i tleskot se mísí se zvukem pohárů plných šampaňského.

Svatá noc; noc noci; noc smutného štěstí obestřaná silněji a silněji svým temným závojem dům štěstí — i naslouchá výstřelkům bouřného života, jenž v domě bují a víří; nedbá na sladké tajemství i svatost oné noci.

Jen jedna vzdálila se od druhých, jen jedna, již dotkla se štědrovečerní noci — ona je samotná. Na terase sama sní v jednoduché bílé říze jako zabloudivší vložka sněhová v měkkém dálém bohatém jihu. Proč roztrhla věnec z růží, proč uprchla před plání a veselou?

Myšl její letí k severu. Letí přes moře i hory; přes Alpy, které pozdravují svatou noc, obestřenou

na své rakvi přidržuje víko, aby snad nespadlo, a nejsilnější jeho politická strana — sociálně demokratická — mlčí a nevolá na poplach, že se řítí základy konstitučního státu... Konstituce přestala žít v myslích obyvatelstva.

Když na Moravě náš dr. Koudela na místo radikálních výkřiků tiše vypracoval finanční plán na sanaci zemských financí, zahájena byla proti němu — za vedení semity dra Stránského pustá štvance, soc. demokraté vytloukli v místnosti křesť. soc. klubu v zemském domě okna, dr. Stránský a soc. demokrat Vaněk spojili se proti Koudelovi s Němci. »My sanovat nebudeme!« rozhlašovala na všechny strany majestátně radikální aliance. Zatím zemské dluhy ve vši tichosti dostoupily výše 150 mil. K. Na potřeby řádného hospodářství zemského pro rok 1914 nedostávalo se jen — 18 milionů. A při tom slibovali ke všemu demagogové učitelstvu hory doly.

Nyní tedy nastala chvíle, kdy měli sanovat pokrokář Stránský, agrárník Staněk a soc. demokrat Tusar. Páni však dokázali své triumfy a pracovní schopnost pouze tím, že za jásavých fanfár a za nepřírozených konpromisů vyrvali katolíkům řadu mandátů. Ještě ve vánočním čísle »Mor. Novin« liboval si Staněk agrárně-soc. demokratickou alianci, ač stál nad propastí. Staněk zmařil v červenci svou obstrukci v parlamentě projednání malého finančního plánu, z něhož měly Čechy a Morava dostati své údíly. Co zaleží na poplatnictvu? Jen když vyžebal 195.000 K na svou živořící motouzárnou!

Ale nad uzdravením finanční choroby stanuli radikální vůdcové tak bezradně, až budili u vídeňské vlády tichou soustrast. Dobře napsaly liberální »Mor. Listy«, že radikálnímu, moravskému bloku na řádné úpravě nezáleží a že by se rád zbavil povinnosti zodpovědnosti. Dle téhož listu v bloku »rozhodují stále ohledy demagogicko-agitační... Moravský blok nabubřelými frázemi poštal lid proti věcné, rozumné práci tak, že se dnes sám bojí čerta, kterého maloval na stěnu. Lid přirozeně se bude velmi podivně dívat, až objeví se sa-

překrásnou bělostí sněhovou, v něžné písni: »Narodil se Kristus Pán...«

Dál i dále letí její myšlenky i tužby, dokud nezastaví se kdesi na vrcholku u klidného domu pod znamením kříže!

Annunciáto! Ty svěťice čistá!

Bílé snoubenky Kristovy jdou na půlnoční. Stromoví holé, bez listů, jedle i břízy pokryty jsou svátečním, sněhovým rouchem a ověnceny jasnými korunami. Sklánějíce se pod úder vichřice klaní se, když ze zdi kláštera odpovídá pozdrav:

Annunciáto! Ty svěťice čistá!

Sníhka náhle sebou trhla i zakryla se za větvo-
ví oranžů i palem na terase — zaslechla na blízku hlasy, tichý vášnivý šepot — rozuměla každému slovu i nemohla zůstatví svůj nedobrovolný úkryt.

„Moje! Sladká, nejmilejší moje! Ty musíš, ty, budeš mojí ženou! Co se ptám na vše ostatní, na postavení, právo? — Tvoje umění je jako koruna královny — tvoje krása činí tebe vyvýšenější nad hermelín každé carevny! Ty — ty!...“

Milostná slova zmírala ve šťastném šepotu — v bouři, která nastala pod úder nepokojného jižního vichru. Vítr vrhal na břech vlny silou svojí a hnál je přes nábreží až k piním i domu plného štěstí, až se ve svých základech, jakoby od nějakého strachu, náhle zachvěl.

„Ha — ha!“ zahučely vlny. „Ha — ha, mužská přísaha! — Bezpočtu je jako lístky růže, s kterými si pohráváme — zapomenou na ni, sotva ji proslovili!...“

Krásná, hrdá dívka nerozumí tomu výsměchu i šepotu vln — ale rozumí jim ona druhá — osamocená — ona sněžná vložka porozuměla jim... i modlí se a chvěje nad osudem milované sestry — chvěje se nad hrdým, ale přebouřlivým srdcem! —

II.

Štědrovečerní noc — opět štědrovečerní noc. Nad malou a přítulnou dědinou sněží i něžně vznášejí

nační plán ve své nahotě, a tam uvidí mimo několika málo nepatrných cukrátek t. zv. sociálních daní, ty položky, proti kterým byl po pětlet harangován a proti kterým volil kandidáty z blokovanych stran... bude-li věc pokroková poškozena, tak padne vina jen a jediné na vůdce a machry blokové, kteří snažili se uštvaťi každého pokrokového člověka proto, že v barnumském počínání si blokové agitace viděl šílenství.

Když se na obzoru jevíly známky komisariátu na Moravě, Staněk nabízel své služby ovšem za průvodu barnumských floskulí — vládě V červenci po volbě zemského výboru liboval si Tusar, že většina výboru jest naprosto pokroková, ale nyní uhýbá a zalhává, když se vytýká, proč se nepostaral radikální blok o svolání zemského sněmu, o jehož zasedání usilovali vlivní našinci houževnatě

Cestu komisariátu upravovala pokroková klika tím, že z nepřítelů zášti proti organizovanému českému katolíkům volala c. k. vládu na zemského hejtmana. Posl. Tusar sám se podílel, když na soc. dem. sjezdu v Praze prohlásil, že vinu na nesvolání sněmu má mimo vládu — zemský výbor (ze 4 přisedících jsou tam tři radikálové)

A v tom bác! Při bezradnosti radikálů pojednou použito nouzového práva: zemskému výboru bylo uděleno císařským patentem právo vybíratí zemské přírázky v dosavadní výši. Takové vysvědčení dala vláda lidem, kteří na zhoubu země volali, že sanovat nebudou — tak také dokázala žebravým subvenčníkům, jak se jich bojí Tedy po všech rytířských heslech papírových junáků komisariát na pochodu i do Moravy — kdy se vláda třese před hrstkou poslanců rusínských a italských. Pokrokové sliby — největší chyby.

Vyrovnejte nedoplatky za

„Obnovu“ a „Časové úvahy“.

se čar vánoční noci. Když vichřice zaburácí, chvěje se i dědina i blízky les; nyní však všude vládne mír jakoby od únavy i pod tíhou sněhu.

Mír, ticho — zamlklost! Jen chvillemi mihne se nad vysokým kopcem mihotavé světlo železničního vlaku, jenž unáší s sebou šťastné i nešťastné. — I ony, kteří v náruč svých milých spěchají, i ony, kteří jsou chudáci bez přístřeší. Ubožáci, bez přístřeší — černá obluda osudu podobná vleče je s sebou bez odpočinku, bez ustání. Z údolí pozdravují je nesčetná malá, přítulná světla, která jakoby každým malým okénkem skromných chaloupek na ně volala: „Rozsvěcujete i vy vánoční stromek? Záhí i vaše oči od štěstí jako oči nevinných dítek?“

Z kláštera Annunciáty zaznívají zvuky vánočních zvonů, spouštějí se dolů do doliny jako čisté a jasné stříbrné kapky, jako čisté perly hvězdnatou nocí.

Nad klášterem bílých sester vznášel se anděl vánoční — i mihot křídél jejich jakoby šepotal: „Všem na zemi pokoj, radost!“ Než v kláštere nachází se ještě někdo, jemuž přináší mnohem větší, opravdovější i velevznešenější mír. Smrtonosný genius déle než týden již krouží nad klášterem a s rozpiatými rukama čeká, aby doprovodil bílou růži tamo nahoru — sestru Candidu!...

Leč déle než týden zápasí její mladý život se smrtí! Sotva čeká, aby její čistá, nevinná duše přetrhla okovy pozemského života i vznesla se vzhůru k nebi, po kterém tolik touží. Avšak ona nemůže — ona nesmí zemřít, poněvadž ji hledá nyní druhá duše rozervaná, nemocná duše, které ona právě cestu k nebi ukázati musí.

Kolikráte zaletí její myšlenky k sestře daleko — daleko, ale pokaždé zastaví se pod okny i jako těžké mhy uváznou, a tu nemocná se zimnicně horečnými očima i třesoucíma se rukama prosí: „Pane, Pane, veď ji k Sobě!“

A dnes je štědrovečerní noc. Před chudobným, úzkým lůžkem mihotá se několik svíček na malé

Naším čtenářům. Konečně se nám podařilo za značných obtíží technických vypraviti v tomto roce první číslo. Zajisté nám vážení příznivci prominou, není-li úprava bezvadná. Byli jsme rádi, že číslo mohlo býti dohotoveno aspoň tímto způsobem. Rozumí se, že textová část jest dosti kusá a že jsme musili vynechati celou řadu insertů starších i těch, které byly objednány k novému roku. Výběr jsme musili poříditi výhradně tak, aby se co nejsnadněji vše vedle sebe umístilo. Proto vynechání insertů zvláště větších není známkou zámyslného opomenutí. Situace však poskytuje naději, že list náš v příštích týdnech již bude vycházeti v pravidelnou dobu a že se věnuje náležitý zřetel jak dopisovatelům tak inserentům. Prosíme všechny p. t. přátele za přízeň další. Račte nám zjednávatí další příznivce! Ovšem není ani potřebí připomínati, že to, co kritickými poměry zmeškáno, list uhradí, až zavládnou v tiskárně pravidelné poměry. — Redakce a administrace „Obnovy.“

Kulturní jiskry.

Moderní hospodaření. Prý pouze až po porážce klerikalismu národ hospodářsky zmohutní. A už to začíná — jenže zatím nejvýš ve prospěch židů. Na př. agrárníci hlasovali proti daním z přepychu a pak pro premie velkohlouvarů. Z 1434 velkohlouvarů, jimž dává stát ročně 30 mil. K, jest pouze 32 družstevních. — Za vlády strany konservativní najmulí rolníci ve Starém Městě u Uher. Hradiště městské pozemky. Část však těch pozemků okolo cukrovaru žida Maye pronajalo rolnictvo tomuto cukrovaru, aby bylo umožněno skládání řepy. Za měřici platil May o 7 K více, než co platilo rolnictvo městu, z čehož měli užitek malorolníci. Nyní vsak pokrokový starosta Beneš se svými druhy na radnici odhlasoval, že rolnictvo pronajaté pozemky nesmí dávat do podnájmu. Tím chtějí prospěti pokrokaři Mayovi, kterému jsou pozemky od města slíbeny, na účet malorolníků. Ovšem bude za ně platiti nájemné menší. — Ve Vyškově trvala od r. 1898 gymnasijní Matice. Měla vydržovat gymnasium až do jeho sestátnění. R. 1911 obdržela Matice vyškovská od ministerstva 38 889 K. Leč téhož roku vydáno z matičního jmění (sebraného ode všech poplatníků) 5.000 K pokrokovým „Vyškovským Novinám.“ Nyní tatáž Matice dala vyškovskému Sokolu 17.000 K na spolkový dům, chudým studentům na podporu však 500 K. Zadlužené město ke všemu dalo pozemek na stavbu Sokolovny zdarma. — Kolportér rudých listů Kincel v Brně zřídil kroužek strádálů a sebral od dělníků velmi značné obnosy. Chudí soudruzi si nevěšili, že žije Kincel jako kavalír. Před Novým rokem mělo býti jmění 4.000 K strádálům rozděleno. Zatím však Kincel naračil zvláštní plán. Vrazil k němu do hostince

jedličce; zápach jedle i svíček mísí se s vůní různých léků — a nemocná poslouchá — poslouchá s široce rozevřenýma očima, křečovitě tisknouc na hrudi malý křížek i naslouchá, kdy její srdce naposledy zabuší.

V kostele klečí bílé sestry i pějí svaté vánoční písně. Bílá i čistá i neposkvřměná družina. Vůně i oblaky kadidla ovíjejí se okolo jejich čistých čel jako jemné koruny ozářené světlem sterých svíci.

„Slyš — slyš — matko představená, což neslyšíte? Já ji slyším z dálky, jak přichází.“ — — —

Venku začal buráceti víchr. Představená utírá nemocné spocené čelo, těšíc ji: „Upokoj se, dítě moje, Kristus je to, který tebe zve, a ty slyšíš hlas jeho!“ — — — Nemocná se utíší šeptajíc: „Kriste, já ráda půjdu.“ — — —

Vichřice zuří silněji a silněji, avšak přehlušují ji zvuky varhan i „Gloria in excelsis!“ . . . Nemocná tiše odpočívala, jen chvílkami vyhublými prsty přejela pokrývkou, jakoby něco hledala. — V kostele nastalo ticho. — I vichřice ustala ve svém běsu, jakoby se skláněla před Nejsv. Svátostí v rukou kněze, i sněhové vločky neslyšitelně i zbožně spouštěly se dolů kol kostelních oken.

A opět se nemocná pozvedla. „Slyš! Slyš! Což neslyšíte? Ona přichází!“ . . . Tentokrát její umírající ucho dobře slyšelo. Jemné zvuky zvonků zavzněly sněžnou nocí, a okamžik na to zastavily saně před hlavními vraty. — Celým domem zavzní ostré zvonění. — Nemocná povzdychne z bluboka, jakoby se jí ulehčilo! Ještě jednou otevrou se její oči, v nichž zazáří celý jas štědrovečerní noci, a potom schýlí se mírně i spokojeně.

„Kriste, hle, jdu k Tobě.“ — Buď to ona řekla, anebo to byl vzlet duše k nebi — — — Přitomní pocítili teplý, něžný dech — který za krátko ustal. — — —

* * *

posel, který vyděšeně sdělil, že se do Kinclova bytu vloupali zloději — takže všechny peníze připravené na rozdělení jsou pryč. Leč úřady byly jaksi nedůvěřivé, šly po stopách vinníka, které vedly do — bytu Kinclova. Sběratel Kincel, když mu již koudel hořela nad hlavou, předsel vyšetřování tím, že se oběsil. — V následujících dnech nato oznámil tisk, že se rozejel do Ameriky soudruh Ondráček, zapomenuv se čkati na revisi spolkové pokladny, kterou řídil. Soudruzi, kteří do kasy platili na vyvlastňovatele Ondráčka, budou na něj jistě dlouho vzpomínati. — Po velikém úpadku soc. demokratické sklárny v Albi zvěstují noviny krach rudé sklárny v Coiry-lu-Roi. Ačkoli sklárna obdržela od francouzské ochotné vlády po třikrát subvenci po 170.000 fr., nemohla se tato »svěpomoc« ani umělým znásobem udržeti pro byrokratickou, odstrašující mudou správu a nedbalost dělnictva. — Na jmění »Dělnického potravního družstva« soc. demokratického v Benátské byl uvalen 4. t. m. konkurs. V Petrohradu za pokrokové vlády jest se v rozpočtu na r. 1914 schodek 362.052 K, který bude muset sto procentní přirážkou a půjčkou v cel. 66.572 K. Schodek dle dovedení situace ohodně se zvýší; na př. »Město na »Městem domě« r. 1912 obnášela 20.415 K, a na rok jest rozpočtena pouze ztráta 310.000 K.

O významu katolicismu pro Poláky odpověděl na adresu polských a českých pokrokařů velice trefně nejpopulárnější polský list »Slowo Polskie«: Čechům neujde žádná příležitost, aby si neudělali reklamu; protestují neb aspoň označují své stanovisko ve věcech, po kterých jim vlastně nic není (Slowo Polskie naráží tu na kyjevský proces) a kde se po jejich názorech nikdo neptá. Nevadí to konečně, neboť národní reklama podobného rázu může být užitečná a může se vyplatiti a Češi umějí svůj zápal znamenitě likvidovat. To však nám může být lhostejno, neboť je vysoce zajímavé, proč právě v kyjevském případě si tak pospíšili s důkazy své pokrokovosti a volného myšlení. — Češi zaměňují naše katolictví a víru s klerikalismem. My však nechceme katolicism odhoditi ani v minulosti, ani v budoucnosti. Katolicism vtiskl svou pečeť naší kultuře, a ta kultura — to jsme my. Zřít se z ní čehokoli, znamenalo by dělat se chudšími, ubožejšími. Nechceme v našem sporu do své kultury, naopak chceme ji mít ještě pevnější a silnou. Je jasno, že in puncto náboženství a církve lišíme se od Čechů diametrálně! Polský pokrok nejde s českým jednou cestou, neboť Čechy myslí stále jen o své církvi národní, kdežto naším národním náboženstvím jest katolicism . . . Protož tedy stavět nám Čechy za příklad nemá nejmenšího smyslu a jest jen balamucením polské veřejnosti stejně obalamuceným, tak zvaným pokrokovým tiskem.

Pohodlné milionové zisky. Kdo vlastně vyhrál ve válce balkánské? Zmizely doby, kdy výsledků velkých bojů využívali vítězové pro

„Zrazena, zklamána, moje láska je zničena i rozsápána — a ji — která mne jediná ještě milovala, moji sestru, jste mi odňaly! Mrtva její láska, ku které jsem se chtěla utéci!“

„Ne, dítě moje! Její láska žije — ještě silnější i lepší než byla na zemi, ona nám tebe přivedla. ona celá tobě náleží, abys jí mirmě i spokojeně užívala — ty dědičko její lásky!“ . . .

„Abych našla pokoj?“ posmívá se bílá dívka. „Já abych našla mír i pokoj?“ — A pod dojmem silného bolu i smutku ukázala se zkrúšená hrdoť její i osamocená duše. Sestra představená nepostřehla ani vyčítavých těchto slov. Ve své bílé říze vypadala tak důstojně, že duševní síla a velikost zračily se v celém jejím zjevu. Ani malíčkosti tohoto světa nemohly se jí dotknouti. — Ona mlčela i pohladila vlasy mladé cizinky. Při tom zadívala se na ni pohledem plným teploty i laskavosti, pohledem, jenž prozrazoval, že její srdce mnoho toho slyšelo, znalo — i zapomnělo. Jas toho oka dodal jí síly, aby úkol svěšený jejímu důstojenství vyplňovala — Když bílá, třesoucí se přichází choulila se zmořená i schýlená, netěšila ji představená; měkkými rukama přivínila ji jako matka i vedla ji s sebou.

„Pojď, dítě moje! — Pojď!“ I vedla ji chodbou do chrámu. Tam připravily sestry máry, na kterýchž odpočívala její i jejich sestra. Čelo ověnčili jí myrtovým věncem i bílým závojem. Svít svíček mihotal se po tváři i oněmělých ústech, na kterých kmital se úsměv — úsměv štěstí, spokojenosti a blaženosti — úsměv nadpozemský. Kristovy snoubenky klečely kolem mar, hřladíce milou zemřelou v takové nezvyklé štědrovečerní noci, která začala na východě rdít se rudým světlem nového dne.

Přichází nějakou chvíli pozorovala svoji zemřelou sestru, až konečně ovládla jí jakási vyšší síla, jakýsi božský mír, jenž zářil na tváři zemřelé. V tom schýlila se na rakev a křvíela — křvíela.

Usmířila se. Poslední alza — a bol i smutek ustal v srdci jejím. Jako když slyší šelest andělů vá-

sebe. Jen počítejme! Do balkánské války dalo Turecko 900 milionů franků, Bulharsko 670 mil. fr., Řecko 380 mil., Srbsko 430 mil., Rumunsko 250 mil., Černá Hora 50 milionů. Úhrnem spotřebovaly balkánské státy na válku 2.800 milionů. Kdo tyto obrovské obnosy půjčil? Snad to byla »mocná hierarchie«, která dle proľhanosti rudých žurnálů ovládá národy? Takové sumy nemohl zapůjčiti žádný císař, žádný král — balkánské státy musily vyjednávatí s těmi občany, kteří tak obrovské kapitály opravdu mají. Z menší části opatřilo státní půjčka obětavé obyvatelstvo balkánských států, z větší části půjčili na vysoké úroky kapitalisté židovští, totiž rodina Rothschildova, Pereirové, Mendelssohnové atd. Sama židovská bursa pařížská opatřila na válku 1800 milionů franků. Obyvatelstvo balkánské s největší obětavostí dodávalo vojsku bezplatně mnoho chleba a šatstva, čímž se ožebračovalo; zato však židé ze svých půjček měly zlaté žně. Podle toho se dá lehce sezuati, proč židovští kapitalisté po každé válce své miliony rozmnoží, zatím co poplatnictvo válčících států musí platiti zvýšené daně. Zkrátka odněkud se musí židům vysoké úroky opatřiti.

Při počátku balkánského boje podplacená žurnalistika v Paříži a Petrohradě vykonávala ve prospěch židovských žoků vydatné služby. Uveřejňovaly se telegramy tak chytře smyšlené, aby za rozpačitosti a poplachů mohl židovský kapitál v kalných vodách nejhojnější měrou lovit. Nadto za nastavší paniky židé umělým způsobem znehodnotily kursy cenných papírů a ožebračily mnoho křesťanů, které byli před tím nedávno do bursovní hry vlákali. Došlo k nejhorším podvodům, k fikslování, k nepoctivému stlačování kursů. Akcie, které byly v hodnotě 695 K, přes noc vyceněny pouze na 600 K. Akcie »Austrie« znamenaly 489 K, ale najednou ve 24 hodinách oznamovaly listy, že mají hodnotu pouze 425 K. Tak se obohatila na jedné straně hrstka bursovních lichvářů a na druhé straně stály tisíce ožebračených existencí. Ti lidé, kteří pouštěli do světa podvržené číslice, zůstali na svobodě, ale mezi ožebračenými rodinami řádily sebevraždy.

Po válce nastaly žně nové. Vysílené státy musily se ohlížeti po nových půjčkách. A kdo půjčuje? Zase titíž židé, kteří za války tolik peněz na chudácích vydělali. Protože byla veliká válka na Balkáně, začaly silně zbrojiti pro případ nenadálé války i státy jiné. K tomu jest potřebí ovšem nových obrovských milionů. Na budoucí období pěti let jest odhadnuto toto vydání na zbrojení: v naší říši 4.500 milionů K, v Německu 10.000 mil. K, v Itálii 3.500, v Rusku 12.000, ve Francii 8000, v Anglii rovněž 8000 milionů. Od r. 1914 do r. 1919 budou tyto státy platit na armády a loďstvo válečné 46.000 mil. korun. Necht se každý vážně zamyslí, co vynesou židovským finančníkům tak obrovské půjčky, i kdyby se úrokovaly zcela mírně!

nočních nad rakví milé sestry, nad tou rakví našla i ona svůj pokoj — pod ochranou sv. Annunciáty.

III.

A opět je štědrovečerní noc!

Na místo milé, malé kaple zve lidi k půlnoční veliký chrám. Veliký je, prostorný i vzdušný, a i pak sotva vejdou se do něho všickni oni, kteří na ohlas zvonů hrou se do něho z okolních dědin, pahorkův, dolů i z osamocených chaloupek. Pochodně i svíce nočních pouťníkův, kteří zasvězeným lesem spěchají směrem ku klášteru, mihají se i svítí jako drobné hvězdy i zdají se, jakoby na zemi byly i blížily se k betlemským jeslím.

A opět pějí bílé snoubenky Kristovy, opět rozhlaholilo se s chóru: „Gloria, Gloria in excelsis Deo!“ A všechny ty hlasy převyšuje jeden, jenž jest i vysoký i hluboký i pokorný i sebevědomý, v němž zrcadlí se výkřik osvobození duše — hlas, v němž není ani stínu pozemské vášně a který poznává lásku ke Kristu . . .

Lidé v chrámě mezi sebou šeptají: „Sestra Assumpta!“ . . .

Hlas její vznáší se jako labuť před oltář i mizí potom v mírné, zimní noci. — —

Na pahorku na konci lesa, kde je poslední přibyték bílých snoubenek Kristových, spouští se ten hlas níže i níže, až utichne u paty kříže, na němž nápis:

„Sestra Candida!“

Na hrobech leží snůh, skoro zcela pokrývá nízké kříže — a nahoře ve výšině třeptá se jasné hvězdy, k nimž taktéž doletěl zvuk toho čarovného hlasu. — —

Borovi i jedlí tiše mezi sebou šepotá — a nějak tajemně, jakoby mezi sebou hovořilo: „Tyto vánoce v klášteře Annunciáty jsou mnohem spokojenější i mnohem šťastnější!“

Čím větší zbrojení, tím lépe netoliko pro židovské bankéře, ale i židovské majitele kovových dolů a závodů na zbraně. Proto lhou sluhové židovských kapitalistů způsobem nejdrzejším, když hledí svaliti praktiky židovských čachrářů na církev. Proto také jak soc. demokratické tak zednářské žurnály obmezují se na málo významné protesty, aby v okamžicích nejvážnějších brali do zaječích. Soc. demokraté zvláště dobře vědí, že si nesuní proti sobě popuditi své židovské věřitele. Proto se raději šve proti milosrdným sestřím, které svým ošetřováním zraněných přinášejí velké oběti; židům, kterým plynou z krvavých bojů do míst zcela bezpečných pohodlným způsobem miliony, nepoví se však do očí pravda. A jen slepec může nevidět, že kapitalisté, od nichž závisí osud celých států, mají široké pole k zákulisnímu čachrování politickému a že půjčují pouze za velice přísných politických podmínek.

Zprávy místní a z kraje.

Hradec Králové. Ve dvoraně Adalbertina byla pořádána jednotou katolických tovaryšů dne 6. t. m. výpravná vánoční hra se zpěvy „Čarovná noc.“ Úspěch hry byl znamenitý a odpovídal plně pilným přípravám Velký orchestrální průvod obstarali ze vzácné ochoty rutinovaní ochotníci, kteří obětavě účastnili se zkoušek k delšímu, tříaktovému tomuto představení. Jak orchestr tak zpěvy nadvládali s neunavnou horlivostí p. Wünsch ml., který nešetřil energie, pokud vše nebylo sevečeno opravdu umělecky. Dík sluší vzdáti i pečlivé režii za velice ladné rozestavení jednotlivých skupin, případné světelné efekty atd. Radost bylo pohleděti, jak starší i mladší sólisté se vžili dobře do svých úloh, jak nám mistrně zapěli. Ve sborech ovšem někdy nebyl nástup bezvadný, ale vše se hned v následujícím okamžiku pěkně vyrovnalo. Jestliže jindy při vánoční hře byla dvorana plná, tentokrát byla přeplněna. Jak v sále tak ve dvoraně tísnilo se velké množství návštěvníků starších a zvláště mládeže. Znamení provedení hry bylo přijato s velikou pochvalou obecností. Představení byl přítomen jeho Excel. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava, vspdp. prelát a gener. vikář Dr. J. Soukup, vspdp. Msgr. Kasper z Českých Budějovic a jiné notability. Pěkný výsledek složité práce zajistě povzbudí jednotu k další pilné práci.

Veškeré městské rady dne 5. ledna. Za dar K 12—, věnované ve prospěch zdejšího ústavu chudých fou V. F. Cervený a synové, vzdány byly díky. — Posudek p. Dra Kabrhala z Prahy, týkající se po stránce chemické a bakteriologické vody užitkové ve zdejších městě, postoupen byl zdravotnímu odboru. — Tělocvičné jednotě „Sokol“ v Novém Hradci Králové propůjčen byl rybník „Čikán“ jako kluziště pro tuto zimu. — Návrh na povolení přístavby elektrárny na Labi postoupen byl měst. zastupitelstvu. —

Ples jednoty katol. tovaryšů pořádá se 1. února ve dvoraně Adalbertina.

Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí pořádá v neděli dne 28. prosince o půl 2. hod. dopol. v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Králové 9. řádnou valnou hromadu, již bylo přítomno 35 pp. členů. Po uvítání přítomných a zahájení valné hromady prohlašuje předseda p. Karel Kalát s potěšením květenář spolků jak finančně tak i stálým přístupováním nových členů. Pan pokladník, jenž funkci své péči věnuje, říká, že stav pokladny vzrůstá a poukazuje též na skvělou každoroční podporu st. okr. výboru a přeje spolků do budoucna hojného zdaru. Řídící učitel z Věkoš p. Pavelka Jos. připomíná, že dle programu má býti náš vážený p. předseda K. Kalát jmenován čestným členem spolku a vřele líčí činnost p. Kalátovu ve spolku. Všichni přítomní pp. členové povstáním dávají couhlas s tímto návrhem, načež p. Pavelka pronáší připítek našemu novému čestnému členu. Pan Karel Kalát děkuje srdečně za toto vyznamenání. Pan V. Formánek, majitel realit, činí návrh, aby za předsedu zvolen byl nejmladší čestný člen p. K. Kalát, což jednomyslně schváleno. Z přednášky p. Houzvičky, která byla hlavním potleskem odměněna, odnesl si přítomní pp. členové mnoho praktických pokynů. Účel včelařského spolku jest vejcí záslužný nejen speciálně chovem včel, ale i významem, jaký mají včel ypro oplodnění rostlinstva. Uvážlivě, že samo ministerstvo války nafídlo všem komandům aby se postarala o chov včel na pozemcích vojenských. — Hradecký spolek má za sebou již práci velikou. Tentokrát předstoupí před veřejnost i podnikem zábavním. Letos po prvé pořádá přátelský večírek s vybraným pořadem ve stoletém hostinci p. Fišery na Slez. Předměstí 1. února. Učinkovati bude chvalně známý hudební sbor p. Vinterův z Pouchova. Bude pořádána tombola, velice cenné a praktické výhry jsou již připraveny. Doufáme, že i včelaři neorganizovaní a vůbec přátelé chov uvčel hojnou návštěvou projeví své sympatie spolku velice zaslužilému.

Základní ústavní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem prosince 40,362.158 K.

„Vývoj mánorů na ochranu památek“ bude thematem přednášky pana Dra Zd. Wirtha, uspořádané měst. prům. museem v Hradci Králové v 2. pol. ledna t. r. v přednáškovém sále nové budovy musea. Přednáška bude doprovázena světelnými obrazy. Bude veřejně přístupná.

„Výstava umělecké reklamy“ uspořádá ku konci ledna městské průmyslové museum v Hradci Králové ve výstavním sále nové budovy.

Černilov. Ples naší katolické jednoty pořádá se tuto neděli (11. ledna) v sále „U Jindřů.“

Třebochovice. Jdeme opravdu hodně ku předu. Jestliže v době nynější hospodářské mizerie Sokolové uspořádali taneční večírek v době adventní, pak je jisto, že se nám zle nevede. Dělníci soc. dem., kteří chá-

pou kritické poměry opravdověji si na takovou „hospodářskou nezbytost“ nevzpomněli. Za to Sokol, který dovede podporovati hmotně i protikřesťanskou „Volnou Myšlenku“. Připomínáme zároveň, že někteří zdejší občané, kteří hlásají, že mají náboženské přesvědčení křesťanské, podporováním punčovních nadvlasenců u nás přispívají nepřímě k zhmotnění „Volné Myšlenky“. Různé příspěvky se vyloží pod ochranou „ohnivých hesel, ale národ z toho všeho má enj míso podpory rozešťvání, čímž ženou štědři dobřáci vodu na mlýn německých židů, smělejších se nívnosti extravlasenců..

Rychnov n. Kn. Letošní vánoční svátky oslaveny byly velmi pěkně ve farnosti rychnovské. Konáno bylo totiž zde triduum vldp. superiorem Jos. Stryhalem z Hradce Králové, jež se potkalo s velmi potěšitelným úspěchem. Vldp. superio rdvojnavě a poutavě mluvil o pravdách, přiléhajících k době vánoční. Klidný a vroucí přednes jeho kázání přivábil do chrámu Páně četné posluchačstvo, takže kostel sv. Havla byl při promávách celý naplněn. Též značný počet tvěřících přijal svaté svátosti. Starobýý kostel svatohavelský byl po celé svátky velmi vkusně ozdoben. Zvláště pozornost přítomných budil překrásný veliký Betlém, který nákladem asi 800 Korun dal zhotoviti a kostelu darovat p. Havel Klement. Čarovný byl pohled na Betlém ten, když zazářily na něm nesčetné elektrické žárovky. — Vldp. superiorovi buďž vzdán nejsrdečnější dík a vřelý „Zaplat' Bůh“ za jeho námahu při triduu a jest si jen přáti, by slova jeho přinesla procelou farnost požehnaného užitku. — Po zkončení povznášející této pobožnosti konán byla v neděli dne 28. prosince večer přednáška vldp. Josefa Röslera, jednatele hurského spolku, o loňské pouti do Lourd. Prostorný sál u „Labutě“ byl v pravém slova smyslu nabit. A není divu! Vždyť dávno těšilo se zdejší obecnstvo na slíbenou přednášku velice zde oblíbeného kazatele a řečníka. Jeho živý, nadšený, zdravým humorem protkaný přednes uchvátí všechny posluchače, kteří, ač trvala přednáška 3 hodiny, až do konce s živým zájmem sledovali slova přednášejícího neutuchající potlesk byl důkazem, jak dovedl řečník mysl i srdce svých posluchačů nadchnouti. Krásný dojem přednášky zvyšovalo na dvě stě překrásných světelných obrazů. Za nezištnou obětavost a velkou námahu spojenou s přednáškou, konanou ve prospěch Užitny šlepych dívek na Kampě v Praze, vzdává odbočka Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva a všichni věční poslohači, důstojný pane řečníku, neřčený dík a srdečné „Zaplat' Bůh.“

Kostelec nad Orlicí. Dobročinný spolek „sv. Alžběta“ nachází každým rokem více porozumění a přiznání u zdejšího lidumilného občanstva. Důkazem toho jest že v minulém roce bylo chudým uděleno 413 poukázek na podpory v potravinách. Spolek podpdroval 27 chudých. Tito obdrželi 826 kg chleba, 99 kg krupice, 826 kg mouky, 80 kg rýže a půl 18. kg masa hovězího. Za to vše se vydalo 589 K 22h. Mimoto se rozdaly chudým od dobrodinců darované rozličné vlněné pletené oděvy a papuče. Obětavou činností spolku „Sv. Alžběta“ šlechtní dobrodinci zaisté uznají a přiznají svoji jemu i na dále věnují. —

Starší kněz polský uvězněn pro plnění povinnosti. Krakovský „Čas“ zaznamenává: „Pronásledování Poláků v Poznaňsku neustává. Nyní odsouzen byl probošt Hertmanowski na tři měsíce na pevnost, poněvadž v kázání vysvětloval Polákům, že mají trvati na tom, by náboženství nebylo polským dětem německy přednášeno a děti že se mají modlit polsky. Nežli náboženství v německé řeči raději ať prý německí učitelové nevyučují. Obžalovaný hrdě doznał před soudem že eho povinností jakokněze jest potírati zlo, které hrozí lidu. „Jsem již 45 let knězem“, pravil, „prodělal jsem kulturní boj za Bismarka, 15 let byl jsem pronásledován. Čím jen svou povinnost nejsvětější a proto by mne král pochváliti a neměl bych státi před soudem tímto. Přiznávám se ke všemu.“

Hrochův Týnec. Po celém zdejší okolí jest rozšířen strašidelný spisek neznámého „Ladislava Ad. Noe Otšového“ o blízkém posledním soudu. Proti spisku byl otištěn v „Obnově“ důkladný protest. Nepoctiví (a jistě dobře zaplacení) kolportéři však nenápadně rozšiřují to „prorocví“ dále. Varujeme rozhodně znovu pře dspiskem tištěným až v Lipsku, i kdyby bezcharakterní autoři toho spisku stokrát tvrdili, že jsou křesťany. Člověk uvážlivý sezná snadno, že ta brožura je sepsána od nepřátel naší církve na mámení katolíků.

Různé zprávy.

Eucharistický sjezd kněží na Strahově 1914. Na přání Jeho Eminencí bud ese konati euchar. sjezd kněží na Strahově ve čtvrtek dne 12. února 1914 dopoledne. O 9. hod. bude euchar. promtuva, od půl 10. d opůl 11. adorační hodina, jež bude zakončena mší sv., od 11. do půl 1 hod. euchar. schůze a po ní společný oběd. Jeho Eminencí nejdp. pan kardinál Skrbenský zúčastní se celým nejd. episkopátem nejen adorační hodiny, nýbrž i jednání sjezdového. Podrobnější zprávu přineseme později.

Pro koho se konfiskovalo ve Francii církevní jmění. Veliké vzrušení způsobilo prozrazení, že pověstný Duez za pomoci podplacených novinářů vykradl při likvidaci církevního majetku ve Francii miliony. Nyní se chytil za drápek i čelný pomocník Duezův Martin Gautier. Vymlouval se před porotou, že krást musil, ježto jinak by byl pozbyl svého místa. Žalobce i obhájce veřejně před porotou doznali, že likvidátoři, úředníci zed-

nářské republiky ve skutečnosti byli bandité a že si počínali jako hyeny na bojišti. Pokrokářští likvidátoři žádali od fehoňků za plány 5K, ale od sátu dávali si platit 50 K. Počítali si cesty, kterých nekonali a za týž den likvidovali si i 17 cest. Jeden notář za jediný den projednal 50 inventářů v místech vzdálených od sebe den cesty! Vedly se fingované procesy, za něž se předkládaly obrovské účty. Soudcové, kteří se proti těmto „procesům“ ohradili, byli udáni i vláde jako „klerikálové“ a musí mlčet. Takovými reformátory jsou ti, kteří lidu namořili, jaké zlaté časy nastanou po konfiskaci. Hrabiví podvodníci nemohli se dočkat chvilky, kdy jim bude umožněno plnit si ve jmén pokroku kapsu. Utvořily se celé „svázanné podpůrné“ společnosti k bezcitnému vykrádání veřejného majetku. Protože práce bezcharakterních individuí byla kryta značkou zednářskou, kradlo se pohodlně, kontrola zakročila teprve, když již zlodějsví přišli křičelo.

Stávka a výluka v knihtiskárnách. Slyšme, co o tom píše sám orgán svazu rakouských tiskárenských faktorů (dřívovedoucích) „Oester. Faktorenzeitung“: „Po odročení porad (sazečů se zaměstnavateli) p f i l i s brzo v celé řadě knihtiskáren následovala t. zv. p a s s i v n í r e s i s t e n c e, která —jak samozřejmě— nemohla býti principálitou (od majitelů tiskáren) vzata klidně na vědomí, nýbrž na kterou odpověděno bylo o b r a n n ý m o p a t ř e n í m, s počátku na př. částečnými výpověďmi. Tím se situace ovšem nezlepšila, nýbrž bojovná nálada ještě více stoupla a v četných městech pomocnictvo zahájilo stávkou, zatím co ve Vídni pokračováno v pasivní resistenci ve z v ý š e n é m í f e a mnoho závodů bylo nuceno výrobu docela zastavit. Nejbližším důsledkem toho byly pak den 6. prosince téměř ve všech tiskárnách v Rakousku pomocnictvu dané výpovědi. V oněch tiskárnách pak, kde pomocnictvu výpověď dána nebyla, dalo ji pomocnictvo samo.— Ovšem zvláště ve Vídni a v Praze v tiskárnách novinářských přezdívalo se „passivní resistence“ soustavnému zanedbávání přijaté povinnosti. Kdyby listy mohly vycházeti při resistenci aspoň s třetinou obvyklého rozsahu, pak by se dalo ještě poněkud o resistenci mluvit. Ale jestliže vůbec nemohly býti vydány, pa ksi každý učinil představu o úmyslném odpírání práce, za kterou přece bylo placeno. Kam nezasahoval mocně rudý vliv, tam se vysázelo aspoň něco anebověcko od sazečů svědomitých, kteří jen s nechutí se podřídili železnému komandu soc. dem. Bezohlednou vládou soc. demokracie netrpěly často jen závody, nýbrž sami ti dělníci, kteří se do tábora soc. dem. nehlásí. Organizace sazečů jest ovšem odborová, pro všechny; ačkoli však správu řídí soc. demokraté, je snadno vysvětlitelné, proč ti sazeči, kteří trvají proti soc. demokratům v opozici, uposlechli rozkazů svého představenstva. V případě odporu bývali by z organizace vyloučeni, čímž by se byli poškodili hmotně značně. Nastávalo jim nebezpečství, že přijdou uo práva a podpory, na něž třeba po celá desetiletí platili. I mnoho z těch, kteří se účastnili přemrštěné pasivní resistance, učinili tak jen z bázně před rozkazující soc. demokracií. Sazeči žádají z výšení mzdy a zkrácení pracovní doby. Tyto záležitosti by se urovnaly dleti hradce. Ale těžší jsou požadavky jiné, na které nemohl principálové přistoupiti, jestliže neměli ve vlastních závedech míti méně práva než nejmladší sazeči. Neměl-li by n. př. zaměstnavatel ani právo prohlásiti, kterého sazeče si do závodu přeje, pak by byl opravdu vydán v šanc libobůli soc. dem. představenstva, které by si své důvěrníky a agitátory umíslo účelně dle potřeby své agitace. S tím ovšem nesouhlasí veliká řada sazečů. Zaměstnavatelé pustili se tedy v boj hlavně za tím účelem, aby se ve všech tiskárnách (i sloužících zájmů mkservativním) nestali vrchními pány soc. demokracie. Situace jest při oboustranné organizaci taková, že jednotlivec (ať zaměstnavatel či zaměstnaný) nemůže sám o sobě spor rozhodnouti. Musí se vyčkati jak se shodnou představenstva. — Na Moravě jsou již na postupu typografové křesť.-sociální. Aby jejich organizace byla zabezpečena, aby se nemusili ohlížeti po milosti soc. demokratů, bylo k tomu potřebí delší a velice komplikované přípravy, o které má sotva ponětí člověk, který v této otázce nepracoval. Kdo nebyl n. př. organizován ve vídeňské „Typografii“, nemohl obdržeti místo ani v závodě katolickém, protože ostatní dělníci na rozkaz shůry pohrozili zastavením práce. Tak na př. byl adlouho v zajetí rudém i arcibiskupská tiskárna v Olomouci. Konány vsař přípravy k nápravě. Když pak sazeči prohlásili, že nebudou pracovati se strojmistrem křesť.-sociálním, který se nedal zaplat za člena „Typografie“, tiskárna dlouho se nesmlouvala. Měla již za sebou typografy křesť.-sociální, o jejichž existenci podmínky musilo býti ovšem předem důkladně postaráno. A na to jest potřebí velkých, destliskových fondů, má-li se „Typografie“ úspěšně čeliti. O takové akci přemýšlí se také v Čechách. Kdyby se bylo začalo před 15 lety, bylo by za to vděčno velmi mnoho sazečů, kteří jsou do stávky nyn střežin. opustivše závody dobrých principálů se zřejmou nechutí. Kritiky neodborníků v celé aféře málo platí, celý spor je značně spleťný. Nyní však se ukazuje, že stávka bude skončována velmi brzy. Přáním našim jest, aby bylo dáno každému, co mu plným právem připadá.

K dnešnímu číslu našeho časopisu přiložen jest premiový tarif Živnostenské banky filiálky v Hradci Králové na rok 1914 pro pojištění losů a slosovateľných papírů proti ztrátě kursovní při vylosování, který doporučujeme vzácné pozornosti všech pp. čtenářů. — PP. neabonentům vydá resp. zašle jmenovaný ústav na požádání zvláštní exemplář tohoto tarifu zdarma a franko.

Vklady přes 24,000.000— K. — Akciový kapitál 8,000.000 K. — Veškeré obchody bankovní, směnárenské a bursovní. — Velkoobchod uhlím. — Prodej loží na mírné měsíční splátky. — Koupě a prodej cenných papírů. — Eskont smének. — Pověřovací listy. Úřední hodiny od 8—12½, a od 2½—5.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

= s přidruženou expoziturou v Jaroměři. =

Centrála v Praze. Filiálky: Plzeň, Liberec. Expositury: Domažlice, Smíchov, Král. Vinohrady I. a II., Holešovice, Nusle, Karlín, Vysočany. Vkladní knížky zdarma.

Vklady na knížky 4½%
— zúročí se —
na pokladniční poukázky a
běž. účty dle doby výpovědi 4½—5½%

Levný — pohodlný nákup a veliký výběr
poskytuje

obchodní dům sukny fy V. J. Špalek,

Hradeo Králové.

K tomuto období značné množství zbytků a kuponů
hluboko pod nákupní cenu.

Veleddstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlacovalský
GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého rýze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řezbářský, pozlacovalský a oltářnictví

= V ŽAMBERKU =

doporučuje svůj odborný závod pro kostelní práce.

Renovování starých a památných oltářů, soch, kazatelen, křížových cest atd. provádí se s největší pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.

Rozpočty a informační cesty zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných výstavách.

„JUNO“

antiseptické mýdlo holičské, vydává jemnou, dlouho neschnoucí pěnu, po které i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil obličej.

Kus 10 a 20 h. Specialita firmy

Jos. Jelínek,

mýdlářství a parfumerie v Hradci Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Křížové cesty, oltářní obrazy

na plátně, plechu, dřevě atd.,

malby chrámů a kaplí

umělecky, v každém slohu i technice provádí

JOS. MÜHL,

(Ant. Mühla nástupce),

atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou v Nové Pace.

Doporučuji svůj závod veleddstoj. duchovenstvu a slav. patronátním úřadům.

Nejlepší doporučení po ruce. Založ. r. 1874.

Vzorky a skizy franko.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty v nejmodernějším provedení nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluky na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

Boží hroby, Křížové cesty Josličky, oltáře, sochy, kazatelny,

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Veleddstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na žádání franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Předem ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných blonot, jako: řetězů madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metálské prstevny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drakobony kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Frant. Uhlíř,

závod pro

uměl. sklenářství a malbu skla

v Třebchovicích u Hradce Král.

provádí veškeré práce uměl. zasklívání do olova a malbu skla pro kaple, kostely, vily, reprezentační domy atd. jakož i veškeré opravy uvedených prací.

Dodává skla světo vrhající, ohnivzdorná i okrasná.

Rozpočty na požádání zdarma.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatno na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 16. ledna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Národní splývání.

Každou chvíli židé do očí se vysmějí svým pokřtěným modlářům, kteří se snaží pochlebovati židovské assimilaci. Pokud žid pozoruje, že by hmotným jeho zájmům velice škodila otevřená národní osamocenosť, hraje si na assimilanta, poklonkuje národovcům. Ale při tom velice chytře dovede assimilovati své křesťanské okolí zájmům židovským. Když pak tuhá organisace židovská se značně zmúže, pak židé veřejně kopnou do svých chvalotečníků a dokáží, že chtějí být národem pro sebe.

Ve Varšavě to pověděli Polákům židé zřejmě, v Haliči sami židovští soc. demokraté dokázali, jak v pravý okamžik se dovedou obklopiti vlastní národní hradbou, zřízení židovské university a techniky v Jerusalemě podporují židé jak »assimilovaní« tak neassimilovaní.

V Praze utvořili si židovští akademikové němečtí zvláštní spolek studentský. A nyní tyto výmluvné řádky »Nár. Listů« (3. ledna) o židovské tělocvičce jednotě v Praze:

»Před několika lety stará jednota zahynula z nedostatku porozumění židovské veřejnosti pro židovskou národu! (!) myšlenku. Zatím ale tato se po celém světě mocně rozvinula a měla v zápětí velký rozmach tělocvičných jednot, které nyní ve všech židovských střediskách svůj vzdělávací úkol vykonávají. I v Praze si již mnoho židů uvědomilo, čeho třeba národu, aby se zdravě vyvíjel a zvláště od doby posledního všesokolského sletu, jaký význam má výcvik těla pro sílu národa (rozuměj: židovského), čímž byla práce nové jednotě usnadněna a současně dána záruka k jejímu trvání. Počet členů stále stoupá a širší a širší kruhy zajímají se o židovský tělocvik. Jak silně národní myšlenka již vnikla mezi pražské židy, dočtu ze okolností, že mnozí přestoupili z německého tábora k židovské tělocvičné jednotě na vzdor mnohým nevýhodám vnějším. Však i tyto podařilo se částečně odstraniti získáním nového sálu v Lidovém domě v Hybernské ulici. Co velcífeč zavádí se hebrejšťina. Přihlášky přijímá výbor každé úterý a čtvrtek od 7 do 8 v novém cvičišti.

Nu tak vida! Židé reklamují pro sebe ta národní práva, k jakým se hlásí i nejubožší národ. Jestliže chudí Slováci nepřestávají právem volati, aby jim byl dovolen volný rozvoj národní, bohatí židé tím spíše mohou žádati, aby se na nich nevymáhalo splývání s národy jinými. Jest to zcela přirozeno. Zato však jest bezcharakterním lhaní pokřtěných sluhů semitů, že židé se assimilují a že národ německý nebo český mnoho získá, bude-li se před židy po zemi plaziti a při tom karabáčovati skutečné konservativní členy národa německého nebo českého.

V Americe, kde mají židé tak velikou svobodu a moc, velice rychle pokračuje sdružení židovských farmářů.

»Kooperační družstvo nákupní« za čtyři roky ušetřilo 20.000 dolarů. Sdružení má 1.049 členů, seskupených v 52 místních organisacích, rozptýlených po 14 státech. Nákupní odbor vyvolal pro židovské členy všeobecně nejnížší ceny.

V nejužší jeho poroby semitské vstoupili ti, kteří mluvili v Evropě o svobodě nejvíce. Semita Gambetta ve Francii vymyslel strašidlo, jež pojmenoval »klerikalismem« — varo-

val před »klerikalismem« jako před velkým nepřítelem a tyranem. A čím více Francouzi se chlubil, že odhazují pouta klerikalismu, tím silněji je svírali do železné klece semité.

V židovstvu »východním« (které vyšlo z Ruska a z Rumunska, aby založilo četné osady na západě) pěstuje se nyní zvláštní židovské písemnictví v řeči starohebrejské anebo nářečím utvořeným z hebrejštiny, němčiny a jiných jazyků. Po tolika pokusech ukazují židé nežidovským národům otevřené dveře! »Východní židovstvo čítá 9 milionů duší, tak že tvoří přes dvě třetiny všeho židovstva. A tito lidé mají nyní své hebrejské noviny, hebrejské básně, povídky a divadla.

I ve Francii židé dovedli v čas potřebný hráti si na francouzské vlastence. Nyní však, kdy již kapitalismus židovský zadrhl pevně Francouzům kolem krku smyčku, kdy před pokladnami semitskými malomocně klečí právě přední funkcionáři »protiklerikální« republiky, židé mohou projevit zřetelně, jak s francouzským národem »splýnuli.« Isak Blümchen vydal v Krakově knihu pod titulem: »Francie — naši!«

V ní píše: »Francie« je název zeměpisný. Jméno »Francie« označuje území, ležící mezi La-Manchem a Vogesami, mezi gaskoňským zálivem a Alpami. Ti, kteří vládli v této zemi, dělali, že jsou lidem francouzským. Nyní však my, židé, vládneme ve Francii a řídíme ji; její zrozcenci nám jsou podrobeni, nám slouží a nás obohacují. To znamená: Francouzi — to jsme my! Jeden národ se střídá s druhým, jedna rasa vyměňuje druhou. Francie s tímto obnoveným obyvatelstvem pokračuje ve svém životě. Chytrácká »Alliance Israélite universelle« radila Blümchenovi, aby utajil své jméno, ale on to zamítl a dí ve své knize: »Znám výtečně cenu nás židů v dnešní době. Bylo by naším ponížením dovolit Francouzům, aby myslili, že my náležíme k jich národu, k národu podrobenému v tu dobu, kdy my tvoříme národ přední.« O tisku Isak Blümchen píše: »Hlavními pány osudů Francie a francouzské republiky jsou cizinci. Francouzové vědí jenom to, co my, židé, uznáme za dobré dovoliti jim, aby věděli a to jen v takové formě, jakou my nalézáme vhodnou. Francouzský tisk patří nám. Nám k dispozici jsou i noviny, které mají k ruce miliony i ony, jež mají obrát padesátí napoleonů (dvacetifranků). Když se francouzský žurnalista stává nebezpečným, my jej podplácíme a nedá-li se podplatiti, my jej ničíme.«

Tedy židé již se docela s otevřeným cynismem chlubí, jak svým kapitálem podporují bezcharakternost, jak dovedou měniti »přesvědčení« a taktiku občanů vedoucích, vydávajících se za učitele národa.

Tak vyhlíží to »splývání.« Železný kapitalismus židovský vládne přísně ministrům, rozkazuje socialistům, »neposlušným« svobodným listům dovede pohroziti odnětím inserce — a hned učiní ze lvů poslušné beránky. Taková vedlejší, zákulisní, nehluchá vláda jest daleko mocnější, než vláda od národa zvolená. A jest snadno vysvětlitelné, proč konečně sami židé volají, že nesmí býti počítány mezi ty, kteří u jejich nohou klečí jako rabové. Tak tedy vyhlíží to »splývání«, ta »assimilace« židovských kapitalistů. S odkřesnutím vůdcích osob francouzských šla ruka v ruce bezcharakternost, prodejnost. Na základě toho mohli židé postupovati vítězněji než Napoleon.

Politický přehled.

Panská sněmovna proti poslanecké. Panská sněmovna ve schůzi 8. ledna opětne zamítla usnesení posl. sněmovny o daňových stupnicích a setrvala na svém původním usnesení: aby vzestupná škála daňová počala hned od příjmu 1200 K, aby nebyly mimořádně zdanovány tak zv. »malé domácnosti«, nýbrž jen staří mládenci od 30 let anebo rozvedení a neženatí, aby nahlédání do knih bylo zmírněno. Proti hlasovali pouze čeští členové panské sněmovny a také místodržitel kn. Thun, který stanovisko svoje odůvodňoval chystaným obnovením česko-něm smířovaček... Na konci schválen návrh na volbu členů do společné konference o hořejší sporné otázce daňové.

V poslanecké sněmovně 9. ledna předseda panské sněmovny odevzdal usnesení panské sněmovny o novele k osobní dani z příjmů a dosazení společné komise, pro niž navrhuje po 9 členech z každé sněmovny. Návrh Klofáčův, aby voleno bylo po 26 členech a aby volba byla provedena před denním pořádkem a příští schůze aby byla, až komise podá sněmovně zprávu, zamítnut 236 proti 62 hlasům. Mladočeši a poslanci katol. národní se hlasování zdrželi. — Při prvním čtení prozatímního rozpočtu, který přikázán výboru, začala také ohlašovaná agrár. národ. socialistická obstrukce. Soc. demokraté svým řečníkem Němcem prohlásili, že budou obstrukci potírat. Týž poslanec Němec vytkl agrárníkům a nár. socialistům, že dělají politiku bankrotářů, politiku, o které nikdo neví, co chce atd... Na konci schůze zvoleno do společné komise o osobní dani 26 členů.

Kompromis mezi poslaneckou a panskou sněmovnou. V pondělí byla panská sněmovna jevištěm dlouhé porady — od 1/4. hod. odpol. až do 1. hod. po půlnoci. Společná konference panské a poslanecké sněmovny jednala o novele k zákonu o osobní dani z příjmu. Výsledkem porady jest kapitulační poslanecké sněmovny, totiž kompromis, jímžto existenční minimum zvýšeno na 1600 K, tedy v oné výši, jehož se posl. sněmovna sama vzdala. Daně nejnížší stupnice 1600 až 1700 K a 1800 K zůstanou beze změny jako dosud, při příjmech od 1800 K do 10.000 K zvyšuje se daň dle usnesení panské sněmovny; od 10.000 K nahoru bude platit zvýšení 3%.

Česko-německé dohodování. Předseda ministerstva hr. Stürgkh pozval předsednictva českých stran, svazu německých poslanců z Čech, jakož i konservativní a ústavověrné velkostatkáře k zahajovacím dohodám, jež počnou 20 t. m. dopoledne s českými stranami, odpoledne s německými a 21. s velkostatkáři. Při tom předloženy budou zástupcům stran vládou vypracované návrhy, jež určeny jsou za podklad dalších vyjednávání.

V Německu savernská aféra ukončuje se u soudu, před nímž stojí plukovník Reuter a poručík Schadt, oba obžalováni pro obmezování svobody občanstva savernského. Tvrdí se, že sám korunní princ německý posiloval důstojnictvo savernské v odporu proti občanstvu.

Na Balkáně začíná to zase bouřit. Tureckým ministrem vojenským ustanoven pověstný Enver bey, který dal množství starších a nepohodlných generálů a důstojníků do penze, aby měl lehčí práci při vypravení nové války proti Řecku, ke které prý se v Turecku horeč-

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

První závod. 1. místo

SVATEBNÍ SKUPINY

Ceny mírné

Hradec Králové

a. s. k. čestní a komorní fotograf

Adalbertinum

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné súročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**která provádí i veškerý ostatní bankovní transakce
SS za podmínek co nejvýhodnějších. SS**

ne chystají. Tuto novou politiku tureckou charakterisuje také čin bývalého tureckého ministra války Izzeta paši, který se dal prohlásit knížetem Albánie právě v době, kdy mocnostmi schválený vladař Albánska princ z Wiedu chystá ujmouti se vlády. Několik set tureckých důstojníků a vojáků chystalo se již v Albánsku podnítiti vzporu proti nastávajícímu knížeti z Wiedu, byli však při vstupu do země zajati. Přes to turecká vláda prohlašuje, že s tímto činem Izzeta paši nemá nic společného.

**Dokonalé opravy a pozlascování
oltářů, kazatelen, soch atd.**

provádí
Jos. Rehna, dč. A. Ontl,
odborné pozlascovačství a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.

**Umělá polychromie
soch a křížov. cest.**

Návrhy a rozpočty sdárma.

Na skladě křídlo náhrobní, nástěnné a všeho druhu
rámců a obrázků. Založeno v r. 1868.

Obrana.

„Snázešlivá“ reformace v Irsku. Baumstarck píše: Žádný katolík nesmí své děti dáti věno, aneb učiniti poslední vůli; každý manžel musí přenechati své ženě, stane-li se protestantkou, vychování všech dětí. Přestoupí-li syn na protestantství, dosáhne veškerého jmění svého otce. Koupil-li katolík pozemek, byl každý protestant oprávněn zákonem, vzíti mu jej beze vsí náhrady a rovněž tak, získal-li katolík darem, svatební smlouvou aneb závětí nemovitě jmění. Žádný katolík nesměl pozemek pronajmouti déle, než 31 roků, a jakmile se mu podařilo výnos pozemku tak zvýšiti, že vynášel třetinu nad nájemné, směl ho každý protestant z jeho majetku vyhnati. Žádný katolík nesměl mít koně, který stál více než 5 liber; každého cennějšího směl mu protestant za 5 liber odňati. Učení, šíření a konání katol. náboženství, feholnictví a kněžství hrozí deportace a v případě opakování smrt. — Tak osvědčovali evangelici svou křesť. lásku k bližnímu. Prokazem a sekýrou.

Také zpravodajství. „Čas“ se ani jednou nestalo, aby obvinil nespravedlivě ze zločinu rabína nebo německého pastora. Ale co těch kotrmelců při posuzování „klerikálů“! Slepá bezmyslná zášť ovšem uvěří i nejtupějším nesmyslům a hned je dává do veřejnosti. „Realistický“ orgán uveřejnil masopustní zprávy o neexistujícím učitelu řepínském, pronásledovaném neexistujícím knězem, o oběšeném kapucínovi, o pověřeném Jesuitovi, který zahřával nad zvěř, o fátě, kde na Vánoce se narodilo dítě atd. — zkrátka indiánské krváky, které byly tak chytře sepsány jako nějaká scenerie z Matěje Kopeckého 3. ledna uveřejnil „Čas“ celý dojemný román o jednom vzorném, nešťastném knihaři, jehož blaho i naděje zničil zvrhlý farář. V rubrice ze soudní síně pod nadpisem „Svatost manželství“ začal „Čas“ takto: „Dobrá duše je farář Hrdý v Lavreči-Alboně v Istrii. Ukázal, že je pokřesťanství svatým svazkem.“ — Dále vypravuje,

jak v Lavreči přijal před třemi lety místo knihaře Vilém Novák. Zatím však v té obci nikdy knihařství nebylo a dosud není! Prý se Novák seznámil se „sestřenkou“ farářovou Andulkou, která byla na fátě hospodyní. Nové dva „realistické“ kotrmelce! Hospodyní byla farářova sestra Marie, tedy žádná „sestřenka“ Andulka. Když se Marie provdala za učitele, přišla nikoliv „sestřenka“, ale sestra farářova Anna z Brna k svému bratru za hospodyní. S tou si udělal známost knihař Vilém Novák ze Šibeníku, kde měl také ohlášky. Svatba nebyla (jak chce „Čas“ namluviti) brzičko, ani nesliboval farář 12000 K. (Tento bezcharakterní výmysl o slibovaných velkých penězích má za účel namluviti čtenářstvu, jak se bál farář před velikým skandálem.)

A nyní to hlavní. Prý „měli býti křtiny, a to již za šest měsíců po oddavkách. Andulce narodil se čiperný kluk a docela devítiměsíční. — Knihaři ty tři měsíce, které jeho synáčekovi naskočily hned při narození, nešly nějak do hlavy. Začal Andulce vyčítati a vyčítati a chtěl věděti, kdo je tátou.“ Tady provedl orgán realistů salto mortale jako v cirku. V. Novák totiž měl oddavky 22. června 1911 a dítě se mu narodilo 22. května 1912, tedy za 11 měsíců po oddavkách. Ten „čiperný kluk“ jest děvčátko Julie, jež dosud žije. — Ale orgán realistů čiperně zamlčel, že Novák za 2 měsíce prohrál 1300 K, jmenů to své ženy a pak od ní utekl, zařídív si v Ostravě domácnost se svou první láskou a hlásil se prolhaně jako svobodný. A toto individuum, které opustilo po rozházení cizích peněz ženu a dítě a které tak bezectně lhálo, musilo býti od pokrokářů hájeno zhanobením nevinného faráře a jeho sestry. Tomuto individuu ještě se kladla do úst kazatelská slova nad „zvrhlým“ farářem. A hned všechno mnsilo na papír bez kontroly, bez přemýšlení.

Úprava učitelských platů. Dr. Stránský 18. července 1913 prohlásil na schůzi zástupců pokrokových učitelů: „Rozdíl mezi dřívějším a nynějším je ten, že dříve se o úpravě učitelských platů jen mluvilo, ale dnešní většina může přikročit k činu. Mohu vám sdělit, že jsme vypracovali celý plán pro hospodářství moravské se zřetelem na úpravu vašich platů. A ježto je zřejmo, že Němci nebudou moci v této věci vypáhnouti, poněvadž vázání jsou smlouvami k svému učitelství, pak myslím, že není daleka doba, kdy se vaše úprava uskuteční. Je to přesvědčení mé a mého klubu, že nemůžeme býti sanace bez úpravy platů učitelských.“ Nyní tedy mají právo učitelé žádati splnění slibů hlavně od agrárně-soc. dem. pokrokového bloku. Volají na sněm, ale mají pořídně si promluvití výhradně s těmi, kteří slibovali na určito. Když za minulého moravského sněmu nebylo peněz, křičeli pokrokáři po úpravě ze vsí síly. Ani nynější finanční stav Moravy není snesitelnější. Zrazení učitelé však volají stále k zodpovědnosti celý sněm, jako by týž zákonodárný sbor mohl za to, co slibovali štědře pokrokoví mandátolovci. Ostatně posl. Staněk (ovšem, teprve po šťastných volbách!) učitelům řekl, že jim nedá žádný sněm to, co chtěl, i kdyby v něm seděli sami učitelé! Leč učitelstvo se domnívá, že strach před učiteli jako volebními spojenci učiní ze Staňka přece jenom záračného muže. Předák pokrokového učitelstva Mrázek napsal v časopise „Na stráž“ toto: „Loučili jsme se se starým sněmem do duše jsouce roztroueni nad nerozhodností, s jakou se chovala zvláště česká většina k našim oprávněným petičím. V učitelstvu to vřelo tak, že bylo na ústředí naléháno, aby této nespokojenosti byl dán projev abstinencí při volbách. Netajím se tím, že jsem patřil k těm, kteří tuto

zbraň schvalovali. Byl jsem osobně ustavičnými intervencemi znechucen tak, že jsem v této negaci viděl jediné východisko. Zvítězila rozvaha, důvěra, naděje: Ve starém sněmu byla silná klerikální strana kazimírem. Nutno se přičiniti, aby její moc byla zlomena. Stalo se. Volební ruch rozntil pokleslé mysli. Šli jsme zase do prvních řad, jako by nebylo žádné příčiny k nespokojenosti. Povinnost politické příslušnosti, smysl pro politické zásady uplatnily se u učitelstva jako u žádného stavu. Konali jsme povinnost, a nyní žádáme, aby prostá povinnost byla vybojovanou sněmovní většinou vykonána i k nám.“ Tak Mrázek zřejmě vyznal, že učitelstvo podporovalo pokrokaře výhradně k vůli zlepšení vlastních platů, že ta neobvyklá horlivost pro „pokrokový vývoj“ plynula hlavně z naděje na peněžitou odměnu. Ale pokrokový Mrázek docela tvrdí, že učitelstvo vybojovalo sněmovní většinu. Snad 48 poslanců radikálních tvoří většinu proti 103 zbývajícím poslancům? Tedy většina skutečná má ihned pomoci prázdnyma rukama k vůli Staňkovi, Stránskému, Tusarovi, má zvýšiti kolosální zemský dluh, vyřaditi poplatníky — konservativci mají s největší ochotou podporovati volební agitátory Staňkovy; až se tak stane, Stránský se Staňkem se pochlubí, že to všechno vymohl pro učitele radikální blok a konservativci budou tupeni ještě hřmotněji.

I naši nahlížeji, že zlepšení učitelských platů jest záležitostí naléhavou. Ale pokrokové učitelstvo předem místo uvážení všech okolností, místo přemýšlení o všech důležitých faktorech vsadilo všechno na kartu pokrokařskou, dávajíc hrdě na jevo při své horečné agitaci volební, že o klerikálních pomoc nestojí. Stránský a Staněk, chtěli-li opravdu pomoci, měli rozhodnou povinnost nakloniti si v té otázce i konservativce. Ale pánové jednali zcela samostatně, mluvili a slibovali za sebe. Nuže — ať dokáží nyní v době kritické zkoušky, jak silnými jsou rytíři! Mrázek ostatně svým důležitým prohlášením sám dokazuje, od koho čeká výhradně pomoc a znovu bagatelisuje vliv poslanců, jímž radikální blok neimponuje. Což jsou na Moravě jen učitelé pokrokoví? Jest potřebí celou stavovskou otázku, dotýkající se také učitelů konservativních, učiniti závislou na milosti pokrokařstva? Taková taktika rozhodně není demokratická, zvláště uváží-li se, že počet katolického voličstva téměř se rovnal počtu voličů všech stran protikatolických. „Kazimírové“ katolíci vyložili při předešlém sněmu učitelstvu celou situaci zcela upřímně. Poukázavše na nezdolné překážky, řekli, že úpravu budou podporovati v době příhodnější. Nyní však naši jsou vystředáni od demagogů, kteří od slibů k činům se rozkývati nedovedou a nemohou.

Kulturní jiskry.

Nové objevená planeta. Všecky sestry naší zeměkoule, obíhající kolem našeho slunce, nebyly objeveny jedním rázem. Sám Koperník ještě na smrtelném loži litoval, že nemohl řádně všecky zjistiti, ačkoliv z úchylek oběhu hvězd známých soudil, že zde působí hvězdy ztajené. Uran byl objeven teprve r. 1781. Shledáno brzy, že Uran se nedrží pravidelné dráhy, soudilo se správně, že na tuto oběžnici působí mocně přitažlivost jiného tělesa. Hvězdář Bouvard prohodil žertovně: „Uran trpí vlivem špatného společnosti, jenž jej svádí s pravé cesty; nad tím třeba bděti.“ Neznámým, neviditelným tělesem zabýval se anglický hvězdář d'Adams a pak Leverrier. Galle pak objevil tímto pátráním r. 1846 — Neptuna. Leč i toto těleso má své taneční roznary. Dráhá jeho jest dlouhá, oběh jeho kolem slunce trvá

164 roky. A již nyní, kdy ještě celý oběh daleko nemůže býti dalekohledy prozkoumán, jeví se značné nepravdivosti v oběhu. Někde se tedy skrývá rušitelka. Ředitel observatoře v Bourgech abbé Th. Moreaux hlásá: »Nová planeta se má objeviti.« Neviditelná rušitelka, uhánějící bez cestovního pasu, již nyní se nazývá »Transneptunka.« Moreaux soudí, že tato planeta jest vzdálena od slunce asi sedm miliard kilometrů. Až se posune Neptun dále, pak se zajisté zjistí bližší okolnosti. Jak jest člověk akrovným tvorem! Naše sluneční soustava tvoří jenom malý ostrůvek mezi mořem jiných hvězd, jiných slunečních soustav. A člověk přes všechny přednosti moderních dalekohledů posud ani nevyzkoumal, které planety jsou sestrami naší zeměkoule.

Umělé prodloužení oběhu krve v těle zvířecím. Dle »Daily Telegraphu« professor John Abel na universitě ve Filadelfii se dvěma asistenty podnikl na živém psu, omámeném étherem, pokus, vzbuzující svým úspěchem veliký úžas. Na krku otevřena tepna a spojena s jedním koncem membránových rourek (16 metrů dlouhých). Krev probíhala touto umělou dráhou a vracela se za plného tlaku srdce psova druhou stranou do žil. Krev přišla v rourách ve styk se solnými roztoky, byla očištěna od různých škodlivin. Již nyní učenci přemýšlejí, jak by se dal takový pokus provést na člověku k vůli očistě pokazené krve.

Nově nalezená svědectví o Kristu. V egyptských sutinách v letech 1898—1902 nalezeny od dra Grenfelda a dra Hunta papýry, v nichž zaznamenány některé výroky Ježíšovy, které v evangeliích uveřejněny nebyly. V Akhmínu (staré Paropoli), kde již r. 1886 bylo odkryto evangelium apokryfické, našel se nový rukopis evangelia, který zavezen do Washingtonu. V něm v XVI kapitole evangelia sv. Marka po verši 14 jest 16 řádek, jež se nenacházejí v žádném jiném rukopise. Mluví se zde o moci ďábla, o hříšnicích, o vyslání učedníků k obrácení světa. Ačkoli ještě rukopis důkladně prozkoumán není, znalci tvrdí, že pochází z 5. stol po Kristu.

H. Stenklewicz začal v prosinci uveřejňovati v »Tygodniku Ill.« svůj nový velký román o dvou dílech pod názvem »Legiony.« Děj jest vzat z časů napoleonských, kdy polští bojovníci v naději na obnovení Polského království konali velké divy statečnosti.

Maďaronství. 8. prosince zahájena v Pešti evangelická synoda, kdež v ustanovující schůzi bylo usneseno, aby se řeči, pronesené při zahájení předsednictvem, vydaly tiskem i ve slovenském jazyku. Tu však maďaronský senior Barcza ohradil se proti tomu, aby se řeči vydávaly také v jiných jazycích kromě maďarského, a tož usnesení odvoláno. Surově proti národnostem vystoupil na synodě také Géza Kubinyi, tak že proti 11 hlasům na dobro vyloučena slovenčina i němčina z jednání té synody. Synoda asi vymýtí poslední zbytky slovenčiny z evangelické církve.

Vystupování z protestantské církve nabývá v Berlíně stále větších rozměrů. V neděli dne 11. ledna t. r. konalo se v Berlíně 16 schůzí, svolaných výborem pro bezkonfesičnost, na nichž z pruské státní protestantské církve vystoupilo 2.443 osob. Na schůzi dostavili se také pastoři, proti nimž došlo k demonstracím.

Křest ve všem. V Budapešti vychází poslední léta hojně čtený list »Budapesti Napló«, denní uherské vládě oddaný, pod vrchní redakcí B. Palyiho. Tento Palyi je žid rodem a pokoušel se dříve různým způsobem o úspěch v žurnalistice. Změnil několikrát náboženské vyznání a po léta žil z hazardní hry v karty, až konečně dosáhl pro svůj deuník statistické vládní subvence. Palyi od té doby žil luxusně, choval závodní koně, měl vlastní vilu a vláda a vládní strany byly v jeho listě věleby a vynášeny do nebe. Tu dne 2. ledna t. r. překvapil »Budapesti Napló« veřejnost prudkými útoky na Tiszovu vládu. Obecenstvo bylo překvapeno, ale brzy se ukázalo, že se tak dalece nic nestalo. Pouze Palyimu byla od Nového roku odňata tučná vládní subvence.

O vnitru naší zeměkoule sdělují odborníci nové zajímavosti. Vratislavský professor dr. Borne na základě výzkumů o zemětřesení praví, že největší část zemského vnitra jest pevná. Většina těles skrytých v dalekých hlubinách země jest daleko pevnější než všechna tělesa nacházející se na povrchu. Ohnivá tekutá hmota, proudící pod slabou korou zemskou, jsou jen výmyslem z nouze. Tekutá hmota jest v podzemí uložena jen v některých místech pevné hmoty na způsob pramenů a jezer. V hloubce asi od 1.800 kilometrů k povrchu zemskému jsou hmoty kamenité, odpovídající hmotám povrchu zemského. Pod touto hranicí nacházejí se látky kovové, daleko těžší, sestávající většinou ze železa. Tekutiny nacházející se porůznu v značných hloubkách jsou větší

nou látkami sopečnými. Tedy nyní se tvrdí pravý opak toho, co dříve bylo od učenců hlášáno. Jest prý možno souditi, že země na způsob meteoritů jest složena ze železného jádra, jež se vytvořilo následkem tlhy a ze hmot lehčích, jež se usadily na jádro jako vrstvy.

Katoličtí misijnáři mezi Indiány. Dne 8. prosince m. r. byl vysvěcen na kněze českým biskupem J. Koudelkou v Superioru (Wisconsin) Filip B. Gordon, který jest již druhým katolickým knězem původu indiánského ve Spojených Státech. Otec Gordonův pochází z národa Chippevův a sice kmene od Piskového jezera, který žil kolem horního toku řeky Mississippi. Dědečkem indiánského kněze jest slavný náčelník, který jest důležitou historickou osobností pro Minesotu. Babička tohoto duchovního (po matčině straně) dožila se věku 96 let a dala se pokřtiti před několika lety teprve na smrtelném loži. Strýc Gordonův dosud se drží obřadů indiánského kouzelníka. Gordon mluví plynule německy, francouzsky a italsky; že dokonale ovládá i jazyk anglický a indiánský, jest samozřejmo.

Missionářská práce mezi Chippevy začínala nabývati pravidelné tvárnosti asi před 70 lety příchodem kněze Baragy z Korutanska. Ten zvolil své hlavní bydliště v La Pointu na jezeře Superioru a založil stálé missie podél břehu jezera. Jeho krajan Pierz byl pak poslán k hornímu toku řeky Mississippi. Vliv Baragův šířil se mezi Indiány rychle a mocně. Baraga podnikal k návštěvě Indiánů žijících od La Pointe šedesát až sto míl. Často uprostřed zimy za tuhého mrazu vycházel s rancem na zádech, máje na nohou zvláštní sněhové stěvice, za průvodu jednoho Indiána. Trávil na cestě mnoho týdnů. Podnes žijí indiánští pamětníci Bragovi, kteří s velikou úctou mluví o jeho vytrvalosti, která se vyrovnala i houževnatosti nejotužilejšího rudocha. Tito pamětníci považují obětavého misijnáře za svátce. Mnoho dívek indiánských z druhého a třetího pokolení (po započetí misijní dráhy Bragovy) vstoupilo do řehole. Nyní posvěcen konečně jeden člen toho kmene na kněze a několik jiných kandidátů čeká na tutéž dráhu životní.

Z jiných apoštolů mezi Chippevy jmenujeme kněze Chrysostoma Verwysta, který sepsal indiánskou mluvnici, kněze Simona Lampea, který se obírá indiánskou filologií, kněze Aloise Hermantuze, který měl s indiánskými kouzelníky veliké boje. Vůbec velká řada katolických misijnářů netoliko obrátila ten kmen ke katolictví, ale postarala se i o veliký kulturní rozvoj v těch končinách.

Vidí-li vláda »obětavou neohroženost« moderních poslanců, musí se jen smáti jejich radikálnímu křiku. Ke konci roku začaly již ve vzduchu svištěti šavle poslaneckých rytířů, ale najednou 30. prosince honem obstrukce a opo-vice zalezla do kouta, když vláda pohrůzkou odročení parlamentní práce dala na jevo, že se zastaví vyplácení diet. Naši radikálové vytrbovali do světa, že nestrpí znásilnění ruské obstrukce. Když však 29. m. m. vládní předsednictvo umlčovalo ruské řečníky, když jim bralo slovo, staly se z výbojných orlů zmoklé slepice.

Zvláště vždy potřební soc. demokraté prohlašovali, že půjdou s většinou, když jim hrozilo zastavení diet. Sněmovna podrobila se v otázce existenčního minima. Vláda ví, jak se uklidňují nejlépe agrárníci: slibuje jim za veliké ústupky meliorace. Každý nyní s hrůzou vidí, že ve starém parlamentě měla česká delegace daleko větší vliv než nyní v parlamentě lidovém. Máme co děkovati zlátným demagogům, že mužové vážné práce jsou odstraněni, aby učinili místo dietářům, subvenčníkům a jiným sobcům.

Soc. demokratická svoboda. O té promluvil často centralistický »Denník«, který autonomisty, své bývalé věrné druhy, ovšem velmi dobře zná! K řetězu nových důkazů o násilnostech rudých autonomistů připojil tento »Denník«: »Bylo námi přesně zjištěno, že při založení našeho »Denníku« byly prodejny nuceny, aby prodej »Denníku« odepřely; za prostředek donucovací užito pohrůžky, že zejména »Právo Lidu« a vedle něho i časopisy městské, separatisťy vyzvané, zastaví dodávání prodejních čísel do oněch prodejen. Naši expedici najaté roznášecky byly sváděny, aby se svým povinností zpronevěřily; bylo nám také roznášeckami sdělováno, že jednotliví lidé brání jim ve vykonávání jejich zaměstnání. Separatisťe posílali nám ženy, které se nechaly najímati jako roznášecky, ale pak se seznamem abonentů odešly, odloživše balík vyzvednutých exemplářů za domovními dveřmi tiskárny. Separatisťe obcházeli obchodníky a firmy v našem listě inserující a donucovali je ku přerušení inserce u nás. Hrozili bojkotem hostincům, kde list náš byl vyvěšen, zasílali nám falešné adresy abonentů, čímž administraci vznikaly veliké ztráty. Použili veškerého svého

vlivu, aby redakce naše nebyla přijata do bur sy pražských novinářů a my abychom byli bez denních zpráv; znemožnili přijetí našich členů do syndikátu, vědouce, že policejní úřad odepře nám potvrzení redakčních legitimací, bez nichž není nám možno nikde vystoupiti. Krátce použili všeho, co mohli vyhledati, aby naši existenci zničili.«

Ale rudá inkvisice dovede se mstíti slepě i na rodině toho, kdo se nefidí terrorem sou-
druhů. »Venkov« dne 8. t. m. napsal: »Nynější stávka typografická ukázala, že není brutálnějších a bezohlednějších teroristů nad socialisty. Oni dnes jsou na cestě hlásati mstu, odvetu a hospodářské zničení až do třetího kolena. Socialistický »Denník« (tedy týž, který kárá autonomisty!) pranýřuje v čís. 5. opět — činí tak denně — redaktory, kteří se chopili své pomoci a noviny sami vysazují. Mezi jinými píše »Denník« o jistém novináři takto: »O panu S. bylo promluveno již dosti, dnes jen mimochodem připomínáme, že jeho matka má v Nerudově ulici na Malé Straně hostinec.« — Co ten jemný pokyn, podaný chytře v bavlance nezálovatelné, znamená, rozumějí ovšem všichni soudruzi. Tedy i matka má trpěti za to, že její syn se odváží k svépomoci.

V Berlíně byl uvalen konkurs na jmění Karla Hetzscholda, soc.-demokrat. člena obecního zastupitelstva za 34. volební okres. Co tomuto konkursu předcházelo? O stávce berlínských pekařských pomocníků r. 1904 vydal dělnický svaz za zodpovědnosti Hetzscholdovy leták proti pekařskému mistru Ludovi, o jehož závodě se tvrdilo, že je v něm nečisto. Luda, který následkem toho ztratil skoro všechny zákazníky, žaloval Hetzscholda a spoluzodpovídajícího Schneidra a spor veskrz vyhrál; žalovaní byli odsouzeni k náhradě žalobci a zapravení útrat, celkem asi k zaplacení 10.000 marek. A tu se ukázalo soc.-demokratické gentlemanství, které dovede sice nepohodlného člověka existenčně zničit, ale potom jednoduše praskne do bot. Odsouzený Hetzschold totiž tvrdil, že nic nemá, z čeho by mohl platit, jen své služné, t. j. 125 marek měsíčně. Sami jeho kollegové odhadují však jeho příjem více než trojnásobně. A poněvadž jmění jeho nebylo viděti, uvalil soud na ně konkurs. Přijde-li tím pekař Luda ke svým penězům, zůstává ovšem i na dále otázkou.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

*** KNIHY ***

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Filialky a expositury:

Praha I., Praha II., Spálená ulice, Žilkov, Čáslav, Chrudim, Jižín, Krakov, Píseň, Semily, Slaný, Turnov.

úrokuje vklady
na knížky **4³/₄ 0**

Vklady na pokladniční poukázky

5¹/₂% při výpovědi 120denní, **5¹/₄% při výpovědi 90denní,** **5% při výpovědi 60denní,**
4¹/₄% při výpovědi 30denní. Vklady na běžných účtech dle dohodnutí.

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Národohospodářská hlička.

Pokrokářský strach ze sanace financí. „Moravské listy“ napsaly: „Již v minulém čísle jsme uvedli, že sněm moravský není svolán z té příčiny, ježto pokrokový blok se nemůže dohodnouti na sanaci zemských financí. Jednak nemohou na veřejnost vystoupiti se zhoršeným vydáním Kondelových plánů, které před 4 roky rozbili a připravili zemi moravskou o 60 milionů, a za druhé jednotlivé skupiny bloku jsou vůči sobě jako byli balkánští spojenci v druhé válce. Každý chce něco jiného. Dr. Pluhař tíhu sanace chtěl přesunout na venkov, agrárníci však mu učinili čáru přes rozpočet, nepřijali jeho návrhy a chtějí, aby sanaci zaplatila města. Sociální demokraté jsou proti oběma. Není dosti seriosnosti ve všech třech skupinách, aby se postavily na vyšší stanovisko a otázku tuto řešily z celkového stanoviska zemských potřeb.“ — Za toho babylonského zmatku v radikálním bloku není divu, že pánové chtějí vyváznouti pomocí komisariátu, jehož uvalení na Moravu ohlašoval už přísedící pan Sountag

Pohodlné zisky. Když ústřední orgán pokrokového učitelstva vyzval soc. dem. učitele V. Beneše z Vršovic, aby se zodpovídal ze svých protestů proti finančníctví v ústředí, odpověděl Beneš v 15. čísle „Učit. Novina“ takto: „Milý Smrtko, máte tedy doopravdy všude pořádek? Měli jste revisory, superrevisory... a teď mne chcete udělat nadsuperrevidentem? Ukážete mi původní Treybalovu revisní zprávu, kterou ani členové výboru nesměli vidět, přepočítám si podpůrný fond, který nikoho nepodporuje, uvidím, koho jste za mou zbrklou podporu, ruku vložím tam, kde scházejí listy 40, 41, 48. a 49 v účetních knihách, na vlastní oči uvidím, kolik a jak vzal ten propuštěný úředník v záložně, přečtu si, kolik stálo zastoupení v Praze, proč Skála platil 600 ze svého, přečtu si, jak Vám dali a zase vzali pětistovový dar bez schválení všelijakých instancí... Z čeho hradíte svou dovolenou, ani jsem se neptal. Máte to teď lepší, než si dávat pořád vyčítat dary: máte za vedení Ústř. spolku 4000 K, plat jako úředník a svatý pokoj. Jen mimochodem: Času dovolenou získaného užíváte ve službách ZÚS, ale neměl jste to napsat. Rozumíte mi? Víc nesmím o tom, nač se dává dovolená, povědět, abyste mi nenadávali. Buďte zdrav a mějte dobře učitelský Vyšehrad!“

Zvláštní hospodářská opatrnost. „Čas“ poukázal na velikou, podvodnou hamižnost tří mladočeských notáblů vršovických Herolda (starosty Vršovic a místopředsedy záložny), Zimmermanna (náměstka starosty a zároveň předsedy záložny) a V. Řezníčka (ředitele měst. úřadů a člena výboru záložny). Vršovická záložna koupila za 3.900.000 K velkostatek, který původně byl nabízen za 4 mil. K. Leč jmenovaní opatrní konšelé odkoupili za zády záložny a města 32.268 čtvereč. sáhů z velkostatku za 100.000 K, čímž ovšem kupní cena klesla na 3.900.000 K. Leč toto snížení prohlašovali opatrní radové za výsledek svého obratného smlouvání a dali si ještě vzdávaní veřejné díky. Chamtivý trojlístek však neprozradil, že si vzal tučnou diškrekcí odkrojením nejlepší polnosti od velkostatku. Páni ovšem nemínili na půdě lacino koupené v potu tváří chleba dobývat. Odkoupili pokoutně polnosti, aby je co nejdříve znamenitě zpeněžili. Vinohradská spořitelna přijala na oučech 32.268 čtver. sáhů ochotně 300.000 K a vinohradská spořitelna koupila ten useknutý díl ke konci minulého roku za 700.000 K. Tedy chytráckým finančním tahem pánové po způsobu bursiánů vydělali najednou 600.000 K. Když se poznal jejich čachr, byli vybízeni, aby učinili nějakou nápravu. Ale

triumvirát se držel houževnatě lehce získaného kavalírského obnosu. Tu aféra podrobným výpočtem „Času“ propukla na veřejnost — a páni byli hned ochotnější k složení čestných funkcí. Připomínáme, že „Čas“ ihned varoval před vybíráním vkladů ve vršovické záložně, která nebyla partykami rozšafných konšelů ohrožena.

Ale tu 11. t. m. „Venkov“ uveřejnil prazvláštní otcovskou radu: „Ukazuje se sice nanovo, že jest sice správně odhalovati podobné škandály, ale nutno při tom voliti formu takovou, aby neutrpěly odhalením podobným dobré naše peněžní ústavy, které nemají na celé věci nijaké viny.“ — Tázeme se, jakou škodu měly trpěti ústavy jiné? Či jest již národ tak zabeđený, aby nerozeznával rozdíl mezi různými podniky a osobami? Či stále uvědomělejší lid bude na př. bičovati všechny pokladníky hned v tom okamžiku, kdy jediný kasír spáchá zpronevěru? Ovšem škola liberálů-radikálů vychovávala pro takovou logiku fanatiky, když pro krach Svatováclavské záložny polévala hořící sírou kněžstvo všecko. Přes to však zdravý smysl v českém občanstvu nevymřel. Jakou formou se měla odhaliti hamižná spekulace, jestliže pachatelé se nechťeli ani vzdáti svých čestných funkcí? Bylo potřebí předložit klidně před oči širší veřejnosti výmluvné cifry — a více se nastalo. Číslice mluví přesvědčivě a nedají se zahaliti do závoje nějakých frásí. Ale ví se dobře, proč „Venkov“ jeví tak nápadnou starostlivost. Okresní výbor vinohradský mohl dobře již r. 1912 sledovati známky odhalené korrupce, ale nečinil v té věci nic. Nu — a ve výboru tom zasedají také agrárníci. Odtud starostlivý výkřik o „dobře volené“ formě odhalení.

Přátelé z laciného kraje. Jaký to byl jástot v pokrokovém bloku, když při posledních říšských volbách a pak zemských (na Moravě) zvítězil vzájemně podpůrný spolek pokroko-agrárně soc. demokratický! A noví poslanci slibovali učitelstvu za velikou výpomoc jako kartáčky. Na říšské radě však prohlásil pojednou soc. dem. poslanec Bechyně, že nemohou souhlasiti čeští soc. demokraté s tím, aby údělů zemských bylo použito k úpravě učitelských platů.

Orgán posl. Staňka „Selské Listy“ 5. prosince r. 1913 napsaly: „Státní úředníci a učitelé volají, že mají hlad a státní moc a poslanecká sněmovna ukojí tento hlad z kapes hladovících! Nevíme, jak bude chutnati kousek masa, který si státní úředník a učitel koupí, až mu budou z finančního plánu upraveny platy; nevíme, co pocítí, když si pomyslí: Z hladu nejchudších jest tento ždíbec jídla! Že se státní úředníci a učitelé nevpřeli zlepšení svých platů z kořaleční daně, že připustili odiosní junctum mezi kořaleční daní a úpravou svých platů, toho pozdější pokolení nebudou moci pochopiti. Ale že nevzepřel se ani parlament, to podivné světlo na něj vrhne.“ — Takhle píše agrární list — po volbách, když již učitelé vykonali ve prospěch agrárních své služby. Před volbami by tak byl chytrácký list nepsal za žádnou cenu. Ty kapsy hladovících nerozčílily agrární statkáře, když se jednalo o podporu lihovarů malorolnických. A ti statkáři ať nebědují, že ten přídavek těžce zaplatí; tací boháčci nemají práva mluvit za chudé domkaře, jimž se ovšem vede hůře než učitelům. A nemá-li se přidati učitelům z hladu nejchudších, měli agrárníci často příležitost, aby svou akci přinutili spolu se soc. demokraty k většímu placení penězů velmože, zvláště bursiánů, majitelů dolů, velkých továren a — sinekur. Ty příležitosti agrárníci schválně proměškali a proto nyní bédováním pouze prozrazují svou

neupřímnost a parlamentní neschopnost. Až začnou volby znovu, posypou se učitelstvu růže agrárních slibů do klína znovu.

Sociální besídka.

Dělnické slasti v republice. Ačkoli soc. demokraté snaží se dokazovati, jak rychle se zhojí sociální nemoci ve státech monarchických, jakmile tyto budou přeměněny v republiky, dokazuje zkušenost něco zcela jiného. Což ty obrovské dělnické stávky v republice Portugalské a Francouzské? Nyní sám orgán soc. dem. říšsko-německých stavebníků „Grundstein“ (čís. 46. z r. 1913) uveřejnil tyto řádky z republiky Argentinské: „Podle zprávy zdejšího úřadu v Buenos-Aires jest vyhozeno na dlažbu 80 tisíc nezaměstnaných. Od naší nesvědomité vlády však se nic neděje proti nezaměstnanosti, ba docela vláda má v Evropě agenty, kteří činí propagandu k vystěhovalectví sem. Proto sem zaměří denně parník s vystěhováci. Tito jsou podrženi tři dni v přistěhovaleckém úřadě a pak jsou vyhozeni na ulici, aby učinili místo těm, kteří vždy nově přicházejí. Vláda a podnikatelé dosahují tak svého cíle, totiž rezervní obrovské armády dělnické, aby tak udrželi mzdu na nejnižším stupni.“ Přísne jest zakázáno konati stávkovou hličku. Hanlivý název stávkokazů tresce se žalářem jednoholetým až tříletým. Poměry jsou zde horší než v Rusku. Celá garda tajných policistů hlídá všechna dělnická hnutí. Dle zákona může býti každý cizinec na ulici zatčen a beze všeho vyšetřování vypověděn, anebo, je-li Argentinem, dopraven na vzdálené ostrovy. Tisíce již jsou zasaženy tímto zlovestným zákonem. Ohledně maršálka Gotze poznamenává soc. dem. dopisovatel: „Neví ten maršálek, že Argentinie nemá ani jednoho čtverečního metru svobodné země? Všecka země, která se hodí k orbě, dávno byla darována generálům a politikům, nebo jest v rukou spekulantů, musí tedy zaplatiti obnosy lichvářským.“ — Takovou podporu demokracie provádějí tedy republiky. Demagogům a vyděračným spekulantům ovšem se tam vede lépe než v monarchiích.

Zase dobrodinec. V Drážďanech byl odsouzen do vězení na osm měsíců úředník soc. dem. svazu P. Polster pro zpronevěru spolkových peněz.

V zajetí kapitalismu jsou veliké podniky těch, kteří se chlubí, jak zdatně proti kapitalismu bojují. „Montagsblatt“ sděluje, že na stavbě paláce ústředního soc. dem. listu rakouského „Arbeiterzeitung“ váznou tyto dluhy: 400.000 K od ústřední spořitelny města Vídně, dále 100.000 K od dolnorakouské eskomptní společnosti, 50.000 K od „Unie“ textilních dělníků v Rakousku, 50.000 K od J. Tomschika (rozumné železniční organizace), 20.000 K od svazu dělnictva v chemickém průmyslu, 100.000 K od F. Reifmüllera (býv. předsedy knihtiskářů), 100.000 K od rakouské Senefelderovy svazu (organizace kamenotiskářů), 50.000 K od „Unie“ textilních dělníků rakouských, 30.000 K od svazu kovodělníků 50.000 K od J. Tomschika, 25.000 K od svazu dělníků pekařských, 142.500 K od E. Freundlichových. Celkem 1.217.500 K. Ale teď pozor! Vídeňská spořitelna zajisté půjčila jen do padesáti procent odhadní ceny! Zajisté i eskomptní společnost si svůj požadavek dobře zajistila. Jak by dopadli ale dělničtí věřitelé, až by došlo k finanční pohromě? Ti zkrátka půjčili hazardně bez záruky, ale skuteční kapitalisté jsou při tom bezpečni.

Jinak jako dělník — jinak jako zaměstnavatel. „Arbeiterzeitung“ vzhledem k nynější výluce typografů 9. prosince m. r. sdělila: „V Dol. Rakousích byla vyloučena třetina pomocníků a pomocných dělníků. Také bývali soudruzi August Chvála, Julius Dejl a Jakub Philipp prohlásili výlučku. Chvála hrál před lety v dělnickém hnutí vídeňském roli a proto jest v kruzích našich velice znám. Když byl ještě pomocníkem, byla mu mzda vždycky velice malá. R. 1882 otevřel z široka ústa — proti vyssa-

vačím. Naproti tomu v pátek rozčilil se nad »hamizností« pomocníků.

Město z posledního soc. demokratický »Dělnický dům« v Prostějově. Autonomisté v něm uplatňovali pověstné své hospodářství tak, že dům se dostal pod sekvestra. Účetní »Dělnického domu« Manhard má nyní v »Děl. domě« nad sebou kuratele. O ustanovení dozorce pro »Děl. dům« žádal jeho největší větitel, Akciový pivovar v Prostějově v dohodě s Hypoteční bankou markrabství Moravského.

Pozůstalost proletáře. Dle pozůstalosti daně, předepsané od úřadů švýcarských, zanechal vůdce německých soc. demokratů, v Curychu zemřelý A. Bebel, po sobě jmění 995.000 německých marek, t. j. 1.194.000 K. Soc. dem. tisk tvrdil, že Bebel zanechal jen 300.000 marek. Na proletáře bylo by i toho mnoho. Ale stát švýcarský jim to spočetl jistě správně. — Zpráva, že Bebel v závěti na soudruhy zcela zapomněl, jak to soc. demokraté mívají ve zvyku, není pravdivá. Odkázal na účely německé strany soc. demokratické 30.000 marek. Ale žádnému jinému účelu, na př. na chudé, nic. Sociální demokraté ovšem budou bouřiti proti kapitalismu dále, aby si tím spíše mohli postaviti zlatý palác kapitalismu jejich pohlaví. Jestliže však popřáli svému generálovi zaopatření hraběcí, proč tolik brojí proti jmění šlechty a fabrikantů?

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slobově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Zprávy organizační a spolkové.

Valná schůze vzdělávacího spolku paní a dívek »Ameška« v Hradci Králové. Valnou schůzi 11. ledna zahájil za přítomnosti dostatečného počtu členek duchovní radce spolku p. kanovník dr. Reyš delším proslovem, v němž vytkl úspěchy spolku za uplynulý rok, jež může býti zařazen mezi blahé období spolkové již z toho důvodu, že dvě členky výboru pt. předsedkyně Jirotková a p. místopředsedkyně Hobzková byly vyznamenány papežským řádem »Bene merenti«. Jednatelská zpráva vystihovala přibližně čistou agendu spolkovou. Přednášek bylo pořádáno 7, 1 zábavní večer, 1 výlet. Spolek šťastně se církevních slavností o Božím Těle, o Konstantinském jubileu, vykonal pouti do Heřmanic a vedl členky k přijetí sv. svátostí. Vedle vzdělávací činnosti rozvíjel spolek též činnost charitativní. Nemocenských podpor vyplaceno 70 K, pohřebních 160 K, vánoční nadílka 113 K, vydržování patronátu (besídky služebných) 203 K, celkem 346 K, což vzhledem ke skromným prostředkům spolkovým je dosti značný obnos. Spolek vydrží již po léta patronát služebných dívek v pensionátě ctih. sester, za jejichž účinné pomoci vzdělávají se dívky povšechně i odborně v šití prádla a šatů na šicích strojích, jež počtem 4 byly nákladem spolku zakoupeny. Prostřednictvím besídky koná spolek záslužné sociálně-výchovné dílo beze vsí reklamy a bez všeho obtěžování obecnosti. Pokladní zpráva vykazuje příjmů K 1401 a vydání K 1393, i končí malým přebytkem K 8. V knihovně je 350 svazků dobrých knih, které se půjčují při schůzích členských. Do výboru voleny byly tyto pt. dámy: p. Jirotková — předsedkyně, p. Hobzková — místopředsedkyně, p. Uhrová — knihovni, p. Rosová — správkyně patronátu, s. Eiglová — pokladní, s. Hůlová — jednatelka. Dále do výboru: p. Smolíkova, p. Rezková, p. Škodová, p. Kieslichová, a s. Pecoldová. Za náhradnice: p. Pastorová a s. Popišilová. Revisorkami: p. Dvořáková a s. Hodková. Po valné schůzi ustavil se výbor a učinil některá usnesení o další spolkové činnosti. Zdař Bůh!

Svácení praporu. Mariánská Družina mužů a ženochů v Hradci Králové koná na svátek Očišťování Panny Marie dne 2. února v chrámu Marie Panny slavnost svěcení praporu. Slavnost počíná zmíněného dne o 4. hodině odpolední. Posvěcení vykoná a slavnostní řeč promluví Jeho Excellence nejduš. p. biskup Dr. Josef Doubrava. Všechny mariánské družiny, katolické spolky a příznivci atd. zvou se uctivě na slavnost. Pořad slavnosti: O 4. hod. uvítání Jeho Excellence Družinami v chrámu Páně, slavnostní řeč, svěcení praporu, zatleskání hřebů, Te Deum a sv. požehnání.

Česká sekce při 28. světovém eucharistickém kongresu v Lourdech. Zjistěte nad míru potěšitelnou jest zpráva, že při eucharistickém kongresu v Lourdech, jehož datem teprve nyní bylo přesně stanoveno (od 22. do 26. července 1914), bude také národ český zastoupen a sice zvláštní sekcí. Pořadatelství této sekce má v rukou Spolek českoslov. poutníků do Lourd se sídlem v Praze za předsednictví vdp. metrop. kanovníka Msgra Dra Mofice Píchy a spolku přidělené zvláštní komité. Počet účastníků 1., 2., 3. třídy bude omezen. Všechny ostatní podrobnosti, ceny atd. budou co nejdříve uveřejněny. Dle dosavadních dispozic byl by směr hlavně násje-

dující: Vídeň — Solohrad — Innsbruck — Einsiedeln — Luzern, sv. Gotthardskou drahou kol jezera Como do Milána — Nizza — Marseille — Lourdy — Biarritz — Bordeaux — Paříž — Curych — Vídeň. Celá cesta bude trvat asi od 16. července do 1. srpna. — Předběžné známky účastníků mohou se již nyní učinit u pokladníka spolku Ant. Kašpárka, faráře u Panny Marie Sněžné v Praze-II. (Jungmannovo nám. č. 20.), u kons. rady a faráře Leop. Kolínska v Blansku na Moravě, jakož i u jednatelky spolku, Jos. Rösslera, kaplana ve Velkém Oufimě u Rychnova n. Kněžnou.

Hilnsko. Sdružení spolky křesť.-soc. a to křesť.-soc. spolek »Svornost«, odbočka »Všedob. sdružení dělnictva a Hospodář. sdružení pořádal dne 25. ledna 1914 ples v sále p. Jos. Adámka.

Velké Jeřice. V neděli dne 11. ledna měla naše odbočka Hospod. Sdružení čes. křesť. zemědělců svůj I. ples v hostinci p. Jana Poura »Na nově«. Skvělý výsledek nás opravdu překvapil a dodal chuti k další naší spolkové činnosti.

Mladotice u Ronova n. Doubr. Naše sdružení mládeže pořádalo 4. ledna přednášku se světejnými obrazy vjp. Mariána Kloudy na téma: »Na slovanský jih«. Přednáška byla navštívena velmi četně jak domácími tak okolními bez rozdílu politického vyznání. Zdař Bůh.

Bomšov u Ronova n. Doubr. Sdružení katolické mládeže sehrálo dne 6. ledna frašku o třech jednáních od B. Melanové »Honba za ženichem«. Hra za pěkného účastenství provedena zcela bezvadně, velice zručně. Dne 18. ledna pořádá sdružení cestopisnou přednášku vjp. M. Kloudy »Z ovzduší Taur«. Cesta vede nás ku pohádkovým břehům jezera Gardského, do romantických krajů Alp Solohradských a Tyrolských. Počneme poutavé turistické putování v přívětivém Solohradsku, dále po Královském jezeře, lázních Gastýnu, lázeňském místě Zell na jezeře atd. Pak přeneseme se Tyrolskem do Bolzana, pak do Tridentu, odebereme se ku azurovým břehům jezera Gardského. Ve Veroně ukončíme tuto zajímavou pout která jak líčením, tak i nádhernými obrazy zanechává mohutný dojem. Svorně a zmužile vpřed!

Zprávy místní a z kraje.

Dramatické sdružení »Tyl« vykonalo jistě záslužný skutek tím, že mlčením nepřešlo vzácného jubilea staršího umělce, mistra Josefa Šmahy, který před 50 lety v těchto dnech poprvé vystupoval na divadelních prknech v městě našem. Sešlo se též dosti ctihl. místrových, aby sdíleli svoji radost s jubileantem a působili k tomu, aby zpříjemnili chvíle pobytu mistrova zde po 50 letech. Vybrána k tomu Štolbova »Závěť«, ve které zajisté mistrovi bylo popřáno rozvinouti široce své umění v postavě starého Sýkory. Bylo viděti zde pravdu úvodních slov intendantových, že mistr studoval postavy našich venkovanů a že výborně dovede je napodobiti uměním svým. Ač stár, hrál mistr výborně. Odměnou mu byly nadšené ovace přítomného obecnictva. K mistrovi družili se pěkně i ostatní ochotníci, kteří vytvořili řadu zdařilých postav, jako p. Valášek, p. Huňáček, p. Soudil, p. Paul, p. Dvořák, s. Svarcová, s. Böhmová. Byl to tedy zdařilý večer, který sloužil ke cti sdružení »Tyl«. Jen by si bylo přáti, aby aspoň o takovýchto vzácných okamžicích jeví se ještě větší zájem obecnictva.

Rafinovaný podvod. Dne 13. t. m. stál před zdejší porotou mladík Alois Böhm, který býval zaměstnán v centrále České průmysl. banky v Praze. Loni z jara ze služby vystoupil a žil u rodičů ve Dvoře Král. V létě ho pozval ke schůzce do Čes. Skalce jeho přítel Karas, likvidátor filiálky Čes. průmysl. banky v Náchodě. Tam byl ujednan velice chytrý podvod. V září náhodská filiálka byla zpravena od centrály, že jakýsi Alfréd Kolín (byl to vlastně Böhm) má u filiálky k dispozici 35.000 K. Téhož dne »Kolín« žádal filiálku, aby mu zaslala do Vraťu 20.000 K. Karas druhému úředníku řekl, že Kolína, jehož podpis se úplně shodoval s podpisem zasláným od centrály, dobře zná. Bylo tedy poukázáno 20.000 K a později 15.000 K. Karas zadržel dopis zasláný filiálkou na centrálu, aby byl získán čas k útěku. Ve Vratislavi se o ba pachatelé rozdělili, načež Böhm odjel do Ameriky. Procestoval i jiné kraje — ale naposledy zatoužil po domovíně. Když při měsíční uzávěře se přišlo na podvod, byl na oba vydán zatykač. Böhm byl chyten v Liberci a dopraven ke krajskému soudu v Hradci Králové. Před porotou vyšlo na jevo, jak dovedně nápodobil podpisy úředníků centrály. Také nástnně dovedl přeměnit na cestovní legitimaci slova »Alois Böhm« v »Alfréd Kolín«, což prohlášení za delší nepřítel. Mladík vzbudil údiv svou chytrostí a zručností, která mohla tolik prospěti, kdyby — bývala obrácena k dobrému. Mladý zločinec, který ke všemu plyně ovládá několik jazyků, byl by se jistě mohl poctivě užívat, kdyby byl měl dobrou vůli. Odsouzen k žaláři pouze desítiměsíčnímu (dva měsíce ztrávil již ve vyšetřovací vazbě). Po Karasovi však neví ani slovo.

Na Věžecké bylo v neděli velice živo. Na 600 sádkářů i hřbitů (hlavně z Hradce Králové a Král. Dvora) shromážděno se zde k veselému zimnímu sportu, jemuž hodovali i starci. Ruch sportovní byl tak horlivý, že se někteří odnesli lehčí zranění. Velmi dobrý stav sněhu přiláká ještě větší zástupy.

Dislokční společnost v Hradci Králové odbývá svoji II. řádnou valnou hromadu 23. t. m. o 10 h. dop. v zasedací síni správní rady Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období jarní r. 1914 opatřené náležitými doklady do dne 15. dubna t. r.

Žádosti externistů ke zkoušce způsobilosti učitelské přijímá ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové do 31. března, žádosti externistek však pouze do 28. února. Žádosti ke zkouškám ze zemských národních prací jest zaslati témuž ředitelství nejdéle do 30. dubna.

Pohřebuje se! Dne 31. prosince odešla a je od té doby nezvěštna p. Anna Viktorinová z Hradce Králové a je důvodné podezření, že v návahu trudnomyslnosti utekla. Měla na sobě žlutý kabát, šedou sukni, černou háčkovanou čepici, boty knoflíčkové, černou sametovou blůzu, je 30letá, menší postavy, tmavých vlasů. Kdo by věrohodných zpráv o ní — ať živé či mrtvé — podati mohl, dopis laskavě jejímu bratru Jiřímu Tolmanovi, knihkupci v Hradci Králové, nebo policejnímu úřadu tamtéž. Nálezci bude odměna vyplacena.

Vdp. J. Ulver zemřel. V Českých Budějovicích dne 11. ledna zemřel náhle na kazatelně vdp. rektor koleje Redemptoristů — Jan Ulver. Vysvěcen v Hradci Králové r. 1883. Po deset let byl kaplanem v Hostinném, potom vstoupil do řádu. Ave, anima pia!

Kněžice u Ronova n. Doubr. Obchod se ženskými vlasovými sítkami ze širého okolí souseděti se nyní v rukou židovských! Dívka jedna přišla k židovce s tak zvanými »necy«. Židovka vyběhla za ves a na dvorce roztrhala šaty! Jsme zvědaví, zda náš lid prohlédne ten národ, který dobře klidí bez setí a bez orání. Ať si někdo spočítá, kolik fenesníků nebo rolníků u nás je židů! Ať tak hledá jinde! Představme si, že by v obci byli sami židé a jeden křesťan. Zda by židé křesťanského obchodníka podporovali?

Živnostensko-průmyslová a hospodářská výstava v Chocni 1914. V malebném přírodním parku v Polních pořádána bude v červenci a srpnu krajinská výstava, ve které zastoupeny budou veškeré produkty práce živnostenské, průmyslové a hospodářské. Výstava tato má býti obrazem kulturní a hospodářské vyspělosti všech vrstev českého východu a mocnou pobídkou na cestě ku dalšímu rozvoji a zdokonalení. Město Chocen, ležící v romantické krajině téměř uprostřed výstavního okrsku, je neobyčejně výhodným střediskem a samo výstaviště Polný často turisty jest vyhledáváno. Zajisté tedy přivábí mnoho návštěvníků. P. T. vystavovatelé rače se ihned přihlásiti!

Různé zprávy.

O dra Grošovi uveřejňována v našem listě spravedlivá kritika. Plným právem náš pražský dopisovatel káral byrokratismus jak Grošův tak jeho tělesné strážce. Plným právem tepal ziskuchtivé spekulace užší lokky na pražské radnici. Ačkoli radikální tisk jistě do poměrů také viděl již před lety, buď jen něco opapouškoval anebo mluvil. Misto nápravy poměrů byly nám zasílány úřední opravy, pokračovalo se v chamtivé taktice dvojnásobně, až se nyní provázely skandály, které se neodstraní suchým popíráním křiklavých fakt. Dr. Soukup dne 13. t. m. bouřil proti dra Grošovi hromově. Vyčítá mu, jak si na útraty obce vydrží tři páry koní, jak žádal o volný lístek na dráhu. Sděljuje, že dr. Groš rozhazoval tolik, až si nasekal velké dluhy, že vykonává nedbale své primátorské povinnosti, že dle okolností hned dovede se lichotiti katolíkům, hned radikálním husitům atd. Na těchto výtkách jest mnoho pravdy a proto by měli rozvážní mladočeši volati důrazně po okamžité nápravě dříve, než začnou na účet všech mladočechů i jiných občanů »reformovati« živly, které sice prudce radikálčili, ale jejich cíle nejsou o mnoho lepší, než jaké prozradila ziskuchtivá, usvědčená klika.

Všelicos. V Superioru v sever. Americe vysvěcen od českoamerického biskupa Koudelky první indiánský kněz. — V noci na sv. Tří krále rozpoutala se v Rudohorách bouře, při níž v Schindelbachu udeřil blesk do pekárny pekáře Kurze a zabil tam pomocníka pekárského. — Dcera arcivévodky Karla Františka Josefa a arcivévodkyně Zity dostala při křtu 21 jmen. — V Rusku na gymnasiu v Plocku bylo propuštěno z ústavu 12 studentů, protože se nechťeli účastniti pravoslavných bohoslužeb. Byli kapečky. — Uherské státní návladnictví odvolalo všechny žaloby tiskové, podané proti Rumunům. — V minulém roce bylo v Paříži na 300 malomocných, kdežto rok před tím jen 50. V jediné osadě v Bretagni je 40 malomocných a v jiném místě na hranicích italských je dokonce 60 malomocných. Rozšíření této nemoci hrozí přelétat krysám, jichž jest v Paříži na 5 procent nemocno malomocencům. — V celé Evropě zaplily minulý týden hrozné sněhové vánice. V Krkonoších jsou někde domky až po břehy sněhových zavátý. — Zemská správní komise v Čechách usnesla se oddělití právu učitelských platů až do té doby, kdy bude na říšské radě projednán finanční plán. — Italská vláda dohodla se s Rakouskou vládou o námořních opatřeních, jakož i pozemních, nutných pro případ povstání v Albánii nebo při útoku Turecka.

Záchrana mládeže. Serafinské dílo lásky pro země československé konalo minulou neděli 14. t. m. valnou hromadu v Č. Budějovicích. Dle výroční zprávy pečuje spolek tento v přítomné době o 89 dětí osiřelých, opuštěných, zanedbaných a zpusitých. Jež vychovávatí dává jednak ve vlastním dětském ústavu v Červených Dvorcích u Sušice v krásné krajině, sumavské jedná i v ústavech jiných, jakož i v soukromých rodinách v Če-

Katolíci!

Ukládejte své úspory jediné u naší

Československé záložny v Praze

Spálená ulice č. 46-II.

na úrok dle ujednání s

5 1/2 %!

Důchod. daň platí záložna sama. - Pro bezplatné ukládání s venkovskou složkou listy zdarma. - Povinná revize Jednoty sdělen: v Praze.

Zápůjčky

věcho druhu kulatné.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zastává na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze město ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Uchíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte nám látky na taláry.

Tak na splátky bez zálohy cen!

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí
a věna dětkám

poskytuje Jubilejní, vzájemný dobročinný
životnostní spolek

„Charitas“ v Hradci Král.

ještě založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 66
případech úmrtí celkem 79.117 Kč, získav 772
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla pod-
rovaným podpora v době nejtěžší jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 Kč,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 Kč,
do 40 let 4 Kč, do 45 let 10 Kč. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulátka 2 Kč,
jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojistěný u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
 dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
je-li když týž jest tělesně zdravý a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 Kč je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 Kč ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Blíží
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Heyl,
předseda

Václ. Semčevský,
jednatel.

Vazbu knih

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311.

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod káňský

Masopust 1914

Maškarní čepice v kolekcích krásně sdru-
žené 50 kusů K 5—, 6—, 7—, 8—, 9—,
10—, 12—.

Kotiliony v krab. po 50ti kusech bohatě sdru-
žené K —80, 1—, 150, 2—, 250, 3—,
350, 5—.

Tombolové výhry 100 kusů krásných před-
mětů žertovných a praktických za K 6—,
8—, 10—, 12—, losy a čísla zdarma.

Bigotony, škrabošky, lampiony, trikotové
masky žertovné předměty a veškeré před-
měty ku zvýšení veselí masopustních zábav.

Elektrické svítilny kus K 150, gramofonové
desky kus K 150 doporučuje

Obchodní dům „U města Paříže“

L. J. PEK,
Kostelec nad Orlicí.

Komické kostýmy, které všady velkou švan-
du působí, se za mírný honorář zapůjčí.
Žádejte ceník!

Důležité: Sl. spolům poskytnu tu výhodu,
že dodávám maškarní čepice a kotiliony
do komise, neprodané pak přijmu v plné
ceně neporušené vyplacené zpět.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ nad Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásluhy na výběr i na splátky bez svýzení cen.

Založeno r. 1843.

„Svět k světu“ jest naší povinnou
zásadou a proto kde pořizujete

nová divadla

aneb dodatečně nové různé

dekorače,

obracíte se s důvěrou na starého věrného
člena (herce, líbitele a scénáře) káto-
jednu ty v Poličce

Joseta Kuklu,

dekoračního malíře (přeloucháče kurní
malířských v Chrudimi a v Praze) a
on vám vynaluje dekorače levně, ve
všem ochotně poradí, vzorů také a
výbědy u dělá.

„JUNO“

antiseptické mydlo holičské, vydává jem-
nou, dlouho neschnuoucí pěnu, po které
i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil
obličej.

Kus 10 a 20 h.

Specialita firmy

Jos. Jelínek,

mydlářství a parfumerie v Hradci Král.

**Křížové cesty,
oltářní obrazy**

na plátně, plechu, dřevě atd.,

malby ohrámků a kaplí

umělecky, v každém slohu i technice provádí

JOS. MÜHL,

(Ant. Mühlův nástupce),

ateliér pro církevní malbu a výzdobu
chrámovou v Nové Pace.

Doporučuji svůj závod veleduštoji, ducho-
venstvu a slavn. patronátním úřadům.

Nejlepší doporučení po ruce. Založ. r. 1874.

Vzorů a skizy franko.

Umělecký ateliér
pro malbu na křídle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov-
ná okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mozaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.
Mosaiky a klenby pro fa-
kady, křížové cesty atd.
Nákreby, respoty i od-
borná rada zdarma.

Přecetná významnění a doporučení.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Oběhady:

Praha, Vídeň, Budapešť

Pedálové harmonia

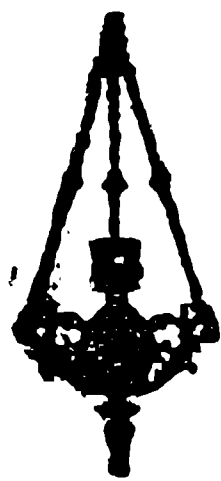
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ozdobě.

Cenově zdarma a
franko.

Na splátky od 10 Kč

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Veledůstojnému duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům dává se si doporučit veškeré kostelní nářadí a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, paténky, patřičky, svícní, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na užšího franko bez záruční kauce. Více se posléze povišeno. Prodeje ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných blonových, jako: froté, madonky, křížky, protýky, náramky atd. z Modřanského protýky, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i křehkého vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhotomy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pasíř a ošleour

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Raďte si psati o vzorky

firmě

Thelcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 180.

— Vývoz láného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské

plátna, damačky, ubrusy, ručníky, zefíry na košile,

— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdrážených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vkłady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého

a Zemského Svazu.

Všeobecná úvěrní společnost

s. s. r. ob.

V Hradci Králové Palackého třída č. 80

úročí vkłady

4³/₄ - 5 - 5¹/₂ - 5¹/₂ %

dle výpovědi.

Zápůjčky všeho druhu, eskont směnky a faktur, zálohy na cenné papíry a skvosty.

Prodej uhlí a dříví vlastními povozy.

Ceny mírné, dobrá kvalita. Cenníky a prspekty zdarma.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, šrémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Poděkování.

Všem, kdož u příležitosti úmrtí vsdp.

Theodora Čermáka,

jubilního kněze v Slatňanech,

projevili upřímanou soustrast, zvláště Jeho Excel. nejdp. biskupovi Th. Dr. Josefu Doupravovi, Jeho Jasnosti princí Ferd. z Lobkoviců, urozené pí. baronce Kopalové a p. baronovi Brandovi atd., jakož i těm, kdož ho na poslední cestě doprovodili ku hrobu, zvláště vsdp. Janu Kobrovi, bisk. vikáři a konsist. radovi z Chrasti a ostatním důstojným pánům vyslovujeme nejvřelejší dík.

V prosinci 1913.

Farní úřad v Slatňanech.

Veledůstojným duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod porcelanový

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,

křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respektů a nákresey zdarma. Na požádání dostavím se ihned.

Barevná kostelní okna

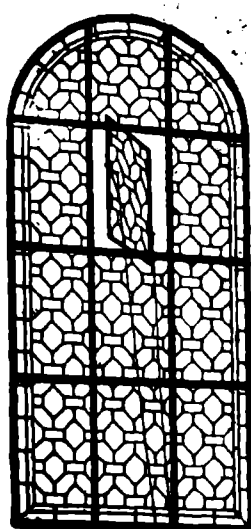
v odbor. provedení zhotovuje dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce Králové.

Cenníky a rozpisky na požádání zdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Věpravičích)

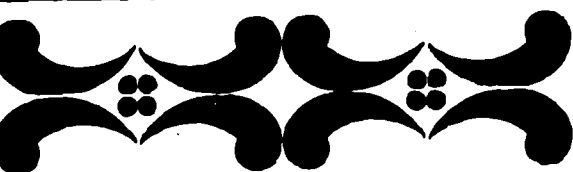
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží se na požádání franko zašlou.

Zubní odborný lékař

MUDr. A. Maudr,

Hradec Král.,

hlavní trafika.

Městská spořitelna ve Dys. Mýtě

zárukuje veškeré vkłady na kněžky

4³/₄ - 5% dnem 1. ledna 1913 počínaje

za vkłady: rati, akciva, listinná, vlastní jmění, nástupní obec Vysokomýtská a vřelejší poplatníci (obecní přírůžky). Jest tedy vkład ve spořitelnu vždy zcela bezpečně uložen.

OBNOVA

Číslo 3. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 23. ledna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Otroctví svobody.

I.

A zase nová zajímavá valná hromada spolková, která dokazuje, jak velká tyranie dovede se krýti štítem organizace, předstíráním prospěchu obecných.

V hotelu „Adria“ v Praze konala se 18. t. m. valná hromada „lidumilného“ spolku „Existence“, která má (aspoň ve stavovách) za úkol podporovati členstvo pro případ smrti nebo úmrtí. Velice přísně kontrolováno, zda se dostavují jen ti, kteří se mohou vykázáti členským lístkem.

Jednatel Spitz přečetl jednateckou zprávu nejprve velice lánanou češtinou, pak správnou němčinou. Předseda Weidmann při sebe menším opozičním výkřiku hrozil rozpustěním schůze. Když se hlásil o slovo jako zplnomocněný zástupce dr. Fleischmann, nechťel mu dáti předseda slovo. Advokát ten odvolal se tedy k valné hromadě, která s ním bouřlivě souhlasila. Weidmann za bouřlivého odporu členů prohlásoval, že dá vyvésti každého, kdo se nehude chovati tiše.

Členové se tázali, komu se platí služné 18881 K, inserce, cestovné, mimořádné odměny atd. Spitz hroznou češtinou za velkého nepokoje a nových dotazů vykládá, že v kanceláři „Existence“ má 400 K měsíčně, jiní páni po 200 K, jedna slečna 70 K, druhá 50 K, pomocná síla 90 K. — Nový výkřik z opozice: »To je jen asi 1300 K, kdo dostává těch ostatních 5000 K?«

Předseda snaží se poukázati na to, že přítomní také dostávají novoroční dárky. Spitz prohlašuje: »Nerozčilujte se, já vám to řeknu. Dostali to úřadující funkcionáři jako předseda, pokladník...« Při nastávším hluku Spitz stýská, co se v kanceláři pro spolek nadře, tak že bere vlastní odměnu neupatrnou. Předseda pak snaží se uamluviti členům, že Spitz vlastně ještě mnoho trati... Stejně tak i pokladník Kauders. (Spitz býval obchodním cestujícím, ale za ročních 4800 K se „obětoval“ pro „Existenci“.)

Člen Eckstein volá: »Existence« je spolek podpurný a žádná akciová společnost! Proto je nesprávné, když výbor si odhlasuje a bere remunerace, kterých valná hromada neschválila.

Přispívající člen Taussig začíná hájiti výbor a za obecné nepozornosti dává návrh na konec debaty. Zdvihlo se jenom několik rukou, ale předseda prohlašuje: »Návrh je přijat.« Rozpoutal se hrozný hluk, většina členů ani nevěděla, že dává hlasovati předseda dle jmen »pro« a »proti«. Když někteří členové začali se mezi sebou raditi, Spitz křičel, že umlouvání není dovoleno. Kdo se ptal, oč se vlastně jedná, tomu pohroženo vyvedením ze schůze. Hlasy »pro« se chytaly způsobem komickým. Ačkoli bylo zřejmo, že valná většina jest v krajní opozici, předseda prohlásil, že výboru jest uděleno absolutorium a — děkoval za důvěru.

Když členové znovu volali, jak jest to s insercí, kdo dostává cestovné, Spitz prohlásil, že jest to všecko odbyto odhlasováním konce debaty.

Znovu hluk, protesty, pohrůžky předsedovy. Spitz zamodrchanou češtinou široce vysvětluje potřebu změny stanov. Málokdo šroubovaným vývodům rozumí, konečně vyrukuje Spitz s hlavním: že by nastala katastrofa, až by spolek dle starých stanov měl vyplatiti členům na odbytném 630000 K. Dodal, že se budou podpory vypláceti místo za 6 teprve za 8 let po přijetí člena. Výbor prý s tím nesuslasi, ale je to nutné, protože to »pojistnomatematikové« vypočítali. Členové za rozvleklého povídání se rozházeli, návrhy byly přijaty s takovou bouří odporu, že předseda rychle schůzi ukončil.

Za jednání byl jeden člen ze schůze vyhozen, na jiného přivolán strážník atd.

Taková valná hromada tedy jest možná v XX. století, k jehož počtě hlahlolí fanfáry

svobody, samosprávy, lidové svépomoci! Ně-kdo by řekl, že takové poměry v svépomoc-ném sdružení nebo samosprávě jsou řídkými výjimkami. Ale v tom jest klam, třebaže se zistnost a despotie neprovalí všude na venek takovým způsobem, jako na některých místech v Praze.

Teď je značný počet chytrých lidí, kteří umělým způsobem a za průvodu oslňujících hesel dovedou celou inasinerii svých snah ukrývati za kulisami. Taci pohlaváři zapochlebují lidu, jak si řídí vlastní věci sám, jak uvědoměle se rozhodl pro ty neb ony funkcionáře. Davy jsou spokojeny s vysvědčením placeného činovníka, pyšní se svou osvětou, aniž by jim napadlo, že doba vyžaduje opravdového samostatného myšlení, netoliko vtipných pohlavářů, ale i bystrých dobrovolných poplatníků. Na vějíčku svépomoci a svobody chytají se dobromyslní občané do železné klece, do tuhého zajetí, z něhož lze uniknouti pouze jen za cenu velikých finančních obětí.

Politický přehled.

Německé strany na říšské radě proti vládě. Něm. národní svaz a něm. křesť. soc. sdružení zrušilo závazek svých zástupců a rozhodly se promíkatve změníti ujednání o osobní daně z příjmu mezi sněmovnou panskou a poslaneckou. Ježto by se dle hořejšího ujednání při nastávajících volbách do vídeň. obecního zastupitelstva dostalo ze čtvrtého do třetího volebního sboru mnoho soc. demokratů, žádají něm. strany, aby berní sazby pro stupnice až 20000 K nebyly r. 1914 vůbec zvýšeny. A v letech následujících má nastati zvýšení ujednání v kompromisu mezi sněmovnou panskou a poslaneckou jen tehdy, kdyby výnos osobní daně z příjmu nedosáhl 120,000,000 K. Starosta vídeňský dr. Weiskirchner při konferenci s ministrem předsedou zdůraznil, že strana něm. křesť. sociální trvá na změně kompromisu. Zároveň byli všichni něm. křesť. soc. poslanci vyzváni, aby zjednali tomuto stanovisku v poslanecké sněmovně platnosti.

Zmatek ve Vídni. Panská sněmovna stojí na svém stanovisku a nechce o novém kompromisu vyjednávat, křesť. sociálové trvají rovněž na svém a podobně i opozice. — Na konferenci vůdců stran u presidenta dr. Sylvestra podal dr. Urban návrh, aby předloha osobní daně vrácena byla finančnímu výboru, který by provedl změnu na kompromisní formuli, čímž něm. nac. svaz chce docíliti dohody. Na podmínky, za nichž jsou dle prohlášení posl. Staňka agrárníci čeští ochotni upustiti od obstrukce, odpověděl dr. Šusteršič, že veškeré politické koncese za finanční plán jsou úplně vyloučeny, neboť všechny strany se zavázaly finanční plán jen pod tou podmínkou propustiti, nebude-li žádné straně nějakým způsobem za to placeno. Také zástupcové ostatních stran se vyslovili, že za podmínek, jež si Staněk diktuje, bylo by zbytečno dále s nimi jednati.

Odpověď hr. Stürgkha. Při návštěvě předsedy posl. sněmovny dr. Sylvestra prohlásil ministerský předseda hr. Stürgkh, že vláda přes 1. únor čekati nechce a nemůže ani s rozpočtem, ani s malým finančním plánem...

Protesty proti průtahům s finančním plánem zaslány velkým stranám sněmovním ze všech částí Rakouska od úřednických organizací, žádajících o brzké provedení služební pragmatiky.

Ministr rytíř Hochenburger zase se ohla-šuje. Dle zpráv něm. listů ministr spravedlnosti dr. Hochenburger jmenoval v Čechách 94 askultantů, z nichž 47 Čechů a 47 Němců, při čemž prý veliký počet českých praktikan-tů soudních s dlouholetou službou jest přeskočen.

Polsko-rusinské dohodování uvázlo, hlavní slovo má nyní metropolita řecko-katolický ve Lvově hr. Šeptický, který se snaží přiměti

Rusíny k přijetí vládního návrhu, čímž by haličská volební reforma byla skončena.

Finanční plán schválen. Dne 21. ledna sněmovna poslanecká schválila jednomyslně dle návrhu Kurandova zprávu spol. konference o osobní daně z příjmu, zatím s výjimkou daňové stupnice. Dodatečný návrh Slovinců a křesť. sociálů německých, aby byly zachovány dosavadní daňové sazby pro příjmy od 1800 K až do 10,000 K, byl zamítnut 268 hlasy proti 77. Nato hlasovalo se dle jmen o eventuálním návrhu křesť. sociálů, aby zvýšení daní bylo omezeno na příjem přes 4800 K, dosáhne-li výnos osobní daně z příjmu 130 mil. K. Návrh zamítnut 268 hlasy proti 84. Na to byla dle návrhu Kurandova schválena daňová stupnice dle zprávy společné konference a změny nnesené spol. konferencí. Tím vyřízen konečně finanční plán.

Přidání volbě na Moravě do zemského sněmu za český volební okres kroměřížský po zemřelém křesť.-soc. posl. Mil. Veselském dne 20. t. m. zvolen křesť. soc. P. Ant. Urban 755 hlasy ze 1507, pokrokář obdržel 752 hlasů.

Maďaři se vyrovnávají? Minister. předseda uherský hr. Tisza 18. t. m. navštívil Zá-hřeb, kde byl stkvěle uvítán. Při slavnostní hostině zval Chorvaty k smíru a součinnosti s Maďary. — Pěkně mluvil Tisza i ve sněmovně uherské, kde tvrdil, že chce provést vyrovnání s Rumuny tak, aby jednota státu, jeho maďarský ráz zůstal nedotčen, ale aby se Rumuni v Uhrách přece cítili šťastni! Jen aby po slovech následovaly také skutky! —

Dozvuky saverské. Po osvobození plukovníka Reutera překvapilo jeho vyznamenání řádem červeného orla 3. tř. — V témže čase ustavil se v Berlíně spolek »Průšáků.« Na ustavující schůzi prohlášeno, že události saverské jsou důkazem, že pruský duch jest ohrožen a že potřebuje obrany, aby zase v celé říši přišel k plné platnosti. —

V Bulharsku. Carským dekretem bylo sobráni rozpustěno, což přijato v celém Bulharsku klidně, až na socialisty, kteří volají po republice. — V Řecku se strachem se tvrdí, že se jedná o společný postup Bulharska s Tureckem proti Řecku. Turecké vojsko projde prý bulharským územím a v Bulharsku prý se zimničně zbrojí.

V Albanii jest situace vážná. Dokázáno, že prezident prozatímní vlády Izmail Kemal byl ve srozumění se spiklenci. Do popředí hledí se dostat Essad paša, který slibuje věrnost princovi Wiedovi. Sbírá albánské bojovníky, se kterými chce v Epiru potíratí potulné bandy. — Mezinárodní kontrolní komise v Albanii požádala své vlády, aby rychle poslaly vojenské posily do Valony a ostatních měst albánských. —

Kulturní jiskry.

K stoletým narozeninám Fr. Jar. Rubése. 16. ledna t. r. uplynulo právě sto let, kdy v Čížkově u Pelhřimova narodil se jeden z nejzasloužilejších a nejpobulárnějších spisovatelů českých. Vystudoval na universitě pražské práva a stal se aktuárem při vrchnostenském úřadě v Karlíně, r. 1847 syndikem v Načeradci, r. 1850 adjunktem při kraji. soudu v Kutné Hoře a konečně r. 1851 u okres. soudu ve Skutči, kde také 10 srpna 1853 zemřel v rukou vlasteneckého lékaře skutečského Hlineckého a stařícké matky na prsní chorobu. Krátce trvala radost stařenky, která ve Skutči před sousedkami pochvalovala, jak dobrého má syna, jak právě k vůli ní se nežení. Brzy začala stýskati, že se synovi na nohou objevují zduřeniny, že těžce pokašlává...

Posud málokterý český humorista předčil bystrou analýs života společenského, jemnou satyrou na malichernosti a ješitnost tuctových figurek. Humoristické jeho spisy jsou jasným kaleidoskopem tehdejšího kulturního a sociálního života českého. Humor se zde nevnučuje,

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA Y HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a
provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

Rubeš nešlehá převrácenosti svého věku bezohledně — svého cíle dosahuje spisovatel reálním fotografováním malých lidí, nadutých notáblů, takže čtenář dovede přidati správnou kritiku sám. Nevymýšlel scenerii nemožných, divokých, bral látku z nejmocnějších proudů života současného. Proto také mezi českým lidem byly jeho spisy přímo hltány. Klamal by se, kdo by dle jeho velice zdařilých humoresek soudil na spisovatele velice veselého. Sedával v hostinci zamlkle, osamoceně, sousedé se shodovali v mínění, že jest »dobráckým bručkem.« Vždyť vleklá choroba nepovzbuzovala k jásotu. Pilně však naslouchal hovorům přednášeným, činil si poznámky o typických výzvách sousedů na papír a na stůl. Když však se vmísil do hovoru sám, když pozapomněl na svou útrapu, tu dovedl rozveseliti všecko. Jako soudní úředník snažil se vždycky všemožně rozvaděti strany srovnati líčením brožných následků, jestliže budou ve sporu pokračovati. Zkrátka jevil vřelou lásku k českému lidu netoliko ve svých spisech, ale i v praktickém životě. V době národního probuzení vykonal svými populárními spisy Rubeš práci ohromnou; uvažme, že ne náležel do řady těch, kteří projevovali z lásky k vlasti pouze dobrou vůli a píli, nýbrž že byl talentem tak rozhodným, že jeho prosaické spisy posud v konkurenci s povídkami moderními neztratily své ceny, ale naopak vynikají tolik i nad četné hojně čtené spisy autorů tohoto století. Na popud děkana skutečského postaven nad hrobem Rubešovým kovový gotický pomník. Trvalejší pomník však potrvá v mysli vděčného národa.

Katolíci ve Francii na postupu. Zase nové dokumenty, jak uvědomění katolické ve Francii stoupá. Ačkoliv severofrancouzské město Somai jest většinou průmyslové, přece se tam vydařily katolické missie znamenitě. Volno myšlenkáři se nad tím velice rozčilili a pozvali na přednášku anarchistu Faurea. Katolíci však odpověděli ihned pozváním inteligentního kněze profesora Flamenta, který podal přesvědčivé důkazy, že nevěra vede k zmatečnému anarchismu a vybídl Faurea k disputaci. Posluchačstvo vyslechlo znamenitou řeč nadšeně; veřejné mínění v tom kraji stále více se kloní k ideám katolickým. — »Čas« dne 20. t. m. sděluje: »Francouzská sněmovna rokuje opět o školské reformě. Časopis Laterne doprovází školskou debatu řadou článků s některými údaji novějšího data. Klerikálních škol, žáků a učitelů stále přibývá, což působí všem stoupencům pokroku, všem opravdovým republikánům oprávněné starosti. V roce 1907—1908 měla církev katolická ve Francii v držení 12.880 škol, v období 1910/1911 už 13.176 škol. V těchto »volných« školách bylo v prvé zde uvedené době 996.268 žáků, v školním roce posledního sečítání už 1.050.191 žáků. Zjev tento je proto povážlivý, že v téže době nebylo chovanců v ústavech státních. Zmíněný list hrozí se však nejvíce vzrůstu klerikálních učitelů. Vyučování pomocí škol »volných« děje se velmi soustavně a čile. Učitelský sbor klerikálních ústavů je předvojem boje kulturního a podporovatelem církevních snah. Církev spatljuje — a právem — v této otázce svůj zájem životní; proto čelí státnímu vyučování strašlivou armádou svého učitelstva. V roce 1907—1908 měla církev katolická 35.701 křesťanských učitelů a učitelek, v r. 1910 až 1911 již 36.727! Pařížský list Semaine religieuse pak ví, že do konce 1912 církev má svých učitelů přes 40.000 osob. Tak přibývá přes všechny světské zákony a za rozluky církevního vlivu ve školství francouzském. Stát má 120.000 učitelů a učitelek na obecných školách, církev edy plnou třetinu. Vydržování jich musí stát

jistě miliony. Odkud tyto prostředky plynou? V uvážení tohoto stavu je více než pochopitelné, proč je ve sněmovně i veřejnosti francouzské silný proud pro jednotné vyučování státní.« — Tedy dle pokrokové logiky »jest více než pochopitelné«, proč chtějí voluomyšlenkáři ožebračenu církev a katolické občanstvo znovu tyranisovati, proč chtějí znásilniti svobodu občanů vhnáním dětí do živořících škol nevěreckých. A odkud plynou prostředky na tolik škol? Z kapitalistických fondů nikoliv, protože židé, kteří se veřejně chlubí, že svým kapitalismem ovládají Francii, kupující bezcharakterní žurnalistiku, na školy katolické nedají ani jediného franku. Katolíci sáhli k obětavé svépomoci; vidouce ovoce školy nevěrecké, sbírají mezi sebou na školství lepší. Dokazují tak, jak bezcharakterně lhaly zednářské živly, které provolávaly, že se rázem shroutí síla církve, jakmile se přestane uměle udržovati ochrou státní. Široké vrstvy lidu daly svou velikou obětavostí jasnou odpověď zaprodaným podvodníkům, svým zápasem pak dokazují, že jádro francouzského lidu bylo znásilněno zednářskou menšinou. Katolíci neutiskují nikoho, protože by žandarmové každý takový pokus hned v zárodku bezohledně zamezili — a přece postupují svou vnitřní silou. A proti této síle dlouho v zápase nevydrží rafinovaní, úplatní sobci, kteří sami nejlépe vědí, že jejich válečná výprava spočívá na bezcharakternosti a násilnictví.

Také pokrok osvěty. V době, kdy nejnovější výzkumy na slovo vzatých badatelů se zprávy evangelia potvrzují, důkladněji vysvětlují a doplňují, rudé listy v době vánoční odbyly vše lacinými úšklebky, jež prozrazují neomluvitelnou ignoranci. Mluví o »bajkách«, nosíce na trh vysvědčení, že prospali všechny vědecké dokumenty, které právě v posledních letech tolik přispěly k zhodnocení bible. I rudé časopisy odborové »přinesly pomoc« dělnictvu tmářskými výsměchy, což jest ovšem pohodlnější prací než vážné studium. Na př. orgán svazu dělnictva chemického průmyslu »Verbands Zeitung« napsal: »Křesťané všech zemí připravují se k slavnosti narození Spasitele, který svým sebeobětováním přinesl lidem věčný mír. Narození Spasitelovo sice není historicky dokázáno, nikdo (??) neví, kdy a kde Vykupitel spatřil světlo světa, ale pověst chce docela vědět, že Syn Boží se narodil 25. prosince v Betlémě v chlévě a dobrý křesťan musí tomu věřit. Křesťanství se všemi svými dogmaty jest stavěno na této pověsti.«

Patrně se redakce toho listu učila katolické věrouce někde v zapadlém koutě pohanské Číny nebo u černochoů. Jinak by pisatel nemohl tvrditi, že církev kladé den skutečného narození Kristova na 25. prosinec. Vždyť přece theologové volně uvažují i o roku narození Kristova. Kdy se narodil Hus, posud se určitě neví, ale ani největší rudý fanatik neodvážil se proto tvrditi, že Hus vůbec neexistoval a že se nenarodil v Husinci.

Ještě zábavnější jsou další vývody »Verbands Zeitungu«. List ten dotýká se staroúmecké slavnosti slunovratu a dodává: »Na tuto národní slavnost germánských národů křesťané z chytré spekulace navázali pověst o narození Spasitele v Betlémě.« Tak porazil pisatel samé voluomyšlenkáře, kteří tvrdí, že vánoce nahradili slavnost pořádanou k počtě perského boha Mithrasa! Šťastní Němci! Tedy celé křesťanstvo (v Itálii, Africe, v Palestině) určilo si vánoce dle slavnosti pohanských Germánů. A křesťanstvo učinilo právě Germánům tak hlubokou poklonu již v době, kdy se těmto ještě ani nezasadilo přijmouti křesťanství! A k tomu všemu počtíli křesťané severní bar-

bary takovou poklonou prý »z chytré spekulace.« Tedy jestliže se dávali křesťané po stech, po tisících vraždit, jestliže jich 16 milionů bylo k vůli více křesťanské umučeno, byla to jen samá lstivá jejich chytrost — žádné nadšení pro pravdu. Židé a soc. demokraté rozumějí chytré spekulaci přece zcela jinak.

Ale »Verbands Zeitung« prozradil dosti výmluvně, jaký účel má vlastně takové soc. demokratické balamucení. V následujících řádcích totiž dodává, že hanění židovstva jest podváběním lidu, aby se jeho pozornost odvrátila od vyssavačského kapitálu. Tedy podle toho není žádného vyssavačského kapitálu židovského. To se povedlo! Ale rozumný člověk lehce sezná, proč sluha židovského kapitalismu buší do křesťanství tak hřmotným a nešikovným kopáčem.

»Právo Lidu« zase učinilo objev, jak prý moderní osvěta pověděla, že Bůh nestvořil člověka, ale že neuvědomělá lidská mysl si sama stvořila boha. Pisatel laciné rýmovačky ovšem měl dost času a příležitosti přesvědčiti se o pravém opaku. Právě moderní velikáni, moderní universitní věda, nové výzkumy v oboru vitalismu na hlavu porážejí fráze nemyslicích monistů. Ale co záleží rudému listu na výzvách vynikajících fyziologů a filosofů? Jeu když dav jest dále udržován soc. dem. tmářstvím v protikřesťanské pověře!

Křížové cesty, oltářní obrazy

na plátně, plechu, dřevě atd.,

malby chrámů a kaplí

umělecky, v každém slohu i technice provádí

JOS. MÜHL,

(Ant. Mühla nástupce),

atelier pro církevní malbu a výzdobu
chrámovou v Nové Pace.

Doporučuji svůj závod veldžstoj. ducho-
venstvu a slav. patronátním úřadům.

Nejlepší doporučení po ruce. Založ. r. 1874.

Vzorky a skizy franko.

Obrana.

Odměny francouzské akademie. Zednářští pohlaváři spolu se soc. demokraty fanaticky církev pronásledují ve vlastní zemi, v koloních však k vůli zisku země katolické missonáře chrání a docela je odměňují. Francouzská akademie dala první cenu ctnosti (6.000 fr.) řeholní sestře Cecilii v sirotčinci předměstí pařížského. (Sirotčinec ten odchová již 745 sirotků.) Ředitel akademie René Bazin řekl Cecilii: »Z Villetu (onoho předměstí) došlo 1.200 žádostí, abyste cenu obdržela.« — Cenu 4.000 franků obdržel patronát sv. Františka Xaverského v Auteilu a podpůrný spolek koloniálních vojáků a cizinecké legie. — 8.000 franků dostal farář Aignon za své dobročinné ústavy v Kremlin-Bicétru. — 2.000 fr. obdržela katolická dáma Arturová v Morlaixu, která založila Útulek sv. Josefa, v němž ošetřila, poučila a nasýtila 3.000 žáků a žáky, dopomohla devíti stům z nich k slušnému postavení.

Spojenel proti sobě. Jak se při volbách těkali agrární a soc. dem. spojenci, že porazí vládu snadno, jakmile «klerikálové» budou odstěhováni. Leč nyní «Venkov» (15. t. m.) napsal: «Kde kdo dnes musí dojíti k přesvědčení, že zrovna sociální demokraté mají největší podíl a největší vinu na smutných nynějších politických poměrech! Oni jsou to, kteří nejdravěji bijí se za hr. Stürgkha a jeho pověstný systém, pod jehož tíhou hyne všech veřejný život. Toho socialistům náš národ nikdy nezapomene!»

Portugalský výrobce „monarchistického spiknutí.“ Každý bezcharakterní prostředek byl portugalským zednářům dobrý k surovému pronásledování těch, kteří nezaprodali svou vlastní soudnost do volnomyšlenkářského otroctví. Hrabě Mangualde odhalil bezectné pletichy zednářské republiky proti monarchistům. Pravdivost jeho údajů dosvědčuje útek Homera Lencastre s osmi společníky a propuštění více než 100 od října vězněných monarchistů. Lencastres byl špiel ve službách zednářské republiky. Za své udavačství byl štědře odměňován a mnozí «podezřelí» se jen na jeho udání dostali do vězení. Také nynější proces je celý podepřen o jeho údaje. Lencastres nedávno se vyslovil před notářem v Livru, že i spiknutí odhalené v Oportu bylo podníceno generálním komisařem policie a organizováno penězi, které dala k dispozici republikánská vláda. Nakoupené zbraně byly překupníky strkány do rukou monarchistům. — Chytali se despotická vláda již i takových zoufalých, bezectných prostředků, pak jest patrné, že se může nějaký čas udržeti v křeslech proti vůli většiny národa jen taktikou svezpých plantážníků.

Už zase řepínské zpravodajství. «Lidové Noviny» 7. ledna (a po nich hned několik jiných pokrokových listů) přinesly velice plačtivou zprávu, jak do «klerikálních» Lobodíc přišel o berlách ubohý starý kovář. Protože se nad ním nikdo neslitoval, chudák spal venku, kde mu obě nohy omrzly. Na Štědrý večer «doplazil se ke stáji, kde se nad ním slitoval aspoň ošetřovatel byků. Rozumí se, že tato dojemná vymyšlenina jest zasazena do rámce tklivých vzdechů o klerikální lásce k bližnímu, že kovář líčen jako nevinná oběť hrozných okolností atd. — Na ty židovské, rafinované lži jest tato odpověď. V «klerikálních» Lobodících obdržel náš kandidát při posledních zemských volbách 68 hlasů, strany pokrokové však 107 hlasů. Tolik pokrokářů tedy nechalo ubožáka hynouti, aby mohli hanobit — katolíky! «Lid. Noviny» nepověděly, že kovář Havlík byl zhyřalec práce se štílicí, který do Lobodíc zavítal jenom vždy postrkem. Nohy mu omrzly již před několika roky a to v cizině pro jeho způsob života. Přistěší mu bylo poskytnuto, almužnou byl také hojně podělován, ale všechno utrácel za kořalku. Hladu neměl, protože na Štědrý den sám si pochvaloval, že má na svátky koláčů dost. Do stáje se dostal o berlách z krémy, protože tatáž je se stáji pod jednou střechou. — Ale «pokrok» se musí vyráběti přece jen bezcharakterním ostouzením těch, kteří před takovým tulákem neklekají. Jednou se vyrukuje proti faráři chválením marnotratníka, který probýřil peníze své ženy a pak ji opustil, podruhé zase musil pomoci k ostouzení katolictva Havlík. Takovým způsobem «pokrok» zavádí snášlivost.

Světová známá kola
KORUNA
přítelkou přemnou zárukou dodává
firma:
LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám úč. na míru m. sp. splátky. Žádají ceníky.

Besídka.

Ubožáci v kanceláři.

Ze svých zápisů sděluje Florián Notýsek.

I.

Milý čtenáři, podej mi ruku, zavedu tě do registratury (spisovny) okresního úřadu v P. a ukážu ti kousek bývalého života kancelářského malých lidí. Okresní úřad v P. umístěn jest ve starozámecké budově s dlouhými, tmavými chodbami, jež jsou přerývány stupni vzhůru, dolů. Jsou zde velké síně, kde ještě zeji starodávné krby, také malé místnosti s klenutými, hlubokými okny. Do registratury musíme takovou dlouhou, čím dále temnější chodbou, kde opadala omítka i vlhkost na stěnách vytvořila báječné mapy, souše i ostrovy a kde vlhko čpělo před lety a čpí jistě i dnes.

Nahmatavše po tmě dvěře, vstupme — ale pozor! dva stupně dolů! Jsme ve velké místnosti klenutého stropu, se dvěma hlubokými okny. Uprostřed stojí dlouhý a široký stůl, na němž leží pno spisů, fascikul (svazků spisů), několik velikých knih,

ohromný kalenář na tácku plechovém, kalenkami zcela černém. Podél stěn jsou regály a na nich až ke stropu samá akta šňůrami převázaná.

U obou oken stojí velké psací stoly s vysokými nástavci o mnohých přihrádkách. U jednoho sedí na tvrdé židli, mající rozbité nohy, kancelista Hofman. Přebírá se hromadou spisů a časem se opře o židli, která v opěradle má díru v podobě srdce. Je to člověk neobyčejné výšky a síly, bývalý plukovní trubáč, Němec původem. Mnoho nemluví, málo kdy se usměje a stále kouří z dýmky.

Kolem velkého stolu pobíhá čile mužiček asi padesátník s mysliveckým plnovousem, ve starém kabátku se zelenými výložkami, dýmku v zubech, vybírá i zakládá akta a zapisuje čísla do knihy. Je to diurnista Macek, bývalý hajný, kterému kdysi pytlák vypálil ránu do levé ruky. Bývalé povolání však nezapře a zejména tváře má červené jako panna. Rád vypravuje. Při práci stále si říká čísla, v souvislosti, již rozumí jen odborník: «Tak 89, trojka, dvacetosm třicetadvacet — aha, to skočí na 90, trojka čtrnáctdvěstěpatnáct.» To znamená: spis z roku 1889, odbor III., číslo 28312, který byl převeden do ročníku 1890, III. odbor, číslo 14215, kdež ve fasciklu leží — ležet má.

Stálým říkáním vyschne mu v hrdle a pak se protáhne, přistoupí ke koutku mezi regálem a oknem, kdež na hřebíku visí jeho vrchní kabát. Tam sáhne po paměti a v šeru kouta se z lahvičky posílí, načež pracuje dál, hledá spisy, říká si, zapisuje, opět se osvěží.

Tak bylo i kdysi v zimě před mnoha lety. Ohromná kamna vydechovala příjemné teplo, Hofman s Mackem pracovali a v dýmu sotva je bylo viděti. Hofman — v ruce akt — náhle prohodí: «Tak, Macek, děláji! A tu mají tohle, dají k tomu hned produkčnífucenulacht (to jest: číslo protokolu 1508) a donesou to panu komisařovi!»

Macek se právě v koutku posilňoval. Trhl sebou, rychle zastrčil lahvičku a šel si ke kancelistovi pro spis, utřev si ještě knír. Hofman mu spis podal a pokáral ho: «Že to furt pijou! Kdyby raději pili mléko jako já, byli by taky tak silní a velcí!» A jako na důkaz vstal v celé své výšce a sáhl po dětské lahvičce s mlékem, kterou měl nápadně postavenou v nejvyšší přihrádce stolu. Vedle ležela houska.

Macek, drže spis v ruce, usmál se do vousů a vysvětloval: «To mají tak. Proti nátuře těžko bojovat! Když jsem byl na Šlikovsku, měli jsme tam starého foťta, ten ji pil od rána do večera a nikdy ho nikdo neviděl opilého. Červený byl jako pivoňka a zdrav jako Rus! No — a když umřel, bylo mu 92 roků. S dýmkou chodil spat a ráno, jak prokoukl, hned si nácpal. To se musí všechno brát pomalu. Zavedám si vždy jen maličko. Ale na mléko jsem již stár, nedělá mi dobře, nehřeje.»

«Nechaji výkladů, najdou to číslo a běžej, je to hajták» (spis označený «heute», dnes), pravil Hofman. Macek hned, stále si číslo 1508 bruče, akt vhlídal, zapsal a se spisem odešel. Ode dveří se vrátil a strčil do kapsy krátkou dýmku. Jakmile byl venku, obrátil se Hofman, sáhl za sebou do regálu, ze tmy za starým tlustým indexem vytáhl lahvičku a z ní se napil. Licoměrník potměšilý!

Zatím Macek vešel ke komisaři Brčálovi: «Tak prosím, něco nesu, hoří to», a zapsal číslo do knihy. Brčál právě si nácpal dýmku. «Tak to zalejte! To budete s každým kouskem běhat? Ukažte to!»

Macek mu podával spis a s prosebným úsměvem vytáhl dýmku: «Moc bych prosil, jen drtínek si nácpu, jen ten prach. Máme k poslednímu!»

«Tak si nácpete», svoloval Brčál, ukazuje na zásuvku, v níž ležel tabák, «ale ať nepraskne hlavice!» Macek totiž jednou tak horlivě nácpal darovaný tabák, až hlavice rozmačkl. Ted' se jen usmíval a cpal. Byly tehdy zlé časy pro denní písaře. Měl denně 1 zl. a v případě neschopnosti byl prostě puštěn. O pensi a jiném zaopatření nebylo potuchy. Přednostá úřadu měl určitou summu k dispozici na platy písařům, které dle svého uznání nájmal a propouštěl.

Macek v registratuře chutě si zapálil a bruče čísla, pracoval dále. V tom vešel komisař Novák, v ruce spis, v zubech dýmku. «Co jste mi to dal, Macku? K troje prioritujete čtyřku! Takhle se člověk zdržuje.» Macek vyskočil, vzal spis: «A bodejť, bodejť, to ráčej odpustit! Ty moje oči! Když jsem byl ještě na Šlikovsku, to jsem měl zrak! Žádná veverka mi neušla, škodnou jsem poznal v letu. A tady je to trochu nejasné, je-li to trojka či čtyřka. No, tak to napravíme.»

Vzal z kouta žebřík, přistavil k regálu a vylezl pro fascikl až nahoře ležící. Sotva jej však oběma rukama uchopil, s výkřikem jej upustil. Stěží slezl a nařikal: Ruka ve dvi! Ve staré ráně to prasklo, to je bolest! Hofman i Novák přiskočili, ale Macek bolestí již se kácel k zemi.

Nastal poplach. Macka vzkřísili a odvedli do nemocnice. Sluha Janeček oznámil Mackově manželce nehodu. Chudera ustaraná velice se poděšila a neméně Mackovy děti, dcera, jež šitím k živobytí přispívala a syn, jenž byl na učení u krejčího.

Když rada Varta, tehdy přednostá okresního úřadu, zvěděl o úrazu Mackově, jen mávl rukou a měl starost o zástupce, po případě nástupce Macko-

va. Hlubší dojem na Varta učinila zpráva druhá, že žebřík v registratuře vzal za své. Kancelista Hofman totiž, chtěje uložit fascikl Mackovi z rukou vypadlý na místo, vstoupil na žebřík, ale první příčka pod jeho tíhou se prolomila. Když pak vystoupil na druhou a opřel se, celý žebřík praskl, tak že Hofman sotva seskočil. Nad tím rozhněval se rada Varta zle. Udělil Hofmanovi několik titulů vzhledem k jeho velikosti a tíži, ba žádal na něm, aby nový žebřík opatřil, na to že on paušál nemá.

Kancelista nechal radu zuřit, vyslechl ho, odešel, ale žebřík nepořídil ani na opětne vyzvání. Konečně se dostali s radou do sebe a Hofman, Němec, přímo radovi řekl, že kancelářské zařízení ze svého opatřovat nebude, ať rada vezme ho do vyšetřování disciplinárního, pak se to u vyšší instance ukáže. Ať si dělá, jak rozumí. Rada vida, že narazila kosa na kámen, konečně u vědomí, že v právu není, žebřík opatřil.

Huře bylo s Mackem. Několik týdnů stonal a když se opět — s rukou v obvaze — u rady hlásil do služby, musil uslyšet výčitky pro uvážnutí služby i pro zlamaný žebřík a po velkém prosení byl zase přijat. Při výplatě strhl mu však Varta demi plat za všechny promeškané dny! Se slzami v očích vrátil se Macek do registratury a zdrcen usedl na židli. Hofman, zvěděv o této krutosti radové, jal se hrozně láteřit a spílat, konečně se rozběhl a ve všech kancelářích to s rozhovřením oznamoval. Tu nejstarší úředník, sekretář Rot řekl: «Tu není jiné pomoci, než takhle.» Sáhl do kapsy a podal Hofmanovi příspěvek pro Macka. Všichni ho následovali a do Hofmanovy úřední čepice dávali dle možnosti. Jen k radovi Hofman nešel. Sbirku pak odevzdal Mackovi, který pohnutím jen se třásl a obcházeje kanceláře, sotva všude «Zaplať Pán Bůh» ze sebe mohl vypravit.

Když Hofman Mackovi sebrané peníze odevzdal, řekl mu jen suše: «Tady jim páni něco posylají, ale mčej o tom! Fascikle budu sám sundávat, dokud nebudou mít ruku zdravou.» Sedl na židli, zapálil si dýmku a vzal spis do ruky. Náhle jej pohodil a odběhl. Obešel všechny kanceláře a prosil všude, aby o té sbírce nikdo nic neřikal. Kdyby se to «starý» (totiž rada) dověděl, že by Macka pronásledoval nebo propustil. Znali všichni dobře svého šéfa a mlčeli.

Když se rada po nějakém čase přece dověděl, že úřednictvo pro Macka sebralo podporu, rozhněval se, chtěl zvědět, kdo byl původcem nepovolené sbírky v kancelářích. Když to nemohl vypátrati, pohrozil: «Jen ať mi někdo přijde se žádostí za podporu, když mají na sbírky!»

Mackovi však již nikdy podporu od úřadu — jak bylo vždy koncem roku zvykem — neudělil. Macek byl a zůstal kancelářským ubožákem.

Všelicos. Uherští Slováci, pobídnuti Rumuny uherskými, s největším důrazem budou žádati slovenské střední školy. Generální stávka v Jižní Africe (v Kapku) ztroskotala; 56 vůdců stávkujících bylo zatčeno a budou postaveni před vojenský soud. — Při sopečném výbuchu na japonském ostrůvku Sakure zničeno nejen na tomže, nýbrž i na okolních ostrovech mnoho osad, při čemž zahynulo na 70.000 osob. Na moře spuštěn náš čtvrtý dreadnought «Svatý Štěpán». Loď jest 151 m dlouhá, 27,2 m široká a má 82 m ponoru. Má 4 pancéřové věže se 12 děl, proti torpédovkám 18 děl a množství jiných. Pancíř lodi váží 7000 tun. Ohromné elektrické zařízení dodává elektřinu k osvětlování, strojům k pohybu věží, děl, vyťahovačům nábojů. Městys Dašice u Pardubic povýšen na město. —

Sociální obzor.

Chytré hospodářství. Jak vydělávají «protikapitaloři» soc. dem. pohlaví kapitalistickou «Štěstěnou», pověděli jsme již dříve. Nyní soc. dem. centralistický «Dělnický Denník» 18. t. m. poukazuje na chytrou «transakci» autonomistů. Dne 6. t. m. «Večerník Práva Lidu» útočil na správu podpůrného spolku «Existence», který prý se snaží oddáliti nároky na podpory a způsobem umělým chce zachrániti «Existenci» před bankrotem. Ale co dělala dříve autonomistická «Úspora»? Dle «Dělnického Denníku» autonomisté naháněli «Existenci» platící materiál a živořící oddělení, pojišťující věno, předali «Existenci». Tvrdili, že takto členstvo nebude nijak poškozeno. Centralisté však zle zkřísili autonomisty, kteří ochotně předali oddělení jiné správě těsně před lhůtou, kdy měli po prvé učiniti za dost své povinnosti a štědré sliby splniti. Autonomisté slíbili, že buď členstvu vrátí obnosy — bezúročně, anebo — dají je přepsat «Existenci».

Autonomisté žalovali centralistu Hellera, že spáchal proti autonomistické (předávající) «Úspoře» urážky na cti otříděním těchto slov: «Úspora» spáchala humbug, humbug ten měl sloužiti k chytání divěřívých členů. Leč 20. listopadu r. 1911 Heller osvobozen, «Úspora» odsouzena k zaplacení útrat. V úředním odůvodnění rozsudku mimo jiné řečeno, že «jest samozřejmé, že členové v naději byli zklamáni, když před ukončením prvního roku členství, když nárok jejich měl vzejiti — pojednou družstvo «Úspory» je cirkulárně rozpuštěno, že zajišťovací fond pro malý počet členů rozpouští, a že ponechává se členům, aby svůj splacený obnos si vyzvedli neb ku zajišťovacímu spolku «Existence» přistoupili, kde

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Filiálky a expositury:

Praha I., Praha N., Spálená ulice, Žižkov, Čáslav, Chrudim, Jičín, Krakov, Plzeň, Semily, Slaný, Turnov.

úrokuje vklady
na knížky **4³/₄ 0**

Vklady na pokladniční poukázky

5¹/₂% při výpovědi 120denní, **5¹/₄% při výpovědi 90denní,** **5% při výpovědi 60denní,**
4³/₄% při výpovědi 30denní. Vklady na běžných účtech dle dohodnutí.

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářenské.

yšak až po dvouletém členství výpomoc jim vzejde.« — Inkriminovaný článek »neobsahoval nic nesprávného.«

Autonomisté se odvolali, leč senát potvrdil rozsudek prvního soudu. Od té chvíle separatisté se postavili cele do služeb »Existence« a dokonce strhli na sebe i vedení. — A »Děl. Denník« volá ke konci: »Nic jim nevěřit a nic jim nedávat.«

O zbankrotělé rudé sklárně v Choisy-le-Roi docházejí nové velice poučné zprávy. Byla zřízena teprve před 6 lety a ke konci r. 1913 dostal se hrozný krach. Sklárna měla velice výhodné komunikační spojení, ježto byla zřízena v sousedství samé Paříže. Za těch 6 let po třikrát zednářstvo — rudý stát dal podniku subvenci ve výši 170.000 franků. Při tak obrovských podporách bylo zaměstnáno poslední čas v podniku pouze 30 dělníků. Dne 31. října rozbořila se skelná pec, ale protože byly již všechny obrovské obnosy prohošpodařeny, nebylo možno pec znovu zřídit. Propuštěno i těch 30 dělníků a správa závodu ohlásila insolventci. Jeden dělník této sklárny, který je zároveň akcionářem závodu, sdělil zpravodaji radikálně-socialistického listu »L. Action« toto: »Bylo neobyčejně pro náš závod výhodno, že naše sklárna byla v blízkosti Paříže a u řeky Seiny. Vždyť opatření surového materiálu a vývoz vyrobeného zboží byl co nejsnadnější. Přes to však, že zakázky se jen hruly, přes dobrou vůli, jakou jsme projevili, pohltila továrna jak peníze akcionářů tak subvence státní. Ani nejneobratnějšímu kupci se nepodařilo tolik peněz v čase tak krátkém rozházeti. Dělníci byli ve stálém sporu se soudruhy, kteří byli pověřeni správou. Byla celá řada stávek. Delegování správcové, kteří se vždycky nazývali ve schůzích oporami dělnické třídy, namířili proti nám nejostřejší opatření. Někteří z nás, jsouce nad tím rozčileni, sáhli k sabotáži (poškození technického zařízení). Zkrátka byl to neustálý zmatek. A nyní jsme ohlásili šťastně konkurs. Ti, kteří výborně zařízenou továrnu koupí, učiní velmi dobrý obchod. Docílí velikých zisků, protože jednotliví podnikatelé své osobní síly mohou daleko lépe podporovat, než jak se to stává vůči zájmům společnosti, o které jest jen malá péče, což také naši správcové zřetelně dokázali.«

Důkladně ztrestaný kuplíř. Americký žid Harry Isaac, který vystupoval též pod jménem James Lewis, byl žalován od dívky Kendrickové, že jí připravil život hanby a že mu ještě musila odváděti peníze. Když se proti poslední žádosti o peníze vzepřela, neurvale ji zbíl. Městský soudce Hopkins v Chicagu odsoudil žida k pokutě 1000 dolů. (5 000 K), k uhrazení soudních útrat a k jednorozhodnutí káznici.

Nemilá výměna. Do r. 1906 nalézala se nemocenská pokladna výpomocných dělníků vídeňských kupců v rukou křesť. sociálů. Ale fanatickou agitací a známými rudými praktikami zmocnili se v pokladně vlády soc. demokraté. Pěkně si členové vyměnili! Za křesť.-soc. vedení předseda pokladny neměl času k stálému hledání úřednictva, leč dobře placenému předsedovi Kullmannovi okolnosti ukládaly neustálé bdění. A přece se podařilo rudému sekret. Schwertlovi s vědomím jímého úředníka spáchat velikou defraudaci, která vzbudila blůdné rozčilení mezi členstvem pokladny. 11. ledna pořádány dvě velké schůze členstva v Hernatsu a Alsergrundu, jež v resolucích žádaly podrobné objasnění defraudace a vyslovily předsednictvu nedůvěru.

Obmyslná taktika. Celá řada nápadných zjevů dosvědčuje, že vol. myslitelé k vůli největšímu formálnímu zisku změnili zálučně svoji taktiku. Dříve prováděli útoky nejradikálnější bezhlavými popíráním existence Kristovy, útočením na kořeny všech křesťanských vyznání vůbec a ostrými kapitolkami, adresovanými samým protestantům. Takto sice odhalovali své pravé cíle dosti okázale a upřímně, ale — poznali, že to škodí propagandě, že protestantské spolubojovníky tak mnoho nepovzbudí. Jelikož čím dále jasněji vysvítalo, že lid se nepokojí pouhou náboženskou negací, obrátili frontu. Věděli, že se musí útok ještě více soustřediti proti katolické církvi, která jediná z církví křesťanských

je schopna vážného odporu. Protestantství »Volné Myšlenky« neuškodí, neboť trpí stále větším rozvratem. Právě protestanté, aspoň v Německu, odpadávají houfně k volnomyšlenkářům. Vždyť k celé řadě nejvážnějších dokladů přidává samo »Právo Lidu« o protestantské církvi v Německu tyto zprávy: »Během r. 1912 vystoupilo jen v Berlíně kolem 10 tisíc osob z církve. R. 1913 činil tento počet již v říjnu na 60.000 osob. Od 1. do 23. prosince minulého roku vystoupilo z církve protestantské v Prusku 17 tisíc osob. Za jediný den, 27. prosince m. r. 8000 lidí vystoupilo z církve jen v Berlíně. O Sylvestru jen jediný z berlínských okresních soudů, weddinský, obdržel 1300 výstupních archů. Soud ve středním Berlíně — v Německu se výstup z církve hlásí soudům, nikoli politickým úřadům — byl v prosinci tak zaplaven oznámeními o výstupech z církve, že pouhé zapisování jejich zaměstnávalo 12 soudních úředníků a 38 aktuárů! Za rok napočítá Vilémova a Reuterova říše první milion svých »bezvěrců« — Leč právě v těch místech, kde dochází k tak hromadným odpadům od církve protestantské, katoličtí věřící stojí pevně jako skála. Při takovýchto zjevech pravila si »Volná Myšlenka« chytře, že v místech, kde by bylo těžko lid odvrátiti od křesťanství vůbec, bude nejvhodnější taktikou, dáti plnou volnost protestantským mlýnům, umožniti a podpořiti aspoň nepřímo missie protestantské. Jakmile davy odpadnou od církve jedné, bude jen malý skok k odpadu následujícímu. Tedy pokrokové listy nyní již tolik nehartují k odpadu od víry k »moderní vědě«, nýbrž raději ženou vodu na mlýny protestantské. Na Moravě současně se rozvinula veliká agitace pastora proti církvi katolické. Jaký má účel, patrně z této okolnosti: Když volní myslitelé popírali existenci Boží, když hlásali lživě, že křesťanství má své kořeny v pohanských bajkách, když do svých služeb zapřáhali lidi pokřtěné v protestantské církvi, obrněné protesty evangelických kruhů podřimovaly. A přece »V. Myšlenka« byla skutečným protestantství nepřitelem zásadnějším, rozhodnějším než katolicismus. Ale proti katolické církvi pastori mluví nyní na schůzích se vši prudkostí, jako by nepozorovali úhlavního nepřitele — zednářského žida. A »V. Myšlenka« podává záruku, lichotí protestantům, navazuje přátelství. »V. Myšlenka« v posledním čísle píše: »Domníváme se, že je nejen dosti bodů, kde možná shoda, ale dokonce jest samozřejmým požadavkem, ba příkazem. A to se bude uznávati i na evangelické straně víc a více, zvláště působením theologického dorostu, vychovaného v zásadách moderní theologie. A tato moderní theologie protestantská také u nás bude spolupracovati s »V. Myšlenkou« na vykořenění různých náboženských mytů, jak to činí už dávno na př. evangelická theologie německá.«

Tedy »V. Myšlenka« sama zřetelně označuje protestantství moderní jako živel negativní, rozkladný. Církev, která se utvořila na podkladě hesla, že katolicismus málo dbá bible, že jest potřeba utvrditi mocnější autoritu Písma, pojednou se velmi dobře hodí volnomyšlenkářům k potírání historických údajů biblických. Volnomyšlenkáři ve svých nadějích se ovšem neklamou, jak dosvědčují ti pastori, popírající Božství Ježíšovo, z mrtvých vstání Páně atd. Taková činnost však jest revolucí proti stěžejným zásadám protestantismu, znamená negaci opouštění pozitivní půdy křesťanské vůbec.

»V. Myšlenka« tedy, citíc svoji slabost, hledá a nalézá pro rok 1915 houževnaté spojence. Proto také proti klerikalismu protestantskému nemluví, evangelikům dopřává plné svobody. Na př. v evangelickém kostele ve Vsetíně kázal evangelický učitel Rous, který právě pro své pokrokové smýšlení býval předsedou okresní učitelské jednoty vsetínské. Zpěvy v témže kostele řídil učitel Dobias. A volnomyšlenkáři nenamítají pranic, ačkoli se přece jejich monismus přiči kterémukoli názoru křesťanskému jako voda ohní.

Reklamu „Obnovu“ a „Časové úvahy“

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

*** KNIHY ***

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný zivod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem vždy k službám bezplatně k ustátnu jednání se dostavím.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Různé zprávy.

Eucharistický sjezd kněží česko-moravských na Strahově započne 12. února již před 9. hod. dop. slavnostním kázáním, adorační hodinou a mší sv. O půl jednaté zahájeno bude sjezdové jednání. Přednášeti budou vsdp. prof. Hejčí a farář Ocetek; zvláště důležitý referát s příslušnými návrhy podá J. M. opat strahovský M. Zavoral. Sjezdové jednání ukončeno bude as k 1. hod. odpol. a účastníci budou moci se rozejíti. Poněvadž již nyní z několika stran bylo projeveno přání po společném obědě, žádají se ti vdpp., kteří se takového společného oběda na Strahově chtějí účastniti, aby včas se přihlásili. Blíží zprávy o sjezdu včas ještě oznámíme. Již nyní však račte vdpp. účastníci oznámiti kor. listkem svoji účast sekretariátu Zemské rady katolíků v Praze II., Myslíkova ul. 5.

Veledůst. larním úřadům. Z nadání zesnulého kn. a šk. rady Jana Ježka, z něhož mají každoročně býti podělovány podílem knižními osady, v nichž dosud farních knihoven není, aby tak položen byl základ k těmto knihovnám, budou i letošního roku rozdány knižní podíly. Podle nadačního listu mají býti knihami z nadace Ježkovy poděleny především fary v arcidiecési Pražské a diecési Královéhradecké, kde farních knihoven není, dále fary na jazykovém rozhraní obou diecézí. Uvádíme to ve známost s vyzváním, aby důst. farní úřady, které podmínkám výše uvedeným vyhověly, farních knihoven nemají nebo roku loňského poděleny byly a podmínkám při podělení ustanoveným vyhověly, přihlásily se kuratoriu Ježkovy nadace na adresu: »Ježkova nadace« do 25. února 1914.

Mnohoslibná budoucnost Sibíře. Nejbohatší kraje Sibíře jsou západní, jichž středisky jsou rychle vzrůstající města Tomsk a Omsk. Jsou tu nesmírné lesy, výborná půda orná, bohatá pastviska a mnohoslibné bohatství nerostné, zejména v pohoří Altajském. Území tomské je obilní komorou Sibíře. Území omské má výtečnou černou prsí. Zde převládá orba a mlékářství. K orbě hodí se na Sibíři úzké, ale dlouhé pásmo. Mimo obilí se zavádějí se skvělým úspěchem i nové kultury. Tak ve stepi minusinské se pěstuje se zdarem řepa cukrová, ve stepi charbinské bavlník, v gubernii jensejské výborný len a jiné. Kromě orby je ve velkém rozkvětu dobytkařství a s ním spojené mlékářství! Sibířské maslo proniká vítězně na evropské trhy. V roce 1912 vyvezlo se ze Sibíře másla 4.500.000 pudů v ceně přes 60 milionů rublů. Sibířská produkce másla přináší do země dvakrát více peněz než dobývání zlata. Také sibířské maso, zejména vepřové, bude brzo hledaným artiklem v Evropě. Nesmírného bohatství ryb v sibířských řekách není dosud zužitkováno, poněvadž rybáři neznají moderních metod konservování. Totéž platí o nesmírných lesích, jichž plocha odhaduje se na 300 milionů desjatín. Bohatství rud jest velké, ale dobývání doposud primitivní. Přes to východní Sibíř produkuje ročně 2800 pudů zlata, západní Sibíř 300 pudů. V Altajských horách jsou mohutná ložiska stříbra, olova a mědi, ale na racionální dobývání lze pomýšleti teprve tehdy, až budou zřízeny potřebné dráhy.

Židovská germanizace. V »Národní Politice« dne 6. prosince 1913 čteme zprávu o svírání polského národa — Němci usilují bítomně oslabiti Poláky. Kolonisace německá při nuceném vlastnictvím Poláků v Prusku pokračuje, stejně podporuje zemská vláda kolonisaci německou v království Polském a ještě více na Volyni v Ukrajině. Toto osídlování děje se dle promyšleného plánu, tak že jest nepřetržitě spojení německé téměř od Petrohradu po baťtickém území na Varšavsko až do Bukoviny. Tmelem dle náhledu polského jsou židé spojení s Berlínem jazykem německým, sympatiemi a obchodními zájmy. Jako železný obrat svírá německví takto Poláky. . . . Obrátíme na naše české poměry a dojdeme k úplně stejným závěrům. Židovstvo v Čechách jest stejným podporovatelem německví.

Také kulturní prostředek. Soc. demokraté jsou pry antiimperialisté. Ale jak si počínali v Rusku, v Portugalsku, ve Francii atd.? Málokdo užíval krvavých zbraní totlik zákeřných, jako rudí pumaři. Vojsko se má na plátní soudruhů rozpustiti hlavně proto, aby se uvolnila cesta rudým násilníkům. V Kapsku soudruzi se odhodlali k vyhazování celých vlaků a železničních mostů do povětří, tak že vláda musila svolati občanskou gardu k ochraně života a majetku. Rozkaz k rozbití vlaků a železničních mostů dynamitem dal v Kapsku vůdce organizovaného dělnictva Harrison.

Protestantské Prusko a Francie. V berlínském »Tag« zabývá se professor dr. Fassbender houfným odpadáváním od církve evangelické v Berlíně a vysvětluje zjev tento úplnou ztrátou přitažlivosti protestantismu na široké massy. V odcírkevně Francii je třikrát větší návštěva kostelů katolických i v Paříži, než v protestantském Berlíně. Na protestantismu mstí se boj jeho proti autoritě stělesněné v církvi katolické v papežství. Protestantism mluví stále jen o »zkaženosti katolické církve« a řečí věc tak, jako by v církvi po staletí nebylo bývalo pravého křesťanství, které ožilo až zase v »reformaci«. Tato »reformace« přivedla to však až k úplnému odpadu od evangelia.

Zase moderní eskamotéři při pokladě. Na Král. Vinohradech domohli se plně vlády nár. sociálové. Zatím co se volice horší na Vejvara a Herolda, »ztratilo« se jim z pokladny na 20.000 K. Ředitel propuštěn, starosta resignoval a zbytek dopoví okres. hejtmanství.

O Bílé Hoře rozvázní duchové soudi stále spravedlivěji, ukazujíce na pravé původce hrozné katastrofy. »Smý evangelické« »filmy ze Siona« v č. 21. (roč. 53.), abkroji se snaží nesprávně zveličovati vinu vítězů, přece

jenom pronášejí úsudek takový, proti jakému do acířva čestí »protiklerikálové« silně protestovali. Uvádíme bez dalších poznámek celkový úsudek »H. ze S.«: »Česká šlechta byla na Bílé Hoře poražena. Ale následky porážky odnesl celý národ. Ten byl zničten nábožensky, kulturně i hospodářsky. Česká šlechta bloudila cizinou, trávila bídný život v cizích službách, ženy z hrdých rodů českých prosily v cizině o skývy chleba, odloživše v tělesné nouzi veškeré stavovské sebevědomí. Ale lidé, jenž neměli podílu na stavovské vzpouře, nevedlo se o mnoho líp, a to přičiněním těch, kdož zaujali místa české šlechty, propadlé zkáze. Vlna evangelické šlechty na zkáze vlasti byla ohromná. Ale vina těch, kdož způsobili všeobecný úpadek českého národa po bitvě na Bílé Hoře, jest mnohem větší. Provinění evangelických stavů nelze omluviti, ale krutý osud, který je navždy stihl, bezměrné utrpení, jehož jím bylo snéstí za ukvapenost, neobětavost, lakotu, požívačnost a neprozíravost, jež jím za vinu se kladou, pravda, že k povstání byli svedeni, že při všech svých chybách bojovali přece za víru a evangelium Páně, tedy za statky duchovní v sázku dali všechno, smírný rys klade na jejich vinu.«

Už to ve Francii znovu začíná. První kroky na násilné potlačení kvetoucích katolických škol vlastně už se staly. Sněmovna zamítla návrh, který žádal, aby byl bez rozdílu potrestán každý, kdo by se snažil hrozbu nebo jinak přiměti rodiče k zápisu dětí do školy státní. Za to však přijat návrh, aby byl potrestán peněžitou pokutou nebo vězením každý, kdo by nějak působil na rodiče, aby svých dětí nedávali do školy státní. Takovým nenáhlým postupem mají býti katolíci rodičové ujařmeni zcela. Horlivě se číní poslanci, zvolení z milosti židovského kapitálu! Ale lidé, kteří se domohli mandátů způsobem umělým, proti vůli poctivého voličstva, nemají práva vydati se za právoplatné zástupce národa. Vždyť sám pokrokový šk. naznačil, jak se poslanci třesou před mocí kapitalismu, užívajícího při volbách nejhorších protiklerických rejdů. Proti katolíkům byly dovoleny ve Francii nejhorší lži a krvavé demonstrace — ale katolíkům není ani dovoleno poraditi vlastním přátelům, komu mají svěditi výchovu vlastních dětí. A tato bezuzdná tyranie, věšící zámek na ústa poctivých občanů — nazývá se pokrokem svobody!

Dětský rozumek. Desítiletý Venouš jel o prázdninách s matinkou k svému venku bydlícímu dědečkovi na návštěvu. Zde žil nádherně a jásot nad krásnými prázdninovými dny nebral konce. Když se přiblížil den rozloučení, otázal se dědeček Venouše, co se mu zde vlastně nejlépe líbí. Za dobrou odpověď slíben mu stříbrník. »To nejlepší«, vyhlukl Venouš, »jest, že máte tady také Kathreinerovo kafičko. Zrovna tak jako u nás.« — Tak, otázal se dědeček usmívaje se, »odkud pak to vš a proč pak se ti to tak líbí?« — »Dědečku!« zvolal ten malý chytroušek, »dáváš jsem pozor, ta pravá Kathreinerova sladová káva je pouze v modrobílých sáčkách s vyobrazením »faráře Kneippa«, jak zde máte v kuchyni. A pak — něco lépe než Kneippova Kathreinerovka s mlékem přece nechutná! Na tu se těším každý den.« — »Máš pravdu, hochu«, pravil dobrý starý muž, »a především: Kathreinerovka jest neobyčejně výživná a zdravá. Odpověď byla dobrá a rozumná, Venouši, zde vezmi ten stříbrník!«

Pozitivní německého tisku. Nedělní »Našinec« sděluje: Vídeň v roce 1896 měla 144 židovských redaktorů. V »Neue Freie Presse« sedělo 18 židů, »Neues Wiener Tagblatt« měl 20 židů, »Wiener Tagblatt« 12, »Illustriertes Extrablatt« 16, »Wiener Allgemeine Zeitung« 10, »Neues Wiener Journal« 8. Redaktorem »Allgemeine Kunstchronik« byl žid Meyer, »An der schönen blauen Donau« žid dr. Mamroth a dr. Geldmann, »Bombe« žid Weiss, »Ploch« žid Frisch, »Gambinus« žid Lichtblau, »Gastere« žid Pappenheim, »Humorist« žid Kohn, »Humoristische Blätter« žid Spitzer, »Interessantes Blatt« žid Auspitzer a Buchbinder, »Illustration« žid Schneider, »Montagsrevue« žid Herrig, Stern a Fuchs, »Neue Illustrierte Zeitung« žid Grollier, »Wiener Allgemeine Sportzeitung« žid dr. Gold, »Österreichische Wochenschrift« žid Bloch, »Wiener Pikante Blätter« žid Löwy, »Publizistische Blätter« žid Fürst, »Saphirs Witzblatt« žid Saphir, »Sonn- und Montagszeitung« žid Scharf, Spitzer, Fuchs, »Paradies a Landsberger« »Strudel« žid dr. Flekeles, »Illustrierte Wiener Wespenn« žid Spitzer, Deutsch a Adler, »Wiener Carikaturen« žid Braun, »Wiener Leben« žid Weis, »Wiener Salonblatt« žid Engel, »Wiener Mode« žid Schnitzer, »Wiener Hausfrauenzeitung« žid Taussig, »Arbeiterzeitung« žid dr. Adler, dr. Jugwer a dr. Ellenbogen. Z této statistiky viděti, že židé ovládají všechny směry duševní činnosti. Je dnes lépe? »Neue Freie Presse« měla r. 1896 18 židů, dnes jich má 31. Kdyby nebylo tisku křesťanskosociálního, rakouští Němci byli by kmeni od židů úplné.

Zprávy organizační a spolkové.

Ples Orla v Hradci Králové pořádá se 15. února t. r. v Adalbertinu.

Černilov. (Organizační zpráva za rok 1913.) Spolkové zábavy: Spolkový ples pořádala K. N. Jednota v Černilově, spolky křesť.-soc. ve Výravě, skupina mládeže v Libranticích, okresní věneček mládeže byl pořádán v Bukovině. Ochotníci sehráli dvě divadla: Vojtěch Žák, výtečník, kterýžto kus byl opakován v Újezdě, a Úděl sirotka. Dp. Jiří Sahuza koncertoval se svými tamburaši v K. N. Jednotě. Orel »Bryných« pořádá večerok orelský a výlet do Dolno-Černilova se zahrádkám koncertem a orelskými cvičeními a účastní se oslavy desátiletého ju-

bilea působení Jeho Excellence nejv. pana biskupa v Hradci Král. V Libranticích sehráli ve skupině mládeže ochotníci z Dobrušky divadelní představení. Jednota síčatnila se s praporem sjezdu v Kolíně a svěcení kaple v Blesně, Orel »Bryných« orelských cvičení v Týnšti a v Bohuslavicích. Sběrky: na sv. Bonifáce 118 K od 1. října 1912 do 31. prosince 1913, na sv. Antonína 141 K 23h od 1. ledna 1913 do 31. prosince 1913. V bratrstvu rliž. a Nejsv. Svátosti Olž. 134 K, z čehož se pořídil zlatem vyšívaný pluvál, který z příspěvků v příštím roce se doplatí. Na sv. Otce 12 K 35 h, na kostely v Bosně 21 K 60 h, na vídeňské Čechy 9 K 5 h, na sv. misie v Africe a Americe 8K, na osvětlení chrámu P. při pobožnostech elektr. osvětlením 98 K, na Boží hrob v Jerusalemě 5 K, na ústav hluchoněmých 9 K. Zařízení elektr. osvětlení v chrámu Páně celé stálo 1395 K 8 h, na což bylo sbírkami opatřeno celkem 1122 K 59 h, takže zůstává nedoplatek 272 K 49 h. Různé opravy v kostele, k nimž přispěla Jednota, stály úhrnem 98 K. Jak se v osadě vyplňuje přání sv. Otce o častém sv. přijímání, to dosvědčuje počet přijímajících v r. 1913, jenž obnáší 7002. Ve farnosti jsou zřízeny spolky: Katolicko-národní Jednota pro Černilov a okolí, mužský odbor čítá 91 čl., ženský 36 čl., Raiffeisenka v Černilově se 86 čl., Orel »Bryných« v Černilově s 9 čl. zakl. 32 čl. čin. a 21 čl. přisp., obočka hosp. v Bukovině se 30 čl., Raiffeisenka v Bukovině se 30 čl., Skupina mládeže v Bukovině s 12 čl., hosp. obočka v Libranticích se 45 čl., Raiffeisenka v Libranticích s 18 čl., Skupina mládeže pro Librantice a Divec se 28 čl., hosp. obočka ve Výravě se 46 čl., Raiffeisenka ve Výravě se 26 čl., Kostelní spolek ve Výravě se 30 čl. Na farnosti se odebírají tyto časopisy: 185 Štítů, 72 Venkovana, 25 Obnov, 64 Dorostů, 9 Milotických Hospodářů, 35 Kříže a Marie, 480 sv. Vojtěcha, 20 Dla šíření výtr, 4 Ráje, 4 Orly, 100 Pán přicházi, 300 pojednání o častém sv. přijímání, 19 Dědictví Matičských, 16 Dědictví sv. Jana, 5 Dědictví sv. Cyrilla a Metoděje, 9 Selských listů, 8 Obran, 86 zemědělských věstníků, 6 Čechů, 16 Ludmil, 1 Našinec, 1 Český Západ, 1 Budějovický Hlas, 2 Poklady věřících, 8 Jitfenek, 145 katoř. kalendářů, 12 Čas. Úvah. Přednášky: Jednota pořádala 7 přednášek (dr. Šuk, p. red. J. Sahuza, sl. Jakubcová, dp. Svojsík, dp. Rezníček z Červ. Kostelce. Duchovní přednášky měl dp. Fr. Videňský T. J. Ve Výravě dvakrát přednášel p. Melcoch z Prahy. V Libranticích jednou přednášel p. Melcoch.

Nové Město n. M. 11. ledna pořádal tělocvičný odbor »Orla« skupiny katolické mládeže svůj první orelský ples v sále p. F. Škádý ve Vrchovinách, který se nad očekávání znamenitě vydařil. Zavítal do něho hojný počet bujarých Orlů a nadšených Orlů mistrů i okolních, jakož i přátel a příznivců, tak že se již kolem deváté hod. večerní na 100 mladistvých párů vlnilo prostorami objeinného a pečlivě vyzdobeného sálu. Rázem 7. hod. zahájen ples národní a orelskou hymnou. V brzkou rozproudiva se sálem mltá a srdečná zábava, k níž mnoho přispěla ladná hudba. Všichni účastníci odnesli si zajisté milou a trvalou vzpomínku na náš první orelský ples. — Díky srdečné a vřelě vzdáváme všem, kteří se o zdar plesu zasloužili, i všem, kteří nás svou účastí poctili a prosíme, aby nám nadále svoji vzácnou přízeň zachovali. Kéž přízeň a náklonnost k nám pronikne v brzku do nejširších vrstev a dojde ohlasu u všech katolíků a upřímných vlastenců, zvláště pak mocné ochrany a účinné podpory u vdp. duchovenstva, jemuž tak zájnm a vznešeným způsobem předešel sám nejv. p. kněze-arcibiskup a kardinál pražský! 28. ledna koná skupina katolické mládeže pro Nové Město a okolí řádnou valnou hromadu, při níž bude přednášeti p. R. Kozel, redaktor »České Stráže« z Náchoda. Žádáme vřele, aby se členové v plném počtu dostavili a přivedli s sebou nové členy, jakož i ty, kteří by se chtěli státí našimi přispívajícími členy. Valná hromada bude se konati v sále p. Fr. Škádý ve Vrchovinách. Začátek v 7 hod. večer. Zdař Bůh!

Vamberk. Dne 6. ledna konal spolek »Svornost« valnou hromadu. Po zahájení místopředsedou p. Jos. Šafránkem podány zprávy funkcionářů za uplynulý rok. Při jednatelešké zprávě poděkoval jednatel všem, kteří přispěli k rozkvětu jednoty. Zvláště dosavadním funkcionářům: dp. Fr. Komárkovi, katechetovi, jenž během roku měl při členských schůzích řadu přednášek, p. MUdr. R. Roubalovi, jenž daroval knihovně několik ročníků »Libuše«, »Modré knihovny«, »Ludmily«, slíbil nám některé knihy Baarovy a i jinak spolek podporuje. (Knihovna spolková obsahuje kolem 350 svazků.) Díky vzdal také p. Doležalovi, který po delší dobu obstarával oběžník. Přikročeno k volbě výboru. Předsedou zvolen p. Fr. Pánek, rolník v Zářech, místopředsedou p. Jos. Šafránek, obchodník ve Vamberku, pokladníkem p. Fr. Dostál, obchodník v Zářech, jednatelem vp. Jar. Mihuška, kaplan. Dále zvoleni: p. MUdr. R. Roubal, dp. Fr. Komárek, p. Vilém Nejedlý, pokladník dráhy v Zářech, p. Em. Šlesingr, obchodník p. Bartoš, rolník, p. Mohrb, dělník, sl. Jansová, sl. Frejvaldová. Za náhradníky p. Cabalka, p. Horák, sl. Dusiňová. Za knihovnici zvolena sl. Frejvaldová z Lupenice. Na to jednáno o zábavním večírku, který se bude v měsíci únoru pořádati. Ke spolků přistoupil p. Jar. Janeba s chotí. Touto valnou hromadou započal rok 1914. Kéž v něm spolek roste a se vzrývá! Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou pánové: Vladimír Horný, professor náboženství na c. k. gymnasiu v Hradci Králové, jmenován b. notářem. František Jirák,

Díkůvzdání.

Za přecetné projevy upřímné a nelíbené soustrasti, kterých se nám dostalo při úmrtí a pohřbu vroucné milovaného, nezapomenutelného otce, děda, praděda a tohána pana

GUSTAVA LENDECKE,

vzdáváme nejvřelejší a nejuctivější díky

Jeho Excellenci nejdůstojnějšimu pánu biskupu Th.Dr. Josefu Doubravovi, vysocedůstojnému pánu M. Musilovi, pap. prelátu, kanovníku a měst. děkanovi, pohřební průvod vedšimu, veledůstojnému Magre Dr. Frant. Šulcovi, kanovníku a profesorovi na bohosloveckém ústavě, církevní obřady při uložení do rodinné hrobky při Svatojanském kostelíku vykonavšimu, panu Dr. Janu Soukupovi, pap. prelátu, gen. vikáři a kapitulnímu děkanu a vysocedůstojným pánům kanovníkům, vysocedůstojnému pánu P. Josefu Stryhalovi, superioru u Panny Marie a ostatnímu důstojnému duchovenstvu, vysocetěnému panu dvornímu radovi Augustu Maškovi, c. k. presidentu krajského soudu, veleváženému panu Josefu Smutnému, c. k. místopředsedě krajského soudu, veleváženému p. Františku Opálkovi, c. k. prvnímu státnímu zástupci, slo-
vutnému p. Dr. Frant. Ulrichovi, advokátu a purkmistru města a sl. městské radě, velectěnému c. k. úřed-
nictvu, veleváženým pp. advokátům, velectěným pp. profesorům, spanilomyslným dárnám a slečnám, spolu
všem přátelům a známým a vůbec veškerému obyvatelstvu a **všem**, kdo jakýmkoli způsobem lásku a pří-
zeň svou drahému zesnulému na jevo dali a hluboký žal náš nad ztrátou jeho zmírniti se snažili.

Bůh odplatiž všem!

V HRADCI KRÁLOVÉ, 22. ledna 1914.

Rodina LENDECKE.

katecheta na c. k. reálce v Nové Páce, obdržel farní synodalií. Ustanovení jsou pp.: Frant. Machač, farář v Pertolticích, za děkana v Dolních Kralovicích; Frant. Sal-
tický, kaplan na Nové Páce, za faráře do Pecky; Frant. Teska, farář v Kamenickách, za faráře do Janého; Ka-
rel Mikulecký, administrátor za arciděkana v Chrudimi; Stanisl. Korčule, kaplan ve Všemstarech, za kaplána do Ho-
lohlov; Gotthard Srp, kaplan v Holohlavech, za kaplána do Všemstarech; Fr. Lexa, exposita v Zárově, propuštěn do
Viedeňské arcidiecése; Josef Kötbi, beneficiát v Elschu, za proz. expositu do Zárova; P. Aug. Šírek O. Praed., za
katechetu v Chrudimi; Václ. Ševčík, kaplan v Lukavci, za
koop. do Něm. Bělé; Alois Kufík, kaplan v Jablonci, za
administr. do Kamenického; Josef Hladík, koop. v Libštátu,
za II. kaplána do Nové Páky; Ant. Tvrdík, kaplan v Ho-
řicích, za koop. do Libštátu, V Pánu zesnul: p. Jan Gott-
stein, fundatista v Sedivínách, 19. prosince 1913 (nar.
1843, vysv. 1866); p. Karel Brandeis' kněz n. o. v Novém
Hradci, 21. prosince (nar. 1870, vysv. 1894). Uprázdňená
místa: Sotnice, fara liberae collationis; Pertoltice, fara
patron. knížete Frant. Josefa Auersperga; Kamenický,
fara patron. nábož. matice — vesměs od 1. edna 1914.

Schůze městské rady 19. ledna. Za knihy, darované
p. prof. F. Hnědkou pro Lidovou knihovnu, vzdány byly
díky. — Spolku pro podporu chudých studujících zadáno
bylo městské divadlo na den 12. února 1914 pro uspořá-
dání akademie ve prospěch spolkové pokladny. — Před-
epsána byla ku příjmu obecní dávka za vodu užitkovou za
IV. čtvrtletí 1913 ve výši K 11.399.93. — Návrh velitel-
ství c. a k. pěšího pluku č. 18. na udělení požitku z na-
dace pro raněné vojiny v roce 1866 postoupen byl měst-
skému zastupitelstvu.

Úmrtí. 19. ledna zesnul v Pánu ctihodný stařec p.
Gust. Lendek v 96. roce svého věku. Pohřeb konán 21.
t. m. za obrovské účasti zdejšího i cizího občanstva. —
Též dne 19. t. m. zemřela v Kostelci n. Orli. pl. Klára Zip-
pová, vdova po měst. lékaři v Hradci Králové. — 18. t.
m. p. H. Holig, majitel domu v Hradci Králové.

Uprázdňená studijní nadace. Nadace Františka Xav.
Lauschmanna pro žáky gymnasia v Hradci Králové u-
prázdňena jest od 1. října 1913. Nárok na nadaci tuto ma-
jí pokrevní příbuzní zakladatelovi, potomci zesnulých se-
ster jeho, dále studující z Milešína, a kdyby těch nebylo,
studující příslušní do Hradce Králové, ne starší 15 let.
Právo praesentace vykonává ředitel c. k. vyš. gymnasia
se sborem učitelským. Schválení praesentace vy-
konáno jest obecním představenstvem společně s obecním
výborem v Hradci Králové. Příslušné žádosti podány
budě u ředitelství c. k. vyš. gymnasia v Hradci Králo-
vé do konce ledna t. r. Purkmistrovský úřad král. včn.
města Hradce Králové, dne 7. ledna 1914.

Vyložení výtahů z platebních rozkazů na osobní daň
z příjmu pro berní rok 1913. Vyhotovené výtahy z pla-
tebních rozkazů na osobní daň z příjmu pro berní rok
1913 odhadního okresu Královéhradeckého (obsahující
jména poplatníků a berní sazby) jsou vyloženy ve vý-
pravě berního referátu c. k. okr. hejtmanství v Hradci
Králové (v domě čp. 177,195) v úředních hodinách k ve-
řejnému nahlédnutí po dobu 14 denní od 27. ledna 1914
do 9. února 1914. Pánům poplatníkům osobní daně z
příjmu, pokud se budou moci jako takoví legitimovati, je
volno ve vyznačené době nahlédnouti do těchto výtahů.
Zhotovení opisů, výtahů a pod. není dovoleno.

Anonymní udání. V poslední době docházejí okresní-
mu hejtmanství zhusta udání o nezákonných přestupcích
nebo jiných nepřístojnostech, jež udavatelem nejsou po-
depsána. Jelikož ve většině případů zjistila se úplná ne-
pravdivost udání a v mnohých, patrně podstatných u-
dáních, nebylo opět lze bližší stopy aneb svědků dotče-
ného případu nažít, nemohou tedy případy takové bý-
ti projednány, nehledě k tomu, že udání nepodepsaná dle
zkušenosti nabytých obyčejně z motivů zcela jiných po-
cházejí, nežli jest povinná snaha veřejnosti prospěti. Pro-
to se z veřejných důvodů čim vybičdnuti, aby úřadu fi-
zená udání vždy plně byla podepisována, při čemž se za-
ručuje, že jméno udavatele, pakli o to žádá, ovšem vždy
v tajnosti zachováno bude, neuzná-li též za vhodnější
svoje důvěrná pozorování osobně ústně s úřadem sdělit.
Z pravidla nebude přístě ani okr. hejtmanství ani okres.
školní rada k anonymním dopisům přihlížeti, nýbrž za-
koží je tam, kam vlastně patří. C. k. okr. hejtmanství v
Hradci Králové, dne 13. ledna 1914.

Valná hromada Přírodovědeckého klubu koná se v
neděli dne 25. ledna o 10. hod. v malém sále Besedy. Ne-
sejde-li se náležitý počet členů, koná se o půl 11. hod.
za jakéhokoliv počtu přítomných. Na programu je před-
náška prof. J. Šimka o morfologických změnách při mu-
tacích. 2. Zprávy funkcionářů. 3. Volby. 4. Volné návr-
hy. Hosté vítáni. Vstup volný.

Královéhradecká továrna automobilů Kan, spol. s r.
o., specializovala se nyní pro stavbu čtyřválcových vo-
zů 12.14 HP, z nichž první serií právě postavila. Vozy ty-
to postaveny jsou na základě nejmodernějších typů fran-
couzských a belgických. Vypraveny jsou luxusně, takže
mohou každého uspokojiti. Vozy vystaveny jsou v to-
várně, kde možno je interessentům, shlédnouti. Současně
upozorňuje společnost, že její kanceláře jsou v bankovní
budově Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král. a žá-
dá, by případné dotazy přímo na ni zaslány byly.

Večer české poesie uspořádá v Klicperově divadle
dne 11. února první průkopnice kultury živého slova a
nejlepší naše česká recitátorka Anna Břečková-Růčková.

Má to býti večer prvního řádu. Naše umělkyně představí
se tu též naší veřejnosti po mnohých vítězných trofejích,
jichž dobyla si nejen u nás v Čechách a na Moravě, a-
le i v cizině. Předprodej vstupenek v knihkupectví Me-
licharově.

Cena Hozova. K uctění památky vládního rady Fr.
Hozy věnovala jeho vdova žákům zdejší reálky, na niž
po tolik let působil jako profesor a ředitel, 200 K. Ře-
ditelství přidalo pak k tomu 50 K, aby z úroku (10 K)
mohla se každoročně propůjčovati odměna žákovi, který
bude mít nejlepší prospěch v deskriptivní geometrii.

Lovecká výstava ve Vídni s četnými pavilony ruz-
ných států, historické muzeum a pohledy na nejvýznač-
nější pomníky a třídy hlavního města říšského jsou v ma-
lebně a pestré řadě pohledů vystaveny v Panorámě Ná-
rodní jednoty Severočeské v Hradci Králové od 24. do
31. ledna 1914.

Česká Skalice. V konventě zdejších Voršílek zemřela
po delší nemoci v 63. roce věku svého v sobotu 17. t.
m. představená M. Valburga Seidlová. Pocházela z Klad-
ska a vstoupila ve Svídnici v Pruské Slezsku do kláš-
tera Voršílek. V době kulturního boje byl klášter tento
zrušen a sestry vypověděny. Některé z nich uchýlily se
v r. 1879 do Čech a našly druhý domov v České Skalici.
Mezi nimi byla M. Valburga, jež po mnoho let na kláš-
terní škole vyučovala a celou řadu dívek vychovala. Ja-
ko učitelka získala si láskou a přívětivostí srdce cho-
vanek, od nichž byla zbožňována. Pro své vynikající
vlastnosti zvolena od spolusester představenou konventu,
který s příkladnou obětavostí a pečlivostí po 18 let fi-
dila. I ve své nemoci starala se ještě o spolusestry, jimž
byla milující matkou. V bolestech byla vzorem trpěli-
vosti a odevzdanosti do vůle Boží. Konvent žel této ve-
líké ztráty, která jej smrtí její potkala. Pro chudé měla
vždy otevřenou rukou, jindy denně se na její příkaz podá-
valy pokrmy. Od svých sester vroucné milována a ode
všech, kteří její šlechetný charakter znali, ctěna, pohřbe-
na byla v úterý dne 20. t. m. za velkého účastenství. Za-
jistě že čistá, šlechetná duše její dosáhne v říši věčného
světla a nebeské slasti hojně odměny za činný, lidskému
blahu zasvěcený život! — Tragickým jest, že současně
zemřel její bratr ve Vratislavi. Obě zprávy úmrtí se kři-
žovaly.

Drahým kolegům z r. 1899. Až k slzám jsem byl do-
jat, když mne došel od milého spolužáka z Přelouče tklí-
vý dopis a s ním zároveň tak neočekávaný, tak štědrý
dar k letošnímu Ježíšku. Máme hledám formu, jakou bych
vyjádřil své city při takovém děkazu přátelství a souci-
tu. Tím méně dovedu se odměniti za takové obdarování.
Trávím tise v samotě, v neustávajících trampotách, ale
posiluje mae v trpělivosti přesvědčení, že mám svého Bo-

na, že mne doprovází vřelý soucit kolegů. I kdyby nebylo tak štědrého daru vánočního, Vaše soucinná vzpomínka by vyvážíla všecko. Tisíce díky! Zaplat' Vám Bůh! — Jan Procházka.

O pasivní resistenci učitelstva mluví se vážně dále. Na velké schůzi rodičů s učiteli v Pardubicích dne 28. prosince m. r. pravil ředitel Čšek: »Mluví-li se o pasivní resistenci ve škole, to znamená přede vším, že umění vychovatelské, tvořivé, snížilo se na řemeslo učitelské. A to řemeslo ještě bude provozováno tak, aby se jen učilo bez ohledu, jak se naučí, po případě naučilo se vůbec. Bude to jen odříkávání bez ducha, bez starosti, dostane-li se na všechny nebo ne. Učitel, jenž nebude pracovat v běžných tradicích, nechá rodičům a společnosti úsilí po zkázání žáků, bude hovořit jenom školnímu a vyučovacímu řádu, jenž předepisuje stupnici trestů. Až bude vyčerpáním jich hotov, vykoná svou povinnost a ostatní ať si dělá někdo jiný. Kam to povede, lehko domyslet. Při pasivní resistenci nebude učitel fedrovat talenty, nebude se namáhat s přípravou, nebude svými prostředky a svou píli nastřádaného vzdělání užívat na prospěch metody, ve prospěch cizí zkratky ideály zaplaší se prostou cestou nutné povinnosti a bez starosti o to, jaké budou konce. — Pak přijata resoluce pro školu interkonfesiční, která by nepropadala »vlivu klerikalismu«.

Hlinsko, Dobruška, Dobruška atd. Bude uveřejněno příště. I část sazby již hotové bylo nutno odložit.

Vyznamenání českého kněze-ucence v Americe. V Dodge v Nebrasce působí Jan Št. Brož jako farář osady sv. Václava. V práci na poli historického, folkloristického a archeologického (v přímě praobyvatel Ameriky) vynikl tak, že byl jmenován činným členem učené společnosti »International Congress of America«, jehožto první sekce bude zasedati ve Washingtoně od 5. do 10. října 1914 a druhá v La Paz v Bolívii.

Nález hrobu z doby Hyksů. Italský setník Pavoni objevil v odlehle libycké oase Ghadamesu rozsáhlou nekropolis, která ukazuje dle jeho dohadů na pastýřské krále egyptské, na dobu Hyksů, kteří přišli asi roku 2300 př. Kr. z východu do Egypta a o 600 let později musili ustoupiti k západu. Nekropolis pokrývá plochu asi 500 tisíc čtverečních metrů. Nejvíce pozoruhodné jsou tak zv. sochy »el Esnam« a dosud pěkně zachovaná věž strážní. Vnější vzhledem připomínají tyto sochy úplně obrazy bohů, ve skutečnosti jsou to však hroby.

(Zasláno.)

Panu

Josefu Mikulcovi, maj. odb. záv. pro kostel. práce, v Hradci Králové.

Podepsaný farní a patronátní úřad stvrzuje tímto, že p. Jos. Mikulec provedl r. 1913 podle návrhu a pod dozorem slov. pana architekta R. Němce, ředitele c. k. odbor. školy a konservátora z Hradce Králové, malbu starobylého farního chrámu Páně sv. Víta a opravu a obnovení hlavního oltáře.

Práci tuto, jak malířskou, tak i pozlacačskou, provedl slohově, velmi pečlivě a svědomitě, tak že ho můžeme ku pracem podobným každému co nejlépe doporučiti.

Hraběcí Sternberský patronátní úřad v Častolovicích. Josef Varmuža, patronátní komisař.

Farní úřad v Častolovicích u Rychnova n. Kněž. Jaroslav Petr, farář.

Zrovna tak dobře jako zrnková káva chutná při správné přípravě tak i ledná dokonalá náhražka kávy: Kathreinerova sladová káva Knelpnova.

Samotna s dobrým mlékem a jen s maloučkou cukrem používána, poskytuje pravá Kathreinerovka nápoj, jaký býti má.

Kdo chce o ní dále číst, dopíše Kathreinerovku rovněž na sladovou kávu. Spol. ve Vídni I., Anenská ul. 8.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné obenillové »Axminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.

Čistoty i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

!!!

Josef Zemlička,
HLINSKŮ, (Čechy).
ruční tkalcovství.

Koberce běžce

jutové »špagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

„Svůj k svému“ jest naší povinnou zásadou a proto kde potizujete

nová divadla

aneb dodatečné nové různé

dekorace,

obraťte se s důvěrou na starého věrného člena (herce, líčitele a scénáře) katol. jednoty v Poličce

Josefa Kuklu,

dekoračního malíře (posluchače kursů malířských v Chrušimi a v Praze) a on vám vynaluje dekorace levně, ve všem ochotně poradí, vzorů zašle a výh. dy udělá.

Vazbu knih

v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský :

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311.

Katolíci!

Ukládejte své úspory jedině u naší

Československé záložny v Praze

Spálená ulice č. 46-II

na úrok dle ujednání

5 1/2 % !

Důchod. daň platí záložna sama. Pro bezplatné ukládání z venkova slošní listy zdarma. — Povinná revize »Jednoty sdložen« v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 188.

— Vývoz láneho a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na kotile, — láty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m štyků vkusně rozvržených za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizí Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, farář ve Východě)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukážku se na požádání franko zašlou.

BOŽÍ HROBY

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeekyně — Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultíky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v RYCHNOVĚ.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 30. ledna 1914.

Inseraty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Protestantismus a Volná Myšlenka.

Vřele uvítati z počátku protestantští theologové obojího tábora (liberálního a pravověrného) štvání Volné Myšlenky proti katolické církvi. Těšili se, že jimi poroste pšenicka proselytismu, křopná zlatou rosou německých peněz z Gustav-Adolf-Verejnu. Doufali, že hostejní katolíci pohrnou se o překot do církvi protestantských. V duchu viděli již velikou část české země v objeti Luther a Kalvína. Snad snili i o tom, že jimi pak odevzdány budou katolické chrámy i se jménem zádušními, jak se to dělo jindy. O překot vybízeli studující mladíky protestantské, aby se oddali bohosloví. Bude prý třeba mnoho pastýřů duší pro nové věřící. Volná Myšlenka měla jimi býti beranem, kterým podlomiti chtějí ochranné zdi katolické církve.

Avšak brzo přišlo zklamání a po něm ozývá se nářek a výtky. »Volná Myšlenka nehodí se nám, je protináboženská a proticírkevní. Tak nařikají opět v »Kalichu« v čísle lednovém. Nepřímě doznávají, jak odkopnuti byli od činitelů Volné Myšlenky, že jsou příliš klerikální, zrovna tak jako katolická církev. Mrzí je, že Volná Myšlenka dává přednost »Starokatolické obci« a že vyzývá budoucí katolické odpadlíky prozatím ku přestoupení do této sekty. Škodolibě prozrazují, že mezi výběrem Volné Myšlenky a starokatolickou obcí jest prý v tomto odporučování k přestupu do obce starokatolické již hotová úmluva na základě té okolnosti, že o vychování a náboženské vzdělání ve školách starokatolické mládeže nemožno nyní pro malý počet stoupenců církve starokatolické účelně se postarati, a že tudíž rodiče sami mají se starati o nábož. vychování svého dorostu. To prý ostatně většina z nich nečiní a mládež propadne tak nebo onak beznáboženské Volné Myšlence.

Uznávají loyálně, že V. M. počínala si k nim až nápadně mírně ve své odvetě. Avšak nesprávným jest tvrzení V. M., že dnešní kultura jest výsledkem pouze volného myšlení, neboť prý nemožno moderní nynější kulturu, zjev tak spletitý, uvést na jedinou formulku. Vol. Myšl. dopouští se prý chyby liberalismu vůbec, domnívá-li se, že pouhým vědním a pouhou prací osvětovou prosadí i jen částečně své ideály. »A jestliže nám V. M. vytýká církevnictví, pak jsme přesevředeni, že ona se bez pevného organismu (církve) také neobejde.«

Pisatel poukazuje při tom správně na rozličné pokusy rozbiti náboženství Bohem zjevené, které se minuly trvalým účinkem. »Renesance hynula nesorganisovaností, hleděla si jen rozvoje hmotné kultury a nechávala hynout a krnět kulturu mravní a musila tudíž všude snadno a rychle ustoupiti jezovitské protireformaci; deismus odplavila vlna methodismu, osvícenství revoluce francouzské zmizelo v reakci katolickisujícího (!) romantismu, po materialismu, pozitivismu, naturalismu v posledních letech dostavuje se u lidstva »tedium vitae generale« (všeobecná omrzelost života) umdlených duší. Přichází prý nyní na řadu novoromantismus, pragmatismus. Ale to vše zase za nedlouho znudí. Vždyť na vědeckých domněnkách, které zvrtné ne doba, ale den, sotva lze budovati pevný systém. Ale to prý V. M. ani snad nemá v úmyslu. Ale pak ji čeká osud jejich duševních předchůdců.

Jelikož však Luther z počátku neměl v úmyslu zříditi zvláštní církev, k utvoření samostatné organizace církevní přinucen byl světskou mocí pro bezvládu zavládnuvší mezi jeho stoupenci, protestantští pisatelé ihned prohlašují: »Volné myšlení mělo veliký význam zvláště pro vznik vědecké kultury, ale »páteří« pomalu postupujícího, všeo-

becného, kulturního pokroku byl přece jen protestantismus.«

Toto přiznání protestantského pisatele jest významné. Evangelici prozrazují zde upřímnost až naivní. Vždyť zde nepřímě přiznáno, nač katolíci spisovatelé dávno již poukazují: Volnomyšlenkářství jest poslední důsledek revolučního vystoupení reformátorů XVI. století — to jest legitimní pravnouče otců Luther a Kalvína a jiných. A přece nejružnější sekty protestantské se tohoto pravnoučete odřikají.

Než aby námluvy protestantů našich s Volnou Myšlenkou nebyly na dobro pokaženy, podotýká pisatel článku na konci naivně: »Pisatel osobně přejí české V. M. mnoho, ba všeho zdaru, neboť by rád viděl aspoň část českého národa z Říma venku, aspoň tak jednu třetinu: pak by odešel jako Simeon v pokoji!« Opravdu výmluvné přiznání: »Když se nám nepovedlo zlákat katolíky do našeho tábora (a přičinili jsme se o to dost a dost) a když i poslední prostředek (!) prohlubování slavnosti Husových« už netáhne, pak ať propadnou Češi raději nevěře V. Myšlenky vůbec! Simeon biblický jásal, že viděl světlo spasení, Simeon evangelický radostně očekává zkázu křesťanského názoru světového, tápavou negaci.

Avšak nastojte — hrozny visí pro líšku přece jenom vysoko, pisatel nařiká dále: »Ale když vidím, jak to mezi Volnými Myšliteli stojí dnes, nemám důvěry v budoucnost.« Zkrátka Volná Myšlenka to neumí. — »Nestateční vůdcové nevychovali statečné děti. Počinání V. M. jest nestatečné, obojaké, nerozhodné, a proto nezdaří se ji počinání její.«

A nyní pisatel odvrací a prozrazuje toho příčinu: »Zvláště když ve výchově (koho? dětí rodičů volnomyšlenkářských?) pomáhají římsko-katolíci-protimodernistickou přísahou vázání kněží.«

Za tento závěr a dodatek děkujeme panu pisateli vřele, neboť v něm vlastně obsažen jest poukaz na slova Spasitelova, platící církvi katolické, že ji brány pekelné nepřemohou. — Pius X. včasné upozornil a zavrhl nebezpečný blud modernismu katolického, který nás měl tajně vehnati v tábor protestantský. Papež zamezil tajné jeho šíření. Proto se podkopná práce nedáří. Katolictvo ukázalo se nejzmužilejším odpůrcem volnomyšlenkářstva a proto ty námluvy protestantu se živly protikřesťanskými k vůli společnému, vydatnějšímu útku. — Dr. O.

Politický přehled.

Česko-německé dohodování zahájeno ve Vídni 23. t. m. před polednem min. předsedou hr. Stürgem. Za mladočechy účastnili se dr. Kramář, dr. Fořt, dr. Koerner, dr. Rašín a dr. Fiedler; za agrárníky Žďárský, dr. Viškovský a Bukvaj a za staročechy dr. Šolc. Všecky strany nařahaly, aby na věčné porady povolání byli také zástupci soc. demokratů a všech stran českých na konferenci dosud nezastoupených. Hr. Stürggh odevzdal účastníkům návrhy vládní týkající se: volebního řádu, úpravy jazykové při zeměpanských úřadech, zemského zřízení, jazykové úpravy při samosprávných úřadech a změny jednacího řádu říš. rady pro zkrácené projednávání jazykového zákona. — Ač návrhy vládní byly označeny za přísně důvěrné, přes to byly uvedeny německými časopisy téměř v doslovném znění. — Němci už ohlašují, že hlavními požadavky jejich v pokusech vyrovnávacích je národní rozhraničení, jinak prý nedojde k uspokojivým koncům. — K večeru 23. t. m. dostavili se k hr. Stürgghovi Němci a sice dr. Bachmann, Pacher, dr. Schreiner, dr. Urban, Krützner, Legbern a dr.

Roller. Dne 24. přišli na řadu zástupci velkostatků ústavověrného a konservativního. — Místodržitel kn. Thun dodal také českým a německým soc. demokratům a německé straně dělnické vládní návrhy.

Služební pragmatika pro státní úředníky císařem schválena a veřejně vyhlášena.

V národně-socialistickém klubu vzdal se předsednictví Klofáč, že prý je churav a má značné starosti o soukromé záležitosti. Na jeho místo zvolen umírněnější dr. Šviha.

Zemský rozpočet království Českého na rok 1914 sestavila zemská správní komise. Úhrnná potřeba činí celkem 106,130,047 K, proti lonsku o 16,171,907 K více. Největší položkou jest náklad na školství: 53,988,452 K, proti lonsku pouze o 3,950,000 K více, ač úprava platů učitelských vyžadovala by nákladu na 13 mil. K. Zemský rozpočet jest beze schodku, čehož správní komise docílila zvýšením zemské přírážky, připočtením státních údelů a zem. dávkou z piva; to by ovšem dovedl také starý zem. výbor. A má-li zemská komise provéstí úpravu učitelských platů, udělá dluh také. Tedy nedělají se ani tu žádné divy.

O úpravě učitelských platů v království Čes. jednala 26. t. m. zemská správní komise. Celé jednání bylo prohlášeno přísně důvěrným.

Novella k pensijnímu pojištění soukromých úředníků vyřizena v posl. sněmovně 23. t. m. Novella sice plně neuspokojuje, přes to však jest tu značná změna k lepšímu, neboť rozšiřuje se tu jednak okruh pojištěnců, jednak zvyšuje se pojištěncům a jich vdovám pensijní renta bez zvýšení pojistného a snižuje se čekací doba z 10 na 5 let, kdy již pojištěnci mají nárok na rentu ve výši do 2 třetin renty, jež by jim připadla nyní po 10 letech.

Sociální pojištění. Ve schůzi soc. pojišťovacího výboru 23. t. m. prohlásili čeští agrárníci, že jsou zásadně proti zvláštnímu postavení Haliče, Bukoviny při starobním pojištění. Ostatní české strany prohlásily, že v zájmu vyřízení starobního pojištění nejsou proti zvláštnímu postavení Haliče, bude-li dříve vyřizena otázka jazyková a úřednická při starobním pojišťování ve smyslu přání českých. Spolu žádají, aby živnostníci bez ohledu na výši svých příjmů byli pojeti do starobního pojištění.

Dohoda polsko-rusínská dosud nevede k cíli. Rusíni souhlasili by prý se stanovením klíče k sestavení zemského výboru v poměru 8:2 pod podmínkou, bude-li počet dvoumandátových okresů volebních snižen ze 16 na 12. Polské strany jsou však ochotny snížit počet dvoumandátových okresů ze 16 na 14.

Na sněmu uberském 23. t. m. došlo k velkým bouřím, když opoziční poslanci marně se snažili přiměti presidenta Beethyho, aby pokáral min. předsedu hr. Tiszu za urážku posl. Désyho. Parlamentní stráž zakročila a vyvedla několik poslanců, mezi nimiž byl hr. Jul. Andrassy a hr. J. Zichy.

Hr. Tisza a Slováci. Uherští poslanci slovácti Juriga, Škyčák a red. P. Tománek pozvání k minister. předsedovi hr. Tiszovi. Že by najednou hr. Tisza byl spravedlivější k nemadžarským národnostem, jest s podivem; spíše asi se bojí nadcházejících voleb.

Turecko a Řecko. Turecký ministr vojenství Enver paša vydal rozkaz mobilisační pro ročníky 1890 — 1892 všech armádních okrsků. Zbrojení namířeno jest hlavně proti Řecku, jemuž chce zase Enver paša vzíti Egejské ostrovy. Naproti tomu řecký ministerský předseda Venizelos objíždí evropské vlády, aby je získal přízni a záměrem Řecka.

V Albanii pletichář Ismail Kemal nucen byl odevzdati mezinárodní komisi vládní moc nad Alba-

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

První závod v místě

SVATEBNÍ SKUPINY

Ceny mírné

Hradec Králové

c. a k. dvorní a komorní fotograf

Adalbertinum

ní, prozatímním vedením vlády pověřen Fevzi bej. Princ Wied stále odkládá cestu do Albanie; na jedné straně se tvrdí, že Itálie a Rakousko vojensky zakročí v Albanii, jiní však prohlašují, že v Albanii jest klid.

Kulturní jiskry.

Překvapující posudek. Jak se rychle změnil jednání soc. demokrata, stane-li se zaměstnavatelem, bylo zde konstatováno často na základě výmluvných dokladů. Ale dochází ke zjevním, jež překvapují ještě více. V belgickém a holandském tisku nastalo neobyčejné vzrušení nad těmito řádky socialistického listu »Wahrheid«, vycházejícího v belgickém Gentu: »Naši čtenáři vědí, jak se zachází s našimi dělníky v socialistické továrně (v soudružském podniku), v onom peklu vydírdušství. Po vypuknutí vážné nespokojenosti dělnické byl o tom uvědoměn telefonicky Anseele (vynikající socialistický vůdce belgický). Ihned přijel na svém automobilu. Rozvinulo se vysvětlování, za jehož průběhu Anseeleovi byly na hlavu házeny pepřné pravdy. Potom, stoje zpřima ve svém automobilu, prodělal k »popovázlivcům« následující slova: »Stále jsme bojovali proti prácedárcům, ale neprávem, neboť vy jste lidé, kteří musí býti řízeni bičem.« — Velmi prudké slovo! Ale Anseele si měl vzpomínouti, kdo vlastně soudruhy ke stálému vzdoru a nejrůznějším protestům vychoval. Soc. dem. dělníci začali jednou proti rudým zaměstnavatelům zkoušet to, čemu se naučili v rudé škole proti prácedárcům »městáckým«.

Hlavní sloupy pokrokářstva. Pokrokáři jásají, jaký měli úspěch při obecních volbách ve Dvoře Králové. V městě, kde židovský kapitalismus tak povážlivě ohrožuje práva veliké české většiny, zajiště upřímně citící Čechové by si přáli, aby české frakce společným postupem zarazily dobývací choutky cizích přistěhovalců. Také došlo k jistému kompromisu. Ale co učinili realisté? Pokoušeli způsobem začali pracovat ve svůj prospěch k vítězství porážce Čechů jiných. Protože »svěpomoc« jejich byla velice slabá, podali si ruku s živlem německým. Jejich trik byl velice chytrý — pro porážku občanstva konservativnějšího smýšlení praktický. Realisté totiž pojali do své kandidátky žida A. Gerbra, který byl obyvatelstvem pokládán za muže národnostně bezbarvého. Věděli, jaký lep jest potřebí přichystati pro židy smýšlení germanisacního. Skutečně také přilákali na jméno Gerbrova 35 židovsko-německých hlasů, protože židé všude drží při vážných okamžicích dohromady, ať již se na venek hlásí do kteréhokoli tábora, nemajíceho značky výlučně židovské. A tak hlavní notabilita pokrokářská dr. Moravec (předseda místního odboru Ústř. matice školské!) šel k volebnímu osudu v čele kovaných německých židů, kteří se stali svými hlasy rozhodujícími soudci mezi stranami českými. A tak se stalo, že i pět Sokolů děkuje za své městské mandáty jen hlasům německých kapitalistů. Tedy oporami strany »lidové, reformní, zdravé národní« jsou židovští kapitalisté, jichž troufalost stoupá tím závratněji, čím jasněji pozorují, jak před nimi český živel kleká. Rozumní se, že ochotu prokázanou při volbách dají si židé vždycky velice důkladně zaplatiti, tak že o pokrokářských hřeččanech, věsicích se na židovské duby, dala by se napísati výstražná úvaha: »V cizích službách«.

Kdo jest největší oporou germanisace v Praze. Je to živel, před nímž smekají čeští pokrokáři s poníženou podlizavostí. Sama »Nár. Politika« dne 28. t. m. sděluje, že na německých gymnasiích pražských bylo ve školním roce 1912 — 1913 mezi 1076 žáky 411 židů, 53 Čechů, jeden jiný Slovan. Na německých pražských reálkách bylo mezi 1033 žáky 411 židů, 118 Čechů (5 Slovani). Tedy stát vydrží v Praze čtyři reálky pouze pro 469 skutečných Němců nebo poněmčelých Čechů.

Naproti tomu na 8 českých gymnasiích bylo mezi 2727 žáky pouze 94 židů (o 77 méně, než jich jest na jediném gymnasiu staroměstském!). 1 Němec, 2 Slovani. Na 7 českých reálkách mezi 3758 žáky bylo jenom 92 židů (o 60 méně než na jediném německém reálném učilišti v Jindřišské ulici), 6 Slovani, ale žádný Němec. — Tedy živel ten, který tak houževnatě, nadutě a tak doluhý čas provozuje v Praze germanisaci, těší se zvláštním privilegiím u »národovců« pokrokářských. Katoličtí rodiče, kteří svěřují v Praze své synky výchově pokrokářských profesorů, sklízí od pokrokového světa pomluvy, že nejsou stranou vlasteneckou. Za to židé, kteří po přistěhování z českých krajů do Prahy rázem se mění v »Němce«, sklízí velkou protekci patentovaných vlastenců. Kdyby tedy »národní uvědomění« pokračovalo všude jinde (zvláště v pohorských katolických vískách) tak jako v Praze, byl by český národ brzy hotov. Dlužno dodat, že sami skuteční Němci pro germanisaci Prahy znamenají pramálo. Za to však židovští kapitalisté, od nichž závisí celé davy a kteří dovedou dávat i časopisům zlatý náhubek, jsou ve skutečnosti nejsilnější baštou němečtí. Je-li u nich zadlužena docela celá řada těch, kteří se staví na národním kolbišti do popředí, živi-li ti židé inserty a jiným způsobem radikální žurnalistiku, pak se lehce dovzpříme, proč patentovaní židové národní chodí ko-

lem židovsko-německých paláců tiše a schliple jako beránci. K takovému ujařmení národnímu rozhodně nemusilo dojít, kdyby bývali radikálové místo protikatolických frází prováděli národohospodářskou politiku dle pokynů kaceřovaného a hrubě tupeného dra Bráfa.

Účelnost v přírodě. Do nedávna tvrdili mnozí, že mandle v krku nemají žádné zvláštní funkce a proto že si je může dáti každý odstranit beze všech rozpaků. Nyní však zavládlo mínění jiné. Nyní se často mluví o velice bolestném a nebezpečném zánetu slepého střeva, které se při operaci vyřezuje. Byla domněnka, že to jest zcela zbytečný přívěsek. Leč francouzský lékař H. Robinson velmi pečlivými pokusy došel k názoru zcela jinému. Jeho pozorování potvrdil italský učenec Morgera. Jeden druh žraloku má žlázu podobnou prstu, která odpovídá slepému střevu v těle lidském. Odstraněním žlázy u četných těchto ryb, očkovaním výměškou žláz jiným žralokům poznal, že pravidelnost zažívacích pohybů žaludku a střev jest podmíněna žlázou. Z toho lze souditi, že i u člověka podobná žláza hraje velikou úlohu v pravidelném pochodu zažívacím.

Duch dnešní doby. »Katol. korrespondence« píše: »Dne 11. října 1777 psal Bedřich Veliký Valtairovi, že v Prusku, které tenkrát čítalo 5 a čtvrt mil. obyvatel, prohlašuje se ročně 14 až 15 rozsudků smrti, které ponejvíce týkají se vražd dětí (ty dnes smrti se netrestají).« Jiných vražd je málo a ještě řidší jsou vraždy na silnicích, podotkl Bedřich doslovně. Dnes jest nejistota na všech cestách. Ještě před 30 lety venkovská stavení ve dne i v noci byla otevřena. Dnes všechno se zavírá ze strachu před lidmi. Přes to, že tresty jsou dnes kratší a mírnější, počet věznic vzrostl a blázince jsou přemnoženi. Roku 1912 bylo vyneseno 734 rozsudků pro vraždu nebo zabití, ale jen 7 vrahu bylo popraveno. Zlovolná část společnosti spatřuje v lidech dobrochtějších lidí slabé. Soudy činí přestupníkům zákona a práva nejzazší ústupky v kvalifikaci činů a v přiznávání polehčujících okolností. Soudní přeliceň jsou navštěvována zločinci skutečnými i dočasnými, aby se přiučili všem praktikám a trikům. Zločinci vědí, že jsou pod ochranou mírného trestu, číť se proto silnými a považují justici za slabou. U soudu stojí lidský život zločinců v kursu vysoko, ubohých a chudých obětí nízko. Zločincům je snadno s přispěním i bez přispění obháje nebo psychiatra z vraždy učiniti zabití, ze zabití poranění se smrtelnými následky. Theoretického vyškolení dostává se povahám k zločinu náchylnými »detektivkami«, dnes obrovsky rozšířenými. Praví se, že detektivky mají dobrou stránku, ježto poučují o podstatě zločinu; obsahují přý poučení i výstrahu. Tuto dobrou stránku pocítují však jen lidé mravně dobří. Všichni ostatní, kteří jimi nejsou, mají zcela jiný dojem: poučení, jak se dělá zločin. A to jest pravá stránka těchto detektivek. Nejebebezpečnější jest účinek jejich na mládež, zejména v době jejího vývoje. V té době probouzí se vědomí osobnosti, jež v době dětství spalo. Stále více vtírá se otázka, co žádá a skýtá život. Uplatňuje se snaha po vlastní činnosti. Pojmy, které mladík dosud znal jen dle jména, probouzejí se k činu. Následkem nedostatečného vzdělání mravního anebo nedostatečného rozumového nadání pojmy ty se matou, hlavně falešnými poučeními. Nejživější dojem v době vývoje vyvolává pojem hrdiny. Četba detektivek vede k zmatení tohoto pojmu: zločinec jeví se hrdinou nejen pro nebezpečí, v nichž se ocitá, nejen pro zručnost, s jakou čin vykonává, pro bázeň, kterou kolem sebe šíří, pro rychlost a důvtip, s jakými pronásledovatelem uniká, ale i pro lesk, který jej obklopuje. Tito hrdinové detektivek jsou vzory mladistvým zločincům a detektivky vysokou školou pro jejich vzdělání.

Zase ústupnější stanovisko v přičině militarismu. Soc. demokraté často tvrdili, že by na místo pravidelného vojska ve státě stačila milice lidová, občanská domobrana, jen kdyby k takovému obratu měly vlády dosti dobré vůle. Ale ke konci r. 1913 v č. 338. sám ústřední orgán soc. demokrata říšsko-německých »Vorwärts« napsal toto: »Každé politické organizaci odpovídá rovněž zvláštní organizace vojenská; třídní stát dnešní jest zrovna tak nemyslitelný s milicí, jako budoucí socialistický stát lidový s vojenskou hotovostí, protože člen musí, chce-li svých cílů dosáhnouti, vojsko a lid od sebe přísně rozdělit, a tento (stát budoucnosti) jest společně vojskem a lidem, chce-li míti trvání. — Tedy dle samého soc. dem. spřisovatele, nynějšímu státu přísluší zvláštní vojenská moc. — Ovšem jiné rudé listy budou dále psáti proti nynějším vojenskému zřízení aby se vyznamenávaly před nesoudnými davy co nejlacinější »lidovostí« a humanitou.

Záložna v Hradci Králové
Janské náměstí č. 103.
Vklady na knížky
5% 5 1/4% 5 1/2%
dle výpovědi.

Sociální besídka.

Překvapující finanční rekord. O zmíněném již soc. dem. sekretáři nemoc. pokladny dělnictva vídeňských kupců došli nyní podrobnější zprávy vídeňského policejního úřadu. Tento vychytralý defraudant dovedl se obchacovati ze dvou pokladen, protože byl také předsedou útulny pro dělnické rekonvalescenty. Jako sekretář nemoc. pokladny přijímal poukazy k vyrovnání účtů, jako předseda útulny dostával peníze určené k výplatě. Nařizoval vyplácení za ošetřování osob, které vůbec v útulně nebyly anebo počítal delší ošetřovací dobu, než jaká byla ve skutečnosti. Falšované doklady k účtům opatrovali ochotně dva podřízení úředníci. Ačkoli dozorců úřady posud s kontrolou nejsou hotovy, sděluji, že již jest zjištěno 10.000 K zpronevěřených peněz. Když ruka spravedlnosti těžce dopadla na ramena defraudantova, »dobrák« Schwerzel se chytil jako tonoucí stěbla: přý zpronevěřených peněz užil k dobru útulny. Jelikož však naprosto nemohl vysvětliti, jak tu lidumilnou akci prováděl, byl 14. ledna zatčen a dopraven k zemskému soudu.

Dle starého vzoru. I nejfanatičtější soc. dem. demonstranti dovedou předstírat, že jsou vlastně mírumilovní, že se jim jedná pouze o veřejné projevy — pokud ovšem dobře cítí, že by vojsko a četníky hrubým násilím nepřemohli. Kde však jim kyne z revoluce nějaký úspěch, odhodí masku okamžitě a ukáží se v pravé podobě. A vítězí-li, tleskají jim v jiných zemích okázale ti soudruzi, kteří do poslední chvíle tvrdili, že jim nejde o revoluci. Nyní již jest určité i na základě písemných dokumentů zjištěno, že v jižní Africe stávkující havíři a železniční zřizenci měli v plánu založení proletářské republiky, jež mělo býti zahájeno velikým krveprolitím. Připraveny zbraně, dynamit, peníze. Republika měla býti prohlášena po skončení boje v dubnu. Nebýti mnoho pravidelného vojska a občanské gardy, bylo v jižní Africe zle pro všecky pokojné živly. Nyní, kdy ozbrojený odpor socialistů byl zlomen, křičí »Arbeiterzeitung« srdcelonně proti »Porádkové bestii«, táže se »nechápatě«, proč bylo vyhlášeno stanné právo, proč se vyvezlo před bursu práce těžké dělo. (Vždyť se tam zabarikádovalo 350 dobře ozbrojených soudruhů!). Prý dělníci chtěli jen demonstrovati. Inu — jimi občané měli tiše a s úklonami čekat, až se začne domi ch z hustých davů střilet. A kdo by se odvážil k sebeobraně, ještě by stržil k svému usmrcení fanatické výtky. Že se obyvatelstvo barcelonské nepřipravilo k sebeobraně předem, způsobena tam nejkrvavější lázeň. Pak ještě byly i mrtvolky pobitých surově hanobeny.

Krach soc. dem. šamotové továrny v Letovicích. V akciové šamotové továrně v Letovicích pracovali r. 1912 vesměs soc. demokraté, kteří vyvolali v červnu bezúčelnou stávku. Správa továrny poukazovala na to, že řádně vypracovaná a podepsaná smlouva dosud nevypršela a nechtěla vyhověti přemrštěným novým požadavkům. Proti dělníkům, kteří přece v továrně setrvali, dopouštěli se stávkující nejhrubšího násilí. Konečně soudruzi furiantsky prohlásili, že si založí továrnu sami a oslíní svět svou uvědomělostí. Leč potřebovali k tomu peníze a proto začali sháněti akcionáře, jimž sypali příští zlato do klína velice štědře aspoň velikými sliby. Pak se postavila továrna na dluh; i mnozí učedníci pracovali na její stavbě zadarmo (ovšem vůdcové nikoli). Objednány stroje nevhodné a k tomu na dluh. Pracovalo se několik týdnů, ale mzda dělnictva nebyla vyplácena. Prý »až se sejdou víc peněz.« Zboží, které bylo podprostřední jakosti, šlo ovšem na odbyt špatně. Zkrátka závod byl spravován daleko huře, než od obyčejných byrokratů. Ted' v soudruzích hřklo. Ta tam všecka furie! Vůdcové nešli ani k Vaňkoví ani k Tušarovi, ač je před tím tolik chválili. Podstoupili zkroušenou, sklíčenou pouť — ke »klerikální« Raiffeisence. Ale ta si rozhodně nechtěla získati vavříny s léčením nedochůdčete, kterému již nebyto pomoci. Tedy konečně krach! Některé výrobky a stroje zabaveny, továrna zapečetěna. Dělníci, kteří se hlásili o mzdu, dostali vyhazov. Celá řada chudáků, kteří si koupili akcie, jest nyní volána k soudu, aby platila. Passiva činí — jen 50.000 K. Zase výstražný dokument rudé svěpomoci!

Různé zprávy.

IV. eucharistický sjezd kněží z Čech a Moravy koná se s tímto pořadením 12. února: V 9 hod. přijedz J. Em. nejdp. kardinála ze Skrbenských. Eucharistická promluva J. Exc. nejdp. biskupa královéhradeckého dra Doubravy. Pak adorační hodina zakončená tichou mší sv. Eucharistická schůze ve dvoraně Strahovské, již se účastní J. Eminence se všemi nejdp. biskupy českými. Přednáška dra prof. Hejčí z Olomouce, přednáška vdp. kons. rady J. Ocetka, faráře v Havlíčce na Moravě, referát J. M. vdp. opata strahovského M. Zavorala, referát dp. J. Rösslera, kaplana ve V. Outimě, o chystané české akci světového euchar. sjezdu v Lourdech. Pobožnosti v kostele mohou se účastniti také věřící laici a jsou upřímně zváni.

Protestantské osvědčení. V protest. kost. »Der alte Oshuben« (v 51. čis.) praví významně přemýšlelci evangeli-

eky, farář Schorsemier z Frischbornu: „Rímská církev má velká jen v tom, že se v ní mnoho modlí, nýbrž také v tom, co se modlí. Naše církev nesmí nikdy zapomenout, že se formám modlení naučila od církve římské. Nebylo by snad též brzy na čase, učiti se opět poněkud smyslovým projevům, které provázely modlitbu v církvi římské? Pomysleli na to, aby bylo zavedeno kadílo, věčné světlo před našimi oltáři, Mariánské obrazy, jak doporučili Rosegger v projevu nedávno otiskném v „Sionu“? Dávno se zapomnělo na dějinnou skutečnost, že by i lutheránské kostely, ve kterých se až do doby pietismu užívalo kadíla, kněžských bohatých rouch a jiných zevnějších okázalostí. Avšak proč se znamenití křesťané tak doce i katolickými a jako takové od protestantského citu zavrženi hodnými? Znamenití křesťané má mezi obřady nejen přednost svátostného stolu, nýbrž i vysokou cenu přednost, že je lehko srozumitelné. Proč mizelo stále víc a více křesťanství při modlitbě a tam, kde zmizelo, těžko je opět je zavést? I zde slyšeli opět stále směšnou výtku, že je to „katolické“. Není tu před námi evangelickými křesťany čistého slova obraz našeho Spasitele, který se modlil v zahradě Gethsemanské kleče?“

Ironie osudu. Sokolové kupovali v Hrušově ve Slezsku od Němců dům pro sokoľovnu. Z přičin, které z chytrosti neoznamují, přišli při tom o 5.000 K. Týž dům však koupili nyní židé, upravivše z něho synagogu. A tak nyní v domě, v němž pochýbeny těžce sehnané české tisíce, jest slyšeti místo českého zpěvu — hebrejštinu. Výrazný obrázek z tábora moderních vlastenců! Je to přímo podobnoství pokřesťanského boje národního, v tomto obrázku zrcadlí se úspěchy moderního protikatolického tažení vlasteneckého vůbec. **Sokolové pracují — a žid sbírá smetanu.** Sokolové vyhazují organizované katolíky, chlubit se, jak umějí asimilovati židy, zatím však židé dovedou chytře asimilovati poměry k svému prospěchu. Nad sokoľovny hrdě vítězí synagoga.

Důsledky francouzské „laïcise“. Roku 1904 hlasoval pro odstranění milosrdných sester z městského chudobince v Maconu mezi jinými i socialista Forest. Před týdnem však týž soudruh napsal prudký článek proti novým laickým ošetřovatelkám maconským. Forest tvrdí, že osoby ty brutálně zacházejí se starci a stařenkami. Tvzení svá dokazuje a uvádí několik hrozných obrázků „laického“ mláosrdenství.

Nezdar jilhoatrické stávký. Zakročením vlády bylo stávkové hnutí v jižní Africe zastaveno. Práce v dolech **jeu málo vzrůstá.** Ve většině dolů se pracuje jako obyčejně. **Zřízení velkým počtem znovu se hlásili do služby.** V hlavním sídle dělnického svazu vykonala policejní domovní prohlídku při schůzi delegátů sazečské odborové organizace a zatkla všechny delegáty v počtu 62 osob pro porušení zákona o stavu obležení. Ve Witbanku byla již prohlášena stávka úředně za skončenou. Většina dělníků, kteří stávkovali, byla vyplacena mzda a nebyli již přijati do práce. V Pretorii oznámil hlavní tábor milice, že Burgheti (lidové vojsko), povolání k vojenské službě, budou po svém propuštění z vojska přijati do práce místo stávkujících dělníků. O naprostém nezdaru stávký docházejí též souhlasné zprávy z Bloemfonteinu, Durbanu a Pietmaritzburku. V Bloemfonteinu byly v pátek večer propuštěny miliční zálohy.

Pruský soudní výnos z oboru práva církevního. V Mühheimu nad Rýnem je bratrstvo sv. Josefa, které v určitých případech poskytuje i nemocenské podpory. R. 1908 byl větší počet členů z bratrstva vyloučen proto, že hlasovali při obecních volbách pro soc. dem. kandidáta. Ve stanovách bratrstva bylo výslovně řečeno, že mohou vyloučeni býti členové, kteří jednají proti zájmům spolkovým. Jeden z vyloučených členů podal u soudu v Kolíně nad Rýnem žalobu a dovozoval, že katolík může býti současně i sociálním demokratem, avšak by se prohlašoval při tom proti zájmům církve. Soud však žalobu a odtůdně její zamítl s odtůdněním, že program a cíle sociální demokracie nelze srovnati s příslušností k církvi katolické. Volba kandidáta soc. dem. jest namířena proti zájmům církve. Zamítnutí se odvolal, ale odvolací soud potvrdil rozsudek. Soudní rozhodnutí bylo zcela spravedlivé. Soc. demokraté netoliko světový názor katolický potírají vášnivě v praxi, ale prohlašují docela veřejně, že soc. demokrat nemůže býti mužem katolického smýšlení. Ale v Rakousku mnoho důslednosti není. Katolické nadace, které zřejmě zavazují obdarovaného k určitým katolickým pobožením, rozdávají se notorickým protikatolickým agitátorům, přijímají se pokrokařské živly do úřadů, které jasně předpokládají a předepisují smýšlení katolické atd.

Všelicos. Bejlisův obhájce Arnold Margolin byl kyjevským krajským soudem vyloučen z advokátní komory, ležto se pokoušel podplatiti svědkyni Věru Čeberjakovu, aby vzala na sebe vlnu zavraždění Juščinského. — V Rakousku připadá jedna střední škola na 62.541 obyvatel a jeden žák střední školy na 183 obyvatel. V Německu připadá jedna střední škola na 46 tisíc obyvatel, ve Francii na 115.152 obyv. — V Petrohradě zahájilo stávku 110.604 staveb. dělníků. — Ve Španělsku a Rumunsku zuřily minulý týden ohromné sněhové vánice, které znemožnily všechnu dopravu. — Ve Stol. Bělehradě zemřel soudce K. Gergely odkáza: humanitním účelům 200.000 K a v závěti si vymínil, aby při jeho pohřbu hrálo 40 církevních hudeb jen veselé písně. — V pastýřském listě biskupů německých tvrdí se, že úbytek dětí je v první řadě následek luxusu a nikoli nedostatku. Žádá, aby „rodiny veškerou péči věnovaly výchově dětí a staraly se o to, aby děti co nejdříve dětmi zůstaly. — Výkonné výbory českého i německého učitelstva v Čechách se usnesly uspořádati velkou demonstrační schůzi pro případ, že by jejich požadavkům nemělo býti vyho-

věno do 1. února. — Ruská censura zakázala v Rusku rozšiřovati německé vydání nového dvousvazkového spisu Masarykova o filosofii ruského náboženství a dějin. — V lese u Výprti ve skalské dutině nalezeno 6 školních dětí zmrzlých. Děti na cestě do školy za sněhové vánice zabloudily a v jeskyni před nepohodou se schovaly. — Na petrohradských ulicích sebere policie ročně 70.000 opilých lidí. — Pařížané si nyní lámou hlavu, bylo-li to v pořádku, když prezident francouzský Poincaré na ulici kouřil doutník. — Car potvrzuje rozsudek nad bývalými mnichy čenstochovskými Maszochem, Starševským a Olešnickým. — Správy 14 států v poslední době obdržely ve rjecké lovárně přes 2000 lospřed.

Reholník soukromým docentem na universitě. Na universitě Turinské v Itálii stal se 14. prosince m. r. franšískán P. Augustin Gemelli soukromým docentem experimentální psychologie. V posledním věku stal se reholníkem a knězem. Studoval dříve v Itálii a v Německu lékařství a byl materialistou. Zkoumáním a důkladným studiem našel víru. Vzbudil pozornost už dříve svými spisy. Poslední velmi obsáhlý spis z oboru nové psychologie uznán byl co nejlépe universitou Turinskou a spis jeho uznán za velmi záslužný pro psychologii v Itálii. Jednomyslně připuštěn byl k docenturě, což je čin zajímavější, že se to stalo v Itálii, kdež již od roku 1873 kněží soustavně byli vylučováni ze všeho vyššího vyučování.

Přehledka německého studentstva. O věci této bylo pronulveno dne 3. listopadu v Berlíně na schůzi studentstva. Pozvání k této schůzi vyšlo ze známého „Německého svazu pro ochranu matek.“ Referenty byli: dr. Helena Stöckrová a dr. Theilhaber. V jedné z těch přednášek byl udán výsledek statistiky, že sotva jedno procento akademiků žije zdržlivě, 50–70 propadá bordelům a mezi nimi opět 75 procent podléhá nakažlivým pohlavním nemocem. Stále se opakujícím heslem referátů bylo: „Slušným způsobem se vyžít!“

Slupá víra pokrokařská. Jak je tomu dlouho, kdy se pokrokaři a soc. demokraté posmívali katolíkům pro podezření žida z rituální vraždy? Katolík, který řekl, že některý popletený žid je schopen se zašiti nebo z pověry zločinnu, byl prohlášován svorně od židovského tisku za obmezence neb nepoctivce. Zkrátka celý pokrokařský svět nutil se do pevné víry, že každý žid jest proti zločinu prýsticinnu z pověry na všechny časy pojištěn. — Prodejní tisk křičel, že u židů dogma krve nehraje vůbec žádnou úlohu, ač i poslední horák ví o židovském košerování. V Rusku tedy vlastenci dali návrh, aby košerování bylo v celé říši zakázáno. Ale tohle se nelíbí právě těm židům, kteří tvrdí, že nemají židé nějakého článku víry o krvi. Když k vůli zachráně Bejlisově úplatní křesťané lhalí mnoho o katolické církvi, jen aby tím větší přednost dali církvi židovské, vzpomněli si, že to jest všechno ještě málo. Zašli si do krajiny nekatolickéjší, aby odtamtud vyvážíli proti katolíkům obvinění dle možnosti podobné, jaké bylo na Bejlisovi. Ale jejich výmysl je tak zkroucený, násilný, zkrátka nezdařený, že jenom největší obmezenci mohli takovému nesmyslu věnovati důvěru. Slyšte! Prý ve slovinském území jakási Johanna tvrdila, že kolem třetí hodiny odpodne se objevují na jejím čele a rukou krvavé kapky potu. Hned prý — kněží i laikové dokazovali, jak jest osoba ta omilostněna od Krista, který se potil krvavě v čas svého umučení. Prý i biskup dr. Jeglič dal se chytiti na tu pověst. A hned podplacení služové židovstva věřili v tak velkou obmezenost katolického křesťana. I když byly lži vyvráceny, vandrovala pomluva z jednoho rudého listu v Čechách do druhého, z pokrokařských denníků do týdeníků atd. A tohle už není krevní pověra, protože se jedná o hanobení katolické církve. Čemu všemu musí věřiti pokrokaři!

FOTO PŘÍSTROJE.
Třídenní
dalekohledy
jen světově známých
známek, dodává
firma:
Ladislav Šveclka, Praha, Václavské n. 53.
Členem nejvyššího úřadu národního spolků. Žádejte oznaky.

Milým kolegům z r. 1899 podepsaný oznamuje, že na známý společný dar se sešlo 420 K, jež byly v čas zaslány na určené místo. Všem spolehnutelům a účastníkům p. t. dobrodincům volám: „Qui hilarem datorem diligit, Deus retribuat!“ — A. Grégr.

Úsudek protivníka katolické církve o feholních sestrách. Italský soc. dem. poslanec a lékař dr. Giulietti na dotaz novarského listu „Provincia di Novara“, jenž u příležitosti nahrazení světských ošetřovatelek feholními sestrami v tamější nemocnici požádal lékaře o dobrozdání, vyslovil se o feholních ošetřovatelkách následovně: „Jest nade vši pochybnost, že působení feholních ošetřovatelek má se dáti přednost před ošetřovatelkami světskými, poněvadž mají více smyslu pro sebezapření, osobní obětavost a ochotu a dále i proto, že feholní sestry nemají myšlenek na deniov, rodmu a jiné zájmy. Všechn jejich život je věnován tomu, aby skýřaly útěchu trpčícím a strádajícím.“

Spojenci mezi sebou. „Právo Lidu“ napsalo o agrární obstrukci: „Před týdnem vydala obstrukce heslo, že musí porazit Stürghovu vládu. V tom jí z nenadání přišlo na pomoc německé levicáři z panické sněmovny a německé vládní strany ze sněmovny poslanecké, které intrikami proti finančnímu plánu chtěly podraziti vládu Stürghově nohy. Šlo tedy s bojem pro povalení vlády Stürghovy do tuhého, a co udělali obstrukčníci čeští ve

chvíli rozhodné? Chtě nechtě musili zachraňovat finanční plán proti intrikám německých měšťáků a německé šlechty, a tím zachraňovali také vládu Stürghovu. Dnes tedy vyhlašují za vítězství české obstrukce, že vláda Stürghova byla zachráněna zmařením intrik proti finančnímu plánu. Kdyby byla vláda Stürghova padla, bylo by to také vítězství obstrukce. Čeští radikálové a agrárníci totiž vyhrají vždy, i když utíkají. Kdyby se nebyli agrárníci báli účteů a úředníků, kdyby se nebáli, že finanční hospodářství zeměské vženou do naprostého bankrotu, byli by jistě dále mafilí skoncování finančního plánu. Nyní se chlubit tím, co nemohli a nesměli překazit, jako vítězstvím své obstrukce. To je politika více než hloupá, důstojná našich agrárníků. — Agrárníci prodávají svou obstrukci. Ve Vídni již se vede vyjednávání českých agrárních vůdců s vládou o cenu, za jakou by agrárníci prodali svou obstrukci. Všecky důvody, jimiž omlouvají svou obstrukci agrárníci čeští, byly zástěrkou, ve skutečnosti jde agrárníkům o vymození 4 — 5 milionů korun subvencí na meliorace v Čechách, aby jim tak byl dodatečně nahrazen obnos, který po dobu nečinnosti sněmu na melioracích ztratili. Subvence ty vymáhají čeští agrárníci nejen pro sebe, ale i pro německé agrárníky v Čechách a říkají tomu boj za svaté statky českého národa. . . . Německí agrárníci klidně soužijí u plných hrců vládě a čeští agrárníci jim obstrukci vymáhají subvence. Při tom říkají, že chtějí povalit svou obstrukci komisiariát v Čechách, ale ve skutečnosti se chtějí zásobit jako syslové subvencemi od vlády, aby ten komisiariát hodně dlouho vydržel a aby jeho trvání učinilo možným co nejdéle. A k tomu všemu jim pomáhají národní sociálové a tak zvaní neodvislí poslanci čeští. — Centristický „Dělnický Denník“ dne 23. ledna vytýká autonomistické „Rovnosti“, že neprávem svaluje odklad moravského sněmu na Šrámka a jiné katolíky. Pokračuje: „Dle separatistů (autonomistů) vlastně agrárníci a skupina dra Stránského je vinna nesvoláváním zemského sněmu moravského. Leč „Rovnost“ psát ani o Štáňkovi ani o Stránským nesmí! Proto se nadává klerikálům! Nadávat někomu za každou cenu a hlavního vinníka chránit, to je krajně nepoctivé. Leč ptáme se: Kam vede celé to protiklerikální nepoctivé štvání na Moravě? V protiklerikálním bloku jsou lidé tisíckrát horší všech klerikálů. Páter Rouček v „Rovnosti“ jest falešnější a mazanější všech židovských i křesťanských popů. Nadáváním na klerikály, tím se nic neudělá. Kroměřížská volba ukázala jedno: lid nechce obstrukci! — Ve zvláštním vydání „Pokroku“ žene se nejostřejším útokem proti soc. dem. poslanci Bechyňovi, o němž se praví: „Celá veřejnost s námi dozná, že nebylo takového chameleona dosud v Prostějově, jakým jest dnešní „duševní“ vůdce partaje soc. dem. autodělníků. Politický přeběhlík, který v 19 letech svých opusil řemeslo, protože mu „socialistovi“ práce nevzněla, který přišel do Prostějova v zuboženém stavu, kterému museli národní socialisté opatřiti místo v pivováře ze soucitu, aby nezemřel hladem, ten jenž sobě musel vypůjčiti od nár. socialistů, svých přátel, oblek, aby nebyl sebrán na ulici co tulák a trhan, ten člověk, kterému strana nár. sociální poskytla možnost, aby se uměl alespoň podepsat, ten dnes drzým způsobem svými špinavými prackami sahá na čest strany nár. sociální a na čest předáků její. Dnes, kdy sám celou svou partaj zavlékl do řad toho nenáviděného „měšťáctva“, spílá nám, kteří jsme se zbavili toho nečestného jha. Občan Bechyň přetročil dovolené hranice a za to se s ním vypovídáme. Také sňubujeme čtenářům našim, že přineseme zprávy o „třláním“ uvědomění soudruhů Pejzla Leopolda a Isidora Norbergra. Jsou to hrozné věci, ale staly se. Prozrazujeme zatím jen, že se jedná o zprznění 9letého děvčátka, které bylo nakaženo venerickou nemocí. Soudruh Pejzl byl zatím zatčen. — Kdyby jen pověra těchto obžalob byla pravdivou, pak sezná každý, jak byl parlament zreformován, když zvolen místo zasloužilého pracovníka Bechyň. Takovou notou zpívají si tedy do uší ti lidé, kteří prohlásili, že obstarají reformu politických poměrů snadno, jakmile společným útokem, volebním kartelem porazí „klerikály“.

I. ročník kalendáře českoslov. studentstva vyjde letošního roku pěti a nákladem Ústředí. Přihlášky, přání a příspěvky, jakož i dotazy ohledně kalendáře addressují se na Ústředí českoslov. katol. studentstva v Praze-II. Voršilská 1. k rukám dra V. Jandy. Páni interestenti se upozorňují na zvláště výhodné a účelné podmínky inserce.

Nový český překlad Písma svatého jest náležitou potřebou, všeobecně pocítěvanou. „Dědictví sv. Jana Nep.“, které již dvakrát vydání Písma sv. podniklo (1857 a 1868 — 9), postaralo se i tentokrát o vydání nové. Překlad Písma sv. St. Zákona svěřen dru Janu Hejčlovi, překlad N. Zákona dru Janu Lad. Sýkorovi, odborníkům na slovo vzatým. Aby se umožnilo rychlejší dokončení díla, vychází Bible česká nákladem „Dědictví“ nikoli jako podíl, nýbrž v sešitech, jež pokud možno rychle budou vydávány. Každého roku vyjdou 4 — 6 sešitů. Cena farchovného sešitu velké osmerky jest 1 K, pro členy „Dědictví“ 80 hal. Předplatné na 5 seš. s pošt. zásiilkou obnáší 5 K, na 10 seš. 10 K. Členové „Dědictví“ Svatojanského mají tu výhodu, že předplácejí na 5 seš. s pošt. zásiilkou 4 K, na 10 seš. 8 K. Při své přihlášce ať udají číslo svého odběračního listku. Při hromadných objednávkách poskytují se zvláštní výhody. Prvý sešit bude záhy rozeslán, a do něho vložena bude složenká pošt. spoř. Předplatné i objednávky přijímá Administrace České bible v Praze IV. — 35 (Hradčany).

Východočeský semenářský úřad. Obdrželi jsme krásné vypravené ceník Východočeského semenářství Fr. A. Kuně, Hradec Králové. Mladý tento závod dobývá a stále větší a větší přírůstek v přepychu přístrojů, nýbrž

i v cizozemské svém ročním jednání a výbornou jakostí semen. Jmenovaná firma pošle každému na požádání ceník zdarma. Viz insert!

Zmluva redakce Nového Obzoru. Definitivním redaktorem stal se dp. Coelestin Pastor, c. k. prof. české vyšší školy v Praze (Žitná ul.). Adresa jeho: Smíchov, Švédská 20., kam příspěvky zasílati se mají. Jest potěšitelné, že se ujal redakce tak znamenitý, osvědčený pracovník a tím naděje na udržení této krásné literární revue se utvrzuje. Hlavní ovšem jest, aby větším počtem abonentů existence její se zabezpečila. — Administrace a expedice N. Obzoru zůstala v Olomouci v knihkupectví R. Prombergera.

Zpovědní obrázky Pána Ježíše s krátkou modlitbou (vzbuzení křesť. dobré předsevzetí a příprava k sv. přijímání) vydá revue „Archa“ v Prostějově (100 za 2 K předem). Vítáme, že i na tomto poli se osamostatňujeme od Němců, odkud posud výhradně se takové obrázky dočítávaly. Nalezne-li tento podnik mezi českým duchovenstvem porozumění, bude na příští rok uchystána celá řada těchto obrázků za nižší cenu. Modlitba na obrázku může nabídnout i naučení zpovědní. (Pro křesť. tiskářskou nutno objednat už nyní.)

Studující jesuitské university sv. Ludvíka v Americe vyznamenáni. V Jefferson City Mo. konaly se státní právnické zkoušky, jichž se účastnili studenti všech universit Spojených států Severoamerických, jakož i mnozí studující ze států jiných. Při zkouškách obstáli nejlépe studující jesuitské university st. louisské, což jest opětným důkazem, na jakém stupni dokonalosti universita tato se nachází. Jeden její studující obdržel při zkouškách první cenu, ač se zkoušek účastnil také studující university harvardské, o níž se rozhláší, že jest nejvzornější universitou Soustátí.

„Našinec“, katolický denník v Olomouci vycházející, jenž stojí letos v 50. roce svého trvání, zařídil v Praze filialní redakci, která dnem 1. února t. r. vejde v činnost.

Také uvědomění. „Červánky“ a „Plameny“ sbírají seznam kněžských zločinů, jehož dle jejich připomenutí se má užití při volební agitaci. Jak se jim těžko sbírají i prohané příklady, patrné z toho, že jeví svých výmyslů kladou do nejvzdálenějších konců světa. Píší o sardinských kanovnících, biskupích palestýnských, novgorodských (v Rusku!!), vynechávají při provinčních jména, kněžím od církve suspendovaným přidávají velké tituly atd. Klášter Lnářský překládají na Moravu. Ale nejjasnější se zračí fanatická zateřinělost soc. dem. tisku v tom, že do úst kazatelevých kladou se slova o plnomocných odpustcích: „Každý, kdo chce jich býti účasten, ten nechť jde v čase adventním a postním ke zpovědi, a místo každého jiného rozřešení nechť si odpustky ty zakoupí!“ Tahle lež mluví za všechny ostatní dokumenty. Který kněz by řekl takový nesmysl, byl by zave-

zen okamžitě do Kosmonos. Ať jen předstoupí soudruh, který takové poubování slyšel a nechť označí ty, kteří se dali na tu pošestlost chytiti. Může-li se soudnost soc. demokratů mrzačiti tak nehoráznými výmysly, pak jest zřejmé, zač placení štváči „uvědomělé soudruhy“ považují.

Z Československé záložny v Praze. Za měsíc prosinec 1913 bylo od vkladatelů uloženo 120.258 K 70 h. od vkladatelů vybráno 89.177 K 15 h. Zůstatek vkladů k 31. prosinci (bez kapitalisovaných úroků činí 901.256 K 6 h. Přibýlo tudíž za prosinec vkladů o 31.080 K 75 h.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme prospekt o subskripci na nádherné dílo „Královna nebeská“. Odporučujeme svým čtenářům k pozornému prohlédnutí.

Poděkování. Já podepsaná děkuji slav. jubil. spolku „Charitas“ za úmrtní příspěvek po mém zemřelém manžel. Ač můj zemřelý manžel teprve 2 roky byl členem, přece byl mi vyplacen příspěvek v obnosu 1034 K 16 h. Teď teprve poznávám, jakým dobrodínem tento spolek je a proto ze srdce jej doporučuji jako spolek křesťanský a charitativní. V Nové Vsi u Chotěboře, dne 26. ledna 1914. Marie Krátká.

Zprávy organizační a spolkové.

Konference důvěrníků strany křesť. sociální koná se bude v Praze 1. a 2. února t. r. — Zatímtním tajemníkem jmenován dp. Svatek.

Ze sekretariátu Sdružení čes. mládeže katol. v Hradci Králové. S potěšením můžeme sdělit všem stoupencům našeho hnutí, že právě došla od místodržitelství zpráva, že stanovy navržené valnou hromadou našeho sdružení min. roku konanou byly úplně schváleny. Stanovy na nejbližším podkladě zpracované dávají našemu členstvu nyní tu největší působnost ve všech otázkách hnutí katolického a přejeme si jen, aby stoupenci naši této výhody co nejvíce využili. Šíjeji o tom bude pojednáno v čas. „Dorost“, který vyjde pravděpodobně koncem tohoto měsíce. Doporučujeme tento jediný uyní samostatný list katolické mládeže co nejvíceji a prosíme, aby byl co nejvíce šířen mezi naši mládež. Najdou-li se lidé, kteří mohou odporučovati mládeži četbu stran tak zvaných pokrokových, musí naproti tomu mezi námi býti pochopení pro list katolický. Předplatné obnáší 2 K ročně, při odeírání 10 výt. po 1 K. Prosíme, by všude, kde poměry to dovoluji, byly zakládány organizace katolické mládeže. Doplněte jimi síť organizační. Dotazy a dopisy vyřídí Sekretariát Sdružení české mládeže katolické v Hradci Králové.

Politický křesťansko-demokratický spolek pro hejmanství Královéhradecké uspořádá ve čtvrtek dne 22. ledna v Bukovině u Černilova veřejnou schůzi lidu, na níž o politické situaci pojednával redaktor „Štítu“ p. Šupka. Ačkoli byl všední den, přece byla účast velká. Našinci dostavili se z nejbližšího okolí a také stoupenci strany agrární byli zastoupeni. Předseda pan starosta Kvasnička. Řeč p. Šupky byla věcná a svědomitě promyšlená. K debatě nedošlo. Schůz bylo naše hnutí v Bukovině i okolí úspěšně povzbuzeno a utvrzeno.

Všechny ročníky „Práce“, pokud jsou na skladě, které obsahují velké množství článků sociálních od předních katol. pracovníků, zasílá za obnos 5 K administrace „Práce“ v Hradci Králové, Adalbertinum.

Katol. Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král. (ADALBERTINUM)

zúrokuje **5 0** a poskytuje výh. vklady — **5 0** půjčky.

Ústav podle zákonné revisi

SINGEROVY ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje. Hradec Králové, u lánského mostu 279.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,
odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacovačský

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI

Doporučení po ruce. Na požádání jsem vždy k službám bezplatně k dostání jednání se dostaviti.

Katolíci!

Ukládejte své úspory jediné u naší

Československé záložny v Praze

Spálená ulice č. 46-II.

na úrok dle ujednání s

5 1/2 %

Důchod, daň platí záložna sama. — Pro bezplatné ukládání s venkovskou složkou listy zdarma. — Povinná revize „Jednoty sdělené“ v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podílová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku evičení.

Cenový seznam a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duhovnatva zvláštní výhody.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovní žm.)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudly, kněze ve Vyšetřovicích)

doporučuje P. T. velečasně duhovnatva svůj osvědčený a čisto vyměřovaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenový, vsetky i roucha hotová se ukázkou se na požádání franko zašlou.

Raďte si psáti o vzorky firmě

Thelcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 184.

— Vývoz líného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlnné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefory na kotlíky, — — látky atd., překrásných modních vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K dostávajíme vypracované. 1 balík 40 m obyčejně vkusně rozvrážděných za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podle podléhající revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

KNIHY

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNÍHOVEN

d. poručuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Dokonalé opravy a pozlascování
oltářů, kazatelen, soch atd.
 provádí
Jos. Řehna, št. A. Ontl,
 odborné pozlascování a polychromie
 v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.
Umělá polychromie
soch a křížov. oest.
 Návrhy a rozpočty zdarma.
 Na skladě kříže náhrobní, nástěnné a všeho druhu
 rámců a obrazů. Založeno v r. 1868.

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
 živnostenský spolek
„Charitas“ v Hradci Král.,
 jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
 svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 68
 případech úmrtí celkem 79.117 88 K, získav 772
 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-
 rovaným podpora v době nejtrudnější jako
 pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
 zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
 do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
 zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K,
 jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
 buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
 semným prohlášením výboru za svého života
 označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
 poskytuje též

věno
 nedospělým v den jejich sňatku, případně v den
 dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
 kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
 tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
 bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do staří 18 let a
 dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
 jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
 stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
 něných případech povinné podpory. — Blíží
 v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:
Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
 Dr. Frant. Rojl, Václ. Jenšovský,
 předseda, jednatel.

PAMÁTKY
a vhodné dárky
 k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
 biřmování, k misím a k velikonoční
 zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
 svatých, modlitební knihy ve skvost-
 ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
 na sv. křest
 v cenách levných na skladě má —
Družstevní knihkupectví,
 nakladatelství, závod hudební a papírnický
 v Hradci Králové, Adalbertinum.

Sjezdovou zprávu
o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném
 četnými ilustracemi, a řadou všech řetázků,
 většinou dle stenografických protokolů podanými,
 — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 400 str.
 nabízí ve výrobní ceně K 3 — franko
 Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Velice poučná pojednání
 jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
 pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
 notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
 pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
 několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
 cházely již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
 brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
 tyto úvahy: Cena v hal.

Účte se z dělní	16
Oslava Husova	8
Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o li- beralismu)	8
Huštství a svoboda	8
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakumby	8
Plas VII. a Napoleon	8
Česká koncese	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Spojení spirítistů	8
Z domácnosti sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. >	16
III. >	24

Braňme se tiskem	8
O zárcích Kristových	16
Návštěvou u Slovánů (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kaploty o spoličnosti	8
Sociální význam svěcení meděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občán- ských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujme!	8
Útok professora Masaryka na církev katolick- kou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Rím a university	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvizice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských misí	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Klášter v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana čtyř Svatojanské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechová, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem jeho Božství	16
Pohřbívat či spalovat mrtvolu?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibisku- pů a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životní- ho názoru	8
Sv. misie	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h
 nečítá se frankatura tehdy, objednají-li se aspoň
 4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
 žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přidati k
 udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
 tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
 velké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet
 brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrné, že z vydávání našich
 poučných brožur není finančního zisku, a že na-
 opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně
 přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje
 tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem
 Administrace »Časových Úvah«
 v Hradci Králové.

Zprávy
místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 26. ledna: S policejním ú-
 řadem sdělilo, že paní Al. Němcové, choti prof. v Něm.
 Brodě, udělena byla koncese k výkonu živnosti hostin-
 ské v domě čp. 25 na V. náměstí a firmě Inženýři Vlček
 a Pílnáček, východočeské podnikatelství staveb betono-
 vých a železobetonových v Hradci Král., koncese ku
 provozování živnosti stavitelské. — Vzato na vědomí
 provedení skontra pokladen v měst. důchodenském ú-
 řadě dne 16. prosince 1913 a že Společenstvo hostin-
 ských a výčepníků požádá II. stolní kuchafský kurs v
 prvním jarním měsíci t. r. — Návrh smlouvy, týkající se
 ručení obce za Družstvo pro stavbu domů soukromému
 úřednictvu, budující tři domy ve třídě Jungmanově, po-
 stoupen byl právníckému odboru. — Technické kance-
 láři bylo uloženo, by co nejdříve provedla povolené již
 sondy u staré věže pivovarské za příčinou rozbořnutí o-
 tázky stran stavby nové vodárenské věže. — Vyhoví
 se nadací list o nadání mešním a pro hudebníky v Pou-
 chově, založeném p. Fr. Černým, sousedem Pouchov-
 ským, v roce 1876 zesnulým.

Koupí se pozemek. Okresní komise pro péči o mlá-
 dež v Hradci Králové koupí vhodný pozemek v bezpro-
 střední blízkosti města Hradce Král., na němž hodlá po-
 staviti domek pro okresní kolonii sirotčí. Laskavě na-
 bídky s údajem podmínek jednatelem komise, Al. Vackovi,
 odb. uč. měst. školy v Hradci Král.

První rybářský spolek v Hradci Králové konal dne
 11. ledna 1914 8. řádnou valnou hromadu ve spočkové
 místnosti »U Modré Hvězdy«. V uplynulém roce pracou-
 val klub i jeho výbor svědomitě a udržel si tak dobrou
 pověst, kterou již dříve svoji vážnou prací si získal. Čin-
 nost zarybnovací byla předním jeho úsilím. Také v uply-
 nulém roce získány a zarybněny opět nové vody, z nichž
 nutno uvést zejména Labe a Orlici v rayonu zdejšího
 města, tak že veškerá vodní plocha Hradce Králové a
 okolí spadá nyní v přímou působnost klubu. Za předsedu
 zvolen p. Josef Hájek, hostinský.

Durynský les s četnými městy, lesními záložkami,
 zámky a zříceninami spatří návštěvník Panoramy Ná-
 rodní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech
 31. ledna až 6. února 1914.

Divadlo. Dram. sdružení »Tyl« v Hradci Králové se-
 hraje dne 8. února t. r. výborem frášku »Naše roztomilá
 Baruška«. Dne 8. března sehraje bude původní vese-
 lohra Cisterova »Vojáci, vojáci, malované děti« a 22. bř.
 t. r. sehraje bude veselohra »Pygmalion«, novinka Ná-
 rodní divadla s hostem pí. Marií Blažkovou, choti divad.
 ředitele.

Dobročinný ples c. k. pošt. a telegr. zřízeníctva z
 Hradce Králové a okolí pořádá se dne 8. února 1914 ve
 dvoraně Adalbertina. Hudba c. a k. pěš. pluku č. 18. Za-
 čátek o 7. hod. večer. Vstupné 2 K, druhá dáma 1 K. Čis-
 tý výnos ve prospěch podpůrného fondu.

Umělecké poklady Čech (red. dr. Zd. Wirth, vyd. J.
 Stenc v Praze) přináší v právě vyšlém 2. svazku 2.
 roč. opět 2 listy uměl. památek královéhradeckých a to
 celkový pohled na Rejskovo pastoforium z r. 1497 v koste-
 le sv. Ducha a kované mřížky. 5. svazek této zásluhné
 edice, zvláště cizinou oceňované, přinese 16. praporu ná-
 rodní gardy královéhradecké z r. 1848 se sv. Václavem,
 malovaným Jes. Mánesem. Ukázky »Uměl. pokladů
 Čech«, pokud se zvláště týkají Hradce Králové, vystave-
 ny jsou v čitárně měst. průmysl. musea a interestenti
 mohou je prohlédnouti v úředních hodinách (úterý, stře-
 da, pátek, sobota 6—8 hod. večer a v neděli dopol. 10
 až 12 hod.)

Vývoj názorů na ochranu památek v 19. stol. bude
 tematem přednášky p. dra Zd. Wirtha, kterou uspořádá
 městské průmysl. museum v Hradci Králové v neděli 15.
 února odpol. v přednáškovém sále budovy musea. Před-
 náška, doprovázená 40 světelnými obrazy, bude bez-
 platně přístupna.

Zřízení stanice na Slezském Předměstí bylo před-
 mětem místního jednání se zájemníky, k němuž se dosta-
 vili zástupci ředitelství severozápadní dráhy ve Vídni,
 provozního inspektorátu v Praze a zdejší sekce pro udr-
 žování tratí. Interestenti zastupovali pp. c. r. Pílnáček
 a stv. Rejchl (obec královéhradeckou), dr. Wiškowský
 (Obchodní, živnostenskou a průmyslovou ústřednu), Jan
 Fišera (obec Slezské Předměstí), star. Holeček (komitét
 pro stavbu lokálky Hradec Králové-Černikov-Opocno) a
 j. Po objasnění, jež podali na podkladě plánu zástupci žele-
 zničního eráru, přimobil stanovisko interestentů místotaj-
 emník dr. Wiškowský. Dle protokolu, o jednání sepsa-
 něho, uvolní se zájemníci k dvacetiprocent. příspěvku, na
 zřízení nákladistě asi 600 m před nynější osobní zastáv-
 kou Slez. Předměstí »na Rožberku«. Příspěvek ten bu-
 de považován spolu za část příspěvku na projektovanou
 dráhu Hradec Králové-Černikov-Opocno.

Diskontní společnost v Hradci Králové konala 2. řád-
 nou valnou hromadu, které se účastnilo 25 členů zastu-
 pujících 51 firem s 899 hlasy. Diskontní společnost i v
 kritickém roce předešlém vyř. úplně beze ztrát a docí-
 lila uspokojivých výsledků. Výroční účty valnou hroma-
 dou jednomyslně schváleny schválen také návrh správ-
 ní rady na přidělení 4 proc. dividendy z podílů. Při pro-
 vedených volbách zvoleni dosavadní funkcionáři: p. J.
 Fahrner, spol. fy E. & J. Fahrner, p. R. Helvich, majitel
 fy A. Helvich a p. A. Petrof ml., c. a k. dv. továrník za
 censorsy. Pan V. Bouček, obchodník, p. St. Jirásek, ob-
 chodník a p. J. Vacek, kontrolor král.-hrad. spořitelny za
 členy dozorčí rady.

Pohřeb architekta Rudolfa Němce. Dne 26. ledna bolestně vzrušila kruhy zdejší inteligence zpráva, že o 4. hod. odpo. dokončil svůj život proslulý výtvarný umělec, ředitel c. k. odbor. školy zámečnické, c. k. konservátor arch. R. Němec. Churavěl již od vánoc, ačkoli však v posledních dnech komplikovaná choroba mu působila velké bolesti, přece se doufalo v uzdravení. Předčasná smrt zastavila jeho horlivou práci -- zemřel v věku 43 let. V Pánu zesnulý studoval na umělecko-průmyslové škole v Praze, kdež byl jedním z nejlepších žáků architekta Ohmana (nynějšího vrchn. stav. rady ve Vídni). Byl též kratší dobu na téže škole assistentem deskriptivy. R. 1903 stal se učitelem na c. k. škole zámečnické, kdež se stal r. 1909 ředitelem. Výborná jeho odborná zdatnost získala si brzo zvukné jméno. Jeho plány stavební, návrhy na vnitřní výzdobu chrámů a jiných budov těšily se veliké pozornosti odborníků. Zvláště jako barokář překvapoval svými důvtipem tak, že nebyl v Čechách nikým předstížen. Jsa rozhodným katolíkem, pracoval do únavy a velice obětavě pro zvelebení a příslušné opravy našich chrámů. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubava, který jest rovněž vynikajícím znalcem umění církevního, věnoval architektovi vřelé přátelství, s jeho pomocí provedl a opravil mnoho. V samém Hradci jest celá řada budov postavena dle plánů Němcových. Ve škole odborně pracována umělecká díla hlavně dle jeho mistrných návrhů. Zesnulý byl též velice pečlivým otcem, v práci a v kruhu rodinném nacházel nejmilejší zábavu. Proto také získala božestně choť s pěti dětmi nad skolem vzorného otce rodiny. A s osiřelými spojili svůj upřímný žal veliké četní přátelé a ctitelé zesnulého. Pohřební průvod, který se konal včera o půl třetí hodině odpo. ze školy odborné, byl významným svědectvím, jak veliký dav oplakává předčasný skón mistra architektury. Ve škole zapějí nad katafalkem žáci gymnasia za řízení dp. Gyurkovicse. Průvod vedl pak vsdp. prelát M. Musil s četnou assistencí ke katedrálímu chrámu. Účastnil se konduktu nejdp. biskup, členové kapituly a jiní kněží s vsdp. gener. vikářem dr. Soukupem v čele, starosta dr. Ulrich, dvor. rada Stibral, ředitel kamenické školy Weinzettl z Hořic, prof. arch. Schmoranz z Chrudimě, profesorské a učitelské sbory, četní zástupci úřadů atd. Dlouhý průvod tvořili bohoslovci a žáci středních škol, kráčeli i četní bývalí žáci zesnulého architekta, kolegové a hojnost jiných truchlících. Když imposantní průvod vešel do katedrály, vykonal zde posvátné obřady nejdp. arcipastýř Královéhradecký. Hned při vstupu do chrámu zapěl na kůru sbor bohoslovců řízením dp. dra Svobody případnou kompozicí p. řed. Wünsche. Pak pokračoval ve zpěvu pěvecký sbor zdejší katedrály (zapěl též skladby Wienschovy). Po vykonaných obřadech bral se veliký průvod náměstím, třídou Palackého a Jiřkovou přes most. Zde dokončil modlitby vsdp. prelát M. Musil, zapělo paedagogium za řízení p. prof. Dobše. Hnul se pohřební vůz, architekt Němec opustil naše město navždydyk! Kéž duši šlechetné odplatí Bůh stonásobně v rájském sídle vyvolených!

Vánoční akademii s vybraným programem zpěvným a hudebním pořádají chovanci bisk. Borromaea tuto neděli (1. února) o půl 5. hod. odpol.

Ples jednoty katol. tovaryšů pořádá se tuto neděli (1. února) v sále Adalbertina.

Strážlivé železniční neštěstí stalo se včera při vjezdu osobního vlaku (příjízdního o půl 6. hod. ráno od Týniště) do nádraží třebechovického. Nastala srážka s vlakem nákladním. Lokomotiva rozbita, osm vagónů přecoceno a i řada jiných značně porouchána. Nejbolestnější však, že bylo raněno těžce 10 osob a lehce 25. 9 nebožáků dopraveno do nemocnice královéhradecké, mezi nimi též jeden ze zraněných strojvůdců. Kdo jest zodpověden za neštěstí? Brzda při vjezdu vypověděla službu, tak že strojvůdce ani při největší péči nemohl katastrofě zabrániti. Vůbec dopravní materiál na této trati zasloužil již dávno důkladné nápravy. Na tratích projíždějících německým „uzavřeným“ územím jest dopravní materiál lepší. Ale rozhrkaný brak pro kraje české jest stále : dobrý. Kolik se ještě stane katastrof, než bude postaráno o větší počet zhlizců a nové vagony? Neštěstí způsobilo v hradeckém kraji veliký poplach a roztrpčenou kritiku.

Chlumec n. Cldl. V sobotu 17. ledna byl od vldp. b. vikáře Jos. Pospíšila a 12 jiných kněží slavně pohřben p. Jan Kluu,otec dvou kněží, zdejšího vdp. děkana a vdp. děkana ve Světlé. Byl to uctívý, mluvný stařáček, který, jak pěkně u hrobu pověděl vdp. Řeháček, věnoval celý život svltj péči o rodinu a skutkům pobožnosti. Stařáčka doprovázeli pp. zástupcové úřadu patrimonálního sl. městské rady, sbor ostrostřelců, sbor literácký a velké zástupstvo lidstva.

Dobřemice. Dne 13. t. m. pohřbena u nás slavně do
redné hrobky velmožná paní Gabriela Weintrichová,
roz. baronka Liebigová, bývalá spolumatelka zdejšího
velkostatku a patronka tamního chrámu. Krátce před smr-
tí darovala jako na rozloučenou svému patronátému kos-
teli, jež dříve mnohými krásnými dary obmyslila vel-
mi pěkné červené mešní roucho. Pohřební průvod v za-
stoupení J. E. hejdi: p. biskupa vedl vsdp. prelát a kapit.
děkan Msgr. Jan Soukup z Hradce Králové za přísluhy
vsdp. bisk. vikáře J. Pospíšila a čtyř jiných duchovních.
Vedle úřednictva a dělnictva dobřemického velkostatku
i cukrovaru syrovátkového sčastnili se pohřbu velmi
četní osadníci zdejší i obyvatelé osad okořních. Odpoč-
vej v pokoji!

Hlínsko.(Nad čerstvým rýmem sl. Lidušky Sokolové.)
Za studeného jitra v sobotu dne 17. jedina rozezvučel se
na omšelé věži starožitného zdejšho chrámu Paně truch-
livě umíraček, šše do zádemčivě krajiny smutnou zpá-
vu: že opět jedm z pozemšťanů odešel do krátn věčného

míru. A v krátkosti rozlékala se již po městě truchlivá no-
 vina, že mladá, tichá a šlechtaná dcera zdejšího, všeobecně
 váženého měšťana p. Sokola odebrala se po útrapách
 delší zákeřné nemoci do oněch blahých, tajuplných svě-
 tů, kde anděl míru podává svým vyvoleným zasloužený
 vavří. Smutná tato novina vzbudila ve městě našem —
 zvláště v krugích děvčích — truchlivé rozrušení. Bylať
 zaslulá pro svou dobrou, zbožnou a přilemnou povahu
 a milé jednání všeobecně oblíbena. A proto pilil se od té
 chvíle dům smutku přáteli a známými, přicházejícími
 truchlícím pozůstalým projeviti svou upřímnou soustrast.
 V šeré smuteční síni, uprostřed půvabných exotických
 květin spočívala v bílé rakvi v bělostném úboru nevěsty
 lehounkým závojem zahalena mladistvá panna, již an-
 děl smrti ukolébá v jaře jejího věku (20 roků) v tichý,
 věčný sen. Truchlivý plápol četných svící bludě osvěco-
 val uslechlých obličeje, a tak se zdálo, že předčasně odešla
 děva sní v náručí dobrého genia o skvělých krásách nad-
 hvězdě, krásné blaženosti. Nejvýmluvnějšího důkazu
 upřímné oddanosti k truchlícím rodičům a vroucí sympa-
 tie k zesnulé děvě podalo hlanecké občanstvo v den po-
 hřbu, který se konal v pondělí 19. ledna na hřbitov hli-
 necký. Již po druhé hodině odpo. scházelo se k domu
 smutku četné občanstvo, náležející k rozmanitým vrst-
 vům. Úderem třetí hodiny dostavilo se duchovenstvo, na-
 čez po vykonaných smutečních obřadech církevních
 nastoupena cesta k poli míru. Impozantní průvod vedl
 dp. Jan Habal, farář, v průvodu kněží: dp. J. Kavana,
 katechety a vp. Aug. Jonáše, kaplána. Průvodu se sů-
 častně vedle obrovského počtu občanstva zdejší nejstar-
 ší spolek literárský (zař. r. 1756) s praporem a katolický
 spolek „Svornost“ s praporem. Půvabně ověncenou ra-
 kev neslo šest mládenců s bílými bandaléry, jimiž před-
 cházelo několik družiček. Za rakvi kráčeli mladší souro-
 zenci zesnulé panny, božně vzpomínajice, jaké dobré a
 šlechtné srdce sesterské se jim na věky odmlálo. Ve
 středu truchlících rodičů šel syn vlp. Leop. Sokol, kap-
 lan v Královicích a přes to, že sám byl bolem schvácen
 chvílemi těšil pod tíží božestných dojmů klesající matku
 a zarouceného otce. Za tklivé hudby došel průvod na
 pole věčného pokoje, kdež po odbytých obřadech za use-
 davého nářku rodičů a sourozenců a hlubokého dojmu
 všech účastníků spuštěna rakev s pozůstatky zesnulé do
 země. — Nezapomenutelná spí tichý, věčný sen pobíží
 svých přátel a známých. Luzné kvítí, jež s úsvitem jara
 zaskvěje se na jejím zeleném rovu, bude věky svými
 vonnými dechy oblažovati její snění a větrkové z ok-
 olních zahrad a lesů budou ji donášeti od jejích drahých
 nejvroucenější pozdravení. č. —

Dobruška. Žazili jsme tedy zase okanzik moderního uvědomění! Přejte se, jak jsme otvírali oči nad nejmo-
vějšími paprsky osvěty! Vždyť proti soc. demokratické-
mu agitátorovi jsou universitní professoři nic. Členové
soc. dem. konsumu měli 18. t. m. vaňou hromadu „u La-
butě“. Aby svým členstvím ještě novi občané pomohli
rozmnožiti blahobyť obniskovského Hněda, byli pozváni
i hosté. Odborný řečník Hušek mluvil chvíli o svépomoc-
ci. Ale protože v tomto oboru příliš soc. demokraté ne-
vynikají pustil se do filosofie hodně různé. Vynechal
chytře kritiku kapitalismu židovského, odporučoval, aby
občané nebe nadzemské nechali a raději se starali o nebe
na zemi. My ovšem už dlouho a dlouho čekáme, kdy to
nebe na zemi soudruzi utvoří aspoň v krajinách nejčerve-
nějších. Zatím však právě v takových místech obratní
rudí pokladníci rychle opouštějí svěcené poplatníky, a-
by svůj zkum lépe uplatnili v Americe, ztlzenci rudých
konsumů i v tisku natřkají na skrovné platy a úmornou
práci fabriky soc. dem. praskají. A přece soudruzi kte-
ří se starají pouze o nebe na zemi, mají k zlepšení po-
zemských poměrů více času než ti občané, kteří při sta-
rostech pozemských také přemýšlejí o nebi jiném. Mož-
ná dost, že soudruh Hušek, který dovedl tak horkivě po-
učovati v Dobrušce, dá také nejbystřejší informace o ut-
voření pozemského nebe předním soc. dem. náčelníkům.
kteří psad stojí bezradně. To pomůže nejvíc. A dále ra-
díl agitátor, aby se děti vychovávaly samostatně — bez
Boha. Ovšem proti tomu by nebyl, až by dítě bylo ka-
sárnický vycepováno od rudé organizace, v níž jest
hrozně málo samostatnosti. Ano — soc. demokraté také
vychovávají tak, aby „svobodní“ občané byli závislí na
židovském kapitalismu jako jabko na stopce. Tohle už
dle nich není ujařmením, protože samy rudé podniky dě-
lají poklony před svými židovskými věřiteli. Ovšem
soudruh musil přidati k předkládané moudrosti hodně ú-
činný kempot. A proto žasnoucínu posluchačstvu vyklá-
dal jak prý se hlásila ke královéhradeckému biskupovi
v Hradci jeho matka, ale vrátily ji nepustil, protože prý
byla chudá! Když prohlásila že jest biskupovou matkou,
přišel biskup, podal jí korunu — ale dále ji nepustil. Hod-
ně dojemné, že! Uměli ti lidé dle odstrašujících příkladů
svých kamarádů spřádati o katolických bajky věru rafi-
nované! Ale, soudruhu Hušku, zač považujete vlastní
soudruhy? Myslete si, že jsou již obalamucení rudým tis-
kem tak, že jsou zcela slepí? Člověk, který volá po u-
vědomění myslí, že si může z neuvědomělosti vlastních
lidí tropiti šakky. Kdyby tohle bylo pravda, v soc. dem.
tisku by se ocitly celé sloupce křiků a protestů, soc. de-
mokraté by s tak vášnivým lososem agitovali od chalupy
k chalupě. Leč — rudý tisk o té bezohlednosti ani neplp.
Kde jste se tedy vlastně o tom dověděl, nechtěl-li jste ú-
myslně lhat? Vždyť přece biskupova matka zemřela
dávno dříve, než náš nejd. arcipastýř jako biskup do
Hradce vkročil. Raději napomeňte židy, aby dělali as-
poň stý díl dobrodiní chudým lidem, které nejd. biskup
im hitem prokazuje. A ještěže jste tak bezohledně
zatmňoval soudruhy, přímo jste takovou kachnou urá-
žel zdravý smysl posluchačů jiných. Ti se měli hned o-

zvaám, že si zasloužíte, abyste je považovali za své vlastní
početnice. Jestliže strpí „svědoměči“ soudruzi, abyste jim
věšel na nos buláky tak důkladné, my rozhodně protestu-
jeme proti takovému podceňování občanstva jiného. Po-
činání vaše bylo hrozně nešikovné již proto, že v celém
okolí posud se nezapomnělo na „obětavost“ Kudrnáče, je-
hož soudruzi velice chválili ještě nd rakvi — když už
byl ve velkých popátech v záložně. Po druhé musí přijít sem
i mezi soudruchy někdo šikovnější, aby nezačali kroutit
hlavami nad svými pozvanými světlošaji a učiteli.

Hudba chrámová v Hořicích. Dne 2. února bude provedena v děkanském kostele v Hořicích osmihlasá mše a capella od Hallera op. 92. O svátých vánočních novém roce a na den Jména Ježíš provedena byla v téměř kostele pětihlasá mše od Tinela, zvaná „Lurdská“.

Jan Bonaventura zemřel. Dne 27. ledna povola k sobě Pán věrného, horlivého služebníka svého, bisk. notáře a faráře v Libicín. C. Jan Bonaventura zemřel v klášteře Milosrdných bratří v Praze I., byv zaopatřen sv. svátostmi. v 63. roce svého věku a v 36. roce působení kněžského. Ke konci života svého velmi mnoho zkusil pro svízelné poměry vnější i pro těžkou nemoc. Dnes koná se pohřeb tělesné schránky zasloužilého kněze na hřbitov Ořanský. Bůh přijmi slechetnou duši do šťastného sboru svých vyvolených

(Zasláno.)

**Je-li hospodyňka v roz-
pacích, jakou přísadu
k zrnkové kávě
má voliti, nechť zkusi
Kathreinovu slado-
vou kávu Kneippovu.**

Shledá se s výbor- ným výsledkem.

**Při pokusu rafie, prolam, obál nápoju
k vaření. Katherinerojku lze vlně
obrážeti. Kdo chce dále číst o tomto
nejzápětí kávovém nápoji, dopřít
Katherinerojku továrně na sladovou
kávu sčt. spol. ve Vídni I., Anonská ul. 8.**

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

— edberný
— undloeký zřvod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA -1..

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná
městí pod koutím) doka
puje se

ku dodání oken chrámových od mejjahodní-
ského až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámci, stěny, vsazenými.

Všetké rospety, skizvy i odborná rada bezplatná, bez
vážení množství kn definitivní objednávce.

Neatņemta veltība i pilsēmas poohvalas unāda.

Založeno roku 1863

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna:

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Axminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma
a franko.

!!!

Josef Zemlička,
HLINSKO, (Čechy).
růžní tkalcovství.

Koberce běžce

jutové »špagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasně levné.

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Děkuvzdání.

Illuboce jsme byli dojati tolika vzácnými projevy soustrasti, jichž se nám dostalo nad ztrátou našeho drahého a starostlivého manžela, předobrého otce, tchána a dědečka, pana

Hynka Hellige,

m sta pekařského a maj tele domu v Hradci Králové.

Zvláště děkujeme veledůst. p. M. Musilovi, děkanovi a kanovníku, velebným p. Vrabčovi a Kopeckému, pp. bohoslovcům, velectěným p. členům III. spolčenstva s panem starostou Hušákem, váženému p. Hanušovi, velkopřemyslníku a rodině, velectěným p. zástupcům pravovárního měšťanstva a sl. měst. radě, jakož i všem, kdož jakýmkoliv způsobem bol náš zmírniti se snažili našeho drahého na poslední cestě ku hrobu doprovodili.

Budiž Vám Bůh odplatitelem!

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 22. ledna 1914.

Truchlící rodina Helligova.

Též dík náš platí p. Jos. Elsnerovi, majiteli pohřebního ústavu v Hradci Králové, za slušné vypravení pohřbu.

Masopust 1914

Novinky kotillionových pořádků výborně zaplněné scény se hodičích.

„Emancipované dámy.“

„Peníze, anebo smrt.“

Maškarní čepice v kolekcích krásně sdružené 50 kusů K 5—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10—, 12—.

Kotilliony v krah. po 50ti kusech bohatě sdružené K — 80, 1—, 150, 2—, 250, 3—, 350, 5—.

Tombolové výhry 100 kusů krásných předmětů zertovných a praktických za K 6—, 8—, 10—, 12—, lesy a čísla zdarma.

Bigotfony, škrabošky, lampiony, trikotové masky z rtovce předměty a veškeré předměty ku zřeteli veselí masopustních zábav.

Elektrické svítilny kus K 150, gramofonové desky kus K 150 doporučuje

Obchodní dům „U města Paříže“

L. J. PEK,

Kostelec nad Orlicí.

Komické kostýmy, které vždy velkou švandu působí, se za mírný honorář zapůjčí
Žádejte cenník!

Důležité: Sl. spolkům poskytují tu výhodu, že dodávám maškarní čepice a kotilliony do komise, neprodávám pak přijmu v plné ceně neporušené vyplacím zpět

tmělejší stav
pro malbu nákle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované okna chránová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaičového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zasazeno v místě. Mosaiky skleněné pro fasády, křížové cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.

Přesvědčivá vyznamenání a doporučení.

THOMASOVA MOUČKA

NEJÚČINNĚJŠÍ A NEJLEVNĚJŠÍ HNOJIVO FOSFOREČNÉ
POZOR NA ZNÁMKU „HVEZDU“!

**K jarnímu setí
hnojte
moučkou
z Thomasovy
strusky**

známka „hvězda“
nejlepší a nejlevnější, ihned účinkujícím hnojivem fosforečným. - **Žádejte výslovně známku „hvězda.“**

**Zemský Svaz
hospod. družstev**

**Hospodářské
: Sdružení :
křesť. zemědělců
Praha II. - Spálená 9**

Arnošt z Pardubic.

O tomto prvním arcibiskupovi Pražském sepsal histor. úvahu
Jiří Šahula.

Stran 64

Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí ihned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Nábytek

u Josefa Hlavatého.

BOŽÍ HROBY

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně — Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pulírky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v SYCHROVĚ.

v nejlepším provedení a se zárukou koupíte vždy nejvýhodněji přímo v továrně a sice
Hradec Král. II. (na Cikánci)

Račte se přesvědčit!

Poděkování.

Hluboce dojata přečetnými projevy upřímné soustrasti, jichž se nám nad těžkou ztrátou naší milované a nezapomenutelné matky

Klára Zippové

dostalo, vzdáváme všem, kdož zármutek náš v těchto těžkých chvílích s námi tak soucitně sdíleli, jakož i všem, kteří upřímnou účastí naší drahou matku ku hrobu doprovodili a krásnými květinovými věnci poslední počtu prokázali, vroucí dík.

MUDr. **Rudolf Zippe,**
jménem veškerého příbuzenstva.

„JUNO“

antiseptické mýdlo holičské, vydává jemnou, dlouho nešchnoucí pěnu, po které i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil obličej.

Kus 10 a 20 h. Specialita firmy
Jos. Jelínek,
mydlářství a parfumerie v Hradci Král.

Všeobecná úvěrní společnost

z. s. s r. ob.

V Hradci Králové Palackého třída č. 80

úročí vklad,

4% - 5 - 5 1/4 - 5 1/2 %

dle výpovědi.

Zápůjčky všeho druhu, eskont smének a faktur, zálohy na cenné papíry a skvosty.

Prodej uhlí a dříví vlastními povozy. Ceny mírné, dobrá kvalita. Cenníky a prospekty zdarma.

Novinka! Právě vyšel katol. dopisní papír a obálky
CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními uilost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který ochotně zdarma zašle
EUSTACH VAVROUCH, OLOMOUČ.

Vazbu knih

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311

v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský:

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

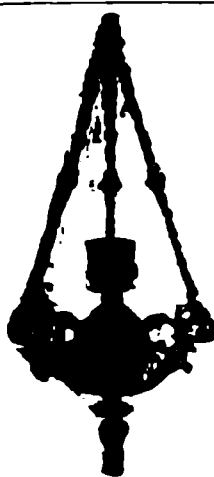
dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Volejemnému

duchovenstvu a

slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit

ruční veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciřáky, svícní, lampy, kadělnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukásku franko bez závažnosti koupě. Více se posléze poskytne. Práce ruční.

Shledání veškerých stářích a stříbrných klenotů, jako: řetězů madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z křesťanských předmětů, imbatů, jídelní náčiní se stříbra pravého i českého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražebniny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pašník a ciseleur

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Ve světle pravdy.

Proslulá Východočes. **SEMENA** zatlačila z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájila si svou prestiž: vždy dobrá a první u praktických pěstitelů i v domácích zahradách. Jsou rodočistá, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

dopíše si o velký obrázkový ceník, který Vám zdarma, ochotně pošle jediné odborné Východočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,

Hradec Králové.

„Svět k svému“ jest naší povinnou zásadou a proto kde pořizujete

nová divadla

aneb dedatečně nové různé

dekorace,

obráťte se s důvěrou na starého věrného člena (herce, ličitele a scénáře) katol. jednoty v Poličce

Josefa Kuklu,

dekorčního malíře (posluchače kursů malířských v Chrudimi a v Praze) a on vám vymaluje dekorace levně, ve všem ochotně poradí, vzorův zašle a výhody udělá.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

Barevná kostelní okna

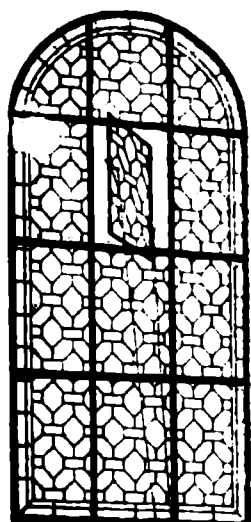
v odbor. provedení
žhotoვნe a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

MALBU

pokojů a dekorace

v moderním slohu co nejvкусněji
:: provádí ::

Jan Přihoda,
malíř a dekorátor

v Hradci Králové,
Sobkova ulice číslo 43.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 6. února 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Otroctví svobody.

II.

»Chceme samosprávu, největší politickou volnost. Budiž dopřáno pracovat národu svobodně na svém sebeurčení.« — Tato hesla přijímána s tak hluchými fanfárami, jako by znamenala nejoslnivější záruky. Dobře, má-li být politická svoboda opravdová, ať se jde do všech důsledků! Nechtí i každá politická frakce má právo na život. Ať se vyvíjí svobodně i takové politické sdružení, které založilo ze sobeckých, ziskových důvodů několik dobrodruhů.

Kdo dovede demagogům dokázat, že každý jejich krok se děje buď přímo nebo nepřímo za účelem křesťanským nebo panovačným? Taci rafinovaní lidé mají na svou obranu připravené jazyky jako meč, umějí »přesvědčovat« o všem možném, zvláště ovšem o samospasitelnosti svého politického pluku.

Nějaké stíny vyšťarají v jiných stranách přece a tak se mohou odívatí tógou horlivých reformátorů, představují se docela jako šlechtění mužovníci politické čistoty. Na základě toho jest jim dovoleno nazývat občany táborů jiných lidmi bezcharakterními, cni smějí podrývat existenci spolukrajanů i nejschopnějších z důvodů politických. Na občany řádné, snášlivé, kteří se nechťi spřáhnouti s fanatiky útočníky, hřimají hlasy demagogů: »Vy byrokrati, ani v době svobodného spolčování se nechcete politicky organisovat? Hned se přihlaste u některé pokrokovější strany, která za vás nese břímě dne i horka!« Občánek konečně poslechne, aby měl pokoj. Vezme na sebe svěrací kazajku »svobodomyšlného« sdružení. A jestliže udělají několik nešťastných přemetů pohlaváři (jichž klukaté cesty unikají z dozoru voličstva), odnáší prudké výtky sousedů jiného politického zbarvení takový prostomyslný občánek, který se organisoval, aby — měl pokoj. Hájí se trpělivě — omlouvá se, ale — jakmile se vyhlásí znovu válečná pohotovost, dobromyslný kinán musí do politické vojny znovu.

Na základě politické příslušnosti, dle barvy svěracích kazajek udílejí se úřady, sinekury, dle politického rozřídění řídí se kariéra. Přirozeně ti, kteří pro politiku mnoho talentu a chuti nemají a kterým jde hlavně o dobro rodiny, přihlašují se houfně do panujících politických stran, vnášejíce tam tak jed rozkladu. Následují brzy senační odhalení. Pod titulem svobody, politického sebeurčení hrabou se peníze oběma rukama. Vzpomeňme na Semily, Vršovice, Rakovník, Kunratice, velkostatek v Michli atd. Tohle všechno jsou nuceni zaplatit ti občani, kteří byli vnuršáni do organisace, aby pomohli pohlavářům plnit pokladny. Co by učinil mnohý politický předák, odsuzující vládu, kdyby mu autonomie poskytla ještě více příležitosti k volnému jednání?

»Soudruhu, musíš do organisace politické i odborové! Musíš platit na fond tiskový, podpurný, agitační, vězeňský atd.« — »A z jakých důvodů? Nedovedu se snad obživit svou zručnou prací?« — »Kdybys pracoval kouzelně, můžeš být každou chvíli vyhozen na dlažbu právě proto, že nejsi organisován, že se zpěčuješ platit na naše řečníky, sekretáře, redaktory atd.« — »Jsou tolik neúprosní?« — »Ano, někteří jsou k tomu nuceni už proto, že by sami přišli o chleba, kdyby jejich inkvisice byla mírnější. Ale hlavně pamatuj, že — proti tobě stojí zase organisace zaměstnavatelů. Mnohý z prácedárců by také vystoupil z organisace vlastní — kdyby rovněž neměl strach o existenci. Zkrátka je stále tuhý boj a válka vyžaduje dobře sešikované třídní bojovníky.« — »Hm, tak často jsem slyšel výtky, jak při skutečném krvavém boji musí do sebe stříletí houfné lidé, kteří se ani neznají. V sociálním zápasu je to vlastně ještě horší. Na pokyn organisace musí proti sobě bojovat zaměstnavatel a jeho zaměstnanec, i když se dobře znají jako úpimní přátelé. A zvítězíme vždy proti zaměstnavatelům?« — »To se ještě neví. Kdyby to bylo jisto, pak bychom od částých stížných slov přikročili ke skutkům hned.« — »Tedy při tolikém placení ještě vratká naděje! Nebylo by dobře odzbrojit na obou stranách, pokusit se o soužití

patriarchální? Vždyť vezme dobrovolně v kleštích, náš válečný materiál činí často větší požadavky na naši kapsu než skutečné strojní pušky a děla.«

Nemocenské pokladny! Tam členem musíš být, jsi nucen vydržovat úřednictvo, které veřejně se posmívá tvému životnímu názoru. Jsi-li chorý, musíš se postarat o vyhotovení příslušného oznámení, jsi nucen podrobiti se kontrole, nejsi-li simulantem, musíš se spokojit lékařem, jakého k tobě pokladna pošle. A což lékař? Ten také musí mnoho dělati dle povelu — třeba i věci zbytečné. Organisační skřípec nutí. Podle toho také někdy píše o nemocné vyhláši. Vyhoví-li se zevnější formě, který neodborník odvážil by se namítati, že všelicos zanedbáno?

Když se jednalo o starobní a invalidní pojištění pracujícího lidu, celý zástup lékařů zvedl protest proti omezení své svobody. Budou-li prý lékaři prostě komandováni za přesně vymezený plat k churavcům přiděleným, bude-li stížen samostatný výběr vynikajících lékařů, pak paušální odměna, vyměřovaná všem stejně, znamená veliké poškození lékařů velice talentovaných. Ti si při soukromé praxi vydělají daleko více, protože se pro svou bystrost a plí těší veliké důvěře.

Vstup jen do organisace, pak ti není potřeba uměleckého a vědeckého pokroku, ač se o něm tolik mluví! Organisace postaví schopné i neschopné do jedné řady, má pro ně přichystanou stejnou kariéru. Nač tedy užívatí volnosti k samostatnému tvoření, k pokračování v sebezdokonalení?

U okresní pražské nemoc. pokladny narazila soc. dem. organisace na organisaci lékařskou. Hned se zapomnělo, že vlastním účelem takové pokladny nejsou odborové boje zdravých činovníků, nýbrž výhradně lidumilná starost o nemocné. Soc. dem. představenstvo však svým panovitým chováním přinutilo rutinované lékaře k výpovědi, těžko pak jako nepatrná náhrada sehnána malá hrstka lékařů jiných, kteří se těžce mohli jinde uchytit. Tak podporovala »pokroková« správa vědecký pokrok, humanitu, sociální spravedlnost. Konečně pak lékaři, kteří dali výpověď rudým zaměstnavatelům, prohlásili za lež tvrzení »Práva Lidu«, že by byli zastavili práci ve prospěch nemocných členů pokladny vůbec. Veřejně ohlásili: »Stávkující lékaři neodmítli léčení nemocných, ale odmítli je pouze na účet pokladny, odmítali tedy pouze pro styk s touto soc. demokratickou pokladnou. Při stávce lékařů se tedy jejich práce jemi samotnými vykonávala a vykonává dále, ba může se tak snadněji dít než dříve, neboť stávkující lékaři nikomu v její vykonávání nebrání, ba naopak, připouštějí k němu všechny lékaře.«

Nikdy nebyl svobodný občan sešněrován tolik organisačními dráty, nikdy nebyl nucen k tolikanásobné pozornosti k všemožným společenským útvarům jako právě v době nynější. V čase, kdy bouří hesla demokratická, lidovější, nejdovější, utahují se na tělech svěrací kazajky, předpisuje se respekt k celé řadě organisací, z etiketních poklon, z vynuceného a často zbytečného placení občan ani nevychází. Odvážil-li se projevit vlastní náhled, odpovědi mu předáci organisace tak důrazně, že mu po druhé zajde chuť, protože organisovaný tisk, placení, poslušní sluhové, zásoba sebraných peněz — to všechno jsou příliš účinné zbraně proti slabému jednotlivci. Lidstvo jest již přeorganisováno, dusí se malomocně v žalářích, polepených blýskavými nápisy: »Svoboda, bratrství, ukázněnost, uvědomělý postup.«

Politický přehled.

Ríšská rada odročena. Předseda ministerstva hr. Stürgkh zaslal předsedům obou sněmoven říšské rady přepis, kterým se na základě nejvyššího zmocnění říšská rada dnem 31. ledna odročuje. K činu tomu došlo následkem obstrukce českých agrárníků a radikálů, kteří svým odporem chtějí si na vládu vynutit určitou odpověď, kdy učiní konečnou nezákonnému stavu v Čechách. Marňe naléháno v poradě klubovních předsedů na české obstrukčníky, marně předseda ministerstva ukazoval tu svou starost o království české. . . Na-

stoupil vládu § 14., aby jím vyřízen byl aspoň prozatímní rozpočet. — Obstrukci českou neschvaloval dr. Kramář, který tvrdí, že vypsáním voleb v království Českém nic bychoh nezískali, ježto by Němci znovu obstruovali. Masaryk pokládá obstrukci českou za stávajících poměrů za nevhodnou. Posl. Udržal táhl ovšem s obstrukcí, ale přes to prohlašoval, že agrárníci chtějí parlamentarismus. . . . — Soc. dem. posl. Tusar div se nemluvil, aby přispěl k vyřízení prozatímního rozpočtu a k zachránění diet. . . . — V českém poselstvu úplná bezradnost. . . .

Smír v Hallči zásluhou ruského knížete-arcbiskupa Szeptického dokonán. Poláci zachránili své prvenství, nic neztratili ze své oprávněné državy, Rusi získávají: budou mít 62 zem. poslanců, 2 přísedící v zem. výboru a 27 a půl proc. zastoupení ve výborech sněmovních a v zemských ústavech. — Co nedovedli politikové za léta, provedl katolický biskup v lásce k svému lidu a k zemi — za den.

Slovo »král« jenom titulem! V osnově zem. zřízení pro království České, již rozdala vláda účastníkům českoněmeckých porad, užívá se jen označení slova »císař« a označení »král« je vypuštěno. V ministerstvu vnitra vypracované odvolání popírá státoprávní důvod pro označení »král« vedle »císař« a dokazuje, že z důvodů ústavních nutno setrvati na jednotném označení »císař« a že obvyklému titulu »král« dlužno přisoudit pouze význam, jaký mají ostatní hodnosti, tituly a čestná práva mocnářova. Je viděti, že čím dál ve Vídni naše vážnost upadá. . . .

Němci proti obstrukci! Dne 31. ledna v prohlášení svém k voličstvu obraceli se Němci proti obstrukci české na říšské radě a tvrdí, že naděje na českoněmecké vyrovnání se zhoršily a že bude lépe, nebude-li vůbec parlamentu než takový, který by byl vydán na milost a nemilost obstrukci. V důsledku toho žádají reformu jednacího řádu. Němci obstrukci českou na říšské radě odsuzují, ale na českém sněmu ji bezohledně a vyděračně provádějí.

Vládní vyrovnávací předlohy vyvolaly prý u Němců velké znepokojení a hned také hrozili, že by hlasovali proti rozpočtu, nedostane-li se jim uspokojivého vysvětlení. A hr. Stürgkh v této záležitosti dostavivšímu se předsednictvu klubu něm. poslanců z Čech sčbil, že na stížnosti jejich vzat bude zřetel.

Němci v Uhrách žádají národní rovnocennost a rovnoprávnost. V království Českém a Rakousku vůbec o rovnoprávnosti s národy slovanskými nechťejí však ani slyšet.

Svolání sněmů. Sněmy moravský, slezský, hornorakouský, tyrolský, korutanský a goricko-gradištský svolány byly k zasedání na den 3. února, dolnorakouský na 4., kraňský na 5. února. Zároveň rozpouští se sněm istrijský a nařizují se nové volby.

V uher. sněmu 29. ledna přijat návrh zákona o zvýšení počtu kontingentu nováčků. Kontingent je tím zvýšen o 31.300 mužů, z čehož na Uhry připadá 13.676 mužů. Zvýšení bude se diti postupně až do r. 1916, kdy bude asi 243.000 mužů odvedeno. Tak by vzrostl mírový stav rakousko-uherské armády na 600.000 mužů. — Dne 31. ledna předložilo ministerstvo vnitra osnovu zákona o počtu a sídlech volebních okresů v Uhrách. Počet městských okresů volebních zvyšuje se z 80 na 105 a řada menších okresů ztrácí své dosavadní zastoupení. Počet chorvatských poslanců v uher. ském sněmu bude rozmožen o 2 (ze 40 na 42).

Na Balkáně. V Řecku působí velikou starost uzavření bulharsko-tureckého spolku na odboj i výboj. Bulharská vláda ovšem vyvrací podobné zprávy. — Táž odevzdala vyslancům velmocí notu, v níž se zevrubně líčí dlouhá řada ukrutností, jichž se za války dopustily řádné řecké čety. — Ministerský předseda řecký Venizelos z Berlína 29. ledna přijel do Vídne, odkud se odeberé do Petrohradu. — Kontrolní komise albánská provedla organisaci ústřední vlády. Albánci mají nyní ministerstvo spravedlnosti, financí, vyučování a pošt a telegrafů. Náčelníkem vlády je Fevzi bej. Celá vláda činí 12 úředníků.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akciový kapitál K 80,000.000.—.

Reservní a pojistné fondy téměř K 25,000.000.—.

Centrála v Praze, ml. r. 1868.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frydek-Místek, Karlovy Vary, Klatovy, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst, Vídeň, a Jihlava.

Expositury: v Gradě po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatově. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tuzemsku i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

Vláda § 14. Císařským nařízením zmocněna vláda, aby přímé i nepřímé daně a poplatky dle platných norem vybírala a konala platby dle potřeby na účet úvěrů zákonem povolených od 1. ledna až do 30. června. Vláda jest dále oprávněna použiti všech dosud nevyčerpaných úvěrů, jež činí na 37 mil. K. — Tot ovoce politiky českých agrárníků.

Obrana.

K řemeslným, placeným štváčům chová se americké obecní úřady jinak než zaslepené evropské davy. Protikatolický spolek »Národní protestantská aliance« pozval si do Sioux City placeného štváče, aby tu konal řadu přednášek proti katolické církvi. Pět hlavních meetingů mělo býti konáno v »Auditoriu«. A hle! Nekatolická, protestantská správa »Auditoria« k tak nízkému účelu nepronajala, ačkoli zadlužené místnosti kynul tučný nájem! Poukazovalo se na to, že katolíci občané žijí se svými nekatolickými spoluobčany v dobré shodě, a že by bylo hanebné štváče podporovati. Protest. Aliance běhala, prosila, hrozila, zlobila se — nic platno.

Lord Calvert (Baltimore), dobrý katolík, ve své državě Marylandu, kde byla založena první katol. osada angl. ve Spoj. Státech, dal úplnou svobodu náboženskou, tak že přistěhovali se tam pronásledovaní protestanté různých sekt a byli přijati bratrsky a všechna lidská i Boží práva byla jim zaručena. Pokud byli ve většině katolíci, bylo dobře. Jakmile však dostali převahu protestanté, začali hned katolíky pronásledovati a utiskovati. Dnes již Američané dobré vůle církev katolickou poznají a vědí, jaký úkol hraje v duchovním vývoji Spoj. Států. Proto církev tuto respektují.

Pokroky katolicismu v Indii. Dle statistiky o indických poměrech za r. 1912 žilo v Indii a Berně 2,311,000 katolíků latinského a syrského ritu. Proti r. 1911 jich přibýlo o 20,6 proc., kdežto přírůstek církve anglikánské obnášel jen 15,6 proc. Celkem jsou v Indii 4 mil. křesťanů, 220 mil. brahmínů, 66 mil. mohamedánů, 9 mil. fetyšů, 11 mil. budhistů a 20 tisíc židů.

O postavení katolíků v Norsku se vyslovil nedávno v bruselském listě »Patriote« apoštolský vikář norský a špicberský, biskup Falize, takto: »Veliká většina Norů jsou sice luteráni, ale Norové žijí po pravdě a hledají horlivě pravdu a sta jich každoročně se stávají oddanými syny církve. Ne přátelé církve jsou v Norsku téměř neznámí. Naopak, norský lid svými zákony i svými obyčejí dal katolické církvi, její vrchní hlavě, jejím kněžím a ústavům téměř neomezenou volnost, tak že katolíci v ostatní Evropě mohou jí svým souvřecím v Norsku zrovna záviděti. Čtu-li časem o útocích, kterým je vystavena naše svatá církev dokonce i v katol. zemích a srovnám-li to s vládou, s níž nám v této zemi protestantské vychází vstříc král, vláda, všechny úřady i lid, jenž vždy se osvědčil, cítím, že do očí mi stoupají slzy díky.«

Politická pouta evangelické církve. Těm, kteří lhou, že síla katolické církve jest závislá na byrokratech a že se řídí vládou, sluší připomenouti hlas protestantského časopisu »Evangelische Kirchen-Zeitung« (vychází v Berlíně), který v 8. čís. dosvědčuje, že reformace udržuje dosud úzké spojení mezi církví a státem. Právě též: »Ale teritoriální soustava byla v evangelických státech panující. Knížata organizovali zemské církve a přiváděli je v tak tuhou odvislost na vládu, že jejich samostatnost k jejich škodě velmi často byla podstatně zkracována. Zemské církve přišly znenáhla — jedny více, druhé méně — do rukou státní všemocí.«

Protestant o katolické církvi. J. K. Lavator, slavný protestantský učenec a kazatel (zemřel r. 1801 v Žürichu) napsal básníkovi Leopoldu Stolberkovi, když tento se navrátil do katolické církve: »Zachovej čest katolické církve, konej ctnosti, které u nekatolíků jsou nemožné. Konej skutky, které by dosvědčily, že změna tvoje měla veliký účel, s kterýmž ty jsi se nemínul. Staň se světlem, jakým byl Karel Boromejský. Vy máte světce, my jich nemáme, nemáme takových jako vy, nepopírám to. Já chovám úctu ke katolické církvi stejně jako ke staré bohaté vykrášené majestátní gotické budově. Zřícení této budovy znamenalo by zřícení celého křesťanstva.«

Koruna Otce vlasti. V ruském Polsku nalezena byla koruna, jež byla odbornými znalci prohlášena za napodobeninu koruny Svatováclavské. Tuto imitaci vzal s sebou Karel IV. r. 1363 do Krakova k svatbě s Alžbětou Pomohanskou. Na cestě zpáteční asi byl klenot ten odcizen — a po několika stoletích nalezen. Extravlastenecké listy všecko toto pouze suše konstatují, ačkoliv onen nálezný pro nás cennější o mnoho než Mona Lisa, která nám nenáležela a o níž psáno v dlouhých sloupcích českého tisku. O některých drobných nálezech, týkajících se doby husitské nebo bělohorské bývá široce debатовáno, o koruně Karlově, která nám připomíná dobu nejmohutnějšího hospodářského, politického a kulturního vzruchu v závodě mezi říšskými sousedními — české hlásné věže mlčí. Bylo by to ovšem pro rok 1915 velice nebezpečné, kdyby svedené davy čimkoli byly upozorněny na to, že za lesku koruny Karlovy Čechy se stal ohniskem vzdělanosti středoevropské, že tenkrát veliká Česká samostatná říše byla nejmocnějším a nejlépe řízeným státem evropským, že v daleké cizině se udělovala vysoká důstojenství českým učením atd. Svedený lid musí zustati v temnotě, aby byl vhodným materiálem pro propagandu cizáckých, bořivých proudů. Jest mu vmocována domněnka, že zdravý kulturní vzruch se dostavil u nás teprve s Husem a tábořskými cepy. Že Husovi byla popřána vyšší studia právě obětavým zřízením katolické university, o tom ať lid nepřemýšlí! Vzácná památka po Karlu IV. cení se méně než nějaká památná maličkost z židovsko-německého pražského ghetta.

O »protiklerikálních« rytířích napsal moravský list agrární »Obrana Venkova« v č. 4 toto: Veškerý pokrokový tisk s Lidovými Novinami v čele vynalézá před každou volbou povodňové panamy, podezřívá poctivé lidi z krádeže, lid tomu, zvláště ten, který jest hloupě, pokrokově naladěný, věří, poslouchá pokrokovou komandu a neuvazuje, jest nebo může-li takové podezřívání býti pravdou. A přec, kdyby byli ti nenávidění klerikáli, ten nenáviděný vládní rada Mašek něco ukradl, tak byl by již dávno za mřížemi se všemi svými přáteli. Pokrokový tisk ale dobře ví, že se nic neztratilo, že nebylo nic ukradeno, ale operuje s takovými podlostmi při volbách, působí na hloupě pokrové lidi — a pak mravně vítězí. Ne jinak tomu bylo před volbou v Kroměříži. Zesnulému poctivému starostovi Veselskému pokrokem otráven život a pak tím samým pokrokem za vraha stažen kandidát P. Urban — jedině proto, že byl kandidátem — hlupáci se sklonem k pokroku tomu věří. Pokrokový tisk zahájí palbu proti městské spojitelně, jediné proto, že jest ona a město v rukou klerikálních, vyvolá run na spojitelnu a když darebáctví dostoupí vrcholu — volá: spojitelnu poškodil nebo zničil klerikál... Hotová zvrhlost. Hotové balamucení dobromyslného lidu. Hotové otravování veřejného života, potírání české podnikavosti a nahánění vody — německému a židovskému kapitálu a průmyslu. Tak vyupadá ten moravský pokrok ve své nahotě a

pozdě budou hloupě pokrokové oči otvírat, až budou volati o pomoc tam, kam pokrokové byli zanešeni. Pokrokový moravský byzantismus rozprostřel své síť, vládne, provádí inkvisici tak, že dnes málo jest těch, kteří by měli odvahu proti takové zbláznlosti se postaviti... Ve všech německých novinách brněnských nedopřeje se ani jednomu českému lékaři místočka ku inserování, ani ohlášení praxe, kdyby za to neví, co chtěl zaplatiti. Za to ale Lidové Noviny se hemží inseráty německo-židovských lékařů. Když čeští lékaři proti tomu reptají a se brání, když chtějí, aby české obecní lékařstvo nebylo klamáno a sváděno k židovským lékařům, jsou prostě pokrokově ukřičeni, umlčeni. Nepomůže jim ani jejich věhlas, dryačnickými způsoby jsou připravováni o české lidi, kteří naplňují kapsy našich nepřátel. To jest pokrok. K tomu čeští lékaři musí mlčeti, neboť jinak by byli nazýváni klerikáli. Brněnští obuvníci trpce si stěžovali, že Lidové Noviny ve své inserci uvádí židovskou firmu německou, která vede ohromný obchod s obuví, jako firmu českou. Jsou ale umlčeni, ukřičeni a naděláni z nich klerikáli. Stal se mi případ, že jsem ve vlaku upozorňoval jednu paní z nejlepší české rodiny, že proč všechnu nakoupenou a po kupě rozloženou věc nakoupila u nepřátelských firem? A dostalo se mi lakonické odpovědi: co se mi může státi, vždyť všechny firmy inserují v českých Lidových Novinách — a já byl hotov... Po celé Moravě se šíří pokrok, ale jenom při volbách, kdežto v Brně vládci byzantismu prohlašují obchodní komory, pomáhají českými penězi vzrůstu německé a podobné nemrav zanášejí na venkov a jak vidět, učiní Moravu skutečně pokrokovou, ale ve stínu německého kapitálu, německého průmyslu, německých komínů. Venkov musí se naučiti dobře znáti representanty řvavého pokroku, pokrokařské učitele, realistické profesoři, advokáty, doktory a nesmí býti vedeným stádem, hlasovacím materiálem těchto, nýbrž samostatným činitelem v národě i politice.«

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Monistické sektářství.

Z říše monismu rozlétaji se zprávy, které stále jasněji dokazují rozháranost této sobělibé nauky a její rozpačité skoky do tmy.

Tak brzo se ukázala v táboře monistů roztržitost mínění, sektářské záchvaty! Zcela přirozeně — vždyť monismus buduje nikoli na základech vědeckých, ale na tápavých dohadách. Lehce pak jeden roj domněnek poráží roj druhý, vzdušné zámky se mění rychle jako obrazy v biograpu.

Artur Drews, který se odváží popírati existenci Kristovu, vyjádřil se sám, že v Německém svazu monistickém se spíše může mluvit o konfusionismu (zmatenosti) než o monismu. Docela již nyní si přeje míti monismus, »který existenci Boží nevyklučuje, nýbrž ji obsahuje.« Radí, »aby neplodné popírání náboženství bylo prohloubeno k pozitivnímu a nábožensky obsažnému světovému názoru.« — Tím by se však zlomil vaz podstatě monistické nauky. Proto také monistický patriarcha

cha Haeckel, usvědčený ze zúmyslných vědeckých podvodů, proti Drewsovi roztrpčeně protestuje, popíraje všechno nadsmyslné, nadpřirozené.

Ve svém příspěvku k monistickému sjezdu v Düsseldorfu Haeckel se vyjádřil, že Monistický svaz není zástupcem německého monismu, nýbrž jest pouze malou jeho sektou. Nazval všechny, kteří s ním nesouhlasí, »lžimonisty« a »mystiky«. Takovým způsobem snažil se popraviti většinu moderních monistů.

Ostwald, jehož hvězda v posledním čase silně přezářila bludičkové světlo Haeckelovo, o cíti se v hrozných rozpacích právě svým překotným zaváděním monistických zásad do životní praxe. Tu se samy theoretické monistické paragrafy začaly mezi sebou silně potýkati k žalu stonpenců. Harcovník monismu upadl do říše mysticismu a báchorek, jimiž chce působiti na cit — když působení na rozum se mu nezdařilo. Ve své knize »Der energetische Imperativ« vykládá o své inspiraci, o sestoupení ducha, ba přímo »vylití« ducha na vlastní osobu. Básní, jak časně ráno se obdivoval zpěvu ptáctva, modřlům, obložce. . . Tenkrát prý na něho sestoupil duch. »To byla pro mne vlastní hodina. . . tento kouzelný stav trval za ranních hodin.« Kollegové prý mu potom říkali, že činil dojem proroka anebo člověka inspirovaného. Ale Ostwald hned dále stýská, že jeho myšlenky, jeho affekty neúčinkovaly na učené kollegy-odborníky.

Starý Haeckel, do jehož domněnkového předdiva nadělali sami mladší monisté tolik trhlůn, za žádnou cenu nechce dovoliti, aby jeho vavřiny zvadly. Protože 16. února tohoto roku slaví 80. narozeniny, vydal prohlášení, aby se sbíralo na »Poklad Arnošta Haeckela pro monismus«. Tedy jen honem peníze pro urychlení pochodu nových myšlenek! Haeckel »skromně« přidá k tomu své jméno. Již také mají monisté své zvláštní obřady, svůj monistický zpěvník. Jsou tam písně sebrané odjinud a monisticky »reformované«. Slova připomínající Boha a křesťanství nahrazena jsou slovy připomínajícími zásady monistické. Tedy násilné mrzačení starých zbožných zpěvů — užívání křesťanského umění k nadšení pro — proudy protikřesťanské. Tohle jest v pravém slova smyslu taktika olupovací.

Radikálně-monistický časopis »Der gerade Weg« napsal o monistickém »nedělním kázání« již tolik podivných a sobě odporujících věcí p. prof. Viléma Ostwalda, že je téměř nudné o něm psáti. A přece ještě jednou tak učiníme, protože se jedná téměř o vrchol hlouposti, který projevil za souhlasu svých přívrženců. . . V krátkém pojednání jest obsažena celá spousta nesmyslů. Tak píše sami monisté o hvězdě — která již také zapadá za lesy.

Co má z monismu skutečná věda? Vždyť Haeckel sám přiznal, že přes veškerý vědecký pokrok »jsme vniterné podstatě přírody dnes snad právě tak cizími a bez porozumění, jako Anaximander a Empedokles před 2400 lety, jako Spinoza a Newton před 200 lety, jako Kant a Goethe před sto lety. Vlastní jádro substance (podstaty) se stává stále zvláštnější, čím více vnikáme v její atributy (příznaky), v poznání hmoty a energie, čím důkladněji poznáváme její nespočetné tvary a jejich vývoj.«

Upřímně to doznání, ale — vždyť právě Haeckel, který doznává neznalost vniterné podstaty přírody, svým popíráním duše snaží se dokazovati, že vlastně rozluštil nejdůležitější část vniterných přírodních záhad. Jeho vlastní vyučenci čtou mu peprné kapitoly — ale v Čechách ujmá se právě to, co v samém Německu se již odhazuje. Soc. demokraté ohlašují monistické přednášky, které jsou odvarem Ostwaldových domněnek. A přece universitní professor Mareš jasně dokázal, že Ostwaldovy domněnky jsou především báchorek. Soc. demokraté uči dále dle nápoděvi Ostwaldových — aby tak potvrdili, že jest jim každá pavěda proti křesťanskému světovému názoru dobrá.

Světová známá kola

KORUNA

v pětiločtu písmennou sítíkou dodává firma:

LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.

Úvěruhodným osobám lze na mírné měs. splátky. Zadejte cenový.

Kulturní jiskry.

Dopis dra Alberta z Ruville, věhlasného učenice, konvertity a profesora dějepisu na universitě v Halle na Sále klášteru Zellvu. Jak známo, vydal tento veliký učenec, který z březnu r. 1909 konvertoval ke katolické církvi, spisy plné pravdy a přesvědčení o pravosti katolické církve. Spisy ty jsou: Zpět ku sv. Církvi-zkušenosti a úvahy konvertity, Berlín 1910; das Zeichen des echten Ringes, Berlín 1910, v němž dokazuje, že pokora jest známkou pravého náboženství a protože pravou pokoru hlásá jedině církev katolická, jest její učení pravé; třetí spis jeho jest der Goldgrund der Weltgeschichte, zur Wiedergeburt katholischer

Geschichtschreibung, Freiburg in Breisgau 1913. Herdersche Verlagshandlung, ve spisu tom ukazuje, že pravý a pravdivý jest jenom ten dějepis všeobecný, jenž jest psán v duchu katolické církve. Spisy ty čítali jsme v klášteře po našem řeholním zvyku u společného stolu, dojímaly nás mocně a působily vývody svými a důkazy obdiv a úžas v myslích našich. Po přečtení jejich nutilo a pudilo nás srdce naše, abychom účtu a vděčnost za ně projevili muži tak učenému a neohroženému. Vsdp. převor dr. Eugen Kadeřávek učinil tak a poslal jménem nás všech dopis p. dru Ruvillovi. Brzy dostali jsme od něho odpověď následujícího obsahu: »Veledustojný pane převore! Váš laskavý dopis, který jste mi zaslal také jménem nejdust. p. opata a řeholních pánu bratří, abyste mi dobrotitě blahopřál, připravil mi velikou radost; než také mne nemálo zahanbil, poněvadž jsem neučil nic, leč co jsem učiniti musil ku prospěchu své vědy. Církví svaté jsem povinen velikými díky, netoliko že mne zahrnuje všemi svými milostmi, nýbrž také že mně ku pomoci znamenitě přispívá, an historickou vědu pěstuji. Bud' jakkoli, upřímně díky vzdávám Vaší Velebnosti, jakož i nejdust. p. opatovi a řeh. pánum bratřím za Vaší přátelskou vzpomínku, zvláště však za Vaše zbožné modlitby, kterých je mi velice potřebí. V dokonale účtě trvám Vaší Velebnosti nejoddanější Albert von Ruville.«

O náhlých změnách »přesvědčení« napsal vynikající kritik Fr. X. Šalda v »Národ. Listech« (dne 31. ledna) několik výstižných poznámek: »Sotva uplyne v Čechách desetiletí — mininí literární a umělecké — aby nebylo rozebíráno ve svých složkách, charakterisováno ve svém rázu, hodnoceno všestranně; a sotva uplyne desetiletí, aby neprocitly kalendářově přesné a dochvilné i věstecké vlohy kritických jednotlivců a aby nepředvídalý už dobu příští. Duch jest nucen spravovati se podle kalendáře a odstavcovati své chody, vytvářeti své směry podle něho. Ano, jsou některé časopisy, jimiž nové epochy literární a umělecké začínají přesně s počátkem nových ročníků; v úvodním článku prvního čísla tak pěkně a spokojeně pochováva se epocha minulá a vítá se epocha nová! Jak pak teprve, když udeřilo nové století! Jak tu neúčtovat s minulostí, nepohrřbivat něco, nevidět roditi se něco nového! Příležitost jest opravdu jedinečná, neboť vědi boží, nevrátí se podruhé, ale spoň ne nám, kteří namáčíme dnes péra do kalamářů! A tak vyrojily se svazky knih, ano celé souvislé cykly děl, účtujících s devatenáctým věkem podle všech pomyslových method a plánů ve všech oborech; a knihám těm není dosud konce.«

Dále referuje Šalda o knize mladého německého dramatika Julia Baba, pojednávající o boji 19. století s duchem romantiky. »Celé devatenácté literární století rozdělil si berlínský kritik velmi radikálním nožením ve dvojí půli: jedna podlehlá romantice a marně proto žila. . . druhá půle romantiku zdolala.« Bab papouškuje po Nietzsche některé myšlenky proti romantice, proti křesťanství, které prý odvrací pozornost od naléhavých úkolů pozemských. Šalda odpovídá: »Jako všem velikým náboženstvím nezabránilo ani křesťanské zásvěti v tom, aby nestaralo se vášnivě o život pozemský, aby jej neorganisovalo. . . Chvilé života, za níž stálo tajemství zásvětné, byla a jest jinak obtížena dramatickým, tragickým smyslem a tím možnostmi velikosti a monumentálnosti, než chvíle, která jest cílem sama sobě a není ničím jiným než přechodem ke chvíli jiné. Proto nezdá se mně správné, že křesťanství nebo jiné náboženství obrácené k zásvěti zmenšilo vitálnost (sílu životní) lidskou; naopak: stupňovalo ji, poněvadž ji nadalo svým nesmírně dusažným obsahem.«

Bab jest z lidí dnes úžasné četných, jimiž hemží se feuilletony denního tisku: lidí, kteří se domnívají, že »překonalí« starý svět a kteří ordinují (pořizují) recepty na »svět nový«. Má je na svědomí doba, která favorisuje (zasypává přízní) toto řemeslo, škodlivější, než se zdá na první pohled. Kdyby nic jiného: již tím, že z oddávajících se čtenářů, jak je znaly doby minulé, z lidí ochotných věřit se a vmýsliti se v umělecké dílo — a bez této dobré vůle není vůbec možné, aby to dílo došlo, a čím větší dílo, tím více vnímavosti od tebe žádá — vytvářejí jankovité pseudokritiky, kteří přistupují zhrdavě k uměleckému dílu s apriorismem svých »přesvědčení« a svého »světového názoru«, již tím podporují filistru a utvrzují jej v jeho domýšlivosti. . . proti romantické polovičatosti jest Bab polovičatost jiná. Snad právě protivná, ale proto stejná: zase polovičatost. Není náhodné, že básníci, jimiž se klaní nejlouhběji Bab, ze starších Hebbel a z mladších Dehmel jsou konec konců přece větší didaktikové než tvůrcové; při vši své účtě k nim, která není jistě nepatrná, nemohu toho neviděti.

Chceme dnes prostě umění, které by bylo tvořeno celým člověkem pro celého člověka, v němž byly by účastny ne jen cit, ne jen intelekt, ne jen nervy, ale především vůle. A takové umění není možné bez žhavého, silného náboženského ohně, na němž by se ustředilo. Spor o to, je-li toto náboženské ohnisko »staré« nebo »nové«, jest opravdu spor o kozl chlup. »Nová« zbožnost Babova jest, jak jsem ukázal, v pravdě velmi stará,

starší, než Bab tuší. Opravdovému tvůrci není nic »starého« a nic »nového«: na »staré« musí dověsti pohledět svým tvůrčím zrakem, jakoby je poprvé viděl, a »nové« musí býti jen nejstarší známý z jeho prvních snů. Jde jen o jedno: aby tato zbožnost byla silná a žhavá; pak bude opravdu tvůrčí. A ostatek jest dým a prázdný zvuk.«

Nový český překlad Písma sv., jehož první sešit právě se rozesílá, uvítán byl s velikou radostí nejen od duchovenstva, nýbrž i od laiků. Svědčí o tom hojně pochvalné projevy neustále docházející. Jak výborný překlad, tak i obsírné, důkladné poznámky a výklady všeobecně se líbí. Nové toto vydání Bible nahradí literatuře naší obsírné komentáře, jichž dosud postrádá. Předplatné i objednávky přijímá Administrace České bible v Praze, IV. 35. (Hradčany).

Soudruh na cestách. Vrátili-li se kdo z dlouhé cesty, může již něco povídati! A tak i býv. president říšského německého sněmu, soudruh Scheidemann, který podnikl nedávno »studijní cestu« do Ameriky, ovšem ne na vlastní útraty, mohl býti mnoho vypravovati, kdyby chtěl. Musil přiznati, že z něho měli soudruzi za velkou vodu velmi malou radost. Nestáli o jeho přednášky, v nichž jim měl vštěpovati rudou vědu 60 doll. (300 K) za jednu řeč. A nedostí na tom, oni si troufali říci mu do očí několik peprných slov, na které pan Scheidemann tak brzy nezapomene. Jistý americký soudružský orgán dokonce napsal, že je nutno se míti na pozor před importovaným německým soudruhem, poněvadž devatenáct dvacetin z toho, co povi, bude lež. Kromě toho připsaly americké listy na účet pana Scheidemanna množství nepěkných vlastností jako arroganci, domýšlivost atd. Pan Scheidemann má, jak vidno, všechny příčiny býti nespokojen se svými americkými soudruhy, o nichž tvrdí, že ho »hanebně poslintali.«

»Germania« o přemrštěném nacionalismu. Tento říšsko-německý katolický denník byl napaden pro své umírněné národní stanovisko od nacionálního tisku německého velice prudce. Útoky děly se zvláště pro tyto řádky: »Germanie: »Především nelze schvalovati, jestliže katolíci kladou nacionalismus nad katolicismus, jestliže uznávají pouze národní kulturu, literaturu a umění a jestliže nepochopují, že celý svět objímající myšlenka katolická vysoko stojí i nad oprávněným nacionalismem.« — Po velikém křiku pokrokářů o »protinárodních« záchvatech hájila se »Germania« takto: »To jsou tak rozumné věty, dokázané zvláště proudem moderní kultury, že se divíme, proč jsou napadány v listech pokrokových a liberálních. Pravda nezná žádných nacionálních hrází. Idey a umělecké techniky vysmívají se hranicím země. Nadto jsou národnosti cosi stěhovavého; v proudu dějin se rodí a zanikají. Jakou pošetilostí jest za našich dnů, chtít vývoj kultury, literatury a umění nacionálně odloučiti a zahraditi! Jsou ovšem v dnešní francouzské, německé a anglické literatuře — směry, které se kloní k takové stranosti, ačkoli ji právě neprohláší za »zásadu« jsou také katolíci, kteří zde spolupůsobí, aby nezůstali v nacionalismu a modernosti pozadu. Takový nacionalismus není pokrokový, ačkoli hájí je pokrokové lidový orgán.« — Uvádíme tyto věty zodpovědného katolického listu hlavně proto, aby bylo zřejmo, že říšsko-německý tisk katolický nemá podílu v pruském bezohledném hakatismu. Neškodilo by, aby o těch slovech vážně přemýšleli zvláště křesť. sociálové. Vídenští, kteříhledí dosáhnouti při svých četných aférách pardonu od radikálních nacionálů německých, nemilosrdným pronásledováním českého živlu. Kdyby byli jednali vždy křesťanský, nebylo by jim nyní zapotřebí domáhati se rehabilitace takovým obmyslným, byzantským a při tom nespravedlivým způsobem.

Zprávy organizační a spolkové.

Svěcení praporu Mariánské Družiny mužů a jinochů v Hradci Králové. Dne 2. února konala se krásná a dojemná slavnost v kostele Panny Marie: Mariánská Družina mužů a jinochů slavila svěcení svého praporu. Prapor byl zhotoven v Křesťanské akademii v Praze a zaslali na něm pozorností uměle vyšívané obrazy P. M. Starobohoslavské a sv. Václava, druhého patrona Družiny. Svěcení započalo dne 2. února o 4. hod. odp. a uvořil se je vykonati protektor a čestný člen Družiny J. Exc. nejd. biskup dr. Josef Doubrava. Před 4. hod. se shromáždily veškeré Družiny a spolky i s prapory v kostele a utvořily po celé délce kostela špalír. Bylo tu viděti především mariánskou Družinu mužů a jinochů v plném počtu. Mimo to tvořily řady: mariánská Družina dětí z Hradce Králové, v čele s pl. Hedv. Lendeckovou, chotí c. k. vrch. rady zem. soudu, mariánská Družina dívek s praporem, 12členná deputace mariánské Družiny mužů a jinochů z Prahy se starostou p. Ticháčkem a s praporem v čele, deputace Družiny akadem. starší a mladší z Prahy, deputace Družiny dívek z Prahy, spolek katolických tovaryšů z Hradce Králové s praporem, sdružené spolky farnosti Pouchovské s vdp. farářem Ko-

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akiový kapitál K 15,000.000.

Založen roku 1882.

Reservní fondy 7,200.000 K.

Stav vkladů koncem ledna 1914 K 41,864.582—

Zúročivkladyna kníž-
ky vkladní sazbou **4³/₄ %** na pokladniční poukáz-
ky vázané výpovědí až **5⁰/₁₀ %**

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směná-
renské zvlášť kulantně.

nečným a praporem, spolek „Anežka“, zástupcové Vše-
odů. sdružení křesť. dělnictva a Ortlé atd. O 4. hod. při-
šel ke chrámu nejd. biskup, provázen jsa cerem. a sekr.
vldp. dr. Cibulka a přivítán byl dp. superiorem J. Stry-
halem T. J. Na to ubíral se v průvodu assistance, již
tvořili páni bohoslovci, k oltáři. Prapor, jenž měl býti
svěcen, rozložen před oltářem na stole. V presbytáři již
stály matka praporu, velevážená paní Růžena Hobzko-
vá, choť c. k. professora, s kmotrou sč. Erikou Lendecke-
ovou, k nimž se přidružili praporečníci a praporečnice
s prapory jiných družin a spolků. Chrást byl zcela napl-
něn věřícími. V první lavici bylo viděti vsdp. kapit. dě-
kana a gener. vikáře Msgr. dr. J. Soukupa, vsdp. ka-
novníka dr. Fr. Reyla, vldp. dr. H. Doskočila, rektora
semináře. Po zpěvu „Zavítej, sv. Duše“ měl J. Excellen-
ce případnou, krásnou a dojemnou řeč o významu pra-
poru vůbec a tohoto praporu Mar. Družiny zvlášť, na
němž na jedné straně je obraz Panny Marie Staroboles.,
ke které tolik měli láskou a úctou předkové naši a na
druhé straně obraz sv. Václava, který odkaz katol. ná-
boženství nám dává a s nebe stráží nad tímto svým kní-
žecím odkazem. Proto připomínati bude tento prapor, a-
by sodálové zděděnou lásku k P. Marii nadále zachova-
li, ji šliší a na výsost si vážili drahého odkazu víry
Kristovy. Krásná byla aplikace slavnosti Očišťování
P. Marie k tomuto praporu. Nejdůstojnější řečník slova
„Postaven jest tento na znamení, jemuž bude odřípáno“
obrátil na tento prapor, na to, co tento prapor hlásá.
Končil pak slovy: „Nad hlavami vašimi vládá bude ten-
to prapor též jako svědek toho, že věrni zůstanete lás-
ce k P. Marii, víře katolické, že odhodláni jste statečně
a obětavě k boji života za víru, církev Kristovu!“ Po
té posvětil J. E. prapor, načej přilpěl matka praporu a
kmotra stuhly na prapor a přikročeno k zatloukání hře-
bů. Začal nejd. biskup slovy: „Ve jménu Otce i Syna i
Ducha sv.“ Zatloukání se účastnili kromě J. E., matky
praporu, kmotry praporu a zástupců všech Družin a
spolků vsdp. dr. Soukup, jenž mocným hlasem provolal:
„Boha se bojte, císaře v uctivosti mějte, bratrstvo, to
jest družinu až do smrti milujte“, vsdp. dr. F. Reyl, P.
Stryhal, dr. Cibulka, dr. Doskočil, vldp. Konečný, p.
statkář Schleyder z Dražkovic u Pardubic, P. Řehoř T.
J., P. Videňský T. J. Pak odevzdán prapor matkou pra-
porečnickovi. Na to starosta Družiny mužů a jinochů p.
rada Fischer poděkoval Jeho biskupské Milosti, slibuje
jménem Družiny, že budou ochotni pro čest Královny
nebes každou oběť přinést. Pak bylo zapříváno na kú-
ru „Ave na moři“ a následovalo přijetí nových členů. Po
té byly litanie, Te Deum a uděleno sv. požehnání. Tu
odebral se J. E. na trůn a ředitel Družiny P. Fr. Videň-
ský měl děkovací řeč. Předně podotknul, že nejd. vrch-
ní pastýř stál u kolébky Družiny a dnes jako protektor
a čestný člen vidí, že Družina se rozmáhá, světic svůj
prapor a přijímá 10 nových členů. Ředitel děkuje za
lásku J. E. k Družině, slibuje za arcipastýře se mod-
liti a vyslovuje přání, aby prapor byl nejenom znamením
jednoty a věrnosti sodálů, ale i ochráncem. Dále dě-
koval obětavým pražským sodálům a sodálkám, poděko-
val ostatním přítomným Družinám, příznivcům a spol-
kům, děkoval i za telegrafické a písemné projevy zdra-
ru od Družin velehradských, z Dobrušky atd., za blaho-
přejný telegram se Sv. Hostýna a skončil řeč slovy:
„Zůstaňme vždy tak jednotni! Neboť v jednotě je síla
a v síle je jisté vítězství, obzvlášť pod ochranou Ma-
rie Panny.“ Po té se ujal J. E. ještě jednou slova, dě-
koval za slíbenou za něho modlitbu, projevil nad tím
svou radost, že je protektorem Družiny a pravil, že jest
jakožto protektor Družiny splnomocněn díky vzdání ve-
leváž. paní Hobzkové, matce paporu a sč. E. Lendecke-
ové, kmotře praporu. Tím byla slavnost skončena za zpě-
vu družinské hymny.

Dědeční Cyrilská Jednota v Hradci Králové konala
svou valnou hromadu dne 28. ledna, na níž zvoleni by-
li pp. funkcionáři: předsedou vsdp. dr. J. Mrštík, inf.
probošt v Poděbradech, místopředsedou Msgr. dr. P.
Šulc, pap. taj. komoří. čest. kanovník atd., jednatelem
slov. p. Fr. Rezný, c. k. kn. rada, členy výboru: slov.
p. St. Fischer, c. k. rada v. v., Vl. Hornof, notář, c. k.
gymn. prof., náhradníky: dr. H. Doskočil, rektor semi-
náře kněž., K. Keppl, ředitel b. Borromaea, pokladníkem:
dr. J. Mrštík, sekretář b. komistofe, revizory účtů: Vl.

Sekera, ředitel Rudošina, Jiří Sahula, sborníkem a ar-
chivářem dr. O. Svoboda, vesměs v Hradci Králové. De-
legátem do Obecné Jednoty Cyrilské v Praze zvolen
vsdp. dr. J. Mrštík. Šťastná volba jednatele a osvědčená
přile sborníka opravňují k radostným nadějím na ob-
rození činnosti Cyrilské Jednoty v novém roce.

Hradec Králové. Ples jednoty katol. tovaryšů dne
11. t. m. vydařil se tak úspěšně, jako léta minulá. Ná-
vštěvníci vyplnili zcela jak dvoranu tak prostorné míst-
nosti přilehlé. Znovu dokumentovala hojná účast zdejší
široké obecnosti, že jednota těší se v širokých kruzích
neochvějně přízni.

Smířice. Dvě přednášky o „Bílé Hoře“ byly před-
neseny ve dvoraně během prosince. První přednesl p.
prof. Mikan z Hradce Král. solidním tónem se stanovis-
ka pokrokového a druhou na sv. Štěpána obhíbený náš
lidový řečník vdp. Konečný, bisk. vik. sekretář z Pou-
chova, se stanoviska katolicko-národního. Bílá Hora jest
sporným bodem kulturních táborů katolického a volno-
myšlenkářského v našem národě a zajisté každý uvědo-
mělý Čech se musí zajímati o tuto tragickou národní. Vdp.
Konečným musíme se všude vědět za svědomitě pro-
pracovanou a přímo mistrně pronesenou přednášku, již
snažil se věrně nastíniti pravý názor o Bílé Hoře pře-
svědčivými důkazy dle historických fakt uznávaných
autorit dějepisných. — Katolicko-nár. Jednota smířická
započala činnost svoji v roce 1914 valnou hromadou 4.
ledna za značného účastenství členstva. Jednatelské
zprávy zhodil se obrátným způsobem obětavý náš čí-
novník p. Vít a horlivý člen výboru, pokladník p. Soura-
da nastínil finanční spolkovou situaci. P. Pluhař podal
stručný obraz činnosti knihovny a dramatické. Agilita
a horlivá snaha byla zřejma z celé činnosti v oborech
jemu svěřených. Bylo zjevné, že nemalou zásluhu mají
také ti, kteří vždy s nevšední ochotou přispívali ku
zdárnému provedení jednotlivých akcí dramatických.
Děk jim! Výboru byla vyslovena důvěra. Na nepatrné
změny zůstal též. Po volných návrzích byla valná hro-
mada k spokojenosti všech ukončena. — Dne 11. ledna
pořádala Jednota svůj reprezentační ples. Zastoupeny
byly všechny vrstvy ve vzájemné shodě a zábava ply-
nula nerušeným a zdařilým chodem svým dlouho přes
půlnoc. Jako valnou hromadou uspořádána byla roční bi-
lance spolková, tak vyplnila Jednota plesem z větší čá-
sti svůj zábavní program. Nyní nutno pracovati v hlav-
ním jejím oboru pro vzdělání členstva rozkvětem spol-
ku a tím celého ruchu katolicko-národního. Zdať Bůh
naším snahám a pracem! — Xy.

Černolov. Dne 18. ledna pořádala katolická národní
jednota pro Černolov a okolí valnou hromadu, při níž
promluvil dp. J. Sahula na thema: „Náš postup“. Za
přednášku vzdáváme všeobecný děk.

Lázně Běláhrad. Dne 1. února uspořádal katolický
spolek slavnostní schůzi k počtu 70. letých narozenin
vsdp. J. Sehnala, konsist. rady a bisk. vikáře. v Běláhrade,
při níž odevzdán byl oslavenci diplom čestného člen-
ství spolku. Na schůzi zavítal vsdp. Msgr. dr. Fr. Šulc,
kanovník z Hradce Král., jenž přečetl blahopřejný do-
pis Jeho Excellence nejd. biskupa dra Doubravy, ob-
sahující vřelé uznání zásluh a připojil, že lásku, již se
vsdp. b. vikář nejen u kléru, nýbrž i svěšeného lidu tě-
ší, získal si svědomitou prací, blahovoleností a mírností.
Ještě nyní dochází vsdp. vikář do venkovské školy,
aby vyučoval děti sv. náboženství. Slavnostní řečník
vdp. Filip Šubrt, farář a bisk. notář v Miletně, mimo ji-
né uvedl, že vsdp. oslavenec dovede četiti i v dnešní dob-
bě kritické pro náboženství nevědeckým proudům roz-
šiřováním katol. útku a činnosti organizační, čímž slou-
žil okolním kněžím za skvělý vzor. Slavnostní schůze
byla velmi četně navštívena nejen vřelými kolaturní-
ky, ale i milými hostmi z dalekého okolí. Dojemná ná-
da její byla povznesena případnými a zdařilými sboro-
vými přednesy, jež navštívil a řídil p. Braun, ředitel kú-
ru. Vsdp. kons. rada hluoce pohnut se slzami v očích
dělval všem z blízka i z daleka přítomným za počtu a u
znání jehož se mu dostalo. Při řeči jeho slzely oči všech
přítomných, a ze srdce ctitelů vsdp. b. vikáře vycháze-
la vřelá prosba k Bohu všemohoucímu, aby tak oblbe-
ného a obětavého kněze ještě dlouhá léta ve zdraví tě-
lesném i duševním zachoval ráditi.

Reservní a. Doubr. 11. ledna měl valnou hromadu

náš spolek „Rovnost“. Konstatováno, že činnost spolku
roku 1913 dosáhla vrcholu. Předsedou zvolen znovu dp.
M. Klouda, jednatelem p. Jos. Vávra. — Dne 18. ledna
konala valnou hromadu odbočka hospodář. sdružení
křesť. česk. zemědělců. Předsedou zvolen p. V. Skokan,
místopředsedou p. J. Vávra. Odbočka utěšeně zkvétá,
členů přibývá. — V Kněžicích sdružení katol. mládeže
vyslechlo 25. ledna velice pěknou přednášku p. A. Ka-
ňourka o dalších prostředcích a výchovných cílech mlá-
deže katolické. Dostavil se veliký počet posluchačstva
místního i okolního. — V Bousově v organizaci katol.
mládeže přednášel 18. ledna dp. M. Klouda na thema „Z
ovzduší vysokých Taur“. Znameníť řeč byla provázena
světelnými obrazy. — V Závratici pořádá 8. února ka-
tol. mládež ples v hostinci p. J. Urbánka. — V Mladoti-
cích během měsíce bude přednáseti p. V. Nejedlý z
Hradce Král. — Ve Žlebo. Chválovicích v postě budou u-
spořádána dvě divadelní představení.

VI. reprezentační věneček „České Ligy Akadem.“
pod protektorem Jeho Excellence nejd. dra Jos. Dou-
bravy, biskupa královéhradeckého, bude již 11. února
1914 na Žofíně. — Veškeré dotazy a reklamace buďtež
laskavě řízeny na „Přesový výbor Č. L. A.“, Praha-II.,
Voršílská 1. (Kolej Arnošta z Pardubic).

Z jednání zemské konference české strany křesť.-
soc. v Čechách. Konference konala se 2. února za ve-
líké účasti důvěrníků. Zprávy o stálém rozkvětu or-
ganisace a podniků strany byly přijaty na vědomí s ra-
dostným uspokojením. Mimo jiné usneseno: Organiza-
ční komitety hleděť hospodářskou i politickou organisa-
ci ve svých oblastech rozšířiti a prohloubiti. Křesťan-
skosociální organizace místní necht' nezapomínají na drahé
strany. Odborové organizace buďtež našimi stoupenci
horlivě podporovány a jejich rozvoj necht' jest nejenom
významnou úlohou jejich ústředí, ale i výkonného výbo-
ru. Konference vyjadřuje se pro součinnost s konserva-
tivní stranou lidovou s výhradou úplné autonomie kaž-
dé z obou stran. — Zemská konference české strany
křesťanskosociální, příhlížející k podaným návrhům vlá-
dy a svoláním vyrovnávacím konferencím česko-ně-
meckým, vyslovuje své přání, že česká strana křesťan-
skosociální, zastoupená na rozpuštěném sněmu krá-
lovství Českého a soustředivši při posledních volbách
více než 82 tisíc hlasů, k vyrovnávacím poradám na zá-
kladě nesprávných informací od ministerského předsedy
hr. Stürgkha pozvána nebyla. Z té příčiny odmítá stra-
na veškerou zodpovědnost za jakékoli následky jed-
nání zmíněných porad, zvlášť za škody, které by z kon-
ferencí těch českému národu vzejti mohly. Zemská kon-
ference české strany křesťanskosociální protestuje pro-
ti všem proposicím vyrovnávacích návrhů hr. Stürgkha,
jimiž přirozená i historická práva českého lidu újma by
vzítí mohla. Jmenovitě obrací se konference proti sna-
hám Němců a hr. Stürgkha, které ohrožují existenci a
práva politická českých menšin. Zemská konference
strany vybízí vládu a všechny rozhodující činitele v ze-
mi a říši, aby vypsáním voleb a svoláním sněmu krá-
lovství Českého odstranili protístavní absolutismus a
aby v Čechách zavedli řádný stav ústavní.

Lurdský spolek koná ve dnech 10. a 11. února 1914
v Praze první řádnou valnou hromadu s násled. progra-
mem: V úterý dne 10. února o půl 8. hod. več. ve vět-
kém sále pražské Měš. besedy (Vladislavova ul.) před-
náška s promítanými obrazy: „První česká pouť spolko-
vá do Lurd r. 1913“. Přednese kn. arc. vik. sekretář a
farář A. Brož, místopředseda spolku. Přednášky účast-
ní se nejd. protektor spolku J. Em. kardinál ze Skrben-
ských a J. M. p. opat a zem. prelát Method Zavoral ze
Strahova, protektor první spolkové pouti. Ve středu 11.
února (svátek Panny Marie Lurdské) v 9 hod. ráno bude

Katol. Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král.
(ADALBERTINUM)

zúrokuje **5⁰/₁₀ %** a posky-
tuje výh. **5⁰/₁₀ %** půjčky.

Ústav podléhá zákonitě revizí.

složitě v chrámu Páně Panny Marie Sněžné (Jungmannovo nám.) J. M. nejd. opat M. Zavoral tichou mší sv. ku ctě P. Marie Lurdské za členy a dobrodince spolku. Po mši sv. o půl 11. hod. odp. koná se valná hromada spolku v malém sále Měšť. besedy s násl. programem: 1. Uvítací řeč předsedy spolku Magra dra Mořice Píchy. 2. Zpráva jednatele, ref. jednatele P. J. Rössler. 3. Zpráva pokladní, přednese pokladník P. A. Kašpárek. 4. Zpráva revisorů účtů. 5. Rozhovor o výpravě na euch. kongres r. 1914 do Lurd. 6. Dopřívací volby. 7. Dotazy a volné návrhy. Všichni P. T. členové a členky se uctivě k valné hromadě zvou. Pro účastníky valné hromady a euch. kongresu ve čtvrtek dne 12. února na Strahově konaného, pořádá Nár. divadlo ve čtvrtek dne 12. února o 4. hod. odp. posvátnou scénickou hru Wagnerovu »Parsifal«, který se potká s velikým úspěchem. Představení vzácnou návštěvou poctí J. E. nejd. kardinál s nejd. českým episkopátem, s J. M. nejd. zem. prelátem a opatem M. Zavoralem a jinými církevními hodnostáři. Kojíme se nadějí, že si nikdo nedá ujíti tuto příležitost, aby se nepokochal krásami nejlepší skladby Wagnerovy! Tož na shledanou v zlatém domě nad Vitavou!

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

KNIHY

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNÍHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

A. Albertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Zprávy místní a z kraje.

Vánoční akademie v bisk. Borromaeu zdála se znamenitě. 4. vět pastorální symfonie Beethovenovy, provedená za pomoci některých osvědčených ochotníků, přilno uchvátla. Veliký orchestr zněl bravurně a všechny krásy nádherné kompozice předvedl s náležitým porozuměním. Jestliže již zde velmi dobře se uplatní četná chovanci Borromaeu, tož dokážou i též vyspělou rutinou při přednesení zpěvů i velice obtížných (na př. Nováckovy vánoční ukolébavky a Valtrova směl. sboru). I velice chvilostivé přechody do různých tonin provedeny s chvalitebnou jistotou. Všecko nacvičilo a pevnou takovou ovládal dp. dr. Svoboda, jenž jeví vzácnou horlivost v práci pro zdar hudby církevní. Jestliže již předešlé akademie, které řídil, měly rozhodný úspěch, tož mu nyní gratulujeme znovu. Vánoční klivě akademii byl přítomen i J. E. nejd. biskup dr. Josef Doubrava, který vyslovil netěšené, zasloužené uznání všem účastnícím a zvláště dp. dr. Svobodovi. Viděli jsme zde i jiné vzácné hosty, kteří provázeli jednotlivá čísla velikou pochvalou. Tedy jen s chutí do další práce!

O vývoji umění na ochranu památek v 19. stol. bude přednášeti v neděli 15. února o 5. hod. odp. v novém přednáškovém sále městského muzea průmysl. v Hradci Král. p. dr. Zdr. Wirth. Podá (s doprovodem 40 svb-

telových obrazů) přehledný výklad o souvislosti piety k památkám s celou kulturou a vysvětlí z ní všechny e-tappy, jimiž názor ten během století prošel, než se vytvořil dnes platný, moderní názor konservační. Výklad není polemikou, ale vede jej snaha po objektivním vysvětlení myšlenkových proudů z ducha doby a spravedlivým oceněním světých i stinných jich stránek. Příklady obrazové jsou ovšem voleny z českých hradů a měst. Přednáška zahájí v nové budově musea ruch popularizační a bude veřejně a bezplatně přístupná.

Pohřeb Karla Kotrbece. Tíse, náhle se světem se rozloučil Karel Kotrbelec, čestný děkan a farář Pouchovský v. v., který trávil poslední svá léta v Hradci Králové. Narodil se r. 1849 v Něm. Brodě, na kněžství byl vysvěcen r. 1873. V činné správě duchovní působil 36 let (v Dol. Krupě, Babicích, v Pouchově jako kaplan a pak jako farář 15 let). Pak, i když již dávno zdraví velice chatrného, strávil přes 4 léta zaslouženého odpočinku v Hradci Králové. Zemřel zaopatřen sv. svátostmi 31. ledna o půl 6. hod. ráno. Zvěčnělý byl postavy nepatrné, ale vykonal přes častou dlouho trvající nemoc dlo veliké, osvědčuje neochvějnou horlivost ve správě duchovní. Velice se chválil jeho vřelá láska k chudině a skromnost. Když pozoroval, jak velké útoky se dějí proti katolickému názoru světovému, stavěl se k obraně dle svých sil. Nemoha se pro nedostatek zdraví účastniti všeho ruchu organizačního, podporoval a šířil horlivě obranný tisk, povzbuzoval jiné stejně smýšlející. Při tom však si vedl s takovou křesťanskou láskou a umírněností, že mu ani nepřítelé nemohli vytknouti přemrštěnost. Když farářoval na Pouchově, trápil ho zvláště oční katarh. Kotrbelec totiž tak horlivě studoval díla vědecká (zvláště historická), až si pokazil zrak. Když již nemohl pokračovati, velikou zásobu knih rozdával, aby mohli studovati jiní. Kdo ho znal, srdečně zatruchlili nad odchodem duše šlechetné. — Solva se nadál tento pokorný kněz, že pohřeb bude mít velice slavný. Sešli se jeho kolegové z theologických studií, bývalí jeho kaplani a jiní kněží, veliký počet jiných věřících. V katedrálním chrámu Páně zdejší vykonal výkrop kollega zvěčnělého, vsdp. gener. vikář dr. Jan Soukup, pronesl tklivou řeč a nato sloužil slavné pontifikální rekviem za četné assistance kněží a bohoslovců. Absoluci vykonal sám Jeho Excellence nejd. biskup dr. Josef Doubrava. Pak vedl vsdp. gener. vikář kondukt Velkým a Malým náměstím k dívčímu pensionátu, kdež všem účastníkům vřele poděkoval. Krásné smuteční zpěvy při rekviem i před pensionátem provedl pěvecký sbor katedrály a bohoslovci za řízení pp. Wünsche a dra Svobody. Když rakev s ostatky zesnulého se blížila k Pouchovu, rozvinul se dojemný obraz. Před obcí stál s velikým zástupem osadníků vsdp. vik. sekretář a bisk. notář Filip J. Konečný, nynější farář Pouchovský. Čekali tu spolky s praporem, zástupové obce Pouchova a obcí přifařených na smutný návrat svého bývalého duchovního správce, který do poslední chvíle vzpomínal s velikou láskou na dobré kolaturníky. Rakev složená na máry, načez zástupové obcí prokázali zesnulému poctu tím, že nesli rakev do chrámu Páně. Znovu vykropil vsdp. gener. vikář rakev, a když zapěli místní zpěváci tklivý sbor, a rakev spuštěna do lůna země, promluvil vroucně nad svým spolužákem. Když děkoval hodnostář přítomným za lásku prokazovanou zvěčnělému, snad ani jedno oko nezůstalo suché, šlelo celé množství. — Zadržely hroudy, rakev zmizela. Ale vzpomínka na šlechetného kmeta bude trvat. Kotrbelec postavil si v srdci kolaturníků pomník nehynoucí. Báh ráčiz vyplnití všechny vřelé prosby, které se vznášely k nebesům za duši šlechetného kmeta!

Španělský jíz s městy Kordovou, Sevilhou, Kadixem a Granadou jsou zastopeny malebnou řadou obrazů v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdnu od 7. do 14. února 1914 s ukázkami stavitelských památek středověkých, z nichž zvláště vynikají maurské stavby v Alhambře, dům Pilátův v Sevilie mešita kordovská s bujnou zelení oranžových zahrad.

Ples místního odboru Československé obchodnické besedy pořádán bude 7. února 1914 ve dvoraně Besedy. Reklamacce přijímají kol. Dobrášovský u fy J. Ganzová, Velké nám. a Fr. Ryg. v droguerii Fr. Uhlíře na Praž. Předměstí.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové, jakož i filiálky jeho v Praze, Semětech a Plzni, dále expositury v Prazell, na Žižkově, Letné, ve Slaném, v Čáslavi, Chrudimě, Jičíně a Turnově přijímají již nyní přihlášky pro druhou třídní loterii, jež počne v měsíci květnu 1914.

V Zálož. úvěrním ústavě stav veškerých vkladů činil koncem měsíce ledna 41.864.572 K.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové. Celkový stav vkladů České banky koncem měsíce ledna obnáší K 28.029.771.60, tudíž o K 1.859.482,- více než v měsíci předešlém.

Záložna v Hradci Král. Stav vkladů počátkem ledna 2.258.266 K, stav koncem měsíce 2.275.729 K. Stav půjček počátkem měsíce 2.555.030 K, koncem měsíce 2.571.852 K.

Spořitelna Královéhradecká. Za měsíc leden na vkladech úsporných uloženo 565.474.42 K, vybráno bylo 645.813.90 K, zůstatek 17.803.464.12 K. V odvětví šekovém uloženo 192.373.25 K, vybráno 307.956.79 K, zůstatek 671.068.08 K.

Dar. Pan Al. Hosnedl, topič, odevzdal nám 1 K ve prospěch útlumy slepých dívek v Praze na Kampě.

Týdneš. n. O. Nár. socialisté svolali si na 1. února okresní protestní schůzi proti vojenským břemenům a pro starobní a invalidní pojištění. Slova mluvil se posl. Exner, který odsoudil nynější vládu a obhajoval postup

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lánského mostu 279.

českých opozičníků. Zajímavým jest, že »nynější vláda si stojí pevně a zaujímá krajně nepřátelské stanovisko«. Promluviv, v jakém stavu se nachází stár. pojištění, odsoudil »demagogické hausírování soc. dem. fečníků«. — Druhým referentem byl taj. Šolc, který doplnil řeč posl. Exnera v druhém bodu. Zástupce soc. dem. obhajoval taktiku soc. demokratickou dosti nešťastně. Potom dostal se k slovu red. R. V. Kozel z Náchoda. Přirovnával nynější poměry k dobám Riegrovým a ukázal, jak by bylo třeba dnes svornosti celého českého národa. Všichni staročeši byli zrádovány a dnes jsme na tom ještě hůře. Mladochéši i druhé české strany pokrokové dnes nepřinesli nám ani tolik. Ukázav na různé nepřátele star. pojištění, dovoňoval se spravedlivého opatření ve stáří všem malým a středním vrstvám. K odpovědi se přihlásil taj. Švec, ačkoliv nyní bylo povinností posl. Exnera obhájití nynější postup české opozice. Pan tajemník vybočil z mezí programu a již to šlo. Prý dr. Hruban ze strannických důvodů nechťel býti se Staňkem v jednom klubu. Chyťte však záměť, že ani dr. Kramář se svými členy, který přece za společného kompromisu s nár. sociály dělal říšské volby, v nynějším klubu není. Katol.-nár. poslanci byli proti existenčnímu minimu 1600 K. Toto se odvážil tvrditi taj. Šolc, ačkoliv dobře věděl, že mluví nepravdu. A teď to šlo. Prý klerikálové v Rakousku vládnou, němečtí křesť. sociálové chtějí válku, jsme říšští, mezinárodní, držitelé absolutismu, nepřátelé osvěty, svobody. Nár. sociálům jest náboženství věci svatou, která má býti v srdci. Nemá se jí prý femesně využívat k účelům panovačným. Atď., atď. Všecky dávno obdýté šlágry vyrukovaly, aby se namluvílo posluhačstvu, jak jsou klerikálové nebezpeční. Když však chtěl red. Kozel odpovědět, prohlásil předsedající p. Nuc z Kostelce n. O., že pro pokročilost času slovo neuděl a schůzi ukončil. Charakteristické jest, že i p. Nuc smířil se k výřiku o kropáči a šavli. Těm mladíkům to odpustíme, ale kdo chce se vydávati za inteligenta, takto by jednati neměl. Schůze tato špatně dopadla pro svornost českého lidu. Účastníků bylo z celého okresu 70. Místních nár. socialistů bylo 20. Ostatní byli cizí. Byli zde též stoupenci naši a soc. demokratictí. V brzké době svoláme schůzi a ukážeme, jak se věci mají. Jest na našich stoupencích, aby drobnou práci mezi našim lidem sesilovali naše posice. Lid pozná, kdo to s ním myslí poctivě a ukáže všem pánům z pokrokového tábora, že jim nevěří. — Jeden z přítomných.

Hořice. V sobotu 31. ledna opustily Sedé sestry sv. Františka okresní nemocnici, by ustoupily městským ošetřovatelkám. Působily zde 25 let s největší obětavostí: posloužily zde s největší péčí tisícům chorých ubožáků. Dvě z nich — právě nejmladší — nevrátily se již do svého kláštera. Zemřely jako oběti šlechetné své lidskosti. Sestra Theodosia ke konci prosince se nakazila při ošetřování nemocných tyfem a již odpočívá na zdejší hřbitově. Sestra Jiřina, ačkoli sama dešší dobu byla churavostí sesláblá, do poslední téměř chvíle pomáhala při operacích, byvši službou přidělena do operačního sálu. Skonala letos téměř náhle hned po svém přjezdu do Prahy dne 24. ledna. Slabě její tělo pod tíhou svědomité práce kleslo. Nad odchodem řeholnic projevili zdejší protikatolíckí fanaticové náramnou radost, nevědouce ani, jak takové »uspokojení« je výronem ducha zcela zpátečnického. V době, kdy do zednářské Francie jsou znovu volány ošetřovatelky řeholní, v době, kdy pokroková lékařka vzdala za války balkánské všecku čest jeptiškám, odsoudivše jednomyslně zástupy marnivých, finivých ošetřovatelek světských, může se nad odchodem jeptišek radovati jenom člověk, který fanaticismem přišel o normální zrak. . . V »Pochodní« na př. jest napsáno, že si nemocní oddechnou nad tahem

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlaccovatelů

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem vždy k službám bezplatně k dostání. Jednání se dostaviti.

«černého ptactva». Prý «zbavení budou černých sýčků, kteří v podobě jeptišek, jako přišery (!) věštíci zkázu a smrt, přišly se (!) po chodbách, stěžovaly (no — no!) uzdravení a umírajícím činily svoji přítomností poslední hodinu pravým peklem.» — Víc už ovšem placený fenešný sluha «pokroku» hrát nemůže. Představením této přišerné ballady vyčerpal nejstrašlivější prostředky k markýrování bubáka. Jako by v té nemocnici umírali nikoli lidé, ale hotoví ďáblové, protože dle přísloví čert se křížem bojí. Jaký očistec dovedl i připraviti obětavým jeptiškám poštvání, navedení soudruzi, o tom ovšem «Pochodeň» nechce vědět nic. Po veškeré sekaturě ještě tohle poděkování, které ilustruje markantně krajní zdivočilost a surovost současných poměrů, zaviněnou tiskem nevědeckým. Řečte, kterému lékaři by se odvážil někdo za lidumilnou práci dávatí takové kopance! Jen proto, že jeptišky v době oddechu místo fítnění, tance a výletu se modlí, sesype se na ně z rudé nádrže síra a oheň. A k těmto surovostem máčí a mčí učenější reprezentanti českého «pokroku». To znamená, že souhlasí s každým karabáčem, který sviští po zádech obětavých lidí katolických. Pánové dovedou často vyzývati živou formou katolíky k obětavé humanitě. Když tuto humanitu katolíci provádějí, jsou praskáni moderními barbary přes ruce. «My nejsme proti katolíkům, ale proti klerikalismu!» houkají fariseové a placení námezdníci z plných plic. Nuže — jeptišky jsou také «klerikálkami», zneužívají náboženství k účelům sobeckým? A právě tyto představitelky nejobětavější humanity dostávají přes hlavu toporem nejhrubším. I trpasličí systové vylézají ze svých děr, aby se zahryzli ostrými zoubky do hřívů těch, které se proti nim bráníti nebudou. Snadno jest bezbranného bičovati. A kdyby tupený se obrátil k vůli sebeobraně, systové spustí pronikavý pískot proti «útočnosti klerikalismu». — Tedy jeptišky jsou k tomu, aby připravovaly nemocným peklo! Tak lze člověk, který za peníze musí se vličitovati v přízeň kovaným fanatikům. Odkud tohle posouzení? Jsou lidé, v nichž se zlé svědomí okamžitě probudí, vidí-li jen na dvě vteřiny řehořící šat. Ovšem že pak takový zarytec velice stýská na znepokojení! Ale kterému soudruhovi vlastně jeptišky přesvědčení jeho znásilnily? Kterého nutily, aby před smrtí si počínal proti svému «přesvědčení»? Takovým fanatikům ovšem každé jiné přesvědčení jest hrozným pohoršením a kamenem úrazu. Chraň Bůh každého, kdo by v těžké chorobě byl odkázán na milost, nemilost takových zavilců! — A liberální humanitáři k takovému často se opakujícímu řádění mčí, jako by to nebyly barské rány v tvář humanity vůbec.

Do Hořic. Kongregace Šedých sester dává tímto s Bohem všem, kdo z města a okolí před odchodem z Hořic s námi buď osobně buď písemně se rozloučili, nebo při jiné příležitosti nám náklonnost projevovali a děkuje uctivě za každý projev přízně. Za kongregaci: Innocencie, představená.

Různé zprávy.

Osobní. Vdp. Karel Kolisek, prof. na c. k. kadetní škole ve Št. Hradci, který si získal velikých zásluh o zdar pouti lurské a fínské, byl v minulých prázdných dnech jmenován J. E. nejdp. biskupem hr. Huynem auditorem bisk. konsistoře brněnské. Jménem poutníků lurských thumocíme p. auditorovi vše proctité blahopřání.

Protestantská snášlivost v Brunšviku. V brunšvickém městečku Königsutter žije na 200 katolíků. Po velké námaze podařilo se jim vymoci «právo», že každých 14 dní mohou dáti pro sebe sloužití mši svatou. Proč nesmějí slyšet mši svatou týdně, v důvodech mudrantské tolerantní vlády brunšvické nestojí. Ale co se stalo! 200 katolíků v Königsutter domnívalo se, že vánoce, tak veliký svátek celého křesťanstva, bude jim dovoleno beze všeho dáti si sloužití mši svatou. Krajské ředitelství v Helmstedtu však žádost katolíků königsutterských odmítlo, poněvadž na mimořádné bohoslužby práva nemají a od 14 denní mše sv. prý upustiti nelze. Křesťanské osadě bylo tedy úředně zakázáno slaviti narození Spasitelovo. Jaká asi obava pohnula ministerstvo brunšvické, že katolíkům v den narození Páně zavře kostel? Či je slavení vánoc činem «státu nebezpečným»? Všichni ostatní: židé, sektáři atd. smějí vykonávati své bohoslužby svobodně, bez omezení. Jen katolíci jsou z protestantské velebené tolerance vykoučeni. Kdyby v katolických zemích bylo tak postupováno proti protestantským menšinám, to by bylo protestů!

Po rudém lásetu nápadný klid. Když skončily volby r. 1907 ve prospěch soc. demokracie, prohlásilo «Právo Lidu»: «Národ — jsme my!» Nyní už tak sobělibě nemluví. Ve všech větších státech evropských lze pozorovati odliv členstva. Když byla dána rudému táboru velká příležitost a moc k pozitivní práci, přesvědčily se davy o neschopnosti a neupřímnosti rudých demagogů. Proto tedy nyní menší počet rudého voličstva v Německu, Francii, Švýcarsku, Badensku, Hamburku, Amsterodamu atd. Nové soc. dem. knihy a spisy o socialismu vycházejí v počtu menším, v lidových knihovnách poptávka po socialistické literatuře silně poklesla. Dělníci věnují se ve velkých městech již raději sportu než demonstracím schůzím. Nesplněná, až do omrzení opakovaná proroctví o státu budoucnosti otvírala lidu zrak. V německém parlamentu sedí soc. dem. poslanci skoro 90, v německém III — ale kde jest aspoň zjevení životních potřeb, kde skutečné pronásledování stále rostoucího kapitalismu? Ve Francii mají rudí podíl na vládě — ale tamtéž se přijímají závratné obnosy na militarismus. Činná výrobní společenstva soc. demokratická oběhují bankrot. V městech, kde jsou u vesla soc. de-

mokraté, není slyšeti nic o velkých počinech, naopak naříká se tam na bídu a na obohacování rudých zástupců měst. Americký jeden politik se vyjádřil trekně: Soc. demokraté nedělají politiku, nýbrž s politikou si hrají. Takové vysvědčení po šedesátileté horlivé rudé agitaci Davům se ovšem nechce čekati na stát budoucnosti po několika století.

Všelco. Na dole «Aschenbach» u Dortmundu v Německu udál se výbuch třaskavých plynů, při čemž zahynulo 25 horníků. — Do služeb berlínské policie přijaty jsou assistentky, jichž úkolem jest pátrati po ženách, které udělí ženám pomoc a radu v diskretních případech. (Kromě toho budou pátrati po kuplířkách; také kartáčky a prorokyně mají v evidenci. — Starostou města čes. Dobříše zvolen kníže Col'oredo-Mansfeld. — Dle pražského «Venkova» zemská správní komise pro království České přes žádost čes. odboru rady zemědělské povolila mu na rozpočet správních výloh na r. 1914 více než o 100 tisíc korun méně, pouze 221.927 K a ještě o 2.963 K méně, než bylo určeno na r. 1913, na rok to nejvyšší nouze. Na dotaci rozpočet pro odbor zemědělské rady nepovolila císařská komise na tento rok ani haléře. — Na těšinsko-uherských hranicích na trati dráhy košicko-bohumínské zastavili 31. ledna 2 lupiči výstražným signálem osobní vlak a chtěli se zmocniti peněžních zásilek. Loupež však překažena. 1 lupič zadržen, druhý se zastřelil. — Ministrům dr. Hohenburgerovi a bar. Heindoldovi udělen velkokříž řádu Leopoldova. — V jižní Sibiři vypukly nepokoje mezi sedláky a Kirgizy. — V anglickém vojsku jest 64.000 vojáků abstinentů. — Vojenská správa bude žádati letos úvěr 70 mil. K na zřízení nových pevností na hranicích v Bosně a Hercegovině.

Příchod jara sotva počínají prozrazovati první teplejší sluneční paprsky, avšak k jeho příchodu konají se namnoze usilovné přípravy. V naší tiskárně již zhotoveny jsou velmi výpravné cenníky všeobecně chvalně známého závodu V. Barvínek, Chlumec n. Cidl., které budou v některém z příštích čísel «Obnovy» rozesílány. Na žádost zasílají se franco přímo ze závodu.

(Zasláno.)

Po celém světě, u národů všech řečí a zemí, je po 23let rozšířena Kathreinova sladová káva Kneippova.

V milionech rodinách je Kathreinova sladová káva Kneippova každodenním nápojem ku radosti a zdraví.

Může-li pak něco lépe mluvit za lakost, lahodnost a láci této neiznamenatější kávyvé přísady a nehračky?

Všeobecná úvěrní společnost
z. s. s. r. ob.

V Hradci Králové Palackého třída č. 8.
úročí vklad,
4% - 5 - 5½ - 5½%
dle výpovědi.

Zápůjčky všeho druhu, eskont smének a faktur, zálohy na cenné papíry a skvosty.

Prodej uhlí a dříví vlastními povozy.
Ceny mírné, dobrá kvalita. Cenníky a prospekty zdarma.

Novinka!
Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky
CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. scch a obrazů.
Převéďte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně zdarma šalí
HUSTACH VAVROUCH, OLOMOUČ.

JOS. ROUS, uměl. prům. závod řezbářský, pozlacovačský a oltářnictví = V ŽAMBERKU =

doporučuje svůj odborný závod pro kostelní práce.

Renovování starých a památných oltářů, scch, kazatelen, křížových cest atd. provádí se s největší pečlivostí za ceny mírné

Nové oltáře, kazatelny křesť. cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.

Rozpočty a informační cesty zdarma a bez záv. zku

První ceny na všech obestlaných výstavách.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z **stříbra** a **zlata** protaveny, tabulčky, jídelní náčiní se stříbrem pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,
paříř a ošleour
Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Chudokrevným, slabým a rek nvaescentům

nejpředevším lékařskými autoritami pro svůj velký obsah výživných látek při malém obsahu alkoholu doporučeno

== pravé ==

Mnichovské pivo Pavlánské

z pivovaru Akciové společnosti Paulanerbräu Salvátorský pivovar v Mnichově jest pro
Hradec Králové
k dostání výhradně u firmy:

V. Bouček,

lahůdkářství a vinárna v
Hradci Králové (Palác Zámeckýho úvěrního ústavu).

Koberce a předložky

jutové chenilové imit. »Smyrna«, vlněné chenilové »Arminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i břízové, různých šířek a velikostí, výtečná jakost a překrásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

!!!

Josef Žemlička,
ruční tkalcovství,
HLINÝKOV (Děčny).

Koberce běže

jutové »spagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Mařopust 1914

Novinky kotillionových pořádků výborně za půlnoční scény se hodících.

„Emancipované dámy.“

„Peníze, anebo smrt.“

Maškarní čepice v kolekcích krásně sdružené 50 kusů K 5—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10—, 12—.

Kotilliony v krab. po 50ti kusech bohatě sdružené K — 80, 1—, 150, 2—, 250, 3—, 350, 5—.

Tombolové výhry 100 kusů krásných předmětů žertovných a praktických za K 6—, 8—, 10—, 12—, losy a čísla zdarma.

Bigotfony, škrabošky, laupiony, trikotové masky žertovné předměty a veškeré předměty ku z řádní veselí masopustních zábav,

Elektrické svítilny kus K 150, gramofonové desky kus K 150 doporučuje

Obchodní dům „U města Paříže“

L. J. PEK,

Kostelec nad Orlicí.

Komické kostýmy, které všady velkou švan-
du působí, se za mírný honorář zapůjčí
Žádejte cenník!

Důležité: Si. spolkům poskytují tu výhodu,
že dodávám maškarní čepice a kotilliony
do kom-se, neprodané pak přijmu v plné
ceně neporušené vyplaceně zpět.

Díkůvzdání.

Všem, kdož u příležitosti úmrtí a pohřbu veledůstojného pána

Karla Kotrbelce,

osob. děkana a faráře Pouchovského v. v.

projevili upřímnou soustrast, zvláště Jeho Excel. nejduš. p. bisk.
Th. Dr. Josefu Doubravovi a vysocedustoj. kapit. děkanu a gener.
vikáři Dr. Janu Soukupovi za vykonání pohřebních obřadů a dojem-
nou řeč, vysocedust. katedrál. kapitule, slavné městské radě a patro-
nāl. úřadu v Hradci Králové, veledust. sboru profesorů bohosloví v
Hradci Králové, veledust. duchovenstvu, zástupcům obcí farnosti Pou-
chovské a Babické, celé farnosti Pouchovské přechtěně na pohřbu zú-
častněné, jakož i všem, kdož ho na poslední cestě doprovodili ku hrobu,
vyslovujeme

nejvřelejší dík a upřímné »Zaplať Pán Bůh!«

V HRADCI KRÁLOVÉ, 5. února 1914.

Žofie Tomandlová,
něteř.

Fr. Kotrbelc,
děkan v. v. v Přibyslavi.

Frant. Uhlíř,

závod pro

uměl. sklenářství a malbu skla

v Třeběchovicích u Hradce Král.

provádí veškeré práce uměl. **zasklívání** do
olova a **malbu skla** pro kaple, kostely, vily,
reprezentační domy atd., jakož i veškeré **opravy**
uvedených prací.

Dodává skla světlo vrhající, ohni-
vzdorná i okrasná.

Rozpočty na požádání zdarma.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knižbařský :

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311

**K jarnímu seti
hnojte
moučkou
z Thomasovy
strusky**

známka „hvězda“
nejlepším a nejlev-
nějším, ihned účín-
kujícím hnojivem fos-
forečným. — **Žádejte**
výslovně známku
„hvězda.“

**Zemský Svaz
hospod. družstev**

**Hospodářské
: Sdružení :
křesť. zemědělců
Praha II. — Spálená 9**

Arnošt z Pardubic.

O tomto prvním ar-
cibiskupovi Pražském
sepsal histor. úvahu
Jiří Sáhula.

Stran 64

Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí i-
hned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Nábytek

v nejlepším provedení a se zárukou koupíte vždy
nejvýhodněji přímo v továrně a sice

u Josefa Hlavatého.

Račte se přesvědčit!

BOŽÍ HROBY,

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně —
Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultíky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v SYCHROVĚ.

Díkůvzdání.

V trpkých okamžicích palčivého bolu nad náhlou ztrátou drazé milovaného, nezapomenutelného ehotě
a otce pana

arch. Rudolfa Němce,

ředitele c. k. odborné školy pro umělé zámečnictví,

přinesly nám velikou útěchu přečetné projevy vřelého soucitu. S vroucí vděčností vzpomínáme všech
lklivých důkazů příznů, jichž se nám dostalo jak při ješto bolestné chorobě, tak nad jeho rakví účastí při
pohřbu, darováním nádherných věnců a kytic, soustrastnými slovy.

Zvláště pak hluboce citěné díky vzdáváme Jeho Excellenci nejdp. biskupovi Dru Josefu
Doubravovi, vedp. prelátovi Musilovi a ostatnímu vld. duchovenstvu, slovut. pp. dvor. radovi Stibralovi,
místodr. radovi Smutnému, slav. městské radě a p. starostou Drem Ulrichem v čele, slav. kuratoriu musea,
váženým pp. zástupcům odborných škol, slavným professorským a učitelským sborům, obětavým pěveckým
sborům kněž. semináře, c. k. gymnasia a c. k. paedagogia, vysoco ctěným zástupcům úřadů státních i auto-
nomních, slov. p. Dru Honzákovi.

Náš žal byl zmírněn vůbec tolikými upřímnými projevy křesťanského soucitu, že nemožno nám
poděkovati každému jednotlivě. Proto nad čerstvým rovm drahého zvěčnělého aspoň tímto způsobem dá-
vame výraz nelicené vděčnosti veškerým příznivcům a každému zvláště.

Přijmětež všichni díky neivřelejší! Bůh odplatíž stonásobně!

Za rodinu:

Berta Němcová.

Panu Elsnerovi děkujeme za vypravení pohřebního konduktu.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškerý vklady na knížky

4³/₄ - 5⁰/₀ dnem 1. ledna 1913
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírůžkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

„JUNO“

antiseptické mydlo holičské, vydává jem-
nou, dlouho neschnoucí pěnu, po které
i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil
obličej.

Kus 10 a 20 h.

Specialita firmy

Jos. Jelínek,

mydlářství a parfumerie v Hradci Král.

Ve světle pravdy.

Proslulá Východočes. **SEMENA** zatlačila
z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájila
si svou prestíž: vždy dobrá a první u praktic-
kých pěstitelů i v domácích zahrádkách. Jsou ro-
dokmenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

dopíše si o velký obrázkový ceník, který Vám
zdarma, ochotně pošle jediné odborné Vých-
odočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,
Hradec Králové.

Prodám

obrovského bernardina,
1 rok starého s rodokmenem,
(proto že mám dva). Adressu
majitele sdělí administ. t. l.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze má bo ryze křesťanského závedu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skřínkách,

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zámkům na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

OBNOVA

Číslo 6. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h na půl roku 5 K — V Hradci Králové, dne 13. února 1914. Insety počítají se levně. Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XX.

Překalený fanatismus.

Sotva dříve překonané umělecké poměry moderního divadla vychovávají fanatiky tak zaslepené, jako nyní „prokterikální pokrok“. Pokrokaři již při pouhém zvuku slova „katolicismus“ svíjejí se srachem a vyrazí skřeky jako lidé stížením zakrslostí poverou. Tímto poverčivým srachem využívají pro svou měrou vědecké nuly k chytré spekulaci. Jestliže zkrachovaly na několika srachech, čímž že své, učený s nimi došlo, vyrazí válečný křik proti klerikalismu a již se na ně obrací zálibně dlouhá řada fanatických očí. Takovým způsobem stala se v očích pokrokové veřejnosti celá řada trpaslíků aktivních obry.

Dru Nejedlymu dokázáno bylo přímo slunečnými paprsky, že je nedoukem v harmonii, že by obyčejný žák konservatoře učil se na klarinet, propadl kdyby prozradil tak velké mezery v znalosti hudebních pravidel. Byla to ovšem těžká rána pro pyšného soudce umění Dvořákova, tak těžká, že pan pokrokový nadkritik nechtěl ani podrobiti prozrazenci ignoranci nabízenému nestrannému soudu.

Jak se tedy hned rehabilitovati? V posledním čísle „Smetany“ vystopil dr. Nejedly s parádním bičem proti klerikalismu. Napsal: „Když se „uvoľnil Parsifal, byla jistě oprávněná obava, že dojde při tom k různým skandálům, totiž k zneužití díla v tom neb onom směru. U nás dostavil (kdo?) se velmi záhy: Národní divadlo dává Parsifala pro eucharistický kongres. Názor Wagnerův na katolicismus jest příliš určitý a známý, než aby bylo třeba vykládati, jak odporné jest zneužívati Parsifala zrovna k oslavě směřu, jež Wagner z hloubi duše nenáviděl. . . . A co tomu řekne naše „pokroková“ žurnalistika? Patrně tolik, jako ubíjení české hudby v Národním divadle, totiž: nic.“ Tedy na tento překalený fanatismus několik chladících poznámek. 1. Pražská divadla dávají často kusy kasovní, přechasto i bezvýznamné operetty a frašky, které umělecký vkus ubíjejí. Vyhovuje se tuctovým davům, aby se sehnaly peníze. Ale v tomto případě k vůli sehnání peněz se dává majestátní „Parsifal“. Kněží totiž si vstupné zaplatí.

2. Je-li v Praze větší schůze soc. demokracie, nár. sociální nebo jiných velkých politických táborů; Národ. divadlo, aby vyhovělo (zase z divodu kasovních), vypraví hru, která odpovídá náladě shromážděného množství. Kdyby byla v Praze veliká schůze rabínů a představenstev židovských obcí, katolíci by neprotestovali, jestliže by se v Národním divadle „Rabínská moudrost“ nebo „Moudrý Nathan“. A kdyby tito židé chtěli poslechnouti „Parsifala“, bylo by to přijato českou veřejností vesměs sympaticky; nikdo by se ani neptal, jaké dary dali židé úporně germanisující na divadlo, v němž si nyní osobují jistá práva.

3. Založili snad Národ. divadlo pokrokaři? Přispěli převážnou hřívnou k jeho rozkvětu? Na divadlo se sbíralo po katolických chatách, kdy masarykovci se ještě na scéně českého veřejného života neobjevili. Platili na tento stánek mas výhradně katolíci a to pod štitkem staročeských notabilit, hájících světový názor katolický. Sbíralo se tehdy, kdy ještě dr. Nejedly nebyl na světě. A nyní se zapovídá českému kněžstvu placený vstup do téhož divadla, na něž duchovenstvo dalo mnoho peněz dříve, než nádherná budova vystavěna.

4. Jestliže dr. Nejedly schválně a farisejsky předstírá neochápnutost, musíme jej poučiti, že málokdo má k Wagnerovi „Parsifala“ tak velké právo, jako katolíci. Wagner nečernal textovou látku k tomuto veledílu z nějaké legendy kalvínské, lutheránské anebo židovské, nýbrž sáhl do čistého, bohatého zdroje středověké, speciálně katolické po-

es e do katolické mysli. Nebyl totiž takovým sebe okradajícím fanatikem, jako zaslepení moderní. Zdravá rozvaha mu tedy umožnila dílo nejkvělejší. Ale jestliže ani nepřehlídíme k nádherným středověkým pověstem o Svatém Grálu, můžeme snadno seznati, z kterého zřídla čerpana Wagnerova husla R. Zamrzla ve svém rozboru „Parsifala“ sděluje, že motiv „Poslední večere“ převzal Wagner ze starých gregoriánských zpěvů církevních, tedy z katolického chorálu. Tento motiv se vine jako červená nit veškerou částí skladby. Dobrému znalci chorálu však nenjde, že hudební základ celého díla jest chorální, celá složitá kompozice opředena jest kouzlem chorální poesie, divák jako by se ocitl ve vnitřní kadidla gotických chrámů. Chorál hrál u Wagnera velkou roli i při skládání Tannhäusera a Lohengrina. A vrcholné zpracování katolického chorálu by neměli poslechnouti katolíci kněží? Nikoli rabín, nikoli moderní nadkritikus, ale právě katolické duchovenstvo má největší zásluhu o pěstění chorálu a melodií příbuzných. Snad právě tento fakt uvádí dr. Nejedly do slepého lůžku. Kdyby účastníci eucharistického sjezdu „Parsifala“ ignorovali, nastrčila by se do pokrokařského kolovrátku zcela jiná písnička: „Vidíte ty byrčkaty a zabedněnce? Všecko jejich nadšení pro Eucharistii jest pouze předstírané, jest jen jalovou formalitou. Jako netopýr se štítí světla, tak klerikál ve své duševní zakrslosti přehá před zhudebněním eucharist. mystiky.“ Protože se však rozhodlo kněžstvo dobře, sviští zase jiný karabáč, zapovídá se mu bráti účast na umění.

5. Dr. Nejedly a s ním celá řada pokrokařských proroků zastali zcela lhostejní a klidní, když noviny přinesly zprávu: „Jak židé zrovna před jejich očima připravují na scéně posměšnou jarmareční parodii na „Parsifala“. Pane doktore, kdo pak to tedy vlastně šlape do bláta majestátní dílo? Katolíci, kteří touží po krásách velkého umění, či židovští kšeftaři, již hledí tendenčně mohutný dojem „Parsifala“ nějakým chytrým způsobem setřít? Parodie jest sice někdy věcí dovolenou, ale každý umělec přisvědčí, že má také své meze.

Abý byl přidán dokument, jak česká Praha zvelebená od katolíků, se valem požídvňuje, musil také přispěchat se svou troškou protestu dne 10. t. m. „Čas“: „Jistě příznačný zjev našich dnů a nejvíce pro pány, kteří mají správu Národ. divadla v rukou. . . . Že Národ. divadlo bude jednou hrát eucharistii, o tom se budovateli nesnilo (??), a pochybujeme, že by někdo na ně byl dal halíř.“ — Odpovídáme, že protikatolické živly daly na to divadlo halířů ukrutně málo — ale kdyby byli zaplali kapsy ti, kteří Eucharistii měli u velké účte, víbce by se bylo Národ. divadlo z dobrovolných příspěvků nevystavělo.

Naopak zase pokrokový tisk s litostí poznamenává, jak pokrokový student „koléga Frantík“ si zapěl doma na katolickém kuru. Ale již Frantík uznal, že jeho čin nebyl správný a proto dostal pardon generální. Toto stanovisko zaujímá k zpěvnému umění katolickému ten překalený fanatismus, který pokrokařům dovoluje hrát na varhany a zpívat v synagógách a evangelických chrámech. Zpívání na katolickém kuru — hrozný klerikalismus! A což ti soc. demokraté, kteří při stavbě a ozdobě katolických chrámů pomáhají? Za peníze jest dovolen takovýto klerikalismus notorický.

Ted' katolická veřejnost zvláště v Praze může pozorovati, co při své velké ústupnosti na všech stranách platí, jak ji chtějí jednoduše odkráglovati fanatikové, kteří často jen kněžským penězům děkují za své vystudování. Víc už fanatismus řádní nemůže. Zapovídají-li násimci českému kněžstvu placený vstup do českého divadla, to už je vrchol vzteku, o jakém se nezdálo ani Barákovi a Klácelo-

vi. A jestliže útočníci tak drze sahají na svobodu katolictva, nechtějí toto si konečně uvědomiti, že jest i jejich důkladnější sebeobrana.

Politický přehled.

Česko-německé smlouvačky. Němečtí důvěrníci na schůzích v Praze 7. a 8. tm. usnesli se sice, že jest radno vyhověti pozvání vlády k účasti při novém dohodování s Čechy a vyslati k nim zástupce, ale učiní prý tak s podmínkou, že na prvním místě bude projednáno národnostní ohraničení a že za základ dalšího jednání nebudou sloužiti známé návrhy vládní. V těchto konferencích došlo k roztržce mezi volksratem dra Titty a něm. poslanci. Dru Tittovi šlo o to, aby byl svolán „Volkstag“, jež by v nastávajících jednáních vytkl něm. vyjednávacím cestu. Proti tomu postavili se zástupci něm. agrárníku tvrdíce, že volksstagy nemohou určovati taktický postup strany. Tím zmařen úmysl volksratu. Tím dostalo se Tittovi důkladné porážky. — Ústavácký velkostatek vyslovil se proti vládní předloze jazykového zákona, ježto prý nedbá zájmu státu. Předloha ruší prý význam německé státní řeči služební. — Výkonný výbor čes. strany agrární na schůzi 9. tm. v Praze se usnesl súčastniti se smlouvaček a vypracován program pro společný postup všech českých stran. — Pro případ opětného nezdaru česko-německého smlouvání má prý vláda přichystána podobná opatření, jakým bylo ustanovení zemské správní komise. — V Ml. Boleslavi prohlásil dr. Kramář, že za dělnost českého sněmu nedají Čechové Němcům nejmenšího. Zemské zřízení Němci nedostanou, nebude-li spravedlivě vyřízena otázka jazyková. — Protest sněmovní konference české strany křesť. soc. má první výsledek: předseda strany p. Šabata dostal pozvání do vyrov. konferencí.

Zemský sněm moravský má vyříditi nejpalčivější svou otázku, ozdravení zemských financí. Práci tu však ztěžuje především český pokrokový blok s pověstným Stránským v čele a položil junktím mezi sanací zem. financí a úpravou učitelských platů. Dle zem. rozpočtu na r. 1914 činí úhrnná potřeba K 58,437,124. úhrada K 36,146,940 K, tak že jeví se schodek neuhrazený 22,290,184 K, což činí bezmála — 40 procent všech moravských zem. výdání a jest mnohem větší, než dřívější schodek v zem. hospodářství království Českého.

Zemské sněmy. Sněm slezský vyřídil úpravu učitelských platů a zvolil 12členný výbor k vypracování volební opravy do sněmu a obcí. — Na sněmu tyrolském trvá obstrukce liberálních Itálů. — Zemský sněm kraňský projednává úpravu platů učitelských. — Ve Štýr. Hradci došlo k dohodě o pracovním programu zeniského sněmu, který dosud nebyl svolán z obavy před slovinskou obstrukcí.

Dohoda polsko-rusinská schválena 10. tm. v klubu ukrajinském 15 proti 6 hlasům; 8 poslanců nehlasovalo. — Arcibiskupové Bilczewski a Theodorowicz přijali 10. tm. četné deputace haličských stran, které přistý poděkovat za jejich činnost v otázce volební opravy.

Chorvaté na sněmu uherském. Uherská vláda svolila, aby chorvatští delegáti v uherském sněmu dostávali přístě všechny předlohy, týkající se Chorvatska, v jazyku chorvatském; doposud byly odevzdávány v jazyku maďarském nebo německém. — Do schůze 4. tm. dostavili se chorvatští poslanci v plném počtu a Chorvat Hrljanovič podal prohlášení, v němž doufají bezpečně, že spravedlnost ministr. předsedy hr. Tiszy a prozřavost sněmu umožní dohodu mezi Uhrami a Chorvatskem a že zákonnou osnovu o služebn. pragmatice želez-

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

První závod v místě

SVATEBNÍ SKUPINY

Ceny mírné

Hradec Králové

a. a k. dvorní a komorní fotograf

Adalbertinum

níčních zřízenců přijímají za podklad podrobné osnovy. Hr. Tisza ovšem pochválil jednání Chorvatů, ale zdůraznil také, že nutno uznati za spravedlivé přání, aby bylo obyvatelstvu umožněno používat ve styku se železnici své mateřštiny.

V ruské duma 77 hlasy proti 43 přiznáno matkám a zletilým ženám, které jsou hlavami rodin, hlasovací právo ve venkovských obecních zastupitelstvech při projednávání otázky o zákazu prodeje lihovin.

Militaristické hnutí ve Švédsku. Přes 30.000 rolníků z nejzazšího severu přibýlo do Štokholmu, aby králi a vládě osvědčili ochotu nésti náklady spojené s větším zbrojením a žádali, aby se vhodná opatření provedla bezodkladně. 40.000 rolníků zalalo souhlasné projevy. — Naproti tomu tisíce socialistů demonstrovalo ve Štokholmu pro zmenšení nákladů na zbrojení. — Zbrojení ve Švédsku chystáno jest proti Rusku.

V Portugalsku jest prý situace kritickou. Republikánská vláda drží se pomoci dělostřelectva, pýchota v Lisaboně i na venkově přešla prý na stranu přívrženců krále. Bývalý král portugalský Manuel odejel do Paříže, aby tam vyčkal dalších událostí v zemi.

Na Balkáně. V Petrohradě za návštěvy korunního prince srbského, ministerských předsedů srbského Pašiče a řeckého Venizelosa jednalo se prý o vytvoření nového balkánského svazu srbsko-rumunsko-řeckého. Proto Venizelos s Pašičem zastavil se i v Bukurešti, aby do spolku pohnuli krále rumunského, který jest proti tomu zaujat. Spolek tento znamenal by těžkou porážku rakouské diplomacie. — Deputace asi 20 předních Albánců mezi 18. a 20. únorem přijata bude princem Wiedem a na bídne mu formálně trůn albánský, načež princ Wied na rakouské válečné lodi odjede do Drače. — Sofijský list »Večerní pošta« hájí rakouskou politiku a praví, že toliko zakročením císaře Františka Josefa, jeho přímým telegramem králi Karolovi zachráněno bylo Bulharsko od pokoření, že Rumunské vojsko nevtrhlo do Sofie. řiti pokrokáři!

FOTO PŘÍSTROJE.
Triedry a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:
L. Slavík Švestka, Praha, Václavské n. 53.
Úpr. ručních osobám též malé měsíční spíčky. Žádejte ceníky

Kulturní jiskry.

Komponista Verdi byl od některých prohlašován za liberála. Obvyklá to taktika odpůrců církve — dělati z vynikajících katolíků »protiklerikály«. Zatím však Verdi ve své vile zřídil si vkusnou kapli, kde každou neděli a každý svátek byla sloužena pro něho, pro domácí a hosty mše sv., při níž se komponista modlil s knězem ze svého missálu. Verdi též založil nemocnici s kaplí, ustanoviv, aby při ní byly ošetřovatelkami vždycky řeholnice.

Kněžské a jiné katolické nadace propadají osudu, jakého se jejich zakladatelé jistě nenadáli. Z příslušných listů zřejmá vysvítá, že mají býti udělovány požitky z nadací těch jedině studujícím katolického přesvědčení. Vždyť pravidelně s nadací je spojena povinnost účastniti se katolických pobožností i mimořádných. Některé nadace vyžadují celou řadu zvláštních pobožností (častou modlitbu růžence, pouti do vzdálenějších míst, časté modlitby za zakladatele atd.). Ale kdo velkou většinou o takové nadace žádá a je přijímá, zavazuje se na oko k povinnostem často dosti nesnadným? Jsou to studenti pokrokoví, kteří v tisku i ve schůzích se účastní boje vedeného proti světovému názoru katolickému. Tito lidé zasedají k stolu připravenému pro studentstvo katolické, nadace kněžská je bezděčně podporuje v jejich proticírkevní akci. Jen sebratí hodně »klerikálních« peněz, aby se mohlo hned v následujících okamžicích pohodlně a bezcharakterně lhat, že jest církev tráfská, že potlačuje školství a osvětu. Žid, který takovému akademikovi nedá ani haléře, pochvalně k takovým lidem zatleská.

V pokrokařských listech bývají farisejské stesky, jak prý kněží chtějí za své podpory zakupovati navždy studentské přesvědčení. Na tuto frási jest odpověď jednoduchá. Předně kněží nechtěli a nechtějí svými nadacemi a jinými podporami uplácti »pokrokové přesvědčení«, nýbrž podporují studenty, kteří se jim představují jako lidé smýšlení katolického. Pokrokovce kněz ke svým penězům nevolá a nemůže za to, že celá řada mladých chytříků k vůli podpoře dovede farisejsky předstíráti velikou oddanost k církvi. A jestliže student, který má z počátku opravdu smýšlení konservativní, později své názory změni, kněz se proti jeho osobní svobodě nestaví. Ale dárce má právo od takového studenta žádati i v pozdějším čase poctivost a charakterní jednání. Katolický dárce má právo žádati, aby mluvil takový student o církvi spravedlivě, aby nehál ve spolku s jinými fanatiky, že církev jenom vydírá, že na kulturu ničím nepřispívá atd.

Žádnou věcnou vděčnost, žádnou porobu duchovenstvo od takových studentů nevymáhá, ale vyžaduje od nich aspoň nestrannost.

Nyní v několika číslech »Času« byla otištěna nadační hlídka, v níž se uveřejňují i četné uprázdněné nadace kněžské. V čí prospěch se to děje? Rozhodně nikoli k vůli studentům katolickým. »Pokrok« upozorňuje živly volnomyšlenkářské, odkud chytrým manévrem sbíráti prostředky k usnadnění existence. Že podmínky spojené s nadacemi těmi akademik jsoucí v pokrokovém sdružení ani plniti nesmí, to nevadí. Pro pokrokový účel každý prostředek dobrý! Taková jest zásada těch, kteří vytýkají živě podobnou taktiku Jesuitům. Upozorňujeme na to naši Českou Ligu Akademickou. Ať tato Liga seznam nadací katolických stále bedlivě sleduje a nechť žádá důrazně, aby požitky z nich byly přidělovány jedincům těm studujícím, pro které jsou určeny. Víme dobře, v jak veliké nouzi žije většina horlivých akademiků katolických. Proto nechť tito nadšení katolíci se hlásí k tomu, co jim náleží plným právem!

Věda v zajetí pokrokařské oligarchie. »Přehled« dne 6. t. m. vítá kritický měsíčník »Vědu českou«, vstoupivší právě v život, čekaje od ní podporu vědecké nestrannosti. Připomíná zároveň: »Vědecká objektivnost a nestrannost netrpí ničím více než hierarchií učenců na universitách: ordináři si osvojují právo rozumět celé vědě a odmětati vše, co nehoví jejich směru, docenti, již pomýšlejí na kariéru vědeckou, se pokládají za nejpočetnější orgány k rozhlásování výtečnosti rozhodujících profesorů; pevná osobní sdružení seniorů na fakultách snaží se dekretovat (rozhodovati) nejen záležitosti personální, ale i úsudky kritické; práce naukové, které se konají mimo vysoké školy, jsou přijímány akademickými odborníky pravidelně s nedůvěrou. Proti těm všem nešvarům, jimiž trpí naše věda, musí nová revue bojovati, míni-li sloužiti onomu novému poznání, o němž praví krásně její slovo úvodní, že vůle, charakter a intuice jsou mu stejně podkladem, jako kritická rozumovost.«

Americké rozvody. V posledních 53 letech ve Spojených státech severoamerických bylo provedeno ne méně než dva miliony úředních rozvodů. V minulém roce bylo rozvedeno 110.000 manželství. Uvážili-li se, že v celém tom soustátí jest jenom 18 mil. manželství, je dle samého liberála. »Reichenb. Zeitungu« cifra rozvodů »velice povážlivá a způsobila, aby vyvolala vážné přemýšlení. Rychlý a lehký způsob, jakým za oceánem se mohou manželská pouta rozvázati, má ten následek, že asi půl druhého milionu amerických nedospělých dětí jest olupeno o oba rodiče, nebo jednoho z nich — o svého otce nebo matku svou. A s touto skutečností jest v politováníhodné souvislosti, že se nyní vyžaduje v Americe sirotčinců a útulen pro děti daleko více než dříve.« — Tak tedy běduje sám list pokrokový a liberální.

K tomu dodáváme, že vynikající národohospodářský pracovník E. H. Phelps z Bostonu pravil o budoucnosti amerického lidu toto: »Přítomné pokolení bohatých a střední třídy Američanů vymírá. Bude však znovu zbudováno dětmi těch mužů a žen, kteří dosahují těchto břehů s uzly na svých hlavách a zádech. Poměrně nejvíce se rodí dívky přítomně ve Spojených státech mezi našimi katolickými spoluobčany. Jejich církev učí zásadu a žádoucnost velkých rodin. Já nehlasám žádný náboženský ani společenský prostředek nápravy. Podávám pouze statistická fakta.« — Ostatně sám prezident Roosevelt prohlašoval, že tak zvaní nativisté (Američané amerického původu) kvapem vymírají, poněvadž není v nich dosti síly a mravnosti, aby měli tolik potomstva, kolik třeba k zachování a udržení národa. Roosevelt častokrát odsuzoval jedno- nebo dvoudětné rodiny, prohlašuje plemennou samovraždu za zločin na národu páchaný. — Texaský »Nový domov« k tomu podotýká: »Než ovšem z této strany se takové zlo vyhléditi nedá. Ono vychází z pochybeného mravního základu. Američané většinou buď nemají dětí, nebo jich mají málo, poněvadž to obmezování potomstva nepovažují za zlo, nýbrž za výhodu a pohodlí. Oni nepovažují za haněbnost takové manželství umělé bez- nebo málodětné. Přistěhovalci netrpí zde oním zlem, pokud se jim nenakazí, poněvadž si přinesli hlubší, opravdovější mravní základ, daný katolickým náboženstvím.«

Assimilace židovských studentů. Ve Vídni při projevech protizpátečnických, při demonstracích »protiklerikálních« bývají židovští studenti na místě prvním. Šíří s odporným cynismem pamflety proti katolické víře. »Snad tedy sami odstupují od Talmudu a Thory, aby dali příklad jiným? I nikoliv. Židovský pomocný spolek ve Vídni sbírá dary pro každodenní stravování sedmi set židovských studentů. V příslušném provolání čteme: »Tím, že se židovským studujícím umožňuje obdržeti lačnou, při tom však silnou a rituálně připravenou stravu, ulehčuje se jim značně nejtěžší boj o udržení jejich existence. Jest to čestnou povinností židovské veřejnosti podporovati studentstvo v jeho snažení a umožniti mu, aby židovskému národu udrželo nejkrásnější majetek, inteligenci.« — A tuto pomoc, poskytovanou ve formě konfese, nestihají cynic-

kými útoky a posměšky ti pokrokaři, kteří vystupovali z katolických podpor a pak církvi spílají.

Sloužit na postupu. Židovská »assimilace« pokročila zase tak, že v Berlíně se utvořila společnost k praktickému provedení židovské univerzity v Jerusalemě. Společnost opatří peníze a shání již vědecké síly, které musí ovládati hebrejštinu. A nyní čekáme, kolik nežidovských profesorů, židům oddaně posluhujících, bude přijato na tuto universitu, ohrazenou vysokou semitskou zdi

Monistický zmatek. Jakmile začali monisté činiti se svými zásadami praktické pokusy v řádu sociálním a kulturním, hned nastal rozkol, mravenčí hromádky se řítily. Následovaly vzájemné výtky. Ted' už zřejmo, proč se tak mnohým kritikům nechtělo do založení nového náboženství! Žárlivost jiných kritiků, chtějících vynikati, by jim všecko drtivými slovy rozmetala.

Hádky mezi německými monisty se stupňují. V Berlíně spor mezi monisty víří tak divoce, že soc. dem. časopis »Der Weg« praví, že ty sváry »nejhrubším způsobem narazily proti duchu demokratickému, proti sociální ethice (mravovědě) a dobrému přátelství.« Prý se nedbá ani vlastních stanov. Na monistickém sjezdě v Düsseldorfě bylo útočeno i proti základům Ostwaldovy mravovědy. V Hamburku do předsednictva místní skupiny monistické nebyl zvolen tentokrát dr. Schlüter, protože prý předsednictvo nebylo schopno práce pro spory Schlüterovy s jinými pohlaváry.

Protože taková hádavá »věda« široké davy vábiti nemůže, dělá Ostwald reklamu svému učení takovým způsobem, jaký byl do nedávna přísně zavrhován od živlu protikatolických. Hledá podporu — v ceremoních, v okázalém obřadnictví. »Monistický křest«, obřady při propouštění dítek ze školy, při sňatcích a smrti odporučují též monisté jiní. Chválí-tato lákadla na monistickém sjezdu v Jeně dr. Plarre. A tak fanatičtí nepřátelé katolické církve napodobují zevně tutéž církev, jak se utíkají docela k fanglickášství po způsobu francouzských Jakobínů.

O velikých svárech, řádících mezi monisty německými, zachovávají před širokými davy čeští agitátoři monističtí mlčení, ačkoliv přece pokrok vyžaduje řádné osvětlení nejnovějších osudů monismu. Mělo by se pověděti lidu, jak se hádají mezi sebou monisté právě v těch krajínách, odkud napapouškovali jejich rozumy čeští soc. dem. monisté. Mělo by se pověděti, proč hned v zárodku zkrachoval monistický klášter »Unesma«. — Ale tak daleko »uvědomování« jiti nesmí, aby česká sekce monistické církve hned z počátku se nerozptýlila. Chytří vozatajové vědí, kdy s povozem pokroku kličkovat a kdy jest potřebí v celém rozjezdu učiniti přestávku.

Obrana.

Mezi spojenci. Nadávky v žurnálech politických soků nejsou věci neobvyklou, roji se každý den jako důtkazy, jak pokračuje třibení názorů a národní solidarita. Ale mlátí-li do sebe perlíkem spojenci, kteří prohlašovali, že právě společným pochodem volebním zjednáji v národě reformu dlouho slibovanou, pak již to vzbuzuje pozornost zcela zvláštní. Soc. demokraté spolu s agrárníky před volbami tak »uvědomovali«, že jejich voličstvo považovalo za nejtěžší závalu politických a sociálních reforem. »klerikalismus«. Placení agitátoři líčili tábor »černých« tak, že ohlupované voličstvo pokládalo porážku katolíků za počátek botových parlamentních zázraků. Věřilo se, že lidé moderní, že pokrokové »žulové povahy« rozhodně rozpláší černé chmury.

Ale — po vši té naději, po všem ujišťování zkartelovaných kandidátů najednou rány hromové. »Spasitelé« vyčítají si mezi sebou sami bezcharakternost, sobectví, nedůstojné čachry, podvody atd. Tedy špatná náhrada za »klerikální« polsance.

Dne 6. t. m. velá »Právo Lidu«: »Vůdce národa Staňku. smutně pověstný hrdo moravské špagátové družstevní panamy, stotisícový subvenč. obsrukčnicku vlády, český Dlugoszi, ty neujdeš soudu českého lidu. Dovedl jsi falšovat bilance své družstevní motouzárny, až jsi ji přivedl k bankrotu, ale politické bilance nám falšovat nebudeš!«

Proti takovému rudému karabáči ozval se pražský »Venkov« o poslancích soc. demokratických: »Všecka jejich politika poslední doby vydávala svědectví o tom, že sociálně demokratičtí předáci stali se hanebnými pomocníky našich utlačovatelů a to jen proto, že čekali od nich záchranu svých diet. Ted' když za otrocké své služby zůstali na holičkách, vrhají se na naše posl. Staňka jako vůdce obstrukce a spílají mu způsobem nejmizernějším! Rozumí se, že jejich nadávky nechávají našeho předáka klidným. Se sociálními demokraty náležitě se vyrovnáme na jiném poli, jen co dojde k novým volbám! Pak je odhalíme lidu jako hanebné klančáky a dietáče, kteří za pár zlatek jsou schopni zradit všechna práva širokých vrstev.«

Ale věčná pomůcka k tomuto vášnivému boji? Je-li pravdou, co si spojenci vyčítají, teprve nyní, pak přece o tom v podstatě věděli již před volbami. Mělo by se tedy voličstvo tázati, proč bylo tak hanebně klamáno od agitátorů obou stran a proč se mu odporovalo voliti takové kandidáty, kteří nyní jsou snižováni jako krvavé přisery. Tedy má viděti, jak si vyměnili, sama společnost pro pojišťování mandátů prozrazuje, co dříve schválila k vůli oklamání voličstva zaměřovala. Volební ruch nebyl veden láskou k společným potřebám národa, ale zášupným fanatismem, slepým hrotem proti katolictvu. Nemohly se dostaviti tedy následky jiné, než jaké nyní vidíme.

Sokol a chamtivci. Sokolové mají heslem: »Ni zisk, ni sláva!« To jsou však pouze prázdná slova v době, kdy právě velicí ziskubralové za několik ročních zlatek si vykupují od Sokola mlčení k zistným čachrám. Z »národa role dědičné« dovedou svázeti do svých stodol ziskubralové zlatou pšenici, na titul vlastenectví shrabují statisíce a malou diskreci se pojišťují proti broživým kritikám. Ti členové Sokola, kteří s velikým »vlasteneckým rozhorlením« vyhazovali »klerikály« z jednot šmahem, mlčeli jako ryby k nepoctivým šmejdům sokolských poplatníků, které dobře znali. V příčině sokolských byrokratů-chamtivců napsal nyní (6. t. m.) »Čas«: »Trmeme nad úpadkem veřejné morálky, která sice dávno už není u nás radostná, ale aféry přítomné doby — s obavou saháme po denním svém listu, kde zase co »prasklo« — to už jsou zjevy hrozné.

A mohou tyto věci býti Sokolstvu lhostejny? Nemohou a nesmějí. Na stráž! — zní heslo na sokolském odznaku. Na stráž proti všem záškodníkům sokolské myšlenky! A mezi takovými »pomocnými silami«, mezi všelikými těmi machry a spekulanty, jejichž heslem je —: Z cizího krev neteče — nejsou-li Sokolové? Ba jsou. Prstem dá se na ně ukázati. A není-li svatou povinností sokolskou říci jim: Přesnost a čistota mravů přede vším Sokola zdobi — jak di Tyrš — jděte z našich řad! Pravý Sokol není neúprosným soudcem, jenž řídí se suchými paragrafy. Dovede rozeznati poklesky s účinnou lítostí, neštěstí osudu, zlé okolnosti. Ale tam, kde vidí vypočítavé čachrářství, rafinované podvodnictví, obohacování se na úkor majetku obecného a všeliké jiné »šikovné« pletichářství — tam nesmí váhati a konati svoji povinnost!

»Třbíme se, pleva od zrna se odděluje« — tato slova Tyršova zejména letos, kdy Sokolstvo bude vzpomínati třicátého výročí smrti svého za-

kladatele a připravuje se na rok 1915, musí doznati vyplnění. Snad bude taková operace někde bolestná, ale bude jistě zdravá. Vskak již Tyrš ve své době, při malém počtu členstva bezohledně pravil: » — — — zvláště pak není nic záhubnějšího, než ustavičné přihlížení k počtu členů, bez ohledu na jakost jejich.« Sokolu pravému nestačí učení Tyršovo jen znáti. Musí je plniti.

Germanisace polských gymnasií pomocí židů. Jak židé jsou ve východní Haliči nejčilejšími špičkateli germanisace proti polskému lidu, z něhož tak dlouho tyji, o tom svědčí tato výmluvná statistika: v Husiatyně počátkem školního roku 1911-12 bylo žáků 38 proc. říms.-katol., 4 řecko-katolického a 55 procent mojžíšského vyznání. Podle národnosti bylo zde 39 procent Poláků, 3 proc. Rusínů a 55 proc. Němců. Zkrátka židé solidárně se hlásili k Němcům, katolíci k Polákům. Ze 13 gymnasií polských soukromých mají 4 gymnasia 43—47 proc. židů, 4 jiná 50—58 proc. a 5 gymnasií docela 61—68 proc. židů. Tedy gymnasia, která jsou dle jména polská, ve skutečnosti jsou německo-židovská. — Podobně působí židé ve Slovanstvu jinde. Kde nemohou najednou uplatniti své panství, dovedou docela na čas předstírat assimilaci. Když dostanou oblouzené křesťany pod své jho, houknou si rázně: »My jsme páni! Vy nám služte!« — Cifry, které dokazují židovskou germanisaci na středních školách pražských, jsou věru až příliš křiklavé. Ale český pokrokář s ohnutým hřbetem posluhuje ochotně židovsko-německým kapitalistům dále, stává se hned hrdinou, když se mu naskytne příležitost zmrskati českého katolíka. Dívčí německé lyceum v Čes. Budějovicích udržují při životě výhradně začky židovské. Brněnské německé školy také se požidovštily, vykazují nyní přes 50 proc. žáků židovských. Kde v Haliči jsou kraje požidovštělé, tam polský lid jest nejméně uvědomělý. Zakrsle kulturní poměry chytří židé udržují proto, aby prostý lid ochotněji snášel peníze do jejich kšeftovních domů. Leč »pokrok«, roztahující se na universitách založených od katolictva, stále šíří zlomyslné tupou pověru o »nebezpečnosti klerikalismu.«

Také podpora evangelia. Kdyby vstal Hus, Komenský a Augusta, žasli by, jakým způsobem se udržuje církev »ryzího evangelia«. V Německu protestantství jest pohlcováno lučavkou monismu, ale titěž Prusáci místo hájení nejvládnější náboženské državy zaslali jen za r. 1912 do českých krajů k vůli podpoře protestantismu přes 5 milionů marek, na Moravu 1.700.000 marek, do celého Rakouska přes 16 mil. marek. »N. Politika« k těm darům spolku Gustava Adolfa 7. února dodává: »Co propaganda naznačeného říšskoněmeckého spolku v habsburských zemích znamená, bylo z nejpovolanějších míst svého času konstatováno. Dle úsudku toho neznámého nic jiného, než »Pryč od Rakouska!«

Takovým způsobem se podplácují lidé v těch krajích, kde by si jinak na Luthera sotva vzpomněli. A pokrokáři, kteří stále háší, že naše církev nemá míti zvláštního jména, k takovému kapitalistickému podplácení jiné církve mlčí.

O Ferrerově revoluci přináší markantní podrobnosti 2. čís. »Hlídky«. Dokazuje se tu jasně, jak lhal Ferrer i Soledadová, když došlo k processu po krvavé barcelonské revoluci. Podvodné vytáčky Ferrerovy byly poraženy celou řadou vážných svědeckých vývodů. Ferrer vybízel předsedu republikánu Llarcha, aby také rozvířil úho venkova, vybízel ho osobně k přípravě útoku na kostel a klášter. Když Llarch namítl, že se takto republika nezavede, řekl Ferrer: »Nejde o republiku, ale o revoluci.« Když potkal zástup mladíků vykládajících o spoustách v městě, prohodil: »Dobře tak, jen do toho, ať se sboří všecko!« Když myslil Ferrer, že anarchisté vítězí, prohlásil v Premiá: »Já jsem Ferrer Guardia a přišel jsem říci panu starostovi, že se má v Premiá prohlásiti republika, jako se stalo v Barceloně.« Anarchista Casola, který začal v Premiá pracovati dynamitemi, přijal instrukce přímo od Ferrera. V Masnon promluvil jeden buřič k lidu přímo »jmenem Ferrerovým«. Celé řady svědků souhlasně sdělily tyto i jiné podrobnosti. Leč »Volná Myšlenka« vydala pohledku s Ferrerem, na níž co řádka to drzá lež — vypočítaná ke štvanicím proti katolické církvi. Naposledy se ještě lhalo, jak sama vláda španělská přiznala, že — Ferrer byl nevině odsouzen. Tak vyhlíží moderní uvědomování!

Sociální obzor.

Strana »protikapitalistická.« Velká soc. dem. továrna na výrobu chleba ve Vídni (Hammer-Brot-Werke) ocitla se ve velkých peněžních nesnázích. Tu prostřednictvím kapitalistického žida-soudruha dra Karpelesa půjčil továrně Rothschildův úvěrní ústav půl milionu. A pak věřte, že proti kapitalismu bojují opravdově právě soc. demokraté, jichž veliké podniky jsou až po krk zadluženy u židovských bankéřů! Úroky, jimiž se židovské banky dále obohacují, musí sháněti udření děmici. A jestliže žid půjčí větší summu, nežádá pouze úroku, ale zároveň si dovede vymíniti i výhody jiné.

Obětavý vědec lidu. Celá hejna agitátoru nabízejí lidem svou obětavost, celé srdce — aby podvedený lid jim pomohl k dobře placenému postavení. Poslanec Tusar cpustil svou ženu, která byla nadšenou soudružkou jen potud, pokud ji nezačal tento soc. dem. pohlavár trýznit. Nyní Tusar byl zvolen od fanatiků za poslance z trucu proti katolickému rolníkovi i po uveřejnění hrozných žalob své legitimní ženy. Tusar zavázal se před soudem platiti své paní alimenty. Leč vědec lidu Tusar nyní platiti nechce. Proto paní Tusarová užívá radikálních prostředků, chodí upomínat velmi dobře situovaného Tusara do sněmovny. Leč energie soc. demokrata jest vždycky houzevnatá. Tusar totiž vyrovnává se nyní s matkou svých dětí tak, že dal Tusarovou zatknout městským policistou a obžaloval ji u soudu ze zločinu nebezpečného vyhrožování. Paní Tusarová jest nyní ve vyšetřovací vazbě, »revoluční« soc. dem. pohlavár užil »byrokratických« zařízení státních k potrestání ženy, která zajisté má právo žádat pro hladovici děti nějakou podporu od muže, majícího ročně přes 10 tisíc korun příjmu. Teď se konečně ulevilo jednomu z tvůrců rajského »státu budoucnosti« a to pomocí policie, tolik nenáviděné v rudém táboře! Nyní tedy může Tusar zase zcela svobodně křičet proti vydfiduchům, utlačovatelům, může dále bez velikého jmeného rozčarování slibovati, že pomůže utiskovaným lidem, dělnickým matkám a vdovám.

Besídka.

Zrádná kobylka.

V městě Malinově celý měsíc pusobily velké vzrušení hrůzostrašné zprávy o smělých lupičích. Jako mořský příboj hučely do uší sousedů zvěsti o velice drzých zločinných prepadech. Otcové chvějícími pravicemi večer zkoušeli, zda jsou dvéře dobře uzamčeny, matky vzdychaly a v neklidu připravovaly vdolky, děti vřeštěly a večer nikam nevycházely.

»Co si jen ti chlapi troufají!« podepřel si boky truhlář Piška. »Už zas vypáčili u Jetelů zásuvku u stolu a sebrali dvě stovky.«

»Hm — a staré Klábošilce málem že jsme neshli na funus«, dodal pakář Ozvěna. »Předevčírem v noci vidí ležt do okna chlapa jako horu. Už ji sáhal na krk, ona uskočila, křičela o pomoc, v domku se lidé probudili. Chlapík se lekl, seskočil v náhlém děsu zrovna do zamrzlé vody v kadečce, po níž se k oknu vydrápal. Nicěma však upláchl, v kadečce zůstalo jen kus hadru po jeho kabátě. Ale kde pak chytat každého vandráka, aby půjčil kabát k úřední prohlídce.«

»Máme to tu pěknou policii — četníky taky. Proti starým žebrákům mají kuráže dosti. Před lotry zalezou.«

»Ba jo — a já si myslím, že by je mohli snadno vypátrat. Ti chlapi troufali jsou jistě zdejší. V »Chaloupkách« na konci ulice Pražské by mohli lidé povědět mnoho. Jsou tam samé pěkné rodiny: pohodlný, hrobař, pobuda Vejskal, harmonikář Vomelka, flašinetář, šlejiř. . . . A bodejť — právě ten šlejiř byl dlužen něco Kvirencovi, vyrovnal dluh darováním trojích nužek. Dal si pozor, kam Kvirenc nužky ukládá — a za dva dni mu je ukradl. Kolikrát byly ty nužky už před tím kradené, to vědí jen samy a ten šlejiř s nimi.«

»A toho harmonikáře už nechce nikdo tady do hospody ani na svatbu. Umi chytře upíjet hostům, na svatbách se ztrácejí stříbrné lžičky, novou harmoniku má prý kradenou. Vskak ví, proč se šantaluje teď už jen po vesnicích. A flašinetář? Každou chvíli křičí, že to neb ono jeho děti neukradly. Jak se ta čeládka na něco podívá, už se to třese. A ten pohodlný? Jiný člověk se hlídacích psů bojí, ale tenhle chlapík se jich už nakradl a nazabíjel. Vždyť docela seděl jednou v kriminále, že ukradl tyč s výstražnou tabulkou u vody. Zkrátka — v takové čisté společnosti druh druhu nezradí.«

A pekař s truhlářem prohlašovali v městě hlasem mocným, že zloději se musí hledat v katastru Malinova, že ti zlosynové nejsou přespolní.

V domě, kde tito starostliví muži svou živnost provozovali, bydlil v prvním poschodí mladý, svobodný podúředník Lahoda. Pružný mládenec byl dovedným hudebníkem, zvláště se chvilila jeho hra na violoncello. Již z mládické ctižádosti rád spěchal se svým uměním na pomoc při různých dyčánkách, divadlech atd. Ovšem že se zdržel často ve veselé společnosti déle, než bylo mlo jeho nahluhlému otci, který s ním sdílel společnou domácnost. Jednou se rozzlobil tatík tolik, že neproletému synovi zakázal účinkovati na »ubřečené dřevo«. »Posedět si můžeš, ale jenom ne hrát; snad se přece dřive vrátíš«. Stejně se ti ještě můžeš teď něco při pozdním návratu stát. Zabřeš si na čelo doma. Celé noci nespím obavou před smělými lupiči.«

Mladý Lahoda věděl, že musí poslouchat, má-li mu zůstati štedrá ruka tatíka pensisty otevřená. Ale při vzpomínce na umělecké večírky vzdychal bolně.

Právě v pohnutém čase, kdy se bál i starý přístipkář Louda okradení, zabrousil Lahoda zase jednou do známého hostince. Zornice se mu rozešřily. Vždyť tam sedělo pět jeho spoluhráčů, kteří

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

*** KNIHY ***

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a dle periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

zde improvisovali k pobavení přátel zábavný večer.

»Ty's nám to vyveď! — už dvě neděle chodíš jako ryba. Už jsme tě ani na tuhle muziku nechtěli zvát. Teď si přijde a bude pohodlně poslouchat, vyrazil jeden hudebník.

A druhý hned dodával: »Kde máš čello? Právě to nám tu nejvíc chybí: Hrajeme známé věci, zvláště ouverturu »Kvítko májové.« Taková pěkná e-legická sólička — aby teď vyplakala viola. Radši honem běž domů, nemáš daleko.

»Ale, přátelé, teď to nejde. Ani nevím, je-li čello v pořádku.

»Pane Lahodo, prosím vás, škemrala též sama Mária Novotná, na kterou Louda tak často se zálibou pohlížel.

»Jnu, já bych rád — ale... A pak tu noty na čello s sebou nímáte. Sam to všechno tahat.

»I já ti pomohu, jdu s tebou hned,« nalízel se sollicitátor Hladký.

Po některém zdráhání konečně Louda vykročil v průvodu Hladkého. Táhl již k desáté hodině. Snih pod podrážkami chrupal, pískal, kvílel, vrzal jako reztaté panty u dveří. »Frantiku, hlavní věc, aby se tatínek aspoň dnes nic nedověděl. Podívám se z ulice, je-li zhasnuto.

»No — vidíš, bázlivče! Starý spí. Teď neuslyší nic. Kdyby vedle takového natvrdlého starce u-hodil dlesek, nevyšť řekne: »Dálek!

»Teď tedy opatrně do prvního poschodí! Před komůrkou, kde mám ty věci, škrtnu sirkou.

Za malou chvíli již nesl z komůrky Hladký čello. Lahoda hodil si baňku not pod levici, zavřel a plížil se za přítelem. »Poslyš, zašeptal, »dej mi ten nástroj, bojím se o něj jako matka o dítě. Dobře to tady neznáš — někde narazíš a čello poškodíš.

»Teda mi podej noty.

Když Hladký odevzdával čello, krev se mu zastavila hrozným leknutím. Právě totiž praskla struna, bouchlo to jako z pistole. Ruka pomocní-kova se zachvěla, čelo padlo nožičkou na schod — a nová rána, kaleko silnější, jako z lovecké pušky. Smekla se kobylka — — —

Chodba dle zákonů akustiky zdvojnásobila zrádný výbuch. »No — teď's tomu dal,« zasykl hněvivě Lahoda. »Nechej všeho a honem leť ven, ať se všechno neprozradí! Tady jsou strašpytlové, kteří tě budou mít za zloděje. Rychle ven, než se vzpamatují a na tebe vyrazí.

Už dole také zakvílelo dětské terčeto, bylo slyšet chraplivý hlas staršího muže.

Hladký se hnál rychle do přízení, ale přede dveřmi již stál pekař se smetákem. »Aha, už tě mám! Nejspíš je to ten harmonikář. Počkej! Ale sotva dvě rány dopadly, již se dostavil na místo bo-je truhlář: »Držte ho, jen ho držte! Jináč nás ten ničema všechny postřílí.

Snadno bylo rozkazovat — ale Hladký mocným pohybem otevřel dvře a ten tam... Teď už byl celý dům vzhuru — až na starého Lahodu.

»Těch ptáčku bude tu víc, jenom vzhuru!« vře-štěla stará hokyně. »Ať neuklouznou! A vida kou-kejte, tuhle pochroumaná basička. To bude mít La-hoda radost, až se vrátí.

Ozvalo se silné bouchání na dvře Lahodovy. »Mladej, jste doma? Nezabili vás ti lotři? Koukej-te, lidičky, nikdo se neozývá, to abychom vypáčili dvře. Teď už sysej, který se honem skryl do by-tu, musí z díry. Mladý Lahoda, který ve zmatku chytil jen noty a čello nechal na schodech, otevřel. »Lidičky, jsem doma živ a zdrav. Když jsem sly-šel rány, raději jsem se zamkl. Kde pak! Nějaký ni-čema si na mne namířil revolverem.

»Bud'te rád, že jsem srdnatější, zvolal vítězně truhlář. »Jináč by byl chlap upláchl tuhle s basič-kou. No — nenesu to právě v pořádku, můj kluk v tom na šlápl, až se urazil krk a probořil destič-ku. Ale zejtra vám to všechno slepím, že tím ani vo-da nepoteče — a můžete si hrát dál.

»A co pak se to tady vlastně děje?« přihlásil se k slovu i starý Louda, který se opatrně šoural ven.

»Tuhle jsme vám něco zachránili před lupiči, vysvětloval pekař. »Sem už ti chlapi víckrát ne-přijdou.

Ale ještě za hodinu vzdychal na posteli ne-šťastný Lahoda: »Že jsem raději otce neposlechl! Mé mistrovské čello! Ta zrádná, záškodná kobyl-ka! — Bouchne-li taková kobylka, dovede vyděsit i hluchoněmého.

Zprávy organizační a spolkové.

Slezské Předměstí. V neděli dne 8. února odbyval se v sále host. u nádraží věneček jinochů a dívek, který možno bez nadsázky považovati za velmi zdařilý. Pře-sový výbor, sestavený z opravdů agilních lidí, staral se svědomitě, aby reprezentační věneček uspokojil v kaž-dém směru, což se také stalo. Ukusně dekorovaný sál firmou chalounickou Dušek z Hradce Král. poskytoval velmi pestrý obraz již o 8. h. več. Kromě četných účast-níků, starousedlických to rodin ze Sl. Předměstí, do-stavili se mladí i dospělí z Pouchova a Satiny. I z Čer-néhovaly měli jsme cest. vítati zástupce. Srdečná zábava za zvuku hudby vojenských elévů řízením p. Studeného potrvála skoro do rána. Hudba se opravdů vyznamenala a sklizea pochvalu za pochvalu. Někteří mladí páni ze Sl. Předměstí, kteří se vůči všem našim akcím stávají protichůdně, vyznamenali se opětně přímou vášnivou agi-tací proti věnečku, jen abychom pohofeli. Nehledíc k to-mu, že již od začátku věneček byl finančně zajištěn, nů-sobí jednání takové trapným dojmem a dávají si podob-ní pouze vysvědčení, že chtějí společenský život, dosti již neurovnaný, opravdu rozbitý. Nám ta snaha ovšem nepřekáží a odnese si ovoce ten, kdo se toho nyní nej-méně naděje.

Rychnov n. K. Odbočka Všeob. sdružení křesť. děl-níctva v Rychnově n. K. pořádáti bude dne 15. února v sále hotelu »Labuť« Slovenský večer. Má některému městu v Čechách dostalo se té cti, by ve svém středu hostiti mohlo nadšeného a obětavého zastance práv u-tlačovaných Slováků, prof. dr. A. Kolíska z Hodonína, který s nevšední ochotou uvolil se přednáseti v městě našem »O poměrech uherských Slováků.« Vedle přednáš-ky zapěje p. professor několik slovenských lidových pís-ní s vlastním průvodem na cymbál, nástroj to v našich krajinách málo známý. Na programu jsou následující pís-ně: 1. Hej hore, háj dou háj. 2. Ej, musel by to chlap být. 3. Na travničku na zeleném. 4. Eště sa raz obzrieť mám. 5. Pochválen buď. 6. Letí havran, letí. Ke konci sehraha bude veselohra o jednom jednání od A. Bogne-ra »O celý týden napřed.« Začátek o půl 8. h. večer. Prá-ven těšiti se můžeme na příchod p. prof. neboť všude, kde vystoupil, uchvacoval svou přednášku a zpěvy. Tak na př. Česká hudba o jeho vystoupení v Kutné Hoře píše: Zpíval zdravý tenorovým hlasem prestě-ho slováckého pěvce doprovázeje svůj zpěv bohným tón-em typického cymbálu, a jeho zvonivý hlas byl živý při písničkách rozmarných, jemný při písničkách milostných, ale nikdy není vypočítavě modulován nýbrž z citu vy-louděn. Jen dr. Kolísek v nadšení pro věc Slováků je pravým pěvcem slováckého lidu....

Katol. Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král. (ADALBERTINUM)

**zúrokuje 50 a posky-
vklady — 50 tuje výh.
půjčky.**

Ústav podléhá zákonitě revisi

Zprávy místní a z kraje.

Jubiläum. V tichosti osiavil své osmdesáté naroze-niny 10. t. m. horlivý a zasloužilý prelát a místní děkan vsp. M. Musil. Letos dovrší také třicátý rok svého pů-sobení jako děkan. Šlechtnému, neunavnému hodnostá-ři, jež osmdesátka zastihla v plné svěžesti tělesné i du-ševní přejeme dlouhá léta. Bůh žehnej a posiluj!

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pánové: Josef No-vák, administrator za faráře v Dušejově; Jan Pospíšil, ministrator, za kaplana v Dolních Královicích; Bohumil Jan v Jaroměři, za kaplana do Hořic; Leopold Škol administrator, za kaplana v Dolních Královicích; Bohumil May, kaplan v Dolních Královicích za kooperatora do Zruče; Frant. Drábek, kaplan v Golč. Jeníkově, za ad-ministradora do Pertoltic; Jos. Kotyk, fundat. ve Vilímově, za zámeckého kaplana do Litomyšle; Ed. Matouš, kap-lan ve Vejvanovicích, za os. kaplana do Skorenich; Jan Hnátek, farář ve Skorenich, obdržel dovolenou; Jos. Pivoňka, kaplan v Čechticích, za administradora do Li-bice n. C.; Jos. Durek, kaplan na dovolené za fundatistu do Vilímova. — V Pánu zesnuli: p. Jos. Bonaventura (V. Vuln.), b. notář, farář v Libici n. C. (nar. 1850, vysv. 1878), dne 27. ledna; p. Karel Kotrbelec (V. Vuln.), děkan a farář Pouchovský n. o. (naroz. 1849, vysv. 1873), dne 31. ledna; p. Josef Prášek (V. Vuln.), zámecký kaplan v Garsu (naroz. 1845, vysv. 1870), dne 27. ledna. — Upráz-dněna fara: v Libici n. C., patr. nábož. matice od 29. led-na 1914.

Schůze městské rady dne 9. února: Dividenda z po-dílů Družstva Božena Němcová, dívčího pensionátu v Hradci Král., za správní rok 1912/13 věnována byla fon-du na podporu ohudných studujících dívek městského ly-cea. — Došlo dvě žádosti za udělení nadace Fr. X. Lauschmanna, spojené s ročním požítkem K 160.—, ur-čným pro studující c. k. vyšš. gymnasia, postoupeny byly městskému zastupitelstvu. — Na žádost p. Jos. Červeného, cukraře, uděleno bylo povolení p. A. Fu-tnerové, majitelce domu čp. 80. v Palackého tř., ke zří-zení výkladní skříně na témž domě za obvyklých pod-minek.

Zábavný večer spolků paní a dívek »Anežka« od-bývá se v neděli dne 22. února v sále Adalbertina. Při-pravují se dvě rozmarné veselohry, deklamace, azpěvy. Po programu volná zábava. Vstupné osoba 60. h, rodin 1 K 80. h.

Ples Orla v neděli dne 15. února v Hradci Král. v Adalbertinu bude zajisté dostaveníčkem veskeré společ-nosti katolické jako kazdoročně. Tento ples jest v ný-nějším masopustě v Hradci Králové posedaím, tudíž za-jisté přivábí mnoho tancechtivých. Výprava jest s po-člivostí skončena a bude každému milo v srdečné zábavě za chvalně známé hudby p. J. Nágla z Týnště n. O. pro-dávati. Vstupné 2 K. Ples se koná ve prospěch dobročín-ného účelu na podporu nemocných členů.

Výstava moderního umění reklamního uspořádána bude počínaje 21. únorem ve výstavním sále nové bu-dovy pěst. městského průmysl. musea v Hradci Král. Bude obsahovati velice zajímavou a vzornou expozici kres-bů, plakátů, nálepek, obaž. aj. Německého musea pro umění v obchodu a průmyslu města Hagenu ve West-fálsku. Pendantem této výstavy bude obdobná expozice českého umění reklamního, reprezentovaného pražskými závod. grafickými.

Dpp. katechetův gleece král. hradcecké. K poradě ve smyslu článku »Věstaňku katechetského« čís. 1. t. r. str. 2, račte se dostaviti v úterý dne 17. t. m. o 2. hod. odp. do místnosti Adalbertina v Hradci Králové.

Malířský a dekorátný závod p. J. Příhody pracu-je dále a prosí za další přizn. Die dobrozdání lékařsko-ho vede se již p. Příhody i špe, tak že zajisté brzy zno-vu začne závod fiditj osobně.

Kliperovo divadlo. V neděli 8. t. m. sehrało drama-tické sdružení »Tyl« veselohru Naše roztomilá Barus-ka. Hra tato z pera G. Mosera a P. R. Leharova má zdárnou tendenci a ukazuje, co může podstatně ženu muže svého milovati ale také poznávající, nebo se jí z domu nedostává. Paříž Křížková umí anglicky a francouz-sky, umí hrát na klavír, ale neumí uvarit, neví si rady s domácími pořádkem. Proto po odchodu mužův na cesty za úřední záležitosti vstupuje do služby k paní Špinhauslové, známé svojí rázností a pořádkomilovností a to pod jménem své vlastničky Barusky Kulíkové. Z toho ovšem povstává mnoho komických d. sdruž-ství, nedorozumění atd. Ale vše dobře dopadne. Ochotní-ci v »Tylu« sdružení hráti všichni pěkně, zvláště p. O-mová ve hlavní úloze sl. Svarcová p. Dvořák pp. Hu-náčekové Valášek. Soudil. p. Dvořáková. I ostatní herci zhostili se zdařile svých úloh. Doati hojně obecenstvo zaslouženým potleskem odměňovalo národu herců.

Cesta do Sarajeva přes malebně rozložená města Travnik, Zenicu, Banjaluku, Jajce a Lázně Lídže, hlavní město Bosny vynikající svou polohou i vystavností slohu orientálského jsou v řadě pohledu vystaveny v Pa-noramě Národ. Jednoty Severočes. ve dnech 11. až 20. února.

Beseda odbyvá 20. t. m. o půl 8. hod. večer řádnou valnou hromadu. Bylo-li projeveno mnoho nespokoe-nosti s řízením Besedy před rkom, bude nyní výteč-jště více — zvláště pro okolosti, za jakých provedeno znovuzřízení spolkových místností. Zakotvilo se v kru-hu rozvázných členů a jiných poplatníků heslo, aby si pokrokáři sami neshli následky toho, co počínali na svůj vrub a pro sebe. Zvláště nemíní občané odstrkování pla-titi na akce notoricky pokrokářské. Když pokrokáři po-třebovali podpory od občanů jiných, zvali do Besedy lidi všech politických stran, slibovali nestrannost, vybi-zeli, aby si občanstvo aspoň v Besedě podalo ruce a za-nechalo vzájemného škorpění. V té příčině však měli dá-ti příklad na prvním místě ti, kteří do Besedy lákali. Ale nikde nebylo menší tolerance než u těch, kteří činili apel na toleranci nových přispívajících členů. Z domu městského, na nějž se naplatilo dosti občanstvo všechno, utvořena pokrokářská doména a sídlo agitace pro účely pokrokářské. Na př. Beseda není k tomu, aby se tam a-gitovalo celou spoustou letáků pro spalování mrtvol, městský dům, na nějž by měli míti jisté právo poplatní-ci všichni, nemá sloužit fečníkům volnomyslenkářským, kteří se zaskouzili měrou vrchovatou o rozeřtvání náro-da a o nichž jest přece dostatečně známo, že nesledují účelů skutečně vědeckých, nýbrž určitou vlastní tenden-ci, uloženou výborem mezinárodním. Lhavá agitace s Ferrerem, úporné žádání, aby tomuto cizímu, úskoč-nému revolucionáři by'a v Čechách prokazována po-cta — to všechno bylo vypočítáno na štvání proti katolic-tvu. Lhání že docela Jesuité jsou hlavní příčinou popravy Ferrerovy, rozpalovalo vášně proti klidnému katoli-cstvu nejvyšší měrou. O tom, jaké hromadné násilnosti (horší než v Turecku) páchali zednáři při volbách, jak rozvřetenou mají síť špiclů a kolik tisíc nevinných lidí uvěznil v nejhorších žalářích, pokrokáři přednášeti ne-budou. Proto neotliko rozhodní konservativci, ale i jiné umírněné živly jsou stejného mínění: Kdo chce na všec-ky strany poroučet, všechno sám zaplatit! Stýskalo se již dávno, že Beseda není skutečnou besedou, protože se tam všechno děje dle politického rozvrstvení. A snáše-li-vosti nejméně u těch, kteří toleranci důtklivě přikazují každému jinému.

Z místní posádky. J. Exc. Lothar šl. z Horticstejn, ko-mandující generál a sborový velitel z Litoměřic, přibude 19. t. m. odpodně do Hradce, aby prováděl inspekci zdejší garnisony. Ubytuje se v Grandhotelu a odjede 20. t. m. do Kutné Hory.

Josefov. Vrah Muhrové dopaden a usvědčen. Jest to Leop. Šochor z Vídně, který zavraždil i M. Schmal-tovou ve Vídni. Jest to farního lupič, který spáchal krádeže ve Vídni, Čechov, Kolíně a jinde.

SINGEROVY

ŠICÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krá-mech s vedlejšími znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Čáslav. Městský rozpočet, vlastně neuhraný schodek pro rok 1914, obnášející 90.979 K 9 h. stal se po rozepsání a odhlasování procentuální úhrady příčinou velkého protestu se strany poplatníků z rolnických a průmyslových. Kdežto majitelé domů mají dle usnesení obec. zastupitelstva přispívat na úhradu 50 proc., majitelé pozemků stříženi byli 75 proc. a podniky veřejně účtující 90 proc. Rolnictvo se vzhopilo k obraně veřejnou schůzí, které se účastnili jako delegát agrární starší dr. Hnídek a prudce při ní útočilo na správu obce a na přítomného purkmistra dra Zimmerra. Městskému zastupitelstvu vytyká se neochota, neláska a nespravedlnost k rolnictvu, věc kvalifikována jako útok města proti venkovu, boj měšťáků s agrarismem. A tak záležitost tato nabyv nového vzhledu, stala se politickým heslem, které přijala na svůj štít celá agrární strana. Jež vidí v tom první krok k zániku rolnictva všude. Vysvětlení dra Zimmerra přijato nebylo a usneseno podat protest a projednat záležitost tuto ve všech instancech. Také již protest ten rolnictvem čáslavským byl podán k okr. zastupitelstvu, jež, jak se zdá, mu asi vyhověl a tím bude věc ta srovnána. Budou-li tím také uklidněny rozjímavé mysli a nebude-li to mít dalších vlivů, ukáže ovšem budoucnost. Nelze ovšem zatajit, že tento krok se strany rolnictva bouří opět myslí domafů, kteří sice jsou ode dávna seskupeni ve spolek domácích, ale od let již v prachu zapomenutí odpočívající a bezvlivní. Nezbude jim tedy než mlčet, třebaž proti důvodům rolnictva byla opět řada protidůvodů jejich. — No v obou případech děka musíme k tomu stálo se při projednávání pozůstalosti po zem. váp. děkanu Jos. Fehlovi. Nalezen byl v jeho pozůstalosti vzácný obraz P. Marie nesoucí všechny známky školy Škrétovy, který dědicové odkázali kostelní. Bylo by dobře, kdyby patronátní úřad obrazu se ujal a tak, jako učinil při nalezení krásného obrazu ukřižování Páně, dal i tento obraz, značí zjistiti, opraviti a náležitě orámovat v chrámě vyvěsiti. Náklad na to zajisté by se vyplatil. Spolek sv. Ludmily, jednota pro ozdobu chrámů Páně, konal v měsíci ledna výstřední valnou hromadu, která jasně předvedla veřejnosti skrytou sice, ale velmi záslužnou činnost obětavých katol. dam našich. Věnovaly totiž dárky ve spolek sdružené, minulého roku 706 K 86 h na ozdobu chrámů Páně, pořídivše značný počet nových rouch kostelních, prádla, nutných potřeb a dávše nemalým nákladem obnoviti starou uměleckou monstranci, jež dosud v prachu se povalovala. Také nákladem jednoty restaurována byla kaple P. Marie Pomoc. a socha sv. Jana Nep. na mostě. Jakou úlevou jest patronátní jednota sv. Ludmily, patrné z toho, že během posledních 25 let věnovala jenom na děkanský chrám různých potřeb v obnosu téměř 30 tisíc korun. To vše bez hluku, bez okázalosti a často bohužel i bez uznání. I pro rok nastávající připravena jest opět řada nových darů. Vedle toho přispívala jednota stejně ochotně a obětavě na oslavu bohoslužeb a maché slavností církevní umožňují se jenom jejím nákladem. Do výboru zvoleny byly pro rok 1914: za předsedkyni pí. A. Beyerová, vdova po c. k. vrch. inženýru, za místopředsedkyni pí. M. Hofferová z Wehrfeldu, maj. domu za pokladní pí. E. Bayerová, choť komisaře, za členky výboru pak pí. M. Bucková, sl. E. Chudobová a pí. Tomišková. Jednotci agendu vede prof. Fr. Kohout a ředitel jednoty jest admin. děkanství dp. J. Samec. Přejeme jednotě hojného zdaru! No v hřístě jehož potřeba jeví se již v poslední době naléhavě zřízeno bude za kasárními st. pluků na tak zv. Váchovských pozemcích. Místo voleno jest výhodně, bude blízko města a přece v tichu a na čerstvém vzduchu. K přípravným pracím bude co nejdříve přikročeno.

Dobruška. Dámský odbor Ú. M. Š. v Dobrušce odvedl v roce 1913 ve prospěch Ústřední Matice Školské 1.023 K 76 h. Peníz to zajisté značný na město jako Dobruška, obecnstvo naše vždy ochotně a rádo podporuje spolek náš. Budiž to pobídkou všem dámám, které u odboru dosud nejsou, aby přistoupily. Které se čítají mezi členky naše, nechť pravidelně schůze navštěvují a společně s námi spojí síly své ku podpoře spolku tak mocných zásluh, jako je Ú. M. Š. Je povinností každé uvědomělé Česky, aby, pokud síly její stačí, ve prospěch naší nejprve obranné jednoty pracovala jak v zájmu národa, tak v zájmu dobré pověsti našeho města! Výbor dámského odboru Ú. M. Š.

Zřízení nové divise jízdního dělostřelectva. Počítajíc 1. dubnem bude v Pardubicích zřízena 9. divise jízdního dělostřelectva. Baterie jsou právě vyzbrojovány v Komárně a Budapešti koncem března budou spojeny v Rábu a dopraveny do Pardubic a umístěny v dosavadních kasárnách Alexandrových huťanů, kteří z jara budou přemístěni do Halče. Prvním velitelem nové divise bude setník Richard Schierl, velitel 5. divise jízdního dělostřelectva v Komárně.

Z Hořic. Koncem ledna odstěhovaly se z okr. nemocnice Šedé sestry, jež tu 25 let působily. Daly výpověď a prosily, aby v klidu, jak pracovaly, mohly odejít, zejména aby se o příčinách jich odchodu ničeho nepsalo. Tomu se vyhovělo a nebylo by nás napadlo o věci této se šifiti, kdybychom nebyli k tomu projevem primáře nemocnice p. dra Erbana přinuceni. Takový luxus, abychom se dali interviewovati, jako ministři, dopřátí si nemůžeme, pouze klidným a slušným tonem, jakým se nese i interview, odpovídáme následovně: O příčinách výpovědi neradno psáti; ty zná řád, jenž neuznal za vhodné, s nimi před veřejností vystupovati. Proto bylo zbytečno i na druhé straně se jich dohadovati. Opouští-li místo, kde 25 let

působil, pak jistě příčiny k tomu měl a jest-li odpověď představená okr. výboru, příčiny, že jsou známy, pak dala na jevo, že na výpovědi setrvává a že již považuje vše další jednání se o stížnostech za práci marnou. Řád nesmí zalovati, sní si jen stěžovati a když to neplatí, nezbývá mu než poslední prostředek — výpověď. Na tu mají obě strany právo a právo to nesmí se upírati poslední deště; proto mluviti o nevděčnosti, nepředloženosti, neupřímnosti, nedostatku otevřeného jednání a respektu, lásky a p. je zrovna tak naryn, jako kdyby někdo odcházející služce řekl: »Vy nevděčná osobo, pět a dvacet let jsem vas živil, vám platil 10 zl. měsíčně a vám se to ještě nelíbí? Jděte, vezmu si jinou, dám jí 15 zl., ale vám dokážu, že bez vás se také obejdou. Kdyby okr. výbor byl chtěl jeptišky udržeti, byl by příčin — kdyby jich opravdu neznal — hleděl se za každou cenu dovědět a se domluvit, jak učinili páni v Ml. Boleslavi, kteří dostali výpověď, vyslali však primáře a starostu, aby vrchní představenou osobně nterpellovali a když ta jim příčiny udala, oni pak slibili, že je odstraní, výpověď byla odvolána a jeptišky jsou v Boleslavi dosud. V Hořicích nebyla to výpověď první, obě strany se za 25 let dobře poznaly a obě věděly, co činí. I když výpověď dávají, i když ji klidně přijímají. Proto nač házet veřejnosti písek do očí, nač po odchodu věc vysvětlovati, když toho nikdo nežádá? V Hořicích jsou dvě strany; jedna přijala odchod jeptišek ihostejně, dokonce snad i ráda a druhou nepřesvědčí, že jeptišky byly v nemocnici zlem, ztrpčující lidem poslední chvíle života, ani kdyby pánové dali se všichni interviewovati. Že k tomu dojde, cítily sestry již dávno a nemohly jednati správněji, než když sly samy. Aspoň odešly se ctí. Mohly snad ještě nějaký čas snášeti, co těžce nesly, ale když výpověď byla jednou dána, nemohla ji vrchní představená — nechtěla-li svou kongregaci sesměšnit — vzíti zpět, bez aspoň poněkud nějakého vyjádření vstřícnosti. To přece pochopí každý, kdo se aspoň trochu vyzná v úřední agendě. Kdyby po výpovědi prosily, pak by se činily samy pro budoucnost nemocnými a nezasluhovaly by, než aby okr. výbor řekl: »Nyní já vaši výpověď přijímám. Dle výroku primářova kříže do nové budovy přijíti nesmějí a pak by tu řeholní sestry stejně byly nemožny. Jinak nemůže to skončiti tam, kde má bydleti humanita a kam se vnaší stranickost, neb dokonce kulturní boj. Připomene-li ošetřovatelka nemocnému katoliku, že má příležitost dle předpisu svého náboženství přijímati svátosti a objeví-li se v síni nemocniční v době, kdy tam není zaměstnan lékař, krč, aby tyto obřady vykonal, pak to není žádná propaganda, to je konání povinnosti, k níž nikdo ovšem nucen býti nemůže. Okr. výbor vydal heslo šetřiti, ne na jeptiškách, jak ony si vykládaly — praví dále p. primář, který jistě nepatřil k těm, kdož by sestrám při jejich těžké, zodpovědné a nebezpečné práci nepřál; naopak myslím, kdyby věděl, jak o něm sestry jako o představeném mluvily, že by se byl k těmto svým pomocnicím, jež byly hotovy dle nařízení jeho celé neděle uzavřít se s nakažlivě nemocnými bez jediného kroku na zdravý vzduch a tam i ten mladý život položit v konání povinnosti — jinak by se byl zachoval. Nevím, zná-li epizodku, která je ilustrací k jeho slovům, my ji ze šetrnosti protozatím pomíneme. »Poslední příčinou odchodu jeptišek byl přips adresovaný děkanovi a v opise zaslaný sestrám. Nuž — jaký to dopis? Okr. výbor — resp. p. dr. Erban — vyčítá v něm děkanovi, že přemlouval rodinu G., aby dala zaopatřiti choť, že navštívil jednu paní, aby ji nabízel sv. svátosti, čímž ona se tak rozčílila, že druhý den z nemocnice odešla. Na tento dopis odpověděl děkan okr. výboru: »Není pravda, že jsem s některým členem rodiny G. vůbec mluvil, tím méně k něčemu přemlouval, není pravda, že jsem se zmíněnou paní o zaopatření mluvil, což již z toho důvodu je vyloučeno, že pí. ona měla po operaci a sv. svátosti se uděluji dle nemocniční praxe vždy před ní, naopak je pravda, že jsem v průvodu jeptišek na jednu minutu nemocnou navštívil a k ní několik potěšných slov promluvil, což bych ostatně byl neúčinn, kdyby byl p. dr. opatření učinil, že se k jistým nemocným na návštěvu nesmí a je dokonce nepravda, že v rozčilení druhý den nemocnici opustila, naopak je pravda, že si ji zcela klidnou manžel až pátý den odvezl.« Tedy samé: není pravda a tuto odpověď čti jistě p. dr. Erban, který přips psal neb inspiroval, celého půl roku na ni mlčel, až jej usvědčoval z naprosté neinformovanosti a teprve nyní po odchodu jeptišek naň reaguje, je však tak poctivý, že mluví jinak v interviewu, než

mluvil v úředním připsu, netvrdí již, že děkan přemlouval rodinu G., nýbrž jeptiška, jež se aie na děkana vymlouvala, v čemž ovšem, ač-li se p. dr. nepřeslech, chybila, ježto u pozornosti katoliku na zaopatřování nenadil ani ji ani řeholnici jiné děkan, nýbrž řeholní řád. Konečně připoustí již p. dr., že nemocná neodešla druhý den, nýbrž až po několika dnech. Kdyby byl p. dr. při úředním dopise byl býval tak informován, jako v interviewu, jak docela jinak dopadl by první a snad k odeslání jeho by ani nedošlo. P. dr. neví, co děkan s nemocnou paní mluvil, ale ta paní je na štěstí živa a zdravá, zrovna jako rodina G. Opravuje-li se sám ve všech třech bodech, pak nám to stačí, bylo by pro ně tepe bývalo, kdyby se té věci byl ani nedotekl. Ostatně mohu pana primáře upokojiti; onen dopis jen náhodou střetnul se současně s výpovědí představené, ale na tuto neměl vlivu prazdného, ježto výpověď byla již několik neděl odhlasována. Byl jsem sám toho mínění, jako on, ale přesvědčil jsem se o jiném. O nadějích, jež p. dr. primář ke konci vyslovuje pro budoucnost, se nebudeme rozepisovati; přejeme mu v zájmu veřejného blaha, v zájmu jak poplatníků, tak nemocných, aby se mu vyplnily!

Různé zprávy.

Tak se kupuje »veřejné mínění«. Pověstná akciová obchodní společnost v Unrachu dle sdělení Tiszova vyplatila jen zahraničnímu a ciskajtánskému tisku 170.000 K, pešískému 280.000 K. Zurnalistům jednotlivým vyplácelo 39.000 K atd. A takové podplacené časopisy prý poctivě uvědomují službu lidu. . . . Takovým způsobem ovšem křesťanský tisk nemůže konkurovati s požidovským ježto »veřejné mínění« se řídí dle vše úplatků. Celá řada přesvědčení jest na prodej.

Podstata a účel pokrokové obstrukce jeví se stále ve světle horším. Dr. Stránský aby se umyl, napsal 8. února v »Lid. Nevěděch«: Naši a národně-sociální poslanci nebyli informováni dost jasně o cílech agrární taktiky(!). Nějaké společné porady nebylo, při prvním čtení rozpočtového provisoria nebyl ostatní opoziční poslanci čestí přibrání k úmluvám s presidiem. Panovala tudíž vzájemná nedůvěra, která se přenesla ještě do rozpočtového výboru, kde se patrně rozpočtové provisorium v 49hodině nepřetržitě schůzi projednávalo. Německý tisk jako na povel prohlásoval agrární obstrukci za dílo osobní ješitnosti a zistnosti několika vůdců, z jiných stran se mluvilo o dotacích melioračních subvencích, tvrdilo se, že obstrukce usnesení v agrárním klubu bylo přijato jen většinou 3 hlasů. . . . Z agrárního klubu pak stále nepřicházelo jasné a určitě slovo. Byly počítovány také mnohé nedostatky režie celý agrární klub byl doma, zatím co v rozpočtovém výboru dva tři lidé obstruovali bezmocně proti přesile vládní většiny s pomocnou českou rezervou(?). Agrární mluvčí akcentovali příliš požadavek utvoření řádné většiny ve směřování a zjednání pracovního programu, zatím co věci v Čechách nebyly, aspoň pro minočeské publikum dost ostře vyzvednuty o to za tepla bylo uváděno jako doklad toho, že agrárníci pracují jen pro parlamentarizaci ministerstva, že Prášek jedná z náhledu bývalého ministrpresidenta bar. Becka a že nějaký věcný cíl celá obstrukce nemá. Také čeští ministři pp. Treko a Zerkov přispěli svou trečkou do mlýna těchto intrik a jedovatých klepů. Oznamovali totiž důvěrně dvěma agrárním poslancům tuším Špačkovi a vicepresidentu Žďárskému, že posl. Staněk řekl presidentu dru Sylvestroví: »Udělte mne a Práška ministry a v tu chvíli bude po obstrukci!« My v ostatních klubech zvěděli jsme pak že president dr. Sylvestr potvrdil posl. Staňkovi přede dvěma svědky, posl. Špačkem a Žďárským, že nikdy nic takového Staněk mu neřekl. Dále všude z doslechu, že oba čeští ministři byli pozváni do pléna agrárního klubu a že výměna názorů, která se tam nad jejich hlavami snesla, nebyla jim milá.

Pokrokové učitelstvo a národnost. Mandátové prohlásovali k vůli získání hlasů že národnostní akce provádějí výhradně pokrokové učitelé a naopak že učitelé konservativní s ostatními »klerikály« jsou hřízou na těle národa, jsou národními zrádci atd. Zda však učitelstvo agitovalo pro soc. demokracii a pokrokáře z důvodů vlasteneckých, na to dává nyní samo jasnou odpověď. V 6. čísle učit. časopisu »Na Stráž« jsou uveřejněny tyto učitelské výroky: »České učitelstvo line k autonomii (roz. zemské), i když má plno stesků než kdyby hlava zemské autonomie náš zemský sněm, měl zachovati se k nám i nyní macešsky, pak nemá práva na další naši synovskou lásku. (Mrázek.) Učitelstvo je nedařlivo pádu. Jeho pád bude hrozný, poněvadž bude pádem celého národa. (Tauer v Boskovicích.) Až začneme boj, nechť neodvážl se páni poslanci apelovat na náš pokrokový a vlastenecký cit. Považovali bychom to za výsměšek našich celá řada zkoušených citů národnostních i pokrokových a vyvolali bychom nejostřejší odezvu. (Ze schůze brodké.) Učitelstvo rozpoznalo že spor náš není sporem školních úřadů ale spor jest s národem a jeho představiteli. (Tauer v Boskovicích.) My vystoupíme ze všech spolků, nebudeme odebírat časopisy atd. Jsou spolky, které bez nás nemohou nic dělat. Jmenuji jen: Zemské komise, Národní Jednoty, čtenářské spolky a i. Obrátíme se k socialismu, který vytvořil ve Francii učitelské syndikáty. (Tauer v Boskovicích.) Nemluvte nám o mizeriích financích zemských o sanaci, to jsou všechno vě-

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenilové imit. „Smyrna“, vlněné chenilové „Axminster“, vlněné plyšové „Tapestry“ a „Velvet“.
Celistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

!!!

Josef Zemlička,
hlavní kálcovatel, (všechny).

Koberce běžce
jutové „pagatové“, vlněné „holandské“, vlněné „Harlem“.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasně levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambréquiny — cestovní příkrývky a j.

!!!

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Katolici!

Ukládejte své úspory jediné u naší

Československé záložny v Praze

Spálená ulice č. 46-II

na úrok dle ujednání až

5 1/2 %!

Děchod. daň platí záložna sama. Pro bezplatné ukládání z venkova složni listy zdarma. — Povinná revize „Jednoty sdložen“ v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Masopust 1914

Novinky kotillionových pořádků výborně za půlnoční scény se hodících.

„Emancipované dámy.“

„Peníze, anebo smrt.“

Maškarní čepice v kolekcích krásně sdružené 50 kusů K 5—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10—, 12—.

Kotilliony v krah. po 50ti kusech bohatě sdružené K — 80, 1—, 150, 2—, 250, 3— 350, 5—.

Tombolové výhry 100 kusů krásných předmětů žertových a praktických za K 6—, 8—, 10—, 12—, losy a čísla zdarma.

Bigotfony, škrabošky, lampiony, trikotové masky žertové předměty a veškeré předměty ku zvláštní veselí masopustních zabav.

Elektrické svítilny kus K 150, gramofonové desky kus K 150 doporučuje

Obchodní dům „U města Paříže“

L. J. PEK,

Kostelec nad Orlicí.

Komické kostýmy, které všady velkou slávu působí se za nízký honorář zapůjčí.

Žádejte cenníky!

Důležité: Si. spolku poskytnu tu výhodu, že dodávám maškarní čepice a kotilliony do komse, neprodá se pak přijmu v plné ceně neporušené vyplacené zpět.

„JUNO“

antiseptické mydlo holičské, vydává jemnou, dlouho neschnoucí pěnu, po které i tvrdší vous změkne, aniž by pálil obličej.

Specialita firmy

Jos. Jelínek

mydlařství a parfumerie v Hradci Králové.

Ve světle pravdy.

Proslulá Východočes. **SEMENA** zatlačila z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájila si svou prestiž: vždy dobří a první u praktických pěstitelů i v domácích zahradách jsou rodomenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

dopíše si o velký obrazkový ceník, který Vám zdarma, ochotně pošle jediné odborné Východočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,

Hradec Králové.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zvláště na potáčení vlny

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vědomst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze m. b. ryse křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

retizky, prsteny, náramky, ohlavy a jiné zlaté a stříbrné skvosty v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ nad Kn.

Solidní obaluka při nízkých cenách. Důvěryhodným zárukou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1848.

Vazbu knih

v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský.

Richarda Šimáčka

Hradec Králové, Popelářova ul. č. 81.

Radě si psát o vzorky
firmě

Telcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“

v Hronově č. 180.

— Vývoz inženýrského a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zafíry na kotile, — šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K značně vyplatěné. 1 balík 40 m šaty krásně rozvrážděných za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Šťast. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně aložit vklady proti 6% úrokování. Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, arémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. páruům obchoďákům a hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Veřejemné duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům dovoluje si doporučit velkou kolekci nádob a předmětů a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, patáky, 1. a 2. třídy, svícny, lampy, kadláků, křesky atd. — **sve vlastní výroby**, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v obnovení a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na zkoušku franco bez závaznosti koupě. **Vše se posílá poštou. Předem radí.**

Široká kolekce stříbrných a zlatých nádob, jako: talíře, misky, křížky, prsteny, náramky atd. — rovněž prsteny, tabulečky, nádobky atd. se stříbra pravého i českého vždy na skladě.

Široká kolekce stříbrných a zlatých kapesních hodin za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posl. a cizozem.

Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Prodá se levně

1 postel, 1 noční stolek, 6 židlí, kuřácký stolek, 1 stojan na šaty, 1 salonní stůl, 1 malá pohovka — z tvrdého dřeva, leštěné.

1 psací stůl z měkkého dřeva, natřený, 1 malý tahací mandl.

**Hradec Králové, Komen-
ského třída, č. 269, I. poschodí.**

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 20. února 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vyoháná v pátek v poledne.

Ročník XX.

Biskupská knihtiskárna a administrace časopisů uctivě svým váženým zákazníkům a odběratelům oznamují, že pravidelná práce v knihtiskárně byla opět zahájena a že budeme opět s to všem zakázkám včas vyhověti. Prosíme pouze, aby jisté zdržení v počátku omluveno bylo nahromaděním zadržенých zakázek.

Národohospodářský stav říše.

(14.) Boje politické a národnostní vyčerpávají všechny síly národů této říše a je přirozeno, že se jich nedostává ani na humanitu, jež je u nás vůbec v plénkách, pokud nenese uniformu státní neb zemskou, ani na rozkvět národohospodářství, od něhož závisí všecken blahobyt a všechna spokojenost. Národové této říše vedou boj za svá politická práva, jichž se jinde samozřejmě dostává každému příslušníku státu, stojí tu proti dvěma národům, kteří uchvátíli na sebe politickou moc a kteří žijí v politování hodném omylu, tak že to půjde a musí jít na konec času.

Což divu, že tu není svornosti, není radostného soužití a spolupůsobení, bez něhož nic velkého vykonati nelze. Jak by netrpěl obchod, průmysl, každá jiná živnost a vůbec každé poctivé snažení, když si dva neb i tři národové, jímž je žití v jedné zemi a kteří by se měli navzájem podporovati a doplňovati, podrážejí nohy a z dobrodiní zákona hledí pro sebe vytlouci co možno nejvíce na úkor ostatních?!

Ač země a království, jež tvoří tuto říši, nejsou — až na výminky — chudými, ač ve většině z nich jsou všechny podmínky blahobytu národního, ač tu máme kvetoucí zemědělství, nepřeborné poklady země v uhlí, železe, petroleji a minerálních zdrojích, jež lákají celý svět, ač náš průmysl a naše živnostnictví i obchody stojí na výši doby, přece žijeme tu jako v kleštích, nemohouce se k nějakému rozpětí hospodářských sil vyvinouti a je k platnosti přivést. — Proč? Protože nám schází onen nerv, jež rozvádí život v organismus — kapitál, kterého jinde mají tolik, že s ním musí za hranice.

My máme také peníze, ale bojíme se o ně a nelze se nikomu diviti, vždyť následkem balkánské války a nejjisté potomní politické situace měl s nimi kříž, kdo je měl a ovšem měl kříž ještě větší, kdo jich postrádal. Nakoupil-li si papírů, ty klesly v kursu tolik, že — i když peněz potřeboval — nemohl si k nim pomoci, nechtěl-li pětinu svého kapitálu ztratiti. Uložil-li je na knížky, ty mu sice nesly vysoký úrok, ale peníze vybrati si nemohl, ježto ústavy peněžní samy neměly. Měl-li akcie průmyslových podniků, byl rád, dostal-li tu nejmenší dividendu, ježto vše vázlo a tak ještě majitelé pozemků cítili se nejjistějšími, protože výrobky jejich nejsou odkázány na vývoz a zahraniční konjunkturu a následkem domácí spotřeby udržovaly se při ceně.

Je to starý hřích, zvláště bohaté šlechty a kapitalistů na vysokých místech, že putují s penězi do ciziny, aby je tam buď utratili, nebo zkoušeli štěstí s cizími hodnotami na burse neb v angl. bance, zatím co cizinci kupují naše velkostatky, stříbrné a uhelné doly, co cizí velkořemeslníci zřizují si u nás filiálky, aby v nich zpracovaly suroviny nepatrně vycelenou na stroje a dopravovaly je následkem pochybených obchodních smluv přes naši říši na Balkán a do t. zv. bližšího orientu.

Ve válce balkánské přirozeně nejvíce utrpěly finance a národohospodářství národů balkánských, ale po nich přišla hned naše říše, ačkoli jsme nevedli žádnou válku a také žádného prospěchu z ní neměli, nerozmnoživše území své ani o píď. Za to, že jsme si diplomaticky smočili, zaplatili jsme ohromné penále jak na hotových milionech, tak ještě větších ztrát utrpělo naše národohospodářství, hlavně náš průmysl, náš vývoz. Napětí srbsko-rakouské a dobrodružství balkánské znamenalo pro naši říši pravou válku a snad nestálo by nás to tolik, kdybychom se byli hned z počátku o sandžak do války pustili.

Vláda naše po celá dvě léta musela udržovati t. zv. státní poklad pohromadě, Rakousko-uherská banka, která tu záležitost obstarávala, musela dát kapsu na knoflíky, následkem toho peněžní ústavy neměly peněz, nemohly jimi zásobovati spořitelny a záložny a odtud nemohly přijíti mezi obchod a živnostnictví — krátce všeobecná depresse, či jak lid říká, krise, ktreou pocítujeme ještě dnes, kdy sice úroková míra následkem uvolnění zadržенého kapitálu poněkud klesla, kdy však máme ještě daleko do poměrů, jež panovaly před 10 lety, kdy větší objekt dodělal se peněz až na 3 procenta.

Nemálo přispěla k všeobecné krizi u nás i ta okolnost, že státy, které stály proti trojspolku, Anglie a zvláště Francie, nám v nejtěžší době z polit. důvodů své hodnoty vypověděly, tak že jsme musili pro peníze až do Ameriky. Poukazují jen na rakouský Lloyd a sanaci jižní dráhy. Dnes potřebuje naše říše asi miliardu cizího kapitálu na podniky národohospodářské, které již dávno jsou uzákoněny, k nimž však pro nedostatek peněz přistoupeni nelze, jako jsou vodní dráhy, regulace řek, stavba bytů ve velkoměstech, několik drah a j., čímž by jednak mezi lid přišly peníze a čilejší život, jednak uskutečnily by se podniky, jež zstanou za všech okolností výnosnými, znamenajíce nový zdroj státních příjmů. Kde však tu miliardu vzíti? — Německo je samo rádo, vyjde-li se svým, Anglie a Francie, tyto dva světové věřitelé, nám nepůjčí k vůli Německu a že mají obdyt pro svůj kapitál v Rusku, Turecku a dnes zvláště na Balkáně a tak budeme sotva krýti své potřeby nejnnutnější (militaristické, správní a kulturní), nemohouce si dopřáti toho, čemu se říká národohospodářský rozkvět. Bude-li lítice války ohrožovati politický obzor na dále, pak budeme živořiti dále, protože aktivní prostředky pohltní militarismus.

Situace tedy — jak viděti — těžká a je-li tu světlého bodu, pak je to okolnost, že si naše říše i v největší krizi pomohla sama a že netřeba zoufati — budou-li národové moudří a podaří-li si ruce přes hlavy řemeslných štváčů.

Politický přehled.

Česko-německé porady ve Vídni. Ministerský předseda hr. Stürgkh dne 17. t. m. přijetím německých zástupců zahájil česko-německé dohodování. Porad účastnili se také ministr vnitra bar. Heindl a kn. Thun. Posl. Pacher prohlásil, že vstup Němců do jednání nesmí se vykládati jako souhlas s návrhy vládou podanými; osnova o úřední řeči na poštách zvláště se jim nelíbí. Po kritice vládních návrhů žádal, aby při poradách na první místo bylo dáno národnostní rozhraničení. O všech návrzích vládních bude se jednati současně a to v pěti subkomitéttech. — Odpovědně téhož dne byla předporada s Čechy. Za čes. stranu křesť. soc. se účastnili kanovníci dr. Burian a dr. Šulc a Šabata. Dr. Kramář prohlásil, že to české účastenství není souhlasem s vládními předlohami.

Jazykové nařízení pro pošty v Čechách připravuje ministerstvo obchodu. Úřední řeči každého poštovního úřadu má býti zemský jazyk, jehož užívá většina obyvatelstva v obvodu pošt. úřadu. Poštovní a telegr. ředitelství v Praze vyhlásí úřední řeč každého pošt. úřadu a vyznačí také zřetelně poštovní úřady, v jejichž obvodu alespoň 35 proc. obyvatelstva užívá druhého zem. jazyka; to platí také pro Prahu. Úřední štíty a nápisy budou pořízeny v řeči úřední. Tiskopisy pro zevnější službu mají býti v úřední řeči, v obou zemských jazycích u úřadů těch, jejichž úřední řeč není vše-

obecná řeč služební. Podání stran přijímá se v zem. jazyku strany atd. Zdá se, že toto nařízení pro pošty, dáno do veřejnosti asi proto, aby Němci měli dosti času rozvážiti proti úpravě na poštách odpor a znemožniti dohodu zástupců obou národů v této záležitosti.

Boj o Prahu. Pražští Němci na nedělní schůzi prohlásili, že odmítají s rozhorlením jazykové předlohy vládní. Němci chtějí totiž, aby veškeré úřady pražské byly prohlášeny za dvojazyčné. Němci žádají pro Prahu dvojazyčnost, ale zároveň se zase bouří proti jazykovým nařízením pro pošty, dle nichž má býti Praha dvojazyčnou. Pak prý se do Prahy nedostanou úředníci němečtí, jazyka českého neznají. Tedy český úředník musí býti mocen obou zemských jazyků, ale německý nikoliv.

Sjezd mladočeské strany v Praze konal se 16. t. m. za předsednictví dra Kramáře a obeslán byl 36 důvěrníky. Dr. Kramář podal zprávu o vládní předloze jazykové, o zemském zřízení a volební reformě, načež pojednal o politických událostech a úkolech české samosprávné politiky. V přijaté resoluci souhlasí se s obesláním vyrovnávacích jednání. Strana nedá souhlasu k žádnému vyjednávání, jehož účelem bylo by odkoupiti Němcům jejich obstrukci v zemském sněmu. Při tomto vyjednávání musí býti zachována nedílnost království Českého, rovnoprávnost obou zem. řečí a právní ochrana menšin. Sjezd se vyslovil i pro rozšíření samostatného okruhu působnosti samosprávy udělením výkonné moci, pro demokratisaci volebního práva do obcí atd.

Volební oprava v Hallči schválena v sobotu skoro celým sněmem, jen Markov a Stapiňski mluvili proti. Dr. Levický tlumočil díky Rusinu metropolitovi Szeptickému za to, že v poslední chvíli dílo smíru zachránil. Celý zákon byl schválen bez debatty podrobné, ve druhém i třetím čtení. Počet poslanců na hallčském sněmu vzrostl ze 154 na 228. Rusini budou jich mít 62, dosud 35. Budou mít dva členy zem. výboru a zastoupení ve všech zem. ústavech.

Na moravském sněmu pokroková většina neví si rady se sanováním zemských financí. K tomu cíli navrhuji zavedení zemské a obecní dávky ze vzrustu hodnoty nemovitostí, zavedení 70 proc. přírůžky ke státní dávce za vína a moštu, dávky ze soukromé spotřeby vína a moštu, dávky z kinematografických vstupenek, placení příspěvků obcemi na nemocenské ošetrovací útraty. Výnos těchto všech dávek činil by něco přes 2 a půl mil. K, což vzhledem ke schodku 22 a půl mil. K jest kapkou do moře. Němci i něm. velkostatkáři chtějí zemské finance upravit novou půjčkou, což ovšem je cesta ke komisariátu, který by se jim hodil do krámu. — Soc. dem. posl. Tusar a jeho něm. kollega podali pílný návrh na zavedení rov. všeobecného hlasovacího práva do sněmu; pílnost návrhu toho však zamítnuta.

Maďarští úplatkáři. Hr. Tisza podal v posl. sněmovně uherské zprávu o výsledku šetření o herně na ostrově sv. Markety. Společnost vydala prý na úplatky 545.000 K, z čehož 350.00 K shrábl Kristoffy, několik opozičních poslanců vzalo po 50 až 100 K, maďarský tisk dostal také svůj díl.

Proti soc. demokratům. Na banketu hospodářské rady něm. říšský kancléř šl. Betmann-Hollweg v řeči své zamířil také proti soc. demokratům slovy: »V jednom jsme všichni zajedno, je to pýcha, zvětšená velikými volebními úspěchy u strany, jejíž snahy směřují hlavně k tomu, aby základ říše a naší monarchie byl podkopán. S ní není žádné smlouvání, nýbrž jen tuhý boj. Přijímám možná slova hr. Schwerina za záruku, že němečtí země-

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné srovnání kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**která provádí i veškerý ostatní bankovní transakce
SS za podmínek co nejvýhodnějších. SS**

dělci v boji tom budou státi vždycky v nejprvnějších řadách. S nevolí a rozmrzelostí nemůžeme zvítězit v tomto boji. . . »

V Rusku odstoupil ministerský předseda Korkovcev. Pád jeho značí prý vítězství dvorní strany, která je pro ostrou zahraniční politiku. Nový min. předsedou je 75letý Gorenynkin.

Francouzské zbrojení. Vláda francouzská na místě původně oznámených vojenských vydání 860 mil. bude žádati 1140 mil. franků. Má být zvětšena jízda a dělostřelectvo a zřízeny nové dva pluky afrických střelců.

Na Balkáně. Princ z Wiedu odbyl si už svou návštěvu ve Vídni, kde se mu dostalo všude nadšeného přijetí. Ted' jest na řadě albánská deputace, která mu nabídla albánský trůn. — V Bulharsku starém a novém stará se vláda především o hospodářské povznesení lidu. — Srbská vláda založí na Kosově poli město Kosovo. Stavební místa dají prý se zdarma a usadit se mohou Slované vůbec.

Kulturní jiskry.

Důležitost nové České Bible dochází všeobecného uznání hojnými přihláškami zvláště duchovenstva kurátního, professorů náboženství, katechetů, klášterů i bohoslovců. Někteří duchovní správci získali na osadách svých v krátké době již dosti značný počet odběratelů. Dva semináře přihlášily již hromadné objednávky. Jelikož žádoucí rychlé vydávání Bible závisí na počtu odběratelů co možno největším, jest si přáti, aby za odběratele přihlásili se co nejdříve všichni, jimž na vedlejšího tom dle záležitosti. Přihlášky přijímá a objednávky vyřizuje Administrace České Bible v Praze-IV. (Hradčany), čís. 35.

Kursy pro ochranu památek církevních. V Pašově chlubí se kursy, které každoročně o prázdninách pořádá vrch. konservátor dr. Heger pro duchovenstvo o ochraně uměleckých památek církevních. Věc velice chválná, ale není novotou u nás. Před čtyřmi léty zavedl architekt B. Dvořák ku přání J. Excel. nejdp. biskupa dra Doubravy přednášky pro vikariátní schůze o zachování předmětů církevních, o výnosech státních na jejich ochranu a o rozpoznání cennosti a restaurování předmětů církevních, zařízení kostelních, maleb a budov. Přednášky byly a jsou vítány. Bylo by jen záhodno, aby zavedeny byly ve všech vikariátech a aby byly přístupny též širšímu obecnému, hlavně učitelstvu našemu. Architekt konservátor Dvořák vždy mile rád zdarma uváže se v přednášku, je-li o ni požádán. Jest přáním nejdp. arcipastýře, aby co nejvíce porozumění vešlo pro zachování našich historických památek do vrstev našeho duchovenstva. Avšak nejen zachování, ale i pořizování věcí nových má být umělecké ceny trvalé, jak toho důstojnost obřadů církevních plným právem vyžaduje. Tím upoutá se pozornost všech vrstev a zvýší se láska a oddanost věřících ke katolickému ritu.

Prý republika lepší než monarchie. Tak zvěstují volnomyšlenkáři, soc. demokraté a všichni ti, kteří předstírají veliké roztrpčení proti militarismu a krvavým bojům. Nuže — v zednářské republice Francouzské vláda ohlásila v příčině položek na vojsko nejprve mimořádný úvěr v obnosu 860 mil. franků, nyní však žádá docela 1410 mil.!! Na zvýšení mírového stavu vojska má se užiti přes 655 mil., na doplnění válečného materiálu 754 a půl mil. Mají se zříditi veliká cvičiště, jichž náklad bude vyžadovati 130 mil., které se vyplatí v pěti letech. Francie zkrátka zbrojí ze všech států nejvíce. Z toho jest patrné, že republikánští zednáři a soc. demokraté jsou naprosto neschopni vnést do národů palmu míru. Proto by měli místo ostrých kritik států monarchistických napřed začít s nápravou

sami u sebe. Leč zbrojení přináší obrovské sumy do pokladen židovských bankéřů — a proto jen více vojska!

Agitace husitská má r. 1915 přinést hojnou žeň německému protestantismu, katechismu heidelbergskému. Již protestanté mají nejuplněnější výzbroj, již hlídka na předních jejich baštách pracují, již jsou rozděleny statisíce pruských marek účelně na místech nejvhodnějších. Za života Husova Němci byli vypuzeni z Pražské university, nyní však tentýž národ právě zneužitím jména Husova, pod Husovým štítem za pomoci českých sluhů utvrdí zde germánské posice.

Čeští lutheráni vytvořili k vůli »oslavě Husově« zvláštní komitě, v němž zasedá za Moravu G. Winkler, senior ve Vsetíně. O tomto Winklerovi napsal v minulých dnech bývalý protestantský kněz Jan Golán kritiku, z níž citujeme aspoň tyto výtky: »Winkler není žádný Čech, nýbrž Germán citěním. Důkaz toho, že vždy německé sbory rozhodly, že byl zvolen seniorem. Winkler má k oslavě Husově tak daleko, jako oni inkvisitoři, odsoudivší Husa k smrti potupné. Není větší ironie a není větší ostudy, nežli ta, že muž tak ryzího a čistého charakteru, jako byl Hus, chce oslavovati pravý opak jeho — Winkler, muž názoru středověkých »opatníků devotní nahoru, cynický autoritář dolů. Jest neuvěřitelné, že ideálního nadšence — Husa, má úředně oslavovati mamonař Winkler. Nádobu prázdnou, do krajnosti egoistickou, jemuž náboženství jest věc neznámá, ale za to intrikánský a lstivost jsou mu vlastní oblíbenou zbraní. Vsačky Sion neměl neškodnějšího pastýře, nežli v tomto zanedbném theologovi, surově pijavici vdovských grošů Zjistane-li Winkler v komitě i dále, bude to v pravdě černá skvrna na vznešeném dile. Protože ho dobře znám a za každé slovo ručím, podepisuji se plným jménem Jan Golán, bývalý kněz.«

Cholerický kritik Golán vytýká Winklerovi ještě horší vlastnosti. To přísné odsuzování jest ovšem poněkud přemrštěné. Tvrdí-li na př. Golán, že jest Winklerovi náboženství věcí neznámou (theologovi!), pak užívá štvavé taktiky rudých demagogů. Ale kdyby jenom třetina vyslovených pohán se srovnávala s pravdou, pak patrné, že kruhy posluhující pruskému klerikalismu dychtivě sahají právě po nejochotnějších přátelích germanisace.

Pokrok moderní techniky. Berlínská »Schnellsetzmaschinen-Gesellschaft« ohlásila k patentování samočinný sázecí stroj, který znamená veliký převrat v činnosti tiskářské. Žurnalista vyklepá svůj článek na zvláštním psacím stroji, písmena se budou jevit jako otvory. Pruhy papíru s rukopisem takto vyklepaným budou upevněny na sázecí stroje, načež působením síly elektromagnetické litery (matrice) samočinně se odliší. Prý stroj bude pracovati přesně a zastane dva nejzručnější sazeče. K obsluhování šesti strojů stačí jeden muž. Dobře — ale pak se musí předpokládati, že sám spisovatel musí také pracovati přesně, že přestane doba špatně čitelných, nedbale čmáraných rukopisů. A což dopisovatelé? Ti budou mít také vesměs zvláštní psací stroje? A dá jim redakce do stroje jejich pruhy papíru — i s pravopisnými chybami? Tolik jisto, že bude nutno dále mnoho a mnoho přepisovati, tak že se ušetří jen jistý díl práce a že tedy kromě redaktorů a literátů vůbec bude potřeba zaměstnávat dále velký počet osob jiných. — Již se také ohlašuje sestavení sázecích strojů pro inseráty s dvoj a trojitými zásobníky. Při nich lze použití i liter ozdobných a štočků. U několika německých tiskáren již tento také berlínský patentovaný stroj jest zaveden.

Indiáni nevymírají, jak se dříve houževnatě tvrdilo. Prof. Hamilton po pracném sestavení přesné statistiky praví, že r. 1891 bylo napočítáno 97.000 indiánů, r. 1895 na sto tisíc hlav a r. 1908 již 118.000.

Výsledek moderní politicko-kulturní práce. Tak houževnatě a nadšeně ujišťovali demagogové, jak volebními schůzemi za všeob. hlasovacího práva lid se uvědomí! K tomu všemu prý založení a rozšíření nových listů všude roznese paprsky pronikavého světla. Zatím však agitátoři při volbách šlapali pravdu do bláta, podváděli, vychvalovali uryádnicky své vlastní kliky, haněli všecko, co nešlo s nimi. Žurnály rychle se šířící daly obecnému zmatku korunu. Výsledkem agitace radikálních mandátolovců jest hlavně rozeštvání.

Známý odborník národohospodářský, univ. professor dr. Cyrill Horáček, napsal v nejnovějším čísle »Osvěty«, poslední politické přemety v naší zemi »nijak nenasvědčují politické zralosti národa.« Dr. Horáček pokračuje: »Politické uvědomění národa, zdá se, že za posledních let dokonce nestouplo, nýbrž pokleslo. Pokleslo přes to, že denní tisk byl rozhojněn, že nejruznější stranické organizace jsou nevyčerpatelné v pořádání schůzí a organizování svých příslušníků. Ale snad právě proto. Jarmareční ryk a povyk stran, nabubřelé vychvalování stranických programů a veličin šíří ve voličstvu spíše zmatek, odpor a nechuť. Bylo by ovšem naivní žádati, aby se vrátila politická ukázněnost dob deklaračních. Ale dnes již vůbec není politické autority. Není také žádné víry a důvěry. Snad se leckdy pohrdavě mluví o ideálním nadšení v politice. Ale v tom nadšení vězela kdysi veliká mravní síla, tak veliká, že i mocný odporce se jí bál a měl před ní úctu. Jest pravda, vyrostli a zmohutněli jsme. Ale dokonce ne tak, abychom těch mocných imponderabilií mohli postrádati, jakou byla ta — pohřbívá dnes tak přezíraná — láska k národu a obětavost vlastenecká. Proti dřívějšímu prý nastalo v politice vystřízlivění, jež »šlo dále, než bylo potřebí!.. nebylo snad nutno, opouštět pudu formálního historického práva. . . a nalézati vždy více záliby v kompromisování.« Též Horáček soudí, že »doba velikých a skvělých jmen české vědy a umění již zašla, že nositelé jmen těch pomalu vymírají, aniž by bylo plně náhrady.«

Takový jest tedy výsledek po divokých útocích proti »klerikalismu« a za víření pokrokových hesel. Nedoukové a polovzdělanci místo studia a pozitivní práce vyčerpávali své síly na utloukání vážných konservativců. Proto žeň tolik ubohá!

Obrana.

Houževnatý švindl z Německa placený. Již po dvakráte jsme upozornili, jak se výhradně katolíkům cpe do rukou leták o soudném dni r. 1915, jehož autorem jest označována osoba smyšlená »Ladislav Adam Noe Olšovský«, který prý jest římským katolíkem. Nyní nás dochází zpráva, že ten prostředek na ohlupování lidu českého zasílá se českým katolíkem a docela i farním úřadům z Vratislavě (tedy z pruského Slezska) znovu. Drzost pruských protestantů jeví se zvláště v tom, jak šeredně se mrzačí v »prorockém« letáku čeština. Čteme tam tyto věty: »Lidé, slyšte! Bůh stvořil nebe a zemi a všecko, což jest, tak též sen. . . Nescíslné důkazy pro to jsou ve věčném Svatém Písmě. . . Věřící katolický křesťan, veliký ctitel př. sv. Matky boží Panně Marie, boží milostí obdržel ze sna, zcela předkvapujícím způsobem, proroctví, které má největší vážnost pro všechny lidi. . . Nadzemské zjevení zpozorovalo tesknost mou odpovídání. . . Na otázku mou: »Co musí tehdy dělati se?«, řeklo nadzemské zjevení. . .«

Všimneme-li si hrozného, krouceného slohu, seznáme hned, že to skládal německý podvodník, neumějící dobře česky a užívající germanismů. Leták vytištěn (dle označení) u Richarda Schmidta v Lipsku. Tedy »Olšovský« se neobrátil na tiskárnu českou, aby se nedostal pro podvádění hodně rych-

Je do kriminálu. S letákem tím zároveň se vši drzostí se zasílá i podobný leták německý, v němž se tvrdí, že Kristina Ringlová v Suchdole měla opravdu vidění a že jí Panna Maria řekla: »Já jsem slovo Boží« (11). A pak hned předpověď, že 12. dubna 1915 nastane soudný den. Tento leták vytištěn také u lipského Schmidta.

Kdo tyto letáky dává tisknout, aby je hromadné a »obětavě« šířil, není člověk hloupý, ale jest to podvodník rafinovaný, který nevydává velké sumy na klamání lidu bez široce založeného plánu. Jestliže v Čechách jest dosti agentů placených z Německa, kteří oslavy Husovy snaží se využítovati pro posílení rozpadávající se německé církve lutherské, pak není divu, že prouští čachráři zasahují též přímo, že chtějí zmámiti právě pro rok 1915 český katolický lid. A úřady jak v Německu tak v Rakousku po několikerém upozornění katolického tisku jsou úplně lhostejny k takové otravné akci. Kdyby někdo vyděsil klidné občany planým poplachem o požáru, bude okamžitě zavřen. Ale hromadné, řemeslné strašení má zcela volné pole. A nejzajímavější, že proti tomuto protestantskému řádění ani slovem se neozývá český tisk protestantský, ačkoli jindy jeví až příliš velkou obavu před klerikalismem. Není takové prusko-protestantské řádění nejvybarvenějším, kriminálním klerikalismem?

Kdo zasílá letáky „Lad. Adama Noe Olšového“? Zaslány nám z různých stran i obálky, v nichž ohlupující letáky došly. Tiskoviny jsou zasílány z Vratislavě v obálkách otevřených pod třípípníkovou známkou. Nemohly by tedy povolané kruhy vratislavské snadno vypátrati štedrého zaslatele, kdyby chtěly? Adresy jsou psány vyškolenou rukou, správnou češtinou. Který Čech tedy za úplatek propůjčuje se k takovému řemeslnému klamání svých krajanů?

Učitelstvo v zemi „klerikální.“ V Krajině mají nyní rozhodující vliv organisovaní katolíci. Nuže — zemský výbor kraňský navrhl slušnou úpravu učitelských platů. Učitelé mají býti zařazeni do čtyř platebních tříd s platem po 1600, 1900, 2200 a 2600 K. Na Moravě však harašící a po kultuře křičící pokroková klika pořád ještě uvažuje a uvažuje. V Čechách pokrokové učitelstvo vytýká protikatolickým polit. stranám, že čachrují s bídou učitelstva.

Cile Volné Myšlenky. Kde se nedal poraziti křesťanský názor světový rázem, tam si vedli agitátoři »V. Myšlenky« velice chytře. Prohlašovali, že prý jejich sdružení není protináboženské, ba ani ne protikřesťanské, ačkoli volnomyšlenkářské tiskopisy vesměs a soustavně podrývají půdu pozitivního náboženství. Článek za článkem, lokálka za lokálkou přesně sledují dva zcela určité blízké cíle: odkřesťanění lidstva a zavedení zednářských republik. Protidynastické úmysly vyšetřují tu více, tam méně podle toho, pokud zkontrolované prostředím dovozuje. V novějším čase mluví hlavní agitátoři (kteří ostatně tolik chválili krvavý převrat portugalský) otevřeně. Na př. jeden z předních sloupů »V. M.« August Dide prohlašuje ve francouzském listě »Raison« toto: »Jaká činnost jest možná s heslem, jež lze vyjádřiti takto: »Netvrdíme nic a připustíme všecko?« Věru marně bychom mluvili o pokroku, propagandě, zákonodárství. . . ! Vše, co může pojití z takového hesla, jest pocit skutečné abdikace (vzdání se); jest to nocit nicotnosti naší akce, nejistota, rozpaky, ztráta odvahy. Mnozí z nás zajisté trpěli následkem tvrzení vyplývajících z onoho hesla: Pravdu nemá nikdo; lze věřiti v boha, aniž bychom proto byli slábi. Respektujeme všeliká mínění. . . . Ale dosti! Mystifikace (omámení) trvala dosti dlouho. A líbila se zbytkům deklitiků, tak zvaným volným myslitelům, »svobodným věřícím lidem« — kteří nejsou leč zastřenými protestanty, chtějícími kořistiti z tohoto zastření — volní myslitelové skuteční, žáci a dědici protikřesťanství Voltaireova, vědeckého ateismu Diderotova, mají si nasaditi masku zbabělosti a pokrytectví!«

Národohospodářská hlídka.

Konce pokrokového zemského hospodářství. Na Moravě jest veliká finanční krize — a pokrokaři nyní chtějí nechtějí jsou nuceni snísti kaši, kterou si před čtyřmi lety sami navařili demagogickými křikem proti návrhu Koudelovu na sanaci zemských financí. R. 1907 potřeba země činila 33 mil. korun, r. 1912 již 49 mil., r. 1913 došla 51 mil. Na rok 1914 se vyžaduje 53 mil. Úhrada na rok 1914 činí pouze 36 mil. Odkud tedy vzítí ostatních 17 milionů, odkud zapraviti dluhy předešlých let, mají-li splniti pokrokaři poplatnictvu svoje štedré sliby? Mimořádným hospodářstvím stoupá letos deficit o 5 mil. a obnáší 22 milionů. Proto země platí jenom na úrocích 8,400.000 K čili skoro šestinu všech příjmů svých. Tyto úroky, z největší části zbytečné, tyto úroky, jež se mohly přijmutím návrhu našeho Koudelího scvrknout na máličkost, musí se rozhodně vytažati z kapes poplatníků. Pokrokaři i konservativci musí zaplatiti obrovskou daň z kotrmelců »pokroku.« Skoro o 100 milionů korun má Morava dluhů více než před sedmi lety! Kdyby se bylo r. 1909 sanovalo tak, jak žádali »klerikálové«, bylo

by se zemi ušetřilo na 60 milionů, které se musily zaplatiti na úrocích a deficitech. Takhle stojí země před bankrotem. Teď mohou pokrokaři své heslo blýskavě doplniti: »Pokrokem k svobodě, pokrokovou svobodou k žebrotě!« Zmámené davы pokrokové a rudé nevidí a neslyší, jedná-li se o udlolání poctivých krajanů-katolíků. Jakmile začnou poněkud přemýšleti o cifrách zemského hospodářství, zapálí demagogičtí spekulanti před jejich zraky husitský a »protiklerikální« ohňostroj — a rázem je po volném samostatném myšlení. Ožebračení lidé tleskají, aby se nezdálo, že jsou málo pokrokoví.

Cena potravin za doby Josefsinského štolového patentu. Po třileté přestávce vyšel opět »Selský archiv«, v němž se pojednává o soudním sporu mezi panstvím Světlovským na Moravě a panstvím Beckovským v Uhřích. Úřední šetření konali r. 1786 komisar, konkomisar a jejich sekretář, zemský inženýr, dragon a jiní — zkrátka nejméně 9 odborných znalců. V účtech podrobně vykázaných počítá se libra hovězího masa za 4 kr., hovězí jazyk 9 kr., telecí hlava počítána 42 kr., jehně stálo 40 kr., dvě husy 30 kr., kuře 4 a čtvrt kr., mladý holub 3 kr., libra »roztopeného« másla 12 kr. Tehdy tedy i při skrovné Josefsinské štolě mohl kněz mnoho koupiti za několik krejcarů. Leč nyní, v době, kdy různým zaměstnancům bylo nutno několikrát platy zvýšiti pro stoupající drahotu, odkazují bezohlední byrokraté a zpátečníci kněze na štolu Josefsinskou, žádajíce sami platy nejmodernější. Lidé, kteří vystudovali z kněžských nadací, rozkřikují se, aby se kněz spokojil s několika krejcarý Josefsinské štolý.

Návrh na omezení přijímání vkladů bankami. K petici svazu korutanských spořitelů o omezení přijímání vkladů bankami přijal zemský sněm k návrhu finančního výboru referentem byl poslanec dr. Steinwender, toto usnesení: C k. vláda se vyzývá: 1. Bankám další přijímání vkladů zapovědět. 2. Necht dosud učiněné vklady dá zajistiti jich uložením v rakouských státních, zemských a komunálních papírech, které požívají sirotčí jistoty. 3. Podati zákonnou osnovu, dle které by kontokorentní úroky podléhaly rentové dani, vybrané sračkou u dotyčné banky. Zpravodaj zdůrazňuje, že peníze malých stíhadel vklady na knížky a kontokorentními vklady u bank a jich četných filiálek venkovských jsou odnímány trvale stavební činnosti zemi, dále obchodu na venkově, není jich možno používati na hypoteky a používá se jich výlučně k posílení velkopřemyslu a k nadvládě bursy. Tím se bere venkovu mlza. Také bývá obecnstvo bankovními filiálkami často sváděno k nákupu akcií a bursovním spekulacím, pročež omezení vlivu bank na venkovské obyvatelstvo uvedenými prostředky jest nezbytně nutné.

Sociální obzor.

Vyhánění slovanského dělnictva z Německa. V plenární schůzi něm. zemědělské rady konané 10. t. m. v Berlíně bylo jako o 1. bodu programu jednáno o soustavném vylučování cizího dělnictva, hlavně českého a vůbec slovanského z Německa. Cizí dělnictvo má býti nahrazeno domácími a pokud možno stroji. Vláda byla požádána, by podporovala zemědělskou radu v této »očistné« práci. Přijat byl též návrh, který žádá, by bylo čeleno odvislosti něm. zemědělství od zahraničního kočovného dělnictva vzhledem na spojené s tím nebezpečnosti národní a hospodářské. Jednání byl přítomen též něm. korunní princ.

Hornická „Unie“ klesá. Byla to nejmohutnější soc. dem. odborová organizace. Nyní počet plateben zmenšil se z 215 na 194. Vydání za r. 1913 přesahuje příjmy o 756541 K. Boj o formu odborové organizace přivodil roztržku, která zavinila pokles.

Výsledek boje v knihtiskářském průmyslu. Centralistický soc. dem. tisk si počínal demagogicky, obelhával dělnictvo podřízené rudému vedení vídeňskému s úžasnou statečností, maloval na vrbách straky takových nadějí, že každý rozumný typograf musil odsouditi dryáčnický klam. Jen jednu malou ukázkou! Dne 17. února, kdy se již určité vědělo, že typografická organizace zahájila velký ústup, centralistický soc. dem. »Dělnický Denník« odvážil se napsati: »Pevná, tuhá organizace dělnictva knihtiskářského zvíťazila . . . dělnictvo bylo zaměstnavateli vyprovokováno (!), bylo ze závodů vyhozeno (!?) V otázce mzdové musili ustoupiti, v otázce strojové sazby, v otázce obsluhy tiskařských strojů, učňů atd. musili ustoupiti zaměstnavatelé a dělnictvo odnáší si úspěchy, odnáší si zlepšení svých poměrů na celé čáře.«

Tak píše »Děln. Denník« na str. 3. a hned na následující straně 4. jest nucen aspoň krátce konstatovati, jak vyslechli na velké schůzi vídeňští sazeči zprávu o ujednání mezi principalitou a sazeči: »Propukli shromáždění v bouřlivé protesty nevole, které vyvrcholily v požadavku radikálních stoupenců, aby práce za těchto okolností nastoupila nebyla. Marny byly poukazy funkcionářů na obtížnost boje (proč tedy velice osvědčené představenstvo nevědělo o těch obtížích nic před stávkou?) . . . Vývody tyto přerušovány a znemožňovány

výkřiky protestujících . . . Po řeči posl. soudr. Schiegl došlo k takovým bouřím, že řitonný policejní komisař schůzi rozpustil.« — Tak tedy přijato od nejuvědomělejšího kádry dělnictva to »zlepšení poměrů na celé čáře.« Nyní také dělníci poznávají, že stávky rozhodně se nevyhrávají surovým spíláním rudého tisku.

Počítá se, že desítnedělní zastavení práce stilo typografickou organizaci půl třetího milionu K, jež se vyplatily členstvu. Protože však stávková (resp. výluková) podpora neobnášela ani obvyklou mzdu, pozbyli typografové přes 6 milionu korun. A čeho se dosáhlo za tak velké oběti? Lhal tisk centralistický křiklavě, že ustoupila principalita v otázce strojové sazby, učňů atd. Naopak typografové nedosáhli ani tolik, co principálové nabízel personálu před stávkou. Proto jest podvodem tvrzení soc. dem. tisku, že byli zaměstnavatelé k povolenosti přinuceni a že k vyrovnání mohli přistoupiti bez pomoci výluky, bez vlastních ztrát.

Pracovní doba zkrácena pouze o pul hodiny týdně. Strojní sazeči budou míti místo dosavadních 40 procent pouze 35 procent nad minimum. Třída I. dosavadního cenníku s nejmenší mzdou zrušena, dělnictvo z ní postupuje do II. třídy, tak že se mzda tohoto dělnictva zvyšuje o 2 K týdně. Ve II. třídě se bude platiti typografum týdně od 22 K do 27 K, v III. od 23 K do 29 K, ve IV. od 24 do 31, v V. od 26 do 32, v VI. od 28 do 34 K. Dělníci, kteří mají vyšší mzdu než v příslušné třídě, podrží ji nadále. Přiznán všeobecný přírůstek na minimu 3 K (ve Vídni 4 K). Dělníci ustoupili principalitě svolením, aby učedníci, kteří se učí 4 roky, mohli býti vyučováni v posledních 15 týdnech na sázecích strojích.

Pokud jsou sprostředkovatelný u »remií a organizací, budou rozpuštěny a dosavadní sprostředkovatelný při korunních spolcích převedeny budou na paritu (rovnost). Obě strany volí si úředníky, obě vykonávají dozor. Úředníci pak nesmějí se míchat do vyjednávání o mzdu. Při vážnějších sporech cenníkových ponechává se nyní rozhodnutí rozhodčímu a cenníkovému úřadu, složeným na základě rovnosti. Pomocníci a principalové nesmějí uposlechnouti rozkazů svých zájmových organizací nebo jejich funkcionářů, pokud by ty rozkazy vykládaly cenník jinak než cenníkový úřad. Na př. nyní pomocníci nesmějí uposlechnouti vyzvání k pasivní resistenci, principalové pak rozkazu k výluce. Důvěrníci dělnictva od nynějška nejsou orgány cenníkovými, nýbrž pouze rádci a plnomocníky personálu, jejichž povinností jest vzniklé sporu urovnávat, nikoli vyvolávat a živiti. Do mzdových záležitostí jednotlivců nesmějí se míchat. V tiskárnách do šesti pomocníků vůbec nebudou voleni.

Po stránce organizační došlo k zařízení zcela novému, které přijali soc. dem. předáci ovšem s velikou nechutí. Již není na jedné straně organizace pomocnická, na druhé zaměstnavatelská. Nyní zavládlo místo toho cenníkové soustředění, vznikající tím, že zaměstnavatelé i dělníci podepíší přihlášku, v které se zavazují plniti cenníkovou smlouvu. Tito nemusí býti v žádné organizaci — jest jim pouze přikázáno, aby byli věrni cenníku. Toto společenství stojí nad třídními organizacemi, jejichž d'křátu se vymyká. Tato nová sociální forma znamená pro vliv představenstva typografické organizace velikou ujmu. Leč takovým způsobem položeny základy pro společnou práci zaměstnavatelů a dělnictva v míru.

Strojmistr má obsluhovati za příplatky a za zvláštních okolností až tři stroje a tvořivku. I v této otázce tedy lze poznati veliký ústup »typografů. Soc. demokraté hrozili, jak zatočí s těmi, kteří již zaujali po nich místa sazečská. Nyní však smluvno, že všichni učňové, kteří v době boje byli přijati do závodů a u gremií bvli řádně ohlášení, zůstanou v závodech. Typografové slíbili, že v závodech nebudou obtěžovati ty, které nazývali stávkokazy a principalita se zavázala, že stávkující jejich nastoupení bude chrániti proti dráždění. Jestliže tedy principalové ustoupili v některých podružných bodech, ustoupili sazeči daleko více a to v otázkách velice důležitých. Takto tedy uzavřena čestná smlouva na pět let, aniž by kterákoli strana byla úplně zdrčena. Po době vášnivého boje dostavila se rozvaha k veliké mrzutosti demagogů, kteří nyní přišli o komando.

Světoznámá kola
KORUNA
pětiletou písemnou zárukou dodává firma:
LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám též na mírném měs. splátky. Žádejte ceníky.

Křesťanský živnostník.

Okresní jednota živnostenských společenstev v Hradci Králové konala výborovou schůzi v neděli dne 15. t. m. v hasičské sborovně za předsednictví p. Thoře. Referoval místotajník dr. Wiškowský o výsledcích svatoštěpánské konference. Ustavení okresní komise pro soupis cechovních památek pozdrželo se tím, že některá venkovská společenstva posud neoznámila své delegáty. Za Hra-

dec Král. delegován p. Pokorný a bude požádán p. řed. Vach. Vzat na vědomí referát p. Thoře o poslední výborové schůzi Zemské Jednoty a projednání rozpočet na r. 1914. Usneseno požádati okresy, města a peněžní ústavy o subvence. Výroční valná hromada konána bude 19. dubna. Usneseno k návrhu p. Thoře pracovat v tomto roce zejména na zřizování podpůrných pokladen mistrovských. První přednáška o tomto tématu konána bude pravděpodobně již tuto neděli odpol. v Třebechovicích. Po schůzi projednány s přítomnými interesty záležitosti vojenské dodávky krejčovské a vzato s potěšením na vědomí, že se okresní jednotě podařilo vymoci poměrně značné zvýšení mezd.

Obchodní gremium královéhradecké konalo výborovou schůzi 14. února v místnostech Ústředny. Vzato na vědomí, že dotázané rafinerie v Rosicích, Skřivanech a Slatiňanech odpirají zhotovovat cukr v briketách. Od nového obchodního gremia v Praze se vyžádá statut pokračovací školy. Ve smyslu pípisu Zemské Jednoty stran gremiální příslušnosti drogistů se zakročí u živnostenských úřadů. Otázka pracovní doby v obchodech předloží se valné hromadě. S potěšením vzato na vědomí zřízení kondiční kanceláře při Zemské Jednotě. V záležitosti odstranění výročních trhů vysloví se souhlas, stane-li se tak rázem v celém království.

Německá spolková rada schválila osnovu zákona, kterou má být živnostenský řád doplněn v tom smyslu, že vystavování obrazů, spisů, ilustrovaných publikací a pod nesmí se dít způsobem, který by mohl vzbudit pohoršení ohrožováním mravnosti mládeže.

Církevní věstník.

Eucharistický sjezd na Strahově. Již po čtvrté sjeli se z blízka i z dále kněží do matičky Prahy, aby v čele s nejd. episkopátem českým klaněli se Králi všech králů. . . Ve čtvrtek 12. února na památný Strahov přijel o 9. hod. za slavnostního vyzvánění J. Em. nejd. kardinál Pražský v průvodu J. Exc. nejd. biskupa dra Doubavy, uvítán strážcem strahovského Sionu J. M. nejd. prelátem Meth. Zavoralem za četné assistance. Na kazatelnu vystupuje J. Exc. nejd. biskup dr. Doubava a po skvostném úvodu o historii sv. Gráhu mistrně a vzletně líčí troji směr lásky Kristovy. Jakou radostí asi naplněno bylo arcipastýřské jeho srdce, když v přeplněném a nádherně vyzdobeném chrámu viděl své velice četné zastoupené diecéšní duchovenstvo! Po té vystavěna Nejsv. Svátost Oltářní, již vzdávají hold přecetné zastupy euchar. ctitelů. Adorační hodinka vyplněna zbožným rozjímáním a zpěvem, provázeným jímavými akordy proslulých strahovských varhan. Po tiché mši svaté následoval koncert na dvoje varhany. Dojem těžko vyjádřit. Nechtělo se nám z chrámu, vždyť zde tak blaze v stínu tabernakula. . . Dvora strahovská plní se kněžími. Na vyzdobené estrádě usedá nejd. episkopát český v čele s nejd. primasem království českého, který projevuje radost nad rostoucí úctou k Nejsv. Svátosti Oltářní, jakož i nad synovskou láskou kléru k Panně Marii. Přeje hojného zduření sjezdovým poradám. Na to promluvil professor theologické fakulty dr. Jan Hejdl o eucharistickém čtení Písma sv. Starého Zákona. Řeč odborníka na slovo vzatého byla vyslechnuta s velkou pozorností a odměněna byla frenetickým aplausem. Neúnavný propagátor úcty eucharistické kons. rada vdp. Ocetek z Hevlína povzbuzuje duchovenstvo, aby neotliko slovem, ale i tiskem víru v Boha i úctu k Nejsvětější Svátosti šířilo. Oufimský kaplan dp. Rössler referoval jménem hradského spolku o české sekci při eucharistickém kongresu, který se letos od 22. do 26. července koná v Lurdech. Zval klerus k hojně účasti a vznesl uctivý apel na nejd. episkopát, aby hradský spolek v. přípravných pracích milostivě podporoval. Když pak J. M. nejd. opat Strahovský upozornil duchovenstvo, aby bylo pamětlivo katolických akademiků, zakončil J. E. nejd. biskup dr. Doubava jménem J. Eminence zdatný tento sjezd a děkoval řečníkům a všem účastníkům. Sdílel za veliké pochvaly, že bude zaslán eucharistickému Sv. otci dětiný projev holdu a oddanosti. Posilnění arcipastýřským požehnáním opouštíme za mocného pohnutí posv. strahovský Sion. . . Odpoledne o 4. hod. naplnilo duchovenstvo a vybrané obecnostvo hlediště Národního divadla ve všech prostorách, aby bylo přítomno »Parsifalu«. Zřstaneme slov. p. řediteli Schimorramovi vždy vděčnými, že vyhověli naší prosbě a poskytli nám požitek prvního řádu. — Dojezí sjezdu byl u pouti povznášející, mocný. Tož, dá-li Bůh, na shledanou v r. 1915 na Strahově!

Valná hromada spolku českoslovanských poutníků do Lurd a řepých posvátných míst konala se v Praze ve středu dne 11. t. m. Valná hromada předcházela v úterý večer o půl 8. hod. ve velkém sále Měst. Besedy přednáška o první spol. pouti do Lurd, kterou velmi vystižně a zajímavě přednesl místopředseda vdp. vik. sekretář a farář Ant. Brož z Podolí. Účast byla obrovská. Přednášku tuto poctil návštěvou J. Em. ndp. kardinál ze Skrbenských a J. M. ndp. opat M. Zavoral. Ve středu ráno po mši svaté odebrali se členové a členky do Měst. Besedy. Předseda vsdp. Msgr dr. Pícha zahájil valnou hromadu. Prvému protektoru české pouti do Lurd J. M. opatu Zavoralovi pozdravným telegramem sděleno, že ho valná hromada jmenovala jednomyslně čestným členem. Na to jednatel dp. J. Rössler, kaplan z V. Oufína

přednesl zprávu. Členů celkem jest 539, z nichž 12 doživotních, markantní to důkaz, jak uznávána jest potřeba českého hradského spolku. Děkudná zpráva jednatele byla vyslechnuta velmi pozorně a odměněna hlubokým aplausem. Referoval též o české sekci při Eucharistickém kongresu, který se koná v Lurdech od 22. do 26. července t. r. Přihlídky nutno učinit do 5. dubna t. r. u vdp. faráře Ant. Kašpárka, pokladníka, Praha-II., Jungmannova tř. č. 20., nebo u vdp. konsist. rady a faráře L. Kolíška, Blansko, Morava. Předsedou české sekce je vsdp. dr. Pícha. Jednatel dp. Rössler připomněl, že tentokráte vzhledem na kongres nemocní zúčastnit se nemohou. Pan předseda žádal pak valnou hromadu, aby výbor hradského spolku veškeré přípravné práce vykonati, což schváleno. Dp. kaplan Pílek z Kladna navrhl v nadšené řeči, aby výbor by paměťv starobytého poutnického místa St. Boleslavi a pořádal tam poutě. Návrh přijat a odkázán výboru. Jednomyslně usouzeno, aby se letos v září konala pout na sv. Kopeček u Olomouce, byle v Benátkách při své pouti navrženo.

(Zasláno.)

Upozornění.

Všem majitelům 10korunové legitimace k eucharistickému kongresu vídeňskému, kteří si legitimace objednali u diecéšního komitétu, budou zprávy sjezdové námi rozeslány franco během příštích dnů prostřednictvím duchovních správ. Neřeba zásilky reklamovat ani v Praze ani u diecéšního komitétu, protože expedice může se dít zvolna dle seznamu.

Diecéšní eucharistický komitét v Hradci Králové.

Dr. Fr. Reyl, jednatel.

Zprávy organizační a spolkové. Výborová schůze Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové bude

ve středu dne 25. února 1914, o 2. hodině odpol. v diecéšním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřikova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Dr. Frant. Šule,
předseda.

Užší výkonný výbor české strany křesť.-soc. konal schůzi dne 12. února odpol. v Praze za předsednictví p. Šabaty, v přítomnosti 8 členů a mílého hosta dp. Světlíka z Olomouce. — Stran úpravy financí strany učiněno usnesení o 8 návrzích tajemníka, z nichž 6 návrhů přijato, 1 návrh schválen se změnou a jeden návrh odkázán finanční komisi Tělezné. — Organizace místní mají býti ustaveny také tam, kde jsou spolky, odbočky a skupiny v rukou našich stoupenců. — Širšímu výk. výboru se doporučl, aby svolal řádný sjezd strany na dny svatojanské. Po debatě o vyrovnávacích návrzích vlády usneseno účastnit se případně konferenci a zvolení delegátů.

Zámberk. Ples křesťansko-soc. spolků 8. února se vydařil, jak se dalo očekávat, nádherně. Súčastnilo se k 130 párům, tak že výsledkem jsme předstihli všechny plesy ostatní. Po druhé zajde jistě pisateli zdejšímu do »Kraje Královéhradeckého« chut dělati náladu proti nám. Vojenská hudba z Hradce Král. účinkovala takřka nad své síly k všeobecné spokojenosti. Zejména chvály zasluhuje hudba vojenská za dobrovolné vystoupení v kostele při velké mši svaté. Číska na kůru byla uchvacující. Za velikou obětavost hudebnímu sboru vojenskému a všem, kdož ke zduření plesu přispěli, tímto upřímně děkujeme.

Velké Jeřice. V neděli 8. února vystoupila naše křesť.-ansko-sociální mládež poprvé na jevišti a sehrála na jevišti našeho Hospodářského sdružení dva velmi pěkné divadelní kusy a to »Smír.« obraz z veňkovského života ve 3 jedn. a »Před svatbou«, rozmarnou jednoaktovku. Veliká je jejich píle a horlivost p. řižiséra J. Heligra odměněna byla pochvalou účastníků a korunována byla opravdu skvělým úspěchem. Divili jsme se, jak se všichni vžili do svých úloh a jak klidně a zcela přirozeně hráli a na jevišti se pohybovali. Hlavní úlohu Lojzického ve »Smíru« sehrála naše dívka Marie Heligrova tak živě a s takovým proclitím, že v některých smutných scénách mnozí posluchači hluboce dojatí, nezdrželi se slz. Její misnou sestřičku sehrála pěkně Františka Plašilová, starostlivou tetičku zadržela A. Plašilová a selku v rázovité podobě M. Suková. Úlohy Barušky pěkně se zhostila M. Pozlerová. Svým vystoupením mi'e překvapili mladíci L. Maximilian a Fr. Včelíčka v úlohách sedláků Dvořáka a Horyny, pp. Prokeš a Suchánek v úlohách Václava a Jakuba. Úlohu Kratiny ve veselohře »Před svatbou« s pravým pochopením starého mládence podal p. účetní Jan Heligr a jeho přítel Stehlíka velmi pěkně sehrál p. účetní Jos. Ponikelský. Přisnou a hezkou nevěstu Stehlíkovou viděli jsme v elegantní postavě Toněčky Novákové. soukromníci Bartákovou s dobrým pochopením sehrála Julie Suchá. Úloha Lidky byla ve zručných rukou A. Hochmalové a malou Miládku

nám ochotně zapůjčili manželé Pourovi. Všimneme-li nám milým ochotníkům za jejich píli a účinnou záchovu srdečně děkujeme a na brzké jejich vystoupení o pravdu se těšíme.

Našemu velečestnému duchovenstvu
ku provádění prací hostelních vřele doporučujeme mladou českou
dívu absol. o. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v NOHE KUTNÉ.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady 16. února. Expositurou c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze zaslán opis protokolu o kellaudaci strojového zařízení, dodaného firmou H. R. Glässer pro pohon zdejšího labského jezu, byl vzat na vědomí. — Uděleno bylo povolení ke stavbě truhlářské dílny, kotelny a strojovny při továrně posavadní panu K. V. Skuherskému, továrníku nábytku. — S policejním úřadem bylo sděleno, že rozměry komínu továrny na perleťové knoflíky a galanterii zboží p. K. Macouna při dosavadním zatížení lokomobily shledány byly technickou kancelář dostatečnými. — Stavebnímu Družstvu pro Hradec Králové a okolí uděleno bylo povolení ke stavbě dvou úplně shodných sdružených domků o jednom patře na parcele 172/21 v bloku VII. u Pražského Předměstí, nebyla však povolena stavba přizemního domku tamtéž, poněvadž by povolení odporovalo parcellačním podmínkám, schválenými městským zastupitelstvem dne 25. října 1907, č. prot. 9092.

Program zábavného večírku spolku »Anežka«, pořádaného 22. t. m. ve dvoraně Adalbertina o půl 8. hod. 1. Fr. Neumann: »Za svítání, Moje milá«, ženský sbor s průvodem piana. 2. Veselohra »Zapomětlivý« (od Görtlitze). 3. Dr. Ant. Dvořák: »Šípek, Prsten«, ženský sbor s průvodem piana. 4. Grünert: »Chvála malých, prostředních a velkých«, žertovná deklamace. 5. Klášterský: »Epidemie«, veselohra. Po programu volná zábava.

VII. hudební večer v klášteře ctihodných Sester de Notre Dame, pořádaný minulou nedělí dne 15. t. m., můžeme směle přičísti k ostatním zdařilým hudebním večerům. Zahájen byl hrou malické E. Melanové »Svitorkou« a skutečně její prstíčky na klavésách jen švitořily. První díl jako obvykle věnován byl škole, kde jako solistky vynikly zvláště H. Strohshneiderová, K. Brtounová a slečny: A. Opálková, M. Špačková, M. Zahradníková. J. a T. Vávroy ukázaly, že i prostá cvičení čtyřruční pěkně nacvičená a podaná příjemně se poslouchají. Druhý díl věnován tentokrát skladbám Bendlovým. Slečny Voženíková a Zahradníková precizně provedly č. 1. a 6., rovněž Šubrtová a Vodehnalová ukázaly, že čtyřruční hře dobře rozumějí. Sólové číslo houskové pěkně podala sl. Kavková, výborně jsouc doprovázena sl. Michlovou. Sl. Štursová ukázala se zde opět jako dobrá interpretka melodramatu, a poněvadž se dovede do své úlohy vžít, vyvolala přednesem Bendlova »Uzeného slanečka« veselosť všech přítomných. Sl. Karlová virtuosně zahrála z paměti obě své úlohy a mistrně doprovázela i zpěvy. V závěrečném čísle sboru »Královna vil« vynikla svým sólem ot. sestra Cyriřka. Sbor celý velice zdařilý. Večer byl tedy pěkný. Přejeme další práci mnoho zduření.

Napřít Korutanskem jest název nové řady malebných pohledů, z nichž zvláště jezero Bělopečské, Prosecké a Millstadtské a vysoké štíty jižních Alp svou krásou přírodní upoutají návštěvníka Panoramy Nár. Jednoty Severočeské v Hradci Král. ve dnech od 21. do 27. února.

Některá meteorologická data za rok 1913 pro Hradec Králové. Množství srážek činilo v mm za měsíce: leden 29.6, únor 6.8, březen 26.4, duben 28.9, květen 49.9, červen 101.9, červenec 67.8, srpen 103.1, září 23.1, říjen 12.7, listopad 37.2, prosinec 45.0, úhrnem za rok 532.4 mm. Nejvíce vydaly srážky: 16. srpna 47 mm, 3. června 28.3 mm a 21. června 21.5 mm. Vítr vanul: SV 70krát, JZ 56krát, Z 50krát, SZ 40krát, J 36krát, JV 31krát, V 32krát, S 24krát. Bezvětrí bylo 26krát. Sněhu bylo málo. Dne 17. ledna napadlo ho do výše 6 cm. ale během týdne roztál. Dne 23. ledna znovu napadlo sněh do výše 5 cm, který potrvál pouze 4 dny. Dále padal sněh 31. ledna (3 cm) a potrvál do 3. února. V následující době, kromě 4 slabých poprášek (16. a 21. února, 8. března, 11. dubna) sněh nepadal. Poslední sněh dne 14. dubna. Dnů, kdy průměrná teplota denní udržela se pod bodem mrazu, bylo v lednu — dubnu 46, v listopadu a prosinci 12. Nočních mrazů bylo v lednu — květnu 76, v říjnu — prosinci 32. Největší mraz byl 15. a 30. ledna (— 14° C), poslední mraz 8. května (0° C). Nejnížší průměrná teplota 14. a 15. ledna (— 10° C). První mraz na podzim 12. října (— půl stupně C), první sněh 28. listopadu (1 cm), pak 5., 8., 14., 25., 30. a 31. prosince celkem 11 cm.

Výstava umělecké reklamy obchodní a průmyslové přístupna je bezplatně od soboty 21. února do 9. března ve výstavním sále nové budovy musea od 9—12 hod. dopol. a od 2—5 hod. odpol.

Zahajovací přednáška, kterou „o vývoji názorů na ochranu památek v 19. století“ proslavil p. dr. Zd. Wirth v neděli o 4. hod. odpol. v přednáškovém sále nové budovy musea, těšila se pozorností téměř 200 posluchačů. Přesvědčivá slova, mající na zřeteli pietu k památkám, jež jim patří vždy dle pravdy a po právu doby, v níž vznikly, nalezla náležitý ohlas v obecnstvu, které spontánním potleskem odměnilo poučný výklad.

Odbor Jednoty českých spisovatelů úředník v Hradci Králové koná v sobotu 28. února 1914 o 7. hodině večerní v Grandhotelu (chambre) v Hradci Králové řádnou valnou hromadu.

Sportovní sdružení úředníků Kralobanky v Hradci Králové založilo počátkem letošního roku odbor šachový kromě odboru fotbalového, stávajícího již po dobu 2 roků. Nově založený odbor čítá na 20 členů — kromě několika začátečnicků — dobrých šachistů. — Nabídka pro jarní fotbalovou sezonu přijímá A. Dvořák, likvidátor Zálož. úvěr. ústavu v Hradci Králové. Fotbalové mužstvo Kralobanky disponuje letos dobrými silami z řad úřednických.

Sedmnácté hudební matinee pořádal pěvecko-hudební a klavírní školy Ferd. a Máky Kneprových v Hradci Králové v neděli dne 1. března t. r. ve dvoraně Městské Besedy. Začátek určitě v půl jedenácté dopoledne. Vstup volný.

Otrávil se. Mladší tovární dělnice, bydlící v Tomkově ulici, od neděle z bytu nevycházela. Lidem, přebývajícím v též domě, byla ta zvláštnost velice podezřelou. Konečně včera o 5. hodině nahlédli z ulice do okna bytu. Dívka byla na loži bez hnutí. Shledalo se, že se před několika dny otrávil.

Upozornění. Zál. Úvěrní ústav v Hradci Králové přijímá již nyní bezzávacné přihlášky na II. c. k. třídní loterii, jejíž první tah se koná již v měsíci květnu. Tiskopis přihlášky přikojen je k dnešnímu číslu.

Seznam cen na týdenním trhu obilním v Hradci Králové dne 14. února konaném: 1 hl pšenice K 16—17.80, žito K 12.60—13.—, ječmene K 9.20—10.—, ovesa K 6.20—6.70, vikve K 12 až 13, hrachu K 22 až 32, čočky K 40 až 50, jahel K 30 až 36, krup K 24 až 50, bramborů K 3.40 až 4, 1 q jetel. semínka čer. K 208 až 212, 1 q bílého 190, 1 hl máku K 36 až 44, 1 hl lněného semene 22 až 30, 1 q žitných otrub K 12.50, 1 q pšeničných otrub K 12, 1 kg. másla čerstvého K 2.30, sádla vepřového K 2, tvarohu h 32 až 40, 1 vejce h 7 až 9, 1 hl cibule K 12 až K 15, jablek K 22 až K 30, kopa kapusty K 4 až K 5, drob. zeleniny K 3 až K 5, pytel mrkve K 2 až K 4.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

*** KNIHY ***
zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY
a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ
a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové
Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Do Hoře. Když svého času přinesl místní list zprávu, že mám hlavní vinu na odchodu jeptišek z okr. nemocnice, odpověděl jsem na to několika polo žertovnými řádky v domněnku, že není možno, aby se našel zdravě myslící člověk, který by něčemu v té míře absurdnímu věřil an by si každý duchovní správce sám podírážel nohy, kdyby byl proti řeholním sestrám, jež mu jsou v jeho povolání podporou. Poněvadž mi jeden vážný činitel sdělil, že se ten klep dále ohřívá, bezpochyby od něčeho, kdo by rád mému bodu na krek, co si nadrobil a

že pro budoucnost křesť. prohlásil, že jsem v záležitosti jeptišek jednal a o jejich setrvávání všemožně se přičinil u svého nedp. biskupa, u cís. rady Tučka, správce nemocnice a že u představené v Praze ani písemně ani ústně jsem neintervenoval až v v měsíci prosinci m. r., kdy o věci bylo již trvale rozhodnuto na obou stranách. Nejvíce se však divím, že z protivního tábora nedostává se mi spíše poděkování, když jsem přece v intenci všech pokrokových lidí jednal a o odchod »černých sýčků« se přičinil. — Josef Kousal, děkan.

Z c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Poličce. Ředitelství zkušební komise přijímá prostřednictvím c. k. okr. školních rad žádosti učitelův a učitelek k nabytí způsobilosti pro školy obecné a měšťanské do 31. března.

Externisté a externistky podají přímo na ředitelství ústavu žádosti za připuštění ke zkoušce dospělosti do 15. března, do 15. dubna pak externistky za připuštění ke zkoušce z ženských ručních prací.

Hřbitov u sv. Michala v Chrudimě zůstane nezastavěn. V poslední době vyskytly se návrhy, aby budova obchodní akademie byla prodloužena na stranu starého hřbitova u sv. Michala. Prodloužením budovy byl by jednak zkažen již vzrostlý park a pohled na kostel starobytý, ale i trojpatrová budova svojí výškou působila by velmi rušivě v okolí kostelíka. Při schůzi městské rady 14. února připomenul přítomný architekt B. Dvořák, důležitý výnos v. min. kultu ze dne 6. listopadu 1905, č. 34.081, ve kterém se výslovně zapovídá zastavování staré hřbitovy budovami soukromými. A poněvadž starý hřbitov je majetek záduší (obce Chrudimě), nebylo by dobré ani správné, aby obec brala na sebe cos podobného. Všemi hlasy odhlasováno, že prodloužení obchodní akademie má být na stranu východní, kde jest dostatek místa obecního. Tím upuštěno od zastavení starého hřbitova sv. Michala, který nadále zůstane krásným, útulným parkem ve středu města.

Skuteč. Dne 15. února konal včelařský spolek pro Skuteč a okolí svou výroční valnou schůzi, kterou zahájil předseda spolku dp. Jos. Macháček, kaplan ve Skutči, případným proslovem představil p. V. Vika, správce školy ve Svinné u Chotěboře a koš. učitele včelařství, jenž ve své obsáhlé a velice poučné přednášce pojednal na thema: 1.) Důležitost včely pro pole, louku a les. 2.) Včelař začátečník. Přednáška, jež navštívena více než 60 účastníky z města i dalekého okolí, nalezla ohlasu a porozumění u všech přítomných a získala nám 10 členů nových. Lze tudíž doufat, že spolek, ač založen z počátků skrovných, více a více bude zkvétat. Po přednášce konána valná schůze spolku, při které po zprávách zasl. jednatele spolku p. učitele J. Chrousta a ostatních pp. funkcionářů vykonány volby, při nichž zvolen jednomyslně za předsedu dp. Jos. Macháček, kaplan a zakladatel spolku, za místopředsedu p. J. Jetmar, fidič učitel ve Žďarci a 10 členů výboru. Jest očekávat, že po tak zdařilé přednášce zájem o spolek se zvětší a spolek náš stane se jedním z nejdůležitějších v okrese. Schůze zakončena p. předsedou, jenž vřele pročitěnou řečí povzbuzoval ku včelařství a ku konci přál spolku, aby mohutněl, rostl a zkvétal a tomu provola: Zdař Bůh!

Mítov. Dne 17. t. m. pohřben byl na zdejší idyllickém hřbitově vážený soused p. Josef Čejka, obchodník smíš. zbožím a dřívím, osobnost svými obchodními styky známá v širém, dalekém okolí. V posledním čase ho stihla zákeřná nemoc, úplavice cukrová a zničila život jeho v plné síle a mužném věku 48 let. Podíat klesl dub mohutný, silný, vyrostlý na horách našich Železných. Jaké oblibě a známosti se těšil, ukázalo neobyčejné účastenství domácích i cizích, kteří z dálného okolí, neobtěžce nepřítelně počasí a obtížné a namáhavé cesty, zavítali na Mítov, aby mu poslední službu lásky prokázali, tak že na dlouhý čas takového návalu zdejší hřbitov neviděl. Zesnulý byl vzorem pracovitosti, přičinlivosti a společitosti. Nuže, odpočívaj v pokoji po boji a pracích starostlivého života.

Slovenský večer v Rychnově nad Kněžnou. Málo dosud českých měst, jimž popřáno naslouchati milým a zajímavým slovním znamenitým propagátora slovenské myšlenky a apoštola ujařmené větve slovácké vdp. kons. auditora dr. Ak. Kolíska, prof. realky v Hodoníně. Když div, že Rychnovsko s velkou touhou hledělo vstříc slovenskému večeru, který se konal v neděli dne 15. února ve dvoraně hotelu »Labuť«, jež byla ve všech prostorách naplněna inteligenci i prostým lidem. Na pozvání vdp. děkana Fr. Kubánka přijel vzácný host již v sobotu v noci a měl v neděli ranní služby Boží s proclitým kázáním, jímž zapasal se hluboko v srdce věřících posluchačů. Dr. Kolisek, kněz velkého horizontu duševního, který perfektně ovládá 5 světových řečí, stal se v momentě miláčkem všech těch, kteří večer přišli a vyslechli jeho mluvenou, hluboce založenou a přece snadno pochopitelnou řeč: O poměrech uherských Slováků. Slavný p. auditor vyložil, co jsou Slováci, vytkl, čeho Slováci uherští nemají a co Slováci mají. V temperamentní řeči své, častým souhlasem provázené, zmínil se slavnostní řečník o násilnostech, kterých se Maďaři na ubohých Slovácích dopouštějí, drasticky křiče některé kritické případy o volbách, jichž sám byl svědkem. Velehl výborného muže Scotta Viatora, jenž otevřeně pověděl v cizině pravdu o Maďarech a uherských národnostech. Zmiňuje se o nádherných výšivkách žen a děvčinek slovenských, o jejichž propagaci velkou má zásluhu Kornel Stodola, uherský Slovák ve Vídni žijící, který se svou šlechtinou družkou s úspěchem uspořádal 2 výstavy. Pan auditor ukončil svou řeč za neustálého potlesku, obdarován skvostnou kyticí, slovy slov. básně:

Čo si druhí svoda, osvojme si i my,

a keď si Slovane opoždame vamiť.

Čo je iným zdámo,

to keď i nám právo:

A naše naděje

ožívú, ožívú!

Ale Dr. Kolisek jest netoliko výtečným řečníkem, nýbrž i pěvcem, jakých málo. Jest vřím právem uznáván za nejlepšího interpreta slovenské písně. Tak proclitě a tak oduševněně dovede přednášet a zpívatí jen ten, jehož celé nitro jest prozářeno vřelou láskou k ujařmené Slovači! Jednotlivé písně doprovázel na cymbálu a byl za své v pravdě umělecké výkony tak bouřlivě aklován, že musel často opakovati. V posluchačstvu zavládlo tak vzletné nadšení, že možno směle říci, že žádný řečník nebyl s takovým entusiasmem v Rychnově přijat, jako dr. Kolisek, jehož zvukné jméno vedle Viatora Scotta, upřímného to zastance utiskovaných Slováků, jest v širé cizině známo. . . . Když pak kaplan ouřimský Jos. Rössler přednesl 2 slovenské básně od Hviezdoslava, zapěla sl. Matysová za průvodu p. dr. Kolíska jímavou slov. skladbu, za což sklidila zaslouženou pochvalu všech. Též i p. ředitel kůru Provazník obstaral ochotně doprovod některých písní, jež s vervou sobě vlastní zpěl dr. Kolisek, jemuž za velikou ochotu a námahu co nejsrdečněji děkujeme. Animovaný večer byl zakončen roztomilou veselohrou od Ad. Bognera »O celý týden napřed.« Všichni účinkující debutovali výtečně a sklidili salvu potlesku. Děkuje Odbočce Všeodb. Sdružení křesť. dělnictva, jež s horlivým svým předsedou dp. kaplanem Vosykom nám připravila zábavný večer, jakého v Rychnově dosud asi nebylo, končíme slovy básně starého slov. vlastence A. S. Osváda:

To Slovensko naše
naša to očima!
za ňu mŕe i žije
slovenská rodina.
Kým táto vŕezná
žit' bude Tatier brat',
na Slovensku cudzi
nebude panovať!

Dokonalé opravy a pozlascování

oltářů, kazatelen, soch atd.

provádí

Jos. Řehna, dr. A. Ontl,
odborné pozlascování a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.

**Umělá polychromie
soch a křížov. cest.**

Návrhy a rozpočty zdarma.

Na skladě křesť. náhrobní, nástěnné a všeho druhu
rámce a obrazy. Založeno v r. 1888.

Různé zprávy.

Smí úředník podporovat spc. demokrati? O tom rozhodoval nedávno disciplinární senát pruského vrch. správního soudu. Při volbě členů školské komise v jedné osadě představený zdržel se hlasování, čímž soc. demokraté se dostali do školní rady. Zmíněný senát na udání zavedl vyšetřování a představeného odsoudil k pokutě 30 marek. Senát fidił se touto úvahou: Představený obce věděl hned před volbou, že zdrží se volby, bude to mít za následek zvolení spc. demokrati. Tím, že tomu nezabránil, dal na jevo politování hodný nedostatek politické prozíravosti, neboť jako úředník měl bezpodmínečně zabrániti, aby na školu, která nejen přípravu je děti na příští život, nýbrž vychovává také monarchisticky smýšlející příští občany, nedostali vlivu nepřítelé dělnického společenského řádu a státu. Měl proto voliti rozhodně občanského kandidáta, i kdyby kandidát ten se mu nezdál osobně způsobit. Při tom nemůže mu býti omluveno, že se snad domníval, že volba soc. dem. členů nebude dozorcím úřadem potvrzena. — Stalo se v Prusku.

Velitel. Japonští námořní důstojníci pokrokovali stát žádáním dodávek německým firmám, od nichž dostávají provize. — Ocelářský magnát Henry Phlips v Pittsburghu ochoten jest věnovati 15 mil. dolarů na zřízení 20 nemocnic v různých částech Unie, ve kterých byli by nemocní stížení rakovinou bezplatně léčeni radiumem. Mezi francouzským vojskem zuřil soula a střnutí šije. 21.750 vojáků leží ve vojenských nemocnicích. — Petrohradský spolek »Ruské zmo« podle leka 80 mladíků na Moravu k českým rolníkům na výcvik. Dosaavadní výpravy tamní se neobyčejně v životě řádných venkovaanů osvědčují. — Nejnověji konají se pokusy se smělá-ním plůdy dynamitem také v Evropě. Důlky pro dynamit vystřelují dynamitem, což se bojí i pro blízkost obkolo-vání. — V Itálii stávají advokáti jako ministrstvo spravedlnosti neprovedli posad žadatelů, kteří v soud-nictví. — V severní Americe rozšířily se zase zimní bouře. — V uherské osadě Telkesdu již celá dvě léta nebylo mužů až na členy obecního zastupitelstva, ježto se všichni vystěhovali do Ameriky. Nyní i obecní zastu-pitelstvo jde za nimi, takže Telkesd bude od nynějška o-býván pouze ženami a nedospělými. — Papež zaslal ruské vládě memorandum, v němž se žádá, aby jmeno-vání a propouštění katolických kněží ponecháno bylo vý-hradně Římu.

Marlánská zahrada, dílo vynikajícího českého romá-
nopolisce J. Zeyera místně akad. malířem Klarem v
ládných esenských obrazech vykrystalizované bude
zpět jako jiná léta našemu obecnství v březnu a dubnu
ve dvoraně Strahovské předváděno. V letošním prová-
dění bude vzácným doplňkem této v pravdě umělecké
slavnosti antický chór, který bude vedle osvědčené reci-
tátorky pl. Klárové jednotlivé scény doprovázeti. I o
dva nové obrazy bude letos více a sice o synagogu v
Nazaretě a o scénu před Jeruzalémským chrámem. Zná-
né umělecké procítění pana akad. malíře Klara jest i
letos zárukou, že představení tato přinesou mnohý
krásný a hluboký užitek návštěvníkům. Slavnostní před-
stavení koná se 12. března 1914 o 7. hod. večerně pod
protektorem J. Em. n. p. kardinála Lva ze Skrbenských
a J. J. paní kněžny Arnoštky Thun-Hohensteinové, chodí
c. k. místodržitele království Českého. Venkovské obe-
censtvo jistě neodepře podniku eminentně dobročin-
nému ani živý zájem ani hmotnou podporu a svou hojnou
účastí dokáže své porozumění pro věc ryze uměleckou.
Blíží informace podá komité aneb pan akad. malíř Klar
v Praze II., Spálená ulice.

Vznešená návštěva. Jeho Eminence nejdůstojnější
pan kardinál Skrbenský navštívil v neděli dne 15. t. m.
o půl 5. hod. odpol. Útulnu slepých dívek na Kampě č.
33, aby přítomen byl divadelnímu představení, jež nevi-
domé dívky — ovšem ty zdravější — si usmyslily hrát,
co s nimi jejich učitelka nacvičila. Bylo na hrajících dív-
kách znáti, jakou radost jim způsobila tak vznešená
návštěva a radost to byla ještě větší, když vznešený ar-
cipastýř po představení a jakmile dozněly jejich tklivé
zpěvy, mezi ně na podium vešel, s nimi blahosklonně
mluvil, je chválil a naposledy jim a všem přítomným své
arcipastýřské požehnání udělil. Odcházaje, zanechal pro
ně opět dar 50 K a blahou vzpomínku, která těmto ubo-
hým v myslích jistě dlouho zůstane. Správa Útulny zve
všecky P. T. k návštěvě Útulny, neb kdo uvidí
ta nešťastná stvoření, v nichž je spojena největší chu-
doba, slepota a mnohý neduh, kdo se zadívá na ty vy-
haslé oči jejich, jež z bludných tváří do věčné tmy hledí,
ten pohmut, často se slzami v očích děkuje Bohu za
zdravý zrak a slibuje, že na tyto trpělivky nikdy neza-
pomene.

Umělecký ústav pro malbu skla E. Škarda v Brně
zařídil při svém atelieru dílnu pro pravou vlašskou mo-
saiku kaménkovou a hotoví právě obrazy figurální a or-
namentální výzdobu pro ossarium na Prateckém kopci
u Slavkova. Doporučujeme nové toto umělecké odvětví
pozornosti širšího obecnstva.

Bilance České banky za rok 1913. — Zvýšení divi-
dendy na 5 a půl proc. Ve schůzi správní rady dne 13.
t. m. konané schválena bilance za rok 1913, jako šestý
rok činnosti České banky. Obraty všech účtů činily v
tomto roce K 1.355.275.371.58 proti K 1.555.212.806,8 v roce
předchozím. Hrubý zisk včetně přenosu z loňského roku
činil K 2.617.254.02 proti K 2.364.708.66 r. 1912. Čistý zisk
K 541.034.99 oproti K 504.034.52 v r. 1912.

Přikládáme k dnešnímu číslu též dle předběžného o-
známení ceník chvalně známé, solidní firmy p. V. Bar-
vínka. Vybízíme přátele květinových dekorací, aby si
pozorně prohlédli velice pestrý seznam nádherných mo-
derních květin. I jiná upozornění v prospektu p. Bar-
vínka obsažená jsou velice cenná.

**Matinky, které svoje
dítka milují, dávají
jim k posílení
dobré mléko
s Kathreinerovou
sladovou kávou
Kneippovou.**

Kathreinerova připravuje se podle
proslulého Kathreinerova způsobu
z nejlepšího mléka a jež už po 23 letech
lékařsky uznáným ná-
pojem posilujícím.

Pořadujte při nákupu vždy výslovně
za pravou Kathreinerovu v uzavře-
ných balíčcích s obrazem šarže
Kneippa.

Novinka! Novinka!
Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky
CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními
množ. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který
početné zdarma zašle
EUSTACH VAVROUCH, OLOMOUČ.

**Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení**

provádí osvědčený
odborný závod pozlaccovačský
GAUDENC APPL
V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostavuji.

Hornoslezské

uhlí
všech druhů,
koks a dříví

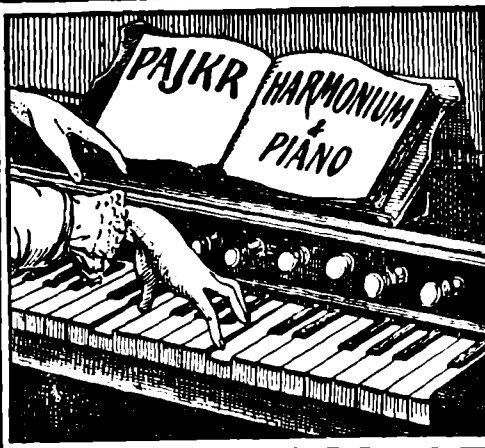
palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Na splátky od 10 K.

P. T. dlechovenství
zvláštní výhody.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
téz evropského systému
RUDOLF PAIKR & SPOL.
v Hradci Králové.
Podává harmonia obou soustav v každé veli-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Frant. Uhlíř,
závod pro
uměl. sklenářství a malbu skla
v Třebchovicích u Hradce Král.

provádí veškeré práce uměl. zasklívání do
olova a malbu skla pro kaple, kostely, vily,
representační domy atd., jakož i veškeré opravy
uvedených prací.

Dodává skla světlo vrhající, ohni-
vzdorná i okrasná.
Rozpočty na požádání zdarma.

Katolíci!
Ukládejte své úspory jedině u naší
Československé záložny v Praze
Spálená ulice č. 46-II.
na úrok dle ujednání s
5 1/2 %!
Důchod. daň platí záložna
sama. — Pro bezplatné uklá-
dání s venkovskou slovní listy
zdarma. — Povinná revize
Jednoty sdělené v Praze.
Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

Nejlevnější a nejbezpečnější

**pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám**

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek.

„Charitas“ v Hradci Král.,
jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 68
případech úmrtí celkem 79.117 38 K, získav 772
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulona 2 K,
jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
despčnosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 16 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdravý a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Blíží
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adressa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda

Václ. Jemčuvský,
jednatel.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Skromalba
E. Škarda, Brno,
umělec „b. m. přím.“ řadu
hotoví a dodává chráněná
obrá. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobtíž-
ší skromalby figurální, hotoví
praven, lastech mosazní
kaménkovou pro fceady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zařucením umělecké-
ho a odborné dokona-
lého provedení.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Textilové výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově čís. 186.
— Vývoz látkového a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky viněné i prací, damské i panáské
plátka, damsky, ubrusy, ručníky zefíry na kotile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
za levná, pevná, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K ma-
láme vyplacené. 1 balík 40 m švytků vkusně rozvrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť. sociál. podnik
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

MALBU

pokojů a dekorace

v moderním slo-
hu co nejvкусněji
:: provádí ::

Jan Příhoda,
malíř a dekorátor

v Hradci Králové,
Sobkova ulice číslo 43.

Vazbu knih

v jednodu-
ch přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský:

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311.

Stoupejte úm našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod

vytírání a šlák „Zaštitu“ v Chrastě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stará „Zaštitu“. Vše duchovenstva naskytá se zde
příležitosti koupiti prádlo krásné, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na
zkušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

retisky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízi ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

Ve světle pravdy.

Proslulá Východočes. SEMENA zatlačila
z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájila
si svou prestiž: vždy dobrá a první u praktic-
kých pěstitelů i v domácích zahradách. Jsou ro-
dokmenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

depište si o velký obrázkový ceník, který Vám
zdarma, ochotně pošle jediné odborné Vých-
odočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,

Hradec Králové.

Prodá se levně

1 postel, 1 noční stolek, 6 židlí, kuřácký
stolek, 1 stojan na šaty, 1 salonní stůl, 1
malá pohovka — z tvrdého dřeva, leštěné.
1 psací stůl z měkkého dřeva, natřený,
1 malý tahací mandl.

Hradec Králové, Komen-
ského třída, č. 269 I. poschodí.

ADMINISTRACE NAŠINCE V OLOMOUCI

má na skladě a rozesílá

proti předem zapravenému poplatku tyto knihy:

1. Vira našich otců.
Napsal Jakub kardinál Gibbons, baltimorský. Velmi
cenná kniha má 430 stran. Cena dříve K 3.20
nyní K 1.20 i s poštovným.

2. Zpráva o VI. všeobecném sjezdu
katolíků československých
v Olomouci roku 1911 konaném. Přes 400 stran
a 60 ilustrací. Cena dříve K 3.50 nyní K 2.50
i s poštovným.

3. Rukopisové Zelenohorský, Píseň pod
Vyšehradem a Královský.
Napsal M. Žunkovič. Výzdoba od Jana Koehlera.
Cena K 2.20.

4. Ženský časopis „EVA“.
Ročníky 1912, 1911 a 1910. Jeden ročník za 3 K.

5. Lidové apologetické letáky.
Číslo 1. Jest Bůh? Číslo 2. Bůh stvořil svět. Zaslá
se nejméně 10 exempl. za 70 hal. i s poštovným.

6. Pochod „Orla“.
Party pro smíšený orchestr (smyčce, dřevěné a
plechové nástroje, bubny celkem 15 nástrojů), které
stojí kompletně pro orchestr i s poštou K 1.70.
Dále máme na skladě text pochodu Orlas jednol.
nápěvem. Prodáváme je po 10 hal. Na venek se
zasílá nejméně 10 exemplářů. Odbory „Orla“ na
pochody upozorňujeme.

Kdo objedná všechny shora uvedené knihy a pu-
blikace mimo pochodu „Orla“ najednou, obdrží je
za 9 korun vyplacené až do domu. Objednávejte
tato velmi cenná díla, ať neschází v žádné do-
mácnosti, spolku, knihovně atd. atd.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrův, kobereč a
keřového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

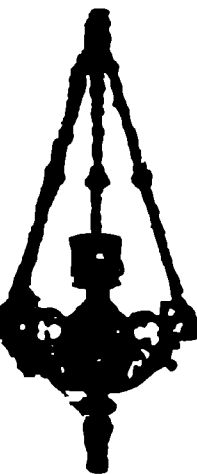
Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než v ústředí.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Shledá veškerých zlatých a stříbrných blán, jako: te-
mudonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z čistě
prstýnků, křížků, prstýnků, náramků atd. z čistě
prstýnků, křížků, prstýnků, náramků atd. z čistě
prstýnků, křížků, prstýnků, náramků atd. z čistě

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

paříž a cizinec

Praha-I-979, ul. Karloviny Světlé, č. 12. n.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mže ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemně látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeobecná úvěrní společnost

z. s. s. r. ob.

v Hradci Králové Palackého třída č. 8.)

úročí vklad,

4% - 5 - 5% - 5%
dle výpovědi.

Zápůjčky všeho druhu, eskont smének a
faktur, zálohy na cenné papíry a skvosty.

Prodej uhlí a dříví vlastními povozy.
Ceny mírné, dobrá kvalita. Ceníky a pro-
spekty zdarma.

„JUNO“

antiseptické mýdlo holičské, vydává jem-
nou, dlouho neschnoucí pěnu, po které
i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil
obličej.

Kus 10 a 20 h.

Specialita firmy

Jos. Jelínek,

mýdlářství a parfumerie v Hradci Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA - I.

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové bláho Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se složitými
rámci, střešními, vosačnými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
všl náležitosti ku definitivní objednávce.

Největší veřejná i písemná pochvala od r. 1863

Založeno roku 1863

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řezbářský, pozlacovačský a oltářnictví

== V ŽAMBERKU ==

doporučuje svůj odborný závod pro kostelní práce.

Renovování starých a památných oltářů, soch, kazatelen, křížových cest atd. provádí se s největší pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.

Rozpočty a informační cesty zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných výstavách.

K velikonočním

dovolují si velečestnému duchovenstvu nabízet chvalně známé, již r. 1888 nejčestnější biskupskou konsistolí Ordinariátním listem důst. farním úřadům k nákupu doporučené

Pilnáčkovy pravé voskové svíce oltářní,

dále paškály, triangle atd. — Též mám na skladě vonné královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. — K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané čisté jádrové mýdlo (bez zápachu.)

O hojné rozkazy prosí v hluboké úctě

Anna Brunová v Litomyšli,

Dolní Riegrovo náměstí (másečná podlážka). Obchod svícemi, mýdlem a jinými odbor. výrobky cis. a král. dvorní továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.

Vše v cenách továrních.

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje. Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraštlích)

doporučuje P. T. velečestným duchovenstvem svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží se na požádání franko zašlou.

Záložna v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky

4³/₄% 5% 5¹/₄%

dle výpovědi.

Vklady na střídaní 5%.

Půjčky směnečné

s ručiteli i bez ručitelů, na základy cenných papírů a životních pojištění.

Eskont

směnek, účtů a pohledávek.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Aminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.

Celostv. i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné j. skosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

!!!

Josef Zemlička,
hlinský, (Čechy).

Koberce bříže

jutové »špagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové bříže a rohožky velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Katol. Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král.
(ADALBERTINUM)

zúrokuje vklady 4³/₄%,

poskytuje výhodné půjčky a přijímá objednávky na II. c. k. třídní loterii.

Ústav podlehá zákonitě revisi

Žitnou kávu

zaručené jakosti,

s cenným dárkem hliníkového nádobí, 5 kg vyplacené na dobírku za K 4-50

Bělohradská továrna požívatin

v Lázních Bělohradě.

THOMASOVA MOUČKA

K jarnímu seti hnojte moučkou z Thomasovy strusky

známka »hvězda« nejlepší a nejlevnější, ihned účinným hnojivem fosforečným. — Žádejte výslovně známku »hvězda«.

Zemský Svaz hospod. družtev

Hospodářské : Sdružení : křesť. zemědělců Praha II. - Spálená 9

Arnošt z Pardubic.

O tomto prvním arcibiskupovi Pražském sepsal histor. úvahu Jiří Sahula.

Stran 64

Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí ihned administrace

„Časových Úvah“ v Hradci Králové, Adalbertinum.

BOŽÍ HROBY,

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně — Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultíky a j.

PETRA BUŠKA SÝNOVÉ v SYCHROVĚ.

OBNOVA

Číslo 8. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h na půl roku 5 K — V Hradci Králové, dne 27. února 1914. Inserty počítají se levně. Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XX.

Platy.

Mnoho se naříká na sociální nerovnost, zvláště v kruzích soc. demokracie. Tito lidé mají pravdu, ale pouze jednostrannou. Majíce na mysli pouze své třídní zájmy, nechťejí pochopiti, jak křiklavá nerovnost, jaké nespravedlivé poměry vládnou i v kruzích inteligentních.

Výmluvnou odpověď daly dělnické třídy velké řady těch inteligentů, kteří se hlásili do tiskáren za učedníky, volíce místo »byrokratického pohodlí« tak zv. »otročinu«, protože si nevyhražovali žádných zvláštních podstatných výsad.

Ve Francii rok od roku se množí úžasně učený proletariát. Jest tam zřízena celá armáda vysokých a odborných škol proto, aby polovice absolventů opisovala psák za hubenou mzdu adressy, svazovala balíky, vstupovala do služeb policie a četnictva atd. Leč i místa bídě placených zřízení jsou již přeplněna absolventy vysokých škol. Celé pluky učených lékařů, doktorů práv, filologů, inženýrů, nemožno nalézti jakékoli zaměstnání, které by je živilo aspoň tak, jako živí továrny dělníky prostředně placené. Proto lidumil Leonard Rosentall založil zvláštní školu, kde se učení mladí muži předělávají na dělníky. Divná odpověď na heslo o potřebě vzdělání nejrozsáhlejšího! Ale odpověď vynucená trapnou nutností. Kurs pro inteligenta trvá ve škole půl roku — pak vzdělanci vycházejí do světa jako dělníci elektrárenští, šoféři a pod. Zatím co jejich kolegové živoří při denním platu tři až pět franků, inteligentní vyučenci dostávají hned 10 až 12 franků denně. Zkrátka platí se hodně za takovou práci, jakou francouzské obyvatelstvo potřebuje — a to bez ohledu na vyčalování potřeby vzdělání vysokoškolského.

Uvažme, kolik let to trvá, než i u nás absolvovaný právník nebo filolog obdrží aspoň takový plat jako lépe placený dělník. Ale při tom musí kapsa takového vzdělance vždycky býti připravena na dosti nákladnou reprezentaci. Absolvování inženýři, nechťejí-li se horečně sháněti po práci v cizině, žádají v Čechách o místo třebaš neplacené anebo slibují, že pro začátek chtějí sloužit za 50 nebo 60 K měsíčně.

Leč lépe je pro vůdce různých politických nebo odborových organizací, kteří všude rozhlašují potřebu pokroku a vyššího školství. Umějí-li dobře agitovat, odpustí se jim jakékoli nadprůměrné vzdělání — stávají se hned sekretáři, pokladníky, předsedy finančních podniků, kontrolory. Tady jest zapotřebí velmi dobré, ale závisí ovšem od horlivosti v agitaci jednoho směru, osobnímu přesvědčení jsou svázány ruce tuhými provazy.

V okres. nemocenské pokladně pražské, která se zachovala tak macešsky k zaměstnaným lékařům, mají bývalí dělníci (nyní úředníci) postavení velmi slušné. Čteme právě, jak židovský socialista Reis v nemoc. pokladně v Mor. Ostravě jest trojnásobným sekretářem, takže bere měsíčně úhrnem 580 K. Mimo to má od jedné pokladny nádherný byt, otop a světlo zdarma. Kancelářskému zřízenci, který většinu práce obstarává za něho, platí 60 K měsíčně. Kolik c. k. radů při vši velké zodpovědnosti má postavení tak znamenité?

Zpíenec pojišťovacího spolku »Existence«, jenž byl dříve cestujícím, zvěstoval členstvu na valné hromadě, že mnoho trápí, že se obětuje, když — měsíčně do své kapsy přijme za práci 400 K, odbývá si síly lépe vzdělané placením 50 až 70 K. Jinde lidé, kteří byli živi při dvou denních zlatkách, vyšplhají se pomocí organizace do finančních podniků, kde si nasuší statisíce. Jest ještě v čerstvé paměti kritika ziskuchtivosti Drnkovy a Rašínovy.

Ovšem není divu, že lidé vzdělání odborně do

máhají se stále hlasitěji slušnější existence, aby se mohli aspoň vyrovnati těm protékčím dětem, které zastávají funkce inteligentů bez předběžného vzdělání.

Téměř všechny stavy inteligentní volají po zlepšení základního slušného, po výhodnějším postupu. Nejrůzněji v tom směru počínal si stav učitelů, který líčením své hmotné nouze podrobně poučoval, zda jest blahobytníkem každý člověk nosící slušný, neopotřebovaný oděv. Stavovský tisk učitelů celou řadu let mluvil výhradně o potřebě úpravy učitelských platů, žádal energicky a častokrát poslance, aby splnili své sliby, učitelé pořádali veliké, roztrpčené schůze. Volali, že výsledky učení ve škole dopadnou podle toho, jak bude učitel placen.

Nuže — snad jest něčím nespravedlivým, jestliže také kněz žádá, aby se mu dával větší roční plat, než za doby rokoka a vrchnostenských Franců? Právě kurátní klérus spolu s učiteli potřeboval, aby se otázka jeho platů a jeho hmotného postavení vůbec luštila nejdříve. A právě kněžský stav v otázce gáže byl při závodění stavů jiných nejtrpělivější, nejmírnější. Ale jestliže někdo nekřičí do všech úhlů světa o svých svízích, to ještě neznamená, že by se mu vedlo náležitě. Rozumní sociologové nemají se dáti zmásti křikem demagogů, mají klidně srovnávat a pověděti nestranně, kde jest potřebí pomoci nejdříve. Dostává-li po dvacetiletém studiu kaplan denně dvě koruny a farář čtyry, pak může jen zarytý fanatik anebo ignorant nazývat trpké vybírání štolových poplatků »vydíráním lidu od blahobytníků«. A nemyslivou pošetilost ukazuje ten, který chce, aby za nynějších poměrů sociálních velice komplikovaných kněz žil tak, jak žili apoštolé a jiní kněží před 1900 lety. Kdyby podobně sbíral na svou obživu jako žebravý bratr klášterní, hnali by ho ode dveří nejdříve ti, kteří to navrhuji. A kdyby kněz řekl svým přátelům, že apoštolé neplatili na potřeby národní, na školy a zemská divadla, že neodbírali časopisů, že neplatili na ústavy hluchoněmých, na gymnasia a university, probudil by roztrpčený protest proti takovým slovům.

Zkrátka s pokračující dobou mění se rychle sociální formy společnosti lidské a od koho se čekají příspěvky na nejrůznější dobročinné a kulturní účely, tomu se musí napřed zajistiti slušný stálý plat. Kdo vytýká, že kněz nemusí se starati o rodinu, má uvážiti, že příslušníci žádného stavu nejsou k sňatku nuceni. Kdo poukazuje na to, že kaplan má být zdarma, že obdrží stravu od faráře poměrně lacino, zeptejme se ho, zda by chtěl sám sdíleti ochotně jednu domácnost se svým šéfem. Jak tu jest potřebí sebezáporu a ústupků na obou stranách při bydlení v téměř domě, při různých lektorátech!

Jisté kruhy očekávají, že škola rázem se zlepší slušnou úpravou učitelských platů, ale tytéž kruhy jako na posměch volají, že církevní poměry se zlepší, vezme-li se kněžstvu i to, co posud má. Kde je tu logika? A kde naučení z historie? Vždyť přece sta pádných dokumentů svědčí, že ožebračené kněžstvo husitské právě pro svou bídu bylo duchovenstvem neuvědomělým, ubohým nevolníkem despotických vrchností a že demoralisace v jeho středu nabývala rysů daleko temnějších než korupce duchovenstva v době Husově.

Soc. demokraté jsou proti almužnám, jsou proti odstraňování lidské bída na základě dobročinného, charitativního. Žádná almužna — ale spravedlivá podpora, za niž se nemusí děkovati! Nuže — jest to proti moderním zásadám, jestliže kněz žádá to, co mu právem náleží? Samo Písmo praví, že jest dělník hoden své mzdy. Leč »protiklerikální« poslanci, kteří odhlasují často ochotně veliké miliony

na militarismus, hrozně se bojí, aby část státních peněz nedala se českým kněžím, kteří spolu s učiteli tolik mohou konati a také konají pro národ v krajích národnostně ohrožených. Říká se, že spravedlnost proráží nebesa. A požadavky kněžstva jsou jistě velice oprávněné. Vždyť v »zklonalisovaném« Rakousku jsou základní platy katolických kněží menší než v protestantském Německu. A jestliže kněží trpělivě tak dlouhou dobu pomáhali v odborových organizacích dělnictvu a jiným stavům, snad také zaslouží sami trochu ohledu, aby se neozýval ironický výsměch, že chtějí pomáhati jiným ti, kteří si sami pomoci nemohou.

Obrana.

Protestantská propaganda v obcích katolických děje se netoliko tiskem, ale i akcí přednáškovou. Za veliké miliony z Německa zasílané musí se ovšem pracovati, jinak by příliv »ruských marek« ustal. V 3. čísle evang. »Křesťanských listů«, vycházejících v Pittsburghu, jest uveřejněn dopis z Olomouce, v němž evang. farář píše: »Zdá se, jako by Bůh nám otevíral dveře k srdci našeho českého venkova na severní Moravě. (Tu jest malá mýlka. Spíš otvírá dveře a ruku úlisný Němec z říše.) Toť vzácná příležitost seznamovati lid s pravdou Evangelia (což katolíci evangelium v ruce nemají?) a historie. 15 let na ni jsme v Olomouci čekali... Nutno příležitosti této využít co nejvíce.« To znamená, že v čistě katolických obcích mají se získávat odpadlíci pro tu církev, která se hroutí ve svém středu, v samém Německu. Jak sama »Nár. Politika« šíře vysvětlila, jest právě severní Morava silně ohrožena úpornou germanisací. Tam tedy protestantská propaganda pro Prusáky jest nejvýhodnější. Ruku v ruce potírat českou národnost a katolickou víru — toť velikým ziskem pro politické machry, kteří se chovají k Polákům poznaňským tak macešsky.

Také »Evangelický církevník« nepokrytě ohlašuje, že ze zisku oslav Husových musí dostati velký podíl náboženství zavedené u nás z Německa. Uveřejňuje překlad článku, jež napsal v lednovém čísle německo-říšského měsíčníku spolku Gustava Adolfa pastor Dr. M. Schultze. V úvaze té se praví: »Naděje českých evangeliků v rok 1915 jsou veliké. V tu dobu bude moci mluvit pastor na schůzích lidu, veřejně, i ke katolíkům; při této příležitosti hněv proti Římu stoupá až do bodu vrcholu.«

Čeští evangeličtí duchovní velice mnoho čekají od roku 1915. Čekají s jistotou mocné hnutí »Pryč od Říma!« Někteří ovšem odpadnou k náboženskému nihilismu, ale vůdcové soc. dem. vydali heslo, že třeba jest přestoupiti k protestantství, poněvadž bez náboženství by neměla soc. demokracie žádnou budoucnost. Rok 1915 bude jak se doufá, milník a rozhraní českých dějin. Přípravy dějí se veliké. . . . Náš Luther za života svého silně se zajímal o Čechy. V listě »křesťanské šlechtě v německém lidu« napsal: »Jest na čase, abychom se vážně a opravdově ujali věci Čechů, abychom Čechy a Němce spojili, aby zůstala nenávisť na obou stranách.« Totéž opakoval Luther v dopise k českým zemským stavům.

Na toto Lutherovo psaní vzpomeňme si teď před rokem 1915 a pomozme bratrsky zdeptané české církvi . . . Němci, nehleďme s pohrdáním na Čechy! Vzhledem k roku 1915 my německo-říšští protestanté, přihlížejíce k české evangelické církvi a k událostem, jež se v ní ohýstají, zachovejme si v paměti slova erlangského bohoslovce Franka: »Jsme připraveni k tomu, co přijíti má.«

Redakce »Evangelického Církevníka« ke člán-

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

Provedení nejlepší

Hradec Králové

TABLEAUX

c. a k. dvorní a komorní fotograf

Ceny mírně

Adalbertinum

ku měsíčníku Gustava Adolfa přidává: »Teď víme, co německý svět od nás očekává; proto pracujeme a žijme.«

Věru ubohý Hus nebude pomalu vědět, komu dříve sloužil! Každá protikatolická strana chce ho přidržeti k houževnaté agitaci pro vlastní prospěch. Hus musí převzít patronát nad sjezdem volnomyšlenkářských Sokolů, musí předsedati tělocvičné Olympiádě soc. demokratických monistů, kteří prudce na Sokolstvo útočí a připraviti půdu pro soc. dem. banku. Musí držeti štít nad liberálními ziskubraly a dietáři (kteří nejdříve oslavy Husovy pompěsně rozšířili), musí honem přepracovávat své překlady náboženských úvah Viklefových, aby se přiblížily katechismu heidelberskému, jest nucen táhnouti vpřed v šiku těch lidí, kteří vydali heslo, aby náboženství bylo ze škol vyloučeno. Leč přihlíší se o jeho službu také židé, kteří si ce vesele germanisují, ale za laciný odpor proti »klerikalismu« dají si důkladně zaplatit. Zkrátka práce až do strhání!

A nejzajímavější, jak nynější prouští hakatisté, kteří by národu našemu posud nejraději šlápli na hrdlo a kteří dovedou ukřičet nejpocitivějšího poslance českého, právě Husovi odpouštějí, že spolupracoval na vypuzení německých studentů z Pražské university. Nu — Hus účelně přetvořený, zmódněný, napraví nyní to, co podnikl proti Němcům před pěti stoletími. Proto příliv pruských marek, proto najednou nálada smířlivá.

»Osvěta lidu« si škodí. V letošním č. 10. uvádí »O. l.« výsledek akce bezkonfessních lidí v Německu. V samém Berlíně vystoupilo následkem jejich agitace od 1. do 23. prosince 1913 z oficiální církve (rozuměj protestantské!) 17.000 osob, tak že 12 úředníků a 30 aktérů zaměstnává se těmito výstupy. K této akci poznamenává patheticky pokroková »O. l.«: »S trpkým pocitem býváme tento kulturní pokrok v militaristickém Německu na vědomí právě před jubilejním rokem Husovým, kdy v Čechách není ani vidu ani slechu po nějakém hnutí, ve kterém by se zračilo zúčtování národa s Římem.« Kdo zná stanovisko bezkonfessního redaktora »O. l.«, nikterak se nediví, že toto německé odpadlictví se mu silně zamlouvá a že by to z celé duše přál svým krajanům v Českém království. Ale zapomíná p. redaktor, že běží v Berlíně o houfný útěk z církve protestantské a proto vzbudí noticka »O. l.« jistě značnou nelibost v českých sborech protestantských, když se odporuje evangelickým ovečkám útěk z oficiální církve v listě, jenž těšil se vždy největší blahovůli v kružích protestantských. Tou frásí o »zúčtování národa s Římem« se českému člověku přece oči nezalepí, když ví, že protestanté opouštějí svou církev.

Ostatně kdyby »O. l.« sledovala bedlivěji české poměry, věděla by (a snad také ví), že protestantské obce dostávají hmotnou posilu pro vytrvalost ve víře »otců« z bratrského Německa od spolku Gustav-Adolfova, jenž na propagandu pro pruského krále vydal v Rakousku dosud 19 milionů korun a v samých Čechách 6 mil. korun. Zajímavě je sledovati podpory v jednotlivých českých městech: v Berouně rozkutálelo se na protifíškovskou propagandu 21.391 korun, v Budějovicích 59.790, v Chrudimi 10.200, v Humpolci 120 tisíc, v Hronově 8.800, v Jaroměři 700, v Ml. Boleslavi 750, v Třeběchovicích 83.500, ve Vys. Mýtě 6.800, na Kladně 23.100, v Kolíně 16.400, na Král. Vinohradech 294.367 (až do r. 1912 sídlila na Král. Vinohradech »Volná Myšlenka«), v Litomyšli 5.800, v Pardubicích 5.400, v Poděbradech 102.360, v Praze (bez předměstí) 341.500, v Proseči 14.500, v Roudnici 41.400, v Liberci 270.000, v Sobotce 5.530, v Táboře 14.500, na Žitkově 70.800 K, v Olomouci docela 200.000 marek.

Když se tolik vydá na protestantskou propagandu, nelze doporučovati, aby ve spřízněném listě vychvaloval se hromadný výstup oveček z oficiální církve. Rozběhne-li se věčící sbor, vyschnou prameny podpory zahraničních.

Mnichů »rota liná.« Vídeňští Milosrdní bratři za rok 1913 poskytli pomoc třem tisícům lidí chudých. Rozdali chudáším 52.727 porcí polévky. Mnohý si tropí z klášterního rozdávání polévky pošklebky. Prý ta dobročinnost nestojí za nic — polévka málo výživná! Ale — přes to všechno kupí se před vraty velkého kláštera denně až sta chudáší. Patrně tedy, že se poskytuje aspoň něco k zahánění bída největší, kterou by jinak musili hostiti ti, kteří se posmívají. A pak ta každodenní posluha hladovělci zabere taky dosti času a práce, jež se jinde musí platit. Rozhodně klášterní ochota jest lepší, než ničení nesnědělých zbytků v domech bohatců. Před domy židovských bankéřů se ubožáci nekupí, poněvadž tam nedostanou ani toho, co poskytuje chudší klášter. A bankéř by nechtěl platiti posluhu s podílením spojenou. Kdo dlouho chodí ke klášterní fortně a pak se obsluže vysněje, pošklebuje se dobré vůli.

Milosrdní bratři slaví letos tisíciletou památku založení svého kláštera ve Vídni. Posluhovali po tři století churavcům různého vyznání stejně, osvědčili pohotovost a srdnatost za rány morové, za cholery a žandy, když jiní lidé místo poskytnutí pomoci bážlivě se rozprchávali.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

* KNIHY *

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a dila periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

»Zneužití« Parsifala. Tedy »eucharistickým« mělo býti zamezeno i placené poslechnutí díla, v němž se pje s úctou o Eucharistii. Pánové ve své veliké »znalosti« české historie ani netušili, jaké rány rozdávali tou přezdívkou a slovy připojenými samým husitům, které chtějí r. 1915 hlučně oslavovati. Okolo čeho se točil stopadesátiletý zápas církve husitské s katolickou? Výhradně o formu podávání Eucharistie. Právě proto, že staří citelé Husovi pevně věřili v přítomnost Kristovu v Eucharistii, vedli tak houževnatý boj i o formu. A právě pro svou silnou víru v tuto Svátost podávali Eucharistii pod obojí způsobou i nemluvnatům hned po křtu. Husité také činili to, co by u katolíků nynější novohusité nazvali nejvybarvenějším klerikalismem. Při válečném postupu husitských vojsk nesli jejich kněží Eucharistii. To bylo trochu podivnější než »žehnáni zbraní.« A zvláštní údiv vzbuzuje, že kráčela »archa proti arše« tenkrát, když se chystal zápas mezi vojskem kališním a tábořským. Vizme tedy »eucharistáky« nejhouževnatější!

Zneužití Parsifala! Při provedení působil zdatně také jeden »eucharisták«, katolický kněz, který jest výborným znalcem hudby. Pokrokový risk nad tím ztrnul. Hanět nebylo možno — a chválit se dle pokrokových paragrafů nesmělo. Proto se přemýšlelo, jak praštit ruku kněze-umělce sochořem. Sehnala se pomluva, když si vzal život žák reálky, na níž kněz Dobrosil. Orel učí. Štvává lokálka byla sestavena tak fanaticky, že se potírala svými nesrovnalostmi sama. Když však byl umlčen hlas bezcharakterního tupitele úředním sdělením, vymýšlely se lži jiné, jen aby se knězi umělecké působení znechutilo. Pokrokoví fanaticové vždy přemýšlejí horečně, jak odsíť kněze z míst, kde se pěstuje věda nebo umění.

A ještěže hnali od prahu Národ. divadla »eucharistáky« jiné, snažili se vyhnat tím úsilněji kněze toho, který řídil chlapecký sbor snášelivě jak pro posluchačstvo pokrokové, tak židovské a protestantské.

»Kněží nemají práva na zvláštní představení Parsifala, i když toho vyžadují u divadla důvody kasovní!« — Pánové, nezneužíváte naopak bojnou měrou mnoha těch věcí, které byly zavedeny od katolíků pro katolíky? Nesnažíte se vnutit na katolické kůry pražské hudebníky pokrokové? Nešrabují požárky z kněžských nádrží pokrokoví studenti na vaši vlastní radu? Ve dni Věch svatých stojíte u hřbitovů, abyste vybírali národní daň od lidí, kteří se jdou pomodlit. Poutí katolické v Šárce užíváte také k jinému účelu než náboženskému.

Dejte pozor, aby váš pokrok naposledy celý neutonul ve vlnách klerikálních. Chcete-li s tak velikou pokrokovou důsledností vypovědět kněze z divadla, pak neužívejte okulárů, plynového osvětlení, stíelného prachu — vždyť v těchto odborech pracovali klerikálové na předním místě. Nechluďte se krásnou starou Prahou, protože ta jest dílem nikoliv husitů a židů, nýbrž katolíků.

Zapovězte správcům, důchodním a lesníkům pracovati na duchovenských statcích. Vydejte prohlášení, že do katolických ústavů dětí hluchoněmých, slepých, do nemoonic, kde jsou řeholní ošetřovatelky, nesmí se přijati nekatolíci nebo pokrokáři. Sami sice zvláště při svém politisování k vůli ulovení mandátů ochotně vstupujete v ponížené kompromisy se svými soky, kteří vám do nedávna surově a často i nespravedlivě spílali. Ale katolíkově chcete docela uzavřít i bránu toho domu, na nějž platilo kněžstvo dřív, než se polovička nynějších radikálních »strážců pokroku« narodila.

Politický přehled.

Němci pokrokaři proti dohodování česko-německému. Vůdce něm. pokrokařů dr. Bachmann oznámil hr. Stürgkhovi, že jeho strana nesouhlasí se dohodovacími konferencemi. Vytýká předsedovi ministerstva, že nesvolil k německému požadavku, aby především byla projednávána otázka národnostního rozhraničení a prohlašuje, že Němci nemohou přistoupiti k postupu dohodování navrženému Čechy. Krátce v řadách německé strany pokrokové není prý nijaké důvěry k nynější vládě. — Také něm. strana dělnická odmítla všelikou součinnost, takže z něm. stran součastní se dohodování již jen němečtí radikálové a agrárníci.

Německý národní svaz pro smířovačky. Dne 23. února konala se ve Vídni schůze předsednictva Něm. národního svazu, které schválilo resoluci, v níž se považuje dohoda mezi Němci a Čechy za nezbytně nutnou, poněvadž nynější stav jest největším nebezpečenstvím pro trvání ústavy, ale i pro hospodářský a kulturní rozvoj lidu něm. a jeho postavení ve státě. Proto nutno okamžitě obnoviti vyjednávání, které bylo v létě r. 1912 přerušeno. Forma, v níž se tak stane, musí ustoupiti úplně do pozadí. Rovněž nesmí vedení tohoto jednání býti činěno závislým na tom, že tato nebo ona vláda zasluhuje nedůvěru nebo se důvěře těší. Další úspěšné vyjednávání jest jen tenkrát možné, součastní-li se ho všechny německé strany v zemi. Toť přání Něm. národního svazu. V této schůzi odsouzeno jednání dr. Bachmanna.

Obchodní komory při smířovačkách. Na poradě Němců v posl. sněmovně 18. t. m. všichni řečníci — poslanci kladli zvláštní váhu na součinnost s hospodářskými korporacemi a zejména s omorami a zemědělskou radou.

Mezi národ. socialisty. Na schůzi v Národ. domě vinohradském mluvilo se také o smířovačkách. Posl. Choc proti usnesení většiny výkon. výboru odsoudil ostře smířovačky, naproti tomu poslanec Hübschmann mluvil pro smířovačky a hájil postup výkonného výboru strany. Většina shromáždění přidržela se radikalisty Choce.

Říšská rada seje se zase dne 5. března.

Na dolnorakouském sněmu předložil zemský výbor osnovu, kterou má býti změněn dosavadní volební řád do obcí ve smyslu poměrného volení. Za účel reformy označuje se ochrana menším, zjednodušení voleb a omezení stranických bojů. Zároveň se zavádí volební povinnost, která již platí pro zemské i říšské volby v celých Dolních Rakousích.

Hospodářské následky válek balkánských. Ve schůzi obchodně politické komise prohlásil starosta vídeňský dr. Weiskirchner, že politická situace na Balkáně jest ještě naprosto nevyjasněna. Ocítáme se dnes před svízelnou skutečností, že snášíme již sotva soutěž druhých států ve svých stycích se zeměmi balkánskými. Zatlačení rakouského průmyslu a rakouské práce ze zemí balkánských dá se zabrániti jen cílevědomou obchodní politikou a vůči heslu, vyskytnuvšímu se v poslední době v Německu, nelze připustiti tak beze všeho, aby platné obchodní smlouvy nebyly vypovězeny, nýbrž aby byly prodlouženy tak, jaké jsou; neboť Rakousko nestalo se agrárně vývozním státem, nýbrž stává se vždy více státem průmyslovým.

Maďarské smířování s Rumuny dle prohlášení minister. předsedy hr. Tiszy se rozbilo, ježto se prý požadavky Rumunů nedaly srovnat se zájmy uherského státu. Rumunům prý se zabezpečuje národnostní pohyb a udržování škol. U soudů může se užívati rumunské řeči jako dorozumivací, ale veškerá podání musí býti maďarská. U politických úřadů rovněž může se mluvit rumunsky, ale podání a úřední řeč vnitřní musí zůstati maďarské. Školství musí míti ráz maďarský, ale má se vyučovat také jazykům nemaďarským a náboženství má se vyučovati jazykem národnosti. Toť komedie Tiszova s Rumuny, která se jeví i v novém rozdělení volebních okresů. V Sedmihradě měli Rumuni až dosud 15 okresů, nyní pouze 10; dle dosud platného zákona mají Rumuni 42 voleb-

ních okresů, v nichž mají absolutní většinu. Die předloženého a již také schváleného rozdělení okresů jest počet rumunských volebních okresů 27. — Němci udělali Tisza ve sněmovně poklonu prohlášením, že počet saských volebních okresů nemohl býti zmenšen, ježto Němci v Uhrách již vzhledem ke svému vlasteneckému smýšlení a ke svým kulturním snahám zasluhují zvláštního zřetele.

Princ Wied albánským králem. V Novém Wiedu princ Wied přijal z rukou albánské deputace, jejíž hlavou byl Essad paša, albánský trůn a prohlášen albánským králem. Princ Wied na proslov Essada paši prohlásil, že jen s těžkým srdcem a po dlouhé úvaze rozhodl se přijati albánský trůn.

Srbsko-černohorská unie bude snad uskutečněna. Die zvláštních osnov vybudováno bude na Černé Hoře vojenství, správa soudní a státní i vyučování dle srbského vzoru, k čemuž povolání budou na Černou Horu i srbsí úředníci, důstojníci, soudcové a učitelé. — Černohorská vláda také prohlašuje, že Černá Hora i Srbsko budou ve všech diplomatických otázkách společně postupovati k zachování srbských zájmů.

FOTOPRÍSTROJE.
Třířady a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:
Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám též mírné měsíční splátky. Žádejte ceníky.

Národohospodářská hlídka.

Ustanovení o nové osobní dani z příjmů. 1. Kdo má menší příjmy než 1600 K ročně, neplatí budoucně osobní daně z příjmů.

2. Kdo nemá příjmů nejmeně 2000 K ročně, nemusí podávati přiznání k osobní dani z příjmů a může čekati klidně, až daň bez přiznání mu bude vyměřena.

3. Až do 2400 K neplatí se k dani žádného příplatku, naopak daň se zmírňuje o jeden stupeň za každého člena rodiny, vyjma ženu a jedno dítě.

4. Kdo má příjem do 3000 K, může uplatniti t. zv. srážky z povolání.

5. Až do příjmu 3600 K mohou se žádati odrážky od daně na kapitál, který poplatník dluhuje.

6. Do příjmů 4000 K se nezapočítává příjem za práci členů rodiny.

7. Do příjmů 4800 K se snižuje daň o jeden stupeň na každého člena rodiny, kromě ženy a ještě dvou členů. Jsou-li zde ještě dvě děti, osvobozuje to od příplatku k dani.

8. Zmírnění příplatku je možné jen do příjmu 12.000 K. Jen v případech zvláštního zřetele hodných může býti daň snížena o tři stupně.

Kapitalistická spekulace soc. dem. předáka Vaňka jest takového rázu, že ústřední vedení českoslov. soc. demokracie již po druhé odmítá domněnku, jako by samo se účastnilo řízení »Štěstěny.« »Právo lidu« dne 24. t. m. prohlašuje: »Vzhledem k tomu, že v posledních dnech objevily se v některých listech strany oběžníky loterního podniku Štěstěny v Brně, jsme nuceni prohlásiti, že strana naše nemá s podnikem tímto pranic společného a požádati všechny listy strany, aby na příště žádných insertů ani prospektů tohoto podniku nepřijímaly. — Výkonný výbor českoslov. sociálně-demokratické strany dělnické.«

Takto jest ovšem jenom potvrzeno, že Vaňek a Tusar starají se svým podnikem výhradně o výdělečnost osobní. Zástupcové proletariátu mají dosti chuti a času na osobní spekulace, na ždímání kapes chudších občanů široce rozvětvenou a nákladnou reklamou.

Sanace moravských financí a soc. demokracie. Soc. dem. centralisté naprosto nejsou spokojeni. »Proletář« promlouvá k soc. dem. poslanci Hybešovi. »Co Ty, starý radikále, zapřísáhlý nepříteli kapitalistů a měšťácké společnosti? Pokoříš se dobrovolně měšťáctvu? Budeš i Ty hlasovat pro nové daně po boku měšťáků, agrárníků, klerikálů a velkostatkářů? Postavíš se společně se všemi katany (!) dělnického lidu proti proletářům, proti všemu nemajetnému lidu? Či spokojíš se tím, že sice sám při hlasování odejdeš, že ale mlčky budeš přihlížeti k tomu, jak ostatní Tvoji kolegové, s kterými jsi přece ve stejném klubu, budou hanobiti jméno dělnické a program sociální demokracie?« — Takový tedy má doprovod příprava na zlepšení učitelských platů.

Komu bude brzy celá Halíč náležet? Jak tu to zemi bezohledně gemanisují židé, o tom již dříve pověděno. Ted' jen ještě rozmnožit řady soc. demokratů, věrných posluhovačů židovstva! Jakmile rudá internacionála připraví lid o katolické náboženství, pak bude Polák oddaným sluhou židovských zájmů tělem i duší — pak budou o všem rozhodovati v této zemi semité. Za poslední léta prodáno v Halíči 25 tisíc selských usedlostí. Ježto poslední dvě léta byla velice neúrodná, na sta usedlostí se stěhuje na lákání židovských agentů do Mukánska. Agenti kupují hned opouštěné polské pozemky za pakatel. Prý kde jsou židé, tam hospodářská otázka jest na postupu. Ano — ale vý-

hradně jen ve prospěch kapes židovských. Vždyť v Rakousku nejhoufněji se stěhují do Ameriky křesťané z těch krajů, kde je nejvíce židovských boháčů.

Sociální obzor.

Obecní hospodářství soc. demokracie. Město Offenbach má správu soc. demokratičkou, která pracuje o mnoho dráže než městské rady jiné. Pronášeny již dříve odůvodněné výtky v několika listech. Nyní přináší (v č. 39. z 10. února) poučnou zprávu »Westfälisches Volksblatt«, jak v sezení městské rady 5. února sám soc. demokrat Katz spustil ostrou kritiku. Řekl, že v městské pojišťovně celou práci mohou vykonati dobře 4 úředníci, ale přece jich tam sedí jedenáct a nadto jsou navrženy ještě 4 síly pomocné. Prý se tvrdí o jednom sekretáři, že za ročních 5000 marek nedělá téměř nic. Když řečníka Katze přítomní otcové města po těch slovech provokovali, vyrukoval s obžalobami ještě důležitějšími. Pravil, že v přirovnání k jiným městům má Offenbach příliš mnoho úředníků. Svá přání v té věci přednesl ve výborech, ale jeho výtky byly soustavně ignorovány. Prohlásil, že referenti sami neznají vlastních akt, takže přicházejí do sezení nepřipraveni. Řekl, že rozhodně odmítá od sebe zodpovědnost za takovou správu. Ejhle tedy — kde soc. demokraté se ještě nedostali k tučným sinekurám, tam jsou plní kritiky. Dejte kritikům moc — a začnou ždímati poplatnictvo hůře než odstavení byrokrati.

Tedy přece jenom nerovnost. Soc. demokraté vydali heslo: »Proletáři všech zemí, spojte se!« Ale — když také proletáři žlutého plemene žádali pro sebe tolik, co si vymáhají dělníci evropští, rázem zvukné heslo obráceno na ruby. Soc. dem. »Sozialistische Monatshefte« (v 2. čísle t. r.) již uveřejnily úvahu »Nerovnost národů.« Prý jest veliký rozdíl v životosprávě dělníka evropského a asijského. »Proletariát evropského původu může se zájmem a sympatií sledovati mezdni boje žlutých dělníků v jejich zemi. Jakmile však tyto chtějí své postavení zlepšiti tím, že se objeví na pracovním trhu v zemích muže bílého, ukáže se nerovnost národů v hospodářském životě tolik velká, že před tváří brutálního rasového zápasu, který vzplane všude, kde žlutí a bílí dělníci na sebe narážejí, musí prozatím umlknouti bezvýsledně povzbuzení: »Proletáři všech zemí, spojte se!« — Tedy od skutečného spojení proletariátu jsme ještě hodně daleko — a sama soc. demokracie přiznává, že pro osvobození a zrovnoprávnění proletariátu všech národů jest velice slabá.

Taktika peněžního měšce. Mezi soc. demokraty nastalo přec jenom tak veliké vzrušení po zprávě, jak obrovským jménem soukromým vládl Bebel, že rudý tisk měl se svými čtenáři notné svízele. Když nepomohlo zahánění a překrucování, vyrazil berlínský »Vorwärts« v 25. čísle z 26. ledna t. r. s překvapujícími úsudky. Jeho slova opakovala 4. února vídeňská »Arbeiter-Zeitung.« Nuže, po rozčleně předmluvě »Vorwärts« filosofuje: »Bebel nebyl zavázán k žádné dobrovolné chudobě, protože viděl v chudobě hrozné neštěstí, které snažil se svou velikou silou odstraniti. Byl sice přítelem chudých, ale byl zapřísáhlým nepřítelem jejich chudoby. — Snad však učil, že sociální otázka se má luštit soukromou dobročinností a býval by tedy zavázán zbavit se všeho majetku až na pouhou výživu? . . . Učil, že sociální otázka nikdy se nemá luštití privátní dobročinností, zcela nehlédě k tomu, že chudí mají nezadatelný nárok na právo.«

Tu to máme! Šroubované omluvy soc. dem. milionáře dospěly tedy tak daleko, že centrální orgán soc. demokracie omlouvá bezděčně bezcitný byrokratismus, že dává pardon těm, proti nimž dříve pořádal nejostřejší útoky. Tudiž k chudobě není zavázán nikdo, kdo ji velice nenávidí — tedy ani žádný buržoa. Soc. demokracie však spílala lidem majícím několik tisíc, zatím co vzrůstající statisíce Beblovy nechávala na pokoji. Ale i jiný člověk má právo odstraniti ve svém domě »hrozné neštěstí chudoby.« Miloval-li Bebel chudé a nenáviděl-li hrozné jejich chudobu, proč se nepřičinil aspoň o částečné zažehnání té přišery chudoby? Vždyť mohlo od něho obdržeti tisíc lidí po tisícovce. Proč neučinil takové dobrodiní ani třem stům chudáas, které měl nejbližze, na jejichž bídu se stále díval? Bylo by mu zbylo ještě několik statisíc. Neučinil tak, ale zato do nezámožných životnostníků, pracujících od úsvitu do noci, třískal soustavně jako do vykořisťovatelů, bičoval církevníky, kteří s velikou obětavostí přispívají na hluchoněmé, slepce, neduživce atd. Ale pardon! Soc. demokracie prohlašuje, že nechce odstraňovati bídu soukromou dobročinností — pohodlná to zásada zazonbaných byrokratů, kteří by nejraději rozdávali z cizího. Ale — privátně nabývati kavalerického jmění i na účet dělnictva, to jest aspoň dovoleno Beblovi i jiným pohlavářům, třebas i proti soc. dem. heslu, které dí, že jest soukromý majetek krádeží.

Nyní může každý stotisícový chamtivec reptajícím soc. demokratům přidržeti před očima rudou obranu velkého majetku Beblova.

Účelem ospravedlněné bezcharakterní prostředky. V »Rovnosti« byl obviněn soc. dem. centralista Bartoš ze zpronevěry 6000 K. Obviněný však prohlásil v tisku centralistickém, že bude považovati red. Roučka tak dlouho za padoucha, pokud se bude skrývati za poslaneckou imunitu, aby nemohl býti pro křivé obvinění stíhán. Nyní pak centralistický »Dělnický Denník« nazývá »Rovnost« nejzákeřnějším listem v české žurnalistice.

O administrátoru Jakobu Pollachovi »Děl. D.« praví: »Starším soudruhům jest známo, že jmenovaný byl svého času ze strany vyloučen a mezi dělnictvem nesměl se ani ukázat. Dnes ovšem jsou poměry v československé partaji jiné. Přirozený vývoj udělal z dříve vyloučených lidí poctivé a postavil je na zodpovědná místa v dělnickém hnutí, a z vděčnosti za to dělají opět títo z poctivých lidí — zloděje, slovem i tiskem, jak se to dá. Tiskem to obstará pan Rouček, slovem Jakob Pollach. Tento byl tak neprozřetelný, že rozšiřoval po hospodách a u holičů v Husovicích zprávu, kterou si »Rovnost« vymyslela o soudr. Bartošovi, že prý byl ze »Vzájemnosti« propuštěn pro manka 6000 K. Pollach zapomněl, že není dosud poslancem jako Rouček, a proto že nemá imunitu. Následkem toho ocitl se milý Jakub před soudem. K učiněnému výroku se přiznal, však neměl prý úmyslu Bartoše uraziti. Po tomto kajícím prohlášení byl ochoten soudr. Bartoš jako žalobce od žaloby ustoupiti, dále Pollach v »Rovnosti« a »Proletáři« prohlášení, že není pravdou, co on o něm rozšiřoval. Pollach odmítl tak učiniti. Proto také odsouzen byl Pollach ku 20 K pokuty resp. 48 hodin do vězení a hrazení soudních útrat.«

Týž rudý denník v polemice s »Právem lidu« 26. t. m. sděluje, že v libeňském pivovaru byl mistrem dlouhá léta Václav Křížek, nynější centralista. Pod ním pracoval autonomista Mikolášek, který musil býti propuštěn pro stále rvačky. Byl přijat znovu po slibu, že se polepší. Po nových rvačkách dostal výpověď druhou. Leč, jakkoli Křížek v tom sám nerozhodoval, byl od centralistů z pivovaru vyštván a zahmut pomluvami autonomistů. Sami členové Svazu pivovarských dělníků potvrzují svým prohlášením, že vyhození Křížkovo bylo dílem nespravedlivé mstivosti autonomistické. Mikolášek, který svou surovostí urážel i autonomistické dělníky najednou prohlášen za mučedníka, aby se omluvila nízká politická msta na Křížkovi. — A tihle lidé, kteří mezi sebou zápasí po způsobu barbarských čet, prý odstraní militarismus, zavedou ve státu budoucnosti trvalý mír.

Také projev sociální spravedlnosti. Jest dobře známo, jak katolický tisk otevřeně uznával, že se postavení učitelstva musí zlepšiti, ačkoli valná většina učitelů v Čechách a na Moravě se hlásí k pokrokovým žvlům a usiluje o vyloučení katolického katechismu ze škol. Nesplétali jsme otázku sociální spravedlnosti násilně s otázkou kulturní. Ale nyní musí do popředí vstoupiti také otázka zlepšení platů duchovenstevských. Kněz o školní svízele dělí se s učitelem, napíše se pro stát v úřadovně víc než mnohý dobře placený úředník, od kněze se požaduje spolupráce národní a sociální. Ale na volání chudých kaplanů odpovídá nár. soc. »Lid«: »Mají-li kněží málo platů, ať se obrátí na ty občany, kteří kněze potřebují, kteří se bez všelijakých prohnanych páterů nedovedou obejiti. Konečně biskupové, arcibiskupové, preláti a katolická knížata v Rakousku patřf mezi největší miliónáře (!!) světa a mohli by se s bojovnými nátery docela dobře křesťansky rozdělit.«

Tak naivně, nesmyslně, s takovou tupou byrokratickou odmítavostí mluví list strany sociální, který si činí nárok na velikou sociální osvícenost!

1. Prý ať se obrátí kněží na občany, kteří jich potřebují! Touží každý po berních úřednicích, po finančních strážnicích, po professorech, inspektorech, kontrolorech? A přece i kruhy ty, které s těmito stavy málokdy přicházejí do styku, přisvědčují, že se jim mají za práci upravit platy náležitě.

2. Pokud kněz hotoví četné zápisy a listiny, mající pro veřejnost platnost úřední, potud potřebuje kněze všechno občanstvo katolicky pokřtěné.

3. Národní sociálové sami dávají své děti pokřtiti, uzavírají sňatky před knězem, vyjednávají církevní pohřby atd. Kolik jest těch, kteří by úplně přerušili své styky s duchovenstvem?

4. Argumentace »Lidu« jest zbraní silně dvojsečnou. Což kdyby před úpravou učitelských platů na př. 140.000 katolických voličů na Moravě prohlásilo, že mají zvýšiti pokrokovému učitelstvu platy ti, kteří se »bez nich nedovedou obejiti«? Což kdyby katolíci řekli, že pokrokařským úředníkům a soc. demokratům mají zvýšiti platy židovští bankéři, kteří takových lidí nejvíce potřebují? Katolíci musí platiti i na všeobecné kulturní potřeby země, musí platiti i na takové instituce, z nichž nemá ničeho, jichž ani často nevidí.

5. Kněžstvo neškemrá o almužnu. Nechť se mu vrátí to, co bylo církvi v osmáctém století v Čechách odňato, aby byl posílen militarismus — a katolické kruhy, nebudou žádati parlament o nic.

6. Pokud stát schvaluje, aby kněží ve školách učili a přečetné funkce konali, potud má také povín-

nost postarati se o dostatečné honory, tčhte inteligentů. A pokud pokrokaři vyzývají kněze soustavně, aby podporovali umění, vzdělanost a národní účely, potud nemají práva prohlašovat, že nepotřebuje dostatečných příjmů ten, od koho se vyžadují četná mimořádná vydání.

7. Neomalenou lži jest tvrzení, že hierarchie a katolická knížata v Rakousku »patří mezi největší milionáře světa.« Ciferně již dávno několikrát bylo dokázáno, že by se naprosto nezjednaly kněžstvu dostatečné důchody, i kdyby jmění hierarchie mezi kurátní klerus bylo rozděleno. To má každý sociolog dobře vědět a jen demagog pracuje pomocí vyšetřalých, dávno odbytých frází. »Největšími milionáři světa jsou« lidé zcela jiní, jsou to bankéři, velcí továrníci, karteláři, majitelé uhelných a jiných dolů — a ti nenáleží do kategorie knížat a biskupů. A že ještě aspoň něco v rukou církve zbývá, to by měl vítati každý národohospodářský pracovník, protože jinak by židovský kapitalismus rozpíal své železné ruce ještě bezohledněji. Právě »klerikálnímu« jmění musí děkovati i celá řada pokrokářů, která vystudovala na kněžské nadace. Na pokrokařské nadace vystudovalo jich velice málo. Proto není radno obracet logiku na ruby ani při otázce kněžských platů.

Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení
provádí osvědčený
odborný závod pozlacovačský
GAUDENC APPL
V LITOMYŠLI.
Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnu
jednání se dostaviti.

Zprávy organizační a spolkové.

Hradec Králové. Ples »Orla« vydal se nad očekávání znamenitě přes to, že některé zevnější okolnosti nebyly příznivé. Dostavil se i veliký počet našich bratrů a příznivců z kolatury pouchovské, z Třebechovic, Malš. Lhoty, z Kuklen atd. A tak prostorná dvorana i s přílehlými místnostmi byla zcela vyplněna. Při rutinované hudbě p. Náglia z Týnště rozvinula se animovaná zábava. Pečlivé přípravy k plesu byly odměněny i slušným hmotným ziskem.

Rychnov. Naše jednota pořádá 15. března schůzi o 2. hod. odpol. na »Sklářce«, kdež promluví v. d. p. kanovník Dr. Fr. Šulc na thema: »Volná Myšlenka a rok 1915.«

Ronov nad Doubravou. (Divadlo.) Vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« sehraje dne 8. března 1914 v místnostech p. Vávry přesně o půl 8. hodině večer sensační veselohru o 4 jednáních: »Zvýšení nájemného« čili »Ženská žárlivost« od Josefa J. Východského. Jaké oblibě se hra tato těší, patrně z toho, že druhé vydání na knižním trhu bylo ihned rozebráno. Vstupné ku hře jako obyčejně. Předprodej vstupenek u p. J. Bělky, místopředsedy spolku »Rovnosti«. Zveze všechny vřelky okolní organizace a příznivce katolického umění, by nás poctili svojí návštěvou a posílili zdravý katolický život, jakožto jednotnou přípravu pro rok budoucí. Zdar Bůh!

Mariánská družina v Kyliperku pořádá 1. března přednášku »Římem a Benátkami.« Přednáší dp. A. Šorm, kaplan. Doprovází 130 kolorovaných svět. obrazů.

Ze Všeoborového sdružení. Schůze: Lomnice n. P. 1. března večer p. V. Košek z Čes. Dubu o půl 4. hod. odp. v hostinci p. Čenka Drábka ve St. Lomnici. — Praha. Okres. představenstvo koná valnou hromadu v sobotu 28. února o půl 8. hod. večer v sekretariátu Praha I. — Pankrác. V sobotu 7. března o půl 8. hod. večer schůze na »Kovárně«. Mluví p. Petr. — Hotešovice. V pondělí 9. března večer veřejná spolk. schůze v Bělského ulici v Havránku. Mluví p. Petr. — Litomyšl. 15. března večer p. Rudolf Kozel, redaktor »České Stráže« z Náchoda. — Roztoky. 15. března o 2. hod. odp. mluví p. Katnar z Hradce Král. — Bursa práce otuštěna jest vždy v časopisu »Práce«. Členové obdrželi jej zdarma. Prosimé kato. zaměstnavatele, aby se v čas potřeby na naši sprostředkovatelnu obraceli. — Žádáme, aby ve všech místech, kde je dělnictvo, ať průmyslové nebo zemědělské, byla zřízena skupina Všeob. sdružení. Veškeré informace, jakož i řečník k založení skupiny zdarma se vyšle. — Nová odbočka založena v Lázních Poděbradech a v Čejkově u Skutče. — Valná hromada ústřední koná se dne 8. března v Hradci Králové v Adalbertinu s obvyklým pořadem. Přátelé dělnictva zve-me k hojně účasti. — Všeoborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Král., Adalbertinum.

Plánární schůze ústředního výboru české strany křesťanské-sociální bude ve středu dne 4. března

1914 o půl 3. hod. odpol. u katol. tůvaryšů v Praze I., Anenské nám. Program: 1. Čtení protokolů. 2. Zprávy funkcionářů. 3. Finance strany, pojišťovací odbor. 4. Tisk. 5. Oprava volebního řádu do sněmu král. Českého a o statní vyrov. návrhy. 6. Sjezd strany a volba přípravných komisí. 7. Volné návrhy. Jednání je velmi důležité. Račte se na místo dostaviti!

SINGEROVY
ŠÍCÍ STROJE
obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 23. února. Dlužníci obecní dávky za vodu užítkovou budou upomenuti, by své nedoplatky zapravili ve lhůtě tří dnů, s tím, že neučiní-li tak, budou dávky ty vymáhány politickou exekucí. — Uděleno bylo povolení ke stavbě domu na parcele č. 14 v bloku F v Jungmannově třídě p. Zdenku Ježkovi, místru sochařskému. — Oběžník Okresního výboru, kterým jsou politické obce, mající lesy, vybízeny, by se postaraly co nejdříve o vypracování inventury a hospodářského programu obecních lesů, a aby operáty ty Okresnímu výboru co nejdříve předložily, postoupen byl lesnímu úřadu. — Povoleno bylo p. Dru R. Anigrovi, majiteli prádelny v Kydlínovské ulici, užívání kotelný pro třetí trubkový kotel a dřevěné kotly při této továrně.

Zábavný večer spolku paní a dívek »Anežka.« Masopustní období bylo zakončeno rozmarným večerkem spolku »Anežky«, jenž v každém směru byl zdařilým. Veselohra »Zapomnětlivý« byla pravým kabínetním kouskem, v němž o palmu úspěchu závodily pl. pukovníková Jiroňková, sl. Šturcová a p. Valášek. Hra byla přeložena svižným slohem pl. Jiroňkovou. Deklamace sl. Rosové, Boštkové a Kubiškové nalezla vřelý přijetí v obecnstvu, jež potleskem odměnilo pěkný přednes. Zajímavou byla také veselohra »Epidemie«, v níž role (8 počtem) jsou obsazeny jen dámami. Ve hře vystoupily sice některé začátečnice, ale jednotlivé role i celková souhra byly zcela dobré. Úlohy byly v rukou pl. Valáškové, sl. Černé, Alounkové, Peňkové, Jelenové, Boštkové, Štalmachové a Dvořákové. Dramatická produkce střídala se s pěveckými čísly, které zdařile přednesl chvalně známý pěvecký sbor obratným řízením dp. Dra Svobody za delikátního průvodu sl. Karlové na piané. Celkový zdar večera byl zvýšen četnou návštěvou obecnstva, které animované setrvalo ještě několik hodin ve dvoraně při čilé volné zábavě.

Výstava umělecké reklamy, uspořádaná městským průmyslovým museem v Hradci Králové ve výstavním sále nové budovy od soboty 21. února do 9. března vzbudila již v prvních dnech velký zájem obecnstva. Vzoré ukázky uměl. reklamních tiskopisů Hagenského musea i menší vybraná kolekce obdobných prací pražských tiskáren přinesou mnoho správného názoru o účelné volené reklamě. Výstava otevřena jest denně od 9—12 hod. dopol. a od 2—5 hod. odpol. Vstup volný. Katalog 10 hal.

Kavkaz, divoká údolí, prory a tok řeky Tereku z Pětigorsk, zapadlé vsi na strmých cestách v Gruzínsku, nábové doly v Grosmaři a Baku, obchodní města Tiflis, Petrovsk, Vladikavkaz a Kazaň, někdejší sídlo carství na Volze, možno shlédnouti v pestré řadě pohledů v Panorámě Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 28. února až 6. března 1914.

Úmrtími porcovaně uprázdnila se dvě místa mužská a tři místa ženská porce špitálské, každé s denním požitkem 40 hal. Žádosti o tato místa porce špitálské, náležitě doloženy opatřené, podány buďtež u podepsaného úřadu purkmistrovského nejdéle do 12. března 1914 v hodinách úředních.

Sebevražda. Zaviněné, velice hrozné finální náze (o nichž do posledních chvil veřejnost nevěděla) vštkly advokátovi Dru Alí. Rudolfově do ruky v úterý ráno smrtící zbraň. Mluví se o velkých tisících. — Dr. Rudolff měl časté styky s předními notabilitami bulharskými, založil »Bulharskou knihovnu«, sepsal dějiny Bulharska a jiné bulharské spisy, řídil »Slovanského ste-nografa«, často o Bulharsku přednášel. Byl významným o Bulharského krále a jhosťovanských učených korporaci. — V posledních týdnech byla na něm patrna duševní stísněnost, která vyvrcholila v sebevraždu, působící velké vzrušení.

Letovní hlavní odvod nepočíná se 1. březnem. Stálé odvodní komise budou úřadovati ve dnech 5., 12., 20. a 27. měsíce března a dne 3., 14., 20. a 27. v dubnu.

Osobní. Řídící učitel na Praž. Předměstí p. Fr. Lachter vyznamenán titulem ředitele.

Seznam cen přílžných na týhodním obilním trhu v král. vñ. městě Hradci Králové, dne 21. února 1914 ko-

naném. 1 hl K: pšenice 16.20 až 16.70, žito 12.40 až 12.80, ječmene 9.60 až 10.—, oves 6.— až 6.70, vřkve 13.—, hrachu 28.— až 32.—, čočky 40.— až 50.—, jable 28.— až 36.—, krup 24.— až 30.—, brambor 3.20 až 3.80, jetelového semínka červeného 180.— až 210.—, máku 40.— až 44.—, cibule 10.— až 12.—, 100 kg: žitných o-trub 12.50, pšeničných otrub 12.—, 1 kg: másla čerstvého 2.— až 2.32, tvarohu 0.32 až 0.48, sádla vepřového 2.—, 1 vejce 0.06, 1 kopa: kapusty 1.— až 8.—, drobné zeleniny 1.—, 1 pytel mrkve 1.60 až 3.—.

Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové dne 21. února 1914 bylo přivezeno: hl: pšenice 88, žito 204, ječmene 79, oves 179, vřkve 25, hrachu 102, čočky 2, jetelového semínka 172, máku 2, cibule 30, brambor 562, kop: kapusty 10, drobné zeleniny 80, mrkve 25, kusů: vepřů 3, podsvínčat 380, kůzlat 35.

Třebechovice. Tělocvičný odbor »Orel« konal v neděli 22. února svou prvou výroční valnou hromadu za přítomnosti 32 členů. Celkem konáno 11 členských schůzí, pět vycházek do okolí, 1 zábavný večer, spojený s přednáškou, na osm míst vyslány deputace a členstvo účastnilo se čtyř veřejných cvičení. Z vlastních prostředků zakoupeny pro sesterský odbor kuzele a pomoci Katolické jednoty zakoupena bradla. Bohužel v zimních měsících (až do těchto dnů) činnost tělocvičná musela ustati, neb v celém městě nebylo možno obstarati vhodnou místnost ku cvičení — všude sahali ruce našich nepřátel. — Jinak zprávy činovníků vyzněly zcela uspokojivě. Všechn členů čítáme 98. Rokování bylo živé. Ve volných návrzích přijaty důležité návrhy, jež z taktických důvodů se vymykají veřejnosti. Volby provedeny celkem jednomyslně. Další naší činnosti žehně Bože! — Jednatel.

Nechanice. C. k. místopředsednictví rozhodlo, že nové okres. zastupitelstvo má se skládati opětně z 18 zástupců: za skupinu velkostatku 6, měst a městysů 1, obcí venkovských 11. Volby konají se za obce venkovské 1. dubna, za města a městyse 2. dubna, za velkostatky 3. dubna. — Někteří ziskuchytiví lidé lákají dále v našem okrese děti do oiziny, lhouce o lákové budoucnosti. Vynikají v tom zvláště manželé Jan a Františka Chmeláfovi. Kteří se potloukají v Rusku a Sibíři. Jakmile se dítě ocitne za hranicemi, jest podrobeno zcela agentu, který zneužívá děti k tomu, co do jeho kapsy nese značné zisky. Nechce-li dítě ve všem poslechnouti, jest k tomu přinuceno bitím a tak pozvolna propadá duševní i tělesné zkáze. Proto nechť jsou rodiče ostražití.

Chvojno. O neděli Devítáku započaly ve zdejší farnosti sv. missie, jež horlivě konali vdlpp. z Tovaryšstva Ježíšova P. Josef Stryhal, superior a P. Ant. Řehoř z Hradce Králové. Těžko vypisovati nevšední nadšení, s jakým podjali se těžkého úkolu svého. V horlivosti předstihoval jeden druhého. Jak málo a radostno bylo naslouchati krásným kázáním, zvláště při slavnosti k úctě Nejsv. Sv. Okt. a o slavnosti Mariánské. Těžko nezaslechnouti, když viděti bylo děti, ženy a obzvláště muže, jak pozorně sledují uchvatně promluvy a výklad vznešených pravd náboženských. Přes to, že osada naše poukázána jest pouze na Chvojno a Chvojenec, poněvadž Poběžovice řinou vesměs do Holic, přistoupilo 800 lidí k sv. zpovědi a přes 1100 ku eukaristii. Výsledek této missie nejlépe svědčí o pečlivé námaze a obětavosti v. d. p. missionářů. Byli to v pravdě dnové, jež učinili Pán! Vzpomínati bude osada: naše dlouho na duchovní tyto hody i na sympatické a neúnavné v. d. p. missionáře, jimž odpát Bůh Všemohoucí vše, co dobrého zde ykonali.

Jaroměř. Naši stateční členové katol. jednoty přirozeně jsou trnem v oku těm, kteří chtějí míti v městě všecko »pokrokové«, aby nikdo nekontroloval jejich »spravedlnost a lásku k svobodě«. Jsou zde však ještě katolíci, kteří si nedají libiti nevolnické jarmo a neustálé kopance, žádající na ředech, opřívajících svobodomyšlnými hesly, aby trochu té svobodomyšlnosti ukázali také katolictvu, které přece nikoho netyranisuje. Ale — pokrokové hlavy snaží se všemožným způsobem naši organizaci umlčet i tenkrát, když žádá něco, k čemu má každý svéprávný občan právo. Protože však ještě nenastaly u nás poměry portugalské, protože katolíci nemohou býti pro spravedlivé projevy jednoduše zatlačováni a na živě obvinění pokrokařských špičků k těžkým trestům odsuzováni, postupuje se proti nám jiným způsobem. Pokrokařská úcta k cizímu přesvědčení jeví se v tom, že náš obětavý předseda jest hanoben prohanými vymyšleninami, aby se mu veřejná práce znechutila. Posledně zase nepoctivá pomluva! Prý p. Rykrt nabídl p. děkanovi uhlí a dříví. To jest první lež. Naopak v době kritické, kdy pařvo bylo těžko koupiti, obrátil se na p. Rykrtu se žádostí sám p. děkan. Druhá lež, že náš předseda vyhnal uhlí tak vysoko, jak nebylo »ani ve chvílích nejkritičtějších.« Každý rozumný člověk usoudí sám, že jen pošetilec by kupoval uhlí za přemrštěnou cenu, kdyby dobrodinci pokrokařského zbarvení nabízelí toto pařvo o mnoho levněji. Prý p. Rykrt počítal metr dříví za 15 K! Třetí lež! — Jestliže velice pokrokový redaktor »Okresu« tu památníkovnou cenu dokáže, pak mu slibujeme, že si na rok předplatíme v našem spolku pět exemplářů »Okresu.« O placení mu jde hlavně, k vůli penězům také uveřejňuje bláštám jejich lokálky. Bude mu tedy 50 K dobrých, protože ti lidé, kteří mu prodávali na dluh, po druhé se spáhtí nechtějí. Ke konci lokálky jsou tyto pravdivé řádky: »Dneska už slušnému knězi bude hnusem udržovat styky s povahami naprosto nekřesťanský založenými.« Ano — proto také kněžím zdejšími se nechce udržovat styky s přepokrokovými lidmi, kteří proti církvi veřejně brojí a okrádají spolehliví neplacením toho, co si koupili.

Šlou božského a určeného biskupa Mikloszyny udal se 23. t. m. výbuch. Víkár Jaczkovič a tajemník Slepko-
zký, kteří byli otvírali, byli na kusy roztříšeni. Také
byl zabít právní zástupce advokát Ceat, právě když do
kanceláře vstupoval. Ve vedlejších místnostech naleze-
ni mrtví služba biskupská se svou ženou. Kromě toho ra-
něno 7 osob. Všecky stěny kanceláře se sřítly. Blaku-
povi, jemuž vlastně atentát byl připraven, v sousedním
pokojí nestalo se nic.

Živnostenská banka v Praze koná dne 15.
března t. r. 46. valné shromáždění akcionářů; při-
slušné pozvání nalézá se v insertní části dnešního
čísla našeho časopisu.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Krá-
lové vydává zdarma brožurku „Pohyb knrsů na ví-
deňské burse 1913“. PP. interesti nechť se při-
hlásí u pokladny jmenované filiálky.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Nenavykejte dívky vůbec
na zrnkovou kávu, nýbrž
jen na dobré mléko
s Kathreinerovou slado-
vou kávou Kneippovou.

At teplá či studená, vždy je Kathrei-
nerovka úplně neškodná, prospěšná a
dík své přípravě z nejlepší
sladu nanejvýš posilující.

Pozpětejte se,
prosím, na to
svého lékaře.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleřdujoja. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovevého náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukásko
se na požádání franko zašlou.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misiam a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod kněžní a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

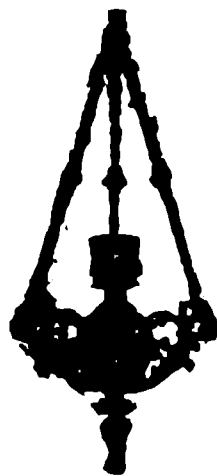
Ve světle pravdy.

Proslulá Východočes. **SEMENA** zatláčila
z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájlila
si svou prestíž: vždy dobrá a první u prakti-
kých pěstitelů i v domácích zahrádách. Jsou ro-
dokmenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

dopíše si o velký obrázkový ceník, který Vám
zdarma, ochotně pošle jediné odborné Vých-
odočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,
Hradec Králové.

Veleřdujoja

duchovenstvu a
slavným patronátním
dřadům dovoluje si dop

ruční velké kostelní náduy a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, parafky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisán
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u
kásku franko bez závaznosti koupe-
Vie se posílá poselcem. Předce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných blonot, jako: řetězů,
madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. z českého
prstony, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i jiného vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhobony kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posel a císleour

Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

ADMINISTRACE NAŠINCE V OLOMOUCI

má na skladě a rozesílá

proti předem zapravenému poplatku tyto knihy:

1. Vira našich otců.

Napsal Jakub kardinál Gibbons, baltimorský. Velmi
cenná kniha má 490 stran. Cena dříve K 3-20
nyní K 1-20 i s poštovným.

2. Zpráva o VI. všeobecném sjezdu
katolíků českoslovanských
v Olomouci roku 1911 konaném. Přes 400 stran
a 60 ilustrací. Cena dříve K 3-60 nyní K 2-50
i s poštovným.

3. Rukopisové Zelenohorský, Píseň pod
Vyšehradem a Královský.
Napsal M. Žunkovič. Výzdoba od Jana Koehlera.
Cena K 2-20.

4. Ženský časopis „EVA“.
Ročníky 1912, 1911 a 1910. Jeden ročník za 3 K.

5. Lidové apologetické letáky.
Číslo 1. Jest Bůh? Číslo 2. Bůh stvořil svět. Zasílá
se nejméně 10 exempl. za 70 hal. i s poštovným.

6. Pochod „Orla“.
Party pro smíšený orchestr (smyčce, dřevěné a
plechové nástroje, bubny celkem 15 nástrojů), které
stojí kompletně pro orchestr i s poštou K 1-70.
Dále máme na skladě text pochodu Orla s jednol.
nápěvem. Prodáváme je po 10 hal. Na venek se
zasílá nejméně 10 exemplátů. Odbory „Orla“ na
pochody upozorňujeme.

Kdo objedná všechny shora uvedené knihy a pu-
blikace mimo pochodu „Orla“ najednou, obdrží je
za 9 korun vyplacené až do domu. Objednávejte
tato velmi cenná díla, ať neschází v žádné do-
mácnosti, spolku, knihovně atd. atd.

Výhodný prodej nábytku.

Zařízení z villy, sestávající z ložnice,
dívčeho pokoje, jídelny, hostin. pokoje, salonu,
obývacího pokoje, kuchyně, koberce, pianina,
za příčinou úmrtí **levně se prodá**. — Na-
bídka přijímá **Marie Rudolfová**, vdova
po advokátu v Hradci Králové.

Katolíci!

Ukládejte své úspory jediné u naší

Českoslovanské záložny v Praze

Spálená ulice č. 46-IL

na úrok dle ujednání s

5 1/2 %

Důchod, daň platí záložna
sama. — Pro bezplatné uklá-
dání s venkovskou slovní listy
zdarma. — Povinná revize
„Jednoty národní“ v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Prodá se levně

1 postel, 1 noční stolek, 6 židlí, kuřácký
stolek, 1 stojan na šaty, 1 salonní stůl, 1
malá pohovka — z tvrdého dřeva, leštěné.
1 psací stůl z měkkého dřeva, natřený.
1 malý tahací mandl.

**Hradec Králové, Komen-
ského třída, č. 269 I. poschodí.**

Velice poučná pojednání

jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
cházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o li- beralismu)	8
Husitství a svoboda	8
Zpráva o sjezdu českoslovanských katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
Pius VII. a Napoleon	8
Česká konfesse	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Spojení spirítistů	8
Z domácnosti sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. >	16
III. >	24

Braňme se tiskem	8
Návštěvou u Slovanů (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o spojitosti	8
Sociální význam svěcení neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občan- ských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujme!	8
Útok profesora Masaryka na církev katolic- kou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Rím a university	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvizice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských mislií	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Klášteř v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojanské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h
nečítá se frankatura tehdy, objedná-li se aspoň
4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přičíst k
udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
veliké slevy. Objedná-li se zvlášť veliký počet
brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrno, že z vydávání našich
poučných brožur není finančního zisku, a že na-
opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně
přináší oběti.

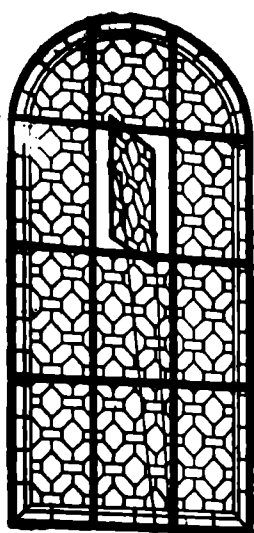
Proto nechť každý upřímný katolík podporuje
tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem
Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

**Barevná
kostelní
okna** v. odbor. provedení
shotovajšá dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebechovicích a Hradce
Králové.

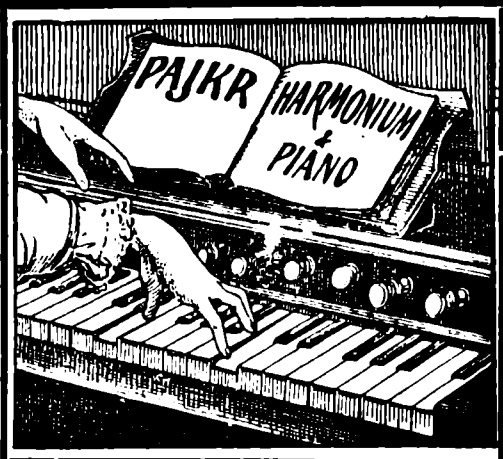
Ceníky a rozpočty na poštování
zadarmo.

Žitnou kávu

zaručené jakosti,
s cenným dárkem hliníkového nádobí,
5 kg vyplaceně na dobírku za K 4-50

Bělohradská továrna požívatín
v Lázních Bělohradě.

Na splátky od 10 K.

P. T. dluhovestem
svláštní výhody.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
RUDOLF PAIKR & SPOL.
v Hradci Králové.

Pedálová harmonia obou soustav v každé veli-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Hornoslezské

uhlí
všech druhů,

koks a dříví

palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se svlášt výhodné ceny.

Živnostenská banka v Praze

Filiálky: v Brně, Čes. Budějovicích, Frýdku-Místku, Hradci Králové, Jihlavě, Karlových
Varech, Klatovech, Krakově, Liberci, Lvově, Mělníku, Olomouci, Opatiji, Morav. Ostravě,
Pardubicích, Plsku, Plzni, Prostějově, Táboře, Terstu a ve Vídni-L, Herrengasse 12.

Dne 15. března 1914 o 10. hodině dopolední

konati se bude

**ve dvoraně paláce Živnostenské banky v Praze
na Příkopě č. 30**

46. řádné valné shromáždění akcionářů Živnostenské banky v Praze,

ku kterémuž se tímto P. T. akcionáři k hlasování oprávnění zvou.

Program:

1. Zpráva výroční a účetní.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Návrh správní rady na rozdělení čistého
zisku.
4. Volby do správní rady.
5. Volby do výboru revidujícího.

Páni akcionáři, kteří této valné hromady se účastniti chtějí, račtež u pokladny
banky v Praze neb u její filiálky **nejdříve do 7. března t. r.** ku prokázání práva
hlasovacího dle článku 12. stanov*) potřebný počet akcií, jež dne 31. prosince m. r.
v knihách akcijských na jich jméno zapsány jsou, proti vydání legitimizačního listku uložit.
V rozvahu a účet ztráty a zisku mohou páni akcionáři nahlédnouti v místnostech banky.

V Praze, dne 26. února 1914.

Správní rada.

*) Čl. 12. stanov zní: Ve valném shromáždění oprávněn jest hlasovati, kdo má nej-
méně 20 akcií na jméno jeho znějících a dne 31. prosince předešlého roku v knihách
akcijských co jeho majetek zapsaných. — Kdo má více akcií, nabývá nad to každými 20
akciemi o hlas více. — Akcie potřebné k vykonání práva hlasovacího mají 8 dní před
sejitím se valné hromady i s kupony k výplatě nedospělými složeny býti u pokladny
správní radou vykázané.

(Za výtisky neobjednané se neplatí.)

Obrázky svatých

v různých cenách, levně
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím středem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

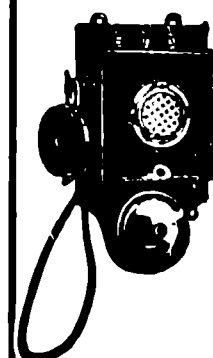
Cena 4 K.

Vazbu knih

v jednodu-
ch přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský :

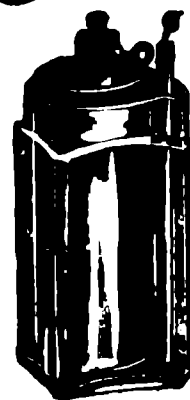
Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311.

Elektrické světlo

přenos sly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Učně na malířství

z řádné rodiny přijme k celému zaopatření

Jan Příhoda,

malíř a dekoratér

v Hradci Králové, Sobkova ul. č. 48.

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
strance, křesťanské atd.
český, katolický národ

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotační.
- BRNO. -

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

45. řádné valné hromadě,

která konati se bude v pondělí 16. března 1914 o 10¹/₂ hod. dopolední
v sále obchodní akademie v Hradci Králové.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1913.
2. Zpráva revízorů účtů.
3. Volba 4 skrutátorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1913 a stanovení dividendy.
5. Doplnovací volba do správní rady.
6. Volba revízorů účtů.
7. Volné návrhy.

Platně hlasování může se účastniti ve valné hromadě dle § 13. stanov každý akcionář, který své akcie nejdéle do 8. března t. r. inclusive u pokladny ústavu v Hradci Králové, neb filiálky v Krakově, Plzni, Praze, Semilech, expositury v Čáslavi, Chrudimi, Jičíně, Letné, Praze II Spálená ul., Slaném, Turnově a Žitkově složí.

Správní rada.

K velikonočním

dovolují si veledůstojnému duchovenstvu nabízet chvalné známé, již r. 1888 nejdůstojnější biskupskou konsist. Ordinariátním listem dšst. farním úřadům k nákupu doporučené

Pilnáčkovy pravé voskové svíce oltářní,

dále paškály, triangle atd. — Též mám na skladě vonné královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. — K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané **čisté jádrové mýdlo** (bez zápachu.)

O hojně rozkasy prosí v hluboké úctě

Anna Brunová v Litomyšli,

Dolní Riegrovo náměstí (másepná podstlaň). Obchod svícemi, mýdly a jinými odbo. výrobky oia. a král. dvorní továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.

Vše v cenách továreních.

Václav Jelínek, stavitel v Hradci Králové

■■■■ založil ■■■■
samostatnou živnost
■■ stavitelskou ■■

■ a provádí veškeré stavby, ■
jakož i rekonstrukce budov.

Nově převzatol

Poustkova Plzeňská restaurace v Kolíně.

Čepuji výhradně „PRAZDROJ“, pivo z Městanského pivovaru v Plzni, zal. roku 1842, nejlepší jakosti.

Snídaně na vidličku, obědy a večere ohutně upravené.

Spolková místnost a pianino k volnému použití.

Dále dovoluji si zdvořile upozorniti na prodej „PRAZDROJE“ v láhvích.

O hojnou přízeň prosí

JAN MATUNA,

restaurateur.

Jediná Plzeňská pivnice toho druhu v Kolíně.

Zal. 1880.

Zal. 1880.

Karel Zavadii,
nást.

Antonín Zavadii;

nejstarší umělecký

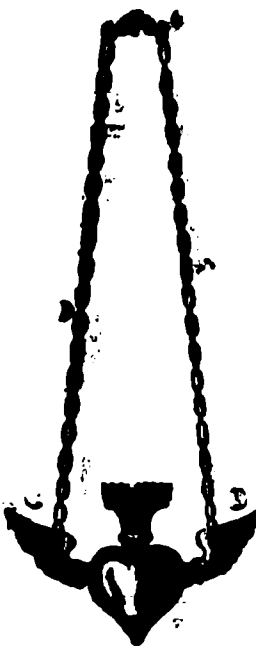
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a al. patronátním úřadům doporučuji se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení dle liturg. předpisů. Jem ruční práce umělecké ceny. Veškeré opravy a snovuzřízení provádí se co nejpěchli- věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškerý vklady na knížky

4³/₄ - 5⁰/₀ dnem 1. ledna 1913
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění, městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci (obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu vždy zcela bezpečně uložen.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

rožky, prsteny, náramky, jehly,

a jiné zlaté a stříbrné skvosty

v nejmodernějším provedení

nabízi ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. K.

Solidní obaluha při mírných cenách. Důvěryhodný zásluky na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

BOŽÍ HROBY

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně —

Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v SYCHROVĚ

Velkovýroba milionů.

Milionky se nyní nevydělávají zasloužilou prací. Kdež by si pomohl živnostník anebo neosvícenější učenec vlastní cenou prospěšného díla životního k pěti šesti milionům! Tak závratné sumy vydělávají se chytrou spekulací, prolnaným sledováním a využitkováním slabin bližního. Kdo chce mít brzy miliónek, ten neupozorní jiné lidi, jak si škodí, jaká katastrofa jim hrozí. Naopak sám láká obratně chodce do bažiny, utvrzuje je v jejich zvrácenosti a v okamžiku přimodném chytí do své sítě celé hejno hejlu zděšeně pískajících, jimž diktuje neúprosně nemilosrdné výpalné. Honba za milióny ani za mák si nevšimá spravedlnosti, obecného prospěchu, humanity — naopak se do očí vysmívá všem vyšším ideím, dává jim na krk oprátku.

Zvláštní jest, jak vytýkají soustavně církvi veliké jmění ti lidé, kteří sami se dávají ochotně do služeb chladného, bectného kapitalismu, aby pro sebe získali aspoň drobeček milionu, nemohou-li uchvátiti milion celý. Jest to přímo ironií, mluví-li se v židovských bursiánských listech o církevnictví jako o »výnosném obchodu«, o svátostech jako »kšeftu« atd. Žid, který myslí při všem jen a jen na kšeft, ovšem ztěžka dovede pochopiti, že jiní lidé mohou pracovati za vyšším účelem než jest osobní výdělečnost.

Nuže — z církevního »obchodu« nelze milióny vydělávati. Ty se zaopatří zcela jinou cestou, kterou židé již mají vyšlapanou. Na př. dolnorakouská eskomptní společnost, jejímž presidentem jest Feichenfeld, skončila svou činnost za r. 1913 ziskem 10,611,091 K. Zvýší svůj akciový kapitál na 100 milionu korun. Uvažme! Přes deset a půl milionu zisku za jediný rok! Jaká práce tak zaplacená? Stačí stručné pokyny úřednictvu, milostivé přivolení k zápujčce! A ti členové společnosti, kteří jsou kmány, vubec si nemusí hlavu starostmi lámati. A kdo ten zisk zaplatí? Z velké části upravovali dělníci ze svých mozolů. Vždyť jen na stavbu paláce soc. dem. »Arbeiterzeitung« půjčila ona eskomptní společnost statisíce. A z této půjčky se musí odváděti tisícové úroky.

Kreditel rakouské diskontní společnosti Julius Singer ve valné hromadě sdělil, že společnost eskomptovala za uplynulý rok 73 milióny K. Peštiská židovská komerční banka spravovala r. 1913 jmění jedné miliardy 212 mil. K. Čistého zisku měla 15 mil. K. — Půjčku 500 milionu K dodají Uhram židé Salomonsohn, Mendelssohn a vídeňský i londýnský Rothschild.

Semité dovedou nejrůznější obory davových snah zapřáhnouti do triumfálního vozu svého kšeftu. Na př. spolu s jinými bohatými židy rediguje soc. dem. »Arbeiterzeitung« Štěpán Grossmann, který jest mistrem ve finanční taktice. Grossmann stal se presidentem dělnického jeviště »Freie Bühne.« Když však na jeho umělecký talent bylo hubováno, tak že se musil své funkce vzdáti, provedl mistrný veletuč. Přestoupil do redakce velkokapitalistické »Neue freie Presse.

Vždyť jeho kollega soudr. dr. Karpeles provedl z peněžní spekulace také kousek bravurní. Banky holandské mu daly peníze, aby za pomoci soc. demokratu ničil střední stav. Za obrovskou sumu se postavila ve švechaté soc. dem. továrna. Když však rudé hospodářství šlo od desíti k pěti, pomohl straně »protikapitalistické« vídeňský Rothschild.

Tento měsíc byla v Lodži lapena společnost obchodníku lidským masem, která zavlékala za veliký plat do harému zvláště německé vychovatelky. Společnost ta sestává větším dílem ze židů, hlavou její jest židovský milionář Weichmann, který nabízel jeden milion kauce, aby nebyl zatčen. Přes to však se dostal do žaláře, aby nemohl svobodně používatí velikých sum, získaných z hnusného obchodu. — Ve Znojme byl zatčen David Lewis, který také obchodoval děvčaty. Tedy výnosný obchod otroky, který židům tolik vynášel již od devátého století, kvete dále ve formě chytřejší, ale hnusnější.

Nový kartel objevil se na obzoru splnutím ústeckého chemického spolku (předseda Dr. Singer-Sieghart) s Hungarií, v jejichž obchodech rozhodují Landesberger a Kohner. Oba závody mají 18 miliónů akc. kapitálu.

Jak na balkánské válce vydělali na předním místě židé, pověděli jsme už dříve. Nyní Řekové osvobodili bohaté židy solunské od vojenské služby, aby od nich dostali větší půjčku na válečné potřeby. Dříve však židovští spekulanti platili na militarismus Mladoturkům. Ted zase kšeftují tam, kde to jest pro wertheimku výhodnější.

Rakouský úvěrní ústav, jehož akcií má většinu baron Rothschild, rozmnoží svůj závodní kapitál 160 mil. K o nových 20 miliónů, ale tak, že akcie nové rozdělí akcionářům dosavadním, aby tučné zisky zůstaly výhradně v rukou židovských. Tak rozumějí židovští bankéři assimilaci a prospěchu národů, z nichž se obohacují. Banka do-

pravní zvýší svůj kapitál na 50 mil. K, eskomptní na 100 mil. K, Bankverein o 25 mil. K. Kdo pak jsou zde akcionáři? Biskupové, faráři, kaplani? Ale rudý tisk, který pro svou zadluženost u židovských bank proti skutečnému velkokapitalismu ani psáti nesmí, vyčítá kněžím několik korum štóly a bezcharakterně podvádí lid tvrzením, že majetek církve zavinuje zubožené poměry sociální.

Ovšem že dle vzoru bankéřů židovských pokoušejí se o nabytí milionu jiní. Vzpomeňme na vychytralé kupování statku v okolí Prahy, na stotisícové »diškrece«, které si přivlastnili bez rozpaků lidé tleskající při přednáškách o potřebě reformy dle vzoru Husova. Ale také soc. dem. »proletáři« hlásí se do řad bankovních podnikatelů a ždímají z kapes chudých dělníků na to peníze bez milosti. Nu — a Vaněk s Tusarem mají kapitalistickou »Štěstěnu«. Nabízejí-li se vši dotěrností losy »Štěstěny« i katolíkům, pak jest víc než jasno, zda chtějí prospěti kupujícím či sobě. Kdyby opravdu ty losy přinesly zisk katolíkům, pak by upadli soc. dem. spekulující předáci do rudé klatby.

Již také sdělilo »České Slovo«, že soc. demokraté budou r. 1915 pořádati dělnickou Olympiadu »na oslavu Husovu« z toho důvodu, aby se za té příležitosti »stalo členstvo dělnických jednot jen obětí obchodu a kde pravým účelem všech podniků jest ne uctívání památky mistrovny, nýbrž zřízení — sociálně-demokratické banky.

Tedy rafinovanou spekulací velkého slohu vyrábějí se milióny — a běda těm pracujícím lidem, kteří chtějí nechtěj musí platiti veliké úroky na rozmnožení »akových závratných obnosů. To se děje v době kdy v lidové sněmovně zasedá tolik soc. demokratů, kteří slibovali zlevnění životních potřeb, zničení kartelu, přiskřepnutí bursiánu.

Našemu vele důstojnému kněhoženstvu
kn prověřen prací kostelníků vše doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Kulturní jiskry.

Probošt Msgr. Dr. Josef Burian oslavil 24. t. m. své šedesátiny v plné životní síle a duševní svěžesti. Narodil se r. 1854 v Chrástanech. Byl poslancem zemským za konservativní velkostatek a členem zemského výboru (nyní rozpuštěného). Jest členem mnoha lidumilných, církevních a národních podniků. Práce jeho jest rozsáhlá, neunavná. Proto také jmenován papežským prelátem, vyznamenán řádem železné koruny atd. Bystrá, obratná jeho práce zjednala mu zasloužené sympatie i v kruzích »katolického smýšlení. Přejme zasloužilému hodnotář, aby ještě dlouho úspěšně pracoval při plném zdraví. Buh žehnej šlechtnému, obětavému jubilantovi!

Proslulý německý spisovatel katolíkem. Znamý literát Heřman Bahr přijal formálně nyní víru své katolické choti, což způsobilo mezi vídeňskými čtiteli jeho veliký rozruch, ježto osvícenost jeho velebili do nedávna zvláště pokrokaři. Vždyť loni vzdávali jeho abrahamovinám nadšený hold. A nyní? Prv ho oslily katolické ceremonie, zevnější lesk. Tak! Na myslitele tolik vynikajícího působily pouze ohrady, forma! Jako by tak bystrý muž nepřemýšlel o jádru, nestudoval, co vlastně různé symboly znamenají! Zkrátka teď už pokrokaři přestanou plýtvat poctivou, i kdyby mluvil Bahr hlasem andělským. Přestali chváliti ženiálního básníka francouzského Coppéa, vynikajícího dějepisce Ruvillea a jiné velikány, jakmile tito prohlásili, že přijímají světový názor katolický.

Muž bez mozku. Před několika lety prolétla novinami senační zvěst, jak se podařilo zachrániti na živu muže, jemuž byla vyňata z lebky polovice mozku. Muž krátce po operaci byl zrovna tak duševně čilý jako předtím. Tak věda vyvrátila pádně celý řetězec materialistických dohadů, dle nichž nikoli duše, nýbrž různé části mozku řídí naše zevnější úkony. Nad zprávou tou pozastavovali se mnozí, ale marno bylo popírati skutečnost. Nyní však způsobila veliký údiv ještě důležitější zpráva francouzského dra Robinsona. Ten podal pařížské Akademii zprávu o muži 62letém, který utrpěl zranění zadní části hlavy, takže od té doby churavěl. Po roce zemřel po záchvatu padoucnice. Při pitvání dr. Robinson učinil objev, že mozek nebožtíku se jeví jen jako tenká vrstva. Při zářezu vytékal hnis. Úplné zničení mozkové masy k žádným charakteristickým poruchám nevedlo, jenom zrak starcův po zranění hlavy byl poněkud slabší. Tedy bez mozku onen muž přemýšlel, rozumně se rozhodoval, podržel své vzdělání. Proto dr. Robinson projevil náhled, že materialistické domněnky o funkcích mozkových nutno podrobiti důkladné revisi.

Švédský učenec o práci českého kněze. Dr. J. Colijna ze Stockholmu napsal o benediktinovi dru B. Dudíkovi: »My Švédové považujeme Dudíka za skladatele švédské historické bibliografie, nejen pro jeho mistrovské dílo »Forschungen in

Schweden für Währens Geschichte«, ale i pro jeho přímý i nepřímý vliv na vrchního bibliotekáře Klemmingra, prvního švédského bibliografa. Klemming vysel skutečně ze školy Dudíkovi a děkuje v první řadě Dudíkovi za slavu učence na tomto poli.« — Otázka: Kolik z těch českých lidí, kteří chrli slova pokroku za každé příležitosti, vubec něco ví o práci Dudíkově? Když se pořádala velká oslava Palackého, které kruhy aspoň letmo národu oznámily, že osvíceným předchudcem Palackého a otcem pragmatického dějepisu českého by IP. Gelasius Dobner? Tento učeny piarista obrovskou svou prací položil základ ke kritickému českému dějepisu, srovnal, označil a ocenil spoustu historického materiálu, položil žulové základy, na nichž stavěl Palacký již pohodlněji. Kdo si vzpomněl z moderních osvícenců na tohoto tichého genia? V nynější rozešvané době vzpomínají zásluh katolické vědy české více cizinci, než Čechové, kteří všude rozlašují, že jim jde o uvědomění.

Pokud jsou spisy Husovy původní českou prací? Na to odpovídá v 2. čísle svých »Studii a textů« Dr. Jan Sedlák. Staví před oči čtenářstva text Husův i předlohy, z nichž hojnou měrou mistr čerpal a z nichž celé odstavce volně překládal. Na př. spis Husův O svatokupectví jest psán na základě spisu Viklefova »De simonia.« Hned v rozdělení kacířství na »tři kmeny« Hus opakuje věrně vývody Viklefovy, překládaje vývody anglického kacíře do češtiny. Myšlenek původních nachází se ve spise Husově vubec velice málo. Další doklady Husova překládání opatruje Dr. Sedlák poznámkami: »Celý výrok Řehořův jest přeložen ze spisu Viklefova . . . a také výklad citátu jest převzat z něho. . . . Také Viklefovu odpověď na námitku, že papež jest pánem všech věcí církevních, přejal Hus . . . V hlavě VI. opět celý začátek jest z Viklefa . . . Také útok na řeholníky pro majetek jejich jest přeložen« atd. Dr. Sedlák dodává: »Hus, píše traktát o svatokupectví, měl Viklefova stejnojmenný traktát před sebou, sledoval jej v hlavních myšlenkách a celé kusy prostě překládal.«

Když dr. Sedlák seznal, jak Hus opisoval věrně cizí myšlenky ve spise O svatokupectví, pátral po předlohách jiných spisů Husových. Překvapující výsledek tohoto pátrání oznamuje kritický náš badatel takto: »Husův Výklad desatera a páteře jest vlastně překlad Viklefova Dekalogu, překlad ovšem po způsobu Husově rozšířený. . . . Ve Výkladu desatera jest asi třetina textu přeložena z Viklefa, ve Výkladu páteře více než polovina. Hlavní myšlenky jsou i obsahem i postupem z Viklefa — arci mimo části přidáné.« V dalších řádcích dr. Sedlák staví vedle sebe text Husův a Viklefova na dukaz nadměrného opisování a nesamostatnosti Husovy. Zároveň badatel jasně odkrývá, jak Hus pro neporozumění mylně překládal, čímž rušil jasný smysl Viklefových vývodů. Tedy raději špatný, nesrozumitelný překlad, než uplatnění myšlenek vlastních! O »Výkladu desatera« na základě celé řady výmluvných ukázek dr. Sedlák dodává: »Hus při své práci Viklefova traktátu má před sebou, list po listě, myšlenku po myšlence jej sleduje a celé strany překládá doslovně.«

Po provedení podrobného rozboru Výkladu páteře praví dr. Sedlák: »Lze Husův výklad páteře ještě větším právem nazvati **překladem Viklefova Dekalogu** než výklad desatera. Zde zajisté kromě některých drobných přídatků není Husovo nic než části o svátosti oltářní v **prosbě čtvrté**, o odpouštění v **prosbě páté** a o **pokoušení** v **prosbě šesté** . . . chceme-li si utvořiti úsudek o Husově theologickém vzdělání a zručnosti vědění bohoslovně popularisovati, **jest pro nás Velký výklad jeho bez ceny.** Tu nemluví theolog a moralista Hus, nýbrž Viklef. Zbývají nám tu jen Výklad víry a části při Výkladu desatera a páteře přidáné. A u těch ještě nutno býti opatrným, protože i zde jest původnost často velmi pochybná. Nelze si zapírat, že jsme tím poznáním připraveni zase o jednu illuzi.«

Opravuje tedy Dr. Sedlák chvalořeči Vikkovy a Flajšhansovy o původnosti myšlenek Husových ve »Výkladu víry« dukladně. Odvislost Husova od Viklefa v tomto spise jest větší než v Husových spisech latinských.

Husitská zbrojnice. Velice chatrnou vědou se připravují k roku 1915 ti, kteří prohlašují, že jsou nadšenými čtiteli Husovými. Netoliko že spisy Husových nestudují, ale většinou jich ani nečtou. Když se jednalo o popravu Rukopisu Královédvorského, bylo tu hned mnoho kritických per. Zato však důkladné ocenění spisu Husových ponecháno až k tomuto roku — katolickému knězi dru Sedlákovi. Kdo dobře přečte klidnou, ale zdrcující argumentaci Sedlákovu, připomene si lehce, jak myšlenkovou samostatností vyniká nad Husa neocenitelný Tomáš Štítný, dále Matěj z Janova, Jeronym Pražský, mistr Příbram a jiní čeští theologové. Dokazy ke svému tvrzení čerpal Hus často nikoli přímo ze Sv. Otců, nýbrž opisováním z Viklefa.

Odtud si vysvětlíme, proč při útocích na papežství nevěděli, co psali ve prospěch papežství titíž Sv. otcové, kterých se dovolával při příležitosti jiné jako uznání autorit. Kalíšník Přibram při písemných sporech s Táboři se osvědčil však jako důkladný znalec Sv. otců. Při hájení primátu papežského citoval velice cenné, přesvědčující vývody Sv. otců přímo z pramenů. Podobně i jiní učení kalíšníci, kteří se ještě znali s Husem osobně.

Tito rozvázní mužové s velkým napětím sil rozptylovali zmatek, který nastal v Čechách přesazením nevzhodného cizího kvíto do sadu českých. Kdyby byl Hus bystřeji se porozhlédl po domácí scéně kulturní a sociální, zajisté by byl místo překládání cizích spisů předložil národu myšlenky stravitelnější, prospěšnější. Tomáš Štítý porozuměl daleko lépe duši a potřebám svého národa. Dr. Sedláček praví: »Hus sám používá leckdy německých slov, proti nimž jinde bojuje, a také sloh jeho jest někdy kostrbatý. Při překladu z latiny je to zajisté pochopitelné. A pak: nelze nestranému kritikovi pochopiti, proč má v tom ohledu Hus býti vyvyšován tolik na úkor předchůdců, zvláště Štítého. Ten psal přece jenom česky, ryzím jazykem a pěkným slohem, a velké práce jeho jsou z velké části samostatnější a hlubší než práce Husovy! Spíše bychom se snad mohli a měli pozastaviti nad naprostou nevědomostí Husovou k dílu zemana Štítenského.«

Poučení, které si vezmou novohusité ze Sedlákových objevů, bude ovšem velice nepatrné. Kolik z těch hurávlavstenců vůbec dlouhou řadu dokumentů českých a latinských přečte a srovná? Ti lidé potřebují také k svým záměrům zcela jiného Husa, než jakého líčí vážná věda. Proto pryč od moderních vědeckých poznatků! Budou se přemítati staré fráze v nové, účelně vyhraněné formy — a po všech nadšených schůzích národ bude věděti o historickém Husovi zrovna tak málo jako dříve. A pak žádejme, aby davy takto zpracované měly důkladnější vědomosti o Karlu IV., Milíčovi z Kroměříže, Rokycanovi, Antonínu Prusovi, Vilému z Pernštejna atd. Mnohemu hurávlavstenci není vůbec známo ani jméno některého proslulého českého muže, který měl obrovský vliv na směr českých dějin. Zakrní filosofie českých dějin, mluví-li se rýdomyšlené fráze o mužích dvou, třech — aniž by se poukázalo na jiné důležité složky dějinných proudů českých.

O **moravském pokrokovství** napsala konservativní korespondence »Information«: »Tento (pokrokový) směr je co nejúčinněji podporován a fedrován všemi správními a jinými úřady, a to nekrýte a bez ostychu. Vše, co od úřadů a úředníků nějak závisí, musí voiti s červeným blokem a běda tomu, kdo se odváží chtít uplatniti své vlastní mínění. Všechny výsledky posledních let dosáhl červený blok jediné pronikavým zásahnutím úředníků, učitelů, profesorů, pak přímo neuvěřitelnou podporou skoro všech státních a veřejných, jakož i zemských a privátních úředníků, kteří často prováděli volební štvance, jež znemožňovaly úplně činnost jinak smýšlejících. Ruku v ruce štvou a terorizují úředníci, profesoři, učitelé, lékaři atd. slovem i písmem s republikánskými sociálními demokraty a bojují v řadách jejich proti všemu, co se drží ještě patriotismu a bázně boží. Odtud přišlo, že na Moravě červený blok vítězil a že triumvirát Stránský — Staněk — Tusar se jásotem všechnu moc v rukou drží. Jistě povážlivé zjevy na Moravě.«

Tak se tedy děje v Rakousku, které prý jest »zklitřikalisované.«

Jan Kryšpín,
(J. Sylvesterův
synovec, nástupce)

— **odborný**
— **umělecký zřetel** —

— **pro malbu**
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Kariova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
de rokem na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelamými
růžami, stříbrnými,
vlnitými.

Všechny rozpočty, státní a občanské, jsou
všechny vzhledem k účelnosti a objektivitě.

— **umělecký zřetel** — **pro malbu** — **oken kostelních.**

Založeno roku 1848.

THOMASOVA MOUČKA

**K jarnímu setí
hnojte
moučkou
z Thomasovy
strusky**

známka „hvězda“
nejlepším a nejlev-
nějším, ihned účín-
kujícím hnojivem fos-
forečným. — Žádejte
výslovně známku
„hvězda.“

**Zemský Svaz
hospod. družstev
Hospodářské
: Sdružení :
křesť. zemědělců
Praha II. — Spálená 9**

**Arnošt
z Pardubic.**

O tomto prvním ar-
cibiskupovi Pražském
sepsal histor. úvahu
Jiří Sahula.

Stran 64.

Čena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí i-
hned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předločky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Ax-
minster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Cellistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výteč-
né a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurevé, zvláště pečlivě provedené.

**Cenníky zdarma
a franko.**

!!!

Josef Zemlička,
ruční tkalcovství,
HLINSKO, (Čechy).

Koberce běže

jutové »špagátové«, vlněné »ho-
landské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní příkrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.**

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovoého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské redie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

„JUNO“

antiseptické mýdlo holičské, vydává jem-
nou, dlouho neschnoucí pěnu, po které
i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil
obličej.

Kus 10 a 20 h.

Specialita firmy

Jos. Jeřábek,

mydlářství a parfumerie v Hradci Král.

Všeobecná úvěrní společnost

z. s. s. r. ob.

v Hradci Králové Palackého třída č. 80

úročí vklady

**4% - 5 - 5% - 5%
dle výpovědi.**

Zápůjčky všeho druhu, eskont smének a
faktur, zálohy na cenné papíry a skvosty.
Prodej uhlí a dříví vlastními povozy.
Ceny mírné, dobrá kvalita. Cenníky a pro-
spekty zdarma.

Novinka! Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně zdarma zašle

EUSTACH VAVROUCH, OLOMOUČ.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejeme látky na taláry.

Těm na oplátku bez zvýšení cen!

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny, hotely, domy, villy atd. zařizuje

Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Král.
Hromosvody

staví a jich opravy provádí velmi pečlivě a přesně.

Frant. Uhlíř,
závod pro
uměl. sklenářství a malbu skla
v Třebetovicích u Hradce Král.

provádí veškeré práce uměl. zasklívaní do olova a malbu skla pro kaple, kostely, vily, reprezentační domy atd., jakož i veškeré opravy uvedených prací.

Dodává skla světlo vrhající, ohnivzdorná i okrasná.
Rozpočty na požádání zdarma.

ADMINISTRACE NAŠINCE
V OLOMOUCI

má na skladě a rozesílá
proti předem zapravenému poplatku tyto knihy:

- 1. Vira našich otců.**
Napsal Jakub kardinál Gibbons, baltimorský. Velmi cenná kniha má 490 stran. Cena dříve K 3.20 nyní K 1.20 i s poštovným.
- 2. Zpráva o VI. všeobecném sjezdu katolíků československých**
v Olomouci roku 1911 konaném. Přes 400 stran a 60 ilustrací. Cena dříve K 3.50 nyní K 2.50 i s poštovným.
- 3. Rukopisové Zelenohorský, Píseň pod Vyšehradem a Královský.**
Napsal M. Žunkovič. Výzdoba od Jana Koehlera. Cena K 2.20.
- 4. Ženský časopis „EVA“.**
Ročníky 1912, 1911 a 1910. Jeden ročník za 3 K.
- 5. Lidové apologetické letáky.**
Číslo 1. Jest Bůh? Číslo 2. Bůh stvořil svět. Zasiílá se nejméně 10 exempl. za 70 hal. i s poštovným.
- 6. Pochod „Orla“.**
Party pro smíšený orchestr (smyčce, dřevěné a plechové nástroje, bubny celkem 15 nástrojů), které stojí kompletně pro orchestr i s poštou K 1.70. Dále máme na skladě text pochodu Orla s jednohl. nápěvem. Prodáváme je po 10 hal. Na venek se zasílá nejméně 10 exemplářů. Odbory „Orla“ na pochody upozorňujeme.

Kdo objedná všechny shora uvedené knihy a publikace mimo pochodu „Orla“ najednou, obdrží je za 9 korun vyplacené až do domu. Objednávejte tato velmi cenná díla, ať neschází v žádné domácnosti, spolku, knihovně atd. atd.

Obrázky svatých
v různých cenách, levně pro školní děti,

obrázky smuteční a upomínky k sv. přijímání a zpovědi
lze dostati
v **Družstevním knihkupectví**
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Ve světle pravdy.
Proslulá Východočes. **SEMENA** zatlačila z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájila si svou prestiž: vždy dobrá a první u praktických pěstitelů i v domácích zahradách. Jsou rodomenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu
dopíšte si o velký obrázkový ceník, který Vám zdarma, ochotně pošle jediné odborné Východočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,
Hradec Králové.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům doporučuje si doporučit veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kadatelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy nasílá na ukásku franco bez záruční koupě. Víte se posílá poštovní. Předce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z českého prástony, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínské vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Thalčovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“
v Hronově č. 180.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zešitry** na košile, — láty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pohledných uznaní. — Objednávky v ceně přes 20 K zastláme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdělených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit **vklady proti 6%, úrokovaní.**
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misím a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, **ružence**, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,
zakladatelství, závod hudební a papírnařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Žitnou kávu
zaručené jakosti,
s cenným dárkem hliníkového nádobí,
5 kg vyplacené na dobírku za K 4.30

Bělohradská továrna poživatin
v Lázních Bělohradě.

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk!

K velikonočním
dovolují si veledůstojnému duchovenstvu nabízet chvalné známé, již r. 1888 nejdůstojnější biskupskou konsist. Ordinariátním listem důst. farním úřadům k nákupu doporučené

Pilnáčkovy pravé voskové svíce oltářní,
dále paškály, triangle atd. — Též mám na skladě vonné královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. — K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané **čistě jádřové mýdlo** (bez zápachu.)

O hojně rozkazy prosí v hluboké úctě
Anna Brunová v Litomyšli,
Dolní Riegrovo náměstí (máslaná podšíň). Obchod svícemi, mýdlem a jinými odbor. výrobky cis. a král. dvorní továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.

Vše v cenách továrenních.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem, jako výtečné **kapesní hodinky** všech druhů a soustav, **pendlové hodiny** v nádherných skříních, **řetízky, prstony, náramky, jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty** v nejmodernějším provedení nabízí ke koupi

JAN KALIS,
zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným záklky na výběr i na splátky bez zvýšení cen.
Založeno r. 1843.

Zal. 1850. Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký **závod pasířský.**

Veledůstoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých **nádob kostelních,** ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejobohatšího provedení dle liturg. předpisů. **Jen ruční práce umělecké ceny.** Veškeré opravy a snovuzřízení provádí se co nejpěchli- věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Učně na malířství
z řádné rodiny přijme k celému zaopatření

Jan Příhoda,
malíř a dekorátér
v Hradci Králové, Sobkova ul. č. 48.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(přetokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný **výrobní závod** všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franco zašlou.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnictví

V ŽAMBERKU

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelů, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v železném plátně a v nejodolnějším
provedení.

Rozpočty a informační cestý
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

THOMASOVA MOUČKA

K jarnímu setí
hnojte
moučkou
z **Thomasovy**
strusky

známka „hvězda“
nejlepším a nejlev-
nějším, ihned účin-
kujícím hnojivem fos-
forečným. - Žádejte
výslovně známku
„hvězda.“

Zemský Svaz
hospod. družstev

Hospodářské
Sdružení
křesť. zemědělců
Praha II. - Spálená 9

Arnošt z Pardubic.

O tomto prvním ar-
cibiskupovi Pražském
sepsal histor. váhu
Jiří Šabala.

Stran 64

Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí i-
hned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. „Smyrna“, vlněné chenillové „Ar-
minster“, vlněné plyšové „Tapestry“ a „Velvet“.
Celistvé i béžné, různých šířek a velikostí, výteč-
né a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce
figurové, zvláště pečlivě provedené.
Cenníky zdarma
a franko.

Koberce běže
jutové „spagátové“, vlněné „ho-
landské“, vlněné „Harlem“.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasně levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

VARHANY HARMONIA

PIANA

VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
CÍSAŘSKÝ DVOŘNÍ
DODAVATEL.

PIANINA

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OBRÁZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

INFORMACE

ze všech míst

**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevněji konces.
* * informační kancelář * *

PAVEL BAYER, Hradec Král.

Jan Kryštof,

(J. Sylvatardův
synovec, nástupce)

odborný
umělecký závod

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA - I.

č. 148 st., Malá Kariya
ul. č. 29 nové býv. Ma-
lého náměstí, dříve pře-
šlo roku na Malém ná-
městí pod (oubim) depo-
zitace se

Je dodání obou chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se barevnými
rámci, stíhání, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, kromě
všechny vzhledem k definitivní objednávce.

Neodolatelná vzhledem i písemná pracovní smlouva.

Založeno roku 1862

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

„JUNO“

antiseptické mydlo holičské, vydává jem-
nou, dlouhou neschůnou pěnu, po které
i sebe tvrdší vousy změkne, aniž by pálil
obličej.

Kus 10 a 20 k.

Specialita firmy

Jos. Jelínek,

mydlářství a parfumerie v Hradci Král.

Všeobecná úvěrní společnost

z. s. s. r. ob.

v Hradci Králové Pačického třída č. 80

úročí vklad,

4% - 5% - 5 1/2% - 5 1/2%

dle výpovědi.

Zápůjčky všeho druhu, eskont směnky a
faktur, zálohy na cenné papíry a skvosty.

Prodej uhlí a dříví vlastními povozy.

Ceny mírné, dobrá kvalita. Cenníky a pro-
spekty zdarma.

Novinka! Novinka!
(Právě vybe-
katol. dopisní papír a obálky,

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Prosvědčte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně sdarma pošle

KUŠTACH VAUVOUC, OLOMOUČ.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze máho ryse křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejte jméno látky na tažky.

Tak na spádky bez vyřazení cen!

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt rok 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 6. března 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Organisace katol. dělnictva.

Dne 8. t. m. Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva koná již po jedenácté svou valnou hromadu. Za ustavičných bojů a protivenství tato organisace vzhledem k svým skrovným prostředkům vykonala obrovskou sociální práci. Uvažuje, že vešla v život, kdy dvě jiné, protikatolické organisace dělnické se upevnily a velice rozšířily práci mnohaletou. Jelikož nebylo se možno opřít o nějaké peněžní fondy a veliké mimořádné podpory, bylo nutno spoletnouti se na zcela nezištnou a houževnatou práci výboru a zvláště představenstva. Výbor také rozvinul činnost rozsáhlou. Dělníci po své denní námaze pracovali obětavě na zdanu sdružení, tak že toto brzy se honosilo mocně rozvětvenou činností pro nejrůznější nezbytnosti stavu dělnického.

V době, kdy jiná velká dělnická sdružení musí slušně platiti své sekretáře, pokladníky, správce finančních podniků, dostávalo se katolickému dělnictvu v malém sdružení větších hmotných výhod než v organisacích konkurenčních. Patrně, co všechno zmůže ideální horlivost!

Jen letmo některé cifry z výroční zprávy za rok 1913! Odboček a skupin bylo 189, v nich členů 8011. Dle zaměstnání čítalo se ku konci toho roku 38 procent textilníků, oděvníků a obuvníků 9 procent, kovodělníků 6, šiček a služek 5, dřevodělníků 4, kamenodělníků 2, státních a poštovních zřízenců 3, stavebních dělníků 3, železničních zřízenců 1 a půl, potravodělníků 1, grafiků 1, sklářů 1.05, různých odborů 25. Mezi přispívajícími členy jest 46 kněží.

Na zápisném přijato 664 K, na členských příspěvcích 26.508 K 10 h, celkem spolu s jinými příjmy dohromady 28.318 K 02 h. — Nezaměstnaným vyplaceno 3484 K 20 h, nemocným 10.391 K 16 h, mimořádná podpora činila 86 K 50 h, stěhovací podpora 197 K, právní ochrana a pohřební podpora 695 K. Služné a agitace vyžádaly si pouze 2949 K 09 h, správní výdaje 1654 K 16 h. Po práci se zaplatvalo 216 dělníkům, práce nabídnuta od zaměstnavatelů ve 156 případech, poplatků na místech učednických bylo 34, učednických míst nabídnuto 97. Dělnictvu sprostředkováno 93 míst a učňům 28.

Mnohý zaměstnavatel, který si vůbec nevšimá směru hnutí našich dělníků, domnívá se, že snad toto sdružení má zrovna tak zfanatisované členy jako organisace protikatolické. Ale tu jest veliký omyl. Jiným organisacím dělnickým jejich vůdcové demagogicky pochlebují, štvou je hned tím, hned jiným způsobem, aby tak hodně lacino si získali mohli v organisacích pevné, dobře placené postavení. Z řemeslných štvanic kyne takým demagogům značný hmotný prospěch. Skutečného stálějšího míru tyto agenti s pracedárci nikdy nezavírají, aby se jejich placené funkce náhle nestaly zbytečnými. Čas od času dochází jen k příměří, ke krátkému klidu zbraní — ale s předpovědí, že boj ve vhodné chvíli vypukne znovu. Jak taková taktika může prospěti klidnému rozvoji průmyslu a tím dělnictvu samému, každý rozvázný člověk snadno si domyslí.

Zato však Všeodborové křesťanské dělnictvo ctí právo a spravedlnost na obojí straně, doznává, že jak dělník, tak pracedárci musí býti ve společnosti lidské zachováni a že tyto dva stavy nejsou určeny k věčnému bezohlednému zápolení; má nastati konečně zdravá spolupráce, křesťanská vzájemnost. Proto také orgán našeho sdružení »Práce« prohláší dne 14. února t. r. »Patriarchální poměr mezi pracedárcem a dělníkem vymizel potíráním křesťanství a dnes následky toho pocituje ten slabší, to jest dělnictvo. Ovšem dělnictvo dnes musí se přizpůsobiti dnešním poměrům, avšak pracovat musí se při tom k návratu ke křesťanství, za jehož vlády byl poměr křesťanského pracedárce k dělnictvu lepší než nyní.«

Všeodbor. sdružení stojí nyní před novými důležitými úkoly. Na př. organisace křesťanských zřízenců železničních vejde po valné hromadě v život.

Kéž získá tato organisace hojnost nového členstva! Kéž i příznivci Všeodb. sdružení se rozmnoží v dostatečném počtu! V nynější demokratické době každý uvědomělý křesťanský sociál

věnovati zvýšenou pozornost tomuto zdravému hnutí lidovému, které zabezpečuje úspěchy celé strany, zvláště při volbách. Jestliže protikatolické tábory se udržují shrabováním subvencí, darů z dispozičního fondu a jiným umělým způsobem, nechť nastane ozdravení zkorumpovaných poměrů, organisace poctivě, která jde v před horlivou svépomocí. Mnoho zdanu katolickým dělníkům v další práci!

Národní práva na prodej. — Zkapitalisovaná politika.

Právě před jubilejním rokem Husovým mělo se osvědčiti, jak pokročily v reformě veřejného života na základě husitského ty české vrstvy, které tak dlouho povykovaly o »mnichů rotě liné«, rozkazující odpadnutí od Říma. Ještě před 10 lety čekali někteří naivní lidé od fanatického hnutí novohusitského hotové zázraky pro rozvoj a úspěchy českého národa. Když pak bylo zavedeno všeobecné hlasovací právo, jásot protikatolických demokratů se zdvojnásobil. Teď teprve prý si poselstvo české promluví s vládou opravdově — v parlamentu lidovém zatřesou se povážlivě křesla vládních byrokratů!

Zatím však právě lidové říšské rady bylo potřeba k tomu, aby se provalila zcela veliká hniloba, spáchaná v národě od zrádných demagogů, kteří ohlušujícím hlasem vyvolávali, že jsou nejobětavějšími demokraty a vlastenci. Když právě všeobecné hlasovací právo rafinovanými spěchy pomohlo k vynikajícím a dobře placeným místům, hrabivci ve své hamižnosti docela zapomínali krýti si tváře i v kritických okamžicích záluďnou »lidovou« maskou. Kdyby teď vstal z hrobu Havlíček a Palacký, spráskli by ruce nad těmi organisátory »uvědomělých, husitských« stran, kteří se vysplhali vysoko právě proto, že se prohlašovali za horlivé ctitelé a pokračovatele těchto dvou velikánů.

Demagogové mluvili do omrzení o »klerikálním kšeftařství«, o »výnosném kněžském řemesle«, počítali slidivě každou korunu kněžské stoly. Rozvázným lidem bylo dávno nápadno, jak jistí dryáčníci mluví tak rádi o kšeftě a proč pořád chtějí z kšeftu vinit právě ty konservativní občany, kteří za svou pilnou práci berou daleko menší odměnu než řemeslní štváci za své splnění.

Jestliže již dříve se provalily veliké aféry dietářské, subvenční, provizní a jiné, nyní přesvědčují český lid údery přímo hromové, jak chamtivci se snažili vztyčením vlajky husitské a »protiklerikálním« bojem odvrátiti pozornost národa od vlastního výdělkářství, od čachrářských svých handlu a docela velikých zločinů.

Jakým způsobem domohl se pověstný

tajemník Böhm

v Třebenicích vůdčího postavení? Tím, že se zalíbil moderním husitům radikálním, protiklerikálním rámusem. Ve službách města prováděl defraudace, přijímal daně a jiné poplatky, které strkal do vlastní kapsy. Ačkoli byly zjištěny četné nepořádky již r. 1910, proti radikálnímu lvovi se nezakročilo. I po revisi dopouštěl se Böhm zpronevř dále, donášel ze ziskuchtivosti zprávy o českých úradách Němcům. Ani Národní rada po kritických zprávách o výsledku revise z r. 1910 se neosmělila rázně požádati, aby byl Böhm odstraněn. Moderní husita, který vůbec neměl kvalifikace k zastávání tajemnického místa, těšil se zvláštním výsadám.

Dne 4. t. m. zahučela v »Nár. Listech« dělová rána proti samému

předsedovi klubu národně-sociálních poslanců dru Švihovi.

»Nár. Listy« uveřejňují písemné doklady o tom, že dr. Šviha od polovice roku 1910 prováděl **společenské služby policii**, za což měl pravidelný měsíční plat 800 K, tedy 9600 K ročně. Mimo to dostával zvláštní honoráře »od kusu« za zprávy zvlášť významné. **Za peníze zrazoval tento husita vládu a policii veškerá ujednání svého klubu**, zprávy o vyjednávání mladočechů s nár. sociály a vůbec

veškeré zprávy, jež uslyšel v kruzích českých politiků. Proto také obdržel 3000 K od policejního úředníka na volby. Tedy na ty volby, které byly vedeny ve znamení protestu proti vládě Bienertově, přijal český veliký radikál peněžní podporu. Šviha v korespondenci s policejním úředníkem podpisoval se buď »Karel« nebo »Wiener«, aby zahladil před veřejností stopu svých jidášských činů. Jednou úředníkovi tykal, po druhé vykal, jak chytrá taktika vyžadovala. Nyní, kdy se stal předsedou jednoho klubu, kdy i jiní poslanci chválili jeho snášlivost, byl by shrábl daleko více peněz vládních, protože mohl prozrazovati daleko větší počet důvěrných sdělení. Tak si tedy počínal radikál, jehož hmotné poměry byly proti ubohé existenci Sabinově přímo kavalířské.

Šviha ovšem v zápětí prohlásil, že jest nevinný — a to již proto, aby v prvním návalu pobouření samí národ, sociálové do něho nevpálili celý ohňostroj prudkých blesků. Leč »Nár. Listy« však hned 5. t. m. odpovídají, že trvají na svém tvrzení a dokládají: »Dr. Šviha-Wiener byl a je dosud policejním konfidentem (důvěrníkem). Pro toto tvrzení máme průkazy nikoli pouze v zápiscích zesnulého redaktora Anýže, nýbrž i v **několika případech drem Švihou vlastnoručně psaných, ba máme v rukou i celý referát, který diktoval na policejním ředitelství** . . . Pro soud však máme ještě další příkazní prostředky, **naprosto nevratitelné** . . . Čin dr. Švihy není jen jeho soukromým zločinem, jest obžalobou celé strany národně-sociální. . . Důvěrník redaktora Anýže, jenž prokázal svou plnou pravdomluvnost a dokonalou informovanost, uvádí **ne jednoho národního sociála, ale s drem Švihou 18 dalších národně-sociálních pracovníků — ve službách tajné policie.**«

»Nár. Listy« však již před tím — 1. března — pronesly hrozné obvinění proti straně nár. sociální. V době, kdy »České Slovo« rámusilo dryáčnickými obstrukčními články, **potají nár. sociálové prý vyjednávali s vládou, zač by jejich obstrukci koupila.** Vídeňský nár. soc. redaktor Šimek prý **nabízel dvor. radovi Greifovi odkoupení obstrukce za 350.000 K.**

Šimek na to odpovídá, že podá žalobu a pokračuje: »Nepvolím ve svém boji, dokud nebudou »Nár. Listy« usvědčeny z nejpodlejšího na cti utrhaní vůči mně . . . Pro mladočeskou lůzu charakterovou nemám než Macharovo plivnutí ve tvář.« — Nadávky na obvinění tak strašné ovšem nejsou žádnou věcnou odpovědí. »Nár. Listy« zcela klidně vzaly na vědomí sdělení Šimkovo.

»Nár. Listy« však horkou hlavu Šimkovu 5. t. m. chladí sdělením, že obvinění dokáží vlastními přípisem Šimkovým a pokračují: »Prohlašujeme, že přejeme si soudu, aby svědeckými výpověďmi, pod přísahou učiněnými, byla naprostá pravdivost zjištěna, že **národně-sociální strana je za peníze vlády na prodej.**«

Prohlášení »Nár. Listů« o Šimkovi jest stejné důležitosti jako o policejních konfidentech. Jestliže Šimek skutečně Greifovi nabízel odkoupení radikálního přesvědčení a protivládního hněvu, pak rozhodně nejednal jen za osobu vlastní, pak musili přece o tom věděti rozhodně ti nár. sociálové, kteří obstrukci prováděli. Jinak by bývala ta nabídka směšná a bezvýsledná.

Proč však »Národ. Listy« vyrazily teprve nyní s odkrýváním stok tolik bahnitých? Právě národ, sociální tisk vyčítal v posledních dnech houževnatě a s velikou jízlivostí, že mladočeská žurnalistika dostala veliké tisíce z vládního dispozičního fondu. Nár. sociálové spolu s pokrokaři dokazovali štědrý dar na základě dosti chloubových poznámek mladočeského šéfredaktora Anýže a

radikálního mladočecha Prokopa Grégra.

Tento syn bývalého vůdce mladočeské strany zahájil v »Nár. Listech« prudký boj proti pozitivní, málo výbojně politice samých mladočeských poslanců. Ale **zase to byl kapitál**, který rázem změnil radikální směr tohoto listu. Dr. Kramář, který byl v »Nár. Listech« prudce napadán, zakoupil se svými stoupenci tento list od rodiny Grégrových — tak že hned z **hlavního papírového nepřitele se stal ochotný sluha.** Žurnalisté u »N. Listů« zaměstnaní,

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA Y HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

kteří musili na čas sloužiti politice opoziční, hned zase byli nuceni podporovati politiku Kramářovu.

Když však nyní Prokop Grégr vystoupil proti »Nár. Listům« v taláru přísného soudce, zahráli mu mladočeští redaktoři takový pochod, na jaký hned nezapomené. Grégr si chytře postěžoval, že mu byla prodejem »N. Listů« vyrvána nejsilnější zbraň proti zbahněným poměrům. »Nár. Listy« na to odpověděly: »Pan Prokop Grégr »Národní Listy«, tuto nejsilnější zbraň, prodal za 60.000 K, které mimo tržní cenu rodině (Grégrově) — jemu zvlášť ještě byly vyplaceny a on přijal bez jakýchkoli rozpaků tento zvláštní přídavek. Myslí-li, že tímto prodejem jednal nesprávně, pak on prodal svoje svědomí, které kupující kupovat nechtěli... Ale p. Prokopu Grégrovi nebyla vyrvána nejsilnější zbraň. On ji neuměl užívat. Sám politicky i všeobecně nevzdělaný chtěl předpisovati kde komu v redakci často proti principům (zásadám) zdravého rozumu. A ti, po kterých hází se ve veřejnosti blátem, redaktoři »Národních Listů«, oddechli si, když zbaveni byli vlády muže, který po svém velkém otci zdědil jen jméno.«

O penězích »Národ. Listů« z disposičního fondu mluvil velice škodolibě

orgán dra Hajna »Samostatnost.«

»Nár. Listy« na odvetu žádají, 1. aby byly vráceny podíly »Samostatnosti« v obnosu 10.000 K, nesprávně nabyté ze semilské spořitelny. 2. Aby vrátil dr. Hajn též spořitelně 20.000 K, které byly zapůjčeny na základě falešných odhadů. 3. Aby ji vrátila »Samostatnost« 300.000 K, které byly zapůjčeny po provedení podvodného triku Benešova. 4. Aby vydavatelstvo »Samostatnosti« vrátilo poštěním akcionářům semilským.

Proklubávají se dále zprávy o veliké ziskuchtivosti dra Boučka, přísného soudce usvědčených mladočeských korupčníků. »Právo Lidu« tvrdí, že pověstný dr. Šupich vymohl Křofáčovi na základě nesprávného odhadu přemrštěnou půjčku Městské spořitelny na »Zlatou Husu.« Václ. Frel kupuje si velkostatek. Dr. Hübschmann kupuje prý činžák za činžákem. Choc začal svou politickou kariéru tím, že se dal voliti (dle rudých zpráv) za pomoci terroru i peněz Pražské železářské společnosti poslancem na říšskou radu proti kandidátu soc. demokratickému.

Zkrátka byly by celé řady důkazů, jak za parlamentu lidového jest politika zpeněžená, jak i politika radikálních českých lvů točí se dle toho, odkud kyne veliký zisk pro soukromé kapsy. Takové zprávy docházejí před rokem Husovým, no velkým všesokolským sletu, po hřimavém hejslování a vykopávání organisovaných katolíků z národa. Patrně, že ziskubralové starali se o to, aby nekontrolovali Čechové poctiví eskamotérské jejich prstů.

Ted' také snadno lze se domysliť, proč katolíkům českým vyrvána od takových husitských reformátorů řada mandátů. Raději za tučný zob sloužiti Vidni, raději přijímat peníze na štvavé letáky, než dopřáti vlastní krvi spravedlivé zastoupení v parlamentě. Kdyby naše strana vládla větším kapitálem, radikální lvové přicházeli by k ní s prosíkem jako krotká kuřátka. Protože však zde peněz není, obracejí se chamtivci tam, kde lze hrabati. Takovou tedy reformaci položí novohusité k nohám pomníku Husova.

A jaká jest to klerikální vláda v Rakousku, která jeví tak štědrou ochotu k žlívům ublížením práva katolického lidu? Snad aspoň nyní prohlédne lid, který byl tak dlouho od demagogů klamán.

Vůdcové nabízejí pokoutně národ na prodej. Kdo dá víc, ten ať s českými právy natoží dle libosti.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Obrana.

Kdo udal vůdce slovinského Sokola z veležrády a velkosrbské propagandy? Několik vynikajících pokrokových pracovníků slovinských zatčeno na špicovské udání pokrokařky Kamilly Theimrové, která byla i v českém pokrokovém tisku velice velebena, když živě pomlouvala slovinské katolické předáky. I na sněmu slovinském byla Theimrová od pokrokařů okázale chválena. Nyní však pokrokový tisk slovinský, který svědectví Theimrové vykládal jako čin veliké reformátorky, praví o denunciaci její, kterou postižení jsou pokrokaři, že »jde o čin msty nebo o nepředložený kousek hysterické ženy.« — Ale proč se týž tisk tolik rozčiloval, když Theimrovou nazvalo hysterickou osobou časopisectvo katolické? Pokud celá pravda nevyšla na jevo, pokrokaři dle svého ustáleného způsobu zcela bezdůvodně povykovali, že denunciaci spáchali »mstiví klerikálové.« Ted' se aspoň poznává síla pokrokařské důkaznosti.

Přípravy protestantů. Prý již minuly doby náboženské nesnášlivosti. Tato písnička záluďných fanatiků zní tím pronikavěji, čím úsilněji se mlátí toporem do katolické cirkve. Kde který katolický list houževnatě naléhá na evangelíky a židy, aby vystoupili z vlastních církví a rozmnožili řady naše? — Zato však protestantská »Kostnická Jednota« vydává k vůli rozmnožení odpadů katolických »Kostnické Jiskry.« V nich čteme »tolerantní« výzvy, které zde uveřejňujeme, připojujice poznámky naší redakce v závorce: Rozhodneš se včas, komu chceš sloužiti: Bud' Hus (zavedl Hus heidelberský katechismus?), nebo Řím! — Pamatuj, že ani papež, ani biskupové, ani kněží nejsou prostředníkem mezi tebou a Bohem. (Zato však to prostřednictví ochotně chce obstarati za miliony marek pruský spolek Gustava Adolfa.) — Nesmíš říkati: Pochválen buď Pán Ježíš! — tomu učili jezovitě, kteří Bohu a Kristu nerozuměli. (Učení Jesuité, mezi nimiž byla sta mučedníků, rozhodně rozuměli Kristu lépe než současní husitští kněží, kteří neznali ani základy vlastní své víry, tak že leckdy sami laikové husitští jejich ignoranci prudce kárali.) — Nebudeš vyhledávati ani obřadův (to čelí chytře proti svátostem), ani poutí (ale pouť do Kostnice smíš kdykoli vykonávati), ani odpustků. — Žádný kněz, ani biskup, kdyby měl tisíc pravomocí od papeže, nemůže tě rozhřešiti. (Ale Luther netoliko rozhřešil své stoupence věřící šmahem, ale udílel docela plnomocné odpustky již před pokáním. Vždyť tvrdil houževnatě, že sama víra i bez dobrých skutků spasí člověka.) — Nesmíš se chlubit ani Husem, ani Komenským, pokud jméno tvé jest v římské matrice. (Tohle by si však měli pamatovati také ti novohusité, jichž jméno jest v matrice lutherské nebo židovské.) — Nedopustíš, aby římský kropáč a latina (ten kropáč jest v rukou kněze českého, ale prouští pastoři, mluvící německy, jsou národu nebezpečnější) tobě ustlala do hrobu.«

Takovými štvavými, urážejícími řádky chystají tedy evangelíci novou řadu roztomilých důkazů tolerance. Lidé, kteří dovedou vzdychati, co jejich předkové zkusili pro nesnášlivost lidí jiných, pouštějí se do štvavého výboje. Takovým způsobem nejzřetelněji se prozrazuje, jak podvádějí veřejnost lidé ti, kteří hlásají, že nejsou proti katolíkům, že jim přeji jejich víru — ale že bojují pouze proti klerikalismu. V několika řádcích nakupeno tolik drsných útoků proti katolické věrouce, že jen slepec nevidí, jak výbojný protestant snižuje věroučné články katolické. — Pisatel těch výzev však chytře se vyhýbá povzbuzení, aby k církvi protestantské přistupovali pouze ti katolíci odpadlíci, kteří rázem po svém odpadu nabyli takové víry jako pastoři. Jak prouští agenti dovedli chytati do své církve bez dlouhých rozpaků každého odpadlíka již dávno, jest známo obecně. Jest však otázka, zda ta husitská reformace provede se takovou taktikou.

Politický přehled.

Porady Němců v Praze. Na nedělním sjezdu německé strany pokrokové dr. Bachmann vykládal, proč strana odmítá účastenství při dohodovacím jednání. V přijaté resoluci žádají Němci reformu zem. zřízení, kterou bylo by Němcům v Čechách zabezpečeno náležité zastoupení v zemském výboru a v ostatních orgánech zemské správy a znemožněno dosavadní hospodářské poskožování (!) Němců v zemské správě. Předněm dohody mohou býti jen německé požadavky v příčině zásadního národnostního rozhraničení správních území, zřízení národnostně jednotných území krajiských, správy s ním. úředníky atd. — Tutěž neděli měl schůzi svaz bývalých něm. poslanců ve sněmu. Jménem něm. radikálu prohlásil posl. Woli, že vystoupení něm. pokrokařů proti nynějším smířovačkám zmařilo jednotu, podklad dosavadních něm. sdružení ve sněmu českém a na radě říšské a znemožnilo tím další trvání. Následkem toho něm. strana pokroková ponechává si ve všech národních a politických otázkách naprostou volnost svého postupu. Po tomto prohlášení odešli něm. radikálové a zbylí zástupci něm. strany agrární, pokrokové, dělnické, křesť. sociální a divokých žádají — stejně jako pokrokaři ve své schůzi — aby návrhy vládní byly odvolány a předloženy takové, které by spravedlivě (!) odpovídaly základním požadavkům něm. lidu v Čechách.

Zástupci českých stran, splnomocnění k vyjednávání ve smířování, na schůzi v Praze 2. t. m. jednomyslně uznávají, že stanovisko Němců z nedělních jejich schůzí znamená zmar nynějších smířovaček. České strany měly nejlepší vůli vyjednávat i dospěti ke zdárnému výsledku. Zodpovědnost za zmar vyrovňovacího jednání padá jen na německé strany, účastněné na nedělním usnesení německé konference.

České vysoké školy v Praze, technika a universita, v pamětním spisu zdůrazňují stanovisko: úplné rovnoprávnosti v celých Čechách a nedílnost celého království.

Posl. K. Prášek na nedělní schůzi v Lysé n. L. obhajoval obstrukci tří českých stran na říšské radě. Táž bojuje za vytvoření silné pracovní většiny parlamentní, která by musila nejdříve zjednati pořádek v království Českém, vypsatí nové volby do sněmu a provéstí ustavení se zemského výboru. Jak Němci postupují ve sněmu, tak my musíme postupovati proti vládě na říšské radě. Chce-li vláda zavést pořádek, ať odročí parlament o měsíc déle a za tu dobu ať zjedná jasno. Česká obstrukce nepovolí vládě Stürgkhově nic.

Čeští agrárníci pro obstrukci. Výkonný výbor české strany agrární schvaluje kroky agrárních poslanců na říšské radě i delegátů strany jednání vyrovňovacím a ukládá poslancům, aby za každou cenu domáhali se ústavnosti v království Českém, a aby trvali na postupu na říšské radě zahájeném.

Volební řád do obcí na zásadě poměrnosti v Dol. Rakousích. Dolnorakouský sněm schválil 26. února opravu obecního zřízení a obecního volebního řádu na zásadě poměrnosti, jakož i volební povinnost. Tím dostane se v celé řadě obcí aspoň částečného zastoupení obyvatelstvu českému, jež tu dosud bylo skoro úplně bez politických práv. Proti volební opravě hlasovali něm. nacionálové, pokrokaři a soc. demokraté. Tito odpůrcové dokazovali, že uskutečnění tohoto volebního řádu při četných českých menšinách ohrozilo by Vídeň i jiná města dolnorakouská, čímž přiznávají národnostní smíšenost v Dol. Rakousích v povážlivém rozsahu. Předseda německo-národnostního svazu dr. Gross na vybidnutí posl. Wabera a Wedry zakročil u hr. Stürgkha, aby současně se zákonem o poměrných volbách v Dol. Rakousích potvrzen byl také zákon Kolískův.

Dohoda polsko-rusínská doznala nového utužení kompromisem mezi polskými a rusínskými

vůdci v otázce nových středních a průmyslových škol v Haliči, čímž umožněno další zasedání zemského sněmu a projednání rozpočtu na r. 1913, jakož i šestměsíčního prozatímního rozpočtu na r. 1914.

Z Balkánu. Albánská deputace při svém návratu z Nového Wiedu zastavila se také ve Vídni, kdež se jí dostalo nejvládnějšího přijetí. Deputaci přijal hr. Berchtold i císař. — Princ Wied albánský zajel si také do Petrohradu, prý na přání Rakouska, kdež konferoval se státníky ruskými o statutu albánském, o zřízení banky a j. Tento týden zavítá prý už do Albánie. — Bulharská vláda projevila přání po obnově diplomatického spojení mezi Řeckem a Bulharskem. — Politickou událostí jest chystaný sňatek korunního prince řeckého s princeznou Alžbětou rumunskou. — Na Černou Horu přibýlo 17 vyšších srbských důstojníků, kteří vstoupí do černohorského generálního štábu.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

KNIHY

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Národohospodářská hlídka.

Československá záložna v Praze, Spálená ulice 46 n. odbyvala dne 27. února 1914 svoji VI. řádnou valnou hromadu v sále Jednoty katolických tovaryšů v Praze. Veškeré zprávy byly vzaty s potěšením na vědomí a jednohlasně schváleny. Do ředitelstva zvoleni: JUDr. Gustav Mazanec, adjunkt fin. prokuratury v Praze, JUDr. Frant. Svojsík, advokát v Praze. Ačkoliv vklady za rok 1913 vzrostly o K 220.000.— na obnos K 920.000.—, přece jen jak postěžoval si předsedající p. školní rada Kovář ve své zprávě o činnosti záložny, není u nás katolíků plného porozumění pro hospodářské podniky jako u našich nepřátel. Kdybychom si vytkli za úkol své úspory uložit do naší záložny, vzrostla by tato rázem na ústav milionový a ze zisků by jí bylo možno podporovati mnohem více naše katolické podniky, než jest jí možno posud. Proto nechť je povinností uvědomělých katolíků podporovati Československou záložnu v Praze II., Spálená ulice 46 n.

Lidová záložna v Č. Budějovicích, náměstí, Radniční louh č. 8, přijala za měsíc únor vkladů K 44.121.89, vyplatila K 14.868.58, přibýlo tudíž vkladů K 29.253.31. Celkový stav vkladů tudíž K 909.160.94. Podílů splaceno za K 12.172.—. Obrát za měsíc únor K 219.696.97. Nechť katolíci jižních Čech podporují horlivě svůj peněžní ústav!

Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové uspořádá v řadě měst svého obvodu praktické informační přednášky o novelle k daním osobním, hlavně osob. dani z příjmu, jak-

mile budou vydány, prováděcí předpisy k dotyčnému zákonu z 23. ledna 1914, č. 13, tak aby poplatnictvu se dostalo poučení ještě ve lhůtě stanovené k přiznání k osob. dani z příjmu na berní rok 1914, pravděpodobně do 15. dubna t. r.

Okresní jednota živnost. společenstev pro správní okres Hradec Králové pořádá v neděli 8. března 1914 o 3. hod. odpolední v Třebechovicích v hotelu »Černý kůň« přednášku JUDr. Adolfa Ottise: O mistrovských pokladnách podpůrných.

Bilance Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové za rok 1913. Ve schůzi správní rady dne 19. února 1914 předložena byla bilance za rok 1913, vykazující K 1,037.130.53 čistého zisku. Správní rada usnesla se doporučiti valné hromadě rozdělení zisk následovně: vyplácti dividendu 5 a půl proc. t. j. K 825.000.—, přidělití rezervnímu fondu K 95.001.42, amortizačnímu fondu realit K 20 tisíc, tantiéma správní radě K 17.936.99, odměna revisorům účtů K 2.500.— a zbytek K 76.692.12 přenést na nový účet.

Účet ztráty a zisku vykazuje hrubého zisku K 3,738.379.96 oproti K 3,715.615.60 roku 1912.

Položka »daně, přírázky a poplatky« vykazuje stoupnutí o K 49.312.67, na »náklady správní« vydán byl obnos roku předešlého, »služné, příbytečné a remunerace« poklesly proti r. 1912 o K 9.254.73.

Následkem poklesu kursu téměř všech cenných papírů, utrpěnou kursovní diferencí K 187.152.67 oddepisuje ze zisku roku 1913, rovněž i odpis pochybných pohledávek obnosem K 242.375.— vyúčtován jest přímo z účtu ztráty a zisku.

Po vyplacení 5 a půl proc. dividendy, dotace rezervním fondům, tantiémě správní radě, odměně revisorům účtů, zbývá přenos na rok 1914 K 76.692.12 oproti K 21.727.70 na předešlý rok — tudíž více o K 54.964.42.

S rozesláním výročních zpráv započne se počátkem příštího týdne.

Živnostenská banka v Praze, jakož i veškeré její filiálky, jest upisovacím místem akcii »Pražské továrny telefonů, akciová společnost«, jež zřizována jest akciovým kapitálem K 600.000.—. Téměř polovina kapitálu tohoto zajištěna jest tím, že dosavadní majitelé patentů převezmou za úhrnů obnos K 296.800.— akcii projektované společnosti.

Zbývající akcie možno upsatí za následujících podmínek: Současně s přihláškou nejdéle však do konce upisovací lhůty složití jest u zdejší filiálky Živnostenské banky jako kauci 10 procent upsané hodnoty, t. j. K 20.— na každou upsanou akcii v hotovosti. — Zbytek bude splatný do 8 dnů od data dopisu, kterým Živnostenská banka oznámí subskribentům, že stanovy společnosti správou státní byly schváleny. — Lhůta upisovací končí dnem 15. března 1914. — Veškerým pp. interestům na požádání vydá, resp. zašle příslušný prospekt, jakož i upisovací přihlášku Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Záložna v Hradci Králové. Stav vkladů počátkem února 2,275.729 K, koncem února 2,318.145 K. Pokladní obrát 1,099.064 K.

Česká banka filiálka v Hradci Králové. Stav vkladů České banky koncem měsíce února obnáší K 29,102.161.32, tudíž o K 1,072.389.72 více než v měsíci předešlém.

Moravská agrární a průmyslová banka v Brně vykazuje na vkladech za měsíc únor K 33,065.756.98, tudíž o oproti měsíci předcházejícímu více o K 911.857.34.

Odchod ledu na středním Labi děje se letos s neobyčejnými obtížemi v delších intervalech. Příčinou toho jest neupravenost toku labského, neb v místech, kde jest již Labe zregulováno, odchází led beze vší závady zcela klidně. Naopak v tratích, které dosud upraveny nejsou, a kde řečiště tvoří četné zátočiny, připluvší led se nakupí, poškozují měrou neobyčejnou břehy řeky a voda vystupuje na sousední pozemky zaplavujíc a poškozujíc tyto v míře veliké. Poměry tyto jsou dnes neudržitelné a jest zde náprava nutná. Snad nejhorší poměry panují u Labské Týnice a u Labského Kostečka. Jest na kruzích vedoucích, aby přece měli jednou slitování nad trpícím obyvatelstvem, a stálým odkladem, nerozhodností a politickými momenty neoddařovali zbytečně provedení regulace středního Labě.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, a největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Církevní věstník.

Česká sekce 25. světového sjezdu eucharistického 1914 v Lurdech pod protokorem J. Em. nejp. Leona kardinála ze Skrbenských, knížete-arcibiskupa Praž-

ského, nejp. Dra Františka Sal. kardinála Bauera, knížete-arcibiskupa Olomouckého, za českého předsednictví a osobního účastenství J. Exc. nejp. Dra Jos. Doubravy, biskupa Královéhradeckého a za pořadatelství Spolku československých poutníků do Lurd a jiných posvátných míst se sídlem v Praze vypraví letos sjezdový vlak do Lurd od 16. července do 1. srpna. I. Cesta tam: Praha — Brno — Vídeň — Benátky (větší zastávka) — Padova (zastávka) — Janov, Nizza (větší zastávka) — Marseille — Toulouse — Lourdes. — II. Šest dní pobyt v Lurdech (od 21. do 26. července.) — III. Cesta zpět: Lourdes — Montpellier — Marseille (větší zastávka) — Milán (větší zastávka) — Luzern (zastávka) — Einsiedeln (větší zastávka) — Innsbruck — Solnohrad — Vídeň — Brno — Praha. — Ceny (jízdní lístek a celé zaopatření počínaje snídaním 17. července až do snídani 1. srpna, jakož i sjezdový lístek, jež předsednictvo obstará): I. tř. 670 K, II. tř. 530 K, III. tř. 340 K. Vedle toho režijní příspěvek: I. tř. 20 K, II. a III. 10 K. Poněvadž po dobu světového sjezdu lurdského nejsou připuštěny poutnické vlaky ani od drah francouzských ani od komitě lurdského, nemohou se na výpravě sjezdového vlaku účastniti nemocní. Přihlášky přijímají se do 15. dubna. K eucharistickému sjezdu v Lurdech bude míti totiž přístup pouze ten, kdo se vykáže legitimací, a tuto zase obdrží pouze ten, kdo do 30. dubna bude ohlášen k pobytu v Lurdech. Poněvadž tedy poplatky v Lurdech musejí býti do 30. dubna zaplacený, je nutno do 15. dubna jistě se přihlásiti. Na pozdější přihlášky nebude brán zřetel, leč by se někdo z přihlášených odhlásil a na jeho místo jiný mohl býti přijat. Celkový počet jest určen nejvýše na 350 účastníků. Počet míst v III. třídě jest omezen. Přihlášky ku sjezdovému vlaku přijímají: Antonín Kašpárek, farář Praha II., Jungmannovo nám., Leopold Kolísek, kons. rada a farář v Blansku, Morava, a Josef Rössler, kaplan, Velký Oufim u Rýnova nad Kněžnou. Ostatní záležitosti sjezdové vyřizuje sekretář české sekce prof. Dr. Alois Kolísek v Hodoníně, Morava. Čechové! Súčastněte se v počtu nejhojnějším 25. světového sjezdu eucharistického v Lurdech! Neposkvrněná Rodička Boží zve i Vás k světové oslavě svého svátostného Syna v Lurdech. — Poznámka. Podrobné zprávy o XXV. světovém eucharistickém kongresu v Lurdech přináší »Růže lurdská«, jež je orgánem lurdského spolku v Praze a jež vychází v Blansku na Moravě.

Původní česká zpráva o XXIII. světovém eucharistickém kongresu ve Vídni rozesílá se postupně dle došlých přihlášek. Zpráva zaujímá 367 stran lexikonového formátu, četné vyobrazení v textu a 10 celostranných příloh obrazových. Obsahuje celý popis kongresu počínaje vítáním legátů a končí slavnostním průvodem. Všechny významné řeči na kongresu přednesené reprodukuje česká původní zpráva v plném znění. Vedle toho obsahuje zpráva zevrubné referáty z německých sekcí. Česká zpráva jest nejen velmi cennou a trvalou u pomínkou na kongress všem, kdož se ho účastnili, nýbrž jest také bohatým zdrojem poučení, ušlechtilé zábavy a povzbuzení ve víře. Krámská její cena přes velký náklad stanovená jest na K 3.50. Majitelé desítkorunových legitimací (kongresních lístků) sjezdových, kteří si objednali legitimace své u Zemské rady katolíků v Praze II., Myslíkova ul. 5., obdrží na přihlášku zprávu zdarma. Zemská rada katolíků rozesílá také pův. zprávy německé (s českým protokolem o českých řečech). Německá zpráva obsahuje 844 str. Majitelé desítkorunových legitimací, mohou voliti buď českou buď německou zprávu (zdarma za porto). Krámská cena německé zprávy obnáší K 4.—. Přihlášky a objednávky buďtež zaslány Zemské radě, která zašle také příslušné slovní lístky poštovní spojitelné.

Generální návštěva bude se konati letos ve vikariátu Kutnohorském a Čáslavském.

Konference vikářů byly konány 3. t. m. Shromáždili se zástupci všech vikariátů. J. Exc. nejp. biskup Dr. Josef Doubrava přednesl pastorační pokyny. Vsdpp. kanovníci Msgr. Dr. Fr. Šuk a Dr. Fr. Reyš přednesli referáty organizační. Schváleny jednomyslně příslušné resoluce.

Zprávy organizační a spolkové.

Ze spolku paní a dívek »Anežka« v Hradci Králové. V neděli dne 1. března přednášela pl. předsedkyně Jiroňková o zajímavém a časovém předmětě »Žena a móda.« V poutavé rozpravě poukázala inteligentní řečnice na stanovisko, jaké má zaujímati rozumná žena k měnivým rozměrům módy nejen v oděvu, ale i ve způsobu života a životním názoru. Přednáška přijata byla četně shromážděnými členkami s živým porozuměním a pochvalným souhlasem. — V den svátku bl. Anežky České sloužil duchovní rádce spolku vsdp. kanovník Dr. Reyš mši sv. pro členky spolku v katedrálním chrámu Páně u oltáře sv. Václava, kdež je také poboční obraz bl. Anežky od Führicha. Účast členek byla velmi četná. Příští přednáška bude ke konci března. Zdař Bůh!

Politický křesťansko-demokratický klub pro hlásmasť královéhradecké uspořádá v masopustní úterý odpoledne v Libanických veřejnou schůzi lidu, která promluví red. »Štů« pan Šupka z Hradce Králové »O některých časových otázkách.« Schůze byla velice čteně navštívena. Dostavili se našinci z nejbližšího okolí. Pan Šupka poukázal ve svojí řeči na smutné poměry národa českého jak na radě říšské, tak v království Českém, jakož i na vinníky, kteří poměry tyto přivodili.

Reč jeho, dvě hodiny trvající, sledována byla s velkou pozorností. K debatě, až stoupenci strany svých byli přítomni, nepřihlásil se nikdo. Neškodilo by podobných schůzí více.

Ze Všeodborového sdružení. Naše schůze. Pankrác. V sobotu 7. března o půl 8. hod. večer schůze na „Kovárně“, mluví p. Petr. — Holešovice. V pondělí dne 9. března večer veřejná spolková schůze v Bělského tříde u Havránků, mluví p. Petr. — Litomyšl. 15. března odp. na veřejné schůzi lidu mluví p. Rudolf Kozel, redaktor „České Stráže“, z Náchoda. — Rostoky. 15. března o 2. hod. odp. mluví p. Katnar z Hradce Králové. — Hořice. 22. března mluví p. Katnar. — Kartin. V sobotu 14. března mluví p. Petr. — Borotice. V neděli 15. března mluví p. Petr. — Libšice. 8. března mluví p. Petr. — Roudnice. V neděli 29. března odp. mluví p. Petr. — Mělník. 29. března večer mluví p. Petr. — Nové skupiny založeny v Lázních Poděbradech, Ledči, Horákách, Čejkově, Mšeně a Břevnově. Třeba, aby všude zvláště v průmyslových místech zřízena byla skupina Všeod. sdružení. Všechny informace o sobě podá Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum. Pro střední Čechy jest zřízen agitační sekretariát a pouze ve věcech agitace se týkajících ze středních Čech, buď psáno na Okresové představenstvo Všeodborového sdružení v Praze I., Velká Karlova ul. č. 8.

Chrást. Dne 22. února t. r. po delší přestávce opět vystoupil dramatický odbor katolické jednoty na prkna, aby předvedl roztomilou frašku od Kühna „Ona něco ví.“ Zájem o toto vystoupení byl veliký a plná dvorana obecnost byla nejlepší měřítkem nálady toho večera. Úlohy celkem obsazeny dosti vhodně, souhra odpovídala úplně duchu kusu, ač leckde více živého temperamentu by bylo neškodilo. Režie p. Švarce docílila opět nového kroku v před, překonala mnohé technické obtíže s lehkostí a upřímným oduševněním. Velmi dobře držely se dámy; s. Hajková, Měkotová, Zdražilová, Chourová i Lichtenberková osvědčily upřímnou snahu dodatí úlohám svým životní a přirozenosti. Než i páni snázili se svědomitě podati své role. Pan Švarc byl v úloze rady Moučného znamenitý a salvy srdečného smíchu obecnosti byly nejlepším odměncem zdatnosti p. režiséra. Velice roztomilá byla postava p. Dvořáka, jenž svého poručíka předvedl tak nenuceně a mile, že bychom v něm nikdy nehledali nováčka na prknech divadla. — Rovněž komický veřejný posluha Creme p. Běhy i úlohy p. Vostradovského a Choura obstály před dosti přísnou kritikou účastníků. Zdravý výsledek bude zajisté silnou vzpruhou k další činnosti!

Romovsko n. Doubr. V Závratici 8. února uspořádalo sdružení naší mládeže vlnk, který se vydal znamenitě. — V Mladoticích uvedlo sdružení mládeže na svou scénu 22. února veselohru „Čertovo kvítí.“ Divadlo bylo velmi dobře nastudováno, tak že herci sklidili zaslouženou pochvalu.

Křtělka. Výbor zdejší katolické jednoty vzdává nejserdečnější díky a „Zaplat Pán Bůh“ vdp. Jos. Stejskalovi, faráři ve Studnicích, který naší chudé knihovně spolkové daroval asi 100 knih cenných, mezi nimiž spisy B. Třebotzského, V. Spačka, J. Baara a j. Jistě, že tento vzácný dar má ve zdejší smíšené osadě význam veliký. Vdp. farář učinil tak za příčinou svého kněžského jubilea, které v tichosti slavil u svého vdp. bratra, faráře ve Vlkovicích. — Zároveň táž jednotka díky vzdává dp. Jos. Michálkovi za dar 5 K, jež věnoval našemu „Orlu.“

Přelouč. Dne 22. března bude křesťansko-sociální spolek „Svornost“ pořádati přednášku slovnitého cestovatele dp. Aloise Svojského: „Čína a Číňané.“ Čistý výdělek bude věnován nemocnici Mlésořdných bratří v Praze na rozšíření nemocnice.

Věstník české strany křesťansko-sociální v Čechách. (Řádný sjezd strany) bude ve dnech Svatojánských t. r. Organizační komitety, krajské, okresní a místní organizace pamatujte již od nynějška na sjezd. Připravte své návrhy a přání včas na svých schůzích. Návrhy a přání, týkající se programu strany a organizačního řádu, sdělte sekretariátu strany křesť. sociální v Praze I., Velká Karlova ul. č. 8. Račte tak učiniti co nejdříve, aby komise a výkonný výbor mohly o nich dříve pojednati. — (Zprávy důvěrníků) o činnosti za rok 1913 musí býti co nejdříve zaslány, aby včas mohla býti zpracována zpráva sekretariátu pro sjezd strany. Ve zprávě bude též sděleno, v kterých obcích by bylo žádoucí a možno založiti odborové organizace, na př. odbočky: Hospodářského sdružení, Všeodborového sdružení křesť. dělnictva, katol. živnostníků, račistickou nebo skupinu mládeže, odbor „Orla“, vzdělávací spolek atd. Sekretariát strany oznámí pak příslušnému odborovému nebo spolkovému ústředí, aby potřebné zařídilo.

Subskripce na nový Orelský pochod pro orchestr i celou kapelu. Náš velice obratný a horlivý komponista vdp. profesor Dr. Rudolf Šetina, jenž složil velice pěknou hudbu pro slet Orelský, skomponoval nyní Orelský pochod, který jest již v tisku. Cena jeho bude od 1 do 2 K. Ladnost a říznost pochodu všecy překvapí. Kdo si přeje pochod tento, rač dopravit ihned na Zemský Svaz Orla v Hradci Králové, Adalbertinum, nebo na skladatele do České Třebové. Pohlednice Orelské sletové též od vdp. Dr. Šetiny po 10 hal. lze obdržeti.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady 2. března. Vzato bylo na vědomí, že okresní výbor zamítl odvolání Spolku majitelů domů v Hradci Králové z usnesení městského zastupitelstva ze dne 29. ledna 1914, jímž schválen byl obecní rozpočet městské obce Hradec Králové na rok 1914, a současně povolil, by tato obec vybírala 34 proc. obecní přírůžku ke přímým daním na rok 1914 předepsaným, vyřazuje osobní daň z příjmu a 5 proc. daň z čistého výnosu budov od daně dočasně osvobozených. — S policejním úřadem bylo sděleno, že c. k. okres. hejmanstvem dáno bylo povolení k používání elektromotoru v bruslárně skla panu A. Kirchnerovi v domě č. p. 508 a firmě Dr. R. Aninger, přádelna, povolení k používání přístavby kotelní. — Panu Františku Kovaříkovi, hostinskému pronajato bylo místo na dobytčím tržišti za obvyklých podmínek za účelem prodeje potravin a nápojů v době trhů. — Výkazy hotovosti pokladni ze dne 16. a 23. února 1914 byly vzaty na vědomí.

Ústředí Matice školské v Hradci Králové, dámský odbor, koná valnou hromadu ve středu 11. t. m. o páté hodině odpolední ve sborovně dívčí měšťanské školy s obvyklým programem.

Konrád Ansorge v Kliperově divadle. Opravdu nádherný hudební večer — jak výběrem skladeb, tak provedením! Jako Liszt a Rubinstein dovedli svým mistrovstvím oduševnit zvuk kovových strun způsobem překvapujícím, tak i Ansorge úžasnou bravurou a ženitálním přednesem uchvatil všechno posluchačstvo. Taková hudba vyniká se obvyklé kritické analýsy, posluchač neví, má-li se diviti dříve měkkým, mistrným úhozům či způsobu přednesu. Bouře potlesku vyvolávala umělec opět a opět na jeviště. Byl to skutečně požitek prvního řádu.

Nadace. Záložna v Hradci Králové udělila dne 25. března t. r. požitek z nadace zesnulého B. E. Tolmana, býv. kontrolora záložny, v obnosu K 84.— dle intencí zakladatele chudému a potřebnému členu záložny. Žádosti podány buďtež do 20. března t. r. v kanceláři Záložny, Jánské náměstí č. 163.

Královské zámky bavorské, Neuschwanstein, Linderhof a Schachen, nádherná sídla uměnímilovného krále Ludvíka, v rozkošné poloze v Alpách, z nichž první ve slohu pozdní gotiky vyniká množstvím krásných sálů, druhý zase jest skvostnou ukázkou přepychu a bohatství renesančního slohu dle vzoru Versailleského, možno shlédnouti v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 7. až 13. března 1914.

Záložna úřední ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce února K 42974.781.—, více o 1.110.209.—.

Společnost Královohradecká. V měsíci únoru: Vklady úsporné: Uloženo K 391.761.12, vybráno K 251.781.21, Vklady odvětví šekového: Uloženo K 98.515.11, vybráno K 69.923.37.

Seznam cen přířizných na týhodním a obilním trhu v král. věnném městě Hradci Králové, dne 28. února 1914 konaném: 1 hl: pšenice K 16.20 až 17.—, žito 12.20 až 12.80, ječmene 9.20 až 10.—, oves 6.10 až 6.80, včeve 13.— až 13.40, hrachu 24.— až 28.—, čočky 40.— až 48.—, jablel 30.— až 35.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 3.40 až 4.—, jetelového semínka 130.— až 150.—, máku 35.— až 37.—, cibule 10.— až 12.—, 100 kg: žitných otrub 12.40, pšeničných otrub 12.—, 1 kg: másla čerstvého 2.— až 2.48, sádla vepřového 2.—, tvarohu 0.32 až 1.—, vejce 0.05 až 0.06, 1 kopa: kapusty 3.— až 6.—, drobné zeleniny 1.— až 2.—, 1 pytel mrkve 2.— až 3.—.

Záložna v Hradci Králové odbývá svou 51. řádnou valnou hromadu v neděli dne 8. března t. r. o 2. hodině odpolední ve dvoraně „Besedy.“

Opatření povelů svítilnamí. Řádem policie silniční jest nařizeno, že každý povoz má býti, jakmile se setni, opatřen rozžatou svítilnou tak, aby již z daleka bylo možno jej zpozorovati. Zdá se však, jakoby toto nařízení vydané zajisté pouze v zájmu veřejné bezpečnosti pro zdejší okres ani plátnost nemělo. Nutno však na dodržení bezpečnostního předpisu o osvětlování povozů s plným důrazem naléhati z ohledů osobní bezpečnosti obecnosti. Totéž platí v míře ještě větší o cyklistech, kteří večer ba i za plné noci bez svítilen bezohledně a s nezměněnou rychlostí po silnicích a cestách projíždějí. V zájmu dobré věci žádají se tudíž páni starostové, aby ihned příslušným způsobem a opětovně upozornili na uvedené předpisy a jejich nedodržování přísně stíhali. Zároveň obrací se však c. k. okr. hejmanství na všechny majitele povozů i kol s důtklivou výzvou, aby pro své pohodlí nezapomínali na ostatní své spolubčany, kteří takovou neobalostí i na životě ohrožení býti mohou.

Sjezd zástupců spoliitelů, občan. záložna a okres. hospodář. záložna z celého severovýchodu Čech konal se v neděli dne 22. února v Pardubicích v zasedací síni městské radnice. Přítomno bylo ke 300 zástupců a schůzi zahájil jménem svolavatele ředitel Obč. záložny v Pardubicích p. Antonín Čížek. Za předsedy schůze byli zvoleni p. JUDr. Jan Zimmer, předseda spoliitelny čáslavské a p. JHl Tolman, předseda záložny královohradecké a zapisovatelem p. Josef Pražák, kontrolor Občanské záložny v Pardubicích. Schůze svolána byla za účelem společné dohody o snížení sazby úrokové ze vkladů a tím samým i z půjček, o čemž zevrubný referát podal tajemník Jednoty záložna p. JUDr. Félix Ilner. Po té zahájena byla debata a všichni řečníci shodovali se na tom, že nutno sazbu vkladovou v době nekratké snížit a tím také důlníkům uleviti. Na to přijata resoluce, jež vyzývá všechny účastné a

stavby ku snížení sazby úrokové ze vkladů a svolání bylo komité (zástupci spoliitelů a záložna z míst: Jilemnice, Hořice, Hradec Králové, Německý Brod a Pardubice a delegáti svazů ústředních) ku vypracování dalších modálů této dohody.

Pohřeb vdp. Fr. Jenčka. Na poslední neděli masopustní, kdy všude vládne bujně veselí, rozhláholi se smutně zvony na věži Chotusické. Oznamoval farníkům truchlivou zvěst, že jejich dobrosrdečný duchovní otec vdp. Fr. Jenček odebral se k lepšímu Otci světu. Zatruchlili všichni lidé dobré vůle, kteří si svého duchovního správce vážili. Zabolelo to ty, jímž byl dobrodínem. Na popelceční středu měli farníci chotusický domovní příklad na „Memento homo.“ Před týdnem ještě zdrav, sklácen byl prudkou a bolestnou chorobou plícni do hrobu. Jak byl v Pánu zesnulý oblíben, o tom svědčilo ohromné účastenství při jeho pohřbu v Chotusicích i ve Zbislavi, dřívejším to jeho působiti, kam byl dle svého přání převezen! Velmi dojemně a krásně pronulvil ke všem vdp. Fr. Kašíák, bisk. notář a farář v Ronově n. Doubr. Reč byla od srdce k srdci. Nezástalo jediného oka suchého. Pohřební obřady a rekviem vykonali vsdp. Ant. Schreiber, bisk. vikář a farář ve Zlebích a vsdp. Msgr. Karel Vortíček, pap. dom. přepřát a arciděkan v Kutné Hoře za assistance 25 kněží. Přítomni byli: vdp. Jan Sehnal, bisk. vikář a farář v Lázních Bělhradě, vdp. Alois Brouš, bisk. vikář a děkan v Heřm. Městci, vdp. Vilém Keizlar, farář ve Vilémově, vdp. Josef Kofínek, farář v Habrech, vdp. Frant. Pošpíšil, farář n. o. v Nových Dvorech, vdp. Tomáš Coufal, farář v Zábři, vdp. Frant. Stejskal, děkan v Něm. Brodě, vdp. Karel Khun, děkan v Chlumci n. C., vdp. J. Meiznar, farář v Církvici u K. H., vdp. František Khun, děkan ve Světlé n. Sáz., vdp. Fr. Dvořák, farář ve Skuhrově u N. B., vdp. Josef Cvejn, farář v Klukách, vdp. Jan Rameš, bisk. vik. sekretář a farář ve Smidarech, vdp. Václav Šinkora, farář v Potěhách, vdp. Jan Limberský, farář v Bučicích, vdp. Eduard Wagner, farář v Lučici, dp. Jan Saměc, administrátor z Čáslavě, vdp. Vladislav Žid, pens. zámecký kaplan ve Zdechovicích, dp. Fr. Pekárek, kaplan v Kutné Hoře, dp. Jan Novák, kaplan ve Zlebích, dp. Martin Klouda, kaplan v Ronově n. D., dp. Fr. Pokorný, kooperátor v Bernaticích u Trutnova, dp. Josef Pilip, kaplan ve Vilémově, dp. Josef Šinkora, kaplan v Potěhách.

Úmrtí v Jilemně. Zde zemřel a dne 4. března za velké účasti pochován byl p. Václav Schovanec, otec zdejšího katechety. Účast na zámrku p. katechety byla všeobecná a zvětšena tím, že on sám z těžké nemoci pozvolna se pozdravuje ani pohřbu účastniti se nemohl. Bůh potěš dp. katechetu a jeho dobrému otci rač popřáti věčný mír!

Z farnosti Čajkovské. Vzpomínajíc vděčně blažených chvil, zažitych při sv. misi, dovolujeme si tímto uctivě a vřele poděkovati jak vdp. missionářům, tak neméně farář našemu vdp. Náhlíkovi, jenž sv. missie s horlivou obětavostí uskutečnil. Za šťastné, milostiplné a požehnané dny ty, račž Vám, velenostojní pánové, všechněm dobrotní Bůh hojně odplatiti milostí Svou a požehnaním při veškerých snahách a pracích Vašich. Zdaž Bůh! Vděční katolíci. — U nás chodili zvat soc. demokraté na „všedelnický“ ples. Chytráci! Postaral se o ten bá! skutečně všedelnický komité? Anebo jsou všichni dělníci zorganizováni ve straně rudé? Proti katolickým rolníkům a dělníkům útočí — ale „klerikální“ peníze by se přilímaly ochotně s úsměvem nejvděčnějším. Jen ať pánové po druhé si dají vytisknouti na pozvánku zřetelně, že se jedná o ples soc. demokratický.

Jaroměř. Bolesná rána stihla našeho zaslužilého předsedu lidového křesť. soc. spolku p. Boh. Rykrt. Zemřel tiše, isa smířen s Bohem i lidmi p. Jan Rykrt-Kobr, zaslužilý měšťan a bývalý obchodník 1. března v 76. roce svého života. Pohřeb konán v úterý. Ulevilo se po delší trapné nemoci šlechtemu stařečkovi, který zajisté již raduje se v kóru nebeských, přilímajíc věčnou odměnu za svou zbožnost a trpělivost od svého Spasitele. Velice čtené projevy soustrasti zajisté zmírnilý hluboký bol příbuzenstva nad skolem drahého kmeta.

Od Doubravky. Počátky jarní oblevy začaly býti počátkem i našich každoročních utrpení. Záplava špinavé vody rozlila se opět z nízkých břehů Doubravky, aby pobrala kde jakou úrodnější prst, aby vymočila kde jaký blízko řeky položený oáza a z polí nadělala bahniště. Schůzi dost, reso:uci dost, ale stále kde nic tu nic. Skutek — utek. Smáli se nám, že nám nepomohl poslanec klerikál, teď máme socialistu a také nic. A přece pomáhají mu řečňovat a schůze svolávat i páni agrárníci. ba přikusají i zbytky mladočechů a národní socialisté. Až bude hotova přehrada v Patřizově, bude prý hned po povodních. Přehrada stojí a povodně neubývají. Kdy přijde k zadržení vod hrnoucích se ze Zelených Hor a od Hostačova, jest psáno ve hvězdách. A regulace Doubravky? Slavná zemská komise ukazuje prázdné kapsy a ostatní činí te jen nám maži med kotem úst. Což pak velcí, ti to ještě vydrží, také pro ně se při nějakých těch odškodněních ten namazanější kousek nařzne, ale ubozí chalupníci a ještě ubožejší domkáři, ti aby se šli na vrbu pověsit. Pánové, co máte tolik starosti o naše hlasy, přestaňte už mluvit a chytíte se skatů. — Jeden z postižených.

Čáslav. (Volba děkana) po zemřelém vdp. děkanu Jos. Polkovi vykonána byla v sobotu 28. února ve zvláštním sezení obec. zastupitelstva. Termu nejd. blak. konsistoře, jak již všemí téměř denními listy bylo oznámeno, znělo tak, že na prvním místě postaven byl vdp. Lad. Kalina, farář v Oumyslovicích u Poděbrad, který

Národní velenostojní duchovenstva
ku provádění prací křesťanských v obci
...
ROZPOČET NA ROK 1914

byl 17. rokem kaplanem v Čáslavi, na druhém místě vdp. Ot. Semerád, farář v Kozeticích, po 8. roků v Čáslavi jako kaplan a katecheta působící a na třetím místě vdp. Al. Dostál, farář v Bystrém u Nov. Města nad Met., rodák Čáslavský. Městská rada ve zvláštním sezení navrhla obecnímu zastupitelstvu termín své, na jehož prvé místo dala vdp. Al. Dostála, na druhé vdp. J. Seřichara, faráře v Německé Rybné, a na třetí místního administrátora dp. J. Samce. Po mnohých soukromých úvahách vlivných činitelů a po pohmaté schůzi důvěrníků mladočeské strany získala většina pro vdp. faráře Dostála, jenž při volbě obdržel 22 hlasů z 34 přítomných zastupitelů obce. Příběh zasedání byl velice napjatý a neobešel se bez zajímavých intermez, k nimž příčinu zavdal protest proti jednání nejd. Konsistoře, navržený c. k. soudním radou p. Dr. J. Červeným a pak vystoupení p. Weinera, který jménem židovského obyvatelstva protestoval proti tomu, aby za děkana zvolen byl kněz podporující katolický tisk. K porušení vážnosti této schůze přispěla nemála i četné navštívená galerie, která při čtení jmen a kvalifikací jednotlivých žadatelů činila poznámky přiměřené úrovni svého vzdělání a politického přesvědčení. Zvolený vdp. děkan Al. Dostál narodil se 2. června 1868, vysvěcen byl na kněze 25. července 1893. Působil nejprve jako kaplan v Novém Městě nad Metují, odkud jmenován byl farářem v Bystrém. Přejme mu, aby se z děkanství Čáslavského mohl těšiti hodně dlouho a aby působení jeho v král. městě našim přineslo hojně požehnání Božího. — (Sokolový biograf) zařazen bude v Sokolovně v nejbližší době. Tělocvičné jednoty došlo již povolení příslušných úřadů. Představení pořádati se budou dvakrát v týdnu. Doufáme, že představení ta vedena budou snahou obecního nejen pobavit, ale také vzdělati a že proto všechny ty tak zv. senzací v něm nezdomácní. Že ovšem biograf bude značnou konkurrencí našemu Dusíkovu divadlu, dá se očekávat, zvláště budou-li ceny opravdu lidové. — (Zvláštní protekci) našeho návštěvního městského ústavu těší se Česká Slovo. Kdežto všechna jiná oznámení po uplynulé době zmizela pod novými plakáty, oznámení tohoto listu paráděje po celé týdny i s tím Alešovým kvardýánem, který ovšem, co nechce mít ironie osudu, má zrovna úbor evang. pastora, jak si toho již nesčetní diváci všimnuli, jmenující přímo osobnost, které jest obrázek podobný. Myslíme, že není naprosto v tendenci návštěvního ústavu dělati si šakky ani z evang. ani z kat. duchovních a že tedy obrázek ten zmizí. Bratři z tábora nář. soc. se snad budou nad tímto upozorněním mrzet, možná, že hned seženou obrázky ještě vyzývavější, ale jenom všem stejnou měrou. — (Konečně.) Po dlouhých letech odkladů má přijíti konečně k úpravě chodníků na té straně náměstí, kde stojí chlapecká škola. Bude to ovšem tvrdý oříšek jednak pro nerovnost terénu, jednak pro značný náklad, který bude částečně asi žádán z kapsy pp. domácích pánů. Že by se tím však vzhledu města znamenitě posloužilo, jest listu, zvláště kdyby došlo při tom aspoň k částečné opravě dlažby v těchto místech, která jest namnoze tak proláklá, že při každém dešti tvoří se tu rybníčky bláta a špinavé vody.

Kostel v Dolanech. Naše milá vesnice bude se moci pochlubit krásnou památkou, kterou se vzácným porozuměním postavilo uvědomělé rolnictvo a příslušníci obce za vzácného přispěvku vdp. faráře M. Jičínského. Kostelík postaven ve slohu románském, vyhovuje však době nové, jsa postaven z bílých cihel bohdanečských a kamene škrovdského dle plánu architekta B. Dvořáka. Zbývá nyní jen umělecká výzdoba. Malba světna ak. malíři A. Hauslerovi z Prahy, který provede i fresko náležitý obraz sv. Vojtěcha. Řezbářská práce světna odborníku v pracích kovárních J. Bekovi z Kutné Hory. Postranní oltář sv. Václava a Panny Marie zhotoví ak. sochař Baše z Krásova. Veškerí dobří katolíci těší se nevyjádřit, až J. Exc. nejvyšší pastýř vysvětlí kostelík a požehná těm, kteří s láskou a oddaností přiloží svých rukou k tak krásnému dílu.

Radboř u Kolína. Od 25. února do 1. března t. r. konal v Radbořském farním chrámu Páně sv. Václava sv. mši vdp. P. Antonín Řehoř T. J. z Hradce Králové. Slovy jasnými, ohnivými, pádnými a přesvědčivými promlouval každodenně v mistřných svých kázáních k duším věčích osadníků, znovu a znovu vysvětluje vznešené pravdy Božského učení Kristova. Vdp. kazatel přispěl tak ku prohloubení náboženského vědomí u mnohých. Vdp. missionář za jeho velikou námahu a obětavost sám dobrotný Pán Bůh budiž hojným odplatitelem! Zájem o sv. misi od počátku až do konce stále se stupňoval a při všech kázáních dosti prostorný náš chrám Páně až do posledního místečka byl vyplněn a ještě velmi četní posluchači museli státi před otevřenými dveřmi chrámovými, kde po svatých pravdách dychtivou duši svou naslouchali krásným kázáním výtečného kazatele. Důli požehnat práci horkvého kazatele. Vždyť na 800 katolíků přistoupilo ku svaté zpovědi a na 1000 ke stolu Páně. Uchvátné byly okamžiky zvláště v pátek 27. února, kdy v nejlíbejší pokoře klaněli jsme se svátostnému Spasiteli před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltářní a kdy odprobovali jsme Ho za všechny Jemu učiněné urážky. Také úchvatné byly okamžiky v neděli dne 1. března, kdy k společnému svatému přilínání přistupovalo najednou na 300 katolíků. Nad mru dojemné bylo kázání dušičkové v sobotu a Mariánské v neděli. Přímo triumfální byl průvod s křížem missionárním v neděli odpoledne dne 1. března. Průvodu sáhlá se také okolo vld. kněžstvo tak, že šest kněží kráčelo v průvodu a s nimi přes 2000 katolíků z farnosti a okolí, kteří tak ukázali, že věří si kříž, kterým své vldy. Ústý chrámek vzdány byly horlivému vdp. missionáři po slavném Te Deum a

po av. požehnání vroucí díky za jeho námahu a obětavost. Všichni věřící z farnosti a z okolí po celý čas sv. mše od počátku až do konce veřejnou úctou dokázali, že věří si svého náboženství katolického a že hlt povždy co nejsvědovějším způsobem plní povinnosti, jež víra jejich jim ukládá.

Dozvuky pasivní resistance ve Světě n. S. Na základě mylných informací obvinili někteří členové organizovaného učitelstva výbor ÚMŠ ve Světě, že vyloučil je z účastenství na valné hromadě, konané dne 5. února t. r. Jest mi však s podivením, že jsem já byl právě vyloučen za oběť zášti a teroru jistých lidí a musil jsem odnáseti odium za celý výbor. Odmítám s rozhořčením takové paušální obviňování a odkazuji organizované učitelstvo zdejší k protokolu poslední valné hromady, aby konečně již učiněna byla přítrž tomu podezřívání osob úplně nevinných, a aby nerozsévalo se mezi Odborem ÚMŠ. a organizovaným učitelstvem símě sváru a osobního nepřátelství. Já, vešlejší, věc, jak se sběhla, vyložím a doufám, že se rozvířená hladina společenského života ve Světě n. S. zase uklidní a že budeme všichni zase svorně a spojenými silami pracovat ve prospěch naší tak důležité obranné bašty národní ÚMŠ. Dříve však, než přikročím k své osobní sebeobraně, prohlašuji předem, že nemám v úmyslu vyvolávat snad nějaký konflikt s učitelstvem. Já jsem všude, kdekoliv jsem působil, žil s učitelstvem v nejlepší shodě a přátelství, protože jsem toho přesvědčen, že škola má v národě na výsost důležitý úkol a význam a to vzdělávací a výchovný. Já také dovedu oceniti práci učitele ve škole i mimo školu, poněvadž s ním táhnu na jedné brázdě a mám za to, že učitel a kněz ve škole mají pracovat svorně k jednomu cíli! Já přejí učitelstvu za jeho námahavou práci zaslouženou odměnu — vždyť, je-li dělník hoden své mzdy, je i tak hoden snaživý a svých povinností dbalý učitel! Já uznávám a se mnou jistě každý spravedlivý člověk, že při stávajících drahomířských poměrech dosavadní platy učitelské byty nedostatečné a přejí ze srdce učitelstvu, že konečně po dlouhé době domohlo se jistého zvýšení platů. Ale já jako čestný muž nesnu klivého podezřívání a osobních urážek zvláště tehdy, když hájím své přesvědčení a tentokrát své vlastenecké přesvědčení a považuji ÚMŠ. za naši národní obranu a pevnou hráz, o níž se třísti zhoubné vlny německého moře! Já své přesvědčení nikomu nevnučuji, ale také si nedám vnúiti přesvědčení jiné, třeba bych byl proto od jistých lidí terrorisován a provokován. A nyní k věci. Jako pokladník Odboru ÚMŠ. uvedl jsem ve své pokladniční zprávě, přednesené na valné hromadě dne 5. února t. r., jen to, co bylo mojí povinností — totiž, že zdejší učitelstvo (až na jednoho člena) odepřelo ÚMŠ. členské příspěvky za minulý rok, že však ochotno jest příspěvky ty hraditi, jakmile úprava provedena bude. Schválením malého finančního plánu zvýšení byly prozatím platy učitelstva. Schválen proto jsme také s valnou hromadou nepospíchali, abychom učitelstvu umožnili hraditi. Matice zastavené členské příspěvky za uplynulý rok. V poslední výborové schůzi usnesli jsme se pořádati valnou hromadu dne 5. února — tedy v době, kdy již učitelstvo poskytl na zvýšení služného v rukou mělo. Mohu to dosvědčiti sám, poněvadž i já na té úpravě participuji. Pan jednatel vyžádal si ode mne „knihu členských příspěvků“, aby do zvací listiny k valné hromadě zanesl jména všech přispívajících členů za minulý rok a sice vepsal je do seznamu připojeného ku zvací listině v tom pořádku, jak byla v oné knize uvedena a není tedy pravda, z čeho byl výbor od některých členů sboru učitelského podezříván, že bylo učitelstvo z účastenství na valné hromadě vyloučeno. Výbor nemá toho práva v žádném případě, tím méně, aby vyruchoval stav v národě tak důležitý, o němž přece předpokládá, že stojí vždycky v čele jako průkopník snah národních a osvětových! Že jsme toho úmyslu neměli, mohu dokázati tím, že jsem k seznamu na zvací listině připsal ještě bezprostředně před valnou hromadou jména těch členů sboru učitelského, kteří mi členské příspěvky po zvýšení svých platů před valnou hromadou odevzdali. O ostatních, kteří dosud členských příspěvků nesložili, jsem v pokladniční zprávě připomněl výslovně: „Doufám, že i oni tak brzy učiní.“ Za to, že jsem šel učitelstvu tak vstříc, dostalo se mi odměny té, že jsem byl označen od některých členů sboru učitelského jako původce onoho domnělého vyloučení z valné hromady. Jest to snad již osud některých lidí, mezi něž patřím i já, že musejí odnáseti odium za jiné. Tak bylo i v tomto případě. Na jímho se mňilo — a já jsem byl trefován. A víte, proč se tak stalo? Poněvadž se ta věc zatahovala před jiné forum, než kam patřila! Proč pak nepřišel žádný z těch pozvaných členů sboru učitelského na valnou hromadu? A jest to tím divnější, že právě ti, kteří pozváni byli, se proto nejvíce rozčílovali — tahajíce kašany z ohně za jiné. Já se otevřenému boji nevyhýbám, ale bojím se boje zakuleného, poněvadž nevím, z které jen rozpoutávají vášně, stvou nevinné oběti. Roz- A proto vždycky jen s otevřeným hledím — a my se dohodneme a nemusí býti těch zbytečných mrzokostí, které jen rozpoutávají vášně, stvou nevinné oběti, roztrpčují a otravují společenský život. Velečím si svému přesvědčení, že ÚMŠ. jest tak důležitá osvětová korporace národní a že ji proto nikdy pomoci odepřiti nesmíme, i kdybychom, jak se práví, i od úst utrhnutí si měli, já tomu přesvědčení nikdy a v ničem nezadám, i kdybychom pro své přesvědčení terrorisován a provokován, což se nezalíbilo žádných hrozeb, poněvadž hájím věc právní a pravou! Jest to sice bolestné, drá- sá do mého upřímného vlastence, když musil sáseti

klivdy a bezpráví od lidí, kterým nikdy a v ničem ne- ublížil a to proto, že má jiné vlastenecké přesvědčení — než oni! Než útlachou v tom utrpení jsou mně slova pěvce „Slávy dcery“: „Pravda nezná ustoupiti zlobě, kdo ji haní, ten ji zastává“ — pravda jest co cédra na Libanu; ti jenž do ní duří větrové, jen víc šíří vonnou její marnu.“ — Tím myslím, že bude zjednáno na obou stranách jasno — a že ÚMŠ. proto nepadne! Zároveň oznamuji svou resignaci, na níž bezpodmínečně trvám a doporučuji Vám za svého nástupce takového kandidáta, který nestojí žádnému v cestě jako na př. já a těší se všeobecné důvěře! Činím tak jen v zájmu ÚMŠ., kterou nechci proto poškozovati! — František Šeda, resignující pokladník, Odboru ÚMŠ. ve Světě n. S.

Světově známá kola

KORUNA

s pětiletou písemnou zárukou dodává firma:

LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.

Úvěrhabným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Litomyšlsko. Jeden pokrokový učitel rozvíjel v poslední době činnost — jinak chvályhodnou — protialkoholickou. Spisuje brožury, rozesílá letáky vyplněné užitečnými radami a výstrahami, na př. že má žena muži alkoholikovi i políbení odepřít a podobně. Ti, kdo p. učitele znají, říkají: škoda, že s tím p. učitelem začal teprve, až si sám svůj rybníček vypil. My nejsme tak škodolibí, ale přání bychom si, aby horlivý p. temperenclář, chce-li dojití výsledků, otázku střídmosti podrobil ještě hlubšímu studiu a neouvl před konečnými důsledky. Jako je pochybeným otázku sociální řešit jen jako otázku záhulkovou a ne spolu hluboce morální i náboženskou, tak ani alkoholismus neporazí se pouhou brožurou. Pan učitel zdá se, k tomu poznání konečně se také blíží, neboť posílá své letáky také na farní úřady — prohlašuje tu najednou kněze za činitele v tomto protialk. boji nejpovolanějšího. Pravíme: „najednou“, neboť až dosud katol. knězem pohrdal. My se z tohoto lepšího poznání radujeme a s povděkem uznáváme: pozdě, ale přece! Známe jednoho pána, který tam kdysi na Sebranicku před lety seděl ještě na popeleční středu ráno v hospodě, vlastně neseděl, nýbrž stál před hudebníky a poroučel si: „Tak, teď mi páni hudebníci zahrajte: Bože, před tvou velebností.“ — A byl to také vychovatel. Pane učiteli, takovým někdyv zahřmíte do duše! A potom takovým, kteří na jedné straně podkopávají autoritu, které se na druhé straně dovolávají, aby za ně nejobohostivější část práce záchranné vykonala. Zasednouti na prestol professorský a odtud vypustit do světa spoustu papírových bomb proti moru alkoholovému — není tak nesnadné. Ale jít mezi lid a rvát se s jeho vášněmi a zlozvyky u každého zvláště, počítat na sebe při tom kde kterého zlomyslníka, jenž slabostem lidu lichotí, to je práce, která se velkorysěle ponechává církvi, respektive kněžím. A ta církev, pane učiteli, tu práci ku blahu lidu ráda koná a to pomocí prostředků, jichž vy po ruce nemáte, které však zasahují hluboce do svědomí. O těchto prostředcích má za jisté řádný katol. paedagog povědomost, — a církev katolická byla by spokojena, kdyby při používání těchto mravně-náboženských prostředků ve škole a v okraje byla — ne-li podporována — aspoň ne kamenná — jak toho kněží dostatečně zakoušeli od přátel t. zv. „Volné Myšlenky“ a „Volné Školy“. Je to přece jen směšné, když takový nějaký přítelček, když byl po této do církve kopán, najednou se probírá ze sna a přichází k církvi jako apoštol střídmosti. Kdyby aspoň měl tolik skromnosti a přihlídl se jí za spolupracovníka! Ale takto musí se mu dostat odpovědi: příteli, prospal jsi stáletí; neboť přicházíš s novinkou, která je církvi tak stará jako církev sama. Ale žádné líněvy! Vítáme každou dobrou snahu, jen když je upřímná a opravdová, a však chvílkový sport. Opravdovost a vážnost této věci nutně vyžaduje, aby se studovalo, co již dávno bylo u tomto poli vykonáno od hrdinných a obětavých lidmilů, hlavně katol. kněží. Poukazujeme na př. na Anglii, Irsko, Ameriku. Na Moravě založil k tomu o. f. kaplan Konálek zvláštní spolek i sanatorium pro vyléčení alkoholiků, ale nařká na velký nedostatek prostředků. Na všechno jsou subvence, jen na podnik tak eminentně humanární a vlastenecký nejsou. Máme přispívat na sanatoria pro tuberkulózu, platíme daně na blázince a podobné ústavy, ale postavili hráz alkoholismu, jenž tyto ústavy naplňuje svými oběťmi — jen to ne! Jen nejt ke kořenům zla! Za takového stavu věci je nanejvýš žádoucí, aby všichni lidé dobré vůle podali si ruce. Bude-li každý chtít být generálem a velkopanský přehlízet zásluhy již dobyté, práci již vykonanou a ceaty osvědčené, bude dobré dlo stále v začátcích. Netřistěte síly, ale postavte se vedle bojovníků, kteří bojovali dávno před vámi bez vás a budou bojovati i po vás bez vás, abyste nebudili podezření, že váš ide spíše o vaši zabava, než o záchranu člověka a jeho důstojnosti.

Různé zprávy.

K založení knihovny pro Čechy ve Veselísku dosud dobrotně přispěl: vdp. Fr. Janoušek, farář ve Vápně 2 K. p. Ant. Volák, hoří v Č. Budějovicích 3 K. Knihy a literatury zaslali: vdp. P. Raš. Šolc QSB. z Březnova, Jos. Šolák, farář v Letáňech, P. K. Tofnar, kvardán v Horšově Týně, p. Václav Váňka z Obory,

p. Josef Dašek, proviant z Bf. Hor, sl. Růž. Petrová z Dobrušky. Jména kněžní vestfálských vřetů tůmochů dle a o další milodary aktivě prost: P. Jos. Rössler, kaplan, Velký Oufim u Rychnova nad Kněžnou.

Přednášky Havlasovy. Havlas přednáší i pro školní děti a studenty. Má-li přednáška cestovatelova býti skutečně významná a poučná, jest povinností přednášedčovou vykládat na předním místě jasné a bez strannického zabarvení dojmy čerpané z autopsie (vlastního vidění). K ocenění historie cizích krajů jest potřebí sáhnutí k pracem nejnovějším a nejvážnějším. Leč p. Havlas při své zaujatosti si svůj úkol značně ulehčil. »Densděluje, že v H. pravil: »Missionáři přišli k Indiánům, strašili je peklem, že se z toho zbláznili, začali pít kofalku, podlehli nemocem. — Většina křesťanů jest pověřivá. — Evangelisti missionáři se lépe štarali o černochy než katolíci.« Kdo svou tendenci a ignoranci nosí na trh takovým bezohledným způsobem, považuje snad posluchače za nemyslivé stádo. Není na př. v samých Čechách dosti vážných spisů, na jejich základě se dají takové nenávisné fráse snadno a správně zkritikovat. Pan Havlas buď neví anebo nechce vědět, že pohanské kmeny indiánské se bály a dosud bojí právě svých kouzelníků, kteří předpisují poměr k Božstvu dle vlastního zisku, hrozíce velikými tresty neposlušným. Zemřeli-li kouzelníci, nastal v osadě veliký jásot, že již se ocitla obec z dosahu mstivosti kouzelníkovy. Zato však s jakou láskou přilnuly četné kmeny k obětavým missionářům, hlásajícím veliké milosrdenství Kristovo! Měl by p. Havlas dokazovati, kde se Indiáni zbláznili ze strachu před peklem — a zvláště ti, kteří se oddali pálenice! To přednášedč neřekl, že kofalku nezanesli k Indiánům missionáři, nýbrž parásité a lidokupci, kteří opatrně postupovali za missionáři do těch míst, kde už působením křesťanství nebylo obav před skalpováním. Tak tomu je také v jiných krajinách, obývaných od divochů. Napřed přijdou missionáři, za hrozných svízeli učí divochy křesťanství, racionelnímu (léčení, zakládají školy. Po nich teprve přijde žid zakládat v téměř místě prodej pálenky. Nikoli jen sta, celé tisíce šlechtetných missionářů katolických v Americe skončilo smrtí mučednickou. Dojemno jest čísti, jaké hrozné strasti hrdině překonávali missionáři v Americe netoliko v zájmu idej náboženských, ale i obecně kulturních. A tyto lidé, kteří různým Havlasům upravili svým utrpením a srdatostí cestu do zámořských krajů, dostávají nyní od těchže Havlasů za odměnu rány bičem. Jak a kde se starají missionáři evangelisti o černochy lépe než katolíci, měl by Havlas vysvětliti. Připomínáme pouze, že několikadenní pobyt na některém místě daleko nestačí k prozpytování místních kulturních a společenských poměrů. Vždyť i u nás některý občan neví, co se v jeho vlastní obci děje, jaká jest vlastně tendence toho neb onoho hnutí atd. Proto ani cestovatelům neškodí trochu skromnosti. Jest to zvláště, že Havlas poznal v zámoří velice stinné stránky jen na katolících, na židech a jinověrcích ne. Nechtěl si tedy pamatuje, že katolíci nejsou stádem, které bude kývati i k zřejmým, dryádnickým nepravdám.

Všelicos. V Žakovicích u Varšavy spadl velký meteor a zničil několik domů. — Dne 20. února ohlásilo v ruském Minsku 500 dospělých lidí příslušným úřadům, že přistupují ke katolické církvi. — V procesu uherských Rusínů v Marmarošské Siboti v Uhrách z obžalovaných odsouzeno 32 a sice vesměs pro pobuřování proti náboženství a státu. Nejvyšší trest v trvání 4 let a 6 měsíců dostal Kabaljuk. Ostatní potrestáni jsou tresty vězení od 6 měs. do půl 3. roku a peněžitými pokutami. Osvobozeno 23 obžalovaných. — Ve Skotsku sufražetkami zapálen a tak úplně zničen historický zámek Lotiha. — V panské sněmovně jest nyní 14 arcibiskupů, 18 arcibiskupů a biskupů, 93 dědičných členů a doživotních 150. Méně než 150 doživotních členů dle zákona býti nesmí. — Býv. belgický král Leopold II. zanechal jmění na 90 mil. franků, z čehož tři královské dcery dostaly 37.500.000 fr., býv. císařovna Charlotta 2 mil. a belgický stát více než 50 mil. franků. — V budapeštském piaristickém klášteře žije stoletý kněz Jan Matušek, ředitel státní reálky na odpočinku. — Od zřízení katolické university v Solnohradě je prý upuštěno; zřízen bude pouze katolický ústav pro mladé vzdělance katolické.

»Smilujte se!« volají slepé dívky po venkově v bídě, noví a opuštěnosti roztroušené. Šlechtná srdce jim dárkem, odkazem do útulny pomohou. Vše s díky přijímá správa Útulny slepých dívek, Praha III., Kampa 33.

K 180.000.— možno vybrati zakoupením proměsly 4procentního Tiského losu z r. 1880, které vydává ku dni 1. dubna t. r. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Cena jedné proměsly K 11.—, dvou K 21.—. Výhra vyplácí se plným obnosem.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Al. Dostál: Sebrané spisy. Seš. 39. a 40. Za 60 hal. — Tajemství mše sv. (Dějiny světa ve mši sv.) Duchovní hra. Napsal P. M. Š. Švec. Za 60 hal. — Český jinoch. Časopis pro dospělou mládež. Řídí V. Müller. Roč. 19., čís. 3. a 4. Vychází jednou za měsíc za roč. předpl. 2 K. — Poklad věčích. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti Olt. Řídí P. Št. Švec. Roč. 15., čís. 1. Vychází měsíčně za předpl. 1.50 K.

Z nakladatelství benediktinské knihkárny v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 31., čís. 2. Vychází měsíčně za roč. předplatné 10 K. — V křesť. naděje. Pro všechny trpící. Vydal J. Míka. Cena 50 hal. — Rozjímání prosebná. Vyňatá ze 14 knih »O dokonalostech a vlastnostech Božích« R. P. Leonarda Lessia S. J. Za 1.20 K. — Cizí koření. Napsal Jos. Pavlovický. Cena 1.50 K. — Škola Bož. srdce Páně. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 48., čís. 2. Roč. 12 čísle za 3.20 K. — Květy Mariánské. Řídí P. K. Lux. Roč. 31., čís. 2. Roč. 12 čísle za 1.60 K. — Anděl strážný. Časopis pro mládež. Řídí J. Dvořáček. Roč. 33., čís. 6. Za 10 čísel ročně 1.60 K. — Náš Domov. Roč. 23., čís. 1. Řídí J. Vévoda. Roč. 12 čísle 4 K.

Nákladem R. Promberga v Olomouci. Moravsko-Slezské kroniky roč. 25., sv. 2. Nebesa. Napsal A. V. Šmílovský. Předplatné na celý ročník (6 svazků) 3 K. — Seznam knih antikvárních, zábavných a poučných, část II. Zdarma.

Eva, katolická ženská revue. Čís. 2., roč. 11. Příloha »Katol. učitelka.« Řídí a vydává P. L. Zamykal. Vychází měsíčně za roč. předpl. 3 K v Olomouci.

Orlí fanáry od Karla Dostála Lutínova. Vyšly v umělecké úpravě s vignetami J. Köhlera nákladem »Archy« v Prostějově. Za 60 hal.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Roč. 12., čís. 4. Vychází nákladem E. Sprongla v Pelhřimově nejméně desetkrát v roce za předplatné 6.60 K.

Páříže církve. Sedmero postních kázání. Příloha »Kazatelny« čís. 14. Napsal V. Bělohávek. Cena 1 K.

Růž. lurdská. Mariánský měsíčník. Roč. 6., čís. 2. Vydává a řídí L. Kolísko v Blansku. Za 12 čísel ročně 1.60 K.

Katolický učitel. Organ Katol. spolku českých učitelů na Moravě a ve Slezsku. Roč. 6., čís. 4. Řídí D. Berg. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předpl. 4 K, jež se zasílá administraci v Krčmaně u Olomouce.

Vychovatelské listy. Časopis pro pedagogiku a kritiku metod vyučování. Řídí K. Tiray a dr. J. Kratochvíl. Vycházejí 25. každého měsíce za roč. předpl. 6 K, jež se zasílá administraci ve Val. Meziříčí.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity. Roč. 10., čís. 2. Řídí Ant. Hoffman. Předplatné 2.40 K na celý rok přijímá administrace na Král. Vinohradech.

Nákladem Vaňka a Votavy na Smíchově. Spisy Václ. Věčka: Věvec vavřínový. Seš. 25.—28. po 24 hal. — Usměvy. Napsal V. Š. Kronus. »Knihy humoru« seš. 1. za 25 hal.

Praktický rádce v záležitostech obecních. Stručná a přehledná příručka, týkající se působnosti obcí i osad, práv a povinností občanů vůči nim, spolu s praktickými vzorci důležitých úředních knih obecních. Napsal J. Šlais. Nákladem A. Reinwarta v Praze. Za 1.80 K.

Bible česká. Písmo sv. Star. zákona. Přeložil z latiny a výkladem provázil dr. J. Hejčl. Redigoval dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Nákladem Dědictví sv. Jana Nep. v Praze. Seš. 1., cena 1 K. Vychází nejméně čtyřikrát do roka.

Vlast. Časopis pro zábavu a poučení. Vydává družstvo Vlast v Praze. Pořadatel Al. Dostál. Roč. 30., čís. 4. Roč. předpl. 10 K na 12 čísel.

Podporujte katolické spisovatele v jejich svépomoci. Loni na podzim sešli se katolíci spisovatelé z Moravy a Slezska a založili svůj spolek, nazvaný »Družina literární a umělecká«, jehož účelem a cílem je též svépomoc, spočívající ve vydávání spisů nákladem »Družiny.« Brzy po ustavení se »Družiny« založili knihovnu, v níž práce členů vycházejí mají. Po Vánocích vyšel 1. svazek této knihovny. Obsahuje řadu rozkošných a svérázných humáckých obrázků od oblíbeného moravského spisovatele Jana Vyhliďala, shrnutých pod názvem »Znáš ten kraj, kde hanácké palmy kvetou?« Kniha byla kritikou přijata velmi vřelě a tím radostněji a ochotněji měla by tudíž přijata býti katolickou obcí čtenářskou. Kniha je ilustrována akademickým malířem Petrem Pištělkou, který i trojbarevnou obálku namaloval. Kniha stojí i s poštovním 1 K 70 hal. a rozesílá ji nakladatelství »Evy« v Olomouci, Dolní náměstí čís. 17.

Nakladatelství J. Ottý. Zám. Winter: Pražské obrázky.

(Zasláno.)

Veleřed. farním a patronátním úřadům.

Podepsaný kostel. výbor a farní úřad konají milou povinnost, potvrzující dle pravdy, že akad. malíř p. Josef Hübsch, Praha-Vinohrady, Krameriova 10, vymaloval zdejší nový monumentální gotický chrám benediktinský.

Celá výzdoba skládá se z velkých obrazů nástěnných i nástropních (29 obrazů) a z malby ornametální. Malba provedena jest barvami caseinovými, obrazy al. tempera na podkladě olejovém. K bohaté výzdobě na stěnách a na stropě bylo užito zlata dukátového.

Celkový dojem malby jest klidný, ale i barevný a dodává gotickému vnitřku kostela rázu slavnostního, povzneslého, radostného a svědčí o jemném a uměleckém vkusu autorově. Malba byla provedena dle schválených vzorů a vyslovili se o ní všichni, kdož ji shlédli, s největším uspokojením a pochvalou.

Podepsaný kostel. výbor a farní úřad mohou akad. malíře p. J. Hübsche co největší doporučení všem, kdož mají opravdový zájem na církevním umění.

Konečně podotýkáji podepsaný, že jednání p. J. Hübsche po celou dobu malby bylo solidní a že i v tom ohledu přisluší mu úplné uznání a dík.

V Orlové ve Slezsku.

Za kostel. výbor: Hařmar, předseda.

Za farní úřad: V. Rudolf, farář.

(Týž umělec a propagátor umění církevního vymaloval jeden chrám neb oltářní obraz v roce 1914—15 v diecési královéhradecké zdarma t. j. pouze za obnos režijní. Lask. přihlášky přímo umělci.)

Pozvání

k řádné valné hromadě

Jubilejního

vzájemně dobroč. živnosten. spolku

„CHARITAS“

se sídlem v Hradci Králové,

v neděli dne 5. dubna 1914 o půl 2. hod. odpo. v sále Adalbertina v Hradci Králové.

POŘAD:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné schůze.
3. Zprávy jednatele, pokladníka a revisorů.
4. Volby 8 členů výboru, 3 náhradníků, 3 revisorů účtů a 9 členů rozhodčího soudu.
5. Stanovení výše zápisného, členského a ročního příspěvku. Výše úmrtní podpory pro příští rok.
6. Volné návrhy, které musí býti 8 dní předem výboru písemně podány.

V Hradci Králové, dne 1. března 1914.

ThDr. Fr. Rejl,
starosta.

Václav Jenčovský,
jednatel.

Samouk léčitel, farář Kneipp, ten šlechtný přítel lidu,

spojil své jméno s Kathreinerovou
sladovou kávou Kneippovou, po-
něvadž Kathreinerova je chutným,
zdravým, vskutku lidovým nápojem
kávoým.

**Řaďte počítati
za nynějších
drahých časů!
Po 23 let je
stále stejně
lacná a nikdy
se nezdrazila!**

Jeden 10 kávový balíček vyde
20 látek.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
ohle zhotoví uměl.
závod knihářský:

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 311

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
přelí k službám bezplatně k dostání
jednání se dostaviti.

Kulturní jiskry.

Magre Ferdinand J. Lehner zemřel u věku 76 let v neděli 1. března krátce před polednem. Tento osvěcený kněz, který vyryl hlubokou brázu na roli umění, šlechtitelského uměleckých snah narodil se r. 1837 v Rokycanech. Po vysvěcení kaplanoval na různých místech, od r. 1892 byl farářem na Král. Vinohradech. Pro svou horlivou práci kulturní jmenován r. 1891 dopisujícím a r. 1895 mimořádným členem České Akademie a Král. české společnosti nauk.

Zveleboval zdárně církevní zpěv, zřídil v Karlině zvláštní školu pěveckou, vzpružil účelné přestěžení skladeb Palestrinových a římského chorálu. Na podporu a prohloubení reformačních snah hudebních začal vydávati časopis »Cecili« a později »Cyrill«. Řídil při Akademii křesťanské odbor hudební, z něhož r. 1880 vznikla zasloužilá »Obecná jednota cyrilská.« K vůli rozkvětu jednoty Lehner zakládal jednoty farní, pořádal přednášky a cyrilské sjezdy. Lehner zasloužil se o vydávání praktických sbírek církevních zpěvů.

R. 1875 založil Lehner časopis »Method«, věnovaný výtvarnému umění církevnímu, r. 1878 vydal spolu s architektem A. Baumem ilustrované »Otázky archaologické« k vůli soupisu umělecké vlastivědy. Tak a jiným způsobem získal hojný materiál pro jeho proslulé »Dějiny umění českého.« Vedle toho vydal spis o české malířské škole v XI. století. Od r. 1880 přednášel bohoslovcům pražského semináře o umění církevním, konaje s theologi vycházky do míst významných pro české umění. Konal hojnost přednášek i v různých učených společnostech, kdež se svou osvěceností a horlivostí hluboko se v srdce zapsal. Obnosy, jež si ušetřil, věnoval ochotně na umělecké snahy.

Rozumí se, že se těšil i vysokým vyznamenáním církevními a státními. Jmenován papežským komořím, konsistorním radou, k. a. notářem, rytířem řádu Železné koruny III. třídy atd. Národ zachová zasloužilému pracovníku vždy slavnou paměť.

Musea církevních památek. Krásně a pozoruhodně uspořádáno oddělení církevních památek v muzeu Čes. Budějovic, které může býti vzorem musejím diecézním.

Doufáme, že i diecézní museum královéhradecké bude jedním z prvních, až bude mu popřáno místnosti v novém biskup. semináři. Takto není možno na sbírání a pořádání předmětů pomýšleti, není-li ani dostatek místa pro nejnútnejší místnosti. Souhlas a vřelý přání největšího ochránce památek nejd. arcipastýře J. Exc. p. biskupa je, aby podobné museum bylo zřízeno co nejdříve. Svého času jeden z prvních průkopníků musejních, docent konservátor Dvořák připomínal důležitost sbírek církevních památek, které jsou živými literami přímo nepostradatelnými k vyučování v seminářích. Bohužel, že není u nás samostatných musej památek církevních. Poslední dobou počínají oceňovati památky i širší kruhy. Jednou z nejvýznamnějších sbírek, skoro ojedinělou, jsou sbírky J. V. následníka trůnu Ferd. d' Este, kde zvláště sbírka Sv. Jirská vyniká, kde zachráněno mnoho před odvezením do ciziny a mnoho z ciziny koupeno.

Poslední dobou připomíná se i založení musea Mariánského v Želivě, které svým významem má býti pro kultus Mariánský nejcenějším. Naše klášterní sbírky v Teplé, Strahově, Břevnově poslední dobou jsou doceněovány, ale svojí rozsáhlostí a bohatstvím nevyrovňají se ohromným sbírkám klášteru francouzských. Věčná škoda, že ty vzácné poklady propadly hamižné konfiskaci státu a rozvezeny židovskými obchodníky do celého světa. Tak národ francouzský ochuzen o významné památky kulturní, které mu měly býti pramenem studia a chloubou jeho zároveň.

V Rusku pohlíží se na zachování sbírek církevních a památek vůbec zcela jinak. Carským nařízením pro kláštery a sbírky musejní vůbec připomíná se pečlivá ochrana určitých předmětů. Sám car zakupuje za 300.000 rublů sbírku vynikajícího učenice P. Lichačeva, skoro výhradně církevních památek velice cenných (z nichž uváděno jen 1000 ikon) pro církevní oddělení musea Alexandra III. Umělecký měsíčník »Istoria russkago iskusstva« mezi jiným připomíná veliký význam církevních musej, jež doba nová počíná oceňovati, »neboť v nich vepsána jest duše lidu a vloženo vše nejvýznamnější v myšlenkách věčících umělců i samouků.«

Vědecké významy o pračlověku v Americe. V zlatonosném šterku v Kalifornii objeveny zbytky některých již vyhynulých druhů staré zvířeny: mastodonta, zvláštního slona, nosorožce, tapíra, vlka atd. Též nalezeny zbytky zkamenělých, dávno vyhynulých druhů rostlinstva. Nálezy poukazují na období třetihorní. V témže šterku objeveny r. 1866 i úlomky kostí lidských a necelá lebka, nazvaná vědeckým světem »Calavera's skull.« K nálezu pověstné lebky došlo blíž horotokého místa

Angelo Camp v okrese Calavera. Lebka nalezena v dolu hlubokém 130 stop a uložena pak po vědeckém ocenění v muzeu v Cambridge. Mimo to bylo tam odkryto několik set exemplářů nástrojů a nádob, jako: kamenných hmoždířů, paliček, tlouku, kamenů vyhloubených na tření obiln, šípenek atd. Nástroje ty jsou hlazené, dovedně zhotovené a neliší se od nástrojů kalifornských Indiánů historických.

Lebka sama se stanoviska tělovědného nejví důležitých fyzických rozdílů od lebek tamějších historických Amerindů. Leč přece hned odborníci, kteří chtěli způsobiti sensaci a své jméno co neirychleji proslaviti, začali hlásati, že se nalezla lebka člověka třetihorního. Sám dr. Whitney, který jest přívržencem nauky vývojové, najednou zapomněl na Darwina a člověka, který vynalezl dovedné nástroje, který má lebku normální, klade do doby, kdy se teprve začali na zemi objevovati ssavci vačnatí, kdy po opicích nebylo na světě památky. Zkrátka tedy člověk s lebkou stejnou, jako mají Indiáni historičtí, žil prý nějaký milion let před narozením Kristovým. Jak by se tedy le toho dal dokázati darwinský neustálý vývoj pokolení lidského? Což ustrnuli Indiáni na tom stupni vzdělání, na jakém byl americký pračlověk před miliony let? Patrně, jaká komická dobrodružství ochotně podstupuje i živěda moderní.

Do sporu promluvil znalec na slovo vzatý, náš proslulý krajan dr. Hrdlička, předseda Anthropologické společnosti ve Washingtoně. Prohlásil, že smíšenina šterku a kostí, přilnulá ke spodu lebky, nebyla s ní pevně spojena. Zkamenění lebky není spolehlivým důkazem starobylosti. Křemičité zkamenění kosti může se státi blízko povrchu půdy. A což vápenitý obal? Někdy kosti jeví velikou náchylnost k rozpuštěným látkám vápenným, což lze pozorovati obyčejně v jeskyních a rozsedlinách, do nichž proniká voda nasycená vápnem.

Dr. Hrdlička pokračuje: »Máme člověka třetihorního — tak šlo od úst k ústům. Byly napsány knihy, pojednání a pořádány přednášky, ba mnohý profesor evropský hájil s katedry školní — jak vím z vlastní zkušenosti — geologickou starobylost tohoto nálezu, a mluvilo se o tom, že člověk žije na zemi již několik milionů let. Veliká chyba tím byla spáchána ve vědeckém názoru o starobylosti člověka na zeměkouli, a čím zhršeli otcové, v tom trestání jsou synové; neboť zkostratělý názor o třetihorní — miliony let staré lebce calaverké — do dnes straší v knihách a v mnohém mozku zvláště přívrženci »naprosté« evoluce. Domněnka o člověku třetihorním jest dnes úplně nevědecká, a jenom potřeba jeho pro nedokázanou posud nauku vývojovou pobádá Darwinisty, aby ho s myslí nepouštěli. A že za stávajících poměrů malá naděje jest, objeviti člověka třetihorního, vyplývá i z toho, že nannozve velmi chudě vědecky opřena jest existence člověka z tak zv. diluvia či čtvrtohor.«

Tato slova proslulého učenice případně charakterisují rozmary moderních darwinistů. Jednou tito lidé báji, jak se člověk vyvinul z lidoopů, po druhé hned odhodí celé veliké knihy dokazující vývoj člověka ze zvířete, zaprou sta darwinistických domněnek a hlásají, že před miliony let byla v Americe lidská lečka taková, jako u historických Indiánů.

Aeroplanem přes Mont Blank přeletěl dne 11. února švýcarský aviatik Parmelin. Let přes tuto nejvyšší horu na evropské pevnině trval asi dvě hodiny. Východištěm byla Ženeva. Odpoledne o půl druhé hodině byl začátek odvážné cesty. Na vzlet čekali mezi velikým davem i zástupcové místních úřadů. Když dáno poslední s Bohem, přistoupil italský konsul hrabě Laurenzani a podával Parmelinovi písemné osvědčení, že začal dnes o půl druhé hodině let ze Ženevy a že hodlá přeletěti Mont Blank. V zástupech ozvalo se pohnutí, které přešlo v nadšený potlesk, když odvážný aviatik vznesl se do výše. Vrtule vydávala ohlušující řev — pracovalof to osmdesát koňských sil — hluk však rychle se tratil. Stroj u výši 400 metrů zahrnul k Bílé Hoře. Alpský obr odrážel se majestátně od modrého nebe, ledové jeho téměř lesklo se v záři poledního slunce — Mont Blank zdál se z této švýcarské strany tak tický, zrovna vlnitý, jako by zval k sobě odvážného pilota na návštěvu.

Popis cesty podává stručně Parmelin sám: »V dále přede mnou uzavíralo obzor vysoké pásmo hor jako mohutná hradba, prorvaná údolím a skalními srázy. Nad nimi pak jako maják na skalisku vypínal se vrchol Bílé Hory, Mont Blanku, pyšný vládce v oslňující nádhře. Stoupal jsem po vysokých stupních stále výš a výše. Celá má snaha nesla se k tomu, abych včas dosáhl výše potřebné k přelétnutí hory. Stroj pracoval dobře, zvedal se pravidelně, měl jsem dojem, že stoupám do mírné stráně. Pode mnou úžasně panorama. Alpy bílé a ztmulé, řekli bys, že zkamenělo rozbourané moře. Každý svah se jinak leskl. Barometr ukazoval výši tří tisíc metrů. Tu mi nastával

strašný boj s větrem. Prudkými nárazy bil mi do stroje, že sebou házel a zmltal se jako loďka na rozbouraných vlnách. Přes to pořád jsem stoupal. U výši pěti tisíc metrů víchr byl již nesnesitelný. Neuvěřitelnou silou rval mne se všech stran, chvílemi se mi zdálo, že snad se nebe nade mnou probílo a bouře přece ještě pořád každou minutou větší a větší. Byl to strašný boj o život a na smrt. Stroj se svíjel, bočné nárazy jen tak že ho nepřevrhly, klonil se hned na tu stranu, hned na onu, jako by jím neviditelná ruka si pohrávala, ale vzdoroval pořád zlobě rozkáceného živlu a pořád stoupal. Barometr ohlašoval 5300 m, když jsem se octnul nad temenem hory. Pode mnou trčel její nejvyšší bod, ale jen chvíli a již jsem byl nad srážným výběžkem Luigi Amedeo a pak již hora padala dolů, byl jsem na italské straně. Svahy Mont Blanku zářily bílým sněhem, v dále se ztrácely v modravé mlze. Začal jsem také sestupovati. A jak jsem klesal, tou měrou ubývalo i víchru, bouře se tišila a mne se vzrůchal blahý pocit jistoty, že jsem již v bezpečí, že mám již vyhráno. Dospěv 4000 m, orientoval jsem se dle toku řeky Dora Baltea. Vypadala z té hrozné výše jako slabá, stříbrná nit, vinoucí se pode mnou do údolí Villeneuve. Když jsem tam dospěl, přepadla mne silná mlha, hustá jako vata a plnila celé údolí. Nepokládal jsem za moudré, abych skrze ni letěl dále. Rozhodl jsem se, že přistanu. Na svahu u Aosty uviděl jsem rozsáhlou rovinu beze stromů. Zamířil jsem tam a přistál. Při tom konec vrtule zabral o břeh potoka a trochu se porouchal, dá se však lehce opravit. »A tak«, Parmelin končil svou zprávu, »mohu říci, že celkem výprava dopadla dobře — chvála Bohu!«

Vypravoval také, že neocenitelné služby mu prokázala zásoba kyslíku, kterou si vzal na cestu k dýchání, jinak by se byl v té strašné výšce zadusil. Aosta neviděla dosud žádného aviatika brázdit její oblohou. A tento, který se snesl s nebetyčných hor, vypadal tolik jednoduše a tolik skromně! Hned bylo celé okolí vzhůru, Parmelinovi učinili nadšené ovace. (Z italského »Pro Famiglia«, Milano.)

Novinka!
Novinka!

Právě vyšlo!

B. Pečinková:

ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy, nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na svém místě. — Korrespondence. — Přítelkyně. — Mně růže nesluší. — Ničemu. — Dítě.

Stran 164, velká 8°.

V nádherné knižní úpravě K 2-30 franků.

Možno obdržeti v každém knihkupectví hlavně

v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

Podporujte své dieces. knihkupectví!

Lékaři o postu. Již před lety lékařský odborník v »Nár. Listech« schvaloval obecně postní pravidla katolické církve se stanoviska zdravotního. Nyní ve »Videňském Denníku« (tedy časopisu neklerikálním) napsal dr. Lad. Pražák toto: »Je mnoho lidí, kterým není zcela jasným, jaký důležitý hygienický význam ve výživě člověka zdravého i nemocného má občasná strava postní, v níž strava masitá se zaměňuje stravou rostlinnou. Lidé majetní se domnívají, že dodržování postu platí jenom pro chudé. A právě jim nemohu s dostatek klásti na srdce, aby se chápali těchto církevních zdravotních nařízení a zbavili tělo své aspoň částečně zbytečných a mnohdy přímo škodlivých úsasenin v těle svém. Neboť přepínování ústrojí bílkovinami se může státi někdy osudným. Církev nařizuje dvoji půst: 1. půst zdrženlivosti od masitých pokrmů, který se má zachovávat každý pátek celého roku a kde to ještě přikázáno je, také každou sobotu, 2. půst zdrženlivosti od masitých pokrmů a zároveň újmy, při kterém se zdržujeme masitých pokrmů a jen jednou za den, a to nikoli před polednem, do syta se najíme.«

Po výpočtu katolických postů dr. Pražák po-

kračuje: »Jak z toho viděti, postarala se církev s dostatek o zdraví lidí, hlavně masem se živících. Jaké nastávaly změny v těle při požívání potravy, ve které je množství bílkoviny značně zmenšeno? Nejprve se spotřebuje bílkovina, která krouží v těle, pak se roztaví tuk, v těle po případě hojně nahromaděný a k životu nepotřebný, ano i škodlivý. Následkem toho se ulehčuje práce žaludku a střevům, játrám i ledvinám, srdci i svalům a celé soustavě čírové. Zároveň s tím stoupá chuť k jídlu a dostavuje se zvýšený pocit síly. Člověku se vede při omezeném požívání bílkoviny lépe, a jest schopnější ku práci tělesné i duševní. Další výhodou stravy rostlinné jest, že se jí upravuje zažívání. Zácpa bývá při stravě rostlinné zajisté velice vzácnou. Neboť při požívání většího množství potravy rostlinné strava tato povzbuzuje střevo, aniž by je chemicky dráždila, a tak zamezuje zácpu. Nemohu dosti důrazně doporučit, aspoň občas se zdržeti požívání masitých pokrmů a popřátí tím tělu odpočinku a čelití všemu nebezpečí, které povstává z přílišného požívání stravy masité.«

SINGEROVY ŠICÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Sociální obzor.

Humanita soc. demokratického vůdce. Kdo ještě neztratil všechen soucit, užasť nad tím, jak soc. dem. poslanec (a člen rakouské delegace) Tusar dal svou legitimní ženu zavřít do kriminálu, když tato vymáhala od něho soudně přiznané peníze na výchovu dětí. Rudý centralistický »Proletář« sděluje o Tusarově: »V pondělí bylo jejímu právníkovi doručeno rozhodnutí zemského soudu, kterým se nároky Tusarové (na alimenty) uznávají a povoluje se zabavení Tusarových (zemských) diet! Tím je celá záležitost vyřízena tak, že Tusarová nemá více žádných příčin, aby žádala na Tusarovi osobně zaplacení alimentu. Nestává tudíž žádných příčin, aby byla držena ve vazbě, nýbrž naopak dle všech pravidel měla býti okamžitě propuštěna na svobodu! Zní proto neuvěřitelně, že se tak dosud nestalo, ba že naopak má býti Tusarová dopravena do Černovic, aby tam byl zkoumán její duševní stav!!! To je jistě kuriozita. Je to přímo nápadné, že se vůbec takto s Tusarovou jedná, zvláště však že má býti poslána do Černovic, tedy do blázince. Což nemáme zemskou nemocnici? Jak to přijde, že již ku zkoumání duševního stavu má býti poslána do Černovic?« — Tusar vynalezl proti své ženě nejdříve kriminál a pak blázinec. Což kdyby tak policii vídeňské a Lvovské napadlo receptu toho použití a kdyby všechny nezaměstnané, kteří volají po prostřích k živobytí, prostě zavřela a pak internovala v blázcích? Proti tomu by právem zdvihli hluché protesty sami Tusarovi voličové.

O rudé radnici v Offenbachu, která vládne od 1. dubna 1898, přináší nové, velice výstražné zprávy »Čech«. Soudruzi zrušili nejprve daň z masa a uzenin, která obci vynášela 60 tisíc marek, potom městskou dávku z mouky a chleba, jež vynášela 27 tisíc marek. Ale maso a chléb zůstaly stejně drahé. Purkmistr dr. Dullo chtěl prováděti velikolepou komunální politiku, na kterou si začal vypůjčovati. Roku 1898 vypůjčil si 4 miliony marek, roku 1900 tři miliony, r. 1902 šest milionů, r. 1905 pět milionů marek. K těmto penězům přivypůjčil si dr. Dullo r. 1905 ještě nových pět milionů marek. Radnice postavila nejprve novou plynárnu. Náklad na ni byl rozpočten dvěma miliony marek, ale soudruh König, ředitel plynárny, napočítal o 750 tisíc marek více a byly mu vyplaceny. König z bázně před soudním vyšetřováním se zastřelil. Radnice postavila novou elektrárnu, která musila býti stržena. Postavena nová budova za 1,600.00 marek. Jak libovali si soc. demokratičtí obecní dodavatelé a organisování zedníci a stavitelé!

»Obec musí koupiti co nejvíce pozemků, aby na nich postavila laciné domky pro dělníky«, zní soc. dem. obecní program. Měšťácká správa za-

koupila pozemků za 2 mil. 193.000 marek, soudružská jen za 600 tisíc marek, ale soudruzi jinak se vyznamenali. Zavedli bytovou komisi na prohlídku bytů nezdravých. Každý člen komise bral denně 5 marek platu. Tak se vydalo 4000 marek. Aby mohly bráti peníze déle, začaly se prohlížeti villy zámožných měšťanů, mají-li dost světla a vzduchu.

Rudí radové měšťtí založili dále četné opatrovny a laciné mlékárny — vyjeli si ovšem dříve do ciziny studovat tato humanní zařízení — cesty jim platila obec. Zavedli do Offenbachu zdravotní mléko litr za 24 feniky, ale že mléko toto bylo moc drahé, nikdo ho nekupoval. A tak ze zbylého mléka tloukli máslo, velmi drahé a krmili jím vepře a telata. »Voda bude zadarmo!« slibovali soudruzi před volbami, ale po volbách zvýšili vodní poplatek ze 75 tisíc marek na 140 tisíc marek.

Dr. Dullo s obecními penězi spekuloval také na berlínské burse a prospekuloval 161.072 marek, a když konečně musil odejít, našli v účtech doložku 80.000 marek, která nikterak se nemohla doložit. Peníze se v čísi demokratické kapse ztratily... Rudých dluhů zbylo 23 milionů marek.

A jiná rudá radnice! V městě Mühlhausech r. 1904 zasedli soudruzi k radničnímu stolu. Stanovili si, že na služební cesty budou bráti denně 12 marek, noclehy že budou míti zvláště placeny a že budou na drahách jezdit první třídou.

Nepřímé daně (na maso, cukr, chléb) odstranili a zavedli přímé, zvyšivše obecní přírážky z 51 na 78 a půl procenta!

Roku 1906, když továrníci pro neustálé stávky a zvyšování mzdy musili sáhnouti k výluce, usnesla se obecní rada zaměstnávatí vyloučené textilníky za denní mzdu 2 marky 60 feniků, které mají se platiti, i když by pro špatné počasí pracovat se nemohlo. Vůdce soc. dem. Emmel žádal ještě 40.000 marek na vykácení obecního parku — ale všichni občané povstali proti tomu. Řemeslnickou komoru, žádající o podporu, odmítli, odkázavše řemeslníky, aby šli pracovat do továren. Na znamení sympatie se soudruhy francouzskými určili, že děti už od desátého roku mají se ve školách učit francouzsky.

Šest let vládli soudruzi na radnici mühlhausenské; když nastoupili vládu, měla obec dluhů 5 a půl milionů marek, když odstoupili soc. demokraté, měla obec dvacet osm milionů marek dluhů — četné podniky ukázaly se neproduktivními, všechny byly předraženy.

Podobné slasti rudých radnic zažila města: Marsilie, Toulon, Milwaukee a jiná veliká města, která nikdy nezapomenou na vyděračnou politiku rudých spasitelů.

Nová soc. dem. panama. V Říčanech soc. demokraté pronajali si s velikou slávou Bartošův parní mlýn za 30.000 K až do r. 1915. Leč hospodářství jejich již nyní skončilo hrozně. Správce soudruh Vaněček propuštěn na hodinu. Schodek obnáší několik tisíc.

Výhodný prodej nábytku.

Zařízení z villy, sestávající z ložnice, dívčího pokoje, jídelny, hostin. pokoje, salonu, obývacího pokoje, kuchyně, koberce, pianina, za příčinou úmrtí **levně se prodá.** — Nabídka přijímá **Marie Rudolfová,** vdova po advokátu v Hradci Králové.

Katolíci!

Ukládejte své úspory jedině u naší

Československé záložny v Praze

Spálená ulice č. 48-II.

na úrok dle ujednání až

5 1/2 %!

Důchod, daň platí záložna sama. - Pro bezplatné ukládání z venkova složní listy zdarma. - Povinná revize »Jednoty sdložen« v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Sklomalba

E. Škarda, Brno,

umělec. ústav svého řádu
hotoví a dodává chrámové
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduššího
vzoru do nejbohatšího
sklomalby figurální, hotoví
praven v lázeňském
kaménkovou pro facady, ol-
tářní obrazy, nárob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecke-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Nově převzato!

Poustkova Plzeňská restaurace

v Kolíně.

Čepují výhradně „PRAZDROJ“, pivo z Měšťanského pivovaru v Plzni, zal. roku 1842, nejlepší jakosti.

Snídaně na vidličku, obědy a večere chutně upravené.

Spolková místnost a pianino k volnému použití.

Dále dovoluji si zdvořile upozorniti na prodej „PRAZDROJE“ v láhvích.

O hojnou přízeň prosí

JAN MATUNA,

restaurateur.

Jediná Plzeňská pivnice toho druhu v Kolíně.

BOŽÍ HROBY

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně — Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultíky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v SYCHROVĚ.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 13. března 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměřích

provádí veškeré obchody bankovní, směnářenské a bursovní.

Vklady na knížky zúročí se
ode dne vložení do dne vybrání

4½%

Na běžné účty dle dohody.

Vklady na poklad. poukázky:

na 30 denní výpověď 4½%

" 90 " " 4½%

" 120 " " 4½%

Akciový kapitál K 8,000.000.—

Vkladů přes K 29,000.000.—

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Velké bahno národní korupce.

Velice poučným znamením doby bylo, jak »České Slovo« a vůbec pohlaví nár. sociální strany přímo křečovitě snažili se utloukati žalobce, kteří proti Švihovi snesli tolik přitěžujícího materiálu. V malomocném vzteku hrozilo se pomstou, suctováním, Šviha zván dále »bratrem«. Výhrůžky »Českého Slova« vyvrcholily dne 5. t. m. prohlášením, že »vzhledem k opakujícím se surovostem mladočeského vedení proti nár. soc. straně usnesl se výkonný výbor nár. soc. strany svolati poradu svých sokolských pracovníků, na níž bylo by rozhodnuto o tom, zda nár. soc. Sokolům po opětovném sprostém (!) mladočeském štvání nedoporučuje se zřízení samostatné sokolské organizace.« — Tak se mělo působiti brutálně na Nár. radu, na českou žurnalistiku, na představenstvo obce Sokolské, aby zamkly »Nár. Listům« ústa. A mluvili »České Slovo« o »sprostotách, syčáctví, gaunerství a zákeřnictví« mladočechů, jak si počínali nár. socialisté? Ještě po své schůzi na Žofíně (tedy již po druhé) táhli Václavským náměstím, chtějíce se dostat do Mariánské ulice. Když jim v tom bylo zabráněno, ulevovali si výkřiky proti »Nár. Listům« a Kramářovi. Ohrožovali policii holemi a deštníky. Před mladočeskou schůzí v Kutné Hoře již předem oznámily »Nár. Listy«, že z Prahy jsou dány od nár. sociální povely, aby Kramářova schůze kutnohorská byla rozbita. Také skutečně nár. sociálové, sehnání i z širokého okolí, hrozným řevem a pískáním schůzi znemožnili, tak že mladočeši musili se odebrati ke schůzi důvěrně do jiné místnosti. Takovými tedy argumenty novohusitský lid »čistí české poměry.«

Kdo jest jen průměrným psychologem, hned přes všecko řádění nár. sociálů z chování Švihova uhlodl, že se jedná o skutečného zrádce národa. Prohlášení Švihova byla bázlivě úsečná, vyhýbavá, byly v nich jen takové odpovědi, které byly vzhledem k obecnému rozčilení nejnutenější. A že byly odpovědi lživé, vykrucující, snadno vysvětlitelné — vždyť se valila na zrádce tak děsná povodeň, že se chystal každého stébla, aby neutonul okamžitě. Kdyby byl takový husitský lev nevinný, vzbouřil by svými protesty a rázným žádáním dokladů takové zemetřesení, promluvil by na schůzi, až by redakci »Nár. Listů« znělo v uších.

Šviha hledal zoufale nějaký východ z nejhroznější situace. Protože své styky s úředníkem státní policie Klímou popřít nemohl, prohlásil, že s ním obcoval v záležitosti plné knihtiskářenské koncesse pro stranu nár. sociální. »České Slovo« otisklo toto prohlášení tučnými písmeny a přísvědčovalo. Tím však se chytili do pastí jak Šviha tak jeho ochránci, jelikož dokázáno jasně, že úředník druhu Klímova nemá co s povolením takové koncesse činiti.

Kapr vyhozený na břeh sebou házel všelijak. Tu však promluvíla vážně komise mužů nestraných, prohlásila, že

Šviha jest na dobro usvědčen

jako zrádce svého klubu, zrádce národa, jako policejní konfident.

Koncem minulého týdne požádaly »Nár. Listy« šest vynikajících českých mužů, kteří jsou vzdáleni dnešních strannických bojů a kteří se politiky činně neúčastní, aby zkoumali materiál proti Švihovi jakož i akci Anýžovu v té záležitosti.

Všichni tito mužové (z nichž byli pouze dva mladočeši) po dobrém prostudování předložených dokladů prohlásili jednomyslně, nezvratně přesvědčení:

1. Průkazy zcela určitě Šviha usvědčují.

2. Anýž a jeho pokračovatelé v zjišťování fakt nezdržovali v žádném směru uveřejnění svých objevů. Komise řekla, že s odhalením nemohlo se přijíti na veřejnost dříve, dokud nebyl pohromadě plný průkazný materiál a dokud nebylo dáno dovolení k použití tohoto materiálu ve všech případech.

Předseda šestičlenné komise oznámil výsledek tohoto zkoumání nár. soc. poslanci dru Hübschmannovi a Národní radě české.

Národní rada, jejímž členem byl i Šviha, konala 9. března schůzi presidiální komise, která se usnesla jednomyslně, že dra Šviha přestává považovati za člena Národní rady české.

Nové důkazy proti Švihovi.

Za velikého protestního pokřiku nár. sociálů uveřejněny v českém tisku nové dokumenty pro zločin Švihův. Některé důkazy byly takové, že o nich mohli věděti národní sociálové dříve, než jiné

strany, jen kdyby chtěli aspoň trochu spády Švihovy sledovati.

Když doznal Šviha své styky s Klímou, tu 8. t. m. soc. dem. poslanec dr. Šmeral uveřejnil v »Právu Lidu« senační sdělení. Napsal, že s Klímou studoval po 5 let na právnické fakultě. V té době Klíma se účastnil veřejného studentského života jako krajní nacionální radikál, vynikl prý »frásovitou řvavostí.« Klíma se stal svým národním radikalismem mezi studentstvem tak populárním, že zvolen za předsedu největšího studentského spolku, totiž »Akademické Čítárny.« Ale — řvavý radikál po složení doktorátu ihned přijal místo u policie. Brzy byl Klíma (asi za půl roku) přesazen do nejtajnějšího oddělení, kam může dáti policie jen nejspolehlivější své lidi, totiž do oddělení pro policii státní. Za několik měsíců vyhledal soc. demokrata Šmerala a Housera v restauraci Gráfově, začal jim tykat, poznamenával, že mají vzhledem k svému vzdělání »nedůstojné« příjmy. Zkrátka Klíma chtěl zkoumat, zda se dají získati tito soc. demokraté za konfidenty. Proto tehdy (23. dubna 1913) uveřejnil dr. Šmeral své dojmy o policejním úředníku v »Právu Lidu« s příslušnou výstrahou.

Šviha věděl, že Klíma při studentských demonstracích protiburšáckých byl angažován tak, že proti němu všechny praž. denníky ostře psali. Klíma také sbíral materiál proti odsouzeným nár. sociálním antimilitaristům. »Právo L.« dodalo: »Uváděli se ze strany národně sociální, že dr. Šviha jednal o koncesi pro »České Slovo« s drem Klímou z uložení výkonného výboru strany, pak se tím členové výk. výboru strany nár. soc. staví do světla prapodivného, budíce dojem, jako by o stycích dra Švihy se státní policií věděli.« — Zkrátka houževnatí ochránci Švihovi raději si vymysleli nepravdu, než aby tonoucího Šviha nechali jeho osudu.

»Nár. Listy« sdělily, že měl Šviha zvláštní zálibu ve vození se v kočárech, což mu zaslívali nár. soc. dělníci. Jeden zlatnický závod na Václavském náměstí počítal Šviha mezi své nejlepší odběratele, který ne sta, ale tisíce dovedl obětovat za hezkou zlatou věc. I z Žamberka došly zprávy o velice marnotratném životě. A tohle nevěděl ani jeden z jeho chvalořečných stoupenců, kteří slídí pilně po každé korunce kněžské štóly?

»Nár. Listy« sdělují, že byl Šviha asi před měsícem v jednom krajském městě, kde k jeho počtě uspořádán přátelský oběd. Hostiny však se

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

Rodinné skupiny

Speciální snímky dětí

Hradec Král. c. a k. dvorní a komorní fotograf Adalbertinum

V neděli a ve svátek otevřeno po celý den

nesúcastníci dva soudcové, ačkoli v tom hostinci zpravidla jindy stolovali. Když byli tázáni na příčinu, řekli, že se Šviha před lety sloužili v Mostě. Tam dr. Šviha docela vážně nabízel, že přestoupí na německou stranu, bude-li přijat ke státnímu zastupitelstvu a zaručí-li se mu mimořádná kariéra. Ostatně národní pracovníci v Mostě (na př. dr. H.) se divili, jak může býti Šviha kandidován českou stranou, protože prý ostentativně němčí. — O takovém muži nemohlo se věděti již předem, že sotva se stane poslancem českým z důvodů nezištných? Kdyby býval »klerikálem«, sebe menší chyb- ný jeho krok by byli rozhlásili protikatoličtí agi- tátoři po celém království.

Konstatováno též v denním tisku, že Šviha měl po zdrcujících mladočeských dokumentech ještě schůzku s Klimou a že 1. března ještě přijal poslední měsíční plat za špiclovské služby, prokazo- vané státní policií.

Stanovisko nár. soc. strany k Šviho- vi.

Dosud se dobře pamatuje celá česká veřejnost, jak se zachovala katolická žurnalistika k Drozdovi, když se roznesly první zprávy, že hospodářství tohoto muže v Svatováclavské záložně končilo de- ficitem několika milionů. Ještě nebyl Drozd soud- ně usvědčen, vědělo se pouze bezpečně tolik, že v pokladně záložny hrabaly se neomaladě nepocti- vé prsty novohusitské! Přes to však jednomyslně v našem tisku Drozd byl odsuzován hned, dávno před řádným soudem. Napsali jsme rozhodně a bez váhání, aby byl souzen jako každý jiný provinilec. Soudem prokázáno, že kradli laikové, ale Drozd že se provinil výhradně nedbalostí. Také zemřel po odpykání těžkého žaláře jako žebrák, nezůstalo po něm nic. A co to bylo odsuzujících článků kato- lických! A jak chudí kaplani prodávali i věci nej- potřebnější, aby pomohli zmírniti bídu, zaviněnou zlodějskými prsty liberálními. Za to všechno zněl vstříc obětavému kněžstvu chechtot, nadávky. Na schůzích poctivých a obětavých našich organisá- torů opakovány nepravdy o té aféře jako pohádka o červené karkulce. A přece žádná strana jiná v době tak těžké neosvědčila lidumilnost, pevný cha- rakter a spravedlivost tak stkvělým způsobem, ja- ko strana naše.

Nuže — Šviha dopouštěl se klidně věci hor- ších než Drozd. A jak se k němu chovali nár. so- ciálové, když »Národ. Listy« uvedly zdrcující do- klady, ukazující na vinu Švihovu prstem nejpe- věnějším? Uspořádány ryčné štvance proti mladoče- chům. Několik známějších mladočeských pracovní- ků a redaktorů bylo na Václavském náměstí pře- padeno, před nár. soc. palácem »Hvězdou« byli mladočeští chodci surově insultováni. Vycvikova- ní agitátoři pokřikovali: »Tento jest mladočeský agent provokatér. Bratři, vypořádejte se s ním!«

Když však nár. sociálové seznali, že povykem pravdu se světa nesprovodí, utekli se k pokusům jiného rázu — přímo směšným. Začali spílati ja- kémusi výdělečnému špiclovi Špačkovi, ale Šviha s týmž Špačkem mluvil zcela důvěrně na nádraží při svém odjezdu. Tohle nepomohlo také, proto te- dy v nár. soc. tisku pojednou se ocitla zpráva, jak prý utlučený konfident Mašek slábnoucím hlasem sdělil, jak prý jakýsi Wiener provádí v nár. soc. straně špiclovskou službu. Tím se mělo nalhati ve- řejnosti, že Švihovy falešné podpisy »Wiener« ná- ležejí muži jinému. Prý dokonce onen Wiener do- stal jednou podporu v »Čes. Slově.« Nějak dlouho se pánové rozpomínali na vybájeného Wienera, než si »uvědomili« jeho existenci.

A i když advokáti nár. sociálního vedení z ji- ných stran konečně uznali, že Šviha jest usvěd- čen, sehrálo »České Slovo« velice dojemnou scénu. Když bylo v tisku sděleno, že Šviha před svým prchnutím z Prahy byl se rozloučit v »Čes. Slo- vě«, napsal tento list:

»Šviha zapřísahal se každý den svou nevinou.« Když však šestičlenná komise vinu Švihovu po- tvrdila, oznámil výkon. výbor strany nár. sociální presidiu sněmovny resignaci na mandát Švihův. »Současně dva tajemníci sekretariátu br. Šolc a br. Šmejkal vyslání byli k dru Švihovi, aby mu to oznámili současně s výzvou, aby také on oznámil presidentovi, že vzdává se mandátu. Dr. Šviha při- jal je v bytě. Vytryskly mu slzy jako hrách a v zoufalství volal: »Tak už také vy nade mnou lá- mete hůl? Přísahám vám, že jsem úplně nevinen! Nevěřím v Boha — ale je-li spravedlnost na světě — dokáže se má nevina.« Vyňal pak z kapsy browning a ukazoval jej oběma se slovy: »Kdy- bych neměl dítě a ženu — věděl bych, co mám u- dělati. Kdo mně má věřit, když už ani vy mně nevěříte?« Deputace složila s ním a dr. Šviha u- končil hroznou tu scénu plačky slovy: »Prokažte mi jednu službu — když nechcete mně podati ruku jako bývalému vašemu stranníku, podělte mně ruku — jako člověku, přísahám vám, že jsem úplně nevinen. Oba tajemníci vraceli se do výkon- něho výboru zdrceni. Nebyli schopni slova. A za této nálady byla dopolední schůze výkonného vý- boru skončena.«

Potud tedy »Čes. Slovo.« V předvedení toho- to závěrečného aktu ani slova přísného, ani pa- mátko po tom spílání, jakým byli zahrnuti lidé

spravedlivě svědčící proti Švihovi. Naopak uka- zuje se na slzy deputace, jak tato byla zdrcena, jak nebyla schopna slova. I ten nucený odchod z Čech se musil Švihovi vystlati růžemi, Šviha po- staven do pósy tragického hrdiny, jemuž se má projevit soucit.

Jestliže Švihovi (o čemž velice pochybujeme) vytryskly slzy jako hrách, jestliže tak žalostně se zapřísahal, mělo »Čes. Slovo« přece věděti, jak se zachovati k hereckému, lstivému vystoupení u- svědčeného zločince. Soucit k tomu muži byl by na místě, kdyby se upřímně k své vlastizradě při- znal a doznal velikost své viny. Leč scenerie nově sehraná jen budí větší odpor — stala-li se sku- tečně.

Ale »Čes. Slovo« při svém vymyšlení a malo- vání dojemného obrazu řalo velice osudně sebe i Šviha uvedením těchto slov Švihových: »Nevěřím v Boha, ale je-li spravedlnost na světě, dokáže se moje nevina.« Nevěřil v Boha — a přece přísahal! Takovou lživou přísahu lehce z rukávu vysype člověk, který dle svého přiznání se nebojí, že ho za to stihne po smrti trest. Proto taková přísaha jest velice lacinou, snadnou, ale také zcela bez- cennou obranou.

»Nevěřím v Boha!« Tak prohlašuje vůdce těch novohusitů, kteří do omrzení volali, že jsou stoupenci Husovi, že křesťanství nepodkopávají, ale očisťují. Tak prohlásil předák strany, která tvrdila, že za úpadek víry může »klerikalismus« — nikoli nové protikatolické proudy.

»Co Sokol — to Antikrist!« Takové heslo za- znělo z národně sociálních řad. Nyní tedy fana- tikové se mohou podívat, jak vyhlíží takový ve- líký Sokol, volnomyšlenkář, vůdce politické stra- ny, Antikrist. Prohlášením o nevěře Švihově chtěl nár. soc. tisk dodat vlastizradci rytířského lesku, ale zatím nalil pelyňkového odvaru do vlastní ka- še. Lid ještě není protikřesťanským tiskem tolik zkorumpován, aby placenému bezcharakternímu špiclovi a marnotratníkovi přičetl nevěru k dobru.

Výkonný výbor nár. soc. strany napřed pro- hlásil, že se »přesvědčil«, jak obvinění pochází od Špačka — a proto prý nevěří. Nežádal od Švihy vyvrácení průkazného materiálu, ale popření ob- vinění. Tvrdil, že Šviha dal mu k dispozici mandát, ale Šviha zůstal až do 12. t. m. českým poslancem, protože byl hlášen jako »nemocný« a neoznánil předsedovi sněmovny svou resignaci.

Aféra jednotlivcova stala se aférou strany nár. sociální od toho okamžiku, kdy místo rázného vy- stoupení strana tato spíjala žalobcům a hleděla houževnatě Švihovi pomoci. Tam dospěly poměry české. Jest tedy národní očista tak snadná? Kor- rupce se již rozšířila daleko.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako : malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Obrana.

Protestantský lékař dr. Lerijs o katolické církvi napsal v »Reformation«: »Křesťanská církev středověku zachránila svým bojem proti antické samovraždě národů indoevropské lidstvo. Co ka- tolická církev vykonala v tomto oboru, nemůže býti dosti chváleno. Že ještě dnes potírá užívání antikoncepčních prostředků (prostředků k zame- zení početí) jako těžký hřích, odpíatí jí Bůh. Že jí za to žehná, viděti z toho, že němečtí katolíci mají skoro tolik školních dítek jako jejich četnější pro- testantští spoluobčané.« — Tedy pravdymilovný protestant uznává, že katolická církev zachránila národy před zhoubou spíše než církev protestan- ská. A přece ta dotěrná agitace Průšáků v Čechách, ač by měli tolik potřebí bedlivě si všimati krajů zcela protestantských!

Vynikající vzduchoplavci katolíky. V době, kdy každý trpaslík chce přidati k postavě své loket je- den jízlivými poznámkami o víře, jsou vážní věd- cové smýšlení křesťanského. O vynikajících vzdu- choplavcích docházejí nové zprávy. Santos-Dumont jest velmi horlivým katolíkem. Na svých letech nosí vždy známou posvěcenou medaili sv. Bene- dikta.

Latham, který se pokusil přelétnouti kanál La Manche, byl rovněž horlivým katolíkem. Blériot, který první přelétl kanál La Manche a přibyl do Anglie, chodí stále na mši sv. a často k sv. zpo- vědi a sv. přijímání. Všecky jeho stroje létací mají obraz Panny Marie.

Poručík de Beaumont, který při hrozném pádu užíval motoru o 100 HP, byl mužem pevné víry. »Kdybych někdy padl«, nrohodil k svému příteli kapitánovi, »víš, nejdříve mi musíte povolat kněze, a to rychle.«

Kapitán Pavel Echeman psal r. 1913 před po- sledním svým vzletem své sestře řeholnici: »Ty víš, že tam nahore ve vzduchu a v příšerně tichých hodinách, kde již nic se nepohybuje, člověk mívá dlouhou chvíli. V těchto hodinách mimoděk mi při- chází zpěv. Zvláště rád zpívám vyzvání a hymnu sv. Jiří, které jsme zpívali od vojenské školní doby v Saint Cyre.«

Když 16. června m. r. měl býti zahájen nad Paříží okružní let, velká většina účastníků byla zbožně přítomna mši svaté, sloužené od kardinála pařížského. Nadto velký počet účastníků ještě před- tím přistoupil k stolu Páně v chrámu Manky Boží.

Nejrychlejší cesta k popularitě ve Francii. Kdo se nehodí k ničemu, kým vlastní lidé začnou po- hrdati, vyšvihne se rázem nad hlavy davů proná- sledováním nebo tupením církve. Fanatické zástu- py přestanou se tázati po jeho schopnostech k po- sitivní práci, tleskají šíleně každému jeho »proti- klerikálnímu« kroku. Takový »protiklerikalismus« stal se velmi dobrým zaopatřením i pro řadu ne- užitečných dobrodruhů v Čechách. Nejvýnosnější však dovedli obchodovati protikatolickým povy- kem vypočítaví sobci ve Francii. Když viděli mi- nistři, že lid začíná reptati na jejich neschopnost, hodili davům lacinou kost — přitáhli pousta kato- líkům a hned se jejich křesla upevnila. Tuto taktiku sleduje i vláda Doumergueova, které se vytýká, že nemá žádného programu pro budoucí volby. Chtějí tedy vši moci soc. demokraté nějaký libivý pro- gram? Ale ano — je tu hned. Vypudí se zbytky řeh- olních řádů. Asi o 350 žádostech kongregací (vět- šinou ženských) posud nebylo rozhodnuto, proto byly trpěny. Doumergueova vláda je tedy vyžene. Nejdříve přijdou na řadu kongregace, které mají školy a paedagogia. Dne 7. července bude tomu právě 10 let, co byly řádové školy zavřeny. Nyní uložil ministr vnitra jednotlivým prefekturám, aby do 15. března sebraly a předložily všechny infor- mace o zmíněných kongregacích, tak, aby 1. dubna mohlo býti usnesení o zavření řádových škol pro- vedeno. Ovšem nebudou ušetřeny ani zbývající kon- gregace, které nemají ničeho se školstvím co či- niti.

Tak se opět ukázalo, že radikální svobodo- myslné strany nemají nic na práci než boj proti- církvní. Doumergueovo ministerstvo dosud se ne- zabývalo žádnou vážnou sociální otázkou, ani o tří- leté vojenské službě si netroufalo říci své stano- visko. Kuráž ukázalo toliko na poli »protiklerikál- ním« a bude pronásledovati i missionáře, kteří v A- frice pracují pro Francii. — Leč — kdy se koneč- ně vzdá taková vypočítavá vláda svého protekto- rátu nad katolíky v Orientě?

Veliký strach francouzského »pokroku.« Die chvástavých řečí francouzských zednářů již prý národ s představami katolického náboženství do- učtoval. Ale proč se jenom zednáři tolik bojí vi- bec každého slova, upomínajícího na pojem po- sitivního náboženství? Jestliže porazili katolictví cestou čistě vědeckou, pak by náboženské poznám- ky tak málo škodily světovému názoru protikře- sťanskému jako vypravování pohádek. Vždyť i sa- mo dítě ví, jak má podstatě pohádek rozuměti. Leč — »pokrok« se bojí a bojí, aby hlavy zmáme- né zednářskými klamem nezačaly vážně o kře- sťanství přemýšlet, »pokrok« se bojí, aby nebyl snadno usvědčen jako lhář.

Proto napřed »opraveny« školní čítanky tak, že v krásných člancích konservativních spisova- telů nahrazena jména »Bůh, nebe, Kristus« a pod. jmény jinými, tak že články násilně, nepříroze- ně zkomoleny. Podívaná pro Olymp! Školní mládež učí se jak ve Francii i tak jinde o božích řeckých, egyptských a jiných, aniž by se kdo bál, že je snad bude uotivati. Ale o Bohu křesťanském se nesmí slyšeti nic. Nyní docela plytký pokrok dal se i do opravy mluvníc. Nové vydání proslulé mluvnice francouzské »Larive et Fleury« obsahuje 70 zají- mavých změn. K vůli mluvnickému příkladu byla tam dříve uvedena věta: »Věřím, že Bůh existuje.« V nynějším vydání však místo toho se čte: »Vím, že země se točí.« Jinde stálo: »Když pravím: Bůh jest veliký, činím tím soud, že přívlastek velikosti vztahuje se k Bohu.« Nyní však místo toho pará- duje věta: »Když pravím: Paříž jest veliká . . .« Vyhlašovaci taktika jde v mluvnici tak daleko, že škrtnuto všechno, co by mohlo upozorniti na Boha, nebe, světce, vůbec co s náboženstvím souvisí. Mi- sto »sv. Vincenc z Pauly« stojí nyní »filanthrop«, místo »prorokyně Marie« »čarodějka Marie«, mí- sto »sestřenec blahoslaveného Řehoře, biskupa z Langres« čteme nyní »sestřenec Řehoře, soudce z Langres.«

Tak a podobně stává se francouzský pokrok svou velikou bázní komickým.

Židovská účast na volbě katolického děkana. Kam se až došlo pod židovským patronátem s hu- sitskými hesly o volném sebeurčení národních vr- stev a svobodě náboženské, dokazuje velice výraz- ně volba děkana v Čáslavi. Průběh schůze byl ve- lice bouřlivý a zajímavý zvláště tím, že žid Weiner měl při ní hlavní slovo. Když byl přečten seznam osmi kompetentů s příslušnou kvalifikací (zaslaný od nejd. Biskup. konsistoře), vystoupil obchodník Weiner a pravil asi takto: »Ač jsem židem, hlaso- vati budu. Slyšeli jsme, že u některých pp.

žadatelů jest poznamenáno, že jsou horlivými podporovateli katolického tisku. Pánové, katolické listy jsou nepřáteli židů a píší proti nim. A proto rozhodně protestuji proti tomu, aby zvolen byl za děkana kněz, který podporuje katolický tisk. Jsem otevřený, nebojím se jmenovat osoby, a tu poukazuji k tomu, že právě u žadatele P. D. takové poznámky není. Obrátil jsem se před volbou na židovskou obec v Novém Městě n. M., kdež P. D. jako kaplan působil, a ta jej za děkana časlavského vřele doporučuje. Volte tudíž P. D.!

Tak daleko jsme již tedy dospěli! Dle masy rykovců biskupové obsazují prý místa inspektorská, professorská, ředitelská atd. Zatím však zcela naopak! Žid za pomoci své náboženské organizace zcela veřejně obsazuje místo duchovního správce náboženské společnosti katolické. Divíme se velice, že starosta dr. Zimmer anebo některý jiný člen nezakřikl ihned rázně židovskou dotěrnost. Divíme se, že moderní svobodomyšlníci okamžitě neřekli, že čeští křesťané neprotestují, když židé v českých krajích docela si volí za rabíny židy německé.

Panu Weimerovi tedy se nelíbí tisk katolický. Zcela přirozeně — pouze tento tisk není odvislý od židovských insertů a abonentů a proto může promluvit svobodně o perfidních, fanatických útocích tisku požidovštělého. Pouze katolický tisk smí hájiti důsledně katolický názor světový proti pošklebkům, které vrhá židovský tisk netoliko na katolictvo, ale i na osobou Ježíšovu a jeho Matku (jak jsme několikrát sami dokázali). Rabínské víře však náš tisk se neposínivá, nenutí židy k opuštění synagogy, popřává ve volbě rabína židům úplnou svobodu. Jestliže náš tisk poukáže dokumentárně na to, jak židovští lichváři český lid poškozují, jak jako na posměch v českých krajích vydržují si germanisační školy, jak jsou skoupky germanisace v Praze, Brně, Budějovicích atd., prokazuje národu našemu dobrou službu, a který žid jest spravedlivý, měl by takovou akci pochváliti. Rovněž uvážliví lidé měli by souhlasiti, jestliže náš tisk neschvaluje frázovitou akci českých nevolníků, nesoucí se za assimilaci židovstva, protože taková assimilace znamená olupování židovstva o národní charakter.

Sebeobranu vážnou každý opravdový katolik židům přeje, ale protestovati musíme proti tyranii židovské, která zakazuje zpupně katolikům brániti se způsobem moderním — totiž tiskem — proti nesčetným lžem nepřátelů církve. Ani jeden žid neprotestoval, když ve filosemitském »Čase« byl tropen posměch z osob biblických na základě u-ličnických vymyšlenin. Ani jeden žid se neozval proti řádění, které zahájily i proti křesťanům prvních století nepoctivé články a přednášky Macharovy. Žid jen tenkrát volá po snášlivosti, když se něco i sebe spravedlivěji vytýká jemu samému. Kde který požidovštělý list protestuje proti pustému řádění »Žáře« a podobných listů? Každý vzdělaný přece může věděti, že tlak vzbuzuje protitlak, že surově napadání katolíci musí se brániti rozhodně jak proti arijským nevěrcům tak proti jejich semitským patronům. Je-li svoboda tisku skutečná, nesmí se tato státi monopolem židovských bursiánů, bankéřů, rabínů.

Dnes jest dovoleno státnímu úředníkovi kandidovati na program revoluční soc. demokracie, ale na druhé straně židovská tyranie zapovídá samému katolickému knězi brániti šířením tisku zásady ty, které manifestačně slíbil v lidu katolickém utvrzovati.

Tedy v »klerikalizovaném« Rakousku mají kněží novou kanonickou překážku. Hájí-li své přesvědčení, žid rozhodne, že nejsou schopni státi v čele své vlastní náboženské obce. Takové zjevy musí probudit každého podřimého katolíka. Žid, který za neustálých husitských fanfár stal se pánem ve společnosti patentovaných vlastenců, již se chystá ujařmit i společnosti náboženské. A srdnatí husité při té impertinenci zalézají jako sy-slové. Z toho patrně, jak jest nejvyšší na čase, aby konečně byla upravena řádně otázka patronátní. O volbě duchovních správců katolických nesmí rozhodovati jinověrci a nevěrci, neboť by se tak o-citlo jedině duchovenstvo katolické v nejbezohled-nějším jařmu a bylo by pro posměch evangeliků, židů i mohamedánů.

Zásluhy katolických missionářů a cestovatel Havlasa. O katolických missionářích píší a mluví i znalci smýšlení nekatolického zcela jinak než p. Havlasa. Na př. cestovatel E. St. Vráz má daleko-sáhlejší zkušenosti než Havlasa. A ve Vrázově spi-se »Na příč rovníkovou Amerikou« nalezneme ve-lice pádné důkazy o blahodárné činnosti katolic-kých missionářů.

Alexander Humboldt, jehož líčení cesty Ori-nokem a Cassiquiarem dosud jest knihou klassic-kou, v oboru literatury cestopisné, ačkoli cesta ta konána již skoro před sto lety — cestoval pohodl-něji. Tehdy nejen horní část Orinoka hustěji osa-zena byla obyvatelstvem indiánským, nýbrž od Borgy až do San Carlosu na »Černé Řece« (Rio Negro) roztroušeno bylo několik stanic missionář-ských. Tam hrstka sebeobětavých mnichů španěl-ských s odvahou a sebezapřením dob prvních apo-

štolů křesťanství, s lidem i řečí jeho obeznali, byli protestantu Humboldtovi, který jak od vlády špa-nělské, tak od generalissima missií vezl sebou do-poručení, vydatnou pomoc. Mne však očekával kraj spustošený revolucí.« (str. 34.)

»Nerozumným vybíráním všech hnízd, od do-by, kdy vypuzením moudřejších a ochranu aspoň jedné pětiny »ložisek vajec« příkazujících missi-onářů, přestalo veškeré rozumné hospodářství s tímto přírodním bohatstvím, počet orinockých želv sklesl jistě daleko pod polovinu množství dob po-čátečných tohoto století.« (str. 136.)

Srovnej, co o tom píše sám Humboldt: »Jesu-itům náleží zásluha, že zavedli pořádek do tohoto »sbírání«; Františkáni, kteří jesuity v missiích na Orinoku vystřídali, sice se chlubí, že zachovali za-řazení svých předchůdců, nevedou si však při díle s náležitou opatrností. Jesuiti nedovolovali, aby byl celý břeh vyčerpáván: nechávali ho kus ne-dotčený, obávajíce se, že by želvy mohly býti, když ne vyhubeny, tož aspoň značně seslabeny.« (Cesta v rovníkových krajinách nového světa, Svět-ová knihovna č. 1014, str. 11.)

»Na nepřístupném (?) jeho temeni (vrchu Mo-gote) španělskými missionáři před jich vypovědě-ním z Venezuely uschován byl velký poklad — snad sušených ryb nebo želvích vajec, jiného ne-vím, co by uboží missionáři doby té a v této kra-jině, mezi nahými skoro divochy strádající, byli mo-hli nastrádati.« (Vráz, str. 151.)

»Cestopis můj dalek jest tendenci jakýchkoli směrů, vždy mnou poznané pravdy přísně se při-držuje . . . Němečtí a čeští jesuité, jako prosla-vený Časlavan Jindřich Richter, Moravan Samuel Fritz v XVII. století, nadšenci pro dobro, přátelé a ochránci Indiánů obětovali svůj život v Brasílii, Peru a i mezi Indiány došli pověsti světců.« (str. 171.)

»Kdysi aspoň missionáři, neprávem osočováni (p. Havlaso!), stíhali tu kázně a chránili domorod-ců proti vydírání; dnes sebranka dobrodruhu a stvůry, jimž vláda caracaská za služby prokázané chce dáti odškodněnou a zároveň blízkosti jejich se pohodlně zbaviti, posílá je sem, by »volným« obchodem s divochy a polodivochy, »výměnou« získajíce drahocenné pryže, obohacovali se a »ra-zili« kulturu i obchodu cestu do pustin orinockých.« (str. 1296.)

»V San Fernandu zbyly též z dob misionářů sazené, nyní polozdivočilé, ale dosud výborné plo-dy dávající kakaovníky a mnohé ovoce tropické Ameriky.« (str. 298.)

»Moxos . . . z Bolívie po Rio Madeíře lod-mo sem se stěhující jakožto lodáři, lidé velmi pra-covití, jsou na rozdíl od Indiánů amazonských silní, velcí, bystří, mírní a dobrosrdeční, pocházejí ve-směs ze starých jesuitských kolonií v Bolívii a jsou v ulicích manáoských již svým krojem — ři-zou nebo kazajkou a tunikou z lýčí, zjevem ná-padným.« (str. 495.)

»Tefe založena byla českým missionářem v r. 1688 Jesuitou Samuelem Fritzem . . . Na březích Amazonu a něco více než 100 let po jeho obje-vení, odvážný a velice šlechtetného charakteru muž katechizoval divoké kmeny Indiánů, učil je práci, řemeslu a vzájemnému se snášení.« (str. 506.)

»Nebyl jsem nikdy aniž jsem přítelem oněch řádů . . . nemohu však jinak nežli uznati oběta-vou činnost zakladatelů jesuitských missií v po-říčí amazonském. Za jejich obětavého působení ti-síce Indiánů zanechalo vzájemného vraždění a tvořilo velké vesnice, naučilo se řemeslu a věno-valo se orbě. Jedlně tak missionáři chránění byli proti luze bělošské. Z divochů vytvářely se pa-triarchální osady, kde sice všichni pracovali, ale nikdo nebyl otrokem, kde život jednotlivců, dříve vydaný nepohodám, strádáním a vraždychtivostí jinokmenovců, nyní chráněn rozvinouti mohl své význačné vlastnosti, schopnosti vytvořiti v novou kulturu, jichž nepostrádaří kmenové amazonští. A za jakých obětí dělo se tak missionářem, který jen s křížem v ruce, s brevířem a náčiním ku psaní již v r. 1602 samojediný z Quita dral se pralesy, s Indiány plavil se, až došel k divochům, k nimž ještě ani zvěst o isoucnosti bílých lidí nepronikla, ku kmenům lidožravým, denně vydávaje se v ste-rá nebezpečí — jak učinil Pater Rafael Ferrer. Byl to zakladatel prvních jesuitských missií, jemuž po-dařilo se 6500 Indiánů civilizovati, bydleti hromad-ně ve vesnicích.« (str. 518.)

»Pater Samuel Fritz založil 40 osad Omagvu s 40.000 obyvateli; dnes prý napočteno jich v cel-ku asi 400.« (str. 519.)

Uvedli jsme jen některé úryvky z pochval Vrá-zových. Ale již tak pozná každý, že mluvit o ka-tolických missionářích tak jako p. Havlasa, může jen nevědomost, která zanedbává vážné studium, anebo zloba, která překrucuje skutečnost vědomě.

FOTOPRÍSTROJE.
Triedry a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:
Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53
Úvěru hodným osobám též mírné slevy. Žádaje osobně.

Veledůstojný Pane!

Ve Vašem vlastním zájmu
žádejte výhradně

voskové svíčky

z továrny firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Boleslavi.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostizitelné uzná-vány.

BEZ KONKURENCE!

Politický přehled.

Znásilnění českých poslanců. Při zahájení posl. sněmovny 5. t. m. chtěl dr. Kramář sděliti prohlášení českých poslanců k otázce vyrovnací. Předseda sněmovny dr. Sylvestr přerušoval však stále řečníka, a konečně, aniž by se dal poučiti, odňal dru Kramářovi slovo. To bylo znamením k zahájení obstrukce českých poslanců a hned ozvaly se rány na pulty a křik. Slovo odňato i následujícím řečníkům Staňkovi a dru Baxovi. Následkem bouře českých poslanců byla schůze sněmovny přerušena. Za přestávky v poradě klubovních před-sedů minister. předseda hr. Stürgkh mluvil velmi ostře a hrozil, že vláda z nedělnosti sněmovny vy-vodí nejkrainější důsledky. Čeští poslanci prote-stovali proti jednání dra Sylvestra ve sněmovně. Dr. Hruban dovozoval, že přes cíle české obstruk-ce nelze přejíti k dennímu pořádku, má-li se zach-o-vati ústavní život ve státu a doporučoval, aby právě tak jako za vyjednávání mezi Poláky a Ru-síny nastala jistá přestávka v poradách sněmov-ny, aby bylo nalezeno východisko z nynější situ-ace. Návrh tento byl přijat a jednání sněmovni od-loženo o týden. — V opětně zahájené schůzi sně-movni dr. Kramář prohlásil, že vnu za rozbítí smířovaček mají Němci a vláda.

Parlamentní krise. V kruzích parlamentárních panuje úplná bezradnost. Vláda hrozí, obstrukčníci prý spoléhají na zasáhnutí koruny a z kruhů posla-neckých naléhá se na vládu, aby vyčkala ještě další týden, za kterého by nebyla žádná plenární schůze sněmovny a teprve potom, ukáže-li se nemožnost pracovati s parlamentem, zastavila jej na několik měsíců. Za takových okolností nutno prý počítati s uzavřením sněmovny v nejbližších dnech.

Dr. Kramář o politické situaci. Na schůzi v Kutné Hoře dr. Kramář nastínil nynější situaci slovy: Bez konstitučního života v Čechách není možný konstituční život ani ve Vídni. V parla-mentě vědí to dobře a také všichni alpsští Němci jsou o tom přesvědčeni, že to byl jedině dr. Bach-mann, který u nás vyrovnání zabil. Jest nyní na parlamentu, aby ukázal svou sílu. Musíme nyní po-čítati i s agrárním stanoviskem, že dokud nebude v Čechách zajištěna ústavnost, strana agrární ne-připustí žádné jednání ve sněmovně. Naši mravní povinnosti jest obstrukci tuto podporovati; ta však musí býti vážná, nesmí býti prodána za žád-né koncesse hospodářské, za žádné subvence, ne-smí býti obstrukcí na získání ministerských míst . . . Když jest to boj za ústavnost v Čechách, za částečné rozřešení otázky česko-německé, pak bu-diž: my se nestavíme proti, nýbrž stojíme po bo-ku. — O aféře dra Švihy pravil dr. Kramář: Ti všichni lumpové v českém národě, ať v té či oné straně, kteří jsou ochotni za jídašský groš prodati stranu a národ, ti musí býti zastrašeni, aby viděli, že nesmí to dělati dále bez obavy, že budou pro-zrazeni.

Pokusy o obnovu smířovaček. Ted' se zas u-piná naděje vlády i vlivnějších osobností politic-kých k tomu, že by bylo dobré vypsatí nové volby do sněmu království Českého a sněm aby byl svo-lán pouze k vyřízení zemského zřízení a volebního řádu na základě předloh. Naproti tomu německo-česká korespondence oznamuje, že na každý po-kus vlády o vypsání nových voleb odpovědět by Němci obstrukci.

O dru Bachmannovi, který rozbil smířovačky, jednalo se v německo-národním svazu, kde dán byl dokonce návrh, aby dr. Bachmann byl ze svazu vyločen. Návrh zamítnut a dr. Bachmann ve sva-zu zůstal. Posl. Wolf prohlásil, že s drem Bach-

mánnem bude účtováno v městech, městysích a vesnicích německé části království českého.

Dohoda polsko-rusinská vyzněla velkými významy, jichž se dostalo zem. maršálku Goluchovskému (velkokříž řádu Leopoldova), arcib. hr. Szeptyckému (řád železné koruny I. tř.), poslancům dru Leóvi (tajné radovství), dru Konst. Levickému, biskupům Wallegovi, Chomyszynovi, kn. Sapiehovi, pak místodržiteli dr. Bobrzyńskému a ryt. Korytovskému.

Na Balkáně v Bulharsku přinesly nové volby vládě velikou většinu. Zvoleno bylo 130 příslušníků vládní strany, 43 zemědělců, 11 socialistů, 21 demokratů, 5 radikálů. — Kníže albánský (princ Wied) Vilém I. s rodinou přibyl v sobotu do Drače a přijal tu od mezinárodní kontrolní komise vládní moc. Mnozí Albánci přejí si však, aby sídlem panovníka nebyla Drač nýbrž Skadar.

V Rusku prý se mobilisuje; zprávy ty se však z Ruska popírají. Ruské zbrojení na západě děje prý se na přání francouzské.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

KNIHY

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a dila periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Zprávy organizační a spolkové.

Čechoslované! Křesť. železniční zřizenci! Konference železničních zřizenců odbývá se bude v neděli dne 5. dubna t. r. o půl 11. hod. dopol. v hotelu »Nětuš« u nádraží v České Třebové. Program: Zahájení říšské konference. Uvítání hostů delegátů. Přednesy delegátů všech kategorií. Referáty říšských poslanců moravských. Volné návrhy. Tato konference musí být zdrojem nadšení a vzpruhou k další plodné práci železniční stavovské organizace. Tato konference musí dokázati, že jest v řadách železničních zaměstnanců upřímná víra a láska křesťanská, dobrá naděje v lepší budoucnost. Každý delegát musí být opatřen legitimací, vystavenou od některé křesť. soc. organizace nebo od farního úřadu. Všechny zprávy, týkající se konference, přijímá pro království české inženýr B. Pospíšil v Karlíně u Prahy, Viadukt č. 5. — Odborová rada křesť. želez. zřizenců pro král. české sídlem v Hradci Králové, Adalbertinum.

Naše schůze. V Litomyšli dne 15. března t. r. o 2. hod. dopol. na veřejné schůzi lidu mluví p. Rudolf Kozel, redaktor »České Stráže« z Náchoda. — Roztoky. 15. března o 2. hod. dopol. mluví p. Katnar z Hradce Králové. — Čejkov u Skutče. 22. března o 2. hod. odp. mluví p. Katnar. — Pardubice. 25. března o 2. hod. odp. mluví p. Katnar. — Chrudim. 29. března o 2. hod. odp. mluví p. Katnar. — 29. března o 2. hod. odpol. ve Zďarci a ve 4. hod. odpol. na Skále mluví ref. z ústře-

di na schůzích dělnictva. — Karlín. V sobotu 14. března mluví p. Petr z Prahy. — Borotice. V neděli 15. března mluví p. Petr. — Roudnice. V neděli 29. března odp. mluví p. Petr. — Mělník. V neděli dne 29. března o půl 8. hod. večer mluví p. Petr z Prahy. — Nové skupiny založeny v Lázních Poděbradech, Ledči, Horkách, Čejkově, Mšeně a Břevnově. Třeba, aby všude, zvláště v průmyslových městech, zřizena byla skupina Všeodb. sdružení. — Všechny informace ochotně podá Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum. Pro střední Čechy jest zřizena agitací sekretariát a pouze ve věcech agitace se týkajících buď psáno na Okresové představenstvo Všeodborového sdružení v Praze I., Velká Karlova ul. č. 8.

Z křesť. soc. vzděl. spolku v Čáslavi. Jako v minulých letech uspořádá spolek i letos pro své členy »Josefskou zábavu« v neděli dne 22. března v dolejších místnostech »U modré hvězdy«. Kapela spolková. Člen 20 h, nečlen 30 h. Hosté jsou vítáni.

Jičín. V pondělí dne 10. března přednášel v naší křesť. sociál. jednotě »Záchrana« p. prof. zdejšího gymnasia ThDr. Jos. Kašpar o člověku, jeho původu a životě v době diluviální. Pan přednášející svými přednáškami jednak přísně vědeckými, jednak velmi pečlivě upravenými získal si upřímných sympatií a tudíž jeho přednášky těší se vždycky hojně návštěvě. Ale tentokrát zvláště, kdy thema bylo tolik lákavé svou zajímavostí, byla spolková místnost v pravém slova smyslu namačkána. A naděje jako nikdy ani tentokrát pochopitelně neklamala. Pan Dr. Kašpar zhodil se svého úkoju s jistotou a vervou jemu vlastní. Ukázal, že jedině, co nás o původu člověka poučuje, je zjevení. — Věda empirická sama určitého něco říci nemůže a také nefika. — Vykládá pak text Písma sv., křesť. stvoření člověka a ukazuje, jak třeba opatrně bráti různé novější theorie o původu člověka. — Promlouvá obsáhleji o A. Häcklovi, jehož spisy i do češtiny jsou přeloženy a čile odpůrci křesťanského názoru světového jsou rozšiřovány. — Druhá část přednášky pojednávala o životě člověka diluviálního. Ukazuje v ní pan přednášející, že nežil člověk ve stavu zvířecím nebo zvířecímu podobném, ale žil jako člověk kulturní. — Na konec sluší však také vysloviti všechnu čest i našemu posluchačstvu, které obtížnou látku, i když byla tak průzračným způsobem podána, jako to učinil p. Dr. Kašpar, sledovalo s napjatou pozorností až do pokročilých hodin večerních. Jen takových večerů houští!

Vel. Jeřice. V neděli 8. března konala naše Odbočka Hosp. sdružení výroční valnou hromadu. Za tři čtvrti roku její činnosti pořádány dle jednatele zprávy tři veřejné schůze (na nichž řečnili red. Šupka, učitel hosp. školy Markalous a V. Šťastný) a deset schůzí výborových. Zboží a hosp. strojů objednáno bylo za K 3554.76, čistý zisk obnáší K 81.57. Během roku pořizeno jeviště, decimálka, ledkovač a j. — Do výboru zvoleni dosavadní funkcionáři. Jakže nyní čítá spolek 38 členů. — Ku konci schůze poukázáno, jakých útoků podniká se v nepřátelských listech proti našemu důst. panu faráři. Útoky ty po zásluze odsouzeny, panu faráři vyslovena naprostá důvěra a usneseno odpověditi na podobné útoky intenzivní spolkovou činností, již voláme: »Zdař Bůh«.

Katol. Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král. (ADALBERTINUM)

zároku, e vklady 4½%,

poskytuje výhodné půjčky a přijímá objednávky na II. c. k. třídní loterii.

Ústav podlehá zákonitě revizi.

Církevní věstník.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: Ant. Rubík, katecheta škol měšť. v Rychnově n. K. Ludvík Jelínek, farář ve Skuhrově, Josef Bezdrček, farář v Sopotnici, obdrželi expositorem canonicale; Vinc. Mencl, farář v Č. Libchavách, ordinariátní pochvalu. — Ustanovení jsou pánové: Josef Píll, farář ve Střenicích, za faráře do Morašic u Litomyšle, Karel Kysele, administrátor, za faráře v Sedloňově, Frant. Stejskal, farář v Semaně, za faráře do Litbachu, Alois Dolák, katecheta v Náchodě, za katechetu na měšť. škole v Novém Městě n. M., Adolf Odvárka, katecheta v Novém Městě, za katechetu do Náchoda, Jos. Šumšal, kaplan v Nechanicích, za kooperátora do Vys. Oujezda, Jan Roháček, kaplan, za administrátora v Chotusicích, Frant. Herman, kaplan v Záboří, za prozat. kaptana do Chotusic, Jos. Dubec, administrátor v Morašicích, za administrátora do Střenic. — V Pánu zesnuli: p. Frant. Jenček, (V Vuln.), vik. sekretář, děkan a farář v Chotusicích, zemř. 22. února (naroz. 1845, vysv. 1869), p. Frant. Rychtík, (V Vuln.), jubilar, konsist. rada, b. vikář, děkan n. o. v Kuklenách, zemř. 8. března (nar. 1833, vysv. 1858). — Uprázdňující místa: Chotusice, fara, patron. hrab. Oswalda Thun-Hohenstein-Salm-Reiferscheid od 26. února, Střenice, fara patron. kníže Thurn-Taxis od 1. března, místo fundatisty v Sedivě, od 1. února 1914.

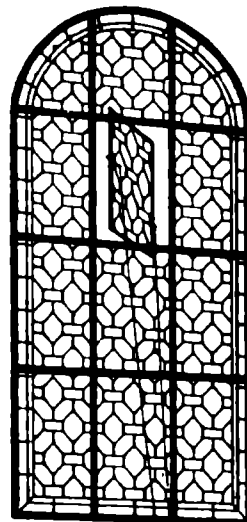
Pohřeb J. Em. karolínského biskupa Jiřího Koppa ve Vratislavi konal se v úterý dne 10. února. Tisíce lidu úsnilo se kol domu, zatím co uvnitř zaujali místa zástupce císaře Německého vévoda z Ratiboru,

zástupce krále Saského hrabě Schönburg-Olanchau, zástupce krále Bavorského kníže Alois Löwenstein, zástupcové knížat spolkových, nejvyšších úřadů státních, katolická šlechta a nespočetné téměř deputace měst, spolků, organizací a ústavů. Téměř všechno duchovenstvo z pruské části diecése přišlo doprovodit svého vrchního pastýře k odpočinku. Před 10. hod. byly ostatky zesnulého v průvodu 8 biskupů, katedrální kapitoly a zástupců biskupských přeneseny do domu, kde potom arcibiskup Kolínský Dr. Hartmann celebroval requiem. Druhou absoluci měl J. E. náš nejdůstojnější arcipastýř Dr. Josef Doubrava. Potom byla rakev v hrobce knížat biskupů vratislavských v tannině domu pochována. Tak pohřben byl biskup, jenž v jednání o mír po kulturní boji v Německu čelnou účast měl a nehynoucích zásluh si získal. Po dlouhá léta, předsedaje biskupským konferencím ve Fuldě, zasahal v osudy katolíků v Německu. Prozřavost jeho, neobyčejné nadání diplomatické a velepastýřské působení zjednálo mu vážnost papežů i císařů, lásku neochvějnou katolíků i úctu protestantů. Zesnulý kníže biskup zůstane význačným zjevem v dějinách církevních. O ušlechtilosti a spotu vznešené ráznosti zvěčnělého svědčí mimo jiné i stanovisko, jež zaujal proti předložení zákona vyvlastňovacího, namířeno proti Polákům. V panské sněmovně pruské dne 30. ledna 1908 vyjádřil se kard. Kopp takto: »Předloha jeví se jako pořízení výmínečné. Takovým nemůže stát trvale býti řízen. Jsou ideály a zásady společné všeobecné kultury, jichž porušení uráží svět. Takovým principem jest též majetek soukromý.«

Zakončení konstantinských slavností. Dne 6., 7. a 8. prosince byl jubilejní rok konstantinský zakončen velikolepými církevními slavnostmi v basilice lateránské v Římě.

**Barevná
kostelní
okna** v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebelovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

**Zprávy
místní a z kraje.**

Schůze městské rady dne 9. března t. r. Za dary po K 50.—, věnované ve prospěch zdejšího ústavu chudých pány Otokarem Cernstemem, radou zemského soudu v Kočevje k uctění památky p. V. Cernstem, c. a k. námořnického správce v. v., zdejšího rodáka, v Lublani zesnulého, a továrníkem Alfrédem Ippenem k uctění památky jeho otce pana Morice Ippena, vzdány byly díky. — Panu V. Špallovi, vlastníku domu čp. 141 na Velkém náměstí, uděleno bylo povolení ke zřízení výkladní skříně na vnější straně rohového pilíře téhož domu. — Pozemky žádají kostela sv. Pavla a Matice Špitálské, ležící na březích potoka Piletického, vysázeny budou jabloněmi. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. okr. hejtmanství udělilo provisorně povolení k používání zámečnické dílny v domě č. p. 467-I. v Karlově třídě panu Vojtěchu Kuthánkovi, že udělilo povolení ke zřízení elektrické pražírny v domě č. p. 406 v Pospíškově třídě p. Břetislavu Broukalovi a že dle sdělení královského velkobrského velvyslanectví konati se bude v Londýně v době od 3.—8. srpna t. r. mezinárodní zvěrolékařský kongres.

Druhé porotní období u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná 30. března. Vykosování jsou tyto porotcové: továrník A. Drechsel v Jetřichově, rolník J. Knittel v Rozmitále, obch. jednatel J. Dostál v Č. Skalici, rolník H. Kubelka v Hořických, obchodník Jos. Vít v Č. Skalici, rolník P. Berger v Dubenci, obch. Čip ve Dvoře Králové, rolník J. Černý Plotiště, rolník J. Fišera v Slez. Předměstí, hot. Al. Hofbauer v Praž. Předměstí, továrník J. Seyfried, Kukleny, rol. F. Souček, Plotiště, Jar. Srdínko, Svobodné Dvory, host. V. Dušek, Jaroměř, obch. J. Kučera, Smiřice, rol. Frant. Kutík, Čáslavky, rol. J. Tyč, Jásená, továrník J. Peisenburg, Kostelec n. Orli, rol. J. Kapucian, Lipa, statkář Al. Rathouský, Hodečín, továr. J. Šembera, Týniště, rol. V. Zeman, Koldán, rol. K. Berka, Bakov, maj. domu R. Turek, Náchod, obch. K. Bok, Nechanice, statkář J. Hejman Prohlaz, továr. P. Kozák, Mokrovousy, rol. F. Morávek, Roudnice, rol. V. Rykl, Libčany, rol. A. Hubka, N. Srbské, fed. F. Petio, Police n. M., sládek A. Smělý, Vel. Ledhul, rol. K. Biedermann Bělá rol. K. Rozum Dl. Ves, obch. R. Vostřebal Rychnov n. K., obch. J. Lattus H. Adersbach. Náhradní porotcové z Hradce Králové: účetní Jos. Hromada, účetní K. Janda, sochař Z. Ježek, hot. J. Košťál, obch. Jar. Ludvík, obuv. J. Metelka, stavitel R. Schmidt, čalouník J. Thof, host. Ot. Urner.

Bulharská návštěva. Dne 11. t. m. o půl 5. hod. odpo. přišlo do Hradce pět elegantních Bulharů ve skvostném automobilu, jež řídil český šofér. Automobil ozdoben bulharskou vlajkou. Vzácní hosté na Pouchově položili na hrob dra Rudolfa nádherný věnec a večer odjeli do Prahy.

Neapol, polohou jedno z nejkrásnějších měst světa s cennými ulicemi, chrámy a přístavem, sopka Vesuv a zbytky starobylých Pompejí jsou v malebné řadě pohledů vystaveny v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 14. až 20. března 1914.

Okres. komise pro péči o mládež v zastup. okr. královéhradeckém koná řádnou valnou hromadu v pátek dne 27. března o 5. hod. večer v zasedací síni ob. zastupitelstva v Hradci Králové. Program: 1. Zprávy činnosti, 2. volby, 3. volné návrhy. Nesejde-li se v ustanovený čas čtvrtina členů, koná se valná hromada o půl hodiny později za jakéhokoli účastenství.

Místní odbor Národní Jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí koná dne 18. března 1914 o půl 8. hod. večer v místnostech „Besedy“ valnou hromadu s obvyklým pořadem jednání. Nesejde-li se dostatečný počet členů v ustanovenou hodinu, koná se druhá valná hromada o půl hodiny později bez ohledu na počet přítomných členů. Zvláštní pozvánky se nezasílají.

Ze života tvorstva pravěkého a o prvních stopách člověka na zemi. Na toto thema koná se přednáška 21. t. m. o 8. hod. večer v sále musea. Přednáší J. V. Želízko, geolog a spisovatel z Vídně. Přednášející, který je znám neotoliko v odborných kruzích svojí vědeckou činností, ale i širšímu obecnstvu množstvím populárně vzdělávacích statí, uveřejněných v předních českých listech, zavade posluchače do pradávných dob naší země, do periody zvané diluviální, známé všeobecně pod jménem předpotopní. Týž badatel vyloží nám slovem i obrazem přírodní poměry, jež v uvedené době panovaly, kde ještě velká část Evropy pokryta byla ledovcem, který zasáhl i některé vrcholky Krkonoš a Šumavy a kdy v nížních leduprostých, oděných již zeleným hávem pastvin a křovin, popásala se stáda srstnatých slonů, mamutů, nosorožců, divokých koní, sobů a pod. Bude to ve velkých rysech načmrtutý obraz, jež skýtaly v diluviální době i některé kraje naší vlasti, jmenovitě rozsáhlé Polabí, které je bohaté na pozůstatky pravěké zvěře, jak nasvědčují mnohé nálezy v našem museu chované. A jelikož je tato velká geologická perioda spjata s prvními jistými stopami člověka, který s výše jmenovanou zvěří žil a ji lovil, náš geolog i o něm obšírněji promluví. Uvede scény z jeho života kočovného i loveckého a promluví i o jeho kukurním stupni, který odpovídá stupni některých dosud žijících národů přírodních, jako Eskymáků, Jakutů, Křováků a j.

Klub úřednictva záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové pořádá během roku loňského a letošního následující přednášky: František Jareš: „O pozemkových knihách“ v Praskačce, „O pozemkových knihách a zemědělském úvěru“ v Nekovi u Jablonného n. O., ve Sloupnici u Litomyšle a v Novém Hradci Králové, „Náš venkov — naše peněžní ústavy a o bezpečnosti vkladů v době válečné“ ve Slatině n. Zdob. v Vamberka, Václav Libánský: „O významu účetnictví pro obchodnictvo a živnostnictvo“ na Pražském Předměstí, František Rejmánek: „O přehledu peněžnictví“ v Pohřebáčce na valné hromadě Hospodářské Besedy, Jindřich Schejbal: „O sméncce“ ve Svobodných Dvorech na valné hromadě Hospodářsko-občanské Besedy, ve Ždánicích u Pardubic na val. hromadě Občanské záložny, v Roudnici u Dobřenic na val. hrom. Hosp.-čten. Bes. a v Opatovicích n. L. V Opatovicích n. L. péči tamní Obč. Besedy má býti pořádán celý kurs týdenních přednášek, z nichž vyjímáme: O postoupených pohledávkách — o třídní loterii — o cenných papírech a losech — o pozemkových knihách — o významu účetnictví pro obchodnictvo a živnostnictvo — o novelle o dani osobní atd. Rovněž i na Pražském Předměstí péči dt. obecního představenstva.

Uprázdňené nadace. Starostou města p. K. Collinovou založena byla nadace, ježž roční požitky K 96.80 vyplacen bude zasloužilé a řádné osobě, která sirotka bez otce a matky, do Hradce Králové příslušného, chudého a opuštěného přijme ve svou péči aneb do učení, aby pak samostatně mohl nabýti další výživy. Žádosti o nadaci tuto v níž uvedeno budíž jméno a stáří sirotka a mimo to, kterou školu navštěvuje, nebo u kterého mistra se učí, budíž podány v podacím protokole purkmistrovského úřadu a to do 16. března 1914.

Udělení požitků. Dne 10. dubna 1914 rozděleny budou požitky z nadace, založené zesp. p. Arnoštem Brádkem, lékařem v Praze, pro čtyři potřebné chudé, v Hradci Králové narozené, v úhrnné částce K 32.—. Žádosti za udělení požitků z nadace této podány budíž i s doklady u řádu purkmistrovského v hodinách úředních nejdéle do 21. března 1914.

Žleby. Ve čtvrtek dne 12. března pobíben byl jeden z typických zjevů našeho města, velkí dobrodinec chudých, p. MUDr. Jakub Kohout, býv. knížecí lékař. Až v poslední době pro churavost vzdal se lékařské praxe, přece setkával se všude s největší vážností, úctou a oddaností. Nezapadl v zapomnění, až vzdálil se ze života veřejnosti, protože mluvíval za něho velmi živě jeho dobročinnost. Byla otevřena vždycky jeho ruka, bylo otevřeno bídě i jeho srdce. Těše se přiznati jasné knížecí rodiny, když nemohl zdolati bídu sám, rád a ochotně se přimluvil tam, kde vždycky připravena byla štědrá dlaň — u členů knížecí rodiny. Povzdech: „škoda ho“, jež z tolika úst se ozvaly při zprávě o jeho úmrtí, byly hlubokým projevem vědomí, že skutečně odešel

nenahraditelný přínulvce a dárce. Žleby zachovají mu vždycky věčnou pamět. Odpočívaj v pokoji!

Čáslav. (Naše elektrika) stane se brzy předmětem popěvků, neboť v poslední době skutečně velmi často bliká, ano po dvakráte již na několik minut vypověděla službu docela. U obchodníků způsobilo to přímo paniku, neboť v podvečer bývá zvláště u kupců plno a není to nic příjemného sháněti honem nějaké svíčky nebo pohozené a zaprášené lampy petrolejové. Nevíme ovšem, či to byla vina, ale že by bylo záhodno více pozornosti, jest jisto. Také nestejnomyšlná intenzivnost světla, je často opakuje a i v té příčině by slušelo vyjít všick konsumentů. Doufáme, že se to tak stane a že čáslavská elektrika nepřejde cestou té pražské, která se stala v poslední době terčem hojných vtipů. — (Pohostinská hra) jednoty divadelních ochotníků nymburských v neděli 8. března ukázala, kterak vyškoleným sborem jest ochotnictvo nymburské. Věru, že herci z povolení nespřstili by se úloh svých s takovým zdarem, jako tyto umělci ochotníci. Jsou tam mezi nimi ovšem síly osvědčené, které mají za sebou hezký kus života divadelního, ale i ty mladší síly vedou si velice zdařle. Obecnostvo také to vděčně kvitovalo. Jest zvláštní však, že k této hře (hrál se „Průlom“) zaujali velice chvilivé stanovisko někteří spoluobčané židé, ač nikde se jich hra ta nějak příkře nedotýká a ač jinak na veřejnosti se chlubí velice svým pokrokovým a svobodomyšlným názorem. A ještě zvláštnější jest, že se našli jedinci, kteří byli s nimi v tom za jedno i z řad arciů. Jedná-li se však o názory křesťanské, bývá při sebe menší poznámce ihned oheň na střeše a křičí se o nesnášlivosti a klerikalismu. Imu činí-li dva totéž, není to totéž. — (Upozornění.) V několika minulých dnech, kdy se ukázalo šumíčko, objevily se opět na chodnících řady dětských kočárků s regimentem chův, které se domnívají, že chodníky jsou pro to, aby na nich držely válečné porady. Nejsme naprosto proti tomu, aby malíci nepotěšili se na slunkůku, ale jistě s námi souhlasiti bude každý, aby se to dalo tak, aby celé chodníky nebyly zastaveny stojícími a rukujícími chůvami. Matky dítek jistě posílají dítky ven, aby se projeli a ne aby na větru při zábavě služek nastydly. Upozornění z patřičných míst by tu prospělo jak dítkám tak obecnstvu, které dovolávajíc se práva na volný průchod, obdrží často odpovědi, že raději se ztratí z obzoru.

**Dokonalé opravy a pozlascování
oltářů, kazatelen, soch atd.
provádí
Jos. Řehna, dč. A. Ontl,
odborné pozlascovství a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.
Umělá polychromie
soch a křížův, cest.**

Návrhy a rozpočty zdarma.

Na skládkách křížů náhrobní, nástěnné a všeho druhu
rámce a obrazy. Založeno v r. 1868.

Židovská moc v Čáslavi. Ještě k té volbě děkana! Nejedná se o osoby, ale o zásadu. Víme a slyšeli jsme už dříve, že nový pan děkan jest knězem horlivým, že pečoval vždy o pořádek, takže jak v Novém Městě tak v Bystrém u větších se těšil zasloužené lásky. Jedná se však o to, mají-li židé způsobem tak okázalým uplatňovati vliv na obsazení míst duchovních správců katolických — a to i v obcích takových, kde klíka pokrokařsko-židovská a volnomyslenkářská upřímně katolíky pronásleduje jako vyždědence, jako nějaké přivandrovalé cizince. Co se nyní proti církvi děje, jenom slepý nevidí. „Pokrok“ houževnatě se snaží vypudit katolické náboženství ze škol, ačkoli nežení ani nejmenších příprav, aby i ze škol evangelických a židovských náboženství bylo vypuzeno. Židé tleskají stávému Macharovi, který odporučoval, aby kněží byli dáni mimo všechny zákony, aby se do nich kopalo. Nejnověji Machar volá k dr. Stránskému: „Přičiňte se, aby římským zřizencům (totiž katolickým kněžím) bylo vzato jak aktivní tak pasivní volební právo, takže je ze sněmů, z říšské rady, z obcí, ze školy.“ A tohle provolání uveřejnil tělesný židovský orgán „Čas“ dne 7. března t. r. orgán Masarykův, který pro svou obhajobu Hlášnera a jiných židů těší se u židů vesměs vážností. Tento orgán židé houfně odbírají, tomuto listu tleskají. A pak se diví, že katolíci staví se na sebeobranu tiskem vlastním, ozve-li se ve říšsemitském tisku takový válečný apel proti nim. Tedy jen katol. kněže vyhnati ze všeho! Ale pokud se to pokrokařsko-židovské alianci nepodaří, musí si dát katolický lid líbit, aby židovské netřkavky uplatňovaly svůj vliv na volbu katolických správců. Kdyby některý katolík tak drze se vměšoval do volby řádu evangelického, všechny protikatolické listy by ho se vši energií zakřikly. Nepodporuje každá konfesse tisk vlastní strany? Nastává již takové otroctví pod blýskavici svobodomyšlných hesel, že již sám pastýř katolického lidu, má býti trestán pro odbírání tisku obranného? Po válečných, hřmotně účinných výzvách sami nepřítelé by se vymáli naši zbabělosti, kdybychom nemínili hájiti své přesvědčení a svou existenci. Katolík jnověrcům

na jejich práva nesáhá, ale má plné a nezadáje právo hájiti to, co mu od staletí náleží a zvláště proti veřejným a bezohledným komandantům, chřtíciím udámiti všecko. Tisk pokrokový chlubí se již veřejně svým násilnictvím, jaké by si nedal líbiti ani žádný Mohamedán v Hercegovině. Uveřejňuje zprávy o židovské výbojnosti s pochlibou jako doklady pokrokového ducha. „Osvěta Lidu“ dne 4. t. m. sama přiznává: „Pan Weiner se telefonicky informoval u obchodních přátel, že P. D. není antisemita a odsoudil P. Kalinu a Seme-ráda, že šíří tisk proti židům.“ S dovolením, pane Weinere, šíří tito kněží tisk tak fanatický a nadávkový, jaký chválí a podporují židé? Nynější židovstvo v Čechách má nejméně práva poučovati někoho o snášlivosti. Dokládáme, že p. Weiner po své řeči sice nehlasoval (protože k tomu vůbec ani práva nemá), ale co mohl, to poslušným a zaraženým moderním husitům uložil. A v novohusitském táboře nesluší se odporovati tomu, co si přeje člen cizího kapitalistického národa, majícího tak velkou zásluhu o germanisaci v našem království.

Různé zprávy.

3230 poslanců v Rakousku. V Rakousku máme říšský parlament o dvou sněmovnách, právě jako v Uhřích. Rakouská poslanecká sněmovna má 516, panská 283 poslanců. Uherský sněm má ve sněmovně reprezentantů 453 členů, ve sněmovně magnátů 401 člena. Každý rok zasedají rakouské a uherské delegace, každá po 60 členech. Mimo to jest v Rakousku 19 zemských sněmů. Český sněm má 242, moravský 171, slezský 31, halický 161, bukovinský 61, dalmatský 43, dolnorakouský 127, hornorakouský 69, solnohradský 39, štyrský 80, korutanský 43, kraňský 50, terstský 80, goricko-gradíšťský 30, istrijský 47, tyrolský 68 a vorarlberský 24 poslanců. Sněm chorvatský má 123, sněm bosensko-hercegovský 91 poslanců. Celkem tedy bylo by v Rakousko-Uhersku 3230 poslanců. Počet tento ve skutečnosti je menší, protože mnozí členové jednoho zákonodárneho sboru jsou zároveň členy jiného, na př. všichni delegáti jsou členy ústředního parlamentu, mnozí říšští poslanci jsou zároveň poslanci zemskými, mnozí chorvatští členové uherského říšského sněmu jsou členy chorvatského zemského sněmu a podobně.

Měření mořských hlubin pomocí rychlosti zvuku. Dle způsobu navrženého Albertem F. Eellsen v Bostonu lze měřiti hloubky mořské také za jízdy tak, že se určí čas, který uplyne mezi vznikem zvuku pod hladinou mořskou a jeho návratem po odrazu o mořské dno. Přístroj Eellsův je následující: Na přídě lodi ústí ve dnu svislá trouba, jež se dole nálevkovitě rozšiřuje. V této části je zavěšen zvon na dlouhé kovové tyči, jež vyčnívá na horní konec trouby a je tam zakončen hlavou. Silným úderem ručně nebo jinak vykonaným na tuto hlavu rozezvoucí se zvon pod vodou. Zvuk se šíří vodou až ke dnu, odrazí se tam, vrací se zpět a zachycuje a zaznamenává se nějakým vhodným přístrojem, umístěným na pařbě, na př. mikrofonem. — Hloubka moře pod lodí může se pak vypočísti z času, který uplyne mezi úderem na zvon a okamžikem, kdy se uslyší zvuk odražený dnem mořským.

Nových dluhů nadělal za posledních 15 let náš stát okrouhle 1 miliardu 410 mil. kor., schodky země vzrostly v téže době na 80 mil. korun.

Všelicos. Tento měsíc bude otevřen v Dalmácii nový přístav. — Při zátykářích vůdkyně sufražetek Paukhurstové v Glasgově došlo k výjevům, které svou divokostí převyšují vše, co se dosud za demonstrační sufražetek událo. Ženy bránily se vším co jim do rukou přišlo, ani obušků policie se nelekly. Rozzuřené ženy pokusily se také ztíci policejní stanici. Teprve jízdní policie dav rozehnala. — Bulharská vláda snaží se zalidniti dobytou Thracii Bulhary z území řeckého a srbského. — Rusko se dosud marně namáhá, aby z domorodců v Mongolsku utvořilo řádné vojsko. Mongolci jsou dosud k stále službě vojenské nezpůsobilí, jsou líní a kázni nezvyklí. — Vystěhovalecká aféra proválila se také v Chorvatsku. Ministerství rada dr. Frank je obviněn posl. Zogoracem, že byl přímo zřízencem vystěhovalecké společnosti Canadian Pacific. Za každého chorvatského vystěhovatele dostával 5 K, za vystěhovatele povinné službou vojenskou 30 K. Za rok 1912 dostal takto 70.000 K. Také býv. bán dr. Tomašić jest prý do této korupční aféry zapleten. — Postrach štyrských sedláků na Korské alpě u Wolfenberku, statný vlk, který jim dávň dobytek kus za kusem konečně zastřelil. — Skupina bulharských důstojníků na rozkaz vlády odeběře se do Německa, aby se tam vojensky vycvičili. — Na rozkaz ministra vyučování uzavřeny jsou ve Varšavě všechny obec. židovské školy. — Sultánský harém bude omezen. Děti princů z vedlejších žen nebudou mti přístě práva princů, ta budou vyhrazena dětem hlavní ženy a jenom tyto děti budou považovány za legitimní. S tím omezeny budou také výdaje na domácnosti princů. — Mnozí slavonští Němci hodlají se vystěhovati do staré své vlasti, do Německa. —

Luháčovice. Kněžský dům. Že ho vůbec nebylo a není třeba, pozná každý z následujícího: Dle seznamů hostů lázeňských v roce 1913 léčilo se tam celkem asi 87 kněží, z nichž bydlelo asi 53 v aug. domě, 3 v kněžském a asi 31 v různých vilách. Necht' nikdo neříká, že snad by i všichni přítomni najednou. Do 1. července léčilo se tam asi 25 kněží, z nichž asi 15 bydlelo v aug. domě, po 15. srpnu do konce sezony léčilo se 10 kněží, v Luháčovicích. O kněze a bobolovce od roku

1903 je v Lubačovicích výborně postaráno v aug. domě, kde je přes 40 pokojů velmi krásně zařízených a útulná kaple se čtyřmi oltáři. Sešel jsem se s mnohými kněžími a všichni byli úplně spokojeni v aug. domě, kterému polohou a úpravou zdaleka ani se nemůže rovnati učitelský dům. Nemáme v našich zemích československých jiných potřeb naléhavějších, než je zbytečný kněžský dům v přilehlém úplně vlnkém?

K nákupu semen hospodářských, květinových doporučujeme svým pánům příznivcům, by s důvěrou se obrátili na firmu Jindřich Vaněk v Praze „U zlaté husy“, kde bude každý nejlepšími semeny obslužen.

Židé a školská otázka. Žid Prague v pařížském „Archives israelites“ napsal: „Náboženské vyučování je první podmínkou každé společnosti, která klade váhu na zachování svých tradic a své víry.“ Prague si přeje, aby židovská škola ve Francii vychovávala dobré židy a dobré Francouze. Ony proto, že židovské náboženství je nejsvětější z všech náboženství, tyto proto, že Francie jest nejkrásnější vlastí. Velmi zajímavé je, co pan Prague praví o obecné škole, o níž zuří právě ve Francii známý urputný boj. „Židovská obecná škola je laboratoř, v níž se krystalují duše těch židovských dětí, za něž naši rabíni převzali zodpovědnost. Škola je místo, kde se děti mají naučit znáti Boha a židovské náboženství se všemi jeho povinnostmi a náboženskými zvyklostmi, které tomuto náboženství vtiskují jeho svéráznost a význam. Aby však výchova tohoto cíle dosáhla a dospěla co možná nejbližší k ideálu, je nutno, aby učitelé mládeže, kteří s ní jsou v ustavičném styku a kteří se snaží vytvořit z ní uvědomělé občany, aby tyto učitelé vytvořili z dětí také uvědomělé židy, již by ze slavných dějin židovského lidu čerpali znalost minulosti svého племene, jež by však si také byli vědomi svých povinností vůči Bohu. Je nutno, aby vštepovali do nedotčených, nevinných duší sobě svěcených náboženský cit, znalost víry; jinými slovy, tyto učitelé nemají býti nějakými paedagogy, nýbrž katechety, muži, kteří jsou přesvědčeni o pravdivosti toho, čemu učí, věřícími, praktickými židy.“ — Opravdu by člověk mýšlel, že tento „klerikální“ redaktor listu „Archives“ byl inspirován jakýmsi rabínským nařízením. Ale slyšíme pana Pragua dále: „Při volbě učitelů nutno si proto počínati tak obezřele, jak toto postavení důvěrníků toho vyžaduje. Nemožno ani býti dost obezřelým ve zkoumání dřívějšího života učitelova, v informování se o jeho náboženských názorech, než se rozhodneme svědčiti mu úřad, jehož choullostivý a posvátný úkol je každému zřejmý. Nestací informovati se pouze před jmenováním o jeho schopnostech a vědomostech učitelských, nýbrž i v tom musíme sobě býti jisti, že se ukáže vážným, svědomitým vychovatelem, tak aby nic v jeho řeči a jednání nevzbuzovalo pochybností o pevnosti jeho přesvědčení. Není ani možno dosti zdůrazniti, jak veliký má vliv učitel

právě v náboženském ohledu na duši žáků. Tento vliv může býti buď zhoubný nebo blahodárny. Může mladou generaci buď přiváděti do synagogy, nebo ji odtud odváděti.“ Každé slovo v tomto odstavci je pravdivé. Leč vyslechněme ještě konec pozoruhodného tohoto článku: Chceme-li, aby židovstvo nezmizelo, je naprosto nutno, aby mládež naplněna byla zbožností k Bohu a židovskému učení, aby později měla zájem o kult a aby měla živou účast na práci židovské společnosti. — Potud židovský redaktor. Z jeho článku je jasno, že o osud náboženského vyučování u francouzských židů není třeba míti obav. „Svobodomyšlná republika“ jistě jim nebude stavěti překážek v cestu, naopak bude je vši silou podporovati. Je zajímavé, že Prague v celém článku ani na jediném místě neprojevuje nejmenších obav před chystanými školskými zákony. Vždyť židé jsou ve Francii doma, zatím co s nejlepšími francouzskými občany, s katolíky, se tam jedná, jako s vetřelými cizinci. — Katolíci k takové rozumné filosofii práva nemají? Ihned jest prohlášen za klerikála takový muž, který žádá pro katolíky totéž, co pro sebe reklamují jinověrci.

Politické oslavy Macharovy. Pod záminkou oslavy básníka pje se chvalozpěv nad útočným agitátorem politickým. Jak dle recitace básní, tak dle komitétů a velké většiny účastníků při slavnostech jest patrné, oč se vlastně jedná politické klíce. Nedobyla-li si vavřínu činností politickou, má-li jen jediného poslance, chce schvátiti davy cestou jinou. O básnické činnosti Macharově posledního desetiletí by se velmi málo mluvilo, kdyby básník nedal se do služeb pokrokových politiků a protikřesťanských elementů. Básník, který se dává do služeb politické klíky, zcela přirozeně si podvazuje křídla, jež se těší u básníků suverénních volnému rozmachu. Machar slouží klíce, která se dopustila již tolika politických nedůsledností, překvapujících kompromisů a přemetů. Není divu, že cesty Macharovy se také silně rozbíhají, ač chce tento spisovatel vzbuditi zdání, že jedná dle pevných filosofických zásad. Na př. rozjel se proti protestantům přímo zbrkle, odsuzoval důsledky lutherství a slíbil, že o všem se ještě rozepíše. Leč — klíka nutně potřebovala od evangeliků předplatné na svůj denník. Proto Machar netořko se v tom směru odmíchl jako když utne, ale naopak brzy začal štváti protestanty, aby zahájili radikální boj proti katolíkům. Vyzval české židy, aby se prohlásili za ateisty. To však se nelíbilo elementům rabínským, které jen potud „čas“ milují, pokud se jejich přání plní. Proto se Machar brzy opravil. Prohlásil, že představa Boha židovského jest dobrá, lepší než Boha katolického. Žid si může tedy svého Boha uctívati, katolík nikoli. Machar umí chytře vystupovati v roli velikého demokrata. Ale sám jest úředníkem velkokapitalistické společnosti — a proto bje výhradně do jmění církevního, o skutečných kapitalistech psal jako o Napoleonech —

tak opatrnicky, aby nevznikla u židovských milionářů sebe menší rozmrzelost. Dovedl pochlebovati soc. dem. internacionále, ale když židovské vídeňské vedení začalo české soudruhy despoticky pronásledovati, vyklučovati, když je stíhalo pomluvami, zapomněl se zastávati českých soudruhů. Zkrátka tento chytrý taktik, který se chlubí velkou osobní svobodou a svéráznou energií, vězí v klíčcích několika kompromisů, bje výhradně do těch, o nichž ví, že se mu nikdy klanět nebudou. Ve službě klíky semitské a pokrokové bje o všem hlava nehlava do katolické církve, do světového názoru katolického. Vyhání ze škol, z úřadů, z národa výhradně kněžstvo katolické, protože zájmy klíky nedovolují psáti tak fanaticky proti rabínům. Následným, nepoctivým způsobem překroutil docela historický obraz prvých století křesťanských, šlapaje při tom bezohledně po universitní vědě, jen aby zasáhl papežský Řím. A tento posměch z veliké práce předních evropských historiků přijala pokroková inteligence klidně. Na základě překonaných domněnek a frází starších racionalistů, na základě nejsměšnějších vlastních vymyšlenin psal posměšně o osobách biblických, o katolických světcích, otrl se zcela nevědecky o Krista. A jestliže na př. psal proti dogmatu o Neposkvrněném početí, aniž by si přečetl alespoň z malého katechismu, co to dogma znamená, pak prozradil sám, je-li povolán kritisoati světový názor katolický vůbec a všeobecně. Zda přinesl nové pozitivní hodnoty? Nepředložil veřejnosti ani takového pevného pozitivního názoru světového, který by byl slepen z různých nauk moderních. A jestliže se přímo rozplýval chválou nad antickými sveřepými aristokraty, nad krvežíznivými římskými otrokáři, pak pěstoval úžasně zpátečnick tví. Bezděčně a nejméně zlomil hůl nad silou pokroku vůbec, když se snažil dokazovati, že nádherná, uvědomělá antika, chráněná ke všemu velikou mocí fysickou, byla zničena „dušemi zakrslými, nízkými“, které k vítězství ani nepotřebovaly vojenských pluků. Nezdравé, nedemokratické a zpátečnické odporučování obrodu života antického bylo vlastně pokusem realisty o vzkříšení dávno odbyté, nemožné romantiky, jak dokazuje nezdařený pokus Jakobinů za francouzské revoluce. Vždyť samo „Právo Lidu“ bylo nuceno připomenouti Macharovi, že antické poměry přežily se zcela přirozeně, jsouce vystřídány křesťanstvím jako elementem časovějším, vhodnějším. Tedy z macharovské kritiky a nebudující filosofie rodí se výhradně a nutně skepticismus, pochybovačnost, která není s to něco založiti a vésti massy k nadšené, jednostranné a pozitivní práci. Cynismus jest vlastností nepohodlnější a nejméně prospívá mládeži, která chce kritisoati dříve, než zkusí své síly v práci lepší, než kterou odsuzuje. Skepticismus, ironický posměch jest pro vzlety mladé duše rozkladnou lučavkou. Proto sami židé a evangelíci, kteří Machara oslavují pro jeho zášť proti katolicismu, v praksi horlivě dbají o konfes-

Kdo nezná ještě Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy, nechť koupí si nyní jeden balíček a zkusí je!

Pro výrobu tohoto po 23 roků nejoblíbenějšího a uznaně nejlepšího kávového nápoje zbudována nová velká továrna. Nejmodernějšími stroji a nejlepším zařízením dospěl věhlasný Kathreinerův způsob na výrobu „pravé“ Kathreinerovky“ na vrchol dokonalosti

Byla-li Kathreinerovka již povždy tím nejlepším z nejlepšího, tu předstihuje dnes svou dovršenou podobností s chutí kávy zrnkové sama sebe

Kofennitá, vydatná, posilující, při tom zdravá a laciná: To jest Kathreinerovka.

ni výchovu své mládeže, o utvrzení »ztrnulých dogmat« před dobou duševní zralosti. Chtěl, aby jejich mládež byla vychována v pozitivní víře, aby mladé duše ne-
 utrpěly výchovou dvojakou, tápavou. Vedou-li si v Čechách takto konfesní menšiny, jen fanatik se může diviti, že konfesní velika většina stojí o to, aby její dorost byl vychován v autoritativních dogmatech, které snesly a posud snesou daleko přísnější kritiku, než nevědecká a nedůstředná dogmata Macharova. Toť přece jasno, že nynější škola dle stávajících řádů, dle ducha vyučovací osnovy není k tomu, aby spolupracovala na oslavě volnomyšlenkářského předáka, zaměstnaného ve službách cizích, který psal o podstatě a vývoji křesťanství nepoctivě, jak bylo na mnoha příkladech jasně dokázáno. Mládež také se nemá státi povolným materiálem, k oslavě velice nesnášlivého agitátora jedné politické klíky. To by měli uvážiti ti, kteří vědí, že židovskou a evangelickou mládež nikdo nevyzývá, aby se účastnila oslav aspoň těch katolických velikánů, kteří neublížili nikomu, ale naopak prospěli národu celému. Pravá tendence pokrokových výzev byla příliš průhledná.

Našemu velečestnému duchovenstvu
 ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
 dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

ADMINISTRACE NAŠINCE

V OLOMOUCI

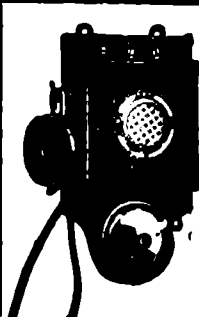
má na skladě a rozesílá
 proti předem zapravenému poplatku tyto knihy:

- 1. Věra našich otců.**
 Napsal Jakub kardinál Gibbons, baltimorský. Velmi cenná kniha má 430 stran. Cena dříve K 3.20 nyní K 1.20 i s poštovným.
- 2. Zpráva o VI. všeobecném sjezdu katolíků československých**
 v Olomouci roku 1911 konaném. Přes 400 stran a 60 ilustrací. Cena dříve K 3.50 nyní K 2.50 i s poštovným.
- 3. Rukopisové Zelenohorský, Píseň pod Vyšehradem a Královský.**
 Napsal M. Žunkovič. Výzdoba od Jana Koehlera. Cena K 2.20.
- 4. Ženský časopis „EVA“.**
 Ročníky 1912, 1911 a 1910. Jeden ročník za 3 K.
- 5. Lidové apologetické letáky.**
 Číslo 1. Jest Bůh? Číslo 2. Bůh stvořil svět. Zasilá se nejméně 10 exempl. za 70 hal. i s poštovným.
- 6. Pochod „Orla“.**
 Party pro smíšený orchestr (smyčce, dřevěné a plechové nástroje, bubny celkem 15 nástrojů), které stojí kompletně pro orchestr i s poštou K 1.70. Dále máme na skladě text pochodu Orla s jednohl. nápěvem. Prodáváme je po 10 hal. Na venek se zasilá nejméně 10 exemplářů. Odbory „Orla“ na pochody upozorňujeme.

Kdo objedná všechny shora uvedené knihy a publikace mimo pochody „Orla“ najednou, obdrží je za 9 korun vyplacené až do domu. Objednávejte tato velmi cenná díla, ať neschází v žádné domácnosti, spolku, knihovně atd. atd.

Výhodný prodej nábytku.

Zařízení z villy, sestávající z ložnice, dívčího pokoje, jídelny, hostin. pokoje, salonu, obývacího pokoje, kuchyně, koberece, za příčinou úmrtí **levně se prodá.**
 Elektrické lustry, bulharské národní a slovenské výšivky, fotograf. aparát s příslušenstvím.
 Nabídky přijímá **Marie Rudolfová,** vdova po advokátu v Hradci Králové.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny, hotely, domy, villy atd. zajišťuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod
 v Hradci Král.
Hromosvody
 staví a jich opravy provádí velmi pečlivě a přesně.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Thalcoovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz ležného a modního zboží. —
 Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské
 plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
 — šaty atd., překrásných modních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
 za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 80 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených za 18 K.
Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!
 V podniku tomto lze též bezpečně uložit **vklady proti 6%, úrokování.**
 Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svasu.

Katolíci!

Ukládejte své úspory jedině u naší

Československé záložny v Praze

Spálená ulice č. 46-II.

na úrok dle ujednání až **5 1/2 %!** Důchod. daň platí záložna sama. — Pro bezplatné ukládání z venkova složní listy zdarma. — Povinná revize „Jednoty sdružené“ v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal
Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jež znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722. Cena 4 K.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyprašticích)
 doporučuje P. T. velečestn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou se na požádání franko zašlou.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme vřele křesťanský český závod
vytívaček a křesť. „Záštita“ v Chrastě
 u Chrudimě.
 Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštita“. Ved. duchovenstvu naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saražené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na zkoušku a budete jistě spokojeni!
 — Odporujte ve svém okolí! —

Velice poučná pojednání

Jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jednotlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur několikanásobně větších. — »Časové Úvahy« vycházejí již sedmnáctý rok. Čtyři pětiny vyšších brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o liberalismu)	8
Husitství a svoboda	8
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakumby	8
Plus VII. a Napoleon	8
Česká kniesse	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Spojení spiritalistů	8
Z domácnosti sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. >	16
III. >	24
Braňme se tiskem	8
Návštěvou u Slovanské (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o spořivosti	8
Sociální význam svčení neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujeme!	8
Útok profesora Masaryka na církev katolickou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Řím a university	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvizice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských missí	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Kláster v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojanské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho Božství	16
Pohřblivati či spalovati mrtvolky?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibiskupa a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životního názoru	8
Sv. missie	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h nečítá se frankatura tehdy, objedná-li se aspoň 4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 brožur) činí pouze 1 K.

Je-li objednán výtisk jediný, nutno přičísti k udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří výtisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme velké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrné, že z vydávání našich poučných brožur není finančního zisku, a že naopak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem
Administrace »Časových Úvah«
 v Hradci Králové.

Novinka!

Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky
CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně zdarma zašle
HUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lípová ul., 11.

Hornoslezské

uhlí

všech druhů,

koks a dříví

palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotišťích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

VARHANNY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJCENĚNĚJŠÍ... ZNAMENÁNÍ...
CIS. AKRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

INFORMACE

ze všech míst

obchodní, též soukromé, diskretní

podává a účtuje co nejlevněji konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER, Hradec Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA — I.

č. 146 st., Malá Kariava ul. č. 29 nové bílé Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod lezbím doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se bohatými rámy, střešními, usazenými.

Vedlejší respoty, stíny i odborná rada bezplatná, bez vší závaznosti k definitivní objednávce.

Neobtěžte se, přijďte i písemná poselství rádi.

Založeno roku 1883

Vklady na knížky zůrokuje

4 3/4% - 5%

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za niž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelně
vždy zcela bezpečně uložen.

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení

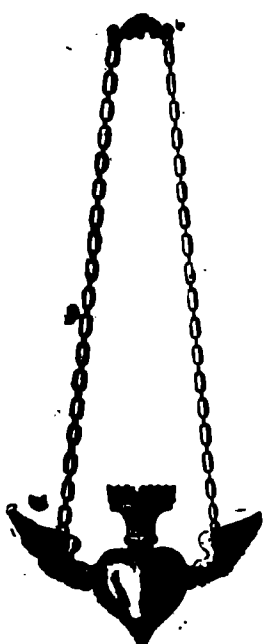
provádí osvědčený

odborný závod pečlivostsky

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ustátnému
jednání se dostavím.

Zal. 1850.

Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký

závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a al.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejobořšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znova-
zřízení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho do-
poručení a uznání po ruce.

Na splátky od 10 K.
PAIKR HARMONIA
PIANO
P. T. duchovenstvu
vlastní výhod.
Továrna na collagová americká
HARMONIA
tím evropského systému
RUDOLF PAIKR & SPOL.
v Hradci Králové.
Pedálová harmonia obou soustav v každé veli-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský:

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 68
případech úmrtí celkem 70.117 38 K, získav 772
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtěžší jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolku 2 K,
jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelně a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kdykoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 8 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Blíží
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jablky
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHTOVĚ a. K.
Solidní obalaha při mírných cenách. Důvěryhodným
základní na výběr i na splátky bez svýžení cen.

Založeno r. 1848.

Švihismus.

(14) Jako dnes s odporem vyslovujeme slovo: »sabinismus«, tak stane se dr. Šviha otcem nového názvu v české řeči. Věc je opravdu neslýchaná, ne tak pro svůj všeobecný význam, jako spíše pro osobu, jaká je na ní účastníkem. Kdyby se něco podobného dokázalo obyčejnému žurnalistovi neb činovníku v samosprávě, bylo by to rovněž zarmucující, ale toho by národ vyloučil a dále by se o tom nemluvalo, ježto lidé špatní a prodejní byli vždy a jsou a budou. Zde se však jedná o stranu, která má 18 zástupců ve Vídni a která by beze vší pochyby strhla na sebe dříve neb později celé vedení českého národa.

Aféra vyvolala sensaci nejen v Čechách, ale i v cizině a nepřátelské listy německé se na ní všim právem pasou v době vyrovnaní tím více, že dr. Šviha není sám, jemuž se úplatnost a prodejnost vyčítá, nýbrž mluví se o dalších odhaleních, a to nejen ve straně Švihově, ale i jinde. Od dob Sabinových se v Čechách něco podobného nestalo, lépe snad řečeno, nikomu nedokázalo, aby někdo na venek vystupoval jako mluvčí krajní opozice proti Vídni a též Vídni zrazoval usnesení klubu a jiné důležité momenty politické. Pro hlavní město království je to špatná čest, že si pro svého zástupce šlo až do Žamberka, a že si ho nedovedlo vyhledat mezi svou inteligencí. Je-li pravda, že Šviha dostal na svou volbu r. 1908 podporu z dispozičního fondu, pak je to pro Prahu přímo hanbou, třeba ona za to nemohla.

Jestliže předáci za peníze jsou s to prodati nejvyšší zájmy svého národa, co možno čekati od prostého lidu?! Věru pak bychom neměli daleko do sociální revoluce, jakou ve Francii vyvolaly špatné vlády a na jaké dnes přímo pracuje tak zv. intelligence. Ta žije nad své poměry a není ovšem vybíravá v prostředcích k dosažení peněz, jichž nezbytně potřebuje k ukojení své rozmarilosti. Ženy obětují čest, muži svědomí a čím modernější on i ona, tím bezohlednější a nespolehlivější, tím méně vybíraví v tom, co vede k cíli. Kdyby to dnešní lidstvo aspoň zde chtělo trochu oči otevřít a nedalo se zaslepovati frázemi o pokroku a svobodě! Ten bič pokrokový je však dnes v také činnosti, že i nejlepší muži, kteří s moderními hesly ve všem nesouhlasí, své mínění otevřeně vysloviti se bojí.

Upadek v záložnách, spořitelnách, zpronevěry v obecních pokladnách, úplatnost, nepotismus, následkem toho úžasný vzrůst okresních a obecních přírůstek, to vše je zjevem času. Jak pak kdyby se začalo opravdu vyklízet na našich radnicích a v samosprávě vůbec! Kdyby ti naši poctiví Riegrové vstali a viděli, jak, zač a proč se dnes slouží národu, oni, jimž musil národ dávat čestné dary, aby si zaplatili dluhy, které si ve službě národa nadělali! Kdyby viděli, jak si dnešní vlastenci kupují velkostatky, činžáky, jak rozmarile a nádherně vystupují, ti by se na to nechtěli dívat a vrátili by se do svých kobek.

Nesjou však na těch poměrech vinny i vlády, že vyzvědačství podporují, dispozičním fondem hlasy a přesvědčení si kupují, volby určitých stran z vládních peněz podporují, aby si své předlohy zabezpečily?! Která vláda k těm prostředkům musí sahati, ta nestojí na pevných nohou a udělala by lépe, kdyby se poděkovala a udělala místo jiné, ale ta jiná musila by konečně nahlédnouti, že to s nadřizováním jednomu národu na úkor ostatních nejde a nepůjde a že chce-li míti pokoj mezi národy a pořádek, musí na politické závaží házet stejně díly, aby ten, komu se uktivdilo, nemusil nařikati na bezprávi.

Dnes počínají již i ti uherští poddaní nahlížeti, že tu nejsou pro to, aby jen platili a mlčeli. Proto pryč s vládním systémem, který byl založen s tím úmyslem a k tomu účelu, aby dva kmény v této říši udržel při vládě! Pryč s ústavou, která má sice pěkný § 19., ale neprovádí ho, ba nemá ani úřednictva, jež by mělo vůli a smělo jej prováděti. Tato říše, má-li v ní zavládnouti pokoj, svornost, spokojenost a blahobyt, musí ze základů býti zkontrolována, ježto malé opravy jsou marné.

Naši čtenáři ať se nediví, že jsme od Šviha zabočili až sem; považujeme nynější vládní systém za hlavní vinníka na této zarmucující aféře a všech podobných zjevech, zvlášť militaristických. Kdyby nebylo přechováváců, nebylo by zlodějů, a kdyby někdo zrádce neplatil, nikdo by zrádcem nebyl. Dnes lze za peníze ovšem dostati vše, ale povinnosti vlády je, svým poddaným ukázati, že po podobném zboží není poptávky, zvlášť u osobností, jež mají býti c. k. strážci práva a zákona.

Dnešní doba bez náboženství, bez svědomí, bez politické mravnosti, bez přesvědčení, bez pravé charakternosti, bez skromnosti a sebezapření, ta je pro takové zjevy stvořená, ale musí tu přece někdo býti, kdo vychovává lid, když již k tomu kněžstva prý dnes netřeba.

Kdo z toho švihismu bude těžiti? Mladočeši, kteří si tu nezdrárnou dceru vychovali, oni myslí, že mají právo, jí oči zatlačiti. A vedle nich, kdo jiný, než internacionála? On je Šmeral také jeden z kandidátů na národní vyhazov, ale té straně něco podobného tak neuškodí. Není národní, ať si dělá, co umí, myslí si národ, jen ať nám ve Vídni nepodráží nohy!

V celku české věci stala se škoda veliká, neboť s prodajnými charaktery vážně nepočítá ani vláda, ani ten, kdo musí býti jim přirozeným spojencem, protože nemůže-li jim důvěřovati vlastní národ, jak je to možno cizím? A protože každý, i nejtemnější předmět, má také světlou svou stránku, můžeme i vůči tomu, co se dnes v Čechách odehrává, zvolati: lépe, že to prasklo dřív než později. Nyní snad nastane v národě aspoň trochu očisty a národ snad přece odvrátí se od dobrodruhů k opravdovým charakterům, jakých je v Čechách dost, kteří se však veřejné práce vzdalují, protože se jim znechutila.

SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

Kulturní jiskry.

Jak vítalo »České Slovo« nutně a pro národ prospěšně usvědčení dra Šviha. Číslo národ. soc. denníku z 5. března jest křiklavým dokumentem, do jakého bahna již zabředly některé kruhy, jež si napsaly na svůj štít všeobecnou očistu českých poměrů. »České Slovo« pod titulem »Rašínovsko-Kramářovská syčárna« píše článek, v němž čteme o prozrazení jidášství Švihova: »Řekne se, že Rašín je tu zlým duchem. Pravda — víme. Ale druzí nejsou morálně o nic lepší. Neboť neslýchaný osobní útok podniknut jest bez dokladů. (!?) Páni říkají, že mají zápisky Anýžovy. (Nespokojili se přece »fikáním«, ale zápisky uveřejnili!) »České Slovo« chytřím slohem chce kalit vodu. Ale i kdyby je měli — nic, docela nic to není. (Tak! Ale když »České Slovo« houževnatě usvědčovalo mladočechy bez písemných určitých dokladů, to už bylo v pořádku!) Ale jen poněkud čestný člověk by si sáhnul raději na život (no — no!), než aby užil údajů takového prašivce, jako je Špaček (»Národní Listy« však spolupráci Špačkova téhož dne rázně popírají) a lidé jemu podobní. Pravíme otevřeně: každý jen trochu čestný člověk by raději riskoval život, než aby se zachraňoval vydáváním takového podlého lumpáctví za důkaz proti svému nejúhlavnějšímu nepříteli! (»Národ. Listy« přece nevydávali »lumpáctví« Špačkovo, ale uveřejnili doklady o národní zradě Švihově. Tedy neuhýbat a nekalit vodu!) Ale nás nezmate ani taková podlost . . . Nás nezmate syčáctví takových Rašínů. S těmi zatočíme, jako se se syčáky točí . . . Takovým syčáctvím vykupuje si »vůdce národa« Karel Zlatoustý pokoj na několik dní! Takovým rošťáctvím dovršuje svou taktiku . . . Toto křováctví spácháno z uložení dra Kramáře, Rašína a Tobolky . . . Tohoto bídáctví dopustili se autoři »reorganizace« . . . odpovídá Kramářovská syčárna z Mariánské ulice nejničernějším a nejšípinavějším ostouzením osob . . . Syčáci a gauneri počítají sice z pravidla zchytrale. Ale ani největší schytralost nechrání před hloupostí . . . Tedy: přijde den, sčítujem spolu, sčítujem se všemi.«

Tedy článek přes sloupec dlouhý vyplněn výhradně nadávkami, po prozrazení tolik kritickým věcného v článku není vlastně nic. Malomocně zatáťá pěst, opakování mstivých výhrůžek — tím se má odčiniti jidášský zločin. Tak jest tedy morálně preparováno vedení reformní strany na neočekávané rány, tak kritikuje zrádný čin Švihův.

V dalším článku nadává se na dvou sloupcích Špačkovi. Pak v jedné lokálce volá »České Slovo«, ať »Nár. Listy« jmenují také úředníky, »se kterými dle jejich mizerného (!?) klepu byl dr. Šviha ve spojení.« Jinde se zvěstuje úžasně překvapující zpráva: »Rozhořčení nad Rašínovým (snad Švihovým?) bídáctvím jest všeobecně na venkově i v Praze.« Prý telefonující přátelé »netajili se, že ve veřejnosti vzrůstá se všeobecně opovržení k nejnovějším hanebnostem prospěchářské koterie z Mariánské ulice . . . Večer (ve »Hvězdě« k čtenému shromáždění promluvil br. Červinka, který resolut-

ně odsoudil mladočeské hanebnosti (a jiné nikoliv?) za bouřlivého potlesku . . . Rovněž v hodinách večerních sešlo se před redakcí »Národních Listů« několik set osob, kteří tu hlučně demonstrovali. Páni v mladočeské residenci rychle pozavírali žaluzie a poslali pro policii, která »Národní Listy« chránila dlouho do noci.«

A tohle má býti dokument mravního rozhořčení reformujících stoupenců nár. soc. strany! Výslednice politické výchovy — jak patrné — přesně dopadla dle stříhu demagogických štváčských listů. Místo vážného přemýšlení a odsouzení jidášských činů — mstivé randály proti žalobcům, majícím v rukou závažné dokumenty. Síla a charakter lidí poznává se dobře v dobách kritických. Zde na místo zásadovosti, věcného rozboru a snahy po nápravě — cholerické výpady, nadávky a chytrácké podstrkování jiného významu slovům jasně srozumitelným. Jestliže tedy Šviha nehodil se rozhodně za vůdce poslaneckého klubu, prozrazují fanatičtí pisatelé v »Čes. Slovu«, že rovněž nejsou schopni vésti vážně a úspěšně politickou stranu. Dojem na nestranného pozorovatele to dělá takový, jako by přechováváci postavili se vzdorně do dveří proti úřední komisi, která chce v domě pátrati po provini-
lici.

Proslulé dílo dějepláce Pastora. Mezi přední současné evropské historiky náleží dr. Ludvík Šl. Pastor, který narodil se r. 1854 v Cáchách. R. 1886 stal se professorem všeobecných dějin v Innomosti. Od r. 1901 jest také ředitelem »Rakouského historického ústavu« v Římě. Úžasná jest jeho práce badatelská, provedená v archívech ve Veroně, Římě, Miláně, Frankfurtu, Fuldě, Berlíně a jinde. Hlavním jeho dílem jsou rozsáhlé »Dějiny papežů« od počátků renaissance. Právě proto, že jeho duch hluboce vnikl v dějiny církve katolické, zůstal tento učenec, oslavovaný i od živlů nekatolických, nadšeným synem církve.

O práci Pastora napsal dne 1. t. m. dr. Stloukal v »Národ. Listech«: »Pastor snesl si na svou paletu tolik materiálu, že mu bylo nutno tříditi a vybírat ze zaplavujícího množství jen barvy nejmarkantnější a přece obraz jeho je přeplněný pestrostí osob a spletitostí dějů v míře nebývalé. Je podivuhodno, jak v tomto bludišti dovedl zachovati proporcionalitu stavby a velikost koncepce, tak že nevíme, máme-li se více obdivovati těmto ctnostem, u historika vždy žádoucím, nebo ohromnosti sneseného materiálu a kritickému proniknutí jeho. K svému předmětu zaujal Pastor stanovisko zcela církevní, ba možno říci apologetické. Tím, více proto imponuje jeho snaha neprohřešiti se nikde na materiálu a Pastor dovede statečně odsuzovati tam, kde se nedá nic zachrániti. Nikde nebrání se čtenáři, abv si na základě fakt pečlivě předváděných neučinil úsudek vlastní . . . Povrchní liberalismus naučil nás podceňovati kulturní význam papežství, dílo Pastora dává nám příležitost názor ten korigovati.«

Professor Foerster o poměru Němců a Slovanských zejména v Rakousku. 6. t. m. konal známý konservativní filosof, universitní profesor Foerster, který po krátké působnosti na universitě vídeňské povolán jest na universitu v Mnichově, před četným posluchačstvem přednášku na rozloučenou. Mluvě o kulturním životě ve Vídni, o poslání studující mládeže v životě národním, skončil řeč zajímavým doslovem: »Jedním z největších kulturních problémů jest spojení slovanského a germánského kmene, a každý z nás by měl vše učiniti, aby k vytvoření této jednoty pomohl. A zde chci otevřeně mluvit, byť bych se i v nebezpečí vydával, že vaši přízeň zcela ztratím. Řeknu to jako německý muž k německé mládeži. Doufám, že přijde doba, kdy přestanete přes hlubokou loyaltitu vůči svému německému národnímu citění zpívat zde v Rakousku »Die Wacht am Rhein«, tuto píseň docela jiné historické a kulturní konstellace, která není vhodným výrazem pro vaši loyaltitu vůči kulturní jednotě černožluté a vašemu kulturnímu poslání, píseň, která vám vůči kmenům slovanským chování suggeruje, jako by proti vám stál »odvěký nepřítel.« Zvozte si jinou píseň, třeba »Brüder reicht die Hand zum Bunde« (»Bratři, podejte ruku k spolku«), píseň, která vztáhne ruku k druhému národu . . . Právě proto, že jdu do Německa, budu se cítiti spojena s touto prací. Dle toho, jak slovansko-německý problém v Německu se rozluští, bude práce vaše snazší nebo těžší, k dobru nebo ke zlu.«

Lidské povahy v hudbě. Pozorováním některých psychologů objeveno, že tenor se rekrutuje ze řad sanguiniků, bas a baryton zastoupen choleriky. Flegmatik se do zpěvu moc nenutí, pravý melancholik nemá hudebního sluchu — zpívá falešně.

Cölestin z Banzu přiděluje jednotlivým temperamentům tyto nástroje: sanguinikovi flétnu, housle a klavír, cholerik chápe se hned bubnu a trumpet, melancholikovi se líbí pozoun a roh, flegmatik má zálibu na varhanách, fagotu a basu.

Nová zpráva o potopě. Ve filadelfickém muzeu assyriolog Arno Poebel prozkoumal některé tabulky, jež nám podávají zprávy o stvoření světa, potopě a prakrálech babylonských. Velice důležité zprávy otištěny r. 1913 i v »Biblische Zeitschrift.« Prastaré písmo mámo jmé sděluje: »Za onoho času byl Ziusgiddu, král a kněz boha Enki (Ea), jenž denně a neustále sloužil svému bohu. Za tuto zbožnost zjevil mu Enki, že na žádost Eulibovu (Bél-ovu) bylo ustanoveno v radě bohů lidstvo potopou zničiti.« Dále se líčí, jak vznikla bouře. Když po sedmi dnech slunce opět se vyjasnilo, obětoval Ziusgiddu býka a ovci.

Opět tedy prastará pověst o potopě, která sice v jednotlivostech se liší od pravdivé zprávy biblické, ale v podstatě biblickou tradici potvrzuje. Tato zpráva o potopě jest starší než ty, které mluví o Utnapištimu a Atarchasisovi.

Účinnost tělesných orgánů. Nedávno se dokázalo, že slepé střevo není zbývajícím a zbytečným ústrojem zvířecím. U některých zvířat totiž jest tento přívěsek vyvinutější než u člověka a hraje důležitou úlohu při zažívání, na př. u býložravců. Králíci potřebují ho pro množství potravy. V přívěsku tvoří se hmoty, které povzbuzují soustavu střevní ke stupňované činnosti.

Myslílo se také, že úkol sleziny jest zcela nepatrný a že tedy se dá odstraniti z těla beze škody. Leč nyní chirurgové seznali, že ve slezině se nachází uvolněné železo. Vyjmutí sleziny tedy znamená částečnou ztrátu železa, které jest pro krev tolik potřebné.

Sušilova knihovna. Spolek »Sušil« v Holešově odhodlal se vydávati ve prospěch spol. domu »Sušilovu knihovnu, která vspýcháti bude měsíčně. Jako první svazek vyšel v polovici února znamenitý překlad moravského Mezzofantioho — biblický román »Setník.« Směle můžeme tvrditi, že není v české zábavné literatuře díla tak velké vnitřní ceny — ani Ben Hur nevyjímaje — v němž by život a ráz doby mesiáské způsobem tak poutavým, mluvou tak jadrnou a slohem po orientálsku tak bohatým byl vyličen. Spisovatel mistrným způsobem seznamuje nás s filosofií římskou, na Pontském Pilátovi a starém otci Kamilině, Klaudiovi, ukazuje nám nazírání Římanů na svět, ctnost, právo a lásku. Zvláště výborně se podařily spisovatel ony části, jež popisují nám charakter židů v době působení Božského Mistra. Slzy se vám poderou v oči, až budete čísti sv. IV. část 12. »Sezení velerady«, kde se dočtete o všech pomluvách a lžích, pro které Spasitel má býti odsouzen. Pro katechety a učitele náboženství na obecných a měšťanských školách nemůže býti lepší příručky pro výklad biblických dějin Nového Zákona. Spisovatel dále seznamuje nás s právem římským a židovským, soudnictvím a soudním řízením tehdejší doby. Hodí se pro každého katolíka uvědomělého, pro lid prostý i vzdělaný. Uvážili-li se nízká cena (stojí váz. výtisk o 300 str.) 3 K, pak nikoho nebude, kdo by si knihu neobjednal, nebo poslanou nepodřel. Všele doporučuje P. T. čtenářům, aby si koresp. listkem o tak výbornou knihu dopsalí spolku »Sušil« v Holešově.

Nový překlad Pisma svatého. Žádáme snažně, aby všichni, jimž na vydávání díla tak důležitého záleží, korespondenčním listkem za odběratele se přihlásili. Vydávání v sešitech jest nutné, jelikož »Dědictví«, vázáno jsou vydávati každého roku podílů bezplatné, nemá prostředků, z nichž by náklad tak veliký nésti mohlo. Mámo to má vydávání v sešitech dobré své stránky: umožňuje i méně zámožným dílo odebrati a podává příležitost, aby i ten, kdo Písmo sv. zná, zase jednou je celé důkladně po částech přečetl, a to i s výbornými poznámkami. Jest nanejvýše žádoucí, aby především naše duchovenstvo dílo účinně podporovalo hojným odebíráním, jakož i šířením v kruzích věřících. Bylo by si přáti, aby administraci České Bible zasílány byly adresy laiků katolických, kteří by ochotni byli nové Písmo sv. odebrati. Přihlášky a dotazy přijímá a obratem vyřizuje Administrace České Bible v Praze-IV., 35 (Hradčany).

Objevil teprve Kepler příčinu přílivu a odlivu moře? Dlouho domnívali se mnozí, že až do dob Keplerových nebylo ničeho známo o příčině tohoto zjevu. Někteří mysli docela, že ani učencům dřívějších dob nebyla zde pravá příčina známa.

V druhé polovici minulého měsíce přinesl apologetický časopis francouzský: »Revue pratique d'apologétique« článek, v němž poukazuje J. T. Papon na čtená místa ve spisech křesťanského učence XIII. století, sv. Tomáše Aquinského, z nichž jasně vysvitá, že příčina přílivu a odlivu mořského, totiž přitažlivá síla měsíce, již ve XIII. století byla známa. Z toho, že sv. Tomáš užívá této astronomické pravdy k objasnění a vědeckému odůvodnění pojmů bohoslovných a filosofických, dá se dále předpokládati, že byla věc ta i jeho tehdejšímu posluchačům známa a to tím spíše tak souditi důlnžno, ježto nikde oné věty nedokazuje, nýbrž jakožto zcela jasnou a všeobecně známou ji předpokládá.

Na důkaz toho stůjtež zde některá z uvedených míst spisů sv. Tomáše. Vysvětluje místo o působení milosti Boží na člověka a zúšlechťení jeho přirozenosti vlivem tím a táže se, co rozu-

měti třeba bytím přirozeným. Přirozeným jest věci nějaké nejen to, co plyne přímo z její přirozenosti, nýbrž také všechno, co jest účinkem působení jiné bytosti, již věc taková nutně podléhá, ačkoliv účinek takový z přirozenosti věci samé vysvětliti se nedá. Tak jest na př. příliv a odliv moře úkonem vody přirozeným, poněvadž je podmíněn působením (pohybem) měsíce, jehož vlivu přirozeně a nutně voda podléhá. Jako příklad a odůvodnění této filosofické zásady uvádí příliv a odliv moře. (Srovn. výklad hlavy XI. v. 24 listu sv. Pavla k Římanům.)

Totéž ukazuje sv. Tomáš na jiných třech příkladech svého nejdůležitějšího díla »Summa theologiae.« Krátký obsah jeho nauky dá se vyjádřiti takto: Změna v nějaké bytosti může povstati buď jejím vlastním, přirozeným konem, nebo také působením jiné bytosti, na které závisí přirozená schopnost k jistému úkonu bytosti takové.

Podle toho nazvati dlužno příliv a odliv moře konem úplně přirozeným, jelikož je podmíněn vlivem měsíce, jehož působení se voda podrobuje a sice zcela přirozeně. (Qu. 105., art. VI.) A v otázce 110., art. 3 podotýká křesťanský učenec, že u těles možno pozorovati mimo pohyb přirozený, odpovídající jejich podstatné formě, také jiné ještě pohyby, jak pozorovati možno v přílivu a odlivu moře.

Mluvě pak dále (II. IIae, qu. II. art. III.) o původu dokonalosti nějakého tělesa, dokazuje andělský doctor, že na zdokonalení těles nižších má nejen vliv vlastní jejich přirozenost, nýbrž i působení vyšší některé bytosti. Tak pohybuje se voda přirozeností svou dolů, tihnouc ke středu země, vlivem však měsíce pohybuje se vzhůru, kolem středu země a sice u přílivu a odlivu mořském.

Mezi přílivem a odlivem a mezi pohybem měsíce není tedy dle učení sv. Tomáše jen pouhý náhodný vztah, nýbrž skutečný poměr příčiny a následku. Sv. Tomáš mluví zde také zcela určité o působení dvojí síly přitažlivé, země a měsíce. Výsledkem první jest tnutí vody ke středu země, výsledkem druhé tnutí její k měsíci. Ačkoliv sv. Tomáš pravou příčinu přílivu a odlivu mořského znal, nechceme nikterak tvrditi, že by byl jejím objevitelem. Neboť způsob, jímž učený bohoslovec zjev líčí, dokazuje, že nauka ona byla tehdy již dobře známá. Kdo byl tedy objevitelem příčiny přílivu a odlivu? Dle názoru J. T. Papon byl to řecký astronom Kleomed z I. stol. před Kr. — Dr. J. Konečný.

Novinka! Novinka!

Právě vyšlo!

B. Pečinková:

ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy, nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na svém místě. — Korespondence. — Přítelkyně. — Mně růže nesluší. — Ničemu. — Dítě.

Stran 164, velká 8°.

V nádherné knižní úpravě K 2-30 franko.

Možno obdržeti v každém knihkupectví hlavně

v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

Podporujte své dieces. knihkupectví!

Z myšlenek Rodinových o katedrálách. Byl středověk zkostnatělý, zakrnělý? Všecky papoušky, opakující liberální fráze o zakrslosti ducha středověkého, odsuzují zvlášť majestátně svou klenbou gotické katedrály, stavěné ve středověku s tak velikým nadšením! Kouzlu velkolepé té architektury podlehl proslulý Huysmans, katedrálám vzdávali hold Zeyer, Fr. X. Šalda a jiní vynikající publicisté. Nyní ozval se nejslavnější současný sochař, sám August Rodine v monumentálním díle »Les Cathédrales de France«, jež bylo již delší čas v kruzích uměleckých netrpělivě očekáváno.

Rodin přirovnává katedrálu ke klečící ženě. Právě o venkovských dívkách francouzských: »Mladé dívky vkládají do gesta celý svůj všemocný půvab. Ony jsou to, jež propůjčují životu světa a slunce. A jejich skromnost jest přizpůsobena jejich moci. Dárkyně života, vlnitelné formy naděje a radosti, látka pro veškerá mistrovská díla! Jsou tak blízké přírodě! Jejich pohyby neheřší ni-

kdy proti božské geometrii. Panna: jak čarovné slovo! Mátko: mírnost, která se rovná kráse! . . . Mají nejen strhující kouzlo, nýbrž jsou i vlastnicemi dobra. Žena je nejkrásnější, když klečí. Stavitelé gotických chrámů měli to na paměti. Vnější kostela jest klečící ženou . . . Umělec přechází k stavitelům domů a pokračuje: »Zdává se mi častokráte, že je vidím, že následuji těchto stavitelských poutníků v jejich tvůrčí bolesti od města k městu. Meškám s nimi u matky, u které scházejí se všichni po putování Francií. Usedáme k snídani. Jsme mladí a silní. Vypravujeme, co víme . . . Pracuji v Remeši. Viděti Saint-Denis, Chartres, Noyons, Annien . . . a mnozí mezi nimi pracovali také tu i tam a mají tuto celou slávu ve svém pohledu a ve své duši. Titani! . . . Jak rád seděl bych u jejich stolu!«

Národohospodářská hlídka.

Obchodní gremium královéhradecké usneslo se na výborové schůzi 7. března svolati valnou hromadu 17. t. m. a uspořádati před tím (ve čtvrtek) členskou schůzi za účelem porady o kandidátní listině. Poněvadž však není knihtiskárně možno dodati do lhůty této nové, právě schválené statuty, bylo nutno odložit jak valnou hromadu, tak i členskou schůzi o týden. Blíží datum bude členům oběžníkem sděleno.

Nahlížení do knih dle nového berního zákona. Tak zvaného »nahlížení do knih« nemusí se báti ani selský poplatník ani obchodník. Nahlédnutí do knih může naříditi jen odvolací komise, aby byly objasněny příjmy poplatníkovy.

Z nahlížení do knih jsou vyňaty záznamy, týkající se jmen zákazníků, obchodních kalkulací, nahlížení do soukromé korespondence a j. Nevede-li poplatník knih, může komise žádati předložení smluv, dlužních úpisů, kvitancí na činži, výtahů z účtů, faktur a pod. pomůcek.

Úřední nahlédnutí do knih může býti vykonáno jen tehdy, když o tom rozhodne většina přítomných členů odvolací komise, a při tom musí býti v dotyčném rozhodnutí komise co možno přesně vyřčeno, co hlavně nutno v knihách zjistiti. Přímé vynucení dokumentů (pokutami atd.) je však vyloučeno.

Komu tedy rozhodně záleží na tom, aby se mu nikdo cizí nedíval do knih, ten neriskuje nic více, než že bude platiti o několik korun vyšší daň než sám přiznal. Nesmí však takový poplatník zapomenouti na opatrnost, neboť odepřením nahlédnutí do knih vzbudí jistě u berního úřadu nedůvěru.

Zahraniční obchod náš v posledních dvou měsících vykazuje dosti značný vzestup dovozu a veliký pokles vývozu. Kdežto v lednu dovoz hotových výrobků proti loňsku stoupl o 10.4 mil. korun, poklesl vývoz o 11.1 mil. K, což se dá vysvětliti poklesnutím vývozu cukru proti loňsku o 11.5 mil. korun. Některé průmyslové výrobky vykazují ve vývozu vzestup, jiné pokles. Zajímavé, že vývoz bavlněného a vlněného zboží značně stoupl (o 2.9 mil. K), kdežto proti tomu vývoz vlněné příze poklesl o 0.4 mil. K. Značně poklesl i vývoz minerálních olejů. — Také cifry vzájemného obchodu Rakouska a Uher zůstávají pro nás velmi nepříznivé. V lednu činil dovoz z Uher 84.5 mil. K, t. j. o 4.1 mil. K více než před rokem, vývoz do Uher pak 86.2 mil. K, o 0.3 mil. K méně. V jiných letech činilo aktivum měsíčně 10 až 15 mil. K, kdežto nyní po delší dobu cifry vývozu a dovozu ve styku s Uhrami se takřka vyrovnávají.

Obrovské výdělky bankovních ústavů. Roku 1911 bylo v Rakousku v činnosti 68 bank akciových, 21 bank zemských. Akciové banky měly téhož roku akciový kapitál 1255 milionů K. Za ten rok měly všechny banky v Rakousku (vyjma banky Rakousko-uherské) hrubý zisk 424,180,000 K. Po odečtení daní, platů na úřednictvo a jiných poplatků zbyl čistý zisk 133,950,000 K pro ty, kteří ani v úřadovnách nemusejí pracovati. Generální ředitelé takových bank mají platy tak veliké, že se jim vyrovná málokterý ministr. A při tom vystupují jako obyčejní občané, nejsouce nuceni vydávati veliké obnosy na reprezentaci, podporu humanitních podniků atd.

Právě uveřejnila Rakouská úvěrní banka vídeňská pro obchod a průmysl svou zprávu za r. 1913. V jejím čele stáli a stojí židovští milionáři. Ředitelé jsou vesměs židé. Banka měla r. 1913 ve správě cizího majetku za obnos 1181 mil. K. Hrubý zisk činil 23,017,195 K. Spravovala nejružnější veliké průmyslové podniky. Vídeňské veliké bankovní podniky stávají se znenáhla pány celé tovární výroby v Rakousku. Kde se soustřeďují již nyní skoro všechny rozsáhlé podniky průmyslové, tam vznikají pohodlné tovární trusty, které pak diktují kupujícímu obecnstvu ceny dle libosti. Ti pracující podnikatelé, kteří nemají velikého kapitálu, klešají v zápase s bankami jako podřáté klasy, protože proti miliardovému kapitálu nezmohou nic. A pak prý jest pokrok na postupu, osobní důmysl a osvěta prý bude korunována zdarem. Jen potud jest možno pracovati samostatně, pokud židé dovolí. Takové poměry přímo křičí, aby se konečně

státními zákony ochrannými vydatně pomohlo samostatným podnikatelům a všem živnostníkům. A říkali-li soc. demokraté, že největší odměna má náležeti lidem skutečně pracujícím — nuže, kdy zahájí ostrý pochod proti bursiánům a přehmatům bankéřů? Kdy podají upřímně ruku těžce zápasícím živnostníkům?

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. C. k. ministerstvo financí sprostilo výnosem ze dne 3. prosince 1913, v dohodě s c. k. ministerstvem vnitra pana c. k. dvorního radu Heřmana Steinfelda za příčinou jeho přeložení do trvalé výslužby funkce zeměpanského komisaře a jmenovalo na místě jeho pana c. k. místodržitelského radu Josefa Smutného v Hradci Králové zeměpanským komisařem tohoto ústavu.

Vystavování dobytčích pasů inkoustovou tužkou bylo výnosem c. k. ministerstva orby prohlášeno za povážlivé, protože takové pasy připouštějí vymazování (radirování) a dále, že při deštivém počasí při nevyhnutelných manipulacích (kontrola na dobytčích trzích a drahách) stávají se nečitelnými, takže namnoze nelze zjistiti v ohledu veterinární policejním žádoucí průkaz původu. Zakazuje se proto vystavovati dobytčí pasy inkoustovou tužkou.

Československá akciová tiskárna v Praze konala dne 5. března t. r. třetí řádnou valnou hromadu. Proti nedávné zprávě naší o příznivém výsledku uplynulého roku dlužno podotknouti, že nevykazuje žádného čistého zisku. Značný zisk (25.514 K) je sice zisk hrubý, ale zbytku po zákonných odpisech použito býti musilo na úhradu vykázaných deficitů z let předešlých, jež zmenšily se tím o 7.900 K. Nicméně zbývá ještě ztráta 30.000 K, kterou dlužno uhraditi v budoucnosti. Potěšitelným jeví se výsledek na účtu rozvázném, jenž vykazuje zmenšení směnečných a jiných dluhů celkem o 19.000 K. To dává dobrou naději do budoucna. Neboť čím méně bude ústav zatížen břemenem úrokovým, tím spíše stane se tím, čím od počátku býti měl, totiž jednou z podmínek úspěchu celého našeho hnutí. Správní rada stěžuje si (v předporadě), že ji poškozují jednak značná indolence dlužníků, jednak neochota i mnohých tak zv. katolických závodů, které tisknou raději v závodech nás poškozujících. Kdyby bylo možno vydati resp. umístiti na první valné hromadě usnesenou emisi 250 akcií za 50.000 K, bylo by možno uhraditi nahoře zmíněný schodek jedním rokem. Což nenašlo by se tolik kapitálu mezi našinci, když se jedná o papíry podle všeho naprosto zajištěné prosperitou? Správní rada zajisté vezme tyto věci v příští době v úvahu.

Židovské hospodářství v »Existenci« Je to spolek, který z příspěvků členských poskytoval zejména příspěvky na věno členů a členek. Bylo jich asi 2000, ponejvíce služebných, obchodních pomocníků, pomocnic a pod. Správu spolku měli v rukou židé. Jak hospodařili, viděti nejlépe z toho, že bylo na spolek podáno 23 žalob z té příčiny, že nedostal povinným nárokům. Státní zastupitelstvo zahájilo právě trestní vyšetřování proti bývalému představenstvu spolku toho, neboť dne 22. února zvolilo nespokojené členstvo výbor nový. Spolek »Existence« bude rozpuštěn a 2000 lidí, kteří důvěřovali jeho židovskému výboru, nyní spláče nad výdělkem.

Nár. soc. hospodáři v Pardubicích. Takhle se provádí národohosp. osvobození! Dne 4. března ve veřejné soudní dražbě byl prodán nár. soc. dům. Koupil jej zámečnický mistr za 111.000 K. Velice bolestně byli postiženi nár. soc. krachem zvláště živnostníci, kterým nár. sociálové při volbách slibovali tolik blaha! Stavitel Potuček přišel o 23 tisíc K, dále o sta, ba i o tisíce přišli živnostníci různých odvětví.

Živnostenská banka v Praze. Ve schůzi správní rady Živnostenské banky, konané dne 5. t. m., předložena byla bilance za rok 1913, jež i s přenosem z roku 1912 vykazuje po srážce správních výloh a daní čistého zisku K 8.350.100.29 (oproti K 8.219.987.93 roku předešlého.) Valné hromadě, svolané na 15. března t. r. učiní se návrh, aby vyplácena byla 7 a půl proc. dividendy, t. j. K 15.— na akcii, jako roku loňského.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. vydala následující tržní zprávu: Dne 9. března 1914 byl průběh pražského ústředního trhu dobytčího prostřední, prodávali se volí hbitěji, býci povoleně, krávy čileji, jalovice hbitě. Přihon byl poměrně malý, oproti trhu minulému o 46 kusů menší. Na dnešním trhu převládala živější tendence, ceny volí částečně se zlepšily.

Znamenal dobytek původu domácího, a to volí od K 0.64 do K 1.04, prima od K 1.05 do K 1.14, výminečně od K 1.15 do K 1.18, býci od K 0.80 do K 0.96, krávy od K 0.56 do K 0.93, vše za 1 kg živé váhy bez potravní daně.

Dopraveno bylo jen 189 kusů původu domácího, dobytek původu haličského nebyl dopraven žádný.

Dle druhu bylo 117 volů, 37 býků, 25 krav a 10 jalovic.

Průběh pražského trhu masného dne 9. t. m. byl prostřední. Prodávána se telata vřavěji, maso vepřové při cenách celkem nezměněných, skopci

a kůzlata za ceny týhodne minulého. Váhavější poptávka byla po masu slabší jakosti.

„JUNO“

antiseptické mýdlo holičské, vydává jemnou, dlouho nesochnoucí pěnu, po které i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil obličej.

Kus 10 a 20 h.

Specialita firmy

Jos. Jelínek,
mydlářství a parfumerie v Hradci Králové.

Veledůstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I., Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního náčiní

jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O otěné zakázky prosí v nejbližší účtě oddaný

Jan Hirsch.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční seasons kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubíl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

SEMENA

spolehlivá dodává

Jindřich Vaněk,

velkoobchod semenářský

PRAHA-II., Václavské
náměstí, „U zlaté husy“.

Cenníky a nabídky
ochotně se zašlou.

Žitnou kávu

zaručené jakosti,

s cenným dárkem hliníkového nádobí,
5 kg vyplaceně na dobírku za K 4-50

Bělohorská továrna požívatín

v Lázních Bělohradě.

Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!

Nově převzatol

Poustkova Plzeňská restaurace

v Kolíně.

Čepují výhradně „PRAZDROJ“, pivo z Městanského
pivovaru v Plzni, zal. roku 1842, nejlepší jakosti.

Snídaně na vidličku, obědy a večere chutně upravené.

Spolková místnost a pianino k volnému použití.

Dále dovoluji si zdvořile upozorniti na prodej
„PRAZDROJE“ v láhvích.

O hojnou přízeň prosí

JAN MATUNA,

restaurateur.

Jediná Plzeňská pivnice toho druhu v Kolíně.

Paramenta

kalichy, cibete, monstrance kardinálské atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav paramentů a devotional.
- BRNO. -

THOMASOVA MOUČKA

NEJÚČINNĚJŠÍ NEJLEVNĚJŠÍ HNOJIVO FOSFOREČNÉ
POZOR NA ZNÁMKU „HVEZDA“!

**K jarnímu setí
hnojte
moučkou
z Thomasovy
strusky**

známka „hvězda“
nejlepší a nejlevnější,
ihned účinným hnojivem fosforečným. - Žádejte
výslovně známku „hvězda.“

**Zemský Svaz
hospod. družstev**

**Hospodářské
: Sdružení :
křesť. zemědělců
Praha II. - Spálená 9**

Arnošt z Pardubic.

O tomto prvním arcibiskupovi Pražském
sepsal histor. úvahu
Jiří Šahula.

Stran 64.
Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí ihned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Uhlí hornoslezské

Richthofen, Deutschland, Recke, Heinitz
atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí
hnědé, pekařské Britania, Amalie Florentina atd.

Koks dolnoslezský

Bahnschacht, Glückhilt.

Antracit

westfálský i anglický v kostkách neb
ofechu.

Dříví palivové

ve svazcích neb kotoučích suché, prvotřídní
dodá až do sklepa, levně se zaručenou
jakostí i váhou

Všeobecná úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ruč. obmez.

v Hradci Králové,
Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenilové imit. „Smyna“, vlněné chenilové „Axminster“,
vlněné plyšové „Tapestry“ a „Velvet“,
Cellstvé i béžné, různých šířek a velikostí, výtečné
a krásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

**Cenníky zdarma
a franko.**

!!!

Josef Zemlička,
HLINSKO, (Čechy).
ruční tkalovství.

Koberce běže

jutové „špagátové“, vlněné „holandské“, vlněné „Harléme“.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úcty levné

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

MUDr. Bedřich Drož,

odborný lékař pro fyzikální terapii, léčí ve svém koncesovaném

ústavu pro fyzikální terapii a radiologii (roentgenování) v Hradci Králové.

(v přízemí villy pana
MUDra. Ot. Klumpara),

různé nemoci nervové, obrny a ochrnutí, neurasthenii, hysterii, migrény, ischias a jiné
neuralgie, impotenci; choroby srdce a cév, zejména arteriosklerosa, asthma, poruchy zaží-
vání (ochablost žaludku a střev, vleklou zácpu atd.), poruchy výměny látek (dna (Gicht),
onkrovku, otylost, bledničku); **rheumatismy** svalové i kloubové, tuhost a nepohyblivost
kloubů, kontraktury svalové, následné stavy po vymknutích a zlomeninách; zkriveniny
páteře (zvýšený bok, zvýšenou lopatku); různé choroby kožní a **vady pleti** (kožní rakovina,
lupus, lišeje, lupenku, bradavice, „ohnivé skvrny“, smahy, červeň nosu, chloupky v obliči atd.)

Elektrotherapie. Hydroelektrické lázně. Elektrolyza
(zejména k účelům sklerotickým a kosmetickým). **Kata-**
foreza. Jontoforeza. Franklinisace. Arsonvalisace (léčba
proudy vysoké frekvence a vysokého napjetí). **Léčba**
anální. Masáž ruční a elektrická. **Vibrace. Léčba**
světlem zejména modrým a paprsky ultrafialovými. —
Thermopenetrace (diathermie). **Léčba horkým vzduchem.**
Léčba pomocí medikomechanických, pohybo-
věbných a redressujících přístrojů. Léčebná gym-
nastika. Fyzikální orthopaedie. Léčba **radiem**
(emanací radiovou): lázně radiové, lázně ra-
dium-kataforetické (celkové i částečné). —
Lázně perliční, uhličitě, kyslíkaté a medicí-
nální. **Léčba inhalací.** Léčba zmrzlou kyse-
linou uhličitou.

Roentgenisace: roentgenogramy
(snímky), diaskopie (prosvěcování hrudníku
a břicha) léčba paprsky Roentgeno-
vými (roentgenoterapie).

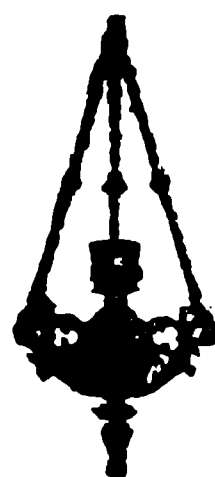
V ústavní laboratoři koná se ur-
čování a měření **radioa** tlivty tekutin,
látek pevných i plynů, pramenů, se-
dimentů a plynů pramenitých, slatin,
hornin, minerálů atd.

Hydroelektrické
lázně čtyřko-
morové dle
Dra Schnée-a.

Ordinace
od 8—12 hod. dopol.
a od 2—5 hod. odpo.

Prospekty zašlou se na požád.

Shledá se s ostatními a stříbrnými klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z **Metálové**
prstýnků, tabulek, jídelní stěží se stříbrná pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a cizelce

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Ve světle pravdy.

Proslulá Východočes. **SEMENA** zatlačila
z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájlila
si svou prestíž: vždy dobrá a první u praktic-
kých pěstitelů i v domácích zahradách. Jsou ro-
dodkenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

dopíste si o velký obrázkový ceník, který Vám
zdarma, ochotně pošle jediné odborné Východo-
české semenářství

FRANT. A. KUNT,

Hradec Králové.

K velikonocům

dovolují si veledůstojnému duchovenstvu nabízet chvalně
známé, již r. 1888 nejdůstojnější biskupskou konsistoří
Ordinariátním listem dšst. farním úřadům k nákupu
doporučené

Pilnáčkovy pravé voskové svíce oltářní,

dále paškály, triangle atd. — Též mám na skladě vonné
královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. —
K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji
levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou
potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané **čistě**
ládrové mýdlo (bez zápachu.)

O hojné rozkazy prosí v hluboké úctě

Anna Brunová v Litomyšli,

Dolní Riegrovo náměstí (máslná podstih). Obchod svícemi,
mýdlem a jinými odbor. výrobky cis. a král. dvorní
továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.

Vše v cenách továrnických.

BOŽÍ HROBY,

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně —
Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultíky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v SYCHROVĚ.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 20. března 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Národní rozvrat.

Našinci dávno již poukazovali na to, že sverepými štvářeními proti českému katolictvu se národ úžasně rozštěpuje. Nejednalo se totiž jen o to, že byla tak se vši bezohledností pronásledována velká konservativní část národa, ale i o to, že karabáče vyzkoušené na zádech katolických svištěly brzy při vzájemném zápasu živlů pokrokových. Tedy nemyslným fanatismem prohlubováno hned několik hrozných propastí — místo národního celku vidíme klubko zafatých pěstí, pozorujeme frakce, které proti sobě se sápají zuřivěji, než proti společnému národnímu nepříteli.

Charakter této scenerie jsme kladli před oči české veřejnosti často. Na př. 26. září m. r. napsal náš list: »Co radikální papouškové mluví o všeobecných potřebách národních, o prospěchu národního celku, ze všeho číší veliká neupřímnost, většinou jsou takové řeči úmyslným klamem. Jednotlivé politické strany u nás vedou proti sobě boj na nůž, proti sobě vysílají střely jedovatější, než do sešikovaných řad německých nacionálů.« Tak a podobně poukazovali jsme na černou perspektivu, kterou snášely kruhy nejvíce zodpovědné klidně, pokud zášlů se vybíjelo výhradně silnými blesky »protiklerikálními.« Teprve nyní, kdy příšerná hydra domácí války se zakousla pevně i do šlje stran pokrokových, najednou důrazné varovné hlasy politických strážců!

Teprve teď, kdy jest vážná obava, že štvavý »pokrok« vykrváčí ze vzájemných ran za příprav k Husovu roku, najednou důrazné varovné hlasy!

V Roudnici konal se 15. t. m. krajský sjezd mladočeský, na něž J. Exc. dr. Fořt (dle »Nár. Listů« ze dne 16. t. m.) promluvil tato slova:

»Kde jest ta síla a energie národního celku? Kamže, pro bůh, se národ český poděl? Nikde ho nevidíte. Vidíme jen organizace stran, časopisecké jejich mluvčí a výkonné jejich výbory. Národ se ztratil . . . Pohlédneme jen blíž na svoje těleso. Utvarem zkomoleným byli jsme již při samém vstupu do nové doby, neboť nepřítel dějin zbavila nás šlechtu. K této ztrátě vyšších majetkových a společenských vrstev přidružila se za nedlouho i ztráta valné části dělnictva, když v důsledku novodobého proudění hospodářského došlo k odluce sociální demokracie od vrstev občanských, stojících na politickém programu celonárodním. Zbytek útvaru takto osekaného tvořen jest půl tuctem dnešních stran. . . . Jak to dopadá mezi stranami, jež přivržetstvo svoje rekrutují v řadách obyvatelstva městského?!

Každého z nás, pokud nejsme otráveni cynismem, události posledních týdnů vzrušily zajisté do nehlubokého nitra. . . . Dnes jest nám stydno nad obrazem, jehož skýtá česká domácnost, leč není to jen stud, jest to zároveň palčivá bolest — jest nám, jako bychom měli ztratit bytost zvláště drahou. . . . Ze máme strany, není neštěstím. Pohromou však jest to, že způsob zápolení jejich zvrhl se ve fanatické sektářství. . . . Strany, pokud se uplatňují v zákonovém obzoru celonárodním, novzají k vůli programu, nýbrž programy se sestavují, rozdílů názorů se zveličují a předstírají, aby byly srovnány s názorkou jejich existence.

Životním elementem každé takto vzniklé strany jest zápas, neboť vzniklá strana chce žít, vzrůst, nabýt převážnosti, mandátů a čtenářů pro své časopisecké mluvčí, a to nejde jinak, než ubíjením stran jí překážejících. Tím se stává, že zápasy stran záhy se zvrhají v boje osobní, že v zápolení nejde o zásluhy a názory, nýbrž o mandáty a

provise, že při polemikách nejedná se o objektivní pravdu, nýbrž o její zkroutení v neprospěch odpůrcu. Zlo se stupňuje tím, že v důsledku prohlubování veřejného života počet osob, činných v politice, časopisectvu a správě veřejné, stále vzrůstá, že působnost ta, jak ani jinak býti nemůže — a nebudiž to tedy výčitkou — namnoze stává se životním povoláním, takže, byl-li daný útvar zachvácen sektářstvím, mění se boj o trvání a vzrůst stran též v otázku chlebovou, tužby osobní tím nabývají nad zřeteli věcnými převahy ještě větší a rivalita (soupeřství) vzrůstá v zaujatost, ba v hlubokou osobní nenávisť, které každá zbraň jest dobrou dost, slouží-li jen k odpůrcovu poškození.

Podobně ozvala se Národní jednotka pro Nové Město a Král. Vyšehrad: »Jsme svědky hlubokého rozvratu politického života českého, jakého není paměťka. Příčiny jeho pak bolesti naplňují mysl opravdových přátel národa. Nejsme sice soudci ve sporech, jejichž hnus otravuje od delší doby českou veřejnost . . . přece však cítíme povinnost pronést své přesvědčení v ten rozum, že přisílujeme se na stranách obou, že **interesy strannické a osobní staví se tu nad zájmy vyšší**, na něž nemělo by se zapomínati ani v nejprudším ohni boje, že čest národa a dobré jeho jméno velmi trpí před cizinou drsností užitých zbraní. **Chybí tu potřebný takt a pravé vlastenectví**, jež by ukazovaly, kdy třeba v strannickém tom šílení přestat, chybí v národě autorita, jež by nechutenstva toho rázu dovedla staviti a ztrestati.

Není divu, že v dobách takových vzdávají se veřejného působení slušné elementy, které nesou, aby jejich poctivý štít poskvřen byl blátem, hozeným ze strannického záští. Leč mužové tito přece však jsou spoluvinní na neblahých poměrech dnešních; jejich passivita ponechala volně pole lidem povah sice výbojných, ne však namnoze tak zušlechtěných, aby hodni byli cti zastupovati zájmy národa v jádře svém nejen nezkaženého, ale i tolika vzácnými vlastnostmi nadaného.

Takový jest tedy v národě výsledek dlouholetého řádění radikálních sobců, hřmotných novohusitů.

Národní rada byla na prvním místě povolána, aby jasně a přísně pokárala vlastizrádce Švihy, k vůli odstranění zrádců jiných. Co se však stalo? Presidiální komise Národní rady konala 9. března schůzi, z níž vydána tato oficiální zpráva: »Zejména ovšem projednala Národní rada česká záležitost JUDra Karla Švihy a po konaném šetření vzala v tom směru se zadostučiněním na vědomí usnesení výkonného výboru strany národně-sociální, že dr. Karel Šviha složil svůj mandát poslanecký. Důsledkem toho usneseno jednomyslně, že přestává členství JUDra Karla Švihy v Národní radě české.«

Všimněte si toho opatrnického, krouceného slohu, aby ani Švihovo citlivé srdce nebylo nějak bezohledně raněno! Ani nejmenší přímé pokárání bezcharakterního chamtivce! Místo slova »zločin« užito jemně výrazu »záležitost.« Nár. rada neprohlásila své stanovisko, ale pouze »vzala na vědomí.« Také »usneseno, že přestává členství. . . a mělo se přece říci, že »rozhodnuto, aby byl vyložen.« Jen hezky opatrně, aby chudák Šviha neměl příčiny k pláči, že byl z Národní rady vyložen. K pokrokovému Jidášu služno šetření všech pravidel etikety, bije-li však pokroková žurnalistika zaskoužilé katolíky přímo toporem, na tom už nezáleží. »Usneseno, že přestává členství.« Jak se docela mrzáčí i český sloh, aby obránci Švihovi neměli příčiny k rozčarování!

Zde vidíme tu »nestrannost«, tak přímo křiklavě dokumentován dvojitý loket. Jak český tak moravský odbor Národ. rady právě po propuknutí aféry Švihovy žádal za zmírnění bojů strannických. Ale co říkala Národ. rada, když chvalofecníci Švihovi vylučovali ze Sokola organizované katolíky? Proč se neozvala, když dívky vyloučeny ze Sokola proto, že se účastnily katolické pouťi? Jaké stanovisko zaujala, když Machar odporučoval, aby čeští kněží byli postaveni mimo všechny zákony, aby se jim vzalo volební právo, aby byli vyhnáni ze sněmů, z říšské rady? Proč se neozvala, když se v listech psalo, že každý Sokol má býti Antikristem, že Sokol nesmí míti světový názor křesťanský? Také si dala líbiti Národ. rada bez protestu policej, když proti jejímu doporučení byl na ohroženém místě slezském zvolen od živlů pokrokových německý semita místo katolického českého rolníka.

Nezkusili po celá léta obětaví katoličtí kněží neiherských potup za Drozda a za chamtivé prsty husitské? To snad bylo také velikou cťou pro národ, když se ta aféra stále rozšlapávala? To raději akademický odbor Nár. rady obvinil nepravdivě Obnovu, že cíle pomáhati k mandátu Němci proti českému evangelíkovi. Za toli platí katolík, od něhož se vyžadují všechny vlastenecké povinnosti, ale práva v národě se mu nepřiznávají žádná. Není to nejhroší tyranie, když netoliko jednotlivé žurnály, ale pohlaví celých politických stran zapovídají bezohledně katolíkům svobodné politické hnutí docela v době všeobecného práva hlasovacího?

I Národní rada si musí uvědomiti, že katolíci čeští, kteří tolik pro národ vykonali, nesmí býti prohlašováni za vydědence od různých sobců, kteří si učinili z radikalismu výnosné řemeslo.

Tím, že nyní ustrašení čeští pohlaví napominají, aby se o aféře Švihově raději mlčelo, rozhodně rozklad v národě se nezastaví. Poskytnou-li se zvláštní výsady radikálním fanaticům, poskytnou-li se ochranný štít těm, kteří se odhodlali vymhouvati a popírati nepoctivě vinu usvědčeného zrádce, pak takové živly dostanou kuráž k řádění dálejšímu.

Obrana.

Protestantská revue »Kalich« v únorovém čísle r. 1914 chválí (třeba že velmi nerada) Sedlákovy »Studie a texty«. Píše: »V jedné stati se na př. vede důkaz, jak Hus ve svém »Výkladu Desatera« prostě opisoval z augustiniána Jana z Primateu atd. Dr. Jan Sedlák má tu ve věci nespornou pravdu, začez se mu dostalo i ve »Vědě české« pochvaly. . . . Aby se mohlo o Husovi po katolicku přednášet, po katolicku psát o něm traktáty atd., k tomu je potřebí pevně stojícího základu. Tento svým sborníkem Dr. Sedlák s neobyčejnou přístaví. . . . Na naší evangelické straně jsou různé komise, plány a návrhy k roku 1915; ale již teď dle této jediné publikace můžeme si přiznat, že katolíci to umějí pozitivněji než my.« — Kde tedy věda spí a kde pokračuje?

Proti protestantské štvavosti promluvil otevřeně na nedávném protestantském kongresse zmíněný již královecký professor bohosloví Lezius, který nad fanatickým »Evangelickým svazem« pronesl tento soud: »Zmateně ve volebním boji působil také »Evangelický svaz«. Byl proto založen, aby zosílil liberálnímu úřednictvu svědomí proti Římu. Vykonal mnoho užitečného. Pomohl protestantismu k jistému, ovšem jen temnému porozumění pro církev. (Veselost.) Toto však bylo

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

Ročníné skupiny

Sklad moderních rámt

Speciální snímky dětí

HRADEC KRÁL.

c. a k. dvorní a komorní fotograf

ADALBERT HILMA

V neděli a ve svátek otevřeno po celý den

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akolový kapitál K 80,000.000.—.

Reservní a pojistné fondy téměř K 25,000.000.—.

Centrála v Praze, ml. r. 1888.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Karlovy Vary, Klatovy, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst, Vídeň, a Jihlava.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatii. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směnek, inkasem směnek a čeků na všechna místa v tu- i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

bohužel zkaženo nekřesťanskou nenávistí proti Římu. Zfanatisování, lituji, že to musím říci, nepřispělo však k posílení protestantismu. Fanatismus je vždy znamením slabosti. »Evangelický svaz« dostával se stále více ve správu levice. — Mnozí pozitivní stoupenci spolupracují sice ve staré věrnosti, ale je to marná námaha. »Evangelický svaz« — musí to být veřejně řečeno — stal se liberální bojovnou organizací, ale nejen proti Římu, nýbrž i proti pozitivním stoupencům a konservativcům. (Odpor.) »Evangelický svaz« považuje nyní za svou úlohu nejširší kruhy přivést k nenávisti ke konservativcům, dovést je snad do sociálně-demokratického tábora. (Živé výkřiky: Ne, ne!) Těší mne, že jsou dobře smýšlející lidé, kteří mi nyní ještě odporují (Veselost), ale vývoj je přece na cestě. To musím zjistit jako dějepisce.«

Politický přehled.

Říšská rada odročena, poněvadž porady zastupců českých stran s německými poslanci ve Vídni nevedly k cíli. Vyjednávání o dělnost sňemovny se ztroskotalo. V těchto vyjednáváních proslavil se vůdce agrárníků na říšské radě posl. Staněk, který na př. 13. března prohlásil, že německá obstrukce v Čechách nesmí být ničím vykoupena a že bez českého sňemu nesmí být ani říšská rada — a za 4 hodiny nato prohlásil za souhlasu těchže agrárníků též Staněk, že obstrukci zastavuje. Účelem české obstrukce na říšské radě bylo vynutit na vládě obnovení ústavních poměrů v království Českém, přinutit ministerstvo hr. Stürgkha, aby vypsal nové volby do sňemu království Českého a nově zvolený sňem také

svolalo. Hr. Stürgkh vyhnul se však útoku ze strany české a na místo sebe nastrčil Němce z království Českého. Ti prý se vzpírají splnění českého požadavku a znemožňují vládě, aby plnila svou povinnost. Němečtí poslanci při vyjednávání s Čechy ve Vídni myslili nejím, jakoby výhradně na nich záviselo, bude-li ustanovení zákona v království Českém zachovááno či nebude. Byli odhodláni využítkovati naskytnuvší se jim příznivé příležitosti a za svolání sňemu vymoci ústupky, k jakým by české strany za jiných okolností jistě nepřipustili.

Po odročení říšské rady. Německo-nacionální svaz na schůzi své ve Vídni svaluje vinu na českou obstrukci. Něm. strana křesť. soc. žádá zotřetí jednacího řádu a vyzývá vládu, aby se starala také o potřeby lidové. — Se strany polské se ujišťuje, že hr. Stürgkh § 14. opatří také potřeby lidové a že ukáže tak, že nikoliv vláda, ale parlament sám jest nepřítelem zájmů lidových. Poláci svalují všechnu vinu na hr. Stürgkha, který prý jevil ochoty dosti, ale na agrárníky. — Vláda odůvodňuje v úředním listu odročení říšské rady, praví, že pro příště národnostní otázky musí zůstat omezeny na sňemy zemské. — Vláda chystá se § 14. provéstí branný zákon, aby v dubnu mohly začít odvody.

Nová půjčka rakouská v obnosu 480 mil. K jest už ujednána mezi vládou a vídeňskými bankami.

Býv. ministr dr. Fořt na krajském sjezdu mladočeském v Roudnici po řeči své o podstatě a příčinách chorobných zjevů v táboře českém prohlásil, že odstupuje z politického života, aby učinil místo silám mladším . . .

Volby ve Vídni. Při obecních volbách ve čtvrtém sboru zvolen v Ottakringu na místo zemřelého

posl. Schuhmeiera soc. dem. David 15.863 hlasy (něm. křesť. soc. dostal 8567 hlasů, čes. soc. dem. 1497 hl.), ve Floridsdorfu soc. dem. Brettschneider 8199 hlasy (křesť. soc. 5053 hlasů, čes. soc. dem. 510.) Na Landstrasse zvolen křesť. soc. Pioner 11.006 hlasy (něm. soc. dem. dostal 7972 hl., čes. soc. dem. 532 hl.).

Ruské zbrojení. Německé listy neustále straší zprávami, že se Rusko chystá k válce. Na hranicích Rakouska a Německa prý se to hemží ruským vojskem. Dobře nato odpovídá býv. ruský ministr zahraničních záležitostí Sazonov, že hlavní vinu na tomto poplachu má německé štvání v časopisech. Rusko chce žít v míru s Německem i Rakouskem. Zvyšování zbrojení vyšlo z Německa, následkem zbrojení Německa zbrojily Francie a Rakousko a přirozeně nemůže zůstat ani Rusko pozadu . . .

Na Balkáně uzavřen vojenský spolek mezi Srbskem, Řeckem a Černou Horou. Tyto státy zavázaly se do r. 1917 postavit armády: Srbsko 555.000, Řecko 380 tisíc a Černá Hora 30 tisíc mužů. V případě nebezpečí musí všechny tři státy na jednu naříditi mobilisaci. — Turecko-srbská mírová smlouva byla minulý týden podepsána. — Albánský král Vilém I. přijímá deputaci Albánců za deputaci a jmenoval už své ministerstvo. Sotva něm. firmy vídeňské zřídily králi zámek v Drači, připravují mu už nový v Tiranu, kdež má být i letní jeho sídlo.

Česká nabídka a německé podmínky. Na poradách ve Vídni Češi Němcům v Čechách nabídli: Tři přisedící zem. výboru; dosud měli dva. Německé záležitosti vyřizovati budou něm. přisedící. Rozpočet bude rozdělen národnostně a o penězích na německé účely budou rozhodovati něm. přisedící. Úředníci budou ustanovováni dle dříve smlu-

FEUILLETON.

Vězeňská balada.

Divoké poměry rozprostřely černá svá křídla nad městem Lipkovem, když se zde chopil úlohy kulturního vůdce mladý radikál Puškvorec. Svou svéprávnost střežil tak bděle, že si ve studiích nedal od zkosnatělých profesorů poroučet. A protože tyto náhodou měli větší společenskou moc než mladý genius, přesešla kosa i křemen.

S líci zamračenou Puškvorec opouštěl bezohledný ústav, prodal knihy u Silbersteina, zapálil si cigaretu a přemýšlel vážně, kde by mohl lépe originalitu svých svěžích vznětů uplatnit. Tatík provedl však proti synkovi opozici ještě ráznější než třídní profesor. Nechtěl rozuměti novým obzorům synkovým, přivítal mladého nadšence tak bezohledně, jako fernesného tuláka. Ale mladý Puškvorec, který v knihách četl, jak velicí mužové hájili věrně své stanovisko i proti celým masám, pokládal ústup za prohlášení na vlastním přesvědčení. Proto domácí srážka vyvrcholila tak, až synek opouštěl i rodný dům.

Majestátní myšlenky v jeho hlavě schliply značně svá mocná křídla, když se ozval hlad, který tak často znenadání mění směr lidského jednání a docela i přesvědčení. Již začal docela litovati svého vzdoru, když musil písařit za pět zlatých týdně. Talent jeho v té smutné době vyčerpával se starostí zcela prosaicnou, jak by si totiž zaopatřil aspoň takové písaření, které by mu vyneslo o dvě zlatky týdně více. Chudák musil teď být poslušen lidí málo vzdělaných daleko více než dříve učených profesorů.

Za rok se na něho šlechetně přece poněkud usmála. Stal se komptuřistou v obchodní továrně. Plat čtyřiceti zlatých za měsíc nebyl k zaho-

zení. Životní energie mladého junáka se vzkřísila, přibírala mízy. Nemusilo ho mnoho trápit, že místo moderních knih většinou prohlížel boty. Ačkoli v závodě spolků mnohou urážku, přece ve spolkovém životě mohl dělati nezkroceného lva. Pobádal zakřslé duše k probuzení, k novým směrům, otvíral nové obzory. Bylo obecné mínění, že rozumí franc. revoluci líp než botám, kterými byl většinu dne obklopen. A ještě jeden trn vrazil se do nekryté paty mladého Achilla na cestě jeho duševního nespoutaného aristokratismu. Početil v továrně lidé zcela nestudovaní vypátrali, že páry bot jsou počítány na základě nezvyklé matematiky, takže někdy nebylo možno průměrnému člověku se dopočítati. Nastal rámus, Puškvorec hned bledl, hned se červenal. Okamžitě byl propuštěn, aby učinil místo člověku poctivějšímu. Ještě byl rád, že k nové etapě životní obdržel od továrníka vysvědčení zachovalosti jako poslední almužnu.

Zachovalost v kapse, světooborné idey v hlavě, ale hrozný rozvrat v srdci — a v tobolece ani šestáku! Sám Puškvorec nahlížel, že takové postavení má perspektivu nejčernější. Stál několik dní bezradně jako Herkules — a pak se utekl jako kající marnotratný syn k tatíkovi, před nímž se přiznal hlasem rozechvělým, že upadl do některých byrokratických křehkostí.

»Ale dlouho mi tu na krku zůstat nesmíš«, prohlašoval otec již na polo usmířený. »My s matkou sotva sami se živíme, jsme už staří. Zato takovýhle výrostek mohl by skály lámat.«

Na štěstí dlouho netrvaly nucené prázdniny. Puškvorec horlivě se ujednával s některými mladšími kapacitami, až pojednou veřejnosti předložen praktický výsledek dlouhých porad. Vyšlo první číslo radikální »Světlušky«, na jejíž zadní straně se čtlo, že zodpovědným redaktorem jest Vojta Puškvorec. Teď byl mladý reformátor u cíle. Ny-

ní mohl konečně sebevědomě prohlásiti tiskem, že chce provětrati shnilou atmosféru, že hodlá vysoušeti staletý bahenní nános. Teď se teprve ukáže, jakým národním dobrodincem bude dosud zneužívaný Vojta Puškvorec! Sláva toho vynikajícího postavení div mladou hlavu z počátku neomráčila. Vždyť jest mu nyní umožněno státi se soudcem vlastních profesorů, starosty, celé městské rady, může chytnout za vlasy i konservativní poslance, docela jest mu volno kritizovati soudce, ministry — zkrátka všechno! Jakým znamenitým zařízením jest tahle svoboda tisku! Jest to útulek pro duše týrané, kazatelna pro utlačované, bič proti tyranům.

Již v týdnu poněkud poklesla nevýslovná radost Puškvorcova nad novým občanským titulem. Zlé jazyky totiž k ohlášenému programu »Světlušky« poznamenávaly: »Ba — vždyť to známe. Nerozuměl botám a teď chce rozkazovat v politice. Konservatismus jest zde dost, že by se mohl exportovat, nikdo Puškvorcovi za obranu konservatismu nedal by ani groše, ležto tu již máme »Národní Stráž«. Musí tedy Vojta zpeněžit nyní zboží jiné. Shání chlebiček, jak může.« Podivno — v Lipkově byly poměry tak zkosnatělé, tak zbednělé, že před ním místní mandarini jako před zástupcem veřejného mínění ani nesnekal. Ba docela mladý Puškvorec začal mít silné podezření, že konservativní členové zastupitelstva ho zcela bagatelisují, že před ním nemají žádného strachu.

Ke všemu přistoupila jímá nesnáze. Pánové z konsorcia »Světlušky« příliš prozrazovali, že má dělati jejich osobním choutkám Puškvorec za pár zlatek ochranný štít, že jím má pomáhati v pomstě nad osobními protivníky a konkurenty v povolání. A jak dovedli bezohledně rozkazovati! — Skoro tak, jako onen majitel továrny na boty!

Konečně se Puškvorec smířil se vším, poměry z něho udělaly člověka kompromisního. Sloužil

veřejného klíče (3 : 2). Němci budou mít veto proti stanovení denního pořádku pro schůze sněmovni. Tyto ústupky měly platit pro jedno sněmovní zasedání a automaticky pozbyti platnosti, kdyby v tomto zasedání směr národnostní nebyl uzavřen. — Němci však tuto nabídku odmítli z důvodů formálních i věcných. Proto stanovili si podmínky své: Češi musejí napřed úplně a bezpodmínečně zastavit obstrukci na radě říšské. Stane-li se to, pak Češi a Němci zvolí plnomocníky, kteří společně ve lhůtě nejdéle 3 týdnů vypracují návrh na změnu zem. zřízení a volebního řádu na sněm. Nato vláda vypíše volby a svolá sněm. Předseda správní komise bude jmenován zem. maršálkem, komise však zůstane. Sněm zvolí pouze národně-politickou komisi, která ve 24 hodinách vypracuje pro sněm zprávu o novém zřízení zemském a volebním řádu. Zprávu tu i oba zákony sněm nejdéle za 8 dní schválí musí. Sněm musí napřed udělit indemnitu za zvýšení přírůžek a za dávku z piva, pak teprve bude správní komise rozpuštěna. Sněm bude rozpuštěn a nové volby budou provedeny dle nového řádu na podzim. Tak diktují si Němci. Zajímavé jest, že se tu Němci ani nezmiňují o úpravě jazykové otázky, ačkoliv právě tu jest příčina česko-německého sporu. Také junktim mezi změnou zem. zřízení a jazykovou otázkou Němci nepřipouštějí.

Česko-německé porady ukončeny. V neděli dopol. konala se v Praze společná porada býv. českých poslanců a zástupců stran. Postup posl. Staňka ve vyjednávání odsouzen a týž se sám porady této nesměl účastnit. Usneseno bylo podmínky něm. poslanců odmítnout a od protipodmínek vůbec upustit, ježto není naděje, že by došlo k dohodě. V pondělí nato sešli se u minister. předsedy ve Vídni čeští a němečtí vyjednávači. Tu dr. Bachmann prohlásil české návrhy za nepřijatelné, čímž vyjednávání zmařeno a tak nastoupil zase § 14.

Zprávy organizační a spolkové.

Ze sekretariátu katolické mládeže v Hradci Králové.

Sdružení české mládeže katolické
sídlím v Hradci Králové

pořádá v neděli dne 29. března 1914 v Hradci Králové v Adalbertinu

pátou (šestou) valnou hromadu ústřední
s tímto pořadem:

1. O čtvrt 11. hod. dopol. mše svatá v kostele sv. Jana Nepom. v kněžském semináři.
2. O 11. hod. dopol. zahájení valné hromady st: rostou dp. Karlem Kepplem.
3. Čtení a schválení zápisu o poslední valné hromadě.
4. Čtení a schválení zpráv: a) sekretariátu, ref. vp. St. Beneš. — b) odboru agitačního a přednáškového, ref. vp. St. Beneš. — c) odboru tiskového, ref. dp. Karel Keppl. — d) odboru školského, ref. p. V. Nejedlý. — e) odboru sjezdového, ref. týž. — f) odboru zábavního, ref. týž. — g) odboru

oddaně těm, kteří mu poskytovali chléb. Za tuto službu zase mu dovolili zaměstnavatelé svobodný radikální rozlet ve vyšších sférách, na které příliš nemysleli.

Puškvorec zažil dosti trpkých chvil — ale dovedl také rozdávat rány všem, kteří »Světlušku« nepodporovali ani předplatným ani inserty — ani jiným způsobem. Dovedl si vážit různých místních skandálů jako znamenitého pokladu, jako výnosného majetku. Dopustil-li se nějaké špatnosti radikál, vykloupla se už snadno patřičná taxa za novinářské obhájení, jejíž výše se řídila dle majetkových poměrů provinilce a dle výše přestupku. Ještě lépe se vedlo Puškvorcovi, jestliže spáchal nepředložený skutek konservativce. Dobrák Puškvorec po takovém skandálu sám hleděl provinilci nadběhnout, chytře zařídil svou taktiku tak, aby s ubožákem mohl co nejdříve osobně mluvit jako milosrdný lékař, ale aby se nemohlo veřejně říci, že sám osobně své milosrdenství nabízel. V takovém případě platil jen poplatek za mlčení a nebo za uskrovnění káravých řádků. Ale příslušná taxa byla daleko vyšší. Jestliže viník se tvářil, jako by chování Puškvorcovu nerozuměl, lidumilný žurnalista často mu pošeptal otevřeně, co se stane, nedá-li aspoň čtyři anebo pět desítek. A neměl-li člověk pohaněný tolik, aby mohl odvrátiti ránu novinářského revolveru, pak běda mu! Provedení ortelu dělo se ve »Světlušce« po částech — třebaš tři měsíce, aby se časopis dychtí- věji četl, aby přibývalo abonentů.

V Lipkově žil starý lichvář Halíř. Přivedl několik rolnických usedlostí na buben. Každý slušnější člověk se mu vyhýbal jako lupiči. Halíř vyděl a vyživoval na prostomyslných, důvěřivých lidech na stopadesát tisíc. Takové velké jmění — ale na »Světlušku«, ten lakota, nedal ni-

tělocvičného, ref. týž. — h) odboru finančního, ref. vp. St. Beneš. — Schválení účetní závěrky, stanovení zápisného a členských příspěvků na r. 1914.

5. Zpráva o jednotném Sdružení české mládeže katolické. Ref. tajemník vp. St. Beneš. Rozprava. — Zpráva o Svazu duchovních rádců. Ref. dp. K. Keppl. — Hospodářské a vzdělávací úkoly mládeže, ref. p. V. Nejedlý.

6. Návrhy: a) ústředního výboru o sjezdech r. 1914 a odboru kondičním, b) volné.

7. Volba 7 členů ústředního výboru a 5 náhradníků dle § 30. nových stanov ústředních.

8. Volba redaktora listu.

Po valné hromadě koná se
ustavující schůze ústředního výboru plenárního
i užšího

v kanceláři Sdružení (Adalbertinum, první patro.

Upozornění. Dle § 32. ústř. stanov jest valná hromada vždycky schopna usnášení. Dle § 29. zúčastní se valné hromady zástupci nejd. bisk. ordinariátů, členové ústředního výboru, delegáti skupin a jednateleství (vždy jeden za každou korporaci) s právem hlasovacím. — Všichni členové Sdružení mají právo zúčastnit se bez práva hlasovacího a jsou srdečně vítáni.

Každá skupina nechť neprodleně — pokud tak ještě neučinila — oznámí sekretariátu zdejšímu jméno delegáta a vystaví mu plnou moc, kterou se vykáže delegát v kanceláři Sdružení.

Volné návrhy (skupin, okr. sdružení, jednotlivců) buďtež podány do 26. března t. r. sekretariátu.

Výlohy, spojené s vysláním delegáta, hradí si každá skupina sama. Jen nemajetným, případně velmi vzdělaným skupinám přispěje ústřední výbor. Delegáti těchto skupin nechť se dostaví do kanceláře Sdružení, kde jim bude příslušný obnos vyplacen.

V Hradci Králové, dne 13. března 1914.

Václav Nejedlý, Karel Keppl, L. Kosařová,
místostarosta. starosta. místostarostka.

Amalie Šinkorová, St. Beneš,
sekretářka. tajemník.

Svaz duchovních rádců skupin katolické mládeže pro
diecézi královéhradeckou.

Naléhavá potřeba organizace duchovních rádců vedla nás k tomu, abychom na den 2. dubna o 2. hodině odpolední svolali do Hradce Králové do Adalbertina valné shromáždění duchovních rádců skupin katolické mládeže,

jakož i veškerého kněžstva českého diecése královéhradecké, jemuž výchova mládeže školu opouštějíci a dospívající není lhostejnou.

Na shromáždění tom referovati bude »O poměru kněze k organizaci mládeže« řečník nad jiné povolaný Msgre ThDr. František Šulc, načež bude zahájena debata o účelu Svazu duchovních rádců.

Dovolujeme si co nejuctivěji veškeré duchovenstvo a zejména veledůstojné duchovní správy k této schůzi zvát i očekáváme najisto, že krok náš dojde porozumění.

Úplný program bude uveřejněn příštího týdne.

V Hradci Králové, dne 13. března 1914.

Za Sekretariát »Sdružení české mládeže katolické«:

K. Keppl, starosta. St. Beneš, tajemník.

kdy ani groše. Halíř proti místním radikálům často reptal, poněvadž tužil v nich pro své kšefty veliké nebezpečnosti. Konservativcům však prospěl také málo, nechtělo se mu na jejich hnutí platit.

Puškvorec nejednou odvážil se k nepřímým námluvám — zabrousil v řeči hned sem, hned tam. Ale tobojka lichvářova byla pevně uzamčena. »Počkej, řekl si rozlobený Puškvorec, »nedáš-li po dobrém, přinutím tě k štědrosti bičem.«

A tak se začaly objevovati ve »Světlušce« lidumilné, uplakané lokálky o bídě místní chudiny, o bohatých magnátech — a zvláště o lakotě Halířově. Lichvář klel, nadával — ne snad proto, že mu sahal Puškvorec na čest, vždyť si na ostudu zvykl již dávno; také si dvakrát poseděl pro nekalé machinace v kriminále. Ale dopalovalo ho silně, že mu kazí redaktor kšeft.

»Pane Halíři, dejte Vojtovi tři desítky — a máte ho hned na své straně«, radil mu jeden zkušený.

»Já — člověk pracovitý, pečlivý a dání takové výpalné tomu lenochovi? Radši bych ty peníze přes střechnu hodil. Dám-li teď něco, za měsíc bude požadovat dvakrát víc. Dobře vím, jak doveďou takové kavky v zimě hltavě zobat. Ne — a ne, na mne Vojta nevyzraje.«

A tak si lichvář ulevoval ve svém hněvu zatím jen tím, že mlátil »Světlušku« o zem, že ji roztrhával anebo po ní dupal. »Bodejť, jen platit a platit! odmítal další rady. »Ushráním-li si něco pilným přemýšlením, nadává se mi, že jsem vyděrač, nepoctivec. Ale hned se mi zároveň radí, abych podporoval nepoctivost toho lotra vlastními penězi. Ne a ne — kdyby mne to život stálo.«

Jednou probleskl v kšeftovním mozku Halířově nápad, jak by si pomohl ke klidu cestou nejla- cinější. »Až toho Puškvorce potkám v lese anebo

Sdružení české mládeže katolické sídlím v Hradci Králové

koná v sobotu dne 28. března 1914 o 8. hodině
večerní v kanceláři Sdružení v Hradci Králové

IV. plenární schůzi ústředního výboru

s tímto pořadem:

1. Zahájení schůze a čtení zápisu o poslední schůzi.
2. Zprávy odborů. Schválení programu valné hromady a projednání návrhů.
3. Volné návrhy.

Účast všech členů nutna.

V Hradci Králové, dne 13. března 1914.

Karel Keppl,
starosta.

Stanislav Beneš,
tajemník.

Naše schůze: V neděli dne 22. března o půl 4. hod. odpol. veřejná schůze spolková v Chrastě (»U české koruny«); řečník tajemník vp. St. Beneš. Týž den v Levinské Olešnici (host p. Bachtíka) o půl 4. hod. odp.; řeční p. redaktor Fr. Šupka. — V neděli dne 29. března o půl 3. hod. odpol v Nofíně (host p. Kaisrlíka); řeční dp. J. Kohel, kaplan z Chocně. — Dne 28. března na svátek Zvěst. Panny Marie v Lipčyně (místní hostinec) odpol.; řeční dp. Fr. Mimra, kaplan a jednatel O. S. M. z N. Města n. M. Týž den v Lysé n. L. o 3 hod. odpol. (v sále hotelu »U města Prahy«); řeční p. Rud. Kozel, redaktor z Náchoda. Týž den o 3. hod. odpol. valná hromada skupiny Veleňovice, při níž řeční místostarostka sl. L. Kosařová z Dobrušky. Táž týž den večer přednáší při valné hromadě dámského spolku v Mělníce. — Ve čtvrtek dne 2. dubna o 2. hod. odpol. porada duchovních rádců skupin katolické mládeže v Hradci Králové (Adalbertinum).

Ze Všeodborového sdružení. Naše schůze. Četřov u Skutče. 22. března o 2. hod. odpol. mluví p. Katnar. — Hořelice. 22. března odpol. odpol. mluví p. Petr. — Beroun. 22. března večer mluví p. Petr. — Pardubice. 25. března o 2. hod. odpol. mluví p. starosta Katnar. — Nusle. 25. března veřejná schůze, mluví p. Petr. — Jablonec n. Jiz. 25. března veřejná schůze s přednáškou o 3. hod. odpol v hotelu »Ráj«. Mluví p. sekretář JUC. Hatlák z Ml. Boleslavi. — Chrudim. 29. března o 2. hod. odpol. mluví p. Katnar. — Žďárec. 29. března o 2. hod. odpol. mluví p. redaktor Kozel. — Skála. 29. března o 2. hod. odpol. mluví p. red. Kozel. — Roudnice. 29. března odpol. mluví p. Petr z Prahy — Praha I. V pondělí 23. března o 8. hod. večer mluví p. Petr.

Černilov. Dne 8. března 1914 pořádala katolicko-národní Jednota poučnou hospodářskou přednášku: »Kterak zvýšiti výnos obilí«. Přednášel odborný učitel hospodářské školy v Kuklenách vctp. J. Procházka. — Tímto vzdáváme mu dík.

Katolická Jednota v Lomnici n. Pop. vzdává všem pp. dobrodincům a dárcům, kteří jakýmkoliv obnosem na stavební fond spolkového domu v Lomnici n. P. přispěli, neupřímnější dík a »Zaplať Bůh«. Jest volno každému p. dárci v knihu stavebního fondu u pana pokladníka této Jednoty vždy nahlédnouti, jelikož z důvodů spolkových výborem usneseno bylo, jména těchto neuveřejniti. Ignác Ježek, t. č. předseda. — V neděli dne 29. března o 4. hod. odpol. pořádáme přednášku v sále p. Čeňka Drábka ve Staré Lomnici. Do středu našeho zavítá známý řečník p. Frant. Šupka, redaktor »Štítu« z Hradce Králové a promluví o nynějších poměrech národa českého. K hojně účasti zveme milé

někde jinde na cestě, o samotě, pak — pak v jedné minutě mu srovnám hlavu tak, jak se to jeho tatíkoví nepovedlo za dvacet let. Počkej!«

Halíř byl postavy menší, ale jeho býčí krk, široká ramena a pádné ruce prozrazovaly, že vyniká silou i nad lidi mnohem vyšší. »Takového floutka přimáčknu k zemi jako králíka«, těšil se lichvář.

A došlo k zarmucující scéně, připomínající ono proslulé sousoší, které znázorňuje, jak surové násilí rdousí genia. Halíř vypátral, kudy Puškvorec obyčejně chodí. Dopadl ho na poňní cestě u lesa a hned se na něho hnál jako Mars. Z vodnatých očí tentokrát sršely tak ohnivé jiskry, jako ze zraku tureckého komandanta při povelu k útoku. Halíř ani slovem neohlásil příčinu svého chvatu a hned sáhl na žurnalistu rukou bezohlednou, násilnou.

»Ale, pane Halíři, já bojuji přece zbraní pouze mravní, zápasím důvody, věcnou kritikou. Ale vy«

»Já ti dám kritiku, já ti dám důvody«, zařval Halíř. »Teď ti ukáži, kdo je víc a kdo je výdělečný šfoura.«

A když v nerovném zápase vzal Puškvorec tak důkladnou porážku, že se ocitl s utrženým límcem na trávě, zahřměl Halíř ještě dodatkem: »Vidíš, jak jsem tě mravně ponížil. Takovou kritiku nad tebou ještě nikdo neprovedl. Kdyby se ti to stalo každý měsíc aspoň jednou, jak bys dal pokojným občanům pokoj.«

»Surovost, hanba!« ulevoval si žurnalista. »Takovými dokumenty pracují jenom barbaři, indičtí divoši — ale žádný civilisovaný člověk.«

»Hm — ale právě proto, že divoši nejsou přecivilisováni, neumějí tak rafinovaně ssátí lidem krev jako nedostudovaní darmochlebové«, houkl za ním zavalitý násilník. »Myslíte-li, že jste dostal nevinně, jen si jděte žalovat. Tam Vám povím ale takové věci, že má slova sotva ve »Světlušce« o-

členy a členky, příznivce z blízka i z dál z bratrských katol. spolků a organizací. Přijíždě vřelá a v časi Zdaň Báh! Výbor.

Litbít. V neděli 15. března v sále spolkového domu zdejší katolické jednoty přednášel vdp. dr. Jos. Kašpar, c. k. gymn. profesor a katecheta z Jičína, na thema: Člověk, jeho původ a život v době ledové. — Přednáška tohoto slovního, v celém okolí dobře známého řečníka, byla velice zajímavou jak novostí a zvláštností obsahu, tak poutavostí přednesu. Byla od přítomných, kteří vyplňovali prostranný sál do posledního místa, se zájmem sledována, ač trvala téměř dvě hodiny. Že se všeobecně líbila, svědčil slovnímu řečníku frenetický potlesk. Pan řečník svými vědeckými přednáškami po zdejších okoli koná v pravdě práci záslužnou, kulturní. Zdejší katolická jednota vzdává mu srdečný dík za ochotu, s jakou k nám zavítal, ač počasí bylo nepříznivé. Zároveň vzdáváme srdečný dík za milou návštěvu naší katolické jednoty slovnímu pánu filoz. dr. Neubaurovi, c. k. gymn. profesorovi z Jičína, který nás v průvodu pana řečníka navštívil. Voláme oběma upřímně: Na shledanou!

Ledeč n. Sáz. Místní odbočka Všeoborového sdružení křesť. dělnictva konala dne 15. března v sále „Na kozelezně“ valnou hromadu. O účelu všeoborového sdružení promluvil dp. Fr. Daněk, kaplan. Po této informativní a obšírné řeči vykonány volby a zvoleni pp.: Adolf Mercl předsedou, Daniel Mašín místopředsedou, Jan Nouza zapisovatelem, dp. Fr. Daněk, pokladníkem, V. Voříš a Vinc. Marhan revisory. Následovala nábožensko-vzdělávací přednáška dp. Jana Poříčského, katechety, se světlými obrazy: „Z domoviny sv. Františka“. Účast byla přes neupravenou dosud silnici pod zamkem velice pěkná. Nyní jest potřeba, aby členové neskládali ruce v klín, nýbrž ve svém vlastním zájmu a v zájmu svých bratrů a sester pracovali k tomu, aby nebylo v Ledči a okolí ni jednoho uvědomělého dělníka, který by nebyl členem všeoborového sdružení.

Církevní věstník.

Svátek sv. Josefa náleží v Čechách k nejpobulárnějším. V diecési naší na př. jen mezi kněžstvem jest 262 Josefů. I patronem nejd. arcipastýře jest sv. Josef. V den před svátkem shromáždilo se duchovenstvo v bisk. residenci, kdež předneslo J. E. bty vdp. gen. vik. Dra J. Soukupa vroucí blahopřání a vyjádřilo synovskou oddanost. Jeho Bisk. Milost poděkoval srdečně a přál všem přítomným hojnost Božího požehnání. — Večer k počtu nejd. vrchního pastýře pořádal v semináři pp. alumnové zdařilou domácí akademii, řízenou docentem zpěvu dp. Dr. Svobodou a ctih. p. Kamitzem. Arcipastýře oslovil vlp. jáhen Peschke vzletnou řečí, za kterou Jeho Exc. srdečnými slovy poděkoval. Zdařné provedení vybraných a dosti obtížných komposic hudebních i zpěvních svědčilo o vzácné rutině jak sborníků, tak účinkujících. Nejd. biskup na konci vyslovil upřímné potěšení nad krásným průběhem akademie a děkoval vroucně každému účinkujícímu zvláště.

Česká sekce 25. euch. kongresu v Lurdech. Přihlášky kongresistů se utěšeně scházejí, takže zvláštní vlak bude zajištěn. Obzvláště naše diecése bude, jako roku loňského, imposantní většinou zastoupena a to jak kněžstvem tak i laiky. Poněvadž lhůta přihlášek končí 15. dubna, žádají se ti, kteří se chtějí a mohou účastnit katolické manifestace v Lurdech, aby se v

tisknete, promluvil již zdvořileji a klidněji starý hrabívec.

Při zpáteční cestě k domovu honily se v hlavě rozhněvaného Puškvorce celé roje bolestných a mstivých myšlenek. Hm — žalovat? Halíř každou pokutu bude zamítat, raději všecko odsedí. A kde vzít svědky? Raději se ani o tom utkáni nikde nezmiňovat, protože v Lipkově by se mu celé tucty vejsklíbů smály do očí. Nejlépe počkat — zda ten hrabivý strejda ve vlastním zájmu taky bude mlčet.

Zkrátka, co se Puškvorcovi naložilo, to už mu stejně nikdo vzít nemohl — a protože v městě o velikém, nevídaném souboji se nemluvalo, Puškvorec také opatrně mlčel. Vždyť měl v Lipkově tolik jízlivých nepřátel! Zato však „Světluška“ chrčila tak palčivě jiskry, až jedna způsobila Halířovi veliký požár. Na základě velice sensačního odhalení „Světlušky“ byl Halíř obžalován, že vyklákal podvodným předstíráním od statkáře Rojky čtyři tisíce. Hrabívec vztekem řval, znovu dupal po mstivém listě, ale tolik poznával, že tahle odvetná rána vydá za sto takových, jakými podělal Puškvorec.

Soud trval dlouho, advokát ždímal Halíře bezohledně. A konec konců — hrabívec odsouzen do žaláře na tři měsíce.

Leč brzy i triumfujícímu Puškvorcovi nastal zlý den. Sbíral horlivě na pomník jednoho radikálního horlivce. Když se čtenáři stále dotěrněji tázali, kdy už pomník bude dohotoven, když konečně i „Národní Stráž“ žádala kategoricky, aby Puškvorec složil účty z cizích peněz, ocitla se redakce „Světlušky“ v kleštích. Došlo k soudnímu přelíčení — Puškvorec odsouzen na dva měsíce.

V odlehleém křídle krajské trestnice převaloval se na pryčně Halíř. Právě v duchu klel na Pu-

škorce. Přihlásil. Prospekty, programy, archy přihlášek a čeky zaslal jednatelem spolků P. Jos. Řešer, kaplan, Velký Ouhm u Rychova n. Ka., který také všechny dotazy ochotně zodpoví.

Lurdský spolek. Ve čtvrtek dne 12. března o 2. hod. odpol. konala se v hotelu Brejškové výborová schůze, již zahájil vdp. předseda Msgr. dr. M. Picha, metrop. kanovník. Jednatel Jos. Řešer podal obšírnou zprávu za uplynulý období a referoval o postupu přípravných prací české sekce 25. eucharistického kongresu v Lurdech. Týž vysvětluje, proč vlastně upuštěno od cesty přes Paříž a praví, že se tak stalo jednak na přání četných poutníků a hlavně z toho důvodu, že ceny za pobyt v Lurdech byly v poslední době tamnějšími kartelovanými hoteliery značně zvýšeny, čímž i celková cena jízdy, od pořadatelstva požadovaná, musela by býti patrně zvýšena. Tožik na vysvětlenou k některým dotazům. Jednatel dále žádá, aby i naše česká šlechta byla pozvána k hojně účasti na eucharistickém kongresu lurdském. Vdp. předseda Msgr. Dr. Picha odpovídá, že projevenému přání vyhoví a sděluje, že již se několik šlechticů a šlechticů přihlásilo. Po té čten informativní referát nepřítomného duch. vůdce české sekce vdp. dr. Aloise Kolíška, kons. auditora a profesora reálky v Hodoně, který jest ve stálém spojení s Lurdý. Usneseno dáti u pana nakladatele V. Kotrby tisknout 1200 exemplářů „Popisu I. české spolkové pouli“. Členové spolku obdrželi v krátkém čase legitimace a tištěný referát o valné hromadě. Žádali se snažně pp. členové, kteří dosud nezapřahli roční příspěvek za letošní rok, aby tak co nejdříve u pokladníka vdp. Ant. Kašpárka, faráře u Panny Marie Sněžné Praha-II. (Jungmánsko náměstí 20.) laskavě učinili. Vdp. pokladník Kašpárek předčítá děkovný příspěvek jedné nemocné poutnice, vypravené loňského roku na útraty duch. fondu do Lurd, ve kterém oznamuje své částečné uzdravení. Dopis tento, v němž se značí něžná láska a vděčnost nemocné k Panně Marii Lurdské, všechny hluboce dojal. Na návrh jednatelem zaslán členu výboru vdp. Msgru dr. Slavíkovi, kons. radovi v Českých Budějovicích, k jeho vysokému papež. vyznamenání gratulační telegram. Přítel výborová schůze koná se v úterý velikonoční. Doslovem a díky Msgru dr. Pichy byla zdařilá schůze skončena.

Velectnému zákaznictvu knihtiskáren v Čechách!

Jak velectnému zákaznictvu knihtiskáren z časopiseckých zpráv bude známo, urovnán byl mzdový spor mezi majiteli knihtiskáren v Rakousku a typografickým pomocnictvem vzájemnou dohodou, dle níž sice majitelé knihtiskáren docílili morálního úspěchu v některých ohledech soukromoprávních, za to však pomocnictvu poskytli s ohledem na stávající drahotní všeobecné poměry zvýšení mzdy a částečné snížení doby pracovní.

V důsledcích toho, že zvyšuje se od 16. února 1914 dle nového Normálního ceníku mzda veškerého typografického pomocnictva, jakož i veškerého pomocného dělnictva, zaměstnaného v knihtiskárnách, jakož i vzhledem k tomu, že i veškeren materiál, potřebný k výrobě tiskopisů, jako: písmo, papír, barvy, stroje atd. v poslední době opět značnou měrou se zdražil, vidí se veškerí majitelé knihtiskáren v Čechách těmito poměry přinuceni současně

zvýšit ceny veškerých tiskopisů o 15 procent.

škvorce. Náhle — zaharašení klíčů — vcházel sám Puškvorec, aby přijal státní pohostinství pryčny druhé. Žurnalista zbledl jako stěna, zařal pysky — lichvář otevřel z široka jak ústa tak oči. Dvěře již zapadly — oba muži podívali se na sebe s netajeným vztekem, ale žádný z nich nepromluvil.

A přišla noc — strašná, příšerná, sotva námořníci prožili za noční bouře takové hrůzy, jako tito dva provinilci na bezpečných pryčnách v zákoutí zcela tichém.

Druh druhá soudil podle vlastní špatné povahy. „Teď nesmím spát“, umiňoval si Halíř, „jináč mne ten ničema ještě zaškrtí. Proč se chová tak tiše jako zákeřný bandita, připravený k výpadu? Co záleží na novém odsouzení zkrachované existenci, člověku bezdětnému? Vylije si teď vztek za mé rány způsobem horším než ve „Světlušce“.

Na druhé pryčně Puškvorec zase takto uvažoval: „Starý partyka, který má místo svědomí a citu v srdci násobítku, jistě se na mne teď vrhne, že jsem ho přivedl do kriminálu. Čeká jenom, až usnu. Opravdu — sotva uvidím zítra slunce vycházet. Kdo těm jeho prackám odolá? Kdo uslyší hned můj křik v traktu tolik odlehleém? Zaduší mne v minutě, ovine mi kolem krku moje šle a pověsí mne na mříž. Kdo potom dokáže, že nejsem sebevrahem? Ten upřr jest velice rafinovaný!“

Halíř se obrátil na druhý bok, Puškvorec sebou trhl ve strachu, že ten strejda už vstává k provedení zločinu.

Žurnalista dýchal těžce, lichvář to měl za znamení, že jeho sok se strojí k černému činu.

Měsíc utrousil několik paprsků do temné kobky. Spocený Halíř, který zkusil muka jako na loži Záhořově, posadil se na pryčně a civěl na okénko. „Aha, ten necita už čmouchá, zda-li spí!“ hrozil se Puškvorec, na jehož hlavě strachem pohybovaly se vlasy jako vodní řasy v bystřině

Posuzuje-li se vzestupný vývoj režie výroby zdražováním surovin a veškerých potřeb průmyslných a stoupání mezd dělnických ve všech oborech výroby zemědělské, průmyslové a živnostenské, nelze zajiště usnesení knihtiskářů o uvedení zvýšení cen tiskopisů vykládati jinak, než jako nutný toho výsledek, jaký ostatně již ve všech jiných oborech produkce živnostenské byl proveden.

Sděluje toto usnesení, jež vyvoláno bylo uvedenými okolnostmi, svému ctěnému zákaznictvu, trváme

v dokonalé účtě:

Zemská jednota gremií knihtiskářů a písmolijců v král. Českém v Praze.

Gremium knihtiskářů a písmolijců v Praze.

Gremium knihtiskářů v Chebu.

Gremium knihtiskářů v Ml. Boleslavi.

Gremium knihtiskářů v Ústí nad Labem.

Gremium knihtiskářů v Plzni.

Gremium knihtiskářů v Českých Budějovicích.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 16. března. Panu Josetu Simandlovi, spolumatřeli bazaru Čupr, uděleno bylo povolení k vyvěšení výkladní skříně na půlci domu čp. 30. na Velkém náměstí. — Výkaz hotovosti pokladni ze dne 9. března t. r. byl vzat na vědomí. — S c. k. okresním hejmanstvem se sdělí, že nečiníme námitek proti povolení odbývání dvou trhů na dobytek v Třebetovicích a to v úterý po Velikonočních a ve čtvrtek po Božím Těle, a proti přeložení trhu, připadajícího na den Proměnění Páně na středu, následující po třech dni. — C. k. místodržitelství předloženy byly ke schválení zádušní účty kostelů pod zdejším patronátem isoucíh za rok 1913. — Komise pro regulaci Orlice bude požádána, by upravila chodník na pravém břehu Orlice u nového mostu. — Poukázány byly k výplatě požitky za rok 1914 nadací: Blažejovské v obnosu 105 K p. Janu Mrkvičkovu a pl. Anně Čupkové, Heřtorské v obnosu 40 K p. Františku Hanouskovi, Raisovy v obnosu 50 K 40 h. pl. Františce Javůrkové a Nové jubilejní v obnosu 46 K paní Aloisii Malé, jak návrh učinila vsd. Kathedrální kapitula v Hradci Králové. — Právý břeh Labe proti elektrárně osázen bude lískami, pyramidními.

Obecní volby v Hradci Králové. Vzhledem k blížícím se volbám obecenstvo se z městské rady upozorňuje, že dle § 4. řádu volení v obcích království Českého ze dne 16. dubna 1864 č. 7. z. z. nemají práva volebního ti, kdo více než od roku nezaplatili nějaké dávky obecní. (Přirážky obecní a školské, přirážky k dani potravní, čimžovní groš, dávky vodní, domovské, stavební, z lihových nápojů, ze psů, dávky stočné, poplatky tržní.) Dlužníci těchto dávek nebudou do seznamu pro obecní volby v Hradci Králové moci býti zapřáni.

Divadlo. Dramatické sdružení „Tyl“ hostiti bude ve svém středu dne 22. t. m. velice oblíbenou dramatu-

»No — teď už uleh, snad si povšiml, jak jsem ho jedním okem pozoroval. Hu — jaký fosforečný lesk na těch očích vodnatých, jak se obrážel v tom pohledu vnitřní vztek!«

Za chvíli se posadil Puškvorec, byloť mu při ležení dusno k zalknutí. »Teď pozor, povzbuzoval se Halíř. Jakmile ten ničema uslyší, že dýchám z hluboka, již mi sevře hrdlo bezcitnou pravicí.« Hrabívec v děsných myšlenkách mimovolně strachem zachroptěl. »Puškvorec jistě slyší, jak mi srdce prudce bije, ví, jak se třesu, ale slůvka nepromluví, aby snad nějak nevyzradil zločinný úmysl.«

Puškvorcova hlava klesla po chvíli na pryčnu. A ticho — dlouhé, úmorné ticho, tak zálučné, podezřelé, jako hluboká voda stojatá! Dva mučedníci prožívali hrozné chvíle, děsnější než Damokles, jemuž visel nad hlavou meč na pouhé žlíní zavěšený. Ani ten vězeň v Máchově »Máje« tolik nezkusil, co ubohý Puškvorec.

Věžní hodiny odbíjely zvolna hodinu třetí. »Která bude ta má poslední?« ptal se v duchu Halíř. »Té čtvrté snad už se nedočkám. Aha, ten ničema už silněji dýchá, jako šelma, která se připravuje ke skoku. Nespi — vím to dobře, čeká jenom na příhodný okamžik.« Halíř ulevil si táhlým povzdechem a znovu si sedl.

»Proč, proč jen ten chlap posud ani nezdrmí? Vždyť si na pryčnu již zvykl dávat, zasténalo srdce Puškvorcovo. »Zkrátka čeká a čeká jako tygr až začnu spát já.« Žurnalista blkl po očku na sedícího lichváře, hrůza mu sůžila hrdlo. Napadala mu slova Erbenova: »A mrtvý oči otlvírá — mrtvý oči protírá, sbírá se, hlavu pozvedá a půlkolem se ohlédá.« Brr — tahle situace se tolik podobá scéně z Erbenovy balady. Snad už hřmotný strejda vstane a Teď napadla Puškvorce slova další: »Spas duši, Kriste Ježíši . . . !« — Milý radikál začal se opravdu modlit po dlouhé

ckou umělkyní pl. Marii Starovou-Blažkovou, choť di-
vadelního ředitele, jež vystoupí v Shawově výborné
veselohře „Pygmalion“ jako květinářka Liza Doolittle-
va. „Pygmalion“ jest jednou z nejlepších anglických
veselohr. Úvedena byla na scénu Národního divadla
v Praze v době poslední a hrána při úplně vyproda-
ných domech. Výpravě bude věnována péče největší a
lze se tudíž nadíti, že pl. obecenstvo zdejší nedá si
užiti prvotního uměleckého požitku.

Pohledy na město a jeho části, rytiny, kresby, sta-
ré fotografie, obrazy a l. předměty, jež mají vztah k
vývoji Hradce Králové, věčně by přibýlo do svých
sbírek městské průmyslové museum. Vlastní sbírky to-
ho druhu a nově získané, které eventuelně mohly by
býti zapůjčeny nebo koupeny, budou vystaveny u pří-
ležitosti letošního sjezdu českých měst, který bude v
Hradci Králové pořádán. Příhlašky budtež adresovány
na městské průmyslové museum v Hradci Králové.

Přednáška J. V. Zetzkera, známého českého geologa
z Vídně. „Že života tvorstva pravěkého a o prvních
stopách člověka na zemi“ koná se již tuto sobotu o 8.
hod. večer v přednáškovém sále musea. Přednášku po-
řádají Přírodovědecký klub a Historické museum v Kr.
Hradci. Vstupenky v prodeji v knihkupectví p. Píši. —
(Sedadlo 1 K, místo k stání 50 h, studentský lístek 30
hal.) Jest si přáti, by přednáška těšila se i u nás ná-
ležitě pozornosti a setkala se s takovým porozuměním,
jak si zaslouhuje pro vysoce poutavý obsah a nádherné
obrazy projekční, jichž bude na sto.

**Palce, válečný přístav v Istrii a život rakouských
námořníků při cvičení i v klidu, na pevnině i na vá-
lečných lodích různých velikostí** jest předmětem no-
vé řady pohledů v Panorámě Národní Jednoty Severo-
české v Hradci Králové ve dnech 21. až 27. března
1914.

**Valná hromada dámského odboru Ústřední Matice
Školské** odbývala se dne 11. března 1914 a zvoleny by-
ly pl. dámy: ppl. Koňáková předsedkyní, Šmídová mí-
stopředsedkyní, Faltová jednatelkou, sč. Šimová poklad-
ní. Do výboru ppl.: Bařková, Hozbková, Khamlová, sl.
Lauřová, ppl. Maternová, Michlová, Oehmová, Rejthár-
ková, Rybová, Škilbová, Součková, Švorčková, sč.
Trykarová, Vanická. Za náhradnice ppl.: Pílnáková,
Řádušová, Oedukigerová, sč. Eiglová, Humlová, pl.
Šebková. Za revisorky účtů ppl.: Tolmanová, Štírná.

V čítárně městského průmyslového musea, jež pří-
stupna jest v úterý, ve středu, v pátek a v sobotu od
6—8 hod. večer, v neděli dopol. 10—12 hod., vystaveny
jsou nyní v nástěnných rámech japonské akvarely. Je
to část sbírek, které museu věnoval p. továrník Rich.
Morawetz z Úpice.

Promóce. Strojní inženýr p. Karel Hejman bude 21.
t. m. na c. k. vysoké škole technické v Praze povýšen
na doktora věd technických. Srdečně gratulujeme.

Úvěrní družstvo Elška v Hradci Králové, zapsané
společ. s ručením omezeným, koná výroční valnou
hromadu ve středu dne 8. dubna 1914 o 7. hod. večer
v Adalbertinu v Hradci Králové. Jednací pořádek:
1. Čtení protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva
účetní za rok minulý. 3. Zpráva revisorů účtů. 4. Usne-
sení o použití výtežku za rok minulý. 5. Doplnovací
volba výboru. 6. Volné návrhy. N. B. Nesejde-li se v
určenou dobu dostatečný počet členů, odbude se valná
hromada o hodinu později, jsouc způsobilá usnášeti se
za každého počtu členstva. V Hradci Králové, dne 19.
března 1914. B. Hozbek, t. č. ředitel.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové odbýval 45.
řádovou valnou hromadu 16. března za předsednictví pana

přestávce tři let! Inu — tonoucí i stébla se chytá.
O tom Puškvorec nevěděl, že prosil také Halří
všechny svaté za příspěví, ačkoli v kostele už ne-
byl deset let.

Halří zakopl o pryčnu, Puškvorec sebou
strachy trhl a vstal. Lichvář vyskočil též. Oběma
se třásla kolena, jako by měli zimnici. Utkvěli na
sobě dlouhým pohledem — a ulehli znova.

Odbýjela čtvrtá — venku houkala sova. »Hm
— není to sýček?« projelo hlavou Halřovou. A
kdyby ten lakota aspoň slovíčko promluvil! Jest
jako bezedná, tmavá tůň!

Oba mučedníci počítali nyní čtvrté hodiny, pak
už minuty — dýchali jako valaši pod těžkým bře-
menem.

Druhý den dal se předvésti před soudce Ha-
líř. »Pane rado, odbyl jsem si muka za stoletý o-
čistec. Co jsem tuhle noc zkusil, to nepřeju ani ra-
sovi. Jsem propocen, jako bych nakládal snopy.
Přeložte mne jinam, kde není takový Jidáš, takový
kat, nebo druhou noc ve společnosti s Puškvorcem
nepřežiju. Chcete-li mne tam poslat znovu, radši
pro mne vystavte ještě dnes šibenici.«

A za půl hodiny nato předveden Puškvorec.
»Pane rado, pro Boha vás prosím, dejte mne do
jiné cely. Všecky hříchy, které jsem spáchal, od-
činil jsem si strachem před katanskými prackami
zavileho Halře. Nikdy jsem si tak neprozpytoval
svědomí jako v tom byronovském sklepení. Živé-
ho mne k tomu upřovi znovu nedostanete. Raději
chci sedět o dva roky déle než ještě jednu hroznou
noc užiti pohostinství u Halře. To není člověk, to
je bezcitná šelma . . .«

»No — zkusil jste dost, jak jste taky zaslou-
žil«, prohodil rada s úsměvem. »Ale nyní již dost
— já Vás té vězeňské balady hned zbavím.«

kom. rady Jaroslava Červeného. Přítomno bylo 58 ak-
cionářů, zastupujících 8283 akcií. Zpráva obchodní a ú-
četní bez debaty byla schválena. Člen dozorců rady pan
řídící Fr. Vachek podává pak revisní zprávu za rok
1913, která rovněž jednohlasně byla schválena a správní
radě uděleno bylo absolutorium. K bodu programu o
rozdělení zisku za rok 1913 hlásí se k slovu pan D. Bayer
z Vamberka a navrhuje, aby vyplácena byla dividendy
6 procent vzor návrhu správní rady na vyplácení di-
videndy 5 a půl proc., odhoduje toto značným přeo-
sem zisku na nový účet. Poznamenává, že toto zvýšení
dividendy by dobře působilo. K tomuto návrhu udělu-
slovo panu prokuristovi Hromadovi, který doporučuje ku
schválení návrhu správní rady a upozorňuje, že by sice
přenos zisku na rok 1914 vyplácení dividendy 6 procent
připouští; zůstal by pak však ziskový přenos malý,
pročež přenesl se i celý, nikterak se pp. akcionářům
neztratil. Naopak dává naději k příznivějším výsledkům
v roce letošním, uvádí-li též, že i slušný obnos K
187.152.67 odepasý jako ztráta na cenných papírech
letoš odpaďne, poněvadž nedá se očekávat další po-
kles kursů všech cenných papírů. Týž domluví se, že
právě vyplácení dividendy 5 a půl proc. a tak velký
přenos ziskový na nový účet bude příznivě působiti i na
vzestup kursu akcií ústavu. Poněvadž dalších návrhů
nebylo, byly odhlasovány tyto dva návrhy. Pro vyplá-
cení dividendy 5 a půl proc. rozhodli se všichni přítom-
ní akcionáři až na 3 akcionáře zastupující 78 akcií, kteří
hlasovali pro vyplácení dividendy 6 procent. V dopl-
ňovací volbě do správní rady zvoleni byli opět páno-
vé: Dr. Frant. Ulrich, starosta města, poslanec atd., cís.
rada J. Pílnáček, továrník a cís. rada Václav Špaček,
velkoobchodník atd. v Hradci Králové. Za revisory ú-
čtů zvoleni pánové: Václav Morávek, řídící Právovar-
ního měšťanstva, Alois Švojtík, řídící filiálky
Assicurazioni Generali a Frant. Vachek, řídící škol v.
v. v Hradci Králové. Pan kom. rada J. Červený pouka-
zuje v doslovu, že v loňském roce veškerý obchod a
průmysl prodělal těžkou zkoušku. Zdá se však — jak
se ukazuje — že nastává již utěšenější doba pro ve-
škeré podnikání. Ujišťuje akcionáře, že správní rada
všemožně se vynasnaží, aby ústav opět vypláceti mohl
vyšší dividendu a přeje další činnosti ústavu mnoho
zdaru.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování
a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a
obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší
pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 14.
března 1914 konaný, přivezeno hl: pšenice 167, žita 164,
ječmene 150, oves 225, včkové 81, jetelového semínka 20,
líněného semínka 7, máku 4, cibule 12, brambor 269,
jablek 4, kop: kapusty 59, drobné zeleniny 69, pytlů:
mrkve 21, kuš: podsvinčat 675, kůzlat 76.

Seznam cen dne 14. března na týdenním trhu obil-
ním v Hradci Králové. 1 hl: pšenice K 16.50 až K 17.80,
žita 12.20 až 12.80, ječmene 9.60 až 10.20, oves 6.50 až
6.90, včkové 12.30 až 14.—, hrachu 20.— až 30.—, čočky
40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 34.— až 50.—,
bramborů starých 3.40 až 3.60, máku 36.— až 44.—,
líněného semene 25.40, cibule 6.— až 7.—, jablek 16.—,
1 cent: jetel. semínka červeného 184.— až 190.—, žitných
otrub 12.50, pšeničných otrub 12.—, 1 kg: másla čer-
stvého 2.20 až 2.60, sádla vepřového 1.90 až 2.—, tva-
rohu —.32 až —.40, 1 vejce —.06, kopa: kapusty 1.— až
4.—, drobné zeleniny 1.—, pytlů mrkve 3.—.

Dan z příjmu a daně důchodové na berní rok 1914.
Upozorňuje se na vydané vyhlášky ohledně podávání
příznávek k označeným daním, jakož i výkazů o platech
zaměstnavatelů zaměstnancům poskytovaných, pokud
příjmy převyšují roční obnos 1.600 K, a to nejdéle v
době od 15. března do 15. dubna 1914 u berního refe-
rátu c. k. okresního hejtmantví. Vzhledem k tomu, že
pro ukládání daně z příjmu za rok 1914 platí již usla-
novení zákona ze dne 23. ledna 1914, ř. z. č. 13 (novela
o daních osobních), upozorňují se tímto poplatníci, že
dle nového znění § 156. zák. o daních osobních mají
býti poplatné příjmy příznány pro rok 1914 v té výši,
které dosáhly v roce 1913. Jestliže příjmy netrvaly je-
ště celý rok, tedy čítány budte podle domnělého výno-
su ročního. Článek II. novely stanoví, že příznávek k
dani z příjmu na rok 1914 nesmí býti použito ku pro-
vedení neskončených posud výměr, ani k zavedení do-
datečných výměr nebo trestních řízení ve příčině ně-
jaké veřejné dávky za dobu před 1. lednem 1914. Kdo
však vědomě s úmyslem, aby unikl zcela nebo částečně
zákoně dani z příjmu, ve příznávce na rok 1914 něco
nesprávného uvede nebo zaviněně zatají, nebo povin-
né příznávky vůbec nepodá, může býti pokutován dle
§ 241. odst. 1. a 2. nebo dle § 244. odst. 1. a 2. zák. o
daních osobních a dodečně zdaněn nejen za rok 1914,
ale po případě i za poslední 3 léta před platností novely
a ztratí též uvedené výhody ve příčině jinakých veřej-
ných dávek. Obdobně totéž platí o povinných označe-
ních zaměstnavatelů.

Drahé, velevážené rodině pana dr. Al. Rudolfa.
Jménem bulharského spolku akademiků bulharských v

Praze »Bulharská Sedjanka« přitěti jsme, abychom po-
ložili náš věnec důk, vděčnosti a úcty na hrob dra-
hého, dobrého přítele bulharského národa, dr. Alfréda
Rudolfa. Nezapomeneme nikdy jeho láskyplných směr,
kterými vždy osvětloval svoje cíty k bulharskému ná-
rodu: jeho zásluh a popularisování bulharské litera-
tury v Čechách, jeho práci literárních, cenných tak a
pianých z hloubi šlechetského srdce, které tak vše pro
nás učinilo a tak neočekávané přestalo hrožovat pro vše,
co dobré a spravedlivé. Milovalo nás národ v době
těžké a zůstalo nám věrno i v době nezasluženého
neštěstí, protože cit jeho spravedlivosti nemohl nikdy
změnití klam našich nepřátel, tento zdroj našeho ne-
štěstí. Odešel nám tak neočekávaně! V den jeho pohř-
bu s Vámi bychom byli svými slzami zkráplili jeho
čerstvý rov! A slzce dnes na drahém Vašem i našem
tom místě, zarmoucení s Vámi, prosíme abyste přijali
úctu z naší lásky ku drahému zesnulému. Hradec
Králové, 11. března 1914. Za spolek akademiků »Bul-
harská sedjanka« v Praze: Předseda K. Jonev, R. Pe-
pov, A. Zografský, Ivan Šak, Arthur Plimzer, čestný
člen »Bulharské Sedjanky«.

Kuklárky. Smutné rezezučely se zvony dne 12. t.
m., kdy do lůna země ukládan byl v Pánu zesnulý
vldp. Fr. Rychlík, jubl. kněz, bisk. vikář, konsistori-
rada a bývalý farář zdejší. Že těšil se vážností a úctě
toho dokazem bylo velké účastenství při pohřbu. —
Výkrop v domě vykonal spochůzák zesnulého, vldp. M.
Musil, papežský prelát a děkan v Hradci Králové. Mši
sv. celebraval a ostatní obřady vykonal vysoce důstoj-
ný monsignore Dr. Jan Soukup, gener. vikář z Hradce
Králové, který i nad hrobem pronesl dojemnou řeč a
všem p. t. účastným srdečně poděkoval. V kostele nad
rakví promluvil vldp. Dr. G. Domabyl, konsist. rada a
profesor v Hradci Králové. Řeč jeho hluhoce založená
dojala všechny. Dále účastnili se z kléru pohřbu vldp.:
Alois Soukup, bisk. vikář z Ločenic, P. J. Konečný,
b. vik. sekretář z Pouchova, J. Veverka, kons. rada a
profesor z Hradce Králové, Jan Vít, farář v Bohárně,
L. Vichta, jub. farář na Dohalčickách, V. Březský, far.
v Probluzi, J. Kralíček, far. ve Vosicích, P. Šimek, b.
notář v Libčanech, J. Hlavsa, far. v Nechanicích, J.
Šmejkal, farář v Babicích, Fr. Kraus, far. ve V. Řeto-
vě, J. Paulus, far. ve Vrbovově Kostelci, J. Brabec,
kaplan z Hradce Králové, Jan Říh, kaplan z Libčan, Dr.
O. Svoboda, vicerektor z Hradce Králové, Jan Havel-
ka, kooper. z Pouchova, K. Vařata, vikarista z Hradce
Králové, dále místní duchovní: J. Kufil, b. notář, St.
Rouš, koop. a V. Gyurkovics, katecheta. — Škola měšť.
i obecná se sl. učit. sbory, sl. zastupitelstvo i sl. zpěv.
spolky s praporem, které přednesly krásné zpěvy, i
bývalí přátelé v Pánu zesnulého z kruhů učitelských,
přítomností svou na jevo dali úctu svou zemřelému. —
Odpověď v pokoji!

**Volná konference a rekolekce kněží vikariátu le-
dečského** bude v Chřenovicích ve čtvrtek 26. března
1914. O tři čtvrtě na 1. hod. odp. bisk. vikar. správce pro-
mluví o akci ku zvýšení kongruy a navrhne petici o
zvýšení cestného a remunerační za vyučování nábo-
ženství ve školách obecných a měšťanských. Na to
bude kázání a adorace Nejsvětější svátosti oltářní. Du-
chovní z vikariátu sousedních jsou vítáni. Kdo si přeje
oběd, napiš d. farnímu úřadu v Chřenovicích do 24. t.
m.

Tance v postě po venkově. Před léty, pokud lid náš
venkovský nebyl osvětlován různými světkonoši, tan-
covali v postě pražští drožkáři, spolek »lumpů« a židli.
Dnes pořádají postní tance soc. demokraté, posměšně
řikajíce, že se to v postě nejlépe tančí. A k těmto zá-
sadním nepřátelům katolické církve řadí se poslední
čas i vzdělané kruhy, dávající takto lidu našemu po-
horšení. Vždyť, ač byl letošní masopust dost dlouhý
a mohli se tancechtiví do syta vytancovati, pořádají
t. neční zábavu, jak čteme v denních listech, v Praze
24. března zemští úředníci a dne 28. března státní ú-
ředníci a s nimi socialisté, všickni snad proto, aby u-
kázali, jak je zle a jak je potřeba zvýšení služného!
A tento »husitský« příklad s hůry kazí náš venkov, kte-
rý se vymlouvá: »Páni v Praze a jinde také v postě
tančí.« Tak svedení špatným tiskem a příkladem vy-
ších, nedbají naši také katolíci příkázání Božích a cír-
kevních, přestupující je svévolně a zlomyslně vinou
svých vůdců, hostinských a hudebníků. Tak se přípra-
vuje reformace Husova, oslava mástra, který docela za-
povídal v neděli i hudbu a plesně. Takové pohoršlivé
potupení postního příkázání tancem stalo se minulou
nedělí v malé obci Čeperce u Pardubic, kde ochotníci
hráli divadlo v hostinci p. M. a radost nad poučením
a vzděláním z divadelního kusu dali na jevo tím, že
až do rána při hudbě tancovali. Všickni občané, kteří
ještě neztratili víru svou katolickou, všeobecně s roz-
hořčením toto jednání přísně odsuzovali, na podobný
případ ve farnosti se dosud nepamatujíce. Tato smutná
zásluha porušení postní doby bude patřiti pořadatelům
divadelního představení. Toť následek pokrokové vý-
chovy dorůstající mládeže, která do kostela nejde,
slova Božího neslyší. Kostelem je jim hospoda a slo-
vem Božím socialistické a jiné protináboženské tisko-
viny. Jenom se divíme rozváznějším rodičům, že dě-
tem svým něco podobného dovolují a trpí. Či jsou ta-
koví jako jejich děti? A naši hostinští? Ti většinou za-
pouze udělají zábavu v postě křesťanu, židu, právě tak
jako hudebníci budou hrát za peníze každému a v kaž-
dý čas, třeba církevně zapovězený — jako by ani ka-
tolíky nebyli, ale bez vyznání. Náš venkov pokračuje
v pokrokovosti na čest a chválu národa Husova, až
některý ten předák pokrokový se řádně ve svém roz-

náchu svíhne. Ale tací lidé nemají klamati lid tvrzení, že chtějí národ povzbudit k následování mistra Misa. Takový pokrok, jaký se svede tančím, dokáže i člověk, který neumí ani psát. Na to není potřebí oslavených kvalit.

V Lukavici u Rychnova n. K. konati se bude od 29. března do 4. května r. 1914 sv. missie, kterou řídí budou věpp. P. Hilarius Hajtl, převor z Litoměřic a P. Angelikus Štöflák ze Znojma, členové řádu sv. Dominika. — Na útoky »Ratibora« proti zasloužilému zdejšmu inteligentu několik slov! Pan řídící Markl, který zde působí přes 26 roků, požívá v celé obci mezi slušnými a pořádnými lidmi úcty, vážnosti a lásky. Svě povinnosti ke škole řádně a svědomitě plní a také povinnosti ke kostelu a své církvi a proto nenalézá milosti a lásky u jednoho zdejšho fanatika, s nímž slušní lidé jakýchkoli názorů obcovati nechcějí. Že pan řídící hlavně náboženskou výchovu podporuje a k návštěvě kostela školní děti po zákonu pobádá, za to byl vyznamenán. Vyznamenání toho si zasloužil a také naň je hrdý. Není pravdou, že z Besedy v Lukavici, z jednoty Severočeské, z výboru hasičstva byl vyloučen, nýbrž sám dobrovolně všech funkcí se vzdal, členem spolku zůstal a z členství besedy dobrovolně vystoupil jedině proto, že do spolku těch vešel se Macháček, který ve spolcích vystupoval proti katolictvu, mnohé i napadal a články do novin psal. Není dále pravdou, že pan řídící učitel o l. neděli postní na křížové cestě hrál; tu nejprve konal kostelník bez právu varhan a p. řídící konal při požehnání službu varhanickou tak řádně jako vždy jindy. Neměl tudíž příčiny farář zdejší k nějaké zsinalosti, ani věřící v kostele četně shromáždění k nějakému gaudiu. Že pan řídící mládež zdejší sobě světenou mravně povznáš, o tom svědectví může vydati nejen zdejší místní školní rada, ale i učitelstvo a všechno občanstvo až na jednoho »poctivého« pokrokáře, který opovazuje se mluvit jménem obce Lukavické, již dělá jen hanbu. Jen ať tento pokrokář raději napraví sebe a stejně smýšlejícího učitele z nedalekého okolí! Kdyby p. řídící se dal za přáhnout do »pokroku«, hned by byl nejhodnější, hned by byl bez chyby. Pod širokým pláštěm »pokroku« příslušnost má patent na nejobsáhlejší beztrestnost. Ale vede-li si učitel charakterně dle ducha školských řádů, bezcharakterní lidé hned v tom vidí velkou smělost a hrozné provinění. Hned slídí jako inkvisice, jak by mohli konservativce utloukati. Na štěstí lid takové reformátory velmi dobře zná.

Ostřetín u Holic. (Sv. missie.) Ve dnech od 1.—8. března 1914 konala se v našem farním chrámu Páně sv. missie, ku které přijel dp. P. František B. Videnský, člen řádu Tovaryšstva Ježíšova z Hradce Králové. — Ačkoli počasí bylo nepříznivé, cesty blátivé, přece účastenství věřících z farnosti Ostřetínské i ze sousedních farností bylo nad očekávání četné. Během téhodne sesilovalo se tak, až v neděli 8. března t. r. vzrostlo v zástup, v Ostřetíně posud nevidaný. Ani třetinu ze zástupu nemohl v sebe pojmuti dosti prostranný místní kostel. Sv. svátosti přijalo 800 věřících. Řada nadšených kázání zakončena byla poděkováním Marie Volfkové z Ostřetína, která v kruhu svých družek několik upřímných slov dp. missionáři přednesla. Uvěsti sluší, že kázání i promluvy dp. missionáře všem bez rozdílu smýšlení se velmi líbily, tak že kdo jedno slyšel, pospíchal, aby poslechl i následující. Zdar sv. missie kromě Božího požehnání přičísti nutno i jemu, proto vyslovuji mu všichni účastníci ještě jednou upřímně »Zaplať Bůh!«

Z Brandyse nad Orlicí. Město naše získalo v poslední době stálého novinářského dopisovatele do krajinického listu v osobě, která sotva se zde ohlíá, počala udělovati vzácné rady a pokyny na všechny strany. Brzy se jí nelíbí kostelní kázání, brzy zase zajíždí do spolku i jednotlivců, takže se všeobecně uznává, že má vyvinutý smysl pro rozesévání štvanic. Ještě štěstí, že se nikdo dle její rady neřídí! Každý uznává, že je to klepač, který sám první nápravy potřebuje. Nedávno zajel si opět ve »Stráži V.« neurvalým způsobem na řeč p. faráře Vesečka, kterou promešl při pohřbu říd. uč. Vošky. Také neušla jeho pohled docela slušná taneční zábava. Radíme dopisovaci té osobě, aby si hleděla své práce a svých povinností. Jinak se postaráme zase my, aby trochu zkoumala sama sebe. »Slova napomínají, ale příklady táhnou.« To jest staré dobré přísloví. Proto budete-li svítit příkladem, napravíte více, než celou hrstí výtek.

Morašice u Chrudimě. (Výstav Nejsvětější Svátosti Oltářní a Obnova Sv. Missie.) Od 1. března až včetně do 6. března byla v našem chrámu Páně slavena Obnova loňské sv. Missie vedením důst. OO kněží missionářů z kongregace Nejsvětějšího Vykupitele od Sv. Kajetána z Prahy, dp. P. Leona Slaniny co superiora a dp. P. Jana Návrata. Tuto pobožnost náš vdp. děkan, jak v rozeslaném »Pozvání« udává, slaviti dál a věnoval svým milým farníkům zároveň na památku své desátileté působnosti co farář v Morašicích. Vhodnou přípravou k sv. Obnově byl výroční slavní výstav Nejsvětější Svátosti Oltářní v našem chrámu Páně dne 24. února v úterý, v den sv. Matěje, Apoštola Páně, jehož se věřící horlivě účastnili. Ráno při slavné mši sv. s promluvou vdp. děkana byl kostel naplněn přítomností mládeže školní i dospělých farníků. Mezi dnem byli tu adorátoři Velebné Svátosti a odpoledne pěkná návštěva při slavnostním kázání a pobožnosti s chvalozpěvem »Tě Boha chválíme« a s požehnáním s Nejsvětější Svátostí Oltářní. Hlavní okříd byl pro výstav živými květinami a množstvím světel velmi vkusně o-

krášlen. A svátostný Pán Ježíš hojně žehnal nastávající obnově Sv. Missie, že tak dobrý měla výsledek. Dpp. missionáři s apoštolskou horlivostí a obětavostí, jak na kazatelně tak ve sv. zpovědnici a též u nemocných, kteréž i ve venkovských obcích s Pánem Bohem navštívili, v posvátném díle spasení duší neúměrně pracovali — a věřící velmi rádi se účastnili, tak že kostel býval ráno při kázání a mši sv. a při večerním kázání tak naplněn, že školní děti i dospělí farníci v presbyteriu u hlavního oltáře necháli býti masek. Též při ovíčeních stavů bylo velmi velké účastenství. U sv. zpovědi bylo 1264 věřících a kolem 2100 u sv. přijímaní, jelikož ze všech stavů mnozí vícekrát Nejsvětější Tělo Páně přijímali. V pátek dne 6. března byla Obnova ukončena po mši sv., při které měli mužové a mládež generální sv. přijímaní, posledním kázáním vdp. superiora, v němž po udání prostředků, kterých užívati máme, abychom v dobrém vytrvali, děkoval vdp. děkan vroucí díky vzdal dpp. missionářům s ujištěním, že se za ně modlití budeme jako posud a s přáním hojně odplaty nebeské. Dlužno ještě se zmíniti, že v neděli po sv. Obnově při mši sv. mnoho věřících, mezi nimi dosti mužů, k sv. přijímaní přistoupilo a v ponděli v den sv. Františky, své sv. patronky, přijaly Tělo Páně ženy a panny. Za sv. milosti při Obnově Sv. Missie přijaté vroucně voláme: Díky Pánu Bohu! Dpp. missionářům zaplať Pán Bůh!

Různé zprávy.

Zemřel Dr. J. Podlipný, bývalý poslanec a starosta pražský, ráno dne 19. t. m. Byl to pracovník velice zasloužilý a svědomitý. Čest jeho památce!

Heslo »Zpět k Římu« v anglikánské církvi. »Catholic Directory« na r. 1914 podává zajímavou statistiku anglických konvertitů, v níž srovnáván je počet katolického obyvatelstva a konversí v jednotlivých diecích v r. 1912. Ze zprávy vyjímáme tato zajímavá data: V diecesi westminsterské bylo katolíků 256.200, konversí 1359, v northamptonské katolíků 14.859, konversí 253, v leedské katolíků 118.281, konversí 637 atd. Ve 13 diecích bylo r. 1913 6511 obrácení na víru katolickou. Připočteme-li k tomu konvertity skotské, kterých je velmi mnoho, bylo r. 1913 v Anglii a ve Skotsku obrácení na víru katolickou nejméně 10.000 lidí. Ale i pokatořčování církve anglikánské pokračuje velmi slibně. Na nedávném »Convocation of Canterbury«, která je zákonodárným shromážděním anglikánské církve, přijat byl 79 proti 8 hlasům návrh na změnu modliteb při přijímání, ačkoli děkan canterburský dr. Wace vystoupil proti změně velmi ostře, útoče prudce na stále »romanisování« anglikánské církve. Po přijetí změny modliteb při přijímání nebude již v tomto ohledu žádného rozdílu mezi anglikánskou a katolickou církví.

Proti židům v armádě. V Petrohradě odbývá se právě sjezd ruské šlechty a zaměstnává se hlavně židovskou otázkou na Rusi. Mimo jiné bylo na sjezdu oznámeno, že ministerstvo vnitra podá co nejdříve kabinetu předlohu zákona o úplném vyloučení židů z vojenské povinnosti služební. Sjezd šlechty projevil souhlas s tímto vládním návrhem, ale žádal jeho doplnění v tom směru, že by pro židy místo vojenské služby byla zavedena tříletá vojní nebo osobní daň. — »Spolehlivost« židovských vojnů byla poznána v rusko-japonské válce. Velká většina desertérů a zrádců náležela národnosti židovské. Bylo velice poučné, že ruské úřady nechal klidně prchatí celé houfy židů za hranice. Zbavily se tak při válce jen přítěže.

»Volná Myšlenka« ve službách protestantismu. Teď už přestala »V. Myšlenka« s neapnou vymyšleninou, že Kristus ani neexistoval. Chová se nyní docela i opatrněji k zásadám, jež vyznávají protestanté. Málo peněz — ale za to v Německu jest jich dost. Což musí ty statisíce marek sebrati vesměs jenom skuteční čeští evangelici? Finanční poměry vyzývají dáti se na čas do služeb kapitalistických zakupovačů náboženského přesvědčení, tedy kalených kleriků. Protestantismus stejně »V. Myšlenka« neublíží, rozpadá se v Německu, rozpadne se i v Čechách, isa úrodnou půdou pro náboženskou negaci. Dále chytí taktikové volnomyšlenkářští vědci, že by r. 1915 přišlo málo pořídků probuzováním k odporu od křesťanského světového názoru vůbec. — Proto se jde k odkřesťanění cestou klikatou, které účel posvěcuje listivé prostředky. Koncem minulého roku přednášel ve Vilmově v Čechách volnomyšlenkářský dr. Bartošek o oslavách Husových r. 1915. Na schůzi byl přítomen a též mluvil místní evangelický farář Lány. Řečníci sekali si vzájemně komplementy. Dr. Bartošek velebil přednosti protestantismu před katolicismem, farář Lány vychvaloval opět objektivnost Bartoškovu. A na konec se shodli, že jest mezi protestanty a volnomyšlenkáři možné »klidné spolupracování vedle sebe bez hněvu a vzteku«. Dr. Bartošek dokonce pravil: »že se mu zdá, že protestanté a volnomyšlenkáři mají věc společnou, jen že každý mluví jiným nářečím«. Lány neprotestoval, ba pochvaloval si, »že cítí, že bylo promluveno na obou stranách mnoho čisté Boží pravdy«. Ano — chytrost káže, aby se před nesoudnými dávy zastrčilo přesvědčení na čas do trubice se sedmi zámky. Lidé, kteří sahají na kořeny křesťanství, kteří popírají Božské zjevení, kteří snaží se namrhutí, že křesťanství povstalo výběrem a sestavením náboženství

pohanských, najednou se staví po bok lidem, kteří o »biblických bájkách«, naopak jsou podporováni ti, kteří tyto »báje« předkládají dětem ve škole jako historickou pravdu. Inu — přicházejí chvíle, kdy k vůli zevnějšímu úspěchu moderní eskamotéři dovedou slovní oheň s vodou. Proto také na Moravě zvláštní obrat. Evangelickým výbojným agitátorům nepřekáží »Volná Myšlenka« ani v nejmenším. Naopak je podporuje. Jestliže nevystoupila proti Talmudu, proti akci rabínské, proč by kazala práci evangelickým farářům? Pokrok snese celou řadu kompromisů, zásady se dovedou odhoditi k vůli válečné taktice každou chvíli, i kdyby tací lidé stokrát přisvědčovali Masarykovi, že zjevení Boží žádné nebylo, že jest potřebí vystoupiti proti všem pozitivním církvím.

Pokusy o využitkování sluneční energie k mechanice. Zužitkováním sluneční energie v praktickém životě, zvláště v mechanice, zabývalo se již ve starověku mnoho učenců, zejména Archimedes a Euklid. Výsledků skutečně pozitivních docílilo teprve ve století devatenáctém a dvacátém. Dle sdělení »Promethea« podařilo se v poslední době americkému Němci Schumannovi sestaviti zvláštní stroj na zužitkování energie sluneční. Schumann založil si u Kahýry na břehu Nilu park, kde proměňuje paprsky sluneční v energii mechanickou. Je zde pět pánví tvaru neckovitého, zdělí 70 metrů, v průměru asi pěti metrů, které jsou uvnitř vyloženy zrcadly. Tyto pánve slouží k zachycování slunečních paprsků a otáčejí se tak, že jsou stále obráceny svým ústím ke slunci. Uprostřed pánví, rovnoběžně s jejich okraji, probíhají roury z ocelové litiny, jimiž velmi zvolna protéká voda. Sluneční paprsky, odražené zrcadly, proměňují vodu v páru. Docíljuje se zde teploty, dosahující až 300 stupňů výše. Takto získaná pára uvádí v pohyb parní stroj, pohánějící čerpadlo, které odčerpává Nilu 27.000 litrů vody za minutu. Vodou získanou zavodňuje se denně 2.100.000 čtverečních metrů země. Zde tedy není energie sluneční přímo proměňována v energii mechanickou, spíše slouží zde jako náhrada za uhlí, jakožto energie čistě tepelná.

Protest proti důstojnickým soubojům. »Čech« píše: Není tomu dávno, co jsme měli příležitost ozvat se proti vraždění lidí v souboji při německé armádě, do níž zahrnul se zlořád vraždění lidí ze středověku přejatý, a již zase měl katolický Střed (v Německu) příčinu, podati na ministra vojenství hr. Falkenhayna obíhající interpelaci pro zavraždění člověka v opětovaném souboji. Jsou souboje dva druhy, jeden více méně parádní, více bravurní, čestný, nežli opravdový, francouzský, druhý je německý, při němž jde o život, případně o těžké, doživotní zranění. — Poslanec Středu Gröber ve své interpelaci poukázal, že souboj důstojníka Haagena ad ústojníka La Valette z George byl sveden za podmínek, jež rozhodně musily vésti k zabiti jednoho z nich. V říšské sněmovně jednalo se o otázku, zdali příslušný velitel a čestná rada konaly svou povinnost. Státní úřady mají povinnost při hroživém nebezpečí zločinu, všechno učiniti k jeho zamezení. Povinnost tu mají též vojenské úřady, kteréž i tentokrát byly povinny, vynaložiti všechno, aby souboj bylo zabráněno. Nápadné bylo, že po 10 hodinách po rozhodnutí čestné rady padla smrtící rána, aniž by se bylo na rozhodnutí jeho soudu posečkalo. Souboj odporuje příkazům Božím, páněmu a závažnému též u vojska. Musí konečně vyklizen býti zlořád soubojů, jako by při nich bylo něco ušlechtilého. Nejen říšská rada, ale i kníže a lid musejí společně zlořád ten odstraniti. Vojenský ministr Falkenhayn popírá, že by při souboji posledním usmrcení jednoho soubojníka bylo obmyšleno. Smutné zakončení souboje je vždy možné. Ministr Falkenhayn tvrdí, že souboje nejen u vojska, ale i jinde se provádějí. Odstranění soubojů vůbec je možné toliko cestou zákonodárnou. — Poslanec dr. Spahn (Střed): Musí se působiti na smýšlení mezi důstojníky, aby neděly se přikřmy, vedoucí k souboji, jenž vždy jest překročením božského i lidského zákona. V životě občanském a věcném nesmí býti žádného výmimočného postavení. — Posl. dr. Bismuck žádá od ministra odpověď na dotaz, zdaliž křesťansky smýšlející důstojník pro odpor proti souboji smí zůstat důstojníkem? Ministr Falkenhayn na to praví, že na dotaz ten odpověděl již dříve. »Všichni cítí se mnou, že je mi těžko na to neodpovídati. Důstojníci bývají propouštěni k návrhu představeného, v čemž já nemohu nic měniti.« — Ukázalo se, že v Německu v souboji beztrestně smí býti zabiti syn staré matky, manžel a otec dítě, dobrý vychovatel vojnů, vědec a lidumil od surovice, jenž ze soubojů dělá si řemeslo. Je to zbytek staré soldatesky. Kdo má lepší zrak a cvik, smí zabiti svého kamaráda.

Francouzská korupce háněná revolverem. Tedy choť ministra usmrtila několika ranami z revolveru redaktora konservativního »Figara« Calmetta za to, že tento psal o jejím muži, povýšeném z milosti korupčního zednářstva, jen pravdu a že na dotvrzení falešné hry Caillauxovy uveřejňoval i věrné otisky ministrových dopisů. Ministr financí Caillaux proti hrozným nařčením nedovedl se brániti věcnými protídůvody — proto se sáhl k prostředku násilnému.

Nynější radikálně pokrokové a socialistické ministerstvo ve Francii za krátkou dobu svého trvání zdemoralisovalo francouzský veřejný život. Slušnější liberální a pak konservativní živlové spojili se, aby učinili přívrž řádění tohoto rudo-pokrokového bloku, který lstí zmocnil se otěží vlády. Hlavní útok soustředěn byl proti Caillauxovi, který byl hlavním představitelem

Z výroční zprávy Živnostenské banky v Praze za rok 1913. Dne 15. března konala se ve dvoraně Živnostenské banky v Praze 46. valná hromada akcionářů, k níž vydána byla následující výroční zpráva. Dle této zprávy rok uplynulý bude náležitě k létům, která byla nejtěžšími pro vývoj hospodářský nejen této říše, ale i celé střední Evropy. Veliký převrat balkánský a jeho reflex v mezinárodní politice měl u nás za následek neobyčejně vážné komplikace hospodářské. Živnostenská banka z dřívějších let svého působení přinesla si cenné zkušenosti. Její tradiční konservativní politika obracela stále zřetel banky na udržení co možno největší mobility prostředků a tato zásada byla rozhodující pro veškeré naše snažení, zejména v uplynulém roce. Z těchto důvodů neprovedla v minulém roce zvýšení akciového kapitálu, jak správou státní bylo povoleno. Jakmile situace dovoří, přistoupí se k tomuto sesílení vlastních prostředků. Běžné obchody měly průběh normální. — Síť filiálkovou doplňuje banka zřízením filiálky v Kolíně. Vídeňská filiálka rozšířila síť svých expositur o 2, z nichž expositura na Příkopech je nejen reprezentativní, ale soustřeďuje k sobě stále víc a více zájem obecního. Filiálka terstská zřízením expositury v Opavě plně vychází vstříc místní potřebě v tomto hojně navštěvovaném lázeňském městě. Činnost filiálek byla roku loňského úspěšná. Filiálky tyto srostly s životem hospodářským v okruhu, pro který byly zřízeny a zapustily zde pevné kořeny. Platí to i o filiálkách nových, které v roce 1912 byly zřízeny a které již za toto krátké období vykazují výsledky dobré. Je jasno, že všeobecná tíseň doby měla i vliv na organizační a zakladatelskou činnost. Přes to však provedla banka některé transakce, které vesměs končily výsledkem dobrým. Sluší na tomto místě uvést: přeměnu Národního podniku v Praze ve společnost akciovou a zvýšení jejího kapitálu z K 750.000.— na K 1.000.000. Zvýšení akciového kapitálu ze 3 na 4 miliony korun. Zvýšení akciového kapitálu v Brandýse n. L. z K 2.500.000.— na K 3.500.000.— společně s pražskou filiálkou vídeňského c. k. úvěrního ústavu. I Puse tovarů cizího c. k. Kolínskou tovarů na kávové náhražky při zvýšení akcio-

vého kapitálu ze 3 na 4 milióny korun. Zvýšení akciového kapitálu akciové společnosti parních mlýnů „Union“ v Oseku z K 2,400.000.— na K 4 mil. (prostřednictvím filiálky ve Vídni. Zvýšení akciového kapitálu Západočeských továren kaolínových a šamotových v Horní Bříže ze 4 na 6 miliónů korun. Zvýšení akciového kapitálu České obchodní společnosti z K 5,000.000.— na K 7,500.000.— a konečně zvýšení akciového kapitálu České společnosti pro průmysl cukerní z K 6,000.000 na K 8,000.000.—. Ve všech těchto případech stalo se zvýšení kapitálové (subskripcemi) se strany klientů banky tak, že kapitálové účasti banky téměř ani nebylo třeba. Z nových podniků, které loňského roku ve formě akciové uvedeny byly v život, sluší na prvním místě jmenovati Akciové továrny „Amylon“, továrny na křesťálový sirup, hroznový cukr, škrob, dextrin, lín a válcové mlýny v Ronově u Přibyslavě s akciovým kapitálem K 3,250.000, jejichžto činnost výtečně se vyvíjí a v nichž splynuly jiné závody. Téměř celý akciový kapitál upsán byl dřívějšími vlastníky jmenovaných závodů. I jiné nové podniky pracovaly s úspěchem znamenitým. — Reservní a pojistné fondy Živnostenské banky obnáší při akciovém kapitálu K 80 000.000.— celkem ca K 28,700.000.—, t. j. ca 37 procent. — Na návrh správní rady rozdělen vykázaný čistý zisk následovně: Reservním fondům přidělena povinná dotace dle stanov K 433.318.89, 5 proc. dividendy a 2 a půl proc. superdividendy, t. j. K 15.— za kupon č. 39 v obnosu 6 mil. korun, vyplacena tantiéma správní radě K 335.591.85, členům představenstva filiálek K 100.00.—, odměna revisorům účtů K 18.000.—, na účet ztrát během roku povstalých odepsáno K 480.000.—, přiděleno zvláštním rezervním fondům, založeným ve smyslu stanov § 67. odst. I. 5 pro 4 proc. bank. dlužní úpisy K 50.000.—, § 67. odst. II. 5 pro 4 a půl proc. bank. dlužní úpisy K 50.000.—, § 75. odst. I. b pro ztrátu z eskontu směnky, ze záloh na cenné papíry a z úvěru za zboží K 100.000, § 75. odst. I. c. na kursu vlastních cenných papírů K 100.000.— a zůstatek K 683.189.55 přenesen na nový účet. — Při doplňovacích volbách zvolen byl opětně do správní rady pan cis. rada Josef rytíř Bartoň z Dobrušky a pan Jan Topinka.

**Matice cyrilo-metodějská vydá letos umělecký o-
brázek mistra Jano Köhlera ku prvínmu sv. přijímání.** Obrázek bude do 20. března hotov. Mistr Köhler sám
bude obrázek na kameni prováděti, takže i reprodukce
bude vlastně uměleckým originálem. Cena obrazu ne-
bude vyšší než 20—25 hal. Prosíme snažně vld. pány,
aby se letos s objednávkami obrátili na sekretariát
MCM. Podporujme domácí umění! Osvobodme se od
cizích výrobků, často dosti pochybné ceny umělecké!
Jméno našeho mistra Köhlera, který nedávno svým sv.
Cyrilem a Metodějem překvapil a uchvátíl, je již záru-
kou, že obrázek k prvínmu sv. přijímání bude dílem
uměleckým. Rozšířením jeho vykonáno bude i zásluž-
né dílo výchovné, neboť jest již opravdu na čase, aby
vкус našeho lidu byl ziemněn. Doufáme, že uslechlíá
snaha MCM. bude oceněna a hojnými objednávkami
odměněna. Objednávky řiďte na sekretariát Matice cy-
rilo-metodějské v Olomouci, Dolní nám. č. 17.

**Specialitou mezi
kávovými nápoji jest
Kathreinerova sladová
káva Kneippova.**

**Kathreinerovka vyrábí se
z nejlepšího sladu a jest
proto nápadně výživná,
při tom naprosto ne-
škodná. Proslulým Kath-
reinerovým způsobem
osobně chutí a voná lávy
zrnková.**

**Pravou Kathreinerovku
lze všude obdržeti v
uzavřených balíčkách
původních s obrazem
faráře Kneippa.**

Výhodný prodej nábytku.

Zařízení z villy, sestávající z ložnice, dívčího pokoje, jídelny, hostin. pokoje, salonu, obývacího pokoje, kuchyně, koberce, za příčinou úmrtí levně se prodá.

Elektrické lustry, bulharské nářadí a slovenské výšivky, fotograf. aparát a příslušenství.

Nabídka přijímá Marie Rudolfová, vdova po advokátu v Hradci Králové.

Vazbu knih

**v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení, ry-
chle zhotoví uměl
závod knižářský::**

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

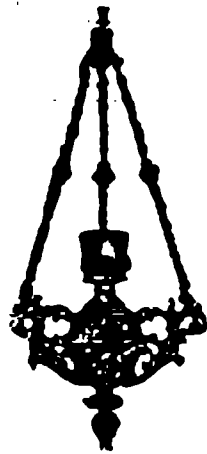
ADMINISTRACE NAŠINCE V OLMOUCI

má na skladě a rozesílá

proti předem zapravenému poplatku tyto knihy:

- 1. Vra našich otců.**
Napsal Jakub kardinál Gibbons, baltimorský. Velmi cenná kniha má 430 stran. Cena dříve K 3-20 nyní K 1-20 i s poštovným.
- 2. Zpráva o VI. všeobecném sjezdu katolíků československých**
v Olomouci roku 1911 konaném. Přes 400 stran a 60 ilustrací. Cena dříve K 3-50 nyní K 2-50 i s poštovným.
- 3. Rukopisové Zelenohorský, Píseň pod Vyšehradem a Královodvorský.**
Napsal M. Žunkovič. Výzdoba od Jana Koehlera. Cena K 2-20.
- 4. Ženský časopis „EVA“.**
Ročníky 1912, 1911 a 1910. Jeden ročník za 3 K.
- 5. Lidové apologetické letáky.**
Číslo 1. Jest Bůh? Číslo 2. Bůh stvořil svět. Zaslá se nejméně 10 exempl. za 70 hal. i s poštovným.
- 6. Pochod „Orla“.**
Party pro smíšený orchestr (smyčce, dřevěné a plechové nástroje, bubny celkem 15 nástrojů), které stojí kompletně pro orchestr i s poštou K 1-70. Dále máme na skladě text pochodu Orla s jednohl. nápěvem. Prodáváme je po 10 hal. Na venek se zasílá nejméně 10 exemplářů. Odbory „Orla“ na pochody upozorňujeme.

Kdo objedná všechny shora uvedené knihy a publikace mimo pochodů „Orla“ najednou, obdrží je za 9 korun vyplacené až do domu. Objednávejte tato velmi cenná díla, ať neschází v žádné domácnosti, spolku, knihovně atd. atd.

**Voledástejněmu
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si de-
klarovati veškeré kostelní nádoby a
nčinu a to: monstrance, kalichy
cibále, nádobky, paténky, parafy, svíce,
svícny, lampy, kaudelnice, křesťanky
atd. od vlastní výroby, předpísim
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a v
ohni zlátí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb vykresy zasílá na u-
kázkou franke bez závanosti koupě.
*Vše se posílá poštou. Práce ruční.***

Sklad veškerých stavek s stříbrných klenotů, jako: řetěz madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Měsíčníkové protosny, tabulěrky, jídelní sazení se stříbra pravého i čínskéno vždy na sklade.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupujte za nejvýšší ceny
JAN STANĚK,
 pasíř a císleour
 Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, čís. 12. n.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvesterův
synovec, nástupce)

edberny
— **undloky zaved** —

— pro maiòu

oken kostelních.

PRAHA—I.

8. 145 st., Malá Karlova
al. č. 29 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) doko-
rukuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se bolesnými rány, sílící, seasenými.

**Veškeré rozpůty, stisky i celková rada besplatná, bez
však návratnosti kn definitivní objektivita.**

Neodotad vateina i pisemna podhvala gendri.

Založeno roku 1863

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel
katal. papírů a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyebrázenými
obrázky soch a obrazů.
Přesvědčte se s VĚSTNÍKEM, který
obdobně zdarma zašle

HUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lápořská ul., 11.

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pečlivostně

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jedem
výkazy k službám bezplatně k ústřednímu
jednotlivci se dostaviti.

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krá-
mech s vedlejším znakem
aneb prostřednictvím našich
jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lázeňského města 279.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

INFORMACE

ze všech míst

**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevněji konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER, Hradec Králové.

ARMY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉ
HO ŘÁDU
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ
CIS. AKRÁ. DVORNÍ
HODOVAN.
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OPRÁZKOVÉ CE-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HOŘA ČECHY

Paramenta.

Ignác V. Noškutla syn

(prospěšně ověřená firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

Gm. P. J. Noškutla, (ar. ve Vysočanech)

Doporučuje P. T. velehradský duchovenstvo
svým osvědčením a často vyznamenaným

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
společných praporek a keřových náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franco zašle.

Velehradský Praha!

Ve Vašem vlastním zájmu
zároveň výhradně

voskové svíčky

s tovární firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Bořetavě.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostupitelné uzná-
vány.

BEZ KONKURENCE!

Velehradský duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I, Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního náčiní

jako: monstrance, kalichy, oltáře, lampy, svícníky, ka-
dince atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu sladí a
stříbrí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O otěné zakázky prosí v nejlibší účte oddaný
Jan Hirsch.

**Do Hradce Králové
a okolí!**

Devoluji si oznámiti velehrad. obecnímu,
že na dále povedu

živnost malířskou

po svém zaměstnání manželu Č. Truncovi.

Mám dobré síly pracovní a opatřila jsem
si nejnovější vzory, bych svým P. T. pánům zá-
kazníkům posloužiti mohla malbou dle moder-
ních požadavků.

Jest mým povinností poděkovati všem, pro
které můj manžel pracoval a jichž přízeň se
tělil. Prosím, aby tato přízeň i na dále byla
mně zachována. Přičiním se, aby všichni páni
zákazníci byli co nejlépe obslouženi.

O hojnou přízeň prosí

ANTONIE TRUNCOVÁ,

majitelka závodu malířského,

Jiřkova třída č. 231., proti České bance
Hradec.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

retiky, prstony, náramky, lantý
a jiné nádobí a stříbrné předměty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář, **BYSTRÝČKA** a k.

Goldst. ul. 11. při mlynském potoce. Dávkyhodným
příjemným a spolehlým hospodářem.

Bystrýčková ul. 11. Hradec Králové.

Všeobecná úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ruč. obm. z.

V Hradci Králové Palácového třída č. 80,

I. poschodí

oskutečňuje účty a směny,

poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a
skvělosti,

pevoluje úvěry osobní.

Vklady drobní sazba **4 1/2 - 5 %**
dle dohody.

Obstarává inkaso směnek a účtů za pod-
mínek kulturních.

Prospekty zdarma a franke.

Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém
množství na skladě.

Cenníky na požádání zdarma.

Ve světle pravdy.

Prostředím východočes. **SEMENA** zlatička
z českého trhu mnohých cizáckých brak a obháňala
si svou prestiž: vždy dobrá a první u praktič-
kých pěstitelů i v domácích zahradách. Jsou ro-
dokmenná, čistá, zaručená a při tom levná.

Ve vlastním zájmu

dopíše si o velký obrádkový ceník, který Vám
zdarma, ochotně pošle jedině odborné Vých-
odočeské semenářství

FRANT. A. KUNT,

Hradec Králové.

Vřele doporučený

pramen nákupu.

Jabloně, hrušně, lípy, třešně,
švestky velkoplodé i štěpované,
kulovité i obyčejné akáty, ka-
šany, javory, obyčejné i smuteční jasany,
stromky štěpovaného angreštu a rybízu,
okrasné keře a stromky jehličnaté, akát k za-
lesňování atd. nabízí za nejlevnější ceny

Frant. Vrabcová,

oboř. říd. učitele a

majitelka školky v Mlékosrbech
u Chlumce n. C.

Stromky pocházejí z plodů
pědy. — Obořím, spolkům i jed-
notlivcům dle dohody na úvěr
při stejných cenách.

Skulptalbe
E. Škarda, Brno,
malíř. atelier prvního řádu
hotoví a dodává celostavě
etna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobořatší
skulptalby figurální, hotoví
praven vlnitých masů
kaménkovou pro facady, o-
tátní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejvyšším
zaručením umělecké-
ho a odborné dokona-
lého provedení.
Rozpočty ochotně a zdarma.

Žitnou kávu

zaručené jakosti,

s cenou 100 Kč za 100 Kč
s 10 výstředně na dobrotu za 100 Kč

Belehradská továrna pečiva

v Lázních Belehradě.

Kulturní jiskry.

Charakter dra Švihy. Nyní teprve se otiskují o Švihovi věci, které byly přece známy dávno dříve. Kdyby býval Šviha konservativcem, byli by ho utloukli pokrokaři při volbách na paděl na základě zpráv z jeho vlastenecké činnosti. Významno, jaký člověk se mohl státí předsedou poslaneckého klubu radikální strany české beze všeho pokrokového protestu. Šviha byl prazvláštní demokrat. Jeho voliči běhali k němu v Žamberku do kanceláře: »Šviho, pojď na chvíli na chodbu! — Zavolejte nám Švihu! — To ti povídám, Šviho! — Tu byl Šviha demokratem, protože trpělivost v takových případech upevňovala mu mandát a s ním peníze. Leč s úředníky, kteří stáli o nějaký stupínek níže, uměl jednati ten »demokrat« hodně zkrátka a břitce. Když se jednalo o volby, tu Švihova »demokratická« klika jevila úžas nad těmi úředníky, kteří se odvažili říci, že budou voliti jiného než pana kolegu. »Tohle že jest kolegiálnost? To jest státní úředník?«

Dle zpráv »Kraje Královéhradeckého« vedl ten lidový poslanec dům tak přepychový, že si to nedovolila ani nejbohatší žambercká rodina. »Demokrat« pro své děti vydržoval privátního učitele, aby snad se nezhodily částým obcováním s dětmi »nižšího rodu.« Dostí peněz také stála učitelka francouzštiny pro paní choť poslancovu. Drahý byl se zahradou vyžadoval ročního nákladu přes 1000 K. Drahocenné toalety paní poslancové budily žárlivost, prsty její byly posety nejdražšími drahokamy. Když přijížděl Šviha z Vídně, dával se voziti z blízkého Kyšperka v automobilu jednolito ústeckého fabrikanta.

Odstrašující byla činnost Švihova v nemo-censké pokladně, která se stala za jeho vlády o-liniskem národ. sociální agitace. Když národ. soc. flolubáf po zmizení 13.000 K musil opustiti Žamberk, uvedl tam Šviha agitátora Vala. Leč o-něch 13 tisíc Šviha pokladně nenahradil, ačkoli byl za jejich ztrátu jako starosta zodpovědný. Místo toho za pomoci c. k. okres. hejtmanství zvýšil příspěvky do pokladny téměř čtyřnásobně, aby po-citiví dělníci zaplatili »čestný dluh« Holubářův. Marně se proti tomu chudé členstvo bránilo.

Když byl Šviha v české společnosti nadobro popraven, takže musil opustiti Prahu, napsal jeden pražský advokát v 68. čísle »Nár. Listů«: »Dne 9. března t. r. přišel jsem ve tři čtvrtě na 4. hod. odpoledne na nádraží císaře Františka Josefa, chtě-j se svou paní odjeti do Terstu. V čekárně I. tří-dy stál dr. Šviha, kterého znám již z dob studií na gymnasiu kralohradeckém, ve velmi dušeném rozhovoru s policejním konfidentem kladenským Špačkem, kterého rovněž velmi dobře znám z rú-z-ných právních zastupování. Až do půl 5. hod. ba-vil se s ním dr. Šviha velmi důvěrně, načež po-zdraviv jiného pána, který do čekárny přšel, o-dešel, sedl do terstského rychlíku a jel se mnou v té-mže vlaku. Ještě před Lincem jsem ho ve vlaku viděl. Byl jsem tímto setkáním přímo konsterno-ván, ježto jednak »České Slovo« vůbec popíralo styky se Špačkem, a ono samo i celý výkonný výbor národně-sociální strany chtěly vzbuditi do-jem, že falešné pověsti o dru Švihovi rozšiřuje Špaček, a nyní pojednou na vlastní oči jsem viděl tohoto Špačka v nejdůvěrnějším rozhovoru se Švihou.«

Dra Šviha a Špačka viděli při rozhovoru též nádražní zřízenci Mašek, Wurm a Šístek, z nichž jeden zná osobně Špačka.

»Venkov« otiskl tuto zprávu moravského po-slance: »Vzpomínám si se vši určitostí, že mne jednou v sloupové síni zastavil posl. dr. Šviha a pravil mi: Zrovna včera jsme o vás mluvili, pane kolego. Já: A prosím vás, s kým? — Dr. Šviha: Ale s jistým Klímou, jehož otec býval vaším učitelem. — A pokračoval: Víte, on je sice u policie — ale je to velmi šarantní člověk! Já se s ním intimně znám a kdykoliv přijedu se ženou ze Žamberka do Prahy, vždycky se scházíme, ba my máme, abych tak řekl u Klímy pražský kvartýr.«

Dnes 17. t. m. napsal »Čas«: »Švihův pobyt v Terstu — jak nám píše přítel — je velmi bezsta-rostný. Potkal jsem jej v průvodu dvou menších dam. S jednou šel zavěšen a mluvili německy. Jest v dobré náladě a chová se sebevědomě. Nevěřím, že by dovedl být podobný člověk nad svým činem zdrcen. Znáám jej již z vinohradského Klubu mladé generace národ. sociální, kdy ještě nebyl ničím, a již tenkrát jsem mu nedůvěřoval. Byl vždy »pán« a nerad seděl u stolu s dělníckými uční. Divil jsem se vždy, jak rychle postupuje, dnes se nedivím. V.«

Leč Šviha s hereckou rutinou dovedl si hráti na mučedníka do poslední chvíle. Po svých přede-šlých přísahách ještě na odchodu z Prahy v pon-dělí řekl Šviha ve »Hvězdě« národ. sociálovi Parka-čovi: »Jsem nevinen, — přísahám.«

Poslal také 11. března předsedovi Hšské rady toto sdělení: »Souzen a odsouzen, aniž jsem byl

slyšán, opuštěn vlastní stranou, která mne při nej-menším předčasně opustila, čímž mi bylo nesporně znemožněno dostaviti se před porotu a podniknouti aspoň před tímto forem pokus o rehabilitaci, jsem nucen vzdáti se svého mandátu. Račtež, Vaše Bla-horodí, přijati tuto mou resignaci co nejlaskavěji na vědomí.«

Jaká komedie do poslední chvíle! Ani po dů-kazech tolik zdrcujících neměl Šviha tolik upřím-nosti, aby své zrady politoval. Znovu do očí celé veřejnosti lhal a se vykrucoval. Ani toto podvodné tvrzení nebylo rázně pokáráno od těch, kteří se nedávno před tím odvažili s kuráží obdivuhodnou drhnouti toho mouřenína. Nemohl se bránit Šviha na národ. soc. schůzi Žofinské? Či nevinný člověk musil teprve pracně shledávati důkazy své nevi-ny? A že byl opuštěn vlastní stranou? Ta ho pře-ce hleděla vzpřímít, jak se dalo.

Když se jednalo na Přerovsku o mandát dra Žáčka, tu po první nerozhodné volbě přijel do Brna Šviha. Na nádraží očekával jej vrchní poli-cejní rada a náměstek státní policie dr. Šebek, kte-rý pak se Švihou důvěrně konferoval v čekárně II. třídy. Nato Šviha agitoval na okrese proti vůli svých stoupenců pro Žáčka. V Telči se roztrpčilo národ. sociální voličstvo tak, že Švihu ze schůze vy-pudilo. Placený Šviha se pak vrátil do Brna, svo-lal schůzi zemského výboru národ. soc. strany a přes dvě hodiny žádal na národ. soc. předákově Borov-covi prohlášení ve prospěch Žáčka, nabízejí mu tajně 2000 K.

»České Slovo« místo pokárání takového skutku napsalo proti zprávě »Práva Lidu«: »Br. dr. Šviha vůbec nebyl v žádné schůzi výkonného vý-boru moravského s bratrem Borovcem a nemohl mu tedy vůbec nabízetí v takové schůzi ani gro-še.«

V zápětí však »Neodvislé Listy« přinesly pro-hlášení chrudimského přednosty Borovce, který sdělil, že skutečně Šviha ho přemlouval, nabízejí mu docela 6000 K.

Způsobilo sensaci, když Klofáč byl zadržen od úřadů v Zemuni na své cestě do Bělehradu. Byl tam tehdy prohlášen zatykač na všechny národně soc. poslance, kteří v největší tajnosti se usnesli korporativně zajet si do Srbska. Když však z vý-letu sešlo, byl zatčen aspoň Klofáč. Odkud se do-věděly úřady o tajném usnesení několika důvěr-ných přátel?

Jedenkrát národ. soc. poslanci se pozdě do noci umlouvali o taktickém postupu, ale již druhý den o 9. hodině ranní jim četl zástupce vlády obsah je-jich ujednání z policejního »Berichtu.« Souady a po-licie měly zprávy o každém antimilitaristickém hnutí národ. soc. mládeže. Odkud se všecko dově-děly, že pak brzy pobloudili mladíci byli poslání na Pankrác a Bory?

Proč právě v národ. sociální straně nevzniklo žádné podezření? Neviděli kolegové — poslanci marnotratný život Švihův, nevěděli, jak Šviha o-stentativně němčil v Mostě, neznali jeho šplhal-ství? Nyní v malomocné zlosti vytýká tisk národ. soc. přechovávačství »Nár. Listům«, ačkoli stou-penci Švihovi chtěli tohoto zrádce krýti i tenkrát, když již »Nár. Listy« promluvily zřetelně.

Světoznámá kola
KORUNA
pětiletou písemnou zárukou dodává
firma:
LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Vyvrcholení novohusitské kultury. Přímou ú-žas jímá, jak listy, mluvící stále o kultuře, o po-vznesení lidu, starají se v praxi o zdivočení po-měrů, jak zavádějí barbarství rafinovanější, než jaké bylo lze pozorovati u starých kočovných ná-rodů. Národ. sociální list v Prostějově na př. napsal v záležitosti Švihově: »Každý poctivě smýšlející člověk jest z duše rozezlen nad činem Kramářo-vým. (Tedy ne nad Švihovým?) Nebylo dost da-rebáctví Švihova? Musel Kramář tuto zločinnost českého inteligenta rozhlásiti do celého světa? Toť zcela patrný důkaz, že Kramář nebral od vlá-dy peníze pro nic za nic, toť zcela patrný důkaz, že tento politický kretén jest schopen všeho, čím myslí, že zachrání dobrou bydlu svých nohsledů. — Švihu si odsoudíme sami, neodsoudí-li se sám, Kramáře bude souditi celý národ a bylo by škoda souditi jej tak, jako Švihu. Kramářovo bidáctví jest tak bezměrné, že přílišnou ctí bylo by proň vykonání ortelu. Kramář za svůj zločin musí zů-stati s vypáleným znamením bezectného chlapa, který špiclovství předáka strany národně-sociální chtěl využiti ve prospěch národ deptající vlády. Kramář musí národem hozen býti na hnojiště po-tupy, tam nechť jako pes pojde, který nejen pá-na svého zradil, ale i jeho tělo sežral. Na takové-ho chlapa jest škoda i rány z revolveru, tomu se

hodi nejlépe řemen z psí kůže.« — Pro koho asi je psán tento list? Lehce lze si domyslit, jaké katanství by prováděli tací novodobí Jakobín, kdyby k tomu měli plnou svobodu. Tak se mají rozhárané poměry české urovnati!

»Věda česká« o Sedlákových »Studích a tex-tech«. Universitní profesori pražští dr. Jos. Šusta, dr. Ant. Hobza a dr. Václav Posejpal počali m. m. vydávati nový kritický měsíčník »Věda česká«. V 1. čísle referuje dr. Jos. Šusta o »Studích a textech« praví: »V posledních letech jedním z nej-pilnějších badatelů o Husovi a husitství jeví se profesor theologie dr. Jan Sedlák. Třebas, že jeho základní poměr k hnutí husitskému jest dán kon-fesionálním táborem, k němuž náležel, bedlivé práce jeho, zejména vyhledáváním a uveřejňováním dosud nepovšimnutých nebo nesprávně oceněných traktátů skutečně obohacují naše vědění. Také r. 1913 v »Hlídce« vydal důležitou studii »O tábor-ských traktátech eucharistických« a pokračoval v otiskování Pálčova traktátu »Antihus«. Mimo to v kratším článku »K dokumentům Husovým« u-pozornil na nutnost vydati znova a kriticky souhrn dokladů pramenných k životopisu Husovu, ježto vydání Palackého dnešním požadavkům již zce-la neodpovídá a vydání nové by nad to mohlo přinést řadu doplňků značné důležitosti. Z jiných menších husitů J. Sedlákem v tomto ročníku »Hlídky« otištěných nejzajímavější jest originál listku, nelezený v dvorské knihovně vídeňské a adresovaný generálnímu vikáři pražskému, mistru Kbelovi, o němž vydavatel, ač sotva právem, se domnívá, že jest to autograf Husův z r. 1408. Pil-né práci Sedlákově však patrně »Hlídka« již ne-stačí a proto od října 1913 začal podporou Matice cyrilometodějské v Olomouci vydávati zvláštní časopis (čtvrťletně vycházející) »Studie a texty k náboženským dějinám českým«. Hned první číslo, které jest veskrze dílem jeho vlastní práce, přináší velmi cenné příspěvky pramenné k dějinám doby Husovy. Především otiskuje zde neznámou dosud Husovu disputaci De quolibet z r. 1411, do-kazuje, že pramenem Husova výkladu na desate-ro byl spis augustiniána Jindřicha z Primaru, a rozmnožuje podstatně naše vědění o vlivrech vald-ských v Čechách kolem r. 1408.«

»Mariánská zahrada« na Strahově. Strahov-ský Sion, ač dosti vzdálen od centra velkoměst-ského ruchu, přece má velikou přitažlivost svými měsíčními adoračními hodinami, eucharistickými sjezdy a »Mariánskou zahradou«, jež ve čtvrtek dne 12. března naplnila ve všech prostorách útul-nou dvoranu strahovskou vybraným obecnstvem sJeho Eminencí v čele. Zeyer, Klar a opat Zavoral, básník, umělec a učenec světového jména, štědrý mecenáš všeho dobrého a krásného, podali si ruce a výslednice: »Mariánská zahrada« na Strahově. Zbožná a jemná duše Zeyerova našli literaturu o-zdobila tak cenným skvostem, podle něhož vy-kouzíl rozjímavý duch Klarův 12 živých obrazů, jež musí zanechat v posluchačstvu hluboký, ne-smazatelný dojem. »Strahovské pašije«, toť uni-kum, na něž Praha může býti všim právem pyšna. Poetický obraz za obrazem předstupuje před zrak náš, duši okouzluje nestrojená, přirozená recitace choti umělcovy, hudba a zpěv provázejí jednotlivé tklivé, čarokrásné obrazy, které vytvořiti dovedla jen ruka umělce — meditátora. Posvátné, ano hro-bové ticho vládne dvoranou, oči všech upřeny na malebné jeviště, na kterémž předvádějí se hlavní výjevy ze života Pána Ježíše a P. Marie: Vstup a vzývání, Slepé dítě, Před chrámem jerusalémským, Zvěstování, Ježíš v synagoze, Kázání na hoře, Loučení Krista s Marií, Poslední večeře Páně, Před vzeáním Kristovým, Kristus před Pilátem, Ukřižování, Pieta, Mocně vzrušení opouštění dvoranu, děkující bílému strážce Sionu, že při-pravil svou benevolencí Praze a venkovu duchov-ní požitek prvního řádu. Komu jen poněkud možno, zajed' si na Strahov a nebudeš litovati, neboť pa-šije strahovské jsou missiemi, jež obzvláště v do-bě postní konají s výsledkem své důležité poslání. Další představení se konají: 22. 25. a 29. března, 6., 12., 13. a 19. dubna a to pod protektorátem J. Eminence a J. J. paní kněžny Thunové ve pro-spěch nejnešťastnějších mezi nešťastnými — sle-pých dítek z hradčanského ústavu. — R.

Národohospodářská hlídka.

Radikální hospodář v lidové záložně. Ukazu-je se světle, že v Praze netoliko mladočeši, ale i jejich bezohlední kritikové dovedou voliti při fi-nanční práci v zájmu vlastním cestu velice klika-tou. Finančník dr. Novotný, stojící v předním kru-hu občanů sdružených kolem státoprávně pokro-kové »Samostatnosti«, jest předsedou občanské záložny na Král. Vinohradech. Záložna ta byla vý-slovně zřízena ve prospěch drobného lidu. Nuže, jak se chová theoretický moderní demokrat No-votný? O tom svědčí výmluvně valná hromada, konaná 15. t. m., do níž dr. Novotný zamezil při-

stup zástupcům žurnalistiky. Jž před valnou hromadou vzdalo se svých funkcí 6 členů správní rady, kteří nechťeli býti zodpovědni za příliš samostatné kroky dra Novotného, který se houževnatě drží předsednictví, aby mu zůstalo právní zastupování tohoto ústavu. Ačkoli při valných hromadách pronášeny proti neobratnému hospodářství předsedou prudké výtky, Novotný neustoupil — i když rozmrzele opouštěli ústav jeho vlastní političtí přátelé. Novotný dovedl tak chytře manévrovat, že při poslední valné hromadě zvolení do správní rady lidé bezvlivní, na Vinohradech neznámí a částečně i dlužníci ústavu — bez ohledu na drobný lid. Plné moci rozhodly ve prospěch kliky Novotného, tak že odpor většiny přítomného členstva vyzněl na prázdno.

Když při zprávě účetní a zprávě Jednoty založen odpovídal předseda vyhýbavě, neurčitě, došlo k rozčileným výstupům. Ačkoli revisní zákon z r. 1903 zřejmě předpisuje, že revisní zpráva musí se doslovně přečísti, dal si odhlasovat předseda svou klikou, aby posudek a pokyny revise nebyly čteny.

Učiněny dotazy, proč nedobytné pohledávky v sumě celých 24.800 K se vedou jako aktiva, proč nebyly odpisovány. Předseda krátce tazatele odbyl, že na odpis jest času dost, prý se nemusí ztráceti naděje, pokud dlužník nezemřel. Když se pronesly a zdůvodnily výtky, že na poděbradský jeden hotel půjčeno tolik, že pohledávka nemá dostatečné jistoty, předseda fakt nepopřel, ale odpěl dáti vysvětlení, prohlašuje, že to všechno jest věci správně pracující rady správní. Toto »vysvětlení« vzbudilo úžas. Ozvaly se žaloby, proč záložna půjčuje obrovské sumy mimo obec Vinohradskou bez dostatečné jistoty, tak že uniká kapitál pro drobné potřeby místní, které se musí uhrážovati eskontem smének dlužníků. Jestliže z celého hospodářství vznikne konečně deficit, pak jej musí napravití svými penězi právě ti drobní lidé, kteří čekali od záložny vydatnou podporu.

Významné jest, že dr. Novotný při založení ústavu zahrál si na obětavého lidumila; prohlásil totiž, že nikdy nepřijme právního zastoupení ústavu, protože ho nezakládá pro sebe, ale jenom na podporu malého úvěru pro drobný lid. Co však souditi o takovém »lidovci«, který brzy po svém prohlášení právní zastoupení ústavu přece přijal a drží se ho nyní jako kůra stromu? Tak se praktikuji v moderní společnosti hesla demokratická.

Vzájemný obchod mezi Rakouskem a Uhrami. Ministerstvo obchodu rozesílá statistický výkaz o vzájemném obchodě mezi Rakouskem a Uhrami v měsíci lednu 1914. Dovoz z Uher (mimo dovozu zlata) obnášel 84.5 mil. kor. (více o 4.1 proti lednu 1913), vývoz do Uher 86.2 mil. kor. (méně 0.3 mil. K). Prozatímní obchodní bilance je tedy pro Rakousko dosud ještě aktivní obnosem 1.6 mil. K, kdežto loni v lednu byla aktivní obnosem 6 mil. K. Jak patrně, nebude dlouho trvat a budeme míti i v obchodu s Uhrami bilanci pasivní. Výsledky v jednotlivých oborech zboží, které je hlavně předmětem obchodu mezi Rakouskem a Uhrami, jsou tyto: v dovozu: obilí 16.1 (více o 4.1 proti lednu 1913), z čehož na pšenici připadá 6.9 (více o 1.2), na žito 2.6 (více o 1.2), na ječmen 3.7 (více o 1.3), na kukuřici 2.3 (více o 0.3), mlá. K, mouka 10.7 (více o 1.3) mil. K, jatečný a tažný dobytek 19.8 (více o 1.9), z toho skot 9.2 (méně o 0.2), vepřový dobytek 9.2 (více o 1), koně 1.2 (více o 0.1) mil. K, víno 2.2 (méně o 0.4) mil. K. Ve vývozu: bavlněná příze 2.6 (více o 0.4), bavlněné zboží 15.9 (více o 2.1), vlněné zboží 8.8 (více o 1), hedvábné zboží 3.8 (více o 1.2), zboží měné, konopné a jutové 1.6 (méně o 0.4), zboží konfekční 5.3 (více o 1.1), papír 1.5, papírové zboží 0.7, kůže a kožené výrobky 6.3 (méně o 0.1), železné zboží 2.7 (méně o 0.3), stroje 2.1 (méně o 0.4) mil. K.

Křesťanská společenstva v Belgii jsou síkvělým vzorem pro jiné kraje katolické. Vynikají tam zvláště dělnické organizace. Křesťanská společenstva r. 1904 měla tam 10.000 členů, následujícího roku již 14.000, r. 1910 již 49.478 a r. 1913 docela 102.177 členů. Tedy průběhem desíti let počet členstva se zesateronásobil. Členstvo jest seskupeno v 1315 odborových spolicích. Patrně, že se tam katolíci nijak neobli silné rudé záplavy.

Zajímavá čísla. V roce 1812 činil státní dluh všech říší světa 36 miliard korun. Po sto letech v r. 1912 dostihl tento dluh výše 214.800.000.000 franků. Kdyby se vzala miliarda stříbrných franků a kladla jedna mince vedle druhé, povstal by řetěz, který by sepjal celou naši zemi po rovníku. Všeho lidstva na zemi v roce 1912 bylo napočítáno 1900 milionů. Z nich 933 milionů v Asii, 484 v Evropě, 118 v Africe, 187 v Americe a 57 v Australii. Délka železničních tratí na celé zeměkouli obnáší něco více než 1 milion kilometrů.

Zemědělská prodávna dobytka v Praze VII. vydala následující tržní zprávu: V pondělí dne 16. března 1914 byl průběh pražského ústředního trhu dobytčího prostřední, prodávali se býci slabě prostředně, volí povolně, jalovice hbitě, krávy prostředně. Přítomn byl o 163 kusů větší, než poslední trh, což mělo na průběh trhu a koupěchtivost pozacruhodný vliv. Znamenat dobytek původu do-

mácího a to volí od K 0.72 do K 1.04, prama od K 1.05 do K 1.08, výminečně od K 1.10 do K 1.14, býci od K 0.70 do K 0.90, krávy od K 0.68 do K 0.94. Dobytek původu haličského volí od K 0.60 do K 0.88, býci od K 0.66 do K 0.88, krávy od K 0.50 do K 0.80, do 1 roku staří volci a jalovice od K 0.66 do K 0.86, vše za 1kg živé váhy bez potravní daně. Průběh pražského trhu masného dne 16. t. m. byl prostřední a bylo obchodováno ve všech druzích masa za ceny týdne minulého při hbitějším odbytu a celkem při cenách nezměněných.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obrazení se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Podporujte své diec. knihkupectví.

Slavnostní schůzka na památku 30letého jubilea založení hospod. školy v Kuklenách pořádají Hospodářský spolek pro okolí Hradce Králové jako zakladatel školy spolu s kuratoriem a sborem učitelským dne 25. března 1914 ve 2 hod. odp. v Kuklenách v hotelu »Černý kůň«. Pořad: 1. Zahájení schůzky předsedou Hospodářského spolku. 2. Slavnostní jubilejní řeč promluví ředitel školy pan M. Michálek. 3. Proslov předsedy kuratoria: pan starosta F. Chmelař. 4. Proslov jménem absolventů školy: pan starosta J. Černý, předseda Svazu elektrických družstev. 5. Proslov jménem chovanců školy: chovanci Jar. Šichan a M. Nosek. — K oslavě jubilea školy, která ze skrovných počátků dospěla v posledních letech k netušenému rozvoji a patří počtem žactva i svoji činností k prvním ústavům svého druhu v říši, zveme upřímně všechny absolventy školy naší, rodiče chovanců i absolventů, všechny přátele a příznivce školy naší a školství zemědělského i vzdělání vůbec. Hospodářský spolek pro okolí Hradce Králové. Kuratorium a sbor učitelský zimní hospodářské školy v Kuklenách.

Vyspělou techniku v průmyslu pivovarském lze zřítí ve velikém pivovaru královéhradeckém. Píše nám technický znalec:

Bližko schodů nalézá se varní síň. Činí to dojem, že vstoupili jsme do veliké kuchyně nějakého prvotřídního hotelu. Stěny vykládané bílými kachličkami, části armatur bronzových blýští se leskem zlata, čistota všude překvapující.

Pivo vaří se zde ve dvou mohutných pánvích, parou topených a uzavřených. Prošedše varnou, vstoupíme do strojovny, kde železné a ocelové části strojů vyleštěny jako na nějaké výstavě. — Stroje bez hluku konají své nesčetné obraty, uvádějíce v pohyb celé komplikované zařízení. Za strojovnou nalézá se kotelná moderně zařízená, příkladání obstarává si stroj sám, výtah dodá uhlí až do stroje opět mechanicky. Pořádek všude vzorný. Vejdeme do bednářny, kde velice zajímavý nás stroj důmyslný, který samočinně obstarává čištění došlých prázdných sudů.

Dvojitě dlouhé rameno zvedne sud, který se skutálí do objetí velkých kartáčů, upevněných na

železných rukách, sud přivedou válečky do rychlého otáčivého pohybu, proud vody stříká na sud, v malé chvíli sud úplně jest po vrchu očistěn. Stroj sám odsune sud dále, otočí jej otvorem dolů a přímo napichne jej na nátrubek, z něhož mocným proudem vody dovnitř sudu vniká a týž uvnitř čistí. Stroj samočinně opět sud zvedne, posune na druhý, pak na třetí nátrubek, procedura vyplachování se opakuje třikráte, až stroj sud na vrchu i uvnitř úplně vyčistěn vykuli samočinně ven.

Na to se sud odpožahuje, totiž horkým vzduchem stará směla v sudě se rozpustí a tím veškeré snad ještě zbylé znečištění naprosto zničí, pak se sud opětně strojem znovu vypožahuje. Vypožahovaný sud prohlíží se uvnitř a nepropustí se nejmenší bublinka neb trhlínka v lesklém povlaku smokném. Sudy za dokonale vypožahované uznané pouští se do rozsáhlých sklepů, kde pivo v mohutných nádobách prodává chemický proces kvašení, jemuž technická správa pivovaru věnuje největší pozornost. Kouření ve sladovně naprosto je zakázáno, slad jest choulostivý, tak že každý cizí zápach musí býti od něho oddálen. Vstoupíme do rozsáhlých »humen«, kde shlédneme ve vrstvách rozprostřený ječmen, zboží jen první jakosti. V humně, kde ječmen naklíčí, škrobovina mění se v cukr, pak se suší na hvozďě, kde opět důmyslný stroj slad obrací. Prohlédneme skladiště chmelu, jehož paličky naplněny jsou čilutným práškem, který vlastně hodnotu chmele podmiňuje. Arci i chmel jest prvotřídní. Při takových surovinách, při té vzorné čistotě, při veškeré péči, která se výrobě piva věnuje, můžeme věru říci, že pivovar hradecký stojí na prvním stupni.

Třeba ještě připomenouti, že pivovar hradecký práce dle možnosti zadává živnostníkům místním, ječmeny, pokud jsou prvotřídní, rovněž nakupuje doma a tím značné obnosy přivádí do oběhu v místě, poskytuje tak obchodnímu životu v Hradci značnou oporu. Obchodní výsledky pivovaru jsou uspokojující, ve správní radě zasedají mužové poctiví a rozšafní, vedení závodu — totiž výroba piva — jest v rukou svědomitého a dovedného odborníka p. Matuše. Takový závod ovšem může znamenitě prospívati a získávati stále větší počet zákazníků.

Našemu vele důstojnému duchovenstvu
ku provázení před kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řebářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Sociální obzor.

Valná hromada Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva konala se dne 8. t. m. ve dvoraně Adalbertůna v Hradci Králové. Tajemník p. Jos. Polák po vřelém proslovu starosty p. J. Katnara podal přehledně výroční zprávu, při čemž poukázal velice účelně na zkušenosti ústředí a na potřebu některých oprav. Někteří delegáti pronesli oprávněné výtky, jak duchovenstvo málo se účastnilo tolik potřebného hnutí odborového. Vsdp. kanovník Dr. Reyl prohlásil, že Jeho Exc. nejdp. biskup si vřele přeje, aby všude duchovenstvo pracovalo v organizaci vůbec a v dělnické zvláště. Zpráva tajemnická i pokladní byly schváleny.

S radostí byla přijata odpověď nejdp. biskupa, zasláná na holdovací přepis valné hromady: »Vzdávaje vřelé díky za projev oddanosti synovské, vzkazuji z té duše pozdrav a pozhánání vrchnopastýřské k úradám na dobro katolického sdruženího dělnictva. Přiloženého příspěvku jednoho sta korun budíž užito v zájmu sdružení.«

Provedeny doplňovací volby. Po polední přestávce se jednalo o akci železničních zřizenců. Návrhy ústředí, přednesené p. Polákem, byly přijaty a tak vešla v život organizace křesť. soc. železničních zřizenců. Na to rozptýlená se debata o výši příspěvků a podpor, o vycházení a zvelebení odborového listu »Práce«, atd. Debata svědčila o znamenité vyspělosti našeho členstva. Velmi případným doslovem p. starosty Katnara byla valná hromada ukončena po 4. hod. odpoledne.

Výkonný výbor strany křesť. sociální zaslal pozdravný přepis, v němž připojena prosba, aby odbočky odváděly daň strany paušálně. Dle možnosti bude tomu vyhověno.

Valná hromada otevřela nové výhledy, přinesla povzbuzení. Nyní tedy horlivě k práci další! Překonalo-li sdružení nesnáze nejtěžší, může se nyní šířiti bezpečněji a rychleji. Práci poctivé a obětavé požehná Bůh.

Zřizení chorobnice pro slepé dívky. Do Prahy přivedl dne 16. t. m. chudý barvíř od Mostu svoji dcerušku slepou a chromou. Z blázince v Bohnicích dostal nařízení, aby si ji pozdravenou odtud odvezl. Byl rád, že ubohé zakrnělé dítě — nyní 14leté — tam dostal, když z bolesti hlavy doma zešlela, po zemi se svíjela a okolo sebe tloukla. Ale kam teď s ní? Domů ke 4 dětem, které se ženou sotva užíví! A kdo má slepého mrzáčka opatrovat, když muž a žena si musí těžce chléb vydělávat? Šel s ní marně na kliniku, odtamtud do výchovny na Malou Stranu, kde ji však také

neupohl, vzít, poměděž je již 14 roku stará a skomí výchovny vůbec neschopná. I přivedl ji do Útulny slepých dívek na Kampě. Bylo jedno patřiti na ty sleze, jež udřením otel po tvářích se řinuly, když za přitití nešťastného dítěte žádal a ještě trapnější pohled: skytala dceruška, jež sotva několik kroků sama udělala. Byla přijata — otel spadl kámen nových starostí ze srdce. Dívčinka odvedena k těm slepým dívkám, jež mimo slepotu a chudobu neduhy buď duševními neb tělesnými jsou stíženy, nejsouce ani vyučování, ani práce, ani výdělek schopné, takže jsou jen břemenem svým domácím a sobě. Tyto nejnešťastnější mezi nevidomými nemohou býti přijaty do žádného stávajícího ústavu ani výchovny slepých a proto se zřizuje při Útulně slepých dívek na Kampě ještě »chorobinec slepých dívek« na Kampě. Zřizuje se zatím bez fundací a fondů, jen v naději, že naše lidumilná širší veřejnost tomuto tak potřebnému ústavu, kde ty nejubožejší ze slepých mají zaplacení nalézt, poskytuje pomoci a správě Útulny pomůže. Každou pomoc s díky přijímá Útulna slepých dívek v Praze na Kampě č. 33.

Opravdovost dělnických organizací. Pokud se pokrokoví samozvaní zástupci dělnictva mezi sebou nepohádají, musí je pokládati za neomylné, nechceš-li dostati přes hlavu za své svobodné mínění klackem. Taková svoboda nyní panuje. Jakmile se však zistní agitátoři začnou pořádati, hltají mezi privilegovanými spásiteli dělnictva nejsurovější nadávky a docela i výtky černých zločinů o nichž »měšťáci« dřív nesměli pronésti ani krotké poznámky. Předáci typografického dělnictva byli vynášeni jako nezdolní vítězové, pokud byla »Typografická Beseda« na postupu. A nyní? Zlobí se cholericky Jos. Šolc, jemuž nebyly uveřejněny ve »Večeslavnu« opoziční úvahy. Šolc začal docela proti předákům vydávati měsíčník »Protest«, který ohlašuje již v 1. čísle svou tendenci těmito slovy: »Přicházím také, abych se vypořádával s padouchy českého ústředního spolku za všechno jich banditství (no — no!), provozované v posledních 16 měsících. Nuž, roto banditů, hej! Kodle Krumerte, ho! Vašku Němečku, hoho! Vojto Veselý, juče! Vy další kývalové jejich, vylezte ze svých děr a nyní prokazuje! Prokazuje v »Protestu« podvodnost jednání těchto banditů (!!) ve vystoupení Typografické Besedy z Československého Odborového Sdružení, dokazují zbytečné okřesťování mimofádního fondu pro nezaměstnané, zbytečné zvyšování správních výloh českého spolku, prokazují 16měsíční soustavné pronásledování mě za svou práci (škody 482.80 K). Nuže, ať se prokáže, kdo práv a kdo ničema. Po 16 měsících prováděla tato holota, co nejhoršího mohla: nepřipravené členstvo přepadala, mne proskribovala, poškozovala, kde se dalo, šlapala bezohledně všechna členská a lidská (!?) práva.« — I kdyby byly výtky Šolcovy podstatné, pravdivé, zaslouží proto hned soc. dem. předáci názvu banditů, holoty atd.? Šlapali opravdu pohlaví všechna práva lidská — v dělnickém svéprávném sdružení? Tak daleko dospěla autonomie dělnictva a přípravy na stát budoucnosti, že by v ní vládli nad členstvem nejhorší tyrané? Tohle přece jenom pravdou není, třebaže »buržoa« má v sobě zpupnosti daleko méně, než patentovaní poručníci dělnictva. Ale klackářství, jaké se jeví v citovaných a pak i dalších řádcích, jest výsledkem výchovy rudé. Surové nadávky, jakých se dříve užívalo proti »buržoim«, nyní se metají do tábora toho, odkud jimi bylo sřídleno po zaměstnavatelích. A takovým způsobem se má provésti sociální reforma, tak se má projevit vyšší uvědomělost! Na 48 stránkách pronášeji se ostré výtky proti pohlavárům dříve tolik oslavovaným. Teprve nyní vyčítají se celé řady chyb, úkazů zistnosti, nekolegialní lstivosti atd. — o nichž přece uvědomělé sdružení mělo a mohlo věděti dříve, proti nimž se členstvo mělo brániti již dávno. Ted' už »měšťáky« z podobného spílání hlava bolet nemusí, protože strojní puška cholerického dělnického zastance chrli tytéž náboje do reprezentantů dělnického hnutí. A výsledek všech takových výpadů? Vůdcové na ně neodpovídají, jen se usmívají, podaři-li se jim udržet se dále v teplém hnizdě. Často opakované neurvalosti pozbývají svého ostří, »uvědomělý lid« již není překvapen, jestliže taktika v něčem nesprávná se nazve banditstvím, jestliže odstavení vyjeveného komandanta jest nazváno ničemností spáchanou od »holoty a roty«. V »třibení sociálních názorů« se pokračuje tak, že se slovům podstrkuje jiný význam.

Rozhňevaný opozičník praví ku konci: »Chce-li si kdo zahrávat s existencí dělníků, nutno vytáhnout liskovky a mazat a mazat! (Snad přece uvědomělé dělnictvo má povinnost učiniti pořádek dřív, než by bylo potřeba liskovky?) Škoda každé rány, která jde vedle. (Ale vždyť přece socialisté a jiní uvědomělci protestují i proti tělesnému potrestání malého nezbedy!) Hrálo se o nás, ale bez nás (není to tedy hotový bankrot dělnické svéprávnosti?), jak dokázaly události v Čechách roku 1913. Dnes konec hry, ted' sčítujeme, co stála rezie, jak draží a křerak vyspěli byli herci. Práskalo se bičem, kopalo se do členstva, posměch se z něho tropil, členstvo se zosouzelo, poškozova-

le, jako potřebám se vysmívali, osmýšlevali stotisícovou sumu, kterou český spolek bezúčelně vydal na vrtácké zřízení svazkové, a přitom jsem hrál se z téhož spolku báječné platy za nič! Věru, krásné vlastnosti dělnických »vůdců!« — K této hrozné písni o vůdcích sklamaneho dělnictva by se mohlo dodat: je-li z těch žalob aspoň desátý díl pravdou, pak zlořády zaviniolo členstvo samo. Říká se, že má každá společnost takové pohlaváry, jakých zasluhuje. A kdo ty pohlaváry volil? Byli to přece ti osvícenci, kteří nyní svým vůdcům tolik spílají.

Charakter demagogické agitace. Vůdce soc. demokracie August Bebel na památném sjezdu strany v Ehrfurtu (dle protokolu na str. 174.) se vyjádřil: »Tedy jsme vždycky zastávali stanovisko, že se nejdříve jedná nikoliv o to, zdaž toto nebo něco jiného dosáhneme. Pro nás jest hlavní věc, abychom postavili jisté požadavky, které nemůžeme předložit žádná jiná strana.« — Dle tohoto receptu pracují soc. demokraté posud, mámě lid nesplnitelnými sliby. Komu že tedy účel posvěcuje prostředky?

Rudé konsumy jako zaměstnavatelé. Znovu a znovu sám tisk soc. dem. zaměstnanců pronáší trpké výtky. V 8. čísle z 2. února rudé »Sozialistische Monatshefte« však poučují zcela »po měšťácku« takto: »Na požadavky dělnictva může se vzíti ohled jen potud, pokud to připouští pud po sebezachování společnosti. Svědomitý správce společnosti musí se pokoušeti, aby výkony jeho spolku byly přivedeny ve shodu s výkonností jeho konkurence... Se stanoviska sociálně politického jak odborového tak všeobecného jest zcela nesprávné prohlašovat předem za oprávněnou a proveditelnou každou žádost dělníků. Vzhledem k odborům jedná se o to, zda jest správné, pro jednu část dělnictva různého povolání žádati značně lepší podmínky mzdové a pracovní, než jaké v těchto povoláních jsou obvyklé, za cenu zmenšení konkurenční výkonnosti konsumního spolku.

Slovo o vzorných podmínkách mzdových a pracovních stává se zde heslem, které organizované dělnictvo dráždí a vede na povážlivé cesty. Konsumní spolek jako forma organizační není účelem sám pro sebe, nýbrž pouze prostředkem k účelu.« — Tedy po tolika radikálních pokřících pánové stále více se uchylují pod ochranné štíty měšťáctva proti vlastnímu dělnictvu.

Cenné doznání. Při politické volbě ve Freiburgu stáli proti sobě kandidát soc. demokratický a křesť. sociální. Soc. demokraté snažili se v jednom letáku lépe situované voliče zpracovati pro sebe. A tu jim uklouzla slova: »Pamatujte si, že křesťanské odbory ve svých požadavcích a ve způsobu boje nezůstávají pozadu za žádnou soc. demokratickou organizací.« — Tím chtěli boháčím říci, že nijak svým materiálním zájmem neprospějí, jestliže se přičiní o porážku soc. demokrata. Ovšem způsob boje jest u křesť. sociálů rozhodně solidnější, ale zajímavé, že ve chvíli nebezpečnosti dovede soc. demokrat přiznati, jak se křesť. sociálové starají o dělnictvo pečlivě.

Křesťanství a socialismus. Rudá »Leipziger Volkszeitung« v 26. čísle píše o velkém rozdílu mezi křesťanstvím a soc. demokratickou teorií. Praví mimo jiné: »Co se zde jeví jako protiklad mezi formou a životem, vystupuje ještě ostřeji v té příčině, že theorie socialismu, na kterou musí strana hleděti jako na základ své praxe, stojí jako neirozhodnější materialismus ke všem náboženským naukám v nejnemíflivějším odporu. I kdyby náboženství (jako idea nadpřirozeného) a socialismus (jako nová společenská organizace) se mohly nacházeti v nejlepší harmonii, materialistický marxismus a náboženská víra jsou protívami neslučitelnými. Proto mnohemu se jeví programová věta neutrality jako slabostský oportunismus, určený jen k chytání hlasů věřících rolníků a dělníků, ale ve skutečnosti odporný materialistickým zásadám našeho hnutí.«

Velké organizace italských katolíků. »Nuova Antologia« přináší v posledním sešitu článek C. Torricelliho o organizované síle italských katolíků. Organizace z větší části byly zřizeny a ukázněny teprve za papeže Pia X. za heslem »vše v Kristu obnoviti«. Od ledna r. 1908 pozůstává »generální ředitelství katolické akce«, které jest podřízeno přímo státnímu sekretariátu vatikánskému a na tomto generálním ředitelství závislo jest pět velkých katolických sdružení, a to: lidové sdružení, čítající 80.000 členů. Vydává týdeník a slouží propagandě a organizaci. K tomuto sdružení jsou přičleněny bibliotéky, spolky pro sociální studie, lidové kursy vysokoškolské a praktické školy pro znalost zákonů. Druhé sdružení jest hospodářsko-sociální, zahrnující v sobě všechny hospodářské organizace. Ze 353.000 členů připadá 70.000 na katolické odborové sdružení průmyslové, 40.000 na odborové sdružení zemědělské a 240.000 na kooperace, pomocné pokladny a záložny. Třetí jest katolické sdružení volební, které v všech volebních okresech má volební spolky s filiálkami ve všech obcích. Sdružení katolických žen sleduje účely dobročinné. Čítá na 20.000 členek. Přidruženy jsou k němu: Katolický svaz pro ochranu mladých dělnic, spolky zábravné, ohřívár-

ny, výpomocné pokladny a td. Konečně páté sdružení jest sdružení katolické mládeže, které vydává svůj věstník a ročenku. K němu poji se spolky tělocvičné, sportovní, studentské, útulky pro mládež a j. Těchto pět sdružení jest zcentralizováno v generálním ředitelství. Vedle toho jest v každé diecési podředitelství, skládající se z předsedů všech oněm pěti sdružením náležejících organizací v diecési. Předsedou těchto podředitelství čili diecesánních ředitelství jest dotčný biskup. Celá hospodářská moc jest takto dvojnásobně soustředěna: jednak závisí na generálním ředitelství, tudíž na kardináloví státním sekretáři, jednak na příslušném biskupovi. Při posledních volbách italských byla moc katolické organizace uplatněna. V katolických organizacích italských panuje ovšem naprostá, až příslovečná svornost. Proto tak velké úspěchy, ačkoli nad katolíky vládnu živly zednářské.

Křesťanský živnostník.

Na valné hromadě českých střádalů 25. února t. r. pravil starosta Procházka: »My pozorujeme, jak jsme dle Havlíčka pořád ještě málo mocni v penězích, že při větších transakcích obchodních nebo průmyslových nemůžeme dle lidového rčení loktem do kapsy a že kde se měříme se svými soupeři, jsme nuceni pro nedostatek úspor přeněchat jim i ty hospodářské tvrže, které naši otcové s velikou obětivostí byli uhájili. Vzpomeňme jenom na ztracené hospodářské bitvy u Lenešic, u Velimi, u Lužce, u Lipníka, u Studňovse a u Kralup nad Vlt. a mnoho jiných silných posic, které jsme vydali buď bez odporu nebo po boji zcela krátkém. Tak vypadá situace naše za vlády Čechů plesajících a výskajících, kterým se zdá při jejich marnotratnosti, že hospodářsky nadmíru rosteme, až to budí úžas Evropy. Kdyby houkala děla, bylo by to dálejší slyšení a snad by se někdo chtěl zastati porušení rovnováhy v Evropě. Ale tichému bombardování našich hospodářských tvrží nastřádanými miliony německého lidu neopře se nikdo, když my sami přihlížíme k tomu bez zájmu a hluchně těšíme se tím, jak jsme sami také dobyli slavných vítězství v tělocviku, ve zpěvu a při kopané. Nelze popírati smutnou skutečnost, že hyneme hospodářsky, následkem toho také mravně i politicky.

Jak jinak by to vypadalo ve vlastech českých podle dosažitelných ideálů střádalů. Ovocem našeho přičinění naplňovali bychom brzo a vydatně všechny nádrže národních úspor, vykupovali z rukou cizích pozehánku českou půdu, podniky průmyslové, hutě, doly atd. a sami bychom poskytovali z vlastních úspor zápůjčky českým obcím a okresům, aby hověti mohly pokrok nové doby. Ba snad by nám i zbylo něco na zápůjčky jiným bratrským kmenům slovanským. Zaměstnávali bychom sami všechny dělné ruce české a neztráceli bychom emigraci na statisíce českých hlav. Český národ se svou úspornou silou K 500 milionů ročně vydá více, než všichni rakouští milionáři dohromady. Za deset let by se s 5000 miliony českých úspor mnohé dalo změniti po vlastech českých. I koncesse školní, ba i politické by se činily národu hospodářnému. Ale národu stopadšnému, který v masopustě proplesá 50 milionů a druhý den nařká, že nemůže zachrániti slezskou obec českou Leskovec, které Schulver-ein půjčuje bídných K 15.000, aby ji poněmčil, takovému malomocnému a zhýralému činiteli netřeba činiti ústupků žádných. Jen národ hospodářsky silný uplatní své ideály osvětové a politické.

Ustoupení od smlouvy před nastoupením práce. Dle přednesu stran přijal žalovaný V. M., mistr truhlářský, žalobce V. P., truhlářského pomocníka v sobotu kolem půl 11. hod. dopol. do práce k nastoupení v pondělí a přijal od něho pracovní knížku, nevyjednav mzdy. V neděli na to kolem půl deváté ráno majitel živnosti vyhledal dělníka a oznámil mu, že také jeho společník přijal bez jeho vědomí pomocníka a že tedy musí žalobce propustit, načež týž pronesl, že si tedy musí opět místo shánět. Ptal se ho, zda-li má s sebou jeho knížku a když ji žalovaný na stůl položil, vzal, aniž by prohlásil, že neustoupí od smlouvy a také v pondělí ráno do práce nepřišel. Dělník domáhá se pro udánlivé bezdůvodné propuštění náhrady za 14 dní obnosem 52 K. Živnostenský soud neuznal nárok žalobní odůvodněným, takto rozhodnuv: Z přednesu stran vysvitá (§ 863 obč. zák.), že žalobce v neděli ustoupil od smlouvy bez jakéhokoliv nároku, čímž byla tato rozvázána soubíhlasm stran. Následkem toho patrně již žalobce v ustanovený den do práce nepřišel. Proto žaloba jako bezdůvodná zamítnuta býti musela.

Průmyslová rada konala ve Vídni 16. t. m. ustavující plenární schůzi, v níž ministr obchodu dr. Schuster prohlásil, že zlepšení hospodářské a průmyslové situace pokračuje jen pomalu. Klesnutí úrokové míry nemohlo ještě odstraniti stagnaci průmyslové činnosti. Účinky politických poměrů na život hospodářský jsou tím politováníhodnější, protože podnikavost v Rakousku sama o sobě nepřilís silná se ještě více oslabuje. Vláda

nemůže v oboru obchodu a průmyslu vyvíjeti činnost tvůrčí, nýbrž jen podpůrnou a pečující. Podporování průmyslu vládou může se uplatnit jen v tom směru, že vláda počuje o zachování a rozšíření domácího odbytu odstraněním všech překážek a pak podporováním vývozu. Po této stránce snaží se vláda zjednatí účelné podmínky ku zlepšení poměrů hospodářských.

SEMENA

spolehlivá dodávka

Jindřich Vaněk,

velkoobchod semenářský

PRAGA-II., Václavské náměstí, „U slatě husy“

Cenníky a nabídky ochotně se zašlou.

K velikonočním

dovolují si velečestnému duchovenstvu nabízet chvalně známé, již r. 1898 nejčestnější biskupskou konsistolí Ordinárním listem důst. farním úřadům k nákupu doporučené

Pilnáčkovy pravé voskové svíce oltářní,

dále páskaly, triangle atd. — Též mám na skladě vonné královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. — K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané čisté **jádřové mýdlo** (bez zápachu.)

O hojně rozkasy prosí v hluboké úctě

Anna Brunová v Litomyšli,

Dolní Riegrovo náměstí (másečná podlaží). Obchod svícemi, mýdlem a jinými odbo. výrobky ciz. a král. dvorní továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.

Vše v cenách továrních.

Umělecká podobizna

**Jeho Excellence
nejdp. biskupa**

Dra Josefa Doubravy.

— Perokresba —
od prof. Švabinského.

Prosím český umělec obohatal galerii svých uměleckých děl sdáilou podobiznou Jeho Excellence, která i po strance umělecké bude osdobou každého domu farního. —

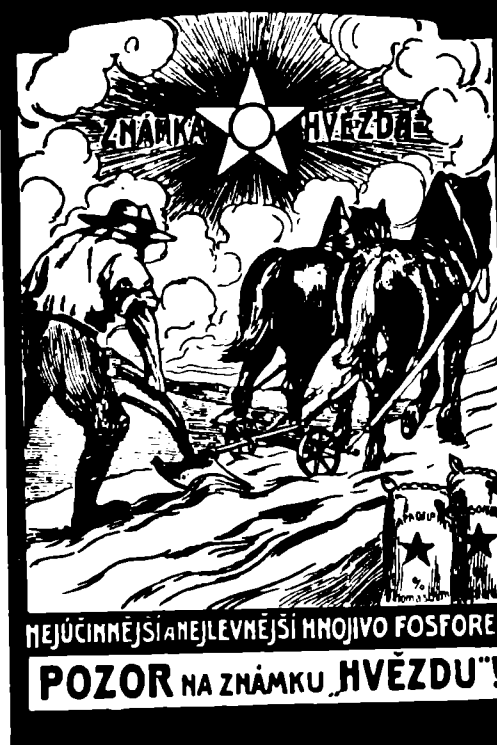
Rozměr samé podobizny 85—49 cm
Rozměr podobizny s okrajem . . 60—65 cm

Dostali jsme výhradní právo prodeje a máme na skladě:
podobiznu na kartoně bez rámu frko K 4—
podobiznu s rámem a zasklením
v následujícím provedení rámu:
v černém úzkém moderním rámu K 11—
v mahagonovém úzkém rámu . . . K 12—
v třeshovém úzkém moder. rámu . K 13—
v úzkém slacném rámu s kostkou
v rozích K 23—
v úzkém rámu ve slohu Ludvíka XV. K 24—
v úzkém rámu ve slohu barokovém,
temně slacný K 28—
Při záhlávkách reprodukcí zarámovaných svými
se cena obalem, který dítáme v netto ceně
K 2— a patřičným portem.

Objednávky vyřizuje obratem

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

THOMASOVA MOUČKA

**K jarnímu setí
hnojte
moučkou
z Thomasovy
strusky**

známka „hvězda“
nejlepším a nejlev-
nějším, ihned účín-
kujícím hnojivem fos-
forečným. — Žádejte
výslovně známku
„hvězda.“

**Zemský Svaz
hospod. družstev**

**Hospodářské
: Sdružení :
křesť. zemědělců
Praha II. - Spálená 9**

**Arnošt
z Pardubic.**

O tomto prvním ar-
cibiskupovi Pražském
sepsal histor. úvahu
Jiří Šabala.

Stran 64.

Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí i-
hned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předločky

jutové chenillové imit. „Smyrna“, vlněné chenillové „Ax-
minster“, vlněné plyšové „Tapestry“ a „Velvet“.
Cellatvé i bářné, různých šířek a velikostí, výteč-
ně překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

**Cenníky zdarma
a franko.**

!!!

**Josef Zemlička,
HLINÁKO (Čechy).**

Koberce běže

jutové „špagátové“, vlněné „ho-
landské“, vlněné „Harlem“.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mcho rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

„JUNO“

antiseptické mýdlo holičské, vydává jem-
nou, dlouho neschnoucí pěnu, po které
i sebe tvrdší vous změkne, aniž by pálil
obličej.

Kus 10 a 20 h.

Specialita firmy

Jos. Jelínek

mýdlářství a parfumerie v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školní.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapal pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstarších
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reáie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

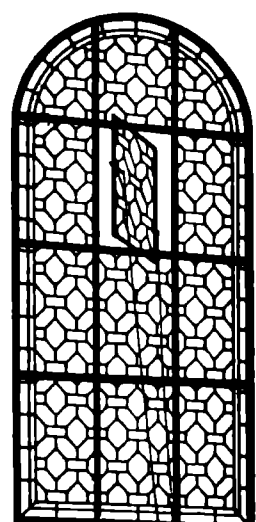
**Barevná
kostelní**

okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla
v Třebouchovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

BOŽÍ HROBY,

Sochy Těla Páně — Klečící andělé — „Vzkříšení“ — Jeskyně —
Sochy sv. — Obrazy — Oltáře — Kazatelny — Zpovědnice — Pultíky a j.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ v SYCHROVĚ.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplátne na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 27. března 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Odboj irského Ulsteru.

Irsko (Erin, Ireland) jest veliký ostrov v sousedství Británie, měřící přes 86.000 čtverečních kilometrů. Země dělí se na 4 provincie. Na severu jest provincie Ulsterská, která jest protestantská. Domorodé katolické obyvatelstvo zakusilo od anglických protestantů několikrát zcela nelítostné, hromadné pronásledování. Katolíci surově mučení, statky se jim šmahem zabavovaly. Zoufalé povstání proti tyranské vládě protestantské královny Alžběty bylo potlačeno způsobem nejkrvavějším. Zápas vyžádal si tak hrozných obětí, že jeden z anglických velitelů (lord Grey) napsal královně: »Mimo mrtvolu a popel zůstalo v Irsku málo z toho, nad čím Vaše Veličenstvo bude moci panovati.«

Jakub I. vyloučil při nastoupení na trůn ze své amnestie »papežence a vrahy«. Vsadil do vězení posly, kteří přišli prosit za náboženskou svobodu, zakázal katolickou bohoslužbu. Roku 1605 přikázáno katolickým kněžím opustiti zemi pod trestem smrti. Protestanté odňali Irům na milion akrů půdy, skoro všichni katolíci vypuzeni z provincie ulsterské. Za Karla I. okupování pokračovalo. Když však později král padl do rukou revolucionářského parlamentu, Irové chystali se mu pomoci, doufajíce, že pak z vděčnosti se jich panovník zastane. Leč proti Irům vytáhl Cromwell s 50.000 vojáků, aby vykonal rozkaz parlamentu: »Všechno poraziti, zloupiti, spáliti, jak to synové israelští učinili chananejským.« Když Cromwell slíbil milost občanům města Droghedy, tito se vzdali. Ale hned začalo děsné vraždění, které trvalo pět dní. V kostele bylo pobito přes tisíc katolíků. Cromwell ještě své podvodné a krvavé jednání vynášel jako veliký náboženský čin. »Nebyla to naše moc, která vykonal tento veliký skutek, ale Duch Boží.« Na 4000 Irů, kteří padli do rukou velitele Jonasa v bitvě u Dunganhillu, bylo chladnokrevně povražděno. Kněží upalováni, vražděny ženy i děti. 40 tisíc Irů přchlo do cizích zemí. 20.000 (mezi nimi 1000 děvčat odňatých matkám) prodáno za otroky do Indie. Na hlavu katolického kněze vysazena jako na hlavu vlčkovu cena pěti liber šterlinků. Nyní odňato Irům 7.708.237 akrů země.

Když bylo po krátkém trvání republiky obnoveno království, nabyl znova platnosti zákon královny Alžběty, dle něhož měl býti pokutován každý Ir, který by se zdráhal obcovati protestantským bohoslužbám.

Majetek byl Irům po malé chvíli oddechu zabavován i později. R. 1698. zakázán návrat všem katolickým biskupům pod trestem smrti, ačkoli nižšímu kněžstvu již pod podmínkami velice skličujícími byl pobyt v Irsku dovolen. Katolíci vyloučení ze všech státních úřadů, z parlamentu a vůbec z veškerého veřejného působení. Bylo prohlášeno, že nejsou oprávněni zakupovati statky. Za to však musili odváděti desátky anglikánské církvi státní. Ožebračit a zničit! To bylo dále heslem »obráců svobodného evangelia«.

Roku 1792 král Jiří III. odmítl žádost Irů za svobodu náboženskou. Učiněny později některé malé ústupky jen proto, že hrozilo Anglii veliké nebezpečí z Francie. R. 1800 Irsko pozbylo svého parlamentu a spojeno reálně s Anglií.

R. 1809 vystoupil jako neohrožený a bystrý vůdce irských katolíků advokát Daniel O'Connell. Nastal svízelný boj parlamentní. O'Connell zakládal po Irsku »katolické výbory«, vláda je však r. 1814 rozpustila. Po houževnatých zápasech konečně roku 1829 přiznána katolíkům aspoň některá občanská práva. Ještě více se stalo ve prospěch irských katolíků zásluhou Gladstonovou r. 1868.

Leč stará protestantská zášť, která se vybijela v dlouhé řadě krvežíznivých skutků (z nichž jsme jmenovali jenom některé), posud nezmizela. V době svobodomyslných hesel zvláště protestanté ulsterští rozvinuli širokou agitaci na potlačení lidských práv katolických sousedů, tvořících převážnou většinu ostrovního obyvatelstva.

Jakmile obyvatelé Ulsteru uslyšeli, že vláda chce povolit irskou samosprávu, hned byli vzhuru a hrozili ozbrojeným povstáním všech ulsterských zbraně schopných občanů. Despotové, kteří naučili se katolíky zotročovati, lekli se, že by měli na ně pohlížeti jako na občany rovnoprávné a — že by irští protestanté v irském zákonodárném sboru docela mohli býti přehlasováni katolickou většinou.

Všecky — i velice vzdálené — kolonie Anglické veleříše mají již samosprávu, jenom Irsko, které jest odděleno od Anglie úzkým pruhem moře, samosprávu míti nesmí. Vláda a většina parlamentu rozhodly spravedlivě — ale v Ulsteru revoluční vyhrůžky protestantů, vysmívající se ústavnímu (a k tomu hodně demokratickému!) zřízení! Ulsterští pohrozili, že seženou stotisícovou armádu dobrovolníků, spolehli se na podporu šlechty a církve anglikánské. Hned opatřována spousta pušek a revolverů. »Nechceme býti pod sněmovní většinou, chceme býti občany pouze anglickými!« Tak hrozil Ulster.

Co měla vláda činiti, aby zjednala platnost parlamentnímu usnešení? Pro takové případy musí se užiti na zkrácení fanatiků vojska. Tudíž přikázána mobilisace proti nepokojným duchům. Rozumí se, že veliká válečná moc měla pečovati o to, aby byl v Ulsteru zachován pořádek a klid. Až by přibyl do odbojné provincie značný počet vycvičeného vojska, pak by se utišili fanatikové dříve, než by padl první výstřel. Vždyť se ví, jak často v moderních státech se dělá veliký rámus hlavně k zastrášení zákonodárných sborů, k vůli zdůraznění stanoviska morálního. Ale před mluvou děl pak revoluce utichá.

A stále se něco zcela neočekávaného, co vzbudilo úžas v celé Evropě. Velící generál Gogh a na 70 jiných důstojníků prohlásili, že nepůjdou střílet na vlastní krajany, že raději podají žádost, aby byli z vojenské služby propuštěni.

Všecko papíatě očekávalo, jak se vláda zahová k provokaci neslýchané. Pochopuje se do-

bře, jaké následky by to mělo pro budoucnost, až by jednali důstojníci v kritických okamžicích dle vlastní politiky.

A ejhle, k úžasu Evrony demokratická vláda couvla před aristokratickým odbojem. Revoluční důstojnictvo skládá se z valné části z protestantských šlechticů. Vláda, místo co by potrestala důstojníky, jednající proti ústavnímu zřízení, proti vůli většiny anglického lidu, začala rebely kliditi. Omlouvala se jim, že se jedná o opatření méně významná. Tak prohrála vláda jak v Ulsteru tak v armádě na celé čáře.

Když důstojnictvo poznalo, jak se vláda bojí rázně provésti vůli parlamentu, dodalo si další odvahy. Vynutilo si smlouvání s ministrem války. Šepsalo si listinu, kterou zavazovalo vládu, že tato nerozkáže bojovati proti Ulsteru, že se homerule (samospráva) Irska neprosadí za pomoci vojenských bodáků.

V ministerstvu nastala debata velice bouřlivá. Polní podmaršálek French prohlásil otevřeně, že jednání důstojníků zasluhuje nejostřejšího trestu. Naposledy však po zakročení lorda Roberta sám French listinu podepsal.

Tak odešla zdemokratisovaná ústava z bojiště s přelámanými údy. Anglie se domnívala, že novými řády zlomila moc velkostatku, ale nyní se pokořila před uniformovanými aristokraty tak bojácně!

Tedy zatím homerulový zákon nenabyl platnosti. Jsou vypsaný nové voľby, jimiž se chce vláda odvolati k národu. Ale neprojeví splnomocnění anglických voličů již nyní, co si vlastně národ přeje? Nezavazuje vláda veliký otřes ústavnosti? Jestliže nedovedla udělati v provincii pořádek, kdož by se divil, že Irové sami nyní prohlašují, že se ze všech sil postarají, aby parlamentní usnešení nabylo platnosti a že se sami postaví na obranu svých práv? Takové couvnutí před »nebezpečstvím krveprolití« může zavinit tolik, že při zpupnosti ulsterských vznikne skutečná domácí válka velikého rozsahu. Násilný fanatismus za změněných poměrů však dlouho v Irsku triumfovati nebude.

Obrana.

Postup katolicismu v Anglii. P. Gasquet, představený anglických benediktinů a předseda komise papežem Piem X. k revizi latinské bible ustanovené, konal po 6 měsících přednáškové turné v Spojených severoamerických a v Kanadě. V rozmluvě s americkými reportéry v Nov. Yorku pravil, že náboženská situace v Anglii je mimo katolicismus bezútešná. Oxford a Cambridge stávají se vždy více středisky ateismu. Anglikánští biskupové ztratili u svého kléru veškeru autoritu a nejsou nic jiného, než volnomyšlenkáři. Jedině katolická církev stojí pevně a rok co rok ve velkých masách proudí k ní intelektuální lidé. P. Gasquet prohlásil, že za jednu generaci bude Anglie dle

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8.000.000—.

provádí veškeré

Vklady přes K 20.000.000—.

obchody bankovní, bursovní a směnárenské,

akontuje směnký a faktury, skládá vady a kanče, inkasuje směnký, devisy, kupony a
čky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běží v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna o. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

jeho pevného přesvědčení rozdělena na katolíky a volnomyšlenkáře, poněvadž protestantismus upadá k bezvýznamnosti. Dostanou-li se katolíci mezi střední vrstvy, pak bude prý Anglie brzy zemí katolickou.

Milostivý měšťanostou a soudcem. Nedávno zemřel v St. Lorenzo v severní Americe bratr oblátů Mutvihill, který byl dlouhá léta měšťanostou a soudcem. Bratr Mutvihill nastoupil v Belmontě v Irsku do řádu oblátů a odebral se r. 1867 do Kanady a žil v městečku St. Lorenzo. R. 1876 založil školu, ve které děti učil dlouhý čas anglicky a francouzsky. Měšťané poznali jeho bystrou organizátorskou činnost a zvolili ho starostou, kterýžto úřad zastával 24 let bez hany. Kanadská vláda zvolila jej za soudce. Až do své smrti vyrovnával spory všech účastníků velmi uspokojivě. Země Kanada může se pokládati za šťastnou, že v jejích hranicích věrná zbožnost není překážkou k dosažení vynikajících důstojností, jak je tomu jinde.

— Městská rada v Bernu (katolíci jsou tam v malé menšině) zvolila si předsedu Dr. Bürlera, který je katolíkem a předsedou katolického spolku bernského, protože je k tomu úřadu nad jiné kvalifikovaným.

Židovská asimilace. Zase nové ukázky, jak neupřímná jest hra těch lidí, kteří za židovský semenec vychvalují židovskou lásku k českému národu a kteří stále doufají a doufají, že židé žijící z mozolů české práce s naším národem konečně splynou. Občané, kteří takto kalí zdravý úsudek českého lidu, přece vědí velmi dobře, že na takovou asimilaci čeká marně český národ již tisíc let. Vědí velmi dobře, že i židé zrození na českém venkově a česky mluvící po svém příchodu do Prahy, Brna, Budějovic a jiných velikých měst ihned se přidávají k židům německým a stávají se hlavními sloupy germanisace. Zvláště v pražském školství bije tato okolnost tolik do očí, že tam může sekati komplimenty židům jen takový žurnalista, který chce k vůli insertové politice národ klamati.

V polovici února měli v Benešově přednášku o sionismu židovští nacionálové dr. L. Singer z Prahy a E. Arnstein z Dobříše. Zahájili ji hebrejským proslavem. Pak dr. Singer pravil: »Židé jsou mezi národy živeli cizí a nechtěli s národy splynouti.« Druhý řečník, rozváděje dále thema »O budoucnosti židů«, řekl: »Hnutí asimilační je nemravné; žid, který se stává Čechem, zrazuje svůj národ, při čemž český národ nic nezískává, ježto takový počestný žid je živlem nespolehlivým, který odhodí svou získanou národnost, když přijde do okolí německého.« Tito lidé promluvili plnou pravdu. Jakým vlastencem jest vlastně český agitátor, který odporučuje silnou národní ochranu českých menšin, ale zároveň schvaluje olupování židů o jejich národní svéráznost? Žid asimilační kleště snáší potud, pokud cítí, že to vyžaduje nutně prospěch jeho obchodu. Jakmile se stane větším pánem, vyklouzne z kleští a ukáže znovu svou pravou semitskou povahu. Israelita a germanisátor, sionista a podporovatel německých židovských škol v Čechách — toť téměř jedno. Na jaký jazyk zvykli si semité v Čechách před staletími, takovému jazyku jsou věrni posud. Až zmohutní více,

začnou mluvit hebrejsky zrovna jako v Palestině a v polských krajích. Malý obrázek! V Mostu největším štvárcem proti českému školství jest bývalý »český« žid dr. Arnošt Olaser, advokát v Mostě. Tento absolvent českého gymnasia v Praze a české university, který ještě před desíti roky byl stoupencem strany pokrokové a hrál si v Praze v »Česko-židovské jednotě« na velkého vlastence, jest nejfanatičtějším nacionálem. A vždy svoji k svému! President anglo-rakouské banky Karel rytíř Morawitz, který nedávno zemřel, odkázal 250 tisíc korun israelské náboženské obci vídeňské na zřízení fundace podpůrné pro židovské chudé souvěrce, 100.000 korun na podporu úředníků Anglo-banky, velkou většinou židovských, svou knížecí vilu v Oynhausenu vídeňskému žurnalistickému spolku Konkordii (president Jakob Singer), svou druhou vilu v Badenu stavebnímu ústavu židovské náboženské obci vídeňské, 20.000 korun na podporu židovských sirotků, a — 5000 korun vídeňské nemocnici Milosrdných bratří, která přijímá nemocné všech konfesi. — V Krakově byl konán sjezd akademiků židovských; na němž usneseno založiti nové sdružení akademické pod názvem »Věda židovská«, a to za tím účelem, aby se židovští akademikové více zajímali o judaistiku, literaturu, kulturu a historii židovskou. Mimo to schválena byla resoluce, v níž se projevuje přesvědčení, že mládež židovská jest povinná především podporovati na venek záležitosti lidu židovského, ve věcech pak, týkajících se záležitostí všeobecných, nežidovských, postupovati se stranami nejpokrokovějšími. Na konec bylo usneseno svolati sjezdy posluchačů universitních i technických a domáhati se na nich na výše zmíněných základech uznání židovské národnosti.

Slovanskými svými přísluhovými židé pohrdají plným právem. Vědí, jak tací »zástupci veřejného mínění« dají se lacino koupiti. Proto také za vhodných příležitostí dávají jim na jevo otevřeně své pohrdání.

K německým živilům se tlačí židé ovšem jenom z důvodů obchodních. Jdou s těmi, kteří vládou. Ale jakkoli germanisace má v židech tak pevné sloupy, přece se chovají Němci k semitům daleko sebevzdorněji než odkopávaní Čecháčkové.

Některá německá nacionální sdružení otevřeně židy vyklučují. I protikatolická německá žurnalistika ozývá se proti židovským spádům zcela bezohledně. A někdy německý časopis uštědří židům i neomalený kopanec. Ačkoli se dobře ví, že by budějovické německé rázem bylo bez židovské spolupráce na hromadě (v lyceu německém jsou skoro vesměs židovské dívky), přece »Budweiser Zeitung« uveřejnil v »Desateru pro Němce« toto páté přikázání: »Neznečišťuj nikdy svého domu a svého života podstatou cizí a zavírej dveře před vlivy slovanskými, vláskými a především židovskými!« — Ovšem i po tomto kopanci zůstanou židé věrni germanisaci dále — pokud nenastane doba obcovacího jazyka hebrejského i v Čechách.

Žádný Čech nesmí býti nucen, aby před soudem vypovídal německy, ani tenkrát ne, kdž německy umí. Továrník Jan Stáhal v Rumburce odešel před okresním soudem rumburským

nouti dratvemi, má-li se na tom sedět aspoň trochu bezpečně. Beztoho to slepil bednářskou smůlou a nebo ševcovským mazem.

Takovými nekřesťanskými poznámkami velký kritik Vodemlel popudil proti sobě celou řadu soudů. Pekař sice z chytrosti pomlouval jenom ty, kteří u něho nekupovali, ale proti takové kyselé, jizlivé maškarě zaujalo nepřátelské stanovisko i mnoho těch lidí, kteří se horšili nad zbytečnými rýpanci.

Pomsta kvapila rychlým krokem. V neděli ráno Dilek zavolał hochu svého bratrance, bydlícího v jiné odlehlejší ulici. »Franku, tuhle máš desetník. Koupíš u Vodemlela dvě housky, ostatek si necháš od cesty. Ale pozor, dobře to schovej do kapes, a hned mi to přines po humnech. Nikomu to koupiti neprozrazuj ani slovem. Vodemlel tě asi sotva zná, také mu zbytečně neříkej, či jsi! Rozumíš? Nechci, aby se Vodemlel dověděl, že jsi koupil housky pro mne. Moc mi na tom záleží. A teď honem upaluj!«

Právě v tu chvíli seděla ve světničce Dilkova velmi milá návštěva. Vrátil se totiž právě z Olomouce jeho dobrý přítel Vostřel, který vypravoval v kvapném tempu, jak se měl v cizině. S tímto mužem umluvil Dilek rafinovaný plán na potrestání kritika Vodemlela. Večer přijdou pohromadě do hospody, kde vykládá každou neděli Vodemlel své rozmary. Vostřel si vezme obě housky do kapes — a ostatní půjde jako po másle. Vodemlel se asi podívá, až Dilek zabrousí do hostince, kde už nebyl dvě léta! Ostatním to snad nebudě tolik nápadné, až se mistr objeví s Vostřelem, který před šesti lety v tom lokálu byl častým návštěvníkem! Hm — a Vodemlelovi dojde řeč, dá si hned svůj jizlivý jazyk na uzel.

Když Dilek s usměvavým Vostřelem vkročil, ozvalo se radostné halo! »Není tohle Ferda? Bože, že je.« Vostřel, jak se povede? I to já bych nebyl, že ani po tak dlouhé době nezapomínáš na sta-

vidati jako svědek německy. Soud uložil mu pokutu 20 K; toto usnesení krajský soud v České Lípě potvrdil. Nejvyšší soudní a kasační dvůr rozhodnutím z 10. března t. r. uznal takto právem: »Usnesením c. k. okresního soudu v Rumburce z 21. ledna 1914 č. j. Hs 19-14, jímž uložena byla dle § 160. tr. ř. svědkovi Janu Stáhalovi pro jeho zdráhání se vypovídati německy pokuta 20 K, při nedobytnosti její vězení 24 hodin, a potvrzujícím rozhodnutím radní komory krajsk. soudu v České Lípě z 27. ledna 1914 Ns VI. 5-14 byl zákon co do ustanovení § 160. tr. ř. porušen. Oba nálezy byly zrušeny.« Na samozřejmou věc je v Rakousku třeba rozhodnutí nejvyšších instancí.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Politický přehled.

— **Odvod nováčků** povoluje se císař. nařízením ze dne 20. března 1914. Počet nováčků zvyšuje se o 5600 mužů, z nichž na rakouskou polovinu připadá 3212 mužů. Kontingent branců zeměbrany zvyšuje se o 4580 mužů. Povoluje se celkem 94.697 mužů pro společnou armádu, 28.297 mužů pro zeměbranu, vedle branců, jež má dodati Tyrolsko a Vorarlberk a vedle náhradní zálohy. — Zároveň ustanoveno, o kolik nováčků více má se odvésti roku příštího a následujících léta až do roku 1924. Pro společnou brannou moc zvýší se počet branců na rok 1915 o 11.300, na rok 1916 o 17.000, r. 1917 o 17.500, r. 1918 a v následujících 5 letech rovněž o 18.000 mužů, z čehož země rakouské pro rok 1915 mají postavit 6481 mužů, r. 1916 — 9750, r. 1917 — 10.037, r. 1918 a v následujících pěti letech ročně 10.324 mužů. K udržení stavu zeměbrany zvýší se počet nováčků r. 1915 o 5785, roku 1916 o 6749, r. 1917 o 6845, r. 1918 a následujících pěti letech ročně o 7038 mužů. — Nyní nemá nikdo práva tomu se vzpírat, teprv říšská rada může odepřiti schválení císařskému nařízení vydanému na základě § 14. — Odvody začnou 22. dubna a skončí v červnu.

Výpůjčka 375 mil. K. Ve schůzi komise říšské rady pro kontrolu státního dluhu většinou hlasů projevem souhlas s půjčkou 375 mil. K, která má býti hrazena pokladními poukázkami. Půjčka má býti umořena seriovými tahy během 15 roků. Z toho 30 mil. K jest potřeba na investice státních drah, 227.638.000 K jako úhrada nákladů balkánské mobilisace, 51.890.000 K k doplnění výzbroje vojska a na základě delegačních usnesení z r. 1912 a 64.992.000 K jako mimořádné vojenské úvěry na základě delegačních usnesení r. 1913.

ré přátele.« Takové výkřiky se sypaly vstřícně milovanému přichozímu. Vodemlel, který seděl u okna, vyvalil oči — byl nějak zlosti zarudlý. Dilek slyšel již přede dveřmi jeho silný hlas, který najednou při otevření dveří zmlkl, jako když utne. Aha — nejspíš zas Dilek pomlouval, ale podle všeho dostal od jiných také pořádný díl. Vždyť tu sedí také uzenář Vocilka — krejčí Vestář a jiní dobří přátelé Dilkovi. Počkej, Vodemlele, to bude teprve švanda, až se začneš durtit jako krocán! Dilkovi pomohou mimo Vostřela i přátelé jiní. Ale jen těžko opatrně, neukvapit se, zavést pomalu účelnou rozpravku a pak vyrazit s dělovou ránou v nejpříhodnější chvíli!

Začalo další vyptávání. Vostřel hovořil, co všecko zkusal, jak se mu z počátku vedlo prabídně.

»No — tady bys toho mnoho nechytíl ani teď,« poznamenal Dilek. »Našinec se nadře, ani se nevyspím, dobře každého obslužím, ale do záložny si nemohu uložit ani vindry.«

»Hm,« vyskočil do řeči štočný Vodemlel, »to se jen tak zdá. Samo dření ovšem nestačí, ale má-li pekař vtípnou hlavu, dovede-li pracovat dle požadavků doby, pak se ani v Dubově neztratí. Teď chce obecnstvo ze všeho pěkného jen to nejlepší.«

Tahle rafinovaná poznámka, pronesená tak, aby unikla soudnímu stíhání, píchla Dilkovi u srdce jako špendlík. Uražený mistr zbledl, nevěděl rozčílením, co promluvíti.

Ale mistr Vestář, který byl vždy s odpovědí hned pohotov, odsekl okamžitě: »No, vite co, dobré dílo samo každého mistra chválí. Není potřeba se chlubit tolik okatě. Dilek pracuje poctivě, svědomitě, má doma aspoň největší čistotu. U jiného pekaře však je trochu jinak. Jednou tam naše tetka koupila rohlík — a právě ve špičce bylo kousek cukru. Byl to ovšem kouseček jen tak co by se vešel za nehet, ale tomu rohlíku veliké cti nepřidal. Já nikoho nemenuji, nechci škodit —« Kdv-

FEUILLETON.

Chytrá odvěta.

Pekařský mistr Vodemlel stal se velikým kritikem celé Pražské ulice, v níž iněl vlastní krám. Přistěhoval se do Dubova z daleka. Sotva se tu trochu ohlál, již začal pronášeti pichlavé poznámky o svém starousedlém konkurentovi Dilkovi. — »Ten dělá bochníky! Hanba mluvit! Za den stvrdne jeho chléb víc než komisárek. Z kůrky by se daly dělat podrážky, které by ani vodu nepropustily. Ze střídy by se daly fezat figury jako z bukového dřeva, kdyby neměla přílišným přidáním kvasnic tak velké oči. Hm — takový packář může dávat za pětník větší kus chleba, když je krajíc provrtný chodbičkami jako školní houba.« Tak a podobně pronásledoval poctivého mistra začátečník, »Vojandrovale«. Když se Dilek dověděl, jakou mu dělá reklamu konkurent, zahřel žádosti po odvěti. »Počkej, přivandroval jsem, však ještě naučím morálně!« »Sotva!« odpovídal poctivý mistr. »Jsi-li tak veliký chlápek, proč jsi nezůstal v Rudicích? Však ti upeku ještě takový peprný komisárek, jakého jsi dosud neokusil.«

Vodemlel rýpal také do jiných živnostníků. Vyslovil v hospodě podiv, proč najednou tolik tloustne uzenář Vocilka, který do nedávna nic neměl. Jest prý nápadné, že Vocilka za posledních několik let v ulici čtyři kočky a dva mali psíci. »Bá jo — žádný občan neví, co se všecko musí sníst, zažde-li tenhle čas k uzenáři. O Vocilkovi nic nepovídám, nechci nikomu ubližovat, ale o jiných bych mohl vypravovat celé kroniky.«

O krejčí Vestáři prohodil jednou rozmarně, že barví staré cáry, z nichž umí udělat zcela nové kusy oděvu. Ani starý truhlář Honk nešel Vodemlelovi sarkasmu. »Dai jsem si u něho dělat židli, ale ta před počátkem vrzala jako staré pánky. Stará mi řekla, že musím nohy té židle stáh-

Němečtí agrárníci pro dohodu. Něm. agrárníci chystají se prý vyzvat české agrárníky, aby svolili k obnově vyrovnávacího jednání. Ve společných poradách bude se jednati o otázce, kterak učiniti sněm království Českého dělným. Sblíží-li se obě strany, pozvou něm. agrárníci ostatní něm. skupiny, čeští agrárníci ostatní české strany, aby se účastnily jednání. V poslední chvíli však úmysl svůj odvolávají.

Vídeňské volby obecní. Při volbách do vídeňské obecní rady za třetí sbor dne 19. t. m. zvítězili ve všech okresech něm. křesť. sociálové. V 21 okresech rozhodováno bylo o 48 mandátech, z nichž křesť. sociálové doposud měli 47. Něm. křesť. sociálové zvítězili všude značnými většinami. I v Ottakringu, jež dosud drželi soc. demokraté, zvítězili křesť. sociálové 2848 hlasy proti 2320 soc. demokratickým. Zajímavé, kdo vlastně zvoleni v okresech, kde jsou Čechové soustředěni ve velikém množství. Tak v Mariahilfu zvoleni křesť. soc. Špaček 1546 a Veselý 1493, kde soc. dem. Valečka a Schenk soustředili jen 388—391 hlasů. Ve Favoritech zvoleni křesť. soc. »Němci« Nejezchleba 2467 a Vaverka 2416 hlasy. V Rudolfsheimu z 2651 platných hlasů český kandidát obdržel pouze 62 hlasů, v Pětidomí křesť. soc. Prošek zvolen 958 hlasy, český kandidát Vorlíček dostal pouze 30 hlasů; v Hernalsu z 3199 platných hlasů soustředili na sebe čeští kandidáti pouze 98 hlasů. Němečtí liberálové zůstali všude ve veliké menšině. — Výsledky voleb jsou nejlepším dokladem, jak lehkomyslným jest volební postup vídeňských Čechů, kteří spojením s německými liberály, stejně nepřátelskými české věci ve Vídni jako křesťanští sociálové, ničeho nemohou získati, ale vystavují se tím úpornějšímu pronásledování se strany křesť. něm. sociálů.

V uherské sněmovně posl. hr. Esterházy pravil, že otázka národnosti v Uhrách dá se rozřešiti jen demokratickou parlamentní reformou. Vyslovuje dále pochybnosti o spolehlivosti a věrnosti uherských pluků. — Rumunský posl. Vajda myslí, že národové uherští (Maďaři, Rumuni, Slované) měly by své zájmy upnouti k německé říši, ne snad proto, že by hrozilo panslávské nebezpečí, které je ohrožuje všechny, nýbrž panrusismus. Právě proto nemohou Rumuni ani Maďaři přestat zdůrazňovat nezbytnost opřít se o německou říši a musí tak činiti netoliko v soukromých rozhovorech, nýbrž i — a to zvláště v parlamentě. — Definitivní státní rozpočet na příští rok (od 1. července t. r. do 30. června 1915) předložený uherské sněmovně činí 2.264.096.840 K vydání a 2.264.157.883 K příjmů, takže přebytek jest 61.053 K. Dle rozpočtu vydáno bude 250 mil. K na železniční investice různého druhu, na společná vydání počítá se o 20 mil. K více.

Něm. císař na cestě do Benátek vykonal 23. března krátkou návštěvu u císaře Františka Josefa v Schönbrunnu.

Balkán. Černohorská vláda úředně vyvrací zprávu a domněnku spojenecké smlouvy mezi Černou Horou, Srbskem a Řeckem. — V albánské ministerské radě navrhl Essad paša okamžité zřízení armády 25.000 mužů a použití její k uklidnění Epiru.

bych našel v buchtě kousek plátna já krejčí, pak bych se nedivil. A přece se mi to nikdy nestalo.

»Aha, to je asi na mne«, zasmál se chrtivým basem Vodemlel. Můžete vždycky mluvit z přímá, mám rád povahy otevřené. To bylo nějakého rámu pro několik nití! Hned se vytrubovalo po celém Dubově, jak veliký kus hadru tetka v rohlíku našla. Víte co, za ty dva krejčary jsem tetce nemohl do rohlíku zapéci kus hedvábí anebo granát. To přece mohla sama dobře vědět — cha, cha! Člověk se tolik poctivě nadře . . .

»Nezdá se mi, že byste byl tolik upracován«, namítl Vostřel, »máte rovné nohy jako lajtnant — a to při pekařích těžce pracujících nebývá. Podívejte se tuhle na mého přítele Dílka!«

»Kdybys nerýpal«, durdil se poněkud Dílek.

»Mne si nebudete dobírat«, rozčepeřil prsty Vodemlel. »Mé zboží — to je vůně jako z lékárny. A o veliké dříně sotva můžete mluvit něco vy. Baňaté tváře vám svítí jako velkonoční mazance.«

»Inu, teď už ovšem nemusím pracovat tolik, jako dřív. Morava je bohatá, tam je dobrá pšeničná mouka za pakatel. Proto je tam taky lacinější a lepší pečivo. No — a kde jsou laciné výrobky pekařské, tam stoupá lehko i blahobyť konsumentů.«

»Dejte pokoj, tam že by byli pekaři lacinější?« vyhrkl Vodemlel. »Nedělejte si blázný. Mouku tam musí pekaři platit draho, hodně draho — jako my zde v Čechách. A jestliže někteří kumštýři dělají rohlíky a housky větší k vůli hanebné konkurenci, pak je to z černější mouky — a může se tím spokojit jenom žaludek krokodýlí anebo kachní.«

»Tak? Teď jsem si právě šťastnou náhodou vzpomněl, že vás mohu přesvědčit o pravém opaku. Dílku, koupil jsem si náhodou před odjezdem z Olomouce dvě dobré housky a cestou jsem je zapomněl sníst. Šnád je mám ještě ve svrchníku, jestliže jsem jich někde nevytrousil.« A již Vostřel poskočil k svlečenému svrchníku, vykládaje dále:

Proti hlasovacímu právu žen. Senát Smolených států amerických zamítl změnu ústavy usilující o poskytnutí hlasovacího práva ženám.

Krise ve Francii. Teď se vše točí kolem právě odstoupilých ministrů financí Caillaux a námořnictví Monise, kteří jsou zapleteni do aféry podvodníka Rochetta. Jest dokázáno, že na nátlak Caillauxův a Monisův zastaveno bylo vyšetřování proti bankéři Rochettovi. Ministerstvo Doumerguea bude touto aférou jistě smeteno.

Odpor Ulsteru proti samosprávě Irsku. V celé Anglii panuje všeobecné rozechvění, vyvolané nebezpečím občanské války. Čím více se blíží den, kdy bude rozhodnuto o samosprávě čili homeruli pro Irsko — stane prý se tak 4. května — tím jest patrnější, že protestanté v irském kraji Ulsteru jsou rozhodnuti revoluci zmařiti přivtělením k Irsku, jehož parlament bude míti převážnou katolickou většinu. Anglická vláda činí rozsáhlá vojenská opatření. Vláda jest v parlamentě odkázána na hlasy irských nacionalistů, bez nichž nemá většinu a kteří usilovně naléhají na provedení home-rule v ustanovené době.

SINGEROVY

ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Zprávy organizační a spolkové.

Valná hromada jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. Schůzi zahájil předseda p. kanovník Dr. Reyl vřelým proslowem, upozorniv na důležitost katolických jednot v době nynějšího mravního a náboženského upadku v české společnosti. Jednatelská zpráva, dotýkajíc se časových proudů, podávala vysvětlení k poměrně skrovné působnosti spolku, jenž po 25 let v městě našem je průkopníkem křesťansko-sociálních ideí, nevyhýbaje se činné spolupůsobnosti při vlasteneckých podnikcích. Ve spolkové místnosti jsou vyloženy katolické listy, pořádány bývají týdně informativní a debaťní večery, týdně cvičí odbory pěvecký a tamburašský, divadelní kroužek uspořádal 3 zdařilá divadelní představení, z jara zahájí činnost odbor sportovní. Spolek účastnil se ve velkonočním čase společného přijetí sv. svátosti, deputace spolkové byly vyslány do Kutné Hory, Kolína a Blesna. Tamburašský odbor pořádal veřejné koncerty ve Smiřicích, Čermilově, Kostelci n. Orli a v Hořicích. Účetní zpráva vykazuje příjem 635 K 48 hal. a vydání 502.02 K. Do výboru byli volbou povoláni: pp. Jenšovský, Soudil, Polák st., Darebník, Černý, Šulc, Vrabec a Valášek. Náhradníky byli zvoleni: pp.

»Víte, v Olomouci jsou dvě dobré housky za tři krejčary, čtyři za pouhý pětník. Proto si tam kupuje málo kdo housku jenom jednu, aby se zbytečně nešidil . . . A bodejť — posud jest v každé kapse jedna. Tuhle jsou. No — pane Vodemlele, prohlédněte to pečivo jako zkušený odborník sám a řekněte poctivě, není-li to zboží první třídy.«

»Hm, tyhle housky?« vrtěl hlavou mistr. »Takhle vidím málo. Jest to již trochu přitvrdlé, nemá to zvláštní vůně. Je tady tolik kouře, že našinec ani jiného necítí. Mohu rozloupnout?«

»Co na tom záleží? Třebas obě, vždyť bych to teď stejně dal žebrákovi.«

Dílkovi svítila malá očka napiatým očekáváním. Vodemlel housku rozpůlil, přičichl, jeho oblíbený nabyl důležitě, znalecké tvářnosti. Výmluvná ústa prohlašovala pomalu, s neomylnou jistotou jako před soudem: Mouka v té housce jest přičernalá, ztuhlá, zadělávaná vodou všelijaké jakosti. Pak ovšem takové pečivo se může prodávat levněji. Já bych to však drobil s úzkostí i koze do votrubové kaše. Snad by prskla a utekla. Z těch housků, vy filuto, sotva jste tolik ztloustl.«

Teď už se dal Dílek do smíchu nahlas. I Vostřel se upřímně zasmál. »Co je?« ptal se po šeptu Vocilka Dílka. »I — ty housky jsou koupeny od Vodemlela, ale ještě mlč, ať se ten vejškliba zaplete ještě dál.«

»Co se smějete?« vybuchl zlostně znalec. »Nevím — zda-li se v něčem nemýlím, ale faktum je, že takové mrzáčky z pece pořádného mistra se nevytahují. — Ostatně — ať posoudí to zboží také pan kolega. Jste tu — teda do toho!«

Dílek přičichl k dvěma půlkám, rozloupil ještě druhou housku. »Hm — nevím, jak bych se vyjádřil. Víte, přátelé, k smíchu ten úsudek mého pana konkurenta není. Nechci nikdy zbytečně hanět cizí zboží, poznamenávám pouze, že já sám mám pečivo poněkud lepší.«

Hušek a Breiter. Výbor se ihned ustavil: starším zvolen p. Jenšovský, jednatelem p. Soudil, knihovníkem p. Vrabec, správcem odboru tamburašského p. Černý a sportovního p. Hušek. Za revisory pp. Polák ml. a Feigl. Valná schůze po přjetí některých praktických návrhů skončena.

Schůze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové. Chrudim. 29. března o 2. hod. odp. mluví p. Katnar. — Žďárec. 29. března o 2. hod. odp. mluví p. redaktor Kozel. — Skála. 29. března o 4. hod. odp. mluví p. red. Kozel. — Roudnice. 29. března odp. mluví p. Petr z Prahy. — Libštát. 5. dubna řeční p. Rud. Kozel z Náchoda. — Lomnice n. P. 19. dubna řeční p. Rud. Kozel z Náchoda. —

Kdo si přeje dělníka neb dělnické místo, obrať se na Všeodborové sdružení křesť. dělnictva.

Kde si přeje založiti skupinu Všeodb. sdružení, obdržel řečníka ke schůzi úplně zdarma. Zakládejte všude skupiny a odbočky Všeodbor. sdružení. Členové se přijímají od 14 do 60 let.

Pochod Orla českého od Dr. R. Šetiny obdržeti lze za 1 K 40 h bez poštovního u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Poblednice Orla přípravné ku sletu obdržíte u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Noty ku cvičení na slety. Pro mužské cvičení 4 K a pro ženské cvičení 4 K lze obdržeti u Zemského svazu Orla v Hradci Králové.

Letáky Orelské k zakládání skupin s odpovědí na brožuru »Vari!« 100 kusů 4 K 20 h u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Vyhlá čísla losů »Křesťanského organizátora« dle tahu: 160 — 1613 — 283 — 2589 — 2300 — 748 — 2283 — 694 — 2344 — 862 — 396 — 287 — 1848 — 2894 — 695 — 2695 — 2778 — 1261 — 201 — 230 — 293 — 793 — 269 — 1238 — 2737 — 1138 — 1750 — 1469 — 274 — 110 — 1486 — 51 — 646 — 2684 — 1919 — 1181 — 1732 — 554 — 144 — 1918 — 856 — 146 — 2915 — 2389 — 2736 — 1448 — 655 — 227 — 1689. — Výhra první 1754. Losy musí býti vráceny a přiloženy známky 30 h na porto. Na hlavní výhru 2 K na obal a dovoz.

Nový Bydžov. Katolická národní jednota pořádala v neděli dne 22. března přednášku. Řečil vdp. Dr. Jan Sobota, katecheta c. k. gymnasia v Novém Bydžově. Pan přednášející obral si za thema Nejsvětější Svátost Oltářní, jakožto střed katolické víry. Ze svých hlubokých vědomostí dokazoval pan řečník, že naše víra jest totožná s vírou nejstarších křesťanů a vývody své dosvědčoval krásnými fotografiemi starobylých nápisů a obrazů z římských katakomb a muzeí. Ačkoliv přední přednášky zdá se na první pohled pro obyčejný lid málo přístupný, pojednal o něm pan řečník způsobem velice vzorným a lidovým. Z celého tónu přednášky bylo patrné, že pan řečník je knězem hluboké víry a vážného charakteru a že nechtěl ničeho jiného docílit, než posluchače ve víře otců v Boha svátostného upevniti. Prostá byla jeho slova a přece zanícovala nadšení a lásku k Bohu v srdcích posluchačů. Všem porozuměla duše křesťanská. Přednáška trvala přes hodinu a hojný potlesk byl odměnou p. řečníku za jeho laskavost. Kř. Kristus svátostný odplatí milostí svou vdp. řečníku a posílí víru a nadšení náboženské v srdcích posluchačů. Znáí Bůh!

Z křesť. soc. vzděl. spolku v Čáslavi. Josefský věčírek, jež každoročně spolek pořádá, vydal se dosti

»No tak — vidíte!« houkl Vodemlel. »Proč jste se tolik smáli? Já k tomu úsudku dodávám, že má houska by nechtěla vedle takové ztuhlé chudinky ani v peci ležet.«

»Duše pekařská, vychloubačná!« vyhrkl Vocilka. »Kdo ví, jak by to dopadlo, kdybyste se zeptal těch dvou housek, které prsty je uhnětlý. Škoda, že nemohou mluvit.«

»Co — co povídáte? Snad je udělala některá princezna anebo knížecí kuchář?«

»Ale jen se nerozčilujte, já jsem taky zlostně nekřičel, když jste haněl mé buřty, když jste říkal, že přidávám koňského masa, tak že mohu snadno vyrábět buřty větší. Teď došla řada na vás. Víte co? Vezměte ty čtyry půlky dome. Postavte každou proti peci na špičku. Jestliže se skuli směrem k peci, pak dosvědčí zcela jistě, že tam kdysi patřily, že tam užily příjemného tepla. Jestliže se odkloní při pádu na opačnou stranu, pak jsou z ciziny.«

»Nedělejte si šašky z pořádného řemeslníka!« odmítl Vodemlel již hlasem poněkud rozpačitým.

»Jaké šašky?« vyskočil Dílek. »Vy jste si sám ztropil šašky nejenom z nás, ale ze svého vlastního pečiva.«

Teď zase vyskočil Vodemlel, bouchl pěstí o stůl a pronesl několik peprných výřků.

»Už jste v pasti«, smál se Vostřel. »Vždyť tyhle housky kupoval dnes ráno synovec Dílkův u vás.«

Vodemlel seznal, že smích všech shromážděných hostů již nezastaví sebe větším bouřením.

Proto se rychle vytratil jako sova při ranním červánku.

»A tohle zůstane věčnou pravdou«, dokládal šedivý Vestář, »že člověk nejraději kárá na jiném nejpršnější ty chyby, které má sám. Ta duše pekařská neplete jen housky, dovede splest i sama sebe a to hodně nešťastně.«

pěkně. Přispěla k tomu zvláště sesílená kapela spolko-
vá, kterou z ochoty tentokrátě řídil svízně a bravurně
p. Běhounek. Jest viděti, co dovede rázná taktovka di-
rigentova. Doufáme, že náš spolkový kapelník vezme si
z toho příklad. Kuplety, jiné zpěstředí byl program ve-
čírku, byly v rukou pp. Lumpa a Mrázka, našich vý-
borných zpěváků a znamenitě vzájemně se doplňujících
komiků. Zvláště podařeni byli »Sumati«. Přiblížením p.
Ryšavého sebráno bylo na spolkový katol. dům 8 K.
Vážná příznivkyne naše p. ing. Vocásková věnovala
do výhry ve prospěch spolku pořádané pěkný dort. —
Všem našim příznivcům a všem účinkujícím upřímný
děk. — Spolu dovolujeme si vysloviti vřelci »Zaplať
Báhi!« vdp. vikáři Ant. Schreibrovi ze Zlebs, který do-
ručil nám jako příspěvek na stavbu domu dar organizací
mládeže kat. na Čáslavsku v obnosu 30 K. K též takových
dobročinných najde se co nejvíce!

Ronov nad Doubravou. (Divadlo.) Vzdělávací ka-
toličský sociální spolek »Rovnost« sehraje dne 13. dubna
v pondělí velikonoční veselohru o třech jednáních »Tře-
tí živonění« od V. Stecha. Začátek přesně o půl 8. hodině
večer v místnostech p. J. Vávry při obyčejných cenách
vstupného. Předprodej vstupenek u p. J. Bláhy, místo-
předsedy spolku »Rovnost«. Zvěme co nejrozhlasněji
všechny naše přátele a příznivce k této ušlechtilé a co
nejvíce záživné žertovné hře. Zdať Báhi!

Přelouč. Křesť. sociální spolek »Svornost« pozval
na den 22. března do Přelouče dp. Al. Svojska z Pra-
hy, který zde uspořádá přednášku na téma: »Čína a
Číňané«. Přednáška tato navštívena byla v hojném po-
čtu vybraným obecnstvem, jenž slovutný pan cesto-
vatel slovy prostým podal své dojmy a zkušenosti ze
dvou svých návštěv v Číně. Jak veliký rozdíl mezi p.
přednášejícím a Havlasem, který nedávno zde přednášel
o ostrovech bohů: zde mnoho tráží a urážek katolických
missionářů, tam prostý, srdečný a věcný přednes. Toť
úspěch přítomných, kteří v pravdě poučení opouštěli
místnost. Čistý výtěžek 33 K 10 h zaslán byl Milosrd.
bratřím do Prahy na přístavbu nemocnice. Dp. cestova-
tel chystá se navštívit přední a zadní Indii. Předem mu
přejeme hojnost zdraví a v budoucnosti po návratu u
nás na shledanou!

Česká sekce 25. světového eucharistického sjezdu
v Lurdech. Na sekretariát této sekce přišla od lurdského
komitétu již výzva, by oznámil kněze, hodlající o sjezdu
v Lurdech sloužiti mši sv. a zpovídati. Důst. pp. kněze,
kteří hodlají se sjezdu účastniti, upozorňujeme na to,
aby se hned přihlásili. Též jiní účastníci necht' neotálejí
s přihláškami, jež dlužno do 15. dubna zaslati. Přihlášky
přijímá: Ant. Kašpárek, farář v Praze-II., Jungmannovo
nám., Leopold Kolisek, kons. rada a farář v Blansku na
Moravě a Josef Rössler, kaplan ve Velkém Ouhně u
Rychnova nad Křehnou.

Program české výpravy k 25. světovému sjezdu
eucharistickému v Lurdech r. 1914. I. Česká sekce svě-
tového sjezdu eucharistického 1914. Byla zřízena péčí
»Spolku československých poutníků do Lurd a jiných po-
svátých míst se skvělím v Praze« die usnesení výboro-
vého sezení 29. prosince 1913. Účel české sekce: repre-
sentovati národ český při světovém projevu víry v Je-
žíše Svátostného a úcty k Panně Neposkvrněné před
národy tohoto světa, propracovati některé otázky eu-
charistické zvláště se zřetelem na Lurdy a světovou li-
turgii, povzbudit přislušníky národa českého ku vět-
ší a všetejší úctě Svátostného Spasitele, poskytnouti pří-
ležitost shlédnouti Lurdy mnohým, kteří po místě onom
podivném a milostném touží. Protektoři: Jeho Exc. nejd.
p. kníže-arcibiskup pražský Lev kardinál ze Skrben-
ských, Jeho Exc. nejd. kníže-arcibiskup olomoucký dr.
Frant. Šaš. kardinál Bauer. Čestný předseda: Jeho Exc.
nejd. biskup královéhradecký dr. Josef Doubrava. Vý-
konný předseda: Mons. dr. Mořic Píclra, sídelní kanov-
ník metropole sv. Víta v Praze. Sekretář: Dr. Alois
Kolisek, profesor v Hodoníně. — II. Sjezdový vlak do
Lurd od 16. července do 1. srpna. Vlak vyjede z Prahy,
jakozto hlavního města království Českého, pojedě
Brnem na Břeclav, aby přibral Moravany a Slezany,
ve Vídni připojí se v něm Čechové viedeňští a bratři Slo-
váci. Pojede se nejkrásnějšími kraji: Itálií, francouzskou,
Rivierou, Švýcarsy a rakouskými Alpami. Ve význač-
ných městech budou dělati nebo krátiti zastávky, a to
za účelem noclehu, pobožnosti a prohlídky památností.
Vrohlí a hlavně vedení duchovní celé výpravy bude
míti Jeho Exc. nejd. biskup dr. Josef Doubrava. Tech-
nickou stránku bude mít na starosti technický vůdce
Viktor Šk. Kóvcr. — Jízda tam: 16. července, čtvrtek,
odjezd z Prahy v 8 hod. ráno, Brno-Vídeň-Benátky
(nocleh, 26 hodin zastávka) — Padova (zastávka) — Ja-
nov (zastávka) — Nizza (nocleh, 19 hodin zastávka) —
Marseille-Toulouse-Lourds 21. července v 1 hod. 30 min.
odpoledne. Pobyt v Lurdech 6 dní, od 21. července do
26. července. Program pobytu dle pravidel sjezdových.
Jízda zpět: 26. července, neděle 7 hod. večer z Lurd;
Montpellier-Marseille (nocleh, 25 hodin zastávka) —
Mlilin (nocleh, 24 hodin zastávka) — Luzern (zastávka)
— Incomost-Lincc-Vídeň-Brno-Praha — 1. srpna. Ce-
ny míst: I. tř. 670 K, II. tř. 530 K, III. tř. 340 K. Vedle
tobu režijní příspěvek: I. tř. 20 K, II. a III. tř. 10 K. Za
ceny ty obdrží účastníci: jízdní lístek, celé zaopatření
po dobu výpravy, počínaje od snídaně v Bělsku dne 17.
července až do snídaně v Linci dne 1. srpna, nocleh,
sjezdový lístek, cestovní knížku sjezdovou s popisem ce-
sty a podrobným programem, odznak. Dle rozhodnutí
pořadatelství aturdského do vlaků sjezdových nemají bý-
ti bráni nemocní jako při vlacích poutních. Přihlášky pří-
jmá: Antonín Kašpárek, farář, Praha II., Jungmanovo

nám. 20., pokladník spolku a jednatel spolku Josef Rös-
sler, farář v Solnici a Leopold Kolisek, kons. rada a fa-
rář v Blansku, Morava. Přihlášky musí býti vykonány
do 15. dubna 1914, protože do 30. dubna musí býti po-
čet účastníků v Lurdech oznámen, a obnos na zaopa-
tření v Lurdech, jakož i za lístky sjezdové do této do-
by musí býti zaplacen. Přímou u komitétu lurdského žád-
ný jednotlivec nedostane sjezdové legitimace. Ceny po-
čítány co nejmenší a nemohou býti zmíněny, protože
drahy francouzské nedají obvyklých výhod a poplatky
za zaopatření v Lurdech jsou značné, větší než při o-
byčejných poutech. Platit je třeba u Ant. Kašpárka, po-
kladníka spolku, složenkami na smor. agrární banku v
Praze a sice režijní poplatek a polovici celé ceny líst-
ku do 15. dubna, ostatní do 25. června 1914. Podrobné
pokyny, jak se vypravit na cestu, budou podány v ce-
stovní knížce, kterou účastníci v čas obdrží. Zprávy o
české sekci a sjezdovém vlaku obsahuje »Růže lurdská«,
vycházející redakcí Leop. Kolisek, konsistor. rady a fa-
ráře v Blansku (roční předp. 1 K 60 h). Čechové! Sá-
častněte se v počtu nejhojnějším 25. světového sjezdu
eucharistického v Lurdech. Neposkvrněná Rodička Boží
zve i Vás k oslavě svého Svátostného Syna v Lurdech.

Umělecká podobizna

Jeho Excellence
nejdp. biskupa

Dr. Josefa Doubravy.

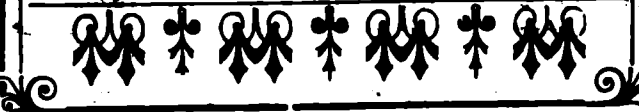
— Perokresba —
od prof. Švábinského.

Proslulý český umělec obohatil galerii svých
uměleckých děl sdávkou podobizny Jeho
Excellence, která i po stránce umělecké
bude osobou každého domu farního. —

Rozměr samé podobizny 35—49 cm
Rozměr podobizny s okrajem . . . 50—66 cm

Dostali jsme výhradní právo prodeje
a máme na skladě:
podobiznu na kartoně bez rámu frko K 4—
podobiznu s rámem a zasklením
v následujícím provedení rámu:
v černém úzkém moderním rámu K 11—
v mahagonovém úzkém rámu . . . K 12—
v třesňovém úzkém moder. rámu . K 13—
v úzkém slazeném rámu s kostkou
v rozích K 22—
v úzkém rámu ve slohu Ludvíka XV. K 24—
v úzkém rámu ve slohu barokovém,
temně slazený K 28—
Při zásilkách reprodukcí zarámovaných svými
se cena obalem, který dáváme v netto ceně
K 2— a poštovním portem.

Objednávky vyřizuje obratem
Družstevní knihkupectví
v Hradci Král., Adalbertinum.

Čírkevní věstník.

Jmenování čestných kanovníků. Císař jmenoval o-
sobního děkana a okresního vikáře ve Velšci Jana Ti-
chého a osobního děkana a okresního vikáře v Bělohra-
dě Jana Sehnala čestnými kanovníky katedrální kapi-
toly v Hradci Králové.

Mimořádná konference duchovenstva z vikariátu
novobýdžovského konala se dne 26. března odpoledne
na děkanství ve Chlumci. Konferenci zahájil obvyklou
modlitbou vsdp. vikář Pospíšil, vyloživ vážnost doby
a její potřeby. Nato udělil slovo p. kanovníku Dru Rej-
loví, jenž k pozvání zavítal ke konferenci, aby podal
referát »O přípravách katolické k r. 1915.« Po výstředním
referátu p. kanovníka rozptýlila se v četné shromáždě-
ném kleru živá debata.

**Valné shromáždění duchovních rádčů skupin katolí-
cké mládeže,** jakož i veškerého kněžstva českého die-
cése královéhradecké, jenž výchova našeho dorostu
není lhostejnou, koná se dne 2. dubna o 2. hod. odpo.
v Hradci Králové (Adalbertinum). Program: 1. Zahájení
schůze starostou Sdružení dp. K. Kepplem. 2. Referát:
»O poměru kněze k organizaci mládeže«; Magre ThDr.
Fr. Šuk, kanovník. — Debata. 3. Referát: »Program a
organizace Svazu duchovních rádčů skupin katolické
mládeže pro diecési královéhradeckou«; St. Beneš, ta-
jemník Sdružení. — Debata. 4. Volba výboru. Dovoluje-
me si zváti zdvořile k účasti a prosíme, by nám laskavě
do 31. března byla ohlášena účast na poradě. — Se-
kretariát: Sdružení české mládeže katolické, v Hradci
Králové. Karel Keppl, starosta. St. Beneš, tajemník.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katoličský tisk!**

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 23. března. Lesnímu ú-
řadu bylo uloženo, by pro měst. sady a stromohadi
dodal 1.500 smrčků čtyřletých, 150 smrčků až jeden
metr vysokých a 50 březek. — Pann. kand. prof. A.
Bergeronovi z Paříže dáno bylo svolení, aby hospi-
toval na měst. dívčím lyceu při vyučování jazyku ně-
meckému. — Firmě Pňouk a Liska uděleno bylo povo-
lení, by chodníky ve vilkové čtvrti Xb nedaleko Střel-
nice zřizeny byly z kostek žulových. — Ředitelství
městského dívčího lycea propůjčeno bylo městské di-
vadlo na den 23. května t. r. k uspořádání akademie ve
prospěch České zemské komise pro ochranu dětí a pé-
či o mládež a ve prospěch podpůrného fondu ústavního.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek »Anežka« před-
nášel vdp. Dr. Konečný, vicerektor b. semináře, o zá-
zracích Kristových, dokázav vědeckou a při tom záji-
mavou formou pravdivost a přesvědčivost nadpřiroze-
ných činů Kristových; činů božských. Jeho původ je nad
všecku pochybnost zjištěn. Poutavá přednáška byla čet-
ně shromážděným posluchačstvem vědecky přijata.

Poutní slavnost v pensionátu ctiuhodných sester. Mi-
nakou středu o svátku Zvěstování Panny Marie slavila
se v kapli zdejšího pensionátu ctiuhodných sester školských
pout. O slavnostním tomto dnu dostalo se kon-
vntu i pensionátu ctiuhodných sester radostného vyzna-
menání vzácnou návštěvou Jeho Excellence nejdůstojně-
jšího pana biskupa dra Jos. Doubravy. V domácí kapli,
jež za tím účelem byla květinami vkusně vyzdobena,
ráčila Jeho Excellence o půl 7. hod. ráno sloužiti mši
svatou za přisluby pana ordinariálního sekretáře Dra
Jos. Cibulky a čtyř bohoslovců a při mši svaté přistou-
pily všechny obyvatelky domu ke sv. přijímání. Ke při-
vítání vzácného poutního hostě a k poutní slavnosti
připravil se domácí pěvecký sbor za mistrovské správy
ctiuhodné sestry M. Cecilie s celou plní a radostí. Vstu-
puje do kaple pozdraven byl nejdůstojnější vrchní pa-
stýř antiphonou »Ecce sacerdos magnus« (uřklasně, J.
Jingenberger); při mši sv. zapěl sbor s plnou přesností:
»Missa op. 14.« od Fr. Hrušky; při obětování zapěla
bohatým a krásným svým sopranem a s uměleckým před-
nesem ctiuhodná sestra M. Cyrilla »Ave Maria« od A.
Míška a při sv. přijímání »Ave verum Corpus« od E.
Treglera. Po mši sv. podal sbor »Salve Mater« a »Ave
Trinitatis sacrarium« od F. Witta, při čemž solo altové
zvucným a lahodným hlasem zapěla slečna Marie Vože-
níšková a solo sopranové velice pěkně přednesla cho-
vanka sl. H. Rumlerová. — Konvent i pensionat ctiuhod-
ných školských sester naplněn jest vroucím děkem za
milostivou přízeň, již toho dne ráčila jim Jeho Excel-
lence laskavě prokazovati.

Ševčíkovo kvarteto svým vystoupením dne 25. t.
m. uvedlo v nadšení i přísné hudební odborníky. Do ne-
menších odstínů pečlivě připravená produkce přímo elek-
trisovala četné shromážděné obecnstvo. Při tom nutno
uvážiti, že kompozice ke koncertu vybrané vyžadovaly
na umělcích prvotřídního uměleckého vkusu, měla-li za-
záti harmonisace všude plným leskem. O tento velice
zdařitý večer má »Patáckého čítárna« zásluhu velkou a
vděčně uznávanou.

Dramatické sdružení »Tyl« předvedlo nám anglickou
hru »Pygmalion« za spolupůsobnosti pl. M. Štursové-
Blažkové minulou neděli v Klicperově divadle. Spisova-
tel G. B. Shaw velmi trefně zde staví na pranýř »lidu-
milnost« prof. Higginse, který ujímá se holky z ulice,
za 6 měsíců udělá z ní dámu velkého světa, ale nepomý-
šlí při tom, zdaž takto vzdělaná bude si vůbec moci
vydělati chleba a žiti dle svého vzdělání. Štěstí, že
otec děvčete, býv. popelář, v té době stává se zámož-
ným, tak že může přiměřeně se o dceru postarati. Hra
vypravena byla s nevšední pečlivostí a úlohy byly do-
le rozděleny. Výborně vedla si pl. M. Štursová-Blažko-
vá v úloze Lizy. Zvlášť zdařile zahrála výjev ve IV.
jednání. Bouřlivý potlesk byl jí odměnou. V ostatních ú-
lohách nevšední rutinu znovu osvědčili pp. Dvořák, Ha-
ňáček, Valášek Ferd., pl. Pautová, sl. Schwarzková, Dvo-
řáková i jiní. Představení toto můžeme směle čtati k
nejlepším výkonům »Tyta.« — Jen ty dlouhé přestávky!

Divadlo. Dramatické sdružení »Tyl« v Hradci Kr.
sehraje 5. dubna 1914 výbornou ruskou veselohru od V.
Krylova »Divochka«. Ve veselohře této spolupůsobovat
bude mladistvý herec Ladislav Paul, zdejší rodák, člen
renomované společnosti p. Blažkovy v úloze knížete
Borise. Předprodej lístků v knihkupectví p. Piši a Me-
lichara, Velké náměstí.

Koncerty Pěveckého sdružení moravských učitelů
v Hradci Králové. Již šesté velikonoční svátky bude
míti Hradec a široké okolí příležitost poslechnouti prv-
ní naše pěvecké sdružení. V neděli velikonoční v sále
Grandhotelu odbývaj se dva koncerty, odpolední a ve-
černí. Upozorňujeme prozatím, že na programu jsou
novinky: Nowovieski »Odchod Gothů«, Suk »Osm sborů«
(první souborné provedení), Kunc »Zbožnická« a
»Slezské lesy«, Kuj »Tři ruské sbory« (zpívané ruský)
a 1. Moravští pěvci těší se v celých východních Čechách
takové oblibě, že nebylo zapotřebi nikdy zvláštní re-
klamy, stačilo pouhé oznámení a všechny dosavadní kon-
certy byly úplně vyprodány. Poslední úspěchy morav-
ských pěvců v Rusku nám zaručují, že koncerty velíko-
noční budou, jako vždy, prvotřídní. Zájemný míst mož-
no učiniti v knihkupectví Fr. Piši.

**Pohostinské hry operního a operetního souboru Ná-
rodního divadla brněnského,** o něž se jeví již nyní zcela
mimořádný zájem ve všech kruzích uměnímlovného obe-

cestova, hudba zmlásky v Hradci Králové, počátkem měsíce května. Z oper budou provedeny: Čiprentierova „Laila“, Čajkovského „Piková dáma“, Aubertova „Němá z Portici“, „Pád Arkanu“, od Fibicha, „Klekká Matky Boží“, od Massenetta a „Ones ze Serailu“, od Mozarta. Z operet: Nedbalova „Rolská krev“, Haslera „Starého „Skvělá partie“, Ascherova „Taneček lejí Výsosti“, Jarneva „Děvče z farmy“, Kolo Bretschneiderova „Kouzlo hlmu“, a Rezyho „Žáci“. Mimo to Schnitzlerova Dohayova balení pantomima „Závoj pletovin“ a Tylova národní báchorka „Strakonický dudák“, jež bude sehrána v nové úpravě J. Kvapila, s hudbou Karla Kováčoviče a v nádherné a umělecky ladné úpravě dle návrhu akad. malíře J. Weniga.

Přednáška J. V. Zelky. Ažkol v sobotu večer se rozpořádala přednáška s dětem a smíhem, ačkoli současně bylo více přednášek a zábav, přece jenom na přednášku vynikajícího geologa dostavil se slušný počet posluchačů z kruhů zdejší inteligence a studentstva. Přednášející nastínil obraz pravěké Evropy, kdy velká část její byla ještě mořem, promluvil o tvorstvu tehdejších. Při opadání moře rostlinstvo vyvíjelo se stále mohutněji, ani živočišstvo nezůstávalo ve vývoji pozadu. V následujícím dílku objevují se první stopy člověka. Naznačil rozdíl mezi poměry v Čechách a na Moravě, kde jsou daleko bohatší nálezy důležitosti řecké též promluvil o nálezech stop pravěkého tvorstva na Hradecku (mamutovi, medvědovi jeskynním, nosorožci a j. v.). Pak vysvětloval, jaký život vedl důlvičtí člověk (po způsobu Jakutů, Papuů a pod.). Poukázal i na začátky jeho umění na př. v keramice. Přednáška ovšem byla vážná, ale inteligentní posluchačstvo chtělo se dovědět více, než co mu celkem bylo známo z běžné četby. Dlouhé výklady o rostlinstvu a zvířectvu daly se zkrátit, aby zbyl čas na důkladnější ocenění materiálu, svědčícího o rozmanitosti typů důlvičtího člověka. V tomto oboru zajisté p. Zelko vyniká, napsal také v té příčině věcná pojednání. Litovatli dlužno, že tedy o pravěkém člověku se dověděla inteligence málo nového. Dlužno poznamenati, že odborní znalci v městě, kde jest tolik inteligence, nemusí se obmezovati jenom na populární výklady, nesoucí ráz přednášek pro nižší třídy středních škol. Přece však přednáška horlivého geologa zvýšila značně o příslušnou vědu zájem.

Členská schůze Obchodního gremia koná se v pátek, 3. dubna o pát. 8. hod. večerní v zasedací síni obecního zastupitelstva. Na programu je přednáška místotajemníka Ústředny Dra Víškovského „O novém zákonu o osobní dani z příjmu, zejména o povinném naházení do knih a berní amnestii“. Po přednášce provede se debata o kandidátů. Následně pro výbor obchodního gremia. Současně upozorníme se členstvo na přednášku berního odborníka z Prahy, kterou o témže tématu v blízké době uspořádá Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna.

Cirkus Henry přinese zdejším obecnstvu, jak předběžně se nám oznamuje, velmi málo překvapení. Cirkus Henryův, jenž plným právem požívá nejlepší evropské pověsti, přibude do našeho města. Má znamenitě rozhojnený program svých prvotádových atrakcí, má získány nejlepší síly artistické, jednotlivce i skupiny, veškeren živý i hmotný materiál jest zdokonalen a rozmnožen, takže zálibám městským ještě bohatěji a pestřeji bude vyhověno než za let minulých.

Úvěrní družstvo „Eliska“ v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, koná výroční valnou hromadu ve středu, dne 8. dubna 1914 o 7. hod. večer v Adalbertinu v Hradci Králové. Jednací pořdek: 1. Čtení protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva účetní za rok minulý. 3. Zpráva revisorů účtů. 4. Usnesení o použití výtečku za rok minulý. 5. Doplnovací volba ředitelství, výboru a revisorů. 6. Volné návrhy. NB: Najede-li se v určenou hodinu dostatečný počet členů, přibude se valná hromada o hodinu později, jsouc způsobilá usnášeti se za každého počtu členstva. — V Hradci Králové, dne 19. března 1914. — B. Hložek, t. č. ředitel.

Letovní ročenka Společnosti Krahovské přináší zase mnoho nových pěkných článků. Vybízíme členy, by si ročenku tu v místnostech společných, které jsouce znovu krásně zřízeny, budou je zajímali, vyžádali. Ročenka obsahuje pojednání o úlozech společností, řadu zajímavých tabulek a poučení. Z účtů výročních za rok 1913 jest vidět, velice pěkný vzestup ve všech oborech působnosti společnosti. Obrát pokladní činil korun 61.806.600.39, vklady na knížky K 17.883.803.60, vklady odvětví šekového K 786.631.62, zálohy hypoteční a komunální K 13.052.808.92, směnky K 2.745.039.88, cenné papíry fondu hlavního K 1.081.967.80, cenné papíry fondu rezervních K 768.101.—, možené přebytky korun 564.880.38 a j. Společnost Krahovská dovršila letod. dne 13. ledna 50letí svého založení. Výbor její upustil od jakékoliv oslavy veřejné a usnesl se, by na paměť tohoto jubilea dána byla každému dítěti v roce 1914 v soušinném okrese krahovské narozenému vkladní knížka se základním vkladem K 1.—. Výbor doufá, že usnesení toto, sledující cíle výchovné, bude přijato příznivě.

Činnost a stav Lidové knihovny v Hradci Králové za rok 1913. V roce 1913 půjčováno bylo po 9 měsících a to v době od 1. ledna do 30. června a v době od 1. října do 31. prosince 1913. Půjčeno úhrnem v 38 hodinách 3.213 osobám 12.607 knih. Nejvíce půjčeno bylo v lednu: 455 osobám 1.780 knih, zejména v červnu: 188 osobám 643 knih. V roce 1907 půjčeno 1775 osobám 5.124 knih, v r. 1910 půjčeno 3563 osobám 12.369, nyní pak již 12.607 knih. Od založení knihovny v roce 1896 až do

konce roku 1913 půjčeno bylo 43.678 osobám 134.613 knih.

Setnam oem na týdenním trhu obilnin v Hradci Králové dne 21. března 1914. 1 hl: pšenice K 16.20 až 18.—, žito 12.— až 12.80, ječmene 9.60 až 10.—, oves 6.— až 7.20, brachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jablek 30.— až 36.—, krm. 24.— až 50.—, bramborů 3.— až 4.—, 1 q jetel semínka červeného 140.— až 200.—, 1 hl máku 44.—, 1 q: otrub žitných 12.50, otrub pšeničných 12.—, 1 kg: másla čerstvého 2.— až 2.80, sádla vepřového 2.—, tvarohu —.32 až —.40, 1 vejce —.06, kopa kapusty 2.— až 5.—, drůb, zelnáky 2.—, 1 pytel mrkve 3.— až 4.—, 1 hl cibule 16.—, jablek 20.— až 26.—

Motoklavy. (Sv. mše.) Dostupní otcové z řádu sv. Dominika konati budou ve dnech 29. března až do 6. dubna včetně sv. mši v děkanském chrámu Páně v Hololavě.

Hořice. Dne 23. t. m. zemřel po dlouhém, bolestném utrpení, zaopatřen sv. svátostmi, p. Josef Matouš, vrchní inspektor banky „Slavia“, bratr dp. faráře v Bystřici. Zemřel konal své povinnosti horlivě, pokud vážná choroba ho nepřinutila k odpočinku. Byl to muž povahy boдрé, zásad konservativních, těšil se srdečnému přátelství u všech, kdož ho blíž seznali. Banka „Slavia“ mu věřila, že získal mnoho pojištěnců zvláště mezi kněžstvem. Před sedmi roky ho častila mrtvice a od té doby byl jeho život plný útrap. Báh ho vysvobodil konečně ze soužení. Tělesná schránka, ze známého byla dne 26. t. m. vykropena v kostele sv. Václava na hřbitově Vinohradském, na kterém pohřbena. Odpočívaj v pokoji!

Čáslav. Vysazování stromků v městě, jež počato bylo v minulém roce, přivítáno bylo sympaticky obecnějším tak, že letos je v něm pokračováno. V minulých dnech vysazena byla řada ozdobných stromků v ulici před divč. školou, čímž dosavadní prázdnota její iisť oživí. Myslíme, že podobná ozdoba neškodila by i Husově ulici, jež zajisté jest dosti široká, aby v ní stromy našlely místa. Bude na obecněstvu, aby vysazené stromky neopřely štody se strany mádaže a některých nesvědomitých povozníků, kteří i při značné šíři ulice jen z pohodlné nedbalosti až do samých stromků vyražejí. Důrazně napomenutí připadne i udání škůdce, pelici nádo, iisť ve zlé mluví nebude. — Dar filharmonii. Není to sice mnoho, ale jest to přece něco, aspoň těch 20 K, k nimž se konečně po dlouhých rozvahách městská rada rozhodla. Jsme přesvědčeni, že v takovémto případě by ji ani ten nejostřejší opozičník nevytkl nehospodářství s obecním majetkem, neboť to jest jisto, že při všeobecné mizerii, v níž národ náš se ocitá, jenom ještě česká muzika a české umění vůbec naší světovou prestíž chrání. Uplatost v takových okamžicích není na místě. Setřiti lze mnohem dávodněji na jiných stranách. — Přednáška cestovatele Havlasy, kterou pořádal podpůrný fond učitelů, setkala se s velmi malým pochopením, návštěva byla chabá. Dvorana sokolovny zela takřka prázdnotou. Není ovšem ani jinak možno, když zábava stibá zábava, a když vše to jde stále z jednéh a týchž kapes. Jinak vytýkané Havlasovi útoky proti kat. missionářům nebyly tentokráte pozorovány, držel se přísně a přesně programu. — Inspekce v okr. chorobinci úředníky zemského výboru resp. zemské správní komise, vykonána byla v sobotu dne 21. března a setkala se s výsledkem velice zdařilým. Načteno bylo všecko ve vzorném pořádku. Konstatujeme to proto, že před časem staly se sestry opatrovnice předmětem různých pokoutních i veřejných klepů, jejichž bezdůvodnost už vzhledem k těm kdož je šířili, byla zcela patrna. — Otázka učňů, zvláště co se týče zacházení s nimi se strany mistrů, byla již nejednou na veřejnosti přetřásána a byla požadováno, aby příslušní činitelé si této otázky bedlivě všimali. V posledních dnech opět povstalo v obecněstvu značné rozehvění z pověstí, že jistý 15letý učeň, zaměstnaný u jednoho pekářského mistra, z uložené mu práce tak se namohl, že do rána zemřel. Vyšetřování záležitosti této bylo zahájeno a mrtvola učňova byla z nařízení c. k. soudu pitvána, aby konstatována byla určitá příčina smrti. Nechceme předjíhati úřední vyšetřování, jež není ještě skončeno, ale zdá se, že pověsti v jistém smyslu nebyly bezdůvodny. Není ovšem pak divu, že toto zneužívání učňů, v mnohých případech již dokázané, působí v mladých srdcích otravně a že se to pak mstí na celém řemeslnickém stavu, jehož dorost snadno propadá proudům podvrtným. Čekati na nápravu se strany živnostenských úřadů jest velmi pochybné, tu měla by zakročiti představenstva jednotlivých živnostenstev, jejichž jest to povinností úřední a spolu také mravní.

Solnice. Již jsme doslechli, že byl jmenován našim novým farářem dp. Josef Rössler, neobavný pracovník v poustnickém spolku Lurdském, který vyvíjel vzácnou horlivost pro utvrzení ducha katolického i ve Vel. Otáčině. Ačkoli svůj český původ nikdy nezapíral, ač se hlásil hrdě k svému národu, přece jenom doblí němečtí kolaturníci, kteří pobírají voňtánským jedem, neradi se s ním loučí, věnujíce mu vřelé sympatie. Řadí zdejší katolíci dr. Rösslera uvítají, těšíce se, že vyvine u nás tutéž horlivou práci, jakou konal na neďaleké štaci obřizné.

Sv. Mšle v Novém Městě n. Mst. Od 15.—22. března konali vdp. P. Josef Stryhal a P. Antonín Řehoř T. J. z Hradce Králové v děkanském chrámu Páně v Novém Městě n. M. sv. mši. Krásná a účvatná kázání dpp. missionářů byla přes nepřiznivé počasí neobyčejně činně navštěvována, že všechny prostory chrámu Páně byly naplněny do posledního místa. U sv. zpovědi bylo kolem 4000 věřících (z nich skoro polovíka

mažá a jaochá) a k sv. přijímání přistoupilo 6800 věřících. V jedné mši bylo u sv. přijímání 600 kněžů. Slavnosti závěrečné, která se ukončila slavnostním průvodem na náměstí a svěcením sv. tříže, začala se se přes 5000 osob. Se skvou v oku a důstojným tiskem rozloučili jsme se s dpp. missionáři. Zaplat jim to sám Pán Báh! Byly to opravdu dny milosti pro farost Novoměstskou i pro sousední farost.

Na c. k. obor. škole (učebně) ve Dvůře Králové uděl se počátkem školního roku 1914—1915 státní stipendia s počátkem 40 K měsíčně. Bžší podmínky a vysvětlení podá ředitelství této školy, již nuno žádost řádně doložené podati nejděle do 15. května.

Konce pokračování v Rokytnici. Volnomyslenkáři pracovali v té pohorské, chudé obci pánou parou. Lid sice potřeboval chleba, potřeboval lepší příjmů, ale tuto práci, která vynášela málo slávy, ponechával pokrokoví dobrodinci „zpátečnickům“. Jejich cílem byly „nové, širší obzory kulturní“. Zdejší vikář a duchovní správce vdp. V. Hlavsa jezdil za ministry, za poslanci, utrácel sta a sta z těžce nashádaných peněz, aby byla zřízena do městečka železniční dráha. Po několikaletých pracovních pokusech jeho snaha korunována zdarem. Hlavsa Rokytnici a celému okolí přinesl více než tři poslanci. Došlo ke svěcení dráhy. Při hostině připřelo se každému, i hostům z Vamberka a z jiných obcí, které měly z dráhy zisk. Jenom na Hlavsa se zapomnělo, jako by obrovská jeho akce nebyla ničím. Němečtí pokrokáři vystřčili svého faráře i z obecního zastupitelstva. Rozhlašovali s vítězným úsměvem, že z radnice „zmizelo kadidlo a že tam zbývá jen ještě trochu česneku“. Duchovní správce klidně na fízlivou provokaci tehdy odpověděl, že brzy sami zatouží, aby se vrátili do zastupitelstva vůně kadidla. Nyní již má satisfakci za kápance stržené. Pro samý pokrok radniční otcové zápočet na nejděležitější záležitosti, které měly přímo před nose. V městské spojitelně až příliš svobodně vládl kalený židovský klerikál Riesner. Dal se totiž pokřtiti jen k vůli kariéře. Ti lidé, kteří každou chvil odsuzují „klerikální zneužívání náboženství k účelům sobeckým“, msekají jenom katolíky. Ale při tom zavírají obě oči nad tím, jak někteří židé způsobem přímo neomaleným mění svou formální příslušnost církevní jen a jen k svému zisku. Jestliže takový žid vstupuje do naší církve se sliby podvodnými, pak se má uvážiti, že svátostná milost působí jen u toho, kdo s ní chce poctivě, přímně spolupůsobiti. Křest jest u žida plný ovšem jako u jiného. Ale který žid již při křestních slibech v duši se usmívá, jak jsou bláhoví lidé, kteří jeho obratu věř, provádí čachráské partyky potom ještě pohodlněji než dřive. Tedy na zbývající česnek pánové zapomněti, až je vyburcovala z podřimování příliš silná vůně toho česneku. Riesner zpronevěřil 70.000 K. V kostele katolickém za dlouhou dobu jeho formálního členství v katolické církvi objevil se třikrát: totiž v době svého křtu, v čase jedné visitace, v den, kdy byla svěcena dráha. Tedy jenom ve dnech, kdy „toho společenská etiketa žádala“. Nikoli k vůli Kristu, nikoli k vůli nějakému náboženskému přesvědčení, ale k vůli lidským ohledům. Semta věděl, co se aspoň někdy „slušá a patří“. Tedy pokrokáři mohli poznati hned, že se tu jedná o neupřímného, ziskuchtivého klerikála, s nímž by neměl přátelsky obcovati ani charakterní žid, který si počíná tak, jak byl od rabína poučen. Když nastal poplach, hodlal rozluštiti Riesner velice nepřijemnou svou situaci jednoduše útekem. Chtěl přehnouti pomocí té dráhy, která zřízena přičiněním Hlavsovým pro poctivé a potřebné pasažéry. Leč tentokráte byla četnická stanice velice bdělá a proto zhatila semtovi plán zámořského cestování. Riesner byl chycen, když již měl koupenný na nádraží židni Mstek. Dopraven minulou sobotu do žaláře v Hradci Králové. Ovšem, že nad zmařeným cestováním píchlo u srdce i těm volnomyslenkářům, kteří měli s Riesnerem velice přátelské styky. Riesner totiž nyní také vysvětl, kteří lidé umoznížili z přátelské přichylnosti hospodářství tolik svobodné. Mimochodem poznamenalme, že lékař dr. Wamitzke (jehož předkové sotva se procházeli v lese Tentoburském), který jest odpadlíkem, jezdí si na nové dráze v II. třídě zdarma, Hlavsa však, kdyby se mu zachtělo jeni v II. třídě, musí platit jako každý obyčejný občan. — Říká se, že chybami se učíme, ale v Rokytnici musely se dostaviti chyby příliš katastrofální, aby se chytili pokrokáři za rozum. Před Riesnerem vládl v okresní spojitelně velký a pokrokový Všeměmec Ed. Rosmanit. O vzdělání tohoto člověka se nezmínujeme, protože ho bylo těžko nalézt i se svítkou. Ale chlapek měl zásluhu tu, že uměl pronásledovati rafinovaným a bezohledným způsobem Čechy. Ale najednou začaly se trousiti řeči o defraudaci. Tu velký Germán v úzkosti srdce svého zájel si do hostince — českého, tam se při vepřových hodech důkladně najedl a napil. Druhý den na to v 5 hodin ráno se oběhl na stromě před vlastním bytem. — Tyto dva příklady nechť poslouží pokrokovým Němcům k napomenutí, aby změnili jak svou protičeskou, tak protikatolickou taktiku. Uznati dlužno, že v širších vrstvách lidových jak u Němců tak u Čechů těší se pan vikář zasluženě velké vážnosti a že ani střední německé vrstvy nesouhlasí s různými štvancemi, což jim slouží ke ctě. Ale lid musí konečně volati k zodpovědnosti své „demokratické“ potělavary. Pramen našich informací není z fary, což nám lépe svědčí o veřejném mínění zdejšího vážného občanstva. Příliš bychom si však vřele, aby vdp. vikář informoval veřejnost také sám osobně o svých zkušenostech a o příčinách nynější pokrokové katastrofy. Bude-li ve všem zcela jasnou, pak dojde spíše k důkladné nápravě.

Znovuzřízení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený
odborný závod porcelánový
GAUDENC APPL
V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k účelnému
jednání se dostavím.

Různé zprávy.

Mužové žulových zásad. Prý moderní pokrok vytvoří nové pokolení ze žuly. Ale ta žula se rozsypává jako perník při prvním doteku. »České Slovo« rozhněvalo se na soc. dem. poslance Bechyni, že prudce dotíral pro Švihou na nár. sociální vedení. Proto 20. t. m. sděluje orgán Chocův a Kiofáčův, jaké byly zásadní cesty Rudolfa Bechyně, který se vyjádřil, že nár. soc. strana byla jeho »první láskou« — ale pak prý poznal, že to jest »potvora«. Leč — Bechyně ve Vídni jako dělník v dílnách spol. státních drah byl soc. demokratem. Rozbíjel v Hernalsu schůze nár. sociální, pak ze strany tuhé vystoupil a bydlil společně v X. okrese s nár. sociálem Stříbrným. Přijal místo v Národní radě dolnorakouské a pracoval v mládeži nár. sociální. Když odešel do Prahy, stal se kamarádem Švihovým a snil o revolučním socialismu. V Prostějově stal se nár. soc. redaktorem »Pokroku« a velebil stranu tak dlouho, pokud ho živila. »Potvorou« se mu stala tehdy, když její přestala vyživovat pro nespokojenost důvěrníků a nepořádné vykonávání svěřených prací. Bechyně se pak jednoduše do strany soc. demokratické přiznal. Stal se zetěm starého soc. dem. předáka Hyánka, který byl rozhodujícím činitelem v konsumu, Dělnickém domě, záložně. Z toho přiznání kynula dobrá kariéra. Ale ještě jednou pokusil se u nár. sociálů. Chtěl se stát redaktorem nár. soc. »Obrany lidu«. Ale nár. sociálům se znechutil svou vychloubačností, protože prý říkal: »Já mám slávu a kdo chce moji slávu, musí mně dát peníze! Já budu sloužit třeba klerikálům. Kdo mně více zaplatí, tomu budu sloužit.« Leč tehán na štěstí pomohl svému zeti do redakce soc. dem. »Hlasu Lidu«. Nu — a pak se stal příbuzenskou protekcí i poslancem. Také vůdce lidu neochvějných zásad!

O příčinách korupce v českých stranách napsalo »Právo L.« toto: »Kdo by hledal vysvětlení zjevu, že u nás v Čechách boj politický je tak nízké veden a že strany měšťácké topí seve skandálních aférách a v korupci, našel by je v několika cifrách o volbách do říšské rady v českých okresech Čech. Rozvrstvení je tu následující: Celkem bylo odevzdáno ve všech okresech českých v Čechách 680.000 hlasů. Z toho připadlo na sociální demokracii československou 250.000 hlasů, na českou stranu agrární 180 tisíc hlasů, na stranu křesťansko-sociální 81 tisíc hlasů, a různé samostatné kandidatury 13.000 hlasů. O zbývajících 150.000 hlasů dělí se strany mladočeská, staročeská, národně sociální, pokroková a státoprávní. Tedy pět stran dohromady má třetinu toho počtu voličů, který mají dvě největší české strany, sociálně demokratická a agrární. Těcho pět stran vede boj skoro výhradně o městské okresy, o měšťácké voličstvo v několika městech, o voličstvo podstatně jedné struktury společenské. Každá z těchto pěti stran potřebuje svůj vlastní denník, svůj sekretariát, svůj volební fond. Není pak divu, že politický boj těchto stran, soustředěný na tak malý obvod a na tak malý počet voličů — ve skutečnosti jde asi o 130.000 voličů v městských okresech — protože dva mandáty radikálů jsou venkovské — nabývá naprosto nemožných a výstředních forem a že strany, které nemají s dostatek charakterních lidí ve svém vedení, propadají v úsilí o své udržení svodům korupce. Ve skutečnosti není mezi těmito stranami žádných programových rozdílů (?), spory jsou vlastně jen o taktiku, ale právě proto, že není zde k boji žádného ideového podkladu, sráží tento boj na tak nízkou úroveň, jakou český politický život nepamatuje. Malicherné agitační zřetěle ovládají všechno myšlení předáků těchto stran a nejdopornější výhonek tohoto prostředí viděli jsme právě nyní při aféře Švihově, kdy radikální strany neměly jiné péče, než odvracet od aféry tak příšerné pozornost společným útokem na stranu mladočeskou. Nejsmutnější při tom je, že není dnes ani zákmitu naděje na zlepšení těchto poměrů. Té naděje také se vzdáme, dokud existují dosavadní organizační útvary měšťácké politiky české.«

Všelicos. Nedávno započato s reformou papežské šlechtické gardy v tom směru, že do ní kromě Italů budou přijímáni také cizozemci ze starých rodů. — Zahájen byl proces za účelem blahotočení universitního profesora v Pavli Contarda Ferriného. — Politické organizace ve Švihově volebním okrese Žamberk-Ústí n. O. navrhly vrch. zem. soudu v Praze zavedení disciplinárního vyšetřování se Švihou. — Ve Vídni odhalena nová vyzvědačská aféra ve prospěch Ruska, jest prý do

ni zapleten Hstý setník generálního štábu. — Německý učenec dr. R. Heindel zjišťuje, že původem daktyloskopického zkoumání a zjišťování (zkoumání na základě otisků prstových), které má dnes v kriminologii tak ohromný a zrovna rozhodující význam, jest Čech Jan Ev. Purkyně. — Minulý týden dopraven byl do nemocnice v Mor. Ostravě 59letý nádeník Jiří P., vlastně Marie P., která plyných 45 let živila se jako muž — byla čeledínem při koňském potahu. — Kontingent nováčků pro Bosnu a Hercegovinu zvýšen na 8800 mužů.

**Zrovna tak dobře jako
zrnková káva chutná při
správné přípravě ta jediná
dokonalá náhražka
kávy: Kathreinerova sladová
káva Kneippova.**

**Samotná s dobrým
mlékem a jen s malou
lounkou cukrem
živána,
poskytuje pravá
Kathreinerovka
nápoj, jaký býti
má.**

Kdo chce o ní dále vědět, dopis Kathreinerovým továrnám na sladovou kávu nč. spol. ve Vídni I., Rensdahl ul. 8.

Jiná soc. dem. praxe v Anglii — jiná u Brna. Vyjímáme z budějovického »Hlasu Lidu« tyto dokumenty: Jedním z nejohavnějších předbojovníků radikálně-socialistického křídla liberální strany v anglickém parlamentu je mladistvý baron de Forest, jenž pro své světoopravné ideály v budoucím soc. demokratickém ráji a boje proti panství anglického velkostatkářstva v celé Anglii znám jest jako »šlechtický socialista« sněmovny poslanecké a muno to jako jeden z nejbohatších mužů země anglické. Protože pan baron Forest dle svých ohnivých řečí si vytкнуł cíl, že neustane, pokud nejménší mzda zemědělského dělníka aspoň 20 šilinky (asi 24 korunami) týdně nebude zákonem stanovena, pochopíme snadno, že ho v Anglii mnozí pokládají za bílou vránu mezi velkostatkáři. A tak napadlo redakci londýnského listu »Daily Express«, která pana barona z blízká zná, také utvořit anketu, která by vyšetřila poměry zemědělského dělnictva na jeho statcích. Baron jest totiž také vedlejším zaměstnáním velkostatkářem a sice — což pro nás právě zvláště zajímavé jest — u nás v Rakousku. Jakožto adoptovaný syn barona Hirsche (známého pod jménem Türkenhirsch, tuřecký Hirsch) nabył majetkem jeho bohaté statky na Moravě a sice jest majitelem panský Veverské Bytyšky a Rosic, kteréžto leží na západ od Brna ve výměře asi 120 čtverečných kilometrů a dle odhadu svého pána mají ceny asi 19 milionů korun. Čistý zisk roční v dobrých letech vynáší na půl milionu korun. V Rakousku tedy, kam až zástupové jeho řečí v Anglii nadšení nevidí, jest sám velkostatkářem, byl by jeho velkostatek velmi vhodným předmětem, na kerém by mohl své vysvoboditelské teorie velmi pěkně uskutečnit. Jeho obrovské statky na Moravě, které jsou jen skrovnou částí jeho obrovského majetku a mají pro něho takový význam jako kousek pole pro velkostatkáře, byly by tak krásným pokusným polem pro provedení jeho anglických socialistických ideálů! Slyšme, co zpravodaj »Daily Expressu« vyšetřil na moravských statcích anglického šlechtického socialisty! Anglický apoštol zemědělského lidu žádá proň aspoň nejméně 24 K týdně mzdy — od jiných! Sám však v Rakousku »na to nedrží«. Lesníci a dozorcí mají u něho denně všeho všudy 2 K 60 haléřů, kočové a čeledínové 1 K 60 h, děvečky 1 K 10 h, nádeníci dle druhu práce a dle roční doby 75 h až 1 K 10 h. Nesmíme však myslet, že tito šťastní lidé dostávají tyto mzdy v hotovosti na ruku. Neboť v tyto mzdy započteno již z největší části »zaopatření«, jehož cena od mzdy se odráží. Dle toho tedy ku příkladu dostane čeledín od koní týdně mzdy čtyři koruny, ostatek celkem asi sedm korun se odrazí dílem za užívání »bytu«, dílem za přírodniny (dříví, mouku, ječmen, hrách a zrna). A tak to jde dolů až k pasáku krav do skutečného platu, jenž obnáší denn. 50 haléřů. »Každý zemědělský dělník musí dostati pro sebe a svou rodinu pěkný domek s příslušným pozemkem«, žádá pan baron z Forestu — pro anglické dělníky. V Rakousku na jeho vlastním majetku — třeba již v posledních letech se mnoho stalo pro dělnické bydlení — přece jest ještě mnoho ku — dohánění. (Dle toho to muselo býti moc pěkné!) Alespoň »Daily Express« vypravuje, jak mnohé skandální poměry dělnických přibytků loňského roku daly podnět ku opětovanému ráznému zakročení úřadů a tvrdí, že špinavé, nezdravé díry, ve kterých dělníci na žně zjed-

naní po šesti na slámě spáti musí, daleko (nečetností a nezdravostí) předstihují pověstné »slamy« londýnských čtvrtí bíd. Je možno, že podobné poměry i jinde na Moravě panují, ale zde padá na váhu, že se udržují na statcích majitelů, který horlí a slibuje šťastnými učení dělníky, kteří u něho nepracují! Ještě mnoho zajímavého by mohlo pověděno býti; tak o panském cihláři, který za pálení tisíce cihel, jež pán za 36 korun prodává, dostane celých 10 korun a s rodinou svou zůstává v bídě, na rozpadnutí chatrčí, vedle chlívků panského vepřového dobytka a živ jest s rodinou o bramborách a kávě (!); anebo o panském cukrovaru, v němž za dvanáctihodinovou práci děvčata tovární celou 1 korunu mzdy dostávají (!) — a při tom celé hory hrubého cukru v ceně statisíců korun na rozkaz pána barona, obšťastňovatele dělnického lidu — v Anglii (!) již po dva roky neprodány se zadržují, aby cena cukru uměle do výše hnána byla!

Na Černou Horu a do Albánie koná se společný zájezd v polovině měsíce července t. r. za vedení Al. Klause, prof. obchodní školy v Chrudimi. Cesta povede přes Pešť, Bosnu, Hercegovinu do Dubrovníka, Kotoru a Cetyně, odkud na přič Černou Horou na Skadarské jezero a po něm do Skádru a Albánie. Návrat přes Vir Pazar do Antivari a po Jaderském moři do Terstu. Cena 246 K. Podrobný prospekt na požádání zašle pořadatel.

Velikonoční dopisnice Ústřední Matice Školské zjednaly si takovou oblibu, že jest po nich nejméně poptávka. Z té příčiny upozorňujeme pp. obchodníky, by objednávky již nyní činili přímo v kanceláři Ústřední Matice Školské v Praze I., Husova tř. č. 3., kde možno též zakoupiti originály jich, provedené zřídka mistrem Pišeckým.

Zallete 40 hal. ve známkách na adresu Sdružení čes. katolických zemědělců v Praze I., Velká Karlova ul. 8. a obdržíte obratem pošty vyplaceně jeden velý rodinný kalendář nebo kalendář kapesní. Pouze malá zásoba. Kdo zašle 32 hal. ve známkách, obdrží povídku »Před sto lety.« Děj její se odehrává ve válkách napoleonských.

Kněžský dům v Luhačovicích. Komu přišla nebo přijde prosba o příspěvek, račiž laskavě vyhověti co nejdříve. Kdo by nemohl, nechť pošle prosbu nazpět. Složenka stojí nás 2 hal.

Valná hromada Matice Cyrilomethodějské, která konána v Olomouci, dokázala, jak toto záslužné sdružení plní horlivě svůj úkol. Založením vědeckého listu historického »Studii a textů k nábož. dějinám českým« prospěla vydatně celému národu. Vzhledem na rozmach protestantské agitace usneseno pořádati v Olomouci v třetím týdnu červencovém vědecký kurs historický o době husitské a na podzim v témže směru zaříditi kurs populární. Rozhodnuto zříditi kulturní svaz cyrilomethodějský na sjezdu české inteligence katolické, pořádaném současně s vědeckým kursem historickým. Při ústředním výboru MCM. zřídil se paedagogický odbor. Impozantní valná hromada uložila dále ústřednímu výboru aby netoliko rozvinul přednáškovou činnost obrannou a uvědomovací proti falšování českých dějin, ale aby uspořádá i celou řadu krajských sjezdů katolických k živějšímu probuzení katolického uvědomění. Rozhodnuto zříditi i odbor pro české menšiny. Konstatováno, že za rok 1913 MCM. zaznamenala velice utěšený rozvoj svých podniků.

Zkuste, prosím,

MAGGI[®] polévky:

květákovou
gulášovou
nudlovou,

budou se Vám jistě zalíbnouti.

1 tableta na 2—3 talíře 12 h.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(Obr. P. J. Neškudly, řídící ve Výpravně)

doporučuje P. T. velekněží, duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukrásky
se na požádání franco zašlou.

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

Čestovní pláště, paleta, dřevě pláštěky atd., vůbec veškeré druhy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

zhotovuje

Hradec Králové, Velké náměstí, — vedle hostela Sv. Ducha. —

Vklady na knížky zůrokuje

4 $\frac{3}{4}$ % - 5%

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě,

za ní ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelně
vždy zcela bezpečně uložen.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podlaží.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si oznámiti vešterč. obecnostu,
že na dále povedu

živnost malířskou

po svém zaměstnání manželu Č. Truncovi.

Mám dobré ally pracovní a opatřila jsem
si nejnovější vzory, bych svým P. T. pánům zá-
kazníkům posloužit mohla malbou dle moder-
ních požadavků.

Jest mojí povinností poděkovati všem, pro
které můj manžel pracoval a jichž přání se
těšil. Prosim, aby tato přání i na dále byla
mně zachována. Přidám se, aby všichni páni
zákazníci byli co nejlépe obslouženi.

O hojnou přání prodi

ANTONIE TRUNCOVÁ,

majitelka závodu malířského,

Mlýnská ul. č. 281, proti České bance
v Hradci.

MUDr. Bedřich Drož,

odborný lékař pro fyzikální terapii, lékař ve svém koncesovaném

ústavu pro fyzikální terapii a radiologii (roentgenování) v Hradci Král.

různé nemoci nervové, obrny a ochrnutí, neurasthenie, hysterii, migrény, ischemie a jiné neuralgie, impotenci, choroby srdce a očí, zejména arteriosklerosa, asthma, poruchy zaží-
vání (ochablost žaludku a střev, vlekot zácpa atd.), poruchy výměny látek (dna (Gicht),
cukrovka, otylost, blednička), reumatizmy svalové i kloubové, těžkost a nepohyblivost
kloubů, kontraktury svalové, následné stavy po výmknutích a zlomeninách; skřiveniny
páteře (zvýšený bok, zvýšenou lopatku); různé choroby kožní a vady pleti (kožní rakovinu,
lupus, lišaje, lupenku, bradavice, „ohnivé skvrny“, smahy, červené nosy, ohloupky v obliči atd.)

Elektroterapie. Elektroelektrické lázně. Elektrolysa
(zejména k účelům sklerotizujícím a kosmetickým). Kato-
forosa. Jontoforosa. Franklinisace. Arsonvalisace (lázeň
průdu vysoké frekvence a vysokého napětí). Lázeň
antistová. Masáž ruční a elektrická. Vibrace. Lázeň
světlem zejména modrým a paprsky ultrafialovými. —
Thermopneumace (diathermie). Lázeň horkým vzduchem.
Lázeň pomocí medikomechanických, pohybové-
činných a redresujících přístrojů. Lázeň gymn-
nastika. Fyzikální orthopaedie. Lázeň radionem
(emanací radiovou). Lázeň radiové, lázeň ra-
dium-kataforotické (obličejové i častější). —
Lázeň perlitů, uhlíků, kyslíkaté a medicí-
nální. Lázeň sůlná. Lázeň zmrzlou kysel-
linou uhlíčitou.

Roentgenisace: roentgenogramy
(snímky), diaskopie (prosvěcování hrudníku
a plicí) lázeň paprsky. Roentgeno-
vými (roentgentherapie).

V ústavě laboratorii koná se ur-
čování a měření radioaktivní tekutin,
látek pevných i plynů, pramenů, so-
lů a plynů pramenitých, slatin,
horů, minerálů atd.

Hydroelektric.
lázeň čtyřko-
morová dle
Dr. Běhouna.

Ordinace
od 8—12 hod. dopol.
a od 2—5 hod. odpo.

Prospecty zaslou se na požád.

Veleúspěšný Pánel

Ve Vašem vlastním zájmu
žádejte výhradně

voskové svíčky

z továrny firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Boleslavi.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostizitelné uzná-
vány.

BEZ KONKURENCE!

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
delu, provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský.

Antonie Šimáček
v Hradci Králové, Rep. Mlýnská ul. č. 181

Paramenta

háček, šňůra, mon-
strážec, knižní zábradlí,
český katolický zábradlí

Em. Werner a spol.

sv. Jan. ústav pam-
mentní a devotační.

Znamení doby.

Právě v posledním čase ozývalo se v řadách novohusitů vzhledem k blížícímu se roku Husovu často v různých variacích: »Evropa na nás hledí!« S pýchou honosnou, rozmnoženou všesokolským sletem, hleděly vstříc živly »protiklerikální« sláve roku Husova; domnívaly se naivně, že stačí k husitskému obrodu bezohledná kritika katolicismu a líčení hamiznosti kněžstva, které žilo před půl tisíciletím. »Reformátoři« zapomněli na to, že historie podává odstrašující příklady proto, aby budoucí pokolení bylo lepší. Dějepis ukazuje velké stíny minulosti proto, aby noví lidé se starali o jejich odstranění. Ale k takové péči nestačí přísné odsuzování, k tomu jest zapotřebí vlastní obětavosti, sebezáporu. Leč právě v době, kdy bylo tak často opakováno heslo »Ni zisk, ni sláva«, drali se na významná místa národní lidé zmámení slavností, rafinovaní sobci, toužící po nepoctivém obohacení.

Propukala peněžní aféra za aférou ve straně státoprávní, mladočeské, národně sociální i realistické.

Bacily korupce otrávil krev nových výbojných lidí tolik, že v samém pokrokovém »Přehledu« ocitlo se důrazné svolání, podepsané padesáti šesti vynikajícími, zcela neklerikálními českými muži, aby se v národě čistilo bahno, zanesené na české nivy »reformujícími« stranami politickými.

V svolání se praví:

V poslední době nastalo u nás hnutí za očistu národního života od zla židmosti, která již ohrožuje jeho dosavadní čistotu. Byla by to dobrá příprava k roku Husovu, zbaviti národní život mnohoobročnicku a svatokucpu: kdyby se tato očista dala pro pravdu a spravedlnost, ve kterýchžto mravních ideálech jest i důvod i síla národního života. Bohužel, očista zvrhla se v nečistou vřavu, kde druh druhu obviňuje z nejhoršího v úmyslu, aby všichni byli označeni za stejně špatné. Při tom zastírají se rozdíly mezi skutečnými zločiny, pouhými nedbalostmi, ano i jen klevetami. Tak usiluje se otupiti touto vřavou mravní smysl národa, aby v takovém šeru zdálo se vše stejně nečisté. Rozvoj veřejného života přinesl nám tolik ústavů, že by národ z nich měl veliký prospěch, kdyby byly spravovány dle pravdy a spravedlnosti. Tu však přicházejí chtiví žiti bohatě na obecný účet; i vtírají se na čestná místa s nečistými zámysly... Jest těžko zbavit se zistných, když již se vetřeli na čestná místa. Neboť jsou neostýchaví; znají se a kryjí navzájem, pokud si nepřekážejí. Dojde-li však k odhalení, nemá nikdo, i jen podezřelý, býti trpěn na čestném místě. Kdo tu setrvává přes podezření a odůvodněnou nedůvěru, má býti odstraněn; neboť jeho tupý mravní cit i to snese. Nechá-li se takovým na vůli zůstat na získaných místech, upevní svou moc a vypudí všechny poctivé a citlivé, kteří nemají síly odpírati zlu, nejsou-li si jisti podporou národa... »Intelligence« nevzdaluje se veřejného života; naopak, zdá se, že se ho zmocňují lidé stále chytřejší. A proto vzdalují se ho namnoze lidé moudří, kterým záleží především na mravních hodnotách. — Mravní cit jest výraz lidské osoby, nezávislý na studiích ve školách. Mravní cit může býti mnohem živější u prostého lidu, koná-li své dílo jako povinnost, než u »intelligence«, řídí-li se morálkou prospěchu a požitku... Noviny vystoupily tu takřka ze služby národa a daly se do služby u jeho příživníků nebo docela protivníků... V této době, kdy se hraje o nejdůležitější zájmy národa, a kdy v tomto národě se strhne ošklivá osobní váda, přehlášující ony zájmy, jest to již jako valící se zkáza. Tu třeba něco učiniti. Kdo souhlasí, připoj se k tomuto projevu svým jménem. Kdo souhlasí, poznajíc se takto, mohou sjednati společný sjezd, kde by se uvažovalo, co třeba činiti na obhájení kulturních statků národa.

Znamení doby! Ty strany politické, které užívaly při každé příležitosti jména Husova, klesly do tak velkého marasmu, že se chystá na jejich uzdravení celý veliký sbor lékařů. Právě po hřbetech těch politických organizací vyšplhali se mnohoobročníci k plným měšcům, právě pro politickou příslušnost odpouštěno jim, když rozhazovali marnotratně tisícovky vydržené z národa. Zkrátka výslednice novohusitských proudů zřetelně usvědčuje reformující frázisty z veliké nepoctivosti. Tato výslednice dokumentuje, že jménem Husovým měli býti v přední řadě mrskáni i nejpoctivější katolíci, ale že právě přísní soudcové měli privilej šlapati Husovy zásady praktického křesťanství nohama. Nyní jest zřejmo, že půlstoletý »husitský obrod« byl akcí demagogicky negativní, že podporoval vášnivou jízlivost. Moderní »Husovi stoupenci« naprosto nevytvořili nových žulových povah, ale vyrobili rozštěbené masky žistných randálistů. Žáci novohusitské školy stíhali posměchem rolníky, kteří (zcela dle přání Husova) navštěvo-

vali služby Boží a přijímali svátosti. Ličili kněžskou stólu jako vyděračství. Zato však byli slepi k marnotratnému životu svých poslanců, starostů, správců peněžních ústavů. Než by přiznali poctivě svoji početnou a finanční slabost, vypůjčovali si raději statisíce z židovsko-německých bank na zakoupení velikých paláců. Každá strana musila mít co nejdříve denník na utloukání krajanu jiného smýšlení. A nebylo-li pro denník peněz mezi stoupenci, šlo se s prosíkem k židovsko-německé bance anebo k vládě. Ať dá peníze třeba nejhorší nepřítel národní, jen když se opatří důkladný karabáč proti těm krajanům, kteří by reptali proti vydělkářům!

Nejsmutnější vysvědčení své straně dávali bezděčně sami národ. sociální předáci, když vytýkali orgánům státním, jak prý tyto kazí jejich lidi placením špiclovství. Ergo — vláda se vyzývala, aby pomohla národně sociální straně její vlastní předáky vychovávat, napravovat. Radikální proroci české politické strany, za nimiž se ženou k útoku proti vládě desetitisíce stoupenců, mají se naučiti nejpotřebnějším mravním zásadám — od policejních úředníků. A jest přece otázka, zda by taková strana také ráda nevyslyšela policejního úředníka, který by zrazoval tajemství svých chlebočarců — vyšších úředníků.

Jest očista snadná? Pamatujme, že vydělkáři mají v rukou hroznou zbraň, totiž tisk, jímž denně zpracovávají své příslušníky. Stranný tisk dovede zacházeti se čtenáři jako s voskem, otočí si je advokátskými sofismaty kolem prstu. Tito vydělkáři budou se brániti zuby nehty, aby neztratili výnosnou existenci. Jim budou pomáhati horlivě ti, kteří jejich přičiňením buď již sinekury, subvence, pokladnictví a pod. obdrželi anebo kteří pouze jejich protekcí k penězům v budoucnosti se dostanou.

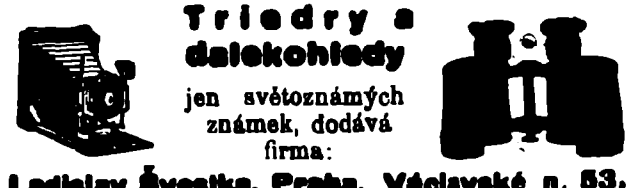
Randály celých zástupů před místnostmi »Národních Listů« (za aféry Švihovy) svědčí zřetelně, že moderní radikální výchova vnikla až příliš do velikých davů.

Kolik vážených, vynikajících poctivců odváží se veřejně vzdorovati zkalenému příboji? Kolik nalezne dobrovolných spoluobčovníků proti řádovému, chytře manévrujícímu vojsku radikálních stran? Již při prvním vystoupení neohroženého reformátora ozvou se celé salvy ostře nabitých děl, zjednaná a dobře vycvičená klika výtržníků zasype řečníka pustými urážkami — a to tak rafinovaně, aby se nemohl před soudem hájiti. Významné bašty novinářské, sociální, finanční i kulturní jsou již příliš hustě obsazeny politickými demagogy, aby se dala čekati rychlá náprava.

Před rokem Husovým jsou pokojné a poctivé vrstvy českého lidu v zajetí bezcitných despotů a sobců. Ačkoliv posud většina českého lidu jest zásad konservativních, nemá naše království v parlamentě lidovém ani jednoho zástupce.

Strany »protiklerikální« odsuzují se navzájem způsobem tak zdrcujícím, že i ten, který by věřil pouze polovici vzájemných žalob, musil by se domnívati, že stoupenci těch stran jsou lidé vesměs bezcharakterní — čili že nově proudy politické končí svůj běh v otravném bahnu. Přes to však tyto strany budou ujařmovati poctivce rukou bezcitnou dále — a to v »lidové« době všeobecného hlasovacího práva! Snad musí přijíti rány ještě pádnější, aby se národ vzpamatoval všude.

FOTOPŘÍSTROJE.
Triedy a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:
Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.
Úvěru hodným osobám též mírné měsíční splátky. Žádejte ceníky.

Kulturní jiskry.

Památky po pračlověku v naplaveninách řek v údolí toku Delaware. Jižně od Trentonu odhaleny kamenné nástroje a lidské kostry. Po kterém národu zustaly tyto památky? Ve které době žil tento lid? Dr. Putnam a Russel popsali tyto starobylé kosti, avšak pohled do minulosti této krajiny i národa či národů ji obývajících umožnil dr. Aleš Hrdlička se stanoviska historického i fyzického, důkladně památky ty r. 1898 vyměřiv a lebky objevené s jinými přístupnými lebkami národů historických srovnáv. Kmen, který v historických dobách zde obýval, zván Leni-Lenape-Indiáni. Dr. Hrdlička (Trenton Crania str. 37.) píše: »Lenapové nepokládali se za domorodé v krajině, ve které je našli první Evropané; naopak, uchovali si dosti jasnou tradici o přistěhování se do těchto krajín v dobách ne velmi vzdálených. Dle těchto tradic Lenapové žili původně ve vzdálené krajině na západě nebo severozápadě a daleko za »Namaesi Sipu« (Mississippi?) Z, nějakých příčin podjali se

dlouhého stěhování na východ. Jedna část kmene ve spolku s Mengive (Iroquoisy) přešla Namaesi Sipu, přemohla Alligevi — Indiány, usadila se v dědinách východně od řeky a po dlouhý čas obývala jejich i okolní krajinu a Lenapové žili jižně od Mengwe. Lovci lenapští náhodou objevili Susquehannu a pak moře, řeku Delaware a Hudson.

Navrátilvše se, zvěstovali, že země ta jest prostá nepřátel, a brzy na to část kmene odstěhovala se do nově objeveného území. Nepřítomnost nepřátel nebo »hadů«, tvrzena jest v obou vypravováních, Heckewelderově i v Rafinesqueově Walam Olum.

V obou pak tradicích a dalších dějinách Lenapů není ani nejmenší zmínky o nějakých obyvatelích v té krajině nebo nepřátelích, ani o jiných kmenech v sousedství.

Dále není tu známky, že by řeč Lenapů v New Jersey byla podlehlá nějaké patrné změně, což by se bylo asi stalo, kdyby se byli spojili s cizím národem. Tyto okolnosti umožňují jenom jeden závěr, totiž, že území mezi řekami Susquehannou a Hudsonem, a od temeniska těchto řek až k moři, v čase přistěhování se Lenapů nebylo obydleno.

Ve které době Lenapové do údolí Delaware přišli, nelze s dějepisnou určitostí stanoviti. Přibližně však otázku zodpověděti možno na základě zmíněného Walam Olum. Tyto mnemotechnické zápisky — jsou ovšem obrazně vyřezávány do dřevěných hulek, protože Indiáni fonetického písma neměli — záleží ze tří zpěvů národních, v nichž se mluví o devadesáti šesti vůdcích národa. Jestliže stanovíme průměrné panování jednoho každého vůdce na 20 let, tu by byli přišli do nynějšího New Jersey asi r. 1387. Tento letopočet shoduje se i s údajem Rev. Charlesa Beatty-ho, je muž jeden Lenape r. 1767 vypravoval, že jsou v krajině té již 370 let, totiž od r. 1397.

Výpočet svůj zakládal na počtu perliček ve svém wampum, k nimž každou zimu jednu přidal.

Dr. Hrdlička po důkladném vyšetření kostí a lebek činí tento závěr: I. Větší část lebek a kostí z údolí Delaware od Trenton patří národu Lenapů.

II. Plemenná totožnost kostí v hloubce pohřbených na farmě Abbottově jest nejistá, avšak v mnohé příčině se shoduje s kostmi Lenapů.

III. Nález Abottovy v naplavenině (úločky) nevykazují známky svého plemenného rázu.

4. Lebky z okresu Burlington a ze hřbitova Riverview u Trenton jsou obě rázu, jenž jest úplně rozdílný od Lenapského a kteréhokoliv Indiánského východního nebo jiného, o němž tak dále máme vědomost.

Z toho patrné, že až na dvě lebky, tělesné pozůstatky objevené v této krajině patří národu historickému, Indiánům Delaware, a že o nějaké naprosté starobylosti jejich řeči býti nemůže.

Pokrokové učitelstvo proti pokrokové úpravě svých platů bouří na Moravě dále. Je jisto, že akce pro úpravu platů učitelských byla vedena vůdci pokrokového učitelstva velmi nešťastně, demagogicky, a že poškodila podstatně nejen učitelstvo, ale i českou věc na Moravě. Kdyby učitelstvo mělo v čele vážné lidi, pak za rozvratu zemských financí, který ohrožuje zemskou samosprávu i českou většinu nebylo by žádalo definitivní okamžité úpravy svých platů, »ať třeba Morava zhyne«, nýbrž bylo by žádalo zatím další zvýšení drahotního přídatku a definitivní úpravu by bylo ponechalo až do doby, kdy zemské finance budou sanovány. Tím v očích celé Moravy nejen bylo by na vážnosti a účtě získalo — nýbrž bylo by dalo české většině sněmu zbraň do rukou proti Němcům, kteří na úpravu učitelských platů ze stranických důvodů naléhali. Česká většina by pak byla mohla od Němců žádat ústupky za svolení k úpravě učitelských platů a ne naopak! Němci nejen že dosáhli »úpravy« učitelských platů, nýbrž i velikých národnostních koncesí. Pokrokové učitelstvo má ovšem vůdce, jaké zasluhuje.

Bezradní husité. Řinčelo se do nedávna hroživě palaši a husitskými cepy proti všem konservativcům. Ale po četných peněžních machinacích moderních husitů nastává předčasná zemdlenost.

Br. Kukaň, jeden z nejvážnějších a nejvážnějších pracovníků sokolských, muž, který získal si opravdových zásluh o české menšiny, navrhl na valné hromadě spolku pro postavení Husova pomníku v Praze, v neděli, dne 8. března t. r., aby »vzhledem ku smutným zjevům v našich veřejných a politických poměrech oslavy s odhalením pomníku Husova spojené odpadly vůbec a aby odhalení dalo se tiše a nehlučně, aby se nemohlo státi, že by při odhalení pomníku parádovali lidé, kteří by se později mohli prokázati jako defraudanti a bezcharakterní lidé všeho druhu«.

Tento návrh rozvážného, poctivého pracovníka ovšem přijat nebude od těch, kteří zneužíváním jména Husova mnoho vydělali a kteří chtějí na oslavách r. 1915 vydělati desateronásobně více.

Drahý proticírkevní boj ve Francii. Nedávno interpeloval ve francouzském parlamentě socialistický poslanec ministra vyučování a tážal se, kolik nových škol a učitelů a kolik peněz na oboje bylo by třeba, kdyby vláda francouzská zavřela všechny svobodné, t. j. náboženské školy najednou. Ministrova odpověď uveřejněna byla v »Journal officiell« a vyjímáme z ní čísla: Mňulý rok bylo v soukromých školách francouzských 1,448.708 žáků, kteří byli rozděleni na 14.464 škol s 35.215 třídami. Kdyby tedy školy náboženské byly zavřeny, byla by vláda francouzská nucena zříditi nejméně 25.000 tříd, z nichž každá poiatí by musila nejméně 40 žáků. Vyžadovalo by to nákladu 416 milionů franků, z čehož by stát zaplatil 183 mil. franků, a ostatních 233 milionů franků by musely dáti okresy a obce. Kromě toho bylo by třeba 25.000 nových učitelů, které přes noc bylo by těžko lze nalézt. A i kdyby učitelé zde byli, pak bylo by nutno počítati s novými vydáními na jejich platy v obnosu ročními 53 a půl milionů franků, mimo to ročně 7 milionů franků stálo by příbytečné a pense. To jsou sumy, které ani pro Francii nemohou býti lhostejné. Mají pravdu ti, kteří di, že Francii stál boj proti církvi dosud tolik, jako ztracená válka.

Kostel panny Orleánské v Paříži. Katolická stavební komise v Paříži se usnesla založiti kostel blahoslavené panny Orleánské.

Nádražní missie má za účel poskytnouti radu a ochranu dívkám, které samy cestují do velkých měst. K tomu účelu vysílá nádražní missie na nádraží velkých měst své ochránkyně, které lze poznati dle odznaku se žlutobílou stužkou. Ochánkyně zdarma doprovází dívku buď do útulku, kdež se dívka poradí stran služby, aneb na adresu, kam si dívka přeje. Dívky při jízdě vlakem nechť jsou opatrný, nikomu ať se s cílem své cesty nesvěřují a s neznámými lidmi ať řeči nezapřádají. Aby byla dívka ochránkyní nádražní missie poznána, nechť si dopíše korespondenčním lístkem nejméně 3 dni před odjezdem o modrou doporučovací kartu na adresu: Nádražní missie v Praze II. Slupy 14. Tuto kartu drží pak v ruce u příjezdu na nádraží, aby byla ochránkyní poznána. Když by dívka náhodou žádné členky nádražní missie na nádraží nenašla, nechť se odeběře v Praze do sekretariátu Nádražní missie na Slupy č. 14 pod Emauzským klášterem, kdež se jí další sděli. V Podmokli nechť se obrátí na nádražní missii na pí. E. Jirsíkovou, Teplická třída č. 35. V Chomutově na pí. Annu Čechovou, choť majora v Lázeňské ulici (Badgasse) č. 18. V Chebu na choť lékárníka pana Fr. Kaspra, Bahnhofstrasse.

Švihovo vlastenectví. A ještě nové zprávy, o kterých se přece rozhodně vědělo dříve, než byl Šviha zvolen za předsedu klubu nář. soc. poslanců. Když se dostal před lety dr. Šviha do Chomutova, kladla do něho veliké naděje česká menšina. Šviha začal skutečně docházeti do hostince, kde se scházeli Češi a snášeliví Němci. Mezi čtyřma očima dělal Čecha, mezi šesti už byl opatrnější. Ve větším shromáždění pak napomínal, že nelze zdi proraziti hlavou. Pomalů se mu stala německá společnost milejší než česká. Při návštěvách onoho neutrálního hostince pozdravoval ostentativně přítomné jen německy. Jeden starší soudní adjunkt, upřímný Čech, poznamenal, že do konduitní listiny Švihovy by se mělo poznamenati: »K představeným devotní, k stranám komisi, ke kamarádům falešný. Když byla pořádána v Mostě větší česká zábava, přijel do ní Šviha. Hned přestával veselý hovor, přestávalo se tančiti. Mnoho odcházejících se vymlouvalo všelijak. Již pouhý zjev nastávajícího radikálního poslance zkazil rozmar všem upřímným vlastencům. Když se stal soudcem v Žamberce, začal již dělati velkého radikála. V jedné červnové noci jel Šviha v první třídě od Ústí ke Kyšperku. Tam na peroně přecházel známý fanatik K. H. Wolf. Hned se k němu rychle hnál přes koleje Šviha a volal kamarádsky: »Servus, Wolf, wo fahren Sie hin?« V dalším rozhovoru byla slyšeti slova »Regierung« a »Bienenrth«. Málem by byl Šviha zmeškal vlak na Žamberk.

Potopené poklady. V přístavním městě francouzském Saint-Hongue se bude konati dražba na dvanáct lodí, které dal francouzský admirál Tourville r. 1692 potopiti na širém moři, když byl obklíčen a poražen od loďstva anglicko-holandského. Lodi jsou posud na dně mořském, ale jejich stožáry lze při klidném počasí spatřiti. Jsou ozdobeny mistrovskými sochami.

V jezeře Nemsém jsou potopeny úplně neporušené lodi veslové z císařské doby římské, ozdobené též uměleckými sochami. V písku řeckých vod mořských odpočívají řecké trojřadové lodi veslové. V jedné takové lodici nalezena velice zdařilá socha boha Apollona. Dvanáct lodí španělských, jež obstarávaly dopravu mezi Španělskem a Amerikou, bylo r. 1702 potopeno po přepadu loďstva anglicko-holandského. Poklady, jež v nich byly ukryty, mají prý cenu asi 700 milionů korun. R. 1904 byla objevena hydroskopem poloha devíti lodí. Ovšem lodi staršího typu, značně menší v přirovnání k lodím moderním, mohou se bez velikých obtíží nyní vyvléci nad hladinu. Pamatovati dlužno, že dřevo ukryté ve vodě tak, že nemá k němu

vzduch přístupu, nehnije, ale uhehnatí. Proto lodi dávno potopené jsou dosud v dobrém stavu. I každá katastrofa má některé světlé stránky. Na dně mořském nachází se veliká spousta pokladů, neporušených památek starobylého umění. Tito svědkové dávné kultury byli by již asi dávno zničeni, kdyby jim nebyla poskytla voda ochranný příkrov. Nyní se dopravují poklady na souš, aby poučily lidstvo nynější o starobylých výrobních poměrech.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
pořtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřůh.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na oizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Podporujte své diec. knihkupectví.

Národohospodářská hlídka.

O pokrokovém hospodaření učitelského ústředí pronášeji další výtky pokrokové opoziční »Učitelské Noviny«. Dne 19. t. m. napsaly:

Oposice použije veškerého nahromaděného materiálu proti správě ZÚS a poněvadž zvláště v boji za úpravu platů prokázali kompromitovaní předáci organizace venkov. učitelstva impotenci až trestuhodnou, shledáme brzy, co usoudí o nich veřejnost učitelská po všech našich odhaleních. —

V revisní zprávě na konci vrchní revident B. Treybal vepsal následující reorganizační návrh:

»Náklady na správu ZÚS jsou dosti vysoké a mohly by snad býti sníženy tím, kdyby se vedení všech podniků mimo knihkupectví soustředilo do jedné rukou a to nejlépe úředníkům.

Náklad na vedení administrativní jest nyní takovýto: Ústřední spolek: pokladník 1000 K, účetní 500 K, pís. práce jednatele 660 K, jeho pomocníku 200 K. Pojišťovací odbor: účetní 1080 K, II. účetní 1080 K, remunerační 1000 K. Český Učitel: administrátor 2000 K, pokladník 360 K. Spolek uč. domu: pokladník 900 K, účetní 1200 K byl by tedy celkový náklad na adm. vedení 9980 K nečítajíc v to účtování na Rábu a Vyšehradského i Zoubkova útulku, jakož i správu knihovny.

Počítali-li bychom náklad na jednu dobrou sílu účetnickou 3600 K, na jednu pomocnou sílu 2400 K a jednu sílu ženskou 1200 K, obdržíme náklad na kancelář 7200 K, který i s vedlejšími náklady, poskytnutím nemocenským i pensijním by nevystoupil nad 8000 K. Pro počátek by platy nemusily býti tak vysoké, takže dalo by se počítati s úsporou ještě větší. Tyto 3 síly stačily by jistě úplně k vedení účetnictví všech institucí, rovněž k obstarávání administrace »Českého Učitele« a vedení účtů Vyšehradského i Zoubkova útulku, jakož i pensiónátu Praha. Těm silám zbylo by ještě dostatek času na pomoc jednatelem, jemuž by vypomáhaly ve vyřizování běžné korespondence, práci písáfských atd. Správa by se tím jistě zlevnila a zkoncentrovala, účetnictví by se jednotně upravilo a předsednictvo by získalo dokonalý přehled o všech podnicích. Revisor má za to, že zvláště

dnes, kdy zřizováním učitel. domů agenda značně vzrostla, jest tohoto opatření nanejvýše třeba. Nelze popírati, že již tím, že úřednictvo, tudíž i veškeré knihy nalézaly by se v Praze, v jedné místnosti, usnadnila by se vedení spolku práce, ještě více pak tím, že by úřednictvo pracovalo nepřetržitě a bylo by vždy jakýmkoli pracím pro organizaci k dispozici.

Tomuto zařízení nikterak není na závažnosti okolnosti, že ZÚS a Sp. učitel. domů jsou dvě samostatná tělesa, poněvadž správa jich i nadále by zůstala oddělena. Pouze vedení účetnictví svěřeno by bylo společně kancelářům. Vedení administrace »Čes. Učitele« patří ZÚS, který je nakladatelem, tudíž i majitelem časopisu. Zde doporučovalo by se zvláště, aby byly uskutečněny některé změny, které usnadňují revisi, jež za zařízení nynějšího nemůže do vedení náležitě vniknouti. —

»Uč. Noviny« dodávají: »Pan rev. Treybal píše jako nejzavilejší opozičník a proto asi správa ZÚS, tak úsilně měl o této části nefalšované zprávy revisní a nedala jí ani ku projednání reorganizační komisi! Oposice si přeje, aby provedena byla reforma navrhovaná revisní zprávou, neboť by tím jen účetnictví a správa ZÚS získala, ale mnohým lidem, kteří se usadili dědičně ve funkcích, nechce se od korunek, které snadno a rychle plynou do kapes za práci a za nadpráci v podobě remunerační, cestného, nocležného, schůzného, pohřebného, na pomocné síly, za písáfské práce atd. A při tom ta krásná mučednická pósa —!«

Komu náleží výdělečná »Štěstěna«. O tom píše centralistický »Proletář«. A nyní také sdělíme veřejnosti jména lidí, kteří jsou majiteli »Štěstěny«, kteří ze »Štěstěny« berou tučné zisky a kterým je »Štěstěna« zdrojem pohodlného obohacování se. Jsou to následující: Karel Vaněk, říšský poslanec, sekretář Všeobecné nemocenské pokladny, předseda Lidové záložny, čelný činitel ve všech korporacích separatistů atd.; Vlastimil Tusar, říšský a zemský poslanec, člen Matice školské, čestný občan v Jundrově, krajský důvěrník, předseda klubu zem. sep. poslanců, místopředseda sep. říšských poslanců, člen rak.-uhér. delegace atd. atd.; Václav Jelínek, místopředseda Všeobecné nemocenské pokladny; Aug. Šmerek, ředitel tiskárny »Rovnost«; Adolf Kyttnr, místopředseda Všeobecné nemoc. pokladny. — Zakročí výkonný výbor soc. dem. autonom. strany i proti těmto pěti předákům?

Židovské výdělky. V paláci vídeňské poštovní spořitelny konala se porada vídeňských finančníků o nové rakouské výpůjčce. K poradě se dostavili baron Louis Rothschild, Landesberger (za Anglobanku), Moritz Minkus (za Unionbanku), Kux (za »českou« banku Union). Dále budou porady s německými finančníky S. M. Bleichröderem, Mendelssohnem (z Berlína), se Salomonssohnem (Diskontní společnost) a s pp. Guttmannem, Nathaniem Jüdelim, kteří zastupují banku drážďanskou. Do jakých kapes tedy plynou obrovské úroky, vyždímané těmito bankami? — Na peštského velkoobchodníka B. Hammerschlaga a spol. učinilo mnoho věřitelů trestní oznámení, že zboží, jež mu bylo dodáno na úvěr, zašantročil za ceny smyšlené nízké. Stržené peníze nezasal věřitelům, ale rozdělil je členům své rodiny. Na firmu vyhlášen konkurs a tu se shledalo, že pasiva činí 350.000 K, aktiva pouze 51.000 K. Po krátkém fešném kriminále takový chytrák může dělat barona. Peštský velkoobchod firmy Simon Gottlieb ohlásil insolventci. Passiva činí jen — 1,650.000 K. — Dne 23. t. m. konána schůze správní rady Alpské báňské společnosti, která konstatovala za rok 1913 čistý zisk 16,690.744 K. Tyto peníze shrábnou židovští akcionáři, kteří nepotřebují ani seděti v kancelářích.

— Pražské posádce i jiným posádkám českým dávají seno, slámu a oves židovští velkoobchodníci Hlynek Rosenfeld, Leopold Heller, Aron Beck a Oskar Neumann. — Ve Lvově dokončen před porotou obrovský proces s několika židy, kteří dostali do svého vleku slabomyslného velkostatkáře Vlodka z Topolnice. Sváděli ho k vůli vlastnímu zisku k tak odvážným peněžním spekulacím, že statkář přišel o celé své milionové jmění, které zmizelo velkým dílem v kapsách židovských. Jeden z těch podvodníků (Hütterer) byl odsouzen do žaláře na tři léta, druhý (Kleinhändler) na půl druhého léta. Ale což na tom? Peníze vymámené jsou tak dobře uschovány, že se již židům neztratí. Jejich potomci na základě takových kapitálů budou kšeftovati dále, zavřít už se nedají, ale mohou se státi barony. V Uhrách stali se pány židé, jichž otcové statečně odírali a maďarisovali chudé Slováky a Rumuny. Za to, že židé vládám půjčují na militarismus na vysoké úroky, stávají se barony. Bez vši práce, bez nošení zbraně shrabují od poplatníků miliony a k tomu všemu vysoké tituly. Za to však vojákovi, zmračenému v bitvě, dovoří se nositi na zádech flašinet.

Veliký chvalo zpěv na hospodářství křesť. soc. vídeňské radnice podrobuje věčné kritice katolická »Pravda«, která v 8. čísle píše: »Obec vydělává na tramway, na plynných, na elektrárnách, vlastně ale vydělává na obecenstvu, které těchto podniků užívá. To přece není žádná zásluha. Staví školy, z Vídně učinila »zahradní město«

atd. atd. K tomu třeba podotknouti, že když vládnoucí strana přejímala správu města od strany liberální, měla Vídeň příjem sotva 83 milionů, kdežto v r. 1914 má příjmů na 240 milionů. Nepravíme to, že bychom chtěli snad liberály hájit, ani nás nenapadá, ale chceme dáti průchod spravedlnosti. Za dobu svého 18-letého panství přijala vládnoucí strana na 3000 milionů, za to se dá už leccos pořídit. Tato strana se chlubí, že těchto příjmů bylo dosaženo bez zavedení přírůžek. Není to však pravda. Příjmů těch bylo docíleno vodním halířem, který vynášel ročně 3 mil. korun, plyní daní, která nese 5 mil. korun, kořaleční daně získalo se přes 2 mil. korun, ze státní kořaleční daně běže Vídeň 4 mil. korun, před třemi lety zvýšené jízdné na tramway a nedávno i v omnibusích, čímž dosaženo 3 mil. korun. Ve Vídni jest nejvíce plyn a elektřina pro malého člověka a výnos plynáren a elektráren obnáší 16 mil. korun. Další příjem opatřuje se dluhy. Kdežto dříve bylo za 32 léta naděláno 165 milionů korun dluhů, bylo nyní vyzuleno za 18 let 647 milionů korun. Vzorové nynější hospodářství končí tedy dluhem 735 milionů korun.

Rakouská půjčka a snížení diskontu. Rakousko-uherská banka snížila zase úrokovou míru na 4%, čímž nepřímo chtěla dáti na jevo, že na peněžním trhu zavládly zase normální poměry. Snížení úrokové míry umožní také našemu »kancleři pokladu« lehcí provedení zamýšlené půjčky. V nejbližší době si hodlá vypůjčiti půl miliardy, ale neví ještě, v jaké to učiní formě. Úředníci finančního ministerstva zatím studovali poměry na evropských peněžních trzích a jsou toho názoru, že rakouská půjčka najde přátelského přijetí v Nizozemí a ve Švýcarsku. Hůře je tomu v Londýně, kde sice ještě nedávno uherská půjčka provedena s velkým úspěchem, ale kde zatím se již situace značně změnila. Těžiště leží v peněžním trhu německém. Přes to, že rakouská půjčka by mohla býti dobře umístěna v Nizozemí, Švýcarsku a Německu, rezervuje finanční ministr pět čtvrtin půjčky kapitálu domácímu a jenom 100 milio nů umístí v cizině. Zatím ovšem pracují již židé na vídeňském peněžním trhu, aby dosáhli co možno nejvyššího příjímáčního kursu. Kdyby se finančnímu ministru podařilo dosáhnouti půjčky bez § 14., na základě zmocnění parlamentem, dosáhl by ovšem mnohem příznivějších podmínek než v případě opačném. V tomto případě stála by obstrukce stát dokonce velmi mnoho peněz.

Obchodní gremium královéhradecké konalo dne 21. března v místnostech Ústředny výborovou schůzi za předsednictví p. cis. rady Richtra. Usneseno uspořádati dne 3. dubna členskou schůzi za účelem porady o kandidátní listině pro valnou hromadu, která odbývána bude 15. dubna. Poradě o kandidátce předcházejí bude krátká informativní přednáška Dra Wiškowského o novém zákonu o osobní dani z příjmu. Dále usneseno vyzvati sirkárenskou společnost »Helios« aby obesílala české zákazníky českými cestujícími. Na předvolební poradě delegování pánové: Melichar, Jirásek a Šubrt s direktivou žádati, aby třetí sbor byl i nadále ponechán živnostnictvu bez ohledu na politické přesvědčení. Ku konci vyřízeny ještě některé záležitosti vnitřní agendy gremiální.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vše doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řemeslné
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Sociální obzor.

Katolická útulna pro české učně ve Vídni (III. okres, Schützengasse č. 30 v budově českého kláštera) sprostředkuje bezplatně místa českým učnům a výhradně křesťanských rodin a vykonává nad nimi pečlivý dozor, by jejich mravnost a zdraví nevzaly úhony. V neděli shromažďuje hochy ve svých besídkách k poučným přednáškám a ušlechtilé zábavě, kde nabývají jakousi náhradu za blaživé radosti otcovského domu. Útulna snaží se svěřenou mládež náboženským vedením mravně povznášeti, by nezabředla k zármutku rodičů do bahna velkoměsta. Správa ústavu dbá usilovně toho, by se učňové vzdělávali odborově, by jednou dovedností a zdatností v řemesle mohli snáze soutěžit v boji o skývu chleba. Rodičům katolickým, kteří posílají své syny do Vídne na učení, doporučuje se všude, aby se s plnou důvěrou obrátili na Útulnu a sdělili v dostatečně známém dopisu, jakému řemeslu míní se hoch věnovati, přeje-li si umístění v české či německé rodině a pod. Upozorňujeme, že místa elektrotechniků a strojních zámečníků těžko lze obstarati a jen za těžkých platebních podmínek. K dopisu přiloží se 10 hal. známka na odpověď. Před odpovědí neposílejte hocha do Vídne. — Hoch může též po několika noci přespat v Útulně za mírný poplatek.

Bída ručních tkalců. Do příslovečné bíd ručních tkalců v severovýchodních Čechách zasáhlo ministerstvo pro práce veřejné právě nyní velmi energicky. Již dříve byla tam zřízena družstva tkalcovská v Červ. Kostelci, Litboři, Zbečniku, Po-

lici n. M., Starkově, Bartošovicích, Stolíně a Volešnici. O zřízení družstva v Borové a v České Čermné se jedná.

Především poukazuje se na to, že tkalci ve Stolíně a Volešnici s výhodou a lépe koncovati se mohou v Č. Kostelci a ministerstvo projevuje ochotu hmotnou podporou zrušení obou posavadních družstev umožniti. Ostatním družstvům byly poskytnuty velmi vydatné přímé subvence a mimo to veřejné půjčky.

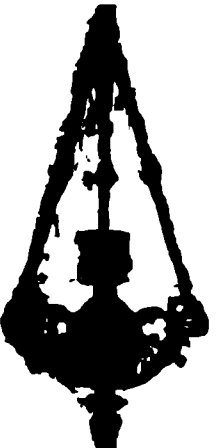
Pro česká družstva tkalcovská byla zřízena v Č. Kostelci v souhlasu s českým instruktorem zvláštní spolková jednota, která na povznesu organizace velmi blahodárně působí a pečuje zejména o veřejné dodávky.

Na splátky od 10 K.

R. T. duchovenstvu
volání výhody.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
téz evropského systému
RUDOLF PAIKR & SPOL.
v Hradci Králové.
Podáváte harmonia obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučiti veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovějící. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbrí nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úhodu franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Shledá veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetízků, řadonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: **Stříbrné předměty, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Staré státo, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
pasíř a ocelovr
Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Uhlí hornoslezské
Richthofen, Deutschland, Recke, Heinitz atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí hnědé, pekařské Britania, Amalie Florentina atd.

Koks dolnoslezský
Bahnschaacht, Glückhilt.

Antracit westfálský i anglický v kostkách neb ořechu.

Dříví palivové
ve svazcích neb kotoučích suché, prvotní dodá až do sklepa, levně se zaručenou jakostí i váhou

Všeobecná úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ruč. obmez.
v Hradci Králové,
Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

Novinka! Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky
CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními milost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VESTNÍKU, který ochotně sdarma zašle
HUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lipová ul., 11.

Raďte si psáti o vzorky
firmě
Thelcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově č. 180.
— Vývoz látkového a modálního zboží. —
Doporučuje v ověřených jakostech k vlastní osobě:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zefíry na košile, — látky atd., překrásných modních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K máme vyplacené. 1 balík 40 m šatyků vkusně rozvržených za 18 K.
Obdržíte to nejlepší! Řešení sociál. podniků!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit **vklady proti 6%, úrokování.**
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mcho ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na skoušku.
Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovějící. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbrí nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úhodu franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Shledá veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetízků, řadonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: **Stříbrné předměty, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Elektrické světlo
přenos síly pro továrny, hotely, domy, villy atd. zařizuje
Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.
Hromosvody
staví a jich opravy provádí velmi pečlivě a přesně.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)
odborný — umělecký závod —
pro malbu oken kostelních.
PRAHA—I.
č. 145 st., Malá Kariata ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se lesklými rámy, stíhmi, vřazenými.
Veškeré rozpočty, návrhy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivnímu objednavci.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1868

THOMASOVA MOUCKA

ZNAMKA HVEZDA

NEJÚČINNĚJŠÍ NEJLEVNĚJŠÍ HNOJIVO FOSFOREC

POZOR NA ZNAMKU „HVEZDU“!

**K jarnímu setí
hnojte
moučkou
z Thomasovy
strusky**

**známka „hvězda“
nejlepším a nejlev-
nějším, ihned účín-
kujícím hnojivem fos-
forečným. - Žádejte
výslovně známku
„hvězda.“**

**Zemský Svaz
hospod. družstev
Hospodářské
: Sdružení :
křesť. zemědělců
Praha II. - Spálená 9**

**Arnošt
z Pardubic.**

O tomto prvním ar-
chibiskupovi Pražském
sepsal histor. úvahu
Jiří Šabala.

Stran 64.

Cena pouze 16 haléřů.

Objednávky vyřídí i-
hned administrace

„Časových Úvah“
v Hradci Králové,
Adalbertinum.

**Parebná
kostelní
okna**

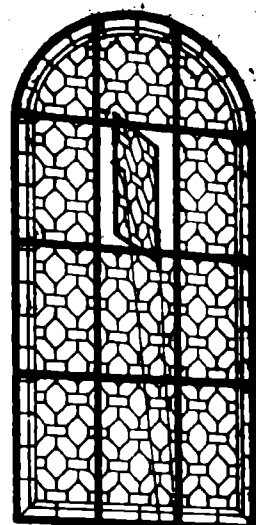
v odbor. provedení
shotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebouchovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zadarmo.

JOS. ROUS,

**uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnický**

= V ŽAMBERKU =

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cestý
zadarmo a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

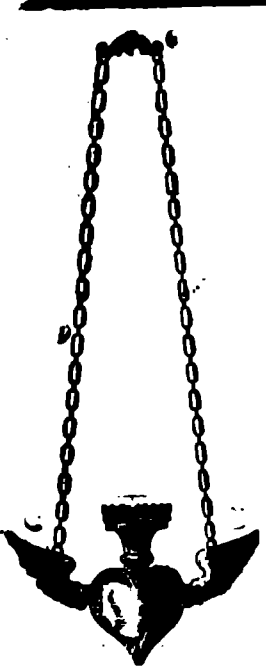
Zal. 1860. Zal. 1860.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a smou-
zřízení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

SEMENA

spolehlivá dodává

**Jindřich
Vaněk,**

velkoobchod semenářský
PRAHA-II., Václavské
náměstí, „U zlaté husy“.

Cenníky a nabídky
ochotně se zašlou.

Význam. stál. křídlem pro Eccl. et Pontif.

VARHANY HARMONIA

PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU -
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ -
CÍS. AKRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY -
OBRÁZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Veledůstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,
pasíř a zlatník,
PRAHA-I., Karlova ulice 10,
doporučuje velký výběr
kostelního nádobí

jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, ka-
ditelnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a
stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. - Za vše se ručí.

O ctěné zakázky prosí v nehlubší úctě oddaný

Jan Hirsch

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.**

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovečích nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. -
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Záložna v Hradci Králové

Janské náměstí čis. 163.

Vklady na knížky 4 3/4 %

**Vklady vázané výpovědi 5 %
:: a vklady střádkové**

Úvěry

Půjčky

Eskont

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky
všech druhů a soustav,

pendlové hodiny
v nádherných skříních,

retizky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v BYČKOVĚ n. L.

Solidní obaluba při mírných cenách. Důvěryhodným
zárukou na výběr i na splátky bez svýžení cen.

Založeno r. 1848.

Kulturní jiskry.

Ve státě demokratickém. Zednářská vláda francouzská do omrzení nlytvá heslem: »Rovnost, volnost, bratrství!« Asi tak, jako když nejhrabivější ohamivci vstoupili do Sokola, doporučovali jiným heslo »Ni zisk ni slávu!« — aby sami pro sebe mohli shrábnouti jak mnoho peněz tak oslňivé tituly. Milosrdné sestry, dcery francouzského národa, které posluhovaly v nemocnicích zednářům a soc. demokratům ve dne v noci, byly vyháňeny ze svých útulků jako kriminální zlodějky. Ale pověstným banditům pařížským, apačům, věnována velká shovívavost proto, že ti to pomáhali volnomyšlenkářům při katolických krávalech, pokud ještě konfiskace církevního majetku nebyla uzákoněna

Srovnáme práce tichých řeholnic s činem vznešené, učené dámy, choti ministra Caillauxa! Jeptišky staraly se i o vyléčení svých nepřátel. Paní Caillauxová však zákeřně zavraždila konservativního redaktora Calmetta několika výstřely proto, že se tento snažil provětrati dusný vzduch francouzské korupce. Čin paní Caillauxové nebyl přeháněním při okamžitém vzrušení. Dáma tato věděla, že bezcharakternosti a kšeftářství jejího chotě nedají se hájit věcnými odpověďmi. Proto se promyšleně připravovala na násilné umlčení spravedlivého kritika. Než vesla do Calmettovy redakce, učila se pilně střílet, aby nechybila. Nu — a jak se jedná s touto paní, která přece velmi dobře znala dosah svého zločinu? Nachází se sice ve vyšetřovací vazbě, ale cela její hvla vyzdobena, dán do ní skvostný nábytek, nová porcelánová kamna, koberce. Přidělena jí byla také zvláštní posluhovačka. Patrně tedy, že noblí vrahové se těší obzvláštním výsadám proti obyčejným vražedníkům, kteří se dopustili zločinu proto, že se jim nedostalo ani průměrné výchovy a že byli svedeni od rafinovaných demagogů! »Rovnost — bratrství!« — Nyní vydědenci francouzští mohou dobře prohlédnouti, kde v jejich republice rovnost přestává.

Protože by býval sevržen Caillaux důkaznými kleštěmi jako tuctový kšeftářský zločinec, hledala se na rychlo cesta, jak aféře dodatí rázu tragiky. Paní Caillauxová spoléhala na to, že vraždícím ženám uděluje se ve Francii šmahem amnestie. Spoléhala se na to, že rafinované travičky a jiné zločinné ženy bývají pod nátlakem vládních kruhů při porotách osvobozeny. Nu — a národ, který kypěl stále větším hněvem proti Caillauxovi, náhle obrátí a vzdychne soucinně: »Ejhle, jakou má ministr oddanou ženu! Jak se chudák dovedla obětovati pro záchranu jeho cti! Rázem dím bezečtného vyříducha stane se domem tragickým. Ale což Calmette, který byl srovnán se světa bez soudu, bez řádného ortelu? Ten musil obětovati vlastní krev, aby ve státu »rovnosti a bratrství« nebyly důkladně protřepány zločiny vládních kruhů, aby svedený lid začal litovati — vražednou, krvavou ruku.

Národní sebeobrana v Pomořansku a Kašubsku. V partii baltického pobřeží, která jest omývána mořem, zvaným dříve polským, obyvatelstvo kašubské a polské nyní za veliké podpory Poláků ruských i rakouských nabývá sebevědomí a netušené národní síly. »Národ. Listy« dne 30. března píše: »Dnes nestačí už říci průměrnému Kašubovi, že hmotnou oporu a pravou vzdělanost může mu dát pouze co nejtěsnější příslutí k veliké říši německé, stejně jako nedaří se již úskočným agitátorům, pokoušejícím se mezi kašubský lid i polskou inteligenci postavit hradbu předsudků, nedůvěry a skrytého podezírání . . . Cestujeme-li dnes kdekoli po Kašubsku a po březích »polského moře«, setkáváme se skoro všude s praktickými výsledky oné svépomocné práce polské . . . Od starožitného Odanska až po jezero Žarnovické táhne se dnes živé a vývoje schopné pobřežní území slovanské v délce sedmdesáti pěti kilometrů. K tomuto pevninskému území připočísti nutno ještě podlouhlý a zeměpisně vysoce zajímavý poloostrov Hel . . . Domorodé obyvatelstvo tvoří svůj vlastní, svérázný, odlišný a rozhodně zajímavý typ . . . V polských a kašubských statcích všude setkáte se ještě s chvalně známou staroslovanskou pohostinností. Ale leďakde podají vám i čerstvé číslo polských novin, jež poslední dobou čestně proklestily si sem cestu a působí vydatně jednak na zvyšování povšechné kulturní úrovně v obyvatelstvu, jednak i na vzrůst ryziho uvědomění národního. Nejrozšířenější jsou tady přirozeně denníky lidové »Pielgrzym«, »Gazeta Gdańska« a zejména »Gazeta Grudzińska«, jež má letos 106.000 odběratelů i jest nejpopulárnějším denním listem polským vůbec: a stojí, jak u Poláků je samozřejmo, na programu přísně katolickém. V řadě vsí rádi a s jistou pýchou pochlubí se vám i knihovničkou, kterou před časem zařídil zde poznaňský »Svaz lidových čtáren.« Také polské spolky, jednak svépomocné, kupecké, jednak spo-

řitelní a podpůrné jsou teď po celé délce kašubského břehu zakládány. Povlovně sice, ale přece jen s vyhlídkami na postupný úspěch. Za své poslední návštěvy loňské napočítal jsem již dvacet sedm takových institucí s polským kapitálem, polským vedením a polsko-kašubskou klientelou.

Pěší cestování přímořským územím odškodňuje turistu za námahu a občasně zápasení s ostrými západními větry bohatě a několikanásobně. Také lid vesnický vychází cizinci slovanského původu srdečně vstříc a dovedete-li se s místními prostinkými ale dobrými vesničany dohovíti po polsku, můžete se mezi nimi záhy cítit doma. Rádi se rozpráví a po první pochopitelné ostýchavosti vám i zazpívají, nebo sdělí své tradiční zkazky. Dnešní běžná řeč, již tyto pobřežní vesničané mluví, podobá se silně polštině a od jazyka polského liší se vlastně jen menší měkkostí i kořcovkami.

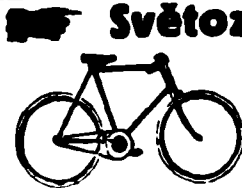
Nu tak vida — »jed z Judey« pranic slovanským katolíkům kašubským neškodí. Právě naopak katolicism chrání zdatně malé slovanské ostrůvky proti germanisaci protestantské. Zahraniční katolíci Poláci pomáhají horlivě Kašubům z důvodů národnostních i náboženských. Kdyby nebyla stejná pouta víry, pak by katolíci Poláci z Ruska a z Haliče přirozeně poněkud ochladli.

I jinde v Německu právě katolictví zachraňuje slovanský živel. Sami nekatolíci spisovatelé do- svědčují, že protestantská část Srbů lužických daleko rychleji se odnárodňuje než Srbové katolíci, kteří posud odolávají přívalu pevně jako hradby.

A což katolíci Slovinci? Právě nyní za velikého rozmachu hnutí katolického dobývají svým národním právům respektu. A jsou snad katolíci Chorvaté národními zbabělci? Žáci velikého biskupa Strossmayera vědí dobře, jak hájiti zděděnou půdu, zděděný jazyk. Vizme, jak energicky dovedou se hájit katolíci Poláci jak v Poznaňsku tak v Rusku! A v čele národovců tam přece stojí katolíci kněží.

Tedy »jed z Judey« jest Slovanům nejhodnější záchranou. Zato však by jim přinesla brzo zkázu volnomyšlenkářská hesla. Utrejch, který rozsévají zednářští židé, způsobil hrozný rozklad v Portuálsku, ve Francii, ba i v Turecku, vytvořil celé regimenty zoufalců, kteří vnášejí otravu do nejširších vrstev.

Tedy tak přijít ke Kašubům s nějakým monismem anebo s jinými ismy, jichž forma i obsah se mění každé desetiletí aspoň jednou! Z lidu járého, odhodlaného by se tvořily hloučky skeptiků a kritiků, kteří nikdy nic pozitivního nezaloží. Vždyť to vidíme i na českých poměrech. Husiada alarmovala národ stále hřmotněji, »husitské« moderní hnutí se roztříštilo v nejrůznější proudy, které rozvrátily národ až běda! Hrabivci však potřebovali roztříštění k vůli vlastním sobeckým zá- měrům. Kdyby nyní Kašubové měli v čele vyzna- vače různých »ismů« — jako to máme v Čechách, brzy by musili ohlásiti úplný národní bankrot, protože k pozitivní jednosměrné práci nikdy by se nedostali. Slované rozeštvání od sobeckých demagogů sváděli by daleko horší boje vzájemné než proti národním nepřítelům. Věru účtu budí tak svorná a cílevědomá práce, která získá pro jediný národní denník tolik odběratelů! Ať český lid přemýšlí o rozdílu mezi postupem početně slabých Kašubů a »pokrokem« velkého národa českého.

Světová značka
KORUNA
pětiletou písemnou zárukou dodává firma:
LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské 13.
Úvěruhodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Talmová kultura. Neříkají pokrokáři, že se má věda zdemokratisovati, že universitní extenze mají část vyšší vědy podávati i nejprostšímu lidu? Nuže — Paříž, která se zve hrdě »mozkem světa«, měla by v své řadě ukázati světu, jak se to všeobecně vyšší uvědomění provádí. Leč — právě toto veleměsto má poměrně větší počet analfabetů, než kterékoliv jiné město francouzské. Na př. roku 1910 bylo tam odvedeno k vojsku 939 analfabetů, r. 1911 pak 687 analfabetů. Sami důstojníci stýskají, že velká část rekrutů nemá ponětí o velké době Ludvíka XIV., že nezná významu Napoleonovy vlády, že nemá ani primitivní znalosti zeměpisu francouzské země atd. Kdy tedy vlastně zavládne všeobecné uvědomění, hlásané tolik horlivě francouzskými vládnoucími zednáři? Vždyť lidová vzdělanost v bohaté a slunné Francii jest menší než ve skamatém, ledovém Švédsku. Není tu přemnoho frází bez živného obsahu?

Frederic Mistral mrtev. Staříčkový básník, který se dožil slávy světové, zemřel 25. března ve svém rodišti Maillaně při ústí Rhony. Narodil se roku 1830, takže se dožil skoro 84 let. Zesnulý studoval v Avignoně, kdež také začal se obíratí starobylou provenčalskou poesí. Brzy (již jako 18letý mladík)

pokoušel se v provenčalském básnictví s úspěchem rozhodným. R. 1859 dobyl si veliké slávy básní Mi-reio, na jejíž vysokou cenu upozornil sám Lamar-tine. R. 1867 přijata s nadšením Mistralova báseň »Calendau«, jež způsobila mocné vzrušení národ-ních snah jihofrancouzských. R. 1869 věnoval osla-vě sjednocení s Katalonií báseň »Chant de la cou-pe«. R. 1878 vydal cyklus básní Isele d' or (Zlaté ostrovy), r. 1884 »Nerto«.

Mistral byl geniem v pravém slova smyslu. Ani největší ovace však tohoto skromného visio-náře nepřivedly z rovnováhy. Když mu byla udě-lena Nobelova cena, věnoval ji provenčalskému »Museon Arlatan«. Několikrát mu bylo nabízeno závidění hodné členství francouzské Akademie, o které sám Zola několikrát marně se pokoušel. Ale Mistral vždycky odmítl. Nechtělo se mu navště-vovati Paříž, žil v idylle a pro idyllu nejraději. Slavný Barbey d' Aurevilly se ho tázal: »Jak, vy jste Mistral?« — »Ano«, zněla odpověď. — »Ale pak přece nejste pastýřem?!« — »Bohužel nikoli«, poznamenal roztoužené veliký básník. Právě v sa-motě, v přímém styku s přírodou rodily se tak nádherné sloky, k jakým nikdy nedovedla nad-chnouti dlažba blaseovaná, modernismem přesyce-né Paříže.

Mistral byl v Provenči osobou tak milovanou, že byl zván králem Provence. Když došlo r. 1899 k velikému vzbouření lidu, když si nevěděly státní úřady rady, šlo se k Mistralovi. Ten promluvil k revoltujícím mužům a ženám: »Vraťte se všichni ke své práci. V práci jest život. Krásná je vaše Provence, prozářená sluncem, hýčkaná mořem. A krásní jste vy, její děti. Buďte dobří, jako jste sta-teční a krásní.« — Tu ze zástupu vystoupila žena, objala ho jako dcera a řekla: »Ty jsi ze všech nejkrásnější.« — V davu veliké pohnutí, hustý zástup se rozptýloval, zasypav Mistrala nadšenými ova-cemi.

Když nadšení citelů Mistralovi připravovali pěvci pomník, byla uvedena skromná duše jeho v nepříjemné rozechvěni. Pokusil se přátele od ta-kového úmyslu odvrátiti. Bylo mu namítnuto, že Henrik Ibsen účastnil se osobně odhalení vlastního pomníku. Mistral odvětil: »Ibsen je Skandinavec, já však Provenčelec. Beztoho se říká o Proven-calcích, že jsou blázni. Neodvážím se již vůbec nikdy choditi po Arlesu. Již slyším za sebou šep-tati: Hle, Mistral sestoupil se svého podstavce!«

Mistral zasloužil se o vytvoření nového spi-sovného jazyka k nářečí své provenčalské vlasti, dokázal, že má toto nářečí nevyčerpateľný zdroj prostředků k výstižnému vyjadřování. Nevidíme v jeho básních literární barnumské strakatiny, nevi-díme zde dryáčnického bengálu. Za to pozorujeme zde tichý svit nefalšovaných hvězd, tlumočení citů přirozených a tedy nejmocnějších, v dílech jeho poukazuje se na sladkou harmonii vřelé lásky k bližnímu, horování pro duše očistěné, vysvobozené z materialistické pých. Mistral byl mezi svými pravým apoštolem, celým jednáním svým poučo-val, jaká jest úloha geniova mezi lidem prostým, jakým způsobem nehlukným má se lid povznášet a zušlechťovat. Mistral byl rozhodným katolíkem, mužem hluboce nábožensky založeným. Není tudíž divu, že duše sycená ideály tak vznešenými dove-dla rozpiati svá křídla k vzletu tak vysokému, ja-ko Dante, Torquato, Tasso, Mickiewicz a jiní ka-tolíci básníci.

Jaký to kontrast ve Francii! V Paříži určují osudy národa bezohlední hrabivci, sřežící bděle své přečpané pokladny. Tito lidé vnucují poplatní-kům monistické názory, vychovávají rozštělené masky, ženou je k randálům — jen aby se odvrá-tila pozornost od toho, co poskytuje skutečný klid. A ejhle — v jižní Francii skromný prorok, podo-bající se tolik našemu Zeyerovi, volí taktiku opáč-nou, vychovává pak lid tak úspěšně, že samy bla-seované kruhy pařížské mu skládají hold. Katolík ukázal cestu správnou a dokumentoval její prospěš-nost stkvělými praktickými triumfy.

Valná hromada Ústřední Matice Školské kona-la se 25. března 1914 za četného účastenství člen-stva a hodnostářů. Podle výroční zprávy vvdržo-vala Ústřední Maticе Školská roku 1913 162 škol o 295 třídách a pobočkách a o 15.576 žácích. Ze škol bylo v Čechách 60 škol obecných, 44 mateř-ských, na Moravě 13 obecných, 21 mateřských, ve Slezsku původně 11 škol obecných, z nichž však dvě byly nahrazeny školami veřejnými, a 11 školek mateřských, jedna střední škola ve Slezsku, gyno-nasium v Orlově, a jedna škola průmyslová v Pra-chaticích. Celkový náklad na školství činí 928.802 K. — Učitelů měla Maticе na stálo 315 osob, na remuneraci 316 osob. Úhrnem působilo při škol-ství 641 osob. Celkových příjmů bylo 1.113.545.49 K, vydání 1.287.696.83 K. Schodek K 174.151.34, za-viněn hlavně nucenou dotací k fondům pensijním K 164.545.—. Zpráva žaluje do přitahů, jaké ná-kłady vznikají Matici z toho, že za veřejné fondy musí vydržovati školy i tam, kde dávno měla býti škola veřejná. Za úspěchy své děkuje svornému

působení výboru s odbory a přáteli Matice. Roční rozpočet svůj, téměř K 2.000.000, doufá uhraditi z obětavosti národní, jež stále musí míti na zřeteli potřeby menšinového školství. Na valné hromadě po zevrubném výkladu Dra Přemysla Šamala, náměstka starosty, vzdal Matici díky generální ředitel Zemské banky království Českého Dr. K. Mattuš, náměstek starosty král. hlav. města Prahy p. císař. rada Schrötter, Jeho. Excellence ministr dr. Fořt, poslanec Dr. Richard Fischer z Mora, fesor Tomáš Stypa, jménem Čechů slezských, načež po doslovu slečny El. Machové, jménem Ústředního spolku českých žen, byla výroční zpráva schválena a vykonány doplňovací volby výboru, který zůstává celkem v posavadním složení.

Národohospodářská hlička.

Zemský svaz českých hospodářských družstev a společenstev konal VI. řádnou valnou hromadu 26. března v Praze v sále »Merkur«. Starosta Josef Prokop konstatoval, že z 289 členů s 536 podílů jest přítomno 38 členů, zastupujících 78 podílů. Vysvětlil, že příčinou slabší účasti jest nevhodná doba. — Farář Záruba sdělil, že žádost za státní subvenci byla doporučena vládě Zemědělskou radou s dodatkem, aby se dostalo Svazu subvence na revizní výlohy v obnosu asi 8000 K, které mají býti poukázány teprve tehdy, až se zahájí kroky k splnění obou hospodářských ústředí v království Českém. — Zpráva účetní za rok 1913 dosvědčila utěšený hospodářský rozvoj Svazu. Zisk za rok 1913 činí 5694 K 97 h proti 5591 K 84 h za rok 1912. Závodní podíly obnášejí 21.440 K. Svěřené jmění jest vykázáno vklady na běžných účtech se členy 1.653.341 K 12 h, vklady ostatní 152.224 K 14 h. — Dozorčí rada na pěti schůzích přesvědčila se o správném úřadování a obchodování Svazu.

Na návrh delegáta Srbka rozhodnuto, aby vklady byly nadále úrokovány čtyřmi procenty a aby společenstvům bylo ponecháno na vůli, chtějí-li si úroky tyto vyzvednouti či ponechat Svazu. — Tajemník Šolle sdělil, že se nabízí Svazu ke koupi dům čp. 90. a 91. na Novém Městě ve Spálené ulici. Objekt zaujímá asi 450 čtver. sáhů a má asi 50 obytných místností. Provedou-li se jenom nejnutnější adaptace, může tento dům vynášeti Svazu 5 procent z investovaného kapitálu, který by činil dohromady 450.000 K. Po delší debatě jednohlasně usnešeno koupiti tento dům v tolik živé části města za podmínek smluvených mezi výborem Svazu a dosavadním majitelem knížetem Schwarzenbergem.

Svaz tedy rozepial křídla k novému velikému rozmachu. Kéž v novém domě ku prospěchu katolického rolnictva rozvine činnost ještě úsilovnější!

XIII. valné shromáždění Katolického spolku čes. rolnictva pro Moravu, Slezsko a Dol. Rakousy konalo se v Brně dne 29. března. Účast byla tak velká, že překvapila všeobecně. Byly zastoupeny všechny okresy, rozsáhlá dvorana Besedního domu i galerie byly zcela naplněny účastníky, kteří již svou přítomností projevíli hromadný protest proti politice agrárních pokrokářů.

O půl 11. hod. sloužil na Petrově za živé a zemělé členy spolku mši sv. Jeho Exc. nejdp. biskup brněnský. Arcipastýř tento ve vzletném proslovu na cenu vznešené víry, kterou Moravanům hlásal sv. Cyril a Metoděj, vybízel k více živé, projevované bohumilými skutky.

O půl 1. hod. zahájil valnou hromadu předseda Šamalik, který pravil: »Nepřirozený blok socialismu, liberalismu a agrarismu prováděl politické krupobití na naši bujnou setbu. Neubil nás. Poškodil nás, ale vlastně poškodil celý národ a poškodil veškeren venkovský lid.

Hned v prvním zasedání zem. sněmu vrhl se pokrokový český blok na náš venkov.

Nezbytná a neodkladná sanace zem. financí, která byla v roce 1910 tehdy ještě nesezdaným pokrokovým blokem rozbita, čímž přivoděno zemi moravské přes 5 mil. K nového dluhu, provedena přes hlavy zástupců katolických proti venkovu, a to, bohužel, za součinnosti i těch samozvaných přátel venkova, agrárníků a socialistů.

Veškery, hlavně sanační předlohy pokrokového bloku, t. j. agrárníků, lidovců a socialistů provedeny proti našemu venkovskému poplatnictvu. Náš katol. rolnický spolek jediný z rolnických sdružení důrazně vystoupil na obranu zástupců venkova.

Spolek náš a jeho členstvo nebylo nikdy, není a nebude proti sanaci financí zemských, ale žádá sanaci spravedlivou, sanaci takovou, aby na úhradu schodků zemských přispívaly spravedlivě všechny stavy! Vystoupením svým docílili jsme značných výhod: Zemské přírážky měly být zvýšeny o 20%, pro náš odpor sníženy na 17 procent a přistoupeno na zrušení školního platu. Školní plat byl sice zrušen sněmem, ale schválení císařského nemělo se osnově zákona toho dostati.

Zrušením škol. platu dostane se našemu poplatnictvu velikých výhod. Školní příspěvek obecní měl býti zvýšen pokr. blokem o 15 procent —

zvýšen pro odpor náš jen o 8 procent. Vybojovali jsme poplatnictvu snížení 7 proc. školních přírážek. Obce měly platit ošetrovací výlohy za své chudé v nemocnicích a blázincích. To znamenalo zničení malých obcí. Pro odpor náš proti této předloze zaručena zákonem obcím menším, které nemají 5000 K příjmů, velká úleva.

Poslanci naši hlasovali proti všem zvýšeným dávkám zemským a proti novým dluhům. Poslanci naši hlasovali proti všem nespravedlivým subvencím, které slouží jen k udržení moci panujícího dnes pokrokového bloku. Poslanci naši hlasovali proti zvýšení učitelských platů tak, jak byty nespravedlivě navrženy.

Spolek svou čilou agitací umožnil dorokničení cukrovaru v Sokolnicích, kde naši členové se řádně uplatňují, a docílil úspěchů na získání půdy velkostatků pro náš lid. Svojanovský dvůr na Velko-Meziříčsku, patřící p. hr. Harrachovi, jest koupen malým lidem.

V říšské radě uvalována na lid náš nová břemena. Třeba agrární poslanci hlasovali proti luxusním daním, jako daním z dostihů, šumivých vín, automobilů — hlasovali poslanci naši pro tyto daně a hlasovali proti zvýšení daně z lihu, poněvadž těžce stihne náš lid. Poslanci naši hlasovali pro zvýšení existenčního minima při osobní dani z příjmů, aby malopoplatnictvo, které nemá 1600 K příjmů, bylo od osobní daně osvobozeno.

Po dalších proslovích a po vykonání voleb účastníci se rozcházelí za nadšeného zpěvu národní hymny. Valná hromada, na níž vyličen znamenitý rozvoj spolku, znamená pro naše rolníky veliké povzbuzení.

Novinka! Právě vyšel! Novinka!

B. Pečinková:

ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy, nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na mém místě. — Korrespondence. — Přítelkyně. — Mně růže nesluší. — Ničemná. — Dítě.

Stran 164, velká 8°.

V nádherné knižní úpravě K 2-30 franko.

Možno obdržeti v každém knihkupectví hlavně

v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

Podporujte své dieces. knihkupectví!

Hospodářství v pokrokové organizaci. Když žádal učitel Cengr bližší vysvětlivky o finančním stavu »Čes. Učitele«, vedoucí činitel halil se v tajemství redakční a administrační.

Leč přece pravda přišla na světlo. Ačkoli V. Kubín se chlubil, že jeho přičiněním byl »Čes. Učitel« vždy aktivním, zjistil Cengr, že některé ročníky končily ztrátou. Oposice se postarala o zveřejnění výmluvných cifer. »Učit. Noviny« pší:

»A tak jsme na valné hromadě 30. prosince m. r. slyšeli, že XIV. ročník org. věstníku končil ztrátou 4653 K 76 h. XV. ročník ztrátou 2873 K 91 h, XVI. ročník ztrátou 5690 K 37 h, což činí za 3 roky úhrnem 13.227 K 04 h! Tak tedy hospodařili naši odborní už hospodáři organizační — a při tom se chlubil, že jejich zásluhou byl vždy organ. list aktivní! Věru, že teď máme málo chuti věřiti v aktivnost ostatních organizačních podniků!

A kam se poděly peníze z Čes. Učitele? Prozradíme zvědavým i to: Honoráře v roč. XII. činily 8116 K 06 h, v roč. XIII. činily 7439 K, ale v ročníku XIV. (pasivním!) činily 15.774 K 92 h! To se stalo tím, že na účet honorářů vyplacen byl dne 8. prosince 1910 čestný honorář pro získání spolupracovníků pro »Českou školu« v obnose K 3000, dne 29. ledna 1911 vyplaceno na zvýšení honorářů roč. XIII. a zálohou pro příští ročník 1000 korun a dne 17. července 1911 vyplaceno z vkladní knížky Čes. Učitele 5000 K, které nebyly sice spisovateckým honorářem, ale byly předsednictvem vysvětleny. Na tyto výplaty nejsou vůbec žádné doklady, poněvadž je vydáno předsednictvem (proč jen jím?) nařízením, že veškeré doklady, týkající se osob, musí býti po domácí revizi zničeny. Z toho důvodu se neví, komu byl vyplacen zvýšený honorář 1000 K, a tak nelze zjistiti,

komu vyplacen byl podobný zvýšený honorář 1000 K v r. 1910.

Kdo si srovná číslce, tomu se zatemění organizační vědomí a zeptá se: »Nač platím, proč jsem v organizaci?« A není divu, že po těchto Jobových zvěstech uvažují jednoty vážně, že budou opouštět ZÚS a zařídí novou organizaci, v níž poměry upraví členstvo a nikoli klíka dvou, tří osob vzájemně se podporujících na účet organizace!

Co zmáže poctivá finanční svépomoc. V 50. výroční zprávě První záložny ve Vys. Mýtě čteme cifry velice poučné. Tento ústav, výtečně spravovaný konservativním císař. radou Fidlerem, poskytl pouze za rok 1913 na darech a příspěvcích 26.905.63 K. Během půlstoletého trvání svého darovala První záložna na školství, chrámy, opatrovnu a sirotčinec, na městské museum, sady a okrašlování města, na účely obecní a chudinství, různým spolkům a korporacím dohromady 1.136.351.40 K. Ve zprávě se praví: »Jest jisto, ocitlo-li se naše město ve stadiu rozkvětu, že není tu posledním činitelem První záložna.« — K tomu podotýkáme, že v době velikého rozmachu mladočeských radikálů mluvilo se o Vys. Mýtu s velikým despektem proto, že má zastupitelstvo staročeské a že velká většina voličstva odevzdávala své hlasy ve prospěch staročeských kandidátů poslaneckvé. A ehle — tožto město přece jenom velice pokračovalo, protože bylo řízeno svědomitými pracovníky rázu Fidlerova. Maně se vtírá přirovnání se Semily, Vršovicemi, Michlí atd.

Opět jedna německá banka před bankrotem. »Nordösterreichische Bank für Handel u. Gewerbe« ocitla se před těžkou křísí. Kancelář této banky v Brně byla uzavřena. Filialka ve Vítkovicích byla rovněž uzavřena. Uzavření vyvolalo v německých kruzích veliký poplach. Banka ocitla se v křísí následkem ohromných ztrát v průmyslových podnicích.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů koncem měsíce března činil 43 mil. 485.900 K.

Moravská agrární a průmyslová banka v Brně vykazuje na vkladech za měsíc březen 33.458.104 kor. 33 h, tudíž oproti měsíci předcházejícímu více o K 392.347.35.

Československá záložna v Praze přijala za měsíc březen 1914 vkladů K 72.359.53 a vvrátila K 51.982.91. Zůstatek vkladů dne 31. března 1914 činí K 914.928.86. Přibýlo tudíž vkladů o 20.376 K 62 h.

Živnostenská banka filialka v Hradci Králové. Stav vkladů Živnostenské banky na vkladní knížky a pokladniční poukázky obnášel koncem měsíce března t. r. K 130.601.810.32.

Lidová záložna v Č. Budějovicích, náměstí, Radniční loubí č. 8. přijala za měsíc březen vkladů K 40.925.48, vyplatila K 29.745.04, přibýlo tudíž vkladů K 11.180.44. Celkový stav vkladů 920.341 K 38 h. Obrat za měsíc březen K 305.999.26.

Sociální obzor.

Kongrua. Píše se nám: Zdálo by se, že jest to nadsazováním, slyšíme-li, že na tom dnes polícajt jest hmotně lépe, než kněz. Že však tomu přece tak, podává nám opětovně zřetelný důkaz vypsané místo městského strážníka na Měníku. Srovnáme tedy podmínky: Počáteční služné strážníka 800 K, 6 tříletých příplatků po 40 K, drahotní přídavek 50 K, osobní přídavek 130 K ročně, naturální byt nebo 100 K příbytečného, stejnokroj a výzbroj.

A nyní jak to je s kaplanem? Služné 700 K, které se nemění, ani kdyby 30 let kaplanoval, 6 tříletých příplatků po 100 K, drahotní přídavek žádný, osobní přídavek žádný. Stejnokroj, výzbroj knižovní, stravu, topení a čištění prádla musí si platiti ze svého. Co teď poskytuje štola, o tom svědčí ta okolnost, že kněžstvo se jí chce vzdáti. Na strážníkovi se žádá obecná škola, na knězi po obecné škole ještě 12leté nesnadné studium. Na strážníkovi česká příslušnost, na českém kaplanovi v Němcích vše se mstí, nezapře-li, že je upřímným Čechem. Na kněze činí nároky denně pomocí zelených listků instituce národní, náboženské podniky, hlásí se chudí přátelé. Rád by dal, ale nemá z čeho. Faráři na tom nejsou lépe, o čemž svědčí všeobecné stesky a velká nezaviněná zadluženost mnohých duchovních. Vycitili to už i řemeslníci a obchodníci, kteří nejvíce velkou ochotu dávat knězi na úvěr. Řádky tyto nepřehánějí. Vše jest hořkou pravdou a jest na čase, aby se konečně něco stalo pro ty, kteří slouží oltáři i trůnu. Trpělivost u kněží začíná docházeti. Pisatel nemluví za sebe, neboť sám jest spokojen, ale za sta jiných spoluobratů, kteří klesají pod tíhou nouze a bídy. K—u.

O cestách demagoga napsal soc. dem. F. V. Krejčí v soc. dem. »Akademii« (v posledním čísle) psychologický náčrt. Poznal Švihlu roku 1894 v Hradci Králové jako jednoho z nejradikálnějších studentů. Pak ho vidal v Praze. Švihovy zájmy a chování ukázaly na intelekt velmi vnímavý, pružný, ač nestálý a těkavý. Švihla jako student psal do »Rozhledů« články o socialismu a byl v roce

1897 v kruhu socialistických studentů, kteří založili revui »Akademik«... a nadřadit svedlo jej však brzy do nově založené strany národních socialistů a tu psal — ještě jako soudní auskultant — do orgánu mládeže této strany »Mladých Proudů«, až se dostal pro článek o revolučním socialismu do konfliktu s Křesťanem. — Švihla byl člověk rafinovaně organizovaný a zrada jeho byla zločinem intelektu, neřestí ducha, jenž si nasazoval různé masky, tak že na konec už sám nevěděl, jakou má pravou tvář. — Podivno však, že soc. demokraté fysiognomii Kudrnáčovu snažili se všelijak omývat, poukazující na nezdomnou nutnost osudu, na duševní Kudrnáčovu abnormalitu atd.

Autonomistické soc. dem. hospodářství jest podrobeno bezohledné kritice rudých centralistů. 28. března jeden autonomistický družstevník otíral se o centralistická družstva, soustředěná v Ústředním svazu. Na to mu odpovídá 1. dubna centralistický »Dělnický Denník«: »Je-li pravdou, že k separatistickému družstevnímu svazu přestoupilo devět desetin českých družstev — což ovšem pravdou není — pak je to pro separatisty fakt skutečně potěšitelný, méně potěšitelný však pro družstva sama a pro všechno dělnické družstevnictví vůbec. Neboť právě ta okolnost, že separatisté chtěli a chtějí ostatním družstevníkům, zejména ovšem Internacionále, »imponovat« velkým počtem »filigránských« družstev, přispěla k tomu smutnému faktu, že jejich československý svaz zaznamenává v jediném roce také devět desetin všech úpadků celého Rakouska vůbec a že za celých deset roků nebylo v dělnickém konsumním družstevnictví tolik úpadků, kolik separatisté jich vykazují právě v jediném roce... Sami separatisté do družstevního hnutí nepřinesli ani jedinou dosud vlastní dobrou myšlenku, za to ale mnohá družstva velmi oslabili, poškodili a rozbili, ba jednotlivým i hrob vykopali... Pisatel »Práva Lidu« však ještě připomínáme, že nikdy nedokáže, že zřízení Ústředního svazu rakouských konsumních spolků dožebávají se u českých družstev nějaké podpory na »milion dvacetihaleřů« nebo na jiné politické účely, nikdy také nedokáže, že by proti jen jedinému českému družstvu švali a na ně hanu kydali. Spíše by se mu podařilo snad dokázat, že jednotliví representanti pražského separatistického družstevnictví okrádají dělnické organizace, že zpronevěřují těžce sebrané krejčárky chudých dělníků, aniž by byli z družstevnictví a ze strany politické vyhozeni. Ba oni zastávají ještě velice důležitá, zodpovědná místa úřednická.«

Křesťanský živnostník.

Demagogie v ruchu živnostenském. Sotva se začalo vážněji pracovat pro povznesení živnostenského stavu, již se přihlásili se svými službami lidé, kteří mají na zřeteli prospěchy osobní. Předšedovi Zemské jednoty živnostenské posl. Slavičkovi byla vytýkána již častěji demagogie a zanedbávání živnostenských zájmů k vůli strannickým zájmům politiky národně-sociální.

Došlo však k hotové bouři na veřejné schůzi, uspořádané od nár. sociálů tento týden v Hořovicích. Měl tam referovat o posledních událostech v českém veřejném životě posl. Slaviček. Nár. sociálové nechťeli dovolit, aby schůzi předsedal sociální demokrat, který byl zvolen velikou většinou hlasů. Protože nár. sociálové očekávali velice ostré výtky proti Slavičkovi, stáli o to, aby schůze byla skončena předčasně. Začali hulákat, až uši zaléhaly. Když však ani tento kulturní projev nepřivedl jiné posluchačstvo z rovnováhy, povolal Slaviček šest četníků, kteří za velkého spílání nár. sociálů sál vyklidili. Nár. sociálové tedy rozbili si vlastní schůzi, jen aby zamezili kritice.

Jiní účastníci srazili se v mohutný průvod, který v dolejší části města improvizoval tábor lidu. Leč i toto shromáždění po 20 minutách od četnictva rozehnáno. Slaviček pak s hrstkou přívrženců odbyl tichou schůzi v malé místnosti při zavěsných dveřích.

Nejpoučtější však jest, jak se Slaviček choval při lomozivém řádění svých věrných. Bledl, ale neměl ani slova odsouzení pro randálisty. Když byl vyzván, aby zjednal pořádek, řekl »demokraticky«, že prý nár. sociálové v okresích zastupovaných poslanci jiných stran také ponechávají předsednictvo těmto stranám. Kdyby to bylo pravdou, ví přece pan poslanec, co předpisuje demokratický duch při schůzi veřejné. Ale — rozbité schůze mladočeské od nár. sociálů v Jičíně, K. Hoře a Nepomuku svědčí o něčem zcela jiném. Radikálové toho rázu ustupují jen tam, kde vidí fyzickou nezbytnost. Jednání Slavičkovo ukazuje jasně, co mu jest přednější: zda hájení třídních zájmů všeho živnostnictva, či podpora a ochrana poskytovaná politickým fanatikům. Předseda Zemské jednoty živnostenských společenstev měl by zrale uvážiti, jak velkou mluví zodpovědnost.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Vzdělávací knihovny katolické svazek 59.: Ježíš Kristus jako Božský Mesias a pravý Syn Boží dle Synoptiků. Napsal Dr. R. Špaček. Cena 1.50 K. — Zábav večerních ročník 35., sv. 1.: Poslední Římané. Napsal T. Jeské Chomáňský. Z polštiny přeložil Fr. Wok, farář, K. Lhota. Na Zábavy večerní — 5 až 6 svazků — předpáčí se ročně 4 K. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Řídí V. Špaček. Roč. 13., seš. 2. S přílohami »Obrana« pravdy křesťanské ve veřejném životě »Rodinné vychování«. Vychází jednou měsíčně za roční předplatné 7 K, s přílohou »Rodinné vychování« o 2 K více.

Archa, čís. 2. přináší cenný obsah. Roční předplatné 6 K zasílá se na adresu Revue Archa v Prostějově.

Sluneční píseň, působivé drama Oab. Ronaje (Bogara) právě vyšlo nákladem Archy. Cena výtisku 1 K.

Museum. Časopis bohoslovců československých. — Pořádá J. Kalous. Roč. 48., čís. 2. Administrace Musea v Brně (alumnát) přijímá předplatné 3 K.

Apoštolát sv. Cyrila a Methoda. Řídí dr. Stojan a Ad. Jašek. Roč. 5., čís. 3. Předplatné 1.50 K přijímá P. A. Jašek, katecheta v Kroměříži.

Květy lásky. Lidový měsíčník, věnovaný opuštěným dětem. Řídí A. Hofman. Roč. 10., seš. 3. Předplatné roč. 2.40 K přijímá administrace na Král. Vinohradech.

Tractatus causam Mgr. Joannis Hus a parte catholica illustrantes. Vydal J. Sedláček. Sv. 1. Jacobi de Noviano, Mgr. Parisiensis, Disputatio cum Hussitis. Nákladem knihtiskárny benediktinské v Brně. Za 1 K.

Nákladem A. Neuberta v Praze. Daňový rádce pro zemědělce, řemeslníky, živnostníky a ostatní venkovské poplatníky. Sestavil V. Kroupa. Za 1.50 K. (Rolníková knihovna sv. 20.) — Choroby obilí a stromů mrazem způsobené a ochranné prostředky proti nim. Podává Dr. J. Smolák. Rolníkovy knihovny sv. 18. Za 60 hal.

Peněžní revue. Roč. 1., čís. 7. Řídí J. Brabec. K. Karásek, K. Šikýř. Roč. 1., čís. 7. Nákladem J. Liebitcha v Praze. Vychází dvakrát měsíčně. Roč. předplatné K 10 — přijímá administrace v Praze II., Ječná ul.

Hiládka. Vědecká revue. Řídí dr. Pavel Vychodil. Roč. 31., čís. 3. S pozoruhodným obsahem. Předpáčí se ročně na 12 čísel 10 K v benediktinské knihtiskárně v Brně.

Katolíci!
Nejvýhodnější a nejbezpečnější uložení vašich
úspor vám poskytá jediné naše
Československá záložna v Praze
Spálená ulice č. 46-II
ještě platí úrok až
5 % !
dle doby výpovědi.
Důchod, daň platí záložna
sama. Pro bezplatné uklá-
dání z venkova slošní listy
zdarma. - Povinná revize
»Jednoty záložní« v Praze.
Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nadoby a
nádobní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciřky,
svícny, lampy, kádělnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpřím
církvevní vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záruční koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.**

**Shledání s nádobami a stříbrnými klenotami, jako: řemeslo
zadonek, křádky, prstýanky, náramky atd. z: Medvědí
prstony, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i českého vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a dráhobany kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paší a obelour

Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

**SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE**
obdržíte pouze v našich krá-
mech s vedlejším znakem
aneb prostřednictvím našich
jednatelů.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labakého mostu 279.

**Elektrické
světlo**
přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje
Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Král.
Hromosvody
staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**
nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Pro zasmání.

Mladý komptoirista, který byl postavy nepatrné, žádal šéfa, aby mu přidal měsíčně 20 K. — »Hm, dvacet korun?« vrtěl hlavou šéf. »Nemyslete, že těch peněz bude pro člověka tak maličkého trochu moc?« — Obratný komptoirista odpověděl: »Připouštím, že jsem na svá léta malý, ale mám zde tolik těžké práce, že opravdu nemám žádného času k tomu, abych taky rostl.« — Šéf se zasmál a přídavek povolil.

»Peříku, proč nedovolíš, aby tuhle Františk taky tvých sáněk užil?« — »Ale — vždyť je má každou chvíli v ruce. Když se jede doh, to jest velice nebezpečné, a proto jedu vždycky já. Když se mají sánky dopravit nahoru, při tom se už člověk nemusí bát úrazu; to zas tedy má sánky v ruce Františk. A tak jich užíváme v družném přátelství právě na polovic.«

A: »Jen kdybych věděl, co mám vlastně svému strý-
ci koupit k narozeninám. Jest veliký lakota, tak že jistě toho, co mu koupím, sotva bude užít.« — B: »Hm — tu jest rada velice lehká, naplň šest láhví vodou, zazát-
kuj je a zapečeš a nalep na ně nápis: »Staré rýnské 1780.« Jak velkou radost bude mít nad tak vzácným darem! A jistě se bude bát láhve s vínem tolik sta-
rým zbytečně otvírat.«

»Jsi se svým synem spokojen?« — »Ten mne stojí hříšné peníze. Každou chvíli začne něco, co nedokončí.« — »Ach, to já mám syna k pomilování! Ten zas mi pomáhá šetřit, poněvadž jest tolik líný, že nikdy nic ne-
začne.«

Buršák Bumel celých šest neděl nepsal svým rodi-
čům, takže matka radila svému starouši, aby za synem
jel. — Starý Bumel však prohodil s úsměvem: »Nač tak
dalekou cestu? Uvidíš, že ve třech dnech tu bude přece
jenom psaní jako na zavolání.« Sedl si a napsal list:
»Milý synu, tvé dlouhé mlčení nás vážně znepokojuje.
Bojíme se, že se ti přihodilo něco hrozného. Piš nám
tedy obratem, jak se ti vede. Pro všechny případy přiklá-
dám papírovou desetikorunu, aby sis koupil něco posi-
lujícího. Tvůj starostlivý otec.« — Hned třetí den došel
starého Bumla dopis: »Drazí rodiče! Na štěstí vaše ve-
liké obavy nebyly podstatné, neboť se těším nejlépešímu
zdraví. Mé dlouhé mlčení bylo zaviněno velice pilným
studiem. Leč — ve vašem dopise jsem náhodou onu pa-
pírovou desetikorunu nenalezl. Tatínek ji zapomněl pou-
hou náhodou přikložit. Proto vás prosím, abyste mi la-
skavě ten obnos poukázali.« — Starý Bumel se zasmál
a prohodil: »Vidíš, stará, jak tu byla odpověď hned!
Můj manévř mne neklamal. Ale počkej, nezdárný sy-
nu, ta desetikoruna ti ještě dlouho nepříjde.«

»Dovoďte, já jsem vás považoval za slušného člo-
věka.« — »Ale já nikoli, rozumíte!« — »Ach — tedy
jsme se bohužel mylíli oba dva.«

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vrástěch)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů
spolkových praporů a kového náčiní.
Ceníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franko záloha.

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštětky atd., vůbec veškeré druhy obleků dle oboru dámského krejčovství spadající.

zhotovuje

Hradce Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Ducha. —

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si oznámiti vešterům, obecnostem,
že na dále povedu

živnost malířskou

po svém zemřelém manželu Č. Truncovi.

Mám dobré síly pracovní a opatřila jsem si nejnovější vzory, bych svým P. T. pánům zákazníkům posloužit mohla malbou dle moderních požadavků.

Jest mojí povinností poděkovati všem, pro které můj manžel pracoval a jichž přízni se těšil. Prosim, aby tato přízeň i na dále byla mně zachována. Přičiním se, aby všichni páni zákazníci byli co nejlépe obslouženi.

O hojnou přízeň prosí

ANTONIE TRUNCOVÁ,

majitelka závodu malířského,

Jiřikova třída č. 281., proti České bance filiálce.

Veledůstojný Pane!

Ve Vašem vlastním zájmu
žádejte výhradně

voskové svíčky

z továrny firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Boleslavi.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostizitelné uzná-
vány.

BEZ KONKURENCE!

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl
závod knihářský :

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Český

květinový

MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. „Smyrna“, vlněné chenillové „Ar-
minster“, vlněné plyšové „Tapestry“ a „Velvet“.

Čelistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné
jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma
a franko.

!!!

Josef Zemlička,
HLINSKÝ K. O. (Čechy),
ruční tkalcovství.

Koberce běžce

jutové „spagátové“, vlněné „ho-
landské“, vlněné „Harlem“.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrývek, koberců a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1848.

Veledůstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I., Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního náčiní

jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícný, ka-
ditebnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a
stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O otěné zakázky prosí v nejlhůbější účtě oddaný

Jan Hirsch

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů ve-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze m. b. ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Dívka

zdravá, 24letá, prací domácích i hospodářských
znalá,

přijala by místo služby

v katolické rodině, kde by náboženské své po-
vinnosti plnit mohla. — Laskavé nabídky pod
znač. „Služka 172“ do administrace t. l.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— malbou

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken okrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se krásnými
rámci, střešními, osazenými.

Vedlejší rozpočty, návrhy i odborná rada bezplatná, bez
všl sázavosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Paramenta

kalichy, ciboria, mon-
strance, kaditebnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
- BRNO. -

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 3. dubna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Odstrašující politika.

Moravští protikatoličtí radikálové vpleli před rokem Husovým do svého slávočence nový květ jedovaté potměchutě. Před říšskými i zemskými volbami lhali, jak prý klerikálové jsou schopni zaprodávat práva národní. Zatím však právě v posledních dnech zaviřily poplašné zprávy, že rudozeleno-pokrokařský blok hodně ustoupil Němcům, jen aby se povedly aspoň nezbytné počátky finančních a sociálních reforem.

Když dr. Koudela podal v pravý čas velice bystrý návrh na důkladnou sanaci zemských financí, byl od radikálů za vedení semity dra Stránského ukřičen. Nyní, kdy se dostavily nejsmutnější následky ječivých protestů, pokrokařský kmotr Pozbyl měl napravovat to, co dříve na zemi spáchal. Leč radikální rytíři propadli při zkoušce státníkové zcela. Nedovedli ani kale záplatami flikovat to, co mělo účelně a soustavně přivést v dobrý stav.

Učinili veliké sliby učitelstvu, ačkoli věděli, že bez důkladné sanace slibům vyhověti nemohou. Jelikož však učitelstvo zdvihlo proti falešné hře odpor netušený, překvapující, rozhodli se rytířové pomoci svým učitelským agitátorům za každou cenu, i kdyby se mělo ustoupiti podstatně dobývačnosti moravské židovsko-německé menšiny.

Vyděrační Němci pak si dali svůj souhlas s částečnou sanací důkladně zaplatiti. Češi vyšli vsťic germánským dobytvelum tolik, že se styděli obsah paktu (smlouvy) s voličstvem svým sdělit. Němci však nad pohodlným a značným vítězstvím tak se rozradovali, že sdělili nejprve obsah paktu a pak jeho doslovné znění. Leč — Čechové ponírali obě, aniž věc bližší svému voličstvu vysvětlili. Němci však trvali houževnatě na svém konstatování.

Velice okázalým způsobem promluvil o paktu 30. března sám poslanec baron d' Elvert na schůzi německo-pokrokových voličů. Dle zpráv »Tagesbote« řekl: »V mnohých oborech národního, kulturního a hospodářského života, pokud souvisí s činností zemské správy, byly s národními odporci ujednány základy nové jich úpravy, jimiž důležité zájmy Němců byly odňaty občasně subjektivní úvaze nebo libovůli sněmovní většiny a v další době mají býti zajištěny zákonnými předpisy, jediné spolehlivými.«

Baron d' Elvert vysvětloval, že se tu jedná o subvence, dotace a dodávky, pro který sněm zemský ustanoví hlavní sunu, která se pak rozdělí mezi národní kmeny podle ujednaných klíčů.

Nově vznikající soukromé školy měšťanské, gymnasia a lycea nesmí dostati žádné subvence. Dále do doby platnosti nového zákona o měšťanských školách nesmějí se zřizovati měšťanské školy české v obcích, kde jsou německá zastupitelstva. V obcích s českými zastupitelstvy pak není dovoleno zřizovati školy německé. (Tento bod paktu jest hroznou zbraní proti rozvoji českého školství; vždyť Němci mají na Moravě tak veliký nadbytek škol, že těžko do nich shánějí mládež svých krajanů. Zato však Čechové těžce sbírají groše k opatření škol nejnужnějších.)

Má se též zajistiti, aby všechny záležitosti, týkající se zájmů pouze německých, byly projednávány německými přisedicemi, dále aby bylo zamezeno opomíjení a zanedbávání německého úřednictva ve službách zemských. (Tak! Kam se došlo? Vždyť přece právě v posledním čase český tisk vzdychal, jak jsou ve službách zemských čeští úředníci odstrkováni ve prospěch Němců.)

Ujednáno též, že na jednání pořad sněmu zemského bude dovoleno dáti jen takové záležitosti,

proti kterým nebude nic namítati žádná z obou národních stran země. Tuto vymoženost prohlásil poslanec za nejvíc pro ochranu národnostních práv německých.

Bar. d' Elvert zároveň přiznal, že pakt byl ujednán jako důvěrný, ale že nyní Němci o něm mluví otevřeně z příčiny odročení sněmu. Řečník zároveň dodal, že pokrokařský tisk český nesprávně informuje veřejnost, není totiž pravda, že neučinili Češi Němcům za propuštění nových finančních osnov žádných ústupků.

Poslanec dále povzbuzoval: »Němci musí nasaditi všecko, aby zákonně bylo uskutečněno vše, co se jim podařilo zatím uspořádati sjednanými úmluvami.«

Na téže schůzi potvrdil slova baronova předák německých pokrokovců moravských dr. Jarolím. Prohlásil, že nově přibylým paktem jsou jakékoliv atentáty na německé zájmy na sněmu moravském vyloučeny.

Ještě dříve, než vešel ve známost v českých kruzích autoritativní projev d' Elvertův, byly oznámeny české veřejnosti hlavní body pověstného paktu v této formě:

1. Klíč na subvence pro vysoké školy, divadla a obchodní akademie stanoven 50 : 50. Klíč pro střední školy 60 : 40, pro dodávky, stavby a živnostenské účely 64 : 36, pro subvence 70 : 30 a pro ostatní účely 72 : 28.

2. Subvence smí býti rozdělovány jen přisedicemi zemského výboru příslušné národnosti.

3. Při zadávání dodávek musí se přihlížeti k národním poměrům příslušného místa.

4. Při zadávání podílů Němců na zemských dodávkách musí se přihlížeti k většímu počtu německých dodavatelů než dosud.

5. Nově vznikající soukromé měšťanské školy, gymnasia, lycea nesmí dostati nijakou subvenci.

6. Než vejde v platnost nový zákon o měšťanských školách, nesmí býti zřizovány v německých obcích české měšťanské školy a v místech s českým obecním zastupitelstvem německé.

7. Zákon Perkuv bude změněn v permanentním výboru sněmovním na základě národní autonomie, takže školství Němců a Čechů bude se moci vyvíjeti bez vzájemných vlivů. Zkušební komise budou složeny z příslušníků téže národnosti.

8. Místní školní rady mohou přijímati děti z cizích obvodů, dokud jest místo a nevznikají tím nové výdaje.

9. Společentva budou rozdělena dle národnosti.

10. Všecky národní záležitosti Němců vyhrazení se německým přisedicím zemského výboru. Německé úřednictvo nesmí býti odstrkováno.

11. Na jednání pořádek sněmu smí býti dány jen záležitosti, proti kterým žádná z národních stran nečiní námitky.

Tyto body překvapujícím způsobem se slouží s výroky d' Elvertovými, tak že jest marné všecko zaječící zalhávání českých radikálů.

Tedy za komanda semity Stránského pracuje národ od desíti k pěti, utrpěl porážku, z níž se tak hned nevzpamatuje. V roce, kdy budou moravští pokrokaři všude nadšeně vykládati, jak Hus počestil českou universitu, nejpotřebnější rozvoj národního školství bude zastaven. V roce, kdy budou novohusité zpívati hymny na porážku Němců na Vítkově, před Vyšehradem, u Domažlic, budou se Němci radovati, že »atentáty na německé zájmy na sněmu moravském jsou vyloučeny.«

V XV. století vynikajícími předáky národa byl Hus a Žižka, po pěti stoletích r. 1915 jimi budou na Moravě kšeftař Stránský, Tusar, Staněk.

Ani sněmovní většina nesmí se postaviti proti přemrštěným »důležitým zájmům německým« v době, kdy se bude křičeti do světa o počestění měst vojsky husitskými. Zkrátka husitské cepy už nadobro shnily, ale husitskou kuklu si strkají moderní Blaničtí rytíři až přes oči, aby národ neviděl, jak jest jim úzko v okamžiku, kdy z planěné radikalismu zbylo jenom trochu troudu.

Taktika poražených.

Kdo utvořil pověstný, neblahý moravský pakt? Byl to 24. února devítičlenný sněmovní výbor, který představoval pestrou pokrokovou společnost z židů, Němců, pokrokařů, agrárníků a soc. demokratů. Provedeno prozatímní smíření česko-německé na Moravě bez dlouhých tahanic, protože radikální blok již již se topil v povodni, kterou sám zavinil. Jak ten smír národu našemu prospěje, patrné už z toho, že sama židovská »Neue Freie Presse« hlučně si ten smír pochvaluje. V paktu se nám jeví nepřemožitelnost německého veta v nejhroznější podobě.

Zákon Perkuv, který byl tak těžce vybojován proti dravé germanisaci, bude nahrazen školskou národní autonomií. Již směji býti české děti přijímány do německých škol, které měly býti pro nedostatečnou návštěvu zavřeny. A co jiných německých výsad! Bratrský »Den« 1. dubna poznamenává: »České živnostnictvo, české školství je raněno skoro smrtelně. Místo klíče, odpovídajícího čtvrtině německé, se dostává Němcům 30, 36, ano dokonce 50 procent výhod. Dodávky do zemských ústavů mají respektovati místní poměry, čili německé živnostníky, poněvadž všechny velké zemské ústavy jsou v německých městech. Němcům se dává do ruky hrozná zbraň v podobě veta, že nesmí na sněm přijíti věc, proti které podají námitky.«

A v době národního rozčilení se opatrně pokrokaři skrývají. 1. dubna ještě napsal »Čas«:

»Všecky tyto zprávy dle našich informací jsou neohodnověnné a jejich původ nutno hledati v rozháraných poměrech mezi moravskými Němci, v osobních i stranických fevnivostech; seznam německých úspěchů . . . je ve skutečnosti, jak se nám z Brna sděluje, toliko seznamem německých požadavků, ale nepodává ani obsahově ani textově pravý obraz o tom, co v devítičlenném výboru sněmovním skutečně bylo ujednáno. Náš brněnský zpravodaj nám sděluje dále: Příčina, proč Němci nyní vystupují s domnělým paktem, je, že jejich klerikálové a němečtí soc. demokraté náhle stali se nacionálními radikály a vytýkají ostatním stranám německým, že německé zájmy zaprodaly. Uveřejnění paktu, jehož znění nikterak neodpovídá pravdě, má účel ryze agitační. Obdobný zjev je také na české straně, kde strany národnostně nejvlastnější, Mladočeši a klerikálové, zase vyčítají pokrokovému bloku, že na sněmu zradil národnostní zájmy. Již z toho, že na obou stranách vystupují proti vedoucím stranám ti, kdo jsou v mizivé menšině, je vidno, že při celé věci jde jen o politickou agitaci a štvání. K jednání devítičlenné komise přišly s požadavky oba tábory. Co vyšlo na jevo v německých listech, je toliko soupis německých požadavků — skutečné ujednání je zcela jiné: některým požadavkům německým vůbec nebylo vyhověno a naopak, v ujednání jsou také ústupky Čechům.«

Na to několik otázek: Proč by právě nyní strana katolická vzbuzovala odpor proti paktu za účelem agitace? Jsou snad nové volby? Není liž,

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

Rodinné skupiny

Sklad moderních rámu

Speciální snímky dětí

HRADEC KRÁL.

c. a k. dvorní a komorní fotograf

ADALBERTINUM

V neděli a ve svátek otevřeno po celý den

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné súročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**SS která provádí i veškerý ostatní bankovní transakce
za podmínek co nejvýhodnějších. SS**

že katolíci jsou v menšině mizivé? Jsou snad katolíci proto národnostně nejvlastnější, že se nedávají uplácejí německo-židovskými inserty a že jediní na Moravě hájí rázně zděděnou půdu proti německým židům?

Ještě 2. dubna mluví »Čas« o paktu toliko domnělém. Prý »z celého ujednání stojí za zmínku vlastně jenom dvě věci: otázka školská a klíč do dávek.« Leč zvláštní, že týž denník, který tak často obhajoval zhoubnou politiku dra Stránského, místo jadrného popření velice osudných bodů snaží se dělati těmto bodům advokáta.

Ale jsou tu jiné velice výstražné příznaky. Moravští Němci vyhlásili své punktační vítězství slavnostně. Proti tomu projevu stojí neslané, nemastné vykrucování. Orgán dra Stránského, který dovede všecko překroutit rázem, napsal, že německé odhalení jest romantickou kombinací. Místo jasné odpovědi vyzýval moravské našince dne 1. dubna, aby uveřejnili letošní česko-německou moravskou úmluvu. Potom prý pokrokoví členové devítičlenného výboru moravského sněmu učiní totéž. Proč však nezauly »Lid. Noviny« hrdinsky hned správné stanovisko k řeči d' Elvertově, o které přece téhož dne velmi dobře věděly?

»Hlas Národa« 1. t. m. podotýká:

»Německých měšťanských škol v obcích s českým obecním zastupitelstvem vůbec není. Takové obce byly by rády, kdyby si mohly pořídit aspoň měšťanské školy české, natož aby pomýšlely na měšťanské školy německé. Ale potřeba českých měšťanských škol v obcích s obecním zastupitelstvem německým jest již dávno prokázána. V Lipníku jest na př. obecní zastupitelstvo německé, ale většina obyvatelstva v městě česká a okres lipnický téměř ryze český. Není spravedlivějšího požadavku, než aby pro toto obyvatelstvo byly zřízeny v Lipníku měšťanské školy české. České obce okresu moravsko-krumlovského usilují již dávno o zřízení české měšťanky v Něm. Krumlově, ač jeho obecní představenstvo jest německé.

Ustanovení paktu, že na jedací pořádek sněmu smí býti dány jen záležitosti, proti kterým žádá z národních stran v zemi nečiní námítky, znamenalo by byvši uzákoněno podlomení veškeré samosprávy zemské a omezilo by právomoc sněmu na míru nejmenší.

Z »N. Fr. Presse« možno vyčísti, že nový moravský pakt platí jen via facti. Ale boj Němců není prý skončen. Němci nedají prý své zbraně ještě z rukou.

Jestliže porušili důvěrnost paktu Němci, mají Čechové plné právo, ba povinnost mluvit také. Leč radikální blok se chová velice zamlkle — a to jest právě silně výmluvné.

Obrana.

Snášelivost evangeliků. Ve spisech vědeckých, v povídkách, románech a v básních českých spisovatelů líčení jsou evangelíci jako vzor snášelivosti, jako trpící a pronásledovaní beránkové. Jsou líčení jako mučednické oběti katolické despotie. Zatím opak jest pravdou. Zcela správně tuto nesnášlivost evangeliků popsal již Vilém Slavata z Chlumu (viz »Přehled nábož. dějin čes.« v Ottově svět. knih. str. 61.) Tam čteme: »A tak dostali (Kalvíni) krále svého náboženství, následující v tom obyčejného způsobu Kalvína, že nejprve mezi katolíckými žádají dovolení, aby v svých svědomích nebyli obtěžováni, aby pokojně mohli věřiti, jak Pán Bůh jim dá poznati. Když to, dostanou, tehdy se snaží dosáhnouti, aby mohli dostati dovolení k provozování svého náboženství; dostanouce ihned se snaží, aby mezi nimi a katolíckými rovnost byla, aby v těch městech, kde jsou, tak mnoho kostelův jako oni k provozování svého náboženství mítí mohli; dostanouce to, snaží se, aby

mohli mocnější býti, nežli katolíci, dovedouce sobě to, nechť víceji katolíckým k provozování jich pravé víry ani kostelův ani jiných míst dovolovati, pravice, že jich víra jest modlářství.«

Že se od té doby nezměnili, citíme do dnes. Jak zutivá byla zášť a nenávisť jejich ke katolíckým, patrně z tohoto příkladu: »V angličtině jmenuje se jezdk, neznámo proč, Pope (papež). Jak vypravuje Frank Buckland, byla tato ryba při zavedení protestantismu v Anglii předmětem neuvěřitelného trýznění jenom pro toto lidové jméno.« (Jiří Janda. Velký ilustrovaný »Přírodopis II., str. 219. v pozn.) Může býti něco odpornějšího?

Na jiném místě sám evangelík Alex. Humboldt píše: »Není zapotřebí poznamenávati, že do boje protestantských lékařů proti užitečnosti nebo škodlivosti kůry chinové přimísila se jednak zášť proti jezovitům (kteří první lék chinový do Evropy přinesli; slul jesuitský prášek. Pozn. pis.), jednak i náboženská nesnášlivost.« (Obrazy z přírody II., 295. Svět. knih. Ott.)

Jak zcela jinak jednají katolíci, kteří vše dobré, též u nepřátel, rádi uznávají a používají, ku př. jesuité, jak svědčí evangelík A. Denis ve spise: »Čechy po Bílé Hoře« I. 340.: »Z kněží, kteří snažili se o vytvoření nového života duchovního v národě českém a zvlášť o zastavení hrozného úpadu jazyka českého, vynikají zejména jesuité Jiří Konstanc a Václav Matěj Steyer. Oba v pracích svých užili vzorných spisů bratrských.« A na jiném místě: »Duchovní poklady Jednoty Bratrské ústy J. A. Komenského odkázané ve »Křesť« jejím národu českému, oceněny byly od domácích jesuitů ještě v posledních letech života největšího biskupa bratrského a užito jich k obnově duchovního života, na novém základě přísně katolickém.« (tamtéž, str. 41.)

Kde se tedy jeví větší snášelivost, u evangeliků, kteří mučí a trýzní němou rybu pro její jméno »papež« a kteří jeden z nejlepších léků zavrhují proto, že ho přinesli jesuité — či u katolíků?

Vytýká-li se však církvi katolické poprava na rynku staroměstském a exulanti, děje se tak neprávem. Dle téhož evangelíka Denise »ze rozoznati dva směry dost určité; naproti laikům, kteří doporučují prostředky různé a násilné, duchovní spíše hledí opatřiti kacířům prostředky vzdělávací.« (str. 35. Čechy po Bílé Hoře.) A na jiném místě tamtéž, str. 233. čteme: »Spravedlivě jen dodáme, že (jesuité) za své úspěchy raději chtěli děkovati pouhé své výmluvnosti, než-li zakročování moci světské. V té věci shodovali se s arcibiskupem Harrachem a instrukce, jež arcibiskup dával missionářům, byly proniknuty city nejušlechtilejšími.«

Co se týče Ferdinanda II. a jeho jednání, tedy on a před ním Ferdinand I. seznali v evangelích živé revoluční a ten chtěli ve svých zemích vyplniti. Ostaně jednali vladaři evangelíci mnohem krutěji a bezohledněji. Čteme jen v Ottově Nauč. Slovníku V. str. 730 o evangelíku Cromwellovi, anglickém lord-protektoru, jak si počínal v Irsku: »uvolil se podrobiti Irsko a opatřen nejvyšší mocí vojenskou i civilní, provedl úkol tento do roku 1650 s barbarskou ukrutností, dáváje v dobytých městech vražditi obyvatelstvo nebo prodávaje je za otroky americkým plantážníkům . . . Vláda jeho měla ráz přísně protestantský, nepřiznávaje ani katolíckým ani anglikánům oprávněnosti, avšak byla zase tak dalece snášelivá, že jiných vyznání (kterých? p. p.) nepronásledovala.« Jak šetrně, jak opatrně psáno! Jaký krásný kožíšek beránčí navlečen posledními slovy na dravého vlka! Stejně bezohledně a krutě počínal si Kalvín, když se zmocnil vlády v Ženevě: »Správa města brzo nabyla rázu theokratického. Libertini (svobodomyšlní p. p.), kteří Kalvína z té duše nenáviděli a nejednou i život jeho ohrožovali, poněmáhli jsou úplně potlačeni. Ovšem proti nim jest zakročováno s nej-

větší přísností, ba některým z nich i na život je sáhuto (!) . . . V jednání svém proti Servetovi, kterýž sám hrdeční trest na Kalvína žádal, a kterýž byl radou genevskou k smrti odsouzen a upálen, nebyl Kalvín horší svých současníků, ještě se nebyl vymanol z předsudků středověkých (!) a jednal podle názorů tehdy všeobecně platných; také viděl celé dílo reformační podvrtným učením ohroženo a musil podati důkazy, že evangelická církev bludů v sobě trpěti nechce . . . Veliké chyby jeho (Kalvíny) byly toliko nadmírou jeho ctností.« (Tak vida!) Ott. Sl. Nauč. V. str. 67.

Jedná-li se tedy o evangelíka, pak z velkého tyranství stane se nadmíra ctností, z násilníka a ukrutníka nevinný beránek. — E. N.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací katechetických vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy reálné
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Zase pokrok assimilace. »Volnou Myšlenku« v prvé řadě podporují bohatí židé. Zasévají tuto kokotici výhradně do osení křesťanského, nechávají židy klidně žiti a věřiti dle učení rabínského. I slepému musí býti nápadno, proč židovští zednáři, kteří tolik horlivě pobízejí k monismu a fererismu křesťany, neuspořádají v tom směru poměry předně v národě vlastním. Jiným občanům rozdávají plnou hrstí ty padělané perly s nimiž před své lidi nepřicházejí. »Volná Myšlenka« na postupu! Ano — ale kde? V těch místech, kde se nalezne dosti placených demagogů, kteří zájmy svého lidu zaprodávají semitům. Zatím však vesele vzrůstá počet židovských synagog, židovská germanisace ve velkých městech Slovany tísní, židé s postupem V. Myšlenky němčí směleji. Dne 4. března byl v »Nár. Politice« tento insert: »Řezníci, kteří by chtěli podrobiti svou prodejnu doзору vrchního rabinátu, podejtež své nabídky na reprezentaci náboženské obce pražské, Maiselova ul. 18.«

Že jest košerování rituálním aktem zastaralým, že při něm zvíře zkusí velká muka a že se stanoviska zdravotního jest naprosto zbytečné, ví dnes přece každý pokrovec. Ale přece místo proti tomuto rabínskému zařízení křičí prodejní sluhové židovstva proti svátosti biřmování, proti růženci, katolickým průvodům. Když se snažila obec Vídeňská, aby košerování z Vídně zmizelo, podala proti tomu náboženská obec israelská obrněný protest.

Konečně — jaký ritus chtějí židé zachovávat, jest hlavně vnitřní jejich záležitostí. O to však se hlavně jedná, jak požidovštělý tisk balamutí křesťanské čtenářstvo vychvalováním židovské assimilace. V době semitského assimilování poběží celá řada řezníků k vrchnímu rabinátu s uctivou prosbou za dozor, protože by jinak »assimilovaní« židé nekontrolovaným prodejnám se vyhýbali. Ti si umějí dupnout, za své obřadní obyčaje se nestydí, ale se zaslouženým despektem pohlíží na plázcí se »husity«, kteří za židovské peníze hned jsou ochotni všechny křesťanské názory prodati.

Husitské uvědomění na postupu. Pardubické »Neodv. Listy« 1. dubna se rozkřikly: »Zrušte sva-tojanský ohňostroj! Všechn lid český, pokud msl jeho není zatemněna římským zlem, nebo otrávena sobectvím a pokrytectvím, nachází se v jistém slavnostním rozpoložení.« A proč? Prý nám nadchází větší svátek v r. 1915. Musí býti ke svátku tomu v národě čisto. Musí se odstraniti prach, jež zanechala na našem národě »násilná protireformace«. Ke zbytkům prý náležel i »legenda sva-tojanská«.

»Moderní věda historická, která nedá se již klamati klerikálními podvrženinami, řekla nám zcela jasně své slovo o kultu t. zv. Jana Nepo-

muckého. Pověděla nám na základě neklamných dějinných dokladů, že nebylo žádného takového muže v českých dějinách, jak je líčeno církví pod jménem Jana Nepomuckého. Dokázala nám, že to jen výplod jezovitských falšovatelů českých dějin, jenž neměl nijakého jiného menšího úkolu, nežli 1. zastřítí lidu českému svatou památku Mistra Jana Husa, jenž církví římskou byl za kacíře vyhlášen a jako takový upálen, a 2. zakaliti čestnou paměť lidového a humanního českého krále Václava IV., jenž církví římské stal se svým protihierarchickým smýšlením i skutky nepohodným i nenáviděným.

Ne tak, pánové — jen s těmi frásami hodně pomalu! Musíte se konečně smířiti s tím, že už nyní uvědoměti katolíci nedají si hrubě spílati od každého zpupného ignoranta za to, že prohlédli předivo pokrokových a liberálních lží.

Kdo miluje pokrok upřímně, nebude považovati za nejznamenitějšího Čecha toho muže, v jehož stopách kráčela zkáza přeslavné pražské university, jehož stoupenci obrátili v prach a popel celý Vyšehrad, Malou Stranu, Hradčany. Pokrokový člověk rozhodně nemá velebiti dobu, kdy církevní a to husitská inkvisice zbavovala katolictvo vši svobody, připravujíc netoliko katolíky, ale i svobodomyšlnější husity o hrdla a statky. Nikdy nepracovala v Praze tak bezcitná tyranie, jako za samovlády husity Jana Želivského a jiných husitů. Soudný den prostíral černá svá křídla nad Prahou každodenně po několik let, sami husité se navzájem v téže Praze vraždili a upalovali z náboženského fanatismu. Sami ti místní pražští, kteří byli osobními přáteli Husovými, zakoušeli od radikálních fanatiků husitských takové souzení a šikamování, jako by byli bezectnými zločinci. Taková svoboda vplula do vod vltavských na pramci, která byla nazývána Husovou. Ať jen někdo dokáže, že vůbec kdy jindy trpěla česká Praha tak strašně vandalstvím a nelibostí inkvisice, jako právě od husitů samých. Pak teprve budou oprávněni mluvit novohusité proti Koniášovi a Plachému.

Táboři představovali tisícové řady Koniášů, že spalovali bez rozdílu celé nákladné knihovny, že pražští fanatikové spálili knihovny i pražským husitským mistrům, tohle by konečně měli už jednou pravověrní husité věděti. A zrovna tak by měli věděti, že Jesuité celé spousty husitských spisů pilným sběratelstvím zachránili před zánikem. Jen tedy, pánové, začněte! Za jednoho Koniáše katolického vám představíme tisíce Koniášů husitských, kteří nejnádhernější díla doby katolické mařili, kteří ničili kulturní odkaz velikého Otce vlasti!

»Moderní věda« také naprosto neví o klerikálních podvrženích, týkajících se kultu svatojanského. Naopak právě vědecké zkoumání podvodných tvrzení pokrokářských dokázalo světle, že o úmyslné balamucení se jedná zcela jinde. A že »nebylo žádného takového muže v českých dějinách«, může pouze tvrditi analfabeta anebo člověk, jenž jest klamání veřejnosti řemeslem. Kdo chce luštití otázku svatojanskou pod zorným úhlem liberální minulého století, ten jest ovšem nenapravitelným zpátečníkem a takový dle staré romance dále do omrzení zpívá o »jezovitských falšovatelích.« Zeptejte se ho na jména těch falšovatelů, zůstane vám odpověď nadobro dlužen; »ví« jen tolik, co napapouškoval z některého pamfletu.

Zato však tuctový husita nesmí věděti, jaké čiré falšování v otázce svatojanské jasně dokázáno novohusitům.

A my že chceme zastřítí lidu památku Husovu? Což se katolický tisk málo nadomlouval tuctovým ignorantům, aby konečně si přečetli, čemu Hus učil, jak si skutečně počínal? Nevydali právě katoličtí badatelé cenné, předními odborníky chválené příspěvky k seznání doby husitské? A byl-li Hus opravdu kacířem čili nic, to už přece jest rozluštěno tak jasně, že na tom nezmění ani vlas jakékoli romantické elegie. K tomu všemu konstatováno tak často, že ani jediný moderní husita nevyznává ty zpátečnické články, které byly Husovi od soudců důrazně vytýkány — a přece takový bezděčný husitský odpadlík volá do všech úhlů světa, že Hus byl odsouzen pro — pravdu.

A kdo že chce zakaliti památku lidového a humanního krále Václava IV.? Kdyby byl vystupoval Václav mocně proti Husovi, to by se nyní jeho památka měla! Hus ovšem byl velice šetrný k těm Václavovým chybám, které káral na kněžstvu co nejostřeji. Byla to účelná diplomacie, když Hus pomíjel ničením hrozné výstřednosti králových šlechtických milců, když nepoučil krále, že vyslýcháním a trestáním hokynářek panovník dvě veliké říše nespravuje. O zakalení dobrých vlastností Václavových katolíci nikdy nestáli. Zato však sami husité, ačkoli věděli, jak Václav Husovi nadřezoval, potupili vandalsky tělesné ostatky tohoto krále ve Zbraslavi. O tom se však husitští kněží dověděti nesmí, protože jejich hlava je otravována »sobectvím a pokrytectvím« husitských špic.

Právě ten lid český, jehož mysl »zatemněna římským zlem«, zachránil národ v dobách nejhorších za vůdcovství kněží probuzenců. Tehdy byl kněžím odměnou za jejich vlastenectví státní za-

lát. Leč do národní květnice, vypěstované od katolíků, usadili se sobectí parasité, kteří bez práce žali tam, kde nesázeli. A tak vidíme, nyní »nesobeckou« práci velkých husitů: Vejvara, Šupicha, Švihy, Beneše, Novotného atd. atd.

»Neodv. Listy« se bojí, že sklídí ode všech dobrých Čechů hanbu a potupu ti občané, kteří svatojanský ohňostroj neodstraní. Přímou úžasnou! Ale — jestliže novohusité dovedou ctíti cizí mínění takovýmto způsobem, pak jim řekneme: neměla-li a nemá-li posud Praha potupy větší, než jakou jest svatojanský ohňostroj, pak jest na tom převelice dobře. Pak se nemusí bát žádný Pražan Michle ani Vršovic, žádných obrovských diet, sinekur atd.

Nejde tu o ohňostroj, ale o neomalené překrucování ducha českých dějin. Ohňostrojem našim se světlé stránky povahy Husovy nezatemní, ale štvance novohusitské jsou řízeny výhradně k vůli tomu, aby se zatemnila světlá památka Arnošta z Pardubic a Karla IV., jehož sami staří husité vzpomínali s největší úctou. Štvance novohusitské mají za účinné podpory vychytralých semitů sršeti nesnášlivou síru na pokojné katolíky, zbahňují veřejné poměry ještě více nejdotěrnějším zneužíváním jména Husova.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
20 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Podporujte své diec. knihkupectví.

Úpadek českého vlastenectví ve Vídni ilustruje jasně tento nářek »Viedeňského Denníku«: »Ani výsledek obecních voleb ze sboru třetího, ani ze sborů jiných nás nemůže a nesmí uspokojiti. Když na Landstrasse nedostaneme v třetím sboru ani tolik hlasů, aby je volební komise uznala za hodné oznámení; když ve Favoritech dostaneme ve třetím sboru pouze 160 hlasů, když v Pětidomí ne-soustředí na svého českého kandidáta více nežli 30 hlasů, když Alsergrund ani neví, kolik měl v pravdě českých hlasů, pak to možno nazvati zjevem nikoli žalostným, ale přímo skandálním, právě tak, jako když v prvním sboru ve Favoritech neobdrží český kandidát ani tolik hlasů, kolik tam máme českých hospod a když ve vnitřním městě soustředí se v prvním sboru na českého kandidáta tolik hlasů, kolik zde máme českých advokátů. Po volbách z třetího sboru v Leopoldově bylo dopadeno několik řvavých »vlastenců« při zradě českého volebního hesla. Křesťanští sociálové odměňovali četné voliče za vykonané dobré služby starými zlatníky s andělíčky; v české společnosti objevila se pojednou těch andělíčků pěkná hromada, vesměs to svědkové nespolehlivosti, bezkarakternosti, prorady českých lidí. Jinde té kontroly neměli a nemohou tak přímo prstem ukázati na ty, kdož se v českých řadách pohybují, české pivo pijí, český karban pěstují, české písně vyřvávají po desáté, v prsa se česky buší, ale v rozhodující chvíli zradí se za — zlatník s andělíčky! A přece těch lidí bezkarakterních, těch duší prodávajících jest jinde ještě

nepoměrně více, než v Leopoldově, ba neskonale více, více než opravdu poctivých Čechů. Kdo je zná? Není kontroly a proto bují nestydatost. Takový proradný člověk ruku ti podá jako vlastence a v duši se ti směje a směje se všem tvým snahám, všem tvým ideálům. Směje se nejsvětějšímu zápalu českému, neboť za zády jde a prodá svůj hlas, svůj stud; svou duši za — zlatník s andělíčky! Český ústřední volební výbor jednal poslední čtvrtek o té bezkarakternosti, o té mizerosti přečetných našich lidí, jimiž se hemží naše řady a naše národní spolky, a uznal, že udílení této zradě nadále pardon, bylo by hříchem neodpuštělným.

Nu tak vida! Ale kdo pak jen si vzal patent na »novou lepší výchovu« českého živlu ve Vídni? Kdo pak to prohlásil, že i vídeňští naši krajané musí postupovat na základě novohusitských proudů? Kdo se vysmívá českým katolíkům, sbírajícím na čes. bohoslužby ve Vídni? To nejsou rozhodně katolíci. Nár. sociálové ve Vídni jako praví radikálové chtěli opanovati všecko, komandovali české konservativce po kaprálsku. Když vídeňský konservativní pracovník měl se státi poslancem, hned se rozječely radikální trombóny, že jest klerikálem atd.

Ted' radikalismus jenom sklízí to, co sám zasel, jest hlavním vinníkem na blaseovanosti a rozkladu české veliké menšiny vídeňské, které bral ideály, ale nových ji nepřinesl.

Politický přehled.

Proti všemu prostřednictví mezi Čechy a Němci jsou němečtí poslanci z Čech. Sotva se rozhlásilo, že alpské Němci chtějí působiti na Čechy, vysvětluje německý tisk z Čech, že zahájení nových dohodovacích porad jest prý v nejbližší době přímo nemožné. Nejenom proto, že v českém táboře poměry stran jsou velmi zmatené, což vylučuje prý úplně všelike vyjednávání, ale i na německé straně není prý společného pracovního svazu. A nyní, kdy veřejné mínění v něm. části Čech jest prý ještě velmi roztrpčeno postupem českých stran v parlamentu, setká prý se také pokus v prostředkování navržený alpskými poslanci s velikou nedůvěrou a zvětší ještě panující zmatek. Třeba prý ještě počkat

Německé strany v Čechách usilují opět zříditi společnou organizaci, jakou byl svaz něm. poslanců ve sněmu království Českého, dokud jej dr. Bachmann nerozbil. Především se o to snaží něm. agrárníci, kteří už na den 27. března svolali k tomu cíli schůzi.

Posl. dr. Kramář uvažuje v Nár. Listech takto: Dali jsme se do boje, ve kterém není ústupu, jen vítězství nebo porážky. Ohrožujeme životní zájmy druhých národů, ostatních Němců i státu, který konečně má také jiné starosti než je český sněm. Nejprostší obezřetnost v tak nebezpečné chvíli káže, abychom všechny ty faktory šetřili a nevehnali je do náruči Němců. Proto jsme psali: Nedělejme si zbytečně nepřátele, soustřed'ujme svůj boj jen a jen na české Němce. Ale u nás marno kázat! — Mocnářství naše jest v těžké situaci zahraniční. V této chvíli osudné chce ukázati světu, že dovede býti silným, že může zvětšiti armádu, naplniti své pokladny, stavěti strategické železnice . . . A v této chvíli my svou obstrukcí všecko to zamezíme. Němci se těší na ten okamžik, aby proti nám poštvali všechny mocné této říše, aby na nás ukazovali jako na zapřísáhlé nepřátele mocnářství . . . Na krajském sjezdu strany mladočeské v Mnichově Hradišti mluvil však jinak. Pravil: Bereme plnou zodpovědnost za to, že jsme se postavili na stanovisko těch českých stran, které dělají obstrukci. Když jsme prohlásili, že bez českého sněmu není říšská rada možná, pak budeme mezi českými stranami státi pevně na stanovisku, aby říšská rada nepřišla dříve k jednání, dokud nebude moci jednati český sněm, který má tutěž důležitost jako říšská rada.

Alpský Němec o Němcích v Čechách. Posl. dr. Steinwender ve štvrtsko-hradecké »Tagespost« pojednává o poměrech v Čechách, míní, že spása může přijíti odtamtud, kde náhaza vypukla: z Čech. Všichni ostatní Němci jsou prý jen bezmocnými obětmi rozmarů a hlouposti v zemi české. Může ještě hodně dlouho trvati, než dojde v Čechách k nějaké dohodě. Takový stav může býti snesitelný pro svářící se strany, které nad svým hašteřením zapomínají na celý svět, ale pro nás ostatní snesitelným není. . . .

Nová státní půjčka, vydaná na základě čl. 14, byla zadána družstvu bank, v jehož čele jest poštovní spořitelna. Budou nyní vydány 4 a půl proc. pokladniční poukázky v obnosu 396.6 mil. K a budou osvobozeny od daně a splatné v 15 letech. Pokladniční poukázky jsou splatné ve zlatě a zní na koruny, marky, franky a holandské zlaté. Budou vyloženy k upisování v Rakousku, Německu, Holandsku a ve Švýcarsku.

Soustředění českých sil? V Hlasu Národa objevilo se svolání, které zve k soustředění sil, jež jest nutné za nynější roztržiténosti v českých řadách. Za vůdce k tomuto cíli vyhlášen zkušenný politik dr. Karel Mattuš. Program nové této

strany musí prý býti takového rázu, aby se k němu přihlásili všichni upřímní příslušníci národa, tudíž jak lid dělný, tak i stavy střední a velkostatek, jehož součinnost jest nejvyšší žádoucí. Program musí býti potřebám doby a situaci nynější vyhovující a nesmí v ničem vybočovati z existenční hranice našeho soustátí, jehož veledůležitým státoprvním základním kamenem jsme a chceme vždy zůstatí.

Obecní volby ve Vídni skončily 26. března, kdy volil první sbor v pěti okresech, kdež se ob-
sazovalo 6 mandátů. Z těch uhájili židé svůj man-
dát v I. okrese, v ostatních zvítězili něm. křesť.
sociálové. Tak křesť. sociálové zajistili si většinu
na radnici na dalších 6 let.

Schůzka mocnářů. Císař Vilém II. na své ce-
stě na jih setkal se 25. března v Benátkách s krá-
lem italským Viktorem Emanuele a 27. března s
následníkem trůnu arciknížetem Františkem Ferdi-
nandem na jeho letním sídle Miramare. Všude os-
lavného vítání.

Francouzské bahno. Podařeným ministrem
Caillauxovi a Monisovi přispěl na pomoc podvodný
bankéř Rochette, zdržující se ve Švýcarsku, a uji-
šťuje, že s ministry Monisem a Caillauxem vůbec
ani písemně ani ústně se nestýkal a že oba tito
muži jsou jeho aféry úplně vzdáleni. A dle radikál-
ních listů v aféře Rochettově nebylo prý zjištěno
nic, co by oba ministry kompromitovalo.

Krise v Anglii. Tvrdí se v Anglii nepokrytě,
že vůdce ulsterských rebelů sir Carson, před nímž
kapitulovala vláda, dal velmi špatný příklad a ne-
poslušní důstojníci ukázali, že v Anglii, dosud vzor-
né zemi pořádku netřeba se fidiť zákonem a že je
pouze nutno, chopit se zbraně . . . Ministr války
Seely a generálové French a Ewart podali žádost
za propuštění. Ministra války zastoupí zatím mini-
sterský předseda Asquith sám.

Na Balkáně. Bulharský národní komitét vyzý-
vá všechno obyvatelstvo Bulharska a Thracie, aby
nekupovalo u Řeků, ani navštěvovalo řecké hostin-
ce, kavárny a nepracovalo v řeckých továrnách a
skladištích. — Albánci se opět vzbouřili a plní
srbské vesnice.

Zprávy organizační a spolkové.

**Valná hromada sdružení katolické mládeže v Hrad-
ci Králové.** Bylo slavné páté valné shromáždění Sdru-
žení české mládeže katolické v Hradci Králové. Kdo
přišel mezi mladé stoupence, kdo pozoroval to nadšení
a ten zájem, který opanovával mladé duše při jednání —
ten s radostí musil říci, že jsme na postupu, že rosteme.
Proti loňskému roku značí valná hromada opětně po-
krok, byla četněji navštívena delegáty z nejrůznějších
míst našeho království. O čtrnácti hodinách dopoledne
sloužil tajemník Sdružení dp. St. Beneš v domácí kapli
v Adalbertinu mši sv., při které doprovod na harmonium
obstaral s nevšední ochotou dp. Vašata a solo lahodným
hlasem zapěla sl. Běla Pečínková. O 11. hodině dopol.
zahájil starosta Sdružení dp. Karel Keppl valnou hroma-
du uvítáním přítomných a přečetl četné došlé pozdravy.
Sdružení venkovské mládeže v Praze zastoupeno bylo
oficiálně místopředsedou svým p. Láchou z Kosma, o-
kresní sdružení venkovské mládeže na Čáslavsku bylo
zastoupeno předsedou p. J. Krumlem z Vinař a jednate-
lem p. A. Linhartem ze Žlebu, kteří přijeli shlédnouti
osobně práci hradeckého sdružení, o němž během valné
hromady se velmi lichoťně vyslovili. Po přečtení zápisu
o IV. valné hromadě tajemníkem dp. Benešem zahájena
byla debata o loňské 10 prc. dani na skupinové jmění
uvalené, jakož i o finančním stavu skupin vůbec. Mezi
debátou dostavil se do shromáždění vsdp. ThDr. Fr.
Reyl, sídelní kanovník v Hradci Králové, který přátel-
skými slovy jménem Politického družstva tiskového u-
vítal delegáty v Adalbertinu. V další své řeči ocenil vý-
znam Sdružení a přál jemu i nadále nejlepšího zdu-
ru.

Po promluvě vsdp. kanovníka zvolena deputace (dp.
Keppl, p. Hušek z Blešna), které uloženo aby šla vzdá-
ti hold vznešenému protektoru našemu J. E. nej důstoj-
nějšímu panu biskupovi. Deputace tato byla velmi laska-
vě přijata ve slyšení a nejdůstojnější pan protektor se
zájmem vyslechl zprávy z valné hromady.) Obsáhlou
zprávu sekretářskou přednesl dp. Beneš; líčen v ní dě-
jinný vývoj Sdružení v roce 1913, organizace vnitřní,
spolková kázeň, početný stav našeho Sdružení, který
opětně vykazuje značný přírůstek členstva a líčil se
vykonaná práce. Jménem valné hromady gratuloval mí-
stopředseda Sdružení p. Nejedlý k přednesené zprávě
a vzdal zároveň panu tajemníkovi dík za vykonanou
práci s prosbou, aby i nadále ve prospěch sdružení
pracoval. Při debatě o okresních sdruženích promluvil
p. Šep ze Žamberka a p. Nejedlý z Hradce Králové, na-
čez zpráva jednomyslně schválena. Velmi pěkně vy-
pracovány byly též zprávy agitační a přednášková, ze
kterých posluchači učinili si pravý obraz o pracích ú-
středního výboru. V debatě promluvil pan Šolín z Chá-
bor a pan Hušek z Hoděšovic o službě důvěrníků. —
Tiskovou zprávu přednesl starosta Sdružení dp. Keppl.
Konstatoval, že snahou Dorostu loňského roku bylo, aby
byl jednak výsledkem skupin, jednak milým druhem, jed-
nak pak aby vážnými úvahami hleděl prohlubovati du-
cha náboženského; přirozeně, že ne všem se zamlouval,
některým byl příliš vážným, jiní se zase pohoršovali,
pak-li si ve »veselém koutku« trochu zaláskoval. Re-
ferent má přání, aby list zvědal úroveň členů a niko-

liv obráceně. Konečně sděluje, že 33 skupin má své
knihovny, které též mají dvě okresní sdružení. Děkuje
redakcím Čecha, Našince, Obnovy, Našich Listů a Ji-
třenky za laskavé otiskování zpráv, na druhé straně
však nemůže opomenouti, že některé katolické listy
pražské vůbec žádné zprávy o našem Sdružení neuve-
řejňují a zasláné zámyslně potlačují. Při debatě o tisku
zmíněno též přednášek a p. Plachta z Č. Skalice si
přeje, aby na některých místech kněží více si všimali
organizaci katol. mládeže. Pan Nejedlý z Hradce Králové
souhlasí s přáním předřečnickovým, nicméně podotýká,
že kněžstvo české našemu Sdružení nejvíce vychází
vstříc. Zpráva sekce školské přednesená p. Nejedlým
líčil kočovně kursy s bohatým programem a zmiňuje se
též o školách pokračovacích; byla schválena bez de-
baty. Rovněž tak přijata byla zpráva sjezdová a zá-
bavní, týmně referentem přednesená. S potěšením kon-
statuje pan referent, že taneční zábavy byly dosti ome-
zeny. Zprávu odboru orelského přednesl p. Nejedlý. Po
debatě, na které mluvil pan Smiřický, dp. Keppl a pan
Nejedlý, přijata byla jednohlasně resoluce: »Valná hro-
mada Sdružení české mládeže katolické v Hradci Kr.
zdůrazňuje opětně správní řád tělocvičných odborů orel-
ských schválený na plenární schůzi dne 20. října 1912 a
valnou hromadou dne 12. ledna 1913 a spřimocňuje ú-
střední výbor, aby v otázce orelské postupoval stejně
jako dříve, kterýžto dřívější postup valná hromada úplně
schvaluje.« Zpráva finanční, přednesená dp. Benešem,
byla podnětem k živé diskusi, kterou vyvolaly velké
dlužné zůstatky některých skupin. Zúčastnila se jí sl.
Kosařova z Dobrušky, p. Smiřický, p. Nejedlý a j. v.
Po zprávě sl. Kosařové za sbor revidní dano výboru ab-
solutorium. O návrhu na zvýšení členského příspěvku
promluvil dp. Beneš, proti zvýšení mluvili p. Nejedlý,
Šep ze Žamberka, Michálek z Třebechovic, Smiřický,
Krb ze Slezského Předměstí. Jednohlasně přijat návrh
p. Nejedlého, aby členský příspěvek zůstal nezměněný
a p. Krba ze Slezského Předměstí, aby skupiny ze svého
jmění dne 31. prosince 1913 vykázaného odvedly ku po-
silení financí ústředních 5 procent z čistého jmění. Za-
tím dostavil se do shromáždění vsdp. kanovník Msgr.
ThDr. Fr. Šuk, který byl jak představenstvem, tak ú-
častníky velmi srdečně pozdraven. V delší své řeči pro-
mluvil o sjednocovacích pracích mládeže a o stanovisku
výkonného výboru. Po řeči vsdp. kanovníka požádal
tajemník dp. Beneš přítomného p. Láchu, aby pronesl
své názory o jednotě mládeže. Po jeho referátu rozpru-
dila se čilá debata, které se účastnil p. Bráha z Ma-
chova, dp. Keppl, p. Nejedlý, p. Houzvička z Hořic, p.
Smiřický, dp. Beneš, kteří všichni zdůrazňují, že ka-
tolická mládež má býti organizována v jednotném sdru-
žení mládeže. Pan Lácha se opětně přimlouval za za-
chování Sdružení venkovské mládeže vzhledem k voleb-
nímu právu do zemědělské rady, načez jemu p. Nejedlý
dokázal, že naše Sdružení jej má rovněž a kromě to-
ho, že venkovská mládež je získala teprve roku letoš-
ního. Konečně přimlouval se p. Nejedlý, aby zanecháno
bylo neustálých sjednocovacích akcí, které nikam ne-
vedou a odporučoval uslechlilé závodění v pracích or-
ganizačních, z něhož rozhodně jedna strana musí vyjít
co vítěz. Tím debata tato byla ukončena a usneseno,
aby společný sjezd mládeže konal se letos v Chocni
u příležitosti tamní výstavy. Volný návrh dp. Buřila z
Meziříče o zapracování mladého kleru do prací orga-
nizačních odkázán poradě duchovních rádčů. Při volbě
nového výboru zvoleni: Karel Keppl, řídící Borromea
v Hradci Králové, Běla Pečínková, lit. učitelka v Hor-
kách n. J. Lidunka Kosařova z Dobrušky, J. Voňavka,
kaplan v Lomech, ThDr. Fr. Reyl, kanovník v Hradci
Králové, St. Beneš, adjunkt Bisk. knihtiskárny v Hrad-
ci Králové, Václav Nejedlý, bank. úředník v Hradci Kr.,
Náhradníky: dp. Václav Buřil, kaplan v Meziříčí, dp.
J. L. Petrásek, kaplan v Holohlavech, dp. J. Havelka,
kaplan na Pouchově, F. Kučerová ze Studence, J. Mi-
chálek z Třebechovic. Redaktorem Dorostu zvolen p. V.
Nejedlý. Bylo již půl páté hodiny odpolední když sta-
rosta Sdružení vřelým doslovem ukončoval valnou hro-
madu a účastníci se rozjížděli do svých domovů. Valné
shromáždění bylo opravdu shromážděním pracovním.
Co návrhů, co názorů se vystřídalo za pět hodin ne-
přetržitého naslouchání a při tom účastníci nejevili nej-
menší únavy. S největším zájmem sledována každá se-
be menší poznámka, vše řádně zapsáno, aby delegát
mohl doma referovati. S novými silami, se zvětšenou
chutí a jaroší spěchá Sdružení k dalším svým cílům a
úkolem v tomto roce vytknutým a my jen těšíme se,
že i roku letošního bude postup jeho takový, aby nás
mohl naplniti těmi nejlepšími nadějami.

**Valné shromáždění duchovních rádčů skupin kato-
lické mládeže.** Již delší dobu pozorováno bylo u nás v
diecési královéhradecké, že organizace naší mládeže trpí
ohromným nedostatkem — nedostatkem schopných, na-
ščených vyškolených vůdců — vůdců, kteří by organizaci
mládeže rozuměli a dovedli ji všude postaviti na sprá-
vnou základnu. K odstranění této obtíže zejména při akci
sjednocovací se projevili svolal sekretariát »Sdružení
české mládeže katolické« do Hradce Králové na den 2.
dubna poradu kněží, péči o mládež naši se věnujících.
Porada velmi četně navštívena duchovenstvem různých
kategorií. Po vřelých zahajovacích slovech starosty
»Sdružení« dp. K. Keppla zvoleno předsednictvo (vsdp.
Fr. Šubrt, b. vik. sekretář z Miletína a St. Láš, b. vik.
sekretář z Lomnice n. Pop.) načez vsdp. kanovník
Msgr. dr. Fr. Šuk přednesl hluboce založený referát
»O poměru kněze k organizaci mládeže« ve kterém
kladl na srdce všemu kleru péči o náš dorost. Mezi řeči
zavítal do shromáždění J. E. nejd. pan biskup dr. Dou-

brava, jenž projevil obzvláštní potěšení, že duchovenstvo
diecésní horlivě ujmá se otázky tolik důležitě — péče
o mládež a odporučoval vřele pokyny p. referátový
bedlivě pozornosti veškerého kleru. Na to se rozvinula
debata, jejíž výsledkem bylo jednohlasné usnesení: za-
ložiti Svaz duchovních rádčů skupin katol. mládeže v
diecési královéhradecké. O programu a organizaci to-
hoto Svazu referoval tajemník »Sdružení« dp. St. Be-
neš. Jako hlavní úkoly spolku naznačil: 1. Seznamovati
klerus se všemi otázkami péče o mládež; 2. podávati
kleru praktický návod pro práci ve spolkách mládeže;
3. opatřovati potřebný materiál a pomůcky; 4. získávati
spolupracovníky, zejména v inteligenci; 5. pečovati o or-
ganizaci katolické mládeže české. S programovými zá-
sadami i nástinem formy spolkové byl projeven jedno-
myslný souhlas a tudíž přikročeno bylo k volbě zářim-
ního výboru, jenž by vypracoval řádnou osnovu stanov
a provedl definitivní ustavení spolku. Do výboru toho
povoláni jsou: Msgr. dr. Fr. Šuk, dp. K. Keppl z Hrad-
ce Králové, dp. J. Světelský, katecheta z Třebechovic,
dp. Fr. Jelínek, kaplan z Kostelce n. O. a dp. St. Beneš
z Hradce Králové. Při dalším bodu »Volné návrhy« pro-
jeven souhlas, aby podobné pracovní schůze častěji by-
ly svolávány a po doslovu dp. Keppla byla předsedou
schůze zakončena. — Kéž důležitá tato složka našeho
života organizačního naplní velké naděje, které se v ní
právem kladou!

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování
a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a
obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší
pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Spolkové veřejné schůze konají se na Hod Boží
velikonoční odp. o půl 4. hod. v Miletíně, večer v Ho-
řicích a v pondělí velikonoční odp. o 3. hod. v Jeřicích.
Ve všech těchto schůzích přednáší p. říd. učitel Václ.
Špaček.

Vamberk. Dne 25. března na svátek Zvěstování P.
Marie odpoledne konal křesťansko-sociální spolek Svor-
nost členskou schůzi, při níž dp. Jarosl. Mihuška, míst-
ní kaplan, promluvil. O tisku. Důst. pan řečník promlou-
val v řeči 1 hodinu trvajíc o vznešeném poslání dobrého
a uslechlilého tisku, který nás opravdu vzdělává.
A tím jest tisk katolický. — Naproti tomu líčil zlobné
následky tisku špatného, jenž působí rušivě v ohledu
náboženském, mravním a sociálním, jak to nepokrytě
doznávají mnozí vážní mužové všech národů a různého
politického přesvědčení, tedy i nekatolíci! Pěknou svoji
řeč ukončil dp. řečník přátelským vybidnutím k odebi-
rání a čtení tisku dobrého, který uslechlilé baví a pou-
čuje a staví na osvědčených základech, jež do srdcí
důstěpuje církev, škola a rodina. Stejný Dostálková a Pán-
ková při této schůzi přednesly pěkné básně s pravým
porozuměním, za což byly odměněny potleskem. Vzdá-
váme jak slečnám přednášejícím za jejich příkladnou
ochotu, tak i velebnému pánu za jeho poučnou před-
nášku srdečný dík!

Jaroměř. Den 25. března zůstavil nám velmi milé
vzpomínky, které tak hned z mysli nezmizí. Přednášel
v našich spolkových místnostech dp. Alois Šorma, kaplan
z Kyšperka, o své cestě přírodními krásami Švýcar k
uměleckým pokladům Itálie. Nám nedovolují poměry
osobně se podívatí do krásných Švýcar a navštívit ná-
dernou Itálii. Proto nám bylo vítáno, když překrásné
obrázky nás tam uvedly. Bylo jich na 150 — a jeden
hezčí druhého. Znázorněno: cestování, scenerie, pře-
krásné chrámy atd. Vše velmi přiléhavé, slovní dopro-
vod dp. Šorma byl velice obratný. Zaplať Vám to Pán
Bůh! Zdať Bůh!

Ronov nad Doubr. Roku loňského pozorovali jsme,
že mnozí z mlád. org. nešli o Vzkříšení za svým spolko-
vým praporem. Žádáme a vybízíme dívky i jinochy
vesměs našich přírtařených obcí aby všichni bez roz-
dílu kráčeli o slavnosti za svým praporem, jak činí o-
statní spolky. Jest to trapné, když za praporem jde
jen malý hlouček. Dckud není prapor, jest stále nalé-
hání, by se pořídil; když se pořídí, pak mnozí vůči
němu nekonají svoji povinnost. Žádáme tudíž by někdo
ani z obecnstva nestál mimo průvod, ale každý vstou-
pil do řady a udržoval vzorný pořádek. Vždyť jest to
úcta Krista Eucharistického — Svátostného! — Dne 26.
dubna bude mít přednášku se světlými obrazy z
vlastní cesty r. 1913 v hostinci p. J. Vávry o půl 3. hod.
odpol. vlp. M. Klouda, kaplan, na thema: »Přes Černé
moře — Kavkazem — do Ruska.« Diapositivu ku před-
nášce zhotovili společenstevatelé přednášejícího včerp.
MUDr. Viktor Svatoš, zubní lékař v Přibrami. Bližší
sděli se ještě plakáty. — Vzděl. katol. sociální spolek
»Rovnost« dá si posvětití dne 28. června nový svůj pra-
por. Svěcení konati se bude o půl 5. hod. odpol. a svě-
titelem bude Jeho Excellence Dr. Josef Doubrava, bis-
kup královéhradecký. Členové a katolíci konejte pečlivě
přípravu!

Žlebské Chvalovice u Ronova n. Doubr. Naše sdru-
žení katolické mládeže sehrálo dne 29. března v sále
p. Čenka Nesládky divadelní představení »Černé jeze-
ro«, obraz ze života ve 4 jednáních od A. Bogara. Hra

provedena precizně a účinkující odměněni blucným potleskem. Zmújíte v před!

Náchoď. Odbočka »Všední sdružení« pořádala svoji členskou schůzi dne 13. března. Zprávu o ústřední valné hromadě podal br. Jos. Kozel. O dalším našem postupu na Náchoďsku promluvil br. red. V. Kozel. Po výměně různých názorů členská schůze skončena. — Všichni členové se žádali, aby pravidelně jednou za 14 dní zapravili své příspěvky. Příspěvky se vybírají v konumu »Budoucnost« každou druhou neděli, kde současně si možno vyzvednouti časopis »Práci«. Zde se též nalézá spolková knihovna. Zdať Bůh!

Rehezní a Poličky. 22. března sehrala naše skupina katolické mládeže divadelní hry: Deputace, Tihle muži — to je cháska, V insertní kanceláři (frásky o jednom jedmání). Ačkoli se všeko musilo sevíčiví rychle, zhoštěli se naši herci svých úloh co nejlépe, ač některý z nich vystoupil poprvé. Obecenstvo nevyšlo z jarého veselí a odměňovalo účinkující velkým potleskem. K závěru předneseno výstižné kupletní dueto. Srdečné díky vzdáváme milému režisérovi ochotnického spolku, který nám tak účelně vypomohl. Vroucí dík též všechněm cteným příznivcům, kteří nás poctili návštěvou.

Spátný obchod. Německý císař je velkým ctitel francouzských mistrů štětců. Jmenovitě obrazy bitev, v nichž jsou právě Francouzi mistři, ho zajímají. Má je většinou v reprodukci. Jedním z oblíbenců jeho je Detaille, od něhož přál si císař originál. Mistr, jak známo, nedávno zemřel. Císař hned poslal k pozůstalým svého důvěrníka, aby získal od nich obraz mistrův. Důvěrník vyhledal si obraz a rovnou za něj nabídl 100.000 franků. Advokát, zástupce pozůstalých, nechtěl však obraz dáti, a proto zvolal se smíchem: »Navrhuji vám výměnu. Dostanete obraz a dejte za něj Elzasko-Lotrinskou.« — »To nemyslete vážně!« zvolal důvěrník císařův. — »Myslim!« odůšil však pevně advokát. A tím způsobem z tohoto obchodu ovšem sešlo.

Schůze širšího výkonného výboru české strany křesťansko-sociální konala se dne 26. března 1914. Tajemník přednesl došlé spisy a podal k nim vysvětlení. K možné doplnovací volbě v říšské městské volební skupině 26. mají býti dle organizačního řádu vykonány přípravy. V debatě o dohodě v katolickém hnutí vyšlo na jevo, že ve výkonném výboru je největší ochota nejen k dohodě a svornosti nýbrž i ku sjednocení. Do komise pro společný postup zvoleni pp.: Šabata, Msgr. Dr. Kordač a Msgr. Dr. Šulc. Redakci spisu o jednotném postupu i s organizací nepolitickou převzal Msgr. Dr. Kordač. Otázka levného denníku byla odložena do doby, až bude jednota v katolickém hnutí českém. Stanoven program řádného sjezdu a referáty rozděleny. V záležitostech definitivního tajemníka navrhl zatím tajemník p. Svatek učiniti přípravy, aby nový výkonný výbor hned po sjezdu si mohl zvoliti definitivního tajemníka-laika. Odloženo na dobu po sjezdu.

K fondu na stavbu katol. spolkového domu v Chrudimi došly příspěvky: 20 K Adolf Richter, továrník v Kolíně, 6 K Marie Waltrová, soukromnice v Chrudimi po 5 K: Dr. Fr. Rey, kanovník za Jednotu kat. tovaryšů v Král. Hradci. »Vlast«. Jednota katol. paní a dívek v Čes. Budějovicích, Jan Kroužil, farář v Rataji na Moravě. Po 3 K: Vil. Feierabend, majitel hlav. skladu tabáku v Chrudimi, Jan Hausrer, koop., Gross-Herlitz, M. Lubopacký, farář, Paskov, Lamb. Seidl, koop. v Opavě, Jos. Hradil, koop. v Opavě, Raymond Veverka, rektor kolleje Piaristů v St. Vodě, Říhovský Vojt., varhaník v Chrudimi, Skopal Jos., farář v Životicích na Moravě, Fr. Šverdlík, kaplan v Novém Jičíně, Otto Tichý, koop. ve Strážnici, Jos. Beker, ředitel obec. škol. v. v. v Chrudimi Jan Svoboda, c. k. finanč. rada v. v. v Chrudimi, Katol. sociál. jednota v Litomyšli. Po 1 K: Přibyl Fr., farář ve Spalově, Fišara Jos., děkan v Smržicích, M. Novák, koop. v Opavě, Cyr. Šnejdrle, kaplan v Opavě, Jan Matonoha, farář v Šubířově, Pernica Jan, farář ve Všehovicích, Zbořil Ant., děkan v Konici, Chlapek J., farář v Kčově, Špalek Al., farář v Roškově, Loniček K., farář ve Stříteži, Jančík Jan, farář ve Veselí na Moravě, Ing. Zavřel, farář v Přerově Nejmenovaný koop. ve Ptení, Zváček Jan, farář v Domažlicích, Čerman Jos., farář v Brně, Břečka Štěpán, farář v Rudelzan, Bimke K., administrátor v Oohren, Ig. Muzika, farář v Nábři, Ed. Kolář, farář v Dupau, Fojtk Jos., duch. spr. v Král. Dvoře, Janisch Jos., koop. v Nivnici, Schmied Vilém, koop. v Porubě, Koutný Ant., farář ve Vel. Újezdě, Nejmenovaný ze Storb, Farní úřad v Třeboraticích, Hanierský Jos., výrobce sodové vody v Chrudimi. Po 50 hal.: Nejmenovaný v Týnici u Tábora, Vymětal Th., farář ve Smilově, Dušek Karel, katecheta v Dobříši. Všem dobrodincům vzdáváme uctivé »Zaplat' Bůh« a ostatní prosíme, by prosby naše neodkládali a sebe niensím dárkem na nás vzpomněli. Zdať Bůh!

Svato-Václavské Matci Školské v Praze-Bubenči na hrazení dluhů katolického paedagogia darovali vsdpp. a P. T.: 100 K: Nedvědicý z Dol. Rakous, Pecánek Jan K., farář a k. a. notář v Středočkách 65 K: Konáš Pil., děkan v. v. v Říčanech (celkem 110 K), 60 K: Nejmenovaná dáma prostř. vldp. V. Mlejnska v Nebuželi, 50 K: Maznec Jos., říd. uč. v. v. a majitel domu na Smíchově, Sýkora Dr. Jan Lad., kanov. a univers. profesor v Praze, 30.12 K: Majer Václav, farář v. v. ve Vodňanech 30 K: Přilelová Julie v Lounech k uctění památky zemř. otce, 21.60 K: Kořina Fr. ve Vrbčanech u Pláně 20 K: Gaertner J., maj. par. mlýna v Sedčanech, Dvořák J., farář v Dušejově, Krátký Vinc., farář v. v. v Jičíně, Láš Ant., farář v Lomnici n. Pop., Nožka Fr., děkan v. v. v Kyšperku, Přibyl Jos., c. k. škol. rada v Dejvicích, Sedmihradská El., učitelka ve Strakonících, Kříže Thun-

Hohenstein v Podmoklích, Tichovský Jos., k. a. vikář a farář v Bratronicích, 17 K: Valčko Frant., děkan v Kostecku n. L., 14 K: Svato-Josefská Jednota v Polčce, 13.80 K: Sedlánský Al., os. děkan v. v. ve Slavči, 10.60 K Farní úřad v Polence ve Slezsku.

Dokonalé opravy a pozlaccování oltářů, kazatelen, soch atd.

provádí
Jos. Řehna, d. A. Ontl,
odborné pozlaccování a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.

Umělá polychromie soch a křížov. oest.

Návrhy a rozpočty zdarma.
Na skladech křesť. náhrobní, nástěnné a všeho druhu
rámce a obrazy. Založeno v r. 1868.

Církevní věstník.

Svěcení v semináři. V sobotu dne 28. března a v neděli na to udělal nej. arcibiskup v seminářském chrámu Páně svěcení alumnům bisk. semináře. Posvěceno bylo 17 bohoslovců a to 11 z ročníku 4. a 6 z roč. 3. na subdiakony a diakony. V pátek před svěcením měl nejdp. biskup k ordinandům hluboce procítěnou promluvu.

Zprávy diecéšní. Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil jmenovati: vdp. Jana Tichého, rytíře řádu Frant. Josefa, konsist. radu, b. vikáře, děkana na Veliši a vdp. Jana Sehnala, rytíře řádu Frant. Josefa, konsist. radu, b. vikáře, děkana v Bělohradě čestnými kanovníky katedrální kapituly v Hradci Králové. — **Vyznamenání jsou:** p. Jan Šandera, katecheta na c. k. realce v Náchodě obdržel Exposit. canon. p. Jan Hanzlík, farář v Kunvaldě, p. Fr. Světelský, farář v Bartošovicích, p. Otok. Radouš, far. v Nekofi, ordinariátní pochvalu, p. Josef Rössler, kaplan v Ufině, p. Ign. Dovrtěl, kaplan v Zámberku, konsistorní uznání. — **Ustanovení jsou pp.:** Al. Dostál, farář v Bystrém, za děkana v Čáslavi, Jan Tošovský, administrátor, za faráře v Horním Studenci, Rudolf Waschiczek, kaplan v Králíkách, za faráře v Knapovsi, Josef Filip, kooperátor ve Vilimově, za zámeckého kaplana a expositu v Dymokurech, P. Václav Kollert, O. S. B. konventual v Břevnově za kaplana do Police n. M. — **Na odpočinek vstoupil:** p. Josef Hovoraka, b. notář, farář v Kaňku. — **V Pánu zesnul:** p. Jan Sobotka (V. Voln) farář Orličský na odp. v Přelčích, zemř. 7. března 1914 (nar. 1861, vysv. 1890), p. Jos. Pfof (V. Voln) farář ve Starém Bydžově, zemř. 13. března (naroz. 1856, vysv. 1882). — **Uprázdňená místa:** Semanin (Schirmdorf), fara patron kníž. Thurn-Taxis, Starý Bydžov, fara patron. Jana Czižka ze Smidaichu, Kaňk, fara patron. nábož. matice, Bystré u Nového Města n. M., fara patron. nábož. matice, vesměs od 1. dubna b. r.

Ve svatém týdnu v kathedrále královéhradecké bude tento pořad: V neděli květnou 5. dubna: V půl 10. hod.: Svěcení ratolestí, průvod a slavná mše sv. se zpívanými pašijemi. V pondělí, úterý, ve středu a ve čtvrtek od 6 hodin ráno svatá zpověď. — Ve středu 8. dubna: Ve 3 hod. odpol.: Matutinum tenebrarum čili truchlivé hodinky s lamentacemi. — Až do večera sv. zpověď. — Na zelený čtvrtek 9. dubna: V 7 hodin ráno: Církevní hodinky. V půl 8. hod.: Pontifikální mše sv. mezi ní svěcení sv. olejů a slavné svaté přijímání. Po té průvod s nejsvětější Svátostí k oltáři sv. Antonína. — Umývání nobou 13 starců, před čímž české čtení sv. evangelia s kazatelnou. — Ve 3 hod. odpol.: Truchlivé hodinky s lamentacemi. V 5 hod.: Litanie u oltáře sv. Antonína. — Na veliký pátek 10. dubna: V půl 8. hod. ráno: Církevní hodinky. V 8 hod. Posvátné obřady se zpívanými pašijemi. Na konci průvod do Božího hrobu v kapli sv. Klimenta. — Pokud se konají sv. obřady, není dovoleno, aby věřící od oltáře k oltáři za příčinou líbání oltářních kamenů chodili. V půl 3. hod. odpol.: Truchlivé hodinky s lamentacemi. — Kázání. — Litanie u Božího hrobu v kapli sv. Klimenta. — Na bílou sobotu 11. dubna: V půl 8. hod. ráno: Církevní hodinky. V 8 hod.: Svěcení ohně velikonoční svíce a křestní vody. Slavná mše sv. V 5 hod. odpol. Slavnost »Vzkříšení Páně s průvodem. Když se v Božím hrobě odzpívalo »Vstáť jest této chvíle«, počne se i v kathedrále táž píseň zpívat. Po příchodu do kathedrály požehnání s nejsvětější Svátostí; slavné zpívané hodinky a požehnání pontifikální. — Píseň lidu. — V chrámu Páně Matky Boží o 7. hod. večer slavnost Vzkříšení Páně.

Sv. břimování konalo se v chrámu Panny Marie dne 1. dubna od 10 do 12 hod. pro královéhradecké studentstvo z gymnasia, reálky, paedagogia, odborné školy a obchod. akademie. Jeho Exc. nejdp. biskup udělil zde svátost 453 břimovancům za případných zpěvů studující mládeže. Ku konci Jeho Exc. připojil vroucí případný proslov a udělil všemu shromáždění vrchnepastýřské požehnání.

Česká sekce 28. eueh. kongresu v Lurdech. Docházejí dotazy, zdať jest postaráno o ubytování českých

kongresistů v Lurdech a o pohodlí ve vlaku. Můžeme s dobrým svědomím všechny interesenty ujistiti, že jest o pohodlí všech účastníků všemožně postaráno. Jest však nutno, aby přihlášky zaslány byly nejdříve do 15. dubna. Kdo tedy reflektuje, na řádné ubytování v Lurdech, rač se ve svém vlastním zájmu co nejdříve přihlásiti! Doufáme pevně, že Jeho Excellence náš nejdůstojnější arcipastýř přivede velkou legii svých diecéšních kněží a laiků k záračné jeskyni massabielské, kdež Matka Boží divy tvoří! Prospeky, přihlášovací archy a veškeré informace zasílají: farář Ant. Kašpárek, Praha II. (Jungmannovo nám. 20), farář Leop. Kolísek, Blansko, Morava a farář Jos. Rössler, t. č. Vel. Outřim u Rychnova n. Kn.

Mariánská zahrada v Praze na Strahově. Toto překrásné dílo Zeyerovo předním našim malířem Klarem v scenických obrazech mistrovsky vystihnuté těší se větší a větší oblibě nejen v pražských kruzích, ale i venkovských. A právem — neboť tyto ryze české pašije zaujmou znavenou duši českého člověka zcela. Tajemná, tichá a jímavá mluva každé té scény, Klarem vypravené — výmluvnější, než ústa sebe dokonalejšího řečníka — staví ducha v hlubokou zbožnost. Není přehánno, když se tvrdí, že Mariánská zahrada jest velikou a nadšenou modlitbou každého, kdo přišel a spatřil. — Mariánská zahrada bude ještě celkem čtyřikrát předvedena, a sice 5., 12., 13. a 19. dubna o 5. hodině odpolední — vyjímaje 19. dubna — ve kterýžto den bude o 6. hodině večerní. Na velikonoční představení ve dnech 12. a 13. dubna se přihlásilo již mnoho venkovských hostů z Čech, ano někteří i z Moravy — i upozorňuje tudíž pořadatelstvo, že možno veškeré přihlášky do 8. dubna fidiť na ředitelství hradčanského ústavu slepců v Praze. Ceny míst 3 K a 2 K.

Velký rozvoj katolicismu v Sibiři. Počet katolíků v Sibiři vzrostl za posledního desetiletí neobyčejně, zvláště v gubernii tomské, hlavně následkem vystěhovaleckého ruchu z království polského, z Litvy a Livonska. Ještě nepřilíhš dávno obsluhoval tomský farář samojediný celou rozsáhlou tomskou gubernii, rovnající se velikosti Francii, a v celé Sibiři byly tenkrát jen tři katolické kostely. Nyní jest celý ten obrovský kraj obydlen množstvím katolických Poláků, Litvinů, Lotyšů a též Němců. Jsou to kolonisté, řemeslníci, drobní obchodníci živnostníci a malopřemyslníci. Podél železných dráh jsou téměř v každé větší stanici kaple. Některé z nich mají svého zvláštního kněze. Farníci těchto menších měst jsou většinou dělníci na dráze nebo v továrnách. Mnoho se zde naskytá též katolických vojínů. Za to jest dosud citelný nedostatek kněží.

Počet diecézí v celém světě. V celém světě nalézá se 1.108 residenčních arcibiskupství a biskupství, avšak pravidelné číslo residenčních arcibiskupství a biskupství, když jsou všechny diecése obsazeny, je 1055 neboť 47 diecézí je spojeno s druhými a 6 nachází se pod stálou administrací. Avšak kromě těchto sídelních církevních hodností je 370 jiných, titulárních arcibiskupů a biskupů, ponejvíce apoštolských vikářů, apoštolských delegátů, představených velikých katolických institucí a potom biskupů na odpočinku. Celkem dnes žije 1437 patriarchů, arcibiskupů a biskupů, z nichž 30 jich bylo ustanoveno sv. Otcem Piem IX., 661 bylo jich ustanoveno sv. Otcem Lvem XIII. a 146 jich je dnes, kteří byli ustanoveni nynějším papežem Piem X. Tedy 746 (více jak polovice žijících hierarchů) bylo ustanoveno Piem X. Nejstarším biskupem v celém světě dnes je msgr. Monnier, titulární biskup Lydie, který byl rozen dne 5. ledna r. 1820, tedy jde mu na 95 rok. Potom je Monsgr. Laspro, děkan katolického episkopátu, který je o 7 roků mladší, a zvořen byl 23. března 1860, ještě fidiť a spravuje diecézi v Salerno, Italie, bez koadjutora (výpomocného biskupa) a před nedávnem učinil návštěvu sv. Otcu, t. zv. »ad limina«.

Köhlerův skvostný obraz k prvnímu sv. přijímání bude v několika dnech již hotov a započne se s jeho rozesíláním. Matice CM. si vydáním obrazu toho získala novou velkou zásluhu. Jeť obraz ten v pravdě uměleckým dílem, a co hlavního, dílem vynikajícího umělce českého a zhotoven v českém závodě. Můžeme dnes již ujistiti vdpp. katechety, že obraz předčí daleko německé výrobky mnichovské a bude se i dětem více líbiti. Mistr Köhler sám svůj návrh prováděl na litograf. kámen takže i reprodukce jsou vlastně originálem. — Doufáme proto, že vd. pánové kteří obrázky potřebují, hojnými objednávkami Matici umožní pokračovati v díle započatém na povznesení lidového vkusu i českého umění. Obraz bude tak veliký, jako mnichovské 30haléřové, a přecí stanovila Matice cenu jeho na pouhých 20 haléřů, aby se pokud možno co nejvíce ujal a rozšířil. Prosíme o objednávky obrátne abychom je postupně vyřizovati mohli. Obraz proveden je v 10 barvách. Objednávky fidiť na sekretariát Matice CM. v Otmouci Dolní nám. 17.

Kněžský dům v Luhačovicích. Na příspěvcích členů a milodarech sešel se právě první tisíc korun. Ještě 22.000 K! Carissimi confratres, nolite obdurare corda vostra. —

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 30. března 1914. S technickou kanceláři byl sdělen obsah cirkuláře Zemské správní komise království českého, jímž se upozorňuje, že dle stavebního řádu jest zřizování přibytků na půdě

zakázáno a že ona musí být nejméně 75 cm vysoká a 50 cm široká. — Výkonem výboru místní politické organizace sociálně demokratické propůjčeno bylo měst. divadlo za obvyklých podmínek ku provedení slavnostního divadelního představení na den 30. dubna t. r. — Přejezd přes chodník v ulici Štřelecké nedaleko hostince p. Součková vydlážděn bude strojevoými žulovými kostkami. — Papu Janu Uhrovu, vlastník domu č. p. 135, uděleno bylo povolení ku postavení nového portálu na tomto domě na Velkém náměstí. — Na náměstí proti ulici Čelakovského provedou se chodníky z cihebného betonu a s pískovcovými obrubníky.

Osobní. Ministerstvo jmenovalo p. Josefa Růžičku učitelem IX. hodn. třídy na zdejší odborné škole.

Česká Filharmonie v Klicperově divadle. Těšili jsme se, že zase jednou poslechneme si pěkné orchestrální skladby, přednesené tělesem hudebním prvního řádu. Program sám vykazoval řadu věcí předních našich skladatelů starších i mladších: Fibicha, Nováka, Dvořáka a Suka, ač snad by bývalo vhodnější voliti místo klavírního koncertu Dvořákovy jinou skladbu orchestrální. — Klavírní hudbě věnován byl zajisté již jednou celý večer a mimo to hrál tu Ansorge a byl tu klavír Bösendorfv. Připadalo to někdy až rušivě, když do brilantní harmonie Dvořákovské v orchestru pronikly tvrdé zvuky pianu. Mimo to skladby takové jsou obtížné i pro solistu, jenž napjatě musí držeti takt, i pro orchestr, jemuž třeba dbáti na každou odchylku solisty. A je-li již něco podobného na programu, tedy vyžaduje to lepší přípravy. Vždyť na venkově jsou též hudebníci, kteří jdou poslechnout věc, které rozumějí a nespěchají do koncertu pro parádu. Při jednom místě rozešel se orchestr se solistou, což jest zcela vysvětlitelné. Toto tedy pro memoria pro podruhé. Třeba ovšem pochváliti, co ohlasy zasluhuje a to jest provedení celkové. Nejkrásnější byly ovšem skladby Novákovy a Sukovy. Novák jest ovšem pro mnohého obtížný. Svižně byl i Fibich a konečně i Dvořák proveden, až na onu nehodu. Snad je též na závadu při těchto koncertech takový spěch. Vždyť nelze ani pořádně věc pochopiti a unaví člověka toto honění jednoho čísla za druhým. — Koncert byl tedy celkem zdařilý, ale doufáme, že až podruhé uslyšíme Filharmonii, budeme moci jí přáti ještě k lepšímu úspěchu a že program bude jen orchestrální.

VIII. hudební večer u ctihodných Sester školských v penzionátě cis. Fr. J. I. nás opětně potěšili pěknými produkcemi žákyň hudební školy, jež svědčí o značném pokroku jejich v hudbě. Zastoupeny byly všechny obory hudby, jímž se v klášteře učí: piano, housle, citera, zpěv solový i sborový. Škola ukázala nám zručné pianistky M. a A. Černých, V. Hobzkovou, Hamanovou a Štíhlovou. Zdařile svá čísla na piano provedly O. Ornstová, V. Matysová, která jeví zvláště pěkné vlohy hudební, Paulová a z pokročilejších sl. L. Bubnová, J. Rosová, Prášková, Novotná. Rutinovaně zpívaly M. Pavlíková. Malická Věchtová překvapuje svým pokrokem ve hře houslové, též M. Faitová zhostila se dobře své úlohy za přitěhávého doprovodu H. Duchačové. Druhá část programu vyhrazena byla Fibichovi. Pružně se nesla čísla 2. a 3., s opravdovým pochopením hrála M. Šimová. Sl. Faitová a sl. Michlová pak korunovaly celý večer svoji bravurní hrou na klavír. Sl. Bubnová svižně zazpívala známou »Má dívčinka«. Též sbory hudební i pěvecké příjemně se poslouchaly. Tedy i na dále »Zdař Bůh!«

Jansova výstava v Hradci Králové. Dne 15. m. m. otevřena ve výstavním sále našeho Musea posmrtná výstava nedávno zesnulého českého krajináře Václava Jansy. Výstava obsahuje 185 krásných obrazů, z nichž celá řada jsou skutečnými kusy galerijními. Práce jeho jsou virtuosními ve vyjadřování českého charakteru našich krajín stejně jako v zachycování nálad, kresbě architektury a dojmů z přírody. Rovněž několik figurálních prací zde vystaveno. Výstava těší se značné pozornosti obecnosti (do dnešního dne na tisíc platících návštěvníků), jakož i četným hromadným návštěvám. Hned v prvních dnech výstavních navštívil výstavu J. Exc. nejdp. biskup Dr. Jos. Doubrava, továrník Jos. Bartoň rytíř z Dobenína z Nového Města, četní zástupci města i okresu a řada předních reprezentantů města, jakož i četní návštěvníci z měst a obcí okolních. Rovněž chovanci semináře vedení vicerektorem vdp. Dr. Konečným čestně zastoupeni v řadě hromadných návštěv, vyslaných místními ústavy. Výstava svojí uměleckou i číselnou bohatostí jakož i ladností úpravy sama co nejvíce k návštěvám se doporučuje a jsme přesvědčeni, že četnými koupěmi bude doplněno bohatství Jansových obrazů v Hradci Králové (nejméně v biskupské residenci) umístěných.

Jansova výstava prodávána přes svátky velikonopčné, tedy do 13. t. m. Rovněž denně zůstane — vzhledem ku svátkům dnům — výstava do půl 6. hod. otevřena.

Citárna městského průmyslového musea v Hradci Králové bude o svátcích velikonopčných uzavřena ve dnech 8.—14. dubna.

Členům včelařského spolku pro Hradec Králové se oznamuje, že nezdaněný oukr denaturovaný došel a vydávati jej bude proti záplacení 43 haléřů za 1 kg školník v městském divě škole pán Pormánek. Tamtéž lze obdržeti semena medonosných rostlin jako svazanky, borčice, bodláky amerického, jakož i hřízy kostivalu. Ústředí žádá, by spolek udal do 15. dubna počet členů, již hodlají se sčásteni slovenského včelařského sjezdu v Praze v srpnu t. r. pořádaného za účelem uspořádání svátečního výletu, slovy na dráze a ubytování. Žádají se

též členové, by se přihlásili u předsednictva, a jednání členy rodiny sjezdu a výstavy občasně se jednají.

Pancéřová síň centrály Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové nákladně bezpečnostně zařízená obsahuje přes 250 ocelových schránek (safes), které slouží k uchování důležitých listin, cenných papírů, drahých kovů, skvostů a vůbec cenných předmětů buď na dobu stálou neb dočasně v případě prázdnin, dovolených a jindy, kdy je nebezpečno zanechat své cennosti pouze ve svém bytě. Schránky tyto jsou sestaveny dle velikosti ve dvě skupiny a zařízeny na uzavěr nájemce se spoluuzávěrem banky; jednomu bez druhého nelze však schránku otevřít. Mimo to možno ku schránce připevniti zvláštní závěsný zámek, takže zmíněné uzávěry zabezpečují naprostou netknutelnost obsahu schránek. Celá pancéřová síň jest pak, jak proti požáru, tak i vloupání naprosto bezpečná, jsouc sesílená ve stěnách svých mohutnou vrstvou armovaného betonu, obsahující zvláštní, za tím účelem profilovanou konstrukci ocelovou. O účelnosti této pancéřové sítě pro majitele cenností netřeba se více zmiňovati. Případnými bližšími informacemi poslouží ochotně Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové na požádání buď písemně nebo ústně při osobní návštěvě nově postavené bankovní budovy.

Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení
provádí osvědčený
odborný závod pozlaťovací
GAUDENC APPL
V LITOMÝŠLI.
Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostaviti.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc březen 1914. Stav vkladů počátkem měsíce K 2,318.145, vloženo během měsíce K 199.797, vybráno K 91.865, stav koncem měsíce K 2,426.07. Stav půjček počátkem měsíce K 2,557.602, půjčeno během měsíce K 116.780, splaceno K 117.846, stav koncem měsíce K 2,556.536. Počet údtů 4198. Reservní fondy K 228.480. Závodní podíly K 86.400. Pokladní obrát K 826.056.

Spolek českých textilníků koná tuto neděli svou valnou hromadu o 10 hod. dopol. v Obchodní akademii. Při této příležitosti promluví dr. Preiss o stavu a potřebách textilního průmyslu.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové, dne 28. března konaný, přivezeno: hl: pšenice 143, žita 159, ječmene 143, oves 385 vikve 69, hrachu 4, máku 2, brambor 197, cibule 15, kop: kapusty 4, drobné zeleniny 22, mrkve pytlů: 27. vepřů 822 kusů, kůzlat 210 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu obilním v Hradci Králové dne 28. března 1914. 1 hl: pšenice K 16.— až 16.80 žita 12.20 až 13.—, ječmene 9.50 až 10.—, oves 6.— až 7.—, vikve 12.— až 14.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 32.— až 38.—, krup 34.— až 50.—, bramborů 3.60 až 5.60, máku 36.— až 40.—, cibule 16.—, 1 q: jelek semínka červeného 160.— až 210.—, otrub žitných 13.—, otrub pšeničných 12.50, 1 kg: másla čerstvého 2.20 až 2.88, sádla vepřového 2.—, tvarohu —.36 až —.40, 1 vejce —.06, kopa: kapusty 8.—, drobné zeleniny 1.—, pytel mrkve 2.60.

Záslužnou činnost ve prospěch Ústřední Matice vyvíjí každoročně p. M. Michálek, řed. zimní hospodářské školy v Kuklenách v Hradci Králové, kterýž posluchačům školy doporučuje a vlivným povzbuzením je nadchne pro pravidelné sbírky ve prospěch Ústřední Matice Školské, za něž dostane se dárčům letošního roku u příležitosti třicetiletého trvání ústavu diplomu čestného uznání Ústřední Matice Školské, kterýž v jednání s ní školy bude zavěšen pro příklad příštím posluchačům. Záslužná tato sbírková činnost, z níž matiční pokladně plyne ročně až 50 K, měla by býti všemi českými ústavu každoročně následována.

Chlumec nad Cidli. V »Královéhradeckých Rozhledech« zabývají se sociální demokraté otázkou o systematisování místa školního lékaře. Proti tomu nemůže žádný ničeho namítati a bylo by velice dobré, aby co nejdříve v našem městě školní lékař působil. Zajímavost jest však, jak řeší sociální demokraté otázku, odkud vzíti úhradu na jeho vychrčování. Na tuto otázku odpovídají: »V příštím rozpočtu obecním budíž škrtnuta položka »náklad na slavnosti«, ve školním budíž škrtnuta položka »odměna varhaníkovi za školní mše a obnos na zakoupení obrázků k bifmování«. Zajímavost jest také, že o něco dále svůj návrh omlouvají a píší: »Nejsme nijak nábožensky zaujati... Tím si však odporují, ježto několik řádků před tím doznávají toho: »Vážně podotýkáme, že obrázky, byt i na nich byla podoba samého boha, dětem nepomohou... Čemu má teď člověk věřiti? Podle poslední věty každý jistě usoudí, že proti náboženství jsou. Tvrdí-li pak zároveň, že nejsou, proč činí takové návrhy, pro něž by zbytečně mohly vznikati spory? Proč tak starostlivě kontrolují

neopatrné položky na katolický kult, proti kterým přece žádný rozumný člověk nemůže ničeho namítati? Mohou-li pyrametizovat evangelického a židovského náboženství své úkony vykonávati bez kontroly sociálně-demokratických lidí, mají totéž oprávnění — i katolíci. — Podivný jest též návrh, aby položku kultu převzal pan hrabě. Tážena se však: »Mělo by pro město nějaký význam, kdyby pan hrabě, ježtž stejně na kult dosti přispívá, hrabě též neopatrný obnos na účely církevní? Schudne nějak město o ty peníze? Taková malá podpora, náboženskému kultu věnovaná, městu přece neuškodí, vždyť náboženství jest základem mravnosti — a pak velká většina obyvatelů našeho města jest vyznání katolického. Rouháním, že svaté obrázky, dětem darované, nic nepomohou, si sociální demokraté neposlouží. Jsou známy mnohé případy, kdy právě takové obrázky dorostlým dětem prospěly v době, kdy se od své včry odvracely a kdy jedině vzpomínka na mládí je naučila opětně mravnému a řádnému životu. Proč jenom sami soc. demokraté tak rádi si pořizují obrázky Marxa, Lassalla, Husa, Ferrera? Má jen soc. demokrat právo na povzbuzení jisté idey prostřednictvím obrázků? A pomůže nám Ferrer více, než český patron, který prokázal národu velké dobrodíní? Co by nám prospěl školní lékař, až by mládež klesala v mravech, k nimž jedině vede náboženství, bez něhož však nastávají smutné poměry, jak známo na př. z Francie? A v našem městě z poslední doby se také dobře ví, čeho jest schopna mládež mravně zvrhlá. Proti tomu, aby bylo u nás zavedeno místo školního lékaře — opětně důrazně opakujeme — naprosto nejsme a nebudeme. — Nechceme však, aby byly k vůli tomu vyvolávány nějaké náboženské spory. My chceme a musíme míti mládež zdravou — ale také mravnou.

Valná hromada delegátů pracovní komise IV. Jednoty českých soukromých úředníků koná se 5. t. m. o 2. hod. dopol. v Jaroměři v zasedací síni obecního zastupitelstva v budovách chlapeckých škol na »Ostrově«.

Kladruhy n. L. Na svátek Zvěstování P. M. byl zdejší chrám přepíněn zbožnými osadníky, kteří přítomni byli slavnostnímu svěcení nových varhan. Svěcení laskavě vykonal vys. důst. p. bisk. vikář Alois Broul z H. Městce za assistance vdp. faráře Josefa Vaněčka z Mikulovic a dp. katechety L. Sychry z Poděbrad. Na varhany velkým obnosem přispěl sám vznešený patron. Jsou mistrným dílem stavitele varhan p. Josefa Hubičky v Praze VII. (Kostelní ulice 16.) a znamenitě jej doporučují. Týž nám před 7 lety postavil krásné varhany v přifařených Selmicích a nyní právě buduje velké varhany pro kostel v Holešovicích. Po slavné mši sv. byla náboženská zkouška zdejších i přifařených školních dětí. — Celé slavnosti i zkoušky účastnili se mimo přecetné farníky také pp. patronální a kšútovní úředníci, jakož i p. Dr. Fr. Zelinka, správce c. k. hejtmanské expozitury v Přelouči. Budíž zde veřejně vzdán dík Jeho Excellenci p. hraběti R. Kinskému, nejvyššímu podkonímu Jeho Veličenstva, za značný příspěvek a veleddstojným pánům, kteří nám s vspdp. vikářem v čele ten den tak oslavili. Dík upřímný též p. fidieli kůru Václavu Štěrbovi, fidičím učitelu a všem spoluúčinkujícím za mistrné provedení zpěvu i hudby. — Panu staviteli varhan tuto blahopřejeme, vyslovujeme mu úplnou spokojenost, své díky a přejeme mu ze srdce, aby se mu všechny nástroje tak vydařily, jako naše libozvučné a poměrně levné varhany ve hlavním chrámě i v přifařených Selmicích.

Vápnø. O svátku Zvěstování P. Marie konala se ve Strásově přednáška o Lourdech se světelnými obrazy, kteroužto přednášku za veliké pochvaly velečestně shromážděného obecnosti konal vdp. Ant. Brož, farář z Podolí u Prahy. V úkol promítání obrazů uvolil se ze zvláštní ochoty osvědčený katol. pracovník p. Al. Brynych, fidič učitel v Uhřetěské Lhotě, jenž po skončené přednášce též krátce k obecnosti promluvil, což ode všech velmi vděčně bylo přijato. Osadníkům vápenským stal se ten den zřídlem dvojnásobné milé vzpomínky: dopoledne hrálo se při službách Božích poprvé na nové varhany, toho dne posvěcené (postavené prosávenou firmou Jos. Kobrke z Lomnice n. P.) — odpoledne zase se konala poutavá náboženská přednáška o světovém pouutím místě. — Škoda, že do této všeobecné dvojnásobné radosti padla ihned hořká křup: účastníci ze strásové schůze při návratu přes Vápnø uslyšeli zarmucující zvěst, že právě v době přednášky vydechla svou šlechtnou a zbožnou duši industr. učitelka ve Vápnø, sl. Anna Beranová. Tyto tři události: první hra na nové varhany, přednáška ve Strásově a úmrtí vážené sl. učitelky, dlouho ještě budou mysl osadníků vápenských velice zaměstnávati.

Přelouč. Ben Akibol to tu ještě nebylo, aby zdejší »absolventi« a »inspektoři« (hoši škole odrostlí) zdejší zimní hospodářské školy, mezi nimiž dobře počítáno asi 6 jinověrců, pořádali v posnité době na neděli smrtelnou taneční zábavu na rozloučenou. Divíme se, že hochtám tímto ředitelství ústavu něco podobného dovolilo. Toho tance měli »studenti« víc než dosi, tak že mohlo loučení způsobem zcela jiným a lepším dopadnouti. Ředitelství, pod jehož protektorátem zábava se odbyvala, mělo k tomu působiti, aby něco podobného se nestalo. Pak-li k tomu svolilo, bere na sebe zodpovědnost za vše, co se stalo. Zdálo se v posledním semestru, že flirtování a zábavy více hochy bavilo, než sebezdrblání, pro které s velkým nákladem okres školu zřídil a k vůli němuž rodiče s mnohými obětmi syny své do ústavu posílali. Něco podobného snad se opakovati nebude. — Dne 30. března slavnostním způsobem rozloučila se zdejší posádka 11. pluku hulanů, aby nastoupila

dalekou cestu do Třemšíně u Stanislavi v Haliči. O půl 9. hod. ranní uvedl před radnicí na náměstí veřejné posádky p. Alexandr z Wenclické vojny své eskadrony za doprovodu sboru vysloužilců a hudby, aby se oficiálně rozloučili s městským zastupitelstvem, úřady a občanstvem, které v hojném počtu se zde shromáždilo. Jméno města srdečně oslovil p. radní Lieger p. rytířem, načež tento jedinou češtinou poděkoval za veškeru blahovůli města, při čemž poukázal na velmi dobrý poměr, jaký panoval mezi vojny a veškerým obyvatelstvem a slíbil, že jak on, tak i mužstvo pobyt tento zachová v malé upomínce. Hlasitě provolal »s Bohem« a s veškerým mužstvem třikrát městu »sláva!« velcí ztroubili k modlitbě, při čemž místní důst. p. farář udělal vojsku sv. požehnání. Na to s hudbou doprovodilo městské zastupitelstvo, místní úřednictvo a občanstvo vojny na dráhu.

Starý Bydžov. Dne 13. března oznamoval památný zvon »Pražan« farnosti Staro-Bydžovské, že »vzdálen svého domova, hledaje zdraví v nemocnici královéhradecké, po těžkém utrpení zemřel jeho pečlivý duchovní správce PhC. Jos. Plof u věku 58 let. V Pánu zesnulý jako novosvěcenec r. 1882 ustanoven byl kaplanem ve Starém Bydžově, kdež se synovskou úctou zastával staříčského vldp. faráře Huška. Po jeho smrti byl ve Starém Bydžově administrátorem, načež jmenován byl kaplanem ve Smidarech. R. 1902 vrátil se na své první působení do Starého Bydžova jako duchovní správce. V Pánu zesnulý byl knězem velice bystrým. Zvláště veliké bylo jeho nadání hudební. Četné jsou jeho skladby světské i církevní, z nichž mnohé vydal svým nákladem, jiné chystal k tisku, v čemž mu však předčasná smrt zabránila. Po dlouhá léta vedl redakci »Malého Varhaníka«. Jako farář starobydžovský vzorně pečoval o zdokonalení církevního zpěvu ve svém kostele. Byl mužem přímé povahy a nedbal se říci otevřeně pravdu, ale právě proto získal mnoho nepřátelství. Pohřeb v Pánu zesnulého vykonal dne 16. března vys. důst. p. biskupský vikář Josef Pospíšil z Nového Bydžova za assistance 29 kněží a přecetného účastnictví věřícího lidu, obecních úřadů a spolků farnosti starobydžovské i smidarské. Nad rakví jeho v kostele starobydžovském promluvil dp. Josef Kalpar, farář Žlunický, poukázav na jeho vzorné působení v úřadě učitelském a kněžském. Dojemné bylo, když po slavném »Requiem« zazněla z chóru skladba v Pánu zesnulého p. faráře »Utěcha«. Po skončených obřadech v chrámu Páně ve St. Bydžově byl převezen zesnulý dle svého přání do Smidar, které mu byly vždy tak milé. Tam pohřben po boku vldp. farářů Malého a Šráma. Město Smidary přijalo tělesnou schránku bývalého svého dlouholetého kaplana s velkou úctou a láskou. R. i p.

Sjezd protoabdurantů z r. 1889 c. k. vyř. gymnasia v Pelhřimově konán bude dne 15. a 16. srpna t. r. zároveň s jubilejní slavností 25letého trvání ústavu, pod protektorátem st. městské rady v Pelhřimově. Přihlášky nutno zaslati do konce června přípravnému výboru na adresu: Dr. K. Polesný, c. k. gymn. profesor v Pelhřimově. — Přihláščeným zaslán bude zevrubný program.

Třemošnice u Ronova nad Doubr. Školní mládež školy v Třemošnici sehraje dne 5. dubna 1914 na květnou neděli v sále hostince »u Rokosů« divadelní hru »Krakonoš«. Pohádka o 4 obrazech od V. B. Plunlovské. Začátek přesně o půl 8. hodině večer. Vstupné I. místo 80 hal., II. místo 50 hal., k stání 30 hal. Hra provozuje se v původních krojích a zároveň s povolením spolku českých spisovatelů belletristů »Máj« v Praze.

Nasavrky. Když počátkem dubna r. 1910 přišel jsem za faráře do Nasavrk a viděl jsem, v jak zuboženém stavu nalézá se celý chrám Páně, který je zcela ohudý, pojal jsem pevný úmysl, že chrám Páně za svého pobytu v Nasavrkách náležitě a důstojně opravím. Z venku chrám Páně podobal se sešlosti omítky sficenině, dvě i okna chabrná atd. A což uvnitř! Nebylo jediného předmětu, který by nevyžadoval důkladné opravy. A mé přání se vyplnilo. Vyšel mi vstříc především slavný patronátní úřad Jeho Jasnosti knížete Fr. Jos. z Auerspergu, který vymohl od kostela sv. Mikuláše ve Rváčově na 7000 K, za kteréžto peníze důkladně byla opravena celá budova chrámová, a jen 800 K z nich použito na zařízení vnitřní. Ale také všichni osadníci katoličtí, bez rozdílu téměř politického přesvědčení, svorně mě v mé snaze podporovali, konali sbírky, které do konce roku 1913 i s úroky činily 2718 K 13 h. S připočtením 800 K výše uvedených obnášeli obnos na vnitřní výzdobu K 3518.13. Za tyto peníze opraven, novou mensou, dubovým podiem, sochami sv. Václava a sv. Ludmily, krásnými gotickými řezbami atd. znovu ozdoben hlavní oltář sv. Jana znovu polychromován, kazatelna opravena, polychromována, novými 4 obrazy (sv. evangelistů od akad. malíře Mülla ozdobena, překrásná socha Matky Bolesné i s oltářkem obnovena a polychromována, nádherný lustr v lodi vyzlacen, všechny svícny uvedeny v umělecký stav, varhany znovu zladěny a polychromovány, křtitelnice polychromována a vyzlacená, 4 křže opraveny a polychromovány, překrásná baroková, vykládaná skříň (dle úsudku p. c. k. konservátora velké ceny) náležitě opravena, též vykládaná patronátní lavice, všechny lavice truhlářsky opraveny a natřeny, zpodobněny, krásná dubová mřížka a nové k ní podlam. Starý Betlem opraven, všechny skříně, staré, korouhve. Zakoupeno nových gotických 12 svicníků, nový překrásný koberec, obřadový nářez v lodi chrámové atd. Důkladný rozpočet, jakož i soupis sbírek jsou poznamenány v knize pamětní a listiny uloženy v archivu. Nádherný obraz sv. Jiljí náležitě očištěn a akademickým malířem, na což náklad dal Jeho Jasnost

kníže pán. Mimo to jasný patron dal na moji prosbu p. Jiroušovi ze Státních zhotovit překrásný gotický oltář Panny Marie Lurdské s Božím hrobem v ceně kol 2100 K. Obnovený chrám Páně byl dne 21. prosince 1913 na čtvrtou neděli adventní benedikován vesp. vikářem Janem Kobrem. Při kázání farář poděkoval štědrým dárcům, zvláště Jeho Jasnosti milostivému patronu, místním pp. starostům obcí a všem dobrým osadníkům. Dne 25. března 1914 konala se ve farnosti zaso [za velkého účastnictví lidu] dojemná slavnost svěcení nového mariánského oltáře s Božím hrobem. Práce řezbářské krásné a lacino provedl p. Jirouš ze Státních, nové sochy na hlavním oltáři sv. Václava a sv. Ludmily, reliéfy andělů, křže oltářní, Boží hrob s Tělem Páně, a zvláště překrásnou sochu Panny Marie Lurdské umělecky provedl p. sochař a řezbář Dušek z Chrudimě. Polychromování a zlacení všech předmětů velmi vkusně a lacino řídil p. Štěpán, pozlacovač z Pardubic. Opravu varhan vykonal p. Šturma z Pardubic. Všecky práce truhlářské budovy a vnitřního zařízení provedl p. Chleboň a p. Klapka, truhláři z Nasavrk. Křížová cesta stará je velmi sešlá, dle rozhodnutí c. k. konservátora za opravu nestojí a proto na novou zařízení sbírka, která již obnáší na 100 K v krátké době. — Tímto ještě jednou všem dárcům, Jeho Jasnosti milostivému patronu, slavnému patron. úřadu a všem, vy štědrí osadníci, vzdávám upřímný děk. Kéž vám, milí osadníci, náš chrám Páně, krásně vyzdobený, bude druhým domem otcovským, kéž v něm dojdete Božího požehnání a naleznete útěchy ve všech dobách, dobrých i zlých! — Maxmilián Smrčka, farář.

Velikonočních pohlednic

používejte s náboženskými symboly, jsou pro katolíky — vrstvy nejvhodnější. —

V umělec. provedení lze obdržeti v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, fidalbertinum.

Mariánské Hory. Krásný sen mnohých a mnohých poutníků pamětného kostelíčka P. Marie dojde uskutečnění. Před léty započal na úpravu chudého poutního kostelíka na Mariánských Horách vldp. děkan Černý v Č. Třebové, sbírky, k nimž sám značnou hřivnou přispěl. Nynější vdp. farář Jan Suchomel v Černé u Kyšperka s neunavnou pilí a sebezapřením dosáhl toho, že možno bylo přikročiti k opravě hlavního oltáře. Práce tato světena byla svědomitému odborníku p. Janu Duškovi, majiteli uměleckého závodu pro kostelní zařízení v Chrudimě, pod dohledem konservátora Dvořáka. Oltář doplněn krásnou řezbou Matky Boží a dvěma sochami sv. Václava a sv. Ludmily. Úpravou oltáře obohaceno bude poutní zátíší na Mariánských Horách uměleckou krásnou upomínkou pro všechny, kteří hřivnou svoji přispěli k uskutečnění tohoto záslužného díla.

Lipnice. Nádherná zřícenina, vévodící kraji německobrodskému, byla letošního roku obdařena střechami na kaple barokní i gotickou. Střechy dle návrhu konservátora architekta B. Dvořáka jsou šindelové. Podobné střechy budou postupně zříceny i na dalších částech hradu. Je to záslužná činnost uroz. hraběte z Trautmansdorffů, majitele panství lipnického, který tím dává dobrý příklad všem těm netečným kavalérům, na jejichž statech zbytky zřícenin zachovávat se nacházejí a kteří je ponechávají na rozpadnutí. K restaurování kaple na hradě lipnickém přikročil se v čase nejbližším. Střechami zachráněny jsou nyní klenby před rozpadnutím, které jim denně hrozilo. Nemažou zásluhu o záchranu hradu lipnického má též místní vdp. farář Havelka a p. ředitel panství Böhm.

Politická radnice. Během letošního roku má se přikročiti k nutné opravě radniční budovy na náměstí. Budova obdrží původní cibulovitou věžičku místo nyníjší bezvýznamné, plechem pobité střechy. Restauráční program dle architekta konservátora B. Dvořáka schválen vys. c. k. centrální komisí ve Vídni. Pozdějšímu přání místních interesentů, aby i malá věžička nad vchodem byla zbudována a zříceny další štíty, nevyhověno. Bylo by si přáti jen, aby radniční kaple (historická a velmi zajímavá památka) byla též náležitě restaurována a též k bohoslužbám používána. Restaurováním radnice dojde se městu Politice původního krásného rázu nad jiné zajímavého.

Různé zprávy.

Kdo stáhl kapitál? »Čech« 29. t. m. píše: Námi domněn, dlužníkovi soudruh, že při nejnovější rakouské výpůjčce 375 mil. K každého roku bude třeba

zařadit do státního rozpočtu po 15 let na umoření pokládek poukázek 26,400.000 K a kromě toho příslušný obnos na zúčtování, jež v prvním roce činí přes 17 mil. 800.000 K. Během pozdějších let se sice peněz, potřebných na zúčtování, bude každoročně menšit asi o 1 mil. 100.000 K, ale přis to zaplatí poplatnictvo za 15 let kapitalistům dohromady pětiku a úroky ve výši 592 mil. 265.000 K. Za to obdržel stát pouze 375.000.000 K, takže kapitalisté vydělají tu přes 200 milionů korun. — Kteří to kapitalisté jsou, aby »Právo Lidu« povědělo, na dru Meissnerovi a Winterovi žádati nemůžete. Ale čekejte zcela jistě, že »Právo Lidu« přinese skvěle placený inzerát o upisování na státní výpůjčku. To bude odměna Rothschildů, Bleichröderů, Mendelssohnů, Outmannů, Singer-Sieghartů, Sternů a Reitzesů, že nebyli výslovně jmenováni.

Výdělečnost a despotie »demokratů«. V Pečkách na dráze vypukla stávká tesařů. Svaz soc. dem. autonomistických tesařů vedl stávkou tak šikovně, že po celou dobu jejího trvání nepřispěl stávkovník ani haléřem. Sekretář svazu soudr. Havránek k tomu všemu na předsedovi pečské skupiny Holešovském přímo vyděračským způsobem vymohl 10 korun provise a dva krátký za to, že mu na svazu »vymohl« 40 korun odškodného a náhrady útrat při stávce vzešlých. Když pak byla schůze pečské skupiny tesařů, ve které následkem netečného a nesvědomitého zachování se svazu k stávce v Pečkách skládal předseda skupiny Holešovský svoji funkci, dovolil si přítomnému Havránkovi vytknouti jeho jednání. Havránek po těchto slovech vyskočil a se sprostou nadávkou vrhl se na Holešovského, jenž chtěl dát facku. Holešovský mu však závčas zachytil pravou ruku, a tu Havránek napřáhl levou ruku a zasadil dělníkovi ránu do hlavy. — A takovým »demokratům« světuje dělnictvo své životní osudy a své peníze.

Je-li hospodyňka v rozpacích, jakou přísadu k zrnkové kávě má voliti, nechť zkusi Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu.

Shledá se s výborným výsledkem.

Při pokusu rože, prozím, dle návedu k vaření. Kathreinerovu lze vřede obdržet. Kdo chce dle řísti o tomto nejlepší kávovém nápoji, dopil Kathreinerovým ložárnám na sladovou kávu ažc. upol. ve Vídni I., Anenské ul. 8.

Nové zprávy o portugalské svobodě a blahobytu. Angličan Philipp Gibbs procestoval v poslední době republiku portugalskou, která je po Francii druhou zemí, jež je řízena úplně dle zásad a »mravouky« volnomyslenkářské a jejíž otěže v rukou mají žáci a ctitelé Ferrerovi. Gibbs vydal popis své cesty. Zabývá se v něm zejména portugalskými vězenci, »živými hroby«, v nichž hyne sta a sta lidí, kteří byli křivě obviněni, ale nejsou ani souzeni. Spravedlnost a právo Ferreristé z Portugalska vypudili úplně, tak že Gibbs slyšel z úst vězňů slova: »Není svobody, není spravedlnosti v Portugalsku«. Ku konci svého popisu táže se Gibbs: »Než co jest s obyvatelstvem mimo věznice? Splnila republika některé ze svých slavnostních prohlášení aspoň těm, kterým se zdálo uniknouti nastraženým tenatům politických špehouň, anebo těm, kdož jako zemědělcí, nebo obchodníci hledí si svého zaměstnání a nevšimají si politického hnutí vůbec?« Na otázku tu dostalo se autoru odpovědi v břízích lisabonských a opořských, v nichž nejkrásnější chudoba vyhlíží ze všech koutů. U přístavních dogů ležeti táborem veliké zástupy lidí, nežli se odebrali na lodi, aby odcestovali do krajin zámořských, prchající z Portugalska jako z kraje morem uchváceného. Ve velikých obchodech obchod vázne, poněvadž většina zámožných lidí probíhá za hranice, aby unikli nebezpečí křivých událostí. Bída zeje v opuštěných budovách školních, zavřených kostelích a opuštěných krajích. Portugalsko jest skutečně zachvácené morem a život jest podryt duševně, mravně a hospodářskou nákazou. Výkazy statistické poplatky i republikánské ministři, takže pomýšleli, aby přitahy byly zákony, kterými se má zastaviti proud prchalcích, jejichž v roce 1912 bylo 90.000. Chudoba velikých mas lidí jest tak značná, že jest přímou příčinou vyvolávání povstání, jest tak mocnou a nesnesitelnou, že nyníjší režim za samovlády Senhora Alonsa Costy jest více ohrožen velkou bouří a revolucí nevole národa, nežli nějakým »povstá-

ním, pobádaným agenty provokatéry. Jeden ze socialistických vůdců sdělil autorovi, že pro vysoká cla náklad na výživu za vlády republikánské a velké daně uvalené na majitele nemovitostí způsobily, že nájem chudiny byly zvýšeny, takže jsou přímým zdaněním bídy lidu. Dělník v Portugalsku vydělá denně průměrně 2 K 40 h. Tolik vydělá před deseti lety, kdy náklad na výživu byl o polovici lacinější. — To zní zcela jinak, než jak lhous volnomyšlenkáři.

**Předseda francouzského větroplaveckého klubu ře-
holníkem.** Francouzský klub větroplavců ztratil býva-
lého svého populárního presidenta, hraběte Castilona de
sct. Victor. Týž r. 1900 podnikl plavbu balonem z Pa-
říže do Kyjeva a dobyl tak rekord, který plných 12 let
zůsta nepřekonán. Týž stal se před několika měsíci ne-
zvěstným, a teprve nyní byl vypátrán v jesuitském klá-
šteře v Canterbury, v Anglii. Tam nyní bývalý předák
royalistických francouzských kruhů zabývá se prostou
prací řádovou.

Už je tu reforma žurnalistického boje. Kalený kle-
rikál, semita Stránský, který se dal pokřtít jen pro své
společenské pozemské prospěchy a který jest štítem
volnomyšlenkářů, zlostil se nechtěl nad tím, že mu kon-
servativci vytýkají volební kompromisy v pravdě han-
dlišké, že se kárají též jeho křesťy. Přisedlíci zemské-
ho výboru kněz Šrámek pracuje pro lid zcela
nezištně, a tohle ovšem jest velice mrzuté pro výděl-
kářskou povahu dra Stránského, jehož list dovede že-
brati německými příspěvy u židů za inserty. Proto pod-
nikly „Lidové Noviny“ útok jak bezcharakterní a zá-
keřný, tak přímo komicky zoufalý. Napsaly: „Od oso-
by úplně věrohodné se nám oznamuje, že monsignor
Šrámek byl viděn několikrát večer, an obcházel dům
v Rudolfské ulici, kde má závod zlatník Krechler. Bylo
to několik dní před tím, než byl Krechlerův závod ne-
známými dosud pachatelé vylopuen... A taková se-
mitská drzost, která pomluví tak chytře, aby se obvi-
nění nedalo žalovat, spolkně se u pokrokařů jako la-
hůdka.

Známáství a monismus. S dostatek známý dr. Hor-
nauer z Mnichova měl nedávno přednášku v zednářské
lůži „Humanitas“ v Prešpurku o „zednářské symbolice“,
při čemž se dostal také na monismus a prohlásil, že
monismus pouze boří a že je tudíž něčím čistě nega-
tivním. Tato věta pohnula přítomného vůdce švazu ra-
kouských monistů k diskusi, v níž tvrdil, že monismus
neboť a že staví pouze a jediné pozitivní práci. Tato
„pozitivní“ práce spočívá ovšem jen v tom, že si mo-
nismus vzal za úkol vyhladit „klerikalismus“, rozuměj
katolické náboženství.

Všelicos. Německá mírová společnost uspořádala v
neděli v Kolíně nad Rýnem veřejný projev pro mír mezi
národy. — Mezi rumunským obyvatelstvem v Uhrách
chystalo se prý široce rozvětvené povstalecké hnutí
proti Uhrám. — Kostel a známý hospic na Velkém sv.
Bernardu byl zasypán lavinou, avšak bez velké škody.
— Druhá srbská universita založena bude ve Skoplji.
— Albánští katolíci v Novém Srbsku stěžují si, že prý
je úřady nuti k odpadu od církve katolické a ku přestou-
pení k pravosláví. Kněžstvo katolické jest již pronásle-
dováno. — Za posledních bouří v jižním Rusku zahy-
nulo na 5000 osob. — Nedávno zemřelý profesor nábo-
ženství J. Ježek, ve své závěti věnoval 100.000 K na
zřízení České duchovní akademie k vydávání českých
knih duchovních. — Bulharská vojenská správa objed-
nala veškerý válečný materiál na r. 1914 a 1915 u firmy
Kruppovy. Do Řezna bylo již dopraveno 21 vagonů,
odtud půjde vše po Dunaji do Bulharska. — Řeka Dunaj
a Sáva vystoupily ze břehů a způsobily v Srbsku velké
povodně. Také ve Francii živelními pohromami způsobe-
ny veliké škody. — Duchovenstvo pravoslavné v Srb-
sku hrozí stávkou, nebude-li odvoláno nařízení, dle ně-
hož duchovenstvo musí odvádět státu 80 procent štolý.

Vyřim. zasl. křížem Pro Ecel et Pontil.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKÝ PRVÉ-
HO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
CÍS. A KRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OBRÁZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

DRAŽBA

**v obeoní zastavárně
Královéhradecké**

odbývati se bude v místnostech zastavárny
v sobotu dne 18. dubna 1914
a započne o 9. hod. ranní

NA ZÁSTAVY

veškeré pozůstávající z klenotů, hodinek,
šatstva, prádla, obuvi a rozličných druhů
látek, kol, housli atd., které až
do konce měsíce února 1914 propadly.

Zástavy do dražby propadlé možno
ještě před dražbou ve čtvrtek do 12¹/₂ h.
odpol. pouze u pokladny zastavárenské
zúrokovati aneb vyplatiti.

Neprodají-li se veškeré zástavy, odbývá
se druhá dražba **25. dubna 1914.**

Po 14 dní před dražbou čítá se mimo
úrok ještě dražební poplatek 2 h
z 1 koruny!

V pátek před dražbou a v den
dražby se vůbec neúřaduje.

SEMENA
spolehlivá dodává
**Jindřich
Vaněk,**
velkoobchod semenářský
**PRAHA-II., Václavské
náměstí, „U zlaté husy“.**
Cenníky a nabídky
ochotně se zašlou.

Novinka! Právě vyšel **Novinka!**
katol. dopisní papír a obálky
CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.
Převéďte se z VESTNÍKU, který
ochotně zdarma zašle
EUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lipová ul., 11.

INFORMACE
ze všech míst
**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**
podává a účtuje co nejlevněji konces.
* * informační kancelář * *
PAVEL BAYER, Hradec Král.

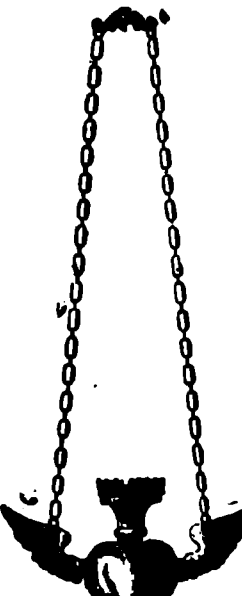
Všeobecná úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ruč. omezen.
v Hradci Králové Palackého třída č. 80,
I. poschodí
eskontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a
skvosty,
povoluje úvěry osobní.
**Vklady úročí sazbou 4¹/₂ - 5%
dle dohody.**
Obstarává inkasso smének a účtů za pod-
mínek kulantních.
Prospekty zdarma a franko.
Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém
množství na skladě.
Cenníky na požádání zdarma.

Ve světle pravdy.
Proslulá Východočes. **SEMENA** zatlačila
z českého trhu mnohý cizácký brak a obhájlila
si svou prestíž: vždy dobrá a první u praktic-
kých pěstitelů i v domácích zahradách. Jsou ro-
dokmenná, čistá, zaručená a při tom levná.
Ve vlastním zájmu
dopíše si o velký obrázkový ceník, který Vám
zdarma, ochotně pošle jediné odborné Vých-
odočeské semenářství
FRANT. A. KUNT,
Hradec Králové.

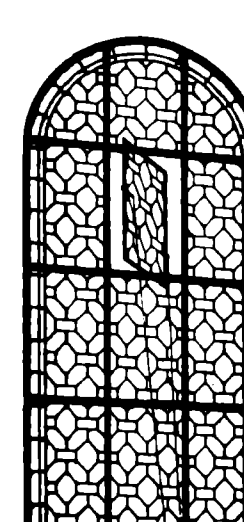
K velikonocům

dovolují si veledůstojnému duchovenstvu nabízet chvalné-
známé, již r. 1888 nejdůstojnější biskupskou konsistoří
Ordinariátním listem důst. farním úřadům k nákupu
doporučené
**Pilnáčkovy pravé voskové
svíce oltářní,**
dále paškály, triangle atd. — Též mám na skladě vonné
královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. —
K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji
levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou
potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané **čistě
ládrové mýdlo** (bez zápachu.)
O hojně rozkazy prosí v hluboké úctě
Anna Brunová v Litomyšli,
Dolní Riegrovo náměstí (máslárně podšíň). Obchod svícemi,
mýdlem a jinými odbor. výrobky čís. a král. dvorní
továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.
Vše v cenách továrních.

Zal. 1860. Zal. 1860.
Karel Zavadil,
nást.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.
Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znovu-
zřízení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

**Barevná
kostelní
okna** v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v **Třebechovicích u Hradce
Králové.**
Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Ochranné známky
MAGGI kostky
(hotová hovězí polévka)
5 h
jsou nejlepší!
Při nákupu dbejte přesně jména
MAGGI, jakož i ochranné známky
křížové hvězdy a nenechte si nic
jiného vnutit.

Villa na prodej

o 6 místnostech, s 1 ha lesa, v obci s 3třídní
školou, na ústřední silnici, s krásným okolím —
kolem lůka a borové lesy, voda ke koupání a
lázně nedaleko. Blíží v administraci t. l.

afričké. Účel této devítidenní pobožnosti, při níž se účastí a tisíce katolíků obrací důvěrně v modlitbě na Nejsv. Srdce Ježíšovo, jest dvojit: předně má vyprositi srdci polabských černochů milost, aby se stala přístupnější k misijním misijnářům, za druhé má vyprositi na Bohu nové misijnáře, nové žence pro bohatou zemi duší v Africe. Aby se tak vyplnilo přání Ježíše, křesťanů: „Proste Pána žně, aby poslal dělníky na vinici svou.“ Zmíněnou smírnou modlitbu k Nejsv. Srdci Páně, které se při tomto křížovém tažení používá, může obdržeti v libovolném počtu zdarma a vyplaceně každý, kdokoli o ni požádá. — O hojnou objednávku snažně prosí Družina sv. Petra Klavera pro africké misie v Praze, na Hradčanech 33.

Kostelní práce

posilovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slobově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacačský
v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 6. dubna. Tělocvičné jednotě Sokol propůjčeno bylo měst. divadlo na den 1. května t. r. k uspořádání tělocvičného večera. — Panu Josefu Jihlavcovi, staviteli, uděleno bylo povolení ke stavbě dvoupatrového nájemného domu na parcele číslo 3a v bloku VI. v Jířkově třídě. — Nádvoří přístavba v domě čp. 25 na Velkém náměstí, náležejícím pp. manželům Jos. a Aloisii Němcovým, byla kolaudována. — Žádost p. Fr. Hamana za povolení provozování živnosti hostinské a výčepnické v domě projektovaném ve třídě Pospíšilově nedaleko kapličky Rožberské postoupena byla živnostenskému odboru. — Vzato bylo na vědomí, že valná hromada První české vzájemné pojišťovny v Praze koná se dne 9. května t. r.

K debatě o výstavě. Odbor klubu čes. státních úředníků v Hradci Králové jednal dne 3. t. m. ve výborové schůzi o pořádání krajině výstavy v r. 1916 v Kr. Hradci. Bylo usneseno, aby bylo vypracováno memorandum na městskou radu proti pořádání výstavy. Debata svědčila, že místní státní úřednictvo pohlíží s nedůvěrou k pořádání výstavy pro zdražení životních potřeb, jež by se i po výstavě udrželo. Obecní hospodářství nemá se pasivními podniky zatěžovati. Úřednictvo doporučuje, aby se živnostnictvu pomohlo jiným způsobem. Necht' naše město jest zbaveno starých, v každém ohledu nezdarych úředních budov (hejtmanství, pošta, gymnasium, soudy, seminář, vojenská nemocnice atd.). Stavbou nových budov by bylo živnostnictvo odškodněno za problematický zisk z pořádání výstavy. Státní úřednictvo s trpkostí poukazuje na to, že již v okolních městech (Králové Dvůr, Žamberk, Čáslav a j.) postaveny byly moderní úřední budovy, kdežto v Hradci Králové otázka ta uvázla na mrtvém bodě. — Tožik zde budiž uvedeno z debaty, která vedla k odhlasování příslušného memoranda.

Vyhlašky. Dnem 9. dubna t. r. počínaje zapovídá se mimo dovolené cesty a chodníky na hradby a pozemky pevnostní vůbec vstupovati, trávu na nich šlapati aneb jinak poškozovati. — Obec Královéhradecká zadá ofertním řízením vybírání říčního plásku na Orlici pod Vonešovými sady na dobu od 15. dubna 1914 do 30. listopadu 1914, nejvýše podávajícím. Oferty zapečetěné, opatřené nápisem „Pronájem náplavky“ zaslány buďtež do 13. dubna 1914 do městské technické kanceláře (oddělení hospodářské) do 12. hod. polední.

Ve prospěch Ústřední Matice Školské darovala velect. společnost „Krákora“ v hotelu „U černého koně“ v Hradci Králové 50 K. Přijem s díky kvituje Dámský odbor U. M. Š. v Hradci Králové.

Osmnácté hudební matinee pořádají pěvecko-hudební klavírní školy Ferd. a Mátky Kneprových v Hradci Králové v neděli dne 19. t. m. ve dvoraně měšťanské besedy za laskavého spolupůsobení „Pěvců Nepasických“. Začátek o půl 11. hod. dopol. Vstup volný.

Odvod v politickém okrese královéhradeckém. K letošnému pravidelnému odvodu jsou povoláni mladíci narození v letech 1891—1893. Pro Hradec a okolí bude se konati odvod dne 25., 27., 28. a 29. t. m. v hotelu „U české koruny“ na Praž. Předměstí, vždy v 8 hod. ráno. — Na odvodním místě v Nechanicích v měst. divadle dne 22., 23. a 24. dubna vždy o 9. hod. ranní.

Potvrzený rozsudek na trest smrti. Nejvyšší jako kasační soud rozhodoval 3. t. m. o rozsudku poroty v Králové Hradci, kterým majitel hospodářství Jiří Piláň z Blatě Třešněné u Dvora Králové byl pro zločin vraždy choti odsouzen k trestu smrti provazem. Kasační soud zamítl jako bezdůvodnou zmatočnou stížnost, kterou obžalovaný podal proti rozsudku, zejména proti tomu, že odmítnuta byla dodatečná otázka na pomatení smyslu v době činu. V tajné schůzi radí se pak kasační soud o otázce milosti.

V kanceláři Ústředny a Družstva k nákupu stroja v Hradci Králové za příčinou čištění místnosti se na 11.ou sobotu neřadí. V ostatní 2 svátky velikonoční jest obvyklý nedělní klid.

Kdo ztratil v neděli dne 5. dubna t. r. na náměstí v Hradci Králové brož z českých gramot, nechť se o ni přihlásí na městském policejním úřadě.

Spořitelna Královéhradecká. V měsíci březnu na vkladech úsporných uloženo K 463.025.47, vybráno K 287.310.54, zůstatek K 18.119.157.96.

Výkaz darů věnovaných záložnou ze zisku docíleného r. 1913: Ústřední Matice školská 30 K, Živnostenskočtenářská jednota 40 K, Podpůrný fond II. společenstva 40 K, Podpůrný fond IV. společenstva 40 K, Družstvo pro stavbu sokolovny 50 K, Učednická besídka 15 K, Obchodní ústředna 20 K, Soko., Nový Hradec Králové 10 K, Palackého čítárna 20 K, Okrašlovací spolek 20 K, Obecná kuchyně 15 K, Pokrač. škola chlapecká 50 K, Pokrač. škola dívčí 10 K, Husův fond 10 K, Podpůrný spol. při obchod. akademii 10 K, Podpůrný spolek při středních školách 30 K, Podp. spolek při měšťanských školách 10 K, Národní kolký 5 K, Severočeská jednota 15 K, Jednota úřed. založen 10 K, Komenium 20 K, Sdružení peněž. úředníků 10 K, Sdružení soukr. úředníků 10 K, Čítárna Komenských Praž. Předm. 10 K, Kupecká pokračovací škola 10 K, Národní rada 20 K, Oliva 10 K, Chlapecká výchovna 10 K, Spolek pro reformu ženského vzdělání 10 K, Okrašlovací spolek Slezské Předm. 10 K, Havlíček, Malšovice 10 K, Pošumavská jednota 10 K, Podpůrný fond hasičský 40 K.

Umělecká podobizna

Jeho Excellence
nejdp. biskupa

Dra Josefa Doubravy.

— Perokresba —
od prof. Švabinského.

Proslulý český umělec obohatil galerii svých uměleckých děl zdařilou podobiznou Jeho Excellence, která i po stránce umělecké bude ozdobou každého domu farního. —

Rozměr samé podobizny 35—49 cm
Rozměr podobizny s okrajem . . 50—65 cm

Dostali jsme výhradní právo prodeje
a máme na skladě:

podobiznu na kartoně bez rámu frko K 4—
podobiznu s rámem a zasklením
v následujícím provedení rámu:
v černém úzkém moderním rámcí K 11—
v mahagonovém úzkém rámcí . . . K 12—
v třeshňovém úzkém moder. rámcí . K 13—
v úzkém zlateném rámcí s kostkou
v rozích K 22—
v úzkém rámcí ve slohu Ludvíka XV. K 24—
v úzkém rámcí ve slohu barokovém,
temně zlatený K 28—
Při zásilkách reprodukcí zarámovaných zvýší
se cena obalem, který dítáme v netto ceně
K 2— a patřičným portem.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví v Hradci Král., Adalbertinum.

Výlet na Niagara a do Nového Yorku parolodí „Křiž Bismarck“ jest název nové řady pohledů v panoramě Národní Jednoty Severočeské ve dnech 11. až 17. dubna.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 4. dubna 1914. konaný. přivezeno: hl. pšenice 133, žita 150, ječmene 127, ovsy 248, vřkve 42, hrachu 8, čočky 10, jetel. semene 20, lněného semene 17, olejky 4, máku 10, cibule 18, brambor 277, kapusty 10 kop, drobné zeleniny 28 kop, mrkve 32 pytlů, jablek 26 hl, švestek sušených 8 hl, podsvinčat 736 kusů, kůziat 165 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu obilním v Hradci Králové dne 4. dubna 1914: 1 hl. pšenice K 17.80 až 19.—, žita 12.60 až 13.40, ječmene 9.80 až 10.20, ovsy 6.20 až 7.60, vřkve 12.— až 14.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 28.— až 32.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 3.80 až 4.20, máku 34.— až 40.—, lněného semene 25.40 až 30.—, 1 cent jetel. semene červeného K 160.— až 180.—, otrub žitných 13.—, otrub pšeničných 12.50, 1 kg: másla čerstvého 2.72 až 3.—, sádla vepřového 2.—, tvarchu —.40 až —.44, 1 vejce —.06, 1 kopa: kapusty 6.— až 10.—, drob. zeleniny 1.50 až 2.—, 1 hl: cibule 16.—, jablek 16.— až 26.—, pytel mrkve 2.— až 2.40.

Úmrtí. Dne 7. t. m. odebral se v Nuslích na věčnost vldp. Hynek Lhota, děkan a bisk. notář, bývalý farář v Kostelní Lhotě. Tělesná schránka bude dnes uložena k dočasnému odpočinku na hřbitově nuseckém. Ave, ani ma pia!

Česká Skalica. Po velikonočních bude ve zdejších klášterě Voršilek otevřen 1. ročník německé měšťanské školy, po prázdninách pak ostatní dva ročníky. Tím poskytnuta chovánkám možnost, nabýt většího stupně vzdělání nežli dosud a spolu též způsobnosti vstoupiti

potom do středních a odborných ústavů. Sestry otevřaly měšťanku s novými sňam, vedeny jsouce snahou, světenky dle možnosti v potřebných vědomostech prakticky vzdělati, srdce a charakter jejich zušlechtili. Kež by jejich horlivé snahy došly všude porozumění a kež jsou korunovány zdárným výsledkem!

Miletin. Při volbách do městského zastupitelstva v Miletině, rodišti to slavného pěvce „Kytice“ K. J. Erbeny, zvítězila kompromisní kandidátka strany křesť.-soc. a t. zv. „občanské“ dvoutřítnovou většinou hlasů proti stranám pokrokovým. Strana křesť.-soc., vedená dp. P. Štěpánkem, reprezentovala ve III. sboru, kde mohla jíti do voleb směle bez kompromisu, 126 hlasy a strana občanská, vedená p. Erbenem, výrobcem světoznámých medových výrobků a do oboru cukrářství spadajících, 45 hlasů. Dohromady tedy 171 hlasů. Největší tento počet (z 249 odevzdaných lístků hlasovacích) obdržel dosavadní starosta p. Vondrouš, který opětně asi za starostu bude zvolen. Pokroková opozice získala mizivý počet, pouze — 79 hlasů. Tuto vedl org. pokr. učitel Petřík. V II. sboru z 58 hlas. lístků pro společnou naši kandidátku odevzdáno bylo 42 hlasů, pro opozici 21. V I. sboru učitel Petřík vůbec svoje nepustil k volbě. — V sobotu dne 4. dubna založena v místě naše Raiffeisenova záložna, která má zajištěný skvělý úspěch.

Holohlavy. (Sv. missie.) Minulý týden od neděle smrtelné do květné konali u nás sv. missii Otcové řádu sv. Dominika: P. Odillo Pospíšil, převor, P. Dalmác Hones, oba z Prahy a P. Acmilian Soukup, lektor bohosloví z Olomouce. Sv. missie překrásně se vydařila, samo počasí bylo velmi příznivé, takže lid spěchal se všech stran, aby poslouchal slova dpp. misijnářů, kteří výborně zde prospěli. Zvláště překrásné byly slavnosti k Nejsvětější Svátosti Oltářní a k blahosl. Marii Panně, kdy prostorný chrám Páně byl zbožným lidem v pravém slova smyslu přeplněn. Kajčníků bylo na půl třetího tisíce. Korunou sv. missie byl triumfální průvod s Nejsv. sv. oltářní o neděli květné odpoledne. V ten den Jerusaleml vitál svého Spasitele slávou velikou. I naše farnost vynasazila se uctíti co nejlépe svého Spasitele ve Vel. svátosti. Průvodu účastnila se školní mládež všech škol s praporem, spolky křesť. sociální a různecový se svými prapory a hudbou, mnoho mláďenců a družiček a lidu všeho bylo kolem čtyř tisíc, takže tento počet nemohl se v děkanském chrámu ani sméstnati. Proto kázal vdp. převor venku vybízej nás při loučení, abychom hleděli dle pravd vštípených život svůj zaříditi. Když pak místní vdp. děkan a vikář J. Seidl děkával dpp. misijnářům za jejich námahu a lásku k nám, tu málokteré oko zůstalo pohnutím suché. Sv. missie skončena, na nás pak jest, abychom dle toho, co jsme slyšeli, jednali. S bolestí jsme se loučili s důst. pány misijnáři, ale těšíme se, že za rok se s nimi při obnově setkáme. Duchovní správa tímto klade si za povinnost poděkovati důst. pánům spolu-bratrům, kteří při sv. missii vypomohli, zvláště dp. J. Vikovi, zámeckému duchovnímu a katechetovi ve Smiřicích, jenž s ochotou nevšední horlivě vypomáhal při sv. zповědi a průvodu se účastnil, dále P. Hyacintu z řádu Milosrdných bratří v Kuksu za výpomoc při sv. zповědi a vldp. děkanu hořického Josefu Kousakovi, jenž v naší osadě ztrávil první 4 léta svého kněžství a rád přišel do prvního svého působistě, aby podíl bral na slavnostním průvodu. Všem, kteří se o zdar sv. missie přičinili jakýmkoliv způsobem, volá duchovní správa své upřímné a srdečné: Zaplat' Bůh!

Čáslav. Co bude s kostelem sv. Alžběty? Již několikrát měli jsme přejít ukázati na schátralý stav tohoto předměstského kostelíka, který, ač má slušné jmění, vzrostlé prodejem býv. hřbitova zůstává stále ubohou popelkou. Uprostřed budov městského chudobince a okresního chorobince vyjímá se stav jeho zvlášť uboze. A což teprve ten zbytek bývalého hřbitova kol něho! Což nepochopí konečně rozhodující kruhy, že i u nás jest ještě dosti katolíků opravdových, jichž city toto nakládání s místy posvátnými uráží? Mlčí-li, neznamená to, že se všm souhlasí. A dráždit zbytečně ty, kteří dosud patřili k vrstvám pokojným není přece ani moudré ani obezřelé. Dříve aspoň občas byl kostelík sv. Alžběty provětráván, aby v něm všechno stuchlino a vlhkost nezašlo, ale v poslední době ani toho není. Plány na opravu byly sice již dávno slibovány, ale nevíme, zdaž vůbec bylo na ně ještě pomýšleno. Jest sice pravda, že celá řada prací čeká na městskou technickou kancelář, ale když nyní jest rozmnožen personál, tu jistě že by se mohlo něco pro opravu kostelíka sv. Alžběty učiniti. Čím dále se s opravami bude odkládati, tím větší pak pohří kapitál. — Pronájem tržního rozvířil velmi značně naši veřejnost. Už tím, že konkurs byl vypsan ve znění tak zvláštním a pak že záležitost pronájmu putovala z jednoho odboru městského do druhého. Konečně však zvítězila rozvaha a pronájem dál se správně veřejnou dražbou, při níž nejvyšší podání učinil p. Komberec za roční dávku 4800 K. Veřejnou dražbou touto získala obec téměř o 2000 K více, nežli obnášelo tržné dosavad. Ve stísněných finančních poměrech města našeho jest to obnos velice značný. Bylo by záhodno, aby postupováno bylo takto vždycky. — Občasný dobročinný koncert vojenské kapely 21. pluku bude se konati tentokrát v sále Sokolovny dne 18. dubna večer. Venkovské čítatele vojenské hudby, která zvláště u 21. pluk nachází se v rukou zdařitého a rutinovaného kapelníka, upozorňujeme na tento požitek, který bude jím jistě tím hledanější, že koncert konán bude při restauračním zařízení. — Dopisovatel „Posázavského Kraje“ z Čáslavě. Jsme zmocněni jménem veškerého duchovenstva čáslavského vznéstí na anonymního pisatele lokálky o resignaci nově zvoleného p. děkana Čá-

slavského zdivotilý dotaz, kdo a kdy z kněží ať časlavských ať kterýchkoliv jiných zaslal nějaký udavačský, anonymní či výhrůžný dopis buď nejd. konsistoři do Hradce Králové či vdp. Aloisi Dostálovi, t. č. faráři v Bystré u N. Města n. M. Jen ať jmenuje bezohledně a hned. Jinak zůstane nejen v očích časlavského kněžstva, ale i každého slušného časlavského občana babským klepačem a zbabělým nactiutrahčem.

Potěško na Časlavsku. Slepá kvočna našla zrno. Časlavská Pravda našla v řadách příslušníků křest. sociální strany mladíka, který octl se v konfliktu s trestním zákonem a nerozumný, nepředložený čin odpovídá žalátem. Z toho velkých jásot, hodně nápadná lokálka a známé již potupy nenáviděným klerikům. Jakoby mladočeská či svobodomyslná strana, ku které se Pravda hlásí, nebo strana státoprávně pokroková a vyloženě pokrokářská, které Pravda spolu tajně přisluhuje, byly kytice ze samých lilí. Jen kdyby se měli příslušníci těchto politických vyznání na Časlavsku probrati, bylo by tu trestných činů a přisouzených kriminálů — nad hlavu! A za horší třeba ještě delikty, než toho klerikála z Potěh. Ostatně, kdyby Pravda zabloudila do starých vzpomínek, kdož ví, co by také našla. Na černém šatě klerikála se vidí každý „fliček“, ale jinde se zamhuřují oči i před „fleký“ jako mlýnské kolo velkými a těžkými. Že také páni ze zeleného tábora, zvláště ti volnomyšlenkářsky pomazaní, jsou nad tím u vytržení, pochopujeme. Mají radost, že už nejsou v podobných záležlostech osamoceni. Miti kamarády v blamáži, to vždycky těší. Ať tedy žije rovnost!

Sv. misie v Chřenovicích. Duchovní správa chřenovická uchystala svým kolatorníkům radostné dny, pravé duševní hody. Od 22. do 29. března konal v chřenovickém starobylém kostele sv. misii vdp. P. Ant. Řehoř S. J. z Hradce Králové. Jeho propracovaná, myšlenkovitě bohatá a s důrazem přednášená kázání byla velice pilně a čteně navštěvována. A nemula se také účinkem, neboť k sv. zpovědi přistoupilo 925 věřících, ačkoliv celá farnost čítá pouze 1180 duší. Dojemné byly slavnosti ve čtvrtek k uctění Nejsv. svátosti, kdy duchovenstvo vikariátu ledečského mělo rekolekci a v sobotu k účtění Rodičky Boží. Co však Chřenovice posud neviděly, byla závěrečná slavnost svěcení missionárního kříže. Toto znamení spásy naší, kříž, ozdobený vkusně věnci z jedlových ratolestí a četnými kyticemi, neslo 24 mladenců uprostřed dlouhého průvodu. A když při tom zahrála hudba píseň: „Svatý kříži, tebe ctíme . . .“, snad se každé oko slzou zarosilo a srdce bez rozdílu věku pmlilo se city lásky a oddanosti k Pánu Ježíši. Tohoto velkolepého slavnostního průvodu účastnil se kde kdo, takže snad ani jediné zdravé nohy doma nezůstalo. Jako před tím, tak zvláště k této závěrečné slavnosti přispěchali četní věřící z okolních farností, především z ledečské. S patrnou vděčností loučili se chřenovičtí se svým horlivým vdp. missionářem. Zaplat' mu Pán Bůh jeho pozhnanou námahu!

Litomyšl. Katolická jednota paní a dívek v Litomyšli sebrala 22. března v místnostech katol. jednoty „U orla“ divadelní kus: „Poslední dnové Panny Marie“. Poněvadž se kus tento obecenstvu líbil a mnozí pro četnou návštěvu nemohli při něm přítomni býti, opakoval se na svátek Zvěstování Panny Marie rovněž při plném domě. Dobrý výsledek této hry obsahu náboženského budí vzpruhou pro katolická divadla a katolické obcenstvo. — Od 29. března do 2. dubna konali vdp. P. P. Fr. Videnský, S. J. a P. Ant. Řehoř S. J., oba z Hradce Králové, čtyřdenní pobožnosti po způsobu sv. misie. Proslovy jejich byly čteně navštěvovány. Velikonoční sv. přijímání přijalo po tyto dny 1700 duší. Vřelý dík budí jim tuto vzdání! — Mezi touto pobožností byl z osady Němčice slavnostně pohřben Josef Kašpar, býv. mlynářský. Uvědomělý a neohrožený tento katolický jinouch věnoval všechny úspory své svou poslední vůlí účelům dobročinným a církevním. Řídký zjev za dnešních dob. Kéž má hojných následovníků! — P. T. duchovenstvo vikariátu Litomyšlského konalo dne 1. dubna t. r. v proboštském chrámu Páně v Litomyšli rekolekci: účastnilo se jí 24 kněží vikariátních.

Neštěstí na Litomyšlsku. V neděli květnou dp. Al. Vobejda, kaplan z Cerekvice, konal křesťanské cvičení na osadě Oujezdci. Při návratu však se poděsili erární koně motocyklem, převrhli povoz a pádili úprkem až do Morašic. Při tom dp. Vobejdovi zlomena noha. Horlivý kněz, který se těší pro svou milou povahu obecným sympatiím, jest přednětem upřímného soucitu kolatorníků. Každý mu přeje vroucně, aby se brzy zdravil.

Sv. misie v Lukavici u Rychnova n. Kn. Od 29. března do 5. dubna konána v Lukavici sv. misie, jež provázena byla požehnáním nebes a zdárným, neočekávaným výsledkem. Kdo zná smutné poměry, které v poslední době v Lukavici zavládly, musí uznati, že vdp. missionáři P. Angelikus Maria Šnoblák ze Znojma a P. Hilarius Háitl, zasl. převor řádu O. O. Dominikánů z Litoměřic, svou horlivostí velice přispěli k povznesení ducha katolického. Kajícníků bylo celkem 684 a komunikantů přes 800. Útulný chrám Páně byl ve všech prostorách naplněn. Výmluvní kazatelé mluvili od srdce k srdci, jejich populární promluvy o věčných pravdách sv. náboženství získaly veškeré vděčné posluchačstvo. Obzvláště slavnost k účtění Nejsv. Svátosti Otčiny a Rodičky Boží byla velice jímavá. Čestná stráž 17 mladenců a 50 dívek se krásně vyjímal. Závěrečná pobožnost, spojená se svěcením kříže, konala se v neděli odpoledne za nebyvalé účasti. Malebný průvod za slavného vyzytání a za zvuků místní kapely vyšel z chrámu Páně a odebral se ke škole, kde připraven byl obrovský misijní kříž. Zde vyzvednut od 18 jinouch a

nesen před chrám Páně ve slavném průvodu, jehož se zúčastnili: vdp. vikář Frant. Tomlíček z Vol. Oufima, děkan V. Ehl z Solnice, děkan Fr. Kubánek z Rychnova, katecheta A. Rubík z Rychnova, missionáři a místní duch. správce, ob. zastupitelstvo, školní mládež bez pp. učitelů (což bylo všeobecně odsuzováno), chrámový sbor v čele s obětavým a zasloužilým fidelem učitelem p. J. Marklem a nepřehlédlné řady zbožných věřících z Lukavice a z okolí. Znameníť kazatel P. Angelikus nadšeně kázal na téma: „Pilně se varujte falešných proroků“. Velebil dřevo kříže jako symbol naší spásy. Pro té byl kříž posvěcen a zasazen před chrám Páně. Na kůru zapělý precisně několik vložek dámy z Rychnova a sice: pl. Kunzová, sl. Růž. a Pavla Matysovy, sl. Kounová a Kunzová, jejichž libý zpěv mocně dojal všechny. Nastal okamžik loučení. Nejprve poděkoval vdp. P. Angelikus všem, kteří si zásluhy o zdar sv. misie získali. Pláč ozýval se chrámem. Na to předstoupily dvě děvušky, z nichž jedna podala pp. missionářům vonné kytice a druhá (Mařenka Ehlová) přednesla proclitěné poděkovací báseň. Po té chopil se slova vdp. farář Švorc, který zřejmě dojat děkoval Bohu, Rodičce Boží, jejíž účtění chrám Páně jest zasvěcen, vdp. missionářům, shromážděnému duchovenstvu v čele s vdp. vikářem Tomlíčkem a děkanem Ehlem, osadníkům za horlivost, cizím návštěvníkům za dobrý příklad a prosil vdp. missionáře, aby příštím rokem opět zavítali do Lukavice. Zvláštní dík platí velect. p. fidelemu učiteli J. Marklovi, který každodenně při pobožnostech hrál na varhany a všechny zpěvy nacvičil a doprovázel. Osada lukavická konala své duchovní obrození. Kéž nebes Pán žehná další činnosti vdp. faráře Švorce, jenž může býti spokojen s výsledkem sv. misie!

Lukavice u Rychnova n. Kn. Pan pisatel z Lukavice snažil se v Ratiboru nešikovným způsobem napravovati své zákeřné přepadení na osobu zasloužilého zdejšího pana fidele učitele. Pravdy není milovníkem, proto v každé zprávě pomáhá si povýží lži. Co nedávno v jednom článku napsal, v druhém již popírá. Pisatel v Obnově tudíž neměl přičiny něco překrucovati, nýbrž vyvracet a pravdu veřejnosti povědět. Pan fidele nemohl býti letos volen do Besedy, protože před valnou hromadou a tudíž před volbou z besedy dobrovolně vystoupil. Členem hasičstva zůstal, do výboru jeho se nevtíral, jenom agitaci Vaší při volbě může děkovati, že volen nebyl. V Severočeské jednotě nebyl poražen, nýbrž dobrovolně všech funkcí se vzdal a nepál si vůbec volen býti. O té nezvedené a sesurované mládeži, pane pisateli, slovíčko. Pan fidele učitel vyučuje druhou třídu na čtyřtřídní obecné škole. Od své neteře můžete se, pane pisateli, přesvědčiti, že mládež pan fidele jen k dobru, mravnosti a zbožnosti vede. Na mládež ze školy vycházející nemá vlivu. Veřejně nutno konstatovati, že učitel zdejší plně svou povinnost ve škole ohledně mravnosti konají. Co oni vybudují, namnoze rodiče a jiní mimoškolní napravovatelé bourají. Kde součinnost od rodičů učitelů se odprá a živly podvrtné pracují, tam těžko o zdárném výsledku mluvíti. Mnozí obyvatelé, bydlící při silnici od školy ke mlýnu, mohou dosvědčiti, jak jistě děti jsou nezvedené. Co pásou děti škole odrostlé na tom vinu nesou nynější reformátoři svými tiskovinami nevěreckými a demoralisujícími. Kritisovali správu školy, pane pisateli, přísluší výhradně orgánům školním, tedy okr. šk. inspektoru. — Kdyby p. fidele vedl správu nedostatečně, dávno by byl v pensí. Svůj úřad však koná svědomitě a správně, což každého roku při inspekčním protokolu je konstatováno. Je to podivné, že vy, pane pisateli, vyučením mlynářský, chcete zasahovati do věcí, jimž nerozumíte a které se Vás netýkají. Lépe uděláte a bude to k Vašemu prospěchu, abyste si hleděl svých zájmů mlynářských a školství dal plný pokoj. Ruský div. spisovatel Gogol sepsal div. kus s nadpisem: „Revisor nebo Neďveje se do zrcadla, máš-li křivou hubu!“ Přečtěte si to!

Ranné. Na svátek Zvěst. Panny Marie zde konána schůze katolických žen a dívek velmi čteně navštěvená, v níž sl. Věchtová z Nov. Bydžova krásně vyložila povinnosti ženy v nynější době. — Den potom konány zde volby nového obecního výboru. Boj byl tuhý. Jednalo se o zlomení moci dosavadních velmožů, jejichž strana (velkou většinou evangelická) mnoho let obci vládla tak, že se o jednu část t. zv. Hyvle starala a druhou t. j. vlastní Rannou zanedbávala. Také teď boj z velké části prohrál. Nejedna jejich sloup padl. Zvoleno pět nových členů z Ranné, celkem 5 katolíků z Ranné, 3 katolíci z Hyvle a 4 evangelíci helv. Podobně se ustavila volba představenstva v neděli dne 5. dubna. Starostou zvolen katolík z Hyvle, 2 katol. z Ranné, evangel. helv. v. 3. — Jak to vypadá ve smíšených sňatcích. Kamen. dělník Hájek se před několika lety zamiloval do evang. dcery starých Luňácků, kteří prý jsou umělci v dědění po židech. Povolil jí vše, dal se také oddati v evang. modlitebně. A teď? Natloukl mu, vařiti mu nechť a vyhánějí jej. Má odměnu.

Ratfelsenova záložna pro Kolín a okolí. zapsané společenstvo s neobmezeným ručením v Kolíně n. Lab. započne činnost 15. dubna 1914. Úsporné vklady od jedné koruny počínajíc přijímali se od každého a zárukuji se 4 a půl až 4 a tři čtvrtě procenty ze sta. Zápůjčky poskytl se jen členům, a sice na 5 a půl proc. ze sta. Úroky platí se za lhůty uplynulé (t. j. po zadu). Členy spolku mohou se státi jen obyvatelé obcí: Kolína, Soudkovic, Štátr, Polep, Hradiška, Zibohlav a Pašinky, kteří se ve vlastním zájmu zvou, aby ku spolku čteně přispívali. Spolek má za účel mluvit a hospodářský úspěch svých členů a tím také celého obvodu spolkového. Velký užitný úmysl jest vytvořen. Spolek ná-

leží k Zemskému Svazu českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České, který obstarává pravidelnou revizi spolkovou. Úřední hodiny: Každou středu a pátek od 8 d 10 hod. v místnosti spolkové v domě pana Fr. Melouna v Rubešově ulici (blíže přejezdky státní dráhy). Mimo úřední hodiny podávají vysvětlění V. Březina, starosta, Fr. Král, pokladník, Jindř. Hájek, předseda dozorčí rady.

Různé zprávy.

Jakub Arbes mrtev. Dne 8. dubna po 9. hod. ráno dokončil svůj život vynikající český spisovatel, jehož proslulá romanetta získala si oblibu v nejširších kruzích českého čtenářstva. Narodil se r. 1840 na Smíchově. Studoval na reálce a pak na polytechnice. Kromě technických věd zabýval se estetikou, filosofií a studiem západních jazyků. Pak stal se spisovatelem. Spoluredigoval nějaký čas „Hlas“, r. 1867 se ujal redakce „Vesny Kutnohorské“, r. 1868 již však seděl v redakci „Nár. Listů“, kdež pobyl do roku 1877. Jako zodpovědný redaktor dosti zakusil, 15 měsíců byl žalářován. Později vstoupil na krátko do redakce „Politik“, stal se dramaturgem při zem. českém divadle, rok redigoval „Šotka“. Od té doby věnoval se samostatné práci spisovatelské. Ačkoliv napsal dlouhé řady studií, románů, kreseb atd., trpěl často značnou nouzí. V dějinách české literatury zeznulý bude zaujímaví vždy místo vynikající čestná mu paměť!

K dnešnímu číslu přikládáme slovní listky, prosíme, aby jich páni odběratelé použili k vyrovnání doplatků a předplatného. Kdo již předplaceno má, nechť laskavě listek uschová do doby, kdy jest potřebí předplatné obnoviti. Račte svým platebním povinnostem dostáti přesně; tak nám ulehčíte valně účetní agendu a ušetříte nám výloh spojených s upomínkami. — Dnešní číslo z technických přikm vydáno o den dříve.

„Mariánská Zahrada“. Sdělujeme na mnohé dotazy, že budou již ponze tři představení ve dnech 12., 13. a 19. dubna a že, bohužel, se nemůže vyhověti projeveným přáním, aby byla ještě další dvě představení pořádána. Jelikož povždy bylo dosud do posledního místa vyprodáno a již nyní na velikonoční představení místa částečně jsou zadána, doporučuje se, aby obecenstvo si co nejdříve opatřilo vstupenky a nespolehalo na poslední chvíli. Přihlášky venkovských účastníků budte laskavě řženy fideleství hradčanského ústavu slepců. — Ceny míst: Křeslo 3 K, I. sedadlo 2 K, II. sedadlo 1.20 K a místo k stání 60 hal. Hlavní předprodej u firmy Bělský a Jesček II., Václavské náměstí.

**Po celém světě, u
národů všech řečí
a zemí, je po 23 let
rozšířena Kathre-
nerova sladová
káva Kneippova.**

V milionech rodinách
je Kathrenerova
sladová káva
poznána a oceňována.

**Může-li pak něco lépe
mluviti za jakost,
lahodnost a láci této
nejznámější kávy-
vé přísady a náhražky?**

Všelicos. Dne 5. dubna konala se ve Vídni valná hromada Volné školy, na níž posl. Olšček určil tak surovým způsobem katolickou církev a šlechtu, že tak, že vládní komisař schůzi rozpustil. — Při re-
visi hlavního poštovního úřadu v Petrohradě zjištěno, že vyšší poštovní úředníci okradli stát o ohromné sumy. Byli zatčeni. — Železniční ministerstvo zakoupí v Záběhlicích u Prahy pozemky ve výměře 33.000 čtverečních sáhů a zříká tam pro železniční zřízence zahradní osadu nákladem 6 a půl mil. korun. — V Berlíně zastavil platy obchodní dům firmy Woll-Wertheim s passivou 18 mil. marek. — Dne 3. t. m. pokoušely se sufražetky vyhoditi do povětří belmontský kostel v Glasgow. — V Austrálii na řece Drydena zničili domorodci missionářskou stanicí a zavraždili 2 duchovní, 6 bratrů laiků a šest počet mšenců. — Petrohradský senát potvrdil rozpustění několika podobných společností, jež sledovaly katolické konfesijní úřady. — Na severní dráze Ferdinandy z Vídně Morava proižďící, položeny budou již třetí a čtvrté koleje, jako doprava sláse stoupá. — Všecko měšťanstvo hlavního města bukovinského Čer-

novic protestuje proti úmyslu ministra spravedlnosti, který chtěl tam dr. Švíha usadit. Také tamní advokáti rozhodně prohlásili, že nebudou hájit, zastupovati v soudních případech, v nichž by byl Švíha úředně činným. — Členové kaplohy solnohradské zvolili si novým knížetem-arcibiskupem kníž. biskupa v Celovci dr. Balazara Kaltnera. — Sto židovských rezervistů rumunských pohrozilo vládě, že se vystěhují do Ameriky, neprovede-li rovnoprávnost, kterou slibila židovským vojákům, kteří se účastnili tažení do Bulharska.

Ondřej potulný, ilustroval. Takový název nese dramatická novinka sepsaná od P. Václava O. P. Jest to svízně koncipovaný, živý, v pravdě dramatickým spádem se vyznačující obraz ze života o 4 jednáních. Odporujeme všem našim jednotám. Jednotlivý výtisk po 1.50 K zasílá Frant. Herina v Humpolci. Provozovací právo, které se získá odebráním šesti exemplářů této práce, udílí autor P. Václav O. P., kaplan v Humpolci.

Našemu velečestnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vše doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řemeslné
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

INFORMACE

ze všech míst

**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevněji konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER, Hradec Králové.

*Barevná
kostelní
okna*

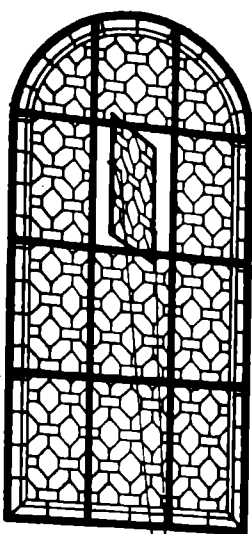
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
sdarova.

SEMENA

spolehlivá dodávka

**Jindřich
Vaněk,**

velkoobchod semenářský

PRAHA-III., Václavské
náměstí, „U zlaté husy“

Cenníky a nabídky
ochotně se zašlou

Novinka!

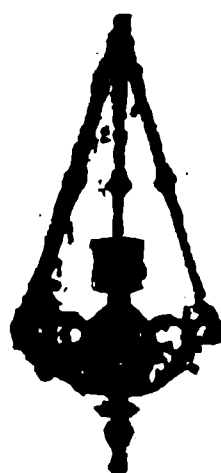
Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně sdarova zašle

JUSTACE VAVROUCH, Praha,
Lipová ul., 11.

Velečestnému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
řádům dovoluje si dopo-**

ručit veškeré kostelní nádobní a
náčiní a to: monstrance, kůlny,
cibíky, nádobky, patánky, parafy,
svíce, lampy, křesťanské, kropenky,
atd. své vlastní výroby, předpřipravené
církvevni vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez záplaty koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstenů, náramků atd. z Metálové
prstny, tabulek, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i klenotů vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paraf a ošecour

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, řádce ve Vyšehradě)

doporučuje P. T. velečestného duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukásky
se na požádání franco zašlou.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
čest. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mcho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

**Český
květinový
MED**

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

Uhlí hornoslezské

Richthofen, Deutschland, Recke, Heinitz
atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí
hnědé, pekařské Britania, Amalie Flo-
rentina atd.

Koks dolnoslezský

Bahnschacht, Glückhuf

Antracit

westfálský i anglický v kostkách neb
ofechu.

Dříví palivové

ve svazcích neb kotoučích suché, prvo-
třídní dodá až do sklepa, levně se za-
ručenou jakostí i váhou

Všeobecná úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ruč. omezen.

v Hradci Králové,

Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl
závod knihařský:

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Velečestný Pane!

Ve Vašem vlastním zájmu
žádejte výhradně

voskové svíčky

z továrny firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Boleslavi.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostatečné uzná-
vány.

BEZ KONKURENCE!

K výběru vhodné
soupravy ložnic,
jídelen atd.

Levné ceny, řemeslná solidní práce.

Stálá výstava nábytku

v závodě **Jos. Hlavatého, Hradec Králové 2.**
(Na Cikánci.)

Prohlídka skladu je dovolena a vítána.

Americké stoly ja-
lousiové a zařízení
pro kanceláře.

OBNOVA

Číslo 14. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h na půl roku 5 K — V Hradci Králové, dne 9. dubna 1914. Insety počítají se levně. Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XX.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnárenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a
čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Pašije.

Tento týden připomínáme si dojemnou, výmluvnou tragedii Velkého pátku. Na kříž přibit Spravedlivý, jemuž nedovedli největší odpůrci vytknouti žádný hřích, i když se jich přímo dotazoval: »Kdo z vás může mne trestati z hřichu?«

Farizeové velikým nátlakem na Piláta vynutili ukřížování našeho Spasitele proto, že překážel jejich světským plánům. Farizeové si přáli, aby přišel Mesiáš takový, který by vedl krvavý odboj proti Římanům, který by učinil Israelity národem panujícím a přinutil jiné národy k otrockému sloužení pohlavárům židovským. Kristus však řekl, že království jeho není z tohoto světa, napomínal, aby každý napřed hledal království nebeského. Celým svým jednáním dosvědčoval, že přišel spasit všechny národy a zřejmě prohlášoval, že mnoho lidí z národů okolních bude jednou před Bohem »latiti více než tvrdošíjní židé.

Farizeové si přáli, aby se jejich příjmy stále množily, aby se jim lid klaněl i tenkrát, je-li od nich vydírán. Kristus však neohroženě hlásal: »Neskládejte sobě pokladů na zemi, kdežto rez a mol kazí a kdež zloději vykopávají a kradou: ale skládejte sobě poklady v nebi, kdežto ani rez ani mol nekazí a kdež zloději nevykopávají a nekradou. — Hled'te a vystříhejte se všelikého lakomství, neboť žádného život nezáleží v hojnosti těch věcí, kterými vládne. — Snázeť jest velbloudu skrze ucho jehly projíti, než bohatému vjíti do království Božího. — Běda vám, bohatým, nebo máte potěšení své.« Vytýkal farizeům jejich vyděračství, ochuzování lidu. Proto ten veliký hněv farizeův a zákoníkův, kteří si nashromáždili poklady obrovské. Ostříhajíce poklad chrámový shrabovali mnoho pro sebe. Vždyť římský Crassus sám uloupil z pokladu chrámového 10.000 talentů, tedy asi 56 a půl milionu korun.

Spasitel tedy porážel ty, kteří provozovali tyranství a toužili po velkém zbohatnutí. Proto ty hrozné protesty! Farizeové hráli si na veliké vlastence, ale před Pilátem dovedli hned živě denunciovati Krista, že bouří lid proti vládě římské; prý neodsoudí-li Pilát Krista, není přítelem císařovým.

Farizeové dosáhli svého, ale radovali se jen malou chvíli. Ohromila je zpráva o zmrtvých vstání Ježíšovu. Místo nápravy však se utekli k piklům novým. Podplatili vojáky, hleděli zastrašiti svaté apoštoly. Přes to všecko Ten, který na kříži

skonal, zůstal slavným vítězem proti hustému lesu zatvratých pěstí. Umře-li Spravedlivý, pravda jeho jen více zazáří. Korupce, zanesená do národa israelského chytrými spekulanty byla konečně postižena tresty nejpřísnějšími. Sám Jerusálém byl nedlouho po smrti Ježíšově ztroskotán, národ z větší části pobit, z menší části odvrácen do nelítostného otroctví.

Právě za času Kristových měli židé uvažovati pilně o příčinách, které je přivedly pod římské jho. Právě tenkrát, kdy hlasitě reptali na nadvládu římskou, měli zmohutněti morálně a imponovati svým sokům skálopevnou důsledností, poctivostí a obětavostí.

Toho však u nich nebylo a proto římská vláda na malomocný hněv, zkorumpovaných pohlavárů židovských pohlíželi se škodolibým pohrdáním. Veliká doba zastala muže malicherné, nepřipravené. Proto po pašijích golgotských brzy musily nastati pašije národa israelského.

Nevládou nyní podobné poměry v táboře českém? Stále naříkáme, jak veliké pronásledování musíme snášeti. Takové utrpení by mělo očistovat, mělo by vésti k zocelení národní povahy. A ejhle — v době, kdy teprve na nějaké těšínské jablíčko čekáme, v době, kdy jest potřeba nejhouževnatější ostražitosti, šíří se prodejnost jako veliká rakovina hned na několika stranách. To se děje v době, kdy se přímo plýtvá husitskými frásami, kdy se velebí Hus. Chelčický, Havlíček.

Není zde mnoho neupřímnosti? V jiném článku v tomto listu zaznamenáváme odstrašující příklady, jaká chamtivost bují právě mezi těmi lidmi, kteří se vtírají v národě na vůdčí místa. Jest pak divu, že i naše politika pracuje od desíti k pěti a že se blížíme k době nejbolestnějších národních pašijí?

Všimněme si jenom, jak taktika protikatolických harcovníků jest podobna taktice starodávných protivníků Kristových. Ti, kteří katolickému kněžstvu dovedli vyčisti každou korunu, hrabali lezky tiše pro sebe oběma rukama. Ti, kteří volali do lidu, že církev chce despoticky vládnouti, utvořili kolem sebe celé kompanie ubohých place-ných sluhů. Pokrokáři, kteří každou chvíli marněovali bázeň, jak pohrobí »klerikalismus« český národ, nyní couvají před vládou tak, jako Tábori u Lipan před Pražany.

Lidé, kteří sražili se houževnatě srovnávati katolické kněžstvo nynější s despoty a vyděrači starozákonními, objevili se sami v roli nejžištnějších

ších a nejzpuštěnějších farizeův. Mohli sice dobře poznati z dějin dávno, do jakého otroctví bylo zavlečeno husitské kněžstvo právě svým ozebračením, ale nechtěli, aby dějepis byl jejich učitelem. Vyškoleni hrabivci, shromažďující statisíce, ukazovali kněžím na chudobu prvých křesťanů, aby zbylo hodně pro jejich »reformující, ryze křesťanské« pokladny husitské. Právě tito »proroci« vedli národ do neštěstí.

Ted' se právě na př. proklubalo, jak radikální opozičník dr. Stránský s jinými pokrokovými radikály ustoupil Němcům na Moravě tolik, jako nikdy neučinili v Čechách ani Staročeši ani Mladočeši. Když bylo na Stránského stále doléháno, aby mluvil určitěji, když viděl nezbytí, propukl v cholerické nadávky. Především týden »Národ. Listy« klidně a věcně rozebraly sdělení barona d' Elverta a německého znojemského listu. Protože však čtenář nutně musil odsouditi zaječí ústup a skrývačku pokrokového bloku, vybuchly Stránského »Lid. Noviny« místo věcné odpovědi tímto surovým způsobem: »Je to opravdu děsné, jak prostitute znetvoří člověka k nelidskosti. Tímto rekordy nestydatosti a hlouposti zároveň provozuje v »Národních Listech« toho času posl. dr. Rašín. Pozná se každá jeho řádka podle bídné češtiny a podle »nického tonu. Máme za to, že by čeští žurnalisté bez rozdílu smýšlení neměli déle trpět, aby takový sešlý advokát řádil na účet české žurnalistiky. Poctivého českého slova neumí napsat, obsah jeho slátanin je naprosté gaunerství, ale je to v novinách a veřejnost to přičítá žurnalistům. A pak přijdou všelijací více či méně kulturní pracovníci, kteří se s takovým Rašínem přátelsky stýkají a žalují na nízkou úroveň českých — žurnalistů.«

Myslíme však, že jest zcela něco jiného děsného: totiž ta skutečnost, že celé zástupy fanatiků ještě tak prolhaným slovům semitského žurnálu uvěří, aniž by se přesvědčily o tom, čemu vlastně semita spílá. Jest věru děsným svědectvím pro úpadek těch vrstev národních, které takové bezectné řádění dopadených politických úpadkářů ještě podporují.

Dr. Stránský sám se chlubil, jak právě pokrokový blok uzavřel s Němci kompromis. Nyní však spílá těm, kteří se odvážili poukázati na jednotlivé body toho náhlého smíru. Věru — daleko jsme to dopracovali pod falešnou září pokroku! Na Moravě ponižující pakt, v Čechách komisariát, chamtivost, dietářství, protekcionářství, výborné

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

:: SVATEBNÍ SKUPINY ::

Momentní snímky dětí

Sklad rámu

zhotoví nejlépe v mírné ceně

c. a k. dyorní
a komer. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

zaopatřování nejneschopnějších taky-radikálů, srovnání odstraňování bystrých konservativců, což vání před vládou za čochovici nějaké subvence. A za takových záměrů, s takovými centy na nohou odvažují se extravlastenci spěchatí dobývat českého státního práva! Kdo uvěří v upřímnost takových špihakův a ziskuchtivců? Tohle není předešlá k triumfu, to jsou příznaky nejmournějších pašijů. Tam, kde poctiví mužové jsou z národa vyhazováni a tupeni, tam kde notoričtí sobci na společenském řebříku stále postupují, blíží se rozhodně chvíle velice pochmurné.

Leč nechť se tací agitátoři nedomnívají, že připraví dlouholeté pašije lidem svědomitým. Čím lépe bude lid poznávat, do jakého bahna jej přivedli farizeové toužící po osobní slávě a zisku, tím mocněji se vzepře nesnesitelnému jhu, jemuž moderní eskamotéři rádi přezdívali svoboda. Černé dny nastanou pro demagogy, pro lidi dobré vůle však kynou radostné dny útěšného vzkříšení.

Nový hospodářský podnik českých katolíků.

V Čechách máme pouze tři katolické peněžní ústavy: v Českých Budějovicích Lidová záložna, v Praze Československá záložna a nejmladší v Hradci Králové Úvěrní družstvo Eliška. Všechny tyto peněžní ústavy jsou ve formě společenstva s ručením omezeným, tedy družstva svépomocná, která jsou odkázána ve svém obchodování pouze na členy. Ústavy ty vykonaly veliký kus práce na hospodářském osamostatnění katolíků českých, leč přece jen trpce pociťován nedostatek vlastní banky, u které by se všechny obchody mohly soustřediti. Nedostatek tomu má být v nejbližší době odpuštěno. V Hradci Králové, centrále katolického hnutí východních Čech, seskupilo se několik nadšených lidí, kteří po delší čas tiše bez hluku pracovali na tomto podniku, aby jej přivedli k životu. A tak můžeme dnes říci, že dne 1. května bude otevřen v Hradci Králové bankovní ústav — **Královéhradecká bankovní jednota**, společnost s ručením omezeným.

Formu společnosti s ručením omezeným volili zakladatelé před formou akciové společnosti z toho důvodu, že jednak práce přípravné netrvaly tak dlouhou dobu, jako je tomu u společnosti akciové, jednak zařizovací výlohy jsou menší. Společníci ručí pouze složeným podíly, které možno na jiného převést, naproti tomu spojenci bankovní — lidé vyhledávající úvěr ať již osobní neb obchodní — nejsou nuceni stát se členy, jak tomu jest při společenstvu s ručením omezeným.

Podíly k upisování jsou vyloženy po K 500.— a nutno po valné hromadě složit na každých K 500.— nejméně K 250.— v hotovosti a zbytek pak libovolně dle dohodnutí spláceti. Vzhledem k tomu, že jedná se o podnik toho druhu ve hnutí katolickém jediný, který bude jistě čteně zaměstnáván, odporučujeme jednotlivcům uložení aspoň částky jejich vkladů v podílech společnosti. Dosavadní soukromá upisovací akce, které se zúčastnili předešlí kněží i laikové, jakož i spolky, zaručuje nám již nyní zdárný výsledek, očekáváme však, že po této výzvě počet společníků ještě vzroste, že najde se dosti katolických kněží a laiků, kteří se rozhodnou aspoň K 500.— v tomto podniku uložiti. V zařizujícím výboru jsou pánové: Antonín hrabě Dobřenský, majitel panství v Potštýně n. Orli., Bohumil Hložek, c. k. gymn. profesor v Hradci Králové, MUDr. J. Hašek, obv. lékař a maj. realit v Třebenicích, Jindř. Jelínek, soukromník a maj. realit v Hradci Král., Mg. Ph. Karel Maisner, lékárník v Ml.

FEUILLETON.

Ubožáci v kanceláři.

Ze svých zápisků sděluje Florián Notýsek.

II.

Podací protokol okresního úřadu v P. byla malá klenutá jizba o jednom hlubokém okně. U toho za velkým starým psacím stolem seděl protokolista Melich. Byl to stařec, sedmdesátník, ale dosti statný. Na první pohled bylo znáti, že dbá svého zevnějšku. Nosil dlouhý kabát, pestrou vestu, v létě bílou, čistý límec a černou vázanku. Měl bílé kadeřavé vlasy, bílý knír a lícousy, bradu nosil vyholenou. Byl to stařec vážného, ba zdumivého vzhledu, pracoval tiše a správně o svém, nikdy nikoho neobtěžoval.

Pohnutý byl jeho osud. Býval vojákem, pak zdědil po otci pěkný dům na náměstí v P. s dobrým kupectvím, kteréž, jsa vyučený kupec, po léta vedl. Sám jsa z měšťanské rodiny, oženil se s dcerkou měšťanskou. Když jeho dva synové vyšli ze školy, zemřela mu žena. Melich se již neoženil. Vzdálená příbuzná vedla domácnost, Melich obchod. Starší syn Rudolf vystudoval, dal se na vojnu a stal se důstojníkem, mladší Stanislav vyučil se kupectví a šel pak na zkušenou do ciziny. Po několika letech však starší syn, býv zapleten do nějaké choulostivé věci, musil kvitovat. Vyřádal si na otci svůj podíl a odcestoval na Rus, kdež hudbou se živil a zcela zanikl. Mladší,

Boleslav, Antonín Pochman, redaktor »Obnovy« v Hradci Králové, ThDr. Frant. Rejl, sídelní kanovník v Hradci Králové, čís. rada K. V. Skuherský, továrník a majitel realit v Hradci Králové, František Svoboda, děkan v Semilech, Msrce Th. Dr. František Sulc, profesor bohosloví v Hradci Králové, ThC. A. Šelbický, sídelní kanovník v Litoměřicích, Frant. Šabata, rolník a starosta ve Vrbici, Ing. Chem. A. Tauber v Kostelci n. Orli. Kromě toho celou akci podporuje Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jara Nep. v Hradci Králové a Politické družstvo tiskové české strany křesť. sociální v Mladé Boleslavi.

Funkce projektované bankovní společnosti jsou velké. Bude prováděti veškeré obchody bankovní a směnářské (eskont a inkasso smenek, kuponů a poukázek, výměna mincí, koupě a prodej cenných papírů na všech burzách, přijímání vkladů, úhrady do ciziny, akreditivy, účty žirové, velkoobchod uhlím a dřívím, úvěry všeho druhu).

Při předběžném upisování potkali se zakladatelé opravdu se živým zájmem a pochopením u kleru i laiků, i obrací se dnes proto na všechny příslušníky s účtovou žádostí, aby dle možnosti upisovali podíly aneb alespoň po ustavení ve všech záležitostech finančních s důvěrou na podnik tento se obraceli. Vzhledem k tomu, že valná hromada je ustanovena na středu dne 22. dubna na půldruhou hodinu odpolední, žádají se interestenti, aby své přihlášky za společníky učinili u pana Bohumila Hložka, c. k. gymn. profesora v Hradci Králové, nejdéle do 18. dubna současně s udáním, zdali se valné hromady zúčastní či nikoliv. Jest v zájmu všech společníků, aby první valné hromady se zúčastnili osobně. Na uvedeného pána buďtež též řízeny i ostatní dotazy nové společnosti se týkající.

Velikonočních pohlednic

používejte s náboženskými symboly, jsou pro katolíky — vrstvy nejvhodnější.

V umělec. provedení lze obdržeti v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Volné listy.

Život — tvůrčí síla. Protože o životní síle stále se hovoří a protože nedávno byla vyzdvížena opětně proti monismu, vracíme se k věci opětně i v »Obnově«

V kterémisi socialistickém listě jsem četl, že prof. Mareš jest přírodovědecký klerikál. Mínení toto plyne z nedostatečné myslivosti a z obmezeného zaujetí proti každému člověku, jenž hned ztřeštěně nekřičí: »Sláva Oswaldovu monismu, sláva historickému materialismu!« Že monism jest pouhá domněnka a že historickému materialismu již odzvonili, socialisté stále pořád ještě nechťejí vědět, ač chlubi se vědou a kulturou, jako páv pyšní se chvostem. Ale o pávovi jest známo, že vlastně jest domýšlivou slepicí.

jsa povahy nestálé, často měnil místa, až posléze kdesi v Uhrách uvízl, na otci též svůj podíl si vyžádal a od té doby nedal o sobě zprávy.

Tím starý Melich valně se zatížil, ale mělo pro něho přijíti ještě huře. Přišly válečné doby, obchod vázl a konečně i požár zničil vše, dům i obchod. Melich byl žebrákem. Bývalý zámožný měšťan a kupec, jenž i v městské radě zasedal, psal teď u okresního úřadu za denní plat 1 zl. Ale nebyl pouhým písařem. Jeho zkušenosti z vojny, z obchodu, z účastenství v samosprávě a posléze ze služby u okresu byly značné a pro svou inteligenci a rozvážnost často byl brán na potaz. A tak mnohdy nějaká zlatka zvýšila jeho příjmy, ač mnohý poradu vzav, na uznání »zapomněl«, neboť Melich nikdy nic nežádal.

O »černé hodince« podvečerní rád ten či onen z úřednictva zasedl v protokole na rozvíknanou druhou židli a pohovořil se starým Melichem. — Všichni si ho vážili a mladším často dobrou radou prospěl. Pěkně uměl vypravovat o starých časech, o politických a válečných převratech, ale nerad mluvil o svých osudech, zejména zmínka o nevěstných synech byla mu trpkou.

Tak přišel k němu jednoho zimního podvečera sekretář Rot, po radovi Vartovi nejstarší úředník okres. úřadu.

Rozhovořili se. Byli to dva poctivci. Rot, bývalý křesťan, výborný hudebník, co na srdci, to na jazyku, a starý, osudem trpce zkoušený Melich — písař, jenž své nitro zakrýval. Jedině s

Prof. Mareš nesouhlasí s pouhým hmotným dějstvím přírodním a úči tvůrčí síle životní, protože ho k tomu vedou zásady správného myšlení. Zdravé myšlení, pravíme my, vnuká neodbytnou myšlenku, že tvůrčí síla životní neocitla se ve světě sama sebou a z ničeho nic, nýbrž že má svůj pramen ještě mohutnější pozadí a ještě větší sílu. Tohoto nutného logického doplnění však prof. Mareš již nefiká a v tento rozum své soustavy nedoplňuje, čímž zastavuje se na půl cestě. Z toho jde, že socialisté prof. Marešovi křivdí, přezdívalice mu přírodovědeckých klerikálů. Prof. Mareš životní tvůrčí sílu předkládá veřejnosti nejen jako vědecký poznatek, ale spatřuje v ní také popud k mravnímu jednání, jinými slovy prof. Mareš rád by tady sestavil smysl života a rád by odpověděl, ač výslovně se o tom nevyjadřuje, na životní otázku: Proč jest člověk tady na světě a jaký jest cíl jeho? Odpověď jeho však rozhodně není klerikální (náboženská) a neobsahuje podnětů, které by byly s to, aby člověka vedly k mravnímu jednání.

Slyšme: »Docela jiný smysl dává životu vitalism, uznávající v něm tvůrčí sílu, pudící neustále k novému a lepšímu. Ve světle intelektu jeví se člověku životní pud k lepšímu a dokonalejšímu jako mravní povinnost, plynoucí z vlastní mysli, povinnost usilovati o zdokonalování člověčenství, od zvířecosti k božství. Tužba: chci žít! dostává tu jinou odpověď. Neužívej, nýbrž dělej něco, tvoř, přispívej ke zdokonalení člověčenství, především vlastního. A v tom jest i nejvyšší radost života, radost z dobrého díla, tvůrčí radost, potvrzující, že ve tvoření lepšího jest pravý smysl života. A-rijské mysli jest vlastní autonomie života, věrnost sobě i druhu, z účty k sobě; autonomie počítající sice s poměry danými, ale usilující o vytvoření lepších odhodlaná k obětem, bez kterých není pokroku.

A tu zase jest otázka, jaký smysl a cíl má vývojové úsilí života, skončí-li život na zemi fyzickou zkázou? Věda, prorokující tuto zkázu, překračuje své meze. Není dobře uzavírat ani účty světa bez znalosti všech položek. Konečně uznává fysika za poslední substanci éther, jehož vlastnosti jsou téměř duchové. Vývoj není tedy snad jen zákon života, snad vládne i vesmírem zákon vývoje, a pokrok uskutečněný životem na zemi přispěje ku pokroku všelomíra a nezanikne se zkázou země.

Cíl tento, prof. Marešem vytýčený, může snad všelijak v život lidský působiti, ale jistě nemá síly, vytvořiti mravní povinnost, která by byla základem spořádaného jak osobního, tak společenského života. Cíl tento sdílí se o chabost svoji s ostatními účely, které byly kdy od různých filosofů vytčeny a které mají společnou známku v tom, že nechťejí mluvit o základech náboženských. Každý takový cíl, který nebere v počet Boha a nesmrtelnost lidské duše, jest již předem odsouzen, aby s přeraženou páteří některou chvíli živořil a potom aby zanikl v knihách. Mravní povinnost, jak ji prof. Mareš vykládá, jest vlastně opětný pokus, postaviti mravnost člověka na vlastní nohy, na podklad kulturního pokroku, který se neohlíží na základy náboženské. Domníváme se ovšem, že tím prof. Mareš proti náboženství nic nepřátelského neobmyslí, ale nespravedlností jest, vytýkati mu klerikalism, neboť zdůrazňovati životní tvůrčí sílu a státi proti hrubému materialismu, neznamená ještě uznávati pro mravnost náboženské základy. Vstupní řeč universitního rektora Mareše jest vlastně úsilím, čeliti nějak proti zmatku světových a životních názorů a proti úpadku mravnosti. Po stránce mravní praxe rektor Mareš se domnívá, že tvůrčí životní síla a z ní vyvozené jim

Rotem o svých osudech mluvil. Toho dne během řeči Melich si zastesk: »Tak jsem po léta sám, žena dávno zemřela a o synech nevím. Ani nevím, jsou-li živí, mám-li snad někde vnoučata — to někdy má člověk takovou tesknou chvíli — aspoň kdybych ty děti ještě spatřil, když již se mi tak připozdívá!«

Rot se otázel, kolik mu je let, načež Melich se zamyslí, pak svým poctivým pohledem se podíval na Rota a pravil: »Právě za tři dni v neděli bude mi 75 roků!«

V tom přišel sluha Janeček s rozsvícenou lampou a sekretář po chvíli odešel. Ve své kanceláři pak řekl Rot pánům: »Melichovi bude v neděli 75 roků, udělejme mu nějaké potěšení!« Všichni souhlasili. V neděli ráno pak měl Melich na svém stole velký arch papíru s ozdobným nadpisem »Gratulanty«, podepsaný všemi. Pak se dostavili k němu, vedeni jsouce sekretářem Rotem a tento odevzdal mu pěknou tabatěrku, libru tabáku a v obálce peněžitý dar.

Pohnut děkoval Melich úředníkům za jejich přátelský projev, řka, že ve své osamělosti v pokročilém věku dvojnásob cítí útěchu tak milého projevu. Později přišel však k němu sekretář Rot a zval jej, aby od té doby aspoň všechny neděle trávil u nich, u Rotů.

Majitelka Rotova již dávno litovala starého Melicha a když přišli neděli Melich k nim v polehce přišel, vítala ho svou milou vlnitostí vřele

člady jsou schopny, aby založily mravní povinnost a sestrojily smysl života.

Autonomní morálka. Myšlenky, jak je prof. Mareš vyložil, přerušují vztah mezi mravoukou a vědou o Bohu, jakožto zákonodárci, to jest mravní povinnost nemá být závazná jako příkaz Boží, nýbrž z důvodů jiných. Důvody tyto v řeči Marešově jsou: tvůrčí životní síla pudí neustále k novému a lepšímu. Ve světle intelektu jeví se člověku životní pud k lepšímu a dokonalejšímu jako mravní povinnost. Tvoř a přispívej ke zdokonalení člověčenství. V tom jest nejvyšší radost života a pravý smysl života. Pokrok uskutečněný životem na zemi přispěje snad ku pokroku všehomíra a nezanikne se zkázou země.

Dle prof. Mareše základem mravnosti a smyslu života jest kulturní vývoj člověka a všeho lidstva a naděje, že pokrok života na zemi přispěje snad ku pokroku všehomíra. Jest pozoruhodno, že se tu prof. Mareš sblíží s monistami, proti nimž filosoficky a vědecky bojuje. Pantheisté i monisté za pravidlo mravnosti stanoví také kulturní pokrok. Taktéž mluví i Wundt, dle něhož mravním účelem jednání jest obecný pokrok, pokud znamená objektivní duchové hodnoty, které ze společného žití lidského vyplývají a život jednotlivce i celku zušlechťují, aby povstaly ještě cennější hodnoty. V tomto rouše životní síla jako vůdce ke kulturnímu pokroku nemá žádné přednosti před tak zvaným monismem, protože se potácí v nejasnostech a vede k velikým rozporům. Ovšem kultura jest pro lidstvo užitečnou věcí, ale měřítkem pro posuzování mravnosti být nemůže. Vynalezení stroje, objevení neznámého posud prvku, stavba drah, díla básnická, hudební a sochařská — to vše jest kulturním pokrokem. Tane-li nám živě na mysli, že mravnost jest určena pro všechny lidi, že jest tedy, moderně řečeno, demokratická, pak sama sebou se dostavuje otázka: když kultura zakládá mravnost a když vynálezci, básníci, spisovatelé a učenci vyskytují se po skrovnu, co potom s těmi miliony lidí, kteří nejsou básníky, malíři, ani konstruktéry? Pak ovšem bylo by dlužno stanoviti jen jakousi mravnost aristokratickou, náležející jen svrchu označeným znamenitým lidem, kdežto ostatní byli by bez mravnosti, protože dle tvůrčí síly životní ničím ke kulturnímu pokroku nepřispívají.

Mravnost však nesmí být výsadou jednotlivců, nýbrž musí být společným majetkem všech, všichni bez výjimky, bohatý jako chudý, vzdělaný i nevzdělaný jsou povoláni ku mravnosti. Byl by někdo nedovedným sochařem, může a má být dobrým a mravním člověkem. Ostatně kdyby se mravnost vyčerpávala kulturním pokrokem, jedna z prvních otázek, které by se vynořily, by zněla: k čemu tento kulturní pokrok a k čemu tato mravní povinnost tvořiti, když všechny plody kulturní práce postupem času mizí a se rozpadávají? Kde jest kultura Assyřanů a Babylonských? Zůstaly z ní hromady popsaných a nepopsaných kamenů. Truchlivý to zajiště konec. A pro zříceniny že má se díti sebezapor, sebeobětování a veškeré mravní usilování? Kdo dá svůj život a své všechny zápasy, aby vše skončilo v hromadě kamenů? Kdo bude přinášeti oběti pro věc, která zanikne?

Oslabení mravnosti, na tomto základě stavěné, rose ostatně také otázka: jaký smysl a cíl má vývojové úsilí života, skončí-li život na zemi fysickou zkázou? Prof. Mareš na tuto námitku odpovídá skoro jako Wundt, který poznamenal, že prý se má věřit, že fysický život nikdy se neskon-

— nebyl to obyčejný písař, nýbrž starý poctivec, a rozšířila pozvání svého muže ještě na dva dni v týdu. Když večer Melich od Rotů odcházel, téměř slzel pohnutím, jak krásný den to pro něho byl v přátelské besedě a při hudbě. Rot totiž mistrně ovládal cello, jeho dcera klavír a přizvaný praktikant Stehlík housle. A tak po celý večer zaznívala dojemná a veselá tria. Rot a Melich pilně si podávali tabatěrky a zářili spokojeností. Když Melich pak ve své prosté světničce ukládal se na lože, řekl si: Přece se na mne ještě sluníčko usmálo. Bůh žehnej těm dobrým Rotovým. V zá-pětí jej bodlo u srdce: »Jen kdybych ještě o těch svých dětech věděl!«

Nazítř v pondělí seděl Melich opět za svým ohromným psacím stolem v protokole, když vešel sluha Janeček: »Mají přijít k panu radovi. Něco přišlo o ních, rada nad tím vrtí hlavou.«

Melich šel. Rada Varta seděl rozložen ve své lenošce, v ruce papír. Na pozdrav Melichův neodpověděl, ale sesunuv brejle na špičce nosu, podíval se na Melicha a pravil: »Tadyhle přišel přepis z Uher — počkaj — ze Szathmáru, v Praze nám to hned z maďarštiny přeložili a zaslali — máte Vy syna Stanislava?«

Melichem to trhlo, sotva se udržel na nohou: »Měl jsem, mám, co je prosím? Dvacet let o něm již nevím.«

Tu rada Varta se podíval do papíru, pak na Melicha »No — nějaký Stanislav Melich tam sedí,

či. Prof. Mareš pomáhá slabším mravnosti na kulturním pokroku založené poukazem, že fysika uznává za poslední substanci éther, jehož vlastnosti jsou téměř duchové, že vývoj snad vládně i vesmírem a že pokrok uskutečněný životem na zemi přispěje ku pokroku všehomíra a nezanikne se zkázou země. Prof. Mareš tedy žádá také víry pro všechny, kdož by byli na váhách jednati mravně pouze pro kulturní pokrok, který v budoucnosti promění se v trosky. Všichni takoví pochybovači mají tedy věřit, že kulturní pokrok rozvíjí se věčně ve vesmíru. Tato podpora mravnosti svou charakterností nejen že nemá moci, aby člověka k mravněmu jednání podněcovala, ale přispívá zároveň nemálo k tomu, aby člověka ovládlo přesvědčení o nicotnosti všeho mravního snažení. Člověku těžce pracujícímu a strádajícímu nedodá věru žádné vzpruhy myšlenka, že snad kulturní pokrok jest zákonem všehomíra. A ostatně člověk netouží po tom, aby jeho mravnost byla živlem udržujícím vývoj všehomíra, nýbrž přeje si trvání své osobní existence i po smrti fysické. Tato tužba jest mu mnohem životnější, nežli jakési cizí kulturní pokračování všehomíra.

Jestliže tedy odpůrci našeho náboženského názoru životního vytýkají nám, že mravnost naše spoléhá na víře, což prý modernímu člověku nemůže postačovati, pak konec konců i všechny jejich mimonáboženské a protináboženské nahrážky v důsledcích svých ústí jen ve víře pouhé a naprosté.

Ukázali jsme právě, že i v rozkladech prof. Mareše tají se silná víra a mnohými doklady jinými mohli bychom dovoditi, že co do řešení smyslu a cíle lidského života hlavní úlohu hraje víra u všech, kteří vzpírají se základům, které pro smysl života a mravnost podává naše náboženství.

Jest však otázka, která víra jest životnější a odůvodněnější. Již s hlediska filosofické úvahy a zdravého rozumu, abychom se drželi životní síly Marešovy, vysvítá, že životní, účelně pracující a tvůrčí síla nepovstala sama sebou, nýbrž že jest nástrojem »Inteligence«. Logika vede k tomu, že za touto silou uznáváme Boha. Hledíme-li pak k tomu, že samými nejpřednějšími přírodopytci se vyznává, že duševní činnosti lidské nelze vysvětliti pohybem hmoty, neboli dějstvem chemicko-fysikálním, pak vystupuje odůvodněnost naší víry v nesmrtnost duše. A již tyto dva základy postačí k důkazu, že mravnost náboženská podává mnohem uspokojivější výklad smyslu života, než životní síla, která jest odlamována od svého logického spojení s Bohem, která jako bůh-slepec má řídití naše mravní konání a která může vystačovati pro smysl života na papíře, ale nikdy v těžké životní praxi. Opakujeme tedy ještě jednou, že socialisté a volnomyšlenkáři prof. Marešovi oře-zdivají »klerikálů« neprávem.

Švihovina trvá. Když se proneslo, že Šviha, okresní soudce a poslanec, obstarával placené zrádování české věci, zachvělo smutkem a hrůzou v celém národě. Každý poctivý člověk by se domníval, že tato povahová a mravní pohroma jest osamoceným zlem, na jehož odstranění musí se spojit všichni upřímní a uvědomělí národní činitelé. Dni v horečných rozpravách mijely, a s úžasem jsme poznávali, že zlo nebylo osamoceno, nýbrž že za sebou vleče jinou a ještě horší příšeru. Příšera tato objevila se způsobem obmývání zrádce

jako zavřeli jej, pro nějaké podvody a dovolává se svého otce, to snad jako vás, že jako zámožný měšťan a kupec to vyrovnáte.«

Melich zbledl, zachytil se lenochu židle. Tu Varta se drsně zasmál: »Tak vidíte, po léta truchlíte po dětech, žijete jako poustevník a zatím syn takhle. Teda co odpovíme? Že žádný zámožný měšťan a kupec nejste a že nemůžete nic platit. Teda ať si to tam odsedí. A počkejte, ještě něco tu je, ten váš syn je vdovec a má malého chlapce »Jeno« — to je jako Jan — proto se ptají ze Szathmáru, zda byste si jej vzal k sobě. Co napíšeme?« Ted' teprve starý Melich se vzpamatoval a se slzami v očích pravil: »Bohužel platit nic nemohu, ale to dítě si vezmu!«

»Teda já to tak napíšu — a tuhle máte adresu.« Melich vypotácel se z kanceláře radovy, zasedl za svůj stůl a složil hlavu do dlaní.

Zvěst o Melichově synu rozšířila se ihned po kancelářích, ale nikdo nechtěl dotýkat se jeho rány. Jen sekretář Rot přišel, těšil starce a odvedl jej domů a ohlásil jej nemocna. Nazítř ráno našla Melichova bytelná Melicha za stolem sedícího, čelo v dlaních — byl raněn mrtvici. Na stole ležel začatý dopis: »Můj drahý, zbloudilý a nalezený synu!«

Po dnes vidím tu starou poctivou tvář Melichovu za tím ohromným psacím stolem i v rakvi. Pousmálo se sluníčko na něj, a hned černými mračny se zatáhlo. Ubožák v kanceláři!

Švihy a splácení (čp, kdož odhalení zrády způsobili. Čin Švihův jest hrozný, ale dá se vysvětliti, že takoví bezcharakterní zaprodanci ojedinele v lidstvu se vyskytují. Hroznější jest však, že Šviha byl hájen, že strana národně-sociální dlouho schůtralce kryla a netajila zloby své nad tím, že pravá podoba zrádce byla objevena. A tato skutečnost je ještě horším zlem a větší mravní pohromou národa, než sám čin Švihův. O rozmnožení této druhé ostudy před tváří celé Evropy stará se také Masaryk, mravokárce a český humanista. Nestačí mu snad, že skutek Švihův zavál děsným puchem přes české hranice, a proto se stará o to, aby cizina osvojila si ještě mínění, že český národ má inteligenty a vůdce, kteří již nejsou s to, aby národní proraďu náležitě poznali a odsoudili. Český Cato, s židovským kazem ve své povaze, ve schůzi širšího výkonného výboru české (?) strany pokrokové vzal v pochybnost výrok šesti autorit o vině Švihově a vytkl, že Šviha nebyl slyšen. Jest zbytečnou prací, říkají-li »Nár. Listy« proti Masarykovi, že oněch šest soudců byli lidé vesměs svrchovaně vážní, kteří celý případ uvážili, věrohodnost důkazů pečlivě ocenili a na jich podkladu dospěli k nezvratnému přesvědčení o vině Švihově.« Všem lidem, kteří se neúčili logice u Masaryka, o důkaz pravdy nejzřejmějším způsobem postaral se Šviha sám. Na počátku zapíral, dovolával se své nevinu, hrozil žalobou, zbaběle a ničemně přísahal a na konec práskl do bot, jako to činí všichni zločinci, kteří majíce příležitost, berou nohy na ramena, aby znikli trestající spravedlnosti. Může být někdo takovým hlupákem a domnívati se, že člověk vynikajícího postavení a očekávající ještě vyšších hodnot, isa prost čin, který se mu přičítá, uteče za hranice, na místo aby se vztýčenou hlavou a důstojnou hrdoostí dostavil se před soud národa a před porotu, ježímž úkolem by bylo očistiti jeho poskvrněnou čest?

Masaryk s tvářností velkého mudrce prohlásil, že Šviha nebyl slyšen. Výrok Masarykův jest tím zbědačilejší, čím jasnější jest věc, že Šviha, kdyby byl chtěl, mohl si sjednati takové oslňující slyšení ve velké schůzi národně sociální na Žofině a pak ve sněmovně. Po prokázání své nevinu mohl míti zvučnější jméno, nežli před tím jako poslanec a předseda národně-sociální strany. Konečně, když Šviha byl takovým nedovtipou, proč mu masarykovci tajně toto slyšení nenařizovali? Masaryk jest slavným obhájcem. Láska jeho ku pravdě zazářila, když pečoval o nevinátka Hilsnera, pak Bejlise, a nyní svým prorockým kvalitám vstavil korunu pochybnostmi o tom, zda se Švihou bylo správně jednáno, ač každému poctivě smýšlejícímu Čechovi jest věcí nejprokázanější, že Šviha co do způsobu sebeobhajoby byl nesprávnost a nepoctivost sama. Kdo by se domníval, že Masaryk myslí to s pochybnostmi svými vážně, musil by o soudnosti českého Catona projevit pochybnosti ještě silnější.

Masaryk má však jiný cíl za lubem. Soc. demokraté už prohlásili, že mandát Masarykův udržovati nebudou, nechť se vůbec dělíti o své mandáty se stranou pokrokovou. Tedy »základní stanoviska« změnila se jako na obrtlíku ihned k vůli tomu, aby se získala přízeň lidí k volebnímu kompromisu povolebních. Napřed realisté hubovali na volební karteláře, nyní pak právě náklonnosti nár. sociálů ke kartelářství chtějí využítkovati politicky pro sebe. Tedy chytrá politická taktika odporoučí dělati advokáta usvědčeným provinilcům strany spřátelené. Masaryk však nadto z osobní a politické zaujatosti chce jednoduše mladočechy uvést do rozpaků a způsobiti jim nepříjemnosti, přeje si, aby byli prozrazeni úředníci, kteří důkazy mladočechům obstarali. Jest pozoruhodno, že Šviha žádal o prodloužení času ku podání žaloby ustanoveného, a není dnes jisto, zda zažaluje čili nic. Masaryk má asi také podezření, že důkazy získány byly za peníze, a odtud jeho machinace, které mají všechno jiné na zřeteli, než správné či nesprávné jednání českého národa vůči zrádce Švihovi. Karakterisuje českého Catona, že musí být zakřikován, aby k vůli národnímu zrádci neusiloval o zničení existencí lidí, kteří vykonali krásnou službu pro odstranění tohoto zrádce, a že Kramář musil ho napomenouti: »Řekl jsem již profesorovi Masarykovi v říšské radě ve Vídni a opakuji to veřejně, že odhalení dra Švihy bylo činem nejčistšího, veškeré úcty zasluhujícího vlastenectví, a s největší rozhodností odmiťám, že bychom své zprávy měli od nějakých detektivů.« Slovem, Masaryk jest karakter! Jest jistě přesvědčen o vině Švihově, ale z lásky k humanitě a spravedlnosti svou mluvou prozrazuje, že se má konati soud, kdež by byli prozrazeni a pak existenčně potrestáni úředníci, kteří se o odhalení zrádce postarali. A proto sláva národnímu natěrači Masarykovi! — Řepný kaplan, který vůbec neexistoval, byl v »Čase« popraven bez slyšení okamžitě. »...« se ozval proti náhlému ortelu protest, byl ortel opakovan povýšeným hlasem, ačkoli přece kaplan také nebyl slyšen, protože to ani nebylo možno. Ale Šviha — ani se k žádnému soudu dostati nechť, tak dokázal celým svým chováním. A proto — buď, chudák, politován!

Obrana.

Skvělé významání lidumilné řeholnice. Vždy zustane černou skvrnou na francouzských voľnomyšlenkách, že způsobem nejdřívším postupovali proti Milosrdným sestrám, těmto lidumilným ženám, které místo frásovitých řečí prováděly humanitu se vši obětavostí. Aby byli uspokojeni horliví fanaticové, udeřena pravá humanita v tvář pěstí nejtvrdší. Jinde však hledí se na význam řeholních ošetřovatelek daleko vážněji. Sarajevská »Vrhbosna« oznamuje: Naše Milosrdné sestry mají v Drinopoli veliký ústav. Před pěti lety byla zdejší učitelka sestra Maria Josefa Curilovičová přeložena do Drinopole a ustanovena představenou celého ústavu. Nová představená ujala se horlivě svého úřadu a v krátké době tři let nemocnice, školy a celý ústav značně rozšířila. Sotva práce dokončeny — vypukla balkánská válka. Drinopol v bojích nejvíce trpěl. Všichni brali útočiště k Milosrdným sestrám. Pod jejich střechem přijaty rodiny, které bombami příbytku zbaveny. Celá rakouská kolonie u nich ubytována. Školy zavřeny — a ctihodná sestra rozeslala všechny sestry i učitelky po nemocnicích k obsluze raněných a nemocných. Také Turci u nich hledali a našli pomoci ve všech potřebách. Za své zásluhy, jichž si ctihodná sestra získala po dobu obležení, vyznamenána od Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. zlatým záslužným křížem s korunou. Také císař turecký uznal obětavou činnost milosrdných sester a dvanácti sestrám poslal stříbrnou medaili jako uznání za neunavné ošetřování tureckých raněných a jejich představenou ctihodnou sestru Marii Josefu vyznamenal nejvyšším vyznamenaním pro paní, t. j. řádem Šefekat. A bulharský car vyznamenal ctihodnou sestru dekorací červeného kříže! — Tedy tři císařové vzdali zaslouženou čest energické samaritánce, která čerpala posilu k činům velikým ze své katolické víry.

Jakou svobodu voľnomyšlenkáři připravují. Napřed žádají, aby měli plnou svobodu pro sebe, ale jakmile ucítí dostatečnou sílu, začnou tyranisovat konservativní obyvatelstvo až běda! Hned berou katolíkům taková práva, jaká dříve se vši houževnatosti reklamovali pro sebe. Jest to dobře viděti na krutovládě portugalské. Tam docela despotové dovedou šlapati i kulturu, jen aby nevzniklo nebezpečství pro jejich samozvanou vládu. Zmíněný již Angličan Filip Gibbs píše: »Horší nežli hospodářský stav v Portugalsku jest jeho duchovní choroba. Bylo odsouzeno ku mravní smrti těmi republikánskými vůdci, kteří uprostřed spousty prázdných slov o svých povznešených ideálech, odkryli čertovo kopýtko sobectví a zřetelnosti. Polovice škol po různých reformách byla pozavírána a přes všechna pěkná slova republikánských ministrů nebyly nahrazeny jiným systémem vzdělání a výchovy. V Oportě samém byly zavřeny všechny školy a 1800 dětí, které byly dříve vyučovány, vyučují se nyní zpuštění na ulici. V témž městě byla zavřena kolej Boa Vista pro 200 hochů ze středních vrstev, poněvadž se — bez všelikého důkazu — vyskytla domněnka, že jest úzce spojena s royalisty. Lid portugalský jest ovládán ďábelskou tyraní, jež ke zkáze uvádí duši i tělo národa, který dříve v dějinách vykonal veliké dílo. Do Anglie, kterou Portugalsko jednou zachránilo před cizí porobou, zalétá nářek těch, kteří jsou křivě obviněni, nesprávně žalářováni, kteří jsou obětmi hrůzovlády, o pomoc a zakročení. Chce zůstat Anglie hluchou k tomuto zoufalému volání o pomoc? Učiní-li tak, dlužno říci, že pozbyla rytířského ducha a že pominula u ní láska k spravedlnosti, jež učinila Angličany velikými mezi národy světa.«

A voľnomyšlenkáři francouzští pokračují v tyranisování katolictva také houževnatě. Jeden výmluvný příklad z poslední doby! V Amiensu asi 50 dětí šlo společně do kostela k prvnímu svatému přijímání. Na té cestě šly párem, ale byly od policie rozehnány, že prý se to přiči ustanovení obce. Když pak šly z kostela a chtěly jíti společně do školy, aby ještě tam od kněze byly napomenuty a poučeny, rozehnány opět. Nechtějí prý jít po jednom! A kněz, který dítek se zastával, byl zatknut a až do půlnoci byl ve vězení.

Tedy veliký strach, aby děti, zachováající při odchodu z kostela pořádek, neohrožily státní řád! Za to u nás voľnomyšlenkáři smějí na schůzích katolíkům spílat, soc. demokratům jest dovoleno přibírat děti k manifestačním průvodům. A při tom se nafiká ještě na »klerikální útlak«. Až začne v Čechách svoboda francouzská, pak poznají konservativci pravou podobu těch, kteří nyní stále básní o veliké svobodě. Kdo tyranu portugalské a francouzské soustavně chválí, ten jistě nebude voliti k dosažení svých cílů jinou metodu.

O Římu křesťanském napsal Dr. J. Š. v obrázkovém časopise »Týden světem«: »Když barbaři měnili nádherný pohanský Řím v trosky, křesťané ve svých katakombách kladli základy nového Říma, takže, když přišel středověk, byl Řím zase ohniskem kultury a klasické krásy. A Vatikán — toť srdce dnešního Říma! Kdo chce seznámiti se s nejvýznamnějšími poklady umění a literatury, musí projíti jeho branou. Kdo chce dnes v Římě najíti umění a pravé, velebné ticho, které opojuje veli-

kosti, které uvádí bytost lidskou zpět k tušení její podstaty, kde lze nalézt klíč k rozluštění mluvy všech němých předmětů — ten nesmí jíti do ulic moderního Říma, kde je vše, i umění na prodej, nýbrž zajíti si musí buďto k třetím sloupům pohanských svatyní, anebo vnořiti se v hlubiny velkých a velkolepých chrámů. Jenom tam nalezne ticho veliké a slavné, jež oploďňovalo duše filosofů a otevíralo nebеса mystikům. Moderní Řím tohoto ticha neslyší. A kdyby je slyšel, nepochopil by ho.«

Podporujte své diec. knihkupectví.

UPOMÍNKY K SV. PŘIJÍMÁNÍ

v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
20 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Podporujte své diec. knihkupectví.

Kam jdou české peníze. »Opavský Věstník« pronáší tento oprávněný stesk: Na žádost pražské pojišťovací banky »Praha« bude frývaldovský lázeňský hotel »Altwater« 28. t. m. prodáván ve veřejné dražbě. Odhadní cena jeho je 723.414 K, nejmenší podání činí 361.707. — Tato dražba je smutným dokladem našich poměrů. Obrátí-li se český podnik ze Slezska do Prahy se žádostí o pomoc anebo žádáme-li my ze Slezska pražské peněžní ústavy, aby v národním zájmu pomáhaly udržet ten neb onen závod v českých rukou, dostává se nám z Prahy, ne-li přímého odbytu, tedy oznámení takových podmínek, které jsou totéž jako zamítnutí. Ale na německé podniky a reality mají české banky v Praze dost peněz, na ty se nebojí půjčit peníze. Stále budeme do Prahy připomínat Vondráčkovy doly, které mohly v českých rukou znamenitě posilovat češtví na Ostravsku a které nyní německému majiteli z Pruska znamenitě se vyplácejí, ale zároveň také nás národně pomáhají ubíjet. Na ně nebylo v Praze českých peněz, protože prý je to podnik pochybný, ale na německé hotely v čistě německém městě má nejstarší česká pojišťovna peněz dost. Můžeme ještě do Prahy připomenouti tkalcovnu v Rašovicích, jejíž dřívější majitel se také nemohl dovolati českých peněz a která nyní je v německých rukou. Tak vypadá česká vzájemnost v praxi. Všude jinde je dost českých peněz, ale není jich tam, kde by mohly prospívat nejen obchodně, ale i národně.

Vzorné školství v katolické Belgii. Belgie má již přes 25 roků katolické ministerstvo a katolickou většinu v parlamentě. A za této »klerikální vlády« pokračuje země ve všech oborech měrou neobyčejnou. Počet škol se za katolické vlády během 15 let ztrojnásobil. Katolíkům záleželo však také na tom, aby školství jejich stálo na výši doby a šetřilo práv rodičů. Proto již od několika let pracovali na reformě školských zákonů v duchu pravé svobody a spravedlnosti. A tu měli největší nepřátele v liberálech, spojených se sociálními demokraty, s pokrokovým blokem.

Belgie má dvoji druh škol. Tak zvané oficiální, vydržované obcemi za podpory státu. Stát na ně přispíval na dítko asi 67 franky a má na vyučování dozor. Pak jsou školy svobodné, které si za-

ložili katolíci sami a samy je velkými obětmi vydržovali, aby měli zajištěnou náboženskou výchovu svých dítek. Stát jim na ně přispíval, připustili-li státní dozor na vyučování, asi 14 franky na dítko. Ve školách oficiálních jest sice též zavedeno vyučování náboženství, ale tak, že ohlásil-li otec jednoho dítko, že nechce, aby dítko bylo vyučováno v náboženství, obec i té třídy mohla vyučování náboženství odstraniti. Proto katolíci přinášeli tak velké oběti na vlastní školy, ač i na oficiální museli daně platiti. Proto jim záleželo na tom prosaditi, aby stát také na jejich školy katolické stejnou měrou přispíval, jako na oficiální; zároveň chtěli ale míti zabezpečeno náboženské vřchování svých dítek, i kdyby obec byla smýšlení protináboženského.

Školství belgické vyžadovalo však reformy i v jiném ohledu. Návštěva školy nebyla až po tu dobu závazná, též nebylo o další vzdělání dítek dospělejších postaráno. Katolická vláda s katolickou většinou v parlamentu bojovala již po léto o to, ale pokrokový blok to vždy dovedl překaziti. Nyní konečně přijat nový školský zákon, který čeká jen na projednání sněmovnou vyšší a na sankci. Zavedena všeobecná školská povinnost do 14 roků. Rodiče nedbali budou napřed napomenuti, nepomůželi to, budou jména jejich veřejně vyvěšena, a teprv pak přikročí se k peněžité pokutě nebo k vězení.

Stát bude přispívati na všechny školy i na svobodné stejnou měrou dle počtu dítek. Rodičům je voľno, posílají dítky své do kterékoliv školy — ať oficiální, ať náboženské. Kde v obci se vyskytne 20 rodin, kteří nejsou se školou v obci spokojeni, musí se pro jejich dítky zříditi zvláštní třída, odpovídající jejich náboženskému přesvědčení. Místo našich škol měšťanských zavedeny pro děvčata pokračovací třídy hospodyňské, pro chlapce na venkově pokračovací třídy hospodářské, v městech živnostenské. — Zákon přijat sněmovnou po 4měsíčním tuhém boji katolické většiny s pokrokovým blokem!

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřazení správné a rychlé.

Židovská »Existence« a »pojistnomathematikové« Spitz, Taussig a Weidmann. Taková valná hromada ještě vůbec v Čechách nebyla, jaká se odehrála 18. ledna v Praze. Byla by to vděčná látka pro skladatele operet — ale pro pojištěnce znamenala očistec. Tu se ukázalo, jak se má pohlížeti na Ledererovo prohlášení, že »český národ musí býti obrozen židy«. Židovští funkcionáři pamatovali znamenitou měrou na své tučné honoráře, dávali odpovědi vyhýbavě, zakřikovali členstvo, prohlášovali »odhlasování návrhů«, které odhlasovány nebyly atd. Spitz zamodrochanou češtinou navrhoval změnu stanov na základě dobrozdání »jistnomathematiků«, čemuž málokdo rozuměl. Ale tomu se rozumělo, že by nastala katastrofa, kdyby se měly vyplatiti členům takové podpory, jaké slibovány při založení spolku.

Od té doby došlo několikrát k výbuchům hněvu pojištěného členstva, ale pojistnomathematikové těšili se bezpečností, ačkoli se jedná o sumy ohromné. Dle stanov měl spolek vyplatiti pro případ smrti nebo úmrtí 630.000 K. Členové složili na příspěvcích 1.950.000 K. Od července r. 1913 do ledna r. 1914 složili členové 263.000 K. ale v pokladně jest pouze — 63.000 K. Jest nám věru hádankou, proč nezakročily úřady přísně ihned, když pojištěnci hlasitě si stěžovali, že jim »Existence« nechce vyplatit nic. Kdyby tak obrovská suma ležela jen z polovice v záložně, kdyby funkcionáři brali platy jako páni radové, není možno, aby se obnos tak náhle scvrkl na 63.000 K.

Chytráci chytají se nejrůznějších klíčků, aby vyvázli se zdravou kůží a aby jim diety zůstaly. Dvacet pojištěnců v minulých dnech podalo u zemského soudu žaloby o zaplacení slíbených podpor. V 15 případech uzavřen smír na 30% s tou překvapující podmínkou, že tento smír bude schválen výborem »Existence«. V pěti pak případech senát prohlásil rozsudek, že spolek jest povinen zaplatit slíbené existenční příspěvky po 1200 K. Když bylo roztrpčení všech pojištěnců příliš velké, přece tedy konečně již výbor spolku vyhotovil žádost zemskému soudu za prohlášení konkursu. Ale — žádost nebyla doložena. Ačkoli ji přinesl právník, který na jejím vyhotovení pracoval, přece ji neopatřil hlavními okolnostmi, předepsanými konkursním řádem. Proč vypracována žádost nedostatečně?

A o takové obrovské peněžní katastrofě zmiňuje se právě patentovaný pokrokově-vlastenecký tisk kratičce v zastrčených drobných lokálkách, aby židovský národ nebyl dotčen.

Takhle »národ obrodit« dovede každý jiný kšeftář také.

Srovnejme židovskou pojišťovací práci pražskou s katolickým spolkem »Charitas« v Hradci Králové. Tento dobročinný spolek vyplácí velké příspěvky pozůstalým při úmrtí některého člena a obstarává i příslušným pojištěncům věno v době smrti. Od r. 1908 na základě křesťanské svépomo-

ci vyplatil již sumy obrovské a zkvětá dále utěšně.

Konečně »Existence« v konkursu. Výbor tohoto spolku dne 7. t. m. podal novou, doloženou žádost za konkurs. Volební stání koná se 14. dubna. Sám zástupce spolku při líčení u zem. soudu doznal, že spolek přijal loni v červenci 40.794 K, v srpnu 38.788 K, v listopadu 36.898 K, v prosinci 37.595 K, v lednu tohoto roku 31.177 K. Po bouřlivé valné hromadě došlo v únoru jen 6462 K a v březnu pouze 440 K. I nyní se potvrzuje, že spolek přijal za dobu svého trvání (od r. 1910) na 2 miliony korun. Nyní konečně zavedeno u trestního soudu vyšetřování, proč z jmění tak obrovského zbylo pouze 63.000 K.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

Vklady vázané výpovědi 5%
a vklady střadankové — 5%

Politický přehled.

Klofáč nařiká Na schůzi v Praze 27. března nařikál Klofáč, že budou-li se v Čechách vyvíjet poměry tak, jako dosud, pak jdeme vstříc naprostému rozkladu a katastrofě . . . Existují rozvaděné strany bez větších cílů a národ zmizel. Vidím-li v Evropě, čím jinde je naplněn mozek politických lidí a stran a vzpomenu-li si, jak všude připravují se velké historické procesy, jež mohou býti velice snadno provázeny i hřměním děl a jež se mohou příznivě nebo nepříznivě ve svých výsledcích dotknouti i naší české existence, hanbím se, že se v tak kritické době u nás v Čechách ztratil smysl pro vše větší a jak celá energie vyčerpává se v nejnižších bojích osobních i stranických, kde nikdo není už schopn, myslit na nic jiného, než jak ukojit svou pomstychtivost a nenávist, vlastnosti to, jež svědčí vždy jen o nízké duši a o neschopnosti hájit vyšší zájmy národní . . .

V polské lidové straně dovršena roztržka. Na schůzi 5. dubna v Krakově schváleno vystoupení Stapiňského z Polského kola. Stapiňski sám prohlásil se pro spojení se socialisty a židovskými liberály, ježto prý jsou nejlepšími obhájci neoddělitelnosti Polska. Patří prý k těm politikům, kteří jsou schopni všeho, aby dosáhli svého cíle. Na schůzi sešlo se vše, co jest radikálního v Polsku a není proto divu, že přijata pak resoluce, v níž se žádá vybudování národní církve, boj proti »klerikalismu« a sjednocení se soc. demokraty a žido-liberály.

Boj Slovínků za práva jazyková. Před 14 dny deputace slovinských advokátů podala ministru spravedlnosti dr. Hohenburgerovi pamětní spis, v němž žádají, aby u soudů v Korutanech a ve Štyrsku civilní záležitosti jak písemné tak ústní, vyřizovaly se v jazyku stran a aby soudy první stolice v civilních a trestních záležitostech vynášely rozsudky rovněž v jazyku stran. A minulý týden dostavila se deputace slovinských notářů k těmž ministru a odevzdala memorandum, v němž se protestuje proti nařízení, jímž se zavádí němčina jako vnitřní úřední řeč.

Hr. Tisza obhájcem (!) rakouské ústavy. Ve sněmovně magnátů při projednávání předlohy o bosenských drahách prohlásil hr. Tisza, že vládu § 14. považuje za ryze vnitřní ústavní otázku rakouskou, a že se zdržuje nějakého vměšování. Pokládá za vlastní zájem maďarského národa jeho poslání, aby byl stále připraven k hájení rakouské ústavnosti. Soudí, že snahy malých skupin, které ohrožují a znemožňují činnost rakouské parlamentu, nejsou takové, že by maďarský národ správně jednal, kdyby je chtěl podporovati. Avšak nehledě k tomu učiníme zadost důležité politické základní zásadě, když budeme, kde je to možno, rakouskou ústavu hájiti a siliti, když nebudeme činiti žádné překážky, aby rakouský stát, jak toho sám dovede, si pomohl proti útokům, namířeným opět na jeho ústavu. Jinak však v okamžiku, kdy v Rakousku vážne pravidelný chod ústav, musí eminentní zájem a eminentní poslání maďarského národa spáťovati v tom, že celou silou bude plniti povinnosti, které v tom ohledu čekají na uherský stát . . .

Nota rumunské vlády. Rakouský min. zahraničních záležitostí hr. Berchtold poslal rumunské vládě notu, ve které protestuje proti demonstracím a řečem proti Rakousku, které minulou neděli daly se na ulicích bukovských příčiněním »Kulturní ligy«, jejímž cílem jest prý spojití všechny Rumuny pod žezlem rumunského krále. A politisující generálové v neděli již ohlašovali válečné tažení vítězné armády rumunské přes Transylvánské Alpy do Sedmihradu a podél řek Bystřice, Moldavy a Seretu do Bukoviny, osvobodit sedmihradské a bukovinské Rumuny z jařma cizí nadvlády. — Hrabě Tisza konejšil tu maďarskou veřejnost sliby, že Německo má pro nás dvě pětiny armády volné pro případ, že by Rakousko vystaveno bylo útoku na celé pohraniční řády od Krakova na východ a již až po ústí bosenské Driny do Sávy.

Recké povstání v Albánii. V jižní Albánii zuřil povstání řeckých dobrovolníků vedené řeckými důstojníky, povzbuzované řeckým duchovenstvem a zásobované z Řecka a namířeno jest proti příslušnosti části Epiru k Albánii. Povstalcům jde především o město Koricu, které jest kulturně i hospodářsky nejvyvinutějším městem v těchto končinách. Povstalci pustoší kraje jižně od Korice a vypálili již několik osad albánských a obyvatelstvo povraždili. Není proto divu, že kníže albánský Wied dal prohlásiti mobilisaci, s čímž v Albánsku projeven plný souhlas. Kníže hodlá vytáhnouti do boje v čele 15.000 mužů, povstalců prý jest na 20 tisíc. Diplomaté soudí, že Albánie musí si nomoci sama, ježto vměšování se některé velmoci mohlo by míti nebezpečné následky.

Volby ve Švédsku provedeny ve znamení vítězství konservativců nad pokroky. Vůlce levice Staaff, bývalý ministerský předseda, byl ve Stockholmu sám poražen. Do volební agitace zasáhli i generálové, a ministr války 99letý generál hr. Sandels prohlásil v listech, že »na cestě na věčnost chce se ještě zastaviti, aby předkům dřímajícím pod drnem mohl donésti zvěst, že pokolení, jež obývá lesy, hory a údolí, zůstalo týmž.« A ministr války Hammers-Köld v lutherském chrámě hovořoval pro vyzbrojení Švédska, abv svět nemyslí, že ve Švédsku už není vlastenců.

Nový balkánský svaz. Minister, předseda srbský Pasić sdělil ve skupštině, že balkánský svaz mezi Srbskem a Černou Horou a Řeckem jest obnoven a že mezi Srbskem a Řeckem na jedné a Rumunskem na druhé straně nastala dohoda. Pozoruhodno, že v novém balkánském svazu, který jest namířen proti Bulharsku, jest Slovanstvo v menšině a také v podružném postavení. Pasić prohlásil také, že Rumunsko po boku nového balkánského svazu bude bojovati proti každému státu, který by chtěl měniti nynější stav na Balkáně. Skutek tento znamená úplnou porážku rakouské diplomacie.

Bulharské sobráni zahájeno v Sofii třínní řečí, kterou přečetl ministerský předseda. Dle třínní řeči jsou styky se všemi sousedními státy opět obnoveny a především jde o pokojnou práci, o zajištění hospodářské a finanční situace. Třínní řeč přerušovali socialisté a agrárníci. — Všechny stranické strany mimo těsné socialisty shodly se vystupovati ve všech otázkách společně proti vládě. Mají dohromady 108 mandátů proti 126 vládní strany.

SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE
obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

Zprávy organizační a spolkové.

Ze Všeodborového sdružení. Naše schůze: V Poděbradech 13. dubna o 10. hod. dopol. v hostinci p. Bedny u nádraží ustavující valná hromada odbočky s přednáškou p. Katnara z Hradce Králové. — V Braně u Jilemnice dne 19. dubna o 2. hod. odpol. mluví p. Katnar z Hradce Králové. — V Lomnici n. Pop. dne 19. dubna o 2. hod. odpol. mluví p. red. Kozel z Náchoda. — V Habrech 26. dubna o 2. hod. odpol. mluví p. Katnar z Hradce Králové. — Požádejte schůze a zakládejte skupiny této svépomocné dělnické organizace křesťanské. — **Bursa práce** odporučuje se vřele pp. katolickým zaměstnavatelům k obstarávání dělnictva všech odborů průmyslových, zemědělských, služebných, učňů atd. — **Nové skupiny** založeny v Roztokách, Litni u Berouna a v Bohosudově. — **Železniční zřizenci** se upozorňují na svou organizaci při Všeodbor. sdružení. Na požádání letáky se zašlou. Všechny informace a žádosti o řečníky ráčtež říditi na Všeodborové sdružení v Hradci Králové Adalbertinům.

Naše schůze: Na Boží Hod Velikonoční 12. dubna přednáší o Sv. Zemi vlp. J. L. Petrásek, kaplan z Holoňav ve Smilčích (městská dvorana) o půl 8. hod. več.; přednáška bude provázena 200 světelnými obrazy. — V pondělí velikonoční 13. dubna schůze v Smilčích o 7. hod. večer; řeční dp. J. Havelka, kooperátor z Pouchova. — V neděli dne 19. dubna mimořádná okresní valná hromada: dopoledne v N. Městě a M., odpoledne v Opočně. **Nová skupina** založena 29. března v Nofíně (V. Mýtsko). Usnesení valné hromady úst. a příslušná nařízení prováděcí budou uveřejněna příště. — V nejbližších dnech účtárna rozešle účty čtvrtletní; prosíme o bezodkladné vyrovnání. — **Odborům orelským** nařizuje se, aby se zúčastnily slavnosti Vzkříšení v kroji. Sekretariát »Sdružení katol. mládeže« v Hradci Králové.

Smilčice. Katol. národní jednota pořádá o Božím Hodu dne 12. dubna o půl 8. hod. večer ve dvoraně před-

nášku »O Svaté Zemi«, kteráž bude provázena 200 skvostnými světelnými obrazy. Řeční dp. J. L. Petrásek, kaplan z Holoňav.

Pochod Orla českého od Dr. R. Šetny již vyšel a zaslal se za 1 K 40 h bez poštovného u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Pohlednice Orla připravené ku sletu obdržte u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Noty ku cvičení na sloty. Pro mužské cvičení 4 K a pro ženské cvičení 4 K lze obdržeti u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Letáky Orelské k zakládání skupin s odpovědí na brožuru »Varil« 100 kusů 4 K 20 h u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Chrast. Dne 5. dubna pořádala katolická jednota veřejnou spolkovou schůzi, při níž promluvil dp. Sahuza z Hradce Králové: »O Karlu IV. a době husitské«. — Poučná přednáška, svědčící o hlubokých vědomostech pana řečníka, byla od četných návštěvníků s pozorností napiatou a s upřímným zájmem vyslechnuta. Zajisté oprávněné přání členstva, by častější přednášky byly pořádány, došlo tentokrátě upřímného uspokojení. Po krátkém doslovu dp. Beneše, v němž vyblýzel přitomně k čilé práci organizační, schůze skončena.

Zbislav. Dne 26. dubna t. r. pořádá organizace venkovské mládeže ve Zbislavi přednášku na téma: »Hradby a zámky české« v hostinci p. J. Kosteckého. Přednáší vlp. Franc Fr., kaplan ve Zbislavi. Po přednášce volná zábava.

Budujeme na svém náboženském ústředním školském spolku. Úkoly svými Svato-Václavská Matice Školská koná výslovně náboženské apoštolské dílo pro národ celý. Žijeme totiž v dobách, kdy katoličtí křesťané pod tlakem vlivů cizích ztratili na svém sebevědomí tolik, že jsou sobě navzájem pronásledovateli každého volnějšího a opravdovějšího projevu náboženského. Jinověci pak vedou vrchní komando na tupení a potírání křesťanského ducha a církve sv. Uprostřed takové společnosti a pod jejím násilnictvím vyrůstá mládež národní. Je ve hnána do zářezí a okolností, jež jsou na to vypočteny, aby učinily z nich duchy spíše protikřesťanské. A v této tísni spěchá mateřský Svato-Václavská Matice Školská ku pomoci, počínajíc se ochranou a nápravou od kořene, od samé mládeže a od školy vůbec. Mezitím, co jiné organizace naše těžce a pomalu organizují namnoze již nedůvěřivé lepší živly křesťanské, jež ohledně výchovy své vlastní mládeže si počínají proti přivalům protikřesťanských vlivů bezradně, spěchá tu Svato-Václavská Matice Školská v této nejdůležitější záležitosti ku pomoci a vykonává pro mládež svými úkoly nejučelnější a nejnezbytnější práci ochrannou, obrodnou a organizační. Po tomto krátkém vysvětlení doufáme, že široké masy katolického lidu v čele se svými vsd. duchovními přistoupí za členy Sv.-Václavské Matice Školské, se sídlem v Praze-Bubenci. Členem může se státi snadno každý, poněvadž výše ročních členských příspěvků. Členů přispívajících je ponechána úplně vlastní volbě přistupujícího. A pro Matici je každý člen, i s nejmenším členským příspěvkem velmi významný, pro zhotovení její organizace a pro realizování úkolů, což odvíjí se právě na mohutné organizaci. Kde byste si přáli přednášku o významu naší Matice, kde byste chtěli založiti místní odbor, požádejte o to okamžitě. Pište obraceť na adresu: Ústřední sekretariát Sv.-Václavské Matice Školské, Praha-Bubeneč.

Na »million desetihálků« strany dále došly: Jakub Podlaha, farář Sudoměřice 1 K. Fr. Filip, farář Kondrac 1 K. Josef Hubáček, farář, Počepice 3 K. Václav Regal, farář Lhota u Mýta 2 K. Frant. Matějovic kovář v Oustalcích 2 K. Fr. Souhrada farář Všemradice 1 K. Jan Pačlák děkan Kamen. Újezd 2 K. Frant. Náhlavský farář v Hosině 5 K. Václav Honzák farář v Žehuni 2 K. Jos. Kneil děkan v Náchodě 3 K. Farní úřad v Březových Horách 1 K. Konsumní spolek Svépomoc v Jizbici 2 K. Ant. Rydl rolník Hor. Paseky 2 K. Odboč. hosp. Sdružení v Sobědřasi 2 K. Spoř. a zálož. spolek pro Mladé Bělštně a okolí 1 K. Karel Bartovský farář v Citově 10 K. Spoř. a zálož. spolek v Malé Třebičině 1 K. Jan Vosmik farář v Chlumu 1 K. Kosmas Pytlík farář v Senožatech 1 K. Jos. Hlavatý obuvník v Březové u Č. Dubu 1 K. redakce »Práva« na Kladně (dp. Pílek po III.) 30 K. Jan Petr farář v Třeboníně 1 K. — Na daň strany odvedli: Organizace pro Kosov a okolí 462 K. Místní organizace Tachlovice (p. Petr) 6 K. — Za příspěvky vzdáváme srdečné »Zaplať Bůh!« Přičiňte se, aby sbírka rostla co nejvíce! Sekretariát.

Církevní věstník.

Česká sekce 25. euchar. kongresu v Lurdech. V těchto dnech odejel technický vůdce p. Viktor Šk z Kövert s duch. vůdcem vdp. dr. Al. Kolískem do Lurd, aby zde přípravné práce vykonali a vše definitivně smluvili. Kdo hodlá se kongresu účastniti, rač se neprodleně přihlásiti. Přihlášky přijímají: Ant. Kašpárek, farář, Praha-II., Jungmannovo nám. 20, farář L. Kolísek, Blansko, Morava a farář Jos. Rössler, t. č. Velký Outím u Rychnova n. Kněžnou.

Modlitbové tažení křížové za Afriku. (Od 24. dubna do 3. května.) Družina sv. Petra Klavera, náboženská společnost ku podporování katolických misí v Africe koná každoročně tak zv. »modlitbové tažení křížové za Afriku«. Toto modlitbové tažení spočívá v tom, že se každý účastník modlí soukromě nebo, kde je to možno, společně s jinými po devět dní před svátkem Ochrany sv. Josefa, letos od 24. dubna do 3. května, církevně schválenou modlitbu k Nejsv. Srdci Ježíšovu za pohaný

Moderní hraboši.

»Ni zisk, ni slávu!« letí od úst k ústům v kruhách pokrokových a liberálních. Ve skutečnosti však se shrabují bezohledně veliké zisky.

R. 1913 vystoupil jako samostatný kandidát při volbách na zemský sněm moravský proti našinci Veselskému ředitel hospodářské školy v Kroměříži Fr. Řezníček. Když jeho strana spustila hrubou kanonádu proti Veselskému, tu bratrský »Pozorovatel« na odvetu napsal, že Řezníček měl disciplinární vyšetřování pro krádeže, že to nebyly krádeže malé, že byla ukradena celá budova staré hospodářské školy a zemskými potahy v noci z Kroměříže odvezena.

Řezníček žaloval. Redakce »Pozorovatele« nabídl důkaz pravdy. K druhému přelíčení porotnímu došlo 31. března v Uher. Hradišti.

Svědék prof. Doležal potvrzoval, že materiál byl odvážen v noci ústavními lidmi, povozy a koňmi, že to trvalo 2 až 3 měsíce. K rozkazu ředitelovu skáceny ve školní zahradě ořeš a jasany, jež zavazeny na pilu do Olšiny. Proti řediteli pro tyto i jiné delikty zavedeno disciplinární vyšetřování, jež skončilo trestem.

Svědék Hamerla vypověděl, že ze skáceného dřeva dělal stůl do ředitelny a jiné věci. Materiál ze staré školy opravoval pro žalobce ve školní dílně a školními nástroji.

Prof. Doležal poznamenal: »V disciplinárním řízení svědek Hamerla potvrzoval, že dělal z onoho dřeva polici pro paní ředitelovou.

Pak vypovídali ti, kteří materiál daleko odváželi.

Zemský výbor (v němž jsou nyní komandanty pokrokaři) odepřel dne 23. vydání akta o disciplinárním řízení proti Řezníčkovi, protože prý »v tomto případě brání veřejné ohledy, totiž zdárné a nerušené působení rolnické školy v Kroměříži, a by okolnosti tam obsažené staly se předmětem veřejného soudního jednání.« (Tak! Kdyby ta akta mohla pomoci Řezníčkovi, hned by bývala ochota větší. Vadila ta akta ve zdárném působení školy či spíše pokrokaři Řezníček?) Zástupce žalovaného redaktora Sumy dr. Ambros prohlásil stanovisko zem. výboru za nesprávné a dodal, že by stejným právem jindy mohl odepřít soudu vydání akt o becní výbor, tak že by se dala ujmá spravedlivosti a obhajování by bylo znemožněno.

Ku konci dr. Ambros poukázal, jak se plýtvá penězi země, jak zakoupil Řezníček cenný materiál za pakatel, jak jej dal školnímu zřízení a potahy (tedy na útraty a škodu země) odvážeti až do Bystřice, jak zjiště a bezcitně poslal i do Bystřice koně, aby odvezli materiál z vagonu, ačkoli si tam mohl za pár korun najati lidi i potahy.

Obžalovaný Sum byl tedy od porotců osvobozen a žalobce Řezníček odsouzen k náhradě všech útrat. — A takový Řezníček nabízel českému lidu svou obětavost, svědomitou, zcela nezištnou práci!

»Národ« dne 4. t. m. konstatuje, jak v náhodské okresní nemocenské pokladně nár. sociálové prohodopadali za jediný rok přes 30.000 K z rezervních fondů. Když hrozila veliká katastrofa finanční, bratr Vaněk jmenován »správcem« v Jaroměři. V Nov. Městě nár. sociál Červený pokladnu vykradl a odjel do Švýcar. V Úpici bratr Novák těsně před nařízenou úřední revisí pokladny se zastříl. Shledána velká zpronevěra.

»Pokrokové« »Učiteléské Noviny« 2. dubna kárají ostře ziskovost pokrokových pohlavárů organizace učiteléské: »Přede dvěma lety jim (vůdcům organizace) Václ. Beneš nastávil v Učitel. Novinách zrcadlo a ve člancích podepsaných svým plným jménem volal na ně srozumitelnou mateřštinou: »Nejste čistí, odejděte!« Neodešli. Dal svázati ty články v brožuru a rozeslal ji po všech školách v království. Vůdcové s hroží koží nehnali jej před porotu. Seděli klidně dál při plných hrncích organizací a když je šťastně až do dna vyprázdnili, vypsalí korunovou organizační dávkou. Nebylo již z čeho zobat, brát čestné dary, dávat si vyplácet zvýšené honoráře za příspěvky, třítisícové odměny za získávání příspěvatelů pro věstník atd. Osm až patnáct tisíc korun ročně činily jen honoráře spisovateléské z »aktivního« Č. Učitele, který byl a musil býti při té peněžní chamtivosti spolkových generálů pasivním. Všechny jejich hříchy, plynoucí z bezmezné hamižnosti, jim byly veřejně vyčteny. Nebylo však možno ani heverem je dostati před porotu. A přece by tu najisto předem prohranou porotu nebyli platili ze svých, ale dali by ji zaplatiti z organizačních kapes. Směšný Don Quichoti ze ZÚS. krčili se léta ve svých organizačních ulitách, ani růžky se vystřičiti neodvažovali; až když přešla léta a všelicos zapadlo v propast zapomnutí, až když se jim podařilo v listopadové schůzi na čas oposici napálit — vylezli ze své ulity a volali Beneše na svůj směšný organizační soud pod Vyšehradem.«

Agrární list »Český Venkov« obviňuje pokrokového poslance Prunara, že se hlásil několikrát za člena agrární strany, avšak byl odmítnut. Posl. Prunar dle agrárních listů přijímal od voličů peníze a sliboval jim provedení různých věcí, které pak nevykonával.

»Nár. Listy« tázaly se »Samostatnosti«, zda do semilské záložny vrátí peníze. A nedostaly od dra Hajna odpovědi. Nyní ptá se »České Slovo« zase »Národních Listů«: »Vršovická záložna zakoupila 75 akcií »Národních Listů« za obnos 30.000 K. Pánové Řezníček, Herold a Zimmermann opustili trvale záložnu a vrátili záložně 270.000 K v hotovosti. Jen správní rada Pražské akciové »iskárny« — podnik dra Kramáře — dosud neřekla, zdali odkoupí oněch 75 akcií zpátky v nominální hodnotě.«

Pokrokový starosta Bůček v pokrokové Kopřivnici zpronevěřil z obecních peněz 51.000 K, jimiž platil své dluhy. Za uvážení stojí, že Kopřivnice jest obcí silně ohroženou národnostně.

Jak se mají však učiti národohospodářskému osvobození pokrokové frajtrů, jestliže pokrokové generálové sami jdou napřed příkladem odstrašujícím? Veliké inserty židovsko-německých firem, vyžebnané německými prosebnými nabídkami, vhnějí celé české davy do krámů židovských boháčů. Moravské »Lidové Noviny« v tomto insertním kšeftu jsou pravými mistry. Co záleží na českých obchodnících a živnostnících, kteří nemají tisícovek na obsáhlou inserci? Tu národospodářskou svépomoc však provádí majitel tohoto žurnálu semita dr. Stránský také jiným způsobem. V Brně praskla německá banka »Nordösterreichische Bank.« Jejím úpadkem jest postiženo i markrabství moravské, které svěřilo bance za dva miliony svých obligací. Rovněž zemská pojišťovna má tam uloženo 200.000 K. Leč všeobecný údiv vzbudila ta okolnost, že i Hypoteční a zemědělská banka, jejíž předsedou jest dr. Stránský, ukládala své hotovosti do té banky do poslední chvíle, tak že tam celkem uložila na 120.000 K. Ačkoli neutěšené poměry té banky byly známy již delší dobu, ačkoli vzájemný styk obou bank byl jinak velice nepatrný, přece tam uložen tak obrovský majetek — jako by snad Čechové měli sanovati živořící německý podnik. Ředitelem účtárny a pokladny v německé bance jest pověstný germanisátor Ferdinand Fischböck, veliký důvěrník dra Stránského, který si hospodaří dle vlastního zdání. »Nár. Listy« zjistily, že obě banky (Hypoteční i zemědělská) dne 31. března 1914 měly celkem uloženo v bankách 3.200.000 K. Z toho uloženo u německých 1.900.000 K, u českých toliko 1.300.000 K. Veřejnost česká má plné práva se tázati, proč extravlastenec dr. Stránský jako vrchní bankovní ředitel projevuje tak velikou úslužnost německým podnikům. Též se naskytá otázka, kdy vlastně takovým způsobem se dopravujeme národohospodářského osvobození do opravdy.

Galerie husitských výtečníků z oboru pražské samosprávy znovu jest rozmnožena. »Čas« konstatuje 7. t. m., že obec pražská má v Holešovicích a na Letné dosti stavebních pozemků. Leč někteří lidé v zájmu vlastní kapsy r. 1909 se rozhodli prostředkovati prodej pozemků továrny Reizenzahnovy a Wendlerovy. Důvod ke koupi se nalezl. Když se jednalo o zřízení státní průmyslové školy, zakoupeny od obce draho tovární pozemky, které se pro školu nehodily. Z toho koukal ovšem osobní zisk. Ob. starší Staročech Jar. Matuš doznal, jaký dopis četl. Wendler psal Reizenzahnové, aby zaplatila polovici obnosu, který bylo nutno dáti některým vlivným osobám na radnici k vůli zakoupení obou pozemků pro obec. Ježto pak ty náklady vyžadovaly 14.000 K, vypadá z toho na Reizenzahnovou 7000 K. Nikoho nepřekvapí, že do aféry byl zaplacen také dr. Černožorský. Při výslechu řekl, že se nepamatuje, co podnikl. Intervenoval prý za něho sollicitátor Svoboda a také mu vyplatil 20.000 K, které dr. Černožorský požadoval. Tedy zase »pomocné síly« shráblý pěkný peníz — a škola průmyslová do dneška se nestaví.

Liberální, pokrokový i soc. dem. tisk (Právo lidu i Arbeiterzeitung) otiskoval v minulých dnech za peníze veliké, stkvěle placené inserty bankovního domu S. M. Rothschildova a předních vídeňských židovských bank, oznamujících prospekt a subskripci na půjčku 396 milionů K. Kdyby tyto listy se tolik neoháněly protikatolickými hesly, kdyby tak často nestavěly na odiv svou lidovost, kdyby přesto neprotestovaly proti jmění katolické církve, málokdo by se divil. Ale je-li zřejmo, jak rády »lidové« žurnály berou od velkých kapitalistů dískreci a jak za dobré zaplacení projevují přemrštěnou shovívavost k čachrům velkokapitalistů, pak jim nikdo neuvěří, že se řídí heslem: »Ni zisk, ni slávu!« Okolo zlatého telete provádějí modlářský tanec právě ti lidé, kteří přísně nutí nužky, aby přinášeli pro národnost nejtěžší existenční oběti.

Je-li veliká hrabivost nahoře, učí se pí nomalu

i ti občané, kteří stojí na společenském řebříku níže, zvučné fráse ztrácejí na své váze; provalují se byrokratické poměry právě v čase, kdy pohlaví volají, jak musí býti před rokem Husovým v Čechách čisto.

Katol. Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Král. (ADALBERTINUM)

zároku, e vklady 4½%,

poskytuje výhodné půjčky a přijímá objednávky na II. c. k. třídní loterii.

Ústav podlehá zákonitě revisi.

Kulturní jiskry.

Bahrovo obrácení. Vyskytly se různé pokrokové pověsti, které se snažily obestřít různými stíny katolickou konfessi proslulého dramatika a kritika Hermana Bahra. Tedy několik poznámek! Ačkoli mnoho spisovatelů německých v Rakousku jest původu semitského, Bahr z židovské krve nepochází. Narodil se v Linci jako syn tamějšího notáře, matka jeho byla dcerou místodržitelského rady. (Před 50 lety se ještě v Rakousku židé nestávali notáři a místodržitelstvími rady.) Pouhý pohled na podobizny Bahrových rodičů svědčí o tom, že pocházejí z krve arijské. Matka Bahrova byla velice zbožnou katoličkou. Bahr vystoupil před lety z církve katolické a stal se členem německé monistické společnosti. Jestliže se vrátil k náboženství svých rodičů, pak tak učinil po úvaze nejzralejší. Nevelebil po způsobu jiných odpadlíků přemrštěně tábor židovský, ale psal o židech vždy s rozvahou, kriticky, za to však uveřejnil v knize »Essays« o katolických proudech velice vřelé úvahy. Nedal se zakoupiti žádnou klikou, jeho péro nebylo prodajné, zůstal vždy skutečným duševním suverénem. Proto také před Němci otevřeně se zastával práv českého národa a proti lžem židovského tisku chválil kulturní úroveň Slovanstva. — Proto také nerozhodly ani o jeho konversi okolnosti zevnější.

O umění přednášel vynikající český malíř J. Dědina »České l. akad.« v Arnoštově koleji. Promluvil o významu a osudech nových směrů výtvarného umění a ku konci dodal: »Umění má veliký význam vyučovací, kulturní a na svém vrcholu musí vésti nutně tam, kam lidstvo vede svým evangeliem Kristus, jenž jest cesta, pravda a život i pro umění — vůbec a malířské zvláště. Umění zvyšuje duševní i tělesnou krásu člověka a kdo k němu dospěl, počíná teprve chápati přírodu v její krásu a vznešenosti a nalezne v ní zosobněnou onu velikou autoritu, které říkáme Bůh, jemuž já se vždy i nyní před Vámi kořím.«

Katolické odkazy. Konsistorní rada Jan Ježek v Praze žil dlouhou řadu let tak prostě, že ho někteří pokládali za lakomce. Zatím tento muž šetřil a šetřil na provedení významného činu. Některým nejbližším přátelům jen z daleka naznačil, že hodlá provést něco lidumilného. Také na př. už dříve daroval 10.000 K na chudé studenty a 5000 K na zakládání lidových knihoven. Když 19. listopadu 1913 zemřel, tu teprve se ukázala nejjasnější slechetnost jeho srdce. Ježek odkázal v závěti 100.000 korun, aby se z úroků odměňovaly dobré knihy českých katolických kněží, aby se z nich financovaly spisy zemřelých literátů atd. — Německý křesť. soc. poslanec Viktor Silberer rozdělil své pozemky na Simeringu, v ceně 1 milionu korun, takto: Milosrdní bratři (nemocnice) obdržel 200.000 korun, ochranná společnost 100.000 K, asylový spolek 100.000 K, ohřívárny 100.000 K, léčebna lupu 100.000 K, Alland (léčebný ústav všeobecné dělnické nemocenské pokladny) 100.000 K, dům milosrdenství 100.000 K, dělnické rekonvalescentní ústavy v Königstetten a Zeilemu 100.000 K a fond na podporu policejních strážníků rovněž 100.000 korun. — Kroměřížský kanovník dr. Jiří Láskasaslal obecní radě svého rodného města Uherskéhí Brodu státní úpis na 2000 K ke zřízení nadace pro studující.

Velký vzestup slovanického živlu v Americe. Ovšem při velké roztroušenosti amerických Slovanů ani úřední sčítání není zcela úplné. Přece však sám stát konstatuje obrovský vzrůst slovanického obyvatelstva. Dle státních odhadů bylo r. 1900 ve Spojených státech na 157.000 Čechů, leč dle pilných odhadů Česko-americké kanceláře bylo jich tam nejméně půl milionu. Státní statistika udává za 10 let potom (r. 1910) již 539.392 Čechů, z nichž jest 228.738 přistěhovalých.

Slovanů všech (s Litvany a Lotyšii) jest ve Spojených státech 3.240.467. Mezi nimi jest Poláků 1.707.640, Čechů 539.392, Slováků 284.444, Litvanů 211.235, Slovinců 183.431, Rusů 95.137, Chorvatů 93.036, Rusínů 35.359, Srbů 26.752, Bulharů 19.380, Dalmatinců 5505, Černožorců 3961. Neroz-

tříděných Slovanů (mezi nimi zvláště Slováků) 35.195.

V Chicagu žije Čechů 110.736, v New Yorku 40.988, v Clevelandu 39.296, v St. Louisu 10.282, v Baltimore 7750, v Milwaukee 6370.

Slováků jest v Chicagu 13.093, v Clevelandu 12.977, v New Yorku 10.504.

Patrně, jak živel slovanský ve Spojených státech velice úspěšně mohutní.

Tři významná jubilea. Dne 30. června r. 1364 zemřel proslulý první arcibiskup Pražský Arnošt z Pardubic v Roudnici. Tedy letos mají aspoň katolíci vzpomenouti 550leté památky věhlasného dobrodince českého království, kdy pro slavení husitských bojivých cepů se zapomíná na veliké průkopníky a mecenáše české kultury, na znamenité pracovníky v otázce národohospodářské. — Dne 16. ledna r. 1774 narodil se v Čížkově vynikající český literát František Jaromír Rubeš. — Dne 17. t. m. bude tomu sto let, co se narodil ve Skutči ženiální hudební komponista Václav J. Tomášek, který vychoval celou řadu znamenitých skladatelů a hudebních theoretiků.

Nový recept na zmohutnění politické strany. Kdyby byli odsoudili nár. sociální pohlaví. Švihů v pravý čas rázně a zřetelně, kdyby se nebyli snažili udržeti tohoto poslance houževnatě nad hladinou, pak by se mohlo přisvědčiti, že takový radikální řez přispívá jen k obrození strany. Ale »České Slovo« i po své nezdařené obhajovací taktice nutí se do velikého jásohu, jako by aféra Švihova dodala straně nové svěží síly.

V svolání k májové oslavě napsal Křofáčův orgán s umělkovaným nadšením: »Bratři, voláme vás do Prahy ku generální přehlídce sil strany národně soc. po veliké vítězné (!?) bitvě. Je to manifestace historická, protože zapadá do rámce historických událostí a živelních otřesů strany.«

A dne 7. t. m. »České Slovo« píše: »Chtěli nás zničití . . . Štvali způsobem šilenců (no — no!) v dějinách politického života neslychaným . . . Na všech schůzích (na venkově) hlasuje se o důvěře vedení strany národně sociální, na všech těchto projevech se odsuzuje štvání sociálně demokratických a mladočeských listů. . . . Dnes je nutno, aby všude naši stoupenci využili nadšení mezi lidem a tak, jak se nám oznamuje z několika set (!?) různých míst, získávali nové členy do svých organizací.« — A v témže čísle »České Slovo« ve zprávě o volbách do nemocnické hromady křičí v Prostějově svolává: »Soudruzi měli za to, že »Švihovina nás zničí a zatím vidí, že strana nár. soc. uceluje a na všech stranách (!?) vítězství dobývá.«

Takhle balamutit veřejnost — k tomu jest potřeba zvláštní odvahy. Tedy právě proto, že Šviha páchal dlouho národní zradu, docela hned z několika set míst se oznamuje »Čes. Slovo«, jak přibývají noví členové. Uvažme, o kolik tisíc stoupenců by se rozmnožila strana nár. sociální, kdyby v každém z »několika set« míst bylo získáno jen deset nových nár. sociálů! Kdyby ten příliv byl skutečný, tu by »České Slovo« místo cholerického spílání klidně uveřejňovalo přírůstek stoupenců v oněch »několika stech« míst. To by bylo chytřejší odpovědi než surové nadávky těm, kteří Šviha prozradili. Ale — kdyby přece dryáčnické ujišťování »Čes. Slova« bylo pravdou, pak by spráskl na kvalitou a uvědomělost českých vrstev ruce i největší optimista. Jsou-li zprávy »Čes. Slova« skutečnou pravdou, pak — dva nebo tři noví Švihové rozmnoží a obrátí stranu nár. soc. tak, že tato se stane ze všech českých stran nejmohutnější.

Školství v Americe. Není tomu dávno, co katolíci v Americe zavedli akci, dle níž bude v budoucnosti možno, aby také děti, které nuceny jsou navštěvovati školy státní, v nichž se, jak známo, žádnému náboženství neučí, byly vyučovány náboženství katolickému. Učitelé totiž sdělili komitétu jména těch dětí, a děti pak budou choditi na náboženství do škol katolických. — A nyní tutéž akci provádějí protestanti. Sešlo se totiž mnoho pasteurů, a přijalo jednohlasně akci katolíků za svou, zvolili hned komitét, který má úplně totéž provést, co na straně katolické se stalo.

Národohospodářská hlička.

Národohospodářské osvobození rozhodně se neprovede tím, jestliže se odstraní a tupí zasloužilí čeští konservativci a vypůjčují-li se peníze u německo-židovských bankovních domů na udržování těch listů, které buší do konservativních kruhů českých. Kdo se dá podporovati od cizího národa k vůli tomu, aby mohl pronásledovati poctivé krajany jiného přesvědčení, ten se dává dobrovolně v zajetí živlu cizího; takový člověk nemá práva vybízeti jiné, aby se emancipovali od ciziny, vždyť sama jeho »svěpomocná« ruka jest raněna malomocenstvím. Taktáž ruka bezděky strhává s sebou zároveň celé zástupy lidí jiných v nehodné jáhmo.

Za poslední půlstoletí skutečně zapadly české kruhy ve smyčky cizího kapitalismu tak daleko, že právě radikální tisk chodí okolo rostoucích řádů cizích kapitalistů, podporovaných českými nevěži, jako trpělivá ovečka. Došli jsme tam, že již ani katolík při nejlepší vůli nemůže si mnohé nej-

nutnější potřeby životní opatřiti přímo, bez prostřednictví židovských kartelářů. V této trapné krizi na záchranu národní svébytnosti a ve prospěch skutečného osvobození hospodářského jest povinností katolíků utvořiti při velikém vlnobití aspoň některé záchranné pramice. Dosavadní obranné pokusy živlu konservativních daleko ještě nestačí. Veliké sumy konservativních kruhů dále jsou spravovány lidmi, kteří hledí pohrdavě na naše snahy národní i náboženské. Proto zřízena po delší předběžné úvaze a práci **Královéhradecká bankovní jednota**, jejíž solidní základy slibují veliký úspěch. Odporujeme všem přátelům, aby si důkladně promysleli dnešní oznámení o tomto bankovním podniku, dle možnosti další podíly upisovali, nebo aspoň služeb této jednoty v hojně míře užívali.

FOTOPRÍSTROJE.
Třídry a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:
Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53
Úvěru hodným osobám též mírné měsíční spl. úky. Zájedno ceníky.

Nové výděvky Rotschildovy. Dne 1. dubna ve vídeňské schůzi ředitelství privil. Zemské banky pro Bosnu a Hercegovinu byla předložena bilance za rok 1913. Bylo usneseno navrhnouti valné hromadě, aby z čistého zisku 1,904.264 K byla vyplácena devítiprocentní dividenda jako roku loňského.

Agrární ústředí Ralfeisenek v Čechách vydalo právě účetní závěrku, která po tak dlouhé finanční práci agrární značně překvapila. Vždyť, hledíme-li ke skutečné svépomoci, pozorujeme v ní — schodek. Zpráva sice uvádí přebytek 20.945 K 99 h, ale naproti tomu má 30.000 K subvencí. Kdyby tedy Ústřední jednota neměla 30.000 K subvence, pak by musila vykázati přes 9.000 K ztráty. Překvapuje též, že správní výlohy činily 431.468 K 18 hal. Kdo má tedy z velikého rolnického spojení vlastně zisk největší? Zajímavě, že Ústř. jednota nevykazuje jako své reality budovy zkrachované motouzární v Dřev. Mlýnech, na kterou půjčila obrovské sumy.

Obchodní gremium královéhradecké konalo členskou schůzi dne 3. dubna za velmi četné účasti členstva. Předsedal p. cis. rada Richter, který po uvítání přítomných udělil slovo místotajníkovi Ústřední Dru. Wiškowskému k referátu o novele zákona o osobní dani z příjmu. Přednášející obšírněji promluvil o berní amnestii a o povinném nahlížení do knih. Na přednášku navázána kratší debata, načež místopředseda gremia p. Melichar podal zprávu o nově schválených stanovách, jež roku letošního dojdou již při volbě nového výboru platnosti. Potom mělo dojiti k debatě o kandidátní listině pro valnou hromadu. Po prudké debatě, v níž činnost některých členů odstupujícího výboru částečně i osobně byla posuzována, rozešla se však schůze, aniž by se na čem usnesla. — Valná hromada koná se ve středu 15. t. m. o půl 8. hod. večer v zasedací síni obecního zastupitelstva královéhradeckého.

A zase výnosný obchod lidmi. »Čech« píše: Židovský kupec Gross z Przemyslu zřídil již před delší dobou vystěhovaleckou kancelář, která měla v různých pohraničních městech filiálky. Gross prostředkoval hlavně vystěhovalectví mladých mužů, povinných k odvodu, a v posledních letech dopravil pryč do ciziny 18.000 takových mladíků, kteří mu platili značné honoráře, často až 2000 K. Ministerstvo války nařídilo četnictvu, aby střežilo činnost Grossovu. To se také stalo, ale úspěch tohoto opatření byl zcela zvláštní. Šetřením jistého četnického štábního důstojníka v srpnu loňského roku bylo zjištěno, že četníci jsou spolčenci s Grosse a za veliké úplatky pouštějí vystěhoválce přes hranice. Četnický poručík Soltis v Sanoku, jenž byl zapleten do této aféry, spáchal sebevraždu. Totéž učinil jistý četnický strážmistr, když měl býti zatčen. Z Vídně bylo posláno do Przemyslu pět tajných agentů, aby aféru vyšetřili. Ti přistihli několik četníků, kteří vystěhovalectví branců přímo podporovali. Četník Braver, jenž provázel velkou četou branců, pak jistý druhý četník, byli zatčeni právě v okamžiku, když dostali od jistého vystěhoválce 100 K. Na základě dalších udání nařídilo ministerstvo války, aby mu byly zaslány všechny spisy v této záležitosti a rozkázalo generálnímu auditorovi ve Vídni, aby na základě tohoto materiálu zatkl deset četníků. Devět jich bylo zatčeno a dodáno vojenskému soudu v Przemyslu. Desátý, strážmistr Staff, zastřelil se ranou ze své služební ručnice právě v okamžiku, kdy měl býti zatčen. Také na uherské straně hranice se vyšetřuje. Hlavní viník, kupec Gross, prchl.

Důkladný bankrot. Obchodní dům žida Wertheima v Berlíně prohlásil 24 milionový úpadek. Poškození jsou značně i někteří šlechtici, kteří s velkou ochotou Wertheimovi půjčovali. Na 1000 úředníků a zřízců přišlo o svá místa.

Zemědělská prodávka dobytka v Praze VII. (na ústředních jatkách) oznamuje, že průměrná cena

tržní za jatečný vepřový dobytek všech jakostí, která byla v Praze v měsíci březnu 1914 a která v měsíci dubnu 1914 sloužiti má za základ při vyměňování náhrady za jatečné vepře (tučné i masité pro porážku zralé) za příčinou provedení zákona o zvěři při nákazách zabité nebo následkem úředně nařízeného očkování padlé obnáší za 1 kg 1.59 K.

Podvodní finančníci. Prý jest zapotřebí, aby náš národ se naučil obchodní zdatnosti u židů. My však myslíme, že různé čachry a knyfý neprospějí národu žádnému a že k takovým eskamotérským kouskům není zapotřebí žádného obchodního věhlasu. Stůjž zde několik příkladů z posledních dní: Heřman Pfefferkorn odsouzen byl trestním soudem v Linci pro zločin vyhánění plodu na rok do těžkého žaláře. — V Debrecíně byl zatknut stoliční soudce, křtěný žid Vítězslav Popper, ježto mnoha mladým mužům, zejména židům za velké peníze pomáhal od vojenské služby. — V Opavě zatkla policie žida Ludvíka Langsteina, jenž jest obviněn, že koupil od lupiče Jáchyma Kauderse klenoty v ceně 12.000 K, pocházející z krádeže, spáchané u berlínského klenotníka Jágra. — Vídeňská firma Jackel a Teweles ohlásila konkurs, dluhů jest 400.000 K. — Obchodník Samuel Pick v Českých Budějovicích ohlásil konkurs, dluhů má 210.000 K. — Obchodní prodávka židovka Elsa Ledererová byla trestním soudem ve Vídni odsouzena pro zločin krádeže na šest měsíců do žaláře. — Krakovský bankéř žid Jakub Gans je v likvidaci, dluhů má 1 a půl milionu korun. Škodu utrpělo mnoho vídeňských bank. — V Liberci byla odsouzena na tři neděle do vězení Klára Hirschová pro kuplířství. — V Těšíně ve Slezsku byl zatčen pro krádež zboží v obnosu 6000 K Nathan Herrmann. — Majitel mlýna u Tarnopole žid Gabriel Goldbach ohlásil konkurs, dluhy činí »malíčkost« 670.000 K. — Obchodní příručí žid Oskar Feldmann odsouzen byl trestním soudem v Chebu pro zločin podvodu na osm měsíců. — Regina Blochová odsouzena byla trestním soudem v Žatci na čtyři neděle do vězení pro zločin krádeže.

Vývoj našeho zahraničního obchodu v tomto roce není nikterak příznivý. Dle výkazu ministerstva obchodu činil v únoru dovoz do říše 276.3 mil. korun (plus 12 mil. proti loňskému roku), vývoz pak 202.6 (více o 4.8) mil. rok. Vidíme tu, že pasivum činilo jen v únoru 73.7 mil. kor. t. j. že dospěli jsme opět tam, kde jsme byli před krizí. V prvních dvou měsících roku činil dovoz 542.5 (více o 22.9) mil. kor., vývoz pak 400.4 (méně o 88.4) mil. kor. Pasivum činilo tudíž ve dvou měsících 142.1 mil. kor. proti 110.8 mil. kor. před rokem. To jest v pravdě vývoj velmi nepříznivý, poněvadž z velké části byl také dán poklesem našeho vývozu. Členíme-li celkové cifry dle povahy zboží, tu docházíme k nápadnému výsledku, že zhoršení nastalo tentokrát ve skupině hotových výrobků. Dovoz tu stoupl o 16.6 mil. kor., kdežto vývoz poklesl o 8.2 mil. kor. To je výsledek, který znamená překvapující zhoršení zvláště srovnáme-li ho s ciframi z Německa v posledních měsících.

Také cifry vzájemného obchodu Předlitavska a Uher nejsou pro nás stále ještě dosti příznivé. Za první dva měsíce tohoto roku činila hodnota dovozu z Uher 174.2 (více o 19.6) mil. kor., kdežto hodnota vývozu do Uher 200.2 (více o 4.7) mil. kor. Obchodní bilance ve vzájemném styku vykazuje tedy pro nás aktivum 26.1 mil. kor. proti aktivu 41.0 mil. kor. v téže době loňské. Značný vzestup dovozu z Uher vykazuje obilí, mouka a dobytek, avšak také cifry našeho vývozu vykazují samy o sobě dosti značný vzestup. Tak stoupl vývoz bavlněného zboží o 6.7, vlněného zboží o 1.7, hedvábného zboží o 1.3 a konfekčního zboží o 1.9 mil. K. Zdá se, že naprostá stagnace v kučnosti uherského trhu počíná mizeti.

Valná hromada spolku českých průmyslníků textilních konala se v neděli dopoledne v Hradci Králové. Valné hromadě předsedal cis. rada Josef rytíř Bartoň z Dobenína. Jménem městské reprezentace uvítal shromáždění starosta dr. Ulrich. Nám. vrch. říd. živnost. banky dr. Jar. Preiss přednesl referát »Stav a potřeby textilního průmyslu«. Konstatoval, že rok uplynulý náležel k nejtěžším pro průmysl textilní i pro celý český hospodářský vývoj. Hospodářské důsledky krise balkánské byly dalekosáhlé, neboť hospodářský vývoj jest u nás neobyčejně úzce spjat s mocenskou politikou tohoto státu. Situace dosud se nevyjasnila, neboť Balkán zůstává sopkou, která jest stále nebezpečnou pro Evropu. Dokud všechny velké otázky nebudou vyjasněny, nelze počítat s pronikavým obratem k lepšímu v našem hospodářství. Jeť to vždy velkou obtíž, nelze-li počítat v hospodářském životě na několik let do předu a nutno-li stále počítati s nejistotou. Mocenská politika neměla zřeteli na naše potřeby hospodářské, na naši situaci a speciálně náš textilní průmysl pocítil často tento nesoulad při uplatňování svých vývozních snah. Za všeobecného souhlasu zdůrazňuje řečník, že v této vážné chvíli nutno vážně a energicky žádati, aby mocenská politika šla takovými cestami, které prospívají jeho obyvatelstvu, které povznáší hospodářskou zdatnost a posilují základy, na kterých musí stát budovat, chce-li si dobyt neochvějně posice. Musí také konečně jednou přestat všechno podezírání če-

ských obchodních snah na Balkáně, neboť tyto styky jen podporují sílu celé říše. Řečník obrátil se pak v otázce obnovy obchodních smluv a konstatoval, že celní ochrana v celku se osvědčila, zdůraznil, že třeba nyní se také starati o zabezpečení našeho vývozu textilních výrobků. Schválena pak resoluce, ve které protestuje se proti zavedení cla na len a textilní suroviny vůbec, jakož i na látky úpravové, a ve které vyslovuje se zásada, že těžisko jednání o nové obchodní smlouvy třeba zřítí v takové politice, která by nám usnadnila vývoz. Schváleny pak resoluce, ve kterých žádá se o zřízení české Obchodní komory ve východních Čechách, o založení vyšší české průmyslové školy textilní v Hradci Králové, dále zdůrazňuje se potřeba reorganise drah i úprava námořní dopravy terestské a konečně i potřeba reformy konsulační služby a všestranného vybudování podpory a vývozu.

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnu
jednání se dostavil.

Křesťanský živnostník.

Podivní vůdcové živnostnictva. Není již žádného oboru, kam by se nevetřeli vychytralí lidé na vynikající místa, aby jich zneužili buď pro svůj zisk osobní anebo ve prospěch strannické politiky.

Výškovský Janda v čase, kdy moravské živnostnictvo české se dusilo německou zemskou nadvládou, stál v řadách německých sobců. Janda pomáhal proti živnostenským zápasníkům českým udržovati vyumělkovanou despotii německou. Ale najednou obrátil a — již jest prezidentem zemské rady živnostenské a pokrokovým poslancem. A přece tento příslušník kartelu pivovarníků postavil se proti spravedlivému požadavku živnostnictva hostinského.

A hulínský Pastyřík, dříve obchodník a nyní cisařský rada! Nyní jako prezident českého odboru živnostenské rady na Moravě jest držitelem několika tisícové sinekury. Za prezidentství Pastyříkova zvrhla se živnostenská rada, jejíž úkolem je podporovati živnost, v pokrokové rejdiště, kde pověstné pokrokové subvenční hospodářství dosáhlo svého vrcholu. Skutečné živnostnictvo ztratilo úplně důvěru ve vedení českého odboru živnostenské rady. Skutečné zásluhy nemohly býti tedy důvodem pro vyznamenání hulínského Pastyříka. Je to ve skutečnosti odměna vlády za služby, které prokázal dr. Stránský vládě. V lednu při rozporu panské sněmovny s poslaneckou o osobní daň z příjmů učinila se vláda v těžké situaci, takže její demise zdála se býti neodvratnou. V okamžiku největšího nebezpečí přiskočil vládě na pomoc moravský pokrokový blok s drem Stránským a Staňkem v čele a prohlásil, že nepropustí novelu k osobní dani z příjmů, když daň nebude nemajetným zvýšena, jak si toho panská sněmovna a vláda přály. Ač obrovská většina poslanecké sněmovny vědouce, že nemajetné vrstvy téměř pod nynější drahotou klesají, nechťela připustiti, aby tyto vrstvy byly zatěžovány zvýšenými daňovými břemeny, musila na konec ustoupiti nátlaku vlády a s ní spojených dra Stránského a Staňka a tak byla vláda pomocí dra Stránského a Staňka zachráněna.

Ve stálém výboru pro sociální pojištění jsou nář. soc. poslanci Fresl a Buřival, kteří jsou pravoslávními ochránci živnostníků. Živnostníci zajisté poneseou značná břemena, spoj. se star. a inval. pojištěním; proto by se měl bráti vážný zřetel k požadavkům živnostenským. Mladočeský poslanec Kratochvíl podal návrh, aby živnost řeznická a uzenářská, pokud se v ní neužívá motoru, nepodléhala úrazovému pojištění. Vždyť v těchto závodech jsou úrazy velkou vzácností. Druhý návrh zněl, aby nebyly zavazovány k pojišťování úrazovému práce na domech již postavených, protože tyto práce se dějí bez nebezpečnosti. Konečně navrženo, aby živnostní malá a střední, v nichž se užívá motoru, platily příspěvky jenom za dělníky zaměstnané u motoru a strojů a to za tu dobu, v které jsou tyto stroje v činnosti. — Leč všechny tyto návrhy zamítnuty příčiněním Buřivala a Fresla. — Takovým zamítnutím však se dělníkům nepomůže a živnostnictvo se poškodí. Statistika jasně dokazuje, že dělnictvo pojaté do tří oněch návrhů tak málo

přijde k úrazu jako úředníci, učitelé a jiní, kteří nejsou do úrazového pojištění pojati. Dělnictvo tedy z velkých poplatků živnostenských neobdrželo skoro nic, ale živnostnictvo musí platiti až 200 K ročně — na lidi jiné. Většina dělníků v malém závodě nemá k motoru přístup, motorem pracuje denně asi 2 hodiny, někdy jeden den v týdnu. Ale přece bude nutno platit a platit.

Proto živnostnictvo musí býti stále na bdělé stráž.

Okresní jednota živnostenských společenstev svolává valnou hromadu na neděli 9. t. m. Blíží bude písemně sděleno.

Nedostatek učňů. V době, kdy tolik se provolává »Bud' práci čest«, jeví se stále menší chut k spořádané práci ruční. Některé odbory živnostenské začínají volněji oddychovati, takže v nich nalezne chlapec lepší zaopatření než při nějakém písaření, ale přece těžko se shánějí učňové. Jen v samé Vídni předešlý týden se hledalo 4480 učňů. Nedostatek učňů řemeslnických pocituje se citelně i v Čechách a na Moravě — a to v čase, kdy bují rostoucí nezaměstnanost lidí studovaných. Pořád ještě vládne u prostomyslných rodičů předsudek, že se vede výtečně těm lidem, kteří nosí lepší kabát (třebas i koupený na úvěr). Zatím celé dlouhé řady vystudovaných inženýrů, filologů, paedagogů, právníků marně shánějí místa, kde by pro začátek dostávali denně aspoň 2 K. Tu jest potřebí důkladného uvědomění, aby stav živnostenský nehynul mimo jiné příčiny i nešťastnými předsudky rodičů, kteří jsou celí ustrašení při myšlence, že by jejich mazlíčkové měli si vydělávati chléb poctivým řemeslem. V Americe i lidé velice nadaní takovým předsudkům se smejí, takže tam i lidé studovaní rádi se chápají užitečné ruční práce, která slibuje obstojnou odměnu.

Dodávky rukavic pro c. k. armádu dodává vesměs německo-židovská firma Deweles a syn na Smichově. Tedy nejenom oves, slámu a jiné vojenské rekvisity, nýbrž i dodávku rukavic mají v pachtu židé. Pak se mají míti dobře čeští rukavičkáři, kteří musí platiti značné daně.

Svaz českých družstev živnostenských v král. Českém konal dne 5. t. m. svoji první valnou hromadu v Obchodní a živnostenské komoře po půlletní své činnosti jako ústředí peněžní, poradní a revisní svých příčleněných družstev živnostenských a založen za předsednictví svého starosty p. J. Kolátora. Po vřelém uvítání přítomných panem starostou, přečten protokol poslední valné hromady a schválen, načež následovala zpráva představenstva o počátku činnosti Svazu, ve které s potěšením konstatováno, že Svaz postupně získává s příčleněnými družstvy stále větší obchodní spojení a že konečně družstva nalezla pochopení pro svoji vlastní organizaci úvěrní tím, že nejen vyhledávají Svaz v potřebě úvěru, nýbrž i ukládáním svých přebytků. Věcně pojednává zpráva tato o neblahých poměrech na peněžním trhu loňského roku nastalých vysokou mírou úrokovou a příliš velikým nedostatkem peněz. Pak konstatováno ciferným přehledem, že Svaz měsíc k měsíci stále ve svém rozmachu stoupal, jakož i nadále stoupá, tak že stav závodních podílů k 31. prosinci činil korun 18.690, stav vkladů 36.285 K 90 h, stav eskontovaných směnek 92.535 K 13 h. Naproti tomu stav nynější vkladů jest 104.850 K 13 h, eskontovaných směnek 206.066 K a počet členů dostoupil výše 107, tudíž cifry na počátek velmi slibné. Současně apelováno na přítomné delegáty, aby na Svaz obraceli se nejen při potřebě úvěru, ale i — a to tím více — při ukládání svých pokladničních přebytků. Po obšírné zprávě dozorců rady, přednesené předsedou jejím, členem městské rady král. hlav. města Prahy p. V. Novotným a přečtení revisního nálezu Zemské správní komise království Českého, schválena účetní závěrka, jakož i navržené rozdělení zisku. — Při doplňovacích volbách zvoleni: za náměstka starosty p. Jan Černý, výrobce cementového zboží v Hořovicích, za náměstka starosty p. V. Šejnoha, vrchní účetní lučební továrny v Kolíně. Do představenstva pp.: Štěpán Pvbák, kožešník v Karlíně a Fr. Trojan, býv. zemský poslanec v Týništi n. Orli. Do dozorců rady: Procházka Vilém, hodinář v Benešově u Prahy, biček B., obchodník v Čelakovicích a Zenian Antonín, podnikatel staveb v Bubenči.

Na c. k. odborné škole pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové obdržel se počátkem školního roku 1914—15 několik státních stipendií s měsíčním obnosem 30—40 K. Žadatelé o tato stipendia podejte své žádosti do 15. června 1914 na správu ústavu výše uvedeného.

K žádosti budíž připojen list křestní, domovský, vysvědčení nemajetnosti, doklad o případném zaměstnání v praxi, poslední vysvědčení školní, po případě též vysvědčení průmyslové školy pokračovací a výkresy žadatele.

Přednost obdržel uchazeči, kteří nejméně dvě léta byli v řemesle zámečnickém prakticky zaměstnáni a průmyslovou školu pokračovací s dobrým prospěchem absolvovali. Žádosti jsou bez kolku.

**Vyrovnejte nedoplatky za
„Obnovu“ a „Časové úvahy“.**

Sociální obzor.

Z Úrazové pojišťovny dělnické pro království České v Praze. Ústav tento po nabytých zkušenostech vytkl si za účel působiti vhodnými přednáškami na ochranu zdraví dělnictva. Jmenovitě pak také vede snaha ústavu k tomu cíli, přispěti radou v případech poskytnutí první pomoci při úrazu, jež zajisté velkého má významu při krvácení z údů, při náhlém bezvědomí, otravách, očním zranění a pod. Poněvadž oštem přednáška sama neposkytovala by jasné znázornění snahy ústavu našeho ve věci té, získal ústav náš za přispění svého ředitele JUDra. Roberta Marschnera filmy, ve kterých názorně produkovaná jsou jednak účelná opatření pro případ úrazu, jednak způsob při poskytování první pomoci a ošetření osoby zraněné.

Tyto filmy byly s velikým úspěchem a uspokojením účastníků interestentů, z řad dotyčných zástupců úřadů i pánů podnikatelů a dělnictva předváděny v biographech ve Vídni, v Praze a jiných městech. Na pokyn z kruhů interestentů a z intence ředitele dra. Marschnera, sledujícího, aby v každém směru sociální péče o zdraví a bezpečnost dělníka byla všeobecně uplatněna, rozhodl se ústav tento také v Hradci Králové dotyčné filmy s přílehlající přednáškou před shromážděním interestentů předvésti.

Předvedení filmů s přílehlající přednáškou pořádá se pro širší kruh pánů továrníků, podnikatelů, živnostníků a ostatních interestentů dne 14. dubna t. r. v úterý o 3. hod. odpo. v Hradci Králové v Grandhotelu (bio-sál). Poněvadž přednáška s reprodukcí přístupná jest bezplatně širší veřejnosti, doporučuje se, aby páni interestenti — vzhledem k účelu celé této akce — přednášku co nejhojněji navštívili.

Okresní komise pro péči o mládež v zastupitelském okresu královéhradeckém konala valnou hromadu v pátek dne 27. března 1914. Z obšírné zprávy jednatele vyjímáme: I v uplynulém roce většinu jednání v okresní komisi řídila snaha, vyhledávati děti nešťastných a trpících a pomoci jim poskytovat. Tento úkol řešen byl tím, že chudým dětem osiřelým, opuštěným a ve případech význačných i poloosiřelým peněžitými příspěvky získávanými byl nový domov, jednak tím, že dětem abnormálním přispíváno k opatření výchovy i vyučování ve zvláštních ústavech odborných, jednak tím, že zřízením honorovaného poručníka z povolání i dozor a ochrana měly jim býti zabezpečeny.

Ku blahu nejmenších šířeny letáky o správné výživě kojenců, za podpory c. k. okr. hejtmantství zdejšího. U c. k. okr. soudu zakročeno proti žebrajícím a školu zanedbávajícím dětem ze sousední obce, při čemž zaručeno na ně přispívati, budou-li nedbalým rodičům vzaty. — Na popud Čes. zem. komise vzata v ochranu dívka, již hrozila mravní záhuba a za polic. úřadu přispělo se jí k vyhledání řádného místa. Zároveň žádáno, by ženská obsluha byla v hostincích zakázána. Aby čelilo se zločinným vlivům nezřízené četby, zřízena prázdninová knihovna pro mládež v Hradci Králové, jež potkala se s úspěchem.

Při dosavadní agendě dospěla komise k poznání, že právě o děti nejubožejší je nejméně postaráno, zvláště o děti epileptické, se silnými poruchami duševními, idiotické, zvláště pak o ty, u nichž choroby duševní kombinovány jsou s neduhy těla. Zároveň shledalo se, že není dostatek vhodných pěstounů, kteří by dovedli a chtěli býti zástupci rodičů. Proto se komise rozhodla vystavěti domek, v němž umístí 10—12 sirotek, po této stránce nejvíce trpících. — Učiněny kroky za zřízením komise v blízkém okrese.

Domov opuštěných. Půl sta staženek věkem sešlých, světem opuštěných a k výdělku neschopných nalézá přístřeší a doživotního opatření v ústavu »Domov služebných a opuštěných«, který z příspěvků šlechtitných dobrodinců ve vlastním domě v Myslíkově ulici 23. vydrží katol. jub. spolek »Praha«. Aby mohl spolek vyhověti stále četnějším prosbám žadatelek, pro něž v domě v Myslíkově ulici není již místa, byl nucen zakoupiti dům na Král. Vinohradech (v Máchově ul. 5.). Tam přijímají se žadatelky za týchž podmínek jako v Praze. Blížíjší podmínky sdělí představená ústavu v Myslíkově ulici. Páni dobrodinců upozorňují se na tento svého druhu jediný humanitní ústav. — V ústavu za laciný plat přijímají se na byt a stravu katolické slečny z obchodů, komptoiristky, prodavačky atd.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKÝ PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... CÍSAŘSKÝ DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRAZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK KUTNÁ HORA, ČECHY	

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštiky atd., vůbec veškeré druhy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

Hradec Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Duha. —

K velikonočním

dovolují si veledůstojnému duchovenstvu nabízet chvalné známé, již r. 1888 nejdůstojnější biskupskou konsistoří Ordinariátním listem dšst. farním úřadům k nákupu doporučené

Pilnáčkovy pravé voskové svíce oltářní,

dále paškály, triangle atd. — Též mám na skladě vonné královské kadidlo, kostelní uhlí dřevěné a pod. — K vedlejšímu osvětlování a k pohřbům doporučuji levnější svíce voskové a polovoskové. — Pro soukromou potřebu výtečné toaletní mýdlo a nepadělané čisté **jádřové mýdlo** (bez zápachu.)

O bojně rozkazy prosí v hluboké úctě

Anna Brunová v Litomyšli,

Dolní Riegrovo náměstí (máslaná podlaží). Obchod svícemi, mýdlem a jinými odbor. výrobky oš. a král. dvorní továrny firmy J. Pilnáček v Hradci Králové.

Vše v cenách továrních.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řezbářský, pozlacovačský a oltářnictví

— V ŽAMBERKU —

doporučuje svůj odborný závod pro kostelní práce.

Renovování starých a památných oltářů, soch, kazatelen, křížových cest atd. provádí se s největší pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.

Rozpočty a informační cesty zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných výstavách.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Arminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.

Cellistvé i běsné, různých šířek a velikostí, výtečné jakosti a překrásných vzorů vkusně sbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

!!!

Josef Zemlicka,
ruční tkalcovství,
HLINSKO, (Čechy).

Koberce běže

jutové »spagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní příkrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Villa na prodej

o 6 místnostech, s 1 ha lesa, v obci s 3třídní školou, na císařské silnici, s krásným okolím — kolem luka a borové lesy, voda ke koupání a lázně nedaleko. Bližší v administraci t. l.

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

odbývá se bude v místnostech zastavárny v sobotu dne 18. dubna 1914

a započne o 9. hod. ranní

NA ZÁSTAVY

veškeré pozůstávající z klenotů, hodinek, šatstva, prádla, obuvi a rozličných druhů látek, kol, houslí atd., které až do konce měsíce února 1914 propadly.

Zástavy do dražby propadlé možno ještě před dražbou ve čtvrtek do 12 $\frac{1}{2}$ h. odpo. pouze u pokladny zastavárenské zúrokovati aneb vyplatiti.

Neprodají-li se veškeré zástavy, odbývá se druhá dražba 25. dubna 1914.

Po 14 dní před dražbou čítá se mimo úrok ještě dražební poplatek 2 h z 1 koruny!

V pátek před dražbou a v den dražby se vůbec neúčtuje.

Sklomalba

E. Škarda, Brno,

umělec. řemeslo prvního řádu
hotoví a dodává lehrárenské
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejoboatší
sklomalby figurální, hotoví
pravek vlněných mesalů
kaménkovou pro facady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecko-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Veledůstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I, Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního náčiní

jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, ka-
dítelnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a
stříbří, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O otěné zakázky prosí v nehlubší úctě oddaný

Jan Hirsch.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školné.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapal pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovní, koberců a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

PIANINO

levně na prodej.

Dotazy do admin. t. l.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen v roce 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000—

Reservní fondy přes K 2,800.000—

Filiálky a expositury:

Čáslav, Chrudim, Jičín, Krakov, Letná, Plzeň, Praha-Josefské
náměstí, Praha-Spálená ulice, Semily, Slaný, Turnov, Žitkov.

Provádí veškeré obchody ban- kovní, bursovní a směnářenské.

Přijímá vklady na vkladní knížky, pokladniční poukázky
a běžné účty

za podmínek nejvýhodnějších.

Adresa telegramů: Kralobanka.

OBNOVA

Číslo 15. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Veletčným stoupencům české strany křesťansko-sociální!

Výkonný výbor usnesl se jednomyslně svolati na základě ustanovení platného organizačního řádu strany

V. řádný sjezd české strany křesťansko-sociální v Čechách na Svatojanské dny 16. a 17. května r. 1914 do Prahy.

Svoláváme sjezd za neutěšené situace pro milovaný národ český, ale za potěšitelných okolností pro katolické hnutí v národu českém, jež za nynějších neblahých poměrů jest nejen v náboženském, nýbrž i v politickém ohledu jedinou jistou a neklamnou zárukou všestranného blaha drahého našeho národa, jako už bylo v minulých stoletích, počínaje od dob našich nejpřednějších světců národních: Cyrilla a Methoda i sv. Václava. Neboť náš splnomocněnec, ideální kněz a vlastenec, Msgr. dr. Fr. Kordač, s úspěchem pracuje na shodě, ba sjednocení katolického hnutí politického, jako už je tomu v ohledu nepolitickém. Tříštivost, objevivši se před 4 a 2 roky, stala se dobrou školou pro všechny, když jsou věrni samostatnému politickému hnutí katolíků českých. Touha po jednotném postupu je všeobecná. Bude to vždy ke cti české strany křesťansko-sociální, že svou ochotou a umírněností umožňuje katolíkům dobré vůle návrat ke společné politické práci.

Kéž na sjezdu jest dlo sjednocení korunováno skvělým výsledkem!

PROGRAM SJEZDU:

Kromě obvyklých formalit a zpráv funkciónářů bude na pořadu:

1. Program strany. Ref. Msgr. dr. Fr. Kordač.
2. Organizační řád strany. Ref. Msgr. dr. Fr. Šulc.
3. Finance strany. Ref. JUC. Josef Šindler.
4. Odborové a hospodářské organizace. Více referentů.
5. Tisk. Ref. Ant. Havelka.
6. Politický referát.

Upozorňujeme předběžně na tyto předměty, prosíme místní důvěrníky a organizace, aby co nejdříve podaly své návrhy, jež k jednotlivým bodům za žádoucí uznají, výkonnému výboru strany.

Místní organizace zvolte ihned své delegáty pro tento sjezd a oznamte jejich jména na adresu: Výkonný výbor České strany křesťansko-sociální v Praze I., Karlova ulice číslo 8.

Podrobný program sjezdu bude v listech strany i jiných přátelských časopisech katolických v brzkou ohlášen a delegátům sjezdovým doručen.

Za Výkonný výbor České strany křesťansko-sociální v Čechách:

Fr. Svatek, F. Šabata,
zatímní tajemník. předseda.

Vzkříšení.

»Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových?« tázaly se ženy před hrobem Kristovým. Leč tělo Ježíšovo skvělo se krásou i slávou i bez použití vonných masť práve připravených. Dříve než se nadály duše Kristu oddané, skončeno nejslavnější vítězství nad zlobou lidskou.

Často chystali se zapečetiti protivníci naši kámen nad sužovanou církví, již rozestavovali strážce, které měly bděti, aby zemdlená církev se nikdy nevzpamatovala, aby jí nikdo nezachránil od smrti. A ejhle, po nejtěžší chorobě vždy vstávala v nejružnějších stranách s osvěženými silami.

Chystají se nové příkré útoky práve v zemích českých. Strany, které za dvaceti — třicetiletého svého trvání dopustily se svým sobectvím a neobratností velikých přehmatů, honem chtějí zasednouti na soudnou stolicí nad katolíky nynějšími za to, co se dalo v církvi naší před pěti stoletími. Daleko do minulosti tedy sahají pánové pro obžalovací materiál. Dobou patnáctého století chtějí utloukati netoliko nynější katolíky, ale i katolickou nauku samu, která přece ke korupci neradí. Jestliže ve společnosti církevní, trávící téměř dvě ti-

síciletí, nastala jednou doba veliké mdloby, může se tomu diviti jen člověk takový, který nezná ani abecedy filosofie dějin, který neví, jak nejmocnější a nejbystřejší národové vesměs právě po době velikých triumfů začali propadati úpadku, až — učinili místo národům jiným.

Jestliže začala propadati marasmu některá náboženská sekta nebo strana politická, již se nevzpamatovala, ale neslavně zanikla. Zato však triumf podivuhodný jeví církev tím, že po době velice žalostné dočkala se významného obrození a docela i zmohutněla. Čas mdloby dopuštěn byl proto, aby se tím více ukázala síla všemocného zakladatele — samého Spasitele.

A neprorokoval se tak často konec i naší politické straně? A ejhle, ta pracuje nyní vydatněji než v letech předchozích.

Za devatenáct století neměla společnost skládající se z lidí nikdy trpěti dekadencí, ačkoli Kristus dopustil, že hned po boku jeho byl jeden Jidáš! Průběhem devatenácti set let měla hierarchie udržovati nepřetržitě tak veliký zázrak, na který právě moderní nevěrci naprosto nevěří. Politické strany, v nichž se proklubalo již za šest, sedm let tolik zranění, přísně začnou nyní katolíkům našim vyčítati, proč některý hierarcha francouzský nebo italský ve středověku se neřídil křesťanskou morálkou.

Jako by nynější katolíci činili novohusity zodpovědný za řádění chválených francouzských Jakobínů, chválených Táboritů.

Přes všechnen hněv, přes všechny přípravy k protikatolickým provokacím r. 1915 však netoliko církev sama, nýbrž i naše křesťansko-sociální strana kráčí statně vpřed. Mnoho tiše vykonáno v ohledu sociálním, časopisectvo naše se hromadně šíří, lidé, kteří sedali na lep moderním slibům kruhů »protiklerikálních«, odvracejí se od demagogů tím více, čím lépe poznávají jejich úplnost, bezměrné sobectví a despotii.

Ovšem že r. 1915 všechny fanatické živly »protiklerikální« budou se snažiti o vzájemné spojení proti nám. Ale čeho získají, vidí-li uvážlivý vlastenec, jak stále zuřivěji do sebe bijí, jak tříští národ tím více, čím hlučněji provolávají hesla protikatolická? Tak dalece se postupovalo »na základě Husovců«, že národní vzájemnost, společné cíle české jsou téměř pohřbeny. Skuteční národovci vidí místo všennárodního postupu klubko zařatých pěstí, bijících hned na pravo, hned na levo. Zájem politických klik zcela křiklavě kladou se nad prospěchy všennárodní. A když se objevila celá garnitura peněžních skandálů ve stranách »reformujících na základě nejnovějších světových názorů«, tu teprve odpadla chuť uvážlivým Čechům pomáhati takové výdělečné demagogii k vítězství nad živlem konservativním, který si vydobyl o úspěšný rozvoj národního celku nesporných velikých zásluh.

Právě v nynější veliké české krizi obracejí vážně k významu naší strany zraky i ti lidé, kteří chodili dříve kolem nás nevšímavě. Jedná se o vytvoření silného bloku, složeného z několika konservativních proudů, který by napravil to, co dryáčnicki svým radikalismem a neobratností pokazili.

Základní chybou mnoha českých politiků byly pohodlné výmluvy, že náboženství jest věcí soukromou, že není o něm zapotřebí veřejně mluvit a jednati. Tak mluvili sami novohusisté, jako by neznali ani jediné stránky z husitských dějin. Kde jest společnost náboženská, tam se přece musí jednati o vztahu školství k náboženství, o potřebných bohoslužebných budovách, o majetnictví hřbitovů, o sociálním postavení kněžstva atd. atd. Zkrátka každé náboženství těsně souvisí se svou církví, s jejími potřebami, což bylo viděti na krvavých bojích, které sváděli husité sami mezi sebou.

Naprosto nestačilo, jestliže staročeši hleděli vymýtit útoky proti naší církvi. Měli hned z počátku luštití prozřetelně nejružnější otázky, dotýkající se těsně celé existence českých katolíků. Měli na liberální útočné fráse proti našim dogmatům soustavně odpovídati. Měli podrobiti pilné kritice neurvalé zasměšňování katolických svátostí, jak to vidáme v rudých listech. Pak abylo potře-

bi zakládati stranu konfesní, která tak dlouho byla ponechána v tuhém boji proti nevěreckým útokům sama sobě.

Konservativní občané, sedící za kamny, měli zrale uvážiti, že naše strana se bije i za zájmy jejich, že bojem proti rudým proudům hájí se politická a sociální práva všech konservativců.

Konservativců jest v Čechách počet obrovský, ti vidí, kam národ spěje, ponechá-li se prim radikálům. A proto v nejvyšší čas sbírají se k práci záchranné, uznávajíce, jak bylo zapotřebí, aby aspoň jedna strana zvládla útoky proti svobodě lidu katolického zdolávala.

Bude však nutné zapotřebí, aby každá konservativní strana, která se chce k bloku připojiti, zřetelně poznala svůj úkol a druhou stranu pro nějaké nedorozumění zbytečně neoslabovala, jak se dříve dělo. Již se také v tom směru ozval hlas z konservativní strany lidové, který o koncentraci praví: »Myslíme, že budou zde zachovány čtyři svérázné skupiny, které snad během nedlouhé doby změní se ve tři. Dvě samostatné jednotky jsou tu: konservativní velkostatek a strana katolická, dnes dosud křesťansko-sociální. Dvě další skupiny nebo budoucně snad spojená třetí jednotka, jsou strany národní, staročeská a naše strana konservativní lidová. Všecky tyto skupiny jsou již ve vzájemném styku, a při zachování své úplné neodvislosti určují si společné akční body, které dříve či později povedou k pospolitému postupu a činnosti. Mimo to naše strana uvažuje se stranou národní o tom, nedalo-li by se docíliti užší formy součinnosti.«

Jest tedy zde patrno aspoň dobrá vůle.

Programy zmíněných stran jsou si přece daleko bližší než zásady soc. demokratů, agrárníků a pokrokářů, kteří se dovedli spojit tak rychle na ubíjení ducha konservativního, na křiklavé olupování katolického lidu o mandáty.

Zjednodušení politiky ve stranách protikatolických však bude daleko tvrdším oříškem. Již nyní protestují proti útvaru silné strany národní. Proč? Strany dosavadní mají své denníky, redaktory, sekretáře, pokladníky, poslance atd. Při zjednodušení politických poměrů většina takových kapacit by přišla o svá místa — a proto se předem protestuje proti tomu, co by bylo i pro národ lékem nejvydatnějším.

Našincům však naprosto nezáleží na nějakém hmotném zisku z politické činnosti. V naší straně naopak velká řada činovníků přináší katolickému ruchu veliké hmotné oběti, dostávají honorář ve formě protikatolického spílání. Proto také katolíci vítají každý pokus, který by přinesl skutečné uzdravení národních poměrů, které by postavilo hráz proti divošským proudům.

Jestliže tedy způsobem násilným radikální živly zapřáhnu Husa do svých služeb, celé pluky upřímných národovců ozvou se proti demagogii.

Jestliže novohusité ujačmí upáleného mistra tak bezohledně, že jim musí pomáhati bořiti světový názor křesťanský, povědí jim uvědoměti katolíci zřetelně, komu vlastně účel světi i čachrářské prostředky.

Proto jen zmužile vpřed! Po bankrotu neobratných lečarů a kupčků dostanou se k slovu mužové rozvázní, kteří se již neleknu pověděti pravdu o násilném řádění radikálním. V době, kdy naší straně připravována zkáza, padají do jámy sami hrobaři a nám stále jasněji svítí hvězda radostného vzkříšení.

Obrana.

Ve státě »klerikalizovaném«. Vídeňský baron Hock jest předsedou »Volné školy«, poslancem, ale zároveň — dvorním radou u správného soudu. U tohoto důležitého soudu hledá obyvatelstvo ochranu proti úřednické zvlí, proti nesprávnému výkladu a provádění platných zákonů. Správní soud jest oprávněn rozhodovati, zda nejvyšší orgány správy zeměpanské nebo autonomní řádně vyložily a provedly různé zákony a předpisy. — Tento soud rozhoduje docela o mínění a výnosech ministerských, zemských výborů a místodržitel-

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akolový kapitál K 80,000.000.—.

Reservní a pojistné fondy přes K 25,000.000.—.

Centrála v Praze, ml. r. 1888.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek, Místek, Karlovy Vary, Klatovy, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst, Vídeň, a Jihlava.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatii. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek oo nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

ství. Tedy by se dalo očekávat, že členové tak vysokého tribunálu jsou mužové zcela nepředpojatí, že mají nejvyvinutější smysl pro státní pořádek, že jsou nejbudlivějšími strážci stávajících zákonů.

Leč »Volná Škola«, jejíž předsedou jest Hock, snaží se potíratí paragraf 1. a 3. školského zákona z roku 1869 řiř. z. č. 62 a novely z 2. května 1883 řiř. zák. č. 53. Příslušné paragrafy stanoví, že se mají dítky vychovávat v náboženství, že má býti na školách obecných náboženství učebním předmětem. »Volná Škola« tyto požadavky potírá zcela okázale, výhradní její snahou jest vyloučiti náboženství ze škol. Spolek ten docela začal protizákonné beznáboženské školy zřizovati, rozvinul fanatickou agitaci proti Eucharistickému kongresu, ačkoli volnomyšlenkáři nesoudné davy obelhávají svou frásí o svobodě svědomí a volnosti veřejných úkonů s touto svobodou spojených. A Hock jest členem správního soudu dále, při čemž zároveň vede vytrvale učitelský odboj proti stávajícím školským zákonům. Dne 5. t. m. bar. Hock řídil schůzi »Volné Školy«, na které referoval císařský rada Colbert o »dětské práci«. Řekl, že ve 2500 továrnách a na velkostatech pracovaly děti a mzdu dostávaly částečně v kofalce. — A za to činil zodpovědnou katolickou církev. Jako by církev zavinila, že takovým chytrým způsobem vyplácí mzdu židovští kapitalisté, obchodníci a pachťáci! Jako by Colbert nevěděl, jak právě katolické kruhy protestují proti dětské práci v továrnách! Nu — a k útokům Colbertovým přikyvoval Hock, jakoby sám dobře neznal příčiny tak smutného sociálního zjevu!

Pak promluvil soc. dem. Glöckel, bývalý učitel, který přišel o místo pro přečiny protistátní. Spustil hned proti katolické církvi a docela i proti následníku trůnu. Zeměpanský komisař tudíž vybil Hocka, aby řečníka napomenul. Leč Hock místo toho vyvolal »rozhořčení« přítomných tak veliké, že musila býti schůze rozpuštěna. Hock docela hrozil komisaři, že si promluví ještě vážně o tom, jak nižší úředník si smí dovoliti takovou troufalost ve schůzi, které předsedá c. k. dvorní rada. Na ulici došlo pak k židovsko-zednářským kraválům. — Když pak strážník sdělil na dotaz vrátěného v paláci Clam-Gallasově, že demonstranti jsou členy »Volné Školy«, hned byl obklopen od fanaticů a udán, že mluvil povýšeným tónem.

Začíná plantážnické umlčování živlů konservativních, porušování stávajícího řádu, fanatická volnomyšlenkářská mstivost zcela dle ducha zednářů portugalských. A strážce zákonů, významnaný tak velikým státním titulem, stojí v čele takých zpupných křiklounů.

Pokrokáři velice mrzelo, že na Uh. Hradištsku a Bojkovsku loni při zemských volbách zvítězili nařinci. Proto se chystala nízká msta. Hůl se našla snadno. V Uh. Hradišti občan Jos. K. požádal Františka T., aby mu na hlasovací lístek napsal jméno nebo připevnil nálepku se jménem našeho kandidáta. T. vyhověl výslovnému přání. Leč na denunciaci pokrokářskou krajský soud zahájil vyšetřování pro přečin proti čistotě voleb. Ačkoli Jos. K. u hlavního přelčení potvrdil, že obžalovaný nalepil nálepku veřejně, před jeho očima, přece byl T. odsouzen do tuhého vězení na 3 dni s jedním postem. Právní zástupce podal zmáteční stížnost, v níž upozornil, že pro odsuzující výrok vůbec nebyly uvedeny důvody. Nejvyšší soudní dvůr také rozsudek zrušil a výslovně prohlásil, že řízení kraj. soudu bylo neúplné, že zanedbány podstatné předpisy zákonné. Tedy nové přelčení v Uh. Hradišti — ale T. odsouzen znovu na tři dni do vězení. Nová zmáteční stížnost — rozsudek byl znovu zrušen, obžalovaný osvobozen.

Není dovoleno kritizovati rozsudky krajského soudu, ale čtenář přece jen pozná, zda katolíci v

»zklerikalizovaném« Rakousku se těší nějakým zvláštním výsadám.

Ustavující :: valná hromada :: Královéhradecké bankovní jednoty, společnosti s r. o.

v Hradci Králové

koná se místo dříve ustanoveného dne 22. dubna
teprve

**dne 29. dubna t. r.
o 3. hod. odpoled.**

v sále Adalbertina v Hradci Králové

a činíme všechny společnsky pozorný na dopisy, které v těchto dnech od zřizujícího výboru obdrželi. Přihlášky nové přijímají se pouze do 21. dubna t. r. — Dopisy dlužno adresovati panu B. Hobzkovi, c. k. gymnasiálnímu profesoru v Hradci Králové. —

Prušáci odhazují škrabošku. Zač pokládají Němci z říše Vilémovy náš stát, patrně z drzého prohlášení redaktora úřední německo-říšské »Norddeutsche allg. Zeitung« dr. Ot. Rottermanna. Pravil na schůzi »Schulverein« v Berlíně doslovně: »Jediná možnost, zachovat evropský mír, tkví v tom, bude-li ohnisko Evropy, Rakousko-Uherská monarchie, tak rozdělena, jak to navrhl »Novoje Vremja«. — Už také berlínský kancléř má připraveny podrobné plány: Čechy mají splynouti se Saskem a tvořiti společně »Königreich Sachsen«, Morava se Slezskem má se státi provincií »Königreich Preussen«. H. Rakousy, Solnohradsko a severní Tyrol mají připadnouti Bavorsku, ostatní alpské země mají tvořiti »Königreich Oesterreich«. Halič a Bukovinu nechť si vezme za svou assistenci Rusko.

Jestliže se Němci již s těmito úmysly pranic netají, nejsou-li okřiknuti z kruhů kompetentních, pak lehce každý pozná, jakého to má Rakousko v trojspolku spojení! Zvláště národní cit český musí býti do hloubi srdce uražen drzou rozdělovací provokací německou. Prušáci si již počínají tak, jakoby nebylo ani potřebí se ptáti, co takovým trháčím choutkám říká sedm milionů Čechů. Celá století před zřízením království Saského byla naše země královstvím. Za Karla IV. byly poslušny tohoto království netoliko Morava a veliké Slezsko, nýbrž i obojí Lužice a — docela i Braniborsko, odkud nyní vycházejí choutky na tučný politický lup. Země koruny České byly státem svrchovaným a samostatným, kurfiřt Saský ani v Německu tolik vlivu neměl, co český král. Nyní však přes všecku výmluvnou historii přechází se přes práva staletími utvrzená, slavné země naší koruny mají se státi přílepem těch krajů, které byly dříve koruně české poddány.

Za takové situace horlivě pracují pruské marky, aby co nejrychleji v zemích koruny naší hynul katolicismus. Pak by se to připojení dalo pohodlněji. Leč Prušáci brzy se poučí, že tu stojí pevně, národnostně uvědomělé řady českých katolíků, které dovedou nenasytný pruský příboj rázně zdolati. Snad se Prusko domnívá, že zakoupí lehce nějaké švihy anebo jiné lidi, vydávající se za zá-

stupce českého lidu. Ale nechť jen dobře pamatuje, že političtí intrikáni a ziskuchtivci, kteří se vetřeli na čelná místa hadí chytrostí, nejsou skutečnou reprezentací jádra poctivého českého lidu!

Pokroková polemika. V pondělí velikonoční po přednášce kněze Hlobila ve Zlíně se rozpředla polemika. Odpadlík Lang, odborný učitel, nazval zřejmou nepravdou tvrzení Hlobilovo, že protestantská šlechta pět dní po bitvě na Bílé Hoře zvláštním reversem císaře pokorně odprošovala a poníženež prosila o milost. Prý dějepis o tom ničeho neví. Tu Hlobil uvedl ročník a stránku »Českého časopisu historického«, kde o tom píše Václav Chaloupecký. Ale Lang projevil tábořskou houževnatost svého »stanoviska«. Prý dějepisná díla přece jenom nic o tom nevědí. Lang má Palackého a Denisa, kde o tom nic není. Nemusi prý býti pravdou, co o tom vykládají »jakési tiskoviny«. Učenec Lang si myslil, že se jedná o nějaké noviny, jeho pokroková duše nic nevěděla ani o odborném časopise, jejíž obstarávají z velké části sami pokrokáři. Taková kapacita pokrokářská si tedy myslí, že v Palackém a Denisovi musí býti všecko, nedovede pochopiti v pokrokové době ani tolik, proč se vydávají nové a nové historické úvahy. Co znají teprve pokrokoví kmáni, kteří po přečtení nějakého pamfletu ochotně obstarávají klaku pokrokařům vzdělanějším? Pak věru není divu, že širé davy novohusitů se daly tak dlouho balamutit podvrženým pamfletem neumělého a drzého německého protestanta, který se představoval světu jako »očitý svědek upálení Husova Pogius«. Není také divu, že na téže zlínské schůzi se ozval pokrokářský hlas, tvrdící, že Hus byl odsouzen pro kárání kněžských vad. Se zpátečnickými pověrami novohusitské hnutí začalo a v nich se tolik utvrdilo, že s nimi i zhyne.

Moderní otrokáři jsou rafinovanější, než římští před zrozením Kristovým. Antičtí otrokáři ujařmili tělo, ale pokud nezačalo ohrožovati moc jejich karabáče křesťanství, neujařmovali myšlenek. A nyní? Protikatolické živly u nás provolávají hlučně svobodu svědomí, volnost slova a sdružování. Docela i na Husa navěšili násilně cetky moderního svobodomyšlenkářství. Ale při tom osnují takové ztyranisování duší, jakého nepáchali ani turečtí pašové. Vyhodili organisované katolíky ze sokolských jednot, vyhazují je docela z národa, aby se udělalo prostorné místo v Sokole i v celém národě pro orientální semity. A nyní docela pověstná Benešova a Hajnova »Samostatnost« svolává »národní soud«, který by měl přísně zakročiti proti zakládání sdružení orelských.

Tedy právě před rokem Husovým pokrokářské duše zřetelně provolaly tato hesla: 1. Ačkoliv evangelikům a židům popřáváme hájení konfesních zájmů jak tiskem tak v parlamentě, ačkoli jim popřáváme organisace k tomu účelu, katolíci své zájmy náboženské organisovaným způsobem hájiti nesmí. Co jest dovoleno náboženským menšinám, nesmí se povolití veliké náboženské většině. 2. Evangelici a němečtí židé v Čechách mají plnou volnost hájiti vyučování vlastního náboženství ve školách, dovoluje se jim tvořiti organisace na zřizování škol nových. Leč karabáč zasvíští bezohledně nad hlavami těch, kteří se postarali o zřízení katolického gymnasia na Vinohradech, kteří si přejí, aby dítky katolické většiny také byly vychovány v náboženství svých rodičů. Takový katolík, který organisovaným způsobem hájí svá konfesní práva, nepatří do národa. 3. A když už jsou ze Sokolstva katolíci vyloučeni, musí se jim dáti svěřací kazajka, aby se nemohli ani hnouti proti vůli Benešů, Vejvarů, Novotných. Všude sice ti, kteří pro své světové názory jsou vyloučeni z určitých společností, mohou se organisovati ve sdruženích nových. Ale v Čechách lidé vyloučení pod-

léhají dále právomoci a soudu husitských ziskubralů a čachrářů. 4. Před tribunál pokrokové části národa budtež povolání jako zrádcové ti, kteří zrazovali vůbec nemohou tu společnost, která s nimi krajanské styky přerušila, která je dávno odkopla. 5. V záležitosti Švihově dlužno šetřiti největší opatrnosti, nutno úzkostlivě přemýšlet, zda by nějakou ráznější kritikou nebyl ten chudák zarmoucen a roztrpčen. Za to český katolík, který chrání národní hospodářská práva proti přehmatům národa semitského, musí býti zmrskán jako zrádce. Ti občané, kteří jsou sešněřováni židovským kapitalismem, jsou nejpopulárnějšími soudci nad katolickým českým sedlákem. 6. Tedy zkrátka a dobře: napřed vykopnout z národního společného domu, vysmívat se, že vydědenci nejsou schopni postavit si obydlí nové, aby uhájili nejpotřebnější lidské podmínky své existence. Ale jakmile katolíci si postaví domek vlastní na svojí parcele, pak musí podniknouti moderní plantážníci bezcenný útok na majetek cizí, pak se mává proti nim tábor-skými cepy. A jestliže tato otrokářská válečná výprava na cestě potká výbojně tělocvičné jednoty rudé, pak neopomene před nimi pokleknout a znovu žebrat vysmívající se soudruhy, aby jen laskavě vstoupili do Sokola přece.

Jak řečeno — moderní despotové jsou rafinovanější, než otrokáři antičtí. Před rokem Husovým vyhánějí největší náboženskou společnost domácí z národa a pak — ji karabáčují za to, že opravdu odešla, že před vraty neklečí v prosbě o smilování, že za laciný úsměv pokrokářského tyrana neodhazuje svého přesvědčení!

Kdo má zodpovědnost za nový česko-německý pakt na Moravě? Socialisticko-pokrokový tisk tvrdí, že prý »klerikálové« jsou spoluzodpovědní za nový česko-německý pakt, ježto jejich vůdcové ho spolupodepsali. Než 21. února 1914, sotvaže pakt byl podepsán, napsal orgán dra Stránského »Lid. Noviny«: »Pokrokové členové devítky měli situaci vůči Němcům nesmírně stíženou nízkým jednáním klerikální strany, která se jednání účastnila jen jako zákeřný společník, číhající na příležitost, aby mohl zástupcům pokrokového bloku nastavit nohu.« Tedy dr. Stránský přiznává sám ve hlavním orgánu červeného bloku, že »klerikálové« pro pakt nebyli, a že byli pouhými svědky toho, co uvařili Stránský a Brass. A »Lid. nov.« výhradnou »zásluhu« červeného bloku na paktě zdůrazňuje dále těmito chlumnými slovy: »Tento krásný úspěch nebyl zaplacen žádným národním ústupkem ani slibem takového ústupku. Pokrokové strany zůstaly věrny svému slovu, že národních koncesí Němcům nepovolí, děj se co děj a mohou býti dnes pyšní na pevnost, s jakou ve svém slovu vytrvaly.« Ukázalo se, že to s Němci jde také, když se jim neustupuje, a když se odmítá beze výhrad každý jejich pokus o politické vydírání, a že jest všechno zachráněno, a to bez obětí! — Dnes ovšem se ukázalo, že Němcům dostalo se od červeného bloku ústupků dalekosáhlých a proto pokrokáři od zodpovědnosti utíkají. Koncese tyto ovšem staly se k vůli česko-německé pokrokové většině, tomuto ideálu dra Fischera.

Známo a výslovně také konstatováno, že dva katolíci se podepsali jako svědkové, jako přísedící zem. výboru. To však rozhodně ještě neznamená schválení zaječí politiky dra Stránského. Nyní, kdy se již lidu otevířely oči, přestali se pokrokáři chlubit svým politickým činem — zato však lítají z jejich tábora jedovaté stříly a nadávky proti těm, kteří zaječí ústupky kritizují.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Politický přehled.

Říšský soud o dosazení zemské správní komise v království Českém. Říš. soudu podány z království Českého tři stížnosti proti dosazení zem. správní komise. První stížnost podána šesti bývalými přísedícími zemského výboru pro domnělé porušení práva jim ústavou zaručeného a dosazením zemské správní komise odňatého, vykonávati mandáty zemského výboru. Stížnost tato však zamítnuta pro nepřislusnost říš. soudu, ježto není tu rozhodnutí neb opatření administrativního úřadu, namířeného proti stěžovatelům a porušujícího jejich ústavou zaručená politická práva. Takovým opatřením administrativního úřadu není císařský patent ze dne 26. července 1913, který není opatřením určeným pro určité osoby. Říš. soud dále dokazuje, že rozhodnutí presidenta zem. správní komise a zmíněná usnesení nebyla nikterak příčinou, pro kterou stěžovatelům bylo zabráněno ve vykonávání jejich funkcí jako přísedících zem. výboru; příčina byla v tom, že zemský výbor nebyl již složen způsobem, předepsaným v §§ 11.—13. zemského zřízení. — Druhá stížnost podána proto, ježto zemská správní komise zatím dosazená a nikoliv zemský výbor rozhodla o rekursu, který podán k

zemskému výboru proti obecnímu účtu města Prahy. Říšský soud dokazuje, že tu nebylo porušeno politické právo podavatele stížnosti, zaručené ústavou státním občanům; neboť kompetence zem. výboru, již se stěžovatel dovolával, aby bylo rozhodnuto o jeho stížnosti, podané do rozhodnutí sboru obecních starších města Prahy, nelze považovati za politické právo, stěžovateli ústavou zaručené. — Třetí žaloba proti království Českému, podaná A. Salamonem v Liberci, se žádostí za zjištění, že zvýšení zemské přírážky v království Českém na základě patentu ze dne 26. července 1913 je nezákonné a neplatné, a že žalobce má ke své domovní dani činžovní ze svého domu v Liberci platiti pouze dosavadní 55procentní zemskou přírážku a nikoliv zemskou přírážku o 10 procent zvýšenou — zamítá se pro nepřislusnost říšského soudu, ježto rozhodovati o právoplatnosti takového předpisu nebo vybírání zemské přírážky vůbec a v určité výši jsou povolány jenom finanční, po případě správní úřady a konečně správní soud.

Arcivévoda František Ferdinand v Mnichově. Dne 14. t. m. přijel do Mnichova následník trůnu, aby v zastoupení císaře Františka Josefa oplatil návštěvu, kterou král Ludvík bavorský s královnou Marií Terezií vykonali loni v létě ve Vídni. Město jest na počest rakouského následníka vyzdobeno stkvěle.

Vláda § 14. Hr. Stürgkhovi se nyní vesele vládne. Císařským nařízením pojatai jsou horníci do všeobecných úrazových pojišťoven dělnických. Tím vláda snaží se dokázati, že § 14. není jen pro nezbytnosti státní, nýbrž i pro naléhavé potřeby lidové. Císařským nařízením prodlužuje se platnost zákona ze 3. června 1901 o použití přebytků sirotčích fondů. Císař. nařízením dostane stát vojáky, peníze a bosenské dráhy, na něž bude rakouská polovice platiti po 60 let 6.6 mil. K, Bosna 5.8 mil. a Maďaři 3.8 mil. To není »trvalé zatížení« státu a poplatnictva!

Němci o vládě § 14. Něm. poslanci Pacher a dr. Langenhahn žádali minister. předsedu hr. Stürgkha, aby vláda uzákonila § 14. zákony o dani činžovní a domovní dani třídní, jakož i služební pragmatiku státních učitelů. Hr. Stürgkh odpověděl, že vláda, která z nutnosti ocitla se na cestě nařízení, pamatuje na nutnost podporovat hospodářské zájmy v nynější přestávce parlamentní a že se dotýcnými záležitostmi zabývá. Zmínění poslanci ukázali také na rozčilení, které budí pověst, že vláda hodlá cestou nařizovací zavést ve Vídni vlašskou právnickou fakultu. Hr. Stürgkh je však hned ujistil, že zprávy podobné nezakládají se na pravdě. — Posl. Hummer ve schůzi v Lovosicích radil, aby se parlamentní přestávky použilo k utvoření vládní většiny a k vypracování přesného pracovního programu, který by byl proveden za zostřeného jednacího řádu. Vláda by měla provéstí některé mezi Čechy a Němci dojednané věci, aby tak odklizeny byly některé otázky. Němci nesmí býti pro provincii Deutsch-Böhmen jen v teorii, nýbrž v praxi vzít na sebe všechny důsledky z provedení této teorie.

Hr. Tisza o zahraniční politice. Minister. předseda hr. Tisza v čas. »Igazszondo« chválí cara i zodpovědné činitele ruské zahraniční politiky, kteří provozují správnější politiku míru, bojí se však panslavistického hnutí, které zachvacuje ruský národ a že obrací se proti životním zájmům Rakouska, především maďarského národa.

Ruský bojkot Německa. Ruský ministr námořnictví přikázal všem loděnicím a ostatním objednavatelům, aby nutné objednávky, které bylo by nutno zadati cizině, nebyly zadány do Německa, nýbrž do Rakousko-Uherska. Současně doporučuje, aby v prvé řadě respektován byl průmysl francouzský nebo belgický. Celá záležitost jest již předmětem diplomatického jednání, poněvadž ruská ministerská nařízení porušují rovnoprávnost Německa s jinými státy, zaručenou obchodní smlouvou a vedle toho jsou projevem krajní nevraživosti.

Schůzka státníků v Opatřil. Dne 14. t. m. sešli se tu rakouský a italský ministr zahr. záležitostí, italský vele vyslanec ve Vídni vévoda z Avarny, rakouský vele vyslanec v Římě hr. Merey, sekční šéf hr. Forgach. Schůzce té přikládá se politický význam už proto, že v téže době přijal císař Vilém na Korfu řeckého ministra zahraničních záležitostí dr. Streita, a na to přibyl k němu říš. kancléř německý Bethmann-Hollweg.

Na Balkáně. V otázce epirské panuje prý mezi velmocemi úplná jednotu, takže pro albánskou křísí nemohou již vzniknouti rozpory mezi trojspolkem a trojdohodou. — V Epirsku však se stále ještě válčí. Nyní záleží prý nejvíce na ústupnosti Řecka.

Církevní věstník.

Svatky velikonoční byly až na kratší deštivé intermezzo slunné, hřejivé. Jako loni tak i letos bylo počasí na Bílou sobotu velice příznivé, tak že na obě slavnosti Vzkříšení dostavilo se do Hradce i velké množství věřících z širého okolí. První slavnostní průvod od

sv. Klimenta vedl za četné assistance Jeho Exc. nejd. p. biskup Dr. Josef Doubrava. Kromě kněží účastnili se v značném počtu slavnosti úředníci státní i autonomní, členové městské rady, škol, část zdejší garnisony s hudbou, členové katol. spolků, chovanci Rudolfiny atd. Za zpěvu »Vstaliť jest této chvíle« ubíral se průvod podél vojenských řad do katedrály, kdež vykonány příslušné zpěvy a modlitby a uděleno požehnání Nejsv. svátostí oltářní. — Průvod z kostela Panny Marie, který byl rovněž imposantní, vedl vsdp. gener. vikář Dr. J. Soukup. V obou chrámech při závěrečné pobožnosti bylo neobvyklé množství zbožného lidu. Hlavní posvátné obřady v pašijovém týdnu vykonával v kathedrále nejd. arcipastýř, který také na Boží hod sloužil s četnou assistencí pontif. mši sv. V těch dnech v obou chrámech dostavil se veliký počet věřících k sv. zpovědi a sv. přijímání. Dni, kdy památka z mrtvých vstání Páně oživuje pevnou naději v moc Nejvyššího, vybízejí mocně i duše zvlažnělé, aby se poklonily tomu, který se nazval Vzkříšením a Životem a jenž také svou všemohoucností vlastním z mrtvých vstáním dokázal. Proto přirozeno, že v době probuzení přírody velké davy věřících radostně se oddávají rozjímání o vítězství Kristovu nad smrtí a hrotem.

Kněžstvo ledečského vikariátu konalo schůzi spojenou s rekolekcí v Chřenovicích 26. března. Dopoledne o úpravě kněžských platů promluvil vdp. Karel Vimr, b. vikář z Čestína a pak podepsána byla petice k nejdůstojnějšímu Ordinariátu o zvýšení remunerační a cestovného pro kněžstvo v duchovní správě. Odpoledne slyšela sv. zpověď a pak kněží v počtu 17 účastnili se slavnosti k účtě Nejsv. Svátosti Oltářní, konané za sv. misie v útulném kostelíčku chřenovickém. Nadšeně o Nejsv. Svátosti Olt. kázal vdp. P. Ant. Řehoř T. J. z Hradce Králové.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Zprávy organizační a spolkové.

Prosba. Byly zaslány blankety pro příspěvky na slet Orla, který bude státi několik tisíc korun. Jelikož dosud se nesešlo ani tolik, co rezie oněch žádostí stála prosíme zdvořile, aby se ony prosby neodkládaly a dle možnosti se na slet přispělo. V případě, že by nemohlo vyhověno býti, nechť se prosba zašle zpět, aby se nezmařily zbytečně složité listky, za které musíme platiti.

Smírlice. Na Boží hod alespoň duchem odebrali jsme se na posvátná místa palestýnská, jež čarovnou mocí působí na srdce každého zbožně citlivého katolíka obzvláště ve dnech, kdy církve světa uvádí nám na mysl světové ono drama, kolem něhož točí se dějiny celého lidstva — ono velkolepé vítězství Syna Božského, kterýmž získal zemi opět nebe a odčinil zločin páchaný nevděčným tvorstvem nejvyššímu dobrému a spravedlivému Bohu. Útulná městská dvorana, ač nepřiznivě počasí omezilo počet návštěvníků, hostila při vzorně propracované přednášce dp. Petráska tolik vědeckých posluchačů, že byla všechna sedadla obsazena. Se živým zájmem sledován zajímavý popis cesty do Svaté země. Zvláště s láskou vplýly se oči do obrazů, které předváděly nezapomenutelná místa posvěcená kročejemi Spasitelovými a Jeho Božské Matky. Jaffa, Jerusalems s Kalvarií, horou Olivetskou, Jericho s údolím jordánským a Mrtvé moře, Betlehem i sv. Jan na poušti vynořily se před zraky našimi a vyvolávaly celou řadu vzpomínek na ony doby, kdy v krajích těch milované bytosti dlely a sdílely osud vyhnaných z ráje z lásky k nám. Rozcházelí jsme se povzneseni, jsouce vděční oduševnělému přednesu dp. Petráska, že pocity víry, vzbuzené vzpomínkami na Svatou zemi posíleny a téměř jakoby měněny byly v hluboké pochopení vznešených ideí křesťanských. Přednáška trvala přes dvě hodiny. Byla navštívena dělníky, rolníky, živnostníky, také vzdělané vrstvy nescházely. Ač v malém, přece bylo lze s potěšením pozorovati, že mocná jest idea katolická, schopná pojití všechmy stavy bez rozdílu. Přikazuje dávatí každému, což jeho jest, určujíc správný poměr mezi lidmi, nerušíc však celkové harmonie společenské. Stroj na promítání obrázků propůjčila s nevšední ochotou slavná místní školní rada smírlická. Srdečný děk jí vzdáváme. Též dlužno poděkovati všem pádným, kteří starali se o technické pořádání přednášky.

Kostecko n. Orl. V neděli dne 29. března konal »Okres seřazení českých křesťanských zemědělců pro soudní okres Kosteck n. Orl.« svoji výroční řádnou valnou hromadu. Jednatelská a pokladní zpráva ukázala, že ač »Okres« teprv krátkou trvá dobu, přece pěkných dodělal se úspěchů a v budoucnost opravňuje k nejlepší naději. Do výboru okresového zastupitelstva zvoleni pánové: Fr. Šabata, rolník a starosta ve Vrbovi, předsedou, Fr. Bartoš, rolník v Lípě, místopředsedou, Fr. Jettník, kaplan v Kosteck n. O., jednatel, Jan Bo-

lebovský, rolník a městský rada v Kouřelci n. O., podnikatel, K. Lingr, rolník v Lápi a Fr. Luňák, rolník v Korytech, příslušníci. Jest si přáti, aby i v budoucím roce zdárně »Okrsek« vyvíjel činnost hospodářskou a snahy hospodářského sdružení praktické a dobré pro české rolníky dále šířil. Proto vybízíme všechny hospodářské odbočky, které dosud k okrsku se nepřihlášely, i ty, které z důvodů lichých s přihlášenkou otálely, aby se co nejdříve u okrskového jednatele přihlášily a tak přispěly k posílení jednotného společného našeho šluku. Společným postupem značných získáme výhod hmotných i mravních. Okrsek jest ochoten zakládati též nové odbočky. Zdař Bůh!

Lázně Bělohrad. Katolický spolek v Lázních Bělohradě pořádá dne 19. dubna 1914 o půl 8. hod. večer divadelní představení: »Starý pan advokát«, veselohra o 4 jednáních. Členové i naši příznivci srdečně se zvou k hojně návštěvě. — Dne 11. dubna účastnilo se 108 členů s praporem »Vzkříšení«. Tím dokázal náš spolek přes veliké útráty, že se nestydí za svou svatou věru, ale že veřejně a všude ji bude zastávati. Děk všem členům a k další práci voláme Zdař Bůh!

Romov nad Dobruškou. Vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« připravil nám v pondělí velikonoční vzácný pořitek a zábavu divadelní hrou »Třetí zvonění« od V. Štecha. Do posledního místa obsazený sál páně Vávřův a hřimající potlesk podal jasný důkaz, že kus podán s největší precizností a výtečným nastudováním. Vzácná ozdoba našeho jeviště paní Kváčková excellovala svým zvláštním temperamentem a gestem v boji o přednost ženství se svojí soupeřkou. Nejkrásněji podána scéna, kdy se dovídá, že její druhý nastávající manžel jmenuje se taktéž Kváček a jest také výrobcem provazů jako muž první. Paní Emma vždy tichá podává tak mile vzor pečlivé a starostlivé matky, chystající svatbu svému jedinému miláčkovi. S virtuositou podaly svoje pensa Bábí s Růžnou. Nepoznáváli jsme ani naši paní Bábinku, jak koketně chovala se k panu Kaštylovi. Tím méně Růženku s vrozenou elegancí moderního dítěte. Znamenité dámské výkony zvyšovány v dojmů svém neobyčejně vkusně volenými toiletami. Bo na paní Emmy byla vhodným zaokrouhlením celku. Pan Sadílek měl svůj den, říkalo se všeobecně, že jest odpoutat a jistě nám dovolí malý žertík, že po stávce to zase jde výborně. Svými grimasy taškáckými dovedl i jinak klidně posluchače strhnouti v pronikavý srdečný smích. Znamenitou sílu získal spolek »Rovnost« v Kaštylovi a v tichém poetovi Hvězdinském. Zvláštní pochvaly zasluhuje dr. Hudec s Pikem, kteří s tak vypulérovanými nuancemi nastudovali velmi těžký part. Policejní revisor Kejla mohl by od hodiny zastávati svoje místo v kterémkoli venkovském městě. Výbor spolku »Rovnost« velmi milým ochotníkům vzdává upřímně »Zaplať Bůh!« Zároveň děkuje za nezištné práce p. J. Svobodovi a režisérovi p. A. Burešovi. Zdař Bůh!

Zemská rada katolíků v králi. Českém konala dne 6. t. m. řádnou schůzi, kterou řídil I. místopředseda Mons. Fr. Vanček. Učiněno opatření v příčině soupisu osob duchovních rádců spolkových dle přání nejd. Ordinariátu. — Projednány byly modalitty pro katolický katastr Velké Prahy. — Návrhy I. kvartální schůze »Ústředí« o organizaci poutních vlaků a o místních poutích byly projednány a schváleny. — Ustanovena byla redakce poutních letáků za součinnosti Píova spolku. Katolický spolekům dostane se podrobných písemných instrukcí. — Byla usnesena žádost k zemské správě komisi v příčině sochy sv. Václava na Václavském náměstí v Praze. — Protest proti agitaci Volné Myšlenky za zrušení historického svatojanského ohňostroje podalo 60 pražských spolků a bude předložen presidiu rady městské. — Učiněno opatření v příčině stížností do úmyslného zanedbávání katolické literatury v městské pražské knihovně.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 14. dubna. K c. k. zemské školní radě podá se žádost, by nařídila počátek prázdnin na školách obecných a měšťanských od 6. července, tudíž od té doby, kdy končí vyučování na středních školách. — S policejním úřadem bylo sděleno, že firmě Karel Macoun, perleťárna, uděleno bylo povolení ku postavení nového parního stroje na místo dosavadního. — Na dotaz Praesidia zemské komise pro úpravu řek král. Českého se sdělí, že spodní stavba městské elektrárny na Orlickém jezu byla dokončena na podzim roku 1913 současně s dokončením stavby mostu, s nímž elektrárna tvoří nedílnou součást. — Žádosti p. Eduarda Panenky za svolení k přejíždění obecního pozemku nad říšským mostem na pravém břehu Labe za účelem těžení písku z této řeky nebylo vyhověno. — Dům p. Jos. Novotného č. p. 552 v prodloužené ulici Čelakovského připojen bude na měst. kanalizační síť na žádost vlastníka za obvyklých podmínek. — Zpráva policejní firmy Josef Katschner a v továrně medových výrobků firmy Josef Katschner a syn byla vzata na vědomí. — Dýchodenskému úřadu bylo uloženo, by pořádek nadace Františka Palackého vyplacen byl od 1. dubna 1912 panu Karlu Matějčkově, posluchači odboru zemědělského na české vysoké škole technické v Praze.

Obecní volby v Hradci Králové. Voličské seznamy pro obecní volby v Hradci Králové vyloženy budou pravidelně v polovici května t. r. Kdo dluží obecní dávky den před tím nezaplátí, bude ze seznamu vo-

ličského vyškrcnut. Kdo přál by si opisu seznamu voličského, ať přihlásí se do konce dubna t. r. v podacím protokole purk. úřadu. Cena opisu sdělena bude s ním při jeho odebrání. — Opisy seznamů voličských vyhotoveny budou po vyložení těchto.

Podporujte své diec. knihkupectví.

UPOMÍNKY K SV. PŘIJÍMÁNÍ

v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Podporujte své diec. knihkupectví.

Valná hromada spolku »Charitas«. Valná schůze 5. dubna pořádaná poskytovala potěšitelný obraz stále stoupajícího rozvoje tohoto podpůrného a dobročinného spolku, jenž nenese své jméno nadarmo. Schůzi zahájil za dostatečného počtu členů p. kanovník Dr. Reyl dešší řečí, v níž podal statistický přehled prosperity spolku od doby založení r. 1908. Spolek hnedle v prvním roce trvání získal 626 členů, během 6 let dostoupil počet členů čísla 1000, z nichž 70 zemřelo (průměrně ročně 11.6 proc.), někteří vystoupili anebo byli vyloučeni. Dnes čítá spolek 752 členy, kteří plní své povinnosti a dovedou ceniti význam spolku. Za 6 let vyplatil spolek úctyhodnou sumu 84.232 K 16 h úmrtí podpoř v 70 případech úmrtí. Průměrně vyplácena podpora K 1200 po srážce výloh a záloh rezervnímu fondu, jenž dosáhl již výše K 28.432. Uvážili-li se, že k zajištění pojistky 1000 K musí platiti muž v 50 letech roční premii 45.2 K, je skutečně spolek »Charitas« nejlevnější pojistovnou, protože žádá od svých členů průměrně ročně 23 K úmrtí příspěvků. Mimo to má každý člen naději, že vzrůstem počtu členů zvýší se ještě úmrtí podpora. Ztráty nějaké jsou vyloučeny, protože majetek spolku spočívá v živých členech, které váže k solidaritě spolkové jednak láska křesťanská, dále splacené již příspěvky a pak rezervní fond, jenž stále vzrůstá, jsa uložen pupilární jistotou. Správa spolku děje se úplně bezplatně, proto majetek spolkový nehyné, jako se to stalo letos v pražské »Existenci«, kde křesťanský lehkověrný lid přišel o milionové úspory marnotratnictvím židovských spolkových funkcionářů, kteří si své nepatrné služby dávali honorovati přemrštěnou odměnou 18.881 K ročně! Jen předseda Spitz bral za svou »námahu« 4800 K ročně! Spolek »Charitas« nepěstuje dryáčnickou reklamu a neplatí si akvizitory, proto pracuje s normálním rozvojem, ačkoli při svém solidním základě měl by čítati daleko větší počet členů. Instruktivní řeč zahajovací byla přijata s pochvalou, načež podány zprávy funkcionářů tiskem, kteréž byly vesměs schváleny. Do výboru byli povoláni vystupující pánové téměř všichni dle návrhu. Výše příspěvku režijního (2 K) a úmrtího (2 K), jakož i výše podpor byly ponechány dle ustanovení valné hromady z roku 1910. Volné návrhy podal písemně pouze p. Poláček v příčině výplaty úmrtí podpoř. Oba návrhy však byly zamítnuty, protože se příčí stanovám spolkovým. Zato bylo přijato k návrhu p. Dvořáčka, aby výbor během roku vypracoval návrh pro vyplácení starobní renty v jistém stáří (na př. 65 let). Chudým členům po delší řadě let členství mohla by se vyplatiti předem (anticipando) nějaká část peněz na účet úmrtí podpoř, kterou by při jeho úmrtí spolek měl vyplatiti rodině zemřelého. O tomto návrhu rozpředla se delší

debata, kteráž vyzněla v usazení, aby výbor připravil statistický materiál a určitý návrh pro příští valnou schůzi. Zvolený výbor se ustavil následovně: Předsedou zvolen p. kanovník dr. Reyl, I. místopředsedou p. Fajt a II. p. Dvořáček, jednatelem a správcem kanceláře spolkové p. Jenšovský, pokladníkem p. Rosa a zástupce jeho p. Kleslich, zapisovatelem p. Feigl. Spolek »Charitas« pěstuje vedle odboru úmrtího také odbor pro poskytování věna aneb obytného v jistém stáří a hodná ještě rozšířiti činnost svou i na pole starobního pojištění. Činností touto rozmnožil jen své zásluhy na poli křesťanské svépomoci. Zasloužil bedlivě pozornosti a všestranné podpory, protože svým rozmachem zvýšil jen podpůrnou akci ve prospěch svých členů.

Moravští pěvci učili své dva koncerty dne 12. t. m. potvrdili znovu svou plní a zdatnost na dráze umělecké. Nespokojili se s vavřky již získanými, dokázali, že chtějí pokračovati ještě k vyšším vrcholům. Vybrali si totiž tentokrát čísla větší obtížná, která vyžadují netoňko virtuosní techniku, ale i důkladné prostudování jemných detailů. Zazpívali-li by delikátní ty komposice sbor prostřední zdatnosti, málokterý posluchač by porozuměl místům právě nejkrásnějším. Leč naši umělci pod mistrnou taktovkou dirigentovou zpívali s takovým porozuměním, že četné posluchačstvo přímo okouzlených, tak že hřimavý potlesk se znovu a znovu opakoval. Přejeme mnoho zdaru další ideální snaze nadšených pěvců.

Z činnosti okresní jednoty živnostenských společenstev pro správní okres Hradec Králové za rok 1913. Konáno celkem 7 schůzí výborových. Okresní jednotu jest jednotou dobrovolnou a čítá 18 členských společenstev z úhrnného počtu 32 v politickém okresu královéhradeckém. V r. 1913 reformovala jednotu především svou vnitřní organizaci, světlivši vedení své agendy práv znalému úředníku Obchodní, živnostenské a průmyslové Ústředny českých interestů komorního obvodu libereckého. Na podzim uplynulého roku pak rozvinula intenzivní činnost, směřující především k hospodářskému a intelektuálnímu povznesení zanedbávaných dosud společenstev venkovských. Děk zvláště obětavé součinnosti pana Ant. Fajta z Hradce Králové uspořádána celá řada přednášek. Všechny přednášky byly výborně navštěvovány. O hospodářské zájmy svých členů starala se Okresní jednotu v uplynulém roce zvláště důrazně. Okresní jednotě podařilo se nejen získati pro počátek dosti značnou kvotu z vojenské dodávky krejčovské pro příslušná společenstva v Nechanicích, Novém Hradci Králové, Třebouchovicích, Černilově a v Hradci Králové, jejímu úsilí zdařilo se též vymoci pro tuto dodávku poměrně značné zvýšení odměn. Mimo uvedenou činnost podávala Okr. jednotu různá vyjádření a dobrá zdání úřadům státním i samosprávným, u nichž vůbec zakročovala i o své újmě, kdykoliv toho bylo v zájmu maloživnostnictva zapotřebí. Žádost o státní subvenci Okresní jednotou ministerstvu veřejných prací podaná byla z nepochopitelných důvodů vzdor bohaté činnosti v loňském roce vyvinuté zamítnuta. Toto rozhodnutí jest tím bolestnější, ježto i řada korporací samosprávných a peněžních o podporu požádaných dosud vůbec neodpověděla. Světlou výminku tvoří zdejší okresní výbor, jenž povolil jednotě pro příští rok stálou subvenci v obnosu 100 K. Aby jednotu mohla svým úkolům dostáti, jest ovšem především nezbytno, aby nejen všechna společenstva ze zdejšího okresního hejtmantství se konečně stala jejími členy, nýbrž aby též členské příspěvky od jednotlivých společenstev řádně a včas byly placeny. Okresní jednotu vytkla si v tomto roce především za úkol, uspořádati v okrese 2 neb 3 kursy účetnické, podnikt to vzhledem k důsledkům ustanovení o povinném nahlášení do knih nezbytných. Vedle toho bude pracováno o zřízení podpůrných pokladen mistrovských. Počátek zde byl již učiněn přednáškou p. Dra Ottise v Třebouchovicích dne 8. března 1914. K významné práci zve jednotu snažně všechna živnostenská společenstva na Královéhradecku. Necht' stanou se jejími členy a dovrší tak jednotnou organizaci všeho živnostnictva v politickém okrese zdejší, neboť jen tak umožní se jednotě rozšířiti činnost o další obory zvelebovací akce živnostenské a dosáhnouti zdárnějších výsledků, než bylo s dosavadními omezenými prostředky možno. — Výroční valná hromada Okresní jednoty koná se v neděli 19. dubna 1914 o 10. hod. dopolední v zasedací sni okresního zastupitelstva v Hradci Králové (Grand-Hotel). Účast všech delegátů společenstevních jest nezbytně nutná!

Okres. komisi pro péči o mládež přispějí 5 K jako členové přispívající p. s. r. F. Fischer, Dr. J. Havránek, p. F. Hnilčka, Dr. Hrouzek, Fed. J. Kořínek a A. Libický, v. r. Matuna, sl. sbor prof. obch. akad. a paedagogia, z. r. A. Patzak, m. r. J. Smatný, Dr. J. Soukup, Dr. Ulrich, Fed. A. Vaňura, Zál. úv. ústav, Živnost. banka. 2 K činní členové: A. Andres, L. Baudyšová, Dr. Batěk, Berger a Munk, J. Bek, M. Czurbová, J. Červený, Česká banka. A. Dostál, Dr. Deskočil, M. Fischerevá, Pňouk a Liska, Dr. Fiedler, Fráňkl, Dr. Gedučiger, A. Hanuš, V. Hornof, B. Hobzek, F. Hofmann, Dr. Hodoval, Dr. Honzák, A. Hrubý, K. Hubáček, M. Hubáček, Dr. Huráň, B. Melichar, A. Matušová, M. Musil, J. Novák, Fr. Opalka, K. Peřina, J. Polák, P. Plešný, E. Pipich, Prokeš, Pravovár, měřič, F. Rejšárek, Dr. Reyl, J. Richter, J. Russ, A. Ryba, A. Srp, Singer, V. Sláma, G. Stein, Dr. Kukla, K. Skuherský, R. Schmidt, Dr. Stěbrál, J. Sommera n., A. Svoboda, Suchánek, V. Sekora, L. Saltzová, O. Schiller, A. Švorčík, P. J. Špaček, Dr. Šulc, Dr. Štěpán, Urban, Dr. Tvrzský, K. Tausková, M. Urbanová, T. Vávřová, Dr. Vlněk, Věsob. úřad, spol.

F. Zippová a 6 nečtebných. Po 1 K: J. Robl, J. Černej, Dr. Konečný, Dr. Novotný, J. Šahula, J. Novák, Dr. Slabý, J. Mareš, J. Kompil, H. Umlaufová, A. Stelakalová a 3 nečtební.

Dary. Msgr. Ant. Pogert, kanovník, daroval místním katolickým spolkům 100 K. — Nejmenovaná dobrodělka darovala do katedrálního chrámu Sv. Duha tři pěkná antipendia z vambereckých kraje vkusně upravená. Šlechtným dárcům Zaplat' Bůh!

Výstavu návrhů malob pokrokových z období cca 1800—1860 uspořádá městské průmyslové museum v Kr. Hradci ve výstavním sále nové budovy ve dnech 26. dubna až 10. května. Přednášku, k této výstavě se vztahující, doprovázenou světelnými obrazy, prosloví p. Dr. F. X. Jířek, kustos uměl. prům. musea v Praze. Vstup do výstavy i do přednášky bude bezplatný.

Z knihovny a čítárny městského průmyslového musea v Hradci Králové. (Zpráva za březen.) Návštěva v 21 přístupných dvouhodinách, podle zápisu v knize presenční, celkem 603 osoby, průměrně 29 osob. Domů zapůjčeno 135 osobám na 139 žádank 151 svazků knih. 9 předloh. děl, 85 předloh a 20 sešitů z různých děl. Mimo město zapůjčeno do 5 míst 17 svazků knih.

P. T. obecnímu král. města Hradce Králové a okolí. V hluboké úctě podepsaný ředitel nár. divadla v Brně dovoluje si ct. obecnímu touto cestou sdělit, že opět převzal ředitelství nár. divadla v Brně a následkem toho bylo venkovské operní tourné pozmeněno, čímž zahájení her v Hradci Králové se odloží o několik dní. Bude tedy uspořádáno v Hradci Králové jen 12 her, z nichž 8 bude hráno v předplacení a mezi ně budou vsunuty 4 hry mimo předplacení, čímž zajisté umožní ředitelství ct. obecnímu, by se v hojně míře těchto pohostinských her účastnilo a hojným předplacením svou přízeň na jevo dáti mohlo. Soubor brněnského národního divadla čítá 70 členů a může se pochlubit nejen sólisty prvního řádu, nýbrž i zdatným a vyškolenými sborem a orchestrem. Tím může poskytnouti to, co žádná jiná společnost operní neb operetní na venkově poskytnouti nemůže. Poněvadž regie denní, jakož i nákladná cesta, kterou musí ředitelství podniknouti, vyžadují velkých finančních obětí, musí býti tento velký podnik alespoň poněkud zabezpečen, což jediné je možno hojným předplacením. Zároveň dovoluje si ředitelství upozorniti na výpravnou hru »Strakonický dudák«, ku které pořízena byla nádherná výprava dekorací, kostumů a rekvizitů dle návrhu akad. malíře J. Weniga, který tuto hru v Brně osobně scénoval a měla takový úspěch, že byla v saisoně 26krát opakována. Mimo to bude nádherně vypravena s novými dekoracemi Fibichova opera: »Pád Arkuna«. I ostatní opery a operetty budou fádne a slohově provedeny. Prose, by se mu dostalo té přízně, která byla mu již co prvnímu řediteli východočeských divadel věnována, znamená se v úctě veškeré Frant. Lacina, ředitel národ. divadla v Brně.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 11. dubna 1914 přivezeno bylo: hl: pšenice 18. žita 31, ječmene 30, oves 183, vike 15, brambor 279, cibule 11, kapusty 9 kop, drobné zeleniny 21 kop, mrkve 21 pytlů, jablek 4 hl, vepřů 2 kusy, podsvinčat 433 kusy, kůzlat 400 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu obilném v Hradci Králové dne 11. dubna 1914 konaném. 1 hl: pšenice 16.20 až 17.—, žita 12.— až 13.—, ječmene 10.—, oves 6.10 až 7.40, vike 12.— až 14.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 26.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 4.— až 4.40, máku 36.— až 42.—, 1 q: otrub žitných 13.50 až 14.—, pšeničných 13.— až 14.—, 1 kg: másla čerstvého 3.20 až 3.60, sádla vepřového 2.—, tvaro 10.—, 44 až —.56, 1 vejce —.06, kopa: kapusty 6.— až 10.—, drobné zeleniny 1.50 až 2.—, pytel mrkve 2.— až 2.40, 1 hl: cibule 16.—, jablek 19.— K.

Česká banka Illiálka v Hradci Králové. Celkový stav vkladů České banky obnáší koncem měsíce března K 30,106,871.32; tudíž o K 1,004,710.— více než v měsíci předcházejícím.

Volby do obecního zastupitelstva v Kostelci n. O. Zámyslné o této věci jsme nepodalí dosud žádných zpráv, ač noviny jiných stran v poslední době stále činily náladu a mnohdy až fanaticky protivníky nabíraly a odstřelili se snažily. Samo sebou se rozumí, že klerikálové ze všech »nadač« dostali díl největší. Dnes teprve následující s veřejností sdělujeme: U nás několik let byla radnice v zajetí pokrokovém a dle toho také většina činů této vlády děla se ve znamení »pokroku« bez ohledu na jiné. Ač vypršel již čas, kdy páni měli jiti, přec ochotně dále sloužili »přes čas«. Když však »přes čas« trvalo příliš dlouho a veřejné mínění poplatníků proti takovému jednání se bouřilo, přece konečně nové volby vypsány. Strana pokroku — do té doby vládnoucí — spojivši se se sociálními demokraty, slibovala si od nových voleb znamenitý úspěch, jak patrně bylo ze slovního i novinářského chlubení. Při němž důležitou roli hrály prskavé pumy a granáty. Než došlo k volbě, vzdal se určitý počet členů obecního zastupitelstva a na základě toho zastupitelstvo místodržitelstvím rozpuštěno a zavedena správní komise. Pak ve 14 dnech provedeny volby. V nich vytvořily se dvě strany. Pokrokáři se semklí se soc. demokraty a proti nim postupovalo společně živnostnictvo bez rozdílu politických stran. Již při volbě do třetího sboru obrovskou většinou zvítězila kandidátka živnostensko-rolnická proti spojeným pokrokářům a sociálním demokratům, kteří zůstali v naprosté menšině, ač i jisté živly na velkostatku pana hraběte Fr. Klánského pomáhaly jim tak či tak! (Zajímavé, že ano?) Po své brouné porážce

ve třetím sboru se pokrokáři již k volbě nedostavili. Volby v druhém a prvním sboru prošly hladce. Ještěž proti volbám správně a čistě vedeným nebyl podán protest, po zákonné lhůtě ze zastupitelstva zvolena městská rada. Starostou města Kostelce n. Orl. zvolen všemi hlasy pan MUDr. Alois Smolík, zdejší lékař. K novému, zde po většině váženému panu starostovi hlodí se s důvěrou a domfá se, že zavede toužený pořádek a že ke všem poplatníkům bez rozdílu politických barev bude stejně spravedliv. Provedené právě volby ukázaly, že jako jinde v Čechách, tak i u nás zprotivila se pokrokářská nafoukanost. Doba, kdy u nás lesklé fráse pokrokářské oslňovaly, patří minulosti. Nyní v zastupitelstvu převládá duch konservativní. Z bývalých pokrokářů není tam žádný. Naši katolíci živnostníci a voliči naši vůbec ukázali v těchto volbách, že chápou své občanské povinnosti a že ochotně pro dobrou věc přiloží ruce k společnému dílu. Kdo zdejší poměry zná, ví, že oni to právě byli, kteří přispěli hlavně ve třetím sboru k slavnému vítězství dobré věci. Třebas byli špinění a jim úskok chystán za úskokem, přece zásadám svým v práci o věc dobrou zůstali a vždy zůstanou věrni a tak vždy zrovna jako nyní vynikne jejich poctivost, všech pak pomlouvačů a různých pletichářů ošemetnost. Na novém zastupitelstvu jest, aby nyní ukázalo, že chce upřímně a otevřeně dostáti úkolu, který na se vzalo, že chce pracovati nezištně ke cti a prospěchu města našeho.

Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení
provádí osvědčený
odborný závod pozlasevačský
GAUDENC APPL
V LITOMÝŠLI.
Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostaviti.

Za účelem důrazného projevu o nutnosti rychlé rekonstrukce tratí komerčních drah a společné dohody o krocích, které k tomu cíli ihned dlužno podniknouti, svolává obchodní, živnostenská a průmyslová Ústředna v Hradci Králové na četné žádosti za součinnosti slavné inžestské rady v Hořicích na 11. hod. dopol. 19. dubna 1914 do Divadelního sálu v Hořicích veřejnou protestní schůzi interesentů na trati Turnov—Jičín—Ostromeč—Hořice—Hradec Králové. Mimořádný význam dlouholetého nesplněného požadavku volá po solidárním semknutí všech interesentů ke konečnému dosažení nápravy! — Účast všech nezbytna!

Hronov n. M. Od 22.—29. března konána ve zdejším farním chrámu Páně vídpp. O. O. Dominikány P. Odil. Pospíšilem, převorem z Prahy, P. Hilářiem Hajtem, převorem z Litoměřic a P. Stanislavem Vicieníkem z Olomouce obnova sv. missie. Oblíbení vídpp. missionáři apoštolskou horlivostí a laskavostí získali si důvěru a lásky všeho věřícího lidu. Z blízka i z daleka spěchali věřící k těmto krásným hodům duševním. Den po dni naplňoval se prostorný chrám Páně, nových účastníků přibývalo a těch prvňáků, nadšených neubývalo. Milost Boží přivedení byli i ti, jimž cesta do kostela již zarůstala. Svátých radostí a opravdového nadšení zažili jsme zvláště ve středu při slavnosti Nejsv. Svátosti Oltářní. Výsledek sv. missie byl, že vykonalo sv. zpověď 3550 kajícníků a k svatému přijímání přistoupilo 3680 věřících. — Bůh dobrotivý žehnal sv. missii a v srdcích všech účastníků zůstává blahá vzpomínka na vídpp. missionáře.

Trnávka u Kladrub. Dvoustaletá památka kamenná, postavená na paměť zažehmání morové rány sv. apoštola Judy Tadeáše na návsi v Trnávce, je ve stavu velice chatrném. Stupně, které byly kol dokola, přičinlivé občanstvo rozebralo a použilo prý na věci »potřebnější«. Místní obec sochu tuto nijak nechrání a dovolí, aby nezvedenci měli ji za terč a tak rozhazovali hromádky okresního a obecního šterku na silnici. Ač socha jest velice sešlá, přece má býti zachována jako památka místní a umělecká, počtána do školy mistra Brauna. Bylo by na patronu panství, starati se o sochu, má-li, jak se vypravuje, po'e v Bažantnici k svému udržování. Nebude-li záchrana co možná brzká, dočkáme se zničení této starobylé místní památky.

Remeslnická Beseda na Horách Kutných rozhodla se pořádati v roce 1915 za součinnosti příslušných korporací: slavné rady městské, okresního výboru, obchodní a živnostenské komory, hospodářského spolku a všech společenstev, průmyslovou a hospodářskou výstavu pro jihovýchodní Čechy v Hoře Kutné.

Dějiny Ronova nad Doubravou. Roku 1908 slavilo naše město 601 jubileum založení města Ronova nad Doubravou roku 1307. Za tím účelem pozvalo sobě řečníka p. Klimenta Čermáka, ředitele měst. dívčí školy z Čáslavě, který při té příležitosti proslavil slavnostní řeč, jejíž krátký náčrtok podáváme. Město dlouzí věkové,

dlouzí věkové, když cizí hosté (kupci) ubírali se úvalem Doubravky a lid v českých dědinách klidně orál matku zemi, choval skot a štípil nové sady. Tak vznikly staré osady. Příbuzní rodové nejprřednější v zemi České Lichtenburkové, pán ze Žleb, četní vladykové a zemané na podhůří, ti všichni zakládali brady, tvrže na půdě původně knížecí a pak královské, místem i klášterní. Nad nimi zlatilo se címbuří Lichnické a Ohebské. Na žitných rolích, skropených potem mnoha pokolení slovanských, založil vlastenecký bohatýr Oldřich, syn hrdiny Smíla z Lichtenburka (1243—1269) nové město Ronov právem zákupným či tak zvaným německým. Jméno Ronova odvozeno od německého Ronne, totiž ostrve (větvi sukovitých křídlem položených) a máme v Čechách i v jich sousedství více takových hradů od ostrve přezvaných a Ronovici (Hronovici) založených. V duchu zakladatelské uctí živý cit národní a vlastenecký, jak osvědčil, když na zemském sněmu v Praze při poradách o nástupci osiřelého trůnu po králi Václavovi III. (zemř. 1306) odvážil mečem smělému maršálku zemskému, jenž naše vlastence poslal do Stadie pro nového Přemysla-sedláka. A synovec Oldřichův se držel strýce a hájil české právo až do těch hrdel. Založení Ronova spadá tudíž v dobu velmi rušnou. Páni ještě byli naši, hájili potomků po přeslici oráče stadického a uhájili říše Přemyslovně trůn, který novou září pozlatil syn její Karel I. V době brzy následující koupil král Jan Lucemburský zboží Lichtenburské s hradem. Karel dal je do svého majestátu, že nesmí nikdy býti odtrženo od koruny České. Ronov byl městem poddanským, však měl svého rychtáře i konšely, obdržel českého lva do znaku a vykonával spravedlnost v dalekém okolí. Pán rozmnožoval důchody jeho, postaral se o chrám a v XV. věku o školu. Král Jan daroval městu pastviska na pomoc k chování kaplana při chrámě, aby nemusili měšťané docházeti ku sv. Kříži, odkud ještě ve XIV. století převedena fara do Ronova. A ještě více utvrdil staré nadání kněžské král Václav IV. První krajský hejtmán kraje Čáslavského Hartvík z Rousinova (Rušinova) držel od r. 1429 hrad Lichnici i Oheb a přichraňoval město Ronov. Byl ze Sirotků Žižkových a přítel krále Jiřího. U něho hostěl Jan Rokycana. Umřel r. 1455, načež koruna odevzdala hrady Burjanovi Trčkovci z Lipy a na Lipnici. Vladislav II. král dbal bezpečnosti pod horami Železnými a nafklil r. 1500 mýtiti les na hon cesty od silnice. Pak po (vdově) Jiřičce krále Johanně z Rožmítálu r. 1489 zakoupili se na Lichnici Trčkové z Lipy a po ději kolem r. 1580 ujali ronovské zboží šetrní Rabm-hauptové ze Suché, zjižních Čech sem přišedší. Trhy zjednal Ronovu r. 1674 Jan Ig. Vltavský z Mansvertu. Léta 1744 zase spojeno zboží třemošnické s ronovským hrabětem Václavem Janem Caretto Millesimo. Syn jeho Jan Josef pak odkázal je r. 1785 nadačnímu statku šlechtickému, pakli nebude v rodě jeho potomků, jak se po úmrtí hr. Jana Jindřicha Caretto-Millesimo r. 1800 stalo a nadační panství od r. 1801 šlechtice odtud podporuje.

Chrudim. Klidná hladina zdejšího politického života byla poněkud rozvlněna na počátku pašijového týdne 6. dubna veřejnou politickou schůzí, kterou svolala zdejší sociálně demokratická organizace. Program byl vysoce zajímavý a časový »Poslední politické události v parlamentě a Švihova politická zrada«. Řečník říšský posl. dr. Šmeral. Nepsal bych o tom referát svůj, ale když »Východočeský Obzor« tolik chválí si tuto schůzi a vývody p. řečníka, musím, poněvadž jsem byl přítomen schůzi, docela objektivně říci pravdu, že žádný soudný člověk nemohl býti spokojen se slovy Dra Šmerala. Když jsem odcházel ze schůze, sektal jsem se s příslušníky jiných stran a souhlas byl v tom, že Dr. Šmeral naprosto zkřikal ty, kdo tam šli, aby jeho slyšeli řečnit, jakožto jednoho z předních vůdců sociálně-demokratických. Každý se divil, jak mohl doktor práv a poslanec tak nelogicky mluvit. Velice věcný byl začátek řeči, kdy seznamoval dr. Šmeral posluchačstvo s parlamentarismem, důležitostí lidového všeobecného zbraní hlasovacího, dále s obstrukcí jakožto dvousečnou zbraní. Bohužel tato věcnost nepotrvala do konce řeči. Když poznal dr. Šmeral, že soudruzi už jsou v rozhněnání (které přivodil neustálým štváním proti měšťákům), začala působit místo věcnosti v pravém slova smyslu demagogie. Logické kotrmelce následovaly rychle za sebou. Nejdříve tvrdil, že, ač jest parlament na základě lidového práva zvolený, většina jest v něm protilidová a jestliže jsou vydány nějaké zákony protilidové, že za to 82 soc. demokratických poslanců nemůže, poněvadž jsou bez vlivu na tvorbu těchto zákonů. Ale za 20 minut nato pravil, že zákony, které byly v posledním období poslaneckou sněmovnou vyřizeny, zvláště pojištění hornictva, úprava platů státních učitelů atd., že jsou odhlasovány jen vlivem sociálních demokratů. Tedy u něho za 20 minut má již 82 sociálních demokratů vliv na zákony projednáváné ve sněmovně. To asi tehdy, když se to soc. demokratům hodí do krámu. Dále opakoval p. poslanec nesčíslněkrát vyvrácenou nepravdu, že dopisovatel »Národní Politiky« a »Našince« jest jedna osoba. To již vyvrátily oba listy kdysi »Právu Lidu«. Ale p. Šmeralovi se to hodilo, aby si mohl zajet na klerikály, kteří jsou připraveni již na to, »aby lidu vzali všeobecné hlasovací právo«. Ale klerikálům ani p. poslanec mnoho nevyčinil. Zato odnesly celou tíhu předsného soudu strana agrární a národně sociální a to obě za obstrukci. Národní sociálové dostali za příplatek »Švihů«. A když p. poslanec byl v té ráži, dostala též strana realističtá. Na konec prohlásil, že jen soc. demokracie prospěje lidství. K tomu my však podotýkáme, že, kdy-

by chtěla soc. demokracie pomáhati lidstvu a národu tak, jako pomohla svým typografům, tedy jí národ již stě poděkuje a požádá, aby si ušetřila práce a času. Tolik je pravda o Šmeralově schůzi, která se nemohla líbiti ani uvážlivějším soc. demokratům. — Letošní svátky velikonoční byly opravdu svátky krásného jara. Dojemné obřady církevní v pašijovém týdnu byly sledovány nesčetnými věřícími. Na Veliký pátek byl náš prostorový arciděkanský chrám Páně do posledního místa vyplněn při církevních obřadech zbožným městským i venkovským lidem. Slavnost vzkříšení Páně byla slavena velmi okázalým slavnostním způsobem. Za slavnostního hlaholu zvonů nesl p. arciděkan za velmi četné assistance místního duchovenstva Krista vzkříšeného v průvodu náměstím. Slavnosti tétoúčastnili se: zástupcové všech státních úřadů v čele s okresním hejtnanem p. dvorním radou Rebensteigrem z Blankenfeldu, městská rada, spojené katol. organizace, »Ressel«, priv. sbor měšťanských ostrostřelců a vojenští vysloužilci.

Katol. Úřední družstvo Plháka v Hradci Král. (ADALBERTINUM)

zúrokuje vklady 4½%,

poskytuje výhodné půjčky a přijímá objednávky na II. c. k. třídní loterii.

——— Ústav podlehá zákonité revisi. ———

Různé zprávy.

Ved. duchovenstvu zaslala Sv.-Václavská Matice Školská jménem Školských Bratří v Katolickém paedagogiu v Bubenči před třemi týdny prosbu o menší půjčku (50, 100, 1000 K) na dobu a úroky volné. Prosba nebyla dosud vyslyšena. Nucení velkou potřebou peněz k 1. a 15. květnu, prosíme snažně vřd. duchovenstvo o urychlené vyslyšení prosby. Dosud nikdo z více než 100 takových věřitelů nelitoval své ochoty, nám však bylo tím způsobem v letech minulých vydatně pomoheno, a niž by ochotní věřitelé nějaké škody utrpěli. V případech, kde není možno této prosbě vyhověti, prosíme o milostivé zaslání sebe nepatrnějšího příspěvku. Za každou pomoc budeme nesmírně vděční!

České úřednictvo v Dolních Rakousích jest politování hodno. Celá řada úřadů státních jest jim nepřístupna. V ministerstvu zahraničních záležitostí mezi 245 úředníky jsou pouze 4 Češi, u společného nejvyššího dvora účetního z 51 úředníků 3 Češi, v kancelářích ministerské rady ze 104 úředníků 5 Čechů, v ministerstvu vnitra mezi 250 úředníky 13 Čechů, v ministerstvu kultury a vyučování mezi 161 úředníky 14 Čechů, v ministerstvu financí z 1118 úředníků 90 Čechů, v ministerstvu obchodu ze 2393 úředníků 180 Čechů, v ministerstvu veřejných prací mezi 413 úředníky 48 Čechů, v ministerstvu spravedlnosti z 91 úředníků 14 Čechů, u nejvyššího soudu v oddělení českém z 63 úředníků 24 Češi, u správního soudu mezi 55 úředníky 8 Čechů, v ministerstvu zeměbrany ze 136 úředníků 4 Češi, u nejvyššího účetního dvora z 84 úředníků 7 Čechů. — Leč i ta hrstka šťastnějších vyvolenců má postavení krušné, neboť namnoze jsou v postavení podřízeném a v nižších třídách, práci jsou přímo přetíženi. Proto čeští úředníci žádají, aby s nimi bylo zacházeno ve státní službě stejně jako s úředníky jiných národností. Děti těchto úředníků ve školách zkusí přirozeně mnoho ústrků. Nechtějí tedy stát otevře na vídeňské půdě pro děti českých úředníků příslušný počet českých škol! Stará-li se vláda tolik o děti albánské, zajisté má větší péči věnovati dětem českých úředníků v Rakousku. Nyní se čeští úředníci ozývají stále hlasitěji a to plným právem, aby nebyli trvale odstrkováni.

Zajímavé vysvědčení zednářskému pokroku francouzskému. Pořád se u nás volá, abychom konečně následovali protikřesťanské Francii! Jen prý s náboženstvím katolickým ze škol — pak teprve prý lze vychováti z dětí žulové charakter. Páni pokrokaři ovšem chytře mlčí o tom, jaká spousta jest lidí v samé Paříži, kteří neumějí číst a psát. Mlčí o tom, jak francouzští radikálové smaží se z dětí vychováti povolelé sluhy židovských nadřících měščů. Řada mladých zločinců stoupá ve Francii dle zpráv samých listů pokrokových úžasné. Nu — a nedávno se poděkl i Masarykův »Čas«, přiznávaje bezděčně mravní zpustlost, do jaké uvedl zednářský pokrok francouzské občanstvo. »Čas« totiž dne 27. února napsal: »Společnost bílého kříže založena ve Francii. Tato Společnost bílého kříže usiluje probudit svědomí francouzského lidu ve věcech osobní mravnosti, vyvěšuje po městech a vesnicích plakáty, jimiž hledí propagovati své zásady. Jeden z plakátů má toto znění: »Francouzi! Odkud se bere úbytek naší národní síly? Kofeny jeho tkví v hromadném úpadku, nesčetných osobních rozvratech. Jaké knihy čtete? Jaké povědky, jaké obrázky kupujete? Jaké hry divadelní navštěvujete? Jaké jsou vaše zábavy? V posledních několika letech rozprodáno bylo v naší vlasti přes 350 milionů výtisků opizlýých časopisů, na 10,000,000 nemravných pohlednic a fotografií, 2,000,000 pornografických knih. Vedle toho — tisíce a tisíce prostopášnost rozněcujících dojmů v hudebních dvoranách, chantanech a divadelních místnostech, předvádějících život dle skutečnosti! Lze se pak divit, jestliže skandály, zločiny, sebevraždy a šílenství se rozmnožují rovnoměrně se vzrůstáním brutální lačnosti po požitcích? Rodičové, mějte

slitování se svými dětmi! Neukládejte o jejich záhubu spolu s těmi maskovanými zločinci, kteří razí peníze z neuvěřitelných pudů člověka. Odkud ti lidé berou odvalu k tomu? Ze své beztržnosti. Odkud tato beztržnost? Z nevšímavosti veřejných činitelů. Odkud tato nevšímavost? Z vaší němé spoluviny. Pokaždé, kdy koupíte si časopis nebo knihu tohoto rázu, obohacujete vydavatele těchto plázkostí a povzbuzujete je, aby ve své činnosti pokračovali. Po naší katastrofě r. 1871 vznítala se bouře nadšení, jež vedla k osvobození vlasti. Dnes právě tak koná se národní sbírka po Francii — a novinové kiosky přijímají peníze. Ale nikoli pro podporu národního nějakého dobrého podniků! Nikoli! Jde tu o rozvrát a pád Francie, jež urychlujete svým halibem! — Jest potřebí k takovému hroznému vysvědčení přičinovat ještě nějaké poznámky?

První praví svobodářů v Americe byli katolíci, ale byli ovšem jiného druhu, než nynější čeští svobodářé, kteří, jak známo, neznají toho hesla! Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou. O katolických praví protestant Irving Spencer ve své knize: První dějiny presbyteriánské církve tato slova:

»Pochybují, že je v Americe starší presbyterián. krve, nežli jaká koluje mými žilami, budme spravedliví. Vláda Marylandu byla první v křesťanství, která učinila snášenlivost náboženskou svým základním kamenem... První pán (majitel a jeho nástupce) provedl úmysl svých dobromyslných předků, a jakkoliv jejich výsadní práva necháme bez dotknutí, obyvatelé Marylandu byli tak chráněni v uctívání Boha podle svého svědomí jako dnes. Náboženské náhledy nezabavovaly nikoho občanských práv a nikdo nesměl býti týrán náboženskou zkouškou, aniž zákonitě oddáván k podporování některé církve. Nikdy nebylo vlády liberálnější k lidem rozličného náboženského vyznání, jako marylandská, dokud ji kontrolovali římsko-katolíci lordové Baltimore a měli v této záležitosti ještě větší moc, nežli jakou se vykázáti mohli Jakub První nebo jeho následník v království velko-britském.«

Počet Poláků odhaduje dle úředních výkazů »Germania« na 24 a půl miliónu r. 1910: v Rusku 12 miliónů, v Rakousku na 5, v Prusku na 4, ve Spoj. Státech amerických na 3, v jiných částech světa na půl miliónu. Největším městem polským jest Varšava, čítá 872.478 obyvatelů, Lodž 408.330, Lvov 206.113, Víno 184.482, Poznaň 156.681, Krakov 151.886. V Chicagu žije na 300 tisíc Poláků, v Berlíně na 60 tisíc.

Nač mají Průšáci zásluh. Nedávno vyšla v Prusku mapa, na níž s Německem je spojeno celé Slezsko rakouské, a to dle opavský i těšínský, a Morava až po Šternberk. — Průšáci dle toho nemohou se dočkati, aby se vrhli na svého spojence a roztrhali ho. A kdo jim připravuje kulturní cestu? Právě v těch krajích jest veliká agitace evangelická pro volfiánské heslo »Prýč od Říma!« Jistě by bylo daleko lépe, kdyby evangelické duchovenstvo poučilo pruské protestanty, jak mají změnit svou despotickou taktiku vůči poznaňským katolickým Polákům. Trop-li pruské »evangelium« takové nekřesťanské tyranství, ať jen evangelický svět vydá apel, aby se upravily protestantské poměry ve vlastním centru dříve, než začne se dělati propaganda za hranicemi.

50.000 odpadů z pruské evangelické církve. »Berl. Tagbl.« přinesl zprávu o berlínské městské synodě, v níž tentokrát jednalo se o odpadech z církve a o zvýšení církevních daní. Vrchní správa církevních daní musila následkem odpadů — 12.731 za rok — odepsati 30.000 Mk. daní, úhrnem již půl miliónu marek při ročních příjmech 5 mil. daní. Syn. lic. Mumru z Poznaňska praví, že v posledních šesti letech úhrnem na 50 tisíc pohanů vystoupilo z církve. Slovo pohan způsobilo sensaci. Je prý to naprostá negace, směr nese prý se proti všemu církevnímu životu, čehož důkazem jest, že dva vůdové těch pohanů musili býti potrestáni pro rouhání se Bohu. Netvrdí sice, že by ruch ten vycházel od organizovaných sociálních demokratů, že však jde za nimi stejným směrem, je prý jisto. Nynější evangelický sněm nemá již evangelickou většinu. Farář lic. Bittlinger obrací se proti slovu pohan. Žaloby pro rouhání se Bohu neshledává v pořádku. Nazývá přítomnost duchovních při ukládání popelnic zločinem. — Farář Pfeiffer: Co mnohé z církve vyhání, je nedůvěra k více duchovních, je též bezbožnost mezi lidem. Pastoři veskrz obracejí se proti zvyšování církevních daní, kteréž prý lid vyhánějí z církve. Všechno odpadů čítá se již na 50.000. V jednání bylo v úterý 24. března pokračováno.

O Sedlákových »Studích a textech k náboženským dějinám českým« rozepisuje se pochvalně »Časopis Vlasteneckého musejního spolku v Olomouci«. Praví: »Studie a texty k náboženským dějinám českým«, vydávané »Maticí cyrilsko-metoděskou« v Olomouci, zaujímají budou, jak vysvítá ze dvou čísel dosud publikovaných, místo důležité i v literatuře týkající se dějin husitských. Oba svazčky vyplněny jsou výhradně pracemi archiválními dra Sedláka a svědčí o akribii dějepisyné autorové. Pisatel probírá pak články Sedlákovy, konstatuje nové věci v nich obsažené a končí takto: »Akribie kritická a nestrannost, jež z rozboru traktátů a textů vládě vysvítá, elouží dru Sedlákovu ke cti.« — K tomu dodáváme, že 3. sešit »Studí a textů« vyjde před velikonocemi a obsahovati bude zvláště vysoce zajímavou stat »Kněžská otázka« v době husitské.

Praktické využitkování oslavy Husovy. Protože Průšáci zasílají do Čech obrovské sumy peněz na »evangelisování«, chtějí také náhradou dostati něco z Čech. »Čas« konstatoval: »Ve valné hromadě Spolku českých průmyslníků textilních v Hradci Králové (dne

5. t. m.) továrník Josef Sochor ze Dvora Králové překvapil sdělením, že i textilní průmysl činí už přípravy na rok Husův. Na důkaz předložil pokrývkou s vetkaným Husem Brožíkovým. Za všeobecného napjatého očekávání, která to asi firma připadla na tuto myšlenku, tov. Sochor prohlásil, že pokrývky tyto přináší na trh — jistě berlínská textilní akciová společnost. Očekávajíc patrně Němci u nás velmi rozsáhlé oslavy Husovy v r. 1915, když se z nich chystají už nyní těžit obchodně.« — Pravda, vždyť německí protestanté dělali v Čechách úspěšné obchody s Husem již v XVI. století, kdy prohlášovali, že Luther postupuje na základě Husovů. Jenže obchodovalo se tak nesvědomitě, až německo-protestantští váleční komandanti přivlekli svou zrádnou katastrofu Bělohorskou. Jestliže Němci Husa opravdu tolik ctí, ať jen se vynasnaží, aby náš národ, jehož práva Hus hájil, těžil se aspoň v Čechách rovnoprávnosti s národem německým. To pomůže víc, než vetkávání podoby Husovy do pokrývky.

Arnold, německý historik, píše »Pod berlou se ode dávna dobře bydlelo. Biskupové nebyli pány, kteří by zamýšleli utlačovati, ale cíci lidu, kteří všemi prostředky pečovali o jejich blaho.« (Das Aufkommen des Handwerkes).

Amillon, francouzský dějepisec píše: »Papežství zachránilo Evropu před sveřepostí úpinou. Ono vytvořilo vzájemné poměry mezi nejvzdělanějšími národy. Bylo nejvyšší soudnou stolicí, uprostřed všeobecné anarchie postavenou; bránilo a překázalo despotismu císařů, mířilo nehody vlády feudální.« (Tableau de revol.)

Všelicos. Ministr vyučování ryt. Husárek vydal nařízení, v němž se správy středních škol upozorňují, že nesmějí trpěti mezi studentstvem nějaké sbírky nebo přípravy nebo kolportáž brožur k oslavě Husova roku. Naproti tomu volnomyšlenkářský »Neruda« diktuje: Naše studentstvo musí se účastniti v oslavě památky Husovy. — Anglická vláda poslala na Sibiř a do Číny zvláštní komisaře, kteří tam mají studovat obchodní poměry. — Na bojištích balkánských pilně sbírají vystřílené náboje a posílají do Francie, kde z nich různé továrny dělají okované kloboučky na láhve různých lihovin; i plechových patron se podobně upotřebí. Nedávno zakotvily v Marseillu 4 lodi, obřížené několika tisíci pytlů po 50 kg vystřílených koulí z Balkánu. — Vojsku Spojených států severoamerických zakázáno užívatí alkoholu, s čimž ovšem mnozí z vojska nejsou spokojeni. — Protest proti agitaci Volné Myšlenky za zrušení historického svatojanského ohňostroje podalo 60 pražských spolků a bude předložen presidiu městské rady. — Srbská vláda zadala stavbu dvou drah německým firmám v říši. Jest viděti, jak se v Srbsku uplatňuje vliv z Berlína. — Na pokyn následníků má býti s veškerou energií provedeno omlazení důstojnického sboru: pensionáři starších. — V srbské Macedonii rozdány budou rozlehlé lány země válečným invalidám a jich rodinám. — Srbské ministerstvo orby sdělilo různým zemědělským organizacím českým, že nemá nic proti osídlování území v novém Srbsku českými rolníky. Koťonisté obdrží pozemky zdarma. Rolníci německí jsou z kolonie vyloučeni. — Dr. Jan Podlipný, bývalý starosta pražský a předák Sokola, zemřel jako vzorný katolík vzpovídkav se zbožně před smrtí, přijav Tělo Páně a svátost umírajících. — Mohamedáni černohorští z nového černohorského území počtem 3000 rodin stěhují se do Turecka. — Do Skadaru přibyl ochranný sbor pro mezinárodní komisi; sbor jest složen ze 60 mužů rakouského pěšího pluku č. 97 a z vozatajského oddílu.

Učitelské ústředí proti opozici. Konečně se ozývá 10. t. m. »Český Učitel« proti šlehmům pokrokové rudé oposice Benešovy rázněji. Leč z cholerických, nemilosrdných výpadů vysvítá, že přece jenom Beneš pověděl mnoho pravdy. »Český Učitel« na př. píše: »Ozvala se útloučná duše, která nám zazlívá, že jsme se dotkli Benešových činů a kolektivních zásad strany, ke které se nyní V. Beneš hlásí, s nimiž jest však jeho hamižné mamonášství v odporu. Že prý je to jeho soukromá věc. Pravda, je to jeho soukromá věc; rádi bychom však věděli, zdali táž dobrá duše se také obrátila na V. Beneše, když přitahoval takové soukromé věci do svých útoků na jiné... My jsme však nuselské činžáky Benešovy nezatáhli do řeči, abychom Benešovi rovně rovným spláceli, nýbrž abychom tím všim demonstrovali jeho mamonášský charakter, který se zračí v jeho praktickém životě a zabírá všechno jeho smýšlení při posuzování našich činovníků, jakkoliv mu do těch věcí, opakujeme s důrazem, zhoia nic není, když není v naší organizaci. Byli jsme však také upozorněni, že V. Benešovi nelze věřiti, ani když cituje, jak mu svou dobou »Škola našeho venkova« dokázala; že mu nelze věřiti, ani když cituje a citáty dává i do uvozovek, aby vzbudil zdání doslovného rekapitulování; ba že mu nelze věřiti, když udává stránku, na které prý je to, co cituje. — V tomto mistrovství se vůbec »Učitelské Noviny« za vedení Benešova vyznamenávaly a vyznamenávají ve všem, co uveřejňují o naší organizaci. Kdyby Č. Uč. měl vyvracet všechny ty lži Benešovy a nepravdy oposice, která se jej odřiká jako satanáš, pak bychom s polemikami nikdy nebyli hotovi. Dáme si tedy na jeho citáty a tvrzení dobrý pozor. Je i nám dobře známo, jak psal o vykradených podnikcích ZUS., o prodávacích fondech, jak volal na ústředního funkcionáře: »Nejste čistí, odejděte!« Tak psal ještě nedávno ten Beneš, který jako jednatel ZUS. volal, že nikdo nemá psáti ani čárku, že nemá u dělati ani krok pro organizaci zadarmo! — Je známo, že byl vyzván, aby se dostavil na Vyšehrad do našeho domu, že se mu tam poskytně možnost ona těžká obvi-

nění prokázati, a funkcionáři měli knihy a doklady účteny připraveny; měl dokázati svá nařčení, nebo mužně odvolati, nebo jinak — tak mu bylo dopřáno — bude jej musit každý považovati za podlého a zbabělého utrače na cti. A kdo nepřijel, byl hrdina smutné postavy — Václav Beneš. Jiný by si po vypálení takového znamení ani netroufal jít vylézt na světlo; ale tenhle člověk se odvažuje přijít po těžce dosažené shodě mezi zemskými ústředními organizacemi s voláním po jednotě!! — Inu, lepší drzé čelo nežli popužení dvůr!

Matice cyrilo-metodějská vydala letos umělecký obrázek mistra Jana Köhlera ku prvnímu sv. přijímání. Mistr Köhler sám obrázek na kameni prováděl, takže i reprodukce jest vlastně uměleckým originálem. Cena obrazu je 20 hal. Prosimě snažně vší pány, aby se letos s objednávkami obrátili na sekretariát MCM. Podporujeme domácí umění. Osvobodíme se od cizích výrobků, často dosti pochybné ceny umělecké. Jméno našeho mistra Köhlera, který nedávno svým sv. Cyrilem a Metodějem překvapil a uchvátil, je již zárukou, že obrázek ku prvnímu sv. přijímání jest dílem uměleckým. Rozšířením jeho vykonáno bude i záslužné dílo výchovné, neboť jest již opravdu na čase, aby vkus našeho lidu byl zjemněn. Doufáme, že uslechtilá snaha MCM. bude oceněna a hojnými objednávkami odměněna. Objednávky řiďte na sekretariát Matice cyrilo-metodějské v Olomouci. Dolní nám. č. 17.

Útulna a chorobinec slepých dívek v Praze III. na Kampě č. 33 jsou ústavy těch nejbeknějších tvorů jistě podpory hodné. Navštivte je, zaskíte, pomůžete.

Úžasné rozšíření krysy pižmové (ondatry). V roce 1906 puštěny byly do rybníků dobříšských 4 páry krysy pižmové, u nás dosud neznámé. Za několik roků rozšířila se tato škodná skoro po celých Čechách a působí obrovské škody. Ničí ryby, raky, vodní ptáky a působí škody na lukách, na hrázích atd. Množí se 3—4krát do roka po 6—12 mládětech. Na otázku, jak se tato krysa v 10 letech rozmnoží a jakých škod způsobí, počítali se průměrně na jednu ročně 2 K škody zemědělství, 2 K myslivosti a 2 K rybářství — odpovídá v „Čes. Rybářství“ učitel, který příklad vypočítával (čítaje průměrné rozmnožení): 49,048.730,062.400 krys a škody za korun 294,292.180,374.448. Číslo jistě závratné. Nyní stále hledají se prostředky na vyhubení krysy pižmové, ale marně. Již i na Moravě objevila se ondatra (u Hukla).

Komu zrnková káva ne-svědčí, budiž doporu-čena Kathreinerova sla-dová káva Kneippova.

Kathreinerovka je pro zdraví úplně neškodná, při tom honosí se plnou chutí kávy zrnkové.

Všimněte si při nákupu těsně uzavřeného hy-gienického balení s obrazem katře Kneippa. Nikdy nebu-ďte na vlně.

Velečústojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,
pasíř a zlatník,
PRAHA-I., Karlova ulice 10,
doporučuje velký výběr
kostelního náčiní
jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, ka-dítelnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu slatí a stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.
O otěné zakázky prosí v nejlhůbší účtě oddaný
Jan Hirsch.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové
nabízí své ochotné služby ku prove-dění všech zakázek s oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem, jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skřínkách,
tetážky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení
nabízí ke koupi
JAN KALIS,
zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. K.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen.
Založeno r. 1843.

SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE
obdržíte pouze v našich krá-mech s vedlejším znakem
aneb prostřednictvím našich
jednatelů.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

Katolíci!
Nejvýhodnější a nejbezpečnější uložení vašich
úspor vám skýtá jediné naše
Československá záložna v Praze
Spálená ulice č. 46-IL
jež platí úrok až
5 % !
Důchod. daň platí záložna
sama. - Pro bezplatné uklá-dání z venkovs složní listy
zdarma. - Povinná revize
„Jednoty záložní“ v Praze.
dle doby výpovědní.
Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.
Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, keberců a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.
Jubil. 100 let, trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU —
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ —
CÍS. AKRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY —
OBRÁZKOVÉ CENÍ-
KY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Velečústojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
**úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a**
náčiní a to: monstrance, kalichy
ciborie, nádobky, paténky, parafiky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy naslál na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: tetážek
madonek, křížků, prstenů, náramků atd. z Modřanské
prstevy, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i činákové vždy na skladě.
Staré slatí, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Na splátky od 10 K.
F. T. duchovenstvu
svědčí výhody.
Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
RUDOLF PAIKR & SPOL.
v Hradci Králové.
Podálová harmonia obou soustav v každé vel-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Všeobecná úvěrní společnost
zápisné společenstvo s ruč. obmez.
v Hradci Králové Palackého třída č. 80,
I. poschodí
eskontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a
skvosty,
povoluje úvěry osobní.
Vklady úročí sazbou **4½-5%**
dle dohody.
Obstarává inkasso smének a účtů za pod-
mínek kulantních.
Prospekty zdarma a franko.
Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém
množství na skladě.
Cenníky na požádání zdarma.

INFORMACE
ze všech míst
**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**
podává a účtuje co nejlevněji konces.
* * informační kancelář * *
PAVEL BAYER, Hradec Král.

Barevná
kostelní
okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebechovicích u Hradce
Králové.
Ceníky a rozpočty na požádání
zdarma.

**Vlasové práce
nejnovější turbany
rovnání vyčesaných
vlasů**

rychle a levně provádí

M. ČERVINKA,

holič a vlásenkář,
Hradec Králové II.,
vedle hostince „Na Balkáně“.

Barvení vlasů

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

lutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Ar-
minster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i bářné, různých šířek a velikostí, výtečné
jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

**Cenníky zdarma
a franko.**

!!!

Josef Zemlička,
HLINSKO, (Čechy).

Koberce bářce

lutové »špagátové«, vlněné »ho-
landské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové bářce a rohočky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

DRAŽBA

**v obecní zastavárně
Královéhradecké**

odbyvatí se bude v místnostech zastavárny
v sobotu dne 18. dubna 1914
a započne o 9. hod. ranní

NA ZÁSTAVY

veškeré pozůstávající z klenotů, hodinek,
šatstva, prádla, obuvi a rozličných druhů
lák, kol, houslí atd., které až
do konce měsíce února 1914 propadly.

Zástavy do dražby propadlé možno
ještě před dražbou ve čtvrtek do 12¹/₂ h.
odpo. pouze u pokladny zastavárenské
zúrokovatí aneb vyplatití.

Neprodají-li se veškeré zástavy, odbývá
se druhá dražba **25. dubna 1914.**

Po 14 dní před dražbou čítá se mimo
úrok ještě dražební poplatek 2 h
z 1 koruny!

V pátek před dražbou a v den
dražby se vůbec neřáduje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mebe ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na opěráky bez zvýšení cen!

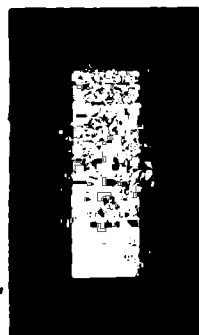
Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky.

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Přesvědčte se s VĚSTNÍKEM, který
ochotně sdarma pošle

EUSTACH VAVROUŠ, Praha,
Lípová ul. 11.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(prekvalovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Březně)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vysnamovaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spelkových praporek a keřevého nářadí**

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukládají
se na požádání franko pošlou.

Veleďstojný Pane!

Ve Vašem vlastním zájmu
žádejte výhradně

voskové svíčky

z továrny firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Boleslavi.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostížitelné uzná-
vány.

BEZ KONKURENCE!

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4¹/₂%

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

zhotovuje

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláště atd., vůbec veškeré
drahy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

Hradec Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Ducha. —

K výběru vhodné
soupravy ložnic,
jidel a atd. ==

Stálá výstava nábytku

v závodě **Jos. Hlavatého, Hradec Králové 2.**
(Na Cikánce.)

Americké stoly ja-
lousiové a zařízení
== pro kanceláře.

Levné ceny, řemeslná solidní práce.

Prohlídka skladu je dovolena a vítána.

Kulturní jiskry.

Praobyvatelstvo Ameriky. Ačkoli kmeny indiánské se značně liší nářečím, zvyky a pod., přece jenom tvoří společnou rodinu, lišící se podstatně od obyvatelstva Starého světa. Jazykozpyt nám již mnoho pověděl, třebaže zápasil s obtížemi obrovskými. Co zakusil na př. katolický missionář De Smet u svých kmenů Oregonských, než přispěl platně k důkladnému sestavení jejich mluvnice! Bylo těžko vyjádřit obyčejnými písmeny podivné hlásky hrdelní a zubní (chrčivé a drčivé), jakými indiánská nářečí oplývají. Dále bylo pracnou námahou naléztí případná indiánská slova pro nadpřirozené pojmy náboženské, pro pojmy souvisící s filosofií.

A přece právě jazykozpyt dokazuje krok za krokem, jak obyvatelstvo americké náleží jednomu zvláštnímu kmeni. V Severní Americe našlo se do dnešní doby šedesát pět skupin řečí, které se tolik od sebe liší, jako by neměly stejný počátek. A přece srovnávací jazykozpyt přichází k přesvědčení, že i kmeny daleko od sebe vzdálené mají též kmenový původ. Sami Eskymáci na březích Severního Oceánu jsou členy indiánského kmene. Jméno »Eskimantick« jest vzato z řeči Indiánů algonkinských a značí »jedlíci syrového masa«. Řeč eskymácká jest velice starobylá, v pravdě americká; slovosled jest našemu opačný. Na př. souvětí »On praví, že také ty tam spěšně jíti chceš, aby si's koupil krásný niž.« — vyjádří Eskymák tímto primitivním způsobem: »Nuž krásný koupiti tam jíti spěchat chťiti právě ty také on praví.« Uvažme, co stálo práce a přemýšlení, než pořízen pro Eskymáky katechismus a než přeloženy do eskymáckého nářečí některé části bible! První tištěná kniha eskymácká pochází z roku 1656. Jest to slovník. Roku 1744 byla v Kodani přeložena do eskymáckého nářečí čtyři evangelia. Pak již se eskymácké písemnictví množilo rychleji.

Mistr Nešvera mrtev. Naposledy řídil tento proslulý komponista kůr v olomouckém domě dne 19. července. Pak se odebral do Luhačovic, aby léčil zarputilý reumatismus. Zákeřná nemoc učinila konec životu ctihodného 72letého kmeta právě na Boží hod velikonoční. Nešvera narodil se 24. října 1842 v Praskolesích u Hořovic. Studoval na učitelském ústavu v Praze, v hudbě se vzdělával u prof. J. Krejčího. Od r. 1867 byl učitelem v Hořovicích, r. 1868 stal se ředitelem kůru v Berouně, r. 1878 při biskupské katedrále v Hradci Králové a r. 1880 při arcibiskupském domě v Olomouci na místě proslulého P. Pavla Křížkovského. Zakladatel národní hudby české nalezl důstojného nástupce. Nešvera vynikal jak svou zručností dirigentskou, tak vzácným talentem skladatelským. Ačkoli jako komponista nové školy nevytvořil, ačkoli hlavně pokračoval na základech Křížkovského, Smetany a Dvořáka, přece vykouzlil díla nádherná, která mu zjedнала slávu v daleké cizině. Z jeho děl dramatických jmenujeme Perditu, Lesní vzduch a Radhošť. Ze skladeb vokálních nejvíce rozšířily slávu Nešverovu Starosvětské písně, z děl komorních vynikla jeho Mše ke cti sv. Prokopa a České pašije, zvláště pak oratoria De profundis a Job, které jest vrcholem jeho tvorby. Jiných jeho církevních skladeb, zvláště mší, jest celá řada. Velmi oblíbeny jsou klavírní jeho komposice, valčíky, mazurky, eklogy, díla pro malý i velký orchestr, pěvecké sbory. Málokterý český skladatel byl tak plodný jako mistr Nešvera. S jeho jemnými delikátními skladbami se setkáváme v nejrůznějších hudebních sbírkách pro mládež i pro rutinované umělce. Pro našeho »Orla« složil Orli hymnu a pak pochodovou skladbu »Hoi, Orli, mocnou peruti«. Vyučoval zpěvu jak v semináři královéhradeckém tak olomouckém. Nešvera byl muž povahy velice skromné, srdečné, šlechetné. Jeho skladatelská činnost došla také velikého uznání. Mistr stal se členem České akademie a mnoha hudebních korporací zahraničních, čestným členem mnoha pěveckých spolků a majitelem řádů církevních i státních. V dějinách české hudby povždy bude zaujímati Nešvera místo vynikající. Budiž mu vždycky slavná paměť!

»Reální« věda monisty F. V. Krejčího. Známy propagátor monismu mezi dělnictvem F. V. Krejčí, jehož vývody důkladně zkřítoval odborník dr. Mareš, vydal nyní na podporu monismu spis »Světový názor náboženský a moderní.« V něm praví, že filosofickým doplněním přírodovědy jest monism, který jest myšlením, tihnoucím k jednotě. Prý věda v monismu vystupuje ze školy do života a vede monistu k vnitřní jednoduchosti duševní. Monista věří jen v život pozemský, který chce zdokonaliti. Proto se monism zvláště hodí pro sociální demokrati. Leč tentokrát monistické fráze Krejčího jsou zkřítočovány v samém »Času.« Dne 15. t. m. tento denník píše: »Vědec jest monistovi vůdcem a zákonodárcem, anebo jest jeho poměr k monistovi podoben poměru vynálezce k továrníkovi, který objevu vynálezce prakticky využívá. A jak vskutku v daných okolnostech monisté

a vědci spolu žijí? Krejčí uznává, že de facto (v skutečnosti) takového poměru bohužel ještě není.« . . . Kritik z »Času« táže se Krejčího, o který z názorů o vědě se chce opírat. »Co monista z ve dy přijímá a co zavrhuje, která stránka vědy jej uvádí v nadšení, která jej nechává chladným? Těmto otázkám se monista nevyhne a neřeší-li jich uvědoměle, musí aspoň ze způsobu, jak se k vědě staví, viděti, co vědou rozumí. Zřetelné odpovědi na tyto otázky u Krejčího nehledíme. . . . Spisek jest populární, jasný a celkem logický, ale jest šedivý jako holá stráž, suchý a jakoby v mracích kdesi mimo vši reální skutečnost se rozplývající.«

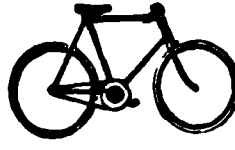
Kritik vytýká, jakým podivným, frásovitým způsobem pasuje Krejčí Goetha na monistu. »Čím se liší toto pojetí Goetha od pojetí podaného v průměrné úloze studentově? A napište do tohoto odstavce místo »Goethe« »Kant« a odstavec s nepatrnými změnami bude platiti stejně . . . Jak se ostatně Krejčí dostal k tomu, že postavil Goetha do jedné rady s Haecklem a Ostwaldem? Haeckel sice Goetha nepochopil, v tom jsou kritikové za jedno, když jej líčil jako předchůdce darwinismu, ale přece měl právo Goetha zařaditi do galerie svých duchovních předků. . . . Ono falešné pochopení Krejčí podává za pravdu, kdežto skutečný vztah Goethem a monismem mu unikl . . . Jaký jest ve výkladu o Goethovi, takový jest celý spisek Krejčího. Všecek jeho monism jest jakés »vůbec«; nikde ani slova o tom, proč právě Krejčí nevěří v církev, co se právě jemu líbí na Ostwaldovi, na Goethovi, na monismu. Jeho výměr monismu je tak beztvary, že se jím vystihuje všechno . . . nění křesťanské jako buddhism, spinozism jako řecký polytheism, neboť všechna tato a mnohá jiná přesvědčení »cítí a tuší něco jednotného a sjednocujícího, onu poslední podstatu, substanci, z níž všechno vyvěrá a vyrůstá.« Což katolický Bůh není takovou poslední podstatou? . . . Nešťastným nedorozuměním příliš mnohých monistů a i jiných lidí, kteří chtějí »věřiti ve vědu«, jest, že si svou víru nepředstavují než tak, že mechanicky napodobují odborníka, citující tu nějaké neživé faktum, tu nějakou hypotézu, Haeckla, tu Bruna. Nemohouce pak z pochopitelných důvodů podati o takových faktech, názorech a mužích svého úsudku, opakují jen, čeho jinde se dočetli. Jejich »věda« pak nezbytně nabývá rázu studentské úlohy: v cizí formě se opakují cizí myšlenky o cizích problémech.

Co jest věda a vírou ve vědu podle Krejčího? Učenci prý vědu staví, píší učené knihy a laik se jim naučí. A to jest víra ve vědu — na př. v Keplerovy zákony, v palaeontologii, v systém zvířat — v tu duchaprázdnou vědu, o kterou se interesují studenti a ještě dost a dost neradi. Takováto víra jest nutně docela pasivní: věřící tu nutně prostě přijímá, co se mu k věření předkládá, nic na tom po svém neměně; Krejčí výslovně píše, že monistická víra ve vědu jest víra v knižní sdělení, že monista má vědění z druhé ruky. Že nepoznává svět vlastním rozumem, ani vlastními smysly. Kdyby tomu tak opravdu bylo, církev — církev katolickou nevyjímaje — by byla neskonale svobodnější, praktičtější a životnější než monism, založený na vědě sebe modernější. Neboť monista jest pak odsouzen pouze pasivně přijímati cizí učení, jako student ve škole, »toto učení by bylo složeno jen z abstraktních formulí, jako věda u čebnicová. Jsouce abstraktní tyto formule jsou mimo čas a prostor; platí vůbec. Jak se monista dostane od teorie o přirozeném výběru anebo od nauky o otáčení země kolem slunce k aktivnímu, stále se měnícímu životu? Jak si rozdělí na př. darwinism na život ranní, polední, večerní? Jak přejde od Keplerových zákonů k rozdílným potřebám jinošství a stáří? Katolík jest aktivnější: podle se a zpívaje podporuje aktivně bohoslužebný výkon; úkony církevní jsou rozlišeny podle dob denních a ročních i podle událostí životních. . . . Otřepané fráze o darwinismu, o vědecké přesnosti, o přívodu člověka, a co jiného vyčteme z ledajakých populárních brožurek, jest nejméně projevem lásky k vědě. . . . Všeobecné formule církevnímu učení neodporují, jak jest z toho viděti, že někteří kněží přijímají formule darwinistické; formule nepřekonají církev, jako nepřekonají staré hospodaření, jako nepomohou přimyslníku ani bursiánovi. Monista tedy musí vědu sám studovati, sám její fakta analysovat, sám její teorie oceňovati a vybírat si z nich, čeho potřebuje; jen tehdy vznikne mezi ním a theoretickou vědou živý vztah. Tento monista bude vědcovi vzácným soudruh, bude s dychtivostí očekávati jeho objevů, mezi nimiž si bude vybírat, kterých potřebuje; bude se s vědcem organicky doplňovati, jako praktik se doplňuje s theoretikem. Jak daleko má k tomu ideálu monism Krejčího!

Kritik zde pověděl Krejčímu mnoho z toho, co napsal o moderních »protiklerikálních« osvícencích často a již dávno katolický tisk. Nikde není tolik slepé víry jako u moderních protikřesťan-

ských pozérů. Úzkostlivě nastavují ucho, kde se ozývá něco pokrokového, pokrokovějšího, nepokrokovějšího, aby to hned bezmyšlenkovitě roznášeli na všechny strany jako »své hluboké přesvědčení.« Plaše se rozhlíží po zjevech nejmmodernějších, aby náhodou pilným studiem jiné starší otázky nepřišli o pokrok nejnovejšího stříhu. Jsou to tuctoví papouškové, jichž duševní činnost se vyčerpává slíděním, co se právě pokládá za nejmmodernější. A papouškovi stačí theorie, hypotéza zcela, jak by se měly naučené fráze prakticky uplatniti v místě, kde žije, o to se již nestará. Moderní monism jen rozmnoží řady tuctových, neplodných frázistů, jak na to stýskají i opravdoví učenci v Německu.

Nová umělecká díla Ed. Neumanna. Známy akademický malíř a farář ve Sv. Jiří Ed. Neumann vyhotovil umělecký plakát k živnostensko-průmyslové a hospodářské výstavě v Chocni. Polychromovaná kopie obrazu na pohledkách již jest dokončena. Nyní pracuje na plakátu k našemu orléskému sletu a na sletových pohlednicích. — Zvlášť významným dílem jeho z poslední doby však jsou nádherné obrazy katechetické. V první řadě (již dohotovené) sedm obrazů znázorňuje svátosti. Každý polychromovaný obraz (v rozsahu 74 krát 110 cm) dělí se na tři části dle katechismu: nahore znázorněno viditelné znamení svátosti, v prostřed milost ve svátosti udílená, dole znázorněno ustanovení svátosti od Krista. Zvláště střední allegorické části překvapují jak duvtipem tak ladným provedením. Obrazy, které vynikají skvostným koloritem, jsou již církevně schváleny. Obrazy toho druhu a provedení jsou nyní unikem. Přejeme nadšenému a horlivému umělci mnoho zdaru v další práci.

Světově známá kola
KORUNA
s pětiletou písemnou zárukou dodává firma:
LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám iž na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Staré hrobky. Dokud nestával výnos, zakazující otvírati staré hrobky a hroby bez předchozího povolení, nedivili jsme se, že často bylo nelidsky hospodařeno na těch místech, kde posmrtná upomínka má býti vždy v účtě. V poslední době nešetřeno zákazu v jistém městě jihovýchodních Čech: otevřena hrobka z doby renesanční v děkanském kostele lidmi nepovolanými, kteří si rozebrali, kde se co dalo. Vloupání toto bude mít za následek přísné potrestání nepovolaných »ctitelů památek«. Podotýkáme, že dříve, než se která stará hrobka otevře, třeba žádati příslušný politický úřad o povolení a vyrozuměti též o tom duchovní správu s patronátním úřadem, pozvati příslušného konservátora a zjistiti písemně protokolárně, co a jak v hrobce bylo nalezeno. Protokol budiž též vepsán do pamětní knihy příslušného farního úřadu. Doufáme, že toto připomenutí postačí a bude-li toho dbáno, nebudou se opakovati případy, kdy staré rakve Starosvojanovské rozlity byly na cínové nádoby a kdy v Lažanské hrobce staré roucho zlatého brokátu roztrháno a rozebráno z těla rytíře Berky.

Argumenty obhájce Švihova dra Trauba rozcupává samo »Právo Lidu« dne 16. t. m. jen což! Dr. Traub již měl o velikonočních se Švihou v Praze konferenci, o jejíž významu napsal do »Prager Tagblattu.« »Právo Lidu« mimo jiné dí: »Podívali jsme se blíže na fakta, která dr. Traub tvrdí po konferenci s drem Švihou, ale každý právník musí přímo sprásknout ruce nad argumenty, které se odvažuje český advokát dr. Traub předložití seriosní české veřejnosti. Dr. Traub tvrdí především horentní věc, že po rozmluvě se Švihou získal dojem, že na jeho obvinění není prý »ani jediného slova pravdy.« Ptáte se s úžasem: Proč? A tu vám dr. Traub prezentuje několik naivních povídaček. Tak na příklad poslanec Křofáč prý věděl o schůzce dra Švihy s komisařem státní policie drem Klímou v císařské zahradě a výsledek této schůzky bude hrát v procesu značnou roli. Poslanec Křofáč ovšem již v »Českém Slově« prohlásil, že o této schůzce dra Švihy s úředníkem státní policie předem docela nic nevěděl a že mu to Šviha oznámil až po schůzce. Je patrné, že to Šviha učinil až potom, když celá věc byla v »Právu Lidu« odhalena a Šviha ji naprosto zapíráti nemohl, protože by byl býval usvědčen. . . . A stejným svrchovaně nejnepříjemným způsobem vede si dr. Traub dále. On tvrdí, že prý setkání dra Švihy s pověstným konfidentem Špačkem na nádraží Františka Josefa bylo jen náhodné a že prý někdo má veliký interes »uvést Švihou v spojení s Špačkem.« Ale zjištěno je, že Špaček konferoval se Švihou na Františkově nádraží zrovna v hodinu před jeho odjezdem do Terstu, že Špaček byl mezi těmi, kteří o jeho odjezdu byli dobře uvědoměni, že se také v

ustanovenou hodinu na nádraží dostavil, že se sešli v čekárně I. třídy, když tam nikdo nebyl a že ho dr. Šviha z této čekárny okamžitě nevykázal, nýbrž velice blahosklonně ho přijal a s ním ještě velice důvěrně a přátelsky konferoval. . . . Dále tvrdí dr. Traub, že prý je úplně vyhlášen, že by byl dr. Šviha změnil jméno a že prý koresponduje »jmenem v rekomandovaných dopisech a pouze takové také přijímá.« Toto tvrzení nemíní asi dr. Traub vážně, poněvadž jeho směšnost a absurdnost padá na první pohled do očí. Dr. Šviha rekomanduje každý plat okresního soudce, on měl dále poslanecké diety, on měl v Žamberku pronajato celé první poschodí domu, v němž bydlel, on si dále pronajal celou zahradu, v níž si zřídil soukromé lázně, on vyjednával v poslední době také o pronájem celého přilehlého pozemku, kde si chtěl zřídit zvláštní sekretariát a kanceláře . . . Jezdil v Praze i ve Vídni ve fiakrech a automobilech, on byl velkým zákazníkem v jednom předním zlatnickém obchodě v Praze, jeho paní byla v Žamberku první modní dámou města, která udávala tón, on vydržoval pro svého synka zvláštního učitele a jeho paní pro sebe francouzskou společnici, on platil při volbách a po volbách celé hostiny. . . . Dr. Traub je totiž na rozcestí a jeho realistická analýza politických poměrů českých nedospěla ještě tak daleko, aby si uvědomil, do které strany se má dát, a kde by asi dělal největší kariéru. Nejdříve psal články do »Času«, v poslední době pak navazoval styky se sociální demokracií, protože se chtěl jako advokát usadit někde ve větším dělnickém středisku, jako je Kladno, Brno nebo Prostějov a když byl přijímán s pochopitelnou rezervou, upustil asi od těchto svých plánů, že by se mohl stát spasitelem sociální demokracie, až konečně, když byl marně klepal i u mladobýčků, se přiblížil k národním sociálům, kde ovšem jeho vystoupení bylo přijato s hotovým jástem.

Národohospodářská hlídka.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové. Upisovací akce pokračuje velmi čile, a zájem o novou společnost jest vidět z četných dopisů, které denně zařizujícímu výboru docházejí. Všechny svorně konstatují, že podniku toho jest našemu hnutí krajně zapotřebí a že vlastně takový podnik měl býti již dávno založen. Potěšitelné zvláště jest to, že nová společnost nebude snad sdružením několika velkých kapitalistů, nýbrž že společníky jsou drobní lidé, střední vrstvy, které upisují po nejmenších zákonem přípustných vkladech 500 K. Výhodné podmínky, jaké zařizující komitě stanovilo, umožňují, aby každému jen poněkud zámožnému bylo možno účastnit se na tomto podniku. Místnosti nové společnosti budou v přízemí Adalbertina a vkusné, prosté, leč účelné zařízení se již právě dokončuje. Příštím týdnem nastěhuje se do nových místností Úvěrní družstvo »Eliška«, které bude souběžným ústavem s novou společností, a jehož agendu bude vyřizovati úřednictvo bankovní společnosti. Úvěrní družstvo »Eliška« zůstane i nadále věrno svým zásadám sprostředkovateli úvěrů živnostenských a drobný úvěr osobní, jakož i býti spofitelným ústavem pro drobné vrstvy lidové, naproti tomu bankovní společnost bude jednak pro živnostenské podniky a obchody většího druhu a bude zastávati veškeré funkce banky pro vrstvy katolické, které »Elišce«, jakožto společenstvu nejsou možny prováděti. — Valná hromada bankovní jednoty koná se 29. dubna v sále Adalbertina.

Konkurs židovské »Existence«. »Čas« dne 15. t. m. sděluje: »V úterý 14. dubna dopoledne konala se u zemského soudu schůze věřitelů »Existence«, velice čteně navštívená i členy spolku, zvláště služkami, komptoiristkami, prodáváčkami atd. Při jednání o volbě správce konkursní podstaty došlo k velmi hlučné debatě. Dodnes bylo u konkursního komisaře vrch. r. Rohna přihlášeno asi za jeden milion pohledávek na zkrachovanou »Existenci«. Pohledávky tyto ještě se zvýší, ježto spolek měl 1900 členů, z nichž mnozí splatili na příspěvcích přes 800 K. Na schůzi zastoupeno bylo přes 300 členů s pohledávkou čtvrt milionu korun. Jméno spolku jest as 65.000 . . . Prozatímni správce konkursní podstaty dr. Bedř. Stern prohlásil, že jest ochoten za paušál 10.000 K projednat celý konkurs kromě hotových výloh. Obchodní jednatel Jm. Bondy, zastupující 120 členů, prohlásil však, že by celý konkurs vyřídil za paušál 4000 K. Po tomto návrhu rozvinula se velmi rušná debata, při níž věřitelé a členové rozdělili se na dvě strany: jedna pro dra Sterna, druhá pro p. Bondyho, jež se potíraly. Konečně docíleno bylo dohody. Pan Bon-

dy od své kandidatury opustil a dr. Stern prohlásil, že celý konkursní řízení i se zastupováním a hotovými výlohami provede za paušál 10.000 K. »Existenci« jsou poškozeni hlavně lidé málo majetní. »Nár. Listy« líčí hlučnou debatu o zvolení definitivního správce konkursní podstaty podrobněji. Sokové se předstíhovali ve slibech, časem se utvořila scenerie tak jako při nějaké liciaci, jindy debata poskytovala obraz z výročního trhu. Nyní však se jedná o to, kam se podělo přes půldruhého milionu sebraných peněz, které přece nemohly prasknout za těch několik let ani na značné měsíční platy funkcionářů.

Umělecká podobizna

Jeho Excellence
nejdp. biskupa

Dra Josefa Doubravy.

— Perokresba —
od prof. Švabinského.

Proslulý český umělec obohatil galerii svých uměleckých děl zdařilou podobiznou Jeho Excellence, která i po stránce umělecké bude osdobou každého domu farního. —

Rozměr samé podobizny 85—49 cm
Rozměr podobizny s okrajem . . 60—66 cm

Dostali jsme výhradní právo prodeje
a máme na skladě:

podobiznu na kartoně bez rámu frko K 4—
podobiznu s rámem a zasklením
v následujícím provedení rámu:
v černém úzkém moderním rámcí K 11—
v mahagonovém úzkém rámcí . . . K 12—
v třeshovém úzkém moder. rámcí . K 13—
v úzkém slacovém rámcí s kostkou
v rosičích K 22—
v úzkém rámcí ve slohu Ludvíka XV. K 24—
v úzkém rámcí ve slohu barokovém,
temně slacový K 28—
Při záhlávkách reprodukcí zarámovaných svých
se cena obalem, který dítáme v netto ceně
K 2— a patřičným portem.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII., na ústředních jatkách přijímá přihlášky výstavního dobytka jak jatečného tak i chovného pro letošní hospodářskou svatojanskou výstavu v Praze v měsíci květnu pořádanou. Přihlášky budtež řízeny nejdříve do 5. května t. r. na adresu: Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII., ústřední jatky.

Tržní zpráva prodejny zní: V úterý dne 14. dubna 1914 byl průběh pražského ústředního dobytčího trhu mdlý a prodávaly se průměrně všechny druhy dobytka při váhavém odbytu. Znamenal dobytek původu domácího a to volí od K 0.74 do K 1.—, prima od K 1.01 do K 1.08, výminečně od K 1.09 do K 1.12, 2 kusy až K 1.16, býci od K 0.72 do K 0.92, krávy od K 0.54 do K 0.86, dobytek původu uherského volí za K 0.70, býci za K 0.74, jalovice od K 0.64 do K 0.78, vše za 1 kg živé váhy bez potravní daně. Dopraveno bylo 223 kusů původu domácího, 24 kusů původu uherského, celkem 247 kusů. Dle druhu bylo 134 volů, 62 býků, 30 krav a 21 jalovic. Průběh pražského trhu masného dne 14. t. m. byl mdlý a prodávaly se veškeré druhy masa při částečném klesnutí cen.

Kdo zavlivuje drahotu? Číslo ať mluvčí! Ta jsou nestrannými, chladnými svědky a rozpláší mnohý blud, jež se rozšířil zvláště v kruzích velkoměstských. Srovnáme dnes ceny dobytka a ceny masa v drobném ve Vídni, kde se vede přesná úřední statistika o cenách těch. Roku 1911 byly průměrné ceny za 1 kg ve Vídni: 1. července dobytek 98 hal., maso 188 hal., 31. prosince dobytek 85 hal., maso 211 hal. Přímou neslýchaný nepoměr mezi cenami dobytka a masa nastal v r. 1913. V tomto roce ceny dobytka značně klesly, kdežto ceny masa se udržely na stejné, neobyčejně vysoké úrovni! Roku 1913 byly průměrné ceny za 1 kg ve Vídni: 1. července dobytek 89 hal., maso 212 hal., 1. října dobytek 85 hal., maso 212 hal., 31. prosince dobytek 87 hal., maso 210 hal. Chovatel prodával dobytek r. 1913 lacino. Velkoměstské obyvatelstvo však z toho nic nemělo, ba naopak musilo platiti maso draze, než minulá léta. My venkované, sedláci nejsme zdražovateli potravin, my nemáme vlivu na jich ceny ve městech! Kdo chce bojovati proti drahotě, musí dobře seznat dnešní zdražovací systém sprostředkovatelský ve městech a tam nasadit páky!

Také národohospodářská svépomoc. Pokrokářští přerovští odmítli návrhy Křížkovy a jiných českých podniků na provedení elektrisace města. Usnesli se znovu vyjednávat s prusáckou firmou Siemens a Schuckert. »Našinec« o té aféře píše: »Národnostní záruky dány k prozkoumání ústředí Národní jednoty olomucké, když moravská Národní rada vyslovivši se co nejrozhodněji proti postupu českého Přerova, odepřela dáti jakékoliv dobrozdání. Sonntagův pokrokový »Mor. Venkov« volá na adresu pokrokového Přerova i pokrokové Nár. jednoty: »Varujeme znovu Národní jednotu i Přerov. Lipnická sirkárna nesmí se opakovat!« — Tyto dvě věty jsou velice důležité a nesmírného obsahu. »Mor. Venkov« nazval už dříve zadání přerovské elektrárny prusácké firmě zradou národní a zaprodáním českého Přerova a českého Přerovska německu. Nyni přerovský případ staví vedle lipnického a dělá mezi ně rovnítko. Tedy i s lipnickou sirkárnou byla spáchána zrada národní a zaprodání českého průmyslu německu. A to stalo se za patronance Nár. jednoty olomucké, jako se to má státi i v Přerově. Proč zůstala Nár. jednota povždy dlužna odpovědi na otázky naše, jak je to s těmi 30.000 K za lipnickou sirkárnu? V kterém peněžním ústavě olomuckém jsou tyto peníze uloženy? Majitel »Mor. Venkova« přisedící Sonntag je členem ústředí Nár. jednoty a tudíž zasvěcen do lipnického machlu. Pa přisedící Sonntag je povinen, aby tvář v tvář případu přerovskému veřejně řekl, co ví o lipenském případu, poněvadž on ví všechno, do všeho je zasvěcen.

Zápis do rejstříku společenstev. Usnesením c. k. krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. dubna 1914 povolen byl zápis Agrární záložny, zapsaného společenstva s ručením omezeným v Hradci Králové do rejstříku společenstev. Agrární záložna počne úřadovati dnem 1. května 1914. — Úřední místnosti bude míti v I. posch. domu číslo 254 v Jiřikově třídě (proti Labskému mostu) v bývalých místnostech c. k. berního úřadu.

Výtklky proti pokrokovému hospodaření ozývají se stále hustěji. Jeden z takových varovných apelů čteme dne 10. t. m. v brněnském »Hlasu«. Organisoovaný učitel upozorňuje, že přes tři čtvrti milionu korun má »Pensijní ústav císaře Františka Josefa pro vdovy a sirotky učitelské« v Brně. Do nedávna tento ústav byl řízen velice obezřetně. Leč nová pokroková klika učitelská »Pozdník, Mrázek a comp.«, která vytáhá ročně z kapes učitelských na 80.000 K různých příspěvků, vnikla nyní do říditelstva pensijního ústavu — a od té doby vane severák. Demokratické všeobecné volební právo odstraněno a nahrazeno chytře volbou delegátů. Volby se konají tak obrátě, že ředitelstvo jest již předem jisto svým vítězstvím. Valné hromady se konají za účasti 20 až 25 delegátů, kteří snadno schválí to, čeho klika si přeje. Není divu, že za takých okolností správní výlohy rychle se stupňují. Na př. r. 1912 činily 12.367.28 K, následujícího roku však již 17.444.71 K. Za peníze, které přes jedno století učitelští nuzáci shromažďovali, projíždí Mrázek a Ulehla Evropu široko daleko k vůli studiu učitelských domků a lázní. »Učitelský dům« v Luhačovicích však skončil loni bilanční ztrátou 11.000 K. Proto také klesla cena akcií o 35 procent. Lázně na Rábu jsou podobny spíše skladišti než lázeňskému domu, ale dluhuji pensijnímu spolku veliké úroky. Okrouhle na 300 tisíc korun strká klika Mrázekova nyní do riskantních podniků. Valná hromada naopak schválila, že studijní podpory dítkám učitelů nadále se vypláceti nebudou, že se zastaví vyplácení podpor a lázeňských stipendií pro učitele choré. Zato však předseda Charvát obdrží v učitelském domě byt zdarma, tím se mu ulehčí odchod z Husovic, načež Mrázek snadno a rychle se stane ředitelem v Husovicích.

Výsledky pokrokovské mlékárny. Veliký pokrokový agrárník Staněk, politický spojenec semity dra Stránského, má se svými hospodářskými podniky velikou smůlu. Agrární motouzárna Staňkova přijala 195.000 K státní subvence a přes to živořila tak, až provedena pověstná »transakce«. Podnes před veřejností není ten obrovský obnos vyúčtován, ač poplatnictvo houževnatě již dlouho naléhá na odpověď, kam se tak veliká subvence poděla, jak byla rozdělena. Staněk hleděl odvrátiti pozornost od ubohé motouzárnny tím, že založil v Želetavě mlékárnu.

O jejích osudech napsal 16. t. m. »Den«: »Želetavské mlékárně hrozí osud jihlavské motouzárnny. Nejsme tím nikterak překvapeni, poněvadž nic jiného se nedalo ani očekávat. Podnik vybudovaný na tak vratkých základech jako mlékárna v Želetavě, nemůže míti dlouhého trvání. Želetavská mlékárna byla sice moderně postavena a zařízena, ale s tím předpokladem, že celé okolí, které z velké části je »klerikální«, bude do ní dodávat mléko. Ale velemoudrý Staněk se přepočítal, když myslil, že ti nenávidění »klerikáři«, pro něž má jen nádivky, sednou mu na lep. — Denní dodávka mléka želetavské mlékárny, která zařizena byla na zpracování 4000 až 5000 litrů mléka denně, činí toliko kolem 800 litrů, takže výtěžek nestačí ani na úhradu režie. Podivná manipulace provedena byla již

před postavením mlékárny. Původní rozpočet totiž na stavbu a zařízení obnášel okrouhle 54.000 K, ale když se jednalo o subvenci, stoupl tento rozpočet na 138.000 K. A ministerstvo orby, berouc za podklad těchto 138.000 K, poskytlo mlékárně 30 procent obnosu toho jako státní subvenci, to jest 41.600 K. Zemský sněm však byl opatrnější a dal Staňkovi toliko 10.000 K, ačkoli bývá zvykem, či lépe řečeno podmínkou ministerstva, že země i stát udělí subvenci ve stejné výši. Tedy na pochybenou spekulaci bylo vyhozeno 51.600 korun z kapes poplatnictva! Personálu bylo již strženo na služném, což vždy bývá znamením brzkého konce.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provázení prací hostetinských vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Křesťanský živnostník.

Z činnosti vzájemně dobročinného živnostenského spolku »Charitas« v Hradci Králové. Od založení spolku (r. 1908) do konce roku 1913 vyplatil spolek v 70 případech úmrtí 84.232 K 16 h na úmrtích podporách. Účetní zpráva vykazala 28.432 K 31 h spolkového jmění, takže bude moci v blízké době ve větší míře poskytnouti v placení úlevu starým, dlouho platícím členům. Při tom jest zde bezpečná záruka, že žádný člen nebude v budoucnosti proto poškozen nebo zkrácen. Záloha jest uložena sirotčí jistotou. Za rok 1913 vyplaceno na podporách úmrtích v 10 případech 12.860 K 79 h. Spolek čítá ke konci roku 752 členů z nejrůznějších i hodně vzdálených míst.

Zaměstnavatelé přislíbili právo přidělovati práci dělníkům. Dle obsahu žaloby u živnostenského soudu pracoval žalobce u žalovaného mistra truhlářského jako truhlářský pomocník za týdenní mzdu 20 K. Udává, že majitel živnosti propustil ho bez důvodu z práce a proto žádá na něm náhradu mzdy za čtrnáctidenní lhůtu výpovědní v částce 40 K. Žalovaný namítá, že žalující, aniž by byl býval propuštěn, práci opustil a do ní se již nevrátil. Žalující doznává tuto okolnost a vysvětluje to tím, že musil pracovati po stole a skříni ještě s jedním dělníkem. Dělník tento že ho neustále k větší pili nabádal, tak že žalobce ztratil chuť ku práci. Žádal proto zaměstnavatele, by ho ku své práci přibral, a když tak mistr neučinil, odešel z práce. — Živnostenský soud žalobu zamítl, takto rozhodnuv: Dle § 76. z. ř. jest zaměstnavatel oprávněn práci svým dělníkům přidělovati, a tito zase mají svěřené jim živnostenské práce dle nejlepších sil vykonávati. Pakli tedy žalovaný žalobci a ještě jednomu dělníku zhotovování postelí a skříní přikázal, bylo povinností žalobcovou v té práci setrívati. Pakli se mu v práci té nelíbilo, mohl žalovanému pracovní poměr vypověděti a mohl pak po prošlé výpovědní lhůtě volně z práce vystoupiti. Že jej druhý dělník ku větší pili vybízel, netvoří důvod k okamžitému opuštění práce, a pakli žalobce dobrovolně a o své újmě práce zanechal, nemůže, an zde podmínek § 84. z. ř. nestává, s důvodem žádati náhradu mzdy za lhůtu výpovědní, a bylo proto žalobu co neodůvodněnou zamítnouti.

Pracovní konference křesťansko-sociálního živnostnictva se konala v pondělí velikonoční v Brně za velmi četné účasti. Bylo jednáno naprosto věcně a přednesené referáty vyznamenávaly se svoji propracovaností a jasností. Dostavili se skuteční živnostenská pracovníci z celé Moravy a z Vídně. Celkem bylo delegátů zastoupeno 24 míst. Zvláště čteně zastoupeno bylo Brno.

Jednání řídil předseda svazu křesť.-sociálního živnostnictva československého p. V. Sedláček z Brna, který také zahájil jednání referátem o mistrovských zkouškách a o odborném a pokračovacím školství. Řečník zdůraznil, že živnostnictvo uznává prospěšnost mistrovských zkoušek, ale přál si jejich reformu v ten smysl, aby složení mistrovské zkoušky bylo závazným pro nově přistouplé mistry a aby mistrům, kteří úspěšně složili mistrovskou zkoušku, dostalo se různých výhod, zejména pak, aby jen mistrů s mistrovskou zkouškou měli právo držeti si učně. V příčině živnostenského školství žádal, aby odborným předmetům na pokračovacích školách vyučovali praktičtí zkušení odborníci z řad živnostnictva. Dále naléhal na zrušení nedělního vyučování anebo aspoň zavedení povinné společné návštěvy bohoslužeb.

O živnostenském úvěrnictví pojednal p. A. Kotulan z Brna. Ve svém obsáhlém referátu navrhl při všech svazových odbočkách zříditi živnostenské úvěrny a jejich soustředění ve svazu. K bodu »placení hotovými« promluvil prof. Mega, který zdůraznil požadavek živnostnictva, aby placení všech potřeb životních hotovými bylo uzákoněno. O starobním pojišťování živnostnictva podal referát p. Werner z Brna. O výrobních družstvech promluvil p. Navrátil z Brna, který osvětlil pro-

spěšnost živnostenských výrobních družstev, o jejichž zakládání musí se živnostnictvo přičiňovati.

Po referátech rozvinula se čilá debata, po jejímž ukončení byly přijaty příslušné resoluce ve smyslu přednesených referátů.

Veledůstojný Pane!

Osměhuji se upozornit, že veškeré kostelní malby převezmu a uměleckou část práce provedu za ceny, jaké účtuji malířům kostelů a ost. odbor. živnostníkům. Za nákresy, rozpočty a ostatní svoji součinnost vůbec žádného honoráře nežádám, řemeslnou část práce můžete i méně kvalif. domácímu živnostníku předati, jelikož i za jeho společnou práci se zaručím a radou i pomůckami posloužím. Oltářní a j. obrazy též levně.

Račte, veled. pane, nahlédnouti, že mimo jiné přednosti tímto způsobem získáte malbu uměleckou s obrazy i při poměrně malém nákladu. — Prvotřídní reference (i od autorit uměleckých), dlouholetá činnost v obou soustátích.

V nejdokonalejší účtě

Karel Dohnálek,
 akademický malíř ve Vídni,
 Pohlg. 38.

Sociální obzor.

Demokratičtí hospodáři. Až nastane doba soc. demokratických finančníků, prácedárců, správců ve státě budoucnosti, to bude jeden ráj! Vizme nové příklady, jak se rudé kapacity na ten slavnostní okamžik připravují již nyní! Že soudruh Merta zůstal věren centralistům, soudruzi z tábora autonomistů ho propustili ze služeb Všeobec. pokladny nemocenské v Brně — jako nějakého velkého proviníka. Zbavili jej požitků služebních a pensijních, ačkoli mu byla zaručena definitivita, nedopustili se nesprávnosti ve svém úředním postavení.

Merta žaloval, autonomisté pak smíru hájili před třemi instancemi svůj násilný čin. Konečně c. k. nejvyšší soudní dvůr rozhodl, že jest pokladna povinna Mertovi nahraditi dvě třetiny soudních útrat I. a II. stolice v obnosu 465 K 57 h do 14 dní pod následky exekuce, dále dvě třetiny útrat odvolacího řízení, tedy 113 K 76 hal. do 14 dní — vše pod následky exekuce. Soud uznal, že propuštění žalobce ze služby nebylo ospravedlněno. Podle ujednání nepřísluší zaměstnavateli bezpodmínečně právo vypověděti služební poměr uzavřený na neurčitý čas. Neospravedlněné prohlášení propouštěcí nutno považovati za bezúčinné, služební poměr trvá i nadále na tak dlouho, až dojde konce způsobem odpovídajícím služebnímu řádu. Z tohoto důvodu dlužno pokládati žalobce za oprávněna požadovati ujednané služební příjmy a zapravování pensijních příspěvků i nadále stejným způsobem, jako kdyby smlouva nebyla zrušena.

Tak a podobně odůvodnil nejvyšší soud, že mstiví autonomisté zachovali se k Mertovi jako zpujní, bezohlední byrokraté. Centralistický »Dělnický Denník« k tomu dne 12. t. m. dodává: »Lidé, kteří nazývají se sociálními demokraty, musí býti soudy donucováni k sociálnímu citění.«

Rudí hospodáři měli místo šetření na Mertovi šetření někde jinde. V Brně mají autonomisté konsumní družstvo »Včelu«. Při nedávné valné hromadě místopředseda sdělil, že předseda Kystner se vzdal svoji funkce. Leč také ředitel Vaňkova »Lidové záložny« šťastný byl propuštěn. Členstvu byla rozdána zpráva o bilanci až poslední okamžik na valné hromadě. Dluhy »Včely« činí 136.322 K 43 h, rezervní fond vykazuje však pouze 3348 K. Místo vyplácející pěti procentní dividendy usneseno vyplácejti dvě a půl procenta, což se pouze připsá do knížek. Konstatováno, že celá řada prodejen neprospívá a že bude nutno je uzavřít. Když se ozval z řad členstva dotaz, kdo udělal v prodejnách dluh 8900 K, odpovědělo předsednictvo, že část těchto peněz — asi 3300 K jest za skladníky. (Ale za kterými?)

Centralistický »Proletář« sdělil dále, že v krajské konferenci brněnské bylo usneseno, aby byla »Včela« dána pod stálý dozor jednoho úředníka z Prahy. Tak byl odstaven veliký finančník Vaněk.

Vaňkova Lidová záložna měla za uplynulý rok o půl třetího milionu menší obrát než jindy.

Z Prostějova došla centralistům zpráva, že následkem rozháraných poměrů v táboře autonomistickém opustil své místo redaktor rudého »Hlasu lidu« Ležák. Ubýlo prý pro měšťáckou politiku autonomistů 800 odběratelů.

Mlýn soc. demokratický v Prostějově má veliký schodek. Nyní hledí na takové hospodářství vytřeštěným zrakem ti, kteří docela doufali, že se raského státu budoucnosti dočkají ještě sami.

Také obětavá práce pro lid. »Děl. Denník« 15. t. m. schvaluje, že »Rudé Proudý« tepou hru v karty a hru o peníze k čáře. Leč prý právě v okrese autonom. soc. dem. poslance Biňovce bují veliké hraní o peníze. Biňovec hrává rád docela ferblu. V Kralupech hrál s malozivnostníkem, začátečníkem, až všechny peníze toho nemajetného člověka zmizely v poslancově kapse. Když ten pouhý sezonní řemeslník žádal aspoň část peněz

zpět, když řekl, že byl v zimě bez zaměstnání, tu vyskočil Biňovec ze židle a volal posměšně: »Co chcete, človče? Já jsem taky bez zaměstnání. Což nevíte, že parlament jest zavřen?« Při tom třepal v kapse stříbrem a opouštěl hostinec. — Zkrátka ve státu budoucnosti rudí předáci vystaví pro drobný lid hotový palác blahobytu.

Belgické kněžstvo a sociální jeho činnost. Vždy dokazovala »Volná myšlenka«, že kněží jsou nepřátelé lidu. Ale o belgickém kněžstvu přinesla zprávu, z níž vysvítá pravý opak: »Když před 20 lety sociální demokracie vzmohla se v Belgii tak, že do sněmovny přišlo 20 sociálně demokratických poslanců, pochopili belgičtí kněží, že lid si mohou udržeti pouze jediným prostředkem, prospěchem hmotným. Výsledky sociální práce belgického kněžstva jsou úžasny. Založili do dneška 6478 škol konfesíonálních, s ústavu školskými, patronáty, knihovnami atd. Organisovali 57 rolnických sdružení, jichž členský počet je neznámý, ale jistě ohromný, když jediná skupina louvainská má 42.434 členů; kooperativní mlékárny mají 52.380 členů. Založili 1070 syndikátů pro společný nákup s 63.105 členy; 382 společností pro chov býků, 344 syndikátů pro chov koz a vepřového dobytka s více než 100.000 členů; 1073 syndikátů pro chov koní s 87.000 členů; 618 Raiffeisenek, 1754 rolnických pojišťoven se 171.660 členy, 672 průmyslových škol katolických. Křesťanská aliance má 68 sdružení, 4381 spolků s 623.000 členů. Venkov jim patří už skoro úplně i počínají dobývati měst, malé měšťanstvo a řemeslnictvo. Dillo to započato teprve před 5 lety. Dnes je kooperativ rolnických už 946, z nichž jen 166 je socialistických; křesťanské dělnické syndikáty mají přes 50.000 členů!« — Tyto cifry potvrzují nejmýlnější, že kněžstvo neodkazuje drobný lid pouze a jediné na odměnu nebeskou, jak lhou sociální demokraté. Úctyhodná činnost sociální kněžstva belgického dokazuje zřejmě, že tito duchovní i při své jiné velké práci dovedou se starati o prospěšné lidové potřeby lépe než ti, kteří se chvástají, že k vůli velké práci sociální nemají času starati se o věci posmrtné.

Postavení francouzského učitelstva. Nejednou jsme jasně na základě křiklavých dokumentů konstatovali, že učitelská svoboda a učitelské platy ve Francii plácí nad výdělkem smutněji, než v Rakousku. Tedy pod zednářským »pokrokem« učitelstvu hvězda lepší doby nevychází. Nyní docela samy pokrokové »Učitelské Noviny« 9. t. m. líčí stav učitelstva francouzského takto: »Nespravedlivé obsazování učitelských míst, neoprávněné zasahování politických kruhů, libovolná a často krutá administrativní opatření proti nepohodlným učitelům zaměstnávají učitelské spolky francouzské, jsou předmětem pohnutých a živých rozprav v učitelských časopisech a přirozeně zaznívají i ve francouzské sněmovně za debaty o školství. Největší úsilí francouzských učitelů směřuje nyní k vymanění učitelstva z moci politických vlivů. Politické protekcionářství je ve Francii v plném květu a nejvíce snad jím trpí učitelé při obsazování učitelských míst a při sporech s místními veličinami. Ve venkovských obcích jsou učitelé obyčejně obecními tajemníky a přicházejí často do konfliktů s obecními starosty o příbytečné, o drahotné přídatky, o čištění škol atd. Starostové se obracejí na poslance o pomoc proti nenáviděným učitelům. Poslanci pokládají za povinnost vyhověti svým voličům a ochotně zakročují u prefektů proti označeným učitelům . . . Dochází k politickým obchodům, jimiž se často vykupuje učitelský klid a učitelské existence. Kde však toto čachrování se nepovede neb kde prefekti jsou lidé nesvědomití, tam učitelé pocítí tíhu administrativních opatření, neboť inspektor akademie (obdobný našemu zemskému inspektorovi) může sám diktovati učitelé trest, na př. přesazení . . . Stává se, že ženatý učitel, který má za ženu učitelku téže školy, je náhle z úřední moci přesazen. Žena jeho zůstává dále učitelkou na dřívějším místě a tak učitelská rodina je bezohledně roztržena. Proto francouzští učitelé bojují nyní hlavně proti libovolnému zasahování politických činitelů do učitelských záležitostí a do učitelského života.« — Teprve nyní podařilo se silné organizaci učitelské vymoci na volnomyšlenkářských ujařmovatelích některé nejnnutnější ústupky. Nebýt silného odporu učitelských mas, byrokratičtí zednáři by si na potřebné reformy nevzpomněli.

Počátky hlasovacího práva žen jeví veliké stíny aspoň v místech, kde vlíí přemrštěná emancipace. Jaké budou úspěchy v čase příštím, jsou-li zřejmy hned při počátcích známky korupce, nemyslivého fanatismu, sobeckých cílů? Veleměsto Chicago popřálo ženám neobmezené právo volební. V prvních hodinách volebních účastnily se ženy dosti značným počtem voleb. Ale jakmile zmizela zvědavost pro tuto novotu, mizel zároveň také zájem ženského světa o volební právo. Přes všechno úsilí sufražetek podařilo se ze 158.000 oprávněných žen sehnati k volbě pouze 4.529. Dvě kandidátky byly pokrokovou stranou postaveny. Neměly žádných protikandidátek a tak byly zvoleny. Ale druhé dvě kandidátky, které v jiných volebních okre-

sích byly postaveny proti mužským kandidátům, byly obrovskou většinou poraženy. Jedna z poražených ženských kandidátek prohlásila: »Celé množství žen nabízelo mi své hlasy za pět dolarů, jiné zase prohlásily, že za tuto cenu v jiných okresích již odhlasovaly. Následkem těchto zkušeností poznávám, že ženy jsou daleko ochotnější k tomu, aby svá občanská práva prodaly, než mužové. A tyto zkušenosti mne poučují, že daleko lépe bude pro zemi, když volební právo žen, za které tak dlouho bojujeme, nebude ani zavedeno.«

Nejstarší paní, která voleb činně se účastnila, byla 91letá Mrs. Prattová. Byla do volební místnosti na své přání donesena. Mrs. Irononová zasedala také ve volební komisi, zatím co její pan manžel musil dohlížeti doma na děti. Mnohé ženy přišly zároveň se svými manžely. Největší procento voličích žen byly přibuzné a známé různých politiků z povolání a podle návodu těchto mužů také při volbách pro toho či onoho kandidáta rozhodovaly. — Jestliže natropilo volební právo veliké spousty mezi neuvědomělými muži, kteří za zlatku jsou hotovi dáti hlas komukoliv, natropí se svým právem neuvědomělé nebo fanatické ženy zmatků ještě více. Proto před pochodem k volební urně nutno jest postarati se předem pihně o důkladné a nestranné uvědomění těch, kteří svými hlasy mají rozhodovati o otázkách nejdůležitějších a velice spletitých.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

Vklady vázané výpovědi a vklady střádankové — 5%

Besídka.

Osudné přijmení.

Neštěstím byla pro ubohého Adolfa Kozla jeho sanguinická povaha, neštěstím jeho prosaické přijmení. Již ve škole rozpustilci dráždili Adolfa nezbednými poznámkami, smějíce se prudké obraně napadeného. Čím víc se AdolfeK zlobil, tím byla pro několik neposedných jizlivců větší zábava. Tak rostla Kozlova podrážděnost. Objevil-li se hoch v zahrádce, uličník na něho volal, že kozel nepatří do květnice, ale na louku. Když hoši mezi sebou mudovali, čím kdo bude, řekl nezbeda Koláč, že Kozel o tom mnoho přemýšleti nemusí, protože patří na pastvisko; nejlíp se prý tedy hodí pro něho bič u kozího stáda.

Rodiče Adolfoví radili často, aby si z hloupých nárážek rozpustilců nic nedělal, aby odpověděl na posměšky šprýmem. Ale chlapec se bránil dále tolik houževnatě, až se uličníci smáli, že náleží mezi kozly trkavé. S lety u chlapce rostla podrážděnost tak, že se měnila až v stihomam. Když se stal Kozel obuvnickým mistrem, bylo ovšem nárážek na jeho jméno méně. Ale jakmile uslyšel mistr slovo »kozol«, prohozené i beze všeho zlého úmyslu, hned vzplanul, hned zrudl jako pivoňka: »To je nárážka na mne, já si zapovídám každou urážku. Sám si z nikoho šašků netropím.«

Když jednou vstoupil mistr do hostince v sousední vesnici, slyšel při rozhovoru hostů: »Včera vám byla »U kozla« patálie. Měli jste viděti tu hroznou rvačku.«

Mistr hned vyskočil: »Jaká rvačka u Kozla? Žiji s ženou v nejlepší míru, děti jsou hodné, že ani na ně nemusím sáhnouti. Pánové, tohle je urážka.«

»Ale dovolte«, ozval se kostnatý ramenáč, »proč se nám pletete do řečí? Vždyť vás ani neznáme. Což jste vy právě majitelem hostince »U kozla«?

»A tak«, chápal již na polovic usmířený Kozel. »Ale to vám nechci věřit, že ani mého jména neznáte. Proč právě začínáte o kozlu v tom okamžiku, kdy jsem se tady posadil?«

»Dejte nám pokoj, sekl jiný host. »Jděte si ke všem kozlům i se svým jménem a nepleťte se tam, kde vás nezvou.«

»Tohle je zas nová urážka«, vyhrkl Kozel hlasem povýšeným. Slovo dalo slovo, chudák Kozel nevážil svých odpovědí na citlivých vázkách, byl povolán k soudu — a musil sám zaplatiti pětku — pro urážku na cti. »Teď vám pověděl veliký, učený pán, kdo vlastně hosty urážek, šklebil se po rozsudku Kozlovi do očí onen kostnatý ramenáč.

»Jako by se všechno proti mně spiklo, jako by mě chtěl každý potěhem mlátit«, bědoval mistr, který svou ukvapenost ani v nejmenším uznati nechtěl.

Jindy slyšel dva sousedy vypravovat o lichváři Goldsteinovi. Jeden z mluvčích prohodil: »Až bude mít kozel kůzlata, pak teprve ten lakota někomu udělá něco z lásky, zdarma.«

»Co že?« obrátil se mistr se zrakem zlověstně zjiskřeným. »Potřebujete se tak hrubě o mne otírat?«

»I jděte jenom klidně svou cestou, zápalko!

Jste nějak příliš pyšný, myslíte-li, že jste na světě jediným Kozlem. Ve všem vidíte urážku. Před vámi by sedlák nesměl ani o vlastním kozlu promluvit, nechtěl-li by mít mrzutost.«

»Aha — teď zamlouváte, když jste poznali, že jsem dobře slyšel«, zařekl z vysoka mistr.

»I vždyť není žádného vykrucování potřebí. Snad byste měl klidnější život a nečenichal byste urážku, kdybyste se jmenoval Beran. Beranů je méně než kozlů a proto se také o nich méně mluví.«

Soused Vohrál dal si dělati boty. Když v nich dva dni chodil, rozlobil se nad jejich jakostí důkladně: »Už teď někde stehy povolují. To že je nějaká vybraná teletina? To je leda kůže ze starého kozia.« Hned byl oheň na střeše, když jeden vejškliba tu kritiku Kozlovi donesl. »Poslouchejte, sousede, já ještě nejsem tolik stár«, hájil se Kozel. »Svou kůži nemíním svěřit kozeluhovi, ale ta vaše by se hodila dobře na buben. Jestliže by dělala polovici takového rámusu, jaký dovedete spustiti vy, pak by takový buben mohl zalarmovat celou obec najednou.«

Ale jednou dopálení Kozlovo bylo odůvodněné. Šel odváděti hotovou práci časně ráno do vzdálené osady, jsa ještě celý nevyspalý. Na zpáteční cestě usedl v lese do hebkého mechu, začal podřimovati — a za několik minut spal tvrdě jako jezevec. Kolem kráčel náhodou Křišťál. Chvilí pozoroval spánek mistrův s úsměvem, pak spěchal dále, nevyrušiv Kozla z klidného odpočinku. Pojednou setkal se s třemi cikány. Sevřel svou sukovicí strachem v ruce pevněji. Ale osmáhlí tuláci nejevili žádných zločinných choutek. Naopak nejstarší se ptal uctivě: »Nevědí, pantatinku, kde by tady bylo něco zdechlého? My nekrademe, neloupíme, ale hlad máme. Na vesnici každou chvíli se něco zdechlého zakope... Poraději nám, milostpánku, kam bychom měli jít.«

Křišťálovi blýskla hlavou nezbedná myšlenka: »Hm, jděte tamhle k té uzounké pěšince. Na cestě hned naleznete starého Kozla.«

Cikáni s velkým děkováním hned se vzdalovali. Nenalezli žádného čtvernožce, zato však staršího muže, jehož ruce byly zbarveny od práce černě a žlutě. Chatrný oblek spícího hned dosvědčoval, že by cikáni popadli málo, i kdyby chtěli spáče obrát. Osmáhlí muži šli dále, rozhlíželi se sem tam. Konečně se vrátili k místu, kde mistr posud ležel. Ten snad jest ze sousedství, podá bližší informace. Kozel se právě probouzel. »Nevědí, pantatinku, kde tu leží starý kozel? Jsou tak dobrý. Stáhneme ho, upečeme, sníme, kůži zpeněžíme.«

»Že mne upečete? Co pak cikáni jednají jako kanibalové? Hned vás tou holí přetáhnu, že budete dobrý týden vzpomínat. Pamatujte si, že se vás neleknu, i kdyby vás přišlo deset.«

»Pantatinku, tu je mýlka, hledáme zdechlého kozla. Jiný pantatínek nám řekl, že tu někde leží.«

Teď se Kozlovi poněkud vyjasnilo. Tuhle žádost nemají cikáni ze sebe! Hned se vyptal, jak vyhlíželi jejich instruktor. Aha — Křišťál, jiný to rozhodně není. Počkej, tohle si odpykáš!»

A hned letěla žaloba k soudu. Kozel se na řeč před soudem důkladně připravil. Zahájil podrobné vysvětlování, co všechno již pro své jméno zkusil. Dokazoval zdrcujícími argumenty, jaký posměch si z něho Křišťál ztropil. »Velectěný pane soudce, všechno, co tu vykládám, jest jen svatá pravda. Nebude-li Křišťál potrestán, pak zkusím posměchu ještě více.«

V tom soudce kýchl a Kozel hned pokračoval: »Pozdrav Pán Buh! Však to nelhu. Sám pan soudce vidí, jak je dál zdrav, jak i po tom kýchnutí mluvím jen svatou pravdu. Já jsem zkrátka pravdomluvný od mládosti až do hrobu tmavého. A proto mi musíte uvěřit, že tuhle Křišťál...«

Soudce se smál, až se za boky popadal. Křišťál se nakazil přirozeně také.

»Tohle není k smíchu, sousede! Podívejte se, milostpane, jak se mi směje znovu, jaký to jest jizlivce. Teď vidíte z kruchty, co takový vejškliba dovede.«

Soudce pochopil svůj úkol bystře. Spustil přísnou kárnou řeč proti Křišťálovi. »Uvažte, človče, je to nějaká láska k bližnímu, chcete-li dávatí pana Kozla cikánům? Co vám pan mistr zlého učinil, že jste jej vydával v šanc lidem velice nebezpečným? Což kdyby ho byli cikáni zavraždili?«

ObličeJ Kozlův zářil, tváře Křišťálovy zvážněly tak, že prosil vejškliba na radu soudcovu Kozla za odpuštění. Kozel nebyl srdce zlého a tak celá aféra skončila smírem. Od té doby kající Křišťál Kozla všude proti posměškům hájil a docela přivedl obuvníka svým napomináním tak daleko, že pro každou bezděčnou nárážku nevzplanul hned hněvem.

Celý domek

se zahrádkou, dva pokoje a kuchyň, elektrické světlo, u lesa,

pro pensistu se ihned pronajme.

Nabídka pod značkou „F. F.“ do admin. t. listu.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemak. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

Hornoslezské

uhlí

všech druhů,

koks a dříví

palivové nabízí v každém množství

za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Václav Jelínek,
stavitel v Hradci Králové

■■■■ založil ■■■■
samostatnou živnost
■■ stavitelskou ■■

■ a provádí veškeré stavby, ■
jakož i rekonstrukce budov.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro maibu
oken kostelních.

PRAHA.—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 14. 39. nově blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
rňuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se bohatými
rámy, sloupky, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžte veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1893.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 24. dubna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 80,000.000.—.

obohody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a
čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Válečný poplach v Americe.

Zraky všech diplomatů upírají se v těchto dnech s nervosním vzrušením ke krvavému Mexiku, kde již tolik hrozných bojů vířilo. Mexiko zaujímá rozlohu obrovskou, celých 1,987.200 čtverečních kilometrů. Tedy do tohoto území by se vešla celá Francie, Německo, Nizozemí a Španělsko. Rozsáhlé to území však jest obydleno jenom slabě — čítá totiž jenom něco přes 15 milionů obyvatel, kteří mají krev velice nepokojnou. Ačkoli zřízení státu jest republikánské, stihala vzpoura vzpouru, tak že byla vláda presidentova v Mexiku vždy tvrdým oříškem.

Kdo dobře do vnitřních záležitostí Mexika neviděl, odsuzoval přílišnou přísnost dlouholetého presidenta Porfiria Diaze. Leč znalci poměrů do-
svědčovali, že jenom železná ruka dovede udržeti v nepokojných krajích mexických obstojný pořádek a že jen žulová povaha dovede vítězně čeliti četným lupičským bandám a jiným zákeřníkům. Mexický terén, kde jsou veliké rozlohy bez u-
sedlého občanstva, stal se lákavou příležitostí k nejružnějším krvavým výstřednostem nepokoj-
ných sdružení.

Diaz konečně podlehl domácí vzpouře, po něm začali v tom státě vésti vrchní komando Madera a Huerta. Huertova samovláda netoliko natropila plno zmatků vnitřních, ale popudila proti říši i Spojené státy severoamerické, s nimiž Diaz hleděl udržeti přátelství. Vláda Spojených států neuznává ani, že Huerta jest presidentem právoplatným a také žádala, aby odstoupil. Proti Huertovi také se prudce ozývali ti bohatí občané Spojených států, jich finanční zájmy byly v Mexiku politikou Huertovou vážně ohroženy.

Když pak v mexickém Tampicu byli zajati američtí námořní vojíři, nastalo ve Spojených státech velké rozčilení. Huerta se sice omluvil, ale když žádala americká vláda, aby na důkaz upřímného politování bylo dáno severoamerické hvězd-
né vlajce zadostiučinění dělovými pozdravy, pro-
dlužoval Huerta jednání až do omrzení. Konečně již severoamerickému presidentovi Wilsonovi do-
šla všechna trpělivost. Ačkoli sám jest chvalořeč-
kem mírových snah, ačkoli se snažil americký mi-
litarismus obmeziti na nejskrovnější míru, přece
naposledy vyžádal si jako hlava státu od parlamen-

tu dovolení, aby mohl brannou rukou odpověděti na neodčiněnou pohanu.

Wilson prohlašuje, že nejde o válku proti me-
xickému národu, že jde jen o potrestání a zkracení
zpuštěného Huerty. Ale to již jest zvykem u moder-
ních diplomatů, že ve svém válečném provolání
předstírají beráncí povahu a bázeň před jakýmkoli
velkým krveprolitím, před každým zbytečným ná-
silím.

Leč — Huerta má přece za sebou velikou část
národa, tedy boj rozhodně platí i těmto Mexiča-
nům. Dále Wilson již prozradil, že vojsko seve-
roamerické provede v Mexiku ve prospěch Spo-
jených států daleko více než zkracení Huertovo.
Wilson jest hnán ku předu veřejným míněním spo-
luobčanstva a zvláště severoamerických milionářů.

Jak asi válka, která již začala, konečně do-
padne? Huerta se svými stoupenci by představo-
val moc nedostatečnou. Leč spoléhá se na vlivy
zahraniční, hlavně na přímou nebo nepřímou pomoc
velice nebezpečného soka Spojených států — to-
tíž Japonska.

Jest nesporno, že námořní moc severoameri-
ká lehce zdolá loďstvo mexické. Zato však pozem-
ní boj může potrvati i několik let, než se budou
moci prohlásiti severoameričtí občané za úplné ví-
těze.

Vždyť nyní veliká většina Mexičanů cítí se
národnostně uražena a mexický terén umožňuje
dlouholetou obrannou válku drobnou.

Spojené státy nelibují si v přemrštěném mili-
tarismu. Pravidelná armáda americká je zákonem
obmezena na 100.000 mužů, ta však tvoří jen prv-
ní linii. Mužstvo najímá se podobně jako v Anglii
na 7 let, z nichž slouží 4 léta u praporu a ostatní 3
léta je na dovolené jako reserva pravidelné ar-
mády. Počítá se, že z pravidelné armády mohou
Spojené státy v krátké době postaviti do pole asi
60.000 mužů, což by byla první linie expedičního
sboru. Druhou linii by tvořila vycvičená milice
nebo národní garda, jejíž mužstvo se najímá na tři
léta. Asi 25 procent této národní gardy nebylo by
možno upotřebiti, přes to však by 60.000 mužů
pravidelné armády mohlo v krátké době býti se-
síleno asi 90.000 muži národní gardy.

Leč k těmto vojenským sborům může se při-
dati milice neorganisovaná, k níž se počítá všechno

mužské obyvatelstvo od 18 do 45 roku a které jest
zavázáno pro případ potřeby sloužiti dvě léta. A-
meričané vypočítávají, že by tato milice mohla u-
tvořiti i vojsko 15 milionů mužů, které by se vy-
rovnalo skoro počtu všeho mexického obyva-
telstva.

Válečnou sílu Mexičanů možno odhadnouti za-
tím na 85.000 mužů, rezervy a národní gardy po-
sud nejsou organisovány. Lze však očekávati, že
proti cizímu vpádu se ozbrojí zcela ochotně všich-
ni muži, protože Mexičan nedá se ani jindy k boji
příliš nutit.

A válka již započala. Americké vojsko vylo-
děno 22. t. m. ve Verakruzu; když padlo v boji
proti útočníkům na 200 Mexičanů, začalo domácí
obyvatelstvo město opouštět. Senát americký
krátce před tím schválil resoluci vlády, v níž se
prohlašuje: President jest oprávněn použiti bran-
ných sil země, aby uskutečnil své požadavky, če-
licí k tomu, aby bylo Spojeným státům dáno za-
dostiučinění za urážky a potupy, jež jim byly v
Mexiku způsobeny. Když pak se ozval dodatečný
návrh k původní resoluci, jímž požadováno, aby
Spojené státy po zdolání Mexičanů z té říše u-
stoupily a všechny země přenechaly jejím oby-
vatelům, bylo to zamítnuto. Tudiž jest patrné, že
Američané sledují bezohledně politiku dobývačnou.

Poslední zprávy sdělují, že mexičtí protivníci
Huertovi nyní v počtu stále větším obracejí se
proti Spojeným státům, prohlašujíce, že americké
vojsko zahájilo nepřátelské tažení proti mexickému
národu vůbec.

Obsazeno bylo i Tampiko. Zato vojsko mexi-
cké se soustřeďuje u Saltila, aby odrazilo americký
vpád. Několika na rychlo utvořeným dobrovolni-
ckým sborům byly rozdány zbraně. Vláda ameri-
cká zakázala vývoz zbraní přes mexické hranice.

Naše bankovní společnost.

(14) Měl jsem kdysi sen, jenž zdá se nabýva-
ti skutečných tvarů. Z úvěrního družstva naší die-
cése vstoupí budoucí středu do života nová ban-
kovní společnost. Valné hromadě bude obcovati ji-
stě redaktor »Obnovy«, který své čtenáře obezná-
mí s průběhem valné hromady, s výsledkem upi-
sovací akce jakož i s rozsahem budoucí působno-

**Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy**

:: SVATEBNÍ SKUPINY ::

Momentní snímky dětí

Sklad rámu

zhotoví nejlépe v mírné ceně

**c. a k. dvorní
a honor. fotograf**

J. F. LANGHANS

**Adalbertinum
Hradec Král.**

sti, jež je určena již stanovami. Dnes, co toto píšeme, neví nikdo ničeho, než že úřední název zní: »Královéhradecká bankovní společnost«. Můj sen byl velkolepější, není však pochyby, že nová a první naše banka v Čechách bude mít již ve svém počátku všechny podmínky budoucího rozmachu a že také vyplní všechny předpoklady i naděje. Já viděl v duchu v Praze palác na Příkopěch a v něm umístěnou katolickou banku pro země koruny české, na níž budou se v každé potřebě obracet nejen vysocí hodnostáři, vládnoucí velkostatky, ale i obyčejní beneficiáři, banku, která by nejen radila a prováděla, co jednotlivci si netroufají neb ani nerozumí, ale i financovala. Mně líto bylo peněz, jimiž jsme živili židovské peněžníky, kteří nám ničeho nevrátili, nýbrž všechen zisk shrábli pro sebe a většinou i proti nám obraceli na podporu tisku, který věc naši jedovatou slinou třísnil. V tak zv. mrtvé ruce obrátí se značné obnosy — vždyť i požadavky na ni činěné, jsou veliké. Kde jsme mohli tudíž býti, kdybychom v každé zemi měli katolickou banku poutivě vedenou, která by své přebytky na náš tisk, na naši organizaci, krátce na náš život obracela! Jaké obnosy by jí plynuly jen z provází za zprostředkování pojištění proti úrazu, krádeži, ohni atd., z nichž dnes vydrží a dobře se mají lidé, kteří nás jinak neznají, pro nás ve vlaku jen pošklebek v zásobě mají!

Před 20 roky měl náš národ jen jednotlivé muže, kteří zbohatli vlastním přičiněním, že rozuměli své době. Uplatnili se na poli velkopřemyslu. Dnes máme tolik mladých, obchodně vzdělaných lidí, že musíme s nimi do ciziny, hlavně k jižním bratřím slovanským, kde jsou oni průkopníci nové budoucnosti. Jen my katolíci nic, jako bychom nebyli z tohoto světa a také pro tento svět. I ti socialisté, ač jednotlivci nevládnou většinou žádným jménem, disponují dnes — zvlášť v Německu — milionovými fondy a v Praze samotné založili si peněžní ústav, aby jeho pomocí vymanili se — hlavně své zadlužené spolkové domy — z područí měšťáckých tříd. Jaká nepřemožitelná by to byla finanční moc, kdybychom my si v každé zemi aspoň jednu banku založili, která by prováděla naše transakce peněžní. Nic na světě nemohlo by nás vytlačit z tohoto závodního interkonfesijního a internacionálního. Mnohý prelát, nemoha velkostatku svůj křesťanskému člověku pronajmouti, jest — aneb do nedávna aspoň byl — odkázán na žida, který pravidelně dobře a v určitý čas platil, ježto věděl, že v brzkou dostane to dvojnásobně nazpět. Jak mnohý rozumí tomu, že — chce-li konkurenci moderní techniky vydržeti, musí jistý kapitál do svých podniků průmyslových investovati. Ale kde ten kapitál vzíti, když cizí banky činí tak nemírné požadavky?

Bankovní společnost královéhradecká bude mít agendu každé jiné banky, bude pracovat nejen vklady a úvěrem, jak činí každá záložna neb spořitelna, vedle toho však bude obchodovat koupí a prodejem všeho druhu papírů pro své zákazníky i vlastní potřebu, povede obchody bursovni, lombardové, eskompt směnek, hlavně však obchody zprostředkovací. Musí-li záložna pracovat s naprostou jistotou a věřiti jen hypotékám a ka-ventům, musí se banka odvážiti rizika a opatřiti peníze člověku, který hypotéky nemá, je však dost poutivý a opatrný, aby důvěry zasluhoval a ve své podnikavosti podepřen byl. K tomu jsou právě banky, aby pracovaly i s risikem, zač se ovšem na jiné straně musel odškodnit, že žádají vyšší úrok. Bylo by s podnikavostí přičinlivých lidí zle, kdyby byli poukázáni pouze na úvěr spořitelních a záloženských ústavů! Ovšem tak daleko to nesmí jíti, aby ústav — třeba na vysoký úrok — půjčoval lidem, kteří jsou ve skutečnosti již pasivními a vydával se v šanc ohromným ztrátám, jak se stalo jedné české bance, která neznajíc poměrů v cizině, pustila se v boj s židovskou koterií, v té zemi všemohoucí, vrážející peníze do cizích zemí, ač doma bylo dost příležitosti umístiti český kapitál také trochu ve prospěch české věci. A musil přijít dr. Bráň, který, ač churav, se obětoval, přijav portefeuille ministra, aby zmíněné bance pomohl.

Královéhradecká bankovní jednota bude nesporně považována za ústav diecéšní a z této okolnosti poroste také její síla. Vybírání nájmů je věcí dnes věru nepřijemnou a často pro faráře i marnou. Jak docela hravě vyřídí tu věc za pouhou nepatrnou provizi banka, před níž věřitelé — jak známo — mají respekt. O provizích za zprostředkování pojištění proti ohni, úrazu, loupeži jsme se již zmínili a není možno nezasvěcení vybrati si ústav nejlacnější a nejbezpečnější, jak může učiniti banka, jež má tarify po ruce a s níž ústavy budou jinak jednati. K nákupům konsumním máme ovšem svůj svaz, ale i tu mezi oběma bude čilé spojení. Hradecko je bohatý kraj na zeleninu a ovoce, tedy i zde jest otevřené pole činnosti nové bance. I pro živnostníka katolického bude příjemnější a pohodlnější, nemusí-li v každém případě se zákazníkem přijíti do styku a když výrobek jeho mu prodá a jej zaplatí banka. Nemožno ovšem dnes již vyměřiti, jak se poměry utvoří, tolik však víme, že bude-li to ústav náš a my budeme mít v něm oporu a k němu důvěru, že netřeba se báti

budoucnosti. Naopak nová banka stane se mocnou vzpruhou finanční i národohospodářskou pro naši diecési a tomu: Zdař Bůh!

(Pozn. red. Tento článek obdrželi jsme poštou již v sobotu a v neděli jsme shledali v úvaze »Čecha« podobné myšlenky. Souhlas různých našich autorů tedy jen potvrzuje správnost těch vývodů.)

Umělecká podobizna

Jeho Excellence
nejdp. biskupa

Dra Josefa Doubravy.

— Perokresba —
od prof. Šrabinského.

Proslulý český umělec obohatil galerii svých uměleckých děl zdařilou podobiznou Jeho Excellence, která i po stránce umělecké bude osdobou každého domu farního. —

Rozměr samé podobizny 85—49 cm
Rozměr podobizny s okrajem . . 60—66 cm.

Dostali jsme výhradní právo prodeje a máme na skladě:
podobiznu na kartóně bez rámu frko K 4—
podobiznu s rámem a zasklením
v následujícím provedení rámu:
v černém úzkém moderním rámcí K 11—
v mahagonovém úzkém rámcí . . . K 12—
v třeshňovém úzkém moder. rámcí . K 18—
v úzkém slacném rámcí s koutkou
v rozích K 22—
v úzkém rámcí ve slohu Ludvíka XV. K 24—
v úzkém rámcí ve slohu barokovém,
temně slacný K 28—
Při záhlavkách reprodukcí zarámovaných zvýší se cena obalem, který dítáme v netto ceně K 2— a patřičným portem.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Volné listy.

Židovské peníze na »Čas«. Masaryk ve výkonném výboru pokrokové strany prohlásil, že »v tehdejší situaci nebyla by finanční pomoc židů, ani německých, žádným národním proviněním, protože tato pomoc byla by poskytnuta ex post jakožto pomoc, avšak proti klerikální pověře.« Takto mluví »veliký apoštol« pravdy, přímosti a poutivosti, který s honosným aplombem za své životní evangelium vyhlásil: »vaše řeč budiž: ano ano — ne ne!« Proč Masaryk tady užívá kondicionálu, když se mu nepodařilo dokázati, že výslovně jmenovaní němečtí židé na »Čas« peněz nedali? Kam se poděla tak velebená reformní odvaha reformátora českého života, když se vytáčí samým by, by, by? Tímto vykrucováním Masaryk zahanbující obvinění ani nesmaže, ani přesvědčení myslících lidí nezviklá, a divíme se, že koná práci, která nemůže mít pro něho a jeho stranu žádných prospěchův a k tomu ke všemu skvrnu přijatých německo-židovských peněz ještě více rozmazává. Dochází k sebeobranám provinilců, které vinu ještě více sesilují a pachatele ještě hlouběji srážejí do prohlubně, ze které marně namáhá se vylézt. Náporný doklad toho podává Masaryk, jenž snaží se černý mrak přijatých německých židovských peněz okrášlit světlým lemem boje proti klerikální pověře. Když Masaryk stále hraje na kolovrátku píseň o klerikální pověře, jest to jeho věcí, ale jest divno, že tato »klerikální pověra« postupem času nejen není zeslabována, ale vždy víc a více mohutní tam, kde se nejví židovská zaprodanost. Ostatně jest velikým sebeklamem Masarykovým, že své myšlenky o rituálních vraždách mají pouze klerikálové. Nikoli, téhož mínění jsou i největší svobodomyšlníci, ba i sami pokrokáři, a Masaryk by se podivil, co jest v jeho straně Brutů, kteří v soukromých a příležitostných rozhovorech nedávají se zapřahati do chomoutu, který českému národu navléká.

Nedostal a dostal. Byly doby, kdy Masaryk se hrozně rozčiloval, bylo-li mu řečeno, z očí do očí, že za hájení Hilsnera a židů dostal »Čas« peníze. Kdysi rozhněval se tak, že chytil oponenta za kabát. Po té slavnostně prohlašoval, že **nedostal** od židů ani groše. Rádi bychom byli, tak asi tehdy Masaryk hovořil, kdyby se nám peněz dostalo, vydávali bychom pak za ně letáky a brožury,

jejichž účelem by bylo vzdělávání lidu. To bylo tedy naprostě popření a zapřísahání. A hle, ještě tatáž generace jest svědkem, jak tentýž apoštol pravdy a charakterní poutivec přímo i nepřímou přiznává, že židovské peníze přece **dostal**. Prý z Vídně a od zahraničních některých přátel. Rozumějme, že »zahraniční« tady jest tolik, jako mezinárodní a židovsko-zednářský, a že »Čas« tedy slouží docela jiným cílům, než jak neustále o sobě maluje. V tomto přispění zakuklených přátel Masarykových a v tom sypání semence od německých židů pražských poznává se snadno neupřímnost vývodů Masarykových, že vystoupení jeho v aféře Polenské bylo čistě kulturní a že bez postranních zájmů čelilo proti klerikální pověře. Opakuj si Masaryk do únavy, že tehdy chtěl jen potírat klerikální pověru, dnes žádný myslící člověk mu již neuvěří, neboť nepravda, třeba do konce světa opakovaná, nestane se pravdou. Když Masaryk hájil věci čistě kulturní, proč pak za to přijímány byly na »Čas« peníze? Proč Masaryk a pokrokáři vždy houževnatě popírali, kdykoli o těchto machinacích tu a onde nějaká zpráva proskočila? Zapíráním tím Masaryk a jeho kompanie dokázali, že sami věc svoji považují za nečestnou a že běda by bylo jejich mravokárné póse, kdyby strany židovských peněz dostala se jim veřejnost na kobyliku. A dostala se. Masaryk a cechovní jeho bratři jsou usvědčeni, že za aféry Polenské za čistě kulturní zájmy nebojovali, nýbrž z pohnutek docela jiných.

Přijaty byly **německé** a židovské peníze na český politický denník. To mluví řečí tak zřetelnou, že každá Masarykova sofistika jest slabá na to, aby zakryla úžasný doklad korupce, která pokrokářstvím v tělo českého národa vždy hlouběji se zážirá. Veliký ctiteli Husa, Masaryku, shraboval Hus za své kulturní snahy peníze a zapíral to? Životopisce Havlíčkův, přijal náš slavný rodák Borovský na své noviny německé kasiňácké zlato? Chápete, reformátore národa, co vše to pro Vás, pro »Čas« a celou stranu znamená?

Skrývačka. Masaryk a pokrokáři své machinace a chytračení v Polenské aféře skrývali kulturními zájmy. Kultura a kulturní zájmy jsou jednou z nejvydatnějších pomůcek, jimiž pokrokáři své židovsko-zednářské obchody v Čechách provozují a jimiž házejí písek do očí všem naivním nezkušencům. Masaryk se svou četou však tehdy zapomněl, že nepravda, může-li snad na okamžik prospěti, na delší dobu jest škodlivá. Proto ještě dnes po čtrnácti letech přicházeti se skrývačkou kulturních zájmů, jest od Masaryka povážlivou neopatrností a nebezpečnou odvahou. Tvůrzením Masarykovým o kulturních zájmech v aféře Hilsnerově jsme nuceni vzpomenouti si, jak pokrokáři podezřele si tehdy počínali.

Zjišťujeme tedy, že kulturní zájem v Masarykově pokrokovém svědomí tehdy hodně dlouho spal, neboť veliký umravňovatel národa ozval se teprve po mnoha měsících. Tehdejší váhání Masarykovo přiči se pokrokářské povaze, která nikdy nelení a hned za tepla vždycky kritizuje, jestliže někde něco se šustne, co není podle realistického pravítka. Když již Masaryk se svými věrnými tolik zatracuje »rituální pověru«, bylo potřeba, aby bouřili hned. To by byl býval postup přirozený, kdežto pozdější protirituální horlení každému bedlivému pozorovateli nejevilo se jinak, než jako neupřímnost a strojenost. A když co do zrahy Švihovy »Čas« proti mladočechům nazval pobudou člověka, jenž nezabráňuje paličovi zlého díla, pak dovoleno jest se ptáti, od které doby nerozhorlují se lidé proti paličovi hned po jeho činu, nýbrž začínají ho proklínati teprve za uherský měsíc? Proto místna jest otázka: proč Masaryk nevystoupil s kulturními svými zbraněmi hned do středu zápasu a proč nebojoval hned proti bouři, jež zuřila ve veřejném mínění a v časopisectvu? Proč vystoupil teprve tehdy, když již nejširší davy byly v »pověře« utvrzeny? Takovým pohotovým činem byl by jistě vzbudil mínění, že skutečně jeho svědomí jest rozehvěno a že podniká zápas opravdově. Ale Masaryk mlčel, dlouho mlčel. To se nedá jinak vysvětliti, než že **pání ohledávali půdu**, v zákulisí vyjednávali a přemítali, zda dány jsou podmínky, aby zamyšlený účel se vydařil a aby autorita Masarykova nebyla hozena marně do vzduchu.

Tehdejší pokrokářské zákulisní pletichy dobře osvětlí svědectví, které známe již z roku 1899. Ve východočeském městě v hotelu besedníci živě hovořili o vraždě Polenské. Za řeči přítomný žid a nájemce statku se rozčilil a veřejně vůči denním hostům prudce zahovořil: »No, my se nebojíme, my sebereme Masarykovi na denník, a on se o Hilsnera již postará.«

Ačkoli nikdo z přítomných hostů nebyl příslušníkem tehdejší realistické strany, přece všichni do jednoho židovi nevěřili a v závěrečných rozhovorech, v nichž překvapující výpověď byla přetřásána, bylo vyslovováno mínění, že žid mluvil fantasticky a dovolával se Masaryka jen tak ná-

Jiný přesvědčující dokument proti Masarykovi jest, že na místo hájení kulturních zájmů svaloval vinu vraždy Anežky Hružové na její matku a bratra. Čtème jen jeho brožuru »Nutnost revidovati process Polenský« a zvíme, že nikdy člověk nemluví tak uboze, jako když nepravdu vydává za pravdu. Ovšem tehdy Masaryk stál na vrcholu své pověsti a se sebevědomím Dalajlamy se domníval, že postačí pouhé jeho slovo, a celý český národ zabije svůj rozum a uvěří hranatým nesmyslům, v brožuře se roztahujícím. Že šlo Masarykovi hlavně o osvobození příšerného vraha a že proto chápal se všech pomůcek a nelekal se ani obvinění matky a bratra, dokazují tyto výpovědi: »O důkazu svědků promluvíme později. Neboť lze z faktů na mrtvole dokázat, že vražda nestala se na udaném místě v Břežině, ale jinde. Vražda stala se nejpravděpodobněji v obydlí a v době, kdy zavražděná byla svlečena.« Aby podezření proti domácím Anežky Hružové ještě více sesílil, Masaryk přitáhl násilně do téhož rámce i vraždu Marie Klímové. Praví: »O poměru vraždy Polenské k zavraždění Marie Klímové (to byla přece také vražda Polenská, pozn. pisatele) nepouštím se veřejně do kombinací; ale je možné, že obě vraždy souvisí, ovšem docela jinak, než antisemitism předpokládá. Exhumace a vyšetření ostatků a další pátrání po některých poměrech osobních by v té věci také přinesly světlo.« Masaryk tu pronesl zajiště myšlenku, že obě vraždy staly se z důvodů rodinných. Že obě vraždy nesouvisely poměry osobními, nýbrž že si byly na vlas podobny činnostmi Hilsnerovou, bylo určitě dokázáno v Písku, a ukázalo se, že Velký Mogul realistický se nesmrtelně blamoval a nechťje prozradil barvu, proč napsal brožuru, v níž »z obzvláštních důvodů« usiloval o osvobození příšerného vraha a proč uvalil podezření na lidi nevinné. Na konci brožury Masaryk praví: »Neprobral jsem celého processu podrobněji, proto že bych tím na všelicos upozornil osoby, jež při nutné revisi processu budou vyslýchány a pozorovány. Proto jsem také neuvedl některých domněnek, které by předbílaly nové vyšetřování.« Masaryk ovšem ve své slátanině neupozornil na všelicos osoby a neuvedl některých domněnek, ale bídná upozornění a ničemné domněnky vyšly po té ve zvláštní brožuře anonymní, které pisatel, bezkarakterní zbabělec, nedal svého jména. Účelem brožury této bylo ovšem opětně pomáhati Hilsnerovi, dělati náladu pro proces Písecký a obrátiti podezření proti tehdejšímu katechetovi Polenskému. Židovsko-pokrokářská podlost v anonymní brožuře vybájlila, že katecheta měl s Anežkou Hružovou známost. Doma tomu bránili, a když Anežka žádala svého podílu, bvla od domácích zavražděna. A na objasněnou poznámku Masarykovy, »že obě vraždy souvisí, ovšem docela jinak, než antisemitism předpokládá«, podotýkáme, že souvislost židomilská byla pořízena zataže-

Leč mluví tu nejen pokrokářské svědomí, ale také realistický sloh. Již jsme řekli, že na obhájenou Hilsnera vyšla r. 1899 anonymní brožura, ve které pisatel, bezkarakterní zbabělec, se své strany vysvětloval, souvislost obou vražd. Pisatel brožury této tvrdil, že Anežka Hružová byla zavražděna doma pro to, že chtěla věno a že kněz o všem věděl. Do veřejnosti byla puštěna zpráva, že tuto brožuru napsal dr. Bulova, židovský lékař z Prahy, jenž za vyšetřování vraždy Polenské dopustil se leckterých přehmatův a k šatům zavražděné zjednal si přístup způsobem nedovoleným. S tímto člověkem, jenž později spáchal sebevraždu, Masaryk konferoval. Tvrzením, že anonymní brožuru napsal dr. Bulova, dělala se sebevrahovi krivda. Brožura byla psána slohem realistickým. Sloh jest zrádce, neboť prozrazuje pisatele, když se ke svému dílu nechce hlásiti. Podezření, v anonymní brožurě, vržené proti katolickému knězi, mělo se státi vlastnictvím veřejnosti, ale sloh brožury zůstal zvláštním majetkem pisatelovým. Vložte táž slova v ústa dvou lidí, a tato dvě slova nevydají téhož zvuku. Sloh jest osobním tvořením a jest výrazem individuality. Sloh jest průkazem a značkou. Když někdo vytvořil svůj sloh, ztrácí inkognito, jako panovníci, kteří na cestách jsou poznávání. V oně anonymní brožurě znatele slohu realistického zejména zarazilo **zvláštní** užití třetí osoby časoslovné jednotného čísla ve větě bezpodměté. Kdo četl v tehdejší době spisy realistické, na tuto **zvláštnost** občas narazil a neobvyklost této formy živě pociťoval. Podotýkáme hned, že tato forma byla vybrána z pravidel Gebaurových. Rozepsali jsme se dnes o vzpomínkách obšírněji, protože minulost byla přetřásána vzhledem k důkazům »Národních Listů«, že na »Čas« byly sbírány židovské peníze. Z našich vývodů vysvítá, že řeč o hájení kulturních zájmů jest vypočítána na oklamání veřejnosti a že může býti povídána vrabcům a špačkům, ale nikoli lidem, kteří dovedou pozorovati a mysliti. Jest otázka, když pokrokáři s Masarykem mají nevyčerpatelný žok sofistiky a výkrutů, zda najde se v Čechách dosti věřících, kteří by proti žoku tomu nastavili nevyčerpatelný pytel hlouposti.

Společníky Královéhradecké bankovní jednoty
 činíme opětně zdvořile pozorny na okolnost, že u-
 stavující valná hromada společnosti koná se dne
 29. dubna o 3. hodině odpolední v Adalbertínu v
 Hradci Králové. — Vzhledem k tomu, že každý
 společník musí vlastnoručně neb prostřednictvím
 plnomocníka podepsati smlouvu společenskou, žá-
 dáme zdvořile, aby nám páni společníci, kteří se
 osobně valné hromady nebudou moci účastniti,
 své plné moci od nás obdržené notářsky neb soud-
 ně ověřené nejdéle do 27. t. m. zaslali, abychom
 jim zástupce mohli zaopatřiti. Zařizovací výbor.

50. výročí zákona o obecní samosprávě v kr. Českém (16. dubna 1864) pohnulo Národní radu českou, aby české veřejnosti připomněla důležitost tohoto zřízení. Národní rada poukazuje k tomu, že nejlepší mužové čeští pracovali pro uskutečnění obecního zřízení tohoto za poměrů nepříznivých a že myšlenka součinnosti občanstva v duchu demokracie, spravedlnosti a osvětového i sociálního pokroku došla v mohutném rozvoji naší samosprávy

utěšeného výrazu . . . Národní rada česká v kritických dobách dnešních obrací se snažně a s důvěrou na veškeré české kruhy samosprávné i politické, aby se zvýšenou svědomitostí stály na stráži české samosprávy v zájmu vznešených jejích ideálů pospolitého života v obci ku prospěchu všeho občanstva i ku zdatu společně všem nám věci české.

Stížnost obce vídeňské v záležitosti školy Komenského zamítnuta. Dne 15. t. m. zamítl správní soud jako nepřipustnou stížnost, kterou podala obec vídeňská proti ministerstvu vnitra v záležitosti školy Komenského na Landstrasse. Svého času zastavily totiž jak stavební deputace tak místodržitelství rozhodnutí magistrátního okresního úřadu na Landstrasse, jímž bylo nařizeno uzavřít školu Komenského; naproti tomu starosta vídeňský nařídil, aby uzavření školy nebylo zrušeno. A protože ministerstvo vnitra sdílelo právní stanovisko nižších instancí, podala obec vídeňská stížnost. Správní soud usuzuje, že zastavení rozhodnutí starostova týká se výhradně otázky politické exekuce, kterou nadřízené politické úřady byly povoleny prozkoumat a směly tudíž uplatnit své právní názory na místě názorů obecních orgánů. Proto mohlo býti opatření starostovo zrušeno.

Českoněmecké konference. Hr. Stürgkh prohlásil k členům posl. svazu německo-národního, že porady o česko-německém vyrovnání svolány budou až po delegacích a že vláda trvá na bezpodmínečném zastavení obstrukce, kterou nebude vykupovati žádnými koncesemi.

Oktořířka jednacího řádu říšské rady? Sjezd katolických sedláků pro střední a horní Štýrsko ve Štýrském Hradci vyslovil se rozhodně proti obstrukci v zákonodárných sborech. Ježto poslanecké sněmovně není s to poříditi si jednací řád, jest prý povinností vlády pečovat se vší rozhodností o to, aby poslanecké sněmovně byla dána možnost zachovávatí přiměřený pořádek a činnost jak ve výborech tak v plenu. — Tento spolek katolických sedláků má 49.200 členů a jest tedy organizací pozoruhodnou.

Delegace zahájeny budou trůnní řeči v Pešti na hradě budinském dne 29. dubna. Panovník upustil od cesty do Budapešti, poněvadž jest churav a delegace v zastoupení císaře přijme následník trůnu arcivévoda František Ferdinand a zahájí je slavnostním způsobem.

Císařova choroba, nachlazením z doby návštěvy císaře Viléma ve Vídni vzniklá, očividně se lepší. Císař již přijímá návštěvy a udílí audience, na čerstvý vzduch však dosud nesmí.

Svolání říšské rady? Němečtí, polští a vlašští soc. demokratičtí poslanci žádají předsedu posl. sněmovny dr. Sylvestra, by ještě před zasedáním delegací svolal konferenci předsedů všech stran, kterážto má hájiti vůli a právo poslanecké sněmovny naproti vládě. Jest nutno, aby předsedové stran žádali vládu, by říšská rada byla svolána ještě před 15. květnem a usnesla se o jednání řádu. Zároveň jmenování poslanci vyzývají všechny strany, aby hájily ústavní právo lidu a jeho zastupitelstva.

Branné zakročení Spojených států v Mexiku. President mexický Huerta odepřel bezpodmínečně vzdání čest americké vlajce, následkem čehož stojíme před vypuknutím války Spojených států s Mexikem. Z Mexika se tvrdí, že vlajka Spojených států nebyla uražena, neboť nevzlála s lodice, jejíž mužstvo bylo zatčeno, američtí námořníci pak ještě před zahájením vyšetřování byli opětně puštěni na svobodu a důstojník, který byl za zatknutí zodpovědným, sám byl zatčen. Ale ve Spojených státech omlouvání tohoto případu v Tampicu nechtějí rozuměti; ministr války nařídil všem velitelům, aby vojsko bylo připraveno k okamžité mobilisaci. 48 válečných lodí Spojených států s 667 děly je připraveno k okamžitému zasáhnutí. — Pozoruhodno, že 10 válečných lodí japonských odjelo do mexických vod, z čehož se soudí, že Japonsko pomáhati bude Mexiku.

Na Balkáně v Epiru se ještě bojuje. — Černo-horské vojsko obsadilo celé území kmene Hotů a Grudů, jež bylo Černé Hoře přičleno londýnskou konferencí. Náčelníci těchto kmenů podrobili se a přiznávají jim ta práva, jakých požívali poddaní černohorští.

Církevní věstník.

Duchovní cvičení pro kněze na Sv. Hostýně se budou letos konati v těchto obdobích: I. 22.—26. června, II. 14.—18. července, III. 20.—24. července, IV. 3.—7. srpna, V. 31. srpna — 4 září. P. T. dšst. páni, kteří se hodlají účastniti, račte se co nejdříve ohlásiti u duchovní správy na Sv. Hostýně. Kdyby nastala nějaká překážka, račte takéž co nejdříve sdělit, aby se místo jinému mohlo zadati. Začátek pro I., III., IV. a V. turnus v pondělí večer o 6 hodinách, závěrek ve čtvrtek večer; pro II. turnus začátek v úterý večer (14. července), zakončení v pátek večer (17. července). K odpolednímu vlaku v pondělí a v úterý o půl 5. bude vždy pohotově povoz pro zavazadla. Ti, kdož dříve přijedou, mohou zavazadla zatím svěžití nádražnímu vrátnému v Bystřici. Protože bývá někdy i v létě na Sv. Hostýně chladno,

apozorňují se P. T. dpp., aby pro takový případ s sebou vzali teplejší oděv.

Česká sekce 25. evch. kongresu v Lourdech. Ku přání z mnoha stran pronášenému, aby lhůta ku přihláš-kám k 25. eucharistickému světovému sjezdu v Lourdech se prodloužila, podaliko se sekretáři české sekce Dru Aloisi Kolískovi, který v těchto dnech mešká v Lourdech, s vlivnými činiteli tamějšími ujednati prodloužení lhůty k přihláš-kám do 31. května. Po této prošle lhůtě nebude možno již žádných přihlášek přijímati. — Přihlášky přijímají a podrobné programy zasílají: Ant. Káspárek, farář, Praha II., Jungmannovo nám. č. 20., Jos. Rössler, farář t. č. Velký Ouhm u Rychnova n. Kn. a Leop. Kolisek, kons. rada a farář, Blansko, Morava.

Brožura „Pout do Lurd“, jež anonymně na všechny strany ve velkém množství byla z Prahy od známé obchodnice rozeseána, od četných adresátů vrací se zpět. Poněvadž pak c. k. pošt. úřad v Praze mylně se domnívá, že brožuru tu rozesílá spolek českoslovanských poutníků do Lurd a j. posv. míst sídlím v Praze, dodává pošta množství vrácených brožur na spolek. Z té příčiny dovozuje si spolek českoslovanských poutníků do Lurd v Praze p. t. veřejnosti sdělit, že s touto brožurou, podepsanou od několika duchovních, v níž obsaženy jsou nezřízené útoky na zakladatele českých poutí do Lurd dpp. bratry Kolisky z Moravy, nemá nic společného.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
poštu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zašíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obrazení se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Podporujte své diec. knihkupectví.

Zprávy organizační a spolkové.

Křesťansko-sociální kandidatura. Naše strana kandiduje za Žamberk, Čes. Třebovou, Litomyšl atd. horlivého, obětavého svého předsedu Fr. Šabatu, bývalého říšského poslance.

Třebovice. První jarní vycházku podnikl náš „Orel“ v pondělí Velikonoční. Společná schůze ustanovena na 1 hod. odpo. u pl. Stříbrné a za cíl cesty zvoleno Bělečko. Za překrásné pohody příjemně se nám cestovalo po silnici lemované chladivým lesem. V hostinci p. Rohleny záhy rozpránila se přátelská zábava, kořeněná zpěvem, vtipem a gramofonem. Nedivno, že čas rychle uplynul, takže nastoupena cesta ku téměř dvě hodiny vzdálenému domovu. Účastníků bylo 60 osob, mezi nimiž dp. Světlý a dp. Šp. Vycházka tato doznala plného úspěchu, jedině byla kalena nenadálou zprávou, že jednatelka sl. Vávrová náhle onemocněla, i bylo přání všech, aby co nejdříve do našeho kruhu zdráva se vrátila. Další vycházce Zdař Bůh!

Smířice. Veledůstojnému Pánu, panu Janu Fr. Seidlovi, bisk. vikáři a děkanu v Holoblavěch. Katolicko-národní jednotu pro Smířice a okolí, plně uznávající velikou péči a starost Vaší Veledůstojnosti, kterou ráčíte se starati o náboženské uvědomění nejen členů jednoty, ale všech Vám svěřených duší, kteroužto péči v posled-

ních dnech zvláště na jevo jste ráčí dati odbýváním sv. misí u nás, děkuje z plna srdce Vaší Veledůstojnosti za otcovskou tuto Vaši péči a prosí Boha všemohoucího, aby sám byl štědrým Vaším odplátcem. Za Katolicko-národní jednotu pro Smířice a okolí: Jos. Michal, předseda.

Ronov nad Doubravou. Sdružení katolické mládeže pro Ronov nad Doubr.-Biskupice pořádá dne 26. dubna o půl 3. hod. odpo. v hostinci p. J. Vávry přednášku se světlými obrazy, na níž promluví dp. M. Klouda, kaplan, dle své vlastní cesty z r. 1913 na téma: „Přes Černé moře — Kavkazem — po Rusku“. Vstupné I. místo 1 K. II. místo 50 hal., k stání 20 h. Školní dívky polovinu. Zveme uctivě všechna okoliá sdružení i všechny příznivce mládeže a katolického ruchu na Čáslavsku. — Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 20. dubna. Místní organizaci národní strany svobodomyšlné propůjčeno bylo na její žádost městské divadlo na den 26. dubna t. r. na 2. hod. odpolední k uspořádání veřejné schůze. — Vzata byla na vědomí výroční zpráva o činnosti Českého pomocného zemského spolku pro nemocné pícními chorobami v král. Českém za rok 1913. — Pan Jan Vaněk, materialista, obdržel povolení ku zřízení komory na půdě v domě čp. 375 v Jiříkově třídě s podmínkou, že komory nesmí býti používáno k obývání. — Požitek z nadace Jana hraběte z Harrachů, K 25.20, udělen byl Josefu Urbanovi, truhlářskému učni, žáku živnostenské školy pokračovací. — Na dotaz berního referátu se odpoví, že městské zahradnictví slouží výlučně k udržování veřejných městských sadů a není soukromým hospodářským podnikem obce. — Panu Fr. Viktorinovi, majiteli drogistického obchodu, udělena byla c. k. okresním hejtmánstvím koncesse k prodeji léčiv mimo lékárny prodejných, látek obzavových a minerálních přirozených vod, což se sdělí s policejním úřadem. — Panu Mg. Ph. Suchánkovi J., lékárníku, povoleno bylo připojení jeho novostavby v Žerotinově ulici na obecní kanalizaci za obvyklých podmínek.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest opatrovati chudým děvkám hluchoněmým potřebné šatstvo, obuv a j. v., konati bude svoji řádnou valnou hromadu ve středu dne 29. dubna o 4. hodině odpolední v místnostech „Rudolfina“. K této valné hromadě se uctivě svou všechny P. T. členky a dobrodinci tohoto spolku.

Výstava návrhů maleb pokojových z období as 1800 až 1860, uspořádaná městským průmyslovým museem v Hradci Králové ve výstavním sále nové budovy me-sea, otevřena jest již tuto neděli 26. dubna a potrvá do 10. května. Výstava, kterou zapůjčilo umělecko-průmyslové museum v Praze, je přístupna bezplatně denně od 9—12 hod. dopol., od 2—6 hod. odpo. Katalog s informačním textem Dra. F. X. Jiřka, kustoda Umělecko-průmyslového musea v Praze (10 hal.). Výstava je zajímavá a poučná nejen pro odborné interestenty, ale také pro širší veřejnost. Datum přednášky Dra. F. X. Jiřka, vztahující se k výstavě, bude ještě oznámeno.

Reklamní výstava Granitona. Rydl & Thon — „Graniton“ — Svijany-Podolí, tovární výroba umělecké keramiky z kameniny a flísen, vystavuje kolekci nových výrobků v rohovém krámě Tomkovy a Úzké ulice. Upozorňujeme hlavně na výrobu nástěnných obkládaček majolikových a větruvzdorných, které dodává hořejší firma — jelikož stojí mimo kartel — za ceny velice mírné v nejlepším provedení co nejrychleji, neboť udržuje stálý sklad všech druhů flísen, též dle návrhů zaslaných v době nejkratší. Umělecké výrobky na skladě mají v Hradci Králové firmy: B. Melichar, Fr. Píša a Jar. Kratochvíl.

Změna místního velitelství. V těchto dnech odebral se na odpočinek dosavadní místní velitel c. a k. plukovník Karel Lenk. Jeho nástupce posud jmenován není.

Návrat vojska. V pondělí ráno vrátila se 5. baterie zdejšího dělostřeleckého pluku z Bosny, kamž byla přeložena při vypuknutí balkánské krise. Uvítána byla všemi vojenskými hodnostáři s p. brigádníkem v čele. Za zvuků hudby c. a k. pěšího pluku č. 18. uvedena do připravených ubikací. Tvář vojínů, kteří byli vesměs dekorováni záslužným křížem, svědčila o velké radosti nad návratem do domoviny.

Gr. dílohrál v Hradci Králové. Ve prospěch pokladny „Obč. né kuchyně“ pořádá se v úterý 28. dubna 1914 v 8 hod. večer biografické představení. Pořad obrazů: 1. Předehru přednese domácí kvarteto. 2. Jan pokrýváčem, komické. 3. Obrazy z Voges, kolorovaná studie. 4. Liška, nepřítelkyně kurníků, přírodopisná studie. 5. Láska z mládí, kolorovaná drama ve 3 dějstvích. 6. Mořic, maskovaný stílec, komické. Ceny míst: Tribuna K 1.40, sedadlo v loži K 1.30, křeslo K 1.10, I. místo 90 h, II. místo 60 h, III. místo 40 h, k stání 30 h. Dobročinnosti se meze nekladou.

Kahýra, hlavní město a středisko obchodu v Egyptě, zajímavé svou výstavností a četnými měitami, arabskou kulturou a svým okolím se starobylými pyramidami — jest v pouťavé řadě pohledů k shlédnutí v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 25. dubna až 1. května 1914.

Úmrtí. Dne 23. t. m. zesnula po delší nemoci, jsouc zaopatřena sv. svátostmi slč. Anna Gyurkovcová, se-stra dp. katechety Gyurkovce. Pokud se těšila zdraví,

byla skromnou, ale horlivou a obětavou pracovníci v katolické organizaci zvláště v Kutné Hoře. Čestná budiž paměť této šlechtné duše! — Pohřeb koná se v neděli o půl 4. hod. odpol. z domu smutku č. 303 na hřbitov kukleňský.

Maďarská čeština. Jest věru zvláštní, jak často pyšní maďarští peněžníci s hlubokými úklony zvou Čechy, aby „podali štěstí ruku“. Tedy v jistých okamžicích v maďarských pronásledovatelích Slováků tolik lásky k Slovanstvu! Jestliže však maďarští bankéři tak často nám nabízejí losy k vůli svému vlastnímu zisku, měli by osvědčiti alespoň obětovnou šetrnost k naší peči. V minulých dnech i do našeho města zasílány prospekty budapeštského „Merkeru“, kde na př. čteme: „Naskituje se Vám příležitost, svoje peníze jistě a ziskně uložit, a přitom z vyhlídkami na millionový vyhrů beze všelikého rizika se zúčastniti. — Ztráta vyloučená, jelikož každý los určité 2 krát taženo byti musí. — Tyto bezpříkladné výhodné podmínky — Vaše čtené zákazy očekávají — Losi lze ještě doposud obdržeti — Zaopatření a podej tečtovzácných papíry je všude dovolen.“ — Zkrátka čeština v prospektu jest mrzačena jako Srb v tureckém zajetí. Veliká banka nemá ani tolik šetrnosti, aby si zjednala k překladu ziskné nabídky Čecha, který rozumí pravopisu českému aspoň tolik, jako hoch ze čtvrté třídy obecné školy. Zasílá-li se prospekt takový, každý uvědomělý Čech ví, jak se k němu zachovati.

Agrární záložna, zapsané společenstvo s r. o. v Hradci Králové. Při ustavující schůzi správní rady Agrární záložny zvolen byl předsedou správní rady pan Jan Černý, rolník a starosta z Věkoš, předseda Svazu hospodářských družstev pro konsum elektrické energie v Hradci Králové, člen okr. výboru atd. Místopředsedou správní rady zvolen pan cis. rada Josef Pilnáček, c. a k. dvorní tovarník v Hradci Králové, l. náměstek starosty král. věn. města Hradce Králové, člen okresního výboru, fidejlitství spořitelny atd. Současně jmenován byl pokladníkem Agrární záložny p. Josef Petrovický, dříve likvidátor Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Na týdenním obilním trhu dne 18. dubna 1914 bylo přivezeno: hl. pšenice 21, žito 35, ječmene 18, oves 85, jahel 5, jetelového semínka 10, luňého semínka 7, kapusty 10 kop, cibule 15 q, drobné zeleniny 30 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 167 hl, podsvinčat 605 kusů, kůzlat 128 kusů.

Seznam cen průměrných na týdenním obilním trhu v městě Hradci Králové dne 18. dubna 1914. 1 hl: pšenice 16.— až 17.20 K, žito 12.20 až 13.40, ječmene 9.— až 11.—, oves 6.30 až 8.—, vikve 13.— až 15.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 3.80 až 4.40, 1 q: jetelového semínka červeného 180.— až 220.—, máku 36.— až 44.—, 100 kg: žitných otrub 13.50, pšeničných otrub 12.50, 1 kg: sádla vepřového 2.—, vvarohu 0.40 až 0.48, 1 vejce 0.06, 1 kopa kapusty 12.— až 24.—, 1 q cibule 38.—, 1 kopa drobné zeleniny 1.— až 5.—, 1 pytel mrkve 4.40 až 5.50.

Volnomyšlenkářská přednáška v Třebouchovicích. Minulou nedělí přednášel tu soc. demokratům dr. Albert o cestách k ozdravení lidstva. Přednáška, ač skýtala ledačos užitečného a zajímavého, naprosto nepřinesla, co slibovala. Rečník kofl se monismu a za vzor sloužil mu vědecky na všech stranách obdýté již veličiny Hegel a Ostwald. — Nejprve křčil všeobecný boj v přírodě o existenci a poukázal na přednosti přislušníků zvířeny oproti člověku. Na př. za slunného jitra vše probouzí se v lese k novému životu. Vše hýří životem. V jásavém plese poletuje muška. náhle přiletí sýkorka, chňapne a bezohledně jest zmařen život mušky. Ne tak u člověka. Co tu úkladů, dlouhého umírání a pod. Nic takového v přírodě (?). Tu není nemocnic, nákaz a mrzáků. (Když v paměti létě vysychají rybníky a potoky, tu ryby a raci nezkusí nic? Když si řubýk napichuje živý hmyz, když raněná zvířata dlouho zmlrá, když v zimě ptáci nenaleznou potravu, to není utrpení? Kachna užovka. štika a žralok požírají tvory živé, které se v nich dlouho trápí, než zhynou. Tohle by přece měl tak veliký odborník vědět.) — Během mimonů let člověk se vyvíjel nejprve z buňky. Náš prapradědeček stal se rybou, ještěrem atd., až stal se člověkem. To je jasné a vědecky dokázané — žádný Bůh zde nepůsobil — tvrdil dr. Albert. (Pane doktore, pokrokář pyšně poukazuje na vědu experimentální na potřeby nejvýznamnějších důkazů. Proč tedy šfíkte zcela nedokázanou pověru? Jmenujte jediného učence, který dokázal a ohledal onu prabuňku. Jmenujte jedinou vážnou universitní kapacitu, která vědecky zdůvodnila, že pramatkami nynějších pokrokových slečinek byly němé rybičky. Jmenujte jediný vědecký doklad, že ryby se tak zdokonalovaly anebo aspoň v nynějším pokrokovém století zdokonalují, že se z nich průběhem staletí stanou vodníci, mořské panny a konečně lidé. Věru, pokrokář musí mítí víru pevnější a zdůvěrnější zvyky jako nynější člověk. Dr. Albert při citaci rodolomenu člověka raději měl vysvětliti, jak a kterak vznikl první život na zemi vůbec a potom, jak asi mžikem a bezbolestně umíral člověk-zvíře, který byl přepaden a vražděn člověkem-zvířetem, aby byl sněden. když tak poeticky křčil skon mušky sýkorkou, jako přednost umírání lidského. Ani Mojžíš, ani křesťanský Bůh pro něj nemají ceny. Jedině protestantství pro svůj sklon k racionalismu značí sápeň pokroku oproti katolicismu. Z této poklony jistě se nebudou radovat a se těšiti věřící protestanté, kdežto nám je to dobrým zadosťučněním. Z celé jeho řeči vanul přímo fanatismus proti katolicismu a jeho kněžím. Pro užitečné a lidstvu

prospěšné věci není peněz, ale nádhery v kostelích a jmění náboženských společeností se bromadí a dobře jsou živeni lenoši, kteří prosředkují mezi lidem a Bohem, kteří vzor své sloužící a červenosti jsou přece nemocní. Pane doktore, mohou-li židovky nositi plno briliantů, rubínů a dýmantů, snad neškodí, okrášlí-li se kostel z úcty k Bohu. Jest to podporou umění a užíví se takovou prací mnoho lidí. Mluvíte o dvoukorunových kaplánech, kteří zdarma zpovídají, zaopatřují atd., kteří zdarma psali a při tom všem ztráví při školní práci skoro tolik času jako učitelé — jako o výdělečných lenoších. Tím jste jen dokumentoval netoliko svůj fanatismus, ale i zpátečnictví. Nevíte, co si mají platit pokrokoví advokáti za hodinu své porady? Nevíte nic o pokrokových majitelích tučných sinekur? — Rečník těší, že prožil tu nejkrásnější dobu lidstva, kdy vynalezen protilek proti choleře a sérum proti dýterii. O vynálezci protileku vztekliny, vysloveném katolíku prof. Pasteurovi se o všem nezmínil. — Ubohý ten život! Mladý člověk chce se ženit, jde na katechismus. A co mu dá ten kněz za poučku? Poradí neb zeptá se na jeho nemoci, aby ženu nenakazil, děti neudělal nešťastné, jaké má vášně a p.? Dovoďte, jest tohle povinnost duchovního? Ukládáte takové poučování advokátům, učitelům, úředníkům? Při tom maně vzpomínáme, jaký přímo pekelný kraval udělal spojený cech monistických volnomyšlenkářů bez rozdílu národnosti a víry proto, že o podobných věcech jest psáno na výstrahu lidstva v morálce sv. Alfonsa z Liguori. Jsme však přesvědčeni, že kdyby kněží byli tak kvalifikovaní a udíleli poučky lékařské, že by třeba dr. Albert první protestoval, proč kněží pletou se doktorům do fenesla, proč fušují. Inu fanatismus je nevyčlelitelný a pravdou zůstane staré přísloví: Na kněze se všechno svezze. — Účastenství na přednášce bylo nepatrné.

**Dokonalé opravy a pozlascování
oltářů, kazatelen, soch atd.
provádí
Jos. Řehna, dč. A. Ontl,
odborné pozlascovství a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.
Umělá polychromie
soch a křížov. cest.**

Návrhy a rozpočty zdarma.
Na základě křesť. náhrobní, nástinové a všeho druhu
rámce a obrasy. Založeno v r. 1868.

Dr. Josef Mršík šedesátníkem. V pátek dne 17. t. m. tiše slavil poděbradský inful. probošt Th. Dr. Jos. Mršík své šedesáté narozeniny. Rovněž tak tiše, jak klidně plynul jeho činnorodý život. Tiše a nesyťně, však za to vytrvale nesla se jeho úctyhodná snaha o všeobecné dobro. — Narodil se dne 17. dubna 1854 v Saueršacku (okres Neydek), kdež jeho otec, c. k. vrchní dozorce finanční stráže, byl přidělen k pohraničnímu úřadu celnímu. Gymnasium studoval v Praze a Jindřichově Hradci, bohosloví pak v Čes. Budějovicích. Na kněze byl vysvěcen dne 23. července 1876 biskupem J. Val. Jirsikem. Kaplanoval v Nové Bystřici v letech 1876—1877 a v Táboře 1878—1881. Mezi tím administroval faru ve Vel. Hlasivě r. 1878 a v Hartlíkově r. 1880 a 1881. Na to stal se farářem v Klášteru u Nové Bystřice 1881 až 1884, pak katechetou na měšťanské škole dívčí na Král. Vinohradech 1887 až 1892, potom profesorem náboženství na c. k. vyšším gymnasiu v Hradci Králové. Roku 1890 promován byl v Praze na doktora theologie. Od r. 1892 až 1901 byl profesorem pastorátky a katechetiky při biskupském diecésním semináři v Hradci Králové. Kromě toho zastával úřad učitele bohosloví a exhortátora na c. k. odborné škole zámečnické v letech 1894 a 1895 a kazatele při mariánském kostele tamtéž 1897 až 1900. Od r. 1892 až 1901 byl prosynodálním examinatorem při parochiálních zkouškách a od r. 1897 až 1901 při zkouškách katechetských. Od r. 1901 do počátku 1913 byl arciděkanem v Chrudimi a spolu biskupským komisařem tamních středních a odborných škol a od r. 1906 též komisařem školských sester III. řádu sv. Františka ze Slatiňanského školského mateřince v celé diecési královéhradecké. Působil v odborném zastupitelstvu chrudimském, od r. 1904 byl místopředsedou chudinského odboru, kuratoria městského sirotčince a špitálu od r. 1908, členem místní a okresní školní rady od r. 1906 a kuratoria okresní hospodyňské školy od r. 1907. V r. 1904 byl jmenován biskupským vikariátním sekretářem, od r. 1905 správcem vikariátního úřadu a roku následujícího biskupským vikářem chrudimského vikariátu. — R. 1882 vydal monografii o paulánském klášteru u Nové Bystřice, r. 1895 soustavný přehled zákonů a nařízení občanských a působení orgánů církevních na škole obecné a měšťanské. R. 1898 a 1899 zredigoval „Nápěvy a průvod varhan“ k hradeckému diecésnímu zpěvníku „Oltář“. Psal řady theologických článků do časopisu katol. duchovenstva, Rádce duchovního, Blahověsta, do pražského Věstníku katol. duchovenstva, do vídeňského Korrespondenzblattu pro katol. duchovenstvo Rakouska; články a referáty o církevní hudbě do Cyrilla, Kirchenchoru, Budivoje, Čecha. Katolických Listů, Českého Východu, M'asu, Míru, Ra-

tibora a Táboře. — Je nadšeným příznivcem a šfítkem dobré církevní hudby. Již od r. 1872 pracuje horlivě na jejím povznesení a reformě, nejprve jako bohoslovec a prefekt káru v semináři, dále ve svých působitích v N. Bystřici a v Táboře, kde pracoval s profesorem Kvardem. V Klášteru a na Král. Vinohradech zařídil farní jednoty cyrilské. Jako zakladatel a předseda královéhradecké diecéšní jednoty cyrilské od r. 1894 pořádal řadu přednášek na vikariátních konferencích duchovenstva a na cyrilských sjezdech, zvaných exercicie, lichž za hojně účasti z blízka i v dál (i ze 6 diecézí) uspořádal již 26 jedno- až čtyřdenních. Jeho podnikem konala se řada velkých duchovních koncertů v Hradci Králové, k nimž rovněž přicházeli účastníci z daleka. K jeho popudu zřizeny byly na mnohých místech farní cyrilské jednoty ku povznesení a reformě církevní hudby, jež namnoze byla provedena též bez utvoření se této jednoty. Ze všeho toho jest patrna láska jubilantova ke zpěvu a hudbě, již je celou duší oddán a již nade vše miluje. — Jeho činnost v těchto směrech byla uznána a oceněna pochvalnými dekrety. R. 1894 jmenován byl biskupským notářem, r. 1906 obdržel papežský čestný a záslužný kříž „Pro Ecclesia et Pontifice“ a r. 1908 rytířský kříž řádu Františka Josefa. Koncem r. 1912 jmenován byl biskupským konsistorním radou a v lednu roku předešlého stal se infulovaným proboštem v Poděbradech a vikářem tamějšího vikariátu. Dočkal se šedesátkrát Vesny při plné síle a dobrém zdraví, je všemi ctěn a milován. Zlatého jeho srdce mnohý vděčně vzpomíná, zejména studentstvu býval otcovským rádcem, vzácným přítel a šlechtným podporovatelem. Mnohá slza setřena a mnoho smutku zapuzeno jeho přičiněním a v jeho rukou bylo požehnání. Počíná druhý rok svého působení v Poděbradech a horlivá péče jeho nese se k zvelebení kostela a k povznesení proboštsví zdejšího. Nechť vděk a síla jsou mu údělem!

Společnost a záložní spolek pro Miletín a okolí, zapsané společenstvo s neomezeným ručením, v Miletíně započal činnost dne 19. dubna 1914. Úsporné vklady od 1 K počínaje přijímají se od každého a účinkují se 4.5 procenty ze sta. Zápůjčky poskytují se jen členům a sice na 5 a čtvrt proc. ze sta. Úroky platí se za lhůty uplynulé. Členy spolku mohou se státi jen obyvatelé obcí a osad: Miletín, Bezník, Borek, Dehtov, Dobeš, Chroustov, Jahodná, Lanžov, Ouhlejev, Poličany Bílé, Pošť, Rohoznice, Řečice, Trotina, Třebihošť, Třemešná Červ., Zábřez, Zdobín a Želejov, kteří se ve vlastním zájmu zvou, aby ku spolku četně přistupovali. Spolek má za účel mravní a hospodářský prospěch svých členů a tím také celého obvodu spolkového; všeliký ziskný úmysl jest vyloučen. Spolek náleží k Zemskému Svazu českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České, který obstarává pravidelnou revisi spolku. Praktické střádanky přibírají se zdarma. Pravidelné úřední a pokladní hodiny jsou každé úterý od 4—6 hod. odpolodne v místnosti spolkové (ve farní budově). Záležitosti nutné vyřizují se každodenně. Mimo úřední hodiny podávají vysvětlení podepsaní: František Barták, starosta, Vít Štěpánek, pokladník, Filip Šubrt, předseda dozorců rady.

Kostelec n. Orli (Obnova sv. misie.) Od květné neděle do úterý velikonočního konali u nás Otcové T. J. vldp. Jos. Stryhal a Fr. Videnský z Hradce Králové obnovu sv. misie. Věcnými, krásně prokřtěnými a jasnými přednáškami hluboce se vepsali vldpp. misionáři do srdcí katolíků zdejších. Bůh jim vše zaplať a hojněho jim zdraví dej! Námaze jejich a ochotě v hlásání Božho slova žehnal Bůh a v m'losti své mnohé katolíky dobré vůle k obnově duchovního života přivedl. K sv. zpovědi přistoupilo čtyři tisíce šest set katolíků a ku stolu Páně daleko přes pět tisíc. Překrásným výrazem úcty k Ježíši Kristu byla slavnost Vzkříšení. Konala se za nádherného počasí za účasti obrovských zástupů katolíků, kteří ve vzorném pořádku účastnili se průvodu. Jako vždy, tak i letos slavnosti se účastnil J. O. pan František hrabě Kinský s vysoce urozenou chotí, účastnil se i sv. misie a společně s muži přistoupil ke stolu Páně. Dále všechny c. k. státní úřady se svými pány přednosty. Páni fidele zdejších škol: c. k. jubilejní realky, dívčí měšťanské a chlapecké školy. Někteří členové městské rady a obec, zastupitelstva. Pan patronátní komisař s úřednictvem, oděvní společenstvo, všechny spolky katolické atd. Po průvodu chrámový sbor provedl novou mohutnou a krásnou skladbu „Te Deum“, složenou p. Dr. Kesslem, jenž ji osobně řídil a jež mu velmi sluší ke cti. Jako léta minulá, tak i letos věnovala na výzdobu Božho Hrobu a oltářů šlechtná dobrodítelka zdejší chudiny slovitná paní Jana Seykorová překrásné květiny. Všem katolíkům, kteří v posvátné dny navštívili chrám Páně, bylo jistě velkou radostí, když zřekli tak krásnou ozdobu květinovou. Doufáme, že mluvíme ze srdcí všech, když zde veřejně šlechtné paní a všem, kteří jakýmkoli způsobem přispějí k ozdobě chrámu a zdanu sv. misie, vzdáváme vroucí díky!

Včelařský spolek pro Chlumec n. Cidl. a okolí. Valná schůze konati se bude v neděli dne 26. dubna 1914 o půl 2. hod. odpol. v hotelu „Okresní dům“ v Chlumci n. C. Vstup volný. Veškerí páni včelaři i neorganizovaní, jsou ke schůzi této zváni a vítáni.

Do Paráblic. „Neodvislé Listy“ zle se hněvají na biskupa, konsistoř, že jim dala výhost pro povahu článku protestujícího proti svatojanskému ohňostroji. Bylo dopřáno „Neodv. Listům“ zcela správně, že způsob článku se přiči svobodomyslnosti i náboženskému ctění věcí, šiny katolického lidu českého. „Neodv. Listy“ praví: „Nebudeme zde poučovat biskupský personál, co jest svobodomyslnost a náboženské ctění“. Zato však my

tomuto liberálnímu listu musíme důrazně uvést na paměť, že nejsou rozhodně svobodomyšlné a nábožensky snášlivé takové řádky, které šmahem prohlašují za bezcharakterní nepoctivce anebo ignoranty občany, prokazující úctu českému patronu. Dodáváme zároveň, že jenom fanatik, známý pokrokařský podnikový, může prohlašovat, že sv. Jan Nep. vůbec neexistoval. Nepoctivé, lhavé řádky, které přirozeně rozdmýchávají požár náboženského boje, nemá uveřejňovati ani takový liberální tisk, který se báživě tetelí před každým devatenáctým volnomyšlenkářem. Zaječí bážlivost projevuje list, který tak ochotně otiskuje židovsko-volnomyšlenkářské klíce fanatické útoky, jen aby nebyl od řemeslných štváčů tupen. Proti zastaralému a trapičskému židovskému košerování by liberální tisk provolal tak štvavé nikdy neuveřejnil. Chcete-li zbavit Prahu skutečné hanby a ostudy, jen už konečně se vším důrazem žádejte, aby notoriků ziskubralové byli odstraněni z pražské samosprávy. Kult sv. Jana Nep. naprosto neškodí národním ideálům, tento kult naopak probuzuje katolické občany, aby pevně stáli při své povinnosti, i kdyby jim za to hrozila smrt. V kultu tom oslavuje se idea charakterního zachování tajemství svěřeného pod zárukou. Leč pražští husité zachovávali z úmyslu sobeckých celou řadu takových finančních tajemství, která měla jíti dávno na světlo, aby zbahnění veřejných poměrů přestalo. Tedy mezi mlčením sv. Jana a sokolsko-husitských notabilit jest veliký rozdíl — a není potřebí dokládati, koho si má vzít poctivý Čech za vzor. V minulých letech svatojánské slavnosti pražské přispívaly k národní solidaritě, k národnímu povzbuzení. Moderní husitismus rozeštvál netoliko národní poměry ve velkých městech, ale i v zapadlých vsích. Nebude tedy národu škoditi, jestliže Praha zachová zvyk zavedený od starých poctivých Čechů, kteří se dovedli pro národ obětovati. Za to však neposlouží českému lidu a Husovi samému ke cti, až připraví Husovu velikou oslavu lidé usvědčení z dietářství a tajných velikých provisek, které Hus přece tolik tepal. Nejkomičtější jest tvrzení, že prý nejd. biskup dal výhost »Neodv. Listům« proto, aby nevěděl nic o působení dp. Novotného. Vždyť tomu přece sami nevěřte. Jak dlouho a dlouho přece už proti tomu kaplanovi píšete a nikdy se vám z bisk. konsistoře ani nedalo na jevo, že pro takové psaní se na vás hněvá, nebo že by proto nechtěl nejd. arcipastýř list váš čísti. Ale tolik sami rozhodně můžete věděti, že ani jediný charakterní katolík nepochválí řádky, které cititele svatojánské prohlašují šmahem za ignoranty nebo nepoctivce. Kdybyste tak šmahem odsoudili náboženskou společnost židovskou, vraceli by vám právem list i židovští volnomyšlenkáři a poslali by aviso i židovským inserentům. Vždyť prohlášen nejednou bojkot proti liberálnímu časopisectví docela i pro spravedlivou kritiku židovských křesťanů, v něm nebylo proti vůli židovské ani zmínky.

Občanská beseda v Rychnově n. Kn. uspořádá v neděli dne 26. dubna 1914 ve dvoraně Národního domu Foerstráv večer. Účinkují: p. Ant. Karas-Harner, operní pěvec, sl. B. Lašková, koncertní pěvkyně a p. JUC. a PhC. V. Blažek, virtuos na klavír. Začátek přesně v 8 hodin večer. Zastavení divadelní.

Čáslav. Slavnost Vzkříšení vydala se v krásném počasí nádherně. Průvod vedl vdp. Jos. Malich, bisk. notář, za assistence místního duchovenstva a účastníků se ho vedle sl. městské rady a zástupců všech c. k. státních a vojenských úřadů veliké množství obecního místního i okolního. O vzorný pořádek postaralo bylo městskou policií za vedení p. pol. kom. G. Bayera. Ze spolků účastnily se křesť. soc. vzděl. spolek s praporem, jednota sv. Ludmily a bratrstvo Nejsv. Srdce Páně. Okna téměř všech přibytků na Karlově náměstí, po němž průvod krácel, byla skvěle osvětlena. — Instalace nového vdp. děkana Al. Dostála, býv. faráře v Bystrém u Nového Města n. M., vykonána byla v neděli 19. dubna v děkanském chrámu Páně za veliké účasti občanstva. Ač vdp. děkan přál si vykonati slavnost tuto s okazalostí co nejmenší, přece nedalo si katolické občanstvo zabrániti, aby projevilo mu co nejsrdčejší své upřímné sympatie, jež zvláště vzrostly k němu, když se prosllechlo, jakými hořkostmi probíti se musil po svém zvolení za duchovního správce děkanství Čáslavského. Slavnost stanovena byla na půl 2. hod. odpolední, ale již o 1. hod. naplnily se prostory chrámu sv. Petra a Pavla do nejzazších prostor zástupci úřadů státních, důstojnického, profesorského a učitelského sboru, kat. spolků a jiných korporací. Obecní zastupitelstvo s městskou radou a p. purkmistrem, jakož i duchovní s vdp. vikářem očekávali příjezd vdp. děkana před hlavním vchodem chrámu Páně, kde také seřazeno bylo žactvo chlapeckých a dívčích škol s p. t. učitelstvem. Když pak deputace městské rady, p. náměstek Zatecký a p. městský rada Stoupa přivezli pana děkana z nádraží, oslovil ho pan purkmistr krátkou ale srdečnou řečí, přeje mu, aby ve zdraví, spokojenosti a míru mohl konati dlouho a dlouho svůj duchovní úřad. Dojat děkoval p. děkan za tento přátelský projev, ujišťuje, že hotov jest obětovati všechny síly své duchovnímu blahu města a jeho občanstva. Po vykonání příslušných modliteb a po přečtení pastýřského listu J. E. nejd. biskupa ujal se slova vdp. vikář, aby osvětlil významnou tuto chvíli a aby vložil na srdce p. děkanovi, co od něho čeká katolický lid v osadě čáslavské a spolu aby připomněl shromážděným věřícím, čím jsou povinni svému duchovnímu vůdci a pastýři. Pan děkan navazuje pak na slova pana vikáře, promlouvá k lidu o radosti, kterou pocítuje, že může působiti mezi svými rodáky, v chrámě, který mu připomíná nejvýznamnější chvíle života a prosí, aby s láskou, s jakou

on ke všem přichází, i jeho přijali a podporovali. S díky obec. zastupitelstvu, zástupcům úřadů, škol, spolků a korporací končí svoji prvou řeč k osadníkům čáslavským, kterou vepsal se rázem do srdcí všech přítomných. Slavnost skončena pak zpíváním litanií k Božskému Srdci Páně a slavným požehnáním. Přijeme p. děkanu, aby sympatie, jež při jeho příchodu do našeho města tak spontánně mu byly projeveny, vždy mu zůstaly zachovány a aby působení jeho v dějinách staroslavného chrámu našeho vyznačeno bylo požehnáním a dlouhotrvající pamětí. — **Dar chudým.** U příležitosti své instalace věnoval vdp. děkan A. Dostál chudým města Čáslavě 100 K, jež doručeny byly chudinskému odboru městskému. — **Úmrtí.** Všeobecně vážený člen prof. sboru č. k. gymnasia v Čáslavi p. Fr. Vítek, c. k. prof. VIII. hodn. třídy, zesnul v těchto dnech po krátké nemoci v Meranu, kam se nedávno na radu lékařů uchýlil. V 50. roce svého života odešel na věčnost, do poslední chvíle pln naděje, že se vrátí v brzkou zdravou ku práci, která byla jeho jediným životním štěstím. Ústav ztratil v něm učitele nad jiné horlivého, žáci pak svědomitého vůdce a rádce. Pohřben byl v Meranu 20. dubna. Budíž mu lehkou ta cizí země, do které byl tak nenadále uložen. R. i. p. — **Čáslavské speciality** byly dosud anonymní dopisy. Nyní přistupuje k nim i klepařství a hloupé vtipkařství, rodící se zvláště u některých »šenktyšů«. V poslední době stali se předmětem takovýchto na čest bližního útočících a jen žvanivým babám slušících žvástů někteří členové obecního zastupitelstva, kteří nestyděli se o slavnost Vzkříšení nésti balдахýn. Až do jisté části tisku dostaly se tyto v hospodské oblasti zrozené povídačky. Víme sice, že oni napadení členové obecního zastupitelstva půjdou klidně přes útoky tyto dále cestou svého přesvědčení, ale považujeme za vhodné upozorniti slušnou část našeho občanstva, aby hned tam, kde se ukáže kolébka klepů, rázně se ozvali a klepaře a prázdného vtipkaře hnali k zodpovědnosti. Jinak se o travné býti nevyhubí.

Do Čáslavska. Nesvědomitostí býv. obchodníka v Potěchách Fr. Vrdského, který pokrytectvím dovedl se vetřít v důvěru zvláště mnohých stoupenců křesť. soc. strany, okradeni a ožebračeni byli mnozí upřímní a obětaví katolíci. Manipulací, hranáčích s trestním zákonem, vykládal na nich půjčky a podpisy, aby po zabezpečení židovských věřitelů z majetku svého uprchl a je v zoufalství zanechal. Zvláště postižen byl jeden z občanů potěžských, domkář p. Moravec, jež takřka přivedl na žebráckou hůl. Obracíme se proto ke všem důvěrníkům a stoupencům strany, aby provolání, která ve prospěch tohoto nešťastného byla rozeslána, nenechali bez povšimnutí a aby mu ku pomoci přispěli. Zvláště vele důstojné duchovenstvo prosíme, aby se toho ujalo. — Každý i sebe menší dárek bude radostně přijat. Sebrané obnosy buďtež zaslány **řádnému úřadu v Potěchách u Čáslavě**, jež je bude kvitovati veřejně. Provedme prakticky heslo svého programu: Všichni za jednoho, jeden za všechny!

Litomyšlsko. Po dlouhé a strastiplné nemoci, byv sv. svátostmi umírajících vsdp. proboštem z Litomyšle zaopatřen, zesnul v Pánu v pondělí velikonoční vídp. Zikmund Stepan, čestný děkan, b. notář a farář v. v. Litbašský, jež tuto osadu po 27 let spravoval. Pohřeb jeho konal se ve čtvrtek víd. K. Macháčkem, b. vikářem a za účasti vsdp. probošta z Litomyšle a 18 duchovních. Pohrobní promluvu konal jeho bývalý kaplan, dp. farář J. Kubík z Janova. Patronátní úřad zastoupen byl vlcpt. Heřmanem Volmannem, ředitelem knížecího panství Thurn-Taxiského a p. Ottou Malcem, knížecím inženýrem. Všecky místní spolky, učitelstvo s mládeží školní, mnozí občané z Litomyšle a z okolí, vlcptp. bratr zesnulého MUDr. Stepan z Chrudimi se svými dítkami a přibuzní doprovodili v Pánu zesnulého na svaté pole Litbašské. Pro chorobu svou laskavě se omluvil vlcpt. okresní hejtman Dr. Heřman Zeman. Všem účastníkům vzdáváme tímto vroucí děk. R. i. p.

Náboženská svoboda ve Světě nad Sáz. V zdejším táboře sokolském strhl se poplach. Jisté mravně a nábožensky zkrachované individuum čte levity v »Hlasech z Posázaví« dvěma bratrům sokolům, kteří v posledním týdnu před Velikonocemi opovážili se zpívat na kůře pašije. Tím prohřešili se těžce proti stanovám »Sokola«, který prý se musí za ony bratry styděti a přísne s nimi účtovat. Když četli pašije velice horlivě čeští bratři, byla to zbožnost, ale totéž jest u katolů hrůzostrašným klerikalismem. Tak daleko tedy již se dospělo v jednotách sokolských, že se zakazuje projev náboženského přesvědčení v kostele a to o tak významných dnech, jako je pašijový týden. Dnes smí vynášati svobodně svou víru každý: pohan, žid, protestant — jen ne katolík — pro toho platí jiné zásady! Za takových poměrů musí se obávat vstoupiti do Sokola každý jen poněkud uvědomělý katolický křesťan, aby se nevystavoval teroru podobných zkrachovaných existencí, které považují za inteligenta jen toho, kdo přísahá na jejich pokrokařský prapor. Oni tupí a veřejně pranýřují toho, kdo si zachoval ještě aspoň špetku náboženského smýšlení. Tím však jen otvírají oči všem, kteří mají ještě rozum a srdce na pravém místě a nedají si vnucovati jiné přesvědčení! »Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou. Ten, kdo v pouť jmná otroky, sám je otrok!« (Jan Koňár.) Pisatelí onoho článku v »Hlasech z Posázaví« jest odporná vůně kadidla o Božím Těle — za to jeho nos uvyl na vůni cibule, která od jisté doby tak nápadně čpí ve zdejší tělocvičné jednotě »Sokol«.

Labeká Týnice. V děkanském chrámu Páně v Labeké Týnici budou ve dnech od 26. dubna do 3. května

sv. Misie, jež konati budou důst. pp. ze řádu Tovaryšstva Ježíšova z Hradce Králové.

Velké Jeřice. Na ozdobu mariánského oltáře k májové pobožnosti vybraly naše dívky M. Šuková a A. Hochmalová v Jeřicích 38 K 30 hal. Všem šlechtěným dobrodincům vzdává řádný úřad v Jeřicích srdečně »Zaplat' Pán Bůh!«

Chlumec n. Cidl. Jako léta minulá, tak i roku letošního konala se u nás okazale slavnost Vzkříšení. V sobotu odpoledne plnilo se náměstí četným obecním z města i okolí. Večer o 7. hodině za překrásné pohody vyšel z chrámu Páně průvod, jež se ubíral kolem osvětleného náměstí. Slavnosti Vzkříšení se účastnil c. k. priv. měšťanský ostrostřelecký sbor s houbou, zástupcové společenstev živnostenských s prapory. Za nebesy kráčeli pp.: starosta města J. Beneš, hrabata Norbert a Zdenko Kinský, zástupcové úřadů městských, státních, hraběcích a spolek literátský. — Dlužno se zmíniti, že po dobu slavnosti byla všechna okna nejen na náměstí, nýbrž i v přiléhajících ulicích až na nepatrné výjimky osvětlena. Neučinili tak totiž někteří židé. Potěšitelné jest, že v době svátků veliké množství věřících navštěvovalo Boží hrob, u něhož konali čestnou stráž ostrostřelci. Velice čtně se přistupovalo k sv. svátostem.

Vys. Mýto. Upřímná prosba, která div neprorážela nebesa, letěla odtud do biskupské residence. Sotva stíněné hrdlo Bulhara, úpícího v tureckém zajetí, vyrazelo vzlyky tak elegické, tolik zoufalé, jako prosící občan, který věnoval i v nejhorší krizi svého života neochvějnou důvěru duchovnímu knížeti. Biskupská residence byla již jedinou pramici, které se chytila ruka tonoucího. Jelikož však žádosti o menší, větší i největší peněžitou podporu z celé diecése do residence se sletují v tak velkém počtu jako roj dubnových létavic, žádá se často příslušná duchovní správa, aby podala své dobrozdání o žadateli. A vysvědčení došlo. Prosebník, který se představil v žádosti jako rozplakaný vyděděnec, který jest nevině stíhán sudbou zlou, rázem se objevil v pravé podobě jako mouřenín. Prosba byla nápadna udáním adresy, na kterou se mají peníze zaslati. Placící proletář totiž poznamenal, že bydlí u pana V. M., c. k. správce. Nedodal, že p. V. M. jest správcem — trestnice. Poněvadž tedy sám stát poskytl chlapíkovi, který jmění své probil a dopustil se skutků trestných, aspoň první pomoc zaopatřením v kriminále, biskupská residence se rozhodla, že zatím vyčká, až bude mít ubožák volnější ruku k použití daru. Ve vězení totiž nikdo nemůže za darované peníze začít obchod nebo řemeslo a stravu dostane zdarma. Vyjde-li z očištné koupele tento trestanec znovuzrozený, čistý jako leknín, ať se potom přihlásí znovu — a přiloží příslušné vysvědčení.

Kurs pro I. odbor měšťanských škol v Poličce. Od 17. července do 8. srpna 1914 bude pořádan soukromý kurs pro I. odbor měšťanských škol při c. k. pedagogiu v Poličce, povolený c. k. ministerstvem kultu a vyučování. Denně se bude přednáseti 6 hodin, a to z české mluvnice celkem 40 hodin, ze zeměpisu fyzikálního 30 hodin, hvězdářského 25 hodin a z nauky občanské 25 hodin, dohromady 120 hodin. Přednášky budou rázu praktického a provázeny metodickými výklady. Přihlášky přijímají se do konce června, ale lépe si pojistiti přijetí záhy, neboť se jeví o kurs čilý zájem. Přihlásiti se možno se zkouškou způsobilosti neb i jen dospělosti. Ověřený opis vysvědčení jest zaslati se žádostí (nekolikovanou) o přijetí prostřednictvím správy školy na ředitelství c. k. pedagogia v Poličce, které zašle prospekt.

Různé zprávy.

Židovské asimilace křesťanstva pokračuje. Úzkostlivé následování židovských způsobů stane se pomalu pro »svěrázné individuality« radikálních junáků hotovou módou. Požidovštění protiklerikálů pokračuje tak, že si židé troufají stále více komandovati. Proto také po smrti děkanově v Postoloprtech se starali, jaký má býti podle jejich gusta nový děkan. V tomto městě, kde jest silná menšina česká, podepsali Moritz Glaser, K. Klein, Moritz Heller a jini příslušníci náboženské obce listinu, v které se žádá kníže Schwarzenberg, aby byl na katolické děkanství presentován kněz německý. Veřejnost otvírá úžasem oči nad tím, co je po katolickém děkanství vyučencům rabínovým — ale bojí se vykázati semity rázně do příslušných mezí.

Všelicos. V italských městech, jimiž italský ministr zahraniční projížděl ke schůzce s hr. Berchmoldem v Opatřili, zástupy lidu demonstrovaly proti Rakousku. — Sesouváním půdy v Ústí n. L. zničeno na 70.000 m² polí, luk a lesů. Mnohé domy zbořeny, země vykazuje velké trhliny, stromy vyvráceny, silnice se místy propadly, některé prohlubně zatopeny, naproti tomu jeden rybník zmizel. — V Sibíři napadly spousty sněhu, také v Čechách a na Moravě zasívaly se minulý týden naše hory sněhem. — V Paříži automobilem těžce zraněný hoch dle dobrozdání lékařů mohl býti zachován na živu jedině okamžitým převedením krve z jiného člověka. Přítomný hochův otec ihned nabídl svou krev k zachránění dítěte. Převedení krve sice provedeno, hoch však přes to zemřel. — Čeští státní úředníci vyzývají vládu, aby pro děti čes. státních úředníků ve Vídni zřídila české školy. Žijí-li vláda německé školy pro děti důstojníků v Dahlembu a Přímoli, pro děti úředníků vyslanec-kých až v Cařihradě, pak má také povinnost postarati se o české školy pro děti čes. úředníků, ježž Vídni potřebuje. — Veliký pátek v Paříži byl svěcen velmi ná-

božně. 50 parížských kostelů bylo naplněno stále věřícími. Také dobrovolné dary na kuř, který je zbaven státní pomoci, byly velmi hojné. Chrám byl letos pěti věřících mnohem krásněji vyzdoben než kdy jindy. — V okresní nemocenské pokladně v Bystřici p. H. zjištěno »manko« přes 20.000 K. Pokladník Fiala zatčen. — Světová výstava v Gentu skončila schodkem 5 mil. K. — »Hlas Národa« píše, že listiny z archivu státní policie pražské, ve kterých jest dr. Šviha usvědčen, že zrazoval státní policii různé záležitosti, odevzdala »Národním Listům« pl. V. Voldanová, která byla zaměstnána v oddělení státní policie. — Požáry v Londýně nabývají skoro epidemického rázu. 17. dubna vypukly v Londýně ohně na 13, 18. dubna na 16 místech. Má se zato, že většina požárů byla založena sufražetkami.

Pověřivé léky z lidského těla. Ve středověku a starověku hrávaly léky zhotovené z lidského těla v lékařství důležitou úlohu. Ba ještě na počátku předešlého století r. 1834 bývaly v našich lékárnách v Čechách na prodej za drahé peníze kousky egyptských mumii, balsamovaných lidských těl, jako prostředek proti různým nemocem. Od pradávna byla pokládána krev popravených lidí za velmi účinnou medicínu a až podnes pověřivý lid mrtvolám oběšených léčivou, ba přímo divotvornou moc přikládá. Rozdrčené kosti z lidské lebky, části lidského mozku a lidská krev byly až do nedávna mezi lidem vyhlášovány za výtečné léky proti padoucnici. Ve starém lékárnickém spise českém z osmnáctého století čmí se zmínka, že následující částí těla lidského zvláštní léčivou moc v sobě chovají: »Maso z lidí oběšených nebo kolem lámaných, jakož i jejich kůže ku zhotovení amuletů, tuku a vyvařeného kosti proti »suchému loupání«, sliny proti slepotě a ušknutí hadím, hlen z uší k hojení čerstvých ran v šlachovatech částech těla, popel ze spálených vlasů k zastavení krvácení, nehty ve víně jako prostředek k dávání a j. v. Lékař italský Bertoletti na počátku 17. století doporučoval proti záduše použití dechu zdravých lidí. Sestrojí k tomu účelu zvláštní přístroj, zvaný pneumatolabium, jímž lidský dech do vody zachycoval. Takto impregnovanou vodu zmraznouti nechal a kousky ledu přiměšoval do svých prostředků proti dýchavičnosti. Z moderního lékařství části lidského těla, bohudíky, již jako medicína vymizely a jediné, čeho se ještě používá v ranhojičství, jest přenášení kousků kůže ze zdravých lidí na raněné, kteří pozbyli větších ploch kůže, na př. těžkými popáleninami a pak dovedou chirurgové již nahražovati choré kosti kostmi člověka jiného.

Podílné knihy »Dědictví Svatojanského« na rok 1914 právě vyšly. Údové si je tudíž mohou vyzdvihnouti na svůj členský lístek u příslušného knihkupce, jež mají označena na listku tom; členům z arcidiecése Olomoucké připomínáme znovu, že podíly jim vydá knihkupectví R. Prombergera v Olomouci (a nikoliv Hölzlovo).

Našemu veledůstojnému duchovenstvu ku prověření prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou dílnu absol. c. k. stát. školy tržbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Upozornění. Poslední dobou zasílány i vld. duchovenstvu diecése naší od vzdálených firem ukázkou »Upomínky k I. sv. přijímání« současně s nabídkou. Upozorňujeme však, že možno totéž objednávat i za výhodných podmínek v našem diecésním Družstevním knihkupectví v Hradci Král. Není potřeba spěchat za hranice a případně i doplácti zvýšené porto, bude-li obslužen každý zcela k spokojenosti od nejmladšího podniku »Politického družstva tiskového«. Vyžádejte si vzorík, který se zasílá pod podmínkou vrácení zdarma franko.

Matinky, které svoje děti milují, dávají jim k posílení dobré mléko s Kathreinerovou sladovou kávou Kneippovou.

Kathreinerova příprava se podle předstího Kathreinerova způsobu z nejlepšího sladu a jest už po 23 letech lékařsky uznaným nápojem posilujícím.

Podleďte při nákupu vždy vyhledávat tu pravou Kathreinerovu v uzavřených baleních s obrazem švédské kněžky.

Barevná kostelní okna

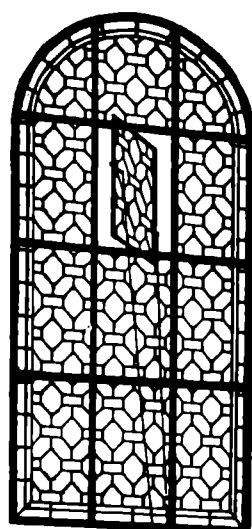
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Ceníky a rozpočty na požádání
zdarma.

VARHANY HARMONIA

PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... CÍSAŘSKÝ DVORNÍ DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRAZKOVÉ CENÍKY ZDARMA... ZALOŽENO ROKU 1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Podálová harmonia obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

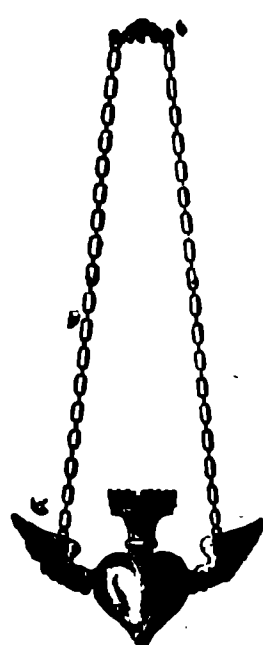
INFORMACE

ze všech míst

**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevněji konces.
* * informační kancelář * *

PAVEL BAYER, Hradec Král.

Zal. 1850.

Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení dle liturg. předpisů. Jen ruční práce umělecké ceny. Veškeré opravy a snovaření provádí se co nejpečlivěji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme vřele křesťanský český závod

vytívaček a kládek »Zaštitá« v Chrástě
u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará »Zaštitá«. Vzd. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle předpisu za ceny mírné. Učtíte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

➡ Odporujte ve svém okolí! ➡

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Novinka! Právě vyšlo! Novinka!

B. Pečinková:
ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy,
nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na svém místě. — Korrespondence. — Přítelkyně. — Mně růže nesluší. — Ničemuš. — Dítě.

Stran 164, velká 8°.

V nádherné knižní úpravě K 2-30 franko.

Možno obdržeti v každém knihkupectví hlavně

**v Družstevním knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Král., Adalbertinum.**

Podporujte své dieces. knihkupectví!

Rozpočty ochotně a zdarma.

Škionalba
E. Škarda, Brno,

umělec. kras. práce řadu hotoví a dodává skřítky, skla. V každém slohu a provedení, od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší skionalby figurální, hotoví pravou vlnitou masivní kamínkovou pro isady, oltářní obrazy, náhroby atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborného dokonaleho provedení.

**Veleděstojenému
duchovenstvu a
slavným patronátním
řádům** dovozuje si do-
ručí veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciřáky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. *od vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující.* Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni stříbí a stříbí nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na a-
žádku franke bez záruční kauce.
Vše se posílá poštou. Práces ruční.

*Shledáte-li nějaké staré a stříbrné věci, jako: řetěz
náboženských, křížky, protýky, náramky atd. z
stříbra, zlatem, bronzem, jidelní náčiní ze stříbra
právoho i železného vždy na skladě.*

Staré zlato, stříbro a bronzové věci se nejvýše cení

JAN STANĚK,

posel a obchodník

Praha-L-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Pilnáčkovy ▲▲▲▲

▲▲ **pravé jádrové**

mýdlo s ovečkou

*„Ještě ryze český výrobek“
a dále je na vždy přednost!*

Na každém kousku mýdla je nápis „ovečka“ a
dole jméno „Pilnáček“. Kde není jméno „Pilnáček“,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrna v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

**pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám**

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostní spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž založen je r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 68
případech úmrtí celkem 79.117 Kč, získav 772
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správně každoroční obnáší 2 Kč,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 Kč,
do 40 let 4 Kč, do 45 let 10 Kč. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spoluzápisné 2 Kč,
jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedoplněným v den jejich smrti, případně v den
desátiletí jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
 dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když též jest tělesně zdravá a nepřekročila
55. rok věku svého. Zápisné 8 Kč je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 Kč ve výše zmíně-
ných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

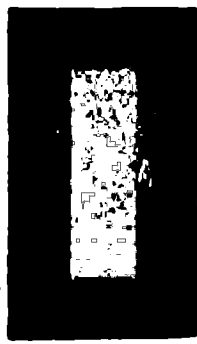
Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Heyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VESTNÍKU, který
ochotně sdělá zašle

KUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lípová ul. 11.

Poděkování do Ústí nad Orli.

Jménem rodiny vzdávám

nejserdečnější dík

za laskavé doprovování mého syna

Františka

ku hrobu všem přátelům a zná-
mým z Kyšperka a Kostece.

Zvláště děkuji důst. p. Jos. Tušínovi,
řediteli p. P. Kociánovi a zpěváckému
kúru za služby prokázané při amutečních
obřadech.

Srdečně děkuji též pp. mládežnickému
a tělocvičnému odboru Orli, který se
ve velkém počtu v krojích účastnil a
krásnou stuhu svému spolubratru da-
roval, čímž ku smírnění našeho bolu
velice přispěl.

Zaplat Pán Bůh všem!

Vincenc Pařízek.

Celý domek

se zahrádkou, dva pokoje a kuchyň, elektrické
světlo, u lesa,

pro pensistu se ihned pronajme.

Nabídka pod značkou „F. F.“ do admin. t. listu.

**Český
květinový
MED**

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíní.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, farář ve Východě)

doporučuje P. T. veleděstoja. duchovenstva
světly osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se náležitě
se na požádání franko zašle.

**Elektrické
světlo**

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k dostání
jednání se dostaviti.

Uhlí hornoslezské

Richtshofen, Deutschland, Recke, Heinitz
atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí
hnědé, pekařské Britania, Amalie Flo-
rentina atd.

Koks dolnoslezský

Bahnschacht, Glückhelf.

Antracit

westfálský i anglický v kostkách neb
ořechu.

Dříví palivové

ve svazcích neb kotoučích suché, prvo-
třídní dodá až do sklepa, levně se za-
ručenou jakostí i váhou

Všeobecná úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ruč. omezen.

v Hradci Králové,

Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardv
synovec, nástupce)

odborný

malířský závod

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—L,

č. 145 st., Malá Karieta
ul. č. 29 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

na dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
stejně i se železnými
rámy, plátnem, usazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. záruční kauce k definitivnímu jednání.

Největší výtěžek i přesná poctivá práce.

Založeno roku 1863

Národní rozháranost.

Do horších soutěsek již nemohli patentovaní protiklerikální vůdcové náš národ přivést, než v jakých se nachází. Vzpomeňme, jak jásavý pokřik hlaholil po porážce naší strany při říšských volbách, že národ statečně pokračuje, protože se zbavil klerikální přítěže.

A co následovalo po velikém plesu? Porážka za porážkou, vrcholná rozháranost a bezradnost. »Hlas Národa« sdělil: »Za ozdravení našich domácích poměrů přimlouvá se ve velkonočním čísle »Union« posl. dr. Karel Baxa. Místopředseda Národní Rady pokládá za první požadavek českého rozumu, aby české strany použily parlamentárních prázdnin především k uspořádání našich vnitřních poměrů. Zadána z českých stran nemůže být vyloučena ze spolupůsobení při velikých, všenárodních otázkách (Aha, teprve teď!) a proto dopouští se těžkého provinění všicki, kdož předem znemožňují takové spolupůsobení. Nynější rozháranost a způsob boje pocituje se nejen v jistých společenských vrstvách té neb oné politické strany, nýbrž také na místech, která mají být vůbec vzdálena všech politických bojů (Sokolstvo, národ, jednoty!) Poslanec dr. K. Baxa soudí, že očistu našeho veřejného života lze přivoditi nejjistěji a nejrychleji stranami samými a českou žurnalistikou (Ta však právě pokrokovým řaděním napáchala nejhorších činů.) Strany musejí pak zanechat dosavadního způsobu boje a na místo nadávání, podezřívání, nesnášlivosti a kaceřování bojovati přesvědčováním a slušnou polemikou, jak jest tomu u jiných národů. (Ale pokud se nadávalo hlavně katolíkům, byla to činnost kulturní.) Která z českých stran bude oprávněna jednati jménem českého národa, roztržitého ve strany, vzájemně se potírající?»

Dr. Baxa měl říci otevřeně, kteří lidé vnesli do národa tak velikou rozháranost, které rvavé živly na př. přinutily fanatickými svými útoky české katolíky k sebeobraně. Pak by byla naznačena jasnější cesta k nápravě.

A pokrokový »Čas« po dlouholeté »reformní« práci Masarykově, po tolikerém uspokojivém konstatování, jak klerikalismus jest poražen, najednou přiznává, že národ — jest v úpadku. Napsal totiž: »Rozhlédněme se do zadu: Bylo by bývalo možno před 50—40, ba i jen před 20 lety to, co tak prudce za posledních dob propuklo v českém bytí? (Nebylo to, pokrokový žurnále, proto možno, že tehdy měli v národě hlavní slovo lidé, »nakažení jedem z Judey«, občané římsí »s přeraženou páteří.«) Drancování veřejných peněz, četné velké zpronevěry, politická korupce ne pouze jedné strany, sahající po temných groších, až po tuto Švihovštinu-Klímovštinu (zatímni vrchol, nikoliv už nejvyšší a poslední!) to vše, pojmato úhrnem jako celkový zjev, řinoucí se z téže příčiny, bylo by bývalo dřív u nás nemožností, nejen v rozsahu, nýbrž i ve zjevu vůbec. Tento rozdíl českého dneška a včerejška je tak bijící do očí, že ukazuje na hlubší, obecnou poruchu našeho života, a ta porucha opět na hlubší, obecnou příčinu onezdravení českého organismu. Jako před 50—40 lety byla nemožností taková depravovaná, sebeodsuzující samospráva pražská, jako byly tehdy zcela nemyslitelné přízraky Warwažovských, Šupichů, Červených, ale i bezohledných Rašínů a povrchních Kramářů, nemyslitelná dlouhá řada defraudantův obecních, záloženských, spořitelních, spolkových, až do těch mrzkých drancův Matičních pokladniček a hnusných pasojitův národních slavností — tak stejně byl tenkrát zcela nemyslitelný obludný úkaz Švihovštiny-Klímovštiny. Dojista i tehdy bývali kupování zrádci mezi námi, ale (až na Sabinu) bývala to chamrad' a černá ssedlina na dně života, a nad to: kupovaná Němci, německými policisty! Tentokrát však běží o generála velkého voje národní armády a kupuje ho Čech, syn českého učitele, bývalý nacionální radikál — inteligent a jurista kupuje inteligenta, c. k. soudce a dvojího poslance: to je ono uděšující znamení, ukazující kam se za půl století dovinul český vývoj — a horší ještě: polou zastřená, polou zřetelná perspektiva, kam za druhých padesát let tento náš proud bytí se doval! Dnešek vidíme — a obchází nás hrůza; větší však hrůza by nás měla obcházet z toho, čeho nevidíme a do čeho padáme, ze zítřka českého.«

Leč právě o bankrotu realismu napsaly v minulých dnech liberální »Moravské Listy«: »Dnes můžeme pozorovat již vychovance »Času« v jich praktickém působení a seznáme, že jejich pokrokovost jest toliko v tom, že tvrdí o sobě, že jsou protiklerikálními, ale jinak jsou ve všem svém jednání nepokrokoví a zpátečníci. Jich zájem o veřejné otázky se již tak sžil, že kromě několika hesel nemají pochopení pro žádné otázky. Ke všem jevům ostatním se staví apaticky a jen maloduchou kritikou ztěžují jiným práci. Největší vliv zjednálo si hnutí realistické na středních školách. Ve všech téměř sborech středních školských převládá

dají realističtí profesoři, a všimněte si, jaká bezkrevná mládež z jejich rukou vychází. Jest úplně apatická ke všem otázkám, týkajícím se veřejného života. Kde je ten dřívější ruch a mladistvý zápal, kterým vynikala mládež před 15—20 lety? — Dnešní inteligentní dorost neuvidíte v obranné práci národní. Dřívější živá účast na literatuře, umění, politice je ta tam. Nikde iniciativa a všude mrtvolný chlad. Právě na mládeži, která vychází ze školy střední, nejlépe můžeme seznati, jak kulturně ztroskotalo hnutí tradované »Časem«. Mládež vychovávaná realistickými profesory nesnese srovnání s mládeží, která rostla v době Bartošů, Kosiňů a j. »Čas« ve vývoji českého citění hrál vždy podivnou roli. Co bylo české, bylo jím vždy znehodnoceno. Vše posuzoval zorným úhlem německého protestantismu. Jemu vždy lahodil úpadek, a rozvrat lépe nežli rozvoj české věci. A důsledek toho byl, že český realismus, který zdravé rozpětí českého nacionalismu nosměšně vydával za fangličkářství, myšlenkově tak ztroskotal, že dnes jako stín obíhá kolem několika radikálů, kteří pro všechny otázky mají jediný recept zoufalé negace.«

Nu tak vida — tam dospěl národ v době, kdy soustavně střikáno kalem na katolickou církev, kdy se stalo široce založenou módou hlásiti se k Husovi a Žižkovi. Kdo pak vychoval ty obětavé české venkovany, kteří si vedli dle vzoru babičky Boženy Němcové? Kdo založil Ústřední Matici Školskou bez pomýšlení na sinekury? Kdo vymohl českou universitu a techniku? To přece nebyli ani volno-myšlenkáři ani masarykovci ani klofáčovci ani heroldovci. Staročeská bodrá, ušlechtilá povaha lidu korpumpována násilně zlátnými radikálními demagogy.

V mladopokrokovém »Přehledě« dne 17. t. m. píše prof. T. Wald: »Nebudu dokazovat, že jest třeba očistění veřejného života českého, neboť bylo to uznáno se všech stran. Jest jen otázkou, jak k němu dospěti . . . Nepodaří-li se vůdcům některé strany provésti plnou mravní obrodu ve všech kruzích čelných, bude asi všechna další snaha příslušníků strany zcela marna. Zneužívání politického vlivu ve prospěch osobní jest bohužel velmi výnosné a nebývá dnes již obecně odsuzováno; proto jest velmi svůdné, a nad to není příliš nebezpečné, děje-li se jen poněkud skrytě. Není tedy valné naděje, že se vlivu takového z mravních pohrutek dobrovolně vzdají ti, kdož jím dosud vládli a z něho jakýmkoli způsobem těžili; jest při nejmenším nejisto, že budou k tomu donuceni s horou, od vedoucích politiků; a jest ještě pochybnější, zdali mohou k tomu býti přivedeni tlakem z dola, uvnitř strany. K zažehnání těchto obav, bohužel až příliš oprávněných, jest právě třeba organizace nepolitické, stojící nad stranami, jež by strany mohla váhou svou eventuálně i donutiti, aby kořaly povinnost právě zmíněnou . . . Ale ovšem jest především třeba mužů, již nestranností svou poskytnou záruku spravedlivosti . . . Že stávající Národní Rada úplně selhala, a že tedy třeba za ni stvořiti něco lepšího, nemusím snad dokazovati. Rovněž nemíním se šířiti o smutných zjevech žurnalistických, jež by jistě pominuly samy, jakmile by tu byla korporace, která dovede rozeznati pravdu a lež, a mohla by výroku svému zjednati na veřejnosti platnost. Utvořme tedy novou a lepší Národní Radu, jež by především naléhala na mravní očistu odstraněním osob zlátných z míst čelných.«

Jiný rádce (Jan Gallas) v témže čísle zdůrazňuje potřebu, aby jednotlivé strany (které přece vesměs slibovaly pronikavou reformu zbahnělých, zkostratělých poměrů) byly napravovány rázným poručníkem. Když se zřídila Národní Rada, čekalo se ozdravení. Ale tu pojednou strany, které vycitily nebezpečnost, jaké by hrozilo jejich praktikám z nestranné instituce, honem se do této rady vetřely a — bylo po národní autoritě a národní vládě. Prof. Mareš dal návrh na utvoření národního výboru, který by bděl nad prvními potřebami národa, o nichž dlužno se sjednotiti. Gallas pokračuje: »Je, myslím, dnes každému zjevno, že tato reorganizace je možná jedině zlomením tyranie stran v Národní Radě, jež její dnešní bezmocné živoření způsobila. Jak jinak možno vytvořiti areopag (soudní dvůr) skutečně nad stranami stojící a mající možnost na ně i působiti mocí své autority, neb řečeno slovy prof. Mareše váhou své výkonné moci mravní? Toto zlomení tyranie stává se akutním (naléhavým) i jinde . . . Všude totiž pozorujete úsilí, podrobit vlivu té či oné strany i organizace, jež v zájmu národním jakýchkoli ambicí stranických měly zůstat navždy ušetřeny.«

Věru zajímavé vysvědčení dávají pánové převkarpující výslednici dlouholetému »kulturnímu závodění pokrokovému.«

Tedy národ má být neznámými dosud Blanicými rytíři osvobozen od tyranie stran, které slibovaly lidu, jak otevrou brány největší svobody. Hledá se v kruzích neklerikálních cesta, jak by se

měl národ vymaniti ze zajetí vlastních poslanců, kteří jsou přece vynikajícími representanty a činiteli tyranisujících stran. A pak prý tyto poslanci jsou nejpovolanějšími zástupci širokých nezkažených davů, pak se nevetřeli do národní delegace cestami pokoutními.

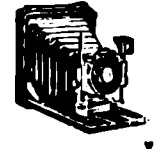
Kdy ten připravovaný areopag začne opravdu autoritativně pracovati? Již jeho zárodek byl zdeptán pokrokovým podpatkem. Když šest vážených mužů prohlásilo, že Šviha jest usvědčeným zrádcem, »Čas« za krátko prohlásil, že by takovým způsobem mohl odsouzen býti každý.

Tedy rakovina bude se šířiti dále, protože vládnoucí strany, které semkly do pevných klecí veliké řady obětí, své zajatce tak hned nepropustí. Každá z vládnoucích stran bude prohlašovati dále: »Ostatní strany ovšem nestojí za nic, ale má-li někdo přinést nápravu, jsem to jen já, já sama. Proto, širé davy, hlaste se honem za mě poplatníky, plaťte příspěvky, abych co nejdříve mohla důkladně reformovat.« Rvačky nabudou nejhroživější podoby, až začne hroziti řadě demagogů ztráta existence, udržovaná řemeslnými štváním. Jest docela strach, aby v samém roce Husově mezi demagogickými sobci nepracovaly pěsti a hole na důkaz, jak byl pochopen význam Husův pro všenárodní blaho. Kdyby Hus byl v Praze vypoďoben na Staroměstském náměstí v pose zoufalého Prokopa Velikého, pak by to bylo přílehlavým symbolem současné národní zbědovanosti, zaviněné tolikerými bankroty!

FOTOPRÍSTROJE.

Triedry a dalekohledy

jen světoznámých známek, dodává firma:

Ludislav Švestka, Praha, Václavské n. 53

Úvěru hodným osobám též mírné měsíční spl. tky. Žádejte ceníky.

Moderní národohospodářská svépomoc.

Přibývá škol, v nichž se mohou dobře vzdělati lidé, jimž jest ukládán úkol národohospodářského osvobození. A jak se užívá v našem národě moderních vymožeností finanční vědy? Ukazuje se, jak právě občané odborně vzděláni buďto využívají své obratnosti jenom pro sebe, anebo zavíňují trestuhodnou nedbalostí nejhorší finanční katastrofy. Soudní lidé v době, kdy se provaluje peněžní skandál za skandálem, poznávají jasně, jak jest potřebí předem pevných charakterů, má-li moderní pokrok přinést národu podstatný užitek. Poznávají, jak staří konservativní finančníci hospodařili daleko lépe, třeba že nevynikali největšími odbornými vědomostmi. Heslovalo se celá desetiletí, že žulové povahy se vypěstují v národě tenrve tenkrát, až vliv »klerikální« bude oslaben. Nuže — nyní vidíme, že se vyplnil pravý opak fanatických proroků. Právě husitská společnost zavinila v Čechách svou nesvědčitostí a hamižností veliké finanční katastrofy.

Husitské tažení, které se obmezovalo hlavně na činnost negativní, provedli v posledních desetiletích minulého století mladočeši. Ti staří lyrikové, kteří do omrzení hlásali nutnost odpaďu od »klerikalismu«, neposkytující za ubíjené konservativní zásady náboženské žádné pozitivní náhrady, mají hlavní zodpovědnost za činy mladší generace, kterou přece sami vychovali. Ano, nynější dietáři, hrabiví uchvatitelé sinekur, nešťastní hospodáři a úplatkáři vyšplhali se k výnosným místům právě proto, že aspoň formálně se přihlásili do tábora husitského a že název »klerikálů« považovali za velikou urážku svého charakteru.

V Praze připojeny na dlouhý řetěz radničních skandálů opět nové články. Dne 20. t. m. při jednání sboru obecních starších učinil nové nepřímé odhalení sám člen Grošova klubu Kráčmer. Řekl, že známému agentovi francouzských rour Ludikarovi r. 1912 komise správní rady elektrických podniků pronajmula umístování reklamy na střeších elektrických vozů za 1000 K. Ludikar vydělal za jediný rok na této reklamě sto dvacet tisíc korun. Elektrické podniky nechtěly vyčkat rok nebo dva, aby se přesvědčily, jak takový nájem bude výnosný a zda by brzy neměly nájemné značně zvýšiti. Naopak — Ludikarovi byla dána smlouva hned na celých dvanáct let, takže by mu kynul jistý zisk nejméně dvou milionů korun. Jest možno s určitostí tvrditi, že takovou úžasnou smlouvu uzavřeli opatrní konšelé s Ludikarem jen proto, že věci nerozuměli a že neměli při tom postranních osobních zájmů?

Při té příležitosti pověděno také něco jiného. Návrh na zřízení tak zv. masné pokladny, o jejíž zřízení se jednalo již delší dobu, podán teprve ve zvláštním dodatku, aby byl sbor přepaden věcí,

kteřá byla již v zákulisí podrobně smluvně. Kráčmer byl již dříve proti zřízení této pokladny. Nyní sdělil, že si ho zavolal jednou prokurista Moravské agrární banky v Praze k telefonu a řekl mu: »Kdybyste nebyl proti, dostaneme tu masnou pokladnu okamžitě. My vám uděláme docela zvláštní výhody, tak nám to nekažte, abychom pokladnu mohli zřídit.« Kráčmer však odpověděl, že nedělá žádnou pomocnou sílu a že si své poctivé jméno zachová. — Tedy onen prokurista, který patrně finanční záslusky mnohých husitských lvů dobře znal, tentokrát neopatrně naběhl.

Dne 19. t. m. konala se valná hromada akcionářů Ústřední banky českých spořitelů. Tam předseda důvěrnické komise JUDr. Hohlweg přednesl o hospodaření vrchního ředitele pražské centrály, volnomyšlenkáře Pátka, zprávy přímo úžasně. V bukovinské filiálce strkány peníze do podniků, které se vlastně teprve měly založit, protože úředníci banky se přihlašovali za spolupodnikatele. Proto také neopatřeny ani dostatečné informace. Pro úřednictvo se stavěly nádherné vily, ale obchod veden tak nedbale, že první bilance skončila schodkem jednoho milionu sto tisíc korun. Pátek zatajoval správní radě pravý stav věcí. Ve třech letech bylo vyplaceno na odměnách a cestovním členům správní rady 338.000 K, někteří dostali 28 až 38 tisíc korun, tak že za takové obrovské obnosy mohli podnikati pohodlně mnohokrát cestu kolem světa. Ovšem tací notoričtí dietáři k nepořádkům rádi mlčeli a brali ochotně, pokud bylo z čeho. 213 úředníků mělo platu sotva 470.000 K, kdežto osm ředitelů, devět místoředitelů a 17 prokuristů mělo ročně 240.000 K. Takový do nebe volající platební nepoměr ovšem mohl se klidně snést v kruzích husitských, zato však staročeští »klerikální« Bráfové, Riegrové, Šabatové by bývali učinili rázný pořádek okamžitě. Kdyby byla vláda nepřišla se svou pomocí včas, pak by byla poškozena celá řada málo majetných lidí. Ovšem Ústřední banka se stará nyní rázně o důkladnou sanaci, ale velkou skvrnu z dřívějších rozhodujících kapacit nesmyje nikdo. Pokrokář Pátek jest již z podniků banky venku, takže škodit nemůže, ale dává si za svou »obětavou námahu« posud vypláceti ročně pensi ve výši 17.500 K. Tak rozumějí pokrokáři obecnému blahu národnímu.

Správce Mendik se na valné hromadě vyjádřil: »Vrchní ředitel Pátek projevil naprostou ne zkušenost ve vedení banky. On zavinil, že po 12 letech jest ústav ku posměchu celému finančnímu světu.« Proto také plným právem schváleny návrhy, aby na členech bývalé správní rady bylo vymáháno vrácení diet a tantiem, a aby se podnikly kroky ke zrušení pensijní smlouvy s Pátkem.

Prostějovská nová radnice pokrokářská jest pojištěna u německé vzájemné pojišťovny. Také provedení novohusitského hesla: »Národohospodářské osvobození!«

Pokrokáři mohou mladočechům málo vyčítat. Na kárnou řeč denníku Hajnova a Benešova »Samostatnosti« odpovídá dne 18. t. m. mladočeský »Národ«, že státoprávní agitátor Havrda na rozkaz státoprávního předáka Beneše dostal ze spořitelny semilské 7.500 K na směnku, kterou podepsal největší dlužník spořitelny, státoprávník Josef Prokop. Směnkami, které si vzájemně podepisovali Ed. Beneš, Jos. Prokop a Boh. Prokop, opatřeno bylo k »podpoře českého průmyslu« 1.146.905 K 23 hal. Při úpadku těchto podniků nalezena sotva polovina těchto peněz. Přes 700.000 K bylo pryč. Směnky Dra Hajna připravily semilskou spořitelnu o 20.000 korun.

Nyní pak docela »Samostatnost« pozbyla samostatnosti důkladněji, než některý list byrokratický. Dokud ji podporoval hr. Lützow, pokud se mohla opřít o semilskou spořitelnu, potud mohla aspoň markýrovat svou neodvislost, svéráznost. Nyní však denník radící k hospodářskému osvobození ocitl se ve smyčce veliké závislosti sám. List se hodil na krk tiskaři Beaufortovi, který shání prý dohromady nové mecenáše na ten žurnál — bezpochyby aby mohl přijíti k penězům, které mu »samostatné« vydavatelstvo zůstalo dlužno.

Právě v posledních dnech ozvaly se hlasy realistické i státoprávní o vytvoření jednotlé, mocnější strany. Bystrému pozorovateli jest jasno, proč najednou pánové přicházejí k novému »politickému přesvědčení«. Jedná se o vyfiednutí z dluhů, o to, aby po zániku »Samostatnosti« obstarával záležitosti pánů z obojího tábora denník jediný — zkrátka, aby politicko-finanční bankrot nebil tolik do očí. I jiné orgány pokrokových radikálů věží ve smyčkách kapitálu jiného. A pak samozvaní vůdce národa horlivě před rokem Husovým poučují občany jiné, jak jest nutná svoboda hospodářská, osvobození kulturní, jak jest zapotřebí kupovati si zásady samostatnosti a volného rozmachu u pokrokářů. Zatím však pokrokové hospodářství jest pro český lid odstrašujícím příkladem.

Kulturní jiskry.

Přesvědčení reformátora dra Trauba jest ještě klikatější, než jak bylo oznámeno v minulém týdnu. Napřed totiž tento chytrý advokát nabízel

svoje služby mladočeské straně (dvěma poslancům a členům akčního výboru) za cenu vhodného umístění v některém českém městě. Když však mu nebylo vyhověno, psal do »Času«, pak se pokusil navázati styky se soc. demokracií, aby se mohl usadit v některém dělnickém středisku — a konečně spěchal v náručí té strany, která ještě pro jeho osobní zájmy zbývala. Ta ho přijala v době zlé ovšem s otevřenou náručí. Tedy přesvědčení Traubovo se chýlilo tam, kde pro něho stoupaly nejlépe akcie. O katolickou stranu ani nezavádil proto, že dobře věděl, jak pokrokářské křiky o bohatství klerikálů jsou vyloženou lží.

SINGEROVY ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

Sdružení katolické inteligence na postupu. V Praze vydáno od horlivých katolických inteligentů tento měsíc významné svolání, z něhož uvádíme: Dle stanov jest účelem »Sdružení katolické inteligence« pečovati všemi zákonitými prostředky o proniknutí všeho českého života ideami křesťanskými, o šíření a prohlubování křesťanské kultury vůbec, umění, literatury a vědy zvlášť, o právní, duchovní i hmotné zájmy svých členů. (§ 2. stanov.) Skutečným členem »Sdružení katolické inteligence«, které jest spolkem nepolitickým, může se stát katolický křesťan a křesťanka, když zaplatí zápisné v obnosu 1 K a k účelům sdružení platí roční příspěvek 4 K. Studující platí pouze 2 K. Zakládajícím členem stane se osoba právní i jednotlivce, když k účelům sdružení splatí jednou pro vždy obnos 100 K najednou, nebo ve čtyřech ročních splátkách. (§ 5. stanov.) Zdárnou činností sdružení podporují pracovní odbory, schválené valnou hromadou členstva (§ 10. stanov). V nich nejlépe lze rozvinouti vždy určitou část širokého pracovního programu, seskupiti členy příbuzných aspirací duchovních i stejných zájmů stavovských. Letošním rokem vejdu v život dlouho připravované pracovní odbory: literárně umělecký, národohospodářský, pedagogický a úřednický. Aby činnost sdružení mohla se rozšířiti v celé oblasti českého národa, mohou se všude i mimo Prahu utvořiti místní skupiny (§ 11.) Jedním z prvních úkolů, které sdružení počne letos řešiti, bude přípravná práce k obraně na r. 1915, druhým pak koncentrace katolických spisovatelů českých. K mnohým jiným úkolům se sdružení připravuje. Má-li však všem úkolům dostáti, musí naléztí mohutného ohlasu a vydatné podpory v celé české katolické veřejnosti, kterou sdružení zve, aby bez rozdílu stavu přistupovala za člena »Sdružení katolické inteligence«! Přihlášky zasílány buďte na adresu: Ant. Hruza, c. k. pošt. oficiál a spisovatel, Praha VII., 383.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4% ➡

Vklady vázané výpovědi 5% ➡

a vklady střídané — 5% ➡

Z rakouské universitní statistiky. Na osmi rakouských universitách bylo v uplynulém zimním pololetí celkem 31.397 posluchačů. Na theologických fakultách studovalo 1657, na právnických 14.111, na lékařských 7330 a na filosofických 8299 posluchačů. Na katolických theologických fakultách v Olomouci a Solnohradě, které jsou mimo universitní svaz, studovalo dle stavu koncem prosince r. 1913 189 a 62, celkem 251 posluchačů. Podle počtu posluchačů jdou rakouské university za sebou v tomto pořadí: Vídeň 10.310, Lvov 5871, Praha (česká) 4713, Krakov 3344, Praha (německá) 2282, Št. Hradec 2203, Inšpruk 1480 a Černovice 1194. Na bohoslovecké fakultě české university bylo 135 řádných a 7 mimořádných posluchačů, na právnické fakultě bylo 1756 řádných, 351 mimořádných posluchačů a 33 hospitantek. Z 1099 posluchačů fakulty lékařské bylo řádných posluchačů 1018, řádných posluchaček 67, 10 posluchačů a 3 posluchačky mimořádné a 1 hospitant. 1332 posluchačů fakulty filosofické bylo rozděleno takto: 603 posluchači a 79 posluchaček bylo řádných, 373 posluchačů a 174 posluchaček bylo mimořádných a hospitovalo 16 mužů a 87 žen.

Moravské zemědělská hlička.

Ovocnictví v Čechách roku 1913. Dle posledního výpočtu za rok 1913 provedeného bylo v Čechách přibližně: 9.601.070 stromů s ovocem jaderovým, z nich 7.093.673 nesoucích, 18.229.964 stromů s ovocem peckovým, z nich 14.773.385 nesoucích, tedy celkem 27.831.034 stromů s ovocem jaderovým a peckovým, z nich 21.867.058 nesoucích, k tomu 256.658 ořechů (ze 140 okresů), z nich 218.873 nesoucích, úhrnem tedy 28.087.692 ovocných stromů, z nich 22.085.931 nesoucích.

Výroba řepového cukru v Čechách ve výrobním období 1912—13. Počet cukrovarů opět poklesl a to ze 112 v období 1911-12 na 110 období pozorovaného (ubylo po jednom cukrovaru ve finančním okresu čáslavském a chomutovském). Úbytek cukrovarů stal se v posledních letech zjevem stálým. V období 1903-4 bylo napočteno ještě 128 cukrovarů. Celková čistá výroba cukru v Čechách činila v pozorovaném období 7.922.470 q hodnoty cukru surového. V předešlém období obnášela jen 3.231.724 q hodnoty cukru surového. Přes tyto veliké změny zdá se, že zmenšení v počtu cukrovarů nejen nebylo provázáno žádným poklesem ve výrobě cukru, nýbrž právě její vzrůstem. Ze 12 finančních okresů, stávajících ve výrobním období 1912-13, vykazuje výroba cukru jen 7 (Čáslav, Králové Hradec, Chomutov, Chrudim, Jičín, Litoměřice a Praha) a ze 225 berních okresů pouze 52. Největší čistou výrobou měl finanční okres pražský s 3.151.952 q hodnoty surového cukru, po něm finanční okres jičínský s 1.907.169 q. Průměrně na jeden cukrovar připadlo čisté výroby 72.022 q hodnoty surového cukru oproti 28.855 q předešlého období. Z jednotlivých cukrovarů vykazoval největší výrodu cukrovar ve Zvoleňovsi v berním okresu slanském se 165.818 q hodnoty surového cukru, po něm následoval cukrovar v Lounech II. se 165.224 q. Raffinerií bylo jako roku minulého v činnosti 7. Množství konsumního cukru jím vyrobeného činilo 4.329.194 q oproti 2.296.707 q období předešlého.

Rolnictvo a přiznání k daní z příjmů. Správné přiznání je tím nutnější, že hrozí přísné pokuty. Každý poplatník ať si od letoška svoje přiznání dobře uschová, aby později věděl, kolik přiznal a mohl se na dřívější přiznání odvolat. Mnozí rolníci domnívají se, že mají přiznati pouze čistý příjem. Než tak tomu není. Rolník musí přiznat i cenu životních potřeb, jež potřebuje pro sebe a domácnost. Životní tyto potřeby musí čítati tak, jakoby je sám sobě prodával. Rozumí se, že cenu čítá dle místních nízkých cen průměrných a to zvlášť i proto, že v domácnosti užívá potřeb, které by pro některé vady daly se těžko prodat. Rolník musí přiznat i činžovní cenu bytů rodinou jeho obývaných a musí pojat věc tak, jakoby sám sobě činži platil. Do vydání pak nechť započítá všechny mzdy a stravování čeledě, i členů rodiny, kteří jsou v hospodářství trvale.

Katolický spolek rolnický ve Štýrsku měl valnou hromadu v pondělí velikonoční ve Štýrském Hradci. Spolek dostoupil výše 48.000 členů. Záložna spolku stoupla na 6 milionů vkladů. Hypotečních půjček udělila 22 mil. korun. Čistý zisk záložny spolku za r. 1913 obnášel 100.000 K. Spolková pojišťovna požární vzrostla na 90 mil. korun a má 24.000 členů. Na valné hromadě mluvil o politické situaci prezident spolku poslanec Hagenhofer a poslanci Huber a Schoiswohl, kteří mluvili ostře proti agitacím skupiny Pantzovy. Valná hromada spolku, která počala službami Božími, slouženými knížetem-biskupem Drem Schusterem, měla okázalý průběh.

Jahody lékem. Francouzští lékaři zjistili, že jahody, obsahující značné množství kyseliny salicylové, znamenitě účinkují v chorobách reumatických a proti pakostnici. Lučební Portes a po něm Desmoulières činil pokusy s 10 odrůdami jahod a objevil, že 250 gramů jahod obsahuje tak značné množství salicylové kyseliny, že úplně nahradí jiné, drahé a méně příjemné léčivo. V každé zahradce je záhonek na výslunní, tam zasaďte z jahod malé sazenice ušlechtilých jahod. Založí-li se jahodiště počátkem jeseň, ponesou již v příštím jaře.

Křesťanský živnostník.

Vypsání soutěže z oboru knihařství, malířství pokojů a malířství písma a štítů. Za účelem povznesení smyslu pro dokonalou a vkusnou mistrovskou práci mezi řemeslnictvem a obecně vypsání ústav pro zvelebování živností (technologické průmyslové museum) obchodní a živnostenské komory v Praze soutěž pro mistry a pomocníky, kteří v království Českém jsou činnými, z výše uvedených oborů. Předměty k soutěži zasláné mají odpovídati úkolům pro soutěž vypsáním a sloužití praktické, běžné potřebě. Ceny stanoveny jsou vzhledem k jednotlivým oborům následovně: Pro obor knihařský: I. cena 100 K, II. cena 60 K, dvě III. ceny po 30 K. Pro obor malířství pokojů: I. cena 100 K, II. cena 80 K, dvě III. ceny po 40 K. Pro obor malířství písma a štítů: I. cena 100 K, II. cena 80 K, dvě III. ceny po 40 K.

Vždyť máš pysky velké jako dva cerbuláty, na tváři puchýře.

Hoch se vymlouval, že prý nešťastně upadl na kámen. Kdyby byl prozradil, proč dostal přes obličej několikrát hořícím koštětem, bývalo by s ním zle.

Druhý den byly pysky ještě větší A tak i nezdar bláznivého reje noci filipojakubské poučil zřetelně, jak domácí svár i nejpýšnější junáky důkladně připálí a dovede zkazit všechno, co pímá ruka připravovala.

Hoši z Hrachovsi netajili svou škodolibost nad náhlým koncem nočního veselí mládeže luštěnické. Ptávali se luštěnických hrdopýšků, kdy zas budou koulet s kopečka soudečky, kdy z nich znovu budou vytlíkat kolomaz a smůlu. Jindy zas varovali luštěnické, aby nikdy košťata nezapalovali, protože rozpálené pometlo někdy tak se rozvzteklí, až skáče do obličejů.

Když si hoši luštěničtí stěžovali tatíkům na úšklebky hochův přespolních, slyšali odpověď: »Však vám to patří, beztoho při tom reji vždycky zvičíte jako cikáni. Taková komedie vám přinese málo prospěchu.«

Veledůstojný Pane!

Ve Vašem vlastním zájmu
žádejte výhradně

voskové svíčky

z továrny firmy

Fr. Sezemský

v Ml. Boleslavi.

Jsou nejlepší a v odborných
kruzích za nedostižitelné uzná-
vány.

BEZ KONKURENCE!

Veledůstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I, Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního náčiní

jako: monstrance, kalichy, oiboria, lampy, svícny, ka-
dítelnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a
stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O ctěné zakázky prosí v nejhlubší úctě oddaný
Jan Hirsch.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly

a jiné zlaté a stříbrné skvosty

v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obaloha při mírných cenách. Důvěryhodným
zárukou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1848.

Katolíci!

Nejvýhodnější a nejbezpečnější uložení vašich
úspor vám skýtá jedině naše

Československá záložna v Praze

Spálená ulice č. 46-II

ještě platí úrok až

5 % !

dle doby výpovědní.

Důchod. daň platí záložna
sama. — Pro bezplatné uklá-
dání s venkovskou slovní listy
zdarma. — Povinná revize
»Jednoty sdružené« v Praze.

Zápůjčky

všeho druhu kulantně.

Ve prospěch

Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reže ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, viněné chenillové »Ax-
minster«, viněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i dělné, různých šířek a velikostí, výtečné
jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Ceníky zdarma
a franko.

!!!

Josef Zemlička,
ruční tkalcovství,
HLINÉKO (Čechy).

Koberce běže
jutové »apagátové«, viněné »ho-
landské«, viněné »Hartem«.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i viněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově č. 188.

— Vývoz lněného a medaňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k nimní sezóně:

Modní látky viněné i prací, dámské i panákové
plátna, damašky, ubrusy, ručníky zefry na kořile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

na levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m štyků vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizí Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnictví

— V ŽAMBERKU —

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných
výstavách.

Zahradní

železný i mosaz. nábytek

všeho druhu,

drátěné ploty, vrata atd.

nejlevněji u firmy

JOSEF PLOCEK,

první královéhradecká velkořemeslná zámečnická.

Rozpočty zdarma.

Moderní dámské kostymy zhotovuje **Jan Novák**

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštíky atd., vůbec veškeré
druhy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

Hradecké Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Ducha. —

OBNOVA

Číslo 17.

Předplacené na čtvrt rok 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 1. května 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Úvěrní družstvo

„Eliška“

zapsané společenstvo s ruč. omezeným

v Hradci Král.,

Adalbertinum.

Vklady na vkladní
knížky

4½%

Strádanky vydávají
se po složení prvního
vkladu v obnosu
K 4.—.

Ústav podléhá re-
visi Jednoty zálo-
žen v Praze.

Úvěry osobní.

Úvěry
živnostenské.

Královéhradecká bankovní jednota.

Nová hospodářská instituce českých katolíků — Královéhradecká bankovní jednota — vstoupila včerejšího dne do řady finančních podniků. Účast na schůzi byla překvapující, na 72 společníků bylo účastno osobně, 14 pak dalo se zastupovati plnými mocemi. Účastenství osob z celé diecése hradecké a litoměřické působilo mohutně a zvýšilo radostnou náladu všech, kteří na podniky pracovali a o jeho vybudování se snažili.

O 3. hod. odpol. zahájil předseda přípravného komitétu p. Antonín hrabě Dobrženský ve velkém sále Adalbertina valné shromáždění touto promluvou:

Zahajuje dnešní ustavující schůzi Královéhradecké bankovní jednoty, společnosti s ručením omezeným, dovoluji si Vás jménem pořizovacího komitétu co nejsrdčněji uvítati. Myšlenka založení katolické banky není věcí novou. Již dříve na různých místech našeho království bylo pomýšle-
no na to, založiti akciovou banku pro vrstvy katolické, leč bohužel myšlenka ta zůstala vždy pouze na papíře. Toliko v Hradci Králové nespouštěli tuto věc ze zřetele a před 2 lety zakládán Úvěrní družstvo Eliška bylo prvním stupínkem k dosažení ideálu tak mnohých upřímných našich stoupenců. Diecéšní záložny před několika lety v Praze, v Českých Budějovicích a v Hradci Králové založené se co nejlépe osvědčily. Dokázaly, že mají s dostatek životodárné síly, že dovedou správně budovati a reálně pracovati.

Záložny jsou společenstva a jako taková nemohou a nesmějí pracovati s nečleny a provozovati obchody výdělkové. Jest přirozené, že hospodářské expansi českých katolíků takové ústavy nemohly dostačovati. Vykonávaly záslužné poslání ve svém okolí, leč nemohou zastávati všechny funkce peněžnictví a tak byli jsme nuceni vždy obra-
ceti se na jiné ústavy peněžní, banky a bankovní společnosti, aby různé transakce za nás prová-

děly. To byly myšlenky, které vedly zakladatele k tomu, aby vybudovali podnik, jež máme dnešního dne ustaviti. Nehlučná práce, která započala o svátcích vánočních, jest korunována zdarem.

Zakladatelé v prvním měsíci pomýšleli na základní kapitál K 20.000.—, v březnu jednáno o K 50.000.—, dnes máme již obnos K 100.000.— přeháující a jsem si jist, že dalších K 100.000.— v dohledné době umístíme, poněvadž zájem o společnost v poslední době, kdy jsme o ní vydali zprávy do veřejnosti, jest veliký.

Zbývá mi snad jen ještě, abych podal váženému shromáždění některá vysvětlení. Formu společnosti s ručením omezeným volili jsme před formou akciovou z toho důvodu, že na zřízení společnosti akciové potřebovali bychom delšího času pro státní schválení, naproti tomu společnost s ručením omezeným jest možno ustaviti ihned a zařizovací výlohy nejsou tak značné, jako jest tomu při společnosti akciové.

Na jiných místech bylo nám namítáno, že provozovací kapitál nové společnosti bude příliš malý, jinde opět, že není právě vhodná doba pro zakládání takového podniku. Ku první výtce jest mi sdělit, že kapitál tak malý byl volen zúmyslně, poněvadž na jeho zvýšení máme času i příležitosti dosti. S potěšením mohu konstatovati, že původní naše naděje byly překonány do té míry, že vystupujeme s kapitálem dvojnásobným. Rovněž i doba pro založení tohoto podniku byla nám zvláště příznivou, poněvadž ulehčení na trhu peněžním umožnilo nám hladké upisování vyložených podílů. Jinak též oprávněnost podniku uznána byla všude, na mnohých místech pak s obzvláštním radostným nadšením.

Poměr náš k Úvěrnímu družstvu Elišky v Hradci Králové, které bude společnou agendou k našemu ústavu přidruženo, nebude tomuto společenstvu ke škodě. Společenstvo toto zachováno bude svému poslání: býti lidovým spořitelním ústavem živnostenských vrstev, jimiž byla založena a kterým bude zachována. I nadále bude Úvěrní družstvo Eliška povolovati menší úvěry osobní a poskytovat úvěr živnostenským. Nová společnost nebude na toto společenstvo vykonávati škodlivý vliv, nýbrž naopak bude jemu ve všem podporovatelkou a pomocnicí. Cílem a úkolem nově založené společnosti Královéhradecké bankovní jednoty vedle celé řady jiných úkolů bude, aby pomáhala v hospodářském snažení středním vrstvám zemědělským a živnostenským. Máme pevný úmysl učiniti během času z této společnosti podnik, který by vrstvám katolickým byl plnou náhradou za jiné peněžní společnosti. Společnost naše není sdružením několika velkokapitalistů. Střední vrstvy našeho směru plně pochopily zdárné budoucí poslání bankovní společnosti, uznaly její oprávněnou existenci a také skoro všude, kam jsme přišli, byli jsme vlídně přijati a alespoň nejmenší podíl zákonem přípustný K 500.— byl upsán.

Mám pevnou víru, že krok náš, který jsme vyvoláním tohoto podniku učinili, byl šťastný a očekávám od Vás, velevážení, v každém směru plnou podporu tohoto podniku. Máme pevnou víru, že nová bankovní společnost v ušlechtilém závo-
dění v národohospodářském našem životě bude důležitou složkou, že dojde si předního místa, které si též dokáže pro budoucí časy čestně uhájiti. Otevíráme dnešní valné shromáždění s přáním nejlepšího zdaru našemu podniku.

Řeč pana hraběte přijata byla od shromážděných s nadšením. Nato představil p. hrabě zástupce p. notáře pana Dra V. Krčmu, kandidáta notářství z Hradce Králové a vyzval jej, aby přečetl smlouvu společenskou. Po některých vysvětlivkách byla tato jednohlasně schválena a následovalo její podepsání účastníky. Smlouvou touto zřízen byl též výbor jednatelský a povolání do něho pánové: Předsedou Antonín hrabě Dobrženský, velkostatkář, poručík 2. hulánského pluku v záloze atd. v Potštýně n. Orli., místopředsedy: Bohumil Hložek, c. k. gymnasiální profesor, předseda řiditelstva Úvěrního družstva Elišky atd. v Hradci Králové, Mgr. Dr. Fr. Šulc, papežský komoří, profesor bohosloví, čestný kanovník, předseda Politického družstva tiskového atd. v Hradci Krá-

lové, členy výboru: MUDr. Josef Hašek, obvodní lékař, majitel realit, plukovní lékař m. s., místopředseda Politického družstva tiskového atd. v Třebenicích, Jindřich Jellnek, majitel realit v Kr. Hradci, MgPh. Karel Maixner, lékárník, předseda Politického družstva tiskového atd. v Ml. Bole-slavi, Julius Russ, majitel realit, náměstek starosty král. věn. města Hradce Králové, člen představenstva Spořitelny Královéhradecké atd. v Hradci Králové, cis. rada Karel Skuherský, to-várník, majitel realit, místopředseda Diskontní společnosti, rytíř řádu Božského Hrobu atd. v Hradci Králové, František Šabata, rolník a starosta, předseda české strany křesť. sociální, předseda Hospodářského sdružení čes. křesť. zemědělců pro království České atd. ve Vrbici, Th. C. Adolf Šel-bický, sídelní kanovník, člen výboru Politického družstva tiskového v Litoměřicích.

Do dozorčí rady povolání pánové: předsedou Ing. Chem. Antonín Tauber z Kostelce n. Orli., místopředsedou Antonín Pochmon, redaktor „Obno-vy“, člen řiditelstva a zakladatel Úvěrního družstva Elišky v Hradci Králové, členy výboru: An-tonín Hrubý, skutečný rada bisk. konsistoře, řidi-tel. Bisk. tiskárny atd. v Hradci Králové, František Svoboda, prvoděkan v Semilech, Severin Žoř-ka, majitel realit v Mladé Boleslavi.

Tím byla ustavující valná hromada skončena a jest si jen přáti, aby všechny vrstvy katolické s důvěrou obracely se na nově zřízený podnik, který ve všech finančních záležitostech může každému vyhověti. Opakovali bychom jen výše již řečené, kdybychom se rozepisovali o nutnosti zří-
zení takového podniku, nechceme se také dnes po-znovu rozepisovati o všech funkcích, které bude bankovní společnost míti a o kterých již tolik bylo mluveno. Spojme proto všichni své síly k to-mu, vybudovati z tohoto počátku silnou katolickou banku českou! To budiž pro nás příkazem a dle toho také dále postupujme.

Výborová schůze Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové
bude

ve čtvrtek dne 7. května 1914, o 2. hodině odpol.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinum“, Jiřkova tř.
č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. František Rojl,
jedenáteř.

Dr. Frant. Šulc,
předseda.

Postup militarismu.

Nenadáli se před padesáti lety ani velcí ška-rohlíkové, jak bude v nynějším století zbrojení pokračovati. Došli jsme již tak daleko, že se zdá, jako by státy existovaly výhradně k vůli vojné, jako by civilisté byli na světě v přední řadě k vůli sycení válečného militaristického Molocha. Vinu tu těžko přičítati jednotlivcům, k zbrojení vede tlak davový. Vždyť i ty státy, které se chlubí de-mokratickým zřizováním, i republiky, chlubící se, že v nich vládne lid, zbrojí o překot. Na př. sama Francie v poměru k počtu obyvatelstva zbrojí da-leko více než Rakousko.

Tak veliké mírové konference, tak časté ujišťování chytrých diplomatů o úmyslech mírumilovných, tolik knih, vykládajících příšerně o hrů-zách války! A přece počet děl a pušek stále se rnoží. Německo r. 1911 mělo 660.000 vojáků, nyní zvýšen počet ten na 800.000 mužů. Naše říše měla 400.000 mužů, nyní novým branným zákonem se zvyšuje ten počet na 620.000. V Evropě jest okrou-hle čtyři sta milionů lidí, ale již r. 1911 bylo zde v míru 4,329.000 mužů. Počet ozbrojenců od té doby značně se zvýšil. Jakmile by začala větší válka, vzrostla by ozbrojená moc úžasně. Již roku 1912 vydávaly evropské státy na militarismus asi devět miliard korun.

Jestliže letos má býti započato v Rakousku se stavbou dreadnoughtů, z nichž každý umístí 24.500 tun a které budou stavěny úplně z ocele. Hlavními druhem zbroje budou děla o kalibru 356 mm. Každá

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA Y HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

lod' obdrží takovýchto děl 12 a tato budou umístěna ve čtyřech věžích po třech dělech. Mimo to každá lod' obdrží ještě 12 děl o kalibru 15—16 cm, 20 7 cm odrážeců torpéd, několik mitrailleurů, 4 vystřelovače torpéd. Nové tyto lodi budou mít délku 175 a šířku 29 metrů. Posádka jejich bude obnášeti okrouhle 1000 mužů. Jejich parní turbíny budou vytápěny uhlím a naftou a vydají 50 tisíc HP, čím dosaženo bude rychlosti 22 mořských mil.

Nyní bude nutno platiti daleko více, tyto peníze musí sehnati pracující lid. A kdo z toho bude mít zisk? Říká se, že válkou jeden se obohatí a sta jiných lid schudne. Kdo zde shrábne největší zisk? Jsou to židovští kapitalisté (zvláště ve Francii), kteří na militarismus půjčují, aby sebrali pohodlně milionové úroky. Jsou to židovští dodavatelé, kteří v rozsáhlých rozměrech zaopatřují vojsko provianty. Z továren na děla a jinou válečnou zbraň židovští boháči rovněž mají výdělky obrovské. Tam se dospělo v době, kdy církev katolická zbavena jest všeho vlivu na zastavení zbrojení a kdy protikřesťanské živly slibují, že připraví lidu pravý ráj a blahý mír na základě protikřesťanské. Zatím militarismus jest jenom výslednicí zmatených poměrů, do nichž lidstvo zabředlo velikašskými racionalistickými plány.

Mluví se mnoho o tom, jak prý lidstvo pokročilo v přirovnání k temnému středověku. Ale v některých nejdůležitějších otázkách životních jdeme vlastně hodně zpět. Právě nynější doba dává velikou satisfakci středověkým papežům za jejich milované intervence. Ano — papežská akce měla velikou zásluhu, že ve středověku dlouhý čas v mnoha státech křesťanských vůbec stálého vojska nebylo. Právě velice mocný papež Innocenc III., který měl pronikavý vliv na osudy Evropy, napsal: »Může být větší, opak lásky k bližnímu, než když se lidé vraždí? Může milovati Boha, kdo nemiluje bližního?« Papež Lev IV. v IX. století sice prohlásil, že válka jest za určitých okolností dovolena, je-li nevyhnutelná k obraně vlasti. Leč zároveň manifestačně dodal, že se máme války zdržovati, i kdyby se nám zdála nutná.

»A přece v 10. a 11. století byly veliké půtky zvláště v Německu«, namítne nám někdo. Přisvědčujeme. Leč pamatujeme, že bojovaly mezi sebou davy, které přijaly křesťanství teprve nedávno, že pohanská zdivočilost a choutky barbarské v mnohých krajích musely býti tlumeny jen pomalu. Církevní sněmy pozvedaly varovný hlas, biskupové starali se co nejvíce, aby dle možnosti bojování obmezili. Známa »treuga Dei«, která byla zavedena úsilím církve, přinesla aspoň to dobrodiní, že velmoži aspoň tři dny v týdnu ustali v bojování. Velikou zásluhu církve v mírových akcích nedovede zastíniti sebe fanatičtější poukazování na některého papeže bojovného. Výjimky jsou všude. Zato však Bismarckova železná, bezohledná, militaristická politika zavinila, že nyní v Evropě zbrojí se silně vesměs, na všech stranách. A nikdo nedokáže, že toto zbrojení zavinuje církev. Militarismus vzrůstá netoliko k ochraně hranic proti nepřátelům vnějším, ale docela k vůli uhájení domácích řádů proti moderním živlům nepokojným. — Revoluční choutky celých společností provokují státníky k zřízení železné moci.

Leč militarismus rozlézá se i do všech místností, které jsou zřizeny výhradně k pěstování umění a věd. Napřed se zavádělo na středních ústavech nepovinné vyučování střelbě. Když se ukázal jistý úspěch tohoto zřízení, šlo se dále: začaly se pěstovati »válečné hry«. Nyní pak docela již dochází k vojenským přednáškám k studující mládeži. Ministerstvo vojenství samo — jako by neexistovalo ministerstvo kultu a vyučování, přímo vydalo v tom směru nařízení zemským školním radám, které byly pověřeny, aby daly příslušné instrukce správám škol. K tomu všemu se dovoloval kolegům přednášejícím důstojníkům, aby se těchto přednášek účastnili.

Vládě se jedná o to, aby největší část inteligentního dorostu nabývala vojenského ducha. Toho však se sotva docílí takovým způsobem. Hlavně jest potřebí dokázati světle, jaké prospěšné idee má chrániti ozbrojená moc, jaké užítky v Rakousku plynou z vojenské obrany všem národům bez rozdílu. Jestliže se stará vláda více o děti albánské než o české děti vídeňské, pak nepovzbudí českou mládež k militarismu aspoň zmíněným školským opatřením. Z českého národa nyní se hlásí do aktivní služby důstojnické velmi málo lidí. Vláda činí pokusy, aby rezervní důstojníci čeští se hlásili k stálé službě, ale naráží na neochotu. Proto se chytá stěbla, aby aspoň způsobem umělým doplnila mezery v důstojnických sborech. Kdyby konečně Vídeň dala našemu národu aspoň část těch práv politických a kulturních, jež nám plným právem patří, pak by nebylo zapotřebí tak podivných cest. Hlásilo by se k službě vojenské Čechů více.

Leč nejlepší východisko z trapné situace evropského zbrojení by se našlo, kdyby příští mírová konference konečně vymohla, aby počet vojska ve všech státech byl poměrně seslaben. Pak by si oddychli sami ministři vojenství a zbylo by více příležitosti, času i peněz ke kulturnímu a hospodářskému povznesení národů.

Obrana.

Pokrokářská výprava pohorěla. Veliký vztek zalomcoval pokrokářskými agitátory, když přes jejich přímo fanatické řádění zvítězil při doplňovacích volbách do zemského sněmu za Kroměříž, Hulín, Zdounky kaplan Antonín Urban. Pokrokáři sami se přiznali, jak obrovský aparát rozvinuli, jak se namáhali všemožným způsobem, aby k radosti dra Stránského katolickou kandidaturu potřeli. Ohlašovali již předem skvělé vítězství. Když však utrpěl pokrokový blok přece jen porážku, neznal jejich hněv mezí a přemýšlelo se o pomstě. Vytrubovalo se do světa, že prý katolíci zvítězili jenom velikými podvody; však se bude žalovat a žalovat a pak svět uvidí, jací jsou klerikálové! Ale ani tato msta se nezdařila. Byla ohlášena veliká hotovost. K soudu vláčení poctiví voliči katolíci a i někteří z těch, kteří volili pokrokaře Jedličku. Došlo k několikerým výsledkům, k nimž se přihlašovali s velikou horlivostí pokrokáři za svědky. Leč výsledek dlouhého, několikaměsíčního a spravedlivě i důkladně vedeného vyšetřování je ten, že státní návladní neshledal v jednání denuncovaných občanů ničeho trestného. Proto také vyšetřování jako bezdůvodné ve všech případech zastavil. Tedy ani jeden z těch podvodů, o kterých pokrokáři psali, nemohli řádnou cestou soudní dokázati. Za to však zapomněli žalovati ty křiklavé výtky, které katolíci otiskli proti zřejmým šmejdům a násilnickým pokusům agitátorů pokrokářských. Jestliže pokrokáři tak často tvrdí, že jim jde o očistu politického a sociálního života, proč ani nehlesnou, jestliže sami soc. demokraté centralističtí vvtýkají autonomistům volební podvody, triky a násilnictví rázu nejhoršího? Proč se spojují s těmi, kteří nežalují, i když jsou viněni od jiných protiklerikálů ze zločinů kriminálních? Zase jest dokumentováno, že »reformující« strana pokrokářská nejraději se mstí poutivcům, bojujícím proti fanatické tyranii a zlehčování volební svobody.

Moderní inkvizice. Pokrokové učitelstvo každou chvíli snažilo se dokazovati, jak jest tísněno »klerikálním útlakem«. Leč nepozorovalo, jak právě svým protikatolicismem a oddanou přísluhou živlům radikálním vbíhá do smyčky bezohledné inkvizice skutečných despotů. Příkladem M. Ježková z Doubravky byla odsouzena do žaláře za to, že přibíhla do školní učebny vynadat učitelce Přibílkové před dětmi za to, že tato nechala jejího syn-

ka po škole. Ke skandálnímu procesu dodává plzeňský dopisovatel »Našince«: »Ježková za své odsouzení může se pěkně poděkovati pouze a jediné sociální demokracii. Jest totiž po celé Doubravce známo, že tamní soudružské teroristické vedení utvořilo zvláštní komisi, která má sledovati činnost učitelstva ve škole a zprávy dostává jednak od dětí samotných, ale též od jednotlivých členů učitelského sboru, jistě od těch, kteří stojí ve službách t. zv. »pokroku« a volnosti. Komise pak soudružská na základě takto sebraných zpráv uděluje rodičům »ubohých« dítek rady a pokyny, jak měli by proti nepohodlnému učiteli nebo učitelce zakročiti. Jinými slovy: Ta sociální demokracie, která nenalézá dosti ostrých slov proti nadvládě katolické církve ve škole, sama zavádí svou vlastní hrůzovládu nad učitelstvem.« — Snad aspoň nyní se rozpomenou někteří pokrokoví učitelé, že právě konservativní rodiče hledí ulehčiti učitelstvu obtížný úkol tím, že vybízejí své dítky k poslušnosti ve škole. Až by se ocitlo učitelstvo vesměs pod rudou knutou, pak by ze škol prchalo.

Zpět k Římu. V posledních letech vstoupilo do katolické církve několik dam z vysokých kruhů amerických. Mezi nimi jsou: švagrová bývalého presidenta Henry Taftová, dále Reginald Wanderbildtová, jejíž příbuzní jsou všichni protestanty, Colliersová, Jonningsonová, Burkeová a jiné. Na jejich popud pořádají angličtí Dominikáni konference ve Waldorf-Astoria-Hotelu. Kard. Farley všemožně podporuje toto dílo, jež dává naději ve zdar, neboť v čele těchto Dominikánů je učený anglický převor Vincenc Mac Nabb.

Uznání práce katolických misionářů. Před krátkou dobou zahájili socialisté a zednáři v Belgii nactiutrhacnou kampaň proti misionářům v Konžském státě. Nactiutrhace musil zakřiknouti sám král Albert řečí, v níž o práci katolických misionářů v Kongu se vyslovil takto: »Jaké to vznešené dílo! Ano, pánové, já, který jsem cestoval touto kolonií, doznávám ne bez pýchy, že je hodno naší péče a naší pýchy. A proniknut hlubokým citem úcty skláním se při vzpomínce na všechny ty, kteří s hrdinnou statečností a s planoucí věrou, s věrou, která zušlechťuje, udělali z barbarské, neproniknutelné země kraj otevřený úplně pokroku, kraj, kde láska k bližnímu a rozšiřování víry rozzářily první červánky civilisace a jenž je spravován lidem osvíceným.« Známy protestantský africký badatel dr. Rohrbach z Berlína pravil v těchto dnech na evangelicko-sociálním sjezdu v Norimberce, že nejhorší kletbou černochovou je vrozená nechť k práci; musil by býti zesateronásoben počet kněží a lékařů v Africe a zdvacateronásoben peněžní prostředky. Jenom nátlakem železné moci autority je možno černocho vychovávat k práci. A v tom dle dra Rohrbacha jsou vzorem misionáři katolíci. Jejich výsledky, docílené autoritou a kázní, jsou vzorné. Pakli protestantští misionáři si neosvojí katolické misijní praxe, pak obává se dr. Rohrbach »nebezpečenství«, že celá Afrika bude kdysi katolickou. V minulých dnech prolétla tiskem zpráva, že v Kongu portugalským byl zatčen portugalskými úřady anglický misionář Bomskill na zdůvodněné obvinění, že se účastnil odvodu otroků do kakaové plantáže na ostrovech Sao Thome a Principe. Takovým způsobem ovšem nekatoličtí misionáři těžce získají srdce černochohů.

V zájmu svornosti národa by měli rozhodně promluvíti rázně ti občané, kteří dobře vědí, kam vedou nepřítelstí štvance náboženské. Berou katolíci svobodu evangelikům? Mluví nejštvavějším a nejprohnanějším způsobem proti vynikajícím mužům evangelické konfese? Vyučují do škol evangelických spisy a přednášky, jimiž má býti mládež evangelická přivedena k Římu? Zato však stále více se ukazuje, jak rozsáhlé štvance proti katolíkům se soustavně připravují pro rok Husův.

Nedávno ministr vyučování ryt. Hussarek vydal nařízení, v němž správy středních škol se upozorňují, že nesmějí trpěti mezi studentstvem nějaké sbírky nebo přípravy nebo kolportáž brožur k oslavě Husova roku. Nařízení tedy docela rozumné, poněvadž střední školy nejsou k tomu, aby se na nich pěstovaly náboženské štvánice. Volnomyšlenkářský »Neruda« ovšem spoléhá na masarykovskou část středoškolského profesorstva a praví: »Víme, že jsou gymnasiální správy, které ferman jednoduše hodí do koše.« Dále dokonce diktuje: »Kde na středním ústavu bude se vyšetřovat, tam jsou zkornatělí školometi, ale ne učitelé mládeže! Naše studentstvo musí se účastniti v oslavě památky Husovy. Hus byl rektorem pražské university. Hus byl učitelem národa a Hus byl bojovníkem za pravdu, která má býti zlatou metou všech škol a učilišť. Ministerský ferman je jen dalším dokladem ke snaze na zklerikalizování našeho školství, na které si český národ kravavě platí a kde mu jiný poroučí! Doufejme, že české střední školy ve své většině těchto fermanů si nevšimnou a se svým studentstvem samy oslaví svatý rok Husův historickou pravdou a vysvětlením velikého Husova významu.« — Tak se chytrým způsobem vybízí správce škol, aby jednali proti nařízení samého ministra. Jest věru otázka, kdo na vzdory nejjasnějším školním zákonům vlastně poroučí ve školách Rakouska »zklерikalizovaného«. Kdyby měla »Volná Myšlenka« skutečnou snahu povědět o Husovi pravdu nestranou, poučující obecně, pak by rozhodně ministerského varování nebylo potřeby. Vždyť ostatně samo katolické duchovenstvo v hodině církevního dějepisu mluví o korupci, jež se v církvi zahnízdila v době papežského rozkoľu. Štvácům však se jedná o to, aby v přednáškách o Husovi byly zastíněny všechny jiné okolnosti oné doby fanatickým zdůrazňováním korupce a aby pro neblahý stav, který bujel před půl tisíciletím, bylo mrskáno kněžstvem nynější, které přece tehdejší zlořády odsuzuje. Opakuje se něco jako za aféry Drozdovy. Kněží, kteří hlasitě všude odsuzovali přehmaty Drozdovy a husitských defraudantů záložny, kněží, kteří sbírali peníze na podporu nešťastných obětí, byli mrskáni barbarskou knutou i těch lidí, o jejichž malversacích se mluvilo brzy potom.

Historickou pravdu o Husovi katolictvo naprosto nezakrývá, naopak právě katoličtí historikové zasloužili se vážným studiem o povaze doby Husovy u nás desetkrát víc než tuctovi demagogové pokrokoví. Jejich přesně vědeckých (ani nejnovějších Sedlákových) výtěžků »mjlovníci Husovy pravdy« rozhodně k přednáškám svým nepoužijí. (Tlukou-li tolik na husitský buben, hekní-li tak hřmotně o potřebě seznání Husa, proč všichni dohromady nepověděli v posledních letech tolik nového o Husovi, jako dr. Sedlák?)

Veliký význam Husův! Ano — ten jest, ale výhradně negativní, protože sami osobní přátelé Husovi přestali hlásati ty theologické domněnky, které Hus prohlašoval za články pravé víry a jež církev odsoudila. Staletý zápas husitstva s katolicismem točil se výhradně jenom kolem přijímání pod obojí, podávání svátosti nemluvnatům a kolem svátku Husova — tedy kolem zásad, jichž Hus sám nezavědł. Význam Husův tkví výhradně v konfliktu mistra s právoplatnou správou církve. A tohoto konfliktu hodlají fanatické využitkovati nejvyšší měrou. Štvavé řeči proti hierarchii středověké účelně a chytře se zahroťí proti kněžstvu nynějšímu a budou vneseny do škol navštěvovaných katolickou mládeží, aby se vzbudil odpor proti katolickým učitelům (jak duchovním tak laikům). O to tu jde, vyvolati poštvání mládeže proti těm, kteří posud z důvodů nejvážnějších a nejsprávnějších souhlasiti nemohou s těmi dogmatickými domněnkami Husovými, kterých přece sami pokrokaři nevyznávají.

Osnované štvánice hledí chytře a podvodně posluchače zaskočiti. Řečníci totiž obratně se vyhýnou hlavnímu jádru sporu koncilu s Husem, vyličí v dlouhém líčení Husovu bezúhonnost a dodají: Takového člověka tedy klerikálové umučili, proti takovému se staví i klerikálové nynější, docela i vaši klerikální učitelé. Nyní sami suďte, jakými jsou nepřáteli pravdy tací zpátečníci.« Málokomu z prostomyslného posluchačstva napadne ozvati se protestem: »Neklamte lid! Husa bezúhonného, reformátora mravů církev neodsuzuje. Vždyť přece sama má v katechismu příkazy vedoucí k těm reformačním metám, o jaké usiloval Hus. Vždyť sám koncil Kostnický zdůrazňoval potřebu mravní reformy církve. Církev však zavrhuje bezpodstatné domněnky Husovy. Katolictvo nemůže a nesmí souhlasiti s Husem tvrdícím, že všechny i dobré skutky člověka obtíženého těžkým hříchem jsou hříšné, že každý hříšník krade všechno, čeho užívá — i vzduch i světlo sluneční. Nemůžeme souhlasiti, že by církev snadno obstála i bez nejvyšší viditelné hlavy, jestliže i maličké společnosti si volí předsedu. Nesmíme přisvědčiti k Husově nepravdě o existenci papežky Johany« atd. Byl-li upálen na základě světského zákona v Kostnici Hus pro mylné dogmatické dohady, byly v Čechách na rozkaz samých husitských kněží upalovány tisíce kněží a

mnichů pro nauku správnou, že nechtěly přisvědčovati k fanatickému zpátečnictví, které zhynulo zcela, když je přestaly šířiti tábořské cepy.«

Význam Husův! Jakou novou kulturu husité vnesli do českého království? Co měli a zachovali dobrého, to podědili po Karlu IV. a jiných učených katolcích. Již zbežný pohled z Hradčan na Prahu poučuje, zda stará, obdivovaná Praha jest výtvorem husitským či katolickým. Nastala dekadence na universitě, ujařmení lidu, ochabl obchod a průmysl, tisíce nádherných pomníků umění stavitelského a sochařského obráceno v trosky hnutím husitským. — Může kterýkoli český vlastenec na takovou dobu, v níž bezohledný militarismus dusil kulturu po patnáct let, vzpomínati s velikou radostí?

Využije se tedy výhradně negativní stránky Husova působení. Ale prý rektora universitního má národ ctíti! Ano — učenému vlastenci všechna čest. Ale kdy pokrokaři usilovali o to, aby se vzdala příslušná pocta také katolickým obětavým zakladatelům této university, kteří Husovi jeho studie umožnili? Kdy vzdali manifestační hold prvému kancléři university Arnoštovi, kdy chválili vřele jeho nástupce, který se zastal rázně práv českých údů university proti Němcům?

Kdyby do škol byly vnášeny přednášky, které by tepaly učebnou látku profesorů přírodopisu, psychologie, dějepisu nebo kreslení, povstali by pokrokoví paedagogové na svou obranu jako jeden muž. Katoličtí učitelé však jsou mrskáni netoliko proto, že chtějí hájiti svou učebnou látku, ale i docela z té příčiny, že proti notorickým lžem odvažují se postaviti pravdu.

Na štěstí uvědomění v lidu katolickém stouplo již tak, že práce demagogická bude stížena. Kdybychom se spoléhali na intervenci hořrátů, kdyby katolický lid se neozýval proti štvanicím obmyslných agentů, pak bychom věru byli na tom bledě. Naše pevné organizace budou nám proti fanaticismu záštitou.

Pro Májové pobožnosti

výtečnou příručkou pro rozmluvy a kázání:

Kohout:
České drahokamy v koruně

Královný nebeské. 32 rozjímání
májových ze
života českých patronů. 260 stran. K 2.80.

Šulo:
Májová pobožnost. 32 rozjímání o
Marii Panně,
Královně nebe a země. 120 stran. K 2.—

Májová pobožnost. Dvě duchovní
matky katolic.
křesťana. 150 stran. K 2.50.

Mater Admirabilis. 32 rozjímání o
nejdůležitějších
poutních místech v zemích koruny Svato-
vácavské. 130 stran. K 2.30.

Májová pobožnost. 31 rozjímání o
pozdravení an-
dělském. 140 stran. K 1.40.

Všecké publikace k májovým pobožnostem
v jiných nakladatelstvích vydané dostatečně
na skladě.

Zasílá

**Družstevní knihkupectví
a naklad. v Hradci Král.,
Adalbertinum.**

Volnomyšlenkářská svoboda. Už se rozdávají předem vzorky příštího zednářského ráje svobody. Když mluvili na obranu víry v osobního Boha v Praze pozvaní naši řečníci před židovskými účastníky volnomyšlenkářského sjezdu, křičelo se na ně hromadně jako při útoku. Na jiné volnomyšlenkářské schůzi v Praze proti knězi, který dostal slovo, řádilo se tak, až mu šlo o život. Dne 29. dubna konala se v Brně schůze německých volnomyšlenkářů, na kterou byli pozváni jako řečníci pověstný Hock a Pernerstorfer z Vídně. Předsedal profesor německé techniky Fränzl a soc. dem. poslanec Niesner. Brněnští židé, kterým ovšem nejvíce záleželo na postupu zednářské tyranie, obsadili sál už dávno před schůzí a dva katolické kněze vyhodili ze schůze tak »šetrně«, že je zranili a šaty na nich rozedrali. V průběhu schůze byl mluvčí katolických rodičů ukřičen. Co také lze jiného čekat od lidí, kteří manifestačně tleskají k barbarské sveřeposti portugalských kolegů. Bezcitná tyranie postupuje proti křesťanstvu stále směleji.

Úspěchy katolického školství v Americe jsou znamenité, jak doznávají sami uvážliví jinověrci

zcela otevřeně. Právě absolventi katolických škol dosahují v Americe vysokých úřadů z vůle lidu pro svou čistost a svědomitost. — Nedávno byla vypisována ve státě Ohio cena za nejlepší pojednání o »loďstvu a hrdinovi ve válce r. 1812«. První cenu obdržela dne 14. února třináctiletá začka katolické školy Nejsvětějšího Srdce v Cincinnati. Dostala 200 dolarů. Závodů se účastnilo žactvo jak protestantské tak katolické, ze škol státních i konfesních. Bylo odvedeno rozhodujícímu výboru několik tisíc pojednání. — V okrese Pocahontasu ve státě Iowa konala se veliká zkouška, které školy pro vzdělání dítek nejlépe působí. V »kontestu« konaném na Popoleční středu vynikly dítky dvou katolických škol, jež byly na prvních místech, kdežto obecné a státní školy byly na druhém a třetím místě. Katolická škola sv. Jana v Gilmore získala v zápasu místo první, škola sv. Columkille ve Varině místo druhé a státní škola z Fonda místo třetí. Nedávno podobný kontest konal se v Brooklině, kdež žactvo katolických škol rovněž zvítězilo. Tak odpovídají katolíci celé veřejnosti na otřelé, vybledlé fráze o »klerikálním zpátečnictví«.

Politický přehled.

Poláci pro zavedení ústavnosti. Parlamentní komise Polského kola na své schůzi 23. dubna usnesla se s největším důrazem spolupůsobiti k tomu, aby státní život rakouský neopouštěl dráhy ústavní, aby z praxe paragrafu 14. nevzešlo jednou zrušení celé ústavy. V tom smyslu dopsal také předseda Polského kola dr. Leo prezidentovi sněmovny dr. Sylvestrovi. »N. F. Presse« tu vysvětluje, že třebaže se Poláci co nejrozhodněji přimlouvají za ústavní život politický a zavrhuji článek čtrnáctý, musí uvažovati nejen o zastavení ústavy v říši, nýbrž také o nezákonitých poměrech v království českém a poukázati k tomu, že takové poměry by v Haliči netrpěli. Za nynějšího stavu česko-německého sporu musilo by se tudíž hledati východiště z parlamentních nesnází jen vyhověním požadavkům samosprávným. Rozhodně musila by vláda zasáhnouti do této otázky a dáti na jevo, že chce opět zjednatí ústavní poměry v království českém i na říšské radě.

Němci se obracejí? Předsednictvo německonacionálního svazu stěžovalo si u ministerského předsedy hr. Stürgkha na nadužívání § 14., a žádalo, aby v Čechách byl co nejdříve zaveden ústavní stav a svolán parlament. Hr. Stürgkh odpověděl, že obnovení ústavy v Čechách jest jeho přáním a že ukáže-li se po konferenci klubovních předsedů (svolána jest na den 4. května) možnost dělnosti parlamentu, jest odhoťen říšskou radu svolati. Hr. Stürgkh ještě připomněl, že poslanci, nejsou-li spokojeni s vládou § 14., musí se o dělnost parlamentu postarati sami. Nepodaří-li se jim to, pak bude vláda zbavena nespokojených parlamentárnků. — Němci z Čech však už nanovo odmítli zasahování Němců alpských. V poradě německonacionálního klubu podali totiž alpští Němci návrh, aby Čechoněmci připustili vypsání voleb do sněmu českého a jich provedení. Sněm český by pouze zvolil národně-politickou komisi, která by začala pracovat a za to by Češi upustili od obstrukce. Ale Čechoněmci postavili se proti tomuto návrhu a navrhovatel ho odvolal.

Porada o situaci v Čechách konala se 24. dubna ve Vídni za účasti hr. Stürgkha, místopředsedy kn. Thuna, ministra vnitra bar. Heinolda, správce finanč. ministerstva bar. Engla, předsedy zemské správní komise hr. Schönborna a finančního referenta dv. r. Kvěcha. Jednalo se ve schůzi té také o finanční výpomoci, ač hr. Schönborn na počátku sezení zem. správní komise 22. dubna prohlásil, že nejsou pravdivy časopisecké zprávy, že zemská správní komise vyjednává o 50miliónovou zemskou půjčku.

Delegace zahájeny v Budapešti 28. dubna ustavující schůzí. Předsedou rakouské delegace jest hr. Sylva-Taroucca, předsedou zahraničního výboru dr. Fuchs. »Červená kniha« o krizi balkánské byla dodána delegátům a jest neobyčejně tlustá. Po výkladu hr. Berchtolda ve středu 29. dubna nastala pauza do 6. května. Dne 29. dubna přijaty obě delegace arciknížetem Ferdinandem, který na holdovací proslov předsedů obou delegací prohlásil, že od posledního zasedání delegací povolilo napětí v zahraniční situaci, všude snaha k zachování míru. Pro další vybudování válečného loďstva jest nevyhnutelné žádati větší obnos. Výdaje na vybudování branné síly říše nabývají čím dál větších rozměrů. Neméně než 754 mil. činí potřeba vojenské správy a pro vybudování válečného loďstva žádá se 426 mil. 836.000 K, jenž má býti vydan během příštích pěti let. Sám ministr zahraničních záležitostí hrabě Berchtold ve výkladu svém doznává, že společná vláda činí velké požadavky do schopnosti a obětavosti obyvatelstva. Hrabě Berchtold soudí, že nevyjasněná dosud situace v části Epiru může vůdčím činitelům v Drači způsobiti vážné starosti. K Srbsku osvědčuje prý naše říše nejdalekosáhlejší ochotu, rovněž i Černé Hoře. S Bulharskem snaží se vlády oživití svůj ob-

chodně politický poměr. K Řecku jeví se náš poměr přátelský a Turecku má se přispěti k hospodářskému posílení. Trojspolek zůstává nezměnitelným podkladem naší zahraniční politiky. Náš poměr k Rusku má trvale přátelský ráz, poměr mocností k jednotlivým velmocem jest veskrze uspokojivý. Aby postavení naší říše v srdci vojensky vyzbrojené a k boji pohotové Evropy i nadále bylo zachováno, třeba zbrojit... Toť obsah výkladu hr. Berchtolda.

Zemské volby v Tyrolsku. Ve všeobecné kurii obcí venkovských v Tyrolsku německém i vlašském byli zvoleni vesměs velkými většinami křesť. sociálové.

Sezdání národnosti v Uhrách konati se bude na podzim.

Králi JIM v Paříži. Angličtí královští manželé přijati byli v Paříži nadšeně nejen úřední cestou, ale i národem. Z přítomnosti anglického státního tajemníka Greye příkládá se návštěvě této veliké politický význam, ač sám londýnský »Times« tvrdí, že návštěva tato nezavedla ani něco nového ve stykách mezi oběma zeměmi, ani nic nezměnila v tom, co bylo dříve. Plán francouzský: změnit shodu mezi Francií a Anglií ve spolek a proti trojspolku (Rakouska, Německa a Italie) postavit protitrojspolek Francie, Anglie a Ruska, byl ze strany Anglie odmítnut.

Balkán. V odpovědi své na notu Řecka vyhovují velmoci požadavku Řecka po úpravě hranic u Argirokastra a žádosti Epiřanů, jimž se má dostati náboženských a národnostních výhod. Ohledně Egejských ostrovů, slíbených Řecku, zakročí velmoci u porty, aby uznala práva Řecka. Zároveň vyzývá společná nota Řecko, aby vyklidilo Epirus, což se už také provádí.

Spojené Státy proti Mexiku. Do sporu vložily se nyní jihoamerické státy, snažice se zprostředkovat mír, ale také Německo, Anglie a Francie usilují přimět presidenta Huerta, aby zprostředkování přijal. Přes to americká vláda pokračuje ve válečných přípravách na souši i na moři.

Situace v Ulsteru irským nabývá zase hrozi-
vější tvářnosti. Úřady byly úplně oklamány a do Ulsteru bylo tajně dopraveno 75.000 ručnic a 40 tun nábojů střeliva. Následkem toho všechny pluky v hlavním městě Irska — Dublinu dostaly rozkaz, aby vytáhly do kraje ulsterského. Nafizena také blokáda přístavu ulsterského a Lomlasche, aby nemohl býti propašován válečný materiál.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,
odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Církevní věstník.

J. Exc. nejóp. biskup Dr. Josef Doubrava investoval dne 29. dubna v Kutné Hoře na kanonikát královéhradecké kapitoly vsdp. V. Hlavsu.

Instalace nového sídelního kanovníka. V neděli dne 3. května o půl 10. hod. ráno slaviti bude vsdp. Václav Hlavsa, dosavadní farář a bisk. vikář v Rokytnici, ve zdejší katedrále svoji instalaci. Tento církevní hodnostář narodil se 27. září 1851 v Javornici, na kněze byl vysvěcen 16. července 1876. Jest obecně známa horlivá jeho činnost hospodářská, která korunována znamenitými úspěchy pro chudý pohorský lid. Že došlo k stavbě dráhy z Rokytnice do Vamberka, o to hlavní zásluha náležel nově jmenovanému kanovníkovi. Přejeme šlechetnému hodnostáři, aby se těšil novému svému úřadu ve zdraví dlouhá léta! Bůh žehnej!

Zprávy diecéšní. Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil jmenovati vdp. Václava Hlavsu, b. vikáře, majitele zl. zasl. kříže s korunou, děkana v Rokytnici, kanovníkem katedrální kapitoly v Hradci Králové. — Vy-
znamenání jsou vdp.: Frant. Laštovička, katecheta na měšť. dívčí škole v Litomyšli, obdržel Expositorium canonice, Frant. Dostál, katecheta na měšť. škole dívčí v Hradci Králové a Ant. Vobejda, kaplan v Cerekvici, obdrželi farní synodalié. — Ustanovení jsou pánové: Vojtěch Kratochvíl, farář ve Vidochově, za faráře v Bělé u Přelouče, Josef Rössler, kaplan na Uříně, za faráře v Solnici, Frant. Honc, administrator, za faráře v Novém Hrádku, Vojt. Láška, farář v Hlušicích, převzal excurrando administraci fary Starobydžovské, Ladisl. Hronek, administ. v Litrbachu, za administrátora do Semanína. — Na odpočinek vstoupil: pan Frant. Rauch, farář Sv. Křížský, v Něm. Brodě. — V Pánu zesnuli: Ignác Lhota, os. děkan, b. notář, farář na odpoč. v Nulších, zemř. 7. dubna, (naroz. 1837, vysvěc. 1863); Sigmund Stepan, b. notář, děkan, farář na odpoč. v Litrbáších, zemř. 13. dubna, (naroz. 1840, vysv. 1866). — Uprázdnila se: fara ve Sv. Kříži, patronatu města Německého Brodu, fara ve Vidochově, patron. nábož. matice, obojí od 1. května 1914.

Uprázdňená místa v duchovní správě. Citelný nedostatek duchovenstva dokazuje celá řada míst neobsazených. V dubnu 1914 bylo neobsazeno 22 míst samostatných a 92 výpomocných duchovních správ, celkem 114 kněží je potřeba v diecési královéhradecké. Na mnohých místech mívají duchovní až 20 hodin vyučovací (často i v přespolních školách) a při tom celou duchovní správu. Všecky obory jsou přeplněny, jen duchovní stav má nedostatek sil. Pak se ještě mluví a píše o blahobytu duchovenstva!

Májová pobožnost. V předvečer 1. května slavena v chrámu Panny Marie v Hradci Králové první májová pobožnost za velikého návalu věřících. Bylo šťastného množství družiček z místa i okolí. Působivou promluvu pronesl horlivý kazatel dp. P. Řehoř S. J. Sv. požehnání udělil vsdp. kanovník Dr. Fr. Reyl. Krásně zapěny na káru seslázeným chrámovým sborem litanie komponované dp. Dr. Svobodou. Pl. Kořímková zapěla za průvodu varhan a houslí proclitěné případnou píseň. Májová pobožnost trvá celý tento měsíc v témž chrámu.

Česká pout do Lurd. Lurdský spolek zaslal na všechny farní úřady plakáty české sekce 25. euchar. kongresu v Lurdech a prosí vdp. duchovní správce co nejsnažněji o laskavé afigování těchto na hlavních dvěřích chrámových. Upozorňujeme, že i po čas kongresu budou konány denně svátostné i světné průvody, ovšem daleko velikolepější než jiná léta. Čeští poutníci budou mít své samostatné české služby Boží. Jest postaráno o hudbu a zpěv, který obstarají obětaví a nezištní bratři vdp. Kolískové, jichž se lurdský spolek energicky zastal proti útokům, obsaženým v brožurce »Pouti do Lurd«, jež sepsána byla jistou obchodnicí pražskou ze zášti proti vdp. Kolískům a našemu spolku. Máme za to, že všichni, jimž brožura tato zaslána byla, odsoudili obsah její a podivili se asi, jak mohla býti podepsána některými kněžími. Nelze věru ani věřiti, že by brožuru tu kněží na konci uvedení skutečně také byli podepsali, jak vysvítá z prohlášení v »Čechu« nedávno uveřejněného, v němž jeden z nich výslovně praví, že brožury té nepodepsal. Nejsme daleko od pravdy, domníváme-li se totéž i o druhých. Jest na čase, aby se v Praze zakročilo proti řádění jisté osoby, ježímž programem jest klamati katolickou veřejnost. Tolik na o branu! Zájem o českou pout do Lurd u příležitosti euchar. kongresu jest veliký, takže dle stále docházejících přihlášek zdar české pouti jest zajištěn. Přihlášky přijímají a programy zasílají: Ant. Kašpárek, farář u Panny Marie Sněžné Praha II., Jungmanovo nám. 20., Leopold Kolisek, farář a kons. rada Blansko na Moravě a Jos. Rössler, farář t. č. Vel. Oufim u Rychnova nad Kněžnou.

Zprávy organizační a spolkové.

Smířice. Katolická jednota oslaví letos dne 5. července na svátek Navštívení Panny Marie svoje desíleté trvání a prosí tudíž výbor Jednoty, aby okolní organizace v tuto neděli žádných manifestací a schůzí nepořádaly a slavnosti ve Smířicích korporativně s prapory se účastnily. Program později. Na shledanou!

Velká Jesenice. V neděli dne 19. m. m. pořádala skupina katol. mládeže zdejší poučnou přednášku ve prospěch »Útulny slepých dívek na Kampě. Zajímavým skoro 3 hodiny trvajícím způsobem přednášel o Římu a jeho památkách dp. Jan Řezníček, katecheta z Červ. Kostelce. Milá a poučná slova, provázená 215 krásně barvenými světnými obrazy, seznamovala nás se starými památkami věčného města a odhalovala podzemní chodby z katakomb. Za námahu, obětavě nám prokázanou vzdává tato skupina mládeže veřejné díky dp. J. Řezníčkovi! Bůh Vás posiluj a žehnej Vám! — Výtěžek odveden »Útulně« na Kampě.

Ronov nad Doubravou. Ve sdružení katolické mládeže dne 26. dubna přednášel dp. M. Klouda o své loňské cestě na thema: »Přes Černé moře — Kavkazem — po Rusku.« Přednáška byla provázena 110 světnými obrazy, jež pořídili pp. MUDr. Ot. Reyt z Baumgartenů, primář nemocnice v Přibrami a MUDr. Viktor Svatoš, zubní lékař, rovněž z Přibramě. kteří s p. řečníkem spulceštovali. Velmi krásně uplynuly nám dvě hodinky při poutavé přednášce o cestě po té části Ruska, která jest opravdu u nás posud málo známá. Z čistého výtěžku věnováno 30 K na knihovnu sdružení mládeže.

Česká Liga Akademická pořádá v neděli dne 3. května 1914 o půl 11. hod. dopoledne VII. řádnou valnou hromadu ve spolkových místnostech v koleji Arnošta z Pardubic v Praze. Program: Zahájení valné hromady předsedou spolku. Čtení protokolu z minulé valné hromady. Čtení zpráv jednatele a ostatních členů výboru. Návrh výboru na změnu jednacího řádu. Volba nového správního výboru. Volné návrhy. Zveme všechny přátele našeho hnutí studentského, aby se přesvědčili o naší práci pro velikou věc katolickou a doufáme, že veřejnost, která vždycky chápala naše snahy, i tentokrát hojnou účastí nám projeví svou přízeň a sympatie.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 27. dubna. Dotaz zemské správní komise království Českého, zda obec souhlasí s tím, by defin. zřizencům státních ústavů a podniků nastoupením úřadu přiznáno bylo domovské právo v té obci, ve které jim stále sídlo úřední je vykázano, a

žádost berního referátu c. k. okres. hejtmanství za nově, úplně jmenování důvěrníků pro daň z přímku na dobu 6 let, postoupeny byly měst. zastupitelstvu. — Vyplše se ofertní řízení, omezené na zdejší živnostníky, na rozmnožení kabin na měst. koupadle. — Vzato bylo na vědom, že c. k. min. veř. prací svolilo, by zdejší obci ná výlohy s udržováním a natahovááním hodin na obou věžích kral. soudu byl vyplácen roční příspěvek 50 K do odvolání. — Návrh změny facady novostavby domu čp. 121 na Kavčím plácku byl schválen. Proveďte se oprava střechy obec. domu čp. 5 v Zámostí. — Pl. Em. Fialové, maj. domu čp. 307, povoleno bylo zřízení krámu v tomto domě a p. Fr. Kolmannovi zřízení přístřešku u dlaní v domě čp. 366, v ulici Čelakovského.

Hradec Králové. Dne 3. května pořádá spolek paní a dívek »Anežka« v Adalbertinu o čtvrt na 9. hod. večer spolkovou schůzi, na níž promluví dp. J. Sahula na thema: »Husitská tolerance.«

Volby do okres. zastupitelstva Královéhradeckého konají se: 1. Ve skupině venkovských obcí dne 25. května 1914 (12 členů). 2. Ve skupině měst a městysů: pro Hradec Králové dne 26. května 1914 (10 členů), pro Kulkleny dne 27. května 1914 (2 čl.), pro Třebechovice dne 28. května 1914 (1 čl.), pro Nový Hradec Králové dne 28. května 1914 (1 čl.). 3. Ve skupině největších poplatnických industrií a obchodu dne 29. května 1914 (8 čl.). 4. Ve skupině velkostatků dne 30. května 1914 (2 čl.).

Koncert Českého kvarteta v Klicperově divadle právem musíme řaditi mezi produkce prvotřídní v každém směru. Program byl sestaven jen ze skladeb mistrů klasických a mohli jsme zde pozorovati i pěkný postup ve vývinu kvarteta od poměrně jednoduchého kvarteta Haydenova, které vyniká svým překrásným »Largem«, až k Beethovenovi, který se vyznamenává krásnou koncepcí a hloubkou myšlenky, a zároveň brilantní instrumentací. Ovšem přednes byl vzorný, jak od takového souboru prvotřídního lze očekávati. Bouřlivý potlesk byl umělcům zaslouženou odměnou, ač ukázali se býti trochu skoupými, že ani noty nepřidali. Obecenstvo mohlo také lépe vyplniti zející mezery, někde dosti veliké. Ovšem je tu už jaro, tedy se dá slabší návštěva vysvětliti.

Výstava návrhů maleb pokojových z období as 1800—1860, uspořádaná ve výstavním sále nové budovy musea, těšila se již prvý den otevření návštěvě téměř 200 osob. Zajímavá výstava potrvá do 10. května. Vstup volný.

O malířství pokojů se vztahem k pořádané výstavě návrhů maleb pokojových z doby empirové a předřeznové bude přednáška p. Dra Fr. X. Jiřka, kustoda umělecko-průmyslového musea v Praze, kterou uspořádá městské průmyslové museum v Hradci Králové ve středu dne 6. května o půl 8. hod. večer v přednáškovém sále nové budovy musea. Přednáška bude doprovázena světnými obrazy. Vstup volný.

Jmenování. Velitel místní posádky c. a k. plukovník-brigadier Reymann jmenován byl generalmajorem.

Následkem snížení sazby úrokové bankou rakousko-uherskou na 4 procenta usnesly se podepsané peněžní ústavy v Hradci Králové na společné schůzi, že sníží úrokovou sazbu ze vkladů na knížky a bude platiti spořitelna 4 a čtvrt proc. ze vkladů volných a 4 a půl procenta ze vkladů vázaných výpovědí. Ostatní podepsané ústavy pak ze vkladů volných 4 a půl proc. ze vkladů vázaných 4 a tři čtvrtě proc. Spořitelna — Záložna — Okresní hospodářská záložna — Všeobecná úvěrní společnost — Úvěrní družstvo »Eliška« — Agrární záložna — Královéhradecká bankovní jednota.

Obchodní gremium královéhradecké konalo v sobotu 25. dubna t. r. schůzi výborovou za předsednictví p. c. r. Richtera a za účasti 11 členů a místotajemníka Ústředny Dra Wiškowského. Po vyřízení běžných záležitostí zvolen pokladníkem p. B. Melichar a jednatelem p. St. Jirásek. K podnětu p. Viktorina usneseno vyzvati župu k zvýšené činnosti. Jednomyslně dán souhlas k společnému svolání živnost. společenstev pro volbu do III. sboru a ku poradě o kandidátce navržení pp. Jirásek, Melichar, Viktorin, Singer, Špalek a Richter. Pokladní zpráva schválena a p. Šubrt pověřen i nadále rozdělením pomocnických podpor. Usneseno zakročiti u okr. hejtmanství proti nepřipustnému rozšiřování týdenních trhů. V záležitosti konsumů vyčká se výsledků jednání v Zemské Jednotě. Pro stavbu státních budov učinil se projev v předpokladu, že zůstanou ve středu města. Pan Tausig poukázal k nedostatku spojení s Hollicemi. Vyplnění poštovního dotazníku Ústředny převzal p. Jirásek. K podnětu p. Viktorina usneseno požádati městskou radu o brzké rozhodnutí v otázce výstavní a spontánně upsán ihned ve schůzi všemi přítomnými obnos K 2300 pro garanční fond výstavní.

Utopená nalezena. Předevčírem projížděl se u opatovického splavu dva mladíci na loďce. Veslo při pohybu narazilo na mrtvolu dlouho hledané pl. Viktorinové, která asi uvázla v značnější hloubce za šaty. Když se rychle zpráva o tom roznesla, dostavil se pan MUDr. Nohejl a pak p. Viktorin, který potvrdil hned, že nalezena mrtvola jeho choti.

Losy II. třídní loterie vydává Česká banka filialka v Hradci Králové všem, kdož si je zavčas zajistili, již od 15. dubna.

Zkoušky podkovářské odbývati se budou v Hradci Králové dne 16. června. Kováři, kteří se zkoušce podrobili hodlají, nechť své žádosti nejdéle do 25. května 1914 c. k. okresnímu hejtmanství v Hradci Králové přímou podají a opatří vysvědčením (listem výučním), že se řemeslu podkovářskému řádně vyučili a průkazem, že nejméně 3 roky byli jako podkovářští pomocníci u oprav-

něných podkovářů zaměstnání. Ti kováři, kteří ke zkoušce budou připeřeni, nechť se dne 16. června 1914 o 7. hodině ranní k c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové dostaví.

Sazimám co na týdením trhu v král. věnném městě Hradci Králové dne 25. dubna 1914: 1 hl: pšenice K 18.60 až 20.—, žita 13.30 až 14.—, ječmene 10.10, ovsy 6.40 až 7.60, vikev 13.— až 15.—, hrachu 24.— až 32.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 3.60 až 4.50, 1 q jetel. semínka červ. 160.— až 200.—, 1 hl: máku 40.— až 44.—, lněného semene 24.— až 30.—, 1 q: žitných otrub 13.50, pšenič. otrub 12.50, 1 kg: másla 2.52 až 3.20, sádla vepř. 2.—, tvarohu —.36 až —.40, 1 vejce —.05, 1 hl cibule 24.— až 28.—, kopa drob. zeleniny 1.60 až 2.10, pytel mrkve 2.20 až 2.80.

Na týdením a obilní trh v Hradci Králové dne 25. dubna konaly přivezeno bylo: hl: pšenice 75, žita 92, ječmene 58, ovsy 274, vikev 6, hrachu 2, jahel 4, krup 5, máku 3, cibule 9, brambor 360, drobné zeleniny 30 kop, mrkve 15 pytlů, podsvinčat 823 kusy, kůzlat 95 kusů.

Úřední den v Nechanicích koná se ve středu dne 13. května v místnostech okresního výboru. Obecní představenstva a místní školní rady, které předepsaný slib složití mají, jakož i strany, které k tomuto úřednímu dni zvláštní předvolání obdržely, nechť se v hodinách dopoledních dostaví do Nechanic.

Třebechovice. Firma Kaudrova, jako by se nechumelilo, stále svádí smrduté tovární výměty do středu města do Dědiny. Jako by těch otravných splašků ze závodu Hladíkova a bratří Vitoušků nebylo dost! V této části řeky zvítěna vodní špině vyhnula a lidem na okolí řeky odkázaným také to „znamení“ prospívá. Co je nám platno, že slavíme 50leté jubileum samosprávy a že máme tolik zdravotních předpisů, které zůstávají na papíře? Nikdo totiž sobě nechce mocné samosprávné poháněti. — O nic lépe to nevypadá, když v továrně Abelesově — kterou dovolila samospráva umístiti téměř na náměstí — počne pracovati komín. Často se domníváme, že se nalézáme v ovzduší Vesuvu, když je v činnosti. Padají celé mraky sazí a hustý kouř se válí po celém okoli a činí zamračený kontrast probouzející se přírodě, která se právě odívá do svého květnatého hávu. Žluté bány a makovice katolického i evangelického kostela jsou již téměř černé. — Mnozí (i příslušníci „pokroku“) proti tomu mluví, ale jen tak, aby to nebylo na potřeбенých místech slyšeti. A tak možno na tom studovati i tragikomiku. V Hronově a jinde na př. samospráva donutila majitele továren, že museli komíny opatřiti přístroji kouř spalujícími. Bude i naše samospráva následovati tenhle pokrok? Asi sotva, takhle proti katolické kapli kuráže by bylo dost.

Živnostenská škola pokračovací v Třebechovicích pořádá na konec letošního běhu vyučovacího první výstavku prací žákůvských v neděli dne 3. května 1914 v kreslirně školy měšťanské od půl 10. do 12 hod. dopoledne a od půl 2. do 3. hod. odpoledne. Pánům živnostníkům z města i okolí dána je příležitost přesvědčiti se o výsledcích, kterých se škola pokračovací za krátkou dobu svého trvání dodělává. Vstup volný. K hojnému účastenství zve školní výbor se sborem učitelským.

Příjezd Jeho Excel. nej. p. biskupa dr. Doubravy do král. hř. města Kutné Hory. V sobotu dne 25. dubna 1914 velké zástupy ze všech vrstev občanských shromážděly se odpoledne na náměstí Palackého k uvítání nej. p. biskupa. Přišli členové městské rady a ob. zastupitelstva, zástupcové všech c. k. úřadů, celý sbor důstojníků c. a k. 21. pěš. pluku, učitelské sbory všech místních škol s mládeží, sbor měšťanských ostrostřelců, dámský dobročinný spolek, Mariánské bratrstvo s praporem, spolek Srdce Páně s praporem, katolická Jednota sv. Vojtěcha s praporem, Všeobdobové sdružení křesťanského dělnictva, Sdružení mládeže křesťansko-sociální a 36 duchovních z vikariátu Čáslavského a Kutnohorského, vedených papežským prelátem Karlem Vorlíčkem, zasloužilým arciděkanem a vikářem Kutnohorským. Na hlavním náměstí při vstupu z ulice Tylovoy vztýčeny dva vysoké stožáry, od nichž pěl pana měst. policejního revisora Řbka utvořen špalír až ke kostelu arciděkanství sv. Jakuba. Na všech přítomných bylo viděti napjaté očekávání. Vždyť Jeho Excelence těší se již od dřívějších v Kutné Hře vřelým sympatiím, že starostlavé město naše neváhalo uděliti mu nejvyšší vyznamenání občanské — čestné měšťanství. Nejd. arcipastýř bře horlivou účast a radost na zdaru našeho města. Vysvětil dvě vzácné obnovené památky, na něž každý Kutnohoran jest pyšný, velechrám sv. P. Barbory a královskou kapli sv. Václava, vysvětil zde nové budovy školy rolnické a c. k. ústavu učitelského, zavítal k nám též uvítati v našem středu Jeho Velčenstvo císaře a krále. A letos po páté měl přijeti k nám. Jak vyhlíží? Zda-li hlas jeho milý budeme moci zase tak často slyšeti, jako při dřívějších návštěvách? Vždyť již loni těšili jsme se na jeho příjezd — a těžká nemoc tomu zabránila. Zavzněl hlas velebných zvonů našich chrámových věží, znamení, že vilžď arcipastýř do města z nádraží Sedleckého, kam vstříc vyjeli dlouholetý starosta města p. Jan Macháček, c. k. okresní hejtmán Blažek, plukovník, nově jmenovaný za generála p. Teissinger a jiní náčelníci c. k. úřadů. Provázen jsa generálním vikářem, prelátem a kapitulním děkanem drem Janem Soukupem a sekretářem drem Cibulkou, Jeho Excelence vystoupil z kočáru na náměstí čtne ozdobené prapory a uvítán byl nejprve p. starostou Macháčkem

a potom arciděkanem Vorlíčkem. Řadami mládeže a četnými zástupy dospělých kráčel do arciděkanství chrámu. Při vstupu do chrámu zapěl pěvecký sbor, řízený známým virtuosem na varhany ředitelem našeho kůru p. Ant. Ledvínou piseň: „Ecce sacerdos magnus“ (Ejhle velekněz), skladbu to zvláště k této příležitosti ředitelem kůru složenou. Nejd. biskup vystoupil na stupně hlavního oltáře, bohatě ozdobeného zelení a květin. Nejenom že vzezení Jeho Excelence jest zdravé a svěží, ale i hlas jeho opět proniká prostorným chrámem. Tak, jak první vítali jsme jej roku 1905 při svěcení chrámu sv. Barbory, tak svěží jest a čilý dosud. Nejd. biskup poděkoval od oltáře starostovi města, náčelníkům úřadů, duchovenstvu, učitelstvu i všem věřícím za laskavé uvítání, vykonal pobožnost za země a udělil slavné požehnání. Po skončené pobožnosti odebral se vznešený hodnostář do arciděkanství, kde přijal ve slyšení městskou radu, sbory c. k. úředníků a důstojníků. Mezitím pozdravovalo se duchovenstvo s p. generálním vikářem Drem Soukupem, jehož chovanci a žáky ze studentského i kněžského semináře mnozí přítomní duchovní byli. Připomínáno též vděčně, že p. generální vikář již r. 1901 provázel v našem vikariátě zesnulého nej. p. biskupa Edvarda Brynychy. Na konec přijal nej. p. biskup duchovenstvo z okolí i města, s každým srdečně rozmlouvaje. Svátost biřmování udělil náš vrchní pastýř v neděli dopoledne dospělým mužům odpoledne dospělým ženám. V pondělí dopoledne žákyním škol klášterních, odpoledne žákyním škol veřejných. V úterý dopoledne žákům c. k. reálky a paedagogia, odpoledne žákům škol měšťanských a obecných, školy řemeslnické a rolnické. Biřmovanců bylo celkem 2992, tedy skoro tři tisíce. Potěšitelná byla zvláště hojná účast mládeže školám již odrostlé a dospělých. A všeobecně dojmala horlivost Jeho Excelence, s jakou posvátný úkon vykonával a vždy ještě srdečnou promluvou s biřmovanci se rozloučil.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vytizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Podporujte své diec. knihkupectví.

Doplňovací volba za Zamberk. Co se připravovalo chytře diplomaticky, už je to tu. Protože akcie odporučovaly straně realistické a státoprávní šetření fyzických sil, protože kasy upozorňovaly na povážlivost samostatné politiky, začalo sblížení — ideové. Každé přesvědčení nesnese samostatného denníku, nedopomůžte každé k mandátu a proto se dávají dvě přesvědčení dohromady, aby ze dvou frakcí povstala aspoň jedna trochu četná strana. Již také přijali sami masarykovci kandidaturu státoprávního pokroka Josefa Felixe. Aby se malomoc realistů poněkud zakryla, udělali státoprávníci malíčky ústupek: prohlášeno, že Felix vystupuje jako kandidát samostatný — ale bez újmy své strannické příslušnosti. Patrně, že moderní demokraté v projevech politických šetří formální etikety jako na knížecím dvoře. Tedy dle šalomounského rozhodnutí jest dovoleno čelnému příslušníku strany právě pro dobu voleb zřít se na veřejných schůzkách svého příslušenství. svých v teorii hlásaných snah. Kde je málo peněz (jako v „Samostatnosti“), tam ovšem dojde snad

ne k ústupné úkloně, jedná-li se o mandát. — Kandidatura Šabatova za stranu naší byla odhlasována v nepřítomnosti zasloužilého p. Fr. Šabaty. Tento z důvodů situacních se kandidatury zřekl. Jedná se nyní o společnou kandidaturu konservativců. Konservativní strana lidová, která již 13. dubna usnesla se kandidovati, provolává nyní v „Hlasu Národa“ heslo očisty politického života a soustředění konservativních živlů. Právě, že se nyní situace vyjasnila a že konservativci mohou doufat i v 26. volebním okrese ve vítězství. Jest skutečně potřebí, aby každý upřímný konservativce vážně přemýšlel o soustředění umírněných, rozumných živlů v době, kdy pokrokaři protichůdných programů trvají ve fanatických kartelech k ublížení katoliců.

Týniště nad Otlicí. Koncert Ševčíkova kvarteta, pořádaný Odborem Jednoty českých soukromých úředníků, konati se bude již příští neděli dne 10. května ve dvoraně hotelu „Panský dům“. Světoznámé kvarteto Ševčíkovo koncertuje v přítomném čase v cizině a zajede pouze na jediný koncert do Čech k nám přímo ze Švýcar, kamž však ihned po koncertě v Týništi musí odejet, aby učinilo žádost smlouvě, týkající se tournée. V Týništi podají nám umělci značný program tří velikých česl a sice Dvořákovy kvarteto Op. 96, Griegův kvartet a Mozartův D—moll. Tedy pořad bude v pravdě vysoce umělecký. Začátek koncertu bude odpoledne po čtvrti na čtyři po příjezdu vlaků a konec bude taktéž před odjezdem vlaků večerních. Předprodej vstupenek jest v 11 okolních městech plakáty vyznačen a jest jen v zájmu p. t. obecnstva, aby si místa zavčas zajistilo, jelikož po vstupenkách jest čilá poptávka. Ceny míst jsou velmi přístupné: Křeslo K 3.50, I. místo K 2.60, II. K 1.80, III. místo 80 hal. K státní 60 h, studentský a dělnický lístek 40 h.

Různé zprávy.

Proba. V hluboké účtě podepsaný farní úřad tímto dovoluje si prositi velectěné čtenáře a čtenářky našeho listu o laskavé udělení jakékoli podpory (šatů, potravin atd.) úplně nutným manželům Nechanickým v Křižlicích, kterým v úterý dne 21. dubna t. r. požár všecko zničil. Nebylo možno ani peřin ani oděvu zachrániti, jelikož zde na horách není tolik vody, aby oheň mohl se uhasiti. Nejen že dotyční manželé o celý skrovný majetek přišli, nýbrž i s dítkami svými ležl v nemocnici, poněvadž při šířícím se požáru se popálili. Kdo cítí s nešťastnými, zajisté s radostí poskytne nějakou podporu, za niž předem vzdáváme nejsrdečnější „Zaplať Bůh!“ Katolický farní úřad v Křižlicích, dne 23. dubna 1914. — A. Hejzlar, farář.

Nač jsou peníze členstva Vaňkovy všeob. nemoc. pokladny? „Mor. Lid“ píše: Pro nemocné? Ano, mají býti, ale dle všech známek nejsou! Vzpomínáme jen voleb do nemoc. pokladny. Kdo těch 40.000 K, co stály, zaplatil? Členstvo pokladny! Je to však týdně, dovídáme se řady případů, kdy členstvo honěno jest nemocno do práce a odpírá se mu podpora. Proč tedy do nemoc. pokladny platí? Aby dostali podporu, anebo aby placeny byly experimenty jednotlivců? Věřejnosti je znám soudní spor představenstva všeob. nemoc. pokladny s úředníkem pokladny soudr. Mertou, kterého představenstvo bezdůvodně, jedině proto, že je příslušníkem druhé politické strany, po 18leté službě na hodinu vyhodilo! Dvě léta soudilo se představenstvo, všemi instancemi se prošlo, až v úterý poslední instancí rozhodnut spor ve prospěch soudr. Merty a uznáno, že neoprávněně byl propuštěn. Představenstvo nemoc. pokladny odsouzeno k zaplacení služného soudr. Mertovi za poslední dvě léta, k náhradě útrat a Mertovi musí býti vzat zpět do pokladny! Služné, které musí býti Mertovi hrazeno, obnáší asi 6000 K! a soudní útraty činí kolem 10.000 K. Tedy členstvo všeob. nemoc. pokladny musí zaplatiti experiment páně Vaňkův obnosem 16.000 K! Na to že jsou členské příspěvky? Na to chtělo panstvo zvyšovati příspěvek členský? Nebouří se tu v člověku krev? Věru pěknou správu si to členstvo zvolilo!

Židovské zisky. Dánsko jistě není zemí klerikální, vždyť tamnější občanstvo jest převážnou většinou protestantské. A přece Dánové po trpkých zkušenostech oceňují židovské dobrodince zrovna tak, jako v krajích katolických. Antisemitismus rozmáhá se po celé zemi ve všech politických stranách, ovšem soc. demokracie jako jinde dělá i tam židovskému kapitalismu ochranný štít, protože by se bez židovských peněz neobešla. Ačkoli počet dánských židů jest pouze 7626, přece větší díl velkopřemyslu a obchodu jest v jejich rukou. Národní sebeobrana tedy začala v pravý čas. — Zato však Portugalsko, v němž by býval politický převrat bez pomoci zednářů židovských nemožným, má se k židům jinak. Ačkoli bída křesťanského obyvatelstva v této zemi stále vzrůstá, prosadila volnomyšlenká vláda zákon, jímž se udělí v afrických koloniích každé židovské rodině 500 hektarů výborné půdy. Židé by byli ovšem nikdy nepomáhali revoluci zadarmo. Každý krok se jim musí na účet křesťanského obyvatelstva důkladně zaplatiti.

Oběd lidojedů. Z Austrálie dochází zpráva, že na ostrově Malekenu na Hebridách tamní domorodci zajali, zabili a snědli šest misionářů. Dva misionáři vyvázli z rukou divochů a přinesli hroznou zprávu na pobřeží. Nedlouho před tím byla týmiž domorodci vyhlávena na břeh posádka lodi „Quadeloupe“ a rovněž jata a snědena. Proti lidojedům bude podniknuta trestná výprava.

Vilémův jízdní řád vyšel právě v novém letním vydání ve známém modrém kabátku, i tentokráte vy-

cházi ve čtvrtém vydání. Tři z nich (vydání pro král. České za 30 hal., vydání pro Moravu a Slezsko za 20 hal. a velké vydání pro všechny tři země za 40 h) jsou určeny potřebě nejnižších vrstev, čtvrté je věnováno výhradně Pražanům, jak ukazuje již svým názvem: »Vilémův toboolkový jízdni řád pro pražské výletníky.« Ve třech prvních vydáních je obvyklý bohatý obsah příslušným novým poměrům, jsou tu zase všechny železnice, pošty, autobusová linie, paroplavba, tabulka mincí, kalendář, přehledná a úplná mapa železniční sítě, tarif drožek atd. jakož i adresář a seznam trhů ve všech třech zemích koruny české, tabulky jízdnic cen, ceny jízdy z Prahy do všech stanic, praktické pokyny o předplatních lístcích a jiných výhodách atd. atd., zkrátka vše, čeho cestující o jízdě věděti potřebuje. — A k tomu přistupuje letos po prvé praktická novinka, adresář českých středisk v územích a městech zněmčených. — Doporučujeme tento nový oddíl Vilémova jízdního řádu k hojněmu použití za každé příležitosti.

Probošt Fr. Křivohlávek v Litomyšli zemřel dne 30. dubna. Pohřeb koná se v pondělí dne 4. května dopoledne.

Jak bude v květnu. Dle teorie prof. K. V. Zengera připadá na květen 8 povětrnostních poruch: 1., 5., 6., 11., 12., 24., 29. a 30. května, z nichž budou nejsilnější poruchy 1., 12. a 24. května. Dle rozdělení poruch možno předpokládati, že květen přinese v první třetině a ku konci deštivé a nestálé počasí. Ráz měsíce května bude však spíše sušší a teplejší nežli obyčejně. Na počátku převládáti bude bezpochyby při nízkém stavu tlakoměru většinou zamračené, časem deštivé počasí. Teplota bude přiměřená a teprve později se ochladí. Vítr převahou od jihu a jihozápadu zejména v prvních dnech měsíce bude dosti silný. Poruchy z 5. a 6. přinesou značné oteplení. Časem dostaví se prudké, ne příliš dlouhé srážky, jež následkem silného elektrického napětí v ovzduší země vyvrcholí někde v krupobití. Mezi 6. a 11. květnem vítr přejde na severozápad a značně se ochladí, zároveň obloha se vyjasní a vítr trochu poleví. Poruchy z 11. a 12. května vyvolají lehčí přehánky s deštěm a oteplení počasí. Od 13. května tlakoměr bude stoupati, obloha se znenáhla vyjasní, ale teplota klesne trochu pod normál. Od této doby skorem až do 23. května bude panovati vesměs jasné, s počátku poněkud chladnější počasí se severo-východními a východními větry. Teprve později počne se znenáhla oteplovati. Velmi silná porucha z 24. května vyvolá nejprve silné stoupnutí teploty, vítr přejde na jichovýchod, později na jih, jihozápad. Počasí bude dusné a parné. Okolo 24. května začne tlakoměr rychle klesati, počasí bude náchylné ku krátkým, ale vydatným srážkám, spojeným s elektrickými výboji. Po 26. květnu se ochladí, vítr přejde na severozápad a na horách není vyloučen návrat pozdních nočních mrazů. Květnová chladna, která jsou známa pod jménem ledových mužů, dostaví se tentokrát pravděpodobně až okolo 26. května. Poruchy z 29. a 30. května způsobí při silném klesání tlaku vzduchu otočení větrů na jihozápad a západ a tím oteplení počasí. Pozdější srážky potrvají až do prvních dnů červnových.

Všelicos. Dolní sněmovna anglická přijala 349 proti 265 hlasům ve druhém čtení zákon o odluce církve a státu ve Walesu. — Američtí katolíci usnesli se na protestu proti jmenování býv. římského starosty Nathana italským zástupcem ke slavnosti otevření panamského průplavu, ježto Nathan svými urážkami urazil nejen sv. Otce, nýbrž i city několika set milionů katolíků v celém světě a tudíž i city 18 mil. katolíků ve Spojených státech. Americký mrav nepřipouští, aby takový člověk mohl oficiálně zastupovati některý stát. — Nedaleko Podhořan v Čechách nalezeno mohutné ložisko hnědého uhlí. — Lodi z porculánu, hnané petrolejovými motory, jsou dle známého anglického lodního technika Hales Turnera typem lodí budoucnosti. — Lékaři prohlásili, že císař František Josef I. se už pozdravuje. — Záhřebský arcibiskup dr. Posilović zemřel. Týž věnoval za svého působení v Záhřebě na 3 a půl milionů na církevní a dobročinné účely. Nástupcem dr. Posiloviče jest dosavadní arcibiskup-koadjutor dr. Bauer. — Ministerstvo lidové sněmovny v Rusku dovolilo zřizovati židovské střední školy ve městech, v nichž je přes 100.000 obyvatel. Nežidé nesmějí býti do těchto škol přijímáni. — Dol. sněmovna anglická přijala 324 proti 247 hlasům předlohu o plurálním volebním právu. — Vláda většinou protestantské americké Kanady zakázala dopravu »protiklerikálnímu« listu »Menase« z toho důvodu, že náboženské štvánice jsou státu i společnosti nebezpečné.

Čistý výtěžek jubilejní věcné loterie Národní Jednoty Pošumavské věnován výlučně účelům dobročinným na osacování chudé školní mládeže, na zřizování a udržování polévkových ústavů, na podporu a výchovu sirotků, na udržování a výchovu učňů a na poskytování studijních stipendií chudým nadaným žákům na vysokých, odborných a zemědělských školách. Jenom tyto dobročinné účely Jednoty vyžadovaly v r. 1912 nákladu 33.725 K 91 h. Dobročinnost činí ve vydáních Jednoty jednu z největších položek a vyšší jsou již jenom výdaje k účelům kulturním a vzdělávacím, které činily 81.888 K 41 h. Úkoly tyto mohou býti Jednotě usnadněny výnosem loterie. Jubilejní věcná loterie Národní Jednoty Pošumavské dovolává se tedy právem podpory české veřejnosti a doufá, že ji také nalezne v nevyčerpatelné dobrově a ochotě českého lidu, podporujícího každou nezištnou snahu, odnášející se k obecnému a národnímu dobru. — Loterní výbor.

Sdružení nár. soc. mládeže ve spárech konfidentových. Švihovy rejdy lezou ven jako myši ze zakouře-

ných děr ještě dříve, než promluví definitivně slovo soud. Na Žižkově »u Formánků« došlo ke schůzi, která byla svolána proti vedení strany nár. sociální bývalými jejími stoupenci. Bývalý sekretář nár. soc. mládeže Heřman promluvil: »Mládež (nár. soc.) byla záhy stržena, přes to, že my někteří jsme se tomu bránili, do pusté politické agitace, bylo jí zneužíváno k aranžovaným demonstracím a k násilným operacím proti politickým projevům jiných stran. Roku 1901 po založení orgánu mládeže »Mladé Proudý« bylo do organizace mládeže získáno mnoho inteligentů, mezi těmi pak byl i dr. Karel Šviha, který byl tehdy soudním úředníkem v Praze. Ten se vrhl s celou vervou do hnutí mládeže, psal do »Mladých Proudů« články velmi radikální pod pseudonymem »Dr. X.«, konal přednášky mládeži velmi ostrého rázu a učil mládež revoluční a bojovné písně. Všichni mu důvěřovali a jeho skrývání se před veřejností mu nikdo nezazlíval. Ale všeobecná důvěra mládeže, zejména důvěrníků jednoho k druhému záhy byla ořfesená. Po dvou letech v přísně důvěrné schůzi několika důvěrníků mládeže usneseno uspořádati v předvečer svatojanský při ohňostroji protiklerikální demonstraci. — Bylo tam jen několik nejdiskretnějších a nejspotehlivějších hochů, mezi nimi — dr. K. Šviha. — Z této schůze o jednání a průběhu dostalo se zevrubné zprávy — policii, která nejen že na projev byla řádně připravena a brutálně ho potlačila, ale vzala do vyšetřování všechny účastníky oné důvěrné schůze. Na vlas věděla, co bylo ve schůzi mluveno a co bylo usneseno. Jen že proradce se neodvážil veřejně proti členům důvěrnického sboru mládeže svědčiti a proto skončilo vše dost hladce. V té době počalo přesné informování policie o všech projektech národně-sociální mládeže, o každé důvěrné, sebe opatrněji svolané důvěře policie zvěděla, přišla ji zkontrolovat a rozehnat. To bylo v době počátků antimilitaristické propagandy v mládeži, jež byla vedena ne protizákonně, ale lehkomyslně a velmi hlučně. . . . Demonstrantům vyšetřovaným udělel pak právní poradů — dr. Šviha, který je učil chování před soudem a psal právní pokyny do »Mladých Proudů«. Proti těmto rejdm s mládeží vystoupilo několik vážných lidí, ale marně. Ti, kteří tak učinili, byli osočováni, až posléze podniknut na dva členy oposice v »Mladých Prouděch« útok. . . . Poměry ve straně byly hrozné. Byli jsme přímo obklopeni špicly na všech stranách, špicl Špaček při vyšehradské voňbě řídil naši kancelář a vodil naši mládež »do boje za naši věc«. Celá řada lidí byla označena přímo za policejní donášeče a přece proti nim nikdo nic nepodnikl, ba nebyli ani sledováni a pozorováni. V ústředí na bylo vlivu několik nových neznámých dosud ve hnutí »hvězd«: Skorkovský, Svozil, Matějů a j., které dříve nikdo neznal. . . . Jsem bývalý stoupenec, krajský tajemník pražského obvodu, býv. spoluredaktor krajinského časopisu strany »Roynost« (Beroun) a svého času zastával jsem dosti vlivné místo ve straně. Když jsem posléze vystoupil, nemohu snést poměrů ve straně, resp.

v její vedení, kterého se chopili četní intrikáni a sobci, odešel jsem čist, bez afér a učinil jsem o tom stručně čtyřřádkové oznámení v některých novinách. — Tedy výsměvné dosvědčení, jak se vychovávají v českém radikálním dorostu místo vážných pracovníků fanatičtí vyjevenci. Ubohá mládež vedena od bezcitných intrikánů k demonstracím proti zjevům, jimž nerozuměla ani rozuměti ještě nemohla. Intrikán vedl mládež do zákazonných bařin, ale sám se dal živit od státu, sám si dal platiti za notorickou zradu svedených mladých lidí. Takovým způsobem se prováděl tedy program novohusitský, »ušlechtilé revoluce«. A vůči špiclům samo vedení strany choválo se tak shovívavě, jako by přes konfidenty přímo neklopýtalo. Pak věšte upřímnosti radikálních křiků, pak důvěřujte, že nešťvou lid sobečtí konfistníci! A toto demagogové systematicky hovoří proti církevnímu majetku. Kdyby kněžská existence skutečně byla znamenitá, i též křiklouni by se hrnuli k blahobytu. Vždyť radikálové k vůli osobnímu zisku vstupují do služby vojenské, skládají jako úředníci a učitelé katolickou přísahu, mění politické přesvědčení dle toho, která redakce víc platí, za jidášský groš jsou schopni zraditi ty, kteří se jich ujali v době nouze. A ti že by nešli na fary, kdyby tam cítili veliký blahobyť? Zúmyný klam jest řemeslem těch lidí, kteří se přihlašují za stoupence Husovy. Bezcharakterní chameleoni pasují se na žáky stálosti Husovy.

Příští třídní loterie. V minulé třídní loterii bylo rozprodáno všech 100 tisíc losů za 20 mil. korun a vyplaceno asi 11.700.000 korun na výhrách. Stát má po odečtení různých svých výloh 5.500.000 korun čistého zisku. Stát tedy udělal hlavní trefu. První tah nové třídní loterie bude 12. května. Bylo k němu vydáno 160 tisíc losů, bude tedy 80 tisíc výher. Prodejem losů, kterých bylo dosud 300, budou rozmnoženy o 58 nových. Počítá se s tím, že také losy nové třídní loterie budou rozprodány.

Šetření rostlin. C. k. zemská školní rada výnosem ze dne 18. února 1914 č. 36821 upozorňuje, že některé druhy naší domácí květeny, jmenovitě v horách a okolí měst rychle mizí jako jeden z hlavních důvodů tohoto politování hodného zjevu uvádí se neúčelné a příliš horlivé sbírání rostlin mládeží školní.

(Zasláno.)

Pan Jan Dušek, uměl. závod sochař. a řezbář.
v Chrudimě.

Odpovídaje na Váš ctěný dopis, sděluji Vám ochotně, že umělecké provedení kříže netoliko mne naplnilo radostným podivním, nýbrž i každého, kdo jej spatřil. Kéž sílí se umění Vaše po naší drahé vlasti, kéž vzroste jím úcta k naší sv. církvi! Při každé příležitosti mile rád doporučím Vaše uměl. práce. Bůh žehnej Vaším snahám!

S úctou oádaný

Fr. Míra, kaplan v Novém Městě n. Met.

AGRÁRNÍ ZÁLOŽNA
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
:- v Hradci Králové :-
zahájila svoji činnost dne 1. května 1914

Zápůjčky všeho druhu povoluje svým členům na úrok **5 1/2 %**

Vklady na knížky úročí ode dne vložení do dne vybrání **4 1/2 %** bez výsazbou **4 1/2 %** povědi a **4 3/4 %** povědi.

Daň důchodovou z úroků platí za P. T. vkladatele sama, aniž by jim ji srážela. Vkladní knížky dává zdarma.

Jest členům nápomocna radou i penězi při zcelování, zvětšování neb rozprodeji jejich objektů a při opatřování jich potřeb.

Podporuje finančně podniky a družstva, jejichž účelem jest hospodářské povznesení zemědělství.

Podílů členské po K 20.—.

Úřadovny její nalézají se proti Labskému mostu v I. poschodí, v bývalých místnostech berního úřadu.

Úřední hodiny od 8 1/2. hod. ranní do 1. hodiny odpolední, v sobotu od 8. hodiny ranní do 1. hodiny odpolední.

Nedělní a sváteční klid.

**Nenavvykejte dítky vůbec
na zrnkovou kávu, nýbrž
jen na dobré mléko
s Kathreinerovou slado-
vou kávou Kneippovou.**

At teplo či studeno, vždy je Kathrei-
nerovka úplně neškodná, prospěšná a
dík své přípravě z nejlepšího
sladu nenajví posilující.

**Pozpěte se,
prosím, na to
svého lékaře.**

Čtete a rozšiřujete spis:

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Zasílá a při hromadných objednávkách větší
slevu poskytne

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ N. KN.

Solidní obalova při mírných cenách. Důvěryhodným
zárukou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1848.

Celý domek

se zahrádkou, dva pokoje a kuchyň, elektrické
světlo, u lesa,

pro pensistu se ihned pronajme.

Nabídka pod značkou „F. F.“ do admin. t. listu.

Zahradní železný i mosaz. nábytek

všeho druhu,

drátěné ploty, vrata atd.

nejlevněji u firmy

JOSEF PLOCEK,

první královéhradecká velkořemeslná zámečnická.

Rozpočty zdarma.

Vyřazení: křídlo Pro Ecel. et Pontil.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKÝ PRVÉ- HO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VY- ZNAMENÁNÍ... CÍSAŘSKÝ DVOŘNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEB- NÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CEN- NÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK	
KUTNÁ HORA, ČECHY	

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, kobereč a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

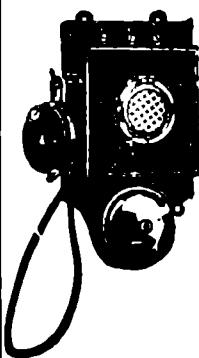
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovne se vyprošuje.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Český

květinový

MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na poště.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protektovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyražděch)

doporučuje P. T. veleďstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod perlačovský

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostavím.

Hornoslezské

uhlí

všech druhů,

koks a dříví

palivové nabízí v každém množství

za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové

v Komenského třídě.

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně zdarma zašle

HUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lípová ul., 11.

Veleďstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I., Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního náčiní

jako: monstrance, kalichy, oltáře, lampy, svícní, ka-
ditalnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a
stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O ctné zakázky prosí v nehlubší úctě oddaný

Jan Hirsch.

K výběru vhodné
soupravy ložnic,
jidel a atd. **==**

Stálá výstava nábytku

v závodě **Josefa Hlavatého**, Hradec Králové 2.
(Na Cikánci.)

Americké stoly ja-
lousiové a zařízení
== pro kanceláře.

Levné ceny, řemeslná solidní práce. **Prohlídka skladu je dovolena a vítána.**

Díkůvzdání.

Nad úmrtím drabé, nespomenutelné sestry

Anny Gyurkovicsové

dostalo se mi mnoho projevů upřímné soustrasti, za které vzdávám

uctivý, nejsrdečnější dík.

Zvláště vroucně děkuji **J. E. nejap. biskupovi Dr. Jos. Doubravovi**,
vid. duchovenstvu místnímu a z Hradce Králové, slovutným pp. ředitelům a ct. sborům
c. k. gymnasia, škol chlapeckých a dívčích v Hradci Králové a v Kuklenách, ct. pě-
veckým sborům v Kuklenách a z gymnasia v Hradci Králové, ct. pp. mládežnickým i dru-
žičkám, šlechtným dárcům věnoval a kytic a vůbec všem, kteří buď účastnictvím
na pohřbu nebo projevem soustrasti bol nás zmírniti se snažili.

Vše děkuji též slov. p. Dr. Jos. Šobovi v Kuklenách za obětavé ošetřování
v Pánu zemulě.

Zaplať Bůh všem!

V Kuklenách, dne 27. dubna 1914.

Jménem rodičů a příbuzných:

Václav Gyurkovics,
katecheta.

Též děkuji vše p. Václavu Kňourkovi, maj. pohřb. ústavu v Kuklenách, za
krásné vypravení pohřbu.

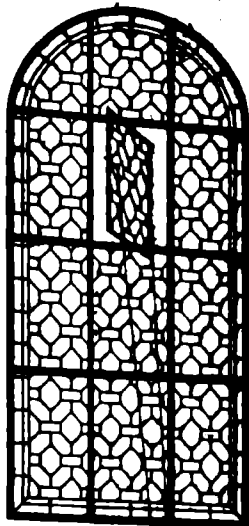
Barevná kostelní

okna v odbor. provedení
zhotovuje a dočívá

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla
v **Třebetovicích u Hradce
Králové.**

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Pilnáckovo ▲▲▲▲

▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné.

Jakož nejlepší!

mýdlo s ovečkou

„Jest ryso český výrobek“
a dáváte mu vždy přednost!

Na každém kousku mýdla je nahoře „ovečka“ a
dole jméno „Pilnáček“. Kde není jméno „Pilnáček“,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Vklady na knížky zůrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za niž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Ax-
minster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.

Cellistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné
jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce

figurální, zvláště podlívě provedené

Cenníky zdarma
a franke.

Josef Zemlička,
roční tkalcovství,
HLINSKO, (Čechy).

Koberce bříce

jutové »špagátové«, vlněné »ho-
landské«, vlněné »Hartem«.

Kokosové bříce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné.

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — zastovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Volebního svátku

duchovenstvu a

slavným patronálním

úřadům dovoluje si depo-

rušit velkou kolekci nádob,

sklenic a to: monstrance, kalichy

obřadní, nádobky, patenky, paciňky,

svícní, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. a ostatní výrobky, předpisy

církevním vyhovující. Staré pře-

děly opravuje v původní intenci a

v ohni zlata a stříbra nebo proti do-

plátku za nově vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

ložku franke bez záručnosti koupě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled vzájemně s ostatními klenotmi, jako: točící
madonky, křížky, prstýžky, náramky atd. z šedivého
právného, tmavého, žlutého atd. z různých pravého
i čirého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a obelour

Praha-I-979, ul. Karloviny Světla, č. 12. n.

INFORMACE

ze všech míst

**obohodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevnější konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER, Hradec Král.

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštiky atd., vůbec veškeré
druhy obleků do oboru dámského krejčovství apodávající.

Hradec Králové, Velká náměstí,
vedle kostela Sv. Duha.

Luštění církevní otázky.

Není divu, že náš národ odnáší nyní důsledky velikého zmatku, jaký přivodil nemyslivým fanatismem liberalismus, který šířil bezúčelné, negativní štvánice s velikou prudkostí. Jestliže liberální kruhy si vedly na rozhraní dvou století v politice bez určitého, přesného a důsledného plánu, není divu, že česká politika naposledy ztrnula v malomoci a že politická práva naše jsou nyní šlapána daleko více, než v době, kdy mladočeši při volbách na hlavu porazili staročechy.

Leč liberalismus zavinil úžasný chaos i v otázce církevní. Jest to tím povážlivější, že sami radikálové, kteří tepou mladočeské neúspěchy politické, dědí po nich bezúčelné, demagogické fráze, týkající se záležitostí náboženských. Místo nějakého pozitivního plánu novohusité generace starší a novější houkají do omrzení hesla bojovná, volají, aby se súčtovalo konečně s klerikalismem šmalem — ale pozitivní východisko k novým základnám církevního života nevykládají. Pokoušel se o to Havlíček, ale ti, kteří se prohlašují za dědice ideí tohoto muže, učinili si svůj úkol pohodlnější: jako hluchí a slepi převalí vůbec další vážnou a věcnou disputaci o možných budoucích formách církevního života v Čechách, spokojující se s planým a laciným mlácením do toho, co již stává.

Abyste aspoň nějakým způsobem mlučili a nedomyšlenost své útočnosti zakryli, chytli se všemi desítkami hesla, že náboženství jest věcí soukromou. Nu — a kde se jedná o věc soukromou, tam dle demagogů není potřeba veřejných, davových návrhů.

Každodenní zkušenost však usvědčovala novohusity z velikých lží. Chtěli-li vůbec mysliti, musili poznati, že náboženství i malých sekt jest záležitostí nejveřejnější a že zvláště náboženské zásady velké většiny českého obyvatelstva zasahují do veřejného života daleko více než politika. Náboženství svým Desaterem, příkazy církevními, starostmi o bohoslužebné budovy, o vyučovací osnovu atd. týká se četnějších oborů veřejného života než akce politická. Vždyť sami novohusité prozrazovali bezděky, jak náboženství katolické jest pevně spjato s veřejným životem, když soustavně hartusili jak na schůzích tak v žurnalistice proti církevnímu zřízení, proti dogmatice, proti majetku církevnímu.

Tedy otázka náboženská jako velice důležitá složka kulturního života měla se luštit s největší opatrností a pečlivostí, mělo se vážně přemýšleti o spleťtých problémech, jež s církevnictvím souvisí — a pak se měly dávat pozitivní návrhy, nad kterými by se musili vážně zamysleti odborní znalci. To by bývala cesta k jasnu, k novým formám. Jestliže se tolik horovalo pro zdemokratisování veřejných řádů, měla se bráti vážně v potaz i povaha těch nejširších vrstev lidu českého, které upřímně věří a bohoslužeb se účastní.

Starý husitismus mnoho při své reformaci nedomyšlel, takže sám byl velice překvapen zvláště sociálními důsledky reformačního hnutí. Leč — aspoň se snažil přemýšleti o nových praktických základnách církevního vývoje. Co však činili a čini novohusité, kteří nota bene mají znamenitou pomůcku při svém dohadování ve zkušenosti plynoucí ze zmatků husitských?

Zní to pohodlně: »Pryč s klerikalismem, pryč se vším římanstvím!« Vždyť k negativní práci lze využívat i sil davů neuvědomělých, jimž se fanatismus vstřípí lehce. Ale takové heslo otvírá celou řadu otázek, jež pro veřejný život mají význam nejvýznamnější.

Na př. hned se naskytne otázka, pokud a jak s nějakým převratem budou souhlasiti ty lidové vrstvy, které čteně plní chrámy katolické. Budou tyto lidé souhlasiti s převratem? A jestliže začnou protestovat hromadně, nedojde převratem k násilí na jejich svědomí, až novohusité pohlaví římanství vymytí a přinutí lid k nové formě církevní?

Jestliže se však zavrhne církevnictví všecko, kdo bude oprávněn diktovati jakoukoli náhradu filosofickou za potřeby zvyklostí? A jaký světový názor má v zemi opanovati, aby nedošlo k novému, ještě daleko horšímu domácímu třenicím? Vždyť jednotného, vědou přesně zdůvodněného světového názoru životního posud není. Sami učenci proto v té příčině dovoluji největší svobodu různých domněnek a dohadů. Jestliže však přece osadám čistě katolickým dovolí se svoboda náboženského kultu, jak se upraví právní poměry, aby svoboda svědomí byla opravdu zabezpečena?

»Pryč s klerikalismem!« Zní to na oko hrdinsky, ale taková slova prozrazují duševní prázdnoty. Jestliže se řeklo, že musíme jíti ku předu na základě Husově, hned se vyrojily dotazy, jak dalece člověk moderní smí se přidržeti Husových zásad? Vždyť právě ty Husovy myšlenky, které byly od církve nejpřísněji odsouzeny, jsou zásadami zcela zpátečnickými, jichž žádný pokrokář

vyznávati nebude. Tedy hned nutno sehati radu skutečných odborníků a navrhnouti určitý plán; bude-li přijat, pak nutno utvrditi nový řád mocnou autoritou, která by si zjednala všeobecnou důvěru.

Jaké stanovisko zaujmou osnovatelé převratu ke kněžím, kteří by se nechtěli vzdáti svého přesvědčení katolického? A budou-li vyhnaní, jak se naloží s farními budovami, se záduším, kostelními skvosty? Potřebí pomýšleti, jak jest nutno zaopatřiti ty osoby, které by ochotně převzaly úkol učiti zmodernisovaným církevním zásadám a zaváděti novou bohoslužbu. Upadlo-li již ve středověku kněžstvo husitské právě pro svou chudobu v otrockou závislost na bohatých a jestliže nedostatek řádného kněžstva pramenil právě z této chudoby, není možno přece čekati, že by moderní kněží novohusitští každodenní dlouhou práci mohli vykonávati zdarma v době, kdy docela veřejnost na kapsu inteligence činí tak veliké nároky. Jestliže nyní domáhají se právní vyšších platů faráři evangeličtí a rabíni, pak by novohusitský kněz rozhodně nemohl býti spokojen žebráckou holí.

»Těm, kteří upřímně věří třebaš dle Říma, ponecháme úplnou náboženskou svobodu«, takovými slovy snaží se prchnouti pohodlně novohusitů z celé sítě neodbytných problémů. V některých obcích po převratu zůstanou silné katolické menšiny nebo většiny. Jak rozhodnouti, komu vlastně náleží chrám, který kněz má děti náboženství vyučovati, zda prostředky stačí na chrámy dva, na vydržování několika duchovních? Až dojde k obecním volbám, nevynoří se přes všecko utulávající otázka, kterému náboženskému vyznání mají náležeti kandidáti radnice? Jen slepec může tvrditi, že by tu rozhodovaly pouze zájmy hospodářské a politické. Kterému vyznání svěří se správa hřbitovů, na nichž skoro vesměs jsou pochováni buď katolíci anebo lidé vyznání jiného? Jaká vřava nastane mezi různověrci při volbách do sněmu! Bude novohusita důvěřovati vždycky nestranosti soudce katolického nebo nevěreckého? Podle kterého systému se utvoří nová bohoslovecká fakulta? Vždyť jest potřebí, aby čeští kandidáti byli vzděláni v bohosloví doma.

Zkrátka celá dlouhá řada otázek nejvýznamnějších čekala, kdy novohusité začnou s vážným luštěním. A posud neučiněn ani počátek. K husitství byl váben český lid výhradně lacinými řečnickými efekty, před lidem byl skrýván obsah konservativních dogmat Husových. Lidé, které bys nepřinutil ani heverem k důkladnému studiu nauky Husovy, občané, kteří se spokojovali se štvavým, nepoctivým pamfletem Lžipogiovým, vybízel národ, aby se stal husitským; sami však ani slovem ani skutkem nepoučovali, jak se má ta nová národní společnost církevní vlastně zříditi. A poučovati také nechtěli, protože by se ihned hrulo plno dotazů, jak vlastně nová náboženská svoboda po převratu bude vyhlížeti v praxi. Jednalo se novohusitům hlavně o velké poštvání neuvědomělých mas, neznajících cílů učenějších pohlavů. Jednalo se o utvoření bojovných šiků, které nejsou se si vědomy skutečných cílů nového hnutí, byly by slepým nástrojem v rukou sobeckých intrikánů. Tak se provedly celé řady násilných převratů, jimž v patách následovala bezohledná despotie těch samozvaných nových vládců, kteří slibovali velikou svobodu všem. A také ti, kteří jevíli na venek nejvíce husitského nadšení, nehnuli věcně, prakticky a pozitivně otázkou náboženskou a církevní ani o píď.

Není tudíž divu, že ve zmatku zaviněném od nepoctivých demagogů přejímají husitský odkaz se vši smělostí nikoli ti, kteří by na základě Husově hodlali utvořiti nové církevní anebo vůbec křesťanské prostředí, ale lidé tací, kteří podtínají kořeny všech křesťanských společností. Do popředí novohusitských vojí se stávají lidé, kteří popírají existenci Božského zjevení, kteří upírají Božství Ježíšovi, čímž Husovy dlouhé traktáty spalují na troud. Tím také se ozřejmilo, jaké stanovisko k novohusitským horlivcům musí zaujmouti každý křesťan, jemuž jest autorita Kristova vyšší než autorita lidí, šířících různé dohady, jež se ke všemu neustále mění.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádní práci kostelních věcí doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy trnávské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Kulturní jiskry.

Pravěké stěhování kmenů v Americe. V době předhistorické stěhovali se na západ Siouxové. Příčina vězela nejspíše v nátlaku jiných Indiánů na severu a jihu, kteří slabším Siouxům dali na vybranou: buď se podrobí silnějším anebo opustí rodné území. Siouxové se rozhodli ustoupit

přes hory, jediný to směr otevřený, jehož vzhledem k okolnostem dobře mohli použiti. Všechny kmeny Muskogeané o sobě tvrdily, že přišly přes Mississippi. Nejjasnější tradice o tom se udržuje právě u těch kmenů, kteří přešli naposled. Vypuzovací a vyhlazovací boj proti Siouxům začali kmenové náležející ke konfederaci Iroquoiské. Byli to nepřátelé tak bezcitní jako Tataři, pronásledovali pokojnější obyvatele jako zvěř. Jejich jméno bylo vyslovováno s hrůzou mezi kmeny žijícími mezi Hudsonem a zálivem Mexickým. Krvavá jejich ruka zasahovala nemilosrdně i spřízněné soukmenovce, jako Hurony a Erie. Nárudivé Siouxů naposledy dovolávali se proti katanským nepřátelům ochrany u anglických osadníků. Kdy se stalo velké hnutí na západ, nemožno určitě stanoviti. Stěhování dále se jako u všech Indiánů nepravdělně a zdoluhavě. Určitého cíle před očima neměli. Zastavili se v krajinách příznivých k lovu anebo když jim hrozila srážka s nepřátelskými kmeny, kteří jim stáli při pochodu v cestě. Stěhování Indiánů podobalo se spíše bloudění Israelitů v poušti, než jednosměrnému pochodu vystěhovaleckých houfů širou prerií.

»Studii a textů k náboženským dějinnám českým« vyšlo právě 3. číslo. Dr. Jan Sedlák od čísla k číslu rozšiřuje naše obzory na dobu Husovu a na jeho originalitu. Klidnou, ale všeobšahlou práci dr. Sedlák opravuje a doplňuje relief Husův, který nejméně jasným jest právě jeho oslavovatelům. Výklad desatera celou třetinou, Výklad páteře celou polovinou, traktát O svatokupectví osminou. Postilla desetinou závisí na Viklefovi. Originalita Husova postavena do pravdivého světla, a tak k roku 1915 nejvíce přispějí katolíci, aby obraz muže toho byl úplný. Obsah 3. čísla jest: Husovy drobné spisy české, Pramen české Postilly Husovy, Nižší klerus v době Husově, kde se dovidáme o stavu tehdejších, jenž umožňuje Husovi jeho činnost reformátorskou. Ke kritice Husova spisu »O svatokupectví«, Anonymův spis proti Husovu traktátu de »ecclesia«. V různých a literárních zprávách dovidáme se o ceně mnohých děl o Husovi, Studie a texty dosáhnou uznání všestranného, neboť poctivá práce musí býti uznána vždy a od každého. Matice Cyrillo-Methodějská postaví si trvalý pomník svými »Studiemi a texty«, které nejvíce přispějí k poznání osobnosti mistra Jana Husi. — Dr. Sedlák mluví o tom, že dřívější historikové pídili se v spisech Husových, Pálčových, Stanislavových atd. jen po časových a osobních narážkách, kdežto moderní historiografie všimá si již i přesné dogmatické analýze nauky Husovy. A praví pak: »Těchto obsahově theologických věcí musí se pro dobu Husovu a husitskou týkati především moderní studium historické. A pro konečné osudy Husovy, hlavně nauky o církvi, protože ta — o tom přece dnes nemůže býti pochybnosti — jest v dramatu kostnickém rozhodující. Jak učil o církvi mistr Jan Hus a jak katolická dogmatika, to je punctum saliens. Na ten úsudek nesmí míti vlivu obraz, jaký si činí o Husově nauce a o kostnickém rozsudku straník sociální nebo politický, nebo náboženský, nesmí ho kaliti agitace náboženská nebo protináboženská či snad konfesionální nebo antikonfesionální. Tím studiem nesmí vanouti stranicky ani »duch Husův«, ani duch protihusovský, nýbrž duch pravdy.«

Neprozkoumané kraje. Celá osmina zemské souše ještě není prozkoumána. Předně ovšem vyžadují důkladného shlednutí polární pustiny, měřící sedm milionů angl. čtverečních mil. V samé Africe čeká ještě mnoho práce badatelské. Vždyť v samé poušti Libycké (kde za starověku byla značná populace) povaha rozsáhlých krajů jest nyní úplně neznáma, ačkoli Libye sousedí s Egyptem a Středozemním mořem. Když dr. Musil probádal v Arabii území, rovnající se svou plochou asi zemím koruny české, vzbudil svými objevy velikou sensaci v celém učeném světě. Posud však zbývá prozkoumati velkou arabskou poušť, která jest pětkrát větší než Anglie. Nová Guinea je známa jenom pobřežím, uvnitř žijí divocí Kanibalové, o nichž máme jenom kusé zprávy. V Australii není probádána ani čtvrtina, kde v pouštích jenom sem tam lze nalézt člověka. V jižní Americe jsou ještě v Kolumbii a v Peru ohromná území, kam Evropa ještě nevnikla. Jak vidět, zbývá toho pro budoucí generace zeměpisné ještě dost. Vždyť do nedávna i Albanie byla v samé Evropě také celkem »neznámou pevninou«.

Bible česká. Monumentálního tohoto díla vyšel právě sešit druhý. V něm dokončena jest první kniha Mojžíšova a započata kniha druhá, z níž podána značná část, jdoucí až ke kap. 13. Také v tomto sešitě jak text překladu tak i důkladný výklad zasluhují plné chvály. Papír, jenž od některých pokládán byl za méně dobrý, jest dle úsudků nestranných odborných znalců trvanlivý, lehký, dřeva prostý. Byl zvláště pro toto dílo vyroben. Dobrá jeho jakost a vhodnost ukáže se zvláště po vazbě jednotlivých svazků Bible: budou to svazky

úhledné, lehké, opravdu příručné. O České Bibli čteme v posledním sešitu »Kazatele« tato pozoruhodná slova: »Konečně má se nám dostati díla, o něž kněžstvo přes 15 let téměř sepiatýma rukama prosilo — totiž Písmo sv. formou uhlazenou, duchu nynějšího jazyka českého odpovídající. Nejlepší lidé se k této práci spojili. A na nás jest, abychom hojným odebráním splnili jejich naději, že kněžstvo českomoravské dovede udržeti svým pravidelným předplácením tak veliké a nákladné dílo, jakým bude »Písmo sv.« Nebudíž ani jediného českého kněze, který by díla toho neodbíral. Všecko může ustoupiti, na jiném se můžeme uskrovniti, ale tam, kde se jedná o Písmo sv., slovo Boží — tam šetřiti bylo by hanbou pro kněze.« — Kéz pravdivá tato slova naleznou ohlasu mezi našim klérem! Kdo dosud za odběratele se nepřihlásil, učiň tak co nejdříve a doporučuj také důležité dílo to svým známým a svěřencům! Přihlášky a předplatné budítež zasílány pod adresou: »Administrace České Bible v Praze IV., 35 (Hradčany)».

Konce svobodného křesťanství. Již častěji konstatováno, jak liberální pastoři podtinají kofeny křesťanského zjevení. Nyní evangelický pastor Imig v hamburském »adventním« kostele pokračuje v práci podkopné. Tak hlásal, že žádného vykoupení není ani Ježíšem Kristem ani svátostmi. Kristus prý se vykoupil sám z nespravedlností tohoto světa a tím dal jiným lidem příklad, aby napodobovali tento způsob vykoupení. Pastor Imig chápe křesťanství jen jako filosofickou mravouku, jak to činili žáci Sokratovi vzhledem k svému mistru. Většinou koná řeči o zcela praktických předmětech. Všecky tyto věci jsou schváleny pod pláštíkem svobodného badání a evangelické svobody. Tu není divno, že právě v Berlíně protestantský proletariát ukazuje záda evangelickým kostelům a stává se bez vyznání.

Tělesný trest v německých osadách. Sociálně demokratický poslanec Norke nedávno ukázal v říšském sněmě německém na to, že v Německé Africe východní přese všecky hospodářské a kulturní pokroky je trestní soustava, která byla zrušena v osadách ostatních evropských států. Je to trest bití u černocho. V uplynulém roce bylo provedeno 8000 tělesných trestů na černoších. Toto bití nikterak nedopomůže křesťanství k vítězství. Také poslanci středu nutí vládu k tomu, aby tento barbarský zvyk byl odstraněn. Poslanec Erzberger vystoupil v téže debatě pro to, aby vláda nepůsobila katolickým misiím obtíží, jak se často děje, když osadní úředníci chrání mohamedánské majitele otroků. Kdyby mohl býti mohamedanismus odstraněn z německých osad, činily by katolické misie obrovské pokroky.

Zajímavé objevy v oběhu krve. Drobnou bakterie, které tvoří přechod mezi živočišstvím a rostlinstvím, ohrožují vážně zdraví lidského těla. Leč proti nim stojí přesně pracující zdravotní policie, nacházející se v samé krvi, jsou to bílé krvinky. Tyto krvinky v celém těle pátrají po nebezpečných parazitech, aby je zničily. Obstoupí vetřelce, zatknou jej a dají do vazby, totiž do lymfatické žlázy, kde bývá někdy vězňů plno. Vyzkoumáno i to, že takové bakterie od bílých krvinek jsou na místě snženy. Posud není dobře prozkoumáno, proč organizace této zdravotní policie pracuje tak účelně v každém kritickém okamžiku; krvinky tékají jednotlivě, ale jakmile v kterékoli části těla se objeví vetřelci, tu zrovna jako na zvláštní telegrafický rozkaz spěchají svorně tam, kde jest potřeba jejich zakročení. Vnikne-li do těla parazytů veliký počet, nastává všeobecné válečné tažení, celé pluky krvinek rychle spěchají k zdolání škůdců. Takovým způsobem již dlouhá tisíciletí udržovalo se zdraví a život lidského pokolení, aniž lidstvo o drobnohledných ochráncích svých vědělo. Jest to snad pouhá náhoda, hra slepého osudu? Čím více přírodopysce vniká v tajy přírody, tím více se díví účelnému, velice složitému zařízení, kterému dala vznik moudrost daleko vyšší než rozum lidský.

Sombart o scholastice. Známý německý hospodářský spisovatel semita Sombart, jehož články vzbudily i v českých kruzích velikou pozornost, obrátil zřetel moderního světa k středověkým národohospodářům, jichž bystré myšlenky zcela neprávem do nedávna byly přehlíženy. Ve své knize »Der Bourgeois« (Mnichov-Lipsko, 1913) praví Sombart na str. 314. výslovně: »Zvykli jsme si zcela neprávem v nich (ve scholasticích) viděti světu odcizené učené pecivály, kteří pojednávají o neskutecných věcech v nekonečném opakování a nesnesitelných rozvlácnostech. To sice platí o mnohých z menších církevních světel, nikoli však o velkých.« Těmito slovy popravuje důkladně vážný myslitel nekritické Masarykovo pohrdání středověkým způsobem myšlení (scholastikou). Masaryk, který si hrál na velkého sociologa, nedal si práce, aby blíže seznal životní jádro scholastické vědy. A brzy po něm tucty papoušků s demagogickým gustem označovaly zkostratělé zásady a vývody slovem »scholastika«. Jsou to lidé, kteří učedná díla středověkých myslitelů ani v ruce neměli, natož aby je řádně prostudovali. Sombart domníval se dříve, že středověcí theologové neměli smyslu pro to, co řádně řízené velkopodniky pro

vývoj hospodářské otázky znamenají. Praví dále, že se podivil, jak porozuměl novému hospodářskému rozvoji. O velikých moralistech středověkých autor píše: »Jestliže přečteme spisy scholastiků pozorně, především podivuhodné dílo velkého Tomáše Akvinského, jehož monumentalitu dostoupily pouze výtvořky Dantovy a Michelangelovy, máme dojem, jako by jim na srdci leželo ještě více jiné výchovné dílo, než výchova k uhlazené zdvořilosti: výchova vlastních současníků na přímné, zmužilé, moudré a rázné muže. Nač kladou ve svém učení o ctnosti největší důraz, k čemu vždy a vždy znovu povzbuzují, jest proniknutí celé bytosti pružností a svěžestí. Nic neodsuzují tak velice, jako duševní a morální schliplost.« Takové působení má svou neposlední příčinu také v tom, že tito mužové pozorovali svět jasným zrakem a že hospodářskými přerodům, jichž byli svědky, věnovali plnou pozornost. Nebyli to — jak Sombart na jiném místě dokládá — světu odcizení a svět nenávidějící hloubákové, kteří by byli chtěli vpadnouti točícímu se kolu v loukotě. »Stojí vůči kapitalismu s nekonečně větší sympatií než snad v 17. století horliví zvěstovatelé puritanismu. Jaká plnost praktického vědění vězí v »Sumě« Antoniově (z Florence). To jest dílo jednoho z největších znalců života svého času, který s otevřeným okem kráčel ulicemi florenckými, jemuž žádný z tisícových obchodních knýfů a čachrů jeho milých krajanů nezůstal utajen, který »byl doma« jak v pojišťovnictví dopravním tak v obchodu směněném, v obchodu hedvábím jako suknem... Zajisté i u puritánů byli velicí podnikatelé kapitalističtí. Ale jsem na velikých rozpacích, zda za svou velikost děkuji puritánské mravouce a nikoli zcela jiným národním vlastnostem a řízení osudu.« Katolická morálka odsuzovala a posud odsuzuje pouze bezuzdné a bezohledné výdělkářství; moralisté zmínění však se snažili účelně řídit mysli kapitalistického podnikatele. »Co křesťanská morálka chtěla překaziti a zastaviti skutečně spolupomohla, byl převrat všech životních hodnot, jak se dokonal teprve v našem věku.«

Tedy dle Sombarta bystří scholastikové podporovali účinně pokrok zdravý, ale zcela správně se snažili, aby hospodářský rozvoj neporušil sociální rovnováhu, aby nezničil blaho velikých vrstev. Tudíž ti lidé, kteří mluví o scholasticích s pohrdáním, měli by se u těchto teprve učit, jak lze sociální neuhy vyléčiti cestou zcela praktickou.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%
Vklady vázané výpovědí a vklady střádankové — 5%

O praobyvatelích amerických věda vynášá na povrch nové a nové objevy. Dosud ovšem nemožno ukázati s jistotou na původ Indiána. Chicagský »Hlas« však dokládá: Jisto jest, že starobylost jeho na pudě americké jest veliká, a slušno ji měřiti ne staletími, nýbrž tisíciletími. Spleťtost jazyků a hojnost skupin řečí jest v Americe veliká. A z toho i značnou starobylost amerického Indiána dovoditi můžeme. Původní praosada Amerindů byla asi nepatrná. A nyní pozorujme věc dle obdoby podobných úkazu u jiných národů! Co se asi dalo v prvních dobách života té osady? Její členové usazovali a zřizovali se asi v některém vábném údolí, přebředli řeku a přešli přes horstva. Vzdalovali se od sebe, čím dále tím více a zakládali z různých příčin nové záduhy, kmeny a osady. Pokud žili tito »noví« v přiměřené vzdálenosti od první mateřské osady, mluvili ještě společnou jím řečí. Když však tyto podružné osady se staly opět osadami mateřskými jiných záduh oddálivších se — a to tak daleko, že první mateřskou i »svou« mateřskou osadu třeba již ani nenavštěvovali — tu si utvořili, v nových souose okolnostech, i novou řeč. Vždyť řeč jest organismus — a zvláště není-li spoutána písemnictvím — který dosti rychle se přetvořuje a utváří v dialekt a později, působením různých činitelů i v novou řeč. A tak rozšířil se od severu k jihu, od západu na východ, a když Columbus ze svého Quahaní se díval na záhadné krajiny »svoji Indie«, měla pevnina Nového Světa od pěti do desíti milionů Indiánů. Každý kmen — ba záduha měla svoji řeč. Kolik tu uplynulo v moře času století, než z jednoho původního jazyka si cestou přirozenou utvořili několik set různých řečí a nářečí? Vše vyvíjelo se na nové půdě, v novém různorodém okolí svým způsobem: Tkaní látek, tesání a úprava stavebních i okrasných kamenů, budování přibytků, lov zvěře i ryb. Ani v náboženských pověstech nebo v ústním podání nemožno vystihnouti nějakého cizího elementu, který by nám ukázal stezku, již se brátí dlužno, abychom došli oné krajiny a onoho lidu, u něhož prapočátek Indiánů dlužno hledati. Zdá se,

že marné jest pátrati po podrobnější obdobe s krví a kulturou národů zaoceánských — a nikdy snad na základě stávající obdoby zjeví příhly všeobecných nebude možno stanoviti původ našeho Indiána. A je náš rudý Indián původním domorodcem či snad tu před ním obývala nějaká jinorodá rasa, ať již autochtoni nebo exotická — která snad před příchodem Indiána vymřela, nebo mísíc se s ním svůj původní ráz ztratila, takže dnes ji nelze již objeviti? Či máme spatřovati potomky její v Eskymácích a v Patagoncích? Při vši rozdílnosti řečí jeví Indiáni nebrasští a severoameričtí vůbec plemennou rovnost a jednotnost. Velká většina badatelů ukazuje na původ jejich asijský. Avšak hledati dnes mezi národy Starého Světa jejich původní kmen, či vymezovati jejich ethnickou příbuznost s Malajci, Číňany a Turanci — jest velmi obtížné. Řeč doznala délkou času jak v Asii tak v Americe takových podstatných i hlubokých změn, že na jejím základě pátrati po původu Indiána ve Starém Světě by nevedlo k žádnému cíli. Původní umění a zručnost — až na ukázky nejjednodušší — byly ztraceny v bloudění a stěhování po mnohé věky. Náboženství, až na některé pratradiice, společenská pravidla, vláda, průmyslnost a jiné zjevy společenské měnily se a úplně pozměnily v různých dlouhých dobách, na různých místech, za různých okolností. Snad v dobách šedé minulosti nynější rudí »příštěhovalci« američtí ve Starém Světě provozovali rolnictví, pastýřství. Zde však při dlouhém pochodu pustými, snad již tenkrát ledovými krajinami Úžiny Behringovy vše bylo zapomenuto.

Národohospodářská hlídka.

Velký židovský krach v Berlíně. Zase nový doklad, je-li potřeba poutivému křesťanovi učiti se solidnímu obchodování u židů. Sama »Neue Freie Presse« 6. dubna uveřejnila některé podrobnosti o bankrotu Wertheimrova obchodního domu v Berlíně. Příbuzenstvo Wertheimrovo, které bylo súčasťněno na podniku velikými podíly, ihned si své vklady šikovně vyzvedlo v pravý čas, pokud nehrozila veliká ztráta; ať se spálí překvapujícím krachem pouze důvěřiví křesťané. Takový kníř židé provádějí často, při čemž se ovšem majitel podniku smluví s příbuzenstvem do detailů dříve, než se úřady dovědí o špatném stavu obchodu. — Wertheimer založil svůj podnik penězi vypůjčenými od šlechticů, koupil v berlínské Friedrichstrasse na dluh dům za 14 milionů marek a zřídil zde veliký bazar, v němž bylo zaměstnáno přes 1600 prodavačů a jiných obchodních sil různého druhu. Kromě toho založeny v Berlíně ještě dvě filiálky v berlínských předměstích. 4000 dodavatelů naplňovalo svým zbožím obrovské místnosti bazaru. Leč bazar pracoval tak, že od r. 1906 až do března roku tohoto nasekal 25 milionů marek dluhů. Ubozí dodavatelé, jichž pohledávka činí na tři miliony marek, nedostanou nyní dohrady více, než sto padesát tisíc marek. Ostatní dlhy hypotekární, které vážnou na domě v obnosu 22 milionů marek, musí zaplatiti kníže Kristián Kraft Hohenlohe, který sám již jest značně zadlužen. Také kníže Fürstenberg, který nešťastnou náhodou má za svého finančního radu žida Neuburga, sedl na lep a nyní oplakává těžké ztráty. Židovské příbuzenstvo Wertheimrovo má v kapse veliké peníze, Wertheimer sám, který zakládal podnik na dluh, také nyní nepujde žebroutou. Jistě se postaral zavčas i o to, aby nemusil seděti. Ale peníze důvěřivých gojimu jsou ty tam. Tak se pomáhá na nohy obchodu, tak učí chytrost židovská solidnímu podnikání. Šlechtici, kteří sedli na lep, měli místo odvažlivé spekulace pilně spravovati své velkostatky, kontrolovati, jak se vede lidu na těch statcích, zaměstnanému, vésti pilnou inspekci nad vlastními správci. Tak by bývali prospěli značně blahu veřejnému. Teď pomohli jen židovským chytrákům, kteří ožebračili tisíce křesťanů.

Vláda a hospodářská tíseň. Nestačí, že jsme tísňeni zemským komisariátem a že zemské smírňovačky i za pomoci vlády byly rozbity. Právě pod patronátem velice pokrokového českého poselstva jsme ujařmováni stále více. Vídeň se klidně vysmívá křikům českých radikálů, protože ty, jak za nějakou subvenci ze lvů lehce nadělá beránku. Ministerstvo orby a ministerstvo veřejných prací křiklavým způsobem zanedbává hospodářské nezbytnosti našeho národa. Celá řada návrhů melioračních, družstevních, výrobních a projektů živnostensko-společenských byla odeslána zpět do Čech s vyjádřením, že jim vláda podporu zabezpečiti nemůže, protože prý by se nevyplácely — a nebo že není peněz, z nichž by vláda podniky ty financovala. Inu — ovšem, dají-li se veliké peníze na podniky v pasivních zemích alpských, pak nezbyvá nic na Čechy, které musí tak obrovské peníze do Vídně platiti ve prospěch krajů jiných. Ministerský předseda si zajistil bez parlamentu půjčku čtyř set milionů; bude se dále žádati na zbrojení šest set milionů, jako by nová děla a válečné lodi zvýšily státní blahobyť. Ale na podporu chudých horských obyvatel nezbyvá ani tisíc díl z toho, co se dává na děla.

Svépomoc falšováním. Agrární předák a předseda starostenského sboru přerovského Uherek z Dobručky dodával do přerovské nemocnice mléko zředěné vodou. Ačkoliv oferta Pavelky z Lovčic byla příznivější, Uherek získal si protekci tak šikovně, že již před novým rokem prohlašoval, jak má dodávku zajištěnou. Někteří pokrokaři hájí »demokraticky«¹ bohatého Uherka tím, že prý mléko asi zředovali malorolníci, u nichž Uherek dodávku obstarával. Ať již zde hlavní vina padá na kohokoli, jest jisto, že se jedná o aféru agrárnicko-pokrokařskou. Vždyť Dobručce volily (až na 7 hlasů) proti našincům vesměs sociálního demokrata Tusara. Při tom všem jest pokrokařský režim přerovský velice milosrdný. Původně se mluvilo, že Uherek musí zaplatiti pokutu 500 K. Nyní však pokrokový tisk sděluje, že Uherek vedle náhrady nemocnici (250 K) dal »dobrovolně«² pokutu 100 korun. Nu — a mléko bude dodávati Uherek dále. Tak se nyní reformují hospodářské poměry — až je z toho charakterním rolníkům úzko.

Národně-sociální hospodářství. V Bráníku je obecní hospodářství v rukou národně sociálních. Pp. Novák, ředitel kanceláře obchodní a živnostenské komory, a Ryba, velkoobchodník v Bráníku, uznali za svou občanskou povinnost podrobiti řádné kritice obecní hospodářství, které nazvali horší než »turecké«³ a že 10.000 K, které měly býti vyúčtovány, nebyly pojaty do výkazu jmění obecního. Za tuto kritiku byli obecním zastupitelstvem žalováni. Ale soud je osvobodil úplně, ježto svoje tvrzení dokázali. Starosta obce Šnajberk, který byl hlavním žalobcem, je vyznamenán za svou činnost zlatým záslužným křížem.

O hospodářství Staňkově na Moravě rozepisuje se znovu 26. t. m. brněnský »Den«⁴. Poslanec Staňek ze Želetavy stojí v ostré opozici proti vládě. Není tomu dávno, co s ohromnými gesty vyvolával vládě urputný boj a vzkazoval do Vídně, že ve svém důsledném nepřátelství neustane, dokud bude vanouti do Čech a Moravy ostrý vítr vládní nespravedlnosti. Ale tentýž poslanec Staňek, který spouštěl na vládu oheň a síru, vynaložil všechn svůj vliv, aby od vlády vymáhal subvence. U Jihlavy byla založena jeho příčiněním motouzárna. Motouzárna zkrachovala. Byla provedena »transakce«⁵ a myslelo se, že agrární podnik padne do moře zapomenutí. Leč na podniku měla zájem nejširší veřejnost a má dodnes. Neboť motouzárně byla dána velká subvence státní. To znamená, že agrární podnik byl placen penězi, které poplatnictvo musí na daních odvádět. Kam se poděly peníze, které Staňek vymáhal na motouzárně? Otázka tato dodnes zůstala bez uspokojivé odpovědi. Všechn náš lid, celá Morava se ptá! Kam zmizelo 125.000 K, daných ministerstvem orby roku 1908, kde je 66.000 K, věnovaných tímže ministerstvem na podíly družstev, kde je dalších 17.000 K zvýšení státního příspěvku z roku 1910, kde jsou 4000 K na podíly Svazu? Kde je těch 212.000 K, které dalo poplatnictvo na agrární podnik? Motouzárna dostala soudružku v želetavské mlékárně, která jest dílem Staňkovým. Také na tento podnik, který byl hned na počátku mrtvorozeným dítětem, vyplatila vláda v době, kdy Staňek stál v ohni protivládního nepřátelství, 41.600 K subvence. Mlékárna stojí před bankrotem. Podnik byl odhadnut na 54.000 K a má 53.000 K dluhu, ačkoliv — dle tvrzení agrárního listu — se vyplácí. Musíme se tudíž opět ptáti: Kam zmizela také tato subvence? Poslanec Staňek musí na tuto otázku odpovědět a sice veřejně a s příslušnými doklady.

Kolonisace Nového Srbska. Vláda pomocí geometrii již provádí v těchto krajích podrobný katastrální výměr a dává do pořádku reální majetkové poměry, které byly dodnes velmi neupravené. Počítá se, že tyto práce trvati budou do konce srpna 1914, takže v září mohlo by se s nastěhováním kolonistů započítati. Před tímto termínem nedoporučujeme, aby se kdo do Srbska vydával. Komplex státní půdy pro kolonisaci je ohromný a předvidá se, že zde bude moci se usaditi tisíce a tisíce rodin slovanských národů (Němci jsou z kolonisace vyloučeni), kterým na dosavadním místě nebylo možno pro nedostatek nebo neúrodnost půdy náležitě se vyživovati. Aby někdo měl právo přistěhovati se do Nového Srbska, nesmí býti mladší 16 roků a starší 60 roků. Každá hlava rodiny dostane v obdělávání 12 kat. jiter půdy zdarma s podmínkou, že do určité doby bude se ucházeti o srbské příslušenství. Snahou naší musí býti, aby čeští kolonisté, kteří zamýšlí se tam vystěhovati, utvořili jednu neb více kolonií, kde zříditi by se pak mohla česká škola, kostel atd. Za tím účelem obrátila se redakce »Českého Listu«⁶ v Záhřebě na srbské ministerstvo orby s žádostí, aby tato společná kolonisace byla dovolena a vykázána českým přistěhovalcům úrodná krajina, kde vyhradně naši krajané by se usaditi mohli. Srbská vláda dává v první řadě přednost zemědělcům a teprve v druhé řadě jiným. Kdo hodlá se místo do Ameriky vystěhovati do Srbska, tomu podá další informace ochotně a bezplatně administrace »Českého Listu«, Záhřeb (Chorvatsko).

Státoprávní hospodář. Vyrázili v České Třebové s velikými obžalobami starého režimu obecního. Nyní však podléhá přímé kritice jejich po-

sitivní činnost vlastní. Revise objevila na městském důchodě nepořádek nynější správy státoprávní. Odkryla schodek 5000 K, zaviněný přítelem a ponahačem státoprávních vládců. A ještě něco! Ačkoliv dříve značný lesní majetek obecní obstarával zvláštní lesní úředník, nyní vede obtížnou a složitou lesní agendu jeden člen městské rady za roční remuneraci 300 K. Nyní odhlasovali státoprávníci po 300 K ještě dalším třem radním. Jest jenom otázka, zda takové finančnictví odpovídá zákonitým předpisům.

Župa obchodních gremií kraje královéhradeckého konala výroční valnou hromadu v neděli 19. dubna v Hradci Králové za předsednictví p. cís. rady V. Špalka a přítomnosti 15 delegátů, zastupujících 7 gremií. Jednatel p. St. Jirásek přečetl obsáhlou zprávu jednatelskou, poukazující především k neutěšeným hospodářským poměrům v r. 1913, jež zavinily též ochabnutí všeho ruchu organizačního. Odbývána jedna organizační schůze v Úpici, spojená s přednáškou p. JUC. Nováka o reformě osobní daně z příjmu. Předsednictvo župy snažilo se dostáti usnesením lonské valné hromady a spolu též zakročovati ve všech případech, kdy toho žádal prospěch severovýchodočeského obchodnictva u příslušných úřadů, zejména živnostenských, berních a dopravních. Schválen též rozpočet na rok 1914, vykazující potřebu K 334. — a usneseno vybírati od gremií pro župu po 20 h za člena. Nato provedeny volby a zvoleni: Za předsedu p. cís. r. Špalek, za místopředsedu p. F. Malý ze Dvora Králové, za pokladníka p. cís. r. Richter, za jednatele p. St. Jirásek. Zpráva jednatele o zakládání odborových sekcí župních a stanovisko Zemské Jednoty v otázce výročních trhů a zkrácení doby pracovní pomoci schváleno. Volný návrh podán p. Malým ze Dvora Králové, aby valné hromadě Zemské Jednoty byla doporučena společná akce proti konsumům. Další volné návrhy týkaly se českých nákladních listů a nádražních automatů, načež schůze skončena.

SINGEROVY

ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich kramech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Křesťanský živnostník.

Živnostensko-průmyslová a hospodářská výstava v Chocni bude krásným pomníkem ušlechtilého snažení českých výrobců, živnostníků, řemeslníků a rolníků z východních Čech, pomníkem, který bude hlásati široké veřejnosti zdatnost, duševní vyspělost a přičinlivost našeho lidu. Poněvadž výstava v Chocni (od 27. června do 27. července) bude letos jedinou v Čechách, těši se velikou pozorností v kruzích vystavovatelů, jichž se již přihlásilo přes 300. Lhůta přihlašovací končí 15. května a jest v zájmu každého, kdo nyní vystavovati, aby se co nejdříve přihlásil a zajistil si výhodné umístění své firmy. Výstava bude pořádána v rozkošných Pelinách, v nádherném to knížecím parku podél Tiché Orlice, v rozsáhlých rozměrech. Jest projektována celá řada sjezdu, dnu stran a organisací a slavností.

Okresní Jednota živnostenských společenstev v Hradci Králové konala valnou hromadu v neděli 26. dubna t. r. dopol. v zasedací síni městského zastupitelstva za předsednictví p. Thoře a četné účasti delegátů z Hradce Králové, Pouchova, Kratoch. Černilova, Plotiště, Kuklen, Třebechovic, Předměřic a N. Hradce Králové. Kromě toho přítomen byl za Ústřednu vicesekretář Dr. Wiškovský a redaktor »Českého řemeslníka«⁷ p. Tomek z Prahy. Valné hromadě předcházela konference společenstevních starostů, která jednala o těchto otázkách: Ukládání jmění společenstev u živn. úvěrních družstev, o živnost. exkursích Zemské Jednoty, o živnostenském tisku, o účetnických kursech a o pojišťování u zemského fondu, vesměs dle referátu p. red. Tomka. Na to zahájena valná hromada schválením posledního protokolu, jednatelské a pokladní zprávy a přikročeno k projednání návrhu na zrušení dobrovolné Okresní Jednoty dosavadní a zřízení Jednoty povinné. Po obsáhlé debatě usneseno návrh odkázati výboru k provedení v pozdější vhodné době, načež valná hromada do slovem předsedy skončena.

O »Zemském sdružení venkovského živnostnictva«⁸, jež ustaveno v pondělí velikonoční v Praze za účastenství poměrně slabého, napsal 25. t. m. mladočeský »Národ«⁹: »Jediná strana, která poskytl »těžce trýzněnému venkovskému živnostnictvu«¹⁰ pomocné ruky, byla — nastojte! — strana

agrární! Zcela pochopitelně — poněvadž nemůže při tom nic ztratiti a naopak může mnoho získati. Ztratit nemůže z toho důvodu nic, poněvadž ve svém politickém programu nemůže vůbec vážně sledovati úkoly živnostensko-průmyslové politiky, kteréž jsou přece ve svých důsledcích po většině protichůdný cílům agrární politiky. Ziskat může naopak množství věrnějších stoupenců strany a voličů pro nastávající volby, ukáže-li venkovskému živnostnictvu dobrou vůli o ně se starati. Že tato okolnost nebyla bez významu, toho dokladem jest už několik interpelací z agrárních kruhů na říšské radě ve příčině »překotného«¹¹ prý zodbornování společenstev . . . Řekne-li se ve schůzi, že »venkovské živnostnictvo má společné zájmy s ostatním venkovem«, patrně, že přímo neguje (popírá) se tu živnostenská otázka, neboť spíše jest pravdou, že venkovské živnostnictvo má společné zájmy s městským živnostnictvem. Řekne-li se, že »takové síly a moci docíliti může náš venkov bez rozdílu stavů a povolání, když soustředí se ve straně agrární«, neznámá to, leč zahrávání si s venkovským živnostnictvem, o němž mluví soudí, že kriticky nemyslí a nezná vůbec programu jednotlivých politických stran. Co může pro venkovské živnostníky vykonati agrární strana? Operuje patrně s důvěrou ve svého všemocného ministra orby, který podepřen tlakem »vlivné strany agrární«¹² vykonává určitý vliv na příslušná ministerstva (hlavně obchodu a veřejných prací), aby na př. dodávková práce pracována byla i na venkově a aby na př. subvenovaly se různé podniky venkovského živnostnictva. To však provésti může jednak organisované živnostnictvo samo (rozsah veřejných dodávek na členy), jednak (subvence rozmanitým podnikům) opatřiti mohou příslušníci živnostenské korporace spíše a prostě na základě věcného odůvodnění, na co agrární strana potřebovati bude »politického vlivu«, a za co bude musiti vládě býti vděčna. A při tom jest ještě otázka, bude-li znamenati tato práce pro jednotlivé favorisované živnostníky venkovské také — prospěch celého živnostenského stavu! . . . Odborné zemské jednoty živnostenských společenstev nepopíratelně povolány jsou k úspěšné a skutečné práci pro živnostnictvo v odborech a zároveň i v celku. A bylo by to svědomité počínání předáků venkovského živnostnictva, když by toto snad vymykalo se z povinnosti finančně přispívati na organisaci odbornou, která — byť ne hned, ale za to jistojistě — dodělá se pozitivních vymožeností živnostensko-právních, z nichž přirozeně reflexivně těžiti bude i venkovské živnostnictvo — bez stavovské práce a bez obětí finančních?¹³

Sociální obzor.

Dobrodinci lidu. Stále výmluvnější doklady dosvědčují, jací sobečtí výdělkáři se staví v čelo soc. dem. dělnictva. Sám soc. dem. centralistický »Dělnický Denník«¹⁴ přinesl již tolik dokumentů, které nebyly od autonomistů vyvráceny. V minulých dnech tento rudý list promlouvá o poslanci a žurnalistovi Bechyňovi, který se stal soc. demokratem tehdy, kdy se stal zetěm soc. dem. předáka Hyánka. »Děln. Denník«¹⁵ píše: »A zeť se ukázal býti hodným příslušníkem této rodiny. Vládne neobmezeně a pašovskými a běda tomu, kdo se nepodřídí zájmům rodiny Hyánkovi! Nesnese se s nikým, kdo se mu nekoří; a zásady? Ty mu nestály nikdy ani za tajku tabáku. To dokázala tato společnost nejlépe, když za všecku práci a námahu, kterou soudruh Krapka na Prostějovsku vykonal, odměnila se mu tím, že zbavila vdovu zaměstnání způsobem, hodným nejbrutálnějšího kapitalisty. Také nyní nás z Bechyňova pašalíky dochází tento charakteristický dopis: Jakmile parlament byl odročen, usnesla se rodinná rada u Hyánků, že je nutno Bechyňemu opatřiti nějaký příjem. Věc samozřejmá. Po dobu vyplácení diet nechal si pan poslanec vyplácet z redakce »Hlasu Lidu«¹⁶ 50 K týdně, ačkoliv nohou do redakce nepáchl a nic pro list nepsal. Ted' zvýšil svoje požadavky v rodinné poradě na 80 korun, poněvadž prý se jako poslanec zařídil. (Ach, jak proletářské!) Zadlužený »Hlas Lidu«¹⁷ musil se někoho zbavit. Byl učiněn pokus s Duřpekem. Náhončí a oddaný služebník rodiny Král zavolal si Petrželu a během několika dnů kolovaly Prostějovem zprávy, že Duřpek musí ze mlýna ven, že v tomto podniku už léta se kradlo. Duřpek zahájil kroky ke koupi rolnické usedlosti v Domamyslicích a důvěrníky obuvníků žádal, aby mu opatřili místo v továrně. Současně však vypověděl ihned peníze ze všech separatistických podniků. Tohle účinkovalo. Klika korporativně šla požádati Duřpeka o prominutí, zejména paní po-

slancová snažila se spor urovnati. Král konferoval po druhé s Petrželou. Prostějovem šly pověsti, že účetní banky Manhard zfalšoval bilanci, že Hyánek našel nesprávnou položku, jdoucí do tisíců, a zprávy umlkly teprve tehdy, když zakročila paní Duřpěková. Hledána třetí oběť, která podlehl. Na ple-nární schůzi z návozu Krále a dle usnesení rodinné rady napadl analfabet Petržela společně s Vo-jáčkem nepřítomného redaktora Ležáka. List prý je hanebně redigován, školácky-politicky a klesl o 1000 v nákladě. Klika prodavačů souhlasila a druhý den Ležák dal výpověď, dozvěděl se o zá-keřnictví. Nevýčkal však lhůty výpovědní a utekl z Prostějova. Rodinné radě se tažení podařilo. — »Zařízení« pana poslance neutrpí újmu. — Tážete se: Co tomu říká prostějovské dělnictvo? Nic! Rozumnější již dávno opustili tábor Hyánkovy ro-diny a přešli k nám a ti chudší duchem? Ti hrbí hřbety a trpí a bude zapotřebí ještě horších a pád-nějších šlehů, než i oni prohlédnou a učiní pořá-dek!«

Plané sliby. Hlavně k vůli agitaci, k vůli shro-máždění co největšího počtu stoupenců lížili v nejošnivějších barvách rudí agitátoři příští ráj bu-doucnosti dělnické. Nyní však, kdy rudé prorocství za prorocstvím selhává, kdy sami rudí zaměstnava-telé utiskují své zaměstnance, jsou soc. dem. pře-dáči nuceni mluvit upřímněji, aby se jim konečně sami jejich poplatníci nevysmáli. V minulých dnech štyrsko-hradecké soc. demokratické »Arbeiter-wille« uklouzla slova, která neznačí pro rudý stát budoucnosti žádný bengál. Tento list mluví totiž »o principu (zásadě) chudoby (v socialistickém státě) a tím o sociální rovnosti a bratrství.« — Dříve však mluvili demagogové o principu blahobytu. Jak se to srovnává? Inu — velice bohatí soc. dem. předáci (na př. milionový Bebel) nehodlali rozdá-vati proletariátu blahobyt ze svých vlastních veli-kých příjmů. A jestliže ani tito nepoložili vlastní obětavostí základ k blahobytu aspoň jisté části děl-níků, pak by jejich básnění o blížícím se všeobec-ném dostatku málokdo poslouchal s důvěrou. — Skleslost myslí dostavuje se v nejrůznějších soc. dem. hospodářských podnikách. Soc. dem. vedení musí na typografy důrazně hartusiti, aby nyní po neblahé stavce se neoddávali smutné resignaci, aby neztráceli naděje. Vídeňská »Arbeiter-Zeitung« svolává organisace do schůzí, aby podporovaly u-padající soc. dem. velkou továrnu na chleba (Ham-merbrotwerke), které nepomohla ani vydatná po-moc domu Rothschildova. Praská to i jinde, zvlá-ště výdělkářstvím pohlavárů.

Besídka. Trampoty Tyčkovy.

I.

Nešťastným člověkem byl kominík Jan Tyčka, třebaže náležel aspoň svou postavou mezi občany velice vynikající. Jak mnoho lidí těla drobného, zvláště kadetů, by dalo celé tisíce za to, kdyby jejich postava vzrostla o loket jeden! Honzíkovi však nadělena taková délka, že často sám nevě-děl, co s tím štědrým darem přírody dělati. Kdyby se byl ukazoval v cirku, mohl vydělati značný pe-níz bez práce, ale v praktickém všedním životě mu délka byla spíš na obtíž než k radosti. Vždyť ty dlouhé, čápi nohy mohla rozdělit matka příro-da hnedle mezi občany dva.

Již v obecné škole Honzík seděl v lavičce vždycky na kraji, aby mohl své vytáhlé končetiny pohodlněji umístiti mimo lavičku do volného pro-storu. Když učitel vykládal o plameňáku, děti se smíchem se obracely po Honzíkovi. Když měl o-pustiti školu, vtipkaři pronášeli návrhy, aby se dal na kupectví nebo vstoupil do knihkupectví. Prý nebude potřebovat k sundání zboží vysoko ulože-ného žádného žebříčku.

Honzík se začal učit kominikem. Mistr mu hned z počátku řekl: »Hochu, dobře jsi volil, nebu-deš potřebovat vysokého žebříčku. Po několika-denní praxi budeš v každém domě hotov s komi-nem dříve než tovaryš.« Lidé se mládenci smáli, ke kterým ještě vyšším pánům chodí pán tak veli-ký, nosí-li s sebou k visutým žebříčkům. A rozpu-stil kamarádi učedníci při setkání s dlouhým Hon-zíkem nejednou zanotili: »Horo, horo, vysoká jsi.« Když už vzrůst Tyčkovy postavy se zastavil, byl již nejvyšší čas, protože každý cizinec se po Hon-zíkovi obracel s takovým údivem, jako by byl spatřil nějakého obžvlého předpotopního tvora. Suchý, kostnatý kominík pohodlně překládal malé děti přes ploty. Kde jiní lidé potok přeskakovali, Tyčka jej zcela klidně překročil.

Když se dostavil k odvodu, komise se smála, jaký »flighmon« se to hlásí do řad vojenských. Vo-jenský lékař pošeptal nenápadně jednomu důsto-jníkovi, že by tenhle kolohnát mohl na vojně zastá-vati úkol účelný, pohyblivý rozhledný. Kdyby mu jiný voják sedl na ramena, viděl by tak daleko, jako se stromu. Honzík se klepal strachem, zda pře-ce jenom nebude nucen narukovat. Koktal, že je slabý na dech, když prý silněji křičí anebo za-pívá, hned mu žily na krku naběhnou, okamžitě cítí na plicích veliký tlak, až se celý zadýchá. Fe-

rina důstojník mu odpověděl: »Na vojně zpívat rozhodně nemusíte, jest to tam předmětem zcela nepovinným. Také není potřeba, abyste příliš křičel. Pro kmána se odporučuje spíše, aby dával pozor na křik kaprála a šikovatele. Ale odvést vás pře-ce jenom nemůžeme, protože tu nemáme tak dlouhou míru, abychom vypočítali, jak jste jiné spo-luobčany přerostl a protože tak dlouhé kalhoty, jakých byste potřeboval vy, v žádné garnisoně ani v magacínu nebudou. K pionérům byste se hodil dost dobře, protože byste se neutopil ani v řece dosti hluboké. Pokud byste sloužil, nebyť by po-třebí leckde stavěti vojenských mostů, jelikož by-ste mohl na zádech přepraviti celou kompanii na druhý břeh. Ale — víte, bylo by moc dobře, kdyby to, co jste přebíral na výšce, mohlo se vám dosaditi na šířce, pak by z vás byl vzorný voják. Zatím »untauglich«; až budete trochu menší, pak vás ko-mise uvítá s větší zálibou.«

Když jednou za nutnou záležitostí Tyčka jel s tříčlennou společností na saních, musil brousiti no-hama o silnici, aby mohli jeti spolu také druzí. Jin-dy se dostavila svízeľ na kočáře. Když již dva pa-sažéři sedli, bruchel si kočí do vousů: »Toho kolo-hnáta abychom věru nakládali na dvakrát.« Komi-ník sice uvelebil do kočáru všechny své údy na-jednou, ale ti, kteří s ním jeli, nařklali na veliké nepohodlí. Honzík zase stýskal, že mu nohy zře-věněly, že se mu nedostává místa, aby si je mohl protáhnouti. Když nastal okamžik vystupování, tr-valo delší chvíli, než byly dvě děti vysvobozeny ze zajetí tak dlouhých končetin. »Taky si mohl jíti pěšky«, pobrukoval ještě nádavkem kočí. »Ta-kové dlouhé hnáty by jistě stačily každému vala-chovi.«

Jednou maličký Kvirenc poprosil Tyčku, aby mu zazvonil u domu, prý nemůže na knoflík do-sáhnouti. »Vidiš«, poučoval Tyčka, »často jsi se posmíval mé vysoké postavě. Ted' bys byl sám rád, kdybys byl o hodně větší. Směješ-li se lidem velikým, pak řekni, k čemu vlastně tlačí zemskou hlínu taci kašpárkové jako ty.« — »K čemu a proč?« opáčil vtipkař Kvirenc. »Inu — k těžké prá-ci na světě nejsme, jak sám pozoruješ, ale k vůli tomu, aby malé lidi obsluhovali taci sahani, jako jsi ty.«

Tyčka se trochu pohněval, ale za krátký čas byli oba nejlepšími přáteli, takže spolu chodili jako dva blíženci. Nyní bylo v městě smíchu ještě více. »Kam vedete, Honzíčku, toho maličkého, do školy, do školy?« usmívala se stará Hnátková. »I ne, já už školu nepotřebuji«, odpovídal Kvirenc, »ale mu-sím vodit opatrně tuhle kamaráda tak, aby někde nešťastnou náhodou dlouhým nohama nezašlápl několik dětí. Tuhle jednou šlápl na kočku, až se rozkvílela, protože hlava tak vysoko postavená ne-může hned poznat, co se pod ní hluboko na zemi batolí. Takové nohy se rozkročí z nenadání, jako by měly milové boty — a samy nevědí, kam až dopadnou.«

Podivné přátelství kuliháčka s obrem! Kdy-koli tihle dva se objevili na náměstí, již se lidé smáli: »Podívejte se, živý cep už zase špacíruje.«

Tyčka jel jednou dráhou do vzdáleného kraj-ského města. Na cestě musil počkati na jednom nádraží v noci na následující vlak. Sedl si v če-kárně na dlouhou lavici a konečně natáhl na ni všechny údy. Na boky si dal veliký šátek a hned vedle kufík, aby mu nikdo nic nevzal. Začal po-dřimovat. V tom vstoupil do čekárny krátkozraký pan hospodářský správce Špetka se svým čele-dínem. »Podívej se, Lojziku, na tu neopatrnost, jak hloupě se tu ti dva lidé položili. Ten, co má hlavu venku, může snadno toho spodnějšího v ro-zespalosti kopnout do hlavy. To snad abych toho hořejšího raději probudil.« A již Špetka vztáhl svou ruku: »Příteli, slyšíte?« Otevřely se Tyčkovy oči, ruce se roztáhly a začaly se pohybovat i nohy, polou visící přes postranní opěradlo. Tyčka náhle vstal: »Čeho si, pane, přejete?«

Pan správce leknutím uskočil. »Ted', ted' už nic — víte, já jsem myslil, že na té lavičce odpoči-vají neobratně dva. No — tohle je nějaká výška, kdo to mohl tušiti! Člověče, na mou věru, vy byste mohl vycházeti na pokračování.«

Za chvíli již byl hlášen vlak. Tyčka šel také k východu, ale ještě se obrátil ve dveřích do če-kárný, zda náhodou něčeho nezapomněl. »Z cesty, člověče, už spěchejte a nezdržujte ostatních«, houkl jeden menší, zavalitý pasažér. Tyčka se v rozpa-cích rozkročil a vznětlivý karatel mu proběhl se smíchem mezi nohama ven. Toutéž cestou pro-klouzl jeden chlapec. Dva služební duchové na pe-ronu se vtipkovali: »Z takových nohou by mohla být pro menší děti hned slavobrána. Ještě se ze-ptám, zda ten kolohnát si koupil jen jediný lístek pro svůj trup i ty dlouhé nohy.«

Děti ze sousední vsi viděly jednou, jak se Tyčka koupe v blízkém rybníku u lesa. Druhý den se šly koupat samy. »Zde jest hloubka jenom ma-lá«, prohlásil znalecky nejstarší Francek Votýpků. »Tady stačí i ti hoši, kteří neumějí plovati. Včera se tu koupal jeden mužský, chodil sem tam a vody měl všude jenom po pás.« Hoši tedy skákali s chu-tí na to místo. Ale jaké překvapení! Dva se začali topit a byli stěží od kamarádů zachráněni. Když se rozniesla o tom pověst v obci, uhořel hned ko-

vář Hašek hřebíčku na hlavičku: »To se tam kou-pat jistě Honzík Tyčků, že mu byla všude hloubka. Příliš mělká. Pravda, dlouhý je jako z pohádky, že by mohl v lese děti strašit, ale suchý jako tyčka chmelová. Kolikrát si myslím, že budou z těch no-hou dvě pěkné kulaté nástropníčky pro strop v na-ší kolně, až seschne tak, že v něm dušička nevy-drží.«

Krátce na to zašel si Tyčka v neděli do lesa s několika přáteli k vůli osvěžení. Kvirenc se smál: »Škoda, Honziku, že's s sebou nevzal pytel. Mohl's natrhat mnoho šišek z těchhle stromů. Šaty by si's sotva umazal, protože bys na smrky léztí nemusil.«

»Budeš-li se, vejšklibo, ještě dál vysmívat, se-beru tě ze země a posadím tě na vysokou větev tak, abys nemohl dolů«, odsekl kominík.

»Jen si zkus«, zubil se neposedný Kvirenc. »pak ti okamžitě skočím se stromu na krk a potom se už rozhodně nezabiju.«

Schylovalo se za hodinu k bouřce. »Přátelé, raději se hněme domů, ať nepromokneme jako jar-mareční plachty.«

»No — já se trochu pokropení nebojím«, smál se Kvirenc, však nejsem z perníku ani ze soli, a-bych se rozpustil. Hůř by bylo, kdyby nám hrozil vážně blesk. Ale i tady můžeme mít pro strach snadno uděláno. Dáme cestou na Honzíka hromo-svod, budeme se držet v blízkosti a pak se nám nestane při tak velké výšce bleskosvodu nic.«

»Patří ti tu rozpustilou hlavičku celou ukrow-tit«, rozdurdil se poněkud Tyčka.

»Podívejte se na tyрана«, odsekl ihned kuli-hrášek. »Sám má tělo, že by jím mohl podělit dva bratry a trpaslíkovi nepřeje už ani tu drobnou hlavičku. Člověče bezohledný, co pak by potom ze mne vlastně už zbylo, až bych i o tu hlavu přišel?«

Výhodná koupě!

KOLO velmi zachovalé, duše a pláště rok staré, se zpá-teční brzdou **prodá se za K 100.—** Blíží se dělí

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Všeobecná úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ruč. omezen.

V Hradci Králové Palackého třída č. 80,

I. poschodí

eskontuje účty a směnky, poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a skvosty, povoluje úvěry osobní.

Vklady úročí sazbou 4½-5% dle dohody.

Obstarává inkasso smének a účtů za pod-minek kulantních.

Prospekty zdarma a franko.

Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém množství na skladě.

Cenníky na požádání zdarma.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatarův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro maibu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Ma-lého náměstí, dříve pře-60 roků na Malém ná-městí pod loubím) dopo-ručuje se

ku dodání oken chrá-mových od nejjednoduš-šího až k bohatému fi-guralnímu provedení a sice i se šelamými rámy, střešními, vrasenými.

Všechny rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez-víci závaznosti ku definitivnímu ohledu.

Největší pečlivost i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 8. května 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Živěrní družstvo

== „Eliška“ ==

zapsané společenstvo s ruč. omezeným

o Hradci Král.,

== Adalbertinum. ==

Vklady na vkladní
knížky

4½%

Střádanky vydávají
se po složení prvé-
ho vkladu v obnosu
K 4.—.

Ústav podléhá re-
visi Jednoty zálo-
žen v Praze.

Úvěry osobní.

Úvěry
živnostenské.

Tyranie ulsterských.

Protestanté znovu a znovu opakuji na svůj obehnaný kolovrátek honosnou píseň svobody a nepřestávají nazývat odporným zjevem klerikalismu i nejnějnější sebeobranu katolicity. A právě nyní, v století XX., řadí v protestantském irském kraji Ulsteru taková protestantská despotie, že uvádí v úžas i kaprálské byrokraty.

Celé Irsko mělo obdržeti samosprávu (home-ruli). Ježto však jsou tam protestanté, usídlení hlavně v severním okrese Ulsteru, ve skrovné menšině, nepřejí vůbec svobodě své vlasti. Prohlásili, že chtějí nadále těsně býti ve spojení s Londýnem, s protestanty jinými. Protestantská zpupnost cítila by se uražena, až by byli ulsterští v čemkoli přehlasováni od veliké většiny občanstva katolického.

Když vláda hodlala provést odhlasování parlamentu, protestanté zřejmě se připravovali na ozbrojený odpor. Vláda se zalekla a začala s odbojníky vyjednávat, čímž zlehčila právo řádného zákonodárného sboru. Vyhrožujícím ulsterským hleděla vyhověti vláda tak, že jim chtěla dáti přechodní lhůtu šesti let, aby samosprávu poznali a na ni si uvykli. K vůli tomu, aby rozmazleným protestantům byl dán příklad a uklidňující prostředek z kraje jiného, prohlásil Londýn, že chce dáti též správní útvar také Skotsku a Walesu.

Leč ulsterští se svým vůdcem Carsonem si dupli, žádajíce výluky ulsterskou z ostatního Irsku anebo okamžité volby a odvolání k národu.

Katolíci irští prohlásili, že k šestileté zkušební lhůtě svolují, ale rozhodně protestovali proti zbytečnému trhání politické jednoty Irsku. Vždyť v samém Ulsteru jest katolická menšina.

Leč hrozby ulsterských se zdvojnásobily, cvičení protestantských dobrovolníků opakována s větší manifestací. Když vůdce katolíků Redmond dodatečně povoloval větší počet ulsterských poslanců v dublinském parlamentě, despotický Carson to odmítl. A vláda až příliš dávala na sobě znáti rozpaky nové.

Ulsterští pokročili proti politické svobodě spoluobytelů katolických dále. V noci z 27. na 28. dubna dopraveno bylo způsobem rafinovaným do Ulsteru 35.000 pušek a půl čtvrtá milionu patron. Velitelství ulsterských revolučních dobrovolníků nařídilo mobilisaci všech svých sil na zkoušku, čímž uvedena v pohyb všechna irská policie.

V ulsterském Belfastu deset tisíc občanů uspořádalo velkou vojenskou demonstraci. To se všechno dělo proto, aby byla odvrácena pozornost bezpečnostních orgánů od lodní dopravy zbraní. Na oklamání strážců pořádku připlul k Belfastu parník nápadné formy s tajemným nákladem. Úřady ihned v oněch kritických okamžicích začali parník horlivě prozkoumávat. Leč — ukázalo se, že to jest pouze nákladní loď s uhlím. Takovým způsobem protestanté uvedli úřady ve zmatek, kdy se blížila loď se zbraněmi. Již před tím křižovala po několik týdnů loď »Fanny« kolem pobřeží dánského. Odplula k břehům norským a náhle v noci z pátku na sobotu připlula k břehům irským, kdež vyložila náklad ve třech přístavech nedaleko Belfastu. V této noci dobrovolníci obsadili všechny silnice, uzavřeli domy, přerušili telefonické a telegrafické spojení, obklopili policejní strážnice, podřídili si pobřežní policii a celníky. Tři přístavy ocitly se docela v rukou dobrovolníků. V nejhodnějších okamžiku přijelo 800 automobilů a jiných povozů, na které dobrovolníci rychle zbraně se střelivem naložili. Všecko bylo rozvezeno do tajných skrýší v Ulsteru. Dobrovolníci docela zabránili v Belfastu vyjetí vlaku.

Tak tedy odpověděli rebelové na vládní opatření, kterým již před několika měsíci bylo zakázáno dovážení jakýchkoli zbraní do Irsku. Což kdyby katolíci irští odpověděli hrstce ulsterských tímž způsobem? Zdrtili by skrovnou protestantskou menšinu velmi snadno, i kdyby sama vláda nechtěla vyslati obranné pluky. Leč protestanté příliš se spoléhají na osvědčenou trpělivost katolíků, kteří byli vydáni v šanc tak dlouhému katánování. Ulsterští by měli svatou povinnost napravit to, čím se provinili jejich předkové na lidských právech katolíků vražděných po tisících. Leč v osvěceném století dokazují, že hodlají v plantážnické zpupnosti směle dále pokračovati, že se chtějí vysmáti humanitě, evangelickému bratrství, lidovému parlamentu, vládě, vojenským plukům.

Vláda zase nezakročila tak, jak bylo její přísnou povinností, čímž stupňovala jenom kritické postavení katolického smířlivého obyvatelstva. Vláda zase — vyjednávala bojácně s lidmi, kteří s chechtotem pošlapali již několikrát vládní rozkazy a zákazy.

K čemu vlastně celé povstání? K hájení politických svobod? Vždyť právě parlament chtěl v život uvést větší svobodu Irsku. Každý národ,

**Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy**

:: SVATEBNÍ SKUPINY ::

Momentní snímky dětí

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Sklad rámu

**c. a k. dvorní
a komor. fotograf**

J. F. LANGHANS

**Adalbertinum
Hradec Král.**

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8.000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30.000.000.—.

obohody bankovní, bursovní a směnářenské,

obsluhuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a
čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běře v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna a. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

který se strojí k povstání, odůvodňoval svou akci poukazem na vytrpěné příkopi, na nespravedlivé ujařmení. Leč ulsterští posud si nestýskali a ani si nemohli stýskati na nějaké pronásledování své víry, svobod politických anebo poškozování hospodářských zájmů ze strany katolictva.

Samy »Národ. Listy« dne 3. t. m. napsaly o ulsterských: »Neděloť se jim jakživo žádné příkopi, naopak, když celé ostatní Irsko trpělo v hrozných mukách předešlých tří století, na ulsterské Skoty svítilo slunko milosti a přízně anglických vládců; když celý sedmimilionový národ irský byl zdeptán, oloupen o svou půdu i o svá přirozená práva, když byl hroznými trestními zákony ožebračen, tehda těšili se ulsterští osadníci, přistěhovalí to namnoze dobrodruzi angličtí a skotští, plné volnosti a blahobytu. Aneb snad, kdy katolický národ irský ohrožoval je náboženskou nesnášlivostí svou? Nikdy! Trpě sám pronásledování pro víru svou, nikdy se nemstil za to národ irský nesnášlivostí náboženskou na jinověrcích. Důkazův dějinných o tom podal hojně již Daniel O'Connell a po něm rovněž historik Hartpole Lecky.

Jaký důvod mají tedy ulsterští odbojníci ku tak hroznému pozdvížení proti ušlechtilému podnikovi svobodomyslné většiny parlamentu a vlády anglické, která v duchu vznešeného kmeta Williama Gladstona vrací irskému království jeho sněm, jeho domácí vládu, jeho samosprávu a svézákonnost? Přijdou snad **Ulsterští touto pospolitou svobodou společné vlasti o nějaké své výsady, o nějaké své zvláštní svobody?** Naprosto ne! Stejná svoboda, stejné právo má svědčiti všem obyvatelům království irského, ba Irové jakož i vláda Asquithova jeví ochotu ještě zvláštními dodatky k ústavě irské **garantovati** ulsterským **nedotknutelnost** jejich náboženských i občanských práv proti všelikému snad majorisování v budoucnosti, jako my jsme byli ochotni za Hohenwarta dáti zdejším Němcům všechny možné záruky pro jejich národnost a rovnou s námi svobodu, zvláštním základem zákonem zemským, postaveným pod záštitu samé koruny. Avšak jako tehdejší Němci briskně odmítli tento náš zákon fundamentální na ochranu národních svých práv, tak odmítají dnes vůdcové ulsterských protestantů podobně nabízené jim garancie vlády anglické i vůdců národa irského. Není s nimi řeči.

Tedy protestantští potomci přivandrovalců chtějí dále páchatí násilnosti na domorodém katolickém obyvatelstvu.

Nyní se ukazuje, že veliké zbrojení sledovalo v Ulsteru spíše vyděračnou politiku než krvavý válečný odboj. A skutečně Ulsteru se povedlo. Ministr námořnictví Churchill, který byl pokládán za velikého odpůrce ulsterského hnutí, nabídl sám mír přímo náčelníku vzbouřenců Carsonovi. Vládní kompromis prohlásil tyto zásady: Ulster nechť není vyloučen z homerule na dobu jen šesti let, nýbrž na dobu neurčitou. Naproti tomu Carson má slíbiti, že při příštím federativním uspořádání ústavy anglické má se státi Irsko jejím členem jednotným (i s Ulsterem). Carson ani v těch chvílích nezapomněl na své velikášství. Přál si, aby irská samospráva »osvědčila se tak dobře, aby Ulsterští co nejdříve dobrovolně se k ní přihlásili«. Ovšem výbojní protestanté měli sami báječný strach před možným krveprolitím, které by mohlo v každém případě uškoditi výhradně jim samým. Ale v dějinách bude pro časy budoucí zapsáno, jak ještě ve XX. století protestanté z fanatické mstivosti raději byli ochotni krví zbrotniti celé Irsko, než by ustali v konfesních štvanicích a než by popřáli Irům svobodu, jaké se těší sami.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Volné listy.

Vrchní národní sbor. Prostřed Deukalionské potopy politických zmatků, stranných zápasův a mravního rozvratu došla řeč na sbor mužů, kteří, opatření jsouce potřebnou autoritou, pracovali by o odstranění toho, co nás hubí a co naši dobrou pověst v cizině podvrací. Myšlenka není právě nová, neboť po jisté stránce měla býti ztělesněna v tak zvané Národní radě. Běželo tehdy o pořízení útvaru, který by obstarával součinnost politických stran v těch věcech, které jsou všem poslancům společné a o které stranně zápasiti bylo by nerozumem a zbytečným mrháním sil.

Národní rada však účelu svému nevyhověla. Na místo aby stála vysoko na hledisku opravdové a vážné nestrannosti a aby přísně kárala z hříchů proti společ. pol. zájmům a národ. povinnostem,

úporně mlčívala a nedovedla se ze svého nedůstojného stavu ani tehdy vzhopiti, když před tváří české veřejnosti s nesydatou přímo drzostí vydalo se heslo, aby ve Slezsku proti čes. kandidátu volen byl za poslance člověk smýšlením Němec a původem semita. Národní rada, která měla býti, jak se od ní očekávalo, vyjádřením národního svědomí a výrazem pravého češství, nestoudně vlastizrádce tehdy nepokárala ani slovíčkem. Touto chabostí podepsala Národní rada svůj ortel, neboť od té chvíle u každého opravdu českého člověka ztratila vážnost a úctu. Z tohoto jednání, nebo lépe řečeno, nejednání a leckterých projevů největších jde na jevo, že tento národní sbor stal se hnízdem stranných zájmův a že nelze od něho očekávati toho, co jeho činností původně bylo myšleno. Bylo zajisté úkolem Národní rady, aby si postupem doby svými skutky zjednala potřebné autority, protože pouhé ustavení její této mravní moci ji nepropůjčovalo, ale Národní rada toho nedovedla a stala se na konec lodí, která ztroskotala a uvázla na písčině. Sbor, který měl býti nad stranami, stal se kořistí těchto.

Volá-li se tedy dnes po národním sboru novém, nepřispěly k tomu pouze poslední skličující události, ale také Národní rada sama, která jmenovitě v aféře zrádce Švihy chovala se způsobem, který obecně překvapoval a urážel. Tužby pak po novém sboru jsou odůvodňovány jednak zájmy politickými, jednak mravními, a nový sbor neměl by tedy na starosti jenom obecné zásady naší politiky, nýbrž také opravdovou reformu mravní a povahovou. Nový národní sbor musil by ohledávati základy, z nichž roste český člověk v životě rodinném, společenském, národním a politickém, neboť konec konců všechny nejnovější truchlohry, které v českém národě byly sehrány, tkví kořeny svými v mravní povaze. Říkati, že úlohou nového sboru bylo by odstranění zlišnosti, znamenalo by chápati úkol jeho jen jednostranně. Zlišnost jest ovocem stromu, jest příznakem nemoci, a ta musí léčena býti od kořene.

Pro a proti. Očím veřejnosti tyto snahy o nový národní sbor nemohou býti lhostejny a lze pochopiti, že o návrhu vznikla čilá rozprava. Dávno již tomu, co bylo řečeno, že v každém předmětu jest nevyčerpatelný smysl, a proto tím více mysl upiata jest ke sboru, jenž by mohl národu našemu přinést mnoho dobra a býti mu obrozujícím požehnáním. Návrh nebyl všude příznivě uvítán, neboť oči pozorovatelů vidí v něm dle zájmův a dle pomůcek, jakých se jim k vidění dostalo.

»Tohoto sboru není potřebí«, volá se z jednoho tábora. A druhá strana se ozývá: »Tento areopag jest naprosto nutný.« Kramář na příklad dovozuje, že inteligenci, která jest s rozháraností českou nespokojena, vstoupiti jest ve strany a tam dle přesvědčení svého pracovati o žádoucí očistu. Ve stranách bojujte, vyzývá Kramář, tam zatlačujte do pozadí všechny nehodné elementy, lidi, kteří z politiky dělají si výnosnější řemeslo, než bylo jich dosavadní, všechny nedouky, jichž celý politický arsenál jest několikerých denně bez všeho porozumění spolýkaných novin, postavte se v čelo, uplatněte svou práci a své vědění a hned bude boj mezi stranami jiný, lepší, bude zde zápas duchů — a ne boj vším, co jest v člověku nejhoršího a nejděpovědnějšího.

Prof. Wald nesouhlasí s Kramářem a jest v »Přehledě« tohoto mínění: »Neměl bych za jiných poměrů ani proti tomuto heslu námitek, uznávaje, že tímto způsobem dalo by se skutečně mnoho dobrého docíliti, kdyby se ukázalo, že ve stranách budou čistné tendence dosti silny, aby pronikly. Ale právě v tomto směru mám jisté pochybnosti. A proto trvám na tom, že jest potřebí vedle stran politických, nad nimi a eventuálně proti nim vše-národní, od politických stran neodvislé organizace, která by si položila za svůj hlavní úkol očistění veřejného života vůbec, jak politického, tak samosprávného ... jest potřeba organizace nepolitické, stojící nad stranami, jež by strany mohla vahou svou eventuálně i donutiti, aby konaly povinnost právě zmíněnou. Ale ovšem jest potřebí mužů, již nestranností svou poskytují záruku spravedlivosti. **Že stávající Národní rada úplně selhala, a že tedy za ní třeba stvořiti něco lepšího, nemusím snad dokazovati.** Utvořme tedy novou a lepší Národní radu, jež by především naléhala na mravní očistu odstraněním osob zlišných s míst čelných.«

Na myšlenky pronesené v »Přehledě« o nové Národní radě replikoval Kramář na Vinohradech, pravě, že pasivitou inteligence ponecháno bylo volné působitě žvlm, jež pro pole politické nemají kvalifikace. Také prý není potřebí nějaké nové Národní rady. Třeba prý zlepšiti pouze dosavadní poměry ve stranách a pak také nabude prý náležitá váhy i Národní rada.

Jsme přesvědčeni, že nového sboru potřebí jest, neboť neosvědčil-li se pro stranné rejdy útvar starý, dlužno sestaviti nový. Starý sbor svojí nemohoucností úlohu již dohrál. Čekati zlepšení staré Národní rady, až se upraví vnitřní nepořá-

ky politických stran, jest cesta příliš dlouhá a nejistá. Vždyť právě sborem mužů vážných zmatky ve stranách mají býti odklizeny a mravní zásady nabýti zase své platnosti a významu, které měly v dobách, v nichž o pokroku na plné kolo ještě se tolik nemluvalo. Ovšem závažná jest otázka Kramářova, kdo že bude nové Národní rady poslouchati, jestliže bude na politických stranách nezávislá. Vzhledem k této věci jest dle našeho mínění pojem a úkol tohoto národního sboru objasniti. Kdyby nový útvar měl býti rozhodčím a dozírajícím orgánem ve věcech pouze politických, tu by ovšem námitka Kramářova byla místna. — Došli bychom za takové povahy národního sboru tam, že by o všeobecných otázkách politického řízení národa rozhodovali ti, kteří přímé zodpovědnosti za politické skutky nemají. Myslíme, že pro politické akce postačí společné parlamentní komise stran.

Ale nový národní sbor neměl by na starosti pouze věci politické, mnohem více musil by se starati o zachovávání zásad mravních a povahových. Čím náš národ v přítomné době jest poškozován, jest hlavně nedostatek svědomitosti a poctivosti, z kteréhož pařeníště vyrůstá čím dál hrozivěji bezcharakternost v novinách a bezcharakternost osob veřejně činných v oborech veřejné práce. Možno-li na příklad v národě Havlíčka, Palackého a Riegra veřejně v českých novinách vybízet české voliče, aby odevzdali hlasy Němcovi na místo Čechovi, to není již ani hřích politický, jako spíše povahová a mravní zvrhlost, která, bohužel, nevyskytla se u jednotlivého šílence, nýbrž vědomě projevena byla politickými stranami. Odvážili-li se noviny a i politikové licoměrně skuhřati, že nebyl řádně souzen člověk, jenž svým chováním nejvýmluvněji zrádcovství své potvrdil, přechovávali tohoto zrádce redaktor, jehož povinností obzvlášť jest bdíti nad důsledností a poctivostí národního života, váhá-li strana tohoto svého člověka veřejně a slavnostně odsouditi, a jestli její neupřímnost podporována ještě stranami jinými, pak neběží tak o politiku, jako o děsný morální úpadek, ze kterého nejvíce se radují národní naši odpůrci němečtí a s nimi škodolibě se usmívají nenávistníci, pracující proti nám ve vládě.

Autorita. Z předchozích řádků lze vyrozuměti, že národní nový sbor kromě politiky měl by větším dílem na starosti otázky přísné národní kázně a charakterní výchovy. Z těchto úkolů jeho lze se domysleti, že by složení jeho mělo míti povahu smíšenou. Představujeme si sbor tak, aby v něm zasedali i politikové z jednotlivých stran, i takoví muži, kteří na politických stranách jsouce nezávislí uplatňovali by své rady a napominání, kdykoli by toho bylo potřebí. Tím politikové i moralisté vzájemně by se doplňovali, předstihující se v hlásání toho, co imenujeme povahovostí, svědomitostí, mravní silou, poctivou a obezřelou politikou.

Aby politikové nevňášeli do sboru strannost, tonu bránili by moralisté, takže při dobré vůli nová tato Národní rada skutkem by učinila nejvyšší národní stráž, po které toužíme, které máme tolik potřebí a která by vyhlášovala českému lidu manifesty, zdělané na základech nejpřísnější nestrannosti a skutečných národních prospěchů. Aby v Národní radě neusadila se strannost, musilo by rokování ve věcech, týkajících se národní kázně a mravních zásad, býti novinově reprodukováno, aby veřejnost mohla usuzovati, zda všichni činitelé v areopagu plní přijaté povinnosti. Toto reprodukování rozprav bylo by zajisté výstražným napomenutím těm údům, kteří by ochotni byli úkolům sboru se zpronevěřovali. Aby vyvarováno bylo nedorozumění, dokládáme hned v zápětí, že nemluvíme o veřejnosti těch věcí, o kterých třeba takticky mlčeti. Takovými okolnostmi zajisté jsou rozličná usnesení o národní obraně a jiné věci podobné, které prozrazovati bylo by poškozením národních zájmů.

A slyšíme-li dotazy, kde vezme tento sbor potřebnou autoritu, aby mohl politické strany donucovati a mravní úhony odstraňovati, pak odpověď není nesnadna. Nabízejí-li se inteligenti a chtějí-li tuto zkoušku duševní vyspělosti složití a záslužný úřad zastávati, nechť nabídka jejich ochotně jest přijata. Národ jejich autority dekretovati ovšem nemůže, a není v moci veřejnosti autoritu tuto vytvořiti, jako si včely vykrmují svou královnu. Autorita vůdců neocitá se na světě rázem, nýbrž vyvlí se přirozeným kliččením, roste z jejich duší a z jejich činů, jejichž správnost a záslužnost obecně jest uznávána. Jinými slovy, autoritu musí si vytvořiti tento národní sbor sám. — Sbor inteligence, který o národní areopag usiluje, uznává a vidí, jak dosavadní Národní rada, nechopna jsouc vybudovati si autoritu a sídliti na Kapitolu, zaslouženě shozena byla s Tarpijské skály; proto tím vážněji bude pojímati svůj úkol, aby vytvořil v národních věcech jednotu, pořádek a mravní moc. Budou-li si členové tohoto sboru vědomi, že autorita jest moc, která budí poslušnost a úctu, pak zasvěť se dílu tomuto s takovým zápletem, kterého jest vždycky potřebí k velikým

národním činům. Protože kromě toho autorita jest silou, vyplývající ze vzájemného působení lidské společnosti, jest tím odůvodněno, co již svrchu bylo řečeno, že totiž reprodukováním příslušných rozprav národní areopag za mohutnou podporu získá onu naši veřejnost, která posud není mravně otrávena a která musí stoj co stojí o své existenci podati důkazy. Bylo by vysvědčením zoufalosti a bylo by zlomením holi nad našim národem, kdyby národnímu sboru této podpory se nedostalo. Bude také úlohou tohoto sboru, aby ve svém časopise myšlenky své hlásal a tím získával vždy většího počtu těch, kteří jsou dbali opravdového blaha národa a kteří chtějí se vymaniti z pod tyranidy různých veličin, jež nekalé zájmy kryjí finčícími moderními hesly. Jsou-li mužové na svém místě, množí a přitahují k sobě zástupy a naplňují je svými záměry. Řeka sama hloubí své vlastní břehy, a tak každá oprávněná a velká myšlenka upravuje své vlastní toky, až nachází zbraně, které ji dovedou brániti a získává apoštoly, kteří ji vysvětlují a rozšiřují.

Zdůrazňujeme ještě jednou, že Národní strana, složená ze stranníků politických stran, nestáčovala by úplně danému účelu, i kdyby na krásné strany jakž takž byly uzdraveny. Ve sboru, jenž má býti nejvyšším národním tribunálem, musí býti také mužové naprosto nezávislí a rozhodující s povýšeného hlediska spravedlivé nestrannosti.

Pokrokařské dělnství. Macharovy oslavy doznívají, a jest v nich mnoho poučného pro básníka samého, pro jeho čitele a pro kulturu vůbec. Jest vždycky zajímavé a užitečné pozorovati, jak který směr literární a jeho vůdcové rozmnožují umělecké hodnoty, jak rozšiřují duševní obzory a jak zúrodňují vážnost a důstojnost svých stranníků a vrstevníků. Několika slovy nelze vystihnouti literární činnost Macharovu, a my se o to ani nepokoušíme. V zájmu spravedlnosti budiž však řečeno, že díla, která byla napsána pod praporem umění, beze sporu jsou cenna a pojišťují autorovi významné místo na českém Parnasu.

Čtenelé prohlašují Machara za muže velikého, ano kdosi byl entusiasmem tak unesen, že ho oslavil názvem »nejlepšího českého člověka«. O těchto soudech dalo by se mnoho hovořiti. Pro dnešek upozorňujeme jen na to, že při takové bilanci, jako jest padesátiletí, znamenité muže dlužno posuzovati nejen dle literární tvorby, ale také dle povahy a vůbec dle toho vlivu, kterým na duševní tvářnost svých vrstevníků působí. Snaha po velikosti jest sladkým snem mladosti a cílem usilovné práce věku mužného. Machar jest zajisté již v letech mužných, jest tedy plně zodpověden za vliv, jež svým stranníkům vtiskuje a tito stoupenci svými oslavnými projevy zase ukázali, jak pod duševním velitelstvím Macharovým rostli a se rozvíjeli. Mluvíme o vlivu Macharovu na inteligenci. Intelligence to byla, která o Macharově padesátce psala v novinách a dávala na jeho svou sváteční náladu ve chvíli, která přímo donucuje, aby každý podal veřejnosti to, co v něm jest nejlepšího a aby každý vznášel se ve výši myšlenkové oblasti. Člověk jest tvor organický a výchovou rozvíjí se z nitra na venek, proto dle projevů usuzujeme vždy o duševním jádru lidí, jejich rozumové mohoucnosti a úsudkových schopnostech. Říká se, že jest jediného moudrého člověka ve společnosti potřeba, a všichni stávají se moudřími.

Nuže vizme, jak moudře oslavovali Machara. Některé projevy, ovšem asi nejlepší, byly v Besedách Času svázány v kytici, aby básník ve Vídni vůni těchto vzácných květin mohl čichati, a tím se stalo, že i česká veřejnost o humorné ty hody nebyla připravena. Tedy pozor! Dejme předstoupiti gratulantovi dru. O. Janovskému, obvodnímu lékaři v Červené Řečici, jenž píše: »21. srpna 1911 byl zde Machar. Spal u mne. Postel, na které spal, má nápis: Na této posteli spal z 20. na 21. srpna 1911 slavný český básník Machar.« Hledáme na mapě Červenou Řečici a shledáváme, že není odříznuta od světa a že tedy vnikají tam také časopisy a knihy, které při dobré vůli nedají inteligentu zarůst mech. Soudíme, že v Čechách inteligent může si získati tolik duševní vyrovnanosti, aby se nemusel dopouštěti takových pošetilých a směšných malichernůstek, a proto je pozoruhodno, že nadšenec v Červené Řečici nedovedl Machara oslaviti, než naivním povídáním o posteli. (Pokračování.)

Obrana.

Připravu k slibované »svobodě svědomí« zahájili v Brně němečtí volnomyšlenkářští židé ještě bezcitnějším karabáčem, než jak jsme předešle sdělili. Zajisté jest nejvnitřnější záležitostí církve, v kterém roce mají dítky katolické přistupovat k sv. přijímání. Leč v Brně se švalo na 4 německých volnomyšlenkářských schůzích proti časnému přijímání dítek tak fanaticky, že schůze byly rozpouštěny. Tedy svolána ještě schůze pátá, na které bylo štváno znovu. Když se přihlásili o slovo dva

kněží řeholní, netoliko jim nebylo popřáno mluvit, ale diví fanaticové mlátili staříckého kněze a mladšího jeho druha do hlavy tak, že je okrvavěli. Naposledy byli kněží s rozedranými šaty od moderních rafinovaných barbarů vyhozeni. Nikdo z bezpečnostních orgánů nezakročil, násilníci řádili statečně u vědomí, že nebudou zjištěni. To se dalo za patronátu volnomyšlenkářské bar. Hocka, člena nejvyššího rakouského soudu. Jak dlouho budou ještě doufati konservativní peciválkové, že jejich práva při nedostatku silné obranné organizace uhlají hofráti?

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
20 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Podporujte své diec. knihkupectví.

Zavedli Svatojanský kult Jesuité? Volnomyšlenkáři ve svém šimlu, zaslaném protikatolickému tisku, prohlašují, že sv. Jan jest jen »výplod jezovitských falšovatelů českých dějin, jenž neměl nijakého menšího úkolu, nežli zastříti lidu českému svatou památku Mistra Jana Husa...«

Kdo takhle píše, podvádí český lid. Církev, která v českém národě měla řadu jiných vynikajících světců, nepotřebovala za upáleného Jana vymýšleti Jana jiného. A Jesuité nejméně se mohli přičiniti o nějaké falšování, poněvadž úcta k sv. Janu Nepomuckému byla v Čechách veliká dávno dříve, než byl Jesuitský řád založen. Sám arcibiskup Jan z Jenštejna (za vlády Václavy!) nazval Jana »mučedníkem svatým«. Souvěký kaplan r. 1401 praví o Janovi, že »z Boží milosti stal se mučedníkem«. Rukopis knihovny »Zlaté koruny« z XV. století obsahuje tuto zprávu: »Roku 1393 v den sv. Benedikta utopen jest doktor Johanko a nalezen ve čtvrté v den vystavených svatých ostatků, pochován jest v kostele pražském, skvěje se zázraky a proto hrob ohraňen je mříží.« Pokračovatel kroniky Pulkavovy z r. 1470 (husita), píše o Janu, že »pochován je na hradě pražském u sv. Václava, kdež jeho jméno vytesáno jest na kameni a kříž na témž kameni. Na kterýž kříž i podnes žádný nerad nohama vstúpi.« To stvrzuji též staré letopisy české. Tento posvátný hrob, na nějž nikdo rád nevstoupil, byl již r. 1416 mříží obehnan dle poznámky v »Ordo commendarum« z r. 1420 a konala se při něm »kommenda« t. j. zádušní bohoslužba vždy 20. března, při níž se hrob pokryl černou rouškou, křížem a svícemi. O tomto posvátném hrobě Janově se dobře vědělo a úcta k tomuto hrobu vzrůstala se hlavně v té době, kdy též víra katolická přicházela v zemi české mezi lidem k té vážnosti, které se těšila dříve v celém království. Nevynašili tedy úctu svatojanskou Jesuité, nýbrž ji, dávno před založením řádu Jesuitského v Praze stávající, rozšířili a ve známost uvedli v celém království. U hrobu sv. Jana modlíval se Ferdinand I. i jeho synové. Císař Rudolf II. dával vždy při slavnostnějších službách Božích rozsvítiti více svíců na tomto hrobě. Podobně v úctě chovali hrob sv. Jana všichni panovníci z rodu

habsburského. Tuto vzrůstající úctu svatojanskou zaznamenala celá řada pozdějších dějepisců, z nichž známe čelnějších 7 před bitvou bělohorskou, v době tedy, kdy kacířství bujně v Čechách kvetlo a Jesuité neměli ani naděje kacířskou zemi novým svatým ku pravé víře obracet. Všecky tyto zprávy uveřejnil latinsky Berghauer roku 1761 a Zimmermann německy roku 1829.

A bylo snad potřebí v cizině šířiti úctu Svatojanskou proti kultu Husovu? Sv. Jan uctívá se slavně v končinách nejvzdálenějších, kde lidé vůbec málo o Husovi vědí. A zvláštní, že sami Němci, kteří posud dávají na jevo tak veliký odpor proti plnění husitských vojsk, uctívají sv. Jana velice okázale. Na př. v alpských zemích německých jest veliký počet soch našeho světce. Bylo snad potřebí těmto katolíkům nastrkovati místo Husa jiného Jana? Kdo tvrdí, že Jesuité zavedli Svatojanský kult umělým způsobem proti kultu Husovu, převrací pravdivou historii.

Můžeme však dodat, že kult sv. Jana Nep. národ český spojoval, že právě ve dnech jeho památky docházelo v Praze k dalekosáhlým úspěšným akcím všenárodním. Zato oslavy Husovy od počátku až do dnešního dne nesou na sobě pečeť nejštvavějšího fanatismu a národního rozvratu.

Husité často si vedli k Římu kompromisně, dlouhý čas usilovali o spojení s církví. Ale jakmile došlo k oslavě dne Husova, měnili se i konservativní husité v davy nenávistných provokatérů. Běda mnichovi, který se objevil v Praze na ulici ve dni oslavy Husovy! Byl týrán, zpívaly se mu do očí posměšné písně o papeži. Zpívalo se demonstrativně: »Nedajte se svoditi těm falešným prorokům, kardinálům, biskupům«. Ovšem za krátký čas tiž zpěváci prosili uctivě »falešné proroky« o posvěcené oleje. Protestanté, kteří Husovu víru popravili, kteří starohusity pronásledovali, slavili svátek Husův ještě okázaleji, než husité. Chtěli snad tak vzdáti žáci Lutherovi úctu náboženskému směru Husovu? Ani pomyšlení. Vždyť počítali svátek ten mezi patnácti svátků »menších«. A přece za administrátora Mystopola svátek Husův stal se příležitostí k nejštvavějším demonstracím proti katolíkům.

Zneužívají snad katolíci dne sv. Jana Nepomuckého k podobným provokacím proti evangelíkům a jiným jinověrcům? Právě naopak v ten den snaží se drážditi nejrůznějším způsobem katolíky novohusitští demagogové. Jako dříve tak i nyní každý musí uznati, že kult Svatojanský pranic národním zájmem neublíží. Zato však placení demagogové měli by se starati o to, aby český lid byl vymaněn z jáma německo-židovských bankovních společností, aby podniky politických a sociálních stran českých rovněž nebyly předlženy u německých židů. Potřebí dbáti o to, aby z novohusitských radnic vymizela korupce, aby se za almužnické subvence v říšské radě nezaprodávaly prospěchy všenárodní. Tohle prospěje národu více než štvání proti vlastní krvi, než posměchy z kultu Svatojanského a neobratné pomluvy řádu Jesuitského.

Čeho lze od zednářů očekávati? Nad volnomyšlenkáři lámají hůl i ty štvavé živly, které zednářstvu tolik pomáhaly proti katolické církvi. Sociální požadavky soc. demokratů, svých dosavadních věrných stoupenců, zednáři dlouho odkopávaly, až ochotným mouřením došla trpělivost. Proto konán v italské Ankoně veliký lidový soud na XIV. sjezdu soc. dem. strany italské. »Právo Lidu« referuje 5. května v původním dopisu zaslaném dne 27. dubna: »Dnešního dne svedeny byly dvě velké debaty: o zprávě parlamentní frakce a o svobodném zednářství. Byla-li debata o činnosti parlamentní frakce bouřlivá, je možno přirovnati debatu o »massonerii« či o svobodném zednářství k veliké debatérské bitvě. Tato otázka je pro italskou stranu nesmírně důležitá. Svobodné zednářství, silně v Itálii rozšířené, se svým tajným a složitým organizačním aparátem zasahuje hluboce do politického života. V zednářských ložích rozhoduje se zhusta o politických akcích a o individuální pomoci pro toho či onoho kandidáta. Protože v zednářských ložích jsou členy příslušníci různých stran — velmi mnozí socialisté a také přes 20 socialistických poslanců! — vítězí brzy ten, brzy onen směr, který je nejsilněji náhodou zastoupen. Uváděny doklady, že zednářské lože, ovládané měšťáky, šly zhusta proti socialismu. A hlavně v bojích hospodářských nestavěly se, jak by jim jejich zásady »humanity« kázaly, na stranu socialisticky organizovaného proletariátu, při nejmenším vedly si lhostejně, ne-li nepřátelsky... Vystoupil-li některý řečník na tribunu a mluvil-li o historické oprávněnosti massonerie, o shodě jeho cílů se socialismem, a tedy odtud vyplývající »kompatibilitě« zednářství se socialistickou stranou, o možnosti součinnosti socialistů v ložích zednářských, bylo na hromovými hlasem, takřka celým sjezdem voláno: Lybie! Táhní do Lybie! Po neobyčejně bouřlivých debatách celý sjezd často se zmítal vášní, ruce se zvedaly a mávaly, pěsti se svíraly, ústa křivila, hromové salvy odporu otfáslaly hledištěm, půlkruhové galerie se vlnily, předsednictvo co chvíli obklopovalo kongresisty, jakoby tito chtěli presidium vzít útokem — byla otázka rozhodnuta, tak, jak se dalo čekati: sjezd

se vyslovil pro naprostou, absolutní inkompatibilitu (nespojitelnost) socialismu s massonerií. Ve 2 hod. počalo jednání odpoledne, v noci, kolem jedenácté teprve končilo: přes 27.000 hlasů obdržela resoluce Mussoliniho, kterou se odsuzuje účast socialistů v ložích zednářských, ostatní resoluce, vyhlášené, smířlivé či odkládací soustředily na sebe celkem asi 6000 hlasů. Hlasování přijato s neutuchající bouří potlesku.

Tak tedy dopadl posudek zednářské práce na sjezdu samých protikatolických štváčů. Nyní ovšem rudí poslanci, pokud jsou členy zednářstva, buď musí vystoupiti z loží nebo ze strany.

Co však v Itálii tak manifestačním způsobem odsouzeno, vnučuje se od placených agentů českému národu. V Itálii volnomyšlenkářství dospělo k velikému bankrotu zvláště hospodářskému, ač tam mělo a má tolik svobody! V Čechách výděleční kolegové italských despotů zavádějí jako »pokrok« takové hnutí, jež jest jinde uznáno za zpátečnictví a mámení.

Neobratní aranžér. Protože radikální elementy hledí všemožně využítovati Husova roku k provokování katolictva, snadno vysvětlitelné, že se snaží nejpornějším způsobem přenést štvavice i do škol mezi mládež, která sotva má potuchy o pravé tvářnosti doby husitské. Ale fanatismus zaslepuje tak, že pánové ani nechťejí pozorovati, jak se jejich zbraně mohou obrátit právě proti jejich výpravě. Proti oslavě světlých a dobrých stránek husitstva se nikdo nestaví, ale zbrklé útoky proti právu a spravedlnosti dovedou odraziti katolíci snadno. Bude-li dovoleno sytit mládež štvavými řečmi a brožurami, postarají se katolíci klidně o to, aby lži byly na místě odrazeny historickou pravdou, hlásanou od předních nezaujatých historiků. Mládež bude také seznámena s novými husitskými výzkumy dra Sedláka. Je-li dovoleno evangelikům protestovati i proti vzdělávacím a zcela tolerantním čítankovým básním, jako jest Nerudova, musí se nám dovoliti kritika historických protikatolických nepravd, uložených ve školních učebnicích. Těchto nesprávností jest hezká řádka a jen veliká trpělivost katolictva posud jim popřávala volné pole. Nesprávnosti jsou tak křiklavé, že můžeme nad nimi světliti kritiku kterékoli objektivní odborné komisi. Bude-li se křičet, že byla v XV. věku v církvi korupce úplná, pak zcela klidně vysvětlíme, dala-li se choroba vyléčit rychle Husovými návrhy. Povíme, proč skoro hned po válce vznikala mezi zbožnými husity jednota Českobratrská, odlučující se zcela od korupce husitské. Má-li se oslavovati Hus jako Čech vynikající nad všechny vůdce a dobrodince státu českého, musí se mládež poučiti důkladně o zásluhách Otce vlasti, Arnošta a jiných velikých politiků katolických. Pak se srovná výteček jejich práce s »kulturním« posláním tábořských cepů. — Zkrátka pánové pracují bezděky k tomu, aby katolíci uvědomili český lid nejzvrubnější, aby sáhli do nejbohatší zbrojnice historické pravdy, kterou pokrokářská zaujatost před lidem skrývá. Značně rozšířený katolický tisk znamená také mnoho — a výsledky práce radikálních novohusitů vidí i slepý jak v parlamentě tak v Praze, jak v peněžních ústavech tak samosprávě. Nyní již akcie řemeslných demagogů klestí očividně, protože jest na postupu uvědomění skutečné.

Politický přehled.

Porada předsedů parlamentních stran konala se 4. t. m. ve Vídni za předsednictví předsedy sněmovny dr. Sylvestra, za přítomnosti minister. předsedy hr. Stürgkha a správce ministerstva financí bar. Engla. Z Čechů se dostavili za katol. národní stranu dr. Hruban a Kadlčák, za Český klub dr. Kramář, za agrárníky posl. Staněk, za nář. socialisty Choc, za soc. demokraty Němec. Předseda dr. Sylvestr prohlásil, že musí se státi pokus svolati říšskou radu a učiniti ji dělnou, poněvadž jednací řád a rozpočet čekají na vyřízení. Něm. soc. dem. Seitz tvrdí, že parlament má být svolán, protože jeho svolání jest samozřejmým a právě tak jako svolání českého zemského sněmu jest nutností, jež musí býti bezpodmínečně splněna. Předseda něm. národního svazu dr. Gross dokazuje, že k dělnosti sněmovny bude nutno, aby zástupci obou národností v Čechách hledali cestu k dohodě. Také svob. p. Fuchs za něm. křesť. soc. stranu si přeje, aby obě tak vysoce nadané a zdatné národnosti uzavřely mír. Za Polské Kolo posl. dr. Leo apeluje jako autonomista na oba národy v Čechách, jako státní občan a politik na všechny strany v poslanecké sněmovně a na vládu, aby, pokud možno, znovu bylo navázáno vyjednávání, které bylo v březnu tak náhle přerušeno. Soc. dem. Němec praví, že jeho strana jako parlamentární bude podporovati všechno, co pomáhá zjednatí spořádané poměry (!). Posl. dr. Kramář prohlašuje, že český zemský sněm musí býti dělný, c. k. správní komise musí zmizeti, pak bude dělnou i říšská rada. Volbou zemského výboru nedávají Němci Čechům zřehla ničeho, nýbrž jenom zákonu. Každý apel na Čechy jest zbytečný, nedostanou-li Čechové zem-

ský sněm. — Celá konference přidala se k názoru svob. p. Fuxe, že nejprve musí býti provedena dohoda v Čechách a pak teprve svolán parlament. Hr. Stürgkh v rozmluvě s dr. Sylvestrem zdůraznil opět, že vláda jest ochotna všemožně přispěti ke svolání parlamentu. — Zajímavost jest, že poradě této nesúčastnil se ani posl. dr. Bachman ani dr. Urban. Celou agrární stranu českou zastupoval jediný Staněk, posl. Prásek, Richtera a Žďárský vzdali se svých funkcí v předsednictvu. Vzhledem na tuto situaci nezasáhl zástupce strany katol. národní strany dr. Hruban do debaty vůbec. — Zástupce Němců z Čech posl. Pacher pravil, že nesmí býti obnoven stav, jež Němci všemi prostředky potírali a že je proto nutno dohodnouti se o postupu, jakým by bylo lze vyváznouti z dnešního stavu neústavního, aniž by byli Němci pokofeni. Tedy obnovení ústavnosti v Čechách bylo by pokofením Němců, kdyby za to nic nedostali.

Proti obstrukci. Spolek něm. katol. rolnictva v Dol. Rakousích v memorandu podaném ministerskému předsedovi žádá, aby v jednáních řádech zákonodárných sborů učiněna byla opatření na ochranu proti obstrukci, ježto ji lid jest olupován o konstituční svá práva.

Král bavorský s rodinou zajel si 4. t. m. na své statky v Ivanovicích na Moravě a odtud dne 7. odjela královská rodina do Blatnice v Uhrách k několikátýdennímu pobytu.

Rakousko a Srbsko. Konservativní list »Srbija« píše, že dle dokladů v »červené knize« uveřejněných jest nyní Rakousko ochotno na minulost zapomenouti a sledovati vůči Srbsku novou politiku. Naproti tomu vládní bělehradská »Samoúprava« dokonce tvrdí, že Rakousko dává se ve své zahraniční politice vésti především nepřátelstvím k Srbsku. Volná cesta rakouskému obchodu po Východní dráze do Soluně se mu Srbskem uzavírá, ačkoliv Srbsko svojí dohodou s Řeckem dosáhlo v Soluni velkých výhod. Kdyby se nepodařilo rakouskému obchodu zajistiti volnou cestu po Východní dráze a přes Solun do Egejského moře, znamenalo by to katastrofální porážku rakouské diplomacie. Jde o životní otázku říše a vídeňský kabinet jest postaven před velmi vážný úkol.

Pro Májové pobožnosti

výtečnou příručkou pro rozmluvy a kázání:

Kohout:
České drahokamy v koruně

Královny nebeské. 32 rozjímání o
života českých patronů. 280 stran. K 2 80.

Šulc:
Májová pobožnost. 32 rozjímání o
Marii Panně,
Královně nebe a země. 120 stran. K 2 —.

Májová pobožnost. Dvě duchovní
matky katolice.
Křesťana. 150 stran. K 2 50

Mater Admirabilis. 32 rozjímání o
nejdůležitějších
poutních místech v zemích koruny Svatováclavské. 130 stran. K 2 30.

Májová pobožnost. 31 rozjímání o
pozdření an
dělském. 140 stran. K 1 40.

Veškeré publikace k májovým pobožnostem v jiných nakladatelstvích vydané dostatečně na skladě.

Zastla

Družstevní knihkupectví a naklad. v Hradci Král., Adalbertinum.

Z Balkánu. Porta v memorandu velmocem stězuje si, že v celé řecké Macedonii není pro mohamedány ani potuchy po zákoně a vládě a následkem toho že se mnozí stěhování nejen z řecké, nýbrž i ze srbské Macedonie. Řečtí vystěhovalci z Thracie a jiných zemí dopravují se po stech do vesnic mohamedánských a úřady ubytují je v domech vypovězených mohamedánů, jejichž majetek padá za kořist novým přichozím. Tak nařiká Porta. — V Albánii se situace zase zhoršila, neboť mezi Epiroťany a Albánci vypukly opět zuřivé boje. Vůdce řeckých povstalců Zographos nedovede už povstalecké čety udržeti na uzdě.

Válka v Americe. Zprostředkovací akce jihoamerických republik byla již zahájena s vyloučením všech evropských států. Povstalecký generál Caranza odmítl zastaviti nepřátelství proti presidentu Huertovi v době zprostředkování. Ted' proti

samému Huertovi chystá se spiknutí, následkem čehož též připravuje se prý prchnouti na některý evropský parník.

Veledůstojný Panel

Osměhuji se upozornit, že veškeré kostelní malby převezmu a uměleckou část práce provedu za ceny, jaké účtuji malířům kostelů a ost. odbor. živnostníkům. Za nákresy, rozpočty a ostatní svoji součinnost vůbec žádného honoráře nežádám, řemeslnou část práce můžete i méně kvalif. domácímu živnostníku předati, jelikož i za jeho společnou práci se zaručím a radou i pomůckami posloužím. Oltářní a j. obrazy též levně.

Račte, veled. pane, nahlédnouti, že mimo jiné přednosti tímto způsobem získáte malbu uměleckou s obrazy i při poměrně malém nákladu. — Prvotřídní reference (i od autorit uměleckých), dlouholetá činnost v obou soustátích.

V nejdokonalejší účtě

Karel Dohnálek,
akademický malíř ve Vídni,
Pohlg. 38.

Církevní věstník.

Instalace. V neděli dne 3. t. m. o půl 10. hod. dop. instalován byl v katedrále královéhradecké nový sídelní kanovník vsdp. V. Hlavsa, osob. děkan v Rokytnici a vikář střídknictví králického. Slavnostní obřad vykonal J. M. gener. vikář Dr. J. Soukup. V proclčené řeči vylíčil život a zásluhy instalovaného hodnostáře mezi chudým, zbožným lidem pohorským, jemuž vsdp. Hlavsa věnoval čtvrt století obětavé a horlivé práce. Nato vsdp. gen. vikář představil nového kanovníka lidu a uvedl jej do jeho kanovníckého křesla. Pak celebrowal vsdp. V. Hlavsa slavnou mši svatou za četné assistance. Na kůru zazpívána s porozuměním Treglerova mše do D dur. Pl. Kořínková zapěla krásně skladbu Wunschovu.

»Pouti do Lurd«. Ku brožurě pod tímto titulem anonymně z Prahy v minulých dnech na všechny strany rozeseřané zaujal Spolek českoslovanských poutníků do Lurd v Praze ve své výborové schůzi následující stanovisko: Nechtěje se pouštěti do dlouhých a zbytečných polemik, jež by ani vznešeného účelu spolku důstojny nebyly, co nejdůrazněji odmítá jak nepravdivé všechno to, co v brožurě této ku zlehčení spolku vymyšleno a uvedeno jest. Spolek, jenž jest pod protektorem J. E. ndp. kardinála a čítá na 600 členů, schválen vrchností církevní i světskou, plní řádně své poslání, jak o tom svědectví vydala první valná hromada spolku, konaná 11. února 1914 a množství blahopřejných dopisů, jež spolek může každému předložiti. — Zmíněná brožura vydána a rozeslána byla patrně jen za tím účelem, aby poškodila zájem výpravy, kterou chystá česká sekce svět. euchar. sjezdu 1914 do Lurd. Jak nemístný jest to výpad proti spolku, uváží-li se, že jeho péči tato sekce byla zřícena jen k tomu cíli, aby representován byl český národ při světovém projevu víry v Ježíše svátostného a úcty k Panně neposkvrněné před národy tohoto světa! Co obětavé práce stojí péče ta, může dokázati sekretář této sekce Dr. Alois Kolisek, kterýž o svátých velikonočních meškal v Lurdech, aby pro zamýšlenou výpravu tu všechno vyjednal a zajistil. Ale nájezdy ty, které přicházejí se strany Čechům vezdy nepřijíci, bohdá nepoškodí zájem této české výpravy a dle docházejících přihlášek zdar české výpravy bude zajištěn. — Spolek vyslovuje zakladatelům české pouti do Lurd. všem bratřím Kolískům svoji vděčnost a odmítá všechny ty nezapné nájezdy v brožurě obsažené proti nim. Spolek byl založen na přání četných účastníků pouti do Lurd a bratří Kolískové pro vzácné své zkušenosti byli od spolku požádáni, aby spolek podpořovali. A to také bratři Kolískové obětavě a nezištně konají. Všichni účastníci l. spol. pouti v roce 1913 dosvědčili i s nejd. p. protektorem opatem Meth. Zavorem, jak obětavým duch. vůdcem této pouti byl dr. Alois Kolisek a jak osvědčili se i jeho bratři Karel a Jan. — I technické vedení šl. Kovera bylo co nejvzornější, jak o tom svědčí vysvědčení všech poutníků. — Všechny záležitosti spolkové řídí řádně zvolený výbor za předsednictví Msgra dra. M. Píchy, metrop. kanovníka a řádně vedené protokoly každé schůze jsou svědectvím, že jen to, na čem se výbor většinou hlasů usnesl, se také provádí. Ku konci podotýkáme, že nelze ani věřiti, že by brožuru tu kněží na konci uvedení skutečně také byli podepsali, jak vysvítá z prohlášení, v »Čechu« nedávno uveřejněného, v němž jeden z nich výslovně praví, že brožury té nepodepsal. Právě před několika dny druhý kněz z podepsaných prohlásil, že brožurku nepodepsal a že obsah její rozhodně odsuzuje, z čehož nejlépe vidno, jaká to impertinence a nepoctivost zneužívati v záluďném spisku jména kněží, kteří s jeho obsahem nesouhlasí. Nejsme zajisté daleko od pravdy, domníváme-li se totéž i o ostatních. — Výbor Spolku českoslov. poutníků do Lurd v Praze.

Česká pout' do Lurd k euchar. kongresu. Pro české schůze jest zamluven prostranný sál, kdež k vůli pohodli kněží celebrujících bude několik oltářů. Rovněž český oltář v basilice jest rezervován pro české kněze. Euchar. sjezd v Lurdech bude jeden z nejvelkolepějších, tudíž pevně doufáme, že naše diecése bude čestně a čestně zastoupena jak kněžími tak i laiky a to tím více, jelikož se této české pouti osobně účastní náš milovaný

arcipastýř J. E. nejd. biskup Msgr. Dr. Jos. Doubrava. Přihlášky přijímají: Ant. Kalpárek, farář, Praha-II., Jungmannovo náměstí 20., Leop. Kolbák, farář, Blanský, Morava a Jos. Rössler, farář t. č. Velký Oufm u Rych-nova n. Kněžnou.

Zprávy organizační a spolkové.

Věstník české strany křesťansko-sociální v Čechách. V. řádný sjezd české strany křesťansko-sociální v Čechách koná se ve dnech Svatojanských dne 16. a 17. května od 9 hodin dopol. a odpol. ve velkém sále Měšť. II., Jungmannova tř. a Vladislavova ul. Program: Dne 16. května odpol.: o 1. hod. odpol. v letním sále v přístě: Valná hromada Hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců. Nesejde-li se dostatečný počet delegátů obou částí, bude o hodinu později druhá valná hromada za přítomnosti každého počtu delegátů. — O 4. hod. odpol. bude v téže sále sjezd strany: I. Zahájení sjezdu zástupcem výkonného výboru. II. Ustavení sjezdu: 1. Volba předsednictva sjezdu. 2. Schválení jednacího řádu sjezdu. 3. Schválení denního pořádku sjezdu. 4. Volba verifikační komise a sjezdových komisí pro důležité body denního pořádku. III. Zprávy: 1. Tajemníka. 2. Pokladníka. 3. Korporací strany. — Dne 17. května od 9 hodin dopol. a odpol. ve velkém sále Měšť. besedy. IV. Vnitřní záležitosti strany: 1. Organizační řád strany. Referent Msgr. Dr. Fr. Šulc. 2. Program strany. Ref. Msgr. Dr. Fr. Kordač. 3. Finance strany. Ref. JUC. Josef Šindler. 4. Tisk strany. Referent Ant. Havelka. 5. Odborové a stavovské organizace. Referenti pp.: Benda (org. domkářů). Kamar (org. dělnictva). Šafránek (org. rolnictva). Keppl (org. mládeže). Kaňourek (org. venkovské omladiny). Polák (Orelstvo). V. Politický referát (poměrné volební právo, volební reforma do sněmu král. Českého, finanční plán atd.) Referent Dr. Rud. Horský. VI. Sociální pojišťování. Referent Monsignore Dr. Frant. Šulc. VII. Volby: 1. Výběh strany (bude-li schválen příslušný návrh k org. řádu). 2. Výkonného výboru strany. VIII. Uzavření sjezdu. Hned po uzavření sjezdu bude ustavující schůze nově zvoleného výkonného výboru. Místní organizace, katolické spolky se stranou citící, odbočky a skupiny Hospodářského sdružení, Všeodborového sdružení, Sdružení venkovské mládeže, Sdružení české katolické mládeže. Sdružení č. katolických živnostníků atd., pošletež co nejdříve jména svých delegátů sjezdových. Delegáti jiných organizací než místních politických organizací nyní stávajících mohou být na sjezdu přítomni jako hosti, po schválení organizačního řádu pak i jako oprávnění delegáti. Za výkonný výbor české strany křesťansko-sociální: Frant. Šabata, předseda. Frant. Svatek, zat. tajemník. — Na schůzi užšího výkonného výboru, dne 30. dubna v Praze konané, byly projednány přípravy na sjezd strany, učiněna usnesení o doplňovací volbě na Vysokomýtsku a budoucí bance strany. Bližší vysvětlení nemožno veřejnosti předkládati. — Přihlášky delegátů organizací a spolků i odboček buďtež zaslány co nejdříve na adresu: Výkonný výbor české strany křesťansko-sociální v Praze I., Karlova ulice č. 8. — Opatření noclehů musí si delegáti obstarati sami. Pražský organizační komitét nemůže vzít si tuto velikou starost na sebe, jelikož ve dnech svatojanských skoro každá rodina pražská má nějakého hosta z venkova, takže cizím osobám nelze poskytnouti noclehu. — Dary na sjezdové výlohy přijímá pan JUC. Josef Šindler, pokladník české strany křesťansko-sociální na Král. Vinohradech, Řípská ul. č. 19. — Sekretariát.

Lomnice n. Pop. Křesť. soc. těl. odbor „Orel“ pořádá dne 16. května výlet povozy na Kost. Přihlásiti se možno u br. jednatele. Bližší sděleno bude oběžníkem. — Výboru podařilo se získati za řečníka pro členskou schůzi známého organizátora orelského a miláčka „Orla“ dp. Al. Tyllíka z Vyšehradu, který promluví na téma: „Vznik, úkol a cíl Orla.“ Schůze konána bude v neděli 7. června. Žádáme br. okolní odbory a jednoty, aby toho dne ničeho nepořádaly a svou návštěvou nás poctily. Na léto projektována jest schůze s programem „Jan Hus a r. 1915.“ Další činnosti výboru, jehož snaha zajistě dojde náležitěho ocenění, voláme Zdať Bůh! — km.

Zbítav. Skupina katolické mládeže zdejší pořádala dne 26. dubna t. r. poučnou historickou přednášku: „Hrady a zámky české.“ Milá slova přednášejícího provázena 120 světlými obrazy. Za námahu vlp. Francovi, jednatele skupiny, vzdává veřejně skupina mládeže díky. Zdať Bůh!

Nádherný plakát na slot Orla vyjde již tento měsíc. Plakát jest malován od akadem. malíře konsist. rady Edv. Neumana, faráře ve Sv. Jiří a jest významnou uměleckou tvorbou našeho umělce. Postava Orla (dle skutečnosti Orla z Chocně) drží svatováclavskou korouhev a ukazuje na maják církve, jenž stojí na skále, na kterou dorážejí zpěněné vlny. Plakát jest velkou reklamou sletu, ale zároveň bude to skvostný památný obraz do všech katolických místností. Prodávati se bude za cenu výrobní 2 K a jen pro katolické spolky, Orly atd. dvoje objednáve 10 kusů po 1 K. Kromě toho jsou vydány dříve pohlednice od téhož malíře ve vkusném provedení. Cena 10 hal. Taktéž umělecké pohlednice s notami od Dr. Šetiny lze ještě obdržeti. Objednávky přijímá Zemský Svaz Orla v Hradci Králové, Adalbertinum.

Sdružení katol. české inteligence v Praze I., Voršilská ul. č. 1. pořádá členskou schůzi dne 16. května

1914 o 2. hodině odpol. v Lize. Program: Ustavení literárního odboru klubu. Zveme co nejaktivěji všechny katol. inteligenty, aby se za členy spolku přihlašovali. Adresa: Klub kat. inteligence v Praze II., Voršilská ul. (Liga.)

Den katolických žen z království Českého spojený s manifestační schůzí katolických žen a valnou hromadou „Svazu ženských katolických spolků českých“ koná se v neděli dne 28. června 1914 v král. hlav. městě Praze. Provolání a podrobný program uveřejněny budou co nejdříve.

Bratrským spolkům a organizacím! U příležitosti oslavy 20tiletého trvání Křesťansko-sociálního spolku katol. mužů a jinochů na Kladně uspořádán bude v Kladně dne 28. června 1914 manifestační sjezd křesťansko-sociální. Bratrské spolky a organizace křesťansko-sociální zejména ze středních Čech a z arcidiecése pražské účtí- vě k oslavě této zveme a žádáme, aby pokud možno v největším počtu sjezdu se účastnily. Pamatuje při stanovení letního programu na 28. červen, který nutno ponechat volný za příčinou účasti na křesťansko-sociálním sjezdu v Kladně. Bližší ve spec. pozvánkách, které bratr. organizacím zaslány budou. — Krajský organizační výbor české strany křesť. sociální v Kladně.

Naším příznivcům zavítavším do
Hradce Králové doporučujeme vřele

k nákupu kávy

— sklad kávy firmy —

KAREL KULÍK
(majitel Václav Vylefál)

Hřbkova třída, proti hotelu
„Merkur“.

Káva každodenně čerstvě pražená
1/2 kg. K 1.60, 1.76, 1.92, 2.—.

Káva nejjem. surová
1/2 kg. K 1.40, 1.50, 1.60, 1.68.

Holandské kakao
1 kg K 5.—.

Zlomková čokoláda
1 kg K 2.40.

Cukr za tovární ceny.

5 kg balíčky poštou franko.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 4. května. Obsah oběžníku Zemské správní komise království Českého, v němž se upozorňuje, by nebyly schvalovány krytiny střešních v barvách nápadných, jimiž se náměstí neb ulice patrně zohyzdují, sdělí se s technickou kanceláří a zdejšími staviteli. — Paní Marii Hlávkové a pl. Františku Šimkové uděleno bylo povolení k obývání jejich novostavby na parcele č. 11 v bloku IV. v Sádovské ulici blíže Pražského Předměstí. — Povolena byla přestavba skladu při domě č. p. 502 v Karlově třídě p. Jaroslavu Ludvíkovi. — Zemědělské radě v Praze zapůjčen lesní plán hospodářský pro výstavku pořádanou ve dnech Svatojanských. — Svolá se přípravný komitét ku předběžné poradě o projektu oslavy Husovy v roce 1915.

Brněnské národní divadlo v Hradci Králové. Pořad her pro pp. předplatitele: 1. „Pád Arkuna“, opera. 2. „Kejklíř matky Boží“, opera. 3. „Polská krev“, opereta. 4. „Luisa“, opera. 5. „Němá z Portici“, opera. 6. „Skvělá partie“, opereta. 7. „Svatojanské proudy“, opera. 8. „Kouzlo filmu“, opereta. Zahájení saisony bude 14. května. Přihlášky k předpčení přijímá z ochoty p. Píša, knihkupec v Hradci Králové.

Hudební akademie v Borromaeu. V neděli dne 10. května pořádají chovanci Borromaea hudební akademii, na níž se budou střídati vybraná čísla orchestrální s číslu sólovými. Začátek o půl 5. hod. odpoledne.

Z činnosti Okrašlovacího spolku v Hradci Králové. Spolek pracoval jako léta předešlá společně s městem a to zvláště, aby místo rozvalin hradebních ozdobné sady vznikaly. Vykonáno zvláště následující: Park na Žižkově náměstí byl osázen květinami a byl doplněn 5 ozdobnými jehličnatými stromky a bude v něm umístěn zkmenný kmen jehličnatého stromu Arankavites. V části Jiřkovy třídy pod seminářskou zahradou kolem lip nasázeny macošky a vedle chodníku mezi lipami zřízen plátek ligustrový. V sadech Svatojanských Čecha bylo prostřední kolo osázeno květinami. Před domy pana stavitele Rejchla běh ozdoben řadou jehlančových dubů, zřízen ligustrový plátek a svah osázen hustě meru-salkou zlatou a čilimniky. Za východním plotem klá-

šterním navezen byl široký pás a na něm vysázeny dva rovnoběžné plátky. Na prostofe za těmito plátky zřídí v budoucích letech Přirodovědecký klub zdejší park botanický. Na pravém břehu Orlice doplněno javorové stromořadí u Boromea. Podél cesty vysázeno asi 2000 smrčků malých a na konci cesty vysázeny skupiny z 200 větších jehličnatých stromků. V kotlinách pod hradbami a pod vilami až téměř k Slezskému mostu doplněny a vysázeny nové skupiny stromů. V Čelakovského ulici vysázena řada kulovitých akátů a na malém náměstí při ulici této založen park. Na upravené části Přikopů u škol měšťanských 4 větší a 4 menší kola osázena macoškami. Část Přikopů při vile pana Dra Klumpara k vojenské zásobárně bude v květnu upravena. V části za vojenskou zásobárnou vysázeno 28 vlašských ořechů. V parku zřízeném loni při museu doplněny některé křoviny, zašlé buky nahrazeny jinými. Na sever od musea na břehu labském byly 43 duby americké nahrazeny jinými. V části severovýchodní při chodníku a při silnici k Pouchovu vysázeny 23 topoly balsamové a několik jehlančových. Na konci třídy Pospíšilovy vysázeno vedle silnice 50 jilmů chlumních. V ulici Rettigové nahrazeno 11 kulovitých akátů a v ulici při Rudolfinu vedoucí na školní hřiště bylo stromořadí březové doplněno 5 břízami. Na hřbšti vysázeno 20 balsamových topolů. Při městské plovárně založen habrový plátek, vysázeny dvě skupiny jehlančových topolů při řece a v kotlině založeny dvě stromovité a keřovité skupiny. Při vojenské plovárně na obou stranách založeny dvě velké stromovité skupiny. Na dobytém tržišti pokračováno v sázení stromů. Na pravém břehu labském proti elektrárně pořízen plátek z růže skotské a vysázeno 12 lísek tureckých v řadě. Na břehu při skladišti proti museu vysázeny 53 břízy. Osázení labských břehů provedené v r. 1912 a 1913 bylo doplněno 80 vysokokmenými stromy. Za obchodní akademii byl založen živý plátek. U katastru obce pouchovské na pozemcích městských při Piletickém potoku bylo vysázeno 98 jabloní a 4 balsamové topoly. Na hranicích městských pozemků v Březhradě bylo doplněno 7 třešní. Kromě toho vykonána celá řada jiných účelných prací.

Čítárna městského průmyslového musea navštívilo v měsíci dubnu v 16 přístupných dvouhodinách 414 osob, jež jména svá v knize presenční poznamenaly. Domů zapůjčeno 67 osobám 120 svazků knih a 16 předlohových děl se 158 jednotlivými předlohami. Mimo město zapůjčeno 7 svazků knih a 2 předlohová díla se 190 jednotlivými předlohami. Darem dostalo se knihovně od p. inž. Jindry 3 knih a několika brožur.

Ze statistiky zdejšího pivovaru. Konsum piva ve vnitřním obvodu města Hradce Králové vykazuje za poslední tři léta dle záznamu obecní pivní dávky stálý úbytek. — Pouze za zimní období, čítaje vždy od 1. října do 31. března činí tento schodek oproti stejnému období roku 1911: ku 31. březnu 1912 651 hl. ku 31. březnu 1913 916 hl. ku 31. březnu 1914 1738 hl. Přčinu tohoto rapidního klesání spotřeby piva dlužno hledati v úbytku pracovních sil, zmenšení stavu vojenské posádky a v hospodářské tísní vůbec. Důsledky toho nesou nejtěžší naše živnosti hostinské a měla by si této okolnosti povšimnouti zejména c. k. berní správa při zdaňování živnostníků z dotyčných kruhů.

Úmrtí. V mladém věku dotrpěla 4. května pl. Málka Kneprová, majitelka pěvecko-hudební školy, rutinovaná a horlivá učitelka. Její skon byl provázen upřímným zármutkem uměleckých kruhů zdejších. Pohřeb konán 6. t. m. na hřbitov Pouchovský. Odpočivej v pokoji!

Hlavní očkování dětí, narozených v Hradci Králové v době od 1. dubna 1913 do 31. března 1914, tedy dětí k očkování povinných, jakož i dětí starších, dosud neočkovaných, provede městský školní lékař pan Dr. R. Zippe v pondělí, v úterý, ve středu a ve čtvrtek dne 11., 12., 13. a 14. května 1914 v místnostech opatrovny v budově obecných a měšťanských škol dívčích v Hradci Králové, vždy v době od 4. do 5. hod. odpol. Při očkování upotřebeno bude animální látky očkovací z ústavu v Jindřichově Hradci. P. T. rodiče a pěstouny vyzýváme, by děti a svéence své, k očkování povinné, v určené dny k očkování předvedli. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich.

Z c. k. berního úřadu. Za příčinou čistění úředních místností nebudou se dne 15. května 1914 peníze ani přijímati ani vydávati.

Mráz. V noci ze soboty na neděli spálil na Hradecku nenadálý mráz sotva vypučené ořechy, takže už po třetí rok nebude tu úrody ořechů. Ostatnímu stromovnímu škodil mráz příliš, zato v polích zničeny úplně první lupínky bramborové, čímž vývoj ranních brambor zvržen o 14 dní. Jinak mráz valných škod nenadělal.

Nepřítomnost. „Ratibor“ kritizuje luční hospodářství. Leč záhodno si všimnouti také jiných zjevů městské správy, zvláště jaci drobnější zaměstnanci se přijímají dle zvůle různých protekcí. Dala by se pronést řada výtek. Přijme-li se na př. truhlářský pomocník k službě elektrotechnické, ačkoli jsou i zde pomíjené síly odborné, pak to nesvědčí o účelném autonomním smyslu.

Současným děním. Tento týden z Prahy přijelo do Hradce 5 dětí malíře Kryštofa (2 chlapci a 3 děvčátka). Otec, který propadl nenapravitelnému zhýralství, dal jim 20 K na cestu, aby se jich zbavil. Dětky jsou úplně zdravé. Velmi šlechetný skutek by vykonali bohatší občané, jestliže by se opuštěných chudáků ujali. Dětky zatím pobývaly v Adalbertinu u p. Svatáka.

Seznam cen na týdenním trhu obilném v král. věnném městě Hradci Králové dne 2. května konaném. 1 měřice K 18.60 až 19.—, žito 13.— až 14.—, ječmene 10.40, ovsa 6.60 až 7.40, včkové 12.— až 14.—, hrachu

24.— až 32.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 4.— až 4.80, máku 36.— až 42.—, lněného semene 24.— až 30.—, 1 q: otrub žitných 13.50, otrub pšeničných 12.50, 1 kg: másla čerstvého 2.20 až 2.80, sádla vepřového 2.—, tvarohu —.40 až —.52, 1 vejce —.06, kopa drobné zeleniny 1.60 až 2.—, pytel mrkve 2.— až 2.40.

Na týden a obilní trh v Hradci Králové, konaný dne 2. května 1914 přivezeno bylo: hl: pšenice 81, žita 125, ječmene 35, ovsu 258, vikve 8, brambor 302, kop: drobné zeleniny 40, mrkve 10 pytlů, podsvinčat 785 kusů, kůzlat 60 kusů.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové. Stav vkladů na vkladních knížkách a pokladničních poukázkách u Živnostenské banky obnášel k 30. dubna t. r. K 133,928.691.78.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce dubna 43,421.125 K.

Česká banka filiálka v Hradci Králové. Celkový stav vkladů České banky koncem měsíce dubna činil K 29,525.867. 11, tudíž o K 581.004.21 méně, než v měsíci předešlém.

Záložna v Hradci Králové. Stav vkladů koncem dubna K 2,457.514.

Společna Královéhradecká. Stav vkladů koncem dubna 18,280.229.41 K.

Polévkový ústav v Kuklenách. Jako jiná léta, působil i v letošním školním roce místní komitét obětavých dam a poskytoval chudé školní mládeži v zimních měsících polévku. Celkem uvařeno a rozdáno bylo 4832 porcí polévky. Vaření se účastnily tyto dámy: pí. Rösslerová, Pourová, Šobová, slečny: Chmelařová, Flečková, Raková, Michálková, Všečeková, Hrušková, Vlačkovská, Duchnová, Macháčeková, Srdínková. Činnost komitétu dam umožněna byla věnováním jednak peněžitých darů, jednak darováním naturalií. A sice darovali: sl. obec Kukleny 50 K, sl. okresní výbor 60 K, sl. c. k. okresní hejtmanství 20 K, Pražská akciová strojírna 15 K. Po 10 K darovali: firmy J. Seyfried, L. Nejedlý, A. Hanuš a syn, J. Rössler, řed. Fuchs. Po 5 K: vdp. Kuřil, Dr. J. Šob, pí. A. Fuchsová, lék. Rud. Štross, řed. M. Michálek, prokurista Fr. Rybář, prof. Bayer. Po 4 K: p. uč. Fr. Komárek. Po 3 K: p. A. Matuška, obch., dp. V. Gyurkovics, Rind, pek., tov. a Havlík a syn, uč. Ježek, pí. Bayerová, zámečn. O. Voňákovský. Po 2 K: p. Jedlička, disp. Vašíček, účet. Váča, účet. Pour, uč. Kálal, Dr. J. Smetana, B. Chládek, E. Pravda, strážm. Skřivánek, řed. Prokop, pí. Al. Čermáková, Em. Strejčková, J. Čejková, Černá, p. J. Ryšavý, pek., V. Křourek, host., B. Morávek mater., Pokorný, V. Čejka, V. Chvojka, J. Zadrobílek, Řehák pošt., řed. Rak, J. Pištor, J. Šimůnek, pí. Flečková, Peitová, Šoubová, Muchová, B. Kudrna host., Z. Felfel obch., starosta F. Chmelař, J. Volejník host., J. Kubizňák, Fr. Šejvl řezník, uč. Jelínek, řed. J. Všečka, J. Dobrý, obch., uč. J. Matuška, K. Zelinka host., Bubla. Po 1 K: p. uč. Kubišta, V. Souček roln., J. Souček, hotelier, Homoláč stav., A. Pác úř., K. Rychlík obch., uč. J. Pochyba, Em. Pešek zám., P. Rublič hod., Koníček roln., pí. Boháčeková, Jakoubková, Brousilová, Šejvlová, A. Morávková, M. Zdobnická, uč. J. Jebavý, pí. Karlová, Hryzliková, A. Kocourková, Ludvíková, A. Komárková. Sl. Choděrový 80 h, p. Ad. Česenek 60 h, pí. Kudrnová 40 h, p. Gittler 30 h, p. Jakoubek 20 h. Pan Sedláček obch. 50 kostek na polévku, J. Bouček pek. 4 kg krupice a 1 kg rýže, p. Syráček řezník 2.15 kg loje, p. Vitoušek roln. zeleninu a košík brambor, p. Souček roln. zeleninu, p. A. Čejka 1 hl brambor, p. Kolář čtvrt hl brambor, pí. Rybářová půl hl brambor, pí. Řešátková zeleninu, Žočkova zeleninu, Svobodová zeleninu, Chmelařová vařivo, p. Polák 10 l hrachu, Rýdl pek. vařivo.

Schůze okresního zastupitelstva konati se bude dne 13. května o 9. hodině dopoledne. Na programu mimo jiné: Volba důvěrníků pro vyměňování osobní daně z příjmu. — Žádost okresního sluhy Josefa Fejta o definitivum. — Žádost J. Řeháčka, II. správního úředníka všeobecné veřejné nemocnice o zvýšení základního služného. — Návrh úředního titulu a instrukce pro II. správního úředníka všeob. veř. nemocnice. — Žádosti o místo III. sekundárního lékaře všeobecné veřejné nemocnice. — Návrh na směnu okres. pozemku čis. kat. 337 za pozemek čis. kat. 239-8 ve stejné výměře a ceně obci Hradci Králové náležející a pro přístavbu nemocnice zakoupený. — Žádost obce Řibska o zveřejnění a přijetí po náležité rekonstrukci cesty vedoucí z Řibska na e-rární silnici Poděbradskou do správy okresu. — Žádost obce Chlumu a Čistěvse o převzetí veřejné cesty z Chlumu do Čistěvse vedoucí po její rekonstrukci do správy okresu. — Žádost okresní hospodářské záložny, aby zastupitelský okres převzal záruku za její vklady.

Sedlec u Hory Kutné. Dne 3. května, o 3. neděli po Velikonocích, zavítal k nám nejdůstojnější arcipastýř, Jeho Exc. biskup královéhradecký, k udílení svátosti sv. biřmování ve farnosti naší čítající 3300 duší, z nichž bylo 820 biřmovancův. Za pěkného rána shromáždili se asi 100 kroků před velechrámem u slavobrány v četném počtu věřící v čele s duchovenstvem, s jasným knížetem Karlem ze Schwarzenberga jakožto patronem fary, filiálního kostela a proslulé kostnice, dále se slov. c. k. okresním hejtmánem z Hory Kutné nájemcem kníž. pivaru a velkostatku, s komisary vojtovním a patronátním, se slavným sborem úředníků c. k. továrny na tabák se svým ředitelem v čele. K těmto družila se slavná zastupitelstva obcí Sedce, Malina a Hlízova, sl. sbory učitelské se školní mládeží sedleckou, malínskou i hlízovskou a křesť. sociální spolek «Vlast» s praporem. Jeho Excelence po předchozím uvítání vyjádřil své pořízení

nad něžnou pozorností mladistvého jasného knížete Karla ze Schwarzenberga a poděkoval všem pp. členům sl. úřadů a zastupitelstev. Při vstupu do velechrámu zastavuje se J. Bisk. Milost, dojat jsa mohutnými a ladnými prostorami svatyně. Blíží se k oltáři, aby z toho srdce otcovského udělil své vrchnopastýřské požehnání. Po mši sv. Jeho Excel. celebrowané vystoupil nejdůst. Arcipastýř na kazatelnu, kde slovy výmluvnými a nadšenými poučil biřmovance i osadníky o sv. křtíži v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Připomenouti sluší — aniž by v tom hledáno bylo jakési lichočení, — že mladý kavalír svou nelčenou zbožností dojal přítomné, ať byli jakéhokoliv smýšlení a rázem si získal sympatie všech. Jeho Excelence zanechal pak zde nejpříznivější dojem u všech osadníků jakéhokoliv politického smýšlení, zejména získal si náklonnost a lásku matek, jejichž miláckové nejdůst. arcipastýřem byli žehnání křtížkem na čele. Na obličeji nejdůst. p. biskupa zračila se spokojenost, když odjížděje do Hory Kutné, žehnal farníkům sedleckým na rozloučenou. I my doprovázíme velepastýře našeho upřímným přáním: «Dobrotivý Bůh doprovázejí všechny kroky Jeho na apoštolské cestě a zachovej ho ještě dlouhou řadu let při zdraví!»

Za zesnulým proboštem Fr. Křivohlávkem. Bývalé biskupské sdílo, staroslavná Litomyšl, bolestně byla překvapena a dojata ve čtvrtek dne 30. dubna k večeru bolestnou zprávou, že při vykonávání svého úřadu, při vedení slavného pohřbu váženého stavitele zdejšího p. Jos. Kremla na pokraji hřbitova ochrnutím srdce náhle zachvácen byl a po rychlém dopravení do přibytku v přítomnosti slovut. p. MUDr. Fr. Laška a dvou duchovních, kteří posloužili sv. svátostmi, o 5. hod. odp. dokonale velezasloužilý probošt Frant. Křivohlávek. Tak mrazivě zachvěla náhlá ta zpráva obyvatelstvem zdejším, které žaslo, že ten statný, zdravě vypadající, neúnavný pracovník na vinici Páně, jenž jasným, silným hlasem před chvílí ještě posvátné obřady konati započal, navždy oči zavřel, že padl při práci, v povolání jako voják v boji, v 57. roce věku svého a v 32. roce požehnané činnosti na vinici Páně. — K pohřbu, který konán byl v pondělí dne 4. května, sešlo se veliké množství oddaných citelů v Pánu zesnulého z blízké i z dál, tak že průvod pohřební byl imposantním projevem úcty a velkolepým holdem zvěčnělému, horlivému duchovnímu pastýři. — Tělesné pozůstatky v Pánu zesnulého byly o 10. hod. v kapli sv. P. Markéty na probošství za pláce příbuzných a domácích i vřelé účasti duchovenstva a zástupců úřadů, vys. důst. bisk. vikářem a děkanem Abtsdorfským, p. Karlem Macháčkem, slavnostně vyzdvíženy a do probošt. chrámu přeneseny, kdež po církevních hodinách, k účastníkům pohřbu, nad rakví zvěčnělého, kolem níž špalírem stála v malebném kroji tělocvičná jednota «Orel», držíc věnce, nadšenou pohřební řeč pronesl nejstarší místní kněz Frant. Zrzavecký, v níž tklivým způsobem ocenil vzácné vlastnosti dobrého představeného svého a horlivé jeho působení v duchovní správě na osadách německých v horách i v Českých Heřmanicích a posledních 5 let v Litomyšli, kdež zesnulý svého času studoval a s láskou nyní prodléval i pracoval. Vděčný kazatel v šlechetné povaze zesnulého zvláště zdůraznil upřímnou zbožnost, horlivost pro víru a spásu duší na kazatelně i ve zpovědnici, obětavost pro III. řád sv. Františka i pro okrasu domu Božího, jakož i srdečné jeho pohostinství. — Když dozněla ještě milá slova díky za služby duchovní i tělesné zvěčnělému prokázané, jakož i přecetné účastenství duchovenstva, úřadů, spolků a lidu, s modlitbou za v Pánu zesnulého při krásných chórových zpěvech sloužil slavné rekviem vsdp. vikář K. Macháček za assistance 55 duchovních. Kromě již jmenovaných byli to vld. panové: V. Balcar, farář v Cerekvici, V. Blažek, gymn. prof., P. Čáp, c. k. školní rada, F. Černý, děkan z Č. Třebové, J. Dubec, admin. ve Střenicí, Dr. J. Dušek, farář v Knířově, J. Dvořák, místní kaplan, V. Dvořák, farář v Sádce, A. Eltschkner, katecheta v Kolíně, Ot. Fiala, farář z Rudoltic, J. Filip, farář v Morašicích, J. Filipi, farář z Körbru, Dr. V. Havrda, farář v Zámrsku, P. Alb. Hlavatsch, kvardián v M. Třebové, J. Hnátek, farář ze Skorenice, J. Hronek, admin. v Semaníně, Dr. J. Huráň, škern. bisk. konsistoře v Králové Hradci, Fr. Jiruška, v. v. v Litomyšli, B. Kacafrek, katecheta v místě, P. K. Kands, C. SS. R., rektor Redempt. ze Svitav, V. Keckstein, farář v Dittersdorfe, J. Klapálek, b. vik. sekr. a f. ve Sloupnici, J. Kočvara, kaplan v Abtsdorfu, J. Kotyk, zámecký kaplan v místě, A. Kovář, kaplan v Poličce, J. Kubík, farář v Janově, J. Kuczel, farář v Žacléři, P. Lašťovička, katech. paedagogia v Litomyšli, V. Marek, farář v D. Újezdě, J. Mašek, farář v. v. v Knířově, F. Matouš, farář v Bystřici, J. Melichar, farář ve Vraclavi, A. Michálek, kaplan v Chocni, ThDr. C. A. Mikan, kaplan v Brandýse n. O., F. Mimra, farář v Čes. Heřmanicích, J. Neškudla, farář v. v., Jablonné n. O., G. Novák, kaplan v Čermné, A. Novák, kaplan v Sloupnici, V. Oliva, kaplan v D. Újezdě, J. Poláček, děkan v Žamberku, J. Portman, farář v Chlenech, P. Okt. Pražák, novicmistr Piaristů v Lit., F. Stejskal, farář z Literbachu, J. Sobola, farář v. v., Hylváty u Ústí n. O., F. Sychra, farář v Jablonné n. O., J. Širůček, místní kaplan, A. Šklíba, farář v Újezdě u Chocně, P. Leo Urbánek rektor koleje piaristické, H. Vala, kaplan v Č. Třebové, V. Veselík, farář v Brandýse n. O., J. Veselý, farář v Květně, J. Vomočil, děkan v Jitčě, A. Wittich, farář v Maršově, J. Zahálka, farář v Karlí. — Bylo k polednímu, když špalírem lidu a studujících c. k. r. gymn. vinul se městem za krásné pohody slavný průvod, v němž za žactvem škol obecných i měšťanských,

chlapeckých i dívčích, jakož i dívčího paedagogia s pp. řediteli i členy sborů ubíraly se dlouhé řady spolků: místních ostrostřeků, vysloužilců, křesťansko-sociální jednoty mužské, katolicko-národní jednoty paní a dívek, malebně oděných členů tělocvičné jednoty «Orel» s některými členkami, věnce nesoucími, silný pěvecký sbor s hudbou, duchovenstvo, knížecí patronátní a lesní úřednictvo s ředitelem panství v čele, sl. městská rada, c. k. okr. hejtmanství, c. k. okr. soud, členové sboru c. k. r. gymnasia se svým ředitelem, ředitel místní hospodářské školy, zástupcové jiných ještě úřadů a korporací a přecetní citelé, jiní věřící a známí. — Po vykonaných závěrečných obřadech ve hřbitovním chrámu Páně u sv. Anny byla za zvuků dojemné písně rakev s drahými pozůstatky uložena do hrobky děkanů Litomyšlských. — Spi tedy již sladkým, klidným snem po 32letém horlivém působení pro slávu Boží i pro spásu nesmrtelných duší, pastýři dobrý, uprostřed tolika přátel a kolaturníků, jež k spánku spravedlivých jsa doprovázel. Kéž v bohatou žeh odměny věčné vzroste sítě slova Božího, Tebou tak horlivě zasévané! Odcházíš, ale památka Tvá zůstane v požehnání. Božské srdce Páně, jemuž jsi naproti kazatelně nový, krásný stánek postavil, přijmi Tě láskyplně v říši nadhvězdne! Sklonila se již navždy k odpočinku bystrá hlava Tvá, jež tolik pracovala, aby jiným prospěla. Za tu Tvoji lásku, již jsi nám věnoval, za tu péči, s kterou jsi nad námi bděl, za všechna dobrodiní Tvá, jež jsi chudině prokázal, za výzdobu svatyní Božích krásným gotickým oltářem Narození Páně, nebo ladným oltářem Neposkvrněného početí k pobožnosti májové, uměleckou úpravou kaple sv. Josefa, varhanami u sv. Anny a j. posvátnými, cennými předměty, za vše to, co jsi pro město i okolí, pro přifažené osady i pro III. řád sv. Frant. i pro naše jednoty učinil anebo ještě v dalších letech vykonati jsi zamýšlel (na př. vymalování proboštského chrámu Páně a j.), odplat' Ti dobrý Bůh stonásobně. Pastýři dobrý a věrný, odpočívej v pokoji! (Podrobnější výčet jiných účastníků pohřbu přistě.)

Obnova sv. misie ve Žďánicích u Pardubic. Doplnkem loňské sv. misie byla letošní obnova, konaná ve Žďánicích od 26. dubna do 1. května P. T. důstojnými pány Redemptoristy z Prahy a to P. Janem Návratem, superiorem a P. Karlem Pleškem. Jako loňského roku, tak i letos bylo neobyčejné účastenství jak na jednotlivých kázáních, tak zejména krásných pobožnostech renovančních, oč ovšem nemalou zásluhu mají výmluvní a nadšení pp. Redemptoristé! Komunikantů bylo 900, ač již o svátcích Velikonočních přistoupiło ke správě Boží 200 věřících. Uspokojení neobyčejně příznivým výsledkem obnovy sv. misie, vzdáváme důst. pp. misionářům vřelé, srdečné díky a voláme z hloubi duše: Zaplat' Pán Bůh vše mnohonásobně!

Včelařský spolek v Proseči u Vys. Mýta pořádá 21. května o 1. hod. odpol. v sále hostince p. Václava Petra veřejnou včelařskou schůzi, na které promluví odborný učitel pan Václav Šmidlík, kočující učitel včelařství, delegát českého odboru zemědělské rady a jednatele zemského ústředního včelařského spolku v Praze: «O důležitosti a významu včelařství» a «O sjezdu a včelařské výstavě v Praze.» Vstup volný. Aby cizím hostům bylo při návratu umožněno použití autobusu, začne se zcela přesně o 1. hodině odpolední.

Sudislav. Odvolávám urážky pronešené 5. dubna v Sudislavi vůči p. Jos. Bartoňovi v hostinci «u Fikejzů.» — Josef Kroulík.

Samouk léčitel, farář Kneipp, ten šlechetný přítel lidu,

spočil své jméno s Kathreinovou
sladovou kávou Kneippovou, po-
něvadž Kathreinova je chutným,
zdravým, vskutku lidovým nápojem
kávovým.

**Raďte počtati
za nynějších
drahých časů!
Po 23 let je
stále stejně
laciná a nikdy
se nezdrazila!**

**Jeden 10 kávový balíček vydá
30 látek.**

Různé zprávy.

Idea svatováclavská a český národ. V posledním čísle «Jitřenky» ze dne 29. dubna bylo v úvodníku «U přímné slovo» sympaticky pojednáno o otázce, jak ob-

roditi duchovní život v Čechách a posíliti znávenou českou duši. Pisatel navrhuje uspořádati každoroční pouť spojené s namístitel na posvátné půdě Staroboleslavské a končí článek svůj vroucím přáním, aby myšlenka nezaknula. Můžeme s veřejností sdělití radostnou zprávu, že idea tato bude uskutečněna již letos a sice dne 28. června 1914. Na tento den připravuje se totiž manifestací pouť českých katolíků do Staré Boleslavi. Z toho důvodu prosíme naše spolky, aby, pokud možno, na tento den žádných slavností nebo schůzí nechystaly.

Žádání rozdílu v přilímání ubohých nevidomých dívek v Útulně a chorobinci slepých dívek v Praze III. na Kampě č. 33 správa Útulny nečiní. Jen kdyby širší veřejnost tu pomohla! O příspěvky se prosí.

Reforma nár. sociálního tisku. Ti vynikající čeští mužové, kteří prohlašují, že konečně rozeřvané české poměry se musí napravit a že zvláště žurnalistika musí v tom ohledu přinést reformu, chodí kolem neisurovějších zjevů jako báblivá kufátka kolem včelího roje. Proč beze všeho nevytknou, které časopisy fanatisují nejzpuštěnější český lid k násilnostem? Proč se bojí říci, která žurnalistika pracuje neisurovějšími prostředky? Pokud pokrokový karabáč s plantážnickým gustem svířel po zádech katolíků, opatrní pánové žádné štvání, žádnou neurvalost neviděli. Teprve když se novohusitské listy pustily do sebe, teprve když využily rvavé »protiklerikální« taktiky proti sobě, spínají peciválové ruce. Co jim bylo po hanobených českých rolnících, kteří se hlásili k straně naší? Ale teď — jen ať netrčí tuhými spory šlechtem novohusitů! Právě v době, kdy nár. sociální žurnalistika místo spravedlivého zkřísování švihy nadávala pustě mladočechům a jiným odpůrcům švihovými, poslanec J. V. Křofáč jako trpělivý beránek začal horovati veřejně pro selsušení žurnalistiky, pro odstranění osobních štvání a útoků. Mohl toto přání jednoduše soukromě sdělití nár. soc. žurnalistice a hned by bývala největší část nápravy hotova. Vždyť na př. v polovici minulého měsíce v náhodských »Lid. Proudech« byly uveřejněny tyto neurvalé výbuchy: »A právě v tomto článku je tolik mladočeského gaunerství, že člověk si v duchu řekne: Mizerní chlapi, jste horší ještě nežli šviha! — Slušně budeme bojovat pouze s čestným nepřitelem. S hrubci a zákeřníky vyrovnáme se důkladně jinak. — Naším bratrům doporučujeme jedno: Na každou vyzývavost soudruhů odpovězte důkladně! Nenechte se provokovat a takový drzý soudruh nesmí se pak divit, dostane-li přes hubu! — Stačil jediný náš pokyn a soudruzi i se svým Matyášem Blažkem dostali by výprask, že by ho ani nemesli. — Bude potřebl schladiti jeho »rudý žár« pořádným pohlavkem. — Radíme všem stoupencům, aby každého agitátora soc. demokratického vyhodili ze dveří a dahi mu několic štulců na pamětnou, aby je neobtěžoval.« — Veřejnosti jest známo, jaké násilnosti probudí i jemnější pokyny takových listů mezi prostým lidem. Přise-li se však tak neurvale, vychovávají se fanatikové sveřepi. Ještě jeden doklad z mnohých, jak nár. sociální novohusité hodlají oslavami Husovými uplatnití svobodu. Bratr Novák na schůzi nár. soc. v Hronově provolal: »Bratři, my musíme vrhnouti se do boje jako kavalérie a roznéstí sociální demokracii na svých kopytech.« — A tihle lidé vytýkali, jak prý církev krutě si počínala proti Galileimu. Tihle občané říkají, že přinášejí svobodu. Že chtějí získati davy apelem na rozum a spravedlivý cit. Strana aférou švihovou pošramocená chová se daleko vyzývavěji než přísní inkvisitoři, odsuzuje a vyzývá k ranám bez předběžného soudu. Člověk stojí mimo tuto stranu má býti ztyranisován již proto, že nechce ve všem s demagogy souhlasiti. Co by činili tací despotevé, až by se jim dala neobmezená moc?

Podání »Dědictví sv. Prokopa« za rok 1913 vyšel, i mohou si jej členové na svůj diplom vyzdvihnouti v knihkupectví B. Stýbla v Praze II., Václavské náměstí.

Vypsání ceny. Zvěčnělý školní a konsistorní rada J. Ježek věnoval svůj honorář 50 K na vypsání ceny za dějepisnou povídku z doby husitské. Vedle ceny obdržel autor nejlepší práce po jejím uveřejnění v »Hlasích Katolického spolku tiskového« i příslušný honorář. Konkurenční práce asi o 4—6 aršech tiskových budtež anonymně s heslem zaslány do 1. listopadu 1914 prelátu dru Jos. Tumpachovi na Hradčanech, Praha IV., 63.

Pokrokové hospodářství v Zem. ústř. spolku učitelstva kritizují »Uč. Noviny« dne 23. dubna t. m. znovu takto: »V nejstrašnějších roce učitelské bldy musili organizovaní učitelé hraditi 8000 K deficitu ZÚS. To zůstane pro vždy černou skvrnou na úctě hospodářských podniků ZÚS, skvrnou, které by nikde jinde nepochopili, nestrpěli. V pohnuté době aféry Rašnovy bylo řečeno, že příště musí býti každému ve všem jasno, že nesmí býti tajemství, budících nedůvěru a podezřívání. A přes to disponuje se tisíci korunami bez vědomí širšího výboru a tiskové položky předkládají se ku schválení až po letech, když to bylo vynuceno. Členů šir. výb. kol. Cengrovi pokládá se za veliký zločin, že opatřil si revidní zprávu Treybalovu, zavádí se úsilovně pátrání po tom, kdo mu zprávu dodal. A přece byla zde absolutní povinnost všem zájemníkům zprávu tuto doručiti. A hospodářské podniky ZÚS odpráží příspěvi na náklady této revize v usnesení ZÚS podniknutí Lázeňská stipendia, bankou Prahou poskytnutá, proměněna v stipendia na Ráb. A kdo Rábu nepotřebuje, je o výhodu z pojišťování najednou připraven. O tuberkulose psává Č. Uč. v nekrolozích, že je chorobou učitelských proletářů. Dříve mohli takoví nešťastníci dostati stipendium lázeňské, nyní nedostanou ničeho. Na Ráb se tuberkulosní nepřijímají. Ve stavu finančně slabém, kde nemoc znamená náctal, vyšetřují se teprve nyní podmínky poji-

šťování nemocenského. Transporty železničních zřizenců, četníků, dělníků jezdí dávno do lázní a léčebných domů na náklad svých nemocenských pokladů. Záložna uč. smutně prosíla drahotu svého úvěru. Knihkupectví neposkytuje učitelstvu žádných výhod. Návrh kolegy Sedláčka o sloučení všech vydavatelských podniků učitel. v Děd. Kom. zasloužil vážné úvahy, ne odbyti. Čes. Učitel je drahý (dle Treybala) a má pasiva několik tisíc korun ročně. (Cengr.).

Zase něm. spolek pro výbavu zkrachoval. Po různých městech rakouských založen byl před lety spolek »Mädchenhorst«, který se měl za malé poplatky děvčátkům postarat o slušnou výbavu a věno. Spolek nebyl však postaven na dobrých finančních základech a nedávno zkrachoval úplně. Na tisíce děvčat přišlo tím o své úspory, které do spolku již složily na věno a výbavu. Celkem poškozena vdavekchitvá děvčata o 2 miliony korun.

Nový zápas nespokojeného učitelstva na Moravě. Učitelstvo venkovské jest »úpravou« velice zklamáno. Proto také vzkypěl hněv proti pokrokovským poslancům, kteří tolik slibovali. Moravský pokrokový učitel svolává ve »Škol. Obzoru« své kolegy do zbraně. Prý učitelstvo vypoví veškeré politické časopisy většího formátu a přidrží se krajinských listů těch, které jdou s ním. Nikomu ani nenapadne, aby se staral o rozšiřování knih a časopisů, kteroužto funkci nám veřejnost česká dala do pozemkové knihy. Dokud nebude učitel za namáhavou práci honorován jako úředník nebo důstojník, nebude odebírat knih a revul a uvidí, co tomu řeknou naši nakladatelé. Učitelstvo musí vystoupiti ze všech spolků, ať jsou to spolky politické, hospodářské, včelařské, zpěvacké, besedy, čtenářské, knihovní, sokolské, hasičské, odbory Národních Jednot. Někdo pravil: Tyto spolky bez součinnosti učitelstva existovati nemohou! Nemohou-li, proč se nepřičiní, aby řádnou a konečnou úpravou platů lidu nedoprovázel proklínáním, závisti, pomlouvou? Přijde-li kdo ke dvěřím, řekni mu: Až mi země moravská, perla Předlitavska upraví plat, rád dám almužnu, ale takto nemohu. Žebrák žebračka přece odírat nebude! Podobně nedávej ničeho sirotčím spolkům, žebřavým mnichům, na chrámy, nemocnice, bufety, prapory, mše, cestovní fondy, stavby pomníků, divadla, tělocvičny atd. Ostentativně se vyhýbej hostincům, kavárnám, výletům a zábavám. Zařizujte veliké konsumní spolky a nepřestujte luxus v šatech. Žádejte hromadně zemskou školní radu a zemský výbor za podporu nouzovou. Každé nachlazení, kašel, rýmu považujte za onemocnění a ulehňte. Dvorní radové a ministři už to dávno provádějí ve velkém! Učitelstvo plnilo otrocky různé kursy na zavolání, ale neučiní tak v budoucnosti. Jelikož členové stálých výborů vládních konferencí učitelských nemají doposud právo na cestné a stravné, nechť nikdo funkce oné nepřijímá. Nepřijímejte referátů konferenčních a nechoďte vůbec na ně. Ve škole dělej jen to, co musí být. K čemu si kazit zdraví konáním víc, než povinnost káže? Zase naopak si hodně hledme vedlejšího zaměstnání, z něhož něco máme. Tyto zásady resistentní musí veškeré učitelstvo vzít za své a musí je plniti do poslední písmenky. — Tak mluví učitelstvo pokrokové po upravení platů. Tak oceňuje velkohubé sliby pokrokařů, kteří potřebovali učitelských služeb k dobytí mandátů.

Důsledky rozvodů v Americe. Netoliko za oceánem, nýbrž i ve Francii a v jiných zemích protestují stále hlučněji proti rozvodům vážní myslitelé, které nikdo nemůže nazvat klerikály. Již krátká doba, ve které jsou dovoleny rozvody, poučila důkladně, jak touto svobodou propadají hromadně matkům a katastrofám rodiny a tím i poměry celých národů. V Americe v posledním čase ozval se protest velice důrazný. Ve spolkovém senátu severo-amerických států podal senátor Ransdell dodatek ke spolkové ústavě asi následujícího znění: 1. Úplný rozvod s právem znovu ve sňatek vstoupiti nemá býti dovolen ve Spojených státech, ani kde jinde v územích zabraných. Na místo toho mají býti přijaty jednotné zákony ohledně uzavírání sňatků a rozvodu bez dovolení znovu sňatek uzavřítí. 2. Kongresu má se dostati moci, vymáhati uvedeně zákony patřičným zákonem. — Jmenovaný senátor doložil naléhavost tohoto požadavku zaručenými číslicemi, které udávaly úžasné rozšíření rozvodního moru ve Spojených státech a ku kterým i zastanci rozvodů museli mlčeti. Senátor poukázal, že bude-li počet rozvodů tak pokračovati v této zemi jako posavad, brzo bude připadat jeden rozvod na každých pět sňatků. S tímto zlem souvisí ovšem nemalé zlo, totiž obmezování rození dětí, které dnes už mezi tak zvanými domorodými Amerikány jest už tak rozšířené jako ve Francii nebo jinde, kde vládne mravní úpadek. Každý musí uznati, že vzhledem k rozvodu je takové opatření — mlti co možná nejméně nebo žádné děti — velmi obezřetné, neboť když se manželé dohodnou, rozejtí se, nejsou jim v tom díky na obtíž.

Vzniká elektřina v praktických službách. Španělský vynálezce José Julian Iglesias Blanco, který nedávno svými pokusy, při nichž přivodil výbuch dynamitu pomocí ultračervených paprsků, vzbudil rozruch po celém světě, předvedl nedávno v Pozuelo u Madridu nový svůj vynález, který, jak se zdá, hrátí bude důležitou roli v dalším vývinu elektroindustrie. Pomocí jistého počtu anten a velmi duchaplně sestrojených aparátů podařilo se stáhnouti z atmosféry elektrickou energii a prakticky ji využívat. Pokusy daly se na pozemcích statku Scheridana Garratsche, a anteny byly umístěny za vesnicí na skupině měsíčních pahrbků na dřevěných věžích ve výši 10 až 12 metrů. Aparáty jeho načerpaly elektrické šly až do napětí 6000 voltů. Při

přivádění scvrklo se toto množství elektřiny až na 150 voltů, ale i toto množství stačilo k osvětlování 18 elektrických lamp v budovách Garratschových. Pokusy mají se opakovati, aby se vyzkoumala schopnost tohoto celkem jednoduchého zařízení přístrojů Blancových pro odvádění elektřiny ze vzduchu. Vynálezce tvrdí, že by mohl dle vhodného způsobu, velikosti a postavení aparátů ohromné množství vzduchové elektřiny stáhnouti a prakticky upotřebiti. Pokusu tomu byly přítomny významné osoby z okolí králova a z jiných kruhů občan-ských.

Všelicos. Orgán stoupenců Jihoslovanstva »Jugoslavia« vychází nyní jako měsíčník v Praze. — Svatojanský ohňostroj v Praze bude proveden i letos nákladem obce pražské. Městská rada schválila příslušný návrh 9 proti 7 hlasům. — Nejdražším ministrem rakousko-uherským jest ministr a latere baron Burian, který dostává ročně 72.000 K od uherského státu. Z této sumy má na »representaci« 46.000 K. Týž nachází se stále na cestě mezi Vídní a Budapeští, kterážto cesta se mu však rovněž hradí. — Přijmy pověstné herny v Monte Carlu činí hrubého příjmu 47 mil. franků. — Americké město Universal City Cal jest výhradně řízeno ženami. Všichni městští úředníci (mayor, radní, náčelník policie atd. atd.), jsou ženy. — Bydlí tu množství herců a hereček. — Srbsko-řecká dohoda o Soluni, jako o volném přístavu jest už podepsána. — Německo po způsobu Francie zřizuje cizineckou legii. — Z vděčnosti za činná dobrodíní, jež Bůh katolické Belgii za posledních 75 let její neodvislosti propůjčil, má býti na vrcholu hory Kókulu u Brusselu vystavěn mohutný, Božskému srdci Ježíšovu zasvěcený národní chrám. — Dle úřední statistiky padlo ve válce balkánské, nebo následkem poranění vystoupilo z akt. svazku důstoj. v Bulharsku 209 osob, t. j. 10 procent aktivního důstojnického stavu. Z rezervy padlo a zemřelo 313 důstojníků, t. j. 7.5 proc. — Dle nových služebních pravidel pro vojsko zakazuje se neaktivním vojenským osobám, které jsou redaktory nebo vydavateli novin, přijímati a uveřejňovati články, které útočí na vojenskou správu, na vojenskou kázeň a pod. Dále se důstojníkům zakazuje psáti do novin anonymně, ježto se to nesrovnává se cti stavu. — Ježto Pulje už nestačí soustřediti válečné loďstvo rakouské a v Kotoru, ovládaném černohorským Lovčinem, nedá se na nic pomýšlet, rozhodla se vojenská správa zříditi nový válečný přístav v Šibeníku. — Rakouské ministerstvo války rozpustilo konečně pověstnou literární kancelář, která za dob poslední mezinárodní krise štvála proti Srbsku, rozšiřovala všechny lži a útoky, podněcovala k válce, která na hospodářských pohromách, jež rakouské obyvatelstvo postihly, má největší účast. — S 31 zřizenci anglické kaučukové společnosti v Americe zavedeno vyšetřování, že za neslýchaných ukrutností povraždili na 30.000 Indiánů. 67 úředníků uniklo zatčení útekem.

Nové radioaktivní prameny byly objeveny v Jedlicích na Kaplicku v Čechách. Statkář Kočiňski měl na svých pozemcích vodu, jež léčila dnu, rheumatismus, otevřené rány a jiné nemoci. Vyšetřením vody zjištěno, že je silně radioaktivní, mající v jednom litru 38 jednotek radiové emanace; neznámější zřídla rakouská obsahují této emanace pouze patnáct jednotek.

Likvidace banky. Na valné hromadě Severorakouské banky v Brně usneseno banku zrušiti. R. 1913 končil pro ústav ztrátou 1.138.292 K. K těmto koncům došlo proto, že akciový kapitál nebyl řádně splacen a že mnoho peněz bylo vloženo do několika málo průmyslových podniků.

Veřejné lety ve Svitavech. C. k. vzduchoplatecký technický spolek ve Vídni pořádá příští neděli 10. května t. r. o 3 hodinách odpoledne ve Svitavech veřejné lety, k nimž vyhlédnuty louky poblíže silnice svitavsko-litomyšlské. Program sestává z následujících bodů: 1. Veřejný let pilota Ferdinanda Konšela, jehož jméno jest ještě v živé paměti z posledního letu Schichtova a který, jak známo, podletěl strojem svým loni pod mostem dunajským. 2. Let téhož pilota se společníkem. 3. Looping the loop a la Pegoud, let pilota Balinbasiče. žáka známého francouzského vzduchoplavce Blériota. Tento mladistvý mistr vzduchoplavby vrátil se teprve nedávno ze své cesty vzduchoplatecké po Francii. Zprávy listů francouzských tvrdí, že provádí svoje krkolomné pokusy ještě lépe a elegantněji, než Pegoud. Jelikož se lze do Svitav ze všech stran snadno dostat, dá se čekati hojná návštěva z bližšího i vzdálenějšího okolí tím spíše, poněvadž jest to prvé uspořádání svého druhu v městě venkovském. Stran osobní dopravy učiněno již správou dráhy potřebné opatření.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

VARHANY HARMONIA

PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU — NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ — ČÍS. AKRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY — OBRÁZKOVÉ ČERNÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.

JAN TUČEK

KUTNÁ HORA, ČECHY

Význam zvl. tříd pro Becl et Pontil

Poděkování.

Všem, kdož při úmrtí naší drahé, nezapomenutelné choti a matinky, paní

Marie Rosové

v zármutku našem upřímnou soustrast nám projevili a bol náš zmírniti se snažili, vzdáváme

vroucí a srdečné díky.

Zejména děkujeme vsdp. M. Musilovi, pap. prelátu, kanovníku a městskému děkanu, pohřební průvod vedšímu, ostatnímu důstojnému duchovenstvu, ct. damám křesťansko-sociálního spolku „Anežka“, slov. p. MUDr. Vanickému za pečlivé ošetřování, našemu milému dělnictvu, jakož i všem dárcům věnců a kytic a vůbec všem těm, kteří zesnulou na poslední cestě doprovodili.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 6. května 1914.

Za rodinu:

Václav Rosa,

c. a k. dvorní dodavatel a majitel velkozávodu krejčovského.

Pohřebnímu ústavu p. H. Richtra vzdávám dík za vzorné a pečlivé vypravení pohřbu.

Veledůstojnému duchovenstvu.

JAN HIRSCH,

pasíř a zlatník,

PRAHA-I., Karlova ulice 10,

doporučuje velký výběr

kostelního nádobí

jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícníky, křesla atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu sítí a stříbří, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.

O otěné zakázky prosí v nejhlubší úctě oddaný

Jan Hirsch

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel

katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními milost. soch a obrazů.

Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který ochotně sdarma zašle

GUSTAV VAVROUCH, Praha,

Lípová ul., 11.

Rodina Kneprova a Sukova

vzdává tímto za přecetné důkazy opravdového přátelství, projeveného při úmrtí naší milované choti a matky, paní

MÁLKY KNEPROVÉ,

státně zkouš. učitelky zpěvu a klavíru, majitelky pěvecko-hudební školy,

svůj uctivý dík.

Zvláštní pak naše vděčnost platí „Pěvcům Nepasickým“.

V Hradci Králové, dne 7. května 1914.

PRONAJMU VILLU

novou, bezprostředně u Hradce Králové, o 4 pokojích a kuchyni, s koupelnou a přísluž., upravenou zahradou, studní atd.

velice

LEVNĚ A HNED

Dotazy zodpoví **Jan Fibera**, majitel realit na Slezském Předměstí.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku v Hradci Králové, na podešni.

Kulturní jiskry.

Ze statistiky Bosny. Říšský ministr financí předložil delegacím obšírnou zprávu o Bosně. Je v ní i statistika. Dle této čítá obyvatelstvo Bosny a Hercegoviny dle sčítání lidu ze dne 10. prosince 1910 celkem 1,898.044 osob. Ve statistice vystěhovalectví a přistěhovalectví se konstatuje, že vystěhovalectví od r. 1900 vykazuje zcela značný stoupající pokles. Celkový počet mohamedánů, kteří se za války vrátili do Bosny a Hercegoviny, činí okrouhle 5000 osob, pro jejichž zaopatření učinila zemská správa z vlastních prostředků příslušná opatření. Pomocná akce zemské vlády šla daleko přes rámec státní pomoci, jaká při podobné příležitosti se poskytuje v jiných státních územích.

Rozvrat protestantismu úžasně se šíří. Doznávají to už i protestanté sami a počínají se toho hroziti. Dle jednoho protestantského časopisu je v západní části Ameriky městečko o 1300 obyvatelích. V něm je 9 evangelických sborů, patřících k různým evangelickým církvím. Ale osob chrámů Páně navštěvujících je celkem 142. Společnosti práci tuto vyžadující připlácejí na ni ročně 90.000 korun. Nedávno se tázal veřejně anglikánský biskup v Chicagu, lze-li za to míti, že v osadě o 200 osobách a s šesti různými církvemi jest vůbec ještě křesťanství? V Anglii není namnoze líp. Tam upozorněno na 5 vesnic s 1000 dušemi a s 16 chrámy různých denominací. I německý protestantismus propadá drobení vždy více. Zásada individualnosti způsobila, že řada pastorů upravila si náboženství dle své hlavy a své chuti a tak co pastor, to sekta vlastně. Nejsmutnější však je, že tito lidé nad jednotným, svorným katolicismem ohrohnou velkopansky nos a prohlašují ho za pověru. Ale odkud to, že katolická »pověra« vykazuje se tak imponující organizací, kdežto reformovaná »víra« je ovládána skrz za skrz ruchem sektářským?

Valná hromada Obecné Jednoty Cyrillské bude se konati v úterý dne 12. května 1914 o půl 6. hod. odpolední v Akademii Křesťanské v Praze-II., Ferdinandova třída č. 6. Pořad: 1. Protokol poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva účetní a revisorů. 4. Volba výboru ústředního. 5. Volba revisorů. 6. Volné návrhy. (Budtež podány nejdéle tři dny před valnou hromadou, do 9. května jednatele O. J. C. kanov. Václ. Müllerovi, Vyšehrad čp. 82. Nesejde-li se k valné hromadě dostatečný počet členů, koná se za půl hodiny valná hromada při kterémkoliv počtu přítomných. — Poznámka: Valné hromady Ob. J. Cyrillské se účastní delegáti Jednot diecézních, vikariátních i farních (§ 5. č. 4.). — Podepsaní čini ke všem váženým Jednotám upřímné pozvání, aby neopomenuly valnou hromadu letošní hojně obeslati. Msgre Ant. Wünsch, t. č. místopředseda. Václav Müller, t. č. jednatel.

Národohospodářská hlídka.

Zase židovští »pojistnomathematikové«. O koncích židovské »Existence«, o tom, kam se poděly téměř dva miliony sebraných korun, pokrokový tisk opatrně mlčí. Vždyť se jedná o židy, z nichž někteří dosud neumějí česky. Kdyby se mluvilo někde o přemrštěnosti pětikorunové stoly, hned by titíž vlastenci bičovali českého kněze škorpice a hlásali by z povýšených míst, jak jest český lid vysáván prozklutým klerikalismem. Německý žid, poškozující v české Praze chudé Čechy, jest »národu« bližší, než český kaplan. — A nyní přicházejí na řadu »pojistnomathematikové« z pražské »Fortuny«. Tento spolek sliboval napřed 6000 korun věna, pak 4000 K, potom činil naději na 1000 korun a — naposledy se prohlásil insolventním pro chybu rozpočtovou. Ta chyba byla jistě pořádnou kaňkou, jestliže pánové nepoznali ihned, jak veliký rozdíl činí celková suma pro celé řady pojištěnců, řekne-li se 6000 anebo jenom 1000. Valná hromada zkrachované společnosti konala se ve velkém sále německého spolkového domu a mluvili při ní: Mandel, předseda spolkový Kauders, Samuel Löwy, Pick, Heller, Steiner, Vogel, Glück a Mahler. Při volbě nového výboru byli zvoleni: Moritz Bauer, Engel, Ehrmann, Engländer, Glaser, Guth, Hammerschlag, Isidor Hart, Kauders, Meitz, Langer, Roubíček a Steiner. Podobně ošatila neočekávaným věnem své poplatníky vídeňská židovská pojišťovna »Mädchenhorst«.

Ludíkar znovu na obzoru. Na Král. Vinohradech naříkají nájemníci na veliké zvýšení nájemného a obecních přírážek. Ted' jim novohusité znovu pomohli. Byla vypsána v minulém roce dávka asi 2000 vodoměrů. Nabídky podaly ovšem i firmy české. Ačkoliv však za vodoměry kynulo české firmě přes čtvrt milionu korun, byly vodoměry objednány u francouzské firmy, zastoupené pověstným Ludikarem, který sprostředkoval i dávku rour a jemuž pronajata až příliš výhodně reklama na vozech elektrických drah. Vodoměry

byly hotoveny ve Francii již tehdy, kdy nebylo o objednávce ještě v městském zastupitelstvu rozhodnuto. Pražské poplatnictvo se dovědělo o té objednávce teprve tehdy, když již vodoměry byly v Praze. V Čechách, jak nyní vysvítá, mohly se zakoupiti vodoměry lepší jakosti za polovici obnosu toho, jaký čítala firma francouzská. Ted' se horlivě debatuje o tom, zda rozhodovaly jen příčiny nezištné, aby vodoměry velice drahé byly objednány schválně až z Francie. Uvážliví občané se táží, kdy vlastně nastane to národohospodářské osvobození, které na papíře se hlásá neustále. Dále katolici přemýšlejí, zda aspoň nepatrně prospěly při takové správě ty veliké peníze, které věnoval liberální radnici kněžský mecenáš Lehner.

Světově známá kola

KORUNA

s pětiletou písemnou zárukou dodává firma:

LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.

Úvěrubodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Národohospodářská fráze a prakse. Menšinový neklerikální »Opavský Věstník« 2. května napsal: »Pořád a pořád: křičíme »Držme se, podporujme se, a pak bude lépe; nepodporujeme nepřátel, protože nás ničí a ubíjejí«, atd. To všechno se pěkně řekne na schůzích; shánějí se tábory lidu, tam řečníci nás učí, jak máme pracovat, jak se máme držeti. To všechno ujde, mnozí to dobře miní, však co naplat, když lidé, kteří by slova mohli uvést ve skutek, se o to nestarají a nešvar dále trvá. Jsme vždy zase tam, kde jsme byli. Bezúčelné jsou naše sliby a hrozby na schůzích. Bolí mne srdce, když vidím, jak jedna za druhou z našich hospodyněk a městských dám vychází z obchodů cizích a naše miji. Náš obchodník také chce žít, vždyť také platí daň. A co vidíme? Naši obchodníci padají do dluhů, nejsou s to, aby své rodiny uživil. Tak to dále nejde, cizí kapitál nás ubíjí. Máme dobrý lid, známe to; ten dobrý lid však potřebuje dobrých vůdců a těch, bohužel, jest po řídce. Hrstka nadšenců nesvede ničeho, práce jejich je marná. My se rveme a finančně ubíjíme a naši nepřátelé se smějí, mají z toho také prospěch. Tvrzení: Jsem dobrým národovcem, dobrým Čechem, je směšné, když každým haléřem podporuji cizinu. Co říci, když otec Čech, jenž zbohatl z českých peněz, vysypal najednou ohromné tisíce Němců a to tím, že dal svou dcerušku cizí krvi? Jak krásně mohl snaživý a podnikavý mladý český živnostník žít, kdyby byl dostal ty tisíce! Jak krásně by se tu a tam mohla uplatnit česká rodina na posilu národa! Všechno odnesla voda a se ztracenými penězi se národ už neshledá. U Němců takové prorady na národním majetku nepozorujeme, jsou uvědoměli. I ve věcech na pohled bezvýznamných jeví se naše lhotejnost, na př. v používání národního kolku. Němci těží z národního kolku ohromné tisíce a my? Vše marné, plané jsou naše sliby. »Podporujte spolek »Národního Domu« ve Frýdku a kupujte v jeho prospěch zápalky.« To jest opět taková fráze. Kdybychom šli od Opavy do Frýdku a třebaš z Frýdku až k Bílému kříži, nenajdeme zmíněných zápalek ani v desíti hostincích neb obchodech, jenom »Pistolenzünder« a »České zápalky«, však z cizích továren. Co nám z takového vlastenectví, když ráno vstanu, myji se mýdlem s obrazem Palackého, zuby čistím sobě kremem Libušiným, boty dávám sobě leštit sokolským kremem, jehlu do kravaty nastrčím sobě s obrazem Komenského a koupil jsem to u národního odpůrce!«

Marné omývání agrárnických subvencí. »Selské Hlasy« 29. dubna na nešikovné vykrucování Staňkova tisku odpovídají: Na želeťavskou mlékárnu dala země 10.000 korun a c. k. ministerstvo orby dalo 41.600 K státní subvence. Dohromady tudíž 51.600 K. (»Mor. Venkov« však zalhával bezcharakterně, že mlékárna dostala celkem jen 22 tisíce korun subvence.) Kam se podělo 29.600 K zemské a státní subvence na želeťavskou mlékárnu vyplacené? A kde jest 195.000 K státní subvence na jihlavskou motouzárnou? Kým a z jakých pokladen tato subvence byla vyplacena? Máme bezpečné doklady v rukou, že na jihlavskou motouzárnou Staňkovu dávala c. k. vláda peníze z jiné také pokladny, než z pokladny c. k. ministerstva orby! 42.000 K musela dáti c. k. vláda Beckova na motouzárnou agrární z tajných fondů, poněvadž c. k. ministerstvo orby vyplatilo na motouzárnou pouze 153.000 K. V bilanci, revisních nálezech státních a zemských revidentů, v knihách pokladních motouzárnou jest účtováno vyplacených 195.000 K. Kdo dal Staňkovi ze Želetavy oněch 42.000 K? A zač? A proč? Když Národní rada moravská svolala nad posl. Šamálíkem soud pro Staňkovu motouzárnou a když posl. Šamálek podal doklady o tom, že c. k. vláda Staňkovi na motouzárnou 195.000 korun dala a dokázal, že bilance motouzárnou jest

falešná, připustil posl. Staněk tento vládní dar agrárníkům a odvolával se na nějaké hlasování za Beckovy vlády. »Vy jste také hlasovali«, obrátil se na přítomného posl. Šilingra. A P. Tomáš Šilinger odpověděl: »Ano, ale zadarmo!« Ted' vylézá, že vládní subvence na motouzárnou jihlavskou vyplacena byla nejen ministerstvem orby, ale také z jiných důchodů vládních! C. k. ministerstvo orby dalo na motouzárnou agrární jen 153.000 K. Povolilo 125.000 K subvence vlastní, kterou splatilo ve 3 letech a pak povolilo 70.000 K ze družstva, která měla býti splacena v 5 letech. Zatím c. k. ministerstvo orby splatilo jen dvě splátky čili 28.000 K, celkem 153.000 K. Kdo doplatil Staňkovi oněch 42.000 K? Nehraje tu roli dispoziční fond? Agráři provádějí proti vládě obstrukci, potírají vládu na hlavu! A zatím? Umožňují vládu § 14., dávají vládě volnou ruku v jednání; ubili parlament a dosadili absolutismus. Vláda za tyto služby agrárníkům platí veliké peníze! Na novo vydírají agráři na vládě: 10.000 K pro lihovar agrár. magnáta a poslance Kuchařika ve Vodonci, 25.000 K na agrární družstvo agrár. posl. Šáblíka ve Žďáře.

Fráze a skutečnost. Husitský národ jest prý na postupu a právě moderní pokrok jej osvobodil od zkostnatělých rukou klerikálního byrokratismu. Zatím však časopis »Střádal« sděluje: 31 českých společností během roku 1913 prohlásilo, že nebudou platiti žádného důchodu svým podílníkům za rok 1912, resp. za r. 1912—13. Úsporám českého národa zasazeny byly tím rány velmi citelné a podnikavost česká, sotva probuzena, samými podniky českými jest utloukána. Hospodářský pokrok český nadmíru chlubně a bombasticky se vynášá a proti národům západním nedostatkem pravé kultury, počestnosti a smyslu pro spořivost zůstáváme pozadu. Ale i když se něco úspor sežene a v český podnik vloží, najdou se nesvědomití správcové, kteří následky neznalosti neb i nedbalosti svojí svádějí na okolnosti zevnější a balamutí podílíky, že nevyplácení dividendy je vlastně v jejich zájmu. Ký div, že se vzrývá nedůvěra ke každému podnikání českému, když národ nemůže vydati ze sebe dostatek odborně vzdělaných, praktických, střídme žijících a poctivých vůdců sil. Od února zvěděla česká veřejnost, že dalších 13 českých společností, svého času novinářsky do nebe vychvalovaných, nemůže z příčin mizerného hospodaření vypláceti žádného zúrokování vloženého kapitálu za rok 1913. Plyne z toho trpké naučení, že pokud národ nebude vychován ve skromnosti, v zásadách přísné mravnosti a v dokonalé znalosti odborné ku svědomitému plnění převzatých povinností, není radno nabádati jej ku společenskému podnikání, které marnotratníci přivádějí k pádu, i kdyby mělo sebe více podmínek prosperity při založení svém. — »Den« napsal: »Ve středu se rozhodne Přerov o tom, zdali zadá svoji elektrisaci velkoněmecké firmě Siemens-Schuckert či nikoliv. Ale rozhodnutí už se vlastně stalo. Ty novinářské tahanice a dotazy u Národní Rady měly jenom vzbudit u nezavěcných zdání, že jde se zákonitou cestou. Pruské zlato cinká dobře a říšskoněmecké tisícovky se dají také v Rakousku proměnit. Ve středu uvidíme, že je tomu tak. Bude to jen ukončení odporné komedie, jaké už dlouho nebylo a nebude. Bude konána veliká lícitace na »srdce Moravy«, jak Přerovu přezdívali. Průšák si pro ně přijde.«

Sociální obzor.

Dva protestantské hlasy o sociální činnosti církve. Odborný list »Bodenreform«, jež vydává protestant Damaschke, napsal v 6. čísle z 20. března: »Kdo chce rozuměti katolické církvi a její moci skoro nepochopitelné u těch, kteří nejsou jejími členy, nesmí skrovně oceňovati zásady demokratické, jež se v ní tají. Mezi klérem není žádných výsad rodových a stavovských. Dráha jest stejná pro každou možnost. Vždyť jest známo, že nynější papež vysoko povýšil z nejskrovnějších poměrů a že také nejčelnější německý církevní kníže (kardinál Kopp) jest dítětem chudoby. Toto zakořenění katolického kléru v lidu nám vysvětluje, proč v jeho řadách vždy zůstalo živé porozumění také pro sociální bídu a boje.« — Evangelický časopis »Hlus« v č. 5. napsal řádky, které vybízejí ke srovnání s projevem hořejším: »Kněz katolický, a snad i duchovní evangelický, je přesvědčenému organizovanému dělníku člověkem, který nic nedělá a jehož společnost přece musí živiti . . . Za těchto okolností je to věcí nesnadnou působiti nábožensky mezi dělnictvem . . . Evangelická církev posud na dělnictvu hřešila. Jak to? Tak, že se o ně příliš málo starala. V Německu ted' klidí ovoce svého zanedbání, když vidí, jak desetitisíce dělníků se k ní obracejí zády . . . Kdo se domnívá, že nás nepotřebuje, vyhledávat nás nebude. Nezbyvá než jíti za ním a přesvědčiti jej, že my potřebujeme jeho, ne k vůli sobě, ale k vůli

němu a k vůli jeho rodině. My evangelici nemáme ani jedinkého časopisu, který by mluvil k dělnictvu řečí, jemu srozumitelnou, a v pojmech jemu přístupných . . . Než se nám narodí tento vytoužený list, vydávejme aspoň malé letáky, řešící otázky dělnické a náboženské řečí prostou a srozumitelnou . . . V sociálním ohledu činila pak česká evangelická církev pro dělnictvo doposud málo, téměř nic. I na kazatelnách se věnovalo lidu dělnému nemnoho pozornosti. Snad se tak děje nevědomky a bez úmyslu, ale není vyloučena možnost, že by se snad i některý kazatel obával, aby se nad tím nepozastavovali lidé zámožnější. Taková obava je nemístná . . . Získáme-li pravdě evangelia jednoho dělníka, on pak vykoná pro naši evangelickou věc mezi svými soudruhy více, než bychom dovedli my faráři. Tak a podobně vybízí konečně vážně a upřímně evangelický list své souvěrce, aby se o dělníky více starali. Bude-li jeho hlasu uposlechnuto, poznají inteligentní evangelici, že to jest práci obrovskou a svízelnou, má-li dělník býti vytržen v nynějším rozháraném čase z nevěreckých proudů. Pak také seznají, že kněží katoličtí, kteří se práce takové podjímali, ani v nejmenším tak nečinili z důvodů sobeckých. Taková práce vyžaduje nepřetržitou řadu obětí — ale úspěšný výsledek takové námahy přece blaží.

Před lety napsal evangelický duchovní Šádek, že na takovou práci nemá evangelické duchovenstvo čas. Ale náhodou v tehdejší době evangelici měli dosti času k podporování štvanic, řízených proti naší církvi. Nevzpomněl si snad také, jak řád českobratrský se otcovsky staral o pracující lid. Katolíci v Německu svoji sociální práci mezi dělnictvem triumfují. Proto také tak málo odpadů v krajích, kde jsou usídleni katolíci. Zato v krajích evangelických odpady hromadné.

Míni-li »Hus«, že úkolem katolické práce organizační jest »poraziti dělnictvo při volbách do sněmů pomocí listků volebních«, pak jest na velikém omylu, který se asi vysvětluje tím, že pisatel ani z daleka nesledoval obrovskou sociální práci, kterou již katolictvo i v Čechách pro tisíce a tisíce dělníků vykonalo. Právě ústřední výbor našeho Všeodborového sdružení křesť. dělnictva není naprosto zaopatřovacím místem pro agitátory z kruhů zkrachovaných polointeligentů, naopak tento výbor přináší věci dělnické veliké oběti. A to-muto výboru, složenému většinou z řad dělnictva samého, připadá úkol vytrhnouti dělníky z vlivu a tyranie živlů bezvěreckých, vrátiti dělnictvu skutečnou svobodu. Až přejdou evangelici od kritiky k vážné pozitivní práci, naleznou pochvalu i u nás a bude jim dána příležitost, aby spravedlivěji oceňili dělnickou práci křesťanů jiných.

Chamdivost »zachranitelů« dělnictva. Jest úžasné, jací demagogové dovedou se v důvěru dělníků vplížiti tak obratnými a pochlebnými slovy, že proletariát je považuje za své spasitele. Už dávno psal na př. socialistický »Vorwärts« (30. října 1896), že v Tyrolích už není téměř žádné sekce, která by v posledních 3 letech aspoň o jednom zpronevření nebyla nucena přinést zprávu. Jen za jediný rok 1900 bylo v Rakousku pro krádeže a defraudace zavřeno 286 sociálních demokratů a 76 sociálně demokratických předáků ukradlo 324 tisíc 468 K. Za rok 1908 zase 152 soudruhů zpronevěřilo 1,496.585 K. A jak v Rakousku, tak i jinde. V Německu na př. v desetiletí 1898—1908 spáchali soudruzi 735 zpronevření organizačních peněz. V Dánsku zase nařídil r. 1910 ministr Munk náhlou revisi nemocenských pokladů sociálně-demokratických, a ze 170 těchto ústavů 140 bylo soudruhy vykradeno. Tato zlodějská manie tak se rozšířila a zdomácněla u soudruhů, že s ní počítají jako s »druhou přirozeností«. Proto u jejich německého svazu má každá platební skupina v zásobě tištěné formuláře pro rudé zloděje, kteří po svém přistižení musí do formuláře pak vypsat čísla, kolik a kdy musí z ukradeného obnosu zase splatiti. — A soc. demokratický tábor přece dosud udržuje v zajetí svém obrovské davy. Dělnictvo se bojí mstivosti vůdců, strachuje se, aby nebylo vyhozeno z fabrik a proto slouží dobrému bydlu rudých organizátorů dále. Ale jak to bude vyhlížeti za takových předzvěstí ve státu budoucnosti? Vždyť pak bude zasedati řada soudů, která se výhradně bude obírat defraudacemi soudružských pohlavárů. Může býti za takých okolností lepší konec, než byl počátek?

Socialismus a náboženství. Právě ti lidé, kteří dělnictvu náboženství odnímají, snaží se proletariát ujařmiti, dostati jej zcela do svých výdělečných rukou. Vážní sociologové však vědí, že právě křesťanství jest silnou oporou důležitých dělnických zájmů. Také proslulý protestantský historik Theob. Ziegler ve svém díle: »Duchovní a sociální proudy 19. století« (str. 559.), jedná o socialismu, praví takto: »Náboženství jest jev sociální; v pojmu jeho, hlavně v křesťanství, vězí sociální předpoklady a sociální požadavky. To socialismus neuznal, a tak dal se strhnouti k nepřátelství oproti náboženství a církvi, jež nebylo ani věcně nutné, ani takticky chytré. Svým materialistickým světovým názorem duševně se ochudil, vzdor Büchnera a Haackla stal se vědecky opožděným a uzavřel si mnohé kruhy, připravil se o mnohé stou-

pence a vzácné spojení, a tak nepůsobil sjednocujícím, ale rozdvíhujícím způsobem.« Proto také angličtí vůdcové dělnictva, kteří vymohlí drobnému lidu daleko více než předáci rudí, starají se horlivě, aby křesťanské zásady byly v pracujícím lidu utvrzeny. Uvedli docela do pohybu veliké náboženské hnutí mezi dělníky, k němuž se již hlásí čtvrt milionu dělníků. Sociální vůdcové konají těmto dělníkům na velikých schůzích časté náboženské přednášky, utvrzují v posluchačích lásku k evangeliu. Slavný zakladatel »neodvislé strany dělnické« Keir Hardie prohlásil: »Kdybych byl o 30 let mladší, a měl zkušenosti posledních svých 35 let, pravděpodobně opustil bych, kdyby toho bylo potřeba, domov, ženu a děti, a šel bych mezi lid, abych znovu hlásal evangelium o Ježíši Kristu. Čeho se nám nedostává, je nové osvícení, nové pochopení veliké pravdy, za níž Ježíš obětoval svůj život, aby nebyly zachráněny jenom jednotlivé, ale všechny duše . . . Pokoušel jsem se naučit se znáti literaturu, zabýval jsem se náboženstvími v různých dílech světa, a neznám žádného ideálu tak prostého a tak vznešeného, jako evangelium o Ježíši. — Totéž prohlásil jsem již se sta řečnických tribun, že totiž ti, kteří založili svůj život na hmotných radostech a věcech, stavějí na písku. Dřív či později nastane jim doba, kdy samolibost a nepravdivost a výstřelky života pomínou, a pak stojíš drsné skutečnosti tváří v tvář. Proto chop se slov Kristových, na které bys jako na skálu mohl se spolehnouti . . . Kristus byl, kde jsme my, znal všechna naše pokušení, všechny potřeby života, a jestli nepochopíme, že Kristus není Bohem vznešených, ale že náleží k nám, prostému lidu, pak nedovedeme nikdy sílu jeho učení opravdově proclítiti . . . Kdyby křesťanství bylo vládnoucí mocí, nebylo by ani armády ani loďstva, chudoby ni bohatství. Nebylo by konkurenčního systému, jenž umožňuje bohatcům zničit chudé. Nastala by rovnost, volnost, bratrství, založené na zákonu lásky.«

K nejbystřejším sociálním vůdcům v Anglii náleží Ramsay Macdonald, který prohlásil: »Dělnické hnutí není neslučitelné s náboženstvím. — Mnozí snaží se obě tyto věci rozloučiti. Ti však jsou ve velikém omylu . . . Dělnické hnutí musí se vrátiti k prameni osvícení, který leží mimo dělnické hnutí. Chce-li církev zůstat čistá, upřímná, a zvláště pravdivá, musí své ruce přiložiti k pluhu tam, kde denní oráč je při práci, aby připravila v lidské přirozenosti půdu k setbě, již rozseje Boží ruka. Jakmile půda je řádně připravena. To jsou dvě závažné pravdy: »Dělnické hnutí musí cítiti sílu a moc, která nepochází pouze z něho. A církev nesmí žít v duchovních vidinách, ale musí na šlechetných činech i posledního člověka míti zájem a je podporovati.«

Tolik uvádíme dle významného referátu »Čecha«. Rozdíl mezi výslednicí dělnického hnutí nevěreckého a křesťanského jest věru obrovský. V Anglii silný vzestup jak mravní tak hmotný, jinde rodiny rozvrácené negativními hesly, vydírané od celých kompanií kofistníků. Vizme úžasné defraudace nesvědomitých rudých pokladníků a těžme se, zda anglické hnutí v poměru k své početnosti zaznamenává ročně aspoň desátý díl takových defraudací, jaké se počítají ve straně soc. demokratické.

SINGEROVY ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Doznání o rudých výděkářích. Na sjezdu belgických sociálních demokratů dne 19. dubna bylo rokováno o resolučním návrhu, podaném dělnickou ligou v Molenbecku, proti hromadění různých úřadů a mandátů jednou osobou. Plat 12.000 až 15.000 franků je dle návrhu pro zřizence strany příliš vysoký. Návrh byl sjezdem po řeči de Brouckerové zamítnut jako nedemokratický. Nedemokratické tedy je zakazovati hromadění úřadů na jednu osobu, jež potom neudělá nic kloudného v žádném z nich, nedemokratické je poukazovati na to, že vůdce »vyděděných« má desetitisícové příjmy, nedemokratické je, aby sjezd stanovil zřizencům strany maximum platu. Také »nedemokratický« byl úžas soc. dem. dělníků nad milionem Beblovým. Co je pak demokratické? Demokratické patrně je, míti desetitisícové příjmy, demokratické a socialistické je býti poslancem, redaktorem, správním radou banky, členem představenstva nějakého socialistického kapitalistického podniku, býti obecním hodnostářem a zkrátka bráti peníze od strany, od obce, od státu a kde se to vůbec dá.

Zato však demokratické jest spláti dvoukorunovému kaplanovi vyděračů, demokratické jest prohlašovati maloživnostníka za nepřitele dělnictva, demokratické jest sloužiti židovským milionářům a voliti židovské boháče za pohlaváry rudé strany. Takové nedůsledné, úskočné a sobecké jednání naposledy musí otevřít oči i největším rudým důvěřivcům, kteří platí na soc. dem. agenty, až se prohýbají.

Nášemu vele důstojnému duchovenstvu
za provázení prací hostitelských vřele doporučujeme mladou českou dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Křesťanský živnostník.

Vedení nár. soc. živnostníků. Nár. soc. živnostenská organizace povstala hlavně k vůli lapání hlasů při volbách a pak k vůli tomu, aby přebýteční agitátoři došli zaopatření. Jakmile se organizace založila, hned se začali organizátoři svátiti o místa a mandáty, jež jim měli živnostníci poskytnouti. Slaviček založil »Živnostenské Noviny«, které tiskl sice na dluh, ale činil si v nich pro sebe reklamu. To vzbudilo závist bratra Boháče. Ten se stal pouze obecním starším, kdežto Slaviček dostal výnosnější poslanecký mandát. Hněv Boháčův stoupal, když mu nezaopatřila strana místo v obchodní komoře. Boháč vinil Slavička, že žije nad své poměry, že vede nepořádně administraci. Kdo prý zaplatí dluhy »Živ. Novin«? Konečně tedy Slavičkovi bylo odňato vedení listu. Založena »Národní Obec« pod redakcí Boháčovou. Když se pak zkontrolovalo počtářské umění Slavičkovo, došlo k několika velice bouřlivým schůzím. Boháč sice honorář si vybíral pořádně, ale list vadl. Čtěl-li v Praze na schůzi mluvit, měl proti němu Slaviček připravenou oposici. Obě strany se potíraly vášnivě jak veřejně tak tajnými cestami. Konečně se oba sokové žalovali. Odbočky »Národní Obce« se rychle rozpadávaly. Konečně Slaviček podrazil nohy Boháčovi tak, až mu v hlavě zabrnělo. Boháč zbaven vedení listu a konečně odstaven úplně. Jeho místo zaujal Slaviček a — pokračovalo se v nepořádném hospodářství. Tu živnostnictvo prohlédlo ještě lépe, komu vlastně slouží za berana. Proto nyní rozesílá vedení úpěnlivé upomínací listy, časopis vychází nepravdivelně, schůze nejsou navštěvovány, zkrátka rozklad a rozvrat. — Stále důrazněji tluče na dvéře neodbytná otázka: kdy konečně silný konservativní šik živnostnictva napraví takové poměry?

Obelstěné živnostnictvo. Na Moravě byli živnostníci vlákáni do pokrokového tábora. Čekali, chudáci, pomoc od spojenců agrárníků a sociálních demokratů. Také jim bylo mnoho slibováno. Ted' se chytají živnostníci za hlavu. Stavba pavilonu při české technice zadána firmě z Čech, ačkoli české firmy brněnské učinily oferty nejlevnější. A jedná se tu přece o zakázku milionovou. Veliká schůze živnostníků v Brně odsuzovala rozhořčeně pokrokařské »mecenáše«. Orgán Stránského chytře o této schůzi pomlčel.

Čtěte a rozšiřujte spis:

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Zasílá a při bromadných objednávkách větší slevu poskytné

administrace »Časových Úvah« v Hradci Králové.

**Besídka.
Trampoty Tyčkovy.**

II.

Po chvíli se zdálo, že se mraky rozptýlí a proto celá společnost oddala se lesní vůni a jahodám zcela bezstarostně. To bylo právě osudné, že jehličnatí velikáni zastíraly širší rozhled. Co se zdálo na jihu jenom nepatrným mráčkem, najednou vzrostlo v hrozitanskou příšeru, z mračna švihly dvě bleskové klikatiny. »Mládenci, žeňme se přece jenom domů, rychle jako chrti. Hneme-li se hned, snad ještě doběhneme včas«, radil Kapusta.

»Pravda, raději ku předu«, přisvědčoval kulíhráček Kvirenc. »Tuhle Honzíkoví jest vždycky hej. Ty jeho nohy dovedou předhoniť i pštrosa. Jeden jeho pejsek se rozkoučl s životem proto, že ho Honzík upachtil. Druhého teda ani s sebou nebere, aby se takové neštěstí neopakovalo znovu. Vždycky při odchodu z domova psa odhání: »Vořechu, jdi domů, Vořechu, lehni, ty bys mi nestačil.« Jednou mu divoký zajíc na zahrádce schroupal trochu karfiolu. Milý Honzík se rozlobil, pustil se za ním, za dvě minuty ho dohnal a vykudlal mu za uši. Honzíkoví je zkrátka hej! Ale kde pak tyhle mé nožičky, které jsou asi tak dlouhé jako šušky u fraku!«

»Kdybys tolikrát neopakoval neobratné své staré vymyšleniny!« odbýval ho komíník. »Nemoknu-li já, nemusíš zmoknout ani ty. Necháš-li

svých nezbedností a poprosíš-li zdvořile, vezmu tě, kašpárku, do kapsy, takže budeš doma stejně se mnou.

Ale již se na cestě zdvihl vítr a za chvíli dlouhé dešťové šňůry plily k zemi.

»No — to jsme si dali«, povzdychl si Kapusta, jemně tekla voda i z kapes. »Pofad jsem huboval, že mi ušl krejčí přiliš volný kabát. Ted' mi padne na tělo jako vojenský mundur lajtnantovi.« Společnost při svém úprku se zastavila skoro bezradně před bystřinou, která se již také rozvodnila. Kamarádi věděli, že musí rozhodně přes vodu, mají-li se ukrýti v hostinci, který byl vzdálen sotva tři sta kroků. »Honzíku, žádná pomoc není«, vtipkoval i v této kritické chvíli Kvirenc. »Natáhni se přes potok oběma rukama a my po tobě přelezeme. Kde pak ted' hledat nějaký trám?«

»Tohle neudělám, ale chceš-li vlézt do kapsy, máš dovolení.«

»Bodejť, abych se v ní ted' utopil nebo zadusil. Vždyť z tebe teče voda jako z utopeného rybáře.«

Výletníci rychle zuli boty a Kvirence přenesl Tyčka pohodlně na ruce. Vrazilo se do hostince s takovým kvapem, jako by zvědové prchali před Prusáky.

»Ale prohnalo vás to«, smál se hostinský. »Ani jste si nepočkali v lese na vzrůst nových hub, kterých po tak teplém dešti naroste jako hlíz v bramborišti. Konečně kominík potřebuje trochu čisté vody každou chvíli, ale tohle maličkého jest mi líto.«

»Hm — trpaslíka lituje každý hned«, smál se Honzík, »i když jest to dušička zcela nezbedná. Ale z velkého si tropí i při každé mrzutosti vešklibové dobrý den. No — řekni, hochu, komu vlastně bylo hej? Že jsi liliputánem, dostal's se přes potok nejpohodněji.«

V nálevně pohodlně pokuřovalo několik venkovánů. Starý Jitrocel, který byl z obce vzdálené, vyvalil překvapením na Honzika oči, jako by se mu byl představil loupežník z českých lesů. »No — odpusťte, přáteli, ale řeknu rovnou, že bych se skoro styděl jít mezi lidi, kdybych byl tak vysokým šrákem. Taky byl u nás člověk hodně vysoký, říkali jsme mu Lojza dlouhej. Ten když sedl, kolena měl skoro u prsou, snadno překročil statné telátko. Ale vy byste mohl překročit i statnou krávu.«

»Děkuji za přivítanou«, odsekl Tyčka tentokrát opravdu rozmrzele. »I kdybych byl dvakrát tak dlouhý, zůstane tu pro vás ještě místa dost a dost. Nemá-li někdo pravidelnou tělesnou délku, má zase jiný jazykové křeče, což jest ještě horší.«

»I nechejte ho«, klidnil hostinský, »ten člověk má ústa pořád rozštipená, hovoří do omrzení, ale nemyslí to zle. Jest to dobrák, tady ho už lidé znají.«

Sám Jitrocel nyní pozoroval, že zaryl nepokojným jazykem trochu daleko a proto zatačel řeč: »Víte, každý máme nějakou chybu, mně se zase na vojně kamarádi smáli, že mám hlas tak hřmotný, až bych mohl komandovat dva pluky. Taky v našem venkovském divadle jsem svým hlasem obyčejně sám markýroval za jevištěm hlas rozbořeného lidu. Ale, panečku, já jsem mohl být na svůj hlas hrdý. Sloužil jsem u kapely — a to jste měl slyšet chválu, jak jsem hrál na foukací bas! Takové fortissimo po mně nikdo nesvedl. Víte, já jsem byl sólistou a jakým! Lidé se jen hrnuli, aby slyšeli zvuky mého krásného libivého basu. Kapelník byl celý okouzlen a vybízel mne, abych jenom sloužil dál, že budu co nejdřív feldvéblem. Ale já jsem sekl všim. Však mně potom v naší obci s nějakým jástem muzikanti přivítali.«

»Hm — ale po první muzice prý u vás šenkýř bědoval, že si musí dát znovu kytovat okna po těch salvách, jakými jste z velké trumpetky taneční sál bombardoval.«

»Jen se smějte«, mávl starý virtuos rukou. »Tanečníci všichni chválili, jak hraju řízně a pěkně do kroku.«

Za řeči se vyjasnilo, proč Kapusta s prstem vztýčeným pronesl apel: »Zdvihni se, národe, zdvihněte se lvové!«

Honzík se zdvihl, ale hned ho zabrněla hlava, která narazila do nízkého stropu. Někteří hosté se ušklíbli a šelma hostinský zašeptal do ucha jednomu: »Tam ten volá na lvy, ale nešťastnou náhodou se zdvihla i žirafa.«

Ještě štěstí, že Jitrocel těžkým jazykem znovu dokazoval, jak vyhrával na vojně na bas k úžasu znalců i lidu prostého dojemná sóla, jak ho nechtěl ani obrát od kapely pustiti. Jinak mohlo dojít snadno ke konfliktu novému.

»Jo — ale co ted' jenom řekne žena«, trápil se Kapusta, »raději bych slyšel praskavý helikon anebo has toho chlubitivého strejce, než sopránovou písničku mé drahé polovice. Tobě, Honzíku, jest hej, že jsi ještě svobodný.«

»Prosím tě, každý říkáte, jak mi je hej a zatím jdu z mrzutosti do mrzutosti.«

Děšť změnil směr cesty malé společnosti značně. Honzík šel ještě přes jednu vesnici, když se již druhové rozptýlili každý jinou stranou. Tyčka krácel na pokraji vsi po humnech zamyšleně sám a sám.

Najednou ho vytrhl ze zadumání hrozný výkřik: »Počkejte, kluci, z laciného kraje! Ale uličníkům, kterým to vyzvání platilo, ani nenapadlo čekat.

»Aha, rozpustilci asi trhají v cizím sadě«, mihlo se hlavou Tyčkovou. Postoupil k masivní zdi. Ale již se na ni vydrápalo na útěku před rozhněvaným majitelem jedno klouče — a než se Tyčka nadál, chytlo se ho za rameno a svezlo se mu po dlouhých nohou bezpečně a pohodlně k zemi. Druhý nezvaný host již vřískal pod pádnou rukou hospodářovou. Exekuce byla krátká, ale velice bolestná. Hospodář mrkl na zed'. »A co vy tam, proč mi také lezete na zed'? Beztoho jste ty kluky poslal napřed jako pikety a ted' chcete trhat sám. Ale já začnu trhat každému na hlavě, kdo chce něco trhat bez pozvání na mých stromech.«

»Dovolte, já jsem člověk zcela cizí a dívám se jenom, co se děje.«

»Ha — ha — ha, známe to«, rozesmál se drsně exekutor. »Na zed' lezete snad jen a jen proto, abyste tu nezbednou mládež napomenul. Vždyť jste právě jednomu zloději pomohl přes plot.«

»Teda mi dokažte, že jsem ty nezbedy ke kradení vybízel a že jsem sám něco trhal.«

»Ha — ha — ha, ani slovem jste jich nenapomenul. A — proč teda nelezete se zdi? Co pak tam stojíte na chůdách?«

»Ted' toho mám právě dost«, vzkřikl Honzík. »Otevřte si branku a podívejte se, že stojím vedle na stezce.«

Hospodář v rozpacích opravdu vyšel ze zahrady. Vykulil oči: »No tohle věřím, tohle věřím! Nejsite vy ten Honzík dlouhej, co se o něm mluví v celém kraji? Tohle věřím! No — nic ve zlě, musíte odpustit. Chodí kolem tolik pakáže. Ted' už pochopuji, proč se mi zdálo, že jste zabodl špičky bot do šterbiny ve zdi.«

»Nu tak vidíte — každý není tak malý jako vy.«

»Pravda, ale napadá mi, přáteli, že byste sotva mohl pytláčit v prostředku téhle zahrady jako ti malí štvanci. Až byste přede mnou prchal, uvázl byste na každém druhém stromě za vlasy jako Absolon anebo byste se o některou větev přerazil v půli. Jistě platíte za kalhoty dvakrát tolik co já. Teda odpusťte. Kdyby našinec pořád nekřičel, odnesli by mi ničemové i poslední šindel se střechy . . .«

Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení
provádí osvědčený
odborný závod pozlaťovačský
GAUDENC APPL
V LITOMYŠLI.
Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostavím.

Literatura.
K Bohu. Román. Napsal J. Š. Baar. Část II. Sv. Ludmily 2., roč. 16. Baarův román jest jednou z nejlepších jeho prací a proto zasluhuje vši pozornosti. Na Ludmilu 6 velkých svazků, předplácí se ročně K 2.50.
Nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně. Škola Bož. srdce Páně. Pořádá P. P. Hlobil. Roč. 48., čís. 5. Roč. předplatné 3.20 K. — Květy mariánské. Pořádá P. K. Lux. Roč. 31., čís. 5. Roční předplatné 1.60 K. — Anděl strážný. Časopis pro křesťanskou mládež. Pořádá Jan Dvořáček. Roč. 33., čís. 9. Roč. předpl. 1.60 K. — Páteční dítě. Román. Díl II. Napsal J. Pavlovický. Cena 4 K. — Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. J. Vychodil. Roč. 31., čís. 4. Roč. předpl. 10 K. — Náš Domov. Obrazkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. 23., čís. 4. Předpl. na rok 4 K.
Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Majitel a vydavatel družstvo Vlast v Praze. Odpovědný redaktor Tom. J. Jiroušek. Roč. 30., čís. 6. a 7. Roč. předplatné pro členy 10 K.
Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí msgr. F. Vaněček. Nákladem V. Kotrby v Praze. Roč. 21., čís. 4. Roční předplatné 8 K.
Nákladem Dědictví sv. Jana Nepom. v Praze jako podíl údů na rok 1914 č. 1. Nový zákon Pána našeho Ježíše Krista. Podle Vulgaty se stálým ohledem na text původní (řecký) přeložil a úvody a výklady opatřil dr. J. L. Sýkora. Část II.: Apoštolát či skutky a listy apoštolské se zjevením sv. Jana. Krámská cena 2.40 K. — Čís. 2. Tomáše Kempenského Čtvero knih o následování Krista. Přeložil a nejbovyklejší modlitby připojil dr. J. K. Sedláček. Cena 2.40 K. Čís. 3. Mžkové obrázky. Napsal J. Š. Baar. Řada III. (Z jiného světa. Sedmero hlavních hlídků.) Cena 2 K. Obě první knihy v kapesním

formátě jsou jistě nepostrádatelnou příručkou každého katolického křesťana a vydavatelstvo získalo si vydáním jich nemalých zásluh. A po Baarových Obrazcích každý čtenář sáhne též s dychtivostí. — Vedle toho vydává Dědictví Svatolanské Bibli českou. Písmo sv. Star. zákona. Výkladem doprovází dr. J. Hejčl. Řídí dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Sešit 2., za 1 K. Vychází nejméně čtyřikrát do roka. — Členem Dědictví stává se, kdo složí jednou pro vždy 20 K, za něž dostávají údové každého roku několik knih zdarma. Přihlášky nových členů přijímá ředitelství Svatolanského Dědictví v Praze na Hradčanech.

Studie a texty k náboženským dějinám českým. Řídí dr. Jan Sedláček, profesor v Brně. Nákladem Matice cyrilometodějské v Olomouci. Roč. 1., sešit 3., jež obsahuje dr. J. Sedláka, Studie a texty k životopisu Husovu.

Studentská hlídka. Roč. 6., čís. 8. Měsíčník katol. studentstva. Vydává Liga akademická v Praze II., Voršílská. Roční předplatné pro studenty 2 K, pro nestudenty 3 K.

Úplný praktický rádce při pracích hospodářských pro celý rok, obsahující každoměstské práce na poli a louce, v ovocné a kuchyňské zahradě, ve vinici, na rybníce, při dobytku atd. Sestavil B. Kratochvíle. Nákladem A. Reinwarta v Praze. Cena 70 hal.

Naše zahrádka. Časopis věnovaný pěstění zahrad villových a při rodinných domcích, květin v domácnostech, oknech atd. a pro výzdobu českého domu vůbec. Čís. 1. Roč. III. Vydává F. Macháček na Král. Vinohradech. Za ročních 12 čísel 5 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník, věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hoffmann. Administrace na Král. Vinohradech. Roč. 10., čís. 4. Roční předplatné 2.40 K.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Roč. 5., čís. 3. Řídí msgr. dr. C. Stojan a Ad. Jašek. Roční předpl. na 12 čísel 1.50 K přijímá P. A. Jašek, katecheta v Kroměříži.

Hlas Katol. spolku tiskového. Roč. 44., čís. 3. Dr. Couzard: Sv. Helena. Z francouzského spisu podává Mariánská družina smíchovská. Cena 1.50 K. Nákladem Katol. spolku tiskového v Praze.

Moravskoslezská kronika, ročník 25., sv. 3. Obsahuje dokočení Šmilovského »Nebes« a Vojenské povídky od J. Novotného. Předplatné na 6 svazků ročně 3 K. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Novota k daním osobním z pera finančního koncipisty Aug. Frány. Část I.: Výklad zákona o osobní dani z příjmu. Cena 2.40 K. Část II. Text zákona a vykonávacího nařízení. Cena 1.80 K. Nákladem Emila Šolce, spol. s r. o. v Karlíně. Při tomto spise nutno poznamenati, že jeho hlavní význam spočívá nikoli v překladu zákona, nýbrž v jeho výkladu, v uvedení do ducha prováděné praxe. Spisovatel nejenom vysvětluje poplatníkovy povinnosti vůči státu, ale poukazuje i k veškerým právům, jež možno ze zákona pro sebe vyvodit.

Všeobecná úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ruč. omezen.
V Hradci Králové Palackého třída č. 80,
I. poschodí
eskontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a skvosty,
povoluje úvěry osobní.
Vklady úročí sazbou 4½ = 4¾
dle výpovědi.
Obstarává inkasso smének a účtů za podminek kulantních.

Prospekty zdarma a franko.
Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém množství na skladě.
Ceníky na požádání zdarma.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání svědčí z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učtů, prosím, malou objednávku na skoušku.
Volejenné látky na talíře.
Těž na spídky bez zvláštní ceny

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenilové imit. »Smyrna«, vlněné chenilové »Axminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Cellistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce

figurevé, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

!!!

Josef Zemlička,
ruční tkalcovství,
HLINSKŮ (Čechy).

Koberce běže

jutové »špagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běže a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasně levné.

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Barevná kostelní okna

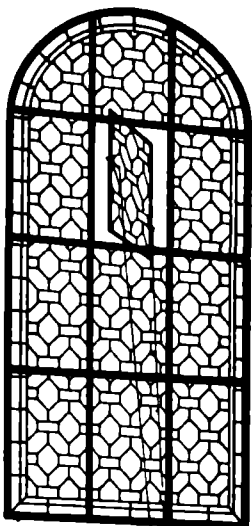
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnictví

== V ŽAMBERKU ==

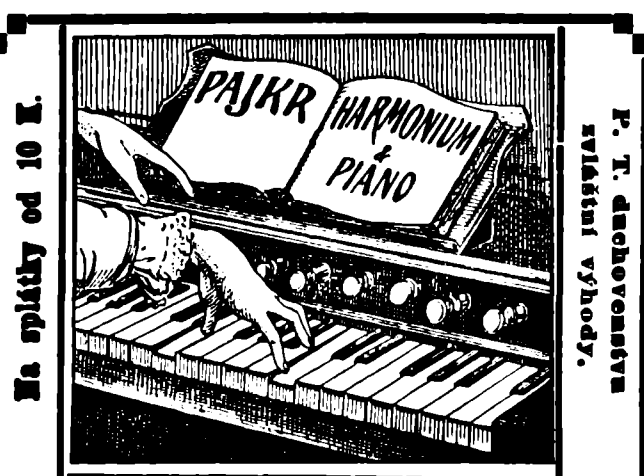
doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných
výstavách.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Pedálová harmonia obou soustav v každé veli-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Thelcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lžného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damačky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdražených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Pilnáčkov

▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné.

Jakost nejlepší!

mýdlo s ovečkou

„ Jest ryze český výrobek „
a dáváte mu vždy přednost!

Na každém kousku mýdla je nahoře »ovečka« a
dole jméno »Pilnáček«. Kde není jméno »Pilnáček«,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Veledůstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům **dovozuje si depo-
ruční veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibele, nádobky, paténky, paci-
fiki, svícní, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisám
církevním vyhovějící. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.**

Shled veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetízků
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prstony, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i českého vedy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posíl. a císleour

Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

INFORMACE

ze všech míst

**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevněji konces.

* * informační kancelář * *

PAVEL BAYER, Hradec Král.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prstony, náramky, jehly

a jiné zlaté a stříbrné skvosty

v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

Zahradní

železný i mosaz. nábytek

všeho druhu,

drátěné ploty, vrata atd.

nejlevněji u firmy

JOSEF PLOCEK,

první královéhradecká velkoobchodní zámočníká.

Rozpočty zdarma.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-

dení všech zakázek z oboru knihtisku.

Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Moderní dámské kostymy zhotovuje **Jan Novák**

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštětky atd., vůbec veškeré
druhy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

Hradec Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Duha. —

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt rok 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 15. května 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Živěrní družstvo

„Eliška“

zapsané společenstvo s ruč. obmezeným

v Hradci Král.,

Adalbertinum.

Vklady na vkladní
knížky

4½%

Strádanky vydávají
se po složení prv-
ho vkladu v obnosu
K 4.—.

Ústav podléhá re-
visi Jednoty zálo-
žen v Praze.

Úvěry osobní.

Úvěry
živnostenské.

Hrdina povinnosti.

Zase nadchází den, kdy si zbožní katolíci připomínají, jak v Praze sv. Jan se postavil statečně proti nezřízené vůli samého panovníka, aby dostal několikrát své povinnosti. Král chtěl v Kladrucech vysoce povýšiti muže nehodného, nechť je ani nahlednouti, jak hluboce sahá do nezadajných práv církevních. Tomu se postavil generální vikář Jan na odpor se vši zmužilostí, ačkoli tušil, co bude za to od prchlivého krále snášeti. A když byl sv. Jan mučen, nové pokušení k zrazení povinnosti! Naléháno, aby mučený hierarcha vyzradil zvědní tajemství. Všeliký násilný nátlak však minul bez úspěchu. Sv. Jan raději podstoupil mučednickou smrt.

Tuto statečnost katolický lid manifestačně oslavuje. Takový kult neslouží k podlomení české povahy, k zrazení povinnosti. Naopak účta k sv. Janu vybízí k neochvějné stálosti, k hrdinskému odmítnutí těch, kteří za jakoukoli zradu slibují hmotnou odměnu. Spontánní účta k sv. Janu ničím povahu národa nekazí, naopak jest dobrou školou národa. A přece proti kultu svatojanskému tolik sočení od moderních protiklerikálií, kteří lidu českému neprospěli vlastně ničím a jichž práce se hlavně obmezuje na rozeštvání našeho lidu.

Docela vystoupila na kolbiště úporná snaha upřiti mučedníkovi existenci. Podkladeni k tomuto manévru měla býti hlavně záměna letopočtu ve staré kronice. Nepovedlo se, jak dokumentováno v historickém spise Štědrého a v úvaze Reylově.

Jací lidé byli ochotni vytrhnouti významný list z českých dějin bez dlouhého studia? Jsou to občané, kteří ihned beze všeho zvláštního studia přisvědčovali tvrzení několika demagogů, že ani Kristus neexistoval. Skutky Kristovy sice jsou přisnou historii daleko lépe dosvědčeny než skutky Sokratovy, ale fráze několika zaujatých agitátorů stačila ihned za všechny vážné dokumenty. Titiž popěrači existence našeho světce ihned uvěřili v

existenci vymyšleného trapičského kaplana řepinského, v čarujícího jesuitu a kapucína, který se oběsil za okolností psychologicky nevysvětlitelných. () životě Shakespearově není tolik známo, co o sv. Janu, ale přece se věří v existenci ženiálního spisovatele anglického.

Proč pánové se bojí ostatně podrobiti důkladnému rozboru zázračné zjevy, patrné na jazyku sv. Jana? Proč nedokáží, že odborná komise, která pod přísahou vypovídala souhlasně, byla nepoctivá anebo že se odborníci dali naivně svést k mínění bludnému chytrosti lidí jiných? Zde by každá zbraň pokrokových popěračů rozhodně se zlomila. Proto pánové, kteří snaží se vyrvati masám českého lidu ze srdce úctu svatojanskou, raději pohodlně se projíždějí na splašeném koni prchavých frází.

Pravost jazyka dlouho neporušeného, jak byl viděn od veliké řady svědků učených a nevěrohodnějších, jest nejméně taková, jako pravost některých památek po Husitech, jež se v Praze ukazují. Jest však též dobře známo, jak právě moderní osvícenci, kteří slovo věda opakuji každou chvíli, dají se co nejsnadněji napáliti, jedná-li se o ostatky jiné. Na př. v Paříži nastalo veliké rozčarování, když se dokázalo, že proslulá »tiara prastarého krále Skytů« Saitaferna jest vlastně velikým padělkem, který vyšel z dílny, kde zrobena řada podobných padělků jiných. Pyšní Pařížané měli po slávě. Ba ještě více. Vzpomněl si nedávno jeden řerina francouzský vybíratí příspěvky od poslanců, spisovatelů, redaktorů pokrokářských na oslavu slavného sociologa Hégesipa Simona. Vynikající kapacity s úklonou slibovaly, jak k oslavě zasloužilého muže přispějí. Ale ten, který dal podnět k přípravám, vysmál se všem těm, kteří nechtěli zůstat »v pokroku pozadu«, oznámením, že si to jméno sám vymyslel a že jmenovaný sociolog nikdy neexistoval.

Nechť tedy každý, kdo s důležitou tváří hledí dokazovati slepou důvěru katolictva, raději si povšimne, jaká slepá víra se jeví u pokrokářů a zvláště tehdy, předkládá-li se jim nějaká pověst proti katolické církvi. Vždyť na př. i v posledních letech bylo psáno ve volnomyšlenkářském tisku o papežce Johaně. Prodána spousta brožur obsahujících podvodně vymyšlenou řeč generála Jesuitů a řeč Strossmayerovu. A i ti lidé, kteří takto sbírali do svých kapes daň z hlouposti lidské, tváří se, jako by měli největší strach o zdravý smysl českého lidu, když bouří proti oslavám sv. Jana.

Byl-li sv. Jan týrán za to, že řekl Václavovi IV. pravdu o povinnostech řádného panovníka, pozorujeme, že právě odpůrcové svatojanské úcty plazí se přímo před cizáckým kapitalismem a jsou k vůli bakšíši hotoví pronásledovati vlastní krev. A taci lidé se dušují, že jsou nejlepšími demokraty. Byl-li sv. Jan unučen pro věrnost k své veliké povinnosti, nezradil-li, co zraditi nesměl, vidíme, že jeho odpůrci zrazují své národní povinnosti způsobem často křiklavým a že často i větší subvence státní dovede ihned změnití cestu politiky některého poslance. A nejhorším příznakem jest to, že docela i notoričtí zrádcové nacházejí velikého zastání u těch, kteří se chlubí, jak velikými jsou národními lidovci.

Čtení sv. Jana nikdy nás neučilo tomu, abychom zaprodávali práva českého lidu za osobní výdělkářské prospěchy, nikdy nás nesvedlo k tomu, abychom klikatými, rafinovanými cestami se vyhnuili obtížným povinnostem. Proto svatojanský kult se stal v Čechách tolik populární a huďe působiti na vývoj charakterů českého lidu úspěšně dále. Koho sama daleká cizina velice velebí, tomu zcela právem vzdávají zaslouženou úctu vlastní krajané.

Volební reforma.

Právě posledních sedm let nás poučilo důkladně, jak jest potřebí co nejdůkladněji zreformovati volební řády, aby všeobecnost volebního práva nezůstala jenom na papíře. Vždyť při volbách do říšské rady pokojní voličové trpěli daleko horším násilím než v letech dřívějších. Radikální de-

magogové i za přísných opatření státních nalezly celou síť pokoutních cestíček k znásilnění volební svobody konservativci, aby urvali mandáty stoj co stoj! Všeobecné právo volební! V průvodu velice bdělých soc. demokratů kráčeli ubozí zajatci k volebnímu osudí s lístkem vyplněným, kolem textu přeškrtnutým, aby jim nenapadlo náhodou v poslední chvíli rozhodnouti se jinak.

K bezzásadním kompromisům sahaly radikální strany již před volbou první, jestliže cítily velikou slabost k samostatnému vítěznému útoku. Ještě k horšímu zjevům však docházelo před volbou užší. Tu se tvořily takové pojišťovací společnosti, takové volební kartely, až žasli sami kmáni radikálních stran. Třídní zájmy různých programů šlapány do bláta, náhle se zapomínalo na celé kopy černých klateb, jimiž se strany po léta pronásledovaly. K udolání konservativců se utvořily šiky nejpestřejších uniforem. Takovými čachry a hroznadným zrazováním zájmu vlastních voličů olupování konservativci o celé řady mandátů.

Všeobecného volebního práva zneužívalo se hrubě a bezohledně právě na ubíjení skutečného hlasu lidu. A kapitál při takých maďarských volbách měl vliv ještě větší než za voleb dřívějších.

Nyní právě mají soc. demokraté v Čechách již sebráno 100.000 K na případné volby budoucí, nář. sociálové si doplňují sumu 30.000 K k témuž účelu. K čemu výhradně takové peníze slouží? — Snad k selhání hlasů vlastních stranníků? Vždyť tyto dvě strany přece honosně velebí uvědomělost svých příslušníků. Veliké volební fondy slouží výhradně k pytlacení v cizích revírech, k lapání hlasů lidí indiferentních, kteří ani neznají programu žebronicích nebo hrozcích agentů. Spousta volebních letáků se rozletí právě do těch míst, kde se vůbec málo čítají noviny jmenovaných stran. Nejvíce placených agitátorů se shromáždí v obcích, kde strany mají posice nejslabší. Místo uvědomování nastane fanatický rej, agenti předem mnoho konservativců nebo nerozhodných voličů zabezpečí si pro sebe osobním naléháním, aby rukou dáním slíbili své hlasy.

Již jsme jednou podrobně odůvodnili, jak jest nutno k vůli podpoře volební svobody zaručiti každému voliči hlasování tajné. Dosud kterýkoli volič těžce může zakrýtí před slídivým zrakem radikálních inkvizitorů, či jméno na hlasovací lístek napsal. Zvláště dělník, který často proti své vůli jest přioorganisován k určité straně, neobhájí své svobody. Těmto se lístky vyplňují hromadně a běda tomu, kdo by se nedostavil k předvolební přehlídce. Vyškolení agenti vodivají celé řady zajatců k volební urně pohromadě, ostražitě se ohlížeje, aby se v poslední chvíli nevymkl některý »neposlucha« z jejich smýčky.

Až by mohl volič napsati dle vlastní vůle jméno kandidátovo v poslední chvíli v pokojku, kam by nepronikl pohled placeného inkvizitora, pak by došlo k veliké porážce všech násilných stran. Počet hlasů konservativních by silně vzrostl. Kandidáty konservativní by podepřely i tisíce těch voličů, které trvají v radikálních stranách jen s nechtí. Na př. dělník, který platí do soc. dem. organisace jen proto, aby nebyl vyhozen z továrny, užil by svého volebního práva proti utlačovateli. Proto také konservativci faktického tajného práva hlasovacího se nebojí. Zato však radikálové přes všechny své demokratické fráze strachují se takového zařízení jako veliké katastrofy.

Leč katolický tisk navrhoval a znovu navrhuje k sanaci veřejných poměrů volby s poměrným zastoupením stran a s volební povinností a to tak, že by hlas každého jednotlivce daleko více znamenal, než za poměrů dosavadních. Voličové by neodevzdávali hlasy dle toho, jakou osobu by rádi zvolili, nýbrž dle toho, jakému programu se hlásí. Lístek by byl vyplněn pouze jménem strany. Až by jednotlivé komise spočítaly, kolik hlasů které straně bylo odevzdáno, zaslal by se výkaz místodržitelství. Zde by se přesně spočítalo, kolik hlasů připadá národnosti české a kolik německé a dle toho by se určil počet poslanců, příslušný spravedlivě každé národnosti. Po tomto rozdělení by se přikročilo k dalšímu roztrfění pro každý národ zvláště. Mandáty české a něme-

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a
provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

cké by se rozdělily na jednotlivé politické strany dle počtu hlasů. Až by bylo rozhodnuto, na kolik poslanců má dle posledního hlasování každá strana právo, pak by teprve výkonné výbory stran obsadily příslušný počet mandátů svými osvědčenými pracovníky. Tak by se dostali do parlamentu vynikající mužové, kteří by se nechtěli účastnit volební vřavy a kteří místo úporné agitace raději vážně pracují.

Bratrský »Našinec« vysvětluje blíže kýžnou reformu názornými příklady. V Čechách odevzdáno za volby do říšské rady 682.148 hlasů českých a 405.752 německých. Na jeden mandát připadalo by 8.368.46 hlasů. Tedy ze 130 mandátů měli by Češi míti na základě reformovaného volebního práva 82 (mají pouze 75) a Němci 48 (ti však mají 55). Agrárikům dle počtu hlasů připadalo by 21 mandát (mají 29), mladočechům 7 (mají 15), národním sociálům 7 (mají 13), křesťanským sociálům 9 (nemají ani jediného poslance). Tu jest viděti, jak nespravedlivými, bezzásadními kompromisy voličstvo někde bylo zcela oloupeno, jinde dostalo zastoupení dvakrát větší, než jaké připadalo na počet hlasů.

Jestliže však dělíme počet všech hlasů každé strany číslici hlasů připadající na jednoho poslance (8368.46), při každé straně obdržíme zbytek, který na zvolení jiného jednotlivce nestačí. Aby se však uplatnily i zbytky prakticky, spočítaly by se dohromady a dělením by se rozhodlo, na kolik nových poslanců by se daly soustřediti. Počet mandátů, vypočítaný ze zbytků, by se pak rozdělil pořadem těm stranám, jež by měly zbytky největší.

Za takového volebního řádu by platil mnohý každý hlas, 82 tisíc křesť. sociálů by nebylo brutálním způsobem oloupeno o všeliké zastoupení na říšské radě. Především by se nákladným užším volbám, kompromisním čachrům, osobním hrubým potupům, vlivu subvencí. Doplnovací volby by odpadly, poněvadž by si strana za odstouplé nebo zemřelé poslance vybrala sama nové bez zasahování jiných stran.

Kdo smýšlí s lidem upřímně, kdo si opravdu přeje, aby voličové měli zastoupení spravedlivé, musí s takovými návrhy rozhodně souhlasiti.

Našemu velehdžstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Afera Švihova před porotou.

Chceme aspoň krátce naznačiti významné body senačního přelíčení, které započalo v Praze dne 13. t. m. ráno. Obžalovaný redaktor »Nár. Listů« dr. Servác Heller doznal, že žalovaný článek četl a dal do tisku proto, že se mu dostalo o věrohodnosti těch řádků svědectví naprosto spolehlivého. Předloženy příslušné zápisky Anýžovy, které byly v celém sporu důležitým svědectvím. Od obhájce Švihových dra Boučka a dra Trauba navržení noví svědkové a znalci. Proti nabízeným důkazům se strany Hellerovy nabídli dr. Bouček důkazy, že dr. Šviha vlastizradce se nedopustil.

Svědék (generální tajemník strany mladočeské) Sis sdělil, že o konfidentství Švihově zvěděl již od Anýže. K tomu všemu se mu dostaly do rukou zápisky Anýžovy. Když Sis prohodil před Klímou, že jsou i mezi poslanci konfidenti, pozoroval na něm veliké zděšení, což mu bylo novým důkazem, že soudil o Anýžových dokumentech pravdivě. Anýže informoval právník Paštika, který se vzpíral uveřejnění zápisků, protože prý by to zničilo existenci celé jedné rodiny a že celá řada osob jiných by byla tím uvržena do neštěstí. Konečně Paštika se dal přemluvit, přisvědčil ještě jeden dokument a prozradil, že zprávy o konfidentství Švihově podala paní Voldánová. Ta po někte-

rém váhání se odhodlala svědčiti před vybraným sborem šesti vynikajících českých mužů. Voldánová vypověděla, že se dostala do kanceláře státní policie r. 1908. Poněvadž bylo mnoho práce, byla brána ke všemu diktátu a důvěrnému psaní, tak že byla brzy do všeho zasvěcena. Přicházeli do kanceláře lidé docela neznámí, lidé, kterým psala na různé obnosy potvrzenky. Někdy docela sama peníze vyplácela. R. 1910 slyšela častěji vyslovovati jméno Wiener i od Klímy. Jednou Voldánové nařizeno psati potvrzenku na 400 K pro Wienera, který však sám si peněz osobně nevybíral jako jiní. Dle řeči a dle velikých platů seznala Voldánová, že Wiener jest osobností, na které mnoho záleží. Jednou přišel na návštěvu ke Klímovi pán v kožichu, lišící se značně od jiných návštěvníků. Jeho chování bylo velice opatrné a choulstivé. To se opakovalo několikrát. Ke konci roku bylo Voldánové nařizeno Klímou psati zvláštní diktát. Klíma diktoval, že se seznámil s W. r. 1910 na jedné schůzi. Ke konci schůze W. sdělil, že jen tehdy miní ve své straně politické zůstat, podaří-li se mu jako státnímu úředníku ze strany udělati tábor vládě přátelský. Klíma začal za dalšího rozhovoru se domýšleti, že W. žije v poměrech stísněných a že by se dal získati pro služby konfidentovské. W. řekl, že se připravil volbami do dluhů. Klíma mu nabídl ze svého soukromého jmění půjčku. W. nedal odpovědi přímé, ale řekl, že kdyby měl pro stranu sto anebo padesát tisíc korun, že by mohl mnoho docíliti. Klíma mu řekl, že vymůže aspoň měsíční příspěvek, aby W. čas od času poskytoval zprávy o hnutí ve straně. W. odpověděl, že v tom zajímavém rozhovoru bude potřebovat pokračovati. Po druhé sešli se při nějaké zábavě, kde řekl W. Klímovi, že se s ním nemůže dlouho bavit — ze strachu před stoupenci vlastní strany. Konečně po dalších konferencích slíbil W., že bude zasílati důvěrné zprávy. »Když jsem mu první sumu doručil, řekl, že nyní bude muset být jeho přítel Choc hezky zticha a nyní strana udělá všechno, co za dobré uzná.«

Tak tedy diktoval Klíma do úředního »Berichtu«. Voldánová pátrala po pravém jménu konfidentovské a zjistila, že jest to Šviha, což řekla bez rozpaků samému Klímovi do očí. Klíma byl tím velice nemile překvapen. Na začátku r. 1911 řekl Voldánové, že přijde Wiener, k němuž ho má hned zavolat. A — přišel Šviha. V době voleb byl Šviha u Klímy každou chvíli.

Když právník Paštika velice chválil před Voldánovou Šviha, tu se úřednice podřekla. Paštika na ni ihned žádal dokumenty. Každý měsíc psala Voldánová pro Šviha potvrzenku, z počátku na 400 K, pak na 600 K a také uprostřed měsíce na různé obnosy. Dokumenty nevzala Voldánová žádné z uzavřených zásuvek, nýbrž pohozené. Klíma měl smluveny se Švihou polní schůzky a jednou huboval, co by mohl učiniti, kdyby mu bylo povoleno pro Wienera 3000 K. Konečně těch 3000 K Klíma obdržel a spěchal s nimi k Wienerovi. Při telefonním rozhovoru hlásil se Šviha jako Wiener také. Zprávu o volebním kompromisu diktoval Šviha Klímovi v obvyklé kanceláři.

Dále před sborem šesti vypověděla Voldánová, že v době demonstrací a protimilitaristických štvanic přicházela do kanceláře spousta konfidentů. Voldánová nechtěla sdělit jména konfidentů málo významných. Klíma s druhým úředníkem si libovali, že Šviha v době voleb koná výborné služby.

Jedenkrát se Šviha při telefonování spletl. — Mysle, že u telefonu jest Klíma, ohlašoval své pravé jméno — paní Voldánová.

Sis vysvětloval dále, že po rozhodnutí sboru šesti přišli k Voldánové dr. Klíma s Chumem a počali ji vyhrůžně vybízeti, aby si dobře rozvážila, co provedla. Jakmile však Voldánová řekla, že stojí pod ochranou dra Kramáře, pánové zbled-

li a hned začali jiným tónem. Chce-li prý dle svého sdělení ze služby vystoupiti, nechť vrátí tiskopisy a všechny úřední věci ze svého stolku. Voldánová odpověděla, že nic takového nemá. Dr. Chum prohlásil po německu, že: »Ten člověk musí být zachráněn.« Při odpoledním líčení žádal dr. Bouček, aby byla vyslechnuta paní Voldánová, ježto další svědkové budou vypovídati to, co od ní slyšeli. Obhájce žalovaného dr. Rašín vřele se přimlouval, aby k výsledku došlo Soud však to zamítl, protože se jedná o osobu vázanou úředním tajemstvím. Následoval dále výslech šestipanského sboru.

Dne 14. t. m. vypovídal advokát dr. Jos. Josifko. Řekl, že 9. března se setkal na tramvaji s dr. Hübschmannem, který zvolal, že jest přesvědčen o Švihově vině, že jest zničen tou aférou. Odpovědne dr. Josifko zastihl Šviha při důvěrné rozmluvě s konfidentem Špačkem v čekárně I. třídy na Františkově nádraží, tedy s člověkem, jehož »Čes. Slovo« zmrskalo jako bezcharakterní individuum.

Čtete a rozšiřujete spis:

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Zasílá a při hromadných objednávkách větší slevu poskytne
administrace »Časových Úvah« v Hradci Král.

Obrana.

Veliká sensace s »ukradeným husitským« kalichem. Socialistické a pokrokové listy rozkřikly po celých Čechách, jak prý nejd. biskup budějovický v Obratanech při visitaci tajně odnesl drahocenný kalich z doby husitské, který docela jest darem Husovým (!) a má cenu 80.000 K. Ozvala se i junácká výzva, aby byl biskup žalován. I kdyby rozlašované lži byly pravdou, jest věru vážnou otázkou, proč se tolik rozčilují nad podstatou takového skutku lidé, kteří přece velice vychvalují Tábority pro jejich plenění. Vždyť přece táborští bojovníci nakradli kalichů tisíce a to nikoli proto, aby je uschovali někde v muzeích, ale aby z nich ztloukali k podpoře svého militarismu peníze.

Zatím však arcipastýř dle svého práva sešlý a ke službě nezpůsobilý kalich uložil na faře ve Věžné s připomenutím, že o tom podá zprávu patronovi. Prohlášení stalo se před několika svědky. Zato však starosta obratanský, aby se psalo v novinách o jeho velikém záchranném činu, s křikem zastavil nejd. biskupa na cestě do fary a žádal za vydání kalicha, ačkoliv přece tento nenáleží obci. Biskup mu konečně na faře celou záležitost klidně vyložil. Ale starosta chtěl uložiti kalich do pokladny raiffeisenky. Biskup řekl, že protestní listinu obce přiloží k hotovému již připsu, určenému patronovi. Také kalich předán patronátnímu úřadu v Chýnově.

Podivno, že najednou nastal tak veliký zájem o kalich mezi lidmi, kteří si ho dříve nevšímali, že se lhalo, jak se jedná o kalich samého Husa. Ale vesničtí sousedé nemají takové viny, jako ti zlo myslníci, kteří je místo poučení bezcharakterní štvou. Tu se projevovalo zřetelně, jak jde pokrokovému tisku o pravdu a vážné uvědomování. Sedne se na lep štvavé zprávičky a obviněný se odsuzuje beze všeho vyslechnutí. Že by se taková

štvance zahájila mezi inteligenty z pouhého nerozumění, jest vyloučeno.

Církev antimilitaristická. Netoliko papežové starodávci, ale i novověci mají veliké zásluhy o udržování míru. Zvláště jest známo velice úspěšné zprostředkování papeže Lva XIII. ve sporu Německa a Španělska o Karolínské ostrovy. Papež ve své alokuci dne 11. února 1889 mimo jiné prohlásil: »Někdy může býti nutno sáhnouti ke zbraní, ale nikdy se to neděje bez hrozných následků. Oč strašnější byla by válka za dnešních dob mezi nesčetnými zástupy ozbrojených vojsk, následkem pokroku válečné vědy a rozmnožení ničivých prostředků? Kdykoliv na to pomysleme, jest vždy naše srdce pohnuto soucitem a duše se bojí budoucnosti. Nic není tak důležité, jako zachrániti Evropu před nebezpečenstvím války a všechny snahy k tomu cíli nutno oceniti . . . Nesmírné zástupy vojsk a válečná pohotovost mohou zadržeti výbuch války, ale nemohou zabezpečiti trvalý mír. Hrozba, že bude hned tasen meč a zapálena děla, může spíše nenávisť podporovati, než ji odstraniti. Lidstvo jest z této příčiny ve stálé úzkosti a na bedrech národů spočívají taková břemena, že je pochybno, zda nejsou větším zlem, než válka sama.«

Později (23. prosince 1893) pravil děkanovi kardinálského sboru na jeho slova vyjadřující touhu po míru: V pravdě spočívá v podstatě našeho vznešeného úřadu, abychom byli šířiteli a hlasateli míru, neboť mír jak jednotlivců tak celé lidské společnosti jest synem spravedlivosti.«

Ačkoli však tento veliký papež zamezil svým vystoupením strašnou válku, ačkoli i od politiků protikatolických byl uznáván za suveréna, přece jenom nebyl ani pozván na mírovou konferenci v Haagu, která na podnět cara ruského byla připravována s velikou reklamou. Konference ovšem zklamala naděje optimistů značně, nikdo však aspoň nemohl říci, že další rapidní zbrojení zaviniil buď přímo nebo nepřímo papež. Naopak vážní myslitelé vítali s povděkem, že mírumilovný hlas Lva XIII. uplatnil se znamenitě při mírových konferencích ve státech jiných.

Když vypukl spor mezi Argentinou a Chile, tu dva biskupové (Benavent z Argentiny a Java z Chile) putovali od města k městu, vybízejíce obyvatelstvo k zachování míru. Spor také byl urovnán bez použití válečných zbraní a na památku šlechetné snahy obou biskupů postaven byl na rozhraní obou států obrovský kříž, který byl za přítomnosti diplomatů slavnostně r. 1904 vysvěcen.

Nynější Sv. otec vřelým přispisem se přimluvil za nekrvavé ukončení sporu mezi Spojenými státy a Mexikem.

Zato však nynější pokrokoví antimilitaristé nevycházejí z nadšení nad drsně militaristickou dobou husitskou, kdy bojovali i ženy (békyně) a nedospělí chlapi (pračata). Ti, kteří vytrvale papouškují, že »církev žehná zbraním«, velebí husity, krácející do boje s Nejsvětější svátostí. Někdy postupovaly proti sobě »archa proti arše«, hostie proti hostii, když nadcházel bratrovražedný zápas mezi kališníky a Tábority. Tedy jen méně nedůsledností!

K čemu se zneužívalo vatikánského archivu. Papež Lev XIII. otevřel veliké poklady archivu i badatelům nekatolickým, čímž prospěl objektivní vědě velice. Leč nyní bylo nutno uzavřít jedno oddělení archivu proto, aby se učinila přítrž nepěkným kšeftům a podvodům. Pokoutní italsí právníci totiž v oddělení římských katastrů vyhledávali staré zápisy a vtahovali do procesů majetkových nynější nebo dřívější domnělé majitele. Procesy obyčejně špatně pro občany vyřádané dopadly, ale právníci si naplnili kapsy značně. Jakmile se vydají nová nařízení o používání této části archivu, ihned se oddělení otevře k vůli účelům čistě vědeckým

Ignoranti zavrhnou to, čeho neznají. Sám profesor dr. Harnack ve svém díle »Aus Wissenschaft und Leben« vytýká, jakou neznalost katolické církve prozrazují protestanté. Praví, že mají jakousi známost o starých sektách gnostických, ale největší náboženský útvar, jakým jest církev katolická, jest jim úplně neznámý. Tedy útoční protestanté odsuzují to, co nechtějí studovati. — Zato vynikající protestantský učenec J. K. Lavater napsal básníku Leopoldu Stolberckovi, když se tento navrátil do katolické církve: »Zachovej čest katolické církve, konej ctnosti, které u nekatolíka jsou nemožny. Konej skutky, které by dosvědčily, že změna tvoje měla veliký účel, s kterým ty jsi se neminul. Staň se světcem, jakým byl Karel Boro-mejský. Vy máte světce, my jich nemáme. Já chovám úctu ke katolické církvi, stejně jako ke staré, bohatě vykrášené majestátní gotické budově. Zřícení této budovy znamenalo by zřícení celého křesťanstva.« — Výsměchy nesluší těm, kteří sami přestávají důvěřovati vnitřní síle instituce vlastní. Protestantská »Christliche Welt« napsala: »Náboženství není na to, aby budilo náladu. Má tvořit charakter. Od církve nelze očekávat záchranu, neboť jediná církev, která ještě pevně stojí, je římská, k níž pro nás návratu není. Kam se tedy máme obrátit? Jedině stát může nás zachránit; neboť on je zodpověden za to, aby národ nezahynul.« —

Nu tak vida! Do nedávna smích o šavli a kropáči. Nyní však protestanté zcela veřejně odevzdávají lutherská skripta pod ochranu bodáků.

Nový nezdar monismu. Sotva dozněly hlasy o velikém krachu monistické Ostwaldovy obce »Unesmy«, již dochází zpráva, jak se zřítíl druhý praktický podnik německého monismu. Za předsednictva Ostwaldova založen r. 1911 v Mnichově mezinárodní ústav k organizaci duchovní práce »Brücke« (Most), který měl zříditi centrálu kulturního života celé země. Pokrokářský tisk v Čechách psal o Mostu s velkým nadšením. Leč — nyní pojednou správce Mostu přestávají dodavatelům platiti. Personál byl skoro všechen rozpuštěn. Ostwald a vídeňský dr. Exner vystoupili z předsednictva, generální sekretář Bühner byl docela svého úřadu zbaven. Ubohým dodavatelům místo peněz uděluje se poučení, že prý Bühner neměl práva některé obchody uzavíratí . . . Dluhů jest skoro na sto tisíc korun. Ostwald dosud nesplatil ani polovici té sumy, kterou na Most upsal. nyní pak vůbec další placení odepřel, protože stanovy podniku jsou sestaveny švingulantsky. A v jiných zemích ti monističtí papouškové, kteří mají sotva třetinu intelligence Ostwaldovy, ba kteří ani samostatně o vážnějších zjevech mysliti nedovedou, slibují, že na základě monismu přeformují sociální a kulturní svízelné poměry v nádhernou harmonii.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Podporujte své diec. knihkupectví.

Politický přehled.

V delegacích tak zevrubně jako tentokrát vnitřní politika rakouská nebyla ještě nikdy přetřásána, hlavně spor mezi Čechy a Němci a poměry na říšské radě. Zatím co předseda ministerstva hr. Stürgkh jednal se zástupci obou velkostatkářských skupin o jejich účastenství v nové dohodovací akci mezi Čechy a Němci, v zahraničním výboru del. Wolf prohlašoval, že z dohody nebude asi nic, poněvadž prý Čechové žádají, aby Němci zaplatili jim tisíckrát ústupky, které jim učiní, kdežto sami svévolně pokračují v obstrukci, svévolně bojí parlament. Wolf radí vládě, aby Čechy donutila k vyjednávání. Proti této provokační řeči Wolfově prohlásili del. Udržal a dr. Kramář, že jejich strany setrvávají při obstrukci v říšské radě, dokud nebudou obnoveny ústavní poměry v království Českém, dokud nebudou vykonány nové volby do sněmu, zrušena zemská komise správní a sněm svolán a učiněn dělným. — V sobotu ve výboru rakouské delegace schválen rozpočet ministerstva zahraničního. Dispoziční fond přijat 11 proti 4 hlasů. — Vojenský výbor rak. delegace schválil řádný rozpočet vojenský. — V zahraničním výboru uherské delegace princ Ludvík Vindischgrätz ostře odsoudil zahraniční politiku říše.

Na poloostrově **balkánském** nemá vůbec monarchie naše nechat působit cizí vlivy. Nynější Albánie není schopna života. Chceme-li mít z Albánie, musíme tam organisovat brannou moc, rozvoj kultury, musíme tam poslat lidi, kteří by v každém odboru dovedli organisovat.

Hr. Clam-Martinic o zahraniční politice. V zahraničním výboru rakouské delegace 7. t. m. promluvil pozoruhodnou řeč hr. Clam-Martinic, který jest považován za důvěrníka následníka trůnu. Rakousko-Uhersko osvědčilo se sice za balkánské krise jako záštita míru, přes to však nastalo zhoršení naší mezinárodní situace. Naše velmocenské postavení mnoho ztratilo, naše vážnost v cizině, odhadování naší síly, životaschopnosti pokleslo, ba co více, poklesla i naše důvěra v nás samotné. Trojspolek ovšem seslil, mírumilovnost ukázal, spojenci však tohoto přátelství používali na úkor rakouského průmyslu, tedy hr. Berchtold svou politikou měl všemožně podporovati hospodářské poměry naší říše a chrániti je proti — spojencům, především proti Německu. K Srbsku při nastávajícím vyjednávání budme sice blahovůlnými, ale ani o vlas neslevme ničeho z říšských zájmů.

Jihoslované oporou státu. V zahraničním výboru rakouské delegace prohlásil delegát dr. Korošec, že Jihoslované při pojednávání o poměru k balkánským státům musejí býti velice opatrnými, aby opět nebyli denuncováni, jako by byli nespolehlivým živlem v Rakousku. Rakouská a maďarská politika vůči Jihoslovanům jest ovšem schopna vyvolati irendentu. Avšak naši národové jsou politicky tak dobře vychováni, že neposlouchají všelijakého našeptávání a důvěřují dynastii, která v daném okamžiku přece něco dá na věrnost Jihoslovanů. Jihoslované přejí si naléhavě lepší poměr k Srbsku již proto, aby Srbsku byla vzata možnost rozšířit velkosrbské nároky na jihoslovanské země rakouské. Hr. Clam-Martinic děkuje dru Korošcovi za jeho slova, protože tento delegát mluvil jako černožlutý Jihoslovan jménem velkého počtu černožlutých Jihoslovanů. To jest v této chvíli zvláště cenným, neboť Jihoslované jsou povoláni, aby hráli v monarchii velkou úlohu a byli mocnou oporou státu. Del. Dr. Šusteršic praví, že Slovinci nechtějí přináležeti k velikému Benátsku, nechtějí však také ztratiti se v pravoslavi, poněvadž bezpodmínečně trvají na své víře.

Českoněmecké vyrovnání. V zahraničním výboru zmínil se baron Parish, že nastávající pokus o českoněmecké vyrovnání jest poslední. Nezdá-li se, pak rozhodující kruhy zasáhnou samy, ježto nelze déle národy v Rakousku ponechat v dosavadní situaci.

Branný příspěvek v Německu. Německá vláda vypsala na branné účely říše německé daň ze jmění a vysokých příjmů, tak zvaný branný příspěvek jednou pro vždy. Soudilo by se, že na branné účely říše německé mají platit jenom příslušníci němečtí, ale vláda německá toho vyžaduje i od příslušníků cizích. Proti tomu se ohradila Francie a Rusko, dokonce i malé Nizozemsko a Belgie, ale vláda rakouská ani muk.

Protraské demonstrace v Itálii, k nimž dala podnět srážka Slovinců a Italů 1. května v Terstu, opakovaly se minulý týden po celé zemi, především v Miláně, v Římě, Neapoli, Florencii, Palermě, Veroně. Hlavní slovo vedou tu studenti vysokoškolsí a středních škol. V Miláně muselo zakročiti i vojsko, ježto demonstranti podnikli útok na rakousko-uherský konsulat. — Při té příležitosti ve výboru rakouské delegace dr. Šusteršic pravil, že jest přímo neslýchané, že v Itálii jsou rozechvěni nad tím, uspořádají-li Slovinci v Terstu prostou procházku. Snad se v Itálii soudí, že se Slovinci při tom dají klidně od Italů bít. Dejte Slovincům a Charvatům v Přímoří stejná práva jako Vlachům a budou spokojeni. — Dr. Korošec tvrdí, že Rakousko Itálii nepotřebuje, avšak Itálie bude nás vždy potřebovati vzhledem ku své středomořské politice a ku své politice v Malé Asii.

Sociální pojišťování v Belgii. Belgická poslanecká sněmovna přijala zákony o nemocenském a invalidním pojištění a zákon zavádějící starobní pense. Pojištění jest povinné pro dělníky a zřizence obou pohlaví, jejichž roční výdělek nepřesahuje 2400 franků.

Srbsko a Východní dráhy. Rakousko trvá na bezpodmínečném vydání srbských linií Východní dráhy dosavadní společnosti (dráha byla za války Srbskem zkonfiskována) a návrhy Srbské úplně odmítá. Návrhy srbské zajišťují dopravu Sandžem do Soluně a přes Bosnu a Hercegovinu k Adrii. Dr. Kramář v delegacích v otázce té radí, ať se zachrání, co se dá zachránit. Obchodní cestu do Soluně nezískáme, lépe jest domoci se svobodného přístavu soluňského. Del. Kadlčák myslí, že by bylo chytřejší umožniti Srbům cestu k Jaderskému moři, než je zatlačiti do Soluně. Při tom bylo by možno otázku Lovčenu, která jest pro Rakousko také důležitou otázkou, uspokojivě rozřešiti. Srbská vláda odpověděla, že trvá na seštátnění Východních drah, že však je ochotna dáti staré společnosti odškodnění a Rakousku dáti takové výhody, jaké jsou v zájmu jeho dopravní politiky.

V Albanii. Na rozkaz knížete Viléma bylo nepřátelství na celé čáře zastaveno; den před tím porazilo albánské četnictvo Epiřany u Hormova a také Kolonia dobyta opět Albánci. Přes to však Epiřané nepřijali klid zbraní. — Mezinárodní kontrolní komise radí se zatím s předsedou prozatímní vlády pro Epiros Zografem a ministrem zahraničním Karapanem o zavedení pořádku.

Válka v Americe. Spojené státy vyvíjejí horečnou činnost. Válka považuje se za neodvratnou a vláda činí poslední přípravy. — Porady zprostředkovatelů míru budou u vodopádů niagarských. — Vůdce mexických povstalců neustává v boji proti vládnímu vojsku Huertovu. Teď jim jde o města Tampico a Mazatlanu.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Církevní věstník.

Pořádek služeb Božích při výroční poutni osmidení pobožnosti v Hradci Králové. V předvečer pobožnosti o půl 6. hod. odpol. úvodní kázání a litanie s požehnáním. — Na den sv. Jana Nepomuckého: Tiché mše svatá budou slouženy od 5. hodiny ranní až do hodiny osmé (poslední mše sv. o půl 8. hod.). V 8 hodin německé kázání, po kterémž zavítá sem procesí z bisk. chrámu Páně sv. Ducha, načež sloužena bude tichá mše svatá „devátá“. Slavné hlavní služby Boží počnou o desáté hodině kázáním českým v kostele a za příznivé povětrnosti také venku před kostelem. Odpoledne ve 4 hod. bude kázání, po něm litanie s požehnáním. — Po celou oktávu: ve všední dny i v neděli a na svátek Nanebevstoupení Páně budou slouženy mše svaté tiché od hodiny 5. až do hodiny 8. (poslední mše sv. o půl 8. hod.). Ve středu a v pátek mimo to bude v 8 hodin sloužena obvyklá „fundata“. Odpoledne po všechny tyto dny po celou oktávu bude o půl šesté hodině kázání, po něm litanie s požehnáním. Celá tato osmidení pobožnost ukončí se v sobotu večer dne 23. t. m. zpěvem ambrosiánským „Te Deum laudamus“. Fundační mše svaté: Ve středu o 6. hodině ranní bude slouženo slavné Requiem za Jana Teichla, bývalého zdejšího rektora a kanovníka, v pátek pak tichá mše svatá za Marii Schlaufovou. Po obou těchto mších svatých bude obvyklé rozdělení almužen.

Před dvěma sty lety. Na počátku roku 1714 byl purkrabský dům v Hradci Králové zcela přestaven a upraven za seminář a ponechána z něho za refektář dobře klenutá síň, v níž zasedával purkrabský soud. Síň jest nyní oratoř. Dne 15. března 1714 připomíná se již první rektor biskupského semináře kanovník u sv. Ducha Jiří Josef Pruša. Dne 16. května 1714 uvedl biskup Jan Adam hrabě Vratislav z Mitrovic šest kněží do nového ústavu. Alumnové tito měli uloženo čísti fundační mše sv., přísluhovati v biskupském kostele při slavných službách Božích a zdokonaliti se v teoretických i praktických vědomostech theologických, kteréž jim na vysokých školách pražských byly přednášeny. Roku 1714 po úplném utišení morové rány v Čechách dne 13. května vedl biskup Vratislav slavný průvod z kostela sv. Pavla do katedrály za hojné účasti duchovenstva, měšťanstva, okolních vrchností a zbožného lidu na poděkování, že město i okolí bylo zachováno od moru. A s tím úmyslem a dle učiněného slibu počalo také městské představenstvo téhož roku se stavbou sousoší uprostřed náměstí ke cti a slávě Boží neposkvrněné Panny, sv. Joachima, sv. Anně, sv. Josefu, sv. Šebestiánovi, sv. Vavřinci, sv. Karlu Borr., sv. Václavu, sv. Janu N., sv. Františku X. a sv. Rozálii ke cti. — J. N. J.

Česká pout' do Lurd. Kongresové lístky se budou rozasílat v červnu v pořádku, v jakém přihlášky došly. V Lurdech konají se velkolepé přípravy k uvítání papežského legáta, kardinálů, biskupů a ostatních církevních hodnostářů, jichž velká řada jest již přihlášena. Lurdský spolek v čele s nejd. protektorem J. Eminencí získal si zásluhu, že zřízena byla česká sekce, aby i český národ při světovém euh. kongrese byl důstojně reprezentován. Přihlášky poutníků přijímají: Ant. Kašpárek, farář Praha-II., Leop. Kolisek, farář Blansko, Morava a Jos. Rössler, farář t. č. Vel. Oufm u Rychnova n. Kn.

Zprávy organizační a spolkové.

Spolková činnost v Pouchově. Z činnosti katolických spolků farnosti naši poznati můžeme, že nejsme tak slabí a neuvědoměli, jak naši protivníci myslí. Nemáme sice v místě žádné místnosti spolkové, ale přece neomezili jsme se jen na počet svých členů ani na čtení listů, nýbrž horlivě účastnili jsme se na všech schůzích, které naše jednota v příslušných obcích konala. Čtáme jen 3 spolky katolické v naší farnosti a to: katol. národní Jednotu pro Pouchov a okolí, sv. Josefskou Jednotu na Slezském Předměstí a 2 odbory katol. mládeže na Pouchově a Slezském Předměstí. Z podzimní činnosti našich spolků vyjímáme toto: Schůze konány byly v Ru-

sku. Přednášel P. J. Havelka, kooperátor z Pouchova: „Otázka náboženská otázkou českou“. „Proč se organizujeme“. Ve Slatině P. Havelka: „Proč se organizujeme“. Dr. Konečný, profesor z Hradce Králové: „Moderní názor světový“. P. Havelka: „Nepřátelé křesťanského názoru světového“. P. F. J. Konečný, farář z Pouchova: „Neblahé zjevy dnešní společnosti“ a P. Havelka: „O nutnosti organizace naší mládeže“. Na Sl. Předměstí byly tyto přednášky: P. Havelka: „Otázka náboženská otázkou českou“ a byla odbývána valná hromada Jednoty sv. Josefské s přednáškou P. Havelky: „Budoucnost katolíků“, po níž předveden obraz ze života prvotních křesťanů: Monika. Zvláště Jednota na Slezském Předměstí byla letos velice činná. Kromě výborových schůzí konány též divadelní hry, z nichž jmenujeme: „Krasata, Chudý písničkář, Na dušičky, Monika“, a dětské, velmi zdařilé „Jesličky“. Jednota pouchovská, nemajíc své vlastní místnosti, účastnila se horlivě všech těchto prací. Pro mládež konal schůze ve farní kanceláři obětavý protektor náš p. farář a duchovní rádce P. Havelka. Kromě této činnosti horlivě čli lidé naší své časopisy. Že naši stoupenci jsou uvědoměli, o tom svědčí to, že dochází do naší farnosti 243 čísel různých listů týdně a to: Štítů 58, Venkovanů 24, Dorostů 13, Meče 14, Kříže a Maria 36, Jitřenky 94. Kromě těchto Obnova a Naše Listy, Čech, Práce, Časové Úvahy, Obrana víry, Růže Dominikánská, Echo z Afriky, Dědictví sv. Jana a sv. Prokopa v několika exemplářích, Vlast a 500 ex. sv. Vojtěcha a Věstník víry. Kromě toho máme na Sl. Předměstí Raifeisenku značně silnou a čistou, která jest ve Svazu katol. Raifeisenek. O zábavy též nebylo nouze. Mimo to podporujeme a pracujeme v podnikcích v Hradci Králové, kdež naši členové jsou činní při různých příležitostech. Vykazujeme tudíž činnost daleko větší, než všechny ostatní spolky pouchovské dohromady. A poněvadž všechen zdar náš jen na práci záleží, vybízíme naše stoupence jen k vytrvalosti. Zdař Bůh!

Do Nového Města n. M. a okolí! Žádáme vše všechny skupiny katolické mládeže, odbory a jednoty „Orla“ na Novoměstsku, aby již během měsíce května oznámily okresnímu organizačnímu výboru katol. mládeže, kolik členů se zúčastní zemského sletu „Orla“ v Hradci Králové. Všichni ostamí, kteří se hodlají zúčastnit, nechť se laskavě přihlásí buď u předsedů skupin, náčelníků „Orla“ neb u jednatele O. S. Č. M. K. vlp. Frant. Mimry, kaplana v Novém Městě n. Met. Přihlášení tato buďtež učiněna co nejdříve, by se včas mohl stanoviti přibližný počet účastníků a zažádati za slevu jízdného!

Bohuslavice. V naší jednotě sv. Václava přednášel dne 10. t. m. dp. J. Sahula o husitské toleranci. Vložil, jak v době, kdy všechny veřejné akce byly úzce spjaty s náboženstvím, bylo obtížno vyhnouti se prudkým konfliktům. Pak promluvil o husitské inkvisici a o tom, jak 150 let husité pronásledovali jinověrcy. Účast posluchačů byla velice četná. Ku konci vdp. farář Hroneš pohovořil o svých vzpomínkách na cestu do Říma a ukázal přítomným některá pěkná vyobrazení.

**Dokonalé opravy a pozlacování
oltářů, kazatelen, soch atd.
provádí
Jos. Řehna, dč. A. Ontl,
odborné pozlacovatství a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.
Umělá polychromie
soch a křížův, cest.**

Návrhy a rozpočty zdarma.
Na skladě kříže náhrobní, nástěnné a všeho druhu
rámců a obrazy. Založeno v r. 1868.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 11. května 1914. Za dar K 50.—, věnovaný ve prospěch zdejšího ústavu chudých paní Pavlínou Tolmanovou k uctění památky zesnulé paní Anny Viktorinové jménem její příbuzných, vzdány byly díky. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. okres. hejtmanství udělilo povolení ke zřízení čistírny peří v domě čp. 106 v Dlouhé ulici p. Josefu Klumparovi a že pan Fr. Kudrna schválen byl výčepníkem piva v důstojnickém parku. — Vyhláší se, že zemská správní komise král. Českého schválila pravidla, dle nichž vybíratí se bude zvýšená šesti procentní obecní dávka z nájemného, převyšujícího 200 K ročně, dnem 11. dubna t. r. počínajíc a stávající obecní vodní dávka zvýšena o 50 procent, jak při vodoměrech tak paušálech, rovněž dnem 11. dubna t. r. — Uděleno bylo povolení ke stavbě jednopatrového domu pp. manželům Janu a Marii Hořmanovým na parcele č. 4 v bloku VII. v ulici Kydlínovské. — S policejním úřadem bude sděleno, že p. Jan Vanický neobdržel pro dům čp. 405 v ulici Sádovské koncesi k výčepu lihovin. — Vzato bylo na vědomí, že okresní hejtmanství vyhovělo rekursu městského úřa-

du, kterým bylo žádáno za uznání, že pan Ant. Pytlík, niěst. zvěrolékař, dokud byl substituitem def. městského zvěrolékaře, nebyl povinným k pensijnímu pojištění. — Návrh chudinského odb. na udělení porcí špitálských v počtu tří a to ženských postoupen byl městskému zastupitelstvu. — Vyplše se konkurs na obsazení tří porcí špitálských pro muže. — Družstvu pro stavbu tělocvičny uděleno bylo povolení k uspořádání koncertu v měst. parku na Žižkově náměstí v neděli dne 17. května t. r.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude ve středu dne 20. května o 4. hod. odpůldne. Projednají se některé věci nadační. Stane se usnesení o dalším vybírání: dávky z piva, z lihovin, z vína a předloží se ku schválení pravidla o jich vybírání. Předloží se ku schválení obecní účty za rok 1912. Personalie. Volba reklamační komise pro volby do městského zastupitelstva. Volba dvou důvěrníků pro soudní šetření za příčinou doplnění pozemkové knihy pro Hradec Králové. Volba důvěrníků pro daň z příjmu. Dá se vyjádření o žádostech Právovárního měšťanstva za koncesi hostinskou. Předloží se ku schválení bilance obecní zastavárny za rok 1913 a návrhy odboru zastavárenského. Předloží se ku schválení podmínek, za nichž c. k. ředitelství severozápadní dráhy dovozuje položení kabel na silný proud elektrický pod pozemek dráhy v km 32.8-9 v trati Chlumec—Hšská hranice (Mittelwalde).

Vyhláška. Dnem 13. května t. r. vyloženy jsou dle § 72. obec. zřízení účty příjmův a vydání obecních důchodů, obecní plynárny, obecních vodáren, měst. ústředních jatek, účtu pevnostního, měst. ústavu na úpravu mléka pro děti, měst. elektrárenských podniků, místní školní rady, měst. dřevěho lycea a spojeného s ním dívčího reform. reálného gymnasia, měst. vyšší školy pro ženská povolání hospodářská, veškerých fondů a nadací města Hradce Králové, všech školních nadací a fondů za rok 1913 u úřadu purkmistrovského, kde lze po 14 dní do nich v úředních hodinách nahlédnouti a připomínky k nim činiti.

Repertoir Městského divadla v Hradci Král. Hrají se následující díla v těchto dnech měsíce května: 16. Polská krev. 17. Strakonický dudák. 18. Kejkřál matky Boží. 19. Polská krev. 20. Luisa. 21. Strakonický dudák (odpoledne). Taneček jeji výsosti (večer).

Jubilejní vzpomínka na řádění „zhoubného“ klerikalismu v Hradci Králové. Letos slaví městská spojitelná padesátiletí svého trvání. V jubilejním roce vynáší čistý zisk hlavního fondu K 76.183, což pro vyhublé naše obecní finance bude příjemnou podporou. Neškodí uvést na paměť, že před 50 lety mezi 12 zakladateli spojitelných byli z kněžstva hradeckého: biskup Hanl, kapitoální děkan Rais a kanovník Pelikán. Mezi 14 přispívateli kanovník Jansa. Poškozoval tedy klerikalismus již před 50 roky zdejší obec svou rozplavostí.

Výlet do hostince ke Šprýňarům pořádá v neděli dne 24. května spolek paní a dívek „Anežka“.

Lavinový obchod je zakázán. Jakási firma Josef Deutsch v Pešti rozasílá českým živnostníkům a jiným soukromým osobám pozvání k lavinovému obchodu. — Zemská Jednota obchodních gremií upozorňuje obecnost, že každý, kdo by se lavinovým obchodem zabýval, dopouští se přestoupení předpisu živnost. řádu. — Proti řadě osob bylo již trestní řízení zahájeno. Kromě zklamání, kterého se dočkají z podobného obchodního spojení horliví odběratelé bloku, čekají je ještě tresty jako agenti cizí firmy podvodné. Dobře učiní každý, kdo takové došlé pozvání odevzdá představenstvu gremia v místě. Župa obch. gremií kraje Královéhradeckého jest povinna taktéž vážené obecnost varovati před tímto obchodováním.

Ze Živnostenské školy pokračovací. Jako předešlá léta, tak i v tomto školním roce dostalo se všeobecné živnostenské škole pokračovací pro učně v Hradci Králové různých i vydatných darů ať na peněžích, ať jinakým způsobem dodaných. Proto všem p. t. vzácným příznivcům i dobrodincům, z jichž řad odešel dlouholetý podporovatel velkoobchodník p. Karel Teuber, vzdávají školní výbor i správa této školy své nejupřímnější díky s přáním jistě odůvodněným poměry a cílem tohoto učiliště, aby i nadále ochotně přispívali na prospěch i zdar školy pokračovací.

Úmrtí. Dne 8. května zemřela dceruška všeobecně váženého p. c. k. vrchního zvěrolékaře Frydrycha Beta. V den pohřbu dne 10. t. m. většou soustrast projevil zarmoucenému otcí přčetní účastníci pohřbu, kondolenti, dárci věnců a kytic. — 9. května rozloučil se s tímto světem šlechtyn p. c. k. evid. geometr Jos. Raimann, jehož upřímná a milá povaha mu získala veliké sympatie. Pohřeb vykonán v úterý 12. května.

Dar. Na místo věnce na rakev paní Anny Viktorinové, roz. Tolmanové, věnoval pan JUDr. Boh. Tolman, c. k. náměstek státního zástupce v Chrudimi na vnitřní úpravu v tamním arciděkanském chrámu Páně obnos 50 korun.

Dary. Pan c. k. okresní vrchní zvěrolékař František Frydrych v Hradci Králové věnoval odboru Klubu českých státních úředníků v Hradci Králové obnos 50 K na uctění památky zesnulé dcerušky Bety ve prospěch fondu pro sirotky po c. k. státních úřednících. Obnos byl svému účelu odevzdán a odbor vzdává šlechtěmu dárci vroucí dík. — Úřednictvo c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové složilo ve prospěch sanatoria v Pleši obnos 20 K na uctění památky téže slečny.

„Děti kapitána Granta“ v Grandbiografu v Hradci Králové. Od 16. do 22. května bude se předváděti tento

velice zajímavý snímek, zpracovaný dle známého Verneova románu, který jistě vzbudí pozornost veškerého našeho čtenářstva. Jest to první dílo slavného spisovatele, které užíme na plátně kina a v letní sezoně objeví se další díla toho velkána. Snímek »Děti kapitána Granta« byl zhotoven velkým nákladem a jest opravdu jedním z těch, které můžeme nazvat nejen vysoce napínavými a dokonalými, ale i poučnými. Hlavní motiv jest čistá velká láska dvou dětí k nezvěstnému otci. Dětky naleznou dobré lidi, kteří jim v jejich námaze, nalézt ztraceného otce, z plných sil pomáhají. Jest jim třeba překonati značné překážky, přestáti živelní pohromy, které působí svým kinematograficky mistrným provedením na diváka grandiosním dojmem. Uvedeme jen několik scén: Vynesení malého Roberta obrovským kondorem do záchranné výše. Sesouvání půdy a hrůzné zemětřesení v horách Kordillerách. Zastílení kondora a záchrana Roberta náčelníkem indiánů Thalavou. Útrapy na cestě vyprahlými pampami. Vítězný boj Roberta se zdivočilým stádem bůvolů. Povodeň. Útěk cestovatelů na osamělé vrbu, do níž sjede potom blesk a zapálí ji. Výprava do austrálských močálů. Předpadnutí loupežníků. Sřícení se vlaku do bezedné rokle. V zajetí u lidojedů kmene Maori. Návrat na yachtu »Duncan« a konečně tklivé shledání se dětí kapitána Granta s vlastním zmizelým otcem. — To vše třeba viděti — zde slovo jest slabé, chudé! Patříme na snímek ten ne jako na prováděný film, nýbrž jako na skutečnou událost, před našima očima se odehrávající. Souhra herců jest výborná a regie jediná svého druhu. — »Děti kapitána Granta« promítány budou v Grandbio-grafu po celý týden. Začátek v 8 hodin večer. V neděli a ve svátek jsou dvě představení, ve 4 hod. odpo. a v 8 hodin večer.

Zbytečné nesnáze. U cesty k Malšovicům na louce u mostu pradeny za putnu prádla rozkládaného k bílení musí platit 10 hal. Bylo by záhodno, aby se při takovém vybírání také poskytl trochu pohodlí, na př. aby tam byla umístěna nějaká prkna na způsob stolu ke skládání prádla a aby byly opatřeny koly k rozvážování. Tak by se nekazily stromky, k jichž kořím ženy prádlo věš. V jiných městech jest již v tom směru dobře postarano. Zároveň však dlužno upozorniti, aby si pradeny nezabíraly pro sebe větší díl louky, než jim náleží. Snadno lze odpomoci při dobré vůli nesnázím na obou stranách.

Nález peněženky. V sobotu dne 9. května se našla mezi Slezským Předměstím a Slatinou peněženka s menším penkem. Majetník se o ni může přihlásiti u p. Františka Dvořáka v Černilově.

Pouchov. V noci ze soboty na neděli (9. května) byl zde vykraden socialistický konsum. Ztráta není veliká. Zloděj vzal jen asi 40 K hotových peněz, škatulku cigaret, nějaké prádlo. Ostatního se netknul. Byl to tedy zvláštní zloděj: jídla a nápoje, jichž bylo v konsumu dost a dobrých, ani se netknul, kradl jen peníze — jako by potřeboval na flám. Kdo poměry místní zná, všichni se této krádeži podivují a větší zloděje s poměry dobře obeznámeného. Ano, již vyslovují se i určitá jména: hádají se, že prý to byl mladík a ne daleko od Pouchova. Strážníci a četníci pilně věc vyšetřují. Do čtvrtku (minulého) podařilo se naléztí četníkovi částku ukradených peněz, totiž asi 6 K, které zloděj odcizil v balíčcích složené, ale zahodil z vlaku mezi Hradcem a Opatovicemi. Mimo to vyhodil zloděj i svou tašku, jakou mívají cestující. Byly prý v ní ukradené v konsumě pouchovském ponožky a dalekohled, jenž prý byl asi jinde ukraden. Zloděj zahodil ty věci, poněvadž se domníval, že je stíhán četníkem, kterého viděl vsedati za sebou do vlaku. Četník přisedl však náhodou a nemaje potuchy, že s ním jede zloděj, který zahazuje podezřelé předměty, aby jimi nebyl prozrazen. Pouchovští občané kroutí hlavami nad způsobem, jak se krádež stala. Konsum je v domě, kde je řeznický a ještě jiný krám a kdež jsou obývány místnosti všechny v bezprostřední blízkosti konsumu. Na dvoře jsou dva silní psi — na návěs je siňice stále frekventovaná (i v noci často), nedaleko školy, kostela a dvou hospod. Máme zde nočního bdělého hlídače a správce konsumu je opatrný: i peníze uzmuté měl uschovány a přece byly ukradeny. Zloděj nešel dvorem, nýbrž z ulice, pakličeš si otvíral dvěře domovní i konsumní a domáci zlí psi ani necekli. Pověstí, výkladů a dohadů jest ovšem plno, ale jistoty téměř žádné. Policejní pes nemohl naléztí stopy a pohozené zlodějem peníze na trati železniční k Opatovicům zdají se míti za lubem oklamati pátravé hlídače, aby sháněli zloděje v kraji kde není. Kdož ví, čím byla i taška, kterou zloděj s drobnými penězi odhodil. Vše tedy popleteno a dosud tajno.

Plotiště v dobách minulých. Severozápadně od Hradce Králové rozprostírá se po pravém břehu Labe v nejuřednější části zlatého prutu osada Plotiště. Ves tato obdržela jméno své po nějaké prastaré osadě plotěné nebo ploty hrazené. O tom, že Plotiště byly prastarou osadou svědčí různé vykopané nálezy předhistorické a sice rázu neolithického v tamních cihelnách a při Labi. Též při náhoně mlýna Kydlinova byly nalezeny nádoby rázu lužického a v několika jamách střeby laténské. Nálezy ty choval se v historickém muzeu Královéhradeckém. — V Plotištích býval od pradávna jeden dvůr svobodný, o němž sám Karel IV. v listu dne 13. září 1350 daném v Hradci nad Labem prohlašuje, že »od starých a dávných časů osvobozen byl od všelikých obecních příspěvků, sbírek, daní a břemen ostatním dvorům zdejšími ukládaných.« Téhož času náležel dvůr ten s třemi a půl honů k němu patřících rolí (151 korců výsevu) Ješkovi, synu nebožtíka Apečka, měšťana hradeckého. Za věrnou a upřímnou poslušnost potvrdil mu

Karel IV. dotčeným listem svobodu tuto s dodatkem, že on i jeho potomci aneb kdožkoli list tento míti budou, plnou moc má a míti bude, dvůr tento se vším jeho příslušenstvím prodati, darovati, zastaviti, vyměnit i dle svého jím vládnouti. (C. J. von B. Geschichte der Stadt Königgrätz I. Th. str. 131.) Brzy však nato zavražděn byl pan Ježek a dle tehdejšího práva spadl dvůr ten na krále. Avšak již dne 20. května 1351 daroval jej Karel IV. s touž svobodou svému osobnímu trubači Bernardovi za jeho pilné služby a zvláště za to, že v službě své byl těžce poraněn. Bernard však záhy postoupil statek tento za řádné vyplacenou sumu peněz Jakubovi a Františkovi, bratřím zavražděného pana Ješka, kterýž postup Karel IV. dne 14. července 1351 potvrdil. — Jiný dvůr v Plotištích náležel na začátku vlády téhož panovníka Janovi z Chrudimě, měšťanu hradeckému a jeho bratru Petrovi, kaplanu pražskému. Tito však vyměnili dvůr ten za statek a masné krámy v Hradci n. L., patřící k špitálu sv. Anny, kterouž výměnu Karel IV. listem daným v Praze 17. ledna 1358 potvrdil. O výměnu žádali zakladatelé špitálu sv. Anny v Hradci n. L. a to: Jan rychtář ml a manželka jeho Markéta. — V XIV. století náležela většina dvorů v Plotištích jednotlivým měšťanům hradeckým, zejména jeden roku 1388 měšťanu Kydlinovi. Roku 1388 vyznal totiž Kydlin, soused hradecký, že drží zboží v Plotištích od Ondřeje, někdy souseda hradeckého koupené, z něhož vychází plat dědičný k oltáři sv. Ondřeje v kostele sv. Ducha v Hradci nad Labem. — V XV. století držela tento dvůr v Plotištích Kateřina Kydlinová. Měla rozepři s komorou královskou o dvůr ten, poněvadž tato hlásila se k němu jako k zboží služebnému. Kateřina Kydlinová však svědky prokázala, že zboží to je svobodné a že toliko »šos« k městu a úrok k hradu (totiž královskému v Hradci) platit má. (Seznání svědků o tomto sporu v královských deskách dvorských dne 30. září 1456.) — Kydlinové byli jednou z nejstarších městských rodin hradeckých. Ku konci XV. století jmenují se »panoši«, užívající erbu a titule »Kydlin z Plotiští«. V první čtvrti století XVI. seděl na jednom dvoře Kydlinovským Mikuláš Kydlin, soused hradecký, kterýž roku 1533 koupil mlýn v Předměstích. Dvůr ten (v Plotištích) s krčmou a mlýnem spadl roku 1567 po smrti Mikuláše Kydlina na komoru královskou, poněvadž to bylo zboží manské a Mikuláš Kydlin nezůstavil dědiců přirozených. Roku 1569 v středu po neděli průvodní koupila obec hradecká dvůr ten s mlýnem, krčmou výsadní, cihelnou, robotami a s jiným vším, jak a což jest na J. Milost císařskou po někdy Mikuláši Kydlinovi v Plotištích právem manským a berním připadlo od komory královské za 3000 kop grošů českých. — Tím dvůr Kydlinovský v Plotištích, který byl manstvem služebním ke hradu Hradeckému, dostal se v držení obce hradecké. Usnešením ze dne 4. listopadu 1588 odprodala však obec ode dvora toho mlýn Jiříku Veselému za 4000 kop gr. m. a 5 kop gr. úroku. — Roku 1431 připomíná se panoš Jan Kliment z Plotiští. Seděl bezpochyby na tvrzi, jejížto držitelé se byli z práva měšťanského vyzuli a právo zemské podnikli. Janův bratr Petřík seděl ve Hlušicích, kdež také držel statky Jetřich z Plotiští. Roku 1451 náležel jeden dvůr v Plotištích Vavřincovi, synu Gebaura z Plotiští, jenž v pondělí po sv. Prokopu 10 kop grošův od špitálu sv. Anny si vypůjčiv, na tomto dvoře sobě dal upsati dluh ten za úrok jedné kopy. I tento špitál měl v Plotištích svůj dvůr, který však málo vynášel. Z té příčiny městskou radou roku 1502 prodán byl jakémusi Davidovi.

(Dokončení.)

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený
odborný závod porcelánový

GAUDENC APPL

V LITOMÝSLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ustátnému
jednání se dostavím.

V Bykáně konána byla dne 5. května generální kanonická visitace a slavnost udělení sv. biřmování za veliké účasti celé farnosti a širého okolí. Při příjezdu do farnosti (den před tím) uvítán byl Jeho Excellence nejdp. biskup pro silný déšť místo u slavoobrány v krásné zámecké kapli v zámku Roztěžském, odkud nádherný jest pohled do kraje Čáslavského, vysokorodým panem patronem, říšským svob. pánem Karlem z Dalberga, zastupcem obce, duchovenstvem a družičkami za dívky školní. Hlavní uvítání celou farností konalo se však v den sv. biřmování 5. května, kdy časně z rána za zvuků jásavé hudby vyšly v Tyništích seřaděné sbory hasičské a banderium 27 jezdců pod velením p. Semeráda z Tyniští Jeho Bisk. Milosti k Malešovu vstříc. Dojemný byl to okamžik, když za hlaholu zvonů, za střelby a zvuků hudby provázen čackými banderisty vjížděl nejdušejší náš vrchní pastýř jako kníže mlrou do staro-

bylého sídla rozasáhlé kdysi farnosti bykánské, kde u slavoobrány vysokorodým p. patronem, místním starostou, duchovním správcem, p. fideálním učitelem z Bahně za učitelstvo a družičkou za dívky školní byl uvítán. Všem děkuje a díky žehnaje ubíral se Jeho Excellence do fary a pak do chrámu Páně, kde konána slavnost sv. biřmování a zkouška dítek z náboženství do 1. hod. Rovněž skvěle uvítán byl nejdp. biskup odpoledne o 5. hod. u slavoobrány v Malešově, načež po zkoušce z náboženství odejel na zámek Roztěžský. Vlášnost J. E. a láska k dítkám uchvacovala všecka srdce a pobyt arcipastýřův ve farnosti zdejší zůstane všem v drabě a trvalé upomínce po celý život.

Suchdol u Kutné Hory. Radostný, toužebně očekávaný 6. květen konečně nadešel. Z blízka i z dále kd přifařený přispěchal přivítati Jeho Excelenci nejdp. biskupa. Rázem půl 8. hodiny lahodný hlas zvonu a odněšené akordy domácí kapely i střelba oznámily shromážděnému lidu přijezd Jeho Excellence. U stožáru aktivou řečí přivítal farář J. Nep. Král svého arcipastýře. Družičky Jiřinka Nováková ve jménu všech dítek proslavila Mařenka Hráčková podala kytici. Nejstarší člen zastupitelstva Suchdolského p. Jos. Snízek oslovil J. Exc. a přál mnoho štěstí. Za přifařené obce p. Jan Peier, rolník z Dobřeně, za učitelstvo jadrnou řeč promluvil p. fideální Emanuel Černý z Tuchotic, za sbory dobrov. hasičů obcí Miškovické, Dobřeňské a Suchdolské p. Čeněk Pauš z Miškovic. Zvláště dojmalo všechny, že účastnil se uvítání i vysokorodý říšský svob. pán Karel z Dalbergu s urozenou chotí svojí. Po představení jednotlivých osobností v průvodu kněží ubíral se nejdp. biskup alež lip a řadami mládeže i lidí dospělých do malého ale útulného chrámu Páně. Kázáním svým J. E. naklonil si srdce všech. Zvláště mládež ve chvíli, kdy nejdp. biskup sám zkoušel, vřele přilnula k vznešenému hodnostáři. Z kostela ubíral se průvod do budovy školní ku pokračování ve zkoušce dětí domácích. Před budovou uvítal Jeho Bisk. Milost místo nemocného p. fideálního učitele p. učitel Jech. Krátce vyměřená doba prchla a nastalo koučení. Kostel opět byl naplněn věřícími lidem, který ještě jednou přišel shlédnout otcovskou tvář biskupovu a uslyšet slova koučení. U stupně oltáře dp. farář poděkoval J. E. a poprosil, by dal na rozloučenou kolatorníkům apoštolské požehnání. J. E. pochválně horlivost, vyhověl přání a po krátké promluvě, při níž nezůstalo oko bez slzy, ubíral se řadami, dávajícími poslední s Bohem, děkujícími a prosícími Boha, by dlouho zachoval nám našeho otce, našeho pastýře. Odejel, ale v srdci našem návštěva nejdp. biskupa se zapsala dojmem nesmazatelným.

Cerv. Janovice. V neděli dne 10. května zavítal do našeho městečka náš milovaný vrchní pastýř Jeho Excellence Th. Dr. Josef Doubrava, aby zde konal kan. generální visitaci a udělení svátost sv. biřmování. Ač počasí nebylo valně příznivé, shromáždily se ku slavnostní bráně velké zástupy osadníků všech stavů k uvítání nejdp. arcipastýře. Uvítání bylo všeobecné a nadšené, svědčící o vřelé lásce všech ku svému vrchnímu pastýři. O 8. hod. přijel arcipastýř v průvodu J. M. pap. preláta Th. Dra J. Soukupa, gener. vikáře a bisk. sekretáře Dra Cibulky za hlaholu zvonů a střelby ku bráně, provázen četným banderiem, vedeným p. Fr. Samkem, starostou z Petrovic. U brány uvítali Jeho Excelenci: družička Marie Myškovská, která mu podala kytici, nadlesní p. Josef Obr jménem patrona a lesnictva, místní starosta p. Josef Sýkora jménem přítomného obecního zastupitelstva a přítomných starostů přifařených obcí. učitel p. Fr. Procházka jménem místních spolků, místní farář vdp. V. Bartoš jménem přítomného duchovenstva a farní osady, u školy říd. učitel p. V. Štěpina jménem sl. sboru učitelského. Vznešený hodnostář, dojat tímto srdečným uvítáním, děkoval všem slovy plnými apoštolské lásky. Pak ubíral se za zvuku papež. hymny špalírem, sestávajícím ze sl. sborů hasičských, sl. živnostenského spolku, školní mládeže, vedené pp. učiteli a sl. učitelkami a z věřícího lidu městečkem prapory zdobeném do chrámu Páně, všem otcovský žehnaje. V novém, útulném chrámě uvítán byl p. t. p. JUDrem V. Vlasákem, náměstkem starosty král. horn. města Kutné Hory, jakožto patrona, p. J. Hrivkem, stavitelem z Kutné Hory, jako členem kostelního odboru a p. Fr. Roznošínským městsk. pokladníkem z Kutné Hory. Vrchní pastýř sloužil mši sv., při níž pěkné vločky přednesl místní mužský pěvecký sbor, řízený učitelem a řed. kůru p. Jos. Tábořským. Po té měl Jeho Bisk. Milost hluboce proclténé kázání na thema: »Quo vadis?« (Kam ideš?), v němž přesvědčivě poukázal na správnost a aut. nost víry ve věčnost; s tím souvisí i příčina jeho příchodu: upevniti tuto a posilniti srdce biřmovanců dary Ducha sv. Následovalo udělení sv. biřmování, jež přijalo 628 biřmovanců. Pak byla zkouška ze sv. náboženství dítek školy Petrovické a Korutické v kostele a po té ubíral se průvod do školy ke zkoušce náboženské. Ve škole slavnostně vyzdobené přivítala Jeho Bisk. Milost za školní dívky družička Marie Šeclová z Cerv. Janovic a podala mu kytici. Laskavá a otcovská slova Jeho Excellence získala si lásku všech dítek. — O 4. hod. odpo. udělel nejdp. biskup s neúnavnou horlivostí sv. biřmování domácím biřmovancům, načež byla závěrečná pobožnost. Pak poděkoval místní vdp. farář jménem biřmovanců a celé farní osady za velebnějškou práci a obětavou lásku s prosbou za apoštolské požehnání pro sebe i celou farnost. Jeho Excellence rozloučil se nato tklivou řečí s celou osadou a udělil apoštolské požehnání. Jak hluboko se zapsal nejdp. vrchní pastýř do srdce všech zdejších věřících svědčí to, že před samým jeho

odjezdem dostavili se zástupcové obce s p. starostou v čele a zástupci všech místních spolků do fary, aby se ještě zvlášť rozloučili se svým milovaným vrchním pastýřem. City vroucí oddanosti a synovské lásky k němu i k sv. vše výmluvně tlumočil p. učitel Procházka. Nejdp. biskup děkoval všem za všecku lásku mu osvědčenou a ujistil, že v modlitbách svých vždy bude pamětliv milé osady Červ. Janovické. Po té obklopen věřícími a dětmi, které k němu se tušily, vstoupil do automobilu a jel do Hraběšína jako host knížete Karla ze Schwarzenbergů. A my s city vděčnosti a dětině lásky voláme za svým milovaným vrchním pastýřem: Všemohoucí posiluj jej v jeho velkých apošt. pracích a namáháních, dej mu hojnost zdraví a požehnání!

Solopolsky. Devátý květen t. r. byl pro naši farnost dnem řídké slavnosti. Zavítal k nám J. E. nejdp. náš vrchní pastýř Dr. Josef Doubrava, aby velepastýřským slovem povzbudil naše osadníky k věrnému konání náboženských povinností a rozmnožil řady vojnů Kristových o 521 biřmovanců. Ne sice nádherné, ale za to upřímné uvítání připravila mu naše obec. Po srdečných slovech vdp. děkana a p. starosty Syrového jakožto zástupce pp. starostů a p. Černého, jakožto velitele sborů hasičských, pronesla jménem dítek přivítání M. Šarková, žákyně z Č. Hrádku. J. Excellence, poděkovav za její katolické přivítání, nastoupil cestu do chrámu Páně, kamž se již byli shromáždili věřící. Chrámy byl přepíněn. Ndp. biskup, odslouživ mši sv., vystoupil na kazatelnu a navázal na vítací slova družičky kázání překrásné, až do konce s největší pozorností sledované o bázi Boží. Úchvatným přednesem a otcovsky přívětivým vzhledem i jednáním svým získal si J. Excellence naše osadníky úplně, takže pravdivými stala se slova družičky A. Černé, žákyně školy pučerské, pronesená při loučení, že tělem vzdáleni, duchem budeme dítí u svého milovaného arcipastýře.

Labská Týnice. Od 26. dubna do 3. května konala se v děkanském chrámu Páně v Labské Týnici sv. misie, řízením vdp. z řádu Tovaryšstva Ježíšova: Josefa Stryhala, superiora a Františka Videňského z Hradce Králové. Ačkoliv již v době postní přistoupilo mnoho věřících k sv. svátostem, přece bylo o sv. misiích 1600 poenitentů a k 1800 komunikantů. Veškeré pobožnosti jak ranní, tak zejména večerní věřící se ve velkém množství účastnili. Obzvláště slavnost prvního sv. přijímání školních dítek byla velice dojemná, rovněž i průvod po náměstí při ukončení sv. misie byl úchvatným a spontánním vyznáním víry — neboť se ho účastnilo na 2000 věřících. Za veškeru obětavou práci a za jistý zdárný výsledek sv. misie vzdává duchovní správa vdp. misijnářům srdečný dík a upřímné: Zaplať Pán Bůh!

Obnova sv. misie v Jablonném n. Orli. Od 19. do 24. dubna konali zde dva vdp. redemptoristé od sv. Kajetána v Praze a sice superior P. Leo M. Slanina a P. Frant. Vošálík obnovu sv. misie. Obnova s milostí Boží potkala se se zdarem. Chrám Páně byl denně zvláště při večerních pobožnostech přeplněn a i sv. svátosti horlivě byly přijímány. Poenitentů bylo přes 1100 — mezi nimi 230 školních dítek, k sv. přijímání přistoupilo přes 1400 věřících. Zvláště pochvaly hodna byla horlivost věřících z okolních farností, kteří skoro polovici poenitentů zaujali. Bohužel, že z domácích osadníků mnozí účastenství a podílu na obnově sv. misie nebrali, obažijíce se, aby neztrátili něco na své pokrokovosti. Bojí se právě těch, kteří rádi říkají, že náboženství jest věc soukromou. Strachují se před nimi proto, že by jim »soukromou« pobožnost neodpustili. Když Bůh zasete símě žehná a hojného zdaru uděluje! Uspokojení příznivým výsledkem obnovy sv. misie pronášíme vdp. misijnářům vřelé, srdečné díky a voláme: Zaplať Pán Bůh vše mnohonásobně a Bůh sprovázej milostí svou vdp. misijnáře na jejich apoštolských cestách!

Seč. (Úmrtí.) Smutně zavzněl umíráček v ranních hodinách dne 8. května v našem pohorském městečku Seči; oznamoval, že milovaný duchovní otec vdp. Jos. Kučera, bisk. notář a č. děkan pro tento život na vždy se s nimi rozloučil. Ještě před tím dnem konal své povinnosti, spěchal do školy, aby malíčkým lámal chléb života. Po celodenní námaze večer odebral se na lůžko. Než nadočkal se rána, kdy hlas zvonku ho zval, aby povstal a spěchal k oltáři. Mrtvici v noci překvapen a ráno nelezene v tratolišti krve. Po 25letém působení v Seči v pondělí dne 11. května mezi svými ovečkami v posvátnou zemi byl uložen na hřbitůvku sv. Štěpána za účastenství 13 kněží z blízka i z dál a obrovského účastenství věřících. Byliť to vdp.: Alois Konvalinka, b. vikar, sekretář a č. děkan v Hroch. Týnci, který vedl kondukt, Václ. Šafránek, b. notář a farář v Bojanově,

Ant. Mrkvička, farář v Slatušanech, Jan Zitzko, farář v Trhové Kamenici, Fr. Opřádko, farář v Měrově, Jos. Teplý, farář v Běstvíni, Fr. Čechetka, farář v Přelouči, J. Pavel, farář z Lisiborů, Ant. Orégr, katecheta z Přelouče, K. Stehlík, farář z Váp. Podolí, Ant. Symon, kaplan v Bojanově, Jan Samec, kaplan v Čáslavi, Jos. Šinkora, kaplan z Poříčí. Poslední počtu též vzdaň v Pánu zesnulému vážené sbory hasičské, domácí beseda s praporem, okolní pp. lesníci Zajčkové, Tobich a p. lesní z Běstvíni, sbor učitelský se školní mládeží. Mše též působila přítomností p. prof. Strouhala z Prahy, který v zastoupení otce svého veleváž. p. dvorního rady položil bohatý věnec na rakev. Po smutečních obřadech vyneslo duchovenstvo tělesnou schránku svého spolumatru z domu farního, načež průvod za slunného počasí ubíral se do farního chrámu Páně, který byl v pravém slova smyslu přeplněn. Vystoupil na kazatelnu dp. Jos. Teplý, farář v Běstvíni, aby slovy prostými, ale tím srdečnějšími věnoval pohrobni vzpomínku zemřelému svému zpočívajícímu. Zámutek dostoupil vrchole při slovech pana řečníka. Vše tonulo v slzách a hlasité šikání svědčilo, jak zvětšený byl všeobecně ctěn a milován. Po zádušní mši svaté, kterou sloužil vdp. bisk. notář Václ. Šafránek, ubíral se průvod na tamní hřbitov, kdež k dočasnému odpočinku ku dni slavného vzkříšení v lůno země posvátné práci znavený šlechetný kněz od svých spolumatru byl uložen. Nebyl by referát o pohřbu úplný, když by nebylo s díky vzpomenu velect. p. říd. učitele Pitry, který s nevšední ochotou navštívil překrásné písně. Zvláště pak též povinný dík vzdává pisatel váženému p. starostovi Fridrichovi, který tak vše v těžké chvíli radou i skutkem nápomocen byl přibuzenstvu a postaral se o pečlivé vypravení pohřbu svého duchovního otce. Měli-li se po právu ne tak podle důstojnosti jako podle horlivosti a práce život kněze, pak umřel a pochován byl opravdu kněz veliký. Nuže, odpočivej, milý spolumatru, práci a horlivosti znavený, ve svatém pokoji a Spasitel sám buď Tobě věčnou odměnou. Ave, anima pia! — Č.

Litomyšl. Pohřbu vdp. pana probošta se účastnili: Chlapecká obecná i měšťanská škola s p. ředitelem Kaděkem a pp. učiteli, dívčí obecná i měšťanská škola s p. řed. Grubhoffrem a pp. učiteli, dívčí učitelský ústav s p. řed. Jiráskem a učitelským sborem. Pak se ubíral sbor ostrostřelců s praporem a hudbou, spolek vojenských vysloužilců, křesť. sociální jednota mužů s praporem, katolicko-národní jednota paní a dívek, tělocvičný odbor »Orel«, duchovenstvo, knězci Thurn-Taxiský patronátní úřad zastoupen panem ředitelem Vořmanem a úřednictvem, úřednictvo c. k. okres. hejtmanství s p. okr. hejtmánem JUDr. Zemanem v čele, městská rada s náměstkem purkmistra p. MUDr. Laškem, místní osada s p. starostou Tichým, úřednictvo c. k. okr. soudu s p. vrchním zem. radou Matějkou v čele, c. k. poštovní úřad s p. vrchním oficiálem Tomíčkem, kněze Thurn-Taxiská lesní správa s p. lesmistrem Plachtlem, profesorský sbor c. k. r. gymnasia s p. ředitelem Věcovským, prof. sbor hospodářské školy s p. ředitelem Joudalem a ředitelkou hospodyňské školy sl. Vodvárkovou, prof. sbor řemeslnické školy s p. ředitelem Šallým, zásupci spořitelny a občanské záložny, starosta israelské obce p. MUDr. Wantoch, c. k. četnictvo, zástupci příslušných obcí a lid.

Hor. Jelení. V úterý zemřel po krátké nemoci zdejší starosta p. B. Kolářský.

Markoušovice. (Hudba chrámová.) Na sv. Jana Nep. dne 16. května Introit: »Dedit« a Communio: »Volavit« hlasně s průvodem varhan, Bonvin op. 101. Aleluja, V. Beatus a Offertorium: »Non duplices« pro smíšený 4 hlasý sbor s průvodem varhan od Karla Leitnera, neproměnlivé části mešní Jos. Güttler op. 73. pro smíšený ergo a »Genitori« pro smíšený 4hlasý sbor s průvodem 4 hlasý sbor s průvodem varhan a orchestr, »Tantum dem varhan a orchestr od Ant. Brucknera. — V den Nanebevstoupení Páně dne 21. května: Introit: »Viri Gal Communio«, »Psalme« hlasně s průvodem varhan Bonvin op. 101L, Aleluja, V. Ascendit a Offertorium »Ascendit« pro smíšený 4hlasý sbor s průvodem varhan od Karla Leitnera, pevné části mešní od Řhovského op. 32 pro smíšený 4hlasý sbor s průvodem varhan a malého orchestr, Tantum ergo a Genitori pro smíšený 4hlasý sbor s průvodem varhan a orchestr od Ig. Reimanna č. 1. Bohužel, i v nejnovějších našich mších jest leckde text neúplný.

Pečky. Bude tedy zde postaven nákladem 85.000 K chrám mistra Jana Husí. Odkud ty peníze, jestliže stýskávají evangelíci, že nemají ani na nejdůležitější opatření kultu? Necht' se spočítá, zda počet evangelíků v tom místě nutně potřebuje chrám dosti nákladný,

když se jinde reptá proti postavení chrámu pro třicet až čtyřicet tisíc katolíků. Reklamní plakáty, zvonci k poležení základního kamene, jsou ozdobeny knižkami postaveným na bibli. Záhodno tedy připomenouti, že podáván pod obojí nezačal v Čechách Hus a že horliví podporovatelé ateistických evangelíků běží kritiku a odsuzují jen což! Také se zapěje chorál »Kdož toto Boží bojovníci«. Snad proto, že v něm není ani slávka vlasteneckého, ale že naopak tato fanatická militaristická píseň obsahuje také slova: »Heslo všickni pamatujte, kteréž vám vydáno, svých hejtmánů pozorujte, retuž drabého. Hleděť a drž se každý šiku svého. A s tím veselé zklíněte, řkouc: Na ně! hrr na ně! Braň svou rukama chutnejte, »Bůh, náš Pán« zklíněte: bte, zabte, žádného neživte!« — Jestliže se líbí »pronásledovaným« beránkům evangelickým píseň vyblazející tak bezcenně k hromadnému ublížení, pak ať konečně přestanou vytkati nesnášlivost lidem jiným. Ovšem že píseň tu zanotí i puncovaní moderní antimilitaristé. Kdyby takovou vojenskou, protievangeličskou a nemilosrdnou píseň zpívali při svých manifestacích katolíci, hned by se křičelo o šavli a kropáči, sypaly by se protesty, zakročilo by se u hejtmanství, v říšské radě. Teď čekáme, kolik asi volnomyšlenkářů, kteří se sčítají slavností, začne velebit bibli jako skutečné Písmo svaté.

Velejný let ve Svitavě. Oznámený již velejný let bude se určitě konati v neděli dne 17. května. Stroj Konšelův dopraven již do Svitav a bude v sobotu vystaven v tělocvičně ku prohlédnutí. V neděli o 3. hod. odpol. započne velejný let, sestávající z Konšelova letu do výšky a se spolecestujícími a z krkolomných letů Balimbašičových padacích a po zpátku. Pilot tento jest rodem Dalmatince, jenž se vyovíčil u Blériota v Paříži a jako prvý Rakušan provede odvážné lety smyčkové dle Pégouda. V den velejného letu budou všechny vlaky ku Svitavám značně sesíleny. Z České Třebové i tam, jakož i do Pohčky pojedou zvláštní vlaky, jež obstarají dopravu i do Záběhu, bude-li třeba.

Různé zprávy.

Hus v zajetí štváčů. Předním a hlavním účelem oslav r. 1915 má býti štvání proti katolické církvi, z něž — Hus přece sám vystoupiti nechtěl. Neucínit také ani nepatrných příprav na církevní rozloku národa českého. Již tím, že dopisoval papežské stolici a ostře káral kacíře, již tím, že se dostavil k soudu Kostnickému, dával na jevo, že se cítil příslušníkem církve obecné. O podstatě obecné církve měl ovšem četbou Wicleffa názory zmatené. Také doufal, že církevní otcové přivede k přimutí svých zásad, že jim dokáže, jak jsou pravověrné. Dle nehotového stanoviska Husova k Římu počínal si i Husovi stoupenci. Žádná jiná rozkolná církev tak dlouhá léta a tak často s Římem nevyjednávala dobrovolně o spojení jako církev husitská. Vždyť husité po sto padesát let dokonce dávali světi zálučným způsobem své kněžské kandidáty u katolických biskupů a vyprošovali si na nich posvěcené oleje k svátosti křtu a poslednímu pomazání. A nyní právě Hus má táhnouti v předním šiku proti katolictvu. Musí chtít nechtě před frontu těch, kteří sahají na kořeny všeho křesťanství. Ubohý Hus v cizích službách! Kdyby nebylo Husa, hodí pokrokovci svou smyčku na šij jiného zemřelého muže, který měl s církví před dávnými léty spor, aby posluhoval jako galejní ujařmenec plánu, s nimiž neměl nic společného. Nějaká záminka ke štvání vždycky se najde a nebožtík proti podvodům se hájiti nemůže. Vždyť přece i výrok španělského vojenského soudu nad usvědčeným revolucionářem Ferrerem posloužil v Čechách ke štvání proti — českým katolíkům. — Ovšem hlásí se horlivě o výslužku i protestanté, jichž nauka jest od Husovy vzdálenější než nauka katolická. Co nedokázala církev evangelická vnitřní silou, to chtějí někteří její členové dosáhnouti demagogií. Nebylo by mezi protivníky naší církve většího hněvu, než kdyby katolíci řekli, že se oslav také účastní. Tímž lidé, kteří do nedávna s pohrůžkami katolíky nutili, aby Husa uctívali jako největšího Čecha, vzkypli by největším hněvem, jakmile bychom poslechli. Když před lety v katolickém tisku před kladením základního kamene k pomníku Husovu bylo uveřejněno několik řádek, naznačujících, že se proti spravedlivé a zdůvodněné oslavě Husově katolíci stavěti nebudou, vzkypli fanatické velikým hněvem. A když se docela dr. Podlipný odvážil při slavnosti konstatovati, jak Hus ctil Matku Boží, plápol fanatismu neznal mezí. Tudíž i nyní by rádi naši odpárci Husa násilně přetvořili v tábořský cep. Vadí jejich úmysl

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Založen v roce 1868. Akciový kapitál K 15.000.000.—. Rezervní fondy přes K 2.800.000.—. Adresa telegramů: KRALOBANKA.

Filiálky a expositury: Čáslav, Chrudim, Jičín, Krakov, Plzeň, Letná, Praha I., Josefské nám., Praha II., Spálená ulice, Semily, Slaný, Turnov, Zlín.

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Přijímá vklady na vkladní knížky, pokladniční poukázky a běžné účty

za podmínek nejvýhodnějších.

ovšem značně ta okolnost, že nyní již prostý lid zná historického Husa daleko lépe a že se nedá podvádět tak ochotně, jako před dvaceti lety. »Kostnické Jiskry«, jichž hlavním úkolem jest připravit k roku 1915 fanatický výboj, prozrazují náhodou velkou neznalost doby husitské. Ale čím větší ignorance, tím útoky ostřejší. Bylo prohlášeno, že Osvětový svaz povede Husovy oslavy na základě hesla: »Cílem oslav budíž lidovýchova, buzení smyslu pro mravnost, hledání a hájení pravdy beze všech zřetelů politických nebo nábožensky agitací.« — Tohle ovšem »Kostn. Jiskrák« nesmí stačit. Proto se rozhorlily takto: »Jestliže se chce Hus oslavovat a při tom nemá být vysloveno ani slovíčko o boji proti zločinu rekatolisace, kterým národ připraven byl na žebráckou hůl, pak je to něco velmi málo užitečného pro národ. Oslavování Husa musí znamenat buď odčinovat Bílou Horu — nebo neznamená nic.« — Takhle odváží se »husitský« orgán mrzačit historii ještě v čase nynějším! Zločin rekatolisace! Kolik zločinů napáchal svým násilnictvím protestantismus na katolících ještě za života Lutherova, patrně pan pisatel neví. Také mu jest asi neznámo, jakým sveřepým způsobem protestantská šlechta zabírala posice jak katolicismu tak starohusitismu v Čechách. Rekatolisací nebyl národ připraven na žebráckou hůl, ale naopak protestantskými hordami švédské soldatesky. Národ český byl také vyssáván bezcitně rozmařilým dvorem Friedricha Falckého a jeho hrabivými vojevůdci. První Bílou Horu zaviniili protestanté svou lakotou a zaječí bázlivostí již před památnou bitvou u Mühlberka (r. 1547). Tenkrát nafi-zovali protestanté válečnou hotovost proti vojm katolickým, přisahal, jak se budou bránit. Ale ani všichni předáci se nedostavili pod prapor Pluha z Rabštejna. Vojevůdci zaslána na vydržování vojska směšná sumička, sešlo se ubohých bojovníků tak maličko, že Pluh se styděl táhnouti s nimi za hranice na pomoc kurfiřtu Saskému. To byla předzvěst, jaké asi přičiny zavini Bílou Horu druhou. Že Friedrich po radovánkách praskl do bot, že protestanté po bitvě netroufali si přikročiti k sebeobraně ani za pevnými hradbami pražskými, za to všecko může — katolicismus. Že protestantští předáci místo povzbuzování sbírali své poklady, aby s nimi prchli, to všecko zaviniil katolicismus. Protestantská šlechta ani v kritickém čase, kdy sedláci se proti šlechtickým útiskům valem bouřili, neulehčila selskou porobu. Proto také sedláci, kteří byli oloupeni husitismem a protestantstvím o všechna politická práva, přáli si, aby jejich tyrani byli přisně potrestáni. A za to snad může katolická církev? Vysloví-li někdo slovo »zločin rekatolisace«, nechť pamatuje, že užívá meče dvojsměrného. Hned bychom mohli na oplátku poukázat na to, že husitství se brodilo krví tisíců katolických kněží a statisíců katolíků pokojných, než utvrdilo svou moc v zemi Karla IV. — Potřebí prý nějak odčiniti Bílou Horu! Ano — jest to nutno. Jelikož historie učí, jest dužno poukazovati, jaké hrozné zmatky kulturní, sociální a politické zaviniilo tříštění náboženské v Čechách, kdy město od města, ves ode vsi měnila se víra před Bílou Horou. Nutno, aby si z toho vzali protestanté výstrahu a nerozmnožovali zmatky nyní podporovaným protievangeličké a vůbec protikřesťanské »Volné Myšlenky«. Bílá Hora se neodčiní tím, jestliže kopou evangeličci do odkazu Komenského a Husova tím, že útočí proti lidem hájícím božský původ evangelia proti židům a nevěrcům. Bílá Hora se také neodčiní vydáváním pamfletů dle vzoru Lžipogiova. A jestliže protestanté jsou hluboce uraženi i takovými básničkami, jaké sepsali Nerudové, pak nechť uváží, mají-li si katolíci dát bez protestu lsbít kombinované přepady proti katolické církvi vůbec. Kdo tolik vychvaluje trpělivost Českých bratří, kdo je klade za vzor, měl by se rozpo-menouti, zda štvavé protikatolické rejdry jsou pokračováním českobratrské idey. Nutno odčiniti zvláště stíny předbělohorské, kdy ochabl tolik obchod a průmysl, kdy universita pro chamtivost evangeličků uboze živořila. To se však nestane opakováním rejdů, jaké bujely v XVI. století. Štvavost se odpraví svou bezhlavostí sama.

Židovská děla. Židé boji se revolveru a pušky, při vypuknutí války židovští rezervisté obyčejně prchají. Ale svými penězi vyrábějí vojenské patrony, pušky, revolyvery a děla a jejich náboje. Továrny Škodova, Hirtensberská, Štyrská zbrojovka jsou akciové podniky Rotschildova úvěrního ústavu. Těchto dnů konala se valná hromada továren Škodových, které předsedal president závodní, Julius Blum, zápis vedl generální sekretář Leopold Steiner, skrutátorem byl Alfred Langer. Debaty se účastnili akcionáři: Julius Schwarz, Julius Blum a generální fidelet rytíř Škoda. Do správní rady závodu byli zvoleni: Julius Blum, M. Feilchenfeld, Josef Turezky, Maxime Krassny a Herrmann.

Kdo u nás v »temném středověku« rozlišoval ovocnictví? Ve spisku Zužtkování švestek spís. H. Peřina píše, že českomoravské ovocnictví připomíná se již v dobách nejstarších, jakž o tom svědčí na př. zakládací listina kláštera Břevnovského z r. 993., v níž se děje zmínka o vinici. R. 994 založil klášter Ostrovský u Davle ovocné zahrady, podobně i Sázavský klášter Svatopropokský r. 1032. A rovněž tak tomu bylo i na Moravě, a všem právem lze proto mti zato, že se ovocnictví u nás počalo rozmáhat počátkem křesťanství. — Mnichové snesli do svých sadů nedokonalější a neušlechtilější odrudy ovocných stromů, odkudž roždávány štěpy a rouby. Žel Bohu, že na Moravě utrpllo ovocnictví křufou ránu vpádem Tatarů. Ovšem vedle klášterů přispěli u nás i panovníci ku zvelebení ovocnictví; a byl to jmenovitě osvícený panovník Karel IV.,

který se postaral o rozšíření velmi úrodné slivky, která se podnes »karlůtkou« nazývá. Než opět byly to války husitské a vpády Maďarů na Moravu, které rozmach sadařství zadržely, a trvalo to opět drahé času, nežli nastal obrat k lepšímu.

Konkordát katol. církve se Srbskem už dojednán přičiněním katol. Srba dr. Bacotiče, advokáta a dalmatského zemského poslance. Vliv cizí moci na katolíky ve starém i novém Srbsku vyloučen (nad katolíky v Srbsku mělo protektorát Rakousko). Srbsko povolilo, aby katolíci měli bohoslužby latinské místo staroslovanských. V Bělehradě bude sídlo arcibiskupa s platem 16.000 dinárů (15.200 K) a ve Skoplji sídlo biskupa s platem 12.000 dinárů (11.400 K). V Bělehradě zřídí se katolický seminář. Biskupové na návrh srbské vlády budou jmenováni papežem.

Sřící se katol. hnutí v Anglii. Nedávno mluvil v Nordwicheu anglikánský duchovní Griffith Jones o omezování porodu: »Jediná římsko-katolická církev zaujala vůči tomuto zlořádu z čistě náboženských důvodů pevně stanovisko. Neobnoví-li protestanti svých historických ideálů o rodinném životě, může se ještě státi, že Anglie bude zemí »římskou« ne obrácením na víru, nýbrž větší plodností a lepším smyslem pro rassovou zodpovědnost.« — Dle londýnského Catholic Heraldu studuje na kněze katolické 19 bývalých anglikánských kněží. Konvertitů z řad anglikánského kněžstva v poslední době stále přibývá.

Vojenské soudy společné branné moci zřízeny budou v Čechách: v Hradci Králové, Josefově, Praze, Čes. Budějovicích, Plzni, Liberci, Terezíně. Zeměbra-necké soudy budou v Praze, Vys. Mýtě, Plzni a v Terezíně.

Všelicos. Ministerstvo kultu v Bělehradě sděluje, že obdrželo mnoho žádostí od římsko-katolických kněží — Chorvatů z Rakousko-Uherska o přijetí do nových srbských diecézí. — Od 1. ledna 1915 zvýšen bude plat hejtmanů z 3.400 K na 4.400 K, nadporučíků z 2600 K na 3000 K, poručíků z 1800 K na 2200 K. — Rakouský ministr vyučování vydal výnos, kterým se uděluje všem učitelkám i svobodným titul paní. — Bulharsko nanovo poslalo 56 důstojníků k výcviku do ciziny. Z těch 37 přiděleno Rusku, Francii a Belgii po 7, Italii 3, Rakousku k návštěvě jízdní školy ve Vídni 2, tedy pouze dva, ačkoli se stále mluví o rakousko-bulharském přátelství. — Anglie zakládá mezinárodní společnost s kapitálem 150 mil. franků k využitkování hospodářských zdrojů v Albanii. — Bývalý marocký ministr války Jan Černý, který sloužil u 74. pěšího pluku v Olomouci, dostal v těchto dnech tři hvězdičky jako četař. Po skončení vojančiny odeběře se marocká Excelence zase do Maroka. — Americký velkopřemyslník Reed. B. Feeman z Binghamptonu daroval celé své jmění 12 milionů korun rodinám oněch děvčat, jež přišla při požáru jeho podniku o život. Feeman, 65 let starý, aby mohl býti z čeho živ, přijal místo v jistém newyorském obchodním domě. — Francouzským důstojníkům byly zvýšeny platy a proto jest do vojenských škol přímo nával. — Ministerstvo spravedlnosti vyzvalo všechny advokátní komory, aby mu do 25. května předložily žádosti všech advokátů, kteří se chtějí dáti zanést do seznamů vojenských obhájců. — Vůdce katolických konservativců v Belgii, Woeste, povýšen byl od krále do stavu hraběcího. — Na universitě v Pešti otevřena bude stolice pro slovácký jazyk. — »Provisorní ulsterská vláda« (povstalecká) dovršila svoji armádu na 12.000 mužů, mezi něž roždáno 8000 ručnic a 5 strojových pušek. — Velkým zemětřesením na Sicilii úplně jsou rozbořeny 4 osady a několik více poškozeno. Úřady počítají na 1500 mrtvých a 2000 raněných. — Rakouská vláda prodala habešskému státu 50 děl. —

Českou Bankou vydávané »Bankovní zprávy« přinášeji ve svém květnovém čísle následující články: Průmysl petrolejový v Rakousku a haličská produkce nafty. Druhá c. k. rakouská třídní loterie. Zápověď hry v cizozemských třídních loteriích. Bosenská půjčka. Tržní zprávy. Různé zprávy.

Zlé časy. Poslední výkaz o zahraničním obchodu říše není nikterak příznivý. Dle výkazu ministerstva

obchodu činil v březnu dovoz 334.4 mil. K, tedy o 41.5 mil. K více než před rokem, kdežto vývoz činil pouze 246.5, t. j. o 11.7 mil. K více než loni. Za jediný měsíc činí tedy pasivum obchodní bilance 88 mil. K. Tím se celkové cifry za první čtvrtletí značně zhoršily. Obchodní bilance za první čtvrtletí vykazuje pasivum 230.1 mil. kor. proti pasivu 169 mil. K v prvním čtvrtletí roku loňského. Nastalo tedy zhoršení o 61.1 mil. K. To je zajisté výsledek nepříznivý a lze jej sotva, jak to činí vládní list, vykrášliti úvahami o tom, že loňský pokles dovozu byl vyvolán jen krizí a že tedy nynější velký vzestup dovozu může býti jen znakem příznivým. Nejméně příznivým zjevem jest zajisté pronikavé zhoršení bilance hotových výrobků. Kdežto vývoz úplně stagnuje stoupá dovoz proti loňsku neustále. Je arci možno pro tento zjev nalézt vysvětlení v některých detailních cifrách. Tak na př. poklesl vývoz cukru o 15.7 mil. K, takže kdyby toho nebylo, byla by bilance obchodu hotovými výrobky daleko příznivější. Avšak v tom právě vězí nepříznivost naší situace, že pokles vývozu výrobku, který závisl na sklizni určité plodiny, nedovedeme vyrovnati čilejším vývozem výrobků průmyslových v plném slova smyslu. Ve vládním listě dovozuje se, že stagnace vývozu není zjevem nikterak nápadným, poněvadž nalézáme ji i v jiných velkých státech. Avšak toto tvrzení není správné. Anglie přes to, že v mnohých odbytištích trvá hospodářská krize, vykazuje neustále větší vývoz než před rokem a také v Německu jsou výkazy o vývozu neustále příznivé.

Chorobinec pro slepé dívky, které kromě slepoty, chudoby jsou sklíčeny neduhy, jako: křivici, slabomyslností a j., podpořte, šlechetní dobrodinci. Vše s díky přijímá správa útulny slepých dívek v Praze III., Kampa č. 33.

Váženým pp. voličům 26. volebního okresu!

Kandidátem za českou stranu křesťansko sociální na radu říšskou důvěrníky 26. volebního okresu výkonným výborem české strany křesťansko-sociální a organizačním komitétem v Hradci Králové jednomyslně byl zvolen pan

František Šupka,
redaktor »Štítu« v Hradci Králové.

Povinností všech stoupenců strany v 26. vol. okresu jest postarat se o nejčilejší agitaci ve prospěch p. kandidáta, aby počet hlasů na něho soustředěný byl největší.

Za výkonný výbor české strany křesťansko-sociální:

František Š a b a t a, předseda.

Za Org. komitéť v Hradci Králové:

Msgre Dr. Fr. Š u l c, předseda.

Za volební výbor 26. voleb. okresu:

Josef T u ž í n, předseda.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme vřele křesťanský český závod

vytívaček a štětek »Záštita« v Chrastě
u Chrudimě.

Věškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará »Záštita«. Vsd. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo košatelné, zaručené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na zkonšku a budete jistě spokojeni!

➡ Odporučujte ve svém okolí! ➡

Vklady na knížky zůrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za niž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Poděkování.

Všem, kteří mou předobrou dcerušku v chorobě její těšili, ji na cestě k poslednímu spánku v tak přehojném počtu doprovodili, bol náš laskavými projevy vřelé účasti zmírniti se snažili, všem laskavým dárcům kytic a věnců, veledůstojnému duchovenstvu, p. MUDru Josefu Vanickému za pečlivé a ochotné léčení a pohřebnímu ústavu p. H. Richtra za vzorné vypravení pohřbu vyslovuji své

nejvřelejší díky.

V Hradci Králové, v máji 1914.

František Frydrych,

c. k. okresní vrchní zvěrolékař.

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštíky atd., vůbec veškeré druhy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

Hradec Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Ducha. —

K výběru vhodné
soupravy ložnic,
jidel a atd. —

Stálá výstava nábytku

v závodě **Jos. Hlavatého**, Hradec Králové 2.
(Na Cikánci.)

Americké stoly ja-
lousiové a zařízení
— pro kanceláře.

Levné ceny, řemeslná solidní práce.

Prohlídka skladu je dovolena a vítána.

Depešní adresa: Albibanka.

Telefon č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota,

společnost s r. o.

— v Hradci Králové (Adalbertinum) —

provádí veškeré obchody **bankovní, bursovní a směnářské**,
eskont a inkaso smenek, devis, čeků, kuponů a valut. — **Úvěry všeho
druhu.** — **Velkoobohod uhlím, koksem, stavebními hmotami,**
hospodářskými stroji, strojnými oleji, petrolejem. — **Úhrady
do ciziny, inkaso nájmu.** — **Výhodné zúročení vkladů.**

Účet u c. k. rak. pošt. spořitelny.

Žirový účet u rak. uher. banky.

Kulturní jiskry.

Přehledy národní rozháranosti ostře osvětlují úvahy, otiskované v »Přehledu.« Vážní, zcela neklerikální myslitelé tu namnoze jenom opakuji to, co již katolická žurnalistika pověděla častokráté dávno. Chtěj nechtěj tedy rozvázní pozorovatele konečně po zbrklých hokus-pokusech pokrokářských se vracejí k sanačním prostředkům konservativním. Dne 8. t. m. píše o reformě života veřejného F. X. Šalda: »Jest svrchované charakteristické, jak zachovaly se politické strany k očistné a ozdravovací akci, k níž dal podnět prof. dr. Mareš, sledovaný v tom některými jinými pracovníky kulturními, veřejným apelem . . . Tito bloudové pokládali za svou povinnost, upozorniti v dnešní přetěžké době národ na to, že rozmonlo se v Čechách politikářství, jež jest hříchem proti politice opravdové a zdravé . . . politikářství, které se zapředlo do nejsobečtějších, nejmalichernějších a nejurputnějších vzájemných bojů stranických na škodu statků všennárodních . . . Strany, zvláště realistická, daly jim nejprve lekci, že dnešní rozvrat a úpadek politikářský zavinili — právě oni, právě tato inteligence kulturní, tím, že prý se vzdalovala v pohodlném sobectví činnosti ve stranách. To jest stanovisko, které od let propaguje v »Čase« dr. Herben a jest věru na čase ukázati, že staví pravdu na hlavu a že jest nejpustší rabulistikou . . . strany omezují se stále více na vzájemný boj proti sobě; ano jsou strany, které žijí přímo z tohoto boje . . . A kde jest boj sám sobě cílem, tam vznikají všude žoldáci nebo mění se v ně původní bojovníci. Tak vyvinulo se v Čechách zlo »politiky pro politiku« jako »boje pro boj« a »umění pro umění.« Takový žoldák stranický nedovede představit si na konec, že může někdo nejen žít čestně a statečně mimo strany, ale tvořiti i mimo ně kulturně nebo dokonce — horribile dictu — i politicky mysliti . . . V národním probuzení našem každý čin tvůrčí, básnický, umělecký, vědecký byl eo ipso čin politický, každý kulturní dělník prostou svou existencí politik . . . politika stala se funkcí samostatnou, odbornou. Ale to neznamena, že má a smí býti cílem sobě a zvrhati se v politikářství, v politické technikářství.« — Pokrokáři horlivě zvali všechny vynikající myslitele k politice. Jakmile však myslitel prohlásil, že se tedy připojuje k politikům konservativním, ihned pokrokový zvácí výbor muže takového postříkal blátem, vytýkal mu zbedněnost, neupřímnost a docela i snahy výdělkářské. Kdo tedy zavinil, že velká část inteligence nespěchá na politické podium, že vážní mužové prchají z dosahu fanatické zloby? Právě konservativci opouštěli politické kolbiště pro vyjevenou štvavost radikálů, bojících se o své posice.

V témž čísle »Přehledu« V. Mathesius uvažuje: »Naše kultura je mladá a, co je snad nejdůležitější, ještě mladší jsou vrstvy, které jsou jejími účastníky a živiteli. Biografie všech téměř našich předních mužů mluví o příchodu z venkova, z vrstev chudých a nejhudších . . . Proto je naše kulturní tradice tak slabá. . . Je však i trhaná. Neboť naši kulturu nevyznačuje jen mládí, nýbrž i úžasný chvat. Nikde se snad generace nelišívaly tak ostře jako u nás. Každá téměř začíná zápořem předešlé a buduje od základů. Proto se tak zřídka dostáváme ke střeše. S tím souvisí — nevím, zda jako příčina či následek — obvyklé naše přeceňování mládí . . . míváme dostatek útočící a výbojné mládeže, málo však zrale rozvázných mužů, kteří by energicky plnili sliby svých mladých let, nedávající se strhnouti nebo přehlúšiti rozpálenými hlavami mládeže nové . . . Methody našeho myšlení ničiví všechny vady usuzování mladického. Jsme extrémní. Známe jen barvu bílou a černou, ač skutečný život operuje nejčastěji nějakým odstínem šedosti . . . Tak je ovzduší naše přeplněno hesly, která pro obecenost pozbyvají konkrétního smyslu, a úsudky, jež lze vyvrátiti vlastní jejich extrémností. Chceme formovati život a obracíme se k jeho varování zády . . . Opřádáme se spleteninou slov, s níž podstupujeme dokychotské boje.« — Kdo tak úsilně schytával mládež do svých tenat pochlebováním, ba přímo byzantiniismem, jako právě radikálové? Kdo zavinil veliký zmatek v úsudcích, kdo chtěl přeformovati mládež dříve, než nabrala dechu k trávení nových, stále se měnících hesel? Byli to radikální demagogové, jimž šlo hlavně o sehnání největšího počtu členstva za každou cenu. Katolíci varovali. A teprve tehdy, kdy již nebylo možno mlčet na sveřepé výboje radikální, teprve v čase, kdy jiným konservativcům se nechtělo vystoupiti proti rozdivělým proudům, vynutily okolnosti samostatnou sebeobranu lidu katolického i na půdě politické. Nynější varování, otevřenější hlasy lidí jiných přicházejí již hodně pozdě — ale výtky katolictva slyšíme z úst také občanů jiných konečně přece.

Semitská reklama a skutečná věda. Před několika roky se rozletěly rychle jako vlny do

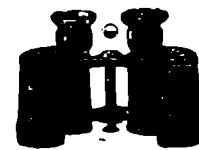
všech dílů světa zprávy o tom, jak se podařilo židovskému dr. Ehrlichovi ve Frankfurtu objeviti neomylný lék proti pľjici. Dříve než jiní znalci mohli důkladně židovský vynález prozkoumati, pořádný Ehrlichovi ovace, jako by se na světě objevil nový Křištof Kolumbus. Různá sdružení, podléhající semitskému komandu, zaslala do Frankfurtu tak dojemná poděkování, jako velikému osvoboditeli lidstva. Chytrou reklamu rozhoupal však výhradně uzavřený kroužek přátel Ehrlichových. Novinám se za velikou chválu platilo. Rozumí se, že po tak šikovných přípravách nastal velice výhodný kšeft s novým lékem, nazvaným »Salvarsan«. Výrobní židovská společnost, která se ihned ustavila, prodávala kilogram Salvarsanu za deset tisíc marek, ačkoliv cena výrobní byla jenom deset marek. Nyní výpočty zjistily, že židé vydělali (ovšem hračkou) na tom léku 25 milionů marek.

Nyní však odborní znalci, kteří nebyli nadháněči židovských kapes, zjistili, že se jednalo o veliké dryáčnictví. Nemocným se totiž ulevilo, pouze v prvních okamžicích náklady, pak přestal lék fungovat. »Léčil« tak, jako asi ocet nebo lih, kladený na bolavá místa. Na několik minut se bolest omámí, aby za chvilku propukla s tím větší prudkostí. Leč staly se věci horší. Kdo si myslil, že silnějším přiváděním jedu arsenového do těla přece jenom urputnou nemoc zmůže, přišel netoliko o veliké peníze, ale často i o zrak anebo sluch, jiný se stal slabomyslným anebo dokonce přivodil si smrt. A Dr. Ehrlich docela se odvážil před samým císařem Vilémem přednášeti o tom, jak jeho lék zcela jistě nemoc odstraňuje navždy. Jak lehce chtěl ctižádostivý žid získati si slávu Pasteurovu!

Leč již r. 1910 na sjezdu lékařů postavil se rozhodně proti klamání lidu Dr. Drew. Tu však předseda, který byl věrným kamarádem Ehrlichovým, odňal přednášejícímu slovo. Takovým drzým poličkem ovšem světlo pravé vědy neutrpělo, protože po dalších zkušenostech sám Ehrlich musil doznati, že jeho Salvarsan přináší jenom přechodnou úlevu a že při těžších případech nutno použiti i starého způsobu léčení. Nu — a tak zhasla hvězda Ehrlichova zrovna tak, jako sláva semity Kocha, jehož přátelé do všech úhlů světa rozhlašovali, jak vynalezl neomylný lék proti souchotinám. Židé si ce ve vědě mnoho neznamena, ale umějí znamenitě z opravdových vynálezů křesťanských týti.

FOTOPŘÍSTROJE.

Třídry a
dalekohledy

jen světoznámých
známek, dodává
firma:

Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53

Ověru hodným osobám též malé množství aplůky. Žádejte ceníky.

Z ředitelství katol. ústavu ku vzdělání učitelů v Bubenči. Zkoušky přijímací budou konány ve dnech 6. a 7. července. Zápis 6. července o 8. hod. ranní do 12. hod. dopolední. K zápisu třeba donéstí vysvědčení z nejvyšší třídy absolvované, křestní list, vysvědčení lékařské, očkovací a vysvědčení o mravní zachovalosti, vydané farním úřadem. Při zkoušce žádají se výkresy. Z krasopisu jest třeba přiložiti ukázky.

Ještě o církevním jmění. Čteme-li denně útoky sluhů židovského velkokapitalismu proti církevnímu jmění, neškodí zopakovati statistiku hmotných poměrů naší církve. Brněnský »Hlas« píše: »Jest snad církev velkokapitalistou a poškozovatelkou státu dle vzoru tak mnohých jiných? Komu slouží toto církevní jmění? Církevní jmění v Rakousku je úplně známo, neboť stát má sám nad ním vrchní dozor. Jest zdaňováno jako každé jiné jmění, ano více zdaňováno než jmění soukromé. Dle statistických údajů tvoří církevní jmění pozemky a budovy v obnosu 302,905.137 K, veřejné obligace za 387,319.804 K, hypoteky a privátní kapitály 70,604.290 K a ostatní jmění 54,323.309 K, dohromady tedy 815,152.530 K. Za příznivých okolností a poměrů vynášel toto jmění nejvýše 60 milionů korun ročně. Avšak co vše musí býti z těch 60 milionů korun hrazeno? Kdo žije z toho? V Rakousku je, úhrnem vzato, 10,347 far a duchovních správ, 37 katedrálních chrámů, 43 biskupských a jiných kapitol, 18,000 světských kněží, 11,116 řeholníků a 27,389 řeholnic, čímž počet duchovních osob obnáší na 60,000. Připadá tedy průměrně na jednu duchovní osobu z onoho obnosu 1000 korun. Čím je však toto církevní jmění, na němž tolik tisíců osob má podíl, proti jmění jednoho finančníka, vídeňského Rothsilda, který sám přiznal svého jmění za 11.116 milionů (tedy 13krát více než obnáší veškeré jmění církevní v Rakousku), které mu ročně vynášel nejméně 400,000.000 K úroků? A to je jmění pouze jediné židovské rodiny! A kolik miliard obnáší teprve jmění ostatních mnohonásobných milionářů rakouských? Jediná židov-

ská rodina Rothsildů vídeňských má denních příjmů ze svého ohromného jmění nejméně vzato — přes 1 milion korun! Proč také o tom nemluví se na schůzích sociálně-demokratických? 365,000.000 K židovských (u jedné pouze rodiny) proti 1000 K církevních je přece ohromně do očí bijící rozdíl! Rakousko prý je velmi bohaté na kláštery! I toto tvrzení není správné! Na 10,000 katolíků připadá totiž v Rakousku 16 řeholních osob, kdežto v Německu 17, v Anglii a Skotsku 69, ve Spojených Státech 56, v Holandsku 95; jenom v Itálii je méně, 15 totiž, a v Uhrách 8. A jakou práci konají tyto řeholní osoby v Rakousku? Řeholníci spravují 824 far, 11 veřejných gymnasií z vlastních prostředků (státu přijde jedno gymnasium na 80,000 K ročně), 8 privátních gymnasií, 26 konviktů, 5 privátních učitelských seminářů, 2 obchodní, 2 průmyslové, 2 hospodářské, 6 měšťanských a 20 obecních škol. Řeholnice vydrží 3 gymnasia, 20 privátních ústavů učitelských, 8 lyceí, 4 obchodní školy, 178 vzdělávacích a vychovávacích ústavů, 108 velkých pensionátů, 56 měšťanských a 571 privátních škol obecných. Mimo to jsou činny ve 143 veřejných školách obecných, ve 312 školách ručních prací a v 273 dětských opatrovnách. K tomu všemu přistupuje ještě jejich obrovská péče o chudé a nemocné. Tak na př. Milosrdní bratři vydrží 20 nemocnic, řeholnice 267 chudobinců, 124 sirotčinců a 483 nemocnic! Dále jednak vydrží, jednak spravují 112 ústavů pro privátní ošetřování nemocných, 9 ústavů pro idioty, 12 ústavů pro pomatené, 9 ústavů pro hluchoněmé, 5 ústavů pro slepce, 6 nemocnic pro nezhojitelné, 15 polepšoven, 17 zaopatřovacích ústavů, 12 nemocnic pro děti a nesčetný počet různých asylů a konviktů. Toto vše nechť klidně uváží všichni oni sociálně-demokratičtí řečníci a spravedlivě posoudí, z kterého jmění má stát a lid více užítka, zda z té ani ne jedné miliardy jmění církevního, či z onoho velkého počtu miliard jmění židovského.« — Dodáváme, že roční sumu, kterou spotřebuje církev v Rakousku na obživu svých služebníků a lidumilné i kulturní snahy, spolkně militarismus za třináct dní. Roční příjem církve by praskl na jednu velkou bitevní loď. Když byla zničena nenadálým výbuchem francouzská bitevní loď »Liberte«, kleslo ke dnu více milionů, než co vláda získala konfiskací církevního majetku. Rakouská vláda nyní žádá k vybudování vojenského loďstva nového polovici sumy takové, jakou tvoří všecko církevní jmění v Rakousku. Až by byl církevní majetek zkonfiskován, nebyly by ty peníze dány chudému lidu. Veliká část by praskla na likvidaci a ostatek by se dal na zbrojení, z čehož by měli obrovské příjmy židovští dodavatelé. Čím kde méně kostelů, tím více kasáren. V době josefinské se užilo budov zrušených klášterů za kasárna a k jiným účelům vojenským. A jak právě soc. demokratičtí demagogové tajnými cestičkami udržují systém, který židovským bohatcům přináší nové miliony, jest obecně známo všem těm, kteří sledují rudé parlamentní přemety.

Na Slovákku svítá. Katolíci Slováci nyní projevují veliké uspokojení, že právě prostřednictvím církevních úřadů práva jejich jazyka činí průlom do bezcitné maďarisace. Jak idea náboženská podporuje národnostní rozvoj, poznalo mnoho národů utiskovaných. Roztroušené obce řecké, bulharské a srbské v krajích ovládaných do nedávna despoti tureckou, zachovaly svou národnost výhradně svými organizacemi církevními. Lužičtí Srbové proti záplavě germanisace drží se nejlépe v krajích katolických. Poznaňské Poláky sdružuje k sebeobraně velice úspěšně společná víra katolická. Katolíci kněží stojí tam v čele i svépomocných podniků národohospodářských. V době josefinské, kdy čeština byla vypuzována jak z úřadů tak ze škol, udržela se v kostele. A právě český katolický sedlák za vedení katolického kněze buditele postaral se nejlépe o zachování národních posic českých. Na Slovákku podobně idea náboženská pomáhá tam, kde jiné prostředky proti maďarisaci selhávají. Po veliké námaze poslanců Ferd. Jurigy a F. Skyčáka ministerstvo osvěty vydalo nařízení, dle kterého ve všech státních i konfesních školách obecných i měšťanských, ve školách pro vzdělání učitelstva a pro výcvik opatrovníků se má vyučovati náboženství v řeči mateřské. Také na naléhání katolického ministr orby povolil 70,000 K na rolnickou školu, kde se bude vyučovati jazykem slovenským. Ministr osvěty docela slíbil, že se zavede do škol středních slovenčina jako vyučovací předmět, že ve státních i obecných školách se má vyučovati čtení a psaní v mateřské řeči a že na samé universitě konečně zavede stolici pro slovenčinu. »Slovenské Ludové Noviny« tyto červánky lepších časů prohlašují za první podstatný národní úspěch posledních padesáti let. Kdyby bývali Slováci tonuli v nabízených proudcích voľnomyslenkářských, kdyby byli místo nejnutnější práce národní a hospodářské koketovali s židovskými zednáři, pak by takých úspěchů nikdy nedocílili. Vždyť jest zcela zřejmo, že právě velice

vlivní židovští volnomyšlenkáři v Uhrách jsou zavilými maďarisátory.

Národní Jednota pro Nové Město a Vyšehrad o důležitosti náboženství v politické organizaci. Jednota tato, rukojíc o dnešním stavu snah po zjednodušení politické organizace soudí, že »pokud se týče otázek národnostních, politických a hospodářských, dala by se dohoda docílit jistě, pokud jde o otázky rázu kulturního, snad. A věru byla by to práce hodná předních mužů národa, sestavit takový kulturní program, aby do budoucna velkého útvaru politického mohla býti uvedena táž snášlivost, ba účta k přesvědčení jak náboženskému, tak filosofickému svého spoluobčana, kterou ve společenském životě projevujeme druh druhu každodenně. Zdá se však jistým, že u nás v Čechách, kde jsme v minulosti tolik vytrpěli spory náboženskými, není místa pro politické formace, zřízené na podkladě konfesijním. Vždyť ani nejstarší naše strana politická — všeobecně konservativní nazývaná — nikdy neměla svůj program opřený o autoritu církevní, jsouc konservativní jen po stránce politické a hospodářské. . . . Na druhé straně však sluší doznati, že značná část národa cítí nábožensky, a že by bylo s chybou vystupovati drsně proti těmto citům . . . Hospodářské zájmy rozličných tříd jsou však rozličné, ba namnoze protichůdné. Tu stojí podnikatel, tam dělník, zde poplatník, onde gážista. Kdyby nebylo mezi nimi nikoho, kdo by mírnil protivy, došlo by k výbuchům, jichž neblahé následky těžce zasáhly by tyto velké částky národního celku. . . . — Tak staví Národní Jednota přímo na programu strany katolické, která chce pod prapor svůj soustřediti všechny stavy, mírníc protivy třídní pojitkem všeobecně prospěšným — náboženstvím.

Casopis »Cyrill« přináší v nejnovějším čísle příspěvek k dějinám písně svatováclavské. E. Bezecný pokračuje zde v »Repetitoriu dějin hudby. O liturgickém zpěvu a církevní hudbě v Anglii uvažuje P. Velíšek. Cennou přílohou k tomuto číslu jest Musilových osm zpěvů marianských »Královně máje«. (Cena K 1.50.) Zpěvy jsou velmi melodické, zhudebnění pohybuje se v příkazech hudby chrámové, písně ty lze velice snadno nacvičiti. Proto doporučujeme všem přátelům chrámového zpěvu.

O výslednicí radikalismu píší liberální »Moravské Listy«: »Dnes můžeme pozorovat již vychovance »Času« v jich praktickém působení a seznáme, že jejich pokrokovost jest toliko v tom, že tvrdí o sobě, že jsou protiklerikálními, ale jinak jsou ve všem svém jednání nepokrokoví a zpátečníci. Jich zájem o veřejné otázky se již tak sužil, že kromě několika hesel nemají pochopení pro žádné otázky. Ke všem jevům ostatním se staví apaticky a jen maloduchou kritikou ztěžují jiným práci. Největší vliv zjednálo si hnutí realistické na středních školách. Ve všech téměř sborech středních školských převládají realističtí profesoři, a všimněte si, jaká bezkrvná mládež z jejich rukou vychází. Jest úplně apatická ke všem otázkám veřejného života. Kde je ten dřívější ruch a mladistvý zápal, kterým vynikla mládež před 15—20 lety? — Dnešní inteligentní dorost neuvidíte v obranné práci národní. Dřívější živá účast na literatuře, umění, politice je ta tam. Nikde iniciativa a všude mrtvolný chlad. Právě na mládeži, která vychází ze střední školy, nejlépe můžeme seznati, jak kulturně ztroskotalo hnutí tradované »Časem«. Mládež vychovávaná realističtími profesory nesnese srovnání s mládeží, která rostla v době Bartoší, Kosinů a j. »Čas« ve vývoji českého citění hrál vždy podivnou roli. Co bylo české, bylo jím vždy znehodnoceno. Vše posuzoval zorným úhlem německého protestantismu.«

Svémocný krok soc. dem. monistů. »Právo Lidu« kárá, že několik bezvýznamných soc. demokratů počalo vydávati měsíčník »Socialistický monista« proti výslovnému nesouhlasu výkonného výboru strany. Prý všichni »tři jmenovaní vydavatelé měsíčníku »Socialistický monista« jsou členy představenstva Svazu socialistických monistů, na němž nyní bude, aby vůči tomuto nezodpovědnému jednání jednotlivců zaujal příslušné stanovisko. Obsah tohoto nového listu je tak chudý, že jen potvrzuje zbytečnost zvláštního orgánu monistického při dostatečném počtu protiklerikálních a vědeckých publikací, stranou naší vydávaných. Souhrnům našim doporučujeme, aby tento soukromý list nepodporovali a nepracovali tak pro opakování zkušeností, kterých svého času strana naše nabyla s hnutím volných myslitelů.« — Soc. demokraté jsou dobrými počtáři a pozorují dobře, že jim na mnoha místech překotně šíření monismu škodí jednak proto, že monistické domněly byly rázně odbyty od proslulých učenců jak v Německu tak v Čechách a jednak z té příčiny, že práce předního monisty socialistického v Čechách P. V. Krejčího byla důkladně zkritikována jak drem Marešem, tak jinými neklerikály. Na př. v č. 117. pokračuje pokrokář v »Čase«: »Slyšeli jsme od Krejčího, že věda prý nám podává »pouhý obraz světa«, a jest prý třeba filosofie, která tomuto obrazu dá smysl. Tento dualistický názor o poměru vědy a filosofie jest bojovným heslem německého svazu Keplerova, který jím potírá monism. To ovšem Krejčí ne-

musí vědět; jak to přijde však, že instinktivně necítil nepříjemnost onoho dualismu? . . . Vizme nepřesnosti jiného druhu. Čteme u Krejčího, že prý podle Ostwalda energie »toť onen plamen, jenž oživuje hmotu, jež by jinak byla nehybná a mrtvá« atd. Takovou theorii o Kraft und Stoff Ostwald přece zavrhne; chce hmotu rozanalyzovat v energii. Darwinovou theorií není, jak píše Krejčí, »myšlenka, že všechny živé organismy na zemi tvoří stupnici, spojenou jednotnými zákony vývoje« — takové theorie byly všeobecně uznávány už v 18. století a uzná je i nejčernější jesuita. V přírodě se prý »opakují zjevy, na základě odvěkých zákonů, všechno je tu vytvořeno z nutnosti; ale lidská kultura, toť něco nového vedle přírody.« Pěkný monism v této dvojici příroda-kultura! A stránka před tím se s pochvalou mluví o Bergsonovi, který přece obšírně líčí, jak příroda tvoří nové věci.« — Jaká jest tedy teprve věda »Socialistického Monisty«, jestliže samo »Právo Lidu« nazývá ji chudou?

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako : malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,
odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Národohospodářská hlídka.

Královéhradecká bankovní jednota, která měla dne 29. dubna svoji ustavující schůzi, zahájila v těchto dnech v nově upravených místnostech v Adalbertinu svoji činnost. Upozorňujeme zvláště na výhodné uložení vkladů v této společnosti a doporučujeme stoupencům našim ukládání u bankovní jednoty. Upozorňujeme též, že nový finanční podnik povoluje úvěry všeho druhu, eskontuje směnky a účty, kupuje a prodává cenné papíry ukládací a dividendové, losy, mince a valuty, vede revisi uschovaných cenných papírů, pojišťuje tyto proti ztrátě kursové, obstarává výměnu kuponů. Zvláště upozorňujeme majitele nemovitostí na výhodu vybírání nájemného z pozemků a budov prostřednictvím této bankovní společnosti, při čemž odpadne styk nájematele s nájemcem, poněvadž veškeré spojení obstará banka. Neméně důležitým jest též odbor při bankovní jednotě, který sprostředkuje veškeré pojištění požární, proti vloupání, úrazu, povinnému ručení, při pojištění osobním a doporučujeme pp. interesentům, aby se na fidejistství této společnosti s důvěrou ve svých potřebách obraceli. Oddělení pro zboží dodá uhlí nejlepší známek, veškeré potřebné stavební hmoty, umělá hnojiva, hospodářské stroje, lih, petrolej, oleje strojní a svítivé. Oddělení pozemkové sprostředkuje prodej veškerých reálit, statků a velkostatků za podmínek nejkulantnějších. Společnost čítá nyní celkem asi 100 členů. Členové společnosti jsou vesměs upřímní katolíci, takže ji můžeme vřele doporučiti. Jisto jest, že tito katolíci rozhodující o zisku budou pamatovati vždy na zájmy a potřeby katolického hnutí v Čechách. Společnost vřele pro veškeré transakce doporučujeme.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi a vklady pokladničkové 4 3/4 %

Besídka. Trampoty Tyčkovy.

III.

Jednou v neděli se odbyvala na náměstí veliká slavnost hasičská. V místě vykázaném pro obecnostvo, odkud bylo všechno dobře vidět, objevil se starý lichvář Vopasek ve společnosti otrhaného cizího chlapa, který nesl těžce jakousi bedničku. »Vědi co, milostpane, já si tady trochu odpočinu, vždyť už se pot ze mne přímo leje. Podívám se taky tady na tu parádu. Počkají jenom chvíli.« Vopasek svolil a oškubanec si vystoupil na bedničku, aby lépe viděl. Za chvíli ho žádali někteří jiní diváci, aby jim na chvíli přepustil místo na bedničku.

»Ale jó, dají-li dva krejčary . . .« Několik diváků již se na bedničku vystřídal. Chlapovi tři diškrece stoupily do hlavy a vedly ho k přemýšlení o dalším zisku. Kdyby ten Vopasek ho nehlídal jako ostříž, snadno by se v zástupu s bed-

ničkou ztratil. V tom příchod Tyčkův posloužil syčákovi k provedení smělého záměru. »Poslouchej, stoupnou si semhle před tu bedničku, tady je nejlíp vidět.«

Tyčka uposlechl — a za jeho zády chlap nepoctivá již se plížil s bedničkou s dosahu oka lichvářova, které bylo právě silně upoutáno uměním prvního lezce. Ostatně Vopasek brzy zase mrkl směrem k bedničce a spatřiv Honzíka, oddechl si: »No — tam zase ještě někdo na ní stojí.« Leč po několika minutách již lichvář pokročil v před: »Hola, fotr, už se hněte, já spěchám.« Ale — syčák nikde. Veliký údiv. Když hned nato lichvář zpozoroval, že Honzík na bedničce nestojí, spustil veliký rámus a volal policajta. Už bylo pozdě a kolem stojící, když se dověděli, oč se jedná, propukli v smích, jak Honzík bezděčně svou výškou ukryl na chvíli stopu zlého činu.

Právě ti lidé, kteří se Tyčkovi vysmívali, jakým jest lamželezem, potřebovali velice často jeho služby. Spolehali se zcela na dobráckou ochotu velikanovu. Když měla býti veliká večerní slavnost na počest jednoho proslulého rodáka, hned jeden člen komitétu zval: Pane Tyčko, buďte tak dobrý, pomozte nám rozvěsit na zahradě lampiony. Potřebovali bychom k tomu nějakou židli anebo žebřík, šlo by to velice pomalu . . . takhle to bude hned.«

Samá sousedka Zvárová jednou volá: »Honzičku, teď máte trochu pokdy. Pomozte nám s česáním jablek. Žebřík si brát nemusíte, protože ve vrcholcích stromů to už zastane náš malý Vojsa.« — Jindy: »Právě dáváme obilí na patro. Náš starý stojí na voze. Pomohl byste nám vedle? Váš jste chlapík vysoký, že se díváte lidem do oken do prvního patra.« — A Honzík, dobrák, po vykonání své pravidelné práce, poděkoval oběťavě, pokud mu stačil čas a síly.

Vypukl požár u Záchlůnských, hned vedle řeky. Mohutný kouř začal se valit z prvního patra. Doma byly právě jenom vyděšené děti, které začaly bédovat na dvoře. »Přineste honem žebřík«, velel jeden soused, který se hned první při požáru objevil. Chlapec poskočil stranou k vodě, kde byl menší žebřík opřen o stěnu. Hošík byl tolik vyděšen a popleten, že s žebříkem klopýtl, až ten kus potřebného náradí se zatočil v řece. Ale co ještě mládenceček bédoval, již tu byl Tyčka. Nedal se vyrušiti z potřebné duševní rovnováhy, ohlédl všechno znalecky a už povelil: »Děti, lidé, honem s konvemi k řece pro vodu.« Voda se přinášela rychle a kominík bez použití jakéhokoliv žebříku uléval klidně dravý živel, že bylo radostí pohledět. Když přišli druzí, měli již práci přesnadnou. Někteří se smáli, že hasiči ani nemusili přivážeti žebříky. Stačilo by prý při takových případech zcela vyhoupnouti se Honzíkovi s hadicí na ramena. Záchlůmský byl Honzíkovi vděčen, že mu domek zachránil a odměnil statečného kominíka tak, až někteří lidé záviděli.

Ale Honzíkovi dostalo se za různé posměšky ještě většího uznání v době, kdy dokázal, že dovede statečně i jiný živel zdolávat. Když nastala druhý rok prudká jarní povodeň, všechna mládež byla venku, aby patřila na nezvyklý dravý vír rmutných vln. Někteří bujnější chlapci docela začali zkouseti, jak hluboká jest voda při kraji na louce. »Tu je docela mělko«, hlásal pohrdlivě jeden chlapec. »Hned bych šel až do prostřed louky.« To uslyšel synáček továrníka Lapky Alfrédek. Hned pokročily jeho malé holinky furiantsky ku předu. Chtěl se vyznamenat statečností před svými soudruhy a zároveň zkusit, zda do nových botiček nepoteče. Ale běda, vkročil do nějaké žumpy a hned špinavý přiboj snácel jeho tvářičku. Děti se daly do křiku, když zpozorovaly, jak Alfrédka již začíná voda odnášet. Ani staří nejevili chuti k záchraně mladičkého odvážlivce. Ale již dlouhé tenké nohy Honzíkovi pustily se v kalné vodě do skoku. »Pozor, Honzíku!« ozval se varovný hlas, »voda není pro kominíka.« Tyčka nedbal a zachytil tonoucího chlapce.

»Sláva!« ozvalo se na břehu z několika hrdel. »Takové nohy by přebrodily Vltavu.« — Přispěchavší továrník srdečně Honzíkovi poděkoval. Tyčka byl hrdinou dne. I malý Kvirenc projevil veliké uznání obětavosti svého druha. Nezapomněl však přece jenom poznamenati poněkud štiplavě: »Tohle byl přece úlovek! Za ten dostaneš víc, než kdybys vylovil sumce.« — Honzík však odsekl: »Tebe zas by mohli lovci potřebovat místo fretky k prolézání králíčích děr a chodbiček, chytit bys ještě více. Na vojně bys proklouzl v noci s depeší mezi nepřátelskými kompaniemi také velmi snadno. Každý vydělává na tom, k čemu má schopnosti.« — »Hm — ale až bys ty při útoku linie nesl napřed prapor, nepřátelé by strachy prošli hned po prvním výstřelu.«

Když za dva dni pátrali někteří zvědavci, co Honzík od fabrikanta dostal, usmál se kominík: »Přejte mi, lidičky, ty peníze. Vždyť při své délce a velikém chvatu každou chvíli mohu se přeraziti na dva kusy. Musím si shánět na pohřeb, který bude dražší než u kohokoli jiného. Považte jen, jak bude drahá rakev! A což až se musí dva staré

hroby spojit dohromady, abych mohl své nohy pod zem složit pohodlně!

Zanecháme nyní Honzika při jeho slávě a radosti, které si plnou měrou zasloužil. Jinak by se mohlo zdát, že jsme si na vyprávění o Tyčkově vzali míru z jeho dlouhého těla.

Prodá se:

Dr. Soldát: **Nástin základů a všeobecných zásad společenské-hospodářských.** Neváz. za 5 K (pův. cena 10 K) 1913.

Dr. Tumpach a Dr. Podlaha: **Dějiny a bibliografie české katolické literatury náboženské** od r. 1828, část I. 1912, za 5 K, neváz. (původ. cena 10 K) a část II. 1913, za 5 K, neváz. (pův. cena 10 K).

Výtisky neporušené. Nabídky do adm. „Obnovy“.

Veledůstojnému duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům doporučuje si doporučení veškeré kostelní nádobu a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, nádenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové prsteny, tabulěrky, jídelní náčiní** se stříbra pravého i čínské výroby na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražokamny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I.-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná usmání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu.
JAN HIRSCH,
pasíř a zlatník,
PRAHA-I., Karlova ulice 10,
doporučuje velký výběr
kostelního náčiní
jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice atd. Starší věci opravuje, v ohni znovu zlatí a stříbí, vše co nejdůkladněji a levně. — Za vše se ručí.
O otěné zakázky prosí v nejhlubší úctě oddaný
Jan Hirsch.

Český květinový MED
se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně
JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky
jutové chenilové lmit. »Smyrna«, vlněné chenilové »Axminster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených.

Nástěnné koberce
figurevé, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma a franko.

Josef Zemlička,
HLINSKO, (Čechy).

Koberce běžce
jutové »špagátové«, vlněné »holandské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úcty levné

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní příkrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Rozpočty ochotně a zdarma.

E. Škarda, Brno,
umělec, autor prvního řádu
holoví a dodává chráněné
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobtížnější
sklomalby figurální, hotoví
praven vlastních mesalů
kaménkovou pro facady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zarobením umělecke-
ho a odborního dokona-
lého provedení.

Pilnáčkov ▲▲▲▲
▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné. **Jakost nejlepší!**

mýdlo s ovečkou

„Jest ryze český výrobek“
„a dávejte mu vždy přednost!“

Na každém kousku mýdla je nahoře »ovečka« a dole jméno »Pilnáček«. Kde není jméno »Pilnáček«, to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Zahradní železný i mosaz. nábytek
všeho druhu,
drátěné ploty, vrata atd.
nejlevněji u firmy
JOSEF PLOCEK,
první královéhradecká velkoobch. zámočníká.
Rozpočty zdarma.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové
nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Zal. 1850. Zal. 1850.
Karel Zavadil,
nást.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.
Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejobtížnějšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a snovu-
zřízení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE
obdržíte pouze v našich krá-
mech s vedlejším znakem
aneb prostřednictvím našich
jednatelů.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Hornoslezské uhlí
všech druhů,
koks a dříví
palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek
v Plotištích u Hradce Král.
Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem, jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení
nabízí ke koupi
JAN KALIS,
zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen.
Založeno r. 1848.

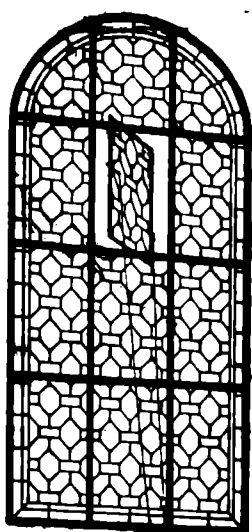
Barevná kostelní okna

v odh. provedení
shotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebetčovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉHO
ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
CÍSAŘSKÝ DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OBRÁZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyššíměstě)

doporučuje P. T. veleřídítoja. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franko zašle.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

INFORMACE

ze všech míst

**obchodní, též sou-
kromé, diskretní**

podává a účtuje co nejlevněji konces.

* * informační kancelář * *

PAVEL BAYER, Hradec Král.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Textilovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 180.

— Vývoz lněného a meduňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, damské i panské
plátna, damské, ubrusy, ručníky **zestřeny** na kádla,
— — látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

na levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K ma-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně restrukturovaných
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svaru.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznámy za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levná pracovní síla na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než u nás jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastního řízení.

Adresování vždy dolevné se vyprošuje.

Katolíci!
Nejvýhodnější a nejbezpečnější uložení vašich
úspor vám skýtá jedině naše

Československá záložna v Praze
Spálená ulice č. 48-11.

ješ platí úrok až
5 % !
Důchod. daň platí záložna
sama. Pro bezplatné uklá-
dání s venkovskou složnou listy
zdarma. — Povinná revize
„Jednoty záložní“ v Praze.

Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

**Elektrické
světlo**

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Král.

Hromosvody
staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Novinka!
Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. scén a obrazů.
Přesvědčte se s VĚSTNÍKEM, který
ochotně zdarma zašle

HUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lipová ul., 11.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 66
případech úmrtí celkem 79.117 38 K, získav 772
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtěžší jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spoluláze 2 K,
jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odh. jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdravý a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmín-
ěných případech povinné podpory. — Blíže
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Beyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jedenatel.

Všeobecná úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ruč. obmez.

v Hradci Králové Palackého třída č. 80,

I. poschodí

oakontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a
skvosty,
povoluje úvěry osobní.

Vklady úročí sazbou 4 1/4 - 4 3/4
dle výpovědi.

Obstarává inkasso smének a účtů za pod-
minek kulantních.

Prospekty zdarma a franko.

Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém
množství na skladě.

== Cenníky na požádání zdarma. ==

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— malbu
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Klatova
ul. čis. 23 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

Je dodán obem chrá-
movým od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se křesťanskými
vánočními, lidovými, uměleckými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážné závaznosti ku dohlášení objednávkám.

— Hrubé vážení i přesné počítání vážení. —

Založeno roku 1863.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 22. května 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Živěrní družstvo

== „Eliška“ ==

zapsané společenstvo s ruč. omezeným

v Hradci Král.,

== Adalbertinum. ==

Vklady na vkladní
knížky

4½%

Strádanky vydávají
se po složení prvého
vkladu v obnosu
K 4.—.

Ústav podléhá re-
visi Jednoty zálo-
žen v Praze.

Úvěry osobní.

Úvěry
živnostenské.

Z našeho sjezdu.

V. sjezd české strany křesťansko-sociální začal v letním sále pražské Měšťanské Besedy dne 16. t. m. o půl 6. hod. odpo. Předseda výkonného výboru Fr. Šabata v zahajovací řeči konstatoval, že finance strany se lepší, odborová sdružení, která mohutní, podporují stranu zdárně. Leč pro překážky finanční posud nedošlo k založení oficiálního denníku strany. Následovala volba předsednictva a komisi, zpráva tajemníka, zpráva pokladní a korporací. Pokladník JUC. Šindler sdělil, že sbírka „na milion“ již vynesla 895 K. Zahájeny porady některých komisi.

Druhý den ráno tajemník Šolle podal referát o korporacích strany. Msgre dr. Kordač přednesl dvě resoluce, jimiž se potírají pomluvy, že by naše strana byla v odiosním slova smyslu klerikální anebo opačně socialistická. Důvody referentovy byly přijímány s živým souhlasem.

Přijaté resoluce jsou tohoto obsahu:

„Česká strana křesť.-sociální jest stranou politickou, která má za úkol na základě zemské autonomie království českého a říšské ústavy mocnářství rakouského zjednotit všeobecné podmínky blahobytu všenárodního a organického vývoje veřejného života všekulturního. V této politické činnosti jest strana úplně svobodná a nezávislá. Přihlížejíc však k tomu, že veškerý společenský právní řád spočívá na nezměnitelných základech Božského řádu mravního, jak jej věro- a mravouka katolické církve autenticky prohlašuje a neporušeně zachovává — jest věro- a mravouka křesťanská ve všech záležitostech čistě politických a hospodářsko-sociálních normou negativní, proti níž jednati nelze; v záležitostech nábožensko-mravních a výlučně církevních jest nám (věro- a mravouka křesťanská) normou pozitivní, dle níž se dlužno řídit. — Česká strana křesťansko-sociální hledíc k historickému vývoji kulturního života národů směřením k demokratismu a k vnitřním toho příčinám, spočívajícím v rozšíření všeobecného vzdělání a všeobecné povinnosti daně z majetku a krve — staví požadavek rozšíření práva lidu, míti účast na správě veřejného života. A jelikož k dosažení toho cíle systém poměrného práva volebního s povinností volební jest nejvhodnějším prostředkem, prohlašuje jej (naše strana) za požadavek svého programu. Pojímajíc do svého programu řečený směr

vývoje k demokratismu bez porušení spravedlnosti a lásky křesťanské, ano šetříc ve všem jednání křesťanské mravouky, odmítá česká strana křesť.-sociální co nejrozhodněji nejen zásady kolektivismu (porušujícího soukromé právo vlastnictví), nýbrž i veškerou oportunistickou demagogii. Neblahá zkušenost březnové secese a její příčiny budou straně navždy výstrahou. Čím širší vrstvy lidu strana v sobě soustřeďuje, tím větší politické výchovné autority a v ústředí výkonného výboru vyžaduje, aby viribus unitis strana byla jednotná a jednotou silná. — Pročež ukládá V. sjezd strany výkonnému výboru, aby soustředivé snahy všemožně podporoval a to nejen frakci politických, nýbrž i nepolitických ústředí „Vlasti“, „Zemské rady katol.“ a denníku „Čechy“.

Za členy výboru zvoleni jednohlasně: rolník Adam, říd. učitel Benda, off. Filip, kaplan Havelka, vikář dr. Horský, živn. Štáhlavský, prof. dr. Kordač, účetní J. Kovář, adj. fin. prok. dr. Mazanec, roln. Krejčí, roln. Pavliš, strojm. Polák, roln. Jos. Prokop, kanov. dr. Reyl, prof. msgr. dr. Slavík, kanovník Sejbický, lékárník Maixner, redaktor Hatlák, rolníci Šabata, Šafránek a Šachl, kanov. msgr. dr. Šulc, kaplan Brdlík, taj. Šolle, kanovník Groh, faktor Katnar, rol. syn Hintermüller, vikář Tomáš, domkář Kolařík, rolník Kunt, farář Záruba. Za náhradníky: red. Jakubcová, řed. Boromaea Keppl, pokladník Kohlmünzer, žel. zřízenec Barek, kaplan Pilík, učitel Vlast. Jelínek, katecheta Janout, inž. Pospíšil, probošt Kotrch, vikarista Tyllínek, suppl. prof. Novák.

Odpoledne bylo usnešeno, aby stoupenci strany co nejúčinněji podporovali podniky strany, zejména Hospodářské sdružení a Záložnu československou, a ty podniky aby stranu příspěvků podporovaly. Výkonnému výboru odkázáno, aby působil k tomu, aby větší majetníci pojišťovali se prostřednictvím strany a tím premie pro stranu získávali. Episkopát budiž požádán, aby vikariátním schůzím kněžstva doporučil, by kněží platili straně určitou daň. — Výkonnému výboru bylo dále uloženo, aby snažil se získati od jednotlivců příspěvky po 100 K ročně na tři roky, a to v takovém počtu, aby bylo možno platit tajemníka.

Msgre dr. Šulc promluvil o podstatě sociálního pojištění velice zevrubně. Když byl v říšské radě r. 1904 předložen návrh na starobní a invalidní pojištění dělnictva továrního, hlásili se o své právo

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

:: SVATEBNÍ SKUPINY ::

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí

Sklad rámu

c. a k. dvorní
a komer. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměřích

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obohody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

lo-li zvíře z počátku a dlouhým vývojem zkoušelo, pak jistě zakusilo mnoho nezdarů. Ale hned prvý nezdar stačil a zvíře musilo zahynouti, protože pozbylo základu svého života. Tento zánik zvířete hned z počátku jest tím jistější, čím instinkt, jakožto nutná podmínka života, jest složitější a u-mělejší. Jsou tu tedy dvě možnosti, buď zvíře musilo hned z počátku zahynouti, nebo musí tu býti Inteligence, která formy instinktu zvířatům hned z počátku dala. Však jest tu ještě jiná slabina monistická.

Monisté, chtějící dokázati původ instinktu počátky hmotnými, smyslovým totiž tápáním a zkoušením, potřebují k tomu neuvědomělé činnosti. Chápajíť dobře, že hmotná pouze činnost jest neuvědomělá, ale na druhé straně vědouce, že celý svět v divech instinktu pozoruje Inteligenci, myšlenku, nastrkují do vývoje instinktu svobodnou vůli a nejasnou inteligenci. Žasneme nad pronikavostí monistů! Ve vývoji instinktu ze základů hmotných jest neuvědomělá činnost, ale zároveň jest tam svobodná vůle a inteligence. Jinými slovy pověděno, zvíře bylo hloupé a zároveň chytré, nemyslílo a současně vtípně mysli. To jest takové mudrcetví, jako kdyby někdo tvrdil, že bílá barva jest totožná s černou. Tohle, věru, není ani věda, ani rozumné myšlení, nýbrž přeuhrutné »salto mortale«! Však nicméně monistické kejkle hledají z těchto slepých uliček nějakého východu, a vízme, jak si počínají. Monističtí filosofové byli připraveni na rozklady, které kdokoli jim mohl přednést. Pánové, pravíte, že ve vývoji instinktu pracovala také inteligence. Víme však, že projevy instinktu jsou tisíce let ustáleny, a že zvíře jako přikované stále žije beze změny tímže způsobem. Proč nepůsobí inteligence, kterou ve vývoji pudu uznáváte, aby zvíře pokračovalo, měnilo způsob života, zkrátka aby z okovů instinktu se vymanilo? A co odpovídají monisté na tyto poznámky? Říkají, že nejsou oprávněny? Nikoli, monisté dobře vědí, že s pojmem inteligence jest spojen pokrok a proto si pomáhají jako eskamotéři, říkajíce, že inteligence ta zmizela. To jsou čáry, máry, fuky. (Budoucně dokončení.)

Politický přehled.

Českoněmecké porady. Nová porada o českoněmeckém smířování určena jest na den 4. června; účelem jejím jest stanovití čas a místo k dalšímu jednání, určití způsob jednání, delegáty atd. Předseda sněmovny dr. Sylvestr požádal už také jednotlivé strany, aby jmenovaly své zástupce. Za mladočechy jsou pozváni na schůzi 4. června dr. Kramář, za agrárníky posl. Staněk, za radikály posl. Choc, za neodvislé dr. Masaryk a za soc. dem. posl. Němec. — Členové předsednictva něm. národního svazu na říšské radě 18. t. m. radili se ve Vídni s 12členným výborem německých poslanců z Čech o tom, kterak se zachovati k nastávající nové dohodovací akci. — Na sjezdu české agrární strany bylo zdůrazněno, že jedině přirozeným podkladem pro jakékoliv další navázání jednání dohodovacího jest nově zvolený, usílený a volbou zemského výboru doplněný sněm království českého.

Sjezd české strany agrární v Praze ve dnech 16. a 17. května souhlasí s rozhodným postupem agrárního poselstva na říšské radě, projevuje však ochotu k dohodě na čestném a spravedlivém podkladě, jímž by se zabezpečilo klidné soužití a uplatnění se obou národností ve správě země a v jejím kulturním a hospodářském životě. Sjezd touží po soustředění stran v českém táboře a zdůrazňuje, že jen legitimní zástupci nově zvoleného sněmu jsou jedině povoláni, aby doložili dohodu v zemi a tím rozúlení neblahých poměrů na sněmu přivodili. — Předsedou klubu českých agrárníků na říšské radě zvolen opět posl. Staněk, místopředsedy Udržal a Prášek. Volba znamená kompromis mezi radikálním a oportunistickým křídlem strany.

Paměti Kaizlovy. Uveřejnění paměti bývalého ministra Kaizla považuje se za velmi nevhodné, aspoň pro nynější dobu. Těchto zápisků Kaizlových chytly se německé listy a bouří proti Čechům. N. Fr. Presse útočí na místodržitele knížete Thuna, který byl za Kaizla ministerským předsedou, jiné německé listy prohlašují, že německé strany musejí se pro příště opřít jakékoliv parlamentarismu. A agrární »Venkov« prozrazuje, že také v českých řadách vyvolalo uveřejnění paměti Kaizlových zmatek a posiluje tak útok německých listů.

Společné ministerstvo financí do Pešti? Ve finančním výboru uher. delegace delegát Issekutz přeje si, aby společné ministerstvo financí přeloženo bylo do Pešti také z hospodářského stanoviska. Ministr ryt. Bilinski soudí, že nepřekážá v zásadě nic, aby jedno ze společných ministerstev sídlilo buď ve Vídni nebo v Pešti; tuto záležitost musí však v proud uvést uherská vláda. Schválně pak resoluce ref. Szüllö, že přeložení spol. min. financí do Pešti není jen zákonným, nýbrž i nutným.

Rozšíření ústavních práv Bosny a Hercegoviny. Minulý týden meškali v Budapešti členové zem-

ské rady pro Bosnu a Hercegovinu a konferovali s referenty ministerstev o rozšíření ústavních práv Bosny a Hercegoviny, zejména v tom smyslu, aby se zemi dostalo také zastoupení v delegaci.

Zemským maršálkem haléckým jmenován zemský poslanec Stanislav rytíř Niezabitowski a zároveň udělena mu hodnost tajného rady.

Říšský sněm německý o balkánské politice Rakousko-Uherska. Po výkladu státního tajemníka Jagowa o zahraniční politice Německa promluví mnozí řečníci proti Rakousku. Soc. dem. posl. Wendel káral hlavně chyby rakouské politiky vůči Srbku a vytýkal řiš. německé diplomacii, že příliš ochotně podporuje diplomacii rakouskou. Princ Schönaich prohlásil, že Německo náležitosti svou ke trojspolku nedá se omezovat ve své svobodě k ujednávání spolků a dohod. I posl. centra Spahn, zmínil se o přílišném podporování politiky rakouské Německem. . . Krátce: V Německu jsou rozhořčení proti naší balkánské politice a rádi by na Balkáně ovládli, co by se dalo.

Dánský král v Paříži. Po králi anglickém zavítali do Paříže královští manželé dánské a byli tu uvítáni velmi okazale jak občanstvem tak prezidentem republiky, ministry a vysokými státními hodnostáři.

V Albanii jest postavení knížete Viléma velice nejisté. Jednání mezinárodní komise kontrolní s vůdcem povstaleckého hnutí v Epiru Zografem jest prý na nejlepší cestě. —

Válka Spoj. Států proti Mexiku. Mírová konference, která měla vyřídití spor Spoj. Států s Mexikem, byla zatím odročena, ježto se v Mexiku staly zase přehmaty proti americkým příslušníkům. — Dny Huertovy vlády jsou asi sečteny. Jeho vojsko se bouří a povstalci získávají úspěch za úspěchem. — Huerta sám nebezpečně onemocněl.

Židovští národohospodáři. Ministerská rada ruská se usnesla, aby byl omezován počet židů jako ředitelů, zmocněnců a dozorců radů v akciových společnostech. Usnesení to vzbudilo poplach mezi židy na petrohradské burse. Svolán sjezd zástupců (židovských) obchodních a průmyslových společností v Petrohradě, odkudž zaslán protest ministerskému předsedovi Goremykinovi; v případě bezvýslednosti hodlají se obrátiti židé přímo na cara.

Naším příznivcem zavítavším do
Hradce Králové doporučujeme všude

k nákupu kávy

— sklad kávy firmy —

KAREL KULÍK

(majitel Václav Vylefal)

Jiřkova třída, proti hotelu
„Merkur“.

Káva každodenně čerstvě pražená
1/2 kg. K 1.60, 1.76, 1.92, 2.—.

Káva nejjem. surová
1/2 kg. K 1.40, 1.50, 1.60, 1.68.

Holandské kakao
1 kg K 5.—.

Zlomková čokoláda
1 kg K 2.40.

Cukr za tovární ceny.

5 kg balíčky poštou franko.

Zprávy organizační a spolkové.

Přispějte na slet Orla!

Připravujte se! Vážné jsou dnešní doby. Plno kol nás nepřátel, kteří hrozí nás zničit. Všude, ať kamkoliv pohlédneme, čhá na nás nebezpečí v různé podobě svůdců a falešných přátel, kteří se k nám hlásí. U vědomí těchto vážných chvílí k posílení a povzbuzení všech těch, kteří již klesají pod tíhou práce, bojů a pronásledování, svolává Sdružení venkovské mládeže v Čechách dne 21. června 1914 na Svatou Horu u Přibramě sjezd katolické mládeže české na 2 hod. o.p. a svojí IV. řádnou valnou hromadu na 7 hod. več. Přátelé, dostavte se všichni! Nejen mladí, ale i vy, starší naši pracovníci, přijďte. Přijďte se potěšiti z české uvědomělé mládeže. Všichni pojedte na tuto naši pout na Svatou Horu k trůnu Panny Marie Svatohorské posílit se k další práci a načerpat sílu k dalším bojům. Zveme Vás tímto již nyní. Čiňte přípravy, ať tato manifestace vyzní důstojně. Podrobnosti budou oznámeny později v časopisech. Všechy dotazy sjezdu i valné hromady se týkající, přihlá-

ky a vše ostatní přijímá a vyřizuje Sekretariát Sdružení venkovské mládeže v Čechách v Praze I., Karlova ul. 8. — Tábor koná se v zahradě hotelu »Sebastopol.« Valná hromada koná se v sále téhož hotelu.

Cerullov. Naše katolická jednota odbývá v pondělí svatodušní dne 1. června přednáškovou schůzi. Promluví zde dp. katecheta J. Řezníček z Červ. Kostelce o své pouti do Lurd. Přednáška bude provázena předvedením případných světelných obrazů.

Český organizátor Orla v Americe. Dne 1. května slavil v Americe sňatek se sň. Filomenou Kučerovou z Litomyšle p. Josef Škeřík ze Sloupnice. Škeřík horlivě rozseval sňm přinesený z Moravy, z něhož zkvetla mohutná organizace orelská ve Sloupnici a v Litomyšli, odkud si razila orelská myšlenka cestu do Čech zdárně dále. Do dneška vzpomíná Orel litomyšlský vděčně nadšené práce tohoto bývalého svého borce a cvičitele. Vzpomínáme s láskou tohoto muže pevného charakteru a ideálních snah. Přejeme mu, aby za oceánem se těšil se svojí družkou dlouho zdraví a spokojenosti. Kéž i v Americe se mu podaří pro dobro katolických tělocvičných jednot vykonati tolik, co hojnou měrou vykonal v Čechách!

Idea svatováclavská a český národ. Katolické a křesťansko-soc. naše spolky žádáme, aby se přihlašovaly a účastnily významné slavnosti pořádané ve Staré Boleslavi dne 28. června v neděli před sv. Petrem a Pavlem. — Pakliže by některý spolek nemohl se korporativně účastniti, pak nechť laskavě aspoň vyšle deputaci. Přihlášky prozatím buďtež řízeny na »Sdružení české katolické inteligence« Praha II., Voršílská 1.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Církevní věstník.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Václav Gyurkovics, katecheta v Kuklenách, za katechetu škol měšť. v Hradci Králové, P. Aug. Šírek, definit. katechetou na obecné škole v Chrudimi, Josef Pavlišta, kaplan v Kopidlně, za proz. katechetu škol. měšť. v České Třebové, Otokar Dejl, administrátor v Dymokurech, za proz. katechetu v Kuklenách, Frant. Paphám, kaplan v Bykání, za administrátora v Kaňku, Jos. Janda, Congr. Ss. Redemptoris, za výpom. kaplana ve Vilémově, Jan Samec, administrátor, za kaplana v Čáslavi, Frant. Smetana, kaplan v Dobrušce, za administrátora v Bystrém, Stanisl. Hlína, zám. kaplan v Náchodě, za fundatistu ve Svatoňovicích, Josef Pecháček, administrátor v Solnici, za kooperatora do Vel. Úřma, Josef Bradáč, kaplan v Ostružně, za kaplana do Kopidlna, Jan Benák, zat. katecheta v České Třebové, za kaplana do Ostružna, Karel Valenta, kooperator, za administrátora ve Sv. Kříži. — V Pánu zesnuli pp.: Frant. Křivohlávek (V Vln.), probošt v Litomyšli, zemř. 30. dubna, (naroz. 1857, vysv. 1882). Josef Kučera (V Vln.), b. notář, děkan v Seči, zemř. 8. května, (naroz. 1843, vysv. 1870.) — Uprázdňená místa: Litomyšl, probošství, patron. knížete Thurn Taxise, od 1. května. Rokytnice, fara. patron. Marie hraběnky Nostitz-Rhienek, od 1. května. Seč, fara. patron. nábož. matice od 14. května b. r.

Svatojanská pout v Hradci Králové vzhledem k deštivému a větrnému počasí vydařila se nad očekávání pěkně. V den sv. Jana dostavilo se mnoho cizích poutníků. Kázání bylo před obrovským množstvím věřících jak v seminářském kostele tak na dvoře. Slavnou mši sv. sloužil Msgr. Dr. Fr. Šulc s četnou asistencí. — Na kůru mistrně provedena řízením Dra Svobody krásná mše Doušova pro smíšený sbor s průvodem orchestru. Vyznamenali se tu bohoslovci a chovanci Borromaea. Odpolední kázání a požehnání v oktávě svátku navštěvuje veliký počet věřících.

Žádost kněží o jmenování kurátem v záloze. Ministerstvo zeměbrany oznamuje zvláštním nařízením, že je potřeba kurátů v záloze, kteří mimo jazyk německý ovládají také řeč srbsko-chorvatskou, slovinskou a italskou.

Čtete a rozšiřujete spis:

Obrana úcty Svatojanské.

Sepaal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Zasílá a při hromadných objednávkách větší slevu poskytne

administrace »Casových Úvah« v Hradci Král.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 18. května. Za dar 100 K. věnovaný p. vrchním okr. zvěrolékařem Frant. Frydrychem k uctění památky zesnulé jeho dcery ve prospěch ústavu chudých, vzdány díky. — Místnímu odboru Ú-

se šaty z anglické nebo německé látky a německou nebo americkou obuví; topíme si uhlím z německých dolů a vaříme v nádobě z německých smaltoven; jíme maso ze srbských vepřů a pečivo z uherské mouky, sladíme Schoellerovou rafinádou a masitě Schichtovým Ceresem. Píšeme anglickými píry na německém papíře, a na též papíře tisknou nám anglické rychloispy české noviny. Německé, anglické a americké stroje zpracovávají v našich továrnách suroviny, oraží naše pole a mlátí naše obilí, německé roury přivádějí vodu do českých měst, a každý hřebík, který zatlučeme do zdi, je produktem německého železářského kartalu. Ličíme se chemickými přípravky z německých laboratoří a chodíme se pobavit do divadla vídeňskou operetou, francouzskou nebo německou fraškou. Zakládáme nové továrny, ale své staré cukrovary prodáváme Němcům.

Tedy místo zbohatnutí, místo národohospodářského osvobození — snědený krám. Místo radosti nad pokrokem poctivých snah úzkostlivá bázeň před dlouhými prsty zodpovědných národních kapacit. A žebrák v rozedraných šatech za úsměvu cizinců staví se pyšně na paty: »Počkejte, ještě užasnete, až přijde Husův rok. Ten nám zjedná respekt před celým světem.« — A jak by se svět nesmál? Vždyť němečtí židé vědí, jak za chvíli k nim přijde novohusita vypůjčovat, aby do snědeného krámu mohl aspoň něco zakoupit.

A ze svárů českých stran i z neustávajících sporů mezi Čechy a Němci mají největší radost židé. Bylo již dříve konstatováno, jak speciálně židovský tisk vyzývá souvěrce, aby pro dohodu českoněmeckou nepracovali, protože by pak byl význam židovstva zeslaben. Nyní vídeňská »Reichspost« poukazuje, jak mocní židé překážejí česko-německému snění, aby neustala úžasná rozpínavost semitského kapitalismu. Radikální vydědělec stává se tedy úslužným a poníženým nájemcem živlu cizího, ale při tom píše junácky »Hej, Slovane! Tohle se mu ještě milostivě dovolí, protože chudý sluha povykuje na všechny strany, že zbědované poměry zavínil — klerikalismus. Proto jen do předu proti klerikálům! Ať za zády postupujícího národního vojska rozeberou i všechny na dluh zakoupené provianty zlátní cizinci! Vydědělec, poštvaný cizáckými hesly staví se hluchým.

Volné listy.

Velikán našich dějin. Aby čtenáři neočekávali věcí velikých, podotýkáme hned předem, že zvukným nadpisem ironicky označujeme způsob, kterým jest oslavováno Macharovo jubileum. Tedy Machar a chvalořečníci! Jest známo kde komu, že strana Masarykem vedená již dávno není tím, čím dříve byla a že vedle krásně napsaného programu vyznačuje se nejpříkrější nesnášlivostí, rvavostí a potlačováním pravdy. Přišlo Macharovo jubileum, páni obrátili se jakobínskou stranou dovnitř a nabrali dechu, aby ukázali veřejnosti svou stranu sváteční. Odbila tedy rozhodná hodina, aby vyšlo na jevo, co Macharovi inteligentní čtenáři dovedou a co umějí ve chvíli, v níž neběží o denní rvačky, nýbrž o vážnou a důstojnou poctu básníka. Jednu ukázkou předvedli jsme již minule v dru Janovském v Červené Řečici, jenž napsal ódu na postel, v níž Machar u něho spal. Literární historie a kritika učila nás posud, že oslava spisovatelův obírat se musí rozbořem a oceňováním jejich plodův, ale jubileum Macharovo poučuje, že se musí dbát také postelí.

Postel! Z jakého dřeva jest ta postel, v níž Machar spal? Byla vystlána slamníkem nebo matracemi? Vrzala a rušila božský spánek Heliova syna? Pak byla snad svědkyní nových myšlenek, jež jubilant v myslí upřádal. To všechno mělo býti důkladně a dobře zaznamenáno. Ó, ty skromná a tichá posteli doktora v Červené Řečici, až posud mezi ostatními postelemi odstrkovaná! Rázem vystupuješ do popředí a letopočtem, hlásajícím, kdy v lůně tvém spočívalo tělo Macharovo, stáváš se postelí nesmrtelnou a řadíš se k historickým postelím Napoleonovým!

A vedle doktora Červenorečického jest tu také doktor Německobrodský Havel, jenž předčí ještě nad svého kolegu a s nemenší jistotou dokazuje, že od vznešeného k směšnému jest jenom krůček. Dr. Havel oslavoval Machara velmi originálně a s takovou duchaplností, která vlastně jest jeho neštěstím. A přemůže-li kdy dr. Havel tuto svou duchaplnost, nebo zdá-li tato duchaplnost Jupiterovu hlavu, z níž proudí, jest otázka, kterou ani my ani kdo jiný neodvážil se dnes ještě řešiti.

Dr. Havel píše, že jeho choť očekávala Machara, jenž přijížděl neočekávaně, takže bylo třeba na rychlo upravit pokoj. »Tam s těmi páterý došlo!« poroučí žena a v úzkosti ukazuje na stěnu. Visel tam obraz — premie Umělecké Besedy — představující vypasené kanovníky kdysi v chóru v záplavě kadidlového kouře. »Takový obraz může viset v pokojích, kam se přijde jen v noci přespat.« (Tady duchaplnost doktorova vyjadřuje se trochu nejasně.) »Brožikova Husa na místo těch páterů!« poroučí žena. »A vy, Marjánko, do svátečních šatů.« — Oheň . . . čaj . . . Marjánka na bob-

ku, nože, vidličky, nějakou kytku . . . rušný život tře horečně pracujících lidí . . . pane básníku, pane Machare, či Mistře (což pane Mistře?) . . . už jedou . . . nic . . . čaj . . . nic . . . Hízky . . . nic . . . půl osmé . . . nic . . . mnoho čaje . . . ěkodi Marjánko. — Bylo tedy v domácnosti paně doktorově pravé kuchyňské zemětřesení, doprovázené mysliveckou latinou, neboť lze snadno se domysleti, že všech těch skvostných myšlenek nepromlouvala paní doktorová, ale že všechno sesumíroval pan doktor sám, a bereme-li tedy choť v ochramu proti panu manželovi, jest to jednak pro ni poklonou a jednak společenskou slušností, kterou máme vůči dámám vždy zachovávat.

»S těmi páterý došlo, vypasení kanovníci« . . . To jsou řeči čistě macharská. A p. doktor nemohl odolati, aby nepapouškoval a nedopouštěl se nechutností i s citováním Marjánky. Tuto duševní závislost pozorujeme ostatně u přemnohých čtenářů Macharových, což není důkazem velikosti oslavence, jako spíše slabosti těch, kteří vzdávajíc se slepě a bez vlastní kritiky samostatnosti, stávají se mechanickými obřadníky a pobíhálky. Machar, jak jest známo, vytvořil si jistou zásobu negativních výřkův a zaklínacích frází, které soudnému člověku nejsou, než — — plechem dělanou bouřkou. Právě těchto frází — jako kapři na udiči — chytí se Macharovi obdivovatelé, padajíce před ním na břicha a v posvátné hrůze vypulují oči. A když páni s těmito bezcennými jalovostmi někde se zabýskají, domnívají se, že omráčili a všechno vyvrátili, kdežto dle pravdy bláznivý rybník přelévá se jen do rybníčků jiných.

V Humpolci vystoupil Machar jako Orfeus. Jako tento kouzelník svým zpěvem vzbuzoval všudy úžas, mír a pokoj, tak i Machar pouhým dotekem tluší dvacet let staré vášně. »Nevěřte-li tomu, dosvědčí vám to člověk z Humpolce, neboť i tam jsou lidé pokrokoví, projevují se a píšou do novin: »Odpoledne odjížděl. Na nádraží mezi jinými byl p. J. Prokop S. Když přišel Machar na peron, přistoupil k němu J. P. S. a ukazuje na doktora, pravil: Mistře, smiřte nás! Mistr vzal ruku doktorovu a Jindřichovu a spojil ty obě pokrokařské ruce, které se 20 let nenáviděly. J. P. padl doktorovi kolem krku se slovy: Skoro po 20 letech nepřítelství — děkuji Vám, mistře. A Machar radostně objal J. P., políbil jej a oči jeho se zarosily.« Tedy modláři dobře realistickým tiskem vycepaní. S horečkou, dobře promyšlenou plosou připraví scénku k Macharovu zárazku.

A vrcholem tohoto tančení kolem modly jsou pokroková slova, kterými doklady končíme, vědouce, že puchem pokrokařského byzantinismu by se čtenáři naši již asi zadusili. »Vidím malíře M., jak sedí v lenošce vedle Machara. Slova nemluví, jen hledí na mistra vzhůru jako Maxova matka na Krista na obraze, Kristus ho! slepé dítě. Nemluví, a zdá se, ani neví.« . . . Dost, péro se vzpírá, neboť znechucena jest i mysl.

A Machar, hlásatel demokratismu, bijce model, jedovatý satyrik všeho okuřování, těchto projevů ani si nezakázal, ani jich neodsoudil, čímž dal na jevo, že svými zásadami v knihách hlásanými opovrhne. Odtud také vyrůstají malí Macharové, které otec po svém způsobu vychoval. Za knihou musí býti muž, který životem ručí za učení, jež vykládá. Kde však za knihou číhá zrada a lež, tam rozplemeňují se malicherní povídalové dětinských obzůrkův a planých slov. Vrchlický a Čech byli jistě většími básníky, nežli Machar, a vzpomínejte, zda někdy byli oslavováni takovým způsobem, pravého inteligenta urážejícím. Oh ano, čas se mění, vše v Čechách nedostačovalo, a proto přihlásili se noví pracovníci, aby zdokonalili českého člověka, proto vystoupili na jeviště noví velikáni našich dějin . . . »Čas« se vysmíval radosti prof. Štěpánka, projevené nad spatřením ruského cara. Psal, že po smrti Riegrové »zbytečně« se píše na toho velikána mnoho chvály. Volal po demokratismu, proti modlářství. Nyní však se chlubí slepým modlařením svých vychovanců.

Haeckel ještě straší. Ačkoli do Haecklova monismu nevážnějším učení učelali již tolik průlomů, že se již shroutil, přece tu onde, nevině na pohled, podávají se posud jeho myšlenky pod různými názvy a obměnami. V »Národních Listech« dne 10. května otiskl Boh. Bauše článek o mládí zvířat. Bauše píše: »Kdy počíná dětství, kdy mládí a vůbec počátek živých bytostí? Otázce této věnoval pěkné dílo P. Chalmers Mitchell z Royal Institution of Great Britain.« Protože Bauše v »Národních Listech« výrazně uvádí myšlenky, které dnes jsou vědecky ořeseny, ano vyvráceny, nemůžeme s takovýmto popularisováním věd přírodních souhlasiti, protože máte úsudek nezavěšeného čtenářstva a protože zůstává nezdělaná hluboká stopa v lidském myšlení a mravech. Přičítáme tedy k zakuklenému monismu tomu několik poznámek. Nejprve uvedeme věty, jež po našem soudu jsou závadny, a pak zmíníme se o hledisku, které k nim zaujímá věda a souvisejí myslitelé. O dítěti Bauše hovoří: »Výhoda záleží v tom, že delší vychování v nejširším slova smyslu, doba poku-

sů, doba, kde inteligence nastupuje místo slepého pudu, se prodlužuje. Mládí zvířat jest doba nebezpečná; toto má prodělati a opakovati celý svůj rodokmen zkrácený, ohrožováno nemocemi a hladovými nepřáteli. Příroda snaží se vývoj zárodku a larvy dle možnosti zkrátiti, vše vymýtiti, co není více zárodku k užítu z pozůstatku stupňů po vývoji předků. Nicméně prodlužuje se doba mládí vždy více, čím dokonalejším tvor se stává. I u přírodních národů trvá doba mládí 15 roků, u pavianů 3 až 8 let, u poloopic 2 až 3 léta. Vývoj mozku nejlepším jest dokladem. Připouštíme, že zvířata mají instinkt, člověk inteligenci, ale mezi oběma jest pozvolný přechod.«

Vývody tyto jsou plny odporů, zmatků a nemožností. Předem jest v nich vyjádřen Haecklův tak zvaný »biogenetický« zákon, učící, že vývoj jednotlivce i člověka v zárodku jest zkrácený a zrychlený opakování vývoje předků. Srozumitelněji řečeno, se zárodkem člověka dějí se všechny proměny, které se daly se všemi živočichy, kteří kdy žili, jako vývojová příprava, jejíž konečným článkem jest lidská bytost. Zákon tento má jedinou velkou chybu, tu totiž, že jest to jen theorie, pokus vysvětlovací, pouhá domněnka, která skutečným poznáním není odůvodněna, neboť žádná theorie, jakožto idea shrnující skutečnosti v jednotné poznání, není tím prokázána sama jakožto skutečnost.

Badatel A. Fleischman jasně a přesvědčivě dovedl, že biogenetický zákon Haecklův není ničím jiným, než domněnkou. Jinými slovy Haeckel, aby odůvodnil svůj monism, že všechny bytosti, také člověk, povstaly vývojem z původních buněk, vymýšlel si rozličné pomocné zákony a theorie, aby svou soustavu podepřel. Myslíci mu člověku jest jasno, že Haeckel předem stanovenou domněnku dokazuje domněnkou jinou, což není věda, nýbrž plané povídání do vzduchu, třebaže naši volní myšlenkáři o vědeckosti monismu div se neumluví. Jest tedy s podivem, že tato domněnka s vážnou tváří předkládá se ještě dnes čtenářům »Nár. Listů«, vůči nimž, tušíme, mělo by se jednati trochu vědeckěji. Ostatně každý inteligent, byť odborných knih ani nečetl, hned vypožoruje, že vývody Baušem v »Nár. Listech« uvedené narážejí na veliký rozpor. Na jedné straně Bauše tvrdí, jak příroda překážky odšunuje, vývoj zdokonahuje a zkracuje, kdežto na druhé straně zase povídá: »Nicméně prodlužuje se doba mládí vždy více, čím dokonalejším tvor se stává!« I neoborník si uvědomuje, že dle domněnky Darwinovy a dle Haeckla pokračující vývoj má se čím dál více urychlovati i u bytostí dokonalejších, právě že jsou dokonalejší, což, jak patrné, se neděje. Otevírá se tu tedy ve vývoji viditelná propast, která vzbuzuje pochybnosti a která potvrzuje, co již svrchu bylo řečeno: vývoj, jak jej vykládá Haeckel, jest pouhá domněnka.

O vzniku instinktu. Bauše napovídá, že člověk tělem i životem duševním povstal ze zvířecích předků. Aspoň praví: »Mezi inteligencí a instinktem jest pozvolný přechod.« Mnoho práce stálo a bylo s nemalou námahou, než otázku tuto badatele rozřešili. Věc tato jest dnes tak objasněna, že jest hříchem proti Duchu Sv., vzdělanějším čtenářům podstrkovati věci nemožné a nesmyslné. O inteligenci a pudu bylo napsáno tolik spisů, že dnes až záráží, že možno tato díla tak lehce přeskakovati a nedbatí toho, co prostému již pozorovatelé bije tak zřetelně v oči.

Tento materialistický monism chtěl by stoj co stoj vynutiti si přechod od zvířecího pudu k lidskému myšlení, ale zdvihají se proti němu psychologie a skutečnosti a zavalují mu cestu překážkami, kterých nelze překročiti.

Proto monisté, aby jak tak odůvodnili svojí domněnku, upravují a vymýšlejí si pomůcky, o nichž nic nevědí. Jak vysvětlují na př. původ zvířecího instinktu? Ze základů hmotných tím, že zvířete, smysly svými jsouc vedeno, reflektovalo na zevnější dojmy; poté následovaly úkony opěťované, složitější a zkušenosti uzpůsobené. V těchto počátečních činnostech dosud ještě neuvědomělých působí jakási svobodná vůle, jakási nejasná inteligence. Výsledky zkušenosti přetvořují se tím způsobem v jasnější pojmy o vzájemném vztahu organismu a prostředí, v němž zvíře žije, o účelu činův, a přenášejí se pak dědičností s pokolení na pokolení. Konečně zvyk dává zaniknouti živlu inteligentnímu, jakožto nepotřebnému, a zůstávají divy instinktu, které směle mohou závoditi s divy lidského průmyslu a důmyslu.

Uvedli jsme podstatné jádro domněnek monistických o původu instinktu. Dobrý pozorovatel poznává, jak se tu kupí rozpory a nemožnosti. To jest ta slavná věda monistická, které koukne-me-li se jen trochu na zuby, sesype se, jako domeček z karet. Monisté tedy tvrdí, že obdivuhodný pud povstal zkoušením, tápáním a že dospěl svých koncův a ustálených forem dlouhým vývojem. To je však naprostá nemožnost, neboť zvířete hned na počátku by bylo zkouškami a tápáním zahynulo, kteréž určité a nevyvratitelné poznání vyplývá ze zkušenosti a pozorování faktů. Tápa-

střední Matice Školské uděleno bylo svolení k uspořádání koncertu v městském parku na Žižkově náměstí v neděli dne 24. května dopoledne. — Vyplše se konkurs na obsazení místa odborné učitelky na šití šatů na městské vyšší škole pro ženská povolání hospodářská počátkem školního roku 1914-15 provisorně na dobu dvou let s ročním služným 1200 K pro dobu provisoria. — Na žádost pana stavitele Ferdinanda Plesnivého provede se chodník podél novostavby p. Hlávky za obvyklých podmínek. — Panu Josefu Kleimerovi uděleno bylo povolení ke zřízení dřevnku a prádelny ve dvoře domu čp. 13 na Velkém náměstí. — Návrh na výkup pozemků při regulaci Orlice u Mašovic, učiněný městskou technickou kancelář, byl schválen.

Vyhlášení. Podle § 18. řádu volebního v obcích království Českého se vyhláše, že jsou seznamy voličské pro volbu nového městského zastupitelstva v Hradci Králové u podepsaného úřadu purkmistrovského v hodinách úředních veřejně vyloženy na dobu nejméně čtyř neděl počínaje dnem 18. května 1914, aby každý v ně mohl nahlédnouti. Kdo by proti těmto seznamům nějaké námítky podat chtěl, nechť tak učiní u purkmistrovského úřadu (ve všední dny v kanceláři městského tajemníka, v neděli a ve svátek na policejní strážnici) v nepřekročitelné lhůtě osmidenáti, která počíná dnem 22. května a končí dnem 29. května 1914.

Majáles ve prospěch nemoc. podpůrného fondu pořádá křesť. soc. spolek paní a dívek v Hradci Králové dne 24. května v zahradním hostinci p. J. Špryngara na Slezském Předměstí. Koncertuje kapela p. Vanického z Černilova. Buffet, koulení o ceny, tombola, divadlo, tanec. Začátek o 3. hod. odpol. Vstupné 20 hal. Po skončeném programu volná zábava v tanečním sále p. Špryngara. V případě deštivého počasí odbývá se program v sále Adalbertina. Dárky pro buffet přijímají se dopoledne 24. května v sále Adalbertina, dvěte č. 2.

Hudební produkce žákyá soukromé hudební školy v pensionátě školských sester de Notre Dame budou ukončeny v neděli dne 24. t. m. Na programu skladby od Bendla, Angra, Albertiho, Belliniho, Griega, Drdly, Wieniawského a j. v. Počátek produkce o 4. hod. odpol.

Promenádní koncert vojenské kapely pěšího pluku č. 18. ve prospěch Ústřední Matice Školské jest již tuto neděli dne 24. května 1914 o 10. hod. dop. v městských sadech na Žižkově náměstí. Místní odbory Ú. M. Š. pořádají každoročně tento oblíbený promenádní koncert a odvádějí z něho ústředí značný peníz. Uvědoměná naše veřejnost účastňuje se také v hoiném počtu tohoto koncertu v milém zákoutí městských sadů a skládá svůj obol ochotně a ráda na význačný úkol naší „matičky“. Domníváme se tudíž vším právem, že i letos se promenádní koncert zcela vydaří a že bude dostaveníčkem všech přátel a příznivců Ú. M. Š. Vojenská hudba byla výhodně získána laskavostí sl. velitelství, které vždy ochotně vychází vstříc místním odborům. Pořad koncertu bude uveřejněn na plakátech. Na zdar Ú. M. Š.

Repertoár Národ. divadla z Brna v Hradci Králové. Tento pátek „Něma z Porticie“, opera. Hlavní role zpívají pp. Demkov a Fiala, pp. Fialová a Petřková v titulní roli. — V sobotu „Skvělá partie.“ Pěvodní tato práce je od Hašlera a Starého. — V neděli odpoledne o čtvrt na 4. hod. „Prodaná nevěsta“. Slavnostní představení na 30leté výročí úmrtí Bedř. Smetany. Řiditelství stanovilo toto představení na oslavu tuto, opera tato bude zcela v nové úpravě kostymní, se všemi baletními vložkami, jak doposud nikdy v Králově Hradci provozována nebyla. Na toto slavnostní představení zvláště se upozorňuje obecnstvo okolní. — V neděli večer mimo předplacení: „Dítě cirku“, opereta. — V pondělí „Svatojanské proudy“, opera od Rozkošného. — V úterý „Kouzlo filmů“, opereta jako poslední operní představení.

Úspěchy brněnského divadla. Ředitel Lacina i v našem městě sklízí zaslouženou pochvalu za svou svědomitou uměleckou péči. Obecnstvo nyní srovnává s ředitelem Frydrou a vidí, co všechno i v Hradci lze provést při prostředcích celkem skrovných. Netoliko sólisté, i sbory jsou secvičeny velmi dobře. Hudba podbarvuje zpěv tak přílehavě a delikátně, že kapelník sklízí vavříny. Úlohy jsou rozděleny velice případně. Soubor tak značně umělecké výše nerozvinul svou potenci v Klicperově divadle již dávno. Jest obecným přáním, aby sem společnost českého divadla brněnského zavítala po absolvování nynějšího programu zase brzy.

Pohostinská hra nizozemského divadla z Gentu v Belgii v Hradci Králové nabývá vedle jiných her pohostinských a zájezdů divadelních souborů mimořádné zajímavosti tím, že poprvé naskytá se tu našemu obecnstvu příležitost viděti na domácím jevišti českou práci dramatickou v úplné cizím pojetí a provedení. Zajímavost tato nabývá však niterné srdečnosti tím, že s reprodukcí českého díla přicházejí k nám umělci lidu, který o svou národnost a právo svého jazyka zápasí stejně jako my, po utlačení stejně dlouhém a touze téměř dobou, jako jimi strádal národ náš. Divadlo v Gentu, štědře podporované správou obecní, pracuje o morálním a intelektuelním vývinu Vlámů a energicky pomáhá v boji proti „francouzským“ spoluobčanům, kteří chtí potlačiti jeho drahý jazyk nizozemský. Kvapilova „Oblak“ dostala se na vlámskou scénu přes jeviště německá. Při premiéře v Gentu (v únoru t. r.) spisovatel pan Gustave van Hecke měl informační přednášku jednak o českém životě kulturním, jednak o autorovi. Následující nato představení zaujalo obecnstvo jak výbornými výkony, tak obsahem hry, z níž právem vyčnílo ovzduší specificky české, jako my vycítujeme

charakter her ruských. Úspěch cizího autora v cizí zemi byl umělcům lákadlem, by v době svých divadelních prázdnin změřili své síly i v autorově vlasti, o jež osudech a zápasech osudům vlastní domoviny obdobných se poučil. Vyjednávání vedlo k chci — a vlámský list, přinášeje zprávy o této umělecké výpravě, končí ji slovy: „Bude to poselství malého národa, historicky a kulturně na výsost vyspělého, bojujícího za svoji řeč a svobodu — k malému národu rovnocennému, který svůj boj za mateřskou řeč a svobodu k šťastnému konci přivedl. A návštěva ta bude zároveň důkazem, že u obou těchto malých národů stejně jest pěstována a živena vzácná rostlina — umění! Češi slynou svou pohostinností k cizincům i svou vděčností za jejich pozornost — zajisté, že ani tyto hosté neodejdou od nás sklamaní. Za své neočekávané a proto dvojnásob milé přátelství nechť odnášejí si vzpomínky nejkrásnější a svým krajanům pozdrav neméně vroucí, než jakým byli provázeni k nám! Představení bude v pondělí 1. června v městském Klicperově divadle. Předprodej lístků u pana knihkupce Bohdana Melichara v Hradci Králové.

Umělecká podobizna

**Jeho Excellence
nejdp. biskupa**

Dra Josefa Doubravy.

— Perokresba —
od prof. Švabinského.

Proslulý český umělec obohatil galerii svých uměleckých děl zřetelnou podobiznou Jeho Excellence, která i po stránce umělecké bude ozdobou každého domu farního. —

Rozměr samé podobizny 35—49 cm
Rozměr podobizny s okrajem . . 50—65 cm

Dostali jsme výhradní právo prodeje a máme na skladě:

podobiznu na kartoně bez rámu frko K 4—
podobiznu s rámem a zasklením
v následujícím provedení rámu:

v černém úzkém moderním rámu K 11—
v mahagonovém úzkém rámu . . . K 12—
v třešňovém úzkém moder. rámu . . K 13—
v úzkém slacovém rámu s koutky
v rozích K 22—
v úzkém rámu ve slohu Ludvíka XV. K 24—
v úzkém rámu ve slohu barokovém,
temně slacový K 28—

Při záilkách reprodukcí zarámovaných vyšší se cena obalem, který dítáme v netto ceně K 2— a patřičným portem.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Král., Adalbertinum.

Památku bitvy u Ošprá oslavuje zdejší 18. pluk dnešního dne. Dnes časně ráno vyhráván při pochodu městem budíček.

Valná hromada Družstva k nákupu strojů pro české živnostníky v obvodu komory liberecké v Hradci Král., z. sp. s r. o., bude se konati v neděli dne 24. května 1914 o 10. hod. dopoledne v zasedací síni okresního zastupitelstva v Hradci Králové.

Osobní. Vojenským polním kurátem v záloze jmenován dp. Ign. Široký, kaplan a kadet-aspirant v rezervě ve Dvoře Král. — Účetním příručím zdejší Agrární záložny jmenován byl ve schůzi správní rady pan Václav Slánský, absolvent obchodní akademie, dosavadní praktikant spořitelny smičické, rodem z Oujezda u Smiřic.

Seznam cen na týdenním trhu obilním v Hradci Králové dne 15. května 1914: 1 hl: pšenice K 25.60, žito 13.80 až 14.20, ječmene 11.20, oves 6.60 až 7.20, vikve 13.— až 15.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 3.60 až 4.—, máku 38.— až 44.—, lněného semene 26.— až 30.—, 1 q: otrub žitných 13.50, pšeničných 12.50, 1 kg: másla čerstvého 2.60, sádla vepř. 2.—, tvarohu —.40, 1 vejce —.06, 1 q cibule 23.— až 24.—, kopa drobné zeleniny 1.20 až 2.—, salátu —.80 až 1.40, pytel mrkve 3.— až 3.50.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové, dne 15. května 1914 konány, přivezeno: hl: pšenice 44, žito 72, ječmene 43, oves 125, cibule 45 kop, 11 q, salátu 40 kop, drob. zeleniny 24 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 103 hl, vepřů 1 kus, podsvinčat 325 kusů, kůzlat 20 kusů.

Sebevražda. Devatenáctiletý krejčovský pomocník Fr. Uhlíř z Hoděšovic, zaměstnaný teprve 14 dní v Kr. Hradci, trpěl padoucností, čímž se u něho stupňovala stále více trudnomyslnost. Ve středu po poledni sedl si v městském parku blíže lázní na lavici, krátce před 1 hodinou přiložil k pravému spánku nabitou starou pistolí. Třeskla veliká rána, skráň byla široce rozbita, nešťastník byl ihned mrtev.

Plotiště. Roku 1468 zapsal Řehoř z Plotiště tvrz Plotiště se dvorem poplužním a částí vesnice manželce své Ludmile a jejím dětem. Po jeho smrti (as r. 1474) vdala se Ludmila po druhé za Jiříka z Vizincevsi a prodala nato r. 1475 s otcem a manželem svým statek Plotištěský obci města Hradce nad Labem. V 14. a 15. století řídila se ves Plotiště právem Hradeckým. — Die tituláře od Brikého z Licka roku 1534 vydaného bylo v Plotištích ještě čtvero dvorců svobodných, na nichž seděli toho času rytířové: Petr Huneš z Brloha a v Plotištích, Jan Vokál z Kozajčeka a v Plotištích, Vilém z Veselce a v Plotištích a Pavel Nejedlý z Vysoké a v Plotištích. (Dva příbuzní Pavla z Vysoké: Jindřich Nejedlý, rytíř z Vysoké a Václav Nejedlý, rytíř z Vysoké seděli té doby v městě Hradci.) Téhož času seděl na jednom svobodném dvorci v Plotištích (asi na témž, který Karlem IV. roku 1350 Ješkovi byl darován) Bohuslav Nejedlý z Vysoké. Týž prodal dvůr svůj roku 1574 dne 18. října Jakubovi Panskému ze Střezetic, jehož syn Šťastný Panský ze Střezetic a v Plotištích seděl na tvrzí znova při dvoře postavené a koupiv Jesenici, prodal roku 1599 dne 16. ledna tvrz Plotiště se dvorem poplužním a kusem řeky Labe Janovi Královi z Dobrévady za 3000 kop gr. č. — Týž byl ženat s Kateřinou z Ronova, již roku 1606 na tvrzí v Plotištích 750 kop gr. věnoval. Syn jeho Jan odsouzen jest pro účastnictví v odboji roku 1622 k manství a přislíbil r. 1624 císaři ze statku svého, na 6000 kop mš. odhadnutého, třetinu zaplatiti. Na statku manském, jenž na rozdíl ostatku vesnice Dolní Plotiště zván byl, věnoval Jan r. 1630 manželce své Aléně Kateřině Litické ze Šonova po své smrti 600 kop s tím, aby ihned statek císaři postoupila. Když zemřel před r. 1636, statek manský Plotiště na krále spadl. Císař Ferdinand II. daroval týž roku 1636 dne 26. června v 7000 zl. jezuitské koleji v Jičíně. Od této koupila dvůr tento (řečený „Královský“) za 7000 zl. rýnských roku 1677 dne 27. dubna kolej Hradecká a dala jej s pěti chalupníky roku 1678 k svému statku přímskému připsati, při němž již zůstal až do zrušení poddanství. Jiný Nejedlý z Vysoké, totiž Jan, syn Petra Nejedlého z Vysoké, měšťana Hradeckého, oženil se s Dorotou, dcerou Mikuláše z Lukavice, po kterémž táž zdědila dvůr v Plotištích a držela také dům v Hradci. Po její smrti pojal Jan Nejedlý za manželku Kateřinu z Holohlav, již, máje roku 1597 jíti ven ze země na vojnu, postoupil dvůr svůj v Plotištích, po první manželce Dorotě na něj přešlý. Roku 1545 v úterý po Všech Svátých koupila obec Hradecká od Bohuslava Pachty dvůr v Plotištích, někdy Kalvachovský, se vším příslušenstvím, též se zahradou a krčmou za 14.000 kop míšenských.

Volební schůze p. Fr. Šupky, našeho kandidáta za 26. volební okres, vykonány dosud v Ústí n. Orli., Poličce, Litomyšli, Čes. Třebové, Žamberku a Chocni. Byly vesměs velice zdařilé. Byly navštíveny velkým počtem našich i voličů jiných politických stran. — Dne 21. t. m. promluvil Msgre Dr. Fr. Šulc ve Vys. Mýtě k četné shromážděnému voličstvu, které přijalo vývody řečnickovy s nadšeným souhlasem. — Pan Fr. Šupka bude míti schůzi ve Skutči dne 24. t. m. a ve Vys. Mýtě dne 26. t. m. večer.

Salina. Dne 19. května konala se u nás slavná májová pobožnost, při níž za doprovodu domácích hudebníků zapěna píseň „Tisickrát“, načež skoro v hodinové řeči promluvil dp. Havelka, kooperátor z Pouchova o účtě mariánské a přičinách, proč ctíme královnu „Máje“. Z jeho řeči poznali jsme, že účta mariánská platí též křesťanské ženě. Kéž jen posluchači řídli se slovy dp. kazatele a dají též výhost moderním snahám po rozluce manželství, jež nebyla by pro ženu nic jiného než otroctví! Těšíme se zase na příslibenou pobožnost a kázání velebného pána a opět na velikou účast zbožných posluchačů.

Děkan pardubický Al. Ulbrich mrtev. Zemřel včera. Pohřeb se koná zítra (v sobotu) v 10-hodin ráno.

Třebonín u Čáslavě. Zelení oděná vesnička Třebonín, pohlížející ze svého návrší na žitné lány čáslavského kraje, vítala dne 11. května Jeho Excelenci ndp. vrchního pastýře dr. Doubravu, který přijel udělovat sv. biřmování 509 biřmovancům a vykonat generální visitaci duchovní správy. U prosté, ale vkusné, křídlem ozdobené slavoobrány shromáždili se v četném počtu věřící s duchovními, s jasným knížetem Karlem ze Schwarzenberga, jakožto patronem fary, očekávající přjezd Jeho Excellence. Po uvítání družičkou jménem biřmovanců, místním starostou, duchovním správcem, velitelem hasičských sborů a jasným patronem, jimž všem J. E. velmi krásně poděkoval, následovala mše svatá se skvostnou arcipastýřskou promluvou Jeho Excellence a sv. biřmování, po němž vykonána zkouška ze sv. náboženství dítek ze školy Hraběšinské a Paběnické v kostele a dítek ze školy Třebonínské ve škole. O 5. hodině rozloučili se vzácní hosté s osadníky, jichž lásku rázem si získali. Bůh zachovejž a sliž je na dlouhá léta!

Krchleby u Čáslavě. Radostné chvíle zažila osada krchlebská dne 14. května t. r. Dostalo se jí toho potěšení, že mohla ve středu svém uvítati svého vrchního pastýře Jeho Exc. nejdp. biskupa dra Josefa Doubravy, který přijel uděleti sv. biřmování. Nadšení u osadníků zavládlo, když ráno po 7. hodině v průvodu banderla stanul vrchní pastýř u pěkně ozdobené slavoobrány. Lesku památným chvilám dodala též účast jasného patrona Karla knížete ze Schwarzenberga na Vorlce, jenž co patron po svém zemřelém otci po prvé na zdejší osadu zavítal. Na cestě ke Krchlebům pozdravilo Jeho Jasnost banderium, jež ještě dále jeho naproti Jeho Exc.,

u brány duchovní správce, starosta obce, náčelník dobrovolných hasičů. Na tyto pozdravy Jeho Jasnosti ardečnou řečí odpověděl. A sotva několik okamžiků uplynulo, střelba z hmoždíků oznamuje, že již blíž se náš vrchní pastýř. Mlýň zjev Jeho Excelence elektrickou maskou působí na zástupy a uchvacuje srdce všech. Pozdravy uvítací přednesli: žákyně Marie Dlouhá, místní duchovní správce, starosta obce p. V. Procházka, Jeho Jasnost kníže pán Karel ze Schwarzenberga, za sbory hasičské p. Fr. Procházka. Na pozdravy navázal nejdp. biskup odpověď, velké potěšení jeví na srdečném uvítání všech, zvláště jasného patrona. Při průvodu ku chrámu, při němž hudba hrála naši milou píseň „Tisícekrát pozdravujeme Tebe“, pozornost Jeho Excelence obrácena k malíčkým, žmž žemá. V hluboce prokřesném kázání nabádá věřící nejdůstojnější arcipastýř k snášení kříže, vzorem uváděje patrona chrámového sv. Václava, jenž z věry vždy šel čerpal. Sv. břimovanci přilalo 254 břimovanců, jež Jeho Excelence, navázav na refrén písně zpívané mezi udílením sv. svátosti „Zdravas dceró — ó Maria, ó Maria“, poroučí pod ochranu Rodičky Boží, jejíž sochu za příčinou konání majových pobožností nově postavenou, posvětil. Nato odbývána zkonška ze sv. náboženství, před nž pozdravili nejdp. arcipastýře dtký: Auerswaldová A. a J. Vrba, po ní poděkovala žačka Jahodová A. — A nežli jsme se nadáli, nadešla chvíle rozloučení. Na poděkování družičky A. Duškové a duchovního správce za apoštolskou námahu a prosbu o pastýřské požehnání ještě jednou co dobrý otec napomínaje všechny k dobrému, děkuje jasnému patronu za účast na celé slavnosti a celé osadě žehnaje, nastupuje další cestu. Zástupy lidí, které dostavily se, by ještě jednou shlédli svého milovaného vrchního pastýře, se slzou v oku loučí se s přáním, by Bůh Jeho Excelenci na dlouhá léta ve zdraví zachoval a apoštolské práci hojného zdaru a požehnání uděliti ráčil.

Víkánský. Den 13. května byl pro farnost vikánskou svátečním. Zavítal k nám Jeho Excelence nejdp. Dr. Jos. Doubrava se svým průvodem, aby uděl sv. břimování a konal gen. kan. visitaci. Postavili jsme v obci dvě brány. U první vítalo jej obecní zastupitelstvo, hasiči a sdružení mládeže s hudbou, u druhé zdejší duchovní správce s veleváž. p. patronem K. Milnerem a a četné shromážděným duchovenstvem. Jeho Bisk. Milost svým milým vystupováním všechny získal. Přes dosi nepřímivé počasí skoro celá farnost vyčkala jeho odjezdu, který konal se stejně slavně jako přjezd. Reprezentovali jsme se, jako děti církve všeobecné. Kdo má chuť, ať se směje, kdo má zlost, ať se zlobí.

Kutnohorský. V neděli dne 24. května vysvětil Jeho Excelence nejdp. biskup náš nový románský kostel v Gruntě u Kutné Hory a v úterý 26. t. m. ukončil generální visitaci ve vikariátu kutnohorském. Na svých visitačních cestách byl nejdp. pán ve všech farních osadách okázale vítán, ano zdálo se, jakoby jednotlivé farnosti závodily mezi sebou, aby co nejslavněji uvítaly svého arcipastýře. Po příkladu staroslavné Kutné Hory, kde začala generální visitace 25. dubna, byl Jeho Excelence ve všech farnostech uvítán pány patrony církevních obrocí, obecními zastupitelstvy, různými spolky a velkými zástupy obecnstva. Radost a nadšení bylo zřetelné všude, kam nejdp. pán zavítal a den generální visitace byl pro každou osadu dnem svátečním. Svou vlídností a laskavostí ke každému i k nejhudšnému, zvláště však k dítkám, svými promluvami ze srdce k srdci jduocími získal si nejdp. biskup všeobecnou lásku a důvěru svých diecésanů. Pan říšský poslanec Švejk, jehož nejdp. biskup navštívil ve Sv. Kateřině, když odjížděl ze Záběho do Červ. Peček, řekl: „Vaše Excelence, získal jste si srdce nás všech. Vy můžete všm právem o sobě říci: Veni, vidi, vici! Nemenší radost než nadšená a upřímná uvítání dolista působí Jeho Excelenci i veliký počet břimovanců, jenž v některých osadách dosahoval čtvrtého dílu všech osadníků. Kutnohorský jest kraj čistě rolnický. Ač bylo tolik tisíc břimovanců ve vikariátu kutnohorském a ndp. biskup v každém farním chrámu Páně kázal, promluvy k břimovancům měl, neunavne katechisoval, na všechna uvítání připadně děkoval, a počasí nebylo valně příznivé, přece oči se úplně zdravým a silným. Velikou pozornost věnoval arcipastýř krásným a památným chrámům a starožitným památkám církevního umění, jichž hojně na Kutnohorsku se nalézá. Odjezd ndp. biskupa na Čáslavsko budou osadníci farností vikariátu kutnohorského provázeti upřímným přáním, aby dobrovitiv Bůh sžil Jeho Excelenci na dalších apoštolských cestách jeho, aby generální visitace na Čáslavsku tak se zdařila, jako na Kutnohorsku.

Radim a Jičina. Ve dnech 3.—10. května konána byla ve zdejší farnosti sv. mše dosud zde nikdy neodbyvaná. Konali ji vdpp. Redemptoristé z Prahy P. Josef Schroller a P. Karel Plešek. Účastenství věřících jak na kázáních, tak i na cvičeních stálo a zvláště o slavnostech nejsv. Svátosti Oláfal, Panny Marie a svěcení kříže bylo velmi četné. Svátost pokání přilalo 854 duší před tím v době velikonoční před sv. mší přilalo sv. svátosti 265 osob, ku sv. přijímání přistoupilo o mši 1038 věřících. Závěrečné slavnosti průvodu s milostným sv. křížem účastnili se nepřehlédlný zástup lidí. U uspořádání tohoto průvodu pečovali vdpp. misionáři. Do průvodu vstoupili u farní budovy mládenci, nesoucí okrášlený sv. kříž, kolem kříže nesly družičky 17 metrů dlouhý věnec. Uměleckí byl pohled na tento zástup. A když při tom zahrála hudba píseň „Svatý Kříži, tobě ctíme“, tak mnohé oko zarožilo se a srdce překypovalo láskou a oddaností ku Spasiteli milostnému. Průvodu a

svěcení sv. kříže účastnili se z duchovenstva vdpp.: Vinc. Krátký, čes. bisk. konslet. rada a děkan, Bohuš Neumann, školní rada na odp., Josef Černý, profesor a katecheta z Jičína, Jos. Pauer, bisk. notář v. v., Frant. Donát, farář, ze Železnice, Jos. Gabriel a Jos. Baborovský, duch správce z Kartouz a Jos. Valenta, kaplan z Kopidlna. Za jich účastenství a vdpp. misionářem za horlivou práci a námahu volá místní duchovní správa: Zaplať Pán Bůh!

Proseč. Zemřel zde vážený kmet p. Antonín Vilímek 18. t. m. u věku 66 let. Pohřeb se konal dne 22. t. m. Odpočívaj v pokoji!

**Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení**
provádí osvědčený
odborný závod pozlacený
GAUDENC APPL
v LITOMYŠLI
Doporčení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k nástupu
jednání se dostavuji.

Různé zprávy.

Problematická pomoc. Dovoňje se skládati katolickou přísahu notorickým volnomyšlenkářům, úředníkům dovoleno kandidovati na program soc. dem., volnomyšlenkáři stávají se hořatý; děti katolických rodičů vyučují lidé, kteří veřejně se staví proti všem pozitivním církvím. Ale zato — z vládních kruhů zakázáno žákům hofické školy spolupracovati na soše Husově. Byla by ta práce tak velikou provokací, jako fanatické výkřiky novohusitského řečníka proti naší církvi? Nyní se pokročí vymstí na ubohých dvoukorunových kaplanech jako na »despotech«, udělají si barnumskou reklamul

Sociální demokraté jako zaměstnavatelé. Smutné poměry v továrně na chléb s kladivem (Hammerbrotwerke) a smutná skutečnost, že chléb s kladivem jest velmi trpkým chlebem pro tamní zřizence, vedla v těchto dnech k sebevraždě jednoho vyššího zřizence. Ve čtvrtek 7. t. m. spáchal dosavadní ředitel uzenářského odboru v této továrně Josef Besel sebevraždu. Od soc. demokratického tisku zamčená příčina byla ta, že Besel, který z prostého natěračského pomocníka vyšvihl se k ředitelství a předsednictvu spotřebního družstva »Vorwärts« a pro svou rozřašnost velké důvěry požíval u dělnictva, okamžitě, aniž by se byl v něčem provinil, pouze proto, že se s některými vůdčími pány nepohodl, byl s ředitelství sesazen a ustanoven dílvedoucím. Ve čtvrtek přišel neočekávan dr. Karpeles s jedním pánem do závodu a představil jej jako nového ředitele. Tím byl Besel bezprostředně sesazen, což si vzal tak k srdci, že šel do stáji pro vepře a zde se oběsil. Besel se stal obětí »vykořisťování«, jež vládne v těchto závodech. Jest na př. v tomto závodě systematickou obvyklostí, že kočl, jakmile dosáhnou let, kdy mají dostávat větší plat, jsou propouštěni, aby jim nemusilo býti dáno definitivum a větší služné. Kočl dostává první 2 léta 30 K týdně a postupli k definitivu, 36 K a 14 dní dovolené, jakož i týdenní přídavek a remuneraci. Vyhazováním však továrna získává průměrně při kočlech 370 K za každého jednotlivce. To se děje na komando zernského poslance Siegla, jenž takovýmto způsobem provádí sociálně demokratickou politiku. Poměry v továrně ženou dělnictvo k velké nespokojenosti.

350.000 K za zastavení obstrukce? Posl. Choc ve schůzi ve Vys. Mýtě prohlásil, že redaktor »Českého Slova« p. Šimek nejednal s vládou o zastavení české obstrukce na říšské radě za 350.000 K, nýbrž že o záležitosti této s vládou vyjednával bývalý poslanec dr. Švihla.

Vělekos. Ulsterští dobrovolníci z Belfastu propašovali do hrabství Down 20 strojních pušek. Patrohlíci válečné lodi nepostřehly nic. — Architekt Charles A. Smith z Denveru Colorado připravuje se ze dna mořského vyzvednouti obrovský vrak »Titanicu«. Jeho podmorské čluny mohou se prý ponořiti 3 míle pod hladinu mořskou a odtud lidé budou zvedati vrak pomocí silných elektrických magnetů. — Město Vídeň chystá se vypůjčit 375 mil. K. — Ministerstvo orby vypisuje cenu 2000 K na vynalezení účinného prostředku k vyhubení krysy plžmové, která v některých krajích království Českého už zhoubně řádí. — Četná města švédská obmezila soukromý prodej lihových nápojů. Ve Stockholmu každý kupující musí si do zvláštní knížky zapeati nakoupené množství lihoviny a den nákupu. Během čtvrt roku nesmí si koupiti více než 12 litrů. — V Evropě připadá na 1024 ženy 1000 mužů. Ve všech ostatních dílech světa jest žen méně. V Americe připadá na 1000 mužů 973 žen, v Austrálii 952 žen a v Africe 978. — R. 1772 čítalo Rusko jen 14 mil. lidí, r. 1812 již 41 mil., nyní již 180 milionů. — Lepčí, který 24. října 1913 pře-

padl s revolverem v ruce v Žebrácku v Čechách ve zpo- vědnici tamního kaplana, jenž se dal zpočívati a vzal mu hodinky a peníze, zatčen v Brně. Jest to mohlokrát- te trestaný J. Peřar z Ústí. — V Rusku jest nedostatek profesorů; nyní jest neobsazeno 25 procent všech uni- versitních stolic. — V New Yorku postavena bude nová obrovská stavba o 52 patrech, 273 m vysoká, jen o 27 m nižší než nejvyšší budova světa, věž Eiffelova v Paří- ži. — Uherský říšský poslanec a biskup, vikář ve Vel. Varadně Mangra, který jest členem rumunské akademie věd v Bukurešti, byl tamtéž po schůzi akademie zástu- pem studentů zahrnut nadávkami a ztyrán. — Firma Grünberg v Paříži, obchod drahokamy, zastavila pla- ty; dluh je na 18 milionů franků.

Slovácké museum v Uherském Hradišti, vybu- dované péčí Národní jednoty, otevřeno bude slav- nostním způsobem v pondělí svatodušní 1. června t. r. Přátelé Slovacka zvou se k této velkolepé kulturní slavnosti.

Dar ceny trvalé břimovancům. Tím je dobrá kniha. Zůstane v rodině a čtou v ní děti i dospělí. Knihu ta- kovou, obsahující řadu krásných legend a pověstí o Matce Boží, jakož i něžné projevy lásky, důvěry a úcty k Bohorodičce od 74 českých básníků a 11 roztomilých ukázek mariánských z prstonárodního básnictví lido- věho, vydal redaktor »Našeho Domova« v Olomouci prof. Jos. Vévoda v knize velmi pečlivě úpravy o 315 stranách. Výtisk nevazný i s poštovní zásilkou po 2.20 K, vázaný v deskách celoplátěných a vkusně vyzlacených po 3.20 K. Objednati lze přímo v redakci »Našeho Domova« v Olomouci.

Revoluce v Albánii. Povstalecké hnutí proti kní- žeti Vilémovi bylo osnováno Essadem pašou a nabylo velice hrozivých rozměrů. Albánci bouřili se docela ne- daleko Drače. Essad rozmnožil svou tělesnou stráž o 80 mužů. Kníže požádal velitele lodi rakouské a italské 19. t. m. o pomoc. Když bylo vojensky postupováno proti domu Essadovu, paša svolil k vydání zbraní. Ná- hle však rozkázal svým ozbrojencům připravit se k obraně. Tělesná stráž začala střeliti, leč dům pašův bombardován. Essad kapituloval a byl dopraven na ra- kouskou loď. — Co má Rakousko z Albánie? Zase nové rozehvění a naději na nové výdaje k vůli Něm. kteří rakouskými příslušníky nejsou. — Poslední zprávy zvě- stují, že Essad dopraven od Itálii do Brindisi. Jest oba- va, že Essad se vrátí oklikou do Albánie. 300 dobrovolní- ků odtáhlo proti vzbouřeným sedlákům u Šlaku, kteří prohlásili, že se poddávají.

Jakost rozhoduje. Na tom zakládá se úspěch jedné z nejoblíbenějších kuchyňských pomůcek, Maggiho kost- ky s křížovou hvězdou. Mezi stále čtenější se vysky- tujícími kosikami zaujímá první místo. Není však také nic lepšího k okamžitě připravě výtečné hovězí po- lévky než Maggiho kostky. Zkušená hospodyňka to do- vě ví; všimne si proto při nákupu jména Maggi a o- chranné známky křížové hvězdy a odmítne kostky bez těchto značek

**Každá hospodyňka ví, že
MAGGI® kostky po 5 h
jsou nejlepší!**

Připravujte se na slet Orlů dne 15. srpna 1914. Slet již dnes slibuje značné počátky a návštěva bude, dle příprav na venku konaných, značná. V Hradci Králové se horlivě pracuje, aby se všem den orelský zplněnil. Dle možnosti slet započne již v pátek večer přátelským večerem.

Zvláštní vlaky na slet Orlů dne 15. srpna projektovány jsou z Prahy (severozáp. dráhy). Přihlášky nechť se dají u Al. Petra v Praze I., Velká Karlova ul. č. 8. K tomuto vlaku se mohou přidati z jižních a západních Čech. Ze Staré Prahy. Přihlášky dtež se u jednatele okrsku br. Jos. Řihy v Nové Pace. Z Polce u M. Přihlášky dtež se u okr. jednatele br. F. Alta ve Velkém Poříčí. Vlak pojedě přes Nové Město u M. Z Če- ské Třebové. Přihlášky dtež se u br. dp. Rob. Valy, kaplana v České Třebové. Vlak pojedě přes Týniště u Orl. Z Kyšperka přes Žamberk, Koste- lec u Orl. Přihlášky dtež se u br. Vojt. Zpě- váka, Čermná u Kyšperka. Z Německobrodské zvláštní vlak nepojedě?

Okrskový slet v České Třebové dne 19. čer- vence. —

Veškeré organizace orelské zašlete dotazníky zpět nejdéle do 30. května.

Plakát sletový se již rozesílá při odebrání 10 kusů po 1 K. Odbery a jednoty ihned si je ob- jednejte u svého okrsku, aby mohly býti společně expedovány. Plakát má uměleckou cenu a bude pěknou reklamou, jakož i upomínkou na náš slet Orlů. — Pohlednice umělecké od vdpp. Edv. Neu- mana a dr. Šetiny po 10 hal.

Konference křesť. soc. dělnictva a železnič- ních zřizenců koná se dne 24. května v Hronově v místnosti »Vzájemnosti«.

Kde nemáte dosud založenou skupinu křesť. dělnictva, učíte tak co nejdříve. — Konejte schů- ze k zakládání skupin Všedobrového Sdružení. Řečnicka obdržíte a ochotou, jakož i veškeré in- formace u Všedobrového Sdružení křesť. děl- nictva.

Depešní adresa: Albibanka.

Telefon č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota,

společnost s r. o.

== v Hradci Králové (Adalbertinum) ==

provádí veškeré obchody **bankovní, bursovní a směnářenské,**
eskont a inkaso směnek, devis, čeků, kuponů a valut. — **Úvěry všeho**
druhu. — **Velkoobohod uhlím, koksem, stavebními hmotami,**
hospodářskými stroji, strojními oleji, petrolejem. — **Úhrady**
do oiziny, inkaso nájmu. — **Výhodné zúročení vkladů.**

Účet u c. k. rak. pošt. spořitelny.

Žirový účet u rak. uher. banky.

V těžkém zármutku nad úmrtím našeho nezapomenutelného otce a dědečka pana

FRANTIŠKA KOTLANDA

byly nám velikou útěchou četné projevy srdečné soustrasti.

Vzdáváme tudíž jak za kondolence tak za četnou účast při pohřbu

nejvroucenější dík.

Zvláště pak děkujeme dp. J. Brabcovi, dp. P. J. Stryhalovi, slov. p. MUDr. R. Zippeovi a vlot. chrámovému sboru p. J. Wünsche v Hradci Králové.

Rodina Kotlandova.

Za důstojné vypravení pohřbu děkujeme p. J. Elsnerovi.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnictví

== V ŽAMBERKU ==

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných
výstavách.

Koberce a předložky

jutové chenilové imit. »Smyrna«, vlněné chenilové »Ax-
minster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné
jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

**Cenníky zdarma
a franko.**

!!!

Josef Zemlička,
mátní tkalcovství,
HLINSKO, (Čechy).

Koberce běžce

jutové »špagátové«, vlněné »ho-
landské«, vlněné »Harlem«.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Moderní dámské kostymy — Jan Novák

Cestovní pláště, paleta, dívčí pláštíky atd., vůbec veškeré
druhy obleků do oboru dámského krejčovství spadající.

Hradec Králové, Velké náměstí,
— vedle kostela Sv. Duha. —

Kompromisní stezky.

Je to přímo ironií osudu, že vládne obecně svobodomyslný chvást v době, kdy pětadevadesát procent občanstva se škrtí ve smyčkách nejrůznějších společenských zájmů. A smyčky sprádají se v hustou síť tím více, čím rychleji komunikace, politika, zjevy hospodářské splétají zájmy jednotlivcu. Kombinované společenské útvary, kdy každé hnutí jednotlivcov: jest řízeno několika vnějšími složkami, ubíjejí individualitu v době, kdy se pro ni nejvíce horuje. Originelní typy mizí, právě zástupy inteligentů řídí se při svých projevech tuctovou, stejně stříženou šablonou.

Kompromis značí úmluvu, dohodnutí podmínek vzájemnými ústupky. A jaké roje kompromisu letí i českým světem! Radikál se stane starostou, ale protože strany opoziční hodlají využití do krajinosti některých jeho prokázaných slabostí a nedůsledností, stává se náhle z jestřába kuřátka. »Nic platno, jsem starostou pro všechny, došel jsem nyní k přesvědčení, že nelze hlavou prorazití zed'«. Při příštích volbách shání kompromis s některými opozičníky proti voličům, kteří mu ostře vytýkají zradu radikalismu.

Poslanec zvolený od tří stran! Ubožák k politování. Sedí v parlamentě na třech židlích, láme si hlavu, jak nasytiti lva a vlka, aby ho nedal do klatby lačný tigr, který také při volbách pomáhal. Hledí chudák vyhověti nějak i protilehlým programům.

Obchodník nyní málokde projeví touhu po starostenství, aby »svobodomyslníci« ze samé snášlivosti mu neničili krám. Usmívá se na všechny politické strany, pokud mu přináší peníze. »Proč nejste v politice, pane, rozhodnější? Žijeme ve sféře demokratisace, kdy přece každý dělník...« »Lehce se vám to řekne, ale hned vedle jest konkurenční krám vychytralce, který by mne mohl přivést na žebráckou hul. Předně jest potřeba tolerance mezi organizovanými davy a v novinách; pak teprve žádejte od obchodníka, cestujícího, továrníka, hostinského a holiče určitější politickou konfesi. Dříve bylo dovoleno kupci kárati i vlastní zákazníky. Obchodník byl opravdu i ve svém domě pánem.«

Prý advokáti mají velikou volnost. Jest to jen tam, kde nečihá advokátská konkurence hned za rohem. Při přebýtku advokátních sil mladí advokáti navazují politické styky takové, jež by zabezpečily existenci. Často jeden advokát činí tajné námluvy u několika stran, než »si vytvoří pevné přesvědčení.«

»Pane učitel, jste trpělivý dobrák, máte zásady konservativní. Proč jste tedy zapsán v pokrokovém ústředním spolku učitelském?« — »Hm — jedná se mi o existenci. Nejde tu ani tak o hmotné výhody, jež organisace poskytuje, jako o miství šikanování, které by následovalo po mém rozhodném odporu. Až bych žádal o lepší místo, hned byste seznali, jakou činnost by proti mně rozvinula chapadla rozsáhlého organizačního aparátu.«

A což lékař, chce-li se dostat do služeb nemocenské pokladny! Jedná-li se i katechetovi o definitivu na měšťanské škole, radikální otcové města se táží přísně, zda se ten kněz »nebude do veřejných záležitostí zbytečně předsedat, zda nebude podporovati klerikální organisaci.«

Agitátor politické strany tvrdí, že jde probouzet rozum, uvědomovat. Zatím však v »uvědomovaném« lidu bují mlha nejpestřejších nedorozumění a zmatků, o nichž dříve tito prostí občané nic nevěděli. Proč? Jestliže agitátorovi odpoví věcně člověk z jiného tábora, jestliže proti straně agitátorově uvede veliké obžaloby člověk nezávislý a nestranný, agitátor nesmí přisvědčiti ani k nejjasnějším dokumentům, aby nepřišel o existenci. Jestliže se ozve námitka, proti které jest každá sofistická vytáčka marná, agitátor chytne řečníka za některé slovo a na něm jezdí tak rafinovaně, aby odvrátil pozornost od jádra sporu. Již předem, než vystoupí, promyslí si pečlivě taktiku vykrucovací. Tak se vychovávají individuality. »Přesvědčení« agitátorovo ovšem až příliš často podléhá změně dle toho, jak v které straně stoupají a klesají akcie. Dle toho, jak se kde platí, agitátor změnil své názory na venek třebas třikrát — čtyřikrát.

A co říci tomu, když celé strany politické, které se do nedávna stihaly nejprudšími obžalobami, které se vinily vzájemně z nenapravitelné bezcharakternosti, najednou se při volbách spojí? Tento způsob »sanace veřejného života« nebyl nastoupen z nějakých lepších ideových obzorů, ale prostě ze strachu před ztrátou mandátů.

A časopisy i nejradikálnější! Insertní zájmy dovedou radikálně vtisknouti svou pečť i do přesvědčení redakčního. Pokrčí se rameny: »Jinak by nepohl náš list vycházeti.« Novohusitě se již ani nepozastavují nad tím, nabízí-li se od ředitelstva na prodej časopis i s celým svým přesvědčením. Na tom nezáleží, že tak obdrží políček sami odběratelé, kteří důvěřovali ideálním snahám, že se

zpeněží zcela moderním způsobem i změna »uvědomění« širých vrstev. Dej peníze a můžeš pošlapati celý dosavadní směr toho listu. Ba kompromisy vnikají v listech i do kritiky děl básnických, sochařských atd. Kritik píše tak, jak žádá zájem kliky, která ho vydržuje. Známe jest vtip: »Pane odborný kritik, četl jsem včera váš ctný posudek o novém dramatu. Ale prosím vás, sdělte mi, co o tom divadle soudíte jako odborný znalec upřímně sám. Nebojte se, že vás prozradím.«

I tomu obuvníku, krejčímu a docela i kočebrovi hrozí na mnoha místech katastrofa, odváží-li se projevit veřejně své názory. Ba jsou nenávisťou pomstou ohrožováni na existenci i rodiče těch lidí, kteří se odvažují zásady protivníků kritizovati. O tom, jak jsou sešněrováni tovární dělníci placeními sekretáři, svými listy atd., netřeba ani mluvit. Každou chvíli jest bezcitně z továrny vyhozen dělník, který se odváží hájiti svou myšlenkovou samostatnost. Musí si počínati chtět nechtět kompromisně, nemá-li ztratiti i to poslední, co ještě má.

Některé listy, které vyšly do světa s chlubnými radikálními hesly, již za rok sledují opatrnickou taktiku kompromisní dle toho, jací odběratelé a inserenti se přihlásili. Aby se list udržel, sedne si třeba na tři židle, z nichž kárá — nedůslednost lidí jiných.

Na př. právě ten tisk pokrokový, který obsluhuje se vši ponižeností jak volnomyšlenkáře tak církevní zájmy židovské a pokrokařské, jak dělníky tak bankéře, vytýká tisku liberálnímu klerikalismus, vysmívá se mladočechům, proč nepostupují proti katolíkům s větší rázností.

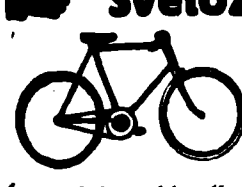
Takový pokrokař nechce poznati, že liberalismus se zastavil rozpacitě před snědeným krámem, že jeho bývalá protikatolická hesla rozplynula se v negativní stojatou vodu. Liberálové tvrdí, že většina národa jde za nimi, že jim nastává okamžik, kdy se úplně sčítuje s katolicismem, obelhávali jak sebe tak českou veřejnost. Poznávají konečně, jak jim přepjatý luk praskl, jak přeceňovaly ty síly, které přinášely národu místo živné mizy laciné rozeštvání.

Jest v takovém případě kompromis věci příliš překvapující? Dovedou-li se spojovati někteří radikální politikové k utloukání českého živlu katolického s německými židy, nemohou vytýkat, chce-li se chovati český liberál k českým katolíkům snášlivěji, než jak to činili jeho předchůdci. Hledají-li někteří politikové s velkým poplachem podporu svým podnikům u Němců, liberálové s daleko menší nedůsledností opírají se o silnou složku vlastního národa. Velmi dobře tuší, co by následovalo, až by vyhlásili dle příkladu radikálů katolictvu boj na život a na smrt. Katolický tábor rázem by se organisoval i v takých místech, kde katolíci nechtějí o vlastní politice dosud slyšeti. Tábor ten by dovedl zdrtit netoliko liberály, ale i — radikály.

Chytří liberálové se báli toho okamžiku, kdy při radikálním postupu nastane jasno každému katolíku. Proto nyní bojují proti duchům, které sami vyvolali.

A ten farizejský údiv pokrokařů! Kdyby několi jednotlivý žid anebo protestant pro svou konfesi trpěl, hned má zastanců na kopy. Žid se docela těší veliké imunitě, ať se přihlásí do kteréhokoli tábora politického — protože jest židem. Opováž se kritizovati jeho politickou akci, spustí hned nářek, že ho kritizuješ pro jeho náboženskou příslušnost. Ale katolík — zcela naopak má býti vykopán ze všech patentovaných národních stran zase právě pro svou konfesi, ať už vyniká jakkoli.

Ovšem — kdokoli navazuje s námi kompromisy, nenabízí přízeň svou upřímně, chce odnésti celý ranec darů za skrovnou dískreci. A má-li konečně přestati v národě celý náhrn nejužasnějších kompromisů, jest potřeba, abychom spojili charakterní živly pod ten prapor, jenž jedině znamenal v dějinách našich skutečnou jednotu. Jen prapor Svatováclavský dovedl seskupiti celý národ k upřímné svorné práci všenárodní. Jiné prapory znamenaly a znamenají neustálé tříštění, které se maskuje takovými kompromisy, nad nimiž by projev ilúza i cařihradský Mohamedán.

Světoznámá kola
KORUNA
s pedálovou přímou sázkou dodává
firma:
LADISLAV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceník.

Kulturní jiskry.

Katolická universita pro dívky. V pařížském konventě Anglických panen byla minulý měsíc slavnostně vysvěcena kardinálem Amette katolická universita pro dívky. Pozůstává ze dvou různých

odvětví: z vysoké školy, kde se dívky připravují k profesuře na vyšších ženských učilištích a k učitelství na soukromých katolických školách. Druhé odvětví tvoří studium klasické, které je vůbec první ve Francii, neboť na státních lyceích dívčích se latině leč výjimkou vyučuje. Ženská universita čítá již 250 posluchaček.

Pokrok katolicismu. V Indii obnáší počet katolíku 2,311.000. Přírůstek za rok 1912 byl 20 procent. — V Pekingr. 1913 na 37.000 dospělých lidí přijali víru katolickou. — V Prusku stýskají protestanté, že katolické občanstvo se množí, kdežto přírůstek protestantu rok od roku jest tak nepatrný, že brzy katolíci budou míti v zemi většinu.

Země, v níž vládou ženy. Země Menangkabau v nitru Sumatry jest zemí, v níž ženy mají všechny otěže vlády ve svých rukách. Ženám patří země, patří jim domy. Jména rodin postupují dle ženské linie a pouze matky přijímají poručnictví u dětí. Žena, která jest hlavou rodiny, vede správu veškerého rodinného majetku. V případě její smrti přichází její majetek i její postavení na nejstarší dceru, není-li té, na dceru nestaršího bratra zemřelce. Jestliže není vůbec žádného ženského potomka v rodě, může být i cizí děvče přijato za vlastní, adoptováno, ale vždy musí aspoň do téhož rodu příslušet. Provádá-li se dívka, dostane kus pozemku, který musí pak muž obdělávati. Ve skutečnosti však i tato činnost muže jest omezoována. V dřívějších dobách nepřispívali mužové vůbec ničím na výživu rodiny, ba naopak dostávali podporu od žen sami a nějaké peníze na útratu. V poslední době však ozývá se u mužů kmene Menangkabau moderní hnutí »mužské emancipace«, pravý tedy opak evropských poměrů, kde se ženy až přes příliš chtějí »emancipovati«. Zvláště chtějí pro sebe mužové kmene využítkovati vhodné příležitosti, jež se jim naskytá ze styků se společností holandskou. Neboť tu se otvírají mužům nové cesty práce a příjmu, jak z různého zaměstnání, jež dosud neznali a jemuž se od cizinců naučili, tak zvláště z čilého obchodu, a tu si mohou snadno vybojovati svou »hospodářskou nezávislost«.

Za zřízení literárního musea katolického se přimlouvá »Český Západ«. Tento návrh jest velice včasný. Pozorujeme, že česká veřejnost vinou své nevšímavosti a špatných informací o práci i významných katolických literátů ví velice málo. A bude-li v budoucnosti oceňovati literární činy naše dle informace různých Nováků, pak se ocitne teprve ve zmateném labyrintu. Mnoho z důležitých korespondencí, z rukopisů a jiných památek po nedávno zemřelých katolických spisovatelích se zcela ztratilo. Nechť tedy jest zřízeno museum, v němž by se uschovaly nejcennější dokumenty, mající pro veřejnost důležitý význam.

Omyly v Novákových dějinách české literatury. Dr. A. Novák a dr. Nejedlý — tato dvě jména značí nám poséřské cesty pokrokařské nadkritiky, která hledí drtiti zvláště zjevy konservativní, aby se o ní hodně mluvilo. Leč — posud jest zde dostatek inteligence, která se nedá ujařmiti nedomyšlenými frásami, ale dovede studovati a usuzovati samostatně. Při spisování díla tak důležitého, jakým jsou dějiny naší literatury, jest zajisté zapotřebí nejsvědomitější pečlivosti. Leč ozvaly se proti práci Novákově již před několika lety obžaloby velice věcné. Nyní M. Javorník v »Našinci« rozpíná řetěz vážných výtek o řadu článků dalších. Javorník dokazuje, jak Novák macešsky odbyl velice kusou, neúplnou recenzi Fr. Leubnera, Adama Chlumeckého. Dále opravuje, že Baar není farář kloboucký, nýbrž jest farářem v Ořechu u Prahy. O. S. Vetti nejmenuje se Antonín Koudelka, nýbrž Alois Koudelka. Novák praví, že redaktorem »Anděla Strážného« jest P. Placid Mathon (ačkoli tento kněz jest již před čtvrt stoletím mrtev) a že vede »Rajskou Zahrádku« V. Špaček, který se vzdal redakce té již několik let před tím, než Novák své dílo začal psáti.

V životopisných datech nadkritik Novák upadl do celého přediva omylů. Vždyť na př. píše, že Blažek Matyáš zemřel r. 1897, Bílek Tomáš 1900, Hrubý Timotej 1899. Dále zcela špatně Novák udává datum úmrtí Iblova, Šerclova, Zünglova, Šťastného, Tonnera, Jahna, Malého, Lenzova. Špatná data životopisná uvádí Novák při Markovi, Uhrovi, Tomanovi, Stroupežnickém, Old. Novotném, Leubnerovi, Brdlíkovi, Menčíkovi a Brábkovi. Javorník praví: »A to jsou ukázky jen nahodilé. Kdyby kniha byla podrobena důkladné revisi, pracně a nevděčně, ukázalo by se, jak nespolehlivé »iurare in verba magistri« (přísahati na slova učitelova)«.

Věru nedbalost přímo úžasná při spise, který má sloužiti jako moderní autoritativní příručka a který jest houfně vyhledáván zvláště k vůli rychlému zjištění životopisných dat. A přece mohl Novák snadno zkontrolovati věrohodnost svých zápisků nahlédnutím do Naučného slovníku a jiných důkladných pomůcek.

Klasobraní z procesu Švihova.

Obšírný popis procesu jest znám našemu čtenářstvu z listů jiných. Obmezíme se pouze na konstatování některých zajímavých momentů, jejichž pravý charakter se neozřejmí snadno při povrchním čtení.

Konstatováno často, že šestičlenná komise mužů vážených rozhodně uznala Šviha jako konfidenta. Šviha prchl, ale když nabral dechu, byl popraven znova důkladně jednomyslným rozsudkem poroty. Nahrnulo se na hlavu Švihovu tolik přitěžujících materiálů, že již před rozsudkem každý rozvázný pozorovatel poznal rozhodnou vinu Švihovu. Když však před soudní budovou se ozvaly některé nejisté hlasy, že Šviha vyhrál, ihned volali nář. sociálové hlučně: »Sláva Švihovi!« To se povedlo. Tak jsou zpracováni tito lidé k samostatnému úsudku, k rozumnému uvažování. Vyšly na jevo i jiné věci, které usvědčovaly Šviha z poslanecké ledabylosti. To všechno nic nevadilo. Zfanatisovaný dav zcela zapomněl, že se při procesu nejedná jen o Šviha a stranu nář. sociální, ale že tu jde o čest české delegace vůbec, o věrohodnost předních politiků atd. Což na tom? Zástup hlavně dychtil zvědět, zda »se Šviha vyseká«. Proto ani hora jiných Švihových extravagancí nebyla na překážku volání slávy.

Doznáno, že Šviha chodil ke Klímovi na večeri, že byl přítomen u Klímy daleko častěji, než při důležitých schůzích politických své strany. Předáci nář. sociální strany dosvědčili, že o těch schůzkách věděli. Ale tohoto muže postavili národní sociálové v čelo své strany v době pro náš národ tolik kritické.

Čas, Samostatnost, národní sociálové a jiní radikálové vytýkali mladočechům přechovávačství. Leč dokázáno světle, že mladočeši nemohli ihned zdržeti Šviha na základě materiálu neúplného. Více materiálu přitěžujícího předloženo šestipanské komisi. Když tato Šviha odsoudila, pojednou radikální žalobci »přechovávačům« vytýkali, že Šviha popravili bez dostatečných pádných dokumentů. Jak by se byl Šviha houževnatě hájil po použití slabšího obžalovacího materiálu, to přece nepřímě dokázala jeho kuráž, s jakou šel i pak před porotu. Šviha byl hájen tak chytře, až se někdy zdálo, že proti usvědčujícím důkazům se vyhodí veliký triumf. Byl odsouzen ovšem i porotou. Leč radikální tisk, který znova se snaží omývat mouřenina, znova a znova mluví o nepoctivém přechovávačství.

Pročtíme důkladně svědectví Masarykovo, Klobáčkovo, Stříbrného — zkrátka všechna svědectví těch, kteří měli politický interes na porotním vítězství Švihově. Všecka svědectví byla tak obratně přikrojena, aby ani nejmenším slovem nebyla podporována žaloba »Národních Listů«. Co se přiznati musilo, v tom svědkové Švihovi hleděli naléztí smysl a účel jiný, než skutečně byl. A jestliže mluvil Masaryk o politické nevšímavosti Švihově, mělo to Šviha vysekát.

Bylo chytře pracováno k tomu, aby mezi porotci vznikla otázka: »Takový pohodlný poslanec že by čile za peníze donášel Klímovi veliká tajemství politická?« Zatím však bystří znalci mohli odpovědět: »Šviha dovedl tedy výtečně předstírat v zájmu vlastním svou činnost. Stavěl se nevšímavým, aby odvrátil od svých pokoutních cest pozornost těch, kteří sami si stěžovali, že cítí v týle konfidenta. A politická ujednání chytrák stejně jako člen klubu mohl ihned vyzvědět.«

Když Junger prozradil manko v soc. dem. pokladně, »Čas« se rozčiloval nikoli nad finančním nepořádkem, ale nad prozrazením. Denuncianti vůbec počítali k nejhorším tvorům a mrskali je bezohledně. A před porotou Švihovou? »Čas« dělal pro Šviha náladu tvrzením, že prý nemohl policii nic zvláštního prozradit — leda »běžné maličkosti«. Také Masaryk ještě před porotci tvrdil: »Otázka je, co mohl dr. Šviha prozrazovat a v čem mohl uškodit? — V ničem.« Tak tedy najednou k vůli Švihovi změnil velemoudrý filosof své »zásadní stanovisko«. Šviha jako »státem placený denunciant« byl hotovým beránkem proti katechetům, kteří byli donuceni někdy podati zdůvodněnou stížnost k vůli sebeobraně proti fanatikům. — To nebylo tedy nic, když nář. sociálové následkem tajné denunce byli pozavíráni pro svůj antimilitarismus. Bývalo by malicherností předem prozradit vládě tajné usnesení české delegace o minimálních požadavcích při dalším vyjednávání s vládou. Nic neznamená tajný podrobný plán na porážku ministrstva v parlamentě, tajné ujednání volebních smluv atd. Nejhorším tvorem jest jen ten, který veřejně žaluje na jednotlivce, nevině však jest muž, prozrazující za peníze ujednání zástupců státního poplatnictva.

Dne 20. t. m. se rozkřikl na celé straně »Času« Masaryk, že Šviha Wienerem není. Chce to dokazovat výroky Klímovými a Křikavovými. Bodejť by ti pánové ihned nepřisvědčili — když se jedná o jejich vlastní kůži, o nápravu pochroumané reputace! Tu se dá jméno »Wiener« strčiti snadno na konfidenta jiného — jestliže Klíma již Šviha nepotřebuje. Prozradila-li by státní policie sama jen

jediného svého konfidenta, rozpláší tak sbor všech ostatních. Kdyby býval Šviha nevinen, jistě že by bývalo dovoleno Klímovi ihned svědčeti ve prospěch nesprávně obviněného. Proč však Klíma tak úzkostlivě prchal z dosahu svědectví? Notorický najmatel konfidentů má dle Masaryka býti korunním svědkem ve — vlastní při.

Podporujte své diec. knihkupectví.

≡ UPOMÍNKY ≡ K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Podporujte své diec. knihkupectví.

Národohospodářská hlička.

Z valné hromady Hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců. Valná hromada konala se v den sv. Jana Nep. Tajemník p. Šolle vysvětlil nepříznivé hospodářské podmínky roku minulého, pro které správa sdružení dbala největší opatrnosti. Sdružení mělo koncem roku minulého 533 odboček, hospodářských spolků a besídek a 4 skupiny, tedy dohromady 537 spolků s 18.060 členy. Dále 394 členů fyzických. Sdružení věnovalo horlivou péči odborným přednáškám. Na náklad ústředí konáno 265 schůzí. Náklad časopisu »Věstník zemědělců« obnášel 10.000 výtisků. Vydání na tento časopis bylo 7142 K 13 h. Zvýšená pozornost věnována hromadnému obstarávání solidních levných potřeb hospodářských a domácích, jakož i sprostředkování odbytu zemědělských plodin a výrobků. Také za uplynulý rok sprostředkován obyt v sumě značně převyšující milion korun. Roku 1913 byl peněžní obrát proti roku 1912 větší o K 642.025.72. Z přebytků ústředí věnováno na organizační činnost 1300 K, na vzdělávací účely Sdružení venkovské mládeže 50 K, na tiskové potřeby Sdružení katolických zemědělců 1937 K 40 h. Čistý zisk po všech dotacích a odpisech činí 2997 K 61 hal. Výboru i pokladníkovi uděleno absolutorium.

Jak Vaňkova »Štěstěna« vydělává. Vaňkova »Štěstěna« nabízí 4 losy za 191 K 10 hal., které jiný peněžní ústav za týchž podmínek nabízí za 152 K, tedy o 39 K 10 hal. laciněji. Představte si, že už tento druhý ústav na losech asi 40 K vydělává (a i více!), tož obnáší výdělek »Štěstěny« 80 až 100 K na jednom kupci. A najde-li se do roka 100 lidí, kteří u »Štěstěny« si losy zakoupí, máte hned výdělek 8000 až 10.000 K. A na to se c. k. úřady klidně dívají.

Krach v mlékárně. Sotva dopsal katolický tisk své zprávy o zuboženém stavu agrární mlékárny v Želetavě, již došla zpráva o krachu agrární mlékárny ve Frenštátě. Mlékárnu vedl od založení agrárník Havel J. Zásoby nebyly protokolárně vedeny, stav podílů obmyslně zvýšen o 3000 K. V účetních knihách byla řada sčítacích chyb. Podnik dostal subvence 14.000 K a přece dluhy dostoupily výše 50.000 K. Když z poslední subvenční splátky si Havel ponechal pro sebe bez povolení dozorčího výboru 1200 K, když vyplatil podíly sobě a svým příbuzným, vystoupil z družstva. Pře-

svědčila se zemědělská rada o stavu mlékárny před vyplacením subvence dokonale?

Sanace strojírný Ruston-Bromovský. Pozornost vzbudil pokles akcií tohoto velkého průmyslového podniku až na 35 procent nominál. hodnoty a vykázaná ztráta v poslední bilanci 5.8 mil. korun. První chybou bylo, že akcie Rustonovy strojírný r. 1910 získány firmou Bromovský, Schulz a Sohr, která s Rustonovou strojírnou sloučena v jeden podnik. Strojírna Bromovský počítala s trváním kartelu a jejím cílem bylo, aby získala kartelní kvotu Rustonovu, slibujíc si při tom výhody od sousedění a specialisování výroby. Tak získána i strojírna Ringhofferova a opět kartelní kvota dobře zaplacená. Avšak kartel se roku 1911 rozbil. Chybné kroky dřívější dokonány ještě nesmírně nákladnou výstavbou továrny a administrativní budovy na Zlichově, při čemž rozpočty překročeny asi o 4 mil. korun. Dán tedy návrh na odepsání rezerv. fondu 1.5 mil. K a kapitálu ze 14 mil. na 5.6 mil. korun.

Suspendování obilních cel? Na valném shromáždění delegátů Zemědělské rady pro království České v Praze předseda českého odboru Ad. Prokúpek učinil následující projev: »Valné shromáždění delegátů sleduje s politováním a rozhořčením nezřízenou agitaci, která v Uhrách a po nich i v naší říši se strany zástupců velkoměst a průmyslu zahájena byla pro suspendování obilních cel. Vůči agitaci této hudiž poukázáno k tomu, že výživa obyvatelstva není nikterak ohrožena, jestliže ceny obilní tentokrát dočasně vystoupily nad obvyklou úroveň, kdežto ještě na počátku a v první polovině nynějšího tržního období ceny obilní nacházely se hluboko pod úrovní nákladů výrobních, aniž by byl kdo z uvedených kruhů pečoval o to, aby zemědělstvu při nepříznivých tržních poměrech na podzim a v zimě dostalo se vůči tisni tržní odpomoci. Jestliže tržní poměry obilní vykazují od počátku nynější saisony do nynější doby odchýlný vývoj, pak důvodem toho jest nedostatek včasného přehledu v tržbě, zejména co do ocenění zásob a spotřeby obilní a na této cestě bylo by hledati spíše nápravu, nikoliv však suspendování cel, které by jen způsobilo otřes, zmatek a nejistotu v tržbě, aniž by bylo s to zjednatí konsumu vydatnější měrou žádanou jím úlevu, nehledíc ani k tomu, že stav osení tou dobou mimořádných celních opatření neodůvodňuje. Valné shromáždění ohražuje se proto vůči agitaci pro zrušení obilních cel a žádá vládu, by na zřejmém agitačním toto hnutí nebrala zřetele.«

Kdo chce zachrániti selský stav před zánikem, nedokáže toho ani subvencemi, ani školami, ani sdružováním, tím méně politickými štvanicemi sebe pěkněji přibarvenými stavovskými hesly, nedovede-li odstraniti hlavní tři příčiny úpadku selského stavu, a sice: předluženost statků, nedostatek selských nevěst po selsku pro selský stav dobře vychovaných a vzdělaných v sedlačině, nikoliv v nádherné panštině a pohodlné lenosti. Selského stavu nezachráníme před zánikem, tyto tři největší »škůdce« rolnictva-li nedovedeme odstraniti.

Jak se hraboši rozmnožují, mnohý rolník netuší. Samice hraboše za jediné léto má až sedmero mláďat, a sice pokaždé 4—8, z nichž obyčejně první a druhé téhož roku se rozplemeňují, tak že jediná myška za rok má více než 2000 potomků, za 2 roky více než 6000. Když tedy na železniční hrázi anebo jinde přezimuje jenom 10 samic, do zimy pobíhá po okolí již 2000 myší, v druhém roce vzroste počet nejméně na 60.000 pak-li sovy, ostřížky, poštolky a lasice z nich většinu nezahubí. Jak potřebno je, aby všude úzkostlivě šetřily se naše sovy, havrani, kolčavy, poštolky a kánata! Kromě toho musí sám hospodář hubiti myši pilně osvědčenými moderními prostředky.

Našemu vele důstojnému duchovenstvu
ku provádní prací kostelních více doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řemeslné
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Sociální besídka.

Kongrua. Konečně dochází zpráva, že se o zlepšení platů kněžských přece vážně jedná. Jest již nejvyšší čas! Vždyť se daleko horlivěji jedná o zvýšení platů důstojnictva. Přirovnějme stav dvoukorunového kaplana k důstojnické gázi. Mladický poručík má hned vedle příbytečného 1700 K ročně, nadporučík má počátečnou gázi 2200 K, setník 3000 K (vedle příbytečného). Tyto platy postupem let stoupají. Nyní ministr vojenství navrhl reformu, která by vyžadovala pro zlepšení platů setníků ročně skoro tři čtvrti milionu korun. Není potřebí závidět v době veliké drahoty, ale přirovnějme k této akci postavení kaplana, který má studie delší a na němž se žádá i zodpovědné státní úřadování. Zatím co jiné stavy se obratně starají o úlevu v povinnostech, na kurátní klérus skládají se břemena stále těžší. A je-li kněžstva nedostatek, není divu, že pro četné funkce nemá mnohý kněz vůbec času věnovati své síly důležitým jiným záležitostem občanským. Cítí to i naše organizace,

na něž těžko platit z ničeho, jimž těžko sloužit pro práci školní a kancelářskou. V »klerikálním« Rakousku jest kněz odkazován na štolové almužny, plno žádostí a intervencí jest potřebí, aby aspoň z náboženské matice bylo dáno něco na úpravu zcela nezpůsobilých církevních budov — zatím co na děla a lodí se povolují sta milionů. Ale placení, dobročinnost vyžaduje se od kněze na všech stranách. Kdy už konečně nastane náprava?

Práce Miliardných Bratří. V 15 nemocnicích řádu Milosrdných Bratří rakousko-české řádové provincie bylo ošetřováno v roce 1913 z nejruznějších zemí (i z Turecka, Württemberska, Lucemburska, Francie atd.) 23.565 nemocných (počítajíc v to i nemocné, kteří v nemocnici zůstali z roku 1912).

Ve Vídni nově přijato za rok 1913 nemocných 6591, ve Valších (v Dol. Rakousích) 1002, v Krakově 1709, v Zebřidovicích (v Haliči) 436, v Praze 2794, v Gorici 1626, v Nov. Městě n. Met. 422, v Těšíně 1666, v Prostějově 1022, v Kuksu 102, v Brně 1525, v Letovicích 297, ve vídeňském domě rekonvalescentů 597, ve Vyzovicích 230. Patrně tedy, že »mniců rota liná«, kterou tupí nejvíce lidé štítlí se poctivě práce, koná velikou humanitní práci. Proto i uvážlivý nekatolík ochotně dá svůj příspěvek na práci tolik lidumilnou.

Dělnické hospodářství v Prostějově. Revisoři soc. dem. svazu z Prahy nařídili rozpuštění nebo prodej těchto rudých podniků: banky, mlýna, řeznictví a polního hospodářství soc. demokratického. Tak skoro všechno, co by prostějovským separatistům ještě potom zbylo, byl by Potravní spolek, ale i ten má daleko do toho, aby mohl o sobě říci, že stojí finančně pevně na nohou. Zmíněné podniky nejen že nic nenesou, nýbrž vykazaly za minulý rok značný schodek.

Socialistická svoboda. Z Paříže se oznamuje: V četných okresích francouzských vypukly velké srážky mezi pracujícími dělníky a těmi, kteří nepracovali, k vůli oslavě prvního května. Došlo ku rvačkám, při nichž bylo mnoho dělníků zraněno těžce i lehce noži, holemi i revolvery. Teprve vojsko učinilo konec srážkám. V Marseillu byl ztýrán a smrtelně zraněn jeden dělník, který šel z práce. Také v hlavním městě Španělska, Madridu, udály se podobné srážky, při nichž bylo mnoho osob zraněno a též zabiteno.

Dle byrokratických vzorů. »Měšťáctví« proniká soc. demokratické organisace tím více, čím rychleji uchvacují v podnicích rudých dobře placen místa šplhalové a ziskuchtivci. Ukazuje se, že i strana dělnická podléhá téměř procesu, jako tábor jiný, založený vesměs pod hesly různých reforem. Kde se dobude moci, kde jest naděje na obstojně placené úřady, tam přenášejí své osobní zájmy ti občané, jichž nároky jiné strany odmítají. A v které společnosti zdomácní taková praxe, tam také se zahnízdí velmi snadno byrokratismus. Ve »Velešavlínu« na př. stěžuje si soudruh Kohl, jak byl vypíchnut z tiskárny »Práva Lidu«. Kohl praví, že měl v tiskárně materiální zaopatření dobré. Byl však provokován faktorem Seidlem tak, až dal sám výpověď. Kohl žádal ředitele Humelhanse za ochranu proti živlům, které tvrdily, že důvěrníci personál štvou (zrovna jako v měšťáckém závodě). Ale ředitel mu odpověděl: »Proč nedáte sám výpověď?« Kohl nato: »Právě vás jdu žádat já o ni, abych seznal, zda-li slova, která jste promluvil na jedné personální schůzi, totiž že vám musí býti směrnatý dobrý pracovník a politika že u vás nerozhoduje, zakládají se na pravdě.« A ejhle, náprava se stala tím způsobem, že doručena Kohlovi výpověď. Rozhodnutí Kohlovo došlo po konfiskaci »Kopřiv, kdy na něho faktor Seidl křičel: »Udělám si teď pořádek a беру věc za svou a postarám se o to, aby se zde neštvalo.« — Že Kohl netáhl za jeden provaz s autonomisty, ačkoli soc. demokratem byl, musil po velikém šikánování faktorově odejít. — Jak bude vyhlížeti ve státě budoucnosti praxe nemocenská, k tomu podává stále světlé doklady okresní nemocenská pokladna v Praze. Neúvěra k pokladničním lékařům, sehnáním pokoutními cestičkami za stávky lékařů jiných, stále se rozmáhá. Dělníku Hronkovi předepsal dr. Porges jakýsi lék proti chorobě oka. Hronek však šel na oční kliniku, kde mu bylo řečeno, že by měl provéstí léčení specialista okresní pokladny. Leč Hronkovi bylo sděleno, že pokladna takového specialistu nemá, proto nechť se Hronek léčí na vlastní útraty, anebo ať odejde do nemocnice. — Přijímá pokladna od dělnictva peníze k vůli léčení nemocí či k vůli prospěchu soc. dem. úřednictva?

Zednářské právní názory. Volnomyšlenkářské »New-Yorské Listy« oznámily ironicky: »Rouhali se a zneuctili dům boží« — proto bylo 189 nezaměstnaných zatčeno. Byl s nimi zatčen i mladý vůdce jejich Frank Tannenbaum, 21 roků starý, jenž i ohnivými slovy vybízel všechny nezaměstnané dělníky, aby nebrali almužny, aby vzali si to, co jim náleželo. Některé kapitalistické časopisy dráždily policii a přímo vyzývaly úřední autority, aby netrpěly již toto řádění nezaměstnaného dělnictva dále. Ukázaly přímo na toho Tannenbauma, vysvětlovaly, že dopouští se člověk ten zločinu... Policie vydala se na honbu za těmito ubožáky...

Nezaměstnaní dělníci nejprve navštívili několik kostelů protestantských a usmyslili si, že se půjdou také podívat do katolického kostela. Tam také má platit učení Kristovo, učení křesťanské lásky a dobrotivosti. Prý kněží se chovali z počátku zdvořile, ale když se dostavila policie, rozhněvali se na rouhání. A volnomyšlenkář, který zřejmě velebil heslo žida Tannenbauma, že dělníci se nemají prositi o almužny, pojednou omlouvá vetřelce tím, že očekávali, jak dostanou jist a nocleh. — Zatím pravda vyhlíží takhle. Ti nezaměstnaní mohli si v New Yorku snadno vydělati, jen kdyby se byli práce neštíteli. Žid jich nevedl do synagogy, ale zrovna do chrámů křesťanských, jako by tam právě bylo místo pro podávání pokrmu a pro slavníky. Kdyby se přišli do kostela najísti katolíci, hned by se volnomyšlenkáři posmívali, jak zneužívají chrámu. Ale pro ozbrojené, nebezpečné randalisty, pro nevěře, vedené chytrým židem, hned se mělo užiti katolického chrámu za noclehárnu. Chrám postavený z obětavých příspěvků i katolíků nejchudších okamžitě se měl změnit v polévkový ústav pro nebezpečná individua. Když se dostavila policie, tu nalezeno v chrámu mnoho pohozených nabroušených noží a jiných zákeřných zbraní. Nevěřci honem prázdnili kapsy, aby nenašlo pro jednotlivce větší oplétání. Jeden z těch »ubožáků« měl u sebe sedm set padesát dolarů. Ten již tedy nebyl povinen ani v nejmenším něco svým druhům udělit. Vždyť to byl polský žid. — Proč ti lidé lezli do chladných kostelů, když jest v New Yorku plno židovských milionářů? Či jsou katolíci jen proto, aby ochotně podporovali své úhlavní nepřátele, kdykoli je poštva židovství vůdcové? Kdypak tito »ubožáci« politovali katolické jeptišky a kněze, kteří byli ve Francii a v Portugalsku od zednářské vlády ze svého vlastního majetku vyháněni? — Právě v sousedství zmíněného kostela jest továrna vedle továrny, skladiště vedle skladiště, ale vůdce žid jako by ani nevěděl, kde nezaměstnaní mohli dostati snadno plno podpory. Ale o tu nestáli, heslo znělo, že si mají bráti sami. Leč randalisté se báli, že je pozvou židovští fabrikanti k práci a chytrý žid Tannenbaum jich nevedl tam, kde opravdu se mohlo »vyvlastnit« hodně. Podobně při hladové demonstraci ve Vídni byly vedeny rudé zástupy proti katolickým chudákům, ale ani proti jedinému paláci židovskému.

Osměluji se upozornit, že veškeré kostelní malby převezmu a uměleckou část práce provedu za ceny, jaké účtuji malířům kostelů a ost. odbor. živnostníkům. Za nákresy, rozpočty a ostatní svoji součinnost vůbec žádného honoráře nežádám, řemeslnou část práce můžete i méně kvalif. domácímu živnostníku předati, jelikož i za jeho společnou práci se zaručím a radou i pomůckami posloužím. Oltární a j. obrazy též levně.

Račte, veled. pane, nahlédnouti, že mimo jiné přednosti tímto způsobem získáte malbu uměleckou s obrazy i při poměrně malém nákladu. — Prvotřídní reference (i od autorit uměleckých), dlouholetá činnost v obou soustátích.

V nejdokonalejší účtě

Karel Dohnálek,
akademický malíř ve Vídni,
Pohlg. 38.

Uhlí hornoslezské

Richthofen, Deutschland, Recke, Heinitz atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí hnědé, pekařské Britania, Amalie Florentina atd.

Koks dolnoslezský

Bahnschacht, Glückhül.

Antracit

westfálský i anglický v kostkách neb ořechu.

Dříví palivové

ve svazcích neb kotoučích suché, prvotřídní dodá až do sklepa, levně se zaručenou jakostí i váhou

Všeobecná úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ruč. obmez.

v Hradci Králové,
Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

Za hospodyně

na faru hledá místo intel. slečna jemné povahy z vážené rodiny, výbor. kuchařka. — Rozumí též hospodářství a drabežnictví. — Ct. nab. pod za. »Pechlivá Marta« do adn. t. l.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberečů a keřevého nářadí ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obráskové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a domech, levně pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Katolíci!
Nejvýhodnější a nejbezpečnější uložení vašich úspor vám skýtá jedině naše

Československá záložna v Praze
Spálená ulice č. 46-II

Jez platí úrok až **5 % !** Důchod. daň platí záložna sama. - Pro bezplatné ukládání s venkovskou složkou listy zdarma. - Povinná revize »Jednoty záložní« v Praze.

Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

Novinka! **Novinka!**
Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO
s uměl. dvojbar. vyobrazeními milost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který ochotně zdarma zašle

HUSTACHE VAVROUCH, Praha,
Lipová ul., 11.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny, hotely, domy, villy atd. zafizuje

Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

Hromosvody
staví a jich opravy provádí velmi pečlivě a přesně.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,
továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognatu, srámské mlívevice jakož i páv. jám. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pátem obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

**Zahradní
železný i mosaz. nábytek**
všeho druhu,
drátěné ploty, vrata atd.
nejlevněji u firmy
JOSEF PLOCEK,
první královéhradecká velkořemeslná zámečnická.
Rozpočty zdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Zal. 1860.

Zal. 1860.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veleďstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a snova-
zení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dope-
ručení a uznání po ruce.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krá-
mech s vedlejším znakem
aneb prostřednictvím našich
jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

**Veleďstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si dope-
ručení veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, patěny, paciřáky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. *své vlastní výroby*, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v obnovení a stříbří nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na
vášku franko bez záručenosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shledá veškerých slavných a stříbrných klenotů, jako: tešed
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, imbuřky, jídelní nářadí** se stříbra pravého
i šínakého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ciseleur

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
základní výhody.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

ték evropského systému

RUDOLF PAIKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Pedálová harmonia obou soustav v každé vel-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

O bohoslužbě a obřadech.

Sepsal AUG. NICOLAS.

Úvaha tato velmi výstižně seznamuje nás
s významem katolických bohoslužeb, dokazuje
účelnost zevnějšího kultu jako zrcadla přísluš-
ných ideí.

Stran 32. — Cena 8 hal. — Při hromad-
ných objednávkách větší slevy.

Zasílá administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Pilnáčkov ▲▲▲▲

▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné.

Jakost nejlepší!

mýdlo s ovečkou

„jest ryze český výrobek“
a dáváte mu vždy přednost!

Na každém kousku mýdla je nahoře „ovečka“ a
dole jméno „Pilnáček“. Kde není jméno „Pilnáček“,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.

Založeno r. 1843.

**Barevná
kostelní**

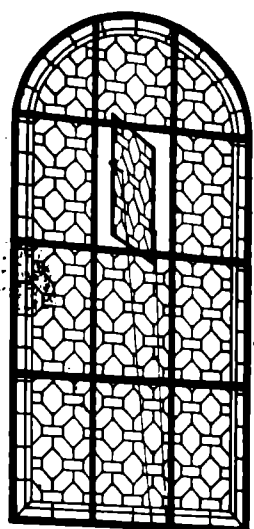
okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ďst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 ul., Malá Krtova
ul. č. 39 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod leubim) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
tější až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámci, síťkami, vzorovými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelně veselejší i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 29. května 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské. Výhodné uložení vkladů. Úvěry všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

K ústavu přidružené

Úvěrní družstvo Eliška

z. s. s. r. o.,

Hradec Král. - Adalbertinum

přijímá vklady na vkladní knížky, povoluje úvěry osobní a živnostenské za podmínek výhodných.
— Vкусné střádanky. —

Zahraniční zájmy.

Máme tak dlouhou řadu palčivých vnitřních otázek nerozluštěných! Ale v době obecné hospodářské krise točí se zvýšená pozornost diplomatů hlavně kolem skalnaté Albánie. Jestliže rakouské občanstvo tolik musilo obětovati k vůli Bosně, jaký teprve prospěch může mít z Albánie? Snad lacinější štěrky z albánských hor — a ještě o dovoz bude nutno vyjednávat s Itálií. Již jsme pověděli, jak veliké obnosy dává vláda naše na výchovu albánských dětí, zatím co desetitisíce českých dětí ve Vídni nemají jediné veřejné školy.

Někteří přátelé Berchtoldovi tvrdí, že vláda vyvinuje tak horlivou činnost v Albánii netoliko k vůli záchraně albánské národnosti, ale i pro ochranu katolických Albánců. Tu lehce může namítnouti každý upřímný katolík, že by měla Vídeň v první řadě hájiti svobodu a práva katolíků domácích. O skrovných platech duchovenstva ani nemluvíme; ale vidíme-li, jak c. k. úředníci otevřeně se přihlašují k nenávisnému protikřesťanskému táboru volnomyšlenkářskému, jak úředníci kandidují na program soc. demokracie, jak jsou vyhazováni z fabrik děmici pro své katolické smýšlení, pak musíme zdůrazniti volání: Nejprve zachraňte katolictví doma a pak teprve se starejte o hrstku katolíků zahraničních! Pečujte o to, aby veliké tisíce Čechů nepřicházely o svou víru z té příčiny, že jim není popřáno učiti se náboženství a poslouchati kázání v mateřské řeči.

Válečné živly v Rakousku stále snažily se dokazovati, že jedině Rakousko učiní na Balkáně pořádek. Zatím jest patrné, že by v Albánii byly zavládly nesitelné poměry dávno dříve, kdyby se bylo Rakousko do politiky srbské tolik nemíchalo. Srbové měli na uklidnění arnautských nepokojů daleko větší zájem a rozhodně lépe rozuměli povaze nepokojných sousedů než diplomati, kteří v Albánii nikdy nebyli. Albánci byli přece od Srbů na hlavu poraženi. Když však bylo Srbsko z Albánie diplomacií velmocenskou vypuzeno, dodali si divoci kmenové smělosti a začali válčiti znovu.

Mohamedáni mají svá práva v naší říši zcela zajištěna, nikdo se nesmí odvážit v nejmenším podrážiti konfesní smýšlení bosenských příslušníků Islamu. Rozumí se, že v Albánii tím úzkostlivěji dbáno toho, aby mohamedáni byli co nejvíce spokojeni. A přece tito lidé trhají a pošlapávají prapory albánské, vztyčují prapory turecké, volají po spojení s Tureckem, provolávají za svého vládce Essadu pašu atd. Tak se odvděčují za to, že je velinoci zbavily nesnesitelného jha sultánova a že jim chtěly poskytnouti větší samosprávu. A kníže křesťanský musil přehnouti před četami vzbouřenců na válečnou loď.

Trousily se zprávy, že značný počet Albánců přijímá křest hlavně ze zisknosti. Nyní se tyto zvěsti potvrzují. Ani křesťanští Albánci nestali se spolehlivými poddanými knížete. Sami katolíci Malisoři v rozhodném okamžiku značně zklamali naděje starostlivé diplomacie rakouské a italské. Mohlo se věděti předem, že Srbové by byli živlům křesťanským v Albánii poskytli proti fanatikům mohamedánským při nejmenším tak upřímnou a silnou ochranu, jakou se snažily zabezpečiti albánským křesťanům velmoci.

Kdyby se byl srbský výboj uznal od Vídne a Říma za oprávněný, ušetřily se obrovské peněžité sumy, vydané na rozsáhlou mobilisaci a Srbsko by nám bylo splatilo příznivějším usnadněním našeho vývozu. Zatím však Německo, které chytře

štvalo rakouské politiky proti Srbsku, upevnilo si hospodářské posice v též království nyní znamenitě na úkor zájmů našich. Německo nás vytlačuje krok za krokem ze států balkánských vůbec.

Docela úžas vzbudila zpráva, že státní dráhy srbské zadaly dodávku štěrky holandským firmám, ale české nabídky zamítly. Tak Čechové trpí za vídeňskou politiku i v této záležitosti. Raději se zaplatí Holanďanům za dopravu 1 krychl. metru o 15 K více, než by přijali Srbové štěrku z naší říše.

Za takých poměrů posílají se z Albánie i českým kněžím prosebné přípisy, aby platili na albánské katolíky. Což tam utonulo ještě málo milionů z Rakouska? Což má český kněz aspoň tolik prostředků, aby mohl dobře opatřiti potřeby kultu ve vlastní zemi? Nejsou u nás leckde nezdravé církevní budovy na spadnutí? Nevybírají se dobrovolné příspěvky na stavbu těch budov, kterou má opatřiti náboženská matice? Kdy bude konečně řádně postaráno o české bohoslužby ve Vídni?

V rozpočtu, který byl předložen delegaci, jsou nyní tyto položky: 45.300 K na rakouské vyslanectví v Albánii za první půlletí 1914, 600.000 K na posádku ve Skadru, 120.000 na nouzovou akci v Albánii. — Zatím však v Haliči byla taková nouze, že desetitisíce mladých lidí prchaly za oceán.

Zaráží rakouské občany, jakou neinformovanost o albánských záležitostech prozrazovali naši ministři. Státní korespondenční kancelář šířila zprávy velice zmatené a z velké části vylhané. Zato však italský ministerský kabinet byl informován i o podrobnostech velice přesně.

Proto také není divu, že vliv Itálie neustále v Albánii stoupá na úkor zájmů naší říše.

Sám princ Ludvík Windisch-Graetz upozornil 27. t. m. v delegaci, jak náš ministr zahranič. záležitostí nedávno přijal ve Vídni Essada pašu a vymohl mu vysoký řád. Leč týž paša brzy nato byl odvezen z Drače pro podezření z velezrady. Co teprve vědí pánové o úmyslech nižších pohlavárů v Albánsku? Vždyť došly právě zprávy, že bouřlivého povstání se účastnili i Albánci z katolických vesnic.

Albánci o jednotnou velikou Albánii nestojí, chtějí zachovati pouze samosprávu jednotlivých kmenů, lišících se jak konfesi, tak řečí. A strašné nepokoje vznikly z náboženského fanatismu mohamedánského.

Všecky příznaky nasvědčují tomu, že Rakousko znovu k vůli Albánii musí platit a že v dohledné době za nejtěžší finanční oběti neskldí ani úroků z fondu, jež do albánských skalisek vložilo. Taková jest naše zahraniční politika v době sociálně kritické, kdy se stupňují stesky na ubohou hospodářskou konjunkturu.

Veškeré tiskopisy

vkusně a levně zhotovuje
Blak. tiskárna v Hradci Král.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Založen v roce 1868. Akciový kapitál K 15.000.000.—. Reseršní fondy přes K 2.800.000.—. Adresa telegramů: KRALOBANKA.

Filialky a expositary: Čáslav, Chrást, Jičín, Krasov, Letná, Písek, Praha—Josefské nám., Praha—Spálená ulice, Semily, Slaný, Turnov, Zlín.

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Přijímá vklady na vkladní knížky, pokladniční poukázky a běžné účty

za podmínek nejvýhodnějších.

Naučení z voleb.

I nyní vidí každý konservativce bez rozdílu, co znamená pevná, cílevědomá politická organizace. Málo lidí dovede pro sebe zabírat rychle i silné posice konservativců, jestliže tito včas nevstanou z lavice od kamen, aby svá práva na veřejném kořistišti bránili. Strana nář. sociální, která stržila tolik ran, vychází ze zápasu s obrovským počtem hlasů znovu. Lidé většinou chudí čile sbírali na volební fond, pořádali schůze, agitovali od muže k muži — a překvapili znovu všechny pecivály, kteří neporozuměli důsledkům všeobecného hlasovacího práva.

Tolik nutno mít na zřeteli, že organizace jest železná moc, která snadno přemůže při volbách i velikou většinu neorganizovanou. Organizovaný člen strany radikální uvázne v pevné kleci, musí v případě mobilisace vyrukovati bez nejmenšího protestu. Má-li v odborových sdruženích strany své zájmy, ani mu nenapadne váhati, i kdyby protikandidát byl sebe lepší. A hustá síť důvěrníků lapá rychle všechny indiferentní, schytává celé zástupy konservativců, kteří dají své hlasy, aby »měli pokoj«.

Kde není konservativní uvědomělé organizace, tam schytávání hromadně radikálním lasem i lidé velice zbožní, ba i dobrodinci chrámů. Agenti je dovedou obelstít a zakročiti tak, že shrábnou skoro všechno. V 26. skupině má Vys. Mýto vlastně nejznačnější počet konservativců. A ejhle, soc. dem. volnomyšlenkář sebral tam 524 hlasů, nář. sociál 381 a našinec — celých 20. Lidé, kteří vyprávějí katolický katechismus ze škol, sehnali tam 1269 hlasů, konservativci, kteří provedli v témž městě veliké skutky kulturní i sociální, všichni dohromady — dvacet hlasů. Necht' nikdo nemyslí, že stálým ustupováním před demagogy vykoupí si konservativci od radikálů milost a pokoj. Až agenti vyčíhají příhodný okamžik, seberou jim dle portugalského vzoru práva všechna.

Vizme — mladočeši, kteří přece společenským a finančním postavením mnoho znamenají, sebrali si na volební fond 100.000 K, soc. demokraté dovršují také 100.000 K, národ. sociálové 30.000 K. Proti četným řečníkům a takovým fondům mají pracovatí katolíci žebrači holýma rukama, protože právě ti majetní konservativci, kteří stýskají stále na novodobé zjevy, netoliko nic na organizaci nedají, ale nikdy ani od teplého krbu nevylezou. Předstírají otcovskou starost aspoň kritikou — ale hlavně těch, kteří aspoň něco dělají. A vpadnou-li v nejkritičtější okamžiku ještě veřejně naši organizaci v týl, pak teprve dokazují, jakou »pozitivní« práci mají na zřeteli. Dle mota »Zahrajem si na vojáky« jmenuje se kandidát, který se lekne veřejných schůzí, kandidatura sice padne, ale hned se rozhlásí lež, že sama naše strana projevila svému kandidátovi »zdrucující nedůvěru«. Voličstvo se vyzve, aby vlastnímu kandidátu nedalo ani jediného hlasu, ale při tom se markýruje otcovská starost o dobro naší strany. Nu — a konečně se řekne, aby se přece volilo konservativně, ale nedopoví se koho. Věru — to tu ještě nebylo! A právě u konservativních proudů mělo by se předpokládati, že budou postupovati vedle sebe bez vzájemného zlo-

FEUILLETON.

Těžká zkouška státníková.

Když se stal proslulý právník dr. Litera ministrem v Atlantické říši, byl schvácen velikou radostí. Neplesal toliko nad svým ministerským frakem, ale i nad tím, jakou rovnováhu zjedná svou důmyslnou energií v rozvrácených poměrech politických a sociálních. Spokojenost rozhodně oslaví svůj vjezd do krajů rozervaných, dá-li se každému, což jeho jest. Ministrové po častých ovacích se zdálo, že kráčí všude růžemi.

Ale sotva uplynul týden od tohoto okamžiku, kdy zkusil, jak mu padne na tělo elegantní ministerský frak, začala se jeho tvář vážně kabonit. Chud'as objevil v hodinovém stroji státu taková tajná kolečka, o kterých se mu sotva zdálo. Chtěl oslnit poddané fulminantními řečmi parlamentními, chtěl naznačit i nejhorkokrevnější opozičníkům cesty jediné výsledné. Ano — přesvědčí všechny poslance dobré vůle.

Ale právě když studoval svou první řeč, dostavili se dva poslanci strany Vydědenců. Ministr Litera byl překvapen hlubokými úklonami a elegantními úvodními slovy povýšenců, spolupůbících při tvoření nových zákonů říšských. Vždyť to byli přece pověstní křiklouni.

Oba pánové, kteří tři dni před tím mlátili pulty za řeči ministerského kolegy Literova, chovali se tak něžně, jako předoucí kočky. »Vaše Excellence, ráčíte zajistě uznati, že v nynější demokratické době musíme na veřejnost vystupovat opravdu lidově. Jsme zástupci a tlumočníky širých mas, které milují radikalismus a přejí si ostřejší slova.«

»Ale, pánové, zdá se mi, že ty širé vrstvy jen proto tolik rádi, že jste je v radikálním rozběhu vycvičili sami.«

myslného poškozování. Politika vyžaduje praktické, plodné činy. Ale jak by se taktikou výše zmíněnou zastavily dravé proudy radikální — to jest napsáno neznámým písmem ve hvězdách.

Přes tuto »pomoc« našinci se drželi statečně, sehnali téměř tolik hlasů, kolik státoprávníci s realisty dohromady. Dík obětavým horlivcům!

Ku konci uvádíme získaný počet hlasů dle tohoto pořadí kandidátů: soc. dem. Krejčí, nář. soc. Netolický, mladoč. Venci, křesť. soc. Šupka, pokr. Felix. — V Poličce K 254, N 232, V 211, Š 118, F 54. — V Žamberku K 170, N 2142, V 116, Š 58, F 32. — Ve Skutči K 150, N 447, V 128, Š 43, F 9. — Ve Vys. Mýtě K 524, N 381, V 186, Š 20, F 173. — V Chocni K 277, N 392, V 147, Š 39, F 8. — V Čes. Třebové K 619, N 525, V 107, Š 64, F 209. — V Litomyšli K 440, N 242, V 246, Š 135, F 124. — V Ústí K 328, N 327, V 188, Š 85, F 53.

Novinka! Právě vyšlo! Novinka!

B. Pečinková:

ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy, nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na svém místě. — Korrespondence. — Přítelkyně. — Mně růže nesluší. — Ničemu. — Dítě.

Stran 164, velká 8°.

V nádherné knižní úpravě K 2-30 franko.

Možno obdržeti v každém knihkupectví hlavně

v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

Podporujte své dieces. knihkupectví!

Obrana.

Kšeft z Arbesova hrobu. Arbes byl smýšlení protikatolického, ale jako muž ze starší charakterní generace literární nemínil své pokrokové smýšlení chytře zpeněžit. Snažil se vyniknouti skutečným talentem, nikoli šarlatánským povykem. Nezaprodal své síly některé straně politické, aby tak získal na penězích, co by ztratil na samostatnosti. Tedy jsou protikatolíci kadeti daleko chytřejší, upozorňují na sebe hlučnými výkřiky a prodají své péro té straně, která více podá. Arbes

»Račte prominout«, začal druhý poslanec, »lid uvědomovati o jeho právech musíme. Od čeho by byli předáci lidu? Ostatně státu samému prospěje, bude-li mít občanstvo uvědomělé. Ale — jestliže sám uznáváte tak veliký vliv náš na voliče, pak zajistě uvěříte také, že jsme schopni do rozbourěných vln vlti dostatečné množství uklidňujícího oleje. Z té příčiny také přicházíme vyjednávat.«

»Hm — zval jsem celou řadu i poslanců jiných do konference na pátek. Snad tedy pánové mohou spojit svá přání a návrhy s poslanci jinými.«

»Ale — možná, že by se konference zbytečně příliš protáhla a to bezvýsledně. Leč hned zde na místě můžeme promluvití otevřeněji, upřímněji. Ráčíte zajistě pozorovati, že denník naší strany ohlašuje s bolestnými a radikálními výkřiky obstrukci. Ta by mohla vážně oťrásti i ministerskými křesly. My však máme právě veliké finanční starosti: nevíme, zda se denník udrží, skoro zoufáme, že židovští věřitelé palác naší strany dají do dražby. To zde sdělujeme zcela důvěrně. V této krizi přišli jsme k poznání, jak silným by byl stát, kde by si politické strany vzájemně vypomáhaly s ministry. K čemu jest dispoziční fond? Račte zrale všechno uvážiti a dle možnosti nám sděliti, zda jest naděje na naši oportunitu, na možnost zastavení naší obstrukce.«

»Ale — pánové mne velice překvapují. Což svobodní poslanci, zvolení od svobodných voličů sami nevědí, jak se svou svobodou naložiti? Mám snad napovídat?«

»Excellence, račte býti přesvědčen, že zastavení obstrukce jest úplně ve Vaší moci. . . Jistě jste porozuměl.«

Ministr Litera ovšem nyní chápal zcela jasně — a po krátkém duševním zápase dal se svěsti od demokratů k nedemokratickému úplatku.

A hned druhý den hlásili se tři poslanci strany Disidentů, která vítala povýšení Literovo hromo-

ovšem také několikrát si zaradikálil ostře a nešťastně. Leč právě ti, kteří nejlépe vědí, že tak odkryl své slabiny, z Arbesova radikalismu honem po jeho smrti si spředli pro sebe kšeft. Což na tom, že rozvážné znalce taková profanace památky zesnulého mrzí! Demagogové potřebují ostrých protikatolických řádků, i když tyto prozrazují křiklavé zpátečnictví.

Příklad! Arbes vydal r. 1880 brožuru proti účtě sv. Jana Nep. Ačkoli jsou tam vývody zastaralé a přímo ubohé, ačkoli Arbes čerpal látku k svému českému pojednání z úvah německého protestanta Abela, nyní jest tato brožura rozšiřována jako svíce — pokroku. Již krátké přehlédnutí brožury lehce čtenáře přesvědčí, že památce Arbesově by se jenom posloužilo, kdyby knížka tak ubohá odpočívala v pokoji. Na pf. na str. 27. se praví, že papež uznal za pravé veliký počet zázků, ale hned na druhé straně se čte, že uznal za pravé čt. . . Arbes se dohaduje, proč »asi« (!) byl Jan Nep. prohlášen za svatého. Namlouvá čtenářstvu zpátečnický, že účta k sv. Janu se začala vyvíjeti tehdy, kdy památka Husova potlačena. Z tím i nově objevené prameny se vši určitostí konstatují, že účta k sv. Janu byla mezi českým lidem velká hned po smrti tohoto mučedníka. Arbes dle pamfletu lžipogiovského (aniž by byl chtěl do Husových spisů nahlédnouti) lze okatě, že Hus zavrhoval ušní zpověď. Než začal takto českou historii mrzačiti, proč aspoň si nepovšiml, z čeho vlastně byl Hus na koncilu Kostnickém viněn? Taková nedbalost nedá se omluviti ničím. Na str. 22. píše, že možná (!) byla nesnáze stran zpovědi, možná (!), že mohl odepřít Jan Nep. sdělení zpovědi, možná (!), že krajané důkazy o J. N. zničili. Třikrát »možná« — v úvaze historické.

Jak věrohodný byl německý pramen, po němž Arbes slepě papouškoval? Dějepisec Höfler napsal o Abele: »Své důkazy podpírá o ničemná nařknutí nejpodlejšího podvodu a nedal si práci akta a spisy samé čísti.«

Tedy falšované německé zeli ohřálo se znovu v kuchyni Arbesově — a hned byl pokrok na cestě. K tomu tato strava prodává se znovu s podvodnou značkou osvěty a pokroku. K čemu tedy od r. 1880 vydána o otázce svatojanské řada úvah daleko vážnějších? Inu — z Arbesova chudého hrobu za každou cenu chtějí demagogové vytlouci kšeft.

Politický přehled.

Českoněmecké smířování. V plenární schůzi rakouské delegace pravil del. dr. Baernreither, bývalý ministr, že my všichni, a zejména vláda, jsme povinni učiniti konec tomuto provisoriu — Zemské správní komisi — pokud možno nejdříve. Přiznává však, že známky pro rychlé dorozumění v tomto oboru nejsou dnes příznivé. Pořádek v Čechách jest však základnou onoho sjednocení naší říše, jehož si všichni přejeme. Upevnění této poloviny říše jest základnou pro politiku zahraniční a pro politiku vnitřní. — Delegát kníže Schönburg odsuzuje německou obstrukci na sněmu českém a že především nutno provésti volby do sněmu. Bývalý

tluckým spíláním. — Taky prý jako v záležitosti té obstrukce. Nejlip vytrhati kořeny nedůvěry předem, než dojde k parlamentním skandálům. Disidenti založili několik reformních podniků hospodářských, v nichž nešikovností správců vznikly veliké schodky. Bylo by zapotřebí subvence tak sto nebo dvě stě tisícovek, aby v základech podniků ustaly kritické křeče.

Nyni již byl Litera vtípnější a zahájil docela ofensivu: »Pánové, ale za tak veliký peníz byste snad mohli na čas odložit i svou opozici!«

»Excellence, Vaše spekulace věru jest velice důmyslná. Ale odpusťte, část radikálního zbarvení si musíme ponechat již vzhledem k svým programovým řečem. Všecko se na ráz nezlomí. A kdybychom se v příhodnou, klidnější chvíli měli vzdáti i opozice, takový obrat by byl dražší, byli bychom nuceni požadovat dvakrát více. Charakterní poslanec neustupuje jako pára při fouknutí větru. Musí věděti, že strana za ústupek získá větší prospěch.«

»Mluvme si, pánové, upřímně«, zasmál se Litera. »Vždyť Vaše žádost přece jen v sobě tají ochotu k zaprodávání.«

»Inu ano — pravda, ale nikdo nechce zbytečně prodávati pod cenu. Kdyby v našem klubu bylo jenom poslanců pět, pak bychom byli povolnější. Ale dvacetičlenný klub znamená velikou sílu, která vyžaduje vyšší odměny. Tichý kompromis nabývá vždy útvaru takového, jaký vyžaduje poměr fyzických sil. Co s několika stovkami pro zaplacení nejradikálnějších řečníků do tolika okresů? Co s malou subvencí pro podniky politické i hospodářské tak veliké strany?«

Za tři dni s úslužným úsměvem přišel zástupce strany Sanskulotů. Na toho však promluvil ministr již s patra, poučoval ho o důslednosti, o potřebě veřejného jednání. Nač by dlouho vykládal, že v kritické chvíli jest potřeba, aby odložila opoziční

ministrský předseda baron Beck uznává důležitost odklizení sporu českoněmeckého pro ozdravení parlamentárního života. — Na sjezdu německých sedláků v Chebu 21. t. m. posl. J. Mayer pravil, že Němci za požadované výhody budou musiti osvědčiti také jistou ochotu Čechům, musí však se snažiti, aby v ohledu národním pochodili lépe než jejich odpůrci. Jest prý aktuální otázka, nemají-li býti přece vykonány volby do sněmu, ovšem jen tehdy, bude-li Němcům zaručeno, že se jejich postavení tím nezhorší. — Del. Udržal přizvukoval bar. Beckovi, že nelze vybudovat na říšské radě žádné většiny, dokud nebude »vyrovnaní v Čechách«. Rozhodně ujal se místopředseda kn. Thuna proti obžalobám německým, na něj vzneseným, za příčinou uveřejnění paměti Kaizlových.

Del. dr. Kramář v delegaci tvrdí, nalezneme-li pro oba národy přijatelný kompromis v otázce jazykové u státních úřadů a rozřešíme-li otázku, která Němce nejvíc tísní, totiž novou úpravu zemského volebního řádu, pak Němci v Čechách budou zbaveni pocitu, že jsou menšinou; za to my musíme býti sprostředci pocitu menšiny na říšské radě. Až rozřešíme otázku jazykovou, bude nám možno zabývat se dalším rozřešením národnostní autonomie s přiměřenou ochranou menšin, rozřešením otázky menšinových škol a zákonem o ochraně menšin.

My děláme většinou německou, ale nikdy rakouskou politiku . . . V plenární schůzi rakouské delegace promluvil významnou řeč slovinský delegát dr. Šusteršič. Poukázav na protirakouské demonstrace v Itálii pravil, že řetěz irredenty jest otočen okolo mocnářství. Nejnebezpečnější irredentou jest italská, poněvadž ohrožuje hlavní sloup, na kterém spočívá naše zahraniční politika . . . Náš falešný poměr k Itálii jest připsati hlavně na účet Německa . . . Právě tak, jako Itálie jest přirozeným spojencem Německa, právě tak byla by Francie přirozeným spojencem našim, ježto mezi námi a Francií není žádných zájmových sporů. Trojspolek nebyl uskutečněn jen k tomu, aby kryl Německu a Itálii záda v jejich dalekosáhlých podnikcích, kdežto nám by neposkytoval žádné ceny. My děláme většinou německou, tu a tam italskou, ale nikdy rakouskou politiku. Má-li mítí spolek vnitřní oprávněnost, musíme mítí možnost pěstovati v rámci trojspolku rakouskou zájmovou politiku . . . Čeho jest Rakousku zapotřebí, jest rakouská politika, rakousko-dynastická politika uvnitř a rakousko-dynastická politika na venek . . .

Sjezd strany staročeské. Šest let uplynulo od té doby, kdy se naposledy sešli v Praze důvěrníci a předáci strany národní (staročeské). V tomto šestiletí zdálo se, že staročesí zapadli v minulost. Až zase 24. t. m. na sjezdu v Praze zkoušejí svou sílu. Za účastenství více než 200 osob zahájil sjezd dr. J. Šolc. Politickou řeč pronesl člen panské sněmovny dr. K. Mattuš. Chce-li se tato naše říše udržeti a prospívati a chce-li svými příslušníky býti hájena až do posledního statku a krve, musí provésti přeměny takové, aby každý z národův — i ten, který má své příslušenství jinde — uznal, že lépe se mu nepovede nikde, leč zde, v této říši, v níž žije. Nynější dualistické zřízení mělo by býti

záměry strana, která má jen tři poslance? Litera již měl stejně většinu zabezpečenou. — A na konec jásal, jak jeho předloha byla velikou většinou poslanceckých hlasů přijata.

Za půl roku však nastaly poměry velice kritické. Strana Disidentů rvala se krutě a bezohledně s táborem Vyděděnců. A jednoho krásného dne vrazil k ministroví poslanec disidentský Lapka: »Excelence, ráčíte věděti, jak lačně sálí Vydědenci z dispozičního fondu.«

»Odpírám v té věci jakékoliv vysvětlení, pane poslanče. Kdybych měl vyzvoniti všecko Vám, co se mnou kdy poslanci jiné strany jednali, nedůvěřoval byste, že naopak zachovám mlčení i o tajných žádostech a ujednáních Vašich stoupenců.«

»Inu — pravda, ale já jdu vysvětliti, čeho od Vaší Excelence nyní vyžaduje politika praktická. Vydědenci melou z posledního, časté skandály podřity jim půdu zcela. Počítejte, již nyní mají o sedm poslanců méně než my. Příští volby začnou již listě za deset měsíců a tehdy, jak sám asi nahlížíte, vrátí se do parlamentu sotva pět jejich poslanců. Politika jest předvídatost, Vaše Excelence. Snad se přece nebudete báti příštích výpadů schromělých invalidů? Tito nespokojenci, kteří natropili proti vládě tolik štvanic, kteří sebrali statisíce, aby pak vládu hanebně zrazovali, zajisté si zaslouží, abyste je jediným rozmachem zdrtili zcela. Tito nesvědomití vyděrači hledí se udržeti nad hladinou pouze hanobením naší strany, která po všech radikálních řečech vždycky Vaší Excelenci oddané sloužila. Nuže — zvedněte meč! Dovolte, abychom uveřejnili ve svém denníku, zač ta strana prodala obstrukci. Vaše vážené jméno nechceme do aféry zapřísti přímo — vždyť tu jest také pan sekční šéf, který všecko ví, a může v případě potřeby dosvědčiti.«

»Nu — chcete-li . . . Ale já Vám poradím ještě lépe, oč byste mohli své obvinění opřít, aby má

nahrazeno jednotností silné ústřední vlády a mocného říšského zákonodárstva. Jednotlivé národní kmeny musí býti uznány za základní činitele státní s přiměřenou národní samosprávou. Volby do sněmu nechť jsou hned vypsaný, aby se pak sněm dal ihned do práce a vykonal vše, co po tolik let bylo zanedbáno a aby na první místo pořadu dal úplné vyrovnání mezi oběma národy. Vedle toho třeba, aby politické strany české podporovaly se ve snahách k opatření nejvyšších statků národních a aby hleděly získati úctu a vážnost nejen mezi svými, ale i na venek vším svým konáním soukromým i veřejným, zvláště pak svorným úsilím o vyplnění zárodků vši korupce . . . Dr. Srb prohlásil, že dokud nový sněm český nebude dělným, nesmí na říšské radě přestati česká obstrukce. Dr. Radimský doporučoval, aby se s národním smírem v Čechách nekvapilo a přimlouval se, aby strana národní, než opět bude povolána k činnosti politické, věnovala se práci hospodářské.

V delegaci rakouské rozpravy o vnitropolitické situaci při projednávání rozpočtu zahraničních záležitostí skončeny teprve tento týden. Del. kníže Schönburg považuje trojspolek za nejlepší záruku naší bezpečnosti, vyslovuje se proti nadbíhání Srbu a doporučuje získat Černou Horu hospodářskými koncesemi. — Býv. ministerský předseda bar. Beck prohlašuje, že naše finanční politika stala se politikou půjčkovou. Staré zkušenosti učí, že osudné účinky politicko-parlamentních nepořádků velmi rychle se jeví na poli financí; finanční politiku nelze dělat paragrafem 14. Škody, které naše hospodářství v posledních letech utrpělo, jsou obrovské a proto se musí vláda a parlament rozhodnout, aby obnoveny byly co nejrychleji spořádané politicko-parlamentární poměry.

O Albánii v rakouské delegaci. Dne 25. května tázal se delegát Maštálka ministra zahraničních záležitostí, v jaké souvislosti jest Essad paša s povstaleckým hnutím, proč byl poslán právě do Itálie, proč se kníže Vilém uchýlil na italskou loď, co jest příčinou toho, že v Itálii lze pozorovati takové vzrušení veřejného mínění nad posledními událostmi atd. — Hr. Clam-Martinic myslí, že bychom právě nyní měli pokládati za správné zásady oné politiky, jež vytvořila Albánii a že žádné události, nechť jsou jakéhokoliv rázu v této zemi, nemohou na tom ničeho změnit a že samosprávná Albanie za všech okolností musí býti zachována. — Hr. Berchtold odpovídá, že utvoření albánského státu není ideálním rozřešením, nýbrž kompromisem, se všemi výhodami i nevýhodami kompromisu. Albanie prožívá nyní nesporně vážnou chvíli a budeme se úsilovně snažiti o rozřešení těchto obtíží. Mezi Rakouskem a Itálií jest úplná shoda ohledně albánské politiky. Bylo tomu tak také ohledně prozatímních ochranných opatření, která byla nutná na základě nejnovějších událostí v Drači. Hr. Berchtold ve všem omlouvá Itálii, že ta nemá v Albánii větších zájmů a břemen než my. A Essad paša v zajetí svým odebral se na italskou loď proto, že prý ta byla pohodlnější než rakouská.

V Uhrách úmrtním Frant. Košuta zjednoduší se asi vnitřní poměry ve straně maďarské, smrtí jeho pominula hlavní překážka sjednocení obou skupin

osoba zbytečně nebyla do nechutného sporu zavlečena.

»Tím lépe«, velebili poslanci důmyslného státníka hlasem velkým.

Uhodila rána hromová, Vydědenci se svjeli v prachu, spílali Disidentům, že sami vysávali dispoziční fond. Ale Disidenti potají se smáli: »Jen si křičte, však nás Litera neprozradí, protože nás posud velice potřebuje. Váš hodil přes palubu, protože nic neznámáte.«

Ministr se usmíval, ale oddechl si jenom na krátko. Sanskuloti po jednom přísném vládním opatření přikročili k hrozným demonstracím, až bylo několik strážníků a četníků poraněno. Málo prospělo, že bylo pozavíráno patnáct největších buřičů. Nové roje demonstrantů zvláště času nočního ohrožovaly pořádek v celých krajích.

»Co teď činiti?« tázal se utrápený ministr svého sekčního šéfa.

»Cha, cha,« zasmál se zkušený úředník. »Nebude jiného, než hercům vyplatiti tučnou gáži. Však víte, Excelence, jak velké platy požadují i obyčejní tenoři a jak často k vůli zvýšení honoráře vzdorují. Politickým hercům se přirozeně musí vyplatiti ještě více. Slyšel jste snad, že se dali zavřítí dobře placení předáci strany? Ani jeden z nich se neobjevil na baštách velice kritických. — Proto jsou pozavírány nastrčené figury, kterým páni režiséři za kriminál slíbili již předem obstojné odškodné. Sami ovšem budou požadovat pro sebe daleko více. Vždyť žalářovaným nechťejí platiti ze svého. Celý ten hřmotný revoluční buben víří jen tolik: »Dej hodně peněz a to hned!« Nepřijdou-li k Vaší Excelenci předáci Sanskulotů co nejdříve sami, brzy si vymohou za svou režisérskou práci slušný poplatek cestou jinou.«

A hned den nato pan ministr poklepal spokojeně sekčnímu šéfovi na rameno: »Byl jste dobrým prorokem. Čtete toto psaní.«

strany neodvislých. Frant. Košut neosvědčil se ani jako vůdce strany neodvislých, ani jako ministr obchodu. Hlavně dovedl těžiti výborně ze zásluh svého otce Košuta.

Sazanov o ruské zahraniční politice. Ruský ministr zahraniční Sazanov ve svém výkladu v dumě poukazuje na shodu názorů svých s hr. Berchtoldem, který ve své poslední řeči v delegacích osvědčil přátelský ráz styků mezi Ruskem a Rakousko-Uherskem. Proto lze doufati, že rakouská vláda nedopustí nepřátelské hnutí, které v novější době jest pozorováno mezi Rusku nepřátelským živlem v Haliči a které má za účel vyvolati obtíže v ruských pohraničních krajích a tím porušiti poměr dobrého souseda mezi oběma říšemi. — Mírumilovné snahy Ruska a Německa nedocházejí podpory tisku obou říší, který nedbaje všech z toho plynoucích nebezpečí živí neodůvodněný poplach. Též poměr k Itálii jest sympatický. — Poměr Ruska k Balkánu vyjadřuje Sazanov heslem: Balkán Balkáncům.

Revoluce v Albánii. Zajetím ministra války Essada paši a několika rakouskými a italskými obránci vzpoura mohamedánských Albánců zaražena a s povstanci vyjednávají evropská kontrolní komise. Kníže Vilém před vzbouřenými sedláky mohamedánskými utekl ze své residence v Drači na loď, dříve podepsav potupné podmínky, jež si vzbouřenci diktovali a zavázav se, že proti nim nikdy zbraně nepoužije. Když se kníže dle přání povstalců zachoval, prohlásili ti, že s ním vyjednávati nebudou, pouze s kontrolní komisí. Celé hnutí jest rázu náboženského a bylo za souhlasu Essada rozdmýchováno — z Cařihradu. Zatčen také důvěrný přítel Essadův Mufid bey, albánský člen mezinárodní komise. Essad paša zatím vyproštěn ze zajetí na rakouské lodi a dopraven do Itálie, kdež se usadil v Neapoli. Essad stále tvrdí, že jest nevinný, a že se stal obětí intrik. Italský tisk prudce útočí na Rakousko, a Essad paša že byl odstraněn jen proto, ježto je přítelem Itálie. Se strany Itálie útočí se proti rakouskému (!) vlivu v Albánii. Itálie takto prozrazuje, že chce mítí Albánii celou a že odtud chce vytlačit Rakousko úplně. — Vídeňský vyslanec albánský Surreya Bib Doda při odjezdu svém z Vídně vykládal, že evropský panovník jest v Albánii možný jen tehdy, bude-li mítí 5—6000 evropských vojáků a bude-li jeho vláda podléhati rozkazům mezinárodní kontrolní komise. Albánci sami se za vojáky nehodí, tím méně, aby sami řídili správu země. — V rakouské delegaci prohlásil odborový přednost hr. Forgach, že revolta vypukla z příčin náboženských a hospodářských a bral v ochranu Itálii. Naproti tomu »Piova Korespondence« dokazuje, že odboj Essada paši proti knížeti Vilémovi připravoval a podporoval italský vyslanec v Drači, Aliotti. Bar. Aliotti hraje v Drači tutéž protirakouskou úlohu, jako hrál bar. Hartvig, ruský vyslanec v Bělehradě. Aliotti chtěl pomoci Essada paši svrhnouti knížete Viléma. Ježto se mu to nepodařilo, proto italský tisk dnes zuří proti Rakousku.

V helgické sněmovně po nových volbách mají katolíci 99 mandátů, liberálové 45, soc. demokraté 40, křesť. demokraté 2. Katolíci ztrácejí 2 man-

Oslovený četl zprávu státního policejního komisaře, jak se přihlásilo devět vynikajících Sanskulotů ke službám konfidentským. Ale chlapci přišli trochu pozdě. Nač vyčerpávati finanční prostředky, jestliže velice svědomitě o všech důležitých zjevech referovali dva redaktoři (a zároveň řečníci) sanskulotského denníku? Čím jest Sanskulot osobou nepatrnější, čím méně ví, tím jest ve svých požadavcích nestydatější. Za bezvýznamnou zprávičku by každý žádal celých pět stovek. Zatím sám přední sanskulotský poslanec jest nejspolehlivější, váží si stálého, ač celkem nevelikého platu, a hledí se poctivě v policejních službách udržeti. Jest to velice důmyslný taktik. Při posledních volbách za skrovnou odměnu narařičil volební šachovnici tak, že propadli dva kandidáti jeho strany jako žaludy — ačkoli čekali jisté vítězství. A nikdo ze stoupenců jeho neměl ani tušení, kdo zde sehrál hlavní roli.

»No — takový chlapík jest dražší nad zlato!« mnul si ruce ministr.

»Dle toho ráčíte, Excelence, nahlédnouti, kam bychom přišli, kdybychom se spoléhali pouze na státní úřednictvo. Takový vysoký rada bere veliký plat, rád se pochlubí svou velikou hodností — ale před nebezpečnými zjevy zalézá do kouta. Zatím však chudák, který musí svůj chléb sháněti předstíráním radikalismu ve straně odiosní, slouží oddaně jako obstarávatel profous. Čím taková strana Sanskulotů více vzroste, tím pro nás lépe. Kdyby nepokojné živly byly bez jednotného vedení, kdyby postupovaly rozptýleně bez vzájemného dorozumění vůdců, pak by dvojnásobný počet strážníků nestačil. Byli bychom bez orientace, tápali bychom ve tmách. Takhle máme všechny anarchisty pod jednou plachtou, pod jedním vedením, všude, kam se máme obrátit, začnou-li s demonstracemi.«

»Znáte poměry výtečně.«

»Jak by ne, Excelence? Jsem již sekčním šéfem devět let, sloužil jsem třem kabinetům. Jaké

dáty. Při volbách nešli tentokrát liberálové se soc. demokraty.

Zprávy organizační a spolkové.

Slavnost desetiletého trvání, spojenou se sjezdem katol. spolků ve Smiřicích, pořádá Katol. národní jednota pro Smiřice a okolí v neděli dne 5. července 1914 pod protektorem sl. městské rady a obecního zastupitelstva ve Smiřicích. Pořad jest tento: Dopoledne: Ráno budíček úplné kapely račické osob. řízením kap. p. Macháčka přes Časlavky-Černožice, Holohlavy a Smiřice. — O půl 8. hod. vítání přibylých hostů. — O tři čtvrtě na 1. seřazení spolků u městské dvorany. — O 10. hod. slavnostní kázání vsdp Msgr. Dr. Fr. Šulce. Nato slavná mše sv. na náměstí u kostela, při níž zpívají se bude s hudbou písně: »Tisíckrát pozdravujeme Tebe.« Poté rozcuchání obědu. — Odpoledne: O tři čtvrti na 2. zpívané litanie s požehnáním v kostele Smiřickém, načež seřazení průvodu u městské dvorany a pochod městem do restaurace »Na lednici«, kdež koncert úplné vojenské kapely c. a k. pěš. pluku č. 18 osobním řízením kap. p. V. Römetha. O zábavu je všestranně postaráno. Vstupné za osobu 40 h. Přátelé! Na tuto naši slavnost dostavte se všichni, čekáme Vás! — O pouti ve Smiřicích, dne 5. července na shledanou! Slavnost koná se za každého počasí.

Vysvětlění k Orelskému sletovému plakátu. Stojící Orel drží svatováclavskou korouhev a ukazuje pravou rukou na maják církve, na nějž doráží příboj vln, t. j. znázornění útoku na církev. Plakát má skutečně uměleckou cenu a motivy náboženský, národní i cvičící jsou zde vystiženy od umělce vdp. Edv. Neumana velice dobře. Plakáty jsou umělecky provedeny známou firmou V. Neubert, Smíchov a plakát dělá jak umělec tak firmě úplnou čest. Nyní je na katol. organizacích, by hojně tento plakát rozšířily. Cena velice mírná, při 10 ex. po 1 K. Hlaste se o ně u Zemského Svazu Orla v Hradci Králové.

Úpice, 24. t. m. přednášel v hostinci p. Jos. Vacka dp. J. Rezníček, katecheta z Červ. Kostelce o významu sv. Jana Nep. pro národ český. O uspořádání této významné schůze se postaraly katolické místní spolky. Četně navštívená přednáška dobyla si obecné pochvaly. Při schůzi podniknuta akce k znovuzřízení kaple sv. Jana Nep. v Úpici. Děkujeme co nejsrdčněji dp. řečníku za velice zdařilou přednášku a za obětavou jeho horlivost. — V týž den odbývala naše jednota svou valnou hromadu. Celkem zůstalo vše při starém. Páni členové se žádají, aby horlivě navštěvovali svoji spolkovou místnost. Scházejme se, poznávejme se, podporujme se!

Katolické mládeži české. Sdružení venkovské mládeže v Čechách spolu se Sdružením českých katol. zemědělců uspořádá dne 21. června 1914 velikou pouť českého lidu na Sv. Hoře u Přibramě. Celkový pořad je následující: Ráno průvod z Přibramě na Sv. Horu a sčítání se pobožnosti na Sv. Hoře. Odpoledne o 2. hodině v zahradě hotelu »Sebastopol« tábor lidu. K mládeži promluví Msgr. Dr. Fr. Šulc, prof. z Hradce Králové. Dále promluví naši sešití pracovníci a hosté z Moravy. — O 6. hod. koná se v sále »Sebastopolu« IV. řádná valná hromada Sdružení venkovské mládeže v Čechách. — Blíží se doba našich slavnostních dnů.

veliké gáže osvědčeným, pracovitým konfidentům sám jsem sprostředkoval!

Sotva sekční šéf domluvil, přišla šifrovaná depeše, zda se má dovoliti Sanskulotům větší demonstrace před prefekturou a před kasárnami.

»Excelence, s Vaším dovolením hned ten plán schválím s výhradou, aby nastrčení vůdcové nevedli rozjištěné davy před paláce Rosendufta, Popra, Goldsteina a Pollacka. Umění v ostražitosti nebo malá mylka. by snadno měla následky nedozírné. Kdyby se jedinému z těch ochotných našich věřitelů rozbilo okno, poznal byste hned, jak draho by nám přišla jediná vytlučená tabule. Něco se těm ubožákům k moudrému zakrytí ústupu povolit musí. Kdyby vůdcové rozháněli zástupy do domovů bez vypuštění posledních blýsknavých rachet, mohli by se naši věrní konfidenti snadno prozraditi. Já však navrhuji, aby některý vyšší úředník ubezpečil davy, že se o jejich požadavcích začne hned vážně uvažovati. To stačí — naši konfidenti napíší fulminantní články o tom, jak vládu přinutili k ústupu. Prostomyslní lidé zajásají, jakou mají moc — a tím divadelní představení bude zcela skončeno. Dobrý ten lid aspoň bude šťasten v naději. Vždyť sám jeden ženiální básník píše, že v hořkostech tohoto světa naděje a sen jsou jedinou skutečnou útěchou.«

»Věřte však, že bych s největší chutí trpěl a nespokojené davy rád uspokojil energickým, vážným zakročením. Demonstrace nejsou zjevem zdravým a plodí státu jenom hanbu.«

»Excelence, tak mluvílo již ministrů více. Vy také navazujete na řetězec takových laciných slov? Takhle si mluvíte v parlamentě, dejte si tam od poslanců, kteří jsou našimi konfidenty, důkladně nadat slůvko polepšení. Tak treffe jednou ranou dvě mouchy. Voličové lidovým tiskem zpracování nabudou k našim konfidentům větší důvěry. Vy

Lurdský spolek koná v pondělí svatodušní pobožnost k P. Marii Lurdské ve chrámu P. Marie Sněžné v Praze II. (u Františkánů) v násl. pořádku: V 7 hodin večer kázání: »Česká pouť do Lurd k světovému euchar. sjezdu 1914« prosloví duch. vůdce výpravy vdp. dr. Alois Kolísek, bisk. auditor a profesor z Hodonína. Poté zpívané litanie mariánské a sv. požehnání, jež udělí předseda spolku vdp. Msgr. dr. Mořic Pícha, metrop. kanovník v Praze. Zvenie všechny členy a činitele mariánské k hojně účasti. — Výborová schůze lurdského spolku koná se v úterý svatodušní dne 2. června o půl 3. hod. odpo. v hotelu Brejškově Praha-II., Spálená ulice. Poněvadž program jednání jest velice důležitý, jest účast všech členů výboru žádoucí.

Všem našincům odporučujeme

výhodné
ukládání
VKLADŮ

u Královéhradecké
bankovní jednoty

= v Hradci Králové v Adalbertinu. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Církevní věstník.

Svátky svatodušní nazývají se řecky »Pentekostes«, t. j. »padesátý den«, protože se slaví padesátý den po Božím hodě velikonočním. Pán Ježíš totiž seslal Ducha Sv. 50. den po svém vzkříšení. Právě v oktávě Božího hodu svatoduš. uděluje se nejčastěji sv. biřmování.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pánové: Václav Pleskot, administrator, za faráře v Olešnici u Nového Města, František Jukl farář v Chlumu, za faráře v Kamenickách. Václav Buřil, kaplan v Meziflči, za kaplana do Dobrusky, Jan Klaschka, farář ve Velké Borovici převzal excurrento administraci ve Vidochově, Eduard Jarolíněk, kaplan, za administrátora v Rokytnici, Frant. Zrzavecký, kaplan, za administrátora v Litomyšli, Emanuel Ullrich, kaplan v Zahradce, za administrátora v Seči, Josef Novotný, kaplan, za administrátora v Pardubicích. — V Pánu zesnuli: p. Alois Ulbrich, b. notář,

budete za svou trpělivost a kající sliby nazván prvním upřímně lidovým ministrem, který těžce odkládá balvany, nakupené od byrokratických předchůdců. Některá tisícovka ovšem musí padnout do klína opozičnímu tisku, aby z hlady nestávkoval. Pak uvidíte, jak se bude předstihovat ve chvalořečení. Ale při naší konferenci se musí mluvit prakticky. Snad demonstrace zamezovat? Ucpávat ventil pronikavě hvízdající píšťičku, že i náš stát jest moderním? Všude se ohlašují demonstrace, jen u nás má býti mrtvý klid? Vždyť by potom svět o nás věděl jen asi tolik, co o některé osadě eskymácké. Čím stát pokrokovější, tím musí býti více bouřek. Listy historie obyčejně zcela mlčí o těch periodách různých států, kdy v nich bylo všecko v pořádku.«

Ale horší zprávy přišly za měsíc. Chytrá strana Posidentů vyřídila adresy dvou nejchytřejších konfidentů a přeplatila je, tak že tito, majíce od policie stálý plat, donášeli zprávy bezvýznamné, ale zato informovali před doplňovací volbou Posidenty o každém hnutí Sanskulotů i o akcích státní policie.

Sekční šéf v hněvu praskal leistry o stůl a vyhověl žádosti policejního komisaře, aby se věnoval slušný obnos na zřízení tajných inspektorů, kteří by hlídali kroky placených konfidentů. »Každý konfident má svědomí a charakterně zastáváti svůj úkol, čím jest významnějším lidovým poslancem, tím poctivěji má sloužiti zájmům kabinetu«, vysvětloval rozmrzelému Literovi. — Povoleno.

Nastala chvíle ještě osudnější. Posidenti se zinožili tak, že toužili po nových volbách, aby byli v parlamentě čteněji zastoupeni. Podplatili dva Disidenty a jednoho Sanskulota, aby přemluvili své druhy k obstrukci. S těmito ochotnými poslanci uzavřeli také tajný kompromis, jímž zaručili osobní volební úspěch.

Sekční šéf měl v době obstrukce plno práce

děkan v Pardubicích, zemř. 21. května (naroz. 1862, vysv. 1874), p. Ant. Pohley, farář na odpoč. v Seřbích, zemř. 27. května 1914 (naroz. 1842, vysv. 1866.) — Uprázduňná místa: Pardubice, děkanství, patron. barona Drasche, od 22. května, Chlum, fara, liberale collationis, od 1. června 1914.

Abrahamovy slavi v sobotu dne 30. května t. r. dp. P. Fulgenc František Khunt O. S. B., farář v Machově u Police nad Metují. Narozen jmenovaného dne roku 1864 v Ústí n. Orli., studoval na gymnasiích v Lanškrouně a v Litomyšli a vstoupil do řádu Benediktinů Břevnov-Broumovských. Jubilant působil po svém vysvěcení na kněžství v duchovní správě jako kaplan v Metličanech u Bydžova a v městě Polici a jako farář v Bezděkově a od 20. září 1909 v pohorském a pohraničním městečku Machově. Kéz Bůh dobrotivý zachová laskavého, obětavého a horlivého pastýře ku blahu církve sv. ještě po mnohá léta!

Protest proti brožurce »Pouť do Lurd« uveřejnil i vdp. farář Ant. Krob z Borošína, který prohlašuje, že brožurka sepsána bez jeho vědomí a souhlasu.

Česká pouť do Lurd. Na četné dotazy odpovídáme, že jest ještě možno se přihlásiti k účasti na euchar. kongrese. Nebudiz však s přihláškou otáleno až na poslední chvíli. Nádherný, ano čarokrásný bude obraz, jakého Lurdy účastníkům poskytnou po čas euchar. kongresu; jak odpolední průvody svátostné, tak i večerní průvody světelné budou jenkolépe. jakých Lurdy dosud neviděly. Proto, komu jen poněkud možno, rač se přihlásiti. Přihlášky přijímají: Ant. Kašpárek, farář, Praha II., Jungmannovo nám. č. 20., Leop. Kolísek, kons. rada a farář Blansko, Morava a Jos. Rössler, farář solnický t. č. Velký Ústím u Rychnova n. Kn.

Idea svatováclavská a český národ. Můžeme sdělit s naší veřejností, že zájem o manifestační pouť k sv. Václavu a Matce Boží do Staré Boleslavi, která se bude konati dne 28. června 1914, den ode dne vzrůstá. K malému hloučku pořadatelů připojily se již mnohé katolické spolky, takže pouť tato slibuje býti opravdu manifestací českého lidu pro ideu svatováclavskou. Ji bude také dokázáno, že sv. Václav ještě nezhybnul v srdcích českého lidu, ale že žije stále týž, jako žil po celé věky, uctíván všemi vrstvami národa. Jakousi průpravou k této pouti bude přednáška, jež uspořádána bude začátkem června v Praze na Žofíně, jejíž bližší thema jakož i datum bude oznámeno později. Tolik můžeme jen prozraditi, že k přednášce té laskavě se uvolil nadšený propagátor myšlenky svatováclavské vdp. Málek ze Staré Boleslavi. Další přihlášky spolků adresují se na Klub katolické inteligence v Praze II. Voršílská 1. — Znovu a znovu prosíme naše spolky a organizace, by pokud možno na 28. červen žádných schůzí si neustanovovaly.

Papežská alokuce o potřebě míru. Dne 25. t. m. v tajné konsistoři Sv. otec projevil veliký stesk nad tím, že církev jest nucena denně odrážeti nespravedlivé útoky lidí, kteří chtějí náboženství vyloučiti z oboru civilisace. Pak pravil, jak svět katolický za konstantinského jubilea dokázal, že jest jediným zdrojem míru. Konstatoval, že skutečně toužil se nyní více než kdy jindy po míru, poněvadž vidíme, že třídy společenské povstávají proti třídám společenským, stavy proti stavům a národové proti národům a toto soupeření, které je den ze dne urputnější, často a náhle se zvrhá ve strašlivé boje. Velmi vážní mužové pracují společně o prostředcích k zamezení vnitřních nepokojů a válečného

s přijímáním a odesíláním telegrafických depeší. Byl dobře zpraven o tajných cílech obstrukce od jednoho posidentského sekretáře. Ubezpečoval Literu, že tohle všecko nic není, že se dá obstrukce koupiti. Zatím však šelma skrýval před ministrem celou spoustu své soukromé korespondence.

Kabinet s velikým rachotem padl — a veřejnost překvapena byla velikým divem. Největší lidový fanatické bud' o sekčním šéfu mlčeli anebo vyčvalovali jeho vzácný státnický důmysl. Velicí finančníci naléhali, aby byl zřízen kabinet úřednický, aby se konečně ujali otěží vlády lidé dobře v ministerských záležitostech zapracovaní.

A tak z čista jasna pan sekční šéf, ctihodný učitel odstřeleného ministra Litery, vstoupil do kabinetu svého pána sám. Tak dlouho organizoval obtížnou službu konfidentskou, znal všechny nitky složité sítě důkladně, rozuměl požadavkům zástupců lidu. Proč by měl zase nového naivního diplomata zaučovat, mohl-li využítkovati svých zkušeností bezprostředně? Litera zatímal pěsti, ale nasměl si ani nikomu postěžovati na zradu svého pomocníka, aby jeho tragický pád nebyl podbarven neodolatelnou komikou.

Nově jmenovaný ministr ovšem musil pamatovati na slušné odměny. Dva sekretáři sansculotské usadili ve výnosných státních úřadech, protože z pytláků bývají nejlepší hajní. Nejohratnějšího konfidenta vzal si do úřadu při ministerstvu, aby mu ho nikdo nepřepatlil. Takový chlapík zajisté z věčnosti poví, kteří konfidenti jsou jen línými, nesvědomitými chamtivci a kteří nedbají toho, aby na schůzích radikálních stran byly přijímány ostré protivládní resoluce.

Novopečený ministr se do této chvíle napracoval k zotření — teď však po odbytí velice svízelných personálů konečně si oddechne trvale — vždyť po takové čině zajisté si zaslouží klidného odpočinku a přiměřené odměny.

zla a jak uvnitř, tak i na venek podporovali trvale do-
brodiní plodného míru. Tento úmysl je výborný, ale šlo
by jen o málo úspěšné porady, kdybychom se současně
činem nestarali, aby nauky křesťanské spravedlnosti a
milosrdenství položily hluboké kořeny do srdcí lidí,
kteří jsou dnes skutečně závislejšími na masách, než na
těch, kdož je řídí, ať je v civilisované společnosti ne-
bo ve státě klid či nepokoj. Papež zdůraznil zhoubné
následky, jaké má nedostatek křesťanské kázně a po-
moci, jakou může církev poskytnouti občanské správě.
Proti tomu však zachází se s církví většinou tak, jako-
by nebyla tvárkyň a matkou všech věcí, které tvoří
lidskou kulturu a civilizaci, nýbrž jakoby musla být
považována za nepřítelkyni lidského pokolení. Tyto sku-
tečnosti, skončil papež, nesmí nás zviklati, neboť víme
z příkladu Kristova, že církev je tu, aby dobro činila
a jako odměnu za dobrodiní přijímala nespravedlivost.
Osvědčil se i nyní pomoc Kristova.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování
a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a
obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší
pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 25. května. S policejním
úřadem bylo sděleno, že panu Václavu Panenkovi uděle-
no bylo svolení ke zřízení parní strojní mlékárny v do-
mě čp. 128 na Malém náměstí. — Na základě výnosu c.
k. okr. hejtmanství vyzvou se veřejnou vyhláškou vši-
chni majitelé podniků živnostenských neb po živnosten-
sku provozovaných, by přestali užívatí při ohlašování
svých podniků v nápisích, obchodní korespondenci atd.
takých dodatků, které dávají jich podnikům zdání ústa-
vů státem zvlášť uznaných a doporučených neb zvláštní
autorisací nadaných, a to nejdéle koncem června t. r.
— Panu Karlu Sklenářovi, majiteli domu čp. 308 v Čela-
kovské ulici se uložilo, by komíny nádvorní budovy
zvýšil nasazením plechových nástavků, nejméně 1.50 m
vysokých a za palivo užíval v této budově výhradně
koks. — S uspokojením byla vzata na vědomí zpráva
c. k. zemské školní rady pro král. České o příznivých
výsledcích inspekce měst. dívčího lycea a vyučování
humanitního, vykonané v květnu t. r. c. k. zemským
školním inspektorem. — C. k. okresní hejtmanství se
požádá za ustanovení komise k chci rekolaudace prací
provedených v letech 1911—1912 na kostele sv. Ducha.
— Páni majitelé domků čp. 481, 448, 225, 226 a 421 v
Pospíšilově třídě se vyzvou by při provádění uliční ka-
nalisace na severní straně třídy Pospíšilovy dali si zá-
roveň zříditi domovní přípojky kanalizační a zaplatili
příslušné taxy kanálové. — Žádost obyvatelů villové
čtvrti u Střelnice za zřízení stojanu pro pitnou vodu u
domu čp. 217 v bloku X., náležejícího p. M. Šanderové
postoupena byla vodárenskému odboru.

Úmrtí. 26. t. m. zemřela p. Fr. Bařtípánová, choť
hotelierova v 47. roce svého věku. Po vykonaných po-
svátých obřadech v Třebelchovicích bude dnes převe-
zena na hřbitov Pouchovský a zde o 3. hod. odpolední
do rodinné hrobky uložena. — 21. t. m. zemřela p.
Anna Žaloudková, choť laboranta městského musea. —
23. t. m. po dlouhé nemoci zemřela slečna Josefina Ti-
kalová. O. v p.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Za Nár. divadlem brněnským. Bylo zde na krátko,
ani ne na celých čtrnácte dní, ať přece musíme konsta-
tovat, že dokázalo svoji velkou uměleckou vyspě-
lost. Repertoir skládal se většinou ze zpěvoher a vybrá-
ny byly věci, jež těžko bychom jindy v Hradci usly-
šeli. Z oper vybrány byly: Fibichův Pád Arkuna, Mas-
senetův Kejkřál Matky Boží, Charpentierova Luisa, Au-
berova Némá z Portici, Smetanova Prodaná nevěsta a
Rozkošného Svatojanské proudy. Z operet: Nedbalova
Polská krev, pak Taneček Její Výsosti, Dítě cirkus, Kou-
zlo filmu, Skvělá partie a pohádka Strakonický dudák.
Jistě byl tedy výběr pečlivý. Ale také provedení bylo
vzorné. Z účinkujících hlavně třeba pochváliti dámy:
Richtrovou, Fábrovou, Skalskou, Vojáckovou, z Popelků
a Jirkovu, z pp. Fialu, Demkova, Wilda, Řezníčka, Ma-
lého i ostatní solisty a solistky. Sbory vynikaly pěknou
ukázněností a to ať pěvecké ať taneční. Orchestr nesl se
svižně, ač někdy zakryl zpěv. Výprava byla pečlivá
vždy. Jen bylo si ovšem přáti vždy takové návštěvy
se strany obecnstva, jaké si umělci zasloužili.

Nadobudí večery v pensionátě škol. Sester během to-
hoto roku uspořádány několikráte. Končily produkcemi
ve dnech 17., 21. a 24. května. Všecky tři dni byly zda-
řilé — program byl bohatý na společnou hru klavír-
ní i s jinými nástroji — žačky i ve skupinách zdánlivě
hrály, jak v rytmu tak v tempu. Mnoho bylo poslechnutí

malířské solistky L. Stehlíkové, E. Melonové, R. Sadí-
kové a M. Štréglové. Z poloročilejších významnějších se
precisně hrou talentovaná M. Šimová, kteráž i s H. Du-
chačovou zahrála duo od Horvátha. Obě také prochtěně
přednášely Orlegovu 8ruční suitu »Peer Gynt« s protě-
jšími kolegyněmi. Další solistky K. Brtounová, O. Štern-
bergová projevíly ve svých úlohách pěknou již zruč-
nost. Dokonalé studování úloh sl. L. Karlové přímo pře-
kvapuje. K ní druží se česně též slečny: M. Faltová, M.
Voženíková a M. Zahradníková. — Čtyřruční hru začaly
rovněž malířské M. Holubová, J. Uhrová, M. a O. Stř-
havková, V. Hlobzková a A. Jeřábková, po nichž vese-
lých čísllech zahrály dále své pěkné úlohy sestřičky A-
ninka a M. Michlová, pak Z. Sklenářová se sl. Rumle-
rovou. — Klavírní dua byla v bezpečných rukou. Skvě-
le vyzněl Alberitovo »Le Nord« pěkným podáním sl. M.
Voženíkové a sl. M. Zahradníkové, Dvořákov tanec č.
8. svižně hrály sl. M. Michlová, A. Jeřábková a s ji-
stotou předvedly i Nürnbergovu »Ouverturu« VI. Šub-
rtová a M. Vodehnalová. Odděl tento korunován však
Weberovým »Koncertem C dur«, virtuózně přednese-
ným sl. L. Karlovou a sl. M. Faltovou. Obtížnější je sou-
hra 6ti a 8míručních skladeb, avšak i ta zdařile prove-
dena. Důkazem toho byla šestiruční hra droboučkových
klavíristek M. Rosálkové, L. Šimákové, M. Stádecko-
vé a rovněž skladby hladce sehrány od Schütze, Strea-
bboga a Albertiho »Don Cesar«. I osmíruční skladby se
plně rozezvuly jak od malířských čtyř Černých, tak i
od dovednějších již A. Voltrové, J. Malé, L. Bubnové,
M. Dostálové, dále Belliniho »Poloneza«, Rossiniho »La-
zebník Sevilský« a zejména krásně proveden »Kvapik«
od Gobbaertse, »Zpěv labuti a Vítězný zpěv Elsy« od
Wagnera a zmíněná již suite od Griega. Koružek zpě-
vaček i těch nejmladších dovedně přednesl svá čísla.
Lze znamenati, že M. Paulíková a B. Řehounková jistě
později vyniknou. Značný pokrok ve zpěvním umění u-
činila již sl. L. Bubnová, sl. M. Voženíková a sl. E.
Štursová. Delikátní přednes poslouchal se velice příjem-
ně. Sl. M. Tringlerová zapěla písni obramě a s poro-
uměním. Sl. M. Hlaváčová lahodným hlasem přednesla
od Brdlikové »Jezerní pannu«, při klavíru není však
třeba při dobré rutině tolik strachu. Pěkně též zpívá J.
Matysová. — Houslová hra byla účelně zastoupena. Va-
ko solistky vynikaly zejména sl. H. Kavkova a sl. M. Fai-
tová, jež vystoupily několikrát a všechny úlohy velice
pěkně hrály. Malířka J. Věchtová prozrazuje dobré vlo-
hy. Slavně a vesele zněl Šnorův »Český tanec«, jež ce-
lá skupina bravurně zahrála. Produkce zakončeny vel-
kou kantátou »Bethanie« od Sachse pro soli, sbor s práv.
smyčcového kvarteta, harmonia a klavíru, jež nad o-
čekávání pěkně se zdařila. Četná návštěva dokazovala,
jakým sympatiím se těší hudební škola klášterní a četná
pochvala byla jistě pěknou odměnou i ct. sestrám a
žačkám za namáhavou práci na poli umění hudebního. I
na dále přejeme mnoho zdaru!

=UHLÍ=

hornoslezské

nejlepších známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Královéhradecká bankovní jednota úřaduje v sobo-
tu dne 29. května pouze do 12 hodin dopoledne.

Henryovy slavnostní hry přinesou zdejšímu obecn-
stvu, jak předběžně se nám oznamuje, velmi milá pře-
kvapení. Cirkus Henryův, jenž plným právem požívá
nejlepší evropské pověsti, přibude do našeho města i-
hned po ukončení pohostinských slavnostních her v Pra-
ze. Henryovy jubilejní slavnostní dny dodělaly se v Pra-
ze úspěchu velikého. Má znamenitě rozhojnený program
svých prvofadových atrakcí, má získány nejlepší síly
artistické, jednotlivce i skupiny, veškeren živý i hmotný
materiál jest zdokonalen a rozmožen, takže zálibám
městským ještě bohatěji a pestřeji jest vyhověno, než
za let minulých.

Třetí porotní období u c. k. krajského soudu v Hra-
dci Králové počíná 22. června. Vylosování jsou pt. porot-
cové: rol. J. Grötzbach ve Skřivčích, řezník K. Sagner
v Ruprechticích, rol. J. Rýdl v Červené Hoře, řed. A.
Welgert v Čes. Skalici, chemik dr. K. Eisenstein ve
Dvoře Králové, tov. úředník K. Ježek ve Dvoře Králové,
obch. jednatel J. Löwenbach ve Dvoře Králové, hostin-
ský K. Paulitschke ve Zboží, drogist J. Bujet v Třebel-
chovicích, rol. F. Dolanský v Praskačce, J. Mořnek v
Temešváru, rol. V. Vinař v Sedčici, řed. F. Holeček v
Jaroměři, obch. Ot. Pitter v Týněti, rol. F. Šanderman
v H. Lipce, továr. A. Kříž ve Zbečíně, úřed. F. Ráček v

Náchodě, host. V. Marek v Dohalicích, kancelista J.
Matějovský v Nechanicích, továr. A. Lepš v N. Hrádku,
rol. J. Macháně v Jestřebi, rol. J. Uždík v Provodově,
rol. V. Kánský v Jilovicích, rol. V. Souček v Klášetě,
rol. J. Truneček v Mokřém, rol. J. Veverka v Provoze,
rol. V. Briesel v Kačerově, rol. R. Bartoš ve Slameně,
rol. V. Bartoš v Javorníci, továr. Al. Herrschmann v
Rychnově n. Kn., rol. A. Meria v Lbberku, obch. J. Pich
v Rychnově n. Kn., mlynář D. Holenda v Nám. Rybné,
V. Schwetz v Žamberku, tov. K. Vašíček v Pastvinách.
Náhradní porotcové z Hradce Králové: obch. J. Flad-
ner, vinářík A. Oergunk, host. Jos. Kořál, architekt
Ol. Liska, továrník R. Pařík, pekař J. Riedl, pekař J.
Růžička, obch. F. Viktorín.

Vyložení rejstříků všeob. daně výdělkové pro ob-
dobí 1914—15. Rejstříky, obsahující sazby jednotlivým
poplatníkům všeob. daně výdělkové ukládacího okresu
obchodní komory liberecké I. a II. berní třídy pro u-
kládací období 1914—15 uloženy, budou od 22. května
do 4. června 1914 v berním referátě c. k. okresního hejt-
manství v Liberci č. 6, I. poschodí v úředních hodinách
pro oprávněné poplatníky všeob. daně výdělkové ku
nahlédnutí vyloženy.

Alota Ulbrich. Tedy pochován věrný sluha Páně, do-
brotivý a láskyplný biskupský notář a děkan pardub-
ický. Trapná nemoc zvolna a zvolna ubírala zvěčně-
lému poslední tělesné síly dlouhý čas, takže několik roků
nemohl děkan vykonávati své povinnosti, ačkoli tak
vše si přál, aby mohl brzy pracovati s toutéž horli-
vostí, jako za mladších let. Skon jeho byl provázen u-
přímnou účastí nejširších vrstev, každý si vzpomínal
na jeho upřímnou povahu a obětavost se srdečnou uzna-
lostí. Zvěčněl se narodil v Šumburku r. 1852. na kněze
vysvěc. 1874. Byl kapl. v Pardubicích, farářem v Seze-
micích, pak děk. v Pardubicích, kdež jej přecetní přátelé
uvítali s velkou radostí. Pozoruje, jak zubožený má
chrám město tolik veliké, začal se starati ihned horli-
vě o nápravu a za pomoci oddaných přátel také ještě
mohl patřiti na ovoce své uslechtilé snahy. Velice tref-
ná kázání Ulbrichova těšila se veliké pozornosti neto-
liko prostého lidu, ale i četné intelligence. Vážnost Ul-
brichova stoupala, když kolaturníci viděli, s jak úzkost-
livou péčí si hřešil svých povinností, jak často pro veli-
kou horlivost zapomíná zcela sám na sebe, chtěje býti
každěmu všim. Při tom ani v dobách dosti obtížných
nestýskal, naopak jiné ve smutku pohřbené dovedl vel-
mi účinně těšiti. Právě proto, že se těšil obecně oblíben
a plně důvěře, byl r. 1904 zvolen do městského zastupi-
telstva. Zasedal též v okres. školní radě, byl členem ce-
lé řady vlasteneckých a humanitních spolků. Konečně
zhasla svíce života těžce zkoušeného duchovního pa-
stýře. Pán života a smrti pokynul věrnému svému slu-
hovi, aby se povzněl z pozemského slavného údolí do
stanů nebeských, kde se trny promění v krásné, ne-
vadnoucí květy.

Skvělé uvítání J. Excellence nejdr. p. biskupa ThDr.
Jos. Doubravy v Čáslavi. Lásku, kterou zapsal se Jeho
Excellence v srdcích Čáslavanů před třemi roky při svě-
cení starobylého děkanského chrámu sv. Petra a Pa-
vla, oživila znovu u příležitosti generální visitace, konané
ke konci tohoto měsíce, v řadě spontánních projevů,
jejichž počátkem byl již příjezd J. E. dne 26. května. Ač
toho dne byla povětrnost velice nepřítulná, zúfílat di-
voká vichřice, oděla se řada domů prapory, které, ač
namnoze vichřem strhány, znova opět byly zavěšovány.
U mohutných stožárů, zdobených zelení, postavených na
cestě ke chrámu Páně, shromáždilo se záhy před pří-
jezdem J. Excellence všecko, co vyniká rodem, postave-
ním, inteligencí i upřímnou oddaností k sv. církvi. Vedle
městské rady s řadou zástupců obce a s p. purkmistrem
a býv. poslancem JUDr. Zimmerem, přišli sem zástup-
cové všech c. k. úřadů, takřka veškerá c. k. důstojní-
ctvo 21. pluku a c. k. důstojnictvo 12. pluku zeměbrany,
spolek sv. Ludmily, křesť. soc. spolek s praporem a
veškerá mládež obecných a měšťanských škol chlapec-
kých a dívčích, jakož i žactvo c. k. gymnasia, všichni
vedení p. t. učitelstvem a c. k. profesorstvem. Za mlá-
deží a před mládeží tleskly se do set číhající zástupy
obecenstva všech tříd a stavů. Rázem 6. hodiny přije-
l J. Excellence provázen zástupcem c. k. vlády p. komi-
sařem Zeitnerem a vys. důstojným kutnohorským arcid-
ěkanem p. Msgr. K. Vorlíkem. U brány slavnostní pří-
vítal J. Excelenci nejprve p. purkmistr Dr. Zimmer, tu-
može radost, s jakou občanstvo očekávalo svého arcip-
astýře. Po něm pak ve vzletné řeči přijal J. Excelenci
vdp. děkan a upřímnými slovy, projevujícími oddanost
duchovenstva i vdp. vikář čáslavský Ant. Schreiber.
J. Excellence děkuje za tento tak srdečný projev přátel-
ství a lásky, ohlásil, že zvláštní dík dovoří si ještě vy-
jádřiti ve chrámu Páně kde nebaže těch útoků přírod-
ních živlů, jež brání mu, aby každému ruku stiskl a
každému svůj vděk projevil. Přijav pak hold mládeže
chlapecké z úst žáka Pořvy a mládeže dívčí z úst ža-
čky Kalašovy, se vzácnou pozorností vyslechl i prostě-
lé uvítání předsednictva kat. spolku, thmoceně panem
Musilem a oddaný projev lásky z úst předsedkyně jed-
noty sv. Ludmily p. inž. A. Meyerové. Žehnaje řadám
mládeže a znamenaje křížkem čela dítek, než J. Ex-
cellence jest v duchu Mistra a Spasitele našeho Ježíše
Krista tak vřelým přívětem, došel k děkanství, kde ne-
hledanými, ale upřímností důvěrní slovy přivítal jej žák
VII. tř. c. k. gymnasia Jos. Dušek. Zahmrt takřka květy,
kterých při každém uvítání z rukou bělostných družic-
ček se mu dostalo, odebral se po krátkém odpočinku na
děkanství nejdr. arcipastýř do chrámu Páně, do nejz-
sich prostor přepínácného, aby tu vykonal počáteční ob-
řady generální visitace. Po předepsaných modlitbách se-

stoupil J. Excellence mezi lid, aby výlučně svým, dojmavým, horoucím vzletem prodchnutým a láskou v pravdě otcovskou planoucím kázáním připravil srdce Čáslavců na nastávající dny velikých milostí a velkého požehnání. Při tom poděkoval všem, kdož vzdor nepřítizni počasí přišli ukázat mu své synovské oddané srdce. A co tak krásně a tak upřímně slovem projevil, to nato i osobně i stiskem ruky každému ještě potvrdil. Vzácná tato blahosklonnost J. Excellence působila hlubokým dojmem na všechny přítomné a uchvátila, jak svědky jsme byli, i srdce těch, kteří s předsudkem k hodnotě J. Excellence vzhlíželi. A tak končice tuto zprávu o uvítání J. Excellence, můžeme říci, že, byl-li přijat nejd. arcipastýř náš před třemi léty v Čáslavi s láskou vroucí a opravdovou, tentokráté žár její se ještě zdvojnásobil. Pobyt J. Excellence v Čáslavi jistě bude se čítati ke dnům plným radosti a slávy a tím i plného uspokojení jak všech upřímných a sv. víře oddaných katolíků, tak i Jeho Bisk. Milosti.

Kauk. 23. květen byl dnem slavnostním a svátečním pro naše město. Toho dne zavítal k nám se svým průvodem Jeho Excellence nejd. biskup Dr. Josef Doubrava, aby udělil svátost biřmování 446 biřmovancům a konal gen. kan. visitaci. U slavnostní brány shromáždilo se okolní duchovenstvo, slavná městská rada s p. starostou v čele, zástupce patronátu p. sekretář Příbyl, školní děti (na jejichž očích patrná byla veliká radost a nadšení) se svými učiteli a množství věřícího lidu. Za hlaholu zvonů a střelby uvítal arcipastýře pan starosta Jan Mádl, jiněm biřmovancůžák III. tř. Ol. Kremla a zástupce duchovní správy vdp. katecheta Mašina z Kutné Hory, poněvadž p. administrátorovi pro náhlou a bolestnou chorobu odňata byla možnost, aby svého milovaného vrchního pastýře sám uvítal. Ve velikém průvodu odebral se nejd. pan biskup do chrámu Páně, žehnaje cestou malým dětkám. Po skončení svatých obřadů konána byla ve školní budově zkouška dětek ze sv. náboženství. U školy uvítal vznešeného hodnostáře jménem sboru učitelského p. říd. učitel Frant. Gyurkovics. Ve třídě, vyzdobené květinami, uvítala J. Exc. jménem školních dětek žákyně III. tř. Růž. Horáková. Během zkoušky četně navštívené získal si J. Exc. srdce všech dětek. — Doba loučení byla svědkem oddanosti a lásky, kterou si J. Exc. za krátký pobyt v městě našem získal. Po vykonané pobožnosti v chrámu Páně rozloučila se jménem biřmovanců sl. A. Palečková, načež podala J. Exc. nádhernou kytici. Hluboce dojat děkoval nejd. biskup a nabádal věřící, aby otevřeně a statečně se hlásili ku praporu Kristovu. Svou dobrotou, laskavostí a svými promluvami zapsal se hluboko náš nejd. vrchní pastýř do srdcí všech a mnohá slza zaleskla se v očích mladých i starých, když opouštěl naše město. Bůh žehnej nejd. biskupovi na apoštolské cestě další!

Nebovidy. »Ecce sacerdos magnus« (ejhle velekněz) ozývá se všude na visitační cestě nejd. biskupa Dra Josefa Doubravy. — V každé farnosti vznešeného velepastýře vítají s radostí a láskou. A po kanon. visitaci na každé vesničce jistě tím větší úctu, lásku a oddanost Jeho Excelence zachovají. Zvláště nebovidská farnost dlouho vzpomínati bude na nejd. biskupa, na jeho v pravdě apoštolskou horlivost a lásku, s kterou jako apoštol národů sv. Pavel chce býti všechněm vším. — Na svátek »Nanebevstoupení Páně« Jeho Bisk. Milost udělil svátost biřmování sedmi stům biřmovancům, a odpoledne nedbaje únavy sám osobně vedl procesi ke kapliče sv. Jana v městečku v Červených Pečkách a po procesi podával k posílení četně shromážděnému lidu ostatky sv. Jana. — V pátek po zkoušce z náboženství konal Jeho Excellence ze zámků vys. uroz. pana barona Hrubého z Geleny v Pečkách, kdež po několik dní přebýval, návštěvy přednějších rodinám. — Jeho Excellence svoji dobrotou a svým velepastýřským slovem potěšil a povzbudil dospělě. A co radostí způsobí těm nejmenším — dětkám, když každému z nich zvlášť dělal křížek! — Arcipastýř také v příčině stavby nového kostela v Pečkách rozhodl pro rozšíření nynějšího chrámu a slíbil za tím účelem dobrotivě svoji všemožnou podporu a pomoc zvláště již obstaráním skizy. Proto ta láska, kterou si Jeho Excellence ve farnosti nebovidské zvláště získal, nebude jen prchavou vzpomínkou, ale bude se osvědčovat upřímnou modlitbou za zdraví jeho, aby ještě dlouho svůj vznešený úřad vykonávat mohl ke slávě Boží, ke zvelebení katolické církve a k dobru svých milých a oddaných oveček.

Posvěcení farního chrámu Páně a generální visitace v Gruntě. Malá obec Grunta u Kutné Hory má farní chrám Páně, jakým malokterá osada na našem venkově může se honositi. Chrám v Gruntě jest vystaven ve slohu románské baštiky, má tři lodi a dvě věže a románský sloh proveden jest důsledně nejen ve stavbě samé, ale i v celém vnitřním zařízení nádherné svatyně mariánské. Stavbu navrhl Rudolf Vornáčka, c. k. vrchní stavební rada v Praze, budoval J. Sklenář, stavitel v Kolíně, uměleckou malbou vyzdobil Frant. Urban, akad. malíř v Praze s chotí svou Marií, rozenou Zahradnickou, vnitřní úpravu dle návrhu prof. J. Kastnera pořídila křesťanská Akademie v Praze. Bohatý všecken náklad věnovalo záduší gruntské. Stavba chrámu trvala téměř devět roků a jenom zvláštní péči Jeho Excel. ndp. biskupa dr. Doubravy jest děkovati, že letos stavba i vnitřní zařízení byly dokončeny a že kostel mohl býti v neděli 24. května slavně vysvěcen. Posvátný obřad svěcení vykonal nejd. arcipastýř náš za přísluhy 15 kazlí a 6 boboslovců a poněvadž svěceny byly tři oltáře nehybné, trvaly obřady s pontifikální mší svatou od půl sedmé hodiny ranní do jedné hodiny odpoledne. Církevní zpěvy při svěcení i při mši svaté vzorně provedl

pěvecký a hudební sbor mistra Ledvíny, říditele chóru chrámu kutnohorských. Při pontifikální mši svaté místně byla zapěna Försterova Missa solemnis. Slavnosti posvěcení účastnil se též vysoce důst. pan prelát Vorlíček, arciděkan a vikář kutnohorský, jenž jako osvědčený znalec církevního umění i jako biskupský vikář získal si nemalých zásluh o stavbu svatyně gruntecké a její dokončení. Akademii křesťanskou zastupoval vsdp. pan kanovník Ed. Šittler, jenž se vzácnou ochotou a dovedností připravil vše, čeho k vysvěcení kostela bylo zapotřebí. Zde třeba výslovně zmíniti se o tom, že vnitřní zařízení kostela grunteckého slouží ke cti Akademii křesťanské a že všechny předměty, jež Akademie dodala, jsou umělecky slohově pracovány, paramenta a bohoshlužebné náčiní jsou z nejlepšího materiálu zhotovená. Zvláště nádherná mariánská kasule a bohatě zdobený kalich došly zaslouženého obdivu a pochvaly všech přítomných. Obřadů svěcení kostela účastnilo se veliké množství věřících z farnosti gruntecké a z dalekého okolí, hlavně z Kutné Hory, jimž před kostelem kázal dp. farář Kratochvíl z Radboře a dp. Pekárek, kaplan z Kutné Hory. Odpoledne po loretánské litanii, kterou se smíšeným sborem dovedně zazpíval dp. katecheta Kudrnovský z Kutné Hory a po sv. požehnání udělil ndp. biskup svátost biřmování 150 biřmovancům. Po skončeném biřmování poděkoval místní duchovní správce Jeho Excelenci nejen za všechny namáhavé duchovní práce, které ve farnosti gruntecké vykonal, ale také za velikou péči, kterou stavbě a výzdobě svatyně gruntecké věnoval. Osadníci gruntečtí srdečně rozloučili se se svým milovaným arcipastýřem, jehož duchovních služeb a otcovských slov vždy vděčně pamětlivi budou.

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odberný závod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem vždy k slušným besplatně k ústátnímu jednání se dostavím.

Křesetice. Mlhavým jitem pro farní osadu zdejší začínal slavnostní den 26. května, kdy slaviti se měla po 13 letech slavnost sv. biřmování. Ač naposledy z celého Kutnohorského vikariátu pro slavnost tu zdejší osada ustanovena, nebyla svým svátečním leskem nikterak poslední. Možná o ní užití slov: Finit coronat opus (ukončení korunuje celé dílo). Slavnostní vyzvánění, střelba z lunoždiřů a veselé zvuky hudby hlásaly o půl 8. hod. příjezd Jeho Excellence z Kutné Hory, jemuž četné banderium a zastupitelstva obcí k Poličanům vyjela v ústretě. Provázen sbory hasičskými a živnostenským spolkem s hudbou přijížděl vrchní pastýř náš k slavobráně, kde uvítán byl za ochravněho vysokorodého pana patrona Christiana, barona ze Schaffrů patronátním komisařem B. Papežem, pak družičkami za děti školní, obecním starostou, duchovním správcem a řídícím učitelem. Jeho Excellence děkuje za slavné uvítání, ubíral se v průvodu Mons. a papež. prelata K. Vorlíčka, vikáře a arciděkana kutnohorského a četných jiných duchovních do fary a pak do zlatou výzdobou zářící svatyně sv. Markéty, kdež konala se za četné účasti slavnost sv. biřmování a naposledy zkouška v nádherně vyzdobené škole. O půl 5. hod. koučl se vrchní pastýř s osadou zdejší a vikariátem kutnohorským. — Vsdp. prelát K. Vorlíček vzletnou řečí děkoval Jeho Excelenci za apoštolskou práci na vikariátě kutnohorském vykonanou, dp. farář Al. Novák díky vzdával za osadu a vyžadoval apošt. požehnání pro svou osadu. Dvě děti krásně přednesenou básní rovněž projevíly arcipastýři děk. Vzpomínaje těch tisíců, jimž sv. biřmování ve vikariátě kutnohorském udělil (11.595) a tisíců, jež slovem arcipastýřským k víře otců povzbudil, koučl se vznešený hodnostář za všeobecného pohnutí s osadou zdejší i vikariátem, načež provázen vsdp. prelátem K. Vorlíčkem a družinou odejel do Čáslavi. Slavnost tuto přítomností svoji potčil též p. okres. hejtman František Blažek.

Záboř n. Lab. (Gener. visitace.) Nadšeného, důstojného uvítání dostalo se nejd. arcipastýři našemu také u nás v Záboří. U slavobrány, postavené proti soše Panny Marie, vkusně ozdobené připadnými nápisy, ohlásil příjezd Jeho Excellence především dva trubači, kteří zaujali své povýšená místa na samé bráně, načež u přítomnosti značného zástupu lidu uvítal Jeho Bisk. Mnoho patronátní komisař p. Boh. Pešek, ředitel panství novodvorského. Po něm za onemocnělého starostu první radní zábořský p. Jan Polák, nato velmi připadně akcentovanou básní školačky zábořské Marie a Anna Charvátovy a posléze místní farář. Jeho Excellence ukázat hned při tomto oslovení svou osvědčenou rutinu ve své odpovědi, dotknuv se téměř všech význačných myšlenek, které byly vřelými vysloveny. Nato se ubíral spřímem dospělých a dětí školy kobylnické, svatokatolínské a

zábořské do farní budovy, provázen duchovenstvem, zmíněným patronátním komisařem, říd. poslancem panem Jos. Švejkem, hraběcí nadlesním p. Jos. Slavičkem, obecními zastupitelstvy, místními školními radami, donáčním spolkem křesť. sociálním, hasičskými sbory zábořským, svatokateřinským, kobylnickým a lišic-kým. Památný kostelíček, renovací vnější čistě obnovený, byl v malé chvíli plný. Po mši sv. měl J. Exc. promyšlenou, hluboce založenou řeč o víře, která vyslechnuta velkými i malými s pozorností napiatou. Pak přijal z ruky Jeho Excellence 474 biřmovanců svátost posily, ve dvou odděleních, pro něž každé měl nejd. arcipastýř krásnou, srdečnou promluvu. A již se řadily přespolní děti před oltář, aby ukázaly, co se naučily, co dovedou. Nejprve B. Vondráková z Bernardova, žačka III. třídy školy kobylnické, pozdravila Jeho Excelenci velmi pěkně předneseným pozdravem, načež nastala zkouška. Škoda, že čas zatím příliš pokročil a nebylo naprosto možno déle přes poledne děti prozkoušet a dopřáti jim té radosti, aby se všechny mohly svými vědomostmi pochlubit. Bylo potěšením opravdu pozorovat, jak to s nimi Jeho Excellence umí a jak rázem si jejich celou lásku získal a jak mu vesele děti odpovídaly. Bylo již po poledni, kdy V. Švejk, žák II. třídy svatokateřinské, syn přítomného pana poslance, Jeho Biskupské Milosti vhodnými slovy vzdal uctivé díky za jeho všecku dobrotivost a lásku. — Nyní ještě do školy! Na prahu jejím uvítal Jeho Excelenci domácí řídící pan Jan Zadražil. Ve třetí třídě shromážděny všechny děti. I tady prostímkým dětiným způsobem pozdravila Jeho Milost malíčká roztomilá Martička Robovská, která by byla bezmála své rozčilení, radost a očekávání odstoukala tak, že by si ji musila matka odvézt domů nemocnou. Ale nepoddala se a uvítala. I bylo velice tklivé, jak jí Jeho Excellence politoval, povzbudil a potěšil. I zábořská škola se dobře držela, ač byla přece už jen úrava dětek značná. Naposled poděkoval Jeho Excelenci žák III. třídy Alois Vaněk. I ten se zhostil svého úkolu zduřile. — Odpoledne rychle mlielo. Nežli jsme se nadáli, už byly 4 hodiny a zvony zvaly do kostela na rozloučení. Dp. farář poděkoval Jeho Excelenci za jeho všecku lásku, shovívavost, horlivost. Arcipastýř projev ještě jednou radost a spokojenost se vším, co slyšel a viděl, rozloučil se s pp. patronátem, úředníky, duchovenstvem, pp. starosty obcí a všemi přítomnými a za hlaholu zvonů opustil Záboř, aby se zastavil ještě u Sv. Kateřiny. I tam jej uvítal starosta obce p. J. Kout případným proslovem, na který odpověděla Jeho Bisk. Milost delší řečí. Stejně bylo i v kostele. Nato navštívil Jeho Excellence p. poslance Švejka v jeho domově, kde bylo uchystáno občerstvení. Ale čas kvapil a do Červ. Peček není zrovna blízko. — Návštěva Jeho Excellence v Záboří učinila dojem nejlepší. Není tu jediného člověka, kterému by se byl nejd. biskup cele nezamlouval. Každého si všimne, pro každého má nějaké vřelé slovo. Každý cítí, jakou opravdovou láskou ke všemu lidu jeho šlechetné srdce plane. A ta vroucnost, srdečnost, upřímnost sdílnost otevírá mu zase navzájem srdce všech. Tak působí srdce, výmluvnost a takt.

Hor. Jelení. Dne 14. května konal se u nás pohřeb v Pánu zesnulého Boh. Kolářského, továrníka a starosty města, za účastenství všech místních spolků a korporací a velikého počtu jiných smutečních hostů, přes to, že deštivé počasí přes celé dopoledne trvalo. Taková účast jest jistě důkazem, jaké vážnosti a úcty zesnulý požíval. Pohřební obřady vykonal zdejší vldp. farář spolu s vldp. farářem Borohrádeckým a dp. kaplanem zdejším. Nad rakví v kostele po slavné zádušní mši sv. promluvil vldp. Fr. Dušanek, farář města zdejšího, velmi tklivou pohřební promluvu, označiv, jakého to muže v čele obce stojícího město ztrácl, co pro město vykonal a ještě ve své obětavosti vykonati mohl, kdyby Pán života a smrti v tak mladém věku z tohoto světa ho byl neodvolal. Také dělnictvo ztrácl v něm pána vždy milého, na kterého s vděčností vzpomínati bude. Promluva ona dojala všech přítomných, jelikož vytryskla ze srdce upřímného, život zesnulého dobře znajícího. Jsa mužem svobodomyšlným, svobodu přál všem. Nebyl o všem členem kat. soc. jednoty naší, ale zastancem a příznivcem vždy. I jeho přáním bylo, aby spolek náš pohřbu jeho se účastnil. Už z úcty k zesnulému jsme tak učinili, ne však z toho důvodu (jak nám od soc. demokratů jest předloženo), že byl členem naším a zároveň místostarostou Sokola. Ovšem vždy jako katolík své povinnosti konal, zacož dosti v novinách byl tupeň. o světlo v chrámu Páně našem se postaral, dav na svůj náklad zříditi elektrické osvětlení, jež k ozdobě chrámu Páně nemálo přispívá. Jako katolík zeměč, přijav po řádné přípravě svátost posledního pomazání. Bůh budiž jemu milostiv!

Velké Jeřice. V pondělí 25. května snesla se nad Vel. Jeřicemi bouře, provázená vydatným deštěm. Blesk sjel do topolu u mlýna p. Ed. Erbena a rozrazil jej na dvě polovice. Jiný pak sjel na stavení koláře p. Fr. Poura, tam urazil prkenný štít, vjel do dílny, z níž právě p. Pour odešel, roztrhal strop i stěny, rozmetl doškovou střechnu, ale nezapálil. Z obyvatel nebyl nikdo zraněn.

Bohánka-Skála. Na svátek Nanebevstoupení Páně konala se v této obci řídka a významná slavnost. Svěcen byl toho dne krásný, umělecky zhotovený, pískovcový kříž, stojící uprostřed obecního hřbitova. O 2. hod. odp. dostavil se do chrámu Páně ve Vel. Jeřicích zástup tamních osadníků se svým starostou p. Kleandrem v čele a díky tamní obecní školy se svým p. učitelem A. Stuchlíkem. Po sv. požehnání připojil se k těmto velkým zástup osadníků z ostatních přifařených obcí, vřelými se seřadili a v dlouhém průvodu za zvuků hud-

by a nábožných zpěvů kráčeli se světlíkem vdp. farářem jeřickým k novému kříž. Tam ve špalíru očekával vdp. světlíka tamní hasičský sbor, obklopený přečetnými věřícími z celého okolí. Když zpěvácký sbor za řízení p. J. Nováka zapěl bezvadně případně zpěvy, vystoupil vdp. světlík na vyvýšené místo a promluvil k shromážděným o pftčinách, pro které my katolíci ctíme sv. kříž, vybídl přítomné, aby mltovaň kříž, jenž je znamením naší sv. víry a na tomto místě dobrým znamením obětavosti a křesťanského smýšlení celé osady a aby nedopustili, aby do jejich rodin a obcí vtíral se duch pověry a mravní zkázy, ale aby zůstali vždy věrni tradici svých předků. Po vykonaném svěcení a modlitbách za zemělé osadníky zapěl přítomní pšeň »Odpočiňte v pokoji« a za zvuku hudby odebírali se účastníci k p. obec. starostovi, kdež oddali se volné zábavě. Kéž ten Ukřižovaný žehná vždycky těm, kteří ho v tento den s láskou a nadšením uctili!

Od Rychmburku. Veliká sensace — splánil se jankovity autobus, aniž by jej byl někdo podráždil! V sobotu odpoledne dojel autobus, udržující spojení mezi Skutčí a Vys. Mýtem, do Proseče. Zastavil se blíže pošty. Snad šofér dobře nezabrzdl anebo v benzínu povstal horký vzduch — proto došlo na svahu, pod nímž jest potok, k svénocnému pohybu. Autobus bez dotazu u vozotaje se rozjel a schladil svůj horký stroj ve vodě. Nastala panika. Na sto lidí a čtyři koně pomáhali autobusu na souš. Byla veliká práce s takovým mamutem. Konečně po společném domlouvání a podpírání dal si kolos fici a vyjel na silnici. Autobus neutrpěl žádné zvláštní poruchy, ale cestující si odlehčovali heroickými výkřiky, protože si odnesli z nedobrovolného intermezza četné odřeniny. Šťastnou náhodou se nezmrzačil žádný. Ale z překvapujícího rozmaru toho autobusu budou mít radost pouze lékárníci. Poštovní erár rozhodně z toho výdělek mít nebude. Patrně, že i autobusy vyžadují velice pečlivé krotitele, aby v náhlém divokém záclivatu neublížily ani sobě ani jiným.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

Vklady vázané výpovědi 4¾%
a vklady pokladničkové 4¼%

Markoušovice. (Hudba chrámová). Na Hod Boží Svatod. »Vidi aquam«, chorál ed. vat. s průvodem varhan. Intr.: »Spiritus« a Kommunion: »Factus«, 1hlasně s prův. varhan. Bonvin, Op. 101. »A Heluja« V.: »Emite« Sekvenz: Veni 4hl. sm. sbor s prův. orchestru a varh. od Grubra, Op. 147. Offert. »Confirma« 4-hlas. sm. sbor s prův. varhan od Leitnera — pevné části mešní; Taubitz Op. 6. Odpovědi: Chorál ed. vat. »Tantum ergo« a »Genit.« 4-hlasý sm. sbor s prův. orch. a varhan od Reinmanna č. 4. — Žalmy nešp. 4 hlas. sm. sbor s prův. orch. a varhan. Reinmann do C, »Tantum ergo« a »Genitori« 4-hlas. sm. sbor s prův. orch. a varhan, Reinmann č. 1. — Na pondělí svatod. Introit: »Cibavit« a Kommunion: »Spiritus« 1-hlasně s prův. varh., Bonvin Op. 101. A Heluja V.: Loquebantur: 4-hlas. sm. sbor s pr. varh. od Leitnera. Sekvenz: »Veni« 4-hlas. sm. sbor s prův. orchestru a varhan. Gruber op. 147. Offert. »Intonuit« 4-hlas. sm. sbor s prův. varhan. Leitner. pevné části 4-hlas. sm. sbor s prův. orchestru a varhan, Taubitz Op. 6. »Tantum«, »Genitori« Chorál ed. Vat. Odpol. se zpívají s prův. varhan Litanie k nejsv. Srdci J. a předepsané Oltářem a Nápěvy modlitby. — Na žádného skladatele církv. skladeb se nelze spolehnouti. U nás se každá skladba zkouší, odpovídá-li předp. církevním, text těmto přiměřeně upraví, nástroje zakázané vyloučí a pak teprve se skladba ta provádí — a požehnání Boží ná-mahu tu stokrát vyváží a nápadně provází.

Poděkování z Křížlic. V nejhluší účtě podepsaná rodina vzdává tímto všem šlechtným dobrodincům srdečné »Zaplať Pán Bůh«, kteří prostřednictvím důst. farního úřadu zdejšího přispěli jí v tak hrozném neštěstí. Dobrotivě darovali: vdp. A. Štěpina, c. k. prof. v Poličce, p. Petr Prášil z Rožkopova po 1 K, p. Cel. Soukup z N. Benátek, p. V. Matátko z Újezdu Podh., dp. A. Peměkl, farář ve Zruči, vdp. J. Kousal, děkan v Hořicích po 2 K, vdp. M. Jičínský, farář ve Věstarech, vlcpt. Jos. Pojarová z Vidné XX. po 3 K, vdp. farář J. Profous v Byšti. Spolek Záchrana v Jičíně a šl. Ziková z Jičína po 5 K. Prostřednictvím dp. Fr. Říba, faráře ve Studenci 8 K. Vlcpt. Anna Černá, obchodnice v Jaroměři, vlcpt. Marie Jakubcová v Jaroměři a vdp. Al. Kaván, bisk. vik. sekretář v Rokytnici po 10 K. Nejmenovaná z Dobrušky 2 K, Anna Hl. z Hradce Král. poskala balík šatstva a prádla. Ze Suderwichu od sl. Jednoty Svato-Václavské 6 K (Vestálsko). — V Křížlicích, dne 16. května 1914. — Rodina Nechanická.

Různé zprávy.

Ráj francouzské svobody. Městský rada Vergand v Confolensu, který jest zednářem, dal při setkání knězi Pichérymu beze vší příčiny políček. Už to jest významno, že žaloba kněze na takové barbarské jednání nebyla provedena před soudem trestním, nýbrž smířčím. Vergand prohlásil bez obalu, že udeřil starého duchovního proto, že nemůže křdně snést žádného kněze. Zednář-

ský soudce smířil odsoudil útočníka pouze k pokutě pát druhu franku. Nyní tedy již zednáři vědí, jak lacině mohou kněze pohřkovat. Za deset franků mohou rozdat ran jako při rvačce o muzice. — Ale co hned považují zednáři za hotový zločin u kněží! Volnomyšlenkáfská inkvisice zjistila k své velké hrůze, že dva školní bratři Flamidien a Pavel se zdržují v republice v jedním bytě. Zjištěno ostřizím zrakem také tolik, že tito smělci se společně modlili. Jelikož však zákon protikongregační zakazuje školním bratrům ve Francii bohoslužbu, hned nastalo nejpřísnější vyšetřování. Vždyť tacl mnichové mohou způsobiti nejhorší převraty, kdežto beránci soc. demokratičti, pumoví anarchisté a pařížští apačové jsou lidmi velmi hodnými. Že se tolik vláda lekla dvou zcela pokojných kněží, dokázala jenom to, jak se v ní ozvalo zlé svědomí. Na jedné straně vláda rozhlašuje, že jí neškodí statisíce ozbrojených nepřátel, křičí do světa, jak občanstvo dovedlo porazit klerikální pověry — ale na druhé straně již dva mniši ji nahánějí smrtelnou bázeň. Vláda se leká, aby katolíci si neuvědomili všude, jak jsou ujařmováni hrstkou prodajných ziskuchtivců. Tato bázeň volnomyšlenkáfská se projevila také v Mouvaux. Do jesuitské budovy, v níž bydlilo pouze 10 členů řádu, vniklo 80 četníků, vedených komisařem, aby vypudili obyvatele z jejich vlastního majetku. Ozbrojená moc dobře věděla, že přikročuje ke skutku protilidovému, že jest potřebí silné ozbrojené moci k zastrašení silných vrstev lidových. Vřak také katolické obyvatelstvo odebralo se do domu a protestovalo proti akci ozbrojené moci. Vždyť se tak vláda stavěla proti právům a snahám lidu samého. Že se řeholníci v Lille účastnili volební kampaně s hlasovacím lístkem v rukou, pomstila se jim vláda tím, že nařídila zavření jedné jejich koleje. Zkrátka Doumergovův vládní kabinet, který jest tolik zkompromitován hanebnými aférami, snaží se uspokojiti aspoň radikální nespokojence novým pronásledováním katolíků. Hodi-li se fanatikům taková kost, zapomenou na chvíli na své protesty, pozornost od ministerských výdělečných čachrů se na chvíli odvrátí. Ale tato umlčovací a tutlající taktika dlouho širé vrstvy národní v dobrovolném zajetí neudrží.

Bulhaři oslavují sv. Cyrilla a Methoděje. Národní svátek apoštolů slovanských Cyrilla a Methoděje konal se 24. t. m. v Sofii velmi slavnostně. Dopoledne po bohoslužbách uspořádán velkolepý průvod ze všech vrstev občanstva. Zároveň universita uspořádala v Nár. divadle literární slavnost. Odpolednímu průvodu v čele byli profesoři a studenti universitní. Uspořádány sbírky na zřízení fondu na stavbu křížníku, jenž má dostati jméno svatých Cyrilla a Methoděje. Z výnosu večerní slavnosti universitou pořádané založen fond pro zřízení pomníku sv. Cyrilla a Methoděje. Po celý den konaly se veřejné zábavy lidové. Tak uctívají Bulhaři sv. bratry Solánské.

V. elicos. Uherský ministerský předseda hr. Tisza měl souboj s posl. št. sl. Rakovszkým. Sekali se 20 minut šavlemi a rozešli se neusmířeni, každý s menší ranou na těle. — Na vídeňské universitě promován byl na doktora lékařství 70letý rada zem. soudu ve výslužbě dr. Ed. sl. Feyerer. Teprve na pensi počal studovati lékařství. — Za posledních 30 let od r. 1880 do r. 1910 ubylo židů v Čechách o 25 procent. Znací poměru oduvduňují to hospodářskou zdatností ostatního obyvatelstva. — V okolí Lvova snesla se obrovská mračna kobylek, jimiž na polích a sadech natropeny velké škody. — V Středozemním moři před Bizertou kotví 106 válečných lodí francouzských se 400 děly. 25.000 mužů posádky tu stojí pod velením 6 admirálů a 900 důstojníků; nejsilnější námořní moc, jaká za míru byla shromážděna ve francouzských přístavech. — Na ulsterské pobřeží dopraveny byly opět velké zásoby zbraní, které 50 automobilů rozvezeny byly do bezpečných úkrytů. — Císar 22. května, poprvé od svého onemocnění procházel se v zahradě schönbrunnské. — Od r. 1829 nebyl na Islandě spáchán žádný zločin, a dva strážníci stačí úplně, aby na celém ostrově udrželi veřejný pořádek a bezpečnost. — Proti porotnímu rozsudku v aféře Švihově podal zástupce dra Švihy dr. Bouček zmatoční stížnost. — Mladočeši na fond strany sebrali již nad 100 tisíc K. — Vojenských kapel smí býti používáno pouze jako hudebních sborů při koncertech a na místech, jež vyhovují vojenské vážnosti. — Bulharsko-srbský poměr se zase zhoršil a v Bulharsku dáno zase heslo boykovat všechno srbské.

Rozumné stanovisko. Dle zprávy »Hlasů Venkova« (ze dne 22. května) pravil na pracovním sjezdu agrár. dorostu v Praze 18. t. m. posl. Udržal o přípravách agrárních k oslavám Husovým m. j. toto: »Oslavování památky nejsvětovějších událostí našich dějů, oslavování velké kulturní a národní doby české nesmíme zneužiti k protináboženskému štvání. K protináboženskému štvání hodilo by se nejméně oslavování doby právě náboženským zánkem nad všechny časy jiné vysoko vynikající.«

Slovácké museum v Uh. Hradišti. Dne 1. června na svatodušní pondělí o 11. hod. dopol. bude otevřeno Slovácké museum v Uh. Hradišti. Ze všech koutů mor. Slováků a také uherského Slovenska sejdě se k této slavnosti lid v malebných krojích. Na programu je jízda králů, slovácké zvyky a tance. Zájem na všech stranách se jevíci, slibuje velkolepý průběh.

Dar. K uctění památky zemř. vdp. Aloise Ubricha, bisk. notáře a děkana, věnují sdružené katolické spolky v Pardubicích Útulně slepých dívek v Praze-III., na Kampě 20 K. Uctivé díky a zaplať Bůh vzdávají nevidomé dívky.

Máj plný krásy, vyhaslé oči nevidomých dívek nevidí. Potěšme je aspoň dárkem, který přináší: Útulna slepých dívek v Praze III., na Kampě. Tam jsou ty nejnešťastnější! I administrace listu příspěvky uveřejní.

Kalendář katolického studentstva československého byl dán již do tisku. Vzhledem k tomu upozorňujeme naše studentstvo, aby, pokud možno, předem přihlásili se o zaslání kalendáře za účelem usnadnění prací administracních. Páni inserenti, kterým zaslány objednávací listy, se upozorňují, že lhůta ku podání insertních objednávek jest stanovena do konce tohoto měsíce. Komu v této lhůtě tak učiní bez objednacího listu. Inserce v snad omylem nebyl zaslán list objednávací, prosíme, nechť kalendář jest velice levná (15 K celá, 8 K půl, 5 K čtvrt a 3 K osmina strany), podmínky platební příznivé (splatno po vyjití kalendáře). Přihlášky a objednávky přijímá Ústředí českosl. katol. stud. v Praze II., Voršílská 1.

dobrá uspomínka kuchyně

Žádejte

vždy výslovně

MAGGI^{HO} koření

s křížovou hvězdou

a dbejte, aby bylo nalito z původní velké lahve MAGGI^{HO}, neboť v té nesmí se dle zákona nabízet k prodeji nic jiného, než koření MAGGI^{HO}.

MAGGI^{HO} koření předčí všechny napodobeniny, ne-dojte si proto vnutiti nic jiného.

dobrá uspomínka kuchyně

ADOLF HORÁK, pozlacovač v Rychnově n. Kn.

dovoluje si oznámiti veleddstoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům, že otevřel nově

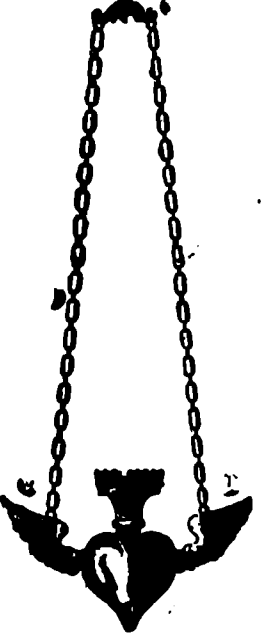
odbornou

pozlacovačskou dílnu
pro veškeré práce kostelní.

Provádím pozlacování oltářů, kazatelen, Božích hrobů, křížových cest, pomníků, křížů atd. —

Četná doporučení mám po ruce.

Rozpočty i veškeré informační cesty na požádání bezplatně.

Zal. 1850. Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veleddstoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých

nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejobhatšího provedení dle liturg. předpisů. **Jem ruční práce umělecké ceny.** Veškeré opravy a obnovu zřízení provádí se co nejpečlivěji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Čtete a rozšiřujete spis:

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Zaslá a při hromadných objednávkách větší slevu poskytne

administrace »Casových Úvah« v Hradci Král.

V nehlubším zármutku nad úmrtím drahé, nezapomenutelné tety,
slečny

Josefíny Tykalové

byly nám velikou útěchou přečetné projevy srdečné soustrasti a hojná
účast při pohřbu.

Za všechny dojemné důkazy vzácné přízně vzdáváme všechněm
velectěným přátelům

nejvroucnější díky.

Zvláště pak uctivě děkujeme vld. duchovenstvu, slav. Mariánské
kongregaci, slov. p. primáři MUDru Bedřichu Honzákovi a vůbec všem,
kteří jakýmkoli způsobem náš bol zmírniti se snažili.

Odplat Bůh stonásobně!

Josef Schwarz,
c. k. soudní oficiál,

Pilnáčkovy ▲▲▲▲

▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné.

Jakost nejlepší!

mýdlo s ovečkou

„Jest ryso český výrobek“
a dáváte mu vždy přednost!

Na každém kousku mýdla je nahore „ovečka“ a
dole jméno „Pilnáček“. Kde není jméno „Pilnáček“,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

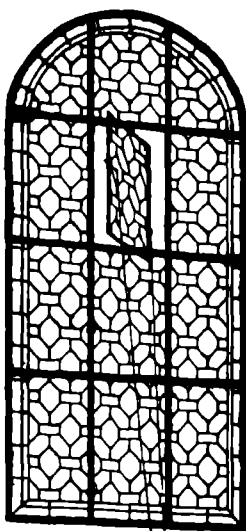
*Barevná
kostelní*

okna v odber. provedení
zhotovuje a dodává

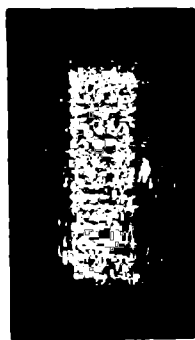
Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebechovicích a Hradci
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Přesvědčte se z VESTNÍKU, který
ochotně zdarma zašle

KUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lípová ul., 11.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za nižší sazby obor
Vysockomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Právě vyšlo

druhé doplněné vydání nádherného
ilustrovaného díla

**KRÁLOVNA
NEBESKÁ**

Lidové legendy o Matce
Boží. - Napsal Marian
Gawalewicz, ilustr.
Petr Stachiewicz.

Toto skvostné dílo,
jaké zřídka kdy obje-
ví se na knihkupec-
kém trhu, bude ozdo-
bou každé knihovny.
Hodí se za dárek tr-
valé ceny zvláště pro
dívky a ženy k sv. biř-
mování, k svátku, ja-
ko odměna pilnosti,
k Vánocům, k svatbě
atd.

Cena brožovaného výtisku v ori-
ginální obálce K 4.50, nádherně
vázaného v plátně K 7.—.

Objednávky, pokud náklad stačí,
vyřizuje

**Knihotiskárna Matice
Opavské v Opavě**
(Rakouské Slezsko).

Korupce.

Už by se mohla zavést stálá rubrika o tom, jak novohusité zneužívají vlivných národních funkcí k plnění vlastních kapes pod protekcí — titulu lidovosti.

Na př. po aféře Švihově přichází na řadu mimo jiné poslanec Vojna. Byl to člověk zcela chudý. Když se stal jednatelem Zemské jednoty železničních zřizenců nář. sociálních, prováděl proti předsedovi prudkou, systematickou opozici — až se stal předsedou sám. Když si tak zlepšil své postavení, pojednou zapomínal na své opravné plány. Opíraje se o několik ochotných pomocníků, dbal hlavně o utvrzení své kariéry. Stýkal se také s pol. komisařem Klímou v »Demince« a jinde. Ale k vlastním stoupencům se choval Vojna aristokraticky — jako milostivý pán.

Palba však začala do nář. soc. strany také z jiné linie. Vznikla nář. soc. opozice na Žižkově, která založila stranu »neodvislých nář. sociálů« a vydává časopis »Náš boj.« Časopis ten si zaštal proti kandidatuře Netolického. Proti křofáčovcům napsal: »Nás honili demonstrovati proti svatojanské oslavě a štváli nás jednou, bychom přepadli procesí. Šviha však podepisoval klerikálům reverisy. Choc šel do Čenstochové na pouť . . . Král, Auda a Klečák vydali svého času pro užší volby na Moravě prohlášení, by v těchto užších volbách bylo pracováno pro klerikály.« — Inu za mandát a udržení vlastní kariéry i klerikální oportunita dobrá pro nejradikálnější husity. »Čes. Slovo« křičí, že podepsaný redaktor odbojného listu Fr. Heřman není stoupencem strany nář. sociální, že se jedná o »úžasně nemravný, ale rafinovaný podvod«, jehož se dopustila — mladočeská strana. Ale Heřman přece byl tajemníkem nář. soc. organizací v Praze a v předměstích. O tom se »Čes. Slovo« nezmiňuje.

Autonomistický soudruh Fr. Šustáček, pokladník »Českosl. svazu obch. a dopr. zřizenců« v Brně vyraboval kasu do dna. — Zpronevěřil i peníze určené pro podporu chudých soudruhů. Po překvapujícím výsledku revise prohlásil Šustáček, že musil krásti proto, poněvadž mu zase jiní soudruzi ukradli z pokladny na 200 K.

Dobře řekl dr. Kramář v Litomyšli: »My žijeme vůbec nad své poměry. Zahnízdila se touha po zbohatnutí a proto to tak nevesele u nás vypadá. Kdo hazarduje se svým, hazarduje s veřejným. Nevěřte těm, kdož slibují vám modré s nebe, kteří mají kuráž převraceti světy, ale podívejte se z blízka, zdaž převraty ty udělali dovedou a je-li to tak lehké. Nevěřte těm, kteří vám budou slibovat, že proti všemu se postaví, a při tom patří do strany, která se chodí omlouvat na policii.«

Dne 24. t. m. feuilletonista »Nár. Listů« předvádí časovou debatu dvou lidí:

Podvodník dobře ví, co je zlo a jaké budou následky. A přece prodává důvěru přátel, přece falšuje cifry. Právě se, proč mají stále užívat jen druží? Uživu také!

— Nizké, nemravné smýšlení.

— Co je mravnost? Kdo za ni co dá? Co váží ve světě člověk, který je sice mravní, ale více nic? Který nemá ani peněz, ani postavení, ani jiné moci, aby si opatřil — požitky? . . .

— Právě v tom je mravnost. Síla o sobě! Sama ob stojí ve světě, na nikoho se neohlíží, od nikoho nečeká odměny. Ani uznání . . .

— Krásně! Kde však se dobrat takové vzácné síly?

— Moderní nauka ji skýtá. Morálka rozumu! Liší se od staré citové . . .

— Nebývala ta lepší?

— Naopak! Jindy lidé věřili v odplatu věčnou. Být mravným k vůli nějaké odplatě příští, není mravnost, ale spekulace.

— Tenkrát aspoň lidé byli spolehlivější. Nebývalo tolik defraudací.

— Ale důstojnost lidská trpěla. Ta žádá, aby rozum ovládal city . . .

— Jenže poznatek rozumu mluví o rovném právu všech . . .

— Plným právem.

— O stejném právu všech na život a požitky . . .

— Zcela správně.

— Mám-li stejné právo, užívat jako kdo jiný, pak mi rozum praví . . . Není-li pak cizí majetek vlastně bezprávi na mně páchané? . . .

— Osobní majetek? Jediná záruka rozvoje, pokroku, vůbec vzdělanosti?

— Možná. S hlediska vyššího, rozhledu, snad. Který však prostý rozum uzná ty nesrovnalosti a pochopí je? A poněvadž většina lidíček hlediska vyššího rozhledu nikdy nedospěje, ani nemůže dospět, k jakým cílům pak vlastně směřuje ten obdivuhodný — rozvoj?«

Autor dodává:

»Novověká vzdělanost překypuje sebechválou. Obzvláště na své morálce si zakládá. Sám vý-

vod přesně logický, čistý rozum! Jaká vymoženost doby, ta pronikavost závěru, které odstraňují a ničící všecku citovou iluzi. A přece holý klam. Ta vzpoura rozumu proti přeludům citovým není žádná vymoženost doby. Je tak stará, jako svět sám. Aspoň, kam vědomost sahá.«

Pisatel poukazuje na hofekování Jobovo nad nesrovnalostmi na světě. Ale Job na konec se koří přece Všemohoucímu. Cit u Joba zvítězil. »Jeho citová morálka osvědčila se silou, která přes dva tisíce let dovedla býti vzorem společenského tělesa. Jak bude s novou, rozumovou? Člověk starého světa nosil v srdci zákony božského řádu světa. Býval za všech dob slab a prohřešil se snadno. Ale v zápětí pocítoval poklesek proti řádu bolestně ve svém nitru, kajicně podroboval se pokutě a stávalo se, že sám se udával z viny, aby se vyrovnal. Vědomí porušeného řádu bylo mu nesnosné. Očišťoval se zpovědí. Člověku nové doby zpověď je směšná. Nosí své zákony jen v rozumu. Bude také slab a bude vědět, kde se prohřešil proti zákonu. Ale nebude ho proto hnísti žádná bolest. Vynaloží jen bystrost svého umu, aby unikl pokutě a trestu. — Jako ve staré Spartě. Šelmovství je dovoleno, jenom běda tomu, kdo se dá chytit! . . . Jenže ve staré Spartě vychovávali mládež pro tvrdý život, naváděli ji tužit svaly a smysly, snášet slotu a psotu, zřikat se požitku a kde přikáže vlast, položit ochotně život po příkladu Lakedaimonských! . . . A novověk? Má také své zásady. Třeba sloužit obecnému dobru, společnosti a národu, ale jen pokud je v soulase s vlastním blahobytem. Třeba kráčet s dobou, která tihne k rozkvětu, hlásá právo na stejný požitky všech. Třeba především užívat světa a sám co nejpříjemněji možno, se vyžít . . . — Těžko nazírat za clonu budoucna. Kterak odhadnout, jak bude dále? A morálka rozumu zdali také se osvědčí svorem společenského tělesa na — dlouhá tisíciletí?«

FOTO-PŘÍSTROJE

Triedry a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:

Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.
Úvěru hodným osobám též mírné měsíční splátky. Žádejte ceníky.

Kulturní jiskry.

Literární novinkou letošního jara je Dra Soldáta »Nástin základův a všeobecných zásad společenského-hospodářských«. Podíl údů dědictví sv. Prokopa v Praze na rok 1913. V záslužné knihovně katolické vědecké revui sv. Prokopa vydána byla již celá řada obsažných a cenných prací ze všech oborů katolické vědy. Jen obor nejmladší vědy společenské byl dosud bez pěstitele, až knihou Soldátovou došel důstojného zastoupení. Spis Soldátův jest velmi cennou publikací v katolické literatuře české, která vykazuje poskrovnu vědeckých spisů sociologických a vůbec postrádala dosud soustavně psaného díla o národním hospodářství, dle zásad mravouky křesťanské pěstovaného. Spisovatel, chvalně známý ze svých dřívějších prací, rozluštil velmi zdařile problém důkladnosti obsahu v přístupné formě, proto nelze pochybovati, že přijde kniha jeho vhod všem, kteří se o veřejný život zajímají. Soldátovy **Základy národohospodářské** jsou knihou veskrze praktickou a nezbytnou pro orientaci katolických praktických sociologů, kteří nebudou nuceni, jako dosud toho bylo třeba, sháněti pracně informace i theoretický podklad pro svou činnost v německých dílech, protože naleznou nevyčerpatelnou studnici vědeckých poznatků ve spise Soldátově. Jednotlivé statě knihy tvoří vhodné náměty pro poučné přednášky ve spolcích a hodí se dobře za vhodnou četbu křesťanských sociálů. Uvedeme titul důležitějších kapitol knihy, aby její obsažnost stala se přehlednou. Kniha obsahuje statě:

Základní pojmy národohospodářské. — Hospodářství národní. — Věda národohospodářská. — Přehled dějin vědy národohospodářské a její směry. — Systémy národohospodářské. — O sociálním systému práce či solidarismu. — Poměr vědy národohospodářské k jiným vědám a její zákony. — Společnost. — Rodina. — O společnosti státní. — Soukromé vlastnictví. — Právo dědické. — O blahobytu po smyslu sociálního systému práce. — Území a národní blahobyt. — Obyvatelstvo a národní blahobyt. — Vzrůst obyvatelstva a otázka lidnatosti. — Plemenné vlastnosti a jejich pěstění. — Další podmínky blahobytu národního. — Třída a stav. — Závěr.

Na 535 stranách vykládá kniha základní pojmy národohospodářské nauky a sociologie, dokazuje nepostradatelnost nezměnitelných norem křesťanské mravouky i v nynějším rušném životě hospo-

dářském. Kniha Soldátova vedle výkladů základních pojmů národního hospodářství je také apologetikou životní síly nauky křesťanské. — Spis lze co nejvřeleji doporučiti, protože je skutečně cennou prací, bez které se těžko může obejít nejen kněz, ale i katolický laik, jenž chce býti na výši doby.

Dr. Reyl.

Největší parolod' světa nastoupila 14. t. m. první cestu z přístavu Cuxhavenu do Ameriky. Jest to turbinový rychloparník »Vaterland.« Lod' stála 35 milionů. Tento plující kolos může vézt přes pět tisíc lidí. Posádka čítá 1234 mužů, mezi nimi 1 komandéra, 4 kapitány, 7 důstojníků, 1 vrchního inženýra, 3 první inženýry, 35 inženýrů a elektrotechniků, 3 lékaře, 3 pomocníky lékařské, 1 ošetřovatelku, 3 úředníky pro závadadla, 3 telegrafisty, 3 telefonisty, 1 stenotypistu atd. atd. Pro kuchyni jsou 3 vrchní kuchaři, 53 podřízených kuchařů, 350 stewardů, 5 cukrářů, 36 číšníků atd. Pro cestu do New Yorku a zpět do Hamburku veze lod' s sebou: 45.000 liber čerstvého masa, 8500 liber zvěřiny a drůbeže, 8000 liber ryb, 15.000 liber chleba, máno četné jiné poživatiny.

Dr. Kramář o radikálech. Vůdce mladočechu na voličské schůzi v sobotu v Litomyšli pravil: »Prof. Masaryk má specialitu hájiti odsouzené. Někdy jest to velmi úspěšné, ale přicházejí dnes — po procesu, v němž on i dr. Bouček vedli svědky tak nemožné, kde dopustili se zhanobení svědků způsobem, který nikdy nedovedeme odpustit, s tím, že Šviha jest nevinný, jelikož to řekl pan Klíma nebo prezident Křikava, tomu nikdo nemůže rozumět. Profesor Masaryk odvolává se na moji rozmluvu s prezidentem Křikavou, mým starým kolegou z university. Musím konstatovat, že mě prezident Křikava nikterak neubezpečil, že by nebyl Šviha konfidem, nýbrž on mi pravil, že Šviha nedělal nic tak zlého, načež jsem já mu odvětil, že jeho názory jakožto policejního presidenta a názory české politické veřejnosti na skutek Švihův jsou jistě podstatně různé.

Masaryk chce však rozvířiti otázku v ten smysl, učinil-li Šviha něco národu nepřívznivého či nikoliv. Což smysl pro mravnost a čest poklesly již tak hluboko, že nespátuje se již něco úžasného v tom, že je někdo konfidem? Nechci snad sahati na čest policejních úředníků a zřizenců, kteří začasť i život svůj nasazují ve službě, ale aby někdo, počtělý důvěrou veřejnosti, byl ve službě policejní a pak aby se ještě uvažovalo, škodilo-li to národu či nikoli, to znamená takové poklesnutí smyslu pro čest, že musili bychom se obávat o svoji budoucnost, kdyby takové uvažování mělo se stát všeobecným.

Vše to, co doprovázelo a doprovází proces Švihův, jest mnohem horší, než proces sám. Psalo se o syčárnách, o přechovávacích, horších než zlodějích. My opovrhujeme takovými prostředky, takovou špinou nechceme třísni sebe, to jsme přenechali panu dru Boučkovi a svědkům prof. Masaryka. Když všechny strany české i německé útočí na vládu, aby případ vysvětlila, jistě by to učinila, kdyby mohla, neboť tu nejde o nějakou prostou věc. Nechci ani připomínat, jak mně se vedlo. Nesměl jsem mluvit v Kutné Hoře a v Jičíně jen proto, že jsme v »Národních Listech« napsali, že v zápiscích Anýžových stojí, že ve straně nář. sociální bylo 18 špiclů. A uvažte, že i při procesu sám dr. Bouček prohlásil: »My víme, že někdo prozrazoval, ale my chceme vědět, kdo to je.« Oni tedy mají podezření, že by to mohl býti ještě někdo jiný než dr. Šviha! A konečně, co řekl sám Šviha i poslanec Křofáč? **Výkonný výbor věděl o spojení Švihy s policií a přál tomuto spojení**, neboť chtěl prý se tím brániti proti tomu, co z jejich strany bylo na policii vynášeno! Když jsme to řekli my, bylo to nejstrašnější věcí, ale oni se s tím dokonce mohou chlubit!

Povídka o vymáhání tiskárenské koncese jest velmi naivní, neboť známo jest, že svou koncesi obdrželo »České Slovo« ve Vídni, a konečně i my jsme všichni vymáhali různé koncese a nikdy jsme nebyli proto na státní tajné policii. Už to, když se řekne, že dr. Šviha byl dvakrát ve výkonném výboru a 40krát u dra Klímy, že místo do schůzí chodil na policii, jest hrozným mementem pro onu stranu. Což měl (Šviha) tolik toho omlouvati? Což bylo tolik těch, kteří nosili nepravdivé zvěsti na policii? Což neměli poslanci ve výkladu svých skutků a své taktiky blíže z parlamentního fora k ministru presidentovi, což musili choditi ke Klímovi? Což jest možno věšet celému národu takové hejla na nos, že by klub 14 poslanců u Klímy se očišťoval, že není tak zlý, a nešel by přímo k těm, kteří řídí politiku tohoto státu? — Nejenom něco, nýbrž hodně mnoho jest shnilého v dánském státě strany nář. sociální.

Nyní najednou volají nář. socialisté, že vším vinna jest vláda, a poslanec Křofáč dokonce v delegacích uvádí případ Švihův jako důvod, proč bude hlasovati proti vládě. Připomínám však, že dr. Šviha dal se angažovat nikoli za nynějšho ka-

binetu, nýbrž za barona Bienerttha, čímž věc jest ještě horší, neboť tehdy národ český byl celý v obstrukci. Chtějí snad také přesvědčiti nás, že vlastně dr. Klíma chtěl sloužit svému národu a nikoli tomu, kdo ho platí? U nás hledají se vždy příčiny, vlivy okolí a bůhví co ještě, k vysvětlení zločinu, takže za nedlouho budou pomalu všichni viní, jenom ne zločinci.

Dr. Bedřich Pacák po dlouhé nemoci dočtrpěl v noci ze dne 23. t. m. na neděli. Narodil se 14. září 1846 v Bělohradě. Již jako universitní posluchač práv účastnil se horlivě politického života. Spolu s jinými vlasteneckými druhy konal přednášky proti nespravedlivostem centralisačního vídeňského režimu. R. 1868 byl pro svou činnost obžalován pro velezrádu a odsouzen s jinými národovci k pětiletému žaláři. R. 1871 však dostal milost a vstoupil do kruhu redakce »Nár. Listů«. Zanechal později žurnalistiky, aby mohl dokončiti co nejdříve právnícká studia. Když po vykonání státních zkoušek odbyl si advokátní praxi v Poděbradech, usadil se jako samostatný advokát v Kutné Hoře. Brzy mu byly svěřeny důležité funkce v samosprávě, Pacák řečnil, psal novinářské články, organizoval politicky se vši horlivostí. R. 1889 byl zvolen za mladočeskou stranu do sněmu království českého, rovněž i r. 1895 a 1901 (ve venkovské skupině kutnohorské). I do rady říšské byl po třikrát v téže skupině zvolen. Za vlády Beckovy r. 1906 jmenován ministrem-krajanem. Po provedení nových voleb na základě volební reformy Pacák podal 2. června 1907 demisi. Tehdy vyznamenán za své předešlé zásluhy hodností tajného rady a velkokřížem řádu železné koruny. Po demisi zvolen místopředsedou Českého klubu. Velice horlivá byla práce Pacákova jak ve prospěch zastupovaného okresu, tak i v záležitostech všenárodních. Pozoruje, že všechny vídeňské překážky nelze zdolat náhlými nepromyšlenými útoky, byl v druhé polovici své poslanecké práce politikem umírněným, za čez se mu dostalo prudkých, nespravedlivých výtek od radikálů. Umdlen jsa obrovskou prací, zasloužilý kmet podlehl zákeřné, vleklé chorobě — zkornatění tepen. Jméno Pacákovo jest vepsáno v dějiny české politiky písmem významným. Čestná mu budiž paměť!

Američtí lidojedl. Kanibalství bylo v Americe před zavedením řádů křesťanských velice rozšířeným barbarským obyčejem. Obyvatelé nynějšího Mexika hovořili této ohryzné choutce při každé veřejné slavnosti, strojíce hostinu z těl zajatců. Zajatec stával se majetkem toho, kdo se ho zmocnil. Vítězný ujařmitel sezval pak své přátelé k pompěsní hostině, která nebyla pořádaná k vůli ukolení hladu z nouze, nýbrž k vůli slavnostnímu hodování. Rudí spojenci Španělů obětovali přemožené a zajaté bohu války, mezi nimi i bělochy. Karibové a Fijiané nešťastné zajatce před usmrcením opatřovali hojnou potravou. U některých indiánských kmenů několik dní před popravou zajatců docházelo k velice bolestnému mučení. K tělu přikládány rozžaté pochodně, nehty na rukou i nohou vytrhány, kůže sedřena a do otevřených ran metány hofici jiskry. Tohoto katanství účastnily se s velikou zálibou ženy i děti. Konečně tělo rozsekáno a rozdělováno. Někteří pivali ještě teplou krev, věřice, že tak na ně přejde udatnost těch mučedníků, kteří trápení nesli se zvláštní statečností. Obyvatelé Patagonie činili kanibalské výpravy hlavně z veliké nouze. Když se výprava nezdařila a hlad dorážel, byly zabity v táboru stařeny, kusy těl dány na oheň a pak se vyhladovělí bojovníci nasytili. Dr. Crevaux, pilný badatel v poříčí Amazonském, setkal se s několika kmeny lidojedů. U Quitotoivů viděl pišťaly, zhotovené z lidských kostí. Jednou překvapil ženu, která vařila v kotli indiánskou hlavu.

Velice mnoho pověděli o silně rozšířeném kanibalismu indiánském Jesuité, kteří bez bázně docházeli i ke kmenům velice divokým. Mnoho jezuitských misionářů ovšem zaplatilo svou odvahu smrtí, ale jiným se podařilo tisíce a tisíce nešťastných barbarů zcivilisovati a bítu jejich zažehnati. Když tak misionáři katoličtí kraje nejděvočeji zkulturnovali, pak teprve po nich přišli vypočítaví ziskuchtivci, kteří sklízeli tam, kde v době nejkritičtější nepracovali.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Věstník Sdružení katolické intelligence. Na podnět mnoha spisovatelů svolal výkonný výbor Sdružení členskou schůzi na svatého Jana do místnosti, propůjčené Českou Ligou Akademickou. Za značné účasti členstva založen pracovní odbor literární.

Po tomto formálním aktu konala se ihned ustavující schůze literárního odboru, na niž zvolen byl jedinečným výbor.

Nově ustavený výbor vzal prozatím na vědomí přání Msgra dra Kordače, aby odbor navá-

zal přátelské styky s družstvem »Vlast«, návrh na dohodu s dr. Q. Mazancem o úpravě týdeníku »Nový Věk« v orgán všekulturní a kritický, jakož i oficiální vzkaz pana nakladatele Kotrby, který ústy pana Jaroslava Nováka prohlásil: hodlá vydávati novou katolickou revui a byl by ochoten postoupiti ji jako měsíční reprezentační orgán novému literárnímu odboru v tom smyslu, že by si odbor sám sestavil redakční kruh, a pan Kotrba podržel by vlastnictví.

Vzhledem k důležitosti svrchu uvedených návrhů ustanovena první výborová schůze odboru na úterý dne 19. května. »Česká Liga Akademická« vyzývá, aby si zvolila dva přísedící výboru a vysílala je ke schůzi. První výborová schůze literárního výboru konala se v úterý o 5. hodině odpolední v místnosti České Ligy Akademické. Jednatel Bitnar předložil svůj podrobně vypracovaný návrh na Jednací a pracovní řád literárního odboru, který byl beze změny jednohlasně přijat. K návrhu téhož jednatele a ve smyslu přijatého jednacího řádu zvoleny byly dvě pracovní komise. V záležitosti dohody s panem Kotrbou pracovní odbor literární se usnesl pověřiti redaktora a spisovatele pana Jaroslava Nováka, aby s panem Kotrbou informativně jednal o jeho nabídce. — Výbor prosí katolické spisovatelstvo a všechny přátele literatury, aby hojnými přihláškami za členy odboru ušlechtili jeho akce podporovali.

Úpadek poslaneckého úřadu. Rudá »Rovnost« píše: »Dle našich zkušeností v české politice diskreditování poslaneckého mandátu dostoupilo vrcholu hlavně přičiněním radikálních a obstrukčních skupin, z jichž řad většina poslanců důslednost v politice čestně nezachovává. Známe poslance z řad radikálních a obstrukčních, kteří v současné době, kdy uvádějí v pohyb nebe, peklo i zemi proti ministrům, proti vládě i proti parlamentu, v téže době horem pádem běhají po ministerských kancelářích, vytloukají výhody pro kraje, obce, korporace i osoby, v pravém slova smyslu žebrají a prosí o droby u téže vlády a u těchže ministrů a úřadů, proti nimž před půlhodinkou vrhali obstrukční pumy. Jsou nám známy dokonce případy, že radikální poslanci v době nejživější obstrukce proti vládě žebraji v ministerstvu, aby příslušníkům jejich strany (t. j. strany radikální, obstrukční a protirakouské) byl udělen titul císařských radů.«

Nádherným ilustrovaným dílem jest spis »Královna nebeská«, který vyšel nákladem knihtiskárny Matice Opavské s 23 ilustracemi provedenými mistrným umělcem. Jest to sbírka lidových legend o Matce Boží, která vytištěna již v druhém doplněném vydání Úprava jest skvostná. Kniha, která tak krásně tlumočí lásku katolického lidu k Matce Ježíšově, zajisté v kruzích našich nalezne četné odhýratele. Do knižního suchopáru současného vstoupilo nakladatelství nádherný květ. Kniha ta se hodí velmi dobře jako cenný dárek dívkám a ženám ke všem příležitostem. Brožovaný výtisk K 4.50, v nádherné vazbě 7 K. Objednávky vyřizuje knihtiskárna Matice Opavské v Opavě.

**SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE**

obdržíte pouze v našich
krámech s vedlejším znakem
aneb prostřednictvím našich
jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lánského mostu 279.

Národohospodářská hlídka.

Příjmy rakouských státních drah za duben činily 62,086.900 K, loni za stejnou dobu 59,917.300 K.

Spotřební daň z cukru v Rakousku těžce doléhá jak na konsumenty, tak zejména i na průmysl cukrovarnický. Obnáší 38 K z jednoho metrického centu, čímž si vysvětlíme nepoměrně nízkou spotřebu cukru u nás oproti jiným kulturním státům. Snížení daně cukerní mělo by nepochybně za následek podstatné stoupnutí domácího odbytu, takže finance státní by přílišné ztráty neutrpěly. Zato však posloužilo by se našemu cukernímu průmyslu a ovšem i pěstitelům řepy, poněvadž by se zvětšil odbyt cukru doma, od něhož závisí udržení cukrovarství našeho na dosavadní výši, jelikož zahraniční obchod trpí intenzivnějším pěstěním cukrovky a vzmáháním se vlastního průmyslu cukrovarského v dosavadních našich odbytištích.

Na podporu rakousko-uherského vývozu učinily vlády v poslední době celkem málo. Právě nyní ozývají se znova stížnosti na nedostatky našeho úředního obchodního zastoupení v cizině a v jedné z předních hospodářských korporací uherských byl uveden na přetřes případ, kde nedbalostí rakouského konsulátu připraven byl náš průmysl o velkou státní dodávku. Z řečí ministra za-

hraničních záležitostí v delegacích sotva lze vyčísti pochopení pro skutečně reálné zájmy rakousko-uherského vývozu. Hr. Berchtold nevšimá si valně smutného faktu, že poslední obchodní smlouva s naším spojencem Německem měla takové výsledky, že dřívější naše aktivum změnilo se v několika-stamilionové pasivum.

Hospodářská družstva mohou obchodovati i s nečleny. Dle nejnovějšího výnosu nejvyššího soudu mohou hospodářská družstva obchodovati i s nečleny. Rozsudek tento vynesen byl na základě udání obchodního gremia v Nové Kdyni v Čechách proti zástupcům Hospodářského družstva v Klatovech, kteří pro členy objednané zboží prodávali i nečlenům. Soudní dvůr odsoudil funkcionáře spolku k pokutě, nejvyšší soud je veškeré viny a trestu zbavil. Některé úřady moravské stíhají funkcionáře spolků za to, že objednávají jménem spolku zboží jen pro členy spolku! Novým výnosem nejvyššího soudu budou družstva oprávněna obstarávati hospodářské potřeby i nečlenům.

Němci se hrnou na Balkán. Tolik se toho namluví o slovanské vzájemnosti, o české pokročilosti, ale skutek utek. V »Nár. Pol.« sděluje bulharský žurnalista Kunčev, že do bulharské Makedonie jako přistěhovalci se nejvíce ženou Němci z říše. Snahy vystěhovalců organizuje řada velkých spolků, jako »Klub přátel Balkánu« a »Vývozní spolek v Berlíně«. »Balkánský spolek« v Mnichově a jiné. Mají čilá spojení s německými konsuláty, jejich zástupci a důvěrníci slídí a hledají. Vystěhovalci táhnou po moři do Soluně, Kavaly a Dedeağacı, odtud nastupují do vnitra země. Železniční spojení přes Niš na Kumanovo, Skoplji, Veles, Dojran, Šer až do Gimildžiny valně se oživilo. Od stanic dále jezdí povozy a automobily. Na počátku jsou tyto cesty rázu výzvědného, ale v zápatí přicházejí již agenti velkých obchodních firem, aby nabízeli zboží a navázali obchodní styky. Sjíždějí se továrníci po úpalcích i s kapitálem, aby tu zakládali výnosné podniky, za nimi hrnou se řemeslníci, dělníci a dobrodruzi. Zástupcové bank s hospodářskými odborníky, aby pátrali po čířkách (tureckých bejských velkostatech), které lacino kupují. Jest patrné, že se jim daří. »Deutsche Oriental-Bank« zřizuje v Makedonii agentury a filiálky. Přicházejí žurnalisté a fotografové velikých listů německých, lékaři, botanikové, geologové, učenci a inženýři, ti všichni zapisují, zkoumají, slídí a vyměřují jako vojenští vyvědači. — Z české strany shánějí se na Balkáně po většině po nějakém místěčku v úřadech, v obchodech, ale po samostatném podnikání ani potuchy. Pak se nedivme, že nás Němci říší na Balkáně předstihují a vytlačují ze všech možných národohospodářských posic. —

Včelařství v říši rakousko-uherské. Dle sčítání z r. 1910 měly Čechy 235.393 včelstev, na 1000 obyvatel připadá tu 34.8 včelstev, na Moravě 103.687 včelstev, na 1000 obyvatel 39.5, v Haliči 326.194 — 40.6, Dol. Rakousy 76.620 — 20.6, Hor. Rakousy 62.341 — 73.1, Štýrsko 118.487 — 82.0, Korutany 63.254 — 159.8, Kraňsko 52.694 — 100.2 atd. — Na 45.000 včelařů naší polovice říše je sdruženo ve více než 1680 spolicích. Školu včelařskou kursovní měl dosud jediný říšský spolek včelařský ve Vídni, česká škola včelařská právě se zakládá. — Výtěžek ze včelařství v Rakousku kolísá mezi 40 až 70 tisíci metrických centů medu v ceně 7 až 12 mil. korun a 4 až 5 tisíců q vosku v ceně 1 až 1.5 mil. korun. — Uhry pečují o včelařství více, než naše polovice říše. Mají svůj zvláštní inspektorát včelařský, jemuž je podřízeno 7 státních kočujících učitelů včelařských. Mají i státní školu včelařskou v Gödöllő. Počet včelstev kolísá mezi 4—600 tisíci.

Modernímu hospodaření přiučili se i pokrokáři v Kraňsku. Zemská vláda tam rozpustila pokrokařské obecní zastupitelstvo v Postojně. Pokrokáři hospodařili tak, že za krátko nasekali městu 600 tisíc K dluhu (Postojná má 1600 obyv.)! Zemská revise přišla na veliké nepořádky. A hlavu tohoto hospodaření, starostu Lavrenčiče, nestyděli se pokrokáři v nedávných dnech kandidovati do říšské rady!

Zemědělská prodejna dobytka v Praze-VII., ústřední jatky sděluje, že dle vyhlášky c. k. místodržitelství pro král. České lze z pražského ústředního dobytčího trhu hovězí dobytek vypraviti jen za účelem porážky: a) do veřejných jatek vůbec, b) do jiných obecních a společenstevních jatek, jakož i do soukromých porážek, pokud při nich jsou stáje, výhradně pro postavení dobytka jatečného určené.

Doprava hovězího dobytka z trhu může se dít i až do vzdálenosti 15 km od pražského ústředního trhu dobytčího průhonem, na větší vzdálenost však jen povozem s koňským spřežením nebo po dráze. Doprava po dráze má se dít z pravidla až do stanice místa určení nejbližší položené. Ze stanice vykládací buďtež zvířata přímo na dotyčné jatky dopravena. Pokud není místo určení od stanice vykládací vzdáleno více než 10 km, smějí se zvířata hnáti. V jiných případech dlužno též ze stanice vykládací koňským spřežením odvésti. Zvířata nesmí býti použito k účelům užitkovým a musí se v místě určení do 8 dnů odporaziti. Vyko-

nání porážky budiž obecním úřadem místa určení ce-tou: příslušného okresního hejtmantví oznámeno magistrátu král. hlav. města Prahy.

Sociální besídka.

Sociální theorie a skutečnost. Posud ještě se hlásá v táboře soc. demokratickém, že malé podniky propadnou vesměs zkáze ve prospěch závodů velikých. Odpověď na toto proroctví přichází znovu právě z říše německé, kde průmysl a kapitalismus rostou do takové výše, jakou sotva kde jinde vidíme. Na základě úřední statistiky zjištěny poučné zjevy. Před 30 lety v Německu bylo velikých podniků (jež čítaly více než 1000 dělníků) 127. Nyní takových závodů jest 506. Také počet dělnictva v nich zaměstnaného stoupl ze 213.000 na 954.000. Leč podniky malé (po 51 až 200 dělníků) vyvíjely se lépe než velkozávody. Vzrostly z počtu 8000 na 26.000. Počet pracujících sil byl před 30 lety 742.000, nyní však dosáhl výše 2.500.000. Podniky střední velikosti zaměstnávaly dříve 1.3 mil. pracovníků, nyní však již 3.6 mil. V nejsilnějších dílnách stoupl počet zaměstnanců o jeden milion (dříve 4.3 milionu, nyní 5.3 milionu). Malopřemysl organizuje se čile, vzdělává své lidi horlivě. Zvláště obor elektrotechniky poskytl široké pole drobným lidem a malopodnikům k slušné obživě.

A jaké jsou poměry v polním hospodářství? V Německu jest rozvoj podobný jako v průmyslu. Menší hospodářské usedlosti prospívají, velké statky trpí předlužeností, namnoze hynou a zanikají parcelací. Jestliže tedy tolik soc. demokraté básní o důležitosti experimentální vědy, kdy konečně začnou reformovati zastaralé své zásady dle příkladových hromadných fakt? Sociální situace usvědčuje z tak velikých omylu základní soc. dem. poučky, že jen zpátečníci mohou lpěti na odbytych vymyšleninách. Ale rudé štáby posud váhají s reformou své sociální školy.

Sociální pojištění provedeno — od belgických »klerikálů.« Kdy k tomu dojde v zednářské Francii, Portugalsku a v jiných státech, kde se o vládu dělí zednáři se sociálními demokraty, o tom nepronokoval nic ani slepý mládenec. V belgické sněmovně schválena osnova zákona o nemocenském, invalidním a starobním pojišťování. Pojištění toto prohlášeno za povinné. Každý dělník od 16 let výše, který si ročně nevydělá přes 2400 fr., musí býti pojištěn proti nemoci, invaliditě a stáří. Ponechává se mu však na vůli, aby zůstal pojištěn u dosavadních ústavu nebo přihlásil se do okresních pojišťoven, jež budou teprve zřízeny. Pojišťování týká se všech dělníků v zemědělství, průmyslu, živnostech a obchodu. Na starobní rentu lze se pojistiti jenom u společné státní pokladny. Příspěvek dělníku činí ročně 6 fr. na pojištění invalidní a konečně 6 fr. na pojištění starobní. Zaměstnavatelé platí rovněž 6 fr. za každého dělníka. Onemocnělý dělník dostane bezplatnou pomoc lékařskou, bezplatné léky a 1 frank denní podpory. Volba lékařů jest úplně svobodná. Všechno pojištění bude asi 1.800.000. Příspěvky pojištěnců vynesou okrouhle 33 milionů fr., příspěvky zaměstnavatelů 11 mil. franků. Stát. provincie a obce uhradí 43 mil. fr. Celkem tedy bude sociální pojišťování v Belgii vyžadovati ročně asi 90 milionů franků.

Tak pracují katolíci tam, kde mají vládu ve svých rukou.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Křesťanský živnostník.

Dovolený bojkot proti křesťanským živnostníkům. V Čes. Budějovicích v minulých dnech rozšířili židé letáky, jimiž vybízejí své venkovské souvěrce, aby kupovali maso jen od těch řezníků, kteří vysekávají pouze z dobytčat košerovaných. Tedy náboženská společnost židovská může zcela volně zasahovati i do řeznických krámů k vůli svému obyčejí silně zastaralému. Kdyby katolický list vyzval našince, aby kupovali k Vánocím zvláště křížky, posvátné obrázky a potřeby k Jesličkám jen u katolíků, bylo by to oprávněnější, ale časopis by byl hned zkonfiskován. Dvoji loket — lepší pro nepatrnou náboženskou menšinu, horší pro velikou většinu.

Resoluce křesť. soc. živnostníků moravských na poslední konferenci byla přijata tato: »Konference křesť. soc. živnostnictva, uváživši příčiny úpadku řemeslnictva a živnostnictva, vidí možnost nápravy také v řádně vybudovaném družstevnictví jak nákupních tak úvěrních i výrobních družstev. Neuznáváme taková družstva, která se tvoří pod pláštěm živnostenským z vypočítavosti jednotlivců i nepovolaných, a která i přes prokázanou neschopnost života jsou udržována z kapes poplatnictva. Proti tomu také v zájmu naší dobré věci protestujeme, jakož i dáváme k uvážení povolaných činitelů.«

Ve prospěch živnostníků bylo promluveno důrazně v Brně dne 18. t. m. na schůzi Svazu našich živnostníků. Vysloveno důrazné přání, aby práce řemeslné byly zadávány přímo, nikoli prostřednictvím stavitelů. Zdůrazněn byl požadavek, aby se dostalo živnostnictvu většího procenta do dávek vojenských a erárních vůbec. Přisedlíci zem. výboru Šrámek pak požádal, aby Svaz co nejdříve uspořádal kalkulační kurs.

Podporujte své diec. knihkupectví.

UPOMÍNKY K SV. PŘIJÍMÁNÍ

**v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
počtu.**

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
30 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřebí obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Podporujte své diec. knihkupectví.

Školský obzor.

Zápis do I.—VIII. třídy dívčího reálného vyššího gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech, Korunní třída číslo 4, jakož i do dívčí dvojtržní obchodní školy koná se dne 6. a 7. července od 8—10 hod. v ředitelnách ústavu. Při ústavu zřízeny jsou: 1. Jednorocní kurs ku vzdělání industriálních učitelů pro školy obecné i měšťanské. 2. Praktický kurs ku vzdělání vychovatelek. Kromě toho vyučuje se hře na klavír a housle, němčině, francouzštině, angličtině, všem druhům praktických i ozdobných ručních prací, malbě, šití prádla atd. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Přijímají se též komptoiristky a dívky, jež navštěvují kterékoliv školy pražské. Přihlášky se přijímají denně. Prospekty ochotně zasílají Školské sestry O. S. F.

Na c. k. jubilejní realce císaře a krále Františka Josefa I. v Kostelci n. Orli konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 6. a 7. července a 17. září 1914 od 8—10 hodin. Zápis žáků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 16. září 1914 od 8—10 hod. Bližších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Zápis do I. ročníku c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové konati se bude v sobotu dne 4. července 1914 od 9—12 hodin. Zkoušky přijímací konají se v též den a dle potřeby i ve dnech následujících. Žádosti o dispens věku řádně doložené, podati jest nejpozději do 6. června t. r. u ředitelství ústavu.

Vazbu knih

Richarda Šimáčka
v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení
rychle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
retisky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení
nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.
Solidní obalaha při mírných cenách. Důvěryhodným
zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen.
Založeno r. 1848.

Všeobecná úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ruč. omezen.

V Hradci Králové Palackého třída č. 80,
I. poschodí

eskontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a
skvosty,
povoluje úvěry osobní.

Vklady úročí sazbou 4½ = 4½
dle výpovědi.

Obstarává inkasso směnek a účtů za pod-
mínek kulantních.

Prospekty zdarma a franko.

Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém
množství na skladě.

== Cenníky na požádání zdarma. ==

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

**Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mcho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.**
Učíte, prosm, malou objednavku na
skoušku.

Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérav
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA — I.,

č. 145 st., Malá Hartova
ul. č. 29 nové číslo Ma-
láho náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

že dodání obou chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se lesklými
rámky, střešními, osazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Kresba veřejná i písemná pochvalná —

Založeno roku 1868

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 5. června 1914.

Inzeráty počítají se levně.
Obnova vyohlašuje v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Boží Tělo.

Od prvních počátku církve obecně až do našich dob trvá vroucí úcta k Nejsv. svátosti. Nejnovější výzkumy archeologické a historické zcela zdrtily domněnky těch jinověrců a racionalistů, kteří se odvážili tvrdit, že nynější katolické dogma o Eucharistii není apoštolské, že vzniklo v katolickém světě teprve za několik století.

Již slova Pisma o ustanovení Nejsv. svátosti a následující na to úkony sv. apoštolů mluví velice

jasně. Katolický výklad slov těchto jest nejpřirozenější. Již v »Didaché« (v učení 12 apoštolů) sepsané v I. století jsou obsaženy modlitby, jež se mají recitovati při kultu eucharistickém. V »Didaché« jest zvána Eucharistie pokrmem »duchovním, dávajícím život věčný«. Autor rituálu vyžaduje, aby se křesťan zpovídal a smířil se s nepřítelem před přijetím Eucharistie, »aby oběť eucharistická byla čistá.«

R. 90. za sporu mezi křesťany napsal papež sv. Klement list ke Korintským, v němž prohlásil, že každý má tím způsobem světit Eucharistii ke cti Boží, jak to jeho postavení v církvi předpisuje: tudíž kněz má konati nejsvětější oběť, laikové pak mají ji přijímati jako pokrm ve svátosti. Jako Bůh poslal Krista, tak zase Kristus vyvolil ke konání oběti apoštoly, apoštolové pak ustanovili pro věřící biskupy a jáhny. Klement staví ve svém listě zřejmě oběť novozákonní proti starozákonnímu obětování zvířat.

Biskup Antiochijský sv. Ignác (zemřel r. 107. v římském cirku) napsal k Efesským: »Nikdo ať se nemýlí! Není-li někdo uvnitř oltáře (t. j. ve spojení s oltářem biskupovým), zbavuje se chleba Božího.« Jednota víry Efesánů a jich spojení s Kristem projeví se na venek tím, že »s myslí nerozdělenou budete poslouchati biskupa a kněžstva, jeden chléb lámající, kterýž jest lékem nesmrtnosti, prostředkem, abychom nezemřeli, nýbrž živi byli v Ježíši Kristu na věky.«

V listě k Smyrnenským vykládá: »Zdržuji se (kacíři) Eucharistie a modlitby, protože nevyznávají, že Eucharistie jest tělo Spasitele našeho Ježíše Krista. Bylo by pak jim spasitelné, kdyby poznali hody lásky (Eucharistii), aby mohli též z mrtvých vstáti... Za pravou budiž považována ona Eucharistie, která se slaví od biskupa nebo od toho, komu on by to dovolil.«

V listě k Filadelfským napomíná veliký tento biskup: »Snažte se tedy jednu Eucharistii slaviti, neboť jedno jest tělo Pána našeho Ježíše Krista a jeden kalich pro sjednocenost krve jeho, jeden oltář, jako jeden jest biskup spolu s kněžstvem a jáhny.« — Jinde dříve: »Nemám záliby v žádném pokrmu porušitelném ani v rozkoších tohoto života. Po chlebě Božím dychtím, kterýž jest tělo Ježíše Krista a po krvi jeho jakožto nápoji toužím, kteráž jest láskou nesmrtnou.«

Ovšem v tehdejší době křesťané všemožně tajili před pohany slunce své bohohody jednak proto, aby dogma nebylo zesměšňováno od pohan-

ských cyniků, jednak z té příčiny, aby denuncianti nezneužili tohoto článku víry k falešnému podezřívání. Prozradil-li někde křesťan, že přijímá tělo Kristovo, hned se roznášely žaloby, že křesťané v tajnosti klesají v lidojedství, že požívají těla a krve malých dětí atd. Proto také autor první křesťanské apologie, psané Diognetovi, poznamenává: »Nedoufej, že by se's od kohokoli z křesťanů mohl dověděti tajemství jejich vlastní bohohody.«

Přes to však kult tolik rozšířený ani nebylo možno všude utajiti. Křesťané sice i mezi sebou korespondovali o Eucharistii po většině mluvou obraznou, ale často — jestliže se nebál, že dopis se dostane do rukou pohanských úředníků — psali souvěrcům zcela jasně.

Sv. Justin (stát v Římě r. 167) napsal ve své Větší Obraně mimo jiné o kultu eucharistickém: »Když přednosta Eucharistii byl dokonal, tu ti tak zvaní u nás jáhnové rozdávají každému z přítomných část posvěceného chleba, vína a vody... A pokrm ten nazývá se u nás Eucharistie, jehož požívati není nikomu jinému dovoleno, leč tomu, kdo věří, že pravda jest, čemu se u nás učí... Neboť nepřijímáme těchto věcí jako obyčejný chléb, ani jako obyčejný nápoj; nýbrž jako skrze slovo Boží vtělený Ježíš Kristus, Spasitel náš, i tělo i krev pro spasení naše měl, tak poučení jsme, že i pokrm modlitbou slova od něho pocházejícího posvěcený (eucharistisovaný), z něhož krev a tělo naše skrze proměnu se živí, jest tělem a krví onoho vtěleného Ježíše.«

Sv. Justin také zřejmě učí, že Kristus v Eucharistii jest jako oběť, vysvětluje také pořad eucharistické bohohody (oběti mše sv.).

Tak a podobně potvrzují jiní svatí otcové prvních století po Kristu naše dogma o Těle Božím. K těmto svědectvím připojují své dokumenty katekomby jak symbolickými kresbami, tak ve více významnými slovy. Kdyby taková víra vznikla v pozdějším teprve století v některé křesťanské obci, jistě bychom četli o velikých sporech, které by se byly rozpoutaly působením orthodoxních katolíků proti novému dogmatu. O takových sporech však nevíme, protože eucharistický kult byl všem katolíkům společný od pradávna.

Ostatně sama slova Pisma mluví na několika místech zcela určitě, což měli konstatovati právě ti bludaři, kteří Písmo prohlašovali za výhradný pramen víry, opovrhující starobylou tradicí.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Aktiový kapitál K 8,000.000.—

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—

obchody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

:: SVATEBNÍ SKUPINY ::
zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí
Sklad rámu

c. a k. dvorní
a komor. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné sůročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
ss za podmínek co nejvýhodnějších. ss**

Protože však kacíři s vášnivou umíněností se snažili do jasných slov Ježíšových a apoštolů vpašovati smysl nekatolický, upadli přirozeně do velikého tříštění.

»Bible jest naším jediným zákonem, kacíř jest jen ten, kdo se uchyluje od bible«, tak volali odštěpenci. Jen bible jim byla ve všem neomylná. Leč — jakmile uznali zásadu o neomylnosti bible, logika jim velela uznati také nějaký neomylný tribunál vysvětlující, neomylnou autoritu rozpoznávající. Vždyť přece na některých místech v bibli jsou zdánlivé protimluvy, jinde jest smysl vět velice nejasný, tak že by na základě pouhé biblické autority mohlo dojiti k nekonečnému tříštění náhledů, k neustálému převracení dogmat.

Učitelská autorita Říma od bludařů neuznána a proto samo kacířské učení o Eucharistii bylo bránou k nejrůznějším a nejbědovanějším zmatkům. Zabředlo se do pestrého básnění, které v praxi vedlo ke krvavým bojům, k převratům sociálním a politickým, k zlehčování učení křesťanského, k tyranisování jinak smýšlejících atd.

V aktech samé husitské konsistoře při r. 1561 zaznamenáno, jak veliký počet zmatených významů se přikládá již pouhé větě Kristově: »Toto jest tělo mé.« Jmenují se zde bludaři Zwingli, Kalvín, Ekolampad, Bulinger, Karistadt a jiní. Tito dávají slovům Ježíšovým následující výklady: »Toto značí tělo mé. — Toto jest znamením. — Toto jest obrazem. — Toto jest utrpení snášené v těle mém. — Toto jest znamením, které vás upomíná na mé tělo. — Toto jest posvátným obrazem milosti mého vykoupení. — Toto jest svědectvím a upomínkou svatého těla, vydaného za vás. — Toto jest mystické tělo čili církev svatých vykoupěná mým tělem.« Tak pokračuje dále řetězec popletených výkladů ve století XVI.

Tehdy ovšem se archeologie nestudovala tak horlivě jako v nynějším čase a proto kacíři mohli znáti jen pramálo starých dokumentárních svědectví, jak první křesťané věřili. Nyní však výzkumy potvrzují skvěle, že naše církev o Tělu Božím věří zrovna tak, jako věřili svatí apoštolé a všichni mučedníci křesťanští v prvých stoletích po Kristu.

Věřme, že v Eucharistii jeví se nejvyšší, nehynoucí láska Kristova k pokolení lidskému a proto také církev vzdává Eucharistii manifestačním způsobem hlubokou úctu.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Volné listy.

Národní proces. Byla to »Obnova«, která prvá mezi českými novinami pronesla myšlenku: není jediným hříchem, že vyskytl se v národě našem zrádce Šviha, ale jest mravní pohromou a větším hříchem, že jistá část inteligence vzala tohoto člověka v ochranu. Mínilí jsme tím ovšem poslance a novináře národně-sociální a jmenovitě stranu pokrokovou s Masarykem v čele. Podobně jako my, vyjadřovali se později všichni činitelé, kteří v zájmu národa proti politicko-národnímu bahnu musili psáti a mluvit. Tím proces Švihův stal se národním procesem proti jeho zastancům a přechovávačům, kteří spáchali čin, jemuž dějiny nemají rovného. Proto dnes na lavici obžalovaných nesedí již po-

pravený Šviha, nýbrž Masaryk, Bouček a ostatní, kteří podnikli organisovanou výpravu na záchranu člověka, jehož jméno pro všechnu budoucnost zapísáno bude v českých dějinách písmem nejčernějším a jehož památka provázena bude vždycky opovržením. V národní tradici řecké hrozné jest na příklad jméno Efialtovo, v českých dějinách z národa vyvržen byl Sabina, ale nikde nebylo bezcharakterních kejklřů, kteří by byli za ně lámali kopí.

Teprve vpokrokových dobách velebeného století dvacátého dočkali jsme se toho, že překoceny jsou všechny pojmy o národní cti a čistotě veřejného života, teprve dnes dožili jsme se chvíle, že pokrokoví sofisté projevují, jak národu není nic škodlivějšího nad pravdu a nic prospěšnějšího nad lež. Dnes přičiněním Masarykovým ryzost národního charakteru dána jest ve psí a pokrokářská mravouka dovinula se takové výše, že jest dovoleno a záslužno hájiti druhého a ještě zločinnějšího Sabinu. Jest smutnou zásluhou Masarykovou, že právě v českém národě uplatňuje se významné slovo Dostojevského: »pak dovoleno jest již všechno.«

Když pokrokáři slavili Macharovy čtyřicáté narozeniny, namaloval malíř-chvalofečník Iva a vedle něho Machara, obvažujícího jeho tlapu. Malíř věděl z her pokrokářské strany tolik, kolik bylo mu lze se naučiti. Naučil se tedy také odříkavačce, že Machar, Masaryk a ostatní nadlidé jsou povoláni léčiti národ. Dnes každý nepodjatý člověk si uvědomuje, že takový obrázek byl velikou lží a zneuctěním znaku českého národa. Vždyť i Machar v »Čase« vyřídil se na ty, kdož zrádcovské Švihovy zálety odhalili. Proto, chopili-li se kdo z malířů ještě štětce, aby symbolicky naznačil lékařskou dovednost pokrokářskou, nebude na jiném, než aby namaloval starou sešlou kobyli a kolem ní naše velikašské pokrokové reformátory, neboť pro českého Iva přítomnost jejich byla by urážkou.

Novináři lámali si hlavy, kdo jest hlavním činitelem, že proces Švihův dostal se před porotu. Jedři mínilí, že sosnovala všechno policie, aby se dověděla, až kam do jejich tajemství se proniklo, jiní zase sváděli věc na počín Švihův říkající, že byl raněn duševní slepotou. Není potřebí tohoto hádání. Jakmile počal Masaryk nadhazovati, že Šviha nebyl řádně souzen, hned jsme věděli, kolik uhodilo. Z poznámek Masarykových jsme vytušili, že se dal do zákulisní práce, a že brzo z toho něco nepěkného se vyklubalo. Jako že se vyklubalo. Když byla řeč o tom, že asi Šviha bude žalovati a že to bude Masarykovým přičiněním, leckdo pochybovačně potřásl hlavou. Když došlo k procesu a když bylo patrné, jak Masaryk všude zatahoval viditelné a neviditelné síť, aby tonoucího Šviha vylovil, mnozí udiveně otevírali oči a tázali se, zda jest to možno. Oh ano, přátelé, jak sami vidíte, jest to možno. Pro nás, kteří jsme do poslední krůpěje krve přesvědčeni, že Masaryk nehájil vražedného tuláka polenského z důvodů humanitních, nebylo již žádným překvapením, když veliký národní lakýrník ujal se také proklínaného zrádce a když vyšlapal si cestu do poroty, aby jako svědek dokazoval, že dvakrát dvě jsou sice čtyři, ale za jistých okolností že o pravdě té vzniknouti mohou důvodné pochybnosti, které dlužno sobě uvědomiti a pokud možno i řešiti . . .

Hádání, kdo proces přivedl k místu, jest dnes již zcela zbytečno, protože Masaryk sám slavnostně před porotou prohlásil, že jest rád, že se mu to podařilo. Každý pořádný Čech však byl by rád býval, kdyby se to bylo Masarykovi nepodařilo.

Běželo-li Masarykovi skutečně o pravdu?
Sbor šestí, kteří na podkladě přednesených svěde-

ctví a listin Šviha odsoudili, byl sborem, zastupujícím celý národ. Měl autoritu, která jménem národa svědomitě soudila a odsoudila syna temnoty, čímž měl býti podán důkaz, že národ český má ještě dosti mravní síly, aby odstranil z veřejného života člověka, jehož proradné řemeslo u všech národův i barbarských, bylo a jest v ošklivosti. Tohoto imponujícího činu, vyřezati hned, co je hnijícího, bylo potřebí, protože celý svět očekával, jak český národ se zrádcem naloží. Tato mravní pohotovost nelíbila se však Masarykovi. Přičinil se tedy, aby Šviha byl souzen porotou a aby mravní bahno skýtalo divadlo cizinců a aby špinavé prádlo rozvěšováno bylo v zahraničních novinách, z nichž německé přinášely doslova řeči, které v soudní síni byly vedeny, čímž zostuzen byl národ a oslabena mravní jeho rozhodnost. Na ospravedlněnou svého usilování, aby Šviha dostal se před porotu, Masaryk říkal, že výrok šesti nedostačuje, že mohou býti omyly, jež často se přiházejí. Nechť před řádným soudem se prokáže Švihova vina nebo nevina, aby uspokojeno bylo české svědomí. Masarykovi nešlo prý o nic jiného, než o zjištění pravdy. Kdyby Masaryk se byl choval tak, že z jeho řeči a činů nic jiného nevyzírало, než jediná snaha po pravdě a po uspokojení českého svědomí, pak skutečně vhodný čin vykonal. Masaryk v soukromých rozhovorech také říkal: »Za zrádce byl vyhlášován Rieger, já, a nyní jest tu Šviha. Nuže, nechť zrádcovství projedná se soudně.«

Masaryk podal hojně průkazné látky, abychom neomylně mohli se přesvědčiti, šlo-li mu skutečně o pravdu, či o její popravu. Tvrdíme, že za procesu Švihova Masaryk vystupoval proti pravdě v úloze kata a že hájil vlastizrádce. Jeho svědecké výpovědi přesvědčují o jeho úmyslech jistotou matematickou. Na důkaz toho uvedeme několik otázek obou obhájcův a Masarykovy odpovědi.

Jak Masaryk svědčil. Dr. Bouček: »Je vám, pane profesore, jako poslanci známo, že by byl dr. Šviha vyzrazoval něco z klubu?« Dr. Masaryk: »Ano, ale prosím, u nás stále slyšeti slova zrádcování a vyzrazování. Dr. Šviha jest ve službách policie taková léta, ale co bylo vyzrazováno, co by českému národu škodilo, co by škodilo nějaké straně? Ať mi někdo jeden případ uvede, že to škodilo. Škodilo snad vyzrazování nějakých maličkostí, nějakých usnesení, nebo něčeho podobného?«

Ejhle zásady našeho Katóna! Tedy na vyzrazování nezáleží. Pokud se nedokáže, co Šviha vyzrazoval, není možno ho vinit z něčeho nečestného. Žasnete, že ano? Opakujeme, že my se strany Masarykovy ničím již nedáme se překvapiti. Filosof však v zápětí povídá něco, co jeho lhostejnost ke zrazování důkladně vyvrací: »My dostali v klubu zákaz, že ani ve Vídni nesmíme mluviti česky o politických věcech, protože ve Vídni jest tolik Čechů, a mohlo by se to prozraditi.« Pan filosof usiluje o pravdu tak přímo, že v několika slovech si odporuje a vyvrací lhostejnost ku prozrazování, sotva že si ji podivuhodným přemetem svědomí skonstruoval a porotcům předvedl. Mravouka Masarykova o zrádcích zní tedy takto: zrazujte si, ale nedejte se chytiti, to jest hlavní věc. »Ne že bylo snad prozrazováno, nýbrž zda a jak zrádcování škodilo, to jest pro mě kritickou otázkou.« Rádi věříme, kdo omlouvá zrádcování, okatě dává na jevo, že duševní a charakterní stav jeho pořádně již jest kritickou otázkou.

Svědčiti u soudu pro rozličné lakýrníky jest velmi nebezpečná věc. Jest tam tolik pánů, kteří mají právo se ptáti. Otázka vyletuje za otázkou, jedna stíhá druhou, a nelze zabrániti, aby psychologické pohledy nedostaly se do nitra svědka, jenž

roční rozsafové, kteří každou chvíli vytrhávají kape-
lím, proč si zakládají Orly, své obranné jednoty
atd. Bě se vždycky najde jen a jen na katolíky,
katolík jest povinen posluhovat každému a pak si
dát za všechno napráskat. Za postup tohoto moder-
ního nevolnictví jsou zodpovědní rozhodně i vlivní
a silní konzervativci, kteří projevují úzkostlivou
starost o solidaritu národní jenom tenkrát, když se
katolík ozve proti plantážnickému karabáci. Leč
karabáč sám těší se největší svobodě. Co se stalo
na Moravě, děje se často i v Čechách, ale povolání
národní soudcové v takových zpupných kopancích
nechtějí viděti rušení národní solidarity. Zaječí bá-
zeň před despoty kvete dále.

Poměr soc. demokratů k Sokolu. »Čes. Slovo«
dne 4. t. m. přináší nové doklady, jak soc. demo-
kracie se chová pohrdavě k všenárodním podnikům.
V menšinovém území se staví národní domy za
peníze Nár. Jednoty severočeské a za příspěvky
sokolské. Soc. demokraté na stavbu nepřispívají
ničím, ale po dostavbě stěhují tam své spolky a
činí si obšírné nároky — a docela hledí sokolské
jednoty vystrnaditi. V Trutnově vystavěn Národní
dům, soc. demokraté se tam nastěhovali a počínali
si tak pánovitě, že Sokol byl nucen dům opustiti.
— V Běhánkách u Teplic zbudován za peníze če-
ských národních sdružení u českého hostince sál.
Když se v něm usadili soc. demokraté, postoupili
ve své smělosti tak daleko, že Sokol a odbor N. J.
S. nyní smí pořádati v domě tom své zábavy jen
tehdy, když to soc. demokraté dovolí. Pro takové
zjevy Čes. Obec Sokolská se rozhodla, že na stavby
Nár. domů ve zněmčeném území již nebude přispí-
vati, jen aby se vyhnula soc. dem. teroru. — V
Ústí n. Lab. zbudována z národních sbírek Česká
beseda. V poslední době ovládli zde soc. demo-
kraté komando tolik, že snad Sokol bude nucen k
vystěhování. Již také v Teplicích snaží se soc. de-
mokraté okupovati jednotu »Sokol«, změnit ji na
jednotu rudou, nastěhovati si do domu svůj kon-
sum.

A patentování vlastenci, kteří proti pokojným
katolíkům pracují karabáchem, kteří vyhnali orga-
nisované katolíky ze sokolských jednot, dále se
klání soc. demokratům, dále s uctivými omluvami
uhýbají a uctivě prosí za laskavou rudou součin-
nost.

V Portugalsku svítá. Po revoluční horečce za-
čínají i fanatické klidněji uvažovati, co vlastně
získali. Listy radikální ztrácejí odběratele, žurná-
ly rázu konservativnějšiho tisknou se v nákladu
stále větším. Republikánský »Mundo« tiskl se před
třemi léty v nákladu kolem 50.000 exemplářů, nyní
však tiskne se pouze 8000 exemplářů. Monarchi-
stický (konservativní) »Dia« měl dříve náklad
pouze 6000, nyní však se rozesílá v 30.000. Migue-
listický konservativní »Nacao« vycházel dvakrát
týdně v jednom tisíci výtisků. Nyní vychází každý
den v nákladu 14.000. Republikánské listy »A Luc-
ta«, »A Republika« sotva kryjí svá vydání. —
Vzestup je však značný netoliko u listů konserva-
tivních, ale i u těch radikálů, kteří bítce tepou
zедnářskou vládu. Soc. dem. list »O Socialista«
před 2 měsíci změnil své jméno na »A Vanguarda«
a stoupl za 2 léta ze 100 na 5000 odběratelů. To
jsou velice špatné příznaky pro posici nynější vlá-
dy. Sama židovská liberální »Kölnische Zeitung«
doznala: »Budou-li volby, které mají býti příštím
rokem, opravdu svobodné a půjdou-li monarchisté
do nich, tož dožijí se republikánští držitelé moci
velkých překvapení.«

Otázka rakouských konsulatů musí se konečně
řešiti důkladně k spokojenosti našeho poplatnictva.
Neobratní konsulové na Balkáně měli značnou vinu
na tom, že naši průmyslníci byli vytlačováni z trhů
ve prospěch průmyslníků říše německé. Veliké po-
littické a hospodářské napětí mezi Rakouskem a
Srbskem zaviněno z části také tím, že vídeňská
diplomacie nebyla přesně a správně informována.
Vždyť neobratnost jednoho konsula by byla málem
způsobila válečné zakročení obrovské armády. A
jak jest v Albanii? Italská vláda byla informová-
na o každém vážném hnutí přesně, rakouské mini-
sterstvo dostávalo zprávy zmatené a mylné. —
Před několika měsíci potřebovala albánská vláda
velikou dodávku sukna pro své vojsko. Sděbila to
rakousko-uherskému vyslanci a čekala, kdy rakou-
ští průmyslníci podají své nabídky. Jelikož průbě-
hem několika měsíců se nehlásil z Rakouska žád-
ný dodavatel, zadala vláda dodávku firmám ita-
lským. Rakouští průmyslníci dověděli se o všem
teprve ve chvíli, kdy již bylo pozdě. Tu po jejich
dotazech vyšlo na jevo, že náš vyslanec na tolik
důležitou záležitost — zapomněl. Kdyby se někde
na hranicích začalo hájiti několik Srbů proti ar-
nautským tlupám, hned by docházely četné a veli-
ce opepřené zprávy, jak stát srbský se odvažuje
jednati proti velmocem, jak Srbové utiskují ar-
nautské beránky. Ale to, z čeho by mělo rakouské
poplatnictvo trochu užítku (po tak velkém placení
na Albanii), již zůstalo v zásuvce stolu pana vy-
siance.

Za zástupce našeho státu, našeho obchodu a
průmyslu mají býti vybráni lidé zkušení, učení,
svědomití, agilní pracovníci. Mají-li býti konsuláty
zaopatřovacími ústavami pro nezkušené protekční
děti, pak se milí jejich účel svým cílem.

=UHLÍ=

hornoslezské

nejlepšího známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Politický přehled.

Zasedání delegací skončeno 30. května, kte-
rého dne se pracovalo plnou parou. Povoleny vý-
daje na bosenské záležitosti, rozpočet společného
ministerstva financí, rozpočet nejvyšší společné ú-
četny, celní příjmy, všeobecná ustanovení finanč-
ního zákona, rozdělení dodatečných úvěrů a účet-
ní uzávěrka za r. 1912. — Hr. Stürgkh řízně odbyl
del. Wolfa, který tvrdil, že ministr Trnka počé-
štuje duchcovský kamenouhelný revír; jednostran-
né národní protežování jest tu naprosto vyloučeno.

V delegacích nejvíce byla kritisována činnost
ministra zahranič. záležitostí, nejlépe pochodili mi-
nistr vojenství Krobatin a velitel válečného ná-
mořnictva admirál Haus. Povoleno jim 575 mil. K
na vojsko a 168 mil. K na válečné námořnictvo.
Ryt. Krobatin získal si uznání převážně většiny
delegátů v takové míře, jako snad ještě žádný spo-
lečný ministr vojenství před ním. A admirál Haus
mohl dokonce prohlásiti, že nikdy nebylo veliteli
námořnictva tak snadným proniknouti se svými
požadavky jako v této delegaci.

Česko-německé smířování. Předseda poslan-
sněmovny dr. Sylvester zaslal poslancům, jež jme-
novali Češi i Němci, listy, v nichž zve je k nezá-
vazné předběžné poradě, kterou svolal na den 4.
června, a která se má omeziti na rozpravu o mí-
stu a době, jakož i o jiných formálních předpokla-
dech jednání, jež by případně následovalo. — Ně-
mecký tisk však už napřed píše, že všechny pora-
dy budou zase asi marny. Čeští agrárníci při po-
radě s ním, agrárníky v zeměděl. radě nechtěli v
ničem povolit a také dr. Damm v Pešti marně vy-
jednával s českými agrárníky. — Porada ním. po-
slanců z Čech konala se minulý týden ve Vídni.
Posl. dr. Urban tvrdil, že při věčném vyjednávání
s Čechy běží především o zákonitou úpravu zem-
ského zřízení. Vypsání voleb do sněmu bez zaji-
štění nového zem. zřízení vehnalo prý by Němce
z Čech do obstrukce na říšské radě. — Dr. Bach-
mann má velmi malou naději, že nastane dohoda
mezi Němci a Čechy. — Místodržitele kn. Thuna
prý si Němci nepřejí při poradách. — Dle Nár. Li-
stů vyjednává se v zákulisí s českou obstrukcí, aby
povolna upouštěla od své taktiky. Prozatím, aby
svolila k vypsání voleb v Čechách, aby v červnu
mohla býti svolána říšská rada. — Vídeňských po-
littických kruhů nemile se dotkl požadavek dvor.
rady Bachmanna vyslovený v Plzni, aby národ-
nostní komise v Čechách měla právo veta jako na
Moravě.

Vyšší politika Masarykova. Posl. dr. Masaryk
sděluje dr. Sylvestrovi, že se předporady o národ-
nostním smíru v Čechách nesúčastní, poněvadž bu-
de účastna také vláda. Jako poslanec a politik ne-
může prý s nynější vládou o vážných politických
věcech jednat tak dlouho, pokud ona v zájme Švi-
hově zaujímá postavení, jež žádný poslanec, kte-
rému čest parlamentu není hostejnou, schvalova-
ti nemůže a nesmí. Nejistota, zda parlament není
vůbec expositurou tajné policie, může býti zapla-
šena pouze určitým a přesným prohlášením vlá-
dy, zda dr. Švihla skutečně placené konfidentské
služby prokazoval nebo ne a parlamentu musejí se
dostat patřičné záruky, že podobný zločin proti
parlamentarismu se stane nemožným. Dobře zde
usuzují Národní Listy, že nemůže-li se prof. Ma-
saryk účastniti jednání tam, kde jednání účastní
se vláda, pak nemůže se účastniti jednání říšské ra-
dy a pak důsledně je povinen vzdáti se poslanec-
kého mandátu. Vedle Masaryka odmítli též schůze
4. června se účastniti čeští státoprávníci a ná-
rodní sociálové.

Proti německo-radikálním štvanicím. Vídeňský
křesť. soc. list »Wiener Neu. Nachrichten« obrací
se rázně proti štvanicím německých radikálů z
Čech, kteří napadají ministra Trnku v záležitosti
pronájmu dolů české uhelné společnosti a píší, že
o nějakém nebezpečí německého živlu v okolí Mo-
stu nelze mluvit. Na dolech, které byly státem

pronajaty české společnosti, je celkem zaměstná-
no 180 dělníků a proto jest přímo směšné mluvit
o počestovací činnosti ministra Trnky. Celá věc
byla vyvolána z jiných průhledných příčin a ně-
meckí radikálové pracují zde za určitým cílem.

Cesty císaře Viléma. Dne 12. června navštívil
prý císař Vilém následníka trůnu arcivévodu Fran-
tiška Ferdinanda v Konopišti. Schůzce této bude
také přítomen král švédský, který právě mešká v
Karlovyh Varech — Německý císař navštívil v
létě též rumunského krále Karola v Sinaji, při čemž
jej bude provázeti státní tajemník Jagow. Pozoru-
hodno jest, že do Rumunska jest také oznámena
návštěva cara. — Je vidět, že císař Vilém dle mož-
nosti utužuje trojspolek, aby se Německo krylo a
sílilo na všech stranách. Tuto soustředovací sna-
hu Vilémovu posiluje radou v »Neue P. Presse«
prof. něm. dr. Oucken, aby Německo a Rakousko
utvořily jeden světově politický celek, který by
společně provozoval velkou světovou politiku ob-
chodní a finanční a zároveň dal plnou národnostní
samosprávu — slovanským národům.

V Uhrách strana neodvislosti zvolila po Ko-
šutovi svým vůdcem hr. Mich. Karolyiho, který
má jediný vedení vyhrazeno. Košut přál si míti
svým nástupcem hr. Apponyiho.

Revoluce v Albanii. Mezi městy albánskými
Valonou, Drači a Skadarem jeví se nepřátelství ve
snaze o přednost v zemi. K této jevnosti mezi
třemi čelnými městy přistupují náboženské roz-
pory, které se v poslední době velmi rozšířily jed-
nak agitací s rakouské strany mezi katolíky, jednak
podněcováním náboženského fanatismu mezi moha-
medány se strany inladoturecké. — Velká část mo-
hamedánských povstalců trvá na svém požadav-
ku, aby se Albánie opět stala tureckou nebo aby
dostala mohamedánského panovníka. — Námořní-
ci rakouských a italských válečných lodí hlídají
stále palác knížete a obě vyslanectví. — Meziná-
rodní komise v Tiraně vyjednává s povstalcí. —
Na poradě náčelníků severoalbánských kmenů ka-
toličských usneseno dáti knížeti Vilémovi 10 tisíc
mužů na ochranu Drače. — Nové albánské mini-
sterstvo sestává z pěti mohamedánů, 2 katolíků a
1 ortodoxního, pravoslavného. — Essad paša v I-
talii navštěvuje různé diplomaty. — Vlády trojdo-
hodových států souhlasí prý, aby všechny vel-
moci účastnily se ozbrojeného zakročení v Al-
banii; tato ochota považuje se za pokus rozbiti
rakousko-italskou solidaritu. Rusko drží se tento-
krát v pozadí, Anglie však dle všeho italské po-
zvání zamítne.

Porady u Niagarského vodopádu dospěly tak
daleko, že se konají společné porady zástupců
Spoj. Států a mexických povstalců. Bude ustano-
vena zatím vlada pět, kteří provedou volbu no-
vého presidenta, vicepresidenta a parlamentu. S
Huertou už prý se nepočítá.

ADOLF HORÁK,

pozlačovač v Rychnově n. Kn.

dovoluje si oznámiti veledůstoj. duchovenstvu
a sl. patronátním úřadům, že otevřel nově

odbornou

pozlačovačskou dílnu

pro veškeré práce kostelní.

Provádím přestavování oltářů, křesťánek, Božích
hrobů, křesťanských font, pomníků, křížů atd. —

Četná doporučení mám po ruce.

Rozpočty i veškeré informační cesty na požádání
bezplatná.

Zprávy organizační a spolkové.

Českému lidu katolickému ve východních Čechách!

Organizační komitét královéhradecký a »Sdru-
žení české mládeže katolické« sídlem v Hradci
Králové svolávají na den 29. června 1914 u příle-
žitosti živnostensko-průmyslové a hospodářské
výstavy východočeské

do Chludné
královský slezský katolického lidu

spojený s valnou hromadou královéhradeckého ko-
mitétu »Sdružení české mládeže katolické« s tímto
programem: Dopoledne: 1. O půl 9. hod. uvítání
účastníků, seřazení u nádraží a průvod do děkan-
ského chrámu Páně. 2. O 9. hod. slavnostní kázání
vsdp. Msgr. Dr. Fr. Šulce, kanovníka z Hradce
Králové a mše svatá. 3. O čtvrt na 11. hod. sraz
na silnici Běstovické a manifestační průvod na vý-
staviště, kde pronese slavnostní řeč: »Katolicis-
mus a národ český« gener. tajemník »Matica Cy-
rillo-Methodějská« v Olomouci p. Dr. Fr. Dolanský.
Prohlídka výstavy a oběd. — Odpoledne: 4. a) O
2. hodině odpoledne tisková konference v Panském
domě. Referent pan redaktor František Šupka z

snáží se hájiti zlořády a nepravdu vydávati za pravdu. Máš-li v mysli věci nekalé, ani se nena-děješ, a již jsi prozrazen. Pravda jest jasná a pří-má. Svědek mluvíci pravdu ani jednou otázkou ne-ní uveden v nedůslednost, klíčování a výkruty. Svědek však nesoucí v duši neupřímnost donucen jest otázkami, že sám nechť a často ani nevěda podá srozumitelný obraz svého nitra, které skrývá třeba i pod pláštěm filosofa.

Dr. Rašín: »Nebylo vám, pane profesore, ná-padno, že se strany Práva Lidu byl dr. Šviha u-stavičně vyzván, aby šel se hájit do parlamentu, k Heindoldovi a na policejní ředitelství, ale dr. Švi-ha svoji čest očistit nešel nikam?« Prof. Masaryk: »Nemohu předvídat. Neslyšeli jste dra Šviha a po-kládám za zisk tohoto procesu, že konečně dr. Švi-ha musí mluvit a že všechny tyto věci musí vy-světliti.« Každému člověku bylo jasno, že Šviha dokazuje svoji vinu právě tím, že přes všechny výzvy nezvolil způsob, kterým by se mohl obhá-jiti nejlépe. Co jest jasno posledního žáčkovi, toho pochopiti nedovede univerzitní profesor, jenž před-náší také konkrétní logiku. Sebeobhajoba Švihova u soudu pokládá za zisk, ale místa, kde čest měla se hájiti hned a neúčinněji, za zisk nepokládá a na otázku, na kterou by odpověděl dobře desíti-letý chlapec, univerzitní profesor odpovídá ne-smyslým a nemotorným: nemohu předvídat. O-všem, toť Masarykova snaha po pravdě.

Dr. Rašín: »Říkal jste, pane profesore, že dr. Šviha nejevil žádný zájem o věci politické, naopak netečnost. Nemyslíte, že to mohlo být také pře-trvátkou, že by v jeho povaze mohla být jistá zú-myslnost? Nepozoroval jste, že bývá velmi úmysl-ný, že dovede dávat titulatury, dovede se klaně-ti a zachovává vždy formy? Nemohla by to být je-ho úlisnost, aby se kryl před svým okolím, že ma-skoval takovou určitou netečnost?«

Prof. Masaryk: »Možné jest všechno. Jest ne-příjemno před ním o tom mluvit. Já myslím, to je tak nátura. To jest vnějšnost, to nic nedokazuje. Takových lidí u nás v Čechách, kteří chodí pořád s klooukem v ruce, je mnoho.«

Dr. Bouček: »Vy ráčíte znát, pane profesore, dra Šviha. Račte laskavě říci, jak jste ho poznal a jakým jest zejména povahově?« Prof. Masaryk: »Myslím, že v politice nejevil příliš veliký zájem. Měl jsem vždy dojem, že jest mu to dosti lhostej-no a divil jsem se, že ho strana pustila na tak vý-znamné místo. Přiznám se, že důvody, proti němu uváděné, mi zavdaly podklad podezření proti ně-mu, že na druhé straně znal jsem jeho netečnost. Mně chování dra Švihy bylo důvodem, že jsem to podezření měl. Státí se to nevinnému člověku — mám zkušenosti v těchto věcech, byl jsem také zračován a pruské peníze prý jsem dostal — byl bych letěl do parlamentu atd. atd. Ale mám dlou-holeté zkušenosti. Když u nás v Čechách uhoďte na člověka s takovým nějakým obviněním, tu ten nevinný člověk na týden si lehne do postele a je nemocen, místo aby jeho energie se vzpružila a on rázně postupoval. To jest všechno možné.«

Jak zjevně. Masaryk svého miláčka a vlasti-zrádce Šviha hájí jako lvice své mládě. Nemohla ú-plně pravdu popírat, protože by to bylo řvoucí nestoudností. dělá jí makoulinké koncese, aby je hned zvrátil svojí sofistikou, která mele páte přes deváté a vypráví věci vůbec nemožné jen aby vi-nu Švihovu zeslabil a foukala do procesu zmatek a nejistotu. Na příklad jest nehorázná nepravda, že by u nás lidé nevinní lehali do postele a na místo obrany stonali. Odporuje to všem zkušenostem i psychologii. že by člověk obviněný z národní pro-rady, ač nevinný, zalézal strachem za pec. Masa-ryk takovými tvrzeními a sobecňováním jeho jedno-duše uráží národ, líče ho jako národ slabochův a zlomených bytostí. A bylo-li by tomu tak, pak by to bylo jen největším odsouzením moderního po-krokového člověka, jež nám Masaryk a jeho škola vychovali. Ale i v této svědecké výpovědi Masa-ryk rozsyčcuje dvě svíčičky jednu pravdě, že by člověk nevinný hned běžel do parlamentu, a dru-hou nepravdě, že jsou v Čechách lidé, kteří bez dů-vodu jsouce obviněni na místo obrany uléhají do postele. Bojovníkem za pravdu v procesu Švihově bylo na porotce mrkuto, že by Šviha jako mohl náležeti mezi ty nevinné slabochy, kteří ovšem se potácejí jen ve fantasii filosofově. A tak sledujte svědecké výpovědi Masarykovy jednu za druhou a poznáte. Je Veliký Milovník pravdy všechny věci, které svědčí proti Švihovi, rozděluje na dvě strany, shledává obdoby, kterých v životě není, vyvrací a oviklává psychologické zkušenosti, ve kterýchž všech machinacích o nějakém silnějším tónu touhy po pravdě není ani vidu ani slechu. To jest ono biblické kulhání na dvě strany. Kdyby tím-to způsobem svědčil některý katolík, byl by tu hned Machar jako na koni a křičel by o rozebrané duši, rozebrané logice a o rozebraném zatraceném jazyku.

Jak Masaryk Šviha popírá a propustil. Když v procesu všechny snahy obránců vlastizrádce vy-šly na prázdno, když tyto oficiální i neoficiální ob-hájeci konfidentovi po výroku poroty, pokrytí han-

bou a opovržením, sletěli stfemhlav do propasti i se Švihou, »Čas« zaklopen mrakem zoufalosti sna-žil se dokazovati, že Masarykovi skutečně šlo jen o pravdu. Na důkaz toho uvádí koncept dopisu, který před procesem měl být poslán od Švihy mi-nistru vnitra Heindoldovi a který byl sestaven Ma-sarykem. Jelikož historie tohoto dopisu jest záj-mavá, otiskujeme jej doslovně: »Vzdav se svého mandátu, čekal jsem po odpovědi Vaší Excellence na dotaz presidenta sněmovny p. dra Sylvestra, zdali vysoká vláda se mne ujme a vydá svědectví, že jsem byl neprávem obviněn z konfidentství. Va-ší Excelenci musí být známo, že jsem nebyl ve službách tajné policie v Praze a že jsem ani od té-to policie, ani z jiného fondu jakéhokoliv žádného platu a žádného daru nedostal. Vzdal jsem se man-dátu a jsem teď tedy vůči Vaší Excelenci pouhým úředníkem; a právě jako c. k. úředník obracím se nyní k Vaší Excelenci jakožto k oficiálnímu ochrán-ci všeho úřednictva, aby se mně dostalo náležité satisfakce. Nedovoluji si úsudek o tom, jak c. k. vláda postupuje ve věcech tajné policie; dovolá-vám se však pomoci Vaší Excellence jako úředník a jako soudce. Mám totiž přesvědčení, že je v zájmu autority rakouského soudcovství, aby podle prav-dy bylo c. k. vládou konstatováno, že mne ke kon-fidentství nezneužila a že jsem já žádných konfi-dentských služeb nikomu nekonal.«

Masaryk přísně prý vůdcům národně sociál-ním uložil, aby Šviha tento koncept opsal a po-slal ministru vnitra Heindoldovi. Uznáváme, že ta-to zkouška byla dobře promyšlena a že Masaryk správně rozpoznával toto: jest-li Šviha nevinný, jistě dopis pošle, neučiní-li tak, prokáže svoji vinu. Nuže, Šviha dopis neposlal a před porotci se vy-mlouval, že o myšlence dopisu zvěděl až před pro-cesem. I kdyby předáci národně sociální byli tak učinili pozdě, což zajisté by nebylo bez podezře-lých důvodů, přece Šviha měl pořád ještě dosti času dopis poslati. Šviha o této ožehavé věci mlu-vil úmyslně nejasně, takže sám »Čas« povídá: »Zmínka dra Švihy před soudem byla neúplná a nepodávala o věci jasného názoru.« — Proto »Čas« koncept uveřejnil, aby dokázal, že Masaryk usi-loval o pravdu přímo a poctivě. Ale s důkazem o dobré vůli svého vůdce »Čas« podává zároveň pře-svědčující protidůkaz, neboť, ačkoli Masaryk na-stroji na Šviha lapačku a ačkoli se do ní konfi-dent chytí, Masaryk, jako by se ani nechumelilo, tohoto strachu Švihova strany dopisu nedbá, chy-tá svědky Vlačíhy a před porotci v potu tváří své se namáhá, aby vlastizrádce z pletiva těžkých svě-dectví nějak vymotal. Jsme přesvědčeni, že tento koncept Masarykův jest velmi důležitý a že určitě obviňuje i samotného autora.

V konceptu svém Masaryk, pokládaje konfi-dentství za zločin proti národu, nasazuje Švihovi nůž na hrdlo a velí mu: »Napiš ministru Heindoldovi dopis, aby ti dosvědčil, že jsi ve službách taj-né policie nebyl.« — Šviha jsa viněn dopisu nepíše, ale Masaryk, ačkoli zrádce se tímto způ-sobem prozrazuje, pojednou toho nedbá, před po-rotou natahuje pojmy jako švec kůži a změniv v několika hodinách mínění o konfidentství, zrádco-vání bere na mílost a ohromuje všechny poctivé a čestné lidi výrokem: »ne že bylo zrádcováno, ale do jaké míry bylo zrádcováno, to jest pro mě kri-tickou otázkou.« Koncept Masarykův nepřímou tedy svědčí, že Masaryk šel hájit člověka, o jehož zrád-covství byl již přesvědčen, jinak by nebyl sestavil výpomocnou thési, která zrazuje mravnost a čestnost, právě tak jako Šviha zradil národ.

Masaryk usiluje o proces, měl něco za lubem, ale snaha po pravdě to nebyla. Nikoli, nejsme s to, abychom přisuzovali gentlemanovi Masarykovi čist-é úmysly, stejně jako bychom nemohli věřiti v nevinnost lišáka, který se potlouká o půlnoci ko-lem kurníku. A výčitky svědomí? Takových bláho-vých rozpaků, jak pozorujeme, u moderního po-krokového filosofa není. Snaživý člověk nedosa-huje svých účelů bez obětování někoho nebo něče-ho. Budiž si člověk jakkoli obratný, nemůže uděla-ti omeletu bez rozbítí vajec. Proto chceme-li Švi-hu zachrániti, nesmíme se báti nějakého toho roz-bítí, na příklad rozbítí národní cti, a abychom své-ho cíle dosáhli, musíme smělymi slovy porotcům a veřejnosti podstrčiti pochybnost, zda jest do-voleno odsuzovati prozrazování tajné policie, když se neví, do jaké míry bylo prozrazováno a jak nám to škodí. Ale co bude pak, když většina českých lidí těmito základy nedá se omámiti? Pak bezpo-chyby obhajoba zrádce Švihy se nepodaří a pak lucerna filosofova zhasne v prudkém plápolu hně-vu a opovržení, jimiž Masaryk Veliký bude po-hlcen.

Národové musí dbáti povahy tak dobře, jako jednotlivci. To, čeho se dopustil Masaryk, jest či-nem, schopným zkazit lidi, jejichž zásady v pří-tomné době beztoho nejsou pevné. Masaryk jed-notuše všem marnotratníkům, potřebným peněz, nastrčil na životní cestu svůdné pokušení. Jest ji-sto, že v konstitučních zemích, kde všechny třídy účastníují se politiky, národní povaha musí být chráněna od každé hniloby. I kdyby nám vláda o-kamžitě dala státní samostatnost, nic to neprospě-je, budou-li vůdcové takové povahy, kterou uká-zal právě Masaryk a jeho kompanie.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Obrana.

Proti monismu se utvořil v Německu velice čilý svaz Keplerův (Keplerbund), který má své středisko v Bonnu. Ten zatápí skutečnou vědou jak Haecklovi tak Ostwaldovi tolik, že se probouzejí z monistických mátok i lidé, kteří uvázli značně v přízi monistických výmyslů. Keplerův svaz ve svém nedávném svolání praví, že monismus zce-la nevědecky potírá svobodnou vůli člověka a ne-smrtelnou duši. Popřením svobodné vůle jest po-hřbena i mravní zodpovědnost, zničeno tak celé množství hodnot mravních. V svolání se praví dále: »Keplerův svaz stojí na půdě svobodné vědy a uznává jedinou toliko tendenci, zdůvodnění a slu-žbu pravdy! Jest při tom přesvědčen, že pravda v sobě má harmonii přírodovědeckých fakt a ná-boženské zkušenosti. Tím se liší Keplerův svaz vě-domě od monismu materialisticky předpojatého a potírá propagandu atheistickou od něho vycháze-jící, která se odvolává na přírodní vědy neprávem.«

Provolání to podepsalo 80 přírodopysců, 68 jiných zástupců filosofické fakulty a značný počet jiných vážných mužů.

Svaz Keplerův prohlašuje, že pozorování pří-rody jest vždy neutrální ke světovému názoru, o nadsmyslných pojmech. Není to tedy svaz, který by si bral zřejmě za úkol hájiti pravdy náboženské, ale snaží se přísnou vědeckou prací odkrývatí ve-líké slabiny monismu, o němž praví: »Je znásilně-ním duševního života a jeho nábožensko-ethických základů, jestliže chce monismus spoutati světový názor pouty pouhého pozorování přírody.« Jest věru poučeno, že svaz po tak hlubných frázích monistů o »svobodné vědě« prohlašuje, že musí skutečnou vědu hájiti proti monistické tyranii.

Svaz žádá nestranné badání, rozlišování pří-rodní vědy od přírodní filosofie, uznání, že pří-rodní věda sama o sobě není schopna vytvořiti svě-tový názor. Svaz míní se zabývatí otázkami histo-rickými, náboženskými a mravními jen potud, pokud tyto jsou v přímém vztahu k přírodovědě.

Svaz jest neodvislý ode všech konfesí, politi-ckých stran a státních instancí. Již také vydal řa-du přírodovědeckých úvah. Ve službách svazu jest 60 řečníků. Nyní čítá svaz již osm tisíc členů. Ta-kové skutečně vědecké sdružení může srdečně při-vítati každý katolík, protože katolictvo touží po nefalšované vědecké pravdě, zato však se staví proti dryáčnickům, kteří vědy zneužívají i použitím křiklavých podvodů na protikatolický výboj. Ale čeští monisté od mužů pravé vědy prchnou, aby nepřišli o svou nevědeckou pověru, která se jim hodí k proticírkevnímu boji. Panatismus bude zneužívatí slova »vědy« proti katolicismu dále.

Práce pro národní solidaritu? Na pondělí sva-todušní chystána v Uh. Hradišti slavnost otevření slováckého musea, která měla býtí svátkem celého Slovácka. Poslední týden před slavností i do Čech zaslány katolické žurnalistice o tom zprávy s uji-štěním, že se sejde ve svých malebných krajích ke slavnosti lid ze všech koutů moravského Slo-vácka i uherského Slovenska. Připojeno, že se zve a počítá na účast zastupitelstva naší žurnali-stiky. Zatím zvoucí komitét měl úmysly jiné, tak že měl raději předem povědětí pravdu celou. — Jest možno představití si charakteristickou velikou slováckou slavnost bez Slováků katolických? A přece panstvo k pořádání slavnosti nepozvalo spol-ky konservativní. Pokrokový starosta Beneš dal rozkaz, že slavnost se musí konati v sokolovně a že »klerikální« spolky nesmějí býtí zvány, aby slav-nost nedostala ráz — klerikální. Podle toho také slavnost dopadla. Průvod slavnostní byl skrovný a neuspokojený. I pokrokový cíl hosté odsoudili fanatické výhrady pokrokářstva hradišského, když viděli následky. Pokrokáři naběhli šeredně. Dělati veliké ovace ministrům, které dříve prohla-šovali za klerikální — nejvíce přítomnému Berch-toldovi. V průvodu kráčely místní slečny, které si oblékly kraj slovácký výjimkou a pak místní služky — ze slováckého venkova se dostavilo lidí pramaloučko. Ani jediná obec venkovská nebyla zastoupena oficiálně. Na výletě panstvo se usadilo v zahradě sokolovny, ale slovácký lid — pokud se dostavil — umístěn tam, kde jsou dobytčí trhy. U-bohá imitace špatně uspokojila hosty, kteří chtěli viděti skutečnou, přirozenou slováckou krásu. Slo-váci katoličtí nyní se táží kuratoria musea: »Jak se mohlo opovázit kuratorium žádat památné naše věci, nemělo-li slyš opřít se našemu vylovení?« — Ruka pokrokářská hrabe a sbírá tam, kde nesla, shromažďuje kulturní památky práce katolické — a pak do dárců kopne. Takových kopanců jest o-všem celá řada. Ale tážeme se kdý konečně takové bezohledné fanatiky klepnou přes rsty ti ná-

Hradce Kr. b) Ve spol. dvoraně na výstavě valná hromada královéhradeckého komitétu »Sdružení české mládeže katolické«, 5. O 4. hod. divadlo ve volné přírodě: »Jan Vráva«. Hudba výstavní, os. řízení p. kapelníka Kubička. Vstupné na výstavu 60 hal. — Poznámky: Sjezdu může se účastniti pouze ten, kdo si zakoupí výstavní vstupenku, opatřenou křesť. sociál. kollem a razítkem kanceláře sjezdové. Vstupenky tyto lze obdržeti u místního důvěrníka, u jednatele místních spolků, nebo v sekretariátu »Sdružení české mládeže katolické« v Hradci Králové (Adalbertinum). Na shledanou v Chocni! — Organizační komitét královéhradecký. Sdružení české mládeže katolické.

Třebechovice. Katolická jednota naše pořádá dne 21. června koncert spojený s l. veřejným cvičením svého tělocvičného odboru »Orel« v městském lese »Vysoký Bor.« Ráno o 10. hod. společná zkouška v Boře. Vstupné 20 h. Odpoledne po sv. požehnání ve 2 hod. sraz na silnici u nádraží a pochod městem do lesa. Pořad cvičení: 1. dorostu s praporky (slet 1914), žen s kužely (slet 1914), 3. prostná cvičení mužů (sletová 1914), 4. na nářadí. Účinkuje úplná městská hudba řízením kapelníka br. Jaroměřského. Vstup 40 h. Členům v krojích vstup volný. Žádná tombola, žádné losy a podobné obtěžování. Bratři! Třebechovický Orel všude po vůli! Vaše počínání, seč síly měl, podporoval. Doufáme, že i vy tentokrát sami přijdete a svou přítomností nás k další práci povzbudíte. Vzhůru do Třebechovic! Na shledanou!

Černilov. Katolicko-národní jednota pro Černilov a okolí pořádá dne 7. června 1914 ve spolkových místnostech schůzi, na které promluví vsdp. Msgr. Dr. Fr. Šulc, kanovník a profesor z Hradce Králové: »Úkoly mládeže zvláště a katolíků vůbec.« Dopolodne promluví pak k dítkám, které jdou ke sv. přijímání.

Dvůr Králové n. L. Odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva pořádá 7. června valnou hromadu na Karlově. s následujícím pořadem: Zahájení schůze, zpráva jednatele, zpráva pokladní a revisorů účtů. Povinnosti všech členů jest, aby se dostavili do této schůze v plném počtu. Zdravá myšlenka u nás utěšeně květvá, takže si cestu stále širší. Děkujeme mladým pracovníkům, kteří v tak krátké době se přičinili o rozkvět našeho sdružení a prosíme je, aby svoji horlivost rozvíjeli dále. — Týž den odpoledne koná odbor Orla členskou schůzi, spojenou s přednáškou p. Rudolfa Kozla, redaktora »České Stráže« z Náchoda. Též budou provedena pěkná cvičení. Necht' naši stoupenci odměni dostatečně namáhavou práci našich statečných Orlů, kteří za výtečného vedení kráčeji stále ve svorném řádu ku předu. Važme si lidí, kteří tolik pracují a naši ideji prospívají! V den 7. června všichni na shledanou!

Lomnice n. Pop. Členská schůze Orla koná se v neděli dne 7. června v domě p. Jos. Koblí, varhanáče ve Staré Lomnici (blíže hostince p. Zajíce). Prosíme znovu okolní odbory, aby nás navštívily toho dne a svou návštěvou k další práci povzbudily. — km.

Miletín. Lidový spolek křesťansko-sociální vyslovuje svému zasloužilému jednatele p. Jos. Studenému k jeho snátku upřímné blahopřání. Bůh zehnej Vám a Vaši družce života stále! — Dne 1. června přednášel v našem spolku dp. J. Sahula o povaze hnutí husitského. Řeč tato vyslechnuta s velkým zájmem a porozuměním. Pak se konala valná hromada mládeže, při níž za utěšené svornosti provedeny volby. — Raiffeisenka naše hned z počátku vyvíjí znamenitou činnost, ačkoli rozsah její působnosti jest značně zúžen pro sousední raiffeisenku bratrskou a pro jiné okolnosti. Od 19. dubna do 31. května, tedy za půl druhá měsíce, byl příjem 31.151.11 K, vydání 29.554.82 K, dohromady tedy peněžní obrát již K 60.704.93.

Církevní věstník.

Udělení sv. břimování v Hradci Králové. V pondělí svatodušní udělil Jeho Exc. nejdp. biskup v katedrálním chrámu svátost sv. břimování věřícím z kolatury královéhradecké. Súčastnila se i školní mládež z kolatury kukleuské. Svátost udělena i chovancům a chovankám »Rudolfína« a dospělým bluchoněmým. Velmi dojemně působilo, když jedna chovanka děkovala nejdp. arcipastýři delší pěkně přednesenou promluvou. Měle dojat odpověděl Jeho Bisk. Milost slovy vřelými. — O Nejsv. Trojici nejdp. biskup bude mti o půl 9. hod. ráno ve chrámu Panny Marie mši sv. a nato bude uděleti svátost břimování žákům škol chlapeckých a venkovským školám přifařeným. Odpoledne o půl 3. hod. dívkám školám zdejší.

Jubilum 50letého kněžství z diecése královéhradecké oslavují letos vsdp.: Petr Čáp, katecheta n. odp. v Litomyšli, biskup. vikář J. Hejtmánek v Bystrém u Poličky, P. E. Kadeřávek, převor v Želivě J. Laštovička, bisk. vikář v Chotěboři, J. Malich, děkan n. o. v Čáslavi, Msgr. P. Rozinek, farář na Skalce, J. Teplý, farář v. v. na Král. Vinohradech, J. Vaněk, farář n. o. v Karlíně.

Označení starých památek. Bylo by záhodno, aby naše stavební církevní památky byly opatřeny vhodnými tabulkami, kde by bylo vyznačeno, kdy která stavba kostela, kaple, zvonice povstala, kdy a kým opravena byla a možno-li i změny význačné uvést. Budou podobné nápisy poučnými pro návštěvníky nejen domácí, ale i cizince, a dojdou tím krásné naše památky náležitěho ocenění poněkud u všech vrstev lidu. Pro mládež školní jest nevyhnutelné, aby znala též místní historii. Uputá se jednak cit ku památkám a přilne se více ke hroudě domácí.

Mariánské družina západočeských kněží v Plzni a nový překlad »České Bible.« Na poslední schůzi Mariánské družiny západočeských kněží po přednášce, v níž oceněn byl význam nového překladu České Bible, shromážděné kněžstvo jednomyslně a s plným přesvědčením uznalo nejen krásu, čistotu a básnickou lahodu nového překladu České Bible pořízeného p. Dra Hejčla, nýbrž zejména též jeho znamenitý odborný a spolu populární výklad některých obtížných míst Písma Svatého, jichž dosavadní nejasný výklad byl nepřáteli našimi využívan ku sesměšňování vypravování posvátných dějin a podvrácení základů pravého náboženství. Aby s těmito výklady a tím též s opravdovými výsledky moderního bádání biblického byl seznámen i náš lid, a aby Bible v národě českém stala se opět nejvíce čtenou knihou, shromážděné duchovenstvo usneslo se veřejným projevem tímto žádati veškeré své spoluobčany, aby o novém překladu Bible hojně kázali, ji lidu k odebrání doporučovali a lidi Bibli s porozuměním čísti učili. Hojně rozšíření nového překladu České Bible necht' jest heslem duchovenstva v přítomné době!

Všem našincům doporučujeme

výhodné ukládání VKLADŮ

u Královéhradecké bankovní jednoty

= v Hradci Králové v Adalbertinu. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady 2. června. Panu Františku Prouzovi, hostinskému v Kuklenách, uděleno bylo povolení k postavení stolů v Březhradské Borovině za obvyklých podmínek. — Přiznání k daní výdělkové z městské plynárny a z městského ústavu na úpravu mléka pro děti pro rok 1914 byla schválena a předložil se c. k. okresnímu hejtmanství. — Protokol, jehož předmětem jest odstranění bahna z řečiště Labe mezi nábrežními zdmi nad jezem až ku překladišti, sepsaný dne 27. května t. r. za přítomnosti zástupce expozitury c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest, byl schválen.

Jarní zábava spolku paní a dívek »Anežka« v zahradním hostinci u p. Šprýhara na Slezském Předměstí vydařila se velmi pěkně vzdor málo příznivému počasí, a také výtěžek hmotný zabezpečuje slušnou vánoční nadílku chudým členkám. Výbor spolku vzdává uctivé díky všem spanilomyslným dávkyním a dárcům, jakož i všem, kteří jakýmkoliv způsobem přičinili se o zdar slavnosti. Zdař Bůh!

Ženský odbor pomoci spolku »Červeného kříže« v Hradci Králové zamýšlí v nejbližší době dáti na své útraty vycvičiti samostatné dívky a ženy za placené ošetřovatelky nemocných. Výchov zahájí se postupně tak, že každým rokem několik ošetřovatelek pro město a venkov dá výbor vycvičiti v některé všeob. veřejné nemocnici, aby pak mohly působiti v obvodu svého bydliště za plat. Uchazečky, samostatné dívky a ženy, těšící se bezúhonně pověstí, úplně zdravé, mohou se přihlásiti buď písemně u výboru spolku aneb osobně u jednatele p. c. k. okres. tajemníka K. Viewegha na okres. hejtmanství v Hradci Kr., kdež ohledně podmínek výchovy a platu bude vyjednáno další.

Okresní porady učitelské školního okresu královéhradeckého konati se budou dne 30. června a 1. července 1914. První (všeobecná) bude dne 30. června v sále Grandhotelu, druhá (pro školy měšťanské) dne 1. čer-

vence v kreslirné chlapecké školy měšťanské v Hradci Králové. Obě porady počnou o půl deváté hodině ranní.

Divadlo. Místní odbory Ústřední Matice Školské v Hradci Králové získaly pro jedinou pohostinskou hru chvalně známou činoherní družinu p. Blažkovu, jež hraje v sobotu dne 13. června t. r. v městském divadle zdejší ve prospěch Ú. M. Š. úchvatné Wedekindovo drama »Lulu«. Činoherní družině p. Blažkově zadáno bylo provozovací právo k této hře umělec. sdružením »Scena« v Praze, jehož majetkem jest český překlad »Lulu«. Jest to pokládati za vyjádření důvěry uměleckým snahám jmenované společnosti, neboť v intencích »Sceny« jest boj proti všemu »šmírařství«. Premiera u Blažkovy společnosti 5. května 1914 ve Dvoře Králové n. L. měla ohromný úspěch. Místní odbory Ú. M. Š. z důvodů těchto chrěpce připraviti umělecký požitek zdejšímu obecnstvu a získati příspěvek Ú. M. Š., pozvaly družinu p. Blažkovu pro tuto hru a pevně doufají, že nezůstane u zdejšího obecnstva podnik tento nepovšimnut. Prodej lístků laskavě převzalo knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude zápis žáků do I. třídy dne 6. července od 8. do 9. hodiny a dne 16. září od 8. do 9. hodiny. Přijímací zkoušky hned po zápise.

Okresní komise pro péči o mládež v zastupitelském okr. královéhradeckém konala výborovou schůzi v pátek dne 29. května. — Vzat na vědomí projev uznání zem. správní komise. — Manželce nemocného dělníka Š., matce 4 dítek, povoleno 20 K podpory a uděli se rada, by se domáhala podpory od obce domovské u příslušné okr. komise. — J. S., jenž ujal se 4 opuštěných dětí, uděleno 40 K okamžité podpory a jeho žádost, by nelidský otec dětí zbaven byl práv otcovských, postoupil se c. k. okr. soudu. — Obci S. snížen příspěvek na osiřelé děti K. o 9 K, ježto jim opatřena podpora ze zem. fondu sirotčího. — Dělník L. v T. se oznámí, že projednáno jeho dítěti přijeti do ústavu pro hluchoněmé na nadační místo zem. výboru. — S povděkem vzata na vědomí zpráva, že ve všech obcích okresu ustanovení jsou důvěrníci ku podpoře činnosti komise. — Usneseno podniknouti sbírku v ulicích města ve svátek dne 11. června. — Panu prof. Hnilického vzdány díky za knihu, věnované prázdninové knihovně pro mládež.

Osiřelým, opuštěným, zanedbaným, tělesně neb duševně abnormálním dětem přispěje každá soucitná duše při sbírce, jež podniknuta bude Okres. komisí pro péči o mládež ve svátek dne 11. června v ulicích královéhradeckých.

Živnostenská banka jmenována byla upisujícím místem 4 a půl proc. půjčky královského města Plzně z roku 1914. Subskripce tato v celkovém obnosu 8 a půl milionu korun končí se v poledne dne 12. června t. r. — P. T. pánům interestům na požádání příslušné prospekty a přihlášky u své pokladny vydá, resp. zašle Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce května korun 42.957.450.--.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 30. května 1914 konaném: 1 hl: pšenice K 19.— až 21.10, žito 13.80 až 14.30, ječmene 11.20, oves 7.— až 7.80, hrachu 20.— až 25.—, čočky 40.— až 48.—, jahel 30.— až 35.—, krup 20.— až 50.—, bramborů starých 3.60 až 4.20, máku 38.— až 44.—, 1 cent: bramborů nových 24.—, žitných otrub 14.—, pšeničných otrub 14.—, cibule 46.— až 48.—, mrkve 16.—, 1 kg: másla čerstvého 2.80 až 3.20, sádla vepřového 2.—, tvarohu —.48, 1 vejce —.06, kopa: salátu —.80 až 1.20, okurek 24.—, kapusty 12.—, drobné zeleniny 1.— až 2.—.

Na týdení a obilní trh v Hradci Králové dne 30. května 1914 konaný bylo přivezeno: hl: pšenice 25, žito 70, ječmene 9, oves 158, bramborů starých 114, kop salátu 350, okurek 5, kapusty 5, drob. zeleniny 150, centů: cibule 10, mrkve 10, bramborů nových 10, kusů: vepřů 1, podsvinčat 673, kůzlat 18.

Hagenbeck přijede do Hradce Králové. Je jen málo lidí na světě, kteří by neznali jméno Hagenbeck, a bude proto též starými i mladými s jásotem a nadšením přijata zpráva, že Hagenbeck se svým podnikem, jediným a bez konkurence na celém světě, přijde na 5 dní do Hradce Králové a zde postaví stany své u továrny p. Skuherského proti hostinci p. Nevýhoštěného »na Krátě« (naproti museu). Se dvěma obrovskými zvláštními vlaky přijede Hagenbeck v sobotu dne 13. června ráno z Jaroměře do Hradce Králové a již též den o 8. hodině odbývá velice zajímavé zahajovací představení, se kterým Hagenbeck všude velké triumfy slaví. V neděli dne 14. června jsou dvě velké představení, a to o 4. hodině odpolední a o 8. hodině večerní. V pondělí dne 15. a v úterý dne 16. června odbývá se vždy večer o 8. hodině velké slavnostní představení a ve středu, dne 17. června rozloučí se s Hradcem a okolím Hagenbeck o 4. hodině odpolední skvělým slavnostním a poděkovacím představením. Vysoce zajímavý Hagenbeckův zvěřinec, který denně vyjímá den zahajovací, od půl 10. hodině dopolední za přiměřené vstupné jest otevřen, doporučuje se každému k návštěvě, zvláště školám, jelikož obsahuje mnoho různých cizozemských zvířat, především pro žáky velice poučných. Hagenbeck má ve svém zvěřinci hlavně vzácná a cenná zvířata jako: lvy, tygry, polární medvědy, zebry, mořské lvouny, jediné na cestě se nalézající obrovské bůvolky, kteří patří k nejnebezpečnějším zvířatům. Hagenbeck má jediný, dosud v žádné evropské zoologické zahradě vystavené, africké antilopy, vyjící pakoně, lamy, opice všech druhů a velikostí slo-

ny, velbloudy, skotaké poníky, angoraké kozy, mezky, velký počet koní atd. Jeho velkoměstský bohatý program jest nepřekonatelný. Žádný jiný cestující podnik nemůže podobná čísla do svého programu pojímat. Jedná stávající smíšená skupina dravců, složená ze lvů, tygrů, polárních tybetských a hnědých medvědů, tygrovitých dog, znamená skvostný výsledek moderní dressury. Hagenbeckova skupina lvů, předvedená světoznámým krotitelem Augustem Mölkerem, představuje krásné divoké a moderní dressury a podává obraz nepřirozené krásy a silý svými napínavými a nebezpečnými momenty. Nejlepší a ve svém způsobu senzáční skupinu mořských lvů s obrovskými exempláři předvede krotitel Nansen. Dále vykazuje program jediné existujícího lva jako krasojedce na koni a exotickou skupinu zvířat vzácného původu, sestávající z obrovských slonů, velbloudů a skotských poníků. Dlouholetý a světoznámý krotitel Filadelfia předvádí tuto skupinu. Řada artistických evropských atrakcí, známá čínská skupina, Fakleysovy fenoménální přemet, nádherná dressura koní, dokonalá umělecká jízda, žertovní clowni a augusti, mezi nimiž velice známý clown Tom Bibb se svým Augustem Žanem, mezkem »Zuzy« a otáčející se deskou, vyvolávající výbuchy smíchu, zvláště vynikají. V moderním obrovském stanu, který tisíce lidí pojme, budeme mít příležitost veškeré divy tu shlédnouti, které k nám Hagenbeck, král zvířat, přivezl.

Plotičtí. (Dokonc.) R. 1547 odňato Hradeckým Plotičtím, ale zase navráčeno r. 1549. R. 1651 koupila obec Hradecká od Jesuitův hostinec v Plotičtích za 400 kop, který jesuitský majstr Mikuláš Weis po otci zdědil a koleji hradecké věnoval. Dne 13. října 1673 koupilo město Hradec za 6200 zl. dvůr pod šosem (t. j. pod ochranou městskou) ve vsi Plotičtích, sirotků po nebožtíku rychtářů, urozeném pánu Janu Benedovi z Neještěna s rolemi (mimo jeden kus role o 60 korcích), která byla odprodána koleji jesuitské v Hradci od rychtáře r. 1658. Po původní tvrzi v Plotičtích není památky. V druhé polovici XVI. věku blíž panského dvora postavená druhá tvrz zanikla též beze stopy. — Za doby patrimoniálních úřadů náleželo v Plotičtích 43 domů k městu Hradci Králové, 32 ke statku Přímiskému, 2 ke dvoru Světskému na panství Hoříněveském, ostatní pak část k panství Hradce Králové. Podlé, jenž za starodávna městu Hradci Králové přimáležel, zapsal roku 1436 císař Zikmund věnem manželce své Barboře. Tím se též vysvětluje, proč až do roku 1848 ona část musila panství Královéhradeckému robotovati, kdežto druhá za svolné občany městské byla považována. — Když byl Hradec Králové proměněn v pevnost, odděleny Plotičtí od Hradce a staly se obcí samostatnou. — Duchovní správou příslušely Plotičtí od pradávna ke Hradci. V XVI. století k farnosti sv. Anny a když tato fara roku 1622 minoritům byla odevzdána, zůstali při ní i oni. Plotičtím nejbližší byl hřbitovní kostel sv. Petra na podměstí Pražském a ve vsi samé byla jenom starobylá kaple sv. Isidora. Když pak za příčinou stavby pevnosti královéhradecké veškeré kostely předměstské (tudíž i kostel sv. Petra) byly pobořeny, započali dne 28. června 1778 minorité v kapli sv. Isidora v nedělních mši svatou sloužit. Dne 2. července téhož roku tehdejší jejich kvardián pro obec Plotičtiskou vysvětlil místo pro nový kostel a hřbitov, podle něhož zatím vystavena byla zvonice a na ni dne 20. září zvony z vybořeného kostela sv. Petra zavěšeny. Zvony ty nesou letopočet 1487 a 1507. — Na začátku roku 1787 usazen sem byl světský kněz (Jos. Kuchynka) jakožto první farář, jenž také zatím služby Boží konal v kapli sv. Isidora, v jejíž čele zřízena pro lid dřevěná přístavba. Z jara započato se stavbou nynějšího kostela (za stržené peníze pobořeného kostela sv. Petra 4294 zl. 33 kr.). Týž byl pak dne 18. listopadu 1787 na jméno sv. Petra vysvěcen. K Plotičtím náleží víska Plácky (též Plácka). Táž patřila dříve částečně k městu Hradci Králové. Průmysl jest zde zastoupen dvěma mlýny na náhoně: Valchou a Kydlínem. »Valcha« náležela do konce osmnáctého století panství hradeckému, provozováno v ní jirchářství a byla dle dražebního protokolu dne 14. prosince 1791 nejvíce podávajícím Františku Čermkovskému z Hradce Králové v dobrovolné dražbě prodána. — »Kydlín« náležel též, jak již dříve uvedeno, městu Hradci Králové. Týž byl z usnesení městské rady dne 4. listopadu 1588, an dával velmi skrovný užitek (50 kop námu), prodán Jiříkovi Veselému, mlynáři z panství Rudolfa ze Stubenberku, za 4000 kop. V Kydlíně trávil poslední leta svého života a zde též 15. února 1822 zemřel zasloužilý spisovatel dějin města Hradce Králové, exsult P. František Švenda. Václav Nejedlý.

Pardubice. Sdružené katolické spolky v Pardubicích ve své schůzi výborové usnesly se uctít památku vdp. děkana Aloise Ulbricha věnováním 300 K (z nichž 100 K darovala katol. Jednota paní, 100 K, katol. jednota mužů a 100 K ze společné pokladny) na vnitřní úpravu děkanského chrámu Páně a 20 K na ústav slepých dívek na Kampě (místo věnce na rakev).

Kauč. Ke zprávě uveřejněné v minulém čísle ještě něco dodáváme. Král. horní město Kauč až do r. 1621 bylo částí královské Kutné Hory a obýváno hlavně lidem dělnickým. Kaučkovští však vždy snažili se vyrovnati se bohatším měšťanům kutnohorským. Toho důkazem trvalým jest krásný chrám sv. Vavřince, posvěcený r. 1505 a vystavěný cele ze sbírek hornického dělnictva. Dávno již zanikl ruch v dolech stříbrných, jen omšelé hromady jalového kamene pracně zalesňované shlížejí s vrchů Kaučkovských do žluté roviny polabské a ke Kutné Hoře. Ký div, že Kauč dosud jest obýván valnou většinou dělnictvem, jež v blízkých továrnách kola-

ských, sedleckých a kutnohorských hledá výživu. A že duch zbožnosti po předcích zděděný mezaní, toho důkazem byly při přjezdu J. Bisk. Milosti přetvářené prapory z útulných domků vesele vlající. Ve škole byla radost podívat se na drobné ručky stále jako praporečky nahore mávající, na tvářičky rozradostněné a ústečka hbitě odpovídající. Ačkoli »jejich« velebný pán sám je nemohl zkoušet. A jistě promluvil z duše všech přítomných malých i dospělých slova dítě, že by »tady chtěli zůstat až do večera... Než nemohlo to býti. Již o půl čtvrté odpoledne zase doprovodí jsme vrchního pastýře do chrámu Páně. Se slzami v očích doprovodí jsme Jeho Bisk. Milost když odjížděl do sousední Grunty. Kdo byl přítomen této krásným slavnostem, nezapomene na ně jistě po dlouhé časy. Nepředné kdysi »haldy« kaňkovské usilovnou prací občanstva přece začínají se zelenati rozmanitým stromovím a kdo vkročil až do vnitř města našeho, a shlédne zahrádky utěšeně se u domů dařící příslovědí, že není to u nás tak smutné, jak se na první pohled z dálky zdá. Sobota 23. května pak je důkazem, že ani v obledu duchovním není u nás samý úhor, naopak oprávněna jest naděje, že slova vznešeného hodnostáře církevního padla do půdy úrodné a tomu platí naše starohornické »Zdař Bůh!«

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ustátnému
jednání se dostaviti.

Návštěva J. Excellence nej. p. biskupa v Čáslavi. Po slavném spontánním uvítání, o němž jsme v minulém čísle referovali a jehož se účastnil vzor protichůdné agitaci i sl. sbor dobrovolných hasičů v čele s p. Urbanem, všechny čtyři dny pobytu J. Excellence v král. městě našem zůstanou skvělou památkou katolického uvědomění našeho občanstva a důkazem jeho opravdové, nelicené lásky k milému Arcipastýři. Po všechny tyto dny naplněny byly prostory chrámu Páně do nejzazších míst a kdekoliv J. Excellence se objevil, všude byl nadšen a s dojemnou upřímností pozdravován. Vykonal ve středu ráno břimování mládeže školní a žáků c. k. gymnasia, odebral se po obědě k návštěvě humanitních ústavů: měst. sirotčince, okres. chorobince a nemocnice. V sirotčinci, který spojen jest zároveň s městskou ošetrovnou, uvítal J. Exc. referent ústavu p. náměstek purkm. A. Žatecký, projevuje radost nad vzácnou a milou návštěvou, jakou jest J. Excellence. Ctihodné sestry školské předvedly pak díky opatrovny, jejichž řízení a proslovy sledoval nej. pan biskup s napjatou pozorností, každému dítěti mile odpovídaje a přátelsky se jich dotazuje. A děti, vycitlivše dobrotivé srdce J. Excellence, obklopovaly se zářícími očky J. Bisk. Milost, šťastny, když mohly se dotknouti jeho ruky. Prošel pak síně sirotčince, odebral se nej. p. biskup do chorobince. Zastavil se i na okamžik v kostele sv. Alžběty, jehož upadlým stavem byl boľně dojat. V chorobinci, u skvěle vyzdobeného portálu vřel opět J. Excelenci člen okr. výboru a referent p. Žatecký spolu s p. t. pp. lékařem ústavu Dr. Rychetským a ředitelem okresu Dr. Musilem a sborem ctih. sester opatrovnic, mezi nimiž me: kala právě i velebná matka představená z kláštera N. Sv. Olt. v Českých Budějovicích. Krásně seřizený a ve vzorné čistotě udržovaný ústav došel plně pochvaly J. Excellence. Dojemnými, soucitem v pravdě křesťanským provanutými slovy promlouval nej. p. biskup k chovaným chorobince, procházeje i jednotlivé pokoje a přimáše tak i těm nejbližším útěchu, radost a povzbuzení. Z okr. chorobince vydal se J. Milost Biskupská do okr. nemocnice, která oděla se také v plný slavnostní háv. Ve vestibulu přijat byl J. Excellence nám starosty okr. výboru, hospodářským radou, ředitelem kněžích panství p. Fr. Müllerem jako referentem nemocnice a správcem p. Jandou, jakož i p. t. pp. lékaři v čele s p. primářem MUDr. K. Schnurpfeilem a sborem ctihodných sester s představenou ctih. S. Hugolinou. I tu prošel nej. p. biskup všemi síněmi, rozsévaje všude vřelými slovy a laskavým úsměvem potěchu a odanost do vůle Boží. Pan primář zavedl pak Bisk. Milost do vzorně zařízeného nového operačního sálu, jehož praktické účelnosti věnoval nej. p. biskup opravdová slova obdivu, oceňuje zároveň při tom i munificenci sl. okr. výboru, který takové porozumění má pro humanitní ústavy a jich skvostné vypravení. Ve čtvrtek ráno vykonáno bylo sv. břimování dospělých a vojínů c. k. posádky, po kterémžto obřadu nastaly zkoušky mládeže ze sv. náboženství. Dopoledne byla zkouška chlapců v budově obecné a měřčanské školy, jež k přijetí tak vzácné návštěvy byla skvěle vyzdobena. Sl. místní školní rada dala sňh pro zkoušku určenou zvlášť vymalovati

a ředitel školy p. Zelinka postaral se ve své blahovolnosti o vkusnou výzdobu. Podobně bylo i odpoledne na škole dívčí, kde sl. učitelky i p. ředitel Čermák se přičinily, aby škola jejich objevila se v plném lesku. Na obou školách předháněly se pak dívky od těch nejmenších až do těch největších, aby ukázaly svoji lásku J. Excelenci jak slovy tak spoustou květů. Bázeň, která chvěla před zkouškou mladými srdci, byla rázem zaplašena, sotva J. E. promluvil. Na každou otázku byly všechny ruce vzhůru, neboť při katechisování ukázal se nej. p. biskup jako mistr, od něhož lze se tak mnohemu výbornému přiučiti. Měl-li nej. p. biskup duše těch malých hned při svém přjezdu na své straně, teď po zkoušce byly přímo uneseny. Alfou a omegou jejich myšlenek a řečí stal se teď J. Bisk. Milost. Večer ve čtvrtek účastnil se J. Excellence rautu, pořádaného sl. sborem důstojnickým v kasině 12. pluku c. k. zeměbrany, při němž opět byl nej. p. biskup středem veškeré pozornosti. V pátek ráno konána byla po mši sv., které účastnilo se žactvo c. k. gymnasia, zkouška gymnastů ze sv. náboženství v budově ústavu. Ku vzácné této příležitosti, jejíž svědkem poprvé staly se síně c. k. gymnasia, okrášila se budova gymnasiální co nejslavnostněji. Jak vchod, tak kreslirna, kde zkouška konána, vyzdobeny byly dekoracemi barev říšských a národních, a obrazy J. Veličenstva, Sv. Otce a nej. p. biskupa. Na prahu ústavu přijal J. Excellence hold p. c. k. ředitele A. Pokorného a žactva, načež dav si představiti jednotlivé členy prof. sboru, promluvil k žactvu vroucně, nadšenými slovy, nabádaje je k svědomitému plnění povinností k Bohu, národu a lidstvu. Vpravdě virtuosně dotkl se strun mladistvých duší, takže rozezvučela se v akord obdivu nad skvělou formou a co vyššího ještě, v jasavou harmonii vroucního náboženského nadšení. Po vykonané zkoušce, při níž opět J. Bisk. Milost mistrným způsobem zasáhl v jednotlivé otázky, zapsal se nej. p. biskup v pamětní knihu ústavu a provázen vys. důst. p. prelátem a generálním vikářem Dr. J. Soukupem, jakož i místním vdp. děkanem Dostálem, odebral se k vykonání soukromých návštěv u sl. městské rady, všech státních a samosprávných úřadů, velitelů obou místních pluků a katechetů. Páteční odpoledne věnováno bylo pak rozdělení dáreků dětkám, které vítaly J. Excelenci a jimž dostalo se vzácných a velmi cenných dáreků, které zůstanou všem jistě tou nejdražší upomínkou na krásné dny květnové a jež vyvolávají budou stále představu příkladné dobrovolnosti a lásky, kterou J. Excellence kde koho obšťastňovala. A co toho štěstí bylo v duších vykouzleno toho důkazem nade vše přehledným byla závěrečná slavnost v pátek večer připojená k májové pobožnosti. Provázen sty družiček, obklopen tisícím se davem, kráčel J. Excellence uprosřed žactva všech škol do chrámu, který naplnil se krátce tak, že takřka hlava na hlavě stály zástupy zbožného lidu. A když pak po krásné májové promluvě vdp. děkana a po požehnání Nejsv. Svátostí J. Excellence přijav poslední pozdrav dítek z úst žáka Žofky a žákyň Slezákové, odpovídal na rozloučení duchovního správce, v tak mnohých očích zaleskly se slzy a z tak mnohých niter těžké ozvaly se vzdechy, projevy to nelicené oddanosti a dětské přítulnosti, kterou nitra všech byla přeplněna. A což teprve když nej. p. biskup, uděliv požehnání, sestoupil mezi lid to byl pravý triumf nadšené lásky, jakého stěny staroslavného chrámu našeho ještě nikdy svědky nebyly. Nelze ani perem zachytiti dojemné scény, které se tu odehrály, to třeba viděti a spolu prožiti. Hlubokou vděčností k Bohu naplněno musilo býti v té chvíli srdce každého upřímného činitele J. Excellence při pohledu na to nadšení, kterým katolický lid projevoval své uznání apoštolskou prací započal, tak v plném zdraví a v plné rozeným citem vystihlo, že práce J. Excellence, které po všechny ty dny bylo svědkem, jest do krajnosti obětavou, prací svatou a požehnanou Božím provázenou. V sobotu ráno odejel nej. p. biskup o 8. hodině ku Král. Hradci, doprovázen ještě na nádraží množstvím lidu a mnohými zástupci úřadů, jakož i důstojnického sboru. Kéž Bůh ráčí J. Excelenci slíti a milostí svou provázet, aby jak šťastně a radostně na vikariátě Čáslavském apoštolskou prací započal, tak v plném zdraví a v plné svěžesti ji i dokoná. Čáslavští katolíci na J. Excelenci ve svých modlitbách budou stále a stále vzpomínati.

Jeho Excellence čáslavským chudým. O blahosklonnosti a vznešenosti srdce J. E. svědčí nejen že za svého pobytu pro každé i sebe chudší dítě měl laskavý úsměv, požehnaní a vřelá slova, ale že i při svém odjezdu doručil pro chudé čáslavské dle 50 K, které jim budou rozděleny na paměť krásných uplynulých dnů návštěvy nejdůstojnějšího pastýře. Bůh račť býti J. Excelenci štědrým odplátcitelem!

Radboř. (Generální visitace.) Po stále trvajícím deštivém a chladném počasí letošní měsíc máj usmál se ve svém 20. dni nádherným a teplým májovým jitem svým na osadu naši. V ten den zavřel k nám Jeho Excel. ndp. biskup Dr. Josef Doubrava. Byl doprovázen J. M. Dr. Janem Nep. Soukupem, papež. prelátem a Dr. Josefem Cibulkou, sekretářem. S kostela. fary a se všech domů vesele vlající prapory, slavnostní vyzváněním a zvuky hudby, vyznívající ve velebný nápěv papežské hymny, hlásaly o půl 8. ráno přjezd J. E. z Červených Peček do farní osady naší. U slavobrány postavené při silnici od Suchdola, velmi vkusně ozdobené a případnými nápisy opatřené u přítomnosti velmi velkého zástupu lidu, družiček, hasičů, živnostenského spolku a 7 kněží z vřelosti na místě churavého p. c. k. okresního hejtmána uvítal Jeho Bisk. Milost vrchní komisař c. k. okresního hejtmanství kolínského p. Rittina a p. c. k. okr. školní inspektor Chmelař. Dále uvítal Jeho Excelenci majitel

velikostatku p. Robert Mandelík, obecní starosta a předseda místní školní rady, představiv v ročním pastýři všechny členy m. š. r. a všechny zástupce obce zdejší, jakož i pp. starosty obcí přifařených a sice p. Al. Michálka, starostu obce Sedlovské s tamnějšími pp. radními a p. Frant. Zahradníka, starostu obce Pašinecké s tamnějšími pp. radními. Pak uvítal p. patronátní komisař Karel Drbal. Za místní úřednictvo dostavil se k uvítání p. Frant. Kubíček, c. k. kontrolor cukerní daně. Nato případnými verši za mládež školní uvítala Jeho Exc. družička Marie Pospíšilová, žákyně III. třídy zdejší školy, podávši arcipastýři nádhernou kytici. Místní farář František Kratochvíl projevuje J. E. ndp. biskupu svoje uvítání připomenul, že vznešený hodnostář ve zdejší krajině kráčí po stopách velikého Apoštola Slovanského sv. Methoděje, který dle starobylého podání těmito místy bývalou župou kouřimskou ku Praze se ubíral. Poprosil Jeho Bisk. Milost za apoštolské požehnání jak pro sebe, tak i pro věřící, zvláště pro biřmovance, jejichž touha po svátosti sv. biřmování po 13 letech má dojíti splnění. Nejdůstojnější arcipastýř všem vítajícím případnými slovy odpověděl a žehnaje přítomným, ubíral se za velikého nadšení všech farníků spářkem hasičů, členů živnostenského spolku, jiných dospělých věřících a dětí do farní budovy, odkud pak za stálého žehnání odebral se do farního chrámu Páně sv. Václava, kde po mši sv., po sv. požehnání a po modlitbách za zemělé proslovil nadšenou, vřele proctěnou a úchvatnou řeč o víře svatováclavské. Přesvědčivá slova Jeho Excellence byla jak od dospělých věřících tak i od dětí s důvěrou a napjatou pozorností vyslechnuta. Nato 420 biřmovanců ve dvou odděleních přijalo z ruky nejdůstojnějšího arcipastýře svátost svatého biřmování. Pro každé oddělení měl Jeho Excellence nejd. biskup velmi dojemnou, krásnou a srdečnou promluvu. Za udělení svátosti sv. biřmování poděkovala Jeho Bisk. Milostí jménem všech biřmovanců vroucími slovy družička Anna Adámková ze Sedlova, podávši J. E. krásnou kytici. Po skončení posvátných obřadů v kostele konána byla ve školní budově zkouška dítek ze svatého náboženství. U školy uvítal vznešeného církevního hodnostáře jménem sboru učitelského p. řídící učitel Josef Šolta. V I. třídě slavnostně vyzdobené uvítaly Jeho Excellence jménem školních dítek žákyně II. třídy Ludmila Jeníčková z Radboře a žákyně III. třídy Marie Klečáková z Kofenic, podávše mu krásné kytice. Během zkoušky četně navštívené naklonil si a získal si Jeho Excellence srdce všech dítek. Radbořská škola se velmi dobře a statečně držela, ač byla únava dítek velmi značná. Žádné dítko nezůstalo odpověď dlužno, ale jak na otázky Jeho Exc., tak i místního faráře všechny dítky dávaly bystře, bíté a správné odpovědi, za což se jim dostalo od Jeho Excellence náležitě a zasloužené pochvaly. Po zkoušce ze sv. náboženství poděkovaly Nejdůstojnějšímu Arcipastýři žákyně II. třídy Štěpána Žibřidová z Radboře a žákyně IV. třídy Marie Michálková ze Sedlova a podaly krásné kytice. Odpoledne rychle uprchlo a o půl 5. hodině zvony tklivě vyzváněly, svolávající farníky do kostela k dojemnému rozloučení se s nejdůstojnějším Arcipastýřem. O 5. hodině po vykonané krátké požehnání v chrámu Páně rozloučila se dojemnou řečí s Jeho Excelencí jménem biřmovanců družička Libuše Šoltová z Radboře a podala J. Exc. nádhernou kytici. Dp. farář, poděkovav nejd. biskupovi za jeho všecku horlivost, lásku, obětavost a srdečnost, poprosil za apoštolské požehnání. Jeho Bisk. Milost projevív ještě jednou radost a spokojenost nade vším, co slyšel a viděl, a uděliv svoje apoštolské požehnání, rozloučil se srdečně s pp. starosty, s pp. patronátními úředníky, duchovenstvem a všemi přítomnými, udělav zvlášť každému dítku křížek a za tklivého hlaholu zvonnů a slzických farníků opouštěl Radboř, odjížděje do Červených Peček. Duchovní správce i osadníci radbořští vděčně vzpomínají apoštolských námah a obětavosti a v pravdě otcovských slov svého milovaného Arcipastýře a modlí se a modlí se budou i na dále vroucně k Všemohoucímu za zdraví Jeho Excellence, aby ještě dlouho mohl svůj vznešený úřad vykonávat ku cti a chvále Boží, k zvelebení naší svaté katolické církve, na prospěch vlasti naší milé a drahé naší diecése Královéhradecké a k dobru i spase svěcených duší.

Chotice. Urozený hrabě Jan Nep. Thun z Hohensteintu, přítel našich historických památek, každoročně při návštěvě svého rodného sídla zámku Chotického všemožně pečuje nejen v místě, ale i v okolí a zvláště v kostelích svého patronátu, aby vše slohově bylo upraveno a tak historicko-umělecké památky přišly k náležitěmu uplacení. Letošního roku opraveny budou památné sloupy morové, které na cestách okolí Chotice jsou rozestaveny. Památky tyto počítají se do konce 17. století a byly pracovány asi od Vlachů, zaměstnanců na stavbě zámku. Těž dojde k úpravě zřícenin „Světlíka“, zajímavé cenné památky z nejstarších dob v okolí chotického. Úpravy tyto podniká urozený hrabě Jan N. Thun svým nákladem a jako korespondent c. k. centrální komise s nemalým porozuměním a citem pro naše místní památky. Bylo by si přáti aby více šlechticů obato tak o památky naše a cítilo s námi v uslechtlé smaze zachovat to, co ještě zachováti možno věkům budoucím. Snad jedenkrát dočkáme se, že naše památky budou od majitelů s větším porozuměním opravovány a ochraňovány a nebudeme se stydět před cizinci, navštěvujícími naše zanedbané dokumenty historie (Kunětické, Košumberk, Rychmburk, Potštýn). Patronátní kostely a kaple na panství chotickém jsou vzorem pro záchranu památek. Veškeré staré zbytky, detaily, jsou-li jen poněkud cenné, jsou zachovány a umístěny, aby do-

šly náležitěho povšimnutí. Zvláště náhrobní kameny staré naší šlechty jsou pečlivě zachovány. Při pořizování věcí nových hledí se, aby byly umělecké a trvalé ceny, tak jak si toho všem právem naše kostely zaslouhují.

Naším příznivcem zavítavším do
Hradce Králové doporučujeme vřele

k nákupu kávy
— sklad kávy firmy —
KAREL KULÍK
(majitel Václav Vyletal)

Jiřikova třída, proti hotelu
„Merkur“.

Káva každodenně čerstvě pražená
1/2 kg. K 1.60, 1.76, 1.92, 2.—.

Káva nejjem. surová
1/2 kg. K 1.40, 1.50, 1.60, 1.68.

Holandské kakao
1 kg K 5.—.

Zlomková čokoláda
1 kg K 2.40.

Cukr za tovární ceny.

5 kg balíčky poštou franko.

Proseč. 30. května t. r. zemřel zdejší rodák, bývalý hostinský, obchodník lnem, soukromník pan Josef Vobejda v pozeňaném věku 76 let. V mladších letech býval starostou obce, členem zastupitelstva obce po celá desetiletí, místním dozorcem školním téměř po čtvrtstoletí a členem výboru občanské záložny od jejího založení. Potřeb jeho odbýval se v pondělí svatočušní za ohromného účastenství přátel a známých z místa i z okolí. Odpočívaje v pokoji Zdejší obec nezapomene na jeho četné práce a zásluhy nikdy.

Sv. misie v Ústí n. Orli. V sobotu večer 6. t. m. započne zde sv. misie a potrvá 10 dní. Konati ji budou OO. misionáři z řádu nejsv. Vykupitele. Sv. zpověď, vykonaná tyto dny, počítána jest ještě do doby velikonoční. Proto kdo tuto svou povinnost velikonoční z různých příčin vykonati nemohl, nechť použije těchto dnů milosti. Zveme Vás všechny, kdož se katolíky chcete zvát, k těmto duchovním hodům plným milosti. Zvláště členové a členky katol. spolků a jejich mládež nechť předchází vzorným příkladem hojné návštěvy a zbožnosti. Slova zní, ale příklady táhnou. Zdať Bůh! — Ludmila.

SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Tamburašská hudba v Bohuslavicích. Dne 7. t. m. v našem spolkovém sále pořádá se produkce tamburašů katol. jednoty z Hradce Králové. Začátek o půl 8. hodině.

Chlumec nad Cidlinou. Jest ještě v dobré paměti, kterak chlumečtí sociální demokraté v „Královéhradeckých Rozhledech“ psali proti nepatrné poloze radnice na katolický kult, ale při tom činili toto zajímavé doznání: „Nejsme nijak proti náboženství zaujati.“ Domnívali jsme se, že sociální demokraté této zásadě věrni zůstanou a že si zapamatují, co jim bylo v „Obnově“ odpověděno. Nejsou-li zaujati proti náboženství, nemají se stavěti proti náboženským projevům. Vždyť přece sami volnomyšlenkáři říkají, že chtějí vybojovati i volnost projevů náboženských. Nesmějí-li zůstat pouze v srdci idey vlastenecké a kulturní, mají-li se projevovali veřejnými skutky a manifestacemi, pak k veřejnému vystupování mají tím větší právo ideály náboženské. Vždyť náboženství zasahuje svým učněním do veřejného života více než umění, poštika a sociologie. Leč soc. demokratický list nechce dáti chlumeckým katolíkům zase pokoj. Štve opět proti malé poloze na církevní úkony a mrzí se, že „obec dává peníze na školní mše, hraní varhan a že ona dokonce kupuje obrázky, které pak kněží o přitímání dětem dávají.“ Jest to opět fanatické štvání — pouhé opakování minulého. Nezabývali bychom se vůbec se sociálně demokratickým listem pro jeho níz-

kou úroveň, ale chceme jenom poukázat na jeho důslednost: zásada o nezájatosti proti náboženství neplatí pro štváře protikatolické. Pisatel onoho článku se zbytečně mrzí na některé členy místní školní rady, že proti položkám těm nejsou. Či snad se ho mají ptát, jak mají hlasovati? Kde jest psáno, že se chlumecká obec musí řídit podle komanda sociálně demokratického listu? Pan pisatel projevuje také velkou starost o obnos nadační na sirotčinec a drze se při tom otírá o Jeho Exc. nejd. královéhradeckého biskupa a o p. hraběte Kinského. Necht' jsou sociální demokraté úplně bez starostí, obnos ten jest v dobrých rukou a užije se také k účelu, k němuž byl zřízen. Horší by bylo, kdyby se byly ty peníze svěřily některému z dlouhé řady těch rudých pokladníků, kteří prchli s dělnickými penězi za oceán. Máme u nás tolik bojů dosud nevybojovaných, ale sociálně demokratický list chce k tomu přidati ještě boje náboženské. Jest to jeho řemeslo, protože proti skutečným vyřídudům, proti předním zdražovatelům potravin, uhlí, kůže a petroleje štváti nesmí. Proto se též s ním dále zabývati nebudeme. Nemyslíci dav půjde ovšem s ním, ale rozumní a uvědomělí lidé již dávno vědí, z jakých úmyslů moderní sluhové nekřesťanského kapitalismu markýrují bázeň nad vydáním několika zlatek v době, kdy se musí platit miliony.

Různé zprávy.

Povětrnost v červnu. Měsíc červen vykazuje opět velký počet povětrnostních poruch, které dle theorie prof. K. V. Zengera připadají na 10., 13., 15., 18., 20. a 26. června. Mimo to ke konci června bude ještě jedna silná porucha. Mezi 7. a 10. červnem má býti jasné, ale dosti chladné počasí. Poruchy z 10., 13. a 15. června vyvolají částečné přehánky s lehkými srážkami a teprve okolo 15. června budou srážky vytrvalejší a vydatnější. Vltv v tu dobu bude dosti silný a bude vanouti od jihozápadu aneb západu. Vlivem jeho chladné počasí se poněkud oteplí a teplota stoupne nad normál. Velmi silná porucha z 18. června vyvolá silné oteplení povětrnosti, která bude náchylna k častým bouřím a srážkám. Ježto následuje za ní dne 20. června další porucha povětrnosti, počasí toto vytrvá nezměněné až do 21. června. Teprve 22. června ukáže tlakoměr neustálým stoupáním blížící se polepšení povětrnosti, které potrvá pak až do 25. června. Konec měsíce je ještě pod vlivem poruch ze dne 26. června a 1. července. Bude proto při nízkém tlaku vzduchu a čerstvých, časem bouřlivých jihozápadních větrech, převládati většinou deštivé, poněkud chladné počasí.

Všelicos. Všem Srbům odsouzeným nebo stíhaným pro vyzvědačství v Rakousku udělena amnestie. — Pre- sident Spojených států severoamerických ustanovil katolík za svého sekretáře, kterého nepropustil ani tehdy, když 7000 amerických sektářů varovalo před tímto „finským zrádcem.“ — V Uhrách, částečně i v Haliči bylo minulý týden počteno zeměřesení, jež zejména v horních Uhrách způsobilo místy dosti značné škody. — Sv. Otec slavil 2. června své 79. narozeniny. — Krupobití postihlo český jih; na některých místech padaly kroupy velikosti vlašského ořechu. — V Londýně zemřel maohónásobný miliónář Tomáš Holoway, který v mládí svým chodivá i v mrazech bos a trpěl hlad. Jen vlastní silou z posilčka vyšimul se na podnikatele staveb — miliónáře. Před 9 lety skoupil pozemky a domy, celý West-Lavigton, své chudé rodiště, v kterém hned postavil nemocnici, kostel a faru. — V neděli měli Sokolové ve Vídni (v Ottakringu) svoji slavnost. Proti tomu svolali Němci tři protestní schůze, srazili se několikrát s policií, napadli Čechy, automobil jim vytloukl, a též trafikou, v níž byly vyloženy české listy. — V nejkratší době dostanou prý prapory všechny rakouské zeměbrannecké pluky. — Největší diecése jest kolínská s 3,873.751 katolíky, pak vratislavská s 3,675.300 katolíky. Vídeň má 2,257.000, Praha 2,330.000. — Náš císař jest již úplně zdrav a proto dovoleno mu i koufeln. — Bratr zemřelého Františka Košuta Theodor Košut odejel z Pešti, s nikým se nerozloučiv, dav pouze sdělení veřejnosti, že nikdy více nevrátí se do Uhor; nechce býti ani pochován ve vlasti. — 28. května v průlivu sv. Vavřince v Americe, tam kde řeka sv. Vavřinec, odtékající z velkých kanadských jezer, vlévá se širokým proudem do moře, za husté mlhy srazili se parník „Empress of Ireland“ s uhelnou lodí „Storstad“. Empress byl roztržen na dvě a za 10 minut se potopil. Na Empressu bylo na 1240 cestujících a 300 mužů posádky. Utonulo prý na 1000 lidí. „Empress of Ireland“ byla anglická nádherná loď, velmi moderními vymoženostmi opatřena a měla dostatek záchranných člunů. Při srážce byla však loď prorážena právě tam, kde byly záhranné čluny, takže nebylo možno většinu jich spustit na moře. Norská loď „Storstad“ se nepotopila a zachránila sama přes 300 osob. „Empress“ byla pojištěna téměř na 14 mil. K.

Němec proti dvojjazyčnosti Prahy. Posl. dr. Lodgmann vyslovil se na schůzi voličů v Ústí n. L. k nemalému pobouření Němců proti německému požadavku po dvojjazyčném úřadování u samosprávných úřadů kr. hl. města Prahy. Dle posl. Lodgmanna udržel se pražská německá menšina sama vlastní silou hospodářskou, ale zavedení dvojjazyčného úřadování u obecních úřadů v Praze mohlo by vésti k nebezpečným pro Němce důsledkům ve Vídni, kde by bylo nutno zavést osmijazyčné, ve Št. Hradci a v Inšpruku pak úřadování dvojjazyčné. Němci se nad tímto projevem posl. dr. Lodgmanna durdí, neboť oni, jak známo, znají práva menšiny jenom tam, kde jsou menšinou sami.

Když se z květa vše raduje, u věčné tmě pracují
nevidomé dívky v Útlahé a chorobníci slepých dívek v
Praze III., na Kampě č. 33. Navštivte je, zaskvěte! Smlu-
jujte se!

**Ohromnou sensací,
báječný úspěch a velké př. kvapení**
vzbudila moje ojedinělá nabídka. K vůli zave-
zení svého výrobku zašlám pokud zásoba stačí
jen do 15. června:

Ima vosko-terp. krém na obuv
100 velkých krabic jen K 12—
200 K 23-50
500 K 58—

Každý 10tý objednatel obdrží o 10 krabic více,
20tý o 20 krabic více, každý 50tý zlatý 14karat.
prsten a remonterky zdarma. Jména podarova-
ných budou uveřejněna. Žádný švindl. Poctivá,
reálná obsluha. Kdo zkusí, objedná více.

Dobírkou zasílá

Karel Meduna,
Chrast u Chrudimi.

Dokonalé opravy a pozlacování

oltářů, kazatelen, soch atd.

provádí

Jos. Řehna, dč. A. Ontl,
odborné pozlacovačství a polychromie

v **Kutné Hoře**, Havl. nám. 155.

**Umělá polychromie
soch a křížov. cest.**

Návrhy a rozpočty zdarma.

Na skladě křídla náhrobní, nástěnná a všeho druhu
rámce a obrazy. Založeno v r. 1868.

Sklomaltba

E. Skarda, Brno,

umělec. dává první řadu
hotoví a dodává chráněná
elma. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobořatší
sklomalby figurální, hotoví
praven slavnostní mešalnu
kaménkovou pro facady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejjistším
zaručením umělecke-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Velečústejnému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si dolo-**

rušiti veškeré kostelní nářady a
nářadí a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciřkály,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kášku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posléd posoudí. Práce ruční.

Shledá veškerých slavných a stříbrných blonot, jako: tetěná
madenky, křídla, prstýanky, náramky atd. :: **Metálové
prsteny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vldy na skládě.**

Staré zlato, stříbro a dražokony kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ocelov

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnictví

— V ŽAMBERKU —

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejjistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných
výstavách.

Poděkování.

Nad rovm nezapomenutelného, velečúst. pana děkana, biskupského
notáře, člena místní školní rady v Pardubicích, velezasloužilého pana, pana

P. Aloise Ulbricha

vzdává správa děkanského úřadu v Pardubicích všem, kdož při pohřbu
v Pánu zesnulého svou úctu a lásku osvědčili, vroucí a uctivé

„Zaplať Pán Bůh!“

Zvláště srdečně děkuje vysocedústojnému Monsignoru Dru Františku
Šulcovi, čestnému kanovníku, profesoru etc. etc. za obětavé převzetí průvodu,
slavné zádušní mše svaté a kázání, velečústojnému panu Ferd. Zajíčkovi,
bisk. vikáři, děkanu atd. v Holicích, všem velečústojným pánům, kteří
v počtu 70 z daleka obětavě pohřbu se účastnili, vysokorodému panu
patronu Dru Richardu svob. pánu Draschemu z Wartinberga, slavnému pa-
tronátnímu úřadu, všem slavným c. a k. vojenským úřadům, c. k. státním
a samosprávným úřadům, vysokorodému panu Alfonsu hrab. Heucklovi
z Donersmarků, c. k. komořimu etc. etc., sl. ředitelství a správám škol
a ústavů, sl. spolkům a jednotám v děkanství Pardubickém i širém okolí,
kteří v Pánu zesnulého na poslední cestě doprovodili, soustrast projevili
neb jiným způsobem památku v Pánu zesnulého uctili.

Za děkanský úřad v Pardubicích:

Josef Novotný, administrator.

Uhlí hornoslezské

Richthofen, Deutschland, Recke, Heinitz
atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí
hnědé, pekařské Britania, Amalie Flo-
rentina atd.

Koks dolnoslezský

Bahnschacht, Glückhlf.

Antracit

westfálský i anglický v kostkách neb
ofechu.

Dříví palivové

ve svazcích neb kotoučích suché, prvo-
třídní dodá až do sklepa, levně se za-
ručenou jakostí i váhou

Všeobecná úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ruč. obmez.

v **Hradci Králové,**

Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

VARHANY HARMONIA

PIANA PIANINA

VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU—
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ—
ČÍS. A KRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY—
OBRÁZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Paramenta

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, ředitel ve Výprašticích)

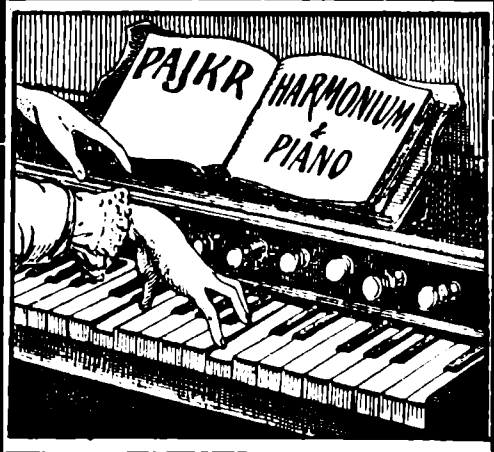
doporučuje P. T. velečústojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

léz evropského systému

RUDOLF PAIKR & SPOL.

v **Hradci Králové.**

Podálová harmonia obou soustav v každé vel-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Kulturní jiskry.

Eucharistie u husitů. Nejsv. svátost těšila se u husitů největší úctě. Veliké nadšení svádělo husity docela k značným přestřelkům. Měli zásadu, že každá svátost má se dotvrditi přijímáním pod obojí způsobou. Proto také vnucovali Oltářní svátost nemiluvňatím hned po křtu a sváděli po sto let tuhé boje o tento zvyk. Ze návodem Jakoubka ze Stříbra se začalo podávat, vedlo k svárům a nesnázím nedozírným. Tomek praví: »Přijímání pod obojí způsobou, jakkoli zavedení jeho beze vší pochybnosti pocházelo z pohnutek zbožných, bylo však nicméně chybným krokem, kterým se strana Husova ze snah o opravu církve uchýlila k novotám nepotřebným v řádech kostelních; po kterémž kroku prvním bylo nesnadno uchrániti se dalších na též poli, bez všelikého praktického zisku, ale s nebezpečstvím upadnutí ve zmatky a sváry.« (Dějepis Prahy III., 614.) Kališníci ovšem časem chýlili se k názorům kompromisním. Na př. r. 1444 na husitském sněmu citována v resoluci i slova sv. Bernarda tímto způsobem: »Aniž má rozumino býti, by v přijímání krve samou duši a ne tělo, a neb v přijímání těla samo tělo a ne duši brali. Ale v tom přijímání krve celého pravého Krista Boha a člověka a v přijímání těla též celého.« R. 1549 osvědčovali pražští kněží husitství, že ve svátosti pod kteroukoli způsobou jest celý Kristus.

Nicméně husité hájili přijímání pod obojí setrvačně i tenkrát, když vlastně vlivem protestantství ztratili jádro svého dogmatu, když zavrhl tu zásadu, pro kterou dříve hlavně bojovali. Přestali věřiti, že ve svátosti jest pravé tělo a pravá krev Kristova, sami potírali starohusitskou podstatu eucharistického kultu, na formě však lpěli i v XVI. století houževnatě.

Za husitských bojů kněží kališní nosili Eucharistii před bojovníky. Došlo tak daleko, že docela za vzájemných bojů mezi kališníky a Tábority šla »archa proti arše«, že totiž dva zneprátené husitské voje postupovaly proti sobě se svátostí. Kdo z moderních husitů papouškuje do omrzení, jak »žehná církev zbraním«, jen ať nezapomíná, že husitský militarismus zneužíval docela Eucharistie při válce domácí. Že tak často Eucharistie byla pošlapána a jinak zneuctěna, není potřeby zvlášť připomínati.

Husité přísně vyžadovali k Eucharistii velikou úctu. R. 1444 rozhodl kališný sněm: »Křesťané Pánu Ježíšovi, jenž jest v svátosti velebné, mají se klaněti jako Bohu a jej ctíti a jeho tudíž svaté tělo . . . A tak již chválíme a tak pravíme, aby kněží s tělem Božím a krví svatou chodili z kostelův nad nemocné, tolikrát, jakož toho bude potřeby, a lidé aby učení byli od kněží klekati a modliti se. Také chválíme a pravíme, že jest slušné a hodné, aby kněží při službě Boží roucha zvláštního požívali, jakožto ornátův a jiného.«

Rozumí se, že kališníci podrželi slavnostní procesi o Božím Těle jako katolíci. Všecko bylo samý květ a věnec. I domy, kolem nichž se šlo ke čtyřem oltářům, byly ozdobeny stromky. Na zem sypány ruže, neseny kostelní praporce, přední občané nad knězem nesoucím Eucharistii nesli »nebe« ozdobené. Universitní mistri nesli svíce, v průvodu byli trubači, pištcí a bubeníci.

Šel-li husitský kněz s Eucharistií k nemocnému, ministranti při tom zpívali případné zpěvy. Ke knězi se přidávali hloučky věřících, kteří šli s knězem až do domu těžce nemocného kališníka.

Když husitský kněz u oltáře přijal Nejsv. svátost, obrátil se k laikům s otázkou, proč chtějí přijímati. Laikové odpovídali: »Pro naplnění křáftu nařízení a poručení Ježíše Krista za jeho poslední večeře. Pak se jich ptal kněz na víru a na lítost. Když odpověděli, kněz pochválil, dal ještě hromadnou absoluci, pomodlil se některé modlitby a pak podával nejprve všem pod způsobou ohleba, pak vína. Při tom žáci zpívali některé zbožné písně, složené od Husa. Hostie byly u husitů oplatky tenké jako u kališníků. Obřad husitské mše byl v podstatných částech takový jako u katolíků.

III. (prázdninový) kurs reformního vyučování školskému zpěvu od 20. července do 5. srpna 1914 v Moravské a Polské Ostravě pořádá »Sdružení učitelů-pěvců ve Slezsku« řízením hudebního skladatele p. prof. Rud. Wünsche. Vyučovati se bude vždy dopoledne. — Účastníci obdrží frekventační vysvědčení. Kursové 20 K. — Přihlášky do kursu přijímá a informace udílí za »Sdružení učitelů-pěvců ve Slezsku« p. Vojtěch Vychodil, odborný učitel v Pol. Ostravě (Hladnov).

O událostech v Albánii pronesl velice věcnou kritiku muž, který dlouho v této zemi působil. Jest to P. Marlaskaj, který pravil minulý týden ve Vídni: »Kníže Vilém nyní těžce pyká za osudnou chybu, že svěřil jeden z nejdůležitějších úřadů Esadovi. Dal mu záležitost ministerstva vnitra a války a učinil jej tak vlastním pánem Albánie. Esad byl vlastním vládcem, ne kníže Vilém. Kdo něco chtěl od knížete nebo od vlády, šel pouze za Esadem.

My katoličtí Albánci jsme Esada dobře znali a knížete před ním varovali, ale marně. Kníže přišel do země s jistou předpojatostí proti katolíkům v severní Albánii a také mohamedáni, kteří knížete obklopovali, varovali ho, aby se ke katolíkům nechoval příliš přívětivě. Prý by to byla provokace mohamedánů! Teprve v nejvyšší tísní našel kníže Vilém cestu k Malisorům. Bylo ovšem již pozdě, Esadovy hordy zatím již byly pánem Drače. Co se stalo v posledních dnech v Drači, považují za zmatení knížete. Nebyl správně informován o úmyslech povstalců, a proto když se tito objevili před knížecím zámkem, propukl divoký poplach. Známe Drač dobře a vím, že není možno dostati se do města, jsou-li obsazena jistá důležitá místa, zvláště pak, když v přístavu kotví ještě válečné lodi. Kníže byl naprosto v bezpečí a bylo od něho chybou, že utekl na italskou válečnou loď. Poškodilo to velice jeho vážnost. Celé to hnutí proti knížeti má jistě pozadí náboženské, a co se tu nezdařilo Esadovi, dodělali turečtí emisari, především Arif Hikmed. Jestliže kníže všechny požadavky Albánců opravdu splní a vydá se jim tím na milost i nemilost, nevím, zda katoličtí Albánci na severu vytrvají v dosavadní věrnosti ke knížeti. Nutno znáti fanatismus středoalbánských mohamedánů, jejich lživost a zlobu vůči křesťanům. Za dob turecké vlády jsme přestáli mnoho těžkých zkoušek a doufali jsme, že s křesťanským knížetem zavládne v zemi i větší spravedlnost ke křesťanům. Bohužel vidíme se i v této naději zklamáni. Bída na našich horách je neskonale, pomoc naproti tomu je nepatrná. Jestliže nyní kníže dá přípověď, která zajistí hegemonii mohamedánům, nepřispěje to jistě k uklidnění mých krajanů. Místo vytoužené svobody máme se nyní dostati pod mohamedánské jho.

Světoznámá kola
KORUNA
v pětiletou písemnou zárukou dodává
firma:
LADIASLV ŠVESTKA,
Praha, Václavské n. 53.
Úvěruhodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Moderní škola pro výchovu velkánu naprosto se neosvědčuje. Práze o svobodě, samostatném tvoření ještě neznamenaají skutečnou práci v tom směru. Dorost vybíjí svou energii nanejvyš v neplodných demonstracích a jízlivostech, v mrskáni pracovníků pokojných, kteří neodpovídají na klacky kamenem. Ale v pozitivní práci jaká liknavost, jaké rozpaky. I u nás na př. radikální akademikové po všem velikém bouření naposledy pucují kliky u státních úřadů, samostatné podnikání vážne, davy inteligentů hlnou se tam, kde kyne jisté zaopatření, zabezpečená pense, i když sterá příležitost vybízí k založení samostatných podniků. Mnozí se sluhové velikého cizího kapitálu, vzrůstá počet cizopasníků, kteří za obstojný plat jsou ochotni sloužiti každému. — Jinde konstatuje se proces obdobný. Na př. »Korrespondenzblatt« napsal: »Nedávno trpce a hořce si vlada v německém říšském sněmu stěžovala, že veškerý mladý svět hledá zaměstnání ve službě. Není chuti k samostatnému podnikání. nýbrž pouze snaha po místě se zajištěnou pensí.« V Uhrách zdá se to ještě horší. »Reichspost« 10. května napsala, že gentry (zemani atd.) svůj majetek prohýžili a nyní uchvacují všechna úřednická místa. Při tom je však 35 procent analfabetů v zemi, je nedostatek lékařů a učitelů, a přece třetinu dvoumiliardového rozpočtu pohltí výlohy osobní. Zemědělské obyvatelstvo čítá 65 procent a průměrně má pouze 300 K ročního příjmu. »Reichspost« k tomu poznamenává: »My nemáme sice žádné gentry, ale naše ministerské úřady hemží se samými barony a rytíři! Jak to jednou skončí?«

Počet katolického obyvatelstva na celém světě udává »Kathol. Handbuch für 1914« na 301 mil. 87.152.

Národohospodářská hlídka.

Situace na trhu peněz zůstává nezměněna. O krátkodobé peníze není nouze, ba v tomto směru jeví se nadbytek. Přes to však nelze tvrditi, že se peněžní trhy vrátily do normálních kolejí. Třeba ještě delšího klidu, aby se peněžní trhy zotavily po otřesech posledních let.

O vystěhovalectví poučují nás následující čísla: R. 1913 vystěhovalo se přes Hamburk celkem 192.733 osob proti 134.503 osobám r. 1912; vystěhovalo se tedy r. 1913 přes Hamburk o 58.564 osob více, než r. 1912. — Doprava jedné osoby do Ameriky z Hamburku r. 1913 činila nejméně 160 marek, z čehož nutno odečísti jen 25 marek na výlohy dopravní a zaopatření, takže zisk z dopravy 192.733 osob r. 1913 přes Hamburk činí pro společnost 26 milionů marek, o 6 milionů více než roku

1912. — Od r. 1909 do konce 1913 vystěhovalo se přes Hamburk 646.067 osob, což vyneslo dopravním společností okrouhle 103 mil. marek. Pak se nelze diviti, že dopravní společnosti lákají k vystěhovalectví na všech stranách.

Těžba uhlí v Rakousku za měsíc duben. Dle výkazu ministerstva veřejných prací vytěženo bylo v Rakousku během měsíce dubna kamenného uhlí 13.060.384 q (loni 14.242.024 q), briket vyrobeno 148.797 (loni 196.733), koksu vyrobeno 2.096.088 (loni za duben 2.087.214 q). Hnědého uhlí vytěženo v dubnu 1914 21.143.703 q (loni za stejnou dobu 23.086.922 q), briket hnědouhelných vyrobeno 188.083 q (loni za duben 210.873). Letos od nového roku do konce dubna těženo bylo kamenného uhlí 55.542.023 q (loni za stejnou dobu 54.751.662). Briket kamenouhelných vyrobeno 603.110 q (loni za stejnou dobu 662.992). Koksu 8.509.840 q (loni 8 mil. 169.675). Hnědého uhlí vytěženo bylo za první 4 měsíce letos 88.811.207 q (loni 95.438.100), briket hnědouhelných vyrobeno 828.738 q (loni 908.026).

Výzva k ochraně kulturních rostlin proti chorobám a škůdcům. Nynější doba jest nejnebezpečnější pro vývoj kulturních rostlin, ježto vystupuje v ní největší množství škůdců a chorob, které mladé, v počátečním vývoji se nalézající organismy a orgány rostlinné snadno napadají, zachvacují a ničí. Z důvodu toho nelze dosti povzbuzovati všechny zájemce, jimž opravdu záleží na dobrém a zdravém vývoji plodin jim svěřených a tudíž i na příznivé úrodě, aby věnovali nyní zvýšenou pozornost všem chorobným zjevům na rostlinách i škůdcům, které jediné správným a včasným zákročením lze zdolati. Každý, kdo máš pole, zahradu, sad nebo les, neopomeň ihned prohlédnouti kultury tam pěstované a přesvědčiti se, netrpí-li nějakou chorobou neb nejsou-li poškozovány nějakým hmyzem. V případě ochuravění neb poškození rostlin obrať se pak neprodleně na fytopathologické oddělení výzkumné stanice hospodářsko-fysiologické českého odboru rady zemědělské, Král. Vinohrady — Havlíčkovy sady, které určuje zdarma veškeré choroby a škůdce kulturních rostlin a udílí podrobnou odbornou radu, která lze chorobám těmto čeliti.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. vydala následující tržní zprávu: V úterý dne 2. června 1914 byl průběh pražského ústředního trhu dobytčího mdlý, prodávali se prima volí prostředně, volí dalších jakostí váhavě, býci mdle, jalovice čileji, prima krávy hbitě, krávy pak dalších jakostí při povolném smýšlení. Trh zahájen byl při slabé poptávce, obchod s býky se těžce rozvíjel a celkem na dnešním trhu převládala tendence mdlá a odbyt byl vleklý. Příhon byl o 64 kusů větší než poslední pondělní trh.

Od desíti k pěti. Budějovický »Hlas« 28. m. m. píše: »Čtenáři naši se pamatují, jak zastance kartelu sirkárenského pan cí. rada Netuka prohlašoval, že společnost »Helios« zachová se vždy tak, aby ráz české sirkárny jako takové byl zachován. A mnozí tomu věřili. Společnost neměla ještě příležitosti ukázati své ledví až včera, při volbě do okresního zastupitelstva, v kurii velkoobchodu a průmyslu. Sirkárna, která volí ve skupině této, dala své právo vol. do rukou Čechům? Ba ne! Páni Němci byli tak šťastni a sice starosta města a vůdce zdejších Němců p. Taschek. To jsou ty drobečky, které nám tu zanechal pan cí. r. Netuka. Teprve na telefonickou intervenci u dirigenta Živnostenské banky ve Vídni p. Špitálského byla plná moc, nalézající se v rukou starosty p. Taschka, telegraficky odvolána. Pan cí. rada Netuka dobře si to zařídil, aby na něho v Č. Budějovicích nezapomínali.«

Zisky židovských dodavatelů. Na interpelace v delegacích sám ministr vojenství Krobatin byl nucen doznati, že v židovských továrnách suken daly se ze ziskných úmyslů podvodné manipulace. V Offermannově továrně v Brně hotové látky byly přikryty mokřými lodeny. Dány pak ještě do vlhké místnosti, kde ležely až do té doby, kdy měly býti dopraveny do monturního skladiště. Tím se mělo dosáhnouti zvýšení váhy dodávaných látek. V továrně Loewově v Helenově u Jihlavy zjištěno, že k výrobě vojenských suken bylo používáno nití, které částečně neměly předepsané síly. Prý až se všecko řádně vyšetří, přikročí se k přiměřenému trestu. Leč poslanec Baeran obvinil židovské dodavatele ještě z horších podvodů.

Sociální besídka.

Podivné přilepšení dělnictvu. Dělnická tiskárna »Grafia« v Praze konala valnou hromadu, na níž bylo konstatováno, že schodek za rok 1913 obnáší K 15.922.21; k tomu nutno připočísti nevyplacené běžné úroky ze závodního kapitálu 200.000 K, jež obnášejí K 10.000, čímž ztráta stoupne na K 25.922.21. Ve zprávě se konstatuje, že družstvo je zatíženo směnečnými dluhy. Usneseno bylo ztrátu

hraditi z rezervního fondu. Za tím účelem, aby zmenšeno bylo režijní vydání, usneseno zkrátiti dovolenou pro ty, kdož jsou méně než rok v závodě zaměstnáni, z 9 dnů na 6 dnů, a rovněž nebude závod napříště platiti ze svého příspěvku k pensijnímu a nemocenskému pojištění. Usnesení toto tudíž znamená zhoršení pracovních poměrů. Přes to však je tento podnik označen jako vzorný, jež prý možno řaditi k nejlepším družstevním podnikům vůbec. — »Grafik« tedy nepomohlo ani to, že po dobu stávky typografické stejně jako tiskárna »Práva lidu«, vrhla se na tisk listů a tiskopisů měšťáckých a zrazovala tak bojující sazeče.

Zase dva »dobrodinci« dělnictva. V Mostě nad Murou zpronevěřil truhlářský pomocník Jan Glatz, předseda odbočky dřevodělnické, 1367 K 19 h. Přiznal se a slíbil škodu zaplatiti. Složil však jen jednu splátku a dal se raději zavřít, dostaviv se sám k soudu, který mu vyměřil trest třinácti měsíců těžkého žaláře. — Rusínský soc. demokratický poslanec Wityk, nasekav ve Lvově hodně dluhů a »pumpnuv« důkladně i své soudruhy, vzdalil se za moře. Soc. demokratická rada vyzvala ho, aby složil mandát a vyloučila ho ze strany. Ale odpověď dojde patrně až z Nového Yorku.

Reformní podniky. Stále s větším úžasem se pozoruje hospodářství těch lidí, kteří se prohlašovali za jedinou stranu dělnickou a kteří zároveň se představovali jako nejspolehlivější spasitelé pracujícího lidu. V západním Německu došlo k několika katastrofám. V Krefeldu musili soc. demokraté dosavadní správu svého konsumu zcela odstraniti, protože soc. demokratičtí zaměstnavatelé si počínali k podřízeným tak pánovitě a bezohledně, jako vybarvení byrokraté. — V rudém konsumu v Es-senu docela se přišlo na celou vzájemně podpůrnou společnost vyvlastňovací. Byla propuštěna řada skladníků a jiných zřízců pro zpronevěry. V Elberfeldu byl pro zpronevěry v rudém konsumu zbaven svého místa druhý správce. Nyní vyšetřuje jeho čachry státní návladnictví. — Vdova po smutně zahynuvším vzduchoplavci Rennerovi nařká v »Grazer Tagespostu«, jak se k její bídě zachovali ve Štýr. Hradci sociální demokraté. Po smrti svého muže bydlila v domě nemocenské pokladny, kdež si zřídila její dcera obchůdek, aby se mohla četná rodina aspoň poněkud vyživiti. Rodině však se vedlo tak zle, že musila konečně všechno prodati se ztrátou asi jednoho tisíce korun. Rennerová však dluhovala ještě při svém odchodu z domu soc. demokratům na činži 12 K 88 h. Rudá správa domu se svolením majitelky vzala si místo dlužného zbytku činže do zástavy balík linolea v ceně 60 K. Přes to však chudá vdova byla zažalována, aby dlužný zbytek zaplatila. Vypůjčila si tedy 12 korun, které odvedla. Ježto však zbývalo ještě doplatiti 88 haléřů, byla na žádost rudé správy domu provedena na nemovitostech dcery Rennerové Heleny exekuce. Byly zabaveny dvě skřínky v ceně 12 K. Zabavené věci byly zachráněny jen proto, že si Rennerová vypůjčila od jednoho známého o-něch 88 h, a pak ještě k hrazení exekučních útrat 2 K 36 h. Dovede veliký lichvář jednati s chudou vdovou bezcitněji, než tací bezohlední počtáři, kteří se chlubí, že připravují reformovaný stát budoucnosti?

Našemu vele důstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy měšťácké
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Křesťanský živnostník.

Družstvo k nákupu strojů pro české živnostníky komorního obvodu libereckého v Hradci Králové konalo svou IV. řádnou valnou hromadu dne 24. května v zasedací síni okresního zastupitelstva v Hradci Králové za slušné účasti členů. Z obsažné výroční zprávy vyjímáme: Bylo zakoupeno celkem pro 40 členů 92 různých strojů obráběcích a motorických v úhrnné ceně 81.810 K 08 h, a celkový obrát obnášel 1.195.799,97 K. Vlastní prostředky Družstva, sestávající ze závodních podílů a rezervního fondu obnášely okrouhle 25.000 K. Na slevách od dodavatelů docílilo Družstvo celkem 3868,81 K, z čehož bylo připsáno členům k dobru přímo 955 korun 63 h a ve formě diferencí úrokových K 1915,76. Balance končí čistým ziskem K 1692,98, ze kterého dle usnesení valné hromady přiděleno bylo rezervnímu fondu K 605,31, čímž vzroste na 14.700 K. Dále bude vyplácena ze závodních podílů 5 proc. dividendy a zbytek po vyplacení odměn za vedení agendy účetní a pokladní bude převeden na nový účet. Počet členů Družstva vzrostl během r. 1913 na 237 se 329 plně splacenými závodními podíly v obnosu K 10.058.

Ve všeobecné živnostenské škole pokračovací v Hradci Králové ve školním roce 1913—1914 bylo celkem 506 žáků. Z Hradce Králové navštěvovalo školu 24 žáků, z okresu královéhradeckého 225, z ostatních Čech 178, z jiných zemí 27. Náboženství katolického bylo 427 žáků, evang. ref. vyznání 14, evang. augsb. vyzn. 9, pravoslavného 3, israel-ského 1. Dle národnosti: 443 Čechů, 6 Slováků, 2

Němci a 3 Srbové. Odměny a stipendia obdrželi 44 žáci.

Podporujte své diec. knihkupectví.

UPOMÍNKY K SV. PŘIJÍMÁNÍ

v uměleckém provedení,
ve velkém výběru. Nové
uměl. vzory. V každém
poštu.

1 kus po 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24,
20 haléřích.

Vzorník pod podmínkou vrácení zasíláme
franko. — Zásilky vyřizujeme franko.

Není potřeby obracet se na cizí firmy,
naše firma poslouží Vám k plnému
uspokojení.

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Podporujte své diec. knihkupectví.

Školský obzor.

Učitelstvo měšťanských škol »Královéhradeckého krajinského spolku«, shromážděné na občasně schůzi dne 24. května 1914 v Rychnově n. Kn., usneslo se jednomyslně na tomto projevu: »Mimořádný přírůstek letos poskytovaný nemůže nikterak učitelstva uspokojiti. Neblahé důsledky ze zatímního opatření plynoucí jsou příčinou, že roztrpčenost učitelstva, zejména dosluhujícího, zatím neustanoveného a čekatelův učitelství, vzrůstá se měrou netušenou. Žádáme proto, aby tomuto neudržitelnému stavu učiněn byl trvalý konec v době co nejkratší, což jedině státi se může definitivní úpravou platů. Kdyby činnost zákonodárná na sněmu zemském nebyla ještě letos zahájena, nechť zemská správní komise království Českého sama provede veškerá usnesení permanentní komise školské.«

Rozdíl mezi přáteli učitelstva. I slepci otvírají zrak, docházejí-li stále nové dokumenty, jak právě ve státech ovládaných protikatolickými kabinety vede se učitelstvu velmi zle. Zednářská Francie a Itálie má školské poměry velice zbledované. Zato v Belgii jest postaráno o učitelstvo mnohem lépe. Nyní vídeňská radnice, v níž mají křesť. sociálové většinu, provedla slušnou úpravu platů učitelských, která si vyžádala nákladu 3,350.000 korun a zároveň zavedla pro všechny síly učitelské 35letou služební dobu. Po 32leté službě musí každý docíliti: ředitel 7500, měšťanský učitel 6800, ředitelka 6600, měšť. učitelka 5500, říd. učitelé 6800, říd. učitelky 5900, obec, učitelé I. tř. 6000, obec, učitelky I. tř. 4700 korun. — Naopak rozhodující pokrokový blok na Moravě neuspokojil svou »úpravou« učitelstvo ani částečně. Blok, který dosáhl veliké moci jen velikou podporou učitelstva, rozkýval se k jakési práci teprve tehdy, když rozhořčení učitelé spustili ostrou střelbu. Ačkoli ve Slezsku a v Čechách neodpovídá úprava daleko požadavkům učitelstva, přece v těchto zemích jest lepší (bez komanda pokrokařského), než na Moravě. Brněnské liberální »Moravské Listy« nyní po vrácení učitelské předlohy napsaly: »Na všech stranách se poukazuje na ošemetnost, s jakou bylo se strany moravského bloku s učitelstvem hazardováno. Blok neprovedl ani slibovanou sanaci, ale také ani sliby a závazky dané učitelstvu. Se strany bloku se učitelstvo upokojuje, že předloha byla vrácena dnes prý pro formální vady, ale tomuto tvrzení dnes nikdo nepřikládá pravdivosti. Každý ví, že je to nejpapná výmluva. Neboť blok měl ještě po zasedání předlohu po dva měsíce »v práci«, tak že mohlo se formálními vadami úplně zabrániti. Ne-

zabránilo-li se, pak buď fakt ten svědčí o malé schopnosti, nebo není pravdou. A tu jest pravdou asi to druhé. Jelikož není jisto, že by se sněm sešel, leda až někdy ke konci roku, pak se moravské učitelstvo může jen »pokrokovému bloku« poděkovati za to, že letos bude i bez drahotného přídávku.« — V Praze znovu dokumentováno, jak se staraly pokrokové špičky učitelstva hlavně o sebe. — Známy získubral V. Rašín musil z banky »Prahy« odejít bez pense, ale Smrtka ho hájil. Rašín pohrozil soudem a tedy tomuto »ubožákovi« přiznána roční pense 7474 K. Berou ročně veliké tisíce za vedlejší menší zaměstnání v organizačních podnicích i dosavadní pohlaví J. Černý, J. Müller a jiní.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

Vklady vázané výpovědi 4½%
a vklady pokladničkové 4½%

Besídka.

Katastrofální vrata.

Malé příčiny mívají veliké následky. Tahle zkušenost platí i pro politiku, pro schůze volební, pro tábory lidu. Přednáší-li řečník náhledy zlaté jako antický Nestor, přece všechno pokazí, dopustí-li se ve formě podání nějaké neobratnosti. Muž velice vzdělaný nesmí se odvážiti ve schůzi veřejné k přednesení vlastního důmyslného náhledu, jestliže trpí koktavostí. Po pěti jeho slovech »uvědoměle voličstvo« propuká ve smích jako při spatření cirkusového šaška. Legrace, zábava i při tak vážných okamžicích jde nad všechnen rozum. Pohodlná mysl posluchačstva utkví zcela na epizodě, která pobavila a nemá touhy domysleti nejosudnější důsledky své laciné zábavy.

Po nejlepších vývodech starostlivého, prospěšně pracujícího občana vystoupí řečník vzdělaný podprůměrného; jelikož nemůže předřečníka udolati logickými protidůvody, volí cestu rafinovanou: sešlehá věcnou přednášku několika vtipy. Dav, který právě začal vážně přemýšleti, rázem zamění zdravé uvažování za zábavu, ani se neptá, zda ty vtipy jsou případné, nechce pozorovati, jak dalece se uchyluje vtipkař od jádra věci. Bouřlivý smích, potlesk a volání: »Ten mu dal, ten mu pověděl.«

Na to posluchačstvo nedbá, že rozumný předřečník ani nechtěl třebaš kohokoliv potepati, že jeho vystoupení nebylo výbojné, že naopak žádal, aby byl poučen jasnými důvody o jiném. Posluchačstvo zcela nemilosrdně svým posměchem učiní z mírného řečníka poraženého debatéra, který se vydal na výboj. »A patří mu to, nač se do toho plete. Mluví-li tak uboze jako stará žebračka, měl raději zůstat doma.«

Takovým způsobem se tedy vytváří moderní rozumový vývoj — sofistické poznámky jsou často jediným duševním úlovkem »uvědomělých vrstev.« Po tak veliké práci knižní a časopisecké, po tak častém vybízení k samostatnému věcnému přemýšlení davy jsou dále ve vleku chytrých demagogů, dávají svůj mozek do zástavy těm, kteří nejlepe dovedou hověti jejich touze po laciné zábavě. Byl-li sám největší antický řečník Demostenes udolán podplacenými cynickými sofisty, nedivme se, že nyní tím spíše i velice svědomitý pracovník odnáší si z řečnického kolbiště výsměch a potupu, nestačí-li šermovat hbitě proti zákeřným, nepředvídaným přepadům řemeslného agitátora.

O úspěchu a neúspěchu řečníkově však často rozhodují i zjevy daleko malichernější. To zakusil na sobě i vážený pan správce Domlůvka. Radikální politikové zpracovávali tohoto muže na svého kandidáta do říšské rady. Již se blížil rychle čas vypsání nových voleb a proto bylo potřebí Domlůvku vykoupiti v řečnické lázni již předem, aby se otužil. Jen ať si zvykne na veřejné vystupování dřívě, než nastanou parné volební schůze, aby něco vydělal. Jinak ti, kteří náležejí ke křídlu ještě radikálnějšímu, snadno by mohli Domlůvku porážeti na hlavu. Chudák správce vyhlížel velm. málo radikálně a proto se musil na stará kolena nutiti aspoň k dočasně změně své povahy. Již také horlivě studoval program své radikální strany, aby snad nešťastným omylem při debatě nepromluvil něco proti tomu, co měl vlastně hájiti.

První vystoupení uloženo Domlůvkovi na protivládám táboře lidu. Domlůvkova řeč sepsaná od pěti důmyslných hlav měla býti namířena proti militarismu a útisku českých menšin. Tedy téma nejvhodnější, aby řečník získal sympatie nejširších vrstev.

Ovšem že do řeči obratně byly vpleteny myšlenky o zásluhách a o velice vhodném postupu strany Domlůvkovy v těch ožehavých záležitostech.

Tábor měl se konati na dvoře obětavého velkostatkáře Rolského. kam se přece jenom mohl stížit přístup živlím nejvšestřednějším. Vždyť strana Divokých věřila velmi prozíravě, že ten tábor má být počátkem k založení Domlůvkovy politické kariéry — a proto se snažila již předem klásti všemožné překážky. Snadno mohlo několik randalistů pokazit to, k čemu se připravoval s velikou úzkostlivostí Domlůvka již po tři neděle. Proto po častých novinových výpadech povolí se přístup do dvora jenom na legitimace.

Konečně došlo k ohlášenému táboru. Noviny a osobní horlivá agitace sehnaly dostatečný počet účastníků do rozsáhlého nádvoří. Za podium sloužila stará velká hedna, pokrytá vyrudlým cárem. Právě proti podiu šklebila se oprýskaná, ubřečená hospodářská budova, opatřená červotočivými vraty ve slohu arménsko-tatarském. Odborní znalci starožitností mohli podle některých známek poznati, že ta brána bývala kdysi za doby napoleonské černě natřena. Byla to škarohlídna stavba stáji, špýcharu, ratejny? Neforemná její podoba svědčila v části pro všechno a v celku pro nic. Snad chtěl pradávňý stavitel demonstrovati touto stavbou sloh, jaký zdomácněl v Čechách za doby Horymírovy. Vrata byla právě otevřena, brána budovy zívala jako tlama hladové velryby na četně shromážděný dav.

Novopečený žák Demosthenova umění začal hlasem rozechvělým, elegickým líčiti smutnou situaci našeho národa, která již ani horší nemůže být. Vrata doprovodila truchlivá slova polohlasným zakvílením — začal se vznášati silnější vítr. Když pak řečníkův hlas skočil o kvartu výše při slavnostním povzbuzení, aby národ ani v nejhorší krisi neumdlél ve své statečnosti, vrata hřmotně zaskřípala zase jako na souhlas. Domlůvka pak líčil, že přece jenom naposledy spravedlivá věc zvítězí; tu zrezavělé panty vyrazily celou vítěznou kadenci.

Podstře tam kámen, vítr jest stále větší, ať to neruší! ozval se rozřafný hlas. Bylo uposlechnuto, tak že vrata aspoň na pět minut přestala se plésti do řečnických vývodů.

A protož, přátelé, mám pevnou naději, že náš statečný lid neustoupí před sebe větší živelní bouří, že se nezalekne sebe větších blesků, jež slehají do našich pevně sevřených řad. — Protože však již začalo drobně poprchávat, stateční posluchači se rozpačité na sebe dívali... pět jich uskočilo do široké brány hned, za nimi se míhlo ještě devět klobouků a šest čepic. Někteří si rozevřeli deštníky, chtějíce setrvati na místě, ale když začaly dopadat těžší kapky, rázem devět desetin posluchačstva se cpalo pod ochrannou střechu. Jeden ze svolavatelů vlasteneckého tábora přidržoval nad hlavou statečného Cicerona deštník.

Uvnitř budovy se hluk poněkud utišil, takže uprchlíci poslouchali dalším několika větám pozorně. Děsí se poněkud mírnil, malá přehánka se ztrácela, ale vítr se změnil v mohutný orkán, v němž i důrazně pronášená slova zanikala. A když řečník v prorocké póse věstil, jak i brána vídeňské říšské rady se konečně otevře právu a spravedlnosti, vrata strašně zakvílela — a bác! — jako by z hmoždíře vystřelil, práskla vši silou do pískovcových veřejí. Kamínek podstrčený do měkké půdy nebyl schopen zadržeti náraz tak příliš prudký. Řečník ocitl se v situaci nejtrapnější. Sám se ulekl tolik, až pustil z ruky lejtvo, druhou polovinu jeho řeči mu sebral vítr, provedl se čtvrtkami papíru nad střechou velkostatku rozpustil čardáš a pak sesypal konec radikální řeči z části přímo před uličnická vrata a dílem za statek. Honem otevřte z venčí, křičeli zajatci v zamračené budově. Zámek zapadl, nemůžeme ven.

Jc — to se lehko řekne, odporovaly hlasy těch několika statistiků, kteří zbyli před vraty, vždyť u těch vrat není žádné kliky. Na to musí býti klíč, jinak zle, běžte nejraději hned pro šafáře, ten bude vědět radu hned. Do zmateného křiku se mísil hluchý chlehtot a štiplavé poznámky randalistů, kteří si pomohli ke vstupu do shromáždění falešnými legitimacemi. Cha — cha, ten nám pěkně otevřel bránu spravedlnosti! Nadělal z nás zajatců. — Hm, tahle vrata mu přestříhla řeč jako nůžkami. — Jen ať mluví dál, však ho snad uslyšíme také, tady se nám aspoň nic nestane.

Zatím řečník, který před chvílí osvědčoval tak velikou statečnost, počínal si nyní tak poplašeně, jako hošík dopadený na luskách. Sháněl rychle dohromady konec své řeči. Ale veškeré vcho-dem. Ale zato za velkostatkem bylo slyšeti posměšné výkřiky: »No — ten se připravil důkladně. Koukejte, jak má všechno rozděleno a očíslováno, podtrhováno tužkou modrou, červenou a zelenou. A ty poznámky vedle, jakým hlasem má co pronášeti. — Ba jo — už je viděti, že Domlůvka se stal poslušným gramofonem nějakých jiných řečníků. — A tihle, nohlédte jenom na tento řádek:

»Bude-li na táboru větší počet Divokých, tento odstavec se vynechá.« — Cha — cha, už je viděti, že Domlůvka se cvičil v prvním řečnickém vystoupení před zrcadlem a za asistence aspoň tří pilných učitelů. — Co mu to chudákovi dalo práce, byl by jistě vynikl — a tu máš — zrádná vrata prohlásila hromovým úderem nad jeho prvním vystoupením bankrot. Až tohle dáme do »Světlušky«, jistě mu ani nenapadne kandidovat. — Ba pravda, vždyť ty jeho naučené fráze ani ta oprýskaná vrata nemohla poslouchat, vzrsla stále, až naposledy prohlásila hromovou salvou obstrukci.

Jiní zase se smáli, jak po tom katastrofálním bouchnutí vyskočil kohout a zakokrhál na znamení, že již všechno jest ukončeno. Na vlast, na bezohlednou vládu, na útisk českých menšin nemyslí nikdo. Radikálové nadávali Divokým a hrozili žalobou, Divoci se zase pošklebovali. A kdyby snad došla zpráva, že polovice českých měst vzala za své zeměřesením, ani to by nebylo vyrušilo Divoké z jejich jizlivosti. Domlůvka doma mlátil o podlahu knihami — běda tomu, kdo na něho promluvil. Zrádná, nezbedná vrata strašila ho i ve spánku, měnila se mu v černou propast, měl před nimi hrůzu jako Dante před příšernou branou v podsvětí.

Teď měl za všechny své dobré úmysly jen trochu ostudy. A co vlastně provedl zlého, čím se na národu provinil? Co vlastně bylo v jeho počínání směšného? Tragická vina záležela jen v tom, že se stal obětí takové katastrofy, jaká nestihla ještě žádného začátečníka. Jiným, hotovým ignorantům, bylo hlučně tleskáno, ale tady nešťastná vrata rozhodla na dlouhou dobu směr politického zápasu k hanbě občana obětavého. Rozmar takových vrat platí u fanatických davů více než aristotelská logika. Takové malichernosti dovedou působiti pronikavě na změnu volebního zápasíště v národě »uvědomělm, přemýšlejícím samostatně, věcně, důkladně«. Trpasličí a zloději jeho řeči křepčí divokou tarantelou kolem obětavého poctivce a každý z nich si myslí, že jest aspoň o loket větší, než nešťastný pan správce.

Katolíci!
Nejvýhodnější a nejbezpečnější uložení vašich úspor vám skýtá jediné naše
Československá záložna v Praze
Spálená ulice č. 46-II.
Jež platí úrok až **5 % !** Důchod, daň platí záložna sama. - Pro bezplatné ukládání s venkovskou listy sdarma. - Povinná revize »Jednoty záložen« v Praze
dle doby výpovědi.
Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

Tombolové výhry
100 kusů krásných předmětů praktických, ozdobných a šertovných za K 6—, 8—, 10—, 12—. Losy a čísla sdarma.
Lampiony, ohňostroje, výlet, sklenice na pivo, povětrné balony a veškeré předměty ku svícení veselí letních zábav dodá Vám nejvýhodněji

obchodní dům „U města Paříže“
L. J. PEK, Kostelec n. O.

Komické kostymy, které všude velkou švandou působí, jsou k mírnému honoráři sapůjčují.

Novinky:
Povětrný balon „Čáp s děckem“ neb „Orel“ s pohybliv. křídly. — Pegoudovo letadlo. 10 kusů K 1-20.

Spolkům dodám šertovné předměty o výletech ku prodeji do komise, neprodané přijmu v plné ceně zpět. Žádejte ceník.

Tombola mušlová, obsahující 50 kusů předmětů ve směr s mušlí jako Htiček, rámečků, šerálků, stojánků na hodinky a j. v. za K 6—.

Tombola celuloidová, obsahující 50 kusů celuloidových předmětů jako figurek, svírátek, šertov. předmětů a j. v. za K 6—.

Vazbu knih v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychlé zhotoví uměl. závod knihařský:
Richarda Šimáčka
v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem, jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prstany, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení
nabízí ke koupi
JAN KALIS,
zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným
základu na výběr i na splátky bez svýšení cen.
Založeno r. 1843.

Zal. 1850. Zal. 1850
Karel Zavadil,
nást.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.
Vedústoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení dle liturg. předpisů. Jen ruční práce umělecké ceny. Veškeré opravy a snovutí provádí se co nejpečlivěji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná množství svláků z kruhů vedúst. duchovenstva svědčí o počtův ob-sluzi mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učtím, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Velkolepé látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.
č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové bláze Mlého náměstí, dříve přím 60 roků na Malém náměstí pod loučkou doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se klenutými rámy, stříbr., secesními.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez výjimky ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1863.

K výběru vhodné
soupravy ložnic,
jidel a atd. **==**

Stálá výstava nábytku

v závodě **Jos. Hlavatého**, Hradec Králové 2.
(Na Cikánci.)

Americké stoly ja-
lousiové a zařízení
== pro kanceláře.

Levné ceny, řemeslná solidní práce.

Prohlídka skladu je dovolena a vítána.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Pilnáckovo ▲▲▲▲

▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné.

Jakost nejlepší!

mýdlo s ovečkou

„jest ryze český výrobek“
a dáváte mu vždy přednost!

Na každém kousku mýdla je nahoře »ovečka« a
dole jméno »Pilnáček«. Kde není jméno »Pilnáček«,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

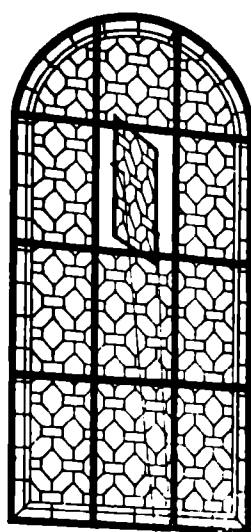
JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíní.

Barevná kostelní

okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
uměle sklenářství a malba skla
v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Novinka!

Novinka!

Právě vyšel
katol. dopisní papír a obálky

CREDO

s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.

Převéďte se z VESTNÍKU, který
ochotně zdarma zašle

EUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lípová ul., 11.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Jen 5 dní!

Od 13. do 17. června 1914:

HAGENBECK v Hradci Králové

u hostince „na Krétě“ proti museu.

V sobotu dne 13. června 1914 v 8 hodin večer

velkolepé slavnostní zahajovací představení

s obrovským atrakčním programem, který svým zvláštním sestavením dosud v Hradci Králové a širém
okolí žádným jiným podobným podnikem nebyl a nebude provozován.

V neděli 14. června ve 4 hod. odpo. a v 8 hod. večer:

2 velká skvělá představení.

V pondělí 15. června v 8 hodin večer

1 brilliantní představení.

V úterý 16. června v 8 hodin večer

velký skvělý elitní večer.

Ve středu 17. června ve 4 hodiny odpoledne
velké

představení na rozloučenou,

které svým bohatým programem potvrdí staré renomé firmy
Hagenbeck, že poslední představení řadí se svou bohatou vý-
pravou předcházejícím bezvadným výkonům.

V každém představení:

Hagenbeckovy jediné a nedostižné skupiny dravých
zvířat. Lvi, tygři, lední, tibetští a hnědí
medvědi, tygrovité doly. Předvede krotitel Richard.

Hagenbeckovy světoznámé, ve výcviku dosud nedo-
stižné, skupiny mořských lvů. Vý-
kony téměř na báčorky hraničí. Předvede kapitán Nansen.

Hagenbeckovy velkolepé skupiny lvů. Skvělý úspěch
divoké moderní dresury. Odváž. zápas
s divok. dravci, plný napínavých scén. Předv. neohrož. krotitel Aug. Mölker.

Hagenbeckovy původní exotické skupiny obrovských
slonů, velbloudů a poníků. Předvede
dlouholetý a známý cvičitel Filadelfia.

Hagenbeckovy lvi co krasojedci na koních. Jediná
existuj. skutečnost. Nejv. sens. XX. stol.

Dodavatelé

sena, slámy, oves, žito, chleba, koňského masa, hrubého plynového koku, hlíny, pilin,
raďte podati nejnižší ceny jmenované jen la druhů na ředitele Willy Hagenbeck, Trutnov.

Nové!

TOM BIBB

Překomické!

se svým komickým sluhou Žánem a jeho mezkem Zuzou.

Báječně komické!

Smích nad smích!

Nové!

THE ORIG. JAKLEY'S

fenomenální artisté.

Nové!

Nové!

HUN-GUNO.

Nové!

7 původních umělců J. V. krále slamského.
Prvotřídní výkony. Největší diváci a augusti.

Ceny míst: Sedadlo v loži korun 3-50, zavřené sedadlo korun
2-50, I. místo kor. 1-80, II. místo kor. 1-20, galerie 60 haléřů. —
Odpoledne platí dítka do 12 let a vojsko od šikovatele dolů
poloviční ceny, večer plné ceny. Předprodej lístků dne 13. června
od 8 hodin nepřetržitě u pokladny podniku.

Vysoce zajímavý Hagenbeckův zvěřinec

jest od neděle dne 14. června od půl 10. hod. dopol. k návštěvě
otevřen. — Vstupné: dospělí 50 hal., dítka a vojsko od šikovatele
dolů 30 hal.

S úctou

Willy Hagenbeck,

ředitel a majitel.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 12. června 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Italské bouře.

Italský proletariát odpovídá nyní hřímavým hlasem na dobrodružní zednářských vládních krouhů. Nahromadily se v sociálním životě třaskaviny, které omračují svými výbuchy italskou volnomyšlenkářskou společnost. Již veliký sjezd soc. demokratický byl jednou z vážných přezvěstí, že nastane urputný zápas mezi radikálním dělnictvem a zednářskými držiteli moci. Všem rudým poslancům tenkrát rozkázáno vystoupiti z loží zednářských. Minulou neděli došlo v Ankoně k zatýkání proletářských demonstrantů. při čemž tekla krev.

Odpověď na to jest obrovské pozdvižení. Vedení soc. dem. strany prohlásilo proti „politické reakci a ničemu režimu disciplinárních setnin“ všeobecnou protestní stávkou, počínajíc dnem 9. t. m.

Soc. dem. list „Avanti“ dne 9. t. m. napsal: „Neklamali jsme se, pišce, že zvěst o barbarské feži v Ankoně probudila vědomí statisíců proletářů. V mnoha městech imponující masy proletářů nevyčkaly výzvy svých organizací, ihned opustily dílny a továrny. Nechtě italský proletariát sdružený nad hrotem soudruhů volá na soud přímé i nepřímé vinníky vraždy.“

Velice bouřlivá stávka nabyla hrozivého rozsahu. V Římě 10. t. m. zřídili stávkující tři barikády, které vzalo vojsko útokem. Ve Florencii strhla se přestřelka mezi dělnictvem a vojskem. V Parmě házeno na vojsko kamením, v Turíně bylo několik strážníků těžce zraněno. Stávka začala i na Sicílii. Z Ankony vypraveny vlaky s vojenskou eskortou, ale byl nutný návrat, jelikož koleje byly silně poškozeny. V Imole vytrhány koleje. Stávka má ráz silně revoluční.

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s fečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými. — v rozsahu 35 tiakových archů velké 8° = 400 str. nabízí ve výrobě ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Naši radikálové.

Ted' jest již zcela jasno, proč nastaly u nár. sociálu tak značné rozpaky, když propukla aféra Švihova. Vedení nevědělo, co by mělo doznati a co zatajiti, aby blamáž nebyla přílišná. Bylo zcela jisto, že liška při svém útěku z pasti musí nechati v železech buď oháňku nebo nohu. Šviha musil před soudem přiznati, že měl časté schůzky s Klímou. Jak nyní toto faktum natřít, aby Šviha nebyl zcela popraven, aniž by při tom strana utrpěla veliké poranění?

Advokátská prakse Masarykova našla přece jenom uzoučké, částečné východisko. Masaryk (dle referátu „Času“ ze dne 8. června) v Plodinové bursě pravil: „Šviha chtěl státní policii přímo působiti na Konopišti (kde má sídlo následník trunu. Pozn. Obn.) Musíte totiž věděti, že pražská státní policie dává přímé zprávy o stavu v Čechách na Konopišti. A tím se stalo, že on svých styků chtěl použiti, aby o plánech, programech své strany vyšší místa informoval. . . Chci jen ještě zdůraznit, že to, co dr. Šviha takto dosahoval svým stykem, to nedělal jen o své újmě, ale alespoň část jeho straníků o tom věděla. To již jasně vyplývá z výpovědi poslance Křofáče před soudem. Šviha trpí také za jiné, neříkám, že trpí docela nevinně. Já ovšem s touto taktikou nesouhlasím. . . Šviha chtěl takto svou stranu napravovat a opravovat. Já nevěřím, že se dá strana takto reformovati.“

Tu to tedy máme! Je-li pravdou sdělení Masarykovo, pak vidíme, zač vlastně celý nár. soc. radikalismus stál. Národní sociálové vedli rozsáhlou válku proti provokačním bumům buršáckým, byli hlavními podněcovateli antimilitaristických štvanic, slovanských demonstrací, stále poukazovali na neohroženost Žižkovu, tepali politiku posilivní, vytýkali mladočechům podlézavé „rakušectví“. Zatím však, když jejich listy praly do vlády nejsukovatějšími obušky, pohlaváři, dle sdělení Masarykova, běhali se omlouvati k policejnímu úředníkovi tak tajně, aby o tom žádná jiná politická strana nezvěděla.

Samo „České Slovo“ ocitlo se ve vážných rozpacích nad advokátskou přísluhou Masarykovou. Proto hledí úhořovitým způsobem ulomiti nepřijemný hrot senačního prohlášení Masarykova. Napsalo dne 9. t. m., že „mezi Konopišti a vedením strany přirozeně nebylo a nemohlo býti žádných styků, což je jasno každému, kdo sledoval ducha a chování se strany v době annexe r. 1908 a 1909 a potom v době balkánské války.“

Marné výkruty! Šviha, který měl ve vedení strany tak mocné slovo, že byl docela zvolen za předsedu poslaneckého klubu, rozhodně nejednal a jednati výsledně ani nemohl na vlastní pěst. O jeho stycích, o účelu styků těch musili věděti i jiní předáci strany, kteří vytrvale rámusili proti vládě, zakrývajíce tak svou tajnou práci.

Tady máte věrnou podobu českého radikalismu. A nyní také může i slepý poznati, proč takový vyděračný radikalismus nesl tak málo ovoce pro obecný prospěch národní. Křičelo se proto, aby z křiku byl tajnými cestičkami vytlučen na vládu co největší kapitál nikoli v zájmu národa, ale k vůli podepření zájmů strany. Jsou-li slova Masarykova pravdivá (a „České Slovo“ pravdivost prohlášení Masarykova nepopírá), pak národ vidí, jak veliký humbug tropila nár. soc. žurnalistika se svými stoupenci, jak posílala na nejnebezpečnější bašty ubohé kmány, zatím co pohlaváři v plném bezpečí počítali, co jim vystřelily strojních pušek vynesou. Bylo to vedení antimilitaristu na jatky, při čemž komandanti byli schováni za štíty natřené barvou černožlutou. Bylo to podvádění českého lidu.

Kdo vyjednával s vládou přímo, a to tak, aby se národ dovedal o každém slově, ten platil u spulantské žurnalistiky národně sociální za vládního přísluhovače, za zrádce práv našeho národa. Nár. sociálové však mohli vcházeti k vládě tajnými zadními dvířky. S bezvýznamnými nár. sociály by rozhodující kruhy vládní rozhodně nebyli vyjednávali. Zde jest zřejmo, že kolečka povážlivě skřípala v samém vedení strany.

A předního vládního vyjednávače, o jehož stycích s Klímou pohlaváři dobře věděli, postavily

rozhodující nár. soc. kapacity docela v čelo poslanecké delegace. Jistě proto, aby se ukázali u vlády ve světle co nejpříznivějším. Podniky natřené barvou nár. soc. ocitaly se, jak vysvitá i z nových novinářských sdělení, ve veliké krizi. Byla tedy v krajní krizi dobrá každá vydatnější podpora.

Konstatováním Masarykovým ovšem ještě nijak není prokázáno, že Šviha jako advokát strany nebyl placeným konfidentem proti straně. Vždyť jsou známy i takové případy, že advokát ledacos vyzvěděl od strany, kterou měl zastupovati a pak toho použil ve službách bohatějšího soka. Vedlejší službička při tak častých schůzkách s Klímou zajiště byla velice lákavá — vždyť jest dokázáno, jak Klíma sám konfidenty u předáku jiné strany horlivě sháněl.

Masaryk však, který do nedávna tolik bušil do neupřímnosti vládního úřednictva, nyní pojednou prohlašuje plaché nouzové poznámky státních zřizenců za svědectví směrnatná, velice významná. Nechce pochopiti, jak svými výpovědmi státní úředníci chrání vlastní kuži.

Když došlo k aféře Vasičové a Nastičové, tu profesor logiky Masaryk prohlašoval pevně a neústupně, že různými „úředními dokumenty“ (totiž písemnostem zahraničního úřadu a jiným) a lidem „úředním“ nemá se věřiti. Tenkrát v české společnosti neozval se ani jediný hlas odporu. Nyní však týž profesor logiky klade díraz na svědectví místa nejkompetentnějšího, které musí býti informováno, klade díraz na svědectví „samého presidenta“ a policejního komisaře Klímy, jehož sami poslanci Křofáč a Stříbrný obvinili, že sváděl poštovního úředníka k trestním činům. Ano — Klíma, který docela činil konfidentské námiuvy u předáku soc. demokratických, radikál, který k vůli dobrému bydlu stal se z protivládního křiklouna policejním komisařem, hned všechno poví upřímně, jedná-li se o prozrazení jeho nešikovnosti, o jeho existenci (!)?

Sám „Venkov“ žasne nad náhlým obratem logiky universitního profesora, tak že dne 9. t. m. píše: „Prof. Masaryk odmítá rozhodně všechny autority, jež svědčily proti Švihovi, ale za to uznává jen ony autority, které svědčí příznivě pro Šviha. Jenže — které pak jsou ty jeho autority? Polic. komisař Klíma, polic. řed. Křikava, hejtman Čluní, vrchní pol. komisař Slaviček a konfident Pondělíček, tedy vesměs to osobnosti silně v celé aféře angažované, které dosud ze služeb policejních nevystoupily, jako to učinila pi. Voldánová, nýbrž i dále v ní pracují a jejichž přímým povoláním jest ukrývati konfidenty před zraky širší veřejnosti a tropiti všelike intriky, kterými by se zakryla blamáž, již v procesu Švihově utrpěli! Říká-li posl. Masaryk, že v procesu Švihově slyšeli jsme pořad jen jméno pi. Voldánové, musíme doznati, že zase v jeho vývodech slyšíme samého Klímu, Pondělíčka, Slavička atd. Ovšem prof. Masaryk hledí nyní z pi. Voldánové učiniti podvodníci a tím její výpovědi co možná zdiskreditovati! Ale tu pravíme, kdyby i opravdu pi. Voldánová dopustila se sebe horších finančních a morálních přehmatů — nic by to neměnilo na vině dra Švihy, a sice proto ne, že věci ty spolu nijak nesouvisí, a pak i z té příčiny, že dr. Šviha sám se k svým stykům s drem Klímou veřejně před soudem doznal! — I ve svých vývodech připouští prof. Masaryk, že ušel dr. Šviha s komisařem Klímou 30--40 schůzek na různých místech — tedy s oním Klímou, o kterém před soudem sami předáci národně-sociální (Křofáč a Stříbrný) tvrdili, že jest člověkem vysoco nebezpečným, jenž každého svádí ke konfidentství, k porušení listovního tajemství atc. Ba sám nejdůvěrnější přítel prot. Masaryka a obnaice Švihův p. dr. Bouček, strašlivě vykreslil před soudem povahu Klímovu a vyhrožoval dokonce, že podá na něj trestní udání! — Opakujeme: že vše to tvrdili o Klímovi předáci národně-sociální a realističtí, a ne tedy osoby nějak proti Švihovi zaujaté! A tento nebezpečný a každého ke konfidentství lákající člověk by u dra Švihy učinil výjimku, s ním že by pěstoval jen literární a theosofické rozhovory? — Kdo tomu má věřit? Nevěř! tomu i prof. Masaryk, neboť hned dodal, že účel schůzek oněch byl ještě jiný, ten totiž, že dr. Švi-

ha prostřednictvím dra Klíny referoval o nář. sociálech do Konopiště! A teď se ptáme, která věrohodná a čestná osobnost učinila prof. Masarykovi toto důležité sdělení? O tom pan profesor se v řeči své nezmínil. A rovněž nám ani slovem neoznámil onoho informátora, který mu řekl, že Šviha a Wiener jsou docela dvě různé osobnosti! Právě dvě tato závažná tvrzení zůstala i dle nedokázana a záhadna. Máme zde tvrzení proti tvrzení, autority proti autoritám — ale přesvědčují důkazy o »justiční vřáždě« chybi.

Masarykovy logické a psychologické skoky působí trapně i na mnohé jeho stoupence

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, a největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Obrana.

O povaze Ferrerovy brněnská »Hlídká« právě dokončila svou úvahu. Zcela zjištěná křiklavá fakta jsou markantním dokumentem, jakého může židovští zednáři prohlašovali za »mučedníka svobody a osvěty.« Vždyť sami vážení pozorovatelé nekato-ličtí zlomili nad charakterem Ferrerovým hůl. Na př. liberální rektor university v Salamance Miguel Unamuno napsal v »El Progreso Latino« o Ferrerovi: »Třeba doznati, že neodsoudil ho klerikalismus, nýbrž stát v zákonité obraně. Školy Ferrerovy se zavřely nikoliv pro antikaticismus, nýbrž pro anarchismus a schvalování lupu a plenu. (Zrovna tak se hájí i volnomyšlenkářská Francie. Pozn. red.) Byly to školy pověry a nesnášlivosti Byl to (Ferrer) člověk životem bezvýznamný, prostředního nadání a fanatik. Z protestujících ví jistě málokdo, oč vlastně jde. Tento internacionální rumrej složený z anarchistů, židů a pavědců není přece úsudek a přesvědčení světa.«

»Revue critique« r. 1909 napsala: »Tento filosof doupat nemá pojmu o sociálním životě a o otázkách, které se tu naskytají.« Sám centrální orgán soc. demokratů v Německu »Vorwärts« prohlásil: »Pokrokové orgány německé ličí Ferrera jako bojovníka proletariátu, ale jest nutno říci, že to byl jeden z anarchistů, opojených nenávistí protiklerikální a teoriemi z Manchesteru, kteří se staví proti sociálnímu hnutí ve Španělsku.«

Ferrer počínal si zvláště v zacházení s cizím jménem jako nejrafinovanější spekulant, až musil soudně býti donucován, aby vrátil majetek, který mu nepatřil. Běda smělci, který by byl postavil své vlastní náhledy proti obmezeným názorům tohoto fanatika! Muž, který tolik se namluvil o potřebě volného myšlení, dovedl mstivě hned zdrtiti osobu nepohodlnou, která se odvážíla souditi správněji. Nestrpěl vedle sebe cizího náhledu, žárlil na občany, kteří dokázali více, než nač se zmohl slabý duch Ferrerův. Při počátcích Ferrerovy »moderní školy« byla jedinou silou paedagogicky vzdělanou sl. Jaquinetová. Protože vychovatelka odborně vzdělaná nedala se duševně zotročiti tak, jako vyjevené pouliční davy, musila opustiti nejprve své místo ředitelské a následujícího roku i učitelské. Tak umlčel Ferrer vědeckou oposici jednoduše a krátce. I jiní vzdělání spolupracovníci opouštěli Ferrera, když pozorovali, že je chce nedouk učiniti slepými nástroji ve svých rukou.

Ferrer dopouštěl se bezcharakterních kliček, aby zakryl před úřady a vůbec přede všemi nezasvěcenými občany pravý účel moderních svých škol. Vždyť napsal své důvěrníci Bonnardové: »Pravdu mají továrníci, prohlašují-li, že nepřijmou dělnictva vyššího ze škol volných. Proto, i abychom lidí neděsili, abychom nezavdávali vládě příčiny k zavření naší školy, dali jsme jí právě jméno školy »moderní« a ne »volné.«

Dokázána celá řada pletich, jimiž Ferrer rád operoval. Zvláště do očí bijící jeho vlastnosti bylo potřebštěné velikášství, pýcha, jaká se zahnízdí nejsnádněji u polovzdělanců. Ferrer ve svém vězení rád se nazýval sokem vězně vatikánského (papeže), jako by také na něm závisely osudy světa. Nevzpomněl si, jak veliký jest rozdíl mezi duchovním úkolem papežské stolice a mezi krvavými, surovými zločiny, k jakým dali podnět barcelonští anarchisté. Hunska a vandalská činnost měla proslaviti muže toho, který pozitivně pracovat ani neuměl ani nechtěl. Slavomam oslepoval Ferrer i v posledních chvílích. Psal velice četné listy se žádostí, aby se přepsaly pro »známé a příbuzné.« Vyslovil přání, aby tjeho žaláři celá z r. 1906 zůstala v témtž stavu, jak ji opustil. Toužil, aby v cele byl otfografován, prý na památku pro rodinu. Psal na stěny písmem velikým a pečlivým četné verše, které vlastně jen svědčí o jeho průměrném duševním fondu. Bylo to pouhým ko-

pírováním běžných a otřelých frází. Ještě před posledním přelícením vyslovil své přání, aby byl v cele fotografován, ale když to nebylo povoleno, dával na jevo evlíké rozmrzení.

Leč Volná Myšlenka potřebovala za každou cenu nějakého moderního mučedníka a proto si ho sama uměle sestrojila, židovský tisk pěl na původcem barbarských násilností veliké hymny, lhal bezectně, jak usmrčení Ferrerovo zavinili Jesuité a štvál proti všem reprezentantům katolické církve. Na rozkaz mezinárodní volnomyšlenkářské centrály konány štvavé přednášky — a Praha neměla mti nic pilnějšího na starosti, než jak uctíti památku Ferrerovu více, než pamět velikých do-rodinců českého lidu. Agitace vzkypěla ve veliké vlnobití, ale duchové opravdu velicí nevycházeli z úžasu při patření, jaké demagogii se schystávají tak veliké ovace a jak snadno bezohledný despota a peněžní nepoctivý spekulant se může stát slavným.

Nová překvapující uzdravení v Lurdech. Zázraky nikdy se neděly jen pro ukojení lidské zvědavosti, pro podívanou. Sám Kristus odepřel činiti divy, když o to byl žádán lidmi vůle nedobré, kteří by se ve své zatvrzelosti stejně neobrátili. Proto také v Lurdech nepřichází vždy zázrak na zavolání. Poutní místa nemají se stát náhradou za lékař. Máme si také od neuhů pomáhati sami a nečekati resignovaně, až vyšší moc zakročí. Ty zázraky, které v Lurdech se staly brzy po památných zjeveních v hojně míře, ukázaly Boží moc tak markantně, že sláva Lurd nezanikne, i kdyby žádných nových zázraků nebylo. Leč zázraky důkladně osvědčené ději se v Lurdech dosud. Zvěstují se na př. zajímavé zprávy z antverpské národní pouti. Dívka Gabriela Romboutsová, čítající 26 let, již od sedmi let trpěla nevyhoiditelnými bolestmi v životě, pro hroznou chorobu musila se vzdáti v jedenácti letech služby. Pak byla dvakrát operována, ale stav její se skoro nic nezměnil. Konečně se vydala na cestu do Lurd, ačkoli jí bylo připomínáno, že obtížnou cestu nevydrží. — Skutečně na cestě se zdálo, že zhyne. Dvakrát jí musil býti vstřikován cofein. Přibyla do Lurd v tak ubohém stavu, že se nad ní poutníci rozplakali. Ale 22. května t. r. byla uzdravena tak dokonale, že zdravím a spokojeností zářila. Dívka, která dříve těžce mohla polknouti doušek vody, jedla a pila s chutí jako každý zdravý člověk. — Druhým uzdraveným byl strojník August Hobbels, který se poranil před pěti léty tak vážně, že mu bylo nutno při operaci vyňati veliký kus kosti z kolena. Bolest však byla stále horší, ubožák se belhal bídě o holi. Lékaři potvrdili, že Hobbels trpí marasmem svalů ve stehně. Po koupeli v Lurdech dne 22. m. m. však byl náhle zcela uzdraven. Ten, který ležel ještě před několika hodinami ve strašných bolestech ve vozičku, kráčel jako mladý hrdina. Uzdravený vypravoval, že pocítil v koupeli tak prudkou bolest, že by nový takový záchvat naprosto nevydržel. A ejhle, hned po prudkém zabolení 57letý muž byl zdrav jako jelen. — Třetí uzdravenou jest paní Tielsmans-Desmetová, matka sedmi dětí. V osmi letech byly její zkažené vnitřnosti dvakrát operovány. Lékařská věda prohlásila, že tu není pomoci. Leč 47letá žena po lurdské koupeli byla zbavena 21. května všech bolestí. V měsíci tom byli podivuhodně v Lurdech uzdraveni také tři Francouzi, jeden Němec a jiní churaví poutníci.

Chytrá politika zednářské vlády. Dochází zpráva za zprávou, jak zednářská vláda francouzská vyznamenává ty zasloužilé kněze, kteří žijí mimo svou rodnou zemi. Není divu, vždyť takoví misionáři, ředitelé škol ve vzdálených koloniích a milosrdní opatrovníci malomocných prokazují republice francouzské větší služby než tucty zednářských profesorů a prefektů. Francouzská vláda, která bezcharakterně prohlašuje doma duchovní osoby za neštěstí státu, jinde se bez nich neobejde. Zvláště katoličtí řeholníci francouzští vykonávají Francii obtížné služby kulturní v místech, kam se choulostivi zednáři nechtějí nikdy odvážiti. — V minulých dnech oznámily noviny, že od vlády francouzské obdržel zlatou záslužnou medaili představený Resurekcionista P. St. Grycz v Drinopoli. V době obležení Drinopole osvědčil bezpříkladnou odvahu i v okamžicích nejstrašnějšího bombardování. Tedy »zbabělý páter se zlomenou páteří« vytrval neochvějně tam, odkud zednáři a židé rychle prchali. — Ve Francii samé však jsou schystána proti katolickému kněžstvu zase nová pronásledování.

Lze pronajmouti

! dílnu !

na Pražském Předměstí č. 74

u Hradce Králové, též

stáje, seníky a kolny.

Politický přehled.

Užší volba na Vysokomýtsku přinesla vítězství nář. soc. J. Netolickému, jenž dostal 4412 hlasů, soc. dem. Krejčí 4074 hlasy. Katol. brněnský »Hlas« kritizuje volbu tuto takto: Jest samozřejmo, že pro voliče katolické stejně nepřijatelným byl kandidát strany tak korupční a tolik kompromitovaný, jakou jest strana národně sociální, jako přede bylo vyloučeno, že kterýkoliv katolík mohl by hlas svůj odevzdati vyznavači a hlasateli monismu, soc. dem. Krejčimu. Že voličové vyslovili se přímo pro stranu národně sociální, jest po nedávných událostech přímo zarmucující a svědčí nejlépe, do jaké míry pronikla v Čechách politická morálka nezdravoty. Při rozhodování mezi Krejčím a Netolickým nemohla padati na váhu otázka menšího či většího zla — jediným možným stanoviskem pro příslušníky stran katolických bylo zůstatí stranou tohoto zápasu, který výsledkem takovým či onakým nemohl přinést národu čest ani prospěch.

Českoněmecká porada. Na pozvání předsedy sněmovny dr. Sylvestra sešli se 4. t. m. ve Vídni za předsednictví dr. Sylvestra a za přítomnosti ministerského předsedy hr. Stürgkha ze sněmovny panské dr. Bärnreither, hr. Clam-Martinic, hr. Er. Nostitz, dr. Bedřich princ Schwarzenberg, ze sněmovny poslanecké dr. Bachmann, dr. Damm, Iro, Jerzabek, dr. Kramář, dr. Šl. Lohman, Knirsch, Němec, Pacher, Seliger, Staněk a dr. Viškovský. Předseda dr. Sylvestr na námitku dr. Bachmanna odpovídá, že schůze je obeslána jen poslanci z Čech, což je dokladem, že jedná se především o záležitosti Čech a ne o zjednání dělnoti říšské rady. — Hr. Stürgkh praví, že se jedná nyní o možnostech docílení dohody pro vypsání voleb v Čechách, ustavení sněmu, předsednictva, pracovního programu, dosazení národně politické komise a zjednání autonomní správy v zemi. Dr. Bachmann jménem Němců prohlašuje, že nemohou uznati zásadu: bez zemského sněmu žádná říšská rada. Dr. Bärnreither domlouval Němcům, aby připustili nové volby do českého sněmu a Čechům, aby zato přivolili k dělnoti říšské rady. Naproti tomu dr. Kramář praví, že s německou obstrukcí na sněmu nesmí býti jednáno jinak než s českou obstrukcí na říšské radě. Dojde-li k dohodě, bude uvolněn český sněm i říšská rada. Nedojde-li k tomu, pak třeba přenechat osud sněmu i říšské rady jiným mocnostem . . . — Hr. Stürgkh nepokládá za vhodné, aby vláda již nyní vystoupila s přesným programem. Jedná se hlavně o spor: zemský výbor, nebo žádný zemský výbor. O tom jednáno bude na příští konferenci, která po delší debatě ustanovena na 15. června v paláci hr. Nostitze v Praze — bez účasti místopředsedy kn. Thuna. — V konferenci 15. t. m. v Praze Němci prý prohlásí, že volby do sněmu českého mohou býti vypsány a sněm svolán jen tehdy, bude-li Němcům zabezpečeno uskutečnění jejich požadavků . . . Německé časopisy nevěští tedy pražské konferenci mnoho zdu . . .

Němci rozkazují. Na schůzi v Jablonci a za přítomnosti německých poslanců Glöcknera a Fahrnera schválena resoluce, v níž se žádá, aby místopředseda kníže Thun odstoupil, aby oba čeští ministři Trnka a Zenker byli odstraněni a hr. Stürgkh donucen odstoupiti, nezmění-li svou soustavu. Říšská rada budiž svolána neprodleně, aby prý na ministra Trnku mohla býti podána žaloba pro mrhání státním statkem. Tato resoluce byla poslána všem německým účastníkům na konferenci u dra Sylvestra ve Vídni.

Státní rozpočet na rok 1914—1915. Vláda podala 3. června, právě v předvečer konference presidentem dr. Sylvestrem svolané, státní rozpočet od 1. července 1914 až do 30. června 1915. Předlohy byly doručeny předsednictvu sněmovny a podání odůvodněno vysvětlením, že snad brzo nastanou spořádané poměry na říšské radě. Rozpočet vykazuje výdajů 3.460.726.156 K, příjmů 3.460 mil. 987.902 K, tudíž přebytek 261.746 K. Proti roku 1913 činí zvýšení nákladů 264.7 mil. K. Příjmy z osobní daně z příjmu rozpočteny jsou o 36.7 mil. více. Nová daň z tantiém činí 1.5 mil. K. Daň z lihu jest v rozpočtu o 35.9 mil. K větší. Proti zvýšeným příjmům 55.2 mil. K jsou na straně výdajové především zvýšené úděly zemím, které jsou u přímých daní vypočítány o 6.5 mil. K a u daně z lihu o 33 mil. výše než r. 1913, takže finanční náklady služební pragmatiky i se souvisejícími opatřeními v obnosu 30 mil. K budou sotva z polovice hrazeny zvýšením daní. Na úhradu vyššího nákladu na vojsko a válečné námořnictvo a železniční investice hodlá státní správa vypůjčiti si roku 1914-15 K 222.8 mil. a opatřiti si 28.9 mil. K způsobem mimořádným. — Přímé daně vynesly roku 1913 o 252 mil. K více než r. 1912, potravní daně o 567 mil. K.

V Uhrách založili novou stranu, stranu radikální. — Uherská oposice usnesla se upustiti od politiky neúčasti a navrátil se opět do parlamentu.

Hr. Tisza řeší otázku národnosti. Hr. Tisza deputaci měst ze sedmihradských komitátů pravil, že též na základě jednoty uherského státu mohou

národnosti uspokojiti své oprávněné kulturní, jazykové, církevní a vlastenecké zájmy. To platí zejména o Rumunech a Němcích v Sedmihradsku. »Němci v naší vlasti prokázali německví největší službu tehdy, nebudou-li v tomto mocnářství podporovati snahy slojanské, nýbrž setrvají-li ve věrné oddanosti dualismu a když následkem toho bude maďarství zachován vždy směřodatný vliv na politiku mocnářství...« Tedy vše proti Slovanům!

Krise ministerstva v Srbsku nastala odstoupením Pasičova kabinetu. Zde jeví se boj občanských vrstev proti straně vojenské, která se snaží soustřediti na sebe všechnu moc v zemi. — Společnost Východní dráhy ujednala s vládou srbskou, že svoje provozní práva na liniích Východní dráhy v Novém Srbsku odstoupí srbské vládě za 40 mil. dinárů. Nyní nastává vyjednávání mezi Srbskem a Rakouskem.

Povstání v Albánii. Potvrzují se zprávy o spojenectví a dohodě Italů s povstanci v Albánii. Italové zřídili totiž v Drači v domě italského poštovního ředitele optický telegraf, kterým vyrazovali povstalcům vojenská opatření. Holandský kapitán Fabius s četníky vnikl do domu a zatkl především italského plukovníka Muricchia a prof. Chimiga, musel je však na zakročení italského vyslance propustiti. »Milit. Rundschau« píše: »Poměry mezi oběma posádkami (v Drači) jsou krajně napjaté. Vskutku bychom si oddechli, kdybychom místo potutelného kamaráda stáli tváří v tvář zjevnému nepříteli.« — Povstalci dosadili zatím vládu pod Arifem Hikmetem a vliv jejich šíří se den ze dne. Vojsko povstalců jest četnější a organizovanější než vojsko knížete. — Dojde-li k bojům, přeloží prý kníže své sídlo do Skadru. — Mohamedáni prohlašují veřejně, že chtějí s povstanci postupovati, zatím co křesťanské obyvatelstvo chystá se k boji pro knížete. — Řetěz válečných lodí a torpédovek obkličuje Drač a rovněž celý palác knížecí obtočen vojskem.

Protirecké hnutí v Bulharsku. V bulharském přístavu Dedeagači zakotvil řecký parník, na němž bylo i několik bulharských vězňů. Zpráva o tom pobouřila všechno obyvatelstvo, které si vynutilo vydání vězňů. — Také v bulharském přístavu Varně vyvolány výtržnosti provokací tamnějších Řeků, kteří chtěli s velkou okázalostí oslaviti narozeniny řeckého krále. — Nové a nové ukrutnosti, kterých se dopouštějí Řekové na bezbranných Bulharech v Macedonii, stále rozjitřují bulharský lid, který nemůže zapomenouti sprosté zrady Řeků za balkánské války.

Vládní krise ve Francii. Ministerstvo Doumergueovo odstoupilo a také presidentem Poincaréem vyzvaný ministr Viviani, aby utvořil nové ministerstvo, vzdal se svého úmyslu. Boj točí se o tříletou službu vojenskou. Posledními volbami zmohli se radikálové, kteří všemožně překážejí utvoření se vlády, jež by provedla zákon o tříleté služební době. Naproti tomu sám socialista ministr Viviani prohlásil, že »nemůžeme v okamžiku, kdy všechno kolem nás zbrojí, pomýšleti na zmenšení naší vojenské síly.« Francouzský vyslanec v Petrohradě Paleologue rozhlašuje, že by se musel zřici svého místa, kdyby byla změněna předloha o tříleté službě vojenské.

V Mexiku konají se přípravy k volbám presidenta, místopresidenta, senátorů a poslanců, které budou prý 5. července. — Mnozí členové zprostředkovací komise obávají se, že vměšování se Spojených Států, žádajících, aby přístav Tampico zůstal otevřený, přiměje Huertu, aby odvolal zástupce z konference.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Zprávy organizační a spolkové.

Katolickým spolkům, sdruženým v diecézním svazu v Hradci Králové!

Valný každoroční sjezd a valná hromada

bude se letos pořádati v neděli 28. června současně s 50letým jubileem trvání jednoty katolických tovaryšů v Chrudimi.

P o ř a d :

1. Zahájení schůze.
2. Zprávy funkcionářů.
3. Volba nového výboru.
4. Volné návrhy.

Pozn.: Spolky, které hodlají se korporativně účastniti sjezdu, oznamte účast c. k. hejtmanství v Chrudimi.

Vzhledem k významné jubilejní slavnosti bratrského spolku chrudimského zveme k nejbližšímu obelání valného sjezdu. Zdař Bůh!

Ústřední svaz katolických spolků diecése královéhradecké v Hradci Králové, dne 10. června 1914.

ThDr. Fr. Reyl, Václav Jenšovský,
předseda. jednatel.

Skupinám katolické mládeže komitétu královéhradeckého!

Za základě usnesení V. ústřední valné hromady svoláváme do Chocně (spolková dvorana na výstavě) na den 29. června 1914 o 2. hod. odpol.

ustavující valnou hromadu královéhradeckého komitétu »Sdružení české mládeže katolické«.

Program:

1. Zahájení a proslov ústř. starosty dp. K. Keppla.
2. Naše programové snahy; organisace a úkoly královéhradeckého komitétu mládeže. Ref. vp. St. Beneš, ústř. tajemník.
3. Volba výboru (15 členů řádných, 5 náhradníků a 2 revisorů účtů).
4. Návrhy.

Tuto valnou hromadu dle předpisu § 44. stanov ústř. jest povinno obeslati každé jednatelství 1 delegátem a každá skupina tolika delegáty, kolik čítá desítek členů; zlomky se nečitají.

Návrhy buďtež zaslány podepsanému výboru do 23. června.

Oznamujeme toto všem skupinám, zveme je srdečně a očekáváme účast co největší. Rovněž budou nám vítáni upřímně všichni přátelé katolické mládeže a účastníci krajského sjezdu katolického týž den v Chocni pořádaného.

V Hradci Králové, dne 8. června 1914.

Za ústřední výbor »Sdružení české mládeže katolické«

St. Beneš, tajemník. K. Keppel, starosta.

Duchovní cvičení mládeže v Hradci Králové.

Vzpomínajíce velmi zdařilých I. duchovních cvičení katolické mládeže v Hradci Králové loni konaných, rozhodli jsme se letošního roku opětne cvičení tato uspořádati.

Exercicie budou se konati zase v Hradci Králové a to ve dvou odděleních: pro jinochy v Borromaeu od 18. do 20. července; duchovní přednášky bude konati mezi naší mládeží tolik oblíbený dr. K. Žurek z Moravy. Pro dívky budou duchovní cvičení v pensionátu Školských Sester D. N. D. od 28. do 30. července; promluvy exerciční bude míti zase vsdp. Msgr dr. Fr. Šulc, kanovník v Hradce Králové. Řiditelem obou oddělení bude dp. starosta K. Keppel.

Zaopatření i noclehu dostane se všem účastníkům ve zmíněných ústavech za poplatek 3 K na celé exercicie; chudším se dostane podpory na cestovní výlohy.

Podrobný program bude uveřejněn přistě.

Hlaste se již nyní u podepsaného sekretariátu.

Ústřední sekretariát Sdružení české mládeže katolické v Hradci Králové.

Okresní sdružení katolické mládeže na Opočensku pořádá za součinnosti tělocvičných odborů Orelských v neděli dne 5. července 1914

Sjezd v Rohenicích.

Program:

1. Od 7. hod. ranní vítání hostů a br. odborů v Meziříčí.
2. V 9 hodin mše svatá a kázání v chrámu Páně v Meziříčí. Kázati bude vldp. K. Keppel, ústřední starosta Sdružení.
3. V 10 hodin průvod z Meziříčí do Rohenic.
4. V 11 hod. zkouška na cvičení dorostu s praporky, cvičení ženského odboru s kužely, prostná cvičení mužstva (cvičení sletová).
5. Ve 12 hod. společný oběd.
6. O 1. hod. řadění průvodu na hořejším konci Rohenic.
7. O půl 2. hod. průvod na cvičiště.
8. O 2. hod. přednáška p. red. Fr. Šupky z Hradce Králové.
9. Mezi koncertem:
 - a) cvičení dorostu s praporky (sletová 1914);
 - b) cvičení prostná mužstva (sletová 1914);
 - c) cvičení ženského odboru s kužely (sletová 1914);
 - d) cvičení skupinová Orla Meziříčí-Rohenice-Dobruška;
 - e) cvičení ženského odboru Meziříčí-Rohenice;
 - f) cvičení mužstva na nářadí.

O zábavu je všestranně postaráno.

Vstupné v předprodeji 30 h, u pokladny 40 h.

Večer věneček. Vstupné do věnečku pán 1 K, dáma 60 hal. — Hudba Meziříčská.

Na shledanou v Rohenicích!

Okr. výbor Sdružení katolické mládeže na Opočensku.

Naše schůze. V neděli dne 14. června o 10. hod. dopol. v Poličce (místnost Katol. jednoty) valná hromada O. S. M. na Poličsku; na programu je: 1. proslov předsedy dp. A. Kováře. 2. referát taj. dp. St. Beneše, 3. volby výboru, 4. porada o okresním sjezdu na Poličsku, 5. volné návrhy. — Týž den odpol. o 3. hod. v Oldřiši (host .p. A. Grubhoffra) veřejná schůze spolková, na níž promluví taj. vp. St. Beneš. — V neděli dne 21. června o 10. hod. dopol. v Žamberku (sirotčinec) valná hromada O. S. M. na Žamberecku; program na pozvánkách, ref. taj. vp. St. Beneš. — Týž den odpol. v Příjemku u Chotěboře veřejná spolk. schůze, ref. z Hradce Králové. Sekretariát Sdružení katolické mládeže v Hradci Králové.

Třebechovický »Orel« pořádá 21. t. m. své první veřejné cvičení na fotbalovém hřišti v městském lese »Vysoký bor«. Bratrské okolní odbory nechť toto naše vystoupení považují za jakousi předběžnou přehlídku pro okrskový slet v Kostelci. Cvičení se budou předepsaná cvičení pro letošní I. zemský slet v Králově Hradci. Ráno o 10. hod. je společná zkouška v Boře. Odpoledne ve 2 hod. (po sv. požehnání) sraz na silnici u nádraží a pochod do lesa. Účinkuje chvalně známá kapela bratra Jaroměřského, která bude i vedoucí kapelou na zemském našem sletě. Poněvadž zvolené místo nalézá se ve volné přírodě vysokého lesa, naskytá se tu vhodná příležitost (žádné losy, žádná tombola) za levný peníz užiti příjemného pobavení. Členům v kroji vstup volný, jinak vstup k ranní zkoušce 20 h, k odpol. cvičení 40 hal. Kdo by sobě přál oběd, nechť se předem přihlásí. Na shledanou v Třebechovicích!

Černilov. V neděli dne 7. června konal u nás promluvu k dítkám jdoucím k prvnímu sv. přijímání vsdp. kanovník prof. Dr. Fr. Šulc, který odpoledne promlouval vroucími slovy jak k mládeži zvlášť, tak k dospělým a všem společně. Kéž by jeho slovy řídily se všechny naše katolické spolky! Pak by dříve jejich bylo zdarem požehnáno. Vzdáváme tedy jak jménem dítek, tak mládeže dorůstající i dospělých oblíbenému panu řečníkovi vroucí dík a vyprošujeme od Pána Boha síly k dalšímu ještě dlouhému působení. Rovněž vzdáváme díky důstojnému panu katechetovi z Červeného Kostelce Janu Řezníčkovi za jeho poučnou přednášku o Lurdech prozávenou světe'nými obrazy a konanou dne 31. května.

Kostelec n. O. Dne 12. července t. r. oslaví katolická jednota 20leté svoje trvání. Současně s touto slavností bude se konati slet »Orla« okrsku královéhradeckého. Proto bratrské spolky a organisace se žádají uctivě, aby toho dne ničeho nepořádaly a svojí účastí ke zdaru slavnosti a sletu přispěly.

Zbislav. Místní skupina venkovské mládeže odbývala dne 7. června na pouť zbislavskou »květinový den« pod protektorátem obecního zastupitelstva ve prospěch českých menšin v německém území. Obecenstvo s potěšením vykonalo svou vlasteneckou povinnost. Čistý výnos sbírky odveden byl svému účelu. Dívkám při sbírce účinkujícím srdečný dík touto cestou.

Plakáty Orelské se rozesílají. Žádá se, aby se všude rozvěšovaly po domech, jako to činí jiné strany a řádně napialy na rámy. Jeden exemplář stojí 1 K. — Pohlednice Orelské troje umělecké od akad. malířů po 10 h se rozesílají. — Br. Moravané oznámili již svoji účast. — Zvláštní vlaky projektovány 4. — Hudby dosud oznámeny 4. — Orelský slet slibuje značných požitků. — Sjezd křesť. soc. organisací a Vseodb. sdružení křesť. dělnictva v Čechách oznámen na 15. srpen do Hradce Králové.

Církevní věstník.

Hradec Král. V neděli dne 7. t. m. dopoledne Jeho Excel. nejdp. biskup v chrámu Panny Marie, odsouživ mši sv., měl delší, velice nadšenou promluvu k biřmovancům měšťanské a obecné školy chlapecké zdejší a škol venkovských i k biřmovancům stavu vojenského. Pak udělil sv. biřmování. — Odpoledne po slavném požehnání udělil tuto svátost žačkám lycea a měšť. i obecné školy. Na kůru provedeny ráno i odpoledne za posvátných obřadů zdařile secvičené sbory. — Slavnost Božího Těla vydařila se pěkně, neboť pohoda byla překrásná. Posvátné obřady vykonal za četné asistence J. M. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava. Slavnostního průvodu účastnilo se v hojném počtu úřednictvo, kněžstvo, školy, vojsko, jednota katol. tovaryšů, Orlové, spolek »Anežka«. Odbočka Všeodborového sdružení atd. Družiček kráčelo přes 500. Při jednotlivých zastaveních ozývaly se hromadné výstřely vojska a fanfáry trubců. Oltáře byly velice vkusně upraveny. Velkolepá slavnost skončila posledním požehnáním v katedrálním chrámu. Rozsáhlé náměstí bylo vyplněno velikými zástupy z místa i okolí.

Česká pouť k eucharistickému kongresu v Lurdech. Každý účastník bude zajisté počtati tuto velkolepou českou pouť k nejkrásnějšímu okamžikům svého života. Vždyť směr cesty zvolen znamenitě přes čarokrásné Benátky, nádhernou Rivieru a skvostné Švýcarsko. Tak bude s užtkem duchovním spojen i krásný požitek nevyrovnatelných krás přírodních. — Upozorňujeme ještě jedenkrát, že pouze Spolek českoslovanských poutníků pořádá českou pouť do Lurd. Naši pouti účastní se sám Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Doubrava. Nemůžeme doporučovati účast našinců na jiné chystané výpravě, která jest vlastně německá. Ceny při letošní české pouti jsou ovšem výmínečně vyšší a to z toho důvodu, že dráhy francouzské po čas kongresu žádných obvyklých

slev neposkytují a kartelování lurdů hoteliéři žádají za pobyt 6 dní horentní ceny. Příští rok, kdy lurdský spolek opět uspořádá pout do Lurd, budou ceny nízké, lidové. Kojíme se nadějí, že nebude ani jednoho českého kněze a laika v naší milé diecési, který by dal přednost německé výpravě před českou poutí, doporučenou církevní vrchností v ordinariálních listech všech českomoravských diecézí. Tudíž kdo můžeš, rač se k české kongresové pouti přihlásiti a tak i v této příčině prakticky prováděti heslo: Svůj k svému! Přihlášky přijímají: Ant. Kašpárek, farář, Praha-II., Jungmannovo náměstí 20., Leopold Kollsek, kons. rada a farář, Blansko, Morava a Jos. Rössler, farář t. č. Velký Outím u Rychnova n. Kn.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady 8. června. Sl. Marii Štandrové uděleno bylo povolení k obývání novostavby na parcele číslo 3 v bloku XIII. v ulici Plácelově. — Povolena byla stavba skladiště ve dvoře domu čp. 405 v Sádovské ulici p. A. J. Vanického. — Dáno bylo svolení ke zřízení hrobky s pomníkem na hrobě č. 117 na novém hřbitově Pouchovském p. Václavu Rosovi, c. a k. dvornímu krejčímu. — Expositura fideiuství pro stavbu vodních cest navrhne se pro deponování bahničního nánosu, vybagrovaného z labské trati nad jezem, pozemek na levém břehu Labe nad vyústěním potoka piletického. — Požitek nadace Collinovy K 19.—, udělen byl Františce Slezákové, žákyni V. třídy obecné dívčí školy, k návrhu správy této školy. — Stížnost na chov slepic, hus a králků v některých domech Komenského třídy postoupena byla městské policii. — Na návrh správy městské vyšší školy pro ženská povolání hospodářská schváleno bylo, by obec přistoupila za člena Svazu odborných ženských škol.

Volby do městského zastupitelstva v Hradci Králové. Konati se budou v sále obecního domu čís. pop. 89. I. patro (Beseda): do III. sboru ve středu dne 24. června 1914 o 8. hod. dopol., do II. sboru v sobotu dne 27. června 1914 o 10. hod. dopol., do I. sboru v úterý dne 30. června o 11. hod. dop. V každém voličském sboru volí se 12 členů a 6 náhradníků.

Rádná valná hromada místního mužského odboru Ústřední Matice školské bude se konati v »Besedě« dne 24. června 1914 o 7. hodině večer. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se valná hromada o hodinu později bez ohledu na počet účastníků.

Vyložení rejstříku všeob. daně výdělkové pro období 1914-15. Rejstříky obsahující sazby jednotlivým poplatníkům všeob. daně výdělkové zdejšího ukládacího okresu III. a IV. berní třídy pro ukládací období 1914-15 uloženy, budou ku nahlédnutí vyloženy po dobu 14 dnů a to: od 17. až včetně do 30. června 1914 v berní referátě c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové čp. 177, v kanceláři č. 1. v úředních hodinách pro oprávněné poplatníky všeob. daně výdělkové.

Akademii pořádají jubilejní městské dívčí lyceum a městská vyšší škola pro ženská povolání hospodářská v Hradci Králové 20. června v městském divadle Klicperově ve prospěch České zemské komise pro ochranu dítek a péči o mládež a ve prospěch podpůrného fondu obou ústavů. Začátek o půl osmé hodině večerní. Zpěvní čísla řídí lyceální učitelka sl. Zdr. Součková.

První rybářský klub v Hradci Králové pořádá bude dne 5. července t. r. v lázních p. Jelena v Malšovicích velký koncert, při kterém bude účinkovati chvalně známá kapela Třebechovická. O hojnou zábavu jakož i chutné ryby bude postaráno.

Sdružení českých vojenských certifikátistů (odbočka pro Hradec Králové a okolí) pořádá ve prospěch vdov a sirotek po svých členech v neděli dne 21. června zahradní koncert při restauraci p. Jelena v Malšovicích. Mladé toto sdružení zasluhuje všeobecné podpory českého obecnictva, ježto před krátkou dobou vystoupilo z centralistického vídeňského spolku. Ačkoliv mnozí byli dlouholetými členy, přestoupili v Hradci Králové všichni do jednoho k sdružení českému, čímž ovšem přinesli značnou oběť, ztrácejíce tím veškeré nároky na požitky, které jim vídeňský spolek jako dlouholetým členům poskytoval.

Záložna v Hradci Králové. Stav vkladů koncem měsíce května K 2451.234.—. Pokladní obrát K 2040.393.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové konati se bude před prázdninami v pondělí, dne 6. července a v úterý dne 7. července t. r. od 8 do půl 10. hod. dopoledne v ředitelně ústavu. Zkoušky přijímací konají se hned po zápise.

Pokrok husitské tolerance. Již se chystají dlouhé řady přednášek o despotismu středověkého katolicismu a beránci povaze husitů. Rozumí se, že novohusité statečně budou tvrditi, jak již minula doba pronásledování pro církevní názory. Zatím však pánové starají se horlivě o to, aby bezohledný boj proti všem rozhodným katolíkům byl co nejvíce přirostřen. Pokrokový tisk vzal si na mušku p. Russa a provolává, že není možno, aby v roce Husově zastupoval Hradecko klerikál. Prý k takové hanbě dojít nesmí. Jen, pánové, rozvázně! Že by si počínal p. Russ klerikálně, že by pronásledoval pokrokové tak fanaticky, jako ti to si vyhrnují rukávy na katolíky, o tom nevíme. Zato však — mňmke-li napraviti hospodářské a politické poměry v duchu Husově opravdově, pak máte raději varovat před obhájci placených konfidentů, autonomních protiklerikálních hra-

bošů a zrádných sokolských špihaviců. Jestliže se poskytně trochu vlivu poctivému konservativci, pak národ sotva bude zaprodán, jak svědčí jméno Riegrovo, Bráfovo, Tomkovo, Hlávko. Památka věčného Husa se neoslaví povyšovaním monistů, kteří vynikají jenom demagogií: Buďte-li se hrozné národní přihany, přicházíte s kopistí již po nápečl, protože aféra Švihova jí natopila tolik, že ji nezveliči žádný konservavec. Právě novohusité se přičinili o poznání, že už je nejvyšší čas k jinému kursu.

Všem našincům odporučujeme

výhodné
ukládání
VKLADŮ

*u Královéhradecké
bankovní jednoty*

= v Hradci Králové v Adalbertinu. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Hagenbeck v Hradci Králové. Již tuto sobotu dne 13. června v 8 hodin večer zahájí u nás Hagenbeck skvělým představením řadu svých pohostinských her. V neděli dne 14. června uspořádá ředitelství dvě velká představení se skvělým programem. Začátek odpoledního představení o 4. hod. a večerního o 8. hodině. V pondělí 15. června překvapí nás ředitelství brilantním představením a v úterý dne 16. června o 8. hodině jest velký slavnostní elitní večer. Ve středu dne 17. června o 4. hodině odpolední rozloučí se podnik s Hradcem Králové i okolím skvělým, zvláště bohatě aranžovaným představením. Vysoce zajímavý Hagenbeckův zvěřinec jest od neděle dne 14. června od půl 10. hodiny dop. otevřen a dospělí platí 50 haléřů, děti 30 haléřů. Školám doporučuji se hromadné návštěvy tohoto jediného, vědecky cenného zvěřince. Nepřehlédněte řady nejcenějších a nejvzácnějších zvířat celého světa má Hagenbeck ve svém zvěřinci. A to: lvy, tygry, polární medvědy, malajské, tibetské a hnědé medvědy, zebry, mořské lvouny, zamburské jeleny, jediné na cestě se nalézající obrovské bůvol, kteří patří k nejnebezpečnějším zvířatům. Hagenbeck má jediný, dosud v žádné evropské zoologické zahradě vystavený, černé antilopy, vyjící pakoně, lamy, opice všech druhů a velikostí, slony, velbloudy, skotské poníky, angorské kozy, mezky, pasovce, velký počet koní atd. Hagenbeckova nedostupná umělecká společnost, jediná na světě, tu předvádí velkoměstské programy, vyznačující se atrakcemi nejnovější doby. Smíšené skupiny dravců: lvů, tygrů, polárních, tibetských a hnědých medvědů, tygrovitých dog předvádí krotitel Richard Rössler. Hagenbeckova skvostná skupina lvů dokazuje triumf divoké i moderní dresury a podává obraz nevyrovnatelné krásy i síly svými napínavými a nebezpečnými momenty. Krotitel August Mölker, jeden z nejlepších krotitelů nynější doby, předvede tuto skupinu. Hagenbeckova skupina mořských lvounů jest toho času nejlepší, též nepřekonatelná. Obrovské exempláře těchto zvířat provádí umělecké kousky téměř na pohádky hraničící. Kapitán Nansen jest jejich mistr a velitel. Kromobyčejná podívaná jest na lva jako krasojedce na koni kterého nám předvede krotitel Filadelfia a na exotickou, neobyčejně zajímavou skupinu zvířat obrovských slonů, velbloudů a skotských poníků, předvedených cvičitelem Williamem Rossmayrem. Řada artistických atrakcí, exotická skupina národů, světoznámá čínská družina Hum-Guno, clowni a Augusti, mezi nimi bouře smích vyvolávající clowna Tom Bibb se svým Augustem Žánem a jeho mezkem Zuzy doplňují program. Podrobné popisování ostatních čísel programu zdá se nám zbytečné, vždyť již jméno Hagenbeck dává nám nejlepší záruku, že to, co uvidíme, bude jen vynikající. V nádherném obrovském stanu, chráněni před veškerou nepohodou, při skvělém osvětlení užíme výkony, které žádný jiný podnik toho druhu nám poskytnouti nemůže. Všichni, kdož ve skvostných těchto večerech krátkou budou při nejvýbranější zábavě svoje chvílky, potvrdí, že podnik Hagenbeckův zasloužil si v každém směru čestných vydobytych vavřínů a i toho, aby jméno jeho jako »vládce zvířat« bylo ve všech úhlech světa vyslovováno s úctou a obdivem.

Pro odměňování koní. Jež letošního roku konati se bude v soustředěných okresech Jaroměřském a Holickém a sice dne 26. června ve Smiřicích a dne 3. července v Holicích a počne na obou místech o 8. hod. ranní, věnuje okr. výbor příspěvek rozpočtem pro r. 1914 po-

lený v obnosu 450 K. Příspěvků toho použito býti může výhradně na odměny pro držitele malých ueslostí zdejšího okresu a sice v první řadě pro chovatele hřebčinek a klisen po prvé krytých. Ve Smiřicích budou odměňováni koně teplokrevného neb hřebčineckého rázu a v Holicích koně rázu chladnokrevného, teplokrevného nebo hřebčineckého. Vedle odměn věnovaných okresem budou rozdělovány též obvyklé státní ceny, stříbrné medaile a diplomy uznání. Okresní výbor doporučuje, aby pěstitelé koní zdejšího okresu s hojným jich počtem odměňování toho na jednom či druhém odměňovací místě se účastnili.

Dobrotelce. Starobylému našemu chrámu Páně dostalo se nové trvalé ozdoby: dvojích krásných vrat železných, jež s povolením vysokého ministerstva kultu a vyučování dle nákrešů p. architekta R. Němce dodala c. k. odborná škola pro zámečnictví v Hradci Králové za pouhou náhradu režijních výloh. Zesnulý pan architekt má u nás krásnou po sobě památku.

Pohřeb děkana Jana Cvrka. V pondělí svatoúšně zemřel a dne 3. června dopoledne při poutním Mariánském chrámu Páně na Hemžích do hrobu byl uložen vysoce důst. pan konsist. rada a vikář, děkan choceňský Jan Cvrk. Přes 50 kněží s několika vikáři, s celým městským zastupitelstvem, všechna školní mládež choceňská i skorenická se svými pp. učiteli, spolky hasičské i jednoty katolické místní doprovodili s obrovskými zástupy domácího i okolního lidu tohoto velezasloužilého svého duchovního správce. Zemřel u věku 71 let. Až na jeden rok, který kaplanoval v Bělé u Pardubic, strávil celý svůj kněžský život v tomto roztomilém koutku naší české vlasti, jednak jako kaplan v Chocni, jednak jako prvofarář ve Skoreniciích, bývalé to filiálce choceňské, jednak jako farář a pak prvoděkan v Chocni. Místa, kde působil, lze poznati dle dojemné, ba nádherné úpravy chrámů. Kostel skorenický, děkanský choceňský i filiální kostely v Běstovicích, na Hemžích i ve Státně hlásati budou dlouhou řadu let horlivou snahu a obětavost zesnulého pana děkana o čest a slávu stánků Božích. Byl nemocen téměř 4 léta, raněn java mrtvici. Ale ještě v posledních okamžicích svého šlechtetného života jal se pracovati o tom, aby poutnický mariánský chrám Páně na Hemžích, v jehož stínu přál si býti pohřben, opatřen byl novými, velikými zvony. Jinak i tento chrám svou úpravou a výzdobou potěší a mile překvapí každého přichozícího. Kéž i toto poslední přání zvěčnělého p. děkana Cvrka uvede ve skutek jeho nástupce! Duši nadšeného cítele mariánského odporučíme mocné přimluvě Královny nebeské. — R. i. p.

Chlumec n. Cidl. (Oslava národně sociálního vítězství.) Zpráva o národně sociálním vítězství ve 26. volebním okrese, kde byl zvolen p. Josef Netolický, zdejší písmák, rozšířila se rychle ve čtvrtek odpoledne po našem městě a vyvolala pochopitelně neobyčejný rozruch nejen u stoupenců strany národně-sociální, nýbrž i u příslušníků ostatních stran politických. V pátek kol 8. hodiny večerní shromáždili se příslušníci strany národně-sociální a něco zvědavců blíže hotelu »Bílý beránek«, odkudž se národní sociálové v průvodu rychle odebrali k obydlí pana Netolického, jemuž k vítězství jeden jejich stoupenec blahopřál. Odtud odešli zase rychle před hotel »Bílý beránek«, kde k shromážděným promluvil nově zvolený poslanec p. Netolický. Ve své řeči mezi jiným se zmínil, jakých zbraní ve volebním zápase použili proti němu mladočeši a sociální demokraté. Přítomní jim provolali hanbu. Na to si zazpívali »Kde domov můj« a »Hej Slované«, načež se rozešli. Sláva tedy moc veliká nebyla. — (Odchod p. rady zemského soudu V. Suskeho.) Minulý týden odcházel z našeho města po dlouholetém záslužném působení do trvalé výslužby p. c. k. rada zemského soudu Viktor Suske. Pro svou milou povahu byl všeobecně oblíben a proto jej neradi ztrácíme. Konal svědomitě nejen povinnosti svého stavu, nýbrž i povinnosti náboženské jako zbožný katolík. Panu c. k. zemskému radovi, který se teď trvale usídlil v Čáslavi, přejeme, aby dobu zaslouženého odpočinku ve zdraví a spokojenosti klidně prožil.

Archaeologický sbor »Vesel« v Kutné Hoře činí tímto uctivé pozvání k valné hromadě v úterý dne 23. června 1914 o 3. hodině odpolední v zasedací sni městské radnice v Kutné Hoře obdývané. Sdělil se, že Jeho c. a k. Apostolským Veličenstvem, Nejjasnějším císařem a králem našim, na věčnou paměť Nejvyšší návštěvy Své dne 21. června 1906 na radost vždy věrného obyvatelstva kutnohorského, věnované figurální okno velechrámu sv. Panny Barbory, bylo 22. prosince 1913 osazeno a 2. května 1914 c. k. vrchním stavebním radou Ludvíkem Lablerem za přítomnosti c. k. okresního hejtmána Frant. Blažka ve smyslu výnosu c. k. místodržitelství království Českého ze dne 24. února 1914 č. 2782 praes. al 1913 kolaudováno. — Sdělil se dále: že paní Olga Veselá, roz. Stietkova, vdova po vrchním inspektoru severozápadní dráhy v Praze Emanuelu Veselém, dne 27. listopadu 1911 zemřela, odkázala dle 7. odst. posledního pořízení na velechrám sv. Panny Barbory obnos 8000 K, kterýžto obnos budiž vydán p. arciděkanovi kutnohorskému. Z odkazu pl. Olgy Veselé zřizena velkolepá dvě okna figurální čtyřdílná, v kapli jižní strany našeho velechrámu, když již ochoz kapli v presbyteriu figurálními okny jest opatřen, a to: I. Okno Stietkovo. Motiv vhodný vzat ze života sv. patronů lékařů Kosmy a Damiana. Scéna odehrává se v přístavním městě, kde světci, obklopeni zástupem chorých a nuzných, je těší a léčí. Velkolepé toto okno bylo v městci dubnu 1914 osazeno. II. okno: Křest sv. Olgy. Roku 957 vypravila se ruská

kněžna Olga do Rocka, kde čestně přijata byla císařem Konstantinem Porfyrogenetou (dle Píče, známého zpravodaje o věcech slovanských) a pokřtěna od patriarchy Theofylakta na víru Kristovu. Děj odehrává se na nádvorí chrámu sluhu byzantského, jehož arkády vzadu jsou viditelné, tvořící pozadí scény — vpředu sv. Olga, sestoupivši do křtitelnice, přijímá oddané svátost křtu z ruky patriarchy — po straně pak stojí kmotr sám císař Konstantin, pravici na rameni sv. Olgy — v levici svíci — okolo zástup dvořanů, duchovních — v pozadí ruští bojaři z kněžského průvodu. Jako motiv obrozující církve křesťanské volen shluk holubů bílých, dolů se snášejících — motiv ten činí zároveň přechod z části figurální v část ornamentální, již okno nahoru vyznívá v kružbu. Skizzu a karton vypracoval mistr malby dějin František Urban — sklomalbu provádí a v nejbližší příchod dlech osadí firma páně Kryšpínova v Praze. — Sdělit se, že pan JUDr. Antonín Schneider-Svoboda, c. k. státní zástupce a vrchní rada soudní v Hoře Kutné, dne 26. února 1914 tutéž zemřelý, odkázal dle 38. odstavce posledního pořízení na velechrám sv. Panny Barbory obnos 4000 K následujícím způsobem: »Monsign. arciděkan Karel Vorlíček 4000 K ku zřízení dalšího okna s figurální malbou v ochozu velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře a budíž motivem této malby, pokud možno, sv. rodina s přiměřeným věnováním.

Od Lichnice. Jaký rámus by se strhl, kdyby psal katolický list o učitelích stávající doby, jako píše protestantský list. Evangelický »Mus« čáslavský v č. 4. píše: »Povrchní vzdělanost jest, jak se zdá, kletbou naší doby. Co všechno se ve školách žákům předkládá a vykládá, ale do hloubky vlastně nic! Nemá ani na to času pro mnohé předměty. Velice trpí touto vadou učitelské ústavy rakouské, ale jiných škol a ústavů při tom nevyjímá. To má za následek, že lidé se domnívají býti vzdělanými, ale nejsou, jsou takřka jen opudrování moderní kulturou. Když pomínou léta školní, měl by jistou korekturu způsobiti život, ale nezpůsobuje. Právě naopak, nedovzdělanost se rozmnožuje čtením novin, které píšou o všem možném na světě, ale ponejvíce se obírají planým a z velké části neužitečným politikařením. Kinematografy, varieté, tingtangly, zápasistické fotbalové, hlediště koňských dostihů, produkce aviatické mají vždy plno lidí zvědavých a ochotně i vysoké ceny platících. Za to kostely ve městech, a zvláště velikých, jsou téměř prázdné. Ale nejen kostely. Když je vážný, v pravdě umělecký koncert, bývá návštěva slabší, a když se hraje vážná truchlohra, bývá divadlo prázdné. Jen frášky, operety a frivolní (nestydaté) věci táhnou. Ty se dávají třeba stokrát za sebou. Slovem, naše doba je vážně churavá povrchní vzdělaností a bezmeznou lačností zábavy. A stále ještě není viděti známek nápravy a obrátu. Běda nám a našim dětem, nebude-li líp. Ve školách se musí stát první pokusy o ozdravení. Ale to vyžaduje jiných učitelů, než jaké toho času vidíme; ne placené řemeslníky, ale skutečné vychovatele, celé a při tom křesťanské charakteru, kteří svou práci konají u vědomí zodpovědnosti před Bohem. Chrám křesťanský a duchovní správce musí v započatém díle pokračovati a je s pomocí Boží snažit se dovršiti.« — Tedy už i protestantské listy mají toho »pokroku« dost. Kdyby tohle napsal list katolický, hned by se na něj sesypalo krupobití nadávek. Leč mělo se zmužile promluvit již dříve. Ti, kteří nyní bledou, sami drželi ze záští proti katolictvu palec živlům podvracejícím světový názor křesťanský.

Skuteč. Misionáři Cyril Jež a Kar. Lerch T. J. vykonali zde sv. misii. Pohnula se celá osada děkanství. U sv. svátostí bylo 2000 lidí. Mládenci a dívky nesli ke konci sv. kříž z dolního kostela do horního. Kázání bylo na náměstí i svěcení kříže. Půl náměstí bylo posluchači obsazeno. Sv. misie se zdařila velmi pěkně.

Pustá Kamenice. (Obnova sv. misie.) Od 30. května do 5. června konali ve farním chrámu Páně sv. Anny v Pusté Kamenici dšst. O. O. z kongregace Nejsv. Vykupitele v Praze P. Jan Návrat, superior a P. Frant. Vošáhlik obnovu sv. misie, která krásně se vydařila. Všechna kázání i cvičení byla velmi čteně navštěvována. Kajícníků bylo 740. sv. přijímání podáno 1164. Farnost čítá 990 katolíků. Velmi dobrý dojem učinilo, že všichni pp. učitelé přijali též sv. svátosti. Hlavním pátním misionářem voláme: »Zaplať Pán Bůh!

Bucharovy společné výpravy do Krkonoš v r. 1914 konány budou v tomto pořadí: I. 16.—20. července: 1. Jilemnice. 2. Žalý. Zadní Mísečky. Krakonoš. Labská bouda. 3. Sněžné jámy. Petrovka. Rybníky. Sněžka. Obří důl. Vrať. Trutnov. 4. Adersbach. Teplice. — II. 2.—7. srpna (pro otužilé turisty): 1. Jilemnice. Žalý. — 2. Jablonec a Vysoké n. Jiz. Štěpán. rozhledna. Nový svět. — 3. Mumlava Seifenbach. Dvoračky. Kotelné jámy. Zadní Mísečky. Krakonoš. Pančice. Labská bouda (vodopád. prameny). Sněžné jámy. Martinovka. — 4. Agnetendorfské Sněž. jámy. Petrovka. Rybníky. Sněžka. Výrovka. Lisčí hora. Černý kopec. Janské lázně. Vrať. Trutnov. — 5. Adersbach a Teplice. Police n. Metují. — 6. Hvězda. Hejšovina. Karlsberg. Chudoba. Náchod. — III. 23.—25. srpna: 1. Jilemnice. Žalý. 2. Údolí Jizerky. Vitkovice. Hutě. Dvoračky. Kotel. Labská bouda. Martinovka. 3. Petrovka. Sněžka. Obří důl. Pece. Vrať. Trutnov. — IV. 5.—8. září. 1. Jilemnice. 2. Žalý. Spindelmühle. 3. Dívčí lávky. Údolí Bláho Labe. Rennerovka. Sněžka. Rybníky. Petrovka. — 4. Martinovka. Sněžné jámy. Labská a Vosecká bouda. Nový svět. — Přihlášky se zálohami 10 K za osobu do 10. července, do 28. července. do 20. srpna a do 2. září t. r. Podrobné programy (za náhradu 20 hal. ve známkách) rozesílá a blíží informac-

ce a zprávy ochotně podá pořadatel ř. učitel J. Buchar v Štěpaněch u Jilemnice.

=UHLÍ=

hornoslezské

nejlepších známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednotá

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Projekt elektrárenského Svazu východočeských okresů. Posledních 10 let je elektrárenské podnikání v Čechách charakterisováno přechodem od elektráren místních k elektrárnám přespolním, totiž takovým, které zásobují elektrickým proudem nejen obce v bezprostřední své blízkosti, nýbrž celá rozsáhlá území. Po stránce technické vyznačují se elektrárny přespolní tím, že vyrábějí proud střídavý o vysokém napětí (3000—10000 volt) za tím účelem, aby se mohl bez značných ztrát rozváděti na velké vzdálenosti. Konečné řešení všeobecné elektrisace připadne moderním veloelektrárnám. Svaz východočeských elektráren zabýval se již od delší doby projektem, který by zajišťoval, že rozváděcí síť elektrovedné zůstanou v našich rukou a výsledkem toho snažení jest projekt elektrárenského svazu východočeských okresů, který zapadá do rámce celkové elektrisace království Českého tak, jak jej navrhuje státní a elektrotechnický odbor při Zemské správní komisi království Českého. V následujícím chceme blíže osvětliti podstatu projektovaného Svazu východočeských okresů, jeho cíle a oceniti výsledky, kterých Svaz docíliti může. Základní myšlenkou Svazu okresů je, aby interesované okresy v severovýchodních Čechách utvořily organizaci a vzaly na sebe úlohu elektrický proud co nejlevněji zakoupiti z elektrárenských podniků po ruce jsoucích, postupně jej po celé oblasti své do jednotlivých obcí rozvésti, a těmto jej bezvýdělečně dále prodávati. Nemá tudíž tento Svaz okresů ani elektrárny stavěti, ani prodávati proud přímo až na konsumenta, nýbrž jen energii elektrickou koupí obstarati a síť primární (na vysoké napětí) ve všech sdružených okresech provésti. Provedení tohoto úkolu mohou předsevzítí nejlépe okresy proto, že jim náleží dnes právo používati veškerých silnic a cest okresních k rozvádění elektrického proudu. Nesmírně ulehčuje provedení tohoto podniku ta okolnost, že Svaz okresů má k dispozici značné množství levného proudu v elektrárně na dolech Svatoňovických. Doly Svatoňovické jsou ochotny ze své elektrárny dodávati přebytkový proud výhradně Svazu okresů prozatím do množství asi 3 000 000 kwh. Ceny jsou neobyčejně výhodné a průměrem o 7—8 h levnější než za stejných okolností mohou dodávati naše přespolní elektrárny. Svaz okresů má provésti svým nákladem síť primární z elektrárny Svatoňovické do jednotlivých obcí. Náklad kryl by se tím způsobem, že by každý okres upsal takový kapitál, jakého je potřebí na stavbu sítě v oblasti dotyčného okresu provedení, tudíž na každý kilometr asi 5000 K. Pro začátek provedly by se linie hlavní a k nim připojovaly by se stále linie vedlejší, až by veškeré obce do této rozváděcí sítě pojmuty byly. Tak, jak by se síť primární rozšiřovala, musil by okres svůj příspěvek zvyšovati. Ceny, za které by se obcím proud dostalo, stanovily by se tak, že ke kupní ceně připočetla by se přírůžka, kterou by se krylo zúročení investovaného kapitálu, amortisace a režie, tak že by okresy žádného břemene nového na sebe nevzaly a jednalo by se jim jen o opatření kapitálu. Obce by dostaly od Svazu okresů proud s počátku za cenu asi 20 h za 1 kwh na nízké straně transformátoru. Každá obec sama by si postavila svým nákladem transformátory a síť sekundární po obci. Poněvadž sama nakupuje za 20 h a prodávati by mohla s počátku, jak je to dnes obvyklé za 60 h pro světlo a 30 h pro motory, kryla by tento diferencí veškeré výlohy, které by jí postavením a správou sítě sekundární v obci vznikly. Tímto způsobem bylo by možno zásobiti celou oblast interesovaných okresů elektrickým proudem, aniž by tím okresům nebo obcím vzniklo nějaké stálé roční zatížení. Naopak dá se očekávati, že během času by se výsledek stále zlepšoval, tak že by se zavedení elektrické energie pro jednotlivé obce mohlo státi zdrojem značných příjmů. Zlepšení by musilo nastati proto, že při větším konsumu by byla střední cena nákupu nižší a režie by se rozdělovala stále na větší a větší počet konsumovaných kilowattových hodin. Kromě toho prodával by Svaz okresů proud přímo průmyslovým podnikům, na kterých by se vydělávalo ovšem málo, ale při velkém množství odebraného proudu znamenalo by to značné zlepšení finančního

výsledku, což by se objevilo ve snížených cenách, jaké by obcím byly účtovány. Okresy, které ve Svazu východočeských okresů mají se organizovati, jsou: Úpice, Náchod, Česká Skalice, Jaroměř, Nové Město n. M., Opočno, Rychnov n. Kn., Kostelec n. O., Zamberk, Ústí n. Orli. a Vys. Mýto. Pro vedení přípravných záležitostí zvoleno bylo přípravné komité, které po dojití souhlasu jednotlivých okresů práce spojené s formálním ustavením Svazu provede. Síť projektovaná jest na napětí 15 000 Volt a pro první stavební období r. 1914 zabrala by okresy blíže Svatoňovic položené až k Opočnu. Síť tato tvořila by dva kruhy, z nichž první spojoval by města: Svatoňovice, Úpice, Č. Skalice, Náchod, Hronov, Červ. Kostelec; okruh druhý připojoval by se u Skalice a šel by přes Opočno, Dobrušku, Nové Město n. M., Krčín, aby se severně od Krčína spojil s okruhem prvním. Celková délka této linie obnášela by asi 140 km a náklad asi 700 000 K, který by se rozdělil na jednotlivé okresy dle počtu kilometrů primární sítě v tom kterém okresu postavené. Z této sítě zásobeno by bylo asi 55 obcí a měst a v letech následujících by Svaz okresů postupně stavěl odbočky do obcí ostatních, tak že by se veškerým obcím dostalo za stejných podmínek elektrické síly. V jednotlivých obcích se mohou ustaviti strojá družstva, která si pořídí nákladnější stroje hospodářské (velké mlátičky, šrotovnický, mlýny atd.), která mohou docíliti podpory od Zemského jub. úvěrního fondu cis. Františka Josefa I. a jichž prosperita je již tím značně umožněna, že není třeba velkých investic na stroje poháněcí, ježto elektromotor v poměru k motoru výbušnému nebo parnímu je 5 až 10krát levnější. Celému kraji dostane se poměrně levného proudu a veškeré zisky, které by jinak plynuly do kapes soukromého a k tomu cizího podnikatele, zůstanou u nás a bude jich použito k zlevnění elektrické energie. Zabráněno bude též nebezpečí, že by naše elektrárny byly cizím kapitálem vykupovány. Zůstaneme pány na své půdě, od nikoho nezávislí, neboť konsum nacházeti se bude v rukou naší autonomie. Jednotlivé okresy obdržely podklady a mají se v nejbližší době státi závazná usnesení okresních zastupitelstev o přistoupení ke Svazu. Že jedná se o věc dobrou, toho důkazem je, že Strojní a elektrotechnický odbor při Zemském výboru tento způsob elektrisace schválil, sám na generálním projektu pracoval a stejným způsobem, totiž utvořením celé řady svazů okresů otázku elektrisace v celém království Českém řeší. Doufáme proto, že nebude nikoho, kdo by zaujal stanovisko proti tomuto projektu a tím úspěšnou práci v otázce elektrisace zdržoval, nebo dokonce znemožnil.

Různé zprávy.

Zbédovaný zmatek ve Francii. Před několika léty jásal protikatolický tisk, že francouzská kultura začne postupovati triumfálně na základě čistého lidského rozumu beze vši přitěže náboženských dogmat a pověr. Nyní tedy dokazuje moderní osvícenost, co všechno dokáže vlastní silou. Zmatky, do jakých zavedli Francii zistní mudrlanti a odvážliví spekulanti, nemohou býti již větší. Diletantismus (povrchnost) a pravá horečka zaplavuje všechny vrstvy společenské. Zaplacená reklama odstranila kritiku. Rozdílení četných cen literárních rozhoduje o literárním věhlasu. Spousta odporujících, křivých a se směrů je nepřehledná. Nejnemyslnější hesla zaznívají: klasicismus, royalismus, imperialismus, nacionalismus, ketismus, umění rozumové, intuice (názorot), novoromantika, socialistické umění a tisíce jiných receptů jest doporučeno. Lid nestará se již o písemnictví a písemnictví zakrslá v chabém krasocitu nebo rozkládá se ve futuristický chaos. V umění možno sledovati tenýž zmatek. Malířství zkouší stále nové směry, aniž by se dospělo k něčemu přesvědčivému. Obchod obrazy stať se spekulací. Anarchie žije i v životě citovém. Závodění pokolení způsobilo rozvrat rodinného života, jenž zaměstnává sociology. Idea povinnosti mizí před domnělým právem na požitky. Mravní zákon popírán nebo jen na společenskou slušnost omezen. Společenské ohledy pak se mění. Dělník nemá již oně ctižádosti, by odvedl poctivou, dobrou práci. Mzdový boj jest daleko důležitější. Příznakem tohoto názoru jest moderní vynález »sabotáže«. Pojem povinnosti a pojem práva zmizely z národního vědomí. Muž jako Hervé srovná to se svou cti, hájiti bandity rázu Bonnotova a Garnierova. Všechna mravnost klesá tak hluboko, že nevěří se vůbec již v možnost poctivě, nepodplacené požitky. Jedy pro nervy, jako morfium a kokaín, rozvíjejí svou zhoubnou činnost v nejvyšších kružích společnosti. — Francouzský politik A. H. Séché prohlásil: »Působením alkoholu ztrojnásobily se od r. 1850 až 1910 sebevraždy ve Francii. Stát však jest na alkoholu interesován, potřebuje ho pro rozpočet. Nesmí tedy býti nic změněno. Nejhorší škoda pro Francii jest ubývání obyvatelstva. Ohrožuje hospodářské a politické bytí Francie. Parlamentarismus znamená tolik, co hospodářství oblibenci. Úřady jsou obsazovány lidmi neschopnými. Každý volič má za to, že stát jest povinen podporovati soukromé podniky. Stát musí všude vypomoci. Aby upokojil všechny, kteří chtějí nažáti u něho zaplacení, musí rozmnožovati úřednická místa. Francie je zaplavena armádou malých úředníků. Stát pod zámkou zajištění života jednotlivcův vraždí národ. Francouzská politika státně na parlamentarismus. Parlament se svým stranickým bojem a svou osobní neváživostí žije pro sebe a nikterak nepředstavuje vůli lidí. Pro republiku není nikdo nadšen, jak byti pro ni nadšení její zakladatelé. President skrývá se za ministry, títo za par-

lament. Poslanci nemají svých voličů pobídnouti, chtějí-li podržeti mandát. Všude samé kompromisy! Syndikalismus a socialismus se rozpadávají a jak se zdá, ztratily svou výbojnou sílu. Stejně se to má se stranou radikální, jež nemá pozitivních vůdčích myšlenek. Možno očekávati politické ozdravení od některého diktátora? Ale kde ho vzít? Nikde není nadbytek lidí. Tak jeví se Francie jako obraz anarchie. Nikde nějakého přesvědčení, jen tížďadost je vzpruhou politického života. Ani myšlenka vlastenecká, idea vlasti nepojí stran. Demokracie, která jest antiklerikální, ba protináboženská, uráží se i náboženským zvukem myšlenky na vlast. Ve vzdělaných kruzích vzrůstá se internacionalismus. Mnozí chtějí nahraditi vlast trůstem. Antimilitarismus kazí armádu. Vážení mužové odporují veřejně útěk od praporu.

»Právo Lidu« o Masarykově právníckém věhlasu. To už mohl poznati každý, že soc. demokraté budou nosit na rukou Masaryka jen potud, pokud bude svými triky a kaučukovými výkruty prospívati rudé agitaci. Právě proto, že Masaryk uměl hodně pochlebovat jak soc. demokratům německým tak českým, odpouštěly se mu největší přemety, které přmo křičely. Za popularitu dovedl dáti Masaryk v zástavu všecko, popularita pak se nalezla nejsnadněji v nejhušších organisovaných davech. Patriarcha českého realismu uměl proklouznouti jako úhoř nejnebezpečnějším úskalím, dovedl si uložit největší mčken, když doba vyžadovala pokárání soc. dem. násilností a jiných odstraňujících zjevů. Zato však spustil přval velikých protestů, když se mu zdálo, že někdo zavádí o soc. demokraty trochu nešetrně. »Lidová« strana Masarykova byla stranou bez lidu, měl-li tleskati vášnivým »protiklerikálním« přednáškám jeho lid, musily vždy vyrukovati zástupy rudé. Strana rudá se stranou Masarykovou tvořila vzájemně podpůrnou společnost z důvodů agitačních i politických. Vždyť bez jednosvorného přispění soc. demokratů by Masaryk rozhodně posud nebyl poslancem ani na Moravě. Kdo si uchoval samostatný rozhled, musil se diviti, jak byzantsky, jak nevolnický realisté slouží straně soc. demokratické. Vždyť se také zastávali soc. demokratů i tenkrát, když zcela spravedlivě bylo požadováno, aby podali rudí soc. demokratičtí pohlaví výkaz, jak naložili s penězi sebranými na raněné. Leč — časy se měnily, soc. dem. již nepotřebují mouféninských služeb Masarykových. Proto také otevřeně prohlásili, že ze strany pokrokové učiní politickou nulu. A nyní došlo k tuhému sporu o vině Švihově. Když vidělo »Právo Lidu«, jak Masaryk k vůli udržení přátelství nár. sociálů hledí čistiti Šviha, propuklo v důrazné protesty a dne 7. t. m. docela hovořilo o Masarykově zločinu. — Píše:

»Masaryk sám o sobě říkal, že je vlastně sociálním demokratem a že pracuje v řadách buržoasie hlavně z toho důvodu, aby zde lámal předsudky proti socialismu. Dnes je po všech těch ilusích a sentimentalitách. Masaryk vymazal své jméno ze srdcí českého dělnictva a uměl pro ně. Co z něho zbylo, jest jen starý hašteřivý profesor, jemuž strannická zášť a osobní nenávisť zastínila do té míry zrak, že odpřisáhl všechny tradice své lepší minulosti a dal se do služeb proudů a cílů, z nichž mu bude jednou úzko... Pravdou je a zůstane, že to, co Masaryk v aféře Švihově provedl, je zločin. On se bezvýhradně (?) postavil za bdného policejního konfidenta, on — říšský poslanec a universitní profesor psychologie — lhal s problematickými neurastheniky po vinárnách, aby slídl po důkazech Švihovy nevinu, které Šviha sám nemohl reprodukovat — on... jednal s policejními špicly rázu Pondělíčkovy, aby na nich vyzvídal, bral-li Šviha peníze čili nic — on se odvážil dovolávat se jakýchsi soukromých prohlášení policejního presidenta Křikavy a policejního zřízence dra Klíny, že Šviha »nic neudělal«, a Masaryk ještě po procesu, před jehož skončením Šviha sám z porotní síně utekl, se opovážil napsat ve svém »Čase«, že Šviha nebyl Wienerem... Jediné, čeho Masaryk svým vystoupením dosáhl, je, že vyvolal zmatek. O dru Boučkovi nemluvíme — to je prototyp politické perversity — ale když i ten vídeňský Machar kryje Šviha a ve svých »duchaplných« essayích nemá žádného jiného materiálu, nežli mluvit o »Voldánci«, — co pak mají dělat ti lidé, na venkově, kteří každé slovo Masarykovo brali jako zlato a byli by na ně přisahalí? Na 26. volebním okrese byla tu a tam dokonce nálada, že Šviha je mučedníkem... Takový je výsledek Masarykova »hledání pravdy«... Dnes se Masaryk u všech slušných a poctivých lidí popravil sám. Pod jeho ochranou promenuje dnes policejní konfident po Praze nebo vyhřívá se na slunci ve své zahrádce v Žamberku... Takové jsou Masarykovy konce! Chtěl být spasitelem a prorokem národa a uzavírá svůj politický život jako praobyčejný tuctový advokát policejního konfidenta... My půjdeme pevně a bezohledně i přes Masarykovu hlavu, stojíme-li před tím hrozným faktem, že na konci svého politického života propadl neuvěřitelnému romantismu, pošlapal všechny zásady realismu a stal se bezbrannou hříčkou v rukou několika nesvědomitých štrébrů ve straně pokrokové, a tím také nebezpečím a překážkou dalšího zdravého rozvoje politického u nás.

Odpadá od církve katolické v Rakousku r. 1913. C. k. evangelická vrchní církevní rada ve Vídni uveřejňuje statistiku odpadů od katolické církve k protestantismu. Dle ní odpadlo v Rakousku za uplynulý rok 4189 osob, mezi nimiž 670 dětí pod 7 let. Od protestantismu ke katolicismu přešlo 1204 osoby, takže ztráta obnás: pro katolickou církev 2955 duší. Většina odpadů hlášena je ve Vídni, totiž 2082. Pak přibývá západní Čechy s 1561 novoprotestanty. Ode dne, kdy zahájeno v Rakousku hnutí »Pryč od Říma« odpadlo celkem 68.251

katolíků k protestantismu a za tutéž dobu stali se 16.021 protestanti katolíky. Číslice odpadů stále klesá: roku 1908 odpadlo 5377 katolíků, 1910 5190, 1911 odpadlo 4891, 1912 4867 a r. 1913 4720.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

*** KNIHY ***

záhavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Historický dokument o vratislavské diecési. Mezi císařem Františkem a biskupem vratislavským knížetem Hohenlohem byla dle »Viedeňského Denníku« v roce 1796 uzavřena zvláštní smlouva, která zaručovala rakouské části diecése určitou samosprávu. Generální vikář těšínský měl obdržeti vždy hodnost biskupa atd. Tato smlouva, o jejíž existenci se do nedávna vědělo velmi málo, nebyla plněna. Kněžstvo rakouské části vratislavské diecése podalo právě kabinetní kanceláři, ministerstvému předsedovi, ministru kultu, papežské nunciaturě a nově zvolenému biskupu vratislavskému memorandum, ve kterém žádá plnění smlouvy z roku 1796. — Kněžstvo vyslovilo se proti jakémukoliv rozdělení vratislavské diecése, žádá však, aby rakouská část diecése ve smyslu zmíněné už smlouvy stala se v ohledu církevní správy samostatnější.

Pokrokové volební podvody a švindly ve Valašském Meziříčí. Správní soud zabýval se volbami ve Val. Meziříčí, kdež stoupenci Masarykovi a evangelci bezcharakterními podvody zvítězili při volbách. Správní soud zjistil, že do volebních listin zaneseno bylo 52 »pokrokových« voličů podvodem a švindlem, a že týmž způsobem 39 voličů bylo z listin vyloučeno. Tedy Masarykovci a evangelci provedli při posledních volbách celkem 91 podvodů. Podvodem zvolená pokroková radnice chystá se pilně k oslavám — Husovým.

Hanácko-valašská výstava v Holešově bude zahájena v neděli 5. července. Dá se zcela určitě soudit, že výstava tato bude čteně navštěvována všemi, kdož milují Valašsko a jeho úchvatné krásy přírodní. Není třeba zdůrazňovat, že na výstavě bude život Valachů znázorněn v nefalšované skutečnosti. Výstavní výbor právě této otázce největší věnuje péči a pozornost. Proto všichni, kdož chtějí Valašsko poznat z vlastního názoru, přijdou na výstavu. Po celé dva měsíce pořádány budou místním odborem Klubu Českých Turistů vycházky a výlety do hor valašských, takže návštěvníci budou moci po prohlídce výstavy poznat ještě široký okruh Valašska. — Moravští spisovatelé tam budou mít zvláštní expozici. bude též sestavena výstavka současného moravského časopisectva.

Výstavka pomáček k vyučování škol. zpěvu pořádána bude se svolením c. k. zemské školní rady slezské na paedagogiu v Pol. Ostravě. Kdo by chtěl něčím přispěti, nechť se dohodne s pořadatelem výstavy p. prof. R. Wünschem v Mor. Ostravě (Větkova 18.).

Od slova k skutku. Na jubilejní valné hromadě vylechla Národní Jednota Pošumavská mnoho krásných

a povzbuzujících slov uznání za svoji třicetiletou obannou národní práci. Třeba však v práci této Jednotě též pomáhati a od slov přistoupiti k činorodým skutkům. Aby práce menšinová se dařila a vykázkati se mohla trvalými úspěchy, k tomu jest třeba peněz, peněz a opět peněz. Těch Jednota nevyhnutelně potřebuje a doufá, že poskytne je Jednotě Jubilejní věcná loterie, jejíž úspěch a zdar zajistiti může jenom všestranná přídě a podpora všech českých lidí bez rozdílu. A této přízně a podpory dovolává se Jubilejní věcná loterie Národní Jednoty Pošumavské, která horlivost v odbytu losů odměňuje zvláštními jubilejními diplomy, jež zasloužily si opět dámský odbor Jednoty v Humpolci a odbor ve Zdičích. V nepatrných pošumavských viskách prodáno 20, 40, 60 losů; samy menšiny snaží se horlivostí svojí zasloužiti si jubilejní diplom Jednoty a příklad tento povzbudí jistě místa a města česká k následování a závodění o úspěch a zásluhu.

Vádcem národa snadno a rychle může se státi občan pod patronancí radikálních novohusitů. Pro radikalismus a zaujatost proti všemu katolickému nevidí tací fanaticové nejnáléhavějších národních nutností. Zůstane pro budoucnost vždy příznacím dokumentem, jak rychle novohusitské nadšené dlaně zvedly dra Šviha k triumfálnímu průvodu, ačkoli již r. 1911 sám »Čas« a »Osv. Lidu« poukázaly na nechvalnou, nevlasteneckou činnost tohoto tížďadostivého špihavce. Kandidatura velkého dobrodince vídeňského českého lidu dra Drozdý byla ufvána od nár. sociálů velice rychle poukazem na to, že prý tento lékař jest — klerikálem. Husitovi Švihovi uspořádány ovace proto, že chytrák tento vklouzl do strany, kde mu kynula nejslibnější kariéra. Nyní (3. června) uveřejňuje dopis z Mostu, který potvrzuje uveřejněné již zprávy o zistném špihalství muže, který využil husitského fanatismu plnou měrou pro svůj osobní prospěch. V dopisu se praví: »Auskultant Šviha v Mostě — jak sdělili jsme nedávno — vytýká v úřadě českým svým kolegům nedostatek vlastenecké ráznosti — naproti tomu českého života menšinového se naprosto neúčastní, se ženou svojí mluví na ulici německy, ba kolegové jeho tvrdí, že nabízel se přikloniti k Němcům, bude-li přijat k státnímu návladnictví a zajistí-li se mu mimořádný postup v úřadě. Proto nás nepřekvapilo, když Šviha jako nově jmenovaný soudce dostal se do Chomutova v době, kdy čeští úředníci byli ze zněmčeného území přesazováni. Je zjištěno, že tam choval se jako Němec: počal české věci vyřizovati německy, agitoval pro Pachera a j. A pojednou Šviha jako soudce v Žamberku kandidoval a byl zvolen poslancem strany národních dělníků. Byli jsme ohromeni. Obojetnictví Švihy neopustilo. Byl poslancem, ano i předsedou klubu strany radikální a opoziční, ale kamarádil se s drem Klímkou od tajné policie. Chtěl, praví, svou stranu očistit, zvládnit. Ani mu nenapadlo. Sebe chtěl očistit, že s těmi radikály nemá nic společného. Strana národně sociální byla mu jen prostředkem, aby dosáhl — kariéry. Politika strany byla mu dost hostejná, až se té lhotejnosti posl. Křofáč divil. Šviha nosil v hlavě patrně jiné myšlenky: na ministerský frak. Nevzpomněl však, že co mohl tropiti jako neznámý auskultant soudní a soudce na Mostecku, nelze dělati poslanci v Praze. Obojetnictví se Švihovi vymstilo, zlomilo mu vaz.

Všelcos. V Číně starší ženy navštěvují domy vážených Číňanů a nablížeji vznešeným Číňankám své »služby« jako vypravovatelky nejnovějších událostí. Toto klepařství jest prý tam nejvýnosnějším »femeslem.« — Sněžka a vrcholky Krkonoše pokryly se zase minulý týden sněhem. — V Drážďanech vystaveny jsou hodiny, jež sestaveny jsou pouze ze slámy a na nichž 15 let pracoval Ot. Wegener. Jdoucí stroj, ručičky, závaží — vůbec vše je z obyčejné slámy. — Všichni mladočeští obecní starší města Prahy odvolali své žaloby na dra Boučka pro jeho výrok o »desíti zlodějích« na radnici. Pouze obecní starší Louda přes všechn nátlak žalobu neodvolal. — Ruský metropolita Antonius, který zasahoval do rusofilských agitací v Haliči, byl na zakročení vlády rakouské přeložen do Charkova. — Družstvo českých farmářů koupilo ve státě Louisiana velké pozemky a vybudují tam nové město »Libuše.« — Následkem odhalení »Dne« o vojenských dodávkách v Brně nařízena byla přísná revise všech vojenských dodávek. — Král bulharský Ferdinand zase dří na svých statcích v severních Uhrách. — Křofáčova »Zlatá husa« v Praze chystá se k bankrotu. Pohledávka Městské spořitelny obnáší 1.400.000 K, rytíř Menšík má na »Zlaté husu« zajištěno 800.000 K, celkem jest »Zlatá husa« zatížena asi 2.235.000. — Sufrážetky řádí dále. V Londýně v Doreově galerii zničily dvě drahocenné kresby kládívem a těžce zranily strážníka, který je chtěl zatknouti. v Belfastu zapálily dům.

Radium ve službách lidstva. V Nov. Yorku dílčmu berlínskému chemikovi Willimu Wolfovi podařilo se u potřebení radia tak zdokonaliti, že tato látka skýtá nejen medikům značné, netušené pomůcky, nýbrž způsobí i v průmyslu převrat tím, že brzy bude zbytečným dosavadní způsob osvětlování a radiové světelné barvy zaujmou časem jeho místo. Vynálezce nazval svůj výzkum »Lyda« a vyjádřil se o něm následovně: »Zdařilo se mi dokonale využítkovati svítivosti radia. Pomocí radia sestrojil jsem směs, již mohu cokoliv natřít a to ve všech možných barvách. »Lydou« napuštěné tkanivo, bavlna, vlna, hedvábí, len, dřevo, papír, sklo atd. zazáří ve tmě nejsvětější zelení, fialovou barvou, modrou, červenou a žlutou. Tajemství celého úspěchu spočívá v tom, že jsem dovedl vyvolati i Alfa a Beta — paprsky v radium, kdežto jinak v čistém radium postřehne lidské oko jen gama paprsky.« Vynález tento znamená i mno-

ho pro divadlo. Umělé květiny, závoje, stuh, dekorace, které při denním nebo umělém světle mají obyčejný vzhled, objeví se nám ve tmě v nejasných barvách. Radiové světelné nátery působí tak sice, že i na venek vyzařují světlo. Použito jich může být k nejrůznějším účelům. K reklamním štítům ze skla a emailu netřeba již drahého elektrického proudu, stačí »lacný« náter radiový. Horník najde cestu i bez hornické lampy v nejmavější šachtě tak jistě jako za dne. Stačí jednoduchý, snadný náter šachty. Ložky natřené »Lydou« jsou znatelné i v noční tmě. Automobilová neštěstí budou přímo nemožná. Řidič bude bez starosti a chodec z daleka uvidí každý auto. Kočárové lampy mohou se odstraniti, jejich službu vykoná obyčejné radiové natření kočáru. Tmavé schody a chodby nebudou již postrachem »rozjařených« nočních chodců. Sféru svítivosti jednoho náteru odhaduje vynálezce na nejméně 10 let. »Lyda« předělá fosfor tak, že nepoškozuje ani těla ani jiné látky. Ovšem, z Ameriky jsme zvyklí slyšeti pyramidální novinky. Nutno tedy na potvrzení ještě počkati.

K volbě na Vysokomýtsku. Nyní mohli dobře poznati peciválové, zda jest potřeba rozhodné organizace katolické čili nic. Netolický nenalezl sice k zvláštnímu protikatolickému fanatismu, ale vzíme program, na který se dal voliti a dle kterého se řídití musí. »Ale mladočeši nejsou tak zlí«, slyšíme námitku. Inu — jsou mírnější z důvodů agitací; až by naše organizace byla naprosto zlomena, až bychom důrazně na místě patřičném nehájili konfesní výchovu a jiná práva katolická, pak půjdou s ostatními. Vždyť již nyní se tolik přátelí se soc. demokrata. Pozorujeme, jak rapidně postupuje dravý proud tam, kde se neorganizuje. Vys. Mýto bylo do nedávna městem tak konservativním, až se mu okolní města vysmívala. A nyní? Při prvé volbě měl tam Netolický 381 hlasů, Krejčí 524, mladočech 186, našinec pouze 20. Při druhé volbě obdržel soc. demokrat 796 hlasů, Netolický 707. Po Čes. Třebové dostal ve Vys. Mýtě soc. demokrat hlasů nejvíce, většina vysokomýtských hlasů zkrátka padla do klína soc. dem. monistovi. Páli si takový výsledek přečetní konservativci. Byli pro svou desorganizaci jednoduše vykázaní za dveře? Až mladočeské hlasy klesnou (jak jest zcela jisto) ještě více, kdo potom bude hájiti ve sborech zákonodárných aspoň částečně zájmy velikých konservativních řad? Proto katolická organizace jest vážným příkazem doby.

Podklad pokrokového rozboru. »Hlas N.« sděluje, jak beze všeho samostatného úsudku »Čas« ze štvavých »Kostnických Jisker« uveřejnil tuto zprávu: »Palacký, jak známo, byl evangelik a odpočívá na evangelickém hřbitově. Ale ku podivu oslavován jest zádušní mši v katolickém kostele, odkudž účastníci jdou za Palackým na evangelický hřbitov. Tím dopouštějí se tito oslavovatelé přímo urážky náboženského přesvědčení toho muže, jehož oslavují.« Řádky končí novým »útokem« na pražskou radnici. — »Hl. N.« k tomu poznamenává: »Čas« i »Kostnické Jiskry« mohly by o Palackém věděti, že po výslovném přání svém odpočívá na hřbitově katolickém (v Lobkovicích evangelického hřbitova není) a že i pohřeb jeho konal se za účasti duchovenstva katolického i evangelického. Palacký za svého života často chodil se členy rodiny do kostelíka lobkovického a po smrti své choti každoročně účastnil se zádušní mše za ní sloužené.«

Jak nesprávně se živíme. Maso považuje se za nejvyšší potravinu. Tomu však tak není. Nejvíce tělo živí čochka. Kilogram čochky dodá tělu 94 proc., 1 kg látek, 1 kg bobu 92 proc., 1 kg hrachu 93 proc., 1 kg chleba 70 proc., 1 kg bramborů 25 proc. a 1 kg masa 36.5 proc. Naši staří předkové se tím řídili a proto také těšili se pevnějšímu zdraví a delšímu životu.

Umělecké pohlednice Koehlerovy. Dle velikého obrazu Koehlerova (sv. Cyril a Metoděj) pořízeny nákladem revue »Archy« v Prostějově ladné pohlednice. 100 kusů prodává se za 4 K. Odporujeme zvláště našim organisacím.

M., pl. J. K. Rychnov n. Kn., p. Gustav Franci, knihkupec, Praha. Všem slechetným dárcům vřelě vzdává se díky. Posouvadl hodlám koncem června došlé peněžité příspěvky jakož i knihy zaslati svému účelu do Suderwiche, žádám advofole ty, kteří chtějí ještě něčím přispěti, aby tak laskavě učinili během tohoto měsíce. Za veškeré milodary jménem krajanů suderwišských již předem děkuje Jos. Rössler, farář solnický t. č. Velký Oufim u Rychnova n. Kn.

Útulna slepých dívek Praha-III., Kampa by ráda i jiným nechudším dívkám nový domov poskytl. Prosl o milodary pro tyto nejnešťastnější. Adm. t. l. příspěvky ji zaslané uveřejní.

Příloha. K dnešnímu číslu přikládáme prospekt o blsk. studentském semináři »Borromaeu« v Hradci Králové a doporučujeme k důkladnému prohlednutí.

Josef Rušička,
pekař,
Marie Rušičková
ovd. Hyršlová

dovolují si oznámiti, že sňatku
jejich požehnáno bylo v úterý
9. června 1914 v chrámu Páně
sv. Pavla na Pouchově.

Hradec Král. Slezské Předměstí.
(Místo zvláštního oznámení.)

Vazbu knih
v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka
v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem, jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení
nabízí ke koupi

JAN KALIS,
zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.
Solidní obaluha při mírných cenách. Důvěryhodným
základní na výběr i na splátky bez zvýšení cen.
Založeno r. 1848.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky
jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Ar-
minster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.
Celistvé i běžné, různých šířek a velikostí, výtečné
jakoosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce
figurevé, zvláště pečlivě provedené.
**Cenníky zdarma
a franko.**

Josef Zemlička,
ruční tkalcovství,
HLINSKŮ (Čechy).

Koberce běžce
jutové »špagátové«, vlněné »ho-
landské«, vlněné »Harléme«.

Kokosové běžce a rohožky
velmi trvanlivé, za ceny úžasně levné

Soupravy pokrývek, záclony
bavlněné i vlněné, různých druhů a jakoosti.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Sklomalba
E. Škarda, Brno,
umělec. dotav předešlé řádu
hotoví a dodává lehkou
skla. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejbohatší
sklomalby figurální, hotoví
praven vlastním mesem
kaménkovou pro facady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecko-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Na splátky po 10 K.
PAIKR HARMONIUM PIANO
F. T. Duchovenstvo
zvukovní výhody.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
RUDOLF PAIKR & SPOL.
v Hradci Králové.
Pedálová harmonia obou soustav v každé veli-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Raďte si psáti o vzorky
firmě
Thelcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.
— Vývoz lázní a modního zboží. —
Doporučuje v osvědčených jakostech k nimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky, zefíry na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
ohvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených
za 18 K.
Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6%, úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svaru.

**Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení**
provádí osvědčený
odborný závod pozlacenářský
GAUDENC APPL
v LITOMYŠLI.
Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k dispozici
jednání se dostaví.

Z Československé záložny v Praze. V měsíci květnu 1914 bylo od pp. vkladatelů vloženo K 146.421.06, vy-
bráno K 110.961.94, vloženo tudíž o K 35.459.12 více. Zů-
statek vkladů k 31. květnu 1914 činí K 985.000.37.
Na zřízení knihovny pro Čechy ve Vestfálsku dále
dobrotivě přispěti ráčili: vdp. Jos. Tuček, farář v Ja-
vornici 3 K, knihy laskavě zasílali: vdpp.: Fr. Řib, farář
ve Studenci u Horek, P. Jan Vyhřídai, farář ve Švábe-
nicích, P. N. N., V. O., sl. S. B., Stará Paka, sl. P.

Poděkování.

Uloživše v hrob milovaného a nezapomenutelného vysocedůst. pána pana

JANA CVRKA,

č. bisk. konsist. radu, bisk. vikáře, em. člena c. k. okr. školní rady atd.,
velezasloužilého prvoděkana v Chocni,

vyslovujeme **vroucí díky** všem, kdož v Pánu zvěčného na jeho poslední cestě doprovodili, soustrast nám projevíli aneb jakýmkoliv způsobem památku zesnulého uctíli.

Zvláště pak upřímně děkujeme vys. důst. pp bisk. vikářům, veled. sekretářům bisk. konsistoře p. Dr. Jos. Huráňovi a všemu veledůst. duchovenstvu, které v počtu tak důstojném zvěčného p. vikáře až na vzdálené Hemže doprovodilo. Srdečné díky také vzdáváme urozenému p. c. k. okr. hejtmánovi R. z Česanyh, slavné městské i místní školní radě a celému zastupitelstvu města Chocně s p. starostou Jos. Zběhlíkem v čele, vysoce ctnému p. patron. řediteli G. Tomkovi a úřednictvu kníž. velkostatku, veleváženým učitelským sborům z Chocně a Skorenic, slavným hasičským sborům a katolickým místním jednotám, jakož i všem bývalým kolaturníkům choceňským a skorenickým, kteří způsobem tak srdečným rozloučit se přišli se svým duchovním správcem. Díky upřímně vyslovujeme také slov. p. MUDr. Vinc. Tomkovi za všecku obětavou péči v dlouhé nemoci mu poskytovanou.

Za darované krásné kytice, věnce a nabídnuté povozy — za všechny tyto důkazy oddanosti a lásky voláme z hloubi duše upřímně a vděčně:

„Zaplať Pán Bůh!“

Za přibuzenstvo:

JUDr. Mat. Kotner, Václav Marek,
advokát v Milevsku, farář v Dol. Újezdě,
Stanislav Kosan, František Cvrk,
c. k. gymn. katecheta a rolník ve Skorenicích,
profesor ve Vys. Mýtě,
synovci.

Za duchovní správu:

Aug. Michálek, Jan Kohel,
kaplani.

Mnoho obtíží žaludečních
ušetří Vám

VADE MECUM

vys. c. k. ministerstvem koncesovaný diaet.
bylinný lik. přípravek, jenž

bezpečně

Vás uchrání náhlých poruch zažívacích.

V lahvičkách po 3, 5 a 9 K, v drogeriích neb u fy

Josef Hora, Dašice,
Čechy.

Kněžská útulna

v Poděbradech,
Jandova ulice číslo 52-IL

Levné byty. Domácí strava. Odporuč. nejdůst.
konsistoři v Hradci Králové a v Praze. Zprávu
podá Ludvík Tůma, kaplan.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU — NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ — CÍSAŘSKÝ DVOŘNÍ DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY — OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Natěračství
dveří, oken, nábytku, podlah, náhrobků, železných vrat atd.
malířství písma
na štíty, portály a pod., provádí k úplné spokojenosti a levně
OTTO FEJGL,
natěrač a malíř písma
v Hradci Králové, Karlova ul. 222, vedle továrny p. Katschnera.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě,

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Jen 5 dní!
Od 13. - 17. června.

Hagenbeck

Hradec Králové

u hostince „na Krétě“
proti museu.

V sobotu dne 13. června 1914 v 8 h. večer
- velkolepé slavnostní -
zahajovací představení

s obrovským atrakčním programem, který
svým zvláštním sestavením dosud zde žádným jiným podnikem nebyl a nebude provozován.

V neděli dne 14. června 1914
odpoledne o 4. hodině a večer o 8. hodině
2 velká skvělá 2
slavnostní představení.

V pondělí dne 15. června 1914 v 8 h. večer
1 brilliantní představení.

V úterý dne 16. června 1914 v 8 h. večer
velký skvělý elitní večer.

Ve středu 17. června 1914 o 4. h. odpolední
nádherné představení
:- na rozloučenou :-

které svým bohatým programem potvrdí
staré renomé firmy Hagenbeckovy, že poslední představení vyrovná se svou bohatou výpravou prvnímu.

V každém představení:
HAGENBECKOVY jediné a nedostižné skupiny různých dravých zvířat, sestávající ze lvů, tygrů, tibetských i hnědých medvědů a tygrovitých dog. — Předvede krotitel Richard Röhler.

HAGENBECKOVY světoznámé, ve vývoju dosud nedostižné, skupiny mořských lvů. Výkony téměř na báňorky hraničící. Předvede kap. Nansen.

HAGENBECKOVY velkolepé skupiny lvů. Skvělý úspěch divoké a moderní dresury. Odvážný zápas s divokými dravci, plný napínavých scén. Předvede neohrožený krotitel Aug. Mölker.

HAGENBECKOVY původní exotické skupiny obrovských slonů, velbloudů a ponků. Předvede cvičitel William Roßmayr.

HAGENBECKOVY lvi jediné existující jako krasojedci na koních. Největší sensace XX stol. Předvede dlouholetý a známý krotitel Philadelphia.

Bouře veselí! Nové! Neodolatelně směšné!
TOM BIBB se svým komickým sluhou Žánem, mezkem Zuzou a žertovnou otáčející se deskou.

THE ORIG. JAKLEY
Nové! fenomen. gymnast. výkon. Nové!

Nové! **HUN-GUNO** Nové!
7 původních čínských dvorních umělců J. V. krále siamského v jich nedostiž. výkonech.
Prvotřídní slowni a Augusti.

Ceny míst: Sedadlo v loži K 3 50, uzavřené sedadlo K 2 50, I. místo K 1 80, II. místo K 1 20, galerie 60 h. Odpoledne platí dítky do 12 let na všechna místa poloviční, večer plné ceny. Předprodej lístků nepřetržitě u pokladny podniku.

Vysoce zajímavý
Hagenbeckův zvěřinec
jest od neděle 14. června dopoledne od půl 10. hodiny k návštěvě otevřen.
Vstupné: dospělí 50 h, dítky 30 h.
S úctou
Willy Hagenbeck,
řídící a majitel.

Vývoj českého radikalismu.

Riegrův štít leskne se tím jasněji, čím rychleji přibývají dokumenty o tápavých, zbrklých cestách českého radikalismu. Ti, kteří odsuzovali punktace, chytají se za hlavu při poznávání, jaké rány zasazoval české politice pouliční řvavý radikalismus.

Samí rozumnější předáci mladočeští měli velikou svízel, když se snažili zažehnati ty duchy, kteří se vyrojili z karikatur a bezhlavých útoků pověstných »Šípů« v mladočeské straně.

Korespondence vážného politika dra Kaizla, která nyní vyšla tiskem, vrhá pronikavé paprsky do demagogie, jaká bujela u nás ke konci XIX. věku.

Stůjtež zde některé poznámky Kaizlový z r. 1898 v dopisech Škardovi.

17. srpna: »Jsem rád, že Černošského pitomá akce (ohledně Husova pomníku) neměla ohlasu. Na celjskou exkursi se velmi mrzím. (Zpěvácký spolek v Celji ve Štýrsku pořádá 14. srpna 1898 pěveckou slavnost, k níž dostavili se i hosté z Čech. Při slavnostech došlo na popud německých radikálů k rozsáhlým demonstracím proti slovinskému obyvatelstvu, že i vojsko musilo zakročiti.) Každý řekne: je ovšem pravda, že právo má každý jeti, kam chce, ale jednotlivec žije v daných politických poměrech a má přece politický smysl. Já to thema v srpnu 1896 varioval v Praze na: »adnici proti sokolským exkursím do Teplice atd. Tenkrát jsem zůstal sámojediný, za půl léta mi kde kdo dával za pravdu. Pomyslete exkursi německých turnérů do Jičína nebo Ml. Boleslavi nebo do Prostějova, co by se stalo? A teď zase chce nějaký Sokol do Krumlova, to je bláznec. Ta pitomá Celje nám bourá majoritu, jak to mají klerikálové (z alpských zemí) vydržet!«

20. srpna: »První a hlavní tlumočník český (»Nár. Listy«) dělají největší hlouposti, právě v oboru, kde nás to nejméně pálí, kde nám z toho žádný zisk nekyne, ale kde to na nejvyšších místech (a právem) nejvíce bolí a nám nejvíce škodí. To je ta zlořečená balkánská politika, kde proti vlastnímu státu každý bosenský poběhlík nebo černošský utřinos je brán v ochranu a kde velezrádným a revolučním snahám nějakých pár Srbů je zjednáván lustre, jako by se opírali směli o veliký národ český, jemuž ten nenáviděný císař rakouský také vládne. Tak se to traduje v »Nár. Listech«; vnitřní politika jakž takž slušná a stát-nická; zahraniční však přímo velezrádná. Dělejte pro Krista trochu politiky a pamatujte na budoucnost a nejen na nejbližší hodinu a na to, co se panu Baxovi líbí nebo protiví.«

4. prosince: »Prosím Vás, napravte tu nebe-tyčnou ostudu v »Nár. Listech«. Chtí propustiti vid. redaktora Penízka, že dostal od Jeho Vel. vyznamenání (titul císař. rady). To přece je zločinné šílení. Vyznamenání tak vlídné ku straně na celé čáře a orgán strany dělá omladinářskou demonstra-ci. To přece už přestává všecko na světě. To je hanba.«

25. prosince: »Jenom naše lidi držte v dobré kázni . . . Redakce »Nár. Listů« je sebránka — krom velmi četných výjimek — nevzdělaná a ne-svědomitá. Polo- nebo zcela protirakouská politika jejich je naše záhuba. Věřte, když tu s vyšších hle-dišť vidím celý ten stroj státu, rozviklaný, ne-ou-ladný, oslabený, v Cislajtani rozklad a v Trans-lajtani rovněž tak, že často teprv cítím důležitost a vysokou cenu tohoto státu pro nás a tak mnohý z nás do toho státu kope, místo aby k němu lnul a jej posilňoval. Nás spasí uvědomělá, energická a i obětavá politika rakouská, všecko ostatní je irá-se a hloupost!«

29. prosince: »Staročeši? Ti se chovají pořád slušně a podporují naši věc. Odpusťte, ale Vy jste všichni nestejně a nervosní, jako by se měl svět zítra sbořit, a jako by pro práci národní nebyla ztráta času, nýbrž minuty a sekundy. Zaklí-nám Vás, buďte přece klidní a pamatujte na to, co máte dnes v ruce a co obratem ruky můžete zadati. Celý stát a celá monarchie je v rozechvě-ní. Vy moudrou taktikou můžete jen získati, ne-moudrou jen ztratiti.«

Téhož dne psal dra Pacákovi: »Od Gautsche do Thuna je veliký pokrok a položili-li ruku na srdce, připustíte, že větší vůbec byl a jest dnes ne-možný. Proto buďte moudří a klidní. Mějte přece zřetel k rozeřtanosti v celém státě a k tomu, že právě vážné české postuláty se splní! Chce-te-li k tomu ještě vsunouti orthodoxně státoprá-vní tóny — pak je katastrofa přede dveřmi. Nebylo lepší situace pro stranu než je dnes — ale také nebylo ve straně nikdy tolik nerozváženosti, strachu a ochoty všecko pro nic za nic zadati jako právě v této chvíli. Pamatujte, co řekl posl. Steinwen-der: »Lidu prospívá, ne lidu se líbiti jest úkolem politiků!«

31. prosince Škardovi: »Ale »Národní Listy« píšou jako orgán Baxů a odtud, jen odtud ty vaše špatné dojmy a nálady. Teď nemůžete říkati, že

Vám škodí staročeský tisk, naopak, Vám prospívá. Vám škodí mladočeský tisk. »Národní Listy« v če-le. A to je v každé věci až do malíčkosti. Já smluvím s Heroldem na př. odpovědět hned k finanční interpelaci, sám ji napíšu, česky i němec-ky, a »Nár. Listy« do mne buší a ještě mi vyčítají špatnou češtinu, ony, které píší jako jarmarečníci a nemají ponětí o českém slohu. Půjde-li to tak dále, bude dobře pomýšleti na složení mandátů. Ať věci vede pan Baxa s »Nár. Listy«. Ale vina bude přec jenom na naší straně, protože dělá se vše s dvojím přesvědčením a bez kuráže. Když Herold neví nic než přísahati na státní právo, pak to znamená upevnění panství Baxova. Vy budete mítí kuráž, až bude partie docela prohrána.«

11. dubna Pacákovi: »V Čechách, t. j. v naší (mladočeské) straně, začínají lidé zase dostávatí psinku a páli je vavřiny radikálních Horymírů. V pověsti byl Horymír chlapík, ve skutečnosti by si on i Šemík roztřískali kosti a nadto se utopili. Já se toho proudu nebojím, mně neublíží — ale já bych ho nesmírně litoval jako důkazu, že jsme po-liticky naprosto neschopný a nevyspělý národ a že kterákoli sebránka, jen když otevírá hubu ústně nebo písemně — přivede z rovnováhy nejni-žejší a slušné reprezentace. Teď chtějí do opo-sice, teď chtějí mne vytlačit z kabinetu, kdy snad jdeme vstříc dobám, kdy kabinet nabude větší váhy, než kdy jindy, kdy jsme rádi, že Gautscho-vo ministerstvo právě pro tu perspektivu je pryč — to, milý příteli, patří do blázince. Já polykal le-dacos, ale tohle nespoknu. Ale co se vlastně sta-lo? Či myslil kdo, že Thun bude v 48 hodinách prováděti český stát? Nevědělo se a neví se, že Thun znamená ještě jeden pokus po dobrém s da-nými řády — a pak po zlém? A tu se chceme ny bouřiti, my chceme dokazovati, že to sice s Něm-ci nejde, ale s námi že také ne, my chceme tím vy-zývati rozhodující kruhy, aby konečně přece ra-ději povolili silnějšímu, t. j. Němcům? A tomu se říká politika? Ne, milý Pacáku, to jsou vapeury p. redaktora Tůmy (v »Nár. Listech«) a pod. — ale více nic«

R. 1899 dne 25. srpna napsal Škardovi o radi-kálním křiku, jak vlada tlačí Čechy: »Ve Slezsku se stala velká náprava v jazykových věcech, če-sky znající okr. hejtman nebo vl. rada je v Opa-vě, gymnasium postátněno, pedagogium se chystá. Na Moravu přijde do Brna česká vysoká škola a odborové a střední školství se zvelebují. V Če-chách, co říci? Tam máte jen drobné stesky, ja-zyková nařízení se svědomitě provádějí, v per-sonálních se mnoho napravuje, teď ten tak pode-zřivý presidiální chef (Pietrzykowski) z pětko-stelního náměstí (místodržitelství) ide pryč, atd. a Vy pořád, že se potlačuje. Při té příležitosti jen jedno prosím: hands off (ruce pryč) od vojska. Tam si jen marně hlavy rozbíjí, kdo chce »nápravu«, v čem — v titěrnostech. Co je »zde« proti tomu ce-lému velkému aparátu, jenž by zůstal, jaký je, i kdyby se smělo pořád říkati »zde«. Tu pp. Křofáč a Kovařík nevidí opravdu malichernost svého cíle a veliké nebezpečí, do kterého Vás ženou. To věr-te, že čím horší vnitřní poměry, tím větší váha klade se na armádu a tím více sobě ubližují, kdo do ní buší Chcete starou liberálně-demokra-tickou politiku? To by šlo trochu těžko. Nebo ry-zí státoprávnictví? To zase je úplná izolace. A jest izolace dobrá? Pamatujete se, jak jsme rádi z ní šli před 3—4 lety?«

Taková a podobná slova zasloužilého, velice váženého ministra ostře charakterisují zbrklou po-litiku radikálních husitů. Čím byl kdo větší husi-ta, tím více třeštil, zvláště autor písně »Hranice vzplál«. Ale moderní radikálové, kteří předstihli bývalé mladočechy, dokazují posud, že z historie českých státoprávních bojů ničemu se nepříučili. Jenže ti starší byli aspoň poctivější — nechodili zadními dvířky k vládě s úsměvy tak pokornými a robotnickými, aby ujišťovali systematicky o své veliké loyaltě. Moderní husitští demagogové do-vedou chytře se svým radikalismem potají ob-chodovati.

bude r. 1915, uvidíme, kdo se roku toho dočká-me. Avšak ne na sta, ale zajisté na tisíce lidí, kte-ří o Husovi mluví, nevědí, co činí. Spisů jeho, pro které byl odsouzen, nejen nečetli, nýbrž ani jich neviděli, a o učení bludném, které bylo odsouzeno, poněvadž jako takové odsouzeno býti musilo, ne-mají ani ponětí. — I obrací se p. autor k české veřejnosti s výzvou, aby spis jeho přečetla a pak teprve soudila. Brožura průzračným slohem po-jednává o spisech, ze kterých vyňato bylo 30 vět bludného učení Husova, odsouzeného sněmem Kost-nickým, o větech samých, důsledcích bludného u-čení, líčí zajímavým způsobem nešťastný konflikt Husův, jeho proces na sněmu v Kostnici a luští ú-spěšně otázku, zda Hus byl odsouzen sněmem právem a celou řadu jiných námitek, jež ohledně osoby Husovy proti církvi katolické se pronášejí. Podává srovnání Husa s protestanty, volnomyšlen-káři a dovozuje právem, že by se Hus zhroutil, jací lidé se prohlašují za jeho odchovance, kdo vy-bízí k jeho slávě r. 1915; že se volnomyšlenká-řům nejedná o oslavy Husovy, nýbrž o to, aby pod záminkou oslav Husových co nejvíce potupili cír-kev Kristovu a zdívočili proti ní nevědomý a ne-myslivý lid. — Odporujeme co nejtepleji k hro-madnému šíření mezi nejširší vrstvy. Cena brožury čítající 114 stran ve vkusné obálce jest 32 hal. Při větších objednávkách značné slevy. Objednávky vyřizuje: Administrace »Časových Úvah« v Hradci Králové (Adalbertinum).

Otázka Rukopisů posud není odbyta definitiv-ně. Zdálo se, Zelenohorský jest padělkem zřejměj-ším než Královédvorský. Nyní však i po nedáv-ných odsuzujících úvahách »Nár. Listů« stojíme znovu před problémem velice vážným. Nový objev kácí celou řadu palaeontologických kritik, které byly tendenčně a málo přesvědčivě sestaveny na zničení věrohodnosti Rukopisu Zelenohorského. — Prof. V. Horák z Prahy dal si důkladně R. Z. ofo-tografovati. Šlo mu hlavně o stranu 4., protože tam na konci třetího řádku od konce jest červené písmo, které pro vybledlost nebylo možno dobře přečísti. (Známo, že ostrá fotografie objeví i to, co pouhému oku jest těžko srozumitelné.) Horák seznal pak, že místo záhadné na fotografii bylo dobře čitelné. Nápadné mu bylo, že oblouk prvního s je formován jako vlasy. A tu při ostřejším pozo-rování Horák shledal stopy nakreslené hlavičky (Staglav) — dále v pravo hlavičku vладыky nebo žrece, potom Chrudoše s bronzovým závitkem na pravé skrání. Nalezeny stopy hlaviček i jiných o-sob. K tomu všemu citlivou fotografickou deskou vyvolány na pergamen i různé starožitné přípisky. Věc má význam dalekosáhlý. Bylo by dobře, kdy-by staré, vybledlé črty byly ještě jasněji vyvo-lány methodou fotograficko-chemickou, nově vy-nalezenou mnichy beuronskými. Pak se přijde k objevům skutečně senzáčním. Nyní jest jisto aspoň tolik, že skuteční osvícení odborníci novými objevy se musí zabývati co nejvážněji, pokud nevysloví definitivní soud o době, kdy R. Z. byl vlastně na-psán. Podrobnou zprávu o svém výzkumu uveřej-nil Horák v 5. čísle »Archy«, která v dalších čí-slech přinese reprodukce ilustrací. Ačkoli poslední číslo »Archy« vyšlo již v květnu, posud ti, kteří dokazovali, že R. Z. jest dávno popraven vědecky, posud se nepřihlásili o slovo. Leč otázku obje-vených miniatur luštit musí, nechce-li strkati hlavu do písku před jasnými paprsky.

»Poklad písní chrámových a příležitostných.« Josef Petříček, katecheta měšťanských škol v Ro-vensku pod Troskami, ujal se záslužné a podpory hodné akce a vydal vlastním nákladem za odborné účasti Josefa Resla, ředitele kůru, ideální harmoni-sovaný zpěvník v kapesním formátu 17krát12 s názvem »Poklad písní chrámových a příležitost-ných« s průvodem varhan nebo harmonia. — 400 stran obsahu na jemném velinovém papíře stojí brožované 4.50 K, vázané K 5.—, v pevné vazbě K 5.50, se zlatou ofízkou a pouzdem K 6.—. Po-klad obsahuje přes 200 krásně harmonisovaných nejoblíbenějších písní chrámových, litaní Loretán-skou, chorální requiem, prae-faci, Pater noster, ja-kož i písně příležitostné, sborové i solové vložky, responsoria, modulace, ukázky doprovodů, nápe-vy žalmů české i chorální Asperges a Vidi aquam s abecedním seznamem. Apelujeme hlavně na vdp. faráře a ředitele kůru, aby hojnými objednávkami této výborné a zároveň levné hudební pomůcky podporovali chválnou snahu nakladatele díla. Objednávky vyřizuje Československá akciová ti-skárna v Praze-I., nebo přímo dp. Josef Petříček, katecheta v Rovensku pod Troskami.

Nový nález kostry pračlověka. V německé části středovýchodní Afriky při kopání ve středě rokle Oldoway nalezena zajímavá kostra pračo-věka. Nálež jest tím důležitější, že všechny kosti byly pohromadě. Známo, že došlo k velikým omy-lům v těch případech, kdy kostra od odborníků skládána z kostí roztroušených, nalézajících se ča-sto daleko od sebe. Jestliže tedy v jiných přípa-

FOTO-PŘÍSTROJE

Třídry a dalekohledy

jen světově známých známek, dodává firma:

Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.

Úvěru hodným osobám též mírné slevy při platbě. Žádají o ceníky.

Kulturní jiskry.

Právě vyšla jako 2.—5. číslo »Čas. Úvah« brožura z pera dra Fr. Šulce »Bludné učení M. Jana Husa odsouzené na sněmu kostnickém.« O Husovi se již mnoho napsalo a ještě více namlu-vilo — praví autor v úvodu — a co se ještě díti

dech mohla se přičlenit k uměle sestrojené kostce lidské kost z jiného pradávného tvora, při nálezu oldowayské jest možnost toho omylu vyloučena. Podává tato kostra snad nějaké svědectví, že pračlověk se vyvinul z tvorů nižších, jak se snažili dokazovati darvinisté? Nikoli. Ačkoli učenc dr. H. Reck píše docela o statistických let této kostry, přece jenom nález svědčí o vysoce vyvinutém plemeni lidském v africké pevnině za pravěku. Tedy dle prozkoumání nejstarší člověk africký — pokud jeho ostatky nalezeny — vykazuje velmi málo primitivních známek, není to žádný po-loop, nýbrž člověk docela dobře vyvinutý. Že kostra náleží dávnému pračlověku, vysvítá mimo jiné i z toho, že v jejím sousedství vykopány kosti obrovských, dávno vyhynulých druhů zvířete. (Na př. nalezeno tam žebro obrovského tvora, dlouhé dva a půl metru.) Darwinistické domněnky tedy stržily novou ránu.

Našemu velečestojnému duchovenstvu

ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou

dílnu absol. c. k. stát. školy řemeslné

BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Národohospodářská hlídka.

Zavíňují drahotu rolníci? »Moravský Hospodář« přinesl v č. 2. pojednání dra Grina z Hor. Rakous o drahotě. Rolník dostane ve Vídni za litr mléka 14 až 17 hal., Vídeňák však zaplatí za tento litr 30 až 35 hal. Zelenina rolníkem v noci do Vídně dovezená ráno o 100 procent draže se prodává. Malý syreček, za který v sýrárně zaplatí hokynář 10 hal., prodává v obchodě za 30 hal. Za 1 kg žita dostane rolník 16 hal. — za mouku se platí 25 h — za chléb 43 h. Za 1 kg pšenice 17.3 h — za mouku 36 h — za rohlíky 170 h. Zde je vidět, že není rolník vinen drahotou, ale překupník — a to je nejvíce žid! Letos rolník na venkově nemůže prodat dobytek, který od zimy byl skoro na každém trhu lacinější, i v Brně a ve Vídni dobytek se mnohem laciněji prodává než jiná léta. Oblacinělo-li maso také o tolik procent, nevíme. — Každý obchodník a řemeslník cenu určuje sám, rolníkovi určují cenu jiní.

Zpráva o stavu ovocných stromů a vinic ku konci května roku 1914. Mráz uhodivší ze dne 2. na 3. května zničil částečně zejména severně od Alp květy jadrového ovoce, poškodil velmi těžce peckové ovoce a zničil téměř úplně vyhlídky pokud jde o sklizeň ořechů. V Čechách byly velmi těžce postiženy především krajiny v obvodu řek a rovin. Výše ležící kraje v Čechách utrpěly méně. Téměř u všech druhů ovoce lze v níže položených krajích moravských pozorovati velmi těžké, v Dolních Rakousích značné škody způsobené mrazem. V Horních Rakousích a ve Štýrsku byl vliv zimy menší. V krajích, ležících jižně od obou těchto zemí, bylo jen ojediněle lze pozorovati menší škody způsobené mrazem. V Tyrolsku lze očekávati hojnou sklizeň. Ze škodlivého hmyzu vyskytoval se v květnu velmi často květopas jablonňový. Též na vinicích způsobily noční mrazy v Dolních Rakousích, na Moravě a v Čechách velmi značné škody. Údolí Vpavy v Kraňsku, dále Tyrolsko, Přímoří a Dalmacie byly mrazem ušetřeny. V teplejších krajích na jihu počíná réva již kvést. Práce čelící ku potírání škůdců révy byly zdrženy namnoze deštivým počasím.

Výhody nových osadníků v Srbsku. Srbsko potřebuje lid pro své nové, válkou získané země, proto agituje zejména v Chorvatsku, v Čechách a na Moravě. »Selská Obrana« uvádí výhody (1), které vláda srbská hodlá novým usedlíkům poskytnouti. Každý přistěhovalec obdrží (bezdětná rodina) zdarma 5 ha půdy (25 měř); je-li v rodině více starších synů od 16 let, přidají se ještě na každou hlavu 2 ha půdy. Rodiny, které s sebou přivezou dobytek a nářadí, dostanou ještě další 3 ha půdy. Na srbských drahách mají svobodný dovoz jak pro sebe, tak i dobytka a nářadí. Od daní státních, okresních a obecních, vyjímaje školský poplatek, jsou osvobozeni. Avšak plnými vlastníky půdy stávají se až po 15 letech. Pokud půda není plným vlastnictvím majitele, nemůže býti zcizena, ani zadlužena, ani prodána. Vedle toho každý přistěhovalec, který bude obdarován kusem půdy, musí okamžitě přijmouti srbské státní občanství. Proč Srbsko žádá okamžitého přijetí státního občanství? Nynější poměry na Balkáně zavedeny byly násilně, proto nepotrvají dlouho. Dočkáme se, že brzy budou opětně hřmíti děla tam, kde nedávno utichla. To Srbsko nejlépe ví a proto shání se po vystěhovalcích, by mělo zase dosti vojáků. Srbská vláda po válce dovolala do země spoustu inženýrů, na 200 značků půdy, a to jako na posměch českému národu ze sousedního Německa, odkudž i jiné výrobky objednávala — to za všechny sympatie po čas války Srbsku z Čech věnované!

Zvýšení cen stávkového zboží. Členové spolku továrníků stávkového a pleteného zboží v Rakousko-Uhersku usnesli se jednomyslně vzhledem ku značnému zdražení suroviny prodávati letní zboží jen s příplatkem, přizpůsobeným této okolnosti a zavázali se provésti příplatek ihned při začínajícím prodejním obchodě.

Kdo zdražuje maso? »Hlas« sděluje: Jistý hospodář nabízel řezníkovi 500 kg těžkou krávu. Řezník dával 280 K. Šel k druhému, ale ten nedával ani o halíř více. Vyžádal si tedy na hejtmanství dovolení, aby mohl sám vysekati maso z vlastní krávy. Kráva zabita a maso prodáno přední za 1 K 30 h kg, zadní za 1 K 50 h a svičková za 1 K 60 h. Kůže prodána kg po 1 K 20 h. Vytržil takto 400 K, čili o 120 K více, než dávali řezníci, ačkoliv prodal maso laciněji, než sekali řezníci. Tedy rolníci nezdražují.

SINGEROVY ŠÍCÍ STROJE

obdržíte ponze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

Sociální besídka.

Humánní činnost spolku sv. Vincence. V našem království Českém tento lidumilný spolek vykonával za poslední rok práci obrovskou. Členů činných bylo 940, přispívajících 2969. Spolek postaral se o legitimování 245 dětí. V útulně se nalézalo 90 dětí a 5 dospělých. Kolekty činných členů vynesly 6667 K 90 h. Od členů a přispívajících dobrodinců sebráno 93.027 K 45 h. Na vydržování a výchovu dětí i dospělých vydáno 12.880 K 52 h. Za oděv, potraviny a peněžité podpory a j. vydáno 80.258 K 67 h. Počáteční hotovost tvořila 85.429 K 71 h, pokladniční hotovost koncem roku 91.985 K 87 h. O tomto katolickém spolku vědí obyčejně jenom ti, kteří podpory jeho potřebují. Jinak však liberální a pokroková veřejnost zachovává o něm hluboké mlčení. Pokrokaři vůbec jsou lidé velice praktičtí. Uvěřují ve svém tisku uprázdňené nadace kněžské, aby pokrokoví studenti byli upozorněni, jak se snadno dostati ke »klerikálnímu« penězům, ale současně hubují na »mrtvou ruku«, která prý jen shrabuje pro sebe a kulturu potlačuje.

Křesť. soc. úřednictvo a podúřednictvo se organizuje. Úřednický a podúřednický odbor při místní organizaci křesť. soc. na Kr. Vinohradech konal schůzi dne 4. t. m. Po zahajovacích slovech důvěníka p. Drapalíka promluvil referent p. inž. Voráček, který sdělil, že v místní organizaci jest již 60 úředníků a podúředníků. Veškeré politické strany hledí tyto stavy vládat do svých řad, slibující všemožnou podporu. Proto raději závčas do organizace, které katolickému úřednictvu nejlépe vyhovuje! Pragmatika a automatický postup všude provedeny nejsou a kde k tomu došlo, jsou tam zřejmy nedostatky. Tedy nová organizace bude mít odborové práce dosti. Tedy v duchu organizačního řádu našeho vytvoří se k vůli vzájemné ochraně příslušný odbor. Až tyto odbory se rozmnoží, pak uchopí se v tom směru práce i výkonný výbor. — Po delší debatě referent navrhl a shromáždění přijalo tento jednací řád: 1. Členem odboru může býti jen člen místní organizace křesť. sociální. 2. Odbor provádí svá usnesení v dorozumění se s organizačním výborem. Na venek pak vystupuje odbor pod záštitou organizačního výboru. 3. Úkolem odboru jest hájiti zájmy členů, poskytovat ochranu v různých uvážení hodných případech, řešiti otázky, týkající se sociálního postavení členů, a zabývati se materiálním postavením členů jako zaměstnanců i jako občanů. 4. Pořádati občas přednášky, kterými by různé stavovské otázky byly objasněny. 5. Odbor volí si svůj výbor. 6. Schůze svolávají buďtež dle potřeby, ale nejméně jednou za šest neděl. — Pak vykonána volba výboru.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi a vklady pokladničkové 4 1/2 %

Školský obzor.

Výchovné názory Marcela Prévosta. Romány zjednaly tomuto spisovateli jméno světové, snad právě proto, že uměl hověti časovým náladám širých davů. Novější jeho práce však jsou prosty veškeré frivolity a snaží se luštití vážně problém zdravé výchovy. Prévost soudí, že duševní rozvoj dítěte musí se podporovati hlavně pěstováním pozornosti k přírodě a vůbec k zjevům velice blízkým. Nechť dítě ty předměty kreslí. Cvičení ve

čtení však dle Prévosta před 8. rokem jest zbytečno, protože pak kniha se stává záclonou mezi děckem a skutečností. Dítě prý nemá viděti příliš časně svět očima knihy. Též se nemá dítě učiti předčasně cizím jazykům, neboť lidská paměť, dříve než se dovede vyjadřovati dvojným způsobem, musí nejprve se naučiti způsobu jednomu. Nechť se tedy raději dříve rozmnožuje zásoba slov dítěte v jazyku rodném. Když se naučilo dítě pozorovat a uvažovat, pak v osmém roce se naučí velice rychle čísti a psát. Četba však má býti upravena pro dítě co nejúčelněji, aby dítě se opravdu přirozeně vzdělávalo a pozornost k vážným zjevům nerozptylovalo ukájením pouhé zvědavosti při svobodném výběru vždy nového obsahu. Takové názory jsou jen zdánlivě zpátečnické. Zkušení paedagogové je nazvou spíše zásadami reálnými, vedoucími děti k samostatné soudnosti, které tak často překáží celá řada knižních a jiných pomůcek. Mluví-li se mnoho o potřebě, aby dítě co nejsamostatněji pracovalo, pak Prévost snaží se ukázati praktické cesty.

Fysické přetěžování děcka dle Prévosta jest horší než přetěžování duševní, protože proti fyzickému těžko se neubrání.

V příčině náboženství prohlašuje Prévost souhlasně s Lamaitrem: »Vychovávejte děti v náboženství svých otců. Nezasejete-li v duši dítěte náboženství, tu jeho místo zaujme předsudek nebo sektářství. Nedáte-li dítěti náboženství, učiní to snad někdo cizí, a to způsobem protivným vaší ideí.« Dítě musí se učiti brzy účtovat si svým svědomím. Katechismus jest »nejlepším kursem« morality. Zajímavé, že sám Prévost také pokládá za velmi šťastné to nařízení papežské, jež ustanovuje sv. přijímání na sedmý rok života.

Zkoušky přijímací do učitelského ústavu v Bubenči. (Přeložení zkoušek.) Přijímací zkoušky, ustanovené na dny 6. a 7. července, nutno přeložiti na dny 13. a 14. července t. r., protože c. k. zemská školní rada ustanovila na dny 6.—11. července maturitní zkoušky při zdejších ústavu.

Na soukromém, právem veřejnosti nadaném dívčím paedagogu při klášteře Voršilek v Kutné Hoře dne 13. a 14. července konati se budou přijímací zkoušky do I. ročníku. Při zápisu jest předložiti: křestní list, poslední vysvědčení školní, lékařské vysvědčení, výkresy, ukázky z krasopisu a ručních prací. Blíží zprávy ochotně podá M. M. Ludmila, t. č. představená.

Dívčí paedagogium s právem veřejnosti v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Č. Budějovicích Rudolfovska třída, jest ve stejnojmenném vychovávacím ústavě, který přijímá přihlášky chovanců, 1. které žádají v nejbližším školním roce přijaty býti do II. neb IV. roč. paedagogia neb do pokračovacího kursu pro dívky, který slouží přípravě učení pro ústav učitelský, 2. které si žádají vyššího vzdělání jak literárního tak ve všech ženských ručních pracích, v paličkování, v hudbě, v řečech, ve vedení domácnosti, ve vaření. Pro ty dívky a slečny, které se chtějí naučiti jazyku německému neb francouzskému v poměrně krátké době, jest zřízen zvláštní oddělený pensionát německý a zvláštní francouzský; 3. které se miní připravit pro zkoušky industriálních učitelů, přestounek neb vychovatelek. Žádosti adresují se na ředitelství ústavu v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Č. Budějovicích.

Biskupský studentský konvikt v Ml. Boleslavi upozorňuje, že jako každoročně, přijímá i letos větší počet chovanců. Přijati mohou býti žáci škol středních, gymnasia i reálky, nejen do první třídy, ale i do tříd vyšších. Přijímací zkouška do prvních tříd na gymnasiu děje se dne 6. července. Žáci tříd vyšších nechť pošlou žádost do konce července a přiloží vysvědčení za poslední pololetí. V roce právě uplynulém bylo v konviktu 184 chovanců a žádný nevystoupil ani nemusel býti propuštěn. Konvikt skýtá svým chovancům veliké výhody. Za poměrně nepatrný plat bydlí chovanci v moderním domě a jest o ně všestranně postaráno. Žáci chudší, zvláště hodlají-li studovati na kněze, mají značnou slevu. Mimo to má zde hoch pečlivý dohled, jak ve zdraví, tak na prospěch v učení a chování. Konvikt jest vzdálen městského hluku a jest v krásné poloze. Zakladatelem a hlavním dobrodincem ústavu jest Msgr. J. Kordač. Prospekt a všechny bližší informace obratem pošty sdělí ředitelství biskupského konviktu v Ml. Boleslavi. K odpovědi budiž přiložena známka.

Orelské plakáty

velmi vkusné, trojbarevné, sdatile vystihující orelskou myšlenku, v rozměru 68 krát 96 cm, na jemném papíru dodává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Zemský Svaz Orla pro král. České vasedání 30. dubna 1914 vydání těchto plakátů schválil a bratřím je vřele doporučuje. Žádejte o nabídku!

Besídka.

Tuláková odměna.

Ve Hronkově měli typickou figuru, siláka, jakých málo. Byl to Váša Kubla, člověk neurčitého zaměstnání. Kde se mu naskytla příležitost k zahánění lidí slabších, tam pracoval za tři s posměšnými poznámkami na »slaboty.« Ale u nějaké kalé práce jeho rtuřová povaha nikdy dlouho nevydržela.

Když vyšel ze školy, začal se učit u ševcovského mistra Kutláka. Když se rozpoltila mistrovi třínohá stolička, Váša mistra prosil, aby ji nespaloval, že všechno důkladně spraví. Sklízil ji však pouze popem. Kdo k ševci přišel, tomu Váša nabízel ujednání na stoličce. Host po ujednání hned se ocitl na zemi, jakmile sebou trochu více zavrtěl. To se opakovalo několikrát, mistr se smál tomu nápadu sám tolik, až se mu řídká koží bradka klepala. Ale Váša si dovoľoval velké nezbednosti i proti svému mistrovi. Pohlavky mu z hlavy nedovedly vytlouci uličnické nápady.

Hoch byl tak obratným, že dovedl zručně menším dětem vytahovati zuby. Konečně k němu přišlo i několik starších lidí o pomoc. Obuvnický učedník stával se slavným.

Přišel starší lakomý strýc Vejpalka, proti němuž Váša cítil veliký osobní hněv. Přihrabal se do dílny právě v té chvíli, kdy mistr Kutlák i s mistrovou byli vzdáleni. »Vašíčku, musíš mi pomoci od tohoto zubu třenovního hned. Jináč se do večera zblázním.«

»No — zkusíme to«, udělal důležitý obličej Váša. »Jen se nic nebát. Sedněte si tuhle na stoličku.«

»Ouvej, to je bolest«, sténal strýc a hodil hlavou zpět. Hned ležel na zemi.

Váša se ušklíbl, ale hned naladil tvářičky do vážnosti. »Inu — zkusíte moc, pravda. Když ta vaše bolest jest tak prudká, až se pod ní stolička rozrazila, pak není takovému ubožákovi do žertu.«

»Hochu drahý, ani jsem si nevzpomněl, že ještě k vůli mně budeš snad mítí opletání s mistrem. Ale koukej, ta stolička už stejně byla jednou rozbitá, obě půlky byly něčím slepené. Ouvej, ouvéj!«

»No — vite co, dáte-li mi pět šestáků dískrece, já to vezmu na sebe. Od zubu přijde dvacet krejcarů, to máte dohromady sedmdesát. Dejte mi peníze a zub bude venku hned.« Lakomý Vejpalka na chvíli zapomněl i na svou strašnou bolest. Vykulil oči — ale pak třesoucí se rukou Vášovi vyplácel peníze. »Tak, hochu drahý, a teď do toho!«

»Počkej, lakoto, já tě proženu za to, co's všechno provedl mému tatínkovi«, pomyslí si Váša a řekl nahlas: »Teda si sedněte tuhle na židli. Nejlip se trháji zuby pomocí dratve, není tak bolestné jako kleštičkami anebo katanským pelikánem.« Váša uvázal zub pevně dratví, škubl a hnal se ke dveřím. Chudák Vejpalka ovšem musil honem spěchat za ním. Když byl kluk již přes práh a strýc ještě ve světnici, najednou bác dveřmi strýcovi před ústy. Vejpalka se hrozně ulekl, škubl sebou vzad a již ležel na zemi. Vedle něho však byl na podlaze také vytržený zub.

»Vidíte, strejčku, jak to rychle dovedu.«

»I ty rarášku z kriminálu vyhnany«, ulevoval si vzdychající strýc. »Zub jsi vytrhl, ale páteř mám snad zlomenou. Ty kluku nezvedená, já tě . . .«

V tom vešel mistr, podrobil oba krátkému výslechu a pak spěchal k rodičům Vášovým: »Toho kluka si vezměte domů, já nechci, aby mi k vůli němu ještě do chalupy chodili četníci. S tím nesvede nic ani pět mistrů. Leda snad by mu napravili hlavu tři policajti anebo dva kaprálové. Já bych takového zmetka poslal hned do pracovny.«

Vášovi se k jinému mistru jít nechťelo. Přes všechno napomínání starého otce jen se šantaloval a sem tam poděkoval. Konečně byl odveden, takže si obec na chvíli oddechla. Ale když se vrátil z vojny, vyváděl svými obřimi pažemi takové divy, že se před ním v noci sami policajti skrývali. Váša při stavbě podával cihly nebo maltu, pomáhal při žních, v zimě nakládal led, napravoval jankovitým koním hlavu — zkrátka nějaká práce vždycky se našla.

Běda však, když se rozdivěl! Tu se nikdy necítil. Často povstával u velkého obchodního krámu, kam se sváželo zboží nejružnějšího druhu. Váša, který zde také často pomáhal, přečetl si na jakýchsi nádobkách slovo »patent.« Pak viděl totéž slovo na zvláštním druhu brusli, potom na jiných předmětech. Vrtěl nad tím hlavou, až jednou řekl obchodníkovi před kupeckým mládencem: »Milostpane, tenhle Patent má jistě fabriku tak velikou, jako vídeňský arsenál. Všecko možné se vám přivází od toho Patenta. Prosím vás, v kterém pak městě asi ten Patent bydlí? Tam bych si, panečku, vydělal nějakých peněz!«

Vedle stojící krejčí Váška se ušklíbl, mrkl na obchodníka a hned k Vášovi: »Vašíčku, já toho Patenta dobře znám, napíšu vám adresu. Zůstává v Plzni. Můžete zkusit štěstí. U toho se mají silní lidé velmi dobře. Tam jede nějakých vozů ke dráze.«

Váša měl radost a známým sděloval, že té dfiny tady nechá, že mu kyne jinší budoucnost u Patenta. Když se však rozhlásilo, jak byl hromo-

tluk blamován, bylo běda každému, kdo se zmínil o Patentu. Nezbední lidé nazývali od té doby Vášu zběžně Patentem, ale pouze mezi sebou — jinak hrozilo velké neštěstí.

Zato však Váša jevil velikou radost, když někdo zapochlebl jeho veliké síle, když ho některý občan vyzval, aby vypravoval, jak zkroutil některé výstředníky.

Váša vypravoval o svých udatných bojích s velikou náruživostí, ale i v této příčině měl ve svém životě jeden velice černý bod.

Jednou v hostinci seděla místní elita s panem nadlesním Jedličkou a živě se bavila. »Patent« popíjel tiše u dveří. Nadlesní se k němu obrátil: »Vypravujte nám, jak jste zachránil před úrazem zloděje v Kolonohách.«

»Inu to bylo, milostpane, tak. Pomáhal jsem asi týden ve statku Zvárově. Spal jsem na půdě. Najednou mne probudil v noci šramot. Když jsem si protřel oči, vidím velikého chlapa. Vstanu — a hej, počkej! Chlap byl právě u vikýře a když poznal, kdo na něho křičí, věděl, že nebudou žádné žerty. Proto honem hupky do vikýře, aby se dostal ven. Ale ten si dal! Nějak se zakutálel a již se držel žlábků. Dolů se mu do jámy skočit nechtělo. Hned začal říct: »Lidičky pomoc, pomóóó!« Seběhnu dolů a vidím, jak mizera klátí nohama jako při plování. »Vidíš, noční výre«, směje se, »nevzpomněl si's, že ti prokáže podpůrnou službu Kubla.« Když ječel dareba jako pominutý, přistrčil jsem žebřík a povídám: »Nevěděl's, že nenajdeš žebřík, po kterém jsi nahoru vylezl. Milý brachu, právě před hodinou jsem jej odstavil jinam. Teď jsi vlezl do pastí.« Chlap slézal, hořekoval, odprošoval, ale když se ocitl dole, teď to šlo teprve do tuha. »Vašíčku, už mne nechejte, vždyť jsem celý oteklý.« Víckrát se ta kuna neodvážila do Klekonoh. Já jsem naučil pořádku ještě jiné habány. Jednoho jsem popadl u vesty a za rameno, až všechny knoflíky letěly. Když se do mne pustil druhý, jednoduše jsem ho pozdvihl, chvíli podržel. Rvác začal za smíchu všech přítomných klepat nohama, až mu spadly oba pantofle, funěl, křičel, že ho udusím. Když jsem ho pustil, ten nějak upaloval.«

»Ale, Kublo, tady se pořád hloupě chlubit, jak jste koho nekřesťansky zmaloval. Vypravujte přece, jak jste také jednou prokázal tulákovi službu samaritánskou a jak se vám ten ničema za ni odměnil.« Tak promluvil důchodní Vacka.

Hromotluk si odplivl: »Milostpane, jen žádné dráždění, žádné posměchy. Jináč se stane něco takového, že budu v kriminále.« Kubla ještě zalátelel, sebral čepici a již byl venku.

»Ale, pane důchodní, proč se ten člověk tolik durdí?« ptal se nadlesní.

»To jest hrůzostrašná historie, která se nesmí Kublovi připomínat. Na tu nezapomene do nejdelší smrti. Před rokem jsme četli v novinách, jak byl nalezen jeden statný tulák před stodolou v Leštích celý ztuhlý. Konstatována smrt zmrznutím. Co bylo dělat? Chlapík byl donešen do té smutné komůrky, odkud jest cesta jenom do hrobu. Mělo dojít k výkropu. Ale protože ten den byla obleva, chlapík roztál taky. K úžasu všech vstal a nadával celé obci. Když se hodně vykřičel, prchal k Jahodovu. Pak proskakovaly zprávy, jaké krádeže ten vandrák tropí v našem okolí. Konečně také se podíval na zvědy tajně k nám do Hronkova. Jednou k ránu byla celá chalupa Jitrocelova vzhůru. Na půdě bylo cítiti šramot. Chytli toho tuláka právě v okamžiku, když se chystal slézt s půdy. Osm paží tak dlouho do něho bilo, až chlap klesl jako bez ducha. Pysky mu zesinaly, od úst šla pěna. Marné bylo všechno křísení. Hrdinové zmklí, chvěli se bázní, co bude teď, až se dostaví komise. Šťastnou náhodou »Patent« bral se kolem. Jitrocel hned mu všechno vysvětlil a prosil ho o radu. Kubla potřásl hlavou: »Jste tu všichni smutní hrdinové. Já biju důkladně, ale rozvážně, moudře, aby z toho koukal užitek. Vy jste ho pěkně zvedli.«

»Vašíčku, teď začnou chodit kolem lidí, budou očíhovat, vyptávat se. Já se zblázním. Prosím vás — dobře vám zaplatím — nevzal byste toho vandraka do své světničky na opatrování?«

»Ale jo — snad ho ještě vzkřísím.« Váša si naložil chroptící tělo na záda a hajdy domů. Co bylo při obživujících pokusech zloději odebráno — boty, kabát a klobouk — to všechno ve spěchu zanechal Kubla u Jitrocelů. Doma položil tuláka na lavici, třel ho a třel. Najednou chlapík silně vydechl a začal koulet očima. Když se sebral úplně, dal se do velikého nářku nad svou bídou. Prý nekradl nic, ale spěchá svému bratrovi na pohřeb. Teď půjde mezi ty raubíře, aby mu vrátili šaty a zaplatili bolestné. »Uvidíte, duše dobrá, můj zlatý dobrodinečku, jak si dupnu, jak budou koukat na poctivého člověka. Mne si asi spletli s nějakým lajdákem. Prosím vás, nemáte kousek chleba?« Chlapík se pak zvedl na nohy, které se mu chvěly. »A teď půjdu.«

»I jen si, chudáku, trochu odpočiňte!«

»Ne — já spěchám. Můj ubohý, dobrý bratr Honda! Mějte slitování a zatím při té veliké zimě mi půjčte kabát, boty a nějakou čepici. Vždyť vám to u těch katanů vrátím.«

Pobudovy vodnaté oči i za řeči byly tak přesvědčivé, že i Kublovi srdce milosrdenstvím roztálo.

Váša mu půjčil všechno, vyvedl tuláka ven a na cestě ho podpíral. Ale teď došlo k takovému překvapení, jako když hrom udeří. Na dvorku pobuda náhle odstoupil na krok dozadu, vyfal svému průvodčímu takový políček, až Váša se zapotácel a padl ve mdlobách na zem. Ničema poskočil a hnal se jako divý do sousedního lesa, kde ho již nikdo nechytil. Kubla láteřil, že to byla rána jako toporem, že by byl nikdy nevěřil, co jedna facka zmůže. Ničema předstíral mistrně mdloby a zaplatil Kublovi za dobrodiní tak nehorázně, jak se ještě nikdy Vášovi nestalo. Kubla z počátku všechno ve hněvu pověděl, ale od té doby se stydí tak, že se mu nesmí zmíniti o tom vandraku nikdo, kdo nechce mít okamžitě tvář otekrou.«

»Film — za dobrodiní mu tak onen tulák nezaplatil, ale spíš za jiné lidi, které Kubla neurvale mlátil beze vší vážné příčiny«, dodal jeden asistent.

»Ale Kubla posud skřípe zuby a vykasává si rukávy, jak zřídí pobudu, který ho nejen tolik praštil, ale ke všemu okradl«, odpověděl důchodní. »Padla kosa na kámen, rváč potrestal rváče.«

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Literatura.

Z nakladatelství V. Kotrby v Praze. Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 19., čís. 3. až 5. Předplatné na 12 čísel ročně 2 K. — Dr. J. Kryštofek: Dějiny nové doby. Politická soustava Bachova a pád její. Seš. 11., cena 60 hal. — Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti Olt. Řídí P. M. S. Švec. Vychází jednou za měsíc. Roč. 15., čís. 4. a 5. Předplatné na rok 1.50 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Ročník 21., čís. 5. Vychází měsíčně za roč. předplatné 8 K. — Rájská zahrádka. Pro školní mládež. Pořádá J. Bartoň. Vychází měsíčně za roč. předplatné 1 K 60 h. Roč. 23., čís. 8. — Al. Dostál: Sebrané spisy. Seš. 43. a 44. Za 60 hal.

Nákladem J. R. Viliška v Praze. České politické strany v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Napsal prof. dr. J. Heidler. Sv. 8. a 9. sbírky »Za vzděláním«. Za 60 hal. Sv. 3. Zemědělství u nás a z ciziny. Napsal R. Pallas. Za 30 hal.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný opuštěným dětem. Řídí P. A. Hoffmann. Roč. 10., čís. 6. Předplatné na rok 2.40 K. Administrace na Král. Vinohradech.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze. Frt. Herklesa sebrané spisy, sv. 14.: Tři cesty a jiná prósa. Seš. 3.—9. po 30 hal. — Spisy L. N. Tolstého. Lidové vydání: Povídky. Seš. 3.—6. po 20 hal.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Nový Obzor. Měsíčník pro literaturu a umění. 12 obrazových příloh. Roč. 4., čís. 5. a 6. Vychází za redakce C. Pastora. Roční předplatné 8 K.

Nákladem Benediktinské knihtiskárny v Brně. Ná sledování nejsv. srdce Ježíšova. Díle latinského originálu a českého překladu P. Kaněry nově upraveno. Kniha I. Cena 1 K. — Hlídky. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vycho dil. Roč. 31., čís. 6. Roční předplatné 10 K. — Škola Bož. srdce Páně. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 48., čís. 6. Roč. předpl. 3 K 20 h. — Květy mariánské. Řídí P. K. Lux. Roč. 31., čís. 6. Předplatné 1.60 K. — Anděl strážný. Časopis pro mládež. Řídí J. Dvořáček. Roč. 33., čís. 10. Roč. předplatné

Apoštolát sv. Cyrila a Methoda. Řídí dr. A. Stojan a A. Jašek. Roč. 5., čís. 4. a 5. Předplatné na 12 čísel ročně 1.50 K zaslá se P. A. Jaškovi, katechetovi v Kroměříži.

Eva. Katolická ženská revue. Příloha: »Katol. učitelka«. Roč. 11., čís. 5. Řídí a vydává P. L. Zamykal v Olomouci, kamž se zaslá i roč. předplatné 3 K. Vychází měsíčně.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Pořádá Al. Dostál. Vydává družstvo »Vlast« v Praze za roč. předplatné 10 K pro členy. Roč. 30., čís. 8.

Studentská hlídka. List katol. studentstva. Vychází měsíčně. Roč. VI., čís. 9. Řídí redakční sbor. Vydává Česká Liga akademická v Praze za roč. předpl. 3 K. pro studenty 2 K.

Katolický učitel. Orgán Katol. spolku českých učitelů na Moravě a ve Slezsku. Pořádá D. Berg. Ročník VI., čís. 8. Vychází dvakrát měsíčně za roční předplatné 4 K a zaslá se administraci do Krčmaně u Olomouce.

Vybrané rozhovory filosofa Seneky. Přeložil a poznámkami opatřil dr. J. Kratochvíl. 2. vydání. Cena 1.50 K. Nákladem F. Drdického v Příboře.

Knihy humoru. V. Š. Kronus: Úsměvy. Seš. 7.—8. Z paměti mladého dareby Seš. 9. a 10. po 25 hal. Nákladem Vaňka a Votavy na Smíchově.

Chemicko-technický rádce moderní výroby, jehož vyšlo právě 6. číslo, kterým ukončeno první pololetí, vykazující slušné číslo 1550 z praxe vzatých receptů a návodů k výrobě a zdokonalení nejrozmanitějších předmětů do veškerých odvětví a oborů novodobé výroby spadajících. Vyžádejte sobě prospekt s úplným obsahem všech šestí čísel od administrace časopisu v Praze II., »Nová Pasáž«.

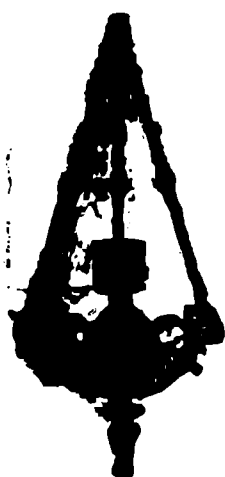
Novinka! Právě vyšel
Katal. dopisní papír a obálky
CREDO
s tměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VESTNÍKU, který
ochotně sdarma zašle
HUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lipová ul., 11.

Pilnáckovo ▲▲▲ ▲▲ pravé jádrové

mýdlo s ovečkou

„ Jest ryze český výrobek „
a dáváte mu vždy přednost!
Na každém kousku mýdla je nahoře ovečka a
dole jméno »Pilnáček«. Kde není jméno »Pilnáček«,
to nekupujte!
J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si depo-
ruční velkové kostelní nádobu a
nářadí a to: monstrance, kalichy
cibálky, nádobky, patánky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkou franko bez zálohy kousek.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá seberých státek a stříbrných blonů, jako: řecký
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metálské
proteny, tabulky, jídelní nářadí se stříbra pravého
i čínské vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drágozem kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
posl. a obchod.
Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně
JOSEF JELÍNEK,
člen zems. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíní.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Březně)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového nářadí
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franko zašlou.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.**
Umazný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
hupal pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
praporek, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového nářadí ve výrobních nejstarších
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Or. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzorky a hotové zboží
k výběru franko.
Bez velkoměstské rotie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.
Jubíl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

**Elektrické
světlo**
přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje
Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.
Hromosvody
staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

**Barevná
kostelní
okna** v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebetovicích u Hradce
Králové.
Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

**Tombolové
výhry**
100 kusů
krásných předmětů praktic.,
osobních a šertových za
K 6—, 8—, 10—, 12—.
Lozy a díla sdarma.
Lampiony, ohňostroje,
výlet. sklenice na pivo,
povětrné balony
a veškeré předměty ku svý-
šení veselí letních zábav dodá
Vám nejvýhodněji

obchodní dům „U města Paříže“
L. J. PEK, Kostelec n. O.
Komické kostimy, které všude velkou švandu pů-
sobí, se za mírný honorář zapůjčují.
Novinky:
Pevný balon „Čap s děckem“ neb „Orel“
s pohybliv. křídly. — Pegondevo letadlo.
10 kusů K 1.20.
Spolkům dodám šertovné předměty o výletech ku pro-
deji do komise, neprodané přijmu v plné ceně zpět.
Žádejte ceník.
Tombola mušleová, obsahující 50 kusů předmětů ve-
směs z mušlí jako fítek, rámečků, špiček, stojánků
na hodinky a j. v. za K 6—.
Tombola celuloidevá, obsahující 50 kusů celuloido-
vých předmětů jako figurek, svítek, šertov. předmětů
a j. v. za K 6—.

Katolici!
Nejvýhodnější a nejbespečnější uložení vašich
úspor vám skýtá jedině naše
Československá záložna v Praze
Spálená ulice č. 46-II.
Ještě platí dle st. Důchod. daň platí záložna
5 % ! sama. — Pro besplatné uklá-
dání s venkov. aloční listy
sdarma. — Povinná revize
»Jednoty sdělené« v Praze
dla doby výpovědi.
Zápůjčky
všeho druhu kulantně.

**Ohromnou sensaci,
báječný úspěch a velké překvapení**
vzbudila moje ojedinělá nabídka. K vůli zave-
zení svého výrobku zasílám pokud zásoba stačí
jen do 15. června:

Ima vosko-terp. krém na obuv
100 velkých krabic jen K 12—
200 K 23 50
500 K 58—
Každý 10tý objednatel obdrží o 10 krabic více,
20tý o 20 krabic více, každý 50tý zlatý 14karat.
prsten a remonterky zdarma. Jména podarova-
ných budou uveřejněna. Žádný švindl. Poctivá,
reálná obsluha. Kdo zkusí, objedná více.
Dobříčkou zasílá

Karel Meduna,
Chrast u Chrudimi.

**Jan Horák,
soukenník**
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
skoušku.
Veřejně látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatardův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod korbou depo-
ruje se
na dodání oken obrá-
zkových od nejjednoduš-
ších až k bohatým fi-
gurálním provedením a
sice i se šerovými
rámci, střeš. vnitřními.
Všechny rozpočty, skizy i odborní rada besplatně, dle
vší shovívavosti ku dohodě na objednávku.
Největší veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1863.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt rok 2 K 80 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 19. června 1914.

Inseráty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnárenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Obchod a průmysl ovocnářský.

Letos zase ukazující se hojnější úroda ovoce vybízí k vážnější úvaze, co s ovocem a také proto, abychom i v tomto oboru vynalézali zdroje větších příjmů, čím více se na nás uvaluje větší daň.

Podle odhadu statistické kanceláře bylo v království Českém r. 1912 asi 22 milionů nesoucích stromů ovocných a sklídilo se asi 8 a půl mil. metráků ovoce. Počítáme-li 1 metr. cent průměrně

jen za 9 K, jeví se cena úrody ovocné v Čechách nejméně 75 mil. K.

Ovšem valnou část ovoce skupují obchodníci za laciný peníz a odváží je za hranice naší vlasti, kde se třídí, balí a vybrané kusy jako tabulové ovoce zasílají se do světových měst a lázeňských míst, druhy špatnější však zpracují se a hotové výrobky z našeho ovoce opět k nám se dovážejí za drahé peníze.

Trh ovocný u nás ovládán jest většinou cizozemci, kteří diktují ceny tržní a vývozní a na našem pěstiteli jest, aby se podrobil, nechce-li ovoce ponechatí zkáze.

V době přebohaté úrody, na př. švestek nestačí ani obchodníci a závody odebrati všecko ovoce, které pak bez užítu se stromů padá a pod nimi hnije. Dobrý příklad rolnictvu našemu dali r. 1906 rumunští obchodníci ovocem, s nimiž na př. na Jičínsku uzavřeli smlouvu na dodání 200 vagonů švestek ve lhůtě osmidenní. Rumuni najali si kus loky, z Rumunska dopravili sem na 60 kotlů a z prken zbili továrnu (boudu) na výrobu slivovice.

Že zde Rumuni slušný obnos vyzískali, jest jistě nesporno. Myslíme, že docela dobře mohli i naši rolníci něco podobného podniknouti a výnos z pálení slivovice sami do svých kapes zastrčit. Podobně páli si Slováci i Valaši moravští v úbořnou slivovici, která se zcela vyrovná vyhlášené slivovici srémské.

Prušáci obchodníci jsou praktiky v třídění českého ovoce, které dovedou upravit až radost. Nedično pak, že vzácný kus jablka, které stojí u nás 5 hal., prodává se v cizině za 30 hal. až 5 K. Úpravě ovoce pro obchod věnují velkou péči v Tyrolsku a v nejnovější době také v Americe, odkudž zvláště Německo jest zaplavováno ovocem.

Českému ovoci jsou tedy vážnými konkurenty Tyroly, Amerika a také Bosna. Tyroly jižni mají vzorné sady ovocné, pěstují vybrané druhy, americká jablka přes dalekou dopravu směle a v ceně nepřemrštěně vtírají se všude, a bosenská švestka zpracována v povídla nemá dosud na světě sobě rovné, ačkoliv vlast naše má nejpříznivější podmínky ku zdárnému vývinu ovoce jakosti nejlepší. Zasadit se má ten nejlepší druh a čím méně druhů, tím lépe se zpeněží. Vzpomínáme, jak za našeho dětství bylo vzácným jabko mišenské, kterého nyní na zahradách ani nespátíte.

Děrou-li se nyní cizozemci o naše ovoce, s tím větším zájmem spěchali by do Čech pro zvláštnější druhy. Bylo by však moudřejší, aby naši lidé byli podnikavější a vrhli se také na obchodování s ovocem. Jest ovšem v Čechách několik nášinců, kteří z nepatrných začátků zmohli se na velkoobchodníky ovocem, ale to vše nestačí. Čeští obchodníci musí už doma české ovoce roztrždit a upravené poslat na určitá místa do ciziny. Drobnější ovoce, k jídlu ještě dosti chutné, mělo by zůstat v Čechách, vždyť jest tu míst v chladnějších polohách, kde by se toto ovoce dalo dobře zpeněžit a lid ke zdraví svému užil by i z toho, čeho si leckdes dopřati nemůže. V tom ohledu naše hospodářské organizace uplatnily by se na poli hospodářském, kdyby aspoň mezi svým členstvem zprostředkovaly kup a prodej ovoce.

Poměry na trhu ovoce utvářely by se k většímu prospěchu, kdyby rolníci v krajinách ovocných utvořili družstva na prodej a zužitkování ovoce. Jednak by dosáhli mnohem slušnějších cen za čerstvé ovoce, jednak by zužitkovali ovoce méně cenné účelným zpracováním a docílili by tak výrobků hledaných a drazě placených.

Založení družstva na zužitkování ovoce není spojeno se žádným nebezpečenstvím a rovněž nevyžaduje velikého nákladu, jež s počátku omeziti lze na zakoupení kotle k výrobě povidel, na pálení slivovice a opatření sušky. Ovšem základem sdružení ovocnářského musí býti naprostá poctivost a nestrannost oproti veškerým účastníkům.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádanky.

Volné listy.

Volba v 26. okresu. Jest zvláštností, že volba ta v lečterém českém časopise pokládána jest za volbu politickou. Ale náleží již k české povaze, že se přímo neříká, jak se věc má, nýbrž hodně z daleka se obchází, co jest jasné jako slunce. Ze vše-

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 80,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnárenské,

akontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

SVATEBNÍ SKUPINY

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí

Sklad rámu

c. a k. dvorní
a komer. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akciový kapitál K 80,000.000.—

Reservní a pojistné fondy přes K 25,000.000.—

Centrála v Praze, ml. r. 1888.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatově. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek oo nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

ho děláme otázky, které z dlouha a široka rozprádáme a převracíme, jako bychom neměli jiných důležitých prací a povinností. Také volba v 26. volebním okrese stala se pojednou problémem, a mohla by se vysoukati opět nová otázka, proč vlastně tato volba problémem jest. »České Slovo« na příklad napsalo, že český lid promluvil jasně, že souhlasí s bojem české opozice. Jest prý to nejvyšší sankce válečného hesla: »Bez českého sněmu žádná říšská rada.« Rozumí se, že tato řeč národně sociálního deníku jest úmyslnou tendencí, odvrátiti pozornost od bolavého místa Klofáčovy strany. »Samostatnost« úmyslně oblužuje své čtenáře slovy: »Český lid vyslovil se velkou většinou pro rozhodnou a upřímnou politiku.« Takovýto vývodům nemohou uvěřiti nežli smrtelníci, kteří bezmyšlenkovitě přísahají na prapor »Českého Slova« a »Samostatnosti«.

O co pak vlastně ve volbě prvé běželo? Jedny ze zápasících stran usilovaly dostati se do užší volby, druhým pak běželo o vzrůst hlasů. Volba nesouvisela se žádnou aktuální věcí politickou, nýbrž zuřil tu boj o mandát. Národně-sociální strana chtěla udržeti posici, kterou jí chtěli vyrvatí soc. demokraté. V boji zároveň vykonáno pátrání, jak zrádcovstvím Švihovým oslabena strana národně-sociální. Prvá volba ukázala, že hlasů ji ubylo. V užší volbě rovněž neběželo o politickou taktiku, ale o to, zda většina voličů rozhodne se pro sociálního demokrata, či pro národního sociála. A tu přes všechny povážlivé kazy, které za procesu Švihova a po něm v mravní povaze vůdců národně-sociálních se objevily, většina voličstva vyslovila se proti sociálnímu demokratu.

Dobře bylo řečeno, že voliči nedají se již z Prahy komandovati. Ředitelé stran, kombinující v Praze budoucí volební aliance, byli zklamáni důkladnou čarou, kterou přes počty jejich voličové udělali. Rozhodla realistická nenávisť proti mladočechům a nechť proti soc. demokratovi. A tak znalost socialistického programu hodně způsobila, že ve volbě dobře pochodili národní sociálové. Socialisté také hodně vystřízlivěli z nadějí, že spojení s mladočechy proklestí jim cestu ve vrstvy živnostnictva a středních stavů vůbec. Proto užší volba v 26. okrese nebyla ani politická ani nesledovala očisťující činnosti v našem veřejném životě, nýbrž měla povahu sociální a povahu strannického boje. Chlubili se »Právo Lidu« velkým počtem hlasů ve městech kulturních a pokrokových, pak právě tato probudilost byla příčinou, že příslušníci středních a majetných vrstev nedali hlasů straně, jejíž činnost nese se k tomu, aby vrstvy tyto byly zproletarisovány. Odtud také se vysvětluje, že i někteří mladočeši nevolili sociálního demokrata, soudíce správně, že každé posílení sociální demokracie znamená broušení nože, jenž jest napřáhnut na hrdlo těch, kteří něco mají a kteří nemohou jíti se stranou, která živí a rozněcuje nenávisť proti české buržoasii.

Nelze tedy dobře rozuměti těm listům mladočeským, které na jedné straně podporovaly volbu sociálního demokrata a na druhé straně upozorňovaly buržoasii, že zůstala na bojišti poražena a že se musí vybaviti z dosavadní nehybnosti a klidnosti organizační. Uvědomělá organizace buržoasie znamená přece sociální i politický boj proti sociální demokracii. Mladočeská strana, jak již často prohlásila, jest zástupkyní středních vrstev měšťanských a rozumí se i kapitalistických, v kterých příčině přejeme si, aby těch českých kapitalistů byl slušný počet. V této věci jsme již kdysi napsali, že výtky Masarykovy, že mladočeská strana jest stranou kapitalistů, s hlediska českého jsou národohospodářskou naivností, která plynoucí ze stranné nevraživosti, nedbá společných hospodářských prospěchů. Mladočeská strana, majíc a získávajíc stoupence ze tříd tak zvaných středních,

programově se vyslovuje pro základy právního a společensk. řádu, jenž uznává a ochraňuje soukromé vlastnictví. Sociální demokracie naproti tomu programově tento právní řád potírá a vychovává stoupence své tak, že při každé příležitosti slovením i skutkem střední majetkové vrstvy poškozují a netají se zásadně vyhlazovacími cíly a choutkami. Mladočeský »Národ« dne 6. června píše: »Živnostnictvo odevzdáním hlasů pro národního soc. prohřešilo se také proti myšlence soustředění všech příslušníků středního stavu, pro kterou na sjezdu svobodomyšlného živnostnictva tak přesvědčivým způsobem bylo horováno a která přece jediná jest s to zaručiti živnostnictvu určitý vliv na politické události, na úpravu zákonodárství a chod veřejných záležitostí.« — Volba v 26. vol. okrese ukázala, že mnoho živnostníků nemůže ještě tyto poměry pochopiti — a že docela klidně pomáhá ještě zvětšovati vliv protistředostavovský a protizivnostenský.

Nezdravá a nepřirozená aliance. Předchozími řádky jsme upozornili, že volební spojení mladočeské se socialisty jest takové povahy, která nutí přemýšlet. A věty z »Národa« právě uvedené naše mínění zcela potvrzují. Ovšem, aby námi bylo dobře rozuměno, neradujeme se ani z vítězství národního socialisty, ani neříkáme, že mladočeši měli voliti kandidáta strany, která mravní hnilobou vzbuzuje hrůzu. Usuzujeme jen o věcech, jak jsou a snažíme se přispívati k tomu, abychom všichni vyvázli z dosavadních zmatků a upravili cestu zdravější budoucnosti. Tvrdíme-li tedy, že volební spojení mladočeské se sociální demokracií, i pro příští volby oznamované, jest nezdravé a nepřirozené, opíráme se o určitý program, v němž mladočeši kotví, dle něho pracují a nezdírká zdírazňují, že jejich poslání v národě jest ochrana majetkových a středních vrstev proti všem poruchám a rozkladným vlivům vnějším a vnitřním. Povážíme-li, že program sociálně demokratický jest uvědomělou snahou o vyvrácení stavů, nad jejichž životními zájmy bdí mladočeši, pak obě strany jsou k sobě v zásadním protikladu, jehož nelze přelkenouti.

Mladočeši ovšem ocitli se v této posici, jejíž nepřijemnost asi sami hodně pociťují, vinou národních socialistů, kteří ze spojenců proměnili se v hltavce, kteří bez potřebných kvalit politických chtěli polknouti všechny městské mandáty, jichž by se nedostalo sociální demokracii. Mladočeši po vyhlášení úporného nepřátelství ze strany národně sociální přirozeně starají se o udržení svých mandátů, jako o to pracuje kterákoli strana jiná, a z potřeby této poznenáhlu navazováno bývá se sociálními demokraty. Z tohoto poměru, který ovšem nevyrostl z ideové příbuznosti, nýbrž z úsilí zachovati mandáty, nastalo sblížení mezi oběma stranami v 26. okrese, a může býti pořízen volební kartel podobný tomu, který byl smlouven s národními socialisty r. 1911. Tak divně se kolo času točí a přináší tak veliké přeměny! Roku 1911 národní socialisté šli s mladočechy na kobyliku mezinárodními a dnes rudí s týmiž mladočechy vyhruňují si rukávy proti Klofáčovcům a Švihovcům.

Domníváme se, že mladočeši ve spojení s rudými nejen ničeho nezískají, ale ještě ztratí. Jednak rozmrzí a odpudí leckteré své stoupence, kteří žádnými důvody se nedají přemluvit, aby volili se socialisty, jednak budou posilovati stranu, která jest společen. řádu a majetkovým poměrům právním velmi nebezpečna, což není theoretickým snem, nýbrž makavou skutečností. Alianci s mladočechy socialisté nabudou příležitosti zanášeti svoji agitaci i tam, kam posud nemohli dobře proniknouti, a leckteré semínko jejich se uchytí, aby

vzbudilo nespokojenost a rozervanost ve středních stavech, kde jest potřebí klidné mysli a důsledné práce, která jediná jest s to, aby kladla základy ke šťastnější budoucnosti národa. Socialistická agitace nebuduje, ale obrací pozornost k mátožným vidinám, vyčerpává a vysiluje jednotlivce, kteří jinak plodnou hřívnou mohli by národohospodářské lány zúrodnovati a společenskou skladbu utužovat, aby rozhárané množství stávalo se poněkud jednotným organickým celkem.

Nedali jsme se mýlit »Národními Listy«, které, prozírající k chystané alianci, stíraly nebezpečnost socialistických cílův a poukazovaly na prohlášení, která učiněna byla v Německu i u nás v ten rozum, že socialisté počítají se skutečnými poměry a přizpůsobují svůj postup klidnému vývoji společenskému. Jest více než pravdě podobno, že manifesty tyto staly se z důvodů taktických, aby mírněno bylo protisocialistické zaujetí dole i nahore. S diplomatickými prohlášeními vůdců není v souladu drobný socialistický tisk, který své čtenáře naplňuje revolučností a vzněcuje sveřepě vášně, které, když převrat uzmá a vybuchl, idou ničivou silou i proti vlastním generálům. V kritických dobách rozhoduje lid podle toho, jak byl dlouhá léta vychováván.

Po našem rozumu mladočeši s dobrou by se potázali, kdyby se zasadili o poměrné hlasovací právo. Tím zachovali by si svobodu a důstojnou nezávislost na straně, se kterou nemůže jíti svorně politika, která má na starosti zachování a rozvoj středních stavů. Nic nedělá, že by snad pro okamžik počet mandátů mladočeských se zmenšil. Budoucnost by ztráty nahradila, neboť musíme předpokládati, že v národě pustá demagogie a nemyslivost přece jen ustoupí rozvaze a střízlivému úsudku. Za takových okolností mohla by mladočeská strana svobodně rozvíjeti činnost proti sociálním demokratům i proti národním socialistům, kteří ve své pusté nezralosti a nesvědomitosti hlásají již taková převratná společenská hesla, jako ti, kteří toužebně čekají, kdy rudé slunce zalohí nad všeobecnou revolucí. Strana mladočeská, jako zástupkyně středních stavů, mnoho by svému rozvoji prospěla, kdyby bez spojení mužně a přímo lidu osvětlovala, co socialistické strany pro nynější právní a majetkové řády znamenají. A jest jisto, že při všestranném takovém postupu v době voleb, zvláště užších, získali by mladočeši i hlasy těch voličů, kteří náležejíce jiným stranám, tlačili by se v jeden šik proti stranám převratu. Uskuteční-li mladočeši spojení se soc. demokracií, oslabí důvěru ve svůj program a přispějí novou a nepřirozenou kombinací k tomu, že se naše domácí zmatky ještě více rozmnoží a že ještě více se oddálí zaslíbená země klidu, spořádané národní práce a úspěšné politiky.

Sociální a socialistický. Konservativní »Týden«, jenž tak nekavilérsky zachoval se ke kandidátu v 26. volebním okrese p. redaktoru Šupkovi, má přepodivné pojmy o snahách společenských. Právil na příklad: »Kdo předstírá, že je kulturně konservativce, ale jinak nazývá se sociál, dává na jevo, že jest tím, čím býti nemá.« Zřejmě, že »Týden« nechce rozdílu mezi sociální a socialistický. Socialism pěstuje sociální demokracie, která usiluje o takovou soustavu národohospodářskou, jež chce skutkem učiniti nezcitelné společné vlastnictví všech pracovních prostředkův a demokratickým státem organizovati všelikou výrobu a rozdělování hospodářských statků. Socialismus jmenuje se tedy národohospodář. soustavou, ježto nejvlastnějším jádrem socialismu jest sestáttnění a společenní prostředků výrobních a veřejná organizace výroby a rozdělování statků. V tom smyslu dr. Soukup r. 1911 sliboval všem chudým a pracu-

jičím: »továrny stanou se majetkem dělníků, pole budou vlastnictvím čeledínův a každý bude mluvit přibor na stole přírody.«

Jinými slovy, společnost učiní skutkem držbu výrobních statků. Socialismus ve smysle právě označeném ujal se ve všech spisech vědeckých, které o této soustavě pojednávají. Z toho hlediska pojem: **křesťanský socialismus** jest ovšem nepravý, protože stoupenci stran křesťansko-sociálních odmítají se nutných a potřebných společenských oprav, neusilují o společnou držbu výrobních prostředků a nežadají zrušení soukromého majetku. Protože jim běží o společenské opravy, dávají si přívlastek »sociální.« Jest tedy rozdíl mezi socialistickým a sociální. **Socialistické** jest vše, co se týká socialismu neboli sociální demokracie, a **sociální** jest vše, co se týká života společenského, sociálního. Nechtě tedy nevyskakujte »Týdnu« husí kůže. Jsme přáteli reformy sociální, jako každý rozumný člověk, ale socialistické snahy potíráme.

Gentleman dr. Bouček. Z pokrokového usilování o omytí Švihi byly vyneseny na veřejnost tak vzácné duševní perly, že nemohou zůstateny býti zapomenutí. Dr. Bouček, obhájce Švihův, svisně závodil se svým mistrem Masarykem o palmu vítězství nad mravností a pravdou. Překonal sám sebe, když se vzácnou duševní noblesou počal metati poklony paní Voldánové, že i Tartuf byl by nad nimi všecek u vytržení.

Nuže, otiskujeme část jeho řeči, paní Voldánovou se obírající, aby čtenáři naši ještě lépe pozřeli pokrokové muže a jich pokrokové činy. Časopisy české sice narážely na tento gentlemanický kousek Boučkův, ale veřejnost, která nečte »Času«, tápala v dohadách, nemohouc posouditi, co a jak bylo. Proto děkujeme »Času«, jenž doslovně řeč Boučkovu uvedl, byv k tomu asi sveden autoritou druhého advokáta Švihova, dra Trauba, jenž prohlásil řeč svého kolegy za výkon vysoce vědecký.

»Byla zde položena otázka, z jakých důvodů by mohla vypovídati paní Voldánová v neprospěch dra Švihy? Tu jsou dvě možnosti: Buď je to zřetel na věk Voldánové. Může to býti čirý výmysl na basi hysterické. Ta nápadná dětinská romantika, tajná znamení; uvedl bych příklad, který do dnešní doby budí rozruch mezi kriminalisty. Stal se ve Francii a týká se důstojníka de la Roncière. — Musím zde bojovati s různými věcmi. Zde máme dvoji možnost. Nechci paní Voldánovou podezřívati, ale zde by se mohlo jednati buď o Švihy nebo o p. Paštiku. Ve věku, ve kterém jest paní Voldánová, začíná se objevovat pohlavní chtivost, aspoň v obraznosti. Paní Voldánová mohla tam na policii uvidět dra Švihy. Ten její nebezpečný věk io mohl způsobiti. V takovém věku nastává duševní stav, který vede k hysterii a odtud ty věci, které bylo možno pozorovati v případě de la Roncièrově. Byl to mladý gardový důstojník, který přicházel ve styk s dcerou svého generála. Dána tato jeho lásku neopětovala. Jednoho dne byla nalezena ve svém pokoji v bezvědomí se svázanými rukama s bodnými ranami na prsou. Přivolaná ošetřovatelka obvinila důstojníka, že dceru generálovu znásilnil, pobodal a sešňeroval. Na stole byl nalezen dopis, v němž důstojník, ovšem přetvářeným nímsem činil různá sdělení. Za krátkou dobu se toto tvrzení opakovalo, důstojník onen byl postaven před porotu a odsouzen na deset roků do žaláře. Za půl druhého roku potom se objevilo, že ta dáma byla hysterická a že si celou historii vymyslíla, poněvadž toužila po důstojníkovi, a když její touha zůstala neukojena, vymyslíla si takové strašné obvinění.

Podobný případ stal se u nás nedávno v Kralupech, kde se ukázalo, že hysterická žena si vymyslíla, že byla přepadena dvěma muži a oloupena. Ukázalo se, že je to chorobný výmysl. Důvodem takových výmyslů bývá, že když touha není ukojena, jsou takové ženy schopny jakéhokoli výmyslu, jen aby se staly zajímavými a ta zajímavost je to nejhlavnější. Takový vztah mohl by býti mezi paní Voldánovou a Paštikou. Mladý, silný, zdravý muž, což my můžeme věděti, co se v nitru paní Voldánové událo, když viděla p. Paštiku?»

I kdyby něco pravdy bylo v řeči, kterou vedl o paní Voldánové Masaryk, Bouček neměl práva bez důkazů takto mluvit. To jest výmluvná ukáзка z řeči, kterou dr. Bouček obhajoval Švihy. Jest to provokace, spojená s hanobením svědkyně, která sice odhalila zrádce, ale neočekávala, že potká se s advokátem, který pošlepe její čest. Co do logiky a věcnosti obhajovací řeč Boučková jest poznamenána nuzotou. Svůj útok na p. Voldánovou ostatně vyhodil do povětří konečnou otázkou: »Což my můžeme věděti, co se v nitru p. Voldánové událo, když viděla p. Švihy?« To jest pravda, nevíme jistě, co se dělo v nitru paní Voldánové, ale nevěděli toho ani gentleman Bouček a proto sám sebe spoličkoval, když jí podkládá mizernosti, jako by je byl z její duše četl. Dle skutečností můžeme však pravděpodobně souditi, že paní Voldánová chovala v duši proti Švihovi opovržení a že nyní

do této rubriky zapsala si asi také gentlemana dra Boučka.

Duševní sebevraždy. Masaryk promluvil v Plodinové bursě řeč, kterou strhal se sebe poslední cáry domněle velikosti a sáhl masku úplně. Jeho přesvědčením prý jest, že Šviha jest nevinen. Zásady zdravého myšlení a pravdy již neohýbal, nýbrž ničivě zpřetrázel a rozšlapal. Pro nevinu Švihovu uváděl naivní pohádky, kterými ho nacpali v tajném oddělení státní policie, při čemž se rozčiloval, zlobil a spílal hlupákům těm, kdož nejsou toho mínění, jako on a kdo s ním nechtějí utopiti se v mravním bahně. V jižní Americe jest ves, v níž mlti vole jest věcí tak obecnou, že kdo ho nemá, jest považován za mrzáka. Jednoho dne brula se tím místem společnost Angličanův, a brzo obklopil ji zástup pokřikujících vesničanů: »Koukejte, koukejte, ti lidé nemají volat!« I Masaryk chce, aby všichni rozumní lidé v Čechách měli »volata« a aby každý myslící člověk k vůli němu stal se pařezem, hlupákem a zbedněncem.

Nemožno mluvit o všech nesmyslech, které promluvil a nelze mluvit o nich vážně, neboť Masaryk dospěl až tam, kde místo má pouze opereta. Proto redaktoři v »Národních Listech« říkají mu »strejček Autorita«, a kdyby ho jmenovali kmotrem Hovorkou, nebo pantátou Koudelou, také by dobře sedlo. Z Masarykových úst stále zaznívá: »Wiener není Šviha, Šviha není Wiener«, až toto malicherné slovíčkářství již unavuje, jako se zprotiví, když starý opelichaný papoušek stále skřehotá tátáž naučená slova. Samo sebou se rozumí, že autoritu šesti Masaryk odmítl, což jest od něho velmi správné, neboť byli by dnes poníženi, kdyby Masaryk jejich soud za platný uznával. »Co dělá Šviha, dělá Eima, volá Masaryk, »Šviha napodobí Eima. Proto jsem se s mladočeskou stranou rozešel.« Tak vida, k vůli Eimovi s mladočechy se rozešel, ale pro tutéž věc k Švihovi přilnul jako smůla ke kabátu. Tomu se, prosím, říká mlti zdravý a poctivý úsudek. A jak se rychle pod protektórátem Masarykovým »avanžuje! Šviha byl rázem Masarykem povýšen na ministra a tajného radu Konopišského.

»Tedy Šviha«, dí stařec zbědovaného úsudku, »chtěl státní policii působiti přímo na Konopiště. Teď jsem to řekl jedním slovem. On o plánech a programu své strany informoval vyšší místa.« Masaryk však na tomto jmenování Švihy tajným radou nepřestal a rozpovídal se, že »to, co dr. Šviha dosahoval takto svým stykem, nedělal jen o své újmě, nýbrž že aspoň část jeho stranníků o tom dobře věděla.« V tom však zděšeně přiskakuji Švihovi druhové a chytají zoufale povídku za šosy, volají: »Pozor, kmotře, o tom ani muk!« Filosof se vzpamatuje a, aby šnilé vejce, jež rozšlápl, nezapáchalo, filosoficky spustí: »Ostatně, pánové, nic není absolutně pravdivo a nic absolutně licho. Ale v tom vidíte chudáka, který se bojí o chleba, to je tajemství celé té věci.«

Končíme, neboť Masaryk slíbil: »Já nebudu mlčet, jako nemlčím.« Bude toho tedy ještě dosti, co bude dráždit k satyrickým poznámkám. Zatím víme, že se Masaryk intelektuálně a charakterně popravil. Tělesně posud ne, neboť musí napsati ještě knihu o samovraždě duševní, kterouž vyplní doklady jedině ze svého života.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako : malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Obrana.

Osvědčení vynikajícího odborníka o dosahu vědy. Na V. sjezdu českých přírodopýtců a lékařů v Praze rektor české university dr. Fr. Mareš pravil: »Čistě přírodovědecký názor světa i života ukazuje se nedostatečný; neboť pouhá rozumová závaznost radi především k vlastnímu prospěchu, anebo i ke všeobecnému blahobytu, jako nejjistější záruce blahobytu vlastního. Názor ten, nedbaje citu a vůle, nechává volnost nízkým pudům a citům, připouští dokonce jejich ospravedlnění jako přirozených. A tak již lidé, postrašení téměř úkazy mravnosti blahobytné, počínají toužiti po lepších citech a lepší vůli, po vyšší mravnosti. Život není pouhý produkt přírodních příčin, nýbrž přírodní svézákonný činitel; životní tvoření směřuje k budování lepšího, než je dáno přírodními prostředky. Hodnocení co jest lepší, konají cit a vůle, ne smysly a rozum. K budování názoru světa i života, který by zavazoval též k mravnímu jednání, mají přispívati vědy přírodní a duchové pospolu.«

Čínský ministrský předseda o křesťanství. Čínský ministrský předseda Hjungsiing se vyjádřil: »Po propuknutí revoluce ve Vučangu bojovalo se krvavě jižně od Jangce. Byla spousta mrtvých a raněných. Z Japonska se vrátivší studenti organizovali společnost Červeného kříže, chtěje se odebrati na bojiště a ošetřovati raněné. Byl jsem pozván k zakládání společnosti. 69 lidí se k ní přidalo. Tu však došlo mnoho zpráv z bojiště, že boje jsou neobyčejně kruté a že na obou stranách mnoho vojska padlo. Mladí lidé začali ihned kolísati a vskutku — jen 30 z těch, kteří slíbili, se odebralo na bojiště. Když jsem dorazil na bojiště, shledal jsem, že ještě jeden odešel a jen 29 jich zůstalo. Při té příležitosti učinil jsem zajímavý objev, že těchto 29 mladých lidí jsou křesťané. Chceme-li uhájiti svou národnost, nemůžeme lidí tohoto druhu postrádati.«

V přípravách ke svornosti národní pokrokaři pokračují. Jestliže semita Stránský už dříve prohlásil, že mu jest milejší pokrokový Němec, než český klerikál, jestliže proti kandidatuře samého šlechtného Šilingra doporučoval Němce, byla na schůzi Stránského ve Žďáře usnesena resoluce, v níž se praví: »Považujeme sluhy Říma za nebezpečnější než Němce.« -- To už jsme dávno věděli, že žid, který se dal pokřtiti jen ze sobeckých příčin, proti židu německému nebude. Vědělo se dávno, jak pokrokářská aliance kope do jádra českého lidu. Ale cenné jest to, že se páni k takové »národní« práci sami přiznávají. K takovému řádění konservativnější rozšafové mlčí, ale začne-li se katolík bránit, zřizuje-li si vyhozený »klerikál« vlastní krb, pak se honem protestuje proti »zbytečnému« tříštění. Jak dlouho budou nervosní pečlivové podporovati pokrokářské zotročující akce?

Orelské plakáty

velmi vkusné, trojbarevné, s datile vystihující orelskou myšlenku, v rozměru 63 krát 95 cm, na jemném papíru dodává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Zemský Svan Orla pro král. České v srovnání 80. dubna 1914 vydání těchto plakátů schválil a bratřím je vřele doporučuje. Žádajte o nabídku!

Politický přehled.

Česko-německá porada v Praze konala se v pondělí 15. června v paláci hr. Nostitz a trvala od 3 hod. odpo. do 9 hod. večer. Předsedal hrabě Ervin Nostitz. Přítomni byli za ústavověrné velkostatkáře vedle hr. Erv. Nostitze ještě dr. Bärnreither, za konservativní velkostatkáře hr. Clam-Martinic a dr. Bedř. kníže Schwarzenberg, za české lidové poslance dr. Fořt, dr. Kramář, dr. Masaryk, dr. Viškovský, Choc, Němec (soc. dem.); za německé poslance lidové Pacher, Goll, Knirsch, dr. Lodgmann, dr. Jerzabek, dr. Bachmann, dr. Damm a Seliger (soc. dem.). Porada byla hned s počátku prohlášena za důvěrnou a přítomní zavázali se čestným slovem, že neuveřejní ani výroky ani zprávy o průběhu porady. Po podrobné rozpravě usneseno, o průběhu celých porad podati zprávu politickým stranám, kterým má býti zůstaveno, učiniti usnesení o způsobu případných dalších porad, ke kterému účelu byl vyhlédnut příští týden. — Před touto poradou sešli se němečtí poslanci v Německém domě, kde dle novinářských zpráv konstatováno, že Němci nemohou upustiti od požadavku, aby nejdříve dány byly záruky pro zajištění práv německé menšiny v zem. sněmu a než přivolí k dělnosti jeho. Zvláštní předporadu měli i zástupcové českých stran.

Novou zemskou půjčku chystá se učiniti Zemská správní komise království českého. Během tohoto roku jest totiž potřebí zaplatiti nezaložené zemské dluhy: 4 mil. K Městské spořitelně pražské ve dvou lhutách a 4.500.000 K zápůjčky poskytnuté různými pensijními náhradními ústavy. Na úhradu těchto zápůjček má sloužiti výnos 4.5% zápůjčky 8.500.000 K, jež se uzavře u Zemské banky království českého a bude se spláceti annuitami během 75 let, což i císař. rozhodnutím ze dne 31. května schváleno. Jelikož nebylo možno naléztí úhradu v běžných příjmech, nezbývalo prý, než sáhnouti zase k zápůjčce.

Návštěva na Konopišti. Dne 12. června zavítal císař německý Vilém II. s družinou na Konopiště. Následník trůnu arcikníže František Ferdinand projel s hostmi svými celý revír konopištský, ukázal jim všude vzorné hospodářství a přírodní krásy. rozkošná víska Žabovřesky zvlášť opoutala císaře Viléma, rovněž chvojenský kostelík na návrší, viditelný v okruhu 20 km, úplně opravený a také vysvěcený, v němž nalézá se sbírka krásných a cenných gotických oltářů, soch a náhrobků, které dal sem arcikníže ze svých sbírek přenést. Mimo to bylo na Konopiště pozváno 42 členů vysokých šlechtických rodů k prohlídce zahrad konopištských. Po odjezdu císaře přibyl na Konopiště v neděli dopoledne zahraniční ministr hr. Berchtold. Během pobytu na Konopišti přislíbil císař Vi-

lém svou opětovnou návštěvu na Konopišti ještě roku letošního. Samozřejmě, že tisk zvláště německý provází návštěvu na Konopišti jako důležitou událost politickou už také proto, že císař doprovázel něm. státní tajemník šl. Tirpitz.

Schůze panovníků v Constanze. V přístavním městě Constanze na černomořském břehu přijala rumunská královská rodina hosta svého ruského cara, který v neděli ráno provázen loďstvem ruským vjel na carské yachtě do přístavu. V průvodu cara byl i carevič a jeho dcery. — Král Karol na rozloučenou s carem Mikulášem prohlásil, že návštěva jeho naplňuje ho štěstím a uvedl všechny důvody pro nutnost sblížení Rumunska s Ruskem. Výsledek cesty carovy do Rumunska nezdá se příliš příznivý pro Rakousko. Rumunsko přechází na stranu Ruska, na čemž má vinu německo-maďarská politika. . . . A už se také ohlašuje, že asi sejde z ohlášené cesty císaře Viléma do Bukurešti.

Krise ve Francii. Ribot, který sestavil ministerstvo většinou z konservativců, hned při představení se musil se poděkovati, ježto byla mu vyslovena nedůvěra 306 proti 262 hlasům. Radikální většina, která ve čtvrtek povalila kabinet Ribotův, postarala se rychle o jeho náhradu. Už v sobotu podal Viviani listinu svého kabinetu, který je čistě radikální. Umírněně republikánský a konservativní tisk posuzuje kabinet Vivianiho celkem nepříznivě.

Vítězství konservativců v Itálii. Při krajských a obecních volbách v celé Itálii zvítězili národní katolíci a konservativci nad soc. demokraty, přý následkem všeobecného rozechvění proti událostem revolučním z posledních dnů. Červení udrželi se pouze v Mantově. Na př. v Římě zvoleno 17 konservativců a 6 socialistů, v Miláně 17 konservativců a 3 socialisté.

Východní dráha. Srbská vláda domluvila se již se společností Východní dráhy, že za odstoupení práva dopravního dá jí 38,700.000 franků a 4,000.000 za koncesi na dráhu Skopje-Tetovo-Gostivar. Transitzní tarify budou domluveny na 10 let. Srbsko zřídí spojení s drahami rakouskými a vystaví trať přes Sandžak.

Revoluce v Albánii. Povstalci předešli vládní vojsko, které se připravovalo k pochodu proti nim a nenadále 15. t. m. podnikli všeobecný útok na Drač ze tří stran, kdy se město cítilo nejbezpečnějším. Při obraně města padl holandský plukovník Thomson, který byl nejspolehlivější oporou knížete Viléma a odhalil také nedávné spiknutí Essadovo. — Rakouské a italské válečné loďstvo zahájilo palbu proti povstalcům. Přes to tito opětovali útok. Všecky vrchy kolem Drače jsou povstalci obsazeny. Obhájci Drače jest na 500 mužů. Nový útok odražen zásluhou rakouské baterie, jež je rozprášila. Tvrdí se, že plán pochodu Thomsonova proti povstalcům byl jim prozrazen. Povstalci ustoupili zase na celé čáře, ježto do Drače přibýlo na 1500 Miriditů a sám jich kníže Prek Bib Doda spěchá ke Drači. Dne 16. nařízen postup 2300 vládního vojska proti ustupujícím povstalcům, kteří prý vyslali do Drače dva vyjednavatele.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Zprávy organizační a spolkové.

Sjezd krajský v Chocni jest předmětem živého zájmu našinců; dnes lze již s bezpečností souditi, že zdar jeho jest zaručen. Všeobecně se zamlouvá pečlivě vypracovaný program, výhodné spojení železniční a mimořádná příležitost — možnost současně navštívit choceňskou výstavu. Mládež naše, jež bude konati svou komitétu valnou hromadu, připravuje se na sjezd velmi čile. Prosíme, aby neprodleně svolány byly porady spolků a organizací za účelem dohody o společných výpravách. Pány důvěrníky snažně žádáme o rozvinutí agitace, aby sjezd náš byl zastoupen co nejčetněji a vynikl v řadě sjezdů jiných stran při výstavě pořádaných. Kdo by potřeboval ještě plakátů, nechť se přihlásí v kanceláři sjezdové. Dotazníky zašlete co nejrychleji. — Sjezdová kancelář v Hradci Králové.

Upozornění ke krajskému sjezdu katol. lidu v Chocni. Snížení jízdného na drahách. Pro společné jízdy ze stanic přes 50 km od Chocně vzdálených čítají se při dopravě pravidelnými osobními vlaky snížené jízdní ceny a to: a) při účastenství nejméně 100 osob poloviční tarifní rychlovlakové jízdné; b) při účastenství nejméně 30 osob tarifní o 20 procent snížené jízdné pro osobní vlaky. Snížení jízdného platí pro jízdu do Chocně i zpět. Žádosti za povolení jízdného dlužno podati v případě a) nejméně 8 dní před počátkem jízdy u příslušného c. k. ředitelství (pro trať dráhy severozápadní u ředitelství státní dráhy severozápadní v Praze, pro ostatní trať u ředitelství státní drah ve Vlně,

Schwarzenbergplatz). V případě b) stačí učiniti se o tom oznámení nejméně tři dny před odjezdem vlaku přednostovi místní stanice. Kde nelze utvořiti skupinu nejméně 30 účastníků, mohou se účastníci více obcí spojit a z jedné stanice společně vyjeti. — Upozorňujeme na tyto výhody, žádáme předsednictva spolků a organizací, resp. pp. důvěrníky, ev. vejedůst. farní úřady, aby akci tuto laskavě neprodleně obstarali. Připomínáme též, že musí býti pořízen soupis účastníků pro jízdu společnou. Prosíme, by podepsané kanceláři bylo oznámeno, odkud budou tyto hromadné jízdy vypraveny. — Za sjezd. kancelář: **Sekretariát Sdružení české mládeže katolické v Hradci Králové.**

Všem našincům odporučujeme

**výhodné
ukládání
VKLADŮ**

**u Královéhradecké
bankovní jednoty**

= v Hradci Králové v Adalbertinu. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Pouchov. Vysocedůstojnému Pánu, p. Fr. J. Konečnému, biskup. notáři a faráři! U příležitosti vzácných Vašich jmenin dovolujeme si Vám, veledůstojný pane, jménem Katol. národní Jednoty pro Pouchov a okolí, jakož i naší mládeže, z vděčných srdcí blahopřáti. Kéž Bůh dá Vám zdraví a síly k práci, již k blahu církve sv. a bližního podnikáte. Prosíme Vás, byste naše blahopřání přijmouti ráčil, trváme v hluboké úctě: J. Volák, A. Pultar, místopředsedové katol. národní jednoty pro Pouchov a okolí.

Svinárky. Dne 14. června přednášel u nás vlp. Havelka, kooperátor z Pouchova, na thema: »Budoucnost katolíků«. Poznali jsme ve schůzi, že v naší obci skutečně uvědomělí katolíci jsou. Jen dej Bůh, by řady naše neustále se množily a nám tak v naději na budoucnost katolíků k neunavné práci vydatnou pohnutkou byly!

Třebechovice. Již tuto neděli koná se naše orelská slavnost, která, vydaří-li se pěkné počasí, jistě každého uspokojí. V uvážení, že naši bratři a sestry a naši příznivci většinou náležejí chudším vrstvám živnostenským a dělnickým, je učiněno opatření, aby nikdo nebyl otižňován v ohledu finančním. Nechť se v tom ohledu řídí i naši hosté. Pokud možno, dostavte se již na ranní zkoušku v 10 hodin do lesa. Bude-li třeba, vykáže se místnost pro kola. Ráno vítání nebude. — Pro ranní občerstvení doporučuje se hostinec »Bešeda« na náměstí (místnost katolické jednoty). Rázem 2. hod. odpol. vyjde se s hudbou od nádraží pochodem do lesa. Cvičiti se budou předepsaná cvičení pro zemský slet. Hudba dr. Šetiny. Kdo přijede ranním vlakem aneb jinakým způsobem a počká na oběd, nechť to oznámí pořadatelům. Výrobky uzenářské lze po celý den v lese dostati. Na shledanou!

Lounice n. P. Odbočka Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva pořádá v neděli 21. června o půl 4. hod. odpol. členskou schůzi v hostinci p. Lad. Matouše ve Stružnici. Program. Odborová organizace křesťansko sociální v době nynější. přednáší p. V. Košek, tesař z Českého Dubu. — Členové a členky slušně se žádají, aby do schůze přišli v čas a své známé pozvali. Zveme též bratrské a odborové organizace a katolické spolky z blízká i zdáli. Přijďte všichni!

Kolín n. L. V našem křesťansko-sociálním spolku (ve dvoraně »U Ptáčku«) bude přednáseti dne 21. t. m. o 4. hod. odpol. dp. J. Sahuła na thema: »Hus a svoboda.« Členové, dostavte se v plném počtu!

Církevní věstník.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: vsdp. Václav Hlavsa, kanovník katedrální kapitoly atd. skutečným konsistoriálním radou a assessorem, vdpp: Josef Pospíšil, b. vikář, děkan n. o. v Novém Bydžově, čestným konsistoriálním radou, Frant. Vintera, vik. sekretář b. notář, farář v Žiželickách, osobním děkanem, Ant. Vích, vik. sekretář, farář v Těchoníně, správcem vikariátu Králíčského, Jan Rameš, vik. sekretář, farář ve Smidarech, správcem vikariátu Novobydžovského. — Ustanovení

jsou vdpp.: Maximilian Smrčka, farář v Nasavrkách, za faráře do Pertoltic, Josef Bičíš, kaplan v Kunštátě, za faráře do Deštného, Augustín Michálek, kaplan, za administratora v Chocni, Alois Kuffík, administrator v Kamenickách, za administratora v Chlumu. — V Pánu zesnuli vdpp. Vilém Helvich, farář n. o. v Praze, zemř. 28. května (naroz. 1843, vysv. 1863), Jan Cvrk (V Vlně), kons. rada, b. vikář, děkan v Chocni, zemř. 1. června (naroz. 1843, vysv. 1870), Ant. Bartoš (V Vlně), farář ve Vřešňově, zemř. 9. června (naroz. 1852, vysv. 1880), Frant. Svoboda, kapl. Přeloučský n. o., zemř. 10. června (naroz. 1877, vysv. 1901). — Uprázdňená místa: děkanství v Chocni, patron Karel kníže Kinský, od 2. června, fara ve Vřešňově, patron nábož. matce, od 10. června 1914.

Jubiläum 40letého kněžství z diecése královéhradecké oslavují letos vdpp.: V. Appl, děkan v Ústí n. O., Jos. Buchar, farář v. v. v Přelouči, J. Domašínský, děkan v Dobrušce, M. Jičínský, farář ve Vřetarech, J. Klapálek, farář ve Sloupnici, A. Klos, farář v. v. v Jičíně, F. Krčmář, farář v. v. v Kyšperku, J. Matoušek, farář v. v. v Lázních Bělohradě, P. Neumann, profesor v. v. v Jičíně, J. Nosek, farář v. v. v Nekotě, V. Sinkora, farář v Potěhách, J. Uhlíř, farář v. v. v Golč. Jeníkově, J. Vašák, farář v. v. v Kutné Hoře, P. Is. Vondráček, O. S. B. v Broumově, V. Zíka, farář v. v. v Praze.

Česká pout k světovému kongresu eucharistickému v Lurdech. Dle zpráv římských ustanovil Sv. Otec svým legátem při kongresu kardinál Granito di Belmonte. Biskup lurdský vydal svolání k obyvatelům Lurd, aby město své důstojně vyzdobili pro dny kongresu. V svolání tom sděluje biskup, že již ohlášeny jsou zástupy účastníků ze všech končin světa, z Kanady, Spoj. Států, Kolumbie, Brazílie, z krajín východních, z Oceánie, z Rakouska, Německa, Polska, Chorvatska, z Čech, Itálie atd. a ti nejvzdálenější že se již připravují, vydati se na cestu ze své vlasti přes oceán. Více než 200 biskupů jest již ke kongresu přihlášeno, mezi nimi 10 kardinálů — a tak stane se, že kongres tento náležeti bude mezi nejslavnější kongresy a Lurdy se objeví ve veliké slávě své a zářiti budou před celým katolickým světem — dle slov Pia X. — »jako střed kultu mariánského a jako nejslavnější trůn eucharistického tajemství.« Proto, bratři a sestry z hradecké diecése, vzhůru ku kongresu! Zařaďte se důstojně při kongresu v Lurdech mezi ostatní národy! Neposkvrněná Panna tam se skály Massabielské Bernadettě pravila: »Chci, aby sem lidé přicházeli v zástupech!« Kéž zvláště letos o kongresu zástup velkých toho zbožného lidu českého tam připutuje! Synovi na oslavu, Matce na útěchu, vlasti ke cti, sobě na spasení! — Tož ještě v poslední chvíli zveme vše a srdečně ctitele mariánské z naší diecése k hojné účasti, aby i o nás na věčné časy poznamenáno mohlo býti v análech lurdských, že hradecká diecése při tomto přeslavném 25. euch. kongresu velice četně byla zastoupena. Přihlášky přijímají: Ant. Kašpárek, farář, Praha II., Jungmanovo nám. č. 20. Leop. Kolisek, kons. rada a farář Blansko, Morava a Jos. Rössler farář solnický t. č. Velký Oufim u Rychnova n. Kněžnou.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 15. června. Spolku na podporu chudých studujících dáno bylo svolení k uspořádání dopoledního koncertu v městských sadech na Žižkově náměstí. — Vzato bylo na vědomí vynesení zemské školní rady, dle něhož ustanoveny jsou zkoušky dospělosti při měst. dívčím lyceu na dny 6. a 7. července t. r. a předsedou zkušební komise jmenován jest ředitel dívčího lycea v Jičíně p. G. Storch. — Pp. manželům Halvigrovým a Urbanovým udělena byla povolení ke stavbě dvou rodinných domků v bloku IV. u Pražského Předměstí. — Pp. manželům Václavu a Anně Hájkovým uděleno bylo povolení k užívání novostavby na parcele č. 13. v bloku IV. s výjimkou prádelny na dvoře. — Prof. měst. dív. lycea sl. PhDr. Anně Fischerové prodloužena byla úplná dovolená na školní rok 1914-15 za účelem studia sociálních věd v Oxfordě v Anglii s podmínkou, že hraditi bude substituční výlohy. — Objednali se svazky XV. až XVII. Studijních nadání v král. Českém pro bibliotéku měst. úřadu. — Panu Josefu Košťálovi, hostinskému, uděleno bylo povolení k postavení stolů před hostincem v Šafaříkově ulici za obvyklých podmínek pro letošní rok.

Volby do obecního zastupitelstva v Hradci Král. Na poradě katolických voličů 3. sboru dne 16. t. m. byla přijata jednohlasně tato kandidátní listina pro 3. sbor. Do výboru navrzeni tiito pánové bydlící v Hradci Králové: František Dvořáček, truhlář, Antonín Pařík, majitel domu a klempíř, Karel Halounek, majitel domu a zámečník, Václav Javůrek, majitel hostince, Zdenko Ježek, majitel domu a kamenického závodu, Stanislav Jirásek, obchodník, Bohdan Melichar, knihkupec, Václav Morávek, ředitel pivovaru, Antonín Pokorný, majitel domu a mistr kominický, Václav Rosa, c. a k. dvorní krejčí a majitel domu, Josef Růžička, majitel domu a pekař, Václav Škoda, majitel domu a sochař. — Za náhradníky navrzeni tiito pánové bydlící v Hradci Králové: Josef Dvořáček, majitel domu a kloboučník, Josef Pařík, obuvník, Josef Formánek, majitel domu a mistr pekařský, Václav Jenčovský, řezbář, Richard Šimáček, majitel domu a knihář, František Votruba, majitel domu a pokrývač.

Velký proměnný koncert vojenské hudby c. a k. pěšího pluku č. 18 pořádá spolek na podporu chudých studujících zdejších středních škol v neděli dne 21. června v Zizkových sadech od půl desáté do půl dvanácté hodiny dopolední. Vstupné 40 hal. O hojnou účast se prosí.

Dobročinný koncert pořádaný dne 1. června podpůrnou a vzdělávací jednotou státních žáků na Střelnici vydal se ve prospěch podpůrného a sirotčího fondu nad očekávání uspokojivě. Čistý výtěžek per 200 K 60 h odevzdán svému účelu. Žřiznecivo vzdává upřímný dík všem, kdož jakýmkoliv způsobem nápomocni byli, zvláště pak za velkou účast. Vyprošují si laskavě další přízeň. Výbor.

Poučný výlet umožnil dne 16. t. m. pp. bohoslovcům IV. ročníku svou obětavostí vdp. docent církevního umění dr. Konečný. Byly navštíveny Hořice k vůli shlédnutí c. k. umělecké odborné školy sochařsko-kamenické, četných uměleckých památek, jakož i okolí města. Pan ředitel Weinzeitel s velikou ochotou doprovázel pp. bohoslovce po celém ústavě a podával potřebná vysvětlení. Církevní památky umělecké v chrámu hořickém laskavě ukazoval a případnými informacemi doprovázel vdp. bisk. notář a děkan Jos. Kousal, který pak také hradecké návštěvníky pohostil. I místní dpp. kaplani doprovázeli pp. bohoslovce po památných místech a vše vysvětlovali s nevšední ochotou. Vřelý dík všem, kteří laskavě vyšli návštěvníkům vstříc!

Výstava ženských ručních prací a výkresů v penslonátě císáře Františka Josefa I. Pokračovací škola v penslonátě císáře Františka Josefa I. (Pospíšilova třída) pořádá spolu s kursy pro vzdělání pěstounek a industriálních učitelek výstavu ve dnech 28. a 29. června při volném vstupu. Vystaveny budou ženské ruční práce všech oborů, výtvarné práce nalepovanky i výkresy kursu pěstounek. Kurs industriální předkládá k posouzení ženské ruční práce a výkresy kandidátek většinou vlastní návrhy (některé provedeny) pro křížkové, šňůrkové, bílé i náročné vyšívání, monogramy, patronování i aplikaci. Otevřeno od 9—12 a od 2—6 hodin.

Zbédované poměry ve zdejší nemocnici přímo křičely o nápravu již před desíti léty. Také v časopisech často bylo poukázáno, že zřízení nové prostorné nemocnice jest nezbytnou nutností. Bylo-li zle již dávno, jest daleko hůře nyní, kdy stále více pacientů do nemocnice se hlásí. V místnostech, které jsou zřizeny pro přijmutí nejvýše devadesáti pacientů, tisní se často stošedesát lidí. Na př. v jedné místnosti zřízené pro 15 osob bývá umístěno až 38 nemocných. Hrozné pomýšlení, jak za takových okolností jak lékaři tak řečníci ošetřovatelky mohou při největší svědomitosti dostati svému úkolu. Těžce churavící, kteří potřebují čerstvého vzduchu jako soli, tisní se pohromadě jako v dusných žalářích, ani pacienti operovaní nemohou se umístiti pohodlně. Postele se nahrazují slamníky, někdy nával jest tak trapný, jako by se jednalo o ošetřování hracích raněných ve válce. Všecko běhání, všecko pečlivé přenášení nemocných málo pomáhá, jestliže se nedostává prostředků, jakými jiné nemocnice oplyvají. V Hradci již vykonáno tolik pro rozvoj kulturní, pro podporu spolků lidumilných. Ale největší ubožáci, kteří potřebují nejvydatnější pomoci ihned, jsou zanedbávanými Lazary. Marně se ozývají lékaři, marně milosrdné sestry vysvětlovaly, jak jejich obtížný úkol jest stížen, jak stísněné poměry překážejí účelné práci. Pořád nemocným se vede tak, jako raněným před Drinopolí. Což by poplatnictvo obce a okresu reptalo proti přírážkám, kdyby se mu fieklo, k jakému humánnímu účelu zvýšené poplatky slouží? Vždyť se platilo bez reptání i na potřeby méně naléhavé. Uvažme, jak na př. hradecké občanstvo jest přímo obléháno žádostmi různých spolků místních i cizích. Mnohý zaplatí na takové spolky daleko více, než co činí jeho pravidelná roční daň. Nemá tedy na předním místě práva na vydatnou podporu nemocnice? Jednou již musí sužování jak lékařů tak pacientů přestat. Jestliže se tolik mluví o moderním pokroku lékařské vědy má být poskytnuta příležitost k rozvinutí tohoto tak důležitého vědeckého odboru aspoň v městě tak významném, jakým jest Hradec Král. Nemocnice se musí stavěti co nejdříve a sice tak velká, aby její místnosti vyhovovaly neustálému vzrůstu pacientů i v době budoucí. I jednotlivci zřizují si telefonické spojení, ale mezi děkanstvím (odkud kaplani tak často musí spěchat k chorým) a nemocnicí posud telefonického spojení není. Jedná se zajištění o to, aby se dostalo duchovní útěchy těm, kteří o to žádají, co nejdříve. Jestliže právě vinou loudavého prostřednictví dostaví se kněz pozdě, ubožák zemře bez útěchy a duchovní při svých mnoha jiných starostech koná cestu zbytečně. Zkrátka, kdyby v Hradci bylo postaráno o kulturní požadavky tak uboze, jak se pečuje o nemocnici, pak by se Hradec mohl nazvati městem velice zpátečnickým, pak by celý okres sloužil jiným městům za odstrašující příklad. Za těchto trapných okolností bláží zatím jenom to, že ti, kteří nemocné léčí, tak dlouho osvědčují nadlidskou trpělivost. Nechtějí za vinu okresu trestati nevině ubožáky. — Stavba nové nemocnice prospěje i mnoha lidem jiným. Právě nyní, kdy stavební ruch v městě našem spl. pořídila by se budova laciná, mnoho nezaměstnaných dělníků a těžce zápasících živnostníků by se dalo do práce s největší ochotou při mírných požadavcích. Projektuje se v Hradci mnoho nového prospěšného. Ale zatím nejpřísnějším příkazem musí býti: Postavte novou nemocnici velkou s účelným zařízením! Nechtějí sami poplatníci výběžek horlivě své zástupce, aby kromě záležitosti tolik nutná se neupouští pouze novinářskými stesky!

= UHLÍ = hornoslezské

nejlepších známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednotá

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Výstava ručních prací a výkresů pořádá v neděli dne 28. a v pondělí dne 29. června městská vyšší škola pro ženská povolání hospodářská s jub. měst. dívčím lyceem v Hradci Králové ve své pracovně (Staré Rudolfinum, I. patro). Výstava jest volně přístupna po oba dny od 9—12 dopoledne a od 2—5 odpoledne.

Zápasy v boxu v Hradci Králové. V neděli 28. června uspořádá místní sportovní výbor v zahradě Grandbiografu 6 zajišťavých zápasů v boxu. Počátek odpoledního představení o 4. hod. Večer o 8. hod. rozhodující zápas v boxu (po představení biografu). Ze získaných boxerů jmenujeme především jihoamerického mistra, mnohonásobného championa boxu, černocho T. Morengu Bonaparte, jediného žijícího syna slavného náčelníka Hotentotů Jakuba Morengy z jihozápadní Afriky, který svého času kladl tuhý odpor okupačnímu vojsku německému, vedle celé řady dobrých boxerů jak českých tak i cizozemských. Pan Morenga zavítá do Hradce již v pátek 26. června, aby vše potřebné zařídil a bude denně trainovat (pravděpodobně ráno a večer). Doba a místo se zvláště oznámí. Sportovní výbor veden jest snahou předvésti obecnstvu v Hradci dosud nevidaný druh sportu co možno nejdokonaleji a slibují proto tyto zápasy státi se atrakcí sportovní sezony.

Jankovité kůň. V úterý k večeru před 8. hod. zatoužil po plné svobodě jeden kůň před kasárenskou maštálí, vytrhl se pečlivému průvodčímu a bez ohlávky letěl kolem odborné školy zámečnické přímo k vojenskému parku. Protože tam výstražná tabulka nezapovídá vstup bez šňůrky koním, vrazil k údivu četného obecnstva v říši květů a prováděl takové krkolomné prostovky, jako by chtěl kandidovati do cirků Hagenbeckova. Když žádné gesto, žádné domlouvání jankovitého valacha nepřivedlo k normálnímu chování, chytil jej jeden statečný muž za mohutnou šíj a kopavého čtvernožce zkontrolil. Když přinesena ohlávka, valach odveden od růží k suchému senu, které bylo pro něj prospěšnější.

SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Seznam cen průřezných na týdenním a obilním trhu v král. věn. městě Hradci Králové, dne 14. června 1914. hl: pšenice K 19.02 až 20.20, žito 13.50 až 14.20, ječmene 11.80, oves 6.90 až 8.—, vikev 13.— až 15.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů starých 4.80 až 5.20, máku 40.— až 42.—, lněného semene 24.— až 30.—, 100 kg žitných otrub 14.—, pšeničných otrub 13.—, 1 kg: másla čerstvého 2.60 až 3.12, sádla vepřového 2.—, tvarohe 0.40 až 0.56, 1 vejce 0.06, 1 kopa okurek 16.—, 1 kopa kapusty 4.80, 1 q cibule 46.—, 1 kopa drobné zeleniny 1.— až 2.—, 1 pytel mrkve 2.—, 1 košík třešní 2.— až 2.20.

Na týždenní a obilní trh v Hradci Králové dne 13. června 1914 bylo přivezeno: hl: pšenice 81, žito 103, ječmene 40, oves 397, vikev 6, máku 2, okurek 17 kop, kapusty 9 kop, cibule 14 q, drobné zeleniny 45 kop, mrkve 36 pytlů, brambor 142 hl, třešní 35 koší, vepřů malých 456, podsvinčat velkých 1.

Záložna v Hradci Králové založila v r. 1887 na oslavu svého 25letého trvání nadaci, jejíž výnos K 100.— bude výborem dne 6. července t. r. udělen nejstaršímu schůdnému členu záložny. Žádosti nutno podati do konce června t. r. v kanceláři záložny.

Pardubicko. V učitelské organizaci na Pardubicku velký poprask! Několik řídících učitelů k přátelskému

slušnému pozvání svého nově jmenovaného faráře se dostavilo, jak mezi slušnými lidmi jest zvykem, spolu s jinými hodnoty k instalaci hostině. Toť ovšem strašný zločin a proto letí arch podepsaný také evangelickými učiteli — zde asi to čertovo kopýtko — od školy ke škole s hyperbolickým výrazem úžasu nad spáchaným činem a spolu s dotazy na jednotlivé učitele. Účel toho jest patrný. — Podivno, že se do těch věcí pletou také evangeličtí učitelé, kteří i se svými rodinami se přímo derou o přízeň svých duchovních a jim v duchovní správě co nejvíce na ruku jdou. Jsou tedy klerikálními v nejvlastnějším smyslu slova. Šváčům nejde tak o hostiny samé; vědí, že za lžici polévky se nedá nikdo koupiti, ale chtějí do krajnosti rozeštvati český venkov v jeho dvou inteligentních reprezentantech. Snad ani sami nevědí, že sedají na lep těm několika nahofe, kteří nepřáteli našeho národa výtečně jsou honorováni za to, aby lid český byl ve všech svých vrstvách rozeštván a seslaben. Kdyby kněz byl k učitelům pozván ku svatbě a odmítl z důvodu, že by si tím zadal, zajiště že docela správně by jej učitel musil považovati za neotesance. Než bohudík, takovým otrokem kněz není, aby mu nějakou organizací smělo býti diktováno, s kým se smí stýkati a s kým nikoli, pokud se ovšem jedná o společnost solidní. Neomezuje v té příčině kněze ani biskup sám. Kněz se nemusí báti, stýká-li se s učitelem, že by mu zástupce kněžstva při možném postupu šlápl na krk při sebe lepší kvalifikaci jen proto, že se snaží s učiteli žiti v upřímném přátelství. — Tam se to dopracovalo v době osobní svobody! Není to otroctví dvacátého věku! Na štěstí mnozí prohlédají a nehodlají se podříditi nápadu některého horkého mozku. — Přítel solidního učitelstva.

Na c. k. reálném gymnasiu v Náchodě konati se bude před prázdninami zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 6. a 7. července od 8 do 10 hodin. Podmínky přijetí obsaženy jsou v návěští, vyvěšeném v budově školní. Bližších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Žleby. Návštěva J. Excellence nejdp. biskupa Královéhradeckého, konaná u příležitosti kanonické generální visitace ku konci minulého měsíce v Čáslavi, vyvolala tolik sympatických projevů oddanosti a úcty k vrchnímu Pastýři, že zvláště katolické občanstvo v celém okrese čáslavském se stoupačiči radostí očekávalo dny, ve kterých bude moci přesvědčiti se o dobrotě, vlídnosti a pozornosti J. Excellence. A prvním místem, které se toho dočkalo, byly malebné Žleby, kde přátelskou ochotou J. J. Fr. Jos. knížete z Auerspergu nabídnuto bylo J. Excelenci pohostinství v starobylém zámku na delší dobu pobytu ve vikariátě Čáslavském. Město Žleby, váže si tak vzácného hosta, odělo se takřka celé v slavnostní háv. Okrašlovací spolek s předsedou velevaž. p. vrchním řed. cukrovaru Teplým vyzdobil a vystrojl město, že byla radost pohleděti. U farní budovy postavena pak velmi vkusná dekorativní brána, zelení a hojnými květy zdobená. Ale nejen město Žleby, také obce, kterými měl J. Excellence přijeti, oblékly sváteční šat. Ve Vinařích katolické spolky zbudovaly krásnou slavoobránu a ze všech obcí secvičení jezdců spojili se v bohaté banderium. V pátek dne 12. června o 4. hod. odp. stanul J. Excellence na hranicích Žlebské farnosti, kam vyjeli mu naproti banderisté, vedení p. Chadrabou z Vinař, jenž krátkými ale srdečnými slovy přijal J. Excelenci v čestnou eskortu, provázeje ho se druhý do Vinař, kde zástup nadšených ctitelů J. Excelenci přivítal spontánními projevy katolické věrnosti a upřímné lásky. Po družičce sl. Vtkové promluvil za katolický lid veleobětavý pracovník kat. korporací p. statkář Kruml, tlumoče radost, s jakou katolíci těší se z toho, že ve své obci mohou vítati tak vzácnou návštěvu. Po holdu katol. občanů vystoupil starosta obce Daněk, aby pozdravil J. Excelenci za ty, kdož stojí, jak pravil, pod praporem zeleným. V delší programovitě řeči, ve které tlumočil vedle holdu svému biskupu i bolest nad poměry v době nynější vzplanuvšími, žádal J. Excelenci, aby přičinil se o to, aby zavládla opět svornost mezi lidem zemědělským a klérem. J. Excellence, odpovídaje na řeč p. starosty, děkoval za úctu, která mu byla projevěna, ale navazuje na důvěru, která snad pro budoucnost se od něho očekává, zdůrazňuje, že stejně jako si váží zemědělského lidu a jak ho miluje, tak lituje, že živly cizí staví se vždy znova a znova mezi dobrý katolický lid venkovský a jeho klérem, jenom aby jednota a svornost nastati nemohla. A nic vroucnější by si nepřál, nežli, aby za pobytu svého v žirném kraji čáslavském všecka kat. náb. své a národ svůj milující srdce mohl spojit v jeden řetěz lásky. Klidná a vroucím přesvědčením prodechnutá slova J. Excellence zanechala hluboký dojem v srdcích posluchačů. Když bylo ještě školní dítko pozdravilo J. Bisk. Milost, nastoupěna cesta ke Žlebům, kde mezitím u brány shromáždili se s jasným kněžským p. patronem všichni úředníci kněžské z panství Žlebského, zástupcové vikariálního kněžstva, členové městské rady s p. purkmistrem, spolky živnostenský, podpůrný a hasičský, sdružení kat. mládeže, všecka školní mládež s p. t. pp. učiteli a p. říd. Kněžskou, jakož i přečetný zástup kat. lidu všech stavů a vrstev. Bohužel, že při samém přjezdu J. Excellence počala bouře, provázená prudkým deštěm, takže vítání, ač obecnstvo se ani nepohnulo, musilo býti do chrámu Páně přeloženo. J. knížecl Jasnost však a p. purkmistr vzor deště vítali J. Excelenci u brány, těšice se, že J. Bisk. Milost ve zdraví a plné svěžesti vjíždí do Žlebů. V chrámu Páně pak, který do posledního kouta byl přeplněn, přivítal J. Excelenci vdp. vikář, p. říd. učitel, za org. mládeže p. předseda Linhart a za školní mládež Věra Procházková.

Nejdp. biskup, oceňuje oddanost i uprostřed rozpoutaných živlů přírodních tak neochvějně osvědčenou, děkuje všem srdečně za slova lásky, o které jest přesvědčen plně a jistě, protože již není ve Žlebicích cizincem. Před rokem, když světlý knížečský hrobku, přesvědčil se, že ve Žlebicích a celé farnosti jest dobrý a hodný katol. lid, ani jinak býti nemůže, když před sebou má tak příkladný vzor, jako je J. J. kníže pán. Slova J. Excelence dotkla se svojí srdečností a nehledností kde koho, tak že, jakmile skončeny byly obřady počáteční a p. biskup vešel mezi lid, se všech stran byl obléhán, vítán a pozdravován. Teprve, když J. Jasnost kníže pán se připojil k J. Excelenci, aby jej do zámku uvedl, teprve tehdy rozcházely se zástupy, těšíce se na dni následující. A nebyly věru zklamány. I v sobotu při bifmování a zkoušce dítek i v neděli při bifmování dospělých stále v též teple něžné lásky hrálo se každé srdce, které se přiblížilo k J. Excelenci. V pravdě unesen byl katolický lid svým arcipastýřem a jenom každý litoval, že trvá ta visitace tak krátko. K nedělním slavnostem přibyl do Žlebů i J. Jasnost p. princ Vincenc, kteroužto pozornost jasné knížečské rodiny J. Excelence krásnými a vzletnými slovy ocenil v přípitku o diner k počtě veleznárodních hostů vdp. vikářem požádaném. V neděli odpoledne konáno býti mělo posvěcení restaurované Mariánské sochy na náměstí Žlebském žel. že děst' slavnost tu pokazil. Litováno toho bylo tím více, že pro množství návštěvníků chrámu Páně některým nebylo popřáno úplná nasycení duši slovem Božím tak nadšeně, přesvědčivě a vybraně J. Excelenci přednášeným. Zbývá jim útěcha, že při návštěvě blízkých farností okolních budou snad šťastnější, zvláště když pohoda se upevní. K nedělní 5. hod. odp. stanovena byla závěrečná pobožnost visitační a oficiální rozloučení s farností Žlebskou. Dostavili se opět k této slavnosti všichni p. t. pr. knížečští řádníci, p. purkmistr a členové městské rady, zástupcové spolků, sboru učitelského a množství lidu, v jehož řadách vynikaly zvláště postavy J. J. knížete pána a p. prince. Nejdp. biskup, přijav závěrečný hold školního dítky a vdp. vikáře, navázal na jejich přání a ještě jednou všem přítomným i nepřítomným vroucně poděkoval, na prvním místě obračaje se ke členům jasného knížečského rodu, proslaveného vždy věrností k sv. víře a ušlechtilým křesťanským milosrdenstvím. Pak uděliv apoštolské požehnání skončil posvátný akt visitační neuzavřev však tím přístup k svému dobrotivému a laskavému srdci, jak znova a znova Žleby se přesvědčovati mohou za dob pobytu J. Excelence v knížečském zámku. Necht' Bůh dobrotivý ráčí J. Excelenci po všechem čas návštěvy vikariátu čáslavského chrániti všeho zlého, necht' sílí a osvěžuje ho vroucí láska katol. lidu, který čím blíže J. Excelenci poznává, tím vroucněji jest pro něho zapálen a s tím větší věrností jest mu oddán. Bůh žehnej velkému dílu lásky a náboženského obrození!

Čáslav. (Slavnost Božího Těla) vydala se za krásné pohody velmi okázale. Súčastnili se jí členové městské rady s p. purkmistrem Dr. J. Zimmrem zástupcové všech státních úřadů, všech škol a důstojnictvo veškeré posádky. Ze spolků přítomných byla jednota sv. Ludmila, křesť. soc. vzděl. spolek s praporem, podpůrný spolek „Čáslavan“ a dobrov. sbor hasičů, kteří drželi stráž čestnou na náměstí před svými vozy a stříkačkami. O pořádek postaralo se díky městské policii se vši akuratesou. Nával občanstva se všech stran byl obrovský. — (Nezdar produkci) uměleckých byl v poslední době předmětem rozhovorů v mnohých společnostech. Většinou dávána byla vina obecnstvu, jako by bylo nevšimavé a jako by nemělo uměleckého citu. Myslíme, že jest to přeháněno. Naše obecnstvo jistě že není očištěno uměleckým snahám, ale musí býti produkce umělecké pořádány v pravý čas a pravým způsobem. Vzpomeně-li si však několik pánů a bombardují obecnstvo jednou zábavou po druhé, pak zvláště za nynějších těžkých životních poměrů není divu, že konečně obecnstvo, které jest stále jedno a totéž, zapne kapsu a ponechá pánům, aby si zjednanou produkci zaplatili sami. Ostatně léto jest vždy zabíjákem produkci byt' byly sebe umělečtější. — (Zápis žáků do c. k. gymnasia) bude konán v pondělí a úterý 6. a 7. července o 8. hod. v budově c. k. gymnasia. Žáci do 1. tř. se hlásící necht' přinesou se sebou frekventační vysvědčení a křesť. list. Zkoušky budou hned po zápise. Zkoušet se bude z češtiny, počtů a případně náboženství v tom obzoru, kolik zná žák čtvrté třídy obecné školy. Blíží ustanovení vyvěšena jsou ve vyhlášce na dveřích c. k. gymnasia.

Ronov nad Doubravou. Dle starého obyčeje žádáme příslušné obce a mimo to obce, jichž občané navštěvují služby Boží v Ronově n. D. a to Tachov, Lipovec a Licoměřice, by se co nejhojněji účastnili banderia u příležitosti příjezdu Jeho Excelence biskupa dra Doubravy dne 28. června 1914. Jmenovitě obracíme se na obce Biskupice, Kněžice Mladotice, Závrtec, kde nejvíce koní se chová. — U příležitosti svatého bifmování upozorňujeme na milou upomínku, již každému poskytne p. fotograf Ludvík Fiedler v místě, který kulantně a velmi pěkně fotografuje. — (Trafika.) Jsme zvědaví, zda u nás trafikou po zesnulé pl. Pokorné obdržel israelita či nic? Což není u nás jiného člověka, kdo by se také k tomu hodil? Nebylo by na př. vhodné místo u p. S. Kosiny? — (Svěcení praporu.) V neděli dne 28. června koná se o půl 5. hod. odpol. svěcení spolkového praporu spolku „Rovnost“, jež vykoná Jeho Excelence nejdp. biskup dr. Josef Doubrava. Zveme uctivě okolní spolky, jednoty a sdružení by v imposantním počtu se dostavily. Jiných oznámení nebude.

Křtění. Na den sv. Jana Křtitele, jenž zdejší chrám Páně jest zasvěcen, bude i tentýž osada zdejší slaviti 100letou památku založení a posvěcení téže chrámu. Příčiněním a horlivostí našeho vdp. faráře byl kostelíček náš uveden uvnitř i zevně do nejlepšího pořádku. Malba jest sice jednoduchá, avšak oku lahodící. Nadto duchovní správce postaral se o věžní hodiny, které budou hlásati budoucím pokolením obětavost chudého, horského obyvatelstva katolického. Přifařená obec Roudnice bude mítí též památku na 100leté jubileum v Křtělích — novou zvonicí, která ochotností a laskavostí vlcip. starosty Antonína Kubáta byla postavena. Svěcení zvonu vykoná se dne 28. června na Roudnici. Doufáme, že k slavnosti té sejdě se obyvatelstvo katolické v hojném počtu.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

*** KNIHY ***

zábavné, cestopisné, poučné a odborné

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLADÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

Družstevní knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

Podporujte své diecéšní knihkupectví!

Přibyslav. (Sv. misie.) V době od 1. do 8. června t. r. konána byla ve farním chrámu Páně v Přibyslavi sv. misie. Misionáři byli vdp. O. O. Tov. Jež. P. Josef Stryhal, superior a P. Antonín Řehoř, oba z Hradce Králové. Účast při všech kázáních a cvičeních byla velká a nadšení a zájem stoupaly den ze dne. Prostorový chrám Páně ve všech prostorách byl stále naplněn, lidé stáli i venku. Což divu, vždyť již více než 70 roků na osadě zdejší sv. misie konána nebyla. Vdp. misionáři pracovali nad síly lidské, neúmorně a s láskou, aby duše získali Bohu. Bůh žehnal dílu jejich. Uchvatné bylo, když vdp. P. Řehoř po kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní činil odprošení ve jménu všech stavů eucharistickému Spasiteli za všechny urážky, jež se Mu dostávají. Tu plakal celý kostel. Rovněž dojem nesmazatelným působil též vdp. superiora Stryhala již měl k mužům před jich sv. přijímáním, a kdy na vybládnutí jeho obnovovali svůj křesť. slib a vyznání víry. Téhož vdp. superiora kázání mariánské bylo apologetií úcty Panny Marie a hymnem Mateře Boží, jež zapsalo se nesmazatelně do srdcí i duší přítomných. Poenitentů všech bylo 3400 a sv. přijímání přijímalo 5200 osob. V neděli o generálním sv. přijímání bylo 1500 komunikantů a v pondělí o slavnosti dušičkové k sv. přijímání přistoupilo 900 osob. — Vrcholem celé slavnosti bylo však svěcení misionářního kříže v neděli odpoledne. Ačkoliv bylo nebe mraky zachmuřeno a časem poprchávalo, sešlo se lidu z blízká i z dále množství takové, jakého Přibyslav již dávno neviděla. Veliký kříž ozdobený věnci, květinami a stuhami s nápisem „V kříži naše spása“, „V kříži naše naděje“, nesen byl z farního domu od mláďenců ve slavném průvodu přes náměstí ku chrámu Páně. Před křížem krácel veliký zástup družiček a Katolická jednota v plném počtu s odznaky a praporem. Za křížem kráčelo místní duchovenstvo a hosté, kteří k zvýšení lesku a dojmu slavnosti ochotně se dostavili: vdp. Jan Laštovička, bisk. vikář z Chotěboře, vdp.

Václav Dvořáček, bisk. konsist. rada a vik. sekretář s Nížkovy a dp. Frant. Budňanský, kaplan z Nížkova. Za tímto krácel vdp. světitel P. Josef Stryhal. Hned za ním v průvodu ubírala se Její Jasnost vysokorodá paní kněžna, patronka chrámu Páně Eduardina Khevenhüller-Metschová, která z Pohledu přijela a provázená P. T. patronátním komisařem, správcem velkostatků, Rud. Rotrou, jeho paní a ostatním knížečským úřednictvem ze zámku v Přibyslavi, celé slavnosti až do konce obcovala. Její Jasnosti paní kněžná a vdp. kněžná hostům budiž zde vzdán za účast jich srdečný, povinný, veřejný dík. Po posvěcení sv. kříže, bylo kázání u kostela o sv. kříži a po něm nastalo loučení s vdp. misionáři. Když vdp. superior dával s Pánem Bohem, plakali všichni. Po kázání poděkoval místní farář vdp. misionářům za jejich apoštolskou práci a horlivost a volal jim z duše: „Zaplať Pán Bůh“ a „na shledanou!“ Dny sv. misie byly pro nás dny slavnými, krásnými, dny milosti Boží. Sv. misie se zafila plně.

Morašice a Chrudim. (Oslava Panny Marie.) Jest v našich Čechách málo farností, kde by nebyla oslavěna v květnu sv. májová pobožnost k uctění Nejblahoslavenější Panny Marie, každého dne anebo aspoň o nedělích a svátcích. Též u nás v Morašicích slavíme sv. pobožnost tu každého dne. Zajisté závodí se všude, jakož i u nás bohatým osvětlením a nádhernou květinovou ozdobou Mariánského oltáře, rozjímáním, modlitbami, zpěvem a čestnou stráží družiček. O tom všem se zmínil náš vdp. děkan při poslední sv. pobožnosti, když děkoval všem oslavovatelům Panny Marie v tomto měsíci a pak řekl: „Ale největší skvost byl ten, že po celý měsíc každého dne dvě panny tu u oltáře Mariánského u sv. přijímání byly.“ Též já jsem se s velikou radostí účastnila. V pravdě bylo to velmi slavné, krásné a dojemné. Na klekátku umístěném před oltářem Mariánským mezi dvěma vysokými svícny, na nichž se svíčky ku počtě Nejsvětější Svátosti Oltářní rozsvěcovaly, jsme my, dvě panny, každého dne jiné, mezi mši sv. klečely. Ku sv. přijímání nám byly do ruky dány hořící svíčky. Vdp. děkan náš nejdříve nám nejsvětější Tělo Páně podával a pak ostatním přijímajícím. To se zajisté Panně Marii, naší májové Královně ve více líbilo a svátostný Pán Ježíš byl velmi potěšen. Tato oslava byla u nás loni poprvé a my za to povzbuzení vdp. děkanovi děkujeme. On se z toho raduje, že i letošní obnova sv. misie, kterou řídili dp. O. O. misionáři z kongregace Nejsvětějšího Vykupitele u sv. Kajetána v Praze, má tak utěšené ovoce. — I.

Markoušovice. (Hudba chrámová.) O Božím Těle: Introit: „Cibavit“ a Komunio „Quotiescunque“ jednohlasně s průvodem varhan od Bonvina, Graduale: „Oculi omnium“ a Offertorium: „Sacerdotes“ 4hlasný smíšený sbor s průvodem varhan. Sekvenc: „Lauda Sion“ chorál edice vatikánské s průvodem varhan, pevné části mešní 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan a orchestru od Řihovského Op. 32. — Při průvodě: „Pange lingua“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem orchestru od Reimanna, Text Motteta při I. oltáři: „Ego sum panis“, při II. oltáři: „Caro mea“ musily býti dle rituálu provincie pražské správně podloženy, při III. oltáři: „O quam suavis“ a při IV. oltáři: „O sacrum convivium“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem orchestru od Reimanna jest správný. Cestou od 4. olt. a v kostele „Te Deum“ chorál edice vatikánské, „Tantum ergo“ — „Genitori“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan a orchestru od Reimanna. Nová krásná nebese, nová roucha mešní, účast obou sborů hasičských, obou sborů vojenských vysloužilců, obou zastupitelstev obecní, veliká účast obecnstva z íarní osady i sousedních osad, veliká řada družiček slavnostní náladu jen ještě zvyšovaly. Na pout sv. Jana Křtitele se připravuje: „Asperges“ chorál edice vatikánské Introit: „De ventre matris“ a Komunio: „Tu puer“ jednohlasně s průvodem varhan od Leitnera, Offertorium pro 4 hlasý smíšený sbor s průvodem varhan a velkého orchestru od Taubitze Op. 6. Tato mše musila zvláště v Kředu býti přepracována, opakující se text (opakovati které slovo v Kředu je kongregací ritu zakázáno) byl skrátnut, scházějící (vynechati které slovo v Kředu je Kongregací ritu zakázáno rovněž: výnosy z 7. IX. 1861 a 22. III. 1862) doplněn. Takové opravy se musí skoro v každé „mši“ provést, nežli se sní dávati, ani naše mše nejnovější nejsou prosty těchto hrubých chyb. — „Tantum ergo“ „Genitori“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan a orchestru od Reimanna, „Salve Regina“ pro 4hlasý smíš. sbor s průvodem varhan a orchestru od Güttlera Op. 68. „Tantum ergo“ — „Genitori“ při též obsazení od Reimanna č. 2. — Na sv. Petra a Pavla: Introit: „Nunc scio vere“ a Komunio: „Tu es Petrus“ 1hlasně s průvodem varhan. Graduale: „Constitues“ a Offertorium: „Constitues“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan a velkého orchestru Kristinus Op. 68. č. 1. pevné části mešní při též obsazení od Güttlera Op. 64 in B „Tantum ergo“ „Genitori“ při též obsazení od Reimanna č. 4. — Při slavných službách Božích na konci školního roku: Introit: „Mihi autem“ Graduale: „Constitues“ Offertorium: „Mihi autem“ Komunio: „Venite post me“ recitativ s průvodem varhan. pevné části formulář IX. „Pange lingua“, „Te Deum“, „Tantum ergo“, „Genitori“, chorál edice vatikánské s průvodem varhan.

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk!

Různé zprávy.

Veřejné hudební produkce pořádali pěvecko-hudební a klavírní školy Ferdinanda a Mátky Kneprových v Hradci Králové ve dnech 20. a 24. června 1914 ve dvoraně Adalbertina. Začátek vždy o 3. hod. odpol. Klavír Petrol. Vstup volný.

Abrahamoviny JUDr. Jaroslava hr. Thuna. JUDr. Jarosl. hr. Thun dne 23. května t. r. dovršil padesátý rok svého věku. Narodil se 23. května 1864 v Děčíně nad Labem. Gymnasium a universitu studoval v Praze. dne 28. května 1890 dosáhl hodnosti doktora práv. Nato věnoval se správě svého statku v Kvasicích u Kroměříže. R. 1887 oženil se s hr. Marií Chotkovou, sestrou choti následníka trůnu vévodkyně z Hohenbergu. R. 1895 byl zvolen poslancem na český sněm za kurii velkostatků fideikomisních, a vzdal se mandátu r. 1902. Od r. 1903 jest starostou v Kvasicích. Od r. 1906 jest jako kandidát konservativních velkostatkářů poslancem na sněmu moravském. R. 1907 zvolen byl poslancem na radu říšskou za okresy Kroměříž, Zdounky, Napajedla. Při nových volbách r. 1911 kandidoval na neúspěšnou prosbu z kruhů voličstva opět, podlehl však alianci agrárně-sociálně-demokratické, která zvolila na místo hr. Thuna — Mlčocha. JUDr. Jaroslav hrabě Thun, jenž při každé příležitosti osvědčuje se jako rozhodný obhájce práv českého národa a věrný katolík, jest upřímným stoupencem strany katolicko-národní.

Nové porážky monismu v zápasu se skutečnou vědou. Proslulý Jan Reinke, profesor botaniky na universitě v Kielu, který se stal za své zásluhy vědecké doživotním členem panské sněmovny pruské, není žádným klerikálem, naopak jest přívržencem teorie vývoje. Leč protože si zjednal veliké jméno vědou opravdovou, nemusí se pítit po popularitě tuctovým sketek „protiklerikálních“. Je-li tedy rozhodným odpůrcem ateismu a poukazuje-li na veliké slabiny moderních monistů, pak to zajisté nečiní k vůli tomu, aby se zalichotil jakýmkoli klerikálům. Reinke v pruské sněmovně panské bez bázně se ozývá proti materialistickým profesorům universitním a žádal docela za jejich odstranění. Tak daleko by si ovšem nesměl troufat v „klerikálním“ Rakousku, nechť-li by býti uštipán od lidí placených ze státní pokladny. Reinke sepsal odsouzení monismu v „Deutsche Rundschau“ ve článku „Důležité problémy světového názoru“. Zde vysvětluje, jak těžko jest si sestavit vědecký životní názor. Již Newton na konci svého života se srovnával s hochem, který tu a tam nalezl hladký kamének mořský, ale oceán pravdy rozléval se před ním neprozkoumaný. Přírodopisec K. A. Baer charakterisoval vědu: „Jest věčná, ve svých pramenech, nesmírná ve svých úkolech, nedostizitelná ve svém cíli.“ — V duševní činnosti lidské právě nejtěžší otázky jsou nezdopověděny. Tím je naše pozorování a vědní kusé, neúplné. Dlouho to trvalo, než jsme dospěli k poznání, že se v přírodě děje všechno dle zákonů. Fakta experience (poznání zkušenosti) jsou pravdou bezpodmínečnou, všechno ostatní může býti pravdou toliko v předpokladu větší nebo menší pravděpodobnosti. Čím která nauka se tváří neomylnější, tím více nás důkladné pozorování přesvědčí, že spočívá jenom na výkladech, nikoli však na zkušenosti. Takovým pokusem výkladovým jest materialismus. Ten se domnívá, že má ve hmotě nejjistější podklad experience, jelikož hmotu postřehujeme svými smysly. Dovojuje že i vše duševní spočívá na pohybu hmoty. Leč v tom spočívá veliký vědecký blud. Vždyť závěrů materialismu nijak nelze dokázat zkušeností, experience smyslu. Velikost fyzikálních a chemických sil lze měřiti, ale to není možno u sil duševních. Hnutí lidského ducha jsou sice podmiňována živoucími stavem našeho těla, ale tím ještě není řečeno, že duch jest pouze funkce, že jest působením sil materiálních soustav. Naopak zásadní rozdíl duševních a hmotných sil vysvětluje z toho, že nelze tyto síly měřiti tímž měřítkem, dle stejných anebo obdobných pravidel. Mrtvá i živá hmota přispívá sice k vývoji ducha, ale proto se ještě nikdy duchem nestává. Ve vývoji všech živoucích tvorů lze pozorovati vedle hmotných jevů duchové působení. Příroda a duchový svět nestojí proti sobě, ale nutno odraziti domněnku, že duch jest formou energie, že jest zvláštním druhem hmotné síly. Vždyť přece ducha nelze měřiti měřítkem fyzickým. Pravý badatel má uznati svoji nevědomost, kterou nemá nahrazovati tvrzením dogmatickým, věděním pouze zdánlivým. Takové nahrazování jest zahalování jedné z nehlubších trhlin našeho vědní a překážka pravému pokroku, v nějž pro budoucnost doufáme. — Jednotlivé činitele příčinnosti sice můžeme poznávati, ale celek příčinné odvislosti našim zrakům uniká. K nejdůležitějším problémům světového názoru patří, zda dlužno uznati duchový princip, ovládající a pronikající hmotu a mechanické síly, jež se účastní na utváření organismu. Přívrženci materialismu duchový princip popírají. Leč — člověk i se svým duchem jest přece také sám kusem přírody. Popírají-li materialisté cíl a účel v přírodě, tu mají míti na mysli, že člověk, jakožto část přírody svou vůlí přece směřuje k určitému cíli. Zde tedy jedná příroda účelně. Účelné jednání člověka jest výronem jeho ducha. Nemáme příčiny obražovati se proti duchovému, účelnému působení v přírodě. Nemáme příčiny popírati ten duchový princip, jemuž se v náboženství připisuje stvoření a řízení světa. — Tak a podobně veliký účinek se staví proti přemetům monistických pověr.

Vyznamenání českého kněze v Americe. Knězi Jos. Gajduškoví ve Vahpetou v Dakotě udělili guvernér Hanns členství Amerického mírového jubilejního výboru Sev. Dakoty.

Čínské zvláštnosti. U nás při hostině sedí host po pravici hostitelově, v Číně po levici. U nás nejdříve li se polévka, u Číňanů naposledy. U nás při jídle je největším zlozvykem mlaskání, kdežto Číňan, aby hostiteli naznačil, že mu chutná, mlaská hlasitě. Evropané jedl pomocí nože a vidličky, Číňané zvedají jídlo do výšky a odtud hází do úst. My platíme porto, odesíláme-li dopis, Číňané přijímají-li lei. U nás děti ve škole obráceny jsou k učiteli obličejem, v Číně zády. Kdyby se u nás řeklo dámě „starý drak“, platilo by to za nešvovější urážku, kdežto v Číně jest to čestný a velice lichotivý titul. U nás dává otec dceři věno (má-li nějaké), kdežto u Číňanů obdaruje po svatbě zeť tchána. U nás při návštěvě oči domácnosti na znamení úcty snímáme s hlavy klobouk, kdežto Číňané naopak hlavu přikrývají.

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacenářský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátním
jednání se dostaviti.

Dílná reforma dělnického hospodaření. Čím kdo méně umí, tím více slibuje. Zprávy o korupci v hospodaření vídeňských soudruhů dělnickými penězi pronikají vzor všemožnému tajemí vždy hlasitěji na veřejnost. Dělníci, kteří léta stáli v popředí soc. demokratického hnutí, povstávají na schůzích a mluví veřejně o nehošpodárnosti v červených konsumních spolcích a o hrůzovládě jisté kamarily. Zajímavé údaje o korupci v Prvním dolnorakouském dělnickém konsumním spolku přenesl na schůzi ve vídeňském okrese Meidlinku dne 8. června soc. demokrat Tempfer, který byl šest let zřizovatelem konsumního spolku a kromě toho předsedou okresní kontroly a členem okresního výboru. — Tempfer byl asi před rokem důkladně vyléčen ze svého horování pro soc. demokracii, když byl dokonale prohlédl jednání vůdců. Zničený soudruh udal, že v dotčeném konsumním spolku řádí kamarila asi tuctu osob. Jestliže někdo se proti jejímu řázení ozve, je bezohledně pronásledován. Zřizenci spotřebního spolku jsou přímo ujařmení a úplně nesamostatní. V dolnorakouském spotřebním spolku byly po mnohých nákladných studiích cestách provedeny některé změny, jež však spolku byly na škodu. Tak tomu bylo s pololetním vyplácením dividendy, místo čtvrtletím o se zvýšením obchodního podílu z dřívějších 10 K s 5 procenty na 20 K dnes vůbec bez úroků. Kromě toho zboží namnoze ve spotřebním spolku je dražší než u obchodníka. Hospodářství v tomto spolku spotřebním bylo tak vzorné, že rezervní fond v obnosu tří čtvrtí milionu byl za tři léta rozprášen. Zvláštní revizní výbor zjistil ve správě spotřebního spolku skandální věci. Všude byly schodky. V uzenářství schodek 56.800 K, v mlékárně 40.000 K, v pekárství se prováděly se stroji takové pokusy, že za pár neděl musily býti zahozeny a peníze byly ztraceny. Při nákupu mouky v jednom mlýně na Moravském Poli odhalen skandál, šlo o provizi v obnosu 10.000 K. Výroční zprávy členům i úřadům byly, jak Tempfer odhalil, úplně zfalšovány. Vše to dělal tajemník spotřebního spolku Exner, který jednou se vyjádřil vůči posl. Rennerovi v parlamentě, že s takovým hospodářstvím to dále nepůjde. V uzenářství bylo loni hozeno do stoky 15.000 kg masa a během úředního vyšetřování bylo schováno do vytahovačů dalších 5000 kg. Toto maso bylo později dílem využito, dílem sesekáno do „vídeňských salámů“. Slanina pod rukou byla prodávána laciněji než kupující v pobočných závodech. Také při nákupu zboží se daly věci docela pozoruhodné. Dozorčí rada a představenstvo nechťeli o tom všem nic vědět a sváděli vše na tajemníka Exnera který dnes je majitelem domu a obchodu. Konečně „byli vystoupeni“ i představení dozorčí rady a představenstva, ale oba mají dnes teplá místa u nemocenské pokladny. Zástupce předsedy dozorčí rady, na němž také uvázlo něco z toho skandálu, je dnes tajemníkem s platem 5000 K. Že se členům spotřebního spolku na valných hromadách nemluvíla pravda, je samozřejmo. Soudruzi sice brojí proti zpovědnímu tajemství, ale v tomto případě je jim zachováni „tajemství“ — obchodu — základním požadavkem strany. Velmi neslavnou úlohu hrál při tom také jeden z vůdců dr. Beno Karpeles jemuž mzdy zřizenců jsou příliš vysoké a který dovolenou pro zřizence považuje za zbytečnou. A to je zástupce soc.-demokratický y sociálně-politické komisi! Chťel v soc.-demokratických podnikcích zavést dokonce mladistvé dělníky!

Křiklavá nešetřnost k starobylým památkám. Po nadálé kontrole byl dán zámecký hejtmán pražský do pense. Španělský sál a dřevěná stropní konstrukce byly sotva v pořádku, protože hejtmán nedovolil strop pro-

hlédnouti. Kostel sv. Jiří (z 10. století), v nekrásnějším románském slohu, vyhlíží jako sputina. Sloupky románské ulámaný, barevná okna rozbita, kus klenby se sřítlo, poněvadž při opravě střechy staré cihly házely se prostě na klenutí, které tihy té neudrželo. Padesát for šterku vyvezli potom ze svatyně, kde je pohřben král Vratislav a kněžna Ludmila. Na podlaže kostelní válely se staré obrazy představující abatyše tohoto nejstaršího ženského kláštera. Některé tyto obrazy mají díry a pro špinu a prach jsou nepoznány. Také kostelní zajímavé fresky jsou v prabídném stavu. „Mé řádky“, píše dopisovatel „Reichspostu“, „mají za účel upozorniti kulturní historiky na vzácnou stavbu románskou, aby konečně učiněn byl konec tomu, jak se s kostelem nakládá. Už léta se na něm neprovádějí opravy a přístup sem jest přísně zakázán. Já jsem si vstup přece vymohl. Podle toho, co jsem na pražském hradě viděl, mám radost, že zodpovědný zámecký hejtmán Zapletal ze svého místa odejít musil.“ — K tomu „Čech“ dodává: „Dovídáme se, že náhlé pensionování Zapletalova souvisí s nečekanou a nehlášenou návštěvou choti následníka trůnu, vévodkyně Hohenberské, která, kupující v Praze, zajela na hrad a dala si zotvírati všechny místnosti. Doufáme, že mladočeské vedení postará se nyní o to, aby na místo Zapletalovo dostal se muž, který si bude vědom, jakou budovu spravuje, jemuž pražský královský hrad bude nad kasino a jeho herny a ochrana památek dražší nežli germanisace.“

Husitská politika. Rámusilo se na všechny strany, každou chvíli hřměl hlas husitského zvonce — ale málo se pracovalo. Husitští romantikové se domnívali, že snad Hus dobude pro Čechy všechna práva i bez přičinění svých liberálních chvalotečníků. Lidé, kteří vytýkali katolíkům důvěru v orodování svatých, mluví zajistiti česká práva lacinými úklonami před Husovými sochami. Kaizlova korespondence prozrazuje nejžalostnější zjevy z tábora novohusitského. Na př. 21. května 1892 (tedy sotva rok po velikém vítězství mladočeské strany) Kaizl psal dru Juliu Grégrovi: „Vy sotva máte tušení, jak žalostně to ve straně (mladočeské) chodí a vypadá. Včera a předevčírem dáno klubům pokdy, aby před prvním čtením radily se o valutě. I náš klub byl svolán — ve čtvrtek na 3. hod. odp. a v pátek na 3. hod. odp. Obakráte nesešlo se jich nikdy tolik, aby byla schopnost uzavírat, t. j. ani polovic poslanců nebyla přítomna. Z parlamentární komise byl jsem tam jediný — prof. Tilser se omluvil, dr. Engel v Kar. Varech, dr. Herold v Praze, dr. Ed. Grégr stále v Praze, dr. Trojan starý churavec. Tak vyhlíželi organizace a práce v klubu. A tu se doma chrlí oheň a síra v novinách a ve schůzích, mluví se a nabádá k nejostřejší opozici — ale ani polovici poslanců není to vše s to k tomu pohnouti, aby aspoň byli ve Vídni, nepravím ani, aby pracovali. A myslíte, že tuto „ostrost“ nevidí parlament a vláda? Tak se to nedělá a tak to nejde. Není to v nás a není to ve straně a nenapraví se to ani pokutami ani pobídkami. To vše se už stalo. My jsme v tom marasmu už dnes, ve kterém bývala strana staročeská. Teď zase jsme hnáni k tomu, hlasovati proti tomu, aby valuta přikázána byla výboru. Zase to prý žádá „národ“, aby se ta věc ani nepřetřásala, týž národ, kterému jsme ve volebním programu slibovali, že i zasadíme se o nápravu. Ale p. Krumholz (poslanec) atd. nechce ani mluvit. Mně zdá se, že jsme se jinak i ve výkonném výboru ucnášeli: zkoušeti, kritisovati, oponovati. Národ náš ten způsob postupu bez váhání by schválil a vůbec ten hlas národa přecasto bývá týž kterým se do něho mluví. Já mám nejhorší obavy pro osud a konec naší strany. Vám na ní přece také záleží — myslíte, že dá se ještě napravit? — A jak se vzhopili radikální dědicové starší generace mladočeských husitů? Večerník „Nár. Listů“ z 16. června sděluje: „Netečnost k veřejným věcem v Brně stane se příslovečnou. Nedávno musila býti mimořádná valná hromada brněnské Matice školské, na níž nepřišlo ani 40 lidí, odložena. Na valné hromadě Moravské musejní společnosti bylo v české kurii přítomno asi 20 lidí, na valné hromadě družstva Národního divadla asi 30 lidí. A to je před stavbou, na níž máme vydupat ještě milion peněz. Poměry tyto jsou hrozné a ukazují, že rozvrat všeho na Moravě je hrozný. Bylo by na čase, aby se přece vážní činitelé pokusili o nápravu veřejných poměrů. Musilo by to jíti i přes hlavy těch, kdož zavinili tuto bídu veřejného života.“ — Ani těmto moravským liknavecům Hus neposílá na pomoc. Ozýval se triumfální zpěv, jak se o zdraví moravské poměry, až svornou a nerozdílnou rukou moravských radikálů budou klerikálové odstřeleni. Nyní pokrokáři stojí u kapelnických pultů, mají nejvhodnější příležitost k velikému národnímu koncertu. Ale kapely podřimují. Vzhopí se k intrádám a veliké akci teprve tehdy, až se zas bude jednat o zmrskání katolictva.

Co platí katolík v Německu. Vzpomenou-li si u nás na nějaké manifestace pokrokáři, židé, voňomyšlenkáři, hned státní úřady vycházejí vstříc s velikými úklonami. Když však se měl před 3 lety sávit katolický sjezd v Olomouci, hned naznačeny takové výhrady a ohrady úřední, že se musilo přikročiti k zvláštním intervencím, rekursům, protestům atd. Pomalu by nebyl dovolen ani veřejný průvod. — Zato však „Kölnische Volkszeitung“ o přípravných pracích k 61. sjezdu katolíků německých v Münsteru podává zprávy velice poučné. Poněvadž se na hlavní sjezdový den očekává do Münsteru až 100.000 osob a poněvadž by hlavní nádraží nestačilo na rychlou komunikaci, bude zřizeno

pět nádraží provisorních, na která železniční ministr povolil již 64.000 marek z dispozičního fondu. Město propůjčilo sjezdu pro uzavřené schůze velký radniční sál a dá mimo to subvenci na sjezd, který dle dosavadních rozpočtů bude vyžadovati nákladu 110.000 marek, z nichž už 80.000 marek pro úhradu je sebráno. Občanstvo münsterské postará se o výzdobu města ve dne sjezdové samo. V průvodu sjezdovém půjde přes 50.000 osob. Poněvadž by trval přes 4 hodiny, půjde ve dvou proudech. A to už byl dán předsedům spolků jinošských pokyn, aby sjezd svým členstvem příliš čteně neobesílali.

Jaké bylo vedení italských stávkářů. Řádění těch, kteří přece měli spory výhradně se zednářskou vládou, vyblýjelo se na církevních budovách. Ty snad nejspíš zaviniily vládní útisk? Stávkáři zapálili a zpusťovali řadu katolických kostelů. Ve Fusignanu, městě s 5000 obyvateli, socialisté, republikáni a anarchisté napadli a vyloupili všechny čtyři kostely. Stolica, lavice a zpočátku vyvělek z kostelů a postavili z nich barikády. Sochy, mešní knihy a kříž spálili. V Alfonsinu socialisté zapálili kostel, který úplně shořel. Ve Voltani vedrali se v jednu vilu a vydrancovali domácí kapli. soukromou kapli hr. Manzoniho pak zapálili. V Mezzanu u Ravenny povstanci kostel zapálili, vtrhli do fary, vyplenili ji a kněze donutili, aby svlékl kněžský talár, který pak spálili. Též v Sinigaghi socialistický zástup založil oheň v kostele. Rovněž tak v Cesenaticu, kde je starý památný kostel a v Imolu. — Žhářství, loupežemi, barbarským pleněním a pustošením soukromého majetku socialistické dělnictvo italské chtělo uplatnit své požadavky. Na tato místa, do těchto nížin a kalných spoulin přivedly jej zásady rudé internacionály. Prohlásili-li socialističtí vůdcové italské, že za zločiny revolucionářských stávkářů nejsou zodpovědní, pak obelhávají veřejnost způsobem křiklavým. Štvanice, které krátce před tím prováděli, svědčí významně, kdo zavinil takový revoluční směr.

Protikatolické řádění. Čím více se křičí proti »klerikalismu«, tím výše stoupají dravé vlny protináboženské, tím drzeji vystupuje barbarství, posmívající se každému náboženskému projevu. Jest věru příznačno, že právě v posledních letech, kdy prováděny nejhorší protikatolické štvanice, tolik posvátných soch rozbito nebo zhanobeno. Nejnověji sdělila »Stráž« z Teče: »Velikého sprostáctví dopustili se pokrokoví vychovanci na soše sv. Jana Nepomuckého, která již dlouhá léta stojí na hrázi rybníka »Ulického« blíže starého města. Každého roku uctívána památka sv. Jana večerní pobožností po celý týden. Ze středy 20. května na čtvrtek 21. ve svátek Nanebevstoupení Páně, když lidé ubírali se na ranní služby Boží, spatřili, že socha sv. Jana má na krku přivázanou sádrovou dýmku na krátké černé troubeli a v ruce, ve které má palmu, postavenou láhevku s napodobeninou červené kofalky. Bylo zavedeno vyšetřování, které však skončilo, jako vždy bývá — nezdařem. Před několika lety byly poškozeny dva kříže na předměstí »Podolí«, a vyšetřování nemělo žádného výsledku, což je ne trochu, ale hodně podivné a nápadné.«

Tři miliony korun měl by stát vydati na české školy ve Vídni, kdyby měl stejné české menšiny vídeňské jako německým menšinám v Terstu, Tridentu a Pulji. V těchto třech městech vydává ministerstvo vyučování dle rozpočtu na rok 1914-15 na německé a měšťánské školy obecné 703.709 K ročně. V městech oněch žije dle sčítání roku 1910 celkem 23.721 Němců. Ve Vídni bylo

napočteno Čechů 98.461 a přibývalo by jim tedy dle stejného měřítka obecných škol státních skoro za 3 mil. korun. — Město toho však bráti se obec vídeňská českým školám soukromým, které zřizuje »Komenský« a stát to mlčky trpí. Zatím tedy jsme zcela odkázáni na národní svépomoc. Podporujme »Komenského« ve Vídni III., Münzgasse 8., jež vykonává úkoly matice školské i obranné jednoty.

Všeňkos. V prvním dolnorakouském soc. konsumu ve Vídni rezervní fond 75.000 K. nashromážděný z prvních dob nesocialistické správy, byl za 3 léta promarněn, feznictví skončilo deficitem 56.000 K, mlékárna deficitem 40.000 K atd. — Kanovník litoměřický msgr. Fiebingr zřídil ve svém domě v Litoměřicích útulnu pro české učně. Němečtí nesnášlivci podali však městské radě stížnost proti české útulně a vyzývají tuto, aby se postarala u nadřízených církevních úřadů, by msgr. Fiebingrovi zakázána byla další jeho činnost. — V zemském výboře bukovinském porvali se výboři Onciul a Zurkan. Zurkan se bránil židli, Onciul hodil Zurkanovi do tváře osušovátko. — Reálky budou prý rozšířeny o osmou třídu. Množství zapamatované látky nemá býti měřítkem zralosti žáků, nýbrž duševní jejich vyspělost. — Carnegiova komise zjistila, že ani za prvé ani za druhé války balkánské celkem nebylo dbáno mezinárodního práva. Shledala však také, že výrok řeckého krále, že »Bulhaři jsou bestie«, byl neoprávněný a že právě Bulhaři počínali si ze všech nejlidštěji. — Na sjezdu amerických žen v Chicagu (3000 přítomných) dnešní ženská móda prohlášena za přehnanou. Má býti dosazena státní komise, která by se švadlenami pracovala na sjednocení módy. Toalety z Francie hodí prý se pouze pro dámy z polosvěta, ježto pořádná žena nemůže nikdy vydati tolik peněz za své obleky. — K vůli snazšímu dozoru na středoškolskou mládež zavedeny budou v Dalmácii uniformy pro studenty. — V neděli při volbách ve všeobecné kurii pro zemský sněm istrijský, odevzdáno pro vlašské kandidáty 21.028 hlasů, pro chorvatsko-slovenské 29.574 a pro socialistické 5171 hlasů, čímž dokázáno, že Slované v Istrii jsou v převážné většině, třebaže tam vládnou Italové.

Kniha zvláště významná a významná. Veřejné listy oznámily již, že Jeho Cis. a Král. Vysost následník trůnu dal vysloviti Zemské radě katolíků v král. Českém (Praha II., Myslíkova ul. 5.) Nejvyšší Svůj dík za vydání původní české zprávy o nezapomenutelném světovém eucharistickém kongresu ve Vídni r. 1912. Upozorňujeme katolickou veřejnost na krásnou tuto knihu, obsahující nejušlechtlejší plody ducha předních katolických řečníků, vědců a spisovatelů domácích i cizích. Na 30 autorů nejzvučnějších jmen zastoupeno jest v této knize sličné typografické úpravy, obsahující více než dvacet tiskových archů a opatřené množstvím původních vyobrazení a podobizen. Knihu tuto měl by si opatřiti každý katolík, kněz i laik a neměla by scházeti v žádné katolické knihovně. Cena 3 K 50 h jest velmi mírná. Skvostně vázaný výtisk ve zvláštním tuhém pouzdře stojí K 5.—

Stálé domácí vězení bez útěchy mají venku ubohé nevidomé dívky. Šlechtití dobrodinci pomozte jim do Útulny slepých dívek Praha-Kampa. Přispěvky, potraviny a pod. přijímá s díky správa Útulny.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. vydala následující tržní zprávu: V pondělí dne 15. června 1914 byl průběh pražského ústředního trhu dobytčím mdlý, prodávali se prima volí vlekle, volí dalších jakostí váhavě, býci (malý přihon) prostředně, tučné krávy a ja-

lovice čileji. Zboží jakosti uzenářské bylo zanedbáváno a celkový obchod děl se při apatickém smýšlení. Konečným výsledkem bylo oslabení cen. Neprodaného dobytka odehnáno z trhu 29 kusů. Přihon byl o 80 kusů větší než poslední pondělní trh.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný obžerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orl.,
továrna nejjemnějších likérů.

Také doporučuje se ku koupi pravého francouzského, srémské alivovice jakož i pát. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Výtečný spis!

Velmi důkladný!

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Napsal

dr. Josef Novotný,

profesor bohosloví v Hradci Králové.

Vydalo »Politické družstvo tiskové« v Hradci Králové. — Tiskem Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Cena 2 K 60 h.

Z obsahu: Pojem a účel spiritismu. — Původ jeho. — Co jsou media? — Jak vypěstovati medium? — Obraz kroužků spiritistických. — Různé druhy medií. — Zjevy spiritistické. — Co je příčinou zjevů spiritistických? — Hlavní zásady učení spiritistického. — Poměr spiritismu ke křesťanství. — Následky spiritismu pro zdraví lidské. — Sociální program spiritistů. — Domnělá cena spiritismu. —

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Poděkování.

Vrátivše se od rovu milovaného a nezapomenutelného bratra, strýce atd. důst. pána

JANA KASKY,

bisk. notáře, čest. děkana, kněze jubilára, emer. faráře oubislavického a kukienského, posledně bytem v Jičíně,

vyslovujeme **nejvřelejší díky** všem, kdož v Pánu zvěčnělého na jeho poslední cestě doprovodili, soustrast nám projevíli aneb jakýmkoliv způsobem památku zesnulého uctili.

Především upřímně děkujeme vys. důst. p. Th. Dru Frant. Šulcovi, čest. kanovníkovi, skut. kons. radovi a professoru bohosloví v Hradci Králové, vys. důst. p. Janu Sehnalovi, čest. kanovníkovi a bisk. vikáři v Lázních Bělohradě, vys. důst. p. Ferd. Kutscherovi, čest. kanovníkovi a emer. bisk. vikáři ve Vrajetě a všem veledůstojným pánům duchovním z Jičína a okolí, kteří v tak značném počtu poslední počtu drahému nebožtíkovi prokázali. Zvláštní náš dík platí veledůst. p. Vno. Krátkému, konsist. radovi a emer. bisk. vikáři v Jičíně, který jakožto spolužák zesnulého ze studií gymnasiálních a seminářních láskou bratrskou k němu lnul, poslední léta denně jej navštěvoval, všecky záležitosti jeho vyřizoval, posléze i péči o pohřeb na se vzal a v kostele tklivou pohřební řeč s milovaným přítelem se rozloučil. Dále děkujeme všem veledůst. pánům Janu Grohovi, faráři novopackému, Jos. Vojtěchovi, faráři úpičkému a Fr. Knapovi, kaplanovi ve Vys. Veselí, kteří se dostavili k pohřbu do Oubislavice a kde p. farář Vojtěch proslavil dojemnou řeč. Posléze stejně srdečné díky vzdáváme i veškerému velect. obecnímu světskému z Jičína a okolí, deputaci pp. důstojníků sl. sboru ostrostřeleckého v Jičíně, sl. křesťansko-sociálnímu spolku »Záchrana« v Jičíně, sl. sboru učitelskému v Oubislavici, zvláště p. řídícímu učitelu Cvrčkovi, jakož i všem koláturníkům oubislavickým, kteří se přišli se zesnulým naposledy rozloučiti.

Za všechny tyto díky přízně a lásky voláme upřímně a vděčně

Zaplat' Bůh!

V Jičíně, 16. června 1914.

Jménem všeho příbuzenstva:

Anna Kasková, sestra.

Suфраžetky.

V Anglii, kde mužové vynikají vzácným klidem v uvažování o záležitostech veřejných, počíná si jedna kategorie žen po způsobu furí při svých soustavných snahách, aby se dostalo ženám hlasovacího práva.

Víme dobře ze zkušenosti, že ani nynější všeobecné hlasovací právo, jaké vidíme v Rakousku, ve Francii a jinde, není universálním lékem na hojení sociálních a politických neduhů. Naopak i upřímní demokraté s bolestí poznávají, jak veliký počet ziskných demagogů dostal se k moci a penězům právě branou všeobecného práva hlasovacího. Jestliže mužské pokolení, které jest zatím lépe vychováno k rozhodování o věcech veřejných, posud tak málo politických a autonomních zlořádů odstranilo, tím méně možno čekati okamžitou nápravu od vkročení žen do sborů zákonodárných, jakkoli by neškodilo, kdyby vynikající ženy v parlamentě spolupůsobily.

V Austrálii posud hlasovací právo žen málo se v praksi osvědčilo, tak že i pokrokovci otevřeně kárají některé nepřístojnosti, ke kterým došlo touto emancipací. V Americe již první pokus zklamal na celé čáře. Celé zástupy žen málo uvědomělých anebo výdělečných nabízely své hlasovací lístky ke koupi.

U nás i živly velice radikální, které otevřeně do svých programových požadavků zařadily hlasovací právo žen, až příliš málo spěchají na praktické provedení tohoto přání. Bojí se, že konservativní ženy velikou převahou svých hlasovacích lístků by vyhnaly soc. demokraty a jiné radikály z jejich pevných držav.

Hlasovací právo žen není zavedeno ani v zemích největšího radikálního fanatismu — v Portugalsku, Francii a Itálii.

Pravdou jest, že volební hlas přináší kýžený užitek jen tehdy, nachází-li se v ruce člověka uvědomělého a svědomitého. Proto jest potřeba lid v autonomii důkladně vzdělávati dříve, než se mu svěří rozhodování o zastupitelstvu ve sborech zákonodárných.

Anglické suфраžetky jako šílené domáhají se hlasovacího práva způsobem nejbouřlivějším, jako by stát neměl naprosto jiných důležitějších potřeb. Jsou to také valnou většinou ženy takové, které zanedbávají nejbližší a nejdůležitější povinnosti svého stavu.

Tyto mužatky páší k vůli zdůraznění svého hlasu zločiny tak rafinované a křiklavé, že nad nimi trnou i lidé ducha zločinného. Skoro každý den pronikají do světa zprávy o barbarských činech anglických furí. Kladou pumy, zapalují veřejné budovy, činí útoky na nádraží a vlaky, vyhazují do povětří vily, rozbíjejí výkladní skříně. Dovedly se vplížiti až ke stupňům krále. Tak při slavnosti v Buckinghamském paláci minulého týdne byla učiněna rozsáhlá bezpečnostní opatření. Náhle však, když 900 osob defilovalo před královským trůnem, zazněl jasný hlas: »Kdy chce Vaše Veličenstvo učiniti konec trápení žen?« Mladá dáma, která tato slova pronesla, klečela rukama sepiatýma ku králi.

Suфраžetky jsou odsuzovány k přísným trestům. Ale demonstrují tím, že ve vězení odmítají potravu a dělají »hladovou stávkou«. Ale i zde jest jejich odpor »lámán« tím, že jsou umělým způsobem vyživovány. Suфраžetky jsou nemálo rozezleny nad touto »nelidskostí«. V kostele Brompton v Londýně se dopustily v neděli hrubého rušení bohoslužby. Počaly se modliti svoji zvláštní »litanií« za blaho suфраžetek, které jsou z nařízení vlády nuceně vyživovány ve vězení. Došlo k zuřivému boji, při němž litaly klobouky, šaty byly rozedrány, z úst, tváří a nosů proudila krev. V boji se pokračovalo před chrámem, když policie bojovně ženštiny vytlačila ven. Ve Westminsterské kathedrále došlo k podobnému případu. Když kázal P. Vaughan, vystoupila na druhou kazatelnu suфраžetka a rozpínajíc ruce k oltáři volala: »Před Nejsvětější Svátostí protestuji proti umělému živění žen ve vězení!«

Ve westminsterském chrámu též zapálena puma, aby nádherná svatyně vyletěla do povětří. Suфраžetky ničí jako divé památné sochy a obrazy, okravávají strážníky, rozbíjejí veliká skladiště atd.

Právě dochází zpráva, jak zatčena suфраžetka, která na výstavě koní chtěla způsobiti pumový atentát. Byla oblečena jako ošetřovatelka nemocných a nesla na rukou novorozené v peřince.

Tyto ženy si našly i způsob, jak se zbavovati tajně potravy, která jest jim ve vězení do úst vpravována násilně. Uvážíli politikové angličtí se v úžasu táž: »Těmto ženám se má snad svěříti starost o blaho a pokoj ve státě? Tyto mužatky snad se budou řídit při svých usneseních nějakým soucitem?«

Anglická vláda pomýšlí nyní na stíhání těch osob, které přispívají suфраžetskému fondu, chce také navrhnouti v parlamentě, aby nejzuřivější su-

фраžetky byly vyvezeny na taková odlehlá místa, kde by jejich zběsilost byla bezmocná. Veřejné mínění jest do nejvyšší míry pobouřeno proti neustálému řádění, před nímž není bezpečen ani král, ani jeho syn. Mnozí navrhuji, aby zarputilé ženy, které nechťejí přijímati ve vězení potravu, nebyly uměle vyživovány, nechť prý suфраžetky dle lihosti třebas hladem zhynou.

Suфраžetky vidí přece v Anglii velikou řadu nesrovnalostí jiných, mohou pozorovati, že leckde angličtí mužští poplatníci nemají ani taková práva, jakým se těší i liné ženy anglické. Nikde jsme nečetli, že by bývaly na př. suфраžetky vystoupily pro nezadájná práva katolických občanů v Irsku, když protestanté ulsterští vystoupili proti nim tak despoticky a přímo otrokářsky, hrozíce jim ručnicemi v celých regimentech. Jak vděčné by našly pole suфраžetky na poli humanity zvláště v Londýně, kde jest mezi chudinou tolik bíd! Až by dokázaly, jak veliký mají soucit s trpícími a jak je pohoršuje každá velká nespravedlivost, pak by angličtí muži sami učinili kroky ke konečnému uspokojení těch lidumilných žen, které by volaly způsobem v civilisovaném státě přípustným po svém hlasovacím právu.

Světově známá kola

KORUNA

peřilová přímou zárukou dodává
firma:

L. ADIASLAV ŠVESTKA
Praha, Václavské n. 63.

Úvěřuhodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Kulturní jiskry.

Monista proti Masarykovi. Plytká práce F. V. Krejčího byla v »Času« zkřížována dle zásluhy. To již byl první podpal k výbuchu, ačkoli přece monista má hledati dle svého programu skutečnou vědu a nikoli za každou cenu ukojení své ctižádosti. Když však začal předvolební rej, »Čas« z důvodů agitačních zcela zbytečně rýpl, že Krejčí náleží pod literární typ aristokratický a dekadentní. Čtěl-li »Čas« Krejčímu šlápnout na krk, mohl to učiniti snadno způsobem věcnějším, zcela p'e svědčivým, nebylo potřebí odbývati spisovatele naouklou frází. Krejčí přičítá ten výrok vzhledem k usvědčujícím okolnostem Masarykovi, jemuž adiesuje dne 11. t. m. v »Právu Lidu« tato slova: »I o mé literární činnosti máte právo soudit, jak Vám libo, já však zase mám právo žádat, abyste ji dříve znal, nežli nad ní vynesete soud.«

Toto obvinění v listě soc. demokratickém ostře charakterisuje cesty »věcné« kritiky Masarykovy. Když katolický tisk dokázal Masarykovi, že soudil a odsoudil spisy katolické, jichž vůbec nečetl, ticho bylo v táboře »nejuvědomělejších.« A přece právě každý pokrokář se měl vážně zamysleti nad komedií, kterou Masaryk páchal se svým čtenářstvem. Právě pokrokoví osvícenci měli odsouditi nepoctivost, která na př. do spisu katolického drze vpašovala opačný obsah. — »Realismus« Masarykův chycen za vlasy teprve tehdy, když jeho ledabyllost skřípla monistu. Krejčí končí svůj otevřený list významnými slovy: »Ani účta, již k Vám jinak chovám, nemůže mi bránit, abych Vám nepřipomenul, že jednou z věcí, jež jste nás kdy učil v českém životě co nejúspěšněji potírat, byla »ledabyllost a povrchnost.«

Jméno Jerusalema. Dr. Slabý v »Časopise katolického duchovenstva« v obšírné a hluboce založené studii uvažuje o správném významu jména »Jerusalema«. Podrobně probírá různá jména, jaká tomuto proslulému městu byla dávána, na jemných vážkách kritiky oceňuje různé posudky, které již dříve byly v různých zemích otištěny. Mimo jiné praví: »Přímé vědecké badání o jménu Jerusalema není příliš staré... Svatým městem je židům, neboť zde byl střed jejich slávy, střed jejich bohoslužby starozákonní, nádherný chrám. V něm byl po staletí uctíván »Svrchovaný«. Městem svatým byl Jerusalem i Arabům. Jest také druhou svatyní islamu; kdo nemůže do Mekky, musí aspoň do Jerusalema. Arabové nazývají Jerusalema »dům (obec, město) pokoje.« Jméno Jerusalema značí »mesto Boží, přibytky Svrchovaného.«

Pensionát pro dívky otevře počátkem školního roku 1914-15 spolek Zdislava v Brně v Ochranovně na Vídeňce. Dívkám dostane se nejen řádného vychování křesťanského, ale i náležitého poučení a navedení, jak si mají vésti nejen v domácnosti, ale i v životě společenském. Výchova i řízení pensionátů svěřeno jest Školským Sestrám mateřince Horažďovického, které v Ochranovně působí. Prospekty zasilá na požádání představená »Ochranovny« na Vídeňce v Brně.

Státní starost o české požadavky. V Praze pro samé husitské nadšení nezajistila si radnice

včas stavbu techniky na letenské stráni, tak že vláda zakoupila pro novostavbu techniky pozemky na katastru vinohradském. Sám Mattuš v dojmu nad takovou ztrátou promluvil: »Ani v dřívějších dobách nebyl stát k našemu městu štedřejším: Nevystavěl skoro ničeho, když ale objevila se potřeba budov pro veřejné účely, tu použil budov, které postavila církev k účelům náboženským a charitativním. Tak vrchní zemský soud a zemská pokladna umístěny jsou v bývalé koleji Jesuitů malostranských, přední budova mistodržitelství v gymnasiu Jesuitů a stavební (vodní) úřad mistodržitelství v klášteře školních sester sv. Josefa. Klementinum zbudovali Jesuité. Vojenská nemocnice je kolej Jesuitům novoměstským skonfiskovaná a na náboženském fondu vojenským erárem vyžebaná hlavní pošta je postavena na místě Tabakund Siegel-Gefällsantu, který zaujal klášter Klariskám odňatý; německá technika je bývalý Jesuitský konvikt sv. Václava, česká technika je v r. 1726 biskupem Dlouhoveským postavený konvikt pro choré a vysloužilé kněze. Tento zrušený klášter zemský výbor koupil od státu pro techniku a později státu daroval. Finanční ředitelství je klášter Hybernů, mincovna je budova řádu Pavlánů, všeobecná nemocnice jest z ústavu šlechticů novoměstských a Svatováclavská trestnice byla klášterem Augustiánů.« Kdo tedy nyní stále beze všeho rozmyslu volá v Čechách po konfiskaci církevního jmění, jen ať uváží, jak by stát se zabaveným majetkem naložil za nynější mdloby českého poselstva. Ejhle — jen Mattuš vypočítal v Praze 12 budov, které sloužily dříve i lidumilnosti, jichž stát užívá pro sebe zdarma anebo skoro zdarma. Až by se zabavily budovy další, učiní z nich stát vojenské zásobárny, kasárna a trestnice.

Dr. Srdínko napsal v č. 24. »Hlasu Venkova«: Z celého státního rozpočtu, který obnáší na příští rok úžasnou sumu 3.46 miliard K, připadá na školství pouze 82 milionů K, neboli 2.4 proc. Z tohoto obnosu jest rozpočteno na 5 německých universit a samostatné fakulty německé celkem 12.34 mil. kor., na university polské 3.97 mil. K a na universitu českou 2.18 mil. K. Dostává tedy slovanská většina tohoto státu na své university pro příští rok celkem 6.16 mil. korun, kdežto německá menšina 12.34 milionu K. V rozpočtu na vysoké školy technické připadá na Němce 3.73 mil. K, na Čechy 2.78 mil. K, na Poláky 0.92 mil. K. Kromě toho mají Němci samostatnou vysokou školu zemědělskou s celkovým rozpočtem 738.000 K a školu zvěrolékařskou s rozpočtem 285.000 K a dále dvě vysoké školy montanistické s celkovým rozpočtem 562.000 K. Poláci mají svoji školu zvěrolékařskou ve Lvově, na niž rozpočten náklad 297.000 K a na nově založenou školu montanistickou se jim povoluje obnos 116.000 K. Na vysoké školy Němců, kteří tvoří 35.5 proc. všeho obyvatelstva státu, jest určeno pro příští rok celkem 17.67 mil. K, neboli 63 procenta veškerého vysokoškolského nákladu; na vysoké školství Slovanů, kteří tvoří 60.6 proc. veškerého obyvatelstva, jest určeno 10.29 mil. K, neboli pouze 37 proc. vysokoškolského nákladu. Další do očí bijící nesrovnalost vysvitne nám, přihlídneme-li k rozpočtu jednotlivých universit. Z celého obnosu, určeného pro 8 rakouských universit a který obnáší 18.49 mil. K, určena jest pro vídeňskou universitu více než jedna třetina, t. j. 6.3 mil. K. Jediná vídeňská universita má o 136.000 K větší rozpočet než všechny tři slovanské university v Praze, ve Lvově a Krakově dohromady.

V pravdě poměry velice smutné. Čtěl-li čeští předáci v roce Husově opravdu věci velké, které by prospěly celému národu, nechť žádají na počest českého universitního rektora Husa rázně a vytrvale na státu druhou českou universitu. V této snaze budou jistě podporováni všemi českými konservativci. Ať se poukáže na to, že za Husa zásluhou Karla IV. byla v Praze nejlip vypravená a nejvíce navštěvovaná středoevropská universita a že ve Vídni založena neúplná universita později než v Praze úplná. Málokde bije tak velký rozdíl vládní přízně do očí, jako v záležitostech školských. Nebudeme-li se ozývati stále, zůstaneme trvale vydědenci, odkazovanými za dvěře.

Tak soc. dem. klienti odplácejí. Kejkliřství nemůže příliš dlouho triumfovati ani mezi zaslepenými fanatiky. Pokud Masaryk schlažoval si hněv uražené ješitnosti na katolíci, pokud pracoval bezcharakterními zbraněmi způsobem křiklavě nepoctivým proti našemu táboru, potud »nejuvědomělejší« fanatikové tleskali nesmyslům a lžem jako diví. Masaryk poskytoval protekci živlům a zjevům násilným a surovým, začez odměnou přijímal vůni kýžené popularity. Vymazleného starce zaslepil slavomam tak, že se pokusil o triumf svého kejkliřství naposledy i proti velikým radikálům. Ale to si dal! Měl-li vůbec nějaké šupiny na očích, neviděl-li opravdu despotického režimu soc. demokratického, nyní šupiny spadly zcela. Šípy rudé tím účinněji zraňují, že tentokráte střílí spravedli-

vě. Skoro vše, co soc. demokracie proti Masarykovi píše, jest pravdou stoletě dokázanou. Masaryk ve psal proti Masarykově říši katolický, to při svém zápasu jest nuceno opakovati »Právo Lidu«. Tento list dne 11. t. m. napsal: »Pan dr. T. G. Masaryk je filosofem, sociálním etikem, humanistou, historikem, literárním kritikem, medikem (viz kritiku pitvěvního nálezu universitních profesorů v aféře Hilsnerové), národohospodářem, politikem, sociálním politikem, bývalým mladočechem, na to agitátorem a organisátorem strany realistické nyní pokrokovou se nazývající, je také komunální politikem (což dokázal svým výrokem: »na pražské radnici je deset zlodějů«), zkrátka a dobře, není o boru soukromé i veřejné činnosti a správy, v němž by se nebyl p. prof. Masaryk prohlásil autoritou neomylnou a nedostupnou. Ve svých prázdných hodinách je p. prof. Masaryk říšským poslancem a posléze i universitním profesorem. Takto vyzbrojen potírá všechno, co se mu zdá být zlem veřejným i soukromým, vrcholem všech zel, hrůzou všech hrůz nejstrašlivější je mu však pochybnost o jeho neomylné autoritě. Všechno dovede odpustit, všechno dovede zastít pláštěm křesťanské lásky, za to všim svým umem filosoficko-humanisticko-etickým s tím větší uprtností se vrhá na každého, kdo se opováží brát v pochybnost jeho autoritu a jeho neomylnost. Běda, třikrát běda takovému nešťastníkov! Čtyřicet let hledá p. prof. Masaryk svého pánoha, čtyřicet let pítvá celý veřejný a politický život český a dosud není se svou prací hotov. Jednou rukou staví a druhou sám zase boří své bohy; nikdo neví, kam směřuje, nikdo neví, kam až dojde. Tu a tam se ozývají v jeho nitru pochyby, ocitá-li se na správné cestě, ba má-li vůbec nějaký cíl, ale v takových okamžicích zle s každým, kdo se mu připele do cesty... Takovým je náš pan profesor doktor Tomáš Garigue Masaryk. V poslední době přihodilo se u nás něco neslýchaného. Vdova po vyšším státním úředníkovi oznámila mladočechům, že předseda strany národně sociální, dr. Šviha, je placeným policejním konfidentem. Nešťastná paní zapomněla se obrátit na p. prof. Masaryka, ona o jeho existenci a významu nevěděla. Za to ji přísahal p. prof. Masaryk strašlivou pomstu. Už to jeho práce, proslavené obhajováním šlechtetného Kestránka a správce Drozdovy Svatováclavské záložny jí to dalo cítit v soudní síni. Vychrlilo na ni všechnu svou perversní morálku. Šlo to ovšem velice lehce: Pl. Voldánová nebyla do soudní síně puštěna a nemá žádných prostředků, aby se proti potměšilostem dra Boučka mohla bránit. Příkladu jeho následoval p. prof. Masaryk, je imunním jako poslanec, je imunním jako učenec, je imunním jako muž vůči vdově, jež obětovala službu svou, aby odhalila padoucha. To nedovede p. prof. Masaryk pochopit, sám ničeho takového dosud neučinil a proto se rozhodnul, že musí být žena tato stržena do kalu a hnusu národně sociálně-realistického. To by tak scházelo, aby se mu žena vpletla do cesty a překonala jeho věhlas a ohrozila jeho neomylnost! Vřak ji také p. prof. na nedělní schůzi v Plodinové burse dal. Posměšně ji nazýval Voldánkou, ta Voldánka, ji opovrživě tituloval, patrně je tak zvyklý říkat ženám, s nimiž se stýká. V neděli prohlásil také prorocká slova: Odvolat! Odprosit! Dr. Šviha si radostí mne ruce a národně sociální strana udělí p. prof. Masarykovi čestné členství. Po dlouhém blouzení a tápání nalezl konečně pan prof. Masaryk svého boha, pravdu, krásno a dobro. Vzniká nová vřava, p. prof. Masaryk ve své bílé říze nevinosti rozpáluje ušlechtilé bojce národně sociální: bijte do Voldánky, žena tato je původem všeho zla! Já jsem vaším prorokem, mimo mne není pravdy, není života! Všichni lidé dobré vůle si nyní spokojeně oddechli: To je tedy ta pravda, již p. prof. Masaryk po celý svůj život hledal a pro niž nás tolik znepokojoval a rozrušoval a celý národ udržoval v napjetí. Nyní snad nám bude dopřáno pokoje, abychom se mohli klidněji vyvíjet ku předu... Národní sociálové ztrnule zírají na životní dílo p. prof. Masaryka a diví se, k čemu všemu lze filosofie použít. Suchopárná věda oživena: p. prof. Masaryk vytknul své filosofii nové dráhy: jak obhajovat policejní konfidenty... —

K roku 1915 vydal Svaz osvětový provolání, které opakuje některé nepravdivé fráze, jež letěly českými luhy za romantické doby, kdy ještě mezi husity vládli Lžipogius. Není pravdou, že Hus vzbudil to světové hnutí, které dalo základ celé moderní kultuře. Hus naopak zašel ještě hlouběji do prvvrch dob středověku, jak svědčí výmluvně jeho spisy. Hus také nevztýčil »ideální cíle« duchovní svobody, protože přece sám vybízel k potlačení kacířství a k nucené účasti při sv. přijímání.

Leč v provolání čteme také velice prospěšné myšlenky. Práví, že budou nejpříměřenější ty oslavy, které půjdou za cílem mravního a rozumového povznesení českého národa, protože nyní o prvenství národů rozhoduje jen výše jejich kultury vědecké a mravní. Nechtějí jsou zakládány na paměť Husovu ústavu kulturní nebo humanitní. — O Husově závislosti na Viklefovi praví po dru. Sedlákov dr. K. Krofta: »Ve své knize »Hus und Wiclif«, vyšlé před 30 roky (1884) ukázal (J. Loserth), že hlavní a historicky nejvýznamnější dílo Husovo,

jeho latinský spis »De civitate dei« do novny opakováním Husova i některých jeho spisů jiných a že právě základní jeho myšlenky jsou přejaty od Viklefa. Od té doby nemůže být pochyby, že z učení Husova právě to, co by jeho původci zjednávalo nárok, aby byl pokládán za samostatného svérázného myslitele, co by znamenalo vážný pokrok v obecném vývoji myšlenkovém, není původním majetkem Husovým, nýbrž pochází od Viklefa. Je to skutečnost, kterou je marné zastírat tvrzením, že Hus slovy Viklefovými vyjadřoval myšlenky své, ač tvrzení samo jistě je správné potud, pokud se jím naznačuje, že Hus tak byl proniknut přesvědčením o pravdě myšlenek přejatých od Viklefa, jako by to byly jeho myšlenky vlastní.

Proč však musil nyní — po tak dlouhé době — pozvednouti důrazně svůj hlas dr. Sedlák, aby novohusité aspoň trochu samostatně přemýšleli o pramenech Husovy theologie? Nejhorlivější husité studovali spisy Husovy — nejméně.

Psal se, že pravda Husova jest pravdou věčnou. Zatím však sám K. Krofta bezděčně doznává, na jaké tenké niti visel osud viklefských myšlenek. Práví, že právě přesvědčení Husovo »zjednálo myšlenkami Viklefovými, které by jinak byly zanikly bez účinku a snad docela upadly v zapomnutí, jejich velký význam dějinný, takže nenasadno říci, vděčí-li více Hus Viklefovi či Viklefi Husovi za čestné místo, které oběma náleží v dějinách lidstva.«

Ovšem jest známo, že protikatolické myšlenky Husovy velkou většinou dodoutnaly na kostnické hranici. Sami osobní přátelé Husovi (mistr Přibram, Prokop z Plzně atd.) užívali ve svých polemikách s Táboři výhradně těch Viklefových a Husových vývodů, které svědčily ve prospěch konservativních tradic. Naopak opustili bludy, pro které byl Hus upálen. Tedy »pravda věčná«, kterou novohusité nevyznávají, bývala by zanikla málem zcela již několik let po smrti Viklefově. — V »Čase« napsal dr. A. Uhlíř: »Osvětový svaz chystá v Praze řadu přednášek o Husovi a jeho době, dále Husovu výstavu a všeobecně navrhuje i budování spolkových domů, Husových knihoven, čítáren, studnic atd. — Za dalších 14 měsíců máme býti vnitř i vně připraveni oslavit památku mistra Jana Husa. Kdo by netrnul úzkostí, nebudeli celá česká oslava hrubým výsměškem důstojného uctění života a smrti Husovy, když se povází, v jakých veřejných poměrech žijeme a jak netečně se na červencové dny roku Husova připravujeme? Není naděje, že za dobu, která nás dělí od Husových dnů roku 1915, dá se vykonati něco velikého z těch všeobecností, jež si vytkla před čtrnácti měsíci Husova společnost a jež si vytýká nyní Osvětový svaz.«

Stále pozoruhodnější jsou rozpaky těch, kteří nyní poznávají zcela jasně, že již přestala doba husitského bájení, že pokrok vědy historické vyrazil z rukou demagogických štváčů hlavní protikatolické oštěpy. Pravdivého líčení doby husitské nejméně se obává katolík — zato však se ho bojí evangelici a volnomyšlenkáři, protože historie dělá přes jejich vývody a snahy silnou čáru.

PENSIONÁT

Voršilek v České Skalici.

Trojtřídní soukromá dívčí měšťanská škola německá.

S ní spojeno **praktické vzdělání** chovaneček v **kurzech hospodářských a obchodních**, jakož i **vyučov. cizím jazykem, hudbě, malbě, ručním pracím atd.**

Krásná poloha, velká zahrada, vzdálené místnosti, vydatná strava.

Školní rok začíná 15. září. Další zprávy podá ochotně představená.

Češi za hranicemi. Vrchní vystěhovalecký komisař Spojených států severoamerických vydal tyto dny účetní zprávu za loňský rok, t. j. od 1. července 1912 do 30. června 1913. Dle této zprávy přibýlo loni do Ameriky 11.091 Čechů. Za posledních 15 let přijelo do Spojených států celkem 128.942 Čechů. Podle pohlaví z přistěhovačů Čechů bylo 6328 mužského a 4763 ženského pohlaví. Na hotových penězích přivezli sem tito vystěhovatelci 13.5 mil. korun.

Národohospodářská hůlka.

Lublaňští hospodáři. Skoro celé Kraňsko jest řízeno nástupci katolickými. Jen lublaňská radnice jest pod pokrokařským komandem. Bylo velice nápadné, proč lublaňští pokrokaři snaží se různým způsobem vinit pohlavý katolické ze špatného hospodaření. Chytráci chtěli tak odvracet pozornost veřejnosti od vlastní finanční praxe. Lublaňská radnice s velikou reklamou začala připravovati sokoisko-pokrokový slet. A ejhle — ještě před sletem připravila pro své přátele velké překvapení, které není žádou a atrakcí. V posledních číslech »Slovence« vyšla obšírná zpráva o revisích na radnici lublaňské vykonané. Nikdo se nenadál, že tak mizerně a od desíti k pěti pokrokaři lublaňští hospodaří. Ten nepořádek, ta povrchnost a lehkomyšlnost, které způsobily, že Lublaň má skoro 12 mil. korun dluhů, bijí přímo do očí. Lublaňané začínají už počítati, kolik dluhů připadá na každý dům. Vždyť vše bude třeba zaplatiti, dle toho co ještě přijde. Odhaleny byly manipulace, které nemohou býti skončeny pouze konstatováním v revisní zprávě. Mimo jiné zjistilo se, že zmizel celý městský universitní fond. Nežůstalo po něm ani haléře.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

Vklady vázané výpovědi 4¾%
a vklady pokladničkové 4¼%

Sociální besídka.

Významná pochvala nemocnici **Milosrdných Sester pod Petřínem**. Spolek českých lékařů v Praze navštívil za vedení předsedy, dvor. rady prot. dra. Hlavy, dne 8. t. m. nemocnici Milosrdných Sester v Praze. Účastníci exkurse překvapeni byli krásnou polohou nemocnice, která umístěna je v údolí pod Petřínem uprostřed rozlehlých zahrad. Všeobecně a pochvalně vyslovili se o zařízení a vedení nemocnice a o snahách lékařů a správy, aby nemocnice, pokud tomu poměry dovolu, byla zmodernisována. Po prohlídce nemocnice přednášel primář chir. oddělení dr. Fr. Kašpar o historii nemocnice Milosrdných Sester a některých léčebných metodách v nemocnici užívaných. O nemocnici Milosrdných Sester ustáleno bylo mínění, že transferují se tam pouze nemocní nezhojitelní. Během posledních let, kdy zřízeno chirurgické oddělení a nemocnice opatřena moderněji, vykazuje dobré léčebné výsledky a stala se takto vážnou složkou v zařízení zdravotních Prahy i celé země a skutečnou filiálkou c. k. všeobecné nemocnice v Praze.

Židé komandanty soc. demokracie. Byly uvedeny celé řady zdrcujících dokumentů, že soc. dem. masám velí židovští boháči, že ovládají hnutí soc. demokracie buď přímo anebo nepřímo pomocí pokřtěných sluhů. Jiné doklady přináší bratrská »Pravda«, z níž vyjímáme: Říšskoněmečtí soc. demokraciisti vůdcové a agenti jmenují se Frank, Heine, Stadthagen, Kautzky, Haase, Bloch, Bernstein, Goldstein, Heilmann, Heymann atd. V Rakousku jmenují se vůdcové Adler, Karpeles, Ellenbogen, Ornstein, Austerlitz, Pick, Schlesinger, Diamand atd. — sami židé. — Podobně jest tomu i v jiných zemích. De Candolle, jinak židům nakloněný, praví, že evropská kultura byla by hned od barbarů zničena, kdyby byly státy zřízeny podle židovských ideálů. Nomádská povaha ještě v židech nevymřela; protože nemohou splynouti s usedlými národy ani duševně ani hospodářsky, jest jejich politické smýšlení a usuzování jakoby ve vzduchu. Židovský duch v soc. demokracii vysvětluje její radikálně revoluční charakter. Každé demokracii jest kriticky opoziční duch vlastní. Ale věčné přepínání, popírání, věčná nenávist a nespokojenost, věčné proklínání veškeré autority jest v dobách, kdy postavení mnohých odborů pracovníků již vzbuditi závist jiných povolání, anomálií. To není vlastností české duše, již cit pro úctu a poslušnost jest vlastní, nýbrž duše židovské, o níž Filip Frei praví, že jest přes svůj konservatismus revoluční par excellence, a židovský profesor Graetz napsal: »Revoluce jest židovou hvězdou.« Židovský duch zavedl především v soc. demokracii materialistický názor světový, jenž »nebe přenechává andělům a vrahům«. Jest v tom zrno pravdy, že vyšší duchovní život nředpokládá jistý materiální podklad. Carlyle pravil kdysi: »Dejte cidiči bot polovici země a již zítra bude se hašteřiti s majitelem druhé polovice; duše lidská jest příliš veliká, než aby mohla býti nasycena pozemskými statky.« Klade-li si soc. demokracie dnes na svůj štít světový názor, jenž jest v odporu s vrcholy 2000 letého kulturního vývoje, dává-li přednost lidem, jako: Haeckel, Ostwald, Maurenbrecher před velikými mysliteli, jako Plato, Aristoteles, Kant a Leibnitz, nesleduje tím právě

vědy, nýbrž semity, kteří věří jen tomu, co se nechá hmatat, kteří počítají jen s čísly a skutky a vším myšlením směřují jen k vezdejšímu životu. Semity, jimž dle Chamberlaina schází pochopení tajemného, záračného, pochopení česty k nepřestoupnému, nikoliv k přestupitelnému, jež sdílí poslední negr australský s Goethem a Newtonem. Soc. demokraté jsou hospodářsky, podle vůle odpůrci kapitalismu. Židovští vůdce čini ve skutečnosti ze soc. demokracie ochranný voj kapitalismu. Solidarita semitské rasy jest silnější než všechny rozpory semitského smýšlení. Láska ke kapitalistickému zlatu jest u židovského apoštola dělnictva silnější než láska k vykořisťovaným proletářům. Tak stávají se Karpelesové a Rothsildové přáteli a soc. demokratičtí dělníci za jidášský stříbrník z nepřátel pomocníky velkokapitálu. Karpeles nabídl židovským bankám služby soc. demokracie, přispějí-li nějakým obnosem k založení socialistického velkoobchodu. Socialistický vůdce v IX. okrese slíbil tamním velkožidům za určité peníze přeměnění protikapitalistického křesťansko-sociálního kandidáta. Sociální demokraté byli židovskými listy rozmazleni, že nejsou nebezpeční velkokapitálu. Je-li poměr židovských vůdců socialistických k židovským finančníkům tak nevinný, proč soudružské listy tak široce se rozepisují o hříších chybujících aristokratů a jejich společníků, a nikdy ani slůvkem se nezminí o proutopášnostech zkažené peněžní bourgeoisie? Proč vybízejí dělníky, aby své potřeby neopatrovali u sobě příbuzných maloživnostníků, nýbrž u židovských velkořím jako Singer, Tietz a Gerngrosz?

Nášemu veledušojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vše doporučujeme mladou českou
dívku absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Křesťanský živnostník.

Živnostenská, průmyslová a hospodářská výstava v Chocni otevřena bude 27. června a potrvá do 27. července. Jest to letos jediná výstava v král. Českém, pořádaná ve větších rozměrech. — Nádherný park knížete Kinského, čarokrásný koutek »Peliny« podél břehu Tiché Orlice, horečně upravuje se na výstaviště, v němž bude celá řada pěkných výstavních pavilonů. Vystavovateli přihlášeno jest přes 300, mezi nimiž podstatnou část zaujímají živnostenské a průmyslové závody. V době výstavní budou pořádány také četné odborné a všeobecné sjezdy, mezi nimi sjezd východočeských obchodních gremií, železničních zřizenců, textilního odboru atd.

Úspěch křesť. soc. svazu živnostnictva na Moravě. V době zasedání delegací zahájil Svaz živnostenský petiční akci za účelem zvýšení kvoty dodávkové živnostnictvu. Petice zaslalo 20 vážných živnostenských korporací, jako: Okresní Jednota život. společenstev v Kroměříži, Svaz křesť. soc. živnostnictva, Výrobní družstvo obuvníků v Brně jakož i mnohá jiná výrobní družstva, odborná společenstva a j. Této akce živnostnictva moravského s největší ochotou ujal se poslanec Jos. M. Kadlčák, který na místě nekompetentnějším, před forem delegací, požadavky ty přednesl a ve své kritické a objektivní řeči znovu odůvodnil. Mezi jiným pravil: »Jest to zajiště pochopitelné a oprávněné, když živnostnictvo a také zemědělcí domáhají se náležité účasti na vojenských dodávkách a to zvláště když se uváží, že tyto stavy nesou ve velké míře břemena vojenských povinností. — Můj náhled jest ten: Jestliže je živnostnictvo sdruženo v družstvech, které pak válečné správě tutěž bezpečnost zaručují jako velcí armádní dodavatelé, jest oprávněný jejich požadavek, aby se jim tak vstříc vyšlo, jako velkým dodavatelům. Musím však říci, že jest nám to trapné a nemilé, běheme-li válečnou správu útokem, aby více dodávek živnostnictvu bylo poskytnuto než až dosud a musíme od Jeho Excelence slyšet: Ano, až do toho a toho roku jsem vázán... Bohužel byli lidoví zástupci tak nepozorní, že tu otázku odborně a závčas neprojednali. Na námy se strany německé vznáším jedinou žádost, by svého ducha a sílu, kterou ku posilování svého stanoviska v národních otázkách používají, k tomu také použili, aby živnostnictvo při armádních dodávkách svůj spravedlivý díl konečně obdrželo. Víni, že velkokapitalisté budou na těchto dodávkách vždy účastnjeni a nemohu býti tak malichernými, abych mohl myslet, že na světě není třeba továrníku: jsem však naprosto přesvědčen, že to nebude snad neštěstím, když ne 10, ale nejméně 20% a více z dodávek (pozn.: krejčovských) živnostenským družstvům a společenstvům zaručena bude. Proto pohotovost ani schopnost armády nebude nikterak dotčena. Je to starý požadavek, který zde znovu zdurazňuji se žádostí, aby na potřeby našeho živnostnictva i zemědělců byl brán náležitý ohled! Ve smyslu tom přijata také resoluce a posl. Kadlčák pak věc osobně dojednal na povolaných místech.

Právě vyšel
knihka: **CREDO**
s uměl. dvojbar. vyobrazeními
milost. soch a obrazů.
Přesvědčte se z VĚSTNÍKU, který
ochotně sdarma pošle
EUSTACH VAVROUCH, Praha,
Lípová ul., 11.

Pilnáčkov ▲▲▲▲
▲▲ **pravé jádrové**

Velice vydatné. Jakost nejlepší!
mýdlo s ovečkou
„ Jest ryze český výrobek „
a dávejte mu vždy přednost!
Na každém kousku mýdla je nahoře »ovečka« a
dole jméno »Pilnáček«. Kde není jméno »Pilnáček«,
to nekupujte!
J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Veledušojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit velkou kostelní nádobu a nádobí a to: monstrance, kalichy cibáky, nádobky, patěny, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výrobky, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukažku franko bez závaznosti koupě. Víte se posílá poselství. Práce ruční.
Shledá velkých slavných a stříbrných blánek, jako: teletná mašinek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Mořské předměty, tabulečky, jídelní nádobí se stříbra pravého i českého vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
posl. a cizelce
Praha-L.979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Český květinový MED
se zárukou neporušenosti prodává po celý rok v levné ceně
JOSEF JELÍNEK,
člen zems. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovevého náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franko zašlou.

Kněz v. v.,
jenž by za slušný honorář ochoten byl k nepatrné
výpomoci
v duchovní správě,
najde útulný domov ve zářavé krajině mezi
zbožným lidem. Byt samostatný, v poschodí,
vedle kostela, čistý, suchý, nově stavěný, o 2
pokojích a kuchyni s příslušenstvím (i vodovod
s pitnou vodou v bytě), zajištěn za roč. 160 K.
Nabídka pod zn. »Domov« do administrace t. l.

JOS. ROUS,
uměl. prům. závod řezbářský, pozlacovačský a oltářnictví
= V ŽAMBERKU =
doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.
Renovování starých a památných oltářů, soch, kazatelen, křížových cest atd. provádí se s největší pečlivostí za ceny mírné.
Nové oltáře, kazatelny, křížové cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.
Rozpočty a informační cesty zdarma a bez závazku.
První ceny na všech obeslaných výstavách.

BYRRH
silici a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé
od firmy příchuti, jediné
L. Violet, Thuir (ve Francii).
Váno k dostání.
Roční prodej přes 10 milionů lahví.
Zástupce: **Josef Svoboda, Praha, Král. Vínohrady č. 1094.**

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro maibu
oken kostelních.
PRAHA—I.
č. 145 st., Malá Karietova ul. č. 29 nové bláze Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se dřevnými rámy, střešními, vsazenými.
Všechny rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Neodolatelně veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1863.

Ve prospěch
Svatovavřinské kaple v Hradci Králové.
Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakovské veřejnosti

kostel paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
keverů nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli č. 86.

Řada usnávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čím levnější
ceny až o 30%, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastního činnosti.
Adresování vždy doslovně se vypružuje.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařazuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Ceníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Tombové výhry

100 kusů
krásných předmětů praktic.,
osobních a šertových za
K 6.—, 8.—, 10.—, 12.—.
Losy a čísla zdarma.

Lampiony, ohňostroje,
výlet. sklenice na pivo,
povětřné balony

a veškeré předměty ku svy-
šení veselí letních zábav dodá
Vám nejvýhodněji

obchodní dům „U města Paříže“

L. J. PEK, Kostelec n. O.

Komické kostimy, které všude velkou švandu př-
sobí, se za mírný honorář zapůjčí.

Novinky:
Pevětrný balon „Čap s děckem“ neb „Orel“
s pohybliv. křídly. — Pegondovo letadlo.
10 kusů K 1-20.

Spolkům dodám šertované předměty o výletech ku pro-
deji do komise, neprodané přijmu v plné ceně zpět.
Žádejte ceník.

Tombola mušlová, obsahující 50 kusů předmětů ve-
smě s mušlí jako Mlýček, rámečky, alinčky, stojánky
na hodinky a j. v. za K 6.—.

Tombola celuloidová, obsahující 50 kusů celuloido-
vých předmětů jako figurek, zvířátek, šertov. předmětů
a j. v. za K 6.—.

Natěračství

dveře, okna, nábytků, podlah, náhrob-
ků, železných vrat atd.

malířství písma

na štíty, portály a pod.,
provádí k úplné spokojenosti a levně

OTTO FEJGL,

natěrač a malíř písma
v Hradci Králové, Karlova ul. 222,
vedle továrny p. Katschnera.

Všeobecná úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ruč. obmou.
v Hradci Králové Palackého třída č. 80,
I. poschodí

eskontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a
skvosty,

povoluje úvěry osobní.

Vklady úročí sazbou $4\frac{1}{4}\% = 4\frac{1}{4}\%$
dle výpovědi.

Obstarává inkasso smének a účtů za pod-
mínek kulatních.

Prospekty zdarma a franko.

Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém
množství na skladě.

— Ceníky na požádání zdarma. —

Jan Horák,

soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zadlá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejeme látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Lze pronajmouti

dílnu

na Pražském Předměstí č. 74
u Hradce Králové, též

stáje, seníky a kolny.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné
kapesní hodinky

všech druhů a soustav,
pendlové hodiny

v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky, jehly

a jiné zlaté a stříbrné skvosty
v nejmodernějším provedení

nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.
Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným
základům na výběr i na splátky bez zvýšení cen.
Založeno r. 1848.

Zal. 1860. Zal. 1860.
Karel Zavadil,
míst.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.
Veleútož. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem ruční práce umělecké-
ceny. Veškeré opravy a znovu-
utváření provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKÝ PRVÉ-
HO ŘÁDU —
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ —
CÍSAŘSKÝ DVORNÍ
DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY —
OBRÁZKOVÉ CE-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Mnoho obtíží žaludečních
ušetří Vám

VADE MECUM

vys. c. k. ministerstvem koncesovaný diast.
bylinný lik. přípravek, jenž

— bezpečně —

Vás uchrání náhlých poruch zažívacích.

V lahvič po 3, 5 a 9 K, v drogeriích neb u fy

Josef Hora, Dašice,

Čechy.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod
vytížeček a škole „Zaštitu“ v Hradci
u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Zaštitu“. Ved. duchovenstva poskytl se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, saražené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

— Odporujte ve svém okolí! —

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čis. 186.

— Vývoz láneho a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky viněné i prací, dámské i pánské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K ma-
láme vyplacené. 1 balík 40 m šatyků vkusně rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského švazu.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 181.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 26. června 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové

pořádá

XXI. řádnou valnou schůzi

dne 2. července 1914 o 1. hodině odpolední
(ve dvořanské Adalbertině).

PROGRAM:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné hromady
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva účetní.
5. Volba nového výboru.
6. Volné návrhy.

Poznámka: Nesejde-li se 1/2 členů, bude schůze
o hodinu později zahájena.

Dr. Fr. Šala,
předseda.

Dr. Fr. Rojl,
jedenátel.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankov-
ní, bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

věcho druhu. Velkoobchod uhlím,
koksem, stavebními hmotami, ho-
spodářskými stroji, strojními oleji
a petrolejem. Inkaso nájmu.

Podporujte podnik českých katolíků!

Lidu českému dobré vůle a českým
Orlům k I. zemskému sletu v Hradci
Králové!

»Čas mění vše i časy«, tak zapěl tvůrce »Slávy
dcery« Kolár a dobře to pověděl. Lid náš vyjádřil
ustavičnou proměnu všeho na světě prostěji; pravíť
ve svém mudrosloví jadrně: »Každému hraji jen
chvilku!« Ano, bohudík, minuly doby, kdy lid če-
ský se krčil, ustupoval, takřka zakřiknut uhýbal
z cesty každému, kdo uměl české jméno tupit. Mi-
nuly částečně a zmizí docela doby, kdy lid se krčil,
ustupoval a povoloval každému, kdo jménem »po-
kroku« podlamoval základy života náboženského
a tím i národního. O toto probuzení a povznesení
mají ne poslední zásluhu řady našeho Orelstva.

V dobách zlých rodí se velcí mužové, kteří
jsou schopni velkých myšlenek. Myšlenka orelská
jest velká, jest vznešená, jest nová, jest velepo-
třebná. Co však platná myšlenka sebe lepší, ne-

promění-li se v čin. Letos dne 15. srpna v Hradci
Králové chceme dokázat na I. zemském sletu Orla,
že »církve a vlast sestersky v našich se snoubí
nadrech.«

Dobu naši lze případně srovnat s dobou probu-
zení národa našeho koncem století XVIII. a počát-
kem století XIX. Tenkrát zachránila národ a mluvň
naši milou láska a nezištnost. I nyní třeba činnorodé
lásky k vlasti, posvěcené příkladem Spasitelovým,
i nyní na výsost třeba nezištnosti a obětavosti prv-
šticí ze zákona mravního. Jako druhdy uchoval se
jazyk český v chaloupkách doškových, tak i nyní
vychází povel k obrození z řad pohrdaného Orei-
stva. Poctivost, smysl pro povinnost a pravdu šíří
řady veliké. Zdravým synům i dcerám českého
venkova i měst na této trnité cestě hřimavě »Zdař
Bůh!«

Bratři Orlové, sestry Orlice! Stojíme před
prvním sletem; není to už slet na zkoušku, nýbrž
zavod v mistrovství, důkaz tělesné i mravní vy-
spělosti. Hledi na nás český lev, patří na nás mo-
ravská i slezská orlice, zrak v k nám upírá i česká
Viedeň. Vědí o nás pobratimí Slovinci i bodři Chor-
veti, s námi cítí katolická Polska, nám úspěchu
přejí i bratři za oceánem. Nuže, vzhůru, kdo svo-
bodu víry i národa miluješ, vzhůru na orelský
slet! Vzhůru mocné šiky orelské, vzhůru národe
sv. václavský a cyrilometodějský!

Nám září před zrakem vzor statečného knížete
sv. Václava, který zachoval a utvrdil životní sílu
našeho národa v dobách nekritičtějších. Pod o-
svědčeným praporem tohoto rytíře provedou ú-
kol očisty národní a záchranu vlasti naši čeští, ka-
toličtí Orlové!

Lide český! Sláva a vzrůst Orla jest Tvou
slávou! Postav se jako jeden muž, jako jedna žena
pod prapor orelský a pomoz hájiti utlačenou prav-
du! Vždyť zahálet je hřích! Ne z mruťného oka,
z ruky pilné naděje svitne!

Vzhůru do Hradce Králové dne 15. srpna 1914!

Zemský Svaz Orla pro království České
v Hradci Králové.

Významné jubileum.

Moderní doba žádá, aby se každý dějinný
proud prostudoval až ke kořenům. Nyní se mnoho
mluví o mohutnosti hnutí husitského, ale rádo se
zapomíná, jaké složky dávno před husitstvím pra-
covaly na zmohutnění českého živlu, který pak
ovšem mohl vystoupiti s obrovitou silou proti vpá-
dům cizích vojsk.

Pamatujme, že Karel IV. spolu s vlasteneč-
kým kněžstvem a za pomoci papežské stolice
učinil Prahu ohniskem kulturních snah celé střední
Evropy. Karlova universita podržela prvenství me-
zi sousedními universitami sedmdesát let, v druhé
polovici století XIV. byly zvány nejslavnějšími uni-
versitami pařížská, oxfordská a pražská. Čechové
tedy měli znamenitou příležitost k sebevzdělání a
k vysokému uvědomění doma. Hus, který nazýval
Otce vlasti světlem knížat, děkoval mu za to, že
se mohl vzdělati na domácí universitě. Svrchovaný,
zcela samostatný stát český znamenal tehdy v E-
vrově největší politickou moc, čeština se těšila
za hranicemi tak veliké vážnosti, jako nikdy před
tím ani potom. Založením arcibiskupství pražského
byl náš stát i církevně osvobozen z nadprávi
říše německé. Karel se přičinil ze všech sil o veliký
rozvoj hospodářský a obchodní, tak že v době hu-
sitské Čechové ztěžka doháněli to, co v době Kar-
lově zkvétalo do výše netušené.

Neúnávnými, ženiálními pomocníkem Karlovými
ve všech osvětlených akcích byl Arnošt z Pardub-
ic, první arcibiskup pražský. Tento hodnostář stal
se z biskupa arcibiskupem r. 1344 a zemřel 30.
června r. 1364. Tudíž na letošní rok připadá pětisté
padesáté výročí úmrtí Arnoštova a pětisté sedm-
desáté výročí založení arcibiskupství pražského.

Není potřebí, aby se čekalo ještě plných pade-
sát let na davové uctění velikého dobrodince če-
ského národa Arnošta. Již nyní jest zapotřebí, aby
náš národ důkladně seznal jeho zásluhy, protože
Arnoštovi posud ani v katolických kruzích se ne-

věnovala taková pozornost, jakou zasluhuje. Vždyť
posud nevyšel v našem táboře ani obšírnější ži-
votopis tohoto velikého muže, ačkoli hojnost dra-
menů vybízí k čilému zpracování.

Aspoň několik pomněnek na hrob Arnoštův!
Vznešený hodnostář byl nazván od probošta Vilé-
ma z Hasenburku »hvězdou mezi mlhami«. Skrom-
nost jeho byla příslovečná. Vynikající úřad činil
Arnošta nikoli sobělibým, ale velice úzkostlivým,
takže arcibiskup několikrát prosil papežskou sto-
lici, aby s něho břímě zodpovědné hodnosti sňala.
Nebylo mu ovšem vyhověno, naopak: po smrti
papeže Innocence VI. (1362), ačkoli papežská sto-
lice byla v zajetí vlády francouzské, sami někteří
kardinálové francouzští vážně pomýšleli na to, a-
by byl za papeže zvolen náš Arnošt. Intriky fran-
couzského dvora však překazily šlechtěný úmysl
již z bázně před vzrůstajícím vlivem dvora če-
ského.

Jakkoli každého překvapovala veliká mírnost
Arnošta, žijícího životem mnišským, přece jenom
arcibiskup uměl reformovati velice rázně, pokud
to bylo v jeho moci. Vydal proslulá statuta provin-
ciální, která měla zjednoti nápravu v korupci, ší-
řící se vinou ujařmených avignonských papežů,
kteří se báli přesídliti do Říma a raději vymáhali
nebvědané daně, než by se byli postarali a znová-
zavedení důchodů ve vlastním území. Arnošt se
přičiňoval, aby dle možnosti z Čech šlo do Avig-
nona peněz co nejméně a aby přebytky církevních
důchodů se obracely k dobru jak institucí
církevních a vzdělávacích v českém království,
tak ve prospěch chudiny. Přísné jsou Arnoštovy
výnosy proti svatokupectví a proti jiným zlořá-
dům, které začaly bujati mezi kněžstvem. Arnošt-
ova úsilná reformace dokázala aspoň tolik, že v
Čechách byly církevní poměry daleko lepší než v
krajínách jiných.

Karel IV. povolal do Prahy nadšeného refor-
mátora Konráda Waldhausera. Brzy žalovali mni-
ši žebraví u arcibiskupského úřadu, že Konrád pro-
ti nim štvé. Arnošt však umlčel protivníky Konrá-
dovy již obratnými soudními přípravami. Rovněž
Milíč z Kroměříže těšil se veliké lásce Arnoštově.
Když Milíč skládal svoji vysokou hodnost, aby se
mohl věnovati zcela reformačním kázáním, domlou-
val mu Arnošt: »Pane Milíči, co lepšího můžete
učiniti, než budete-li svému ubohému arcibiskupu-
vi pomáhati v pasení stáda jemu svěřeného?«

Statky arcibiskupství pražského byly ovšem
rozsáhlé. Leč Arnošt jich vůbec neuzíval k pohodl-
nému, přepychovému životu, ačkoli byla příležitost
velice lákavá. Pro své osobní potřeby ponechával
si tak málo, jako nálokterý měšťan pražský. Zato
však šlechtěný kníže církevní zakládal a podporo-
val podniky lidumilné a kulturní. Byl to středověký
Strossmayer, který racionelně, velice pečlivě ho-
spodařil ve prospěch zájmů veřejných. Zbaviti se
statků všech a honosně poukazovati na vlastní chu-
dobu, z níž národ málo pro své hospodářské a kul-
turní zájmy vyzíská, toť cesta daleko pohodlnější,
než mnoho střádati a místo velikých frází podporo-
vati vlastní lid hmotně. Arnošt byl výtečným ho-
spodářem. Statky královské a arcibiskupské slou-
žily v Čechách jiným hospodářům za vzor. Jako
Karel zakládal v Čechách rybníky, jako podporo-
val vinařství, sadařství a pod., podobně Arnošt.
Dle příkladu Arnošt zasloužil se o veliký rozvoj
českého chovu ryb. Právě od tehdejšího času se
těší české rybníkářství tak slavné pověsti.

Arnošt založil několik špitálů v době, kdy ještě
humánní snahy nebyly pevně zorganizovány. Kaž-
dý den poskytoval stravu dvanácti chud'asům, jimž
uděloval pokaždé ještě po dvou penězích. Na veli-
ký pátek staral se o podělování chudiny pláští,
sukněmi a kápěmi, které byly našity obyčejně ze
70 i více postavů. Dbal však, aby jeho humánní
skutky byly co nejúčelnější, aby výsledky jejich
byly nejtrvalejší. Ačkoli rozdával prostřednictvím
svého almužníka mnoho, kdekoli se ukázal, věděl,
že bývá často nepalčivější bída taková, která se
stydlivě skrývá. Proto vyhledával za pomoci svých
důvěrníků zvláště takové chud'asy, kteří upadli do
bídy nezaviněné a styděli se žebrati. Také dával
dívkám velice chudým věno, aby pro bídu neupadly
do života hříšného.

Když nastala r. 1362 pro neúrodu velká bída, dával Arnošt rozdávati chléb a obilí po městech, městečkách a vesnických obcích. Když r. 1361 konšel staroměstští krutě a nespravedlivě utopili kněze Martina, uložil zločincům arcibiskup za pokání, aby rozdělili mezi chudáky 7000 korců žita. V čas bídy arcibiskup dával vypoušteti všechny své rybníky, aby se pomohlo chudině z ulovených ryb.

Veliké sumy vydal Arnošt na zvelebení chrámu sv. Víta, založil a bohatě nadal několik klášterů, z nichž vycházelo světlo kultury do širého okolí.

Jako první kancléř generálního učení pražského vykonával svůj úřad s největší svědomitostí a obětavostí. Nemohl-li někdy větší sumy okamžitě universitě dodati, chápal se i dovolené zástavy statku arcibiskupských, aby podporu ihned mohl odevzdati. Spory fakult urovnával způsobem velice obratným.

Arcipastýř také zavedl tak účelné úřední knihy, jakých nebylo tehdy v arcibiskupských kancelářích nikde. Přesným a soustavným záznamům v knihách těch děkujeme za to, že tehdejší poměry církevní provincie české daleko lépe jsou známy, než poměry v arcidiecéších jiných. Způsob úřadování českého byl také brzy zaváděn v cizině.

Arnošt podporoval hojnou měrou jak umělce, tak učence. Svými velikými podporami umožnil obsáhlá literární díla, pěstoval čilý styk i s učením a umělcem zahraničními, kteří mu projevovali velikou úctu. Sám proslulý Petrarka byl nadšen učeností a elegancí osvěceného arcipastýře, tak že po své pražské návštěvě napsal Arnoštovi, že viděl muže znamenité, hodné veliké paměti, velice vlídné, jako by se byli zrodili v Athénách.

Vlastenectví Arnoštovo vydávalo nejkrásnější květy. Spolu s Karlem IV. připravoval zřízení kláštera Slovanského, staral se vytrvale i o to, aby na veliká benefícia v Čechách nebyli dosazováni cizinci, působil ve prospěch českých zájmů i v daleké cizině.

Byl výtečným diplomatem, pravou rukou Karlovou v ušlechtilých akcích politických. Vykonával několik politických poselství za hranicemi osobně. Po dobu Karlovy nepřítomnosti řídil politické záležitosti českého státu. Při svém zpátečním pochodu z Itálie do Čech r. 1355 Karel ustanovil Arnošta na čas svým vládním náměstkem v Toskánsku. Když se Karel IV. snažil, aby již dvoutletý synek Václav byl korunován, namítal Arnošt, že jest koruna velice obtížným, zodpovědným břemenem a dodal: »Proto nesází se koruna na hlavu dětem, nýbrž mužům, kteří své povinnosti dokonale znají.«

V nejušlehnější práci pro blaho českého lidu a náboženskou reformaci setrval Arnošt až do poslední chvíle. Jeho vrstevník Beneš z Veitmile k jeho smrti poznamenal: »Zemul muž, jehož památka v pozhledání zůstane na věky věkův.«

Snad přijde doba, kdy nejširší vrstvy národa prohlédnou, čím byl pro zemi českou náš Arnošt. Ale stane se to teprve tehdy, až vůdčí kruhy národa přestanou přemrštěně vychvalovati ty, kteří v Čechách mnoho pobořili a až se uzná, že na prvním místě přísluší čest velikým a obětavým stavitelům, mužům takovým, kteří zasvětili celý svůj život nehlukně, ale obětavě a úspěšně práci pozitivní.

**Veškeré tiskopisy
vkusně a levně zhotovuje
Bisk. tiskárna v Hradci Král.**

FEUILLETON.

Chrudimský sv. Salvator.

Chrudimský svatý Salvator je posvátný zářný obraz v arciděkanském chrámu Páně v Chrudimi na hlavním oltáři, představující hlavu Pána Ježíše. Zprávy o něm podáváme dle knihy vydané r. 1880 děkanem kolínským Janem Svobodou, rodákem chrudimským.

Obraz ten, zvaný »Svatý Salvator« (Spasitel), býval ve zlých dobách celému okolí mocným útočištěm.

Obraz jest malován na lipovém prkénku. Dle značky umělcovy v pozadí téhož obrazu zachované zhotoven je od Lukáše Kranacha, výtečného malíře školy německé, který 1472 v okolí města Bamberka se narodil.

O tomto obraze je tradice, že podoben je obraz tento úplně obrazu chovanému v Římě v kapli Sancta Sanctorum, jehož původcem je prý sv. Lukáš. Obraz pak tento v Římě chovaný představuje prý věrnou podobu Pána Ježíše. Z toho tedy vidno, jak starobylou tradici má náš chrudimský obraz.

Vykčení podoby Pána Ježíše nalézáme v dopise, který zaslán byl z Jerusalema do Říma měšťanem Luciem Lentulem. Lucius Lentulus psal z Jerusalema takto: »V této době ukázal se zde muž moci veliké a vznešených cností, přijímám Ježíš, kteréhož lidé prorokem pravdy, učením jeho však Synem Božím nazývali. On křísí mrtvé a neduhy všeliké uzdravuje. Jest prostřední velikosti a vážný. Obličej jeho vznešený a pln významu. Kdo jej vidí, musí jej milovati, ale spolu také

=UHLÍ=

hornoslezské

nejlepších známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Význam a zánik monistického kláštera.

(Dr. Jan Konečný.)

Předseda německého svazu monistů prof. dr. Vilém Ostwald zabýval se již od roku 1910 myšlenkou zříditi monistický klášter. V druhém díle svých nedělních kázání (r. 1912 vydaných) mluví lipský profesor chemie a tajný rada o brzkém zřízení prvního kláštera, podává zde nejen praktický návod, dle něhož klášter založen býti má, ale dokazuje také lidstvu dosud ještě nedůvěřivému, že monismus není pouhým filosofickým systémem, nýbrž že může také v praktickém životě uplatnění svou vnitřní silou a nahraditi tak každé náboženství.

Z toho plyne ovšem nutně, aby monismus uplatnil v oboru společenském vše to dobré a cenné, co až dosud náboženství svými sociálními zařízeními v oboru tom šířilo.

Ostwald uznává veliký sociální význam klášterů a proto chce nyní dokázati, že tyto blahodárné instituce mohou také spočívat na novém, dobře promyšleném a stavu moderní vědy odpovídajícím základě. Třeba však také velké a obětavé práce jednotlivce, jakož i součinnosti širších vrstev k uplatnění a provedení tohoto díla.

Potřeba organizovaného spolkového života pociťuje se všeobecně. V prvé řadě jsou to dle Ostwalda mužové ženíální, umělci a badatelé, plní šlechtných a lidstvu prospěšných snah, jimž však péče o zaopatření a byt působí veliké starosti. Péče o zařízení domácnosti a stravy, jakož i mnohé jiné věci zcela podřízeného řádu vyčerpávají energii takových velikánů a připravují tak ostatní lidstvo o nesmírný zisk. Tak mařil podobnými malichernostmi veliký Beethoven svou drahocennou energii nejen po krátkou dobu několika dní, nýbrž po celá léta. Velikánům těm třeba pomoci tím spíše, jelikož jejich životní požadavky bývají co nejskromnější.

Monistický klášter má však zaopatřiti bydliště i méně ženíálním lidem, jimž bude celá klášterní právní vykoupením.

se ho báti. Vlasy má temné, dlouhé a na ramenou splývajícími, do zlata se měnícími kadeřemi zakroucené, na vrchu hlavy však po způsobu Nazaretských rozdělené. Čelo má hladké a čisté, obličej bez vrásek, plný a všech poskvrn prostý, barvy běločervené. Nos i ústa jsou bez poskvrn. Bradu má zarostlou pravidelně mužským krátkým voussem, který uprostřed příjemně jest rozdělen. Oči jeho jsou barvy železité a pohled zmužilý. Když trestá, jest přísný, při napomínání však velice příjemný, mírný a laskavý. Vystupuje vždy s obzvláštní vážností, jeho mtkdo neviděl se smáti, ale často plakati. Slovem, jest to muž vznešený a zvláštní mezi syny lidskými.

Tato podoba Pána Ježíše tedy, jak tradice praví, jest znázorněna na našem chrudimském obraze. Tím lze si vysvětliti, proč obraz ten tak veliké úcty požívá. Jak se obraz tento dostal do Chrudimě?

Cisár Rudolf II., známý milovník uměleckých památek, z různých zemí skupoval pro své sbírky rozličná umělecká díla a tak i tento obraz »Svatý Salvator« koupil do své obrazárny. Do Chrudimě obraz se dostal 1648 zvláštním způsobem. Dne 26. července 1648 vojevůdce švédský Königsmark zradou se zmocnil Malé Strany a Hradčan. Ostatní Praha, jak známo, Švédům se ubránila. Na Malé Straně a na Hradčanech nastalo hrozné drancování a za obět mu padly Rudolfovy sbírky. Věci drahocenné byly z Prahy odvázeny. Tak i náš obraz hozen na vůz. Švédové vůz doprovázející neopozorovali, že obraz s vozu spadl. To se stalo kdesi na Malé Straně či na Hradčanech před hospodou »U černé růžce«. Číšník zvedl obraz,

Má-li klášter dostáti svému úkolu, je třeba též určitého řádu, jímž by se členové jeho řídili. Vypracování stanov nepůsobí samozřejmě univerzálnímu profesorovi žádných obtíží a to tím méně, jelikož účelem řádu toho bude jediné chrániti osobní svobodu jednotlivce. Jinak život společenský lid stejně smýšlejících (monistický) se bude sám sebou účinně a utěšeně rozvíjeti.

Pro počátek není třeba velkého počtu monistických mnichů. Stačí 10—20 členů, kteří vzájemnou harmonií a bratrstvím upoutají brzy pozornost širších kruhů a tak zajistí samovolně k vzrůstu členů přispějí. Na zakoupení pozemků pro klášter stačí Ostwaldovi 50.000 marek. Klášter bude jaksi společností s omezeným ručením, opatřující svým členům zaopatření prostředky komunistickými. Společné zájmy kulturní, vědecké a umělecké skýtají úplnou záruku nejen naprosté shody členů mezi sebou, nýbrž skýtají též zajištění budoucnosti klášterům novým.

Rok na to podává Ostwald mnohem jasnější a určitější vymezení poměrů mezi monistickou společností a jejími členy. Původně stanovený roční plat 400 marek za zaopatření v klášteře vzrůstá na 1750 fr.; doživotní poplatek obnáší 37.500 fr. Kdo by nemohl vůbec platiti, musí se zavázati k určité práci, již mu společnost uloží. Mimo to bude musiti každý člen půl druhé hodiny denně pracovati pro klášter. Společnost obstará zase byt, zaopatření, otop a světlo. Během času bude platiti též poplatky nemocenské, starobní pojištění a postará se též o výchovu monistických dětí.

Správu kláštera převzeme tříčlenný výbor, velká rada a generální shromáždění, sestávající ze všech dospělých členů.

Členové kláštera nebudou zachovávat nikdo; vždyť se jedná o zúšlechťení pokolení lidského na základě ideálu monistických. Na místo řeholního slibu poslušnosti zavedena bude organizace práce, t. j. povinnost zvoliti si takové zaměstnání, které by vyhovovalo náklonnosti a vlohám jednotlivce. Mnišská chudoba bude nahrazena komunismem.

Život monistického kláštera nabude tak zvláštní rozmanitosti a zajímavosti. Obzvláště energické ženy najdou zde široké pole své působnosti. Jak si však počínati, budou-li takové energické ženy svou energii příliš ukazovati, Ostwald neudává. Podobná eventualita není u vzdělaných monistických žen ani možná!

Stravování v klášteře bude velmi laciné. Ostwald jako výtečný chemik poukazuje na zhoubu, již zavinila masitá strava a vůbec jednostranný způsob výživy. Pokrmu masité budou jen zřídka předkládány. Zato však postaráno bude hojně o vydatnou a zdravou stravu bylinnou — vegetariánskou. V kuchyni monistické bude 100 receptů vegetariánských.

Člen kláštera se musí lišiti od ostatních také svým šatem. Roucho řeholní bude sice prosté, aby se honbou po přepychu neplýtvalo energií. Přece však lišiti se bude od šatu řeholníků katolických tím, že nebude nikterak zakrývatí tělesné krásy.

Řeholníci monističtí budou plni ideálů a proto se nebudou starati ani o věci politické, aniž budou hroziti hospodářskou konkurenci. Tak získají si důvěru obecnostva, budou často tázáni o radu a jelikož vždy dobře poradí, budou tak zároveň propagátory monistické idey.

Bohoslužebných obřadů v klášteře nebude. Komu by se po nich stýskalo, může čísti dojemná

jejž koupil tajemník Ferdinanda Viléma Slavaty. Tajemník na útěku s vrchností svojí z Prahy před Švédy vzal obraz sebou. V Chrudimi se tajemník těžce rozstonal u svého spolužáka a přítele Jana Pfeifra, měšťánina a spolu radního, majitele domu na náměstí č. 78., kdež též zemřel. Umíraje daroval tajemník obraz Pfeifrovi s tím doložením, že je to pravá podoba Pána Ježíše a že obraz ten byl majetkem velkých pánů. Zavěšen byl obraz na stěně v malé světnici, kde přebývala paní Pfeifrová. Obraz byl prost skvrn a řezů.

Chrudim za války třicetileté častěji byla vydrancována, byla navštívena Švédy ještě při jejich posledním tažení z Čech na Moravu. Pfeifer prchl se svou rodinou, zanechav v domě jenom vdovu Dorotu. V domě Pfeifrově ubytovali se čtyři vojáci švédští, majíce v zajetí spolu císařského vojína rakouského. Byli to sluhové kteréhosi švédského důstojníka, řezník, kovář a dva pacholci. Dorota musela je obsluhovati. Hráli v kostky a hýřili. Řezník, nemaje již peněz do hry, ze světničky přinesl obraz svatého Salvatora, hodil jej na stůl a pravil, že teď chce hráti o tento obraz. Dvě hodiny hrál s jiným švédským vojákem. Hráli v kostky na obraze na stole položeném, ale po celé dvě hodiny hra zůstávala nerozhodnuta, protože kostky vždy stejný počet vykazovaly. To popudilo oba Švédy k zuřivosti, takže pravili: »Což pak jest to nějaký čert?« Obrazu spílali, zlořečili, rozhodli, že obraz roztlučou a o ty kusy se rozdělí.

Dorota snažně Švédy prosila, aby tak nečtinili. Též zajatý císařský voják se přimlouval: »Dejte jí ten obrázek, co sobě na něm postihnete, dejte jí ho, když tak za něj prosí.«

nedělní kázání Ostwaldova. Hlavně ženy najdou mnoho volné chvíle ku čtení vůbec. Výchova dětí jim nedá mnoho práce. Výchovu těchto již od přirozenosti velmi nadaných dětí obstarají členové kláštera, kteří se ve vychovatelství vyznají a později založeny budou klášterní školy pro dívky. Náboženská výchova vůbec odpadne. Zasteskdo-li by se dětem po vánočním vypravování, nechť jim vypravují matky jímavou historii o předhistorickém člověku, který musil snášeti nepohody zimy a mrazu, nudě se při tom v termné slují, nemaje lampy.

Kláštery monistické stanou se brzy střediskem kulturního života. Jakmile se zde usadí některý vynikající odborník, použije ihned práce ostatních členů, kteří mu budou prokazovati výborné služby soustavným sbíráním vědeckého materiálu.

Když div, že tyto theoretické úvahy Ostwaldovy daly podnět k uskutečnění idey po 3 roky hlášané. Pobíliž Lipska zakoupen statek »Amtsschreiber-mühle« v Eisenberku, klášter brzy nato otevřen a obydlen monistickými řeholníky. Ostwald hlásal nyní ve svém orgánu »Monistisches Jahrbuch« vítězoslavně do světa, že tento »první« útluk a pokusný ústav pro organisovaný život monistický upoutá na sebe brzy pozornost celé veřejnosti. V něj kladený největší naděje; vždyť vychovati měl novou kulturní generaci. Veřejnost nezvěděla dlouho ničeho o tomto novém klášteře. Až teprve 25. října 1913 přinesl týž osobní orgán Ostwaldův zastrčenou, stručnou poznámku, psanou rukou Ostwaldovou, že činní členové kláštera se jednomyslně usnesli na rozpuštění ústavu. Tím skončeny první pokusy, avšak podnik měl býti na dále sledován, ovšem na základech pozměněných. Skromnou tuto poznámku objasnil bližší list německého centra »Germania« na základě monistického letáku, rozdělovaného před poslaneckou sněmovnou, v tom smyslu, že pouze 2 členové vystoupili z kláštera dobrovolně, ostatní že byli vyloučeni. Tak se osvědčily lesklé fráze Ostwaldovy v praxi.

Právě tam, kde měl monismus dokázati svou životní sílu, úplně selhal. Úspěšná metoda Ostwaldova v oboru chemie vypověděla službu na poli společenském. První pokus ukončen, ale co dokázal, o tom Ostwald opatrně mlčí. Chtěl vésti lidstvo k vyšším ideálům, ale zatím podklad a vzpruhu všech ideálů — víru v osobního Boha, pramen vši pravdy, dobra a krásy úplně podryl. Monismus nemůže nadchmouti vůbec lidstvo k životu ideálnímu. To, co nebylo vyloučeno v náboženství pohanských, totiž nezištná láska, obětavost pro vlast a národ, to vyloučeno úplně z monismu. Má-li se charakter a cena některého náboženství osvědčiti životem řádovým, pak zajisté křesťanství obstálo skvěle v této zkoušce. A to tím více, jelikož křesťanství nemusilo nikdy zakupovati pozemků a dobře rentovaných domů k dosažení tohoto účelu.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

Vklady vázané výpovědi a vklady pokladničkové 4¼%

Zatím jeden ze hrajících Švédů dýkou bodl do obrazu, do tváře Páně nad pravé oko, druhý konvici prudce do obrazu udeřil, první opět dýkou tvář Páně křížem na kříž pořežal. Pojednou oba Švédové od stolu odskočili, hry zanechavše, celi postrašení a oněměli na obraz zírali. V tom okamžiku z ran obrazu způsobených živá, skutečná krev se řinula. Obraz Dorotě hodili se slovy: »Vem tě čert i s ním.« Celi ulekání na lože se odebrali. Dorota obraz v komnatě ukryla. Krvavé skvrny na obraze zůstaly.

Pfeifer v obavě, aby zázračnost obrazu nebyla prozrazena, povolal k sobě tehdejší v Chrudimí žijícího malíře Samuela Gindnera a žádal ho, aby rány ty barvou přetřel. Stalo se tak, barva však odpadla. Rovněž tak po druhém nátěru. Pfeifer ustál od třetího pokusu a jenom svým nejvěrnějším přátelům se o tom zmínil.

Tak zůstal svatý obraz v rodině Pfeifrově ukryt až do roku 1674. Tohoto roku počíná sláva svatého obrazu, neboť v tomto roce obraz byl dán do děkanského kostela v Chrudimí.

Zásahu o to měl tehdejší chrudimský děkan Samuel Hataš, jemuž 14 dní před svou smrtí Pfeifer obraz odevzdal, pro kostel, plačky se s ním louče. Obraz zaslán k prohlédnutí konsistoři do Prahy a úředně prohlášen za zázračný.

Jaké oblíbě a důvěře obraz se těšil, nasvědčují četné dary zlaté a stříbrné na ozdobu obrazu věnované. Četná procesí přicházela k svatému Salvatoru do Chrudimě, zvláště v morových letech 1680. a 1713. Z darů též roku 1687 zřízen zvláštní stříbrný oltář pro svatý obraz. Před oltářem bylo zavěšeno mnoho krásných velkých lamp z vděčnosti od šlechticů za vyslyšené prosby. Hrabě Ko-

Všem našincům odporučujeme

**výhodné
ukládání
VKLADŮ**

**u Královéhradecké
bankovní jednoty**

= v Hradci Králové v Adalbertinu. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Obrana.

Vynikající myslitelé o katolické církvi a křesťanství. Americký prezident Taft se vyslovil takto: »Můžeme býti ujištěni, že ti, kteří jsou věrni své církvi, jsou věrni své vlasti; že ti, kteří jsou dobrými katolíky, jsou dobrými občany.« (V řeči u Portlandu v Oregonu.)

Místopředseda Fairbanks pravil: »Církev katolická vykonala velké věci pro Boha i lidstvo, a předsudky vůči katolíkům zmizely, poněvadž ti, když vlast potřebuje obrany, vždy stojí v popředí!«

Vrchní soudce Roger Taney pravil: »Nejvděčnějším k církvi katolické se cítím já, jenž čtením, přemýšlením, studiem a zkušenostmi dlouhého života jsem utvrzen a posílen ve své důvěře k církvi katolické, jež nikdy neustala učiti své děti, jak mají žiti a jak umírat.«

Známý státník Gladstone promluvil takto: »Církev katolická pochodovala více než 15 set let v popředí lidské civilizace a zapáhla k povozu svému první intelektuální a hmotné síly světové.«

Profesor Nathaniel Schmidt dí: »Církev katolická je bytostně ze všech církví nejdemokratičtější.«

Německý básník Heine, který byl z počátku nepřítelem křesťanství, ale později své názory změnil, pravil: »Znám tuze dobře svůj rozumový kalibr, abych nevěděl, že svými nejzuvětšími myšlenkami mohl bych způsobiti jen malou škodu takovému kolosu, jakým je církev sv. Petra. Mnohý nový rekrut tříští si hlavu na jejich zdech. Jakožto myslitel a metafysik, vždy jsem byl donucen vzdáti účtu a svůj údiv logické souvislosti učení církve římsko-katolické.«

President Washington, jehož pěstoun byl dobrými katolíkem, vyjádřil se o náboženství takto:

lovrat Libštejnský dal k obrazu zhotoviti velký stříbrný rám. Císař Leopold I. z obavy před nákazou morovou 1680. z Vídně odebral se na svůj zámek do Pardubic, dozvěděl se o zázračném obraze chrudimském a dal si jej děkanem chrudimským do zámku přivézt. Po tři dny císař konal se všemi dvořany pobožnost před svatým obrazem a zase ve vši uctivosti svým dvorním kaplanem dal obraz do Chrudimě zpět odvézt. Z vděčnosti poslal spolu sto dukátů na ozdobu svatého obrazu.

Téhož roku císař Leopold I. s celým svým dvorem účastnil se průvodu Božího Těla v Chrudimí a na ozdobu svatého obrazu věnoval 300 dukátů. Za těchto 400 dukátů pořízena zlatá koruna a upevněna na stříbrném rámu obrazovém. Všechno toto až na stříbrný rám a monstranci svatému Salvatoru bylo vzato za války francouzské roku 1811. Šest centů stříbra bylo z kostela tenkrát vzato a do mincovny zavezeno k ražení peněz na vedení války.

V době náказы morové procesí společná do Chrudimě pouštěna nebyla. Měšťané v Novém Bydžově při nastalém moru 1713 se rozpomenuli na slib učiněný 1680 a na den Na nebe vstoupení Páně 1714 do Chrudimě putovali. Nalezli však brány uzavřeny. Hlásným dali poprositi pana děkana, by jim aspoň s hradeb městských svatým obrazem požehnal. Stalo se tak. Od té doby nikdo nebyl v osadě Novobydžovské morem zachvácen. Město Chrudim dalo pak mezi věžemi kostelními namalovati obraz svatého Salvatora, aby ti, kteří z obavy před nákazou do města vpuštění býti nemožnou, alespoň venku před hradbami pobožnost svou vykonati mohli. Některým jednotlivcům, morem již nakaženým, přece se podařilo do Chrudimě se do-

»Zatím, co spravedlivá vláda chrání všechny v jejich náboženských právech, právě náboženství poskytuje vládě nejjistější práva.« — Když předsedal slavnému shromáždění, které upravilo ústavu Spojených států, pronesl toto: »Žádná zkouška náboženská nebude vyžadována pro způsobilost k úřadu anebo obecní důvěře ve Spojených státech.« — Tím chtěl naznačiti, že katolíci budou míti k úřadům taková práva, jako protestanté. — R. 1784 dne 15. srpna psal Laffayetovi: »Nejsem sám předpojatým proti žádnému způsobu bohoslužby, jsem ochoten dovoliti učitelům křesťanství volbu takové cesty do nebe, jaká zdá se jim nejpríjemnější, nejrovnější, nejsnadnější a v výjimce nejméně podléhající.« — V listě adresovaném protestantským fanatikům bostonským dne 5. listopadu r. 1774 Washington píše: »Jest to naší povinností vzdáti díky našim katolickým bratřím, jimž dlužíme zdar nad obecným nepřítelem v Kanadě.«

Slavný dr. Brownson praví: »Církev katolická přitahuje všechny lidi všech stavů, kteří touží po víře, kteří se cítí ubohými, bezmocnými hříšníky a touží po jistých prostředcích spásy; sklíčené a obtížené, kteří touží po důvěře ve své zásady a po volné dráze a plném upotřebení svých rozumových sil; ty, kteří jsou unaveni bezkonečnými spory a nabažení mělkých novotářů, drzých filosofů, nedorostlých věštců, pavučinových teorií, spředených z domýšlivého mozku, jež mizí, sotva že slunce osušilo ranní rosu, která je činila viditelnými. A kdo touží po něčem starším, nežli je včerejšek, pevnějším a stálejším, co by je zaneslo zpět a spojilo se vším tím, co by mělo býti, připustilo je ve zbožné obcování svatých všech věků, nechalo je pocíťti, že mají svou část a svůj podíl v tom všem, přes co přehnal se proud Prozřetelnosti Božské, co bylo posvěceno krví mučedníků a ozářeno odlivem a přílivem svatého hnutí myslí, dovolilo jim milovati, uctívati a se klaněti do sytosti duše, nebo duševní schopnosti; pro tyto všechny, jakéhokoli stáří, národu, sekty, postavení a poměrů, slavná, vznešená, Bohem osvícená, vedená a chráněná církev katolická je plná vnady ba i kouzla.«

Superintendent o klerikalismu. Superintendent Dušek dle »Hlasů ze Sionu« odsuzuje naše pokrokové, kteří mají špatný pojem o klerikalismu. Praví: »Choditi do kostela, čísti bibli, je u nás klerikalismem. Volá se u nás často: »Náboženství nepatří do politiky!« Mnohý opakuje tuto větu v domnění, že vyslovuje neobyčejnou pravdu. Ovšem, náboženství je osobní, ale má vliv na mravnost, na společenskou, vědeckou i hospodářské zájmy člověka. A na politiku by vlivu nemělo?«

Krása našeho domova.

SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s ve dlejšíím znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u Janského mostu 279.

stati a tu před svatým obrazem za uzdravení své se moditi. Uzdravení byli a jiných nenakazili.

I jiných zázraku zjištěna celá řada.

O zázračnosti svatého Salvatora Chrudimského svědčí též paměti obce slatiňanské. Dne 3. října 1680 sešli se osadníci ve farním kostele. To bylo tenkrát ve Slatiňanech velmi zle. Na 70 osob bylo již morem zachváčeno. Hrozná to epidemie, zvaná též černou smrtí. Na těle boule se dělaly, tělo zčernalo. Za tři dni nejdéle nemocný byl mrtev. Na popud tehdejšího děkana chrudimského Hataše sešli se slatiňanští zmíněného dne ve farním svém kostele a tu veřejně slib učinili, že do Chrudimě k svatému obrazu budou putovati a svaté svátosti přijmou. V tu chvíli — dle ujednání — pan děkan Hataš v Chrudimí před svatým obrazem mši svatou sloužil za ubohou obec slatiňanskou a po mši sv. se svatým obrazem před město šel a s návrší obci slatiňanské žehnal. Od té chvíle morová rána úplně ustala tak, že i morem nakažení a smrti již hlízcí uzdraveni byli. Slatiňanští slovu svému došli. Dne 23. února 1681 konáno ze Slatiňan do Chrudimě slavné procesí. V průvodu kráčel v čele tehdejší majitel panství Slatiňanského p. Jaroslav Putzhart Voděradský s chotí a s celým úřednictvem. Slatiňanští z vděčnosti nesli v průvodu obraz, jenž zavěšen je v kostele arciděkanem v Chrudimí nad dveřmi do sakristie vedoucími. Vyobrazen tu děkan Hataš, jak před svatým obrazem sloužil mši svatou, vyobrazen též hlouček slatiňanských osadníků, přistupujících ke svatému stolu Páně. Před oltářem znázorněna morová rána v podobě kostlivce. Nejsvětější Kriste, milosrdný Salvatore! Jako jsi dříve žehnával městu Chrudimí a celému okolí, žehnej i nadále!

Politický přehled.

Česko-německé porady v Praze. V pondělí odpoledne pokračováno v paláci hr. Nostitz v poradách českých a německých zástupců. Jednání prohlášeno zase za přísně důvěrné. Na základě výsledků debaty zástupců něm. svobodomyšlných stran, něm. soc. demokracie a něm. křesť. sociálů podán návrh: V otázce junctinu mezi jazykovým zákonem pro státní úřady a záležitostmi spadajícími v kompetenci zem. sněmu musíme trvati na zamítavém stanovisku. Jsme však ochotni jmenovati pro rokování o zemském zřízení své zástupce a prohlašujeme, že nyní jako dříve jsme ochotni jednati o jazykové otázce, ale ve výboru, který by byl sestaven ze zástupců obou národností Čech v říšské radě. K sestavení tohoto výboru musila by býti říšská rada co nejdříve svolána. — Zástupci českých stran odpovědi v příští schůzi. — Němci šli do této druhé schůze s tím nezvratným požadavkem, že ještě než volby do sněmu budou vypsaný, musí prý býti učiněno pevné ujednání o tom, co nový sněm bude projednávati a zjednává jistota, že především budou novým sněmem beze změny schváleny všechny požadavky, týkající se domnělého zabezpečení práv Němců ve správě zemské. — Tak Němci svými bezdůvodnými požadavky usilují zmařiti dohodu v zemi.

Němec o česko-německé otázce. Ve schůzi něm. lidového svazu ve Štyr. Hradci 18. června pravil posl. Lodgman, že Němci žijí v přesvědčení, že Praha před r. 1848 byla německá a že za 48 hodin stala se českou. Tomu tak není, Praha nebyla nikdy německým městem, to jsme se pouze domýšleli, poněvadž pouliční tabulky byly německé. Jakmile jsme spatřili černožlutý prapor, věřili jsme ve správnost německé politiky, a neptali jsme se, kdo ho vyvěsil. Víme, že některé části Čech a Moravy nemohou býti bez dvojazyčného úřadování, ale musíme se brániti, aby zavedeno bylo v čistě německých územích. Rečník pravil dále, že zvištěli-li by Čechové v Čechách se svým státoprávním stanoviskem, boj tento rozšířil by se i na ostatní země sudetské a také alpské, zejména ve Vídni. Vídeň jest pro Němce nanejvýš důležitá a jestliže tuto ztratí, mohou se z Rakouska vystěhovat. — Jihoslované jsou prý pro Němce daleko nebezpečnější než Slované severní, Němci chtějí uznávati ve Slovanu státního občana a člověka, ale nikdy ne rovnoprávného.

Česká agrární strana ve schůzi užšího výboru rozhodla se dalších porad o česko-německém vyrovnání se účastniti, stojí však, pokud se týče dělnoti parlamentu a otázky svolání českého sněmu, jakož i dosazení zem. výboru na stanovisku, budou-li dány veškeré známé podmínky pro obnovení ústavních poměrů v Čechách. — Stejně porada českých stran v Praze 19. t. m. usnesla se, že Čechové bez svolání a ustavení se nového českého sněmu dělnoti říšské rady nepřipustí.

Obnovení Slovanské jednoty? Dle lublaňského »Slovence« výkonný výbor české strany agrární usnesl se vstoupiti ve styk se slovinkou stranou k vůli obnovení Slovanské jednoty na novém podkladě. Ukáže-li se to pravdou, budou míti Slované rozhodný vliv na řešení vnitropolitické krise . . .

Německo-národní svaz. Na konferenci předsednictva něm. národního svazu ve Vídni 18. t. m. posl. Pacher vyložil, že dosavadním postupem v česko-německém jednání vyrovnávacím nedospělo se ještě k žádnému výsledku. Hr. Stürgkh obviněn, že se chová pasivně, že nemá žádného programu pro česko-německé záležitosti sporné, kterýmžto nedostatek jest spolupříčinou, že všechny dosavadní akce za něho podniknuté neměly zdatu. Radikálové navrhli, aby německý národní svaz vyzval vládu, aby neprodleně svolala poslaneckou sněmovnu a kdyby tak neučinila, by svaz ihned přešel do krajní opozice. Návrh ten však zamítnut.

Celovecký »Volkstag.« 21. června konal se v Celovci sjezd důvěrníků německého lidu z alpských a kraských zemí, a němž prohlášeno brzké obnovení ústavních poměrů v říši za naléhavou nezbytnost. Dovolávají se pozornosti celého německého národa na boj Němců na jihu proti Slovanům. V trialistických plánech Slovinců spatřuje německý »Volkstag« pro budoucnost ohrožení německého národa.

Zase »zákon Kolískův.« 6 německých poslanců žádalo ve středu osobně předsedu ministerstva hr. Stürgkha, aby předložil k sankci usnesení dolnorakouského sněmu, jímž zavádí se jakožto vyučovací řeč na obecných a měšťanských školách výhradně němčina. Hr. Stürgkh odpověděl, že tak učiniti nemůže, ježto se schválení zákona Kolískova setkává s nepřekonatelnými nesnázemi.

Nová vláda francouzská s předsedou Vivianim byla sněmovnou i senátem přijata velmi přátelsky a projevena jí velikou většinou důvěra. Nová vláda bude pokračovati v dosavadní zahraniční politice. Zákon o tříleté vojenské službě bude vykládán přesně a loyálně. Radikální antimilitaristé budou nyní zastanci militarismu.

Protest v Římě. Řecký starosta Nathan Natan jest se do počtu našich předposledních mezi zvolenými kandidáty menšiny. I velké liberální listy konstatovaly s povděkem jeho náč. Nathan zneprátněl si celý Řím, ježto neměl vážnost před ničím, co bylo obyvatelstvu posvátným. S židovským cynismem hrál si na protipapeže. Místo aby jednal jako hlava hlavního města, počínal si jako zástupce protiklerikální internacionály. Tak ho kritizuje italský list Corriere d' Italia.

V Rumunsku zahájen parlament trůnní řečí, v níž král prohlásil, že návštěva carova v Konstanzi jest i důkazem vysokého postavení, kterého Rumunsko dobylo v Evropě svou chytrou (!) politikou. Tato návštěva je prý současně pro Rumunsko důkazem ceny, jakou mocná ruská říše přikládá snahám Rumunska o mír.

Albánské povstání. V Drači jest prý zle, město je na všech stranách opevnováno. Za příměří uzavřeného mezi dračskou vládou a povstalcí vyjezdávalo se . . . Vládní vojsko mimo Drač bylo prý už několikrát povstalcí poraženo. Překvapuje vytrvalost tábora povstalců, který se týdný udržuje a vyživuje v krajině nepřiznivě i pro pravidelné vojsko . . . Většina obyvatelstva jest nespokojena s knížetem Vilémem, který stále potřebuje hodně peněz, aby také upokojil kmény sobě odoané. — Mohamedáni usilují dostati na albánské trůn prince Burhana Edina, albánský nacionalistický chtěl za panovníka druhorozeného syna cara bulharského, prince Cyrilla. Kolem knížete Viléma hemží se zrádci . . . Potvrzuje se zpráva, že vůdce Miriditu Prek Bib Doda byl povstalcí poražen a zajat, ale na čestné slovo zase propuštěn. Na jihu bylo vládní vojsko pod Nuredinem bejem opět poraženo. Porážkou vůdce Miriditu zklamala i poslední naděje na uvolnění Drače. Situace Drače a knížete Viléma je nyní beznadějná. Nelze již očekávati, že by kníže mohl uplatniti svou autoritu v zemi pomocí svých stoupenců, získaných jen penězi a nadějením na výhody.

Napětí řecko-turecké. Dle všeho spor řecko-turecký bude vyřízen smírně. Turecká vláda tvrdí, že nepokoje v Malé Asii byly vyvolány 200.000 uprchlíků tureckých z Macedonie, a že v Malé Asii bude už klid, zvláště postará-li se řecká vláda, aby přestaly ukrutnosti na Turcích páchané v Macedonii. — Dragomani evropských vyslanectev v Cařihradě v Malé Asii vyšetřují situaci řeckého obyvatelstva. Komise tato potrvá skoro měsíc. — Bulharská vláda v případě boji řecko-tureckých zachová prý nejpřísnější neutralitu.

V Srbsku mají nyní v práci východní dráhu a konkordát. Ve příčině východní dráhy jedná se už jen o finanční otázky vedlejšího řádu. Rakouský primysl bude míti volnou cestu k Soluni a Egejskému moři zabezpečenu. Co se týče konkordátu, dostane Srbsko rozsáhlá patronační práva nad katolíky, která měl dosud rakouský císař. Katolické obyvatelstvo v Novém Srbsku jest vesměs národnosti albánské. Král Petr odejel do lázni, dříve však vydal proklamaci, dle níž korunního prince Alexandra po dobu své nepřítomnosti pověřil vladařstvím.

!!

Nepřehlédněte!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny!

	máto K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1—24	5 80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2 30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1 80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1 60	— 90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1 20	— 70
Seidlová: Kuchařka Jitřenky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příběhy, I.	2 20	1 80
Sahula: Rozmarné příběhy, II., str. 176	1 80	1 40
Sahula: Veselé chvíle, str. 270	2 20	1 80
Brynych: Štít víry, str. 108	1 20	— 50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168	— 86	— 50
Brodský: Naši přátelé, str. 100	— 60	— 40

Kdo se chce naučit německy, kup si výborné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorná cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny Schulz-Vorovka: Rozmluvy Čecha s Němcem, váz.	1 50
Glaser: Německy snadno a lehce	2—
	1 40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostati v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zprávy organizační a spolkové.

Ke krajskému sjezdu v Chocni. Žádáme tímto všech našinců ve východních Čechách co nejsnažněji, aby se v hojném počtu dostavili dne 29. června do Chocně na krajský sjezd katolického lidu. Čest společné věci naší vyžaduje, aby sjezd tento byl manifestací opravdu důstojnou. Nechť není osady z oblasti sjezdové, jež by nebyla zastoupena. Doufáme, že naše spolky a organizace všeho druhu pochopí význam slavnosti a dle toho obešou sjezd. Pány důvěrníky prosíme, aby ještě v posledních dnech vyvinuli co největší činnost agitací. Přihlášky sice docházejí velmi četně; jsou místa, která přihlašují až 150 účastníků. Nicméně ještě mnohé a mnohé obce neučinily přihlášku. Upozorňujeme, že jest nutno, aby přihlášky byly nám zaslány včas, neboť jinak nelze zafixovati vše potřebné k úplné spokojenosti. Jest žádoucí, aby naši bodři Orlové zúčastnili se v kroji, dívky pak rovněž v krojích národních. **Kancelář sjezdová bude v den sjezdu umístěna v místnosti Katolické jednoty v Chocni** (vedle děkanského kostela). Pořadatelé, označení červenobílou páskou, budou v dostatečném počtu na každé silnici při vchodu do města. —

Do kraje Choceňského a Chrudimského!

Na žádost Ústředí mládeže a pořadatelstva slavnosti v Chrudimi svoluje Zemský Svaz Orla k účasti hojně v krojích těchto slavností, a to: dne 28. v Chrudimi a 29. června v Chocni.

Za zemský Svaz Orla v Hradci Králové:

J. Polák, starosta.

Orelská slavnost v Třebetovicích náleží již minulosti. Zdařila se tak, že předstihla veškeré naše předpoklady. Bylo námi odhadováno, že průvod bude zpeřčen asi 80 kroji a zatím bylo jich na 200 máno kroje národní. Den byl přímo nádherný. Situace předslavnostní nebyla zrovna ta nejlepší. Téměř nikdo (kromě bratří černilovských) písemně nám neoznámil svoji účast, povětrnostní předpoklad zněl na kritický den v sobotu a v pondělí. Cvičiště budováno ve větším rozsahu. Což když bratři se nedostaví? Osten známého pokrokařského výsměchu, který z blého dovede udělati černé. — máme v čerstvé paměti od sjezdu mládeže. Nákladem nešetřeno, jen aby vše puřeno bylo pohodlně, vkusně, myšlenky orelské důstojně. Restaurátér na Bědovících »dával« hudbu, hasiči konali (ovšem dříve ustanovenou) vycházku, sokolové vylet z města — a na tvři závodili jiného druhu atrakce. Naši přátelé z místa i osad okolních vzkazovali: Přijiti nemůžeme, čas je nejistý, »musíme sušit«. Učiněno opatření, aby se prodávalo pivo za cenu obyčejnou, zakázán prodej bloků, vydražování losů, ano i tombola. (Poznámka: sletové pohlednice poslal a prodávati dal p. Polák z Hradce.) Na hudbě nešetřeno. Vstup pro účastníky v krojích byl volný. Od prodavačů nebyl vybírán žádný poplatek. — A vzdor tomu díky obětavosti a vaňé účasti obecnstva získána rovnováha v příjmech a výdáních. — Ranní zkouška v lese byla někomu obavou, že odpolední cvičení dorostu nebude asi vyrovnané. Zatím přes poledne usilovnou snahou nedostatky vyrovnány. — Rázem 2. hod. odpobral se průvod v malebném uspořádání od nádraží celým městem do lesa. Zde starosta místního odboru br. V. Koleč srdečně přivítal veškeré účastníky a (ne našim lidem, ti to dobře vědí) četným lidem indifferntním aneb těm, kteří proti nám mají různé předsudky, vysvětlil situaci, která dala vznik Orlu. Hlavně kladl váhu na ideu národní, prozářenou ideou náboženskou, s níž stojí a padá Orel československý. Upozornil na li zemský slet hradecký a nadchnul pro všeorelský slet, který se koná v červenci r. 1915 v Kroměříži. S nadšením provolána trojnásobná sláva myšlenky orelské a zahrána hymna národní. Cvičení sama dle vážných úsudků kde koho překvapovala. Jistou společností, jež byla přítomna sokol. závodům v Bolehošti a j. a našemu cvičení, tlumočeno nám zajímavé porovnání, o tom však pomlčíme. Zasloužená pozornost věnována cvičení školního dorostu z Týniště. O dobře provedeném cvičení dorostu s praporky dříve již uvedeno. Obecně překvapovala elegantně provedená cvičení žen s kužety, ačkoli ranní zkoušce nebyly přítomny sestry z Bolehoště a Týniště. Ladný nástup na prusiná provedlo 65 mužů. Mimo nepatrné nedopatření vše provedeno téměř bezvadně, což jest dobrou vyhlídkou pro zemský slet. Rázovitá hudba dra šetiny v obsazení naší hudby byla velmi chválena. Jednotlivé výkony na bradlech a hrazdách sledovány s obecnou pozorností a obdivovány (na bradlech cvičily a to dobře i ženy z Týniště). Srdečně děkujeme a ruce tiskneme bratřím a sestrám z Černilova, Častolovic, Bolehoštské Lhoty, Jelení, Hořic, Králové Hradce, Kostelce, Katolické jednotě ze Smiřic a hostům a sestrám z Týniště. Těm, kterým jsme návštěvu dlužni, rádi oplatíme. Na shledanou na okrskovém sletu 12. července v Kostelci! Zdař Bůh! — Všem našim obětavým paním a slečnám, které za vedení pl. Vávrové, Černé, Smíldové a sl. Jaklové tolik se obětovaly, platí naše proctitěné Zdař Bůh! — Orel Třebetovice.

Vysoce důstojnému Pánu panu Janu Seidlovi, bisk. vikáři a děkanu v Holohlavech a dp. Janu Petráskovi, kaplanu tamtéž. Katolicko-národní jednotu přednáší Vám tímto upřímně svoje blahopřání ku vzácným Vaším jmeninám. Kéž Vám Pán Bůh dobrotivý vždy a ve všem žehná! Výbor.

Smřice. Jak již bylo v „Obnově“ oznámeno, oslaví Katolická národní jednota pro Smřice a okolí dne 5. července o smřické pouti důstojně desítkleté trvání. Společně, že bratrské spolky katolické se svými prapory korporativně se této manifestace jistě účastní. Náš spolek měl původně sídlo v Holohlavech, které v poslední době přeneseno bylo do Smřic. Jestliže naše jednota účastnila se vždy, ať korporativně či jako deputace bližších i vzdálenějších slavností, očekáváme, že i k nám spolky katolické se svými prapory zavítají. Vlakové spojení jest velmi příhodné. Bratři Orli a sestry Orlice zajistě svoji účastí dodají slavnosti obzvláštního lesku. Na pouti vry a potupy v místě i okolí, jež nepřátelé naší budou šítiti, odpovědně heslem: ve Smřicích o pouti 5. července na shledanou! — Výbor katol. nář. jednoty.

Kostelec n. Orl. Slavnost dvacetiletého trvání spojenou s orelským sletem okrsku královéhradeckého a sjezdem katolických spolků pořádá Katolická jednota v Kostelci n. O. dne 12. července za účastenství sdružených katolických spolků místních. Pořádá: Dopolodní: Uvítání hostů. O půl 10. hod. sraz před spojkovou místností „Na Rabštejně“ a odtud průvod s hudbou do chrámu Páně. V 10 hodin slavnostní kázání op. K. Keppla, ředitele Borromaea z Hradce Králové a mše svatá. O půl 12. hodině zkouška orelských odborů v zahradě p. Fr. Zeika. Oběd. Odpoledne: O půl 2. hodině sraz a průvod do chrámu Páně na sv. požehnání. Ve čtvrt 3. hod. průvod na místo slavnosti. Řeč op. K. Keppla: „Myšlenka orelská.“ Koncert úplné a chvalně známé kapely p. Bože z Nového Města n. M. Mezi koncertem cvičení „Orlů“: 1. Žactvo kroužky. 2. Dorost praporky (slet 1914). 3. Členky kužele (slet 1914). 4. Členstvo prostná (slet 1914). 5. Nářadí: členky a členstvo. 6. Skupiny. 7. Různosti. lry. Tombola, bufet, bazar, koulání o ceny atd. Vstupné do zahrady 40 h, v předprodeji 30 h. Pro orly a orlice v krojích vstup volný. Večer v 8 hodin zpáteční pochod na „Rabštejn“ a věneček. Vstupné 1 K 20 h, druhá dána 50 h. Přátelé! Bratři a sestry! Na tuto naši slavnost dostavte se všichni, čekáme Vás! O slavnosti v Kostelci n. Orl. dne 12. července 1914 na shledanou: „Zdař Bůh!“ V případě nepříznivého počasí koná se též slavnost 19. července 1914. Předprodej vstupenek do zahrady lask. převzali pp. Karas, Záleský a Hanuš.

Česká Třebová. (Okrskový slet.) Dle dosavadních přihlášek a příprav bude letošní slet okrsku litomyšlského v České Třebové dne 19. července značným úspěchem myšlenky orelské. Upozorňujeme a prosíme, aby dotazníky byly včas vráceny. Plakáty a veškeré pokyny budou v nejbližších dnech odborům dodány. Účast slíbena nám i bratry Moravany. Netřeba snad připomínati, že jest povinností veškerého členstva okrsku účastniti se cvičení. Slet okrskový jest přehlídkou členstva a přípravou na slet zemský!

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Církevní věstník.

Svěcení na kněžství. Dne 12. července vysvětlí J. Excellence nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava v katedrálním chrámu o 7. hod. ráno na kněze 15 jáhnů. V Římě právě byli vysvěceni tři naši diecéšní tak že dohromady všech novosvětců bude 18.

Jubileum 25letého kněžství v diecési královéhradecké oslavují letos vdpp.: V. Bartoš, farář v Červ. Janovicích, Al. Dudek, farář v Damníkově, J. Elázer, farář v Ranné, V. Fayks, profesor v Jičíně, Ot. Fiala farář v Rudolčicích, B. Plum, farář ve Vlkánci, V. Háek, farář v Žumberku, J. Holzman, farář v Kalištích, V. Honzák, farář v Žehuni, V. Hvězda, farář ve Vamberku, L. Jelínek, farář ve Skuhrově n. B., Al. Kavan farář v Rochlicích, St. Kesan, profesor ve Vys. Mýtě, V. Kratochvíl farář v Bělé, K. Kučera, farář v Kladrubech, V. Lašovička, farář v Chotěboři, F. Melich, farář v Sobčicích, F. Morávek, farář v. v. v. Klásterci, J. Najvrt, farář v Čechticích, J. Novák, profesor v Chrudimi, F. Opátka, farář v Měnově, Jos. Pavel, farář v Bykání, F. Pavlišta, kaplan ve Svatce, dr. P. Reyl, kanovník v Hradci Králové, P. St. Stonjek, O. S. B., profesor v Broumově, A. Svatoš, farář v Boušíně, F. Schneider, farář v Altenbuchi, E. Šavřda farář v Luži, dr. Truxa, ředitel v Hoře Kutné, V. Vačkář, děkan v Ledči, J. Váňa, farář v Uhersku, J. Vaněček, farář v Mikulovicích, J. Winkler, farář v Losenici, K. Vimr, bisk. vikář v Čestíně, F. Vláša, farář v Hněvkovicích, K. Zocher na odpoč. v Pramu.

Česká pout k encl. kongresu v Lurdech. Doba odjezdu kvapem se přibližuje a jest již na čase, aby přípravné práce byly skončeny. Aby mohl býti počet účastníků pouti brzy uzavřen, žádají se všichni ti, kteří dříve vyplněných přihlášovacích listů nezaslali, aby tak co nejdříve učinili. Kdo ještě by se chtěl pro účast na této české pouti rozhodnouti, ať tak laskavě učiní v nejbližších dnech. Odjezd z Prahy 16. července — příjezd do Prahy 1. srpna 1914. Ceny míst I. tř. 670 K.

II. tř. 530 K, III. tř. 340 K s celým výtečným zaopatřením. Režijní příspěvek I. tř. 20 K, pro II. a III. tř. 10 K. Přihlášky přijímají a informace obratem podávají: Ant. Kašpárek, farář Praha II., Jungmannovo nám. 20., Leop. Kolisek, kons. rada a farář, Blansko, Morava a Jos. Rössler, farář t. č. Velký Ouhm u Rychnova n. Kn.

Mariánská Družina mužů a jiných v Hradci Králové pořádá konferenční přednášky pro muže a jiných v kapli sv. Josefa u Panny Marie od 6. do 12. července 1914 o půl 8. hodin večer. Po přednášce je sv. požehnání. Themata: Pondělí 6. července: Náboženství vůbec a člověk. Úterý 7. července: Náboženství a Bůh. Středa 8. července: Náboženství a Kristus. Čtvrtek 9. července: Náboženství a církev katolická. Pátek 10. července: Náboženství katolické a muž. Sobota 11. července: Náboženství katolické a odplata věčná. Přednášky bude míti P. František Vídenský T. J. Všichni mužové a jiní jak z Hradce Králové tak z okolí zvou se k hojně účasti.

Mariánská Družina učitelů zeiní koruny Sv. Václavské pořádá letošního roku ve dnech od 20. do 23. srpna sv. exercitie. Duchovní cvičení ta bude míti věhlasný vdp. exercitátor z řádu T. J. Jelikož to budou první a výhradně exercitie českých učitelů, vyblíží tímto Družina uctivě veškeré (i nečleny Družiny) pp. katol. učitele, resp. profesory k hojně účasti. P. T. účastníkům mimo-pražským dostane se úplného a pečlivého zaopatření za mírný poplatek v katol. paedagogiu v Bubenči, kdež sv. exercicie konati se budou. Jelikož již nyní o sv. exercicie se jeví velice čilý zájem, nutno se přihlásiti co nejdříve, nejpозději do konce července t. r. Přihlášením bude zaslán program sv. exercitií a bližší informace. Veškeré přihlášky a dotazy adresovány buďtež na K. H. Ježka v Bruchu u Mostu.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady, konané dne 22. června 1914 učiněna byla tato usnesení: Za dar 50 K, věnovaný ve prospěch zdejšího ústavu chudých, p. J. Katschnerem ml., k uctění památky jeho otce, továrníka p. J. Katschnera st., vzdají se díky. — Na žádost Družstva pro stavbu domů soukromému úřednictvu v král. Českém připojeni budou téhož tři domy v ulici Jungmannově na vodovodní obecní síť. — Výboru Obecní kuchyně propůjčeno bylo městské divadlo na den 23. září 1914. — Na státní železniční radu podána byla žádost za úpravu jízdního řádu v oblasti severovýchodních Čech, zvláště za připojení dotčených měst na rychlík c. k. společnosti státní dráhy.

Volby. Pokrokaři před volbami do III. sboru uvedli do pohybu kolečka nejsofističtějšího stroje. Vyrukovali s chlubitvými, velice čestnými sliby, což jest ještě v komunální politice nejsnadnější prací. Jenže právě tu jest potřeba reálně uvažovati, jak opatřiti prostředky k dalekosáhlým plánům. Ti pokrokaři, kteří posud v zastupitelstvu seděli, záračnou cestu k získání potřebných nákladů nenalezli a sotva ji objeví v budoucnosti. Pokrokaři věděli, co znamená pro III. sbor živnostnictvo a proto s plným zápletem se hleděli představití veřejnosti jako patentovaní zástupci stavu středního. Náhodou živnostnictvo dobře poměry zná a ví kde jsou jeho skuteční přátelé. Celá horečná akce prozrazovala, jak se pánům jedná o uplatnění stranické politiky na radnici, ať tyto horlivci dovedli předstírat, jak se jim jedná hlavně o hospodářské dobro obce, jak strany pokrokové nechtějí opanovati radnici. Prý na radnici nemá se dělati politika, ale mají se řešiti úkoly komunální ve prospěch všech. V apelu na voliče III. sboru se klade důraz na spravedlivé zastoupení „všech vrstev bez ohledu na politické přesvědčení i s domáči.“ Lákadlo vyvrcholeno doporučením kandidátní listiny do II. sboru: „V naší kand. listině jsou zastoupeny všechny kategorie úřednické, stav obchodní, majitelé domů, lékaři, advokáti atd., tedy stavy všechny a proto při nestranném výběru osob, každému s pokrokiem města ctičinnu voliči jest přijatelná.“ — Leč týmž dechem kárají pánové ze „spojení s Římem“ ty občany, kteří byli ochotni dáti hlasy obchodníkům, živnostníkům atd. mladočeským a katolickým. „Všecky“ stavy mají býti zastoupeny, ale právě v městě, kde jest centrum diecése, kde jest biskupské sídlo, dva semináře, Rudolfinum, katol. pensionát atd., nesmí se objeviti na radnici žádný zástupce stavu kněžského, ba ani takový laik, který by byl rozhodným katolíkem. Tak vyhlíží tedy v praxi heslo pro zastoupení „všech stavů bez ohledu na politické přesvědčení.“ Nečiní pokroková klika úsilné ze záležitosti církevních objekt politický sama? A ke všemu hlavní trumf: „Všudy, kde panuje klerikalismus, panuje poroba a chudoba.“ Snad proto, že na př. v bohaté katolické Belgii mají soc. demokraté desetkrát větší svobodu než katolíci ve zbědovaném volnomyšlenkářském Portugalsku nebo ve Francii. Pokrokařský poukaz na Španěly a Rakousko jest obmyslný, protože zde odpovídají za neblahý stav vládnoucí politikové liberální a pokrokoví. „Klerikalismus“ hospodářské politiky v Hradci naprosto neublížil, tak že by i jiné město vítalo ve svém středu biskupskou residenci s radostí. Jestliže stavební živnostníci se nehněvali na stavbu synagogy a evang. kostela, neublížila jim hmotně ani stavba budov katolických. Pokud nezačne řádně „svoboda“ portugalská, potud se musí počítati s poměry, jaké jsou. Přejeli-li pánové v Hradci plnou svobodu židům ostentativně němčím, zaslouží snad také trochu tolerance četní čeští

katolíci. — Při volbách do III. sboru dne 24. t. m. zvoleni do výboru pp. s následujícím počtem hlasů: Beheš 706, Ježek 637, Jirásek 629, Halounek 626, Falt 604, Třih 599, Pokorný 580, Hlávka 555, Melichar 551, Javřtek 544, Morávek 542, Hanousek 520. — Za náhradníky zvoleni pp.: Stoklasa, Formánek, Šubrt, Košťál, Votruba, Medek.

Domácí závěrečnou školní akademii pořádá sbor učitelů c. k. paedagogia v neděli 28. června 1914 o 4. hodině odpo. v hudební síni ústavu. Program: 1. Dr. Ant. Dvořák: Biblické písně: a) Slyš, o Bože, b) Oblak a mrákota s průvodem varhan. Zazpívají abiturienti ústavu. 2. Sv. Čech: V kovárně. — Recitace. 3. a) H. Götze: Drobné skladby, č. 9. a 11., b) K. Kovařovic: Gavotta — smyčcový orchestr. Zahrají chovanci ústavu. 4. J. V. Sládek: Statný Jonák. — Deklamace. 5. J. Kocián: Země jindy a nyní. — Mužský sbor. Zazpívají abiturienti ústavu. 6. J. Svendsen: Romance pro housle s průvodem klavíru. 7. a) Edv. Grieg: Elegické melodie, č. 2., b) F. Procházka: Serenada, smyčcový orchestr. Zahrají chovanci ústavu. — U vchodu přijímají se dobrovol. příspěvky na českou zemskou komisi pro ochranu dět a péči o mládež v království Českém.

Osobní. C. k. finanční rada Josef Podhajský byl od zdejšího okresního finančního ředitelství přeložen k okresnímu finančnímu ředitelství v Praze a na jeho místo ustanoven c. k. finanční tajemník František Pšenička od posledního ředitelství.

Z celoroční zprávy zdravotní na rok 1913. Celý politický okres Královéhradecký sestával ze dvou okresů soudních, obývá 74.125 duší, na soudní okres Hradec Králové připadá 55.521 a na soudní okres Nechanický 18.604 obyvatel. V roce 1913 uzavřeno bylo ve správním okresu 467 sňatků, připadá tudíž na každých 1000 obyvatel 6 sňatků, čili jeden sátek na 158 obyvatelů. Z těchto připadá 368 na Hradecko a 99 na Nechanicko. V celém správním okresu narodilo se 1789 dětí, t. j. 24 narození na 1000 obyvatel, čili jedno narození na 41 ob. Nemanželských dětí bylo 126 (na Hradecku 98, na Nechanicku 28), t. j. 7 proc. všech narozených dětí. Mrtvé narozených bylo ve správním roce 39. Roku 1913 zemřelo v celém správním okresu 1342 osob (na Hradecku 957 a na Nechanicku 376 osob), t. j. 18 úmrtí na 1000 obyvatel a jedno úmrtí na 55 osob. Přirůstek obyvatelstva v roce 1913 obnáší při 1750 živě narozených dětech a 1342 úmrtích 408 duší. Sebevražda událo se v roce tom 19 (na Hradecku 14, na Nechanicku 5). V roce tomto, jako i v předešlých letech převyšuje úmrtnost tuberkulosc, neb zemřelo souchotinami v roce správním 234 osob (na Hradecku 178 osob, na Nechanicku 56), což činí 17.4 proc. všech úmrtí a 3.1 promile všeho obyvatelstva. Po tuberkulose přichází nejčastěji zánět plic.

Výstava ručních prací a výkresů městské vyšší školy pro ženská povolání hospodářská v Hradci Králové konati se bude ve dnech 28. a 29. června 1914 v pracovně škole (staré Rudolfinum, I. poschodí), a bude volně přístupna dopoledne od 9. do 12. hod., odpoledne pak od 2. do 5. hod.

Pěvecko-klavírní ústav Zdeny Součkovy pořádá ve středu dne 1. července výroční zkoušku svého žactva v sále Měši. Besedy. Začátek o 3. hod. Vstup volný.

První zápas v boxu v Hradci Králové koná se již tuto neděli dne 28. června 1914 v Pivovarské zahradě (za nepřiznivého počasí v Zimní zahradě Grandhotelu). Pořadatelům podařilo se zajistiti prvotřídní zápasníky z nichž uvádíme: Černocho Tom Morenga mistr boxu Jižní Ameriky, Černocho Bobby Dobbs, světový mistr, Amerika, Stanislav Jabůrek, A. B. C. Praha, Rudolf Tichay, A. B. C. Praha, Willy Moran, Čes. amer. New York, A. B. C. František Růžicka, český mistr boxu, Pan Morenge zavítal již do města našeho a počne v pátek večer s trainingem. Obecenstvu naskytá se příležitost spatřiti nový druh sportu, vyžadujícího obzvláštní tělesné zdatnosti zápasníků. Zápas budou vzhledem k výborné konkurenci jistě plny rozčítujících momentů. Vstupné do odpoledních zápasů (začátek o 4. hod. odp.): I. místo 70 h, II. místo 50 h, III. místo 30 h; do večerního (o 8. hod.): I. místo K 1.10, II. místo 90 h, III. místo 70 h, studentů, dělníci a vojsko 40 h.

Přelet rychlíkem. Dne 25. t. m. ráno vrhl se pod rychlík, přijíždějící do hradeckého nádraží od Prahy číslík Balcar z Kuklen. Mrtvola byla velice zohavena.

Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové, dne 20. června 1914 konaný, bylo přivezeno: hl: pšenice 49, žita 86, ječmene 19, ovsa 256, lněného semínka 1, kóp: okurek 10, kapusty 5, cibule 50, drobné zeleniny 200, mrkve 40, brambor 65 hl., třešní 43 košů, vepřů 1 kus, podsvinčat 567 kusů.

Seznam cen průřizných na týhodním a obilním trhu v král. věn. městě Hradci Králové, dne 20. června 1914: 1 hl: pšenice 18.50 až 20.10 K, žita 14.10 až 14.80, ječmene 12.20, ovsa 7.— až 7.50, vikve 14.— až 16.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 32.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů starých 5.— až 5.20, bramborů nových 26.—, máku 38.— až 42.—, 100 kg žitných otrub 13.—, pšeničných otrub 12.50, 1 kg másla čerstvého 2.80 až 3.—, 1 kg sádla vepřového 2.—, 1 kg tvarohu 0.40 až 0.48, 1 vejce 0.06, 1 kopa: okurek 12.— až 18.—, kapusty 4.80 až 6.—, zeleniny drobné 0.80 až 1.60, svazů mrkve 1.40 až 2.—, 1 košík třešní 1.60.

Jak se vyrábějí socialistické lži o kněžích. (Skutečný obrázek nejnovější z Pouchova na Královéhradecku.) Podává Filip Jan Konečný, farář v Pouchově. Už asi tři neděle bylo nám kněžím sdělováno (i školními dětmi!), že nás socialisté dají do novin. Zprávy označovaly zpřelma socialistický konsum (Ten by se ra-

ději mohli starat o zloděje, kteří jej nedávno vykradli (Pozn. saz.) za místo, kde se něco kutí proti nám kněžím mezi pány soudruhů. Čekali jsme s klidným svědomím, co moudré hlavy zdejších předáků socialistických proti nám kněžím nepravdivého vyrobí. Dne 19. června t. r. vyšlo to ve dvou lokálkách v »Královéhradeckých Rozhledech« a zde podáváme z toho veřejnosti ukázkou, aby lidé soudní posoudili mravní a intelektuální úroveň socialistické vzdělanosti. — V lokálce »Ze Slatiny« (má býti: ze Slatiny!) nadávají páni soudruzi poučovskému faráři a tvrdí o něm lež na lež od počátku až do konce článku. Obviňují mne, že prý jsem se pasivně choval a nezabránil stranákům svým, když po přednášce mé o Mistru Janu Husovi »lynčovali« mladíčka a »tlučili« jej o zem za to, že se opovážil mě »jezovitské« výklady nazvat lži. Potom napadají p. Valtera, jenž schůzi předsedal, a p. Hynka, jenž jest místopředsedou slatinského katol. spolku, načež uzavírají, že prý fara Poučovská je tak v Čechách povedená, že povedenější nad ní není. — Neboť — tak lhou »Rozhledy Královhr.« — farář asistuje pranicí a ničím ji nezabráňuje; kaplan zase přesazuje v noci holky přes hřbitovní plot, za němž měl s nimi od 8—10 pokazené rande. »Královhr. Rozhledům« odpovídám: Není pravda, že jsem ve Slatině nečinně přihlížel ku »lynčování a pranicí«, ale pravda jest, že při schůzi té žádné pranicí a žádného lynčování nebylo. Stalo se pouze, že jakýsi mladíček drzími poznámkami vyvolal značné vzrušení i nejstarších lidí. Kdybych nebyl několikrát posluchačů nechávil, v čemž mne vždy podporoval i p. předseda Valtera i p. Hyněk místopředseda, byla by se provokace velice nevědomě mladíčka špatně vyplatila. Po schůzi, když mnozí odešli, a já, sedě u stolu na jímém konci sálu, než byl stále povídající mladíček, stalo se, že kdosi rukou mladíčka po tváři počernil. Když jsem se to dověděl, pokáral jsem to a žádal, aby se rozešli a mladíčka se nedotýkali. Mnozí volali: »Přišel sem provokovat!« Myslím, že měli pravdu. Po chvíli byl mladíček ze sálu pryč a zavládlo ticho. Když pak přišel za nedlouho povoz, šel jsem s p. Hynkem z hospody pryč a vstoupil do vozu, jenž byl několik kroků před hospodou. V tom bylo slyšet smích z nálevny. Mladík totiž za mnou odcházejícím pokřikoval a byl za to od jednoho z účastníků stranou odstrčen, až prý si sedl v nálevně na podlahu místo na židli. Já při tom nebyl. To je vše a za to nadávají mi socialisté práci a lhou o mně, že prý jsem asistoval při rvačce a že jsem se choval pasivně při lynčování hochů. Ať slušní lidé rozhodnou, co zde spáchali socialisté proti mně opět (dosud vždy o mně jen lhali a překrucovali, cokoli do svých novin o mně posílali) a jací jsou to lidé, když stále o mně lhou a překrucují skutky i řeči moje. Účastníci schůze slatinské budou aspoň nyní dobře vědět, jak ničemné jsou zprávy socialistické o kněžích, zvláště když uvážím, že v téměř číslé vynadají bestii slatinským katolíkům »Královhr. Rozhledy«, že v téměř číslé též hst vynadali stěžerské správě obecní k vůli rybníku, jehož obruba vyhlížela »jakoby byla pod stálým dozorem prasat« — a jenž vynadal matkám v téměř číslé »nebeských koz«, protože poslaly školní dívky na průvod Božího Těla a ne na socialistický výlet do Třebechovic, jenž v téměř číslé vynadal i sokolům chlumeckým n. C. »pitvorných figurek« za to, že účastnili se privatně Božího Těla a jeho přípravy podporovali. Píší-li »Rozhledy« potupně, že pp. Hyněk a Valtera jsou druzí apoštolové, ať si zapamatují, že čestnějším jest býti v katolické straně třeba třetím a pátým apoštolem, než v prohnané straně socialistických nadávaců třeba »prvním« nadsoudruhem. Že by p. Valtera byl dal »rozkaz«, aby zaměstnavatel »vyhodil« mladíčka z práce, je čirá a hrubá lež. Pan zaměstnavatel ani na schůzi nebyl a žádných »rozkazů« od nikoho se neprosil, nýbrž samostatně a z vlastního rozhodnutí učinil s mladíčkem, co správným a pro svůj závod užitečným uznával. Rodinné poměry p. Hynky jsou tak uspořádány, že se o jeho »pokousané« koleno socialisté nemusejí strachovati. Ať raději vyperou si vlastní košile a starají se o vlastní rodiny, aby jim z nich neutíkal manželky, jako se nedávno stalo v jedné nedaleké obci, kdež v jednom týdnu tři manželky s nerozbitými koleny od soudruhů utekly. — O záležitosti galantního pana Pátera pojednaly »Rozhl. Královéhradecké« v téměř číslé v lokálce nadepsané »Z Pouchova«. Redaktor »Rozhledů« povídá, že slyšel ve vlaku historku tu a že si ji dal ověřiti a vykládá, že prý 4 archy protokolu je o tom na poučovském obecním úřadě sepsáno s různými osobami, aby byly zastrašeny mluviti o té aféře. Pan redaktor přidává, že prý jedna »z žen« dobře řekla do očí panu páterovi, že ho viděla na hřbitově se slečnou a že byl při tom v klerice. V dalším povídají »Rozhledy«, že prý »překazily mu (vp.) nevědomky rande na hřbitově mezi 8—10 hodinou večerní a docela tvrdí »Rozhl.«, že prý vp. přesazoval při tom slečnu jednu přes plot hřbitovní a že prý »asi také přešel plot« atd. — Celá věc má se dle pravdy takto: Asi před týdnem začaly se trousiti po Pouchově řeči, že prý vp. kdysi v noci o 11. hodině byl s jednou dívkou na hřbitově a že ji v noci přesazoval přes hřbitovní zeď. Otec dívky napadané a v této věci docela nepravěm tupně stěžoval si na obecním úřadě a žádal, aby byly předvolány osoby, které takové řeči o jeho dceři roztrusovaly, aby pak mohl soudně zakročit. Totéž žádal na obecním úřadě i vp. kaplan pro sebe, aby věděl, kdo a proč ho hanobí a aby se mohl soudně hájit. Obecní úřad žádostem vyhověl a předvolal k výsledku různé osoby, které byly označovány jako roztrusovatelky pomluv těch. Není tedy pravda, jak píše »Rozhl.«, že vp. »měl býti vyslýchán na obecním úřadě jako ob-

vištěný proti mravopoctestnosti«, ale je pravda, že vp. byl žalujícím a že měl právo dovědět se, kdo a co o něm nečestného po obci roznášá. Již z této protokolární zjištěné věci viděti, jak prohnané vedou si socialistické »Královéhradecké Rozhledy« a jak překrucují věc úředně zjištěnou, dělajíce žalobce obviněným a tvrdíce, že se měl zodpovídati z čelosti »proti mravopoctestnosti«. Ve skutečnosti šlo o stížnost, kterou p. kaplan podal proti svým nactiutrahacím. Po dnes takové žádosti na obecní úřad nikdo nepodal a nepodá, ani nehanobitelé páne kaplanovy cti, protože by putovali k soudu a — za mříže. Vyšetřováním na obecním úřadě protokolárně se zjistilo, že žádná osoba vyslýchána nic nepoctestného p. kaplanu ze svých osobních znalostí o věci nepředhazovala, ale všechny tvrdily, že něco řecky nebo zase jiné označily, od kterých to slyšely, až z celého bylo patrné, že jsou to babské klepy, za něž nikdo zodpovídati nechce, a že klepy ty vedou do socialistického konsumu na Pouchově. Pí. Krámová sice řekla, že vp. viděla na hřbitově se slečnou, ale neřekla ani kdy ho tam viděla, ani že co špatného zpozorovala, zvláště však nepotvrdila, že by v noci byla na jeho rande přišla neb dokonce spatřila, že »přesazoval holku přes hřbitovní plot«. A právě jen o tyto poslední věci v celé záležitosti jde. Že vp. mluvil neb šel po hřbitově s dívkou fádou, není žádnou chybou. Socialisté to také s kněžskými tak dělají i na Pouchově. Kdo v takové veřejné rozmluvě vidí nemravnost, dává sám sobě a své mravnosti špatné svědectví. Přísloví dí: Kdo v té peci sedá, jiného tam hledá! Čistému jest všechno čisto, nečistému vše nečisto. »Rozhledy« klep babský rozmazaly, aby se kaplanu vymstily. Vše je vyhlášeno a někdo nechce ze socialistických hanobitelů cti kaplanovy vystoupiti s důkazem pro vysazování děvčete přes plot — ale na zhanobení kněze novínám socialistickým to stačí. — Prosim, aby se uvážilo, jak z přima hloupě se proti vp. lhalo. Kaplan prý chodil po hřbitově mezi 8.—10., resp. 11. hodinou večer. Tvrdím, že mimo májovou pobožnost nebyl vp. Havelka ani jedenkrát mezi 8.—11. hodinou v noci na hřbitově, protože bez výminky každého dne po večeri k 9. hodině se mnou chodíval do své světničky spat, odkudž ani jednou neodchází před faru, do níž by se klíčem domovním nedostal zpět. Faru totiž zavíráme nejen klíčem, ale i zvláštní železnou svorou, kterou jen z chodby farní lze odtáhnouti, jež vede vedle stále obydlené místnosti, v níž jest všechno dobře slyšeti a odkud se chodí zavírat a také otevírat. Tuto pravdu mohu já i moji domácí přísahou stvrditi a také stvrdíme, kdykoli třeba bude. V máji se konala pobožnost, která začínala ve tři čtvrti na osm a končila pravidelně asi o půl deváté. Tak bylo ve všední dny; v neděli a ve svátek konala se pobožnost o 7. hod. večer; vp. vždycky kázal v kostele a vždycky šel se mnou společně domů, což vědí četní svědkové. V pozdějších dvou týdnech konávali jsme pobožnost májovou s vp. společně v kostele, protože počasí nebylo venku příznivé. Chodívali jsme po klekání asi o čtvrt na 9. a vždycky o 9. hod. byli jsme již doma. Hned po té se hřbitov zavíral a hlídač Bukovský mi písemně dosvědčil, že ani jednou tam vp. neb nějakou slečnu s ním neviděl a nezavřel, ale že jednou (asi před 3 nedělemi) pí. Krámovou ze hřbitova samotnou po jeho uzamčení svým barákem ven pouštěl. Poslední týden neměl vůbec vp. kaplan pobožnosti májové, nýbrž konal jsem je výhradně já, jelikož vp. byl v jiných osadách na pobožnosti neb ve spolkových sezeních, ale měl vždycky sebou průvodčího, ani jednou ho nedoprovázela ani sem ani tam nějaká ženská. Přes hřbitovní plot již proto nemohl vp. přesazovati holky, protože hřbitovní plotu vůbec na všech čtyřech hřbitovech poučovských (i židovský s vojenským v to počítaje) není, ale jsou tam jen a pouze dobré hřbitovní zdi, jak se každý může přesvědčiti. Již tato okolnost usvědčuje socialistického láhe v »Rozhledech« a každého poučovského pomluvače z ničemnosti. Není pravda, že vp. Havelka podal žalobu na pí. Krámovou důchodnímu úřadu v Hradci Králové, za to že se protokolárně přiznala, že před rokem přelézala v noci hřbitovní zeď a zůstávala tam, když hřbitov byl uzavřen. Tím mělo býti dosaženo patrně dvojího: Předně, že při té příležitosti p. kaplana na hřbitově uzavřeném se slečnou viděla a za druhé, že nemůže za to (že ležla v noci přes zeď na hřbitov) býti po roce trestána. Ale sklaplo jí notně obojí — přišla z bláta do kouze. Před rokem zde totiž vp. Havelka ještě ani kaplanem nebyl. Kterak mohl mti rande na hřbitově? Potom nepodal on žalobu na pí. Krámovou a její kumšty noční na uzamčeném hřbitově v noci, nýbrž já, a to proto, že právě před rokem ztrácel se z hrobů zdejších přes noc různým rodinám kytičky nebo byly hroby poslapány a zhanobeny (na př. rodině Kalhausových a Benešových), takže majetníci vedli si do toho stížnost a patronátní úřad nařídil zřízcům hřbitovním pod okamžitým propuštěním ze služby, aby dbali ve dne v noci, by se nic nepřistojného na hřbitově nedělo. Nyní přichází v záležitosti vp. kaplana pí. Krámová a udává, že před rokem přelézala v noci hřbitovní zeď »vícekrát«. Co jsem měl učiniti, než tento její protokolární výslech, vlastní její rukou podepsaný, úřadu patronátnímu oznámím za vyšetření? Neříkám, že pí. Krámová okrádala hroby, nežaloval jsem, že dopustila se tam v noci něčeho zlého — jen její vlastní rukou podepsaný protokol, že v noci před rokem přelézala hřbitovní zdi, jsem oznámil dle své povinnosti a žádal za vyšetření celého případu, což se státi musí. Ať se nyní noční přelézkačka hřbitovních zdí poděkuje v konsumu i v »Rozhledech« socialistických, bude-li mti ne-

milé opílačky za službu, kterou prokázala soudruhům: výpovědi svou v záležitosti neprávem potupeného vp. Havelky, jehož jsem se zde veřejně a dle pravdy mjal. Mluvil-li jsem o socialistických láhích, nemyslil jsem tím všechny socialisty poučovské, nýbrž jen ty, kteří to selhali a udělali ostatním nevinným soudruhům ostudu.

Promoce. Ph. Dr. Jaroslav Nýdr, rodem z Černilova, byl v sobotu dne 20. června t. r. na české universitě v Praze na doktora filosofie povýšen. — Gratulujeme.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Čáslav. (Dar chrámu.) Z pozůstatosti zemřelého vdp. očkana J. Polty věnován byl našemu děk. chrámu Páně starobylý obraz Panny Marie. Obec jako patronka chrámu dala obraz zasaditi do nového rámu a zavěšila jej do chrámu Páně. Zdá se nám však, že místo nebylo voleno příliš vhodné. Není na tomto místě ve příslušném osvětlení a tím ztrácí velice na své umělecké působnosti, nadto pak zavěšen jest velice nízko, takže přímo láká, aby byl sundán. Po případě kumohorském, kdy cenný obraz kostelní zmizel ze sakristie, mělo by to býti poučením, aby se zlodějům zrovna práce ještě neusnadňovala. Doufáme, že stane se náprava dříve, než bude pozdě. — (Ochrana sadů.) V posledních letech pokročilo značně naše město v úpravě veřejných sadů, takže nezůstává pozadu ani za značně v tom ohledu proslulými obcemi. Bohužel však, že v našem obecnímu stále ještě není vyvinut náležitý smysl pro šetření sadů. Jsou sice na př. ve Vodraněch tabulky hlásající, že vodění psů do sadů se zapovídá, ale přece se najdou jednotlivci, kterým není zákaz tento ničím. Podobně v obecnímu, co práce a nákladu dá vypěstění květin, ale opět to mnohým nevadí, aby docela klidně přihlíželi, kterak děti květy poškozují. O míčelivosti a shovívavosti k mnohým utíčníkům ani netřeba mluvit. V tom ohledu by se měla státi fádna náprava a příslušné korporace, starající se o krásu města, měly by častými připomínkami smysl pro ochranu krásy v obecnímu probouzeti a třbiti. — (Maturitní zkoušky) na c. k. gymnasiu konány budou 10. a 11. července. Předsetati jim bude dvorní rada, c. k. zemský inspektor p. Ph.Dr. Fr. Krsek.

Kluky u Čáslavě. Po nedělním nečasu v tím větší kráse rozesmálo se pondělní jitro 15. června, jakoby spolutilo tu radost, kterou naplněna byla veškerá farnost naše z nastávajícího příjezdu J. Excellence nej. arcipastýře Královéhradeckého. Čestný oddíl banderla Močovického vyjel za vedení p. Nováka vstříc J. Excelenci až k Čáslavi a přijav ho do svého středu, uvedl ho do Močovic, kde očekávaly ho spolky hasičský a Lratrský podpůrný, které za zvuku Kohoutovy kapely vedly ho ku skvostné slavnobraně, již na počest J. Excellence obec postavila. U slavnobrány uvítal J. B. Milost starosta obce p. statkář Brich, který, jak pravil, ač evangelického vyznání, kladl sobě za čest, že může v obci své vítati opravdového knížete míru. J. Excellence hluboce dojat, děkoval p. starostovi za tento projev zdůrazňuje, že programem života jeho jest rozsévati pokoj a vzájemnou lásku a že programu tomu vždy věrným zůstane. Přijav pak ještě hold velitele hasičů p. Vobraby a předsedy podp. spolku p. Lebedy a podarován kyticemi nastoupil J. Excellence cestu do Kluků, provázen takřka vším občanstvem močovickým. I Kluky oděly se v ten den ve slavnostní šat a červenobílé prapore vesele třepotaly se ve vzduchu téměř s každé chaloupky. Před chrámem zbudována byla velmi pěkná brána zelení záclí, u níž očekával J. Excelenci patron chrámu uroz. pán Richard Dačický z Heslova s ostatními zástupci čestných korporací. Po uvítání vysokorod. p. patronem vyslechl J. Excellence s dobrotivou uznalostí vítání družičky Heleny Šimůnkové, dcerušky p. starosty z Volšan, holdovací řeč p. faráře, pročitěná slova p. starosty Pily, jakož i pozdrav p. říd. učt. Adama za sbor učitelský. V kostele, jenž do posledního místečka byl nabit, promluvil nej. arcipastýř krásně k věčícímu lidu a bítmovancům, takže na všech tvářích patrný byly stopy hlubokého dojetí. Bítmování vykonáno bylo na býv. hřbitově kolem kostela se rozkládající, což působilo zvláštním kouzlem. Po bítmování přijal nejdp. biskup díky bítmovanců z úst Miloslavy Novákové z Močovic a odebral se nato ke zkoušce ze sv. náboženství. Ani tu nenechaly si dívky ujíti, aby J. Excelenci nepozdravily a po zkoušce mu nepoděkovaly. Byly to dívky Marie Makariová z Močovic a Matylda Stehlíková. Po zkoušce zúčastnil se J. Excellence slavnostního oběda. pořádaného p. patronem v zámku, při čemž hostům i četným zvědavcům oslazovala chvíle koncertními kusy jmenovaná již kapela p. Kohouta z Křešetic. Po 4. hodině ohlásilo znamení zvonom, že nastává doba loučení s J. Excelencí. V chrámě shromáždilo se opět množství věřících, jimž po rozloučení p. farářem a Rtiženou Rathouzovou předneseném nej. arcipastýř ještě jednou poděkoval za ty všechny projevy úcty a lásky a pak obrací se k přítomnému býv. p. děkanu Kluckému Jos. Malichovi přede vši farností ocenil obětavou dlouholetou práci jeho, ježž ovoce osvědčilo tak krásně den generální vizitace. Na to udělil vrchnopastýřské požehnání, nastoupil cestu, provázen opět mo-

čovicím banderám, které si J. Excelenci odvezlo do Mučovic k návštěvě kaple pěkně vyzdobené a hojně zbožným lidem navštívené. Po krátké pobožnosti odebral se nejř. arcipastýř na návštěvu k p. starostovi Brčchovi, kdež nějakou dobu pobyl, obdivuje se pokročilému hospodářství a vzornému pořádku. Pak ve středu banderla, obsypán projevy radosti, opouští Močovice, zanechávaje tu v srdcích všech občanů bez rozdílu vyznání ať náb. ať polit. vzpomínku na nejčestnější a nejuťěšenější. Bůh račž J. Excelenci provázeti všude takovým požehnáním, jaké v naší farnosti stědře a účinně rozesel!

Potěhy. (Generální visitace.) Dne 16. a 17. června hostila katolická obec naše svého vrchního Pastýře, který za krátkou tu dobu získal si srdce všech, takže všichni stále vzpomínáme na laskavou jeho tvář a milá jeho slova, kterými nás povzbuzoval. Těšili jsme se opravdu všichni na jeho příchod a samo nebe přispělo nám, že jsme ho mohli uvítati důstojně. Časné ráno vyjelo mu naproti banderium, které ho doprovázelo do vsi. Ke slavnostní bráně dostavil se sám jasný patron kníže Auersperg se svým úřednictvem s p. radou Müllerem v čele. Zástupcové všech přifařených obcí a domáci představenstvo skoro v plném počtu postavili se před branou. Špalír tvořila dlouhá řada družiček, školní děti a za nimi sbory hasičů v Potěh, Bračic a ze Březí a s druhé strany stáli Orlové a členové odbočky Všeodborového sdružení křesť. dělnictva z Adamova a za všemi zástupy katolického lidu. Při příjezdu Jeho Excelence zahrála hudba papežskou hymnu a po té bylo uvítání, za které odpověděl vrchní pastýř případnou řečí, navázanou na slova napsaná na bráně: „Otče, vítám Vás! Přichází jako milující otec a na svou radost sledává, s jakou láskou vítají ho jeho duchovní děti. Pak dal si představit mnohé z přítomných a odebral se do fary. Po chvíli šel v průvodu do chrámu, aby započal posvátné úkony. Malý kostel náš naprosto nestačil, aby jen poněkud vyhověl těm, kteří chtěli slyšet kázání Jeho Excelence. Sta lidí musilo se těsnit venku. Proto přivolil Jeho Bisk. Milost, aby se konalo sv. břimování venku. Od hlavního oltáře v dlouhé řadě až daleko před kostel k silnici a zpět seřazeni byli břimovanci. Bylo jich 704. Všichni vzorně se chovali po celou tu dobu a zpívali píseň k Panně Marii. Každý, kdo viděl tu řadu mladého lidu, jak nadšen je pro posvátný úkon a svého arcipastýře, byl dojat. Dojat byl i náš vrchní Pastýř, když těm mladým lidem ku konci na srdce kladl, aby víry své si vážili a pro ni vždycky žili. Odpoledne vykonal arcipastýř prohlídku kostela. Při společném obědě obdivovali se přítomní milé povaze jak našeho nejdůst. pana biskupa, tak jasného kněze, který přítomnosti svou slavnost naši zvyšoval. Nastalý dešť zdržel poněkud vzácné hosty, kteří k večeru odjeli do Žleb k odpočinku. Druhý den ráno uvítali Jeho Excelenci u farního domu přítomní kněží a školní mládež. Po té bylo břimování školní mládeže a pak zkouška ve škole, při které se ukázal vrchní pastýř velice obratným a milým katechetou, kterému žádná dítě nezůstalo odpověď dlouho. Děti vycitili tu laskavost Jeho Excelence hned, takže bez bázně se tulili k němu a za šťastné se každé pokládá, kterého se Jeho Excelence něco zeptal. Odpoledne byla prohlídka úředních knih a o půl páté rozloučení v kostele, k němuž se zase dostavilo mnoho lidu. Jeho Excelence se srdečně rozloučil zvláště s p. farářem a pravil v závěrečné řeči, že se v Potěhách opravdu potěšil, protože našel tu hojně věrného, věřícího lidu. Po rozloučení jel ještě do Bračic; aby si prohlédl starý kostelík. Katolíci tamější uspořádali mu krásné uvítání za které Jeho Excelence srdečně děkoval. Tím se naše farnost rozloučila se svým vrchním pastýřem. Dál ho volá úřad apoštolský. — Bůh provázet ho svou milostí, zachovej ho při zdraví, aby ještě dlouhá léta ku zřadu církve a ku spáse duší svěřených pracovati mohl: to budíž naší častou modlitbou. — Š.

Turkovice. Možná nám s velkým potěšením sděliti, že významná slavnost generální visitace v naší farnosti turkovické se vydařila co nejkrásněji. Vše radostí zářilo. Jeho Excelence nejdůstojnější pan biskup dne 20. června 1914 ráno přijel k nám od Žlebů. Na hranicích farnosti naší uvítán byl četným banderiem, kterýmžto provázen jsa a později též sborem dobrovolných hasičů z Bukoviny za hlaholu zvonů, zvuků hudby a stělbou blížil se k Turkovicím. Zde blíž chrámu Páně postavena byla krásná slavnostní brána u níž Jeho Excelenci uvítali: pan patronátní komisař Jaroslav Welz, též jménem velevážené patronky paní Kláry Riedlové, pak místní farář Stanislav Dobrušský s okolním kněžstvem, dále starosta obce, čtené učitelstvo, družička a zástupci spolků naší farnosti. Již při tomto uvítání nadšen byl celý ohromný zástup přítomných přítivým zjevem Jeho Excelence, kterýžto dojat děkoval srdečnými slovy za toto uctivé uvítání. Na to kráčel arcipastýř slavným průvodem do farní budovy. Po krátkém oddechu odebral se do chrámu Páně, nově krásně opraveného a ozdobeného, kdež obětoval nejdražší oběť mše svaté. Na to konal překrásné, případné kázání, kteréž zůstavilo hluboký dojem v srdcích všech posluchačů a bylo krásnou přípravou ku svátosti sv. břimování. Po udělení svátosti sv. břimování konala se zkouška čítek školy podhoránské a košalovické v chrámu Páně a dílek školy turkovické ve zdejší budově školní. Před touto školou postavena byla též vkusná brána, ve které uvítal Jeho Excelenci srdečnými slovy pan řídící učitel Josef Mádl. Před zkouškou v chrámu Páně postavena byla krásná slavnostní brána, u níž Jeděkovala za dětky škol venkovských. V místní škole pak též přivítala družička a všechny družičky podaly krásné

kytice. Ku konci zkoušky pak poděkoval žák III. třídy školy turkovické. Škoda, že tak rychle přiblížila se hodina, kdy nejdůstojnější vrchní pastýř měl nás opustiti. Kolem páté hodiny odpoledne shromáždil se v hojném počtu lid do chrámu Páně, v němž po vykonané pobožnosti a po slovech rozloučení Jeho Bisk. Milost projevil v krásném proslvu své potěšení a díky těm, kteří se jakýmkoli způsobem přičinili o opravu a výzdobu chrámu Páně. Na to v slavném průvodu opustil naši farnost. Velice blažilo nás všechny, že se Jeho Excelenci u nás vše líbilo od krásně upraveného chrámu Páně až do nádherné vyhlídky, která se z naší turkovické výšiny otevírá do širých krajů naší vlasti. Kéž Všemohoucí Bůh odplati Jeho Excelenci vše, co pro nás učinil. Děkuje mu též za ty, kteří ještě děkovati neuměli, totiž za děti v náručí matek, kteréž nejř. arcipastýř láskyplně žehnal. Dobrotivý Bůh sňž Jeho Excelenci v dalším, v pravdě apoštolském působení a popřejž mu v plné míře zdraví a štěstí, splníž všechny jeho šlechetné tužby a přání!

Rozov nad Doubravou. Na všechny místní spolky došlo v minulých dnech pozvání tohoto znění: V neděli dne 28. června 1914 zavítá do našeho města ku slavné kanonické generální visitaci a udělení svátosti sv. břimování Jeho Excelence, nejdůstojnější náš vrchní pastýř pan biskup Královéhradecký Dr. Josef Doubrava. Ježto městská rada hodlá připravit slavné uvítání Jeho Excelenci, žádá slušně ctěný spolek, by se dne 28. června o půl 7. hodině ranní se svými členy na náměstí shromáždil, kde bude o pořad postaráno. Současně žádáme, by téhož dne o půl 9. hodině večer na náměstí členové za kostelem se shromáždili, by se v průvodu účastníci slavnostního dostaveníčka. Bruder, starosta. — Upozorňujeme ještě jednou všechny spolky, aby se včas na stanoviště dostavily a členové aby byli poslušni pořadatelů. Zároveň žádáme slušně, aby ty spolky, které mají lampiony, včas si je přichystaly a pak by aspoň na náměstí, ve školské ulici a ulici zámecké ctěné obecenstvo své domy slavnostně osvětlilo o půl 9. hodině večer. Tak vzácná návštěva opakuje se nám po 14 letech, nechť přinese každý z nás nějakou nepatrnou oběť!

Znovuzlacení a opravy

oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený
odborný závod porcelánový

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k útěsnému
jednání se dostavuji.

Od Orlických hor. (Farní instalace.) Dne 23. června konala se v pohraniční německé farnosti sedloňovské po kanonické visitaci a zkoušce ze sv. náboženství slavná instalace nově jmenovaného faráře vdp. Karla Kysely, který si získal za krátkou dobu svého pobytu mezi tím dobrým, zbožným lidem německým srdcí všech. Ký div, že útulný chrám Páně, který zesnulý nezapomenutelný vdp. kons. rada a děkan J. Ott dal na svůj náklad obnoviti, byl vzdor krajně nepřiznivému počasí a věsní den ve všech prostorách naplněn. Instalací akt vykonat a jímavou řeč k p. instalandovi i k lidu proslavil vsdp. vikář traktu opočenského a děkan Jos. Domašínský z Dobrušky, který minulý právě týden obtížnou visitační cestu na Orlických horách konal, za asistence vdp. faráře Jos. Dokonala z Dobřan, faráře Pleskotsa z Olešnice, katechety Jos. Světlského z Třebechovic, faráře Jos. Rösslera ze Solnice a administrátora Švarce z Deštného. Zaroslo se oko nás všech, když něžná dívka, dceruška to místního starosty p. Vogla přednesla vře proctěnou báseň, komponovanou p. říd. učitelem Svobodou, v níž blahopřála oblíbenému p. faráři jménem celé osady. Po té sloužil instalovaný p. farář Kyselo slavnou mši sv., jejíž hlavní oddíly byly doprovázeny stělbou z hmoždíků. V chrámu Páně viděli jsme zástupce kněze pána, vrchního lesního správce p. Osv. Pišu, ob. zastupitelstvo v čele s p. starostou Voglem, veškeré místní spolky, školní děti se svými pp. učiteli a téměř veškeré farníky sedloňovské, kteří dali na jevo, jak vřelými sympatiemi hou k svému novému faráři, který jest důstojným nástupcem miláčka německého lidu, zesnulého p. děkana Otto. Ano, německý lid na Orlických horách, který vzdálen jest nacionálního šovinismu, váží si českého kněze, který mu věnuje své srdce a svou lásku a jemuž nejdě o nic jiného, než o spásu nesmrtelných duší. Kéž se takové upřímné a vřelé lásce a důvěře těší český kněz i mezi svými českými osadníky! Překme sympatickému p. faráři Kyselovi, který dlouhou řadu let blahodárně působil v Třebechovicích, aby požehnání Boží sprovázelo jej při obtížné horské pastorači a aby láska a důvěra všech německých osadníků byla mu vždy údělem!

Za dp. F. Svobodou. Pohřeb dp. Františka Svobody, býv. kaplana v Přelouči, kde skoro 12 let působil, konal se sice prostě, ale opravdu dojemně. Mrtvola byla ve Mšeci, kde u své sestřičky pl. poštmistrové zemřel, v domě vykropena a do chrámu Páně odnesena, kde bylo „officium defunctorum.“ Poté na vůz vložena a za doprovodu 14 povozů do Malkovic převezena. Na cestě zastavil se průvod v rodišti zesnulého v rodném statku. Ubohý nenadál se, když posledně odtud odcházel, že již jako mrtvolu zpět jej přivezou. Tělesné ostatky znovu vykropeny a do Malkovic odneseny. Nad rakví dojemně promluvil vdp. Jiří Čádek, farář v Srbci a slavné rekviem sloužil domácí vdp. farář Křikava za krásného zpěvu v hojném počtu shromážděných pp. učitelů. U hrobu promluvil vdp. farář z Přelouče, vytkl těžkou a namáhavou duchovní správu, když v Pánu zesnulý měl až 26 hodin týdně ve škole. Mrtvola vložena do vlatní hrobky mezi rakve otce a matky, jak po tom toužil v dlouhé své nemoci. Zajímavé a povšimnutí hodné je, že při jasném vědomí skončil, hodinu smrti své předpověděl a parte k pohřbu sám diktoval a smrti se nebál. Pohřbu účastnili se vdp. faráři Petržilka ze Mšece, Krouza z Řencova, Koula z Tumáně, Soukup z Pozdně, Čádek ze Srbce, Křikava z Malkovic a kaplan Strach ze Mšece. Z Přelouče účast. se deputace městské rady a mnohých spolků s vdp. farářem v čele. Odpočívaj v pokoji!

Nalezení mrtvoly v Pílníkově. V neděli na večer nalezena byla v lesní houštině mrtvola muže, lež tam dle lékařského dobrozdání asi 3 týdny již ležela. Byla v nejvyšším stupni rozkladu a plná hmyzu. V mrtvole poznán pekařem Šolcem jeho druhý kočl Václav Andr. příslušný do Nového Hradce Králové. Odešel odtud o Svatodušních svátcích k příbuzným a již se nevrátil. Mrtvola ležela na obličej, ruce vedle sebe nataženy. Slaměný klobouk a střevice ležely vedle. Samovražda je vyloučena.

Abiturienti Jičinské okřavy z r. 1889 sejdou se po 25 letech v Jičíně ve dnech 20. a 21. července 1914. Kolegové, hlastež účast svoji předem u Jana Groha, faráře v Nové Pace, jenž každému zašle pořad sjezdu.

Různé zprávy.

Důležitý vynález českého inženýra. „Čes. Denník“ sděluje: V Plzni je vynálezce, jenž učinil důležitější objev než jakým je vynález inženýra Ulvího (zapalování výbušných látek bezdrátově na velké vzdálenosti). Můžeme prozraditi, že plzeňský vynálezce (jenž nechce býti prozatím jmenován, ale jehož jméno i vynález jsou redakci listu známy) vynalezl přístroj, jímž možno přenést bezdrátově elektrický proud o každém napětí a intenzitě a jak proud stejnoměrný, tak střídavý na určité vzdálenosti. Přenášení elektrickou hybnou silou bez drátu znamená obrovský pokrok a dokonalý převrat v nynějším užívání elektrického proudu. Vynálezem tímto bude možno využití přírodní (vodní) síly přeměnou na elektrickou energii, jež se bude bezdrátově rozváděti kamkoliv. Elektrická energie se tím neobyčejně zlevní; bude laciná a pro každého upotřebitelná.

Porfirio Diaz, bývalý prezident mexický, vrátil se do církve. Tak sděluje madridský list Revista Catholica. Časopis ten pokládá to jako zvláštní odměnu za to, že Diaz na vrcholu své moci nikdy církve nepromáslédoval, ač třeba dle příkázání této nežil. Ano, on se jí i zastával. Nyní pak nestaraje se o politiku, a dalek hluku světa, hluboce přemýšlí o životě záhrobním.

Bývalý senátor Lorimer, syn presbyteriánského pastora v Chicagu, předseda National banky tamtéž, stal se katolíkem a dal se pokřtiti. Píše sám o tom: Déle než 15 let četl jsem každou knihu, kterou jsem mohl dostat, pojednávající o sporných věcech stran různých náboženství. Konečně dospěl jsem k tomu poznání, že mi nezbyvá dle upřímného mého přesvědčení o pravdivosti víry katolické nic — než státi se katolíkem. Nechtěl jsem se připojit k víře katolické, leč stále jsem hlasem svého svědomí byl puzen hlouběji vyšetřovati, a čím jsem hlouběji bádál, tím více se moje přesvědčení ustálilo, až jsem byl přinucen, jsa dobrého vůle, učiniti, co jsem učinil.

Židovské pobratimství. Nedávno byl v Krakově zřizen velký obchod látkami dvěma společně, Löblem Pollakem a jistým Rösslerem. Oba vyhlásili na vídeňských veľkoobchodech za 1.500.000 korun zboží na úvěr a nezaplátiti ho. Když bylo na ně učiněno trestní udání pro podvodnou křidu, byl již Pollak za hranicemi, Rössler se na útěku opozdil a byl zatčen. V jejich obchodě nebylo ani peněz ani zboží.

Všeňicos. Ve vojsku ruském po celou dobu aktivní služby jest zakázáno požívání alkoholu v jakékoliv formě. — Dle úsudku anglického admirála Percy Scotta patří dreadnoughty do starého železa. V budoucí válce námořní budou rozhodovat létatdla, která vyzvědí, kde jsou nepřátelské lodi, načež neviditelné podmořské lodi provedou vražedný útok. — Ve Vídni jest také fecká škola, založená již počátkem 19. století. Řeckých dětí jest nyní ve Vídni málo, proto roku loňského navštěvovaly školu tu většinou děti české, nechtíce býti poněmčovány. Vyučovací řeč je německá a fecká, leč nedostatečný prospěch v řeči fecké postup žáka nestězuje a také v řeči německé jeví sbor učitelů velkou blahosklonnost. — Ruští rolníci, vypraveni spolkem „Ruské Zrno“, projíždějí Moravou. — Na šestém sjezdu středoškolského učitelstva haléřského odsouzeno nařizení Marchetovo o usnadnění maturitních zkoušek, poně-

vač, tím všeobecné vzdělání studentstva značně pokleslo a studentstvo vedlo jen k povrchnosti, ledabylosti a frasiismu, takže na universitách nemůže zdárně prospívat. Žádá se proto větší přísnost při maturitách. — Sídlo sjednoceného bulharského biskupa přeloženo bude z Drinopole do Dedeagace, kdež Augustiniani vybudují velkou školu. Sjednocení Bulhafi, kteří prošli z Macedonie, dostali od vlády opuštěné turecké vesnice, v nichž všude staví se kostely a školy. Vláda bulharská snahy katolíků ochotně podporuje. — Srbská vláda hodlá zříditi v nově dobytých krajích ženskou policii. Tím se má vyhověti náboženskému ctku mohamedánského obyvatelstva v případech nutných k zakročení policejnímu v haremech.

Ukradli dům. Že lze ukrásti mnoho různých věcí, jest známo, ale že by někdo ukradl celý dům, to jest přec i na Ameriku mnoho. Město New York objevilo, že mu byl přenosný dům, nacházející se až do roku 1912 na Fairview Ave., Queens, ukraden. Budova byla pry Matthews Building Co., Astoria, přestěhována a používána # pak k potřebám firmy. Město nyní provinilce žaluje.

Všude radost, vše v přírodě oku lahodí, jen ubohé dívky v Útuhně a chorobinci slepých dívek v Praze III., na Kampě z toho nic nevidí. Šlechtní dobrodinci, vzpomněte si také na ně!

Zkuste, prosím,

nové

MAGGI[®] polévky:

květákovou
gulášovou
nudlovou,

budou se Vám jistě zalíbiti.

1 tableta na 2—3 talíře 12 h.

Dokonalé opravy a pozlacení

oltářů, kazatelen, soch atd.

provádí

Jos. Řehna, d. A. Ontl,
odborné pozlacenství a polychromie

v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.

**Umělá polychromie
soch a křížov. cest.**

Návrhy a rozpočty zdarma.

Na skladě kříže náhrobní, nástěnné a všeho druhu
rámce a obrazy. Založeno v r. 1868.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Nejlevnější a nejbezpečnější

**pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám**

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 66
případech úmrtí celkem 79.117 38 K, získav 772
členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla pod-
rovaným podpora v době nejtěžší jako
pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spoluslona 2 K,
jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Blíží
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jemčevský,
jednatel.

Stoupencům našich organizací.

Odporučujeme všem křesťanský český závod
výtvarník a tisk „Záhřita“ v Ochradě
u Ochradimě.

Vělké prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stara „Záhřita“. Věd. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na
skonku a budete jistě spokojeni!

Odporučujte ve svém okolí!

O bohoslužbě a obřadech.

Sepsal AUG. NICOLAS.

Úvaha tato velmi výstižně seznamuje nás
s významem katolických bohoslužeb, dokazuje
účelnost zevnějšího kultu jako zrcadla přísluš-
ných ideí.

Stran 32. — Cena 8 hal. — Při hromad-
ných objednávkách větší slevy.

Zasílá administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Velice poučná pojednání

Jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem „Časové Úvahy“.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — „Časové Úvahy“ vy-
cházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin 16

Oslava Husova 8

Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o li-
beralismu) 8

Husitství a svoboda 8

Zpráva o sjezdě československých katolíků v
Hradci Králové 24

Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana
Nep. Brynychy) 8

Pokora a náboženství 8

Několik slov o papežství 8

Katakomby 8

Plus VII. a Napoleon 8

Česká konfesse 24

Moderní náboženství Masarykovo 8

Jubileum mariánské a Lurdy 8

Spojení spirítistů 8

Z domácnosti sociálních demokratů:

I. řada 16

II. > 16

III. > 24

Braňme se tiskem 8

Návštěvou u Slovanů (o Polácích a Slovácích) 8

Volné kapitoly o spoliřosti 8

Sociální význam svěcení neděle 16

Svobodná škola 8

Jesuité a jejich protivníci 8

Manžeství přirozené a svátostné 8

Slovo včas o právu volebním a jiných občan-
ských právech ve státu 8

Převaha protestantů nad katolíky 16

Katolíci, organizujme! 8

Útok professora Masaryka na církev katolí-
kou 32

Katolickým jinochům — spolky katolické 16

Rím a university 8

Proti Volné Myšlence 8

Proti Volné Škole 16

Volby do českého sněmu 8

Inkvizice církevní 24

Vlastenectví v duchu křesťanském 8

Z porýnských misálí 16

O duši lidské 8

Machar a křesťanství 8

Karel IV., Otec vlasti 32

Kláster v Podlažicích a město Chrást 8

Starý a nový názor světový 8

Jesuité a česká literatura 8

Blahoslavený Jan Sarkander 8

Boj o Lourdy 16

Obrana úcty Svatojanské 8

Příčiny sociální nespokojenosti 16

Čechové, prohlédněte! 8

„Justiční vražda“ Ferrerova ve světle rozumu
a pravdy 16

Dělnické zahrady 8

Mravní velikost Kristova — důkazem jeho
Božství 16

Pohřbívatí či spalování mrtvol? 8

Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibisku-
pů a biskupů rakouských 8

Obrana školy katolické 16

Volná Myšlenka se stanoviska náboženského,
filosofického a sociálního 16

Život lidský s náboženstvím a bez něho 8

Jest náboženství věcí soukromou? 24

Charakter 16

Jazyková otázka v Čechách 80

Péče o mládež ve světle katolického životní-
ho názoru 8

Sv. misle 8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h
nečítá se frankatura tehdy, objedná-li se aspoň
4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednán výtisk jediný, nutno přídati k
udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet
brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrno, že z vydávání našich
poučných brožur není finančního zisku, a že na-
opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně
přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje
tento záslužný podnik!

Objednávky vyřizuje obratem
Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Volby do Zemědělské rady pro království české.

Právě v těchto dnech přinesly úřední listy zprávy o vypsání nových voleb do Zemědělské rady.

Nebude bez místa, když o této pro rolníka důležité instituci podáme níže několik slov.

Úkolem Zemědělské rady je hájiti, zvelebovati a zastupovati zájmy zemědělců v království českém. Zemědělská rada je útvar zemský a náklady na její vydržování uhrázejí se ze zemských prostředků.

Základem organizace Zemědělské rady jsou jednak spolky hospodářské, jednak spolky, které mají ve svém programu podporu zemědělství. Takové spolky, trvají-li nejméně 1 rok, mají právo voliti delegáta. Správa je rozdělena na dva odbory — český a německý, ku spravování společných záležitostí je povolán ústřední sbor. Panovník jmenuje předsedu ústředního sboru, potvrzuje předsedy obou odborů, vláda a zemský výbor vysílají své zástupce do ústředního výboru i odborů.

Výbor každého odboru je složen z předsedy, ze zástupce vlády, kterého ustanoví místodržitel, z příslušného zemského výboru — kterého stanoví zemský výbor, ze 2 odborníků povolaných ministrem orby, ze 2 odborníků povolaných zemským výborem a ze 23 členů výborů zvolených sborem delegátů. Ústřední výbor má předsedu, místopředsedu, oba předsedy odborů, zástupce vlády, příslušného zemského výboru a 6 členů, které polovinou volí sobě oba výbory odborů.

Do kompetence ústředního výboru přináležejí: zastupovati Zemědělskou radu, ustanovovati rozpočty pro ústřední kancelář a odbory, rozdělovati subvence mezi oba odbory, spravovati pokladnu, řídit a spravovati ústavy (zemědělsko-technickou kancelář, stanici rolnícko-lučební a semenářskou, pomologický ústav), podporovati ministerstvo orby v záležitostech chovu koní, podávati návrhy, týkající se zemědělství, jmenovati zástupce ve všech případech, kde je rada zemědělská zastoupena. Do oboru odborů přináležejí podávání návrhů a dobrozdání v záležitostech zemědělských, obstarávání záležitostí učilišť hospodářských dle vyučovacího jazyka. Každý z odborů obstarává své věci samostatně, má svoji kancelář a své úředníky.

Skupiny naše mají dle stanov právo zúčastniti se voleb delegátů do Zemědělské rady, pokud ovšem mohou vyhověti předpisům zákona, který jsme výše uvedli. Nařizujeme proto skupinám, aby ve lhůtě 3 neděl od 25. června počínaje u svého pol. úřadu (okr. hejtmanství) přihlásily své voleb. právo a žádosti doložily následujícími přílohami:

1. Jeden exemplář stanov, kterým by se prokázalo, že spolek je povolán k podporování zemědělství, některého jeho odvětví, nebo hospodářského průmyslu, jakož i kde má své sídlo.

2. Průkaz o tom, že spolek v době vypsání volby aspoň rok trval, což se může státi poukazem k tomu, že dle § 7. zákona o právu spolčovacím ze dne 15. listopadu 1867 č. 134 ř. z. zřízení spolku nebylo zakázáno a udáním, kdy spolek se ustavil aneb poukazem k potvrzení právního trvání spolku vydaného dle § 9. cit. zákona nebo starších předpisů.

3. Seznam členů spolku, kteří ke spolku náleželi v době vypsání voleb, s udáním jejich bydliště. Seznam budiž představenstvem podepsán.

K přihláškám došlým po uplynutí stanovené lhůty nebude přihlíženo. Přílohy mimo seznam členů se po úředním jednání vrátí.

Očekáváme, že nebude jediné skupiny, která by nepoužila vhodné příležitosti uplatniti svůj hlas na místech, kde až do dneška jsme bez jakéhokoli vlivu! Bližší informace budou podány zvláštními oběžníky.

V Hradci Králové, 24. června 1914.

Ústřední výbor

»Sdružení české mládeže katolické.«

Krása našeho domova.

Za nedávné návštěvy císaře německého Viléma II. na Konopišti ukázány vznešeným hostem i Žabovřesky, vzorná česká vesnička, která jest dílem následníka trůnu arciknížete Františka Ferdinanda. Podle jeho pokynů a plánů vytvořili zde architekti originální dílo svého druhu jediné, jehož celkový dojem jest nadmíru působivý. Jednotlivé domky, všechny pečlivě čisté, tvoří se svými červenými střechami a vikýři náladový kontrast k obklopujícím je ovocným zahradám. Císař Vilém projevil několikrát své nadšení nad rozkošnou výskou, která svou čistotou, svým soustavným založením a svou živou barvitostí dělá dojem jako selský dvorec z dětských hraček. — Tak zní zpráva v novinářské.

Žabovřesky, jichž krásou uneseni byli cizí hosté, jistě jsou chloubou i jejich obyvatel. V Žabovřeskách jeví se kus národohospodářského programu, o jehož provedení má pečovati každá strana, chce-li, aby příslušníci její opravdu měli radost ze života.

Kolikrát už se uvažovalo a vyvočítávalo, jak venkovský lid venkovu, vlastní zachovat, aby neutilkal do ruchu velkoměstského, za hranice — za lehčím a lepším chlebičkem!

Ovšem vidí-li venkovský lid jen tu dřinu, v které se denně stápi, slyší-li naše venkovská mládež neustálé nadávky na denní lopotu, nedivíme se, že zemědělce našeho nic netěší, že po těžké práci nemá smyslu pro zvelebu svého majetku a že příležitostně prchá do světa . . .

Tedy nejen půdy jest třeba našim drobným lidem, ale i jemnější pásy, která by je k venkovu navždy připoutala. Jako vábí každého úklid a vzorný pořádek v domácnosti, tak těší i lahodný zevnějšek celého hospodářství.

Usilují-li městské rady o to, aby se v městech stavělo dle určitého plánu, proč na venkově aspoň v hospodářském spolku nebo v jiné organizaci uslechneme členové nedají podnět k tomu, aby se i vesničanům poradilo, jak to neb ono bez velkého nákladu lze upravit, aby takto vzbuzen byl i u prostých lidí krasocit, který by pak vyzněl na celé chaluupce?

Prostě Slovačky samy si své domky maltou ohodí, zdi olíčí (vybílí) a všelijakými barevnými nákresey kol dveří a oken ozdobí. — Známe prostého občaně, který vstup do domku svého ozdobil pěknou brankou a na pručelí do zdi vložil — hušitské sudlice a palcáty . . .

Byť pouhý baráček bez zahrádky, i tu lze v krajinách chladnějších, kde se v zahradách ovoci nedají, na stěnách proti slunci obrácených vvněstovati vzácné ovoce tabulové i vína sladkého, takže i se stěn našich chaloupek zazářiti mohou — dukáty. Na dvorku najde se už koutek pro květiny a je-li jen malá zahrádka, pak teprve lze zde užitečné s krásným spojit. Japonci už by si dovedli poradit, jak zahrádku spořádat. Jemu stačí i 4 metry půdy, z níž si vykouzlí malý ráj a kde v prázdnině prožívá nejšťastnější dny. Proto mu domov jeho tak k srdci přirůstá.

Místo plotu obyčejného kol dvorku nebo zahrádky mohl by se vysaditi plot živý, z ořeší lískového nebo angreštu a už tu máte zájem pro drobtinu svou, která od malička má se věsti, aby v domě otcovském nalézala potěšení, aby vlastní prací ozdobovala rodnou půdu a z ní užitek brala.

Dejte mládeži příležitost, aby v zahrádce i včelíky měla, pod střechou holuby, ved'te ji, aby v takové drobné práci zálibu nalézala, pak i ten drsný venkovan zjemní, dá výraz této zjemnělosti na svém příbytku a okolí, naučí se svůj domov milovat a za nic na světě by jej neopustil. Tak ustane útěk z venkova a pohnu zase vrátí se vážnost k venkovu.

Národohospodářské otázky, která se musí rozluštit v našich obecných školách, v našich hospodářských spolcích a jiných svépomocných organizacích.

FOTO-PŘÍSTROJE

Triedry a dalekohledy

jen světoznámých známek, dodává firma:

Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.

Úvěru hodným osobám též mírné měsíční splátky. Žádejte ceníky.

Kulturní jiskry.

Otázka souborová v delegacích. K velmi hluché scéně došlo v delegační schůzi v Praze dne 23. m. m., když křesť. sociální delegát dr. Schlögel navrhol, aby se v řádném rozpočtu vojenském škrtil výdaj 31.000 K pro sborového velitele pešského, generála jízdy Tersztyanského, poněvadž po soubor, který měl před několika dny, prohlásil jej vojenská lékařská komise k boji neschopným. Posl. Wolf a Mühlwert rozčítili se na Schlögla, načež došlo ke srážce a jednání na několik minut přerušeno. Při hlasování byl návrh dra Schlögla zamítnut 25 hlasy proti 15. Pro hlasovali všichni křesťanští sociálové, sociální demokraté a Slovinci dr. Korošec, dr. Krek a del. Kadlčák. — Tedy ze 40 přítomných zástupců lidu našlo se jen 15 tak statečných, aby vystoupili proti barbarskému zvyku souborů. A přední místo mezi těmi zaujímají katoličtí zástupci rakouských katolíků.

Z korespondence Kalizovy. Dne 16. února 1899 psal dr. Kaliz Škardovi: »Věřte, že býti českým ministrem je šeredná misse. My pořád děláme tu

dvoustrannou politiku. Co je to teď zase s tou asentýrkou? Vždyť je to k zbláznění! O České spořitelně jsem už mluvil, tu se jde s kanonem na vrabce, jen aby byl rámus! Coudenhove měl tu deputaci zdvořile odbýti. Kramářův článek (v »Revue de Paris« o budoucnosti Rakouska, v němž nazval trojspolek luxuriovým klavírem) nám škodí nesmírně a teď zase Penížek složil své rozmyšlenky proti zahraniční politice v »České Revui«. Já už včera viděl relaci, která o tom od zahraničního úřadu jde nahoru. A u nás musí býti pořád nějaká mela. Taková nedisciplinovanost a neumírněnost, že si věru kolikrát myslím, co jsem si dávno myslíval, že na nás patří karabáč a ne účastenství ve vládě.«

2. března: »Dobře, že mi píšete o názorech Dr. Engla. Engel je moudrý muž, který lépe zná naši posici než 99.99% našich lidí a našich politiků zvlášť. Engel je z těch, kteří nezabíjejí slepici, jež zlatá vejce nosí, ale raději chvíli na vejce jedno po druhém čekají. Engel ví, že příznivá vláda je ve svém trvání naší věci nekonečně výhodnější než ta ona fortelná věc na rychlo vyrvaná bez kořínků trvání. Ale proč já tak Engla chválím? Jen proto, že nemožno jeho černým diagnosám všecku oprávněnost odepřiti. Ano, půda pod námi není silná, na všech stranách se podrývá a ukládá a nejhorší je, že ve straně, o kterou při všem tom běží, není žádného pochopení pro nebezpečí, jež hrozí, a pro situaci a umění s ní nakládati. Já už jsem Vám psal, že u nás se dějí ustavičně věci, které těm podkopníkům prospívají víc než by kdy sami zmohli. Pořád se útočí na nejchoulostivější stránky a všechna politická disciplinovanost schází. Já nevím žádných určitých osob, já jen mluvím o souhrnu fakt, které působí tudy v nepěkném ensembli. Kramář píše proti trojspolku a Penížek štvře proti Goluchovskému. Proti armádě šla nejdříve štvánice »zde« — teď se to jeví v okresích a obcích. Proti Němcům zbíhndarma se mobilisuje in puncto České spořitelny a ví se, že to nepovede k ničemu. A vavříny liberecké a českolipské nedají spáti našim okresům s Vinohrady v čele.« (Okresní výbor vinohradský se usnesl nepřijímati jiná nežli česká podání.)

Poučnou kapitolu polovzdělancům čte dr. Jos. Vrchovický v »Hlídce«. Právě, že se síla rozumu lidského příliš přecňuje, ačkoli rozumové hloubání ve filosofii vede k názorům nejpestřejším. vzájemně si odporujícím. Pokračuje: Dějiny moderní filosofie jsou nejpádnějším vyvrácením bludného názoru individualistického. Když učenci, kteří veškeren svůj život hledání pravdy věnovali, nedospěli k cíli kyznému — k pravdě jistě — nýbrž pouze k mínění, jak může k ní dospět člověk, který především povinen věnovat se svému povolání, s vědou nijak nesouvislému, aby se uživil, když nemá na to kdy a nad to nedostalo se mu ani nezbytného předběžného vzdělání? Kolik lidí se může bádání o životních problémech tak nerušeně věnovat jak vysokoškolská profesori filosofie? Když tito pobloudili, ačkoli v myšlení nebyli žádnými začátečníky, jak nemá pobloudit člověk bez takového vzdělání, v myšlení nevyškolený? Kam dospějeme teprv, když každému člověku, který nemá ani schopnosti ani patřičného vzdělání, přikrme právo, rozhodovat samostatně o pravdách a zásadách životních? Všimějme si lidí, kteří se s náboženstvím rozešli, a pátrejme po jejich světovém názoru, který si pak utvořili a který za své přesvědčení považují. Mnozí, již se počítají k inteligenci, řeknou: Četl jsem Voltaira, Renana, Darwina, Haeckla a na základě studia jsem dospěl k svému přesvědčení, jehož se vzdáti nemohu. — Možná, že jim vůbec ani nenapadne bádát dále, zda úto spisovatelé a věda si neodporují, zda nejsou nezaujatou vědou dávno již překonáni; zkrátka — slepě se jim věří, a tomu se říká — pevné přesvědčení! Ještě hůře je tomu u lidí beze všeho hlubšího vzdělání. Když se s náboženským názorem rozejdou, nastává u nich vláda bezmyšlenkovitosti. I z bezcenných brošur a denníků čerpají poučení a utvoří si na základě toho přesvědčení své. U těchto lidí najdeme ohromně mnoho látky k thematu — vláda tmy. Jak bizarní, stokrát vyvrácené, člověka ve dvacátém století nedůstojné rázory jsou přesvědčením mnohých a mnohých! Při tom veliká většina ani nenahlíží, že nemyslíla volně a že se stala obětí slepé víry. A jak sebevědomě mluví nezřídka lidé toho druhu o životních pravdách! Ani učenec na slovo vzatý nedovoli si v té příležitosti tak jistě mluvit a rozhodovat jako polovzdělanci a nevzdělanci. Tak se přivádí »absolutní právo jednotlivce na své přesvědčení« samo ad absurdum. . . . Moderní filosof Paulsen si nařikal, že nemáme »žádných pevných, všeobecně uznaných principů«. V mnohých kruzích prý pozorovat zvláštní dychtivost po neslýchaných myšlenkách, což prý se někdy stupňuje až v pravý shon po paradoxním. Kdo prý se nejvíce baví způsobem proti všemu, co dosud platilo, ozve, mů-

že být jist, že bude mít nejvíc přívrženců. Paulsen poukazuje na známé dílo »Rembrandt als Erzieher«, pak díla Nordauova a Nietzscheova. »Každý nový docent«, píše Paulsen, »pokládá za svou čest, mít svůj vlastní systém a místo »staré pravdy«, o níž Goethe jednou mluví, má něco nového, i kdyby to bylo nesprávným a klamným. Se stanoviska svévolně zvoleného utvoří se nové překroucené pojmy a jimi se vybuduje systém. Pak se získají žáci a novými pojmy se napěchují (eingedrillt); není nerozumu (Nartheit), pro který by se v Německu, jen když vystoupí ve formě systému, brzy nenašli žáci, kteří ho za nejnovější moudrost prohlašují a v novinách a časopisech na velkou událost přítomnosti vyvyšují. Tak je tvůrce nového systému, zakladatel nové školy hotov, dostane se do dějin filosofie a patří nesmrtelnosti.« Co působí takový zmatek v širokých vrstvách? Dle Paulsena »duševní neurasthenie a absolutní bezmyšlenkovitost« a proto prý slovo »bankrot vědy« obsahuje hlubokou pravdu. Bezmyšlenkovitosti propadají prý »tak zvaní vzdělanci«. »Brzy zde, brzy tam ozve se hlas: Zde je spasitel, tajemný císař, zázračný lékař, který všechna zla choré doby léčí. A hned ženou se tisíce ven, aby ho uviděli, a rozhlašují pak v novinách — ejhle, našli jsme ho; a v krátké době se dav rozuteče a nikdo již ničeho o tom neví. Není pochybnosti, že je to pravá duševní dispoice — státi se katolíkem.« Právě tak jako Paulsen nesou i mnozí jiní filosofové velmi těžce rozháranost nynější filosofie, na př. Eucken, Spicker, Wahle, Frischeisen-Köhler. . . »Jasnými, pevnými, nezvratnými«, dle Wahle, »měla by být filosofická přesvědčení lidstva, tak pevnými a nezvratnými, jako jeho stanovisko k vědě přírodní.« Místo toho však vidíme v nejdůležitějších bolech stálý boj a nejistotu. »Kdyby tento zmatek trval dál, musilo by se psaní filosofických spisů zakázati«, pravi Wahle. Zdá se, že spisovatel tento nevěří v urovnání sporů moderní filosofie; končí totiž své objemné dílo slovy: »Kéž přijde doba, v níž se bude moci říci — filosofie kdysi byla.«

XXVII. cyrilský sjezd pro církevní hudbu v Poděbradech od 10. do 12. srpna 1914 pořádati bude královéhradecká diecéšní jednota cyrilská s chrámovým sborem poděbradským. Podrobný program sdělen bude později. Prozatím uvádíme, že přednášky na sjezdu tom přislíbili pánové: Heřich Jan, lékárník v Poděbradech: O památkách proboštského kostela v Poděbradech. Hromádka A., ředitel kůru v Brně: Církevní píseň a její význam pro uměleckou výchovu lidu. Kašpar Bohumil, ředitel kůru basiliky na Smíchově: O římském chorálu edice vatikánské, s praktickými ukázkami. Dr. Kolísek Alois, profesor reálních škol v Hodoníně: Kancionál uherských Slováků. Kuhn Jos., ředitel kůru v Turnově: O sborovém a lidovém zpěvu při bohoslužbě. Müller Václav, sídelní kanovník koleg. kapitoly na Vyšehradě: Giovanni Pierluigi da Palestrina, se světebnými obrazy. Říhovský Vojt., řed. kůru u sv. Ludmily na Král. Vinohradech: O vztahu instrumentální hudby k liturgii. Dr. Stejskal Frant.: Motu proprio Pia X. o církevní hudbě zrcadlem pro chrámové sbory.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král., Adalbertinum.
Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střídaní.**

Národohospodářská hlídka.

Ústřední jednota čes. hospodářských společenství úvěrních pro Moravu a Slezsko, která jest v rukou katolické strany, konala 18. t. m. valnou hromadu. Přes všeobecně nepříznivé poměry Jednota za obrátěného vedení zase vzrostla. Koncem r. 1913 sdruženo v Jednotě 562 spolků s 82.406 členy. Vklady stoupily u spolků z 12 mil. 91.509 K na 12 mil. 341.434 K — o 2 proc. Obchodní oddělení Jednoty opět vzrostlo, zvláště mocně pak společný odpočet rolnických produktů. Umělých hnojiv dodáno členům 585 vagonů za 530.831 K, uhlí 2180 vagonů za 384.156 K. Hromadný nákup a odpočet ovsy (10 skladišť) stoupl o 172 proc. ze 146 vagonů r. 1912 na 395 vagonů za 712.823 K; tímto zásahem do prodeje ovsy zvýšila Jednota ceny jeho o půldruhé koruny na 1 q. Žito prodáno 75 vagonů (o 53 proc. více), sena a slámy 239 vagonů za 220.031 K (o 301 proc. více). Celkový obrát peněžní u Ústřední Jednoty činil 80.543.159 K.

Německý pokrok v Korutanech. Korutany jsou zemí pokrokovou a proto němečtí liberálové rdouší slovinskou třetinu obyvatelstva, tak že ze země původně slovinské bude Südmarch Preussen. Německo potřebuje tohoto mostu k Adrii a proto šíří Všeněmci protestantismus. Při tom všem Korutany jsou zemí hospodářsky zamořenou. Průmysl železářský hyne, tisíce lidí se stěhuje ročně za hranice, přirážky zemské dosahují už 90% (v Krajině 40

proc.), daň na hlavu obnáší 11 K (v Krajině 4.06 K), školy se zakládají i tam, kde jich není naprosto třeba — jediný účel německého úsilí je zemi zgermanisovati! Márně žádají Slovinci svoji zemědělskou radu, svoji zemskou školní radu jako mají Němci v Čechách a Italové v Tyrolsku! Němečtí velkokapitalisté skupují celé lány horských pozemků pro lov, pro svoji kratochvíli. Ač alpské pastviny obnášejí 17.1% povrchu celého Korutanska, kde dobytka výborně se daří za malý peníz, přece chov dobytka rapidně klesá. Italové z království italského mají v rukou všechnen obchod dřívím, jako zprostředkovatelé stali se milionáři. Parní pily v Korutanech zanikají, v Italii se vzrůstají.

Jen do sv. Egidu u Mariboru r. 1910 Südmarcha importovala celou řadu rolníků protestantských z Německa. Z 10 říšských poslanců je 8 německých liberálních nacionálů, 1 soc. dem. a jediný křesť. soc. Slovinc, ze 43 zemských poslanců jest 37 německých pokrokářů. Hnutí »Přechod od Říma« je zde na postupu. Státní úředníci němečtí stojí v čele propagandy losvonromistické. Odpadlík c. k. profesor dr. Jindřich Angerer, odpadlík zemský rada Vilém Egger, pastofi konají přednášky v Celovci. Se Slovinci jest však stále hůře.

Výhledy na sklizeň v celé říši nejsou prý nikterak tak příznivé, aby dovolovaly naději na silné podnícení hospodářského ruchu. V celku lze říci, že sice dřívější obavy před neúrodou byly úplně rozptýleny, na druhé straně však že sklizeň nebude taková, aby dostatočně domáckému konsumu. Předlitavsko docílí poměrně lepších výsledků produkčních než Uhry. U nás lze očekávati střední, až dobrou střední, v Zálitavsku slabou střední sklizeň. V Rakousku sklizeň žita, ječmene a ovsa dává čekati stejný výnos jako loni. Přes to lze počítati s tím, že naše mocnářství, i když se všechny naděje sklizňové splní, zejména v pšenici bude odkázáno na značný dovoz z ciziny už proto, že kdezto loni při uvedení nového obilí na trh bylo ještě dosti značných zásob starých, vstupujeme letos do nové kampaně úplně bez zásob. Dle toho ceny obilí u nás budou se i nadále udržovati na bývalé výši. Tato okolnost jest ovšem výhodnou pro zemědělce, nevýhodnou však pro konsumenty. Průmysl bude zvláště těžce pocítovati tíhu vysokých cen obilních, poněvadž požadavky dělnictva budou růsti a poněvadž konsumující obecnost bude ve svých nákupech zdrželi-vější, spotřebujíc větší část svého příjmu na nákup potravin.

České spořitelny dle statistiky z r. 1912 mají úbytek na kapitálech 25.1 mil. korun, proti tomu však sama kapitalisovaných úroků činila 33.1 mil. K, takže celkem nastal přírůstek vkladů o 8 mil. K. Následkem toho spořitelny nemohly vyhovo-vati požadavkům úvěrovým, na ně kladeným v té míře jako v letech dřívějších. Přes to suma zá-půjček na hypotéky u spořitel v Čechách nejen nepoklesla, nýbrž vzrostla o 18.5 mil. K. Také dlouhodobé zápůjčky (komunální) stouply o 7 mil.

Místo v drahých lázních by měli hoši i dívky z rodin městských prázdniny prožít na venkově u rolníků a ve žních pomáhat sklízeti obilí, tedy jaksi jezdit na žně na venkov k sedlákům. Užasli by rodiče, jak sesílené a zdravé by se jim děti vrátily domů z prázdnin a nestálo by to ani haléře, neboť rolníci by zajisté rádi uvítali takové žence v době nejpilnější práce.

Městská zahradnická škola s právem veřejnosti v Chrudimi má dva ročníky. Absolventi mají nároky na žetou službu vojenskou a absolutorium nahrazuje průkaz řádného učebního poměru v obchodním zahradnictví a opravňuje zříditi a samostatně provozovati živnost zahradnickou. Podmínky přijetí jsou: státi 14 roků, vysvědčení, že žák odbyl školu měšťanskou neb obecnou a revers. Žáci s praxí zahradnickou mohou býti ihned přijati do druhého ročníku po složení zkoušky doplňovací.

Včelařský kurs. Včelařské spolky pro Nový Bydžov, Chlumec, Králův Městec a Nechanice pořádají za podpory zemědělské rady pro království České v neděli dne 28. června 1914 včelařský kurs v hospodářské škole v Novém Bydžově. Pořad: Včela a jak s ní zacházeti. Úl. Rok včelařský. Med a vosk. Výstava a sjezd slovanských včelařů 1914 v Praze. Prohlídka výstavy. — Přednáší a kurs řídí kočovný učitel včelařství p. Jos. Špringer, řídící učitel v Chodovicích. Začátek ve 2 hod. odp. Pro včelaře a širší obecnost vstup volný.

Našemu velehdstojnému duchovenstvu
ku provázení před kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dívu absol. c. k. stát. školy řehabílké
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Sociální besídka.

Vládní starost o kněžské platy. O žádný stav se »klerikální« vláda stará tak málo, jako o kurátní klérus, který přece státu vykonává tak obrovskou práci kancelářskou. Pečlivěji přemýšlí se o úpravě platů sluhů státních kanceláří než o přiměřených platů farářů a kaplanů. Jiným stavům vyplácí se gáže pravidelně hned, kněžím za školy se platí skrovná odměna najednou pozadu a za kolik teprve měsíců!

Někdy musí kněží dlouho čekati, jak by ten plat byl pro ně něčím vedlejším. A za kongrua! Zase vlastně místo přiměřeného platu příspěvek. Ostatně si má kněz dobývatí náhodně na poplat-nících, kteří jsou přetíženi poplatky jinými. Co který od lajků si vyžádá, to má. Nechtěl-li by nic anebo bral-li by štola jenom josefínskou, stát mu nic nepřidá. Tak jest duchovenstvo stále v nejne-určitější finanční situaci, musí se skoro dožebra-vati o to, co mu za jeho nejrůznější práci náleží plným právem.

Původce sekularisace církevního jmění vlast-ně v zásadě nechtěl, aby majetek likvidací získaný byl církvi vzat. Naopak chtěl, aby případné nedo-statky kryty byly erárem. Leč pod správou státní jmění církevní tak se zmenšilo, že nestačilo ani na úhradu potřeb nejnultnějších.

Základní služné (vlastně doplňovací subvence) zůstalo kněžím nezměněno po 30 let, kdy drahoty tolik silně stoupala. Rozdíl drahotních změn se roz-hodně nevyrovná kvinkvenádkami po 100 K.

V »Čechu« čteme právě tento stesk: »Školní rok již jest u konce, ale za 1. pololetí nebyl ještě vyplacen ani haléř. Stará písnička, která se zpívá každým rokem stejně. Na pranýř by se mělo přibí-ti jméno onoho pána u zemské školní rady, který takto jedná s duchovenstvem. Co by říkal takový pán, kdyby jemu po tolik měsících byl zadržén jeho plat? To by byl rámus, ale my kněží v duchovní správě musíme mlčet. A pro Boha, což na těch mí-stech, kde se mají kléru zastat, abychom nebyli tak bagatelisováni před světem, neslyší ty stesky, a to oprávněné? Břemena, sbírky, daně, a Bůh ví co, rostou stále, ale kde to má ubohý farář a kaplan na bídné farce brát, to se neptá nikdo. Proto bylo by dobře, aby tato věc byla již jednou řádně pro-jednána na pastorálních konferencích, a aby se vším důrazem bylo žádáno, by nám byla vypla-cena remuneraice i s příslušnými úroky. Žádný vě-řitel nečeká bez úroků. Nikdo se o nás nestará. A tak není divu, vzrůstá se nespokojenost mezi chudým klérem. Vždyť přece máme také u zemské školní rady své zástupce!«

Vyšla péči němec. poslanců křesťansko-sociál-ních brožura, která konstatuje: V Prusku má kato-lický farář (zákon z 26. května 1909) z veřejných prostředků (doplňkem jako v Rakousku) 1800 ma-rek. dokončeným 3. rokem duch. správy 2000 ma-rek, dále trienálku 200 marek a následovně 6 trie-nálků po 300 markách, takže po 24. služebním ro-ce dosáhne 4000 marek. V Bavořích obdržel farář ihned po ustanovení 2400 marek, po dosažení 12. roku kněžství 2600 marek, na to 2 trienáky a po té 3 kvadrienálky po 200 marek. Jednotlivým farářům zvyšuje se základní služné o 300 marek.

Zkrátka málokde jest kněz odbýván tak almuž-nicky jako právě v Rakousku. Kdyby někteří po-krokovci udíveně protestovali proti zvýšení ducho-venských platů a poukazovali na přetíženi po-platnictva, odpovíme krátce: Jestliže se nedá ně-co kněžím, zvýší se daně k vůli militarismu. Tím, že kněžstvo jest ponecháno náhodnému osudu, ne-prospělo se poplatníkům ani za mák, protože zvy-šovány daně stejně a to na účely, které obyvatel-stvu nevrátí do kapsy zpět nic.

Až by dle přání některých byly zkonfiskovány řady církevních budov, přibude kasáren a s nimi poplatků nových. Správa duchovní jest stále obtíž-nější, přikazují se nové a nové povinnosti. Proto nechť se pamatuje, že hoden jest dělník své mzdy.

Dovolená pro učně. V Německu zabývají se otázkou krátkých letních dovolených pro učední-ky. »Společnost pro nápravu společenskou« už v roce 1911 žádala na valné hromadě, aby učedníkům dostalo se ročně čtrnáctidenní dovolené k zotave-ní. Uskutečnění požadavku naráží na obtíže pe-něžní. Proto dal prof. dr. Lennhoff podnět, aby ti učedníci, kteří nejsou nemocni, nýbrž potřebují je-nom zotavení, používání byli na venkově o práz-dninách k lehčím pracím zemědělským. Pokus v tomto směru byl učiněn už loni. Zemědělská ko-mora pro pruské Slezsko sprostředkovala práci na venkově 30—40 učedníkům. Pobyt učedníků na venkově trval 10—14 dní. Učedníci konali lehčí práce, za které dostávali denní plat 0.75—1.25 mar-ky. Pokus se úplně vydařil a bude letos proveden ve větším rozsahu.

Mnoho obtíží žaludečních doma, na cestě vlakem i lodí ušetří Vám

VADE MECUM

vys. c. k. ministerstvem koncesovaný diaet. bylinný lik. přípravek, jenž

bezpečně

Vás ochrání náhlých poruch zažívacích.

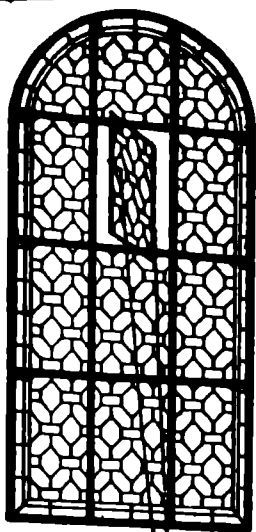
V lahvičích po 1¹/₂, 3, 5 K, v drogeriích neb u fy

Josef Hora, Dašice,
Čechy.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
malé sklenářství a malba skla
v Třebovicích u Hradce
Králové.

Cenálky a rozpočty na poštovní
sádky.

Hornoslezské uhlí koks a dříví

palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Thelcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lázní a mední zbeží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k nimu sezón:

Mední látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefury** na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K sá-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-social. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokovaní.

Podnik podléhá revizí Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Tombolové výhry

100 kusů

krásných předmětů praktič.,
ozdobných a šertových za
K 6—, 8—, 10—, 12—.
Lozy a díla sdarma.

Lampiony, ohňostroje,
výlet. sklenice na pivo,
povětrné balony

a veškeré předměty ku svý-
šení veselí letních zábav dodá
Vám nejvýhodněji

obchodní dům „U města Paříže“

L. J. PEK, Kostelec n. O.

Komické kostymy, které všude velkou švandu př-
sobí, se za mírný honorář zapůjčují.

Novinky:

Povětrný balon „Čáp s dědkem“ neb „Orel“
a pohybliv. křídly. — Pegoudovo letadlo.
10 kusů K 1-20.

Spolkům dodám šertovné předměty o výletech ku pro-
deji do komise, neprodané přijmu v plné ceně zpět.

Žádejte ceník.

Tombola mušlová, obsahující 50 kusů předmětů ve-
směs. mušlí jako Hřídek, rámečky, slůvků, stojánků
na hodinky a j. v. za K 6—.

Tombola celuloidová, obsahující 50 kusů celuloido-
vých předmětů jako figurek, svírátek, šertov. předmětů
a j. v. za K 6—.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem, jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skřínkách,

řetízky, prsteny, náramky, ohlady

a jiné zlaté a stříbrné skvosty

v nejmodernějším provedení

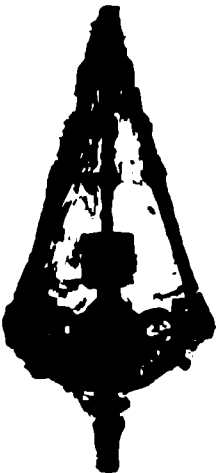
nabízí ke koupi

JAN KALIS,

zlatník a hodinář v RYCHNOVĚ n. Kn.

Solidní obalaha při mírných cenách. Důvěryhodným
sádky na výběr i na splátky bez svýšení cen.

Založeno r. 1848.

Vešednějšímu

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depe-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy

cibáče, nádobky, paténky, paciškály,

svícny, lampy, kadělnice, kropenky

atd. sv. vlastní výroby, předpisem

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni zlatí a stříbí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

hásku franke bez závažnosti koupě.

Vš se poslé posvěcení. Předce ruční.

Shled veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: **Neškové**
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i klenotů vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a císař

Praha-L-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zensk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

Křestní listy

(ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Pilnáčkovy ▲▲▲

▲▲ pravé jádrové

Velice vydatné.

Jakost nejlepší!

mýdlo s ovečkou

„ Jest ryze český výrobek „
a dáváte mu vždy přednost!

Na každém kousku mýdla je nahoře „ovečka“ a
dole jméno „Pilnáček“. Kde není jméno „Pilnáček“,
to nekupujte!

J. Pilnáček, továrník v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenálky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franke.

Bez velkoměstské retie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

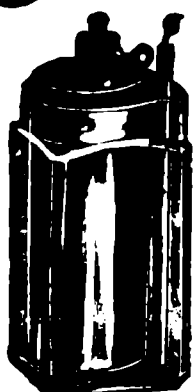
Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický záved

v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

BYRRH

silící a chuť povzbu- **víno** výtečné nahořklé
sující francouzské příchuti, jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Všude k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: **Josef Svoboda, Praha, Král.**
Vinohrady č. 1094.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký záved —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—L,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod leubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken okř-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelamými
rámci, stíhací, secesními.

Veškeré rozpočty, stíhací i odborné rady bezplatné, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžujte se i písemná poštovní sdělení.

Založeno roku 1863.

Lhké

letní látky a mohéry

nejlepších jakostí

za snížené ceny odprodá
obchodní dům sukny fy

V. J. Špalek,

Hradec Králové.

Zal. 1880. Zal. 1880.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znovu-
střížení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dpo-
ručení a uznání po ruce.

VARHANY HARMONIA

PIANA **PIANINA**

VÝROBKÝ PRVÉ-
HO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
CÍSAŘSKÝ DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OBRAZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK

KUTNÁ HORA, ČECHY

Význam. skl. křídlem pro Kecl. a Pentle.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukážku
se na požádání franko zašlou.

Českému, katolickému světu — česko-katolický výrobek!

Koberce a předložky

jutové chenillové imit. »Smyrna«, vlněné chenillové »Ax-
minster«, vlněné plyšové »Tapestry« a »Velvet«.

Cellistvé i béké, různých šířek a velikostí, výtečné
jakosti a překrásných vzorů vkusně zbarvených

Nástěnné koberce

figurové, zvláště pečlivě provedené.

Cenníky zdarma
a franko.

Josef Zemlicka,
HLINSKÝ, (Čechy).
ruční tkalcovství.

Koberce běže

jutové »spagátové«, vlněné »ho-
landské«, vlněné »Harléme«.

Kokosové běže a rohožky

velmi trvanlivé, za ceny úžasné levné

Soupravy pokrývek, záclony

bavlněné i vlněné, různých druhů a jakostí.

Lambrequiny — cestovní přikrývky a j.

!!!

Vlastní výroba všech druhů koberců, záclon a pokrývek.

Kněžská útulna

v Poděbradech,
Jandova ulice (na Valech) číslo 52-II.

Levné byty. Domácí strava. Odporně. nejdůst.
konsistoři v Hradci Králové a v Praze. Zprávu
podá Ludvík Tůma, kaplan.

Uhlí hornoslezské

Richtshofen, Deutschland, Recke, Heinitz
atd. jen zaručeně dobrých kvalit, uhlí
hnědé, pekařské Britania, Amalie Flo-
rentina atd.

Koks dolnoslezský

Bahnschacht, Glückhilt.

Antracit

westfálský i anglický v kostkách neb
ofechu.

Dříví palivové

ve svazcích neb kotoučích suché, prvo-
třídní dodá až do sklepa, levně se za-
ručenou jakostí i. váhou

Všeobecná úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ruč. obmez.

v Hradci Králové,
Palackého třída čp. 80, I. poschodí.

Rozpočty ochotně a zdarma.

F. Škarda, Brno,
sklonalba

umělec. stav prvého řádu
hotoví a dodává jehramové
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejbohatší
sklonalby figurální, hotoví
praven vlněnou mosadu
kamínkovou pro facady, o-
tátní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělece-
ho a odborné dokona-
lého provedení.

Za kuchařku

prosila by o místo starší slečna z velmi řádné
rodiny, české i německé řeči znalá s úplnou vý-
bavou, dobrá hospodyně. Nejraději na faru. —
Ctění nabídky vyprošují se pod značkou J. H.
do administrace t. l.

Natěračství

dveří, oken, nábytku, podlah, náhrob-
ků, železných vrat atd.

malířství písma

na štítu, portály a pod.,
provádí k úplné spokojenosti a levně

OTTO FEJGL,

natěrač a malíř písma

v Hradci Králové, Karlova ul. 222,
vedle továrny p. Katschnera.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na spítky bez zvýšení cen!

PENSIONÁT

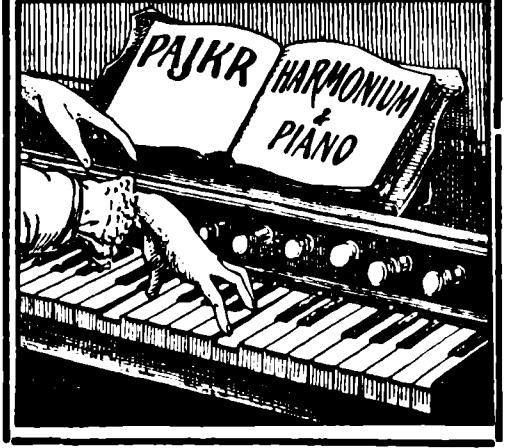
Voršilek v České Skalici.

**Trojtřídní soukromá
divčí měšťanská škola
německá.**

S ní spojeno praktické vzdě-
láni chovaneček v kursech hospo-
dyňských a obchodních, jakož i
vyučov. cizím řečem, hudbě,
malbě, ručním pracím atd.

Krásná poloha, velká zahrada,
vzdušné místnosti, vydatná strava.

Školní rok začíná 15. září.
Další zprávy podá ochotně představená.

PAJKA HARMONIUM
PIANO

F. T. duchovenstva
vlastní výhody.

Na spítky od 10 K.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Pedálová harmonia obou soustav v každé vel-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 3. července 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Ordinariátní pořízení v příčině zádušních služeb Božích za Jeho c. a k. Výsost nejjasnějšího arcivévodu následníka trůnu Františka Ferdinanda a Jeho jasnou choť vévodkyni Žofii z Hohenbergu.

Velebnému duchovenstvu diecésnímu:

V hlubokém zármutku ze žalostného skonu Jeho c. a k. Výsosti a jasné choti pořizujeme o zádušních službách Božích za v Pánu zesnulé takto:

1. V katedrálním chrámu Páně svatého Ducha bude slouženo v den pohřbu dne 3. července o 9. hodině slavné pontifikální Requiem s absolucí za účasti veškerých místních úřadů.

2. V neděli V. po sv. Duchu dne 5. t. m. budiž promluveno k věřícímu lidu o hrozné ráně, kteráž stihla nejjasnější panující rod a říši naši, a po službách Božích vykonány budtež příslušné modlitby.

3. Kde dosud zádušní služby Boží konány nebyly, budiž tutéž neděli ohlášena na nejbližší vhodný den slavná zádušní mše svatá, lid budiž vyzván k zbožné účasti a všem úřadům staniž se obvyklé oznámení.

4. Před těmito službami Božími budiž na večer po dobu jedné hodiny všemi zvony vyzváněno.

Z biskupského Ordinariátu v Hradci Králové,

dne 1. července 1914.

† JOSEF,
biskup.

Hluboký smutek v naší říši.

Habsburský dům jest těžce zasažen novou bolestnou ránou — a s ním celá naše říše prožívá těžký zármutek. Ztráta nedozírná stihla náš stát tím, že odešel na věčnost následník tak vzácných duševních kvalit, bystrý politik, který po dlouhou dobu co nejpilněji se zapracovával do složitého ústrojí mnohojazyčné říše, kde tolik různých a kombimovaných snah. Arcivévoda František Ferdinand všude hleděl se s největší svědomitostí přesvědčiti o poměrech národů, jimž měl vládnouti, cestoval do dalekých krajů, aby načerpal v jiných zemích co největších zkušeností, kterými pak chtěl posloužiti vlastní říši. Pracoval do umdlení.

Nás Čechů dotýká se náhlá ztráta zvlášť bolestně. Vznešený následník uvykl si pobývati v Čechách, informoval se o všech našich tužbách velice z blízka, pro Prahu jevil péči otcovskou. Dobře dovedl oceniti skutečný význam slovanských národů v říši vůbec. Nedal se másti šovinistickým tiskem, posuzoval poměry Slovanstva samostatně, vlastním nezkaleným zrakem. Truchlil všichni katolíci rakouští hluboce, poněvadž František Ferdinand nebyl nerozhodným Nikodémem, nýbrž za každé příležitosti dal určitý výraz svému hlubokému katolickému přesvědčení. Nehleděl na pravo ani na levo, vyjádřil jasně své přesvědčení výrokem, že heslo »Pryč od Říma« znamená »Pryč od Rakouska«.

Těžkým zármutkem jest stížen nejjasnější mocnár právě v době, kdy přestál velice houževnatou chorobu. Panovník, který s velikým úsilím zažehnával tak dlouho od hranic říše lítici válčnou, který všude chtěl upevniti blahý mír, pojednou stržil děsnou ránu od živlu anarchistických. Aby byla tragédie dovršena, zločin spáchán právě od mladíků srbských. Vzpomínáme, jak r. 1908 vojsko

rakouské bylo co nejpečlivěji připraveno k vítěznému boji s malým Srbskem. Strana válečná poukazovala v Rakousku na to, že porážka Srbska bude zcela jistá, připomínala, že k boji s tímto státem jednou stejně dojíti musí, že tedy není potřeba zmeškati příležitost zvláště výhodnou, kdy na mobilisaci vydáno již tolik peněz. Císař však opřel se všem lákavým radám, se vši energií se postavil proti živlům žádajícím tuhý boj. A právě proto, že Srbsko ušetřeno bojů v r. 1908, mohlo pak za několik let se vrhnouti s plnou energií proti Turecku. Nyní císaři za mírumilovné snahy daly krutou odpověď živly nezodpovědné. Staříčká mocnár jako by byl určen k tomu, aby na pospas zvědavých očí vypil kalich hořkosti až do dna i v letech posledních. Když uslyšel hořkou zvěst o sarajevském atentátu, vzdychl si bolestně: »Ničeho nezůstanu ušetřen.«

Jeho panovnická koruna věru má trnů celou dlouhou řadu. Bratr mocnářův Maximilián byl v Mexiku zastřelen, jeho syn a první nástupce trůnu odešel předčasně, staříčká jeho choť, která prchala z ovzduší politického, zabita rukou surového anarchisty. Císař doprovázel ke hrobu i jiné členy Habsburského rodu, kteří k zármutku jeho zemřeli předčasně.

V jeseni jeho žiti, kdy konečně mohla se mysli těžce zkoušená poněkud uklidniti tím, že část panovnických starostí přeal velice bystrý a svědomitý arcivévoda, pojednou nová Jobova zvěst, jež tíha nedolehla na nikoho silou tak prudkou, jako právě na císařského kmeta.

»S Bohem mé mládí!« řekl náš panovník, když mu odevzdával Ferdinand Dobrotivý v době nejkritičtější žezlo říše. Zároveň však mohl tehdy dodat: »S Bohem i všechny mé radosti!« Kdykoli se zdálo, že konečně nastanou v říši poměry pravidelné a že poněkud si oddechne hlava starostmi

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a
provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

a zármutkem týraná, hned do poháru života skanuly nové krůpěje trpkého pelyнку.

Dítka arcivévodovy přišly náhle o starostlivého otce i pečlivou matku. Nejvznešenější sirotek jest osobou ubožší, než chudé dítě, které se může hřátí stále na slunci nejvteřejší lásky svých rodičů. Vznešená, lidumilná choť následníkova, která všude rozesávala dobro, byla nucena také náhle na věčnost odejít proto, že atentát byl chystán na jejího chotě, jdoucího za svou úřední povinností.

Jestliže spiklenci měli odpor proti politice Barchtoldové, jestliže jim stáli v cestě určití diplomaté, bylo jejich největší povinností rozvážit, zda mají se barbarsky mstiti na arcivévodovi, jeho chotě, jeho dětech a těch milionech srdcí vůbec, které tak vřele k milovanému následníkovi lnuly. Vrahové uvedli do největších nesnází všechny slovanské národy této říše, přivedli do trapných chvil i ten národ, z něhož pošli.

Vzpomínáme na šlechtného, obětavého ministerského předsedu ruského Stolypina. Několik atentátů marne mířilo na jeho život. Rodina uvalena atentáty do šíleného neštěstí. Veliký muž však nevzdal se obtížného úřadu ani po nejtěžších obětech. Život svůj nasadil na to, aby mohl dále vykonávat prosperšnou reformu státu ruského. Že zákeřníkům neujde, věděl zcela určitě. Také do své poslední vůle vepsal: »Chci být pohřben tam, kde budu zavražděn.« Z těchto slov patrno, že zcela určitě věděl, jak vykoupí nutné reformy vlastní krví.

Zrovna tak vzácnou energii zřime na zvěčnělému arcivévodovi. Byl varován, aby v době určené do Bosny nejezdil, předtucha zlá vtírala se v srdce jeho. Proto také se připravil na cestu přijutím sv. svátosti a dlouhou modlitbou. Ale jel přece za svou povinností, aby za zády jeho nehrál na tváři zákeřníků pohrdavý úsměv. Sama vznešená choť věděla, jak ta cesta jest nebezpečná a byla odhodlána chrániti bezpečnost následníkovu vlastním tělem.

Po ukončení horských manévru, které arcivévodu velice uspokojily, odhodlali se vznešení manželé k návštěvě Sarajeva. V neděli o půl desáté hodině dopoledne přibyl před Filipovičův Tábor, kde byli uvítáni zemským hejtnanem a sborovým velitelem. V ulicích Sarajeva shromáždily se tisícihlavé zástupy k jásavému uvítání toho, který zavítal do hlavního města země, aby se osobně přesvědčil o potřebách slovanského obyvatelstva.

Leč již cestou k radnici udály se dva atentáty. Jednu pumu sám arcivévoda odhodil, druhá poranila jeho pobočníky a řadu lidí jiných. Když na radnici starosta se chystal pronést uvítací řeč, řekl mu arcivévoda: »Počkejte okamžik! Přicházím do Sarajeva jako host a jsem zde vítán pumami. Teď můžete mluvit.«

Starosta vzdal příslušný hold, načež následovaly jednotlivé audience. Pak arcivévoda, ačkoliv mohl tušiti, že zákeřníci číhají i na jiných místech, projevil touhu navštívit ve vojenské nemocnici právě zraněného podplukovníka Merrizziho. Věru ušlechtilá duše, která, sotva že přestála chvíli tak hroznou, chystá se ke skutku křesťanské lásky! Do automobilu proti vznešeným manželům na stupátko se postavil hr. Harrach, aby svým tělem chránil arcivévodu. Když však automobil zahýbal na nároží třídy Františka Josefa, padly rychle za sebou dvě střelné rány s chodníku. Tyto výstřely ukončily život jak arcivévodův tak jeho choti.

Dva mladíci (jeden devatenáctiletý a druhý jedenadvacetiletý), kteří státním potřebám říše ani nerozuměli, učinili se samozvanými žalobci, soudci a exekutory v jedné osobě.

Obvinili muže, jehož povahy a úmyslů ani z daleka neznali, odsoudili obviněného dítě, než mohl slovo pronést na svou obranu.

Každý zločinec má právo na svou obranu, nejchudšímu vrahovi se určí k obraně advokát. Ale viadařové, kteří spěchají za svou povinností, kteří do umlčení vyslyšají požadavky poddaných, jsou střílení bezohledně.

Parasitům lidské společnosti, kteří připravili celé rodiny do veliké bídy, nesmí se zktiviti na hlavě nezdůvodněné ani vlásek. Zato však vládcům obrovských říší zákeřnická zloba nepopřává ani dva čtvereční metry, kde by mohli složití hlavu bezpečně. A čteme v novinách, jak se atentáty na různé vládaře a ministry ještě chválily, jak nevzdělání zločinci ještě byli vychvalováni. Tu jest zřejmo, komu vlastně účel posvěcuje prostředky nejsurovější. Prý jest na vítězném pochodu osvěta a humanita. Ano — taková, z níž čpí na sto honů stíelný prach a která »přesvědčuje« se strašnou stručností pumami. Kdo proti takové taktice protestuje, kdo se odváží vystoupiti proti svúdcům nezralých mladíků, tomu se nadá »lidožroutů«, »krvelačných pochopů« atd. Zkrátka zvrácené povahy přičítají milovníkům pokoje tytéž vlastnosti, kterými »vynikají« živly smýšlení protikřesťanského.

V těžkých chvílích, které prožívá nyní i národ náš, může nám býti útěchou aspoň to, že v našem národě přece jenom nedošlo posud v tomto století k činům tak zlotřilým a že korunované hlavy byly u nás vítány vždycky s úctou a oddaností upřímnou.

V Sarajevě skončil vznešený arcivévoda jako mučedník své povinnosti. Jasná jeho choť vydechla duši šlechtnou jako obětavý, ochranný štít svého chotě. Bůh odplatí stonásobně všechny jejich skutky bohumilé a ochrání říši naší od dalších pohrom!

Radikální kritiky atentátu.

Již zase chytrý obrat taktiky! — Radikálové dle vlastních potřeb dovedou mínění měniti tak jako herci v nějaké divoké operetě. Docházelo k strašnému krveprolití za revoluce ruské. Negramotní lidé, kteří často ani nevěděli, o č se vlastně jedná a nerozuměli ani základním zákonům ruského státu, vraždili bez citu a bez rozmyslu representanty státní moci, kdekoli se s nimi setkali. Byly vražděny i děti vysokých úředníků, zběsilá vášeň usmrcovala i ty občany, kteří na politice Ruska vůbec podílu neměli, věnující se svým soukromým záležitostem. Placení agenti štváli nevzdělané davy proti bodákům, mnozí z těchto agentů si pak dávali vypláceti státní odměny za služby konfidentské. Zkrátka demagogové měli hody, brali peníze na dvou stranách, zrazovali stát i důvěřivé stoupence a ke zradě se odhodlali vždy v tom okamžiku, kdy za obrat taktiky kynul největší zisk. A toto krveprolití bylo i v našich zemích prohlášováno za velikou práci kulturní, zločinná individua, která považovala za přední svůj životní úkol vyrábění pum a pumíček, byla prohlášována za apoštoly svobody, uvědomění, za harcovníky vyššího života na Rusi. Docela se na ně i u nás vybíraly velké příspěvky. Židovský tisk zvedal docela protesty, když notorické bandity se odvážili někdo nazvati pravým jménem.

Pak nastalo bezhlavé krvavé povstání v Barceloně. Revolucionáři zničili tisíce starobylých památek, zbořili řadu lidumilných a kulturních ústavů, zabíjeli v nemocnicích choré lidi a s vandalskou zufivostí ohavili i mrtvolu jeptišek. Co musil odsouditi i člověk otrlý, na to klidně pohlíželi naši radikálové různých odstínů. Ozývaly se radostné výkřiky, jak prý jest v Barceloně na postupu demokracie, jak zhynou zpuchřelé řády byrokratické atd. Zároveň se nadávalo fanaticky ochráncům bezpečnosti života a majetku občanstva pokojného.

A což když teprve v Lisaboně podvodníci, kteří se vpířili v důvěru královu, zrušili náhle svou

přísahu a způsobili krvavý převrztžž004FdDf5?!

stalo jásání a vychvalování! Ale teď najednou jaký obrat! Surový atentát na následníka trůnu ovšem žádný radikální list chváliti nemůže a také nesmí již proto, že by pisatel byl chycen okanzitě za pravou ruku rame-nem spravedlnosti. Za to však místo jasného odsouzení vrahů, místo potápání skutečných zlotřilých příčin, které k vraždě vedly, hledají se staré cesty k omývání — zrovna tak, jako se nalezly fráse i k omilování usvědčeného policejního konfidenta.

Co zaslouží vrahové, jak nutno posuzovati prostředí, v němž byli vychováni, přechází se zcela hladce, zato však jen se sypou výtky proti těm, kteří dali na jevo svůj odpor proti krvavému zločinu zcela jasně. Křičí se na loyální občany, aby pamatovali na příkazy křesťanské lásky. Teď tedy jest najednou křesťanství dobré všem nepokojným živlům, které vyvolávaly do všech úhlů světa své protesty proti »jedu z Judey«, které tvrdily, že jest křesťanské církevnictví otravou národů. Titiž lidé, kteří i konservativce nutili k opuštění světového názoru křesťanského, kteří tvrdili, že vražda osob politicky nepohodlných jest dovolena a schvalovali krvavé demonstrace, všude s velikou úzkostlivostí odporují klid a mír na všech stranách.

Jest již jisto, že vrahové nepřikročili k zločinu o vlastní ujmě, že se jedná o spiknutí více osob. Atentáty, které následovaly tak rychle za sebou, svědčí, že čekala řada zákeřníků. Poslední jízda arcivévodova byla mimořádná, nebyla předem známa. A přece právě na cestě k raněnému pobočníku zákeřník dokonal strašný čin. Proto jest povinností jak státu našeho, tak srbského vypátrati ohni-sko spiknutí a potrestati skutečné původce zločinu přísně. Aby však trest byl opravdu odstrašující a působil na všechny poctivé občany výchovně, nemají davy bez rozmyslu krutě trestati ty občany, jimž žádné provinění dokázati nelze. Po atentátu staly se žalostné pogromy i proti Srbům pokojným, kteří tedy trpěli vlastně za svou národní a církevní příslušnost. V okamžicích tolik povážlivých zodpovědní činitelé mají vážně připomínati, že v zemi jedna strana druhou nějakým pogromem nezničí a že i po události tolik tragické bude nutno kulturní soužití velikých stran. Vzájemná nesmiřitelná zášť by ochromovala síly všech soků. Demolování obchodů nepřesvědčuje, zato však prospějí všestranně důrazná slova spravedlivé kritiky a potrestání zločincův usvědčených.

Nikdy nemůžeme schvalovati takových krvavých demonstrací, v nichž trpí vinní i nevinní, musíme rozhodně se postaviti i proti nespravedlivému pronásledování zřejmých nepřátel. Ale toto stanovisko v nejmenším nám nebrání posouditi spravedlivě taktiku ultraradikálů. Dle nich by byl největším ničemou katolík, který by se dopustil jenom stého dílu takového nepřátelského skutku, jaké s bouřlivým potleskem našich radikálů prováděly hromadně živly protikřesťanské. Co se prohlašovalo při zákeřnicích protikřesťanských za velké skutky svobody a nové kultury, to by se vyčetlo všem konservativcům jako nejhorší bestialita.

»České Slovo« honem svaluje hlavní zodpovědnost za atentát na psaní křesť. sociálního tisku vídeňského. Podle toho skuteční bandité jsou jenom nešťastnými ubožáky; ti lidé, kteří je štváli ke zločinu nejčernějším, jsou zcela nevinnými beránky. Dne 1. t. m. »České Slovo« napsalo: »My neobchodujeme s křesťanstvím a proto nevoláme po pomstě na nikom. Ani na skutečném intelektuálním původci sarajevského dramatu, jehož tábor není ani v Bělehradě ani jinde v Srbsku ani jinde mezi loyálními Srby v Rakousku. My nevoláme vůbec po pomstě. My voláme po — spravedlnosti a pořádku.« Z řádků těch přímo číší žlivost proti lidem, kteří rozhodně nejsou původci strašného zlo-

činu. Předně ten, který v nouzi najednou přivolává to křesťanství, kterému se dříve vysmíval, jest přece jenom obratným obchodníkem. A pak intelektuální původce sarajevského zločinu rozhodně není katolík. Jestliže někdo třeba velice přemrštěným způsobem hájí své zájmy, i kdyby tím urážel národ jiný a i kdyby se při tom dopouštěl šovinismu, nedává přece pumu do rukou zvrhlého lidivluda. Kdyby fanatické strannictví mělo každou chvíli zavinit pumové atentáty, kolik notorických štváčů soc. demokratických a volnomyšlenkářských by zůstalo na živu? Spílají-li taci lidé naší církvi bestii, kanálii, hyder atd., přece by nazvalo »České Slovo« zločincem notorickým každého katolíka, který by na spílání odpověděl pumou.

Tedy najednou honem jen mír a pořádek! Nepátrejte dlouho, z jakého prostředí vyšel zhoubný atentát, ale potrestejte výhradně ty, kteří nikdy na mysl neměli bestiální útoky prachem a dynamitem.

»Právo Lidu« nazývá sarajevské vrahy »zřetěšenými nešťastníky«. Tedy lidé, kteří při plné svobodě a plném vědomí následků se připravují k zavraždění vzorných rodičů, kteří vědí, jak dalekosáhlé zmatky způsobí jejich čin, jsou vlastně lidé — nešťastní. Ještě že nejsou nazváni mučedníky!

A soc. demokratický orgán dodává: »Ostatně, nechť se bijí v prsa ti, kdož svými neustálými štvánicemi u nás po dva roky již už pomáhají udržovat válečné napětí. Neštve do války, nešířte zápach krve kolem sebe, pak nebudou možny takové hrůzné události jako byl vražedný atentát sarajevský.« — Ne, jen nemaťte pojmy, neodbihejte od jádra příšerné aféry. Zabili snad ti mladíci některého redaktora »Reichspostu«? Zavraždili některého žida z »Neue Freie Presse«? Ostatně vždyť těchto orgánů ani nečetli a také nemohli říci nikdy, že by býval arcivévoda se dal těmito časopisy vésti. Za to však fanatismus proti domu Habsburskému byl živou od podvodníku, kteří ztotožňovali politiku některého šovinistického listu s politikou dvora. Pomstili se snad ti mladíci aspoň Berchtoldovi? Také nikoli.

A jest revolverový atentát vůbec dovoleným prostředkem k luštění politických nebo hospodářských sporů? Zápach krve šířily hlavně ty listy, které schvalovaly krvelačnost revolucionářů. Lži jest tvrzení, že takové hrůzné atentáty ani možny (!) nebudou, nebude-li se štvát do války. Vždyť přece historie posledních let svědčí, že veliké atentáty byly páčány proti lidem nejpokojnějším.

Tak tedy vyhlíží radikální panstvo, které jindy štve nepřítelně, jež odporuje políčky, rány, vyhazovy. Jakmile někdo vystoupí drsněji proti radikálům, honem dovedou taci lidé horlivě upozorňovati na příkazy křesťanské lásky.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Volné listy.

Čeština. Jest podivuhodno, že přes všechny mluvnické, brusy a profesory vytrvale v češtině kulháme. Před čtvrt stoletím, když jako gymnastické byli jsme uchváceni obecným brusičským proudem, věnována byla mateřštině mnohem větší pozornost, než nyní, ač novými pojmy a poznatky měl by jazyk býti ještě vybroušenější a ohebnější. Pamatujeme se dobře, jak vzníceným bojem o Rukopisy nastaly pútky a rozhovory o správnosti nebo nesprávnosti rozličných tvarů a rčení a jak snaživě v mošnu paměti jsme ukládali kde-který výřešek spisovného jazyka. Ovšem po mnohých zkušenostech leccos jsme si opravili a správněji také hodnotíme i osoby, které tehdy, vystoupivše proti Rukopisům, nepřímou přispěli k tomu, že se rozprodila horlivější činnost o jazykovou čistotu. Byl to vedle Gebaura jmenovitě prof. Masaryk, o němž jsme se domnívali, že jest asi báječným znatelem správnosti jazykové, neboť, ačkoli tehdy dívali jsme se dosti nesamostatně brýlemi profesorů, přece jsme logicky usuzovali, že nemůže proti Rukopisům vytáhnouti polem, než důkladný znalec staré a nové češtiny. Nedávny Švihův spor otevřel oči konečně i těm, kdož posud nepozorovali, že Masaryk jest s češtinou hrozně na šťíru. Profesor české university, který celý mužný věk trávil v kulturním ohnisku, který obírá se probuzenským hnutím, který píše české knihy, sestavuje národní filosofii a hledá smysl českého člověka, — mluví na schůzích a na porotě takovým slohem a takovou hafaláckou češtinou, že čtenáře až hrůza obchází. Hlavním škůdcem« spisovné správnosti jazykové jsou ovšem četní novináři, od nichž všechno upozorňování a výtky odrážejí se

jako šipy od ocelového pancíře. Jsou ovšem mezi novináři čestné výjimky, ale co jest svědomitost jejich platna, když správná jejich čeština mizí jako potůček v široké řece nedbalosti těch, kteří mluvním a brusům ukazují statečně zádat? Není pak divu, že obecnost s denní četbou novinovou spolky a všechny jazykové nesprávnosti a že chyby tyto rozplemeňují a ustalují se v celém národě.

Upozorňujeme jen tak namátkou na některé věci, které ducha českého přímo urážejí. Začínáme nestvůrou, která, kde se vzala tu se vzala, objevila se v českých novinách před několika lety. Miníme tu skutečnost, že příklonka »se« vyskytuje se až na konci věty. Na příklad: »Účastníci česko-německých konferencí nedohodli se.« »Že car pojedí do Rumunska, proslychá se.« »O půlnoci vypukla mezi nimi hádka, takže poprali se.« Příklady mohli bychom uváděti do nekonečna. Jeden novinář tuto řadu si vymyslí, druhý se jí chytí, domnívaje se, že se tak píše správně, a ostatní běží jako na provázku.

Pro novináře dobré vůle opisujeme pravidlo z Bartoše: »Počíná-li se věta slovesem, nebo spojkami a, i, ač, příklonka »se« jde hned na druhém místě. Počíná-li se věta jinými slovy přízvučnými, příklonka »se« jde před slovesem, buď přímo neb oddělena jsouc od něho jinými slovy.«

Smutným a čeststvím Masarykovo vystupujícím stalo se slovo: »s drem Herbenem jsem mravně hotov.« I v procesu Švihově toto rčení několikrát ozvalo se v novinách. Správně: s drem Herbenem jsem domluvil. Jsme hotovi s mlácením — správně domlátili jsme atd. Výrazu »hotov« užívati jest ve smysle: jsem ochoten, na příklad: neboj se, že ti nepomohu, jsem hotov tobě pomáhati. Klade mu otázku, správně táže se ho, nebo činí otázku.

Český cit uráží chyba: jest obratnějším politickým jak Tafe. Než Tafe! Co chvíle v novinách ožívá se: dociliti. »Mezinárodní komise v Drači ničeho nedocílí.« Správně: nepořídí, nespraví. »Jiná jest otázka, zda by se tímto prostředkem návštěva divadla docílila.« Tady jest několik chyb hned najednou. Jiná jest otázka, zdali by se touto pomůckou docházka do divadla rozhojnila. A to strašné doznati! »Aeroplán Konscheliův doznal opozdění«, správně: opozdil se. »Vrah doznal svůj čin« — vrah se přiznal. »Srbsko poslalo dva pluky na hranici.« Správně jest psáti a mluvit: srovnal hranici dříví, ale hranice mezi Ruskem a Čínou jsou dlouhé. »Sazonov v rozmluvě s Poincarém věc blíže vyloží«, správně: zevrubněji vyloží. Poslanec řeční: »o starobním pojišťování později blíže se zmíním«, správně: zmíním se místněji. »Dopis není zpovědí, protože zpověď předpokládá kající vyznání se.« U slovesných podstatných jmen »se« nepíšeme. Postačí pouhé vyznání. »Ve vládě nebyl více Bienert.« Nebyl již. Třeba tedy dbáti toho, kde jest na místě již a kde více. — Takovými poklesky noviny naše přímo se hemží. Novinář z povolání má povinnost dbáti správné češtiny, protože obecnost četbou mechanicky novinový jazyk sobě osvojuje.

Úprava kněžských platů. »Čech« dne 21. června uvádí hlavní myšlenky křesťanského sociálního sekretariátu německého o historickém vývoji kongruy. Sekretariát praví: »Asi sto let měli faráři 300 zl., kaplani 150 zl. Konečně 19. září 1898 došlo ke kongruovému zákonu, který stanovil jako základní plat pro faráře ve městech 900—1200 zl., pro ostatní výpomoc. kněze 300—350—400—600—700—800 zl. Z toho zlepšení kongruového případlo na stát zatížení rozpočtové — dva miliony zlatých. Stát sám uznal, že zvýšení kongruové bylo nepatrné a zákonem ze dne 24. února 1907 oblažil kněžstvo 8 kvinkvenálkami po 100 K.«

Číslice tyto uvádíme z »Čecha«, aby obecnost, které »Čecha« nemá po ruce, mohlo si učiniti o věci správný úsudek. Veřejnost naše o blahobytu a příjmech kněžstva má úžasně předsudky, a jest chybou, že se jí nedostává zaručených zpráv. Předsudky tyto jsou všudy zakořeněny tak, že ani berní komisiáři, předpisující osobní daně z příjmů, neurčují tohoto poplatku leckde dle skutečnosti, nýbrž dle mlhavých a skoro báječných domněnek, které životem nezmará o kněžských příjmech vytrvale se udržují.

Přiléhají se až komické výstupy, když některý farář jest pozván na berní komisiát, aby tam jeho pokladna byla otevřena a náležitě prosvícena: »Dobře, p. faráři, di na příklad pan berní komisař, »tyto příjmy přiznal jste správně, — ale což ty podary? Podary vaše možno odhadnouti ročně 400 korunami.« Po těchto slovech obličeje farářův se protáhne, a lze z něho čísti údiv, úžas a kdo ví co ještě jiného. Hlavou jeho počnou se honiti mlhavé myšlenky, z nichž vystupuje určitěji němá otázka: »pro Bůh, což jestli skutečně takové podary jsou? Pan berní komisař jest tak dobře o všem zpraven! Já ovšem o těch podarech ničeho nevím, ale on to povídá s takovou jistotou!« A p. berní komisař, vida na tváři delinkventově překvapení a stísněnost, vychází s přátelským a trochu potměšilým úsměvem beneficiátovi vstříc a povzbudivě spustí: »Ano, ano, p. faráři, jen račte u-

dati ještě ty podary.« Po té rozvíjí se zajímavá rozmluva, v níž farář, vzpomínajíc se poněkud, pouary zažehnává do říše pohádek, kdežto berní p. komisař zachoval si své přesvědčení a nedůvěřivě potřásá hlavou. Konec konců podary zůstávají záhadou jako Masarykovo kompetentní místo a jeho Wiener, ale farářovi jednoho krásného dne přinese pošta výměr osobní daně z příjmů nikoli dle skutečnosti, nýbrž dle pověstí, jež o bohatství různých beneficií veřejností obíhají.

Bohužel, dnešní veřejnost pořád ještě neví, že kněžstvo podarův od nikoho nedostává, ale musí podary různými způsoby udíleti samo. Naše veřejnost jest podrobně zpravována o událostech, které se sběhly v Americe, ale o hmotném postavení kněžstva smýšlí dle tradičních pověstí, přecházejících s pokolení na pokolení.

Sekretariát křesťanských německých sociálů, bera zřetel ke drahotným poměrům, navrhuje úpravu podstatně takto: »Kongrua každého samostatného duchovního, v městě nebo na venkově, buď 2400 K. Dosavadní kvinkvenálky ať se změní ve čtyřleté po 100 K. Expositi, administrátoři ať mají 2100, kaplani 1200 K, za výpomocné služby v duchovní správě buď remunerace 40 K měsíčně. Deficienti do 10 let ať mají 1200 K, za každý další rok o 40 K více, takže deficient po 40leté službě jako pensí bere svůj celý plat a 22 proc. příspěvek na byt. U osob, které by měly velmi malou kvotu pensijní, nebo které zvláště jsou doporučení hodny, mohou biskupové učiniti zvláštní své návrhy.«

K tomuto návrhu přičiňujeme několik poznámek. Předem nesouhlasíme, aby zůstaly 100 K kvinkvenální přídavky, které u každého stavu inteligence činí nejméně 200 K. Proč dělati výjimku u kněžstva? Či snad má se i v této věci podepřiti domněnka, že kněžstvo jest méně cenné, nežli příslušníci povolání jiných? Víme dobře, že hodnota člověka nemůže se odhadovati dle peněz, ale tady dlužno prozírat k okolnostem, ve kterých kněz žije, a k duchu času, který kněze posuzuje. Kromě toho jsme toho mínění, že navrhovaná pense počáteční jest dosti malá. Pense v kněžském stavu jest důležitější než kongrua v aktivitě. Doby, v nichž stačilo, že kněz konal pouze povinnosti vlastního povolání, jsou ty tam. Narostly v životě nové potřeby a s nimi přibýly nové povinnosti, které vyčerpávají tělesné a duševní síly. Dnes mnohem snáze povoláním porušuje se zdraví knězovo, než u příslušníků inteligentních stavů jiných, a proto dlužno při úpravě kongruy vzíti v plnou úvahu, aby hmotně zaopatřen byl kněz i když musí do pense dříve, nežli mu jest mílo. Jest také třeba zřetel míti k tomu, že knězi větším dílem do pense si přinášejí čtyři prázdné a pátou vysypanou a že nemohou tedy doplňovati, na co malá pense nestačuje. Odtud také se vysvětluje, proč co do moderní pastorace pozorujeme na mnohých místech nečinnost. Pátráš-li a doptáváš-li se, co toho příčinou, slycháš odpověď: »Není příjmu, pense jest malá, a proto bojím se, abych nemusil předčasně třiti bídu.« Řekněme si to přímo: mnohý kněz šetří pro stáří, z čehož vysvítá jedna ze závad, zavalujících cestu čilejšímu rozvoji katolického hnutí. Tady se naskytuje tolik příležitosti k vážné úvaze, že nemusíme myšlenku sledovati až do konce.

Všichni vlivní činitelé měli by se tedy zasaditi o to, aby kněžské pense jak náleží byly upraveny, aby nebylo dáno místa obavám jednak u pracovníku, jednak u těch, kdož posud z vyložených důvodů činnosti se vzdalují. Návrh pensí, jak jsme je; ze spisu křesťanských sociálů německých uvedli, potřebuje tedy některých oprav, aby byl úměrný skromným požadavkům kněžstva.

Znamení doby. Novinami prolétla zpráva, že odměna Třebízského za nejlepší historickou povídku nebyla nikomu udělena. Věc tato jest příznakem doby a spisovatelů, kteří odvracejíce se od dějin, berou se směrem, který jest našemu čtenářstvu po většině cizí. Samé páraní a sondování duševních stavů, které často buď jsou nemožny, a, pokud se skutečně vyskytují, znamenají abnormálnost, nebo dokonce i perversitu. Co jest čtenářům do duševních útrap, které si pisatel vymýšlí, nebo se do nich násilně nutí, k tomu účelu, aby jeho nezralými hračkami a nedokrevnými vidinami čtenáři zbytečně plýtvali časem a se nudili? Čím to, že s jednotlivci má fňukati a hořekovati všechno obecnost? V poslední době plody této povahy knižní trh přímo zaplavily, a odtud se potom vysvětluje, proč autoři knih svých nemohou odbytí. Lid buď nečte, nebo hltá rozličné frivolity, kraváky a jiné bejly, jež nemá umělecké ceny a jež oslabuje vůli, kazí obraznost a podlamuje schopnosti rozumové. Zamyslete se, páni spisovatelé, také sami nad sebou, a ptejte se upřímně, zda jste dávali obecnstvu takové dobré knihy, které by čtenáře nasycovali, myšlenkově a umělecky vychovaly!

Mnohé duševní stavy, které moderní spisovatelé ze sebe ždlmají, jsou vlastně papouškováním západní úpadkové literatury, jmenovitě francouzské. To však neznamená, že dospěli-li dekadence

Francouzové, že tuto zrádnou operaci musí na sobě provádět náš národ, jenž chce ještě žít a pomýšlí na budoucnost. Smát se musí člověk, když na jedné straně slyší o národní svéráznosti a samobytnosti, a z druhé strany pozoruje, jak se utíká od domácí půdy a jak se usiluje o to, aby se národ duševně sehnul pod jeho ciziny. Deklamuje se o svobodném rozvoji národních sil, a zatím množí se sp. s. ovatelé, kteří s lichým pudem nápodobují zahraniční úpadek.

U nás není toho společenského a duševního prostředí, jako ve Francii, a proto naše jistá literatura jest křečovitou lží, která odstraňuje a odpuzuje. Všechny ty protivné nasládlosti, rafinovanosti, zrozené v salonech a budoárech, všechny ty duševní zhroucenosti a vymrskávání citů, vášní a rálad není nic jiného, než útěk před skutečností. Takové knihy svádějí s cesty. Vždyť mnohou knihou čtenáři jsou poučováni, že život nemá smyslu, jest trapný, úživý a hloupý. Jdeme — nevíme kam — cestou, na níž každý krok jest nesmyslem. Budte velikými ve vášních, a nevádí, že dospějete katastrof, neboť potom budete znamenitými a dostane se vám té cti a slávy, že budete následováni. Všechny takové a jiné podobné knihy jsou popřením zdravého smyslu života a na místo osvětlení způsobují posléze v duších saharskou poušť.

Jest přirozeno, že toto literární zboží již se přejedlo. Nedovedou-li, jak již jsme podotekli, spisovatelé naši opatřit chleba chutnějšího a záživnějšího, čtenáři pak snadno zabloudí a chytají se kde jakého braku. Zdá se, že spisovatelé naši nepozorují odvrát i u čtenářův inteligentních, kteří, zneclutivše si všechny ty eskamotérské vnitřní zápasů mnohých autorů, pídí se jmenovitě po historických románech a povídkách. Jest třeba všimnouti si, jak hojně čte se Jirásek, jaká shánka jest po Sienkiewiczovi, jaké zábavy poskytuje Ebers a jak radostně vítán jest každý historický román Scottův, v češtinu přeložený. Páni spisovatelé měli by se tedy na tomto pohledu pokoušet. Že naše literatura v příčině historické povídky a románu povážlivě vyschla, dokazuje právě smutná zkušenost, která dala podnět k těmto našim myšlenkám. Cena Třebízského nemohla býti nikomu udělena, protože jsme se odčeštili tak, že v oboru historické povídky nedovede již nikdo nic kloudného napsati. Opravdu povážlivé znamení v době, kdy se tak četní inteligenti tváří, jako by jejich duch stále více vnikal do století XV. a XVI.! Tolik nových, znamenitých výzkumů historických přímo vybízí k vděčné práci!

Vědomost a nevědomost. Na Moravě se diví dru Rozsypalovi, jenž konaje přípravy na odpadový rok 1915, přímo šli v nevědomostech o historii a životě katolickém. Domníváme se, že takový Rozsypalové a ostatní volní myšlenkáři, dle dosavadních projevů jejich soudice, jsou vlastně osudem určeni k tomu, aby světu ukazovali, co mohou navršiti nevědomostí, lží a pomluv lidé, v jejichž ústech hesla o pokroku a osvětě jsou holým podvodem. Vycházejí na přednášky a schůze uvědomovati prý lid a netuší, jak hluboká jest vlastní jejich nevědomost, která se ráda zakukluje do jejich jmen. Takový dr. Rozsypal a dr. Bartošek studovali pilně práva, ale studium o věcech, které proti katolicismu přednášejí, považují za zbytečnost. V těchto lidech a podobných jim Macharech zobrazen jest právě úpadek naší doby, neboť tolik ignorance pod maskou pokroku ještě nikdy v Čechách nebylo namluveno. Lidé dobře vychovaní, slušní lidé i bez doktorátu by se hanbili, kdyby nevěděli o Žižkově, o Karlu IV., ale takový Rozsypalové se nerdí, když o církvi katolické rozšiřují nejděsnější a nejpitomějši slátaniny, vybrané z protestantských povídek a románů. Bouří na příklad, co prý Koniáš spálil českých knih, a kdyby jen trochu samostatně usuzovali, domyslili by se, že dle jmen a významu tehdejších pracovníků nemohlo žádné cenné dílo vědecké býti pořízeno. Jest

určitě dokázáno, že Koniáš odstraňoval knihy, které skoro všechny byly obsahu náboženského a které porušovaly katolickou pravověrnost. A tady právě máte ty volnomyšlenkářské praštilce! Na jedné straně bouří proti náboženství vůbec a na druhé straně rozčlívá se nad tím, že páleny byly náboženské knihy. Tito volnomyšlenkářští světoborci chtějí vybudovati nový světový názor a začít novou éru — nevědomostí. Když nějaký člověk chce si dáti důležitosti, kterých nemá, když usiluje dostoupiti výšin, na něž nestačují jeho schopnosti, budí výsměch, není obrem, nýbrž směšným trpaslíkem.

SINGEROVY ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Obrana.

Cesty moderní snášlivosti. Ve Vídni, jmenovitě ve Favoritech, rozšiřovány letáky německých rudých centralistů (jimž slouží centralisté čeští) tohoto obsahu: »Německým sociálním demokratům ve Vídni. Jak známo, dají sociální demokraté své dělnické domy, vystavěné z německých dělnických krejcarů, v posledním čase českým Sokolům pro jejich štvavé podniky k dispozici. Přes to, že Sokolové jsou měšťáci a z velikého dílu »separatisté«, kteří bojují proti mezinárodní sociální demokracii, požívají v dělnických domech pohostinství, které jistě neposkytne se německým měšťáckým spolkům. Zatím co vídeňští hostinští neposkytnou Sokolům žádných »skryší«, zdá se, že správy dělnických domů kladou sobě za čest, české štvácké snahy ve Vídni podporovat a tím vpadati kmenovému německému obyvatelstvu do zad. Sociální demokraté německého jazyka! Uvažte, že mluvíte nejen německy, nýbrž že jako příslušníci německého národa napomáháte musite, udržeti Vídeň německou. Jen tak dlouho naleznete v tomto městě hospodářských výhod, pokud ono zůstane německé. Nuťte tudíž své vůdce, by vzdali se podporování Čechů v této korumní zemi.« — Jako by sociální demokraté nevěděli, jaké bezpráví páše se ve Vídni právě na dětech českých dělníků.

A obraťme list! Organ českého autonomisty Prokeše »Duch Času« volal: »Ven z národních jednot!« Bratrský »Našinec« k tomu poznamenává: »Články, jež přinášel »Duch Času« o Národních jednotách, vyvolaly silnou novinářskou diskusi. Přihlásil se také ke slovu protestantský »Pozor«. Odsuzoval štvání orgánu Prokešova a hlásal jaksi sebevědomě, že Národní jednoty budou existovati i bez socialistů. Vizme však, jak důsledně provádí sám vůdce socialistů soudruh Prokeš toto heslo: V neděli dne 28. června t. r. pořádá Nár. jednoty v Tiché u Frenštátu p. R. tábor lidu. A co člověk po té novinářské bitvě neočekával, stalo se skutkem. Vedle agrár. poslance Šípa řečniti bude na schůzi Nár. jednoty poslanec soudr. Prokeš, tentýž Prokeš, který prohlásil, že žádný uvědomělý sociální demokrat nemůže býti zároveň členem pokrokových Nár. jednot. Ejhle to komediantství, jaké provádí vůdce socialistů se svými poddanými. Sám řeční na schůzi pokrokové Národní jednoty, ale stoupenci jeho nesmí spolupůsobit v téže instituci. Z jara mají býti nové volby a proto musí si Prokeš Nár. jednoty aspoň na Frenštátsku a Místecku udobřit, aby dostal hlasy členů z Nár.

jednot, kteří si pro něho posledně nohy div neuběhali!

Katol. »Severní Morava« napsala: »Tupení a bití nevymykali jsme se společné práci národní nikdy a neodvážili jsme se ani mysliti, že by to, co ke škodě české věci do své činnosti vnášela Národní jednoty v jiných krajích Moravy, »vytýčily« i na severní Moravě, kde přival germanisace hučí v plné své síle, vřezává se do českých srdcí skuhráním příšerné, ďábelské meluziny. Poctivé české srdce to bolí. Bolí to naše české katolíky na severní Moravě, že rázem, násilím chtějí severní Moravu učiniti pokrokovou, protikatolickou. Otevírali Sokolovnu (v Zábřehu), a chtějí ohromit silou »protiklerikálních bojovníků« sehnali ne celé okolí, ale celý kraj. Svolali do Zábřeha valnou hromadu, na níž nám vypověděli boj, a zase chtěli ohromit velkou masou. Kdyby šlo zde o demonstraci proti těm, již od věků nám upírají práv národních i těch na život a násilím nás germanisují, radovali bychom se s nimi a plakali v radosti, že stojí za námi, národnostně ohroženými tolik uvědomělých, poctivých Čechů. Zde byl však cíl jiný, ten, jež protiklerikální furie vynalézá vždy, když sílu a moc nepříteli vidí celou a nebezpečnou. Pochopili, že síla naše na severní Moravě tak lehko zlomiti se nedá. My jsme zde vítězili loni, porazivše jednoho z těch, již otrávil Moravu protiklerikalismem. A to ukázalo naši sílu pevnou a nezdolnou. Proto ten vypočtený, nemálo důmyslně kombinovaný tah na severní Moravu, i to, že právě v Zábřehě shromáždění Národní jednoty applaudovalo usnesení, že okresy i odbory Národní jednoty budou oslavovati 50 letou památku Husovu, kdy nejhorším způsobem bude se štváti proti katolíkům. Nyní je nám jasno, a víme již, že odbory Národní jednoty jsou nejen k tomu, aby tvořily naše národní stráž, ale aby též se vši vehemencí podjaly se protiklerikálních štvanců a rozvířily proti katolíkům boj na nůž.«

Ulsterští protestanté. Okázala akce ulsterských protestantů na potlačení svobody katolických sousedů pokračuje a moderní stát v moderní době neví, jak uchlácholiti a k spravedlivému počínání přivéstí násilníky, kteří okázale vyhrožují, že utopí katolickou svobodu v prouděch krve. Vláda couvla před protestanty tak, že chce část Ulsteru vyňati ze samosprávy Irska. Provincie ulsterská dělí se na 9 hrabství, z nichž dle návrhu vlády mají býti přičleněna k samosprávě katolické země pouze ta, která se k tomu přihlásí. Protestanté bouří však i po takovém ústupku dále, ačkoli by přece jejich kraje byly od irské samosprávy odděleny.

Uvažiti dlužno, že téměř polovice samého ulsterského obyvatelstva přísluší k církvi katolické. Žije tam 45 procent katolíků, ale jenom 55 procent protestantů, kteří ke všemu nemají ani jednotné víry. Tedy v samém Ulsteru jest katolická konfese nejhlavnější. V některých hrabstvích má katolický živel většinu naprostou, která se přirozeně vzpírá proti svému odtržení od ostatních katolíků irských. Leč milion ulsterských protestantů snaží se všemožně ujařmiti skoro milion svéprávných katolíků. To se děje v době, kdy podvodníci křičí, že náboženství jest věcí soukromou, že se nemají náboženské zájmy vplétati do zájmů politických. Politická akce, která měla dáti velikému ostrovu řádnou samosprávu, musí býti zdolána proto, aby byla ujařmena katolická konfese. A jak se chovají ti, kteří rozdávají jinde svobodu plnou hrstí a každý den hučí katolíkům do uší, aby popřáli i živlům anarchistickým největší svobodu? Fanatičtí zastanci podvodného penězníka a bezcitného revolucionáře Ferrera jsou klidni tak, jako by irská malá menšina protestantská nepodnikala nic trestuhodného. Volnomyšlenkáři v katolických zemích blýskali se hesly o »svobodě svědomí«, o potřebě svobodných projevů náboženských. Tak měl býti katolický lid oslepen, tak měla býti jeho pozornost odvrácena od skutečných cílů ferrerovských bezcitných pumařů. Na samém pražském sjezdu volno-

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000,000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 80,000,000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

myšlenkářským bouřilo se proti žalářování nebezpečných, násilnických individuí, žádalo se, aby byli osvobozeni lidé, »úplci v peklech žalářních«. Ale svoboda celých milionů katolíků irských nestojí moderním »nositelům volnosti« ani za jednu obrněnou resoluci. U nás se připravuje k roku Husově veliká manifestace »za svobodu«, ale ovšem jenom za tu, která se dobývá na úkor práv katolických. Při husitských manifestacích ani jediný řečník důrazně nevytkne, jaké mučednictví zakoušely celé veliké manifestace »za svobodu«, ale ovšem jenom mluvili se o svobodě, jak by to bylo vděčné, kdyby při takové příležitosti se přikročilo k pomoci porobencům skutečným, kdyby se ozvaly obrněné protesty proti tomu, co se děje na další ujařmení katolictva v Ulsteru ještě ve století XX. Ulsterští protestanté by ani nestačili, kdyby chtěli odklízeti následky barbarského násilnictví svých předků. A mají přece povinnost přikročiti k takové satisfakci. Zatím však dokazují praktickými činy, že se jim krvelačné činy starých protestantů líbí.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střídanky.

Politický přehled.

Protisrbské demonstrace v Bosně. V Sarajevu vyvolal zločinný atentát prudké vření protisrbské. Za projevů pro panovnický rod, uspořádaných charvatskou a moslemínskou mládeží, odehrály se dojmavé výjevy. V dlouhých průvodech s černými prapory a obrazy císaře, arciknížete Františka Ferdinanda a jeho choti táhli demonstranti, k nimž se připojovaly vždy větší zástupy lidu, městem, při čemž byla střídavě zpívána rakouská hymna a provoláváno »Živio!« císaři a »Sláva!« p. arciknízeti a jeho choti. Proneseny také vlastenecké řeči a na místech, kde byly spáchány útoky, a před kostelem zástup poklekl a modlil se za císaře a za spásu duší arciknížete a jeho choti; modlitby ty přerušovány hlasitým pláčem. V tomto rozechvění provolávána hanba Srbům, pryč s vrahy, palác srbského metropolitu a srbská konsistoř vytlučena kameny a klacky, zpusťošeny i četné srbské obchody. Když pak na ulici hozeny nové dvě puny, které však nezpůsobily žádné škody, vyhlášeno nad Sarajevem a jeho okolím stanné právo. Příchod vojska a vyhlášení stanného práva přijalo obecnstvo za nadšeného volání slávy císaři a armádě. Když vojsko vtáhlo do ulic, odehrál se tento výjev: Když jeden oddíl vojska byl bouřlivě aklamován, zvolal plukovník na manifestanty: »Máte-li císaře rádi, tedy se nyní klidně rozejděte.« Zástup této výzvy ihned uposlechl. — Také na jiných místech v Bosně byly protisrbské demonstrace, především v Mostaru, kde byla zapálena srbská čtvrť. Následkem toho 1. července prohlášeno stanné právo v celé Bosně a Hercegovině.

Demonstrace v Záhřebě opakovaly se po dva dny. Lid bouřil ulicemi proti Srbům, vytloukal jejich domy a provolával slávu památce následníka trůnu a jeho choti. Smuteční schůze zemského sněmu chorvatského byla dvakrát přerušena a pak ukončena. Chorvatští poslanci za volání Pryč se Srby! Pryč s vrahy! nepřipustili ke slovu presidenta dr. Medakoviče, Srba rodem.

Soustrastné projevy proneseny nejen v celé říši naší, nýbrž i v cizině. Císař Vilém přijede sám na pohřeb, v Berlíně proti tamním Srbům uspořádány demonstrace. V Římě nařízen dvorní smutek, v senátě italském a ve sněmovně projevena bolest nad ztrátou arciknížete a jeho choti, dolní sněmovna anglická jednomyslně schválila adresu králi, v níž projevuje hlubokou bolest, francouzská sněmovna i senát projevují nejuctivější účast císaři Františku Josefovi, jemuž krutý osud urval v tak četných případech ty, kdož byli srdci jeho nejbližší. Účast nejširší jeví se i ve Španělsku ano i ve Spojených Státech. Časopisy severoamerické píší, že celý svět sympatizuje s císařem, jehož dlouhý život sloužil tak skvěle věci míru.

Pohřeb následníka trůnu a jeho choti jest dnes v pátek ve Vídni, kde budou obě rakve ve dvorní kapli vykropeny, odtud převezeny do zámku Artstatten v Dol. Rakousích, kde budou pochovány v hrobce farního chrámu. Tělesné pozůstatky byly nabalsamovány a 30. června slavnostně převezeny ze sarajevského nádraží údolím řeky Neretvy přes Dalmácii až k ústí řeky této, kde je přejala válečná loď »Viribus Unitis«, provázená eskadrou bitevních lodí. Zvlášť dojemné bylo účastenství ve všech obcích a osadách podél břehu Neretvy, kdež bylo rozestaveno »veškeré obyvatelstvo. Muži a ženy drželi svíce. Když se loď přiblížila, všichni poklekl, zatím co duchovenstvo za hlaholu zvonů žehna- lo mimo plujícímu pohřebnímu průvodu.

Nový následník trůnu arcivévoda Karel František Josef. Když po svémmorganatickém sňatku arcivévoda František Ferdinand zřekl se následnických práv pro své děti z manželství s hr. Chotkovou, připadlo právo následnictví na trůn jeho bratřím Ottovi a Ferdinandovi. Arcivévoda Otto zemřel roku 1906 a arcivévoda Ferdinand následkem sňatku s dcerou profesora vzdal se hodnosti arcivévodské. Dědicem trůnu stal se tak nejstarší syn arcivévody Otty, Karel František Josef, narozený z manželství s Marií Josefou, princeznou saskou 17. srpna r. 1887 v Persenbengu. Studoval gymnasium u Škottů ve Vídni a vstoupil do vojska. Sloužil v Brandyse n. L. Blízkosti Prahy použil ke studiu práv. Učitelem jeho byl také zemřelý ministr orby dr. Albín Bráf, který se velmi pochvalně vyslovil o jeho plni a schopnostech. R. 1911 pojal arcivévoda Karel František Josef za choť princeznu Zitu parmskou. Princezna Zita o 10 letech dána byla ko konventu Salesianek v Zangbergu v horních Bavořích, odkudž r. 1908 dostala se k Benediktinkám v opatství St. Cecile v Ryde na ostrově Wight. Zde zemřela jako řeholnice r. 1909 její babička princezna Adelheida, vdova po donu Miquelovi, rozená princezna Löwensteinová. Císař zařídil pro novomanžely zámek Hetzendorf. Následník trůnu Karel František Josef a princezna Zita parmská mají dvě děti. Arcivévoda František Josef Otto narodil se 20. listopadu r. 1912 a arcivévodkyně Adelheida 3. ledna r. 1914.

Svolání parlamentu? Převládá také názor, že by měl být parlament svolán, aby dal výraz smutku nad smrtí následníka trůnu a jménem národů učinil ve chvíli tak vážné pro celou říši projev. Svolaání parlamentu bylo by i činem politické taktiky a mohlo by se státi východiskem ze zmatků, v nichž se celý stát nalézá.

Odpověď českých stran na nabídku Němců. Dne 29. června konala se v Praze schůze zástupců českých stran, na které podána zpráva o poslední konferenci zástupců českých a německých dne 22. června. Usneseno: »Zástupcové českých stran přijímajíce na vědomí návrh německých poslanců, aby bylo jednáno zároveň o otázce zřízení zemského a volební opravy i o jazykové otázce u úřadů státních i autonomních, trvají na tom, že obě otázky stejným způsobem musí být projednávány. Jest tudíž nutno, aby také svolán a konstituován byl český sněm. České strany trvají proto i nadále na svém názoru, že by prospěšno bylo pro vyřízení nejpálčivějších otázek sporných, kdyby zástupci obou národů zatím hledali věcné předpoklady pro jejich řešení.« — Usnesení toto písemně sděleno předsedou Švehlou hr. Nostitzovi ve Vídni.

Soustředění českých stran. 25. června konala se v Karlíně schůze za přítomnosti poslanců, politiků, zástupců stran atd. Jednalo se o soustředění českých stran. Starý politik Dr. Matuš hovořoval pro spolupráci českých stran vzhledem na zahraniční situaci. Dr. Fiedler praví, že bylo už mnoho návrhů, jak dojíti k součinnosti, aby mohla být provozována jednotná česká politika. Všecko však marné, marným jest i návrh na zřízení všenárodní autority, národního areopagu. Vždyť i Národní rada, která jest přece složena z politických stran, jest bezmocnou. Nač boj mezi stranami, když strany se vzájemně vyhubit nemohou? Jde však o to, aby národ mohl provozovati určitou politiku velkých cílů, a k tomu jest jediná cesta: dorozumění mezi stranami. A tu jest dvoji možnost: buď dorozumění přijde shůry, od vůdců; není-li však možno dorozumění shůry, musí přijíti zdola, ze středu voličstva; kdyby se voličstvo vyslovilo pro smír, budou pro smír ihned i vůdové. Ať tedy jde inteligence na voličské schůze, ať mluví tam pro smír, pro soustředění, dělá návrhy, to bude pak nejlepší ziskem pro českou politiku. — Rektor české university Mareš praví, že náš národ zakouší těžce třídním sobectvím. Třídní boj nesmí však překročovati meze pravdy a spravedlnosti. . . Resoluce uznává za správnou cestu usilovati o soustředění pracovníků dobré vůle, nezakládati však nové politické strany.

Německí agrárníci pro dohodu. Oficiální orgán něm. agrární strany »Deutsches Agrarblatt« nařiká, že politické nemohou nebo nechtějí se dohodnouti, naproti tomu pracující lid, rolníci, živnostníci a průmyslníci jsou již dávno jednotni v přání, že konečně musí být uvolněna dráha pro hospodářskou práci a pro uzdravení našich vnitřních poměrů. Německá strana agrární a její poslanci snaží se neustále podporovati sjednání spravedlivého dorozumění. Klid a práce lidu, vážnost státu, příkaz hospodářského sebezachování vyžadují rozhodně klidu, pořádku a míru v zemi. Škoda hospodářská je zjevná ve všech oborech. Způsobem protiústavní vládné se jak v říši tak v zemi přes hlavy naše. Ve vlastním táboře se však Němci zmýlili v otázce správnosti cesty ze slepé uličky. Jestliže jiné státy mohou na cestě kultury beze sporu dále pracovati a nás předstihovati, musí to být možno také u nás. Neuděláme-li pořádek, pak budou nyníjší radikálové vystředati vrstvou ještě nespokojenější.

Vláda Polákům. Předseda Polského kola rokoval 24. června s ministerským předsedou hr. Stürg-

khem o hospodářských záležitostech halických. Hr. Stürgkh slíbil pak, že všem důležitým požadavkům Halíče bude vyhověno.

Agrární reforma v Bosně. Předloha o reformě vyvazení kmetů dostala předběžnou sankci, takže bude v nejbližší době sněmu předložena. Úhrada má být opatřena dvěma novými daněmi a sice ze spotřeby nápojů a z jízdních lístků na drahách.

O vládu na Středozezemním moři. Při projednávání rozpočtu námořnictva francouzského prohlásil zpravodaj Chautemps, že hlavním cílem francouzské politiky je, aby Francie sobě a svým spojencům zabezpečila za každou cenu vládu ve Středozezemním moři. Musíme mít nejen možnost volného spojení se severní Afrikou a našimi vzdálenějšími državami, nýbrž musí být též zabráněno, aby Německo, blokováno na severu ruským a anglickým loďstvem, se přes italské a rakouské přístavy zásobovalo surovinami a potravinami. Proto třeba stav válečného loďstva zvýšiti.

Nové obrovské úvěry na vojsko v Rusku. Říšská дума povolila v tajném sezení potřebné sumy na zdokonalení vojska. Povoleno prodloužení aktivní služby o 3 měsíce, strategické dráhy na západních hranicích, urychlené sesílání černomořského loďstva v letech 1914 až 1917, přes evropskou a černomořskou hranici nesmějí se na čas vyvážeti koně, 95 procent všech objednávek materiálu k účelům vojenským dostane výhradně ruský průmysl, čímž je mu zabezpečen ohromný příjem.

V Albánii jsou povstalci již vlastně pány země až na severní kraje za Skadrem, kde jen mezinárodní vojsko zdržuje mohamedány od vzpoury, a na Valonu. Vojenská převaha povstalců projevila se tak zřejmě, že není naděje, že by kníže Vilém mohl ještě ovládnouti situaci vlastní mocí. Zůstává omezen na Drač, kde mu válečné lodí velmocí zaručují osobní bezpečnost i pro případ, že by povstalci Drače dobyli. Jest také jisto, že většina velmocí nechce knížeti Vilému vnutiti Albánicum zbraněmi, a nebude-li se sám moci udržeti, musí odejiti tam, odkud přišel. Vůdcové povstalců projevují ochotu k vážným vyjednáváním s delegáty knížete a albánské vlády. — Mezi vládami jedná se prý o to, aby vládní moc v Albánii byla přenesena na kontrolní komisi, jejíž pravomoc byla by rozšířena. Kontrolní komise by pomocí mezinárodního vojska uklidnila Albánii, načež by odevzdala zemi knížeti Vilémovi. — O knížeti Miriditi Prek Bib Dodovi se zase píše, že zajat nebyl, nýbrž že vítězně postupuje k Drači. — Verbování dobrovolníků pro Albánii v Rakousku bylo zakázáno ministrem zahraničních záležitostí.

Napětí řecko-turecké. Vláda řecká přijala s uspokojením na vědomí sdělení Porty, že se vynasnažila obnoviti pořádek v Thracii a Malé Asii a že počala opět uváděti Řeky, dleci na maloasijském pobřeží, do jejich území. Řecká vláda prohlašuje, že přijímá návrh Porty na výměnu obyvatelstva a jejich majetku.

Vyjednávání mezi Mexikem a Spojenými státy. Protokol o všech sporných otázkách mezi Mexikem a Spojenými státy byl zprostředkovateli, jakož i americkými a mexickými delegáty podepsán. Konstitucionalisté budou se stranou Huertovou jednati o dohodu o všech vnitřních sporech, také i o volbě provisorní vlády, která má vystřídati Huerta. Konference nebude konati žádných schůzí potud, pokud zástupci Caranzovi a Huertovi budou jednati o dohodu.

Sochy, oltáře a j.

— provádí absol. a k. odborné školy a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Zprávy organizační a spolkové.

Projev katolických organizací v Hradci Králové nad sarajevskou tragedií. Dne 30. června výbor místní katolické organizace s výborem polit. klubu křesťansko-sociálního měly schůzi, před jejímž zahájením přítomní stojice vyslechli tento projev předsedy vsdp. Dra Gust. Domabyly: »Než přistoupíme k programu dnešní schůze, pokládám za svou povinnost několik slov podotknouti. Jsme pod dojmem velké a tragické události; míníme tím hroznou smrt Jeho cis. a král. Výsosti pana arcivévody a následníka trůnu Františka Ferdinanda a jeho choti Její Jasnosti paní vévodkyně Žofie. Událost tato ohromila a otfásla nejen celým Rakouskem, ale také celou Evropou. Při velké bystrosti, s jakou pronikal všechny potřeby svého okolí, při velké spravedlnosti, jakou mocný duch jeho byl naplněn, při nezlomné energii, s jakou prováděl vždy to, co za nutné a potřebné uznával — bylo jistě pana arcivévoda a následníka trůnu považovati za providenciální osobnost pro vnitřní i vnější osudy říše rakousko-uherské. Ale Prozřetelnost Boží jinak dopustila. Hvězda sotva vycházela, a naděje, jež do ní vkládána byla — náhle zašla, zapadla. Ztratili

jsme v něm budoucího panovníka šlechtitného charakteru, ztratili jsme v něm energického reformátora — ale ztratili jsme v něm také uvědoměného, rozhodného katolíka. V nezlomné důvěře, že Všemohoucí Bůh i v této bolestné chvíli stojí a státí bude s Jeho Veličenstvím nejmilostivějším císařem a králem, a že ochrannou svojí ruku máti bude nad trpce zkoušenou naší vlastí, zachováme osobu pana arcivévody následníka vždy ve vděčné, zářné památce.

Krajský sjezd v Chocni, konaný v pondělí dne 29. června, můžeme právem zadat k nejzdařilejším projevům katolické organizace naší letošního roku. Agrárníci, národní socialisté a Sokolové vynaložili veškeru energii, aby sjezd náš zmařili. Marny však byly jejich konference ve Vys. Mýtě, marno štvání v krajských listech, marný nátlak na výkonný výbor krajské výstavy v Chocni. Zástupci stoupenci našich přes 3000 hlav čtalců odpověděly koalici agrárně-nár. soc.-sokolské zřetelně, že již přešly časy, kdy se katolík bál veřejně hlásiti se o svá práva. Účastníci dostavili se hojně z V. Mýtska, okresů sousedních i vzdálených. Program sjezdu byl proveden dle oznámených disposic. Hosté přijedší vlaky byli na nádraží uvítáni pořadatelstvem, místní katol. Jednotou v čele s předsedou dp. Aug. Michálkem a na povozech dostavivšími se organizacemi. Následoval průvod s hudbou do chrámu Páně. Poněvadž prostory chrámové nemohly davy pojmouti, konala se současně dvě kázání; uvnitř s temperamentním nadšením promluvil vzletnou duchovní řeč dp. K. Keppl, ředitel Borromaea a ústř. starosta Sdružení mládeže z Kr. Hradce, venku za napjaté pozornosti proslavil významné kázání slavnostní kazatel vsdp. Msgr. dr. Fr. Šulc, kanovník a profesor z Hradce Králové. Následovala mše sv., kterou s velikou ochotou celebroidal včp. prof. dr. O. Domabyl, bisk. kons. rada z Hradce Král., za četné asistence kněží. Po mši sv. byl po Běstovické silnici uspořádán manifestační průvod. Jenž pro vzorné arrangement a imposantní počet manifestantů působil velkým dojmem na nesčetné zástupy diváků v ulicích a na náměstí. Obzvláštní pozornosti těšili se řady našich modrých Orfů a skvostné prapory. Za Orly ubíralo se sjezdové pořadatelstvo v čele s vsdp. kanovníkem dr. Fr. Šulcem, předsedou diec. komitétu organizačního, předsednictvem výstavního výboru a to p. tov. A. Mrázem a jednatelem p. Kohoutem, četní hosté (vidp. rada dr. Domabyl, p. ředitel kníž. statků, vdp. farář E. Neuman ze Sv. Jiří, vdp. děkan Barvíř z Opočna a m. j.). Na náměstí uspořádán byl tábor lidu, na kterém sjezd uvítali zástupcové výstavního výboru, zástupce místních katolíků dp. admin. Michálek, předseda strany naší p. P. Šabata, delegát českých katolíků vídeňských. Projektovaná slavnostní řeč pro neblahou tragedii v Sarajevu odpadla a vsdp. kanovník dr. Šulc za hlubokého dojmů zástupů promluvil procltý projev velkého zármutku nad žalmým odchodem J. C. a K. V. následníka trůnu p. arcivévody Františka Ferdinanda a jeho vznešené choť. Nato seřadil se průvod opět a po pochodu náměstím ubíral se ke školám, kdež byl rozhod. Odpoledne bylo věnováno prohlídce výstavy a odborným schůzím: ustavující valné hromadě královéhradeckého komitétu „Sdružení české mládeže katolické“ a tiskové konferenci. Doufáme pevně, že výsledky sjezdu budou brzo v tamních krajích patrný. Vzpomínajíc zdařilého sjezdu díky vzdáváme všem, kdož se o zdar přičinili: všem horlivým účastníkům, vsdp. kanovníkovi dr. Šulcovi, vidp. dr. Domabylovi, dp. K. Kepplovi, p. starostovi Šabatovi, slavnému výk. výboru výstavnímu, místnímu pořadatelstvu a našim důvěrníkům.

Odložení katolické slavnosti ve Smiřicích. Katolická národní jednota pro Smiřice a okolí odkládá na neurčito slavnost svého desíletí z toho důvodu, že vznešený následník trůnu a jeho jasná choť rukou vražednou přišli o život. — Zvláštními plakáty i v časopisech bude závčas oznámeno, kdy se bude slavnost konati.

Křesťansko-sociální bratrský organizace a spolky. Za příčinou 20letého trvání křesťansko-sociálního spolku katol. jinochů a mužů v Kladně ospořádán bude dne 19. července manifestační sjezd křesťansko-sociální v Kladně. Křesťansko-sociální spolky a organizace zejména ze středních Čech žádáme, aby laskavě v největším počtu sjezdu se účastnily a tento den výhradně sjezdu, jenž má býti vzpruhou celému kraji, volný nechaly. Krajský org. výbor v Kladně. Křesť. soc. spolek katol. jinochů a mužů v Kladně.

Projev I. Politického klubu křesťansko-sociálního pro království České nad sarajevskou tragedií. V úterý konal výbor jmenovaného klubu svou výborovou schůzi, již zahájil předseda red. V. Myslivec následujícími slovy: „Dovoľte, abych na počátku této schůze splnil svou povinnost, již mi ukládá ona strašná událost, která minulou neděli v úžas uvedla celý svět. Arcivévoda František Ferdinand, následník rakouského trůnu, padl rukou vražednou v hlavním městě Bosny, v Sarajevě, a s ním současně i vznešená jeho choť, vévodkyně z Hohenbergu, potomek starého šlechtického rodu českého, hrabat Chotků. Sarajevský zločin spáchán byl sice na osobách, ale platil říši, v níž pod žezlem staříckého císaře-trpítele žijeme. Zavražděný arcivévoda byl nečinně činným právě v tom směru, že se ze všech sil snažil obroditi a zajistiti říši naší důstojné postavení mezi evropskými státy. Tento snaz se právě platil vražedný atentát, který po prvním nezdaru ve druhém případě vedl k vytyčenému cíli. Zločin jest tím strašnější, že mluví o nedozrálých následcích. Nositel idey obrození říše sice padl, ale idea jím nesená nezanikne a volá po mstě. Želme proto násilné smrti arcivévody Františka Ferdinanda jako věrní synové této říše. Ale stejně žel-

me ji jako Čechové, tím spíše, ježto není nám neznámo, jaké sympatie úkladně zavražděný následník trůnu k českému národu choval, jak vřete metropoli Čech, Prahu, miloval, o ni se staral, a jaké naděje mohl český národ i po stránce státoprávní v budoucího císaře skládati. Zvláště však želme ztráty tak těžké, ba nenahraditelné, jako křesťané, katolíci. František Ferdinand byl proniknut stejně jako jeho vznešená choť hlubokým náboženským přesvědčením a krajně svědomitým plněním svých náboženských povinností mohl sloužiti za vzor všem katolíkům. Hlubokým žalem zrcení stojíme nad strašnou událostí sarajevskou a nemůžeme jinak, než obrátiti se s prosbou k Bohu všemohoucímu, aby silou staříckého mocnáře v tak krutém navštívení a pomoci svou ochraňoval naši říši rakouskou v tak těžké chvíli. — Přítomní vyslechli projev stoje a pověřili předsednictvo, aby vhodným způsobem tlumočilo nejhlubší soustrast místodržitelů království Českého.

Projev soustrasti katolických spolků. Dne 30. června konalo „Ústředí katolických nepolitických spolků Velké Prahy“ řádnou schůzi za předsednictví úřadujícího I. místopředsedy Zemské rady katolíků Msgra Františka Vaněčka. Po zahájení učinil předsedající tento projev, jež shromáždění vyslechli, povstávše ze svých míst: „Události posledních dnů dokazují pravdu slov: mezi rty a pohárem jest dosti místa pro neštěstí, jež vždy může způsobiti ruka zlovolná. Povinnost katolíků jest viděti v králi hlavu a otce a cítiti ji a její osudy sdílet. Smutná nastala nám povinnost v nejhlubším bolu rodiny následníka trůnu dáti na jevo nejvřelejší soustrast. Mezi voláním slávy padla rána z ruky zákeřníka, jež dvě šlechtě a milující duše zasáhla. Příčina vraždy zákeřné byl úřad, jemuž se vznešený arcivévoda František Ferdinand blížil, který jest každému řádnému občanu svatým. Padla za obět šlechtě hlava, ale nepadá myšlenka, již sloužil, o ní můžeme užiti slov církevního Otce: „Může býti zabit, ale nemůže býti přemožen.“, occidi potest, vinci non potest.“ Smutná událost v svatvečer Svatopetrský jest příležitostí všem katolickým spolkům osvědit svou synovskou oddanost jak k trůnu, tak k dynastii vznešené a býti školou občanských cností. Naši členové jistě s největším a opravdovým bolem slyšeli zdrcující zprávu nedělní, nesmíme se spokojiti jen citem soustrasti, ale přičiniti se rozšířiti oddanost k trůnu u všech, s nimiž se stýkáme, dle starého katolického hesla: „Pro Boha, vlast a krále!“

Jsem pojištěn ?? proti vloupání !!

Upozorňujeme pro letní období, kdy ráčíte se odebrati na cesty, na toto důležité pojištění, které Vám co nejkulantněji obstaráme. Pojištění proti ohni, úrazu, na život atd. obstaráme a rozpočty ochotně na požádání zašleme. Sprostředkování půjček při pojištění životním.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové — Adalbertinum.**

Podporujte svůj vlastní podnik!

Církevní věstník.

Česká pout do Lurd ke 25. světovému euchar. sjezdu. V těchto dnech rozesílá se každému z přihlášených účastníků přesně stanovený pořádek jízdní. Poutní knížky i legitimace obdrží též každý v čas. Ti, kdo ještě mají na jízdní cenu doplatiti, žádají se, aby tak ihned učinili. Naše česká výprava jest v Lurdech řádně opověděna a vše pro ni co nejpečlivěji připraveno. Tato výprava s Jeho Excelencí nejdp. biskupem Dr. Jos. Doubravou v čele bude v Lurdech vystupovati samostatně jako reprezentant českého katolického lidu před tvář celého věčného světa rovnocenná všem národům velikým a mocným. Pro českou sekci jest ke schůzím ustanovena dvorana sv. Jana Křtitele v Asyly Panny Marie Lurdské. Jednotlivé národy budou odbývati eucharistické triduum a kázání této pobožnosti budou většinou pod širým nebem. Po dobu trvání kongresu bude Nejsvětější Svátost vystavena dnem i nocí v basilice. Ve středu dne 22. července o 3. hod. odpol. zahájí kardinál-legát jubilejní světový eucharistický kongres. Ve čtvrtek, v pátek a v sobotu budou dopoledne od 9.—11. hod. schůze jednotlivých sekcí. O 11. hodině schůze kněží. V sobotu: schůze mužů. Odpoledne od 1.—3. hod. schůze žen a schůze mládeže. Od 3.—5. hod. společná schůze. O 5. hodině průvod s Nejsv. Svátostí. O 8. hod. večer světelný průvod. V neděli dne 26. července: dopoledne sloužil papežský legát slavnou pontifikální mši sv. v jeskyni. Odpoledne na ukončení památného kongresu slavné procesí s Nejsvětější Svátostí. Své zvláštní schůze a pobožnosti budou mít: Francouzi, Čechové, Poláci, Italové, Rakusané, Němci, Angličané, Španělové, Flámové, Valoni, Portugalové a Maďaři. Všem poutníkům přejeme šťastnou cestu, hojných milostí v Lurdech a šťastný návrat do milé vlasti!

Osobní. Dr. Bedřich Augustin, člen c. a k. vyššího ústavu pro vzdělání kněží ve Vídni, kněz diecése královéhradecké byl dne 30. června na c. k. universitě vídeňské na doktora bohosloví veřejně povýšen. Srdečně blahopřejeme.

Zprávy místní a z kraje.

Vzrušující zpráva o tragickém skonu nejmilostivějšího následníka trůnu působila v našem městě dojem velice skličujícím. Zločin sarajevský odsuzován velice přísně. Na církevních, státních budovách, na školách a jiných domech vyvěšovány smuteční prapory, na c. k. hejtmanství deputace různých korporací, ústavů atd. přednášely kondolence, ve školách promlouváno o zásluhách zvětěných jasných manželů. Projektované zábavy odvolány. Všecky zdejší vzdělávací ústavy obcují dnes smutečním bohoslužbám.

Pří volbách, konaných dne 24., 25., 27. a 30. června 1914 do městského zastupitelstva v Hradci Králové zvoleni byli do obecního výboru ve III. sboru za členy výboru pp. následujícími počtem hlasů: Beneš Josef 706 hl., Ježek Zdenko 637, Jirásek Stanislav 629, Halounek Karel 626, Fait Ant. 604, Thoř Josef 599, Pokorný Ant. 580, Hlávka František 555, Melichar Bohdan 551, Javůrek Václav 544, Morávek Václav 542, Hanousek Vítězslav 520. Za náhradníky: Stoklasa Gustav 805, Formánek Josef 555, Šubert Ant. 548, Košťál František 529, Votruba František 513, Medek Václav 489. — **Ve II. sboru** za členy výboru pp.: JUDr. Ulrich Frant. 204, Frynta Viřem 170, MUDr. Batěk Leopold 168, Chalupa Rud. 151, Hubáček Karel 142, Oberman Frant. 127, JUDr. Pokorný Frant. 124, Helvich Rudolf 117, Tolman Jiří 116, Ryba Bohumil 112, Pilnáček Josef st. 108, Mareš Jan 107. Za náhradníky pp.: Řehák Frant. 176, Vacek Alois 118, Ryba Ant. 113, Tamchyna Frant. 110, Nevyhoštěný Václav 107, Čáp Alois 102. — **Ve sboru I.** za výbory pp.: Fischer Frant. 67, Novák Josef 60, Dr. Tech. Imlauf Ant. 59, JUDr. Zimmer Alois 58, Russ Julius 57, Wipler K. 57, ThDr. Domabyl Gustav, 56, z Isakovice Karel 55, Hobzek Boh. 54, Rejthárek Frant. 54, Krčmář Alois 52, Hnilička Frant. 51. Za náhradníky pp.: Sláma Vavřinec 59, Materna Josef 56, Oehm Jaroslav 56, Pippich Eman. 55, JUDr. Czurba Josef 54, Huml Jan 54. — **Námítky** proti volbě podány býti mohou ve smyslu § 32. voleb. řádu pro království České k c. k. místodržitelství pro král. České v Praze v nepřekročitelné lhůtě 8 dnů, t. j. nejpozději do dne 8. července 1914 do rukou obecního starosty města Hradce Králové.

Pout na Rožberku. V neděli dne 5. července o svátku Navštívení Panny Marie bude odpoledne o půl 4. hod. na Rožberku kázání a příslušná pobožnost. Za tou příčinou odpolední pobožnost v chrámu Panny Marie v Hradci Králové bude již o půl 3. hod. konána a potom vyjde průvod z chrámu na Rožberk.

Osobní. Včera odjel do Palestiny za příčinou nových studií biblických vdp. Dr. Josef Slabý, profesor kněžského semináře. Přejeme horlivému pracovníkovi hojnost zdaru. — 23. června dočkal se ve zdraví již 75. narozenin bodrý, všeobecně oblíbený soused p. K. Šafránek, majitel holičského závodu. Bylo mu blahopřáno od četných přátel. Gratulujeme zároveň. Bůh dej ještě dlouho zdraví!

Výstava ženských ručních prací a výkresů v penslonátě císaře Františka Josefa I. ve dnech 28. a 29. června potvrdila dobrou pověst pokračovací školy. Řada oborů, totiž: plné vyšívání, malba jehlou, aplikace, křížkové a bílé vyšívání, vypalování, jiné a jiné doložené mnoha předměty, dokázala mnohostrannou zkušenost vedoucích učitelek. Ony při velkém počtu žaček zaslouží za svou námahu nejen jich vděčnosti, ale i uznání rodičů a veřejnosti. Přece musí býti vtáno s povděkem, že škola naučí dívku nejen prádlu, ale i modernímu uměleckému zdobení, jež skýtá nejen radosti, ale i výživu. — Výstavy kursů pěstunek a industriálních učitelek měly ukázati výsledky vyučování dle nových osnov i požadavků a informovati veřejnost o vědomostech a zručnostech, jakých možno kursy získati. Radost dětí kupících se kol perníkové chaloupky, vesnice, domků, nalepovánek, košíčků a výkresů ukazuje, že cesta je dobrá. Znázorňování písní a říkadel modelováním v lepence a nalepováním jsou obory letos nové. Výkresů má každá kandidátka 40, počet (při 2 hod. týdně) jistě slušný, s ohledem na vystavenou kvalitu. Učitel kreslení, p. supl. profesor pedagogia Jaroslav Havelka docílil znamenitých výsledků svou výbornou methodou. — Kurs industriálních učitelek vybral z řady svých předmětů ruční práce a kreslení, by jimi prokázal svou roční přípravu k učitelskému povolání. Ženské ruční práce vykazovaly nejen předměty zdobené, ale i prádlo, správký, stříhy a jiné. Jejich praktická všestranná příprava i svědomitá práce učitelky se jevila každým kusem. Právě různé užité způsoby vyšívání bylo zajímavé. — Výkresy podávaly postup předmětů všemi obory ručních prací (ročně 30). Byly to zvláště čtverce, polštáře, slunečníky, běhouny a jiné hlavně patronou, jež netušený praktický význam (místo kopírování) se tu projevil. Výkresy byly čisté, svědomitě pracovány v barvě i kontuře; svědčí o svědomitosti žaček i rozvaze učitelů, že vždy hleděli k užiti kreslení v oboru ženských ručních prací. Bylo viděti v obou kursech, že při kandidátek i snaha učitelů, vytyčiti co nejvíce, mohou dosáhnouti výsledků, které těší všechny, kdož levi zájem nejen o kursy, ale i o přísti vyučování kandidátek. Gratulujeme srdečně všem! — Výstavka byla by jistě vyvedla mnohého povýšence z předsudku o zpátečnictví klášterních kursů.

Inspekce dělostřelectva. Dne 1. t. m. přijel do Hradce Králové komandant 9. dělostřelectké brigády p. generálmajor Eduard Zanatoni, aby provedl přehlídku zdejších

Karlu Voršickovi, své nejvzácnější blahopřání k jeho sedmdesáté ročníci, děkujíc mu ústy sekretáře za všechny důkazy otcovské péče a lásky projevované kléru vikariátu po všechnen čas obezpečného vedení a spravování vikariátu a hlavně za veškerou uznávanou obětavost — až do umlčení — při letošní generální visitaci. Duchovní správce metolík těchto far, kde by byl měl Jeho Excelence se svým P. T. právodem přenocovati, ale i všechnen vik. klérus závodil v projevech lásky k vys. důst. p. jubilantu na oslavu sedmdesáté ročníce nějakým obnosem k libovolnému použití — a šlechtitý náš představený pohotově poděkovav dešit fecti, připojil, že dar ten pro svou osobu by nikdy nepřijal, ale když mu volno rozhodovat, že týž věnuje útočně slepých na Kampě v obnosu 345 K. Zajisté že za tento dar šlechtemosti neopomenou se obšťastněné dívky modliti za zdraví a blaho časné i věčné velkodušného jubilára. — K nemalému potěšení vikar. duchovenstva a zajisté na prvním místě vys. důst. p. pap. prelata Mons. Vorlíčka dovidáme se, že jej jako jubilanta k sedmdesáté ročníci Jeho Excelence nejdp. biskup dr. Doubrava na své bismovací cestě ze Žlebu ráčí počtiti blahopřejným dopisem a současně přátelsky mu blahopřát vys. důst. p. kanovník kancelář z Hradce Králové.

Ronov nad Doubravou. Veliké a slavné dny minuly a my žijeme jen v krásných vzpomínkách. Těšili jsme se na ty chvíle radosti a naše očekávání neklamalo, aby ještě se stupňovala naše radost, když užívali jsme tu milou, upřímnou a otcovskou tvář Jeho Excelence našeho nejdůstojnějšího pana biskupa Dra Josefa Doubravy, který k nám zavítal, aby udělil svátost sv. bismování a vykonal úřední generální kanonickou visitaci a to právě ve výroční dny svého posvěcení na biskupa. Byla-li cesta Jeho Excelence triumfální vikariátem kutnohorským a čáslavským, bylo přijetí a uvítání na osadě naší zjevem fenomenálním zjevem, který svědčí, jaké účie a jakým sympatiím se těší náš vrchol pastýř na osadě naší. Veliké přípravy a brilantní výzdoba mluvily jasně, jak hluboké jest náboženské přesvědčení našeho upřímného, nadšené zbožného katolického lidu. — Město naše staroslavné přivítalo se čarovným háem praporů národních barev a za hlášení hmoždíků, za hláholu hudby a přesání zvonů stannu Jeho Biskupské Milosti na hranicích osady naší, kde postavena první brána. První hold podávali jinoši ze sdružení mládeže na vkusně ozdobených kolech s praporečky papežských a národních barev. Krátký proslov pronesl student IV. třídy gymnasia Jaroslav Hudek. Nové podpory hezkeho banderia počtem na 60 hlásí se k životu a oznamuje svoji přítomnost. Nejstarší člen banderia p. Jan Vávra, zbožný rolník, vítá Jeho Excelenci krátkými, ale upřímnými slovy. Krátce nato radost naše splněna. Excelence sestupuje s povozu a stojí mezi námi. První promluví uvítací řeč p. Josef Bruder, starosta, s celou městskou radou a pp. starosty příslušných obcí. Excelence po několika krocích octá se v bráně druhé, která sama vítá jej krásným nadpisem: «Vítej nám, vrchol pastýři náš!». Po představení čelných osobností ukládá se Jeho Excelenci místní duchovní správce s četným duchovenstvem a projevuje svoji radost, že Jeho Bisk. Milost přijel jako otec mezi děti a to děti hodné a přináší k nám pokoj a lásku. Sotva že domluvil, sklání svoji poklonu v nadšeném pozdravu p. Em. Musil, administrátor nadačních velkostatků, patronátní komisař a zástupce patrona Jeho Excelence c. k. místodržitele království Českého. Přihlašuje se naše drobtina a ústy Marie Hrnčířové, hodné děrušky zástupce ředitele zdejší měšťanské školy, projevuje radost dětí, jakom mají z příchodu Jeho Excelence. Za děrušku členové sdružení mládeže Aloisie Bukovská a Marie Spěvákova se skvostnou kyticí v ruce. Pokud jsme zaslechli, praví asi toto: «Vaše Excelence! Nejdůstojnější Pane! Račte Vaše Excelence přijati mými ústy projev nejhlubší úcty katolické mládeže, která s touž věrností, kterou lne ke sv. církvi, sklání se oddané i k Vaší Biskupské Milosti. Jsme přesvědčeni, že Vaše Excelence přijme tento hold lásky naší s toutéž dobrotivostí, s jakou vroucností jest mladými srdci našimi podáván. Nemáme většího přání, než aby Prozřetelnost Boží Vaší Excelenci ráčila nejen zde, ale na všech apoštolských cestách na dlouho a dlouho sáiti, ochraňovati a zachovati ku prospěchu svaté víry a k blahu všeho katolického lidu našeho. Nyní přistupuje místopředseda spolku vzdělavacího katolického sociálního «Rovnost» p. Jan Bláha s členem výboru p. Frant. Zikmundem a praví: «Jméno katolického spolku zdejšího dovoluje si vzdáti Vaší Excelenci nejpokornější hold oddanosti a lásky spolu s přáním, aby Vaše Excelence našla mezi námi chvíle opravdové radosti a spokojenosti. Nechť všemohoucí a dobrotivý Bůh Vaší Milost zachová na dlouhá léta v plném zdraví a svěžesti jak ku blahu sv. církve, tak i k prospěchu milého národa našeho. Budiž ještě jednou Vaše Excelence co nejuctivěji vítána. K uvítání dostavily se všechny místní spolky, zástupce c. k. četnictva p. Frant. Čich, c. k. četn. strážmistr, vysoce urozený pan baron Czeslav Reiský z Dubnice se svojí četou a nasy dobrého lidu. Průvod ubírá se do farní budovy a zde vítají Jeho Excelenci ve vkusně ozdobené faře odznaky papežské, kynouce mile na pozdrav. Pak po krátké přestávce jde do farního kostela, kde na dveřích čteme veliká písmena «Pax», t. j. pokoj a křesťanský pozdrav: «Pochválen buď Ježíš Kristus». Bobatě fanfáry a mistrně nacvičené «Ecce sacerdos magnus» panem ředitelem a učitelem Em. Culkem otřásají celým velkým chrámem. Nemůžeme vypisovati obsah těch výtečných promluv Jeho Excelence, než pravíme, jsou srozumitelné, důstojné, ale jsou též neohrožené, jak sluší se na

biskupa, nástupce sv. apoštolů. — Svaté bismování uděleno 1110 osobám farností naší. Po té kázání skouška ze sv. náboženství a Jeho Excelenci vřítí děti školní Bohumila Raimundová z Třemošnice a Marie Rážíčková z Knežic. Po zkoušce děkují Jeho Biskupské Milosti Marie Kutlíková ze Závratce a Bohumila Tuhá ze Závratce. — Odpoledne konána druhá slavnost posvěcení praporu nového spolku «Rovnost» na náměstí u starobylé sochy P. Marie. Průvod ubírá se z farní budovy a prapor nesen řadou 13 družiček před matkou praporu p. Antonií Novákovou a kmotrami Janou Bláhovou, Marií Kulháňkovou, Annou Šmídovou a Annou Svobodovou. Před svěcením členky sdružení mládeže Bohumila Hájková z Ronova n. D. a Anna Nešádková z Bousova s nádhernou kyticí žádají Jeho Excelenci za posvátný obřad: Ta chvíle svatá, po níž práhla nitra, jak po krůpějích rosy spráhlá zem, ta chvíle vzešla za dnešního jitra, my stojíme již pod svým praporem! A v duši všech se niti radost čistá, vždyť Excelence, arcipastýř sám, jej znakem kříže posvětit se chystá a k posvátným je povznést zástavám. Je štěstí naše bez hranic a mlry a věčnost naše jako moře hloub. . . . Výš vzroste teprv šla naší víry a každý mocný církve bude sloup. Ku svému biskupu nás vždycky bude volat ten prapor svatý mocným povelem, pak srdce jednotu kdo chtěl by ztratit? My otce jednoho jen děti zůstaneme! — Na dané znamení, když prapor vzlétl, hřmí rány z hmoždíků a poděkování členek mládeže Anny Kratochvílové z Ronova n. D. a Marie Černohubové z Třemošnice: «Akt skončen posvátný a šťastím zraky planou, zástava svatá již se vznáší výš, teď ku předu jen! její pod ochranou, a srdcem vzhůru, kam nás vede kříž! Už nejsme voje bez vůdce a cíle! Hle! Prapor náš nás sráží v jeden řad, kdo svornosti a nové svěží sile, by ještě odvážil se vzdorovat? O buďte zlíbány ty svaté dhané, jež také štěstí připravily nám, kž požehnání Boží splyne na ně, a Bůh nechť povznese je ke svým výšinám. — A již opět nová skvostná kytice v rukou Jeho Excelence. Pak nejdůstojnější arcipastýř proslovil nadšenou řeč na hesla na stuze praporu: «Bůh, láska, vlast. — Největší hold chystalo naše město na večer, t. j. osvětlení celého města a lampionový průvod s hudbou městem. Bohužel smutná zpráva o úmrtí arciknížete Františka Ferdinanda byla příchodem, že Jeho Excelence na znamení smutku slavnost sám odřekl. Den druhý konána po sv. bismování zkouška ze sv. náboženství ve škole, kde přivítal upřímně a srdečně Jeho Excelenci zatím ředitel pan Josef Hračt. Zde podána Jeho Bisk. Milosti celá řada krásných kytic. Potom vykonal Jeho Excelence návštěvu v jubilejní opatrovně a některé oficiální návštěvy, podaroval mnohé krásnými památkami a chvíle tělivého rozloučení nastala v chrámu Páně. Duchovní správce vldp. Frant. Kašíák toužil se s Jeho Excelencí loučit se děti školní a za sdružení mládeže Marie Tittmannové v krásné dlouhé řeči dává poslední s Bohem mluvenému pastýři. Poslední požehnání uděluje Jeho Excelence. Buď dlouho zdrav, Ty dobrý a laskavý otče náš!

=UHLÍ=

hornoslezské

nejlepších známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Lovčice (u Chlumce n. C.) Někdy přítel «pravdy» a kazimír ve farnosti zatoužil po vavřínovém věnci dopisovatelském. Složil lokálku na potupu kněze a zaslal ji jako muž pokroku do «Havlíčka», snad také proto, by tento list, šířící nevěru a vybízející k odpadu od víry, našel tím spíš vlivného příjetel ve farnosti. — Lokálku madesal: «Mrtvé uctivě pochovávat». Protože však obsah je v rozporu se skutečnou pravdou, byla redakci «Havlíčka» zaslána farním úřadem oprava. Že ji «Havlíček» — časopis, šířící «pravdu» v lidu — uveřejní, je více než pochybné. — V nemocnici chlumecké zemřel dne 9. června t. r. 19letý Alois Boura, syn domkáře z Lišic. S povolením poštického úřadu byla mrtvola do domu otcovského do Lišic převezena a na Boží Tělo dne 11. června odpoledne na hřbitově v Lovčicích pochována. Kolem pohřbu točil se zpráva pisatele i oprava její. Není pravda, když otec zemřelého Aloise Boury hlásil na faře v Lovčicích pohřeb, že řekl «důstojný pán» Fr. Janák — jestliže zaplatí, přijde rakev do domu vykropiti, mnoho že za to nevezme — jen 40 korun — ale pravda jest, že duchovní správce nic takového neřekl a otec Aloise Boury také ani za průvod z domu z Lišic nežádal. — Proto také není pravda, že

se musil otec spokojiti, když mu «milostpán» přišel pohřbu, kousek cesty naproti, — ale pravda jest, že duchovní správce přišel naproti tam, kam si otec sám přál, a kam chodit pohřbům z Lišic naproti je starodávným zvykem. — Rovněž není pravda, že to «koštovalo» 24 korun, — ale pravda jest, že otec pohřeb vyjednávající dal po pohřbu pro osobu kněze korun patnáct (15). Konečně i to není pravda, že je otec zemřelého chudák, který nic jiného nemá, než těch pár šmalých došek nad hlavou — (jaký to soucit dopisovatelé!), ale pravda jest, že je v poměrech majetkových dobrých, an má nový, pěkně taškami krytý domek a několik korců polí k tomu a druhý svůj domek — bez šmalých došek — dal synovi druhému. Důkazem také toho je, že ten chudák nechal převézt mrtvolu synovu z Chlumce do Lišic, k čemuž p. c. k. okresní lékař zadarmo sotva také jezdí, — dále, že hudebníkům dal 32 K, p. fidešim za zpěvy 26 K, zvoníkům 14 K, hrobařovi za výkop hrobu s chvojovou výzdobou 13 K. farář, který jest druhý den mši sv. za zemřelého sloužil, 15 (patnáct) korun. Dle toho je viděti, jak odůvodněno je to, co na konci «soucitný» s chudákem lhal do «Havlíčka» napsal: «Což důstojný pane» farář, — nemáte v sobě kouska soucitu? . . . Váš spasitel vás učil lásce k bližnímu — a vy pěkně následujete v šlépějích jeho! . . . Zajímavé konečně je i to, že — (patrně pisatel) — ve velké bílé obálce číslo to «Havlíčka» — zaslal p. farář dne 26. června (razítko vlaku: Chlumeck n. C. — Králův Městec — (ó té opatrnosti!) — a list sám vydán je teprve dne 27. června (dle tiskového data). Chtěl se tedy pisatel tou rychlostí velice Lovčickému farářovi «zavděčiti», který mu děkuje za tu neobvyčejnou «laskavou» pozornost.

Křtělce. V neděli dne 28. června na den sv. Jana Křtitele oslavila osada naše 100leté jubileum posvěcení chrámu Páně. Kostelíček byl ozdoben prapory, uvnitř po stěnách věnce dodávaly zvláštní půvab stánku Nejvyššího. Pořad slavnosti byl následující: O 7. hodině byla ranní mše sv. s exhortou. V 9 hodin slavnostní kázání, které proslavil dp. J. Michálek, kaplan z Jilemnice. Naznačil krátké dějiny chrámu zdejšího a významnými slovy líčil význam kostela, který jest domem otcovským. O 10 hod. byla slavná mše svatá, kterou za asistence místního faráře, dp. J. Kynčila z Hoř. Štěpanic a dp. Michálka obětoval dp. Fr. Hrobský, farář z Hoř. Štěpanic. Předě měl svatou posvětili dp. celebrant krásné obrazy nejsv. Srdce Páně a P. Marie, jež byly darovány od nejménovaného dobrodince. Odpoledne o 3. hod. bylo kázání, jež pronesl místní duchovní správce, načež ubíral se průvod do příslušné obce Roudnice, kde vykonáno bylo posvěcení zvonku a zvonice. Po dlouhou dobu již neviděla naše vesnička tolik lidí, kteří z celého širého okolí se sešli. Přišla procese z Jilemnice, z Jablonce nad Jiz., z Poniklé, ze Štěpanic, z Benecka, z Rychlova, z Jesřábu a ze Stromkovic. Po svěcení zvonku bylo v chrámu Páně slavné požehnání s chvalozpěvem ambr. «Bože, chválime Tebe». — Tímto vzdáváme všem, kteří jakýmkoli způsobem přispěli k oslavě jubilea, nejsrdečnější «Zaplati Pán Bůh». Zvláště však děkujeme velect. sl. Matysovým z Rychnova nad Kn., které drahocenným, vyřezaným antependiem na oltář a ozdobou kazatelny náš chrám obdarovaly, jakož i velect. paní Kuncové z Rychnova n. Kn., která skvostně vyřezané antependium darovala na hlavní oltář. Dále sl. spolkům katolickým zdejšími i cizím, družičkám, které v tak hojném počtu se sešly, dčvkám v krojích národních místním hudebníkům a všem jednotlivcům, kteří ozdobili osadu prapory, branami a nápisy. Nejsrdečnější díky vzdáváme všem důstojným pánům, kteří z obětavosti neobtěžovali si jíti až na Roudnici k posvátnému obřadu posvěcení zvonku. (Byli to všichni shora jmenovaní a dp. Flieder, kaplan z Branné.) Nikdy pohorská vesnice v Krkonoších nezapomene tohoto slavného a významného dne.

Litomyšlsko. Na našem okrese někteří učitelé vřítou kají řídem do hlavy zvláštní pokrok. Vynikají hlavně učitelé Karel z Víčkova a Dudycha učitel na farní škole v Litomyšli Evangelik Dudycha měl nedávno «U třech kocourů» u Morašic přednášku o Husovi pro agrární dorost. Ovšem přemahoval Husa po evangelicku a oteř se také o patrona českého sv. Jana Nepomuckého. Radíme učitel Dudychovi evangeliku, aby se staral o patrony evangelické a našich svatých nechal na pokoji. Katolíci Jeho evangelickou pravdu o Husovi poslouchati nechťejí a kteří posílají své děti do Litomyšle, dají si již pozor. Ovšem p. Dudycha vede hlavní slovo v «Sokole» a proto ta snášelivost! Takový muž se ovšem líbí nejvíce agrárníkům pokrokovým. Ale veřejnost může poznati, že rypání do náboženských záležitostí provádí zcela někdo jiný než katolíci.

Záložna v Hradci Král.,
Janské náměstí č. 168.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi 4 1/2 %
a vklady pokladničkové 4 1/2 %

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT
všeobecná aka. společnost pro pojišťování
PRAHA, palác «Koruna», Václavské náměstí.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Právo člověka.

Nazývá se nyníšší věk demokratický. Kdo začne vsude rozhlašovati, že žije jenom pro lid, že zájmy lidových vrstev jsou mu vysoko nad zájmy osobní, kdo začne ostře kritizovati oficiální správce záležitostí veřejných, hned jest vítán od lidu s otevřenou náručí. Chytří sobci, kteří se obléknou v láv lidovosti, mohou pod demokratickým štítem nerušeně prováděti skutky despotů a byrokratů. Kdo by se proti nim ozval, stihne ho neúprosná kletba, která se odůvodní tím, že jest zapověděno urážeti reprezentaci lidovosti. »Kdo bouří proti zástupcům lidu, bouří proti zájmům lidovým a proto pryč s nepřitelem lidovlády!« Tak zní neúprosný rozsudek. Zachová-li se zevnější demokratické pozlátka, vyhová-li se aspoň formě lidové etikety, má pohlavár plnou zvůli, ve které ho podporují horlivé existence závislé, jež se snaží z lidových zřízení také pro svůj prospěch něco urvati.

Lid, který byl od demagogů naplněn velikou pýchou, kterému se pochlebují, že může diktovati, žádá pro sebe poklony, chce, aby zvolený pohlavár chválil a chválil. A za laciný byzantinismus náčelníků se promijí největší skokanství protilidové v praktickém jednání. Jen formu zachovat, jen mnoho dobrých úmyslů předstírat, pak demagog může hrabat oběma rukama, může zkracovati práva jiných jako v některém pašalíku!

Právě ta zevnější forma svádí často k veliké sociální přetvářce. Demagogové vyvolávají sami duchy, kterých pak nemohou zažehnati. Lid zfanatisovaný činí si takové nároky, kterým pohlavár vyhověti nemůže. Leč též náčelník nesmí říci, že lid žádá věci nemožné — vždyť by mu okamžitě připomenuli, co dříve sliboval. Aby demagog vyklouzl z nepříjemné situace, utíká se ku lhaní, svaluje obmyslně vinu na lidi jiné, místo uvědomování přivádí prostomyslné hlavy svých stoupenců do největších zmatků. Běda by mu bylo, kdyby poctivě řekl, že má také sám svá lidská práva a že aspoň tolik si zaslouží pro svou vlastní osobu, co se popřává každému málo významnému voliči, který sám své privátní záležitosti zanedbává. Proto se lze o obětavosti dále — na př. poslanec nesmí říci, že i při velikých starostech veřejných přece má rodina aspoň tolik k němu práv, jako rodina kteréhokoli proletáře ke svému životeli.

Volici jest dovoleno hodně spílati takovému poslanci, který aspoň něco vysvětlil upřímně. Zato však poslanec sám musí se i na lidovém pranýři tvářiti tak, jako by nad ním rozhodoval soud nejkompetentnější, jemuž jde jenom o blaho lidu. Musí novým a novým pochlebenstvím odvracet od sebe ránu, mříenou od sobců jiných, kteří pořádají veliké zbrojení proto, aby se sami domohli dobře placených míst.

Může-li směle volič nadati poslanci, jest dovoleno zase zástupci lidu schladiti si žáhu na ministroví. Třikrát běda však ministroví, kdyby užil proti spílajícím poslancům jen pětiny takových drsností, jaké mu tito dovedou vmetnouti ve tvář. Proti ministroví povstali by i tací poslanci, kteří jsou mu podporou. Proto za lidového zařízení ministr ke všemu musí ukazovati vlídnou tvář, aby se sněmovnou vydržel, musí zachovati všechny formy vysoké etikety. Zkrátka lidové zařízení, mají-li v něm vliv demagogové, učí přetvářce i ministra. Chce-li se ministr pomstíti za největší osobní urážky, za bezuzdné hanobení i vlastních členů rodiny, musí tak učiniti postranními cestičkami. Čím více se usmívá na své fanatické nepřátele, tím lépe se mu osobní pomsta vydaří.

Zle by bylo ministroví ve vícejazyčném státě, kdyby se nepřítivně vyjádřil o zástupcích některého národa. Hned by se strhl pokřik, jak jest celý národ urážen. Nezpytuje se svědomí, zda není na slovech ministrových mnoho pravdy. Národ zůstává vždycky svatý za každých okolností, i kdyby jeho smetánka se dopouštěla velikých podvodů, i kdyby žaláře byly příslušníky národa toho přeplněny. »To jsou jenom jednotlivci, ale těleso národní jest zcela zdravé, čest národa našeho jest nedotknutelná!« tak hřmí protesty hned se všech stran.

Kdyby někde člověk prostý krvavě ublížil ze zlomyslnosti státnímu úředníkovi, všecko se omluví. »Byl to skutek ubohého člověka, jehož nitro pobouřeno bylo bezprávím. Nedivme se.«

Ale běda, kdyby na př. komorník některého vyššího úředníka se pohádál někde s jiným prostým člověkem a náhodou ho v hádce zranil. Taková privátní záležitost ihned by vzbudila tisícíhlasu ozvěnu, hned by rozjitřené davy hnaly prudkým útokem na pána komorníka takového, okamžitě by seděl na lavici obžalovaných sám vysoký hodnostář za to, co provedl zcela na svůj vrub jeho sluha. Lid jest neomylný, vždy spravedlivý — bezpráví se páše jenom od správců záležitostí veřejných!

Vladaři, ministři, komandanti jsou na světě dle moderní lidové logiky jenom pro amnestie, jen

pro vyláčení lítosti a soucitu nad lidmi velice chybujícími. Nesmí se v nich ozvati lidský cit, nesmí dáti průchod svému roztrpčení. Zkrátka — co jest dovoleno člověku nejnižšímu, který často jen vlastní vinou zůstal v postavení nízkém, co jest dovoleno docela i líným parazitům, na to nemá nikdy práva osoba vynikající. Ta nesmí dáti průchod svým citům ani tehdy, jestliže zákeřníci zničí zločinným skutkem celé blaho její rodiny. Naopak v případě takového neštěstí musí vysoký hodnostář sladiť svou tvář co nejpříjemněji, musí často tisknouti ruku i těch kondolentů, jimž na očích vidí radost ze spáchaného zločinu.

Prostý člověk má právo nerozuměti neprimativnějším požadavkům obcování s lidmi druhu jiného, smí urážeti, ačkoli desatero jest tak jasné, že poučuje i člověka nejnaivnějšího. Leč vysoký hodnostář právě při největším neštěstí rodinném musí každé slovo vážit na vážkách zlatých, v okamžiku nejkřutějšího bolu sta oči sleduje každý jeho pohyb, tvářnost obličej, každé důvěrné slůvko k některému příteli. V okamžiku, kdy veřejnost má popřáti zarmoucenému trochu klidu, aby se volně vyplakal, aby si požaloval srdečně, každé jeho hnutí se uveřejňuje v novinách.

A právě lidé, kteří vynalezli podvodnou frázi, že docela i náboženství jest věcí soukromou, s rostoucí zvědavostí vtírají se do nejprivátnějších záležitostí člověka hluboce raněného, ze slov vynucených okamžitou ranou spřádají dalekosáhlé politické domysly. Ve věku »humanity« zapomíná se pro zájmy veřejné i na nepotřebnější lidská práva jednotlivců.

Onemocní-li vladař, hned celý dav zpravodajů netoliko pátrá po průběhu nemoci, po tom, jak vladař kašle, co požívá, zda se potí, ale i po tom, co v nemoci mluví. I v nejkřutějších bolestech jest vázán vysoký hodnostář k přesnému zachovávání společenské etikety, musí se podrobovati tomu, co by prostý člověk nesnesl ani za kypícího zdraví. Kdyby se shlíkli z pouhé zvědavosti lidé kolem těžce trpícího žebráka, hned by je od sebe hnál, jakmile by zpozoroval, že jich nevede k jeho choré hlavě zájem humánní.

Na zvědavé zevlouny se rozlobí často právem i dělník, který seznává, že dav buďto jeho práci anebo zábavu sleduje pouze k vůli okamžité kratochvíli anebo z toho důvodu, aby měl látku pro kritiku. Osobám vysoce postaveným však se prohlížejí i doutníky, jejich ústroj, v novinách se rychle rozšiřují i zprávy o tom, co mluví jejich šestileté děti a ihned jest řada domyslů, proč děti tak mluví, kdo má na takové řeči vliv, mají-li býti pokárány atd. Zkrátka dav, který si dovoluje všechno, neodpouští své vrchnosti nic, žádá úsilně, aby byly zavedeny i v osvětlené Evropě čínské pagody.

Ti lidé, kteří chválili barcelonské a portugalské krvežíznivé vrahy, nikdy neodpouštějí ani přísnější slovo vyšších občanů o zcela zřejmých davových zlořádech.

A tak v době předemokratisované, kdy lid se klaní vlastním některým modlům, na druhé straně se ubíjí zcela bezohledně nezadajné právo jednotlivců, lid sám nutí úředníky k přetvářce, stará se o to, aby lidé výše postavení nikdy se upřímně nedorozuměli s nejšířšími vrstvami. Zfanatisované davy netoliko žádají úplnou amnestii od člověka krutě postiženého a uraženého, ale jdou dále, neúprosně vyžadují, aby se ani děti nešťastníkovy neodvážily pronéstí přísný soud nad škůdci svého rodu. Upřímný stesk se absolutně zapovídá, všechno musí býti ztajeováno v době, kdy jiným lidem se tleská k nespravedlivému spílání. A taková takтика poškozujících velice důležité zájmy lidu samého.

Osvícené století dvacáté jest věkem tak veliké neupřímnosti, jaká se v lidstvu objevila málokdy. I bezcitnost dovede se odívati v roucho humanity. Pro samou vodu nevidí se moře, pro samý vítr necítí se existence vzduchu. »Každému stejná práva!« Ale tato práva nikoli jen podfízeným, nýbrž i jiným a zvláště těm, kteří s houževnatým nasazením všech svých sil brání bezpečnost a lidská nezadajná práva davů nejšířších vůbec.

Světová známá kola

KORUNA

pětiletou písemnou zárukou dodává
firma:

LADISLAV VESTKA

Praha, Václavské n. 53.

Úvěruhodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceníky.

Kulturní jiskry.

Rector pražské university o potřebě náboženství. Dr. Mareš na veřejné schůzi v Karlíně dne 25. června pravil toto: »Život jednotlivého člověka jest krátký; ale lidský život trvá, jest nesmrtelný, věčný. Tomuto věčnému životu jest kaž-

dý jedinec zavázán sloužiti. A slouží též každý, kdo jest poslušen svého citu a pudu, i proti počítavému rozumu. Pečuje o dobro pokolení ještě nezrozených, jako by on sám měl věčně žiti. V tomto citu a pudu jest pravda převyšující pochopitelnost obmezeným sobeckým rozumem jednotlivcovým. Pravda příkazující závazně: služ životu věčnému, i proti vlastnímu sobeckému zájmu, který ti ukazuje tvůj rozum. Tato pravda jest kořen veškeré mravnosti, která znamená vyšší závaznost, v zájmu převyšujícím každého, i hromadného jednotlivce. Z té pravdy prýští náboženství, neboli religio, závaznost vyššímu. Nemožno vykořeniti ji z lidské mysli a nahradit rozumovou vědou. Ona jest zvláštní výsadou lidské mysli, ona tvoří podstatný charakter člověčenství. . . . Rozumové sobectví, oceňující jednotlivosti pouze podle prospěchu jednotlivce, spatřuje též ve smrti konec života, svádí ke zpronevěře životu věčnému, ježto rozum vede k nevěře i v takový život. Avšak lidstvo nemůže žiti v této nevěře. Opravdoví nevěrci, věřící v tuto svou nevěru, již nenacházejí víru u lidí, které pudí cit k vyšší pravdě; jsou již jen dokladem marnosti vzpoury jednotlivců proti životu věčnému.«

Houževnatost židovských starověrců. P. Haval napsal v Petites Relations d'Orient: »Přicházím právě z Jerusalema. Mohu pouze říci, že jsem užasl, když jsem musil zjistit pravou zátopu města a okolí židovstvem. Každý den, ano každou hodinu přicházejí noví židé. V Jerusalemě samém je dnes 100.000 ruských a 60.000 německých židů. V Haifě je stálý příliv židovských přistěhovalců přímo obrovský. V Safě jest dnes nejméně 20—25 tisíc židů, v Tiberiadě 6000. Dále jsou kolonie francouzských židů v Jauni, Mutelle, Sammarinu a kolem jezera Hule. Podél toku hlavního Jordánu v Tell el Kadi kvetou židovské osady rovněž. Na cestě jsem slyšel, jak moji hebrejští společníci pozdravují se hebrejsky. Četli také hebrejské časopisy. Hleděl jsem se informovat o zionismu v Palestině a dovedl jsem se toto: Už od mnoha let vydržuje rodina Rothschildova mnoho židů v osadách severní Galilee. Posílá jim učitele, kteří tu udílejí vyučování a vzdělávají a vychovávají mladou generaci k nejrůznějším odborům výroby. V Jauni je na př. židovská továrna na látky. Než pokusy tyto zatím příliš se nezdařily. Zdá se, že žid se hodí pouze buď pro obchod anebo pro zemědělství. Zionism, který je dnes podporován většinou židovstva na celém světě, pojal za cíl sjednotit Israelity celého světa na půdě Palestiny. Ježto potřebovali společné řeči, zvolili si hebrejštinu. Objevila se dále nutnost dostatečného zaměstnání a výdělku pro kolonisty. Nakoupilo se proto nezdělaných lánů polí v Palestině, kdež zřídila se hospodářství. Stojí už také židovské hospodářské školy. Mezi zionisty v Palestině jeví se už také hnutí pro obnovení židovské samostatnosti a staré slávy národa israelského. Proslýchalo se také, že Rothschild chce Palestinu od Turecka koupit.« — Podobné a ještě výmluvnější zprávy o houževnatosti zionistů přináší tisk liberální.

Dr. Kaliz o novohusitském radikalismu. Zajímavost již z toho, co jsme uveřejnili, jak psal tento vynikající politik o bezhlavých kotrmelcích předáku strany, ku které se hlásil sám. Ještě aspoň několik dokumentů z jeho korespondence!

5. března 1896 jednali jsme v parlamentární komisi o přijetí konservativních Moravanů. (Přizvaný dr. Adolf Stránský jako vždy obojetný. Badenimu nadbíhá, v klubu a »Lidových Novinách« dělá sprostého radikála.)

26. března 1896. Včera konečně z kuloárních povídaček a hádanic došlo k jednání v klubu o volební reformě; bylo ve formě slušné a klidné. Slušní odpůrci jsou dr. Brzord, šprýmař dr. Slavík, komediant dr. Ed. Grégr, osli dr. Vašatý a jeho sběh . . . Dr. Adolf Stránský . . . Tomu musí býti zakroucen krk, sice bude pohroma politická, ale i mravní. My vedli zápas dobře a byl by zakončil se hned skvěle — asi 19 proti 9 (pro volební reformu), kdyby dvojaký dr. Herold nebyl se vytasil s odročovací návrhem, usnésti se až po svátcích definitivně.

Mluvil jsem dnes odpoledne s Eimem: Badeni prý chce naši podporu, aby mohl čelit levici. Zajišťme-li my mu podporu, může levici odříci žádání, aby na Moravě byl zachován status quo, když ne — ne. Na Moravě by dal: okresní zastupitelstvo, zemědělskou radu a paritu ve sněmě i v zemském výboru. (Jak si Badeni provedení toho představoval, je ovšem hádankou. Poz. red.) Ergo dolehnouti na Stránského; k tomu chceme na zítřek nechati promluvit Tučka, Stránského i Žáčka zároveň s Badenim, aby jim řekl, o čem jde — víc nic. Žádné prosby nebo presse, prostě ad audiendum. Sezval jsem telegraficky všechny 3, žida nepřítom.

13. dubna 1896. V Čechách rýpou proti majoritě (klubu). Dr. Engel důsledně a mužně brání majoritu. Dr. Herold ošklivě ramenaří. Pěkný pán — kam vítr, tam plášť — opravdu i jiní (na př. dr.

Škarda) z té radikální agitace dostávají strach — a přece je hloupost její tentokrát tak makavá na blbe dni.

19. dubna 1896. 14. t. m. promluvil jsem velikou řeč o severo-západní dráze při I. čtení a trvám, předlohu jsem zabíj; měl jsem výborný den. Kaftan mluvil přímo kontrárně; přeje zjevně mizerné vládní předloze; když domluvil, setkal se v lavicích s ministrem železnic Guttenbergem a řekl asi: Excellenz, so war es vielleicht recht? rozumí se velmi deferentně. Guttenberg pochválil: Ja, ja, so ist es ganz entsprechend, a Kaftan zářil. Já mám přesvědčení, že v tom bakšíš. Pak ve dvou sedních klubu musil jsem se s Kaftanem práti, abych obhájlil svou příkrou oposici proti předloze a klub v ní utvrdil. Kaftan — ne z neznalosti věci — mluvil pro jako officiosus, ale, ja ze všech posic vyhnán, blábolil a povídal, jen aby věc zatemnil a kolegy oblafl. Však já ho podržím na mušce.

14. května 1896. Svolal jsem klub na berní reformu na sobotu (9.-5.), nesešel se. Svolal jsem na pondělí (11.-5.) dop. — nesešel se; pak na 11. 5. večer a už ve tři čtvrtě na 8. nebyl kompetentní. Ó, tak obstrukci?! — Dne 12. 5. zase večer klub, na denním pořádku resoluce našeho odmítání vládní předlohy o sev.-záp. dráze; rokováno a 14 proti 7 hl. usneseno přijati také tuto vládní předlohu. Ale zároveň seděl železniční výbor, jenž formálně učiněným usnesením na odklad hodil předlohu pod stůl. Prot pak 13. 5. usnesla se parlamentární komise v communiqué zastíti toto opožděné naše převrácení s klíčkem po funuse.

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod pozlacovačský

GAUDENC APPL

V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostavím.

Sociální besídka.

Strannická politika nad zájem obecný. Soc. demokraté chtějí od státu příspěvek 2 milionů K do pokladen organisovaných nezaměstnaných dělníků a na obci pražské a obcích předměstských žádají pojištění svých organisovaných druhů. »České Slovo« však o chytrosti soc. demokratů napsalo: »Návrh statutu dozorcí komise ústavu pro sprostředkování práce král. hlav. města Prahy, jimž mělo býti zavedeno pro v Praze bydlící organisované dělníky pojištění proti nezaměstnanosti, vrácen byl dozorcí komisi městskou radou pražskou, která neschválila navržený statut proto, že pojištění jest jednostranné, více méně premii organisovaných dělníků. Dozorčí komise po ostré debatě usnesla se jednomyslně přes protest zástupce městské rady dra Baštýře setrvat na svém původním usnesení. Protest dra Baštýře došel podepsání zástupcem zemské jednoty řemeslných a živnostenských společenstev jednatelem téže korporace p. Malinou, který předložil ostrý písemný protest uvedené jednoty, jež ohradila se co nejdůrazněji proti tomu, aby z peněz poplatnictva dávány byly dary tohoto druhu. Městská rada pražská, jak se nám sděluje, opětně zamítla návrh komise a usnesla se dožádati písemného dobrozdání pražských společenstev.« — Návrh dra Baštýře chce, aby obecní péče dotýkala se všech nezaměstnaných dělníků, kteří aspoň rok v Praze bydlí.

Z právních poměrů sousedů k sobě. Sousedova drubež činí druhému sousedu v zahradě veliké škody a napomenutí ničeho nepomáhá. Co má poškozený činiti? Poškozený nechť požádá souseda, aby zvýšil neb upravil plot aneb vůbec nepouštěl drubeže ven. Neuposlechně-li, může se poškozený chránit zavmutím drubeže. Náhradu škody majitel drubeže dáti musí. Zajme-li soused drubež, nechť zajme jen tolik, totiž v té ceně, kolik činí jeho škoda. Škoda se oznámí ihned obecnímu starostovi, který je povinen se znalci škodu zjistiti, odhadnouti a škůdce odsouditi. Proti odhadu starostou a znalci provedenému nelze se odvolati. Do 8 dnů po zájmu, nevyrovnal-li se majitel drubeže s poškozeným, musí však podati žalobu. — Čin-li holub sousedovi na střeše škody, jak se má poškozený soused zachovati? Příslušné zákony proti drubežím (§ 1321. všeob. zák. obč.) jednají pouze o náhradě škody způsobené dobyt看em a drubeží na cizím pozemku. Nezbývá tudíž nic jiného než holuby přiměřenou mocí neb nástrahami (strašáky) zaháněti. Byla-li by však škoda, kterou holubi na

střeše šindelové neb doškové způsobili, skutečně citelná, může soused žalovati na náhradu škody. — Výměnkář má v sousedním domě vyměnný bezplatný byt. Má při tom také právo chovati dobytek a drubež, když je jen jeden chlév? Služebnost přibytku poskytuje oprávněnému výměnkáři právo chovati drubež a pod. jen potud, pokud není k tomu třeba jiných místností, než na které se služebnost vztahuje. Nejsou-li mezi těmito místnostmi chlévy, nemůže výměnkář chovati hovězí a vepřový dobytek. Drubež ovšem jen potud, pokud k tomu místnosti mu příslušející stačí.

Ubohé. Celá se třesouc, stížená vysýcháním míchy a průtrží, byla od chudé své obce do chorobince při Útulně slepých dívek v Praze na Kampě dopravena slepá dívka M. Jeřábková. Jaké to dobrodiní pro obec, ale ještě větší pro takové ubohé stvoření! A podobných ubohých nevidomých dívek již se na Kampě nalézá více, mezi nimi některé, o něž by se venku nikdo nestaral a jež by venku nejbídnější život věsti musely. Takové ještě i jinými neduhy sklíčené nemohou v chorobinci vůbec nic pracovati a jen se modlí za dobrodince, kteří svými příspěvky správě ústavu pomáhají je z bíd vytrhnouti a život jim zpříjemniti. Kéž by se naskytl lidumil, který by buď darováním domu zde neb venku, nebo na mírné splátky umožnil, aby chorobinec těch slepých dívek se mohl rozšířiti! V Útulně a chorobinci nalézá se již 33 nejchudších nevidomých dívek, jichžto celé zaopatření, výchova a vzdělání spočívá ponejvíce na dobročinnosti naší širší veřejnosti. Také lidumilní čtenáři tohoto listu těmto nejnešťastnějším pomoci své jistě neodeprou. Při uctívání památky drahých zemřelých, při svatbách a každé příležitosti vzpomenu na utrpení dívek v Útulně a chorobinci slepých dívek v Praze III. na Kampě č. 33.

Zase jeden. Pokladník soc. demokratické skupiny svazu kovodělníků v Hohenbergu, Hutman, zodpovídal se dne 13. června před soudem ve Sv. Hypolitu ze zpronevěry 4100 K spolkových peněz. Soudr. Hutman byl velkým křiklounem proti křesť. sociálům, kterým často vytýkal, že uctívají modlu »Ber«. Před soudem se snažil část své viny svaliti na kontrolu, ale lži mu nepomohly. Byl odsouzen k těžkému žaláři na půl roku.

Soc. demokratická lidumilnost. Již bylo zmíněno, jak soc. demokratický úředník Rudolf Merta byl po osmnáctileté poctivé službě vyhozen od autonomistů ze všeobecné pokladny v Brně jediné proto, že chtěl zůstat na dále centralistou. Merta se nedal, žaloval. Soud se protahoval, rudá správa pokladny mohla soudní řízení vydržeti již proto, že »lidumilní« pohlaváři neplatili spor ze svých kapes. Konečně Merta vyhrál. Soc. dem. centralistický »Proletář« píše o aféře takto: »Na 10.000 K z peněz vybraných po haléřích na nemocenských příspěvcích od členstva pojištěného v této pokladně vyhozeno separatistickým výborem »humanního« dělnického ústavu jen k tomu účelu, aby na jednom z úředníků vykonána býti mohla pomsta, aby mohl býti i s rodinou poškozen neb i zničen, a druzí zastrašení jsouce, neodvážili se míti jiné mínění a jiný názor na svět a život, než mají jejich »demokratičtí« zaměstnavatelé. . . . Separatisté musili býti měšťáckými soudy donuceni k tomu, aby napravili bezpráví, jehož se dopustili na zřízení. Měšťáckými soudy musili býti Vaněk, Tusar, Hybeš, starý Burian, Špera a kromě nich asi tucet dělníků továrních, zasedajících s nimi ve správě pokladny, poučení o tom, že ani ty špatné, zastaralé a nespravedlivé a sociálními demokraty tak potírané kapitalistické řády a zákony nedovolují, aby kapitalista zaměstnavatel tak jednal se svým zřízencem, jako jednali oni se zasloužilým soudruhem Mertou. Větší potupu si již sotva bude moci vzít s sebou do hrobu starý Hybeš, který vypovídací úkaz Mertův vlastnoručně podepsal. . . . Teprve během procesu přesvědčili jsme se, že propuštěním Mertu nedopustila se Vaňkova klika té největší ničemnosti vůči soudr. Mertovi. Největším jejich bídáctvím bylo, že chtěli také rodinu Mertu okrásti o nároky na pensijní, vdovskou a sirotčí podporu. . . . Ti lidé, kteří Mertu vyhodili z práce a chtěli jeho rodinu okrásti o vdovskou a sirotčí rentu, totiž lidé šálí lid dále, vydávající se za sociální demokraty.«

Všecko toto volání soc. dem. poplatníky nehe. Ti již jsou zpracováni tak, že zvolili za poslance znovu samého Tusara, který se zachoval k své první manželce a dítěti způsobem tak bezcitným. Nejsou již sobečtí jenom jednotlivci, i celé davy vyznávají tu zásadu, že nejlépe jest zůstat tam, kde kyne největší zisk. Ti, kteří se k Mertovi zachovali tak byrokraticky, budou vládnouti mocně dále neztenčenému množství poplatníků. Za šikanování vyličeného druhu nadá se ovšem statečně měšťákům, ale soc. dem. pohlaváři budou před každým soudem lidu bezpečni.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

PENSIONÁT

Voršilek v České Skalici.

Trojřídívní soukromá dívčí měšťanská škola německá.

S ní spojeno praktické vzdělání chovaneč v kursech hospodářských a obchodních, jakož i vyučov. cizím řečem, hudbě, malbě, ručním pracím atd.

Krásná poloha, velká zahrada, vzdušné místnosti, vydatná strava.

Školní rok začíná 15. září.
Další správy podá ochotně představená.

Parebná kostelní okna

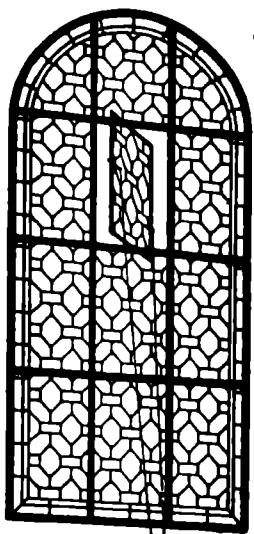
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle aklenářství a malba akla

v Třebouchovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejorné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čím levnější
ceny až o 30%, než vlně jinde.

Jubíl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlově se vyprošuje.

Různé zprávy.

Zpráva očitého svědka o atentátu. Vysoký dvorní funkcionář, člen družiny arcivévody Františka Ferdinanda, sdělil tyto podrobnosti: O 9. hod. 25 min. přijel pan arcivévoda před Filipovičův tábor. V 10 hod. 10 minut jelo se v automobilech dále ulicí Mustaje bega a Appelovým nábrežím k radnici. Za této jízdy k radnici, jež trvala 10 minut, měla být prohlédnuta zběžně různá vojenská zařízení na této cestě. Za jízdy k radnici byl spáchán první pumový útok Čabrinovičem. Arcivévoda zpozoroval vržení pumy, a rychle ve voze vstal. Levou rukou odrazil vražednou střelu a odmrštil ji na ulici. Teprve na zemi vybuchla a účinek byl strašný. Automobil byl třeskami pumy též zasažen. Jedna ze stěpin dopadla na zemi asi 1 a půl cm daleko od benzinové nádržky arcivévodského automobilu. Kdyby dopadla do benzinové nádržky, byl by automobil nevyhnutelným výbuchem roztrhán na kusy. Osoby, sedící v automobilu, byly by již nyní propadli strašlivé smrti. Pan arcivévoda a paní vévodkyně z Hohenbergu rychle vystoupili. S úplnou duchapřítomností myslil pan arcivévoda především na svou zbožňovanou choť a prosil ji láskyplně, aby se další jízdy již nesúčastnila, nýbrž aby se vrátila do konaku a aby odtamtud jela do lhdže, a aby jej tam očekávala. Slova pana arcivévody, jež kolemjdoucí zcela zřetelně slyšeli, zněla: *«Prosím Tě, milá Zofinko, vrať se přímo do lhdže a očekávej mne tam.»* Paní vévodkyně z Hohenbergu nechtěla však ve vřelé lásce svého jasného chotě zůstatví samotného právě v hodině nebezpečí. Ani na krátké minuty. Odpověděla se starostlivou a smutnou tváří: *«Zůstanu u Tebe, Františku! Neopustím Tě, kde jsi Ty, chci také já zůstat!»* Donucen byv takto, musil pan arcivévoda povoliti a vznešené panstvo vstoupilo opět do automobilu. Jeli nyní v automobilu hr. Harracha, jenž dříve jel za jich vlastním a pokračovali v cestě na radnici. Po uvítání starostou mělo se po 20minutovém zdržení pokračovati v jždě automobilem k novému zemskému museu přes Appelovo nábreží, třídu Františka Josefa, Rudolfovou ulici, přes Ferhadiji, Cemalusu a Hizetu. Tento pořad jízdy byl však z rozkazu pana arcivévody změněn. Pan arcivévoda chtěl totiž navštívit křídelního pobočníka polního zbrojmistra Potiorka, jenž byl při pumovém atentátu zraněn pumovou stěpinou na krku a dopraven do vojenské nemocnice, aby se přesvědčil osobně o jeho zdravotním stavu. Šl. Merizzi a hr. Boos-Waldeck seděli v automobilu, jenž jel za arcivévodským automobilem. Hr. Boos-Waldeckovi byla kusem olova prostřelena po délce čapka. Bylo pravým zázrakem, že vyvázl bez úrazu. Za jízdy do nemocnice spáchal pak Princip svůj děsný revolverový atentát. Vypálil oba výstřely z browningové bambitky ráže 9 mm. První kule zasáhla vévodkyni z Hohenbergu na levém boku. Vnikla u šňero-vačky na pravo do života, druhá kule vnikla arcivévodovi u druhého distinkčního odznaku generála jízdy do krku a prorazila tepnu. Vznesení manželé klesli do předu a vydechli duši, aniž mnoho trpěli. Náš důvěrník, jemuž při jeho líčení několikrát vytryskly slzy z očí, soudí, že též, kdyby se druhý atentát byl nezdál, nebyli by arcivévoda a vévodkyně přece smrti ušli. Byli by na zpáteční cestě musili jeti skutečnou alejí vrhatelů pum. Zákeří vrahové musili být dle dlouho připravovaného plánu rozděleni na celou jízdní dráhu, aby, kdyby jeden z pokusů o atentát byl bezvýsledným, byl spáchán nový, až konečně by byl nastal bohoupustý výsledek. Že po celé cestě nejvyššího panstva byl rozdělen větší počet vrhatelů pum, vysvítá též z toho, že Princip spáchal revolverový útok na místě, kudy dle programu automobily vůbec neměly jeti. Domněnka o spiknutí velkého počtu vrahů potvrzuje se též tím, že po atentátu bylo zatčeno asi 20 individuí, protože všichni jsou naléhavě podezřelí, ba částečně dokonce usvědčeni, že byli účastníky na bezbožném zločinu.

Tušení následníka. Před nastoupením cesty několikrát se vyjádřil, že je nějak neobyčejně stísněn a že by byl rád, kdyby ho nějaká velká překážka zdržela. Vévodkyně, když jí bylo zbraňováno jeti do Bosny, ježto cesta jest nebezpečná, pravila: *«Tu teprve jest můj povinnost, abych jela.»* Arcikníže se také před odjezdem do Bosny vyzpovídal a přistoupil k stolu Páně.

Děti arciknížecí, dva synové a dceruška, 13letá, nejstarší, otcem svým před cestou do Bosny zavezeny na zámek do Chlumce u Třeboně. Smutná zvěst došla do zámku po poledni v neděli, byla však utajena až do večera. Odpoledním vlakem přijela hraběnka Chotková a tu sděleno dětem, že rodiče jsou těžce nemocní, aby se šly za ně pomodlit do kostela. A teprve zde o 7. hod. večer na arciknížecí oratoři sdělil vychovatel Th. Dr. Stanovský celou pravdu. Nitrem zatřásl pohled na ubohé dítky, jež náhle připraveny byly o drahé rodiče... Na základě závěti, otevírá 30. června mocnářem, připadali dětem po arciknížeti velkostatky Konopiště, Chlumec a statek v Horních Rakousích, zároveň s pojistkou na 9 mil. K. Vévodkyně byla prý pojistěna na 15 mil. K. — Poručníkem osiřelých dětek jmenován strýček jejich dr. Jaroslav hr. Thun.

Prohlášení srbské vlády. Vláda zmocnila Srbskou tiskovou kancelář k tomuto prohlášení: Srbsko jako všec-cek ostatní vzdělaný svět je prodchnuto odporem proti útoku a útočnickům. Divíme se, jak mohly německé, rakouské a maďarské listy použiti tohoto nekvalifikovatelného činu zmatených, duševně chorých lidí, aby obviňovaly a napadaly Srbsko, které v poslední době neopomenulo ničeho, aby zlepšilo styky se sousedním mocnářstvím a učinilo je přátelštějšími. Srbská vláda soudí, že smutná událost sarajevská jí ukládá, aby sou-

středila veškerý svůj zřetel na rejdy podezřelých živlů, a jsou-li na srbském území, učinila nejprísnejší opatření, aby zmařila jejich činnost, pokud jest to možným u abnormálních, exaltovaných lidí. Srbské vládě, jež činí vše, aby styky mezi Rakousko-Uherskem a Srbskem o-snovala na přátelském základě, jsou události, jako je nedávná událost sarajevská, zrovna tak nepřijemny, jako vládě rakousko-uherské, a pokud jest v její moci, neopomene ničeho, aby se myslí uklidnila a hospodářské styky mezi Rakousko-Uherskem a Srbskem nebyly přerušeny událostmi, za něž nesmí se ani Srbsku, ani jeho vládě přičítati zodpovědnost.

Výpověď vraha Principa. Vrah dle zprávy maďarského *«Aaz Estu»* doznal: *«Čtím se vinu. Přišel jsem sem s úmyslem provéstí atentát. Nepůsobil na mne nikterak cizí vliv. Již jako žák čtvrté třídy gymnasiální četl jsem anarchické knihy a anarchismus stal se mi opravdu vášní. Tuto vášň mohl jsem nyní konečně uspokojiti. Když četl jsem anarchické listy a knihy, dospěl jsem k přesvědčení, že na světě není nic krásnějšího, než provéstí atentát. Vytkl jsem si úkolem usmrtiti bezpodmínečně sloup mocnářství, což se mi nyní konečně zdařilo. Ke konci května slyšel, resp. četl jsem v Bělehradě, že arcivévoda následník přibude koncem června do Sarajeva. Rozhodl jsem se použiti této příležitosti k provedení svého úmyslu. Přišel jsem sem v červnu a najal jsem si byt u svého přítele Danila liče, bývalého učitele. Revolver a náboje obdržel jsem v Bělehradě od jednoho komity, ale nesdělil jsem mu nic o svém úmyslu. V Sarajevě stýkal jsem se s více lidmi, ale jen s těmi, o nichž jsem věděl, že není proti mni naprosto žádného podezření. V den atentátu jsem mnoho neuvažoval. Setrval jsem pevně při svém rozhodnutí a chtěl jsem provéstí atentát již tehdy, když automobil jel k radnici. Když jsem slyšel o pumovém, zatím provedeném útoku, rozhodl jsem se čekati na návrat arcivévodův z radnice. Když se automobil vracel, viděl jsem, že po boku arcivévody následníka sedí dáma. V první chvíli chtěl jsem vzhledem na tuto dámu od útoku upustiti. Ale již v nejbližší chvíli jsem se jinak rozhodl. Chtěl jsem provéstí svůj záměr, i kdybych při tom měl usmrtiti tuto dámu. Když automobil jel kolem rohu, počal jsem střeliti, ale neviděl jsem již, zdali kulemi, jež jsem vystřelil, byl kdo zasažen nebo ne. Neviděl jsem vůbec nic, poněvadž se všech stran se na mne doráželo a tlouklo. Neřítval jsem svého činu, naopak cítím uspokojení, že mohl jsem provéstí dlouho zamýšlený úmysl. S pumovým atentátem nemám nic společného. Když jsem však slyšel výbuch, myslil jsem si: «He, jsou ještě lidé, kteří smýšlejí stejně jako já!» To mne posílilo ještě více v mém rozhodnutí.» — Patrně tedy, že anarchistické rejdy olupují netoliko o zdravý rozum, ale i o poslední špetku lidského citu.*

Odsouzení zastanci Bejlisovi. V procesu, zavedeném s 26 petrohradskými advokáty, poněvadž za přelčení s Bejlisem podepsali resoluci, jejíž obsah byl pro soudnictví a soudy urážlivým, byl dne 19. června po třidenním líčení vyneseno rozsudek. Advokáti Sokolov a Kerenský byli odsouzeni do vězení na 3 měsíce, ostatní do vězení na 6 měsíců. — Celkem tedy 13 let a 4 měsíce uštědřeno advokátům, většinou to židům, kteří dopustili se urážky ruského soudnictví. U nás svého času židovští advokáti a žurnalisti zcela bezrestně prováděli takovou kritiku rozsudku nad Hilsnerem, že až zaráželo, jak to mohly povolane orgány trpěti.

Indián čítalci 128 let. Shroucen a třesa se — ale přece jasně mžikaje ostrýma, lesknoucíma se očima, zahalen ve svůj pestrý národní kroj s ozdobou pohlavára, nádhernou pérovou korunou na hlavě — přijel do Mincepole Wa-be-ne-gev-ves, 128letý náčelník indiánského kmene Chippevá, který dnes má občanské jméno John Smith. Když se narodil, tu ještě nedotknutelný prales pokrýval loviště rudých mužů, tehdy ještě panovala doba hrdinských skutků náčelníků, tehdy byli rudoši ještě nespoutáni synové přeríi a svobody. A dnes vše se tak změnilo — a staří náčelník, který jest již přes sto rok kmenovým náčelníkem jednoho z kmenů kdysi nejmocnějších — rozhodl se ještě před svou smrtí navštívit velké město, kde jako mladík se na bujném oři přeríemi proháněl. John Smith podle svého počítání jest 128 roků star a že o mnoho «mladším» není, dokazují úřední záznamy státní, v nichž jest zmínka o něm jako synovi náčelníka kmene Chippevá již před 116 roky. Třebas stářím zlomen, může ještě sám dobře choditi, jeho smysly, zrak i sluch výborně mu dosud slouží, jako kdysi, když se po bojišti orlím zrakem rozhlížel, když v houštinách přerie zaslechl sebe menší podezřelý šustot. Přes to hluk a ruch velkoměsta dotěhá naň velmi tísňivě. Toužil stále po tichu a volnosti širých lesů a rumlal rozloženě: *«Tak mnoho vozů, tolik huku je zde!»* Stařec, který zná jen několik anglických slov, mluvil rodnou řečí o svých hrdinných skutcích mládí a svobody a smutných domlech přítomnosti. *«Můj národ hyne»,* pravil starý náčelník, *«a já zahynu také brzy. Mládí a štěstí mého národa uplynuly jako voda — a já jsem přišel do Mincepole, abych spatřil ty, kteří byli příčinou zániku našeho, abych spatřil bohatství a poklady, které vybudovali na troskách mého lidu.»* Pak mluvil o veliké bitvě před 70 roky, v níž zvítězily ještě tcmahavky nad zbraní bělochů, jak před šedesáti lety vedl svůj národ do svaté války za svobodu přeríi proti bílým uchvatitelům. Ve velkém povstání Indiánů v roce 1862 stál již po boku bělochů, aby jim pomáhal proti bratřím, poněvadž viděl již napřed, že odpor jest marný. *«Tehdy prodělal jsem strašlivou řež u Nového Ulmu, bych v prudké jždě donesl bílým usedlíkům zprávu o*

hrozcím nebezpečností. A všichni ostatní padli za obětí jedovatým šípům bratrským.»

Socialistický poslanec a biskup. Krakovská *«Ilustr. Gaz. Polska»* přináší obsah listu bývalého socialistně-demokratického poslance Vit. Regera. Reger churavěl tuberkulosou a opuštěn ode všech soudruhů, zaslal list biskupu Polczarovi, v němž jej prosil o pomoc. V listě tom píše: *«Vím, že jsem se často prohřešil na duchovních a církvi. Lituji toho nyní. Přesvědčení, jež nyní jsem získal, změnilo ve mně mínění zlých lidí. Myslím, že biskup ve jménu Božím a z lidského citu mi odpustí. V mém hrozném neštěstí, opuštěn jsa ode všech, odvažuji se obrátiti na vás, otce a biskupa všech, o pomoc. Nechci církevní fondy zkrátiti a zavazuji se, jakmile jen poněkud se pozdravím, vše opět navrátiti. S dětskou důvěrou vás prosím, byste můj dopis blahovůli přijal a až do smrti chci prokázaté mi dobrodlní velebiti.»* — Reger byl ještě před 10 lety nejpřednějším socialistně-demokratickým vůdcem ve Slezsku. Dokud mohl konati služby agitační straně, popřáno mu živobytí, když ale nezhojitelně onemocněl, odkopla jej strana jako starý brak. Tomu je židě nenaučil. A tak nezbylo ubohému bývalému vůdci nic jiného, než aby se obrátil tam, kde charita ještě, jako vždy před tím, má svůj asyl — psal katolickému biskupu.

Soc. dem. «vlastenec». Tajemník socialistů-centralistů na Ostravsku Brda prohlásil, podle zprávy *Dzienniku Cieszynského* na schůzi v Německé Lutyni: *«Já sám posílám své děti z důvodů hospodářských do školy německé. A jsem Čechem. Kam by došel člověk s jazykem českým nebo polským, kdyby neuměl německy?»* — To má být vůdce dělníků?

Všelicos. Klofáčova *«Zlatá husa»* dte všeho dostane se na buben; zástupce Městské spořitelny pražské dr. V. Podlipný podal u zemského soudu žádost na provedení exekucní dražby. — Letos 21. srpna nastane úplné zatmění slunce nejprve na severu od pevniny severoamerické, načež rychlostí 930 metrů ve vteřině rovine se přes Gronsko, Skandinavii, západní Rusko, Černé moře až do Indie. Pás úplného zatmění jest 160 kilometrů široký a 11.000 km dlouhý. — Starokatolická církev má v Rakousku celkem 26.832 členů. V Čechách z toho je 5265 duší. Přístupů zaznamenáno r. 1913 v celém Rakousku 918, odstupů 200. — Na Černé Hoře jest nedostatek katolických kněží, proto *«Rijecke novine»* vyzývají, aby se přihlásili kněží, kteří by se misionářskému úřadu na Černé Hoře věnovati chtěli. — V anglickém Manchesteru je 130.000 katolíků ve 40 farnostech, z nichž každá má katolickou školu. Katolíci jsou zastoupeni v senátě, městské radě a smírčím soudě. — Organizace realistické strany v Kolíně a v Chocei odsoudily spojení vedení strany s národními socialisty, jakož i vystupování prof. Masaryka a dra Boučka v aféře Švihově. — Holandská královna Vilemina odvolala předplatné na hlavní orgán holandských liberálů Nienwer Rotterdamer Courant, poněvadž ve více článcích hrubě se posmíval božství Kristovu. Královna oznámila redakci, že ve svém domě nemůže trpěti žádného listu, který porušuje její nejsvětější city tak pustým způsobem. — K protestu katolíků severoamerických proti poslání býv. purkmistra římského Nathana jako zástupce Italie k otevření panamského průplavu přidružila se i ostatní významní, ano i židé. — V Praze objeven nový policejní špicl. Jest to anarchistický spisovatel Karel Držek, který za služby policii dostával až 200 K měsíčně.

Může člověk změnit tvar zeměkoule? Odpověď na tuto otázku má nyní v nejbližší době dáti přesné měření v Australii. V Burrinjuku v Novém Jižním Walesu byla zřízena údolní přehrada, která bude moci pojmouti skoro miliardu krychlových metrů vody. Na jejím dně ve hloubce 70 m bude totiž spočívati váha 20.000 milionů centů. Ježto v poslední době stále se ujmá názor, že kamenitá kora země není tak tvrdá, za jak tvrdou je považována, má zde být učiněna zkouška. Nesmírně jemnými měřicími aparáty má být zjištěno, zdali po naplnění tohoto umělého jezera nastane sklonění povrchu vrstvy země, jež by mohlo míti význam pozoruhodný.

Povětrnost v červenci. Theorie prof. K. V. Zengera vykazuje na měsíc červenec osm povětrnostních poruch, které připadají na 8., 13., 15., 19., 25., 26. a 28. července, z těchto působí zvýšenou silou poruchy ze dne 13., 26. a 28. července. Poněvadž poruchy po celém měsíci v krátkých přestávkách jsou rozděleny, možno předvídati, že v červenci budou dostavovati se časté, s elektrickými výboji spojené, avšak nikoliv dlouho trvající deště. Teplota bude na počátku měsíce bezpochyby chladnější, uprosí se a ke konci měsíce trochu teplejší. Počátek měsíce nalézá se pod vlivem velmi silné povětrnostní poruchy a proto přinese lehčí bouře a později deštivé počasí. Teplota poklesne brzo pod denní normální průměr a odchylky od denního normálu budou dosti veliké. Po přechodném zlepšení počasí dostaví se již okolo 6. lehčí bouřky, které až do 8. potrvají. Dne 9. se obloha úplně zamračí, bouře ochabnou, za to nastane deštivé počasí, které s malými přestávkami vydrží až do 10. Dne 11. tlakoměr bude stoupati, srážky přestanou a již v následujících dnech nastane oteplení počasí. Silná porucha z 13. bude jevití se již 12. Tlakoměr znovu bude klesati, oteplí se a převládati bude parné a dusné počasí. Ve dnech mezi 12. až 15. bude počasí náchylné k bouřím a později dostaví se deště. Teplota kolísati bude okolo normálu. Od 15. ukáže stoupající tlakoměr blížící se polepšení počasí. Bouřky a deště znenáhla přestanou a nyní dostaví se perioda teplejších letních dnů. Vliv slabší poruchy z 19. vyvolá lehčí místní bouře.

Teprve velmi silná porucha ze dne 26. přinese značnější změnu počasí. Teplota bude již ve dnech mezi 20. až 24. červencem silně stoupat, vzduch následkem značného vypařování vody bude parný a dusný. Poruchy ze 25. a 26. ohlásí se silnými bouřkami a vydatnými srážkami. Dle místních poměrů mohou dostaviti se též, kde podmínky tomu jsou příznivé, krupobití a lijavce. Ke konci měsíce nastane proměnlivé, poněkud chladnější počasí, náchylné k častým deštům. Od 28. bude tlakoměrem však stoupat a srážky poněkud přestanou. Na počátku srpna se pak počasí přechodně vyjasní a polepší.

!!

Nepřehlédněte!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny!

	místo K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1.—24.	5-80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2-30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1-80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1-60	—90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1-20	—70
Seidlová: Kuchařka Jitřenky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příhody, I.	2-20	1-80
Sahula: Rozmarné příhody, II., str. 176	1-80	1-40
Sahula: Veselé chvíle, str. 270	2-20	1-80
Brynych: Štít víry, str. 108	1-20	—50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168	—86	—50
Brodský: Naši přátelé, str. 100	—60	—40

Kde se chce naučit německy, kup si výborné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorná cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny	1-50
Schulz-Vorovka: Rozmluvy Čecha s Němcem, váz.	2—
Glaser: Německy snadno a lehce	1-40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostati v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

VARHANY HARMONIA
PIANA
VÝROBKÝ PRVÉHO ŘÁDU.
NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ.
ČÍS. AKRÁL DVORNÍ DODAVATEL.

PIANINA
VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY.
OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU 1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Výnim. řád. křídla pro Becl. et Pontil

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

odbývati se bude v místnostech zastavárny v sobotu dne 18. července 1914 a započne o 9. hod. ranní

NA ZÁSTAVY

veškeré pozůstávající z klenotů, hodinek, šatstva, prádla, obuvi a rozličných druhů látek, kol, houslí atd., které až do konce měsíce května 1914 propadly.

Zástavy do dražby propadlé možno ještě před dražbou ve čtvrtek do 12 1/2 h. odpol. pouze u pokladny zastavárenské zúrokovati aneb vyplatiti.

Neprodají-li se veškeré zástavy, odbývá se druhá dražba 25. července 1914.

Po 14 dní před dražbou čítá se mimo úrok ještě dražební poplatek 2 h z 1 koruny!

V pátek před dražbou a v den dražby se vůbec neúčastňuje.

Lehké
**letní látky
a mohéry**
nejlepší jakosti
za snížené ceny odprodá
obchodní dům sukny ty

V. J. Špalek,
Hradec Králové.

Všeobecná úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ruč. obmez.
V Hradci Králové Palackého třída č. 80,
I. poschodí
eskontuje účty a směnky,
poskytuje zálohy na zboží, cenné papíry a skvosty,
povoluje úvěry osobní.
Vklady úročí sazbou 4 1/4 = 4 3/4
dle výpovědi.
Obstarává inkasso smének a účtů za podmínek kulantních.
Prospekty zdarma a franke.
Uhlí, dříví, koks všech druhů a v každém množství na skladě.
Cenníky na požádání zdarma.

JOS. ROUS,
uměl. prům. závod řezbářský, pozlacovačský a oltářnictví
= V ŽAMBERKU =
doporučuje svůj odborný závod pro kostelní práce.
Renovování starých a památných oltářů, soch, kazatelen, křížových cest atd. provádí se s největší pečlivostí za ceny mírné.
Nové oltáře, kazatelny, křížové cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.
Rozpočty a informační cesty zdarma a bez závazku.
První ceny na všech obecních výstavách.

BYRRH
sladká a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé příchuti, jediné od firmy
L. Violet, Thuir (ve Francii).
Všeude k dostání.
Roční prodej přes 10 milionů lahví.
Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady č. 1094.

Zal. 1860.
Karel Zavadil,
nást.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.
Veledůstoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení dle liturg. předpisů. Jem ruční práce umělecké ceny. Veškeré opravy a znovuzřízení provádí se co nejpečlivěji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Tombolové výhry
100 kusů
krásných předmětů praktick., ozdobných a žertovných za K 6—, 8—, 10—, 12—. Losy a čísla zdarma.
Lampiony, ohňostroje, výlet. sklenice na pivo, povětrné balony
a veškeré předměty ku svícení veselí letních zábav dodá Vám nejvýhodněji
obchodní dům „U města Paříže“
L. J. PEK, Kostelec n. O.
Komické kostymy, které vauče velkou švandu působí, se za mírný honorář zapůjčují.
Novinky:
Povětrný balon „Čáp s děckem“ neb „Orel“ s pohybliv. křídly. — Pegoudovo letadlo. 10 kusů K 1-20.
Spolkům dodám žertovné předměty o výletech ku prodeji do komise, neprodané přijmu v plné ceně zpět.
Žádejte ceník.
Tombola mušlová, obsahující 50 kusů předmětů ve smés z mušlí jako štítků, rámečků, špičků, stojánků na hodinky a j. v. za K 6—.
Tombola celuloidová, obsahující 50 kusů celuloidových předmětů jako figurek, zvířátek, žertov. předmětů a j. v. za K 6—.

Český květinový MED
se zárukou neporušenosti prodává po celý rok v levné ceně
JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Veledůstojnému duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, paciálky, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předplatím církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v obnovení stříbrného nebo protí doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úschovu franke bez záručenosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů madonek, křížků, prstýmků, náramků atd. z Neštoka, protevny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i českého vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
pasíř a císleour
Praha-L-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt rok 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 10. července 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telef. č. 83

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

K eucharistickému sjezdu v Lurdech.

Zázraku doby naší, jasná Lurdská Paní, v chlad skepse věku zářící tak v jas, paprsku jitřní, snící v chmury času zábleskem lásky Boží s nebes slunných plání:

Jak jara zvlnění jde v záhon odumřelý, Vy s krajů tajemných jste přišla k zemi, ve skrání zlaté plávy diadémy nadějí trpících, jež modlitbou se chvěly.

A bílé ruce Vaše, láskou ozářené, s úsměvem soucitu se vztáhly k světu, na trnech zlomených sta zardělo se květů a v perly měnily se slzy vyroněné.

Věk nový zázraků, jak jaro po aleji, sta nových seje víry letorostů a bolest mění v poklad drahých skvostů, jež slávy korunou se v skrání Vaší stkvějí.

A dnes — ó, chvíle svatá, plná požehnání: V stan inilostný, jež Vy jste vyvolila, zář Eucharistie se line bílá, Pán slávy k dětem svým se přetajený sklání!

Jdou národové k Němu v plesném hymnu slávy, zní »Pange lingua« v Massabiell' klínu, jitřenka víry z noci roste stínů a Pána svátostného »Ave Jesu« zdraví . . .

Zázraku doby naší, jasná Lurdská Paní, v níž Slovo Věčné učiněno tělem, dnes jméno Vaše v světě září celém úsvitem naděje jak v Gašilejské Káni!

I my jdeme poutníci — a duše ve hlubinu
Orál Eucharistie nám sluncem hoří! —
O, buďte nám, čín plavců hvězda v moři,
ať šťastní spočinem' v Ježíše sladkém klínu!

Vladimír Hornov.

Pohřeb následníka trůnu a jeho choti.

Po celé cestě z Terstu do Vídně pozdravováni byly pozůstatky následníka arciknížete Františka Ferdinanda a vévodkyně Žofie z Hohenbergu obyvatelstvem z obcí podél dráhy a smutečním vyzváněním. Do Vídně dojel vlak ve čtvrtek o 10. hod. v noci. Z arcivévodů dostavil se na nádraží jediný Karel František Josef. Na ulicích po celou cestu tvořilo obecní hustý špalír a zároveň rozestaveno všude vojsko. Rakve přijaty dvorním farářem dr. Seydlem a uloženy ve dvorním kostele.

Následujícího dne od 8. do 12. hod. dopol. popráno obecnímu shlédnutí vystavené rakve ve hradním kostele. Od 9 do 12 hod. u všech oltářů slouženy zádušní mše sv. O 12. hod. přístup uzavřen. Odpoledne o 4. hod. nastal výkrop, jež za četné asistence vykonal kardinál kníže arcibiskup dr. Pištl. Stříbrné rakve, zlatem zdobené, odpočívaly na nádherném katafalku. Přítomni byli císař, arcivévodové, arcikněžny, celý dvůr, ministři atd. Veliké zástupy lidu tvořily špalír na Okružní třídě až ke dvornímu hradu a připravily císaři při jeho zpáteční cestě do Schönbrunn nadšené ovace.

Osiřelé děti 3. t. m. s hr. Jindř. Chotkovou přijely do Vídně a o půl 8. hod. večer pomodlily se u rakví svých rodičů, při čemž odehrály se srdcervoucí výjevy. — O 10. hod. večer nastala poslední cesta následníka. Mrtvolu vykropeny dvorním farářem, rakve vyzdviženy a položeny do pohřebních vozů. Průvod zahájila švadrona hulánů arciknížete Františka Ferdinanda. Za rakvemi jel personál p. arcivévodů a jeho choti. Černě zastřené prapory všude skloněny. Tichý srdečný hold mlčících mas, při čemž slyšeti i vzlykot a pláč. Na nádraží mrtvolu nanovo vykropeny. Přítomni arcivévodové v čele s Karlem Františkem Josefem, celá generalita atd.

V 10 hod. 50 min. vyjel vlak z nádraží a dojel o 12. hod. 37. m. do Pechlaru. Obyvatelstvo z celého okolí utvořilo špalír z nádraží až ku břehu dunajskému. Mezi tím rozzuřila se silná bouře, za níž farář z Vel. Pechlaru říš. poslanec Bauchinger vykonal výkrop. Teprve o půl 4. hod. ráno, když bouřka poněkud povolila, vyzdviženy rakve do slavnostních pohřebních vozů a průvod se hnul ku břehu. Za průvodem následovala v automobilech družina a ostatní smuteční hosté. Bylo to hrůzné krásné divadlo, když smuteční loď převážela tělesné schránky pana arcivévodů a jeho choti na druhou stranu Dunaje. Sesílený průvod obyvatelstvem artstetenským dospěl do zámku a farního kostela v Artstetenu a tam rakve postaveny. Vedle rakve následníkovy ležel generálský klobouk a řádová vyznamenání; vedle rakve vévodkyně vějíř a bílé rukavičky. Po 8. hod. ráno přijel arcivévoda Karel František Josef zvláštním vlakem a po 9. hod. arcikněžna Zita s jinými hosty, mezi nimiž děti zesnulých. Ve tři čtvrtě na 11 dopol. započaly pohřební slavnosti. Když se panstvo a dvorní družina shromáždily v kostele, přivedeny ze zámku osiřelé děti, za jejich příchodu nastalo hluboké poňutí. Slavný výkrop vykonal děkan z Maria Taferl Dobner z Do-

benau za četné asistence. Několik minut po půl 12. ubíral se průvod z kostela do parku ke hrobce, kdež po opětném výkropu rakve uloženy.

Tuto hrobku dal zesnulý r. 1910 zřídit pro sebe a svoji rodinu pod farním a zámekým kostelem, přistavěným k zámku. Hrobka leží na povrchu a malými okny ve výši přijímá denní světlo. Byla zřízena dle přesných nařízení zesnulého tak, že postrádá úplně hrobkového rázu, neboť kostel, na jehož spodní stavbě spočívá hrobka, stojí vysoko na ploše, k níž vede 36 stupňů. Vnitřek jest zařízen puritánsky prostě. Stěny jsou hladce bílé, bílý též a bez ozdoby mramorový oltář ve výklenku.

Arcikníže následník napsal už před desíti lety závěť, v níž ustanovil, aby po smrti byl pochován ve své rodinné hrobce — Artstetenu. Přál si také, aby jeho paní, kdyby později zemřela, položena byla vedle něho a s ním též děti. »by pak celá rodina, jak šťastně žila, šťastně po smrti se shledala.«

Po návratu z Artstetenu ve 3 hod. dopol. přijal císař osiřelé děti, jež zůstaly u něho 20 minut, načež odejely do Belvederu. Na cestě do Schönbrunn uvítány špalírem hochů s praporem a četnými matkami a dětmi.

Nespokojenost s pohřební úpravou projevena ve vídeňském tisku. Také šlechta je nanejvýše nespokojena, že nebyla pozvána do pohřebního průvodu, nepozván ani vlastní bratr zesulé vévodkyně. Přes to na přímý podnět Maxe Egona kn. Fürstenberga shromáždilo se asi 100 šlechticů ve slavnostní uniformě a připojili se ve Vídni k průvodu. Také následník arcivévodů Karel František Josef měl s ceremonielem potíže. Dle něho neměl vítati zemřelé při přivezení jich na nádraží vídeňské. Ale arcivévoda toho nechal a jednal dle svého. Cizím panovníkům se za osobní účast poděkovalo, pohřeb vypraven jednoduše — dle etikety. Dle ceremonielu patří císaři pohřeb první třídy, císařovně druhé třídy a následníkovi třetí třídy. Ceremoniel žádal prostotu, ohromná účast lidu však zastínila všecko.

Vlastnoruční list císařův k národům.

Milý hrabě Stürgkhu! Hluboce rozechvěn stojím pod dojmem neblahého činu, který vyvrval Mého vroucně milovaného synovce uprostřed působení, zasvěceného vážnému plnění povinností, po boku jeho velkodušné, v hodině nebezpečí věrně u něho vytrvávající choti, a Mne i Můj dům uvrhl v nejbolestnější smutek.

Může-li mně v tomto trpkém bolu býti co útěchou, pak jsou to nesčetné důkazy vřelé přičynosti a upřímného soucitu, jichž se Mně v právě uplynulých dnech ze všech kruhů obyvatelstva dostalo.

Zločinná ruka oloupila Mne o milého příbuzného a věrného spolupracovníka a důtky, ochrany potřebující, nejútlejšímu věku sotva odrostlé, o vše, co jim na zemi bylo drahým a nakupila na jich nevinnou hlavu nevýslovný žal.

Sílenství malého hloučku na scestí svedených nemůže však uvolniti posvátná pouta, která Mne a Mé národy víží, a není s to dotknouti se citů vroucí lásky, jež Mně a dědičnému panovnickému domu ze všech částí mocnářství znovu projevily byly způsobem tak dojemným.

Šest a půl desetiletí sdílel jsem se Svými národy žal i radost, vždy i v nejtěžších hodinách pamětliv Svých vznešených povinností, zodpovědnosti za osudy milionů, o nichž Všemohoucímu

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

c. a k. dvorní
a komor. fotograf

SVATEBNÍ SKUPINY

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí

Sklad rámců

J. F. LANGHANS

Adalbertinum

Hradec Král.

Jsem povinen počít klásti. Opětná bolestná zkouška, kterou nevyzpytatelná vůle Boží na Mne i Moje uvalila, posílá Moje předsevzetí vytrvati až do posledního dechu na správně uznané cestě ku blahu Mých národů.

A budu-li jednou moci záruku jejich lásky Svému nástupci zanechat jako nejdrahocennější odkaz, bude to nejkrásnější odměnou Mojí otcovské péče.

Ukládám Vám, abyste všem, kdo se v těchto strastiplných dnech v osvědčené věrnosti a oddanosti seskupili kolem Mého trůnu, oznámil Můj hluboce ctitelný dík.

Ve Vídni, dne 4. července 1914.

František Josef v. r.

Stürgkh v. r.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónován a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Rádná valná hromada Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové dne 2. července 1914.

Schůzi zahájil předseda vsdp. kanovník Msgre Dr. Šulc spolkovou modlitbou a tklivým proslovem, v němž vzpomněl zločinného skutku v Sarajevě, jemuž podlehl následník trůnu pan arcivévoda František Ferdinand a jeho jasná choť vévodkyně z Hohenbergu. Řečník vyslovuje opovržení nad ohavným činem a zároveň hluboce citěnou soustrast nad ztrátou vznešené osobnosti, k níž pojily se mnohé naděje všech národů rakouských a zejména národa českého, v jehož středu vyvolil si zesnulý p. arcivévoda oblíbené sídlo. Nejen motivy politické a národnostní, ale i sociální, náboženské a lidské rozechvívají nitro bolem u rakve předčasně zesnulých manželů. Vzorný jejich rodinný život, manželská něžnost a starostlivá láska k dětem poskytuje zářivý příklad zejména v našich dobách, kdy život rodinný v mnohých vrstvách je značně rozvrácen. Motiv k odpornému atentátu spočívá sice v politickém fanatismu, ale také zhoubná četba přispěla valně k zvrácení názoru pachatelově o národní práci. Moderní mládež přichází hlavně špatnou četbou na scestí, proto zvýšeným úsilím musí povolání činitelů a tudíž i Politické družstvo tiskové čelit špatnému tisku tiskem dobrým.

Shromáždění vyslechlo stojíc posmrtnou vzpomínku p. předsedy a připojilo se v pohnutí k soustrastnému projevu.

Po té přikročeno k dennímu pořádku. Přečten zápisník minulé XX. valné schůze a uznán úplným. Jednatelská zpráva, vystihující ve stručných rysech celoroční činnost družstva a jeho podniků v uplynulém správním roce 1913, přijata byla na uspokojivé vědomí a došla schválení po rozhovoru, v němž bylo uvažováno, kterak k tomu působiti, aby mladší generace kléru dovedla tak chápat význam družstva, jako jeho zakladatelé a starší členové. Jev poněkud podivný, protože by bylo lze očekávat, že mladší generace mnohem lépe chápe úkoly moderní doby nežli staří. Účetní a pokladní zpráva v celku byla příznivá, ale v jednotlivostech nevykazovala příznivý stav. Zejména naše tiskové podniky vykazují veliké, do tisíců sahající nedoplatky předplatného. Kdyby všichni dlužníci zaplatili své nedoplatky, mohlo by Adalbertinum snadno zaplatiti své dluhy. Proti nespovědomitým dlužníkům budou podniknuty energické kroky k docílení pořádku. Srovnáváme-li porozumění ke vlastnímu tisku na straně katolické a mimokatolické, vidíme zřejmou opožděnost katolíků. Sekretářem družstva a diecéšního komitétu zvolen byl p. redaktor A. Pochmon. Volbou byli povoláni do nového výboru téměř všichni staří funkcionáři. Zvoleni byli P. T. pp.: Jan Beneš, kaplan v Chrasti, Dr. Hugo Doskočil, rektor b. semináře a profesor theologie; Karel Keppl, fidei Borromaea, Filip Konečný, bisk. vikar, sekretář a farář v Poučově, Josef Kousal, děkan v Hoficích, Antonín Láš, bisk. vik. sekretář a farář v Lomnici n. P., Dr. Jos. Mrštík, probošt v Poděbradech, Dr. Jos. Novotný, profesor theologie, Dr. František Reyl, sídelní kanovník, Jan Seidl, bisk. vikář v Holohlavech, Vladislav Sekera, fidei Rudolfin, Msgre Dr. František Šulc, č. kanovník a profesor theologie, Josef Vaněček, farář v Mikulovicích, Antonín Hrubý, fidei bisk. tiskárny v Hradci Králové.

Po skončené valné schůzi výbor se ihned ustavil následovně: Předsedou zvolen Msgre Dr. Šulc, místopředsedou p. vikář Seidl, jednatelem p. kanovník dr. Reyl, pokladníkem p. prof. Dr. No-

votný. Revisory účtů pp.: děkan Kousal, fidei Sekera a fidei Keppl. Zdař Bůh!

Nepřehlédněte!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny!

	místo K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1—24.	5 80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2 30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1 80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1 80	— 90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1 20	— 70
Seidlová: Kuchařka Jitřenky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příběhy, I.	2 20	1 80
Sahula: Rozmarné příběhy, II., str. 176	1 80	1 40
Sahula: Veselé chvíle, str. 270	2 20	1 80
Brynych: Štít víry, str. 108	1 20	— 50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168		— 88 — 50
Brodský: Naši přátelé, str. 100		— 60 — 40

Kdo se chce naučit německy, kup si výběrné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorná cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny Schulz-Vorovka: Rozmluvy Ceoha s Němcem, váz.	1 50
Glaser: Německy snadno a lehce	2—
	1 40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostati v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Politický přehled.

Císař odejel zase z Vídně na své letní sídlo do Ištu, při čemž dostalo se mu jak ve Vídni tak v Ištu nadšených ovací.

Ministr války a chef generálního štábu u císaře. 5. července pobyl u císaře pět čtvrtí hodiny chef generálního štábu Conrad šl. Hötendorf. Po té byl přijat ministr vojenství šl. Krobatin. Jednalo se prý pouze o změnách ve vojenské organizaci, jež jsou nutny následkem úmrtí následníka trůnu. Nový následník trůnu bude povýšen na plukovníka a přidělen k dělostřeleckému pluku, aby se seznámil se službou u dělostřelectva. Komorní přednosta arciknížecí princ Zdeněk Lobkovic bude jmenován nejvyšším hofmistrem následníkovým.

Společná ministerská rada konala se 7. července ve Vídni a zabývala se situací způsobenou atentátem na následníka trůnu a jeho choť, který ovšem nezůstane bez důsledku pro Bosnu a Hercegovinu. Ve společném ministerstvu finanční pracuje se také o dalekosáhlých reformách v oborech administrativy, které mají zameziti další šíření velkosrbské propagandy.

Císařské patenty. Zemská správní komise království Českého navrhla vydání nových císařských patentů. Patent císařský obsahuje v první řadě ustanovení, jež přiznává několika nemocnicím právo veřejnosti, dále zmocnění města Liberce k vybírání nápojových dávek. Článek třetí obsahuje povolené dočasné osvobození přístavů, podniknutých v obvodu městské obce královéhradecké. Článek čtvrtý císař. patentu obsahuje konečně ustanovení ohledně hubení jistých, v poslední době ve více okresích království Českého se objevivších škodlivých hlodavců.

Ve státním rozpočtu na r. 1914—15 nalézají se v odboru ministerstva vnitra pozoruhodné položky o výdajích na zdravotní účely a účely sociální péče. Částka 4.040.000 K vztahuje se na výdaje na potírání nakažlivých a lidových nemocí, dále na státní příspěvky na vodovody a kanalisaci, izolaci nemocnic, školy pro ošetřování nemocných atd. Větší místo zaujímají v dotaci této náklady na potírání tuberkulosity. Poskytnutím subvencí na vodovody a kanalisace byla vzpružena příslušná činnost obcí. Ministerstvo vnitra povolilo dosud asi 900 obcím s 1.430.700 obyvatelů na náklad stavby vodovodů a kanalisací rozpočtený na 60.325.844 K subvence ve výši 6.661.905 K. Dále má sloužiti částka rozpočtená na ochranu vystěhovalců jednak hospodářské, právní a náboženské ochrany vystěhovalců, ubírajících se do ciziny a na druhé straně má připravit opatření, jež opravňují k naději, že povedou zpět k míře vystěhovalce hnutí dané hospodářskými poměry a že zlepši hospodářskou situaci země obyvatelstvem, které se dnes ubírá do ciziny a tím přivodí pozvolné ubývání vystěhovalce hnutí.

Staročeská se organizují. »Národní Politika«, »Hlas Národa« a »Union« otiskují výzvu výkonného výboru strany staročeské, kde se žádají přívrženci, kteří chtějí podporovat snahy po tužší organizaci strany, by svou adresu co nejdříve oznámili sekretariátu strany v Praze.

Bouře v chorvatském sněmu. Při čtení protokolu 6. t. m. došlo k prudkým scénám, že Frankovci čtení stále přerušovali. Na předsedajícího dr. Magdiče, Srba, voláno: Jste také vrah, neboť byl jste zúčastněn na komplotu k zavraždění Josefa Franka. Dr. Magdič spíná ruce. Frankovci volají ustavičně: Vy uhersko-srbští lokajové! Vrahové! Zrádci! Maďarští stipendisté! Došlo k prudkým srážkám mezi většinou a Frankovci, až za velikého hluku předsedající schůzi přerušil. Většinou schválen návrh na vyloučení některých poslanců ze schůze a udělení důtky. Nové hlučné scény. Většina prohlašuje: Nedáme se terorizovati, nedáme si spílati, sněm má pracovati! Za velikého hluku schůze ukončena. V odpolední schůzi nový hluk, jenž způsoben Frankovci. Na předsedu voláno: vrahové, lumpové, zrádci! Měli byste býti hozeni na pospas vepřům! Krev následníkovy lpi na vás! Frankovci při hlasování o výborových návrzích lomezili dále, bušili do pultů a dupali, proto schůze ukončena.

Po sarajevském atentátu. Vyšetřování zločinu rozšířeno jest na všechna střediska srbských studentů v říši. Zatčeno mnoho studentů ve Vídni, v Štyr. Hradci, v Praze, mnoho knih a korespondence jejich zabaveno. — Bělehradské úřady nařízením vyšetřováním zjistily, že sarajevští vrahové neměli v Bělehradě spoluvinníků, ač přece jest jisto, že pumy, zbraně a jed dal vrahům srbský komita Ciganović . . . V Srbsku jest obyvatelstvo rozbourěno zprávami o škodách Srbům v Bosně a Hercegovině způsobených, o jiném pronásledování Srbů, ač zprávy ty jsou srbským radikálním tiskem příliš zveličovány. Proto srbsští obchodníci zahájili již bojkot rakousko-uherského zboží. — Srbský ministerský předseda Pašić pravil ovšem, že sarajevský atentát dotkl se velmi poměří mezi Rakouskem a Srbskem, prohlásil však, že rakouská vláda u srbské stran atentátu nezakročila. — Vládní srbská »Samouprava« vybízí srbské listy, aby se mírnily ve psaní proti Rakousku. — Dle prohlášení ministerského předsedy hr. Tiszy bylo usneseno proti velkosrbskému radikalismu energicky postupovati. Diplomatičké kroky nebudou prý podniknuty žádné.

Před rozhodnutím v Albánii. Vojensky je situace v Albánii již nepochybně rozhodnuta ve prospěch mohamedánských povstalců, kteří žádají odstoupení knížete Viléma. Úsilí Turchana paše, jenž cestuje po hlavních městech evropských, aby vlády velmocí přiměl k vojenskému zakročení v Albánii, jeví se již nyní marným, a potvrdil-li se zprávy, že velmocí odmítají také další finaiční zálohy, bude kníže nucen prostě odejiti ze země, neboť bez peněz nemůže se udržeti ani v Drači, i kdyby povstalci nepodnikli útok na hlavní město, ani ve Skadru, kam jej zve prenk Bib Doda. Své nečetné stoupence v Albánii získal velikou většinou jen penězi, a také Bibu Dodovi záleží jen na tom, aby vymámil nové velké sumy jako na první výpravu, která skončila neslavným útekem. — Verbování dobrovolníků pro Albánii ve Vídni a v Berlíně bylo zakázáno, přes to však se naverbování pod rukou dopravují do Drače, ale několik set dobrovolníků nic neznamena proti vzpouře ve větší části země, naopak činí toto svolávání cizinců proti domácímu obyvatelstvu knížete ještě nenáviděnějším. — Dle zpráv z Drače rozhodne se osud knížete Viléma tohoto týdne definitivně. Kníže jest odhodlán, nezmění-li se situace do konce týdne v jeho prospěch, opustiti Albánii. Zdejší informované kruhy očekávají určitě, že kníže v sobotu již v Albánii nebude. V tomto případě převzala by vládu kontrolní komise. Veškeré velmoci mimo Rakousko-Uhersko a Itálii odmítly přes úpěnlivé prosby knížete veškerou vojenskou podporu a finanční pomoc.

Mír mezi Mexikem a Spojenými státy na mírové konferenci v Niagarafallsu podepsán. Obsahem mírového protokolu, k jehož podepsání zmocnil Huerta své delegáty dne 1. července, jest organizace zatímni spolkové vlády v Mexiku. Jakmile se tato vláda v hlavním městě zorganizuje, má býti uznána Spojenými státy a třemi zprostředkujícími státy: Argentinou, Brasiílií a Chile a nato ihned budou mezi Unii a třemi uvedenými státy zahájeny diplomatické styky. Spojené státy vzdávají se válečné náhrady. V dodatečném protokole se praví, že Huerta odstoupí a Veracruz až na další rozhodnutí bude obsazen Američany.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádank.

Zprávy organizační a spolkové.

Volby delegátů do Zemědělské Rady.

Dodatkem k vynesení v čísle 12. »Dorostu« t. r. oznamujeme: Ze závažných důvodů byly naše volební dispozice změněny. Dle usnesení exekutivního výboru našeho nebudou voliti skupiny samostatně, nýbrž bude za celé Sdružení voliti Ústřední výbor.

V místech, kde jsou zemědělsko-hospodářské spolky naše s právem účastniti se voleb delegátů do Zemědělské Rady (na př. odbočky Hosp. Sdružení čes. křesť. zemědělců), nařizujeme důtklivě skupinám svým: Výbor odevzdej neprodleně přesný seznam členů s udáním jejich bydliště předsetnictvu oněch spolků. Nikomu jinému nesmí seznam členský býti bez našeho souhlasu vydán.

Ze sekretariátu

»Sdružení české mládeže katolické« v Hradci Králové.

Zemský slet »Orli« v Hradci Králové kvapem se blíží. Čiňte proto všude přípravy, aby účast byla co nejhojnější!

Ustavující valná hromada královéhradeckého komitétu »Sdružení české mládeže katolické« konala se v Chocni 29. června t. r. Za hojné účasti mládeže i dospělých zahájil valnou hromadu ústřední starosta dp. K. Kepl vřelým proslavem, povzbuzujícím k práci ve prospěch organizace katolické mládeže a vítá vzácné hosty vsdp. kanovníka dr. Šulce, předsedu strany naší pana Šabatu a zástupce katolické mládeže české ve Vídni. Všichni tito pánové pronesli delší proslovy, v nichž zdůraznili nesmírnou potřebu časovou — organizaci katolické mládeže. Zástupce vídeňský přimlouval se za zřízení sprostředkovatelných míst pro mládež do Vídně se ubírající. Po vysvětlení stanov taj. vp. Benešem provedeny volby výboru; zvoleni: vsdp. dr. Fr. Reyl, kanovník z Hradce Králové, dp. K. Kepl, ředitel z Hradce Králové, sl. L. Kosařová z Dobrušky, p. V. Nejedlý, bankovní úředník z Hradce Králové, dp. J. Havelka, kooperátor na Pouchově, p. V. Plachta, tovární expedient v Č. Skalici, p. J. Hušek, rolnický syn v Hoděšovicích, p. J. Oplištil, rol. syn ve Skutčelce, p. Fr. Kabát, truhlář v Kr. Vítějsovi, p. V. Samek, rol. syn v Zádolci, p. J. Šolm, zedník v Chábořech, dp. Fr. Mimra, kaplan v N. Městě n. M., p. J. Brokl, rol. syn z Oldříše, p. J. Houzvička z Hořic, p. V. Bráha z Machova, p. J. Šeps, knihař v Žamberku, sl. Hodovalová z Opočna, p. J. Horník, rol. syn v Bošově, dp. J. Širůček, kaplan v Litomyšli, dp. St. Beneš z Hradce Králové. Ustavující schůze výboru bude svolána příští měsíc.

Sjezd a valná hromada diecézních katolických spolků v Chrudimí 28. června 1914. Významná slavnost jednoty katolických tůvaryšů v Chrudimí na oslavu 50letého trvání spolkového poskytl diecéznímu svazu katolických spolků příležitost, aby uspořádáním sjezdu projevily své sympatie s bratrským spolkem chrudimským, jenž je nejstarším bojovníkem v diecési královéhradecké na tvrdé lise katolického spolkového života. Významná slavnost jakož i příznivé počasí přivábily 18 jednot se 13 praporek ke sjezdu, jenž v každém ohledu byl zdařilým. Dopoledne konal se průvod zmíněných jednot katolických, k nimž se přidaly se 2 prapory místní spolky vojenských vysloužilců, do děkanského chrámu Páně sv. Salvátora za hlasového zvuku 2 kapel. Ve chrámu Páně o 10. hod. vystoupil na kazatelnu p. kanovník Dr. Reyl, diecézní předseda sdružených katolických jednot, aby ve slavnostním proslovu nastínil význam a důležitost katolických jednot nejen pro členstvo v nich zorganizované, nýbrž i pro společenský život vůbec. O 11. hodině celebroidal slavnou mši svatou pan arciděkan Mikulecký za četné asistence místního důstojného duchovenstva. Po skončení bohoslužby průvod odebral se ke spolkové místnosti tůvaryšské jednoty chrudimské, načež byl rozhodnuto o společném obědě. — Odpoledne o 2. hod. nastoupen byl pochod do městského parku, kdež v sále restauračním konána byla valná hromada ústředního diecézního svazu. Hromady se účastnili delegáti spolků katolických z Hradce Králové (jednota katol. tůvaryšů, ženský spolek »Anežka«), Pardubic (mužský i ženský spolek), Mělníka, Heřm. Městce, Přelouče, Svratky, Rychmburka, Polné, Kolína, Smířic, Chrastí, Kostelce n. O. Skupiny mládeže z Dvakačovic a Hroch. Týnce. Několik blízkých jednot sjezd neobslálo. Z Chocenska pro krajský sjezd, druhý den pořádaný, také nebyla účast. — Valnou hromadu zahájil delším proslavem p. kanovník Dr. Reyl, poukázav poznovu na význam spolků v organizačním hnutí katolickém. Zápisník minulé valné hromady, která byla pořádná na Horách Kutných, byl bez poznámky schválen. Jednatelská zpráva, podaná p. Jenšovským, poukázala na impozantní účast jednot při všeobecném katolickém sjezdu kolínském roku 1913, jehož zdar podmíněn byl hojnou účastí spolků. Ke zvýšení ruchu spolkového, jenž následkem všeobecné ochablosti leží pokles, navrhuje jednatele zpráva brzký sjezd předsedů a duchovních rádců spolkových, jak tomu bývalo v dobách počátků, dále zřízení sekretariátu spolkového a pořádání častějších krajských sjezdů, které by zájem pro ideu katolickou probudily a oživily. V debatě o návrzích, p. jednatelem Jenšovským podaných, rozvinula se čirá debata, která uznala nutnost i možnost sjezdu předsedů a krajských sjezdů. Zřízení sekretariátu naráží na finanční potíže, které v dohledné době sotva se zlepší. Účetní zpráva vykazuje malé jmění, protože výdaje svazu jsou zcela nepatrné, ale zaznamenává celou řadu jednot, které zapo-

mínají na svůj roční příspěvek k ústředí, ačkoliv obnáší pouze 4 K. Usneseno zavěsti šekové řízení a upomínati liknavé dlužníky. — Volební povolání byli do ústředního výboru: Bartoněk Jos. z Hořic, Polák Jos. a Jenšovský Václav z Hradce Králové, Dašek Karel z Kostelce n. O., Láš Ant. z Lomnice n. P., Lokvenc C. z Úpice, Horák Jos. ze St. Paky, Beneš Stan. z Chrastí. Za náhradníky pp. Pochmon Ant., Netuka Jos., Katnar Jos. a Soudil Edv. z Hradce Králové. Za revisory pp. Sahula J. a Fait Jan. — Při volných návrzích promluvil vřelou řečí delegát českého spolku katolických tůvaryšů z Vídně o výchovných snahách tamní jednoty ve prospěch českých učňů, jejichž ve Vídni je na 10.000 a tak mnozí propadají molochu germanisace a atheismu. Odporoval, aby příchod každého českého hochy z katolické rodiny byl české tůvaryšské jednotě oznámen. K podnětu pana kanovníka Reyla byla ihned uspořádána mezi přítomnými haléřová sbírka, která vynesla 33 K ve prospěch učenické besídky ve Vídni. — Valná hromada byla za povznesené nálady skončena a zbytek dne věnován byl zahradní zábavě při koncertě místní kapely, která shromáždila značný počet obecního, takže truckoncert socialistů v dělnické domě slavnosti nic neškodil. Postrádali jsme však zástupce obecní správy, která patrně pro zájmy katolického lidu nemá porozumění.

= UHLÍ = hornoslezské

nejlepších známek v libovolném množství

dodá až do sklepa

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Slavnost desítiletého trvání Katolicko-národní jednoty pro Smířice a okolí koná se 9. srpna 1914 s tímž programem, jak bylo oznámeno. Zvláštní pozvání se nezasílají. Dárky do tomboly přijímá p. Sourada, závod sklenářský. Všecky spolky i jednotlivci k hojné účasti zve výbor. — Slavnost koná se za každého počasí.

Vamberk. Za krásného letního odpoledne dne 28. června odebral se křesťansko-sociální spolek »Svornost« v hojném počtu do Záměle, do restaurace pana Chocenského, aby tam pořádal členskou veřejnou schůzi, společně s bratrskou katolickou organizací v Záměli. Za řečníka pozván byl vysocedůstojný Pán ThDr. František Šulc z Hradce Králové, který se obětavě v průvodu vldp. Ant. Sindeláře, faráře z Potštýna, na schůzi dostavil. Schůzi o 4. hodině odpo. zahájil u přítomnosti 200 posluchačů předseda katol. organizace zámělské Fr. Strnad, představil p. kanovníka Dra Fr. Šulce a požádal jej, by se ujal slova. Slovnitý řečník v řeči půl druhé hodiny trávající promluvil »O důležitosti katolických organizací a o nynějším trudném postavení národa českého.« — Nadšená, pánými důvody podepřená slova vyslechnuta byla s naprostou pozorností i od přítomných několika stranníků jiných politických stran a odměněna byla všeobecným, dlouho trvajícím a plně zaslouženým potleskem. — Vysocedůstojný p. kanovník koná opravdu dlo apoštolské s neúpornou vytrvalostí, jehož cílem jest obrození našeho národa na podkladě náboženském. Vyslovujeme nejupřímnější dík vsdp. kanovníkovi za jeho laskavou obětavost. — Po přednášce zábavný kroužek vambereckého spolku, řízený vlp. Mihulkou, všechny přítomné mile pobavil řadou zdařilých výstupů a kupletů. Schůzi navštívili též mnozí členové spolku z Rychnova n. Kn. s vlp. Vosykou, tamnějším kaplanem. Dále dostavil se též slovnitý MUDr. Rud. Roubal, obv. lékař z Vamberka, dp. Fr. Komárek, katecheta a ostatní členové výboru. Rozcházel jsem se ve svých snahách utvrzení a potěšení. — Dne 29. června na svátek sv. Petra a Pavla účastnil se spolek náš 27 členy katolického sjezdu v Chocni. Vůz pro návštěvníky zdarma propůjčil pan předseda Frant. Pánek, za což mu vzdáváme nejsrdečnější dík.

Do Nového Města n. M. a okolí. Žádáme opět důtklivě všechny bratrské orelské jednoty a odbory, skupiny mládeže i všechny ostatní spolky v našem okrese, by nejdéle do 15. července učinily přihlášky na zvláštní vlak na zemský slet »Orli« do Hradce Králové. Každý, kdo chce užiti výhod zvláštního vlaku, nechť se hned přihlásí prostřednictvím místních spolků nebo přímo u vlp. br. Frant. Mimry, kaplana v Novém Městě n. M. aneb u br. Frant. Alty ve Velkém Poříčí. Každý účastník jest povinen udati svoji adresu a složit i K zálohy na vlak. Agituje, aby z našeho okrese byla účast co největší! Vzhůru do Hradce! Zdeť Báh!

Ces. Třebová. (Pokyny pro okrskový slet »Orli« dne 19. července.) Důtklivě připomínáme všem jednotám a odborům, že povinny jsou v úplném počtu sletu se účastnit. Tak nám káže disciplína, toho žádá od nás vystoupení na veřejnost. Ať není výmluvy: My byli již jinde na cvičení, nebo: Chystáme se jinam! Každý o cvičení v čas věděl a mohl si poměry časové i finanční uspořádat. — Všichni členové ať dbají svého zevnějšku! Úbor budiž vzorně čistý! V nenáležitém úboru nikdo na cvičišti puštěn nebude! Střevíce ať má každý vyčistěn, všechno náležitě upevněno a přišito! Spodní prádlo při cvičení není přípustno, nařízeno, aby měl každý cvičenec černé plavky, opakuje se co nejpřísněji. Svítit různobarevnými ponožkami nepůsobí právě dojem nejlepším! Parádnímu kroji budiž věnována péče! Budeme podrobeni kritice mnohých, z nichž někteří mají vkus vytříbený; co projde v malém místě, neprojde ve větším městě. Košile ať jsou stejné! Je-li odstín modré barvy poněkud světlejší či tmavší, neruší tolik dojem, jako je-li půl košile bílé (vybledlé) a půl modré. Že límeček není posledním v kalendáři, rozumí se samo sebou. — Zdálo by se, že zevnějšku si více hledí členky. Chyba lávky! Snad každá jednotlivá jest slušně oděna, ale celku to nevyhovuje. Proto nařizujeme pro všechny stejný hladký účes. Zda to některé sluší nebo nesluší, na to ustanovíme zvláštní komisi, která bude mít nařizeno říkat, že sluší pouze předepsaný a jedině praktický účes. Na hlavu patří čepice, ale bez jehlice! Nebezpečná jehlice do cvičení nenáleží. Kuzele buďtež stejného tvaru s modrou páskou! Že šat bude vyžehlený, nevybledlý, střevíce předepsané a punčochy stejné neozdobené, tolik od krasotitů svých členek očekáváme. Chování nechť vyniká uhlazeností! Všeříké vytkování, jež jest známkou nevzdělanosti, ať přestane! Z chování jednotlivců soudí se na celek. Řeč budiž umírněná! Svých práv domáhejte se rozhodně, ale způsobem taktickým! Hrubosti a surovosti jinak smýšlejících odplácejte mlčením, urážky osobní a stavu oznamte pořadatelům! Vůbec počínejte si tak, abyste i u odpárců zanechali dojem lidí ušlechtilých a uvědomělých, jimiž po pravdě jste! Rozkazů vedoucích a pořadatelů dbejte na slovo! Každý v čas ať jest na svém místě! Potulky členstva ve cvičicím úboru jsou zakázány! Dostavte se všichni v čas pokud možno už na společnou bohoslužbu. Náčelníky činíme zodpovědnými za to, aby všichni členové na mši sv. byli buď doma či jinde. Při dobré vůli vždycky jest to možno. Jednotám a odborům hejtmanství lanškrounského není třeba ničeho oznamovati úřadu. Jest dáno povolení všem společně. Účastníci odjinud oznámí výlet svému hejtmanství. Stačí udati jméno odboru, místo cvičení a přibliž. dobu cesty. Oznámení se nekořkuje. Kdo by chtěl přijeti už v sobotu večer, nechť laskavě ohlásí a o nocleh bude náležitě postaráno. Vzhůru, bratři a sestry, do České Třebové! Na shledanou! Zdeť Báh! Za okrskový výbor: Robert Vala.

Litomyšlsko. Na slet Orli do Hradce Králové dne 15. srpna vypraven bude z Litomyšle zvláštní vlak. Cesta jízdy tam i zpět 2 K 80 h. Přihlášky do 25. července přijímá: Jan Širůček, kaplan v Litomyšli.

Sjezd katolické mládeže venkovské na Sv. Hoře u Příbramí. Sjezd svolaný na den 21. června se plně vydařil. Během 1 hod. odpo. naplnila se prostorná zahrada hotelu »Sebastopol« do posledního místečka. Tábor lidu zahájil předseda Sdružení venkovské mládeže v Čechách Ant. Kaňourek nadšenými slovy, vítal přítomné, kteří přišli, ze všech krajů Čech i těch nejvzdálenějších. Jos. Hervert, účetní v Praze, pojednal o neutěšených poměrech na našem venkově a naznačil cesty, kterými lze stávající bídě odpomoci. Slova jeho prýštila z hluboké znalosti poměrů, šla od srdce k srdci a byla provázena častým souhlasem a potleskem. Mezitím dostavil se na tábor Msgr. Dr. Fr. Šulc, profesor z Hradce Králové, který uvítán byl bouřlivým potleskem. Ihned ujal se slova a promluvil na thema: O důležitosti a významu organizace katolické mládeže. Uctyhodný zjev Msgr. Dr. Fr. Šulce vyvolal neklášené nadšení. Msgr. Dr. Šulc promlouval vzletnými slovy o organizaci katolické mládeže. Uváděl výrok pohanského filosofa, který pravil: Náboženství jest to, čímž liší se člověk od zvířete. Proto boj proti náboženství není pokrok, ale krok zpět a kdo běže lidu náboženství, snižuje lid na stupeň zvířete. Promlouvá dále o všech těch, kteří dnes vychovávají mládež ve škole i ve veřejném životě, uvádí, že celá spousta jednot učitelských vyslala své delegáty na sjezd »volné myšlenky« r. 1907 v Praze. Dále uvádí, že i jednoty sokolské se sjezdu toho v četném počtu účastní. Jest nutno, pravil, abyste vy, katolická mládež, se sdružili a hájili zásady Kristovy. Sdružte se a pracujte! Častý souhlas a potlesk přerušoval slova slovnitého řečníka a znalce duší mládeže. Dále ještě pronesl pozdrav red. Ant. Havelka a zdařilý tento tábor ukončen.

Katolickému studentstvu! Opětne blíží se doba nejčilejší propagandy našich ideí. Prázdniny! Tentokrát vystupuje tu jako nové středisko agitací a organizační »Ústředí katolického studentstva československého«. — Přijez, kterou jste prokazovali bývalému Agitačnímu odboru Č. L. A., zachovejte i Ústředí. Krystalizační body výsledků naší práce budou i tentokrát krajské sjezdy. Úloha jich stále agitací — získávat, burcovat, pobídat. Snaha postaviti studentstvo úžeji do svazku života lidového a národního nutí nás k uspořádání krajského sjezdu v Holešově ve dnech 9. a 10. srpna u příležitosti hanácko-vaňaské výstavy. Pro studentstvo ze západní Moravy platí sjezd v Třebíči ve dnech 2. a 3. srpna. A české studentstvo, kterému tolik jest zapo-

třebí duševní posily, nechť sejde se ve dnech 15. a 16. srpna u trůnu Matky Boží svatohorské v Příbrami. — Založením »Sociálních studentských sdružení« o letošních prázdninách připadne našemu studentstvu důležitá úloha — brátí účast na lidovém životě. Netřeba našemu vyspělému studentstvu připomínati jeho povinnosti. Škoda zbytečných slov. Ukažte jako roku loňského svoji účastí na sjezdech stále vzrůstající náš rozmach. Společně na Vaši součinnost v každém směru a těšme se na shledanou! »Ústředí katolického studentstva československého« v Praze. — NB. Přihlášky ke sjezdům přijímá a veškeré ostatní informace ochotně sdělí »Ústředí katolického studentstva československého« (Praha-II., Voršílská 1). Legitimace budou dle pořadu přihlášek rozesílány po 15. červenci. Cena legitimace 30 hal. Obnos nejlépe jest vyrovnati v pošt. známkách. Prosíme o sdělení adresy Vašeho prázdninového pobytu, jakož i těch studentů a studentek, které bychom mohli na naše sjezdy pozvat. Důležité! Nezapomeňte!

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Církevní věstník.

Kněžské exercicie v Hradci Králové budou letos od 3.—7. srpna.

Důstojnému duchovenstvu, duchovním rádcům a přednostům spolky naší mládeže! Duchovní cvičení pro jinochy začínají již v sobotu dne 18. července t. r. v Hradci Králové (bisk. Borromaeum) o 5. hodině odpolední, potrvají přes neděli a ukončí se v pondělí ráno. Duchovní přednášky bude míti mezi moravskou mládeží oblíbený dr. Kl. M. Žárek O. S. N. z Nové Říše. Řiditelem exercicií bude dp. K. Koppl, starosta Sdružení mládeže a rektor b. Borromaea. Cvičení tato jsou hlavně pořádána pro členstvo skupin mládeže, budou nám však vítáni všichni jinosti a dívky dobré vůle. Zaopatření i noclehu dostane se všem účastníkům za mírný poplatek 3 K na celé exercicie v b. Borromaeu. Každý účastník nechť si s sebou přiveze neb opatří »Oltář« (lze dostati u Družstev. knihkupectví v Hradci Králové). — Netřeba zvláště zdůrazňovati význam těchto cvičení. Správně cenu jejich vystihl jeden účastník loňských exercicií, jenž v »Dorostu« napsal: »... poslední večer před sv. přijímáním v sobotu v útulné kapli Boromejské! Intimní večer duší rozochvělých velikými tajemstvími svátostnými, kdy sítou aeodofatelemu chůli jsme všichni, odkud musí naše mládež vyjít a kam opět všemi snahami musí především spěti, má-li vyplniti neděje, jež v ní klade veřejný život katolíků v Čechách.« Přihlížeje k významu této práce, prosíme co nejsnažněji důstojné duchovenstvo, aby všem svým dobrotivě působilo k hojnému oblesání exercicií jinochy. Na závažná přání z kruhů kněžských rozdělili jsme letos exercicie na dvě zvláštní, časově oddělené skupiny: jinostkou a dívčí; doufáme tedy, že snaha naše potká se s úspěchem. Důstojné duchovenstvo kurátní zvláště prosíme, aby laika ve exercicie tyto ohlásilo při bohoslužbách příští neděli a na důležitost jejich poukázalo. Předsednictva skupin mládeže zafixtež neprodleně číhou agitaci mezi jinochy pro hojnou účast! Přihlášky přijímá do 16. července Sekretariát »Sdružení české mládeže katolické« v Hradci Králové.

Česká pout do Lurd ke 25. světovému euchar. sjezdu. V pátek dne 17. července v 6 hod. 50 min. ráno vyjedou z Prahy (nádraží cks. Frant. Josefa) čestí účastníci euchar. kongresu, aby v Lurdech vedle jiných národů důstojně reprezentovali národ český, jehož účta k Panně Marii jest známa. Kancelář české sekce jest až do doby odjezdu v Praze na faře u Panny Marie Sněžné (Jungmanovo náměstí č. 20.), kamž veškeré dopisy a telegramy budete řízeny. Nové přihlášky by se jen v tom případě mohly respektovati, kdyby někdo z přihlášených svou přihlášku z vážných důvodů odvolal. Tož vzhůru k skále massabielské uctít před celým katolickým světem Svátostného Pána a Jeho nebeskou Matku! Ave Maria!

Pokyny pro elektrické osvětlení chrámu Páně. Zásobování východních Čech elektrickým proudem vzbudí na důst. pp. farářů i osadníků touhu po elektrickém osvětlení chrámu Páně. Leckde se bude jednati o krytí výloh. Možno každý kostel poměrně levně osvětliti potřeblým polovarové lampy — také »Nitra« zvané. Nitra od tud, že dutina její není vzduchoprázdna, ale dusíkem plněná, v němž vláknko kovové jen polovici ampéru ku rozžhnutí potřebuje. Vyrábějí se lampy po 400, 500 až 3000 svíček svítivosti, jež potřebují pouze 200, 250 . . . 1500 Watů proudu. Při ceně 50 h za kilowatovou hodinu a obyčejné slevě 30 procent pro veřejné budovy by stála hodina svícení lampou »Nitra« o 400 svíčkách pouze 7 haléřů a přírůžku na amortisaci a nájemné z počítadla. Lampa sama i s armaturou přijde na 50 K. Vedení k ní také asi na 50 K. Svítivost možno voliti dle velikosti kostela. Pro začátek taková lampa pro kostel stačí. Obvyčejné žárovky pro chor. tmavé předstě, sakristii atd. mohou následovati, jakož i efektní osvětlení oltáře. Na Nitru se peníze seženou lehce, na ostatní pak osadníci také rádi přidají. Vždyť mají radost z jasné

osvětleného chrámu Páně. Mezi Němci se sejde v několika týdnech 1000 — 1500 K.

Jsem pojištěn ?? proti vloupání ! !

Upozorňujeme pro letní období, kdy rádi se odebrati na cesty, na toto důležité pojištění, které Vám co nejkulantněji obstaráme. Pojištění proti ohni, úrazu, na život atd. obstaráme a rozpočty obohnote na požádání zašleme. Sprostředkování půjček při pojištění životním.

**Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové — Adalbertinum.**

Podporujte svůj vlastní podnik!

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 6. července. Stížnost pp. nájemců státní daně z vína v Hradci Králové proti rozhodnutí obecního zastupitelstva z 20. května 1914 o předpisu 200 proc. přírůžek ku státní dani z vína za rok 1913, postoupena bude okresnímu výboru. — Vzato bylo na vědomí vynesení c. k. zemské školní rady, dle něhož bylo c. k. ministerstvem kultu a vyučování zdejšímu městskému dívčímu lyceu propůjčeno právo veřejnosti, jakož i právo konati zkoušky dospělosti a vydávati o nich státně platná vysvědčení, a právo trvání reciprocity stran služebního postavení ředitelův a učitelův mezi zmíněným učelištěm na jedné a středními školami státními na druhé straně. — Též vzat byl na vědomí výnos c. k. zemské školní rady, že žádosti městské rady ze dne 20. dubna 1914, aby na obecných a měšťanských školách v místech, kde jsou veřejné nebo právem veřejnosti nadané, přes obor obecné školy sabající vyučovací ústavy s dvouměsíčními hlavními prázdninami, skomčilo se vyučování před prázdninami v touz dobu, jako na zmíněných školách vyšších, nemůže se vyhověti, se zřetelem ku platným předpisům a k vynesení c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 4. června 1914 č. 114, v té příčině vydanému. — Panu Janu Uhrovi, majiteli domu čp. 135 na Velkém náměstí dá se povolení, aby v zadním domě čp. 135 nacházející se schodiště staré, dřevěné, zaměnil schody betonovými. — Janu Jaroslavu Urbanovi, majiteli Grandhotelu, dáno bylo povolení ku přestavbě kavárny v domě čp. 409 (Grandhotelu) a ku zřízení kulečnickové síně a herny. — Výkaz hotovostí pokladni ze dne 30. června 1914 vzat byl na vědomí.

Volba do městské rady. Ve schůzi nového obecního zastupitelstva dne 9. t. m. zvoleni pp.: Za starostu Dr. Ulrich, za I. náměstka Julius Russ, za II. náměstka Jos. Pilnáček. 3. Dr. Alois Zimmer, 4. Karel Hubáček, 5. Dr. Leopold Batěk, 6. Karel Halounek, 7. Karel z Isakoviců, 8. Vilém Frynta, 9. Josef Novák, 10. Josef Thoř, 11. Antonín Pokorný.

Osvobození přestaveb a novostaveb od daně a přírůžek v Hradci Králové. Císařský patent ze dne 1. července 1914 týká se také Hradce Králové. Na základě říšských zákonů ze dne 8. února 1897 a 17. srpna 1908 měly totiž přestavby v obvodu Hradce Králové z důvodů veřejných, asanačních nebo komunikačních provedené jakož i novostavby zřízené v tamním rayonu odpevňovacími poživati osvobození od domovní daně činžovní po dobu 18 let pod tou podmínkou, že stavby ty až do 19. února 1917 budou započaty a úplné k užívání zařizeny, a že budou na základě zemského zákona poživati také stejnou dobu osvobození od zemských a obecních přírůžek k domovní dani činžovní. Tato poslední podmínka nebyla splněna, jelikož návrh zákona, českému sněmu roku 1908 předložený, nebyl vyřízen. Okolností tou způsobená nejistota, jak se má s dotýcnými stavbami nakládati, pokud se jedná o daně, způsobila nejen u majitelů domů, kteří v první řadě jsou postiženi, největší vzrušení a znepokojení, nýbrž následky jeho sáhaly i dále a ochromovaly přímo, poněvadž nikdo nechtěl na sebe vzíti risiko případné ztráty, pokud se týče nepříznání 18letého osvobození od daně a přírůžek. Zastavení činnosti stavební stalo se tím citelnějším, ježto jednak z veřejných ohledů naklávavě nutná asanace města Hradce Králové musela býti odložena, jednak také obecní hospodářství v Hradci Králové samo bezprostředně tím bylo postiženo, jelikož město svého času koupilo od eráru pevnostní pozemky a nyní nemohlo zbylou část těchto pozemků přiměřeně prodati. Třetí článek císařského patentu nazývá tudíž, že osvobození od přírůžek, v dřívějším zákoně zemském ohledně starších přestaveb a novostaveb přiknuté, platí také pro přestavby a novostavby, jež dle zákona říšského ze dne 19. srpna 1908 výhody poživají tak dlouho, pokud státní daňová výhoda trvá.

Výroční zkouška. Ve zdejší ústavě pro hluchoněmé »Rudolfinu« odbývati se bude dne 15. července t. r. o půl 9. hod. dopol. veřejná zkouška chovanců. Vstup volný.

Dary Rudolfinu. Vldůst. farní úřad v Josefově zaslal pro »Rudolfinu« od nejmenované z farnosti Josefovské dar 20 K; pan Robert Schmidt, inženýr a podnikatel staveb v Hradci Králové věnoval hluchoněmým cho-

vancům 20 K a sl. sbor učitelský měšťanských škol ve Hlinsku při návštěvě ústavu daroval chovancům 10 K. — Ředitelství ústavu vzdává šlechotným dárcům těmto uctivé díky. »Zaplat' Bůh!«

Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí důtklivě upozorňuje své členy na provolání, týkající se všeslovanského sjezdu a výstavy včelařské v Praze, uveřejněné ve 3., 4., 5. a 6. čís. Čes. Včelaře. Kdo sčastní se miní sjezdu a výstavy, přihlaste se ihned předsedovi p. K. Kalátovi, les. správci ve Svinarech u Hradce Králové a ve své přihlášce poznamenejte: 1. Kterého dne miníte do Prahy jeti? 2. Žádáte-li společně ubytování ve školách zdarma či obstarání noclehu v hotelu za K 2.50 až K 3.—? 3. Sčastníte-li se slavnostního banketu v Representačním domě (K 6.—) v neděli dne 9. srpna, nebo společného oběda na Žofíně v pondělí, dne 10. srpna (K 2.—)? 4. Sčastníte-li se slavnostního divad. představení v divadle vinohradském téhož dne? 5. Kterých z projektovaných exkursí a výletů chcete býti účasten? (11. srpna včelařská škola v Tejnici pod Budčím, 12. srpna: a) exkurse na vzorné hospodářství, b) výlet parolodi na Mělník, 13. srpna: a) Tábor, b) Píseň, 14. srpna: Turnov a Český ráj, 15. srpna: Brno a Holešov. Každý účastník sjezdu musí býti opatřen legitimací a sjezdovým odznakem, za něž obnos K 3.— ráče zaslati současně s přihláškou. Kdo hodláte vystavovati, ráče ihned, pokud jste tak již neučinili, zaslati vyplněný přihlašovací list, vložený do dubnového čís. Čes. Včelaře, shora uvedenému předsednictvu. Výstavní předměty mějte do 25. července připraveny, abyste na vyzvání mohli je ihned odeslati. Adresy s příslušným návodem budou každému vystavovateli zvlášť posílány. Prosíme, by účast na sjezdu a výstavě i z našeho spolku byla co nejhojnější, bychom před četnými slovanskými bratry včelaři slušně se reprezentovali. — Zdá se, že ani rok letošní nebude bohat na snášku mednou a že budeme muset i v tomto roce opět krmiti, abychom přes zimu včelstva svá uchovali. Vybízíme proto pp. členy spolku našeho, aby ihned listkem oznámili, kolik kg nezpracovaného cukru pro letošní podzimní krmení si přeji (nejvýš 5 kg na 1 včelstvo). Rovněž ráče sdělti, kdo by si přál reklamní nálepky medu, obsahující pěkný obrázek s nápisem: »U zasílatele tohoto dopisu obdržíte pravý český med.«

Z městského dívčího lycea v Hradci Králové. Při maturitních zkouškách, jež se konaly dne 6. a 7. července za předsednictví ředitele jičínského dívčího lycea pana Gottharda Storchy, bylo všech 15 abiturientek uznáno dospělými a to: 9 s vyznamenáním, 4 všemi hlasy a 2 většinou hlasů. Výsledek tento jest v úplném souhlasu se závěrečnou klasifikací žákyň VI. třídy.

Vyhláška. Na základě výnosu berního referátu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 1. července 1914 č. 562-4 uvádí se ve všeobecnou známost, že výpisy z rejstříků, obsahující sazby všeob. daně výdělkové pro ukládací období 1914-15, jsou v hodinách úředních v kanceláři podacího protokolu purkmistrovského úřadu po dobu 14 dnů, dnem vyvěšení této vyhlášky počínaje, za účelem nahlédnutí oprávněným poplatníkům všeobecné daně výdělkové, veřejně vyloženy.

Státní stipendium uděleno bylo výnosem ze dne 9. června 1914 vys. c. k. min. kultu a vyučování ve Vídni, na základě předložených konkurenčních prací, akad. sochaři Frant. Fabiánkovi v Hradci Králové v obnosu 500 korun.

Na Pouchově konaly se slavné zádušní služby Boží za J. C. V. Prantiška Ferdinanda a jeho jasnou choť dne 8. července v 8 hodin ráno. Přítomni byli všichni páni obecní starostové a zastupitelstva, zvláště hojně z Pouchova, školní mládež se všemi svými pp. učiteli a slč. industriálkou, p. poštmistr pouchovský, spolek katolický (zástupcové) se smutečním praporem, hojně obecenstvo, mezi nimiž bylo viděti urozenou paní baronku Pichlerovou z Přetice a také zástupcové a zástupkyně za Dorost křesť. sociální mládeže. — Konec školního roku bude 15. července. Služby Boží závěrečné slouženy budou při tom v 8 hodin ráno obvyklým způsobem.

Pouchov. Přivrženci pana uč. Merkla dávají chytré hlavy dohromady. Štvaní, které proti kněžím a katolíkům pouchovským začali, skrčivše se za »mobylu« Husovu, špatně se jim vyplatilo. Poplatníci pouchovští, většinou i ti, kteří nejsou v »klerikální« organizaci, nechtějí, aby se Husa zneužívalo proti soše sv. Jana Nep. u kostela. Mnozí osadníci z okolních přífařených obcí hlavně mezi agrárníky souhlasí s pouchovskými poplatníky katolickými a zavrhuji, aby se štavalo pomníkem Husovým proti víře neb kostelu. Jiní plně za pravdu dávají »klerikálům«, že »nezralí mladci« pokrokářští páne Merklovi neměli se vůbec do záležitosti Husovy na Pouchově míchat a proti kněžím štvát. Praví, že se tím pobouřila celá obec a poškodila důstojná akce pro Husa, proti níž katolíci se nestavěli, žádajíce pouze, aby ji vedli činitelé povolání a by se při ní neštvalo proti kostelu. V jiných obcích byli by nedozralí mladčkové i se svým vůdcem příkladně odměniti, kdyby se byli opovážili vyměřovati místo na obecním pozemku pro Husa, dříve než obecní zastupitelstvo své dobrozdání a rozhodnutí učinilo. Na Pouchově to mladíčkům prošlo a proto ihned po odhlasování obec. zastupitelstva bylo opět (v pondělí večer) viděti mladého p. Merkla a Capouška dělati inženýry před sv. Janem pro Husa. To je opravdu pouchovská specialita, ale doufáme, že se stala naposledy, a že dnes, kdy se již poměry změnily, takže všechny rozvázně živly litují nepokojů, které pokrokáři Merklovi u nás vyvolali svým měřením a štváním husitským, doufáme, že se více opakovati nebude;

obecní zastupitelstvo by udělalo nejlíp a jistě za souhlasu obecního zastupitelstva, kdyby pokrokářům Merklovským fuklo, že ani jich rady ani vyměřování nepotřebuje a všechny mladé inženýry, kteří by bez svolení obecního úřadu opovžili se u sochy sv. Jana Nep. vyměřovati místo pro Husa, že dá policejné z místa toho zahnat. — Bude-li na Pouchově socha Husova — a proč by nebyla — bude jistě na tom místě, které jí určí povolání činitele a ne protikostelní štváči. Pan učitel Merkl a jeho mládež pokrokářská jsou nyní na Pouchově prokouknuti a obyvatelstvo ví, kdo u nás kazí pokoj v obci, ve škole atd. V posledním čísle «Královéhr. Rozhledy» socialistických — do těch a «Ratibora» musejí se utíkat «nedozralí» mladci is p. Merkle, prý «veleváženým» učitelem — pospínat chtějí čitatele (?) Husovi kněze pouchovské, ale pospínali nešikovně zrovna ty lidi, na kterých jim nejvíce záleželo, aby je proti kněžím získali. Pan Merkl starší i mladší je dle všeho tuze nešikovný formán: převrhil vůz novinářský právě tam, kde s ním chtěl se parádít, totiž před domem p. starosty. «Rozhledy» špiaili p. kooperátora, že prý nazval «nezralým» mladíčkem i pana starostu. Pan starosta slyšel však kázání velkého pána, a ví, že to není pravda a že Merklenci zatáhli pana starostu proti vši slušnosti do své nezralé společnosti. Netřeba výkladu, že pouchovský p. starosta je zralý i vážný muž a že o něm ve smyslu Merklových pokrokářů nikdo u nás nemluví a nemluvil jako o nezralém mladíku. Komu čest, tomu čest — a to zachovávají pouchovští osadníci — klerikální nevytímaje — i včít p. starostovi, jak si to týž také zaslouží. Nikdo nemá za zlé panu starostovi, že se zabýval záležitostmi Husovou a že šel podívat se na místo před sochou sv. Jana Nep., to je jeho právo i povinnost. Ano, i o tom má právo, aby nesouhlasil či souhlasil s akcí pro vybudování pomníku Husova, ovšem s podmínkou, že štvánice musí při tom přestat, a nedozralí mladci že musí mlčet. — Co udělali pokrokáři a socialisté při posledních volbách obecních proti nynějšímu p. starostovi, všichni víme. Co udělají při budoucích volbách, nevíme, ale o tom plně přesvědčení jsme, že štvánice husitská a protikněžská u nás měla být posilou pokrokářsko-socialistickou, nikoli však sesílením nynějšího zastupitelstva obecního a jeho agrární skupiny. Oběti, které obecní zastupitelstvo již nyní má mezi rozbouraným poplatnictvem, měly by mu otevřít oči! Vy máte uklidňovati, co Merklenci rozešťvali!

Na týdení a obilní trh v Hradci Králové, dne 4. července 1914 konaný, přivezeno bylo: hl: pšenice 54, žito 209, ječmene 23, oves 311, vike 16, čočky 5, máku 5, kop: zeří 5, okurek 25, kapusty 18, drobné zeleniny 60, mrkve 80, cibule 20 q, brambor starých 75 hl, nových 22 hl, třetní 1300 košť, podsvínčat 906 kusů.

Spor obce Třebechovické. (Pokrač.) Dne 23. října 1913 byla srážka k vůli opravě ko'a a tu jsem upozornil p. starostu na tuto srážku. Ale teprve až v sobotu, když voda byla zase již puštěna, spachtovával obecní hospodáři třem dělníkům za 20 K, aby řasu v náhoně rozsekali a jespý rozhrnuli, což oni vykonati nemohli pro jdoucí již vodu. Ze všech ohlášených srážek jsem seznal, že obec náhon do řádného vyčištění ani prohloubení přivésti nechce, proto jsem podal žalobu na obec k sl. okr. soudu. Při stání poukazoval zástupce obce na nepřipustnost pořádku práva, soud však námětku jeho zamítl a ustanovil nové stání na 29. prosince 1913, ježto byl již vynalezen první zápis mlýna z r. 1803, kterýž byl při tomto soudním řízení v listovně u přítomnosti sl. soudu a obou stran. Opis porovnáván se zápisem v červené knize gruntovní fol. č. 293—294, jakou služebnost v odstavci 5. obec pro sebe stanovila. Po přečtení prohlásili přítomní pp. starosta Bujet a Prášil se zástupcem obce zápis tento za pravý, že obec města Třebechovic jest povinna náhon mlýnský dvakrát ročně dít čistiti a vantroky od vodárny až k mostku Kupkovému na své vlastní útraty dávat spravovat. Doznali, že čistění konali jen částečně jednou, a na otázku, zdali každoročně — tu pomlčeli. Při všestranném soudním vyšetřování nemohli zástupci obce prokázati ani svědectvím, že vykonávali povinnosti obci přináležící, a tím byla obec rozsudkem ze dne 14. května 1914 odsouzena dít náhon do řádného stavu, jak za povinnost má. Proti rozsudku podala obec odvolání. — Dne 23. února 1914 po velké zimě nastala obleva a tu se sesypal opět kvádrový břeh do mlýnského náhonu, načež jsem podal o tom zprávu obecnímu úřadu, že jsem na to 6. června 1913 před vodní srážkou písemně obecní úřad upozornil, že totiž tato část břehu hrozí sesutím opět do vody, by s tím učinili opatření. Nato obec předala řízení toto hospodářům a ti místo opatření obviňovali mne z vlastního svého nepořádku, že prý to jest mojí vinou, že břeh spadl — ale zapomněli, že spadl již po čtvrté, poněvadž spadlé kvádry nechal vždy jen znova usaditi bez upevnění a zasypati výhozem z náhonu. — Takto prováděli opravy. A přece věděli, že budou zase nepostačitelné a při oblevách, zejména když země a břehy rozmrzají, musí zase kvádry spadnouti. Led nezavínil spádnutí kvádrů do mlýnského náhonu, neboť byl již 19. února uvolněn, zároveň rozsekán a jakovým otvorem u mlýna odplaven. Pískovce zůstaly neporušené státi, až teprv když rozmrzla země a led mezi pískovci, počaly se tyto rozvalovati a padaly do náhonu. Nebylo by se tak stalo, kdyby obec nenechala bez povšimnutí mé oznámení ze dne 6. června 1913 a opravu řádně byla provedla. Po spádnutí břehu došel jsem na obecní úřad k vůli dorozumění, což však nebylo možno. Musil jsem s nepořizovanou odejít bez urovnání věci v místě a z této příčiny podal jsem žalobu. Když následovalo stání a o celé události jednáno učinil jsem panu staro-

stovi Bujetovi prohlášení, aby se mi písemně zavázal, že dá tyto spadlé pískovce zatím opět na povrch posaditi a zasypati, jak to obyčejně konali, a že se zavazuje při letní srážce náhonu dít břehy do řádného stavu upravit, k čemuž mu srážku povolím zdarma, že jsem v týž den po sesutí pískového břehu musel vodu snížit o 30 cm, by voda nevnikla do níže položených stavení. Kdyby bývala obec ihned přikročila k provedení správy břehu, jak znalec navrhoval, mohla se vyhnouti dalším výlohám a voda se mohla opět držeti ve své výši, k čemuž p. starosta nepřistoupil. Prý to sám učiniti nemůže, ani nemůže ručiti, že by to měl povoleno (taková samostatnost) a proto vyšlo soudní řízení na místo samé a odevzdáno starostou všechno zase hospodářskému odboru pp. Dovrtělovi, Prášilovi, Topičovi a Moravcovi, při čemž se také účastnil Jaroslav Dotfel, který se plete do věci, jež do jeho kompetence nespadá, a chce vždy tyto záležitosti obce řídit na mém náhoně, což jsem si nyní zakázal. Po veškerém vyšetřování jak znaleckém tak i mnoha svědků nemohla se obec prokázati, že povinnosti svou za výkupní kapitál řádně vykonávala. Hospodáři obecní ani neuvažovali, že mají vodu do městských kašen úplně zadarmo dle znění dražebního protokolu z prodeje mlýna roku 1803. Čistění náhonu a udržování patřičné hloubky, jakož i zřizování oprav kvádrového břehu jest povinností obce za složený výkupní kapitál 1611 zlatých to udržovati, nikoli za vodu do městských kašen, jelikož o vedení vody při prodeji mlýna v dražebním protokolu obec sobě nic takového nevyhradila a proto jest také zakročeno žalobou k sl. c. k. okresnímu hejtmánství královéhradeckému. Pro nevyplnění vynesných výměrů nařizovacích, které obecní úřad nevykonával ode dne 2. října 1909, odstraním z těchto důvodů stávidla v mlýnském náhonu se nacházející a obec ať sobě zaopatří vodu od mlýna Dotfelova a vrátí mně oba výkupné kapitály zpět. Bude povinností sprostěna a já budu mít pokoj. Obec byla odsouzena rozsudkem 2. dubna 1914, že má sesutý břeh náhonu do náležitého a řádného stavu upravit, jak závazek ten jí náleží a jak jej přiznala. Obec však taktéž svou povinnost, kterou má, nekonal a přiznala podaná odvolání; pak počala kvádrový břeh náhonu 2. června upravovati způsobem, jak to vždy konala, ze spodní řady pískovců nechala jak byly a přesadila pouze vrchní spadané zase na své místo a zasypala zemí. Pouze slabé železné skoby přidali, jež mají břeh udržeti. Taková oprava mohla se státi hned, jak jsem ji starostovi obce nabídl při stání a nemuselo k dalšímu ničemu přijíti. Ponechávám tudíž toto jednání obecních hospodářů veřejnosti k posouzení, vždyť výlohy s ním spojené jsou značné výše a nejsou mnou záviněny. — Hájek.

Třebechovice. (Ubohá soc. dem. demonstrace. — Sokolská kapela? — Co je se stavbou kaple? — Historie o pitné vodě. — Smuteční bohoslužby.) Humoristické čtení příměsí «Rozhledy» o socialistickém rodině. dětském výletu v den Božího Těla z Hradce do Třebechovic, jak prý se znamenitě vydařil a jakou radost prý působilo vypošlechnutí «pokrokových» názorů soudruzek. Třesky plesky! Stoupenci Marxe a Lasalle prahli touhou, aby hlouček svých ubohých dětí předvedli jako demonstraci v čelo Božího Těla, ale šeredně jim sklaplo. I ta přichystaná muzika musila pauzovati. To byla prvá rána. Druhou ránu jim zasadil v pravém slova smyslu přival deště v okamžiku, když po poledních vše se uvelebilo v lese, o čemž «Rozhledy» se nezmínují. Zato hubuší na pořádné a moudré matky, které s opovržením odmítly a své děti poslaly na slavný průvod Božího Těla. Že jim za to sprostě nadávají, nemusí se nikdo divit — nic lepšího nedovedou. Zato «soudružky» prý měly radost z «laciného» kafe. — V minutě Obnovy ve zprávě o koncertu rybářského klubu se praví, že účinkovati bude úplná kapela Sokola třebechovického. Také kus humoru. Dle pravdy budíž konstatováno, že u nás v Třebechovicích neexistuje žádná sokolská kapela, nýbrž kapela pana Jaroměřského. Jestliže jest kapelník přispívajícím členem Sokola, z mužstva není členem Sokola nikdo. — Po městě kde kdo se ptá, co je se stavbou kaple. Věc jde přirozeným chodem. Ne přátelé bojují přemlouváním, ží, pokrytectvím a užívají všech prostředků, aby stavbu znemožnili. Máme mnohé doklady a přijde čas, že vše veřejnosti sdělíme. Bude to zajímavé! — Téměř po celém městě ozývá se nářek a reptání nad zuboženým stavem veřejných studnic. Jsou v praběhném stavu a některé jsou i zavřeny. Studně «na kopečku» těšila se do nedávna pro svoji výtečnou vodu té nejlepší pověsti. Jenže obecní tatci (jak je svého času trefně nazval p. Vitoušek) místo nové dřevěné roury dali sem starou rouru železnou podezřelou minulostí, která ležela již na zasloužilém odpočinku. Do milé roury uvelebilo se na miliony různých bacilů a jiné havěti a tak milá naše studně rázem ožila různorodou zvířenou. Co teď? Moudří tatci kázali tam nalíti spoustu vápna a zasypati ledkem a studni to se ví — zkazili. Studně je zavřena. I s jinými studněmi (na př. na náměstí) není lépe. Právě a opakujeme: Nejlépe vybudujte třeba po částech řádnou kanalizaci, opatřte město zdravou pitnou vodou a potom zřizujte parky, hřiště a pod. Jinak by se o našem městě říkalo: Na vrch huj, vespod fuji! — V pondělí 6. června konány u nás smuteční bohoslužby za Jeho c. a k. Výsost Františka Ferdinanda a jeho choť. Obřadů zúčastnila se katolická jednota s praporem a tělocvičný odbor «Orel» v krojích. Dále žactvo a učitelstvo škol v místě a okolí, četnictvo, reprezentanti pošt, lesních úřadů a dráhy atd. Za třicetileté pokrokové obecní zastupitelstvo dostavili se dva zástupci.

Báseň. (Sv. bítmování.) Těšili jsme se všichni na den 30. června, den sv. bítmování v naší farnosti. Radošné rozechvění dostoupilo vrcholu, když za krásného jitra svěžím vzduchem rozhláholily se zvony, že J. Ex. Biskupská Milost se blíží. V okamžiku slyšeti dusot kopyt banderla, jež vyjelo vstříc a jež rychlým tempem projíždí již slavnostní branou u zámku postavenou. Zde očekávali shromáždění hodnostáři (pp. okresní hejtmán, okr. školní inspektor, administrator a kontrolor panství, nadlesní a j.), duchovenstvo (z Ronova, Vilimova, Seče, Chodovic), školní mládež s učitelstvem, bítmovanci a zástupy lidu. Dp. farář v delší uvítací řeči poukázal na starobylost chrámu a celé osady, která s láskou a úctou vítá nyní nejd. vrchního pastýře do středu svého. V starobylém chrámě, naplněném lidem až do posledního mstečka, promluvil nejd. vrchní pastýř o víře a vyznání víry slovem i skutkem, dotknuv se smutných úkazů plynoucích ze srdce Boha prázdného, jak ukázalo se světu žalným způsobem v posledních právě dnech v Sarajevě... Za nejkrásnějšího počasí udělil ve chrámě a na hřbitově kol chrámu na 400 bítmovancům tuto svátost, navštívil školy, opatrovnu, kde zejména potěšen byl roztomilými deklamacemi těch malých a něžnějších. V radostných počtech měly hodiny až do okamžiku rozloučení. Jeho Excelence promluvil ve chrámě na slova rozloučení, pronesená družičkou: «Na čele kříž a v duši posvěcení...» A zase stanuli jsme u brány zámku, s jinými ovšem pocity... A než se kdo nadál, mizel s očí již ten, na něhož jsme se dlouho těšili... Jen dusot kopyt vyprovázejícího banderla ještě z dál připomínal všem, že zmizel s očí skutečně. S očí ovšem, ne však ze srdce!

Zbislav. (Gener. vstátnice.) Tolik lidí, jako v sobotu dne 27. června t. r., neviděla osada Zbislav dlouho. Na jmenovanou sobotu do Zbislav přijel J. Ex. nejd. p. biskup královéhradecký dr. Doubrava v průvodu vsdp. kanovníka Hlavsy, dp. sekretáře dra Huráně a vdp. p. vikáře Schreibera udělit 488 bítmovancům sv. bítmování a vykonat generální visitaci, spojenou se zkouškou školních dítek ze sv. náboženství. Vjezd J. Ex. byl slavný. Uvítání předběžné Jeho Excelence stalo se na rozhraní farnosti bučické a zbislavské deputací vyslanou, kde oslovil J. Ex. dlouholetý bývalý starosta p. Jan Prošek v tomto smyslu: jako Kristus Pán vyslal své apoštoly hlásati všem národům evangelium, zby též J. Ex. posílit věřící zdejší farnosti v jejich víře. Po poděkování J. Ex. deputace v čele družiny 22 jezdců na krásných koních pod vedením p. Kolaříka a 22 cyklistů na kolech ozdobených doprovázela J. Ex. do Zbislavě. Tam příchod očekávaly u první brány s hudbou v přítomnosti p. kapelníka Kořálka sbory hasičské ze Zbislavě, Výčap a B. Podolí, spolky všechny farnosti zbislavské a veliký počet farníků. — Zde uvítán nejprve p. ředitelem panství jako zástupcem p. hraběte, pak místním panem starostou Václ. Skřivánkem ve jménu všech starostů přifařených obcí. Pak místním duchovním správcem. Po poděkování J. Ex. seřazen byl imponující průvod osadů, vyzdobenou praporek ke druhé bráně, kde byl očekáván školní mládeží všech škol a deputacemi všech spolků. Uvítán byl J. Ex. nejprve p. ředícím Linhartem ve jménu všech pp. učitelů, pak dceruškou Annou Zavadilovou ze Zbislavě a požádán děvčetem Marií Špinkovou ze Zbislavě o přijetí kytky. Pak jednotlivé deputace všech spolků J. Ex. srdečně vítaly do středu našeho, jimž všem J. Ex. laskavě a milostivě poděkoval. Následovala mše sv. J. Ex. se skvošnou arcipastýřskou promluvou, sv. bítmování, pak zkouška dětí ze sv. náboženství, děti škol venkovských v kostele, dítek ze školy Zbislavské ve vkusně vyzdobené škole. — Odjezd J. Ex. z farnosti Zbislavské provázen za hlaholu zvonů opět banderlem za přítomnosti četných farníků. Dostavil se též sbor hasičský ze Zbislavi s p. velitelem Viesnerem. Nedbalo se na agitaci protichůdnou, aby se nešlo na «parádu církevní». — Ať se drží tento sbor dále statečně! — Byl to zafixtý uklivý dojem, když stál i mladí přišli dít «s Bohem» milému svému arcipastýři, jenž zanechal v naší osadě trvalou paměť laskavého biskupa.

Chotusice u Čáslavě. Již časně ráno dne 23. června Chotusice probuzené slavnostní stříbou oděty se v krásné roucho. Všude vlály vesele prapory, až na velice skrovné výjimky. Čacké, za tím účelem nově vytvořené cyklistické banderium, s ozdobenými koly a šerpami vyjelo s banderlem na koních vstříc Jeho Excelenci až k čáslavskému hřbitovu a tam jej dojemně uvítalo. V průvodu spolků p. t. hasičských, katolických zemědělců, spolku živnostenského a j. z Chotusice a okolí za slavnostního hlaholu hudby, která po celý den, pokud to bylo možno, jásavě hrála, přijel J. E. ku slavnostní bráně. Tam byl pozdraven vys. uroz. p. hrabětem JUDr. Oswaldem Thun-Salmem a slavným obecním zastupitelstvem městyse Žehušic. Chotusické obecní zastupitelstvo, složené nejvíce z agrárníků, odešlo uvítání Jeho Excelence a jako důvod uvedeno, že prý katolíci volili při volbách do říšské rady proti kandidatu Haldkovi sociálního demokrata Jiráskovi. Chotusice však přece, až na několik málo zarytých nepřátel katolíků, ukázaly stkvěle, že si svého vrchního duchovního představeného váží. Vzletně a dojemně uvítaly J. E. jménem školní mládeže dcerušky pana J. Charváta, Marie a Zdenka. Administrator vzdal J. E. hold úcty jménem pravých a dobrých katolíků jako vrchnímu duchovnímu vůdci katolíků. I ti maličci, kteří ještě ani školy nenavštěvují, vyslali ze svého středu několik, aby J. E. způsobili radost. Dojemné bylo, když maličká Boženka Burešová, dcera rolníka z Druhanic, přednesla roztomile pozvání Jeho Excelence do věnce. A Jeho E. měl opravdu radost, když jej vedly ve věnci spleteném hlavně z ráží. V

kostele velice tklivé a nadšeně promluvil J. E. o potřebě míru a lásky vzájemné. Po sv. břimování poděkovaly J. E. Jaroslava Valtrová a Marie Jarešová slovy poněkud přizpůsobenými hymnu »Tě Bože chválime«. Před zkouškou ze sv. náboženství v kostele oslovily krásně J. E. žákyně Marie Cinerová a Emílie Herodesová a po zkoušce v kostele poděkovaly dívky ze Žehuší: Anna Málková a Růžena Štěpánková. Před zkouškou ve škole promluvil za duše Marie Bukačová se svou sestrou Boženou. Upřímně děkovaly po zkoušce ve škole Marie Jakešová a Anna Kavková. Jak si všichni oblibili Jeho Exc., bylo viděti při loučení s ním a při jeho odjezdu. Litostivě loučily se žákyně M. Truksová a B. Burešová s J. E. Za doprovodu hudby, spolků a velkého zástupu lidu po rozloučení administrátora, zmizel za krátko všemi mlčovaný arcipastýř, doprovázen dvojnásobkem až do Časlavě. Velice trapně a nejvš boleně došlo však to, co se stalo za tak významné slavnosti, na kterou se všichni, velcí, malí, staří i mladí těšili, kromě několika nepřátel katolíků. O události píše časlavská svobodomyšlná »Pravda« v č. 26. ze dne 26. června 1914 toto: »Co tohle jest? Jaroslav Doležálek, kočí u vdovy rolnice Marie Vláškové, jel v úterý dne 23. června asi o 1. hodině odpoledne s vozníci naplněnou močůvkou z domu na louku. U samé farní budovy pojednou vyrazila zátka a proud smrduté močůvky rozlil se na silnici a po škarpe. Kočí zátka zarazil, musil ale tak špatně učinit, neboť u kostela zase zátka vypadla a močůvka zaplavila celé okolí. Rozumí se, že vydávala hrozný zápach, neboť jak kočí Doležálek doznal, močůvku tu již týden ve voznici měl naloženou. Příklad ten nebyl by jindy nijak nápadný, tentokrát vzbudil trapný dojem a oprávněné podezření, že nestalo se to asi náhodou. Byl v Chotusicích právě Jeho Exc. biskup královéhradecký dr. Doubrava v tu dobu, kdy močůvka sytila nesnesitelným zápachem celé okolí, meškal u společného oběda ve farní budově, jejíž okna byla otevřena. Ta ovšem musila být uzavřena, jakož i dvě kostelní při odpolední pobožnosti. Odstrašující tento případ vyvolal v celých Chotusicích nesmírné pohoršení a z četných stran vytýkáno p. Boh. Vláškově, synu p. Marie Vláškové, který hospodářství své matky spravuje, proč nařídil právě v tu dobu a den močůvku vozit, proč neopatřil voznici tak, aby byla úplně bezpečnou a proč právě před farou a před kostelem zátka vypadla a proč nestalo se tak na jiných místech. Pan Bohumil Vlášek upírá veškeru zlomyslnost, dokládá, že močůvku vozit musil, že platí značné daně a tudíž musí své matky hospodářství tak spravovat, aby vyneslo užitek, aby všem platebním požadavkům dostáti mohl. Naproti tomu četní lidé dokazují, že již dávno probíhalo se, že u příležitosti návštěvy biskupské před farou poteče močůvka a že tedy stalo se tak zúmyslně, neboť žádný jiný hospodář v den ten neuznal za nutné vozit fekalie městečkem na pole a luka. Příklad ten vyšetřilo četnictvo a udalo soudu, kde zjištěno bude, zda-li případ ten byl náhoda či všemi soudnými lidmi odsouzené darebáctví, které by ovšem velice špatný stín vrhalo na domnělé projektanty takového uhlícnictví a posililo jen příšlivky strany klerikální ve vědomí, jakých příkoří se jim přihází.«

Vilimov u Časlavě. 24. a 25. červen byly u nás nové radosti. Zavítal k nám Jeho Excellence nejdp. biskup dr. Josef Doubrava, aby u nás vykonal generální kan. visitaci a udělil 925 břimovancům svátost břimování. Jako se těší člověk na milého hosta a vítá jej, tak i my katolíci Vilimovské farnosti vítali jsme nám vzácného hosta. U slavnostní brány shromáždilo se duchovenstvo, dále správní komise městečka Vilimova, starostové příslušných obcí, spolky zdejší, pp. učitelé se školními dětmi, družičky a množství věřících lidu. Urozený pán baron Rejský se svou urozenou paní, jakož i provázející je banderium vyjeli vznešenému hosti vstříc až na hranice farnosti zdejší k dědině Zvěstovicům. Po upřímném a radostném uvítání Jeho Excellence šlo se za hlasem zvonů do chrámu Páně. Vznešený náš host krácel obklopen vñcem, družičkami neseným. Jakmile vstoupil nejdůstojnější pan biskup do chrámu Páně, započal svou apoštolskou, požehnanou činnost pro naši farnost. Když nadešla doba loučení, tu opět shromáždilo se množství lidu jakož i urozený p. baron Rejský se svou rodinou, aby dali na jevo svou dětknou úctu ku svému vznešenému hosti. Bůh odplauž vše hojně nejdp. biskupovi, co pro naši osadu byl učinil. Poděkováno budíž i banderiu zvlášť, kteréž nejdp. biskupa vyprovodilo též na zpáteční cestě.

Třemošnice u Ronova nad Doubravou. Jeho Excellence Dr. Josef Doubrava, biskup královéhradecký na své visitační cestě vikariátem Časlavským také počil návštěvou naší zámeckou kapli. Pěti šlechtě chotí p. Adolfa Kautského, lesnístra nadačních velkostatků a přičleněním dcernšky jmenovaných Viktorky, byla kaple proměněna v čarovný stánek nádherných květín. K uvítání Jeho Excellence dostavil se vážený pan starosta V. Votruba s radními, p. lesnístr Adolf Kautský s rodinou, pp. učitelé místní se školní mládeží, p. Pecka, přednost c. k. státní dráhy a místní obyvatelstvo v nejoblíbenějším počtu. Po krátké, ale srdečné promluvě p. starosty vítá za školní mládež Marie Pecková se Zdeňkou Vláškovou a podávají Jeho Excelenci nádherné kytky. Arcipastýř velmi lichotivě vyjádřil se o vzorném pořádku v kapli a po krátkém pobytu u p. lesnístra odeštal do Žlebě. Vzpomínka na milou a otcovskou tvář Jeho Excellence zůstane nám v blahé paměti.

Milčev. Konečně přiblížil se tak dlouho toužebně očekávaný den 2. července, kdy na své apošt. cestě zavítal k nám nejdůstojnější arcipastýř náš ke gener. ka-

nonické visitaci a udělení sv. břimování. Střelba hmoždířů, slavnostní vyzvánění a veselé zvuky hudby hlásaly o půl 8. hod. příchod Jeho Excellence, jenž zastavil se nejprve na zřícenině hradu památného Lichnice a pokochala se rozkošným rozhledem za překrásné pohody časové, na šířý, daleký kraj časlavský, kutnohorský a kolínský až k Německému Brodu. Provázen jsa vsdp. kanovníkem a kateř V. Hlavsou, sekretářem Th. Drem Huránem a vdp. bisk. vikářem Ant. Schreiberem, přijížděl knížecím automobilem ze Žlebě v průvodu četného banderia, vstříc jemu vyšeďším průvodem v čele se všemi 3 pány starosty obcí uvítán jsa, ku slavnostně ozdobené bráně. Zde Jeho Excelenci očekávali a vítali veškerí patronální úředníci v čele s vojť. komisařem p. Em. Musilem a četné duchovenstvo s místním duchovním správcem, který v uvítání svém vyprošoval osadě požehnutí a milosti a utvrzení ve věře, aby »jak ty naše hory železné jsou, železná byla víra naše.« Po vzletlé předpádě odpovědi Jeho Excellence, abychom spíati horami železnými, ale se srdcem zlatým i jemu zrako toho zlata lásky věnovali a zachovali, uvítán byl jménem břimovanců družičkou Marií Vávrovou ze Zblavce. Radost Jeho Excellence zvýšena byla ještě vzácnou přítomností urozeného p. barona Rajského z Vilimova, který s urozenou chotí svou přijel rozloučit se s Bisk. Milostí. Ale setrvali pak k radosti všech až do odjezdu arcipastýřova. Po malém oddechu v budově farní šlo se průvodem za zvuků hudby do chrámu Páně, okrášleného u vchodu mohutnými stožáry. Chrámu nemohl ani všechno to množství pojmáti, ač jest dosti prostorný, proto uděleno bylo sv. břimování venku. Po sv. břimování šlo se průvodem do budovy školní, jejíž obě místnosti nádherně byly vyzdobeny a kdež krásnou řečí uvítal jménem žáků Jeho Excelenci učitel p. Jan Břza. Před zkouškou i po zkoušce jedno z dítek předneslo vždy případné uvítání a poděkování. Během odpoledne ze zahrady farní, s něž rozkošný pohled až k horám Orlickým a Krkonošům, podíval se Jeho Excellence na Hradec Králové, jejíž pěkně viděti a již se blížila doba, kdy srdečná zábava, provázena zvuky kapely Heřmano-Městecské, měla skončiti. Ačkoliv odjezd stanoven byl na 4. hodinu, vytrval Jeho Excellence v srdečném rozhovoru až do hodiny 6., kdy jej automobil odvezl přímo do Hradce Králové. Před tím vykonána pobožnost závěrečná v chrámu Páně, kde jménem osady vzdal díky Jeho Excelenci místní vdp. farář Opátko, vyprošuje si ještě i osadníkům požehnání. Na to předstoupila družička Božena Zelinková, dcernška p. ředitele škol z Časlavě a jako první ve vikariátě časlavském vítala Jeho Excelenci. tak nyní zase při závěrečné cestě visitační s nejdůst. p. biskupem krásně pronesenou básní se rozloučila. Jméno vikariátu rozloučil se vdp. bisk. vikář Ant. Schreiber, jenž mocně dojat se sklamí děkoval Jeho Excelenci za apošt. práci ve vikariátě časlavském. Nejd. arcipastýř projevil ještě a vzkázal díky prostřednictvím p. vikáře veškerému duchovenstvu vikariátnímu, děkoval p. patron. komisaři Em. Musilovi, p. baronu Rajskému i jeho vznešené rodině a všem přítomným, kteří v neočekávaném množství jako o velkých svátcích přišli se rozloučit. Před druhou slavnostní branou jménem břimovanců poděkoval ještě jinoch V. Koreček ze Sušic, načež usadil se nejd. arcipastýř se svou družinou do automobilu a odjížděl přes Sušice. Hudba spustila opět rázný pochod a četa banderistů doprovodila Jeho Excelenci na hranice farnosti. Ze spousta dětí běžela ještě kus cesty za automobilem. jaký div? Vždyť se nemohly dosti rozloučiti s panem biskupem, který tak mile s nimi jednal a automobil zde v Milčevě viděl pooprve. Nejen zrno, ale celé zlaté srdce své věnujeme Jeho Excelenci a zachováme jej v srdečné paměti. Bůh po-přej Jeho Exc. ještě mnohá a mnohá léta!

Vrdy. Uvítání, jakého se dostalo dne 18. června J. Excelenci p. biskupovi Jos. Doubravovi při kan. gen. visitaci v obci Vrdech a Dol. Bučicích, vrylo se mnohemu v paměť a zajisté uchvátilo přítomné tak, že ještě po mnoha letech na slavnost tu s potěšením vzpomínati budou. V čele banderia, které řízno p. Jos. Buršem. rolníkem z Vlače, vyjel kočárem pp. náměstek starosty Karel Havelka, V. Bendl, V. Dalešický a Jan Hejhlík, členové obecního výboru, na rozcestí katastru obce Vrdů naproti J. E. p. biskupovi, kde při příchodu byl p. Havelkou vzletnou a dojemnou řečí přivítán, načež odjeli všichni do obce ku slavnostní bráně, kde obecní zastupitelstvo, místní školní rada, korporace evang. církve, živnostnictvo a obchodnictvo a četné obecnstvo J. E. p. biskupa očekávaly. Starosta obce p. František Papík přivítal J. E. p. biskupa těmito slovy: Vaše Excellence! Nejdůstojnější pane! Slavnostní pocit prochvívá dnes slova má, kdy jménem přítomného obecního výboru, místní školní rady a veškerého občanstva dostalo se mi co starostovi obce cti. složiti hlubokou poklonu a uvítati Vaši Excelenci do naší obce. Radostná zvěst, že Vaše Excellence za přičinou vrchnopastýřského posláni svého navštíví náš kraj a naši kulaturu, naša živou ozvěnu v upřímných duších našeho lidu, který nevšední úctou, láskou a oddaností oplácí zjevně dobrotu srdce Vaší Biskupské Milosti. V dnešních kormutlivých dobách, kdy bje se často bez přičiny do autorit, kdy svornost národů a svornost sousedů rozbíjí se nevražlivostí občanskou, kdy září bñně pravda v očích, dnes potřebujeme tím spíše vznešených a velikých vzorů lásky, dobroty a shovívavosti. A není neznámo, že právě Vaše Excellence při svém vznešeném posláni dává zářivý příklad veliké dobroty srdce a že ta krásná, apoštolská duše Vaší Excellence opřádána jest všude láskou našeho lidu. Kéž všemohoucí Bůh zachová Vaší Biskupskou Milost ještě dlouhá léta při vznešeném

posláni vrchního pastýře našeho, kéž zářivý vzor dobroty duše Vaší Excellence zůstane trvalým zdrojem lásky a míru v našich českých obcích a kéž na základě tohoto souzvuku rozlétně se čarovné hebo blahotvorné občanské svornosti: Milujme se, jsmeť jedna rodina! »Vaše Biskupská Milost« budíž nám co nejsrdečnější vítána. Po přivítání starosty obce, které považujeme za ojedinelé, jakého se Jeho Excelenci tak krásnými a pravdivými slovy dostalo, přivítán byl za evang. církve p. MUDr. Štěpánem Pecháčkem, obvodním lékařem ve Vrdech, rovněž krásnými a dojemnými slovy. Jeho Excellence až k slzám pohnut za tak milé přivítání a přijetí krásné poděkoval a pak v čele místních veškerých zástupců obce, kteří do připravených kočárů vstoupili, a s průvodem obecnstva odebrali se do obce Dol. Bučic, kde farní kostel se nalézá, k církevním obřadům sv. břimování. Odpoledne po vykonané kan. gen. visitaci zavítal J. E. do obce Vrdů k návštěvě pp. Františka Papíka, ob. starosty, Karla Havelky a dr. Pecháčka, obecních starších, odkud pak v průvodu banderia na zámek J. J. knížete Františka z Auerspergu ve Žleběch o půl 7. hod. odejel.

Ronov nad Doubravou. (Paběrky visitační.) Zvláštního uznání zasluhuje p. učitel Emanuel Culek, který s nevšední pñí a vkusem vybraným dekoroval celý farní chrám Páně živými květinami. Budíž mu tímto způsobem vzdán veřejný a upřímný dík. Při obědě visitačním koncertovala na náměstí hudba místní pod osvědčenou taktovkou p. mistra Pátka. Funkcionáři spolkovi byli Jeho Excelenci poděleni krásnými medallionky. — (Výstava koní.) Dne 6. července konala se u nás výstava koní z několika okresů. Z místních vystavovatelů obdržel premii 60 K p. Pospíšil, p. A. Cemper a p. Pl. Horák po stříbrné medaili. Pan Lebeduška ze Závratce za nejlepšího koně 70 K. Ostatní vystavovatelé poděleni z cizích okresů (samo sebou se rozumí jen agrárníci). Výstava byla slušná a přivedeno mnoho ušlechtilých koní. — (Úmrtí.) V minulých dnech doprovodili jsme ku hrobu milého souseda, horlivého kolportéra katolického tisku, zbožného katolíka a pečlivého otce p. Karla Hájka, hodináře, který zemřel ve věku 79 roků. Spolek katolický »Rovnost«, jehož zesnulý byl členem, zachová jej ve věčné paměti v upřímné modlitbě. Zesnulý tolik se těšil, že přivítá ještě nejdůstojnějšího pana biskupa, že bude státi při svěcení nového praporu. Než Pán kynul a on odešel dříve. Odpočiv v pokoji, duše šlechtná! — (Poděkování.) Vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« vzdává upřímný dík matce praporu, kmotrám praporu, družičkám a všem, kteří jakýmkoliv způsobem se přičinili o zdar tak velikolepé a nezapomenutelné slavnosti. Bůh buď všechněm štědrým odplátcem!

Dobřemice. Bolestná rána, způsobená všem věrným poddaným neočekávanou hroznou smrtí nejjasnějšího nástupce trůnu J. C. V. Františka Ferdinanda a chotí jeho, i u nás ode všech vrstev obyvatelstva hluboce jest pocíťována a proto účast na zádušních službách Božích dne 4. t. m. v našem starobylém sv. Klimentěském chrámu Páně byla velmi značná. Pan patron s rodinou, obecní zastupitelstva Dobřenic, Prav i Syrovátky, úřednictvo velkostatku i cukrovaru, školní mládež s učitelstvem a množství jiných věřících spojili své modlitby, aby dobrotivý Bůh přijal milostivě duše nešťastných obětí surového atentátu a chránil našeho těžce zkoušeného císaře a krále i milou vlast. Obecní zastupitelstva usnesla se na projevu soustrasti a nejvyššího trůnu prostřednictvím c. k. okres. hejtmanství.

Dolan. S radostí neřčenou dočkalo se občanstvo u vědomělé obce Dolan posvěcení svého kostelíka, zasvěceného sv. Vojtěchu. V sobotu 4. července odpoledne sjíždělo se banderium z okolních vesnic, vedené pp. Kolnem a Jeřábkem, rolníky z Rohoznice a p. Hruškou, rolníkem z Dolan, na ušlechtilých koních počtem třiceti. Hasiči se svými veliteli v plném lesku z Dolan, Ždánic, Píchu a Stěblové shromáždili se v plném počtu. Ve čtyřech hodinách vypravila se deputace na kočárech až na hranice za Podulšany: starosta obce Dolan p. Puhovský s radními pp. Bubnem, Tomášem, Pazlerem, p. c. k. okresní hejtmán Nápravník, vdp. biskupský vikář s dp. farářem, provázena celým banderiem. Uvítání na hranicích u Podulšan bylo velmi srdečné. Uvítání ve Ždánicích před kostelem za zvonění všemi zvony, úplnou hudbou dolanskou, školní mládeží, vedenou p. říd. Vojáčkem a vdp. duchovními z celého širokého okolí počtem čtyřiceti nad jiné okázalé srdečné. Jeho Excellence nejdůst. p. biskup po krásné uvítací řeči, pronesené vdp. farářem Jos. Paloušem, dal sobě představiteli čelné účastníky a srdečně děkoval za krásné uvítání a přjetí v obci farní. Hosté a občanstvo účastnili se posvěcení sochy sv. Piety, mistrovsky provedeného to díla fezbáfe J. Duška z Chručimi, která pořízena z milodarů a přispění vdp. Jos. Palouše, místního faráře, obětavého příznivce církevního umění. Nejd. p. biskup velmi po-chvalně se vyjádřil o umělecké hodnotě sv. Piety a při děkování příznivcům připomenul, že krásnou příkladnou památku pořídili sobě i budoucn. Krásné zpěvy »Poďf, Spasiteli, ještě blíž« — které došly též pochvaly Jeho Excellence, nacvičen s mládeží a příslušnými pan ředitel Vojáček. — Dne 5. července, již o 4. hodině ranní započala slavnost budíčkem, zvoněním a hudbou. Po mši sv. ve ždánickém farním kostele přijela deputace čtyř rad-ních se starostou v čele, banderiem s hudbou a sbory hasičskými pro nejdp. biskupa, aby jej doprovodovali do Dolan ku posvěcení kostelíka sv. Vojtěcha. V Dolanech u slavnobrány čekala školní mládež, učitelstvo, družičky a občanstvo ze široka z okolních vesnic přišlé. Při slavnobráně promluvil jak krásně tak dojemně uvítací

Feč družička Lubka Bubnová. Slova její srdcečná dojala J. Bisk. Milost k slzám. Přítav kytici růží z rukou družičky, ve vroucím, proclitěném díkůvzdání za krásné uvítání připomenutí očekávané milé srdcečné příteli venkova. Spátkem družiček, následována hodnostáři a duchovenstvem, ubíral se arcipastýř se sv. ostatky ku nově postavenému chrámu Páně. Ve středu obce na místě poněkud povýšeném postaven ve slohu románském z bílých cihel a kamene kostelík jako z cukru. Plány a stavbu provedl arch. B. Dvořák z Pardubic. Celý sloh jest čistě umělecký, též i vnitřní uspořádání (sochy P. Marie dar rodiny Pluhovských, sv. Václav, dar rodiny Bubnových, hlavní oltář, dar vdp. faráře Mat. Jičínského, kazatelna, dar starosty Pluhovského, věčná lampa, dar rodiny Jičínských, lustr, dar rodiny Kučerových atd.) Práce dle návrhů arch. Dvořáka provedli pp. Bek z Kelné Hory, Mir. Baše, sochař ak. z Pardubic, Jan Dušek z Chrudimě a V. Čížek z Pardubic, A. Häusler, ak. mal. z Prahy. Při svěcení pronesl v krásném, dojemném kázání vdp. J. Palouš též zasluženou pochvalu všech, kteří přispěli na stavbu chrámu sv. Vojtěcha, vyliči význam, jaký má kostelík pro obec Dolany. — První mše svatá, kterou sloužil nejduš. arcipastýř s asistencí vld. duchovních, účastní se c. k. okres. hejtmán Nápravník z Pardubic, konservátor Dvořák, starosta Pluhovský se sl. obecni radou a m. j. vzácných hostů. Kostelík byl přímo přeplněn, i celé okolí kostela, takže by jablko bylo nepropadlo. Krásné zpěvy při svěcení obstarali ctihpp. bohoslovci i při mši svatě. Solové zpěvy přednesli úchvatně pl. Bohumila Kořínková, choť c. k. podplukovníka, majitelka papež. řádu, sl. Liduška Bubnová a dp. Vašata. — Po slavné mši svatě odevzdal p. Buben nejduš. biskupovi diplom, v němž jej jmenuje obec Dolany svým čestným občanem. Krásná slova Jeho Excelence, slova uznání za obětavost zůstanou vždy hřejivým povzbuzením všem dobrým přátelům víry Kristovy. Požehnání nebe vyprošuje za vše dobré všem, co pro vznešenou víru Kristovu vykonal. Po udělení požehnání po 12. hod. odebral se J. E. k hostině pořádané u starosty obce p. Pluhovského. Ve 3 hod. poctil návštěvou nejduš. arcipastýř statek p. Václava Bubna. Ve 4 hod. bylo konáno požehnání, při kterém ještě jednorázte dojat louchl se milý vznešený arcipastýř s díky nejkřivnějšími s milou obcí. Při loučení odevzdala krásnou kytici a pronesla milou řeč družička Marie Jelínková z Dolan. Při odjezdu z Dolan nemělo loučení konce. Útěcha mluví a upomínka vzácná, nehynoucí zůstala v srdcích všech dobrých. Na úterý 7. července pozvání do Hradce Král. k J. Excel. starosta p. Pluhovský Fr. a p. Buben Václ. s vdp. farářem Jos. Paloušem. Ještě třeba zmíniti se o krásné výzdobě všech statků Dolan, Ždanic i Podulšan a vzorném pořádku, který všude při slavnosti panoval. Též hudba dolanská nacıčila velmi pěkné kusy, které umělecky přednesla.

Pardubice. Sdružené katolické spolky usnesly se ve své výborové schůzi všemi hlasy dáti výraz svému hlubokému zármutku nad nenahraditelnou ztrátou J. C. a K. Výsosti arcivévody Františka Ferdinanda d'Este a jeho jasné choti J. V. vévodkyně Žofie z Hohenbergu účastí korporativní s praporem na slavné zádušní mši svatě 3. července, po níž odebrala se deputace v čele s panem ing. Jindř. Hornem, c. k. kontrolorem, na c. k. okresní hejtmánství, aby tlamočila vřelou soustrast a věnovala do školního fondu pro chudé děti 20 K. Chrámový odbor týchž spolků usnesl se hraditi úplně nákladnou smuteční výzdobu děkanského chrámu Páně a přizvání kateřičku, jež budilo všeobecnou pozornost, tak že ve dny 3. a 4. července po vojenských zádušních službách Božích návštěvilo děkanský chrám a pomodlilo se u kateřičku za vznešené mučedníky věřících takové množství po celý den, jaké bývá snad jen na velký pátek. Každého pak roku ve výroční den ohavného činu budou katolické spolky na mši svatě, za vznešené manžely obětované.

Ve Slatině u Hradce Králové zemřela 2. července dceruška p. řídkého učitele Jos. Bičů, slečna Anna v 19. roce věku svého. Žarmoucení rodiče vypravili ji krásný pohřeb do Třeběchovic, kdež byla v rodinné hrobce k poslednímu spánku uložena. Účast na pohřbu byla ve Slatině velmi četná. Nedávno měl p. řídký radost, když mu syn oznamoval, že všechny profesorské zkoušky velmi dobře udělal; nyní dolehla na oblíbeného správce školy slatinské a jeho choť trapná bolest, když dceruška zemřela. Radost a bolest se střídávaly.

Snažná prosba z Kostečka n. O. V červnu tohoto roku velkým krupobitím postižena část našeho okresu. Na některých místech u Kostelce, u vesnic Lhota Kost., Koryta, Kozodry, Svidnice slibná úroda obilní zničena! Mezi postiženými jest mnoho těch, kteří mají pole náležata, jsou nezámožní a nyní jsou připraveni nejen o to, co do pole vložili, ale i o čekány užitek. Jsou bez chleba! Okres Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro soudní okres Kostelec n. O. vznášá motivou prosbu ke všem soucíným o pomoc. Zvláště prosíme bratrské spolky hospodářské, by dle své možnosti podpořily členy našeho hospodářského spolku. S vděčností přijmáme i sebe menší dárek. Obilí jakéhokoli druhu, peněžitou pomoc a za vše již předem vzdáváme srdečné »Zaplať Bůh!« Pomoc bratrských spolků budíž pro úsporu zaslána společně! Vše adresováno budíž: František Jelinek, kaplan v Kostelci n. O., pro krupobitím stížená členy Okresu hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců!

Sjezd kolektiv-abiturientů rýchnovského gymnasia z r. 1894 koná se 20. a 21. července 1914 v Rychnově n. K. V pondělí bude přátelský večer v Národním domě, v úterý prohlídka, fotografování, společný oběd, výlet do

Studánky atd. Kolegové a všichni přátelé studií, dostavte se určitě všichni! Budete vítáni!

Skuteč. Duchovenstvo římsko-katolické, shromážděné na konferenci 1. července, vyslovuje veliký žal nad ohavnou vraždou, spáchanou na nejjasnějším následníku trůnu a jeho choti. Račtež oznámiti úpnou oddanost a lásku na místo nejvyšší téhož duchovenstva k Habsburské dynastii (odesláno sl. c. k. okr. hejtmánství do V. Mýta a Chrudimi).

Chlumec nad Cidlinou. (Jednota ustavičného klanění se Nejsv. Svátosti Oltářní) shromážděje již po dvě léta horlivé čitatele Krista eucharistického. Krásné její měsíční pobožnosti bývají hojně navštěvovány nejen členy, nýbrž i mnohými ostatními věřícími. Jest vak zapotřebí, aby přistoupili co nejdříve k jednotě i ti, kteří tak posud neučinili. Přihlásiti se lze u dp. J. Andachta. — (Zpráva o úmrtí následníka trůnu a jeho vznešené choti) vyvolala v městě našem veliký rozruch. Druhého dne na znamení smutku vlály černé prapory z kostela, radnice, budov úřadů státních, škol a též z některých domů soukromých. Zádušní služby Boží za zavražděné oběti byly slouženy v děkanském chrámu Páně dne 3. a 4. července. Oněch se účastnila veškerá školní mládež chlumecká se svými pp. učiteli, těchto pak následující: starosta města p. J. Beneš s členy městské rady a obec. zastupitelstva, okresní starosta Mláček se členy okres. zastupitelstva, děti z venkovských škol se svými pp. učiteli, zástupcové úřadů státních, hraběcích, městských, c. k. četnictvo, c. k. priv. měšťanský ostrostřelecký sbor a mnoho obecnstva. — (Procesi na sv. pole u Přelouče) účastnilo se letošního roku mnoho poutníků z našeho města a okolních vesnic. Pouť na sv. pole jest velice oblíbená a proto bývá tak veliká návštěva. Súčastníval se jí také již po mnohá léta členové literátského spolku. — (Vzhůru na slet »Orla«) Na rozích vyvěšené plakáty orelské jsou předmětem značné pozornosti obecnstva, z něhož mnozí ještě Orla ani neviděli. Doufáme, že ona pozvání nebudou marná a že chlumečtí katolíci 15. srpna se na orelský slet do blízkého Hradce Králové v četném počtu dostaví. — (Dopisovatel »Královéhradeckých Rozhledů«) informuje své čtenáře štvavými referáty o církevních slavnostech, nedávno na př. o Božím Těle. Snad pan pisatel nám chce dělati lacinou reklamu. Náboženské úkony oznamuje veřejnosti, ač mu má být dle rudých hesel náboženství věcí soukromou. Nebo tak činí proto, aby v systematickém žití proti chlumeckým katolíkům pokračoval. V druhém případě se ho tážeme: Pane pisateli, pamatujete se ještě na zásadu, kterou jste nedávno napsal: »Vážně podotýkáme, že nejsme proti náboženství zaujati.« Ve skutečnosti se však dle ní dosud neřídíte. Přste stále proti oněm, kteří před lidmi své přesvědčení ukazují. To se nestydíte jako »pokrokový« člověk ve XX. stol. chtít obmezovati volnost náboženských projevů, k nimž má každý rak. státní občan dle dosud platných zákonů říšských úplné právo? Pamatujte, že to není žádný charakter, když jednáte jinak, než jak jste nedávno »vážně« prohlásil. A takové mínění budeme míti o vás tak dlouho, dokud se nezačnete úplně řídit dle známé vám zásady: »Vážně podotýkáme, že nejsme nijak proti náboženství zaujati.« — (Nutnost katolické organizace.) Smutným, ba téměř neuvěřitelným faktem jest, že v našem městě není dosud žádného katolického spolku obranného. Bylo by zbytečno dlouze se šítkti o jeho nutnosti. Může-li býti na malé vesnici, může býti také i ve městě, zejména za dnešních poměrů a zvláště když všechny pokrokové strany bez rozdílu proti nám vystupují, jak několika případy posloužíme. Víme dosud dobře, jak národní sociálové svého času ne právě ublaženě psali ve jménu volnosti, svobody a pokroku proti založení jednoty »Ust. klanění se Nejsv. Svátosti Oltářní.« V časopisech sociálně demokratických, jimiž jest město naše zaplaveno, (katolické bys na prstech spočítal), se po dvě léta tak hrubě píše proti chlumeckým katolíkům a katolickému náboženství vůbec, že jim bylo nutno odpovídati v »Obnově.« A v takovém městě, kde se poslední dobou jistí lidé pokrokoví radovali, že »už« nebude u nás letos Boží Tělo, kde ten, kdo se jen poněkud víry své zastane, jest už v »Královéhradeckých Rozhledech« (na př. některé členové místní školní rady), kde se »moderní« osvícenci vysmějí studentu, čte-li jen v čtenářně »Čechas«: v takovém městě by neměla býti katolická organizace? V městě, nalézajícím se blízko sídla bývalého velkého biskupa Brynychy by neměla býti plněna hesla tohoto slavného muže: spolek proti spolku, kniha proti knize? Neobracel by se Brynych v hrobě, kdyby věděl, kterák jeho práce a námaha zůstala u nás bez výsledků? Jak dlouho ještě tomu tak bude? Namítne snad někdo, že máme už spolek. Ano, ale ryze náboženský! Jsme-li však katolíky, musíme jimi býti nejen v kostele, nýbrž i v životě veřejném, sociálním a politickém. Náboženství věcí soukromou není, jak sice všichni pokrokaři říkají, ale sami dle toho nejednají. A chlumečtí sociální demokraté prozradili rovněž, že jest to chybné tvrzení. Jinak by jistě toho, kdo náboženství má a dle něho se také řídí, nedali hned na veřejnost do novín, ale považovali by jeho jednání za jednání soukromé. A proto, jako ostatní, tak ani tato námitka nepomůže. Jest samozřejmě, že nás nynější poměry k organizování nutí. Odpíracové naši by ovšem rádi namítali, že zvláště kněz není tu k tomu, aby pěstoval politiku, nýbrž aby spíše stoje nad stranami, u všech měl důvěru a ve všeobecném boji působil upokojivě a smířlivě. — Zajisté této povinnosti jsou si vědomi všichni kněží. Avšak na prospěch tohoto smírného díla nemáme vhodnějšího prostředku, než právě katolickou organizaci, jež usiluje lid vymaniti ze zhoubných vlivů rozvrátných zásad a posu-

nouti sociální život na základ katolických zásad, oněch zásad, které v duchu knížete pokoje Ježíše Krista jediné dovedou zjednotiti a zachovati svět a lidstvu pravou svobodu, rovnost a bratrství. Je-li však v pravdě toto cílem a podstatou katolické organizace, pak mocí svého povolání jsou kněží také oprávněni postaviti se do služeb této organizace, aniž by proto zaslužené musili se obávat výčitky, že jsou rušiteli míru a že vybočují z mezí svého povolání. Vici křičí, že pastýř patří jen do kostela, aby mohl dáviti ovce pohodlněji. Kdekoli však jest náboženství napadáno (ať ve schůzích, sněmu nebo v novinách), všude má kněz právo zakročiti proti těm, kteří náboženský boj sami vyvolávají. A proto svorně ku předu! Nelekejme se obětí, námah a času! Když mohli jiná, proč ne ty, Augustine?

Dvoustoleté jubileum. Město Rychnov n. Kn. oslaví ve dnech 27. a 28. září 1914 dvěstěletou památku založení piaristického gymnasia a zve k této slavnosti a ke přátelské schůzce všechny bývalé žáky a profesory ústavu. Podrobný program bude ohlášen později. Přihlášky a literární příspěvky do jubilejního almanachu přijímá starosta města Dr. Čeněk Langer.

»Neodvlastým Listům«. Referujete o tom, jak sedesát katolíků se usneslo žádati o změnu církevní správy v Pardubicích. Nechceme se plésti do pravomoci kruhů jedině kompetentních a nerozsuzujeme sporné strany. Ale snad redakce sama mohla také trochu poučiti občany, kteří z neznalosti okolností pronášejí názory velice prostomyslné. Tedy ten článek před třemi lety o politických poměrech v Pardubicích vyšel jistě z pera biskupa Doubravy! Já má nás úžas, jak arcipastýř při tolika starostech má ještě kdy obstarávat službu venkovského dopisovatele o záležitostech politických! O místních poměrech rozhodně ví nejlépe dopisovatel místní. Ten článek mohl pocházeti od Jeho Excelence asi tak, jako dopisy »Neodv. Listů« z kraje od dr. Kramáře anebo (ještě lépe) od novohusitské centrály z Prahy. — A ty další vývody! Prý jest patrno, jak katolický spolek má zakrýti účel politický a »dělati zeď řemeslu, vyučivajícím učení Kristova k účelům moci i politiky.« Prý novorozené jest již křtem přijato do lůna církve katolické, k čemu tedy spolek katolický? Uznáváme rádi, že jest v Pardubicích ještě dosti občanů, kteří si váží katolické víry, zděděné po svých rodičích, třeba že nejsou v naší organizaci. Ale že by se ještě nyní znalci poměrů mohli tázati, k čemu jest potřebný spolek katolický a že by se divili, proč jest katolíkům nyní potřeba sebeobrany i na půdě politické, tomu nevěříme. Kdo aspoň trochu chce pozorovati davové zjevy ve veřejnosti, musí poznati, že katolíci musí hájiti svá práva na té půdě, kde jsou napadáni. Jestliže nekatolíci politické připravují v parlamentě vyloučení katolického katechismu ze škol, jestliže zcela otevřeně přiznávají, že chtějí, aby majetek církevní byl skonfiskován, jest přece pímou povinností upřímných katolíků, aby se postavili o zvolení takových svých zástupců, kteří by připravované bezpráví překazili. A jestliže sami mladočeští pohlaví nikde ani slovem na veřejných schůzích neubezpečí, že se proti takovým záměrům se vši rozhodností postaví, co jiného zbývá katolíkům, než aby se připravovali na svépomoc? Církev evangelická a židovská také nebude mlčet, až jí někdo začne vychovávat mládež proti příslušnému konfesnímu duchu a až konfesní budovy bude někdo chtít konfiskovat. Křičeli se vytrvale »Pryč od Říma«, je-li napadána prude církev na veřejných a to i politických schůzích, šve-li se proti kněžstvu nymějšmu za to, co se dalo před stoletími, pak není potřeba katolických organizací? Do očí by se vysmáli naši zbabělci ti jinověrci, kteří si hájí každou píď své pody, každý odstaveček svých práv. Jestliže nyní pojednou jest tolik snahy, aby zmizel »náboženský teror a rušitel politického sladění«, divíme se velice, proč těch šedesát mužů se nesešlo, když v Pardubicích soc. demokraté, pokrokaři a voľnomyslenkáři švali přímo fanaticky netořko proti církvi vůbec, ale i proti jejím dogmatům speciálně? Ano — mělo těch šedesát mužů, kteří teprve teď jeví nápadnou starost o dobro církve, vystoupiti už tenkrát a žádati zastavení náboženských štvanic. Mělo se postaviti na obranu dítě, než se uvedla v pohyb naše katolická organizace. Ti, kteří nyní rozšafně jen a jen katolíkům radí ke snášlivosti, mohli učiniti naše organizace zcela zbytečnými, kdyby byli promluvíli včas na obranu lidských práv katolického lidu. Ale když se kněží vyhazovali z besed, když se katolíci vyhýbovali z národa, když na základě pamfletu Lžipogiova církev říčena jako hydra a bestie, tenkrát ti »nelepší katolíci« zůstali za pecí; nezabránil štvanicím skutečným. Zakládají snad katolický spolek v Pardubicích kněží štvaví? Jest zbytečné Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva? Kdo se z takových varovných kazatelů liberálních stará, aby katolickému dělníkovi byla popřána svoboda, aby nebyl katolík z fabrik vyhazován proto, že nechce platiti do soc. demokratické pokladny a na monistické sekretáře? O to tu jde, že rozhodný katolík není považován v »klerikálním« Rakousku za rovnoprávného člena Čechů jinak smýšlejících, že se mu v české společnosti oficiálně nanejvyš katolické vyznání trpí jako zastrčená Popelka. Běda upřímnému katolíkovi, kdyby chtěl, aby se uplatnilo náboženství jeho také veřejně! Každá společnost, každá idea může manifestovati veřejně, jenom to náboženství, které jest přece pro život veřejný, má míti náhubek a docela má i ke všem urážkám katolického lidu mlčet. Židovské společnosti a jejím sluhům popřává se v české společnosti pínná volnost i tenkrát, když títo šíří myšlenky barcelonské a portugalské, ale za zločince se vyhlašuje takový katolík, který hájí svá

Kulturní jiskry.

Jeho Em. nejdp. kardinál Leo Skrbenský oslavil dne 6. t. m. čtvrtstoletí svého kněžství. Každý Čech dobré vůle přeje zaslužilému primasovi království Českého hojnost Božího požehnání pro léta další. Nynější český arcibiskup plní obtížný svůj úkol v době velice pohnuté, která duchovním hodnostářům navaluje v cestu veliké balvany a palčivé trní. Jeho Em. jest pastýřem velice horlivým, jest vzorem pastorální horlivosti jak v kostele tak v nejrůznějších katol. spolcích. Obětuje též veliké sumy spolkové činnosti. Charitativní účely mají v kardinálovi též velikého mecenáše. Vyznamenává svou přízní i veliké kulturní a hospodářské podniky českých katolíků. Je-li zapotřebí hájiti nezadajná práva církve, vždy nacházíme arcipastýře na baštách ohrožených. Ačkoli při hájení církve vždy jeví velikou mírnost a vřídlost, ač jest osobně velice skromným, přece jen se nevyhnul jedovatým střelám zarytých protivníků všeho katolického. Leč upřímní věřící, kteří dobře znají šlechetnou práci a ušlechtilé cíle svého arcipastýře, volají z upřímného srdce: Bůh dej ještě dlouhá a šťastná léta!

Hmotné poměry papežova příbuzenstva. Papež daroval 300.000 korun na zřízení dětské útulny ve svém rodišti Riese. Je to vesnička v Benátsku, která na náměstí má pomník papežův v životní velikosti. Loni zemřela v Riese osmdesátiletá stařena Elena Scarduzziiová, která se sv. Otcem — pásala krávy! Byla to první jeho učitelka. O několik let starší jeho brávala si v útlém mládí na pastvu slabikář s sebou a učila z něho číst svého spolupasáčka, Saratovic chlapce Josefa ze sousedství, který ještě nechodil do školy. Papež zachoval si na ni památku: posílával jí z papežské kuchyně sílicí pokrm, když ochuravěla, a když zemřela, poslal na její rov své papežské požehnání. Otec papežův byl v Riese obecním poslíčkem. Měl osm dětí, z nichž byli dva chlapci. Pět sester má papež dosud na živu. Dvě svobodné žijí v Římě na blízku Vatikánu a navštěvují ho denně. Ostatní jsou provdány po venkově benátském a jedna má již syna farárem. Bratr papežův je také dosud na živu, jmenuje se Angelo Sarto a je poštovním úředníkem na Mantovsku. Stár je 70 let, je skromný muž a nic od svého slavného bratra nezádal a nežadá. Vůbec všichni velmi četní příbuzní sv. Otce zůstali klidně ve svých malých poměrech, nepomýšleli nikdy na jeho protekci a oddávají se dále svému zaměstnání. Tak muže každý, kdo papežovu vesničku navštíví, popřáti si cti, býti obsluhován vlastním synovcem papežovým, panem Antonínem Parolinem. Stačí zajíti si v Riese do hostince »U dvou špačků« — a do toho si zajde každý, protože jiného hostince tam není. Jiný synovec, syn sestry papežovy, Angelo Parolin, je tam trafikantem. A obecním poslíčkem je tam zase jako před půl stoletím Sarto. V Riese samotné je s papežem příbuzna, blíže či vzdáleněji, polovička vesničky. Také rodný domek papežův v ní ukazují a ten má jedinou světničku. V té zemřela jeho matka. Zrovna když se jí přitížilo, stal se její veliký syn patriarchou benátským a byl jmenován kardinálem sv. církve římské. Paní Sartová si povzddechla, že by ho chtěla spatřit v purpuru. Když mu to sdělili, v tu hodinu patriarcha ze svého paláce benátského přispěchal do své rodné vesničky a ve vší slávě své, oděn v kardinálský purpur a se všemi odznaky svých hodností vstoupil do chudé světničky. Slzy štěstí polily tváře jeho k smrti pracující matičky, a nový kardinál, nynější papež římský, sám rodiče své udělil svátost posledního pomazání.

Tyto poměry vnucují porovnání s kapitalistickými vůdci soc. demokracie. Kdo více křičí proti bohatství papežovu, než ti, kteří z mozolů dělnických žijí kavalírsky? Papež ze svých příjmů nevydává na svou životosprávu ročně ani polovici toho, co rudý pohlavár spotřebuje pro sebe. Bebel viděl kolem sebe bídu dosti, ale přece hřimající sociální reformátor v praxi snášel bídu svého okolí klidně — vždyť uprostřed ubožáků střídal a střídal chytře pro sebe, až si uspořil milion. Rudí řečníci tedy by už jednou měli býti důslední, měli by místo bezhlavého tiskání do kapitalismu vyznati, že boháč, který většinu svých důchodů vydává k všeobecnému dobru, není o nic horší jednotkou společnosti lidské než proletář, který často si zavíná nouzi sám. A dopadají-li rány soc. dem. kladiv na kapitalismus paušálně, pak má rudý tisk povinnost promluvit také jasně proti kapitalistům rudým, jimž jest osobní výdělečnost přednější než dobro lidu. Jestliže se křičí proti každému zámožnějšímu konservativci, nesmí z kritiky býti vyňat Bebel. Protesty proti konservativcům finčí proto, aby se odvrátila pozornost od chamtivosti náčelníků soc. demokratických.

Šťastná rodina. Následník trůnu arcikníže František Ferdinand odevzdával nedávno nově jmenovaným kardinálům Přiflovi a Černochovi kardinálské birety. Při té příležitosti pravil arcikníže kardinálu Černochovi: »Eminence, musíte mě brzy navštívit, abyste poznal také moji paní!« — »Viděl jsem ji zde mezi hosty«, odpověděl kardinál. — »Nu ano« — následník na to — »ale to musíte přijít k nám, abyste poznal celou moji rodinu a viděl naše štěstí. Eminence! Přesvědčil jsem se, že jsou v životě lidském věci, které bychom udělali jinak, kdybychom je mohli opakovati. Avšak kdybych se ještě jednou živil, jednal bych zrovna tak, jako jsem udělal. Pravím vám, že jsem člověkem Bohem požehnaným. Vrátil-li se po dlouhé a svízelné práci do kruhu své rodiny a vidím-li svou choť uprostřed hrajících si dětí, pak nechám všechny starosti za dveřmi a pak mohu sálat do sebe všechno štěstí, jež mne obklopuje. Na tento obraz měla by se Vaše Eminence jednou podívat«. . . . Kdysi procházela se rodina následníka v sadech miramarských, při čemž ušlela několik chudých poutníků, kráčejících po silnici k Grignanu. Vévodkyně prohodila: »Hned bych těm lidem něco dala, ale našinec nemá ani haléře u sebe.« — »A já mám korunu!« — vykřikl šestiletý tehdy princ Arnošt. — »Tak ji mamince půjč!« — vybidl arcikníže. — »Ba ne«, zněla odpověď, »tobě ji půjčím, ale mamince ne — maminka zapomíná vracet!« — Vévodkyně se usmívala a pravila: »To jsi takový kapitalista? Kolik pak máš svého jmění?« Hošík s vítězoslavnou tváří zvolal: »Sto korun!« Matka všecka užasla: »Sto korun — a kdo ti je dal?« — »Tatínek dával mi vždy po pěti korunách, abych si to schovával. Ale tobě jsem to vlastně neměl říkat, protože prý bys se zlobila.« Arcikníže prohodil: »Tobě tak uložit zachování nějakého tajemství, to by se člověk obrátil na pravého!« Ale vévodkyně zahrozila manželš. s úsměvem prstem: »Franci, Franci, kdyby mne nebylo — to bys ty děti samými dárky jen rozmazloval.« . . .

FOTO-PŘÍSTROJE
Triedry a dalekohledy
jen světoznámých známek, dodává firma:
Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.
Ověru hodným osobám též mírně mědčt spítky. Žádejte ceníky.

Universita v zajetí pokroku. Někdo by myslil, jak nynější pokrokový režim universitu zvelebil. Zatím nastalo už tehdy velké rozčarování, kdy za pomoci pokrokové kliky stal se tam řádným profesorem dr. Krejčí právě po skončení veliké vědecké polemiky, kterou na celé čáře prohrál. Dr. Chalupný dokázal dr. Krejčimu tak úžasně vědecké mezery v jeho vlastním oboru, že přátelé dr. Krejčího naposlady žádali slitování aspoň ve jménu společenského taktu. A přece najednou je velikým obrem! — Nyní nejmenovaný universitní profesor píše v neklerikálním »Videňském Deníku«: »Naše výchova od shora jest mizerná i odtud jde příklad špatný. Naši staří vlastenci budili a vedli poctivě národ ne snad proto, že byli Starořeči nebo klerikálové, ale proto, že vyrostli v ideálním zápasu s jinými, že byli vychováni vynikajícími lidmi celé Evropy. A toliko nejschopnější z nich stanuli v čele národa. A co se dnes děje? Máme jednu universitu, na které český student svoji nauku počíná a končí. Universita ta — po- vezme si to upřímně — nevyhovuje. Jest jen jedna, nemá konkurenci, dusí se sama ve svém ovzduší. I nejlepší lidé v ní ztrácejí pojem zdravé oceny sebe samého — jsou první a jedni. Ale na universitu dostávají se též lidé ne za svoje zásluhy, za svoje schopnosti. Kvete tu protekce, nepotismus a patolizaství. Lidé nejschopnější volného místa nedostanou, poněvadž jest rezervováno pro chráněnce toho kterého vynikajícího, vlastně vlivného politika nebo profesora, kterýžto chráněnc sice jest vědeckou a charakterní nulou — ale za to umí znamenitě pít šampaňské, tlouct se po honech se svým protektorem, nebo dělati mu lokaje. Také způsob obsazování kateder a výchovy dorostu vědeckého jest prašpatný. Najde-li se mezi posluchači toho kterého profesora skutečně otevřená hlava, která by něco vykonati mohla, stává se nepohodlnou. Profesor bojí se, že ztratí svůj nimb, že ztratí praxi a nejen že onu hlavu nepodporuje, ale přímo od práce ji odstrašuje. Lidé nadaní a zvláště charakterní od práce utíkají, protiví se jim otrávené ovzduší. A co toho jest výsledkem? Tu a tam dostávají se na místa vedoucí lidé neschopní a často i bezcharakterní. Rozumí se, že i výchova, jakou lidé ti mládeži dají, jest nedostatečnou, národ jako celek tím trpí. Mladý odchovanec universitní má horší boj konkurenční s odchovanci universit druhých, poněvadž hůře jest připraven.«

Zapečetění školy »Komenského« správním soudem zrušeno. Správní soud zamítl jako bezdůvod-

nou sílžnost města Vídně do rozhodnutí ministerstva vyučování, kterým bylo se strany místodržitelství a ministerstva zrušeno zavření školy »Komenského«, jež provedlo město Vídně. Správní soud byl toho názoru, že místodržitelství bylo oprávněno okamžitě zrušiti opatření města Vídně na zavření školy »Komenského«, poněvadž město tímto opatřením překročilo okruh své působnosti.

Odpor v učitelstvu moravském proti pokrokovému vedení není menší než v českém. »Moravské Listy« oznamují: V pondělí dne 29. června t. r. kovala se velmi četně navštívená porada delegátů opozičních. Na ní učiněny přípravy pro schůzi správního zastupitelstva učitelské organizace a konstatováno, že dnešní vedení učitelstva moravského úplně zklamalo, že v dobách boje za úpravu učitelstvo pravdivě neinformovalo a že jest tedy nutností, zejména když vedení to provozuje nyní metodu pomstychtivosti vůči lidem nepohodlným, aby rozhodně bylo reorganizováno lidmi, kteří zájem učitelstva více budou ceniti nežli zájem osobního a politicky strannického prospěchu. Zajímavé je také, že prudká oposice vzniká i mezi těmi, kteří jsou od vedení finančně podporováni. Tak v časopise mladých »Volném listě« zcela otevřeně se z neinformovanějšího místa praví, že ve vedení učitelské organizace jsou poměry strýčkovské, jež silně zavánějí korupcí a uváděny jsou v tom ohledu ostré výtky jednotlivcům.

Výstava prací L. Šalouna v Hořicích trvá do 25. srpna. Vystaveny práce z mramoru, bronzu a obrazy. Výstava jest přístupna od 8—12 hod. ráno a od 2—6 hod. odpoledne.

Jednorocní učební kurs (IV. ročník) při měšťanské škole chlapecké v Hořicích dokončil čtvrtý rok svého trvání a nastoupí počátkem školního roku 1914—15 nový, pátý běh.

Ve školním roce 1913—14 byl navštěvován 22 žaky a 5 žákyněmi.

Kurs poskytuje přípravu ku přijetí do ústavů učitelských, obchodních akademií, středních hospodářských a lesnických škol, vyšších škol průmyslových, c. k. vojenských kadet. škol, pro službu při dráze a poště.

Němčina, těsnopis a algebra jsou předměty povinné, francouzština jest nepovinná. Do kursu přijímají se žáci, kteří s prospěchem vychodili III. třídu školy měšťanské, i žáci z jiných škol, kteří prokáží přijímací zkouškou, že mají též rozsah vědomostí.

Vynesením c. k. ministerstva kultu a vyučování jest dovoleno tento kurs navštěvoavti i dívkám jako řádným žákyním.

Příhlášky přijímá ředitelství měšťanské chlapecké školy již nyní, po celé prázdniny a ve dnech zápisu (13., 14. a 15. září t. r.)

Bible Česká. Vele důležitého tohoto díla vyšel právě sešit třetí. Jest v něm dokončena druhá kniha Mojžíšova a počíná se kniha třetí. Plynný překlad a důkladné poznámky i v tomto sešitě zasluhují veškeré chvály. Tato nová naše Bible, jež bude kloubou naší literatury, měla by býti v rukou každého vzdělance. Bude-li hojně správně platíciho odběratelstva, bude možno sešity rychle za sebou vydávati, takže by celé dílo v brzké bylo dokončeno. Příhlášky a předplatné přijímá Administrace České Bible, Praha IV. — 35 (Hradčany.)

Proti semitskému komandu v národě ozývají se stále určitěji na Moravě sami liberálové. Na př. »Morav. Listy« napsaly na adresu dra Stránského: »O sletu dostali jsme od 300 buršáků bití a v politice dali jsme Němcům v důsledcích svých ohledů do rukou blů na sebe v moravském paktu. Dnes už je všude zřejmo, že vydali jsme celou svou zemi, svou majoritu do rukou lidí, kteří inscenovali proti nám surové útoky buršácké. A což nejhoršího — sanace od února dosud zde není a je u Boha, jak dopadne — ale pakt platí, dle něho se vše řídí a paktem dostáváme se do područí bezohledné minority, která je stejného rázu, jako buršáci. Kam spějeme, vidno, že ani v doméně předsedy celého bloku, posl. dra Stránského, který pakt vyvolal, v Hypoteční bance, nemůžeme si trochu práva vymoci. V Hypoteční bance jsou všechna místa čelnější obsazena Němci — a nyní, když se jedno uprázdnilo, ani se nevyplňuje, a honem se obsazuje opět Němci, poněvadž Němci si všechna tato místa zabezpečili paktem! Tak smutno ještě nebylo na Moravě, jako nyní.« — »Nár. Listy« k tomu dodávají: »Posl. dr. Stránský bude se sice hájiti, ale pochybujeme, že by se obhájil, neboť . . . pakt, kterého je otcem, leží na šest zámků uzamčen v pokladně zemského výboru moravského . . .«

Křestní listy

(ex ořo) 40 kusů za 60 haléřů nabídn

Biskupské knihtiskárna.

Vědecká činnost mnichů. Ředitel vatikánské hvězdárny P. Hagen, jesuita, přibyl na zvláštní pozvání na hvězdářský kongres v Bonnu, kde jeho vynikajícím pracím ve hvězdářském oboru byla vzdána odborníky zaslužená pochvala. P. Hagen řídí také zpracování mapy onoho dílu nebeské oblohy, který byl přičten vatikánské hvězdárně k zvláštnímu zpracování. — Jiný německý jesuita, P. Ehrle, prefekt vatikánské knihovny, redaktor časopisu »Archiv pro literaturu a dějiny středověku«, byl berlínskou akademií věd jmenován dopisujícím členem filosoficko-historické třídy.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy rezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Národohospodářská hlídka.

Zahraniční obchod rakousko-uherský jest stále nepříznivější. Pasivum zaznamenávané v jednotlivých měsících stále stoupá a dosahuje nyní nebývalé výše. V měsíci květnu činil dovoz 340.9 mil. kor., t. j. o 55.3 mil. kor. více než před rokem, kdežto vývoz činil pouze 238.4 mil. kor., t. j. jen o 12.3 mil. kor. více než před rokem. V květnu činilo tudíž pasivum 102 mil. kor. Zvýšení pasiva letošního vzniká totiž z velké části dovozem obilí a zvýšeným dovozem některých surovin a po této stránce nenastane v dohledné době asi změna. Rozložíme-li celkové cifry na jednotlivé skupiny, vidíme, že dovoz surovin stoupl o 92.9 mil. kor., kdežto vývoz stoupl pouze o 114.1 mil. kor., že dovoz polotovarů stoupl o 23.8 mil. kor., kdežto vývoz jen o 2 mil. kor. a že dovoz výrobků vzrostl o 38.3 mil. kor., kdežto vývoz jen o 5.2 mil. kor. V dovozu vzrůst jest u jednotlivých skupin celkem stejnoměrný, neboť činí 11 až 13 proc. U vývozu není tomu tak, poněvadž vývoz surovin stoupl o 4 proc., kdežto vývoz polotovarů a výrobků jen o 1 proc. Kdežto dovoz stoupl o 11 proc., stoupl vývoz pouze, jak řečeno, o 1 proc., takže bilance pohybu výrobků přesunula se v náš neprospek. Lze arci uvést některé momenty, které vysvětlují toto zhoršení. Jest to v první řadě značný pokles vývozu cukru, který činil 33.3 mil. kor. Také bavlněná příze byla méně vyvážena a činí tu pokles 7 mil. kor. Jen u těchto dvou výrobků nastal tedy pokles o 40 mil. kor. a při nehybnosti našeho vývozu bylo arci obtížno tento úbytek vyrovnávati. V tom však právě třeba spatřovati slabost naší police v zahraničním obchodě.

Vzájemný obchod rakousko-uherský. Jistou útechou při nepříznivém vývoji obchodu s cizinou jest poměrně příznivý vývoj vzájemného obchodu mezi Předlitavskem a Uhrami. V loňském roce v důsledku úvěrové a hospodářské krise v Uhrách kupnost uherského obyvatelstva značně poklesla a to projevilo se také ostře v cifrách dovozu rakouských průmyslových výrobků. Konečný výsledek bilance vzájemného obchodu nebyl tím arci příliš dotčen, poněvadž i dovoz z Uher k nám následkem poměrně příznivé sklizně u nás značně poklesl. Dle výkazu ministerstva obchodu činil v květnu dovoz z Uher 107.8 mil. K. vývoz do Uher 126.6 mil. K. V prvních 5 měsících tohoto roku činila hodnota dovozu z Uher 504.2 mil. K. t. j. o 51 mil. K. více než v téže době loni, hodnota vývozu do Uher pak 594.5 mil. K. t. j. více o 47.1 mil. K. Zatímni obchodní bilance za měsíce leden až včetně květen 1914 vykazuje tudíž pro Rakousko aktivum 90.3 mil. K. oproti aktivu 94.3 mil. K. v soudobí 1913.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. vydala následující tržní zprávu: V pondělí dne 6. července 1914 byl průběh pražského ústředního trhu dobytčího celkem mdlý. Prodáváři se prima volí při klidném smýšlení a částečném stoupnutí cen; volí těžší a starší povolené; býci prostředně, tučné krávy a jalovice hbitější. Příhon byl o 170 kusů menší oproti poslednímu trhu. Při zahájení trhu nastalo a až do konce trvalo klidné smýšlení. Trh obelán byl jen dobytčím původu domácího.

Dovoz srbského dobytka do Rakousko-Uherska. Loni byl srbský kontingent 50.000 kusů vepřů vyčerpán již v srpnu, kontingentu 15.000 kusů hovčích dobytka bylo následkem války využito jen ze dvou třetin a prodáno do Rakousko-Uherska 10.000 kusů. I letos je odbyt vepřů velmi čilý, poněvadž již do konce března, tedy za čtvrt roku, bylo dovezeno 29.400 vepřů a tedy v poměrně krátké době bylo spotřebováno tři pětin kontingentu. Ve zmíněné periodě bylo odvezeno 2100 kusů hovčích dobytka, takže by Srbsko mohlo využít více než poloviny přiznaného mu kontingentu, kudyby vývoz pokračoval stejným tempem. Odbyt bude však spíše větší, poněvadž v loňském soudobí pohyboval se ve stejných mezích, do konce roku však vzrostl na dvě třetiny kontingentu. Mimo kontingent bylo k nám loni dovezeno 18.000 kusů vepřů.

Veškeré tiskopisy vkusně a levně zhotovuje
Blek. tiskárna v Hradci Král.

SINGEROVY

ŠICÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Sociální besídka.

Katolickému úřednictvu a podúřednictvu v král. Českém. Všecky stavy společenské organizují se za účelem nejen svého povznesení kulturního a mravního, nýbrž i hospodářského a existenčního. Rovněž tak činí i úřednictvo a podúřednictvo v rozličných svých spolcích odborových. Ale vedle těchto úřednických a podúřednických organizací všeobecných, bez ohledu na politické zabarvení založených, sdružují se tyto stavy skoro při každé politické straně ještě ve zvláštní odbor, aby zde v rámci programu strany pečovaly o zlepšení svých zájmů. Jen úředníci a podúředníci katoličtí, křesťansko-sociální nemají dosud činného střediska. Zříditi je, svolati tyto stavy k činnorodé práci, vzala si na starost pracovní komise úřednická a podúřednická při výkonném výboru české strany křesť. sociální, která na základě jednomyslného usnesení ustavující schůze své obrací se o pomoc ke všem křesť. sociálním organizacím a ke každému úředníku a podúředníku katolického smýšlení vůbec. V každé organizaci místní, kde je několik členů úředníků a podúředníků, založte zvláštní jejich odbor, jak se stalo již na Král. Vnohradech, kde má odbor přes 60 členů. Jména těchto členů s přesnou adresou sdělte pracovní komisi, která dá vám pokyny k další práci. Kde to není možno, odtud se hlase katoličtí úředníci a podúředníci sami přímo u »pracovní komise«, která seskupí k práci ochotné ve skupiny a dá pokyny k další soustavné činnosti. Právě v posledních dobách dano heslo: Inteligence v před! K politické, veřejné práci! Nuže. Vás, katoličtí kolegové, voláme podobně do práce; odložte dosavadní, snad jen zdánlivou lhostejnost, staňte se činnými pracovníky jak za stavovská práva svá, tak i za práva církve a vlasti. Všecky zásluky adresujte na »Pracovní komisi úřednickou a podúřednickou při výkonném výboru české strany křesťansko-sociální« (v Praze I., Velká Karlova ul. 8.)

Český stavitelský sjezd v Hradci Králové bude konán ve dnech 6. až 8. září v neděli až v úterý (svátek). Z navržených referátů stanoveny tyto: Reforma úvěru druhých hypoték a založení ústavu pro povolování druhých hypoték. — Úprava znalectví a odhadnictví ve stavitelství. Honorární tarif stavitelský za práce architektonické a stavitelské. Konkurenční řád pro soutěže. — Osnova nového stavebního řádu s ohledem na nové konstrukce a potřeby moderního stavitelství. — Zastoupení stavu stavitelského v komunách a ve sborech zákonodárných. Pensijní a úrazové pojištění úředníků stavitelských. — Utvoření zemského zaměstnavatelského svazu stavitelů a mistrů zednických. — Městská rada král. věn. města Hradce Králové, jež zaslala velmi lichotivý dopis po sdělení, že se bude konati sjezd v tamním městě, byla ve smyslu usnesení výkonného výboru požádána, aby převzala protektorát. Svolání hradeckého sjezdu přijato bude jistě sympaticky nejen kolegy blízkého okruhu, jemuž patří, ale také ostatními příslušníky stavu stavitelského ve všech zemích koruny svatováclavské, kteří rádi použijí vhodné příležitosti, aby poskytli několik dní zájmům svého stavu a v přátelském kruhu svých kolegů nabyli posily k další intenzivní práci ve svém působišti.

Oprava pensijního pojišťování zřizenců § 14. »Wiener Zeitung« uveřejnil císařské nařízení, měnící zákon ze dne 16. prosince 1906 o pensijním pojištění zřizenců. Pro zřizence, na jejichž prospěch bylo toto pojišťování zřízeno, má přesnější vymezení rozsahu pojišťovací povinnosti tu značnou výhodu, že podklad jich pojištění nebude vydan eventuelnímu pojištění judikatury ve veliké většině případů, což při dlouholetém pojištění renty má největší důležitost. U podnikatelů nesmí se rovněž podceňovati výhoda, že rozsah jejich zatížení jest patrný přímo z příslušných ustanovení. Převážně většině zřizenců jest poskytnuta možnost, přímo ze znění prvních 3 paragrafů tohoto nařízení zjistiti svou vlastní pojišťovací povinnost, a nová ustanovení je opravňují, aby se sami přihlásili k pojištění. Hlavní výhoda, kterou nová úprava zřizencům poskytuje, spočívá v rozsáhlém zlepšení podmínek jejich pojištění. Nejdůležitější z těchto zlepšení záleží ve zkrácení čekací lhůty pro nároky na rentu. Kdežto dosud byl nárok na invalidní, vdovské a sirotčí renty teprve

po desíletém pojištění, přiznává se tento nárok, ovšem ve zkrácené výměře dvou třetin, na přístě už v době mezi 5. a 10. rokem pojištění. Pojištěným ženám poskytuje se napříště plný ekvivalent za jejich premiové platy m. i. tím, že renta starobní jim bude vyplácena nejpозději v 65. roce věku. Každý den, o který se působnost nové úpravy renty odloží, znamená pro zřizence a jejich pozůstalé nenahraditelnou ztrátu nároků na renty. Vláda považovala za svou povinnost nenechat déle trvati takovou nespravedlivost. V zájmu bezvadného provedení novoty musil býti totiž, nehledě k jejich pilnosti, počátek působnosti nařízení pojišnut na den 1. října 1914, neboť změna zákona, pokud jedná se o nároky zřizenců, směřuje podstatně k tomu, aby příkrosti nového zákona byly vyrovnány vůči těm, kteří při počátku působnosti zákona dne 1. ledna 1909 byli zahrnuti do pojišťování.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady pokladničkové 4 1/4 %

Besídka.

Zprávy z roku 2914.

Konečně tedy dožilo se lidstvo roku 2914. Ačkoli již před tisíciletím někteří škarohlídové prorokovali, že pokolení lidské vymře na některých místech v pěti stovkách let, jsme tu stále ve všech pěti dílech světa v hojném počtu a jsme obrnění tak velikým vzděláním, o němž sotva měli lidé r. 1914 tušení. Jen vizme, jaké zprávy, vyhlášky a inserty přinášejí současné noviny.

Uvádíme aspoň některé.

Nový zákon státu Atlantidy zapovídá chlapcům létajícím do školy chytati nezbedně vlaštovky a jiné užitečné ptáky, kteří pro uličnický sport již jsou téměř na vymření.

Pro malé zahrádky doporučujeme keře tak zv. všekvětové. Uměle roubované zákrsky bez zvláštní péče v polovici dubna dají květ třešňový, v květnu jablonoňový, pak lípový a akátový. Kdo chce sáhnouti do kapsy více, opatří si z téhož našeho závodu veliký všekvětový strom, který za rok vydá dvacet druhů různých, pěkně barvených květů.

Mišenci z italských včel a ruských čmeláků posud se mnoho neosvědčili. Nanesou sice medu velké množství, ale jejich roje bývají velice toulavé, tak že moderní včelař může každou chvíli býti připraven, že se mu celý roj vystěhuje na deset mil daleko. Za to však veliký úspěch slibuje kříženec včely anatolské s čmelákem tatarským. Tento druh včeločmelů jest pokojný a jeho med jest lahodnější.

Slavnost »Výšší techniky« tentokráte v Kořání byla valně poškozena neobratným obsluhováním hydroelektrického stroje. Protože bylo mnoho prachu, nařídil obecní úřad, aby před manifestačním průvodem se spustil nad celým městem drobný umělý déšť. Ježto však elektrovod Kadlubna nějak stroj poškodil, konal se veliký průvod v prachu k veliké mrzutosti těch, kteří nejsou na takové okolnosti nikdy zvyklí. Jakmile se však průvod ocitl za městem, spustil se tak prudký déšť, až lidé promokli do poslední nitky. Nešika ve stroji vrtal a vrtal, když již bylo pozdě a protože nerozuměl všem pákám, hnul v jednom oddělení pákou tak, že způsobil bezděnně veliký příval. Bohužel jest pravdou nepopěrnou, že i ve století tolik osvíceném důležitá místa se svěťují hotovým fušérům, nezkušeným protekčním dětem. Pak se nedivme, že snadno dojde ke katastrofě. Slavnostní řečník ovšem nusiil také rychle prchat, sotva že pronesl několik slov o záři a vítězství moderního pokroku. Jest přímo ironií osudu, že se začalo obecenstvo rozprchávati právě v okamžiku, když pronesl veliká slova o tom, že nyní člověk jest již dokonalým pánem nad přírodou. Ovšem po svých předcích jsme si v tomto století ponechali velice málo, ale starověká hloupost bují i mezi nynějším pokolením tak vydatně dál, jako kokotice mezi jetelem.

Triumf moderní vzdušné zábavy! Místo obstarožních kolotočů jsou již ovšem dávno znamenité vzdušné dráhy. Leč upozorňujeme, že křídlo-dráha pana Letovoda jest moderní specialitou. Vzlétá se rychle na celém vlaku vkusných létadel do výše tří set metrů, slet děje se zvolna půl minuty a pak zase rychle do výše. Zkrátka pohodlná vzdušná skluzavka. Naprostá bezpečnost zcela zajištěna.

Konečně se podařilo velikému přírodopytci Hrušákovvi vypěstiti znamenité jedlé plody na vrbách. Bude to zajisté velikým dobrodiním zvláště pro chudinu, které jest všude posud tolik, že některý z ubožáků docela ani nemá vlastního létadla. Nově vypěstovaná vrba dá plody dvakrát do roka a dá se taky šestkrát ořezávat. Kořeny nové

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 17. července 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Neduh republiky.

Zbrojení států evropských nabývá strašlivých rozměrů a svědčí o tom, jak právě ve století velice osvíceném stát dobré vůli svého souseda nevěří, jak se bojí národ národa, jak se vládcové strachují před vlastními poddanými. Republikánské zřízení v některých částech Evropy nedovedlo ani v nejmenším zastaviti veliké pokroky milita-

rismu. Na př. sama Francie zbrojí více než státy monarchické a užívá svého vojska velikou měrou proti nebezpečným hnutím nepřátel vnitřních.

Proti roku 1913 zvýšily se v některých evropských státech letošního roku výdaje na vojsko o sto i více milionů.

Jestliže však již se na vojsko mnoho platí, mají poplatníci právo aspoň tolik žádati, aby stav armády odpovídal obrovským nákladům, čili aby zodpovědné kruhy jednaly svědomitě a obratně.

Právě však z Francie docházejí veliké stesky na stav tamějšího vojska. Když senát francouzský dne 13. t. m. projednával osnovu zákona k výdajům na potřebu národní obrany, zpravodaj vojenské komise Charles Humbert poukázal na veliké nedostatky válečné moci francouzské. Materiál polního dělostřelectva zůstává pozadu za Němcem, armáda nemá dostatek důstojníků, francouzské houfnice nevyhovují, pevnostní dělostřelectvo také nedostačuje. Řečník vyčetl vojenské správě, že ze znamenitého pokroku francouzského průmyslu neměla užítku. Referent přednesl ještě jiné stížnosti, nad kterými senát trnul. Časopis »Gaulois« napsal: »Když my konservativci jsme poukázali na nebezpečí, nevěřilo se nám. Dnes volá na poplach jeden z vůdců republikánské strany.« — »Radikal« se vyjádřil: »Dvě hodiny poslouchali senátoři nejstrašlivější obžalovací řeč, jaká kdy byla pronesena proti velkému generálnímu štábu. Vždyť dnes už nikdo nemůže popírati, že jen velký generální štáb jest viněn chybami a neuvěřitelnou nedbalostí, kterou vyložil Humbert.« Soc. demokrat Jaurés napsal ve své »Humanité«: »Zákon o tříleté službě měl jen zastřít chyby spáchané kanceláří ministerstvaojenství. Odhalení Humbertovo působilo na senátory jako výbuch pumy.«

Tu nutno vytknouti, že Francie v poměru k počtu svého obyvatelstva platí na vojenské potřeby více než Německo. Co v tom vězí, že přes veliké sumy, jež ve Francii pohltí moloch militarismu, přece jenom armáda jest v zuboženém stavu? Francouzská vláda byla mistrem ve špiclování, který z důstojníků se účastní katolických bohoslužeb. Měla celou síť konfidentů, kteří neodpustili žádnému katolickému smýšlejšímu důstojníkovi. Dle povahy tajných denunciací byl důstojník šikanován, dáván do pense anebo jinak trestán, aniž věděl proč. Nebyla mu poskytnuta možnost hájiti se proti tajným udáním. Leč právě ty

záležitosti, jež činí vojsko vojskem, právě nejdůležitější nedostatky armády unikaly s dozoru přísných soudců poctivých »klerikálů«.

Hnilobné vědy, které se ve Francii provalily tak poučně v jiných oborech státní správy, praskly konečně i ve vojenství. Zodpovědné kruhy francouzské zastřely pláštěm milosrdenství pravou příčinu zkázy veliké bitevní lodi »Liberté«, nyní snažily se také ututlati jiné neduhy ozbrojené moci. Ale ani nedostatečná správa vojenská by tolik armádě francouzské neškodila jako hrozivý kvas rakoviny, který se šíří mezi vojenskými pluky. Ve vojsku není již chuti hájiti republiku tolik byrokratickou, ovládanou kapitalismem. Již docházelo k revoltě celých vojenských šiků, která zažehnávana a utlána způsobem, svědčícím o veliké bázlivosti vojenské správy. Počet těch, kteří ve Francii prchají před vojenským odvodem, rok od roku stoupá. V nedávných letech se mluvilo o tisících uprchlíků, v posledním čase již se mluví o desetitisících. Kteří pak se dají odvésti, plní svou službu většinou s velikou nechutí. Jak asi tedy dopadne připravovaný zápas s Německem? Nevolaly revoltující davy při nepokojích francouzských vinařů po císaři Vilémovi? Nešířily hesla, aby Vilém přišel udělat ve Francii pořádek? To jsou příznaky velice nebezpečné. Militarismus ovšem má se obmezovati co nejvíce. Ale vojsko v případě války stává se přece jenom zkušením kamenem, jak dalece pokročil státní pořádek, zda ve státě vládne poctivost. Při válce provalují se vědy, které se dlouho dovedly tajiti. V době, kdy všechny složky vojenské správy křičí po uplatnění povinností, po konečném sčítování, nedovedou se skrýti nepoctivci. Jestliže tedy již nyní vycházejí na jevo věci tak osudné, co se teprve objeví, až nastane praktická a hromadná zkouška vojenského zřízení?

Nemá-li vojsko vinou nedbalců užítku z průmyslového pokroku, neprospívá mu také ani veliký rozvoj francouzské vědy lékařské. Vždyť inspekční lékař armády Troussaint na lyonském sjezdu pro všeobecné zdravotnictví prohlásil, že zdravotní stav rekrutů i staršího mužstva budí největší obavy. Zdravotní poměry vojska francouzského jsou nepříznivější, než v kterémkoli jiném militaristickém státě evropském. Docela prý 65 procent mladíků povolovaných do služby u vojska je více méně stíženo tuberkulosou. Roku 1910 z 5214 no-

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnářské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

SVATEBNÍ SKUPINY

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí

Sklad rámu

c. a k. dvorní
a komer. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné súročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
ss za podmínek co nejvýhodnějších ss**

váček neodvedených bylo uznáno 4314 za tuberkulózní. Prý jest potřebí zjednatí radikální nápravu. Ale jak se to podaří? Zde jest přece potřebí pracovati od kořene. Nestací hygienické poučky tam, kde vůle se chýlí k prostopášnostem zdraví škodlivým, kde se podléhá tak často svodům kšeftovních individuí.

Tak jest vláda francouzská v dvojích kleštích. Přes všechna blýskavá hesla pokroku vidí v obráncích země dekadenci a přes všechno heslování o bratrství a humanitě vyznává, že musí zbrojiti dále.

Pověstný polní maršálek Goltz napsal o důležitosti výcviku a dobré vůle každého vojáka: »Dnes musí býti každý voják tak vycvičen, aby v pluku a v řadě jednal sám. Kdo myslí, že možno dnes cvičiti pluky pouze mechanicky — ať se jde přesvědčiti na vojenské cvičiště. Mravní síly každého vojína musí se uplatniti i ve cvičeních i dobách míru. Dříve vyrukoval pluk proti nepříteli v semknutých řadách s hudbou v čele. To dnes zmizelo. Nyní musí vojin skrytě rukovat na postavení nepřitele, aby nebyl vystižen.«

Tak napsal zkušený válečník po seznání poslední války balkánské. U strojních pušek a jině záležitosti hlavně na jednotlivcích, zda celé řady nepřátel budou odraženy či proklouznou-li bez pohromy. Bude nějakého spojení na jednotlivce vojska francouzského? A tak celá Francie se chvěje bázní, jaká další překvapení ji přinese korupce armády.

Volné listy.

Četba bible zakázána? Minule jsme poznali, že v přípravách na odpadový rok 1915 v táboře všech volnomyšlenkářů projevují se ohromné spousty nevědomostí. Že významnou známkou volnomyšlenkářů jest i zbabělost, dosvědčují schůze, na kterých o slovo se hlásí řečníci katoličtí, jmenovitě na Moravě dr. Nábělek, a slova se jim nedostává. Proč? Protože protikatořičtí řečníci dílem nic věcného nevědí, dílem jsou si vědomi podvodu, který provádějí. A při tom všem sfanatizované posluchačstvo volnomyšlenkářské ani zdaleka si nepomyslí, jak jest vlastními vůdci uráženo tím, že nemá slyšeti řečníků strany druhé a musí zůstat ve tmách lží a pomluv.

Mezi těmito »kulturními« přípravami na rok 1915 pochybným leskem září i pomluva, že v církvi katolické byla zakázána četba Pisma sv. Tato bájka jest již ctihodného stáří, neboť jest stará již přes čtyři sta let a vzala vznik svůj v Německu. Původcem jejím jest Martin Luther, zakladatel protestantismu, jenž se chlubil: »Bible za papežství (mluví již s hlediska protestantismu) byla lidem neznáma. Před třiceti roky i proroci byli tajení nebo vykládáni tak, aby jim nebylo porozuměno. Když jsem byl dvacet roků stár, o žádných prorocích jsem nevěděl a domníval jsem se, že není evangelií ani epištol, leč ty, které uvedeny jsou v Postile. Konečně našel jsem v knihovně i Bibli.« Rozumí se samo sebou, že stoupenci Lutherovi uvěřili do slova, čímž zrodila se historická lež, že Luther Bibli vyzdvihl z pod lavice (unter der Bank hervorgezogen) a seznámil s ní křesťany. Snadno se při tom zapomínalo, že Luther mluvě o minulosti, byl vždy podjatým straníkem, své dílo přirozeně vychvaloval a nemohl tedy býti věrohodným svědkem v náboženském a církevním převratu.

Mluví-li kdy znamenitý člověk o svém díle, kterým zapsal své jméno ve světové dějiny, jest vždycky zaujat a nelze ve všem všudy na jeho slova přisahati. Napoleon, diktuje své vzpomínky

na ostrově sv. Heleny, natrousil ve vypravování tolik strannosti, že jest věc až nechutná. Bismark ve svých »Gedanken und Erinnerungen« stihá nenávisť všechny lidi, kteří mu v životě překáželi. Nemohou tedy jeho »Vzpomínky« býti dějinným pramenem, podle kterého by se posuzovala jeho doba. Napoleon a Bismark byli geniové — a neubránili se lidské slabosti tam, kde zejména měli úzkostlivě dbáti pravdy! Jak možno věřiti Lutherovi, jenž byl člověkem toliko pověstným a jehož povahové a mravní úhony jsou dnes tak určitě známy? Luther není a nemůže býti nestranným pramenem, z něhož by bylo lze vážiti zprávy o středověku a papežství, neboť jeho náruživost zatemňovala jeho soudy a pozorování, kteráž skutečnost čím dál určitěji se zjišťuje vůbec a, pokud se týká naší otázky, potvrzuje se zvlášť. Lutherovu pomluvu podporuje ovšem hlavně ta okolnost, že ve středověku bývala Bible, jako jiné knihy, v knihovnách uvázána na řetězu. To však nedělo se za účelem, aby Bible nemohla býti čtena, nýbrž proto, aby mohla býti čtena ode všech. Řetěz byl určen k tomu, aby kniha nemohla býti ukradena. Tehdy stály knihy mnoho peněz, mnohem více, než dnes. A již v ty doby vyskytovali se milovníci knih, kteří chtěli kupovati za pět prstů, a proto na desky knihy byly upevňovány řetězy tak, aby kniha mohla býti čtena, ale aby nemohla býti z knihovny odnesena. Ostatně podobně účelná opatření dějí se podnes na rozličných výstavách, aby vzácné knihy a spisy nedostaly se do rukou zlodějských.

Jistý občan v městě Leydenu r. 1462 opsal na příklad německou »Bibli« a opis věnoval tamnímu chrámu sv. Petra a projevil vůli, aby Bible řetězem přivázána byla o stojan na zpěváckém chóru. Občan tento nezamýšlel zajisté překážeti četbě, nýbrž učinil opatření, aby o hojnější četbu Bible tímto způsobem bylo postaráno. Zvyk tento vyskytoval se ještě v XVI. století. Filip Hesenský učinil nadání pro universitní knihovnu. V základní listině zmiňuje se o potřebě knih a nařizuje, aby do této knihovny ročně kupováno bylo za 100 zl. knih, řádně na řetězech uvázaných. Z toho jest jasno, že přivazování knih bylo bezpečnostním opatřením, protože již tehdy nechybělo sběratelů, kteří nerozeznávali svého majetku od majetku svého bližního.

Určitější doklady a vysvětlení. Církev katolická za všech dob hlásala pravdu, že četba Pisma sv. jest nejvýš užitečná pro náboženské a mravní vzdělání. Tažme se papežů, světců, církevních otců a spisovatelů, a se všech stran uslyšíme nadšením prosycená slova, jimiž četba Bible se doporučuje, takže člověk ocitá se přímo v Jiříkově vidění, když si uvědomuje výtku, že četba Pisma sv. byla prý církví katolickou zakázována. Ve středověku, v němž dle Lutherova četba Bible byla zakázána, papež Innocenc III. posílá zvláštní dopis do Francie, v němž výmluvně a důvodně doporučuje čísti Pismo sv. Nejvyšší hlava církve dělá tedy pravý opak tvrzení Lutherova.

Ovšem církev nařizuje, aby Pismo sv. bylo čteno ve správném překladě, k němuž přičiněn jest správný výklad, a jestliže z této věci zákaz četby jest vyvozován, pak mínění takové svědčí o veliké nesoudnosti, která z vlastního zájmu měla by se skrývati v temném zákoutí. Není zajisté možno, aby každá kniha od každého člověka čtena byla se správným porozuměním. Čteme-li na příklad Mickiewiczova »Tadeáše«, co tu jest nárazek a zakuklených slov, kterým bychom nerozuměli a které bychom chybně vykládali, kdybychom neměli vysvětlivek a výkladův o tehdejší době, o společenských, politických a hospodářských poměrech země Polské. A je-li těchto vědo-

mostí potřebí při knize, která se zrodila v národě nám tak blízkém a příbuzném, jak bychom mohli této opatrnosti nedbati při knize, která byla napsána v řeči úplně nám cizí a která, vyjímajíc pravdy věroučné a mravoučné, obsahuje názory dalekých zemí a časů! Král básníků Dante psal italsky. Ale přece v samé Itálii jsou zvláštní universitní stolice k výkladu jeho ženiálního díla.

Starý zákon napsán byl v národě židovském, a vykladatel jeho musí býti dobře obeznámen se zvláštnostmi východních slovních výrazů a způsobu řeči, musí znáti společenské, národní a hospodářské poměry, ve kterých národ israelský žil a se svými sousedy se stýkal. Nový zákon byl původně napsán řecky a aramejsky a jest tedy patrné, jak mnohými vědomostmi musí býti opatřen, kdo chce poříditi správnou jeho četbu a výklad.

Kde potřebné vědomosti chybí, tam možno z Bible vyčísti věci nejnesmyslnější a nebludnější. Vždyť byli a jsou lidé, kteří hlásajíce revoluci, dovolávají se Pisma sv. Ti odůvodňují z Bible mnohoženství, jiní komunismus a jiní zase vraždy. Malá změna výrazu, jeho sesílení nebo zeslabení — a již jest tu smysl docela jiný. A nechybělo ani těch, kteří, překládajíce P. sv., dopouštěli se úmyslně podvodu, aby dodělali se smyslu, který v Bibli chtěli míti. Slovíčko se vynechá, slovíčko se podstrčí — a podvod jest vykonán. Luther, chtěje míti oporu pro své učení, že již víra sama (bez dobrých skutků) ospravedlňuje, vstrčil svémocně do příslušné věty slovo: sama, kterého v původním textu není.

Z toho ze všeho jest zjevno, že musí se nad správnými překlady a výklady Bible bděti, což církev katolická činíc zakazuje četbu těch překladů, které jsou nesprávné, zkomolené a které podávají smysl, odchýlný nebo dokonce protikladný smyslu původnímu. A proto tážeme se: který rozumný člověk v tomto venkoncem správném jednání může spatřovati zákaz četby Pisma sv.?

Arcknížka následník. Vznikají otázky, čím-by Rakousku byl, a rozprádají se řeči o jeho plánech, dle kterých byl by říši naši uspořádal. Byť všechny dohady nebyly za jedno, v tom shodují se všichni, že následník byl vyhraněnou individualitou a mužem pevné vůle, což u moudrého panovníka jest hlavním základem dokonalosti. Životopis následníkův není dlouhý, neboť nemohl ještě jako panovník se projevovati a pak byť povahou skrytou, která nedala v nitru svém čisti. Ostatně mnohým z nejslavnějších mužů dostalo se jen krátkých životopisů. Tentát ničemného vraha způsobil, že naděje naše na bohatý životopis arcivévodův navždy zahaleny jsou ve stíny mčení.

Byť bychom neměli všech dokladů ke charakteristice arciknížete jako budoucího panovníka a člověka, přece nicméně zůstavil po sobě dosti známek, dle kterých soud náš o něm může býti v některých věcech věrný a v jiných pravděpodobný. Plutarch v životopise slavných mužů vybírá nějaký skutek, často i nepatrný, zastavuje se u některého slova, které zdá se býti nedůležitým a nahrazuje tím dlouhý výklad o tom kterém výtečníkovi, jehož život čtenářům předvádí. Podobně i po následníkovi zůstala slova i skutky, které sice nejsou víc než seznamy, ale které lze spojití v určitější obraz.

Zjistilo se, že následník měl jenom několik lidí, jež možno snad nazvati jeho důvěrníky. Arcivévoda nedůvěřoval lidem a byl nedůvěrný, v čemž spatřován jakýsi stín a povahový nedostatek. Není pravda! V tom právě byla veliká jeho přednost a zřejmý důkaz rozmyslnosti, životní zkušenosti a bystrozraku, jímž pronikal nitro lidí. Tím právě

Pozoruhodná novinka.

Každý by si měl koupit právě vyšlý spis z pera Dr. Vil. Krejsy:

SARAJEVSKÁ TRAGEDIE.

Drama života a smrti rakouského následníka trůnu a jeho choti vévodkyně Žofie Hohenbergové.

Kniha jest bohatě ilustrována zcela původními fotografiemi a obrázky.

Cena nádherně upravené publikace 65 h

Objednávky vyřídí

**Družstevní knihkupectví
Hradec Králové, Adalbertinum**

Následník nad místem, kde při bohoslužbě sedával, měl zavěšený křížek, na němž bylo napsáno: »Božské srdce Ježíšovo, ochraňuj Čechy!« Co jest tu možných domyslů, dohadův a kombinací! Nemůže sice určitě říci, co slova ta znamenala, ale lze tvrditi aspoň to, že byla přátelská. Nápis ten uvádí nás do duše následníkovy, ale neumožňuje propátrati jejích tajů a hubin. Na konci těchto řádků budiž řečeno, že, by bychom neznali nitra následníkovy dopodrobna, přece jen lze tvrditi, že choval šlechtné úmysly. Dobrá a poctivá myšlenka má v sobě zárodky skutků, neboť dobré záměry vedou také k dobrým činům. Hledíme-li mimo to i ke vzornému rodinnému životu následníkovy, můžeme říci, že národové naší říše mají mocné pohnutky, aby zachovali a ostříhali pamět na následníka, jenž zůstavil poučný příklad muže vzácného.

Husitský rytíř. Dr. Herben jest novinářem a člověkem, iemuž jest třeba připomínati hlavních zásad, které jsou podkladem literární charakternosti. I když uznáváme novinářskou jeho dovednost a jistý význam v českém životě, které ostatně zaměněny byly již chytračením a existenční praktickou obratností, přece jen musíme, jmenovitě v nynější dobu tak zvaného pokroku, důrazně trvati na tom, že účta předem všeho náleží povaze. Myšlenkami těmito ostatně shodujeme se s hlučnou teorií samého Herbena i Masaryka, neboť zajisté nikdo v Čechách tak okázale neodporučoval povahovou obrodu, jako tento realistický don Quijote a jeho Sancho Pansa. Vydávali knihy a přednášky o Husovi, Havlíčkovi a Palackém, doporučovali výchovnou moc jejích učení, co chvíle vylétla z jejich úst perutná hesla o zásadní přeměně českého života za poctivosti a pravdou, pro rockými gesty potírali povrchní ledabylost a velikými slovy učili, jak každý poctivý člověk má státi za slovem, které rozvážně promluvil. Však běda, neuplynulo mnoho vody, a všichni soudní lidé již se přesvědčili, že Tito realističtí prohazovači nových cest ocitli se v zásadním a příkrém odporu s vlastními životními pravidly, českému národu doporučovanými. V novinách, polemikách a řečech těchto lidí podskoky, nepravdy, klepy, pomluvy a zlobná rvavost hemží se bez míry a konce.

A ta mužnost a rytířkost ducha! Podívejte se na tohoto reformátora Herbena. Vydá na příklad spisek o neisoucnosti sv. Jana Nepomuckého a tvrdí, že jeho práce jest založena na přesvědčujících historických dokladech, a hned po té jest mu dokázáno, co ve svou knížku uložil nezdůvodněných protestantských povídaček, jak násilně překrucuje fakta a jak úmyslně vkládá do papežské buly nepravdy, kterých tam není a které mají dokázati jeho výmysl. Dr. Herben přednášel na schůzi o sv. Janu Nepomuckém, a když se katolický řečník přihlásil o slovo, bylo mu odepřeno. Herben tedy stál za svým slovem tak, že vzal do zaječích. Tentýž Herben přednáší o Husovi. Po jeho řeči žádá o slovo dr. Nábělek a jest odmítnut. Herben tedy stál za svým slovem tak, že praskl do bot. Husitský rytíř, jehož pancíř jest podšit tchořovinou. Obecně řečeno, pánové, takové jednání podává pro vás nebezpečnou logiku, neboť svým jednáním projevujete, že vám neběží o poučení lidu, nýbrž o hrubé fanatické výboje. Z toho neméně vychází na jevo, že jste si sami vědomi mnohých nepravd, které pod rouškou správného poznání doby husitské rozséváte a že se bojíte klerikálův, jimž často až s výrazy shovívavé laskavosti podstrkujete velkou nevědomost a úskočnou zarputilost. Dr. Herben přece je jedním z předních činitelů, kteří dobu husitskou považují za osu českého národa a bojí-li se dáti se v rozhovor s řečníkem katolickým, přiznává nepřímě, že ti klerikálové znalosti Husovy doby jemu a ostatním záležají důkladně již za nehty. Ozřejmuje se čím dál více, že většina svobodomyšlných řečníků žije z opálaných frásí, kdežto klerikálové zřekše se staré metody, která již dávno náležela do starého železa, uznávají chyby a stíny na straně katolické, ale při tom novým badáním a novými všestranně podepřenými hledisky dokazují, že dosavadní obraz doby husitské v mysl českého národa potřebuje mnohých oprav, čerstvých barev a doplňků.

Politický přehled.

Dr. Stránský vypověděl Němcům pakt. Pověstný dr. Stránský ohlašuje ve svých »Lidových Novinách«, že základních otázek českoněmeckého boje se sanační dohoda ani nedotkla, a že mluvilo-li se ve vyrovnávací devíce o možnosti národního vyrovnání a o cestách k němu, byly to jen akademické řeči nikoho nezavazující a formulované jen zcela všeobecně. Tak píše Stránský o pověstném paktu s Němci na Moravě, o němž svého času pokrokový blok tvrdil, že »sanační dohoda byla velkým úspěchem pro poplatnictvo obou národů.« Za tento pakt i za jeho nedodržení nese

Dokonalé opravy a pozlascování oltářů, kazatelen, soch atd.

provádí

Jos. Řehna, št. A. Ontl,

odborné pozlascování a polychromie

v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.

Umělá polychromie soch a křížov. oest.

Návrhy a rozpočty zdarma.

Na skladě kříže náhrobní, nástinové a všeho druhu rámce a obrazy. Založeno v r. 1868.

zodpovědnost pokrokový klub. Dr. Stránský utíká nyní od svého díla, od paktu, a kryje si záda ohlášenou již německou obstrukcí...

Českoněmecké smířování. V zákulisí pracuje hr. Nostitz dále a vyjednává s Němci, aby poslední stanovisko české nenechávali bez odpovědi a povolili k pokračování v poradách. Němci prohlašují, že české stanovisko není sice přijatelné, ale že Němci nemají nic proti svolávání konferencí dalších. Atentát sarajevský změnil prý situaci a požadavky obou národnostních táborů. V táboře českém prý naléhá na rozřešení otázka, co na podzim, kdy bude asi sněmovně podána předloha o sociálním pojišťování, kterouž bude české obstrukci těžko mařit.

Protičeské násilnosti ve Slezsku. Slezští Čechové uspořádali v neděli »Slezský den« v českých Kateřinkách u Opavy ve prospěch Matice Opavské, která už čtyřicet let téměř zachraňuje dle sil svých naše národní posice na místech neohroženějších. Ačkoliv bylo povoláno mnoho četnictva, nevadilo to nikterak v přepadání českých lidí. — Hned dopoledne, když se do Opavy sjížděly vlaky s českými účastníky, došlo k německým násilnostem. Němci oblehli nádraží a zabíhávali českým lidem vstup do Opavy. Čechové z nádraží vycházející stlučeni a byli nuceni odebrati se do Kateřinek oklikou. Opavou projíždějící vůz zem. posl. Gudrycha Němci přepadli, strhli s něho prapory, vůz převrhli a posl. Gudrycha stloukli do krve. Poněvadž městská policie při tak neočekávaném útoku Němců nestačila, převzal správce státní policie řízení bezpečnostní služby na všech ulicích, nato povoláno vojsko, které s četnictvem drželo oba tábory od sebe, jakož pomáhalo zabezpečiti volný odchod českých účastníků Opavou. Okna v Besedním domě, České záložně a některých českých obchodech v Opavě byla vytlučena. Na mostě mezi Opavou a Kateřinkami došlo několikrát ke srážce. Zraněno bylo na 200 lidí.

Výchova následníka trůnu arciknížete Karla Františka Josefa byla až dosud převážně vojenská; jen několik měsíců vyučován byl ve vědách státoprávních. Nyní však císař si přeje, aby následník ještě do konce tohoto roku byl zasvěcen jak do vnitřní, tak i do zahraniční politiky a státní správy. K tomu jsou pověřeni býv. min. předsedové bar. Beck, bar. Bienerth a A. Wekerle v záležitostech vnitřních a hr. Szögyeny v záležitostech zahraničních.

Nový istralský sněm má opět 19 Slovinců a Chorvatů, 25 Vlachů, 3 virilisty biskupy, z nichž 2 jsou Slované a 1 Vlach. Slovinci a Chorvaté tvoří společný národní klub; z Vlachů je 23 liberálů, 1 křesť. soc. a soc. dem. Vlášská liberální většina bude nadále upírat Slovanům všechna práva.

Ruský vyslanec v Bělehradě šl. Hartwig zemřel náhle 10. t. m. po 9. hod. večer při návštěvě své na rakousko-uherském vyslanectví, kde se vši rozhodností snažil se vyvrátiti pověsti v Bělehradě šířené, jakoby se byl za smutečních projevů za zvěčnělého arcivévodu Františka Ferdinanda nesprávně zachoval, čím méně, že v den zavraždění uspořádal hostinu. Při této obraně stihl ho srdeční záchvat, jemuž také brzy podlehl. Zesnulý pohřben jest v Bělehradě. Považován byl za jednoho z nejschopnějších diplomatů ruských, v jehož rukou sbíhaly se nitky veškeré politiky balkánské. Samozřejmě, že ho rakouská diplomacie měla za nepřitele Rakouska. Že se skon jeho velmi trpce dotkl Srbska, toho známkou byly i šířené pověsti, že proti Rakusanům a Uhrům v Bělehradě žijícím budou podniknuty ze srbské strany atentáty a že nebude ušetřeno ani rakousko-uherského vyslanectví. Z toho ovšem poplach mezi rakouskými příslušníky, kteří své rodiny poslali do rakouské Zemuně a na rakousko-uherské vyslanectví v Bělehradě, aby tam přenocovaly. Vše skončilo zatím klidně.

Po atentátu sarajevském. Vyšetřování dosud není skončeno. V Tuzle zatčeno asi třicet srbských studentů pro účastenství na atentátu a vyšetřování rozšířeno i na některé profesory. — Teď jest boj mezi rakouskými a srbskými časopisy, zakročili-li Rakousko v Bělehradě čili nic. Srbské radikální časopisy bouří proti Rakousku a jeho vměšo-

jest dokázáno, jak vážně rozuměl svému postavení následníka, jenž, má-li býti povolání svého hodn, nesmí své plány a úmysly kde komu vyzváňeti. Patrně tedy, že s rozmyslem spojoval i přísnou sebekázeň, která v dnešních dobách jest čím dále vzácnějším kořením. Nicméně na druhé straně osoba budoucího panovníka veliké říše nemůže veřejnosti uniknouti úplně. Neutajil svých úmyslů ani arcikníže František Ferdinand, protože to bylo vůbec nemožno. Bylť brávan v porady, zastupoval při rozličných příležitostech císaře a leckde byl jeho vliv zřejmý a jinde dohadovaný. Jest na př. jisto, že chtěl míti říši klidnou a věděl dobře, že tohoto vnitřního pokoje nelze jinak se dodělati, než spravedlností ke všem národům. Kramář následníka po stránce politické a státnické ocenil takto: »A nejstrašnější jest to, že zrovna arcikníže František Ferdinand stal se obětí zděděného a pochybeného systému, ačkoli sám jím nebyl tak viněn, jak se o tom často mluvilo a soudilo ve veřejnosti, poněvadž se všim nesouhlasil tak, jak se za to mělo. Zrovna on chtěl připoutati Jihoslovany k sobě. Nikdo aspoň nevystihl nebezpečí maďarské šovinistické politiky pro naše zájmy na Balkáně, jako on. On věděl, že naše neúspěchy na Balkáně jsou vinou nemožného, násilného politického systému maďarské oligarchie, která utlačuje všechny nemaďarské národy, které měly pro budoucnost v arciknížeti největší oporu a záštitu. — Chtěl míti mocnářství jednotné a silné, ale v tom bylo také něco, co nám politikům českým dávalo velmi mnoho příčin k vážnému přemýšlení. Zesnulý arcikníže byl fanatickým vyznavačem jednotného státu a k této jednotě státní chtěl míti také jednotu jazyka. Ale musím býti spravedlivým. Já před lety měl příležitost velmi podrobně poznati politické názory zesnulého arciknížete a tu mohu poctivě říci, že tenkrát alespoň u něho nebylo nepřátelství k ostatním národům. V jeho touze po jednotě řeči dvoru a vojska i centrální správy státní v té neb oné formě nebyla vyslovena nepřítelství k německým národům, nýbrž jenom starosti o jednotu mocnářství, jak on si ji představoval. Jeho myšlenka byla, že rozvoj národa, kterému rozvoji on přál, nemůže škoditi říši, učiní-li národy říši jistě obětí ve prospěch jednotnosti státní řeči.«

Co se týče vztahu následníka k našemu národu, pisatel těchto řádků před několika lety od vynikajícího Čecha slyšel tento soud: »Budoucí panovník vyrovnaní českoněmecké provede dle nestranné spravedlnosti, protože jeho nejvýznačnější snahou jest v Rakousku míti klidné národy, aby mocenský význam říše v zahraniční politice byl zesílen.« Poznamenal jsem: »A co, budou-li Němci křičeti do Německa o pomoc? Co císař Vilém, s nímž následník jest tak spřátelen?« — Odpověď: »Pak bezpochyby při známé rozhodnosti arciknížete by zazněla slova: »Není tu pomoci, spravedlnost Němcům v Čechách nemůže škoditi, protože jest obecným lidským požadavkem a protože jest základem říši vůbec. Zmatků u nás nelze jinak rozřešiti, než naprostou spravedlností.« Vynikající Čech pak doložil: »Správné rozpoznávání a pevná vůle následníkovy dávají jistou záruku, že spravedlnost v Rakousku provedena bude.«

Zajímavá jest zpráva, kterou přináší Politika.

Znovuzlacení a opravy oltářů, kazatelen, soch i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený

odborný závod paslačovský

GAUDENC APPL

V LITOMÝŠLI.

Práce prováděny po ruce, na požádání i v
všech k službám bezplatně k dohodě
jednání se dostaviti.

vání (!) do vnitřních záležitostí Srbska. Srbský tisk prorokuje, že srbské vojsko jednou zakrouží do Bosny, že Rakousko r. 1917 zanikne... Naproti tomu Rakousko na základě mezinárodních smluv má právo stíhati zločince i v cizím státu, tedy i v Srbsku, sahají-li tam nitky atentátu sarajevského. Dle výroku hr. Tiszy nelze však pomýšlet na zakročení, dokud vyšetřování není skončeno. Rakousko bude také žádati, aby Srbsko netrpělo velkosrbských agitací, které sahají přes hranice Srbska do území říše rakousko-uherské a ohrožují existenci a klidný vývoj monarchie. V ministerstvu války činí se také přípravy k rozmnožení posádky v Bosně a Hercegovině k vůli jistotě hranic a udržení pořádku v zemi.

V Albánii jest situace stále kritická. Ministr Turkhan paša jezdí po evropských dvorech a shání pro Albánii peníze a vojáky. Kniže Vilém sám prohlásil, že se v Drači neudrží, nedají-li mu velmocí — peníze. Děsnou bídu trpí albánští kmenové katolíci, kteří se nepřidali ke vzpouře a na jejich ochranu není v Drači peněz. Takových nešťastníků jest v okolí Beratu na 50.000. Od jihu táhnou vítězně Epiťané a s nimi pravidelné vojsko řecké. Ze srbské strany zasílají se prý povstalcům stále posily a střelivo. — Povstalci žádají nyní za knižete domorodého šlechtice mohamendánského náboženství, což prý asi vztahuje se na Essada pašu, aby se stal knížetem. — Pro případ, že by se kniže Vilém vzdal, bude na stolec albánský také kandidovati princ Lorand Napoleon.

Na trhu peněz nenastalo u nás takové ulehčení, jak se očekávalo. Značnou pozornost vzbudil pokles kovového pokladu rakousko-uherské banky o 9 mil. korun. Banka byla totiž nucena sáhnutí do vývozu zlata, aby doplnila opět zásoby směnec na cizí místa. — Tragedie sarajevská a vyvinuvší se z ní napětí mezi naší říší a Srbskem vyvolává nedůvěru cizích kapitalistů a do Rakouska vracejí se opět ve značnější míře cenné papíry, jak vidno jest také z poklesu kursů obou zlatých rent. — Rakousko se svou pasivní platební bilancí jest v tomto směru v situaci mnohem horší než všechny ostatní velmocí. Nemůže z vlastního rozhodnutí a z vlastní vůle způsobiti příliv zlata a jest odkázáno při ochraně své měny na ochotu cizích věřitelů. Jest to zase o jeden důvod více, aby říše naše ve svých politických akcích postupovala opatrně a zdržlivě.

Obrana.

Pokles českých práv pod patronátem pokrokových. Liberální »Mor. Listy« píší: »Po minulém zasedání sněmovním ukořebání jsme byli ve smířlivosti, veřejnost se přemlouvala, že Němcům učiněn již poslední ústupek, že se jim vlastně nic nedalo, veřejnost mlčela, když slíbené měšťanské školy zůstaly v kancelářích vězet a ani nehlesla, když všechny známky nasvědčovaly, že Němci ovládli situaci a mají nás v hrsti. V Litovli ustoupili jsme Němcům, v zemském domě hrají Němci prim, v Hypoteční bance dávají se Němcům nejlepší místa, nové české školy se nesmějí zakládat ani povolovat — a sanace dosud není vyřízena. S jldem roste chuť a Němci byli odjakživa vyděrači. Když poznali, jak malomocní a ústupní jsou čeští vůdcové, pozvedli požadavek, aby jejich nadprávi, kterého se jim paktem doznalo, bylo zákonem zabezpečeno, a když i tu češ. vůdcové veřejnost uspávali tím, že poslední pakt je pro nás vítězstvím, tedy otevřeli dokořán dvěma německým expansivním choutkám... Místodržitel dostává vyznamenání za klid a pořádek v zemi, ale tento pořádek je vykoupen tím, že my prodáváme sama sebe a ustupujeme na celé čáře, kdežto Němci nám trhají nejen naše odznaky, ale i práva a nároky na život a existenci pro další budoucnost. Místodržitel jest dnes vůdcem české politiky. K tomu se chodí o radu, a co ten českým politikům říká, to se stane. Němci ovšem se neřídí tím, co místodržitel v zájmu klidu a pořádku po nich žádá a z toho vzniká mrtvolný klid pro českou práci a politiku. My nic nechceme, jen když udržíme si shodu s

místodržitelem, kdežto Němci dostanou vše i při svém bouření a protizákonnostech, dobře vědouce, že se jim nezkříví vlas.«

Svérázný pokrokový lid pod lajmem. Novohusitští radikálové všude rozhlášují s velikou pochlibou, jak se vymaňují z »klerikálního chomoutu« — a jak tedy husitský národ spěje vsítit velké hvězdy svobody. Zatím však bujarý národ, čím více přetřává »řimská pouta«, tím důkladněji strká hlavu do železných obojků bezohledného živlu cizího. Novohusitá lísá se s velikým pochlebenstvím k židům. Za vykopnuté »klerikály« přijímá panstvo do svých řad ty lidi, které Němci ze svého středu vypovídají. Němci nemají lásky ani k nejosvědčenějším židovským germanisátorům, protože vědí, že semita germanisuje výhradně pro vlastní zisk. Ale pokrokoví Čechové ve své »svéráznosti« sklánějí dále hluboce hlavy před těmi, o něž ani Němci nestojí.

»Nár. Listy« dne 9. t. m. píší: »Němečtí národnévo moravští jsou u vytržení nad tím, že se posl. Teuflovi podařilo očistiti znojemskou radnici od židů! Jihlavská »Deutsche Wacht« píše o »těžkém židovském jhu«, jež půl století leželo na znojemské radnici, a jásá, že obecní zastupitelstvo je »judenrein«. A ti moravští židé jsou nejspolehlivější opora moravského němečtí. Nebýt moravských židů, dávno jsme měli obchodní komory ve své ruce, dávno v Břeclavi, Hodoníně, Lipníku jsme měli česká zastupitelstva, dávno na radnici brněnské zasedli aspoň ve dvou sborech čeští zastupcové. Moravští židé jdou všude, na celé Moravě s Němci, drží a podpírají jejich nadvládu — a Němci je kopají a mají radost, když je někde, jako ve Znojmě, vyházejí z radnice a udělají ji »judenrein«. To jsou nepochopitelné a neudržitelné poměry. Pan poslanec dr. Fischer a pan předsedící K. Sonntag budou moci říci německým poslancům a hlavně »přítelčkoví« Brassovi, jak se měli ve Šternberku. Ve vlastním domě, ve vlastní zahradě nesmí česká menšina šternberská uvítati své hosty a se s nimi pobaviti. Ve sněmu, v permanentním výboru se my, česká většina v zemi, smiřujeme s těmi, kdož štvou hordy rozzuřených štváčů a rváčů proti klidným našim lidem! Nás od smiřování nic nedostane. Krvavě nepokoje v Brně, kde se na 12. července chystají nové křovácké štvance německé, ve Šternberku — drzé, provokativní výpady buršů a jugendbundáků brněnských do ryze českého okolí brněnského, tam smělé přepadání českých lidí, výtržnosti v Novém Jičíně — krátce, všeobecné štvance německých rváčů v celé zemi pod patronací německých poslanců, toť výsledek našich smiřovacích záchvatů. Proč se máme s Němci smiřovati? Za to, že oni jsou přesyceni — a nám se nedostává? Máme my ještě z toho mála svého slevovati? Je možno zasedati ke stolu smiřovacímu se štváči a rváči? Na to je celá česká veřejnost zvědavá, jak to nyní půjde, zda zase uděláme pakty, jež veřejnosti nepovíme a jež krýti budeme svou autoritou. Poslanecké kruhy naše řekly místodržiteli, co si myslí o násilnostech ve dnech sletu sokolského, ale poslanecké kruhy jsou povinny jíti mezi lid a říci mu, jak bude dál! Nechat se bít za všechno a užívatí při tom poslaneckého klidu letních prázdnin, je sice velmi pohodlné, ale nelze s tím spokojenu býti. Ne jen někteří poslanci, nýbrž všichni musí v tomto velikém boji, který dnes zmítá moravským lidem, jíti v čele!«

Divně narovnal páteř pokrokovým vůdcům národa husitismus a volnomyšlenkářský monismus!

V »zklíkalisovaném« Rakousku. Paragrafy mluví zcela určitě proti těm občanům, kteří by fakticky přemlouvali k změně víry anebo docela k odpadu od náboženského přesvědčení. Paragrafy ty by zajisté začaly pracovati plnou parou, jakmile by začala větší agitace pro odpad od církve židovské. Ovšem sami souhlasíme, aby si každý vyvolil tábor ten, který se mu zamlouvá, nezavázal-li se již svým zvláštním postavením k určitému konfesním povinností. Přes to však jest dobře konstatovati, jaký dvojitý loket jest v »zklíkalisovaném« Rakousku. »Zář« napsala: »Každý soc. demokrat musí býti bezvěrec.« — Moravsko-Ostravský »Duch Času« v č. 46. píše v příčině roku Husova: »Přítím rokem budeme vzpomínati púltisiciletého výročí upálení mistra Jana Husa... Naše dělnické jednoty budou kromě cvičení konati také sjezd, který bude pracovati k uplatnění zásady, praktikované již nyní v Americe: Žádný dělnický borec, člen dělnické tělocvičné jednoty, nesmí býti členem kterékoliv církve! Cíl, který si zde vytkly tělocvičné jednoty, bude třeba rozšířiti na celou stranu. Bude třeba pro tento cíl agitovati především na Husových oslavách, bude třeba, aby hromadné vystupování z církve katolické bylo jejich pozitivním výsledkem. Jest si tedy velmi přát, aby tímto duchem byly oslavy neseny v tomto roce. Vybízíme naše organizace ve IV. kraji na Moravě, v I. a II. kraji ve Slezsku, aby se snažily této myšlence schůze a přednášky o Husovi v prvních dnech červencových přizpůsobiti.«

Takovým způsobem soc. dem., která přece prohlásila, že náboženství jest věcí soukromou, tluče na veliký proticírkevní buben. Že tento povyk má zastrašiti a povolnými učiniti ty sou-

druhy, kteří chtějí dále v církvi formálně setrvati, jest zcela zřejmo. Takový rámus by soc. dem. žurnalisté nečinili, kdyby věděli, že ohrobně hlášená uvědomlost organizované dělníky vyvede z církve přirozeně sama. Kapitulských povolů není potřebí u těch, kteří skutečným studiem se dopracovali názorů nových. Leč soc. dem. pohlaví vědí, že samý soudruzi velikým dílem nerozumějí ani základním složkám sociologické vědy, natož filosofickému zdůvodnění různých věrovných pomůcek. Tedy nejrychlejší filosofický kurs jest tento: Rychle pryč z církve! — Pak teprve až se uvazuje trochu smutně! Soudruzi reptají stále více na to, že jejich vůdcové tak málo jim vymohlili po stránce sociální. Proto dobře placení pohlaví snaží se odvracet pozornost od krachu své sociální politiky novým bičováním křesťanského světového názoru, rudé listy se hemží různými nezralými útoky proti biblí a katechismu, aniž by někde uvedly, jak církev ořepané námitky důsledně vyvrací. Ale nejpouchnější ze všeho jest to, že se dovolují takové novinářské povely, které se nedají nijak srovnati s duchem státních paragrafů. Pak až konservativní peciválové se těší, že hořatí nasadí všecko, aby uhájili svobodu katolictva. Vždyť i mezi c. k. rady jsou horliví podporovatelé monistických sdružení. Proto jest všude potřeba lidové katolické organizace, aby hořatí věděli, že křesťanský názor světoový vyznávají otevřene a rozhodně veliké masy, s kterými nutno vždy počítati.

Proti fanatickům. Soc.-dem. list »Nachrichten aus der Sozialen Arbeitsgemeinschaft« přináší zprávu, že návštěva pěti kostelů berlínských v dělnických čtvrtích pozorovaná během čtyř neděl činila pouze půl procenta všeho obyvatelstva farního a praví: »Toto číslo dokazuje se strašnou jasností zkušenost, které jsme nahyli styky s dělnictvem: Církev není již činitelem v jejich životě. Největší část návštěvníků kostelů tvoří starci a stařeny; mimo ně a děti, které se připravují ke konfirmaci, není tu skorem nikoho. Nenastane-li radikální změna, je další trvání naší evangelické církve silně ohroženo.« Pokud pak týče se konfirmantů, řekl pastor Koenig z Kamenice: »Kdyby děti, které jdou ke konfirmaci, měly věřiti naukám, obsaženým v katechismu, nemohli by pastori konfirmovati nikoho.«

Přes to však doufají někteří protestanté, že se jejich církve obrodí zlobnými štvancem proti katolictví. Za to však protestantský učenec prof. K. Breysig napsal v č. 130. »Tagu«: »Jsme již unaveni šablonovitým spíláním a horlením protestantských theologů; jsme rozhořčeni způsobem, jakým o katolictví mluví liberální volnomyšlenkářství, které čím dále jest zrudnější a plošší a které jest věru školním příkladem, že nikdo není duševně tak nesnášlivým, jako tito průkopníci v neobmezené snášlivosti. A je-li něco, co by nás vlastně mohlo pohnouti, k ocenění, ano k účtě tohoto nelie nejstaršího, tož pčce nejsvětějšího statku německé kultury, pak jest to fádni samozřejmost, s kterou populární filosofie některých slavných přírodopysců odsuzuje to, co jmenují mystikou. Se-stoupili již do těch nížin, z nichž ozývá se jen křik nenávisti sociální demokracie.« — Již Schäfer napsal r. 1910 ve svých německých dějinách (I, 417): »Kdo sleduje vývoj středověké římské církve a není naplněn obdivem velikosti a krásy základní její myšlenky, obsahu a významu její účinků, může se pochlibiti, že plně proniknut jest Horácovým nil admirari (ničemu se nediviti)«. — Podobně roku 1913 slavný protestantský pedagog Adolf Mathias po zevrubném studiu pětileté rukověti nauky katolického náboženství napsal: »Při této práci jsem poznal, jak celá stavba katolické věro- a mravouky a učení o svátostech jest podivuhodně logicky jasná, jakou záviděníhodnou sílu přesvědčení má, jak toto vyučování dobře jest uděleno a tvoří opravdovou školu rozumu. Uvážím-li k tomu, že dějiny katolické církve tvoří nepřetržitý řetěz úspěchů a obsahují obrovský rozmach umění, snadno si představíme, že mnozí lidé těmito silami jsou přitahováni, a že mohou býti evangelii, kteří katolíckům jejich náboženský život závidí.« (S. 173.)

Kde se však houká z plných plic o samostatném myšlení, vládnou jiné názory. Tam již učenci dostoupili vyšší mety než jmenovaní učenci protestantští a »studiem přišli k přesvědčení, že katolická věrouka již jest dávno »zcela překonaným stanoviskem«. Nač také si dlouho lámat hlavu, může-li se státi duší pokrokovou i malý chlapec zcela bez práce?

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

vHradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádank.**

Jsem pojištěn ?? proti vloupání ??

Upozorňujeme pro letní období, kdy rážíte se odebrati na cesty, na toto důležité pojištění, které Vám co nejkulantněji obstaráme. Pojištění proti ohni, úrazu, na život atd. obstaráme a rozpočty ochotně na požádání zašleme. Sprostředkování půjček při pojištění životním.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové — Adalbertinum.

Podporujte svůj vlastní podnik!

Zprávy organizační a spolkové.

Semijubileum kněžské p. kanovníka Dr. Fr. Royla. Předseda diecézního sdružení katolických spolků, jednatel Politického družstva tiskového, předseda jednoty katolických tovaryšů, duchovní rádce křesťansko-soc. spolku paní a dívek »Anežky«, zakladatel politického klubu křesťansko-sociálního, podpůrného spolku »Charity« atd. oslavil právě tiše čtvrtstoleté jubileum svého kněžství. Přicházely velké řady vděčných zástupců spolků a jednotlivců, aby blahopřály hodnostáři, jehož pilná a štedrá ruka tolik dobrodiní prokázala. Když dne 15. t. m. sloužil jubilant stříbrnou jubilejní mši sv. v chrámu Panny Marie, dostavila se do kostela jednota katolických tovaryšů s praporem, členové a členky spolku sv. Vincence, »Anežky«, Mariánské družiny, »Charity« a veliký zástup jiných ctitelů neúnavného pracovníka na poli křesťansko-sociálním. Řízením p. ředitele Wünsche na kůru přednesli velice zdařilé zpěvy členové sboru katedrálního spolu s jinými horlivými ochotníky. Přijetím zasloužitelnému hodnostáři dlouhá teta a hojnost Božího požehnání k práci dále.

Duchovní cvičení pro dívky v Hradci Králové budou se konati bezprostředně před orelským sletem zemským, t. j. před 15. srpnem. Blíží zprávy příště. Sekretariát Sdružení české mládeže katolické v Hradci Králové.

Nový Hradec Králové. Organizace křesťansko-sociální v Novém Hradci Králové pořádá v neděli dne 26. července zahradní koncert spojený s přednáškou dp. Jana Havelky, kaplana z Pouchova. Dále jest na programu: koulení kuželek o skvostné ceny, bohatá tombola a j. Upozorňujeme bratrské organizace a spolky katolické v Opatovicích a Hoděšovicích, že zahrada »u Vejvodů« jest velmi pěkná, lesními stromy vysázená. Udělejte si výlet do Nového Hradce Králové a počtete nás návštěvou. Vstupné 20 h. Tedy na shledanou 26. července v hostinci »u Vejvodů« o třetí hod. odpol. — Zdař Bůh!

Žamberk. Dne 2. srpna pořádali sdružené katolické spolky v Žamberku »Orelský den«, spojený s i. veřejným cvičením místního odboru těl. »Orla«. Podrobný pořad bude v příštích číslech katol. časopisů oznámen. Stoupenci naši nechť připravují už nyní četnou účast, aby vyzněla v mohutnou manifestaci jako jinde.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Církevní věstník.

Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava dne 12. t. m. vysvětil na kněze v chrámu katedrálním 15 jáhnů. Účastenství věřících a zvláště přibuzenstva svěcení bylo při dojemných obřadech značné. — Dne 16. t. m. odejel arcipastýř na eucharistický sjezd do Lurd s českou výpravou. Bůh žehnej všem našim poutníkům, aby se vrátili ve zdraví a s duševní posilou!

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou pánové: Štěpán Dvořák, správce vik. a děkan ve Skutči, jmenován b. vikářem a b. notářem. Jan Macháček, osobní děkan n. o. v Proseči, Václ. Kopecký, gymnas. prof. n. o. v Nových Hradech, Jos. Elitzer, farář v Ranné, jmenován vik. sekretářem a obdržel Exposit. canon; Jan Kavan, katecheta škol měst. v Hlinsku, Jan Habal, farář v Hlinsku, Jan Bauer, farář v Krouné, Jan Kostkan, farář v Pusté Kamenici, obdrželi Expositor. canon; Frant. Jukl, exposita z Chlumu, farní synodale. — Ordinariátní pochvalu obdrželi: Jan Němec, farář v Rychmburku, Josef Dubec, i. kaplan ve Skutči, Jan Nováček, farář v Nových Hradech, Augustin Jonáš, kaplan v Hlinsku, Ant. Kotyza, kaplan v Nových Hradech. — Komendační pochvalu: Ferdinand Pavlišta, kaplan ve Svatce. — Ušťanovační jsou pánové: Ant. Bránský, kaplan v Poděbradech, za faráře v Hnatci, Stanisl. Kordule, kaplan v Holčovicích, za faráře do Břeť Těmešné, Jan Medek, kaplan v Hněvčevsi, za administrátora do Větrova, Frant. Drábek, ad-

ministrátor v Pertolticích, zakaplan do Čechtí, Ant. Symon, kaplan v Bojanově, za administrátora do Nasavrku. — Na odpočinek vstoupil p. Jan Štěpek, farář ve Vys. Oujezdě. — V Pánu zesnul: p. Jan Kaska (V. Vln.), jubilar, b. notář, farář Kuklenský, n. o. v Jičíně, zemřel 10. června 1914 (naroz. 1838, vysv. 1863). — Uprázdnila se fara ve Vys. Oujezdě, patron. nábož. matice, fara v Nasavrkách, patron. František Josef kníže Auersperg, obojí od 1. července 1914.

Dar. Poutníci Vambeřičtí z farnosti Mladobovské (u Litomyšle) věnovali na stavební fond kněžského diec. semináře dar 24 K.

Osobní. Zasloužilý bývalý sborníkem cyrilského sboru královéhradeckého, redaktor Cyrilla, profesor reálky a konservatoře, pilný historik vývoje církevní hudby vdp. Dobroslov Orel bude ve středu 22. t. m. prohlášen ve slavnostní dvoraně c. k. university ve Vídni doktorem filosofie. Srdečně gratulujeme a těšíme se, že ve své záslužné práci kulturní bude pokračovati s neztěněnou horlivostí dále.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady pokladničkové 4 1/4 %

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 13. července. Zpráva ředitelství městského dívčího lycea o příznivém výsledku zkoušek maturitních na téměř ústavě a výnos c. k. místodržitelství pro král. České, jímž uznává vyvlastňování pozemků za účelem úpravy Labe v trati Předměstí-Smířice — vzaty byly na vědomí. — K žádosti místních pp. stavitelů požádali se pp. dvorní rada Karel z Isakovisců a ing. Vilém Frynta, by se jako zástupcové obce účastnili poradního místního sjezdového komitétu III. sjezdu stavitelů z Čech, Moravy a Slezska, který se ve dnech 6., 7. a 8. září 1914 v Hradci Králové konati bude. — C. k. okresním hejmanstvím v Hradci Králové zasláné tři plány pro stavbu domu, který hodlá zdejší Právovalní měšťanstvo postavit v Komenského třídě na stav. parc. č. 1. v bloku P (vedle plynárny) v Hradci Králové, postoupeny byly živnostenskému odboru a po té městskému zastupitelstvu. — Provedení architektonické výzdoby místku přes potok Piletický a dispoice ujednané p. starostou v Exposituře c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze ohledně pozemku, na němž deponováno má býti vybagrované bahno z Labe nad jezem, byly schváleny. — Výkaz hotovosti pokladni ze dne 6. VII. 1914 vzat byl na vědomí.

Procesi k mariánské kapli pod Zvěstí koná spolek paní a dívek »Anežky« v pondělí dne 20. července. — Odjezd z Hradce Králové po 6. hod. ráno.

VI. sjezd českých měst v Hradci Králové ve dnech 19. a 20. září 1914 určen ve schůzi stálého výboru Svazu českých měst v Praze. Na programu dle dosavadních dispoic budou referáty: o účetní a pokladní správě i revisi obecního hospodářství v českých městech (dle šetření Svazu českých měst) — ref. starosta dr. Pavloušek; povinnosti obcí v boji proti nezaměstnanosti — ref. vrch. kontr. Lukesle (Pardubice) a mag. rada Waldstein; místní policie v českých městech (šetření Svazu českých měst) — ref. taj. dr. Joachim. Neděle 20. září vyhrazena bude odboru pro obecní plynárny, elektrárny a vodárny, kdež podány budou referáty o podnicích města Hradce Králové, načež navázán bude rozhovor o otázkách významu všeobecného, zejména o postupu elektrisace v království českém a o vzájemném poměru plynáren a elektráren — ref. inž. Keclík (Klatovy). Vedle toho budou na programu obvyklé projevy a zprávy a volby stálého výboru i sekcí na třetí 1914—1917.

Výstava samosprávy v Hradci Králové bude uspořádána letos v září při sjezdu českých měst. Výstava podá zajímavý a poučný obraz rozvoje města Hradce Králové. Doplněna bude také originály akad. malíře J. Vlčka, který v posledním roce pracoval výlučně jen v Hradci Králové. Jeho obrazy seznámí návštěvníky výstavy s nejzajímavějšími a rázovitými koutky hradeckými i celými prospekty. Pro výstavu má malíř Vlček připravený veliký obraz »Hradec v zimě ze Žižkova náměstí«. Organizací výstavy pověřeni byli arch. Tichý a inž. Frydrieh. V této výstavě poprvé bude umístěn sádrový obraz býv. Hradce (pevnosti), na němž se pracuje již několik let. V těchto dnech počato s jeho provisorním sestavením, takže do sjezdu samosprávy bude úplně hotov.

Výstava ručních prací služebných dívek. Patronát služebných dívek, vydržovaný spolkem paní a dívek »Anežky« a vedený ct. školskými sestrami, uspořádal na konci roku výstavku ručních prací, která u návštěvníků vzbudila zaslouženou pozornost, protože podala důkaz o při chovanech a úspěšného vedení patronátu. Nový kurs (bezplatný) počná 27. září b. r.

Ze všeob. věst. nemocnice v Hradci Králové se oznamuje, že nyní jest přijímání nemocných omezeno na případy nejnutnější a to za příčinou nutných oprav v nemocnici.

Knihovna a čítárna městského průmyslového muzea. (Zpráva za červen a červenec.) Ve 23 přístupných dvouhodinách navštívilo knihovnu a čárnu měst. průmyslového muzea celkem 487 osob, jež jméno své v knize návštěvní poznámek. Na 136 výpůjček zapůjčeno domů 73 výpůjčovatelům 169 svazků knih a 18 děl předl. Knihovně darovali: J. E. pan biskup ThDr. Jos. Doubrava spis Adámkův: Hlínecko. Různé publikace a výroční zprávy. P. T. pp. J. Chaura, inž. Jindra, red. Král. Rozhledů, uměl.-prům. museum v Praze a v Krakově. Národ. knihovna v Sofii, Jednota ku povzbuzení průmyslu v Čechách, Kr. č. řem. školy v Kutné Hoře, Litomyšl, Ml. Boleslavi a Volyni, c. k. prům. a odbor. školy v Hradci Králové, v Praze, Turnově, c. k. gymnasium v Hradci Králové. Všem dárcům srdečné díky! Knihovna a čítárna uzavřena byla dne 4. července t. r. Všichni kdož vypůjčených knih nebo předloh dosud neodvedli, se zdvořile žádají, by si neobtěžovali tak učiniti domovníkovi muzea p. Košťálovi.

SINGEROVY ŠICÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lánského mostu 279.

Tresorové schránky pronajímá Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové P. T. pánům majitelům cenosti k letnímu a prázdninovému období za podmínek velice výhodných. Upozorňujeme zvláště ty, kteří odjíždějí na letní byt a jsou nuceni veškeré své cennosti ponechat v prázdném bytě v nebezpečí ohně i krádeže, že mohou na jakoukoliv dobu tresorových schránek velice výhodně použiti. Tresorové schránky nalézají se v nedobytné pancéřové síni, jež umístěna jest v izolované sklepní části bankovní budovy a jest tudíž každé nebezpečí naprosto vyloučeno. Schránky ve velikosti 25—28—47 pronajímá Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové za 15 K na jeden rok, za 10 K na půl roku, za 5 K na čtvrt roku a za 2 K na 1 měsíc. Veškeré informace zodpoví ochotně buď ústně neb písemně směnárna Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Do Pouchova. Jelikož v »Královéhradeckých Rozhledech«, »Učitelských Novinách« atd. stále jsem haboben a z nemravopočestných skutků paušálně obviňován, vyzývám každého, aby u c. k. okres. soudu v Hradci Králové udal, co mi nemravného dokázat může! Vyzývám zvláště pouchovské nactlutrhače, aby si této lákavé příležitosti nenechali ujíti a mne obžalovali z toho, co o mně v novinách již přes měsíc lhou, buď u okresního anebo u církevního soudu. Slibuji veřejně, že dám mladému i starému p. Merklůvi, každému 50 K ze svých ve škole vydělaných peněz na Husovu mohylu, když starý nebo mladý p. Merkl před soudem dokáže, že jsem se dopustil něčeho nemorálního ve smyslu článků, zasílaných z Pouchova o mně do »Královéhradeckých Rozhledů« a »Učitelských Novin«.

V prohaných novinách socialisticko-pokrokářských a jim podobných časopisech učitelských hájí své cti nebudu, jelikož v tiskovině té ani cti ani mravnosti neshledávám, ale spíše spatřuji v nich zloděje cti a dobrého jména svých společníků. Havelka Jan, kooperátor na Pouchově.

Husova mohyla na Pouchově a její historie. V naší obci jsou různé strany: agrární, sociálně demokratická a křesťansko sociální. Četní občané nehlasí se k žádné straně. Několik řemeslníků jest ve straně národních dělníků. Za takových okolností bývá nejen různost v názorech politických a stranických, ale i v jiných. Nikdy však nejevily se rozdíly ty tak křiklavé, jako nyní, kdy působením novin socialistických a pokrokářských povstaly u nás právě štvance osobní i stranické. Hlavními při tom činiteli jsou pokrokáři čtí »nezraři« mladíci, kteří nejnověji proměnili se v »kroužek« pokrokových lidí. Tak to přiznává dopisovatel socialisticko-pokrokářský (p. Merkl mladší či starší?) v »Královéhr. Rozhl.« na str. 4. v lokálce »Z Pouchova« ze dne 10. července t. r. Páně Merklův pokrokářský Kroužek je tedy nejnovější partají na Pouchově. V život uvedl se Kroužek asi před měsícem, zahájiv činnost surovým štvankem nejdřív proti panu kaplanovi a nyní rozbouřil v obci klid mohylou Husovou, kterou chtěl míti Merklůvi pokrokáři proti soše sv. Jana Nep., nedaleko kostela. Měrklovský dopisovatel socialistických »Královéhr. Rozhl.« vykládá, že prý dopisovatel »Obnovy« rozepsal se z nepřátelství vůči (p. učitel, neumíte správně český? Kdyby tak chybně proti jazyku českému psal žák měšťanské školy, dostal by za to z češtiny nedostatečnou čili pětku!) učení památky M. Jana Husa. Pravda jest tato: Vp. Havelka, probíraje ve škole učení o církvi, zmínil se i o poměru M. J. Husa k církvi a upozornil dle Palackého na některé omyly a špatné názory, které v té věci u nás šířeny bývají. To se dověděl pan učitel Merkl a jal se dětem vykládati o Husovi — ač dle probírané látky učebné byl již dávno za Husem! Přinesl jim totiž do školy velkou knihu dějepisnou, z níž sliboval předčítati. Vysíchal též děti a bral si je

do sborovny v hodně, kdy je měl dle školního rozvrhu učit psaní — a vyznídal na nich, co jim pan kaplan o Husovi vykládal. Nato jim (p. učitel M.) dal poučení, aby žádnému nevěřili, leč jen jemu (t. j. p. M.), on že je muž starý a zkušený. Ano, dotazoval se jich ve škole, kdo z nich bude Husa „oslavovat“, při čemž utřel si od jedné žákyně evangelické zaslouženou odpověď, již se děti po dnes smějí. To byl začátek husitské historie na Pouchově. Vše začalo ve třídě p. učitele Merkla. Jak se to dostalo ze školy na ulici, nevíme. Myslíme však, že děti školní vzaly si poučení páně Merklova k srdci a pověděly doma, co ve škole slyšely. Jak už mívá ve zvyku, pan učitel nelenil. Po málo dnech bylo viděti jeho nezralé inženýry u sochy sv. Jana Nepomuckého, před kostelem, jak obhlížejí místo, měli rozměry, okukují svatojanskou sochu atd. Než se na to obecní zastupitelstvo k sezení sešlo, bylo na Pouchově již veřejným tajemstvím, že se bude stavět buď socha nebo mohyla Husova na obecním pozemku před kostelem, u sochy sv. Jana. Do obecního zasedání přivedena Husova mohyla jako „věc hotová“. Všichni věděli, že je to myšlenka páně M., a mnozí vycítovali v tom i pomstu p. uč. Merkla, který chtěl takto schovati se za obecní zastupitelstvo a za Husa, aby uhořel kněz! V obecním zastupitelstvu ozývaly se ovšem hlasy rozvážené proti místu pro sochu či mohylu Husovu před kostelem, upozorňující, že se tím budou čítiti uražení věřící katolíci, ale zdravé rady té neuposlechnuto a odhlasování se stalo ve smyslu páně Merklova protikatolického plánu. Jeden člen obecního zastupitelstva, pan Junek, vytrval však při svém a nehlasoval pro záměry stranické p. Merklovy a dostal plno souhlasu mezi poplatníky pouchovskými, ba i mezi ostatními katolíky z Pouchovu přifařenými. Věc sběhla se takto: Pan Junek podepsal protest, který proti postavení pomníku Husova proti kostelu u sochy svatojanské vydal dp. farář Konečný a na ranním kázání přečetl věřícím vp. Havelka. Protest není sepsán nepřátelsky proti uctění památky Husovy na Pouchově vhodným pomníčkem, jak Merklovci nahlávají v „Rozhledech“, ale protest sepsán jest věcně, slušně a žádá pouze, aby se katolíci postavili proti tomu, aby se Husa zneužílo k protikatolické a protikněžské štvánce a aby Husův pomník nebyl stavěn proti kostelu u sochy sv. Jana, nýbrž někde jinde. Tento protest otevřel oči osadníkům a proto podepsalo ho 112 poplatníků pouchovských, tedy většina všeho obecního poplatnictva, když pp. Junek a Machek šli po obci sbírat podpisy proti Merklovým pokrokům, zneužívajícím Husa k štváncům protikatolickým. Podepsaných 112 poplatníků pouchovských na protestu farního úřadu nejsou snad jen členové katolických spolků, ale je jich nad polovickou (60), kteří členy katol. organizace nejsou (p. Junek také není členem katol. organizace), ale jako poplatníci a věřící lidé nechtěli, aby se Husem proti kostelu štválo. Toto stanovisko je docela správné a nalézá ohlas i v sousedních obcích mezi přifařenými poplatníky, kteří právem štvánce protináboženské zavrhnou a na to poukazují, že u sochy sv. Jana sdělávají se mrtvoly jejich zemřelých s umrtvích vozů, že se tam konají církevní obřady, a že tedy místo to není vhodné pro pomník nekatolický. Kdybychom sháněli podpisy od členů katol. spolků v celé farnosti a kdybychom šli i do domů neorganizovaných (ale dosud zbožných) katolíků, hlavně mezi agrárníky, dostarame ve všech přifařených obcích tolik set podpisů na protest, že by nebylo vůbec možno, proti vůli tolika občanů něco u kostela stavěti. Zatím toho nečiníme. Našich 112 podpisů poplatníků pouchovských a vyslovená nevole ze všech přifařených obcí, známá pouchovskému obecnímu úřadu, jakož i všeobecně od-suzovaná štvánce husitská Merklových pokroků, změnily tak situaci, že se již staly kroky z místa kompetentního na Pouchově, aby pomník Husův (ať socha či mohyla) byl dán na místo jiné, než jest parčík u sochy svatojanské před kostelem. Když kněží pouchovští byli p. starostou — který těžce nese, že takové poměry v obci zavládly a chce je urovnati — před svědky táženi, zdaž by proti tomu nebyli, kdyby Husův pomník byl postaven na prostorném pravoprávném, tu kněží nejen nicého nenamítali, ale naopak prohlásili a prohlašují, že se do té záležitosti nijak nemíchají. Kněží i věřícím lidem (poplatníkům pouchovským a z jiných přifařených obcí) jde pouze o to, aby Merklovi pokroci, nezneužívali Husova pomníčku proti kostelu. Vše ostatní, co páni Merklové píš v socialistických „Rozhledech“ a v agrárních „Hlasích Venkova“ — redakce listu toho byla Merklovci napálena — neodpovídá pravdě. Justament se sochou či mohylou Husovou udělali si Merklovci a ne obecní zastupitelstvo, ani kněží, nebo na protestu podepsaní poplatníci. Chce-li merklovský dopisovatel ve „Hlasích Venkova“, aby mu pověděl, kde je „tolik prázdného místa na Pouchově, by tam mohla býti mohyla nasypána“, tedy mu pravíme: Máte svoje nezralé inženýry, otázte se jich. Žádati od katolíků, aby vám vyhledávali na Pouchově vhodné místo pro Husovu mohylu, je zrovna tak slušné a chytré, jako když z Merklova „Kroužku“ mudruje se v „Hl. Venkova“ na str. 5. dne 10. července t. r., že prý by se mohla „přestěhovati“ socha sv. Jana na „místo, kde dosud žádná socha nestojí“. Pane Merkle! Tady jste se prozradil! Ano, o to vám šlo: bojovati proti stávající soše svatojanské Husem! To jsme tvrdili od počátku, to jste prozradil nyní i Vy. Ať Vám tedy obecní zastupitelstvo věří, a ať Vám dle pravdy řekne: protikatolickými štváncemí poškodili jste u nás klidnou akci na zbudování Husova pomníku a znemožnili důstojnou oslavu Husovy památky! Poradte si tedy nyní v „Krouž-

ku“ a dejte pokoj obecnímu zastupitelstvu! Kde se co šustne na Pouchově protikněžského nebo protikřesťanského-sociálního, vždy p. učitel Merkl je tomu blízko — třeba i v konsumu socialistickém a v „Rozhledech“. Ale p. učitel je při tom velice chytrým (či bojácným): hledí se včas za někoho schovat a pak statečně na cizí konto do klerikálů bouchat. Tentokrát to navlékl po husitsku a vlezl za obecní zastupitelstvo; jindy zase navlékl to do pedagogické haleny, nastrčil rodiče školních dětí proti kněžím a schovával se hrdinsky za místní školní radu; nejnověji utekl se tajně do novin socialisticko-pokrokářských ano i do učitelských. Ale tentokrát mu selhalo. Byl hrdinsky schován za Husa, ale vše se mu zblátilo! Obecnístvo, poplatníci, místní zastupitelstvo a celé okolí prokouklo nepoctivé zámýsly husitského kazimíra na Pouchově a odsuzuje hlasitě a rozhodně „kulturní“ práci starého i mladého Merkla!

Zemřela vzteklinou. V královéhradecké všeobecné nemocnici zemřela minulý týden strašnou smrtí — vzteklinou — 15letá švadlena Anna Bačinová z Pouchova. Ubohá musila býti upoutána na lože zvláštní drátěnou klecí, aby své ošetřovatele nepokousala. Lékařská pomoc omezila se u nemocné pouze na utiňování bolestí vstříkáváním morfia do žil. Zmíněné děvče pokousáno prý bylo před 3 měsíci kočkou. Mezi lidem však se také vykládá, že podlehla úpalu slunečnímu.

U Spor obce Třebetovické. Několik poznámek o věcech, které se na novo zběhly. Začátkem ledna t. r. počalo silně mrznouti, takže se voda silně třásla. Třísť usazovala se na dně náhona, narůstala rychle v podobu sněhových balvanů, zabraňovala vodě volný průchod a byla by se v brzkou přelila přes břež náhona podél cesty v ulici „na záměčku“. Poslal jsem proto pro hospodáře Moravce a když byl přišel, shledal, že jest nutno tříšť z náhona odplaviti. Odešel nato pro dělníka, který když se vrátil, počal tříšť v náhoně rozhrnovati. Viděl jsem, že nevědí, jak to mají provésti a bylo to již k večeru. Chtěje jim v tom ulehčiti, řekl jsem synům, by zarazili ve mlýnici stroje, vytáhli vodu na jalovo a pomohli jim tříšť splaviti dolů, což bylo za krátko vykonáno. Nato druhý den ráno přišli ke mně do mlýna Moravec a Topič, oznamující, proč vlastně přicházejí, že se mnou chtějí ujednati, abych tříšť z náhona nechal sám zase odstraniti, neboť se ho bylo znova přes noc hojně vytvořilo. Vyhověl jsem ochotně jejich přání, vysvětlil jsem jim zároveň, že tříšť se smí uvolňovati jen tenkrát, když se stroje zarazí a voda na jalovém splavě vytáhne. Přes kola se spouštěti nemůže, jelikož jsou na vrchní vodu a tříšť by zůstala v lopatkách. Pak by to dalo mnohem více práce, nežli z celého náhona tříšť splaviti jalovým otvorem. Nato jsem jim též ukázal onen nalezený zápis prodeje mlýna r. 1903, když jej obec prodala, jakou povinnost si ustanovila a pod. Po rozhovoru o těchto věcech řekli mi, že věci neznají, že jsou u obce první rok. Já jsem jim řekl doslovně: „Pánové, když jste ke mně přišli, vyjdu Vám vstříc a nechám tříšť z náhona odstraniti, kdy toho bude potřeba. Až počne tání a ledy se hnou, teda Vám vzkážu jednomu nebo druhému, dříve nemusíte choditi.“ O ledě, jelikož tehdy náhod zamarzlý nebyl, se vůbec nemluvalo, ani když za chvíli mně Moravec přinesl v odměnu dobrovolně 20 K, které jsem si neurčoval. Při celém jednání s Moravcem a Topičem byli přítomni dva synové, kteří též všechno slyšeli, o čem se jednalo. Moravec pak náhon chodilval přehlížení a sám jednou pravil synovi na Bědovicích: „Šel jsem kolem náhona a díval jsem se, jak ta voda pod ledem si pěkně jde prosekanou ulicí.“ Minulé zimy přicházela sám Prášil, když počínala obleva, nikoliv k vůli tříšti, nýbrž abych dal svými lidmi vysekati a odplaviti led. Za každých takových výkonů odměňoval mne 20 K, vysekávalo-li se na zimu zkrátka, přinesl opět 20 K, z kterých jsem ony práce vyplácel. Délka náhona, na kterém se led vysekával, jest 130 m, šířka 3 m. 19. února poslal jsem pro Moravce (jak bylo ujednáno), poněvadž led již se byl od břežů uvolnil od Steglarova mostku po mlýn. Přišel s jedním dělníkem, mlýn jsem dal zastaviti a vodu na jalovo vytáhnouti. Led byl sekán na kusy, plul po vodě a padal do jalového otvoru. Při rozsekávání ledu byli nápomocni i sousedé, aby to bylo dříve odbyto a mohlo se mletí dále. Led od Steglarova mostu vzhůru až po vodárnu byl odplaven 21. února, takže celý náhon byl toho dne zcela ledu prost a kvádrový břež zůstal veskrz neporušen. 22. února následoval déšť, hráz rozmrzla a zároveň se kvádrový břež od hráze počal oddělovati a mnoho jednotlivých kvádrů se druhý den sesulo do vody proto, poněvadž obec náležitě technické správy nenechala nikdy provésti jak ji náleželo, nýbrž jen kvádry spadlé vytáhnouti a na suchu posaditi bez upevnění. Jak již v minulém článku bylo vysvětleno. Povinnosti moji nebylo ručiti obci za náhon, který nebyl po 14 roků v pořádku udržován. Podotýkám výslovně: Kdyby obec byla svou povinností řádně konala, jak sama si ji při prodeji mlýna roku 1903 do budoucna stanovila, a kdyby správu břežů byla konala tak, jak r. 1884 znova se byla zavázala a vykonávala právoplatné výměry slav. c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové ze dne 2. října 1909 a 1911, dle kterých nesmí nic změněno býti a též kdyby byla obec uposlechla mého vyzvání 6. června 1913, kdež jsem jí psal, že část náhona hrozí sesutím a dala břež náležitě upravit a pan starosta byl návrh můj přijal, jak jsem předešle vysvětlil, nemuselo ku komisi dojíti a nebylo třeba žádných domocovacích žakob. Jelikož však obecní hospodáři po 14 roků veškeré povinnosti na náhoně řádně provésti nedávali, což mi zajisté působí škody, muselo se tak státi, neb to dále takto jíti

neumůže. Obec to do pořádku uvéstí musí. Co se stalo jejích vinou, přináležejí jim samým zaplatiti. Oprava, kterou stavitel p. Bahrník provedl, jest úplně nepostačitelná a drahá; neprovedl ji tak, jak znalecky při míst. ní komisi byl protokol. uvedl. Při téže komisi dal soudce volu zarazit a stoupnouti až k normálu. Bylo shledáno, že při proudění zvýšené vody se rozmrzlá země za vypadanými kvádry počala sesypávati. Přítomní viděli a uznali, že by snadno 50 cm silnou zemitou hrází voda přetrhla. Protož bylo uznáno i od znalců, že držení vody na náhoně o 30 cm níž pod normál bylo věci nutnou pro tu dobu, pokud nebudou kameny opět zasazeny. Též viděli všichni, jak kvádrový břež mlýnského náhona byl odtržen od hráze v celé délce, jak byl nachýlen a i některé spodní kvádry, byly ze základů vyvráceny; škmo stojice vybočovaly ze řady. Pan soudce délku sespaného břežů změřil a o všem sepsán byl protokol. Hájek, mlýnář.

Chrást Páně sv. Bartoloměje v Pardubicích navštívil J. Exc. ministr veřejných prací Dr. Trnka s minist. radou Dr. Zetnerem a komerč. radou starostou inž. Prokopem. J. Exc. ministr i minist. rada po shlednutí krásné slohové úpravy předsmě nově přistavěné a restaur. části staré vyslovili se nad jiné velmi pochvalně. Zvláště je zajímala nová klenba žebrová předsmě, umístěná ve střeše přístavku jediné za tím účelem, aby přístavek nezakrýval monumentálně působící starý štít kostela. Vyjádřili potěšení nad přístavbou kaple Božího hrobu, kde umístěno mistrné sousoší Braunovo a dvojítm chórem s umělou řezbou zábradlí a varhanami, uměl. to dílem domácího varhanáře Šturmy. Seznali, že akustika kostela je velice dobrá a že neutrpěla přístavbou a otevřením předsmě. Komerční rada inž. Prokop upozornil též J. Exc. ministra na další nové projekty, které budou ozdobou nově uspořádaného náměstí před kostelem, stavba musea dle návrhu arch. B. Dvořáka a stavba okresního domu dle projektu architektů B. Dvořáka a J. Kohoutka. Uvedené stavby i se stavbou měst. spojitelný mají býti provedeny během tří roků. Vyvine se před kostelem nové náměstí, forum města Pardubic, okrasa a chlouba občanstva.

Dolany, obec pokročilá a vynikající v oboru hospodářském, byla počtána v neděli dne 12. července dopoledne vzácnou návštěvou. Automobilem na své cestě do Chocně zavítal J. Exc. Dr. R. T. Trnka, ministr veřejných prací v průvodu komerčního rady inž. Prokopa, vrch. minist. rady Dr. R. T. Zetnera a arch. konservátora B. Dvořáka do Dolan, aby shlédli nově postavený a před týdnem vysvěcený J. Exc. nejdp. biskupem Dr. Doubravou kostelík sv. Vojtěcha. K uvítání vzácných hostů dostavil se starosta Fr. Pluhovský, je muž J. Exc. ministr blahopřál ku skvostné ozdobě obce Dolanské, kterou dodává nově postavený kostelík. J. Exc. ministr s velikým zájmem sledoval vysvětlení, které podal architekt Dvořák o slohu kostela, umělecké jeho výpravě a umělcích na kostele účastnících. J. Exc. velmi uspokojivě vyjádřil se o provedených pracích, zvláště pochválil plastiky ak. sochaře M. Bašeho z Pardubic, oltář p. Beka z Kutné Hory, malby ak. malíře A. Häuslera a křiz ak. řezbáře p. Duška z Chrudimě. Celkové uspořádání došlo mlé pozornosti J. Excel. ministra ve slovech: „Tak si vždy představuji uplatnění moderních snah uměleckých, kde podkladem jsou staré památky a cit pro krásno, spojený s moderními technickými vymoženostmi.“

Zemřel lanškrounský vikář. Ve čtvrtek dne 16. t. m. zemřel v Lanškrouně tamní vysoce zasloužilý děkan biskupský vikář a notář, František Michalitschke. Zvěčnělý narodil se roku 1846 v Rokytnici, na kněze vysvěcen byl roku 1873. Působil po 12 let jako kaplan v Lanškrouně, roku 1885 presentován byl na faru v Ústřvi, odkud po pěti letech vrátil se jako děkan do Lanškrouna. Od roku 1906 spravoval vikariátní okres lanškrounský. Zvěčnělý byl vzorným knězem, mužem povahy mírné a klidné, jež nedala se ničím vyrušiti k ukvapenosti. Svou dobrotou a srdečností docílil často, zvláště pak za třenic národnostních a štvání „Loš vom Rom-vke“ než mnozí úporným, ale nerozvážným bojem. Byl knězem vysoce vzdělaným nejen v theologii, z níž zvláště zajímavý ho otázky orientálních dějin a jazyků, nýbrž i v oborech profáních, jsa velkým přítelem přírody a v mladších letech horlivým turistou. Svým kaplanům byl dobrým otcem a upřímným přítelem; tím byl jako vikář i celému kléru vikariátnímu, pro všechny máje u svých představených slova chvály a uznání, a když bylo potřeba, i omluvy a zastání. Proto také těžil se u kléru vikariátního všeobecně upřímné lásky neméně než jeho nezapomenutelný předchůdce p. vikář František Kříhl. V osadě národnostně i nábožensky smíšené byl pro svou mírnost, dobrotu a konciliantnost oblíben ode všech. Zvěčnělý byl po dlouhá léta komisařem biskupským při c. k. gymnasiu v Lanškrouně a zástupcem zájmů katolické církve v okres. školní radě. Za četné zásluhy své vyznamenán byl rytířským křížem císaře Františka Josefa. Všichni, kdož poznali ušlechtilou a ryzí povahu v Pánu zesnulého, zachovají mu jistě vděčnou a milou vzpomínku, neboť v paměti věčně bude spravedlivý. A tím pan děkan a vikář Michalitschke

Světoznámá kola
KORUNA
s přetloučenou pneumatickou nápravou
firmy:
LADISLAV ŠVESTKA
Praha, Václavské n. 63.
Úvěrbažným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte ceník.

byl ke každému. Pohřeb v Pánu zesnulého koná se v sobotu dne 18. t. m. o půl 11. hod. dopoledne.

Hořice. Zdejší »Obzor« přinesl tuto infamii na katolíky: Klerikálové jsou nebezpečnou hůzkou na těle každého národa. Německá strana křesť. sociální hnala monarchii do války se Srbskem, klerikálové v Bosně, Hercegovině a Chorvatsku pořádali pogromy na pravoslavné Srby, naši klerikálové fanatisují neuvědomělý lid a poškozují ochranné instituce národní atd. atd. — Co slov, tolik žli. Nemáme přičiny bráti v ochranu vídeňské křesť. sociály, kteří nejednou ukázali se býti zavilými nepřáteli našeho národa, zrovna jako ostatní Němci kterékoli jiné liberální, socialistické neb vše-německé strany. Ti nejsou o nic lepší, jenže jako liberálové mají od našich pokrokovců spíše pokoj. Poukázali jsme nejednou, že, jak poměry v této nešťastné říši dnes jsou, sotva by se udržela mezi Němci poctivá strana, která by se chtěla s národy ostatními poctivě vyrovnati. že tudíž kř. soc. něm. nejsou o nic horší Němců ostatních. Následník trůnu byl příznivcem této strany, ale zrovna on to byl, který roku 1909 válce se Srbskem zabránil. Do války vždy říši hnala ne strana politická, ale vojenská a ta všude bude pro válku. Krámy nevytloukali, či dle »Obzoru« pogromy nepořádali v Bosně klerikálové, nýbrž — an vrah byl Srbem — pod dojmem děsné vraždy Chorvaté, odvčci Srbů nepřátelé. Turci a všichni ostatní obyvatelé země, kteří loyálně smýšlejí, dali se k těmto nezákonným krokům strhnouti. Zde rozhodoval moment čistě politický a národní, na náboženství tu nikdo nepřišel, až na hořický »Obzor«, o něm také ani v bouřlivém chorvatském sněmu ani v novinách zmínka se nestala. Neuvědomělý lid fanatisuje se ještě dnes, nežli tak však katolíci nýbrž proti katolické víře t. zv. pokrokovci, ještě nikdy nebyl tento lid zfanatisován až k vytloukání oken od katolíků, ale od lidí »Obzoru« blzkých již vícekrát. — Jaké nár. instituce poškozují katolíci? — Snad Ústřední Matice tím, že založili sv. Václavskou Matici? Ve sbírkách na Matici je ještě dnes peněz z kapes katolíků více, než pokrokařských a sv. Václavská Matice má účel jiného směru než ústřední. A měl-li pisatel na mysli »Orla«, pak zasluhuje politování, jest-li ještě dnes neví, že tento se rozšířil teprv, když vydáno zajisté »bratrské« heslo: »Pryč s katolíky ze Sokola!« Nejdříve katolíky vyprovokujete a pak jim vyčítáte, že chtěli a musí jíti svou cestou a že poškozují nár. instituce. Tak daleko jste to dopracovali vy svou liberální snášelivostí! —

Herman. Dne 1. července zavítal k nám Jeho Excelence náš biskup dr. Jos. Doubrava. Ačkoli den před tím v slavnostní přípravě nemáte udeřila hrozná zpráva o zavraždění následníka a jeho choti. přece osada naše uvítala svého pastýře nadšeně a radostně. Pořádek nebyl žádnou příhodou porušen a celý den měl vtisknutou povznášející pečeť výmínečného svátku. Jako příchod, tak rozloučení Jeho Excelence dělo se způsobem důstojným a shodným s povahovými a duševními přednostmi našeho nejvyššího pastýře.

Velký Úřm u Solnice. Jak německý lid váží si vzorného českého kněze, toho dokladem byl hluboký projev a výraz lásky a oddanosti, jehož se p. farář Jos. Rösslerovi při jeho odchodu z německé farnosti do Solnice dostalo, v níž po 13 let horlivě a účinně působil. Již v sobotu dne 11. července konala se za tím účelem mimořádná konference učitelská, na níž p. řídící učitel Kliment Friemmel ocenil slovy srdečnými zásluhy, jež si pan farář na poli školním získal. Děkoval mu jménem učitelského sboru za dobrou shodu, v jaké s učitelstvem žil a přál mu hojných radostí a spokojenosti na novém působišti. Učitelstvo farnosti velkoufinské uchová jej vždy v milé paměti. V neděli dne 12. července rozloučil se po ranních službách Božích p. farář v dojemné řeči s německými osadníky a děkoval jim za lásku a důvěru, kterou mu po všechna léta stále věnovali s ujištěním, že vždy bude pamětliv na modlitbách dobrého lidu německého ze svého prvního působiště. Při jeho řeči nebylo nikoho, kdo by neslzel. Po kázání přistoupilo 6 dítek s kyticemi rozloučit se se svým milovaným katechetou, jemuž s pláčem za vše dobré děkovaly. Okamžik ten byl nejdojemnější. — Odpoledne o půl 2. hod. dp. farář měl poslední sv. požehnaní, po němž ve slavném průvodě s hudbou doprovázen až na hranice farnosti. V průvodě bylo obecni zastupitelstvo Velkého i Malého Úřma s pp. starosty, učiteli se všemi školními dítkami, spolek katolický, hasiči spolek lidový německý a všichni ostatní osadníci. S jakou slávou dp. faráře Rösslera vyprovodili, s touže slávou a láskou nového důstojného pana kooperátora Jos. Pecháčka ze Solnice, jehož předcházela do Úřma pověst horlivého a vzorného kněze, do svého stědu přijali. Oběma páním spokojenost a požehnání přel na nových působištích všechna katolická srdce.

Solnice. Dp. administrátor Jos. Pecháček vykonal svědomitě přípravy k uvítání nového faráře. Pozval celou farní osadu, úřady všech příslušných obcí, aby novému faráři při jeho příchodu vzdali pozdrav. O 4. hodině odpolední za hlaholu zvonů přjel nový pan farář s rodákem solnickým dp. Ed. Švorcem, farářem v Lukavici, do nového působiště. U fary pozdraven nejprve shromážděným duchovenstvem dp. administrátorem Jos. Pecháčkem, p. děkanem V. Ehlem, rodákem solnickým, p. farářem Ferd. Cvejnem, rodákem rovněž solnickým, p. děkanem rychnovským Fr. Kubánkem, p. farářem Čermákovským Janem Novohradským, bohoslovci ze Solnice ctih. pp. Lugrem a Prešarem, celým zastupitelstvem obce Litohradu, p. starostou Noskem a sládkem z Kvasin, p. ležmistrem z Kvasin, slovným

p. Dr. Ant. Mojžíšem, p. učitelem Kuncem ze Solnice se školní mládeží a vehní četně shromážděným obecnstvem celé farní osady solnické. V kostele, který do posledního místečka byl naplněn, srdečně přivítal jej dp. administrátor, pak rodák solnický vldp. děkan V. Ehl a dvě školní dítky Janečková a Dědková, jež zároveň se slzami v očích rozloučily se s bývalým svým katechetou dp. Jos. Pecháčkem. Nový dp. farář v krásné dojemné řeči představil se celé farní osadě, poděkoval za vřelé, neočekávané uvítání všem. Svou řečí dle pravdy získal ihned všecky. Dodati dlužno, že obecní úřad Solnický, říd. učitel Adamicko ze Solnice, říd. učitel Kajetán Peiskr i četnická stanice, ač všichni prosebně k uvítání svého pastýře byli pozváni p. administrátorem, pozvání to ignorovali, ač všem skoro nový p. farář před tím zdvořile se představil. Rozumní a zdvořilosti dbalí lidé jednání to po zásluze odsoudili. K večeru opouštěl dp. administrátor Jos. Pecháček své působiště, kdež po 9 roků svědomitě a vzorně působil; odcházel do horské osady mezi dobrý německý horský lid k šlechtnému otci všech kněží ve svém vikariátě. vldp. Fr. Tomáčkovi. Smutně loučil se s ním katolický lid solnický, jenž z hloubi srdce přál mu šťastné a spokojené dny na horách Orlických. — us.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních vše doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řemeslné
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Dolní Bučice. Jeho Excelence, uvítán byv ve Vrdech vzletnou a z hloubi šlechtného srdce vyplývající řečí pana starosty Fr. Papka za obec Vrdu a slov. p. Dr. St. Pecháčkem za občany evang. vyznání, vjel v průvodu banderia vedeného p. Jos. Burešem z Vlačic, místních spolků živnostenských a v průvodu pp. zástupců Vrdské obce v kočárech do farní osady Dolních Bučic. U brány vkusně vyzdobené místními damami uvítal nejdůstojnějšího arcipastýře starosta obce Dol. Bučic pan Čeněk Vančura. Upřímně prohlásil, co jsme cítili všichni. »Seskupili jsme se u slavnostní brány bez rozdílu vyznání a přes různé křížící se názory politické, abychom ve své osadě uvítali vznešeného hosta, nejdůstojnějšího arcipastýře našeho. Budiž přítomnost nás všech v slavnostním tomto pro naši obec okamžiku důkazem, že dle povinnosti dobrých křesťanů v lásce a svornosti zde žijeme. Budiž toto jednomyslné a radostné uvítání Vaší Excelenci potěchou, že věrně přimíme příkázání lásky a tím dosahujeme první podmínky křesťanského spoluzití. Budiž toto vřelé uvítání po boku důstojného pana faráře našeho důkazem lásky k jeho milé osobě a hluboké úcty za to, že jest nám všem bez rozdílu opravdovým a laskavým otcem duchovním.« Toť asi jádro upřímné uvítací řeči našeho milého pana starosty Č. Vančury. A že ze srdcí všech shromážděných mluvil, to dosvědčovaly zraky radostně se upírající k drahé osobě důstojného pana faráře našeho, který po panu starostovi se ujal slova, aby Jeho Exc. uvítal jménem katol. občanů. A s jakou radostí a nadšením s výmluvností nám dobře s kazatelnou známou vítal arcipastýře našeho důstojný pan farář Limberský. Vždyť s hrdostí ukázati mohl na svorné a vzájemné se milující občany a říci: »He, toť ovoce mé duchovní práce. Seji mír a sklízím lásku!« Snad každé oko se zarsilo, když jménem škol. dítek vítala Jeho Excelenci družička J. Stantejská, která zároveň s družičkou M. Jelínkovou podala Jeho Excel. kytiče. O té lásky nejdůstojnějšího arcipastýře k dětem, »k nejmłodším beránkům«, jak je výmluvná družička nazvala! — Po vykonaných obřadech navštívil Jeho Excel. školu, aby přítomen byl náboženské zkoušce. U brány před školou postavené shromážděna byla místní školní rada a učitelský sbor, jehož jménem uvítal Jeho Excelenci řídící učitel p. Boh. Kopač. Pěčí místní školní rady krásně vyzdobená škola zřejmě potěšila arcipastýře, jehož jménem žáků roztomile uvítala a kytiče podala družička J. Buchlová a M. Vlášková. Těžko vyjádřiti radost, jež naplňovala každého účastníka zkoušky. Oči tonuly v slzách, vidouce to láskyplné jednání Jeho Excel. se školní mládeží. Na konci zkoušky jadrně a dojemně rozloučil se s nejd. biskupem žák Jos. Tahal. Škoda, přeskoda, že den krásný tak brzy uplynul! To je zosobněná dohrota a láska, říkáli jsme si, vidouce tu usměvavou tvář, slyšce krásná slova kázání a pozorujice každý krok vznešeného hosta. Tklivými slovy děkoval důstojný pan farář J. Limberský vrchnímu pastýři za milosti a dary Ducha Svatého, které apoštolská péče Jeho Excel. nám přinesla. Veliká byla účast občanů, kteří přišli, aby ještě jednou v drahou tvář Jeho Excel. popatřili a přijali apoštolské požehnání. Vykonal ještě návštěvu u místního starosty p. Č. Vančury, odešel Jeho Exc. provázen žehnáním oddaných mu duší. — Odešel. Ale ty drahé oči jeho tiskce květů pomněnkových naseky všude, kamkoli pohlédly!

Rádostná bouře v Bělé Třemešné. V pondělí 13. července o 10. hodině rozpoutala se nad zdejšími krajemi hrozná bouře. Jaké není zde pamětníka. Za velikého lijáku zuřila bouře. rána za ranou se ozývala. Jen v samotné Třemešné blesk třikrát ubodil a to do kostela, kde svedl jej hromosvod do země. Po druhé udeřil do domu p. Austa, kde sjel do světnice, v níž nacházel se stařenka s malým dítkem. Blesk poškodil různé věci, však jinak neublížil ani stařence ani dítěti, takže tato vyvázla jen leknutím. V zápětí udeřil blesk do stavení sousedního s farní budovou, kteréž náležel bývalému p. poštmistru Šulcovi a toto zapálil a vzdor ohromnému lijáku oheň tak se rozšířil, že dům ač kamenný, padl

v oběi rozkacenému živlu. Usilovnému snažení sborů hasičských podařilo se oheň omeziti, ovšem nemalou výhodou při tom byl předcházející lijavec, který byl příčinou, že střechy byly vlhkem nasáklé; jinak by bylo několik stavení vyhořelo. Škoda jest však kryta pojištěním. Při hašení k úrazu přišel též jeden občan, udeřen byv padajícím trémem, zraněn však jest lehčího rázu.

Vysoké Veselí. Tisk je velmoc. Soudruzi brojí proti každé velmoci, kromě zlaté internacionály, ale tisku pilně užívají k boji proti kněžstvu. Kterýsi soudruh velice se rozčilil, že p. farář se s ním nechce dělití aspoň o trávu u kostela a proto prohlásil, že s ním mluvit nebude, ale že s ním promluví časopis. Časopis skutečně promluvil, až mu huba po té lži zůstala otevřena. Pan farář nevěděl, co sedmileté děvčátko u kostela tropilo a proto ani ve škole mu neřekl, že dostane špatnou známku z mravů a z náboženství, poněvadž bylo na trávě u kostela. Doporučujeme však pisateli, aby si přečetl také, co promluvil jeho časopis o několik řádek výše, o dětech ze starého sirotčince v Bydžově, které vytloukají sousední zahrady a tak si osvojují první začátky zlodějství. — Každý občan ví, že den pohřbu neustanovuje farář, ale lékař, který, pokud mu lze, přihlíží ku přání příbuzných. Dle úmrtního listku byl pohřeb skutečně vykonán ten den, jak bylo napsáno, což pan farář na hřbitově vysvětlil a proto také o nějakém výstupu nikdo nic neví. Pohřeb tento připadl právě na dny, kdy se koná pohřeb pana arcivévody a jeho choti a proto prý musí býti pohřeb člověka chudého odložen. Shody této použil tedy soudruh »ku práci pro ten chudý, vyždědý lid« a ku štvání proti farářům. Tak jedná slepá vášeň!

Různé zprávy.

Vielicos. Mezi většinou evropských států vyjednává se o úpravě zákonných předpisů k potírání nemravné literatury. — Nedávno zemřelý chilský senátor Jose Tacomal odkázal 600.000 dolarů (tři miliony korun) katolickému tisku své vlasti. — Mezi 100.000.000 obyvatelů Spojených států jsou tři miliony katolických Poláků, i. celá pětina veškerého polského národa na světě. Ve Spojených státech jest 590 farní zřízení farností polských a 397 polských misijních stanic, 350 polských škol, řízených školskými sestrami, 200 škol řízených učiteli laiky. 120.000 polských dětí jest vyučováno v těchto farních školách 2000 polských učitelů a 2300 školských sester polských. — Mnohonásobný milionář cukrovarník Brodskij koupil v Palestině 1000 děsatin půdy, kterou hodlá darovati ruským židům, stěhujícím se do Palestiny. — Francouzská sněmovna povolila 428 proti 106 hlasům na cestu presidenta Poincaréa do Petrohradu a do Švédska 400.000 franků. — Obchodní komora sarajevská zjistila, že škody, způsobené protisrbskými demonstracemi 28. června, nejsou tak veliké, jak původně udáno. 128 poškozených firem ohlásilo celkem škody na 2 miliony K. Z těchto poškozených však jen 19 má důležitost pro přímý styk s Rakouskem; škoda jejich činí nanejvýše 300.000 K. — Turecká vláda chystá se přijati pro tureckou armádu japonské důstojníky za instruktory. — Nedělní »Wiener Ztg.« uveřejňuje císařské nařízení, kterým se vojenská kancelář býv. následníka trůnu rozpouští. — V celé Itálii budí rozruch povolání záložníků z roku 1891 do zbraně, celkem 120 tisíc mužů. — Budovu ministerstva vnitra ve Vídni, která má velikou cenu uměleckou a historickou, překáží však uliční dopravě, chystají se posunouti o půl 3. metru — podle amerického vzoru. — V Německu nastal poplach: plány jeho východních pevností byly prodány jedné »cizí velmoci«. V Gdansk, Královci a v Toruni zahájeno vyšetřování; zatčena celá řada osob. Hlavním viníkem označen vojenský inženýr Kurt Kaňl.

Požaramocené francouzské finance. Francouzský kapitalismus do nedávna byl uctíván poklonami vyhledáván od čelných diplomatů různých států. Na vládní potřeby vypůjčovaly i největší státy u francouzských židů. A židovští bankéři půjčovali rádi, protože v samé Francii obyvatelstvo poměrně málo četné jen skrovně si vypůjčovalo k podpoře svého průmyslového rozvoje. Proto sháněli bankéři milionové úroky ve státech jiných a působili pronikavě svou finanční přízni nebo nepřizní na evropskou politiku. Cizím papírům se emisní banky francouzské uzavíraly, takže ani českým bankám nepodařilo se naše papíry uvést na francouzský trh. Turecku, Mexiku a Brazílii půjčovaly se sumy obrovské ale nyní zmatky v jihoamerických státech způsobily paniku i na pařížské bursé. Dostavil se státní bankrot v Mexiku, v Brazílii nebylo do něho daleko. Jindy měl vždy mír za následek rozvoj obchodu, průmyslu a burs, nyní je tři čtvrti roku po podepsání míru v Bukurešti ale bursa pařížská a londýnská stojí ve znamení silného poklesu. Neposkytly proto také Rusku žádanou a potřebnou pomoc, neboť prodávají samy krizi. Francouzský kapitálový trh jest až do základu otřesen. Teprve nyní kladou si Francouzi otázku, jakou vlastně mají jejich papíry cenu. I akcie franc. bank objevují se na trhu, nejen proto, že jsou přetíženy různými státními rentami pochybné ceny, ale také proto, že jsou příliš angažovány v průmyslových podnicích Ruska. povážlivě kolísajících. Ruská banka má ve své státní bance největší poklad zlata, ale z toho nemůže mnoho vydati a i to jen potud, aby zadržen byl rapidní pokles ruské valuty. A přikina té všeobecné finanční tísni? Je jich více, ale z nich hlavní je horečka zbrojení. Miliardy horečka ta pohltí, jež mohly sloužiti rozvoji všeho hospodář-

ského života. Ale právě proto má finanční tiseň také svou dobrou stránku. Bude značně účinnou brzdou všelikých choutek po nových válečných dobrodružstvích.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zems. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

VARHANY HARMONIA
PIANA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
ČS. KRÁLOVSKÝ
DODAVATEL.

PIANINA
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OBRÁZKOVÉ CE-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Vazbu knih

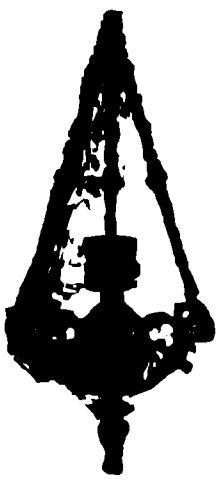
v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Lehké
**letní látky
a mohéry**
nejlepšíh jakosti
za snížené ceny odprodá
obchodní dům sukny ty

V. J. Špalek,
Hradec Králové.

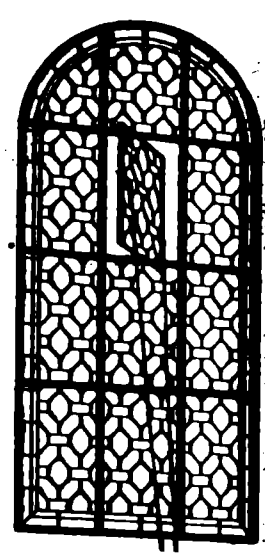
Velebostojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si dopo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, pušičky,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franke bez závanosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Notářské
právní, tabulky, jídelní sešity se stříbra pravého
i čínského vády na skládě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha-L-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

**Barevná
kostelní
okna**
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebetovicích u Hradce
Králové.
Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání svědčí z kruhů vele-
bost. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Akciový kapitál K 15,000.000.—
Reservní fondy přes K 2,800.000.—
Adresa telegramů: „Kralobanka“.

Záložní
úvěrní ústav v Hradci Králové
pronajímá
tresorové schránky
K 15.— na jeden rok
K 10.— na půl roku
K 5.— na čtvrt roku
K 2.— na jeden měsíc
k uschování cenných věcí.
Provádí veškeré obchody bankovní,
bursovní a směnářské za podmínek
nejvýhodnějších.

Prodej losů c. k. třídní loterie.
Uhoelná centrála.
Oddělení pro zboží.

Chov dobytka v Čechách a na Moravě.

Dle statistiky zemí — Velká Británie, Dánsko, Nizozemí, Švýcarsko, Belgie, Německo, Francie, Rumunsko, Uhry, Rusko, Rakousko, Itálie a Španělsko — jest Rakousko svým chovem dobytka rozhodně pozadu. Podle celkové plochy jest chov dobytka v Rakousku až na místě sedmém, podobně jest na témž místě podle rozlohy zemědělsky užívané půdy. Poměrná chudoba Uher v dobytku pak jenom celkovou nezámožnost naší říše zvyšuje a má vedle toho za následek, že schodek masa v naší polovině říše nestačí již Uhry uhrážovati.

Nejhorší se jeví stav našeho dobytka, počítáme-li, kolik ho připadne na lidi v zemědělství zaměstnané. Tu jest Rakousko ze 13 uvedených zemí až na místě jedenáctém.

Země české chovem dobytka nijak příliš nevynikají nad rakouský průměr. Podle veškeré plochy jest hustota dobytka v Čechách jen asi o 19 procent vyšší než v Rakousku a na Moravě o 14 procent; tím by přišly země české jedině před Švýcarsko, ale zůstávají za Belgií, Dánskem, Nizozemím, Německem a Velkou Británií. Podle rozlohy zemědělské půdy jest postavení Čech i Moravy vůči cizině právě takové jako Rakouska. Podle počtu při zemědělství činných lidí země české zůstávají stejně jako Rakousko za jinými zeměmi.

Morava sama, i pokud se to měří rozlohou zemědělské půdy, i podle počtu v zemědělství zaměstnaných, má horší stav dobytka nežli celé Rakousko, což se vysvětluje hlavně tím, že na Moravě jest poměrně málo luk a že luční píce se klidí poměrně mnohem méně než v celém Rakousku.

Chovem vepřového dobytka zaujímá Německo přední místo. Tu třeba zdůraznit, že chov vepřového dobytka jest právě nejvýnosnějším, a protože vepřový dobytek se skoro každým rokem znovu vyměňuje, je také nejvydatnějším zdrojem prokrmu masitých.

Konsum vepřového masa na jednoho obyvatele se v Německu během 35 let více než zdvojnásobil, naproti tomu podíl vepřového masa z domácího chovu v Čechách jest na hlavu třikrát menší než v Německu. Větší chov dobytka v Německu vysvětluje se intensivnějším pěstěním luční píce. V celém Německu připadá totiž na týž povrch o 60 procenta více luční píce než v Čechách a na Moravě, v sousedním Bavorsku klidí se na př. 2 a sedm osmin krát více píce než v Čechách a na Moravě. Na téže ploše byl stav vepřového dobytka dle poměru: v Čechách s Moravou 100, v Bavorsku 176, ve Vírtembersku 179, v celém Německu 266, v Sasku s Durynskem 371. Dle toho se jeví, jak chatrný jest stav vepřového dobytka v českých zemích.

Ať tedy zkoumáme výtěžky zemědělské v Čechách a na Moravě buď na základě obdělávaných ploch nebo zvláště podle počtu zemědělského obyvatelstva, vždy se nám jeví jak výnos plodin tak zvláště i výnosy z dobytka domácího velmi chatrnými a rozhodně nepostačitelými. Naše země svými vlastními potravinami zdaleka si nepostačují, ačkoliv velmi značné procento lidí je při zemědělském těžení zaměstnáno, i ačkoliv si naši lidé už zvykli na mnohem menší míru potravin nežli jaké potřebují v kulturních státech evropských.

Vinu na tomto opoždění shledávají někteří v rozdrobenosti půdy na příliš malé usedlosti, která působí také na přeplnění povolání zemědělského; na druhé straně nařiká se ovšem a to právem na nedostatek pracovního lidu.

Drobné rolnické usedlosti nemohou se ovšem vždy počítati za známku malého výnosu hospodářství. Právě na malém statečku může si rodina rolníka sama vše obdělati bez drahých pracovních sil, má více času, aby se statečku svému více věnovala. To pozorovati možno zvláště v krajích zelenářských; zde nejvíce získávají drobní zemědělci, zelenina na větších plochách nikdy se nevyplatí.

Ale ani velkostatky nemohou přispěti vždy k velkým výtěžkům. Vždyť i velkostatek v Čechách dle statistiky jest na př. chovem dobytka velmi chudý a v Dánsku není velkostatků vůbec, v Belgii a v Nizozemí mají velkostatky jen poměrně málo půdy a v Německu půda velkostatkářská nezabírá zdaleka takové procento jako tomu je u nás.

Hlavní věcí jest, že náš rolník zdaleka nedovede tolik z půdy vytěžit, kolik vyzískají rolníci v Belgii, Dánsku, Nizozemí a v Německu. Úrody sklizené z 1 ha osetí jsou v Čechách a na Moravě daleko skrovnější než ve vzpomenuých zemích, ačkoliv přirozeně jest u nás půda úrodnější než tam. Zbývá tedy našim zemědělcům mnoho doháněti jak co do inteligence, tak i co do energie.

Podporujte katol. tisk!

Kulturní jiskry.

Světlem k Bohu. Takový název nese veliký apologetický spis dr. Jos. Novotného. V úvodě se zmiňuje o odpadu od Boha, který se šíří a zachvacuje dnes celé zástupy lidí a z duší jejich odnáší nejvznešenější statky, nejkrásnější naděje. Ve jménu vědy pracuje se na podvrácení víry vůbec. — Studium přírodních věd, pravě poznání přírody vede ku poznání Boha — Stvořitele. V pojednání sleduje krok za krokem vývoj světa od prvního jeho počátku až do nynější jeho podoby a na konkrétních případech poukazuje na stopy moci a moudrosti Boží, které jsou patry na každém listě velké knihy přírody. Probírá postupně otázky o vzniku světa, o množství těles nebeských, o hvězdách přirozeným zrakem, dalekohledy a fotografii objevených, o mlhovinách, o hvězdách se tvořících a hvězdách proměnlivých, o velikosti, vzdálenosti a rychlosti hvězd; ukazuje, jak všichni v pravdě velcí učenci ve velikosti, pořádku a kráse, která ve vesmíru se jeví, spatřovali a kofili se moci a moudrosti Boží. — Světový pohyb a pevné jeho dráhy vyžadují prvního svého původce — Boha. — Nehybná hmota nemůže býti příčinou pohybu a harmonicky působících sil. — Nesmírný vesmír nemůže býti dílem náhody, dílem slepě působících sil. — Věčná hmota a věčný pohyb jest nemožný. — O věčném návratu světů. — Podmíněný svět vyžaduje za příčinu bytost nepodmíněnou — Boha. Dále pojednává o vývoji naší země z počáteční pramližiny až do doby, kdy stává se schopnou přijmouti bytosti živé; předesílá kosmické theorie o vzniku světa, Kant-Laplaceovu o námitkách proti této theorii; o modifikaci této theorie Fayem a Braunem; Zengerovu hypotézu dynamoelektrickou a jiné. Poukazuje na stopy Boží na zemi dosud neoživené, které se jeví ve vzdálenosti země od slunce, ve sklonu a poloze země, ve velikosti hmoty zemské, ve velikosti a množství moří, ve vlastnostech vody a vzduchu, v atmosféře zemské atd.

Líčí další vývoj země a postup vrstev zemských: vnitro země, prahory, prvohory, postup rostlinstva a živočišstva v útvech prvohorních vzhledem k zemím koruny České; — druhohory, rostlinstvo a živočišstvo v útvech druhohorních; — útvar třetihorní a podružná jeho pásma; floru a faunu tohoto období; — útvar čtvrtihorní, období diluviální s dobou ledovou a období alluviální s charakteristickou květenou a zvířenou.

Dále jedná o vzniku života na zemi; probírá otázky: existoval vždy život na zemi? — Kdy počal a jak povstal organický život na zemi? — Čemu o tom učí víra? — Nesprávné theorie atheistické vědy o vzniku života na zemi. — O přínosu zárodků života organického na naší zemi s jiných těles nebeských. — Vytvořil se život ústrojný sám sebou z neživé hmoty šťastným seskupením částíček hmotných? — Plození samovolné. — Podstatné rozdíly mezi bytostmi živými a neživými. — Samovolné plození empirickou vědou odsouzeno. — Život na zemi žádá svého původce — Boha.

Poukazuje na účelnost v říši organické: rostlinné a živočišné; řád a účelnost v přírodě organické svědčí o nejvyšším moudrém původci — Bohu. Pojednává dále o člověku, kdy a jak se objevil člověk na světě. Čemu v té příčině učí víra a věda. — Nesprávné názory o původu člověka. — O podstatných rozdílech mezi člověkem a zvířetem. — Vyvrácení mechanického transformismu ve smyslu Darwinově a monistického evolucionismu. — O duši lidské a duši zvířecí. — Dokazy, že duše lidská je nesmrtelná. — Proč duše zvířecí se zánikem těla hyne. — O z mrtvých vstání těl. — V čem spočívá individuální totožnost těla z mrtvých vstalého s tělem pozemským. — O původu duší ostatních lidí. — Pochází veškeré lidstvo od Adama a Evy?

Příroda svou účelností a krásou jest manifestací Božského rozumu a Božské krásy. — O nedostatcích v přírodě. — Svět přes všechny domnělé nedostatky svým velkolepým pořádkem a účelným plánem vyžaduje za původce nejvyššího rozumného pořadatele.

Zpráva biblická o stvoření světa a její účel paedagogicko-náboženský. — Jsme povinni zprávu Bible o stvoření světa v šesti dnech bráti v doslovném slova smyslu? — Výklady hexaemera. — Mezi zprávou biblickou a zajištěnými výsledky vědy není podstatného rozporu. — Zdánlivé rozpory mezi zprávou biblickou a vědou. — Moderní věda potvrzuje zprávu Bible o stvoření světa. — Zpráva biblická není čerpána z mytů babylonských.

Na konec pojednává o poměru vědy a víry; víra nezotročuje rozum lidský; doplňuje vědu, kde je bezmocnou. — Církev nestaví se na odpor vědě a pravému pokroku, nýbrž jen dobrodružným domněnkám, zjeveným od Boha pravdám zřejmě odporujícím.

Toť jen ukázka z četných zajímavých otázek, které právě v naší době horlivě jsou přetřásány.

Knihy psána jest slohem velice přístupným, způsobem populárním. Veliká její cena spočívá netoliko v obraně křesťanského názoru světového, ale i v důkladném poučení o zjevech, s nimiž se setkáváme každodenně, dává nahlédnouti hluboko do tajů přírodních, vzdělává rozum na základě nejnovějších poznatků přírodopisných, přibližuje k nejožehavějším otázkám lidského života. Zkrátka jest to kniha pro každého — a zvláště pro katolíka, na jehož správný světový názor nyní volnomyšlenkáři tolik útoků podnikají. Spis tak důležitý neměl by scházeti v žádné katolické knihovně.

Knihy tato vyšla ve vkusné typografické úpravě tiskem Biskupské knihtiskárny a nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Králové, jako 21. číslo »Knihovny Obnovy«. Čítá 29 tiskových archů velké osmerky (470 stran). Cena 6 K. Objednávky vyřídí Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Adlerův orgán okřikuje Masaryka. Sama »Arbeiter-Zeitung« se rozčilila nad neobratným hájením Švihy. Rozepsala se o prodávání národně-sociální obstrukce. Konstatovala nesprávné jednání hr. Stürgkha v této aféře, neboť hr. Stürgkh obrátil se proti našemu parlamentu a nikoli národním sociálům a jednal dále se Švihou, ač prohlásil: »Těmito ničím nedám ničeho«, a věděl zajisté, že Šviha je také policejní špicl. Mezi jiným pak praví: »Že byl Šviha bídný lump, je ovšem již nepochybné; radili bychom také vážně profesor Masarykovi, aby se vzdal své dětské víry v osobní nevinu Švihovu.« — Věru velice charakteristické, jestliže již sám vídeňský rudý semita radí Masarykovi k rozumu.

Jak si Němci pomáhají k vyšším středním školám. V Hustocech je něm. nižší reálka. Příliš pevně nestojí. Není pro ni žactva. Němci si umějí pomoci. Reálku chtějí nejen udržet, nýbrž i rozšířit na vyšší reálné gymnasium, které by pak převzal stát. Nižší střední školy, jak známo, stát nebere ve svou správu. V posledních dnech zasypány byly něm. střední školy hlavně v Brně výzvami, aby přebytné a po případě slabší žáky poslali do Hustoce, kde budou radostně uvítáni, a dobře se jim povede. Tak bude prý umožněno rozšířit nižší reálku hustopečskou o 5. třídu, a to ostatní již půjde hladce. Z reálky se stane vyšší reálné gymnasium, to bude postátněno a německá država rozšířena. Netřeba dokládati, že Němci nasadí vše, aby se tento podvod zdařil.

Zednářské žalářování svobody. Ve Francii nějakou dobu byl klid, nyní však pronásledování církve začalo znovu. Byly vypuzeny řeholnice z Lille, kde měly dětskou školu. V Senlisu ohlášeno setrám sv. Josefa v Clugny, že musejí svůj sirotčinec do 1. září zavřít. V Nantes chtějí zrušit vyšší katolickou školu sv. Stanislava, jakož i externát dětí z Nantes. Superior byl povolán k soudu. Zavírání katolických škol dle názorů i protivníků mnoho přispělo k sesurování mravů ve Francii. Též na finanční stránku třeba bráti ohled. Vládní školy jsou značně dražší než křesťanské, které stát nic nestojí. Všechno školství následkem proticírkevní politiky je rozerváno. **Dnes je ve Francii méně škol a méně učitelů než dříve.** Roku 1900 bylo 67.761 státních škol a 17.211 křesťanských škol. Roku 1914 je 68.007 státních a jen 13.230 křesťanských škol. Roku 1900 bylo 107.827 státních učitelů a 49.590 duchovních (řádových). Dnes je 154.926 státních učitelů a pouze 2055 duchovních. Počet křesťanských škol klesl o 3981, zatím co číslice duchovních učitelů zmenšila se o 47.535. Žáků bylo: r. 1900 v státních školách 4.149.222 a v křesťanských školách 1.377.578, dohromady 5.526.800; r. 1914 v státních školách 4.478.478 a v křesťanských 1.017.930, dohromady 5.526.400. Počet žáků se tedy zmenšil, ale vydání neobyčejně vzrostlo. Roku 1900 vydal stát na školy 217.878.000 franků a letos 370 mil. franků, tedy o 152.122.000 franků více. Státní jedna škola dříve stála 3000 fr., dnes 5200 fr. Dříve platil stát na každého žáka 47 fr., dnes již 74 fr. A přes to bylo r. 1912 o 7850 rekrutů více, kteří neuměli čísti. Z toho viděti, že škodí boje proti katolické škole ve Francii státu samému.

Bergsonismus čili filosofii profesora na Collège de France Henriho Bergsona rozbírá důkladně kritická studie J. Maritaina »La philosophie bergsonienne«, uveřejněná z části v Revue de philosophie. Bergson byl přes míru vynášen jako smířlivý filosof chtějící sloučiti nova et vetera (nové i staré) z pokladu moudrosti, ba mnozí viděli v něm pokračovatele scholastiků, tak že arcibiskup pařížský varoval před takovým přeceňováním. Maritain upozorňuje na mnohé mezery, kontradikce, bludy a nebezpečné dedukce v jeho theorii. Nelze upříti, že Bergson pilně si všiml středověké filosofie, nad níž dodnes tolik univ. profesorů krčí nosem jako nad výplodem věku polobarbarského, ba lze mti za to, že při své svědomitosti dospěl by tu a tam k velikým thesím metafysiky křesťanské, ale

spisy jeho nejen nesouhlasí s thomismem (naukou sv. Tomáše), nýbrž jsou s ním ve všech důležitých věcech v přímém odporu. Bergson je přesvědčen o neudržitelnosti »scientismu« positivického, není monistou, mluví o životním rozmachu, élan vital, o síle, již přikládá »durée concrète«, nezničitelnost. Zasazoval rány myslitelům, kteří příliš zdůrazňovali činnost rozumovou, kteří rozumu zneužívali, a dospěl k přesvědčení, že rozum není ani s to přivést k poznání bytí a života. Zavrhuje nástroj, jehož někdo zneužil. Materialisté vykládali všechny jevy hmotou, Bergson ji zamítá, chápe život intuicí, nazíráním. Ale nedospívá k přesvědčení, že lékem by bylo neodhazovati nástroj rozumu, nýbrž raději lépe ho používat. Zaměňuje inteligenci s »imaginací«, ale čím chce ji nahradit, není než opět rozšířená imaginace. . . . Rozruch, jaký způsobila volba Bergsonova do Akademie, lze poněkud vysvětliti příslovím: Cherchez le juif! (Hleďte žida!) »L'Univers israélite« alespoň jáá: »Je to první žid mezi »nesmrtelnými«. První, jenž vešel, nikoliv první, jenž vejti zasloužil.« Ale Bergson není jinak židem ani přesvědčením ani prací. Myšlenka židovská nijak jeho filosofie neinspirovala. Straní se ruchu židovského a lze jej nazvati od židovštělým (déjuivé). Ale židé těši se přece: »Žid, cizozemec a jenom naturalisovaný Francouz, jenž stává se reprezentantem kultury francouzské a blízká se francouzským espritem (ostrovitím) v celém vzdělaném světě, jako málo jich bylo před ním v dlouhé historii duševní práce francouzské, poráží najednou všechny výklady o zaostalosti a neplodnosti plemene židovského.« V tom kotví příčina židovského uspokojení po volbě Bergsonově a možná i příčina přehnaného obdivu pro »filosofa mody«. Poslední knihy Bergsonovy, zvláště »Matière et mémoire« a »Tvůrčí evoluce« (Evolution créatrice) byly dány na index. »Hlidka«.

Plovoucí kostel, zasvěcený sv. Mikuláši, jezdil vloni 6 měsíců na řece Volze a na moři Kaspickém. Pluje z místa na místo, sloužil náboženským potřebám lidu rybářského a dělnického lidu na březích Volhy a moře Kaspického. Vykonal v něm 80 celoročních pobožností s liturgií, při nichž bývalo kázání, udělovaly se sv. svátosti, 17 dětí bylo pokřtěno a 13 lidí pohřbeno. Malý plovoucí kostelíček býval lidem přeplněn.

Láska Františka Ferdinanda k naší zemi. Kaplan J. Šach navštívil v den pohřbu tragicky zesnulého následníka trůnu a jeho choti zahrady Kopniště a vyhlásil své dojmy v »Nár. Politice.« Když se loučí člověk s druhým — píše Šach — na dlouhý čas nebo navždy, tu teprve chápe jasně, co ztrácí. Srdce se svírá bolem. Přilétla mi myšlenka: »Dnes pohřeb toho, který Čechy miloval.« A ne, nemohu se jí zbaviti. Jak že to vím? Povím vám: V zahradní kapli na levé straně na zdi, nad místem, kde zesnulý následník s chotí klečival, je křížek; a na dolní části jeho zavěsil si zesnulý obrázek pěkný Božského Srdce Páně. Na obrázku tom je významný nápis: »Ööttliches Herz Jesu, beschütze Böhmen« — »Božské Srdce Ježíšovo, ochraňuj Čechy.« Ten, který mi poprvé o tom přinesl zprávu, přiznal se, že při čtení nápisu plakal pohnutím. Často mluvil s následníkem trůnu, ale že takhle rád měl Čechy, sám nevěděl. Tato slova mluví za řadu knih. Není to nic vyumělkovaného, výron srdce. »Božské Srdce Ježíšovo, ochraňuj Čechy!« — Srdce se svírá lítostí. Dnes pohřeb. Zemřel ten, který v skrytu miloval naši vlast, a mohl jí v budoucnosti pomoci. Zemřel. — Je možno zůstat lhostejným?«

Rudé náštili. Katolická organizace zemědělského dělnictva v provincii Brescia v Itálii dohodla se s majiteli pozemků na kolektivní smlouvě. Socialisté, aby dohodu překazili, ohlásili zemědělskou stávkou a aby donutili katolické dělnictvo rovněž stávkovat, zapalovali mu chaty a obilí na poli a mrzačili jeho dobytek. Aby zjednan byl pokoj, muslo zakročit vojsko.

Diecézní jednota Cyrillská v Hradci Králové a chrámový sbor v Poděbradech uctivě zvou všechny příznivce hudby posvátné na XXVII. sjezd přátel hudby církevní, který pořádán bude dne 10.—12. srpna 1914 v Poděbradech. Pořad: 10. srpna: V 8 hodin večer ve dvoraně Občanské záložny uvítání P. T. účastníků sjezdu. Přednáška konsekrátora Jana Hellicha: »O poděbradských kostelích«. Mimo to hudební a pěvecká čísla dle zvláštního programu. Vstup volný. Lázeňští hosté vítáni. — 11. srpna: O půl 9. hodině ráno v proboštském chrámu Páně pontifikální mše svatá, při níž domáclím kůrem za řízení místního ředitele kůru Fr. Procházky provedena bude: Missa solemnis pro 4hlasý smíšený sbor a varhany od Quidona Havlasy. Introit: Loquebar, 4hl. od Pittoni. Graduale: Dilexisti a offertorium: Afferentur regi, 4hl. smíšený sbor s varhanami od Vojt. Řihovského. Communio, chorál vatikánský. Pange lingua, 4hl. smíš. sbor od Jos. Omáčky. Po mši sv.: 1. Ecce sacerdos magnus, pro 4hl. smíš. sbor od Ant. Hromádky. 2. Credo, 4hl. smíš. sbor od JUC. Zdeňka Hoblíka. 3. Stabat mater pro ženské hlasy od Jana Ev. Zelinky. — Od 10. do 11. hod. v kreslirně měšťanské školy chlapecké, kde všechny přednášky konati se budou, přednáška prof. ThDr. Fr. Stejskala z Prahy: »Motu proprio Pia X. o církevní hudbě zra-

dlem pro chrámové sbory«. Od 11. do 12. hod. přednáší Ant. Hromádka: »Církevní píseň a její význam pro uměleckou výchovu lidu«. Od 2. do 3. hod. přednáška prof. PhDr. Al. Kolíka: »Kancionál uherských Slováků«. O půl 4. hod. odp. v kostele P. Marie za mostem zpív. litanie loretánská. Pod ochranou tvou, Zdrávas královno, dle Nápěvů Oltáře, pak místní písně mariánské: Ty jsi naše, Jen Tebe miluji, Pange lingua, chorál vatikánský, konečně: Anděl Páně, Pochválena a pozdravena, dle Nápěvů Oltáře. Pak příležitost slyšení koncert České Filharmonie v parku. V 8 hod. večer ve dvoraně Občanské záložny přednáška, provázená světebnými obrazy Václava Müllera: Giovanni Pierluigi da Palestrina (nar. 1514, zemř. 1594). Mimo to hudební a pěvecká čísla dle zvláštního programu. Vstup volný. Lázeňští hosté vítáni. — 12. srpna: O půl 9. hod. v proboštském chrámu Páně: III. mše B-dur pro tenor a bass od místního ředitele kůru Fr. Procházky. Introit: Dilexisti, 2hlas dle Pittoni s průvodem varhan. Graduale: Specie tua, offertorium: Filiae regum, pro dva mužské hlasy od J. V. Vymetala a communio: Quinque prudentes, chorál vatikánský. Pange lingua, pro 4hlasý mužský sbor složil K. Douša. Po mši sv.: 1. Q. Havlasy: Protector noster, motetto pro 2 solové hlasy. 2. Ed. Treglera: Gloria, pro 2 mužské hlasy z Missa brevis II. 3. Tomáše Hoffmanna, ředitele kůru v Poděbradech (nar. 1875, zemř. 1909): Stála matka bolestí, smíš. 4hlasý sbor. Od 10. do 11. hod. v kreslirně chlapecké měšť. školy přednáška Vojt. Řihovského řed. kůru na Král. Vinohradech: »O vztahu instrumentální hudby k liturgii.« Od 11. do 12. hod. přednáška Bohumila Kašpara, ředitele kůru na Smíchově: »O římském chorálu edice vatikánské« s prakt. cvičením chorálního Te Deum. Ve 2. hod. odpoledne přednáška Jos. Kuhna, ředitele kůru v Turnově: »Některé myšlenky o nápravě pokleslé písně lidové a hudby chrámové«. Ve 3. hod. v proboštském kostele zpív. litanie K P. Ježíši, Otče náš a Zdrávas Maria, dle Nápěvů Oltáře. Te Deum (chorál vatikánský), jež provedou účastníci sjezdu. Pange lingua chorální. Po té prohlídka musea a lázní, pak příležitost slyšení koncert České Filharmonie. — Přednášky a produkce konají se bezplatně. Lázeňští hosté vždy vítáni. Přihlášky na sjezd, noclehy a obědy přijímá od 9. srpna proboštský úřad a ředitel kůru Fr. Procházka v Poděbradech. Účastníkům sjezdu po příjezdu do Poděbrad vykáží se zamluvené noclehy na proboštsství. Hudebniny cyrilské na skladech míti bude knihkupectví V. Hoblíka v Poděbradech. Zejména: Kyriale, Graduale parvum, Nápěvy k Oltáři atd. Nejdůstojnější biskupská konsistoř v Hradci Králové povolila, aby ředitelům kůru, kteří cyrilského sjezdu poděbradského účastníti se míni, dostalo se k účelu návštěvy sjezdu podpory ze zádušního jmění, kde toto jest postačitelné. Mají však se v příčině té obrátiti na své farní úřady a tyto na příslušné úřady patronátní.

Richard Wagner o katolické církevní hudbě. Názyry své uveřejnil Wagner ve spisku z roku 1849 »Entwurf zur Organisation eines deutschen National-Theaters« (Náčrt organizace německého národního divadla). Napsal: »Papež Marcellus chtěl v 16. století hudbu z chrámů úplně odstraniti, ježto tehdejší scholasticko-spekulativní směr (školská filosofie rozjímavá, opírají se o Aristotela) ohrožoval vroucnost a zbožnost veškerého náboženského citění: Palestrina zachránil hudbu církevní před vyhnanstvím z chrámů katolických, ježto navrátil jí potřebného rázu; jeho skladby, jakož i díla jeho školy a onoho století jsou výkvětem a největší dokonalostí katolické hudby církevní: jsou psány jen pro přednes — hlasy lidskými. . . Prvním krokem k úpadku právě katolické hudby bylo uvedení hudebních nástrojů: jimi a vždy volnějším a samostatnějším použitím jich byla nucena náboženskému rázu jakási smyslná ozdoba, jež jeho plně setřela a mimo to i na zpěv zhoubně působila. Virtuositá hudebníků vyžadovala i stejnou virtuositu pěvců, a tak brzy vnikl světský operní vkus úplně do chrámů. Určité věty svatého textu, jako »Christe eleison«, staly se stálým podkladem operních arií, a pěvci dle italského operního vkusu vyškoleni se produkovali v chrámech. . . Ač církevní hudba zavedením hudebních nástrojů všeobecně ztratila na své rylosti, pracovali i největší hudební skladatelé své doby na církevních dílech, která jsou nesmírné umělecké ceny. K ryzímu církevnímu slohu, jenž by měl býti z mnoha příčin co nejdříve obnoven, nemůžeme tato mistrovská díla čítati: jsou to absolutní hudební umělecká díla, jež zbudována jsou na podkladu náboženském, hodí se však spíše k provedení při duchovních koncertech, než k výkonům bohoslužebným. hlavně pro délku, která dílům Cherubiniho a Beethovena atd. provedení při bohoslužbách úplně znemožňuje.« Rich. Wagner praví, že dlužno hledati nejvyšší dokonalost katolické církevní hudby u velkých mistrů 16. století, ale doznává, že i pozdější mistři (instrumentalisté) vytvořili pro hudbu církevní vedlejší, skladby, jež sice nemůžeme čítati k čistému slohu církevnímu, nýbrž jako »náboženskou hudbu« pro duchovní koncerty. Ježto Wagner nachází »ryzí církevní sloh« jen v polyfonii 16. století, mu-

si ve svém zásadním odporu proti hudbě instrumentální vyloučiti z chrámů i mše Beethovenovy. Přiznává, že udává za příčinu jen délku děl Cherubiniho, Beethovena atd. . . . Hlasu lidskému, bezprostřednímu nositeli posvátného slova, musí býti dána bezprostřední přednost, nikoliv ale instrumentální okrasám nebo dokonce triviálnímu šumafskému hudlaření v nejmohutších církevních skladbách. A chce-li hudba církevní dospěti opět k původní své rylosti, musí býti reprezentována jen — hudbou vokální. . . Pro nutný doprovod vynalezla křesťanská genialnost důstojný nástroj, který zaujímá v každém chrámu nesporné místo; jsou to varhany, které co nejdůmyslněji spojují velikou různost tónového výrazu, vylučují ale virtuosní ozdoby v přednesu a smyslnými pávaby neobrací na se vnější rušivou pozornost.« (Soub. spisy, sv. 2., str. 255—6.)

K sarajevské tragedii poznamenává staročeská »Moravská Orlice«: »Některé moderní státy ovládnuty jsou už naprosto bezohlednou tou podzemní mocností. Ty hlavně, které vypověděly katolicismu a Kristu boj až na nůž. Jsou ovšem v rozkladu; ne snad pro svůj protikatolicism anebo i protikřesťanství, ale proto, že jsou ovládnuty úplně tou zlou mocností a že právě ta smutná věc je vehnala až tam, že se zřikají všeho konservativního, všeho toho, co by jim jakž takž ještě mohlo pomoci z otroctví. František Ferdinand byl horlivým katolíkem. V Evropě je hrozná podzemní velmoc. Její alfoa a omegou je záhuba katolicismu. To je svatá pravda, na niž upozorňují i mužové vážní. Nepadli-li tedy František Ferdinand proto, že byl i se svojí milovanou ženou horlivým, v pravdě zbožným katolíkem a při tom i skvěle houževnatým Habsburkem?«

Jest zvláštní, jak požídatelství tisk všech odstínů dovede souhlasně nejružnější rafinovanou sofistikou vraždnický vládců omlouvati, jak dovedou zednáři hnutí soucit ke krvelačným násilníkům druhu takového. Ferrer, jemuž s naprostou určitostí jest dokázáno, jak dovedl šikovati celé řady fanatiků k násilným převratům, ale jest docela líčen jako mučedník. Civilisovaný svět, pokud v něm zbyla aspoň špetka soucitu, trnul hrůzou nad bestialitou, jakou páchali žáci Ferrerovi na obětavých ženách, na nemocnicích a jiných humanitních ústavech. Zednářský tisk však místo pokárání spustil pronikavý ryk proti všem »klerikálům«, jako by Tito zavinili svým desaterem a katechismem křovické skutky anarchistických vyjenců. Když střílel v parlamentě zločinec Vavrak po ministrech, hned jako na zavalanou požídatelství tisk přinášel veliké advokátské omluvy a líčil zákeřníka jako člověka nešťastného. Zrovna tak omlouvány atentáty na vynikající muže jiné. Ted' zase se líčí v požídatelství tisku dojemné bída a ubohost těch mladíků, kteří spáchali atentát na arcivévodu. Jest věru div, že se dají široké masy voditi takovou novinářskou demagogií. Jestliže mladíci něco zkusili, mohl za to snad arcivévoda? Vždyť přece do Bosny spěchal i proto, aby poznal, jakých tam bude potřebí sociálních reforem. Zločin spáchaný se nedá omluviti žádnými výkruty. Proč bandité, kteří tak často střílejí — prý z bíd — hlavy korunované a jiné křesťanské vladaře, nenamíří nikdy revolver na skutečné utiskovatele a vyděrače lidu? Proč udílejí generální pardon milionářským zdražovatelům potravin a pyšným bankéřům, kteří mají pokladny zavřeny na několik zámků? Proč existence, které se líčí v radikálním tisku jako zbědované, nedopustí se atentátu takového, který by mohl na nějaký čas zmírniti jejich hmotnou bídu? Proč střílejí zrovna tenkrát, kdy vědí, že jim zákeřná vražda ani v nejmenším neprospěje? Marno jest zastíratí umluvené politické manévry chytrých a smluvných společeností, které sice křičí po svobodě, ale samy svými činy se řadí k nejbezcitnějším násilníkům. Je-li chycen zednářský vrah, všude protikatolické noviny již předem poučují soudce, jak se mají k němu zachovati humánně, kterým svědkům mají věřiti a kterým nikoli, vyžadují k vrahovi daleko větší ohledy než k občanu, který po dlouhém dráždění do svého jízlivého soka strčí. Zato však takové »humánní« kruhy dovolují bez nejmenšího záchvěvu zavražditi úředního držitele moci, který se nedopustil ničeho zlého, dovolují jej usmrtiti beze všeho soudu. Tajní spiklenci odusuzují muže, jehož obranu ani slyšení nechťejí. Kdo takové zákeřné soudy schvaluje anebo nadbytečně omlouvá, posiluje postup nejhorší tyranie, která se vymyká všem závazkům zodpovědnosti a hovoří místo věcnými důvody krvavými činy.

Vědecký kurs o době husitské pořádá se v Olomouci od 20. do 23. července 1914. Přednášet budou znamenití znalci: dr. Sedlák, dr. Kyselý a dr. Martinů. Kurs bude se konati v místnostech c. k. bohoslovecké fakulty v Olomouci. Účastníci, kteří reflektují na společné stravování a na noclehy, rače se přihlásiti v sekretariátě MCM. v Olomouci, Dolní nám. 17. Přihlášky rače zaslati pokud možno co nejdříve, aby mohly býti místnosti včas obstarány a upraveny. Legitimace pro kurs, platící do všech přednášek, 2 K.

Konference katolické inteligence bude v Olomouci ve dnech 19. a 20. července, aby se tu naše

vzdělanstvo blíže poznalo, uradilo se o postupu další práce a ujasnilo si svoje úkoly v lidu a národě. Promluvy pronesou: Msgr. dr. Frant. Kordač na thema: »Inteligent a moderní kultura«. Dr. Jan Bartoš: »Postavení inteligenta katol. ve společnosti«. Dr. Josef Kratochvíl: »Renesance křesťanství v moderním myšlení«. Leopold Bartoš: »Postavení inteligenta kat. v životě veřejném.« V pondělí ráno bude uctaven Cyrilometodějský kulturní svaz. Referovati bude Frant. Světlík, šéfredaktor »Našince«.

Národohospodářská hlídka.

O subvenčních zlořádech napsaly 8. července »Selské Hlasy«: Zemědělské rady moravská i česká uplatňují svou působnost na našem venkově hlavně udělováním subvencí. Země i stát dávají rok jak rok zemědělským radám statisíce korun, které zemědělské rady rozdělují dle své libovůle a chuti mezi jednotlivce i obce. Agrárníci tímto způsobem získávají si stoupence, slibujíce všechny možné subvence a výhody zemědělské rady! Jak se subvencemi v jednotlivých okresech se hospodaří, o tom máme přesné doklady z Tišnova, kde v čele subvenčního systému stojí lidovopokrokový poslanec Balák. Velmi značný obnos subvencí ze zemědělské rady poskytuje se na chovné býky. Obec Olší u Tišnova v roce 1900 obrátila se na český odbor zemědělské rady o podporu na zakoupení býka. Pan starosta Fr. Patloka dostal vyrozumění, že obec dostane 300 K na zakoupení subvenčního býka. Obec hleděla koupiti schopného býka, ale byla ve své snaze sražena okr. hosp. spolkem, který sám o své újmě obstaral subvenčního býka pro obec Olší. Ale jak! Hospodářský spolek tišnovský dodal obci Olší býka a žádal na obci doplatek 600 K. Obec byla nucena býka vrátiti, poněvadž nebyl k potřebě. Býk spolkem hospodářským dodaný byl vrácen po sedmi dnech a jiný nebyl obci dodán. Za krátkou dobu vylezlo na venek, že Drásov, sídlo posl. Baláka, dostal r. 1900 nového býka od hosp. spolku a neschopný býk z Drásova byl jako subvenční nový býk dodán do Olší. Obec Olší povrhele z Drásova vrátila, jiného býka nedostala, nicméně ve zprávě českého odboru zemědělské rady za rok 1902 na stránce 148. čteme, že obec Olší skutečně dostala na obec býka 300 K. Obec Olší dostala povolení na subvenčního býka v r. 1900, haléře neviděla; subvenčního drásovského býka po jednom týdnu hospodářskému spolku vrátila a jiného neobdržela. Přes to i v roce 1902 vyplacená subvence 300 K Olší je ještě účtována. Kdo ji shrábl? Kdo o ni obec Olší připravil? V roce 1906 opět obdržela obec Olší povolení na 300 K na zakoupení býka. Pan starosta Hájek s radním na vyzvání okr. hosp. spolku dostavili se do úřadovny hosp. spolku pro subvenci. Podepsali kvitanci na 300 K, dali obecní razítko na kvitanci, ale obce Olší posud haléře neviděla. V den podpisu potvrzení nebylo v hosp. spolku peněz a posud nebyla ona subvence obci Olší vyplacena. Obnos 300 K je v r. 1906 kvitován, potvrzen, ale nevyplacen.

Zužitkovaná půda na světě. Evropa, jež je po Australii nejmenším dílem světa, zaujímá pouze 7.2 proc. celé pevniny. Za to však poměr půdy užitečné k neplodné je v Evropě největší, neboť z celkové její pevniny je zužitkováno 51 proc., kdežto v Asii jen 18 proc., v Americe 12 proc., v Africe rovněž 12 proc. a v Australii jen 5 proc. Kultury schopné, ale dosud ladem ležící půdy má Asie 45 proc. a Austrálie 40 proc., kdežto v Evropě takové půdy již skoro vůbec není. Plocha lesů měří v Asii 17 proc., v Evropě 28 proc. a v Australii 30 proc. celkové pevniny. Neplodná půda, jež asi trvale zůstane bez výnosu, činí v Asii 20 proc. pevniny, v Americe 18 proc., v Africe 28 proc., v Evropě 21 proc., a v Australii 25 proc.

Výsledky pokrokového hospodářství. V Napajedlích strhl se na podzim poprask. Tajemník Konečný byl propuštěn. Příčiny se všelijak tušovaly. Leč nyní již jest oznámen podrobný výsledek hospodaření pokrokové radnice. Revise zjistila, že po celých šest let nebyla provedena skontace obecní pokladny, že nebyl veden pokladniční deník. Tajemník zapisoval do něho třeba po několika měsících, co se mu hodilo. Protože byl Konečný pokrokovým nadsokolem, páni na radnici mlčeli. Potřebovali takového bojce proti »klerikálům«. R. 1912 darovala zadlužená obec deset tisíc korun na stavbu sokolovny, ale — přirážky nebyly zvyšovány. Jak to? Moudří otcové dávali na sokolovnu z fondu chudobinského a určeného na stavbu nemocnice. — Dále zjištěno, že za funkcionáři vážne schodek 6000 K, z čehož bylo hrazeno starostou a obecními pokladníky 2600 K, kdežto schodek za Konečným (asi 3400 K) zůstal neuhrazen, jelikož jeho domek již dříve padl na krytí obecního schodku. — A v té krizi se stalo šalamounské rozhodnutí, aby vinu jednotlivců odpykala obec, která dle rozhodnutí radnice a finančního odboru má zaplatiti veliké tisíce. Konečný také zpronevěřil značné sumy v různých spolcích. — Když mu bylo hrozeno udáním, řekl: »To by se mnou musilo více pánů do Hradiště.«

Kdo určuje směr politiky. Bulharům odhodlal se půjčiti dr. Salomonsohn. Skupina berlínské diskontní společnosti poskytne vládě bulharské půjčku pět set milionů korun. Leč bulharská vláda se musila zavázati, že učiní objednávky v obnosu sta milionů korun u německého, rakouského a uherského průmyslu. Kdyby si nějak Maďaři berlínského žida pohněvali, odpověděli by jim tiše a beze všeho vojska tak, že by několik let nezapoměli. Aby pak berlínská společnost Bulharsku půjčila, přimluvili se za to diplomaté němečtí a rakouští. Tu jest snadná odpověď na otázku, kdo vlastně platí více, zda diplomatický sbor či židovský milionář. Bankéři neprosí, nepřimlouvají se, ale hned zcela stručně poroučeji.

Město bude prodávat maso. Drážďanský magistrát se usnesl zříditi prodejny masa, poněvadž řezníci nechtějí snížit ceny masa, ačkoli dobytek jest v nynější době laciný.

Rozumnou novotu zavádějí u četnictva v Uhrách. Velitelství četnictva každý rok vysílá několik četníků na včelařský běh do Jedlova, načež tito včelaři zařizují včeliny na jednotlivých stanicích četnických. Mohlo by se také u nás provádět aspoň na stanicích venkovských. Také u zeměbrany uherské se zavádí včelaření; jistě novota chvály hodná.

**Všem našincům
odporučujeme**

**výhodné
ukládání
VKLADŮ**

**u Královéhradecké
bankovní jednoty**

= v Hradci Králové v Adalbertině. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Živnostenská hlídka.

Mzda vyplacena býti má dělníkovi při vystoupení. V živnostenském podniku proti okamžité výpovědi zaměstnaný pomocný pracovník propuštěn byl v úterý z práce a sděleno mu, že odpracovaná mzda za pátek a sobotu a pondělí bude mu vyplacena příští sobotu odpoledne. Proti žalobnímu žádání za okamžité zaplacení namítá majitel živnosti, že každému dělníku ihned při přijmutí se oznámí, že výpověď je vyloučena a výplata děje se pouze v sobotu odpoledne, a že se týden počítá od čtvrtka do čtvrtka. Na mzdu za sobotu se tudíž příští soboty zřetel vezme. Živnostenský soud vyhověl žalobě z těchto důvodů: Podle § 1156. obč. zák. náleží z pravidla mzda po vykonané práci. To jest přesné ustanovení, které nemůže býti změněno úmluvou tomu odporující. Žalovaným zaměstnavatelem tvrzené ujednání odporuje však dobrým mrávům. Dělníci jsou z pravidla osoby, které ze svého výdělku žijí a své životní poměry již předem dle svého výdělku mají zařizeny. Pokud se dělník nachází v práci, jest zcela lhostejno, jak se mu týdenní mzda vyplácí, poněvadž v každém případě dosáhne řádného zaplacení. To však se změní tím okamžikem, jakmile dělník z práce vystoupí, neboť peněz tím nutněji potřebuje a tudíž největšího zájmu na tom má, aby mu odpracovaná mzda ihned vyplacena byla. Zaměstnavatel naproti tomu může na zadržení mzdy jen tak dalece zájmu míti, že na místě společné týdenní listiny pro každého vystupujícího dělníka jednotlivou listinu výplatní vyhotoviti, dotyčně uzavřiti musí, což však žádného významu nemá. Proto jest udanlivé ujednání nemorálním. Ačkoliv dělník není vázán lhůtou výpovědní, nemohl by před uplynutím výplatního téhodne, ve čtvrtek končícího, vystoupiti a obdržel by také v tomto případě mzdy až za dva dny. Zvláště kruté jsou následky takového ujednání, pakli dělník propuštěn jest zaměstnavatelem v čase nepříhodném a teprve po práci ohlížeti se musí. Pakli to vše se uváží, je ospravedlněným názor, že taková úmluva neodpovídá hospodářské potřebě, dává podnikateli příčinu k chikanování dělníka. následkem čehož jako proti dobrým mrávům směřující, podle § 878. obč. z. neplatnou jest.

Zemská správní komise království Českého zadá na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1915 řízením nabídkovým dodávku různých potřeb pro zemské úřední budovy a ústavy. Žadávati se budou mimo jiné: sukno, zboží lnné, barchán, kartoun a jiné tkaniny, dále houně, podložky pryžované, nitě, bavlna k pletení, různé tkanice, vata bavlněná, potřeby čalounické, výrobky provaznické, mydlářské a voskařské, kůže, petrolej, různé druhy olejů, lih denaturovaný, Brunsova vata, lysitol, odorit, lysol, soda, sláma ložní a hřebeny. Do kterého z zemských ústavů třeba jmenované předměty dodati, dále v jakém přibližném množství, druh a jakosti, jest podrobně uvedeno ve zvláštním výkazu roční potřeby, jenž spolu s podmínkami o zemských dodávkách, jimž každý dodavatel se bezpodmínečně podrobiti musí, jest vyložen k volnému nahlédnutí v úředních hodinách v podacím protokole Obchodní, živnostenské a průmyslové Ústředny v Hradci Králové. O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni. Oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy opatřené podány buďtež do 28. července 1914 (12. hod. polední) v podacím protokole zemské správní komise království Českého. Vadii netěba skládati.

Poměry v Zemské jednotě řemesl. a živn. společenstva v král. Českém. Všude proniká již strannický duch politický. Pak se nám diví nepřátelé, že chceme míti i odborné sdružení vlastní, aby našinci nemusili platiti na rejdy svých politických nepřátel!

Zem. jednota společenstva založeného pro povznesení stavu živnostenského ocitla se pod mandem nár. sociálním. Na strýčkovství, jaké tam od té chvíle zavládlo, naříkáno již dlouho. Nyní mladočeský »Národ« (v č. 20.) uveřejňuje důležitý kritický dopis, z něhož vyjímáme: »Způsob použití subvence ke společné výpravě živnostenské do Vídně, jejíž uspořádání bylo lehkomyšlné a nedokonalé, nutí ku protestu proti celému nynějšímu řízení v hlavní naší zemské korporaci živnostenské. Již to je pozoruhodné, že jeden ze jmenovaných pánů přiznává, že dostal zdarma jízdné, ač je výborně situován . . . Ostatně ani těch 500 K státní subvence pro oblibence p. Slavičkovy nestačilo, neboť vydání překročilo přes 700 korun. Není také divu, když samojediný starosta — ač mohl na základě svého poslaneckého permanentního lístku jeti do Vídně bezplatně — dal si také dáti zdarma lístek exkursní z Jednoty a mimo to dal si vyplatiti na dietách tak značnou sumu peněz, že pohltila takměř polovinu celé subvence. Že se vůbec subvencemi státními v Zemské jednotě — které obnášely za loňský rok celkem i se subvencí zemskou 9000 korun — přímo hazarduje a plýtvá, dokazuje nejlépe ohromně vzestupný výdaj na kancelář, který dostupuje dnes výše 30.000 korun ročně, ačkoliv se vyřizují došlé věci mnohem liknavěji a počet čísel jednacíh je daleko menší, než byl před dvěma roky, kdy kancelář Zemské jednoty stála sotva jednu třetinu nynější sumy a kdy personál kancelářský čítal pouze 4 síly. Dnes ovšem čítá kancelář 8 sil a dalo by se očekávati, že i agenda jednacíh čísel bude s tímto počtem v poměru vzestupném. Pohříchu tak však není. A příčina? Ta jest velmi jasná a pochopitelná. Personál chodí do Zemské jednoty hůře snad ještě, nežli toulavý holub do holubníka. Odpoledne čtou se dokonce v kanceláři pro ukrácení chvíle noviny a romány. To jistě je ku prospěchu personálu a působí na nutné a nezbytné zdokonalení vědomostí k vedení ústředí všeživnostenské organizace nutných. . . . Prim v celé této národně sociální propagandě hraje ovšem orgán poslance Slavička »Český řemeslník«, který se poslední dobou zvrhl tak, že již pro ohromnou lásku ke straně národně sociální zapomíná, že má sloužiti všemu živnostnictvu a ne jen straně Slavičkově. Důkaz o tom podávají poslední dva úvodníky »Čes. řemeslníka« ze dne 20. a 27. června t. r. V prvním velebí se nadmíru kohorta Slavičkova a vítězství strany nár. sociální. V druhém úvodníku, který pojednává o exkursi Zemské jednoty do Vídně, chvalopěje se bratru Slavičkovi a jeho organizačnímu talentu. Věcného však v celém úvodníku není ani zbla. Vůbec »Čes. řemeslník« upadl v opravdového a vysloveného kortěse politiky národně sociální, kterou v každém čísle přesycuje a otravuje nestřanné čtenáře.«

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako : malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Č. 78515/VII.

Vyhláška.

Zemská správní komise království Českého zadá na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1915 řízením nabídkovým dodávku různých potřeb pro zemské úřední budovy v Praze-III, dále pro zemský porodnice a nalezištní v Praze, ústavy pro choromyslné v Praze, Bohnicích, Kosmonosích, Dobřanech, Opořanech a Horních Bečkovících, donucovací pracovny v Praze a Pardubicích, polepšovny v Opatovicích n. L. a Králíkách a jub. ústavy pro děti skrofulosní v Luži a Cvikově.

Takto se budou zadávat:

1. uhlí a dříví palivové;
2. housky, rohlíky, chléb, maso, játra, dršťky, šunky, lůj, sádlo, máslo, mléko, smetana, cukr, rýže, oves, pivo, káva nepražená, káva žitná a vejce;
3. sukno, zboží lněné, barchán, kartoun a jiné tkaniny; dále houně, podložky pryžované, nítě, bavlna k pletení, různé tkanice, vata bavlněná, potřeby čalounické, výrobky provaznické, mydlářské a voskářské, kůže, petrolej, různé druhy olejů, lůj denaturovaný, Brunsova vata, lysitol, odorit, lysol, soda, sláma ložní a hřebeny.

Do kterého z výše jmenovaných ústavů zemských třeba jmenované předměty dodat, dále v jakém přibližném množství, druhu a jakosti, jest podrobně uvedeno ve zvláštním výkazu roční potřeby, jenž spolu s podmínkami o zemských dodávkách, jimž každý dodavatel se bezpodmínečně podrobiti musí, jest vyložen k volnému nahlédnutí v úředních hodinách v podacím protokole zemské správní komise a ve správní kanceláři každého z řečených ústavů a byl dodán též všem obchodním a průmyslovým komorám v království Českém.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zřetelováno jest právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav anebo pro více ústavů, po případě pro ústavy všechny, jest mu však spokojiti se také s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

V tom směru upozorňují se oferenti na ustanovení §§ 4. a 8. všeobecných podmínek dodávacích.

K ofertám dlužno použiti blankety k tomu účelu zvlášť vydaných.

Tyto blankety, jakož i výkazy roční potřeby a podmínky dodávací možno obdržeti za stanovený poplatek v podacím protokole zemské správní komise, jakož i ve správní kanceláři každého ze jmenovaných ústavů.

Oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy opatřené podány buďtež do 28. července 1914 (12. hodiny polední) v podacím protokole zemské správní komise království Českého.

Vadli netřeba skládati.

Potravní daň jsou povinni dodavatelé platiti ze svého.

Ze zemské
správní komise království Českého.

V Praze, dne 8. července 1914.

Praktikanta

s odbytou III. třídou měšť. neb
střední školy
přijme

medicin. drogerie.

Příležitost k řádnému, odbornému vzdělání!

Nabídky pod značkou „Budoucnost“ přijímá
administrace t. l.

BYRRH

silící a chuť povzbuzující francouzské víno výtečné nahořklé
od firmy příchutí, jediné

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Všude k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1094.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Thelcovské výrobní společnost

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky viněné i prací, dámské i panákové
plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na kotile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

— Výbavy pro nevěsty —

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m švytků vkusně rozdrobených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

POLE A LUKA

hnojte na podzim

moučkou z Thomasovy
strusky

známka hvězda.

Vysoké sklizně! Větší výnos! Lepší jakost!

Hospodářské Sdružení křesť.
zemědělců a Zemský Svaz
Praha II., Spálená 9.

PENSIONÁT

Voršilek v České Skalici.

Trojtřídní soukromá
divčí měšťanská škola
německá.

S ní spojeno praktické vzdělání chovaneček v kurzech hospodářských a obchodních, jakož i vyučov. cizím jazykem, hudbě, malbě, ručním pracím atd.

Krásná poloha, velká zahrada, vzdušné místnosti, vydatná strava.

Školní rok začíná 15. září.
Další zprávy podá ochotně představená.

Mnoho obtíží žaludečních
doma, na cestě vlakem i
lodí ušetří Vám

VADE MECUM

vys. c. k. ministerstvem koncesovaný diaet.
bylinný lik. přípravek, jenž

bezpečně

Vás uchrání náhlých poruch zažívacích.

V lahvích po 1½, 3, 5 K, v drogeriích neb u fy

Josef Hora, Dašice,
Čechy.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

DRAŽBA

v obeoní zastavárně
Královéhradecké

odbývati se bude v místnostech zastavárny
v sobotu dne 18. července 1914

a započne o 9. hod. ranní

NA ZÁSTAVY

veškeré pozůstávající z klenotů, hodinek, šatstva, prádla, obuvi a rozličných druhů látek, kol, houslí atd., které až do konce měsíce května 1914 propadly.

Zástavy do dražby propadlé možno ještě před dražbou ve čtvrtek do 12½ h. odpo. pouze u pokladny zastavárenské zúrokovati aneb vyplatiti.

Neprodají-li se veškeré zástavy, odbývá se druhá dražba 25. července 1914.

Po 14 dní před dražbou čítá se mimo úrok ještě dražební poplatek 2 h z 1 koruny!

V pátek před dražbou a v den dražby se vůbec neúčastňuje.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 24. července 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depoř. adresa Albibanka. Telef. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní,
bursovní a směnárenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím,
koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji
a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Sociální reforma.

Téměř žádná reforma se neprovede najednou a náhlým násilím. Zvláště nyní při každé reformě jest potřeba bráti v potaz třídní zájmy nejrozličnějších vrstev, nutno důkladně zkontrolovati všechna kolečka složitého státního stroje, aby překotnou reformou se více nepokazilo než napravilo.

Proto také bylo velmi dlouho a důkladně uvažováno o prospěšné formě sociálního všeobecného pojišťování. Napsány obrovské svazky, protestováno proti některým podružným podrobnostem i od kruhů, které si upřímně takové reformy přály. Pronešené návrhy rok od roku byly znovu a znovu kontrolovány.

Konečně 8. t. m. stálý sociálně-pojišťovací výbor skončil svou téměř šestiletou práci o předloze pojišťovacího zákona. Celá osnova tedy jest již hotova a čeká, jak dopadne její druhé čtení v parlamentě.

Jest dobře ohlédnouti se zpět na osudy důležité předlohy. Návrh na všeobecné sociální pojišťování podal v říšské radě již r. 1907 nikoli některý soc. demokrat, nýbrž křesťanský sociál německý dr. Lueger. Vídeňský purkmistr navrhl, aby vláda k tomu účelu povolila na počest šedesátileté vlády císařovy sto milionů korun. Soc. demokraté poslanci učiteli tak důkladnou sprchu — ovšem nazývali tento návrh »demagogií« a prchali, aby nemusili hlasovati s tímto mužem konservativním. — Když pak říšská rada při nedbalosti soc. demokratů nechávala návrh usínati, byli to křesťanští sociálové, kteří na podzim r. 1908 otázkou pojišťovací znovu vážně pohnuli.

Zatím co soc. demokraté v parlamentě rozdmýchovali štvance protináboženské, staraly se živly křesťanské, aby pojišťování bylo rozšířeno i na dělnictvo zemědělské, maloživnostnictvo a malorolnictvo. Soc. demokraté hned zaútočili nejrozličnějšími protesty a začali dělati obtíže. Přáli si, aby výhody pojištění platily pouze pro dělnictvo průmyslové, jako by zemědělec se napracoval méně než dělník tovární. Svou nedemokratickou jednostranností chtěli soc. demokraté docíliti toho, aby pojišťovací soustava byla vydána na pospas soc. demokracii, která v továrních dílnách pře-

vládá. Soc. demokraté již se těšili, jak veliký počet svých agentů usadí na účet všeho poplatnictva do kancelář, které budou nově zřízeny.

Křesťanští sociálové, aby horování pro blaho pracujícího lidu nezustalo pouze na papíře a na agitacních schůzích, postarali se o zřízení stálé pracovní komise pojišťovací. A v této sociální komisi vyvinuli nejčilejší a nejopravdovější akci právě katoličtí poslanci dr. Krek, Šrámek, Valoušek a jiní poslanci katolicky smýšlející.

Jakou radost měla soc. demokracie z katolické práce pro blaho dělnického lidu, to se ukázalo r. 1911 při nových volbách do říšské rady. Tenkrát kapitalisté činili všemožné pokusy, aby skuteční přátelé drobného lidu byli z říšské rady odstřeleni. Vyrojily se lákavé přípisy, slibovala se od velkopřemyslníků a bankéřů veliká volební podpora těm, kteří se proti nejnutnějším sociálním reformám v druhé lidové sněmovně postaví. Naši kandidáti odmítli charakterně a sebevědomě námluvy kapitalistických žoků. Proto také kapitalismus se jim pomstil úsilnou podporou ochotnější soc. demokracie. Sám Šrámek, jehož sociální práce pro dělnický lid si vynutila všestranný respekt, padl v nerovném boji k velké radosti bursiánů. Když pak zvláště ve Vídni a v Čechách byla zpečetěna porážka kandidátů katolicky smýšlejících, tu bursiánské listy zcela neomaleně vypukly v jásot, že zvoleno mnoho soc. demokratů. Židovsko-kapitalistické listy hlásaly vítězství, že soc. dem. poslanci budou činiti obtíže velkým finančním spekulacím bankéřů. Podle toho dalo se na prstech vypočítati, jací »přátelé lidu« a jací »protikapitalisté« zaujali křesla poctivých křesťansko-sociálních pracovníků.

Leč dr. Krek, který měl o postup pojišťovací předlohy největší zásluhu, zvítězil ve volebním přáli. Pronešené návrhy rok od roku byly znovu ztenčenou horlivostí na díle velice záslužném v sociální komisi.

Jestliže jest perná, namáhavá práce skončena, jedná se nyní pouze o dobrou vůli jiných osob, zasedajících v nejdůležitějším sboru zákonodárném. Leč — oť bujně letící právě se ocitl před velice širokým a hlubokým příkopem. Čechové nemíní od obstrukce upustiti ani za cenu lidového pojištění. Dále jest potřeba provésti důkladnou sanaci státních financí, kterou obrovské náklady na vojsko vážně ohrožují. Bude zapotřebí velikých obnosů, které se vyžádají i od kapitalistu a tito s parlamentními svými sluhý budou se brániti proti zatížení zubu nehty.

Pojištěnců bude přes 10 milionů. Kdekoliv pak nějaké pojištění jest zavedeno, tam také vzrůstají celé řady dobře placeného úřednictva. Nové úřednictvo bude znamenati pro všechno poplatnictvo veliké zatížení. Vždyť jakmile předloha nabude platnosti zákona, bude nutno ustanoviti přes osmnáct tisíc úředníků. Ovšem nebudou platiti na pojištění toliko zaměstnavatelé a jiní jednotlivci, nýbrž i stát. Ale nebudou plynouti konec konců poplatky vesměs zase z kapes poplatnictva? Nepomůže si stát z nouze novými nepřímými daněmi? Kapitalistů se ministerské kabinetů vždy tolik bojí. Všeobecné pojištění tedy nebude všehojivým lékem, přinese mimo prospěch i četné obtížné povinnosti. Ale jestliže centrální správa povede si svědomitě a skutku demokraticky, pak přece jenom uzákoněná předloha může znamenati veliký krok na poli sociální reformy. Lidé, kteří se napracují do úpadu, přestanou býti pomíjenými jednotkami, když se stanou k práci neschopnými. Poplatnictvo musí počítati se vším pracujícím lidem vážně, inteligenti poučí se důkladněji o ceně ruční práce, o těch ubožácích, kteří jiným stavům přinášejí chléb. Hoden jest dělník své mzdy! Tato biblická zásada, propagovaná horlivě kruhy křesťanskými, musí se konečně uplatniti v nejširší praxi.

Obrana.

Salomonsohn, Weiss a Bulhar. »Čech« píše: Předseda německé diskontní společnosti, dr. Salomonsohn půžil za krutých podmínek Bulharům 500 mil. franků, M. Weiss a M. Ganz, kteří jsou majitelé uherských továren na zbraně a střelivo,

došli — dle »Bohemie« — Bulharům 80.000 pušek a náležitou municí. Tak Israel opatřuje křesťanské národy válečnými prostředky. »Zbrojení a války jsou zlaté časy pro kapitalisty«, doznala sama »N. Fr. Presse«, rudý tisk, potírající militarismus, útočí však jen na panovníky a generály.

Proti tomu se neprotestuje. Městské zastupitelstvo karlínské usneslo se ve schůzi ve středu min. týdne konané, aby »Osvětovému Svazu« na oslavu roku 1915 bylo dáno 5000 K, po 1000 K ročně splatných. Mimo to usneseno, aby Sokolu pozemek na letní cvičení byl přenechán zdarma. Berou-li radikálové, ani »Volná Myšlenka«, ani kdo jiný neprotestuje, jenom na církevní účely nesmí se věnovati několik korun z obecního jmění. Katolíci nechť platí daně a přirážky a subvence ať berou protikatolíci. Tak je to dle chuti pokrokové, volnomyšlenkářské a podobné.

Surový útlak konservativního časopisectva v Portugalsku povoluje. Známý katolický list portugalský »O Dia« vyšel opět po půlroční přestávce, kdy byl vládou úplně potlačen. Žádný list na světě nezažil asi tolik pronásledování, jako »O Dia«. Veškeren inventář a celé zařízení tiskárny jeho bylo dvakrát revolucionáři zničeno a beze všeho důvodu byl ředitel listu Moreira d' Almeida a jeho syn uvržen do vězení. Dík ráznému protestu z ciziny, hlavně z Anglie, byli oba zatčení propuštěni opět na svobodu. Statečně a věren svému katolickému přesvědčení ohlásil těžce zkoušený ředitel listu, že znovu podnikne boj o zájmy vlasti a katolického náboženství s čerstvou myslí. Katolické noviny »O Nacao« začaly nedávno opět vycházeti ve zvýšeném nákladu.

Mnichů rota líná. Soc. demokraté znovu políčkují pověstnou husitskou hymnu Tůmovu. »Právo lidu« 22. t. m. vyčítá, že mníši v pražských Emmauzích si zařídili dílny truhlářské, zámečnické a klempířské. Docela tam mají řeholníci i motorový pohon! »Vyrobené předměty dodávají se pravděpodobně za peníze do různých klášterů, škol, a klerikálních podniků.« — Taková už jest důslednost sociálních demokratů. Tito zpívají píseň o »mnichu rotě líné«, vybízejí řeholníky a kněze, aby se oddali ruční práci. Soc. dem. žurnalisté, kteří se nikdy neživilí ruční prací, prohlašují za darmonocheby konservativní pilné inteligenty, pracující hlavou. Houkají se do světa výkřiky: »Jen kdyby chtěli parazité zkusit, jak obtížná jest ruční práce!« — Ale rázem korouhvička rudé logiky se obrací, jakmile se shledá, že mníši i ručně pracují. Hned se jim vyrazí z ruky dýlo a kladivo, hned se šve proti dělnické práci mníšské. Vždyť i kláštery jsou rozhodně povinny dle rudé zásady své potřeby si obstarávati tam, kde pracují soc. demokraté. Pomníky na hroby, kříže, oltáře, štukatéřské práce na církevních budovách obstarávají většinou soc. demokraté a to taková, kteří dovedou z práce vyšťvati dělníka, nechtějícího platiti do rudé pokladny a hlásícího se k světovému názoru křesťanskému. Rudá tyranie činí si výhradní právo i na výrobu těch předmětů, kterým se cynicky posmívá. Nu — a nyní šlehá karabáčem přes ruce i mnichy, kteří se domnívají, že mají právo pracovati pro kostel. »Buď práci čest!« Ale pracovati dovolí rudý tábor jen lidem některým, jen těm, kteří přijímají monistický názor světový. Jiný člověk, který si zachoval svobodu svědomí, musí býti uštván. A pak už proto mnich pracovati nesmí, aby se dále mohlo zpívat i »mnichu rotě líné.«

Leč soudruzi sami asi nevědí, komu má děkovati nynější generace za veliký rozvoj průmyslu a hospodářství. Právě benediktini to byli, kteří učili svou pilnou práci křesťanské národy průmyslovému pokroku. Středověcí benediktini mají lvi podíl o netušený rozvoj řemesel a umění. Ti pracovali v průmyslu celou řadu století dříve, než se narodil první soc. demokrat, živící se z kulturního odkazu pracovitých řeholníků. Mají tedy i benediktini beuronští na ruční práci dávné historické právo, které se nedá znásilniti ani největším protestem nenracujících polovzdělců a agentů.

O potřebě náboženství napsal český filosof, universitní profesor dr. Jos. Durdík (zemř. 1903), ve své »Soustavě filosofie« toto: »Jestliže hlubší

a jemnější hlava ohledá potřebu náboženství se staroviska filosofického, tím více ji pocítí při pohledu na lidi, kterým filosofie schází, nebo kterým názor světa kazí. Z úloh filosofie, jež má konati při vzdělancích, jest ne snad jim nahraditi náboženství, nýbrž chrániti je proti polovičaté vzdělanosti a křivé osvětě, proti nevěře, která je sama vždycky velice dogmatická.

Cíle zednářských akcí. Jestliže vůbec komu účel posvěcuje prostředky, pak jsou to zednáři, kteří se neštítí nejrafinovanějších zločinů a nejlistivějších podvodů k dosažení svých převratných snah. Palác Giustiniani v Římě byl velikou galerií umění. Nyní, kdy tam vládnou zednáři, vystěhovalo se z palácových síní umění, zato však se tam pořádají veliké schůze italských zednářů. Italský přívrženec socialistického syndikalismu Orano žádal od zednářů podporu proletariátu, ale špatně pochopil. Nyní po svých zkušenostech prozrazuje, že zednář jest buď prospěchárem anebo slabochem. Prázdnost svého myšlení snaží se zednáři zastřít protiklerikalismem. Zednáři se stává plno slabochů, kteří vědí, jak v zednářské Italii těžce se dělá kariéra lidem nejschopnějším, jestliže nezaprodají svého přesvědčení zednářským despotům. Orano praví, že i nábožné matky radily svým synům, aby vstoupili do kruhu zednářstva, aby se tak »něčím stali.« Orano poukázal na politickou bezcharakternost zednářstva a na to, jak zednáři nepoctivě zneužívají tisku. Za to byl z lóže vyloučen.

Dr. Fr. Aquilanti dokázal, že hlavním účelem mezinárodního kongresu zednářského v Římě r. 1911 bylo položit základní kámen v Římě a posílit boj proti křesťanskému názoru světovému lži-vědeckým ateismem.

Vlastenectví skutečné, obětavé, nelze nalézt mezi zednářskými sobci vůbec. R. 1913 letěl ze svého křesla kovaný socialista Millerand. Tento ministr války v době pro Francii nekritičtější musil ustoupiti zednářské msti proto, že odpůrce žida Dreyfusa, zdatného důstojníka Paty de Clam, znovu dal zařaditi do vojska. V Portugalsku zednáři odsuzují i listy radikální ze msty, že tyto povědi proti zednářské vládě trochu pravdy. Ve Španělsku strhl se tak veliký ryk pro popravu zednářského revolucionáře Ferrera, že byla vynucena změna ministerstva. — Orgán radikální strany turecké »Mechouritiette« napsal o zednářském řádu: »Bratři lóže a židé uvedli vlast naši na pokraj záhuby.«

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónován a pod. vnitřku kostela, znovuvzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Politický přehled.

Českoněmecké porady zase rozbity. Dne 17. července sešli se v Praze Němci, aby odpověděli na české přání. České strany trvají totiž na junktim mezi změnou zemského zřízení a úpravou jazykové otázky a žádají vypsání voleb do zem. sněmu, na němž by se vážně o smíru dalo jednat. Na toto české přání Němci prohlásili, že na junkti: mezi jazykovou otázkou a reformou zemského zřízení přistoupiti nemohou. Jsou však ochotni jednati o změně volebního řádu i zem. zřízení a to ve výboru zvolení říšskou radou, čímž požadují svolání říšské rady. Rozhodně jsou i proti vypsání voleb na zemský sněm. Prostředník mezi Čechy a Němci hr. Nostitz dostal od německých »smířovatelů« dopis, že Češi nepřistoupili na německé stanovisko a že je proto zbytečno dále jednati. Češi trvají tedy na obstrukci ve Vídni, Němci na obstrukci v Praze.

Svaz Němců v Čechách konal 18. t. m. ve Warnsdorfu valnou hromadu. Hospodářství Svazu končí schodkem 7900 K. Veliká většina vyslovila se pro návrh, aby se zavedlo řešení, doporučují-li se tou dobu přeložit řízení Svazu z Prahy do některého města v severních Čechách.

Vláda Stürgkhova se hájí. Vládní »Fremdenblatt« uveřejnil obšírnou obhajobu státních úřadů o jejich postupu při národních slavnostech poslední doby. Účelem vládního projevu není ukonejšiti rozehvění českého lidu nad tím, co bylo spácháno na příslušnících českého národa v Brně, ve Šternberku, v Opavě a Kateřinkách; k obraně přinucen byl hr. Stürgkh prudkou agitací v německém časopisectvu. Vláda prý se rozhodla národních projevů nezakazovati, ale opatřiti jich pořádání všemi zárukami, které byly nutnými na ochranu účastníků a všech jiných příslušných živlů obyvatelstva. — Nastala však ponejvíce zvláštní situace, že ochrana jednotlivých národních slavností a její účastníků byla by bývala zůstavena právě těm

místním činitelům, kteří se domnívají, že onou slavností jsou poškozováni ve svých vlastních národních zájmech. Za takových okolností jest samozřejmým úkolem státní správy, prostředky státní moci starati se o veřejný pořádek a bezpečnost zcela objektivně a na všechny strany. . . Projev vládní na konec vyzývá veřejné mínění a tisk, aby se nepřeháněly často nevýznamné a při podobných příležitostech ponejvíce nevyhnutelné příhody, aby se zbytečně nerozplaměhovaly národnostní vášně.

Zástupcové katol. české Moravy u hrobu následníka trůnu. Patnáctičlenná deputace katol. Moravanů ve středu 15. t. m. zavítala do Artstetenu, kdež v zámecké kapli sloužili za následníka trůnu a jeho choť zádušní mše sv. opati Bařina a Šup a probošt dr. Stojan. Po mši sv. odebrali se účastníci do hrobky, kdež na rakve položili velký vavřínový věnec a se slzami v očích pomodlili se za duše sarajevských mučedníků. Česká katolická Morava vzdala tak upřímným projevem hold vznešeným manželům. V deputaci zastoupeny byly oba výkonné výbory, klub katol. poslanců, Katol. rolnický spolek a Omladina, která přijela v nádherných krojích a s praporem.

Vlastnoruční listy císařovy. Císař a král náš vydal dva vlastnoruční listy. Prvním sprostřuje arcivévodu Bedřicha velitelství zeměbrany a přiděluje ho k dispozici císařova vrchního velení; druhý vyslovuje díky hr. Harrachovi, který za jízdy automobilem sarajevskými ulicemi snažil se vlastním tělem krýti arcivévodu Františka Ferdinanda a jeho choť.

Hallčský sněm rozpuštěn následkem uzákonění nové zemské volební opravy a nařizují se nové volby.

Bursa a zahraniční situace. V posledních dnech poklesly kurzy na burse, což odůvodňuje se špatnou zahraniční situací. Hr. Berchtold přijat už 21. července císařem v audienci, ač se tak mělo státi až koncem tohoto týdne. K zakročení v Bělehradě dojde co nejdříve, ale zdořilou formou diplomatickou. Akce prý tuze nespěchá.

Slovinsko-chorvatští poslanci istrijského sněmu, právě zvolení, usnesli se připustit klidné zasedání sněmu, bude-li zaručena úplná rovnoprávnost slovinské i chorvatské řeči na sněmu a v celé zemské správě.

Maďaři uklidňují? V poslanecké sněmovně uherské 15. t. m. promluvil hr. Tisza o stavu rakousko-srbského napětí. Hr. Tisza zdůraznil nutnost vyjasnění se poměru naší říše k Srbsku, ale že vyjasnění nemusí vésti nutně k válečným zápletkám. Mluvil velice mírně. Maďaři nechtějí srážky se Srbskem, ježto by jí zasaženy byly především Uhry, politika Tiszova v Chorvatsku a maďarské plány budoucnosti. Někteří jihoslovanskí politikové však tvrdí, že Maďaři mají se Srby pro případ jisté katastrofy tajné plány.

Bosenští Srbové. Deputace konservativní srbské strany v Bosně konferovala 17. t. m. v Pešti s hr. Tiszou o zamýšlených nových krocích ve školství, v policii a jiných odvětvích správy bosenské. Téhož dne odejeli do Vídně, kde se o téže věci radili s hr. Stürgkhem. — Deputace přijata byla také v Říši společným ministrem financí ryt. Bilišským a ubezpečila ho, že srbská národní strana zachová i nadále svůj program legální a pozitivní práce pro blaho Bosny a Hercegoviny, věrné dynastii a mocnářství.

V Uhrách mluví. O smutných posledních událostech nebylo slyšeti z Vídně slova vážného, parlament bezmocen odpočívá, zato v Uhrách dovedli užití situace a nedávne prohlášení uherského minis. předsedy hr. Tiszzy pokládá se za směřodátne pro příští postup mocnářství. 22. t. m. zase odpovídal hr. Tisza na interpelace o našem poměru k Srbsku. V Uhrách mluví o politice říše, v naší polovici říše říšská rada odsouzena k mlčení také zásluhou vlády hr. Stürgkha.

Válečný poplach nastal ve Vídni 21. července zásluhou vídeňského tisku, mluvilo se již o jakémsi ultimatum, dle něhož srbská vláda bude povinna do 48 hodin kladně zodpověděti rakouské požadavky. A ze všeho jest jenom pravda, že císař přijal hr. Berchtolda. Vyšetřování není dosud u konce a potrvá dle všeho do konce příštího týdne, nemohlo býti proto v Bělehradě zakročeno. — Zaráží však, že ministr vnitra bar. Heinold, ministr války Crobotin a šéf gen. štábu Conrad přerušili své dovolené a přijeli do Vídně.

O sarajevském atentátu v Srbsku. Ministerský předseda Pašić prohlásil prý: Máme doti zápasu s politickými vášněmi svého vlastního lidu, takže vláda nemá kdy, aby i za hranicemi hlídala ty, kteří se nazývají Srby, nebo kteří se snaží po spojení s námi. Nezačneme s nikým sporů, ale ať nám dají konečně pokoj. . . Každým způsobem však nebudeme osamoceni, když někdo veliký nás napadne. Je více těch malých, kteří mají s oním velikým sčítovati. — Z rozkazu min. předsedy Pašiče prohlásil sekční šéf Štefanovič: Půjde-li o výsledch podezřelých osob nebo svědků, vykonáme svou povinnost. To se stane jen v tom případě, jestliže žádost bude učiněna diplomatickou formou, která neuvede v pochybnost suverenitu Srbska ja-

ko neodvislého státu. Nikoliv Srbové je vinno, nýbrž vinník musí býti hledán v bosenské administrativě. O bezpečí a život následníka trůnu měla se starati lepší policie. Budeme se hájiti, poněvadž nechceme války a doufáme, že i tento konflikt dá se pokojně vyřídit. Boykotu v Srbsku není a také žádné mobilisace.

President Poincaré v Rusku. President francouzské republiky Poincaré přibyl v pondělí na válečné lodi do Kronštátu, kdež přijat carem, velkoknížaty, diplomaty, načež odejelo se do Petěrhu, kde hosta přijala carevna. Při hostině připil car na počest hosta. Pravil, že oba státy ještě v těsnějším svazku budou i nadále pracovati k udržení rovnováhy a míru v Evropě. Podobně odpověděl president Poincaré.

Povstání v Albánii. Očekávaný útok na Drač se neuskutečnil, došlo jen k přestřelce. — Zástupci šesti velmocí odpověděli na vyzvání z tábora povstaleckého, že přišli do Šijaku vyjednávat, že jsou srozuměni s jedním, ale že se musí jednati v Drači, případně v Sasso Bianco. Povstalci nabízejí se k novému vyjednávání proto, aby mohli žádati odstoupení knížete dříve než napadnou Drač.

Bulharská půjčka. Prudký odpor oposice proti půjčce byl značně oprávněn. Bulharsko muselo se opět vrátiti ku systému půjčkových záruk, který podařilo se mu před tím opustiti. Záruky půjčky jsou několikanásobné. Bulharsko dalo zárukou celý výnos svých cel, který odhaduje se na 24 mil. fr. a výnos monopolu cigaretového papíru, který činí asi 3 a půl mil. fr. Vedle toho ještě jsou zárukou přebytky z páskové daně, kolkových poplatků a daně z produkce tabáku. Také podmínky, které se týkají výhod pro konsorcium, jsou velmi tíživé. Bulharsko dává své dva uhelné doly v Perniku a Bohovdolu konsorciu úplně k dispozici na celou dobu, po kterou trvati bude amortisace půjčky a jest pouze súčasťeno jistou kvotou na čistém výnosu těchto dolů. Konsorciu povoluje se také výstavba dráhy Haskovo—Porto Lagos, jakož i vybudování přístavu v Porto Lagos. — Na objednávky z těchto staveb bude rezervováno pro Německo z výnosu půjček 50 mil. fr. Pokud jde o státní objednávky, mají tyto činiti v Německu a Rakousku úhrnem 100 mil. fr., z čehož připadá 75 mil. fr. na Německo a 25 mil. fr. na Rakousko. Tyto objednávky arci budou učiněny teprve z výnosu druhé části půjčky, na kterou vymáhá se konsorcium opční právo do 1. ledna 1917. Z výnosu prvé poloviny půjčky budou zaplaceny pokladní poukázky ve Francii umístěné v částce 75 mil. fr., jakož i nyní povolená záloha 120 mil. franků. Jest zř. jmo, že z celé bulharské půjčky neobdrží bulharská vláda mnohem více než 100 mil. franků volných peněz.

Mexiko. Dosavadní president Huerta se vzdal, načež kongres schválil vzdání se Huertovo 121 proti 17 hlasům. Ministr zahr. záležitostí Carbajal složil už přísahu jako mexický president. Týž prohlásil, že se vynasnaží, aby v Mexiku byl zjedнан klid a aby jako následek toho bylo provedeno sjednocení všech Mexikánů.

Jsem pojištěn ?? proti vloupání !!

Upozorňujeme pro letní období, kdy ráčíte se odebrati na cesty, na toto důležité pojištění, které Vám co nejkulantněji obstaráme. Pojištění proti ohni, úrazu, na život atd. obstaráme a rozpočty ochotně na požádání zašleme. Sprostředkování půjček při pojištění životním.

Královéhradecká bankovní jednota
v Hradci Králové — Adalbertinum.

Podporujte svůj vlastní podnik!

Zprávy organizační a spolkové.

Sekretariát Organizačního komitétu královéhradeckého právě uveden v činnost. Proto všechny zprávy a dotazy organizace křesť. soc. se týkající říďte pouze na adresu: Sekretariát Organizačního komitétu v Hradci Králové, Adalbertinum.

Program zemského sletu »Orla« dne 14. a 15. srpna roku 1914. Sl. spolky, korporace a jednotlivce upozorňujeme na tento program: V pátek dne 14. srpna. Slavnostní večer o 8. hodině ve dvoraně Adalbertina při restauračním zařízení s tímto programem: Proslov od vdp. VI. Hornofa. Zahájení sletu. Řeč vsdp. Msgr. ThDr. Frantika Šulce, kanovníka a profesora bohosloví: »Myslenka orelská«. Pozdravy. Koncert tamburašů jednoty katolických tovaryšů královéhradeckých. Vstupné 40 h. — V sobotu dne 15. srpna. Od 6. hod. ráno vítání přibylých br. odborů a hostů. O 8. hod. průvod od nádraží do města k polní mši svatě, kterouž bude sloužiti Jeho Excelence nejdp. biskup ThDr. Josef Doubrava. Při mši

sv. zpívá se píseň: »Bože, cos ráčil« a »Vzpomeň, ó Královno«. Po mši sv. promluva Jeho Excelence k Orlům. Písně: hymna papežská, národní: Kde domov můj a Morávo. Při zpáteční cestě bude vzdán hold episkopátu a hodnostářům před biskupskou residencí. Zkouška na sletišti sportovního hřiště. Vstupné 40 h, děti 20 h. Po průvodu v Adalbertinu schůze Všeodborového sdružení a katolických spolků. Mluvíti budou: vsdp. Msgr. kanovník Dr. Fr. Šulc: »O svépomoci« a vsdp. kanovník Dr. Fr. Reyl: »Moderní civilisace a křesťanská kultura«. Vstupenka spolková ke zkoušce, cvičení a koncertu 1 K. Odpoledne: O 3. hodině veřejné cvičení na sportovním hřišti (za Borromaeem) s tímto pořadem: Cvičení dorostu s praporky. Cvičení žen s kuželi. Cvičení protná mužstva. Cvičení na nářadí a skupiny. — Hudba k cvičením složena jest od vdp. profesora Dra Rudolfa Šetiny z České Třebové, skladatele pochodu Orla českého. Vstupné ke cvičení 70 h. Spolková dělnická a vojenská vstupenka předem zakoupená 50 h. Děti 30 h. Sedadlo 1 K 20 h. Na sletišti bude lze obdržeti občerstvení, jakož i ráno i při pořádání průvodu. Nedovoluje se obtěžování účastníků prodejem bloků a různých věcí. Pořadatelstvo sletu vzhledem k dnešní hospodářské tísní omezi se pouze na upomínku odznakovou a umělecké pohlednice vdp. konsist. rady Edv. Neumenna, autora plakátu sletového a pohlednice hradecké. Zakazuje se též fotografování. Po cvičení koncert v zahradě Adalbertina. Vstupné 30 h. Večer věneček ve dvoraně Adalbertina. Vstupné osoba 1 K. Orel 50 h. Za takového nepříznivého počasí při kterém by nebylo možno odpoledne cvičiti, obývá se cvičení dne 16. srpna. Stanice kol v Adalbertinu vedle fotografa.

Zvláštní vlak ze Staré Paky na první zemský slet »Orla« v Hradci Králové. Tímto žádáme veškeré důvěrníky všech katolických spolků z okolí, by co nejdříve udali počet členů, kteří se k tomuto zvláštnímu vlaku přihlásí. Přihlášky přijímají se nejdéle do 1. srpna. K přihlášce jest též nutno přiložiti 1 K zálohy. Jízdné na obě cesty obnáší asi 2 K 60 h. Abychom předešli všelikým nesnázím, prosíme pány důvěrníky, jakož i veškeré členstvo, by do určené lhůty nám svoje přihlášky určitě zaslali. Tím zamezí se různé svízele, jakých jsme zakusili za výpravy předešlého vlaku. Na přihlášky později došlé nemůžeme bráti zřetele. Přihlášky přijímá Václav Kopecký, t. č. předseda okresního představenstva, Stará Paka. Také Josef Říha, t. č. okresní jednatel »Orla«, Nová Paka.

Orelský den, spojený s 1. veřejným cvičením tělocvičného odboru »Orel« v Žamberku za přispění bratrských odborů z okolí, pořádají místní sdružené katolické spolky v neděli dne 2. srpna 1914 v Žamberku. Pořad: Dopoledne: 1. O 10. hod. do tří čtvrtí na 10 uvítání hostů. 2. O tři čtvrtě na 10 seřazení na »Vystrkově« a průvod do chrámu Páně, kdež kázání vldp. Dr. Gust. Domabyla, profesora z Hradce Králové, a mše sv. 3. O půl 12. hod. zkouška orelských odborů v zámecké jízdárně. Odpoledne: 1. O 2. hod. seřazení na »Vystrkově« a průvod s hudbou do »Remízku«. 2. Řeč dp. K. Keppla z Hradce Králové: »Mýšlenka orelská«. 3. Orelská cvičení: a) dorost dívcí s kyticemi, b) dorost mužský s praporky, c) členky s kuželi, d) členové protná cvičení, e) nářadí, f) skupiny. 4. Koncert. Tombola, buffet, pošta atd. Vstupné do koncertu 40 h, v předprodeji 30 hal. Orlové v kroji vstup volný. Večer věneček »U modré hvězdy«. Vstupné pro pána 1 K 20 h, pro dámu 60 h. Hudbu řídí p. Jar. Janovský. V případě nepříznivého počasí vše se odkládá na 9. srpna 1914. Sdružené katolické spolky v Žamberku.

Chvojenec. Dne 12. července pořádaly místní odbočka »Hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců« a skupina katolické mládeže na oslavu svátku sv. Cyrilla a Methoděje spolkovou schůzi, na níž měl vldp. P. František Náhlík, farář Chvojnovecký, pěknou časovou přednášku: »Mistr Jan Hus ve světle pravdy a rozumu.« Věcně a srozumitelně vdp. farář vyložil nejprve dobré a potom bludné snahy Husovy. Přednáška pozorně ode všech účastníků byla sledována. Doufáme, že přispěje i na dále mezi námi k lepšímu uvědomění v životě jak náboženském tak i vlasteneckém. Vdp. faráři upřímně a srdečně děkujeme. K vyplnění programu dále přispěly členky skupiny katol. mládeže sl. Jana Kolářová a sl. Anna Kerhartová pěkným přednesem básní »Naše hvězdy«, a »Soud Boží« a jednatel odbočky Hosp. sdružení p. Fr. Kamenický krátkou sice, ale poučnou přednáškou »O důležitosti tisku«. Jest zajisté záhodno, projevití upřímné přání, by schůze podobné u nás bývaly častější. Zdař Bůh!

Slet královéhradeckého okrsku »Orla« a slavnost 20letého trvání »Katolické jednoty« v Kostelci n. Orl. Již v časných hodinách ranních dne 12. t. m. počali se sjížděti bratři a sestry z celého okolí. Po uvítání na nádraží kosteleckém ubíral se průvod na náměstí do spolkové místnosti »Na Rabštejně«. O půl 10. hodině byl nástup a pochod do chrámu Páně, kdež měl nadšené kázání dp. Jelínek. Slavnou mši svatou sloužil dp. kaplan Kalhous za asistence vldp. děkana Kašky a dp. Jelínka. Odtud pochod na cvičiště ke zkouškám. Veliká slavnost byla odpoledne. Průvod odpolední, ladně seřazený, ubíral se na požeňání a odtud pak na cvičiště. Vlehelého uvítání dostalo se všem okrskovým starostou brem P. Hýblem z Týniště n. Orl., pozdrav za náhodský okrsek pronesl místostarosta Josef Kozel z Náchoda. Cvičení zahájily žačky s křůžky z Týniště n. O. a Černilova. Sklidily bouřlivý potlesk. Taktéž i cvičení žactva a dorostu mužského s praporky bylo provedeno pěkně. Ženy, počtem 50, cvičily skutečně vzorně a přesně, též mužstvo (100) cvičilo ladně, zvláště se krásně vyjímal křížový nástup

na cvičiště. Na nářadí budilo pozornost týnišťské družstvo žen, které cvičilo na bradlech a za své výkony sklídilo potlesk veškerého obecního. Pěkné byly i jejich skupiny na bradlech. Po nastoupení družstev k nářadí cvičily: týnišťské a hradecké na hrazdě a bradlech, kostelecké na bradlech a skok o tyči, ústecké na hrazdě. Všechna družstva cvičila velice zdařile. Skupiny uspořádaly odbor týnišťský na bradlech, hradecký na zemi. Zábava, která se potom rozproudila, byla nenucená a živá, kterou rozmnožila hudba novoměstská svými dobře volenými koncertními čísly. Všichni byli spokojeni. — Katohické, velmi dobře řízené organizace v Kostelci n. Orl. zaslouží vůbec nejvyšší pochvaly za svou horlivou činnost. Kdyby se pracovalo všude tak účelně a důsledně, brzy by se živly protikatolické rozloučily se svou umělé dobytou nadvládou. Zdař Bůh činnosti další!

!! Nepřehlédněte !!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny:

	misto K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1—24	5-80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2-30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1-80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1-60	—90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1-20	—70
Seidlová: Kucharka Jitřenky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příhody, I.	2-20	1-80
Sahula: Rozmarné příhody, II, str. 176	1-80	1-40
Sahula: Veselá chvíle, str. 270	2-20	1-80
Brynych: Štít víry, str. 108	1-20	—50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168		—86 —50
Brodský: Naši přátelé, str. 100		—60 —40

Kde se chce naučit německy, kup si výběrné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorná cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny Schulz-Vorovka: Rozmluvy Cecha s Němcem, váz.	1-50
Glaser: Německy snadno a lehce	2—
	1-40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostati v »Družstevním« knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Církevní věstník.

Slavnost Porclunkule v seminářském kostele koná se v sobotu dne 1. srpna. O půl 6. hod. večer jest kázání. požeňání a sv. zpověď. 2. srpna ráno v 6 hodin mše sv. a sv. zpověď. O půl 9. hod. kázání a zpívaná mše svatá. Odpoledne o půl 3. hod. měsíční shromáždění.

Duchovní cvičení pro dívky budou se konati v Hradci Králové od 1. do 3. srpna v Borromaeu. Začátek v sobotu v 5 hodin odpoledne. Přihlášky činite na Sekretariát Sdružení české mládeže katolické v Hradci Králové (Adalbertinum).

Kněžské jubileum slaví dne 31. července t. r. ve vši tichosti skromný učenec, c. k. universitní profesor v. v., svého času rektor české university, t. č. převor kr. kanonie Želivské J. M. vsdp. Dr. Eugen Kadeřávek ve svém klášteře Želivě.

V praemonstrátském klášteře v Želivě konány kněžské exercicie od neděle 19. července do čtvrtka do rána 23. července za duchovního vedení kněze řádu sv. Dominika vldp. Odilona Pospíšila. Krom skoro všech řádových kněží kanonie Želivské účastnili se jich i duchovní ze zdejší diecése vldpp. faráři Frant. Koten z Čáchova, Karel Kolářský z Herálce, Josef Váňa z Ousobí, L. Moláček z Dolní Krupě, dp. katecheta Jos. Chaloupka z Něm. Brodu a dp. Josef Bílek též z Něm. Brodu. — Ve čtvrtek byla slavena adorační slavnost za účasti p. t. duchovenstva ze čtyř sousedních vikariátů; o 10. hod. měl promluvu eucharistickou vsdp. opat Salesius Roubíček, pak následovala adorační hodina, při níž s přestávkami zpívána píseň »Zbožně se Ti klaním, skrytý Bože můj«, o 11. hod. byla sloužena před Nejsv. Svátostí mše sv., při níž zapěny na chóru přiměřené vložky. Celá pobožnost adorační zůstávala jak v duchovenstvu, tak ve zbožném zdejší lidu hluboký dojem. Nebylo bez významu, že právě v ten den v Lourdech začala slavnost 25. světového kongresu eucharistického.

Česká výprava k eucharistickému sjezdu lurdskému dospěla v neděli ráno do Bernu, odpoděle pak jela do Ženevy, kam dorazila o 6. hod. V pondělí přijeli poutníci do Paray le Moniazu o 7. hod. ráno. Po slavném průvodu (při němž pěna píseň »Bože, cos ráčil«) měl proclitěnou promluvu Jeho Excelence nejd. biskup dr. Josef Doubrava, duchovní vůdce poutí. Po odpolední pobožnosti jeli poutníci dále přes Lyon a 22. t. m. šťastně dospěli do Lurd. Uvítala je nádherná výzdoba města.

Již ten den bylo zde shromážděno přes dvě stě biskupů a obrovské davy jiných poutníků téměř všech národů světa.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 20. července. Výkaz spotřeby vody v nových vojenských kasárnách v týdnu od 30. VI. do 7. VII. 1914 vzat byl na vědomí. — S panem Františkem Slabým se sdělí, že proti žádosti jeho za povolení k ambulantomu obchodu uhlím ve zdejších městě není námitek. — Vzata byla na vědomí zpráva Svazu českých měst v král. Českém, že VI. sjezd českých měst konati se bude ve dnech 19. a 20. září 1914 v Hradci Králové. — Žádost pp. manželů Václava a Anny Hájkových, majitelů novostavby v bloku IV., na parc. č. 13., za udělení povolení k užívání nádvorního prádelny při této novostavbě postoupí se městskému zastupitelstvu. — Za členy obecního trestního senátu zvoleni byli pp. měst. radní: K. Halounek a JUDr. Al. Zimmer. — Panu Jos. Novotnému, staviteli zde, uděleno bylo povolení k obývání restaurační novostavby na parcele č. 183-11 v bloku XIV. — S policejním úřadem se sdělí, že p. R. Kujalovi udělena byla c. k. okres. hejtmanstvím v Hradci Králové koncese k pronajímání bytů. — Vzta byl na vědomí výměr obce Pražského Předměstí, kterým tamní obecní zastupitelstvo vyhovělo žádosti obce Královéhradecké za změnu vyloženého regulačního plánu obce Pražského Předměstí.

Schůze obecního zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude dne 25. července 1914. Ve schůzi této složil starosta města Hradce Králové pan JUDr. František Ulrich a pp. členové městské rady slib do rukou místodržitelského rady pana Josefa Smutného.

Přidělení referátů v Hradci Králové. Starosta pan JUDr. Fr. Ulrich: Referát finanční a musea. — Pan náměstek Julius Russ: Hospodářství polní a luční. Stavební a hradební hmoty. Patronátní, nadační a pevnostní pozemky. Veřejné komunikace, dlažby, stoky. — Pan náměstek Josef Pilnáček: Chudinství. — Pan JUDr. Alois Zimmer: Referát právní. Nadace, vyjma školské. Daně a dávky. Obec. důchodky, dávky a práva požitelná. — Pan Karel Hubáček: Hospodářství rybníční a lesní. — Pan MUDr. Batěk Leopold: Účely vzdělávací. (Divadlo, referát umělecký a osvětový.) Dary a příspěvky. Zdravotnictví. Mlékárna pro kojení. — Pan Karel Halounek: Veřej. osvětlení petrolejem. Koupadlo v fece Orlíci. Veřejná bezpečnost. Vojenské záležitosti. Zdravotnictví — čistění města. — Pan Karel z Isakoviců: Referát patronátní a hřbitovní. Referát stavební. — Pan Ing. Vilém Frynta: Elektrárna, vodárna a plynárna. Korreferát musea průmyslového. — Pan Josef Novák: Městské zahradnictví. Veškeré školství a školské nadace. — Pan Josef Thoř: Referát živnostenský a jateční. — Pan Pokorný Antonín: Referát sociální. Obecní budovy. — Kuratorium obchodní akademie: Krčmář Alois. Wipler Karel. — Sirotní rada: Fait Ant., Hlávka Fr., Hnilička Fr., Pilnáček Josef. Náhradníci: ThDr. Domabyl Gustav, Jirásek Stanislav. — Odbor sociální: Beněš Josef, Červený Jaroslav, ThDr. Domabyl Gustav, Fait Ant., Hanousek Vítězslav, Helvich Rud., Hnilička Fr., Chalupa Rud., Mareš Jan, Pokorný Ant., JUDr. Pokorný Frant., Rejthárek Frant., Thoř Josef, Tolman Jiří, JUDr. Zimmer Alois.

Schůze semijubilantů z r. 1889. Minulý týden sešli se v Hradci Králové kněží r. 1889 vysvěcení ke přátelské schůzce, protože mnozí po celých 25 let se neviděli. Doba 25 let v životě vůbec a v životě kněžském za dnů našich je doba činných životních zápasů, proto mnohý semijubilár stříbrem svého vlasu dokazoval ráz stříbrného jubilea. Do prvního ročníku semináře nastoupili v počtu 64, protože tehdy ještě nebylo nevěreckých profesorů, kteří ve své zlobě zraždili studenty od vstupu do českých seminářů. Během studia seminářského odešlo as 10 kolegů pro přísné požadavky jistého profesora do jižních zemí a působí mezi Slovinci. Vysvěcení byli 42, z nichž za 25 let zemřelo 6 a zbylo na živu 36. Ke schůzi dostavilo se 25, druží až na 4 se platně omluvili. Mezi své bývalé alumný zavítal jako milý host bývalý oblíbený spirituál vdp. P. J. Zima, člen benediktinského kláštera v Emauzích, jenž po dávném způsobu v seminářském kostelíčku promluvil vše k jubilejním bývalým alumnům, načež obětoval mši sv., při níž přistoupili všichni jubilanti ke společnému sv. přijímání. Snídaní připravila velmi ochotně vededůstojná správa semináře, což vděčně bylo přijato. Po mši sv. složili všichni jubilanti hold svému nejdůstojnějšímu arcipastři, ujistivše, že ústy svého mluvčího, p. kanovníka Reyla, o kanonické poslušnosti a neochvějné věrnosti k sv. církvi a nejd. episkopátu. Jeho Excelence nejd. biskup v pohnutí přijal toto osvědčení církevního smýšlení a srdečnými, otcovskými slovy blahopřál jubilejním duchovním, udělil jim pro další pastýřskou činnost vrchnopastýřské požehnání. Na konec schůzky uspořádán v restauraci Adalbertina přátelský oběd, mezi kterým dali se jubilanti společně fotografovat. Letmo upřelho několik krátkých hodin milého setkání a již rozjížděli se opět všichni do míst svého působení slibivše si, že Deo volente sejdou se za 25 let opět. Zdaž sejdou se všichni, jest v moci Boží. Snad ještě některá jiná doba poskytne příležitost k přátelské schůzce, protože mezi svěcení z r. 1889 vládne již od dob seminářských duch upřímného přátelství. Na shledanou!

Po pětácti letech. Kněží vysvěcení před 35 lety sešli se dne 20. t. m. v Hradci Králové. Z osmačti

vysvěcení dosud žije šestáct. Dostavili se vdp.: J. Grimm, kapitulní děkan z Bolešlavě, V. Havlík, farář z Oubřetova, J. Jakubec, farář z Opatovic, J. Kossal, děkan z Hořic, P. Langer, farář z Čáslavi, A. Nývlt, farář z Činčevsi, J. Vaněk, farář z Popovic, J. Vlt, farář z Bohárny. Ve výroční den ordinace (20. t. m.) promluvil k jubilatům v chrámu Panny Marie vdp. superior P. J. Stryhal. Následovala mše sv. Pak jubilatů složili poklonu vsdp. generálnímu vikáři Dr. J. Soukupovi a svým bývalým představeným, vsdpp. prelátům dru A. Brychtovi a M. Musilovi. — Jeho Exc. nejdp. biskupovi zaslán telegraficky projev synovské oddanosti do Lurč. — Při společném obědě případný proslov pronesl vdp. Kossal.

Obchodní gremium královéhradecké svolalo na pátek 17. t. m. ustavující schůzi svých sekcí. Za předsedy resp. místopředsedy zvoleni v sekci textilní pp. Holý a Pavelka, v sekci koloniální pp. Řezáč a Vaněk, v sekci železářské pp. Helvich a Michálek. V následujícím volném rozhovoru poukázáno k nepřiměřenému všeobecnému zvýšení výdělkové daně a usneseno uspořádati protestní schůzi v nejbližších dnech. V úterý dne 21. t. m. konalo obchodní gremium za četné účasti schůzi výborovou. Předseda p. cís. rada Richter. Po vyřízení formalit podal místotajník Ústředny p. Wiškowský jednatelemskou zprávu za I. pololetí, z níž vyjímáme, že odesláno bylo pod 51 čísly 83 dopisů, tiskopisů a oběžníků v to nepočítaje; konáno bylo 6 schůzí výborových, 1 schůze členská a 1 valná hromada. Když byla projednána zpráva pokladní a došlé dopisy, vzata na přetřes záležitost nepřiměřeného zvýšení výdělkové daně a usneseno uspořádati v pondělí 27. t. m. zvláštní členskou schůzi, věnovanou především daňovým poměrům v Hradci Králové. Ku konci usneseno k návrhu pana Viktorina urgovati u obce rozhodnutí v otázce výstavby a zasaditi se o obnovu akce stran celního úřadu.

Zvyšování daně výdělkové bylo provedeno v řadě případů letos způsobem tak příkrým, že jsou dokonce i firmy, jimž daň ta byla na ráz až zdvojnásobena a ztrojnásobena. Záležitost tato bude předmětem debaty na členské schůzi obchodního gremia v pondělí dne 27. t. m. v 8 hodin večer v zasedací síni městského zastupitelstva. Rozhovor zahájí místotajník Ústředny dr. Wiškowský. Hosté jsou vítáni.

Vyhádky. Za příčinou čistění nádržky vody pitné v Plotišťích nepoteče voda v sobotu dne 25. t. m. od 9 hod. večer do 7 hodin ráno v neděli. — Obec Královéhradecká prodá ořetník fízením as 100 q ovsu sklizně 1913 a to buď v celku nebo v částech. Vzorek tétož možno obdržeti u šafáře v městském hospodářském dvoře. Oferty zapečetěné a opatřené nápisem „Oferta na oves“ podány buďtež nejdéle do soboty, dne 25. července 1914 do 12. hodiny polední, do městského hospodářského úřadu.

Školské zprávy. Výroční zpráva c. k. vyš. gymnasia v Hradci Králové obsahuje pojednání Ot. Schillera: Julius Zeyer a Italie. Učitelských osob působilo tu 27. Žáků bylo na ústavě 312 veřejných a 7 privatistů. Jazyka mateřského bylo 317 Čechů, 2 Němců, náboženství katolického 306, evangelického 7, israelského 6. Výborně způsobilých bylo 86 žáků, způsobilých 162, celkem způsobilých 15, nezpůsobilých 30, opravnou zkoušku má 21. 25 stipendistů vzalo celkem 5753 K, na podporách vydáno 1378 K 90 h. Vycházek poučných bylo 16, turistických 15. — Ve zprávě c. k. reálky v Hradci Králové jest pojednání D. Filipa: Kterak přispívá příroda k udržení pohádek a pověr. Učitelských sil bylo 33, žáků 401 veřejných, 1 privatista, vesměs Čechů. náboženství katolického 361, evangelického 16, israelského 9, 1 starokatolik, 1 bez vyznání. S výborným prospěchem bylo 71 žáků, způsobilých 250, nezpůsobilých 38, opravu dostalo 28. 16 stipendistů bralo 1098.40 K. školné vyneslo 6960 K, na podporách vydáno 1247 K 34 h. Žáci měli 88 vycházek.

V „Obecní zastavárně královéhradecké“ za příčinou čistění místností ve dnech 28., 29. a 30. července 1914 (v úterý, ve středu a ve čtvrtek) se neúčaduje.

Seznam cen na týdenním trhu obilním v Hradci Kr. dne 18. července 1914 konaném: 1 hl: pšenice 19.— až 20.50 K. žita 13.— až 14.20, ječmene 11.70 až 12.40, ovsy 7.— 7.60, vikve 16.— až 20.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů 4.— až 4.80 1 q: jetelového semínka bílého 38.— až 50.—, máku 40.— až 44.—, žitných otrub 13.50, pšeničných otrub 12.50, 1 kg: másla čerstvého 2.60 až 2.80, sádla vepřového 2.—, tvarohu —.36 až —.48, vejce —.06, kopa: zell 6.— až 10.—, okurek 6.— až 7.—, kapusty 2.— až 3.—, cibule —.50 až —.60, drob. zeleniny 1.— až 3.—, 1 košík třešní —.70 až 1.—, 1 koš hrušek 18.—.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 18. července 1914 konaný přivezeno: hl: pšenice 38. žita 57, ječmene 13, ovsy 389, vikve 6, jahel 4, krup 10, jetel. semene 249, kop: zell 80, okurek 70, kapusty 180, cibule 460, drobné zeleniny 520, mrkve 180, hl: brambor 197, třešní 820 košů, hrušek 4 hl, podsvinčat 755 kusů.

Ohně. Na neděli koř 1. hod. v noci vyhořelo stavení p. Pajasovo na Pražském Předměstí u nádraží. Křídlo shořelo celé, i stropy proborfeny. Jeden nájemník z podstřešního bytu zachráněn se oknem po prkně. Kromě dvou peřin shořelo mu všecko. — Téhož dne po 12. hod. polední vzňalo se dřevěné stavení p. Tichého na samotě v Kobylích Dolech u Plotišť n. L. Staré dřevěné hospodářské stavení i se sýdlořou vyhořelo do základů i s hojnými zásobami píce. Na hašení pro nedostatek vody nebylo ani pomýšlení. S velkou námahou zachráněn vedlejší zděný výminkářský domek, když

část krytu byla stržena. Vyhořelý jest ovšem polštář. škoda však jest daleko větší. Tvrdí se také, že z komotivů vlaku podle stavení jedoucích na trati Hradec Král.-Hořice vychřelny jiskry, jež padly na doškovou střechnu, která se v okamžiku vzňala.

Všem našincům odporučujeme

**výhodné
ukládání
VKLADŮ**

**u Královéhradecké
bankovní jednoty**

= v Hradci Králové v Adalbertině. =

- Podporujte český katolický podnik! -

Na Pouchově konala se dne 12. července hasičská slavnost. Sjelo se k ní z dálného okolí mnoho bratrských sborů. Obecní starosta p. Polák přivítal hasiče jménem obce, jež obyvatelstvo bez rozdílu stran na přání místního sboru hasičského okrášlilo hojně své přitoky národními prapory. Na vhodném a pěkně připraveném místě u obecní váhy za přítomnosti značného počtu obecního zastupitelstva konali hasiči veřejné cvičení. Pan Skalický měl před tím vhodný výklad o úkolech hasičstva. Pěkná tato slavnost vydařila se za příznivého počasí a ukázala, že i na Pouchově mohlo by se občas něco dobrého společně provést za součinnosti všech dobře smýšlejších osadníků.

Pouchov. „Hlasy Venkova“ přinázejí články ve prospěch pokrokářů. Snad redakce ani neví, jak neagrárníci dovedou zneužívat tisku rovněžného proti konservativcům. Několik pouchovských pokrokářů schovalo se pod masku agrární, aby takto zakukleně bouchali do „Obnovy“, jež čtenářové u nás jsou mnohem bližší straně agrární, než pouchovští pokrokáři, kteří tihnou k socialistům. Již při posledních obecních volbách namáhal se vůdce pouchovských pokrokářů, aby dostal do obecního zastupitelstva místo „kleriků“, co nejvíce lidí pokrokových anebo aspoň hodně socialistických. Nebýtí agrárníka pana Pražáka, byl v obecním zastupitelstvu již nyní arcipokrokový neagrárník p. Hacker, který teprve před nedávnem u nás se usídlil a o naši obec žádných zásluh do té doby neměl. Podobně dostal se do obecního zastupitelstva socialista p. Herink, sotvaže si domek postavil, ačkoli máme na Pouchově plno starousedlých poplatníků, kteří však nejsou pokrokáři ani socialisty. Proto se také ti starousedlíci do obecního zastupitelstva nedostali a nedostanou, dokud pokrokářský učitel p. Merkl povede volby, jak se i naposled stalo. K vůli p. Merklvi odmítli lidé konservativní vstoupiti do zastupitelstva. Tím se stalo, že skupina agrární ocitla se v dosti nemilé situaci mezi pokrokáři a socialisty. Je známo, že nynějšího starostu p. Poláka pokrokáři chtěli již tenkrát svrhnouti a „pokrokovějším“ starostou nahradit. Nepodařilo se jim to, protože agrárníci, jehož chtěli k tomu použiti, odmítli od sebe pokrokářskou intriku. Z toho je viděti, jaké lidi na Pouchově podporuje bezděky agrární časopis. Podráží tam vlastní straně nohy a pomáhá jejím odpárcům. Celá nynější štvánice s mohylořu Husovou na Pouchově, jež tlel obecnímu zastupitelstvu a zvláště jeho agrární skupině dosti nepřijemností, vyšla opět se strany pokrokářské a před nedávnými novými obecními volbami a jistě ne na prospěch budoucích agrárních voleb! Dožijeme se toho, že pokrokáři budou u nás štváti nejen proti kněžím a konservativcům, nýbrž i proti agrárníkům, až ovšem budou se cítit se socialisty dosti silnými, aby mohli i proti agrárníkům i proti konservativcům zpřímá vystoupiti. Vždyť již nyní napadají pokrokáři rozličné nepohodlné agrární členy obecního zastupitelstva, nazývajíce je posměšně v „Hlasech Venkova“ č. 28. str. 5. „notáble“, kteří prý se pokoušejí o uzavření kompromisu s farou. Poslední dobou snažili se někteří členové obecního zastupitelstva vyjednávat s právořarečným měšťanstvem královéhradeckým o odstoupení vhodného místa na pozemcích právořarečných pro Husovu mohylořu. Tím způsobem bylo by se došlo v obci k pokoji i bylo by se našlo vhodné místo pro Husa. Tato snaha, zajišťá moudrá, nenalezla však souhlasu pokrokářského, neboť, když bývala výsledkem dobrým korunována, byla by pokrokářům znemožnila štváti Husem proti sobě sv. Jana u kostela. Nejedná se totiž o pokrokářům pouze o to, aby na Pouchově utčila se vhod-

ným způsobem. Stáleť panůvka Husova poražením mohyly, nýbrž má to býti zároveň i kápanec proti církví a jejím stoupencům. Proto vykládá se v „Hl.“ V. o charakteru Husově a o ohýbání hřbetu pouchovských notáblů před farou a píše se posměšně do slova: „Nemyslíte, pánové, že místo, abyste šli vy k nám (na faru), měli páni z fary místo nadávání jíti k vám a slušně požádati (pana Merkla?), zda by nějaká dohoda byla možná? Neboť si vynadat mladíků, jimž teče mléko po bradě (Lež. Obecnímu zastupitelstvu fara nedávadala, ale Vaše nezralé stoupence pravým jménem označila. Kolik má let nepinoletý Slávek, hlavní činitel u mohyly Husovy?) a seznaboři (toho neřekli na faře ani o Vás, p. M.) a jinak a pak jíti pokorně o smír prosit (mládo na faře nebyl!), to je trochu mnoho.“ — Největší zlost ze všech členů obecního zastupitelstva mají p. Merklvi pokrokáři na obecního radního p. Junka, poněvadž už nejen hlasoval proti zálučným snahám (p. Merkla) s Husovou mohylořu, ale docela i podepsal protest, který vyjala duchovní správa na Pouchově proti tomu. Ano, p. Junek ještě i nad to sebral s p. Merklkem 112 podpisů poplatníků pouchovských, tedy natřpolovici všeho poplatnictva s protestem souhlasícího; proti snahám Merklvců a tím pokazil značně štvářiště snahy jejich. Proto p. Junkovi vytýká v „Hlasech Venkova“, že prý jen ze zášti proti osobě v popředí Husova komitě stojící a ne z náboženského přesvědčení sbíral podpisy na protest. Škoda, že vzácná osoba, stojící v popředí Husova komitětu, nepověděla v „Hlasech Venkova“, co jí p. Junek „pěkného“ vyčetl několikrát mezi čtyřma očima. Táže-li se dále táž vynikající (!) osoba, které straně p. Junek vlastně dosud náležel, zdaž pokrokové či jiné, odpovídáme: p. Junek dosud je členem strany agrární a vždycky ji otevřeně podporoval. Nikdy však nebyl a nebude členem pokrokařiny, v níž p. Merkl je vynikající osobou. Bojí-li se „vynikající osoba pokrokářská“, že by prý p. Junek mohl býti „budoucně ze svého křesla vyhozen“ (viděť volby budoucí? O ty jde pokrokařům i při nynějších husitských štvánicích!), pravíme: To přece nebude bolet pana učitele Merkla! Ať p. M. natíká, až on bude od přestolu obecního odstraněn a ať nebrečí k vůli p. Junkovi, který ani o obecní přestol ani o brekot p. M. nestojí. Ano, sdělujeme, že p. Junek nechce vedle p. Merkla sedět budoucně ani na obecním přestolu ani pod ním, ale vždy chce býti hodně daleko od p. M. Ať jen při obecních volbách budoucích nevyletí někdo jiný z obec. zastupitelstva než p. Junek, neboť, potom by ten vyletlý pokrok nemohl v obci tolik štváti. Jako šťve dnes, když je ještě u přestolu. V posledním čísle „Ratibora“ (18. VII.) opakují Merklvci opětně lživou frázi, že prý nezralými mladíky byli nazváni od krejčí našich p. starostů a členové zastupitelstva, kteří šli shlednouti místo pro Husovu mohylořu u sochy svatojanské. Nikoli! Název „nezralých“ mladíků týká se pouze mladíků, kteří již před p. starostou a jeho komitě, jakož i po ní obhlédali místo, ač jim do toho nic nebylo a není. Vždyť tyto mladíci nejsou vůbec ani pouchovskými poplatníky! To je pravda, a chce-li p. učitel M. dokázat opak, ať popře (může-li), že jeho syn Slávek, p. příručí Capoušek atd. u sochy svatojanské neobhlédali místa pro Husa, nebo ať dokáže, že jsou poplatníky pouchovskými! Že by pouchovští duchovní nadávali (za plotem) někomu „Franto“, a že by proto mělo prý se říkat „Honza Konečnýho“ (tím se mluví náš pan farář), je tak pokrokářsky ušlechtilé v „Ratiboru“ řečeno, jako bylo ušlechtilé již před tím v něm psáno o pouchovském panu kaplanu. Takoví lidé u nás oslavují mravokárného Husa, pší o charakteru a předhazují katolikům, že prý sprostě nadávají.

Sloupnice. Jubileum 40letého kněžství slavil v neděli dne 12. července t. r. vdp. Klapálek, bisk. vikariální sekretář a farář ve Sloupnici. Příležitostí té použila farní osada Sloupnická k projevu úcty a oddanosti k svému duchovnímu správci. Před ranými službami Božími shromáždili se před farní budovou: školní mládež, páni starostové a zástupci obcí, ct. spolky: katolická hospodářská beseda, sbory dobrovolných hasičů z Horní Sloupnice a Vlčkova, spolek vojských vysloužilců, těloevičná jednota Orel a ostatní farníci. Když přehrála místní hudební kapela, přestoupili blahopřání za děti školy klášterní žákyně R. Sičová, M. Limberská, B. Mikulecká a Ž. Hurytová, za děti školy obecné žák Ji. Holub, načež blahopřáli P. T. páni starostové Jan Maloch (Sloupnice), Václav Kašpar (Vlčkov), Jan Zahradka (Horní Sloupnice) a ostatní zástupci, páni učitelé Fr. Vanický a Jan Osecký za ct. sbor, učitelský ve Sloupnici, p. V. Holásek za besedu, p. J. Veselý za sbor hasičský místní, p. J. Hajšler za sbor hasičský Vlčkovický, p. J. Fikeř za vysloužilce, p. Fr. Šafář za spolek orelský, dále pan MUDr. Jos. Jilek, obvodní lékař, pl. poštmištrův M. Janský, p. O. Janský, c. k. četnický strážmištr, veleb. představená zdejšího kláštera se ctih. sestrami a chovankami a četní jiní přítomní. Nato za zvuků hudby a hlaholu zvonů doprovoben vdp. jubilat do chrámu Páně, jenž jeho příčiněm a štědrosti předešlým děkuje za krásnou vnitřní výzdobu, kdež sloužil za přísluhy svého kaplana vlp. A. Nováka slavnou mši svatou. Již zdařile provázal pěveckým a hudebním sborem ředitel kůru p. V. Zachař. Velká řada družiček obklopovala krásně vyzdobený hlavní oltář. Jak před farní budovou, tak opětně při promluvě v chrámu Páně vdp. jubilat všem za oslavný projev srdečně děkoval. „Na mnohá léta!“

Znovuzřízení kostelíka v Chruštině. V den sv. Alžběty byly uloženy slavnostním způsobem pamětní listiny do makovice na nově kryté věži měděným plechem

našeho památného kostelíka sv. Michala, jehož restaurace jest v plném proudu a bude ještě letošního roku k sv. Václavu ukončena. Slavnosti účastnila se městská rada s cl. radou Kellem, v. insp. Moučkou, ředitelem Václavíčkem, Dr. Vodíčkou, prof. Švimerem, arciděkanem Mikuleckým, konservátorem Dvořákem, výbor památkové komise místní s řed. musea Positem, vl. radou Svobodou, inž. Lamačem, stavitelem města Šafránkem a Kubíčkem. C. r. Keř v dojemné řeči připomenul nenahraditelnou ztrátu vzácného příznivce umění J. C. V. následníka arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este, který sledoval s nemalým zájmem restauraci památné stavby sv. Michala a jeho přičiněním dostalo se na restauraci podpory v obnosu 10.000 K. Usneseno, projevit nehlubší zármutek a oddanost prostřednictvím vys. c. k. centr. komise ve Vídni, jejíž byl J. C. V. následník čestným předsedou. S potěšením možno konstatovati, že nad jiné pečlivě provádě se přesně s dodrž. programem slohová úprava kostela, dle plánů v. c. k. centrální komise za dozoru konservátora B. Dvořáka, architektka a členů místní památkové komise. — Širší obecenstvo se těší, kdy bude tato krásně restaurovaná stavba vysvěcena J. Ex. nejvdostojnějším arcipřítel biskupem Dr. J. Doubravou, nad jiné vzácným rozpoznatelem a ctitelem památek církevních a historicko-uměleckých.

Od Skutče. V neděli dne 12. července jel evang. farář z Ranné na povoz rolníka Štorka po silnici mezi Rannou a Holetínem. Najednou slyší rolník Karel Bureš z Ranné veliký křik a zoufalé volání. Z pole svého, na němž prohlížel úrodu, se ohlédl na silnici a vidí, že starší již kobyla, která do zmíněného povozu byla zapřazena, se splasila, povoz převrhla a pod ním i rolník a evang. farář Straku nechavši ležeti, postrašky přetřhla a uháněla k Ranné. Zde mohla mezi dětmi na návsi hrozná neštěstí způsobiti. To věda, spěchal rolník Bureš na silnici a rozpřaženými rukama se proti ní postavil, ji tak zadržel a neštěstí odvrátil. Celkem vše dopadlo dobře neb i evang. farář i rolník Štork zůstali zdraví.

Heřmanice u Lanškrouna. Našemu kostelíku farnímu, zasvěcenému sv. Jiří, dostalo se vydatné podpory na vnitřní jeho úpravu přáno od J. J. kněze J. z Liechtensteinu, který opětně osvědčil se jako jeden ze vzácných patronátů kavalírů a přátel památek našich. Není patronátu tak bedlivého na úpravu církevních památek jako kn. Lichtensteinský patronát, za vedení příznivce a rádce J. Jasnosti kněze vrchního ředitele Jáhna z Lanškrouna. Přímhuvo vzácného příznivce ředitele p. Jáhna dostalo se nejen kostelu heřmanickému celého obnosu přmo od Jas. kněze na opravu oltářů a malbu, ale i všem kostelům na patronátě, zvláště Č. Třebové, kde má býti výzdoba vnitřní provedena nákladem větším. Práce opravné svěřeny byly malíři Mühlovi z N. Paky, který krásně očistil malby na klenbě presbytere z let 1870 od akademického malíře Vřska pocházející. Práce na opravě oltářů svěřeny Apltovi, pozlacovači z Litomyšle. Oba provádějí práce pod dozorem konservátora Dvořáka velmi pečlivě. Nemalou zásluhu má o vnitřní uspořádání vdp. P. Toušek, farář, který sbírkami a svojí obětavostí v mnohém k dobrému výsledku přispěl. Žehnej Bůh všem, kteří se přičinili, aby náš horský kostelík. naše útěcha a útočiště zaskvěl se v krásném slavnostním hávu.

C. k. vyšší reálka v Kostelci n. O. ve výroční zprávě pojednání od R. Blumauera: Astrognosie neboli popis hvězdnatého oblohy. Učitelských sil bylo 17, žáků 225 veřejných, 15 privatistů. Ze žáků bylo 222 Čechů, 2 Němců a 1 Maďar. Náboženství katolického 214, israelického 10, bez vyznání 1. Výborné způsobily 36, způsobilých 143, nezpůsobilých 13. 2 stipendisté brali 452 K. Vycházek a výletů 44.

Příspěvky na kostel sv. Vojtěcha v Dolanech. Mimo uvedené již příznivce našeho krásného kostelíka jmenujeme další: Křížovou cestu darovali pp. manželé Tomášovi, zvon sv. Vojtěch rodina Košťálova, akordion manžel Hruškoví, korouhve pl. Pulpánová z Vosiček a pl. Dvořáková z Káranic, pl. Voženilková bílý pluvál. dámy dolanské usílly veškeré potřebné přádlo a dva krásné kříže darovaly pl. Burdová, pl. Božena Prokůpková. Výbor kostelní s duchovní správou vzdává všem milým příznivcům a dárcům vroucí děk — Zaplať Bůh a požehnej všem dobrým!

Odpověď zpěváků v Brandýse n. O. Před krátkým časem objevil se v krajském listě „Stráži Východu“ hanlivý článek z Brandýsa n. O., v němž způsobem sprostě urážejícím byli jsme před veřejností potupeni za to, že z ochoty a zcela nezištně vypomáháme ve zpěvu jak při pohřbech, tak i v kostele. Výkony našeho zpěvu nazvány byly „příšernými zvuky“ a doporučeno a raděno bylo p. pisatelem, aby zpěv vynechán byl vůbec — to nějaké „Amen“ ku konci že odbude se jakýmsi lacinějším způsobem. K tak nízkému způsobu psaní a ostouzení svých osob neměli jsme vůbec chuti něco odpověděti a na počestné dotyčné „Stráži Východu“ opravy se domáhati. Leč nutkání jsme byli k obraně vážných lidí. Podotýkám tedy, aspoň tolik: Byl jsem činným zpěvákem po 40 let, působil jsem nejen v kostelích při církevních zpěvech, ale i ve spolecích, v divadlech, při zábavných večířích atd. a to se zdarem a s pochvalou. Jsem schopen dosud zpívat dle potřeby kterýkoliv hlas — ovšem pokud mi pokročilý věk dovoluje. Syn můj se zaučuje a proto mistrovských výkonů nemůže od něho nikdo rozumný žádati. Přece však ve sboru nacvičeném uplatnit se může dobře. — Jsme zpěváky z ochoty, nikomu se nevnučujeme a zisku za to neočekáváme. Jsme tak dalece existenčně zabezpečeni, že na nikom nezávisíme a ničeho nezádá-

me. Za svou obětavost a dobrou vůli pro věc dobrou takové odměny se strany p. dopisovatele a spol. z Brandýsa jsme neočekávali a také nezasluhováli. Každý slušný čtenář odsoudí Vás, pane dopisovateli, jak si toho zasluhujete. Podnikl jste svým dopisováním útok již také na první osobnost v místě — leč ten pán ignoroval Vaše ubohé články, nechtěl se zabývat ubohým a nízkým Vaším jednáním a proto se domníváte, že nyní každý se Vás zalekne a Vy stanete se tak směrodatným v našem městě. Nemýlíte se a takového velíkárství se vzdejte — nikdo z vlivných osobností v místě vážně Vaše křivky nebere. Mňhnete-li klepařství a sprostotu, proti gustu tomu není důstojní! Proto také dalšími Vašími články se obrátí nebudeme. Radíme Vám v zájmu dobra a veřejného blaha, abyste se vyhlédl tomu krásnému umění, zpěvu — zvláště zpěvu církevnímu, chorálu. Až budete způsobit něco dobře zazpívat, pak doufám, že oceníte po zásluze to, čemu se dnes posmíváte. Možná, že myslíte, že hluché husitské zpěvy jsou vrchol umění. Ponecháváme Vám tu radost a radíme ku konci: Zůstaňte, pane, u svého femesla a nám dejte v budoucnosti pokoj. — Ulrychové.

Různé zprávy.

Na vědeckém kursu o době husitské v Olomouci promluvil na slovo vzatý badatel dr. Sedlák o Husově povaze. Jeho výklady byly tyto: Jest podivno, že dnes, kdy hledá se každý stín na sv. Cyrilla a Metoději, sv. Václavu, sv. Vojtěchu, sv. Janu Nepomuckému a bl. Janu Sarkandrově, z osoby Husovy dělá se modla, které nesmí se nikdo kriticky dotknouti a za vědecké považuje se pouze to, co je psáno t. zv. „duchem Husovým“. Od kdy však je vědeckost podmíněna tím neb oním duchem? O Husovi nesmí se psát ani panegyrika ani pamflety, nýbrž historická pravda. Povaha Husova je založena citově, ne rozumově. Od mládí je upřímně zbožný, má zálibu v náboženském, bez intelektuálních reflexí. Tato zbožnost vede ho ke kněžství. Hus je v kněžství šťastným jako každý dobrý kněz. Není však pravda, že by Hus byl hledal nějakou „novou zbožnost“ oproti katolické „zevnějšlosti“. Hus uděloval svátosti, svátostní, pohřbíval atd. právě tak okázale, jak tehdy se udělovaly a nikdy proti t. zv. „zevnějšlosti“ nepsal a nemluvil. Hus byl docela „klerikální“ i k donucování ke plnění náboženských povinností, ježto tvrdil, že i při nucení zůstává svobodná vůle. Proti „zevnějšlosti“ byli Matěj z Janova a Jakoubek, ti to mystičtí radikálové, kteří od svého radikalismu upustili, když jej táboritě začali provádět v praxi. Hus měl náboženský smysl úplně katolický a byl si jasně vědom, že t. zv. „zevnějšlosti“ jsou pouze prostředky vnitřního života. Se zbožností spojoval Hus smysl pro mravnost u sebe i u jiných. Shánky po penězích u něho nenalzáme. Byl dobře situován, vedle příjmů universitních měl sinekuru kaple Betlemské, při níž i pochovoval, ačkoli práva toho neměl a musil vésti s farářem spor. Měl při sobě rovněž dobře situovaného kněze pomocného a řadu mladých lidí, kteří mu psali. Od Husa proto nemile se slyší, horl-li proti štolu nemajetného kněžstva. Hus má vady všech reformátorů. Viděl černě, přestřeloval, generalisoval, užíval silných slov. Kázání a spisy reformátorů nemohou být pro svoji jednostrannost historickým pramenem. Měl dobré srdce a tvrdou lebku. Hus, který si stěžoval, že je kaceřován, sám obviňoval arcibiskupa Zbyňka z kacířství, který proto měl být citován do Říma. Boj jeho s arcibiskupem nesvědčí pro Husa. Hus soukromé hovory s arcibiskupem sděloval na kazatelně, arcibiskupa zesměšňoval, nazýváje profesory universitní „idioty“. Sám myšlenkově nemá žádného významu ani ve filosofii ani v teologii. Také s poctivostí a pravdou při své obraně nebral to vždy vážně. Papeže nazýval antikristem ale psal mu „Svatý Otče“, chlubil se, že nemá glejtu, když šel do Kostnice, ačkoli měl reální glejt v doprovodu panské družiny. Potřel papežství, ale právě za Jana XXIII. měl nadšené panegyriky na papežství. Viklefa, jehož se držel, v Kostnici úplně zapřel. Poněvadž ohlásil do Kostnice, že nemá glejt, byl uvězněn, ale jeho průvodci pak tvrdili, že vzdor glejtu byl uvězněn. V Kostnici zapřel i vědomí o jistých glosách, ačkoli jistě o nich věděl. Celkem je charakteristika Palackého o Husovi správná. Byl zbožný, nadšený pro mravnost, ale samolibý a neústupný. Jeho subjektivní přesvědčení a svědomí nechť však soudí Bůh, v něhož Hus i při své cestě na popraviště tak tklivě doufal.

Jakou dá svobodu moderní „pokrok“. Ve Francii obec Sarriac usnesla se, že místnímu faráři bude ročně vyplácet za opatrování kostela 500 franků. Předtím departementu protestoval proti usnesení, poněvadž je to vlastně „maskovaný plat“ pro faráře. Státní rada se k názoru tomu připojila a rozhodla zásadně, že faráři v žádné formě žádný příjem z obecních prostředků nesmí býti vyplácen, „ani tehdy, kdyby všichni občané s tím souhlasili“.

Veliký švindl ve vědě. Celá Evropa byla v rozčechení nad epochálními výzkumy inženýra Uliviho, vynálezce „radio-balistických“ paprsků. Ulivi však přehl před rozhodujícím pokusem, jenž měl zjistiti skutečnou cenu jeho vynálezu. V technických kruzích již dávno proskakovaly pochybnosti o jeho vynálezu. Zejména poukazováno k tomu, že Ulivi při jeho experimentech užití pumy pocházely vždy jen od něho a že opatřeny byly dvěma zápalkami. Ulivi byl tedy vyzván, aby vykonal pokus také s pumami, které nebyly jím zhotoveny. K tomuto vyzvání přidružil se také i jeho nastávající i chán, admirál Fornari, s jehož dcerou Ulivi zmižel. Ulivi oddaloval stále další pokusy, posléze však sňbil, že provede experiment s pumou, vyrobenou vynikajícím italským fysikem Alvanim. Když puma tato byla zhotovena a vše pro experiment připraveno, prohlásil Ulivi, že jeho aparát je poškozen. Konečně byl pokus stanoven na 17. t. m. a Ulivi dne 16. večer zmizel. Admirál Fornari odebral se 19. t. m. na policii, aby intervenoval v přičině vypátrání své dcery Marie Livie. Policejní komisař, provázen několika agenty, odebral se do bytu Uliviho, kde domníval se, že ji naleznou. Poněvadž na zvonění se nikdo nehlásil, byly dvěře vypáčeny, ale byt nalezen prázdný. Admirál Fornari učinil nyní u úřadu podání proti Ulivimu pro zločin únosu. Svatba měla se konati v nejbližších dnech. — Zatím sděluje se z Říma ze dne 18. t. m., že dcera admirála Fornariho prosila z Bologny telegraficky své rodiče za odpuštění pro sebe i pro Uliviho. Admirál odejel ihned za dcerou do Bologny, aby ji přiměl k návratu domů. — Dle zprávy z Terstu přibyl inženýr Ulivi s dcerou admirála Fornariho v pondělí parníkem do Terstu. Žurnalistovi, který si u něho vyžádal interview, sdělil, že jeho cesta nemá nic společného se selháním jeho vynálezu. Odjel se svou milenkou proto, že admirál nechtěl svoliti ke sňatku. Jeho vynález je prý zcela vážný, založený na dlouhém bedlivém studiu. Jak se nyní oznamuje, nabízel Ulivi svůj vynález mnoha státům, zejména Francii, ale všude se vyskytly pochybnosti o jeho účinnosti. Posléze přenechal jej Ulivi jednomu milánskému konsorciu, které mu krátce před odjezdem dalo 80.000 hr.

Spolek sv. Vincence z Paula pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém dle výroční své zprávy za rok 1913 měl příjmů 23.720.09 K, vydání K 12.384.60. Soustředoval v sobě 29 konferencí pražských a předměstských, konferencí venkovských 45. Ve spolku bylo 940 členů činných, 5828 členů přispívajících a dobrodinců, ošetřovaných chudých bylo 2969, dětí v útulně nalézalo se 90. Soustředěné tyto konference přijaly za rok 1913 K 185.125.06, vydaly 93.139.19 K. Vzhledem k dobročinnému účelu zasluhuji konference spolku sv. Vincence vši pozornosti a podpory.

Pokrok v magnetismu. Dle zpráv profesora Weisse byl zhotoven v Curychu pro pařížskou polytechniku nejsilnější elektromagnet na světě. Váží 1600 kilogramů a vyvinuje energii 25 koňských sil. Aby bylo zabráněno příliš rychlému rozpálení, bylo použito místo obyčejných drátů pro cívky měděných trubíc, které budou naplňovány v dobu činnosti studenou vodou. Každé oddělení bude mít vlastní chladíči. K zvýšení výkonnosti použito ferrokobaltu na pólech, kdežto ostatní části jsou ze železa švédského. Celý aparát je namontován na vůz. Profesor Becquerell hodlá pomocí nového elektromagnetu studovati zjevy magneto-optické a poznati blíže pohyby elektronů.

„Česká Stráž“ v Náchodě jest listem, který přináší zprávy z různých oborů práce „Orehtva atd. v severovýchodních Čechách. Dosud vyšla 4 čísla doporučují se co nejlépe! Dopíše si o úkazkové číslo. Celoroční předplatné o 8 stranách týdně vycházející „České Stráže“ činí pouze 3.50 K. Doporučujeme vřele!

Utrpení katolíků v Mexiku. Americké listy přináší hrozná zprávy. Za zmatených poměrů začal řáditi Villa s jinými ozbrojenými přívrženci proti katolíkům jako divý. Prý učiní všecko, aby zbavil svoji vlast staré překážky — církve, a aby otevřel lidu oči. Kdyby se byli pohlaví Mexika vždycky drželi církve, nikdy by nebylo došlo k tak děsným krveprolitím, k tak velikým hospodářským katastrofám, které nyní před sebou vidí mexický lid. Mexičtí povstalci dne 19. května obsadili Saltillo a následujícího dne přeměnili jesuitskou kolej sv. Jana v kasárna a hrozili vydrancováním. V pátek dne 22. května generál Villa obeslal všechny kněze ve městě a když je hrubě urazil, žádal od nich milion pesů pod trestem smrti. K tomu ještě nařídil, aby přítomní čtyři kněží Evropané a šest Jesuitů vzdálili se bez odkladu ze země, vzdor tomu, že Jesuité byli rodilí Mexičtí. Zatím je držel jako vězně v téže domě, kterýž mu sloužil za hlavní stan. Jelikož bylo úplně nemožno sehnati obnos jím žádaný, Villa se rozvztekl a prohlásil, že Jesuité musí mimo to zaplatiti ještě půl milionu pesů a neuchlí-li tak, budou muset trpět následky. V noci 25. května probudil je o půl noci a pod silnou vojenskou stráž dovedl je do osamělého stavení. Tady jim oznámil, že budou zastřeleni pro neposlušnost a předložena jim otázka, který chce býti zastřelen první. Jeden vystoupil řík: „K vašemu rozkazu.“ Villa ho vzal

**Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení**

provádí osvědčený

odborný závod pozlacovačský

GAUDENC APPL
V LITOMYŠLI.

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k službám bezplatně k ústátnímu
jednání se dostavuji.

dělné světlice a tady se ho tápal, je-li opravdu hotov rábří zemřít, nežli vydat peníze. K tomu zajatec odpověděl, že nemá ani centu. Vířa ho na to postavil devět stop daleko a nařídil vojákům, aby ho zastřelili, ale neměřili na hlavu. Vystřelili, ale neublížili, protože ho chtěli pouze postrašit k vydání peněz. — Potom odvedli kněze Kubezu do jiné části domu, tady ho škrtili třikrát, až pokaždé pozbyl vědomí, přiložili mu revolver k hlavě a střílili, ale také mu neublížili. Totéž učinili ostatním Jesuitům a jednoho z nich, kněze Maciesa, dvakrát udeřili plochou šaví. Ani neušetřili kněze Anciry, jenž byl několik dní nemocen a právě v tom čase trpěl silnou horečkou. Konečně ve čtvrtek 28. května knězi byli dáni do káry. — Řeholní sestra z Mexika psala svému bratrovi do Louisiana: »Co ti mám napsat o ubohém Mexiku? Když jsem tvůj dopis včera obdržela, jedna z našich sester obdržela přiložený tuto dopis ze svého domova. Protože rozuměl španělsky, posílám ti ho: vracet ho nemusíš. Zvítězí-li rebelové, tu knězi a řeholnice mohou očekávat povraždění, nebo poslání do vyhnanství. Je to hrozné, jaké zločiny rebelové pášou — vraždy, loupeže, palčství. Nic všeho, co nemohou odnést, i pšenici a kornu. Na ovce a dobytek hlijí petrolej a pak je zapálí. A způsob, jakým vraždí lid, dá se porovnat pouze se způsobem z dob prvních křesťanů. Povím o jednom případě: Uvázali otce a matku jedné rodiny, potom postavili před ně jejich dítka a rozsekali je na kusy, to jest, zabili je kus po kuse. A to jest pouze jeden případ z mnohých. Mnoho ubohých kněží musí utéci ze svých osad a hledat útočiště v městech. Jiní, jak se povídá, byli zabiti. Některým lidem stáhli kůže s chodidel a pak je přinutili k chůzi. Mnozí z revolučních vojáků a banditů jsou bývalí kriminálníci, vzali ze žalářů. Co mne překvapuje nejvíce, je, když se mi řekne, že Američané drží a sympatizují s povstanci. President Huerta přeje katolíkům a mají za jeho vlády více svobody nežli již mnoho roků. Tento dopis, daný na poštu 20. dubna, došel do New Orleans teprve v červenci současně s jiným, jenž psán 8. května a dle: »Dávka pošty přerušena po kolik týdnů. Povstanci stále vraždí, páli a loupi. Kdykoliv slyším, že Američané povstalcům pomáhají, tu jako Američanka se vždy zastydím. Nebudu ti více psát, leč by se situace zlepšila.«

Noví zrádci. V haličské osadě Ostrovu zatčen poručík tarnopolského pěšího pluku L. Schmidt. Při domovní prohlídce našlo se u poručíka mnoho dopisů z Ruska a četné okresné plány, které jasně dokazují jeho vlastizrádný zločin. — Uherská pohraniční policie zatkla R. Polyaku pro zločin vyzvědačství a jeho spolupviníka, býv. něm. hulaný poručík Pavel Grobenstein zatčen ve Vídni. Polyakovi podal se prodati Rusku celý plán válečného nástupu 6. (košického) armádního sboru.

Zemědělské lži o »Figaru.« Když byl šéfredaktor Calmette zavražděn, hned požádavší tisk tvrdil, že »Figaro« podnikal útok proti křesťanskému ministru financí ve službách cizích kapitalistických společností. List se bránil a hájil se statečně proti obnoveným pomluvám dosud. V pokrokové Francii totiž páchne bahno tak velké korupce, že již nejšířší vrstvy přestávají věřit, že by některý časopis něco uveřejnil z ideálních pohnutek bez ohledu na hmotný zisk. — Konservativní »Figaro« nyní popírá ve stati »Pomluvy po vraždě« se vši rozhodností tvrzení, přednesená Caiilauxem, že Calmette a »Figaro« byli v žoldu zahraničních bank a vlády. »Figaro« cituje za tím účelem telegram drážďanské banky z r. 1902, v němž banka ta prohlašuje, že neměla nikdy zájmu na »Figaru.« Dále konstatuje »Figaro«, že nikdy neobdržel ani centimu od vlády uherské ať přímo ať nepřímou. Jistý Lipscher chtěl uzavřít s »Figarem« obchod, týkající se uveřejnění ilustrované přílohy o městech lázeňských a chtěl mimo to uveřejnění ve »Figaru« dva pešské dopisy. Když však »Figaro« byl o Lipscherovi blže informován, přerušil s ním všechny styky. Konečně cituje »Figaro« prohlášení podané německým (pruským) ministrem venstevní v říšském sněmu dne 21. dubna 1913, dle kterého je tvrzení, že »Figaro« je v žoldu závodů Kruppových — pomluvačným výmyslem.

Ze soudní síně. Zase jeden případ uvádí »Našinec« v č. 130.: »Utrpení katolických dětí v Doloplazech u Olomouce. Dnes konalo se u okresního soudu přelčení proti pokrokovému učitelu Libigerovi v Doloplazech, který dne 18. a 22. května bitím nutil začku Zlámalovu, aby zpívala sokolskou píseň »Lvi silou«. U soudu bylo prokázáno, že pokrokový vychovatel a »Sokol« Libiger dne 18. května dal dítěti dvakrát facku a že 22. května tloukl ji po ruce složeným metrem a dal jí opět dvě facky. Přes to však byl Libiger osvobozen, ježto nebylo prokázáno, že by souvislost kůže byla bývala bitím porušena. Případ tento je strašlivým svědectvím, jak se dnes ve škole zachází s katolickými dětmi, a jak učitelé Sokolů týrají katolické děti. Je to hrozné znásilňování svědomí útlých dětí. Rodiče, ježto jsou členy katolických spolků, jsou sice ze »Sokola« vyloučeni, ale děti jejich jsou fackami a metrem domucovány zpívat písně nesnášenlivého, protikatolického fanatického, politického spolku, jakým je dnes »Sokol«.

Výprava z Čech do Slezska. Zřídka naskytne se nám tak vhodná příležitost jako letos pokochati se přírodními krásami hor bezkydských, shlédnouti slezské památky historické jako součást památek českých a obdivovati se zvláštnostem národopisným v ústraní žijícího českého lidu ve Slezsku. U příležitosti Slezské výpravy v Klimkovicích, která podá nejen zevrubný obraz veškerého života lidu slezského, nýbrž která alibuje též státi se důstojnou manifestací do nedávna ve spánec

národní lhostejnosti pobízeného, dnes však sebevědomého českého lidu slezského, uspořádá Národní Jednota Slezská v Praze výpravu z království do Slezska. — Vzhledem k všeobecnému zájmu, jaký jeví se o výpravu do Slezska, uspořádá Národní Jednota Slezská v Praze zvláštní vlak, který vyjede z Prahy v sobotu 29. srpna ráno a příkmatí bude účastníky výpravy v Českém Brodě, Poličancech, Pečkách, Kolíně, Přelouči, Pardubicích, Moravanech, Chocni, Ústí n. Orli, České Třebové, Olomouci a Přerově. Přesná hodina odjezdu z jednotlivých stanic sdělena bude později v pražských i venkovských listech. Vlak přijede před večerem do stanice Mor. Ostrava-Přívov.

Slezská výstava v Klimkovicích budí pozornost na všech stranách. Národní jednota slezská, agrární strana a české studentsko z Čech ohlásili již svůj zájezd do Slezska na 30. srpen, k výpravě do Slezska chystá se Morava, uherské Slovensko, na výstavu do Klimkovic přijdou též prusští Moravci a slezští Poláci. Výkonný výstavní výbor již zahájil přípravy k důstojnému uvítání všech výprav. Také o část zábavní bude náležitou měrou postaráno. Bude to zvláště »Slezský rok«, který bude dáván dvakrát, dále »Slezská svatba«, několik divadelních besed, slavnostní akademie, »Slezské pobavy«, koncert Filharmonie, kabaret a různé jiné večírky. Spisovatel Sokol-Tůma zvlášť pro Slezskou výstavu napsal »Slezskou legendu« (třaktovou hru), která se několikrát v divadelním paviloně předvede.

Vělecos. Policejní psy u četnictva zůstanou a právě výtečné služby vycvičených policejních psů přiměly rozhodnutí kruhy k jejich rozmnožení. — Následkem stálého nedostatku důstojníků v rakouské armádě není prý vyloučeno, že se úřady vojenské vrátí ke starému zvyku a budou doplňovati sbor důstojníků z poddůstojníků. — V Temešváru zadrženo bylo 30 srbských sběhů z inteligentních kruhů; prý nemají chuti k nové válce, o níž se v Srbsku mluví. — Pověstný dr. Šviha žádal místodržitelství v Praze o udělení koncese ku zprostedkování koupí a prodeje realit. — Bulharsko objednalo u Škodových závodů v Plzni větší počet děl. — K modě pánů bez klobouků přidružil se nyní bezkabátníci. — Srbské vyslanectví ve Vídni zakázalo studijním vysokých škol ve Vídni, kteří jsou srbskými příslušníky a mají státní stipendium, vzdáliti se třeba jen na 1 den z Vídne bez ohlášení na vyslanectví. — V Rakousku připravují úřady rozsáhlou akci proti hernám, které budou prý všechny zrušeny. — Na schůzi profesorů středních škol dalmatských opatřili si do 15. listopadu předepsané hnědé uniformy. Ve vyšších třídách bude uniformování provedeno postupně do 3 let. — Říšský kancléř německý vydal nařízení, jímž se zavádějí tělesné tresty pro domorodé vojsko zamořských osad. Na př. každý důstojník má právo naříditi 50 ran, seržanti 25 ran hůl. Vedle toho jest dovoleno bičování a uvěznění. Záplci německá kultura. — V Petrohradě stávkovalo 110.000 dělníků na znamení protestu proti nepokojům v Baku.

Divoké kachny hubitel komárů. Už dávno zjistili přírodopisci, že divoké kachny lapají velmi mnoho vodního hmyzu, hlavně larev, komárů, které žijí ve vodách až do svého dokonalého vyvinutí. Okolí saského města Lipska trpí velmi komáry a proto navrhuje ředitel zoologické zahrady v Lipsku, dr. Helbing, aby k odstranění trýzné komáři usazeny byly v okolí Lipska divoké kachny. Také Frankfurt a Lübeck mají v úmyslu učiniti podobný pokus.

Ryby létající vyskakují nad hladinu a dovedou v plochem oblouku přelétnouti i značnou vzdálenost (200 metrů i více). Je to exocoetus volitans, severněji ho zastupuje příbuzný exilis, ve Středozemním moři dactylopterus volitans a trigla lucerna, v indických vodách pterois volitans. Způsob letu u všech těchto ryb zdá se být stejný. Organem pohybu v před je mocná ploutev ocasní, jejíž dolní část je větší horní. Ryba se rozežene vodou a pomocí silného svalstva trupového vymršti se v plochem oblouku z vody. Někteří pozorovatelé udávají rázy křídlovitých ploutví. Za letu však jsou prsní ploutve nehybně rozprostřeny, takže ryba se pohybuje pouze účinkem počátečního rozběhu; ploutve slouží jen jako padák; zároveň zachycují svíslé proudy vzduchové, jak povstávají nad hřebeny vln nebo u lodních boků a napomáhají tím rybě ve vznášení a udržení se ve vzduchu. Tělo ryby při letu má podobu vodorovnou s ploutvemi hrudními, poněkud do výše namířenými. Později se tělo ocasem sklání hlouběji, až se ploutev ocasní ponoří do hřebenu některé vlny, načež ryba buď zmizí v moři, nebo novým odrazem znovu se dá v let. Často jiným směrem než původně. Že by při vymrštní z vody napomáhal také veliký vzdušný měchýř, jak myslí Ploericke, je nepravděpodobno, za to však jest asi správná jeho domněnka, že letem se chrání ryby před útokem jiných dravých ryb.

Svaz Českého Dla v Praze 1-660. vysvětluje svůj velice naléhavý úkol takto: Převraty výrobní techniky, jež způsobily, že zatlačena byla oduševnělá práce jednotlivce bromadnou výrobou, zdůraznila potřebu, aby účelně a clevědomě byly pěstovány snahy umělecké v průmyslu a ve veškeré výrobě. Je-li úkolem nynější výroby vyhovoovati zvýšeným hospodářským potřebám, jest s druhé strany tím naléhavějším úkolem umění pečovat o to, aby potřeby tyto byly ukájeny výrobky vkusnými. Poznání toto proniklo nyní téměř všeobecně a vyvolalo mocné hnutí směřující ku nápravě poměrů. Vzniklo v Anglii iniciativou slavného Ruskina. Sestoupili jsme se tedy za tím účelem, abychom působili ku zúšlechtnění všech oborů řemeslné i tovární výroby za

součinností umění, průmyslu a řemesel, podporníka všech snah, které mohou propůjčiti české výrobě uměleckou svéráznost a samostatnost. Úkol tento dali jsme za základ nové kulturní organizaci, kterou jsme nazvali Svazem Českého Dla. Vykonalí jsme veškeré přípravné práce a ustavili Svaz Českého Dla a zveme nyní účastněné vrstvy naší veřejnosti, aby se s námi spojily k tomuto kulturnímu záslužnému dílu, přistupující ku Svazu Českého Dla za členy a podporující jeho snahy ku dosažení vyčteného cíle. Chceme působiti k tomu, aby byl pěstován nejen soulad průmyslové i řemeslné výroby s uměním, nýbrž aby byl také vytvořen pevný a zdravý základ pro uměleckou výrobu a aby také smysl i vkus obecnstva byl v tomto směru účelně pěstován a vychováván. Jsme si plně vědomi obtíží vyčteného úkolu, avšak doufáme pevně, že ve Svazu Českého Dla sdruží se ku společné práci všichni činitelé a interese, již ocení kulturní hodnoty zúšlechtnění výroby za součinnosti umění a kdož mají porozumění pro to, že účelně organizovanou společnou práci kýžený výsledek nemine.

Zemědělství žije se ze 100 obyvatelů v Rusku 70, v Itálii 69, v Rakousko-Uhersku 55, v Japonsku 50, v Kanadě 46, ve Spoj. Státech severoamerických 47, ve Francii 46, v Dánsku 38, v Německu 35, v Belgii 21, v Británii 17. Z toho patrno, že naše říše dosud patří k těm, kdež zemědělství jest hlavním zaměstnáním obyvatelstva, ač i u nás již průmysl a obchod v některých krajinách zemědělství zatlačil na druhé místo.

Naučiti se vaříti nejen domácí, ale i vybranou stravu, péci cukroví, dorty, zavařovati ovoce, vůbec všemu, co ku kuchařskému umění patří, mohou se slečny a dívky naučiti v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Čes. Budějovicích, Rudoňovská ulice č. 27. A sice dopoledne se vaří a odpoledne se mohou učiti šití bílého prádla, šatů, paličkování krajk, vůbec všem ručním pracím. Žádosti buďtež řízeny na ředitelství ústavu v témže klášteře.

Každá hospodyňka ví, že

MAGGI[®] kostky po 8 h
jsou nejlepší!

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašlá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejte nám látky na taláry.

Též na optávky bez zvýšení cen!

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU - NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ - ČÍS. A KRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK	
KUTNA HORA, ČECHY	

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a tisků »Záhřita« v Chrastě
a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-

staré »Záhřita«. Ved. duchovenstva nasádky se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,

výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Králové, Malé náměstí.

Nejmodernější zařízení.

Pečlivá čistota.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Thelcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

Vývoz lžičného a modního zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k nimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské

plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na kožle,

— látky atd., překrásných modních vzorů.

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-

chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíl-

áme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených

za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého

a Zemského Svazu.

Velice poučná pojednání

Jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jednotlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur několikanásobně větších. — »Časové Úvahy« vycházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství

tyto úvahy: Cena v hal.

Účte se z dějin 16

Oslava Husova 8

Zaloba vydědění XX. věku (pojednání o li- 8

beralismu) 8

Husitství a svoboda 8

Zpráva o sjezdu československých katolíků v 24

Hradci Králové

Velký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana 8

Nep. Brynychy) 8

Pokora a náboženství 8

Několik slov o papežství 8

Katakomby 8

Plus VII. a Napoleon 8

Česká konfese 24

Moderní náboženství Masarykovo 8

Jubileum mariánské a Lurdy 8

Společnost spirítistů 8

Z domácnosti sociálních demokratů:

I. řada 16

II. > 16

III. > 24

Braňme se tlakem 8

Návštěvou u Slovanských (o Polácích a Slovácích) 8

Velké kapitoly o společnosti 8

Sociální význam svěcení nevědy 16

Svobodná škola 8

Jesuité a jejich protivníci 8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h

nečítá se frankatura tehdy, objednal-li se aspoň

4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-

žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přičíst k

udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-

tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme

veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet

brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrné, že z vydávání našich

poučných brožur není finančního zisku, a že na-

opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně

přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje

tento záslužný podnik!

Objednávky vyřizuje obratem

Administrace »Časových Úvah«

v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(přetahované firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(báň P. J. Neškudly, šarže ve Vysočtích)

doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenářky, vzorky i roucha hotová se ukázkou

se na požádání franko zašlou.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský, pozlacovačský a
oltářnický

— V ŽAMBERKU —

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 66
případech úmrtí celkem 79.117 38 K, získav 772
členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K,
jež se vyplácí bez přitahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedostupným v den jejich zhatku, případně v den
doplnění jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíně-
ných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Meyl,
předseda.

Václ. Jančevský,
jednatel.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený kaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i piv. jam.
ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Barevná kostelní

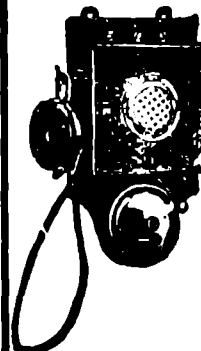
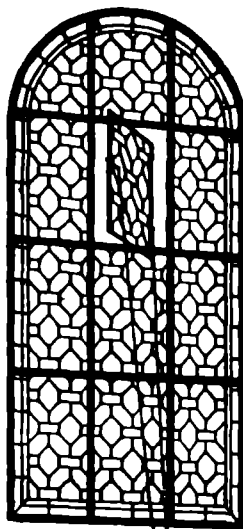
okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenářky a rozpočty na požádání
zdarma.

Elektrické světlo

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Zal. 1860.

Zal. 1860

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký

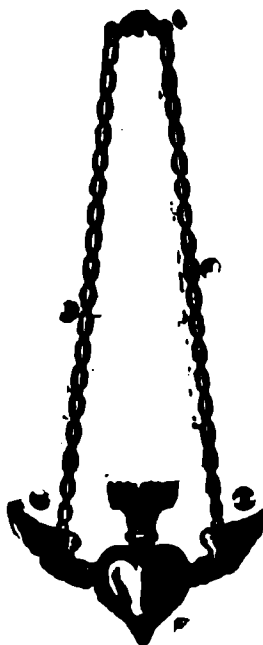
závod pasířský.

Veleřádně, duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a snovu-
stavení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dolo-
žení a uznání po ruce.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihovna.

K výběru vhodné
soupravy ložnic,
jidel a atd. **Levné ceny, řemeslná solidní práce.**

Stálá výstava nábytku

v závodě **Jos. Hlavatého, Hradec Králové 2.**
(Na Cikánci.)

Americké stoly ja-
lousiové a zařízení
pro kanceláře.

Prohlídka skladu je dovolena a vítána.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě,

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelně
vždy zcela bezpečně uložen.

Praktikanta

s obzvláštní třídou měst. neb
střední školy
přijme

medicin. drogerie.

Příležitost k řádnému, odbornému vzdělání!

Nabídky pod značkou „Budecnost“ přijímá
administrace t. l.

Farář L. Hory

VADE MECUM

(bylinný léčivý přípravek)

Jest nedostizitelný ochranný prostředek
proti nevolnosti doma, ve
vlaku i na moři.

Žádejte po 1.50, 3 a 5 K ve všech řádných
drogeriích neb u firmy

„Vade mecum“, Dačice (Čechy).

Všude rozšiřujte

a podporujte

katolický tisk!

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

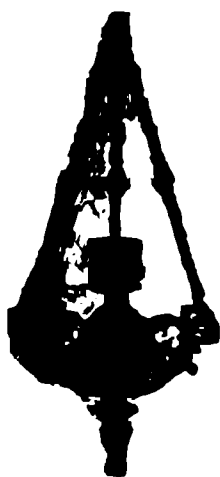

Rozpočty ochotně a zdarma.

Skromalba

E. Škarda, Brno,

umělec. autor prvních řádných
hotových a dodávkových
obrazů. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobtížnější
skromalby figurální, hotových
prvních vlastních malířských
kamínkových prořezů, ol-
tářních obrazů, náhrob-
ků atd. s nejširším
zařazením umělecké-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Voledňastojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
zitovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kauchy
cibíře, nádobky, patěny, paciškaly,
svícny, lampy, kadělnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církveňským vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrní nebo proti de-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na a-
hásku franko bez záručenosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatí a stříbrných klenotů, jako: řetězy
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Modřanské
prsteny, tabulečky, jidejní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drágozemny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a obchodník

Prága-L-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Značné ulehčení v praní

poskytují

prací stroje 'KARIN'.

Jsou nejdokonalejší, prádlo netrhají, so-
lidně stavěné, přitom levné.

Za původní ceny tovární nabízí

František Příbyl,

strojný zámečník a výroba nábytku
v Hradci Králové.

Též různé druhy mandlů,
másečnic, zahradních secích
strojků rozprodám.

Raďte si tyto stroje bez závazku koupě
v mých skladech prohlédnouti.

„Karin“ ochranná známka.

F. T. duchovenstvo
vlastní výroby.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Podálová harmonia obou soustav v každé vel-
kosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Kulturní jiskry.

Poslanec Choc o Švihově vině. Do posledního čísla svého vinohradského orgánu napsal poslanec Choc podepsaný článek o samosprávě zemské a v úvodu praví, že zájem o samosprávu byl zatlačen do pozadí »tahanici české veřejnosti o Švihovu vinu či nevinu, neboli správně řečeno, o jeho vinu větší či menší.« »Neboť«, pokračuje dále, »že již o Švihově nevině mluvit nelze, plyne z jeho tak zvané zpovědi, v níž jsou obsažena přiznání k věcem ještě ničemnějšími, než bylo v jeho výpovědi před porotou. Tak daleko již dnes česká veřejnost jest, že to, k čemu se ten člověk ve zpovědi přiznal, nalézá daleko horší než každé konfidentství, ať již »honorované« nebo »nehonorované«. Posl. Choc tímto odsudkem — odsoudil nejen dra Švihou, nýbrž i jeho zastance prof. dra T. G. Masaryka.

Jak se udržují zbytečné německé střední školy, toho příklad vidíme na německé reálce ve Znojme. Na tomto ústavě vykonalo letos 18 žáků zkoušku dospělosti. Z nich 9 jest z ciziny, t. j. 6 z Dol. Rakous, 3 z Čech; Moravanů je z nich také 9, dva až z Brna a Rýmařova a pouze 7 je ze Znojma a okolí; jména těchto studentů jsou zajímavá. Jsou to: Čaha Jan, Kokeš Frant., Mašek Fr. ze Znojma, Potůček Al. z Našetic, Růžička Arnold z Vranov. Vsi, Stejskal Jan z Kuchařovic — mezi těmito čistě českými jmény jediný Wieninger Jos. z Lukova vypadá po německu. De facto tedy pouze sedm žáků z okolí, pro něž reálka postavena, a z těch pouze jediný s německým jménem. Tak se Němci zaopatřují školami a stát se okrádá o peníze.

Vzácný nález. Píše se bratrskému »Hlasu Lidu«: Nalezena byla při kopání stoky starobylá hliněná nádoba pod Tannaberkem blíž německé vesnice Donau (Hájek) v průmysku všerubském. Bylo v ní přes 500 kusů starých stříbrných českých grošů dvojího druhu. Na jednom z nich, srovnávaje více mincí spolu, přečetl jsem po delším luštění kolem české koruny slova: Wenceslavs Tertius. Na rubu jest český lev, kolem něho ještě několik letopočtů a písmen, která však dosud nebylo lze přečísti; jsou na samotném okraji a necelá. Na druhém druhu čte se dosti snadno kolem české koruny: Karolus Primus. Na rubu opět český lev, kolem písmena rovněž nesnadno čitelná. Ač jsem hned pátral po starobylé nádobě, nebylo lze ji nikterak zachrániti. Zbývá pouze několik střeptů, které se v ruce rozpadávají. Ve vesnici Donau hrají si děti s »plíšky« stříbrnými, libě zvonícími — 600 let starými. Však dlouho s nimi těšiti se nebudou. Mařitel, na jehož pozemku byla nádoba nalezena, chce peníze všechny dostati (do své ruky) — ví, že nález je vzácný. Patrně kdosi před bitvou, jichž bylo ve zdejší krajině svedeno dosti — pochoval si bezpečně svůj majetek do hlína země tři čtvrtě metru hluboko na — 600 let a pak již se nevrátil, aby poklad svůj vyzvedl. Padnul-li v boji, nepotřeboval jich více — ani tisíce stříbrných grošů neměly pro něho již ceny pražádné. Mince jsou as tři čtvrtě milimetrů silné, velikosti dvoukoruny. Mohou býti velmi vzácné, poněvadž Václav III. jen jeden rok panoval (1305—1306).

Léčení idiotismu. Na den Petra a Pavla měl v Lékařské Akademii v Paříži Rus dr. Voronov přednášku o způsobu, kterak se dá vyléčiti tělesná nevyvinutelnost dětí a idiotism. Dávno je známo, že obojí je nemoc, mající původ v nedostatečném fungování štítné žlázy. Děti s touto vadou mají stařecký vzhled, jsou ospalé, jejich pohyby mdlé, řeč obtížná, nerostou, málo nebo špatně vnímají vnější dojmy. Mozek jejich jest jakoby zatížený, nechce se mu pracovati. Výtažky ze štítné žlázy zlepšují jejich stav, ale jakmile léčení se zastaví, upadají ve stav předešlý k velikému žalu svých rodin. 14letý chlapec, takto nemocný, dostal se v Nizze do léčení k dru Voronovu. Bylo očividno, že by ho vyléčiti bylo možno, kdyby se mu dostalo zdravého orgánu, v kterém je příčina jeho nemoci. Ale kde jej vzíti? Dr. Voronov navrhl rodičům nemocného, aby si každý dal vyříznouti část štítné žlázy a věnovati ji k uzdravení svého syna. Ale rodiče odmítli. Tu napadla Voronovu dobrá, ale velice směšná myšlenka. V jeho laboratoři byla chována mladá opice z rodu pavianů. Voronov se rozhodl, že jí vezme část štítné žlázy a přenesne na chlapce. Operaci provedl v nizské nemocnici za přítomnosti 17 lékařů. Když u chlapce otevřeli to místo, kde je štítná žláza, našli, že levá a prostřední část její byla tenkou, skoro bezkrevnou destičkou. Část pavianovy žlázy byla přišita nemocnému a kožní rána zavřena. Operace se podařila výborně. Přenesená žláza srostla se žlázou chlapcovou, začala fungovat, a hned se lepší stav nemocného. Tvář jeho znenáhla ztrácela žlutou barvu, nos a rty odulost, ovál tváře se prodloužil, chlapec se oživil, dováděl a žertoval. Všichni jeho učitelé konstatovali, že se jeho schopnosti rozvíjejí, jako by se ho dotkl kouzelný proutek. Kon-

statoval to i profesor bordeauxské university Hobbes, jenž chlapce každé dvě neděle navštěvoval. Spolu se chlapec rozvíjel i tělesně. — Francouzští akademikové odměnili objev ruského lékaře hluchým potleskem.

Snažná prosba z Vídně. Roku 1875 počala Jednota sv. Methoděje ve Vídni, překonavši veliké obtíže, svou blahodárnou činnost na záchranu duší nesmrtelných lidu českého ve Vídni. Získala nejprve kostel sv. Anny a nyní již v osmi kostelích obstarává české služby Boží, ovšem vše na vlastní výlohy, které nyní již ročně činí 14.000 K. Roku 1908 podařilo se jí splniti přání lidu českého, aby aspoň jeden kostel ve Vídni náležel úplně lidu českému, jak jej mají Vlaši, Poláci a Francouzi. Stalo se to pouze štědrostí skutečně knížecí J. Osv. p. hraběte Jana Harracha, jenž byl protektorem Jednoty. Týž věnoval 100.000 K, a tak umožněn kup kostela cti. řeholnic v III. okr., Rennweg 63. Tam nyní po celý rok a každý den konají se české služby Boží, kdežto v ostatních jsou pouze v neděli a ve svátek dovoleny a na 1 až 1 a půl hodiny obmezeny.

Když Jednota pomocí J. Osvícenosti odváží se koupiti kostel a část kláštera, kde jest též stálá útulna pro české učně a byt pro duchovenstvo Nejsv. Svátosti z Č. Budějovic, kojila se tou pevnou nadějí, že nejen duchovenstvo, ale zvláště i česká šlechta a národ český vůbec bude to považovati nejen za svou povinnost, ale i za národní čest dokončiti, co započal šlechtitný a štědrý protektor hrabě Harrach. Než bohužel zklamala se; dluh 200 tisíc korun vážne ještě na našem kostelu a vkročíme-li do něho, splakali bychom, vidouce, jak omítka se stěn opadá a tak ten kostel hyzdí. Co si pomyslí ti Němci, vidouce tu bídu? Nepohrdnou tím národem českým, který tolik se vychloubá a není s to, vlastně nestará se o to, aby nehyzdil dluh 200.000 K český kostel v hlavním městě monarchie, aby uvnitř ten kostel důstojně byl opraven! Všechny prosby na česká města, záložny a spořitelny házejí se do koše. Zámožní laikové sice tisíce věnují na podniky národní, ale na český kostel ve Vídni a na české Bohoslužby nemají ani haléře.

Jen duchovenstvo, beztoho zatížené mnohými sbírkami doma, pamatuje a podporuje dílo Jednoty sv. Methoděje a tu v čele stojí diecése Královéhradecká. Ze zápisů již roku 1876 počínaje tato diecése pravidelně každý rok zasílá značnou podporu Jednotě sv. Methoděje, letos opět zaslala 900 korun. Bůh rač všem dobrodincům a vlb. duchovenstvu hojně odměniti. Než duchovenstvo a ti chudí jeho farníci nemohou dostatečnou nám poskytnouti podporu. Jestliže česká šlechta, města, záložny, spořitelny a zámožní laikové nám nepřijdou ku pomoci, jest obava, že nejen kostel náš čeká pohroma, ale že i těch těžce vydobytych českých služeb Božích musíme se vzdáti. Co se pak stane s tím lidem českým? O, ve Vídni jest dosti svědců, kteří náš lid oloupí o víru a věnou jej do míst, kde zahyne. Kdo přispěje na české bohoslužby, posílá tím a povzbudí ve Vídni i naše národní snahy. Kéž nás domovina neopustí! O to snažně prosíme. Pomož, kdo můžeš! Milodary buďte zasílány: Jednota sv. Methoděje, Vídeň III., Rennweg 8.

FOTO-PŘÍSTROJE

Triedry a dalekohledy

Jen světoznámých známek, dodává firma:

Ladislav Švestka, Praha, Václavské n. 53.

Ověru hodným osobám též mírné měsíční splátky. Žádaje ceníky.

Co už vykonaly sufražetky. »Morning Post« konstatuje, že tyto ženy, bojující pro svou myšlenku všemi prostředky, od r. 1913 obrátily v popel osm kostelů a devět jich zničily jen částečně. Ve dvanácti kostelích byly pumové atentáty, 36 domů bylo zcela požárem zničeno, 18 částečně, 42 sportovní budovy, 23 školy, nádraží a jiné veřejné budovy byly buď úplně nebo částečně pobořeny. Deset atentátů provedly sufražetky na obrazy a veřejné galerie. Škoda, jimi způsobená, odhaduje se na 10 milionů korun. K tomu třeba ještě připočítat neodhadnutelnou škodu, způsobenou na slavných obrazech a historických kostelích.

A teď se ptejte, co ty divoké ženy vykonaly velikého pro skutečnou kulturu. O každé chycené sufražetce by mělo býti konstatováno, jak si hledí povinností nejbližších, aby se pak na základě statistiky posoudilo obecně, zda zaslouží ty ženy, aby jim byl svěřen politický a hospodářský osud státu. Počínají si tak, jako by hlasovací právo žen bylo jediným lékem na neduhy současné doby. Zatím však z Ameriky a Austrálie si mohly vzíti poučení, že v místech ženského hlasovacího práva se ne-

postoupilo v nápravě poměrů ani o krok. A parlamentarismus anglický? Do očí se mu vysmáli protestanté ulsterští. Jest tedy otázkou, zda by parlament lépe rozhodoval a měl větší vážnost, až by do něho vstoupily v Anglii ženy. I kdyby se přece jenom poměry poněkud zlepšily, nestane se parlament nikdy všehojivým lékem. Proto jest také naprosto nepřipustno domáhati se vstupu do zákonodárných sborů barbarickými skutky sufražetek. Právě postupující kultura má velikou povinnost vystoupiti proti zjevům tak zvláštním a vykáznati přísně do příslušných mezí útočnice, které kazí s jízlivostí zločinnou veliké pomníky lidské kultury.

H. Bettauer v »Bohemii« uveřejnil svou rozmluvu se sufražetkou Sylvii Paukhurstovou za její vídeňské návštěvy. Když se jí tázal Bettauer, zda jest mravno a omluvitelné ničení majetku a zapalování budov, odpověděla: »Mravné? Dobré? Nevím a také nás všechny to vůbec nezajímá. Je to nutno. S demonstracemi, peticemi a hromadnými průvody nedostaly jsme se ani o krok ku předu. Hořící domy, roztržená okna, výbuchy nás k cíli dovedou. V politice je dobré a správné to, co je prospěšné, co vede k cíli. Není velikým nazýván státník, který s chytrým, pěkně vymyšleným plánem propadne, nýbrž ten, který prosadí svou vůli ať prostředky jakýmkoliv. Pro naši činnost je měřítko jen jediné: úspěch nebo neúspěch. Úspěch bude náš a příští věky budou nás velebit a jistě nebudou vypočítávat, kolik peněz bylo naším bojem zmrháno. Francouzská revoluce osvobodila lidstvo potoky krve. A my i bez svolení mužů si dovolíme osvobodit ženu cestou nekrvavou, zápalkami a kladivem.« — Taková morálka by zavedla pěštní právo, hunský způsob boje by znovu oživil ve století — nejosvícenějším. Komu to tedy vlastně účel posvěcuje prostředky?

Stačí-li k účelné životosprávě věda. Již dr. Mareš jasně dokázal, že věda sice rozum osvětluje, ale při tom neporoučí lidské vůli. Úkol vědy vyčerpává se zcela odkrytím pravdy, ale věda nemůže člověka donutit, aby pravdu následoval. Na př. nejlepší počtáři často obnosy zpronevěří, vzdělané matky nestarají se o děti, učitelé humanity klepaří, bystří sociologové nejednou zradili dělnictvo za peníze přijaté od továrníků atd.

Nyní v 7. čísle »Hlídky« čteme tato slova: »Gideon Spicker podotýká zcela správně, že nikdy nebyla volnost myšlení a bádání tak velikou, jako nyní; i pud po vědění prý nebyl nikdy tak silným a »přece nepoživá filosofie žádné vážnosti a důvěry.« »Chce-li být pouze empirickou vědou, zůstává na poloviční cestě stát.« »Filosofie jest opravdu v zoufalé situaci.« Úkolem jejím je rozluštění nejvyšších problémů (záhad) a »na konci vývoje, dva tisíce pět set let trvajícího, přichází konečně k náhledu, že to vůbec není jejím úkolem, že filosofie jako vědy dosud vůbec ještě ani nebylo.« »Filosofie ztratí veškeren vliv na život, mravnost a náboženství.«

Když rozum nevedl k cíli — k pevnému přesvědčení, hledaly se cesty nové a přiřknut v té příčině primát (prvenství) vůli, citu nebo životu. Pevné přesvědčení není dílem rozumových důkazů, neochvějných pádných důvodů, proti nimž vážná věda nemůže ničeho namítat, nýbrž dílem vůle, jejího nejvnitřnějšího přání, a mimo to i stránky citové. Náзору toho zastává se Paulsen na různých místech svých spisů. Ano Paulsen jde tak daleko, že nazývá víru — akt vůle — prvem a dokonce formálním principem každé filosofie. V prvním svazku díla »System der Ethik« 148. pře, že přesvědčení o tom neb onom názoru na svět závisí na citu, v němž jsou prý nejhlubší kořeny každého přesvědčení vůbec.

Na rozhodující vliv vůle a jejich affektů na přesvědčení upozorňuje i Falckenberg. Dle jasných slov filosofových není osobní přesvědčení výsledkem namáhavé práce vědecké, nýbrž předpokladem jejím. Předpoklady tedy rozhodují a ne vědecké důvody! Proto se asi této vědě říká také nepředpojatá!

Dle Ludvíka Steina jsou filosofické systémy fotografiemi duší, odlesky osobností svých původců. Z toho důvodu není žádné definitivní filosofie s jistými pravdami a nemůže být žádného uceleného názoru na svět. Nejenom že každá doba má svůj zvláštní typus myšlenkový, nýbrž každá osobnost zvláštního stíhu (!) má nutně svůj zvláštní světový názor. Ne rozum a věda, nýbrž přání a naděje rozhodují o jejich přesvědčení. Co nazýváme přírodou, je prý velký universální fonograf, který nám pouze takové melodie hraje, jež jsme do něho zpívali. O objektivních myslitelích rozumu píše, že filosofují hlavou, o subjektivních, že filosofují srdcem a citem. Stein upozorňuje na doznání Rousseau-ovo, jenž o svých spisech tvrdil, že jsou pouhým otiskem (Siegelabdruck) jeho osobnosti. Nejinak smýšlel i Fichte: »Jakou filosofii kdo má, závisí na tom, jakým člověkem jest.«

Adickes, prof. filosofie, přikl. rozhodující slovo v přesvědčení srdci: »v něm, ne ve věcech a jejich

vědeckém prozkoumání ani ne v logických úvahách dlužno hledat kořen k světovému názoru jednotlivcovu.

Fichte dí, že přesvědčení jeho pochází ze srdce: »Dějiny mého myšlenkového vývoje jsou dějinami mého srdce.« O. Flügel praví o Wundtové systému, že jeho voluntarismus považuje za druh vůle a že se tím vůli dává rozhodující slovo ve filosofii.

Theobald Ziegler dí, že nejdůležitější pravdy se nám nepodávají exaktní vědou, nýbrž básnickými plody; básníky nazývá »většici lidstva«, již nás o smyslu života poučují.

Pozoruhodný článek uveřejnil soukromý docent filosofie v Berlíně — Frischeisen-Köhler — ve vědeckém časopise filosofickém. Pojednává v něm o »historické anarchii filosofických systémů a o problému filosofie jako vědy«. Hned na začátku dí, že znalec dějin filosofie je naplněn obavami o tuto vědu. »Pokud filosofie chce být vědou, pokud nechce pouze osobní »riasonnement«, nýbrž dokázané věty podávat, uceleného a jednotného systému dosáhnout, nezdá se, že veškeré dějiny proti této možnosti — dosáhnout tohoto cíle — mluví? . . . Každá filosofická epocha zdá se být naplněna ilusí, každý velký filosof míní být tím, jemuž se podařilo poslední záhadu rozluštit, avšak každá epocha bývá vystřídána jinou, jež znovu poznává, jak málo trvalého předcházejícího dokázala, každý filosof má svého nástupce a protivníka zároveň, který ho vyvrací; každá filosofie nosí svůj zárodek smrti v sobě. Dějiny filosofického myšlení neukazují žádné souvislosti, žádného pokroku, naopak chaos mínění a anarchii názorů a teorií, z nichž žádná není dokázatelnou a přece vystupuje každá se stejným nárokem na všeobecnou platnost. V tom oboru je boj všech proti — všem. Domněnky vznikají, domněnky zanikají, a zůstává jen, jak se zdá, skepticism, který z této disonance hlasů, z tohoto rozporu a protitvrzení jen jediný soud vyvoditi může — filosofie jako vědy není . . . Na str. 73. téhož svazku dí, že vědeckost nové filosofie je problematickou. Dle některých učenců je prý filosofie jen potud vědou, pokud se zabývá jen svými dějinami. »Není to svévole, není to povrchní módní moudrost, jež k takové resignaci vede; dějiny samy, zdá se, hlásají každému, který slyšeti chce, tisícerymi jazyky, že jednotný, vědecký prostředek dokazatelný světový názor je nemožný« (str. 77). Spisovatel má pravdu, když píše, že jednotlivec, který po pravdě o světě touží, nemá kdy čekat, až věda svou nekonečnou úlohu dokončí.

Tedy filosofie ve chvílích, kdy začala triumfálně prohlašovat, že stojí na prahu pravd nejvyšších, že rozluští nejdůležitější otázky, najednou sama poznala svou největší slabost, prohlašuje bankrot ústy nejosvícenějších svých dvořanů. Filosofie ze základních problémů životních nerozluštila nic, bere útočiště — k lidské vůli, k hnutím srdce. Ale tu právě třímají žezlo systému náboženského. Ty ukazují lidské vůli směr i za největších filosofických zmatků. Filosofie tedy po marných rozbořích sama nepřímo přiznává, jak bylo potřeba Zjevení, po němž toužili již nejmoudřejší mužové doby antické. Jak dlouho Zjevení pomohlo tam, kde rozum lidský posud naprosto nestačil a filosofie činnosti, pro rozum i vůli Zjevení vykonalo a vy-sama musí přiznati, že pro pozitivní složky lidské konává v praxi mnohonásobně více než celé řady filosofů vzájemně se potírajících.

Novohusitská věda. Stále vychází lépe na jevo, jakou komedii tropili ti demagogové, kteří hlásali do všech čtyř úhlů světových, že Husa vroucně ctí proto, že prý — důkladně jeho spisy a skutky poznali. O velikém, neodpuštělném podvodu, jaký byl páchan na českém rozumu hromadně několik desetiletí lživým »Pogiem«, ani nemluvíme. Když v letech šedesátých minulého století vydal po prvé české spisy Husovy Karel Jar. Erben asi ve 2000 výtiscích za dosti laciný peníz, nebyly u nás rozprodány ani za půl století docela, a z rozprodaných výtisků byla dobrá polovice v rukou katolických kněží a klášterů. Zato však šly u nás v téměř čase na odbyt Herlešovy a jiné úžasné naivní romány. Na počátku tohoto století odbírán houfně a velice chválen jeden ruský krvák o době husitské. Byl psán tak divoce, jako by si schválně dělal šašky z trpělivého českého rozumu — ale přes to honem v českém překladě rozprodáván.

Latinských spisů Husových všímali si vážně skoro jen katolictví kněží. A nyní náš dr. Sedlák podrobuje spisy tak podrobně a ve všem věcně kritice, že trnou novohusitští nad tím, co posud nevěděli, ačkoli jim otevřel bránu k plnému poznání sám Němec Loserth již před 30 lety. Ovšem trnou jen ti málokterí, již si dávají práci se čtením Sedlákových kritik.

Za dr. Sedlákem začínají belhati také na pochvat někteří laikové, aby katolický kněz všecy vavřiny badatelské práce zcela jim neurval. Leč pod formou zdánlivě vědeckou tají se nekritické skokanství.

Sám dr. Sedlák poukazuje na práci jednoho takového liberálního horlivce v 3. sešitu svých »Studíí a textů« Dr. Dragutin Prohaska v Čas. pro moderní filologii (ve III. roč.) pojednal obšírně o poměru Husova traktátu »O svatokupectví« ke spisu

Viklefovu »De simonia«. Dr. Sedlák kritizuje kritiku takto: »Poměr Husův k Viklefovu »De simonia« určuje tím, že podává napřed obsah obou spisů, naznačuje vždy, které myšlenky jsou Husem přejaty z Viklefa. Obraz, jež si takto učiní čtenář o závislosti Husově na Viklefovi, nemůže být přesný. Hus zajisté nepoužívá předlohy stejně, nýbrž přejímá někdy skutečně jen myšlenku, někdy i její zpracování, někdy pak překládá doslovně i celé části. Toho z pouhého obsahu nemůže čtenář poznati. Pak se mu ovšem může namluviti, že s Viklefem má Hus to společné, co musilo společné zůstat: definici, doklady z církv. literatury a sv. Písma, nařízení, jedním slovem fond theologický, kdežto ve skutečnosti je Viklefov spis »De simonia« předlohou, kterou Hus překládá, přejímaje její dispositci, hlavní myšlenky, citáty a namnoze překládaje doslovně. . . . V pravdě není ve spise »O svatokupectví« použito než Viklefova »De simonia«, »De officio pastoralis« a Dekalogu. Práce Prohaskova je tedy po této stránce z části neúplná a z části nesprávná. V jednotlivostech pak jest až lehkomyslně nedbalá. Obsah spisu Viklefova nevystihuje myšlenek mistrových a leckdy mu připsuje tvrzení, jichž není ve spise. . . . V kap. III. věta: Zákon . . . týká se těch, kteří církev o duchovní poklady tím olupují, že se světsky obohacují« dí pravý opak toho, co má Viklef: »kteří olupují chrám, t. j. svou duši o ctnost dotací, aby jejich jméno bylo stále jmenováno (pýchou)«. Klasická je věta: »Svatokupci měli někdy dobré úmysly, ale špatné výmluvy« a dále: »Papež Lev III. (má být Innocenc III.) pokládá sebe za auctoritu! Co si má člověk pomysliť, čte-li v obsahu kap. IV. větu: »Jedno poekadlo praví: »Dobrý jest kněz, který kapitule radil, že jest nejlépe, když se zvolí cizinec« a vidí-li, že to má býti překlad Viklefova: »Glosa ordinaria . . .« . . . Neuměl-li to Prohaska přeložit, proč neopsal pěkného překladu Husova: přichýlení k dobré osobě z přirození žádosti a 2) jímž člověk přichýlen jest, aby lepší stranu volil? Není to také přesné, ale lze tomu aspoň rozuměti! A tak to jde dále. Viklef mluví o »conditio tacita« a Prohaska vykládá: Podmínky od papeže činěné se zatajují; Viklef mluví o světských lidech, kteří sžirají příjmy klášterů, a Prohaska má: Mniši naplňují své domy světskostmi; Viklef dí, že se vymlouvají řeholníci, říká že jsou velmi chudí a že učiní veliký prospěch církvi svatě (Hus), a Prohaska: »Plané výmluvy: že papež a církev jsou v nouzi, že majetek je prospěšný« atd. atd. Zkrátka: obsah Viklefova spisu jest velice nedbalý a chybný. Prohaska si ostatně nedal ani tolik práce, aby Viklefa přečetl důkladně a podal obsah sám, nýbrž překládá jen anglické marginalie ve vydání Londýnském a kladl je prostě za sebou! Než ani obsah spisu Husova není bez chyb. Především jest nápadná snaha Prohaskova pokaziti pěknou češtinu Husovu. . . . Také věcně jest obsah nedokonalý a nezřídka i chybný. Kacířství nespočívá na třech sloupech, nýbrž má tři kmeny; svatokupectví není pouhá výměna, nýbrž zvláště slove . . . ; Martin, Jan a Stašek nebyli kněží. Nemluvíme o »mistru hluboké mysli«, nýbrž »hlubokých smysluov«. Nejasné je, že biskup musí si i plášt zaplatiti (t. j. pallium). . . . K dalším, poněkud školáckým vývodům podotýkáme krátce: Viklefov argument na str. 108 jest nesrozumitelný — Viklef byl lepší logik. Co praví Prohaska na str. 109 o Husově mínění o antikristu, není správné; že slovy »Ale kdy se ty řeči naplní« začíná mluvit Hus, jest zcela jasné.« Tak pokračuje dr. Sedlák dále v drtivé kritice, kterou zdůvodňuje přesvědčivými příklady. Ke konci připomíná: »Neobíral bych se článkem Prohaskovým, kdyby ho nebyl uveřejnil Časopis pro moderní filologii a kdyby ho v Českém Časopise historickém 1914 seš. 1. dva referenti, mezi nimi sám F. P. ve zprávě o II. seš. Studíí, pochvalně nepřipomínali. Nelze přece doporučovati studie, která takovým způsobem vědeckou práci poškodí.«

Tedy jen veliký pozor na moderní pracovníky o době husitské! Kdyby jich nekontroloval učenec tak bystrý, jako jest dr. Sedlák, natropili by i ve vědeckých časopisech tolik zmatků, že by je sotva jedno století odklidilo.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady pokladničkové 4 1/4 %

Momentky z procesu chodí francouzského ministra paní Caillauxové. Již zmíněno, jak zastíhala choť francouzského ministra financí šéfredaktora »Figara« Calmetta, který na základě dobře prostudovaného materiálu obviňoval zednářského ziskného hodnostáře z veliké korupce, prováděné k vůli osobnímu prospěchu. Caillauxová vypálila dne 16. března t. r. na Calmetta několik ran prý více ze strachu před tím, jaká odhalení budou ještě následovati, než z pomsty za to, co již bylo uve-

řejněno. Choť ministrova slula dříve paní Claretiová. Dala se rozvésti se svým mužem, Caillaux pak se svou první ženou, načež Claretiová vzala si minist. Caillauxa. Ještě před zrušením prvního ministrova sňatku vyměněny byly mezi Claretiovou a Caillauxem důvěrné dopisy. Caillauxová tvrdí, že se bála, aby dopisy ty Calmette neuveřejnil. »Nár. Listy« k tomu dne 18. t. m. poznamenávají: »Na této pouhořiré domněnce zbudován byl celý její plán Calmetta zavraždit proto, že by snad Pafiž mohla čísti dva milostné dopisy pět let staré. Ani tehdy nebylo by bývalo prozrazení těchto dopisů takovou aférou, aby se pro ni lidé musili střílet, a nejvýš pan Claretie byl by měl k tomu práva. Ale když se ho vzdal rozvodem, po-jav za manželku paní Guyadanovou a paní Claretiová stala se paní Caillauxovou — bylo vše v pořádku. Je zřejmo, že motivy hrozného činu paní Caillauxové byly nicotné. To však, že jí stačily, aby čin provedla a ke všemu tak otrle provedla, svědčí o něčem jiném: o zločinné povaze. Paní Caillauxová dnes praví arciť, že chtěla Calmetta jen »poznámenat« . . . Tohoto výrazu a konečně — sit venia verbo — i prostředku, užívají zpravidla nejtupější, nejsprostší žárlivé ženy, a zbraní jejich bývá žíravina. Paní Caillauxová se však ukázala povahou horší jich. Také chtěla prý Calmetta jen poznámenat . . . a proto patrně vybrala si místo jednoduchého revolveru komplikovaný browning, proto vlastnoručně celý jeho zásobník naplnila všemi ranami, proto patrně učila se střílet na Renettově střelnici do figury . . . Kdyby paní Caillauxová, jevící ve svém jednání tak úžasnou odhodlanost, takovou energii a sílu vůle, byla prostě po vraždě vyšetřujícím soudci řekla: »Napa-dlo mně ho zabít — ten pud ovládl celou moji bv-tost« — byla by mluvila pravdu, a byla by měla i nárok na shovívavost, oceňující aspoň její upřímnost v přiznání . . . Ale její ústup k zbabělé vytáčke o »poznámenání« rozptyluje i poslední pavučiní milosrdného posuzování její aféry a zbývá tu jen zjev mistivé, hněvem sptící, na ctižádostné ješitnosti hluboce raněné ženy, všeho schopné, kterou k pondělní porotě nebude provázeti slitová-ní veřejnosti, nýbrž přání, aby po právu za svůj čin byla souzena. Neboť i ona vyřkla nad mrtvolou Calmettovou, že nechtěla nic než spravedlnost. — Srad se jí dostane.«

Leč zákulisí celé aféry jeví se daleko horší, než jak Caillauxová snaží se dokazovati. Calmette posuzoval ministra výhradně jako osobu veřejně činnou. Bez nejmenších narážek na rodinný život zednářského ministra. Tvrdí se, že smrti šéfredak-trovy potřeboval daleko více ministr než jeho choť. Calmette zahájil veliký zápas za očistu veřejného života francouzského, vynasnažil se odkrý-vati politické šarlatánství zednářských šplhavců. Když se předseda Albanel při přelčení ptal obža-lované, zda se nemluvílo v druhém dopise o peněžích, sama Caillauxová prohlásila po krátkém od-mlčení, že se zmiňoval její nynější choť mimochodem o vhodném umístění části svého jmění.

Svědék, redaktor »Figara« Lazarus prohlásil, že ministr dal zavraždit svou ženu Calmetta a to proto, že měl šéfredaktor v rukou jinou kompromitující listinu; prý měl Calmette diplomatické doklady takové důležitosti, že by byly stačily k rozdrčení Caillauxa. Dle názoru svědka neměl Cal-mette v rukou nějakého intimního kompromitujícího listu, týkajícího se paní ministrův.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Národohospodářská hľadka.

Kdo zdrazuje potraviny? »Hlas« dokázal, že drahotou není vinen rolník, nýbrž překupníci. Ve městech nafikají na drahotu masa, rolník nemůže dobytek výhodně prodati. Za tučné voly platí řez-ník 80 hal., za býky 72—74 hal., dobytka k chovu je na všech trzích dosti, málo se prodává. Drahý je dobytek vepřový, dobytek hovězí a telata jsou proti rokům posledním lacinější. »Národní Listy« uvádějí, že trh pražský na vepřový dobytek ovlá-dá několik zámožných velkoobchodníků, kteří uzavřeli mezi sebou kartel, do něhož byli přinuceni vstoupiti i ti nejmenší obchodníci. Kartel tento s polskými obchodníky uzavřel úmluvu, že do Prahy z nich žádný nebude dodávat zboží více, než kolik s ním jest ujednáno. Obchodníci pražští nesmějí koupiti zboží od jiného než od kartelu, jinak by pozbyli kauci 1—10 tisíc korun a z každého kusu 5 K platili pokutu. — V Praze zemřel před několika roky židovský obchodník dobyt看, jenž v době několika let asi 500.000 korun vyzískal. Nešlo by zbavit se překupníků a obstarávati u rolníků přímo dobytek? V Dánsku řezníci přímo kupují u rolnických družstev, a rolník i měřan si to pochvaluje. Dnes na venkově dobytka rolník více si hledí, dnes je dobré téměř všude železniční spo-

jení proti době dřívější, dnes hospodářské spolky jsou v každém okrese, hospodářské besídky v mnohých vesnicích, v každé obci noviny se odebírají, dnes přímý prodej na váhu dal by se provést bez handlířů. Mělo by se o tomto návrhu jednat mezi dělnictvem, v městských radách a ve spolkách hospodářských. Masa, jak statistika dokazuje, v roce 1913 méně se pojedlo než r. 1912, zavinito to napětí válečné a balkánská válka, nedostatek peněz a práce: dobytka přibýlo, takže dnes rolník, kdy na Moravě v přemnohých krajích následkem sucha nouze o píce panuje, dobytek prodati nemůže nebo prodává se škodou.

Obrovským zavodňovacím projektem zabývají se američtí inženýři. Republika Peru za doby Inků, nežli Španělé zmocnili se vlády, slyňula úrodností. V nynějším čase však zanedbáním umělých zavodňovacích zřízení proměnily se celé krajiny v neúrodnou poušť. Zejména v povodí řeky Rio Tumbes jest ohromná plocha 5130 plošných metrů následkem sucha neúrodná. Celá tato krajina nalézá se nedaleko řeky Chipa, která jest nejvodnatější řekou jihoamerického západního pobřeží. V oblasti Rio Tumbes stávalo již za vlády Inků zavodňovací zařízení, a celá tato krajina opatřena byla sítí kanálů, které během času se zanesly nánosem. Staré kanály Inků byly až 13 metrů široké a 4 metry hluboké a jejich délka činila až 160 km. Větší část jejich jest ještě dobře zachována a mohly by se poměrně s nepatrným nákladem znovu zříditi. Upravením zavodňovacích zřízení stalo by se 150.000 ha panenské půdy úrodnými. Půdy nebylo celá staletí využíváno a poměry klimatické dovolují pěstování kokosových palm, bavlny, kávy, lnu, konopí. Poměry jsou tak příznivé, že zemědělské plodiny mohou býti dvakrát do roka sklizeny, rýže a rostlina ramie (obsahuje tkaninová vlákna) třikrát, kukuřice a hrách dokonce čtyřikrát za rok. Také tabák vykazoval by pětinasobnou roční sklizeň. Náklad na zavodnění činil by 150.000 liber šterlinků.

Obrovské moderní lodí. V roce 1874 byla »Great Island« s 4000 tunami největší loď světa. Dnes nehraje taková loď v mezinárodní plavbě žádnou roli. Šlo se ku předu v pravdě skokem. Ještě v roce 1894 dosáhly velké transatlantické parníky 11.000 tun, v nejbližším století vzrostly na 32.000 tun. A dnes, o 10 let později, jsme u 50.000 tun u lodí »Imperator«, jejíž lodní prostor předčí o 4000 tun velký parník »Vaterland« hambursko-americké linie. Při tom v přítomném okamžiku nejeví se v postupu žádná stagnace prostě z toho důvodu, že se ukázalo, že dopravní sazby velkých lodí mohou býti zlevněny oproti malým lodím. A však nejen velikost jednotlivých lodí v posledním století pokročila, ale také úhrnný tunový obsah obchodních lodí velice stoupl. V roce 1858 bylo vystavěno lodí v celkovém obsahu 208.080 tun na vlastní účet a 28.474 tun pro zahraniční interesy. Paroplavební společnost, která byla majitelkou utonulé »Empress of Ireland«, žádala odškodného 8 milionů marek, a samozřejmě že lodí velikosti »Imperatoru« a »Vaterlandu« reprezentují mnohem větší cenu.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Králové. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádank.

Školský obzor.

Do koleje Arnošta z Pardubic v Praze přijme se pro školní rok 1914-15 asi 50 katolických studentů českých vysokých škol pražských na byt s celým zaopatřením (mimo prádlo) za průměrný měsíční poplatek 60 K. Žádosti, k nimž třeba přiložit: a) křestní list, b) vysvědčení o majetkových poměrech, c) vysvědčení o posledních studiích, d) vysvědčení lékařské, e) doporučení některého katolického kněze, buďtež zaslány (s poštovní známkou na odpověď) správě koleje do 31. srpna. — Další ustanovení atd. obsažena jsou v prospektu, jenž zašle se na požádání.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BONUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Křesťanský živnostník.

Okresní Jednota živnostenských společenstev v Hradci Králové konala 19. t. m. výborovou schůzi za předsednictví p. Thofe a přítomnosti 12 členů zastupujících společenstva v Hradci Králové, Černilově, Třebechovicích, Nechanicích, Novém Hradci Králové a Pouchově. Kromě toho přítomen byl místotajemník Ústředny dr. Wiškowský. Po

vyřízení formalit vyslechnuta zpráva jednatele a vzato s potěšením na vědomí, že podařilo se právě ustaviti v Hradci Králové a Kuklenách živnostenská družstva úvěrová. Rovněž schválena poslední zpráva pokladní, konstatující dobrý stav finanční. Usneseno urychlit kroky za účelem přeměny Jednoty v organizaci povinnou. Předseda podal zprávu o zájezdu Zemské Jednoty do Vídně. Vzato na vědomí pozvání obchodního gremia k protestní schůzi daňové. Ustavující schůze krejčovského řemesla dodávkového odložena na pondělí 27. t. m. o 3. hod. odpo.

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Besídka

Zprávy z roku 1914.

II.

Týdenník »Žárovka« 20. srpna r. 1914 napsal: »I pokrok má některé stinné stránky, jak dokazuje velká oční epidemie v městě Jasnově. Zdejší obyvatelstvo jávalo, když se podařilo doktoru Ostrovtipkovi nahraditi pacientům staré anebo choré oči očima vydry kolčavko-kunovitě. Operace a připojení nového oka za pomoci klišovatiny jantaroškrbovitě k očnímu nervu — to všecko dalo se téměř bezbolestně. Leč jenom několik týdnů operovaní lidé se těšili jasnému zraku, brzy začali trpěti vleklým očním katarem, až celá hlava bolela. Příčina se lehce vyzkoumala. Ničerný krmič těžce vypěstovaných tvorů, ačkoli mu byly svěřeny nejmmodernější přístroje ke zkoumání zdravotního stavu zvířecích očí, neoznánil v pravý čas, že dva kusy trpí oční chorobou. Nyní již padesát vyder jest stíženo oční epidemií, tak že bylo nutno je odstraniti. Lékař, který na osudné neopatrnosti má také veliký podíl, jest celý rozechvřen. Již objednal řadu nových zvířat, aby přikročil k nové operaci. Pochybujeme však, že nový pokus dočká se při těchto lidech takového triumfu jako předešlý.

22. srpna ozvala se »Světluška«: »Divíme se, jak lékař Ostrovtipka mohl ještě nyní přikročiti k operaci tak nejistého výsledku. Snad přece četl nedávnou dlouhou úvahu profesora Progrese, jak jest nebezpečno obšťastniti občany chorého zraku očima zvířete, chované po domácku na způsob králiků. Vždyť mohl již před měsícem čísti, že oči, které se mají připojiti na nerv lidský, nutno odejmouti zvířeti, která žije v oboře jako na svobodě, stále na čerstvém vzduchu. Taková zvířet málokdy podlehe epidemickému očnímu neduhu. Proto se nejlépe osvědčily oči parohovité gazely srnkodáňkovité. Posud ani jediný občan, který nahradil vlastní chorý a slabnoucí zrak očima této nákazovzdorné zvířete, nelituje svého rozhodnutí. Každý vidí jako rys. Můžeme zároveň oznámiti, že moučka získaná rozebráním zubů tohoto statného zvířete velmi dobře se hodí k výrobě umělých zubů, které tak snadno neodpadávají od zbylých kořenů v dásních, jako to vidíme při umělých zubech jiného druhu. Ovšem doktor Kafr posud tají, jakou přísadu do kostní moučky dává. Ručíme však sami, že i každý bezzubý dědeček bude nejvyšší spokojen, svěří-li své dásně Kafrvi.

»Žárovka« však na den 30. srpna schystala tuto odvetu: »Jest velice nápadné, proč se »Světluška« tolik otírá o poctivého vědce Ostrovtipku a zároveň tolik vychvaluje doktora Kafru. Jako by nevěděla, co všecko zaviniily některé zbrklé Kafrvy pokusy. Proslulí učenci odporučují posud, aby zvláště u starých pacientů byla nahražována zkažená krev vstřebáním do žil zdravé krve klokaního zájce. Zkušnost potvrdila správnost takových návrhů. Nenásledovalo-li uzdravení úplné, tož aspoň úleva trvala dlouho. Do starých, zkomatělých žil ovšem těžko přenášeti krev zcela mladickou. — Leč Kafr přemýšlel, jak by se dala jemnými membránami do narkotizovaného těla vpraviti krev ohnivější. K pokusu se propůjčil jeden starý vandrovní, který propil i poslední své létadlo. Vandrák žádal napřed veliký obnos, hýřil na účet lékařův dva měsíce. Když propil všechno, lehl si pak resignovaně na operační stůl. Ať to prý s ním dopadne nyní jakkoliv. Když Kafr starého světoletce uspal, protkl mu cévy, nastavil jemné rourky, vyčerpával ze starých žil línou krev lidskou a vřáněl na její místo divokou krev žilhaného lvouna parďalho. Účinek se brzy dostavil. Když se vandrák probudil, začal házet rukama, koulel očima jako

vzteklý, pokoušel několik lidí, fítil se na náměstí, kde se rval s ruskogronskými chrtý a — druhý den bídě za velikých bolestí skonal. Nechť si tedy pan Kafr zapamatuje, že ke všem novotám jest potřebí přikročiti s důkladnou rozvahou.

»Světluška« 1. září oznamovala, že se již podařilo konečně objeviti nový, nejpřírodnější způsob konservování přebytkového tepla letního na dobu zimní. »Jak daleko se pokročilo proti minulému století, kdy dobře broušená lupa, soustředující paprsky na jedno místo, byla velice neumělým základem k pokusům dalším! Nový způsob nehromadí zhuštěných tepelných krystalků. Naopak vytváří se hmota v podobě rostliny. Když její energie potenciální se promění v energii kinetickou, vydává netoliko teplo velice příjemné, ale svítí v noci tak krásně, že nahraňuje skoro zcela světlo sluneční. Snad bude již brzy odzvoněno nákladnému dobývání tepla cestou chemicko-elektrickou. Zvláště hospodáři jistě uvítají rádi lacinější prostředek k zimnímu pěstění užitečných plodin.« — A již za týden zaznamenal týž list novou utěšenou zprávu: »Tam, kde umělá výroba tepla finance příliš těžce zatěžovala, vyplatilo se znamenitě pěstování vodních jedlých řas a jiných vodních plodin, jakož i sklepních hub. Mráz nemohl vodní rostlinstvo poškoditi prostě již proto, že v hlubokých tůních ledem se pokrývá vždycky jenom povrch vody, tak že před ostrými mrazíky jest vodní úroda zcela chráněna. Nyní však se podařilo vypěstovati již vodní okurky a vodní plody melounovitě, tak že hospodářství rybníční a říční znamenitě pokvete, jakmile se nalezne vydatný prostředek k vyhubení četných vodních škůdců.

V říjnu nastala veliká, velice urputná válka mezi státem Bonitou a Sanitou. Poplatníci velice nařikali, jak obrovské sumy musejí platiti na benzin, nitroglycerin, nové typy letadel atd. Leč válka se skončila velice brzy bez zvláštního krveprolití. Ovšem létající hlídky to odnesly nejhůře. Na obou stranách asi šedesát vojnů padlo k zemi i s létadly. Ale armádní čtyři odbyly nejdůležitější práci konferencemi. Stát Bonita zvítězil právě proto, že měl vojska méně, ale že zato přijímání do armády jenom muži velice bystří. V době, kdy lze jedním rázem usmrtiti až padesát tisíc bojovníků, platí ostrovtip daleko více než nejsilnější pluky.

»Světluška« sdělila 12. října: »Již dva měsíce před válkou chytří vyzvědači Bonity prozkoumali důkladně, kde jsou v Sanitě hlavní skladiště potřeb pro létadla. Náhodou místa tolik důležitá byla při samé válce chráněna jen malým počtem strážců. Ty nebylo potřebí ani pobíjeti. Rychloletci Bonity přihnali se v noci na místa označená jako vtr. spoutali strážce, zmocnili se skladišť — nu a jejich sokové musili ihned kapitulovati, jestliže nechtěli, aby za den polovice obyvatelstva sanitského byla postřílena. Celý vtip moderního válčení spočívá v tom, která mocnost dříve vysílá u soka skladiště potřeb pro vojenské motory. Kdo se dá překvapiti, podlehe jedním rázem, protože ani nejhroznivější létadla se nedají účelně poháněti a řídit vzduchem nebo vodou. Vyhod'te nejsilnějšího žraloka na souš — a stane se hned úplně bezmocný. A zrovna tak pancéřová vzducholod' bez zápalného oleje. Taková moderní válka tedy nebudi zvláštní hrůzy, napíná jenom zvědavost, který stát má vtipnější vojáky.

»Žárovka« brzy na to zase si libovala jinou změnou, kterou provedlo nejosvícenější třicáté století: »Situace jest ovšem co nejvíce napiata: noví gramofony, žurnalistické mluvčí lampy a jiné konverzační prostředky jsou plny opozičního protivládního ryku! Co by nyní musil dělati ubohý poslanec, zvolený od radikálů, kdyby byl nucen osobně se dostaviti do takového parlamentu, který byl ještě v roce minulém! Aby ukázal, že skutečně nebere zadarmo denně tu padesátku, ke které mu dopomohla výhradně řvavá hrdla, musil by se ve sněmovně aspoň na oko poprat i přijít mezi své voliče aspoň se šrámem uměle na tváři vyškrábaným. Musil by tak přesvědčiti voliče, že skutečně se staví v popředí jejich útočného alarmu. Leč — nyní páni poslanci sedí hezky bezpečně, za větrem. Jakmile se ohlásí otevření sněmovny, sedne každý ve vlastním příbytku k nejmmodernějšímu telefonoskopu a může hovořiti najednou k lidem vzdáleným na sto mil. Dle vlastního potřeby při tom všem rozptýleným, naslouchajícím a divajícím se kolegům se může ukázati anebo skryti. Zkrátka celá sněmovna již dnes se nemusí scházeti, kolega kolegu vidí i slyší pohodlně bez nudného letu do hlavního říšského města. Nejmmodernější vynálezy v oboru zrcadelním překonaly všecko očekávání století minulého. A tak moderní poslanec děkuje vřele vědě, že se již nemusí k zdůkaznění své horlivosti osobně rvát, ale že všecko odbude velice silnými slovy. Nu — a tato námaha nevyžaduje žádné zvláštní obětavosti a jest hodně laciná. Oznamujeme, že dnešní řeč vůdce opozičníků přinesou v originále zřítejší novinové gramofony, protože již žurnalistům jest dovolen vesměs přístup k telefonoskopům, kde se dají řeči hravě zachytiti.

»Světluška« v prosinci sdělovala: »Nové zimní zařízení restaurační v giganto-hotelu »Trimfu« v Sanitě se velmi dobře osvědčilo. Dosud v zahrad-

ních restauracích za doby zimní se podtápěla půda v hloubce dvou decimetrů pohonem elektricko-hydraulicko-chemickým. Proti ostřejšímu větru však pružná sféra éthericko-oxydální byla špatnou obranou. Pružný obal sférový se snadno protrhával, tak že při ostrém řízení Meluzíny nastával v zahradě nebezpečný průvan. Ve zmíněné zahradě gigantohotelu však se vytápí zvláštní sloučeninou, která netoliko poskytuje příjemné teplo, nýbrž zároveň vyvíjí látky, které — populárně řečeno — přímo pohlcují energii rozpoutaného víchru. Jako olej utišuje i na moři hrozivé stohy vln, tak nově zavedené topení dává vznik takovým vzdušným látkám, které odzbrojují víchřici. Proto také zahradní koncert i se všemi jeho atrakcemi se odbyl velice zdařile, třebaže již třicet metrů od zahrady zuřil ostrý severák. Věda tedy dokázala, že jest zcela na novém postupu.

V létě téhož roku sděloval list »Harmonie«: »Letošní vedra jsou neobyčejně palčivá. Umělý led šel na dračku, tak že závody ani nemohly stačiti. Leč ceny stouply tolik, že mnozí občané si vypočítali, že jest daleko levnějším prostředkem usídliti se ve vzduchu šest set metrů vysoko. Nynější vzdušné přibytky dají se pořídit velice levně a vydrží několik roků. Leč již dochází také k častým soudům. Nezbedná mládež vyhazuje ze vzdušných přibytků staré hrnce, láhve a jiné předměty na střechy pokojných občanů. Těžko zkoumati zvláště při víchřici, odkud nebezpečné předměty jsou právě v noci vrhány. Létající policisté mají plné ruce práce s častými policejními záznamy. Za tím se budou míti nejlépe z letošního vedra pokrývači. Některé střechy jsou padajícími předměty tak rozbity, že vyžadují okamžité opravy. — Při vzdušné slavnosti nad Jestřábí horou došlo k velikému neštěstí. Malá společnost se vesele bavila, popíjela, druh po druhu usínal ve výši sta metrů nad zemí. Najednou se přivalila bouře a než mohl jeden náhle probuzený hodovník motorem povznést výletní vzdušný nekrytý salonek tři sta metrů nad černé mraky, udeřil blesk, který porouchal strojní zařízení. Salonek spadl a tři hodovníci byli vážně zraněni.

»Žárovka« sdělovala 20. prosince: »Zase nový pokrok v oboru policejním! Nyní se již každý směje, jak naši předkové se dovedli spokojiti s policejními psy, aniž dlouhý čas vynalezli nový, lepší prostředek k dopadení zločinců. Kde pak by teď mohl hledat pes různé vagabundy ve vzduchu až tisíc metrů nad zemí! To by se musil naučit zacházeti s motorem u policejního létadla. Ale na to jest psi nátura pořád ještě velice slabá. Ještě před stoletím se užívalo k dopadení zločinců velice dobře cvičených austrálských špačků »béo«, kteří se naučí daleko dokonaleji napodobovati lidský hlas, než nejvybranější papouškové. Austrálští špačkové byli cvičeni od předních odborníků ve všech škálách, v napodobování zpěvů nejrůznějších. Špačkové ti se zdokonalili tak, že dovedli velice zručně ihned napodobiti i barvitost hlasu jednotlivých lidí. Tací opeřenci byli umístěni v záložnách a na jiných místech, která jsou lákadly pro zloděje. Jakmile se něco v noci ztratilo, obyčejně prozradil zločince tajně ukrytý špaček, když druhý den po otevření temné skrýše opakoval slova, která pronášeli při nekalé díle zločinci. Nyní však již jsme o hodně dále. Na místo zločinu se dostaví detektivové s moderními analyticko-magnetickými spektroskopy. Zakryjí se všechna okna a byla-li místnost na noc naplněna hustou plynovinou uhlíkatou-magnesiovou, nalezne se stopa ničemu okamžitě. Okna se v místnosti zakryjí, přístroj uvede se v činnost, prosvítí důkladně celé ovzduší, tak že se pozná lehce, jakým směrem zlodějí se v místnosti pohybovali. Analytické vlastnosti stroje také určí bez chichání, jaké povahy byly výpary z vlasů, šatů a úst, které tam ničemově zanechali. Tedy veliký triumf moderní policie! Leč obáváme se, že i na ten vychytralí lotři brzy vyzrají. Poslední novinářské zprávy sdělují, jakou žrávčinu si připravují někteří lupiči k ničení zrádné plynoviny, aby mohli nekalé řemeslo prováděti dále bezpečně. Nicméně nový přístroj dopomůže jistě k polapení celých řad řemeslných zločinců.«

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. P. V. Smolík: O souboji. Vzdělávací knihovny katolické sv. 60., seš. 3. a 4. Za 1 K. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí nábožen. v českém školství. S přiložením »Obrana« pravdy křesťanské ve věcech životě a »Rodinné výchovy«. Seš. 3.—6., roč. 13. Vychází každého měsíce za roč. předpl. 7 K. Řídí V. Špaček. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 21., č. 6. Roč. předpl. 8 K. — Vilémína v. Hillern: Otrok svobody. Román. Přeložil Ferd. Romportl. Seš. 1.—6. po 36 hal. — Český slovník bohovědný. Pořádá

dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Seš. 27., cena 1.40 K. — V Habrovanech. Román. Píše VI. Pitnerová. »Ludmily« sv. 3., roč. 16. Na »Ludmilu« (roč. 6 svazků) předplácí se 2.50 K. — T. Jeske-Choiňski: Poslední Římané. Sv. 2. »Zábav večerních« roč. 35. Na »Zábavy« (roč. 6 sv.) předplácí se 4 K. — »Rajská zahrádka«. Časopis pro mládež. Pořádá V. Bartoň. Roč. 23., č. 9. a 10. Za 10 čísel ročně 1.60 K. — Dr. J. Kryštof: Dějiny nové doby. Politická soustava Bachova a pád její. Seš. 12., cena 60 hal. — Poklad věčicích. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti oltářní. Řídí P. Š. Švec. Roč. 15., seš. 6. a 7. Roč. předpl. 1.50 K. — Český jinoch. Prosopolejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 19., č. 6.—9. Roč. předpl. za 12 čísel 2 K.

Z nakladatelství Benediktinské knihtiskárny v Brně. Náš Domov. Nejlepší obrázkový měsíčník. Řídí P. J. Vévoda. Roč. 23., č. 6. a 7. Roč. předpl. 4 K. — Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 31., č. 7. Roč. předpl. 10 K. — Škola Boží. srdce Páně. Pořádá P. P. Hlobil. Roč. 48., č. 7. Předpl. na rok 3.20 K. — Květy mariánské. Pořádá P. K. Lux. Roč. 31., č. 7. Roč. předpl. 1.60 K.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Nový Obzor. Měsíčník pro literaturu a umění. Řídí P. C. Pastor. Roč. IV., č. 7. a 8. Roč. předpl. 8 K. — Panáci a panenky. Humoresky. Napsal Fr. Jaroš. »Moravskoslezské kroniky« roč. 25., sv. 4. a 5. Roč. předpl. na 6 sv. 3 K. — Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí P. P. Jirásko. Roč. 21., č. 3. Roč. předpl. 7 K.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Sebrané spisy Z. Wintra sv. 7.: V ohradě měst a městských zdech. Řada prvá, seš. 1.—4. po 30 hal. — Spisy L. N. Tolstého, lidové vydání, díl V. a VI.: Povídky. Seš. 77.—83. po 20 h. — Sebrané spisy F. Heritesa; díl 14., seš. 10.—13.: Tři cesty a jiná prósa. Sešit za 30 hal.

»Vlast«. Časopis pro poučení a zábavu. Pořádá Al. Dostál. Majitel a vydavatel družstvo »Vlast« v Praze. Roč. 30., č. 10. Členové družstva předplácí ročně 8 korun, nečlenové 10 K.

Bible česká. Písmo sv. Starého zákona. Přeložil a vykládá dr. J. Hejčl. Nákladem Dědictví sv. Jana Nep. v Praze. Seš. 3., cena 1 K. Vychází nejméně 4krát do roka.

Museum. Časopis boboslovců československých. Pořádá J. Kalous. Roč. 48., č. 4. a 5. Nákladem »Růže Sušilovy« v Brně.

Kazatelna. Homiletický časopis. Roč. 12., č. 8. Pořádá P. P. Vaněk. Roč. předpl. 6.60 K. Nákladem E. Šprongla v Pelhřimově.

Katolický učitel. Organ Katol. spolku čes. učitelů na Moravě a ve Slezsku. Řídí D. Berg. Roč. 6. Vychází 2krát měsíčně. Roč. předpl. 4 K. zasílá se administraci do Krčmářů v Olomouci.

Vychovatelské listy. Řídí K. Tiray. Roč. 14., č. 6. Roč. předpl. 6 K. zasílá se administraci ve Valaš. Mezíříčí.

Archa. Vychází měsíčně v Prostějově. Vydává K. Dostál Lutínov. Roč. II., č. 7. Roč. předpl. 6 K. — Orel. Věstník křesť. soc. Orla československého. Vychází jednou za měsíc. Řídí a vydává se v Křesť. soc. domě v Brně, Nová ul. Roč. předpl. 1.50 K.

Eva, katol. ženská revue s přilohou »Klot. učitelka« vychází měsíčně v Olomouci za roční předpl. 3 K. Roč. 11., č. 7. Řídí P. L. Zamykal.

V máji života. Knihovny katol. studentstva č. 1. Nákladem a redakcí »Ústředí katolického studentstva československého« v Praze. Cena 60 hal.

Ve věčných tmách. Hornické povídky z dolů příbramských. Píše J. Chaloupecký. Spisů vydávaných českou sekci diecézního komitétu v Č. Budějovicích roč. 5., díl I., č. 4. Cena 2 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník charitativní. Řídí P. Ant. Hoffmann. Roč. 10., č. 7. Roč. předpl. 2.40 K. zasílá se administraci na Král. Vinohradech.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Řídí dr. A. Stojan a A. Jašek. Roč. 5., č. 7. a 8. Roč. předpl. 1.50 K. Vychází měsíčně v Kroměříži.

Hlasy Sv. Hostýnské. Pořádá P. A. Ostrčilík, T. J. Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně. Roč. předpl. 1.50 K.

Jak zvýší skřížně o 30 procent a ještě ušetří 50 procent na hnojivech. Nákladem A. Neuberta v Praze. Za 40 hal.

Literární svět. Vydává Al. Srdce v Praze II. Roč. 1., č. 2. Vychází 4—6krát za rok za předpl. 80 h.

Polská kytička. Sběrka povídek. Přeložil F. A. Hora. Nákladem Českého Denníku v Plzni. Za 24 hal.

Věstník díla šíření víry. Časopis věnovaný zájmům katol. misí v zemích pohanských. Vychází šestkrát ročně. Nákladem arcidiecézního ředitelství v Praze na Hradčanech. Roč. III., č. 3.

Fr. Bezold: K dějinám husitství. Kulturně historická studie. V Knihovně Rozhledů Jos. Pelcla v Praze, Mikuláš. třída 36. Stran 122. Za 1 K. Kniha ukazuje nám, pokud se myšlenky husitské vteřovaly či nevteřovaly v skutek. pokud slovo se stalo či nestalo tělem. Vypisuje náboženskou, sociálně politickou a národní stránku husitství. Českonárodní stránka husitství vyložena tu úplně.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek s oborů knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Hornoslezské uhlí

vleč druhů, koks a dříví

palivové nabízí v každém množství za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Králové

Filiální sklad v Hradci Králové v Komenského třídě.

Ve prospěch Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nakupí pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a kovového nádobí ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávaných referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let, trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

BYRRH

silný a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé příchuti, jediné od firmy

L.Violet, Thuir (ve Francii).

Vůde k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady č. 1094.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod — pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I.

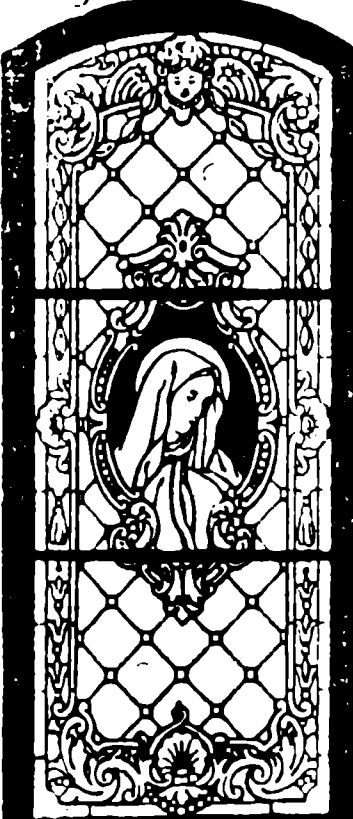
6. 145 st., Malá Klatova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přel. 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporčuje se

ku dodání oken okrasných od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se krásnými rámy, střešními, osazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez výjimky ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

OBNOVA

Číslo 30. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 31. července 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telef. č. 83

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní,
bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry
všeho druhu. Velkoobchod uhlím,
koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji
a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

vzdal rakousko-uherský vyslanec v Bělehradě dne 23. července r. 1914, jest c. a k. vláda nucena, aby pečovala sama o ochranu svých práv a zájmů a aby za tímto účelem apelovala na moc zbraní. Rakousko-Uhersko má tudíž za to, že jest od tohoto okamžiku ve válečném stavu se Srbskem.

Cisarský manifest.

Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil nejmilostivěji vydati tento Nejvyšší vlastnoruční list a manifest:

Milý hrabě Stürgkhu!

Vidělo se Mi, naříditi ministru Mého domu a věcí zahraničních, aby oznámil královské srbské vládě, že mezi mocnářstvím a Srbskem nastal stav válečný.

V této osudné chvíli jest Mi potřebou, obrátiti se na Svoje milované národy. Nařizuji Vám tudíž, abyste přiložený manifest veřejně vyhlásil.

V Lázních Išlu, dne 28. července 1914.

František Josef, v. r.

Stürgkh v. r.

Mým národům!

Bylo Mým nejvroucnějším přáním, abych léta, která z Boží milosti jsou Mi ještě dopřána, mohl zasvětit dílům míru a uchránil Svoje národy před těžkými oběťmi a břemeny války. V radě Prozřetelnosti bylo jinak rozhodnuto.

Pletichy protivníka plného nenávisti nutí Mne, abych na obranu cti Svého mocnářství, na ochranu jeho vážnosti a moci, k zabezpečení jeho državy po dlouhých letech míru chopil se meče.

S nevděkem rychle zapomínajícím nastoupilo království srbské, které od prvního začátku své státní samostatnosti až do nejnovější doby od Mých předkův a ode Mne bylo chráněno a podporováno, již před lety cestu otevřeného nepřátelství proti Rakousko-Uhersku.

Když Jsem po třech desetiletích pozhnané práce míru v Bosně a Hercegovině rozšířil Svoje vládařská práva na tyto země, vyvolalo

toto Moje opatření v království srbském, jehož práva nížádným způsobem nebyla porušena, výbuchy nevázané náruživosti a nejrozhročenější nenávisti. Moje vláda užila tenkrát krásného práva strany silnější a žádala v nejkrajnější shovívavosti a dobrotivosti na Srbsku toliko, aby snížilo počet vojska na stav míru a slíbilo, že budoucně setrvá na dráze míru a přátelství.

Týmž duchem umírněnosti vedena, obmezila se Moje vláda, když Srbsko před dvěma lety nacházelo se v boji s tureckou říší, na hájení nejdůležitějších životních podmínek mocnářství. Tomuto jednání děkovalo Srbsko v první řadě, že dosáhlo účelu války.

Naděje, že srbské království ocení shovívavost a mírumilovnost Mé vlády a že dostojí svému slovu, se nesplnila.

Stále výše šlehá plamen nenávisti proti Mně a Mému domu, stále otevřeněji vystupuje snaha, nerozlučně území Rakousko-Uherska násilně odtrhnouti.

Zločinné řádění sahá přes hranici, aby na jihovýchodu mocnářství podkopalo základy státního pořádku, aby lid, jemuž Já v otcovské lásce věnuji Svoji plnou péči, zviklalo v jeho věrnosti k panovníckému domu a vlasti, aby svedlo dospívající mládež a podněcovalo ji ke zločinným skutkům nerozumu a velezrády. Řada vražděných útoků, s rozmyslem připravované a provedené spiknutí, jehož hrozný zdar Mne a Moje věrné národy v srdce zasáhl, jest daleko viditelnou krvavou stopou oněch tajných pletich, které ze Srbska byly zahájeny a Hzeny.

Tomuto nesnesitelnému řádění musí se učiniti přítrž, ustavičná vyzývavost Srbska musí se ukončiti, má-li čest a vážnost Mého mocnářství zůstati neporušena a jeho stání, hospodářský a vojenský rozvoj býti ušetřen stálých záchvěvů.

Marně podnikla Moje vláda ještě poslední pokus, dosíci tohoto cíle prostředky míru, pohnouti Srbsko vážným napomenutím k obratu.

Srbsko odmítlo umírněné a spravedlivé požadavky Mé vlády a odepřelo dostáti povinností, jichž splnění v životě národův a států jest přirozeným a nutným základem míru.

A tak jsem nucen přikročiti k tomu, aby se mocí zbraní opatřily nezbytné záruky, které mají zabezpečiti Mým státům pokoj uvnitř a trvalý mír na venek.

Válka vyhlášena.

Prohlášení ministra zahraničních záležitostí hr. Berchtolda zní:

Na základě Nejvyššího rozhodnutí Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva ze dne 28. července 1914 bylo dnes královské srbské vládě zasláno ve francouzském jazyku sepsané povězení války:

„Poněvadž královská srbská vláda neodpověděla uspokojivě na notu, kterou jí ode-

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnářské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeki, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bře v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

SVATEBNÍ SKUPINY

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentální snímky dětí

Sklad rámu

c. a k. dvorní
a komor. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

V této vážné chvíli Jsem si plně vědom celého dosahu svého rozhodnutí a své zodpovědnosti před Všemohoucím.

Vše jsem prozkoumal a uvážil.

S klidným svědomím nastupuji cestu, kterou mi povinnost vyžaduje.

Společám na Svoje národy, kteří ve všech bouřích vždy v jednotě a věrnosti kolem Mého trůnu se seřadili a pro čest, velikost a moc vlasti k nejtěžším obětem vždy byli ochotni.

Společám na statečnou, obětavým nadšením naplněnou brannou moc Rakousko-Uherska.

A důvěřuji ve Všemohoucího, že Mým zbraním dopřeje vítězství.

František Josef, v. r.

Stürgkh v. r.

Zase u mrtvého bodu.

(14) Hrozná události posledních dní odvrátily veškeru pozornost od vnitřních záležitostí říše, k nimž bez odporu náleží česko-německé vyrovnání. Od tohoto závisí osud říšské rady po prázdninách a od říšské rady zase celá řada náležitých předloh, mezi nimiž starobní pojištění je ovšem nejdůležitějším. Žádají-li socialisté, aby toto starobní pojištění bylo vyjmuto z české obstrukce, pak odpovídají si sami, neboť souhlasili na jaře s usnesením českých stran, že bez českého zemského sněmu není žádné říšské rady. To však mnoho u nich neznamena, protože vlastní prospěch jde jim napřed, pak nepřijde nic a dlouho nic a konečně — aby se nefeklo — také prospěch národa.

S tím ostatní české strany souhlasiti nemohou a nebudou, protože se od jarních poměrů nic nezměnilo, odpadá tudíž každý důvod taktiku měniti. My kněží měli jsme slíbené zlepšení svých hmotných poměrů, jež mělo nastati v podzimní říšské radě, poměry tyto přímo křičí po nápravě, ale než za tuto cenu, raději ještě počkáme a souhlasíme s českými stranami, že je nemožno jednati na říšské radě o požadavcích říše, dokud nejsou splněny požadavky českého národa a dokud trvá nynější nezákonný stav. Ostatně je nemyslitelné, že by vláda svolala říšskou radu byla ochotna pouze k vůli této jediné předloze, na níž jí celkem mnoho nezáleží a že by schovala do kapsy své požadavky, jež považuje za nezbytnější.

Náš jarní článek byl jaksi sumárním pojetím všeho, co přinesla zima a kam dospělo česko-německé vyrovnání; tento článek s tímž obsahem má za účel seznámiti naše čtenáře se stavem věci po známé schůzi v nostickém paláci. Bylo to 22. června, kdy sešli se zástupcové obou národností a kde v zásadě bylo usneseno, aby říšská rada byla ihned svolána a aby zvolena byla komise z poslanců obou národností pro úpravu jazykové otázky, jakož i pro úpravu zemského zřízení. Byli-li Češi ochotni na tento návrh přistoupiti, nemohli připustiti, aby zvláštní komise jednala o jazykové otázce a jiná o zřízení zemském, nýbrž musili na tom stát, že dvě tyto věci mají se projednati současně a paralelně vedle sebe, což zase Němci nepřijali a tak toto slibné zasedání skončilo jako všechny ostatní před tím, t. j. úplným nezdarem. Němci měli totiž za lubem Čechy do Vídně přilákat a prosaditi některé vládní nezbytnosti. Když Češi jim nešli na lep, prohlásili česko-německé porady za odložené, poněvadž jim nynější status quo je nejmilejší a nejlépe jde jim k duhu. Všecka česká zemská komise jako úřadu; svou běžnou agendu vyřizuje rychleji nežli zemský výbor, ale konec konců je to přece jen úřad státní a ten ještě nikdy Němcům v Čechách neškodil, naopak jestliže nám Čechům v něčem vyhověl, Němce jistě na druhé straně desetkrát za to odškodnil. I dnes se německé národnosti ochotně vyhovuje. Proč by se tedy Němci vyrovnávali, když jim nynější stav neškodí, proč by byli pro vypsání zemských voleb, pro zasedání zemského sněmu, před nějž předlohy vyrovnávací náleží? Krátce — proč by byli pro vyrovnání, jímž by nemohl ničeho získati? Oni musí s námi na oko vyjednávat, aby se nezdálo, že nejsou pro mír v Čechách, ale najdou vždy v posledním okamžiku kličku, z níž se chytí umějí vyvléci. Dlouho však tento stav trvati nemůže, provedou-li Češi svou zásadu: „bez zemského sněmu žádná říšská rada“ do posledních důsledků. Absolutismus v konstitučním státě je možný jen pro výmínečné poměry, ale i pak jítí se jím jen národnosti, konstituční ústava se znehodnocuje a konečně § 14. vystačí jen na některé věci. Právě obydvané tábory v Čechách jsou projevem takovéto nespokojenosti, a bylo by si jen přát, aby je neinscenovala strana, které na zákonitých poměrech nejméně záleží. Řádky své píšeme před vyřazením noty rakousko-uherské vlády v Bernu, strany, jejíž jsou na spadnutí a snad co se článek objeví v tisku, tato své házy rozpoutala, národové rakouští jsou nespokojeni,

protože jedni od druhých, t. j. všechny ode dvou jsou utlačeni, tovární lid nezaměstnan, živnosti upadají. Věru není žádnou radostí nésti v Rakousku zodpovědnost za tyto všechny poměry a seděti u vesla vlády.

Volné listy.

Poměrné hlasovací právo. Přes všechny chvalozpěvy na pokročilost nynější doby a přes všechno klanění osvětě čím dál zřetelněji vystupuje pravda, že moderní společnost velmi ráda si podkuřuje a kochá se v sladkých klamech, které si pro vlastní potěchu vykouzila. Kdo umí pozorovati život a přemýšleti, nejednou zastaví se u věci, které, vybaleny jsouce z frásí, bez této příkrasy vypadají velmi bídně a uboze.

Vypustí-li se nějaké heslo a vykřikne-li se o něm, že jest pokrokové, hned se k němu ženou se všech stran davy přivržencův a bez rozmyslu tancují kolem něho, jako divoši kolem svého fetišu.

A to jest právě známkou naší doby, „pokrokovosti“ přímo poblázněné, že jí snadněji lze získati pro pozlátku a barevné praporečky než naučiti ji věcně mysliti a správně usuzovati.

Na příklad, co nesmyslného rámusu natropeno bylo již se všeobecným rovným hlasovacím právem! Bylo a jest posud tak velebeno, jako by znamenalo největší lidovou spravedlnost a lék pro všechny společenské nemoci. Pamatuje se dobře, jak u nás noviny a řečníci všech skoro politických stran neměli ani dost slov pro pilnost tohoto práva, a nezapomněli jsme, že buď vysokomyslným politováním nebo nadávkami častován byl ten, kdo heslo dne přijímal s náležitou soudností a jistými pochybami. Když vídeňský parlament byl již blízek toho, aby všeobecné rovné právo odhlasoval a když sociální demokracie bouřlivými demonstracemi terorisovala všechnu naši veřejnost, „Obnova“ tehdy o věci psala v tento rozum: „I my jsme pro toto právo, protože přijde čas, kdy bude opraveno a přizpůsobeno skutečným potřebám. V této podobě však naprostým ideálem nám není.“ „Obnova“ také vzpomněla slov Bourgetových, řečených v předmluvě k jeho „Žákovi“: „Všeobecné rovné hlasovací právo jest násilím a despotií.“

Minulo několik let, dostavily se zkušenosti, a ožívají se již hlasy, že všeobecné hlasovací právo r. 1907 uzákoněné má slabiny a že hlavně dlužno jest doplniti je poměrností. Co jsme tehdy dle podnětných slov Bourgetových jen tušili, dnes opakujeme s jasným přesvědčením: dnešní všeobecné rovné hlasovací právo jest despotií a násilím, protože (kromě jiných závad) ušlapává svobodu menšin. Poznatěk ten dostavil se i ve Francii, kdež leckterí vůdčí duchové, jako ku př. Taine, pronesli proti právu tomu myšlenky až rouhavé.

„Obnova“ nejednou již promluvila pro všeobecné právo poměrné a naposledy tak učinila po volbě v okrese Švihovu, dovozujíc, že v nynějších strannických zápasech mladočeši nejlépe by pochodili, kdyby, neohlédajíce se ani v pravo ani v levo, střední a majetkové vrstvy vzali v ochranu proti pusté demagogii jak sociálních demokratů tak socialistů národních. Řekli jsme, že mladočeši zbaví se oslabujících a škodlivých aliancí, když zasadí se o všeobecné právo poměrné.

Mladočeský „Národ“ dne 11. července nepřimmo svědčí, že mínění naše, tehdy pronesené, jest správné. Protože „Obnova“ bojuje za věc spravedlivou a protože jí běží o to, aby ve prospěch poměrného práva zaujaly se vrstvy nejpočetnější, uvádíme hlavní myšlenky z „Národa“: „Kde jest hledati příčinu nynějšího zdivočení politického života? Stranám, které dosud nemají podíl na politické moci, jaký myslí, že jim přísluší, jde vlastně o zápas soutěžný. A konkurence politická jest po pravidlu špinavá, jak svědčí zkušenost, že nejprudčeji se potírají strany, nejbližší sobě programem a apelující na stejné vrstvy. Zákona proti nekalé soutěži politické ovšem domoci se nelze. Ale není možno omeziti soutěž samu? Prostředek — a je to starý požadavek národní strany svobodomyšlné — je na snadě: zastoupení menšin. Po menšinovém zastoupení volal již téměř před čtyřiceti lety dr. Karel Sladkovský, myšlenkou tou zabýval se dorost strany let devadesátých a dr. Rašín tehdy vypracoval i návrhy konkrétního provedení. Je třeba jenom starý programový postulát strany, který se stává potřebou dne, znovu a znovu zdůrazňovati a připravovati pro něj půdu i v politice říšské, nejen doma. Jde tu o požadavek politické spravedlnosti, o požadavek politického osamostatnění středních vrstev, které dnes jsou vyřazeny politickým rozhodováním dělnictva, neboť okresy, v nichž by z vlastní síly mohly nabýti politického (parlamentního) zastoupení — ukazují statistika — ve městech téměř nejsou.

Poměrné volení jest pro střední stav městský nezbytným doplňkem všeobecného a rovného volení. Uskutečnění jeho není beznadějně: kruhy rozhodující dají se pro ně získati, neboť politika středních vrstev vždy bude brzdou třídní politiky dělnické, zásadně sklonné k postupu radikálnímu. Ani třídě uvědomělé dělnictvo nebude se asi vzpráti proti požadavku menšinového zastoupení, nejen pro jeho spravedlnost, nýbrž i proto, že dočasně jím získá: nyní sice jsou jeho hlasy v řadě okresů rozhodující — pro jiné strany, ale pro ně samo, kde nemá skutečné plné většiny, aby zvítězilo již při prvé volbě, jsou ztraceny. Za menšinového zastoupení padaly by pro ně na váhu všechny jeho hlasy, což by pro ně bylo jistě ziskem. A přídavkem pro vnitřní náš život politický bylo by jakési uklidnění strannických sporů, k němuž by vedlo vědomí stran, že parlamentní zastoupení, přiměřené své síle, mají zabezpečeno bez pochybných kompromisů a bez ublížení strany odpůrci. Jde tedy jenom o to: potřebu dne učiniti aktualitou.“

Ano, jest potřeba, aby poměrnému právu hlasovacímu úsilně byla ražena cesta, neboť požadavek tento podávají nejen zájmy politické, ale také společenské a hospodářské, a bylo by známkou nespravedlnosti a sobeckosti, kdyby některá z našich politických stran této potřebě odpírala.

Justiční vražda? Při odhalení pomníku Husova v Hořicích řečnil prof. Flajšhans. Dle „Národních Listův“ o sporu církevním a náboženském podstatně promluvil toto: „Mistr Jan Hus dovedl raziti dráhy nové a dostal se proto do sporu s církví. Výtky, které mu ve příčině jeho učení byly činěny, byly namnoze nepravdivé a nesprávné, a M. Hus nemohl odpisáhnouti bludy, kterým neučil. Žádal, aby byl církví katolickou poučen, a když se to nestalo, nemohl od svého učení ustoupiti a musil za své přesvědčení zemřít na hranici. Avšak církev má sama největší příčinu, aby svého kostnického ortelu litovala. M. Jan Hus zůstal chloubou našeho národa a zůstane jí vždycky.“

Jestliže vždycky ve strany katolické co do otázky husitské bylo voláno po přísné a nestranné pravdě, potřeba požadavku tohoto výrazně vystupuje jmenovitě v době, která jest předchůdcem r. 1915. My katolíci uznáváme, co v působení mistra Jana Husa bylo znamenitého a záslužného, což ostatně určitější formy nabude v roce 1915 samém, ale nemůžeme vzdávati se obrany, když církví v dobu Husovu podstrkují se činy, kterých nebylo a které nevznikly v hlavách historických badatelů, nýbrž původ svůj vzaly ve zlobě lidí, jejichž cílem nebyla a není — pravda. Historické prameny o době Husově jsou přístupny a nezměněny, a jest podivno, že prof. Flajšhans vybral si z nich o odsouzených článcích dvojí mínění, z nichž jedno zásadně odporuje druhému. Palacký, Pekař, Krofta nefekli, že církev odsoudila Husa pro články, kterým neučil. Prof. Flajšhans rovněž prohlásil, že Hus byl správně odsouzen, ale rok po té mluví již o justiční vraždě a obvinění toto pronáší i v Hořicích při odhalení pomníku. Kterými cestami této myšlenky nabyl? Či snad na něho měl vliv Masaryk, který o justiční vraždě „s přesvědčivostí“ vykládá ve spisku „M. Jan Hus“? Ale vždyť Masarykovi byla určitě tehdy dokázána nevědomost věci, kterou chtěl učiniti svědomím národa. Již tehdy začali katolíci o Masarykovi důkazně tvrditi, že jeho výroky, jež chtěl mlti národními kategoriemi, mají více nadmuté smělosti a domýšlivosti, nežli pravdy. Masaryk totiž tvrdil, že Hus byl odsouzen pro nesprávné a jemu podstrčené učení o přepodstatňování. Profesori světské i theologové znají úplný seznam a doslovné znění zavržených článků Husových, ale není mezi nimi učení o přepodstatňování. Humánní, svědomitý a citlivý Masaryk vyhodil proti církvi trumf justiční vraždy, kterou sosoval na podkladě nepravdy, která, není-li úmyslná, svědčí jistě o hrozném nevědomosti.

Jest to záhada s tímhle Masarykem! Nevědomost jest jednou z těch béd, kterých se bojí již člověk průměrně vzdělaný. Člověk, jenž ví o své nevědomosti, zakouší zvláštní zmatek mezi těmi, jejichž vzdělanost jest mu dobře známa; cítí, jako by byl nižšího rodu a jest bojácný. Musí-li promluvit, činí tak s nedůvěrou a podezírá i úsměvy a laskavost těch, s nimiž událo se mu dáti se do hovoru. Ale Masaryk, jemuž jako psychologovi hanba nevědomosti měla by býti obzvlášť zřetelná, proti pocitu průměrného vzdělance jest vyzbrojen brněním širokého svědomí, kterýmž neodevzdává si se svými spolebojovnký, u nichž jest také všechno široké — i pravda. Či nerozpovídal se na příklad redaktor „Času“, Dušek, na soudě o pravdě jako o pojmu velice širokém, až zpráva o tom roznese se široko daleko? Touto širokostí pojmů, které nemají býti široké, páni podobají se členům francouzského revolučního konventu, z nichž jeden prohlásil, že žádná pravda není jista, aby se z ní nedala udělati pořádná lež.

Po této odchylce vraťme se ku prof. Flajšhansovi, vůči němuž zjišťujeme toto: Profesor Flajšhans, jehož práce o době husitské si vážíme, a velmi ceníme, vydává Husovy spisy. Vedle těchto spisů, jak již nahore bylo řečeno, máme doslovné znění církevních odsudků, jimiž byl Hus postižen. Z těchto dvou skutečností samo sebou plyne, že na rozřešení otázky, byl-li Hus správně či nesprávně odsouzen, postačí srovnáme-li závadná místa ve spisech obsažená se zněním církevní censure. Výtečkem toho pak jest určitý a jasný poznatek, že Hus všem odsouzeným bludům učil větším dle doslovně a vsudy v tom smyslu, jak mu rozuměl církevní sněm. Učení, které sněm odsoudil, čteme posud v latinských i českých spisech Husových. Z této jednoduché zjišťovací metody podává se pak sama sebou jistota, že církev ani v jednom bludu mistru Janu Husovi ničeho nepřičítala, čeho by v jeho spisech nebylo až do dneška. Rozumíme-li justiční vraždou odsouzení viníka pro činy, jichž se nedopustil, pak jest zdělán nevyvratitelný důkaz, že církevní sněm neodsoudil Husa ani omylem ani úmyslně pro učení mistrovi snad podstrčené. A co jest hlavního, církev soudila jen ty bludy, které byly ve spisech, a proto správný soudní postup církevního sněmu nemůže býti oslaben povídačkami, že sněm poprával ochotně sluchu hancům Husovým, kteří si vymýšleli možné i nemožné věci, které prý mistr kázal, ač nebylo pro tyto pomluvy svědků. Tím má býti vzbuzeno a podepřeno ve veřejnosti naší přesvědčení, že církev spáchala na Husovi justiční vraždu. Zkušenost totiž učí, že na lidské řeči a ústní donášky nelze spoléhati a že odsouditi někoho dle pouhé pověsti, znamená čin násilný a nerozumný. Zastanci justiční vraždy, na Husovi prý spáchané, bývají tedy na tuto stránku soudu, která vzbuzuje jistě hněv a pohoršení, mají zmužilost tvrditi, že sněm soudil prý Husa dle bludů, které byly proti němu vymyšleny. Ale snaha, svěsti soudní postup v Kostnici na tuto cestu, dokazuje jen velikost svého podskoku a — jistě proti vůli Masatelů justiční vraždy — jest zároveň stkvělým důkazem, že církevní sněm počínal si správně. Jest pravda, lecco bylo do Kostnice donášeno, leckterí odpůrci Husovi hodně zveličovali, ale sněm jako jediný věcný podklad žaloby v úvahu bral toliko mistrovy spisy.

Toho jsou si docela dobře vědomi i znalci, z jejichž prací vyrozumíváme, že sbor v Kostnici soudil Husa věcně a spravedlivě a že církev, nechtěla-li poškoditi svých zásad, jinak ani počinati si nemohla. Domníváme se tedy, že prof. Flajšhans přes svoji badatelskou opravdovost podrobil se tyranství veřejnosti, která co do husitské doby jest vedena duchy, jimž neběží o důstojnou oslavu Husa a opravdu, nýbrž o pusté štvaní stoj co stojí.

Sousta vybraná z „Času.“ List Masarykův dne 18. července napsal: „Vinou balamutického tisku trpí i tisk, jenž nebalamutí. Po chvíli českým časopisům nebude věřit nikdo, jako nevěří vídeňským a peštským. A my novináři jsme zodpovědní za stav veřejného mínění.“

Svatá pravda, jenže „Čas“ neuvedl, které časopisy české náležejí do třídy balamutických a které do skupiny nebalamutických. Bylo by vděčnou prací, sbíral-li by některý český člověk k tomu doklady v novinách. Ze statistiky takové dalo by se pak zjistiti, jak česká vzdělanost v pokrokové době zmohutněla, a které noviny píší, aby čtenáře povznesly a veřejné mínění naplnily láskou ku pravdě a poctivosti.

Nedávno tomu, co „Čas“ přinesl potupnou zprávu o katolickém knězi a jeho dítěti. Bylo mu dokázáno, že jeho zpráva je ničemnou pomluvou. Slušný časopis by odvolal, „Čas“ však přes časté výzvy tak neučinil. Asi před měsícem „Čas“ přinesl zprávu, že budějovický p. biskup Hůlka proti právu přisvojil si památný mešní kalich v Obratanech, a list Švihův zprávu svoji rozdoval v hroznou aféru. Ačkoli zjištěno bylo, že běželo jen o náležitou opravu kalicha, což děje se v každém kostele, a proto kalich musí se poslati pasíři, orgán Bejlisův a Hilsnerův opovážil se dne 19. července pomluvu opakovati: „Památný kalich obratanský, jež budějovický biskup Obratanům chtěl odciziti, zůstane obci zachován. Kněz Jan Adolf Schwarzenberg dal jej ocenit a jistiv, že cena starého husitského kalicha je veliká, dá pro něj zříditi nedobytnou schránku. Nedobytnou hlavně — pro biskupy.“ Zpravodaj „Času“ čerta věděl o památném kalichu. Teprve když biskup kalich prohlédl, cenu jeho rozpoznal a projevil přání, aby kalich byl restaurován, pokrokářský mravnost rozkřičel se o památném kalichu a udělal z toho biskupskou krádež.

„Čas“ chlubí se často, že za ním stojí inteligence. Když tato inteligence snesla „švihovštinu“, a když tato inteligence dává se krmiti takovými neapnými zprávami, jako na příklad jest tato biskupská krádež — pak věru této inteligence „Času“ nezavídíme. Kaziti a býti kažen, toť ta pokrokářská společnost, která opravdu

s „Časem“ řadí tak, že „po chvíli českým časopisům nebude věřit nikdo.“ Tím zároveň jest řečeno, do které svrchu z uvedených tříd „Čas“ náleží. Nebalamutící skupina to ovšem není, protože láska ku pravdě a poctivosti jest „Času“ již dávno zbožím přepychovým a proto zbytečným.

A teď ještě z jiného soudku. „Čas“ jest časopisem zábavným a vzbuzuje humor a smích, i když chceme mluviti vážně. Přečtete si jen, co pověděl téhož 19. července. Připomínáme však, že to není z jeho hlavy. Ono to sice všechno vyjde na jedno, ale pro informaci čtenářstva díme, že originálem jest tentokrát evangelický list „Husův Odkaz“, za nímž „Čas“ uctivě cape „Ašera Švihova“, praví „Husův Odkaz“, obnažila český národ. Vidíme jej, ale nic není viděti toho, proč bychom ho žádostivi byli. Všecka hlava jest neduživá a všecko srdce zemdlené. Od spodku nohy až do vrchu hlavy není na něm místa celého, jen rána a zsilost a zbití zahnojené. Toť dědictví Říma. A monismus? Ten doráží, co ještě dýchá duchovním, lepším životem. Proto musíme býti prof. Masarykovi vděční, že vykonal zase veliký kus práce pro český život. Nebyť jeho — kam bychom se to sřítiti? —

Ohromující logika, že ano? Národ soudil Švihů jako zrádce, protože odsouzením jeho chtěl vymítati ze svého těla rány a zbití zahnojené, a toto počínání národa jest dědictví Říma. Masaryk však, který zrádce hájil, aby rány a zbití zahnojené tím více v národ se zažraly, dle evangelického listu vykonal zase ohromný kus práce pro český národ. „Čas“ pak byl tak dobré duševní chuti a tak vzácného vkusu, že tento vrtohlavý žvást z „Husova Odkazu“ otiskl, a co jest zvláštního, redaktor, jenž to opisoval, nezlomil si při tom pero a nepřekousl si jazyk. Mohl by se leckdo domýšleti, že si „Čas“ Masaryka tímto způsobem dobírá, ale myšlenka tato musí býti zamítnuta z důvodu modlářství, které „Času“ vůči obhájci Švihovu vzniklo již do všech svalův a kostí a které jest u pokrokářů v permanenci. Na jedné straně titansky bouřiti proti autoritám a káceti modly, a na druhé straně tímže dechem vlastní modly ctití i Mouposami, které lámou vaz, toť u „Času“ humor přímo šibeniční.

!! Nepřehlédněte !!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny!

	místo K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1.—24.	5 80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2 30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1 80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1 60	— 90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1 20	— 70
Seidlová: Kuchařka Jitřenky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příhody, I.	2 20	1 80
Sahula: Rozmarné příhody, II., str. 176	1 80	1 40
Sahula: Veselé chvíle, str. 270	2 20	1 80
Brynych: Štít viry, str. 108	1 20	— 50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168		— 86 — 50
Brodský: Naši přátelé, str. 100		— 60 — 40

Kdo se chce naučit německy, kup si výborné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorná cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny Schulz-Vorovka: Rozmluvy Čecha s Němcem, váz.	1 60
Glaser: Německy snadno a lehce	2—
	1 40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostati v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Ročníci, sahnete k svépomoci!

Konečně po některých hladových letech slibuje úroda rolníkovi trochu odměny. Za namáhavou práci celoroční bere svou mzdu rolník jen v době sklizně. Jestliže se úroda pokazí, celou práci roční konal zemědělec zdarma, bez naděje na zaplacení perné úmavy.

Jak zemědělec křesťansko-sociální tak agrární a jiný bývá kritickou dobou postižen stejně. Nyní celé davy zemědělců ubírají se na pole válečné. Jestliže se tedy ozývají tak často hesla vlastenecká, nuže: necht jsou podány v době nynější zřetelné důkazy, že půdy po otcích zděděné si vážíme všichni! Celá úroda

v oblasti českého živlu jest majetkem národním, vypěstovaným velice pracně. V době, kdy jednotlivec tolika pouty sociálními jest vázán k různým skupinám lidské společnosti, poškodí zkrátka majetku jednoho rolníka řadu občanů jiných. Proto jest národohospodářskou povinností, vypomáhati si navzájem.

Jestliže první výzva agrární měla na mysli výhradně vzájemnou podporu kruhů agrárních, povzbuzujeme našince, aby praktickými činy dokázali, že jim jde o přispění rolnictvu všemu. Doba tak mimořádná vyžaduje uplatnění humanity obecné, skutků lásky k bližnímu každému. Přičiňte se o účelné organizování svépomocných kroužků, rozšířených dle potřeby i na několik obcí. Právě vzájemná obětavá ochota přispěje k utišení škodlivých výstřelků bojů politických.

Kdo přikročí z lásky k bližnímu i k nejbližšímu a těžké polní práci, má rozhodně postavení mnohem lepší než jeho spoluobčané, plnící zodpovědnou povinnost vojenskou.

Prosíme zároveň, aby naši studenti, naši dělníci z tovární práce propuštění a vůbec všichni našinci, pokud jim čas zbývá, pomáhali rolnictvu ochotně. Rolníci jistě rádi zaplatí práci vykonanou, pokud jim prostředky stačí. Nebude-li mít letos rolník, při nynější průmyslové a obchodní krizi pocítit by následky špatné sklizně každý velice trpce.

Proto, rolníci, pomáhejte si navzájem horlivě bez ohledu na politické rozvrstvení! A kdo z jiných stavů může, nabídní také ruku pomocnou!

Příčiny válek.

Občané, kteří se nejhonosněji chlubí velikým uvědoměním, ustrnuli svými názory o válce na stanovisku nejpátečnějším, pro stromy nevidí lesa! Radikální živly hovoří o zbytečnosti silné ozbrojené moci často tak, jako ngramotná stařena ze Zlamané Lhoty. Volá se frásovitě: „Odzbrojte!“ Ale titíž protimilitaristé, ani prstem nehnou, aby se stala veliká vojenská moc zbytečnou. Pohlaví různých radikálních stran nepoučují svých stoupenců o skutečných příčinách silného zbrojení, naopak rozdmychují demagogicky vážné takové, které jsou aspoň nepřímou příčinou zbrojení dalšího. Jestliže radikálové sami prohlašují, že při luštění každé vážné otázky má proniknouti rozum až ke kořenům, pak hřeší proti svému heslu nejvíce právě v otázce vojenské moci. Kdo nechce býti demagogem, právě ten má povahu tak složitou moderního zjevu, jakým jest militarismus, vysvětlovati lidu co nejdůkladněji. Ale tu jest kámen úrazu, že by radikál musil při vysvětlování žalovati sám na sebe.

„Odzbrojte, zanechtejte krveprolití!“ houká do omrzení poslanec, který sám doveze okraviti jiné poslance ve sněmovně zcela zbytečně. „Odzbrojte!“ volají pumaři, kteří bezcitně sami prolévají krev lidí nejnevinnějších. Ano — anarchistické živly by potřebovaly odzbrojení jako soli, aby mohly sami dynamitem, ekrasitem a jinými výbušnými látkami tyranisovati mírumilovné, svobodné občany. „Není potřebí velikého vojska!“ křičí z plných plic demagog, který vodí celé zastupy proti krámkům maloobchodníků, který navádí chytře, jak se mají nejohratněji vybljeti okna celých ulic, jak se má ničiti zboží, na kterém pracovaly tisíce rukou nejpilnějších. — „Není potřebí velkých válečných čet, ať se lidstvo raději oddá užitečnější práci“, hlásá profesor, který se své katedry vychvaluje živly revoluční a pracuje nenápadným způsobem k násilným politickým a hospodářským převratům. „Chceme pokoj, ať se řada kasáren promění v ústavy kulturní a lidumilné!“ prohlašuje i takový člověk, který dává podnět ke krvavým kraválům proti národnosti druhé. — „Jest potřebí tolik vojska?“ táží se stoupenci dvou radikálních stran, které se na smrt nenávidí. Dojde ke schůzi, strana odporná stropí v ni kravál, lítají židle, pracují hole — a honem obojí rozvádění protimilitaristé křičí, aby je ozbrojená moc hájila proti dalšímu krveprolití. Bez ochrany ozbrojené moci by — strana straně loupila svobodu způsobem barbarským.

Ozývá se dosud mezi lidmi zpracovanými tiskem demagogickým nejzvrálnější fráze, že prý vladařové si mají mezi sebou sami srovnati to, co proti sobě mají. Kdo mluví takovým způsobem, buď jest obalamucen podvodnými agenty, anebo jeho mysl nestačí chápati ani politickou abecedu. I kdyby vladař proti vladaři měl přání bojovat z důvodů osobních, tu zvláště v nynější době stokrát si rozmyslí, než vyhlásí o sudnou válku. Jestliže touží přímo horečně po hlaváři různých politických stran po veliké popularitě, zajisté i vladaři záleží aspoň na tom, aby nebyl nenáviděn od lidí těch, jimž vládne. Vladař sám také velmi dobře postřehuje, jak slovo o válečném zakročení působí hromově, jak vyvolává mnoho slz. A což teprve pomýšlení, že by vojsko jeho mohlo býti poraženo! Na nikoho by se nesypaly výtky tolik, jako na původce nešťastné vojny. A v níhádě porážek otfáaa

se křesla vládařská tak, že často vladař se raději poděkuje dřívě, než podrážděná došoupí vrcholu. Pak také vladař ví, co znamená trvalý soud dějin pro jeho celý rod. Jestliže by vedl nešťastnou válku lehkomyšlně, z osobního justamentu, ještě po smrti celá stáletí by bylo jeho jméno na pranýři dějin. Něco se odpouští válečníku vítěznému, poraženému však nic. Proto i tam, kde by vladař mohl rozhodovati úplně samostatně, válka za nynějších poměrů se nevypoví lehkomyšlně, rovněž tak se neukládá málo populární daně na vojsko jen z osobní libůstky.

Leč k tomu nutno míti na zřeteli, že nyní s každým vladařem na vojenských akcích se účastní široké vrstvy, že spolupůsobí živly, které pouze v silné ozbrojené moci vidí dostatečné zabezpečení svých zájmů. Na zbrojení a branné zakročení působí vlivy, které rostou přes hlavu nejmladším ministrům a nejlidumilnějším vladařům.

Tažme se na př., co si měl dojednávat bulharský král osobně s tureckým sultánem? Tito dva panovníci si osobně ani nejmenším neubližili. Ale celé davy bulharského lidu volaly, aby se zakročilo proti barbarskému mučení bulharského obyvatelstva v Makedonii. Národ žádal, aby bulharský lid byl vymaněn z poroby mohamedánské, jejímuž řádění ani sám sultán nemohl dostatečně učiniti přítrž. Kdyby býval král váhal s vojenským zakročením, byl by vyvolal revoluci ve vlastní zemi.

Urazil snad někým osobně král italský sultána anebo některého tureckého ministra? A přece vznikla velká válka o Tripolsko, protože Italie k vůli svému lidu potřebovala té země jako soli. Výboj italský vlastně spravedlivý nebyl, ale rozhodly o něm mocné vlivy, kterých král sám zdolat nemohl.

Urazil snad prezident Spojených států severoamerických presidenta mexického? Osobně si oba neubližili. Mírumilovný, lidumilný Wilson otálel tak dlouho s válečným zakročením, až se vydával v šanc posměchu severoamerického lidu. Naposledy musil povoliti, protože se jednalo o nápravu urážky, která platila Spojeným státům vůbec.

Jeden stát vyhlásí taková obchodní pravidla, že by obchod a průmysl státu sousedního byl krajně ohrožen, hrozí ožebračení statisíců lidí. Přes časté důtklivé intervence stát zpyšnělý vzdoruje. Ministři krčí rameny, poukazujíce na vůli národa. V sousedství nastává vření, volání po odvetě. Dochází k demonstracím a křiku: „Chceme válku.“

A což národnostní zášť, živěná vytrvale celou řadou časopisů? Snad takové šovinistické řádění se dá pojednou srovnati cestou zcela smírnou, bez použití zbraní, jestliže rozkvašení národové náležejí státům různým?

Všimněme si poměrů v irském Ulsteru. Tam s největší drzostí zakazuje samosprávu celého velikého ostrova hrstka nadutých protestantů. Touží po tom, aby mohla svou despotii dále vyvíjeti na katolické většině. Urazil snad protestanty anglický král, který jest rovněž protestantem? Povzbudil ulsterské protestanty vůbec nějaký monarcha, aby si tajně opatřili celou spoustu zbraní k vzdorování samému londýnskému parlamentu? Kdo tlachá, aby si vladařové své spory vyrovnali sami mezi sebou, ani nepozoruje, jak vlastně poličkuje i vlastní zásady. Což války husitské? Tenkrát snad si měl také sám Žižka všechno vyrovnat osobně se Sigmundem? Anebo Prokop Veliký s Divišem Bořkem z Miletínka? Nestály tu proti sobě sporné zásady milionů křesťanského lidu? A před bitvou na Bílé Hoře snad by se bylo všechno spořádalo soubojem mezi Bedřichem Falckým a Ferdinandem II.? Stál tu přece svět protestantský proti světu katolickému.

Jaké potoky krve prolily při výpravách křížáckých! Byl by tu něco urovnal osobní zápas některého papeže nebo katolického císaře se sultánem? Jakmile by býval sultán přistoupil na příkazy křesťanstva, ihned by býval nucen z Turcka se vystěhovati. Vždyť turečtí věřící věděli, co prikazuje Koran proti křesťanům.

Tedy fráse, aby si vladaři sami mezi sebou vyrovnali své spory, ozývá se z koutů zcela temných. Jest smutné, že v osvěceném století jest potřebí bojovati proti heslování tak naivnímu, že jest potřebí vykládati pravý stav věcí „uvědomělým vrstvám“ jako malým školáčkům od abecedy.

Leč některý stát silného vojska potřebuje často více proti nepříteli vnitřnímu než vnějšímu. O tom ví dobře sama republika francouzská. Tam téměř každý rok musí vyrukovati vojsko proti tisícům demonstrantů, ohrožujících majetek a životy lidí pokojných. Čím více štvavých živlů ve státě, tím větším počtem vojska chrání stát své řády.

Každý dobře vidí, kdo ohrožuje státní mír, kdo vnáší do lidu štvavá hesla, proti nimž se musí stát hájiti. Ale přes to všechno ještě dnes uslyšíte frási, že prý války zavinují klerikálové. Takové bezuzdné lhaní jest pádným dokumentem,

jak dovedou mrzačit rozum lidu fanatičtí demagogové. Z kterého tábora čpí dynamit na sto honů? Kdo vrhá pumy? Kdo osnuje ničemné atentáty? Jaké jest jméno těch zákeřníků, proti nimž se musí postaviti celé kompanie vojnů a detektivů, jestliže vladař vyjede mezi svůj lid i za účely nejlidumilnějšími? Proti katolíkům není třeba zajišťovati bezpečnost vladařů takovým vojenským způsobem, za to však proti těm, kteří protestují proti vojsku, ale sami se oddávají výhradně zabijáckým úmyslům.

Těch podvodníků, kteří dovedou tak neomaleně vinit katolictvo z úmyslů krvežíznivých, zeptejte se, zda pumy v Kragujevci robili klerikálové, zda také klerikálové v Srbsku švali tolik proti Rakousku. Byla zaviněna válka rusko-japonská nějakými klerikály? Přinutili snad kardinálové zednářskou vládu italskou k boji o Tripolsko? Klerikálové snad švali Turky do nedávné války proti Jihoslovanům? Snad papež zavinil nešťastnou válku Angličanů proti Burům? Vydal snad nařízení některý arcibiskup, aby Francie válčila s nepokojnými obyvateli Maroka? Od mluků, kteří na katolíky hledí strčit všechno, žádejte okamžité důkazy. Nynější vlády tolik dbají o „klerikály“, že ani papežskou stolicí, třebaže jest suverénní, nepozvali k mírovým konferencím. A protože církev naše byla naprosto vyloučena ze zasahování do otázky militaristické, proto také mírové snahy ztroskotávají.

Až se vytrhnou kořeny, uschne také peň. Až lidstvo bude uplatňovati skutečnou lásku křesťanskou, až se nedá vodit od demagogů proti svým spolubližním, pak také začne militarismus klesati. Pokud však se bude vyvíjeti pýcha, závist, lakota a šovinistické snahy nacionální, potud sám lid na sebe bude plésti bič militarismu.

Znovuzlacení a opravy
oltářů, kazatelen, soch
i veškerého kostelního zařízení

provádí osvědčený
odborný závod pozlacenářský

GAUDENG APPL
V LITOMÝŠLI

Doporučení po ruce. Na požádání jsem
vždy k uměním bezplatně k útulnému
jednání se dostavuji.

Politický přehled.

Prohlášení rakouské vlády o pachatelích sarajevského atentátu. Trestní vyšetřování, vedené u soudu v Sarajevě proti Gavrilu Principovi a společníkům pro úkladnou vraždu, spáchanou dne 28. června t. r., po případě pro spolupínu na této vraždě, vedlo až dosud k těmto výsledkům: 1. Plán zavraždit arciknížete Františka Ferdinanda za jeho pobytu v Sarajevě byl zosnován v Bělehradě Gavrilem Principem, Nedelíkem Čabrinovičem, jistým Milanem Ciganovičem a Trifko Grabcem za spolumoci majora Voje Tankosiče. 2. Šest pum a 4 browningové pistole s náboji, jichž použili zločinci jako nástroj, byly opatřeny a odevzdány Principovi, Čabrinovičovi a Grabcovi v Bělehradě jistým Milanem Ciganovičem a majorem Vojtou Tankosičem. 3. Pumy jsou ruční granáty, které pocházejí ze skladiště zbraní srbské armády v Kragujevci. 4. Aby zdar atentátu byl zabezpečen, poučil Ciganovič Principa, Čabrinoviče a Grabce o zacházení s granáty a naučil v lese u stělnice topšiderské Principa a Grabce střeliti browningovými pistolemi. 5. Aby Principovi, Čabrinovičovi a Grabcovi bylo umožněno přejíti bosensko-hercegovské hranice a podloupně dopravit zbraně, byl Ciganovičem organizován zcela tajný dopravní systém. Přechod zlosynů se zbraněmi do Bosny Hercegoviny byl proveden pohraničními hejtmany šabským (Rade Popović) a ložnickým, jakož i celním orgánem Rudivojem Grbičem z Ložnice za pomoci několika jiných osob.

Zatčení srbského profesora a 80 studentů. V Banjaluce v Bosně bylo zatčeno 30 středoškolských studentů, jakož i profesor srbské národnosti. Jest jim kladeno za vinu, že věděli o zamýšleném útoku na následníka trůnu Františka Ferdinanda a že neučinili o tom udání úřadům.

Poněmčování Poláků v Poznaňsku. Protestantický spolek východní marky, který má za účel poněmčiti a poprotestantštiti Poláky v Poznaňsku, podal protest proti vládě pruské, že příliš liknavě provádí poněmčování Poznaňska a východního Pruska. Spolek sice uznává, že r. 1913 opět přes 200 milionů marek bylo užito pro politiku východní marky,

ale že z toho „jen“ 75 milionů bylo vydáno na vlastní účely odzbrojení. Pruský spolek východní marky mluví také proti nedostatečnému užívání vyvlastňovacího zákona, ačkoli téprve nedávno 6300 jiter pozemků polského velkostatkáře Szuldrzynského bylo vyvlastněno. Ovšem vyvlastnění se stalo na základě vojenského zákona vzhledem k získání pozemků ve prospěch armády. Tím nikterak není se světa zprovozeno bezpráví páchané na Polácích, jestliže se vyvlastnění svádí na vojenský zákon. — Zvláštní „evangelická“ svoboda!

Z nejnovějších císařských a ministerských nařízení. Obce a její orgány jsou povinny spolupůsobiti při provádění zák. předpisů, týkajících se válečné moci nebo vojenské obrany mocnářství. Každý veřejný úředník k úkolu tomu povolán má jej vykonávati, dokud nebude povinnosti té od nadřízeného úřadu státního spřeštěn. Provinění trestají se tuhým vězením od 1 do 12 měsíců, po případě od tří měsíců do tří let. Jsou-li ustanovení obecního trest. zákona přísnější, budiž použito těchto. — Veřejní úředníci, zřizenci státních závodů, železnic, plavby a pod., poruší-li plnění své povinnosti, trestají se tuhým vězením od 6 neděl do 1 roku. Stejně je trestán, kdo k podobnému činu jiného svěsti chce odstrašováním nebo násilím, nebo kdo zařízení podniků poškodí (sabotáž). Kdo poškodí nebo zmaří dodávky pro ozbrojenou moc, trestá se tuhým vězením od 1 měsíce do 1 roku a kromě toho peněžitou pokutou do 20.000 K. Vznikla-li z toho státní škoda, zvýší se trest od 3 měsíců až na 3 leta. — Vojenskými soudy trestají se: velezrada, urážka Veličenstva a členů cis. domu, rušení veřejného klidu, povstání, vzpoura, násilné jednání proti veřej. shromáždění, soudu nebo jinému úřadu (dle § 76., 77., 80.), zlomyslné poškození železnic, strojů a j., zlomyslné jednání a opomenutí na železnicích a telegrafech (dle § 87.—89.), podporování deserce (§ 220.—221.), násilné jednání a vyhrožování proti úřední vrchnosti, zabití, těžké ublížení na těle, loupež, týkají-li se osob vojenských, četníků, zřizenců železnic a telegrafu a pod., jiné případy veřejného násilí, zhárství, týkají-li se majetku erárního nebo majetku osob právě jmenovaných a j. — Zeměpanským úřadům bezpečnosti dává se právo všechny zásilky legitimovanými úředníky prohlédnouti a zabavovati bez udání důvodů. Prohlídka děje se u přítomnosti přednosty pošty. Poštovní úřady mají povinnost přesně určené zásilky vyloučiti z další dopravy, po případě právo samy zaslati takové zásilky zem. poštovnímu ředitelství k policejní prohlídce. Dopisy s penězi a balíky s udanou cenou odesílají se jen tehdy, byly-li zabaveny. — Všecky telegramy mohou býti censurovány. Odesílatel soukr. telegramů musí udati adresu svoji. Šifrované, tajné nebo bez textu a vůbec podezřelé telegramy nemusí být dopraveny ani doručeny. Soukromé telegramy s vojenskými zprávami dopraví se jen po souhlase vojenských vrchních úřadů. Telegrafovatí do Uher, Bosny, Hercegoviny a do ciziny lze jen v zemské řeči místa podání, dále německy, francouzsky, anglicky, italsky, do Uher i maďarsky; obdobně naopak. Meziněmétské hovory telefonní se pro soukromé záležitosti zpravidla zastavují, v místě dle potřeby, za hranice úplně.

Proklamace srbské vlády, vydaná 26. července, zní takto: „Před dvěma dny podala rakousko-uherská vláda srbské vládě notu s určitými požadavky a žádala, aby na tyto dána byla odpověď do 6 hod. večer s pohrůžkou, že diplomatické styky budou přerušeny, jestliže odpověď dopadne nepřiznivě. Srbská vláda v zájmu míru, kterého si přeje nejen Srbsko, nýbrž i celá Evropa, šla tak daleko, pokud dovoliti jí může povinnost, ale nemohla jíti dále, než může couvnouti neodvislost státu. Spolehne se na Boha, na svá práva a na přátelství velmocí, které, o čemž jsme přesvědčeni, zrovna tak míru si přejí jako my, a doufáme, že krise v míru bude vyřízena. Poněvadž rakousko-uherský vyslanec jménem své vlády prohlásil, že s notou naší není spokojen, a diplomatické styky dlužno tudíž považovati rozvázanými, považuje se srbská vláda povinná, učiniti nejnutnější vojenská opatření k hájení země pro každý případ. Považujeme za svou povinnost, abychom vyzvali národ k hájení vlasti, a doufáme, že tento našemu patriotickému vyzvání vyhoví. Jestliže budeme přepadeni, tož vojsko již vykoná svou povinnost. Občany, kteří nebyli povoláni k plukům, vyzýváme, aby klidně pokračovali ve svých pracích.“

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady pokladničkové 4 1/4 %

Obrana.

Národní postup. Moravský tisk sděluje: Není tomu dávno, co v Král. Poli u Brna vítal starosta Havlíš Sokoly a za to veleben. Sokolci zakoupili ku sletu všechny potřebné sklenice od německé firmy,

všecky drábež od německé firmy, německo-židovským spolkům zapůjčili tělocvičné nářadí a teď tatáž rada a obecní výbor Král. Pole zadal stavbu ústředního topení německé firmě (Porgesové). Členem obecního výboru je také lidovo-pokrokový poslanec Votruba. Zase protikatolický vandalismus. S divokým žurnalistickým povykem proti naší církvi množil se vandalské řádění proti katolickým sochám. Zase nová surovost! V Penčičkách u Přerova socha „Vzkříšení Páně“ v přírodní velikosti byla dílem od podstavce odštěpována a hozena na zem. Na zemi hlava uražena, ruce zpřeráženy, prsty na nohou utlučeny a celá ostatní část omlácena. Lid zůstal celý zaražen nad děsným řáděním.

Sjezd katolického učitelstva ve Francii. Tento sjezd, konaný v St. Etienne, byl nemalou důležitostí pro vývoj katolického školství v této zemi. Školní zákonodárství v Belgii, Holandsku a v Anglii bylo v několika referátech předvedeno, a při tom zjištěno, že toto zákonodárství se tam blíží ideálu spravedlnosti. Slečna Decaux, předsedkyně organizace katolických učitelek, mluvila proti státnímu monopolu při vzdělávání učitelstva. Svoboda, volba paedagogických method, práva stávajících katolických a svědomí katolické byly by tím porušeny. Jiný zpravodaj žádal, aby ve zkušebních komisích zasedalo učitelstvo z katolických škol z jedné třetiny. Advokát Prenat, katolický protikandidát Briandův v St. Etienne, žádá, aby z komisí, které jednají o stížnostech do zákazu zřizovati nové školy, byli vyloučeni prefekti, učitelé státních škol, ježto jsou zaujatí.

Prý klerikálové hájí kartely. Tak se křičelo zcela bezdůvodně z agrárních řad před 3 roky. Nyní však jest dokázáno, že velkokapitalismus pomáhá někdo zcela jiný. Pud protektorátem výkon. výboru strany agrární začala kolínská továrna vyráběti agrární cikorii, které byl dán název „Družka.“ Kolínská továrna zaplatila straně agrární za protežování této cikorky 70.000 K na volební fond proti stranám jiným. Mimo zmíněnou kvotu bude vyplácející kolínská továrna agrární straně 7 K ze 100 kg z docíleného obrátu. — Připomenouti dlužno, že nynější správa továrny jest požidovštělá. — Také se proti výkon. výboru již ozývali sami agrárníci. — Valná schůze Svazu sušářů čekanky a řepy již dne 11. listopadu r. 1913 usnesla se na resoluci, v níž řečeno: „Tento krok vedení agrární strany, kterým náš družstevní čekankářský průmysl byl těžce poškozen a kterým bychom i my ve svých právech: rozhodovat o zadání agrární značky, tedy o prosperitě, ba o existenci našich družstevních závodů, byli nanejevš zkráceni a uraženi, museli bychom se vši rozhodností odsoudit, vážně litovat, kdyby se stal a také vyvodit z něho nejkrásnější důsledky. Zodpovědnost za všechny škody, přivoděné zadáním agrární značky kolínské továrně, museli bychom uvalit na ty, kdož by škodlivé zadání agrární značky bez nás a proti naší vůli odhlasovali a uplatnili. V posledním ještě okamžiku varujeme a žádáme, aby výkonný výbor strany agrární zastavil jednání směřující ku podepsání smlouvy s kolínskou továrnou ohledně zadání agrární značky a podal Svazu urychleně určitou odpověď, jak se zachová či zachoval.“ Leč tato resoluce byla bezvýslednou, agrární značka byla kolínské továrně zadána znovu. Proto také představenstvo „Družstva sušářů čekanky a řepy“ uveřejnilo dne 24. t. m. v „Hlasech Venkova“ důrazný protest, z něhož vyjímáme: „Projevili jsme dokonce ochotu, že chceme rádi z prodané čekanky finančnímu odboru strany přispívati. Mimo toho starosta Družstva sušářů osobně intervenoval u předsedy strany p. A. Švehly a upozornil jej na nebezpečí, které zadáním značky této jak Družstvu sušářů, tak i straně vznikne. Vzdor tomuto našemu protestu byla značka kolínské továrně přece jen zadána a našich věcných důvodů proti zadání a našich zájmů a přání nebylo povšimnuto. Přes 2 miliony korun vložili jsme do staveb našich družstevních sušáren a proto musí každý uznati, že jest náš svatou povinností starati se o jich prosperitu a zúčasteně investovaného kapitálu. Řádná jich prosperita podmíněna je však jediné dobrým a hojným odbytem sušárenského zboží. Ten zase závislý jest na konsumu kávových náhražek jediné oněch firem, které odebírají od nás suché zboží. Zadáním agrární značky cítíme se také ve svém právu zkráceni a bylo našim již dávno vysloveným přáním, abychom i my směli spolurozhodovati o zadání známky tak, aby náš sušárenský průmysl nebyl poškozován a jeho existence ohrožena. Jako zemědělci jsme přirozeně příslušníky strany agrární, ale jako družstevníci musíme houževnatě brániti se tomu, aby se na škodu českého sušárenského průmyslu nadřezovalo kolínské továrně, té továrně, jejíž nákupy u našich družstev nejsou žádné neb jen nepatrné. (Letos 20 vag.). Kolínská továrna provádí pravidelně nákup v cizině a sama počet svých vlastních sušáren rozmnožuje. To má jediné ten účel aby se stala od družstevních sušáren neodvislou. V důsledku toho obracíme se touto cestou ku všem svépomocným družstevním organizacím, příslušníkům naší strany agrární, jakož i k ostatní české veřejnosti, aby naše spravedlivé důvody a požadavky uznali a kupovali jediné cikorku u těch firem, jež potřebu svojí kryjí v Čechách u našich družstev sušárenských. Ku cti Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev pro král. České v Praze konstatujeme, že tato zachovala se vůči

zadání agrární značky velice taktně, naopak upozornila vedoucí kruhy strany agrární na možné následky tohoto jednání.“

Světová známá kola
KORUNA
a pětiletou písemnou zárukou dodává
firma:
LADISLAV ŠVESTKA
Praha, Václavské n. 53.
Úvěrubodným osobám též na mírné měs. splátky. Žádejte cenníky.

Národohospodářská hídka.

Kdo zdrazuje? Za nynějších časů, kdy úroda jest u nás dobrá a prostřední, jest to pešíská plodinná bursa, která spekuluje s obilím a stanoví jeho ceny. Agenti skupují nebo jen si zaznamenávají dodací lhůtu ohromného množství obilního a potom čekají s cenou, až jak dopadnou žně jinde, jaká bude celková úroda, jaký dovoz ruského a amerického obilí k nám atd. Potom se teprve za cenu, kterou si sami určí, prodává. Ve spekulaci pešíské plodinné bursy, jež stanoví ceny pro celé Rakousko, mají velké slovo pešíské mlýny. Předsedou pešíských velkých mlýnářů jest Eduard Langfelder — souvěrec Adlera, Pollatschecka, Baura, Meisnera, Wintera. A potom se divte, že soc. dem. dělník pevně věří, že drahou moukou jsou vinní šlechtici, křesťanští rolníci a také — klerikálové.

Kdo určuje směry sociální a hospodářské politiky. O tom praví »Čes. Západ«: »Svět ovládá rodina Rotschildů v Londýně, Paříži, Frankfurtu, Vídní; velké banky, jako dráždanská a diskontní německá, deset velikých bank vídeňských a velkokapitalisté: Mendelssohn, Reitzeles, Wollheim, Ephrussi, Pereira, Deutsch, Pollak, Sohn, Schiff — sami baronové a rytíři a předsedové velikých akciových společností. A nyní tážeme se, jak se jmenují vůdcové soc. demokracie? V Německu jsou to: Marx, Lassalle, Frank, Heine, Stadthagen, Kautsky, Bloch, Bernstein, Goldstein, Rosa Luxemburgová, Friedberg, Heilmann, Landsberg, Koblenzer, Hirsch atd. Vůdcové rakouští jmenují se: Adler, Karpeles, Ellenbogen, Bauer, Deutsch, Verkauf, Ornstein, Austerlitz, Pollatschek, Braun, Winter, Pick, Freund, Diamand, Stein, Winkler; v Americe velí organizacím soudruh Gomperz, v Uhrách Vaszonyi (dříve Weiss), na Rusi jsou jen židé v čele dělnických zástupů. — Jest nemyslitélné, že by židé, jak spolu drží, byli současně i kapitalisté i rozhodní protikapitalisté. Také to není nikde vidět. Když ve Vídní »o červené neděli« soudruzi z Ottakringu rozbili okna v ministerstvu, kavárnách a hostincích, paláce Rothschildova, Berlova, Guttmanova ani se nedotkli. V Paříži baron Rothschild vydal na Jaurésovu »La Guerre Sociale« pod jménem »Rosnoble« 50.000 franků. Soc. demokratičtí vůdcové berou si dcery židovských milionářů. Tak soc. demokrat Aaronův si vzal dceru milionářského bankéře S. M. Bleichrödera, socialista Südekum má dceru uhliřského barona Wollheima, mladší Liebknecht si vzal dceru bursiána Paradiese. A potom, že proletáři a velkokapitalisté tajně i otevřeně nejdou spolu!

Lichváři s potravinami na postupu. Již se na rychlo zdrazují potraviny ty, které byly zakoupeny za ceny normální. Tisíce živitelů rodin jde do boje, ale nenasytný kapitál opuštěné rodiny chce ke všemu ještě vysávat. Očekáváme, že povolané kruhy učiní takové taktice přítrž v pravý čas.

Z hospodářské situace rakouské. V Rakousku převážná část spekulujícího občanstva tvoří se z vrstev, které jsou hospodářskému životu a cítnění velice vzdáleny a nemohou míti řádných vědomostí a informací. V cizině jest úroveň hospodářského a finančního vědění vůbec vyšší a spekulují tam jen lidé, kteří počítají a kalkulují, kteří jsou detailně informováni o celkové hospodářské situaci, stejně jako o situaci speciálních odvětví a v jejich rukou sbíhají se nitky důvěrných a spolehlivých informací. U nás naproti tomu jsou to často lidé, kteří uzavírají bursovní obchody bez nutného kapitálu a vědomostí jako nějakou hazardní hru. Naše obecnstvo nemá vůbec ponětí o podstatě a funkci burs, pro ně je to místo, kde může každý snadno a bez riska zbohatnout. Hospodářská krize zmenšuje příjem obyvatelstva měrou velice značnou. Tím postihováni jsou nejen podnikatelé, nýbrž i zaměstnanci. Následkem toho jest vyčerpávání úspor z let tučných. Dokladem pro toto tvrzení jest pohyb vkladů v bankách a spořitelnách. Ovšem nutno rozlišovati zde ono vybírání vkladů, které bývá jen příznakem strachu v dobách válečného napětí aneb následkem nedůvěry k peněžním ústavům aneb konečně od onoho vybírání, jež bylo určeno k potřebě záložníků, povolání k činné službě vojenské. — Velice špatné a neurované platební podmínky jsou jednou z nejzávažnějších vad rakouského průmyslu. — Kořen všeho tohoto zla jest v tom, že v Rakousku chybí mohutný činitel mezi výrobcem a spotřebitelem, řádný a kapitálově silný obchod. Rakouský výrobce musí svému odběratelstvu poskytovat dlouhodobý a značný úvěr a z toho vyvinula se v konkurenčním boji ta nebezpečná praxe, že soutěžící firmy ne-

předstíhávaly se navzájem lepší kvalitou nebo nižšími cenami zboží, nýbrž výhodnějšími podmínkami platebními.

Nové nařízení § 14. Vyšlo nařízení, kterým se státnímu melioračnímu fondu povoluje mimořádná dotace 2,500.000 K. Fond tento byl založen k odvodňování a zavodňování pozemků a ke chránění jich od povodní, aby se zvýšila výnosnost půdy, pokud je to ve veřejném zájmu. Meliorační fond, zřízený zákonem ze dne 30. června 1884, měl původně roční dotaci 1,000.000 K, která postupně byla zvyšována, až dle platného zákona ze dne 4. ledna 1909 obnáší 8,000,000 K ročně. Aby byla provedena aspoň část melioračních opatření, bylo — praví se v důvodech nové mimořádné dotace — nutno poskytnouti další dotaci melioračnímu fondu, jehož normální dotace na rozpočtový rok 1914/15 byla by opětně vystačila jen k vyrovnání pokračovacích splátek na dosavadní podniky. Toto opatření bylo i proto naléhavé, poněvadž podniky, které mají býti nyní započaty, musí býti pojaty do připravovaného prelimináře melioračního fondu na rozpočtový rok 1914/15, což nebylo možno bez mimořádného dotování fondu. Tímto opatřením vyhově se naléhavé nezbytnosti, která souvisí do jisté míry se zahájenou činností většiny zemských sněmů, a uplatňuje se vždy ve větší míře a zvláště intenzivně právě v poslední době v širokých kruzích obyvatelstva, provozujícího převážně zemědělství.

Žádné obavy o vklady! Do četných peněžních ústavů dostavili se četní vkladatelé, žádající okamžité vyplacení svých vkladů. Je přirozeno, že zmobilisování tak značného počtu obyvatelstva má v zápětí zvýšenou potřebu hotových peněz. Pokud jde o úhradu této potřeby, nelze proti vybrání nezbytné části zajistě činiti námitek. Peněžní ústavy vykonaly také hned pečlivé přípravy, aby odůvodněným požadavkům mohly hladce a rychle vyhověti. Ale jako již při podobných příležitostech byli jsme několikrát svědky, stává se i nyní, že obecnstva zmocní se naprosto neodůvodněné falešné obavy. Takováto panika vkladatelů může pak způsobiti škody daleko horší než skutečná válka. Je proto v zájmu vkladatelů samých, aby zachovali klid a chladnou rozvahu a také v nynější vážné chvíli vytrvali v neztěněné důvěře, kterou dosud věnovali ústavu, jemuž světili své prostředky. Soukromé vklady v peněžních ústavech válečným hnutím nikterak ohroženy nejsou a povinností obecnstva je, aby neztěžovalo nynější komplikovanou situaci bezhlavým vybíráním svých úspor nad míru pouze zcela nezbytné potřeby. Očekáváme pevně, že obecnstvo české i nyní plně prokáže svou hospodářskou prozílavost a disciplínu.

Církevní věstník.

Z eucharistického sjezdu lurdského. Poutníků sešly se obrovské davy. Dne 22. t. m. v Asyly N. D. de Lourdes sešli se Čechové k informativní schůzi. J. Exc. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava vyslovil veliké potěšení nad tím, že bylo Čechům popřáno účastniti se sjezdu tak velkolepého. Na vyzvání dr. Al. Kolíska povoláno nejdp. arcipastýři za jeho obětavost a lásku nadšeně „Sláva.“ Po vyřízení administrativních záležitostí vřelým doslovem biskupovým byla schůze ukončena. — Odpoledne o půl 4. hod. shromáždili se našinci k všeobecné zahajovací první schůzi na skvostně vykrášeném náměstí před Růžencovou basilikou. Zde za bouřlivého potlesku vystoupil na tribunu papežský legát Granito Pignatelli. Vznešený hodnostář usedl mezi kardinály, patriarchy, arcibiskupy a jiná církevní knížata. President stálého komitétu Msgr dr. Heylen zahájil sjezd nadšenou řečí. Po něm promluvil biskup tarbský dr. Schoepfer. Kardinál-legát promluvil o významu Eucharistie. Mezi dalšími pozdravujícími hodnostáři ujal se před dvacetitisícovým zástupem slova i náš arcipastýř, při čemž Čechové nadšeně tleskali. Začal mluvit latinsky a pak česky. Čeho se našincům nedostalo při kongresu vídeňském, to jim nahrazeno před zástupci celého katolického světa. Tak byla reprezentována vlastně celá naše monarchie, protože nikdo jiný z episkopátu našeho mocnářství sjezd oficiálně nepozdravil. — Po proslověch udělil kardinál-legát papežské požehnání; následoval svátostný průvod a večer průvod světelný. — Dne 23. dopřáno české výpravě míti vlastní bohoslužby v posvátné jeskyni, povoleno to mimo program se zvláštní laskavosti biskupa lurdského k našemu národu. O 6. hod. nejdp. biskup královéhradecký tam sloužil mši sv. Byla modlitba českého růžence a česky zde zpíváno. O 9. hod. dopol. zavítal do české sekce (do dvorany Asyly) nejdp. biskup náš, který zahájil jednání vzletným proslovem. Poslány pozdravné telegramy Jeho Veličenstvu Františku Josefovi I., Sv. otci a episkopátu zemí koruny české. Dr. Kolisek pak přednesl referát: „Kristus eucharistický — náš král.“ Zapěna papežská, rakouská a česká hymna. Byli zde hostmi Poláci a Francouzové. — Odpoledne byla všeobecná slavnostní schůze, již obcovalo již na 30.000 účastníků. Předneseny velmi časové a hluboce promyšlené referáty. Následoval majestátní svátostný průvod, v němž

kráče 10 kardinálů, na 200 biskupů, kolem 3000 kněží na 30.000 jiných věřících.

V klášteře OO. kapucínů v Chrudimi konány od 20. - 24. července duchovní řádové exercicie za vedení vldp. Hyacintha Nováka, O. Cap., jichž se mimo členy řádu účastnili ze světského kléru následující vldpp.: J. Dvořák, bisk. děkan ze Skutče, J. Novák, bisk. notář a profesor z Chrudimě, J. Sobotka, prof. z N. Brodu, F. Baborovský, duch. správce věznice z Kartouz, J. Zelinka, katecheta z Chrudimě a A. Macháně, spirituál z Chrudimě. Vldp. exercitátorovi za dojemná a časová rozjímání jakož i vldp. P. quardiánovi M. Schreiberovi za milé pohostinství srdečný dík!

50leté kněžské jubileum vsdp. Msgr. Pavla Rozínka ze Skalky. V neděli, dne 9. srpna o pouti v Bílém Újezdě slavi velice oblíbený, po nívách českoslovanských chvalně známý lidumil vsdp. Msgr. Pavel Rozínek 50leté jubileum svého vysvěcení na kněze. Ač Msgr. Rozínek nepřál si ve své známé skromnosti žádné hlučné oslavy, nedal si přece vikariátní klérus této řídké příležitosti ujíti a usnesl se na vikariátní konferenci okázalým způsobem dáti svému miláčkovi svou vřelou lásku a oddanost na jevo. Pořádek slavnosti bude následující: V neděli dne 9. srpna o 9. hod. dopoledne shromáždí se farnici z celého okolí v zám. kapli na Skalce u Dobrusky. Odtud vyjde slavný průvod do Bílého Újezda, kdež očekávají budou šlechtetného jubilara vikariátní klérus, obecní zastupitelstva, spolky, družičky, školní děti atd. Ve farním chrámu, kdež konati se bude právě poutní slavnost, prosloví po „Veni sancte“ slavnostní řeč rodák skalecký vdp. profesor reálky z Kladna P. A. Dostál. Po té bude celebrovati vsdp. jubilar mši sv. Celá slavnost se ukončí ambros. chvalozpěvem: „Te Deum.“ Zveme k této řídké slavnosti všechny činitele Msgr. Rozínka co nejvšejeji.

Zprávy organizační a spolkové.

Orelský slet dne 15. t. m. se konati nebude.

Smiřice. Pro přítomné vážné události přípravy k slavnosti katolické národní jednoty se vůbec zastavují. Slavnost se odvolává.

Nový Hradec Králové. (Přednáška) Dne 26. července t. r. uspořádal zdejší kř. soc. lidový spolek přednášku na thema: „O nutnosti organizace.“ Přednášel dp. Jan Havelka, kaplan z Pouchova. Přednáška trvala půl 2. hodiny, ve které p. řečník přítomné posluchače povzbudil, aby se drželi názoru čistě křesťanského, který jediné jest s to přinésti obrození za našich trudných časů, jak v řádu společenském tak v kruhu rodinném. Za tuto poučnou a krásnou přednášku poděkoval předseda dp. Ant. Doležal. Děkujeme ještě jednou p. řečníkovi za jeho krásnou, nadšenou a povzbuzující přednášku a doufáme, že nám zase brzo takovou přednášku uspořádá. — Před přednáškou konala se výroční valná hromada. Oznámený zahradní koncert pro rozruch mobilisační konán nebyl. Všichni spolkoví funkcionáři podali při valné hromadě své zprávy, načež provedeny volby, při nichž aklamací zvolen jednohlasně starý výbor. Zdař Bůh!

Nová Ves n. Pop. (Novopacký okrsek Orla.) Dne 12. července pořádal křesťansko-sociální Orel svůj okrskový slet v Nové Vsi n. Pop. Četné domy vyzdobeny byly červeno-bílými prapory, takže nepomohla ani výzva mladé p. učitele ke svým věrným, aby prapory nevyvěšovali. P. řídící prý chodil a zapisoval si, kdo ze Sokolů prapor vyvěsil. To není štvání občanstva? Sokolové (jen někteří) uspořádali truc přednášku. Agitováno horečně, zejména v Lomnici a výsledek? 17 přítomných při přednášce! Naše milé hosty vítaly dvě slavnostní brány s případnými nápisy. Slavnosti účastnily se všechny odbory, mimo to mnoho katolických spolků a jednot, z nichž „Katol. jednota“ z Nové Paky a Lomnice se spolkovými prapory. Všem účastníkům vzdáváme upřímné díky. Při průvodě ráno napočítáno bylo přes 900, odpoledne přes 1200 osob, což jest patrně také z prodaných vstupenek. Vsdp. děkan Vincenc Mršík sloužil slavnostní mši sv. v kapli na starém hřbitově, při níž přítomní zpívali píseň „Bože, chválime Tebe“ s doprovodem novoveské hudby p. J. Čapka. Odpoledne na cvičišti k Orlům případně promluvil p. Polák z Hradce Král. a po něm místní kaplan vp. J. Hanzlík na thema: „Proč zakládáme odbory křesťansko-sociálního Orla.“ Po přednášce následovalo cvičení členů a členek. Jednotlivá cvičení provedena byla bezvadně, skupiny provedeny byly přesně. Škoda, že odpolední slavnost, která byla tak srdečná, přerušil asi na hodinu déšť. Vzdáváme díky p. Fr. Fajfroví ml. za propůjčení louky, jakož i všem, kdož jakýmkoliv způsobem přispěli ke zduaru slavnosti.

Zprávy místní a z kraje.

Schlůze městské rady dne 28. července. Na žádost p. Jindřicha Suchánka, lékárníka, uděleno bylo povolení ke zřízení plotu kol jeho vily v Žerotínové ulici. — Výkaz klasifikace

stipendistů reálných škol za II. pololetí t. r. byl vzat na vědomí. — S ředitelstvím městského dívčího lycea bylo sděleno, že c. k. ministr veřejných prací propůjčil vyšší škole pro ženská povolání hospodářská zde na školní rok 1913-1914 právo veřejnosti. — C. k. ministerstvu kultu a vyučování podá se žádost za zvýšení subvence pro městské dívčí lyceum. — Žádosti za místo učitelky šití na škole pro hospodářská povolání ženská předloženy byly měst. zastupitelstvu.

Mobilisace. Již v neděli začal jak v Hradci tak v okolí veliký ruch, po silnicích plno vozidel. V pondělí již zde byly tisíce rezervistů. V následujících dnech podobalo se naše město rozvlátnému modravému jezeru. Zvláštní vlaky rychle za sebou dovážely nové a nové mužstvo. Vojsko ubytováno ve školách, ve dvoranách a jiných větších místnostech. Některé krámy obléhány, až se všechno vyprodalo. Někde se začala praktikovati lichva potravinami, ale rázným zakročením c. k. hejtmanství zjednána náprava. Houfy vojska a civilistů kupí se před vyhláškami, ve dne v noci supají automobily, hrčí vozy s municí, provianty, vojenská hudba hraje každodenně, přecházejí silné hlídky, cvičí se jednotlivé čety atd. Zkrátka Hradec nabyt tvářností, jaké neměl po půl století.

Na ochranu kupujících. Některí živnostníci odpírali přijímatí papírové peníze a zadržovali u sebe drobné kovové mince zcela zbytečně. C. k. okres. hejtmanství toto zcela neodůvodněné počínání přísně zakázalo. Též propadá přísným trestům obchodník denními potřebami, který by tajil své zásoby, zpečoval se kupujícím zboží prodávati anebo používal nynějších poměrů ke zdražování potravin na úkor obecnstva.

Zápis žactva na obecných a městanských školách v Hradci Král., koná se t. r. v neděli 13. září, v pondělí 14. září a v úterý 15. září vždy od 8—9 hod. dopol.

Studentstvu všech škol. Kdo by v pohnuté době nynější chtěl pomoci prací svou nejpočetnějším rodinám rolnickým v okolí Hradce Králové, nechť se přihlásí u knihkupce Melichara neb gymn. profesora Wiplera. Tiž přijímají také dotyčné přihlášky rolníků.

Upozornění našemu čtenářstvu. Z pochopitelných důvodů jest státní cenzura v nynější válečné době značně zotřena, takže tisku není dovoleno rozeepisati se o současných událostech tak, jako jindy. To budiž omluvou i nám. Úřady docela zakázaly vydávání některých radikálních listů. — Mobilisaci pocítila i naše knihtiskárna, takže i oba strojové sazce odebrali se ke svým plukům. Vzniknou-li tedy některé nepravdivosti při vydávání našich listů, nutno to přičísti na vrub mimořádných okolností.

Velké Jeřice. V neděli dne 26. července konala se v osadě naší významná slavnost 150letého jubilea založení samostatné duch. správy a svěcení korouhvi, darovaných p. patronem, velkostatkářem a továrníkem Haueyem. Již v ranních hodinách jevil se v ten den v Jeřicích neobvyklý ruch. Sedesát družiček, školní mládež a zástup osadníků shromáždily se ve farní, aby odtud v průvodě šly k vlaku uvítat světitele, slavnostního kazatele a celebranta vsdp. Msgr. Th. Dra Františka Šulce, papež. komořího a č. kanovníka z Hradce Králové. K radosti nás všech objevil se před námi na zastávce o 8³⁰ hod. vsdp. papežský komoří. Uvítán byl místním farářem a družičkou, jež podala mu kytici. Za zvuků hudby krácel průvod ze zastávky do fary. O půl 10. hod. dostavil se do fary p. patron. komisař, správce velkoslatku jeřického Karel Stuchlík, vyslovil jménem p. patrona duch. správci přání hojného zduaru k tak významné slavnosti a přivítal vzácného našeho hosta vsdp. kanovníka. V téže době dostavila se opět hudba s p. kapelníkem Fr. Novákem, jež vedla průvod s novými korouhvemi do farního chrámu Páně. Zde vykonal vsdp. kanovník slavné svěcení korouhvi a posvětil i nový zelený omát, darovaný rovněž p. patronem. Po svěcení zazpíván byl krásný sbor, po němž místní farář vsdp. světiteli srdečnými slovy poděkoval. Pak vystoupil vsdp. papež. komoří na kazatelnu a promluvil úchvatnými slovy o významu slavnosti 150letého jubilea jeřické duch. správy a o tom, že ani v XX. století není hanbou pro osvíceného člověka býti věřícím katolickým křesťanem. Téměř hodinu trvajíc řeč zanechala v posluchačích hluboký dojem. Po slavných službách Božích zapěna byla papežská hymna a konán opět průvod za zvuků hudby do fary. Zde zahrány hymny papežská, rakouská a národní a osadníci odcházeli do svých domovů. Třebaže rozšířeny byly u nás hned z rána poplašné zprávy o mobilisaci vojska, slavnost naše přece tím netrpěla a za velkého účastenství osadníků byla dle programu provedena. Slavnost naši pocítili svou přítomností i vldpp.: bisk. notář M. Panský, děkan Zajížek, farář Melich a katecheta Vančura. Blahopřejné projevy mimo jiné zaslali: vldp. poštovní správce Lukeš z Hořic, vldp. Dr. K. Truxa a Frant. Pour z Kutné Hory.

Chrudim. 28. t. m. zemřel p. Jan Scholle, vážený a přičinlivý majitel knihtiskárny. Výkrop tělesných ostatků vykonán včera a pohřeb bude v Praze v sobotu o 4. hod. odpol. z ústřední kaple na Olšanském hřbitově. Odpočivej v pokoji!

Našemu veleředitelství duchovenstvu ku provázení prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou dílnu absol. c. k. stá. školy ředitelství
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Ronov nad Doubravou. Byl to utěšující a povznášející pohled, když v pondělí dne 27. července řady našich jinochů a mužů, povoláných na pole válečné k obhájení práv naší společné vlasti, před odchodem z domova o 5. hod. ráno při mši svaté, kterou sobě na rozloučenou se svými drahými byli vyžádali, přiklekly ke stolu Páně, aby smířeni s Bohem, požehnání a pomoc boží sobě a svým drahým vyprosili a tíži rozloučení usnadnili. Viděli jsme víru a důvěru vaši, potěšili jste nás v těžké chvíli rozloučení, ale sami jste ještě útěchu a sílu náboženství pocítili, že statečně a oddaně nastoupili jste cestu povinnosti, obětující sebe za nás a my rozloučili jsme se s vámi v důvěře, že Pán vás provázeti bude a přivede vás šťastně opět v náručí naši. Vzpomínky a modlitby naše vás provázejí.

Dvakačovice. V neděli dne 19. července měla naše obec slavnost, jaká zde ještě nebyla. Na památku ke cti a slávě Boží postavila mládež katolická nový kříž, který byl slavně vysvěcen za ohromné účasti lidu vdp. farářem Jos. Kučerou za asistence dp. Houdka z Hrochova Týnce. Po požehnání vyšel mohutný průvod z chrámu Páně Vejvanovického za hlaholu zvonů a hudby a za zpěvu „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ do Dvakačovic ku kapli nevš. Trojice Boží, kdež na návrší pněl kříž a kde bylo již velké množství lidu. Někteří až půl druhé hodiny z dále sem přispěchali, tak že se zde již na prostranství vtěsnati nemohli, když přišel sem průvod obrovský. A když objevil se dp. Houdek na kazatelně, která byla umístěna uprostřed prostranství, uchvátil svým kázáním obrovský zástup tak, že se nám ani jíti domů nechtělo. Ve svém kázání přesvědčivě dokazoval, že věda a pokrok bez náboženství nemůže žádného člověka učiniti šťastným. Povzbuzoval všechny věřící, aby při svém povolání plnili věrně své náboženské povinnosti a nikdy se za své přesvědčení nestyděli. Děkoval všem, kteří se o postavení kříže postarali. Kež slova drahého kazatele blahodárně dále působí! Děkujeme tímto vdp. faráři Kučerovi a dp. Houdkovi za jejich obětavost, dále slav. kněžci správě velkostatku vejvanovického, pánům učitelům a slečnám učitelce za vedení školní mládeže a družiček, všem rodičům, kteří své děti za družičky vypravili a vůbec všem, kdož nám na úpravu plotu a postavení kříže pomoci své neodepřeli a nám radou i skutky nápo-mocni byli. Voláme z hloubi srdce: Zaplať Bůh!

Pěčín u Žamberka. Dne 25. července 1914 byla farnost Pěčínská svědkem tiché a dojemné slavnosti — v Pěčíně zajisté řídké. Oslavil toho dne v pěčínském kostelíčku památku svého 25letého kněžství host ve zdejší farnosti, rodilý ze sousední Javornice vdp. P. Bruno Bárta, řádu sv. Dominika, velezasloužilý farář a správce Dominikánské fary na Pražském Předměstí z Plzně, který právě v Pěčíně dlel na dovolené. Po krátkém vyličení zasloužilé činnosti vdp. semijubilanta od místního faráře celebraval vdp. P. Bárta za asistence místního duchovního správce zpívanou mši sv. v přítomnosti své staříček: paní matky a příbuzných a slušné účasti věřících, kteří v kostelíčku se sešli, ač byl všední den. Kež nejdobrotivější nebes Pán ráčí popřáti vdp. faráři P. Bártovi takového věku, aby v Pěčíně mohl též oslaviti své zlaté kněžské jubileum! — Také nutno se zmíniti o sv. misii, kterou v Pěčíně od 28. června do 6. července b. r. konali vldpp.: P. Superior Stryhal Josef a P. Videnický František Tov. Jež z Hradce Králové. V prvních dnech byla návštěva sv. misijních pobožností slabá pro senoseč. Ku konci velmi stoupla: a největší byla při svěcení obnoveného misijního kříže, tak že kázání, které nadšeně proslovil vdp. P. Videnický, musilo býti pro veliký počet posluchačů venku. Sváté svátosti v době sv. misie přijalo 550 věřících a již dříve v době velikonoční 350 věřících, úhrnem tedy 900 věřících, počet to zajisté na farnost, která nečítá ani 1100 katolíků, dosti slušný. Nynější mobilisace ukázala, jak sv. misie v Pěčíně na výstost bylo potřeba a že pro vážnou nynější situaci, která naši říši překvapila, byla celkem sv. misie v Pěčíně hlavně pro nastoupivší muže k c. a k. vojsku v době dosti příhodné. Nejsrdečnější: Zaplať Pán Bůh vldpp. misionářům! Vděčná farnost.

Hořice. Jsem již hodně stár, ale ten hluk, ten rozruch a nejistota jsem posud nezažil — pravý výminečný stav. Na každém rohu rokování, chuf k práci odpadla, ovšem i k placení, každý drží jen noviny v ruce. Že i v této všeobecné tísní, jež leží na nás všech bez rozdílu stavu jako balvan, chtějí někteří lidé uplatniti své divoké zásady, je věru politování hodno. Aspoň v takových dnech mohli by si dát pokoj a nepřilévát oleje do ohně. Kdo může za válku, jež byla a dlouho ještě bude, než ten, kdo ji vyvolal a kdo za ni bude zodpovídat, jestliže ji vyvolal nespravedlivě? A kdo ji vyvolává? Lidé, kteří sami vyznali, že čtením anarchistických spisů byli tak rozčileni, že se odhodlali spáchat čín, jímž by se vyznamenali. Kdyby nebylo Ferrerů, nebylo by Princípů, kdyby nebylo svůdců, nebylo by svedených, kdyby nebylo anarchistů theoretických, nebylo by ani praktických, t. zv. anarchistů činu. A přece i při tak jasné situaci, již i dítě chápe, najde se zaslíbený čtenář socialistických listů, jenž hanbu vyklíkne klerikálům, jakoby oni válku nynější vyvolali.

Nemají proto ani nejmenšího důkazu, leda své noviny, jejich redaktoři stav věci znají, ale štvou proti katolické církvi, protože je to jejich řemeslo a jejich chlebiček. Kdyby jim to někdo zakázal, o čem by pak psali? Psala nikoli česká, ale německá „Reichspost“ pro válku, a učinila tak jako mluvčí strany rakousko-dynastické, jež v zájmu cti, bezpečnosti a vážnosti říše považuje vystoupení Rakouska proti vyzývavému Srbsku za nezbytné. Jeden občan zde řekl, nač se přý Bůh dívá, je-li spravedlivý. Jsme tak rozumní, že v tak těžkých chvílích něco umíme omluviti. Ale ten holeček zapomněl, že se Bůh musí dnes na ledacos dívat. Musí se dívat, jak ve jménu svobody vraždí se panovníci a osobnosti jim blízké, o stát a veškerou občanskou společnost zasloužilé jen proto, že se staví mužně a poctivě proti zhoubným proudům, které mohou dovésti nynější lidstvo k propasti soc. revoluce. Rovněž musí se dívat, jak vraždí se nevinné řeholnice, jež zasvětily se službám mírosrdenství a lásky, jak ničí se ve jménu této svobody bombami kostely, kláštery, ba v pekelném zášti i divadla, v nichž sedí přece též lidé stejně nevěreckého smýšlení. Divoch v pustinách Afriky neb Ameriky též zabíjí svého nepřitele, ale on se mu postaví jako muž proti muži, aby uhájil proti němu své vlastiny, tedy svou vlast, ale v t. zv. kulturní Evropě zabíjí lidé své protivníky zákeřně, úskočně, protože se mu s otevřeným hledím postaviti bojí a svou osobu chrání. Na to všechno se musí Bůh dívat, On se musí dívat, jak se útíká mládež k bezbožectví a opovrhování vši autoritou svádí a to zas ve jménu osvěty a pokroku; On se na to vše dívá, poněvadž by bylo pod Jeho Božskou důstojnost, aby v každém případě, kdy by si to ten ubohý lidský červíček přál, činil zázraky, sestupoval se svého trůnu zjevně a zasahoval viditelně v osudy člověka. On dopouští i války, jež si lidstvo navzájem strojí, aby se také navzájem ztrestalo a k rozumu přivedlo. V Boha v dobách dobrých nevěří nynější svět, když přijdou však zlé časy, tu Ho jedni uznají, jiní však, kteří Ho jindy upírali, Mu klnou a zodpovědným činí. A taci lidé se domnívají, že mají zdravý rozum.

Různé zprávy.

Pro dobro venkovského lidu! Komukoli by bylo stěženo hledati mimořádné pomocníky pro polní práci anebo se k téže práci nabídnouti u zřízených již kancelářích, nechť se přihlásí u podepsaného sekretariátu. Naše sprostředkování nemíní zasahovati zbytečně tam, kde se již v tom směru něco děje, ale chce zcela zdarma spolupracovati zvláště v případech neodkladné nutnosti. Kdo by si na své dotazy přál odpověď písemnou, nechť přiloží korespond. lístek s plnou svou adresou. — Sekretariát Politického družstva tiskového v Hradci Králové.

Z válečného pole. Dne 29. t. m. vyhodili Srbové v 1 hod. 30 m. ráno do povětří obrovský most mezi uherskou Zemuní a Bělehradem. — Pak naše pěchota a dělostřelectvo střílely s dunajskými monitory (válečnými loděmi) na srbské posice za mostem. Srbové ustoupili, rakouské ztráty jsou nepatrné. Dne 28. t. m. malý oddíl rakouských zákopníků s mužstvem finanční stráže polapil dva srbské parníky, které vezly střílivo a miny. Posádka bělehradských lodí přemožena. Náklad odvezen dvěma dunajskými parníky. — Srbské úsilí, aby bylo zničeno mostu u Zemuni dokončeno, bylo zmařeno předními rakouskými hlídkami a dělostřelectvem. U Progoru (na Sávi) zmařen pokus srbských čet v překročení řeky. Dva nepřátelské vyzbrojené parníky zničeny naším dělostřelectvem.

Pozor! Trať Pardubice—Praha a Brno—Videň jest vyhrazena právě nyní pro vojsko. Proto „Obnova“ na některá místa bude poštou expedována teprve v několika dnech.

Z vojenského řádu Jana Žižky a spojení jeho. Nejprve, když bychom chtěli vytrhnouti z města kterého, nebo-li kde se hnúti chtěli z místa, kdež bychom polem leželi, aby nižádný napřed nejezdil k městu, ani šel, aniž se vezl, sobě místa neb hospody zastávat, ani se kde polem klad bez dopuštění a rozkázání města jmenovaného od jmenovaných starších hejtmanův, kteříž na to a k tomu vydání a jmenování budou. . . . A když by se chtěli hnúti z toho místa, kdež by polem leželi, s dopuštěním a rozkázáním těch starších jmenovaných, aby vytrhli na pole, kdež by místo podobné a hodné bylo k tomu, a tu sebe zčekali, aby se všechno vojsko hnulo z stanoviště; a žádný aby nezapaloval bud, ani kde jinde páli, kde bychme táhli nebo leželi, jedno (jenom) ti, ješto k tomu vydání a ustanovení budou, a to pod velikú pokutú, aby toho žádní jiní nečinili. Potom než by se ihned z místa hnuli, prvé než by které věci činili a rozkázali, aby se nejprv Pánu Bohu modlili, kleknúc a padnúc před Tělem Božím a před tvářmi Boží, když vytržení bude z vojska anebo z města, aby Pán Bůh všemohúci ráčil svú pomoc dáti, a tu svú při svatú (svou svatou záležitost) provésti k své svaté chvály a k rozmnožení toho dobrého a věrným k spasení a ku pomoci. Pak potom aby lidi šikovali nebo zřídili, každú rotu pod své koně, healo aby bylo povědno, a potom aby se ihned hnuli a tak táhli, která napřed rota bude šikována ten den pod svými koněhvemi; a jiní aby se v ně nemísili, ani jim překáželi ani se kam odtrhali. Jestliže by kde

Pán Bůh dal nepřátely přemoci a poraziti, města, tvrze, hrady dobyti, táhnúce polem, nebo polem ležice, kterých kofistí dobyti, aby ten vzatek a ty kofisti sneseny, svedeny, svezeny a na hromadu skládeny byly. . . a k tomu aby byli vydáni a voleni starší ze všech obcí. . . aby věrně spósobili ty věci chudým i bohatým, a spravedlivě, jakž na koho sluší, rozdány a rozděleny byly, aby nižádný sám sobě nebral ani co kdo (pro sebe) zachoval. Jestli pak že by kdo co vzal, nebo-li zachoval, k tomu takovému chtěli by popraviti, k jeho hrdlu i statku; buď kdož buď, žádných osob nevynímajíce, jakožto k zloději Božímu a obecnému. . . Svárův, křikův, a potrhání aby žádných nebylo u vojiště ani mezi námi. . . I prosíme vás, milé obce, abyšte se k tomu dobrému svolili a nám toho radní a pomocní byli. A my vám zase též držeti, plniti i mstíti chceme pro milého Pána Boha, pro jeho svaté umučení, pro vysvobození pravdy zákona Božího, svatých a jich zvelebení, ku pomoci věrným církve svaté a zvláště jazyka českého i slovenského i všeho křesťanství, ku pozdvižení věrným a ku potupě neustupným a zjevným kacířům a pokrytým a zloskvmíkům, aby Pán Bůh všemohúci nám i vám ráčil svú pomoc dáti, a svítěziti nad nepřátely svými i našimi a za nás i s námi všemi bojovati svú mocí a neodlučovati nás své svaté milosti. Amen.

Naleziště nerostů v Čechách. Vápenec hutný nalézá se ve Velkých Žernosekách; pískovec v Hořicích, Březovicích, Doubravě, ve Sv. Josefu, ve Vojicích (vesměs u Hořic), Hloubětíně, Král. Dvoře, Nehvizdech, Podmoklích, Podole, Náchodě; opuka v Kopanině a u Bílé Hory u Prahy; mramor v Lochkově a Slivenci; žula v Č. Krumlově, Skutči, Maffersdorfu u Liberce, Čerčanech a Červ. Kostelci.

Město Bělehrad leží při ústí řeky Sávy do Dunaje na pravém břehu obou těchto řek, které tvoří hranici srbsko-rakousko-uherskou. Má 100.000 obyvatelů. Městem probíhá důležitá železniční trať Budapešť—Sofie—Cařihrad resp. Budapešť—Niš—Skooplje—Soluň. Ceny jako pevnost Bělehrad nemá skoro žádné, ješto jeho opevnění nechrání ho před rakouskými střelami. Jedinou páskou spojující Bělehrad se Zemuní byl velký železniční most přes Dunaj. V zimě zamrzne zpravidla Dunaj u Baziáše a obyvatelstvo přechází pak řeku po ledu. Řeka Sáva zamrzá řídkěji. Opevnění Bělehradu bylo vybudováno r. 1718–1739 Rakouskem, které po tureckých vojnách dostalo do rukou severní část Srbska. Opevnění neobkličují města do kola, výbrž jsou na severní straně města na návrších, vystupujících asi 50 metrů nad hladinu Dunaje. Váhy, které chrání opevnění, jsou hodně zpustlé a neodolaly by na dlouho útoku. Až do anekční krise nebylo na nich vůbec děl, teprve od té doby jsou na nich 12 a 15 cm děla. Na jih a na východ nedaletko od Bělehradu jsou ještě zbytky linií prince Evžena, „Laudonov šanac“, stará, rozpadlá to opevnění v délce 5 km. Jako pevnost nemá tedy Bělehrad ceny žádné, v několika minutách by mohl býti zapálen a nelze ho udržeti. Jenom pro paroplavbu na Dunaji má velký význam, ale i to jen tak dlouho, dokud nebude vážně napaden.

Všelicos. Na hranicích uhersko-rumunských zatčeno 30 vysokoškolských posluchačů, kteří z Rumunska podnikly výlet do Uher. Studenti spílali Uhrám a při vystupování z vlaku udeřil jeden student četníka holí a napiliv mu do tváře. — Minulý týden stíženy byly různé kraje bulharské katastrofálními průtržemi mračen. — V Předlitavsku vycházelo r. 1912 časopisů 4534, z nichž 187 denníků. V Čechách celkem 1346, z nichž 470 politických. Celkem bylo německých listů 2492, českých 1209, polských 389, italských 130, slovinských 96, maloruských 65, charvatsko-srbských 39, rumunských 16. . . — Císař jmenoval arciknížete následníka Karla Františka Josefa plukovníkem a přidělen jest husarskému pluku č. 1. — Tyto dni slavily křesť. odborové spolky v Belgii desítkletí svého trvání a dovršení prvního 100.000 členů. — Nové černohorské noviny budou vycházeti v Podgorici a také v Cetyni, oba politické. Dosud vychází jediný černohorský politický a současně vládní list týdeník „Glas Crnogorca“ na Cetyni — Princezna Františka Bourbonso-Parmská, starší sestra arcikněžny Zity, vstoupila těchto dnů do kláštera benediktinek v opatství sv. Cecilie v Ryde na anglickém ostrově Wightu v Lamanšském průplavu. — Nařazením ministerstva vnitra a spravedlnosti, jakož i financí a obchodu zakázána doprava srbských novin a časopisů do Rakouska. — Časopis „Háj“ píše, že následkem přímo ohromě stoupající spotřeby papíru nucen jest průmysl papírnický hledati nové suroviny, což vedlo v Itálii k tomu, že používali též rostliny kručinky k výrobě papíru. —

Budou co nevidět! V nejbližší době budou vydány nové kalendáře a bude nutno, abyste si i Vy na příští rok 1915 opatřili jeden pro sebe a své drahé. Sta a tisíce kalendářů rozptýlí se jako zástupy vlaštovek pod české střechy a není rodiny, jež neopatřila by si vhodný, dobrý kalendář. Nedejte si však vnutiti kalendář, jenž není v souhlasu s Vašími zásadami a náboženským přesvědčením! Pod jménem „kalendář“ vtírá se často pod český krov nejedna kniha, jež různě měla by býti odbyta pro svůj pochybný obsah. V zájmu dobré knihy doporučujeme P. T. čtenářům dobré katolické kalendáře Cyrillo-Methodějské knihtiskárny a nakladatelství V. Kotrby,

Praha-II., č. 200, kteráž co do obsahu, ilustrací a úpravy věnuje kalendářům svým největší možnou péči a snaží se úsilovně, aby vyplnily co nejdokonalěji svůj úkol a byly přístupné a milé všem, kdož je otevrou. — Blíží oznamuje prospekt, přiložený k dnešnímu číslu t. l. — Vd. kleru poše administrace ochotné vzorky.

Srbsko. Vedle hlavního města Bělehradu jsou v Srbsku větší města Niš 25.000 obyv., Kragujevac 16.000, Leskovac 14.000, Požarevac 13.000, Šabac 12.000, Vranje a Pirot po 11.000. Nápadná jest veliká převaha obyvatelstva mužského ve městech, kde na 1000 mužů připadá jen 717 žen. Velká většina obyvatelstva (84%) živi se zemědělstvím, průmysl jest zcela nepatrný. — Na balkánském poloostrově vzpomínají se Slované v dnešním království Rumunském, na samém počátku vlády Justiniana (527—565). Odtud pěl čtyři jejich konaly vpády do provincií východořímských. Jména plemen slovanských, sedících na jih od Dunaje, vynikají teprve od věku X. Mezi těmito kmeny vynikli vlastní Srbové. Boje Srbů proti Bulharům připomínají se již v IX. a X. století. O pohanství Srbů nemáme zpráv. Křesťanství se rozšířilo hlavně stykem se staršími obyvateli, s Rumuny a Albanci, kteří od římské doby byli křesťané a s měšťany přímořských měst v byzantských provinciích na pomoří dalmatském a dračském. — Srbové měli už s počátku dědičná knížata. Po velikém županu Štěpanu Nemanjovi (1171—96) stalo se Srbsko z odlehle horské země velikým a mocným státem. Vrcholu svého dosáhlo Srbsko za Štěpána Dušana. Na západ sahalo Srbsko za doby královské ku pobřeží jaderskému, od ústí Drinu až nedaletko na sever od ústí Neretvy; teprve ve století XIV. Bosňané vypudili je z Chlmu. Jen Dubrovník nenáležel nikdy Srbsku. Starou přirozenou hranici proti Bosně byla dolejší Drina. Král Štěpán Dušan (1331—55) odnímal Řekům kraj po kraji v Albanii i Makedonii. O velikonocích 1346 dal se Štěpán Dušan ve Skoplji korunovati za cíře Srbův a Řekův. Po smrti Dušanově nastal úpadek. Dne 15. června 1389 poražen nejmocnější kníže severního Srbska Lazar na Kosově poli u Prištiny. Lazar s jinými velmoži zajat a na bojišti sťat. Sultán Bajazid rychle pak odtáhl do Asie, pročež bitva od vrstevníků byla zprvu vykládána jako vítězství křesťanů. Srbsko po bitvě Kosovské trvalo ještě 70 let jako veliký stát se širšími hranicemi než byly Lazarovy. Za doby panovníkův t. zv. despotův (1389—1459) povznášelo se Srbsko znovu ke znamenité moci. R. 1444 bylo Srbsko jako stát poplatný zároveň Uhrám a Turkům. 20. června 1459 přitáhl sultán Muhamed před Smederevo, které po útěku bosenského despota Štěpána vzdalo se bez boje. To byl konec starého srbského státu, které dobytím Bělehradu 1521 ocitlo pod panstvím tureckým. Osvobození Srbska nastalo v letech 1804—15. V čelo za osvobození od jha tureckého postavil se Karađorđ Petrovič, bývalý hajduk, a tak r. 1807 dobyt i Bělehrad. Ale r. 1813 ztratili Srbové zase všechno. V čelo nového povstání r. 1815 postavil se Miloš Obrenovič, Turci v několika bitvách poraženi a tak knížetem srbským prohlášen Miloš Obrenovič (1815—39). Ten vládl krutě podle vzoru tureckých pašů. K vládě dostal se Alexander Karađorđević 1842—58. Knížetem podruhé prohlášen stařec Miloš Obrenovič (1858—60), po něm jeho syn Michal (1860—68), který byl vzdělanější a nadanější než jeho předchůdci. Za něho zavedeny moderní řády. Na trůn povýšen jediný zbývající Obrenovič, synovec Michalův, 14letý Milán. Nová ústava r. 1869 prohlásila Obrenoviče za dědičnou knížata v mužském i ženském potomstvu a vyloučila Karađorđeviče z práva na trůn. R. 1876 vypovědělo Srbsko ve spolku s Černou Horou Turkům válku, ale bylo 30. září poraženo a v míru obnoveny hranice dřívější. Za války rusko-turecké povstali Srbové nanovo a v míru Sv. Štěpánském obdrželi od Turků Niš a Nový Pazar, jakož i úplnou nezávislost. R. 1882 prohlášeno Srbsko královstvím. Když Bulharsko se spojilo s Vých. Rumelií, král Milán prohlásil toto spojení za porušení rovnováhy na Balkánském poloostrově a 13. listopadu 1884 vypověděl Bulharsku válku. Byl však poražen u Slivnice. Rozmařilý, neschopný Milán zapletal se čím dál tím více, znesvářil se i s královnou, která nucena vystěhovati se ze země a Milán sám 1889 musil se poděkovati ve prospěch svého 12letého syna Alexandra, jehož jménem vládl vladařstvo. Ale 17letý Alexandr 1893 prohlásil se sám plnoletým a vládl bez vladařstva. R. 1900 překvapil Alexandr svět svou svatbou s mnohem starší milenkou svou, vdovou, prve dvorní dámou. Neschopný Alexandr ztrácel čím dále tím více opory a lásky národa, až v červnu r. 1903 královský konak obkličeni spiklenci povětšine z důstojníků a král s královnou zavražděn. Na zkrvavělý trůn povolán prozatímním ministerstvem Petr Karađorđević, narozený 1844 a hned 15. června 1903 jednohlasně od skupštiny za krále zvolen. Karađorđeviči jsou blízcí příbuzní panovníků v Černé Hoře, v Itálii a na Rusi.

Všude rozšiřujte

a podporujte

katolický tisk!

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misiam a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvo-
stných vazbách a různých cenách,
rážence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

zakladatelství, závod knedlní a papírnařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Rozpočty ohodnotě a zdarina.

E. Škarda, Brno,
malice, daty přehledně
hotoví a dodává stručně
obrázky. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobtížnější
akomplexy figurální, hotoví
praven vlastním metalem
kamínkovou prořadky, ol-
tářní obrázky, nárobo-
ky stl. s nejšetrněm
zpracováním umělecke-
ho a odborně dokona-
lého provedení.

Skloznaiba

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k sádku sezóně:

Modré látky vlněné i prací, dámské i pánské
plátna, dámské, ubrusy, račníky, **zafary** na kotěle,
— — — — — látky atd., překrásných modrých vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K ma-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze té bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokovaní.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Zal. 1850.

Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

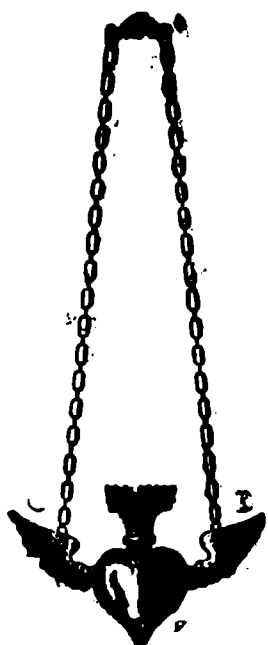
nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a al.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejobtížnějšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znovu-
střížení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

THOMASOVA MOUČKA

POLE A LUKA

hnojte na podzim

moučkou z Thomasovy strusky

známka ✦ hvězda.

Vysoké sklizně! Větší výnos! Lepší jakost!

**Hospodářské Sdružení křesť.
zemědělců a Zemský Svaz
hosp. družstev a společenstev**

Praha II., Spálená ul. 15.

Velice poučná pojednání
jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
cházejí již sedmnáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin 16

Oslava Husova 8

Zaloba vydědění XX. věku (pojednání o li-
beralismu) 8

Husitství a svoboda 8

Zpráva o sjezdě československých katolíků v
Hradci Králové 24

Velký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana
Nep. Brynychy) 8

Pokora a náboženství 8

Několik slov o papežství 8

Katakomby 8

Plus VII. a Napoleon 8

Česká konfese 24

Moderní náboženství Masarykovo 8

Jubiläum mariánské a Lurdy 8

Spojenci správců 8

Z domácností sociálních demokratů:

I. řada 16

II. > 16

III. > 24

Braňme se tlakem 8

Návštěvou u Slováků (o Polácích a Slovácích) 8

Volné kapitoly o spoličnosti 8

Sociální význam svčeni neděle 16

Svobodná škola 8

Jesuité a jejich protivníci 8

Manželství přirozené a svátostné 8

Slovo včas o právu volebním a jiných občan-
ských právech ve státu 8

Převaha protestantů nad katolíky 16

Katolíci, organizujeme! 8

Útok profesora Masaryka na církev katolic-
kou 32

Katolickým jinocím — spolky katolické 16

Rím a univerzity 8

Proti Volné Myšlence 8

Proti Volné Škole 16

Volby do českého sněmu 8

Inkvizice církevní 24

Vlastenectví v duchu křesťanském 8

Z porýnských misí 16

O duši lidské 8

Machar a křesťanství 8

Karel IV., Otec vlasti 32

Klášteř v Podlažicích a město Chrást 8

Starý a nový názor světoevý 8

Jesuité a česká literatura 8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h
nečítá se frankatura tehdy, objedná-li se aspoň
4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přidati k
udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet
brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrno, že z vydávání našich
poučných brožur není finančního zisku, a že na-
opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně
přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje
tento záslužný podnik!

Objednávky vyřizuje obratem
Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Parní mlékárna v Hradci Králové, na Malém náměstí v č. p. 128 (bývalá pošta)

prodává za nejlevnější ceny v nejlepší jakosti a denně čerstvé

mléko pasteurisované, dobré, **smetenu** sladkou, kyselou
kyselé i odstředěné, **máslo**, tvaroh, sýr, podmásli a vejce.

Mlékárna jest nejmoder. způsobem zařízená a v první řadě pamatuje
se s největší pečlivostí na hygienu, čistotu a bezvadnou jakost výrobků.

Z dějin českého válečnictví.

V VIII. století byla obrana českého obyvatelstva proti vpádům cizích vojsk velice primitivní. Čechové hájili se v lesích valy a zásekami. Znamenítu přirozenou obranu proti útokům poskytovaly naší zemi velké lesy. Úzké cesty, které jimi vedly, byly v případě války zataraseny zásekami a opatřeny okopy. V XI. století velice se pokročilo tím, že na zemských cestách byla zřizována stálá opevnění. Byly to velké valy a zákopy na místech, která ovládala krajinu a poskytovala širší rozhled v blízkosti zemských hranic. Uvnitř valů byla primitivní dřevěná budova, v níž konali za jisté výhody okolní obyvatelé stráž. Později tam stavěny malé tvrze. Obranné hradby byly z počátku dřevěné, později kamenné.

Vojsko skládalo se původně ze všeho zbraně schopného obyvatelstva. Svolávalo se k válce nošením válečného znamení (meče, provazu) po kraji. Pevládala pěchota. Když se vytvořila třída velkostatkářská a poddaných, přestala všeobecná branná povinnost. Službu vojenskou vykonávali jen velkostatkáři se svými sluhý jako zbrojnoši. Malí svobodní držitelé pozemků neměli povinnosti vojenské, zato však vykonávali zemské roboty. Voják na válečné výpravě se živil sám. Již tehdy knížata a jiní mocní velmoži si vydržovali houfce vojáků námezdních, většinou Němců.

Tehdy k vůli oslabení nepřítele dle vzoru jiných národů Čechové při vpádu do cizího území cestou všeko brali a odváželi, co bylo možno odvésti. Všecko ostatní ničeno. Jest pouhou frází, že Čechové v době sv. Václava, Boleslava I. a II. byli národem velice mírumilovným. Naopak byli velice bojovní a udatní. Již v IX. a X. století se dávali Čechové najímati od Srbů k boji s Němci. Naopak v následujících dvou stoletích císařové němečtí vyhledávali pomoci českého udatného vojska na svých válečných výpravách.

Tehdy se ještě válka nevypovídala, ale začala hned vpádem na cizí území, jestliže sousední stát nedostál svým závazkům.

Ani za doby královské nebyla vojenská organizace valně vyvinuta. Kdy celé řady ostrých sporů mezi jednotlivými státy urovnávali papežové, nebylo potřebí systematického, do všech podrobností organisovaného militarismu. Došlo-li k válce, sehnal se obyčejně i z velikých říší velice malý počet bojovníků. V době Přemysla II. a Jana Lucemburského ovšem bojovnost v Čechách byla značná. Protože však zemskou hotovost nemohl král volně disponovati mimo hranice země, přestávala tato hotovost býti základem vojska. Již r. 1311 bylo ustanoveno, že hotovosti zemské na výboj lze užiti pouze se svolením stavů. Vojsko českého krále sestávalo z lenníků, zemské hotovosti a ze žoldnéřů. Lenníci a přední pánové sloužili na koni a to pravidelně v těžké jízdě. Hotovost zemská byla většinou pěší a ozbrojena byla primitivně. Velitelem býval král anebo ten, kterého král jmenoval. Koncem století začal býti považován nejvyšší purkrabí pražský za osobu povolanou k velitelství předem.

Vojsko tvořilo skupiny dle místní příslušnosti. Taktickou jednotku tvořil jezdec rytíř s družinou koňmo i pěšky. Páni se svou družinou, svými vasaly, sluhý a zbrojnoši bojovali pod vlastní korouhví, jsouce odtud zváni pány korouhčovníky. Vasalové jednotlivých krajů byli pod svými politickými náčelníky (purkrabími). Hotovost zemská skládala se dle krajů, náčelníkem býval v starší době purkrabí, později zvláštní hejtman. I v čele městského vojska byli hejtmani zvláštní. Leč již ve XIV. století začala se vyvíjeti vojenská organizace jednotnější. Deset pěších mužů tvořilo rotu s desátníkem neb rotmistrem, 400–500 mužů tvořilo prapor, 4 prapory houf pod hejtmanem. V jízdě tvořilo rotu 50 jezdců pod padesátníkem a 300 jezdců prapor pod hejtmanem. Vedle toho byly některé skupiny zvláštní. Boj rozhodovala hlavně těžká jízda. O zásobování se musilo vojsko starati samo.

Hrady stavěny pevnější a komplikovanější a to tak, aby v případě dobytí jednoho uzavřeného oddílu byla umožněna obrana ještě v oddílech jiných. Karlův Týn na př. měl pět oddílů. Hrady staly se sídlem pánů, vladykové měli pouze tvrze, sestávající z nevysoké věže, anebo hrazené dvorce. Města byla silně opevňována, kolem hradeb byly vyhlubovány příkopy.

Války husitské způsobily v českém válečnictví velký převrat. Dříve se rozhodoval boj řadou soubojů, zvláště mezi jezdci, nedbáno příliš o to, aby se využítkovalo povahy terénu účelně k mistrnému manévrování. Žižka však své vojsko přetvořil v dobře rozřízený celek, podřízený vůli nejvyššího velitele. Jak v obraně tak v útoku rozhodovala pěchota, majíc velikou oporu ve válečných vozech a střelbě. Střelného

prachu užívalo se u nás již před Žižkou kolem roku 1400. I vozů se částečně užívalo, ale jen výhradně k účelu obrannému. Žižka umístil střelbu na vozích. Husitské vojsko s počátku boje obmezovalo se na místě velice obratně voleném na obranu, která byla provázena silnou střelbou z vozů. Když husitské vojsko přece někdy započalo útok, tu ihned, jakmile se přiblížilo na dostřel, započalo rovněž ostrou palbu, aby uvedlo nepřítele do nepořádku. Váleční jezdci byli proti vozové hradbě husitské bezmocní. Husitská jízda konala pouze služby pomocné. Z vozů vyskakovali husité teprve tehdy, kdy již bylo zcela patrné, že nepřátelské vojsko podléhá. Na vojenskou správu vojska husitského měli veliký vliv kněží, který byl často neblahý. Leč jednotné vedení bylo pouze do smrti Žižkovy. Později vystupují zvláštní armádní sbory Pražanů s pány, Táborů a Sirotků.

Po husitské válce sice bylo uznáno právo krále k vedení války, ale stavy toto právo silně obmezovali. Proto také i při velikém nebezpečí tureckých vpádů dělaly stavy králi veliké obtíže. Králové se zadlužovali, aby mohli proti Turkům vypraviti větší vojska vlastním nákladem, když stavové odpírali povolit dostatečnou válečnou daň. Často ani největší nebezpečí jich nevyrušilo z klidu. Vojsko bývalo buď zcela anebo převážnou většinou stavovské, zeměpanské jen tehdy, když bylo vydržováno z peněz králových. Obyčejně proti Turku scházelo se vojsko tak zvolna, že se shromáždilo často pozdě. Podle toho také byly výsledky tureckých válek.

Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým laikům doporučujeme co nejlépe

k ukládání vkladů

*Královéhradeckou
bankovní jednotu*

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*která jest podnikem naším a obsluží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Pamětní list rakouské vlády.

Citujeme zde zprávu „Hlasu Národa“. V memoiru (pamětním listu) se praví: Hnutí, vyšlé ze Srbska, jehož účelem bylo odtrhnouti od mocnářství jihoslovanské části Rakousko-Uherska, aby byly spojeny se Srbskem ve státní jednotu, sáhá daleko do minulosti. Zůstávajíc ve svých konečných cílech stále touž a střídajíc se pouze ve svých prostředcích a intenzitou (silou), dosáhla tato propaganda na srbské půdě v době anekční krise vrcholu. Odvrhujíc ochranný plášť tajnosti, vystoupila tehdy veřejně, přiznávajíc své tendence a pokusila se za patronance srbské vlády se všemi po ruce jsoucími prostředky dospěti k uskutečnění svých úmyslů. Zatím, co veškeren tisk v nenávislných, skutečnost překrucujících výpadech volal k boji proti mocnářství, tvořily se, nehlédě k ostatním propagačním prostředkům, asociace (společnosti), které tento boj připravovaly. Významem vynikala mezi nimi „Národní Obrana“. Vyšedši z někdejšího revolučního výboru, byla tato organizace srbských vojenských a občanských funkcionářů, ustavená jako soukromý spolek, úplně všob závislá na bělehradském zahraničním úřadě, vyvolána v život. Jejimi zakladateli byli mimo jiné generál Božo Janković, bývalí ministři Ljuba Jovanović, Ljuba Davidović a Velislav Vulović, řídící státní tiskárny Živojin Dačić a někdejší setníci, nyní majori Voja Tankosić a Milan Pribičević. Tento spolek vytkl si za úkol utvořiti a vyzbrojiti sbory dobrovolníků pro nastávající válku s rakousko-uherským mocnářstvím.

V příloze uveřejňuje se výtah ze spolkového orgánu ústředního výboru „Národní Obrany“, ve kterém vysvětlují se v četných kapitolách činnost a cíle tohoto spolku. Praví se tu, že ku hlavním úkolům „Nár. Obrany“ patří spojení s našimi blízkými a vzdálenějšími bratry za hranicemi a s našimi ostatními přáteli ve světě. Rakousko považuje se za prvního a největšího nepřítele. Jestliže „Národní Obrana“ káže nutnost boje s Rakouskem, káže tím svou pravdu naší národní situace. Závěrečná kapitola obsahuje apel na vládu a srbský národ, aby se všemi prostředky připravoval k boji, který naznačila anexie. Národní obraz tehdejší činnosti „Národní Obrany“ podává mimo jiné výpověď bosensko-hercegovského zemského příslušníka Trifka Krstanoviče, který byl vyslechnut u krajského soudu v Sarajevě a v oné době nalézal se v Bělehradě a mimo jiné příslušníky z mocnářství byl „Národní Obranou“ získán za komita. Asi se 140 ostatními členy čet byl Krstanović přiveden počátkem roku 1909 do školy, zřízené pro výcvik čet v Čupriji (okres jagodinský) a řízené setníky Vojou Tankosićem a Dušanem Putnikem. Učiteli byli tam výhradně srbscí důstojníci. Generál Božo Janković a setník Milán Pribičević prováděli inspekci tohoto tříměsíčního kursu čet, v pravidelných časových intervalech.

Dále byli komiti cvičeni ve střelbě, vrhání pum, kladení min, vyhazování železničních mostů atd. Po slavnostním prohlášení srbské vlády z r. 1909 zdálo se, že nadešel také konec této organizace. Očekávání to se však nesplnilo, naopak srbský tisk pokračoval v propagandě. Memoire uvádí jako příklad způsob, jak bylo použito publicisticky atentátu na bosenského zemského náčelníka Varešanina; útočník byl oslavován jako srbský národní hrdina a jeho čin byl veleben. Listy ty byly rozšiřovány nejen v Srbsku, nýbrž dobře organisovaným podloudným způsobem dopraveny i do mocnářství. Za stejného vedení, jako při svém založení, byla „Národní Obrana“ opět střediskem agitace, k níž náležel střelecký svaz se 762 spolky, sokolský svaz s 2500 členy a různé jiné spolky. Vystupujíc v roušce kulturního spolku, jemně leží na srdci pouze duševní a tělesný vývoj srbského obyvatelstva, jakož i jeho hmotné zesílení, odhaluje „Národní Obrana“ svůj pravý reorganisovaný program v uvedeném výňatku ze svého spolkového orgánu, ve kterém se káže „svatá pravda“, že jest nezbytnou nutností, vésti proti Rakousku, tomuto prvnímu a největšímu nepříteli, vyhlazovací boj puškami a děly a obyvatelstvo všemi prostředky připravovati na boj ku „osvobození“ pokořených území, v nichž úpí 7 milionů ujařených bratří.

Memoire cituje provolání a řeči podobného rázu, osvětluje všestrannou činnost „Národní Obrany“ a jejich spojenců, která pozůstává v přednáškových cestách, účasti na slavnostech bosenských spolků, při nichž veřejně byli získáváni členové pro zmíněné srbské sdružení. Nyní nevede se ještě vyšetřování o tom, že sokolské jednoty srbské podobná sdružení v mocnářství vyzývala, aby se s nimi spojila ve svaz, udržovaný dosud v tajnosti. Důvěrníky byl jed vzpoury vnášen do kruhů dospělých a lehkomyslné mládeže. Tak byli Milanem Pribičevićem někdejší honvědstí důstojníci a četnický poručík sváděni k opuštění vojenské služby v mocnářství za povážlivých okolností. Ve školách a učitelských ústavech byla vyvíjena dalekosáhlá agitace a žádoucí válka proti mocnářství také vojensky potud připravována, že srbscí emisáři byli v případě vypuknutí války pověřeni ničením dopravních prostředků atd. a rozplamenováním vzpour a panik. Všechno to doloženo jest zvláštním doklady.

Memoire líčí dále souvislost mezi touto činností „Národní Obrany“ a spojených organizací s atentáty na královského komisaře v Záhřebu Čuvaje v roce 1912, s atentátem Dočičovým v Záhřebu 1913 na Skerlecze a nezdařeným atentátem Schäferovým z 20. května t. r. v záhřebském divadle. Memoire rozšiřuje se pak o souvislosti atentátu na následníka a jeho choť, o způsobu, jak si mladí, již ve škole myšlenkou „Národní Obrany“ otrávení útočníci opatřili za pomoci Pribičeviče a Dačice nástroje k atentátu, při čemž zejména vyložena jest také úloha majora Tankosiće, který dodal vražedné zbraně, a úloha jistého Cyganoviče, bývalého komita a nyní úředníka srbského železničního říditelství v Bělehradě, který se vyskytuje již v roce 1909 jako chovanec komitské školy tehdejší „Národní Obrany“.

Způsob, jak pumy a zbraně byly nepozorovaně dopraveny podloudně do Bosny, nepřipouští pochybnosti, že tu byla pro dobře připravené a tajné účely „Národní Obrany“ často používána postranní cestička. Příloha ob-

sahuje výňatek ze spisů krajského soudu sarajevského o vyšetřování pro atentát na arciknížete následníka a jeho choť. Dle něho přiznali se Princíp, Cabrinović, Grabec, Čubrilović a Popović, že spolu s uprchlým Mehmedbašićem utvořili spiknutí na zavraždění arciknížete a že za tím účelem na něho číhali. První dva pachatelé doznali, že měli úmysl spáchatí vraždu. Další části příloh obsahují podrobné udání obviněných vyšetřujícími soudci o vzniku spiknutí, o původu pum, jež vyrobeny byly po továrníku a určeny pro vojenské účely a dle způsobu jich zabalení pocházely ze srbského skladiště zbraní v Kragujevací a konečně o dopravě tří útočnicků a zbraní ze Srbska do Bosny.

Z dalšího svědeckého protokolu vysvítá, že jistý příslušník mocnářství chtěl několik dní před atentátem rakousko-uherskému konsulátu v Bělehradě podati zprávu, že existuje plán na spáchání atentátu na arciknížete za jeho přítomnosti v Bosně. Tomuto muži bylo bělehradskými policejními orgány, které jej z nicotných důvodů zatklý bezprostředně před tím, než vešel do konsulátu, zabráněno podati tuto zprávu. Dále vysvítá ze svědeckého protokolu, že dotyčné policejní orgány věděly o chystaném atentátu. Poněvadž tyto údaje nejsou ještě přezkoumány, nemůže býti o jejich správnosti pronesen zatím žádný úsudek.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všele křesťanský český závod

vytíraček a křesťák „Zářit“ v Uhrastí

a Uhradimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Zářit“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Náprava českého života.

V. Dufek napsal ve „Střádalů“: Poslední události, svědčící o naprosté rozháranosti současného veřejného života, vyvolaly hojně diskusí, vyznívajících vesměs v oprávněnou touhu po radikální nápravě našeho společenského zítř. Vždyť bezohledněji než kdy jindy potírá dnes strana stranu a znepokojující měrou propukává na všech stranách kletba české povahy: nevraživost a závist, vlastnosti to, jež často nás už přivedly na pokraj záhuby.

Tu a tam proskočila také touha, aby zřízena byla „liga inteligentů“, jejímž úkolem by bylo povznést a zlepšiti veřejný a mravní náš život.

A tu bych rád poukázal na instituci, která již po řadu let kráčí vytrvale za tímto vznešeným cílem. Je to Jednota Českých Střádalů v Praze II.

Jednota obrala si sice za bezprostřední úkol pouze povznést hmotnou stránku našeho národa; leč uvážíme-li, že trvalé zlepšení hospodářských poměrů není myslitelné bez současného zvýšení mravnosti, pochopíme rázem hluboký význam Jednoty v žádoucím našem společenském obrození.

Bude-li každý Čech střádalem, podiví se svět, jakého rozmachu se domůžeme. Pak nebude již u nás zbahnělých afér a umkne to věčné zahabující doznávání vlastní morální nemohoucnosti, jakož i volání po nápravě.

Pravý střádal musí si mnohé a mnohé umětí odepřít, věda, že tím prospívá celku, svému národu. Dovede-li se však člověk uskovnit a přebývajících haléř uložit, pak nepozná hmotné tísně a jistě se nedá tak snadno zlákat k činům nekálým.

Střádal zavrhuje marnivost a liché blýskání se; střádal je ve svých výdajích opatrný; střádal šetří i své zdraví; střádal pracuje s veselou myslí a s tichou radostí ukládá uspořené halíř. Střádal jest vychovatelem rodiny, okolí, společnosti, nabádaje všude ke spřícnosti a ukazuje cestu, již dlužno jíti. Máje úspory, přece nemění způsobu svého žití, čímž opět koná blahodárný vliv na jiné, kteří ví, že by si mohl mnohého dopřát, ale že to nečiní. Střádal napomáhá rozmachu hospodářského života a sílí naše hospodářské těleso; střádal pracuje o všeobecném blahobytu.

Střádal nehledá ve světě rozptýlení. Jemu stačí příroda, od níž se učí; jeho pobaví dobrá kniha, která ho povznáší a seznamuje s velikány lidstva; jeho uspokojuje klidná, čistá, spřádáná domácnost, z níž dýše mír a spokojenost; střádal klidně žije, klidně pohlíží do budoucnosti, věda, že pro případ nahodilé nemoci,

bezzaměstnanosti má ušetřený groš, jenž mu mnohou trpkost ušetří. Střádal je i chráněn před nemocí, poněvadž moudře hospodáří i se svými tělesnými silami. Proto, kdož je dobré vůle a myslí dobře se svými drahými, se svými příslušníky a se svým národem, staň se členem Jednoty. Uč se šetřiti a pomáhej zvelebiti naši vlast po stránce hospodářské i mravní.“

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvyřezání, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, a největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Letošní slavnost velehradská počnou 11. srpna 1914 odpoledne bohosloveckou akademií. Dne 12. srpna zahájen bude IV. unionistický sjezd, na němž budou mluvit Francouz Jiří Goyan o účasti laiků na životě náboženském v církvi západní a východní. Jiří Goyan byl profesorem dějin na École française v Římě a ve Francii jest neunavným agitátorem pro katolicismus. Chotí jeho byla dcera bývalého presidenta p. Faurésa. Dále budou přednášet profesor Karel Viller z Engheinu o stycích mezi theologií východní a západní církve ve století 17., archivář monsr. Snopek o bule „Industriae Tuae“, De Maistre z „Řeckého ústavu“ v Římě, P. Josef Pejška, prof., P. Prešern T. J. z Inšpruku a profesor Louis Delporte z Lovaně o pokladu zásluh. Dogmatickou otázku tuto proberou úplně se stanoviska dogmatického (De Maistre), historického (Pejška), etického (Prešern) a exegetického (Delporte). Se stanoviska církve východní osvětlí otázku o pokladu zásluh prof. A. VI. Kerenskij z duchovní akademie v Kazani, jeden z neplodnějších současných spisovatelů bohosloveckých v Rusku. Rusin dr. Malyniak referovati bude o překážkách sjednocení, farář z ruského velevyšlancetví v Berlíně Goeken o pravoslavné nauce o přímluvě svatých, probošt dr. Balan z Bukurešti o potřebě a významu jednotného ústavu bohosloveckého pro Východňany. — IV. unionistického sjezdu, který se koná pod protektorátem Jeho Eminence Františka kardinála Bauera, účastní se ze vzdálenějších hostí metropolita hr. Szeptycki ze Lvova, arcibiskup černohorský dr. Mikuláš Dobřečič, a český biskup americký monsr. Koudelka. Delegáty zastoupeni budou kardinál-arcibiskup pražský, kardinál Mercier belgický, arcibiskup bukurešťský dr. Netzhammer.

Středověkou scholastiku po Sombartovi a jiných bere v ochranu dr. Martin Grabmann. „Hlídky“ k jeho knize o středověké filosofii poznamenává: „Bedlivým studiem scholastiky byly již mnohé předsudky odstraněny. Na 80. sjezdě německých přírodovědců a lékařů, konaném r. 1908 v Kolině n. R., nazval Stadler Alberta Velikého pozorovatelem prvního řádu. I protestant Seeberg vyzývá k pilnému studiu scholastiky. Pišeť: „Kdo jen poněkud se v tom oboru vyzná, pozná všude, jak nejjistým jest ještě naše poznání v jednotlivostech. Z této příčiny jest naléhavou potřebou veškeré vědy, aby s probádáním středověké filosofie a theologie konečně systematicky a methodicky bylo započato. Úloha velkolepá (grandios) je tím naznačena.“ Má studium scholastiky jen historický význam či také filosofický? V různých směrech moderní filosofie nacházíme zdravá jádra, která nezřídka jsou již ve filosofii scholastické obsažena nebo jsou výsledkem vývoje té které scholastické myšlenky, což autor zcela jasně dokazuje. Středověcí myslitelé byli přesvědčeni, že nedosáhli vrcholu, jehož lidské myšlení vůbec může dosáhnout; naopak měli přesvědčení, že i v myšlení třeba organického vývoje a stálého pravého pokroku. Náhled, že filosofie středověká byla jen služkou theologie, třeba po pravdě vyložit. Právě u knížete scholastiky nacházíme právě ocenění rozumu lidského. Jasně oddělení otázek theologických a filosofických. S jakou opatrností mluví Tomáš v úvodu svého díla „Summa contra Gentiles“ a v Komentáři k dílu Boethiovu „De Trinitate“ o poměru mezi theologií a filosofií, Tomášovi a jiným scholastikům nejednalo se o nic jiného leč o pravdu. „Dolemná touha, pravdu — plnou pravdu najít, napjetí vši energie myslící, dosáhnout dobra pravdy“ jeví se u všech scholastiků. „Má-li filosofie „vědou o všeobecně platném“ být a jí zůstat a chce-li relativismus, který právem „smrtí filosofie a její resignací“ byl nazván, pak nemohou pominout myšlenkové pochody a přesvědčení, k nimž se Aristoteles a Tomáš Akv. hlásili.“

Všeobecná atentát. Jestliže někde vládne nespokojenost nad politickou nebo sociální situací, nedá se nesáz odstraniti způsobem barbarským, pro-

tože barbarství není pozitivní prací, směřující k ozdravení poměrů. Zlo nelze udolati zlem, naopak špatné prostředky jenom zlo rozmnožují. Lidé, kteří lhou, že jesuitům účel osvěcoval prostředky, sami nyní svým chováním prozrazují: zcela veřejně, že sami mají tu zásadu, kterou podstrkávají jiným. Schvalování zákeřných přepadů anebo aspoň jásání, jak po smrti některého vlivného muže nastanou červánky doby nové, úzkostlivé omlouvání vražd — to všechno svědčí o tom, kdo vlastně holduje zásadě: „Účel posvěcuje prostředky.“ Dr. T. W. Förster napsal: „V Tolstého povídkách lidových praví Petr Michajlov k dělníkům, kteří chtějí zavraždit nenáviděného dozorce: „Člověka usmrtiti není těžko, ale krev uvozně na duši: zavraždíš člověka a duši svoji poskvíš krví. Zničíš zlo — a zlo bude v tobě. Myslíš si: zabil jsem špatného člověka, myslíš si: vyhubil jsem zlo. Ale zlo jsi ještě zhoršil v sobě.“ Těmito slovy je řečeno celkem všechno, co možno namítnuti proti opravám vraždami. Většina lidí — jako zmínění mužici — obyčejně zastaví se u osvobozujících úspěchů, jež vraždy na chvíli přivodí: je odstraněna překážka; kde dříve byl člověk, je nyní prázdňný prostor — svobodě zdánlivě je uvolněna cesta. Zapomíná se však, že překážkou nebylo přece tělo zavražděného člověka, nýbrž smýšlení a neschopnost, vykonávati svou vůli a své úkoly společenské jinak než hrubou mocí — a tento násilnický směr vůle neusmrcuje se vraždou, nýbrž naopak přenáší se na ty, kteří na násilí odpovídají násilím a dopouštějí se vraždy: a přenáší se nejen na bezprostřední vykonavatele, nýbrž také na všechny, kteří potom dávají se oslepití chvílkovým a vnějším ulehčením i osvobozením a strhnouti svůdnou spravedlností celého výkonu a v nitru smiřují se s krvavým odstraněním škodlivého člověka a vzrušující obraz tohoto úspěšného odstranění přijímají do svého svědomí. A tento nový násilnický směr vůle proto nezbytně celé dílo opravné zatěžuje kletbou a opět v něm oživuje, pouze v jiném zevnějšku, tytéž surové a nevzdané pudy, které zne-možnily starý řád. Tyto pudy se prorvou tím silněji, poněvadž jsou nyní ozářeny slávou úspěšného osvobození a jsou znovu společensky posvěceny i povzbuzeny. A proto násilí ve službách účelů šlechtických tisíckrát víc než ve službách účelů nízkých a protispoločenských. Rozšiřuje se tím přesvědčení, že surovostmi možno vytvořiti a udržeti, co v životě je vyššího, a víra v takovou možnost podkopává veškeré základy svědomí — vždyť slla svědomí záleží právě v neúprosné kletbě, která lpí na určitých skutečích; připustí-li se tu výjimky a oslavují, pak lidé hledají a také až příliš snadno nalézají vyšší účely pro každou surovost a násilí — zmizí veškeré zásadní rozdíly zla a dobra a za ně v životě i v politice nastupuje krátkozraké prospěchářství a sprostá žádostivost. Zvířecí pudy a surové jednání staly se takto zase schopny „žítiva společenského“, cítí se sprostě naprosto kletby, jež na nich lpěla, pozbývají veškerého studu a dobývají demonické vlády nad celým člověkem: „Duchů, které jsem vyvolal, nemohu se zbaviti.“ — Člověk, ze šlechtických pohnulek něčí krev prolévaje, nevidí, že násilnický prostředek, byv posvěcen vyšším účelem strhává všechny ochrany svědomí ve člověku nešlechtném nebo vášnivém, že v něm podkopává veškeré základy mravního studu: Výjimka ubíjí zde pravidlo — a poněvadž tuto výjimku dovolili si lidé výše stojící, působí to tím rozvratněji na povahy demonické a sprosté. Jako lékař při operacích vždy dává pozor, aby nenařezal hlavní žíly, musí také sociální reformátor všechny jednotlivé prostředky svého díla svědomitě zkoumati, zda nepoškodí hlavních žil života společenského tím, že by zasáhl nebo znehodnotil mravní přesvědčení, která drží celou kulturu a jediná jsou s to, aby ovládla vrozenou divokost lidskou. Není možno hrubou rukou ze společenského organismu „vyříznouti“ jednotlivý život lidský a nezasáhnouti tím celé těleso společenské v podmínkách základních a nevydati je vykrvácení. Kdyby šlechtější mezi takovými vražednými útočníky věděli, jak hrozné následky mají jejich násilnosti, kolik rozvratu působí — jistě by sami prokleli své krvavé dílo. Ale nesmí padnouti jediná hlava, aby statisíce lidí byly zachráněny? Takové otázky vynořují se v podobných případech. Ale nemyslí se na to, že mravní rovnováha milionů závisí na tom, že tato jediná hlava nepadne, že se naprosto zarazí před životem lidským. Bída a hrůzy, jež jdou v zápleť mravního rozvratu a uvolnění všech násilnických pudů, jsou bez porovnání větší a trvalejší než všechno, co může na-tropiti tyran. — Ve starověku spojitost těchto věcí tušili živěji a myslili, kdo zavraždí tyrana, že potřebuje náboženské očisty — a to ne pouze sám, nýbrž celá společnost, pro niž byla krev prolita. Cítili, že vraždou bylo poskvěně nitro, že duše se odvrátily od svrchovaných zákonů životních, a že by jistě přišla kletba na celou společnost, kdyby se neočistili a výslovně neodflekli demonických sil, které v duších byli vzbuzeny vraždou. . . . — A právě to je čímsi osudně neživotným v celé naší kultuře, že tolik lidí už nezná podstaty a nehlubších následků svých činů, nýbrž v politice i v hospodářství každý zločin posuzují pouze dle bezprostředního užítku a technické účelnosti: je to neslýchaný a zaslepený hřích na základním kapitálu veškeré lidské kultury! Není už posvátných přikázání a zákazů — stále víc mizí nezměnitelná měřítka, která povstala z nehlubší znalosti životní i duševní spojitosti lidstva a jediná jsou s to,

aby jednání naše vpravila ve shodu s plnou skutečností věcí. — Jsou věci, o nichž nikdy nelze dáti rozhodovati jedincům, poněvadž je nebezpečí, že jich zneužijí, hrozí velké; a libovolná výjimka byla by velkou loupeží na mravní jistotě jiných. Představme si, co by se stalo, kdyby dle Haackelova přání bylo na př. dovoleno, usmrcovati slabé a vadné děti. Je dojata mnoho dětí, jimž by se tím prokázalo dobrodíní a přece musí jejich život býti naprosto posvátným, poněvadž příliš mnoho lidí má sobecký zájem na odstranění nějakého dítěte a proto nesmějí býti uvedeni do tak strašného pokušení. Kolik rozvratných důsledků mělo by hned všude pouze částečné znesvěcení některého života: hned by se pokročilo dále a usmrcovali by se nemocní a věkem sešli a až příliš rychle bychom se octli u mravouky divochů. Forel a jiní veřejně se zasazují o to, aby se usmrcovaly děti slabomyslné, znetvořené a zakrnělé. Nevidí, že péče o tyto mrzáky je zároveň péčí o děti normální. Udrží se v nich takto představa, že není okolností, v nichž by se směl člověk usmrtiti, a že zdánlivě sebe neužitečnější život nás neosvobozuje od péče co největší. Právě zde jsou základy veškeré mravní protičinnosti proti zvířecímu a sobeckému pudům lidským. Kdyby bylo dovoleno usmrcovati, znetvořili by se a zakrněli lidé normální — a to především těmi důsledky, které by se z dovolení odvozovaly: proč by se neměly také usmrcovati děti mravně zakrnělé, jež jsou sobě a jiným přece daleko obtížnějšími než tvorové pouze fyzicky nenormální? Čím více jsme donucováni překonávat odpory lidí duševně a nikoliv násilím a nucením, tím více dozráváme pro pospolitost a pomáháme tvořiti a prohlubovati pospolitost v životě: proto je ohromným omylem domnívati se, že je možno pokroku lidského společenství posloužit násilnictvím. Nedotknutelnost životů je nejvnitřnějším důsledkem veškerého opravdu společenského jednání. Člověk je nucen uplatnit se ne pouze fyzicky, nýbrž společensky, ve všech svých záměrech je mu počítati se jsoucností a vůlí jiných, musí právě v nejvyšším rozpětí své energie upustiti od úplného a okamžitého vyplnění — v tom je základ výchovy vpravdě společenské. Násilí je vždy individualistické a vychovává ve všech oborech protispoločensky, třebaže první pohnutky jsou společenského rázu.“

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. a k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Význam katolického kněze v Poznaňsku velmi příznivě oceňuje spisovatel Václav Dresler v pěkném informačním článku „Národohospodářské snahy Poláků v Poznaňsku“, otištěném v právě vyšlém dvojčísle „Slovanského Přehledu“ (čís. 9, 10). Dresler zajel do Poznańska, aby na vlastní oči seznal stav poznaňských Poláků, vydaných násilnému Drangu velkoněmckému. Polský lid poznaňský nemá doma šlechtických magnátů v té míře, jak se jimi mohla a dosud může vykazati na příklad Halič, ani peněžní aristokracie, kterou poměrně prosluly Varšava nebo Lodž, ani stoletých tradic obchodně-průmyslových; při tom pak denně jest nucen zápasiti nejen s odbornou konkurencí vyspělejšího národohospodářství německého či židovského, ale i s úmyslným úředním šikanováním místních orgánů státních. Přes to vše tam zmožněli Poláci právě na poli hospodářském více než jejich národnostní bratři v kterémkoli z obou státních záborů. Dle mínění Dreslerova je to skutečná chloub a nejvyšší možné uznání o životní schopnosti polského živlu v Poznaňsku. V tomto svěpomocném prohlášení se národohospodářským mají poznaňští Poláci ledačco obdobného nebo příbuzného s dřívějšími generacemi českými. V tomto zápase stojí mezi předními bojovníky i polský katolický kněz. Společenská činnost kněží neomezuje se jen na působení protialkoholní, nýbrž zasahá i do oborů národohospodářských. Kněží mají mezi polským lidem doposud ohromný vliv vpravdě duchový, mravní, autoritativní a náboženský, a slouží k veliké jejich cti a vždy bude zlatým písmem v národních dějinách polských zapsáno, že ho užívají i k hospodářskému probuzení a uvědomění tohoto lidu. Působí v hranicích svého farního okruhu na utužení svěpomocného lidového charakteru, zakládají svému osadnictvu rolnické spolky, akciové podniky kupecké, drobné místní spořitelničky, družstevní mlékárny, mlýny, cihelny a sami vlastním kapitálem se těchto podniků účastňují, předcházejíce tak svým učnům povzbudivým příkladem. Ředitel poznaňského „Banku przemysłowców“, dr. Bajoński, který Dreslera o těchto věcech poučil, zná doklady, že jediný kněz v okolí svého působení založil až patnáct, dvacet potřebných a dnes už dobře prosperujících hospodářských organizací lidově polských. Poláci ovšem dovedou tuto kněžskou práci oceniti a uznati.

Valná hromada podpůr. spolku pro stud. konvikt v Mladé Boleslavi konala se dne 16. t. m. na probošství mělnickém za přítomnosti vys. důst. p. zakladatele konviktu, děkana fakulty bohoslovecké msgr. dra Fr. Kordače, univerzitního profesora z Prahy. Členové výboru se dostavili téměř všichni, nepřítomnost svou omluvil chorobou vdp. kanovník Jos. Rejzek. Prof. Václ. Daviděk, ředitel konviktu nastínil stručný přehled důležitějších fakt konviktu se týkajících a podal všem přesnou zprávu o finančním stavu ústavu. Ústav čítal ve školním roce 1912—13 chovanců 180, z nichž 126 gymnasistů a 54 realistů. Prospěch veškerého žactva možno nazvati velmi dobrým. Ředitel vděčně vzpomíná obětavosti nejd. bisk. konsistoře v Litoměřicích, duchovenstva, účinné podpory dpp. prefektů a oznamuje, že v tomto roce založili nové fundace: zakladatel konviktu msgr. dr. Kordač (druhou), předseda konviktu msgr. Jos. Bernat (druhou), děkan z H. Lhoty Fr. Hladík a jeho Jasn. kníže Jan ze Schwarzenberga na Hluboké. Zakladatel konviktu a ředitel rozeslali množství prosebných dopisů na příznivce středoškolské mládeže a podařilo se jim značnější peněžní obnos sebrati, jímž byl umořen dluh u stavitele konviktu. Ve školním roce 1913—14 čítal ústav 185 chovanců (nejvíce od svého založení), z nichž bylo 136 gymnasistů a 49 realistů. Výchovný cíl konviktu směřuje v první řadě k výchově dorostu českého duchovenstva pro diecési litoměřickou. Slevy ze stravného a nadace se poskytují jen kandidátům, kteří se dobrovolně k tomuto stavu hlásí. Ale při tom neušlo správě konviktu, jak důležitou prací pro náš veřejný život jest výchova dorostu inteligence vůbec a proto se nemine konvikt svým povšechným účelem, když vedle kandidátů theologie — letos 4 až 5 — vstupují na vysokoškolská studia maturanti, jímž platí práce ducha za čestný úkol charakteru křesťanského. — Ve vigílii sv. Václava byla doplacena restaurace chrámu Páně. Konviktní knihovnu bohatě obdaroval vsdp. probošt Bernat. Konvikt jest nyní finančně zabezpečen, ale uvážíme-li jeho pasiva u peněžních ústavů a že vydrží tak značný počet chudého žactva, jest mu nevyhnutelně třeba dalších podpor, o něž ředitel co nejuctivěji prosí. — Představenstvu dostalo se zaslouženého absolutoria s uznáním, že s penězi duchovenstva hospodaří se co nejsvědomitěji. Na to bylo přikročeno k volbám, při nichž byli všichni členové z minulého tříletí do výboru opět zvoleni, nově zvolen byl katecheta Václav Slavík z Mělníka.

SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciové společnosti prošívací stroje.
Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Francouzská svoboda. Prý jest nejvyšší čas vyvážniti z »klerikálního«
útlaku! Ale despotové, kteří takto mluví, násilníci, kteří mají připravena v kapse pouta pro nejhorší ujařmení, nepovědí upřímně, jakou tyranii chtějí nahraditi řády nynější. Kdo však chválí zednářské otrokáře francouzské, napovídá dostatečně, jakou cestou bude kráčet sám, jakmile jest umožněno jeho karabáči svištět zcela svobodně.

Uvedeno zde již dosti dokladů o francouzské tyranii. Leč případy bezohledné vládní násilnosti se neustále množí. Ministr vojenství ve Francii zakázal vojákům a důstojníkům účast v jakýchkoliv sdruženích náboženských. Vojáci a důstojníci, u nichž nalezeny byly mariánské medailony, znaky mariánských družin, byli přísně potrestáni degradací a vězením. V Nancy byl odsouzen poddůstojník na měsíc do vězení, protože na ulici podal ruku jednomu účastníku katolické manifestace. Katolický kněz s nasazením vlastního života zachránil 8 osob od utonutí. Vláda odepřela mu dáti vyznamenání jen z toho důvodu, že je katolickým knězem. V Neville-Plascau žila chudá vdova, matka 8 dětí, které nuzně živila prací rukou svých. Dostávala podporu ze státního fondu chudinského, jelikož muž její zemřel na bojišti. Když jí zemřelo dítě, dala je pohřbiti jako katolička. Za to, že pohřeb konal se s církevními obřady, byla vdově podpora zastavena a ona vydána v šanc bídě a hladu! V Amiensu šlo 50 dětí ku prvnímu svatému přijímání v průvodě. Byly policii přepadeny a rozeznány, ježto prý policejní předpisy srocování a průvody nedovolují. Když pak děti šly z kostela, stála policie u dveří a rozháněla je, aby nemohly jíti v průvodě. Chudé děti pařížských škol posílány jsou na státní útraty v létě do »prázdninových osad«
na zotavenou. Děti, které se »provinily«
tím, že byly u zpo-

vědi a svatého přijímání, byly z dobrodíní tohoto vyloučeny. V Audimourtu byl farář Jacquot odsouzen do vězení na několik měsíců za to, že uspořádal o Božím těle církevní průvod. Ve Vendome stála na náměstí starobylá krásná kaple. Městská rada dala z ní zříditi veřejný záchod, a aby katolíky ještě více potupila, odevzdala jej k používání na Velký pátek! V místním pokrokařském listě pak profesor gymnasia Pyrivu napsal o tom jízlivý článek. V 26 městech byli chrámy katolické pronajaty různým společenstvem a židům za tančírny, divadla, šantány, ba i za palírny a stáje! Katolík rozhodný nedostane ve státních úřadech místa. Důstojníci katoličtí jsou propouštěni neb degradováni a trestáni. Vláda nepotvrdí nikdy katolíka jako starostu nebo člena obecního představenstva. Vyslovený katolík nedostane povolení k provozování živnosti, zkrátka, svobodomyšlné pokrokařství zotročilo úplně katolíky francouzské.

Kde který pokrokař český takovou bezcitnou knutu pokará? Kde jsou lidé, deklamující do omrzení »o svobodě svědomí«, aby pokárali bezcitné moderní Herody a Nerony? Jen pumařům, lupičským apačům a jiným nebezpečným individuím se popřádá ve Francii mnoho volnosti. Katolík pro své přesvědčení, které naprosto neohrožuje státní pořádek, je pronásledován.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský :

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... ČÍS. AKRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK	
KUTNÁ HORA, ČECHY	

Význam státní křídla pro Beel a Pondit

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, ředitel ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**

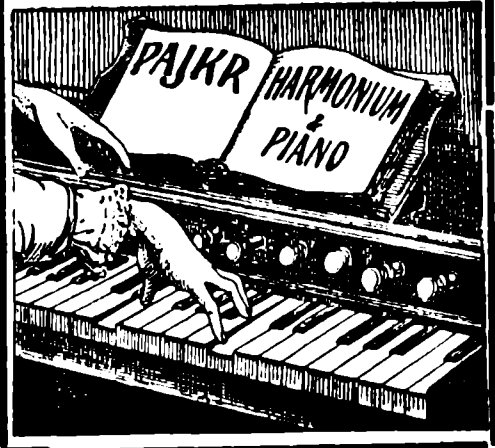
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek s oboru knihtiskárny.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Na splátky od 10 K

F. T. duchovenstvum
vlastní výroby.

Továrna na cottageová americká
HARMONIA
těl evropského systému
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Podává harmonia obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.**

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce usnadňujících referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

BYRRH

silici a chuť povzbuzující francouzské **vino** výtečné nahorklé příchuti, jediné od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Vánde k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady č. 1094.

Praktikanta

s občytem III. třídou měst. neb
střední školy
přijme

medicin. drogerie.

Přiležitost k řádnému, odbornému vzdělání!

Nabídky pod značkou „Badenstadt“ přijímá
administrace t. l.

VADE MECUM
(bylinný dietetický likér)

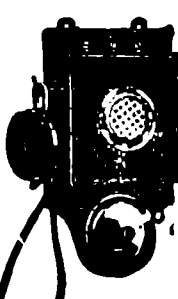
osvědčený ochranný prostředek
proti nevoľnostem žaludečným
doma, ve vlaku i na lodi.

Žádejte po 1-50, 3 a 5 K ve všech řádných
drogeriích neb u firmy

„Vade mecum“, Dačice (Čechy).

Hlas z obecnosti:
Váš „Vade mecum“ koná mi výborné
služby; zařete se nejdříve...

Dr. B. Segeř,
řed. gymn. v Kroměříži.

**Elektrické
světlo**

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přesně.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sazenky kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná usnadnění svidlité z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryse křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciály,
vícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
plátku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franco bez záručnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných blonů, jako: řetězy
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z Metáfské
průmyslové, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhobony kupuje za nejvyšší ceny

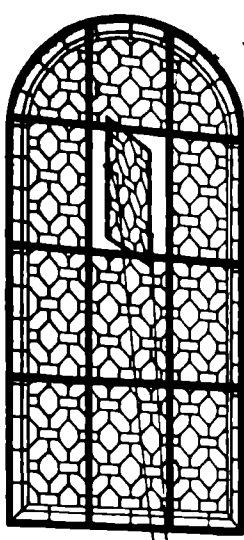
JAN STANĚK,
paší a obstar
Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
— malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelamými
rámy, střešními, veselemi.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
všl mnamosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejně i písemně pochvalná oznámi.

Založeno roku 1863

„Karin“ ochranná známka.

Značné ulehčení v praní
poskytují

**prací
stroje „KARIN“**

Jsou nejdokonalejší, prádlo netrhají, se
lidně stavěné, přitom levné.

Za původní ceny tovární nabízí

František Přibyl
strojný zámečník a výroba nábytku
v Hradci Králové.

Též různé druhy mandlí
másečnic, zahradních sečic
strojků rozprodám.

Raďte si tyto stroje bez závazku kou-
v mých skladech prohlédnouti.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné na čtvrt rok 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 7. srpna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnárenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Pastýřský list Jeho Excellence ndp. dra Josefa Doubravy, biskupa královéhradeckého.

S posvátným nadšením v srdci, jehož jsem načerpal ve vroucí zbožnosti u trůnu eucharistického Krále Ježíše Krista za úchvatného kongresu Lourdekého, a prodechnut sladkou radostí, kteréž jsem doznal na milostných místech Neposkvrněné Panny Marie, nastoupil jsem radostně cestu zpáteční, nesa milené diecési požehnání, vymodlené za nezapomenutelných dnů milosti v Lourdech . . .

Těžká chmura zapadla v tuto náladu, když vraceje se v Lyonu došel jsem zprávy, že náš vroucně milovaný císař a král, tento kníže pokoje, jehož nejvroucnějším přáním to bylo, aby věnovali se mohl výhradně pracím míru na blaho svých národů, viděl se nucena pro záchranu cti svého mocnářství, pro obhájení jeho vážnosti a državy tasiti meč v důvěře ve své národy, v důvěře ve statečnou brannou moc, především ale v důvěře ve Všemohoucího.

Jak jest mi trudno, že nejsem již doma v této vážné době, v době, kteráž věrností a láskou těsněji nás s velemilovaným panovníkem spojití, nás k vroucnějším modlitbám za císaře a vlast naladiti musí; jak je mi těžko, že nejsem ještě ve vlasti, abych, ja přítomen, s milovanou diecési za jedno byl v modlitbách k Bohu a oněm žehnal, kdož z diecése mé nadšení věrností a obětavostí řadí se pod prapory k boji za čest a právo vlasti!

Vzpomínaje v ustavičných modlitbách na uspišné cestě zpáteční Jeho Veličenstva, vlasti a statečnosti

jinů, v hloubi duše cítím se puzena ještě před návratem, jehož doba pro stávající poměry těžko předzvídati se dá, poslati duchovenstvu a lidu své milené diecése list pastýřský, abych se spojil s vámi v modlitbách a učinil pořizování, jehož se dožaduje naše nálada.

Jsouce jedné myslí s vřele milovaným panovníkem svým, jenž vyhýbal se obětem a břemenům války a ke zbrani sáhl na konec z plna přesvědčení o svatém právu svém, chopíme se i my zbraní, posvátných zbraní modlitby, abychom za přispění Božího na pomoc byli v hájení práva, v boji o slavné vítězství, v úsilí o blaho míru.

K tomu konci vidí se mi s výhradou dalších nařízení po mém návratu nyní ustanoviti takto:

I. Jakmile tento pastýřský list dojde, budiž ve všech farních a klášterních chrámech nejbližší neděli přečten a v touž neděli budiž pořizována pobožnost před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltářní tak, aby

1.) po dopoledních službách Božích výstav se stal a přes celý den klanění určitým řádem se dalo,

2.) na večer pak ve vhodnou dobu modlila se litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a poté modlitba za císaře a vlast, za mír a na odvrácení nebezpečí válečných.

II. Po dobu války budiž ve shodě s rubrikami:

1.) v den nejbližší volný sloužena missa votiva tempore belli;

2.) modlena jako imperata pro longiori tempore: orace »pro imperatore et rege« a orace ze mše »tempore belli«,

3.) denně po mši sv. připojena k obvyklým modlitbám ještě modlitba »Sub tuum praesidium« v jazyku mateřském,

4.) nabádáno, aby děti a dospělí přistupovali na dobrý úmysl k častému svatému přijímání,

5.) všude přístupen chrám Páně, aby věřící lid po celý den mohl přicházeti a v tichém klanění se Nejsvětější Svátosti své bolesti a své úmysly zbožné obětovati láskyplnému Srdci Ježíšovu.

III. Věřící lid a velebné duchovenstvo nechť v duchu křesťanské lásky a milosrdenství ujímá se útěšně a pomocně těch, jichž draží k praporům povolání byli.

IV. Ostatně láska k císaři a vlasti, účast a láska k bližnímu, prodechnutá zbožnou myslí sama vnukne velebnému duchovenstvu, co by po rozumu těchto nařízení ještě dále vykonati se mohlo.

V. Vzhledem k tomu, že jest očekávati povolání mnohých duchovních z duchovní správy k válečné službě ve vojenské správě duchovní, a tím na mnoze závalu ve farních službách Božích a farních úkonech, ustanovuje se toto:

1.) Budiž o to pečováno, aby na každé osadě v neděli a ve svátek konaly se alespoň jedny služby Boží. K tomu konci třeba:

a) aby katecheté po dobu prázdnin buď na svém stanovišti aneb na místě, kde prázdniny tráví, v duchu kněžské obětavosti k službám duchovním byli hotovi;

b) aby duchovenstvo sousední dle potřeb a možnosti výpomoc konalo.

2.) Budiž také pečováno, aby farní úkony i mezi týdnem výpomocně se daly.

3.) Na umožnění těchto výpomocí se prohlašuje,

a) že ti kteří kněží bez zvláštních žádostí mohou užiti licentiam binandi servatis servandis;

b) že ty které osady farní ve vlastním duchovním zájmu zavázány jsou dle možnosti poskytnouti knězi k výpomoci ochotnému povoz;

c) že v případech nevyhnutelných lze mši sv. počítati i o polednách;

d) že kněží, mající v jiné diecési jurisdikci, nabývají v pádu výpomoci potřebné jurisdikce pro diecési naši.

4.) K bližšímu provedení tohoto ustanovení zmocňují se veleůstojní páni bisk. vikáři.

Požehnej vás všechny Bůh Otec, Syn a Duch svatý. Amen.

Dáno na pouti z Lourdes v Ženevě, dne 29. července 1914.

Průběh války.

Dne 23. července byla zaslána nota (s připojenými rozkazy) rakouské vlády Srbsku. 25. července Srbsko odpovědělo neurčitě. Již následujícího dne nařízena v Rakousku mobilisace. Dne 27. července došlo k první přestřelce u Temešského Kubína. Téhož dne vyhodili Srbové do povětří velkou část mostu spojujícího Zemuň s Bělehradem. Dne 28. července vypovědělo Rakousko Srbsku válku a odmítlo anglický návrh na sprostředkování. 31. července vyhlášena v Rakousku mobilisace všeobecná.

Rusko chystalo se k válce velmi pilně již dvě léta. Hledalo pouze již jen záminku k napadení Německa. Aby car zastřel své pravé úmysly, chopil se chytré taktiky, jaké užíval Bismarck: požádal Viléma II., aby prostředkoval mezi Srbskem a Rakouskem, zatím však sbíral rychle rozptýlené své pluky k rozhodné ráně proti Německu. Když dne 31. července došla do Berlína zpráva o všeobecné mobilisaci ruské, tážal se telegraficky Vilém II., co tyto veliké přípravy válečné znamenají. Nedošla však žádná odpověď. Za to však pohraniční hlídky ruské překročily výbojně hranice. Nyní již Němci poznali, co se chystá a proto v Hši Vilémově nařízena všeobecná mobilisace také. Dne 2. t. m. vypovědělo Německo Rusku válku. Téhož dne nařízena ve Francii všeobecná mobilisace. Francouzský aeroplán přeletěl hranice a vrhal pumy nad Norimberkem. Německé vojsko obsadilo Lucemburk.

3. t. m. do pohraničního města ruského Kališe (v ruském Polsku) přitřhl německý prapor pěšího pluku č. 155 s oddílem strojních pušek a hulánský pluk č. 1. Po krátké potyčce obsadilo německé vojsko i Bendrin a Častochov. — Francouzi ještě před vypovězením války obsadili několik německých osad. Letci vrhající pumy objevili se již i nad Badenskem a Bavorskem.

Německé loďstvo bombardovalo úspěšně ruský opevněný přístav Libavu. Anglie vypověděla válku Německu dne 4. t. m. Německé vojsko totiž vstoupilo při pochodu proti Francii neoprávněně na belgickou půdu. Říšský kancléř německý poctivě uznal chybu učiněnou proti mezinárodnímu právu a zdůraznil vůli německé říše, aby byly napraveny následky. Tak byla již poskytnuta záminka státu s Belgií spřátelenému k zásáhnutí. — Na to dne 5. t. m. vypovědělo Německo válku Belgii.

4. srpna dobylo německé vojsko Kibarty, ležící na východní hranici Ruska. Rusové ustoupili k východu, nechavše na místě zajatce. Téhož dne u Berlínských velkokanclerův zahaveny

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ

Aktivní kapitál K 80.000.000.—

Reservní a pojistné fondy přes K 25.000.000.—

Centrála v Praze, ml. p. 1001.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frydek-Místek, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatii. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

vkłady, náležející Rusku, jako majetek nepřátelské moci. Na srbských hranicích nastala dne 5. t. m. zvýšená činnost rakouských čet proti Srbsku. V Bělehradě se snažila pevnostní děla překaziti pohyby rakouského vojska na druhé straně břehu a plavbu našich bojovníků jak na Sávě tak na Dunaji. Rakouské dělostřelectvo brzy srbská děla umlčelo. Pevnosti při tom byly poškozeny, ale město zůstalo bombardování ušetřeno. Do Aradu byli přivedeni první zajatí Srbové v počtu 117 mužů dne 3. t. m.

4. srpna plul nad rakouskými hranicemi aeroplan typu Sikorského v zakázaném pásmu. Letadlo bylo rakouským vojskem sestřeleno. Dva ruští důstojníci, kteří nalezeni v porouchaném aeroplanu, byli zajati. Téhož dne turecká vláda uveřejnila ustanovení, že se uzavírají mořské úžiny v Dardanelách a Bosporu pro cizí válečné lodě, ježto došla zpráva, že ruské válečné loďstvo bylo spatřeno blízko Bosporu. Majáky v mořských úžinách byly shasnuty a položeny do moře miny. Toto opatření jest však námřeno i proti Rumunsku. Hned se začalo prohlašovati, že proti tomu omezení budou protestovati Rusko i Rumunsko.

Jaké bylo velebení cara ruského, když tento „mírotvorce“ začal vybízeti jiné státy k ozbrojení! Nyní vidíme celou tu neupřímnou politiku, která si vyžádá obrovských obětí na životech lidských! Ještě hůře se zachovala zednářská Francie. Překročení hranic a házení pum do středu nepřipraveného, pokojného obyvatelstva — toť mluva barbarská. Jest již nyní jisto, že vzplanutí veliké evropské války zavinila trojdohoda, že se chytla záminek, aby mohla vyhráliti náboje, které již dlouho hromadila.

Na Rusko, Anglii a Francii spadá všechna zodpovědnost za to, co se nyní v obrovské a komplikované válce stane. Státy, které samy na sobě pocítily trpce řádění bezcitných živlů anarchistických, stávají se nyní přímo nebo nepřímo spojenci těch, kteří proti Rakousku zorganizovali veliké zákeřné spiknutí. Kde naléztí v oslavované Francii aspoň ještě nějaké stopy politické morálky? Budiž však pamatováno na to, že státy, které cítí, že hájí věc spravedlivou, stávají se proti sokům silnějšími tím vědomím, že jsou v právu. Proto jen hlavy vzhůru!

Rusové ustoupili dne 4. t. m. od rusko-turecké hranice, když spálili strážní domky a potraviny. — Ve Švédsku povoláno do zbraně 5 tříd domobrany. — Dánsko ujišťuje, že zachová neutralitu. — Dne 5. t. m. bombardovalo německé loďstvo, pokud se nachází v moři Středozemním, opevněná místa pobřeží alžírského. — Švýcarsko znovu prohlašuje, že zachová neutralitu, ačkoli část branné moci mobilisovalo. — Zprávy zahraničních listů o útoku rakouského vojska na Lovčen jsou zcela vybájeny. Na hranicích Černé Hory nedošlo vůbec k nějaké významnější příhodě.

Anglické námořnictvo jest mobilisováno. — Diplomatie styky Rakousko-Uherska s Ruskem dne 6. t. m. byly přerušeny. — Anglická eskadra střeží úžinu Gibraltarskou. — Jízdní divise ruská 6. t. m. pokusila se prolomiti u Švidrů německou pobraniční ochranu, ale byla odražena.

Turecká i italská vláda oznamují, že budou zachovávatí přísnou neutralitu. Rumunsko však prohlašuje, že zasáhne do bojů, jakmile některá moc zahraniční poruší jeho neutralitu; má prý své závazky, jež dožrály k řešení.

Kroky militarismu.

Ještě dnes uslyšíte mezi zfanatisovanými davy štvavou frási, že prý militarismus zaviní klerikálové. Docela prý papež sám jest zodpověden za veliké moderní zbrojení. Jest velice charakteristické, že lidé, kteří se chlubí samostatným myšlením, nežádají na toto tvrzení od řemeslných demagogů aspoň nějaké skutečné důkazy. Může za to na př. papež, že v samé Italii, kde jest vláda zednářská, zbrojí se více, než ve státech, kde diplomaté jsou aspoň z části smýšlení konservativního? V zednářských republikách, jako na př. ve Francii, zbrojí se nepoměrně více, než v monarchiích, kde uplatňují svůj vliv politikové, chovající se ke katolíkům spravedlivě. Papež má tolik vlivu na zbrojení, že nebyl vůbec pozván k sensačním mírovým mezinárodním konferencím v Haagu, ač jest uznáván za suveréna. Tak zřetelným způsobem Evropa vyloučila papežskou stolicí vůbec z rozhodování o militarismu. Jest tedy možno církvi nějak přímo zasáhnouti do nynějšího zbrojení? O počtu vojska rozhodují tedy činitelé zcela jiní. Ve Francii na př. se přičinili o postup militarismu velikým dílem právě soc. demokratičtí ministři ve spojení s ministry zednářskými.

Ale obrátme pozornost k stoletím minulým. Když církev byla na vrcholu své moci, v katolických státech stálých větších tlup válečných vůbec v míru nebylo. Vojsko se sbíralo teprve tehdy, když nastalo válečné nebezpečí. K velikým válkám mezi státy katolickými docházelo zřídka, ačkoli krev středověkého lidstva byla velice ohnivá. Většinu sporů nejprkřejších dovedli urovnati papežové. I když došlo k boji mezi státy velikými, stály proti sobě obyčejně voje počtem velice slabé. Větší vojska se sbírala spíše na ochranu křesťanstva všeho k válkám křížáckým.

Za to však právě hnul husitské způsobilo, že naše země stala se tak militaristická, jako nikdy před tím. Tento dlouholetý husitský militarismus neškodil jenom cizincům, nýbrž drancoval, pátil a pobíjel fanatiky i v krajích čistě českých.

Vytrvalým militaristou byl protestantský král Pruský Fridrich II. (1740—1786). Ten si činil neoprávněné nároky na některé části Slezska, když s velikou horlivostí se postaral o silnou armádu. Ta měla rozhodovati tam, kde právo Fridrichovo pokulhávalo. Tento panovník zavinil dlouhotrvající boje. Protestantský tábor pruský bezohlednou útočností nutil, aby se zbrojilo i v katolickém Rakousku. Již Marie Terezie byla nucena založiti své školy pro odborné vzdělání důstojnictva.

Když z veliké revoluce francouzské se zrodila republika, domnívali se někteří snilkové, jaké bratrství, jakou humanitu takový převrat přinese. Zatím však sami republikáni francouzští podporovali nejkrvavější protikatolické despoty. Aby hromadné popravy katolického obyvatelstva mohly pokračovati, zřízeno veliké vojsko na ochranu katanů proti obráncům práva. Konečně světili republikáni dobrovolně žezlo vlády bezohlednému vojákovu Bonapartovi. Tento veliký dobyvatel, militarista každým coulem, nebyl žádným klerikálem. Naopak právě papežské stolici připravil svou pánovitosť nejbolestnější chvíle. Právě vinou tohoto nepřítel Říma militarismus vzrostl v Evropě na obra, zakryl svými temnými křídly skoro celou Evropu. Který stát nechtěl býti od Napoleona nadobro ztotočen, musil chtěj nechtěj zbrojiti. Místo lidu vládl ve Francii absolutista. Místo parlamentu mělo rozhodující slovo vojsko, které bylo zcela svému císaři oddáno.

Prusko po lipské bitvě šlo dále ve zbrojení rapidním pochodem. Když došlo k éře Bis-

marckově, svět žasl nad dalším zbrojením protestantských politiků. I když Prusko dokončilo dvě vítězné války (s Rakouskem a Francií), zbrojilo silně dále, rozmnožovalo počet vojska úžasně, jako by chtělo podmaniti celý svět. A přece právě dvě veliká vítězství mohla zabezpečiti trochu oddechu německému lidu, který se nemusil báti na dlouhou řadu let nepřátelského přepadu, zvláště když po válce s Francií německé státy se sjednotily.

Bismarckovo neustálé zbrojení nutilo i jiné státy rozmnožovati na kvap vojenské voje, jestliže se neměly státi ubohými služebníky velkopruské politiky. V zájmu zachování ozbrojené rovnováhy zbrojila Francie i Italie, Rusko i Rakousko.

U nás právě po válce s Pruskem po nabytých zkušenostech zavedena všeobecná branná povinnost bez výjimky, s tříletou službou přesně. Přibyla zeměbrana jako doplňující část řadového vojska. Leč Německo stále do světa vykřikovalo, že se nebojí kromě Boha nikoho a že jeho armáda musí býti první ozbrojenou mocí v Evropě. Což divu, že k vůli sebeobraně zbrojilo se rychle i jinde dále? V Rakousku r. 1886 rozšířena vojenská povinnost pro případ války na všechny zbraně schopné státní občany nevojáky v stáří 19—42 let (domobrana) a zákonem z r. 1912 zavázáno všechno mužské obyvatelstvo až do 50. roku pomáhati za mobilisace nebo za války vojenským účelům dle svých sil.

Novými a novými zákony jak v Německu tak ve státech jiných zvětšován počet vojska úžasně. Na př. samy malé státy jihoslovanské věděly, že proti tureckému útisku nezmohou ničeho, nebudou-li míti dostatek silně vyzbrojeného vojska. Když pak došlo k válce balkánské, ukázalo se, že vlastně Bulharsko, Srbsko a Černá Hora mají vzhledem k počtu svého obyvatelstva četnější vojsko než Rakousko. A jihoslovanské státy přece nejsou státy klerikálními.

Ptejme se, který z biskupů nebo arcibiskupů nutil pruskou vládu, aby rozmnožila vojsko. Tažme se také, zda papež anebo jiný hierarcha vybízel rakouské ministry, aby rozmnožili brannou moc. Těchto církevních hodnostářů vůbec žádný diplomat se neptal, zda se má dále zbrojiti a do jaké výše jest zbrojení dovoleno. Naopak sama církev byla nucena převzít různá, velice obtížná břemena, spojená s neustálým dalším zbrojením.

Nuže — právě liberalismus starší i novější zakřikoval pánovitě všelike vsahování církve do záležitostí státních a ovšem hlavně vojenských. Rozhodování o těch záležitostech prý přísluší výhradně laikům. Nuže — nyní můžeme pozorovati, kam až zcela samostatné rozhodování laiků dospělo.

Jen srovnámejme zcela klidně! Vizme „barbarský středověk“, který nemá vůbec vojska stálého a přirovnáme jej k nynějšímu militaristickému systému všech států evropských. Co dokázala v dávných dobách pro zkrocení vojenských vášní apoštolská stolice, to nedovedly v nynějším století celé řady liberálních a pokrokových protimilitaristů. Kde tyto kruhy zasahovaly prakticky, tam se dopouštěly velice četných a nešťastných chyb. Docela „antimilitaristé“, kteří přece hlásili, že jejich akce směřuje k odstranění násilí, dopouštěli se tak surového násilnictví, ba i velkého krveprolití, že vyháněli vlka tygrem. Jim posvěcoval účel prostředky zákeřné, tyranské, tak že pokojné obyvatelstvo musilo samo žádati vojenskou moc za ochranu proti těm, kteří se chlubil, že chtějí krvavé boje odstraniti.

Moderní zbrojení podporuje silně i nynější kapitalismus, k němuž přece dle vyznání samého semitského národohospodářského spisovatele Sombarta položilo základy židovstvo. Státy si nevypůjčují na zbrojení miliony u biskupů, ale

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná akc. společnost pro **NA ŽIVOT** příspěvky

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevnější. Žádejte prospekt. Nejvýhodnější.

u židovských bankéřů. Děla a koule se nehotoví v biskupských residencích, ale v obrovských dřinách, nad nimiž vládou židovští velmoži. Biskupové spolu s papežem nemohou říci: „Válka nebude, protože na zbrojení nepůjčme peněz. A kdo by chtěl přece bojovat, spoléhaje se na to, co už jsme mu zapůjčili, od toho si vyžádáme, aby nám ihned vrátil, co jsme mu zapůjčili.“ — Taktó si smí houknouti na státy, ženoucí se do války, někdo zcela jiný.

Zkrátka moderní snahy humanitní, které nekoření ve světovém názoru křesťanském, kráčeji od bankrotu k bankrotu. Jestliže se však zmíníte moderním osvícencům, že by církev učinila mnoho nápravy, kdyby jí bylo popřáno aspoň trochu úředního vlivu na záležitosti států, kde mnoho občanstva katolického, slyšíte pouze jízlivé pískleby. Ti však, kteří si na sebe a na všechno obyvatelstvo Evropy upletli sami metlu, v malomocném hněvu aspoň si ulevují lhaním, že války zaviňují klerikálové.

Kněžský militarismus.

Jestliže v nynější době nepokojné živly rády by mluvily o touze duchovenstva po krvavé válce, naleznou k tomu velmi mnoho látky ve hnutí husitském. Jest to věru zvláštní, že novohusitští antimilitaristé chodí jako slepi kolem militarismu kněžích husitských.

Reformní husitské čtyři články Pražské zakazovaly sice mimo jiné i kněžské panování. Leč Táborům vyčítali jejich protivníci, že jejich kněží přes to panují a „císarují“. Není prý města jich strany, aby v něm jejich kněz nebyl „hutmanem“. Kněží dokazují konšely, z měst honí, koho chtějí, rozhodují v soudech, koho zkazí a koho živí. Kněží také vodili k bitvám tábořský lid a zjevně na kázání naváděli, aby „bylo bojováno, mordováno a přinuceno k zákonu Božímu.“ Mírný kališník mistr Přibram vyčítal, že by ti muži krvaví ani neměli kněžskými býti ani více sloužiti. Chelčický nazval je rovněž krvavými, „ještě nestojí o zdraví nemocných, ale pilní jsou zabíjení zdravých.“ (Winter: Život církevní, 12, 14.)

Tábořská příkrá militaristická povaha jasně vysvitá z hlavní válečné písně husitské: „Bíte, zabíte, žádného neživte!“ Táboři o sobě tvrdili, že jsou zástupy Božími, vyslanými k vyvržení zlých ze středu spravedlivých, jsou andělé posláni k vyvedení všech věrných z měst jako z hříšné Sodomy na hory. Proto mají činiti pomstu a bítí ranami národy, protivníky zákona Kristova i jejich města, vsi i městečka. V čas pomsty Páně prý každý jest zločec, kterýž meči svému zbraňuje od pomsty a od vylévání krve protivníkův zákona Kristova, ale „má ruce své umýti v jich krvi a posvětit“. Vždyť v tomto času pomsty Kristus v své tichosti a v slitování není následován k těm hříšníkům, ale v horlivosti, v prchlivosti, ve spravedlivé odplatě. „Kterýkoli pán, zeman, měšťan nebo sedlák nepřidá se k tábořské víře, takový nechť jest potřen a zabít jako satanáš a drak. Kdo z bojovníků Božích v boji zahyne, v tu chvíli bude v království Božím.“ — Tak referuje o tábořských zásadách mírný kališník Vavřinec z Březové, který tábořské řádění na vlastní oči viděl. Odkud vzali směli bojovníci zásady tak bezohledné, skutečně militaristické? Od svých duchovních vůdců, kteří jim Písmo vykládali a na které se prostí bojovníci při různých rozpacích věroučných důvěrně obraceli. Ti kněží, kteří si osobovali i světskou vládu nad obcemi tábořskými, tím větší moc měli při tvoření nových názorů náboženských.

Mezi kněžskými vůdci husitských vojáků vynikal uprchlý premonstrát z kláštera želivského Jan, jehož radikální nauka se blížila nauce tábořské. Tento duchovní dne 30. července r. 1419 uspořádal fanatické kázání v pražském kostele Panny Marie Sněžné, v němž vykládal Zjevení sv. Jana tak, aby podpaloval k bojování proti konservativcům. Pak vedl veliké procese do kostela sv. Štěpána, podal lidu svátost pod obojí způsobou a přivedl zástup před novoměstskou radnici, žádaje konšely, aby propustili kališné vězně. Když to však bylo odepřeno, radnice ztečena, konšelé a obecní starší vyhazováni s oken na meče, oštěpy a sudlice. Mrtvoly pak ještě hrozně zohaveny. Jan ze Želiva stál při tom, drže v ruce monstranci a povzbuzoval k vraždění. Taková krvelačná povaha přece jenom našla odsouzení i u mnohých současníků, tak že byli na rozpacích, zda je v monstranci právě tělo Kristovo, protože prý „mnoho ničemu a kacířů nesvěcených bylo, kteří kněžství vykonávali.“ (Helfert: Mistr Jan Hus, 200—261.)

Jan Želivský brzy potom osvědčil se na poli válečném a ohrožoval se svými stoupenci život mírnějších husitů tak, až se ti zbavili fanatického despoty úkladnou vraždou.

Mezi kněžskými vojevůdce náležel i mocný Prokop Velký. Když mu bylo vytýkáno, že vojenské komandování se nesrovnává s kněžským stavem, omlouval se, že prý vlastní rukou žád-

ného v bitvě nezabil. Tak by se však mohl omlouvat každý generál a celá sta jiných důstojníků, stojících ve válečné vřavě, kteří místo střílení a šermování dávali rozkazy.

Sám Žižka se velice hněval, když seznal, jak veliký vliv kněžstvo tábořské si osobuje v záležitostech vojenských. Kněží dovedli kaziti docela Žižkovi samému jeho válečné plány. R. 1421 ke konci března mělo vytáhnouti spojené vojsko Táborů a Pražanů proti Berounu. Leč v den ustanovený k výpravě (26. března) jal se kněz tábořský Antoch kázat Tábořům na staroměstském rynku o dvou rozích šelmy ze Zjevení sv. Jana. Jedním rohem prý jsou staroměstští a druhým pražští míšti, ježto překážejí pravdě svaté, nechťce dopustiti konání služeb Božích bez ornátů. Takové počínání jest prý kacířstvím. Proto nechť Táboři v Praze neprodávají a Pražanům nepomáhají. A slova Antochova hned nesla ovoce. Část Tábořů odepřela táhnouti s Žižkou. Tito oposlední odešli z Prahy s Antochem a jinými kněžími ve valném zástupu. Kněží při tom nesli před zástupem tělo Boží. Když se Žižka o tom dověděl, pospíšíl za nimi, aby je přiměl k solidaritě. Když však domluva zůstala bez výsledku, natloukl svou pádnou rukou kněží, kteří mu tak zkazili jeho válečný plán. (Tomek: Dějepis Prahy IV, 138.) Kdyby se nyní odvážil kterýkoli kněz v některém státě evropském tak drze zasahovati do válečného tažení, byl by na místě zastřelen.

Kališný kněz Bilejovský horšil se na počínání kněží tábořských velice. Napsal, co činil kněz po podání svátosti pod obojí: „A tak sám přijma, nejprv kněžím přistojícím, potom všem napořád rozdával: a vstavě částku do monstrance dřevěné, nesl před vojskem a leckdes postavil, vtekna húl k tomu připravenou v zemi neb v hnoji a běžel na drancování jako jiní. A to činili, jako by Pán Kristus tak činil a tak jim ustanovil, a jako by oni od něho přijali a tu byli viděli, aneb od apoštolův a co by (jako by) i oni víry žádné, uctivosti k Božským darům neměli.“ (Bilejovský: Kronika církevní, 56.)

Táboři s bezohlednou přikrostí potupovali některé katolické úkony bohoslužebné, brojíce proti „lidským a dábelským nálezkům.“ Prý se má každý spravovati pouze Písmem sv. Ale sami — jak patrné — zaváděli novoty, které se nemohly o bibli opírat. Ovšem sami mírní kališníci, kteří se řídili naukou pražských mistrů, chtěli tomu, aby Nejsvětější svátost byla nesena před vojskem. Když pak začaly tuhé boje mezi kališníky a Táboři, došlo k zjevu velice neblahému: šla „archa proti arše,“ oba totiž zneprátené voje husitské postupovaly proti sobě se svátostí. Bylo snad takové zneužívání svátosti předepsáno v bibli?

Bojovným knězem husitským byl Ambrož. Účastnil se několika válečných tažení jako vůdce, spravoval r. 1421 vojsko Hradce Králové, kdež se stal i samovládcem.

K nejbojovnějším vůdcům husitským náležel Prokúpek (Prokop Menší). Velel při velikých válečných taženích.

Takových kněží militaristických byla dlouhá řada, jejich řádění rostlo přes hlavu rozváznějším laikům, kteří se namáhali kněžskou despotií obmeziti. Vždyť kněží docela provázeli se svátostí i výpravy lupičské, jichž hlavním účelem bylo shánění proviantu pro tábořské vojsko. Teprve roku 1424 sjezd kněžský uzavřel, aby takové drancující výpravy aspoň neprovázely se svátostí. Ale kněží porouchali ve vojsku dále.

Nuže — kde hledati kněžstvo militaristické? Živly radikální a anarchistické, které chtějí nějakým způsobem zakrývatí anebo omlouvatí své tyranství, slídí vytrvale po každé příležitosti, aby mohli překrucováním fakt dokazovati krvelačnost katolickému kněžstvu. Ale jestliže tyto živly tolik se honosí, že jsou cititeli a znalci husitského hnutí, pak přece jasně vidí systematický militarismus kněží husitských a zvláště tábořských. A jestliže chtějí krvavou povahu přenášeti z kněžstva husitského na nynější kněze katolické, pak páchají nehorázný podvod a balamutí svedený lid, sledující účely štvavé a nepoctivé.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. o. k. odborné školy
a o. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Obrana.

Kde není víra, tam vládne pověra. Sami bystří theologové protestantští propracovali se leckde v Německu k střízlivějším názorům o katolickém svěcení, žehnání a jiných úkonech, jež prohlašováno do nedávna paušálně za pověru a modlářství. Kde v křesťanském světě není svátostin a případných žehnání, tam si lid vymýšlí v nouzi sám prostředky

skutečně pověřené, proti kterým jsou marny protesty inteligentnějších protestantů. Pastor Geráda docela vyznal, že náboženstvím protestantského lidu jest pověra, proti níž duchovní správce marně bojuje.

Ale lid aspoň něco z evangelia věří. Za to volnomyslenkářská inteligence odhodila křesťanský názor světový vůbec. Jest však méně pověřivá než venkovský lid? V Paříži v pátek a třináctého dne každého měsíce inteligentní svět má hrozný strach před pohromami, tak že kdo nemusí, nic vážnějšího nepodniká, docela i divadla a tramvajové vozy jsou poloprázdné. Nyní sděluje „Nový Věk“:

„Město Paříž vydalo nový adresář. Mezi jinými zaměstnáními jest v něm uvedeno neméně než 34.607 hadačů, jasnovidců, somnambul, okultistů a jiných. Mužův i žen. Pařížský policejní úředník, který se zvláště zabýval tímto oborem, tvrdí, že Pařížané, kteří nevěřili ani v Boha ani v ďábla ani v duši, vydávají denně kolem 200.000 franků za věštby, vykládání karet, rozmluvy s duchy a podobné. Jedná modní věštkyň, oblébená mezi bohatými a vznešenými dámami, vydává, jak bylo zjištěno, pouze za insercí a reklamu ročně 50 tisíc franků. Renomovaný hadači a hadačky si odhadují na 800 až 1000 fr. denního příjmu. Roční obrát za tato tajná umění se cení na 75 milionů franků pouze v Paříži. To je hodně drahá náhrada za náboženství a církev! Do toho počtu jsou pojeti pouze profesionální hadači a okultisté. Vedle toho však je známo, že tímto uměním se zaměstnává jako vedlejším zaměstnáním velká řada jiných lidí. Skoro každá masérka, friséřka a akušérka, množství modistek a švadlen. Překvapující je, že se těmto věštbám a kouzlům oddávají kruhy bohaté a osvícené. Věcně neznamená umění módních okultistů o nic více, než chytrost dřívějších kartářek a cikánských hadaček z ruky. Je to stará chiromantie, oděná pláštěm pseudovědecké frenologie nebo docela protivědecky vystupujícího jasnovidství. „Naše Doba“, referující v čísle červencovém o tomto znamením moderní kultury, charakterizuje ho jako záplavu pověry, která je smutnou náhradou za náboženství.“

Nejen však Paříž, nýbrž i jiná velkoměsta, kde víra upadá, hostí veliký počet takových výdělkářských proroků. Berlín a Londýn jich mají velikou řadu. Kde v městech velikých víra ještě poutá širé davy, jest počet takých hadačů a hadaček nepatrný. Zkrátka ruku v ruce s úpadkem víry kráčí nevěra, na místo květů rostou muchomůrky. Sama Praha již má několik jasnovidců a moderních hadaček na ždímání kapes lehkověrné inteligence.

Prý válku vyvolali kněží. Není divu, že takové a podobné výkřiky ozývají se nyní dosti často ve kruzích obalamucených štvavým tiskem protikatolickým. Statisíce výtisků radikálního tisku každý týden zaplavovaly dlouhá léta české kraje. Taková žurnalistická agitace konečně musí nésti plody přiměřené nenávistnému obsahu. A jestliže nyní válkou jsou postiženy přímo i nepřimo veliké davy, nedivme se příliš, že tyto davy ve svém rozechvění uvěří i nejnesmyslnějším povídkám a že si pak ulevují aspoň obviňováním nejrůznějších elementů. Takovým lidem však jest zapotřebí soustavně vykládati jasnou pravdu. Těžká doba vyžaduje největší svědomitost od těch, na které se lid ve svých rozpacích obrací, aby mu podávali vysvětlení o příčinách a průběhu nynějších událostí.

Nuže — aspoň několik slov o tom, jaký mají kněží na válce zájem. Mnoho kněží a bohoslovců jest odvedeno, tak že ti to musí táhnouti do vřavy válečné jako občané jiní. Jedni budou nuceni bojovati v linii s jiným vojskem a druhí nastoupí službu vojenskou jako polní kuráti. A těžko určití, která služba jest obtížnější. V nebezpečnosti života při moderním, široce založeném způsobu válčení se budou nacházeti oba druhy theologů. K tomu nadchází kurátům nad pomýšlení veliká námaha v nemocnicích, u válčících řad a jinde, tak že sotva někdy zbývá času na krátký spánek. Vojenský kurát při mobilisaci zastává službu několikerou. K tomu dlužno uvážiti, že velká většina kněží bude mti nyní na vojně své vlastní bratry, strýce, bratrance. Jest snad taková situace hodná závidění? — Dále farář na rurálním beneficiu musí odvésti koně zrovna tak jako jeho sousední rolník. Farář se ponechá jen to, co nutně potřebuje ke svému úřadu, zrovna tak jako lékařům a jiným četným inteligentům. — Nyní se poukazuje s oprávněnými stesky na to, jak se rychle tenčí příjmy i těch, kteří na válečné pole nejdou. Stoupnou snad příjmy duchovních správců? Jest snad farář vojenským dodavatelem, aby na státu něco vydělával v době válečné? Protože pravidelný příjem duchovních správců jest nepatrný, doplňuje se platem za vyučování náboženství na školách. Co však obdrží farář nyní, kdy budou na četných místech školy jistě zavřeny? A stoupne snad nějak štola? Již proto nikoli, že sta a někde tisíce farníků budou na poli válečném. K tomu všemu vzroste nouze u těch, kteří do války nejdou. Následek toho bude ten, že kněz místo přijímání peněz bude nucen dvojnásobně podporovati chudinu, zkrátka dělití se o skrovný peníz s lidmi nejvíce postiženými. Jakmile za

klepá někde na dveře nedostatek, hledá se útočiště nejdříve u kněze, fary, u brány klášterní.

Hospodářskou tíseň, která bývá všude sestrou války, pocítí kněz daleko více než mnozí lidé jiní. Velkým davům lidí chudších platí se slušně spolupomoc při zásobování, ubytování vojska atd., ale kněz nebude mít z války nic.

Kdyby chtěli kněží válce, potrestali by značně milosrdné sestry, kterým nastává nejsvícelnější, úmorná práce ve vojenských nemocnicích. K pošklevkům, jimiž tak často jsou řeholnice stíhány, by kněží ještě přidali nové trampoty.

Prohlížíme-li kněžský breviář a mešní misál, jak velkou řadu modliteb za mír tam nalézáme! Jaká veliká řada povzbuzení, aby právě duchovenstvo se snažilo o zažehnání krvavých bojů. Při každé slavné mši sv. i z kůru se ozývá závěrečný zpěv: „Beránku Boží, kterýž snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje.“ (Agnus Dei.) A co těch církevních modliteb pro lid, které vyprošují na Bohu zachování pokoje! A kdo se vysmívá nejvíce křžovným průvodům církev. o křžových dnech, kdy katolíci se modlí, aby nás Bůh chránil od moru, hladu a války? Jsou to právě demagogičtí antimilitaristé. A kdo právě v nejnovějším čase tak často domlouval válčícím mocnostem, aby vyrovnaly své spory cestou smírou? Jest to papež Pius X.

A kdo dráždil širé davy k takovým zločinným skutkům, jež vyžadují naposled vojenského zakročení? Jsou to lidé, kteří obhajovali Ferrera, kteří jásali nad krvavými činy surovců barcelonských, kteří podporovali zákeřné vrahy ruské atd. Z takové školy také vyšli zločinci, kteří připravili atentáty na arcivévodu v Sarajevě. Takové živly radikální a anarchistické zaviňují, že se pak rozmnožují bodáky na ochranu práva a že dochází i k válečným událostem.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádank.**

Za válečného ruchu.

Císařův dík král. hlav. městu Praze. Místodržitel zaslal starostovi královského hlavního města Prahy z Nejvyššího rozkazu tento přepis: „Právě mne došel telegram císař. kabinetní kanceláře Jeho císařského a královského Apoštolského Veličenstva a spěchám, abych jeho obsah sdělil s Vaším Vysokoblahorodím. Jeho císařské a královské Apoštolské Veličenstvo ráčil mně nejlaskavěji uložit, abych vyrozuměl radu městskou král. hlav. města Prahy, že Jeho Veličenstvo ráčil jednomyslný loyální projev rady městské, vyslovený jménem veškerého obyvatelstva pražského, s nejživějším uspokojením vzít na vědomí a za tento opětův důkaz věrnosti k císaři a neochvějně lásky k dědičné vlasti nejmilostivěji vysloviti nejsrdečnější dík. Jest mně zvláštním potěšením, že mohu Vašemu Vysokoblahorodí o tomto Nejvyšším díku dáti vědomost.“

Císařův dar 1,200.000. Z Vídně sděleno 4. srpna. Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil u příležitosti nynějšího válečného stavu nejmilostivěji povolit, aby Svých Nejvyšších soukromých prostředků na úče Červeného kříže a na podporu nemajetných rodin povolovaných branců v Rakousku půl milionu korun, které budou na zmíněné dva účely stejně rozděleny. Dále ráčil Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ze Svých Nejvyšších soukromých prostředků nejmilostivěji věnovati na úče uherského Červeného kříže a na podporu nemajetných rodin povolovaných branců v Uhrách obnos stejně výše a za stejných podmínek a pro nemajetné rodiny povolovaných branců z Bosny a Hercegoviny 200.000 korun.

Z nových císařských nařízení. Civilisté, dopustivší se deliktů proti branné moci, podléhají soudům vojenským. (Verbři, pomahači desertérům, vyzvědači oni, již sváděli ku porušení povinnosti vojenské, pomocníci nepříteli atd.) — Uveřejňování vojenských zpráv v časopisech je přísně zakázáno, zejména pokud se týče plánu vojenských operací našeho vojska, pak o pohybech, síle, postavení sborů a lodí, o stavu opevnění, vyjma těch zpráv, které byly sděleny c. k. telegrafní korespondenční kancelář, oficiálními listy, anebo se svolením ministerstva války. Dokonce bylo časopisům sděleno, že ani zprávy o pohybech srbského vojska nesmějí býti uveřejňovány, aby se dle nich nemohlo usuzovati na pohyb naší armády.

Amnestie a změna v církevní politice ve Francii. V ministerské radě, konané 2. srpna odpoledne, byla usnesena amnestijní opatření pro politické vězně a nařízení o uzavření a rozpuštění kongregací byla prohlášena za neplatná.

Německá sociální demokracie schválila válku. V německém říšském sněmu dne 4. t. m.

přečetl soc. dem. poslanec Haase prohlášení své strany, že odhlasuje žádané úvěry bez ohledu k svému zásadnímu stanovisku o válce a že doprovází do boje táhnoucí bratry bez rozdílu stran svým vroucím blahopřáním.

Německý sněm říšský zahájil dne 4. t. m. císař Vilém za přítomnosti císařovny a princezen. Pevným, jasným hlasem, zdůrazňuje každé slovo, přečetl císař trůnní řeč, které z počátku naslouchalo shromáždění za hrobového ticha, ale hned po prvních větách zaburácelo bouřlivé provolávání „sláva“, jež se pak po každé větě opakovalo. Když se císař zmínil o zavraždění arcivévody Františka Ferdinanda, třásl se jeho hlas rozehvěním. Slova, že Rusko vstoupilo spojenému mocnářství v cestu, vyrazil zcela krátce. Když mluvil o spolkových povinnostech vůči Rakousko-Uhersku, burácelo jako orkán provolávání slávy v zasedací síni. Když císař dočetl trůnní řeč, promluvil volně tato slova: „Četli jste, páni, co pronesl jsem k svému lidu s balkonu zámku. Opakuji: Neznám již stran, znám jen Němce, a na doklad toho, že jste pevně odhodláni jíti se mnou, svorně slastí i strastí, tísni i smrti bez rozdílu stavu a vyznání, vyzývám předsedy stran, aby předstoupili a slíbili mi to rukou dáním!“ — Po těchto slovech ozvalo se bouřlivé, neutuchající volání „Hoch“. Předsedové předstoupili, načež císař každému z nich potřásl rukou. Potom prohlásil říšský kancléř říšský sněm za zahájený. Shromáždění zazpívalo: Heil dir im Siegeskranz. Když dozněly poslední tóny, podal císař ruku náčelníku generálního štábu a říšskému kancléři, uklonil se shromáždění a odcházel z dvorany, provázen bouřlivým „Hoch“, čímž byla skončena slavnost, jež učinila na všechny přítomné nepomíjící, hluboký dojem.

Proslov císaře Viléma k obecnstvu. Císař Vilém měl v Berlíně dne 31. července večer proslov k obecnstvu. Pravil: „Těžká hodina přišla dnes na Německo. Závistníci všude donucují nás ke spravedlivé obraně. Vtiskuje se nám meč do ruky. Doufám, že nezdaří-li se v poslední hodině mému úsilí přiměti odpůrce k prozřavosti a zachování míru, povedeme meč s Boží pomocí tak, že jej opět se ctí budeme moci zastrčit do pochvy. Obrovské oběti na statcích a krvi vyžadovala by válka na německém národu. Nepřátelům bychom však ukázali, co to znamená napadnouti Německo. A nyní jděte do kostela, poklekněte před Bohem a prostě jej za pomoc pro naše chrabré vojsko!“

Francouzský manifest. President republiky a členové vlády usnesli se 1. srpna vydati ke francouzskému národu toto provolání: „Od několika dní se situace ve Evropě značně zhoršila. Přes úsilí diplomacie se obzor zatemnil. V této chvíli mobilisuje několik národů své válečné síly, i dokonce země, které jsou chráněny neutralitou, soudily, že musí učiniti toto opatření z opatrnosti. Mocnosti, jejichž ústavní nebo vojenské zákonodárství se nerovná našemu, zahájily bez mobilizačních dekretů přípravu, nebo pokračovaly v přípravách, které se rovnají mobilisaci, a znamenají už její provedení. Francie, která projevuje svou vůli k míru, která v tragických dnech radila Evropě k umltnění, a která poskytl živoucí příklad rozumu, seslala své úsilí k zachování světového míru. Připravuje se na každou možnost, učinila nyní první opatření, která jsou nevyhnutelná k ochraně jejího území. Naše zákonodárství nedovoluje nám však provést tyto úpině bez vydání dekretů mobilizačních. V plném vědomí zodpovědnosti na nás spadající zanedbali bychom svou povinnost, kdybychom ponechali věcem volný průběh. Vláda vydala právě dekret, který se stal situací nutným. Mobilisace a válečný stav jeví se za nynějších poměrů také jako nejlepší prostředek k zajištění míru se ctí. Proniknuta vřelým přáním po pokojném rozřešení krise, učinila vláda nutná opatření z opatrnosti a bude pokračovati ve svém diplomatickém úsilí. Doufá v úspěch. Vláda počítá s rozvahou svého šlechtetného národa, že nebude uchvácen neoprávněným rozehvěním. Společně se na lásku všech Francouzů ke vlasti. Jisté jest, že v tomto okamžiku nebude ani jediného, jenž by nebyl ochoten konati svou povinnost. Není žádné strany, je pouze věčná Francie, mírumilovná a odhodlaná Francie, je pouze vlast práva a spravedlnosti za jedno v pokoji, bdělosti a důstojnosti.“

Živnostnictvo a zákon o válečných úkonech. V nynější době válečné bude zajiště pro živnostnictvo naše zajímavým zvěděti, do jaké míry dotýká se ho zákon o válečných úkonech ze dne 26. prosince 1912 č. 236. Říš. zák. a jak tomuto zákonu má rozuměti. Dle zákona tohoto mohou válečné pomůcky a osobní služby pro vojsko od každého býti požadovány, ale postiženému přísluší vždy plná náhrada a to nejen náhrada za dodané věci neb vykonané služby, nýbrž event. i náhrada povstálé škody. Tyto náhrady mají býti ihned hotové vyplaceny nebo kvitovány a pak vyplaceny dle výroků zvláštních komisí, ve kterých zasedají i zástupci samosprávných korporací. Dle zákona tohoto může tudíž na př. řezník býti přidržán, aby pro vojsko porážel a čtvrtil, pekař aby pek l chléb, kuchař aby vařil a mohou i krejčí, obuvníci, řemenáři, brašnáři, sedláři, koláři, kováři, podkováři atd., i když vůbec nikdy k vojsku nepřislušeli, k odborným službám a pracím pro vojsko býti povoláni. Ovšem v případě tom přísluší jim náhrada, jak výše uvedeno.

Povinnost domobrannou mají: 1. Všichni zbraně schopní státní občané, kteří nenáleží ani

k vojsku, námořnictvu nebo náhradní záloze, ani ku zemské obraně, od počátku toho roku, v němž ukončí 19. rok, až do konce toho roku, kdy dosáhnou stáří 42 let. — 2. Ti, kdož na základě § 20. branného zák. před počtem domobranné povinnosti do služby vojenské vstoupili; ohledně těchto osob trvá povinnost domobranná ještě po 10 let po skončení jich zákonné 12leté doby služební. — 3. Ku domobraně náleží všechny osoby stavu důstojnického a vojenského úřednictva na odpočinku a mimo službu, pokud nejsou upotřebeny ve vojsku (námořnictvu) neb zemské obraně a pokud jsou zbraně schopny. — 4. Povinnost domobranná týká se dále též všech korporací, jež jsou rázu vojenského nebo které nosí vojenské odznaky. — 5. Příslušníci četnictva, finanční stráže a úředníci státních lesů jsou povinni ku domobraně, pokud toho válečné poměry vyžadují a ohledy služební dovolují. Zapravení vojenské taxy neosvobozuje od povinnosti domobranné. Veškerí domobranci tvoří 24 tříd dle věku (ročníků), z nichž nejstarší jsou 42letí, nejmladší 19letí. Domobranec ročníků dělí se na dvě výzvy. První výzva obsahuje 19 ročníků a sice domobranci od 19 roků do 37 roků, druhá výzva pět ročníků, domobranci od 38—42 let (§ 4 cit. nař. ze dne 20. prosince 1889). Povolení domobrany děje se na základě předchozího vyzvání a sice buď zároveň s vyzváním nebo později a týká se dle okolností celých výzev, jednotlivých druhů nebo ročníků (v nynějším případě jsou povoláni jen ti domobranci, kteří mají vojenský pas), ba dokonce též jen nepatrného počtu osob, na př. mají-li se tvořiti tak zv. kádry (setniny u praporu nebo pluku). Po domobrancích, jichž trvalá nepřítomnost již dříve zjištěna nebyla a kteří nejsou od domobrany osvobozeni, povolání neuposlechnou, mají představenstva obcí pátrati a seznamy jich s udáním vyšetřených dat čtvrtého dne po nastoupení domobrany politickým okresním úřadům předložiti, které postarati se mají o to, aby domobranci se nedostavivší vypátráni byli. Všichni, kdož mají povinnost domobrannou, úmyslně se jí vyhnuli, budtež oznámeni příslušnému četnictvu, a byli-li vypátráni, budtež předvedeni před úřad politický a od tohoto odezdání okresnímu velitelství domobrany. Domobranci musí se podrobiti prohlídce, při níž se má vyšetřiti, zda jsou fysicky schopnými ke službám, k nimž byli povoláni. Záporný výsledek této prohlídky vylučuje dotyčné osoby jen dočasně z počtu domobranců pro tyto služby určených, a netýká se jich všeobecné povinnosti domobranné.

Státní podpory příslušníkům těch, kteří táhnou na pole válečné. O výši podpor rozhodují okresní komise vyživovací. Podpory se udělují, jestliže blízké příbuzenstvo bylo opravdu odkázáno na příjem získaný prací vojína mobilisovaného, je-li tedy výživa pozůstalých skutečně ohrožena. Nárok na podporu mají: manželka mobilisovaného a jeho děti manželské i nemanželské, rodiče, prarodiče, tchán a tchýně, nevlastní rodiče, sourozenci manželští a ti nemanželské nevlastní, kteří mají některého společného rodiče. Samostatní maloročníci mohou nejvýše činiti nárok na vyživovací příspěvek v tom případě, když obstarávají hospodářství sami s členem rodiny a bez cizí pomoci. Samostatní živnostníci mají právo, aby jejich příslušníci byli vyživováni v případě tom, nezaměstnávají-li žádných pomocníků. Nárok na výživné počíná dnem, v který povolání opustí místo svého pobytu, aby se dostavil k vojenské službě. Nárok na vyživovací příspěvek má se ohlásiti u obecního představenstva řádného bydliště. Přihlášky mohou býti ústní anebo se dějí písemně příslušným vyplněním vzorce, který se obdrží v obci bydliště. Výplata se děje pravidelně dne 1. a 16. každého měsíce buď u hlavní zemské pokladny anebo u berního úřadu. Kde by příslušníci mobilisovaného upadli mobilisací svého pokrevence v okamžitou nouzi, mohou obce poskytnouti zálohu. Přihlášky, které by byly podány později než dva měsíce po zpětném přeložení do poměru neaktivního anebo později než šest měsíců po dni úmrtí nebo po dni pohřbení, budou odmítány. Má-li voják k činné službě povolání služné anebo svou službu dále dostává, nebo když nemá jiného důvodu újmy na svém příjmu, nemají jeho příbuzní nároku na podporu. — Podpora na výživu nesmí býti větší než výdělek záložníkův v době před mobilisací. Podpora na činži může činiti až polovici podpory na výživu. Žádosti podejte ihned (kde se tak posud nestalo) a zároveň v nich udejte, komu se má podpora vypláceti. — Obecní starostové mají povinnost potvrditi správnost údajů, obsažených v přihlášce, zejména den vojnového odchodu a správnost udaného průměrného jeho denního výdělku, jakož i výši obnosu, jaký tento voják stále příslušníkům poskytoval a pod. Starostové mají zaslati každou úplnou a správnou přihlášku ihned představenému okresnímu hejtmánství.

Jako zakázané prostředky válečné byly haagskou konferencí ve shodě s bruselským návrhem prohlášeny: jed a jedovatě zbraně, úkladná vražda, usmrcení bezbranného a nebranného se

nepříteli, jenž vzdává se na milost a nemilost, prohlášení, že nebude dáno žádného pardonu, použití zbraní, střel a látek, které způsobují zvlášť bolestné útrapy, nečestná lest, na př. oklamání nepřítelů zneužitím parlamentářských vlajek a pod., zlomyslné poškození nebo zničení nepřátelského majetku. Dále se zakazuje střelba na otevřená a nehájená místa jakýmikoliv prostředky. Kostely, umělecké a vědecké ústavy, jakož i všechny humanitní ústavy, pokud jich nepřítel nepoužívá k účelům vojenským, musí býti dle možnosti chráněny a mají býti budovy tyto vůči nepříteli zjelelně označeny. Zapovídá se vojsku plnění dobytého města a nutiti příslušníky nepřátelské země k účasti na válečných podnicích proti vlastní zemi.

Právní Pia X. Z Říma dne 4. t. m. se telegrafovalo: Papež přijal dnes poutnický průvod z Kolumbie. Na proslov vyslance kolumbijského odpověděl sv. Otec řečí, v níž projevil politování nad strašným neštěstím, jež hrozí Evropě a doporučil poutníkům, aby se modlili, aby mocnosti se dohodly, aby válka se nerozšířila a aby peklo nezvítězilo.

Odměny za válečné služby a zásobování. Nařízení ministerstva zemské obrany z 25. července 1914 v dorozumění s ministerstvem války a jinými účastníky ministerstva ohledně ustanovení odměn za osobní služby, propůjčené povozy, dobytek, motorové vozy a zásobovací výlohy. Odměny tyto byly dle zákona ze dne 26. prosince 1912, ř. z. č. 236 stanoveny takto: Odměna za osobní služby záleží v denní mzdě a v náhradě všech cestovních útrat s tou službou spojených. Při poskytnutí výživy v naturálních nutno od denní mzdy dle nařízení (§ 22) za tuto výživu v naturálních odpočítati stanovenou cenu. Osoby potřebné při dopravě vozů, hlídači dobytka jatečného denně obdrželi 5 K, mzda každého povozníka a hlídače soumarů denně 3 K, při čemž však mzda pokud tyto osoby v místě, kde se zdržují, zaměstnány jsou, nesmí převyšovati odměnu v té obci obvyklou. Tato odměna, jakož i mzda za všechny možné služby poskytnuté má býti pokud možno od velkého vojenského oddílu na onom místě meškajícího s dohodnutím představeného obce, nebo možno-li s dohodnutím c. k. okresního hejtmanského stanovena. Při tom na žádný způsob nesmí odměna při těchto službách převyšovati 8 K denně. Za schování jednoho kusu dobytka ve stáji, stodole, kolně nebo vůbec pod střechou, platí se denně 2 hal., za schování ovec, vepřů 1 haléř. Při zásobování potravinami obnáší porce, která patří jednomu muži, denně: — 700 gr. chleba, 2 dávky kávy po 20 gr. pražené kávy, po 25 gr. cukru, 400 gr. čerstvého hovězího masa, 140 gr. zeleniny (ryže, kroupy, krupice, luštěniny atd.), potřeby k přípravě (30 gr. soli, 1/2 gr. pepře a papriky, 20 gr. zeleniny, 2 centilítry octa, 20 gr. sádla, 5 gr. cibule, 50 centilitrů vína nebo 1/4 litru piva.) — Jednotlivá denní jídla pozůstávají: snídaně z porce kávy, oběd z připraveného celého masa, polovice zeleniny, polovice nápojů; — večeře z připravené polovice zeleniny, polovice nápojů. Porce chleba se rozdělí na snídaní, oběd a večeři, druhá polovice kávy může se rozdělit k obědu a k večeři, jakož i porce masa může býti žádána polovice k obědu a polovice k večeři. Odměna za stravování obnáší: za celou denní porci 1.79 K, za snídaní 25, oběd s celou porcí masa 1.15 K oběd s polovicí masa 85 hal., večeře bez masa 39 hal.

Váleční zajatci. V nynější době zajetí je pouhá pojišťovací vazba, při které šetří se života, zdraví a majetku zajatců. Stát, v jehož moci jsou zajatci, může učiniti všechna opatření, aby nemohli uprchnouti. Zajetí mohou býti zaměstnání přiměřenou prací, musí však býti zaopatření přiměřeně jejich stavu. Zajatecovo uprchnutí nemá pro něho v zápatí trestné stíhání. Váleční zajatci ponechají si veškerý osobní majetek, vyjma zbraně, koně a písemnosti vojenského obsahu. Zajetí důstojníci mohou dostávati svůj plat, který však je jejich vláda povinna nahraditi. Válečným zajatcům ponechává se úplná svoboda pro náboženské úkony a účast při bohoslužbách. Ohledně zřízení závěti, úmrtních listin a pohřbívání jejich platí stejná pravidla jako pro vojenské osoby vlastního vojska. Váleční zajatci mohou býti propuštěni na čestné slovo do své domoviny, dovolují-li to zákony jejich země. Nesmějí se však po dobu téže války uchopiti zbraně proti protivníkovi. Vláda propuštěného zajatce nemá práva žádati a přijímati od něho služeb, které byly by v odporu s daným čestným slovem. Propuštění na čestné slovo nemůže býti na zajatci vynuceno, nepřátelský stát není však povinen uděliti propuštění. Porušení čestného slova má za následek, že propuštěnec, upadne-li opět v ruce nepřátel, nemá nároku, aby nakládalo se s ním jako s válečným zajatcem. Každá válčící strana má zříditi zvláštní podávání zpráv o válečných zajatcích. To platí i pro neutrální státy, které přijaly příslušníky válčících států. Po uzavření míru mají býti váleční zajatci v nejkratší době propuštěni do své domoviny. Kdo jsou ve vyšetřování neb v trestní vazbě, mohou býti zadrženi.

Opatřování obyvatelstva nezbytnými potřebami v čas mobilisace. „Wiener Zeitung“ uveřejnila ve zvláštním vydání ze dne 1. srpna 1914 císařské nařízení, které dnem vyhlášení

nabylo platnosti, jímž po dobu mimořádných poměrů, podmíněných válečným stavem, učiněna byla opatření za účelem zásobování obyvatelstva nezbytnými životními potřebami. Toto nařízení umožňuje úřadům naříditi v případě potřeby, aby zásoby nezbytných potřeb u všech výrobců, obchodníků, ve skladištích atd. byly sepsány a případně aby pro zásobování obcí takovými předměty úředně nařízena byla dodací povinnost. Dále přísná trestní sankce stanovena byla na úmyslné zvyšování cen, zatajování zásob a porušování dodací povinnosti (vězení až do 1 roku a vedle toho peněžní trest až do 2000 K), jakož i může býti uznáno za propadnutí zásob a ztrátu živnostenského oprávnění. Těmito ustanoveními byly zemskému komitétu, který u místodržitelství za účelem zásobování hospodářskými potřebami v čas mobilisace byl aktivován, zcela účinné prostředky dány, aby každému poškození naku-pujícího publika při opatrování nejnужnějších potřeb bylo zabráněno. Toto komitét jest stále v činnosti, aby všechny dotyčné otázky byly upraveny, a musí znovu býti zdůrazněno, že není žádné přičiny ke znepokojení a že také není třeba, aby konsumenté většími zásobami se opatrovali.

Mobilisace v Holandsku. Všeobecná mobilisace provádí se v Holandsku s veškerým úsilím a na železných drahách byla již v pátek zastavena doprava zboží. Holandská vláda koupila v Londýně deset lodních nákladů obilí. Sřezení hranic bylo zotřeno.

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost prošívací stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Zprávy organizační a spolkové.

Orlovský slet, svolaný na den 15. srpna v Hradci Králové, se odkládá!

Unionistický sjezd na Velehradě je na neurčito odložen, také pouť, sjezd a akademie bohoslovců se odkládá.

Orlové! Mnozí bratři odešli za vojenskou povinností, již věrně vyplní a dokáží lásku k vlasti. V této době doporučíme všem rozvahu a jasnou mysl. Neopouštějte nikdo svých bližních a podporujte zvláště rodiny, z nichž odešli bratři Orli! Kde je třeba rychlé pomoci, ať na poli nebo v obchodu a živnostech, pomozte ochotně a rychle! Dokažte zvláště nyní křesťanskou lásku! I v těch místech, kde odešli náčelníci a cvičitelé, cvičte dále! Nejschopnější člen ať se ujme cvičení! Nenechávejte nikde Orla zaniknouti! Okrsky a majetnější odbory podporujte nemajetné členy a jejich rodiny hmotně! Modlete se často, aby Bůh chránil Orli-vojínů i nás všeho zlého! Krácejme statečně v dobrých skutcích vpřed! Vše pro Boha, vlast a krále! Zemský svaz Orla v Hradci Králové.

Katoličkému studentstvu! Nastalé mimořádné poměry přerušily naši prázdninovou činnost. Odvolání našich prázdninových sjezdů, svolaných letos do Třebíče, Holešova, Příbrami jest toho důsledkem. V této vážné době doufáme, že netřeba studentstvu našemu, zvláště pak středškolskému připomínati jeho povinnosti. Mnozí odešli, aby pod prapory J. V. hájili zájmy a práva naší monarchie. Ale mnoho jich zůstalo doma a snad dosud nečiněně sledují další vývoj událostí; těm dnes platí naše slova. Žijeme právě v době, která vyžaduje obětí. Nechť vřelá solidarita, láska k bližnímu dovede u našeho studentstva vzbuditi touhu pro pomoc bližnímu a strádajícímu. Hleďte pomoci všude tam, kde stačí vaše skrovné síly. Příležitosti tolik! — Neříkejte, že jste příliš mladí. Drobná práce (práce polní, výpomoc v nemocnicích, při některých odvětvích veřejné správy), kterou není viděti, přichází tu nejvíce v úvahu. Nabídněte své ruce k pomoci příslušným orgánům a tyto Vám jistě, dnes beztoho drobnou prací přetíženy, nějakou příkází. Tato sociální Vaše práce pro obecné blaho nechť utuží Vaše ideální snahy a položí tak základ k mužné, ctnostné Vaší oddanosti. Nechť každý katolický student v době obětí, ochotně lásky plní svůj úkol. — Ústředí katolického studentstva československého v Praze.

Rozšiřujte Obnovu a časové úvahy!

Církevní věstník.

Odložení cyrilského sjezdu. Vzhledem k nastalé válce odkládá se cyrilský sjezd v Poděbradech na neurčito.

Triumfální oslava Krále eucharistického v Lurdech. Dne 25. července konána v Lurdech všeobecná schůze slavnostní a to závěrečná. Při ní slova mistrně volená vyvolala majestátní, hromadné holdy svátostnému Spasiteli. Tehdy také zaznívaly nadšené výkřiky slávy Sv. Otci. Kardinál-legát udělil závěrečné apoštolské požehnání. — Následoval svátostný průvod. Na šedesát tisíc účastníků kráčelo za Nejsvětější svátostí, kterou nesl kardinál lisabonský Netto. Večer pak byl úchvatný průvod světel, který okouzli všeko. — Druhý den byl pravý triumf Krále Eucharistického. Rozsáhlé náměstí před Růžencovou basilikou se plnilo před devátou hodinou ranní. Zástupy vzrůstaly v neprehledné davy. O 10. hod. začal průvod kardinála-legáta. Napřed šli čestní kavalíři v úboru středověkých rytířů. Šlo osm kardinálů a na 200 biskupů všech katolických rítů. O půl 11. hod. sloužena pontifikální mše sv. za skvělé asistence prelátů. Při tom zpívána a hrána mše od Darrosa dvěma sty účinkujícími. Počet účastníků se páchil na 100.000. — Odpolední svátostný průvod byl vyvrcholením všech nádherných slavností. Byl tak obrovitý, že překonal všechny dosavadní průvody. Tak velkou manifestaci ani lurdští poutníci neužili do smrti na místě žádném. Seřazené zástupy se hnuly o 3. hod. odpo. Jela na koních skupina pyrenejských vůdců, pak tubači a bubeníci, hudební kapely. Následovalo 400 spolků s prapory, kráčely různé korporace, obrovský dav hierarchie a jiného kněžstva a zpěvácké sbory. Kardinál-legát nesl Nejsvětější svátost pod baldachýnem. Dále katoličtí poslanci z Německa a jiných zemí, členové diplomatických sborů, katoličtí akademikové atd., atd. Tento obrovský průvod bral se v před špalírem mnoha tisíc jiných věřících nádherně ozdobenými ulicemi lurdskými. Mohutně hlaholil k nebesným hymnům „Lauda Sion Salvatorem“ (Chval, Sione, Spasitele). Obrovitý průvod trval až do šesti hodin. Nad Růžencovou basilikou postaven skvostný oltář, zářící sty světél. Širé davy byly okouzleny svým množstvím, které překvapovalo i největší horlivce. K této majestátní slavnosti sjelo se katolíků tolik, že se průvod páchil na 200.000 účastníků. Taková slavnost jest vítězným dokumentem, jak žije a vládne Kristus posud neprehlednému množství zbožných srdcí. Katolíci poznávali zároveň svoji sílu. Ti, kteří do té doby byli bázlivci, našli vydatnou posilu při patření na obrovskou armádu stejně smýšlejících. Po modlitbách a zpěvu kardinál-legát udělil ještě apoštolské požehnání, načež zazpívána lurdská píseň. Když bylo ještě biskupem lurdským poděkováno kardinálu legátovi, propukly davy v dlouhotrvající volání slávy Kristu, Panně Neposkvrněné a papeži Piu X. Při těchto nezapomenutelných okamžicích rakouský episkopát v Lurdech byl zastoupen Jeho Exc. ndp. biskupem dr. Doubravou a ndp. biskupem dr. Jegličem z Lublaně. Z Vatikánu zaslána na holdovací telegram české sekce ndp. biskupovi tato odpověď: „Tobě a všem českým kongregistům Svatý Otec srdečně uděluje vyžádané apoštolské požehnání. Kardinál Merry del Val.“ Na holdovací telegram, zasláný Jeho Veličenstvu, došlo telegrafické poděkování: „Jeho c. a k. Veličenstvo děkuje nejmilostivěji za hold českých kongregistů. Kabinetní kancelář.“ — V pondělí nastalo již loučení. O 6. hod. měl ndp. biskup dr. Josef Doubrava mši svatou pro českou sekci v české kapli, kdež se našinci modlili za odvrácení války, poněvadž se dověděli o nařízení mobilisace již v neděli. Po skončené pobožnosti zazpívali ještě vřele „Kde domov můj.“ O půl 9. hod. šli naši poutníci s nejd. arcipastýřem svým v čele k J. Milosti biskupu lurdskému, kdež náš nejd. biskup poděkoval vřelými slovy za všechnu v pravdě otcovskou péči, kterou našincům neunavný a šlechetný hierarcha lurdský prokazoval. Náš ndp. biskup zároveň poprosil ndp. biskupa lurdského, aby ho směl jmenovati skutečným radou své diecése, aby měl tak účast v její správě a za ni i za celý český národ se modlil u Panny Neposkvrněné. Ndp. biskup lurdský byl velice dojat touto řečí i ovacemi, které mu zároveň přitomní naši poutníci uspořádali. Děkoval za vyznamenání a zdůraznil, že si Čechů velice váží a že bude jako skutečný rada diecése královéhradecké také přednáseti za Čechy prosby u Neposkvrněné. Právě když se chtěli dáti naši poutníci fotografovati s nejd. lurdským biskupem, přijel kardinál-legát, který na prosbu našinců dal se fotografovati s nimi společně. Rozloučil se s Čechy velice laskavě. — Pak u posvátné jeskyně nejd. biskup náš promluvil velice vřelou řeč na rozloučenon s poutnickým místem. O 1. hod. odpoledne našinci opouštěli Lurdy a v úterý v 7 hodin ráno byli již v Lyonu.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejd. dr. Josef Doubrava vrátil se z lurdské pouť přes Prahu do Hradce Králové v sobotu před 10. hodinou večerní. Nyní dle v Praze a vrátí se do Hradce zítra.

Schůze městské rady. Příjiz c. k. okres. školní rady v Hradci Králové obědně zvolení členů místní školní rady postoupí se městskému zastupitelstvu. — Výkaz hotovosti pokladni ze dne 28. m. m. vzat byl na vědomí. — Panu Jaroslavu Urbanovi, hotelieru zde, uděleno bylo povolení ku přemístění improvizované letní zahrádky na nároží třídy Jilíkovy a Palackého před kavárnu Grandhotelu, za obvyklých podmínek a s podmínkou, že i m chodníku pro passage musí zůstat volný. — Zpráva zdejšího lesního úřadu o množství dříví rezervovaného pro potřeby města postoupí se měst. důchodenskému úřadu za účelem záznamu. — Vyhláší se, že funkce městského lékaře dnem 1. srpna 1914 převzal opět pan MUDr. Ot. Klumpar. — S p. F. Fayglen, obchodníkem zde, se sdělí výsledek místního komisionel. šetření, dle něhož nelze mu povolit v domě čp. 299 v Pospíšilově třídě změnu výkladního okna vystoupením výkladu do chodníku z důvodů veřejné bezpečnosti. — Žádost c. k. okres. hejtmanství zde o zamezení prodeje předmětů, resp. zboží, o trzích týdenních, jež nepatří ku každodenním potřebám životním, postoupí se policejnímu úřadu s tím, by se výzvou touto přesně řídil. — Schváleno bylo, aby p. měst. zvěrolékař, který byl k službě vojenské povolán, zastupovali pp.: vrch. okresní zvěrolékař Frydrych a zvěrolékař Smetana, a aby členům jatečního odboru vydány byly legitimace.

Moratorium. Purkmistrovskému úřadu dodán tento výnos c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové: Císařským nařízením ze dne 31. července prohláše-no, na čtrnáct dní moratorium pro soukromoprávní pohledávky, vyjma vkladů spořitelních do 200 K, pohledávek námezdních a nájmu. Tohoto přechodního opatření, které sloužiti má k upokojení obecnstva, nesmí použito býti k vylákání vkladních knížek. Obecenstvo se před podobnými vyděrači, proti nimž by hned zakročeno býti musilo, varuje.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové přijímá záznamy na losy III. serie c. k. rakouské třídní loterie.

Za vojenského ruchu. Vojenská kapela řadu dní pořádala čepobiti. Veliké zástupy jak vojska tak civilistů braly se pochodem za hudbou. Na křižovatkách kapela stanula a hrála rakouskou hymnu, což bylo provázeno hromadnými výkřiky „Sláva“ a „Hurá.“ — I Hradec Králové navštíven řadou nepřátelských špehouňů, kteří pracovali v různých přestrojení, chyceni docela i špiclové, přestrojení za jeptišky. Ostražitost povolaných orgánů pracuje proti špehouňům velice horlivě. Jest potřebí, aby samo obecenstvo dle sil svých bylo nápomocno. Nejedná se pouze o zdar válečných akcí našeho vojska, ale i o bezpečnost všeho zdejšího obyvatelstva. — Pověsti nejnemyslnější kolují mezi prostým lidem zvláště v okolí Hradce Král. každodenně. V jedné obci ozval se poplach, že jsou Rusové v Bukovině, v druhé, že „na nás přijdou Japonci.“ V Plotišťích kolportovala starší žena zvěst, že prý kněží dali 40 milionů, aby byla válka, která by jim dopomohla k nadvládě. Takové zprávy házejí do lidu individua vychytralá s ničemným úmyslem, aby se dalo loviti v kalných vodách. Kdyby kněžstvo rakouské všecko dohromady mělo a vydati mohlo tolik peněz jako jediný židovský kapitalista, pak by mohlo koupiti celou řadu fanatických radikálů a nepotřebovalo by války. — A jinde zase pověst, že prý nastalo pětidenní příměří, jinde docela, že srbský král si chtěl vykoupiť mír za několik tisíc korun! Konstatujeme zde naivnost davů proto, aby se dokumentovalo, jak je nutno, aby intelligence poctivě a spravedlivě lid informovala o skutečném stavu věcí. V pohnuté době totiž demagogové snadno mohou loviti pro své zájmy na škodu lidu. Zachovejme klid a plnou rozvahu.

Úmrtí. Dne 3. t. m. zemřel příčinlivý a všeobecně vážený měšťan a majitel řeznického závodu pan Hynek Česák u věku 60 let. — Dne 4. t. m. zemřel bývalý restaurátér „U Choděru“ pan V. Vacek u věku 59 let. Byl to muž velice svědomitý a snaživý, pročez těžil se sympatiím v širokých kruzích. Živnosti se vzdal před delším časem pro oční chorobu. O. v p.

S znám c. n. na týdnenním a obilním trhu v Hradci Králové, dle 1. srpna 1914 konaném: 1 hl pšenice K 19.50 21.—, žita 15.— 15.50, ječmene 12.60, ovesa 9.20 9.60, vikev 14.50 16.—, hrachu 28.— 32.—, čočky 40.— 50.—, jahel 34.— 40.—, krup 24.— 50.—, bramborů 4.— 5.20, máku 36.— 40.—, lněného semene 24.— 40.—, 1 q otrub žitných 13.50, otrub pšeničných 13.—, 1 kg másla čerstvého 2.80, 3.60, sádla vepř. 1.90, tvarohu —40.—, —56, 1 vejce —06, —07, kopa zelí 6.— 8.—, okurek 4.— 6.—, kapusty —80 1.50, cibule —80 —90, drob. zeleniny 1.— 4.—, mrkve —60 —80, košík třešní —70 —90, bečka jablek 4.— 6.—, hrušek 3.— 6.—. Purkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Králové, dne 1. srpna 1914.

Chotěboř. Dne 31. července t. r. slavil vadv děkan Jan Lašovička, vikář vikariátu Polenského, jubileum svého 50letého kněžství. K tomuto slavnostnímu dni jmenoval jej J. E. nejdp. biskup českým

konstorním radou, což p. jubilantovi o svatojakubské pouť chotěbořské 26. července po slavnostní mši sv., kterou sám p. jubilant celebroval, sdělil a blahopřání jménem celého vikariátního kněžstva proslavil vdp. vik. sekretář Dvořáček, farář nízkovský. Přejímaje milovanému jubilantovi, aby se udělenému vyznamenání v úplném zdraví těšil a svůj vikariát dále blahodárně spravoval ještě mnohá léta do věku nejvyššího.

Cukrovar v Hostačově bude zrušen: Velkostatek Hostačov u Golčova Jeníkova přešel prodejem z majetku dědiců Art. rytíře Clannera v majetek Frant. Jos. knížete Auersperga, majitele žlebského panství. Při změnách, které prodejem nastanou na velkostatku hostačovském, bude zrušen cukrovar v Hostačově. Pracovati se v něm bude ještě asi dva roky, dokud nebude náležitě rozšířen cukrovar knížete Auersperga ve Žlebech a upraven tak, aby mohl zpracovati surovinu hostačovskému cukrovaru dosud náležející.

Různé zprávy.

Podvratné živly. Dle společlivých zpráv zdržuje se v našem mocnářství velký počet podvratných živlů, které státní bezpečnost v nejvyšší míře ohrožují. Činí se tudíž všeobecně vyzvání, aby úřední orgány z vlastenecké povinnosti dle všech sil podporovány byly v tom, by v každém směru nebezpečné živly byly učiněny neškodnými. Použitím číle pozornosti v tomto ohledu může každý k výsledku a šťastnému východisku státní akce přispěti. Vážná sdělení v uvedeném směru lze podati v daném případě buď c. k. okresnímu hejtmanství neb přímo na válečný dozorní úřad (Kriegsüberwachungsamt), úřadující u ministerstva války ve Vídni. Obecenstvo se ve vlastním zájmu žádá za horlivou součinnost.

Lidumilný skutek. Princ Bedřich Schaumburg-Lippe, majitel panství náchodského v Čechách, zaslal za příčinou války c. a k. ministerstvu vojenství částku 10.000 korun na dobročinné účely. Zároveň nařídil, aby všem panským úředníkům a sluhům povoláním k válečné službě vyplácelo se po celou dobu války neztenčené služné.

S. c. demokracie v Uhrách pro podporu státu v době válečné. C. k. koresp. kanc. sděluje: Výbor soc. demokratických děln. spolků vyzdvihl z pojišťovací pokladny milion korun a odevzdal je uherskému min. předsedovi, aby obnos vložil do státních papírů, aby stát měl v čas války dosti hotových peněz.

Pražský úřední výklad moratoria. Aby zabráněno bylo těžkým ořesům hospodářského života, stanoveno bylo císařským nařízením ze dne 31. července 1914 pro soukromoprávní požadavky čtrnáctidenní moratorium, jež se však nevztahuje: 1. na žádosti za výplatu částek do 200 korun ze vkladů u úvěrních ústavů nebo na požadavky u týchž ústavů z běžného účtu, 2. na požadavky ze služebních a mzdových smluv, 3. na požadavky z nájemních smluv, 4. na požadavky rentové a na nároky na poskytování výživy, 5. na nároky na placení úroků a splácení kapitálů ze státních dluhů a sátem zaručených závazků. Opatření toto, jež znamená toliko čtrnáctidenní odklad platebních povinností, aniž by právní trvání požadavků samých nějak bylo ohrožováno, má povahu zcela přechodnou a jest v dobách, jako jest nynější, jediným působivým prostředkem, aby zabráněno bylo vážným hospodářským obtížím. Nestává tudíž naprosto nijakého důvodu k nějakým obavám. Zvláště se pak nedotýká vydané císařské nařízení nijakým způsobem veřejnoprávních požadavků a povinností státních. Obyvatelstvo varuje se co nejdůrazněji před tím, aby si snad nesvědomytými podvodníky nedalo vylákati vkladní knížky. Jest povinností každého státního občana, aby proti takovým podvodům rozhodně vystoupil a osoby, jež by podobný pokus učinily, aby ihned četnictvu nebo obecnímu starostovi udal, načež proti osobám těm se vši přísností trestních zákonů pro podvod atd. postupováno bude. C. k. místodržitel: Thun.

Židovská žurnalistika v celém světě jest známa svou proľhaností. V nynější tak pohnuté době učinilo i vrchní velitelství naší armády zkušenosti velmi smutné. Dle zprávy „Leipziger Tageblattu“ vypovědělo vrchní velitelství ze Žemuně veškeré žurnalisty, a sice s tím odůvodněním, že peštšit a berlínští zpravodajové podávali svým listům nepravdivé zprávy z bojiště na jihu. Pražský tisk židovsko-německý není o nic lepší. „Bohemia“ otiskla z „Neues W. Tagblattu“ vyvrácenou zprávu o vypuknutí revoluce v Paříži a zavraždění presidenta Poincaré. Na pověstech těchto není ani slova pravdy, což „Bohemia“ sama o několik řádek níže konstatovala, ale sensaci přece jen vpustila do svých sloupců.

Kapitalistický zábor v Americe. Dva muži vlastní 40% lesů v jihozápadní části státu Washingtonu, pět mužů vlastní 36% v Oregonu, šest 70% v severovýchodní Kalifornii, deset jednotlivců více než polovinu veškerých smrkových lesů, a ve střední části Idaha čtyři majitelé vlastní 50% všech lesů. 1694 majitelé lesů vlastní více než jednu dvacetinu veškeré rozlohy Spojených států, od kanadských až k mexickým hranicím, praví se v úřední zprávě. „Tito majitelé vlastní 105,600.000 akrů. Jest to rozloha rovnající se čtyřem pětinať Francie,

nebo větší než celý stát Kalifornie. Na horním poloostrově Michiganském 45% pozemků vlastněno třiceti dvěma lesními barony. Na Floridě padesát dva majitelé (většinou majitelé lesů) vlastní celou jednu třetinu rozlohy státu.“ Podvodné metody majitelů lesů a korupční státní zákonodárny zavinily tento hrozný stav. Vláda snaží se získati nyní některé z těchto údelů zpět.

Vraždičí móda. Dalo by se dle vychvalovaného postupu civilisace souditi, že aspoň vzdělané dámy dbají o to, aby se zbytečně nehubilo užitečné živočišstvo, které velikým dílem zkrášluje přírodu. Skutečnost však mluví velice drsně. Všeľládná tyranka móda působí v živočišstvu hotové vraždění, tak že některé druhy ptactva jsou již skoro vyhuby. Na Nové Guinei a sousedních ostrovech byla celá hejna nádherných, pestrobarevných rajek. Za několik desetiletí klobouky pařížských, anglických a severoamerických dam ztenčily počet skvostných ptáků tak, že jsou některé druhy vyhuby. Sřbitví volavky byly rozšířeny skoro po celém světě, protože však volavčí peří kázala móda dávat na klobouky, má tento pták skoro poslední útulek na Venezele. Ubozí kolibřici, podobající se při letu nádherným motýlům, byly vraždění k vůli ozdobě dámských klobouků po milionech. Teprve když tyranská móda r. 1910 obrátila svůj nelítostný spár k živočichům jiným, mají tvorečkové trochu pokoje. Jak móda blázní, jak nehledí na krásu, nýbrž se řídí okamžitou náladou, patrně z tohoto: dříve byl kolibřík velice drahý, jakmile však vyšel z módy, bylo prodáváno 16 těchto ptáčků, náležejících k nejkrásnějším opeřencům, za — dvanáct haléřů. — V německých koloniích afrických pořádány celé hromadné výpravy na čápy marabu, jichž peří jest velice hledanou ozdobou dámských klobouků. Jen za jeden měsíc r. 1909 upotřebeno tisíc kilogramů koží žiraf na — výrobu dlouhých bičů. Zkrátka právě civilisovaný běloch řádí mezi živočištvem z rozmaru jako katan. A dámy, které křičí proti militarismu a které přece ze školy si odnesly vědomí o účelnosti tvorů, řádí bezcitně tam, kde pro svůj rozmar mohou. Vědí dobře, jak se dráhá péra získávají, ale poslouchají módy a ziskných kupčků tak otrocky, jako černoši svých pohlavárů. Kdo projevuje takovou bezcitnost k tvorům zcela nevinným a užitečným, má také příliš málo citu k lidem Vychvalované moderní fráse proti zbytečnému týránt kteréhokoliv tvora jsou mědi zvučící, při níž soucspí.

Všelicos. Rakouský vyslanec ve Spojených Státech nařídil všem rakouským konsulům v Americe, aby rakouské rezervisty vyzvali k pohotovosti. Vyslanec čítá v Americe usedlých a vojnou povinných Rakušanů na 200.000 mužů. — Za ošetřovatelky k Červenému kříži přihlásilo se dosud na 6000 žen a dívek ze všech společenských tříd. — V roce 1913 bylo v Předlitavsku prokouřeno 160,599.718 K, o 4,295.655 K více než r. 1912. Za obnos prokouřený mohly se postavit všechny místní dráhy, po nichž se u nás volá. — V Podolské gubernii v Rusku šíří se asijská cholera. — Válečný chléb rakousko-uherský připravuje se z obilné mouky (100 kg), bramborové mouky (12 kg), 500 vajec, 12 litrů nesbíraného mléka, 1625 gramů soli, 70 gr skofice, 1 gramu hřebíčku a 1500 gr droždí. Z těsta tohoto složení upeče se 400 chlebů kostkového tvaru a tyto zabalí se do sáčků z bavlny. — Nyní jest v Rusku 12 katol. biskupství, 2710 far, 4106 kněží a 12 milionů 102.479 věřících. Z toho připadá na Polsko 7 biskupství a 4,741.923 katolíci. — V Anglii a v Severní Americe byly učiněny pokusy užívati kinematografu jakožto učební pomůcky. —

Jesuitický řád byl zřízen 27. září 1540. od Pavla III. původně jenom pro 60 údů. Letos slaví stoletou památku svého znovuzřízení. Roku 1773 totiž papež Klement XIV jej zrušil pod fanatickým nátlakem dvorů bourbonských. Kde papežské breve nebylo úředně prohlášeno, tam trval řád dále. Znovuzřízen byl řád jezuitský 7. srpna r. 1814 bulou Pia VII. — „Hlídká“ k tomuto jubileu poznamenává: „Pius X a s ním celý katolický svět projevil a projevuje řádu za této slavnostní příležitosti upřímné uznání za velkolepou a všestrannou působnost jeho, jak uvnitř tak zevně. Vzorný život řeholní, vzorné také návody k němu a k životu křesťanskému vůbec, slovem i písmem šířené, bohatá činnost vědecko-literární, kterou snad všechny jiné překonává, a to ne pouze zpracovávací, nýbrž namnoze průkopnická, badatelská budí úctu i slušných protivníků jeho. Neposledním článkem v řetěze zásluh jeho je zdárná působnost v misiích, ve školách a výchovných ústavech všeho druhu — částečně to také vysvětlení činnosti vědecké, která školským zaměstnáním jednak sice bývá zdržována, ale jinak zase podněcována. Toliko snad umění, jak hudební, tak výtvarné, ustupuje v činnosti jeho do pozadí. Nepřítel však přes to má řád víc než dost. Podle známého pořekadla znamená to samo již také mnoho cti. U nás jesuité odjakživa nemají dobré pověsti: bodrý náš národ totiž zná svoje dějiny jen z havlíčkovských a podobných pamfletů; stačí vykřiknouti jméno Koniáš, a jeho chytá se paroxysmus. Ostatně jsou tím naši jesuité sami trochu vinní, že tak dlouho mohla na ně hana beztestně býti kydána: majíce nejlepší přístup k pramenům, měl se brániti. Nejsme povoláni vykládati jim

evangelické předpisy o bránění a nebránění, ale tolik nutno podotknouti, že špinění jesuitů z velké části padalo na hlavu katolické církve (restaurace atd.) a že bylo jejich, třeba snad ne řádovou, ale jistě církevní povinností postarati se o věcnou obranu. Zatím kromě drobných příspěvků P. Svobody činně přamalo; tak na př. proti tendenčnímu ale vědeckým náterem svůdnému dílu Bilkovu, jež mohli ze lži usvědčiti oni mnohem snadněji než každý badatel vně stojící, ponechali obranu Dru Hodrovi, který ji sice znamenitě provedl, ale jistě ne bez tiché výčitky proti jejich nečinnosti. Skrovnou spisovatelskou činnost novověkých českých jesuitů lze ovšem jinak vysvětliti skrovným počtem jejich a nepoměrně velikou zaměstnaností v duchovní správě, po mém soudu pak také tím, co již podotčeno, nedostatkem zaměstnání školského. Doufejme, že nyní, kdy mají začátky gymnasia a vstupují takto jaksi i úředně ve styk s českou vědou, poměry se zlepši. A toho z plna srdce přejeme jim i sobě!

Luther o válce napsal toto: „Je pravda, co se píše a mluví, že je válka velkým zlem; ale vedle toho by se mělo uznati, kolikrát větší je zlo, které se válkou potírá. Ano, kdyby lidé byli zbožní a rádi zachovávali mír, byly by války na zemi největším zlem. Ale nepočítáš, že svět je zlý, že lidé nechtějí zachovávat míru, že loupí, kradou, vraždí, že zneuctívají ženy i děti, berou čest i majetek. Takový všeobecný světový neklid, před nímž není nikdo jist, musí se překaziti krátkým nepokojem, který se nazývá meč nebo válka.“

K čemu se hodí sůl. Rozpuštěná v lihu, kořalce odstraňuje mastné skvrny. Nádoby hliněné nebo skleněné, silně rozpálené, ochladí se ihned ponořením do roztoku slané vody. K cídění mosazných předmětů hodí se výborně sůl octem navlhčená. Červené sukno neztratí své barvy praním ve slané vodě. Slaměné rohožky a košíkářské zboží vypadá jako nové, vyčistí-li se kartáčem ve slané vodě namočeným. Skvrny inkoustové zmizí, potřeme-li je šťávou citronovou, v níž jest sůl rozpuštěna. Koberec nabude svěžích barev, posypeme-li jej před metením solí, anebo třeme-li jej po vyprášení hadry, navlhčenými ve slané vodě.

Příloha. K dnešnímu nákladu „Obnovy“ přikládáme reklamní prospekty o kalendářích nakladatelství p. V. Kotrby. Odporujeme k podrobnému prohlédnutí.

Nejhygieničtější mléko
a veškeré výrobky z něho,
výborné
mléko pasteurisované
dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a
nejlepší jakosti
Parní mlékárna
v Hradci Král., na Malém nám. č. 128.
Nejmodernější zařízení. Pečlivá čistota.

Sklomalba
L. Škarda, Brno,
malíř. Umělý prvek řadu
hobův a dodává chráněné
malby. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobtížnější
sklomalby figurální, hotoví
praven vlnitou malbu
kamínkovou pro fasády, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. a nejkrásně
zpracování umělecke-
ho a odborné dokona-
lého provedení.
Malby ochotně a zdarma.

Hornoslezské
uhlí
všech druhů,
koks a dříví

palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Přeloučích u Hradce Král.

Filiální sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
Jablonec nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Týpěch)
doporučuje P. T. velského. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Ceníky, vzorky i roucha hotová se posílají
se na požádání franko zašlou.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všude křesťanský český závod
výtvarný a žitý „Zástita“ v Chrastě
a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Zástita“. Vzd. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisů za ceny mírné. Učiňte objednávku na
skousku a budete jistě spokojeni!

Odporujeme ve svém okolí!

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 66
případech úmrtí celkem 79.117 33 K, škav 772
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednoráz. vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolusléna 2 K,
jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výborů za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

zodpovědný věno jež se splatí, případně v den
úmrtí jež, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
 dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když tyž jest tělesně zdrav a nepřekročil
65. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmín-
ěných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.
Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové
Dr. Frant. Rada, předseda.
Karel. Jendovský, jednatel.

Raďte si psáti o vzorky

firmě

Tkalcevé výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 180.

Vývoz lněného a modrého zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k umění vlně:

Medal látky vlněné i prací, dámské i pánské

plátna, damasky, ubrusy, ručníky, žofie, na kotel,

lasy atd., překrásných modrých vzorů.

Výbavy pro nevěsty

za levná, pevná, ceny. Velikolepý výběr. Mnohé po-

střihavých úzdání. — Objednávky v ceně přes 20 K ma-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdělených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizí Zemského výboru král. Opatřeno

— a Zemského Svazu.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-

hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný

občerstvující prostředek doporučovaný,

nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc

cognacu, srémaké slivovice jakož i páv. ja m.

rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách

nejlevnějších. P. T. pávům obchodníkům a

hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny

Novinka! Právě vyšel! Novinka!

B. Pečinková:

ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy,
nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na svém
místě. — Korrespondence. — Přítelkyně. —
Mně růže neslaší. — Ničemaň. — Dítě.

Stran 164, velká 8⁶.

V nádherné knižní úpravě K 2.30

franko.

Možno obdržeti v každém knihkupectví
hlavně

v Družstevním knihkupectví

a nakladatelství

v Hradci Král.; Adalbertinum.

Podporujte své dieces. knihkupectví!

PAMÁTKY

a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misiím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod knedla a papíratství

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Velice poučná pojednání
jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
cházejí již sedmnáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Žaloba vydědence XX. věku (pojednání o li- beralismu)	8
Huňství a svoboda	8
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
Plus VII. a Napoleon	8
Česká konfesse	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubiläum mariánské a Lurdy	8
Spolenci splnitelští	8
Z domácnosti sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. >	16
III. >	24
Braňme se tiskem	8
Návštěvou u Slovanů (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o spóřivosti	8
Sociální význam svíce neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občan- ských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujeme!	8
Útok professora Masaryka na církev katolicko- kou	32
Katolickým jmenům — spolky katolické	16
Rím a university	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
lakvisele církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských missí	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Kláster v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojanské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho Božství	16
Pohřbívatí či spalování mrtvoly?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibisku- pů a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životní- ho názoru	8
Sv. misie	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h
nečítá se frankatura tehdy, objedná-li se aspoň
4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přičíst k
udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet
brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrné, že z vydávání našich
poučných brožur není finančního zisku, a že na-
opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotné
přinášeti oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podpoří
tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem

Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

VADE MECUM

(bylinný dietetický likér)

osvědčený ochranný prostředek
proti nevolnostem žaludečním
doma, ve vlaku i na loď.

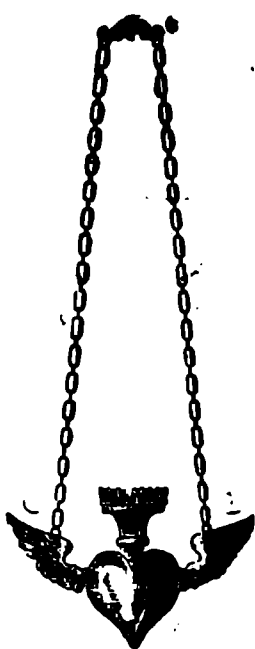
Žádejte po 1-50, 3 a 5 K ve všech řádných
drogeriích neb u firmy

„Vade mecum“, Dačice (Čechy).

Hlas z obecnosti:

Váš „Vade mecum“ koná mi výborné
služby; zařete ce nejdříve...

Dr. B. Segeta,
řed. gymn. v Kroměříži.

Zal. 1850.

Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

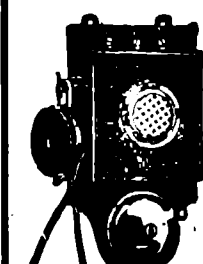
nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních.

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a snovu-
stizení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doped-
ručení a uznání po ruce.

**Elektrické
světlo**

přenos síly pro továrny,
hotely, domy, villy atd.
zařizuje

Jos. Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Král.

Hromosvody

staví a jich opravy pro-
vádí velmi pečlivě a přeasně.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karieta
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
č. 60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) doped-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámky, stíhání, usazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neobtědlná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

BYRRH

silici a chuť povazu-
ující francouzské **vino** výtečné nahořklé
od firmy příchuti, jediné

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Všude k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1094.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čim levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastního činnosti.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2%

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Mobilizační přípravy v Čechách r. 1541 a 1542.

Za krále Ferdinanda I. r. 1541. (12. září) na naléhavé prosby panovníkovy stavové se usnesli poskytnouti pomoc na výpravu proti Turkům.

Sněmovní zápis obsahuje mimo jiné tato prohlášení: „Což se retuňku a pomoci na pomězi pánům markrabství moravského — a ne jinam — proti tomu nepříteli dotýče, takto jest od nás všech tří stavů svolena: že jim k jich obraně dva tisíce koní a šest tisíc pěších dáti a poslati máme . . . aby se u Břeslavě strhli a ku pánům hejtmanům pojmím jeden každý s počtem svým aneb od kohož by byl se ukázal, a jich ve všem aby poslouchali, tak aby oni také každého počet při mustuňku znamenati a sepsati, kdo jest s čím a od koho, mohli; z kteréhožto počtu aby se vyhledati mohlo, tak-li jest se s tím počtem, což naň přišlo, zachoval a najíti dal . . .

A když se takový nahoře jmenovaný lid u Břeslavě v hromadu sjede a strhne, tehdy navyšší hajtmané pojmí mají z každého kraje osobu hodnou k tomu vybrati, aby ten lid z toho kraje spravovala, a ti lidé z toho kraje budou a jsou povinni toho každého poslouchati, tak aby navyšší hajtmané v vojské tím lepší řád míti mohli . . .

Při tom také navyšší hajtmané pojmí se všemi svrchu jmenovanými správci svými mají o tom zvláštní bedlivost a péči míti: předkem, aby toho škaredého, zbytečného i škodlivého pití a ožírání, hanebného lání i podezřelých a neřádných žen i jiných všech oplzlých činův a hříchův, kteříž jsou proti Pánu Bohu všemohoucímu, u vojské žádnému nedopouštěli a netrpěli, nebřž kdož by se tak nezachoval a toho se čeho takového dopustili, aby skutečně trestáni byli. Také žádnému častopsaní hajtmané škod a překážek dopouštěti pod skutečným trestáním nemají.

Což se hotovosti veřejné v tomto království dotýče, má každá osoba ze všech stavů s lidmi svými hotovost míti. Jestliže by toho potřeba kázala a Turek, nepřítel všeho křesťanstva, k markrabství moravskému neb k zemím k království českému příslušejícím se přibližoval a táhl, tehdy každý z jednoho tisíce kop grošů českých má míti kůň zbrojný a čtyři pěši; pán, rytířský člověk a tudíž stav městský podle šacuňkův, též také i opatové, probošti, preláti, jeptišky a jiní klášterové, manové, dědinníci, svobodníci, nápravníci, ti všichni se též zachovati mají . . . Po dnešní den žádný z konířův ani jiný aby koní více nepřekupoval ani jich z země ven pod žádným vymyšleným způsobem nevodil a neprodával.“

5. prosince téhož roku nové sněmovní usnesení o mobilisaci ustanovuje: „Ke dvanácti jízdným koním má býti jeden vůz a ke dvaceti pěti pěším jeden vůz míti mají, a na každém voze dvě hakovnice s potřebami a při téměř každém voze dva pacholci a dvě sedle jezdecké a což k tomu přísluší na lehkého jízdného, a na to na dva koně zadní má služba po 6 zlatých rejnských na měsíc jíti.

Item v každém desátku jedna zbroje kopiníčí, dobrá pavíza, jakž na to náleží, s hřmením a se všemi potřebami, což k zavírání pavízám přísluší, aby byla. Item, jízdní i pěší rotmajstrům svým poddání a poslušni budte a rotmajstrův hajtmanům a navyššímu hajtmanu všickni.

Item, navyšší hajtman pojmí s jinými hajtmany od těch zemí volenými mají sobě u vojské soudy, řády ustanoviti, kněží, kteří by slovo Boží kázali a mše svaté sloužili, u vojské míti mají.“

Jelikož stavové byli velice liknaví k plnění svých povinností a turecké nebezpečnost bylo stále hroživější, král žádal o peněžitou pomoc častěji. V předložení sněmovním z 26. listopadu 1543 se čte, kterak „ukrutný nepřítel a tyran Turek přese všechna svá předešlá vítězství tohoto roku s mocí velikou do království uherského vtáhl, nemalý počet zámkův a pevných míst, které jako za bašty a k obraně království uherského a země těchto až posavad byly a od dávnych časů se bránily, pod svou tyranskou moc podmanil, a tak tudy sobě bránu a cestu svobodnou připravil, že již netoliko ostatek království uherského snadně opanovati bude moci, ale i jiné J. M. Kr. království a země k království uherskému blíž přisedící na kterúžkoli zemi a kdy se bude moci obrátni, že ty mordováním, zajiňmáním lidu, pálením i ustavičnými sjezdy snadně zkaziti může. Ač stavové království českého minulých časův častě pomoci svolovali, však proto stavové dobře vědí, že dotčená pomoc buď na lidu neb na penězích svolená jedno k nastalým potřebám za dosti nebyla, druhé, když se v nečas a pozdě a také s mnohými rozličnými výminkami činily a svolovaly, skrze to k malým užitkům přicházely neb se v tom i nerovné pomoci učinění nacházely a shledávaly a tak mnohá vydá-

vání stavům království českého i jiným nadarmo se dala; ješto kdyby takové svolené pomoci časné byly vycházely, bylo by s pomocí Pána Boha všemohoucího těch těžkostí uvarovati a něco užitečného a prospěšného ku potěšení všemu křesťanstvu provésti mohlo. Ale poněvadž z dopuštění Božího ty takové věci bez užitku se rozcházely a Turek nepřítel tak se s mocí svou královstvím a zemím J. M. Kr. přiblížil, hranice své rozšířil i k tomu již přivedl, když mu se líbiti bude, že J. M. Kr. země bez přestání kaziti a vpády ustavičné činiti může. A tak jsouc jmenované země v nebezpečnost, jedna za druhou nic jiného než konečné záhuby očekávati musí . . . Jakož také stavové království českého o tom dobrou vědomost mají, jací jsou se až posavad neřádné a nerovnosti, když jaké pomoci lidmi svolené byly, při vypravování, při tažení i zase toho lidu odtážení i jinak dále, tak že druhdy jedni svou pomoc svolenou spěšně a zase jiní později a někteří pak zhola nic a ne v jedno místo a mnozí dosti nezpůsobilý a k válce nezvyklý lid vypravovali, a tak veliká nerovnost při tom se zblíhala a skrze to takové pomoci a vydávání beze všeho užitku přicházely . . . J. M. Kr. hned od králování J. M. až podnes znamenitá vydávání válkami a častými pracnými dalekými jízdami činiti ráčil a k tomu nejedny těžkosti a břímně na J. M. vskládány byly . . . Poněvadž J. M. Kr. těmi ustavičnými válkami z peněz se vydal a Jeho milosti toho již déle bez pomoci stavův a jiných věrných poddaných učiniti možné není, protož milostivě žádati i otcovsky napomínati ráčí, aby všechno to k srdcím svým pro zachování svatě víry křesťanské, žen, dětí, vlasti a životův svých i budoucího před nepřátely upokojení připustiti a zdravě při sobě, co jim a všemu křesťanstvu na tom záleží, uvážili.“

Nepřehlédněte!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny:

	místo K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1—24.	5 80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2 30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1 80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1 60	— 90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1 20	— 70
Seidlová: Kuchařka Jitřenky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příběhy, I.	2 20	1 80
Sahula: Rozmarné příběhy, II., str. 176	1 80	1 40
Sahula: Veselé chvíle, str. 270	2 20	1 80
Brynych: Šití víry, str. 108	1 20	— 50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168		— 86 — 50
Brodský: Naši přátelé, str. 100		— 60 — 40

Kde se chce naučit německy, kup si výborné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorná cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny	1 60
Schulz-Vorovka: Rozmluvy Cecha s Němcem, váz.	2—
Glaser: Německy snadno a lehce	1 40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostati v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Kulturní jiskry.

Paní Caillauxová osvobozena. Zase přibyl dokument francouzské spravedlnosti. Ve státě, kde milosrdné jeptišky byly ze svých útulků vyháněny, kde s těmito ošetrovatelkami nemocných bylo zacházeno jako se zločinci, skutečné ženy zločinné jedna za druhou jsou osvobozovány. Která mužatka byla blízko ministrům a jiným reprezentantům zednářské vlády, ta již ví předem, že jí ani porota neodsoudí za vraždu anebo travičství. Caillauxová vystupovala v herecké póse, pečlivě do všech detailů upravovala k soudnímu přelíčení i svou toaletu, naučila se buditi útrpnost každým pohledem a posuňkem. Byla obžalována proto, že zavraždila poctivého redaktora, který obviňoval zcela spravedlivě jejího chotě ministra z korupčních švindlů, ba z hotového jidášství. Zavraždila Calmetta ve stavu zcela přičetném, cvičila se ve střelbě, dříve než k zákeřnému skutku

přikročila. Ale tak se rozumí ve vysokých kruzích francouzských ve skutečnosti svobodě tisku! Na papíře se zaručuje svoboda, ale chrání se všemi desítkami taková osoba, která redaktorovi vyrazí péro z ruky vraždou úkladnou. Obžalovaná se hájila vytrvale tvrzením, že se bála, aby Calmette neuveřejnil jejích soukromých dopisů, které by jí byly kompromitovaly. Byla to lež, vždyť takové dopisy, týkající se šňatku a pod., málo by byly prospěly redaktorovi, který znal skutečné veliké přechyby ministra Caillauxa. Bylo by se řeklo, co má činiti takový dopis s politikou; zednáři by byli právem takového skutku využili do krajnosti proti konservativnímu redaktorovi, byli by řekli, že chtěl hanobiti za každou cenu a protože mu již důkazy došly, uchýlil se k boji málo rytířskému. To dobře Calmette věděl, měl proti Caillauxovi pádné dokumenty další a proto sám ministr potřeboval za každou cenu spravedlivého žalobce odstraniti. Redaktor měl v rukou důkaz, že Caillaux ve sporu o Maroko prokazoval služby Německu a tím jednal proti zájmům Francie. Tento dokument odevzdal bratr zavražděného prezidentu republiky Poincaréovi, který se vyjádřil, že není možno jej uveřejniti, protože by tím zájmy země velice trpěly. Aby se zatusovala celá síť zednářských machrů, musila býti vražednice osvobozena. Vždyť panovalo válečné napětí a kdyby byl národ uviděl své vládce v pravé podobě, bývalo by to hrozně škodilo při mobilisaci. Proto také porota řízla tak chytře, proto také vražedníci obhajoval vychytralý obhájce Dreyfusův, jen aby krvelačná žena vyklouzla a — s ní zistní intrikáni, kteří mají tolik na svědomí. Pádný dokument, že již ve Francii spravedlnost přestala fungovati právě vlivem vládců, kteří přijali dobrovolně chomout zednářského kapitalismu. V „demokratické“ republice jsou fanaticky pronásledováni poctiví chudáci, ale řemeslní lupiči apačové a vrahové z vyšších kruhů se tam mají dobře.

Radikalismus rychle ustupuje. Před válečným stavem tolik radikálních řečí a tak časté poučování, jak mají býti radikálové vždycky důslední a nezdolní! Vypovězení války působilo ranou hromovou. Obecně se ovšem ví, že by se nyní od vlády žurnalistické radikální kritiky války a pod. netrpěly. Leč radikalismus ustupuje více, než jest od něho žádáno. Přimlouvá se za přesné plnění takových povinností, které ze situace vysvítají tak samozřejmě, že přece není ani zapotřebí „uvědomělé“ radikály od abecedy poučovati a napomínati. Ze lvů stávali se nejochotnější beránkové. Rudá „Arbeiter-Zeitung“ radí: „Všeho, co by mohly úřady považovati za odůvodněný podnět nebo záminku k potlačení anebo šikanování našich organizací, dlužno se vystříhati. Úředních opatření, vydaných na základě výminečného stavu, zvláště opatření o hlášení spolkových schůzí, budiž pečlivě dbáno. Ať soudruzi zachovají věrnost tisku. Zůstaňte věrni své věci, věrni věci dělnického lidu!“ „Právo Lidu“ píše podobně. Vůbec rudý tisk radí k největší opatrnosti. Podobně i „České Slovo“. „Osvěta Lidu“ dne 1. t. m. sděluje: „Z četných míst se nám oznamuje, že mobilisace v Čechách šla ku předu beze všech obtíží a snad nejlhůdčeji ze všech mobilisovaných obvodů. Tak na př. píše se nám z Čáslavě: „Vojenská správa byla mile překvapena českým lidem, jenž se sokolskou dochvilností se dostavil ihned na zavalání ve 24 hodinách. Imposantním dojmem působil důstojný klid, s jakým všichni těžkou službu nastupovali.“ V podobném smysle zní dopis pražského dopisovatele „Berliner Tageblattu“, který sděluje, že neočekávané hladký průběh mobilisace v Čechách na vládní a vojenské kruhy velice mile působil.“ Potud „Osv. Lidu“. Česká obec sokolská, která z tělocvičien vyháněla své krajany katolíky, s překvapující ochotou nabídl se sama k službám vojenským úřadům a vydala k dispozici všechny sokolovny. Jest to ovšem skutek humanity a zaslouží pochvalu, protože v sokolovnách ubytování čeští lidé. Leč sem také přišli vojní němečtí. Patrně tedy, že „protimilitaristické“ kruhy rázem obracejí. Namítne se, že uznávají nezbytnou nutnost. Ano, jest to pravda, ale tuto nutnost mohly přece uznati otevřeně již dávno dříve, kdy krmili české čtenářstvo antimilitaristickými demagogickými frásami. Katoličtí politikové a jiní naši předáci byli upřímnější. Místo bezcílných frásí vložili lidu skutečný stav upřímně předem a prohlásili otevřeně, že i v době válečné český katolík svou povinnost vykoná zcela ochotně a svědomitě. Za to dostávalo se nám různých úštěpků od těch, kteří jsou nyní vtělenou ochotou. Nyní může lid poznati jasně, kde vládlý frása, kde se hleděla zatusovati skutečnost a kde naopak se šlo s barvou ven dříve, než zevnější okolnosti k nynější taktice nutily. — Náhlé přeměně radikální povahy však jest potřebí dobře rozuměti. Lidé, jichž podniky jsou živý na směnky a kteří jsou po krk zadluženi u židovsko-německých bankéřů, musí býti nyní velice opatrní z důvodů finančních, aby rázem nezastavili prameny svých vlastních příjmů, aby nepřišli o dobře placená místa. Jen si všimněte, jak z řádků radikálního tisku stále proskakuje povzbuzení: Jen nám dále platte, jak jen trochu můžete! Zachovejte ty skupiny, které dosud platit mohou. O to tu jde tedy hlavně, aby

se po válce nemusilo znovu pracovně zakládati to, co dosud hodně vynášelo na sekretáře, pokladníky, řeckníky a jiné organizátory. — Soc. dem. polský „Naprzód“ napsal ve svém manifestu: „Byť i soc. dem. byli zásadními (?) odpůrci jakékoli války, přece jenom nemůžeme zapomenouti, že máme jediného úhlavního nepřitele, se kterým musíme účtovat v ohledu národnostním. Kostky padly, polské dělnictvo splní svou povinnost. Tuto povinnost splní statečně a nebude-li jinak možno, zasáhneme činně, abychom pracovali k uskutečnění svých ideálů.“ — Tedy zde se slibuje ještě více, než co žádá stát. Také uherská soc. demokracie vydala militaristický manifest. Z těchto i jiných zjevů jest patrné, jak dovedou radikálně obratem ruky se přeměnit v beránky a jak klamali lid soustavou demagogií, když zbytečně různými manifesty široké davy dráždili. Že se jim jedná hlavně při všem o cíle sobecké, to se prozradilo již tehdy, když soc. demokraté žádali ve vídeňském parlamentě, aby basilejská protimilitaristická resoluce byla imunizována čtením před plnou sněmovnou. Mělo dojít k hlasování. Vláda prohlásila, že bude sněmovna rozpuštěna, jestliže návrh soc. demokratů zvítězí. Tu chytil soudruzi odkomandovali před hlasováním dostatečný počet svých poslanců, aby jejich návrh — propadl. Tak soc. demokraté byli snadno přehlasováni, jak si sami přáli, ale soc. demokratickým lvům byly tak zachovány poslanecké diety. A to bylo při celém jejich radikálním tažení hlavní. Z celého nynějšího chování „nezkrotných lvů“ také vysvítá, jak tyto lidé lhali, když se velice chlubili svou obrovskou mocí. Při demonstracích, započatých k vůli dosažení všeobecného hlasovacího práva, kladli jako-bínské čapky na vlastenecké sochy, hrozili „ruskou mluvou“, uváděli v posměch ministerské úřady. A nyní jaký obrát!

Soc. dem. předák Jaurès zastřelen. Tento onnivý řečník z počátku se obíral filosofií. Vstoupil do řad soc. demokracie a stal se poslancem. Jeho list „Humanité“ byl ostře protimilitaristický. Leč dokázáno, že tento temperamentní soc. demokr. pohlavár ve všem nešel přímočarě, nýbrž že také měl svou politiku tajnou. Velikou senací způsobilo, když mu bylo dokázáno, že jeho list přijal veliký úplatek Rothschildova domu. S Beblém se rozcházel v taktice značně. Když začal v soc. demokracii spor, má-li se strana účastnit vlády v kabinetě Waldeck-Rousseauově, přičiněním Jaurèsovým zvítězil směr, který si přál vládní kooperace. A tak se stali ministři socialisté Briand, Milerand a Viviani, kteří byli živým dokumentem, je-li vůbec možno vládnouti dle teorií soc. demokratických. Dali vznik mnohým nařízením, která měla za následek velké výtky soc. dem. Souduzi antimilitaristé horšili se zvláště proto, že jejich ministři podporovali horlivě militarismus. Když pak činili za ministra Brianda soc. demokraté pokus všeobecné stávky, vystoupil proti nim Briand s největší příslostí, ačkoli dříve, pokud byl soc. dem. žurnalistou, horlivě pro generální stávku psal. Ve Francii před politickým působením Jaurèsovým byly různé soc. dem. frakce, které mezi sebou bojovaly, ale Jaurès se přičinil o jejich sjednocení. — Dne 31. července seděl Jaurès s několika přáteli v kavárně Groissant blízko okna. Náhle byla s ulice otevřena zbraň, ozvaly se dva výstřely z revolveru, které učinily konec životu Jaurèsovu za několik minut. Pachatel odpírá všílikou výpověď o své osobě. — Zkrátka spáchána tu zákeřná vražda, která jest zrovna tak hrusná, jako jiné zákeřné přepady, při nichž jest obviněný utracen dříve, než jest řádně souzen a než může pronést aspoň několik slov na svou obranu. Barbarské pěstní právo zasáhlo tentokrátě reprezentanta té strany, která sama natropila celou řadu krvavých násilností. U konservativců takový vrah se svému zločinu nenaučil. Právě z moderních proudů čpí střelný prach na sto honů. Dochází již tak daleko, že učeliví žáci vrhají se na vlastní učitele a že radikální směry vyvolaly duchy, které marně se snaží zažehnati. Útočník svým surovým činem učinil soc. demokratickému hnutí jenom velkou reklamu, které bude využito do krajnosti.

Úředně doznatý bankrot německé nadvlády. Ve schůzi uherské sněmovny dne 22. července proneal ministerský předseda hr. Tisza významnou řeč, věnovanou rakouským poměrům, jež málo potěšila rakouské Němce. Prohlásil, že Maďaři po r. 1867 třikrát učinili pokus, aby pomohli Němcům do sedla. K tomu dodal: „Pohledu nemohlo Němectví, které bylo u vesla, uhájiti svou nadvládu. Němectví nemá početné síly, která by byla nutnou vědí jeho velkého kulturního a hospodářského významu, aby také pod demokratickými formami moderní doby vykonávalo svůj převážný vliv. Ptám se nyní, je-li povoláním Uher, aby Němcům, kteří nemohou uhájiti své hegemonie, pomáhaly všelijakými umělými prostředky, aby Němcům zachovaly převahu nejsoucí v poměru k jejich skutečné síle? Máme také za to, že se to přiči duchu dualismu. Trváme tudíž na svém již často projevěném názoru, že bych byl velmi rád viděl, kdyby se podařilo uskutečniti rakouský ústavní život pod německou hegemonií, ale poněvadž se to nepodařilo a poněvadž v Rakousku jiné síly dostaly se na vrch, a musí se v Rakousku počítati s přirozenou vahou jiných národních kmenů, jsou Uhry nuceny spřáteliti se také s těmito poměry.“

O chystaných výpravách z Ameriky na slavnosti Husovy přináší 3. t. m. „Národ. Listy“

zajímavý dopis z Ameriky, z něhož vyjmáme: „Svobodomyšlní nášinci v Americe, kteří jsou vlastně po většině nevěrci, u nichž ten, kdo v Boha věří, je hlupák, tvrdí o sobě, že oni mají na Husa první právo, přes to, že to byla pravá láska k Bohu, která přivedla národního mučedníka na hranici. Ti budou mít výpravy dvě. Snad více, ale, pokud já vím, dvě jistě. Dr. Fr. Iška pracuje o jedné již dva roky a povede ji přes Kostnici do Prahy. Druhou výpravu shánějí tak zv. Volnomyšlenkáři v Novém Yorku. Ti nechť si nikterak uznati dr. Išku za viditelnou hlavu svobodomyšlných Čechů v Americe a jsou jakýmsi svobodomyšlnými novokřtěnci. Jejich výprava snad by našla i dosti ozvuku na západě, kdyby mezi pořadatelé nebylo tolik lidí, kteří ve svém obchodním povolání prodávají za provizi přeplavní listky. Takto jest až příliš patrné, že jest to vlastně výprava konkurenční, a že někdo si předešel paroplavební společnost a slibuje jim dostati část toho českého obchodu z Ameriky, který bude příštím rokem větší, než kdykoli před tím. — Dále jsou zde protestantští reverendi, od všelikých sekt, povolujících z misio-nářských fondů peníze na práci mezi pohanskými americkými Čechy. Jestli má někdo výsadní právo na Husa v ohledu náboženském, pak jsou to metodisté, baptisté, episkopálové a tak zv. čeští bratři. Tito poslední hlásí se ke kterékoli z amerických sekt, která jest ochotna finančně pomáhati, poněvadž to přijde laciněji, než vydržovati si vlastního kazatele. Protestantští kazatelé stoukají také svou výpravu do Kostnice i do Prahy. Každá slibuje nějaké větší výhody a speciální atrakce, jako lepší loď, více pohodlí atd. atd. Nedá se ani očekávati, že by zůstalo na těchto oficiálních výpravách již ohlášených, poně-vadž máme zde na sta notářů „publičných a banké-řů“, kteří též zastupují přeplavní společnosti a pro-dávají přeplavní listky, takže se do příštího června vyskytne jistě ještě několik plánů českých výprav. — V očekávání a v předtuše skandálů, které z konkurenčních těchto výprav se jistě vyklubou, začali ně-kteří jich vůdcové již předem hledati háček, na který by mohli celou věc v případě potřeby pověsiti a utéci od ní. Našli ji na pražské radnici. Ozývají se hlasy, aby Češi američtí upustili od reprezentační výpravy (než se o ni porvou) a sice jen proto, že protekto-rem Husových slavností v Praze bude městská rada a exekutivní správa města Prahy. . . . O té věci ovšem nemohu já rozhodovati, pokud se týče Čechů, ale vím jen tolik, že by u nás bylo největším účte-ním Husa, kdyby se zde, v české Americe, přestalo oslavovat jeho upálení, čili pořádati „trýzny“ (v pravém slova smyslu) pořádáním divadel, jako na př. „Osudný den fidlovačky“, po kterém, jak plakáty hlásají, jest taneční zábava v „nejlepší pořádku“, což značí, že tam bude několik constablů (čili venkovských policistů) s klacky a obušky udržovati mezi českými Ajryši pořádek.“

Židovská asimilace a Sokolstvo. Že jest vychvalovaná asimilace švindlem, poznali netoliko Čechové, ale i sami pražští Němci, kteří tolik potřebo-vali pomoci židovské k vůli zachování svých pražských bašt. Najednou — židé vypřáhli z německého turnerstva a zřídili si tělocvičnou organizaci židovskou. Židům se nelze diviti, zato však zaslouží dů-kladného pokárání ti, kteří hlásali světu takovou přeměnu židovstva, která neexistuje. Zmohutnění židovských bank ve velkých městech dodalo židům kuráž k ráznému ukázání pravé povahy. Jako v Praze — tak i v Brně. Ale Sokolové, kteří s prostěrnou přijímatí do svých řad židy na místo vyhnaných českých ka-to-liků, posluhují židům oddané dále. Člème jen tu zprávu pražského židovského tisku: „V hlavním městě Moravy, ve kterém se letos konaly sokolské, tur-nérské i sportovní slety z celého Rakouska, konal též 11. kraj našich židovských národních tělocvičných jednot dne 21. a 22. června svůj slet. Slet ten byl důstojnou manifestací opět se probouzející síly ži-dovského národa. Každý židovský tělocvičný spolek 11. kraje vyslal na slet své členy a členky. Za zpěvu naší hebrejské národní hymny „Hatikva“ nastoupili cvičenci na cvičiště a upřímnou radostí a hrdostí byli diváci naplněni, když sta mladých židů, dítek, žen a mužů, stálo před národními barvami ozdobenou tribunou, s níž se ozývala jádná slova krajského předsedy Kilna. Nadšení dostoupilo svého vrcholu, když byl zasvěcen modrobílý prapor židovské tělo cvičné jednoty Makabi v Brně. Obřízná prostná cvičení mužů a žen, jež pak následovala, byla přesně a bezvadně za všeobecného potlesku provedena. Cvi-čení na nářadích svědčila o velmi pečlivé a vytrvalé přípravě, některé výkony byly vskutku znamenité a vynikající. Zvláště se vyznamenala židovská tělocvičná jednotka z Budapešti. Výkony sedmi jejích vzorných cvičitelů byly mistrovské. Zvláštní zmínky zasluhuji také kombinovaná prostná cvičení (mužů a žen) spolku Makabi z Vídně-X. — a nezapomenutelný jest dojem hebrejských písní, za jichž zpěvu dětská četa tohoto spolku zahájila svá obdivuhodná prostná cvičení. Po zvláštních výkonech jednotlivých spolků nastoupili nejmladší Makabejci (v stáří 4—7 let) zá-řícím zrakem a pevným krokem. Rozkošný byl pohled na statnou drobtinu, v níž jsme cítili naději našeho národa. Kruhový tanec brněnských sester svojí graci-ozností si plně zasloužil radostné pochvaly. . . . Zvláštním díkem jsme povinni za úspěch sletu českému Sokolstvu, jež seváčným porozuměním našich upřímných snah

zapůjčilo našemu sletu potřebná nářadí a vůbec vyšlo nám i jinak všemožně vstříc.“

Povaha různých válek. Gaston Bodart u-veřejnil některá poučná data o válkách, které byly vedeny v posledních třech stoletích v době od roku 1618 do 1905. V těchto 287 letech bylo svedeno 1044 bitev pozemských a 122 námořní; bylo 490 obležení a 44 kapitulace podepsány. Nejdelší válka byla mezi Benátky a Tureckem, která trvala 55 r. od r. 1644 do 1690. Nejkratší válka jest Itálie s Ra-kouskem v roce 1849, jež skončila v šestí dnech. Přehlížíme-li válčící národy, jest Francie v čele jako národ, jenž v udané době vedl nejvíce válek. Má ve svých dějinách zaznamenáno neméně než 1079 útkání, z nichž vybojovala 652 bitev na zemi, 63 na moři a přijala i vynutila 332 kapitulace. Na druhém místě jest Rakousko, na třetím Anglie, na čtvrtém Rusko, na pátém Prusko, na šestém Španělsko. — Francie sice vedla nejvíce válek, ale nemá nepřizná-vějí poměr mezi úspěchy a porážkami, neboť proti 584 vítězstvím jest 495 porážek, kdežto Prusko a Anglie mají 60 procent vítězství a 10 procent po-rážek. U Mukdenu byly při 624.000 bojovnících ztráty 138.000 mužů, u Sedanu při 320.000 bojovnících 122.000, u Borodina při 246.000 kombatantech 80-tisíc, u Waterloo bojovalo 290.000 a padlo a poraněno bylo 45.000 mužů, u Vagramu se bilo 290.000, jejichž ztráty byly 63.000, u Drážďan bylo bojujících 300.000, ztráty 50.000, u Plevna 163.000 a 50.000, u Slavkova 148.000 a 46.000, u Solferina 273.000 a 39.000.

O válečné taktice, šikování válečných vo-zů a vojenské leti sepsal zkušený válečník, rytíř Vác-lav Vlček z Čenova, který žil v druhé polovici XV. sto-letí, kráľi Vladislavovi podrobnou instrukci, z níž u-vádíme: „Sto koní takto máš šikovati: 20 koní v honcích a 30 v posilcích a 50 v houfci za nimi. Každý houfec má jíti jednoho staršího, aby je vedl; a v těch padesáti koní v houfci s každé strany dva střelce v stracencích, dva kopiníky na špici, tři za nimi, po čtyřech: ať jedů za nimi. . . . Tisíc koní takto máš šikovati: 150 v jedné stracenci a 200 v druhých stracencích a v houfci 650. Jedny stra-cence 5 na špici, 6 za nimi, po 7 v šicích ať jedů za nimi. V druhých stracencích, ve dvou set koní, 7 na špici a po 9; ať jedů za nimi. 650 v houfci, 10 na špici, 11 za nimi po 14 ať jedů v šicích za nimi. Houf ať vedů dva, každé stracence ať jeden vede. — Což byste Řičtvi měli a Vlachův té zběti, ježto by se k šikování nehodili, ty pusťte všechny na harc a jednomu je poručte rozumnému, aby jimi po-tiskal nepřátel a zase aby jimi postupovati uměl; a to aby jim návěští dal po trubačích, kdyby měli ho-niti, a po bubních abyš je dali znáti, aby dále nehonili. A to jim rozkázať, aby toho pilně poslú-chali, kdyby zadrželi, aby chutně tiskli, a když by bubnovali, aby chutně stáli a dále nehonili. A s vo-zy vždy za nimi potiskati a s jarmy houfy, a bohda je polomíte, byť jich bylo najvíce. Pak-li byste se jměli bít bez vozů, tak na ně trháte s milým Bo-hem, šikující je tak, jakož tu psáno stojí. A k bitvě mivejte heslo: „Pán Bůh s námi a svatý Michal!“ Uzřte bohda; že před vámi nic neostojí. . . . Kráľi milý! Jestliže kde budete proti sobě lidi míti a vojska proti sobě lehnú, takto je bohda sklamáte: hleďte vždy zistného místa, položiti se při vrchu nebo při stráni nevysoké, aby se mohli při tom vrchu položiti, aby krajné vozy nahore na vrchu byly a vojsko při stráni dolův. Jestliže by proti vám táhli, poživate jich dobře z děl; vy budete moci k nim bít, ale oni k vám nic; a v rovné dolně rovně též. Pak-li by byli k vám sáňi, a chtěli okolo k vám, tehdy můžete hned odtáhnúti okolo toho vrchu a též se opět položiti jako prvé okolo vrchu a krajné vozy na vrch; a vy k nim budete opět moci býti, ale oni k vám nic. . . . Jestliže byste viděli, že jsou silné na picování z vojska, vytáhní, trhněte svým vojskem mezi ně v prostřed; jedni druhých nebudou moci retovati, některé vždy ztepete, neby ty z vojska, ježto budú chtít picov-níky retovati, aneb ježto by picovníci chtěli zase do vojska přibýti. . . . Kráľi milý! Opět zistný kus třetí: kdež proti vám vytáhnú na pole v několika houfci, chť vás sledávati aneb harcovati nebo proti vám na stráž státi, šikujte se za vrchem anebo u vojště, což nejtajněji budete moci, s svými houfy. Bude-li jich tisíc, pošlete k nim koní sto nebo dvě; onif nepoběhnú před vašimi, neb se jich nebudú báti. A když již blízko budú, ať vaši stojí a zastaví se s tím houfem, jako by chtěli rokovati. Poženú-liť vaše, přivedúť je vaši na vás; pak-liť vaši blízko stanú a nepoženú jich, hned rychle pusťte houf po houfu svým na pomoc. Tak když nepřátelé užijí, a vy rychle táhnete s svými houfy tomu svému houfci na pomoc, nepřátelé budú chtít utíkati před vámi, i obrátí se chť domův táhnúti. A ten houfec váš vskočí jim hned ve hřbet, budú je bít, zbádati, a vy zatím s svými přibudete a tak bůhda zčesáte a porazíte. . . . Když vaše Milost potáhnete s vojskem velikým, jako na mocného pána aluší, mějte vojsko malé jedno a v tom vojště mějte děla svá veliká, pušek čtyři nebo pět, srubnic, houfnic, terasnic, což potřebí k těm věcem, a nejméně sto vozův, a tak bude k těm dě-lóm a druhých sto vozův k jiné potřebě: ať vezú totiž prachy, hakovnice, šipy ohnivé, kule ohnivé, řeřky, sekýry, motýky, rýče, aby mohli koše nasy-povati a příkopy dělati a cesty k těm dělóm a k to-mu vojsku. . . . A to vojsko malé ať napřed táhne,

at hledí toho hajtmáně, at se přiblíží vratami k městu skrze předměstí. A tu hned at kladou děla a položí v těch místech; kdež by mohli ke zdem bít, at hned tepú, at se práší prvé ještě, než vojsko veliké za nimi se položí, at se strojí k šturmu, at houlové pohotově stojí; když by se již zeď bořila, aby hned nemohli zase v městě tarasovati, přistúpiti hned s Bohem k šturmu, a tak dobudete báhňá beze vsí obrany."

Positivní výsledek novohusitického hnutí rovná se nule. Sám volnomyšlenkářský „Neruda“ ve svých řádcích o přípravách k r. 1915 stýská nad „neuvěřitelnou lhostejností a neodpuštělým opatrnictvím, nad nevšímavostí a bojácností.“ Přes všechno křiklavé harašení pojednou tento list dozrává: „Je vůbec pusto a mrtvo u nás v Čechách. Skrytě, ale vždy silněji a mocněji ožívá se v duši obava, že ani po pěti stoletích nezvítězí pravda Husova, že oslava jeho zůstane zas jen povrchní, třeba rozsáhlejší, plochou oficiální slavností, která poskytne příležitost ku prázdným frázovitým slavnostním proslovům a parádám, po nichž vrátí se devětašedesát procent účastníků zase do vyjetých kolejí mravní a myšlenkové zbědovanosti. . . . My nepotřebujeme ani vlas za přesvědčení své dáti v oběť, my musíme jen přesvědčení své mít a je zastávat. Ale, kdo má u nás dnes své přesvědčení? Kdo užívá dnes svého rozumu k tomu, aby si vůbec nějakého přesvědčení zjednal? Je člověku hořko v duši, pozoruje-li, k čemu obrací Husův národ dnes svou pozornost, co zabírá jeho zájem a jak uplatňuje svoji vůli k dosažení svého cíle. Jsme civilisováni, ale nežijeme kulturním životem. Honba za penězi a požitky zabírá naši činnost, právě tak, jako zabírala činnost znemravnělého kněžstva doby Husovy. — Zkrátka systematické štvánice se již dávno přejedly; národ čekal, jakou pozitivní práci, jakými prospěšnými divy novohusité naši zemi obkásťnají. Ale pozitivní práce skoro žádná. A že celé davy žijí v Čechách úplně bez přesvědčení, za to přece mohou ti radikálové, kteří lid připravují o přesvědčení náboženské, ale nového názoru světového mu dáti nedovedou. Velikou a dlouhotrvající protikatolickou výpravou se vychovaly veliké šiky byrokratů, které nezajímá již nic. Demagogové lhali, že novohusitským hnutím pozvednou národ k vyššímu ideálnímu zápalu dle vzoru Husova, zatím však místo vštepování ideálů šlapali právě po těch názorech, které Hus prohlašoval za nejdražší a nejsvětější. Došlo se tedy tam, kam se dojíti musilo. V Lurdech bez barnumské reklamy se sešlo přes dvě stě tisíc katolíků, kteří dokázali, jak jsou unášeni ideami nejvznešenějšími opravdově. Když však novohusité vyčerpali celý magacin, naplněný útočnými třaskavinami, stojí smutně před prázdným krámem.

Rozkol v monismu. Soc. dem. „Plameny“ v č. 23. píší: „Soudruhům monistům sdělujeme, že dotyční rozkolníci ze Svazu socialistických monistů, jež jsme minule jmenovali, vepluli úplně již do vod anarchistických a chtějí tam dostat celý Svaz. Nestačí jim již pofouchlosti, šířené v časopise „Soc. Monista“, a proto páli do strany naší v anarchistických časopisech „Záduze“ a „Ml. Průkopníku“. Což jest jen dokladem, že jsme měli pravdu, když jsme napsali, že dotyční rozkolníci vetřeli se do Svazu, aby tam uplatňovali anarchistické proudy a osobní své choutky. K vůli informaci konstatujeme dále, že dotyčné anarchistické listy nejsou anarchistickými v pravém slova smyslu, nýbrž že celý jejich „anarchismus“ vyblíje se ve zlehčování všeho, co strana naše podniká. K tomu cíli potřebují špicly v našich řadách, a doufali proto, že prostřednictvím Svazu monistického bude se jim dobře špiclovat. Když jim to bylo zaraženo, nadávají nám.“ Soc. dem. monisté, vedení soudruhy Chaloupeckým, Jungrem, Štychem a Adamcem, poněvadž jsou v opozici proti výkonnému výboru strany, byli vyloučeni. Tak soc. dem. respektuje svobodu slova. Církvi vytýká, že vylučovala kacíře. Schází ještě, aby vyloučení monisté začali ze sebe dělat mučedníky z přesvědčení jako Hus.

O novotářském vrstevníku Husově Mikulášovi z Drážďan uveřejňuje dr. Sedlák důkladnou studii v brněnské „Hlídce.“ I tato vědecká úvaha svědčí, jak pro samé bezmyšlenkovité holdy před dílem Husovým zapomínalo se na muže daleko bystřejší, myslitele samostatnější a ve svém učení důslednější. Dr. Sedlák praví o Mikulášově spise „Querite“, sepsaném r. 1515 toto: „Marně se ohlížíme po spisu, který by se tomuto traktátu Mikulášovu mohl postaviti po bok. Husův spis „O svatokupectví“ úplně proti němu mizí. Útoky Husovy jsou příležitostné a není v nich programu. Jakoubkova kázání z Janova opakuji rozvláčné nářky nad zkažeností duchovenstva a církve a nemají té svěžesti a uchvacující síly. Sám traktát Jakoubkův „De cerimoniis“, ač jest tábořskému radikalismu oporou, nemůže se k Mikulášovu „Querite“ ani zdaleka přirovnati. Jakoubek sbírá fragmenty k určitému cíli, neuvádí jich v soustavu a nepromysliv jich, nečiní ani přesných požadavků. U Mikuláše však jest všechno promyšleno a účelno. Janova zná a používá ho s Jakoubkem, ale ne tak otrocky

jako Jakoubek . . . Kdo by chtěl psáti o počátcích táborství, Chelčického a Českých bratří a pominul by tohoto spisu, nemohl by vystihnouti historické pravdy.“ — Tedy novohusité sami nechávali tak dlouho v zapomenutí práci jednoho z nejbystřejších novotářů. Nevážili si ho dostatečně ani sami husité. Sami katolíci v XV. století ne jednou husitům připomínali, že Jakoubek jest duchem podprůměrným, vysvětlovali, jak bludy Husovy jsou opsáním zásad Viklefových. Všecko marno. Horlivci husitští viděli v Husovi a Jakoubkovi přední autority. Táboři nad to svou nauku formulovali dle názorů anglického mistra Paynea, jež zvali Čechové obecně Englišem. Payne, ačkoli se do smrti nenaučil obtojně jazyku českému, stal se u Táborů předním učitelem věrouky a zastupoval stranu tábořskou při theologických hádkách mezi sektami husitskými. Kališný mistr Přibram vytkl mu jednou prudce, že jako cizinec si dovoluje v Čechách tropiti veliké náboženské sváry.

O podbě Husově snesl Winter a jiní historikové takové zřetelné doklady, že jest věru div, proč posud se hotoví v „uvědomělých kruzích“ novohusitů obrazy a sochy dle nehistorického vzoru Brožíkova. Jako se falešně mluvilo o učení Husově, o jeho svobodomyšlnosti a jeho nových myšlenkách, tak se také předkládá dále českému lidu nesprávná podoba Husova. Dokumenty Wintroy podpírá nyní dr. Sedlák jedným svědectvím spisu Mikuláše z Drážďan, dokazujícím, že se kněží na počátku století patnáctého holili. Odpůrcové laického přijímání z kalicha poukazovali na to, že mužské vousy by se při přijímání z kalicha smočily, čímž by se svátost znesvěcovala. Leč kališní horlivci Jakoubek a Mikuláš z Drážďan při svých odpovědích na výtky katolické ani slovem nepoznamenávají, že by totéž nebezpečí hrozilo u kněží. Z tohoto mlčení novotářů, kteří všeho využili k obraně kalicha proti katolíkům, vysvítá zřejmě, že kněží vousů nenosili.

Počet Němců mimo německé země. Dle nejnovější statistiky jest Němců v Rusku 1 milion 8 set tisíc, ve Francii půl milionu, po 50.000 v Dánsku, Itálii a Rumunsku, 100.000 v Anglii, 15 tisíc v Turecku, 7000 v Srbsku, 5000 ve Švédsku, 3400 v Bulharsku, 3000 ve Španělsku, 2600 v Norsku, 1000 v Řecku. — Ve Spojených Státech severoamerických jest Němců 2,660.990, v Kanadě 360.000, v Brasilii 400.000, v Argentině 40.000, v Egyptě 12.000, jinde v Africe 565.000, v Indii 54.000, v Číně 4200 a v Japonsku 1000.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako : malbu, tónován a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Národohospodářská hlídka.

Může zabaviti stát soukromý majetek? Na peněžní ústavy útočí vkladatelé se svými knížkami, aby prý ještě zavčas vyzvedli si peníze. Jsou při tom vyslovovány obavy, že spořitelní vklady může zabaviti stát. Poněvadž se to neděje po prvé, že lid se o své vklady bojí, je tu v ohledu tom již několik výroků, jež učinili proti obavám lidu ministři. Ve schůzi poslanecké sněmovny dne 19. března 1909 vyvrátil finanční ministr co nejrozhodněji všechny nesmyslné pověsti o zabavení spořitelních vkladů státem, a také ministr vnitra dr. svob. p. Heindl ve schůzi posl. sněmovny dne 27. listopadu 1912 ohradil se proti všem takovým pověstem jako naprosto nesmyslným. J. E. ministr m. sl. dr. Randa prohlásil tenkrát o takových obavách, že rozumný člověk nemůže ani pochopiti nesmyslné obavy některých zejména méně vzdělaných tříd občanstva, jako by stát v případě války mohl pro sebe zabratí hotovost nebo cenné papíry spořitelen. Citujeme doslovně z jeho projevu: „Stát nesmí sáhnouti na vlastnictví soukromých osob, ať jednotlivců, ať korporací nebo společností; toť v kultur. zemích základní zásadou již občanského práva, kterou dokonce naše státní základní zákony jakožto hlavní princip i veřejného práva uznávají. Zabraní soukromého majetku spořitelen bylo by prostě loupeží, které se žádný kulturní stát nedopustí. Ani nepřítel nesmí se dle mezinárodní konvence haagské v pozemní válce dotýkati vlastnictví soukromého, zejména spořitelen, bank, záložen nebo jiných soukromých ústavů nebo společností. I ve válce platí kardinální zásada: Soukromé vlastnictví je nedotknutelné! Pamatujeme přece sami nedávné doby války prusko-rakouské; ani nepřítel za okupace rakouského území nesáhl na soukromý majetek spořitelen, bank, záložen a podobných peněžních ústavů!“

O hospodářské situaci v Rakousku promluvil známý guvernér Všeob. rak. ústavu pro úvěr

pozemkový dr. Sieghardt dne 30. července v orgánu bursiánů „Neue Freie Presse“. Praví, že hospodářství rakouské jest vyzbrojeno proti všem událostem válečným. Zůstal pevný kmen našeho hospodářství a ten jest zdrav a schopen odporu. Každá obava, každá úzkost o majetek a statek, který byl svěřen legálním orgánům rakouského hospodářství finančního, jest nesmyslem a zločinem. Zkušenost dokazuje, že po válkách následují epochy hospodářského rozmachu, jak se to ukázalo neobyčejně jasně po válce německo-francouzské, po válce burské a také po posledních válkách balkánských. Moderní národohospodářství má právě podivuhodnou sílu obnovy, kterou se neobyčejně rychle zotavuje. Především nesmí se však zapomínati, že při válce proti Srbsku jde o válku pro národní hospodářství, které musí býti ušetřeno stálých poplachů, způsobovaných štváčskou prací hnutí velkosrbského. Guvernér dr. Sieghardt pak konstatuje, že ani o naši měnu, ani o státní dlužní titry následkem války netřeba se obávat. Naše peněžní soustava spočívá na tak jistých podkladech, jako vůbec kterákoli jiná v Evropě. Naše renty nesou za nynějších kursů hojně 5%, což znamená neobyčejně vysokou rentabilitu, tím více, že se nepomýšlí na konverzi v dočasnou dobu. Kdo přese to v situaci, jako jest dnešní, prodává renty, poškozují nejen stát, nýbrž sebe sama, neboť při prodeji utrpí nenahraditelné ztráty. Ještě pošetilejší bylo by však vybírati spořitelní a bankovní vklady, aby se domů přinesly hotové peníze. Takové vybírání jest nerozvážností a trestuhodnou lehkomyšlností. Vybírající obecnstvo pozbuje úroků a zásoba platebních prostředků, jsoucích k dispozici hospodářskému životu, se bezúčelně zmenšuje. Rovněž tak zavržitelno jest, prodávaj-li mnozí z bezdůvodného válečného poplachu svoje akcie za každou cenu. Akcie dobrých průmyslových podniků a dopravních ústavů jsou pro obecnstvo nejhmotnějšími hodnotami. Železářna, petrolejový důl, loděnice jsou majetkem, jež jest povznesen nad jakékoliv politické nebo válečné poškození.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové. Ve smyslu dohody pražských bank vyplácí Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové v důsledku moratoria: ze vkladů na knížky nejvýše K 200 jednou za 14 dní, ze vkladů na běžné účty nejvýše 3 procenta dočasného zůstatku, minimum K 200 — rovněž jednou za 14 dní.

Papírové peníze ztrácejí na své hodnotě ani haléře! Někteří obchodníci nechtějí přijímati papírových peněz (desetikor., dvacetikor., atd.) a dávají při nákupech nazpět kovovou minci. Leč naše rakouské papírové peníze jsou bankovky, za jejichž plnou hodnotu ručí kovový poklad Rakousko-Uherské banky, největší banky státu. Nechť tedy nikdo se nedá klamati nerozumem či něčím ještě horším dotýčných obchodníků a jde nakoupit svoje zboží okamžitě jinam, k firmě solidnější.

Veliký bursovní švindl ve Vídni. V sobotu dne 25. července, kdy každý obyvatel této říše s vážným napětím očekával chod příštích událostí, vídeňská bursa se svými listy „Neue Freie Presse“ a „Deutsches Volksblatt“ spáchaly neslýchaný burrovní podvod, jímž sta lidí bylo ožebračeno. Jmenované listy šířily zvláštními vydáními zprávy, že Srbsko splní požadavky rakouské noty do poslední písmeny. Následkem toho došlo přirozeně na sklonku odpovědní bursy k silnému stoupání kursů. V 6 hodin došla pravdivá zvěst, že mezi Rakouskem a Srbskem byly přerušeny diplomatické styky a ta přirozeně způsobila derouttu, která pro mnohé důvěřivce měla následky katastrofální. Bursa byla po celý večer zástupy lidu obléhána.

Ministerstvo obchodu proti omezování nebo zastavování výroby průmyslových podniků. Z Vídně, 1. srpna. Permanentnímu hospodářskému výboru průmyslovému, živnostenskému a obchodnímu bylo z ministerstva obchodu sděleno: Ministerstvo obchodu obdrželo zprávy, že průmyslové podniky omezují nebo zastavují výrobu, aniž by tato opatření byla dostatečně odůvodněna učiněnými vojenskými opatřeními. Ve zprávách těchto se sděluje, že jednotlivé firmy odmítají převzetí a odesílání objednaného zboží. Zdá se, že děje se tak v domněnce, že dosavadní události srovnávají zcela všeobecně od zachování obchodních závazků. Takové události mohou vzbuditi zneklidnění hospodářského obchodního života, nynějšími poměry naprosto neodůvodněné, jakož i jeho poruchu. Zejména jest nebezpečí, že tímto způsobem bude pracujícím obyvatelstvu, jež právě nyní ještě více než jindy jest odkázáno na pravidelný výdělek, odňata možnost výdělků a existence a že tímto způsobem budou přivoděny bez naléhavé nutnosti těžké hospodářské pohromy. Se zřetelem na tuto zkušenost dlužno co nejdůrazněji varovati před překotnými a událostmi neodůvodněnými kroky. Jest vlasteneckou povinností každého, aby všemi svými silami přispíval k tomu, aby hospodářský život státu dle možnosti nerušeně pokračoval a aby zachováním klidu a rozvahy bylo zabráněno neodůvodněnému poškozování hospodářství. V zákonných ustanoveních, směrodatných pro veškerý obchod, nenastala žádná změna a každý musí nésti plnou zodpovědnost za nedostání převzatým závazkům.

G. k. české odb. rad. škola krajkářská ve Vamberce vydala na paměť 25. výročí založení školy výroční zprávu. O krajkářství jako domácí průmyslu vůbec a na Vamberceku zvlášť píše tu J. F. Král. Nyní zaměstnává se více než 20.000 lidí v Čechách výrobou kraje, které vedle Rudohoří soustřeďuje se hlavně v okolí Vamberka, Bělé (u Horšova Týna), Domažlic, ve Strážově a Sedlici u Blatné. Ve škol. r. 1913-14 zapsáno 48 začátečnic a 75 frekventantek; během roku vystoupilo 14 začátečnic a 13 frekventantek. Začátečnice jsou žáčky čtvrtého a pátého škol. roku obecné školy, které v odděleních cvičí učitelka v krajkářské škole v začátcích paličkování po tři hodiny týdně. Za vyrobené věci, které správa školy zasílá c. k. ústřed. kursu krajkářskému ve Vídni, dostávají začátečnice odměny. Za frekventantky přijímány jsou dívky jenom na začátku škol. roku nejméně čtrnáctileté, které aspoň odbyly školu obecnou s dobrým prospěchem a jsou v paličkování kraje již zblhlé. Provádějí práce studijní, dodávají c. k. ústředním kursem krajkářským ve Vídni a dle kalkulace provedené učitelkami se honorují. Hospitantky jsou absolventky krajkářské školy a paličkují doma krajkové věci, které prodávají jednak „Rakouskému spolku pro zvelebení domácího průmyslu ve Vídni“, jednak místním obchodníkům. Rady a pokyny v nesnadných věcech paličkování povinny jsou jim poskytnouti učitelky krajkářské školy. Na škole krajkářské působí dvě učitelky a učitel kreslení.

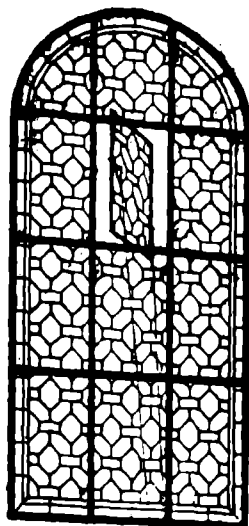
František Jemtlka, obchodník
v Praze, s dcerou Františkou, ro-
zenou Macákovou, maj. hlavního
skladu tabáku v Hradci Králové,
oznamují svůj sňatek.

(Místní soudní soudce.)

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ... CÍSAŘSKÝ DVORNÍ
DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEBNÍ
PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ
CENÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

**Barevná
kostelní
okna** v odbor. provedení
zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebetovicích a Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
sdarova.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četné uznání svědčí o poutivé ve-
dlost. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mcho ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejeme látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Našemu velečestnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dívku absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

**Velečestnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
rušit velké kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciřáky,
svícny, lampy, kadidelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez záručenosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metálové
proteny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínskému vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posel a obchodník

Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

„Karin“ ochranná známka.

Značné ulehčení v praní
poskytují

**prací
stroje „KARIN“.**

Jsou nejdokonalější, prádlo netrhají, so-
lidně stavěné, přitom levné.

Za původní ceny tovární nabízí

František Příbyl,
strojní zámečnick a výroba nábytku
v Hradci Králové.

Též různé druhy mandlů,
másečnic, zahradních secích
strojků rozprodám.

Račte si tyto stroje bez závazku koupě
v mých skladech prohlédnouti.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

THOMASOVA MOUČKA

NEJČISTĚJŠÍ A NEJLEVNĚJŠÍ HNOJIVO FOSFORÉ
POZOR NA ZNÁMKU „HVĚZDU“!

POLE A LUKA
hnojte na podzim

**moučkou
z Thomasovy
strusky**

známka hvězda.

Vysoké žlázinné! Větší výnos! Lepší jakost!
**Hospodářské Sdružení křesť.
zemědělců a Zemský Svaz
hosp. družstev a společenstev**
Praha II., Spálená ul. 15.

**Český
květinový
MED**

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podělní.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení r-
oble zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 181.

OBNOVA

Číslo 32. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telef. č. 83

Královéhradecká bankovní jednotá

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnárenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Průběh války.

Dne 5. vtrhly přední voje německé do Belgie a podnikly útok na Lutych. Bylo této pevnosti dobyto dne 7. — Rakousko vypovědělo Rusku válku dne 5., Srbsko pak Německu dne 6. t. m.

Černohorská vláda dne 7. ohlásila rakousko-uherskému vyslanci Ottovi, že má za to, že Černá Hora jest s naší říší ve válečném stavu. — Téhož dne německé vojsko obsadilo Alexandrovo. — Došla zpráva, že branné síly Ruska ustupují z ruského Polska k východu a severovýchodu. Var-

šavu opustila celá posádka s generálním štábem, vzavši s sebou státní dokumenty.

Dne 6. pronikl značnější oddíl rakouské jízdy s cyklisty a pěchotou blíž Krakova na ruské území, zmocnil se měst Olkuše a Velbromu; spojil se s německým vojskem, které postoupilo z Častochova a Bendzinu. Polské obyvatelstvo družilo se s nadšením k našemu vojsku. Naše vojsko a zejména jízda zmařila pokusy Rusů o proniknutí do střední Haliče. Naši bránili proti přesile celý den Podvoločisku. Na hranicích bukovinských u Novosielice naši ztekli návrší Mohile, ovládající přechod přes hranice, ačkoli ruská posice byla dobře opevněna. I když Rusové obdrželi posily, raši se uhájili na návrší proti opěťovaným útokům. — Na jižním bojišti pokus Srbů vniknouti na bosenské území (na pohraniční trati Verdiše-Rudo) byl našim vojskem odražen. Rovněž černohorský vpád (podniknutý v noci z 5. na 6. t. m.) k Trebinu byl zmařen. — Dne 7. německý parník Königin Louise kladl miny při ústí Temže. Byl přepaden anglickým křižníkem Amphionem a potopen. Amphion však sám najel na minu a byl zničen. — Dne 8. naše vojsko pokročilo dále do ruského území, proniklo do Miechova, do večera zabralo osady až na vzdálenost 40 km od hranic. Z východní Haliče naši zabrali pohraniční osady Radzivilov, Voločisku a Novosielice. — Dne 7. uherští četníci zajali na Dunaji tři srbské lodě. — V kodaňském Sundu, v Královské hlubíně, v Kotlanské a v Drogdenu položeny miny. — Německé pohraniční sbory byly napadeny v horním Elsasku francouzskými četami, postupujícími k Belfortu. Leč postup francouzského vojska byl zaražen.

Dne 9. a 10. zničili Rusové opevněný přístav Hangö v jihozápadním cípu Finska (právě u vjezdu do zálivu Finského). Potopili tam veliký parník a všechny přístavní jeřáby. Zapálili 30 skladišť a uzavřeli vjezd do Petrohradu minami. Dne 9. dvě setniny německé zeměbrany odrazily útok ruské pěchoty na území německé. Němci dobyli osmí ruských děl. — Docela i úřední orgány francouzské vlády odvážíly se popíratí dobytí Lutychu — ačkoli již započato s odvážením belgických zajatců, jichž jest skoro 4000.

Z Frankfurtu dne 10. sděleno, že se přihlásilo 1,300.000 německých dobrovolníků. V Magdeburku se jich hlásilo tolik, že úřady konečně přihlášky odmítaly. — Belgická vláda otevřela své hranice

francouzskému vojsku a vyzvala republiku k společnému postupu válečnému proti Německu. Vojska se spojila na hranicích u Monsu a Charleroi.

Dne 8. vytrhli Černohorci v počtu 4000 proti našim pohraničním strážím východně od Trebině. Naši ztratili pouze jednoho důstojníka a 21 mužů, leč Černohorci při svém nezdařeném výpadu pozbyly 200 mužů. — Dne 9. silné oddíly německého vojska táhly z Častochova na Piotrkov a od Kališe na Lodž. Srážka, k níž došlo, byla velice krvavá a skončila ústupem Rusů. — Anglie napadla německou kolonii v západní Africe Togo. Angličané zmocnili se hlavního města. — V britské Indii připraveny dvě divise a jedna brigáda jízdy indického vojska k odplutí do Anglie.

Dne 10. francouzský 7. armádní sbor a pěší divise francouzské posádky belfortské pronikly k Mühlhausenu (v jihozápadním cípu Německa). Vojsko toto bylo však ze své opevněné posice od německého vojska vypuzeno, poraženo a pak ještě pronásledováno. — Německé vojsko obsadilo v Rusku Sosnovice. — Ruské voje v těch dnech zahájily hromadnější ústup od hranic rakouských. Nováci z ruského Polska uprchli přes hranice rakouské dříve, než dospěli k své určené stanici v Ivangorodu. Do Černovic (v Bukovině) přibyla celá setnina donských Kozáků, která složila celou výzbroj a vzdala se vojenským úřadům rakouským. Kozáci vypravovali, že na celých ruských hranicích vládne protiruské revoluční smýšlení. Také do Haliče docházejí zástupy přechajícího ruského vojska. — Velké tlupy albánských povstalců pronikly do srbské Macedonie, kdež svádějí se Srby boje.

Proslulý cestovatel Sven Hedin ohlásil agitaci cestu po švédských městech, v níž bude vybízet, aby Švédsko se připojilo k válce proti Rusku. — Došla zpráva o příčině zničení přístavu Hangö. Ruský dreadnought Sv. Ondřej totiž u Hangö uvázl na mělčině až do poloviční délky. Od té doby cítili se Rusové v těchto vodách nejistí.

Dne 10. tři setniny německého vojska za podpory polního dělostřelectva zahaly za hranice u Eydtkuhnu třetí ruskou jízdní divisi, postupující na Schleyben. — Ruské vojsko začalo chvatně opouštět území, ležící na hranicích turecko-ruských. Při ústupu zapálilo skladiště potravin. Jízdecká divise ustoupila do Karsu. V Baku došlo k výtržnostem ruských záložníků proti úřadům, při čemž byl usmrcen policejní ředitel.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnárenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeki, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

:: SVATEBNÍ SKUPINY ::

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí

Sklad rámců

c. a k. dvorní
a komer. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

Dne 10. srpna ohlásil rakouský kapitán blokádu černohorského pobřeží. — Den na to telegramy sdělily, že diplomatické styky Rakouska s Francií jsou přerušeny. — Vpřed posunutá smíšená brigáda francouzského 15. armádního sboru byla napadena u Lagarde v Lotrinsku zajišťovacími sbory německými. Francouzi byli zahnáni s těžkými ztrátami do lesa severovýchodně od Luneville. Útěk dál se v takovém zmatku, že do rukou Němců se dostal 1 prapor, 2 baterie, 4 strojní pušky. Padl jeden francouzský generál, Němci zajali 700 mužů. — Wolffova kancelář dne 11. oznámila, že německé vítězství u Mülhausemu jest důležitě také z té příčiny, že poražený 7. armádní sbor byl považován za elitní francouzský sbor. — Východně od Vlsy pokusily se ruské jízdní hlídky postoupiti směrem k Sanu, ale byly všude odrazeny. I tři ruské eskadrony, směřující proti Brodům, zahnány za hranice.

Jak v Severním moři tak v Baltickém a Středozemním loďstva německá se posunula ofensivně až k nepřátelským břehům. — Portugalsko prohlašuje, že chce vystoupiti ve prospěch Anglie. — Rakouský velvyslanec hr. Szecsen opustil dne 11. Paříž.

Rakouské vojsko pokračovalo dne 11. na postupu svém v ruském Polsku až do Jedfejeva, který jest na vídeňsko-varšavské dráze asi 70 km severovýchodně od Krakova. Na 700 ruských sběhů posláno do Lince, Calpurku a Inšpruku. — Z Vídně dne 12. oznámeno, že Černá Hora vypověděla Německu válku.

Z Anglie došly zvěsti, že námořní spojení francouzsko-anglické jest úplné a že značná část expedičního sboru anglického bude vypravena co nejrychleji, aby se spojila s vojskem belgickým. — Ruský křižník Ashold, který byl v čínských vodách, napadl v rejdě Vej-Haj-Vej německý křižník a potopil jej. Za chvíli však se sám potopil.

V Bulharsku zařadila vláda úvěr 50 milionů franků na mobilisování šesti tříd dle stáří. Mobilisace prý se děje pouze z opatrnosti. — Turecké kruhy naléhají na mobilisaci. — Francouzský konsulát v Cařihradě vyvěsil vyhlášku, dle níž se zapovídá francouzským parníkům zatím opouštěti vody cařihradské.

Ukrajinci utvořili jednotnou společnou organizaci politickou pro válku proti Rusku. — Bulharský tisk prohlašuje, že Bulharsko musí vynaložiti všecko na to, aby přispělo ke zničení Srbska. — Hlavní město německé východní Afriky Dár es Salám bylo napadeno od Angličanů. V přístavu tamním zničena věž pro jiskrovou telegrafii. — Anglické torpédovky ocitly se v Jonském moři. — Rakouská jízda zajala v neděli kozáckou setninu. Pouze tři Kozáci uprchli.

Proti nevolnostem zažítvacím (průjmu a zvracení) doma i ve válce bezpeč. ochranou jest „VADE MECUM“
(dietet. profil. bylinný likér).

Po 1:50, 3 a 5 K v řád. drogeriích neb u stejnojmenné firmy, Dašice (Čechy). — Kdo podporuje zažívání včas, uchrání se mnohých nemocí, proto neopomeňte opatřiti sobě „Vade mecum“ včas, litovati toho nebudete.

Hlas z obecnosti: „Vade mecum“ u mně se dobře osvědčuje. M. Aichlerová v Hostinném.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

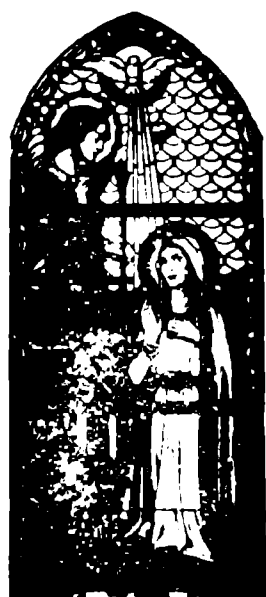
Barevná kostelní okna

v odbor. provedení
shotovnje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebouchovicích a Hradce
Králové.

Čestný a rozpočty na potěšení
sdarva.

Evropská válka.

Válka srbsko-rakouská vznikla pro zákeřnou velkosrbskou propagandu, pro její vyzývavost, pro srbské atentáty, proti kterým se musil náš stát postaviti rozhodně na odpor.

Srbové se starali, aby odtrhli od naší říše netoliko Bosnu a Hercegovinu, ale také Chorvatsko-Slavonii, Krajinu, Istrii, zkrátka chtěli utvořiti náslýným způsobem Veliké Srbsko a to i proti vůli slovanského obyvatelstva jižních zemí rakouských. Že by Velké Srbsko nebylo pro jižní Slovany rakouské žádným štěstím, to vidíme přec z toho, jak se nyní v témž Srbsku vede Bulharům, kteří připadli po válce balkánské pod vládu srbskou. Vystupuje se proti nim tak despoticky jako dříve pod vládou tureckou.

Rusko jest jedinou velikou říší slovanskou a zeptejte se Poláků i Ukrajinců, zda v carismu spatřují posilu svých národních a kulturních zájmů. Podobně by to dopadalo za stávajících okolností v zmohutnělém Srbsku. Uvažme, že Slovinci a Chorvati jsou horlivými katolíky a nejvěrnějšími poddanými Habsburské říše. Dávali by Srbové těmto národům snad větší pardon než pravoslavným Bulharům? S jidlem roste chuť, až by tedy Srbsko zabralo další území, pak by jeho pánovitost neznala mezí. Kdo smýšlí se Slovanstvem upřímně, nechť se jen zeptá Chorvatů bosenských, zda by se jim líbilo ujaření od Srbských spoluobčanů.

Ovšem radikální živly zapomínaly se ptáti, co říkají srbské agitaci Slované katolíci. Hlas katolíků neexistoval pro fanatické „protiklerikály“, odtud tedy bylo tolik nedorozumění a takové matení veřejného mínění.

Protirakouská agitace srbská již bujela dávno dříve, než Srbsko nabylo dechu k jakýmkoli výbojům a než se postaralo aspoň trochu snesitelně o kulturní a hospodářské dobro vlastního lidu. Již r. 1908 propukla srbská agitace velice vášnivě z té příčiny, že Rakousko anektovalo Bosnu a Hercegovinu, ačkoli tyto země náležely přece právem Rakousku za jeho péči již dávno.

Vždyť v Bosně postarano o slovanský lid obrovským nákladem našeho státu daleko lépe, než v samém Srbsku. Srbsko však harašilo zbraní, jako by mu byl někdo něco bral. Došlo k rakouské mobilisaci, která byla provedena tak obratně, že by bývali bojovní Srbové na jisto poraženi. Měli co děkovati jen veliké mírumilovnosti Habsburského domu, že neutrpěli velikou porážku a že se pak mohli pohodlně připravit na válku s Tureckem. Srbská vláda 31. března r. 1909 tedy vydala slavnostní prohlášení, že anexí Bosny a Hercegoviny není na svých právech zkrácena, že změni svou taktiku a žítí bude přistě s Rakouskem v přátelsky sousedských poměrech. Leč brzy na to sama srbská vláda a armáda podporovaly nové štvance protirakouské. A když srbské časopisectvo spílalo Rakousku způsobem přímo nepřítelstevným, vláda srbská ani prstem nehnula k zastavení takového řádění.

Srbsko sice po válce s Tureckem a Bulharskem krvácelo z mnoha ran, potřebovalo nejméně desíletého oddechu, aby tam nastaly poměry normální a aby srbské království si zabezpečilo držení toho, čeho získalo. Ale místo klidné kulturní práce pomýšlelo Srbsko na nové výboje. Štvavá agitace jistě se neprováděla k vůli zlepšení losu Srbů bosenských, protože o tyto bylo v naší říši postarano lépe, než v samém Srbsku. Srbům v Bosně se vedlo lépe než katolickým Chorvatům, zaujímali přední významná místa, dostávali všechny státní objednávky. 600.000 bosenských pravoslavných Srbů ovládalo situaci a převládalo nad 400.000 katolických Chorvatů.

Leč násilné převraty a krveprolití již přešlo agitátorům velkosrbským v krev a morek kostí. Vzpomeňme, že nepokojní politikové srbského roku 1903 zavraždili vlastního krále. Skupina lidí těch, kteří buď při vraždě spolupůsobili anebo veřejně se z ní radovali, jest rusofilská a vášnivě protirakouská. Tato skupina štvála do celní války proti Rakousku, čímž velice utrpěl i průmysl český. Horká krev velkosrbská se neuklidnila ani po druhé rakouské mobilisaci. Druhá naše mobilisace r. 1913 byla by rázem změnila vítězný jásot Srbů v nářek, kdyby se byla proměnila ve válku. I tehdy veliká mírumilovnost rakouského císaře odvrátila velikou válku.

Letos však došlo k bezcitnému atentátu proti arcivévodovi, který spěchal do Bosny, aby slovanskému obyvatelstvu prošel. Seznalo se, že atentát jest dílem srbských odpovědných diplomatů. Měla tedy naše říše, která byla neustále drážděna, přestati ještě po třetí na pouhé mobilisaci? To by bylo znamenalo rozmnožovati vojsko v Bosně do nekonečna a slyšeti ke všemu jízlivé poznámky těch, kteří agituji pro Velké Srbsko. K válce tedy po neustálých provokacích srbských došlo musilo, aby konečně přestaly nesnáze, které dusily všecko pokojné obyvatelstvo rakouské.

Leč vzplanutí války také na jiných místech neděje se pouze pro Srbsko. Pro některé státy

bylo vzplanutí boje na Dunaji pouze záminkou k započetí války. Co se dlouho připravovalo, vzplanulo najednou a došlo by k tomu v čase nejbližším, i kdyby nebylo boje se Srbskem. Samo Rusko rozhodně nyní nehraje úlohu šlechtěného obránce utiskovaných. Vždyť Srbsko vystupovalo výbojně a zákeřně. Po vraždě krále srbského, po zavraždění arcivévod Františka Ferdinanda a po spáchání jiných atentátů srbských by špatně Rusku slušelo ujišťování, že se chce zastati nějakých utiskovaných ubožáků. Rusko má zřetel k Dardanelům, jimiž nemůže proplouti. Aby se uvolnilo, dalo za to ve válce krimské a později turecké obrovské tisíce životů a miliony svého jmění. Snažil se i nyní porazit všechny, kteří mu překážejí ve velikém rozpětí a kteří svým obchodem a průmyslem vítězně s Ruskem soutěží. Leč car si měl uvědomiti, že má plno nepřátel vnitřních mezi ruskými revolučními živly, které mu nikdy neodpustí jakékoli obmezení vlastních snah. V Rusku jsou pro válku dva směry, a to oba protichůdné: jeden má na zřeteli seslání Ruska, druhý však rozvrat. V Rusku jest palčivá otázka finská, kterou budou hledět Švédové v nejpřihodnější okamžiku rozluštit, jsou tu nepokoje na Kavkaze, jsou tu nespokojení Ukrajinci a Poláci, kteří sní stále o slávě staré Polsky, na vhodný okamžik číhá Japonsko, žádající nehorázné výkupné za svou neutralitu, mír Persie visí na niti. Tedy taková situace Ruska není stkvělá. Francie touží po odvětě za Sedan, Anglie závidí Německu veliký obchodní rozmach a chce ukázati převahu svého loďstva, které má za úkol ohromiti koloniální politiku německou a přetnouti spojení Německa s Amerikou, hlavní to zásobárnou Německé říše.

Dosavadní zprávy z válečných polí však svědčí o tom, že se plány nepřátel naší a Německé říše značně hatí, zkrátka že k velikým událostem jak Rakousko tak Německo připravily se velice důkladně.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*která jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Volné listy.

Husův rok a učitelstvo. Uznáváme bez zaujetí a sobeckosti, že učitelstvo má právo oslavovati Husa jako každý jiný Čech. Máme však při tom, jako lidé kulturní a národní, cti dbalí, ten důvodný požadavek, aby se oslava děla důstojně a vážně. Mluvíti však také, že se má Husův rok oslavovati i tělocvikem, tak jako by byly i nějaké husitské přemety a veletoce, jest úžasnou malicherností a úsudkovou zakrňlostí, která sama dobře stačí, aby nás v cizině uvedla v posměch a ukázala, že v Čechách dospělí lidé běhají ještě v dětských košíkách. Myšlenka o husitském tělocviku byla uveřejněna ve „Školském Obzoru“ a podepsal se: Pátek.

V našich časopisech českých co do Husova roku hemží se vůbec takové nesmysly a vyslovují se taková mínění, že člověku přechází zrak a sluch. Na příklad v „Hlídce Času“ 54. pod nadpisem „Pedagogika“ mluví A. Ú. (asi Úlehla) takto: „Hus a Komenský jsou duchovními tvůrci českého školství: Hus dal mu příklad dokonalé povahy mravní, Komenský dal mu didaktiku. Hus vytýčil ideál mravní.“ Aby pak pisatel vyřal si pořádný políček, mluví v zápětí o vědecké etice, která podává soubor mravních pouček, založených na exaktním poznání biologickém, psychologickém a sociologickém. Tím páni povídají: „Hus a Komenský zakládali mravnost a povahu člověka na zásadách křesťanského náboženství, my však pokrokoví učitelé chceme, aby se nábožensko-mravní základy křesťanské ze škol vyhodily a na místo nich aby se zavedly mravní předpisy vědecké.

A v tomto spojení oslavujeme Husa a Komenského a proto říkáme, že Hus a Komenský pro české školství vytýčili mravní ideál. — Prosim, taková logická strážidla robí pokrokoví učitelé a mají tolik odvahy, že s nimi jdou ještě na veřejnost, aby každý soudnější člověk snáze mohl prohlédnouti úsudkovou jejich slabost.

Dříve bývávalo jinak. Chtěl-li kdo něco směrnatného povědět, přemýšlel a důkladně se připravoval, aby nebyl postižen v nevědomosti anebo aby nebyl zahrnut výsměchem. Dnes však zásluhou české pokrokovosti množí se lidé, kteří zakoušejí proto tolik žertovné nehody a proto tak málo soucitu se jim dostává, že, pronášejíce dle domněni svého veliké pravdy, hned v druhém řádku nevědomky vyvracejí, co v prvním tvrdili. Jest to jakýsi samohyb frásí, přemílání slov a žvanění bez míry a konce, jest to divadélko, na němž loutky sem a tam poskakují, rozhazují rukama a papouškují nadiktovaná hesla. Na příklad ten kolovrátek o vědecké etice. »Zaveďte do škol vědeckou mravouku, která učí mravnosti, jak toho žádá věda.« Tak si přejí pokrokoví učitelé a s nimi p. A. Ů. v »Čase«.

Ale co ta vědecká etika vlastně jest, o to páni neběží. A to žijeme v době, která dle pokrokářské fráse všechno zkouší a nepřijímá nic, co by nebylo dokázáno! Ba nikoli, holentkové! Vy nebadáte, ba vy ani nepřemýšlíte, neboť vám jednoduše postačí, vysloviti jisté tvrzení a hned žádati, ba komandovati, aby se toto tvrzení vaše uznalo. Vy se smějete víře katolické, ale sami bez silné a naprosté víry nebyli byste tím, čím jste, totiž pokrokovci. Kdyby si někdo dal práci a zjistil, co ve vaší duševní zbrojnici jest vědecky dokázáno a co spočívá na pouhé víře, rázem by vaše vědecká lvi hřiva opeřichala.

Jest vědecká mravouka vůbec možná? Této přirozené a tak srozumitelné otázky pokrokoví učitelé dosud si nedali. A přece tato otázka ve věci, o níž jde, zaujímá hned místo prvé. Každý myslící člověk, vyslovuje-li nějaký požadavek, předem všeho zkoumá, zda požadavek ten lze učiniti skutkem, ale pokrokoví učitelé, žádající do škol tak zvanou »vědeckou etiku«, o možnosti její vůbec neuvažují, pročť stihá je trest povrchnosti a nemyslivosti. Mohli bychom se tu řídit logickou zásadou: co se bez důvodu tvrdí, to možno bez důvodu popřít. Ale význam věci jest tak životní, že dlužno o tak zvané vědecké etice podrobněji promluvit.

Pokrokoví učitelé neuvědomují si povahu problému, o němž tak důrazně hovoří. Již Plato v »Dialogích« praví, že jenom ten může ušiti oblek, kdo se tomu řemeslu vyučil a že každý, byť sebe učenější a moudřejší, v krejčovně uznává svoji neschopnost. Naši pokrokoví se však tak přepokrokařili, že uznávají sice nezbežlost svou v tom kterém řemesle, ale za to nepřipouštějí svoji slabost, ba nemožnost rozhodovati v otázkách tak nesmírně důležitých a velice složitých, jako jsou otázky nábožensko-mravní.

Vůči pokrokařům našim a vůči pokrokařům celého světa tvrdíme, že »vědecká etika«, o které se přičiňují, jest vůbec a naprosto nemožná, a jest smutné dosti, že je o tom musíme poučovati právě my, jimž neúnavně přezdívali zpátečníkům a nevědomcům. Dříve však, než zděláme důkaz, jest záhodno vysvětliti postup a duševní proměny, kterými se stalo, že o vědecké mravouce počali v Čechách hovořiti také naši pokrokaři. Pověme to stručně. Přišla doba, kdy filosofové vydali heslo, že důstojnost jedincova vymáhá, aby člověk nic neuznával za vůdčí pravidlo, co vlastním rozumem neproniká a nepoznává. Tím prohlášen byl odpor proti každé autoritě, a ve věcech nábožensko-mravních byl to odpor proti autoritě církevní. Postupem doby na tomto nábožensko-mravním poli dle receptu pánů filosofů vybujely takové individuální rozumy, zmatky, subjektivní pokusy a z toho vzešlá praxe, že padla mravnost vůbec. Tím páni filosofové dožili se důsledků nezřízeného individualismu názorně. Jest zle, uvědomili si filosofové a počali hledati pomoci od mravní zhouby. Tak vyrostlo ve vůdčích myslích přání, aby se proti různým míněním jedinců postavily objektivní (nestranné) jistoty. Chápají, že zákonodárství, jmenovitě v oboru mravním, jest jen tehdy možno, dokáže-li se, že jsou jisté objektivní a na soukromých výkladech jedinců nezávislé požadavky. Jinými slovy, na místě základů náboženských mají se mravnosti podložiti vědecky nestranné pravdy, aby mravnost chráněna byla od individuálního zatemňování a všelikých vášní a slabostí. Tím jest řečeno, že pramen mravnosti nebude již v nábožensko-mravních zásadách a církevní tradici, nýbrž v universitě. Kdo dodělá se filosofického doktorátu, nabude tím zároveň oprávnění dávat odpovědi na základní otázky našeho života, a učeneč stane se zákonodárcem ve věcech mravních.

Ale všechny pokusy v tomto oboru selhaly, o čemž rostoucí spousty mravní přesvědčují více, než jest potřeba. Přes to však neustávají snahy zavést mravnost bez náboženství. Pokrokoví učitelé kasají se jen což. Pan A. Ů. v »Čase«, jak již

podotčeno, chce vědeckou mravouku založiti na biologii a sociologii. Dokážeme mu tedy, že opisuje hesla, jichž nechápe a jimž naprosto nerozumí. Víra, že lze badáním biologickým a vůbec zkoumáním vědeckým nahraditi v mravouce základy náboženské, jest možná jen u takových duší, které povahu problému vůbec neznají. Jest na příklad možno změřiti vědecky dráhy hvězd, jest možno v biologii vědecky zjistiti rozličné životní jevy, ale, tážeme se: jest možno vědecky měřiti a pozorovati lidské činy? Nebylo již řečeno, že člověk sám sobě jest největším tajemstvím? Kdo zná tajuplné lidské srdce, to mofe různými ukrytými podněty, kdo se osmělí tvrditi, že všechny lidské činy jsou stejny? Kdo by nevěděl, že právě tady projevuje se pestrost individualit, jimiž jednotlivci se různí, protože prostředí jejich jest tak nepodobné? Každý člověk, jenž věci rozumí, musí uznati, že na tomto poli lidských činů vědecké zjišťování jest nemožno. Věda spočívá na základech empirických. Empirické vědy jsou ty, které se zakládají na zkušenosti, to jest na pozorování a zkoumání toho, co jest skutečné a co děje se dle určitých zákonů. Empirikem nazýváme stoupence té filosofické soustavy, která všechny poznatky vyvozuje výhradně ze zkušenosti.

V oboru lidských konání tedy určité zákony na podkladě zkušenosti vědecky odvoditi nelze. Jak se tudíž odvažuje A. Ů. v »Čase« tvrditi, že jest možno vědeckou mravouku sestaviti na základech biologických a sociologických?

Jest člověk bytostí pouze fysickou? Že člověk jest bytostí nejen fysickou, ale také mravní, uznávají sami pokrokaři a všichni jejich vrstevníci, kteří se otázkou mravnosti tolik zaměstnávají, snášejíce se s námi, že bez mravnosti lidská společnost nemůže obstáti. Tím sami dávají na jevo, že obor mravního dění zásadně liší se od dění fysického, neboť kdyby byl člověk bytostí pouze fysickou, o mravnosti nebylo by ani řeči. Nuže, když všichni tito volnomyšlenkáři svou starostí o mravnost uznávají rozdíl mezi děním fysickým a zájmy mravními, jak mohou se dopouštěti té křiklavé nedůslednosti, že zákony odvozené z dění fysického chtějí míti podkladem pro dění mravní, které jest zásadně a podstatně řádu jiného?

Pokrokařský požadavek vědecké mravnosti, nebo jinými slovy, požadavek, aby vědeckými zákony ze světa fysického měřeny a řízeny byly projevy mravnosti, byl by jak tak odůvodněn, kdybychom posud žili v náivních dobách materialistických, kdy se tvrdilo, že třeba jísti hrách, čochku a jiné potraviny, aby člověk stal se inteligentním. Čím více fosforu, tím více inteligence — čím větší mozek a čím četnější mozkové laloky, tím mohutnější duševní nadání. Ale těmto nevědeckým fantasiím, chvála Bohu, již jsme odrostli. Jakmile bylo zjištěno, že myšlenka ovládá substanci mozkovou a že duch a hmota jsou bytostí zásadně rozdílné, rozsvítlo se i lidem nenáboženským, že důsledně i mravnost nemůže býti řízena pravidly vyvozenými ze světa fysického a že není možná tak zvaná mravnost vědecká.

Síla ducha jest nezávislá na zákonech a síle hmotného těla, síla vůle jest odlišná od síly svalové, ctižádost jest rozdílná od hladu, touha rozlišuje se od žízně. Co mají společného s kyselinou uhlíčitou pojmy dobrého a zlého? Čím trojhran, kruh nebo čtverec souvisí s dobrotou, šlechetností nebo odvahou? Zná-li vědecky, abychom mluvili s p. A. Ů. z »Času«, z oboru biologického oběh krve, jak ně tato vědomost ponouká, abych nelhal? Jsem-li dobře obeznámen s hlavními vědeckými zásadami fysiky a chemie, jak mě znalost tato vychovává, abych se nemstil a činil dobře svému bližnímu? Však dosti příkladů! Nikde neznamenáme, že by hmota působila v zákony mravní, důsledně zákonů ze světa fysického nelze podložiti konání mravnímu a důsledně není možná tak zvaná »vědecká mravouka«.

(Přítště dokončení.)

Hádka o gramotnost. »Čas« »Právu Lidu« nedávno vytkl, že i na zodpovědných místech v sociálně-demokratické straně jsou lidé hodné negramotní. »Právo Lidu« rozezlono kromě jiných věcí »Času« odpovědělo: »Negramotný je ruské označení pro lidi, kteří neumí číst ani psát. Čas o takových lidech na zodpovědných místech v naší straně neví, ale realistický žurnalista je vůči dělníkovi schopen každé hrubosti. Ostatně se nejnovější hrubosti v Čase hloupě vyjímají, když povážíme, že jeho papež, prof. Masaryk, nedovedl pravopisně česky psát ani po nabytí doktorátu a musel si dávat své české rukopisy kopravovat.«

Na tyto vývody »Čas« se vykrucuje takto: »Jednou Václav Vlček vyčetl prof. Masarykovi, že neuměl v mladších letech česky a že proplétal spisovnou řeč rusismy. Prof. Masaryk vystudoval gymnasium i universitu po německu. Přes to znal ze slovanských jazyků polštinu a ruštinu a že by česky neznal, jest tvrzení zlomyslné. Tuto Vlčko-

vu výtku přitáhlo však za vlasů Právo Lidu a napsalo, že Masaryk nedovedl pravopisně česky psát ani po doktorátu. V tom znění Právo Lidu mluví nepravdu. Ale stalo se to proto, aby jeho poměr k Času a Masarykovi byl docela průhledný: poměr zlomyslnosti a nepravdomluvnosti, poměr snižování a tupení.«

»Čas« marně věc zatemňuje. Stačí přečísti si jen kapitolu bojů mezi realisty a zesnulým Vlčkem, a pozná se, že Masaryk byl velmi chatrným znatelem mateřského jazyka v době, kdy každý člověk v Čechách se domýšlel, že mladý universitní profesor česky správně umí psát i také mluvit. A nedostatek tento jest tím pozoruhodnější, čím prudčeji Masaryk hnál tehdy útokem proti »Rukopisům«, které přece předpokládaly nejen běžnou, ale také odbornou znalost jazykovou. Necht' si jen »Čas« vzpomene, jak mu Vlček tenkrát nastříhal na kabát, když zřejmě pravopisně, mluvnické a slohové chyby Masarykovy vykládal a obhajoval tím, že to jsou rusismy.

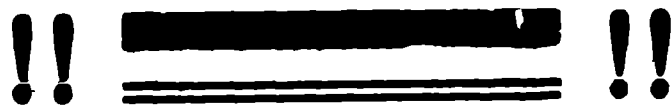
Vlček Herbenovým rusismům vysmál se jmenovitě tímto místem z dopisů Masarykových: »Prosim a udělejte mi milost uvěřejněním... A Vlček maloval pánům záda velmi důkladně: »Student Masaryk r. 1875 byl už zázračný fenomen, toť se ví. Ta zázračnost a fenomenálnost, jmenovitě i převeliký jeho pokrok v Slovanství, jsou dokumentárně dokázány tím, že vynikal hrubou neznalostí svého rodného jazyka, že chtěl se vyjádřiti v češtině, psal barbarskou slátaninu, nad kterou méně shovívaví čtenáři, než jsem já byl, ruce sprásknou. Ještě na samém konci r. 1879 netroufal si Masaryk své německé pojednání sám do češtiny přeložiti, když je chtěl dostat do českého listu — a o tři léta později byl už profesorem české university, hned potom i redaktorem českého časopisu, speciálního orgánu pro všelijaké »rusismy«, a toť se ví, také zázračného a fenomenálního. Rusismus! Tu je najednou zcela nový pytel, do kterého se vejde více než do Montblanku, kdyby byl dutý jako skleněný poklop. Když »student« Masaryk roku 1875 nejspíše lichometnictvím spojil se slohovým mrzáctvím: je to rusismus. Když profesor Masaryk letos napsal, že čeští poslanci již v dubnu r. 1867 výslovně uznali prosincovou ústavu, která nota bene teprve v prosinci r. 1867 na svět přišla: je to rusismus. Když Herben, který všem lidem hnidy víská a každého mistruje, když ten píše »slova s opatkem« a rozumí při tom »kramflek«, t. j. podpatek, je to rusismus, co? Když Ma-char na př. ve své »Magdaleně« píše: z něj místo z něho, majitelka čtyřech domů místo čtyř, dcerky kráčí místo kráčeji, dámy se poroučí místo poroučeji, hničích listů místo hničících atd... — jsou to, prosím, samé rusismy. Och, ctná kompanie, vy jste těch mluvnických, pravopisných, literárních, logických, mravních, politických, sociálních a jiných »rusismů« již tolik vyrobili, že kdyby na ně měly býti vystaveny zvláštní magaciny, povstalo by město asi ne menší než Praha.«

My se své strany dokládáme, že tato ctná kompanie popřela při nás, katolicích, vlastenectví a českého ducha. Toho, prosím, odvážili se lidé, kteří nemají jazykového citu a kterým český pravopis a fraseologie působí největší potíže. A jest pamětihodno, že vlastenectví naše popírá člověk, který se psával Vlastimilem, ale později se za to zastyděl a pojmenoval se Thom. Garigue Masarykem.

Dokonalé opravy a pozlacení
oltářů, kazatelen, soch atd.
provádí
Jos. Řehna, dt. A. Ontl,
odborné pozlacenství a polychromie
v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.
Umělá polychromie
soch a křížov. cest.
Návrhy a rozpočty zdarma.
Na skladě křesť. náhrobní, nástěnné a vlaho druhu
rámce a obrazy. Založeno v r. 1868.

Sociální demokracie a nynější válka.

Hlavní orgán soc. demokracie v Rakousku »Arbeiter-Zeitung« vydávala se dosud za mezinárodní mluvčího soc. demokracie. Leč 5. t. m. v úvodníku věnovaném schůzi říšského sněmu německého (ze dne 4. t. m.) praví, že kostky jsou vrženy, které jistě padnou na strom vítězství »svaté věci německého národa.« Svět, jehož veliká část nyní zbrojí proti německé říši, musí se přesvědčiti, že v boji o svou státní neodvislost, v boji o národní čest Německa celý německý národ jest jednotný a zůstane jednotný až do poslední kapky krve. »Přítštné dobám jest souzeno rozhodnouti, jednala-li diplomacie správně

Nepřehlédněte!

Výhodná příležitostná koupě pro knihovny!

	místo K	jen K
Máj, roč. X. Stran 629	12—	5—
Zvon, roč. XII. Stran 780	12—	5—
Zvon, roč. XIII. Stran 780	12—	5—
Vlček: Spisy, seš. 1—24	5.80	3—
Kosmák: Obrázky z Kukátka		2.30
Tolstoj: Vzkříšení, 512 str.	1.80	1—
Tolstoj: Povídky, 436 str.	1.60	—90
Lie: Vojta Proklouz, str. 140	1.20	—70
Seldlová: Kuchařka Jiřetinky, str. 245, váz.		2—
Sahula: Rozmarné příběhy, I.	2.20	1.80
Sahula: Rozmar. příběhy, II., str. 176	1.80	1.40
Sahula: Veselé chvíle, str. 270	2.20	1.80
Brynych: Štůt víry, str. 108	1.20	—50
Mimra: Obrázky ze smíšené osady, str. 168	—86	—50
Brodský: Naši přátelé, str. 100	—60	—40

Kdo se chce naučit německy, kup si výborné příručky:

Schulz-Vorovka: Vzorňá cvičení řeči německé, váz.	3—
Vymazal: Lidová učebnice němčiny	1.50
Schulz-Vorovka: Rozmluvy Cacha s Němcem, váz.	2—
Glaser: Německy snadno a lehce	1.40

Pro turisty veškeré cestopisy, průvodce, mapy a plány lze dostat v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

a muselo-li všechno dopadnouti tak, jak dopadlo. Nyní je v sázce německý život, a tu není kolísání ani váhání. Německý národ jest jednotný v železném, neodvratném rozhodnutí, že se nedá ujařmit, a smrti ani ďáblu se nepodaří tento veliký, zdatný národ, náš německý národ podmaniti.

„Corriere della Sera“ o francouzských soc. demokratech a pověstném protimilitaristovi Hervéovi přinesla z Paříže tento telegram ze dne 2. srpna:

„Vzhledem k mobilisaci připravila policie seznam syndikalistů i anarchistů, kteří měli býti pod silnou stráží posláni do zvláštních táborů. Ale vláda prohlásila, že onoho seznamu nepoužije, poněvadž důvěřuje ve vlastenectví celého národa.

Konfederace práce, která vždy hlásala všeobecnou stávkou v případě mobilisace, uveřejňuje provolání k proletářům francouzským, v němž praví, že učinila poslední apel na mezinárodní sdružení dělnické, aby byl zachován mír; zároveň vzdává se konfederace práce veškerého úmyslu stávkou a dodává:

„Matky, které pláčete v tomto okamžiku, učinili jsme vše, abychom vás ušetřili této bolesti, ale marně! Dnes nemůžeme než litovati hotové události!“

Gustav Hervé zaslal ministruojenství list, v němž žádá jako zvláštní přízeň, aby byl vřaděn do prvního pluku pěchoty, jenž půjde na hranice.

Polští sociální demokraté vydali provolání, podepsané výkonným výborem své strany. V provolání se praví: „Epochální okamžik pro naši zemi a náš národ nastává. Okamžik pro započetí boje proti věčnému nepříteli Polska, svobody a evropské civilisace, boje proti carismu . . . Boj proti ruskému carství je bojem s nekrutějším utlačovatelem národů, boj s tyranem Polska, s nepřitelem svobody a našeho vývoje. Tento boj je naší nejsvětější povinností, jestliže chceme pracující třídu polské zářnou budoucnost přivoditi, jestliže chceme svobodným národem býti, který je hoden státi se členem velké rodiny národů. Připravujeme-li se pro válku s carismem, splňujeme povinnost nejen vůči sobě samým, ale též vůči celé pracující třídě Evropy . . . Hanba a prokletí těm Polákům, kteří v okamžiku, kdy rozhoduje se o osudu naší národnosti, po bok svých potlačovatelů, po bok carského vojska vstoupili . . . Shlížejíce na snahy zrádců a lokajů s opovržením, připravujeme se k činům, které nutny jsou, aby carismus byl co nejvícekráte poražen . . . V solidaritě mocni, pro boj velikostí a svatostí naší věci nadšení, očekáváme budoucnost!“

Z Gelsenkirchenu telegrafováno 9. srpna: „Ve zdejšíh průmyslovém úzení táhl dnes průvod sociálních demokratů s prapory v pravici a s rudými prapory v levici ku pomníku Bismarkovu. Tam složili sociální demokraté z pochodní hranici, spálili rudé prapory a rozvinuli prapor národní. S jásotem se opět vrátili.“

Příprava na tureckou vojnu r. 1556.

Na obecném sněmu zemí koruny české r. 1556 ve středu po neděli provedení bylo konstatováno, že král český Ferdinand I. žádal stavy za obranu křesťanstva proti Turku. Tudíž ustanoveno: „Poněvadž ty všechny těžkosti na křesťanstvo Bůh všemohůcí pro hříchy naše dopouští a rozličné divy a zázraky na obloze nebeské i jinak ukazovati a jako nás k polepšení životův našich a od hříchův odstoupení napomínati ráčí, tehdy nic jiného nenejde, než že hněv veliký Božský na nás pro hříchy naše se vylévá . . . Pro ukročení jeho hněvu svaté milosti . . . takto se pokoušiti a k němu utéci máme. Předkem, aby jeden každý sám upřímným a skroušeným srdcem obrátě se k Stvořiteli svému, hříchů aby přestal a za pomoc všemohůcího Pána Boha žádal, tudíž při poddaných svých takto nařídil: aby všech hříchův páchání, cizoložstva a hanebného vožralství nechali a v neděli svatou i v jiné svátky do kostela na kázání slova Božího a ke mšm svatým aby se k náboženství scházeli . . . Což se pak pomoci proti těmž nepříteli Turku dotýče, na tom jsme se svolili a snesli: předkem jeho Milost Královská s komorou svou, knížata též s komorou svou, statkův podle důchodův svých, páni, rytířstvo, Pražané i jiná města, preláti, opatové, proboštové, jeptišky, kněží, farářové, kteří na farách jsou, i jiní klášterové, mistři, kolegiátové, manové, dědiníci, svobodníci, nápravníci, dvořáci, svobodní rychtáři, kteřížkoli statky pozemské i zápisné a jakéžkoli jiné mají, neb platy komorní, v jednédaždě zemi i městské šosovní šacovali, kromě těch farářův a kněží, kteříž by na platích komorních aneb platův na statcích pozemských neměli, též také i ti, kteříž peníze na ourocích, listech aneb na jakýchžkoli užitečích mají, tak jakž nahoře dotčeno jest, zachovati se povinni jsou.“ Všichni „mají v listech svých přiznávacích doložiti a se přiznati, co se na jednoho každého zboží a panství šacunkův zběhne a sejde, aby osoby volené k vybirání takového šacunku dokonale vrozuměti mohli, co jeden každý od sebe a poddaných svých z toho šacunku dáti a spraviti povinen jest. A tak jeden každý podle takového šacunku z jednoho tisíce kop grošův českých dvanácte kop grošův českých dáti má . . . Každá země má míti svého musthera a přisežného colmistra, a týž colmistr žádnému jinému takových peněz nemá vydávati nežli podle mustruňku tomu lidu válečnému, hejtmanu nejvyššímu polnímu, osobě jeho, což na jednu každou zemi služby měsíčně dáti se dostane, a cožkoli tak k sobě týž colmistr přijme a vydá, z toho té zemi počet pořádný bude povinen učiniti.

A mustruňkové aby se ode všech zemí na jeden den v místech rozdílných drživali, a jestliže by se to na kterém z rejtarů našlo, že by, svého počtu koní nemajíc, k mustruňku odjinud koní sobě vypůjčil anebo vozníky z vozu místo jízdných do mustruňku vzal, takový aby od nejvyššího hejtmána skutečně trestán byl.

Item, aby na jeden kůň rejtarům, zbrojným, buď kopiníku neb střelci, na měsíc služby buď po desíti zlatých rejnských, a k tomu ke dvanácti jízdným vůz se čtyřmi koňi a ten vůz dvacetí zlatých placeno a dáváno bylo; k tomu rytmistru, kterýž by buď tři neb čtyři sta koní víc nebo méně vedl, z každého koně jednoho na kuchyni na měsíc jeden zlatý a na čtyři drabanty po šesti zlatých; item, fendrychovi dva žoldy a drabantu jednomu jeho šest zlatých; item, kaplanu dva žoldy; item, písaři polnímu dva žoldy; item, tulmači jeden žold; item, trubači, který zbrojný a dobrý kůň pod sebou míti bude, dva žoldy; item tomu, kterýž do vézení sází a německy se jmenuje štokmastr nad třmi nebo pěti sty koňmi dva žoldy a dvěma pacholkům jeho po šesti zlatých rejnských; item, vachtmistru dva žoldy a jeho drabantu šest zlatých . . . A tak od žádné země přes toto vyměření lidu služebnému více se dávatí nemá.“

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádanky.

Papežské smírčí soudy.

J. Ježek o tom v „Hlasech katol. spolku tiskového“ napsal:

»V V. století papež Innocenc I. je prostředníkem mezi Římem a císařem Honoriem; papež Lev I. Veliký mezi východní a západní říší římskou, mezi Attilou a Římem. — Papež Anastasius II. byl r. 496 požádán od krále Theodoricha a byzantské-

ho císaře Anastasia I., by zprostředkoval mír, což se mu za pomoci vyslanců, římského patricia Festa a biskupů Cresconia a Germana skutečně podařilo. — Papež Jan II. prosil r. 533 krále gotského o mír. — Papež Agapit I. odebral se r. 536 na prosbu gotského vládaře Theodata do Cařihradu, by smířil ho s císařem Justinianem I. — Řehoř I. Veliký byl zvolen za rozhodujícího soudce mezi longobardským králem Agilulfem, městem Římem, exarchou a císařem. — Jan IV. dožádán za rozhodčího mezi exarchou Theofilaktem a vévodou Gisulfem z Beneventa. Události, kdy papežové objevují se jako smírcové, vynikají zejména v VIII. století, kdy papežové byli zároveň i vladaři a rozhodnutí jejich mají tudíž ještě větší význam. — Tak papež Řehoř II. zabránil velikému krveprolití mezi císařem Lvem Isaurským a Itálií, a svou domluvou r. 716 polhul longobardského krále Luitpranda, by se Lvem Isaurským se nespojoval. — Štěpán II. odvrátil r. 752 svou výmluvností válku mezi Desideriem a Rachisem. — Papež Zachariáš (741—752) požádán od exarchy Eutychla a města Raveny za smírčího soudce; jemu se také podařilo smířiti krále Luitpranda s Ravenňany. Týž papež získal longobardského krále Rachise, že se mu pokouší, a mimo to rozhodl při mezi Childerichem III. a Pipinem. — V IX. století byl papež Štěpán V. tážán o radu králem burgundským, jemuž poradil, aby Ludvík, syn Bozoův, byl zvolen za krále. — Papež Jan IX. (898—900) smířil krále Berengara s Lambertem. — Jan XV. byl r. 985 žádán o rozhodný výrok mezi králem Hugonem a Franky ve při s Arnulfem, synem Lotharovým. Smířil také anglického krále Ethelreda s Richardem Normanským. — Lev IX. (1049—1054) smířil císaře Jindřicha III. s vévodou Bohumírem Lothrinským a později s Ondřejem, králem uherským. — Papež Viktor II. (1055—1057) svým slovem zamezil válku mezi Jindřichem III. a Ferdinandem Kastilským. — V Zofeldu, kam sám cestoval, způsobil mír mezi císařem Jindřichem a Bohumírem Lothrinským. — Alexander II. (1061—1073) snažil se smířiti Jindřicha IV. se Sasy; podobně i Řehoř VII., jeho nástupce. — Papež Urban II. (1088—1099) smířil dva bratry, Rogera a Bohemunda, vévody Normaniův, a mnohá ještě jiná knížata. — Řehoř VIII. smířil r. 1187 republiku Pisánskou a Janovskou. — Papež Coelestin II. (1191—1198) sjednal mír mezi Tankredem a císařovnou Konstancií. — Innocenc III. (1198—1216) byl žádán za rozhodčího od Norvéžska, Navarry, Portugalska, Arménie, Skotska, Polska, Uher a Dánska. Sjednal mír mezi Jindřichem Laskarisem a bulharským králem Ivanovičem. Na cestě do Pisy, kterou chtěl smířiti s republikou Janovskou, zemřel v Perugii. — Innocenc IV. srovnal r. 1249 spor krále Václava I. se synem králevičem Přemyslem Otakarem. — Řehoř X. (1271—1276) uzavřel mír mezi sicilským králem Karlem, Janovem, Bononií a Benátkami. Jeho výrokem dovolávali se Ghibelinové a Velfové, jemuž r. 1273 se podrobili. — Innocenc V. sjednal r. 1276 mír mezi některými městy italskými a králem sicilským Karlem. — Mikuláš IV. (1288—1292) ustanovil podmínky míru mezi aragonským králem Alfonsem, Karlem II. a Eduardem, králem anglickým. — Bonifác VIII. (1294—1303) byl smírčím mezi Benátkami a Janovem, mezi Francií a Aragonií, mezi francouzským králem Filipem Krásným a anglickým králem Eduardem III. — Pamětihodny jsou rovněž smlouvy, jež zprostředkoval papež Benedikt XII. (1334—1342) mezi Robertem Neapolským a Bedřichem Sicilským, jakož i smlouvy Klementa VI. (1342—1352) mezi Francií a Anglií, Kastilií a Aragonií, Toskánskem a Lombardskem, Janovem a Benátkami, mezi Uhrami a Johannou Neapolskou. — Mezi Janem II., králem francouzským, a Eduardem III., králem anglickým, byl smírčím papež Innocenc VI., jenž r. 1360 uzavřel mír v Bretigny.

Anglii s Francií smířoval rovněž Urban V. (1362—1370). — Řehoř XI. (1370—1373) udobřil Kastilii s Portugalskem, Aragonii s Navarrou. — Kalixt III. (1455—1458) zamezil válku mezi císařem Bedřichem a Ladislavem, králem uherským. — Mikuláš V. vyrovnal rozepře v italských republikách, pak spor mezi králem Alfonsem a vévodou Savojským. — Alexander VI. (1492—1503) rozhodl v rozepři Španělska a Portugalska o hranice jejich území. — Aby sjednal mír mezi císařem Karlem V. a Františkem I., králem francouzským, papež Pavel III., ačkoli byl již stařec, vydal se r. 1536 do Nizzy. — Papež Řehoř XIII. (1572—1585) prostřednictvím svého legáta Possevina vyjednal mír mezi Ruskem a Polskem r. 1582. — Když Rakousko a Španělsko nemohlo se dlouho shodnouti o Veltlin v kantonu graubundenském, rozhodl u věci té Řehoř XV.

Konečně uvádím papeže Lva XIII., jenž byl požádán, aby mezi Německem a Španělskem urovnal některé neshody. Z uvedených zde stručných dat je patrno, že papežové vždy o to se snažili, aby mír a pokoj mezi státy a národy byl zachován a zlo i hrůza války od nich byla odvrácena. Kdyby byl Napoleon III. r. 1870 papežem Piem IX. nabízené prostřednictví mezi Německem a Francií přijal, nebyl by se dožil pokoření u Sedanu, kde byl

komise na základě mezd v městě obvyklých. Jinak nutno práce vykonávat zdarma, leč byla-li odměna výslovně umluvena. Usnesení komise vyžaduje většiny hlasů. Při rovnosti hlasů přijímá se návrh, pro nějž se vysloví předseda.

Blokáda pobřeží království černohorského. C. a k. řadový kapitán Antonín Casa vydal 10. t. m. tuto deklaraci: Já podepsaný c. a k. řadový lodní kapitán Antonín Casa, velitel rakousko-uherských námořních branných sil v černohorských vodách, prohlašuji se zřetelem na válečný stav trvajících mezi rakousko-uherským mocnářstvím a královstvím černohorským na základě svého zmocnění: 1. Dne 10. srpna o 12. hod. v poledne začne skutečná blokáda pobřeží království černohorského brannými silami mně podřízenými. 2. Tato blokáda vztahuje se na pobřežní pás mezi 42. stupněm 6 min. 4 vteř. a 41. stupněm 52 min. sev. šířky, počítaje v to přístavy, zálivy, rejdy, ústí řek a ostrovy, které leží uvnitř těchto hranic. 3. Loděm a plavidlům spřátelených a neutrálních mocností jsoucím v blokováném území poskytuje se 24hodinná lhůta k vyplutí. Proti všem loděm, které poruší blokádu, bude se postupováti dle zásad mezinárodního námořního práva. — C. a k. ministerstvo zahraničních záležitostí notifikovalo tuto deklaraci způsobem předepsaným mezinárodním právem diplomatickým zástupcům pověřeným u c. a k. dvora.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 168.

Vklady na knížky 4½%
Vklady vázané výpovědi a vklady pokladničkové 4¼%

Církevní věstník.

Zprávy diecézní. U příležitosti zlatého kněžského jubilea vyznamenáni byli pánové: Jan Hejtmánek, č. konsistorní rada, b. vikář, děkan v Bystrém, Msgr. Pavel Rozínek, pap. tajný komoří, č. konsist. rada, b. notář, duchovní správce na Skalce, Petr Čáp, č. konsist. rada, školní rada, profesor v. v. v Litomyšli jmenování skutečnými rady a assessory b. konsistoře; Jan Lašovička, b. vikář, notář, děkan v. v. v Chotěboři, Josef Malich, b. notář, děkan, farář v. v. v Čáslavi, Josef Teplý, vik. sekretář, děkan, farář v. v. na Král. Vinohradech, Jan Vaníček, b. notář, děkan, farář v. v. v Karlíně, jmenování čestnými konsistorními rady. Ustanovení jsou pp.: Josef Pátek, farář ve Vrbici, farářem v Libici n. C., Jindřich Schwarz, administrator v Deštném, za kooperatora do Velké Úpy, Josef Pácal, administrator v Hnátinici, za administratora do Střenice, Josef Šumšál, kooperator, za administratora ve Vysokém Újezdě, Alexander Novotný, kaplan v Chrudimi, za kaplana do Poděbrad, Josef Pivoňka, administrator v Libici, za kooperatora do Bojanova, Hugo Bitterman, kooperator, za administratora ve Vrbici, P. Kassian Hek, z řádu Milosrd. Bratří, ustanoven za převora v Kuksu. — Zemřeli: vsdp. Msgr. Ant. Pogert, (V Vuln.), jubilar, papežský komoří, kanovník strážce, rada a přisedlí b. konsistoře atd. † 8. srpna, (naroz. 1833, vysv. 1855); vdp. Frant. Michalitschke, (V Vuln.), rytíř řádu Frant. Josefa I., b. vikář, děkan v Lanškrouně † 16. července, (naroz. 1846, vysv. 1873); p. Václ. Tejchman, (V Vuln.), farář Libštátský n. o. v Nymburku † 2. srpna, (naroz. 1851, vysv. 1876). — Uprázdňená místa: Bischofssteinská praebenda při katedrální kapitule, od 9. srpna, děkanství v Lanškrouně, patron kníže Liechtenstein, od 24. července, fara ve Vrbici, patron náboženská matice, od 1. srpna b. r.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové účtuje po čas války pouze od půldeváté do dvanácté hodiny polední, na což své komitenty tímto činí pozorný.

Zprávy místní a z kraje.

Za † Monsignorem Antonínem Pogertem, kanovníkem katedrální kapitoly u sv. Ducha. Z četných ztrát, které utrpěla katedrální kapitola úmrtím svých členů za poslední léta, je jistě úmrtí Msgra Pogerta nejbolestnější, protože zesnulý byl knězem zvláštních vlastností. Ač rodu Němec, byl Msgr. Pogert naprosto spravedlivým k českým požadavkům, ovládal češtinu slovně i písemně dokonale a nečině žádného rozdílu, když šlo o plnění povinností. Před příchodem svým do kapitoly působil zesnulý v duchovní správě na německých osadách, zastává úřad c. k. okr. školního inspektora německých škol v okrese lanškrounském. V kapitole působil přes 23 léta, vykonává svěřený ob-

sáhlý referát se vzornou důkladností a neúnavnou svědomitostí až do pozdního stáří, kdy tělesná choroba znemožnila mu činnou službu v konsistorní agendě. Pravou zbožnost svou dokazoval zesnulý neobyčejnou štedrostí, kterou podporoval všechny církevní a charitativní podniky. Ačkoliv nevládl jménem, udělal podpory aspoň z úspor svých skromných příjmů. Při všech svých zásluhách a vzácných vlastnostech byl Msgr. Pogert skromný a ke všem vřelý, takže získal si lásku všech, kteří dovedou ceniti význam dobrého, ryzeho charakteru. Želíme proto upřímně ztráty vzorného kněze a člověka, jenž zasloužil, aby zachován byl v dobré paměti. — Pohřeb zesnulého církevního hodnostáře v nynější pomutě době a při nedostatečné komunikaci nemohl ovšem vystihovati všeobecnou vážnost, jaké se zesnulý těšil v kruzích diecézního duchovenstva, ale přes to dostavilo se k pohřbu přes 30 kněží i ze vzdálených míst. Církevní obřady v domě smutku vykonal vsdp. gen. vikář dr. J. Soukup za asistence katedrální kapituly, načel celebraval v katedrále pontifikální requiem J. Exc. nejdp. biskup a připojil tklivou promluvu o vzácných vlastnostech zesnulého. Pohřeb městem vedl vsdp. gen. vikář, který také vykonal pohřební obřad na pouhovském hřbitově. Kromě kněžstva zúčastnili se konduktu zástupcové měst. rady s p. nám. Russem, zástupci důstojnického sboru s p. velitelem Driancourtem. úřednictvo c. k. hejtmánství s p. míst. radou Smutným, c. k. kraj. soudu s p. vrch. radou Vodičkou, zástupcové škol. úřadů s pp. řediteli, ctihodné sestry a jiní četní přátelé a ctitelé zesnulého hodnostáře. Bůh odplácí všechny jeho činy šlechetně radostí věčnou!

Městská rada dne 10. srpna učinila následující usnesení: Z vinkulované vkladní knížky Královéhradecké spojitelný, na niž uložen jest fond pro stavbu lázní v Hradci Králové, bude městským zastupitelstvem povolených 10.000 K pro nouzovou akci v době válečné vybráno a na novou vkladní knížku uloženo, z níž se budou potřebné obnosy postupně vybírat. — Za příčinou zavedení knihovního pořádku ohledně běhů labských č. kat. 280/14 a 280/15 ustanoveni byli důvěrníky pp. Ant. Pokorný, mistr komínků a Václav Javůrek. majitel domu v Hradci Králové. — Sociálnímu odboru postoupen byl přepis Svazu českých měst v král. Českém, v němž uvedeny jsou pokyny obcím a okresům ve příčině organizace různých akcí pomocných po čas války, zejména získání pracovních sil pro zemědělství, uklidňující, pokud se týče bezpečnosti vkladů v peněžních ústavech, humanních, na podporu rodin povolanců do války a péči o nemocné a raněné atd. — Nařízeno bylo, aby udržována byla čistota a pořádek v obecním domě čp. 122. — Rozhodnuto bylo o některých žádostech za chudinskou podporu.

Vyhledávka v příčné železniční dopravě. C. k. železniční dopravní úřad v Hradci Králové sděluje s purkmistrovským úřadem v Hradci Králové následující: „Tímto dovoluujeme si Vám oznámiti, že dráhou možno dopravovati zásobniny všeho druhu a palivo jako v čas míru do všech stanic bez výjimky, které jsou pro dopravu zboží otevřeny. Osvědčení městských obecních a politických úřadů není více zapotřebí.“

Žákovské sbory pomocné. Dle vyzvání školních úřadů mají býti utvořeny ze žáků středních škol v nynějších vážných dobách žákovské sbory pomocné k výpomoci jednak při pracích polních, v živnostech, v obchodech, v průmyslových závodech, k jednodušším pracím a posilkové službě veřejné, k podpoře akce Červeného kříže a pod. Ředitelství ústavů královéhradeckých (gymnasia, reálky, učitelského ústavu, dívčího lycea, obchodní akademie, odborné školy zámečnické) vyzývají proto své žáky a žákyne nejméně 14leté, kteří by se svolením svých rodičů prací takových se chtěli účastniti, aby se přihlásili buď korespondenčním lístkem u svého ředitelství, nebo osobně zápisem do příslušného archu v knihkupectvích pp. Melichara Píši a Tolmana. V přihlášce necht' uvedou přesně svou adresu a druh prací, jež by chtěli a mohli konati. Žáci, kteří v závodech, živnostech nebo při hospodářství svých rodičů nebo příbuzných jsou již činní, necht' to rovněž u ředitelství písemně ohlásit. P. T. korporace zemědělské, obchodní a průmyslové upozorňují se na zřízení žákovských sborů pomocných ze žáků zdejších středních škol (gymnasia reálky, učitelského ústavu, obchodní akademie, dívčího lycea, odborné školy zámečnické) a žádají se, aby v případě potřeby se přihlásily o příslušné síly pomocné u ředitelství c. k. reálky neb obchodní akademie. — Ředitelství c. k. gymnasia, reálky, učitelského ústavu, dívčího lycea, obchodní akademie a odborné školy zámečnické.

Z rychnovského vikariátu. (Jubileum Msgra P. Rozínka.) V neděli dne 9. srpna konala se o pouti v Bílém Újezdě řídká slavnost, jež svou intimitou mysl nás všech upřímně dojala a jež nesmazatelný zanechala dojem u všech těch, kteří přišli z blízka i dáli, aby brali na této tiché oslavě účast. Vsdp. Msgr. Pavel Rozínek (velebny pán ze Skačky) slavil 50leté jubileum svého kněžství. Ač mysl následkem válečného napětí vzrušena, ač žně jsou v plném proudu, tož přece účastníci bylo ohromné, jak si to také apoštol šířého okolí. kněz shynouc svědomitým, obětavým plněním povinností, byl zasloužil. Slavnost počala o 9. hodině ranní v zámecké kapli na Skalce, kdež Msgr. Rozínek drahnou řadu let blahodárně působil. Pročtená blahopřání přednesli: pp. starostové obcí Podbřeží a Skačky, křesťanská mládež, školní děti, p. řídící učitel, spolek záloženský a j. Po té ubíral se malebný průvod ze Skačky do B. Újezda, kamž dorazil o 10. hod., kdež již nepřehlédné řady ctitelů páne jubilarových s toužebností čekaly. O čtvrt

na 11. hod. vyšel průvod, který zahájily školní děti a něžné družičky, z fary za hlaholu zvonů do skvostně renovovaného chrámu Páně, kdež vykonány příslušné modlitby a zapěno Veni sancte. Na to podal vsdp. vikář Jos. Domašinský z Dobrušky myrtovej věnec a berlu. Okamžik to nejdolemnější, na který se tak hned nezapomíná. Na kazatelnu vystupuje rodák skalecký a odchovanec páne jubilarův, profesor reálky z Kladna vsdp. P. Dostál, který proslovil mistrou, od srdce k srdcím jdoucí řeč o trojím úřadě: učitelském, kněžském a pastýřském. Slovnitý řečník zmínil se o zásluhách Msgra Rozínka, které byly jak vrchností církevní tak světskou odměněny. Jubilar byl vyznamenán zlatým zásluhovým křížem s korunou, jmenován tajným papežským komořím, bisk. notářem a čestným kons. radou. Řečník poděkoval p. jubilarovi za veškerou lásku jemu a všem ostatním prokazanou a skončil s vroucím přáním, by se na ctihodném kmetu-knězi splnila slova psané:

„Až vyprší má hodina,
když v zem tělo se vrátí,
tu zvláště, smírce laskavý,
rač o duši moc dbáti;
za všechno, co zde opustím,
rač vyměnit mi nebe,
bych v sboru svatých andělů
tam věčně slavil Tebe!“

Po tomto jímavém kázání celebraval Msgr. Rozínek slavnou mši sv. za asistence 17 kněží a 1 bohoslovce, při níž chrámový sbor za dovedné taktovky zasl. říd. učitele a ředitele kůru p. Jos. Chládku přesně přednesl skladbu Říhovského. Zapěno Te Deum a uděleno sv. požehnání. Pak ubíral se průvod zpět do fary, kdež tlumočeno p. jubilarovi vřelá blahopřání. Jménem vikariátu gratuloval slovy prostými a srdečnými vdp. vikář Fr. Tomíček z Vel. Oufima a odevzdal p. jubilarovi skvostně vázané album s podpisy všech vik. kněží a dekret Jeho Excelence, jímž byl jmenován skutečným kons. radou a přisedlím konsistoře. Zřejmě dojat děkoval Msgr. Rozínek všem, kteří přispěli k oslavě jeho jubilea. Při obědě přednesli zdravice: vdp. vikář Domašinský, Msgr. Rozínek vzpomněl s vděčností sv. Otce, císaře a Jeho Excelence, místní farář vdp. Fr. Audrlický, jenž velkých získal si zásluh o renovaci kostela, projevil radost, že Msgr. Rozínek slavil jubileum v kostele újezdeckém, vdp. farář Jelínek ze Skuhrova blahopřál jako duchovní správce farnosti, kdež se p. jubilar narodil, a konečně p. starosta ze Skačky Grimm lituje, že pro nynější poměry nebylo možno ještě okázaleji jubileum oslavit. Z kněží se k slavnosti dostavili: vsdp. vikář Tomíček z Vel. Oufima Domašinský z Dobrušky, děkan n. o. Ehl ze Solnice, profesor Dostál a Černý, faráři: Pohl z Dobré, Pohl z Liberka, Jelínek ze Skuhrova, Novohradský z Černíkovice Švorc z Lukavice Rössler ze Solnice, duch. správce nemocnice Moravec z N. Města, kaplani — kuráti: Falta z Dobré, Vosyka z Rychnova, Holan z Dobrušky a 1 ctih. p. bohoslovec Luger ze Solnice; místnímu faráři vdp. Audrlickému a kaplanovi-kurátu Machačovi vřelý platí dík, že všechny přípravy k slavnosti vykonali a o její zdar se přičinili. P. jubilara došla ohromná spousta gratulací a omluvných dopisů četných kněží, kteří nemohli přijeti. K těm četným gratulantům se připojujeme i my a voláme: Deo propitio ad plurimos annos!

Mariánská Hora. Den 19. července t. r. zůstane v dobré paměti poutníků putujících na Mariánskou Horu u Čermné. Bylť v týž den slavnostně posvěcen znovuzřízený hlavní oltář, z jehož krásného uměleckého uspořádání potěšili se všichni poutníci i přátelé cenných uměleckých památek. K desáté hodině scházela se ze všech stran procesí, také z místního farního kostela v Čermné, za veliké účasti družiček a věřících, doprovázených místní hudbou a za zpěvu mariánských písní ubírala se na návrší k milému kostelu, aby poslechlí kázání vys. důst. pána Th. Dra Konečného, vicerektora bisk. semináře v Hradci Králové, který s laskavostí kázání se ujal. Velmi poučnými slovy vložil význam kostela poutního a posílil ještě více lásku věřících k Panně Marii. Kostelník byl přepněn, přes to, že pro věřící německé národnosti venku kázal vld. pan farář Karel Posner z Horní Dobrouče, který sám s procesím přišel. Oltář posvětil pak splnomocněný od Jeho Excelence nejduš. pana biskupa Doubravy vys. důst. pán Th. Dr. Konečný za asistence místního vld. pana faráře Jana Suchomela a vlpp. kaplanů Gustava Nováka a Lad. Kaubeho. Velice jsme litovali, že této slavnosti pro zaneprázdnění v duchovní správě nemohl býti přítomen vldp. děkan Černý z České Třebové, který první práce pro znovuzřízení oltáře počal. V myšlence této pokračoval jeho nástupce, nově nastoupivší vldp. farář Suchomel z Čermné, kterému též při velké obětavosti podařilo se myšlenku tuto uskutečniti. Oltář dle návrhu arch. konservátora p. B. Dvořáka z Pardubic velmi vkusně a svědomitě provedl p. Jan Dušek, sochař a řezbář v Chrudimi.

Různé zprávy.

Královéhradecká bankovní jednota v Hradci Králové i v nynější krizi peněžní vyplácí vklady beze všech obtíží ovšem pouze v případech, kde jeví se výplata opravdu nalahavou. Jest jistě velmi pěkným důkazem vyspělosti vkladatelů, že v prvních dnech krise vůbec nikdo u uvedeného ústavu vkladu nevybral, ačkoliv bankovní jednota byla pro takové případy vyzbrojena dostatečnou hotovostí. V posledních dnech

opětne jvi se přirůstek vkladů a máme opravdu potěšení z pomalého, leč jistého postupu našeho jediného bankovního podniku. Bylo by si jen přáti, aby každý uvědomělý našinec vzal si za heslo, že veškeré své obchody — ať vklady, ať výpůjčky — bude prováděti u ústavu svého, který jest reálně řízen a zasluhuje plné podpory katolíků.

Na indexu. Jak sděluje „Osservatore Romano“, byla dána brožura badenského vůdce centra, duchovního rady Wackera: „Zentrum und kirchliche Autorität“ na index. V podstatě řeší se tu otázka, o které konal řeč Wacker v Essenu, kde ostře polemisoval s tak zv. „integrály“ (směr berlínský) a kde mezi jinými pronesl tyto věty: „Při vši úctě a při vši oddanosti k Církvi a jejím vůdcům, jež nám dal Bůh, nutno říci se vši rozhodností: nelze pro Církev samu, aby jejím knížatům, jejím hodnostářům byla podřízena politická strana centra... Biskup stojící nad touto stranou centra ve své diecési, to je dle našeho názoru nemožno... Co tito přemrštěnci chtějí — to opakuji, že žádného nevyjímám, ať stojí jakkoliv vysoko, ať jsou stavu světského či duchovního, ba já dodávám: přemrštěnce stavu duchovního lze nesnadněji snést než přemrštěnce stavu světského, přemrštěnci stavu duchovního mají větší zodpovědnost než přemrštěnci stavu světského — to není možno pro centrum. To by byl začátek brzkého konce.“ Zdá se, že tyto věty zavdaly podnět k jmenovanému rozhodnutí kongregace indexu. Ke zprávě té dodává „Korrespondenz-Blatt für den kath. Klerus Österreichs“: „Třeba vyčkati, nepřijde-li ještě něco, bližší precisování nebo jiné vysvětlení. Ostatně byl prý Lev XIII. ve svém období předpapežským také na indexu, biskup Procházka před krátkým časem zakusil tento osud atd.“

Pedagogický ústřední ústav pro říši německou. Dle sdělení ministerského ředitele dr. Lewalda v říšském sněmu hodlá pruské ministerstvo vyučování zříditi ústřední ústav pro výchovu a vyučování a to za tímto účelem: 1. aby sbíral veškeren materiál tohoto oboru doma i v cizině; 2. sebraný materiál aby v museu, výstavě, přednáškách, kursech učinil přístupným širokým vrstvám; 3. aby konal a podporoval studium na tomto poli; 4. pokud možno, aby interestům o všech těchto otázkách podával potřebné informace. Ačkoliv iniciativa vychází z Pruska, nebude se působnost ústavu omezovati pouze na hranice Pruska. Budova bude jako jubilejní dar města Berlína císaři zřízena na Hegelově náměstí.

Rakouský vyslanec přijel z Cetyně do Vídně. Dne 11. t. m. odpoledne přijel do Vídně vyslanec Otto s rodinou a vyslaneckým personálem z Cetyně. Ku zpravodaji „Neue Freie Presse“ vyslovil se takto: „Odjezd a cesta k hranicím černo-horským minula beze vší příhody. Nálada v zemi byla spíše stísněná. Lid je poslední válkou velmi se slabší. Je nedostatek peněz. „Dlouho“, pravil vyslanec, „kolísalo rozhodnutí. Král klonil se spíše k mírové straně, k neutralitě, částečně také vláda. Konečně zvítězila přece strana pro solidaritu se Srbskem.“ Cetyně byla úplně klidná. Vyslanec a jeho rodina nijak nebyli obtěžováni. Jednání vlády bylo laskavé a korektní. Při odjezdu vyslance připojili se k němu žena tajemníka německého vyslanectví v Cetyni a 4 Němci.

Mnoho bratrů na vojně. Rolník Karel Marchl z Buschullrsdorfu u Frýdlantu má 8 synů u vojska, z nichž 2 jsou u pěchoty, dva u zeměbrany, jeden u námořnictva, jeden u dělostřelectva, jeden u l. praporu polních myslivců a osmý nastoupil nyní službu jako branec. — Z Hradce Králové povolán k vojsku majitel pokrývačského závodu p. Votruba, s nímž naru-kují zároveň jeho tři bratři z jiných míst. — Zdejší kedet-aspirant p. Novák má nyní na vojně ještě 4 bratry. — Jan Holeček ze Slez. Před-městí rukuje se třemi bratry.

Všelicos. 6. srpna rozzuřila se v okolí Olomouce krutá bouře s krupobitím. Zvláště postiženy Tršice, které zaplaveny a při tom strženy přívalem most, s nímž ve vlnách nalezlo hrob několik osob, které s mostu odstraňovaly nakupené tu překážky. — V Hluboké viděna kněžna Schwarzenbergova s princeznami, kterak pomáhají na poli při sklizni obilí. — Při déle trvajícím válce hrozí Rusku hlad, ježto letošní úroda jest přes 20% menší než loni a ježto ve všech evropských státech zakázán vývoz obilí. — Maďarské dámy zvláště šlechtické usnesly se bojkotovati jak zboží francouzského původu a francouzské toalety, tak i lázeňská místa. — Linecký biskup dr. R. Hittmaier nabídl se nemocnici Milosrdných bratří za ošetřovatele; službu již nastoupil. —

Před rozsudkem nad paní Caillauxovou. Když 28. července bylo poslední přelíčení, advokát Chenu vytýkal obžalované, že ačkoliv v soudní síni často omdlela, neprojevila nejmenší slabosti před mrtvolou muže, kterého zastřelila. Advokát zdůraznil, že jde o promyšlenou vraždu provedenou bez slabosti před a po zločinu i mezi zločinem. Na to vy-vracel ironickým způsobem systém obhajoby, pozů-stávající v tom, že se zodpovědnost za vraždu sva-

luje na lékařskou vědu. (Dr. Doyen totiž ostře kritisoval, že prý lékaři začali pozdě Calmetta ošetřovat. Dr. Pozzi odbyl rázně kolegu, který tupil lékaře, aby vražednou ženu vysvobodili. Řečník dovodil, že příčinou zavraždění Calmetta byl strach z uveřejnění zprávy Fabroy a kritisoval ostře úlohu Caillauxovou v této záležitosti. Dodal, že by si přál zaujmouti, místo státního zástupce, aby playdoval jménem Francie a žádal potrestání zločinu. Advokát končil, volaje k porotcům: „Nepřejete si zajisté, aby na základě vašeho nálezu mohly děti Calmettovy říci: Nemí již ve Francii spravedlnosti!“ — Nu — také té spravedlnosti nebylo, protože vražedná žena týž den byla osvobozena. Nyní v čase válečném hned po pověstném soudu Francie dokázala několikařím způsobem, že v ní vládnou místo spravedlnosti zákeřné přepady.

V době pohnuté. Jak v Hradci tak v jiných posádkových městech celé zástupy mobilisovaných vojinů každodenně setrvaly dlouho v chrámě. Celé čtyři rezervisty přicházely ke kněžím žádat za slyšení zpovědi; mnoho vojinů modlilo se ruženec, aniž se ozvala jediná škádlivá poznámka od jejich kolegů. Zkrátka doba vážná působí v myslích obrat. I vojin poznává, jaké idey ho nejvíce potěší a povzbudí, a proto nehledá uklidnění u monistů. — Požidovštělý tisk v době války rusko-japonské všecko, co neslo značku ruskou, haněl paušálně. Nyní, kdy nastala válka Ruska s naší říší, všelijak úhofovitě kličkuje, snaže se korupční poměry ruské stavěti do lepšího světla, než v jakém jsou. — Znovu vybízíme, aby každý zachoval největší klid a rozvahu jak ve slovech tak v dopisování. V době válečné totiž listovní tajemství jest zrušeno.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Za příčinou mého 50letého kněžského jubilea do-stalo se mi četných projevů přání. Proto
všem

P. T. příznivcům svým vyprošuji od Boha blaha časného i věčného zbožnou modlitbou.
V Praze-Karlíně, dne 9. srpna 1914.

Jan Karel Vaníček,
emer. os. děkan, bisk. notář a
a čest. bisk. konsistorní rada.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četné uznání svědčí z kruhů vele-důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

THOMASOVA MOUČKA
ZNAMKA HVĚZDA
NEJÚČINNĚJŠÍ A NEJLEVNĚJŠÍ HNOJIVO FOSFORÉ
POZOR NA ZNAMKU „HVĚZDU“!

POLE A LUKA
hnojte na podzim
moučkou
z Thomasovy
strusky
známka hvězda.
Vysoké sklizně! Větší výnos! Lepší jakost!
Hospodářské Sdružení křesť.
zemědělců a Zemský Svaz
hosp. družstev a společenstev
Praha II., Spálená ul. 15.

„Karin“ ochranná známka.

Značné ulehčení v praní
poskytují
prací
stroje „KARIN“.
Jsou nejdokonalejší, prádlo netrhají, so-lidně stavěné, přitom levné.
Za původní ceny tovární nabízí
František Přibyl,
strojní zámečnická a výroba vah
v Hradci Králové.
Též různé druhy mandlů,
máselníček, zahradních secích
strojků rozprodám.
Račte si tyto stroje bez závazku koupě
v mých skladech prohlédnouti.

Díkůvzdání.

Při velikém bolu nad rakví drahého, nezapomenutelného
vysoce důstojného pána

Msgra Antonína Pogерtha,

Jeho Svatosti komořího a kanovníka strážce katedrální
kapituly královéhradecké,

byly nám blahou útěchou přečetné projevy srdečné soustrasti
a veliká účast při pohřbu.

Děkujeme tudíž vroucně předně Jeho Excellenci nejdůst.
panu biskupovi Th. Dru Josefu Doubravovi za vykonání po-
svátých obřadů a za slova útěchy i uznání. Za vedení prů-
vodu vysoce důst. panu prelátovi a kapitulnímu děkanovi
Dru Janu Soukupovi.

Rovněž náš vroucí dík platí vysoce důstojné katedrální
kapitule a vůbec všem veledůstojným pánům duchovním, kteří
v četném množství se shromáždili, aby prokázali v Pánu zesnu-
lému poctu poslední.

Uctivě děkujeme slov. zástupcům úřadů politických, soud-
ních, autonomních, školních, sboru důstojnického, městské rady,
školským sestrám.

Slov. p. MUDru Holečkovi platí náš dík za dlouholetou
obětavou péči.

Vroucí dík vzdáváme i všem jiným váženým příznivcům
zesnulého, kteří zármutek náš zmírniti se snažili darováním
věnců, účastenstvím při pohřbu anebo projevem soustrasti.

Všem zaplať Pán Bůh stonásobně!

Zarmoucené příbuzenstvo.

Za pečlivé vypravení pohřbu děkujeme pohřebnímu ústavu pana Řichtra v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Jádro křesťanské sociologie. Napsal Dr. Fr. Reyl, sídelní kanovník a docent křesť. sociologie na bohosloveckém ústavě v Hradci Králové.

Nejen v katolické, nýbrž ani ve světské literatuře české není původního soustavného spisu, který by tak přehledně podával přehled obrovského materiálu sociologické vědy, jako zmíněná kniha Dra Reyla, jehož dřívější spisy »Reforma manželství« a »Jádro sociální politiky« jsou úplně rozebrány.

Reylův nový spis »Jádro křesťanské sociologie« obsahuje na 351 stránce čtyři části, z nichž první »Význam křesťanské sociologie« podává povšechné pojmy o sociologii vůbec a křesťanské zvláště, poukazuje na důležitost studia nejnovější této vědy, ale netajíc se nikterak s nesnáze, které studium sociologie provázejí právě pro neustálenost jejího obsahu a vědecké metody. Kritickým rozhořem sociologických škol Comtovy, Spence-rovy, Marxovy a Durkheimovy dospívá spisovatel k úsudku, že škola křesťanské sociologie má pro svou soustavu nejspolehlivější základ ve staleté, byť i podceňované filosofii křesťanské. — Ve druhé části »Individuum« sleduje spis historický vývoj hodnoty individua a probírá přehledně přirozená práva individuální: svobodu, rovnost, soukromý majetek, právo na existenci, sebeurčení a mravní rozvoj osobnosti. V tom hlavně sledujeme samostatnou metodu Dra Reyla, že, vycházející ze základní myšlenky: »Jádrem sociologie je studium individua ve společenském celku«, usiluje na rozdíl od četných škol sociologických vystihnouti podstatu a přirozenost jednotlivce, aby sestrojil si spolehlivou základnu pro hodnocení společenských jevů a útvarů. — Třetí část »Společnost« vykládá všeobecné pojmy o základech, podstatě i účelu společnosti a popisuje tři nejdůležitější útvary společenské: rodinu, stát a církev. — Čtvrtá část »U-skutečnění sociálního ideálu praktickou sociologií« věnována je praktické sociologii čili politice, pojednávající o dvou pochybených typech sociální politiky: individualismu a socialismu, a nalézající v křesťanském solidarismu jedině správný klíč k rozřešení paklivé sociální krise, která nezáleží jedině v nestejněm rozdělení majetku, ale hlavně v úpadku všech individuálních a sociálních ctností, které dříve blahodárně vyrovnávaly odvěké a nezměnitelné rozdíly společenské.

Spis Dra Reyla ve zhuštěném obsahu podává orientaci o rozsáhlém studiu sociologickém, vyhovuje svými četnými kritickými poznámkami a vědeckým aparátům přísným požadavkům vědeckým. Při tom psán je však slohem přístupným a namnoze i populárním, takže se hodí za četbu i pro začátečníky v sociologii. S povděkem bude zajisté přijato, že autor nevěnoval pozornost jen literatuře katolické, nýbrž použil své sečtělosti i ve světské české literatuře a uvádí na pravou míru moderní spisy k obhájení katolického stanoviska. Po této stránce je spis Reylův zdařilou apologií křesťanského názoru společenského proti modernímu ničivému subjektivismu. Bedlivý čtenář sezná, že ve spise uloženy jsou nejen teoretické poznatky, nýbrž i četné praktické zkušenosti, jichž autor při své 25leté činnosti na poli praktické sociologie si získal. Není nutno ani spis »Jádro křesťanské sociologie« mnohými slovy doporučovati, protože jméno autora a úspěch dřívějších jeho spisů jsou nejlepší reklamou.

Spis byl vydán nákladem Politického družstva tiskového, proto cena jeho 5 K zůstává v rámci levných publikací zmíněného družstva. Vázaný výtisk ve vkusné vazbě celopletené s ochranným kartonem stojí 7 K. Objednávky vyřizuje obratem Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Hružostředně bajky o Jesuitách rozptýluje krok za krokem moderní badání. Jako dovedli demagogové nekriticky zdobiti postavu Husovu pozlátkem nejružnějšího osvícenství, tak zase strašili český lid Jesuitou jako bubákem. Jesuita byl v pamfletech a zvláště v románech u nás kolportovaných líčen jako hotová přisera. Toto balamucení nabylo tak velikého rozsahu, že i katolíci, který horlivě chrám navštěvoval, otřásl se hrůzou, jakmile slyšel o Jesuitovi. K tomu všemu demagogové, kteří líčili usvědčené zločince jako mučedníky a kteří se chápali k provedení svých cílů prostředků nejpodvodnějších, vymysleli si lež, že Jesuité jednali dle zásady: Účel posvěcuje prostředky. Prý docela tato zásada jest i vynálezem Jesuitů. Kdykoli však katolíci žádali, aby pomlouvači podali důkazy svého prohaného tvrzení, protivníci se vždy odmlčeli. Ale jako mořský příboj znovu a znovu na břeh doráží, tak ničemná fráze, mrzačící historii, hlaholila opět a opět.

Nuže, poslyšme aspoň liberálního historika uvažlivého, který do dějin jesuitského řádu v Čechách důkladně nahlédí! Arnošt Denis o Jesuitech

napsal: „Byli mystiky čilými, politiky nadšenými, apoštoly diplomatickými.“

V žádné době při jednom sboru nepodivováno se podobnému sdružení vědění dostatečně hlubokého a prostoty sdílné, odříkání a ctižádosti, pokory a nádhery, nezlomnosti a ohebnosti. Nebylo duše, k níž by nenalezli klíče. Velikou převahou jejich bylo, že bezpečného útulku poskytovali lidem, jichž vědomí tak dlouho trápeno bylo pochybnostmi... Katechism, který Canisius složil ve Vídni, byl podivuhodný svými otázkami tak dobře spjatými svými odpověďmi stručnými, jež nezůstávají místa ani bludu ani dvojsmyslu. Na sta nových vydání dostalo se mu, a na sta tisíc duší přinavrátil.“

O „svobodomyšlných skutcích“ sektářů vůči Jesuitům poznamenává Denis: „Cesta skrze Německo (do Čech) byla trapná: trýznili je, kamením házeli po nich, nutili je, aby v postní dny maso jedli. Konečně dne 18. dubna r. 1556 přišli do Prahy... Lid (v Čechách) neustále byl na nejvyšší nepřátelský, věřil všemu udavačství proti nim; vytloukána jim okna a přezdívalo jim synů Jidášových. Z počátku arcikníže k zamezení výtržností musil jim doporučit, aby neukazovali se na ulici. Utraquisté (husité) hlasitě mluvili v jejich kostelích, blížili se k těm, kteří se zpovídali, aby je poslechli; když vystaven byl hrob Boží, mnozí chodili okolo oltáře s klobouky na hlavách a vysmívali se těmto modlářským (?) obřadům.“ — Jinde praví Denis o Jesuitech: „Setkáme-li se s nimi v historii nebo v životě, bezděčně pocítíme k nim úctu, často jakousi sympathii a někdy šetrný obdiv. Jsou skromní a učení, milí v obcování, oddanost jejich jest upřímná a svůdná, zbožnost shovívavá a laskavá, tvrdší jsou k sobě nežli k jiným, znají svět a ač ovládají jej, povrhují jej; nad ně nikdo lépe nedovedl lovití duše, a po svém zakladateli zdědili neodolatelné kouzlo a schopnost, býti každému vším.“ (Denis-Vančura: Konec samostatnosti české, 456, 460, 464 - 465.)

Denis ovšem se svého liberálního stanoviska jim vytýká, že více dbali poslušnosti než pěstování věd, že se odříkali vlastní vůle a j. v. Ale tyto výtky pranic nezastiňují svědectví, které vydal o svatosti jejich života, o ideální horlivosti, o ochotě k mučennictví — zkrátka o těch vlastnostech, které vyžadoval na kněžích — právě Hus. Před Jesuity se bouřilo proti katolickému kněžství proto, že se oddávalo svatokupectví a životu příliš světskému. Proti Jesuitům však vzkypěla protestantská žluč právě pro jejich křesťalovou bezúhonnost. Jesuité byli hned s počátku týráni, jakkoli jim nemohl žádný český protestant anebo husita vytknouti ani nejmenší mravní úhonu. Vztek se psalo v protestantských spisech o „sektě jezuitské“, ale přece ani v těch fanatických řádcích nenacházíme obvinění Jesuitů z života pohoršlivého. Protestanté však byli daleko snášlivější k chybujícím tehdejšími mnichům a světským kněžím katolickým, kteří žili svěťácky, než k Jesuitům. Věděli dobře, že právě jesuitští asketové jsou jim soky nebezpečnějšími pro svůj evangelický život, než kněží jiní. Jestliže se nyní chválí Hus výhradně pro svůj příkladný život, jestliže se právě z té příčiny vychvalují velice i Čeští bratři, proč se chvála rázem zastavuje právě před Jesuity? Tito přece i nad asketické sekty vynikají velice svou přímostí. Nepomáhali si ve svízlech a pronásledování dle vzoru českých sekt vykrocováním, zamlčováním některých svých článků víry a svých cílů. Byli knihou zcela otevřenou. A ejhle — přece posud straší v hlavách zfanatisovaných vybájené jesuitské strašidlo, které se považuje za daleko horší, nenávidnější a lstivější, než jak se líčí kněží katoličtí jiní. Jestliže historie opravila již tolik pověr v příčině Husa, má povinnost odstraňovati i ty zakrslé pověry, které zlehčují řád jesuitský.

O ambrosiánské knihovně milánské napsaly v č. 48. „Naše Listy“: Kardinál-arcib. Frederico Borromeo — narozen roku 1564, zemřel r. 1631 — založil v italském městě Miláně velkolepou, nádhernou budovu, již od základů zřídil a nazval ke cti patrona milánského sv. Ambrože „Bibliotheca Ambrosiana.“ Chtěje opatřit ji náležitě knihami a rukopisy, daroval především jí ty, které již s velkou námahou a značnými oběťmi peněžitými sám sebral a mimo to vyslal osm z nejvzdělanějších a nejzkušenějších mužů, jaké se mu podařilo nalézt, aby je skupovali po Itálii, Francii, Španělsku, Německu, Flandrech, Řecku, na Libanoně a v Jerusalemě. Tím způsobem se mu podařilo sebrati na 30.000 svazků tištěných a 14.000 rukopisů. S knihovnou spojil kollegium doktorů (bylo jich 9 a vydržoval je, dokud žil; když pak na tyto výlohy pravidelné příjmy nestačily, byl omezen počet jich na 2); úkolem jejich bylo pěstovati rozličné vědy, the-

ologii, dějepis, literaturu, církevní starožitnosti, východní jazyky, a každý z nich byl povinen vydati nějakou práci o látce, jež mu byla svěřena; spojil s ní kollegium řečené trojjazyčné, pro studium řeči řecké, latinské a italské; kollegium chovanců, kteří by v těchto vědách a řečech byli vzděláváni, aby později sami jim učiti mohli; spojil s ní tiskárnu východních řečí, totiž hebrejské, chaldejské, arabské, perské a armenské; galerii obrazů, soch a školu pro malíře a sochaře. Pro tyto bylo mu možno najíti vzdělané profesory; co ostatních se týká, nelze líčiti, jakou práci mu dalo sbírání knih a rukopisů; mnohem nesnadnějším zajisté bylo, najíti písmeny oněch řečí, jež tenkrát v Evropě ještě méně byly pěstovány než nyní; a bylo-li nesnadno najíti písmeny, jak těžko teprve bylo najíti schopné muže! Z pravidel, které vydal pro užívání a správu knihovny, lze poznati, že měl kardinál Bedřich Borromeo na zřeteli trvalý prospěch; účel to, který nejenom sám sebou byl krásný, nýbrž v nejedné příčině duchaplnosti a ušlechtilosti svou daleko předčil všeobecné zásady a zvyklosti oné doby. Předepsal knihovníkovi, že má udržovati styky s nejučenějšími muži v Evropě, aby měl od nich zprávy o stavu věd a o nelepších knihách všech oborů, by je mohl zakoupiti; předepsal mu, že má studujícím oznamovati knihy, kterých neznali a které by jim mohly prospěti; nařídil, aby všem, ať jsou obyvateli milánskými nebo cizinci, poskytl se příležitost i čas užívatí jich dle potřeby.

Takový účel musí se nyní zdáti každému zcela přirozeným a se založením knihovny nezbytně souvisejícím. A v dějinách knihovny, jež sepsal, obvyklým v tehdejší době ozdobným slohem, jistý Petr Pavel Bosa, který tam byl knihovníkem po smrti Bedřichově, výslovně jako zvláštnost se uvádí, že v této knihovně, soukromíkem založené a skoro úplně jeho nákladem zařízené, knihy jsou tak umístěny, aby je obecnstvo vidělo a že se vydávají každému, kdokoli o ně požádá, ba, že se mu dá i židle, papír, pero a inkoust, aby si mohl učiniti potřebné poznámky; kdežto v leckteré jiné znamenité veřejné knihovně v Itálii nelze knih ani viděti, poněvadž jsou zavřeny ve skříních, z nichžto bývají vyňaty jen tenkrát, když úslužnému knihovníkovi se zalíbí na okamžik je ukázati; aby se navštěvovatelům poskytl příležitost je studovati, o tom není ani řeči. Obohacovati tedy takové knihovny bylo tolik, jako učiniti knihy úplně nepřístupnými; bylo to obdělávání půdy mužem, jakých bylo a jest doposud málo. Jaké účinky mělo toto založení Borromeovo na obecné vzdělání! Nyní má ambrosiánská knihovna 150 tisíc svazků knih a asi 15.000 rukopisův.

Od roku 1769 založeno přičiněním Čecha Karla Mensingra při ambrosiánské bibliothéce oddělení slovanské, které roku 1882 mělo 2500 čísel, 300 map zeměpisných a asi 5000 časopisů. S ambrosiánskou bibliotékou spojena jest též galerie děl uměleckých, mědirytin, obrazů a kreseb.

Výroba kovových peněz. Od roku 1892, roku to rakouské valutní reformy, která nám dala korunovou měnu, bylo v mincovně raženo 1625 milionů mincí v ceně 1121 milionů korun. Nejdůležitější procedurou není ražení této půldruhé miliardy mincí, nýbrž „vyrábění“, neboť vlastní ražení, dle moderním strojům, je prováděno rychle. Nejdříve musí býti připravena „lita“ — žlato nebo stříbro se s mědí roztaví a roztavená směs se najeje do kadlubů. Když vychladne, je mezi ohromnými válci rozválena v kovové pruhy síly mince, jež má býti z nich ražena. Z pruhů se pak vysekávají plíšky velikosti mincí. Při dosavadní manipulaci pokryjí se vždy plíšky okysličenou vrstvou, která musí býti odstraněna. Plíšky se čistí, neb jak zní odborný výraz, „drhnou“, až okysličení zmizí a plíšky se třpytí. Nyní se jednotlivé plíšky váží, mají-li správnou váhu. Jsou-li plíšky těžší, přibrousí se ručním nebo strojním pilníkem, až mají náležitou váhu. Pak přijdou plíšky do razicího stroje. Když vyjdou ze stroje, znovu se musí každá mince prohlédnouti, nemá-li snad nějakou chybu. Dobré jsou váženy, baleny do pytlů a odesílány. Přes tuto úzkostlivou, pomalou manipulaci vyrobila vídeňská hlavní mincovna za dvacet let 1-6 miliard mincí, to jest 270.000 mincí denně a při devítihodinové denní práci 30.000 za hodinu a 500 za minutu. K dopravě tohoto množství mincí, jež váží dohromady 5-7 mil. kg, bylo by třeba, kdyby mělo býti transportováno najednou, 28 1/2, pěších pluků o 4000 mužích. Jen zlaté dvacetikoruny, seřazené vedle sebe, pokryly by cestu z Vídně do Pulje, postaveny vzhůru, daly by sloupec, vysoký 42.000 metrů, tedy 320krát tak vysoký, jako věž Štěpánského kostela. Ještě větší číslíce dává ovšem statistika ražených stříbrných korun. Ty, seřazené vedle sebe, daly by sloupec dlouhý 3470 km, jenž by stačil pokryti trať Cařihrad—Bělehrad—Pešť—Vídeň—Paříž—Londýn.

Magr. dr. Robert Neuschl †. V Nedvědicích zemřel dne 9. t. m. Msgr. dr. Robert Neuschl, profesor alumnátu brněnského, jehož jméno čestně je zaznamenáno v dějinách české katolické Moravy a který patřil do prvních řad katolických vědců současné doby. Kdo viděl jen jeho veliký spis dvoudílnou křesťanskou sociologii, pochopil snadno, jak obrovský materiál vědecký dr. Rob. Neuschl ovládal a zpracovával chtěl. A kolik znamenitých pojednání a článků napsal do časopisů katol. duchovenstva, do „Hlídky“, do různých časopisů homiletických, politických, nechceme zatím ani vypočítávat. Neboť dr. Neuschl celý svůj život zasvětil pilné a svědomité práci. Dr. Robert Neuschl naroz. 20. ledna r. 1356 v Jimramově, vystudoval gymnasium a theologii v Brně. Vysvěcen byl 16. července r. 1879. Kaplanoval v Nové Vsi u Hodonína, pak vyslán byl na „Frintaneum“ do Vídně a tam promován byl r. 1885 na do doktora theologie. Vrátil se do Brna, byl nejprve docentem fundamentální theologie při bohosloveckém ústavě; r. 1889 stal se řádným profesorem katolické mravouky na též ústavě. Assesorem biskupské konsistoře byl od r. 1894. Před čtyřmi lety jmenován byl čestným kanovníkem v Brně. Msgr. Neuschl byl nejenom dobrým vědětorem a výtečným učitelem, byl vzácným člověkem a vzorným knězem. I politicky vystupoval. Byval opravdovým slavnostním řečníkem na schůzích katolicko-politických jednot.

Suфраžetky a domácnost. „Nár. Listy“ sdělují, že počet sňatků v Anglii klesá, za to však přibývá rozvodů. Citují anglický list: „Nelze popřít, že mají na tomto úkazu vinu suфраžetky, jejichž zločiny sahají do nebe. Neboť, který muž by chtěl založit rodinný krb se stvořením, u něhož by nebyl jist, že mu při různosti názorů nerozbije hlavu pohrabáčem, nebo že na něj nevypálí několik ran z browningu? Mimo to nebylo by jistě žádnou radostí, být ženat se ženou, která místo aby jako její matka a babička, starala se o domácnost, při každé příležitosti běhá po schůzích a demonstracích a právě, když by jí bylo v domácnosti nejvíce třeba, odpykává si na policii svůj trest. Protože suфраžetství jako fanatická duševní epidemie mate hlavy dnešních žen a stále hrozivěji se rozmáhá, nemůže se nikdo diviti, že se uzavírá tak málo sňatků.“ Aby to muto sociálnímu zjevu přišel na kořínky, uspořádal týž list anketu mezi svými čtenáři, jsou-li manželství a suфраžetství opravdu takovými kontrasty, jak se zdá. Přišlo mnoho odpovědí, některé velice zajímavé. „Věc není tak strašná“, píše jeden čtenář, „jsem již tři leta ženat se suфраžetkou a nemohu si právě stěžovat. Má žena má sice ve zvyku projevoval své názory hodně energicky, protože jí však skoro vždy přizvukují, jsou u nás zřídka neshody. Když však musí své konflikty s veřejnou mocí odpykávat ve vězení, jsem na venkově u příbuzných a tam mi také není zle.“ Jiný dopis zněl: „Vdané suфраžetky málo kdy vystupují veřejně, většina výtržností pochází od suфраžetek svobodných, které svými demonstracemi patrně chtějí vzbudit pozornost mužů, aby tímto, poněkud neobvyklým způsobem dostaly se pod čepec.“

Socialistické »Plameny« piší: »Oslavy památky Husovy zvrhají se v ceremonie bez vnitřní opravdovosti. Různé vlastenecké korporace Husa oslavují, aniž by oslavy ty pojímaly hlouběji. Vyzvedují Husovy ctnosti, ale sami jejich lidé hořdují nectností. Vyzvedují Husův odboj proti Římu, a sami se Římu kofí, trčí v církvi, dělají jí ústupky, dodávají jí lesku při parádách, chodí do jejích kostelů, kněžím vzdávají všemocné pocty atd. Opravdově uctívá Husovu památku jen ten, kdo si osvojí jeho ctnosti, pro které ho oslavuje. Jinak je každá oslava vrcholem hnusného pokrytectví, podobného na př. asi tomu, jako kdybychom někoho chválili, že je abstinentem a sami se opijeli kořalkou! Proto také organizované dělnictvo sociálně-demokratické nemá důvěry k oslavám, jež pořádají různé vlastenecké strany a korporace.«

Dvoji loket. Před Božím tělem ozývali se v liberálních listech hlasy, jaké že je to barbarství, káceti stromy a zdobiti oltáře a vypočítává se i ztráta národního jmění. Letos (a jiná léta také) dne 26. června »Lidové Noviny« piší s nadšením: »Svatojanské ohně na Valašsku jsou každoročním dostaveníčkem východomoravské inteligence a všech přátel bezkdyšských hor. Také letos sešlo se v úterý 23. června večer na Radhošti a Pustevnách několik set turistů z celé východní Moravy, vedle četných hostů z Olomouce, Prostějova, Těšína atd. Míhy, které od rána halily hory v neprůhledný svůj háv, ztratily se před 9. hodinou večerní takřka rázem a celý kraj od uherských hranic až daleko do Slezska zaplanul tisíci ohni. Účastníky naskytla se tak podivná, jaké nemůže nabídnouti veškerá ostatní Morava. Kdo z výletníků byl na ohni poprvé, jistě si umiňoval, nezmeškati této krásné příležitosti ani v příštích letech.«

Národohospodářská hlídka.

Ze zákonu o podpoře rodin mobilisovaných osob. Na vyživovací příspěvek a příspěvek na nájemné nemůže býti vedena exekuce. Nemůže býti zabaven, ani zjišťovacími opatřeními postižen. Postoupiti ho jinému nelze. Zastavení jest bez účinku. Na vyživovací příspěvek lze vybrati si předem zálohu. Zálohu může poskytnouti obec nebo jiná korporace a ústav, nebo některý c. a k. zastupitelský úřad. Zálohy, na vyživovací příspěvek udělené, budou sraženy při jeho výplatě pokladnou, které jest svěřeno jej vydávati, jakmile pokladna bude řádně vyzkoušena o poskytnutí zálohy. Hejtmanství mají dávat pozor na všechny důležité změny poměrů rozhodných pro další trvání nároku, úřad pobytu na změny, které nastanou v poměrech příslušníků, domovská obec na změny v poměrech osob k aktivní službě povolovaných. Obce jsou zavázány spolupůsobiti při provádění tohoto zákona. Hejtmanství může zříditi také zvláštní důvěrníky, aby konali vyšetřování. Úřad důvěrníka jest čestným. Odepřen nebo složen může býti toliko od osob, které mají právo odmítnouti volbu do obecního zastupitelstva. Ustanovení o důvěrnících má poskytovat možnost, aby zejména ve větších střediskách obyvatelstva, ve velkých městech, odpomoženo bylo panujícím nedostatkům vhodných vyšetřovacích zřízenců úředních. K důvěrnickému úřadu způsobilé osoby mají býti zvoleny, nejpozději, když lze očekávati mobilisaci, jejich ustanovení za důvěrníky má se státi však teprve, když mobilisace nebo jiné svrchu uvedené okolnosti nastanou. Důvěrníci mohou býti organizováni tím způsobem, že se jednotlivým z nich svěří poučování a kontrola ostatních. K tomuto opatření je však třeba, aby bylo schváleno místodržitelstvím.

Vybírání vkladů v peněžních ústavech z neodůvodněných obav. Následkem válečných poměrů v našem mocnářství zavládnuvších nastalo jisté znepokojení u vkladatelů peněžních ústavů, které se projevilo zvýšeným vybíráním peněžních vkladů. Bylo-li znepokojení a vybírání to vyvoláno obavou před státní konfiskací vkladů ve prospěch potřeb a účelů státních, poukazuje se na to, že dokonce ani nepříteli dle práva mezinárodního nebylo by dovoleno sáhnouti na peníze v peněžních ústavech uložené a že tím méně ovšem může býti řeči o konfiskování státní správou peněz v úvěrních ústavech uložených. Ježto pak, jak zkušenost učí, vklady z planých obav vybrané sotva již do peněžních ústavů v původní výši se vrátí, jest ve vlastním zájmu vkladatelů, aby vybíraly vklady jen v případě skutečné a nutné potřeby. Dle zpráv na zemskou správní komisi králov. Českého došlých vykazuje též většina okresních hospodářských záložen v posledních dnech zvýšené vybírání peněžních vkladů. Zvýšeným těmto nárokům vyhověly okresní hospodářské záložny plnou měrou. Aby však vybírání vkladů nedálo se nad prokázanou potřebu, pokládáme za svou povinnost upozorniti veškerého obyvatelstva zdejšího okresu, že ani v dobách válečných není pro vkladatele okresních hospodářských záložen prážádné příčiny pro znepokojení ohledně bezpečnosti vkladů, za něž ručí veškeré jmění záložny a nemovitě a movité jmění všech rolnických dlužníků, jimž ze vkladů zápůjčky za zákonných jistot jsou poskytnuty a že příčiny takové není ani pro vkladatele peněžních ústavů jiných. Okresní výbor v Hradci Králové, dne 6. srpna 1914. Okresní starosta: Hynek Srdínko, v. r.

Výstraha. Z presidia c. k. místodržitelství se oznamuje: Vyskytly se případy, že nespovědití lidé rozšiřovali nepravdivé pověsti o znehodnocení bankovek rakousko-uherské banky, aby od lehkověrných osob vylákali bankovky pod jejich jmenovitou hodnotou. Pověsti tyto našly podpory v té okolnosti, že po několik dní všeobecnou se stala poptávka po kovových penězích. Jak se samo sebou rozumí, jsou pověsti takové naprosto bezdůvodné. Bankovky, vydané rakousko-uherskou bankou, mají právě takovou cenu jako kovové peníze a musejí od každého podle jejich plné jmenovité hodnoty přijímány býti. Obyvatelstvo se vybízí, aby ve všeobecném zájmu u nejbližšího orgánu veřejné bezpečnosti (policie, četnictva, obecního úřadu atd.) ihned udalo jak případy rozšiřování výše blíže označených pověstí, tak také případné pokusy vyměňování bankovek pod jejich cenou, by proti tomuto podvodnému jednání trestně zakročeno býti mohlo. Nepřijímání bankovek, rakousko-uherskou bankou vydaných, ve všeobecném platebním styku jeví se jednáním nebo opomenutím proti veřejným ohledům a bude trestáno, pokud jednání to nespadá pod všeobecný trestní zákon, podle ustanovení Nejvyššího rozhodnutí ze dne 16. září 1857, vyhlášeného ministerským nařízením ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z., peněžními pokutami od 2—200 K nebo vězením od 6 hodin do 14 dnů. C. k. místodržitel: Thun.

Potrestaný lichvář. Dne 29. července dopoledne přišel v Plzni do obchodu fy Löwy & Glaser dělník Martin Němec z Nezabavětic a žádal

4 kg soli. Theodor Löwy prohlásil, že žádné soli nemá. Právě když takto dělníka odbyl, byl v kramě policejní asistent Mattas se strážmistrem Klausem, aby vykonali přehlídku zásob. Ti zadrželi dělníka, provedli prohlídku a našli v zásuvce sůl a ve skladu otevřený pytel soli. Dále bylo oznámeno, že Löwy prodával kilogram mouky za 52 haléřů. Na Löwyho podáno oznámení a okres. soudcem r. z. s. Hannerem odsouzen byl pro přestupek dle § 482. k peněžitě pokutě v obnosu 100 korun, v případě nedobytosti do vězení na 10 dnů. Současně i c. k. okres. hejtmanstvím byl zmíněný obchodník pokutou potrestán. Nejen on, ale i ti druzí, a v jiných místech, kteří mají lichvářské sklony, dají si snad nyní na sebe pozor.

BYRRH

silící a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé příchuti, jediné od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Váude k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: **Josef Svoboda, Praha, Král. Vínohradů č. 1094.**

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,

výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Král., na Malém nám. č. 128.

Nejmodernější zařízení.

Pečlivá čistota.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... CÍSAŘSKÝ DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK	
KUTNÁ HORA, ČECHY	

Význam. sklad. Křesťan pro Koc. a Pontif.

Vazbu knih

v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychlé zhotoví uměl. závod knihafský ::

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kotelní úkony a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, paténky, paciřáky, svícny, lampy, kaulternice, křepelky atd. své vlastní výroby, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v obnovení stříbrného nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na základě franko bez záruční kauce. Vše se posílá poštou. Předem ruční.

Shledá se s tím, že jako: řezání madonek, křížků, protýků, náramků atd. z Bielařské proutky, tmeřáky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i činěného vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a císleour

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. a.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu ku provázení prací kotelních řáde doporučujeme mladou českou dílnu absol. c. k. státní školy tmeřácké **BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.**

OBNOVA

číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1914.

inzeraty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

+ Pius X. zemřel.

* Pius X. zemřel.

„Bila se duše jeho Bohu, prve, povolal ho Pán z údolí slz k životu lepšemu. Na kormidelníku lodi Petruv doléhal stále větší příboj dravých, zán, hukot moře stupňoval se v poslední době v ohlušující vlnu, stříbrvlasy kmet do posledního dechu hleděl přemoci bouři vřelou láskou, tiskl vlny olejem křesťanské charity — až z bledé ruky kormidlo vypadlo.“

Zemřel kněz věru veliký, který chtěl všechno obnoviti v Kristu upřímně. Zesnul velepastýř, který obrovskému stádu, skládajícímu se z národů nejrůznějších, byl otcem nejspravedlivějším. Odešel učitel, který ohnivými slovy dokazoval, kde hledati nejbezpečnější přístav klidu pro duše zemdlené. Stále zmatenější a zoufalejší poměry v táborech protikřesťanských, nezdařené rozběhy lži proroků svědčily, že jest nejvyšší čas, aby lidstvo svorně se dalo dráhou, kterou Pius X. naznačoval.

Byl knížetem míru, lidumilem nejcístlivějším. Právě proto, že byl z rodu chudí, nahlédl bledě bídě přímo v tvář. Vysoké hodnosti ho neposlily, protože věrnou jeho průvodkyní po celý život byla vzácná, neobyčejná pokora. A praví-li sv. Terezie, že pokora jest pravdou, tu skromný nástupce sv. Petra nejjasnějším okem poznával skutečnou tvářnost spleť poměrů sociálních času nynějšího. V době, kdy tak zv. lidové zástupci začínou se pyšnit po nabytí moci jako knížata, veliký kmet římský stále měl před zrskem prostotu a obětavost svatých rybářů, které Kristus za apoštoly povolal.

Sv. Otec Pius X. narodil se 2. června 1835 v Riese u Trevisu z chudých rolnických rodičů. U věku 22 let posvěcen na kněze, pracoval po dvacet let na vinici Páně v několika menších obcích. Biskupem stal se r. 1884, patriarchou Benátským r. 1893. V Benátkách rozvinul velikou činnost sociální a charitativní. Konečně 4. srpna 1903 zvolen za papeže a 9. srpna slavně intronisován. Za svého jedenáctiletého pontifikátu zjednal si o lidstvo zásluhy nesmírné jak svou prací nábožensko-reformační tak činností sociální a smírnou.

Tomu, kdo se snažil tak vytrvale o mír na zemi, dá zajisté Pán života i smrti pokoj věčný, sladký, nerušený. Andělé Boží nechť duši šlechetnou přivedou ke Kristu, aby se spojila s Tím, po Němž tak vroucně toužila!

Pastýřský list papeže Pia X. o válce ke katolíkům celého světa.

Zatím co téměř celou Evropu strhuje vír bědné války, která každého, kdo jen trochu rozváží její nebezpečnost, pohromy a následky, zajisté sklíčuje žalem a hrůzou: nemůžeme ani My sami zůstat hluboce nedotčeni, necítiti v duši trpký bol, máme-li na starostlivé mysli blaho a žití tolika lidí, tolika národů.

V tomto všeobecném zmatku a nebezpečí plně cítíme a máme za opravdovou povinnost Svě otce lásky a apoštolského úřadu všechny věřící důrazně poukázati tam, odkud přichází pomoc, totiž ke Kristu, knížeti pokoje a nejmocnějšímu prostředníku mezi Bohem a lidmi.

Vyzýváme tudíž, aby se k tomuto trůnu milosti a slitování utíkali všichni katolíci celého světa, zejména duchovenstvo; toto nechť kromě toho dle příkazů biskupů zařídí v každé farnosti veřejné pobožnosti prosebné, aby milosrdný Bůh na jejich zbožné prosby neblahý požár válečný co nejdříve uhasil a milostivě vnukl těm, kdož státům v čele stojí, aby vážně přemýšleli o míru a nikoli o bédách.

Dáno ve Vatikáně, 2. srpna 1914.

Průběh války.

Německé lodi Goeben a Breslau stíhaly na Filippeville a Bone (na alžírském pobřeží), čímž zdržely přepravu alžírského vojska do Francie. Pak zmizely a objevily se 5. srpna v přístavu messinském. Musily však pro neutralitu Itálie přístav opustiti. Brzy nato bylo slyšeti v přístavu kanonádu — připluly trosky anglického parníku. Soudí se tudíž, že obě odvážné lodi německé šťastně unikly loďstvu anglickému a francouzskému. Rozšířily se zprávy, že u ostrova Zante Goeben zničil anglický křižák „Warrior“. — Rakouský přístav Pulje od 7. jest ve válečném stavu. Rodiny námořníků dostaly včasné rozkaz, aby během 48 hodin opustily tento válečný přístav.

Dne 12. potvrzeno, že ve Varšavě se utvořila polská národní vláda. — Bavorský princ Jindřich podnikl se svou škadronou útok na oddíl francouzských dragonů a potřel jej zcela. — Dne 14. ministerská rada v Řecku se usnesla, aby se částečně mobilisovalo řecké vojsko a loďstvo. — Téhož dne naše vojsko vtrhlo na několika místech do Srbska a zahnao tamější nepřátelské síly. Boje na Drině vedly u Loznice a Lješnice k rozhodnému vítězství našeho vojska nad nepřátelskými oddíly, které

byly odraženy k Valjevu. Zajato mnoho nepřátel a ukořistěno množství nepřátelských zbraní. — Ruská vláda požádala Portu, aby otevřela Dardanely ruskému loďstvu a pohrozila pro případ nepovolnosti vojenským zakročením. Zároveň žádala, aby Turecko odzbrojilo německé staniční lodě, které se nalézají v tureckých vodách. — V Bulharsku se rozproudila všeobecná mobilisace. — V noci z 9. na 10. objevili se Kozáci u Chvalovic blízko Visly. Rakouské vojsko však zastřelilo 33 Kozáků a 13 zajalo. Též odražen ruský útok na Sokal, Založce a Brody.

Německé vojsko rychlými pochody přiblížilo se již 11. srpna z Kališe k Lodži. Německé sbory vytáhly též z Častochova k Piotrkowu a obsadily na cestě město Nowo Radomsk, které čítá asi 16.000 obyvatel.

Pevnostní velitelstvo města Sarajeva vyhlásilo nad městem a pevností válečný stav. Vydáno zároveň nařízení, jímž se město uzavírá. Jsou otevřeny toliko tři přístupy, které hlídá vojsko a městští celníci za účelem zásobování.

Císař Vilém II. dne 16. přeložil k vůli postupu válečných prací hlavní stan z Berlína k Mohuči. — Téhož dne přibyl do Budapešti ze Zemuně první vlak s raněnými, od Šabce. Obrovské množství obecenstva uspořádalo na nádraží raněným veliké ovace.

Nad Paříží vyhlášeno stanné právo. Od 17. srpna uveden v činnost válečný soud, namířený proti vyzvědačství a drancování.

Na cvičišti Senelager u Paderbornu dopraveno 4000 belgických zajatců.

Ministerská rada egyptská v Kahýře prohlásila, že se nachází Egypt ve válečném stavu s Německem a svědila zemi anglické ochraně. Od té chvíle mohou německé lodi, které jsou ve Středomoří, rozvinouti válečnou činnost i v Suezském průplavu, což by poškodilo obchod anglicko-indický. Nad Egyptem a Tunisem prohlášen stav obležení. — Německá vláda vyzvala Portugalsko, aby zaujalo určité stanovisko k válčícím mocnostem.

Protože válčící mocnosti odvolaly své čtyři ze Škadru, odhodlala se k tomu též Itálie.

Dne 19. t. m. došla zpráva, že Goeben a Breslau byly zachráněny loďstvem rakouským, které jim vyplulo vstříc až k Otrante (ku vjezdu do Jaderského moře). Francouzské a anglické křižníky rychle couvly, jakmile zpozorovaly přjezd našich lodí válečných. Jiná zpráva sděluje, že Goeben dostal se šťastně do Pulje.

Černohorci obsadili krátce před 16. srpnem Taraboš. — Japonští studující v Lipsku, z nichž někteří se účastnili války rusko-japonské, byli povoláni japonskou vládou do své vlasti. Dne 16. t. m. členové japonské kolonie v Berlíně (japonští důstojníci, někteří členové japonského velvyslanectví

a jiní) opustili Berlín a vrátili se do vlasti přes Holandsko a Belgii. — Belgie odmítla dne 13. německý návrh na mír, ačkoli v návrhu Německa se mluvilo tónem co nejvíce přátelským.

Ukrajinci rozšířili po Rakousku svá dvě povolání z 3. a 7. srpna, která vyzývají k válečnému zakročení proti Rusku. — Berlínská úřední zpráva sdělila dne 18., že dne 14. malý pevnostní oddíl ze Štrasburku utrpěl porážku v Domonu, když postoupil do Vogeského průsmyku u Schirmecku. Tato příhoda však neměla vlivu na další operace. Obě poražené německé prapory dostihly pevnosti, nejsouce stíhány. — V Německu povolána do zbraně i nevycvičená domobrana.

Vlády švédská a norská usnesly se zachovati nejpřísnější neutralitu a zároveň si vzájemně zaručily, že Švédsko a Norsko v žádném případě se neocitnou proti sobě.

Dne 19. došla zpráva, že naše vojsko dobylo na srbském území Obrenovace na severní hranici srbské (na východ od Šabce). — Anglický obchodní parník Crangfort při jízdě z Taganrogu vjel na minu. Přida parniku se těžce poškodila. — Z Ecegu Nového oznámeno, že v sousedních vodách došlo k bitvě mezi rakouským loďstvem a anglickou eskadrou. Zničeny čtyři lodi anglické, na rakouské straně pak jenom stará loď, již bylo používáno za loď školní.

Dne 17. došlo k boji mezi Rusy a Němci u Stolupian (v pruském vládním obvodu gembinském, 11 kilometrů od ruských hranic). Německý první armádní sbor zvítězil, zajal přes 3000 Rusů a ukořistil šest strojních pušek. — Menší oddíl rakouské pěchoty a četnictva zvítězil nad Kozáky při srážce u Dombrové.

Turecké zprávy sdělují, že povstání na Kavkaze proti Rusku se šíří. Povstalci roztřelí most přes řeku Arasces na jediné železniční trati, která spojuje Rusko s Persií. Ruské vojsko prchá pryč k tureckým hranicím.

Silné oddíly francouzské vtrhly do Belgie, na druhé straně však německé voje pronikly až 35 km na území francouzské. — Mohamedáni ve všech cašhradských mešitách konají modlitby za vítězství zbraní rakouských a německých. Jest to po prvé, kdy moslemáni se modlí ve svých mešitách za vítězství národů křesťanských.

Německý ponorný člun „U 15“ za plavby kolem anglického pobřeží byl Angličany zničen. — Dne 17. bylo dopraveno do Lvova 140 válečných zajatců ruských a dne 18. přivezeno do Komárna 150 zajatců srbských. Téhož dne zemuňským poštovním vlakem přivezeno do Budapešti 64 vojáků, z nichž jen 4 byli ranění, ostatních 60 trpí různými nemocemi. Počet srbských zajatců v Budapešti dosáhl výše 800. — Rusové oslavili hlukně dobytí německého praporu, dobytého v boji u Margarbova. — Německé vojsko obsadilo v Rusku Mlavinu.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detache dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a
provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

— Španělsko sdělilo dne 17. německé vládě, že zachová příchod neutrahtu. — Car Mikuláš dne 17. přibyl do Moskvy. — Porta zaslala všem zahraničním zastupitelstvům notu, v níž prohlásila, že obchodní lodi, jež plují Dardanelami, musí přistoupit pro bezdrátovou telegrafii zanechat na pevnině, ale že je mohou opět naložit při zpáteční plavbě.

Katolíci za války.

Opat kláštera melkského Amand John nabídl ošetření jednoho sta raněných vojáků v klášteře a daroval na podporu vdov a sirotků tisíc korun. Knežna Terezie ze Schwarzenberga účastní se hořlivě prací »Červeného kříže«. Sedmnáctiletý princ Edmund, který mimo knížete Adolfa Josefa jest jediným mužským členem knížecí té rodiny, který není u armády, utvořil se studenty výpomocný sbor pro žně, kterého se účastnily také obě princezny. Mnohé zámky knížecí jsou upraveny za nemocnice. Na Hluboké se šije prádlo.

Řád maltézský koná za války dobrovolnou zdravotní službu a vypravuje k tomu účelu šest úplně zařízených nemocničních vlaků, které mají dovážeti těžce raněné z bojiště přímo do stálých nemocnic uvnitř říše. Řád se stará o průvodní a opatrovnícký personál, jakož i o výbavu. Dodává do každého vlaku velitele, účetního, kuchaře, strojního zámečnicka, dva lékaře a deset opatrovníků. Pečuje o stravování, léky, nástroje atd. Vrchní řízení celé této služby má kníže velkopřevor Rud. Herdegg. V důstojnické nemocnici řádu maltézského budou též jako opatrovnice zaměstnány princezny ze Schwarzenberga, které spolupracovaly na výpomocné akci.

Jakmile válka vypukla, nabídl opat pražského kláštera Emauzského P. Alban předsedovi Zemského pomocného spolku Červeného kříže pro království České hr. Nostitzovi zařízení nemocnice v Emauzích a daroval 500 K k dispozici Červenému kříži pro rodiny těch, kteří byli povoláni do zbraně. Raněné budou ošetřováni a vydržováni členové kláštera. Palác Nostitzů na Maltánském náměstí, v němž jsou nahromaděny umělecké poklady veliké ceny, nyní jest shromaždištěm velice četných katolíků obojí národnosti, kteří mezi sebou závodí v odvádění peněz na úlevu a pomoc našich vojáků. Zde právě na poli humanity dochází k velikému národnostnímu sblížení.

Arcibiskup dr. Varady věnoval 10.000 K uherškému »Červenému kříži« a 10.000 K na podporu nemajetných rodin nastoupivších branců. Zároveň oznámil ministerstvu honvůd, že přenechává arcibiskupskou nemocnici k ošetřování zraněných na své útraty.

Členové metropolitní kapitoly u sv. Víta darovali »Zem. pomoc. spolku Červ. kříže« 3000 K. — Celé řady kněží odešly do válečných řad. Z pražské diecése povoláno do polovice měsíce srpna k vojsku 50 kněží. — Saský princ Max, který jest profesorem v semináři v Kolíně, přihlásil se dobrovolně za polního kuráta. Odjel z Kolína v jednom voze s prostými vojáky do Drážďan, aby posloužil saskému vojsku.

Kníže Auersperg daroval Červ. kříži 3000 K. Výpomocné válečné kanceláři ministerstva vnitra 1500 K, Válečnému dobročinnému úřadu c. a k. říš. ministerstva války 500 K a na podpory rodin místních mobilizovaných vojáků i jiných lidí válkou postižených 5000 K. Na knížecích zámcích bude postaráno o raněné a zotavující se vojiny.

Národnostní stanovisko křesťanských sociálů vídeňských zkritisovaly naše listy spravedlivě dávno. Leč přes to zásluhy na poli sociálním nedají se této straně nijak upřít a to tím méně. že sám soc. dem. tisk již dříve chválil otevřeně, co všechno městská rada vídeňská provedla ve pro-

spěch svých zaměstnanců. Nyní »Právo Lidu«, pojednávajíc o zásobování potravinami a palivem, připojilo tuto poznámku: »My vidíme, co dělá v tomto směru radnice vídeňská, jak její starosta jest takřka ve dne v noci na nohou, chodí dokonce i na trh a vyměňuje osobně bankovky za drobné, jen aby se mohl obchod volně rozvíjeti. Vídeň je přičiněním radničních orgánů zapařena na dlouhou dobu.« Vídeňská komise pro regulaci Dunaje usnesla se vzhledem k tomu, že v nynějším čase mnoho lidí přišlo o práci, aby byla prováděna ihned odkopávka inundačního území na původní normální profil.

Jeho Em. kardinál-arcibiskup Lev ze Skrbenských daroval »Zemskému pomocnému spolku Červeného kříže pro království České« pět tisíc korun a propůjčil ke zřízení nemocnice pro raněné vojiny své tři zámky, které leží v lesích a to při dráze, takže jsou pro zotavení vojáků velice příhodné. Zároveň kardinál nařídil, aby rodinám jeho úředníků a zřizenců, povoláných do zbraně, byly i na dále vypláceny jejich platy v nezmenšené míře. Též správa zámku hr. Schönborna v Dlažkovicích u Třebenic dala »Červenému kříži« k dispozici zámeček dlažkovický pro raněné a rekonvalescenty.

K výzvě Zemské rady katolíků a Svazu ženských katolických spolků přihlásilo se 80 dam, které se uvolily šiti zdarma prádlo pro vojiny a vojenské nemocnice. Se šitím započato v budově vyšší dívčí školy v Praze dne 17. t. m.

Praemonstrátský klášter Želiv věnoval Červenému kříži 150 K a nabídl 230 lůžek pro raněné nebo rekonvalescenty.

Arcivévoda Leopold Salvator dal svůj palác v Aleegasse ve Vídni k dispozici Červenému kříži.

Nemocnice Milosrdných bratří v Praze zařídila se velice účelně pro přijetí až 150 raněných vojáků. Nemocnice má svou vlastní lékárnu, světlý operační sál, vlastní aparát pro roentgenování a stinné zahrady.

Františkánská provincie ve Fuldě dala všechny své kláštery k dispozici pro raněné. Na 180 řádových bratřích jednak šlo za vojskem, jednak se přihlásilo k ošetřování raněných.

Z těchto i jiných četných zpráv vysvitá, jaký mají katolíci vlastně z války zisk: že totiž mají příležitost osvědčiti křesťanskou obětavost a milosrdenství. Uvážíme-li, že některé obětavé kláštery nemají ani tolik důchodů, aby mohly bez mimořádných příležitostných darů vydržovati své členstvo, nesmí se jejich humanita ani v nejmenším podceňovati.

Důsledky světové války.

(14) Posledně rozepsali jsme se na tomto místě o příčinách dnešní války a sdělujeme-li své názory s čtenářem o možných její důsledcích, jsme si toho vědomi, že i první i druhé postrádá reálného podkladu a nepřesahuje sféru novinářských dohadů. Jako dnešní válka je evropská a hrozí býti světovou, tak budou i její důsledky světové, jí bude obraz celé Evropy a snad světa pozměněn. Kde byly světelné efekty, budou snad stíny a naopak dle toho, kam štěstí válečné se přikloní. Změní se poměry politické, kulturní, církevní, sociální, národnostní, změní se podstatně mapa Evropy i posavadní názory a život lidstva.

Především jsou tu poměry politické. Jak ty se utváří, neví ani sami panovníci, jimž se jedná o bytí či nebytí jejich říší. Boj o světovládu nad světem mezi Anglií a Německem na jedné, převaha mezi Rakouskem a Ruskem na Balkáně na druhé straně, to byly hlavní příčiny války. Rozhodnutí, kam se vázky nakloní, bude záviseti od zbraní na suchu a loďstva na moři. Každý, i ten nejmenší neutrální stát dělá si na něco záslusk a bude se chtít

uplatnit, když ne ve válce samotné, aspoň po válce u zeleného stolu a je zcela snadné možné, že přimějí, až k němu dojde, bude trvati déle, než válka sama. Kdo jistě vezme za své, je největší nepřítel evropského míru — militarismus, který by byl, kdyby měl ještě 20 let trvati, národy evropské vyssál více, než krátká válka. A kdyby jiného důsledku světová válka neměla, tento vyvážil by všechno.

Otázku t. zv. sociální rozvířili, vyvolali a živili socialisté, kteří dnes již nevěděli sami, co chtějí. Dobré tři čtvrtiny programu Marxova slevili, ostatní slevi po válce. Za celou tu dlouhou řadu let vůdcové jejich na nějakém pozitivním programu se neustanovili a proto provozovali politiku oportunní — od případu k případu. Až se po válce přesvědčí, že jsou jen částí celku, že se musí přizpůsobiti celku a ne jej ovládati, budou snad dobrými spoluobčany a nebudou hroziti zastavením státního kola a soc. revoluci, když se přesvědčí, že jsou na to slabí.

Jiná otázka je kulturní a náboženská. V tom ohledu je toho zajisté mnoho, co nápravy nezbytně potřebuje. Jako všude, kde společnost občanská spěla k soc. revoluci, začala s odstraněním náboženství a bojem proti církvi, po válce však k starým tradicím se vracela, tak tomu bude snad i tentokráte. Lidstvo ze vzdoru, z pýchy rozumu, též částečně i z dlouhé chvíle a dobrých časů bez uvažování, bez přemýšlení, bez přesvědčení hnalo se k materialismu a vrátil se po téže cestě zpět. Snad se bude muset církevní stav novým poměrům v něčem přizpůsobiti, ale křesťanství zde zůstane. Odpadů z důvodů naivních od církve ubude.

V ohledu společenském jistě obmezi se aspoň válkou ta nynější zupnost, která již neví, co má na sebe obléci a jaké zábavy vymysleti, lidstvo bude po vzájemném utrpení vážněji na život nazírat, nepožene se jen za ziskem a užitím, vrátí se bohdá zase k ideálům a zřekne se nepravého pokroku, jenž je zaváděl do propasti.

Konečně zůstává tu otázka národnostní, celkem nelehčí, třeba na pohled nejzůfivější. Dnes je v Čechách, jako by tu jakživo národnostních bojů nebylo. Od jakživa příznivé poměry dělaly lidi zupnými, rozptylovaly je a rozváděly, kdežto zlé doby smiřovaly a dohromady sváděly. Není divu, lidé nemají pro velké starosti kdy mysliti a obrátiti se s podrobnostmi jiného rázu. Dnes neseme břemena všichni stejně, ať Čech ať Němec ať »klerikál« ať pokrokář. Češi jdou se loučit s vojáky a podávají jim občerstvení bez rozdílu, ať jsou jakékoli národnosti. Němci si to libují, chválí český lid a slibují, že o tom doma jednou zprávu podají. Tímto společným stavem zapomeno se snad na staré sváry, hrany mezi oběma kmeny se otupí a bude-li to válka, která položí základ k pokojnějšímu a svornějšímu soužití obou kmenů v Čechách, pak se nevedla nadarmo. Ne jednou zdůraznili jsme to i na tomto místě, že v mír mezi Čechy a Němci na základě konferencí poslanců a předáků nevěříme, nepřijde-li do toho něco zahraničního a něco velkého. Co nedokázaly vysoké a nejvyšší osobnosti, dokáže lid přes hlavy žurnalistiky a řemeslných štváčů křtěných i nekřtěných, kteří z dosavadních poměrů jen těžili. Dej Bůh, aby toto očekávání se aspoň z části splnilo a aby Bůh osvětil vůdčí hlavy Evropy darem pravé křesťanské moudrosti, by poznali, co je národům ku prospěchu a dle toho také jednali!

Sochy, oltáře a j.

■ provádí absol. a k. odborné školy a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chruštině.

Depeš. adresa Albibauka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Kulturní jiskry.

Poláci a Čechové jsou si velmi blízko jak jazykem tak svými osudy. Před dobou husitskou docela nějaký čas česká řeč byla v Polsku řečí diplomatickou. Přátelské kulturní svazky ovšem značně poškodilo hnutí husitské. Později však navazovány čilé styky znovu. Jak jsme si jazykově blízko, svědčí ta okolnost, že v samém ruském Polsku jsou osady s takovými jmény, jaká nacházíme v českém území. Stůjtež zde aspoň tyto rusko-polské místní názvy: Biskupice, Kluky, Skala, Sobótka, Lipník, Ujezd, Vyšogrod, Krasna, Slopnic, Olešnica, Opatów, Ostrov, Biala, Kozly, Żebrak, Hrubieszów, Janów, Potok, Domanice, Hołce, Jędrzejów, Meziříčie atd.

Víra a intelligence. Evangelický »Hus« v č. 8. napsal v zájmu evangelické církve: »Že inteligence naše se církví odcizuje, jest patrné. Kolik jest úředníků, profesorů, lékařů a vzdělaných soukromníků, kteří běrou podíl na naší církevní práci? Někteří arci tak činí a zdají se nám býti zjevem přímo fenomenálním, a přece by tak měli činiti všichni a rádi. Tito odcizení inteligenti mijejí vytrvale služby Boží chrámové. Evang. časopisy jen u málokterého se uchytí. Bible jest jim knihou podle jména známou, ale podle obsahu sedmi pečeti uzavřenou. Církevní příspěvky sice někdy platí, ale jen proto, aby se nezdálo, že jim na groši záleží. Takový jest skutečný stav. Ledová netečnost vůči církvi a jejím potřebám, materialistický směr života, mravní laxnost, a v následku toho vnitřní rozervanost. Vysvětlení těchto zjevů podává nám částečně moderní škola, a to škola střední. Když profesor přichází do třídy a ještě kabát svlékáje počne říkati modlitbu, anebo po vyučování knihy skládáje modlitbu začíná, tu pak nelze očekávati žádné vážnosti vůči tomuto posvátnému výkonu. Ale to jsou konečně přece jen výjimky. Horší jest, že veškeré vyučování školní je neseno duchem materialistického pojmání přírody, dějin a života. Světové dějiny se předkládají ne v tom smyslu, jak soud Boží nad národy a jednotlivými lidmi, ale jako výsledek sporů zájmových mezi jednotlivci, vrstvami společenskými a mezi různými národy. Vyučování na středních školách vrací se buď ke vzorům antiky anebo se obírá ponejvíce předměty reálnými, ale v obou případech bývá nedoceňován křesťanský názor životní. Mohl by někdo říci, to že má nahraditi vyučování náboženské. Zajisté, mělo by. Ale vezměte poměry, jak ve skutečnosti jsou. Vyučování evang. náboženství jest vyhrazena lhůta co nejkratší: jedna hodina týdně, ano někdy až i za čtrnáct dní. Co se může probrati v této krátké době? Sotva něco málo z náboženské nauky; ale na budování vnitřního člověka nezbude času. To však není těžkost jediná.

Metoda náboženského vyučování jest méně ustálena, než kdy před tím. Jeden učitel náboženství jest tak ortodoxní, že jeho vyučování žáky přímo vybízí ke kritice a tak k utajenému odporu. Jiný naproti tomu jest tak radikální, že rozrušuje dětinou víru, kterou žák si přinesl z domova rodičovského. Mimo to se nesmí zapomenouti, že jinoši v listém věku prodělávají nejen své fyzické, ale i své duševní krise. Co je nejvíce v odporu proti tomu, co doposud stávalo, zdá se jim býti vždy to nejlepší a nejpravdivější. Mládež vůbec ráda kritizuje, a žádné pole neskytá tolik vděčné látky k tomu, jako posuzování a odsuzování církve, náboženství, bible a křesťanství. Že za těchto okolností náboženské vyučování má na škole střední mnohem menší výsledky, než na škole obecné, jest pochopitelné. Jak často se stává, že synové z rodin bohabojných na škole střední a vysoké se stávají napřed pochybovačnými, potom nevěřícími a k posledu nábožensky lhostejnými. A nedovedou se tomu ubrániti ani děti evang. duchovních, učitelů a církevních starších. K tomu přistupuje potom později svět se svými způsoby a nezpůsoby. Moderní literatura jest proscena nevěrou. Divadla předvádějí kusy v ohledu náboženském i mravním velmi závadné, a to ve formě nadmiru svůdné. Je-li člověk stále obklíčen ovzduším materialistickým, v němž víra v jednoho živého Boha místa nemá, ale za to příroda je stavěna na trůn svrchovanosti, i kterak by mohl zůstatí nedotčen? Každodenní noviny jsou plny protináboženských nárazek; svoboda těla je oslavována; nová mravnost o nadčlověčenství hlásána: i ký div, že se nám intelligence odcizuje?

Hus o poslušnosti k vrchnostem vykládá: »Jistá strana jest, že pánom světským sluší řádem z lásky změněné lidi puditi, aby šli k té poslední večeři (Páně). Neb proto od Pána Boha mají moc a panství a meč, jakož dovodí sv. Pavel k Řimeninóm 1ka: Každá duše mocem vyšším poddána buď, neb není moc jedné (leč jediné) od Boha; a kteréž věci od Boha jsou, zřízené jsou. Protož ktož se moci protiví, Božímu zřízení se protiví. A ktož se protiví, ti sobě zatracení zasluhují. Neb knížata nejsou ustavena k bázni dobrého skutka, ale zlého. Protož chceš-li se nebáti moci, dobře čiň a budeš mít chválu proto, neb Boží sluha jest tobě k dobrému. Pakli zlého co učiníš, boj se, nebť nedarmo meče nosí. To vše sv. Pavel, dovodě zjevně, že každý člověk má býti poddán moci vyšší ruky světské a že proto meč kníže neb pán nosí, aby mocně pro chválu Boží řádem mstil nad zlými a pudil je k zákonu Božímu zachování a tak k poslední večeři a dobrých aby bránil... A tak z toho slova Kristova ve čtení: »Pudť, neb připudť víjiti, neb ať jdú, a z písma jeho dvů apoštolů i z jiného mnohého písma máme, že král, kníže, pán jest sluha Boží, máje panství, moc a meč na obranu dobrých a na připuzení zlých, buďte světšti neb duchovní. Neb obojí mají poddáni býti vyšším.« (Erbén II, 257 až 258.)

Zfalšovaný husitský prapor. Napřed se falšovala podoba Husova (a falšuje se posud novými sochami a obrazy). Pak se začalo falšovati učení Husovo. Upálený mistr byl prohlašován za »učitele lidstva« od těch, kteří nevěděli, že všechny radikální myšlenky Husovy jsou opsány z Viklefa a že Hus není vynálezcem jediné myšlenky filosofické. Ignoranti stavěli Husa nad velkého pedagoga Komenského, připisovali Husovi liberální smýšlení atd. Leč falšuje se také husitský prapor. Dr. Hugo Toman v knize »Husitské válečnictví« odsuzuje tak zv. »husitské« černé prapory s husitským kalichem. Barva husitských praporů byla červená a bílá. Tudíž červeno-černé prapory jsou vynálezem těch, kteří k vůli zdůraznění husitské separace šlapou po barvě všenárodní. Kdo vidí v husitství hlavně krev a smrt, tomu se ovšem hodí prapor černo-červený dobře.

Členům katolických spolků mládeže! Jinoši! Věrní svému císaři a králi odebrali se bezpočetní členové našich spolků, aby na poli cti a slávy hájili zájmy naší milované vlasti, a sta dalších nadšeně očekávají povolání do zbraně. — Leč vy, kteří doma zůstáváte, nemáte-li žádných povinností? Víme, že jste ochotni zasvětití svůj život vlasti a nemůžete-li jíti do hrdinného boje, věnujte nezištně veškeré své síly službám vlasti, abyste zmírnili její bídu, abyste — bohdá, brzo vítězně se vracejícím válečníkům — zachovali spořádané domovy. Pomáhejte proto kde můžete, ujměte se každé služby, každé práce, které je potřeba. Pomáhejte nejprve zdvojenou láskou a oddaností svým vlastním rodinám snášeti strasti a břímě existenci, pomáhejte také s toužou láskou všem potřeb-

ným. Každý se srdečnou ochotou ulmi se práce jak pro celek, tak pro jednotlivce. Všude, kde zřizeny jsou jakékoliv pomocné komitety, nabídnětež okamžitě všechny služby své a svého spolku. Katoličtí jinoši! Prokažte svoji obětavou lásku k vlasti, modlete se a pomáhejte zachovati svoji vlast! Buďte hodni svých chrabrych otců, bratrů a přátel! Zdař Bůh! Zemská rada katolíků v království Českém.

Za válečného ruchu.

Sbírání milodarů v naší diecési. V nejnovějším pastýřském listě Jeho Exc. nejd. biskup dr. Doubrava praví: Obětavost a účinná láska duchovenstva diecésního a diecesanů nepotřebují ovšem vyzývání a pobízení k milodarům, nutným však se zdá, sbírání a určení těchto milodarů jednotně upravit, což tím naléhavějším, že jednak pochopitelná a chvalitebná snaha dary tyto sbírat z mnohých stran se uplatňuje, jednak nemožno jest na všech stranách požadavkům snahy této vyhověti. Na úpravu věci této budíž tedy následující pořízení: I. Pokud se týče sbírek milodarů: 1. Velebné duchovenstvo diecesní nechť vlastní své příspěvky, po případě s udáním zvláštního jich určení, zasílá biskupským vikariátním úřadům, které postarají se o další zaslání biskupské konsistoři. 2. Dary osadníků jest a) přijímati buď ve farních úřadech, neb b) sbíratí ořerou v chrámech; ke sbírce této buďtež požádány za sběratele vážené osoby z farnosti. Ofěry jest vykonati po náležitém předchozím prohlášení o čtyřech po sobě jdoucích nedělích a výtěžek jejich jest s náležitým výkazem dodati biskupským vikariátním úřadům na další zaslání. c) Příspěvky pozdější jest dodatečně zaslati týmž způsobem. II. Pokud se týče upotřebení zaslaných milodarů: 1. Sbírký zaslané budou biskupskou konsistoři v Ordinariátním listě vykázány a súčtovány. 2. Rozdělení darů stane se s náležitým zřetelem k případným zvláštním určení a přáním prostřednictvím povolaných činitelů Červeného kříže, Spolku pro podporu rodin vojínů a Spolku pro podporu vdov a sirotků po padlých. 3. Přirozeně bude při rozdělení darů z diecése pamatováno v přední řadě na potřebné v diecési samé.

Války v posledních šedesáti letech byly tyto: Krymská válka 1854—1856. Italie a Francie proti Rakousku 1859. Občanská válka v Americe 1860—1865. Invaze do Mexika Rakouskem a spojenci 1861—1867. Prusko a Rakousko proti Dánsku 1864. Sedmiletá válka rakousko-pruská 1866. Francouzsko-pruská válka 1870. Rusko-turecká válka 1877—1878. Srbsko-bulharská válka 1885. Japonsko-čínská válka 1894—1895. Řecko-turecká válka 1897. Španělsko-americká válka 1899. Čína proti spojencům 1899. Burská válka 1899—1902. Rusko-japonská válka 1904—1905. Italsko-turecká válka o Tripolsko 1911. Balkánské státy proti Turecku 1912. Srbsko a Řecko proti Bulharsku 1913. Mexická válka 1914. Kromě toho byla řada válek menších a to hlavně koloniálních.

Sombart o výsledcích války. Profesor na universitě v Bratislavě dr. Werner Sombart, který potvrdil, že moderní kapitalismus jest hlavně dílem agilnosti semitské a jenž upozornil na veliký národohospodářský význam scholastiky, napsal o válce toto: »Válka má vždy dvoji tvářnost: na jedné straně všecko ničí, máří tisíce lidských životů, přivádí průmysl a zemědělství ve zkázu, kosí, vraždí a páli; na druhé straně je zakladatelkou lepšího obdobi, klade základy novému obchodu a dopravě, popohání průmysl k netušenému dosud zdokonalení a otvírá zcela nová odbytiště. Na zpustošeném území staví kvetoucí vsi a města, a kde dříve leželo vše holé, opuštěné a pusté, panuje potom čilý ruch a život. Po stoleté válce Anglie a Německo činí mocný rozmach, v třicetileté válce Švédsko dospívá k moci a vážnosti, po sedmileté válce je Prusko jednou z prvních mocí, z války o dědictví kyne Rusko největší prospěch, a po osvobození Uher od Turků počínají se dnešní Uhry rozvíjeti. Válka stvořila nejen moderní kapitalismus, nýbrž i všecko moderní peněžnictví. Válka a jen válka je základem celého moderního úvěrnictví. Válkou vyvinuly se obchody výpůjčkové, válka vytvořila moderní bursu, neboť bursa zabývala se v dobách svého vzniku jen válečnými půjčkami. Válka stvořila kapitál a jmění, neboť první veliká jmění náležela válečným dodavatelům: obchodníkům zbraněmi, koňským handlířům, obilním lichvářům a vojenským krejčím; Tito lidé byli prvními kapitalisty. A válka to byla, která stvořila trh, která upravo-

Všeobecná úvěrní společnost

Hradec Králové,
Palackého třída čp. 80.

Vklady 4³/₄%

Úvěry
živnostenské
osobní
zálohové

Vklady 4³/₄%

Uhlí, koks, dříví, antracit, vše nejlevněji v každém množství i s dodáním do domu a složením do sklepa. —

**Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe**

k ukládání okladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinám,

**kteřá jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.**

vala nabídku a poptávku, a která přispěla k tomu, že byly stavěny cesty a regulována vodstva. Osádky vznikly jen válkami a mnohé země i národy byly by nám bez války neznámy a za mnohá odbytíště děkujeme jen válkám. — Pouze konstatujeme, nepřipojujice vlastních poznámek.

Německá zpráva o francouzském vojsku. »Vossische Zeitung« oznamuje z Frankfurtu o přibývajících tam francouzských zajatcích: Jestliže celá francouzská armáda vyhlíží tak jako tato vzorková kolekce, pak jsou obžaloby senátora Huberta pravdivými. Většinou oblečení jsou zajatci vyšlapanými lakýrkami, polobotkami, žlutými kozinovými botami, roztrhanými kamašemi. Mnozí nemají žádného stejnozkrojového kabátu a nosí plášť přímo přes košili. Patrony rozdávány jsou v balicím papíře a na páskách věšeny kolem krku. Zajatci vypravují o těžkých bojích u Mühlhausenu. Německý útok přivilil se na ně úplně náhle. Teprve, když se Němci blížili útočným krokem, byli spatřeni a to teprve na vzdálenost 100 metrů. Polní šedé stejnozkroje činí mužstvo téměř neviditelným.

Vítkovické železárny získávají ročně přes 30 milionů korun. Jsou v rukou židovských a berou od státu peníze za výrobu válečných potřeb. Nyní generální ředitel dr. Schuster věnoval jménem závodů na stravování chudiny celých — pět tisíc korun. Nad tím se pozastavuje samo »Právo Lidu«, dokládajíc, že ten dar činí »jednu šestitisíci část toho, co miliardářským majitelům železáren zbude ročně čistého z práce dělnictva.« — Rakouský Louis baron Rothschild, který vydělává ročně obrovské miliony za to, že půjčuje státům na zbrojení, věnoval jménem svým i svých bratrů Alfonse a Eugena 100.000 K sirotčímu a vdovskému pomocnému fondu veškeré branné moci a 100.000 korun válečnému pomocnému úřadu ministerstva vnitra.

Oddanost Poláků k naší říši. Krakovská »Nowa Reforma« 15. srpna napsala: »Stojíme na straně rakousko-uherského mocnářství netoliko jako loyální poddaní, nýbrž také jako polský národ, jenž s vítězstvím rakousko-uherských zbraní spojil naději na možnost svobodného vývoje. Toť první pevný bod, od kterého v různých směrech musí začínat každá polská politická úvaha. Jen na základě toho možno činit pozitivní závěry. Při těchto závěrech nutno postupovati opatrně. Musíme si býti vědomi dvou velkých nebezpečí: abychom nepředbíhali události a nepovažovali svých tužeb za hotová fakta. Musí býti použito všech sil, zralého a mužného rozumu, by naše myšlenka nepozbyla reální půdy a neztratila se v mlhách vlastní obrazotvornosti. Postavili jsme se po bok Rakousko-Uherska. S jeho osudem spojili jsme svůj osud. Musíme nyní směřovat, bez jakéhokoliv váhání, vytrvati až do konce. Při tom nutno pevně věřit, že tento konec bude šťastný a že se stane počátkem nového období v našem národním vývoji. Cesta, kterou se ubíráme, bude vyžadovati obětí a bude mít různé etapy, podle vývoje události, které stojí mimo dosah naší moci. Nadejdou různé momenty, které vyvolají různé kombinace a možnosti. My však nesmíme ani o krok uchýliti se od cesty, kterou jsme nastoupili. Konečným cílem této cesty jest, aby co možná největší část polských zemí osvobodila se od moskevského jařma, a aby co možná největší část těchto zemí dostala se v panství rakousko-uherské. Co se stane s tou částí naší vlasti, která bude vytržena ze jha moskevského, to jest další otázka a bylo by zbytečno, již dnes se jí zabývat.«

16. srpna konala se v Krakově schůze Kola polského, ve které podal dr. Leo jménem parlamentní komise návrhy, jež se týkají jednotné veřejné organizace národní a zřízení polských legií

ve svazku vojska rakousko-uherského. Návrhy ty byly přijaty s bouřlivým souhlasem.

Velice čteně navštívená tato schůze vydala provolání: »Poláci! Uhodila hodina, kterou marně očekávající vykrváceli se tři generace národa našeho ve strašném a beznadějném zápasu s ruskou přemocí, hodina, za kterou celý národ ve vroucích modlitbách prosí. Celou Evropou žene se válka, nade všemi širými zeměmi polskými bude svítiti krvavá pochodeň války, největší války, jaká kdy byla. K obhájení svobody zemí svých vysílá Rakousko-Uhersko mocnou armádu do Polska proti ruskému utiskovateli. V této strašné a veliké hodině považuje Kolo polské, pamětlivo své zodpovědnosti, za svou svatou povinnost ukázati národu svému směr myšlení a činu a vésti ho do lepší a jasnější budoucnosti. Polské kolo, s kterým se v tomto historickém okamžiku spojují všichni ostatní, k němu dosud nepřislušející poslanci, volá vás, Poláci, ve vědomí této veliké povinnosti k činu, k jednomyslnému společnému nejvyššímu napětí všech sil. V této době krvavé přeměny Evropy, jejího osvobození od hrůz ruského utiskování, můžeme mnoho opětně získati, ale musíme také mnoho obětovati, neboť neziskává ten, kdo opatrně vyčkává konce hry. Vznesený vladař této říše, za jehož spravedlivé a moudré vlády bylo jedné části našeho národa dopřáno vyvíjeti a rozmnožovati po půl století polské národní síly, celá mocná armáda tohoto vladaře, která táhne na obranu nejvyšších kulturních ideálů do války, pohlíží na polský národ jako na osvědčeného obhájce těchto ideálů, který teprve dnes nabývá možnosti setřásti otroctví, spoutávající tělo a otravující duši. V takovém okamžiku musí národ dokázati, že žije a chce žiti, že se snaží a jest schopen zachovati místo, které mu Bůh vykázal a obhájit je před nepřitelem. Aby národní síly Polska byly soustředěny v opravdu polských legiích, usneslo se Polské kolo, jakož i všechny polské strany, aby vytvořena byla jednotná, veřejně působící organizace. Poláci! Svěťte se s důvěrou vedení Polského kola a národní organizaci, vytvořené Polským kolem. Poláci! Spojte se v nezdolné vůli k vybudování lepší budoucnosti a v neochvějně víře v tuto budoucnost. Vzhůru k obraně vaší svobody a víry otců! Odložte všechny úzkostlivé pochybnosti, vyvrzte ze svých srdcí všechny osobní hněv a seřaďte se, silní svoji svorností, radostně ve velkém odhodlání obětovati životy a statky pro vlast! Amen!«

Jak si zabezpečiti rychlou výplatu vyživovacího příspěvku. »Nár. Listy« upozorňují: Podle ustanovení prováděcího předpisu k zákonu o vyživovacím příspěvku jsou vyživovací příspěvky, přiznané vyživovacími komisemi, splatny 16. srpna u dotyčných pokladen (berních úřadů, finanční zemské pokladny) pro ty příslušníky mobilisovaných, kteří již do 16. srpna obdrželi platební arch od vyživovací okresní, pokud se týče zemské komise. Poněvadž však nejširší vrstvy obyvatelstva nelze odvrátiti od mylného mínění o hromadění drobných peněz, nehledíc k pokusu věc vysvětliti a proto také ještě nyní se nedostává drobných peněz, není vyloučeno, že berní úřady pro nahromadění drobných peněz obyvatelstvem nebudou moci v tomto směru na ně kladeným požadavkům vyhověti. Této nesnazi mohlo by se ovšem částečně vyhověti vyplácením částek desíti- a dvacetikorunovými bankovkami. Postup tento má však za následek zdržování. Praktičtějším by bylo, kdyby strany k berním úřadům docházející, tedy takové, které platební arch již obdržely, vzaly s sebou tolik drobných (korun, dvaceti- a desetihaleřů) ze svého majetku na kovových penězích — na příklad, má-li manželka dostati 16,20 K, má vzíti s sebou 3,80 K —, aby mohly na dvacetikorunovou bankovku u berního úřadu dáti zpět. Tím bylo by vyplácením pokladnám umožněno vyplatiti poukázané obnosy v celé částce a rychle. Strany, jež mají platební arch v rukou, seznají z něho, jaký vyživovací příspěvek denně obdržeti mají, a od kterého dne (obyčejně ode dne, kdy mobilisovaný nastoupil službu) jim vyživovací příspěvek byl přiznán. Poněvadž vyživovací příspěvek se za minulou dobu platí najednou a na dobu budoucí polo měsíčně předem, může si každá strana z počtu dnů a z výše vyživovacího příspěvku za den sama vypočítati částku jí náležející a podle toho potřebné drobné přinést s sebou.

O zákulisí balkánské politiky píše »Hlas«: První balkánský svaz byl namířen proti Turecku, jež mělo býti rozděleno, a také proti nám. Náš vliv měl býti z Balkánu vytlačen. Když po velikých a vítězných bitvách v Thrácii hnali se Bulhaři k Cařihradu, tu nebyla to stará opevnění čataldžská, která zadržela vítězné Bulhary, byl to rozkaz a hrozba z Petrohradu: Ani krok dále, sice... Bulharská touha obnoviti carství bulharské a učiniti Cařihrad jeho residencí, jak býval, octla se v rozporu s ruskými panovačnými plány. Mocné Bulharsko bylo by z Balkánu vytlačilo ruský vliv také, a bulharský Cařihrad by se nikdy nestal ruským Cařihradem. Rusko nejen že Bulhary zadrželo před Cařihradem, ono je i potrestalo za to, že chtěli míti, co jim patřovalo, ale co nyní chtějí míti Rusové. Ruská diplomacie poštvála Srbsko a Řecko proti

Bulharsku, a vpád Rumunů do Bulharska vyšel také z hlavy Hartwigovy. Bulharsko seslabené válkou proti Turecku, kterou vlastně samo vedlo, dle přání ruské diplomacie bylo oloupeno o svou kořist. Ale to byl i konec prvního balkánského svazu. Ruskem zrazené a svými »spojenci« oloupené Bulharsko ze svazu vystoupilo, přiklonilo se k poraženému Turecku a prozradilo, jaký byl další úkol svazu. Milion bodáků měl ohrožovati náš jižní bok. Bulharsko se brzy udobřilo i s Rumunskem, ale do náruče ruské se nevrátilo a nevrací. Poználo, kdo a proč přivodil na Bulharsko katastrofu, pod její protektorem bylo obráno o ovoce svých vítězství. Ruský vliv na Balkáně nesesílil, upěvnil se jen v Srbsku, které konečně není ničím než ruskou satrapií. Izvolský a Hartwig přišli na chytrý nápad. Udělali chtěli nový svaz nejen proti naší monarchii, nýbrž i na její účet. Srbsku ruští diplomati slibovali Bosnu a Chorvatsko, dá-li Bulharsku Macedonii, o kterou ruská diplomacie dala Bulharsko oloupiti. Bulhaři takový dar odmítli, a možná, že to byli oni, kteří prozradili, k čemu pracují státníci cara »mirotvorce«. Ale prozradilo se to, a po zločinu sarajevském bylo potrno, že Rusko prostřednictvím Srbska již pracuje. Monarchie udělala škrt přes tyto zločinné výpočty.

Soc. demokraté o válce. »Arbeiterzeitung« 14. t. m. píše: »Skoro polovina 6 milionů mobilisovaných Němců jsou soc. demokraté. Když se jde na Rusy, tu proti východnímu barbarovi jsou sociální demokraté zrození bojovníci. Bojují pro světlo, svobodu a proti despotismu.« — Dle »Vorwärts« jest organisovaných soc. demokratů v německé říši, 66 mil. obyvatel čítající, celý — jeden milion. A z jednoho milionu červená násobilka udělá na obrat 3 mil. vojáků. — Ve schůzi říšského německého sněmu v Berlíně dne 4. t. m. byl povolen všemi hlasy, tedy i soc. dem., úvěr 5000 mil. marek na vedení války. Za poslance soc. dem. objasnil posl. Haase, proč němečtí soc. dem. poslanci hlasují pro tyto válečné úvěry, těmito slovy: »Pro náš lid a jeho svobodnou budoucnost je při vítězství ruského despotismu, jenž poskvrnil se krví nejlepších lidí vlastního národa, v sázce mnoho, ne-li vše. Jedná se o to, odvrátiti toto nebezpečí, zabezpečiti vzdělanost a neodvislost naší vlastní země. Tu uskutečňujeme, nač vždy kladli jsme důraz. Neopustíme své drahé vlasti v hodině nebezpečí. (Bouřlivě »Bravo!« v celé sněmovně.) Cítím se při tom v souhlasu s Internacionálou, která vždy uznávala právo každého národa na národní samostatnost a sebeobranu, stejně jako v souhlase s ní odsuzujeme každou válku dobývací. Žádáme, aby, jakmile bude dosaženo cíle zajištění a protivníci budou nakloněni k míru, byl válece učiněn konec mírem, který by umožňoval přátelství s národy sousedními. Žádáme to nejen v zájmu mezinárodní solidarity, námi vždy hájené, nýbrž i v zájmu německého lidu.«

Z diplomatického pamětního listu rakouského. List poukazuje na protirakouskou štvavou činnost, jakou vyvíjel srbský Sokol »Dušan Silni«. Major Kovačević v lednu tohoto roku na výroční schůzi prohlásil, že sokolství se snaží všechny slovanské bratry sjednotiti. Pokračoval: »Přejeme sobě zajaté a spoutané osvoboditi. Učinili jsme tak také nyní a též v dřívějších válkách... Ale, moji bratři a sestry, náš nepřítel na severu je nebezpečnější a bezcitnější, protože je hospodářsky a kulturně silnější... drží miliony našich bratrů v otroctví a poutech... Bratři reptají, volají a prosí o pomoc co možná rychlou. Nesmíme je ponechat na milost a nemilost tomuto strašnému a nenasytnému nepříteli. Musíme jim co možná brzy přispěti na pomoc, poněvadž tak učiniti jest naší povinností... Připravujeme se k boji pro spravedlivou myšlenku Sokolstva!« Tato a jiná štvavá a zcela nespravedlivá slova svědčí, jaký duch vládl v srbském vojsku vůči Rakousku, které bosenským Srbům neubližovalo. Ve zprávě správního výboru »Dušana« se praví: »Velká část našeho národa naší utrpení ukřižovaného Krista; musíme ještě navštívit naše bratry za Drinou, musíme ještě navštívit Sarajevo a dědictví sv. Sávy (Hercegovinu)... musíme překročiti pohoří Romanija a podívat se, proč Travnik zahalil se v mlhy.« Dále zpráva klade důraz na to, že spolek udržoval styky s bratrskými spolky za Drinou a Sávou. I z jiných slov referátu vysvítá, že sokolské spolky srbské se nacházely v politickém spojení s jednotlivými spolky podobnými v rakouském mocnářství. Netoliko Kovačević, ale i jiní důstojníci a úředníci srbsí podporovali zcela otevřeně dobývací politiku velkosrbskou »Dušana« proti našemu mocnářství. To se dělo v době, kdy vnitřní poměry srbské trpěly takovou krizí, že Srbové měli dost a dost práce s urovnáváním nesnází vnitřních.

Prohlášení předsedy uherského ministerstva hr. Tiszy. Z Pešti 15. t. m. oznámeno, že hr. Tisza po zprávě o dobytí Šabce pravil v klubu strany práce: »Jak jsem pravil, bije se naše vojsko všude statečně: Je povznázející, jak každý s vynaložením celé své bravury se udržuje na svém místě. Naše armáda činí divy statečnosti na jižním bojišti stejně jako na severním. Těžiště leží ovšem na severu, ale také tam odtud docházejí nás další radostné

Obraz + Sv. Otce PIA X.

na křídovém papíru v rozměrech (větlost obrazu samotného) 24/30 cm, v passepartu ozdobném se zlatou ozdobou jeden kus K 4-54.

V rozměrech 15/18-5 cm bez passepartu 100 kusů K 1-10, 50 kusů K 1-10, 1 kus K 4-54.

POHLEDNICE s obrazem + Sv. Otce PIA X.

100 kusů K 1-10.

Objednávky obratem vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové

zprávy. Ovšem nikdo nesmí se oddávat očekávání, že vždycky všechno půjde úplně příznivě. Ale kdyby tu a tam jednou odněkud snad přišla zpráva méně příznivá, nikdo nesmí při tak velké válce pocíťovat při tom nějakých úzkostí. Jestliže bychom snad jednou utrpěli nezdár, povzbudil by nás jen k tomu, abychom přišli se lépe bít. Daruje-li nám Bůh vítězství, bude naše mocnářství konečně jednou s to provádět zahraniční politiku, která se shoduje s jeho vážností a s jeho silou. Už nyní je naše monarchie všude mnohem výše oceňována. V cizině je slyšet hlasy, že já jsem to byl, který radil k válce. Vždycky jsem to popíral a popírám to také dnes ještě. Pevně a určitě prohlašuji však, že jestliže na celé čáře dobudeme vítězství, což právem smíme doufat, nebudu ochoten přistoupiti na laciný mír.

Teprve za několik dní žurnalistika začala první zprávu opravovat. Prý se hr. Tisza v podstatě vyjádřil v tom smyslu, že úspěch spočívá v rukou Božích, že však všechno, co se dosud stalo, jmenovitě rozhodná mužná odhodlanost, kterou jest proniknuto jak vojsko tak i veškeré obyvatelstvo obou států mocnářství, opravňuje k nejlepšímu nadějí a skýtá záruku, že ve velkém boji nám vnučeném uhájíme své místo. K bážlivosti nebo malomyslnosti není žádné přičiny, nechť jakkoli dopadnou střídavé obraty velkého boje. O tom, že nechceme uzavřít laciný mír, bude-li vítězství na celé čáře naše, ministerský předseda nemluvil. Po takové válce jest přece obyčejně úkolem mužů na zodpovědném místě, aby mírnili nároky veřejného mínění. Ministerský předseda hr. Tisza pak řekl, že třeba se s těžkým srdcem rozhodl pro válku, jest stejně rozhodně přesvědčen, že musíme provést boj do konce a nesmíme dříve ustati, až budeme mít trvalou záruku naší budoucí bezpečnosti.

Katoličtí Slovínci manifestačním způsobem osvědčovali svoji loyaltitu již dávno před válkou. Zvláště na orelském sletu v Lublani dokazovali zřetelně svou oddanost k panovníckému domu. Leč k vůli několika nebezpečným slovinským pokrokařům, kteří dávali na jevo veliké sympatie srbským Sokolům, štyrsko-hradecký »Grazer Tagblatt« pojednou obvinil celý národ slovinský z velezrádného ducha, ačkolí přece pro provinění několika jednotlivců nejsou revolučními ani slovinské živly radikální. Leč katoličtí »Grazer Volksblatt« odpovídal »Tagblattu« moudře: »K zatčení několika osob v Mariboru. Bylo by velkou politickou chybou v dnešním vážném čase, ano přímo povážlivé, kdyby ojedinělé případy velezrádné měly býti připisovány na účet celému slovinskému národu. Slepé plemenné nepřítelství ponecháváme »Grazer Tagblattu«. Státi budeme proti každému velezrádci, byť byl z kteréhokoli národa nebo stavu. Také by v dnešním vážném čase měl každý novinář za svou svátou povinnost pokládati, aby naši očiňé získal co nejvíce přátel. Za provinění jednotlivých osob činiti zodpovědným celý národ, to ponecháváme »Tagblattu«. Taková politika není jen nespravedlivá, nýbrž i nerozumná.«

Sociální besídka

Svépomoc rolnictva. Ve středu sešli se starostové okresu Uh. Hradiště v Besedě k poradě, jaké stanovisko zaujati k nynějším cenám plodin. Obilí je nebývale krásné, ceny směšně nízké. Usneseno provést soupis obilnin a vstoupit v obchodní jednání s erárem a provést přímé dodávání potřeb armádě za ceny armádou stanovené, které jsou daleko vyšší, než ceny tržovní. Poradu řídil vdp. Dr. Obdržálek, viceděkan z Bilovic, o stavu věci referoval učitel Jančík z Uh. Brodu. Debaty účastnili se mnozí zástupcové obcí. Usnesení bylo jednomyslné.

Tajemné hospodářství. Pokrokové centrále organizovaného učitelstva vytýkají opoziční pokrokové »Učitelské Noviny« nově zase 13. srpna podivné snahy, aby se veřejnost o hospodaření s učitelským jménem málo dověděla. Učitel Cengr podrobil hospodářství důkladné kritice. Leč vládnoucí velikášové místo nápravy slídili, kdo Cengra informoval, osopili se na něho, hrozili, ale pak si soudní žalobu rozmyslili. Cengr uveřejnil svůj re-

ferát v několika číslech »Učitelských Novin«. Nyní málo presidium přiležitost postavit číslce proti číslcům. Leč vrchní vládcové se o tom od 30. dubna ani nezmínili, nejednalo se o tom ani v širším výboru 17. července. Ostatně prý »měli co dělati sami mezi sebou, pokud se týče žlabu v baně P.« »Učitelské Noviny« sdělují dále: »Teprve po Cengrově svolení ke konci valné hromady za nepatrné účasti delegátů zcela proti organizačním řádům a dennímu pořádku spustili paňbu do nepřítomného Cengra! Tuček s osvědčenou rychlostí předčítal několikastránkovou, strojem psanou polemiku, které nikdo nemohl porozumět, ničeho si nemohl poznamenati... To vše za nepřítomnosti kol. Cengra, jenž dávno už musil odejít!!! Inkvisice! Když pak tento způsob boje odmítnán a žádáno, aby Tuček svoje říkání dal Cengrovi k dispozici, tak jako on tiskem učinil, po případě aby bylo uveřejněno v »Čes. Učitel«, nechtěl o tom ani slyšet. Páni jsou vůbec nesmírně skromní... To, co inscenovali páni ke konci valné hromady, je hanebnost vyššího stupně, středověká inkvisice. Škoda, že tu není ještě důsledek té inkvisice — hranice. Vím, kam mlfíte. Chcete seskaňdalisovati a zdiskreditovati kol. Cengra, aby buď sám resignoval, nebo k resignaci byl donucen. To se vám ovšem nepovede, leda za cenu organisace. Buď nastane jasno a pletichové odejdou, nebo odejdeme my, jednoty! Jisto je, že superrevise, které nebylo možno vše detailně propočítati, činila výtky, zjistila ztrátu, o které by se členstvo a příslušné instance organizační ničeho byly nedověděly. Máte peníze (organizační), máte tisk i moc utloukati protivníka, oposici, ale tím není řečeno, že máte pravdu a právo. Kdyby byl ČU. organizačním věstníkem a jeho sloupce byly otevřeny i druhé straně, byl by už dávno pokoj a pořádek. Dokud však budete v organizačním (?) listě nadávati oposici objednanými a vysoce honorovanými články společného dodavatele ČU. a Šk. n. v., který na objednávku jednoho funkcionáře: »Oposici přitlač důkladně, některé momenty snad Ti ještě pošlu!« nadává a jen nadává, dotud není možná žádná shoda!«

O srbském průmyslu napsáno v 223. č. »Národ. Listů«: »Nové řemeslnictví ve městech srbských vyvinulo se jednak z průmyslu zadrugy, jednak z řemesla potulného, z podělkářství, i přímo navazovalo na byzantinsko-turecké práce. Také mnoho cizinců, zejména Srbů z Rakousko-Uherska, usazovalo se mezi srbskými řemeslníky, působice jim mnohou trpkou chvilku svou konkurenci. — Od sedmdesátých let minulého století začíná pak v Srbsku konstantní krise řemesel, kterou nemůže vyléčiti ani státní pomoc, ani kooperace řemeslníků. Státní pomoc objevuje se ostatně teprve v nejnovější době, a i to ještě způsobem málo racionálním. Stát postupuje tu nesystematicky. Národohospodářské otázky jsou v Srbsku více nežli kde jinde prostupovány otázkami politickými, a tak řemeslník je vydán na milost a nemilost politickým faktům. Na druhé straně přirozeně pak snaží se řemeslníci působiti na politiku, a tak zlo stává se chronickým a ohrožuje veřejný život tím více, že řemeslnictvo srbské je v mnohém samo vinno svým úpadkem, jsouc v posuzování své situace příliš jednostranným. (Zrovna jako v Čechách. Pozn. Obn.) Hlavní vina řemeslníků srbských záležel v tom, že nebyli schopni jíti s duchem doby. Čím intenzivněji působila politická svoboda, tím více uplatňoval se v Srbsku vliv západoevropský. Pod tímto vlivem proměnil se starý vkus. Mnoho učinilo také vyhostění Turků ze země. Vidíme to nejlépe, srovnáme-li poměry v Bosně a Srbsku. Řemeslníci srbsští projevovali zprvu proti nové modě odpor a opovržení, nemohouce pochopiti proud života. A když se konečně seznámili s pravým stavem věci, nemohli se už přeučovat, leč jen s největšími nesnázemi. Jejich místo zaujali přistěhovalci z naší říše. Kdežto zprvu šlo pouze o proměnu formy výrobků, šlo nyní o existenci a o chléb. Odpor proti modě zvrhnul se v odpor proti cizím řemeslníkům. Pokud pak se nemohl z politických důvodů projevit aktivně, zůstal přece v nitru a na něm budováno pak dále, třebas neprávem. Rakouský řemeslník nebyl ničím vinen, nýbrž vinu nesla krátkozrakost a neschopnost srbského řemeslníka. Nedostatek duševní pružnosti, neschopnost a nedostatek kapitálu způsobil, že nad domácí řemeslem počala vládnouti cizí konkurence, dovoz a konečně i domácí velkopřmysl... V Srbsku zabývá se politikou vše až do posledního nosiče na nádraží, pokud právě není Arnaut. I ženy soustřeďují se v politicko-kulturních centrech. Za to hospodářskou politikou zabývalo se a zabývá jen několik jednotlivců. (Nebylo tak také v Čechách celá desítilétí? Pozn. Obn.) Časových brožurek je sice hojnost, ale systematického studia není. I odborně vzdělaní, které by ostatně bylo lze na prstech spočítati, zasahují do hospodářského vývoje země jen časově při řešení některých vážnějších otázek. Tak vlastně celý hospodářský vývoj je rozdroben na celou řadu časových temat bez jednotného principu a plánu. Jedinou vůdčí myšlenkou zůstává vyrovnati se co možná evropským státům, pracujícím o svém hospodářském vývoji po staletí. Nejde nikde o podporování vlastního vý-

voje v tom neb onom směru nebo o rozvázně včlenění ve světovou výrobu, nýbrž jen o přenášení cizích institucí hospodářských na srbskou půdu. O vývoj na domácích základech sepečuje poctivě nikdo, aniž se snaží zachovati nebo zdokonaliti domácí útvary průmyslové. Vše soustřeďuje své zraky na západě a je plně o tom přesvědčeno, že už je vlasti obohacena vynikajícím způsobem, jestli se přehlése některá forma západoevropská na srbskou půdu. Tím méně přemýšlí se, zdali by mohlo Srbsko hráti úlohu doplňku v hospodářské politice velmocí evropských. — Taková hospodářská politika, která sice proti cizím krajům brojí, ale poslušně z nich přejímá věci zbytečné, těžce poškodila národ náš a vede k zakrnění i v Srbsku.

Soc. demokracie a republikánské zřízení. Již r. 1881 August Bebel, který se právě stal říšským sněmu uznaným vůdcem soc. demokracie německé, prohlásil, že soc. demokracie po stránce politické se snaží o zřízení republikánské. Ačkoli však soc. demokraté tolik papírů vyplytvali na chválu zřízení republikánského, nyní zvolna obrací, protože skutečnost je nutí k procitnutí z fantastických snů. Vždyť soc. demokraté v poslední době zápasili velice prudce s vládami právě v těch republikách, které jsou velice pokrokové. Vzpomeňme si jenom na časté protivládí demonstrace a násilnosti v republice francouzské a portugalské. A jak pohlíží soc. demokracie na republiky jiné? Radikálně soc. demokratická »Leipziger Volkszeitung« (1914, 126) napsala: »Francie, Švýcarsko, Spojené Státy Severoamerické jsou ve své celé podstatě zásadně různé, ale v žádné z těchto republik nejsou sociální práva proletariátu podstatně lépe hájena, než v sousedních monarchiích a v žádné z nich nepotřebuje se brutalita nadvlády panujících tříd štítiti srovnání s poměry monarchistických zemí. Ano, dalo by se skoro souditi, že takové krvavé bestiality, jako chladnokrevné pobíjení stávkujících v Koloradu nebo v Gran Pre, jsou v monarchiích — jako v Anglii nebo Německu — nemožny.«

Hospodářství v nemocenské pokladně. Všeobecná nemocenská pokladna ve Vratislavi nacházela se do nedávna v rukou soc. demokratů. Po nových volbách však se ujali jejího řízení křesťanští sociálové, kterým bylo nyní umožněno odhaliti hrozné rudé hospodaření. Jeden nemocniční soc. demokratický úředník zpronevěřil na 10.000 marek. Když se přišlo na jeho podvody, byl ihned zatčen. Bývalé představenstvo zdřáhlo se dlouho podati nové správě výkaz svého hospodaření. Rudé představenstvo zřídilo si pro sebe zvláštní budovu, o které ve výkazu jmění nebylo zmínky. Leč za dozor při stavbě té budovy obdržel předseda rudého představenstva 1200 marek. Mimo to zapláceno za dozor jednomu polírovi 600 marek. Ovšem předseda bral tučný plat stálý stejně a žádal docela, aby se mu na vydržování domácnosti připlácelo měsíčně ještě 50 marek, což však přičiněním křesť. sociálů zamítnuto.

Klesání soc. demokracie. Přes »rudý týden«, který sociální demokracii v Německu přinesl tolik přívrženců, nestojí to letos s pokladnou jejich nejlépe. Podle výroční zprávy hlavního předsednictva v Berlíně nedostává se jim 312.352 marek. Hlavní pokladna měla vydání 1.721.352 marek, příjmu však jen 1.405.455 marek. Loni zbylo 394.167 marek. Vinu špatného úspěchu finančního mají dílem špatné časy, v nichž dělníci nemohou tolik rudých spisů a časopisů kupovati, dílem též okolnost, že přece mnoho lidí žije z pokladny. Na povšechnou agitaci bylo vydáno na příklad 413.710 marek proti 284.405 markám o rok dříve a předsednictvo stálo 155.169 marek místo 83.363 marek loňského roku.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádanky.

Zprávy místní a z kraje.

V den 84. narozenin Jeho Veličenstva vlády v městě našem četné prapory v barvách říšských a zemských. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava sloužil o 10. hod. v katedrálním chrámu slavnou pontifikální mši sv. za četné asistence. Bohoslužeb účastnila se kapitula a jiné kněžstvo, zástupci důstojnického sboru, úřadů státních a samosprávných a místních ústavů v počtu velice četném. I jiných věřících dostavilo se mnoho. Na kůru provedena zdařile figurální mše Alb. Müllera. Krásně se nesl i dvojzpěv přednesený pí Kořínkovou a dp. Svobodou. Po mši sv. zazpívána precisně hymna svatováclavská a nato »Te Deum«. Ku konci v celém chrámu zpívána rakouská hymna. Městská rada v Hradci Králové dne 17. srpna učinila následující usnesení: Policejnímu úřadu postoupí se

připis c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové o hudební zamezení tanečních zábav a j. zábav. podniků v nynější době válečné. Obyvatelstvu doporučuje se, aby pamatovalo všech, kteří za těžkou povinností odešli a všemožně rodinám zde zbylým v nynější situaci nepomocno bylo a přiložilo puku pomocnou ku konání prací veřejnosti prospěšných. Peníze, které by byly vynaloženy na zábavy, budtež raději věnovány na podporu akcí pomocných a dobročinných a to buď pro Červený kříž aneb pro Všeobecnou pomocnou akci, s výslovným uvedením určité daru. — Sociálnímu odboru postoupen byl přepis fidejistev zdejších středních škol, jímž upozorňují na zřízení žákovských sborů pomocných pro korporace, zemědělské, obchodní a průmyslové. — Policejnímu řádu uloženo k pokynu c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové, aby společně s vojenskými a státními úřady chránil zájmy veřejnosti a vyhrožoval nařízením úředních orgánů pokud se tyto umístění hlídek na veřejných cestách, silnicích atd. — Usneseno příkazy všem majitelům feznických závodů, aby zachovávali nejpřísnější čistotu svých závodů a vozů dopravních, opatřili a obkládali zboží. V případě nešetření podán bude návrh c. k. okres. hejtmanství na omezení provozování živnosti. — U c. k. státní a dyorní knižnický úřad budou 2 exempláře seznamu padělých vojnů, který se bude vyvěšovat na policejním úřadě. — Uzavře se smlouva ohledně pronájmu pozemků, náležejících Matici školské a špitálské a obci královéhradecké v katastru obce Pouchova s p. J. Merkle, učitelem v Pouchově, na 6 let. — Uděleny byly některé ohudinské podpory. — Výkaz hotovosti pokladni vzat byl na vědomí.

Seznam cen na týdenním trhu obilnin v Hradci Králové dne 14. srpna 1914 konaném: 1 hl: pšenice 22.50 až 23.40 K, žito 16.20 až 16.40, ječmene 11.90 až 12.—, oves 8.40 až 9.—, vikev 16.— až 17.—, hrachu 32.— až 36.—, čočky 40.— až 50.—, jablek 32.— až 36.—, krup 24.— až 50.—, bramborů nových 4.— až 5.60, máku 36.— až 40.—, lněného semene 24.— až 30.—; 1 q: otrub žitných 14.—, pšeničných otrub 13.— až 13.50; 1 kg: másla čerstvého 2.80 až 3.—, sádla vepřového 2.— až 2.20, tvarohu 0.36 až 0.40, 1 vejce 0.06 až 0.07; 1 kopa: zelí 1.40 až 5.—, okurek 0.80 až 3.—, kapusty 1.20 až 2.40, cibule 0.60 až 0.80, drobné zeleniny 0.60 až 0.80, mrkve 1.— až 1.40; 1 hl: hrušek 6.— až 8.—, jablek 6.— až 12.—, 1 koš hrušek 6.— až 8.—.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 14. srpna 1914 konaný přivezeno: hl: pšenice 417, žito 227, ječmene 44, oves 402, vikev 1, máku 2, brambor 122, jablek 15, hrušek 5.5; kop: zelí 140, okurek 195, kapusty 86, cibule 131, drobné zeleniny 350, mrkve 115; podsvinčat 427.

Vyhláška. Na základě výnosu c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové ze dne 12. srpna 1914 č. 30.454 upozorňuje se P. T. obecnost, že řidiči automobilů, povozů, motocyklů, jakož i osoby na kole jedoucí jsou povinni uposlechnouti nařízení všech bezpečnostních orgánů neb vojenských hlídek a dano-li jim znamení k zastavení, že musí ihned i tohoto vyzvání uposlechnouti, ježto by se jinak vydávaly v nebezpečí, že po nich hlídka stíhají.

Vyhláška. Na základě nařízení c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové dáváme věděti všem P. T. pp. majitelům domů v Hradci Králové, aby svoje domy každého dne v 9 hodin večer uzavírali a dbali toho, aby domy jejich po celou noc byly uzavřeny. Bylo zjištěno orgány bezpečnostními, že mnoho domů bývá po celou noc otevřeno. Otevřené domy v noci mohou se státi skrytí čtených zločinců a osob podezřelých. Jestliže by orgány bezpečnostními i po této vyhlášce nalezeny byly některé domy v noci otevřené, bude podepsaný úřad purkmistrovský nucen, majitele těchto domů oznámiti c. k. okr. hejtmanství k potrestání. — Za starostu: J. Russ m. p.

Všem obecním úřadům. Aby zpřehledněno bylo účelu předpisů, které císařským nařízením ze dne 1. srpna 1914, č. 194 f. z., v §§ 7. a násl. byly vydány k zamezení lichvy potravinové a k zamezení vyhánění cen do výše, poukazují se veškeré orgány veřejné bezpečnosti i zastupitelstva obecní, aby oznamovaly soudům a úřadům policejním i policejním případy, v nichž ceny byly nepřiměřeně zvýšeny nebo jinak byly porušeny předpisy vydané v zájmu aprovisionace, ať tyto případy samy pozorovaly či jinak o nich zvěděly. Je dále nezbytno, aby také samo konsumující obecnost přispívala k podpoře činnosti úřadů a aby veřejnost všechny trestné případy ihned oznamovala úřadům. Páni starostové se žádají, aby v tom směru obecnost vhodně poučovali a k součinnosti vybízel. C. k. místodržitelský rada Smutný.

Dodávkové družstvo křejčovské, z. s. s. r. o., založeno bylo k popudu Okresní jednoty živnostenských společenstev dne 17. srpna t. r. v Hradci Králové. Schůze státního se téměř 40 mistrů křejčovských z polit. okresu královéhradeckého. Předsedal jí pan Karel Voříš z Nového Hradce Králové, za Obchodní, živnostenskou a průmyslovou ústřednu přítomen byl místotajemník dr. Wiskowský. Tyž nastoupil krátce důvody, jež Okresní jednotu a Ústřednu královéhradeckou vedly k tomu, aby zájemníkům doporučily ustavení svépomocného družstva křejčovského, načež přítomní po delší debatě jednohlasně se vyslovili pro založení družstva, k němuž se ihned písemně 29 osob zavázalo přistoupení. Okresní jednotou navržené stanovy byly jednohlasně schváleny; potom provedeny volby představenstva, a sice takto: Předsedou zvolen p. Karel Voříš z Nového Hradce Králové, jednatelem p. Karel Píala, pokladníkem p. Josef Kopecký, oba z Hradce Králové a dalším členem

sem představenstva p. Eduard Majstřík z Třebochovic. Do dozorčí rady pak zvoleni opět jednohlasně pp.: Jan Novák, Fr. Komárek, Jindř. Košťál, V. Jedlička, Alois Řehák a Jos. Gotwald. Ku konci podal místotajemník dr. Wiskowský zprávu o krocích, které Ústředna podnikla za účelem sprostředkování vojenských dodávek zdejšímu malozivnostnictvu, načež schůze skončena.

Z Rychnovska. V neděli dne 23. srpna o 10. hod. dopolední koná se instalace vdp. Josefa Rösslera, faráře v Solnici a jednatele kurdského spolku, který jest populárně znám pod jménem »Páter Josef«. Přijeme našemu milému »Josefovi«, aby si i v Solnici získal lásky a důvěry všech farníků, jako se mu to podařilo v německé farnosti auřimské.

Přiznání ku dani čísteční na rok 1915, případně pro období 1915/1916. Dle vyhlášky c. k. okresního hejtmanství z 31./VII. 1914 k č. 101.840/14/X z. f. f. byly dodány prostřednictvím obecních úřadů vlastníkům domů potřebné tiskopisy ku přiznání výnosu nájemného z domů na rok 1915, po případě pro berní období 1915/1916 a bylo vyhlášeno poučení, dle něhož se tato přiznání mají sepsati, a že lze všem majitelům domů do tohoto poučení u obecního úřadu neb u c. k. berního referátu nahlednouti. Majitelé domů, kteří snad posud neobdrželi tiskopisu přiznání výnosu nájemného a jsou povinni je podati, upozorňují se, by se přihlásili o tiskopis v osmi dnech u podepsaného úřadu neb u obecního úřadu, ježto opomenutí přiznání nikdo nemůže omluviti tím, že poučení neobdržel. Proti majitelům domů, kteří v ustanovené lhůtě přiznání nepodali, zakročil se přesně dle ustanovení § 11. patentu o dani domovní z dne 23. února 1820 (sb. zákonů zem. pro Čechy 2. sv. čís. 36). Současně uvádí se na paměť článek II. novely o osobních daních ze dne 23./I. 1914 č. 13 f. z., dle kterého tomu, kdo nyní správně přizná, není se obávati pro minulost ani dodatečné změny právoplatného předpisu nebo snad zavedení dodatečného nového vyměření, ani zavedení trestního řízení, byť byla jeho přiznání, podaná před vyhlášením novely o osobních daních, nesprávná aneb opomenuli úplně podati přiznání, k nimž dle zákona byl povinen. Kdo by však také ještě teď nesprávně nebo neúplně přiznal, aneb opomenul podati povinné přiznání výnosu nájemného, nejen že se vydává trestnímu stíhání pro zatajení číne pro berní rok 1915, případně periodu 1915/1916, nýbrž ztrácí také dobrodružní berní i trestní amnestie za poslední tři léta před vyhlášením novely o osobních daních. Nájemníci, kteří také ještě teď potvrdí nesprávné údaje námu svým podpisem jako pravé, podléhají rovněž nejen poměrné pokutě, nýbrž zbavují se také amnestie za dřívější nesprávná potvrzení číne pro stejnou řadu let. Je tedy povinností všech majitelů domů a nájemníků zachovati naprosto přesně předpisy o přiznání číne, protože dle berní a trestní amnestie nutno bezvýmínečně na tom trvati, aby přiznání číne byla správná a pravdivá; každé nesprávné přiznávání číne bude trestáno. Taktéž se upozorňují rodiny dních majitelů domů, kteří byli povoláni ke službě vojenské, že mohou se za účelem včasného a správného podání přiznání obrátiti na příslušné obecní úřady neb c. k. berní úřad nebo berní referát c. k. okresního hejtmanství, kde se jim dostane náležitěho poučení nebo se přiznání protokolárně sepiše.

Různé zprávy.

K úmrtí Sv. Otce Pia X. Dne 19. t. m. Pius X. byl zopatřen sv. svátostmi od Msgra Zampiniho. Papež pak zavřel oči a zašeptal: »Stani se vůle Páně! Myslím, že jest konec.« Po jedné hodině s půmoci (ze dne 19. na 20. srpna) tiše zesnul za přítomnosti církevních hodnostářů a příbuzenstva. Rysy zesnulého jsou přívětivé, jakoby pohrával na tváři sladký úsměv.

Druhá výzva domobrany svolána. Z Vídně, 20. srpna. Dnes vydanou vyhláškou svolávají se všichni záložníci, náhradní záložníci a domobranci, použiti ke sklízňovým pracím, na 24. srpna; záložníci a náhradní záložníci uherské zeměbrany, kteří již nastoupili vojenskou službu, avšak jako přespočetní byli posláni na dovolenou, na 24. srpna; všichni v tomto roce odvedení, dosud nepovolání nováčkové, jednorocní dobrovolníky a náhradní záložníky v to počítaje, na 24. a 25. srpna; všichni 42letí a mladší domobranci rakouského státního občanství, kteří sloužili a dosud nebyli povoláni, nebo po nastoupení služby byli pro přespočetný stav posláni na dovolenou a to podělení věnovacími listky, dle pokynů věnovacího listku, všichni ostatní vyjímaje Tyrolany a Vorarlberčany, od 27. srpna do 12. září dle starobní třídy; Tyrolané a Vorarlberčané mají se dostaviti k domobranec-kému okresnímu velitelství v Innsbrucku, kam mají odejti ze svého místa pobytu dne 27. srpna; všichni 42letí a mladší domobranci uherského státního občanství, kteří sloužili, dosud nebyli povoláni, nebo po nastoupení vojenské služby byli pro přespočetní stav posláni na dovolenou, mají odejti dne 24. srpna z místa pobytu, pokud možná rychle k domovskému domobranec-kému velitelství; zbraně neschopní a neslouživší domobranci mají se dostaviti, jsou-li podělení povolačnými listky, dle ustanovení jmenovacího listku; zbraně neschopní a neslouživší domobranci, kteří nejsou podělení povolačnými listky, mají se dostaviti jen, budou-li povoláni dle jména. Všechna dosavadní sprostění zůstávají na dobu své platnosti též i na dále zachována.

»Právo Lidu« praví, že všeobecná evropská válka nebude krátkého trvání. Pokračuje: »V Evropě není dnes také nikoho, kdo by mohl s úspěchem intervenovat v prospěch míru. Nelze to zejména očekávat od papeže.

Kostelní práce

poslacovačské a malířské jako: malbu, tónován a pod. vnitřku kostela, znovuvřízení, opravy a obmovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slobově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod poslacovačský
v Hradci Králové.

Jehož autorita nesahá dnes dva kilometry rozlohy jeho Vatikánu. Jediná velmoc, jež do válečného víru nebyla dosud stržena, Itálie, rozhodla se zachovati prozatím neutralitu a vyvaruje se proto každého vmšlení se do rozvoje událostí, protože bude na konec chtít kořistit sama pro sebe.

Pokroková nuda francouzská. Francie si na sebe pletla blů sama. Místo slibovaných sociálních oprav nepřivornější módy pohlcovaly miltardy, rozmnožily se psi hřbitovy. Místo propagace skutečného umění hrály se vídeňské operety, pařížská Opera stoil na pokraji finanční zkázy. Lupiských Apačů užívaly vládní kruhy k randálům protikatolickým, vrahové nejbezcitnější byli porotami osvobození. Zvůlenci studia pařížských rozmá-filců přemýšlela, čím novějším zaháněti úvahou chvíli. Našlo se zase něco nového. Z Versailles byl poslán stu osob list tohoto znění: »Pán a paní... člní se čest prositi vás, abyste se účastnili hudebního a tanečního večera v sobotu 6. června 1914 za příležitosti křtu jejich skotského psa »Thanuse«. Počátek v 5 hodin.« — Pařížský blahobytník tak dokázal, jak mu záleží na náboženském toleranci. Tohle jest poslední článek protikřesťanského fanatismu, který se chechtá do očí všemu křesťanstvu vůbec. — Volnomyslenkářské potupy křtu se účastnilo padesát občanů. Patrně, jak vyhlížela v poslední době »obřížná pokroková práce« pro blaho republiky.

Papežská hvězdárna. Papežská hvězdárna v Římě dostala 20.000 franků od francouzské akademie, aby mohla dále prováděti fotografování hvězdné oblohy. Práce s tím spojené jsou velmi obtížné. Podpora francouzské akademie papežské hvězdárně dokazuje, jak jsou uznávány zásluhy této hvězdárny pro astronomii také ve Francii církví nepřátelské.

Vzrůst počtu kandidátů stavu duchovního v Paříži. Kardinál Amette prohlásil, že nouze o duchovenstvo v pařížské archidiecézi je sice toho času velmi tísnivá, ale vzhledem k přibývání počtu čekatelů stavu duchovního lze se nadíti, že tento nedostatek duchovenstva bude v několika letech odstraněn.

Všelicos. Reditel Vídeňského bankovního spolku J. Marcus odevzdal ministerstvu 2000 K. z nichž 1000 K dostane ten vojn. který první ukofistí nepřátelský prapor, a 1000 K ten, kdo dobude první nepřátelské dělo. — Četné obchody a také sklepníci ve Vídni vypomáhají si ve dnech nouze o drobné peníze při placení poštovními známkami. — Nové dvoukorunové papírové peníze jsou menší než desetikorunové. Jedna strana je barvy modré s dívčí hlavou a druhá barvy zelenavé s kresbou srdčitého tvaru. V pravo i v levo jest arabská číslice 2. — Moratorium v Rakousku prodlouženo do 30. září. — Uhelné revíry karvinský ve Slezsku rakouském a mostecký v Čechách prohlášeny jsou za státně chráněné. — Ústřední spolek rakouských architektů vyzývá členstvo, aby žádné materiálie neobjednávali z Francie, Anglie a Belgie. — Boykotové hnutí proti Francii, Anglii, Belgii atd. šíří se dále v Rakousku a Německu. Na př. v Pešti Pařížské ulici dali jméno Berlínská, Srbské Bulharská. V Berlíně hotely a kavárny francouzské a anglické mění své firmy v německé. — Kontingent dovozu hornoslezského uhlí do Rakouska stanoven na 1000 vagonů denně proti dřívějším 3000. — Počátek vyučování na středních a obecních školách v Rakousku odložen na neurčito. — Anglický ministr vnitra John Burns, člen dělnické strany, odstoupil, poněvadž nesouhlasí s válkou Anglie. Prohlašuje, že risiko Anglie v tomto boji jest příliš velké. — Ve Vratislavi vykonávali organizovaní sociální demokraté službu bezpečnostní.

Každý potřebuje

ka pozorování událostí na bojišti

mapu Evropy.

Právě vyšlo nové vydání od Jana Srpa. Měří 56 - 45 cm v barvách poštou 90 h, větší 92 - 75 cm v barvách poštou 2-50 K.

Dodání obstará

Družstevní knihopisárství,
nakladatelství, závod hudební a
papírnictví

v Hradci Král., Adalbertinum.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů veldůst duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na skoušku.

Volejeme látky na taláry.

Těž na opětky bez zvýšení cen!

Proti nevolnostem zařizovací (průjmu a zvracení) doma i ve válce bezpeč. ochranou jest

„VADE MECUM“

(diétní profil. bylinný likér).

Po 1:50, 3 a 5 K v řád. drogeriích neb u stejnojmenné firmy, Dašice (Čechy). — Kdo podporuje zařizování včas, uchrání se mnohých nemocí, proto neopomeňte opatřit sobě „Vade mecum“ včas, litovati toho nebudete.

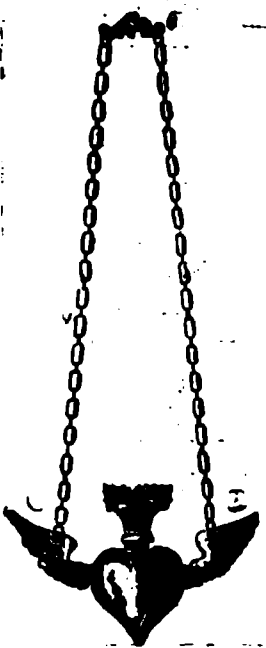
Hlas z obecnosti: Učinil jsem s „Vade mecum“ tak dobré zkušenosti, že žádám o novou zásilku. Em. Soukup ve Vídni IX.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemak. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podlaží.

Zal. 1860.

Zal. 1860.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veldůstoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení dle liturg. předpisů. Jen ruční práce umělecké ceny. Veškeré opravy a novozřízení provádí se co nejpředevším a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Nejhygieničtější mléko
a veškeré výrobky z něho,
výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejnižší ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Králové, na Matěm nám. č. 128.

Nejmodernější zařízení. Pečlivá čistota.

Vklady na knížky zůrokuje

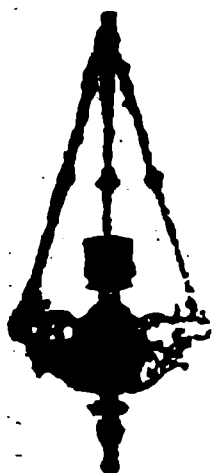
od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za niž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Veldůstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům doporučuje se doporučit veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstrance, kalichy cibáky, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukažku franko bez záruční koupě. Vše se posílá poštovní. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: fotěná madenka, křížky, prstýdky, náramky atd. z českého právo, zlatotěčky, jídelní nářadí se stříbra pravého i českého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

BYRRH

silící a chuť povzbuzující francouzské víno výtečné nahořklé příchuti, jediné od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Vážené k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady č. 1004.

Vazbu knih

v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský:

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VY- ZNAMENÁNÍ... ČÍS. AKRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK	
KUTNÁ HORA, ČECHY	

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a křížek „Záštita“ v chrastě u Ohradím.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštita“. Ved. duchovenstva naslytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávkou na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujeme ve svém okolí!

Rozpočty ochotně a zdarma.

E. Škarda, Brno,
umělec. autor prvotně tisků hotoví a dodává církevním ohla. V každém slohu a provedení, od nejjednoduššího vzoru do nejbohatší skomality figurální, hotoví praven v labelem maselní kaménkovou pro faady, oltářní obrazy, náhrobky atd. s nejjednodušším zaručením uměleckého a odborného dokonání provedení.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misiím a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, růžence, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod knedlní a papírařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídn.

Biskupská knihtiskárna.

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebouchovicích u Hradce Králové.

Ceníky a rozpočty na požádání zdarma.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 28. srpna 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telet. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnárenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Za Piem X.

Opravdový chudý boháč! Jiným rozdával co nejtědňěji, pro svou osobu si nechtěl ponechat nic a pro své příbuzenstvo jen maličko. Svému synovci ponechal 10.000 lir, blízkým příbuzným o něch 100.000 lir, které dostal darem pro vlastní osobu. Leč v poslední vůli ponechal na rozhodnutí svému nástupci, mají-li se ty obnosy vyplácet. Také projevil Pius X. přání, aby pohřeb jeho byl

nejjednodušší. Ve své poslední vůli papež napsal: »Narodil jsem se chud, střdmě jsem žil a přeji si chud zemřít. Prosim Stolicí svatou, aby mým sestrám vyplácela měsíčně po 300 lirách. Nechci býti balzamován.«

Pius X. prošel pernou školou nedostatku. O jeho chlapeckých a studentských letech ani nemluvíme. Jako kaplan v Tombole po devět let do-
stával sbírkou, kterou sám si musil obstarat, pseni-
ci a kukufici. Jistě to nebylo pro inteligenta příjemné, když k vůli nejnужnější obživě chodil od chalupy k chalupě jako starodávný učitelský pom-
ochůček anebo jako o novém roce hlásný. Ne-
bylo vyhoupi — a přece ani ty dobrovolné dárky
nestačily na skrovnou obživu. Musil si přivydě-
lávati: kázal v kostelích sousedních, dával soukro-
mně vyučovací hodiny, založil večerní školu. Přes
to všechno při vysilující práci zůstal nadále nuzá-
kem. Vždyť nemohl dostatečně podpořiti matku
ani tehkrát, když byla nucena prodati tři svá malá
pořčeka. Takový chudák, kdyby hladu zmríal, ne-
přesvědčí moderně vycpovaného demokrata, že
jest opravdu lidovcem, že sám nouzi trpí. Moderní-
mu demagogu jest naprosto odporné pomáhati si
k obživě prosbou, přijímáním čehokoli, co by mělo
ráz almužny. Moderní demagog, i kdyby byl člo-
věkem sebe neschopnějším, jest zvyklý žádat plat
hřimavým hlasem, po zaplacení dodatečně třeba
nadat; moderní »lidový« demagog dává si za svůj
demokratismus důkladně platiti, jest zvyklý získá-
vati sympatie lidu lacným bouřlivým řečením.
Tak se nyní získává popularita, pověst lidovosti
— nikoli však skromným a prosebným obcházením
»numera« v malé obci.

Kaplanskou práci Sartovu shrnuje jeden z je-
ho pozdějších žáků v tato stručná slova: »Studo-
vati, aby mohl kázati a zpovídati. Kázati a zpoví-
dati, aby mohl dobro konati. Věřícím, kdekoliv
možná, v duchovních a tělesných potřebách pomá-
hati; nemocným a chudým ku pomoci přispívat.
Nevědomé učiti a přede vším mládež křesťansky
vychovávat; toto vše v podřízenosti vůči farářům.«

Dle tehdejšího zvyku tamějšího neměl Sarto
na řaře ani stravy ani bytu. Musil se o obě starati
sám. První čtyři léta bydlil u jednoho zedníka a
potom v domku hodně vzdáleném od kostela. Když
pak, aby chudé rodině ulevil, dvě sestry vzal k
sobě, zařídil si domácnost vlastní. Osadníci pozo-

rovali, že kaplan bere na sebe mnoho mimořádné
práce proto, aby mohl podporovati nuzné příbu-
zenstvo a nuzné lidi své farnosti. Sestra jeho teh-
dejšího faráře poznamenala: »Jeho nejbližším pří-
buzným se musila poslati podpora ihned, sice všec-
ko brzy se vydalo na almužny. Jednoho dne ob-
držel, nevím již kde, odměnou za slavnostní ká-
zání dvacet lir; budete tomu věřiti? Když přišel
domů, neměl z toho již ani centesimo.«

Když byl jmenován Josef Sarto farářem v
Salzanu, byl obtížen dluhy a nemohl ani zaplatiti
taxu za jmenování farářem. Ale v bohatším a
větším Salzanu zase zůstal chudým. Rozdával tolik
jak jednotlivcům tak na obecně prospěšné účely, že
často ředacos z domácnosti zastavoval, aby mohl
vyhověti. Přímou s časem sledujeme, jak velikou
sociální činnost pro hmotné blaho svěřených duší
rozvinul ten duchovní správce, který pro svou
osobu zůstal nadále nuzákem. Jeho fara byla ně-
kolikanásobnou kancelář pro organisované i pří-
ležitosné sociální snahy.

Když r. 1873 řádila hrozná v Salzanu cholera,
farář Sarto zdvojnásobil svou energii. Všude stál
po boku všechněm ubožákům. Nemocné navštěvo-
val bez bázně, staral se o pozůstalé. — V jednom
roce následkem špatných žní vznikl v Salzanu
hlad. Tehdy Sarto daroval dvacet pytlů kukufice,
zbyla mu jen malá zásoba potravin. Když jeho pří-
tel viděl v jednom koutě malou hromádku scvrk-
lých bobů, tázal se Sarta: »A od čeho chceš býti
nyní živ, když se's všeho zbavil?« Sarto odpově-
děl: »Nech to býti. Prozřetelnost mne ještě nikdy
neopustila.«

Když se stal spirituálem v semináři, představil
se teologům velice skromně a žádal je, aby se
sklonili k chudému faráři. A nyní se opakovaly ta-
kové finanční okolnosti jako dříve. Co dříve roz-
dával laikům, to nyní rozdával bohoslovcům. Když
se stal patriarchou v Benátkách, daroval mu je-
den boháč zlaté hodinky. Ale nové hodinky brzy
zmizely, kardinál jich použil k zmírnění bídy jed-
noho chudáka. A tak zase používal Pius X. hodinek
niklových, které nesl i do Vatikánu.

I jako kardinál a patriarcha benátský ocitl se
Sarto pro svou dobročinnost nejednou v peněžní
tísni. Zadužoval se často proto, aby mohl udíleti
v pravý čas almužny.

Na hodnot papežskou nikdy nepomýšlel. Když

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměř

Aktiový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnárenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a
čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Snímky snoubenců
Rodinné skupiny
Velké obrazy

SVATEBNÍ SKUPINY

zhotoví nejlépe v mírné ceně

Momentní snímky dětí

Sklad rámu

c. a k. dvorní
a komor. fotograf

J. F. LANGHANS

Adalbertinum
Hradec Král.

jel po smrti papeže Lva XIII. do římského konkla-
ve, koupil si zpáteční lístek do Benátek. Při jed-
nom zasedání kardinálů oslovil ho kardinál fran-
couzský ve své mateřštině. Když Sarto skromně
vyznal, že francouzsky neumí, řekl mu kardinál
latinsky žertovně, že tedy není »papabilis«, že se
totiž bez znalosti francouzské řeči nemůže stát
papežem. Sarto odpověděl s úsměvem: »Já bo-
hudíky nejsem papabilis.« Když při druhé volbě
obdržel Sarto 10 hlasů, poznamenal k jednomu z
kardinálů: »Doufám, že si zítra na mne již nikdo
nevzpomene. To byl dnes omyl. Jest toliko viděti,
že mne neznají.« Když však potom hlasů Sartovi
přibývalo, se slzami v očích pravil spolukardinál:
»Jest to povinnost mého svědomí, abych vám
řekl, že docela nemám potřebných vědomostí pro
papeže. Vy pak máte povinnost své myšlenky a
své hlasy na jiného obrátiti.« Leč za papeže zvolen
přece, aniž užil svého zpátečního lístku.

Patrně, jak byl Pius X. důstojným nástupcem
chudého svatého rybáře. Podobal se značně naše-
mu reformátoru Miličovi z Kroměříže, který se
vzdal všeho majetku, ale přece z almužen vyži-
voval přes 80 osob denně.

A užíval snad aspoň papežské důstojnosti k o-
bohacení svého přibuzenstva? I v této zkoušce
skromná mysl nástupce sv. Petra obstála skvěle.
Pius X. dokázal před celým světem, že hodnost
papežskou přijal z důvodů nejideálnějších. Bratr
papežův Angelo Sarto jest dosud poštovním vý-
pravčím v »Madonna delle Grazie« u Mantovy;
protože tak malá službička nedá dostatečného chle-
ba, má Angelo ještě krámek, v němž prodává sůl
a tabák. Nejstarší sestra papežova Terezie má za
manžela hostinského, sestra Antonie si vzala krej-
čího, manžel sestry Lucie má obchod střížným
zbožím. Syn papežovy sestry Terezie, kněz Bat-
tistino Parolin, je chudým farářem v Possagno v
diecési treviské; tedy ani tento synovec nedošel
protekci vznešeného strýce nějaké vyšší hodnosti
církevní.

Chtěli jsme tedy výhradně poukázati na
skromnost a obětavou lidumilnost zesnulého pape-
že v době, kdy fanatická zášť vytýká papežské Sto-
lici hamižnost a touhu po despotii. Novohusité den-
ně vychvalují velikými slovy reformaci Husovu,
jejich chvalořeči na bezúhonnost Husovu jsou spo-
jovány s útoky proti papežské Stoli. Nuže —
proč ta zloba proti Vatikánu vzrůstala dvojnásobně
právě za vlády skromného, lidumilného reformáto-
ra Pia X.? Proč moderní husité zchytrale ani jed-
nou při svých demagogických výpadech nepozna-
menali, že Pius X. žije v pravdě apoštolsky a že
by jeho životu neměl Hus co vytýkati? Fanatiky
hnal svatý život Pia X. ještě k větší protikatolické
akci: »Lidové« novohusitští poslanci, kteří pobý-
vají v drahých lázních a spotřebují pro své osoby
ročně deset tisíc i více korun, stotisícoví zisku-
bralové a dietáři napadali Řím jako hrozný kon-
trast evangelia. Beblovi bylo dovoleno nahroma-
dit přes milion korun osobního majetku, ale štedré
ruce Piové se spílalo.

Nad bouřlivými vlnami potup však majestátně
se vznášel jasný duch velikého papeže, který po-
rozuměl evangelické lásce k bližnímu a křesťanské
pokojě dokonale. Odešel jeden z největších lido-
milů.

Prohnilá republika.

Rána za ranou dopadá na záda francouzských
volnomyšlenkářů, kteří se posmívali zbožným
křesťanům jako velikým slabochům a jako lidem,
kteří nedovedou řádně hájiti svou vlast. Němečtí
vojínové obdrželi pro těžké chvíle válečné od vlá-
dy netoliko dobrou zbraň, ale i modlitební knihy,
které jim měly býti útěchou v době svízelné. Fran-
couzský voják obdržel špatné zbraně, špatný oděv
a přidáno mu k vůli vzpružení několik chvásta-
vých frází, které neznamenalý vlastně nic. Podle
toho také dopadá boj. Maně si vzpomínáme, jak
malé voje Konstantina Velikého, které byly opa-
třeny znamením kříže, přemohly daleko větší ar-
mádu pyšného pohana Maxentia.

Rakovina protikřesťanského »pokroku« řádila
ve Francii tak dlouho, až odňala obyvatelstvu
chuť býti se za bezpečnost rodné země. Vždyť
stejně již dávno před válkou soc. demokraté hrozili
krajním odporem a generální stávkou pro případ
válečné mobilisace francouzské. Vzbouření celých
vojenských čet nebylo v posledních letech ve
Francii nijak zjevem řídkým. Kam potom s tako-
vým vojskem?

Francouzští nacionálové prohlašovali celá de-
sítiletí, jak jest potřebí připravit se k odvetě za
Sedan, jak musí býti konečně pokořeno Německo,
které diktovalo poražené Francii tak velikou vá-
lečnou náhradu. Utrpěli-li některý národ velikou po-
rážku, pak v něm přichází k slovu důkladný sebe-
zpyt a přiměřená očista. Poražený národ nesmí se
oddávat bezstarostným kratochvílím, musí sbírat
síly se vši obětavostí, aby odčinil to, co mu způso-
bilo pokoření a chvíle přetěžké. Zatím však zed-
náři francouzští hodlali kráti luštění způsobem nej-
pohodlnějším: mrskali toho, kdo rány trpělivě sná-

šel a kdo nehroutil krvavou revoluci. Pronásledo-
vali milosrdné bratry a milosrdné sestry, šikano-
vali katolické důstojníky, rušili katolické ústavy.
Vždyť tolik snadno jest hnáti utíkajícího! Ale na
vnitřní sveřepé nepřátele pořádku si netroufali,
nechali je řádit, až jed korupce nakazil všechny
hlavní tepny francouzského tělesa. Proces se
Steinheilovou, Caillauxovou a některými apačskými
zlosyny dokázal, že ve Francii spravedlnost jest
již dávno na výměnku, že tam vládnou sobečtí in-
trikáni, že padouši se nemusejí obávat přísných
trestů.

Jak takové zjevy působily na veřejnou morál-
ku a jak propouštění zlosynů mohlo široké vrstvy
nadchnouti k hájení volnomyšlenkářského pašá-
ku, každý uhadne velmi snadno. Vždyť za revoluce
vinaři volali Francouzové hlasitě, aby přišel do
republiky učiniti pořádek Vilém II. Právo slabších
deптáno, kapitalistům otevřeny brány k dalšímu
sobeckému kořistění. Taková byla příprava k od-
vetě za Sedan a to v zemi té, která se chlubila, že
jest poměrně v Evropě nejbohatější. Jaká hanba,
jestliže po čtyřicetileté přípravě blýskavice němec-
kých šrapnelů žene hned na počátku boje celé ar-
mádní sbory francouzské od hranic, a že porážejí
Němci francouzské sbory na několika místech té-
měř současně!

Někdo namítne: Tohle jest jenom fysická pře-
moc, obávaná německá děla proto ještě nedovedou
zlehčiti a ničiti francouzskou kulturu. Na to však
odpovídáme: Vždyť Francie sama zbrojila velice
houževnatě, protože věděla, jak se nelekne žádný
nepřítel volnomyšlenkářských, sebe hřimavějších
skřeků. A pak si pamatujeme, že ve válce se uplat-
ňuje netoliko zmužilost, ale i jiné, velice vzácné
vlastnosti. Všecky složky národního života pro-
jdou v čase válečném ohněm zkoušky. V těžké
době se prozradí, kde panovala pouze neupřímná
fráze panovačských sobců a kde naopak se uplatní
upřímná obětavost. Za války sběhové jsou doku-
mentem, jak veliký počet lidí nechce ani prstem
hnouti k záchraně vlasti. Pozná se, zda se v maga-
cinech nekradlo a zdali peníze poskytované k do-
bru vojska neuvázly v kapsách výdělečných in-
tendantů. Válka prozradí snadno, zda vůdcové do-
statečně bděli před okamžiky nejkritičtějšími a
zda vynikají takovým ostrovtipem jako jejich od-
půrci. Politické a sociální snahy vládních kruhů
jsou vystaveny za válečného stavu generální
zkoušce. Sezná se právě za války, zda za vládu
stojí opravdově většina národa. Válečná situace
prozradí, jakou obětavost vyvine obyvatelstvo ve
prospěch vlastních raněných vojinů, jak hodlají dů-
stojníci vlastním tělem chrániti čtyry prostých spo-
lubojojníků. Zkrátka válka jest zkušebním kame-
nem občanských ctností. A nynější vládnoucí živly
francouzské již nyní při zkoušce propadly.

Jest přímo úžasné, jak drze před očima celého
světa zodpovědné úřady francouzské se odvažují
sáhodlouhými řádky zalhávatí obrovské porážky
vlastního vojska, protože se bojí přísné kritiky
kruhů těch, na nichž se páchalo násilí. Vládcové,
kteří založili na odporu lži a na rafinovaných pod-
skocích celý svůj vládní systém, novými hromad-
nými podvody jenom ještě více svá křesla si pod-
rážejí.

Doba vážná a veliká ukáže v jasném světle,
kde jsou muži velici a kde trpaslíci. Nuže, jak se
chovala osvicená Paříž, když nalepeny byly první
vyhlášky o mobilisaci? Nastala veliká sklíčenost.
V neděli 2. srpna všecko zavřeno, mrtvý klid za-
vládl v ulicích, kde procházely jindy celé zástu-
py francouzských veselých blahobytníků. Leč od-
poledne přece nějaký ruch — mládež sotva škole
odrostlá, ženy a jiní lidé, kterým válka neukládá
branných povinností, snažili se předstírat »nad-
šené veřejné mínění«. Nedospělí mladíci na bou-
levardech hulákali »Vzhůru na Berlín!«, ječeli mar-
seillaisu a jiné popěvky. Celý ten průvod pod vla-
jícím praporem zářel svou triviálností, nesmysl-
ným humbugem a demagogickou ubohostí. Večer
pak přikročeno k jiné velice pohodlné »práci vla-
stenecké«. Ohromné tabule výkladních skříní ně-
meckých krámů byly od chátvy vybíjeny. Stráž-
níci málokde zakročili na ochranu cizího majetku
a kde se tak stalo přece, tam jen s vlnitým ú-
směvem a s velikou šetrností odháněli vyjevené
výrostky. K večeru se přidávali k mladíkům po-
věstní loupeživí apači, kteří seznali, že nadešel
jejich den. Rozumí se, že německé krámy také
byly bezohledně pleněny. Když v boulevardech
dlho zkázy dokonáno, šlo se do sousedních ulic,
aby se i tam dokázalo, jak francouzská osvěta v
samém srdci Francie vycepovala široké vrstvy k
humanitě. Německé Maggiovy mlékárny, které se
staly z příčin hospodářských pro Paříž pravým do-
brodiním a jichž jest v městě několik set, byly vy-
bíjeny a zásoby rozchvacovány chátrou.

Že násilníci měli v prvé řadě na mysli nikoli
vlast, ale hamižnou hrabivost, prozradili brzy
tím, že se šlo pod různými zámkami i na krámy
francouzské. V samém velikém krámě Boivinově
způsobeno škody za více než 200.000 franků. Tu
konečně policie se dala do zatýkání takových
hrozných »vlastenců« a schytala přes sto padesát
drancujících zlosynů, kteří připravovali policii ve-

líké svízele již dávno před válečnou mobilisací.
Ještě v pondělí většina krámů na boulevardech
byla zavřena, někteří obchodníci hleděli se chrá-
niti před »jarým nadšením vyspělé demokracie«
tím, že nalepovali na krámy ohlášení, že se tam
nalézá obchod francouzský. Kde bylo otevřeno,
tam vyklizeny výklady, aby chamtivá luza ne-
drancovala. Tedy Paříž v tak vážných chvílích
se musí báti vlastních vychovanců víc než vnik-
nutí nepřitele. Všecko se tam chvěje bázní před
vypuknutím široce rozvětvené loupeživé revolu-
ce, jakmile dojdou pravdivé Jobovy zprávy z
francouzských bojišť.

Srovnejme francouzská chlubná, sebevědomá
slova s nynějším jednáním vládních kruhů! Pan-
stvo, které hlásalo, že stojí v čele světového po-
kroku, které se chlubilo, že nejmstatečněji dovede
čeliti »klerikalismu«, hned ve vážné chvíli začalo
jektati zuby a na rychlo ohlásilo, že odvolává své
nejnovější protikongregační výnosy. Proč najed-
nou ústup tak zbabělý, jestliže ministři tvrdili, že
pronásledují církev v zastoupení francouzského ná-
roda vůbec? Jestliže skutečně nejširší vrstvy
francouzské si přály potření řeholní práce, pak by
vláda v okamžicích velice svízelných byla popu-
dila svým odvoláním národ. Leč násilní ministři
dobře věděli, že francouzští poctivci si nepřejí pro-
následování tak plantážnického a že naopak ve-
líké davy francouzského národa vše uznávají
zásluhy katolického kléru a řeholnictva o obecný
prospěch. Proto právě k vůli uspokojení národa
bylo zapotřebí odvolati krutá nařízení. Ti vládcové,
kteří křičeli, že klerikalismus jest největším
nepřitelem francouzského národa a že jest nutně
potřebí »klerikální hlízu« vyříznouti, pojednou ve
chvíli nebezpečnosti přiznali svou náhlou blaho-
vůli, jak ničemně podváděli národ lícením »černé-
ho nebezpečnosti«. Ochromený lišák, kulhající na
všecky čtyři, lisá se nyní s předstíranou vlídností
k ovci, na jejíž šíji si brousil zuby, jen aby mu
ovce pomohla z jámy, kterou si sám vykopal. Dlou-
ho a dlouho se spoléhal krvelačný pardal na osvěd-
čenou trpělivost pronásledovaných katolíků, uska-
kuje zbaběle jen před živly nejradikálnějšími a
anarchistickými. Nyní uvidíme, jak pařížskému re-
žimu pomohou apačové, anarchisté, ferrerovci a
revoluční syndikalisté.

Ovšem rány, které dopadají na celé fran-
couzské těleso, pocítí bez vlastní viny i katolíci a
všechny ty konservativní živly, které varovaly
neustále zodpovědné kruhy před mámivou fraškou,
které bylo přezdíváno »pokrok, osvěta, uvědomě-
ní, svobodomyšlný rozmach, cesta k nejzářivěj-
ším metám«. Na bláznivou operetu francouzských
zednářů musili platiti katolíci do strhání, ale nyní
již asi nadchází poslední akt, který cynické divá-
ky značně zklame. Velikéblesky, které šlehlý od
boků Voges až do Paříže, povedou přece jen k
sebezpytu a k rozvaze, takže se přestane v Pa-
říži pohlížeti na skutečné francouzské vlastence
jako na hrozná provinilce. A to jest právě char-
akteristické, že vládu francouzskou k vážnému a
vlasteneckému přemýšlení musila přivésti teprve
fysická moc, že ji nutí k spravedlnosti takové rá-
ny, jakými byli přivedeni k rozmyslu nevzdělaní
barbaři.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
lalkám doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

*Královéhradeckou
bankovní jednotu*

v Hradci Králové — Adalbertinam,

*která jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Volné listy.

Válka. Ruský car prohlásil, že nebude míru,
pokud bude na ruské půdě prodlévati jen jediný
cizí voják. Slova carova jsou jen opakováním ma-
nifestu, jež r. 1812 vydal Alexander I., když do
Ruska vtrhl Napoleon. Pro dějinnou vzpomínku u-
vádíme dopis, jež Alexander I. poslal ruskému
státnímu hodnostáři: »Maršálu hraběti Saltykovu.
Hrabě Nikolaji Ivanoviči! Vojska francouzská

vkročila na území našeho císařství. Největrolomnější přepadení bylo mzdou za přísné šetření spolku. Já jsem na zachování míru užil všech pomůcek, snažících se s důstojností trůnu a s prospěchem mého národa. Všechny snahy mé byly marny. Císař Napoleon si umínil zahubit Rusko. Sebe mírnější návrhy zůstaly bez odpovědi. Nenadále přepadení ukázalo zjevným způsobem lživost přátelských slibů v nedávné době ještě potvrzovaných. A proto mně nezbyvá nic jiného, než chopiti se zbraně a užiti všech věcí Prozřetelnosti mi propůjčených, aby síla odrazena byla silou. Důvěřuji horlivosti svého národa a chrabrosti svých vojsk! Když jim ve vlastních domech hrozí nebezpečství, budou jich chrániti se zvláštní jim mužností. Prozřetelnost žehná spravedlivé věci naší. Obrana vlasti, zachování samostatnosti a cti národní přinutily nás opásati se zbraní. Neodložím zbraní, dokud zůstane třeba jediný nepřátelský voják v mém císařství. Zůstávám Vám nakloněn. Ve Vilně dne 13. června r. 1812. Alexander.

Výminky míru 1812 a r. 1914 jsou sice stejny, ale příčiny válek jsou různé. Napoleon způsobil válku jistě více z osobních choutek, než z nutkové potřeby a zájmu francouzské říše. Tažení své do Ruska odůvodňoval tak zvaným kontinentálním systémem, ale věc ta mu byla pouze pláštěm, kterým okatě zahaloval svou ctižádost, aby, když přemohl jiné mocné říše, svou sílu ukázal i caru Alexandrovi. Dnes voje rakouské netáhnou proti Rusku z malicherných a odsouzení hodných příčin, které řídily vůli Napoleonovu, ale z důvodů, jež vznikly mimo úmysly říše naší a jež jí byly vnuceny. Stát náš jistě války evropské si nepřál, a zájmy, kterých musil hájiti, jsou životními základy říše. Nemínice hovořiti o formě a o věcné stránce noty, Srbsku poslané, vyslovujeme aspoň to přesvědčení, že vláda naše zakročiti musila, jakmile bylo zjištěno spojení srbských úředníků a důstojníků s ničemnými vrahy, kteří vypravili se do Sarajeva zastřelit následníka. Sousedství země, v níž žijí důstojníci vraždí svého krále a královnu a pak mrtvá těla jejich surově a barbaricky rozdírají a rozdrásaná vyhazují s oken na ulici jako psí zdechliny, pravíme sousedství takové země jest vždycky povážlivé. A připojí-li se k těmto okolnostem ještě vražedné výpravy na členy panovnického rodu rakouského a zjistí-li se i velezrádná agitace, pak není možno se nebrániti. Všecky tyto věci měly býti v Rusku dobře pochopeny, a kdyby se tak bylo stalo, nebyl by zažehnut požár válečných hrůz, a pak ruský car nemusil slyšeti výtku, že ve vlastním zájmu neměl by chrániti královrahy.

Ovšem říká se, že bouře tak jako tak byla již na spadnutí a že vzájemný poměr mezi trojdomou a trojspolkem ke konečnému zápasu vedl. Ale jest smutné pro evropskou kulturu, že bouře vybuchla právě tehdy, když stát náš, puzen spravedlivou sebeobranou, usiloval o to, aby ze Srbska nevycházely již vražedné podpaly a aby nebyly živěny myšlenky, které s celistvostí říše naší jsou v zásadním odporu.

Jsou jistá nezadatelná lidská práva a ideální statky, které deptati znamená tolik, jako vrhati společnost lidskou zpět v doby barbarské, v níž vládly jen nejnižší chťice a v nichž bezpráví podávalo si ruce s fysickým násilím.

Velezrádné procesy. Po zjištění, které vykonala naše vláda a v němž určitými doklady dokázala, že velkosrbská agitace skutečně do těla říše naší povážlivě se již zažrala, dlužno zároveň změniti a opravití mínění o tak zvaných velezrádných procesech. Řekněme, že jsme se mýlili, domnívajíce se, že k velezrádným procesům nebylo důvodů. Šířila se tehdy klamná domněnka, že vláda těchto soudů potěbuje, aby mohla vojensky zakročiti proti Srbsku. Dnes však po zřejmých důkazech a smutných zkušenostech poznáváme, že důvody ke státní sebeobraně již tehdy byly, a že my Češi, vzdálení souce od vlastního dějiště, nemohli jsme míti správného rozhledu a neklamného úsudku o hnutí, o němž vláda byla již dobře zpravěna. Z toho také plyne, že zbytečným bylo všechno rozhorlování a rozčilování. Neschvaluje ovšem, byly-li tehdy některé velezrádné dokumenty padělány, chceme jen uznati povšechnou pravdu, která jest ziskem vždycky a která dnes mnohé věci vysvětluje.

V tehdejších procesy byli obžalováni bratři Příbiševiči, z nichž jeden odešel do Srbska a o němž vyšetřování praví, že byl účasten spiknutí proti následníkovu životu. Jasně tyto stopy dokazují, že v tehdejších procesy nebyl nevinátkem a že dobře myšlené úsilí Masarykovo dnes pozbylo ceny. Masaryk vzal si tehdy do hlavy, dokázati naprostou nevinu obžalovaných a za tím účelem zajížděl si do Bělehradu pro informace a konferoval se srbskými ministry. Co chvíle vytasil se s nějakou výpovědí srbského státníka nebo zasvěcence a opíraje se o tato slova jako o určité důkazy, ujišťoval, že neustane, až věc dovede až do konce. Dnes již chápeme, jakou cenu měly dokumenty, které si Masaryk vozil od srbských státníků, kteří ovšem ve vlastní při povídali jen to, co

ulebčovalo obžalovaným. A proč by drbání státníci nebyli povídali, když měli v Masarykovi nevědomý nástroj svých zámýslů? A tak český tento advokát v Bělehradě se vyptával, naivně věřil a, voděn jsa důkladně za nos, vytřásal rozličné ty výpovědi jako jistou pravdu. Masaryk věru v procesech má neštěstí. Hilsner, Šviha, Příbiševič...

Italie. Ustálený, ba skoro již tradiční význam, jehož užíváno na označenou seskupení evropských velmocí, zní: trojspolek a trojdoma. Dle všeho Italie hrála v trojspolku úlohu velmi počůchlou, neboť v míru chápala se všech výhod ze spolku plynoucích, a nyní, když jest jí plniti uložené trojspolkové povinnosti, vypřahuje, shledává kde jakou výmluvu a kroutí smluvní paragrafy. V německých časopisech na místo, aby se skutky Italie nazvaly pravým jménem, z počátku zavládlo mlčení, které pomalu se rozhovořilo a vyznívá tónem rozpačitým a nedůsledným. »Korespondence Hoffmannova« na příklad dí: »Jestliže v těžkých dobách přítel při nás zmužile stojí a oznámí to celému světu, vzbuzuje to ještě vždycky povznášející mravní pocit v srdci. Ale ovšem, na tomto světě, v němž věci tvrdě na sebe narážejí, jsou taková radostná rozhodnutí jen řídkým zjevem, a žádný politik nesmí, na to spoléhati. Jen dle zájmů svoji země může státník orientovati politiku, také tehdy, jestliže se tím u souseda nadobro ničí tak mnohé iluze. A když v těchto dnech bylo oficiálně oznámeno prohlášení neutrality se strany Italie, vznikl nepochybně v milionech německých srdcí podobný pocit, bylo pocíťeno zklamání nad italským přítelem. Ale budme spravedliví, uvažme protáhly útvar italského poloostrova, ze tří čtvrtin omývaného mořem, uvažme ohrožení železných drah, vedoucích na východě a západě od jihu k severu, představme si, že tyto důležité dráhy království jsou poměrně nechráněny proti převaze spojeného francouzského a anglického loďstva, i musíme uznati, že v tomto okamžiku správce zahraniční politiky italské přihlížel k velmi vážným a důležitým zájmům, když ohlásil neutralitu své země.« — »Münchener N. N.« k tomu dokládají: »Hořejší vývody správně naznačují, oč Italii běží. Od té doby, co Anglie své středomořské loďstvo převážně sesílila a v této válce společně se silným francouzským středomořským loďstvem ohrožuje Italii, je těžko žádati na Italii v nynějším počátečním stadiu velké evropské války jiné chování, než blahovolnou neutralitu.«

Na jedné straně německé listy pocíťují tedy z neutrality Italie zklamání a na druhé straně omlouvají rozhodnutí to jako opatrnost vzhledem k tomu, že italské protáhle břehy a dráhy anglickým loďstvem jsou ohroženy. Tyto dlouhé výklady o ohrožení Italie osvětlí se nejlépe touto otázkou: Nevědělo se o tomto ohrožení, když sjednávána byla smlouva trojspolková a když po sdělení této smlouvy v budoucí evropské válce s Italii bylo stále počítáno jako s třetím spolubojovníkem?

Časová poznámka. Smiles o Francii dí: »Když Napoleon I. řekl, že největší nedostatek Francie jest nedostatek matek, chtěl tím říci jinými slovy, že národ francouzský má potřebi vychování domácího. vedeného dobrými, ctnostnými a rozumnými ženami. A vskutku, první francouzská revoluce podala nejplatnější důkaz, jaká společenská zhouba plyne ze zanedbání blahodárného působení žen. Když vypuklo ono veliké národní hnutí, byla společnost nasáklá neřestmi a prostopášnostmi. Mravy, náboženství, ctnost byly zaplaveny smyslností. Charakter ženy byl porušen. Manželské věrnosti nedbáno; mateřství považováno za výčitku, rodina a domácnost stejně byly pokazeny, cudnost domácí již nebyla vnitřním svazkem společnosti. Francie neměla matek. dívky zvlčily a revoluce vypukla za ryku a divoké krutosti žen. Vřak nedbalo se hrozného toho naučení, a Francie opět a opět trpce zkoušela nedostatkem kázně, poslušnosti, sebekázně a sebeucty, kterýmžto ctnostem mimo domácnost opravdu naučiti se nelze. Povídá se, že Napoleon III. přičítal novou malomocnost Francie, která ji poraženou a zkrvácenou zanechala pod nohama vítěze, lehkomyšlnosti národa a nedostatku zásad, jakož i lásce k rozkošem — kterouž, ovšem dlužno vyznati, on sám nemálo podporoval. A tak zdá se skoro, že Francie posud má potřebi — ač chce-li býti dobrou a velikou — aby naučila se kázni, kterou Napoleon I. označil, totiž domácímu vychování dobrými matkami.«

Na jiném místě též Smiles praví: »Jestliže bystří pozorovatelé v které věci víc nežli v jiné se shodují, soudíce o příčinách žalostné pohromy, která stihla Francii (narážka na válku r. 1870), je to v tom, že smysl pro povinnost a pravdu nejen lidu, ale i vůdcům národa francouzského byl naprosto cizí. Nepodjaté svědectví, které o té věci baron Stoffel, vojenský pobočník při francouzském vyslanectví v Berlíně, před válkou vyslovil, o tom rozhoduje. V tajné zprávě, kterou císaři v srpnu r. 1869, asi rok před tím, nežli válka vypukla, podal, a která pak byla nalezena v Tuillerích, vytyčeno jest, že vzdělaným a v kázni vycvičeným lidem německým vládne horoucí cit povinnosti, a že nikdo

nemyslí, že by své důstojnosti zadal, upřímnou úctu chová ke všemu, co šlechtěného a vznešeného, kdežto Francie ze všech stránek jen truchlivou protivu toho na odiv staví. Tam národ, uvynuv si úsměšky tropiti ze všeho, odnaučil se cítiti všecko, a z ctností, rodinného života, lásky k vlasti a náboženství lehkomyšlné pokolení učinilo si terč úšklebků. Bohužel! Jak trpce potrestána byla Francie za hříchy své proti pravdě a povinnosti!«

Francouzští spisovatelé, bratři Marguerittové, francouzské porážce v roce 1870 věnovali tři zábavné knihy: »Pohromu«, »Chlapíky« a »Zlomený Meč«. Ličí v nich průběh války, francouzskou společnost a žhavou bolest národa, jenž, odkojen myšlenkou o napoleonské nepřemožitelnosti a slávě, pojednou z příjemného sna vyburcován jest porážkami a zdrcením. Oba bratři spisovatelé prosyceni jsou nenáboženským názorem světovým, jenž ve francouzské literatuře již dávno nabyt domovského práva a jenž jsa prázdnou slovní gymnastikou, neskytá životu žádné opory a kde nějaká opora jest, ještě podlamuje; přece však, zkoumajíce příčiny porážky, dávají průchod pravdě: bylo pozorováno, že německý voják vyniká kázní vojenskou i životní, vzděláním, které překvapuje, zbožností a mravními zásadami, které z ovzduší rodiny provázely ho do války, že čítá Písmo sv. a hledá v něm útěchy...

Máme-li zření k tomu, že náboženský duch v Německu, zejména na venkově, ve školství a v rodinách posud se uchoval, můžeme předpokládati, že co do mravní a vojenské kázně německý voják z r. 1914 nezádá vojínovi z r. 1870. Jest známo sice, že v roce 1870 bilo se namnoze francouzské vojsko statečně a že jmenovitě z krajin náboženštějších vojínové vytrvali v obraně vlasti houževnatě až do konce, ale většina národa přece jen vychovávána jest povrchně a lehkomyšlně tak, že odnaučila se cítiti všecko a, jak dle Smilesa baron Stoffel pravil, z ctnosti, náboženského a rodinného života lehkomyšlné pokolení učinilo si terč svých pošklebků.

Nynější francouzský ministr Viviani před několika lety chlubně ve sněmovně prohlásil: »Shasili jsme již všechna světla na nebi!« Výrok tento jest tak obsažný, jako jest veliká mělkost a životní nezkušenost socialisty, jenž vražednými zásadami těmito chvástavě se zabývali. Nebudou-li míti francouzské armády na jednotlivých bojištích proti Němcům velikých přesil, bude míti statečný lampáš Viviani dosti příležitosti, aby, bude-li v jeho moci, shášel oheň německé palby a plamen německého nadšení...

Smýšlení a duch armády. Tolstoj ve »Vojně a Míru« rozhovořiv se o okolnostech, které dávají naději vítězství, vyjadřuje před bitvou u Borodina ruským plukovníkem knížetem Andrejem tyto své myšlenky: »Věř mi«, praví kníže Andrej příteli svému Pierrovi, »že kdyby něco záviselo na opatřeních štábu, tu bych tam byl a činil bych opatření; místo toho však mám čest sloužiti zde v pluku a mám za to, že zítřejší den závisí opravdu na nás a nikoli na nich... Zdar nikdy nezávisel ani na postavení ani na ozbrojení, ba ani na počtu. Ve válce někdy jeden prapor jest silnější než divise a někdy slabší než setnina. Vše záleží na onom citu, který jest ve mně a v každém vojákovi. Bitvu vyhraje ten, kdo rozhodl se pevně, že ji vyhraje. Proč jsme u Slavkova prohráli bitvu? Ztráty naše byly skoro stejné jako u Francouzů, my však jsme si řekli příliš časně, že jsme bitvu prohráli, i prohráli jsme ji. Řekli jsme to však proto, že nebylo, proč bychom se tam bili: chtělo se nám odejiti co možno nejdříve z bojiště. Prohráli jsme — utečme tedy! a utkali jsme. Zítřka však toho neřekneme. Mé mínění o zítřku jest: ruská a francouzská vojska utkala se v boji, a kdo se bude zůřivěji bít a sebe méně šetřiti, ten vyhraje. Přitomný setník Timochin doložil: »Toť, Vaše Osvícenosti, pravda, pravda svatá. Nač bychom nyní sebe šetřili? Věřte-li, že vojaři v mém praporu již ani vodky nepijí: není prý den k tomu.«

Není potřebi s Tolstým souhlasiti ve všem, ale jisto jest, že uhořel na pravou míru tvrzením, že jedním z nejdůležitějších činitelů v bitvě jest duch a smýšlení vojska. Pravda to, která dnes obecně jest uznávána, protože ji potvrzuje zkušenost.

Dvě zajímavé skutečnosti. Domníváme se, že v nynější době tak bdělý p. censor nám tuto poznámku neškrtne, protože neuvádí nic jiného, než zprávy úředně již uveřejněné. Když myslí evropského lidstva na počátku válečného požáru počínaly se chvíli před budoucností, tvrdilo se, že vláda německá vypověděla Rusku válku proto, že severní říše na hranicích německých silně mobilisovala a ohrožovala tímto způsobem bezpečnost. Samo sebou se rozumí, že v dobu, kdy evropské velmoci jsou až po zuby ozbrojeny, nemůže býti žádné z nich lhotejno, když soused na hranicích shromažďuje statisíce svých bojovníků. Nemohlo tedy založiti ruce v klín ani Německo. Tu však přichází zaručená zpráva pražského úředního listu a praví, že Rusko na německých hranicích mimo obvyklé

stráže a hlídky vojska vůbec nemělo. Původní zprávy tedy, jež se zdály býti základem vypovědění války říši ruské, nebyly pravdivy a přihodily se tu veliký omyl, který si vysvětlujeme horečným rozechvěním a poplachem, před nimiž nejsou nikdy jisti ani státníci a vojevůdcové ani noviny.

Každý potřebuje

ke pozorování událostí na bojišti

mapu Evropy.

Právě vyšlo nové vydání od Jana Srpa. Menší 56—45 cm v barvách poštou 90 h, větší 92—75 cm v barvách poštou 2-50 K.

Dodání obstará

**Družstevní knihkupectví,
nakladatelství, závod hudební a
papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Průběh války.

19. srpna Wolf, kanc. sdělila, že Japonsko požádalo s poukazem na anglicko-japonský spolek za neprodlené odvolání německých lodí válečných z vod japonských a čínských neb odzbrojení těchto lodí, dále do 15. září bezpodmínečné předání celého najatého území v Kiaučau úřadům japonským a bezpodmínečné přijetí požadavků těch do 23. srpna. — Týž den pátá francouzská jízdní divise byla odražena s těžkými ztrátami severně od Namuru německou jízdou. — Bavorské a bádenské vojsko porazilo 55. francouzskou pěší brigádu, která pronikla až k Weileru, 15 km severozápadně od Schlettstadtu. Francouzská brigáda ustoupila s těžkými ztrátami přes Vogesy. — Německé vojsko ukořistilo polní baterii, těžkou baterii a prapor. Zajalo 500 vojinů. — Japonsko dohodlo se s Anglií o nezbytnosti společných opatření na ochranu svých zájmů na dálném východě a jmenovitě integrity Číny.

Rakouský 102. pěší pluk utkal se 10. srpna na jihovýchodním bojišti s nepřítelem třikrát silnějším a porazil jej na hlavu. V boji se vyznamenali zejména poručík Bělský a nadporučík Fürst. (Dva prapory tohoto pluku byly spolu se štábem posádkou v Praze a třetí prapor v Benešově.)

Dne 17. oznámeno z Cetyně, že černohorské vojsko bojuje po dva dni v okolí vrchu Lisnice u Grabova (v Bosně v sousedství dalmatské hranice). V okamžiku odeslání zprávy měli Černohorci 45 mrtvých. — Za revoluce v Baku byl policejní ředitel Martinov usmrčen, načež vzbouření dělníci zmocnili se všech veřejných budov. Došlo ke krvavým pouličním bojům, v nichž dělníci zvítězili. — Řecká vláda ujistila, že zachová neutralitu, pokud nebudou ohroženy řecké zájmy a pokud nebude nucena vystoupiti z neutrality pro závazky, převzaté smlouvami. Král rozhodl se vyslechnouti předáky politických stran.

Rusko stěžovalo si v Turecku na koncentraci tureckých vojsk na ruské hranici v Arménsku. Dále protestovalo proti kladení min v Černém moři při vjezdu do Bosporu. — Holandsko ujistilo Francii svou neutralitou. — V Sofii minulý týden prohlašováno, že v černomořském loďstvu ruském vypukla vzpoura. — Poláci uherští začali organizovati legie dobrovolníků.

O dobytí Šabce oznámil berlínský »Tag« telegramem ze 17. srpna: »Ranění vojínů, kteří sem byli dopraveni, vypravují, že Srbové dle bojů u Šabce chtějí vésti boj téměř úplně pomocí komitů a franktireurů. Komitové stavěli se mrtvými a stříleli pak na naše vojsko ze zadu. Tento trik zdařil se však jen v jednotlivých případech, neboť vojáci dostali ihned pokyny, jak se mají proti němu brániti. Děti od čtrnácti let a starci do sedmdesáti let jsou ozbrojeni. Jakýsi stařec střílel zákeřně z okna a zranil jednoho z našich důstojníků; byl ihned zastřelen. Také ženy byly ozbrojeny a musily býti uvězněny. Šabac byl obsazen ve středu ráno po dvouhodinném boji. Vojsko a většina obyvательства prchla směrem k Bělehradu. Město bylo obklopeno ostřítým drátem; obklopení nebylo však na jednom místě ukončeno. Na tomto místě podnikla pak jedna srbská divise útok na naše posice. Byla však s velkými ztrátami odražena. Větší část města byla při bojích demolována.«

Belgický velitel pevnosti Lutychu generál Lehman byl dopraven dne 19. automobilem do Berlína jako zajatec. — V Lutychu chátka zapálila jesuitský klášter a zavraždila 20 jezuitů. Německé vojsko ochránilo 350 duchovních.

Německý guvernér v Kiaučau 20. srpna oznámil, že jest připraven na ráznou obranu proti

Japoncům. (Kiaučau jest území na čínském pobřeží Žlutého moře na jih od památného Port-Arturu. Má i s přilehlými ostrovy 551 čtv. km a má prostorný záliv. Němci, kteří r. 1898 získali Kiaučau do nájmu na 99. let, dobyli si v tom území takových práv, že čínská pravomoc tam zanikla úplně. Kolonie tolik důležitá pro obchod bude ovšem hájena houževnatě.)

Angličané s Francouzi se rozhodli učiniti z albánské přístavní Valony základnu svých válečných operací na Jaderském moři. — U Stolupian (v Prusku, 11 km od ruských hranic) dne 17. oděly prvního armádního sboru německého porazily ruské vojsko, zajaly 3000 Rusů a ukořistily řadu strojních pušek. Druhý den Němci obsadili ruskou Mlavu (11 km od pruských hranic na dráze Mlava-Vařšava).

Veliká ofensiva francouzská 20. srpna byla mezi Metami a Vogesami německým vojskem rozdracena. Poráženo osm francouzských sborů armádních, přes 10.000 Francouzů ocitlo se v zajetí. Německé vojsko pronásledovalo prchající do Francie. Mezi Verdunem a Nancy svedena řada ústupných bitev, v nichž ovšem Němci skvěle vítězili. Německý císař při té příležitosti zaslal vévodkyni Brunšvické telegram: »Pán Bůh požehnej našemu zdatnému vojsku a dal mu vítězství. Nechť všichni u nás doma na kolenou mu v modlitbě děkují. Kéž jest i nadále s námi a s celým našim národem německým! Tvůj věrný otec Vilém.« — Bitva u Met trvala 5 dní. Nejurputnější boje odehrávaly se u obci Delme a Moncheur. Když Bavorům bojujícím u Met došly patrony, bojovali bajonety a pažbami velice rázně.

Jelikož Rusko zasáhlo do války srbsko-rakouské, stala se trestní výprava do Srbska, která ve dnech 13. a 18. srpna za vítězných bojů pronikla hluboce do nepřátelské země, záležitostí podružnou. Tedy naše vojsko, které nepřitele svou chrabrostí vyčerpalo, dostalo dne 19. rozkaz, aby se vrátilo do původních posic na Drině a Sávě. Rakouské voje, které pronikly do jižního Srbska z Bosny, za stálých bojů v téměř čase vítězně postupovaly k Valjevu. — K vůli naprosté jistotě proti možným překvapením i při ofensivním postupu našich armád proti Rusku Rakousko začalo opevňovati dunajskou linii; jejím účelem jest zajištění hlavních přechodních míst, tedy také Vídne a Budapešti. Fortifikační práce byly připraveny již v mobilizačních opatřeních. — Dne 21. u Sokalu nepřátelská divise kozáků, sesílená pěchotou, byla našim vojskem početně slabším napadena a porážena. Jedna ruská brigáda byla úplně rozprášena. Zajato mnoho nepřátel a ukořistěn válečný materiál. Jeden ruský generál byl zabit a druhý zraněný dopraven do Lvova. — Dne 22. okolo 3. hod. odpoledne u Radzichova (na severovýchod od Lvova, asi 15 km od ruských hranic) podnikl silný oddíl Rusů s baterií děl a setninou jízdy útok na 4 setniny 35. pěšího pluku. Převaha Rusů činila s počátku výsledek boje pochybným. Těžice ze své převahy, pokoušeli se Rusové zatlačiti naše řady do bažin. Ve chvíli největšího nebezpečí vrhly se »lvovské děti« jako bouře na nepřitele bajonety, roztržily ruské řady a zmocnily se dvou ruských děl. Tu ustoupili Rusové několik kilometrů za hranice. Sluší zdurazniti, že 35. pěší pluk ukázal neslýchanou odvahu a chrabrost v útoku bajonety. Rusové utrpěli těžké ztráty. Z našich nepadl ani jeden, jen několik vojáků bylo raněno.

Hlavní město Belgie Brussel zabráno od Němců dne 20. Jeden husarský a jeden hulánský pluk německé armády ráno přirazily k branám města. Starosta vyšel, aby s nimi promluvil. Odpoledne přibyli němečtí důstojníci v automobilech.

Malý rakouský křižník »Zenta« dne 16. odvážil se boje s 50násobnou převahou loďstva francouzského, které značně poškodil. Byl ovšem naposled udolán, ale většina statečné posádky byla zachráněna.

Dne 21. došly zprávy, že německá armáda u Dieuze (v Lotrinsku mezi Metami a Vogesami) dobyla skvělého vítězství. Ukořistěno mnoho děl a strojních pušek.

Dne 20. bylo dopraveno asi 1400 Srbů, zajatých v boji u Šabce, do Aradu. Nacházelo se mezi nimi množství komitů a žen, které také střílely na rakouské vojsko. Stejný počet srbských zajatců uzavřen v Szegedině. — Mnoho zajatých Rusů přivedeno do Černovic. — Východně od Vísegradu-Rudy (na hranicích bosensko-srbských) dne 20. a 21. bylo odraženo od našeho vojska na celé čáře 30 srbských praporů s četným horským, polním a těžkým dělostřelectvem. Jak tuhé zápasy zde vedeny, patrně z toho, že na jednom střeleckém příkopu nalezeno 500 mrtvých Srbů. Důstojníci rakouští ubezpečují, že odvahu našich vojinů nelze prostě zmírniti a že jim jest nejmilejším způsobem boje bodákový útok. Dne 20. od německého oddílu skadarského dobytá srbská posice na návrší 95 d u Vísegradu.

V Tcmaszově (v ruské pohraniční gubernii lubelské) našinci přepadli nepřátelskou divisi. Dva pluky kozáků a jeden pluk hulánů přinuceny k útoku. Ruské jízdní divise způsobeny těžké ztráty.

Jedna ruská brigáda byla zničena u Turynky (na silnici ze Sokalu na Žółkiew a Lwow), druhá velice poškozena u Kamionky-Strumilova (v Haliči severovýchodně, asi 45 km od Lvova). Naši letci, kteří nabýli smělými výkony leteckými nad Ruskem výtečných výsledků výzvědných, způsobili vrháním pum veliký zmatek v nepřátelských táborech a vozatajstvu. — U Lyku ve východním Prusku byly sestřeleny dva ruské aeroplany.

Dne 20. došly od černohorské hranice zprávy, že Černohorci stříleli na Kotor bez podstatného úspěchu. Naše pevnostní a válečné dělostřelectvo opětovalo palbu s účinkem zřejmě velkým. Naše vojsko obsadilo dne 18. Plevlje a postupovalo přes horní Drinu a Lim. Na dolní Drině provedlo naše vojsko nařízený zpáteční pochod v úplném pořádku, aniž bylo nepřítelem obtěžováno.

Dne 23. přibyl do Lvova opět transport ruských zajatců (20 důstojníků a 300 dragomů). Dopraveny tam i četné ukořistěné zbraně. Ruští generálové Vanovský a Ivanov podlehlí svým ranám.

Z obavy před Japonci Spojené Státy Severoamerické vypravily jednu eskadru svého loďstva k ostrovům Filipinským. — Přístavy ve Várně a Burgasu uzavřeny minami. — Anglické vojsko (asi 20.000 mužů) vyloděno na pevninu v Ostende, Calais a Dunkerque. Francie a Anglie usnesly se vzhledem k válečnému stavu poskytnouti Belgii 500 mil. franků. — Severně od Met dne 22. odrazil německý korunní princ nepřitele u řeky Longwy. V Lotrinsku vítězná armáda, vedená bavorským korunním princem, dorazila při stihání poraženého nepřitele čáry Luneville-Blamont. — V tom čase Itálie začala mobilisovati, takže dne 22. armáda 100.000 mužů rozložila se mezi Mantovou, Luganem, Veronou a Bolognou. Přístav benátský uzavřen, loďstvo soustředěno v Torrentu.

Dne 25. nastal válečný stav též mezi Rakouskem a Japonskem. — U ruského Krasniku rozzařila se třídenní bitva mezi Rusy a vojskem našim na čáře 70 km a skončila úplnou porážkou Rusů, kteří se dali na překotný útěk k Lublinu. Naše vojsko zajalo na 3000 nepřátel, ukořistilo 3 prapory, 20 děl a 7 strojních pušek s příprěží. — Mezi Namurem a Antverpami již od soboty se rozzařil strašný boj. Namuru dobývají Němci pouze děly a již se zmocnili většiny tvrzí. Princ Bedřich sasko-meiningenský byl dne 23. zabit před Namurem granátem. — Francouzskému oddílu ve Skadaru byl dán rozkaz, aby se vydal do Cetyně k obraně Černé Hory. — Ke službě v poli přihlásilo se tolik rakouských duchovních, že se již další přihlášky kněží-dobrovolníků nepřijímají.

Otensiva našeho vojska valí se vpřed nezadržitelně po obou stranách Visly. Naše vojsko společně s německým překročilo za menších šarvátok Lysou Góru (v radomské gubernii) a obsadilo dne 23. část řeky Kamionky mezi Kielcem a Radomem. Útok 20.000 Rusů, podniknutý proti hranicím Bukoviny, byl u Novosielice (40 km východně od Černovic) úplně odražen. Několik set nepřátel bylo zajato. Rusové na útěku zanechali množství válečných potřeb. — Brusselu uloženo zaplatiti 200 milionu franků válečné kontribuce.

O ruském novém vpádu na německou půdu oznámil dne 24. generální ubytovatel šl. Stein: »Kdežto na západním bojišti jest posice německého vojska milostí Boží neočekávaně příznivá, vstoupil na východním bojišti nepřítel na německou půdu. Silné ruské sbory pronikly směrem k řece Vegorapě a severně od dráhy Stolupiany-Vystruť. První armádní sbor zadržel nepřitele u Věrbolevo vítěznou bitvou a zapletl se v boj s dalšími zadními sbory. Shromážděné zde síly napadly nepřitele, postupujícího z Glabina a od jihu. První armádní sbor odrazil vítězně nepřitele mu čelícího, zajal 8000 Rusů a dobyl několik baterií. Náležící mu jízdní divise zahнала dvě ruské jízdní divise a zajala 500 nepřátel. Dále jižně bojující sbory narazily částečně na silná opevnění, jež bez přípravy nedala se dobytí, částečně vítězně postupovaly. I tu došla zpráva o postupu dalších nepřátelských sil směrem od řeky Narevy proti krajině jihozápadní od mazurských jezer. Vrchní velitelství učinilo proti tomu opatření a odvolalo své vojsko. Odvolání to stalo se beze všech potíží. Nepřítel nepronásledoval. Na východním bojišti učiněná opatření bylo nutno především provésti a uvést v takové koleje, aby bylo možno hledati nové rozhodnutí. Dojde k němu neprodleně. Nepřítel rozšířil zprávu, že porazil 4 německé armádní sbory. Zpráva ta není pravdivá, žádný německý armádní sbor nebyl poražen. Naše vojsko vrátilo se u vědomí vítězství a převahy. Nepřítel přešel řeku Vegorapu dosud jen jízdou. Podél dráhy prý dosáhl Vystruti. Postižené části provincie, které jsou vydány vpádu nepřitele, přinášejí tuto oběť v zájmu celé vlasti, která bude na ni po konečném rozhodnutí vděčně vzpomínati.«

Amerika zakázala svým poddaným účast na evropské válce. Spojené Státy také podnikly důrazné kroky na zabezpečení neutrality Číny. Zakazují vstoupiti japonskému vojsku na čínskou půdu k pozemnímu útoku na Kiaučau. Proto Japonci budou nuceni na najmuté území německé pod-

niknouti obtížný útok po moři. — Ruská vláda přikázala Petrohrad silně opevňovati na západním a severozápadním obvodu.

Dne 16. srpna měla 5. jízdní divise honvédska obtížný úkol prolomiti ruské pohraniční zabezpečení na Zbruzu. U Satanova také divise si vynutila přechod do ruského území. Porazila u Kuzminu nepřátelskou jízdu, podporovanou pěchotou; pronásledování přestalo teprve u potoka Smotrického, kde u Gorodků se objevily ruské posily. V noci byla divise přepadena u Satanova místním obyvatelstvem; místo bylo za trest vypáleno.

V Lutychu ukořistěny dvě velké pokladny se zlatem, obsahující válečný poklad posádky pět a půl milionu franků. — Princ Bedřich Lippe padl při útoku na Lutych. — První 11 ukořistěných francouzských děl, kterých dobylo vojsko bavorské, bylo dne 26. dopraveno do Mnichova. — Dne 25. přibýlo do Frankfurtu 60 raněných, kteří vypravovali, že jejich pluk ztekl pahorek. Když praporečník jednoho praporu klesl zraněn, princ Hessenský uchopil se praporu sám a vedl své vojsko k vítězství. — Městu Kališi byla uložena válečná kontribuce 25.000 rublů.

Obraz † Sv. Otce PIA X.

na křídovém papíře v rozměrech (světlost obrazu samého) 25/30 cm, v passepartu ozdobném se zlačenou ozdobou jeden kus K 150.

V rozměrech 15/18.5 cm bez passepartu 100 kusů K 8, 50 kusů K 5, 1 kus K 14 haléřů.

POHLEDNICE
s obrazem † Sv. Otce PIA X.
100 kusů K 5.—.

Objednávky obratem vyřizuje

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Pius X. a český národ. Primasa král. českého Lva kardinála ze Skrbenských přijal Sv. otec jako přítel nejvícejší a slíbil, že bude církevním zájmem české provincie věnovati zvýšenou pozornost. Připomněl, jak dobře se znal osobně s kardinálem Schönbornem, vykládal podrobně své styky s ním a vzpomněl otcovskými slovy také české koleje římské. R. 1905 přijelo do Říma 250 českých poutníků s Jeho Excel. nejdp. biskupem dr. Doubravou v čele. Pius X. každému jednotlivému návštěvníku věnoval při audienci velkou pozornost. Děkoval vroucně za dar — Myslbekův kříž. Srdečně odpověděl na delší proslov nejdp. biskupa. S pohnutím vyslechl zapění svatočláškové hymny a dal si vyložit podrobně text. Pius X. chválil vše zásadly kláštera Emanuelského i Čechy, kteří jsou zde již v hojném počtu. Sv. otec při rozmluvě s Msgrem Jänigem se dověděl, že tento prelát jest administrátorem kostela na Skalce a tu pravil vřelě: „Život jednoduchý jest nejšťastnější.“ Když náš nejdp. biskup r. 1913 po druhé pospíšil k Svatému otci, tu vřelost papežova neznala mezí. Pius X. vyptával se podrobně a s velkým zájmem na poměry české, chválil srdečně našeho arcipastýře; ačkoli byl právě rekonvalescentem po těžké nemoci, trvala audience neobyčejně dlouho. Papež poslal srdečný pozdrav a své požehnání diecésanům našim, žádal, aby se za něho modlili a vyslovil se k našemu vrchnímu pastýři: „Vyříd jim, že je miluji proto, že oni milují Tebe!“ Netoliko Sv. otec, ale i kardinálové tehdy projevovali českým poutníkům neobyčejnou pozornost, projevu jíce velikou znalost poměrů českých. Poutníci naši byli okouzleni velkým přátelstvím celého Vatikánu.

Papežské smírčí prostřednictví. Leibnitz v 17. a 18. stol., protestant, filosof, polyhistor, právník, napsal: Chceme-li, aby se vrátil zlatý věk, musíme k urovnání různých mocností založiti rozhodčí soud, jehož předsedou by byl papež, který byl druhdy právním soudcem mocností křesťanských. — David Urquhart, anglický státník v 19. stol., anglikánského vyznání, psal anglicky a francouzsky o nutnosti, právu a povinnosti papežova předsednictví v rozhodčím soudu nad státy a poslal tento spis svému papeži Piu IX. s uctivou prosbou, tvrdě, že kromě papežské autority není jiné, která by stačila postarati se o mezinárodní právo států a že k tomu jest povolán budoucí církevní sněm katolický všeobecný. Takto prosí papeže: „Abys ku pomoci přispěl nešťastníkům, kteří zla, jež si sami připravili, ani snášeti ani hojiti nemohou, za to Tebe prosím, dovoláváje se Tvé královské důstojnosti. Tvého starého práva, památky minulosti, města, sídla panovníckého, ve kterém přebýváš jazyka samého, kterého užíváš.“ — JUDr. Alois Zucker, israelita, v 19. a 20. stol., profesor práv na české universitě v Praze, když v Haagu

byla zřízena konference mírová, která by rozhodovala o sporech mocností, a když z účastenství na ní byl vyloučen papež, napsal v novinách „Politik“ článek, v němž dokazoval, že toto účastenství přísluší vším právem papeži.

Hus o právu k zabiti člověka napsal toto: „Tu věz, že zabiti člověka mohl býti někdy dobře a někdy zle. Dobře, když z přikázání Božího, řádem a z lásky zlého člověka soudce neb obec neb někdo jiný zabije, neb dí Bůh: Ktož láti bude Bohu, smrti umři... Ktož zabije, hoden bude soudu, t. aby byl odsouzen na smrt. Neb dí Bůh: Ktož bítí bude člověka a zabije, smrti umři! Ktož učiní ránu kterému svému měštníku, jakož jest učinil, tak i jemu se stane: zlomení za zlomení, oko za oko, zub za zub dá; jakůž učiní poškrvnu, takůž aby trpěl, bude připuzen. Proti tomuto Božímu ustavení jsou obecně knížata, páni a měštné, jenž morděje zle propouštějí na penězích, sami je berouce aneb peníze za odklad odsuzující... Také nevím, kde sú se naučili soudci, dávati pokání vražedníkovi, aby šel aneb najal do Říma a do Cách za toho, jehož jest nevinně zamordoval? Proč nesúdí, jakož Bůh přikázal řka: Ktož zabije člověka, smrti umři! I kterakž tedy tehdy nehřeší nynější soudci, jenž morděje zle propouštějí na penězích neb pro přízeň? ano Bůh dí: Nezabiješ! to věz bez viny a neřádně člověka; neb ktož zabije, hoden bude soudu, t. aby ho odsúdili vedle Pisma Božího, jenž dí: Ktož bítí bude člověka a zabije, smrti umři.“ (Erben II, 283.)

Nebezpečí řemesel. Americkými úřady bylo provedeno zvláštní šetření o tom, jakému nebezpečí je které řemeslo vydáno a zjištěno, že řemeslníci, kteří jsou vydáni na pospas největšímu nebezpečí, nevydělávají nejvyšší mzdy. Největšímu nebezpečí vystaveni jsou dělníci, kteří dohlížejí na trhání skal. Pravděpodobnost, že takový dělník bude těžce zraněn, je 1:3, to jest, ze tří jeden bývá těžce zraněn. Dostávají 4 dolary denně. Se stanoviska dělníka, který vydělává jen 1.50 dol. denně, 4 dolary denně jsou vysoká mzda, ale v poměru k nebezpečí práce je to mzda nízká. A to je ještě nejvyšší mzda v nebezpečných řemeslech, kterou mimo ně dostávají ještě jen dělníci, pracující při kladení hlubokých základů v caissonech pod zemí ve stlačeném vzduchu, kde pravděpodobnost těžkého úrazu je 1:7. Podpírači (chorers) při stavbách a opravách bývají vydáni značnému nebezpečí, 1 z 9 bývá těžce zraněn, ale dostávají pouze 3.63 dol. denně. Musí také míti trochu technické zručnosti — jinak by jim zaměstnavatelé platili dva nebo 2½ dolaru. Ze všech nebezpečných řemesel nejhůře na tom jsou horníci v železných dolech. Ačkoliv již 1 z 6 bývá těžce raněn, jejich denní mzda ve státě New-Yorku jest pouze 1.81 dol. Podobně v New-Jersey r. 1912 tito horníci vydělávali průměrně pouze 10 dol. týdně. Horníci v obou jmenovaných státech jsou většinou přistěhovalci. Dělníci, pracující v továrnách na výrobu látky, též dostávají mzdy, jež neodpovídají nebezpečnosti, jemuž jsou vystaveni. Mezi dělníky v továrnách na prskavky a ohňostroje 1 z 5 bývá těžce zraněn. Ale v New-Jersey průměrně jejich mzda je toliko 2 dolary denně. Dělníci, pracující na jeřábech a zdvihačích, vydávají se v nebezpečí, že budou k smrti umačkáni, a 1 ze 6 bývá těžce raněn, ale přese všechno nebezpečí dostávají průměrně toliko 2.60 dol. denně. Naproti tomu železniční klerkové, mezi nimiž 1% úrazu je velice nepatrné, dostávají průměrně 2.16 dol. denně; a oděvní dělníci, mezi nimiž pouze 1 ze 300 bývá raněn, vydělávají 2—4 dol. denně.

Za válečného ruchu.

(14) Také potřebné opatření. Dnes jsou rohy ulic a sloupy polepeny samými výstrahami i návštěvními a nemůže býti jinak, protože válečný stav je sám sebou výminečný. Farní úřady jsou žádány, aby působily na lid poučováním a uklidňováním a tyto činy zajistě, co mohou. Ale jednoho uklidnění a poučení je třeba, jehož se svedením vrstev musí dostati s jiné strany. Známé, že v průmyslových městech jest veliký rozruch, a nastane ještě větší, až se nebude místo 3 dní — vůbec pracovati. Venkovský lid nestojí většinou o žádnou výpomoc, protože jeho práci městský člověk poněkud nerozumí a dělá, jsa zvyklý na vyšší mzdu, též vyšší nároky. Co však potom, až se továrny vůbec zavrou? Známé scény z ulice, jaké nadcházely v době dělnické nespokojenosti. Řemeslní štváči, kteří ani v tak těžkých dobách nelení, pracují nyní za oponou, skrytí, ale vydatně. Rozšiřují živé zprávy, že kněží vyvolali dnešní válku, čemuž ovšem nikdo jiný nevěří, než zaslepený lid, který přísahá na své noviny. Je to pravidelný úkaz, že před každým moderním vzplanutím švalo se proti duchovním, a že se začínalo pokřikem proti církevním budovám. V tom řemesle poznají se i fanatikové v našem národě a připravují svůj lid. Na venkově ovšem se o tom tak mnoho neví, ale my v průmyslových městech cítíme, oč se jedná a k čemu taková agitace směřuje. A tu, jestliže se varuje lid před ukládáním kovové mince a vybíráním vkladů jakož i před rozšiřováním nepravdivých zpráv o válce a kněží se žádají, by při tom

poučování lidu spolupůsobili, měl by býti tento lid též varován před švaním a šířením nenávisti proti jednomu stavu ve státě. Intelligence tomu ovšem naprosto nevěří, ale ona pro nás ničeho neudělá, naopak jsou mezi nimi jednotlivci, kteří nám to přejí a po straně se tomu usmívají. Katolický lid, který chodí ještě do kostela, má tolik přirozeného úsudku, že stav, jenž břemena války v každém ohledu stejně nese, tuto nemohl vyvolati. Tolik vědí i nepřátelé kněžstva, ale jim je každý prostředek dobrý, jen když šfí zást proti církvi v nejširších vrstvách. A já neslyšel, že by s kompetentní strany se na nesmysl „kněžské války“ bylo poukázalo.

Šlechtici do pole válečného. V předemokratisovaných kruzích fanatikové soudí, že „vyšší privilegované kasty“ dělají jenom to, co jim slouží k osobnímu prospěchu — a to výhradně na účet drobného lidu. Zatím však skutečnost bývá jiná. V době, kdy demokratičtí poslanci hledí si svého zisku a nákladných zábav, vyvíjejí beze všeho hluku členové vyšších vrstev společenských často činnost velice obětavou a záslužnou. A nyní, kdy přikvapila doba veliké zkoušky, „lidoví“ zástupci starají se kvapně, aby za pohnutých poměrů o nic nepřišli a byli svým životem zcela bezpečni. Za to však vynikající šlechtici dokazují, že jejich horlivost se nezastavuje u parádních řečí, nýbrž že jest také schopna velikých obětí. Hlásí se četně do vojenských řad. Jest to tím významnější, že šlechtici mají dosti prostředků k užívání pozemského blahobytu. President panské sněmovny, 62letý kníže Windischgraetz, přihlásil se dne 7. t. m. u ministra zeměbrany k dobrovolnické službě a žádal, aby byl postaven do bitevní čáry. Člen panské sněmovny kn. Karel Auersperg odhodlal se jíti na válečné pole také, ačkoli již jest 54letý. Jde do vojny zároveň se svým synem. 64letý Ferdinand princ Lobkowicz nastoupil službu jako ordonanční důstojník na bojišti. — Jako nadporučík dragounského pluku č. 14. odebral se na válečné pole František hrabě Kinský. Člen panské sněmovny dr. Osvald hr. Thun-Hohenstein požádal o dovození, aby směl vstoupiti do vojenských řad jako prostý voják. Byl tedy zařazen jako pěšák do chebského pluku. Také hr. Bedřich Nostic, který ještě není ve věku povinném vojenskou službou, přihlásil se dobrovolně a byl odveden jako prostý voják ke dragounům. K praporům se též odebrali: dr. Bedřich kn. Lobkowicz, princové vévody Lobkowicze roudnického, hrabě Dobřenský z Potštýna, hr. Géza Andrassy, hr. Jan Hadík, hrabata Petr, Viktor, Štěpán a Ludvík Széchényiovi, markrabě Pallavicini, princové Zoard a Béla Odessalchové, zem. maršálek princ Liechtenstein a celá řada jiných šlechticů. Zatím však posud neslyšíme, že by se dobrovolně přihlásili k službě vojenské židovští bankéři anebo soc. dem. pohlavíři. Jestliže tedy předemokratisovaný tisk líčil šlechtice soustavně jako parazity a marnotratníky, nyní jest zřejmo, že podváděl veřejnost. Lidé, kteří by se oddávali výhradně svěťáckým radovánkám, mají se velice rádi a nijak se jim nechce vydávati svůj život v šanc v tuhé válce.

Výkazy o padlých a raněných. C. a k. ministerstvo vojenský učinilo opatření, aby výkazy o padlých a raněných neb zajatých vojácích byly pravidelně ve zvláštních seznamech vydávány, jichž originály budou doručovány starostům obcí; tito jsou povinni příslušníkům obce předkládati je k nahlédnutí.

Osvobození od vojenské povinnosti na základě výnosu ministerstva války s ministerstvem zemské obrany může býti povoleno pouze v nejnutnějších případech a toliko u takových podniků, které pracují pro válečné účely. Podávání jiných žádostí je nyní bezúčelné.

Náhrada za polní četnictvo. Jako náhrada za činné mužstvo četnické, jež odejde ke konání služby polního četnictva, byli ke konání četnické služby přiděleni poddůstojníci pěších a mysliveckých pluků, jakož i domobranci, kteří dříve u c. k. četnictva činně sloužili. Tito poddůstojníci a domobranci mají oděv svých vojenských oddílů a nosí ve službě příslušnou četnickou.

Informace o raněných budou podávati písemně neb telegraficky kanceláře Červeného kříže ve Vídni a v Budapešti. Dotyčné adresy znějí: „Das Auskunfts-bureau der Österreichischen Gesellschaft vom Roten Kreuze in Wien VI. Dreihufeisengasse 4. Kriegsschule“ a „Das Auskunfts-bureau des Vereines vom Roten Kreuze in den Ländern der heiligen Krone Ungarns in Budapest IV. Váci utca 38.“ Všechny informace uděluje se bezplatně. Dotazy zprostředkuje též okresní hejtmanství.

Začátek školního roku 1914/15. Dle došlých nás informací má dle rozhodnutí c. k. zemské školní rady v Čechách začít školní rok na všech školách obecných a měšťanských pokud jen možno v době předepsané, tudíž většinou 15. září. Vyučování vzhledem k finanční tísní má býti opatřeno bez přibírání pomocných sil a to sloučením tříd aneb rozdělením dle školních roků vzhledem k počtu dětí, vyučováním polodenním, sloučením a převzetím nižších tříd učitelkami a to i těch, v nichž jsou děti více než prvních dvou školních roků. Očekává se, že tam, kde v místech neb v blízkosti školy jsou síly učitelské bez zaměstnání, budou ochotny

vyučovati bez nároku na odměnu, aby mohly prokázat dvouletou dobu služby povinné ke skládání zkoušky způsobilosti. Kdyby snad bylo později nutno užít některých škol k umístění nemocných a raněných, není třeba, aby vyučování přestalo, ježto bude lze užít k vyučování jiných místností (tělocvičen, sboroven atd.) a místností v jiných veřejných budovách, ano v největší nouzi i v soukromých domech.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi 4 1/4 %
a vklady pokladničkové 4 1/4 %

Církevní věstník.

Pontifikální requelem za Sv. Otce sloužil 24. t. m. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava v katedrál-ním chrámu za četné asistence. Přítomni byli členové kapituly a jiné kněžstvo, zástupcové vojska, úřadů a škol v značném počtu a jiní věřící. Před oltářem uprostřed světél vystaven smuteční katafalk se štitem, nesoucím jméno Pia X. Na kůru provedeny komposice Wünschovy a Ettovy. Po requiem vykonán obřad pateronásobné absoluce od Jeho Excelence a čtyř hodností z kapituly. — Předě mši sv. byly recitovány příslušné hodinky. V úterý sloužil za Pia X. requiem vsdp. kapit. děkan dr. J. Soukup a ve středu vsdp. arcijáhen a děkan M. Musil. — V den úmrtí sv. Otce zavlály v našem městě z četných domů smuteční prapory.

Nový kanovník. Jeho Veličenstvo jmenoval sídel-ním kanovníkem katedrál-ní kapitoly královéhradecké vldp. Antonína Hrubého, konsistorního radu a ředitele Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové. Nový tento hodnostář narodil se 16. října 1856 v Nížkově. Gymna-sijní studia ukončil r. 1877 v Chrudimi. Nato odbyl jed-noroční službu vojenskou v Praze a tamtéž absolvoval filosofickou fakultu r. 1882. Leč přes to rozhodl se pro stav duchovní. Vstoupil do hradeckého semináře a r. 1886 byl vysvěcen na kněze. Kaplanoval rok v Ronově n. D. a od r. 1887 v Polné. Od r. 1893 byl ceremonářem nejdp. biskupa Brynychy. Od r. 1895 jest ředitelem kni-h-tiskárny, která byla zakoupena od rodiny Pospíšilovy. V této době dlouholeté správy tiskárny byl 14 let ka-techetou na c. k. odborné škole pro umělé zámečnictví a spolupůsobil před příchodem řádu jezuitského při správě kostela Panny Marie. Konsistorním radou jme-nován r. 1910. — Veliké zásluhy tohoto hodnostáře jsou dostatečně v kněžstvu známy. My pak novému panu kanovníkovi z plna srdce upřímně přejeme, aby užíval zasloužené hodnosti dlouhá léta a aby jej požehnání Boží stále provázelo.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové 24. srpna učinila následující usnesení: Vzata byla na vědomí zpráva tech-nické kanceláře o opatřeních, učiněných za účelem či-stění a oprav v obec. a měst. školách v Hradci Král. po odchodu vojska. — Akce provedená Obchodní, živ-nostenskou a průmyslovou ústřednou za příčinou zlepše-ní osobní dopravy v trati Mittelwalde—Praha podepře se žádostí podanou c. k. ředitelství severozápadní dráhy. — Schváleno bylo provedení nouzové práce rozvezením přebytečné hlíny z vyházeného odpadu piletického po-toka v t. zv. Malé bažantnici u Věkoš. — Uděleno bylo povolení p. Fr. Smetanovi k opravě záchodu v domě čp. 109. — Dýchodenskému úřadu oznámí se rozhod-nutí c. k. zemského finanč. ředitelství, že nájemci státní dávky z vína jsou povinni odváděti 200 proc. přírážku k této dani přímo obecnímu fondu. — Výkaz hotovosti pokladni vzat byl na vědomí.

Osobní. V pondělí rozloučil se s městem zdejší p. c. k. finanční rada František Režný, který odjel na nové působíště do Českých Budějovic. Za svého nedlouhého pobytu v Hradci získal si svou bodrou, upřímnou pova-hou každého, kdo se s ním blíže seznámil. Jako vynika-jící odborný pracovník byl zde ochotným rádcem a ot-covským pomocníkem mladších úředníků. Jako hudeb-ník vzácné rutiny a vytříbeného uměleckého vkusu byl vítanou osobností v kruzích hudby milovných. Nemale zásluhy si získal o činnost naší Cyrilské jednoty. V Hradci pobýval rád. Přejeme mu srdečně na novém pů-sobíšti hojnost zdraví a štěstí, jak si to jeho šlechetné srdce zaslouží. — Dne 26. t. m. požehnal Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava v kapli své residence sňatku slč. Eriky Lendeckové, dcery vrch. rady s p. dr. J. Kľa-zarem, továrníkem ze Dvora Králové n. L. Gratulujeme. — Dne 25. t. m. zemřel v sanatoriu v Terstu u věku 50 let syn zdejšího obecně váženého pana zem. rady p. JUDr. Fischer, advokát v Hradci Králové. Pohřeb prozatímne v Terstu. Po návratu klidnější doby ostatky zesnulého převezeny budou k tichému odpočinku do Hradce Králové. — Po dlouholeté nemocniční praxi v

různých ústavech pražských a vídeňských zahájil právě svou lékařskou praxi odborný lékař ženských nemocí p. MUDr. Jos. Jetmar v Jiřkově třídě č. 543.

Býště. Dne 11. srpna t. r. odbyvala se v Býšti ti-chá, ale dojemná slavnost. Slaviliť toho dne úctyhodní manželé František Kosina a jeho manželka Karolina, vý-měnkáři z Hrachovišťat. zlatou svatbu. Přijavše toho dne svatě svátosti, přiklekl ještě jednou k oltáři, by si přísahu lásky až do smrti obnovili. Vše dobré, co učinili. i zažili, i vše zlé, co zkusili, připomenul jim v dojemné řeči místní duchovní správce. Se slzami v očích děkovali Pánu Bohu za všechna dobrodiní se slibem, že i na dále chtějí žít pro dobro své rodiny i celé osady. Při ná-vratu z chrámu Páně připravili jim občané z Hracho-višťat milé uvítání s přáním všeho dobra. Kolem těch milých staroušků seskupila se celá četná rodina — 4 děti 32 vnuci a 2 pravnucci —, by přání projevila svému dědečku a své babičce. Zachovej, Pane Bože, ty staré oslavence po mnohá ještě léta k radosti celé spřátelené rodiny a nás všech!

K jubileu vdp. konsist. rady a bisk. vikáře Jana Laš-tovičky bude zajisté vhodným pendantem několik následujících poznámek, vysvětlujících, jak zaslouženého tak vysokého významení se šedému kmetu dosta-lo. V ruchu válečném není takřka chuti a času okrašlo-vati ozdobnou vignetkou památku zasloužilého muže, ale poněvadž k výraznosti šlechetné povahy vsdp. rady pojí se tak mnoho velikých zásluh, nelze jinak, než ve-řejně na ni poukázat. Neběží o prázdnou chválu, ale o uznání. Zdá se, že častý styk s velikány našich dějin Palackým a Riegreem vyleptal na povaze vsdp. vikáře onu šlechetnost a ryze jakou postihne každý, kdo jen poněkud se s ním seznámí. Již při jeho sedmdesá-tinách mohlo býti poukázáno na jeho vynikající vlast-nosti, které již u prostého kaplana jenkovského vyzra-zují se rysy pružného ducha, bijícího se za zájmy církve a vlasti. V Arbesově »Pláči koruny české« stkví se jmé-no chudého kněze J. Laš-tovičky jako národního trpítele. Golčův Jeníkov poznal především v kaplanovi Laš-tovič-kovi již v letech sedmdesátých uvědomělého křesťan-ského sociála. Kromě charity a snah vzdělávacích nesla se mysl mladistvého kněze k praktické otázce sociální. Veliké práce a oběti přinesené ve prospěch jenkovské záložny a svépomocného podniku obchodního by dnes přinesly jistě mnohem většího prospěchu a setkaly se s větším porozuměním, kdyby to bylo dnes. Nade vše-cko miloval pak pan rada již tehdy domu Božského. Jen-kovský chrám chlubí se dodnes vkusným oltářem hlav-ním, jehož zřízení podnikla ne ctižádost, ale krasocit a náboženské cítění pana vikáře Laš-tovičky. A ideme-li po stopě tohoto rozněcovatele ideí let pozdějších, s úctou hlubokou musíme sklonit se i tentokrát před čestnými výsledky práce a trpělivosti. Běština a Nížkov nalezly v panu vikářovi vždy nejochotnějšího a nejspolehlivě-šího rádce při všem, co plýlo k mravnímu i hmotnému pokroku a odstraňovalo neb aspoň zadržovalo jakoukoliv zkázu. A nynější Tusculum pana rady, starobylá Cho-těboř, zač ta vděčí s radostí svému vzácnému hosti? Postní kázání, která již po dvakrát p. vikář konal, s jakou úctou a vděkem byla vždy poslouchána, co dobra a útěchy vždy přinesla! Vnitřní výzdoba chrámu cho-těbořského podniknuta byla téměř vždy za čilé účasti pana vikáře, o němž lze říci, že nepřišel do Chotěboře s jiným úmyslem, než aby duševní síly vyčerpá ke slá-vě Boží a poslední haléř obětoval okrase kostela. Kéž dopřeje Bůh knězi tak veliké práce a tak velkého srdce ještě mnohá a mnohá léta zdraví a pokoje!

Dopis kněžův. Nemusíme ujišťovati, že přejeme zduaru zbraním našich statečných vojnů. Ale přejeme si také, aby v těchto těžkých dobách žurnalistika stála na výši situace a o vážných věcech mluvila vážně. Toto přání své adresujeme zejména našim katolickým novinám. Nemůžeme souhlasiti, když katolický list bu-duje úvodní články na zprávách a povídkách, jejichž pramenem jest bujná fantasie, a když ještě dokládá, že tyto vymyšlené zprávy spočívají na věcném podkladě. Žasneme také nad tím, že v katolickém listu jsou vřány dokonce i židovské vtípy. Naše říše ocitla se v evrop-ské válce, a její zájmy musí býti hájeny důstojně; při-nulost k říši, o níž jest znám slovatný výrok Palacké-ho, musí býti v novinách projevována vyššími hledisky, než jsou plané a triviální sensace. Posléze musím zdů-razniti, že katoličtí kněží jako inteligenti jistě nezaslu-hují, aby se jim předkládaly věci, které nejsou než ob-těžkací zkouškou jejich soudnosti. Tolik pěti dle náhod-ného rozhovoru s několika kněžími a jsem jist, že řádky tyto jsou shodny s míněním většiny.

Různé zprávy.

O zesnulém Sv. Otci napsala dne 21. t. m. »Nár. Politika«: »Piem X. opustil vatikánský trůn člověk, vy-značující se ve své povaze a ve svých skutcích v prvé řadě tím, že v něm ani trojnásobná koruna papežská neudusila lidskou prostotu syna vesnice. Synem lidu zů-stal Pius X., i když zevně se halil velebou krále církve-ního a konal jeho pravomoc. Ten jeho demokratický rys, který jej činil velice sympatičtým již jako biskupa mantovského a patriarchu benátského v kouzelném, vý-chodem byzantským a Západem římským skvělým se chrámě sv. Marka. ten rys zůstal při něm nezrušitelný, i když bylo mu s těžkým srdcem vzdáti se navždy pů-vahu plné Venezie, vstoupiti nadosmrť u věčném Římě do nádherného Vatikánu a považovati se v něm, arci dobrovolně, za doživotního vězně. — Ale své panovníč

hodnosti papežské byl i při tom práv soustavně a ne-únavně. Ne však pokud, jako za Pia IX. a Lva XIII., šlo o věci tohoto světa, vyvolané zrušením bývalého státu papežského a jmenovanými předchůdci jeho usilovně hájené, nýbrž pokud šlo o věci církve. Jeho opravy v oboru liturgie, církevního zpěvu a kanonického práva, založení biblického ústavu k opětnému prohlédnutí a nej-hlubšímu studiu bible, opravy studia bohoslovného vř-bec, snahy o mravní ryze života duchovních v die-cesích italských a o náboženskou výchovu lidu zane-chají po něm navždy stopy stejně svědlé jako trvalé, odporu nijakého nikdy nevzbudivše. — Jako jeho bez-prostřední předchůdce i papež Pius X. choval na mysl otázku spojení církve východní se západní. Ale obme-ziv se na skrovnější v tom podněty než Lev XIII., ani on o mnoho nepostoupil k cíli žádanému. — Pokud se tkne smýšlení národního, nezapřal v sobě papež Pius X. nikdy Itala. Již roku 1866 jako farář salzanský vedl svou obec. patřící k Benátsku (do války toho roku ra-kouskému) ku hlasování, jímž jeho věřící uznali za své-ho krále Viktora Emanuela. Jsa papežem nemohl sice v dosavadních poměrech přímo uznati nové království sjednocené Italie, protože jím byl zrušen stát církevní a papeži ponechán jen římský Vatikán. Ale Italem zů-stal, a když došlo k výpravě na získání Tripolska, mlčky svolil, aby duchovenstvo katolické přímo závo-dilo s ostatními vrstvami národa ve válečném nadšení italském. — Nechatť kdy a kterýkoli člen sboru kardinál-ského bude povolán nástupcem Pia X., každému bez rozdílu slušeti bude, aby svého odešlého předchůdce ná-sledoval v jeho vpravdě apoštolské prostotě, v jeho lid-ské a křesťanské lásce k chudině, již se stejnou horli-vostí podporoval jako chudý kaplan tombolský právě tak, jako pozdější patriarcha benátský a papež římský, a v jeho duchu, kterým po celý život svůj šel za Kris-tem, svým jediným pánem a vůdcem na cestách veške-rého svého života.

Živnostníci, pozor! Z Vidně se sděluje: Jistý zdejší obchodník smíšeným zbožím a jedna majitelka pekař-ství, zabývající se dle živnostenského listu prodejem mouky, byli na udání, že zdráhali se prodati mouku, od-souzeni každý do pětiletého vězení na dobu 1 týdne a v obou případech vyřčen byl zároveň trest ztráty živ-nosti. V odůvodnění obou rozsudků prohlásil soudce, že jest dána skutková povaha trestného činu, protože oba obžalovaní v kritické době zásoby mouky, lhotejino, v jakém množství, ve svých obchodech měli na skladě, zdráhali se však mouku žalobcům prodati.

O dobytí Kališe. »Berliner Tagblatt« z 16. srpna otiskuje zajímavý dopis jednoho německého vojáka z Kališe, který líčí obsazení Kališe Němci a noční útok Rusů. Dopis, datovaný z 8. srpna, zní: »V Kališi dobyli jsme prvních vavříků. Prodělali jsme tam hrozný po-uliční boj, který byl tím strašlivější, že byl v noci. V den, kdy jsme vtáhli do Kališe, byli jsme přivítáni vo-láním hurá. Dostali jsme chleba, pivo, uzenu a cigary a lidé se chovali k nám tak přívětivě, že jsme se cítili bezpečni. Nikdo si nemyslí, že prožijeme neklidnou a vzrušující noc. Byl jsem od 9. hod. ordonancí u velitel-ství praporu a měl jsem býti vystřídán teprve o 12. ho-dině noční. V 10 hodin večer jsme byli náhle alarmo-váni. Hleděl jsem se co nejdříve dostat ke své semíně. Po cestě slyšel jsem volání ordonancí různých setnin: »Silnice volná! Od oken zpět!« Byli hlášeni kozáci a nepřátelská pěchota. Všechno se událo neobyčejně rychle. Ale na obrátku byly přichystány pohotově naše strojní pušky na hlavní cestě. Očekávali jsme netrpěli-vě nepřitele, který mohl přijíti jen po cestě. Náhle, v nejhlubší tmě k půl 11. hodině zahájena byla na nás pa-lba. Nemohli jsme napřed rozeznati, odkud stílely jde. Kozáci se asi vplížili do domů, neboť se zdálo, že se střílí také z domů. Kule nám řícely okolo uší a náš prapor dostal křest ohněm. Pocit, který nelze vypsati. Naše strojní pušky odpověděly na palbu směrem, odkud stílely přicházely, a již za dvě minuty zastavili nepřátelé pa-lbu. Vyslali jsme vpřed hlídky, které vypátraly nepřá-telskou jízdní hlídku na útěku z města a několikrát za ní vystřelily. Prohledali jsme pak domy a našli jsme v několika budovách ruské obyvatele, kteří na nás stříleli. Poněvadž ostatní obyvatelé byli pokojní a ochotně po-máhali při zjišťování oněch živlů, podařilo se nám různé franktieury zjistiti a zajati. Dva řadili se na budově, kteří z ukradených pušek stříleli na naše vojsko, byli dle stanného práva zastřeleni. Náš hněv a vzrušení nad zradou ruských živlů neznal mezí. Avšak náš velitel přísně rozkázal šetřiti životův a majetku pokojného obyvatelstva a v každém případě podrobně vyšetřovati, bylo-li skutečně stříleno. Starostu zastihli jsme v ko-šili, s koflíci pistolí v ruce. Poněvadž však chtěl pouze brániti svůj život, předvedli jsme ho veliteli. V rozlič-ných budovách se však přece asi usadilo ruské vojsko. Opustili jsme město, aby naše dělostřelectvo mohlo po-mstiti našich osm mrtvých, které jsme ztratili v poulič-ním boji. Na podezřelé budovy bylo vypáleno úhrnem 50 ran, načež nepřítel zastavil palbu a opačným směrem prchl z města. Druhý den jsme ztrávili před Kališem v polním táboře a každou hodinu jsme vysílali hlídky městem a nejbližším okolím. V pátek jsme pak byli vy-sídkováni jinými pluky. Vrátili jsme se do svého původ-ního stanoviště, kde nás od nádraží provázela plukovní hudba a obyvatelstvo nás přijalo s velkým jásotem.«

Úspěch všech válek závisel vždy od rychlosti, se kterou postupovala vojska. Pozorujeme-li dnešní do-pravní prostředky, snadno jsme nakloněni podceňovati rychlost ve starověku. Průměrně urazily vozy, které sprostředkovaly dopravy, 70 až 75 km za den. Tak Cé-

sar dojel z Říma až k Řoně za necelých osm dní, což je 150 km za den. Státní pošta potřebovala z Antiochie do Cařihradu jen 6 dní, urazila tedy denně 190 km. Běžci, kteří donášeli dopisy z Říma do měst provincií, pohybovali se rychlostí 50 km za hodinu, čímž daleko předstihli závodníky maratonské. Těchto velkých rychlostí bylo ovšem docíleno jen výjimečně a pak se nesmí zapomínat, že ve starověku nebylo šetřeno ani koni ani lidmi. Vojsko Hannibalovo musilo za příznivých dní urazit 45 km; ale také tento vojevůdce nebyl příliš ohleduplný, pokud se týkalo využití lidského materiálu. Ale co jsou tyto rychlosti proti šťvanici, kterou prodělal kurýr, jenž přinesl zprávu o smrti Maximia přesně za čtyři dny z Akvileje do Říma! Ovšem, měnil koně, ale přece ještě je úctyhodným výkonem, urazit 200 km za den. Ještě rychlejší byli kurýrové, kteří přinesli r. 69 po Kristu zprávu o povstání v Belgii za 9 dní do Říma, tedy urazili denně 240 km. Nejrychlejší byla, pokud je známo, cesta, kterou Tiberius podnikl z Pavie k Drusovi, jenž onemocněl v Německu. Čas urazil v průvodu jediného společníka za 25 hodin téměř 300 km.

Výkonost sibiřské dráhy za války rusko-japonské roku 1914. „Nár. Listy“ píší: Je známo, že před deseti lety zahájilo Japonsko válku proti Rusku takřka z čista jasna, a bez jakéhokoli opovězení. Využívalo plně nepřipravenosti a hlavně zdoluhavé mobilizace ruských sil vojenských. Tehdy poskytovala prostá sibiřská dráha z Moskvy do Vladivostoku i její odbočka z Charbinu do Port-Arturu charakteristický obraz nepřítelství situace, v níž se evropská velmoc ruská octnula. Bylať a jest dosud sibiřská dráha jedinou železnicí, která spojuje střed říše ruské v Evropě s dalekým východem. Teprve po celé řadě týdnů od vypuknutí nepřítelství začlo se dopravovati na válečné území všecko, co dávno mělo býti aspoň za jezerem Bajkalským, blíže Irkutsku, jímž byla trať přerušena v části dvě. Na bojiště bylo nutno vypraviti k vojsku, které v Mandžurii již bylo, ještě armádu aspoň čtvrt milionu mužů silnou. Tento počet sebrati nebylo těžko, ale mnohem nesnadnější bylo tuto obrovskou masu se vši její výzbrojí a zásobami přepraviti na místo, které bylo průměrně 7000 kilometrů vzdáleno od stanovisek vysílaných sborů vojenských. A bylo to tím nesnadnější, že vzdálenost tu bylo překonati pouze po jediné koleji dráhy sibiřské. Trať podél břehu jezera Bajkalského tehdy ještě nebyla hotova a jezero samo bylo z jara ještě zamrzlé, takže nebylo možno vlaky převážeti s břehu na břeh pomocí trajektorů. Aby v tak kritické chvíli aspoň nějaké výhody byly získány, učinily se rychle dva pokusy. Jednak spojili Rusové protilehlé břehy jezera kolejí, kterou položili přes zamrzlou hladinu jezera, a jednak vkládali na příhodných místech běžné trati nové vyhybací koleje, aby zkrátili vzdálenosti mezi jednotlivými příliš od sebe vzdálenými stanicemi, kde jediné se mohly vlaky opačných směrů vyhybat. První pokus se nezdařil, neboť se seznalo, že vlaky, lokomotivou tažené s plnou bezpečností přežít nemohly. I nejšířší led nesnesl takové zatížení. Musili se spokojiti tím, že jednotlivé vagony byly přepravovány od břehu k břehu pomocí koní. A tento nepatrný úspěch byl ještě odvislým od trvání zimní pohody, která skončila koncem dubna. Téměř polovina stavebního materiálu, kolejnic a pražců vzala pak za své na dně jezera při tání a tříštění ledových ker. Nepatrná celkem a jen dočasná výhoda spočívala v tom, že odpadlo přesedání vojáků a překládání zboží za krutých mrazů. Zrychlení dopravy tím však nenastalo. Poněkud lepším byl výsledek pokusu druhého. Aby se mohlo vysílati jedním směrem více vlaků, vloženy byly na dvaceti místech vyhybné koleje, vždy 670 m dlouhé a tak docíleno, že každodenně docházelo na daleký východ až jedenáct vojenských vlaků. Zprávy některých denních listů jež tehdy oznamovaly, že po sibiřské dráze expeduje se na bojiště až sto vlaků denně, byly ovšem přemrštěné a cifra ta byla snad i laikovi trochu vysokou. Pravdou jest, že po sibiřské dráze mohlo se z počátku vypraviti na bojiště pouze pět vlaků denně. Z těch byly určeny čtyři pro vojsko a jeden pro zboží a náklady. Každý vlak měl 40 vozů a z těch zase bylo 30 obsazeno mužstvem a v deseti ostatních uloženy zbraně, střelivo, výzbroj, zásoby a koně. S ohledem na velmi dlouhou cestu, která trvala tři týdny, a vzhledem na panující drsné počasí v Sibiři bylo umístěno v každém vagoně, jenž mohl jinak pojmouti 32 lidí, pouze 20 vojáků. Vezl tedy každý vojenský vlak sibiřské dráhy na 600 válečně vyzbrojených mužů, čtyři vlaky za den tudíž pouze půl třetího tisíce vojáků. Aby Rusové převzeli na tehdejší bojiště 250.000 mužů, byli by potřebovali za těchto okolností 100 dní čili více než tři měsíce od vypravení prvního vojenského vlaku. Proto jest přirozeno, že vrchní správa vojenská se snažila tuto dlouhou dobu co možno nejvíce zkrátiti. Ale přes všechna nová zařízení pokračovala přeprava vojska těžko vpřed. Důsledky toho byly pak stále pociťovány, tím více, čím pohyblivější byla armáda japonská. Na druhé straně nedá se však popřít, že opatření, která se stala se strany povolanců činitelů, aby cestujícímu vojsku byla přeprava pokud možno ulehčena, byla poměrně dobrá. Stěny a podlahy vagonů byly obloženy silnou plstí a dvojitou vrstvou prken, opatřeny byly železnými kamny a skly v otvorech pro světo. Jednoduchým obrácením dřevěných lavic získalo se na noc tolik lůžek, aby na nich se mohli všichni vojáci umístiti. Za dne sedali na lavicích kolem kamen a měli dost místa ještě k volnému pohybu. Na každé třetí stanici byla delší zastávka a do všech vagonů podávána byla horká voda na čaj. Zastávky byly i několikahodinné, aby vojáci mohli narovnat své údy, a všude byla lékařská pomoc. Vlaky jezdily

rychlostí pouze 30 km za hodinu, jednak k vůli bezpečnosti vlaků samých, jednak k vůli bezpečnosti mužstva, které nikdo neudržel, aby si, když bylo venku jen trochu příjemně, i na střechy vagonů nasedalo, což se ostatně děje téměř všude. Jak viděti, jest včasná a bezpečná přeprava vojska na bojiště neobyčejně důležitou složkou celého polního tažení a musí jí býti věnována proto nejintenzivnější pozornost. Naše dráhy co do válečné výkonnosti osvědčují se nyní opravdu znamenitě, díky vzorným, do nejmenších detailů propracovaným přípravám v dobách míru a díky svědomitému jejich personálu, na jehož plní a vytrvalost kladou se nyní zvýšené požadavky.

Vzácná socha sv. Jana Nep. Když se množily zprávy, jak moderní „protiklerikálové“ pomáhají kultuře vandalským ničením soch sv. Jana Nep., „Čas“ místo spravedlivého odsouzení moderního barbarství napsal, že sv. Jan Nep. jest asi nejnenáviděnějším českým svatým. Takovou obmyslnou klíčovou hleděti setřít stíny z hunkýcní skutků nynějších neurvalců, kteří vinou hyperkritiku ztratili všelikou víru vůbec. Vždyť surové násilí také demolovalo mnoho křžů. Moderní anarchista, prosáknutý krváčkami hesly zahraničními, nemůže býti měřítkem cti českého lidu. Za to však přecetné sochy sv. Jana Nep. v Čechách svědčí o tom, že náš lid podnikal hromadně i nemalé oběti k zvelebení kultu svatojanského. Sv. Jan byl cten jako světec od katolického lidu v Čechách dávno před úředním svatořečením. K dosavadním světlým důkazům přistupují zprávy nové. Na p. na více místech byly postaveny mučedníku zpodobného tajemství sochy již před tím, než ho Řím prohlásil za světce. Na p. ve Svojanově (v okrese poličském) na cestě do hradu jest již valně sešlá socha sv. Jana, tesař z pískovce. Hlava jest opletena dráty, aby se snadno neroztříštila. A na soše čte se nápis: „Swaty Yene Nepomuczky srdce Ti za dar dawam, pod Twau mocznau ochranu tielo s dussy poddawam. 1718.“ — Tedy socha zřízena r. 1718, ale svatořečení provedeno teprve r. 1729.

Cesta vrahů do Sarajeva. Z pamětného listu rakouského vysvítá následující. Princip vypověděl: Čabrinovič pravil Čabrinovičovi, Grabežovi a Principovi, aby zvolili směr cesty přes Šabce a Ložnicu do Tuzly a obrátili se tam na Mišku Jovanoviče, který převezme zbraně. Napřed měli jíti do Šabce a hlásiti se tam u pohraničního hejtmána, majora Rade Popoviče, pro kterého jim dal s sebou lístek, který Princip převzal. 28. května opustili tito tři spoluvinníci se zbraněmi Bělehrad. V Šabci odevzdal Princip lístek, jež obdržel od Čabrinoviče, majoru Popovičovi, který na to odvedl všechny tři na velitelství a vyhotovil jim průvodní list, v němž bylo potvrzeno, že jeden z nich je celní strážník a druhí dva jeho přátelé. Průvodní list obsahoval též jméno tohoto domnělého celního strážníka, jež on však zapomněl. Zároveň odevzdal jim major Popovič zavřený list pro pohraničního hejtmána v Ložnici. Princip, Čabrinovič a Grabež přenocovali v Šabci a odcestovali příštího rána drahou do Ložnice, a to na základě vystaveného jim průvodního listu majorem Popovičem s polovičním jízdním lístkem. V poledne dojezdili do Ložnice a odevzdali tamnímu pohraničnímu hejtmánovi dopis majora Popoviče, v němž stálo: „Hleď, ať tyto lidi přijmeš a je provedeš. Víš kam.“ Pohraniční hejtmán pravil, že zavolá své finanční strážníky od hranic a svěří ty tři nejistšímu muži. Na to telefonoval a objednal ony tři spoluvinníky na příští ráno v 7 hodin do své kanceláře. Druhého jitra smluvili oni tři spiklenci, že Čabrinovič s psem Grabežovým otevřeň půjde cestou do Zvorniku. Princip a Grabež že však tajně překročí hranice. Plán tento byl s pohraničním hejtmánem smluven a při tom ujednáno, že jeden finanční strážník, jménem Grbič, Principa a Grabeže vezme do své kanceláře s sebou a přes hranici je přepraví. Čabrinovič šel pak pěšky do Banji Koviljači směrem ke Zvorniku. Princip a Grabež je s finančním strážníkem Grbičem do Lejšiny, kde pumy a revolver ve světnici hotelu odložili. Při této příležitosti viděl finanční strážník Grbič tyto předměty. Princip sám nazval cestu myslivkou. Grabež vypovídal v podstatě stejně s Principem a dodal, že se Grbič smál, když pumu a revolver viděl, a ptal se jen, kam v Bosně s těmi pumami jdou. Finanční strážník asi si myslel, že Grabež a Princip jdou za posláním. Grbič a druhý finanční strážník převezli Principa a Grabeže na člunu na jeden ostrov v Drině. Tam kázal jim Grbič počkati na jednoho sedláka, který pro ně přijde. Přenocovali na ostrově v jedné sešlé chatě, kam je Grbič poukázal. Příštího dne přišel jistý sedlák, který je v noci napřed převedl bažinou a potom pohořím až poblíž Priboje, kde pak je zase odevzdal tamnímu učiteli Čubriloviči, který již na ně zdál se čekati, by je dále dovedl. Tento přivedl je do Tuzly k Mišku Jovanovičovi. Čabrinovič vypovídal o průběhu cesty až k okamžiku, kdy se od Principa a Grabeže oddělil, v podstatě stejně s nimi a dodal jen, že major Popovič jim vypravoval, že teprve den před jejich příchodem do Šabce z Bělehradu přijel. V Ložnici usneshi se Čabrinovič, Princip a Grabež rozděliti se neboť by bylo nebezpečno jíti tři pohromadě. Pohraniční hejtmán v Ložnici, kterému se o tom zmínil, schválil jejich úmysl a dal Čabrinoviči s sebou psaní na učitele M. Jaklojeviče v Malém Zvorniku. Čabrinovič odevzdal na to pumy, browning a střelivo jím nesené Principovi a Grabežovi a šel v průvodu jemu přidáného finančního strážníka do Malého Zvorniku. Tam našel učitele Jaklojeviče, kterémuž dopis pohraničního hejtmána z Ložnice odevzal se Čabrinovič do Tuzly k Mišku Jovanovičovi. Když Čabrinovič později s učitelem k pohraniční hranici

přišel, čekal tam již na ně jeden muž, který převezl je v člunu přes Drinu do Velkého Zvorniku v Bosně. Odtud odebral se Čabrinovič k Tuzly k Mišku Jovanovičovi.

Členové hraběcí rodiny Thunů ve válce. Ze šlechtických rodů v říši postavila do jista hraběcí rodina Thunů největší počet bojovníků do pole. Jsou to: Osvald hrabě Thun, šikovník u 73. pěšího pluku, dr. Adolf hrabě Thun, nadporučík u 3. zeměbranceckého pluku hulánů, dr. Pavel hrabě Thun, poručík u 13. drag. pluku, Felix hrabě Thun, poručík u 14. drag. pluku, Karel hrabě Thun, nadporučík u 4. drag. pluku, Josef hrabě Thun, rytmistr, Ervin hrabě Thun, dobrovolník, Lev hr. Thun, major u 13. drag. pluku, Emerich hrabě Thun, poručík na řadové lodi, Jiří hrabě Thun, nadporučík u 11. hulánského pluku, František hrabě Thun, kadet u 11. hulánského pluku, Jan hrabě Thun, poručík u 2. pluku tyrol. cíl. myslivců, Konstantin hrabě Thun, nadporučík u 1. pluku tyrol. cíl. myslivců, Leonard hrabě Thun, rytmistr u 9. hulánského pluku, Quido hrabě Thun, rytmistr u 7. drag. pluku, Jindřich hrabě Thun, rytmistr u 8. husarského pluku, Emerich jun. hrabě Thun, poručík řadové lodi, Arnošt hrabě Thun, nadporučík u 11. hulánského pluku, Antonio hrabě Thun, poručík u 6. drag. pluku a Mattes hrabě Thun, jednorozční dobrovolník při tyrolském pluku cíl. myslivců.

Členové rodu Lobkoviců na bojišti. Bylo již námi vefejnosti sděleno, že bývalý zemský nejvyšší maršálek J. J. Ferdinand princ Lobkovic, rytíř řádu Zlatého rouna, muž 64letý, přihlásil se v nynější válce jako ordonanční důstojník. K tomu poznamenati jest, že nynějšího válečného tažení účastní se také oba jeho synové, princové Josef a Leopold. — Ze synů vévody Roudnického, knížete Ferdinanda Zdenka z Lobkovic, táhli do boje princové Ferdinand, Max a Karel. Dcery téhož knížete princezny Leopoldina a Hedvika nabídky své služby Červenému kříži k obsluze raněných vojáků.

Obnovte!

K uctění blahé památky † Sv. Otce Pia X.

Se skřívání výše prostým pohledem zadíval se Stařec dolů na svět . . . Ten spěch!

Lidé neznají oddechu ve dne ani v noci. Přemýšlejí, pracují, užívají. Rychle, rychle!

Sem knihu, kde zhuštěno, srovnáno, seřazeno bylo by vše, co kdy mysli lidstvo — chceme to poznat, ale jen rychle, my musíme dál! Sem stroje, ať pomohou v práci — my nechceme pouze užít sebe, my chceme hromadit zlato — a k tomu již nestačí ruce. Sem požitky všechny pro hladové smysly, my chceme vidět, slyšet, chutnat; co nelze zde, lze jinde, k tomu jsou dráhy, automobily, lodí, aeroplany — jen rychle!

Vědo, služ!

Pohleděl Stařec od klopot země do dalek věčných, zkad Kristův zněl klidný hlas:

„Pohleďte na ptactvo nebeské a na květy polní . . . Jednoho je potřebí . . . Co platno člověku, kdyby celý svět získal . . .“

Kdy najde země v tom spěchu jen chvíličku klidu a svatého ticha, by na duši mohla pomnit? Sesmutněl Stařec a politoval. A potom v touze, uklidnit zemi v tom překotném chvatu, zavolal, zapěl se skřívání výše:

„Vše obnovte v Kristu!“

Švět neslyšel pro shonu ryk. Dál hleděl stařec na hlučnou zemi.

Ta rafinovanost!

Záchvěvy nervů, jichž touhy jsou o věčnost kratší, jsou šíleně rychlé. Tkáň nervů, oslabená napětím, zhloďaná žíravostí dojmů, v dutých lebkách a prázdných hrudích jak pavučina se chvěje, potřáhaná i kapkou rosnou, jež maně v ně spadla; chorobně citlivá pro bolest a tupá k čistým radostem z Božího tvorstva kol i z hloubek vlastního nitra. Nedovede vnímat prostě, ale chce být drážděna.

Umění, služ!

Povzdychl stařec a od chorobné země pohlédl do věčné hloubky svěží, kde Kristovo znělo slovo:

„Nebudete-li jako maličci, nevejdete v království . . . Prostí buďte jako holubice . . .“

A zanícen krásou prostoty zavolal se Svě výše:

„Vše obnovte v Kristu!“

Švět neslyšel pro hukot vášní. Dál hleděl Stařec na chorobnou zemi. Ta lež!

Zapřeli Tvůrce a raději tvorstvu se kořili. Zapřeli Spasitele, neboť jim bránil hovětí tělu. Zapřeli Ducha, aby svůj rozum mohli učiniti bohem.

Zapřeli Pravdu a proto nenacházejí cesty. Ztichly a sesmutněly cesty boží kázně, oživly cesty svévole. Zarostly chodníčky lásky, vyšlapány cestami chodí smyslnost. Odbíhá se se svátostných cest manželství do volných prérí nefesti. Zaváty sněhem chladným cesty přátelství — ale tisícere stezky vyšlapal si prospěch a zisk. Pravdo, služ!

Zaplakal Stařec při pohledu do bludů lidských a v jas věčných výšek, kde Kristus praví: „Já jsem Pravda; Cesta i Život!“ A zavolal úzkostně na temnou zemi:

„Vše obnovte v Kristu!“

Ale svět neslyšel v šumotu pýchy . . . Dál
zíral Stařec na ubohou zemi.
Dlouho se díval.
Podivno, jak bez Krista všecko šine se
k opačným koncům!
Kde jménem pravdy zapřeli Pravdu, jakou
komedii hrají smutně ubohou!
O kultuře a civilizaci mluví — a násilně
jednaří. Potrestání zloby barbarstvím zovou — i
Kristu by zazlivali důtky — a smrtící zbraně vy-
mýšlejí. Právo na rozvoj individua hlásají a so-
becky tisknou slabšího k zemi.
Tisíce nabubřelých slov psaných i mluve-
ných jako bublinky pestré z parfumovaného mýdla
stoupají z celé té neupřímné země. Stoupají a
rozplývají se v nic, v trochu oděru tím ubož-
šho, že pod ním nemoc a bída.
Dlouho hleděl Stařec na smutnou zemi,
dlouho naslouchal hukotu vášní, stupňujícímu se
v hrozivou bouři.
Hle, už se blýská!
Prvý ohníček, druhý — tam a tam . . .
Kam spěje ta země bez Krista?
„Nejen kdo by zabil bratra svého, ale kdo
se naň hněvá v srdci svém . . . Rozpomeň se,
zanech darů před oltařem a smíř se, smíř . . .“
Od země slyšet pláč . . .
Stařec též tichounko pláče . . . A pak hla-
sem slzami prochvělým, lítostí a milosrdenstvím
crescendujícím volá, do umdlení volá:
„Vše obnovte v Kristu!“
Darmo.
Už požáry hoří a dunivé rány přehlušují
hlas svatého Stařce.
Zmlkl. A nad skřivánčí výšky uniká velká
jeho duše . . . B. P.

Novinka! Novinka!
Právě vyšel!

B. Pečinková:
ŽENY.

Zajímavá kniha nejen pro ženy,
nýbrž i pro každého.

Z obsahu:
Ženy. — Kam jde list růže. — Na svém
místě. — Korrespondence. — Přítelkyně. —
Mně růže nesluší. — Ničemu. — Dítě.
Stran 164, velká 8°.

V nádherné knižní úpravě K 2-30
franko.

Možno obdržeti v každém knihkupectví
hlavně

v Družstevním knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Král.; Adalbertinum.

Podporujte své dieces. knihkupectví!

Velice poučná pojednání
Jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
cházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v hal.

Účte se z dělní	16
Oslava Husova	8
Žaloba vyděděnce XX. věku (pojednání o li- beralismu)	8
Husitství a svoboda	8
Zpráva o sjezdě českoslovanských katolíků v Hradci Králové	24
Velký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
Plus VII. a Napoleon	8
Česká konfesse	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Spojení spirítistů	8
Z domácnosti sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. >	16
III. >	24
Braňme se tiskem	8
Návštěvou u Slovanů (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o sportovní	8
Sociální význam svčeni neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občan- ských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujeme!	8
Útok professora Masaryka na církve katolic- kou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Rím a university	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvizice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských misí	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Kláster v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojánské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho Božství	16
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibisku- pů a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životní- ho názoru	8
Sv. missie	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 i
nečítá se frankatura tehdy, objednal-li se aspoň
4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přidati k
udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
veliké slevy. Objedná-li se zvlášť veliký počet
brožur, činí sleva až 50 procent.

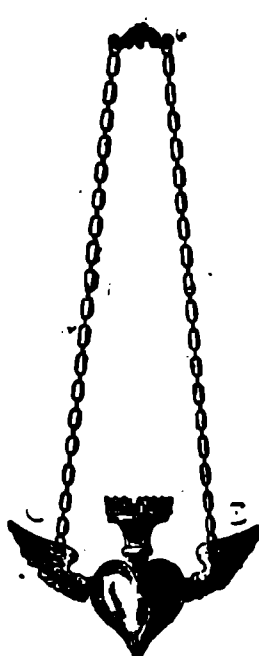
Z toho všeho patrné, že z vydávání našich
poučných brožur není finančního zisku, a že na-
opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně
přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje
tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem
Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Vazbu knih v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský ::

Richarda Šimáčka
v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Zal. 1850. Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veleředstoj. duchovenstvu a el.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,
se zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen ruční práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a novu-
stavení provádí se co nejpečli-
věji a se sázkou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dope-
ručení a uznání po ruce.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc
cognacu, srémaké slivovice jakož i piv. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pářům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Křestní listy

(ex offi) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 66
případech úmrtí celkem 79.117 38 K, získav 772
členů. Jak děkované dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí společenka 2 K,
jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich sňatku, případně v den
despolesti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Beyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— maibu

oken kostelních.

PRAHA—L.

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelamými
rámy, střešy, vraseními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžat veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Česká nařízení za mobilisace husitské.

I po bitvě na Vítkově bylo zapotřebí opatření zcela výjimečných jako všude jinde za času válečného. Vždyť byla docela obava, že se stíetnou v tuhém zápase samy husitské strany a způsobí v Praze veliké krveprolití. Radikální kněží husitští natropili v lidu pražském tolik zmatků, že mírnější husité trnuli hrůzou a báli se ve dne v noci o své životy. Jeden radikální kněz husitský tehdy mohl natropiti daleko větší krveprolití než pět špehou. Proto veliká obec pražská přikročila záhy k velikému omezení »svobodného hlásání slova Božího«, jaké požadoval jeden artikl pražský. Vyšel tedy 21. července r. 1421 obecní rozkaz: Kterýž by kolivěk kněz do města Pražského přijda nebo přijeda, a s našimi mistry (kališnými z university pražské) a kněží se nesjednával ve všech kusech víry i obyčejích svatých a řádných, a zvláště při službě Boží, takovému aby nebylo dopuštěno slůžit ani kázati. A ktož by z obce takového zastával, choval, krmil anebo kterakoliv slovem nebo skutkem nakládal (pomáhal), k takovému aby hledno bylo k hrdlu a k statku, jako k zevnému (zjevnému) Božímu a té obce nepříteli.

Item. Aby ižádný (nižádný) kněz bez núze přílišné jinde nežli v kostele nikoli neslůžil, ani kto jinde kromě kostelův při službě bez núze přílišné býval, pod pokutú svrchu psanú.

Item. Aby ižádných kněží scházení kromě rathouzův měst našich nikdež nebývalo, pod tíž pokutú ztracení hrdla i statku.

Item. Všichni, ktož jsou nákladní (pomocní) těm kněžím a susedóm staveným svrchu psaným, aby zajtra na pole vytáhli; a k tomu všichni lidé hostinní (cizí) aby vyjednání byli na pole s těmi všemi, kteříž jsou na pole voleni a vydáni; a ktož by kolivěk u vojšťe které roztržení jednal anebo svádu učinil, k takovému hrdlu aby ihned (ihned) popraveno bylo bez meškání.

Item. Z každého města aby vybráno bylo mužův padesát hodných, do nichž by žádného domnění bludův nebylo, a ti aby se pilně ptali na pikardy (na bludaře, klonící se k radikálním zásadám táborským) a na ty, kteříž by těm nebo jiným bludům anebo kterým všetečností nakládali, a zvláště kněžím, kteříž by z poslušenství mistrův našich za starší vydaných (zvolených) vytrhali, nakládali — a ti aby plnú moc měli takové do vazby dávat, bez nichž ižádný jiný do vazby daný propuštěn býti nikoli nemá.

Před stíetnutím s mocí Sigmundovou někteří měšťané z bázně před kališníky slíbili, že budou hájiti kalich. Potom však z Prahy utekli a docela někteří se účastnili bojů proti Praze. Proto obec 26. července ustanovila, že se měšťanům uprchlým mají zkonfiskovati jejich statky, a na tom konečně ostala, aby domové těch všech, kteří sú z města vyběhli, z městských kněh byli vymazáni a aby vepsáni byli v městské knihy těm, kteříž sú je u obce koupili; a obec spravuje takové domy vedlé práva městského.

Ve výpovědi, která porovnávala Staré město s Novým 5. února r. 1422, opět se klade důraz na jednotnou víru, bez níž nebylo možno zachovati občanskou bezpečnost: Ač by (kdyby) který člověk světský neb duchovní a zvláště který mistr nebo kněz z Pražské obce aneb odjinud přišlý, nechtěl u Praze poslušen býti mistrův dole psaných Jakúbka, Engliše, Kardinála a kněze Jana a jiných světských, jenž k nim přidání budú z konšelův a z obce ke správě a ohledání duchovních věcí a k neřádnému stavení (k zastavování zlořádů) a z nich se strhl, nebo mimo jich vůli které kusy vedl neřádné neb būfil kterou obec, neb kázal které věci, lež by písmem stálým a z zákona Božího dověsti (dokázati) nemohl: takový každý má od dříve psaných hauptmanův, purkmistrův, konšelův a obcí treskán býti a z obcí vyhnán, a nikoli nemá trpiti býti. Pakli by od těch mistrův a k tomu usazených (laických soudců) v bludích shledán byl neústupně, tehdy buď na jeho životě popraveno, jakožto nad bludným neústupným sluší.

Také přikazujem, aby nižádných zvláštních scházení neřádných neb rotních (shluknutí) v nižádných domích ani na kterém jiném místě tajně ani zjevně nebývalo, krom na rathouzích. A ktož by chtěl na rathouz jíti pro kterou potřebu, aby šel pokojně a řádně beze všeho shírání v rotách.

28. května opatrná obec veliká prohlásila: Račte poslouchati, žeť se pronášejí pokutné rady a schodové (schůzky) dávno obcí zapověděné. Protož ktož by takové věci jednal, a kněze se a pánov doneslo, neplatíť jemu než hrdlo... Pakli by kto meč nebo kord neb jinú braň na koho vytrhl a pozdvihl, buďto v domu nebo před domem, tomu platí ruka. Pakli by kto ranil, tomu nic jiného neplatí než hrdlo.

Item, aby všichni domácí i hosté odkudžkolivěk a za kterážkolivěk koupí brali peníze i groše v

pražských mincích dělané. A pakli by kto nechtěl bráti, tomuť má ten statek pobraň býti a chudým rozdán.

Podobně rozkazováno pro celou českou zemi. Na velikém husitském sněmu čáslavském 7. června 1421 bylo přísně přikázáno, aby český lid byl poslušen zvolených správců zemských jak za klidu zbrani tak při mobilisačním rozkaze. Pokračováno: »I aké jest znamenitě svoleno, že ač by kto nechtěl k této úmluvě a k artikulům spasitedlným svrchu psaným přistúpiti, ten nebo ti k tomu mají připuzení býti a jej nebo je za naše nepřátele míti.« Rád církevní má býti jednotný, jak jej ustanoví husitský arcibiskup Konrád se svými duchovními. »Jestliže by se který kněz vytrhl a z řádu vystúpil, chtěl jinak vésti neb kázati, ten ode pánův a obcí nikoli pro své výtržky má trpen býti, než ihned má odeslán býti k úředníkům arcibiskupovým.« Všecka sněmovní ustanovení politická i náboženská každý jest povinen zachovávat pod pokutou doživotního vyhnanství a ztráty statků.

1. listopadu 1421 na sněmu pražském přísně uloženo, aby obyvatelstvo české bylo poslušno zřízených vladařů. Jestliže by někteří nespokojenci zemi českou chtěli bouřiti a hubiti, »našími náklady vlastními věrně a statečně sami osobně se vši svú mocí pomáhati máme a na ty zhůbce vzhůru býti, kamž by nám od správců a hauptmanův svrchu psaných bylo přikázáno. A tím každý z nás jest zavázán a povinen, leč by která hodná příčina v tom překážela... ale vždyž moc naše, kteráž můž od nás jímna býti, aby vyslána a vypravena byla podlé každého z nás jmění a vedlé těch správců a hauptmanův rozkázání a uložení.« Každý oposičník bude k poslušnosti donucen. Statky oposičníků a nepřátel mají býti obráceny na obecné dobré.

Různění mincí musí k uvarování zmatků přestati. Rozhodnuto, aby »pro obecné dobré groš a peníz jednostajný horský (kutnohorský) rázu pražského, dobrý, stříbrný a za spravedlivý shledaný a s řádnú přísadu díla nynějšího« byl brán při všelikém kupování ve všech trzích a obchodech. »My všichni páni, rytíři, panoše i města napřed je sami od svých poddaných za úroky i za jiné poplatky berúce, k témuž je braní peněz tak připraviti slubujem i po trzích hlasem biřicovým provolati kážeme.« Budou ustanoveni přísežní znalci, aby přestíhovali groše falešné. Kdo by koval peníze mimo Kutnou Horu, tomu hrozí ztráta hrdla i statku.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako : malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slobově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Králové, Adalbertinum.
Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádanky.**

O kulturních poměrech Čechů amerických.

»Nár. Listy« přinášejí zajímavou úvahu z pera amerického krajana. V Americe »pokrok a svoboda« zajisté netrpí žádným klerikálním útlakem. Jak se tedy vyvíjí energie svobodomyšlných pokrokovců? Dopisovatel praví o dorostu strany tak zv. svobodomyšlné (vlastně volnomyšlenkářské): »Dalo se sice očekávat poklesnutí, ale že by úpadek byl tak rychlý, ani já sám jsem se nedomýšlel. Setkal jsem se během tohoto léta na západě s mnohými svobodomyšlnými předáky, kteří jsou na sjezdech spolků strany té vždy jako doma, jich články a úvahy jsou stále v časopisech — a hle!

Jejich děti šly pěkně v neděli na křesťanské cvičení. Když jsem se nad tím pozastavoval, dostal jsem všude asi tuto odpověď: »Kam je mám poslat? Vždyť ta naše svobodomyšlnost jim nic nedává, jest sama jalová, beze všeho hlubšího základu. My jsme v ní viděli sice potírání klerikalismu a boj proti nejhoršímu nepříteli našeho národa, Římu, ale naše děti — ty to nechápou a já je konečně raději vidím v kostele, než v hospodě nebo na dupandě.« Že nejsou moje slova pouze výrokem pesimisty a že nejsem sám, jenž věc s tohoto stanoviska posuzuje, toho důkazem jest pojednání, které před nedávnem napsal jeden z nej přednějších národních a svobodomyšlných pracovníků našeho západu, pan F. J. Sadilek, okresní listovní ve Wilber, Nebraska, známý dobře i v Čechách ze svých návštěv vlasti. Týž po 37 letech obývání v druhdy nejpokročilejší a nejvlastenečtější české osadě na americkém západě, ve Wilber, napsal v »Omažské Osvětě« toto: »Zabývám se již delší dobu pozorováním našeho česko-národního působení, bych zjistil, zdali pokračujeme nebo hyneme, ale omezují se jen na své okolí. Wilber, jak známo, se svým okolím tvoří velkou českou osadu, jednu z těch prvnějších na západě (jsou zde osadníci již plných čtyřicet roků) a dříve hodně rozhlášenou pro svou národní činnost a to vším právem i dle zásluhy, neboť Wilber nechtělo býti nikdy pozadu v národní obětavosti. Wilber mělo soustředěné ty nejlepší síly ochotnické mimo velké Chicago a zdálo se, že jestli kde, bude to Wilber se svými českými příslušníky, kde udrží se živel český v Americe až do nekonečna. Ale čas celou naši nádeji změnil a při nejmírnějším posouzení musíme nyní doznati, že stojíme. Máme zde sedm českých spolků a na počet členstva dosti silných, ale stopujte, mnoho-li jich u toho neb onoho navštěvuje schůze a najdete, že průměrem jenom asi jedna čtvrtina a možno, že ani ne celá čtvrtina, a to jsou po většině jedni a ti samí, kteří schůze navštěvují. Stává se tedy, že důležité jednání musí býti odloženo pro nepatrný počet přítomných členů. Ostatně takový nářek je slyšeti také z jiných osad. Účel všech spolků je skorem stejný: pojistné a pracovati na udržení naší české národnosti v Americe, ač to poslednější je některým úplně neznámo. (Poznámka: Jsem jist, že víc než polovina českých spolků v Americe vydala a vydá ročně více na nádherné prapory, uniformy a všeliké odznaky a pentle smuteční i veselé, než čím přispěje na české vzdělání svého dorostu a udržení ho ve svých řadách. Just A. Man.) Změna, jaká se udála, je dosti patrná a vážná, zvláště za posledních 10 roků. Každým tím starším pracovníkem, který odchází, nastane mezera, která se těžko plní. Pozorujeme to s českým divadlem. Divíme se, jak děti svobodářů chodí do kostela; kam však mají jíti, když jim neposkytujeme jiných místností, než kde se pořádají taneční zábavy. My se divíme náboženským sektám, jak nádherné chrámy staví, jak obětavě přispívají, ale mohli a měli bychom si z nich vzíti příklad. Pohlédneme se jen kolem a porovnejme, co se členů k nám hlásí smýšlením, a co se dá podniknouti. Hrozně málo. Kdyby se tak některá česká katolická osada mohla pochubit tolika příslušníky, jako je nás svobodomyšlných, o co více by dokázala! My toužíme po věděni, po svobodě ducha, ale nemáme místa, kde bychom se k společné činnosti sešli. Všemohoucí dolar hraje velkou úlohu a dělá z nás sobce. — Když jsem před 23 lety přešel první Mississippi, našel jsem na tehdy »divokém« západě některé české osady, takřka v začátcích a chudé, jimž se však ani Kolín, ani Mělník nemohly vyrovnati upřímností a nadšeností národní. Dnes? — A tu opět já, jako člověk plně na pokrokovém stanovisku stojící, musím s bolestí prohlásiti, že náboženské sekty a katolíci vykonali pro udržení naší národnosti v Americe mnohem více, než Češi svobodomyšlní. Proč? My jsme stavěli síně, třeba sokolské a školy, kde se v předu umístil bar a salon a někde v té nejhorší světnici teprve škola. Jestli se v tělocvičně nebo i ve školní síni pořádají tance s pitkou, pak dáváme našemu dorostu velmi chatrný základ pro další stavbu jeho národního uvědomění. — Snad se někdo ozve a bude zase boucharonským způsobem poukazovati na to, že právě my Češi zde v Nebrasce máme t. zv. »stolici českého jazyka« na státní universitě a že se zde na žádost jistého procenta rodičů školských dětek vyučuje na obecných školách češtině. To jest předmět, o kterém se nechci vůbec zmiňovati, věc čistě česko-americká, a mým účelem není vyvolávati skandály. Jedině proto o těchto vymoženostech — mlčím. Proč tedy proto píší do vlasti? Z pohnutek nejčistších. Abyste poznali alespoň kousek pravdy, až zase uslyšíte chvástání se hostů česko-amerických, kteří jezdí do Čech namnoze harašit americkým zlatem a rozhazovat po hospodách své rozumy, které nemají nikde jinde než v kapse. Buďte ujištěni, že v Americe, v té zemi humbugu, česko-americký hum-

bug by dnes získal jistě championát — a proto neberte ty naše chvástivé lidi vážně, ani když vás zdrcujícím způsobem kritizují, ani když se vychloubají svou vlastní dokonalostí a vyspělostí.
Just. A. Man.

MUDr. Jos. Jetmar,

odborný lékař ženských chorob
a porodnictví

dovoluje si oznámiti zahájení
své lékařské praxe.

Ordinuje od 8 do 9 hod. dopol.
a od 2 do 3 hod. odpo.

v Jiřkové třídě č. 543 proti
Adalbertinu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
dět. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,
výborné

mléko pasteurisované

dožívá denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Král., na Malém nám. č. 128.

Nejmodernější zařízení. Pečlivá čistota.

PENSIONÁT

Voršilek v České Skalici.

**Trojtřídní soukromá
divčí měšťanská škola
německá.**

S ní spojeno praktické vzdě-
láání chovaneček v kurzech hospo-
dyňských a obchodních, jakož i
vyučov. cizím jazykem, hudbě,
malbě, ručním pracím atd.

Krásná poloha, velká zahrada,
vzdušné místnosti, vydatná strava.

Školní rok začíná 15. zář.

Další zprávy podá ochotně představená.

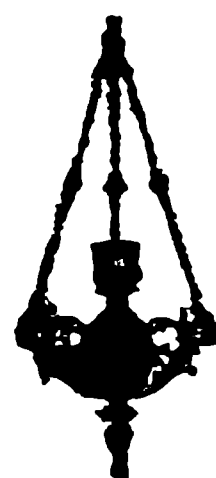
Proti nevolnostem zaží-
vacím (průjmu a zvracení) doma
i na válece bezpeč. ochranou
jest

„VADE MECUM“

(dietet. profil. bylinný likér).

Po 1-50, 3 a 5 K v řád. drogeriích neb u stejno-
jmenné firmy, Dašice (Čechy). — Kdo pod-
poruje zažívání včas, uchrání se mnohých nemocí,
proto neopomeňte opatřit si „Vade mecum“
včas, litovati toho nebudete.

Hlasý z obecnosti: Vaši likérovou spe-
cialitu „Vade mecum“ mohou každému vřele do-
poručiti. F. Hölzl, c. k. pošt. as. v N. Brodru.

Velebáckému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy
cibíky, nádobky, paténky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovějí. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franke bez záručnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metálské
průmyslu, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vřady na skládě.

Staré zlato, stříbro a dráhotomy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ošleceur

Praha-L-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Český

květinový

MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Hornoslezské

uhlí
všech druhů,

koks a dříví

palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Flámský sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU — NEJČESTNĚJŠÍ VY- ZNAMENÁNÍ — CÍSAŘSKÝ DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEB- NÍ PODMÍNKY — OBRÁZKOVÉ CEN- NÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK	
KUTNÁ HORA, ČECHY	

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Bareonů kostelní

okna v odbor. provedení
shotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebouchovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

BYRRH

silici a chuť povzbu- výtečné nahořklé
ující francouzské příchuti, jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Vůně k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1094.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, keberů a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, a. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franke.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme vřele křesťanský český závod

vytívaček a žlábek „Záštita“ v Chrástě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Záštita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyražděch)

doporučuje P. T. velebáckoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovevého náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franke zašlou.

OBNOVA

Číslo 35. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 4. září 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telef. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní,
bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím,
koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji
a petrolejem. Inkaso nájmu.

Podporujte podnik českých katolíků!

Poslední naděje Francie.

Vrchní velení francouzské sesadilo několik komandantů pro neschopnost. Leč hned nato dala Francie znovu nedostatečnou známku svým ministrům. Jak rychle se ve Francii střídala ministerstva v posledních letech! Každou chvíli rozmáry vlivných kruhů projevil nespokojenost s těmi muži, které si samy zvolily. Tak nastávala nejistota práva. Co dnes zařizeno, hned druhý den se mohlo zhroutit, republika vlekým vnitřním neduhem se podobala kymácivé lodi za velikého vlnobití. Jestliže nebyly jasné cíle a prostředky ani v ovládání vnitřních záležitostí, jaký teprve poplach nastal, když Francie měla jednotně vystoupiti proti nebezpečnosti zahraničnímu!

Válku proti Německu osnoval prezident Poincaré s ministerským rudým předsedou Vivianem. Oba tito politikové k vůli bližšímu ujednání s Ruskem dostavili se k carskému dvoru krátce před válkou. Plátno válečného plánu rudého však německá děla roztrhala na cáry. Co nyní? Viviani nabídl 26. srpna Poincaréovi odstoupení celého ministerského kabinetu a sestavení nové vlády. Tedy republika v době nejpohnutější obdržela novou správu. „Čas“ 28. srpna napsal o novém kabinetě: „Jsou tu soustředěny nejlepší hlavy žijící Francie; všechny směry republikánské až k nejkrasší levici představované starým, nesmířitelným revolucionářem Jules Guesdem. Francie vede s Německem zápas na život a na smrt. V důvěře ve svou schopnost, své ideály a svou budoucnost, postavila nyní v čelo svého vedení muže vyzkoušené v dlouhém životním boji. Nikdy nebyla Francie ještě v pevnějších rukou nežli teď, třeba dost pozdě... za novou vládou stojí jistě celá Francie.“

K tomu poznámku: Francie spravedlivá, která nesouhlasila s tyranii provozovanou proti katolictvu a jiným konservativcům, za novou vládou jistě nestojí. A jedná se tu přece o miliony Francouzů, kteří těžce nesli vyloučení náboženství ze školy, pronásledování katolických soukromých škol, konfiskaci klášterů i kostelů atd. Ti vládnoucí fanatikové, kteří „opravovali“ články předních spisovatelů tak, aby z čítanek vymizelo zcela slovo „Bůh“, rozhodně se nemohou líbit francouzským katolíkům. A katolíci ve Francii jsou také poplatníky, jsou nuceni platit krvavě

daně na hokus-pokusy těch diplomatů, kteří byli zvoleni z milosti zednářského velkokapitalismu. Jako v Čechách volebními knězy „protiklerikální“ spojenci zbavili 83.000 křesťansko-sociálních voličů jakéhokoli zastoupení na říšské radě, tak ve Francii volební právo katolictva spoutáno kovovými řetězy, až zbyla katolictvu občanská práva jen na papíře. Bezcharakterní utiskovatelé katolického lidu tedy ve Francii odpovídají mohou pouze za živly protikatolické. Uchvatitelé moci nemají práva mluvit za národ celý. Co bude dále, za to odpovídají výhradně zednáři se socialisty.

Soc. demokrat Viviani představuje v novém kabinetě předsedu bez portfeuille, socialista Briand jest předsedou ministerstva spravedlnosti. Socialista Millerand posledně padl proto, že silně podporoval militarismus; právě nyní však se stal ministrem vojenství. Politika koloniální svědila radikálnímu socialistovi Doumergueovi. Mírnější socialista Sembat stal se ministrem veřejných prací.

Takové sestavení ministerstva se stalo ze strachu před revolucí. Živlům nejvášněvším se vyšlo vstříc tím, že jejich pohlaví dání v čelo vlády. Zbabělí „hrdinové“ se neobávají revoluce trpělivých katolíků a proto do kabinetu nepřibrali ani jediného „klerikála.“

Tato nová vláda vydala svolání, podepsané všemi ministry: „Francouzi! Vláda zaujala své bojovné místo. Země ví, že může spoléhati na její bdělost a energii, a že všechno její myšlení platí zemi. Vláda ví, že může spoléhati na zemi. Její synové prolévají svou krev za vlast a svobodu po boku hrdinských armád Anglie a Belgie. Oni čelí bez záchvěvu nejstrašnější bouři železa a ohně, která se kdy nad kterým národem rozzuřila. Všichni zůstávají pevnými. Sláva žijícím a sláva mrtvým. Lidé padají, ale národ zůstává. Konečné vítězství je zajištěno. Je jisto, že nastává velký, ale nikoli rozhodující boj. Ať je výsledek jakýkoliv, válka bude trvati. Francie není snadnou kořistí, jak se domýšlí netrpělivý nepřítel. Francouzi! Povinnost jest tragická, ale prostá: Vetřelce odraziti, jej pronásledovati, naši půdu osvoboditi od jeho pout, vytrvati až do krajnosti, vytrvati, kdyby bylo třeba až do konce, našeho ducha a naše srdce povznést, přes nebezpečí zůstatí pánem našich osudů. V této době táhnou naši spojenci Rusové odhodlanými kroky na hlavní město Německa, které začíná býti ovládáno úzkostí, a způsobují vojsku, které ustupuje, mnoho překážek. Budeme žádati od země všechny oběti, všechny pomocné síly, které na lidech a síle může dáti. Budme tedy pevně odhodláni! Národní život podporován finančními a administrativními opatřeními nebude přerušen. Důvěřujmež v sebe samé a zapomeňmež na všechno, co se netýká vlasti. Zrak ke hranicím! Máme metodu a vůli a vítězství bude naše.“

Hned na první pohled patrné, jak se liší toto svolání od válečných manifestací jiných vlád. Socialisté nesměli užiti ani jednou slova „Bůh“ již proto, aby se jim veřejnost nevysmála, že v době nejhorší přece jenom lezou ke kříži. Lidé, kteří vyškrtili slovo „Bůh“ ze všech veřejných listin a učebnic, vedou si důsledně, aby je neprohlásili za podvodníky a komedianty jejich vlastní přátelé! Jestliže však zednáři již dříve národu francouzskému nalhávali, že si vede vojsko francouzské vítězně, lze všech třináct ministrů v svolání ještě více. Právě v době, kdy se rozšířily naprosto zaručené zprávy o častých porážkách ruského vojska, odvažují se ministři tvrditi, že Rusové táhnou na hlavní město Německa a že působí Němcům mnoho porážek! Právě tehdy, kdy nedaleko Paříže došlo k ohromným porážkám statisčových mas francouzského vojska, ministři mají vítězství za zajištěné! Kdyby nebyla pomáhal zchátralé republiky Anglie a Belgie, již v době toho svolání německá armáda byla v Paříži. Leč z svolání vyzírá přes všechn klam hrozný strach: vždyť ministerský kabinet volá po všech obětech, po všech pomocných silách — zkrátka volá ke všem Francouzům, aby napravili to, co pokazila armáda.

Francouzští civilisté, kteří válčení nerozumějí, mají vítěziti místo armády.

Provolání lze, že francouzská armáda čelila bez záchvěvu a že všichni bojovníci zůstali pevními. Několik nabubělých frází o spolehnutí na sebe, o síle republiky nedovede ani zdaleka zatusovati trapný dojem nad novým utíkaním francouzského vojska.

Naproti podvodně vyhláše francouzské neklerikální maďarský „Budapesti Hirlap“ již v minulém týdnu prohlásil osud Francie za definitivně rozhodnutý a připojil tuto úvahu: „Toť osud národa, který vládu ve státě svěřil rozmarům davů, vydav ji na milost nevědomého množství, kteréž za několik málo desetiletí pohltilo tak mnoho sil národní inteligence; jež národní ideály napadalo, vlivy podání odstranilo a čest autority podkopalo. Nejhloučejším nespokojencům odevzdal národ francouzský nejvíce moci a vlivu; rozmohl se útěk z veřejnosti v největších rozměrech, strany parlamentní rozdrobeny v násilnické zlomky a podezřívavost, nenávisť, sensace a štvánice povzneseny za vůdčí živly jak v životě soukromém, tak v životě veřejném. Vždyť možná byla i agitace proti organizaci sil vojenských, agitace, jež stala se obávanou i vykonavatelům státní moci v republice. Nyní chvátá Hervé (před válkou veliký antimilitarista. Pozn. Obn.) jako dobrovolník na bojiště. Jest již pozdě! Záchranu vlasti nelze počítati na kraji propasti, ale již v útlé mládeži, v rodině, ve školách a v síních zákonodárných, jež nesmějí se státí rejdištěm nevyspělé ctižádosti a nezkrotné vášnivosti!“

Uvidíme, zda všech třináct soc. demokratických a zednářských ministrů dokáže dohromady aspoň tolik, co dokázala ve Francii ve chvíli nejtěžší jediná Panna Orleánská. Protikatolická nadutost a slepé sebevědomí ještě není známkou skutečné bystrosti a statečnosti. Do rukou rudého kabinetu vložila Francie poslední své akcie.

Nezaměstnanost.

Jest přirozeno, že za války mnohá odvětví průmyslová musí obmeziti anebo docela zastaviti svou výrobu. Vždyť také válečná prohlášení evropských vlád předem upozorňovala, že obyvatelstvo musí se připraviti na značné oběti.

U nás řady dělnictva neměly dostatečné práce již před válkou. Veliký počet inteligentů marně hledal přiměřené zaměstnání ve své vlasti. Propuknutím války ovšem zlepšení nastati nemohlo; vláda sama byla nucena se vši energií zvýšiti ostrážitost proti úskočným nepřítelům, kteří neslibovali, že začnou bojovati teprve tehdy, až se sociální poměry v Rakousku důkladně upraví. Nastala náhlá nutnost — mobilisace a řádné opatření vojska byly v čase válečném k vůli zachování státu záležitostmi nejakutnějšími. Přes to však právě nyní jest potřebí ozřejmiti si hospodářskou naši situaci a upozorniti, kde jest potřeba nejnaléhavější pomoci i pro ty, kteří do pole válečného nevytáhli.

O rodiny, které mají své živitele na válečném poli, jest postaráno pravidelnými státními příspěvky. Mimo to se konají sbírky ve prospěch rodin záložníků, tak že zde není citelného nedostatku. Zato však rodiny nezaměstnaných dělníků a živnostníků ocitly se u velikých nesnázích. Na př. pražští samostatní kloboučníci i jejich dělníci strádají značně; pomocné dělnické pokladny jsou vyčerpány.

Nezaměstnanost doléhá tísnivě na členy našeho Všeoborového sdružení. Kde není práce, tam nemožno platit členské příspěvky, tak že tím organizace trpí. Leč při tom jest hlavní otázkou, zda může ústředí dostatečně podporovati členy, kteří dlouhou dobu práce najíti nemohou. Co uspořeno, jest výhradně z mozolů dělnických. Žádný kapitalista nepodstrkává tajně velké příspěvky do našeho fondu. Ani občasné

větší podpory nepomohou, nedostanou-li nezaměstnaní stálejší práce.

„Der Österreichische Volkswirt“ pojednává o velice kritickém stavu nemocenských pokladen. Počet členstva pád se na čtyři miliony, což jest okrouhle jednou třetinou všeho městského průmyslového obyvatelstva. Krise vznikla hromadným odhlášením členů, kteří byli povoláni k vojsku. Ve Vídni samé bylo z celkového počtu 650.000 odhlášeno přes 150.000 (největším dílem pro válečný stav). Jelikož pak dělníkům dosud zaměstnávaným sníženy mzdy, příjmy pokladen klesly dále. Druhá výzva stísnila finanční poměry ještě více. Při tom však se kladou nároky na zvýšenou schopnost platební nemocenských pokladen. Mnoho dělníků, kteří by byli dále pracovali i při lehčím onemocnění, aby nepozbyli vyšší mzdy, hlásilo se po svém propuštění okamžitě u svých nemocen. pokladen. Proto většina pokladen se dohodla na stejném obmezení podpory členstva. Mnoho pokladen bude nuceno sáhnouti na své rezervní fondy. A tak vzrostl veliký bolestní i na této straně.

Vídeňská městská rada postarala se o zaměstnanost dělnictva — jak jsme již sdělili — ze všech sil. A přece jenom neučiněn konec velikým nezáměm. Nové tisíce dělnictva žádaly o práci marně.

Dne 26. srpna byla zahájena v ministerstvu veřejných prací všeministerská konference, její předsedou jest ministr veřejných prací dr. Trnka. Zabývala se především stanovením zásad, které třeba dodržeti při zadávání a provádění státních nouzových staveb, při čemž samozřejmě byl vzat zřetel na nynější mimořádné hospodářské poměry. Konference staví přirozeně v popředí takové práce, při nichž lze použití většího počtu dělníků, postrádajícího jakékoliv zvlášť odborné kvalifikace, tudíž především pozemních dělníků nejrůznějšího druhu, jakých se používá při železničních, silničních, kanalizačních, říčních, regulačních a jiných vodních stavbách. Ve druhé řadě přišly by v úvahu se zřetelem na počet potřebných dělníků pozemních stavby státu a státem spravovaných fondů jako úřední budovy, školy, nemocnice, kasárny, nádraží a pod. Dle existujících prostředků mohly by konečně býti pojaty do této akce též jiné státní nebo veřejné podniky a pod. Konferenci náleží pokud možná stejnoměrné rozdělení práce jednotlivým nouzovým územím. Konference, které bude rozvinouti takřka permanentní činnost, bude se později zabývat konkrétními návrhy zemských náčelníků, o něž bylo již požádáno.

Ministerstvo veřejných prací, provádějící náležitě mu spoluúčast při zadávání a rozdělení vojenských dodávek s přibíráním malozivnostnictva k těmto dodávkám, snažilo se rozsáhlými organizačními opatřeními a také odbornou radou a podporováním jednotlivých společenstev účinně podporovati programové uskutečnění dodávek předaných společenstvům. Zdařilo se přemoci značné obtíže, jež působí opatřování žádoucího surového materiálu vzhledem k značnému rozsahu dodávek, jakož i vzhledem k abnormálním dopravním poměrům. Ministerstvo se všemožně snaží, aby pečlivě přihlížející k poměrům místním, odpovídalo nezaměstnanosti v některých krajích nastavě. Účelnou organizací výroby prádla má býti příslušníkům rodin nastoupivších záložníků, jakož i četným pomocným pracovním, pozbyvším práce, poskytnuta dostatečná možnost k výdělku.

Tedy děje se aspoň něco, ale zbývá ještě velmi mnoho starostí. Nezaměstnanost tísní velice i soukromé úředníky. Mnoho jest jich po-

puštěno ze závodů, které přestaly pracovati. Došlo k hromadným výpovědím zřízenců knihkupectvího.

V budoucí české sněmovny 24. srpna konána porada k vůli odstranění nezaměstnanosti. Uloženo obchodním komorám a odborovým organizacím, aby vyšetřily, pokud kde práce zastavena. Výsledek šetření má se sděliti zemské správní komisi nebo místodržitelství. Za ankety konstatováno, že 10.000 sklářů přišlo o práci, že zastavena do toho dne práce v 362 závodech a 89.366 dělníky a že jinde se pracuje pouze dva tři dni v týdnu.

Všeobecný pensijní ústav pro zřízence usnesl se na těchto výhodách: Ústav bude 1. v případech, v nichž zaměstnavatel při povolání zřízenců k branné službě prohlásí, že za tyto zřízence, jejich jména musí uvést, bude platiti i nadále plnou premii, pojištění považovati za pojištění, jež pokračuje dosavadním způsobem, aniž by vyšetřoval otázku, trvá-li služební poměr skutečně po právu nebo ne. 2. Bude přihlašování k dobrovolnému pojištění považovati i tehdy za formálně správné, bude-li učiněno podnikatelem. 3. V případech, kdy následkem válečných událostí došlo k redukci služného a kdy zaměstnavatel, předloživ řádné oznámení o změně, sdělí, že služné zřízenců bude zmenšeno jen po dobu války a se zaváže, že bude i nadále platiti dosavadní premie, bude ústav považovati, že pojištění pokračuje v dosavadní výši a upustí od přeložení do nižší třídy služného.

Malooobchodníci přirozeně pociťují těžce znamenání této doby. A což teprve uvážili-li se osud heroů, hudebníků z povolání, lázeňských zřízenců, soukromých učitelů a jiných!

Jest tedy potřebí sociální práce v nejjírnějším slohu. Jednotlivci sebe bohatěji svou humanitou důkladně vypomoci nemohou. Proto nutno, aby přikročily k práci systematické správy obcí, okresní hejtmanství, obchodní komory a jiné veliké korporace. Státu nastává ovšem v přední řadě povinnost, aby zabránil sociálním nezáměm, jejich následky přirozeně zasahují celé státní ústrojí. Také pevně doufáme, že po době nejvyššího, všecky síly zaměstnávajícího válečného napětí dojde k nejrůznějším státním krokům, aby se odpomohlo nouzi nezaměstnaných. Nastává též velký úkol finanční politiky, aby schopným obchodníkům a živnostníkům byl poskytnut úvěr, bez něhož tak málo lidí může nyní něco podnikati.

Vláda zajisté sama bude povděčná, když se jí podrobně ukáže na nejcitelnější slabiny nynějšího hospodářského stavu, dle došlých informací vypracuje obsáhlý sociální plán a vypomůže všude tam, kde jest svízlel největší.

Diplomatům našim zajisté záleží na tom, aby se nezaměstnanost nešířila, ale aby naopak všem pilným lidem byla poskytnuta příležitost k pozitivě obživě.

Francouzská „odveta.“

Všecku „odvetu za Sedan“ postavili Francouzi na pilíře moderního pokroku. „Pryč s monarchií, ať žije třetí republika! Lidová vláda napraví, co pokazil Napoleon III.“ — Usneseno a revolucí dokonáno. „Ale také pryč s klerikalismem!“ A místo nejnutnějšího sjednocení národních vrstev začaly konfesní štvance a despotický útisk věřících. Nejchytřejší státník Bismarck, třebaže byl mužem železným, k vůli národní solidaritě konfesního boje nechal. Ale právě v době, kdy uzná-

Pro nás Čechy byla sloužena mše sv. vždy ráno o 6. hod. vůdcem výpravy J. Exc. nejdp. biskupem dr. J. Doubravou v české kapli v kostele růžencovém.

Dopoledne byly konány porady naší české sekce. Při jedné zavítal k nám sám J. Em. papežský legát kardinál Granito Pignatelli princ di Belmonte a byl přijat nadšeným voláním „Slávy“ a pak pozdraven naším nejdp. vůdcem.

Za našeho pobytu konal se každého dne odpoledne svátostný průvod, který vyšel z růžencového chrámu a ubíral se náměstím, esplanadou kol sochy sv. Michaela a zpět přes růž. náměstí, kde bylo žehnáno nemocným. Jak dojemné byly při tom průvodu písně, které zpívalo dvě stě pěvců! Jak pohnuté bylo prosebné volání nemocných k Svátostnému Spasiteli, které jeden kněz pronášel a po něm lid opakoval!

Nezapomenutelný jsou mi stále večerní světelné průvody, které se ubíraly od zázračné jeskyně na esplanadu za zpěvu překrásné lurdské písně: „Kde v údolí ku řece hora má sklon...“

Jaké nadšení prochvělo srdce každého účastníka, kdy za takového světelného průvodu zázřila celá basilika, krypta a chrám růžencový tisícerými žárovkami, kdy zázřila i esplanada, lurdský hrad zvedající se nad městem, kdy zaplál elektrickým světlem i kříž na hoře Pic de Jeur, kdy okolní vršky pyrenejské byly osvětleny bengálským ohněm, kdy k nebi, posetému hvězdami, zalétaly překrásné ohňostroje! Jaké posvátné

valo Německo manifestačně, že katolická církev má právo na život, vířilo ve Francii bezhlavé heslo: „Zničte tu kanebnici!“ Nejlepší a nejobětavější vlastenci pronásledování od sobeckých, samozvaných vládců republiky jako zločinci.

Místo praktické filosofie křesťanské zaváděny různé směry úpadkového rozumářství, které sice byly zajímavým sportem pro zahnání nudy kapitalistických světáků, ale na obrod skutečného života nepůsobily ani nejmenším. Bezcitní tyraní a sobci vyšplhali se k vládě výhradně proto, že k ukojení rvavých chutí nevzdělané chátry při každé příležitosti kladli důraz na své protikatolické úsilí. Pařížská zhýralost, otravující všechny tepny národního žilobítí, stoupala úžasně. Objevovány prostředky k beztravnému páchání neřestí, zaváděn systém dvou dětí, celé řady advokátů v insertní části listů slibovali, že rozvod každého manželství provedou „snadno, rychle a bezpečně.“ Počet zločinné mládeže množil se úžasně. Ale to všechno nic — jen když „nepřítel klerikalismus“ dostával a byl šlehan plan- tážnickým karabáčem. K vůli obveselení zvrhlých individuí malovány v „Corbeaux“ a v jiných zesurovujících listech milosrdné sestry jako hanebné prostopášnice. A výděleční podvodníci přece věděli, že chtěot apáčů a jiné pařížské spodiny, který se nad ilustracemi ozve, zavede jízlivce ještě do většího bahna. Šantány vzrůstaly, ale veliká opera pařížská, která měla reprodukovati skutečné umění, již měsíc před touto válkou se ocitla na kraji úpadku. Výdělečná, podplacená individua vymýšlela nejpitvnější módy dle toho, jak vyžadovaly kšefty pařížských velkoskladů. Maškarní toalety, měnící se každý měsíc, byly případným zrcadlem výstředních, rovněž měnivých rozměrů pařížské filosofie.

Hulákalo se: „Pokrok, lidovost, volnost!“ Ale francouzští politikové za souhlasu „lidových“ demagogů udržovali nejužší přátelské spojení s ruským carismem, jemuž pokrokaři celého světa vytýkali barbarství, zpátečnictví, kastovnictví a despotii.

Sociální rozvrat vzrůstal jako nevyhléditelná rakovina, politická chabost záplatována bezcharakterními kompromisy. Nepoctivci, kteří po položených žocích kapitalismu se vyšplhali na ministerská křesla, v samé Francii, kněžstvo a řehole pronásledovali, ale to duchovenstvo, které velice prospívalo Francii v koloniích, velice významovali.

Taková tedy byla příprava na „revanš“ za Sedan. Tančilo se nad sopkou; každý průměrný pozorovatel mohl konstatovati zcela určitě, jak takový masopustní rejskončí. Ale co vycítil snadno každý normální mozek, to nechtěli poznati zodpovědní politikové, kteří prohlašovali za nejbystřejší hlavy.

Při prvním příznaku nynější francouzské války prohlásil bývalý francouzský ministr zahraničních záležitostí v „Petit Journalu“ too:

„Poněvadž si Německo přeje věděti, jak se Francie staví k ruské mobilisaci, a poněvadž dává tuto otázku republice tak vyzývavým tónem, že lze každou hodinu očekávati odvolání německého vele vyslance, nezbyvá Francii než připraviti se na hroznou srážku, které se Francie a republikánská vláda tolik let snažily zabrániti. Francie ukáže se hodnou své minulosti a svých dějin. Připomene si také rok 1871, aby se vyhnula chybám, které tehdy způsobily porážku. Rok 1914 bude rokem velkého vítězství. Na nás jest nyní přikročiti k odvetě, k níž nás Německo nutí a kterou jsme svým nešťastným krajanům na březích Rýna povinni.“

struny rozechvěla píseň, která při tom zaznívala s úchvatným: Ave, ave, ave Maria!

Byl jsem vždy přesvědčen o pravosti zá- zraků lurdských, ale velmi si vážím toho, že jsem z svého pobytu v Lourdech mluvil s jednou zá- zračně uzdravenou osobou. Španělka Aurelia Marta Astolova z Barcelony churavěla po osm let na tuberkulosu. V beznadějném stavu byla dovezena do Lourd a tam se při svátostném průvodu náhle uzdravila. Zavítala teď na kongres, aby Bohu opětně za úplně navrácení uzdravení poděkovala. Zajímal jsem se přirozeně o její uzdravení a když o něm v lékařské kanceláři cizím lékařům vyprávěla, tlumočil mi ochotný kněz — Španěl — její řeč v latinském jazyku, což jsem já zase potom sdělil svým krajanům. Fotografie této zázračně uzdravené osoby viděl jsem také v lékařské zjišťovací kanceláři; na jedné (před uzdravením) vyhlížela tak bídně, že nebylo lze rozeznati, je-li to kostra muže či ženy; zhoubná tuberkulosu již tolik zničila její zdraví. A na vedlejší fotografii (po uzdravení) jest její podoba svěží, má silnou, zdravou tvář... A toto vše se stalo v nepatrně krátké době. Když pí Astolová odcházela, prosil jsem ji na památku o podpis, což miléráda učinila. Druhého dne, když jsem šel z pobožnosti křížové cesty, potkal jsem ji náhodou opětně a pozdravil ji „Ave Maria“. Ona odvětila „Ave“ a blaženě se usmála.

Jednou, když jsem byl v lékařské kanceláři,

FEUILLETON.

Vzpomínky na Lourdy.

JUC. D. L., účastník 25. světového eucharistického sjezdu.

Již při mém příjezdu do Lourd byl jsem překvapen nádhernou výzdobou města, zejména vkusně vystavenými slavobranami.

Hned po krátkém odpočinku odebral jsem se k posvátné jeskyni, která jest od města asi 10 minut vzdálena. Veškeré okolí její bylo nádherně ozdobeno, na esplanadě, t. j. podlouhlém parku před basilikou vlály se stožárů prapory v barvách papežských. Před jeskyní bylo mnoho věřících, jejich zbožnost tu dojmě každé srdce. Jeskyně sama okouzila každého svým posvátným rázem a hlubokým tichem. Zavítal jsem k ní také jednou v noci před naší českou adorační pobožností. Myslil jsem, že bude u ní volněji. Ale mylil jsem se! Klečely před ní zase nesčetné zástupy věřících.

Všude ticho, každý jen upírá zraky do jeskyně, k osvětlené soše mariánské; na blízku šumí tak něžně řeka Gave, v určitých chvílích zní s věže libezný zvuk hodin, hlásající do okolí refrén lurdské písně: Ave, ave, ave Maria.

Těž všechny tři chrámy, zvedající se v im- posantní rozloze nad milostnou jeskyní, byly po celou dobu sjezdovou naplněny věřícími, z nichž přemnozí přistupovali každodenně ke stolu Páně.

Jaká chloubka dekadentního politika, který přece věděl, že bez spolehnutí na pomoc „ruského barbara“ by vyžilá republika musila záležati jako syse!

Pokrokář u nás tvrdil škodolibě vzhledem k r. 1866: „Pruský učitel porazil rakouského kantora.“ Nemluvíme ani o tom, že by měl pokrokový polovzdělanec dáti pokoj starým zasloužilým kantorům, kteří měli často idealismu víc v jednom prstě než takový kritik v celém těle. Ale ví se tolik, že kantor i učitel měli s předovkami a zadovkami tolik co činiti, jako cihlář s hvězdářstvím. A Benedek nebyl žádným kantorem ani klerikálem.

Ale je-li v pokrokové frázi o rakouském kantoru aspoň písečné zrno pravdy, pak můžeme nyní na odvetu říci: „Pruský katolický šikovatel a protestantský kadet porazili francouzské generály a volnomyšlenkářské universitní profesory. Pruský ukázněný voják porazil četné ubohé analfabety osvícené Francie. Německá konfesní škola zahnila na útěk beznáboženskou školu francouzskou. Krátce před válkou napsal „Čas“, že Bavorsko zavedením vyučování náboženského do škol — jest vrženo o 50 let zpět. Nyní se však poznalo, že toto zavedení znamená proti Francii pokrok. Právě katoličtí Bavoři v nejhouževnatějších bojích poráželi francouzské volnomyšlenkáře tak důkladně, že sama francouzská Akademie po celá století nezapomene na odvahu a obratnost „zakrnělých, zlomených páteří zpátečnických.“

Zednářstvo vyvrvalo veliké části francouzského lidu ze srdce osvědčený světový názor křesťanský, ale všichni učenci francouzští dohromady nedovedli dáti lidu náhradou ucelený, vědecky zdůrazněný názor nový. Francouzský lid stal se tak duševním žebrákem, ztratil základnu a cíl svého snažení. Tázal-li se, kdy konečně věda vysvětlí podstatu a účel lidského žití, byl odkázán k budoucnosti. Jaká společná idea tedy měla francouzské bojovníky nadchnouti k činům udatnějším?

Monarchie, která byla tak často od francouzských volnomyšlenkářů odsuzována, dává nyní peprnou lekci moderní republice, jak jest potřebí vychovávatí sebevědomý lid a jak se má každá vláda starati o opatření pro případ doby kritické.

Naše církev předvádí lidu podoby živých příkladů statečnosti, obětavosti a lásky k bližnímu. Francouzská republika musí se spokojiti malovaním vymyšlených symbolů, zobrazuje ženské postavy, značí svobodu, právo atd. Ale takové symboly málo poutají a ještě méně nadchnou, působí jako vzdušné přeludy. Vždyť ti, kteří je lidu předložili, sami tak málo dle významu symbolu si vedli! Tyto různé znaky staly se bezduchou formalitou, protože je velebili největší šejdři. Za takých okolností se pomýšlelo na odvetu! A pokrokáři obávali se říci, že musí nastati ve Francii na celé čáře prohra morální i fysická, jakmile dojde k zevnějšímu nárazu. Proroci, kteří jako syčkové stále opakovali, že „klerikalismus“ jest rakovinou a zhoubou, nechtěli viděti jed skutečný, umlkali před pochmurnou perspektivou Francie. Nyní skutečnost houkla do uší i nejzarputilejším spáčům.

Francouzská „odveta“ skončena tak, jak byla připravována.

Našemu velehdstojnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dívku absol. c. k. stát. školy řezbářské

BOHUMILA BEKA v HOŘE KUTNÉ.

mluvil jsem s drem Boissariem, předsedou této kanceláře. Působil na mne mocným dojmem. Z jeho očí zíral klid a spokojenost, ale zároveň se mi zdálo, jako by i jeho vážný výraz obličej nasvědčoval, že shlédl již mnoho a mnoho zázraků, které Panna Maria v Lourdech vykonala. A dra Boissarie jsem nikdy mezi lidmi neviděl. Sám, s odznakem eucharistického sjezdu na prsou, chodil vážně blíž svého čestného místa, toliko občas spokojeně se ohlédl na tisíce zástupů, které byly shromážděny před basilikou...

Dr. Boissarie, šťastný to člověk, jak veliký příklad pokory...

Od dra Boissarie kráčet jsem před basiliku a tu uzel jsem nádherné divadlo: po levé její straně zasedalo na křeslech na dvě stě biskupův a arcibiskupů, uprostřed nich byl sám náměstek sv. Otce Pia X., kardinál Granito Pignatelli princ di Belmonte s dvěma nobelgardisty. Koná se právě všeobecná schůze a tu mluví jednotliví řečníci. Za mé přítomnosti přišel právě na řadu jistý biskup z Kanady. Řeč jeho jest často přerušována hlučným potleskem velikého davu lidí, jenž na náměstí růžencovým nadšeně poslouchá.

Toť výjevy ze všedních dnů sjezdových v Lourdech...

Bylo vždy již pozdě večer, když jsem se po světelném průvodu vracel do svého hotelu. Srdce moje bylo rozveseleno všemi těmi událostmi, které jsem prožil a oko mé pohledělo ve chvíli k jasné modrému jižnímu nebi, posetému

Hlasý tisku o nynější národní situaci.

V radikál. českobrodských „Našich Hlasích“ otištěny tyto řádky: „Směr našeho snažení, pokud se války týče, jest dán naším postavením ve státě, jest však mnoho složek a věcí, které nekřiví státní politiku, opravňují tak veliký národ k projevu na vyšších místech a k informacím. Válka zastala národ náš v této příčině neopatřený, v radě koruny není českého politika takového významu, aby měl váhu za poměrů normálních, tím méně za časů, v nichž vládu převzal Mars. Poslanecké kruhy uvykly si na nesprávné názírání a tak se stalo, že národ nikdo nevede. Nikdo jej nevede v důležité, historické době. To je veliká naše škoda. Musí nám přece na tom záležeti, aby i o naší loyaltě byl císař správně informován, abychom se mohli nadíti spravedlivého rozuzlení poměrů, které budou mět nastati po válce. A i v nynějších poměrech musí nám na tom záležeti, aby všechny orgány konaly vůči nám povinnost, jako my ji konáme vůči státu. Musí nám záležeti na úpravě poměrů obou kmenů, z nichž nechceme my býti suchou ratolestí, do které by druhý řezal a směl řezat. Nelze rozváděti myšlenku, ale císař sám v těžké chvíli promluvil k národům a nikoli k elementům pochybných snah. Proto by měli poslanci pracovat k vyjasnění a upravení poměrů, dorozuměti se mezi sebou a připravit se na úkoly, jež nastávají a nastanou. Nedáme přece svým ideálům zaniknouti v dusné atmosféře ulic a redakcí vídeňských novin.“ — „Osvěta Lidu“ napsala: „Nutno si uvědomiti, že rozhodnutí jak na bojích, tak u stolu diplomatů učiněná zůstanou na dlouhé desítky let nezměnitelnou skutečností, proti níž všechny snahy pozdější ukáží se bezvýslednými. Tento pravdivý stav nynější situace jest kategorickým imperativem k vytvoření se všénárodní české organizace, která by de facto byla reprezentantem národní vůle a jejíhož hlasu podceňovati nemohl by se odvážiti ani nejzarputilejší protivník. K utvoření všénárodní české organizace pokládáme za nejvhodnější poslaneckou delegaci všech stran na radě říšské. Sbor 107 mužů vzájemně se znajících, znajících také dusné prostředí vídeňské, jest nejzpůsobilejší k vedení národního celku a k obraně jeho práv v historických okamžicích dneška. Sto sedm českých poslanců říšských ať už nyní sestoupí se v jednotný český klub a sine ira et studio přistoupí ke společné činnosti. O společnou věc všech nás jde! Zaznamenáváme jako dokument.“

Tedy před velice vážnou budoucností stojí náš národ bez rady, čímž dokumentováno, kam nás vlastně zavléká fanatický protikatolický pokrok. Katoličtí Poláci dobře vědí, co chtějí, stojí právě nyní jako pevná zeď, obětují veliké sumy na lepší budoucnost všech Poláků. Náš národ však zastížen chvílí velice kritickou uprostřed radovánek, že byl „objeven“ jed z Judey, že se budou „klerikálové“ rozčilovat, až se provede kombinovaný útok na věřící lid český od soc. demokratů, židů a volnomyšlenkářů, komandovaných od fanatického štábu zahraničního. Chlapecký jásot ovšem se měnil v rozpaky, když se ukázalo, že katolíci jsou připraveni zvlášť historickými argumenty pro rok 1915 daleko lépe než útočníci.

Teď jest nejjasněji patrné, jaké plody se sbírají pro posílení našich práv v květnici „pokroku“: místo jahod jalovčinky. Nikdo národ celý nevede, nikdo celému národu neporadí. Volá se pouze, aby každý zachoval největší klid; ale

hvězdami. Zdálo se mi, že i ty hvězdičky se radují z oněch triumfů, které v těchto dnech slaví v Lourdech církev katolická... A když jsem uléhal na lůžko, těšil jsem se zase na zítřejší večer, až zazní mé sladké „Ave“, až zaplápolá celá basilika, lourdský hrad, až ukáže se v elektrickém světle kříž na hoře Pic de Jeur, až zazáří veškerý okolní kraj v záplavě bengálského ohně.

Neděle 26. července, poslední den eucharistického sjezdu, korunovala veškeré dňvější slavnosti. Pontifikální mše sv., sloužená J. Em. kardinálem-legátem, byla velmi četně navštívena. A odpolední průvod? Takového zajisté Lourdy ještě nikdy neviděly! Shlédl jsem celý, viděl jsem všechny účastníky, poznal jsem náboženské nadšení zástupů, jimiž se ubíral za hlaholu překrásných písní, zvuku zvonů a hudby sám Kristus eucharistický, ten Kristus, jemuž se toho dne klanělo na dvě stě tisíc lidí... Ano, dvě stě tisíc lidí a na pět set praporů Mu vzdávalo hold. Šťastné Lourdy! V půvabném tomto místě mariánském slavil triumf eucharistický Kristus!

Na konec nemohu nezmíniti se o rozmluvě, kterou jsem měl v Lourdech s jistým francouzským knězem. Tázal jsem se ho, co říká republikánská vláda v době odluky církve od státu, vidí-li, jak v Lourdech katolická církev přece tolik vítězí. Odvětil krátce: „Stydí se.“ A řekl tak správně. Ale Lourdy přivinou opět brzy Francii k srdci církve katolické. — Ave Maria!

tuhle povinnost známe všichni dávno a právě náš tisk tak často napomínal, aby se nedělaly kotrmelce a radikální skoky v dobách příliš vážných.

Má-li se ujeti vedení 107 poslanců národních, měl by právě pokrokový blok přemýšlet, zda tito poslanci jsou opravdu kompetentními mluvčími národa. Bude-li mít každá politická strana v národním tribunálu poměrné zastoupení a spravedlivé hlasovací právo, pak takový tribunál si zaslouží všénárodního respektu. Ale chce-li rozhodovati na předním místě a výhradně moderní pokrok, pak bude mluvit jen za sebe. Vždyť přece v Čechách volebními knyfy připraveno 83.000 katolických voličů o jakékoli zastoupení na říšské radě. A „pokrok“ cynicky nad tím útlakem lidových práv občanských výskal jako nad politickou — reformací.

Pánům poslancům musí býti známo, že konfesní otázka jest předúležitou složkou otázky české vůbec. Vždyť se sami i na říšské radě tolik namluvili o církevních záležitostech! A budiž nám rozuměno: jedná se i o záležitosti církve evangelické a židovské. Kdo by chtěl tyto otázky obcházet nyní mlčením, jest buď politickým nemluvnětem anebo obmyslným intrikánem, který národní zmatky jen rozmnožuje. A mezi lidové zástupce do říšské rady nevstoupil ani jediný rozhodný zastánce církevních snah obrovského množství českého lidu katolického. Musí tedy přestat kulhavá politika, našlapující silně pouze na jednu nohu. Má-li opravdu celý národ míti důvěru ke společnému svému tribunálu, má-li se sjednotiti upřímně v době nejvážnější, musí si býti vědom, že svěruje své záležitosti rukám zcela spravedlivým. Katolíci sami začnou spolupracovati na zmírnění protiv, jakmile poznají, že jsou pokládáni opravdu za důležitou část národa. Přestane-li fanatické vylučování katolictva z národních řad, pak se dá pořídit v zájmu národní solidarity velmi mnoho.

Jestliže by pomáhali katolíci pouze svým karabáčníkům, jednali by vlastně proti zásadě samých pokrokářů. Není nám potřebí — a také toho nikdo od nás žádati nesmí, abychom jiným stranám politickým na pochodu pouze nosili jako nevolníci zavazadla a otrockým úsměvem kvitovali částečný pardon despotů. Jestliže radikálním živilům záleží na solidaritě národní opravdu, mají hned před očima věčné pole uklidňovací práce: nechť poučují zfanatisovaný lid, že nynější válku kněží nevyvolali. Nechť chytanou za límec důkladně prohnane taškáře, kteří v době tolik vážné odvažují se k štvanicím, jež mohou býti pro vnitřní poměry v národě tolik osudné. Nikde nevidíme nejmenší známky, že by radikálové kterékoli barvy byli ochotni nenávisný fanatismus zkrátiti vyložením skutečné situace.

Nyní nastala obtěžkáci zkouška z vlastnictví pro různé politické strany naše. Teď se tedy osvědčí, zda tropí s vlastnictvím humbuk či zda jim skutečně záleží na prospěchu všénárodním.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Králové. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádanky.

Kulturní jiskry.

K šíření pomluv proti kněžstvu. Píše nám kněz: S plným souhlasem podepisuji článek v minulém čísle Obnovy uveřejněný. Leč domnívám se, že sebe důkladnější intervence u úředních kruhů nebude nic platna. Lid stejně řekne, že páni nejsou od sebe. Nejlépe by bylo, kdyby každý kněz s kazatelny vystoupil proti oné šířené pomluvě, že válku tuto vyvolali kněží a prakticky ukázal na nesmyslnost takových povídaček. Myslím, že není jediného kněze, který by nenesl břímě těchto chvil stejně, jako jeho osadníci. Co jest kněží, kteří mají tam bratry, švakry, příbuzné atd., nehledě ani na tu řadu duchovních, kteří byli na válečné pole povoláni! Takový důkaz přesvědčí jistě každého, že kněz dalek jest jakékoliv příčiny válečných hrůz. Šířitelé těchto povídaček sledují určitý cíl a klame se každý, kdo by se domníval, že jest to pouze frázovitě žvanění. Důkazem, že jedná se o systematické štvání, s vyloženým cílem pro každou eventualitu v budoucnosti, jest to, že nejsou tohoto povídání plni jenom města průmyslová, ale že štváči tito vnikají i do nejzapadlejších koutů a všude pracují stejnými prostředky. Vím zcela bezpečně, že ony jisté živly jsou přesvědčeny, že velice události našich dob přiblíží je mlhovými skoky k želanému cíli. Budme si toho vědomi a nepodceňujme ničeho! Aby lid nacytali proti kněžstvu, nosí na některých místech vystřižený obrázek z „Kurýra“, žehnaní

žaví žáků teresiánského ústavu, a ukazují, jak kněží žehnají válečné nástroje. I proti tomu třeba dáti lidu vysvětlení a ukázati, že děje se tak, — aby tito mladí mužové jako kdysi středověcí rytíři hájili spravedlnost, chránili nevinost, bránili právo a odrazili útoky nepřátel proti pokojnému lidu, věrni svému císaři a Bohu. Bylo by velmi dobře, kdyby některý z pánů vojenských duchovních ukázal, že modlitby konané nad války nemají naprosto té tendence, aby se co nejvíce lidí povraždilo, jak oni pomluvači rozšiřují, ale aby spravedlivá věc zvítězila. Nebylo by také od místa, vyložiti obsah modliteb, nařízených nyní kněžstvem „tempore belli.“ Zakročili-li kněžstvo rozumně a klidně proti těmto štvacím, umlknou brzy. Při zvýšené pak péči o rodiny těch, kdož postiženi byli válkou, při projevování soucitu s jejich bolestmi a při ochotě ulehčiti jim starost o osud vzdálených, jistě přesvědčí se všichni, že kněz stojí jim mnohem blíže než kdokoli jiný a že naprosto nemístná jest jakákoliv předpojatost proti duchovenstvu. — Pozn. redakce. I my vybízíme, aby kněží všude vysvětlovali řádné příčiny nynější války. Naši nepřátelé se domnívají, že s lidem fanatickým, jehož soudnost jest naprosto otupena francouzským „pokrokem“, mohou činiti cokoli. Leč poučení se musí dít co nejopatrněji. Titiž demagogové, kteří nyní s prohnanou zlomyslností viní kněze jako původce války, okamžitě jsou schopni denunciovati kněze takového, které by zavádil o militarismus neprozřetelnou formou. Tajné společnosti systematických štváčů ihned udají duchovního, že se dopouští přečinu nedovoleným kritisováním válečné akce státu našeho. Opatření jsou přirozeně velice přísná a proto jest potřebí šetřiti největší opatrnosti.

Nový vynález pro slepce. Proslulý fysik dr. Fournier vynalezl a po dvouleté práci zdokonalil „optofon.“ Slepým jest prý tímto novým „optofonem“ umožněno „čísti“ obyčejné novinářské písmo; za tím účelem jest se jim jen přiučiti zvukové abecedě, kterou ovládati není prý nesnadnější, než Morseovu abecedu telegrafie.

Sedmisté narozeniny Rogera Bacona. Slavný anglický přirodozpytec a filosof Bacon narodil se r. 1214 v Ilchesteru. Roku 1240 stal se františkánem. Proslul znamenitými fysickými objevy. V červnu v tomto roce starobylé univerzitní město Oxford uspořádalo proslulému řeholnímu učenci majestátní oslavu, jejíž středem bylo odhalení pomníku Baconova.

Zednářská účta k starobylým památkám. Ve Francii se uschovávají uctivě i pitvorné předměty jako drahé památky. A co s francouzskými kostely? Jsou zajisté posvátným odkazem předků, jsou významnými svědky, jakým způsobem a za jakým účelem umělecky tvořili ti středověcí Francouzové, kteří každou chvíli byli hotovi za svou „sladkou Francii“ životy obětovati. Kostel jest příliš významným mementem, do širé dálky připomíná, jaké ideály kvetly v této zemi dříve. Proto není divu, že jsou v očích zednářských velikým trnem. Po konfiskaci církevního majetku prodávány za skladiště, najímány výčepníkům a obchodníkům za pakatel. Ale protikřesťanské živly dle možnosti se snažily, aby kostely co možná brzy zmizely ve Francii s povrchu zemského. Proto také bořeny celé řady těch kostelů, které potřebovaly nějaké opravy. Marný byl protest francouzských umělců, marny byly slzy francouzského katolicтва. Nyní chytrá socialisticko-zednářská klika rozhodla se pokračovati ve svém vandalismu dále. Již 1. června oznámeno, že dvacet vesnických kostelů francouzských, jejich stavba jest na spadnutí, jest předáno obecním zastupitelstvím na základě rozlukového zákona ke sboření, aby se stavebního materiálu použilo k postavení budov jiných. Kostely tedy mají býti lacinými kamennými lomy. Dojde k tomu nyní? Dříve než kladiva mohla započítí pustošivou práci ve velkém, padlo několik silných francouzských pevností. Tedy zednářské nejpevnější bašty sypou se jako chaloupky, ale i zubožené stánky katolické zbožnosti bohda budou zachovány a opraveny, protože lid (i nekatolický) nyní pozná, proč zednářský fanatismus tolik se bál výstražného prstu středověku.

Význam pokroku. Pokrokem není právě vymyšlení směrů nových, které nestojí v umění a kultuře vůbec ani na takové výši jako směry staré. Různé manýry, jež se nyní v umění uplatňují, nebyly namnoze neznámy ani mistrům starým, ale byly odloženy jako elementy nežádoucí. Nové bizarní směry v umění, filosofii, sociologii a jiných oborech mohou sloužiti dekadenci a různému zpátečnictví daleko spíše než školy starších odborníků. Jestliže před několika věky dobří znalci skromně pomlčeli o zrůdách, které jim na mysli zatanuly, nemusí se státi zrůda pokrokem, hledí-li ji v praxi uplatniti moderní poser, toužící za každou cenu po popularitě. Pokrok skutečný nepodceňuje to, co již za kulturním účelem postaveno a snaží se dané hodnoty zkrášliti, zdokonaliti. Pokrok z dobrého činí lepší, miluje prospěšný vývoj, nemá v lásce zřetěsný vývoj.

Nově objevený národ. Na severu poloostrova Malajského objeven národ Panggangú, obývající mezi bažinami a neschůdnými horami. Tento lid náleží plemeni černošskému a vede v pralesích potulný život. Panggangové jsou mírumilovní, shánějí lovm a jiným způsobem potravu jen tehdy, když již své zásoby vyčerpali. Peněz neužívají. Náboženské představy jejich jsou primitivní, věří ve stěhování duší, v tygrech vidí začarované předky.

Hus o právu války napsal: „Zdá mi se, že sluší stavu světskému brániti se a tak bojovati. Ale bojování jest velmi nejisté a těžké, neb musí bojovník pilně v tom patřiti, pro kterou příčinu, kterým řádem a pro který konec chce bojovati. Pro příčinu: aby bylo pro obranu víry a pravdy a ne pro zboží tohoto světa, pro chválu a pro pyšnou pomstu. Kterým řádem: aby z lásky a skrovnosti pokorně ne nejprve táhl k míru nepříteli, mohl-li býti.“

Dvěstě čtyřicet a sedm desát rozvodů denně. Dle statistiky, která sestavena byla komisí pro zpracování zákona o sňatcích a rozvodech, bylo v posledních čtyřiceti letech ve Spojených Státech provedeno neméně než 1,850.000 rozvodů. Takměř polovice rozvodů uskutečněna ve státech, v nichž lze rozvodu snadno dosíci. Pět milionů žen a dítek bylo těmito rozvody dotčeno. Za minulého roku daly se ve Spojených Státech rozvésti statisíce manželských párů, čímž bylo sedmdesát tisíc dítek zbaveno svých otců neb matek.

Kdo má nyní veliké kšefty. O dlouhé kompanii pařížských hadaček a jasnovidců již zde psáno. Tito výběrčí daně z hlouposti mají se ovšem nejlíp nyní za doby válečné. Ti lidé, kteří zavrhlí křesťanský světový názor, chodí ve své pověře pro útěchu místo do kostelů k prohnáním šejdířům, prorokujícím vždycky tak, aby to hodně vyneslo. — I v českých neklerikálních dennících se hlásí v insertní části ke slovu věštkyň, hadačky z ruky, jasnovidci atd. Na př. pařížská věštkyň z Dittrichovy ulice, egyptská hadačka z ruky a masérka z Václ. náměstí, jasnovidka z Vršovic, věštkyň z Truhlářské ulice, věštkyň Siria z Vinohrad, vykladačka karet v Brandlově ulici, hvězdopřevce z Haagu atd. Moderní proroci si Prahu účelně rozdělili, aby druh druhá svou konkurenci hmotně nepoškozoval. Uvědomělý katolík ovšem přenechá dobrodiní hadačů emancipovaným damám a obrátí svou mysl ke skutečnému Pánu lidských osudu. — Pozoruhodno, že i malá loterie jest přímo oblíbená od lidí, kteří věří předzvěstem svých snů, jež jsou v čase válečném velice živé. Nad všechny moderní pověrečné lidi vynikal před půl tisíciletím náš Tomáš Štítňý, který napsal: „A nemám věřiti ani v čary ani v léky (pověrečné); ani mám státi po věštěb ani vědmě kterém ani sních (snech), aby má víra nebyla porušena.“

Mateřský jazyk v uherských národních školách. Uherské úřední noviny uveřejňují slíbené již před časem nařízení ministerstva osvěty. Dle tohoto nařízení má se v prvních dvou ročnících národ. škol u dětí, neznalých maďarského jazyka, užívati jich mateřského jazyka jako pomocné vyučovací řeči a mají se jim při vyučování poskytnouti všemožné úlevy v mateřském jazyku. Ve třídách třetí, čtvrté a páté mají se děti učiti číst, psát v jazyku mateřském a mají se obeznámiti také se základy mluvnice mateřského jazyka. Tímto nařízením, kterým se de facto zrušuje brutální školský zákon Apponyiův, splňuje ministr osvěty, Jankovich, slib, daný národnostem v jarním zasedání uher. parlamentu.

Tisnivý stav evangelického kněžstva. Evangelická vrchní rada v Berlíně uveřejňuje v „Berl. Tagbl.“ tuto výzvu: Velký počet evangelických cizozemských kněží octl se následkem války bez domova. Ještě větší počet kněží na východních našich hranicích musil utéci ze svých obcí a zanechati tam všechn svůj majetek. Všichni tito kněží nalézají se v největší nouzi. Byť i byly prostředky k odstranění této nouze, jest především nutno, aby těmto, ze svých far vypuzeným kněžím byly opatřeny jiné farní úřady. Evangelický vrchní rada chce se o to přičiniti a vyzývá všechny kněze, by bez úřadu jsoucí dobrovolně se u ní ohlásili. — Co zakoušejí v Německu kněží evangeličtí, to rovnou měrou tísní kněze katolické. Ale demagogové šálí dále lid tvrzením, že kněží vyvolali válku sami.

Za válečného ruchu.

Německá pochvala rakouské armády. „Lokalanzeiger“ dne 27. srpna napsal: „Stihajíc se nyní zprávy o vlastních bitvách a bojích bránily nám dosud věnovati plnou pozornost rakouskému spojenci. Poznali jsme zdatné Rakušany a Maďary v r. 1866, jako hrdinné nepřátele. Dnes stojíme s obdivem před vavřínovými věnci, které si uvlili naši spojenci v Srbsku a ruském Polsku. Vidíme tyto spolubojovníky, nechť jsou to Němci, Chorvaté, Bosňané či Maďaři, jak jdou s nadšenou horlivostí do bitvy, což bude každé armádě nejvyšší pochvalou. Neuvažujíc o početné převaze nepříteli, vrhali se na obou boji-

štích elegantní synové Vídně, horkokrevní synové Čech, Chorvatska a Bosny, jakož i jaří jezdcí z uherských stepí se zbraní v ruce na nepříteli, kdykoliv se k tomu naskytla příležitost. Není opevněné horské posíce, která by mohla vzdorovati nezkrotným synům hornatého Tyrolska. Jak pozemní vojsko tak loďstvo. Kdykoliv se o tomto stane zmínka, může Rak.-Uhersko hrdě povznést hlavu, nechť je to zmínka o hrdinném boji na smrt malého křižáku s francouzským loďstvem, anebo o pyšném, mlčelivém vstoupení starého křižáku „Kaiserin Elisabeth“ po bok německých lodí, ohrožených záhubou na dálném Východě. Nechť svět ví, že od nynějška až na věčné časy nic nedovede již rozloučiti bratrský spolek, který postaven je na kmenové spřízněnosti, pevně zce-len společnou prolitou krví, požehnán neporovnatelnou hrdinností obou spojenců. Sláva Rakousko-Uhersku, sláva Německu!“

Proslov císaře Viléma. Německý císař shromáždil v Dortmundu vojsko k přehlídce a promluvil: „Druhowé! Shromáždil jsem vás zde kolem sebe, abych se s vámi radoval ze skvělého vítězství, které vybojovali naši druhowé v několikadenním tuhém zápasu. Vojsko ze všech končin pomohlo v neodolatelné udatnosti a neochvějně věrnosti k velikému úspěchu. Stála za vedení bavorského královského syna vedle sebe a bojovala se stejnou řízností vojska všech ročníků aktivní, záložní a zeměbrana. Za toto vítězství vděčíme přede všemi věcmi našemu starému Bohu. Neopustí nás, poněvadž bojujeme za svatou, spravedlivou věc. Mnozí z našich druhů padli již v boji a zemřeli jako hrdinové za vlast. Chceme jich zde se ctí vzpomenouti a provoláváme hrdinům stojícím v poli třikrát hurra! Čeká na nás ještě leckterá krvavá bitva. Doufejme v další stejné úspěchy! Neustaneme a půjdeme nepříteli na kůži. Neztrácíme naděje a důvěry ve svého dobrého starého Boha tam nahoře! Chceme a musíme zvítěziti!“

Rumunská královna o příčinách evropské války. Poslanec hrabě Pongracz, jenž vezl automobilem prince Karola do Rumunska, byl v Sinaii přijat v audienci králem a královnou. Královna Alžběta vyslovila politování nad válkou a řekla, že vinu nese také všeobecná bezbožnost. Hyperkultura, špatně užívaný modernism, přepych, úzké sukně a nemožné moderní klobouky kazí morálku. Nyní prý lidstvo vidí, kam to vede. Král Karol dal srdečně pozdravovati hr. Tiszu, jehož si velice váží.

Katolické ženy české! Jest za války posvátnou a čestnou povinností katolických žen, aby co nitro jejich nejlepšího a nejvzácnějšího chová, budily, pozdvihly, zacerlily a v této vážné těžké chvíli s ochotnou myslí říši, vlasti, bližnímu se věnovaly. S radostným zadostiučiněním každý po celé naší vlasti pozoruje, že žádné vybitnutí, žádné dovolávání se pomoci u našich žen nezůstalo bez ohlasu. A přece všem požadavkům doby tyto projevy horlivé obětavosti nestačí. Tato doba potřebuje více. Ne jenom práci našich rukou a soucit našich srdcí. Potřebuje nás celé. Naši inteligenci, naše mravní síly, naše sebezapření a důvěru. Důvěru v Boha, důvěru ve zkušenost a láskyplnou starost těch, kteří naše osudy řídí, důvěru též v účinnou moc našich vlastních, Bohem nám svěřených schopností. Katolické ženy, ať tato doba, plná zodpovědnosti pro každého, mezi námi zdatné a ušlechtilé charaktery objeví a utvoří. Není snad rodiny, která nebyla by válkou dotčena. Pro křesťanské ženy, jaké tu úlohy, těžké a trapné často, ale jaké veliké a ušlechtilé! Budme si vědomy: Mnoho, přemnoho, v našich rukou leží. Žena v této době svého povolání uvědomělá a jemu věrná, může býti vzácnou stráží, neocenitelnou dobroditelkou. Taková žena slovem, příkladem povzbudí, potěší, uklidní. Inteligenci a rozvahou připojí se všem povolaným snahám, které o účelná a hospodářská opatření usilují a jim slouží. Modlitbou společnou, každodenní modlitbě kněze při „oltáři přidruženou jinou, druhou neutuchající, zaplavující celou duší a bytost, ať již před svatostánkem a v okamžicích tiché pohrouženosti velikou, anebo z práce a únavy téměř bezeslovně k Bohu plápolající. Za císaře a krále, za říši a vlast, za vítězství našich zbraní, za naše drahé, udatné a nadšené bojující, za nás všechny, stejnou tísní a stejnými nadějemi naplněné, za posilu a útěchu, o nezlomnost víry a vůle. Katolické ženy české, stůjme věrně na svém místě! — Svaz ženských katolických spolků českých v král. Českém.

Proslulý dramatik Gerhardt Hauptmann o válce. Napsal na obranu německého národa obšírné prohlášení, z něhož vyjímáme: „Povrchní feuilletonista Bergson z Paříže může nás nazývat třeba barbary, velký básník a zaslepený galoman Maeterlinck může nás rovněž obmýšleti podobnými tituly, ačkoli nás dříve označoval jakožto „svědomí Evropy“ — svět ví, že jsme starým kulturním národem. Pravím výslovně: nemáme a neměli jsme žádné zášti proti Francii; provozovali jsme kultus s výtvarným uměním, sochařstvím a hudbou této země. Světové ocenění Rodina bylo zahájeno v Německu, my ctíme Anatola France; Maupassant, Flaubert, Balzac

mají u nás takový vliv, jako němečtí spisovatelé. Chováme hlubokou náklonnost k lidu jako francouzskému, náruživí obdivovatelé Mistralovy nájdou se v německých městečkách, uličkách, mansardách. Bolestně sluší toho litovati, že Německo a Francie nemohly býti politickými přáteli. Byli by měli jimi býti, poněvadž jsou správci kontinentálního duchovního statku, poněvadž jsou to dva velcí, prokultivovaní, jaderní národové evropské. Osud tomu nechtěl. Válka, kterou vedeme a která nám vnucena, je válka obranná. Kdo by to chtěl popírat, musel by si učiniti násilí. . . . Nyní ovšem máme zbraň v ruce, a nedáme ji dříve z ruky, dokud před Bohem a před lidmi neprokážeme své svaté právo. Kdo však tuto válku zosnoval? Kdo i na Mongoly zapískal, na tyhle Japonce, aby na Evropu záluďně vpadli a do paty se jí zakousli? Jenom s bolestí a hořkostí vyslovuji slovo Anglie. Byl nám položen železný kruh kolem prsou, prsa ta musela se dmouti, musela kruh ten rozlomit, anebo dýchat ustati. Avšak Německo nepřestane dýchat, a tak rozlomil se železný ten kruh. Budou-li nebesa chtít, že z této ohromné zkoušky obnovení povstaneme, bude na nás, řešiti svatý úkol, abychom se stali hodnými svého obrození. Uplným vítězstvím německých zbraní byla by samostatnost Evropy zajištěna. V pokojném zápolení našli se národové a měli se ještě posléz v Berlíně sejíti v olympských hrách. Připomínám jenom závodní lety, jízdy, mezinárodní působnost vědy a umění, velikou nad národní nadací. Barbarská země německá, pokud se pamatuji, posloužila ostatním národům jako vzor ve zřízení sociální péče. Naše vítězství by nadál germánskému národnímu okruhu zaručilo další jeho existenci ke blahu světa.“

Osm členů knížecí Schwarzenberské rodiny ve válce. Kromě dříve již jmenovaných šesti členů linie krumlovské jsou dále na polním tažení účastni ještě dva členové linie orlické a sice kníže Karel, 28letý, držitel svěřenství orlického při automobil. vojenském sboru a Arnošt, 22letý, při c. a k. 2. pluku hulánů. Z této linie zbyvá ještě JUDr. Bedřich kníže Schwarzenberg, 53letý, který jako starosta okresu píseckého, mirtického a milevského stará se vši svou energií o rodiny do války narukováвших příslušníků těchto okresů kromě jiných okresních úkolů a mimo to jest zahrnut jako předseda Rady zemědělské a Ústřední hospodářské společnosti pro království České pracemi těchto korporací a má nyní na starosti řízení veškerých panství schwarzenberských. Kromě toho zbyli z této linie doma 13letý bratr knížete Karla a 3letý synáček kníže Karla ze Schwarzenbergu.

Soc. demokraté pro válku. Belgický král chtěje, aby za nynější doby ve vládním kabinetu všechny strany byly zastoupeny, nabídl úřad státního ministra vůdci soc. demokratů belgických, milionáři Vanderveldovi. Vandervelde prohlásil dojat: „Přijímám ministerský úřad.“ Ve sněmovně hlasovali pak všichni soc. demokraté pro válku a válečné úvěry.

Mlas starého Angličana ve Vídni žijícího. Listy uveřejňují přípis Angličana Brooka, žijícího již skoro 30 let ve Vídni, v němž vyslovuje rozhořčení nad válkou vedenou Anglií proti Rakousko-Uhersku a zdůrazňuje, že nejen usedlí zde Angličané, nýbrž také většina anglického národa odsuzuje politiku nynější anglické vlády. Nikdy si nepomyslel, že by se Anglie mohla zaplésti do války s Rakouskem, ježto tyto země vždycky pěstovaly navzájem nepřátelstevní styky, a vzpomíná při tom arcivévody Františka Ferdinanda, který mu po svém návratu z Anglie loni opětovně vyslovil velkou radost z tamního velkolepého uvítání a své sympatie pro tuto zemi. Na znamení svého rozhořčení nad tímto postupem Anglie rozhodl se jako 73letý muž ihned po vypovězení války Rakousko-Uhersku Anglii, že se vzdá anglického státního práva a přijme čestné rakouské státní občanství.

Bulharští sociální demokraté proti Rusku. Pod titulem „Ruští agenti při práci“ dovozuje sociálně-demokratický list, že ruští panslavisté zaplavují zdejší rusofily telegramy, aby přemluvíli Bulharsko ke zrušení své neutrality. Současně jsou štvavé listy, za ruské zlato zdejšími ruským vyslanectvím inspirované, rozšiřovány a rozdávány zdarma. „My sociální demokraté“, praví list, „obracíme se s odporem od těchto této zločinné agitace opovržených nástrojů despotického Ruska a protestujeme energicky proti zradě, jež provádí se tím na míru, svobodě a neodvislosti Bulharska.“

Dráhy válčících států. Vzhledem k nesmírné důležitosti, kterou mají dráhy pro koncentraci vojska, budou jistě zajímat nejnovější číslice, týkající se drah válčících států. V čele stojí Německo, má 62.734 km, to jest 11.6 km na čtver. km, nebo 9.5 na 10.000 obyvatelů. Pak následuje evropské Rusko s 62.198 km; protože však má šestkrát takovou rozlohu a dvojnásobně tolik obyvatelstva jako Německo, přijde jen 1.2 na 100 čtver. km a 4.8 na 10.000 obyvatelů. Francie má 50.232 km. Její rozloha je jenom o 4000 čtver. km menší, nežli rozloha Německa, přijdou tedy

9.4 km na každých 100 čtver. km. Za to přijde na stejný počet obyvatelstva více kilometrů, než v Německu. Francie má jen 40 mil. obyvatelů, přijde tedy na každých 10.000 12.8 km železniční trati. Síť železničních tratí v Rakousko-Uhersku měří 45.823 km, to jest 6.8 km na 100 čtvereč. km země, 9.0 km na 10.000 obyvatelů. Srbsko má 936 km; na 100 čtver. km přijdou 2.7 km a na 10.000 obyvatelů 3.3 km.

Statečné činy moravských dragounů. V Rudolfském domě ve Vídni jsou středem pozornosti a obdivu moravští dragouni, kteří klidným tónem vypravují o hrdinských výkonech, které potvrzují důstojníci. Na ruských hranicích byla na př. vyslána malá škadrona, aby přinesla zprávy: rytmistr osaměl během doby s 80 dragouny a na tento oddíl vyrazil náhle z lesa tři kozácké sotně v síle asi 500 mužů. Rytmistr se nerozmyslel. Šavli z pochvy a na kozáky; a vskutku, malý oddíl dragounů se prosekal a kozáci se obrátili na útek; dragouni učinili na ně nový útok. Z té bitky si odnesli své rány. Kozáci, dle vypravování dragounů, kteří jsou v první řadě, mají kopí, upevněné řemeny na ruce a noze, takže kozák musí nárazem nohou utužit; setká-li se takový kopiník s vojákem dobře ovládnutým šavlí a nárazem odražečím, snadno ztrácí rovnováhu a sletí s koně. Jiná příhoda, která se udála u téhož pluku: jistý poručík, vykonav obhlídku, poslal 1 jezdce zpět, sám pak se svými lidmi na pokraji lesa zůstal. Pojednou objevili se čtyři kozáci, kteří odeslaného jezdce pronásledovali a sestřelili pod ním koně. Dragoun se postavil na nohy, sňal karabinu a třemi ranami odstřelil tři kozáky. Čtvrtý prchl a jezdce přinesl svoji zprávu na kozáckém koni. — Jaký duch solidarity vládne ve vojsku, o tom svědčí tato příhoda: poručík, vrací se s 12 muži z obhlídky, napaden byl celou sotní kozáků. Čtěje se vyhnouti boji s přesilou, dal koni ostruhu, ale kůň pojednou padl; všech 12 vojáků rovněž zarazilo koně, nepomýšleje ani na okamžik na to, by opustili poručíka. Na štěstí se kůň zase vzchopil a celý oddíl se dostal k své frontě.

Spodní prádlo a ponožky pro vojiny. Jeví se nutná potřeba obnoviti nebo doplniti spodní prádlo našich vojnů v poli. Jak ze zkušenosti jest známo, spodní prádlo v krátké době se poruší. Defektní spodní prádlo jest velikou překážkou pochodové schopnosti jak pěších tak jízdních vojáků. Naproti tomu vojnovým dobrým spodním prádlem vyjde se vstříc nemocnicím. Zejména důležité jsou dobré ponožky. Mnozí záložníci a domobranci přinesli s sebou jediné ponožky, které jsou již rozedrány. Bez řádných ponožek špatně se chodí a jest pak mnoho nemocných na nohy. Pěšák máje přeplněnou tornistru, nemůže vzít s sebou více než dva páry ponožek, jízdní vojn v sedlové tašce umístí sotva 1 spodní kalhoty. Jak dlouho však vydrží tato „zásoba“, nemůže-li se voják ve dne ani v noci převléci, tím méně prádlo vyprát? Ve 3 až 4 týdnech, mnohdy již ve 14 dnech jest prádlo i s ponožkami rozedráno. Co to jest činiti 40—50 kilometrové pochody v rozedraných ponožkách nebo i bez ponožek, či vzpřímeně bez spodního prádla v sedle seděti, o tom nedovedou si ti, kdož doma zůstali, učiniti představu. Tuto trýzeň mohou odstraniti naše ženy a dívky. Obracíme se k nim se snažnou a naléhavou prosbou, aby zaslaly nám výrobky své práce: spodní prádlo a ponožky. Nezapomínejte pro starost a péči o raněné nemocné a pozůstalé také svých zdravých synů, mužů, bratrů a otců, kteří v boji stojí a musí zdraví zůstat, aby snesli námahu krátké války. Dary spodního prádla a ponožek přijímá a dále dopravuje „Dobrovolný pomocný výbor válečný, Praha II. Spálená ul. 15. Telefon 1809.“

Průběh války.

Dne 26. srpna dobylo vojsko německé zbytek tvrzi Namuru a pohraniční pevnosti francouzské Longwy. Silné sbory, které postoupily z Verdunu a od východu proti levému křídlu armády německého korunního prince, byly odraženy. — Sděleno, že bitvy u Krasniku se zúčastnilo asi 200.000 mužů. Bitva zahájena v neděli, čára boje sahala 70 km od Frampolu k Josefovu, a skončila zdrcující porážkou Rusů. Bylo zahnáno na útek pravé křídlo ruské volyňské hlavní armády, čímž zajištěn levý bok armády rakouské a volný postup do Volyňska. — Belgické vojsko strhlo všechny budovy kolem Antverp. Také byly všechny stromy a lesy vykáčeny v rozloze 10 km, čímž způsobena ztráta jmění na 400 milionů franků. Antverpy prohlášeny oficiálně za hlavní město Belgie. — Rakousko-Uhersko vypovědělo Belgii válku 27. srpna.

27. srpna německé vojsko západní proniklo za stálých vítězných bojů do francouzského území u Cambrai až k jižním Vogesám. — V téže chvíli sděleno o bojích na linii Maubeuge—Namur: Němci přinutili u Maubeuge k ústupu anglickou armádu, znovu ji napadli a obklíčili jihozápadně od Maubeuge. Angličané prchají k St. Quentinu byli úplně odděleni od zpátečního spojení. — Asi osm armád-

ních sborů francouzského a belgického vojska mezi Sambre-Namurem a Maasou po několikadenních bojích bylo poraženo a pronásledováno přes Seimois a Maasu. Zahájen útok na Maubeuge.

Útoky 4 belgických divíí z Antverp na německé vojsko směrem k Bruselu byly odraženy s velikými ztrátami. Německá domobrana povolána k zajištění etapních čar a k obsazení Belgie. Devítidenní boj proti Francouzům podniknut sedmi německými armádami.

V Lotrinsku armáda korunního prince bavorského byla při pronásledování nepřitele napadena čerstvými nepřátelskými silami, postupujícími od Nancy, ale francouzský útok byl odražen. Ve Francii oznámeno, že vznikla v jedné divisi 15. sboru panika, což mělo za následek, že Francouzi ztratili výhody, kterých dosáhli na druhém břehu řeky Seille. Prý špatné živly způsobily kolísání. Nespokojenci byli zatčeni. Francouzové prchli před německými voji z Elsaska. Shledalo se, že Francouzi a Angličané užívají otravných střel dum-dum.

Tvrze Manonvilleru, ležící 20 km od německých hranic, bylo od Němců dobyto.

Od 26. srpna rozvinuly se boje mezi rakouským a ruským vojskem na ohromném prostoru mezi Dněstrem a Vislou. Naše levé křídlo dalo se na ofensivní vítězný postup. Bitva rozpředla se na frontě 400 až 500 km dlouhé a proměnila se v největší bitvu světa. 30. srpna zaslán úřední telegram tohoto znění: Bitvy na ruském bojišti trvají s neztenčenou prudkostí. Východně od armády Danklovy, postupující přes mnohonásobně opevněné posice nepřitele nezadržitelně k Lublinu, zahájily vlastní síly, postupující mezi Bugem a Wepřem, dne 26. srpna útok na silnou ruskou armádu, jež postoupila z území od Cholmu. Na to rozpředly se, po bitvě u Krasniku, další úporné, pro naše útočící vojsko vítězné boje u Zamoše, jakož i severně a východně od Tomašova. do nichž dne 28. zasáhl úspěšně z kraje belčského vlastní sbor, postoupivší nyní rovněž na ruské území. V těchto bojích bylo rovněž, jako v bitvách u Krasniku, zajato na tisíce mužů. Ve východní Haliči drží se naše vojsko s výtečnou bravurou a úporností proti velmi značným nepřátelským silám, majícím převahu. Na jižním bojišti nebylo v poslední době významnějších bojů.

Jiné rakouské telegramy (ze dne 29. srpna) sdělují: Pokud se dá dnes o polednách přehlednouti, nedospěl velký zápas našich armád s jádrem ruského vojska dosud k rozhodnutí. Pouze úspěchy armády, vedené vítězně generálem jízdy Viktorem Danklem v bitvě u Krasniku. Ize již do jisté míry přehlednouti. Ve druhé bitvě dne 27. srpna, která byla korunována hrdinským ztečením silně opevněné posice na vrších u Dolní Zwicaduže, podařilo se znovu porazit u Krasniku poražené ruské sbory a přitáhnouti posily, celkem asi 10 divíí a 6 různých sborů. Jeden z našich sborů zajal v této druhé bitvě generála, plukovníka, tři ostatní štábní a 40 jiných důstojníků a asi 2000 mužů a ukořistil opět velmi mnoho válečného materiálu. — Veliká bitva zuří dnes již čtvrtý den. Situace je nám přízniva. Oddily levého křídla postupují pomalu, ale jistě na Lublín a Zamoscz. Narážejí znovu a znovu na nepřitele v zákopech. Místo frontálních útoků musejí podnikati zdoluhavé obcházení. Třem četám pěšího pluku podařil se rychlý frontální útok, při němž byli zajati dva ruští hejtmani, 6 subalterních důstojníků a 470 mužů. Skupina sil mezi Bugem a Wepřem napadla s úspěchem se tří stran ruskou divisi, která unikla jen pod ochranou noci. — Přes porážku u Krasniku podařilo se Rusům rozražené síly opět shromáždit a také zesílit vojenské oddíly, jež se zakopalý před Lublinem. Bravurním výkonem našeho vojska, jež narazilo na nepřitele, obsadivšího 30 km za Krasnikem výšiny, podařilo se po dvoudenních prudkých bojích, na cestě do Lublina zlomit poslední ruský odpor, takže naše západní křídlo nyní z popředí nepřitele vypudilo. Osud Lublina zdá se tím býti zpečetěn.

Telegramy z 31. srpna zněly: Naše ofensiva východně od Visly posunula se krok za krokem k severu v stále širší frontě. Vítězství v této končině dle mého soudu okamžitě a definitivně změní naši situaci před Lvovem v náš prospěch. Armáda Danklova stojí v tuhém boji jižně od linie Lublín-Krasnostav-Gruněšov. Hlavní rozhodnutí lze zde očekávati bezprostředně. Dankl stál by pak v boku ruského středu a velká část nepřátelských sil hvla by v nebezpečí obklíčení. Měli jsme patrně již z počátku co dělat se dvěma nepřátelskými hlavními skupinami, s jednou severní, kteráž přes Lublín postupovala, a druhou kyjevskou na Zbruzi. Kdežto naše armáda s mnohým štěstím přinutila jednu skupinu nepřátelskou východně od Lvova k zastavení se, a to snad se slabšími silami, zhavila se naše armáda jižně od Visly přesilným výpadem k severu každého ohrožování z boku. Události u Gruběšova přímo na sever od Lvova upoutají rozhodně celou naši pozornost v nejbližší příštích dnech. Od Gruběšova může předpokládati hájení Lvova býti uvolněno. — Obě fronty stojí proti sobě, zahrabáv v příkopech až po oči. Bojuje se na sta nepřehledných větších a menších bojů na celé nepřehledné čáře. Naš střed jest ne-

ochvějný. Pošta ze Lvova dochází přesně a přináší uspokojivé zprávy. Postavení našeho východního křídla jest opevněno přirozenými i umělými prostředky. Železniční trati v zádech naší armády přiváží stěpivo i krmivo, kdežto nepřítel musí to dovážeti v povozech. Všeobecná situace zdá se mi býti nezměněně dobrá, nálada rovněž. Ve Lvově bylo včera slyšeti hřmění děl pouze po 4 hodiny, ačkoliv bylo rozhodně střeleno po celý den. Z toho se dovozuje, že bitevní čára se od Lvova vzdaluje.

Dne 2. září došly zprávy, že jednotýdenní bitva mezi Zamoszczem-Tyszowcem skončila úplným vítězstvím armády Auffenbergovy. Ukořistěno 160 děl. Také armáda Danklova zaznamenala při útocích na Lublín nové úspěchy. Ve východní Haliči Lvov do té chvíle zůstal v rakouském držení.

Postupování Rusů z jihu do východního Pruska bylo 29. srpna zaraženo. Německé vojsko porazilo Rusy v třídenní bitvě v kraji Dombrovo-Ščitno a to 5 armádních sborů ruských a 3 divise jízdy, které vytrhly od řeky Nareva v ruském Polsku. Ruské vojsko pak pronásledováno přes hranice. Zajato bylo 70.000 Rusů, mezi nimi 300 důstojníků. Veškerý dělostřelecký materiál ruský byl zničen.

Angličané se rozhodli rozmnožit armádu anglickou ve Francii přibráním vojska z Indie. — Japonské loďstvo zahájilo na přístav Tsing-Tau útok z německého území v Číně. — Ježto obyvatelstvo belgické Lovaně (blíž Bruselu) zahájilo hromadnou střelbu na německé vojiny, bylo město za trest spáleno a rozbořeno. Lovaň (Leuven) čítala 45.000 obyvatel, měla bohaté poklady umělecké a několik vysokých škol (i katolickou universitu). — Státní majetek japonský v Německu zabaven. — V Tunisu, který jest pod protektorem Francie, byla 1. srpna nařízena všeobecná mobilisace.

29. srpna byl podniknut pumový revoluční atentát na vojenský, plně obsazený ruský vlak mezi předměstím Pragou a Varšavou. Při tom zabito bylo asi 150 mužů, mnoho důstojníků a jeden poštovní úředník. Raněných je mnoho. Vojenské hlídky pronásledovaly útočníky. Několik útočníků bylo zastřeleno, většině se zdařilo utéci. Z nalezeného listinného materiálu je zřejmo, že atentát byl proveden z nařízení revolučního varšavského výboru. Ve Varšavě bylo vykonáno následkem toho mnoho domovních prohlídek, několik revolucionářů bylo již zatčeno.

Mezi Remeši a Verdunem 10 armádních sborů francouzských bylo 2. září odraženo. 31. srpna dobyli pevnosti Givetu. Francouzská vláda rozhodla se přeložit své sídlo z Paříže do Bordeaux. Dne 1. září poražena franc. armáda u St. Quentinu, vojsko německé dobylo též několika přechodů přes Mosu. Pro neposlušnost podřízených generálů generalisimus francouzské armády Joffre vzdal se svého úřadu. Jeho nástupcem stal se Gallieni.

Paříž jest úplně odříznuta od ostatní Francie. Začala se opevňovati proti vpádu německého vojska. Německé vzducholodi vrhly několik pum do Paříže. — Některé anglické lodi obchodní staly se kořistí německých křižníků.

U Helgolandu rozpoutala se 28. srpna námořní bitva. Anglické křižníky a minonosky severozápadně od Helgolandu dostaly se do boje s německými křižníky. Německá loď »Ariadne« se po čestném zápasu potopila. Asi 250 osob z posádky bylo zachráněno. Malé křižníky »Mainz« a »Köln« rovněž byly zničeny. Angličané, kteří bojovali obrovskou přesilou, ustoupili pak na západ s loďstvem značně poškozeným.

Anglie věří v dlouhé trvání války a proto chce organisovati novou půlmilionovou armádu. Lord Kitchener odhaduje anglické ztráty na francouzské půdě na 6000 mužů. — **Bulharsko** znova ujistilo svoji neutralitou. — Trojdohoda pomýšlí na povolání velkého japonského loďstva do Evropy na pomoc.

Na zastaralou tvrz **Dostro v Kotoru** v úterý ráno vypálilo 40 ran francouzské loďstvo. Nezpůsobivši škod, odplulo.

Nový Svatý otec Benedikt XV.

Dne 3. t. m. zvolen papežem kardinál Jakub della Chiesa. Narodil se dne 21. listopadu 1854 v Janově. Roku 1902 byl jmenován službu konajícím papežským komořím a substitutem ve státním sekretariátu. Roku 1907 (16. prosince) stal se arcibiskupem v Bologni. Purpur kardinálský obdržel od Pia X. v poslední papežské konsistoři, která se odbývala 25. května 1914. Byl tedy jedním z nejmladších kardinálů. Byl vždy důvěrníkem a hlavním spolupracovníkem kardinála Rampolly. Nový Sv. otec přijal jméno Benedikt XV. — Na poděkování Bohu za šťastnou volbu, již dostalo se církvi svaté opět viditelné hlavy, bude sloužena v katedrálním chrámu Páně v neděli 6. září o 10. hodině slavná pontifikální mše svatá s chvalozpěvem Te Deum.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada 31. srpna učinila následující usnesení: Vdp. Fr. Reylovi, kanovníku, jakožto poručníku nezř. dědiců Kubišových, majitelů domu čp. 106 v Hradci Králové, uděleno bylo povolení ku zřízení různých oprav stavebních v domě čp. 106 v Hradci Králové. — Návrh zdravotního odboru, aby zřízen byl isolační pavilon pro infekční choroby, postoupen byl měst. zastupitelstvu. — Schválen byl návrh téhož odboru, aby dnem 1. září počínaje vřz na smeti jezdi denně po městě. — Proveďte se zdravotní prohlídka domů v Hradci Králové. — Vzato bylo na vědomí, že obecní výbor v Hradci Králové zamítl stížnost pp. Ed. Řezáče a Ot. Urnera proti placení 200 proc. obecní přírážky k státní dani z vína za rok 1913. — Výkaz hotovosti pokladní ze dne 24. srpna vzat byl na vědomí.

Podávání informací ve věci přihlášek a podpor na výživu rodin k službě vojenské povolovaných. Upozorňujeme ct. obecenstvo, které snad by žádalo nějaké informace ve věci přihlášek a podpor na výživu rodin k službě vojenské povolovaných, by se v prvé řadě obracelo vždy na podepsaný purkmistrovský úřad (kancelář č. 4 v I. posch. domu čp. 123), který dle možnosti každého informovati bude. C. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové pracuje takřka dnem i nocí na spoustě přihlášek a tyto dle dne podání vyřizuje, takže dožadování se informací v této věci u c. k. okr. hejtmanství není na prospěch rychlého vyřizování těchto přihlášek. Jest tudíž v zájmu P. T. interesujících se obecnstva, by se upozorněním tímto řídilo. Starostův náměstek: J. Russ m. p.

Transport raněných. Dne 31. srpna hlášeno, že přibude po 6. hodině ráno 1. září do Hradce 51 raněných. Přibýlo však pouze 17, z nichž dva mají zranění těžší. (Ostatní na cestě složení v Pardubicích.) Pak přivedeno a na nosítkách přineseno ještě několik raněných. Dnes očekává se v našem městě transport raněných důstojníků 18. pluku. Do Jaroměře ve středu přivezeno 70 raněných a 3 přibýli odpoledne. Do Josefova dopraveno na 300 raněných. — Při té příležitosti sdělujeme, že byla zcela mylná zpráva, která hned na počátku války hlásala, že p. hejtmán Novák jest usmrčen. Pan hejtmán Tangl jest pouze raněn.

První ranění vojínů v Hradci Králové. Vstupují do obvažárny jeden za druhým s výrazem trochu chmurným; ne, že by jim bylo zle — jen dva potřebovali nosítek a jeden — dva mají těžší rány na rukou — ale je to ten »válečný« výraz, kterého jejich tváře od bitvy u Zamošče ještě nezapomněly. Prvý, jehož světlemodré oči z opalné tváře hledí dosud trochu ulekaně, má raněnu levici. Kulka vnikla do předloktí, prorazila je a tutéž cestu vykonala ještě nad loktem, jak rámě bylo v ostrém úhlu ohnuto. Čistě, malé ranky v průměru as 8 mm — takřka ideální ukázka, jak pracují moderní kulky. Voják si nestýská na bolesti, hledí na svoje 4 ranky pozorně, ale klidně. »Což — neutekla tuhle těmi dírkami odvaha?« — Vzhlédl a zruměněl. »Oh, ne!« řekl spěšně. »To se zahojí a půjde se zas!« vstává s úsměvem. — Přišel druhý. Kulka poranila ho na lopatce a teď si »vandrue« dolů po zádech, urazila od minulého čtvrtku 15 cm. Raněný reaguje při doteku ale důsledně se usmívá. Kulka musí ven; starým kanálkem už nelze ji vytlačit. Tož ať ji vyřiznou, aspoň si zas jednou lehne na záda, teď musí ležet jen na pravé straně. — Jiný dostal kulku do lýtky, kosti nezranila. »Šli jsme kolem chalupy«, vypravuje. »a myslili jsme, že je prázdná. Najednou z chalupy výstřel — a už jsem ji měl pod kolemem...« — »Což — těch malých, těch si nevšimám«, vypravuje jiný, který má roztržistěnou kost v předloktí. »Ale ty veliké mouchy — ty bzučí! A štipají! Před těmi se padá na kolena!« Zatíná rty, ale oči mu hrají šelmovstvím. — »Vy jste tam tedy neztratil humor?« — »Ale kdež!« odnáší vítězoslavně svou ruku v třtřohém šátku podvázanou. — Jeden, kterému kulka »špásovitě« prorazila dlaň, ukazuje, že může dobře pohybovat rukou a trochu i prsty. Při tom líkne otázku: Nemohl-li by býti dán do domácího ošetřování? Ale hned se smíje s tím, že »to nejde«. — Jeden Hradečák má poraněnu levou nohu ve stehně šrapnelem — ale »šikovně«. Střepina prorazila svaly a způsobila značné krevní podlitiny, ale kosti nezasáhla. Ten vzpomínal na haličské ovoce a mrkev. — Celkem jsou to hoši srdatí trpěliví a jsou dobré mysli. I ten, kterému kulka rozbila kloub prostředníčku a dlaní vyběhla, i ten, který sotva zachránil svůj prsteník na pravici. Ještě že není ciceristou, ale rolníkem! Ani ten, který má ránu pod čtvrtým prstem pravé nohy, protínající chodidlo, nedá se odněst, ale kulhá raději, našlapuje na patu. Obvazý mají pečlivě, jen ten jeden huboval na obvaz, ale hned dodával: »Inu — je od ruského doktora!« — Nejdolejnější je náš nejtěžší raněný. Levé předloktí roztržistě mu šrapnel nemilosrdně: obě kosti poblíž lokte jsou rozbity. Pravici drží si konečky prstů raněné ruky. Rána je velmi bolestivá, každý pohyb způsobuje muka. Co vytrpěl za ten týden od bitvy u Zamošče! Kolik otřesů při dopravě. Ať nosítky ať ve vlaku! A přec je nesmírně trpěliv! Mění barvy a reaguje celým tělem na dotknutí rány, ale hlasitější vzdech mu neunikne. »Človče, jaké to máte prádlo?« — »Ruské«, povídá animovaně zapomenuv na bolest. Bradou ukazuje ruskou stampilku na rameni hrubé ruské košile. »A, tyhle bufy« — natáhl nohu — »jsem vzal jednomu kozákovi...« A s takovým zadostučněním se kmitl úsměv po jeho bolestmi zřtzněné tváři. Věřu, jsou to stateční hoši, naši vojáci. Při po-

hledu na ně stoupá v nás sebedůvěra, zprávy o vítězství jakoby v mysli předpokládaly samozřejmost a naději v konečné vítězství našich zbraní mší se s citem uznání a díky našim vojínům. Bůh je posiluj tam na bojištích!

Ženský spolek Červeného kříže přikročil v městě našem k energické práci. Zahájil včasné sbírky na raněné, v nichž se pokračuje a zřídil sbor ošetřovatelek, které se cvičí pod vedením p. dra Honzáka. Zavedena sbírka prádla a jiných potřebných předmětů pro raněné. Také učiněno opatření k pohodlné dopravě a ubytování raněných. Spolek má k dispozici přes 2000 lůžek. Akce ta jest podporována horlivě jak okresním hejtmanstvím tak městskou radou. V čele spolku stojí dámy: paní mlst. radová Smutná, generálová Pokorná, Kořínková, Červená, šl. z Otavařů a Jirotková. Jednatel jest p. K. Viewegh. — Lidumilnost se u nás v těžké době osvědčila zdárně. Podotýkáme však, že ranění vojínů naprosto nepotřebují zevlujících a dotěrně se dotazujících zvědavců, jakož i jiných »titulárních pomocníků«. Tu a tam při podpoře — zvláště na jednotlivých stanicích — jest potřebí, aby lidumilové dbali účelnosti. Podávají-li se na celé řadě zastávek rychle za sebou následujících občerstvující nápoje a doutníky, řekne raněný, že by mu jiná podpora pomohla lépe.

Anketa o zrušení cel konána byla 31. srpna v zasedací sni okresního zastupitelstva. Přítomni byli: za svolavatelku místotajemní Ústředny dr. Wiškovský, za okres p. star. Černý, který schůzi předsedal, za obec Hradec Králové pp. Chalupa, Jirásek, Viktorín a Guth, za odborový sekretariát p. Řehůfek a zástupcové kovová dřevozvědníků. Po obsáhlé debatě usneseno k návrhu p. Chalupy, aby byla podána Ústřednou ministerstvu obchodu žádost o dočasné zrušení agrárních cel a úplný zákaz vývozu potravin. V dalším průběhu schůze projednána otázka nezaměstnanosti na Královéhradecku a uloženo Ústředně, aby vypracovala pro místodržitelství království Českého podrobné memorandum a svolala co nejdříve širší poradou, která by se věcí tou znovu zabývala.

Obchodní gremium královéhradecké podniklo v minulých dnech sbírku ve prospěch Červeného kříže, jež vynesla celkem K 878.10.

Obchodní sekce Ústředny svolána bude příští týden k poradě o důsledcích císařského nařízení o moratoriu.

Návrat do katolické církve. Dne 31. srpna 1914 byla do katolické církve v chrámu Panny Marie v Hradci Králové přijata paní Marie Žáková roz. Štanclová z Nymburka, která před 4 lety v Holicích z církve katolické vystoupila.

Větší isolační pavilon v ceně asi 30.000 K začne se stavěti blíž nemocnice. Tím způsobem uvolní se nemocnici značně. Do pavilonu budou přijímáni lidé stížení epidemickými chorobami.

Úřednictvo zdejšího c. k. kraj. soudu usneslo se věnovati jedno procento svých příjmů na naše raněné.

Drobnosti. Některé výstražné tabulky v lese, na rozcestích, u řek a potoků jsou pytickým problémem. Podobají se připáleným hřancům. Nápis by nerozluštili ani naši egyptologové. Jelikož tyto štítky naprosto nevyhovují svému účelu, nechť se zaměň tabulkami novými. Poskytně se tak v sociální tísní trochu práce. Celá řada stromků v okolí našeho města potřebuje nového připevnění ke kolkům, aby vichřice mnoho nepokácela. Ocún, posel podzimu, objevil se na lukách již předešlý týden. Dlouho trvajcí sucho přináší následky. Půda jest rozpukaná, jinde podobá se popehu, trávník hyne, řepné a čekankové listy vůči hledě vadnou, listů na stromech rychle žloutne a opadáva. Mnoho menších pramenů vyschlo. Tentokrátě předpovědi dle teorie Zengrový dosti zklamaly.

Rychnov n. Kn. Projektovaná slavnost dvěstěletého jubilea založení piaristického gymnasia na dny 27. a 28. září pořádaná městem Rychnovem n. Kn., odkládá se na dobu pozdější, stejně i vydání almanachu z prací bývalých žáků a profesorů ústavu, k němuž literární příspěvky přijímají se stále. Za přípravné komité: Dr. Čeněk Langer, starosta města.

Zápis do městské jednoholeté obchodní školy pro chlapce a dívky, jakož i do městské dívčí průmyslové školy v Rychnově n. Kn. koná se každodenně až do 15. září 1914. Z venkova přijímají se též písemné přihlášky. Žádejte prospektu obou škol. Dosavadní válečné poměry dovolují, že školní rok na obou školách může býti bez překážky dne 16. září t. r. zahájen.

Kostelec n. Orli. Časopis »Orličan« sděluje ze dne 29. srpna 1914: Rodinu p. c. k. prof. Dominika Filipa z Hradce Králové, která u nás dle na prázdninách, stihlo kruté politování hodné neštěstí. Tyto dny připravila si rodina k večeri houby. Krátce po požití pocítil p. profesor nevolno. příznaky ty objevily se rovněž u jeho choti a u šleté dcerušky Milušky. Také příbuzná slečna Kréta Bednářová pocítila žaludeční bolesti. Povolána ihned lékařská pomoc, avšak přes všechno úsilí nepodařilo se zachrániti šletou Milušku. Táž otravě podlehl. Ostatní jsou již mimo nebezpečí. Tchně p. Kučejová, malý synáček a služka hub nepojedli, jinak mohlo došti ještě k většímu neštěstí.

Třebechovice. Člověk by myslel, že alespoň v těchto pohutých dobách ustanou pokrokařsko-socialistické vášně proti klidnému konservativnímu občanstvu, ale chyba lávky! O štvavá hesla nebyla sice nikdy nouze, ale co se nyní děje, přesahuje veškeré meze. Když se jednalo o zmatky albánské a ustanovení knížete, švalo se takto: »Katolicismus připravuje evropskou válku, neboť za každou cenu chce Albáncům vnutiti katolické-

ho knížete. Jaké tohle mizerné a lživé heslo vyvolalo mezi proctým lidem poháně, o tom daly by se kroniky vypravovati. Když však na trém dosazen proteštní Wied, agitátoři obrátili jinou, ale »uvědomělý« lid na-prosto neví, jak se věci mají, takže dosud leckde se šve ještě starou maršrutou. »Lidičky! Válku chce šlechta a náš děkan«, začlo u nás další heslo. To bylo a je úvah, kritiky a zuření v zájmu této staré, ovšem do nového kabátu oděné švanice. Celé skupiny prostomyslných žen a mužů jednak nadávaly, jednak žehraly na děkana, jaký to má rozum. Místo, aby válku »přetrh« (prosim, nesmějte se! — vypravováno dle jedné dobré lesačky), ještě válku svolává! Šlechta do války taky nepůjde a děkan zůstane na faře, ale chudáci lidé! A jen nás chtějí pomordovati. Darma těmto lidem vykládati o příčinách války, že šlechta také musí, ano dobrovolně a hoině se sama hlásí pod prapory, ano, že i soc. demokratičtí poslanci jako dobrovolníci ať již z přičin jakýchkoliv se hlásí atd. Prostý lid to neví, nevěří a agitátoři lid zatemňují, aby věc nerozpoznal, ale štvou dále takto: »Kdyby papež nechtěl válku, tak by ji svým vlivem znemožnil a »potentáti« by ho poslechli.« Tohle je dobrý! Papeže ani ve věcech vláry nechtějí poslechnouti mnozí katolicky pokřtění socialisté a spol., a pojednou zase mají papeže ve věcech světských poslechnouti pravoslavní Rusové, Srbové, Černohorci, protestantští Angličané, Němci, pohanští Japonci a Francouzové. Ostatně bylo to »Právo Lidu«, věrné časově agitačnímu barometru, které v těchto dnech při úmrtí papeže škodolibě psalo, že vliv papeže v těchto dnech již ani nesahá na dva kilometry kolem Vatikánu. . . . Naproti tomu jistě hysterické ženy (i baby v kalhotkách) roznášeli po městě i po okolí tajuplnou zprávu, že válku způsobili — Orlové! Ano, přímo roztrhl se pytel těch nejdobrodružnějších zpráv a tlachů. čímž měli býti postiženi různí jednotlivci z katolické strany a zvláště z Orla. Přes to, že se v tom ohledu štválo s rafinovanou vypočítavostí a jen tak »na půl huby«, jak se říká, přes to máme jistotu, že zloděje našeho dobrého jména zjišťme a o další se již příslušné úřady postarají. Původcové tohoto druhu štvání patří k t. zv. »inteligentním« (!) třídám, jimž je Orel trnem v oku a činí prostě to, k čemu je jejich výchovný orgán ve zvláštním článku vybízel. Jsou to obzvláštní štváci, mají zlé svědomí, ale tím Nemesis neodvrátí a nezadrží.

Čáslav. Sběrka na raněné vykonána členy komitétu a vynesla 4444 K 63 h. Ohlášeni napřed vyvěšené mělo velmi dobrý účinek; nebylo téměř jediného domu a přibytku kde by se nebyly otevřely štědré ruce. Že se našla při tom někde přece satvrzelá, nelze se diviti při sobeckém pojmání života některých osobností. Snad i ty se však vzpamatují a co zameškaly, dohoní. — Nemírné zdražování životních potřeb přetrženo bylo úřední vyhláškou vyvěšenou na četných místech. Přes to však vyskytují se případy, že cena potravin neodpovídá jejich jakosti. Jsou to zvláště nejobyčejnější předměty denního konumu. Bylo sice již některým živnostníkům pohroženo, ale zdá se že pohružky málo znouho. Častější přehlídka spojená s prozkoumáním a okusením výrobků a opravdovým úředním zakročením jistě že by nápravu přinesla. Jest to tím žádoucnější, že zvláště chudina jest tím postižována, a není zajisté radno dnes naplňovati hořkost chudých, s grošem těžce zápasící lid. — Konečně přišla správa městského koupadla k rozumnému názoru. Měli jsme totiž u nás při koupání tu vysocepokrokovou novinku, že páni i dámy mohli se koupati společně, odděleni pouze nataženým provazem. Ačkoliv hned po zavedení tohoto »způsobu« bylo hojně na výnos správy žehráno, nebylo to odstraněno. Teprve, když počaly se tropiti v koupadle nepřístojnosti, došla správa k názoru rozumnému a zakázala společné koupání. Snad nyní nahlédnou oni pánové, kteří z čáslavského koupaliště chtěli učiniti Ostende, že jest to nesmysl. — Co na to říci? V neděli 30. srpna odpoledne měla Čáslav prapodiivnou podívanou. Při otevřených oknech sálu hotelu »U bílého koně« bylo viděti točiti se vesele mladé párky při muzice. Taneční mistr dával »prodlouženou«, jejíž čistý výnos určen byl pry na červený kříž. Víme sice, že taneční mistr chce býti také živ a že bez úředního dovolení by byl jistě taneční zábavu nepořádal, ale jest otázka, je-li vhodné činiti to při otevřených oknech v den, kdy ještě v Čáslavi meškalo plno zarmoucených, loučících se žen. Kritika, jež toto jednání z hloučků obecnictva stihala a nevole jež řadami starších rezervistů se nesla, nebude umírněna ani zažehnána sebe větším výnosem na dobročinný účel. Dnes třeba vyhnouti se každému podobnému zjevu, neboť duše lidu jest příliš vážně vzrušena. Jsme přesvědčeni, že souhlasí s námi každý vážný a rozumný muž.

Sekundice vdp. děkana J. Malicha v Čáslavi. Řídké slavnosti stal se svědkem náš starobylý chrám sv. Petra a Pavla v uplynulých dnech měsíce srpna. Bývalý vdp. děkan klucký J. Malich slavil padesátiletou památku svého kněžství u oltáře, u něhož jako mladistvý kaplan čáslavský počal svoje kněžské působení. Ač jubilant přál si ve své příkladné skromnosti, aby slavnost tato vykonána byla co nejjednodušeji, láska a úcta k jeho osobě shromáždila nejen všechno místní a okolní duchovenstvo, ale i veliký počet věřících pod klenbu chrámu, aby spolu s jubilantem vzdali Bohu díky za všechny ty práce, snahy a oběti, jimiž život vdp. děkana byl svrchovaně naplněn a jichž svědkem ještě teď ve dnech odpočinku jest naše město a jeho katolické občanstvo. Případně vystihl to také v slavnostní řeči místní vdp. děkan, ukazav na to, že vdp. jubilant sklízí jen to, co po celý život rozsával, sv. lásku křesťanskou. Vdp. lu-

bilanta došla řada blahopřání a vzpomínek, mezi nimiž všechny přátele a čitatele jeho zvláště potěšila i vzpomínka J. Excellence nejdp. biskupa našeho, jenž ráčil vdp. děkana Malicha jmenovati čestným konsistorním radou. Přejeme vdp. radovi, aby ještě dlouhá léta ve zdraví mezi námi pobyl a aby Bůh i dále mu popřával svěžích sil k obětavému působení kněžskému!

Zápis žáků do c. k. odborné školy tiskové ve Dvoře Králové n. L. koná se každodenně, zvláště pak od 13. do 15. září, vždy od 8 do 11 hodin dopoledne v ředitelně ústavu; přihlásiti se lze i písemně. Zkoušek přijímacích ani školního platu není, nutno však vykázáti se křesťanem neb rodným listem a propouštěcím vysvědčením ze školy měšťanské neb obecné. Chudí a pilní žáci dostávají podpory peněžité a pomůcky učební. Po jednoaž dvouletém studiu uplatňují se absolventi ústavu v průmyslu textilním, ve kterém zvláště po skončení války možno dopracovati se slušné existence. Mimo jiné výhody mají absolventi ústavu úlevu žlét služby vojenské. Vyučovatí začne se určitě dne 16. září 1914.

Dolní Kralovice. Odstěpný spolek Červeného kříže v poslední schůzi vykonal usnesení Okresní pomocné úřadovny válečné v Ledči. V těchto dnech organisuje po okresu a to v Čechtických Košetících, Křivšoudově a ve Zruči dámské okrsky, jichž úkolem bude podporovati sbírky pro válečnou úřadovnu, zříditi pokladničky s označením účelu, sbírat i šiti prádlo v místě i po okolí. Dosavadní sbírka činí 2168 K 81 h.

Výborová schůze

Polit. družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana N. v Hradci Králové

bude

ve středu dne 9. září 1914, o 2.

hodině odpolední

v diecesním spolkovém domě »Adalbertinum«, Jiřikova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
jednatel.

Dr. Frant. Šule,
předseda.

Různé zprávy.

Zřízení c. k. vojenské informační kanceláře. Poznání, že otázky, které vyplývají z obrovského organismu moderní armády a které ve svém různém rozvětvení dotýkají se téměř všech státních příslušníků, stávají se vždy čtenějšími a komplikovanějšími, vyvolalo ve vůdčích kruzích již od delší doby úmysl, zříditi místo, u něhož by si mohl každý opatřiti bezplatně informaci a radu ve vojenských záležitostech. Vojenská správa se tudíž rozhodla zříditi 1. srpna 1914 ve Vídni c. a k. vojenskou informační kancelář, která jest podřízena ministerstvu války. Informační kancelář nalézá se ve Vídni, 1. okres, Biberstrasse č. 11. Úkolem vojenské informační kanceláře jest uděleti informace a rady každému ve vojenských záležitostech vůbec, důstojníkům a vojenským úředníkům veškeré ozbrojené moci jakož i jich vdovám a sirotkům, avšak i v osobních a hospodářských záležitostech. Tyto informace budou obsahovati v celku všechny záležitosti, které se týkají vykonávání branné a služební povinnosti, pak všech otázek, týkajících se přijímání chovanců do vojenských výchovných a vzdělávacích ústavů atd. Důstojníci a vojenští úředníci, jejich vdovy a sirotci obdrží v této kanceláři také informace v záležitosti sňatků a kauce, a sice zejména v příčině sepsání žádostí vinkulace a devinkulace efektů, intabulování, dále v příčině výměny, uvolnění a vlastnického odstoupení kauce vybírání úroků a prikazování úroků, zdanění kauce, dále pak v záležitostech šlechtických, právnických, daňových a poplatkových, pojišťovacích, zaopatřovacích, dále v záležitostech udílení civilní služby, jakož i všech jiných hospodářských záležitostech. Informace a rady budou informační kanceláři udělovány ústně nebo písemně. Dotazy vojenského služebního rázu budou jen tehdy zodpověděny, přijde-li o akademické otázky, které na základě platných předpisů a výnosů budou moci býti zodpověděny každým, kdo je obeznámen v tomto oboru. Za obsah informací a rad nepřijímá ministerstvo války vůči straně žádnou zodpovědnost nebo ručení. Informace a rady informační kanceláře mají samozřejmě pouze ráz informace, nikdy však ráz úředního rozhodnutí. Nemůže tedy býti v nich spatřována žádná prejudice pro případné pozdější úřední rozhodnutí a nařízení.

§ 57. branného zákona stanoví o sprostění osob povinných k vojenské neb zeměbrancecké službě toto: Osoby, nacházející se ve svazku společného vojska, válečného námořnictva nebo zeměbrany, které jsou vzhledem na důležité zájmy ozbrojené moci nebo veřejné služby nezbytné ve svém postavení, po případě ve svém občanském povolání mohou býti výjimečně po celou dobu mobilisace a války ponechány ve svém postavení, po případě ve svém občanském povolání. Takovéto ponechání osob vojenskou nebo zeměbranceckou službou povinných musí býti ústřednami povoleno už v mku. Žádosti o ponechání osob vojenskou nebo zeměbranceckou službou povinných na jejich služebních místech, neb opětně jejich propuštění na jejich služební místa v nynější době je tedy nepřipustno. Dle § 2. zákona domobraneckého a dle § 15. předpisu o organisaci domobraný mohou politické úřady okresní navrhnouti ke sprostění služby domobranecké jen ty domobranecké povinné

postižené povoláním do služby, kteří jsou nezbytní pro obstarávání záležitostí veřejné služby neb zájmu a jinými, vhodnými osobami ve svém povolání nemohou býti nahrazení. Nepostrádatelnost a nenahraditelnost, jakož i důležité veřejné zájmy mají v konkrétním případě politické okresní úřady (policejní ředitelství) zjišťiti vlastním šetřením; proto musí všechny žádosti o sprostění domobranecké povinnosti býti podány prostřednictvím politického okresního úřadu (policejního ředitelství). Návrhy, u nichž není svrchu zmíněných předpokladů, musí býti zamítnuty. I navržené a povolené sprostění jednotlivců prozkoumají dodatečně vojenská velitelství, je-li nutné. Osobní poměry neodůvodňují nikdy sprostění od domobranecké služby. Všechny podobné žádosti jsou marny a tudíž zbytečny.

Naši dobrodínči. Nesnáze, jež nastávaly se zásobováním, svádí někde špatné lidi k lichvě potravinami. Úřady však mnohého potrestají. Tak byl zatčen majitel moučného skladu ve Lvově Klarberg, poněvadž nechtěl prodati ze své zásoby mouku jistému pekaři. Zatčení byli také pekaři Graber a Ehrenpreis, poněvadž zvýšili ceny chleba o několik haléřů na bochníku. — Firma Adolf Moravec v Pelhřimově měla dodati vojenské správě určité množství ovsu. Při přejímání této dodávky bylo za přítomnosti politického úředníka zjištěno, že dodaný oves byl smíchán s plevami a smetím a že měl býti v tomto neupotřebitelném stavu dodán. Majitelé firmy František a Richard Moravcové byli za to zatčeni, udání pro podvod, obilí bylo zabaveno, v místnostech majitelů svrchu zmíněné firmy byla vykonána domovní prohlídka a zabaveny při tom všechny ostatní zásoby. — Obchodník obilím v Ném. Brodě Filip Mahler ohlásil konkurs. Má dluhů 500.000 K. — »Čas« v č. 233. uveřejňuje: »Smutný příklad dal svým sokolským druhům pan Dürich, mlynář v Krnsku. Zatím co Česká Obec Sokolská vydala krásné a vřelé provolání, v němž upozorňuje členstvo, aby právě v těchto trapných chvílích projevíli své bratrství vzájemnou pomocí, p. Dürich, čelný funkcionář župy, jeden z nejmajetnějších mlynářů, přihlásil se do řad vykořisťovatelů. Šel tak daleko, že mouku prý dal prodávati za 60 hal. Kde zůstalo jeho sokolství? (Tak píše mladoboleslavský »Vlastní Silou« 1. srpna.)«

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Větelcos. Něm. říšský svaz proti sociální demokracii zastavil činnost. — Císař jmenoval polního podm. šl. Friedela velitelem 9. sboru a polním zbrojmistrem. — Vídeňská obchodní a živnostenská komora předložila ministerstvu financí návrh na zřízení úvěrních pokladen, jaké byly zřízeny v Německu hned na počátku války. — Vývoz hnědého uhlí z Čech do Německa opět povolen. — Ve Vídni vedle nuncia a německého velvyslance zůstávají nyní pouze vyslanci italský, turecký, španělský a americký. — Irové doufají, že válka je vysvobodí ze jha anglického. — Policejní ředitel berlinský zakázal prostitutkám přístup do veřejných lokálů a nařídil zavření zábavních místností, obsluhovaných dívkami. I všechny číšnice a bufetové dámy musely býti propuštěny během 24 hodin. — Ve všech rusko-polských městech, která obsadilo rakouské vojsko, založeny byly nové polské listy. Mimo to v celém území rozdáno mnoho polských brožur a letáků, které přispívají k národnímu probuzení. — V Srbsku jest nouze o lékaře, které v balkánské válce dodala cizina. — Anglická vláda odvolává zákonnou ochranu četných německých a rakouských patentů.

Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým laikům doporučujeme co nejlépe

k ukládání vkladů

**Královéhradeckou
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinum,

kteří jest podnikem našim a obslouží vás v každém případě nejvýhodněji.

Právě vyšlo srpnové číslo „Časových Úvah“, které obsahuje studii „Monismus a křesťanství“ z pera dra Jana Konečného, profesora na bohosloveckém učilišti v Hradci Králové. Spisek, čítající 24 strany 8° formátu, podává pojem moderní víry — monismu, jeho různé systémy: Monismus materialistický či hmotafský, monismus spiritualistický či duchovní s jejich odlišnými (energetismus, monismus pyknotický, pansatanismus, panlogismus). V druhém díle studie stanoví poměr křesťanství k monismu a úspěšně dokazuje, že v ohledu náboženském ničí úplně základy náboženství vůbec, křesťanského pak zvláště, popíraje existenci osobního Boha, nesmrtnost duše i svobodu lidské vůle. Přesvědčivě dovozuje dále, že monismus podvrací též naprosto mravnost. Celkem možno říci, že monismus neznamena pokrok, nýbrž hlubší pokles, než bylo staré pohanství. — Časový spisek v úhledné obálce zasílá za 8 h franko Administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Prošba. Nejchudší slepé a choré dívky v Útulně slepých dívek v Praze na Kampě prosí snažně, aby i při neštěstí jiných nezapomínali šlechetní dobrodinci na jejich nyní tím smutnější postavení. Ubohé chvějí se strachy o svoji budoucnost a oplácí každý dárek vroucí modlitbou. Vsd. pánové se prosí o laskavé převzetí mešních intencí ve prospěch těchto nejnešťastnějších. Modlitby vyhaslých očí jejich Pán Bůh jistě vyslyší!

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Trebochovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

BYRRH

silici a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé příchuti jediné od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Vánoce k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: **Josef Svoboda, Praha, Král.**
Vlašská č. 1094.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... ČÍS. A KRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRAZKOVÉ CENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Velebástejnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům **dovozuje si depozitní veškeré kostelní nádoby a náčiní a to:** monstrance, kalichy, cibáře, nádoby, paténky, pacifikály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá naučáků franko bez závažnosti koupě. *Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.*

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, přstýnků, náramků atd. u **Notářské právnice, tabulárky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

pašát a ciseleur

Praha-L-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Vklady na knížky zůrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2%

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,

výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Král., na Malém nám. č. 128.

Nejmodernější zařízení.

Pečlivá čistota.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční **seizony kolekce**
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závozu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Proti nevolnostem za-
vacím (průjmu a zvracení) doma
i ve válce bezpeč. ochranou
jest

„VADE MECUM“
(dietet. profil. bylinný likér)

Po 150, 3 a 5 K v řád. drogeriích neb u stejno-
jmenné firmy, Dašice (Čechy). — Kdo pod-
poruje zažívání včas, ochrání se mnohých nemocí,
proto neopomeňte opatřit si sobě „Vade mecum“
včas, litovati toho nebudete.

Hlas z obecnosti: Váš diet. likér
jde mi k duhu.

A. Kašpar,
bisk. notář a farář v Bohdanech.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 168.

Vklady na knížky 4 1/2%

Vklady vázané výpovědí 4 1/2%
a vklady pokladničkové 4 1/2%

MUDr. Jos. Jetmar,

odborný lékař ženských chorob
a porodnictví

dovoluje si oznámiti zahájení
své lékařské praxe.

Ordinuje od 8 do 9 hod. dopol.
a od 2 do 3 hod. odpol.

v Jiřikově třídě č. 543 proti
Adalbertinu.

**Český
květinový
MED**

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

nabízi své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

PENSIONÁT

Voršilek v České Skalici.

**Trojřídíni soukromá
divčí měšťanská škola
německá.**

S ní spojeno **praktické vzdě-
láni chovank v kurzech hospo-
dyňských a obchodních**, jakož i
**v vyučov. cizím řečem, hudbě,
malbě, ručním pracím atd.**

Krásná poloha, velká zahrada,
vzdušné místnosti, vydatná strava.

Školní rok začíná 15. září.
Další zprávy podá ochotně představená.

OBNOVA

Číslo 36.	Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h na půl roku 5 K —	V Hradci Králové, dne 11. září 1914.	Inserty počítají se levně. Obnova vychází v pátek v poledne.	Ročník XX.
-----------	--	--------------------------------------	---	------------

Depoš. adresa Albibanka. Telef. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednotá

společnost s r. c.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Petrův stolec obsazen.

Před volbou snažili se zarytí nepřátelé církve různým způsobem „děláti náladu“ dle vlastních cílů a strašiti katolíky nemotornými vymyšlenkami. Všl mocí chtěli dokazovati, že nynější válečný stav bude mít veliký vliv na obsazení římského stolce, že kardinálové budou proti sobě sočiti dle toho, kterému státu který náleží; tedy — že světská politika mocně zasáhne do volby. Lidé, kteří stále prohlašují, že církve se nemá míchat do politiky, hodlali hnáti do téže politiky vrchní knížata církevní v době nejkritičtější, jen aby církve utrpěla veliké rány. Již ty zprávy byly komické, které sdělovaly, jak diplomati různých států, kteří se sešli za účelem kondolence nad rovem Pia X., na sebe osobně nevražili, jak druh před druhem zamračeně uhýbal. Jako by nebylo známo, že i v čase největších svárů různých států příslušní političtí zástupci zachovávají vzornou etiketu — zvláště jestliže si neublížili ničím osobně! Vrcholem komiky však bylo tvrzení, jak i kardinálové (kteří přece války nevyvolali) proti sobě byli zaujati z příčin politických! Tak! Na př. kardinálové francouzští,

kteří tolik od zednářských vládců republiky zkusili, měli se okamžitě rozhněvati na rakouské kardinály proto, že Rakousko se proti Francii brání! Ti knížata církevní, kteří na velikolepém eucharistickém kongrese lurském zdůrazňovali lásku k bližnímu, najednou se měli k radosti soc. demokratů sami pustiti do velkého sváru! A na základě dychtivých kombinací již samo „Právo Lidu“ napsalo, že dojde při volbě k rozkolu, že budou zvoleni papežové dva. Jako by se mezi uvědomělými katolíky našel bláhovec, který by uvěřil, že za nynější doby by poslouchali katolíci takovou církevní hlavu, která by nebyla zvolena řádným způsobem! A jako by sami kardinálové nevěděli, že společným vrchním pastýřem našim bude přirozeně ten, na kterého při volbě definitivní případně příslušná většina hlasů!

Všecky dychtivé předpovědi našich odpůrců zhatil den 3. září. Zvolen papež nejlepší, jakého si mohou katolíci v nynějších přetěžkých dobách přát. Jest zvolen muž života v pravdě apoštolského, štědrý, velice bystrý učenec a velice zkušený diplomat.

Nový sv. Otec spravoval jako arcibiskup arcidiecési boloňskou 7 let s horlivostí nadšenou, tak že dne 25. května 1914 mu udělil papež Pius X. kardinálský purpur. Tedy právě nejmladší z kardinálů postaven v čelo církve v době, která vyžaduje největší energie. Narodiv se 21. listopadu 1854 v Janově, dovrší letos svůj rok šedesátý. Byl miláčkem „velkého státního sekretáře“, na všecky strany obezřetného Rampolli, byl pracovníkem velice váženým i u Lva XIII. Spojuje v sobě vzácné vlastnosti obou svých posledních předchůdců.

Nový papež pochází ze šlechtické rodiny markýzů della Chiesa. Lyceální a gymnasiální studia vykonal ve svém rodišti, kdež také vystudoval na universitě práva. Když dosáhl doktorátu, věnoval se studiu bohosloveckým. Když dosáhl licenciátu theologie, byl 21. listopadu r. 1878 vysvěcen na kněze. Když absolvoval v Římě akademii dei Nobili ecclesiastici, připuštěn do sekretariátu pro mimořádné církevní záležitosti, jehož tajemníkem byl tehdy Rampolla, jako praktikant. Když byl Rampolla jmenován nunciem pro Španělsko, provázal ho Chiesa jako důmyslný pomocník do Madridu. Když byl Rampolla r. 1887 jmenován kardinálem a státním sekretářem, byl della Chiesa povolán do sekretariátu. V tomto povolání Chiesa postupoval, až dosáhl hodnosti substituta (zástupce) státního tajemníka. Dne 16. prosince 1907 byl zvolen za arcibiskupa bolognského.

Novou volbu provázejí jásotem zvláště katolíci bolognští. Věru nejkrásnější vysvědčení pro horlivého arcipastýře — manifestační projev lásky svěšeného stáde, které opravdovou snahu svého otce dobře z blízka poznalo!

V těžké době válečné jest katolíku útěchou, že vnitřní záležitosti církve jsou svěřeny z Boží milosti zraku nejbystřejšímu. Na lodi Petrově u-

jal se vrchního řízení muž nejpovolanější, který se nezálečně ani největšího přívalu zpěněných vln. Kymácí se vážně loď té Francie, která hleděla potopiti loď církve. I v pyšném dubovém kmeni ruského carismu, pronásledujícího katolicismus, ozývá se povážlivý praskot. Ale církve za tohoto chaosu spěje pod pevnou rukou vznešeného vládce církevního vsíříc lepším dnům.

Proto ze srdce naplněného jarem nadšením zaznívá k neviditelné nejvyšší hlavě církve, k stupňům trůnu Kristova vroucí naše prosba:

Benedikta Patnáctého, Bože, žehnej, zachovej!

Volné listy.

Český národ a válka.

Zabaveno.

a nejdříve o věci promluvila stojí po boku s námi. Na to nesmí se v Německu zapomenouti. Mnohé odcizení mezi Němci a Slovany bylo patrným v říši, ale ještě větší byl rozpor mezi Němci a Slovany v Rakousku. Právě tak, jako společně prolévána krev omyje chyby minulosti, tak chceme i my v budoucnosti se rozpomenouti na dnešní dny a udržeti mezi oběma kmeny srdečnou důvěru, jež v těchto dnech

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné srovnání kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**✓ která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
✓ za podmínek co neivýhodnějších ✓**

mezi námi povstala, nechť budoucnost přinese cokoli."

Důležité myšlenky projevu tohoto píšeme písmem proloženým, protože týkají se paměti. V dějinách národů zaznamenány jsou na mnohých místech přehmaty a osudná provinění proto, že se násilně umlčovala paměť, která jest strážcem svědomí. Zapomíná rád jednotlivec, a nedostatkem tím strádají i národové. Proto důrazně pravíme: nezapomínati! Přejde čas a dostaví se snad potřeba, kdy všech těch uznání se strany německé budeme se dovolávat jako bezděčných projevů pravdy, jež hlásí se ke slovu v dobách vážných a jež žádá, aby o ní bylo uvažováno a aby dle ní řídili se vedoucí politikové a státníci. Ano, národové slovanští prolévají krev svou zároveň s Němci, vůči nimž a vůči celému světu zdůrazňujeme, že synové českého národa nebijí se za zájmy myšlenky speciálně německé, nýbrž statečně zápasí toliko a jedině za silnou Habsburskou říši, ve které máme svůj domov a ve které usilujeme o svůj přirozený rozvoj a dobré své právo. Projevujeme přání a chováme naději, že vojínové čeští svoji udatnost zachovají až do konce a že pak zazáří plným jasnem pravda, jak rakouští generálové v dobách kritických na českého vojáka mohli spoléhati. — Sluší dodat, že sama vídeňská křesť. sociální „Reichspost“ zaspává nyní věrnost a udatnost českých vojinů nadšenou pochvalou.

Pohroma Francie. Nepřejeme neštěstí žádnému národu a tedy ani Francouzům, ale spatřujeme v nich poučný doklad, v jaké smutné konce dospěje národ, jenž stal se loutkou hesel, jejichž nebezpečnost sousední národ německý usilovně od sebe odvrací a jejichž jedovatě opojné vůně nechce se nadýchat. Národové zajisté žijí ideami a myšlenkami, které hnětou buď živý chléb vzrůstu a pozeňání, nebo příjemnou a trvalou narkosou rozleptávají veškeré jejich ústrojenství. Francie po porážce r. 1870 měla zajisté nejživnější důvod, aby bedlivě zkoumala své chyby a nedostatky, Francie mohla velmi dobře rozpoznat, co jest jí ku prospěchu a co jest jí na škodu, ale nedovedla toho. A co jest nejsmutnějšího, ve Francii nebylo ani jednoho člověka, který by s vážností proroka a autoritou vůdce zakřikl rodáky, že cesta, po které se zaslepeně ženou, ústí do propasti. Původně začalo se s hesly, která vyskákala z hlav encyklopedistů, a s myšlenkami, kterými duševně žila „velká revoluce“, a potom, když státní a společenská soustava došla jakého takého ustálení, jedovatě prvky ideí Rousseauových a Voltairových nejen nevypřchaly, ale ve zjemnělých formách pěstovaly se i literálně. Odtud materialistický ateismus vyvíjel se v životní názor, jehož hlavními značkami jsou rozkošnictví, povrchnost a lehkomyšlnost ke všem velikým pravdám a zásadám a odtud veliký nedostatek silné mravní vůle. Francouzové prospívají ve vědě, mají dokonalé zbraně, vynalezli torpédo, podmořský člun, dali rozmach vzduchoplavbě, ale tam kde běží o životní kázeň a pevnou vůli, projevují se politování hodnými slabostmi. Francouz nestará se, zda vtipem a posměchem zboří, co milionům lidí jest smyslem života, jen když vyhoví okamžitému nápadu a touze po duchaplnosti. Francouz jest pln velikých slov a frází, dovede hovořiti i o vážných životních pravdách, ale v praxi se jimi nespravuje, jest motýlem, jenž žije ze dne na den, sem a tam volně poletuje, ssaje s vonných květů šťávu, ale při prudším závanu větrů jest smeten k zemi. U žádného národa nelze tak určitě stopovati účinky revolučních a ateismem zabarvených zásad, jako ve Francii. Všechna ta francouzská prcha-

vost, kolísavost a lehkomyšlnost jest zřejma každému pozorovateli, jenž přemýšlel o sociálním a politickém životě národa, jenž se svým nadáním spojuje též mnoho nedostatkův a mravních chorob.

Vzpomeňme si také, že důležité ministerstvo vojenských věcí ve Francii na úžas všech rozumných lidí svěřováno bylo laikům, kteří o odboru svém neměli ani ponětí a kteří byli buď směšnými figuranty, nebo obtížnou překážkou, a máme opětně doklad, že svoboda a francouz. lidovost byla vlastně bezhlavostí. Svoboda a demokr., které „ve veliké revoluci“ se projevovaly velikými činy a zhoubnými krvavými zločiny, proměnily se v nynější Francii v nástroj národní sebevraždy. Hledíme-li k zásadě, že dějiny jsou osvětlenou zkušeností a školou budoucnosti, dovedeme také náležitě oceniti všechny pokrokové lidi naše, kteří chodili pro rozum do Francie a kteří duchem nynější dekadentní společnosti francouzské snažili se prosytili život český a vtisknouti mu povahu a cíle, které neznamenalí než zhoubu a rozklad. Či nejsme podobni Francouzům již v tom, že ve vůdčí úlohy vetřeli se v národě našem soběti mluvkové, u nichž zvůcná hesla stala se jen pláštěm prospěchářské vypočítavosti? Nebo možno naši demokracii po nejedné stránce nazvati jinak, než chvástokracií? A nerozhodala již francouzská skepse, českými papoušky do naší vlasti přesažená, ony mravní a náboženské základy, na nichž budovali svůj život naši slavní předkové a v jejichž vědomí záležel pravá důstojnost a velikost člověka? Jestliže jest pravda, že lidstvo jest myslitel, který se stále učí, pak neméně jest pravda, aby se učil i náš národ z událostí, které jsou důsledky určitých příčin a částmi obecného postupu.

Zvláštní znamení. Válka způsobila, že dohled na tištěné a mluvené slovo jest přinejmenší nežli před tím. Bdí se nad tiskem, aby neprozrazoval pohybů vojsk a nepřinášel myšlenek, které by jakýmkoli způsobem rozrušovaly mysl obyvatelstva a podlamovaly odvahu vojáků, ubírajících se na pole bitevní. Řekneme zkrátka, že dnes myslí toliko vůdcové a jejich plánem že musí sloužiti celé státní těleso. Chápeme všechna přísná opatření, která obmezují svobodu, v konstitučním státě jindy obvyklou, a která mají veliký cíl na zřeteli, vítězství našich zbraní. Schvalujeme tedy i cenzuru, jež brání velikým projevům, rozrušujícím společnost, neboť armáda musí míti hlavní oporu v klidném a jistém působení správního aparátu.

Zabaveno.

Zabaveno.

Ústava. Ve válečné době této nejednomu pozorovateli zajisté vytanula na mysl otázka, která forma státní jest nejvhodnější, a nebude tedy od místa, jestliže několika poznámkami o věci se zmíníme. Nelze popírati, že v mystich evropského obecnstva jeví se značný proud pro republiky, a nepochybí nadšenců, jimž republikánská státní forma jest neměnitelnou pravdou, ale theorie i praxe dosvědčují, že otázka musí se řešiti jen podmínečně. Jedno a totéž zřízení nehodí se zajisté pro všechny země a národy. Bylo by bláhomluva, kdyby chtěl někdo určitý šat nebo jistý způsob života odporučovati pro všechny lidi a kraje. Ústavy možno nazvati politickým krojem toho, kterého národa, neboť jako jednotlivci, tak i národové co do vzdělanosti, povahy a potřeb velmi se od sebe liší. Ústava, která jednomu národu prospívá, jinému státu může nejvíce škoditi. Ve prospěch republiky se říká, že nosič státní moci, totiž lid, v republice všechno lépe zná, než jednotlivý monarcha. Mnoho očí vidí pryč více, než oči dvě. Po zkušenostech, kterých kulturní lidstvo z politických dějin si nashromáždilo, jsou takové důvody již dávno zastaralým brakem a bezvýznamnou veteší. Víme dnes již dobře, že v amerických republikách volí po většině dolar, a co užitečného a účelného v republikách těch se pořizuje, nevychází z popudu obecného nosiče státní moci, z lidu, totiž, nýbrž z rozmyslu předních státníků a politiků. Tvzení pak, že mnoho očí více vidí, než dvě, hodí se snad pro okolnosti, kde běží o patření na věci hmotné, nikoli však pro počiny státních a politických zařízení, kde s prospěchem mohou se uplatniti zase jen důmysl a rozhled vynikajících jednotlivců. Naopak jsme toho svědky, že republiky tím více strádají, čím větší jest vliv lidových vrstev na důležité státní otázky, zákon a správní opatření.

Důkazem toho, jak mnoho očí bystře vidí, jsou ukázky z nedávných voleb v republice francouzské, když běželo o tříletou vojenskou službu. Ačkoli za evropského napětí šlo o obranu země, přece vyskytlo se množství lidí, kteří měli více na zřeteli své vášně, než důležitý národní a státní zájem. Jest zajisté ve Francii dnes dosti hlav, které v rozháranosti své vlastní touží po vládě rozhodného panovníka. Ostatně v republice francouzské není nosičem státní moci lid, nýbrž mocní kapitalisté, kteří zlatem svým zájmů podržují voliče, poslance a ministry, jinými slovy ve Francii rozhoduje oligarchie, která v dějinách vůbec má nejsmutnější pověst a jméno. Řekneme zkrátka: povaze francouzského lidu státní forma republikánská nesvědčí. Jako po vřavách a rozkladu „veliké revoluce“ přišel Napoleon, tak po zjevné státní marnosti nynější pro Francii bylo by požehnáním, kdyby se umoudřila a nastolila na trůn svých bývalých králů moudrého a silného panovníka.

V těch republikách, kde dosahuje se účelu státního, jímž jest záruka práva, svornost a pořádek mezi občany, nejpevněji zásluha o tyto prospěchy má rozsáhlý předsední se svými rádci, což děje se podobným způsobem i v konstituční monarchii, kde nerozhoduje panovník sám, nýbrž po úradě s moudrymi rádci, kteří zase musí se ohlídati na lidové zastupitelstvo.

Nejvyšší moc, spojená v jedné osobě, dává vládě jednotnost, rychlost rozhodnutí, sílu a důraznost provedení, což důležitosti jest zejména v dobách kritických, na příklad v čas války. Republika naproti tomu bývá zmítána vášnivým bojem stran, její velké podniky bývají zdržovány, protože rychlé rozhodnutí pro leckteré úmysly bývá nemožno. Pravda, že veliká moc uložená v ruce jedné osoby, která jsouc člověkem, podrobena jest vždy slabostem, může se zvrhnouti ve vládu choutek a zvůle jak panovníka, tak jeho miláčka, ale to přitáhá se může jen tam, kde panovník vládne absolutně. Za nedostatků lidového zastupitelstva v monarchii absolutní provádí svou libovůli úřednictvo, a odtud rodí se v zemi takové násilí vůči poddaným a porušení, která ohrožují základy státu a která překážejí plnému rozvoji všech mravních a hmotných sil.

Opakující hlavní myšlenky, tvrdíme, že republika není neměnným článkem politické víry, a že forma státní musí býti volena dle povahy a potřeb národů. Uplatňování každého mínění v republikách spojeno jest se škodami a bolestnými nezdary, a velice demokratická svoboda proměňuje se často v nevůli, jež bývá počátkem konců. Pro větší států, zejména kde několik národů spojeno jest v celek, nejvhodnější státní formou jest konstituční monarchie, v níž panovníci se stále nestědají a v níž důležito starati se o to, aby následník trůnu bez stranných vlivů byl záhy pro panovnícké úkoly moudře vychováván tak, aby blaho, spravedlnost a právo ke všem byly vůdčí hvězdou jeho vládařské činnosti.

Dokonalé opravy a pozlascování
oltářů, kazatelen, soch atd.
 provádí
Jos. Řehna, dč. A. Ontl,
 odborné pozlascování a polychromie
 v Kutné Hoře, Havl. nám. 155.
Umělá polychromie
soch a křížov. cest.
 Návrhy a rozpočty zdarma.
 Na základě kříže náhrobní, nástěnné a všeho druhu
 rámce a obrázky. Založeno v r. 1868.

Průběh války.

Dne 3. září stíleli Rusové na opevnění, zřízená v širokém okruhu kolem Lvova. Aby bylo uhlášeno nechráněné město před bombardováním, vojsko naše vykládlo Lvov v plném pořádku. Došlo jenom k nepatrným potyčkám předních stráží. Vojskům operacím našim tím nebylo ublíženo, protože již dávno před tím se pomýšlelo na opuštění Lvova z příčin širokého plánu strategického. Armáda Danklova ocitla se v novém boji: jeden ruský útok byl odražen velice krvavě. Naši zajali při tom 600 Rusů.

Dne 9. zahájena nová velká bitva u Lvova naší ofenzivou. Ve dnech odpočinku byly učiněny významné přípravy všeho druhu, tak že bylo možno přikročit k útoku proti hlavním silám ruské linie.

Z obvodu armád Danklovy a Auffenbergovy bylo odesláno do 4. září 11.600 ruských zajatců a hlášeno dalších 7000. V bitvě u Hučvy ukořistili naši 200 děl a mnoho jiného válečného materiálu. Z Berlína toho dne hlášeno, že vítězící generál Hindenburg zajal na 90.000 Rusů.

Dne 4. září sděleno, že naše 3. horská brigáda podnikla útok na Černohorci stojící u Bielece a po několikadenním boji zahala černoorskou přesilu s výšin. Bylo dobyto většího počtu černoorských těžkých děl.

Dne 7. vydalo naše vrchní velitelství tento rozkaz: Jest mi zvláštním potěšením oznámiti, že asi 4000 mužů srbského vojska bylo zajato při pokusu proniknouti východně od Mitrovice do našeho území. Při této příležitosti ukořistilo naše české vojsko na jihu také srbský válečný materiál. Budíž ihned vyhlášeno. Arcivévoda Bedřich, generál pěchoty. — Pak došla zpráva, že zajatých jest na 5000.

Dne 8. sděleno, že u Lvova Rusové strategického úspěchu nezaznamenávají. V Haliči opět nastalo nádherné počasí, což přispívá k zotavení mužstva. Přítí události možno plným právem očeká-

kávati s důvěrou. Lze očekávati, že vítězným protútokem naše armáda brzy Rusy z Haliče vypudí.

Dne 10. sděleno, že při tom boji byla zničena celá timocká armáda, čítající skoro 16.000 mužů. Veliká část byla bdělým našim vojskem pobita, část se utopila a veliký díl zajat. Do Srbska nevrátil se z timocké armády nikdo.

Francouzská vláda v ty dni začala již pracovat po svém odjezdu z Paříže v Bordeaux. Němci po dobytí Oivetu zahájili úspěšný pochod na Paříž. Několik francouzských pevností vzdalo se bez boje. Staroslavná Remes vydána Němcům bez boje. Němci v ní ukořistili 20 kádel a množství motorů. Do 4. září armáda Kluckova již harcovala až k Paříži. 5. září veliká síla německého vojska se nacházela již u obci Creil a Senlis, asi 45 km od Paříže. Francouzi k vůli obraně svého města vykáceli částečně Boulognský lesík a pobýli mnoho budov kolem pařížského opevnění. Na pařížských silnicích zřízeny barikády. Dne 8. září Němci stanuli již 20 km před pařížskými pevnostkami. Z Paříže prchaly stále obrovské davy. Jest tam obava před revolucí, poněvadž hladoví 600.000 nezaměstnaných. Také v Lyonu začaly nepokoje. — Západní vojsko německé překročilo Axonu a postupovalo k Marne. Francouzská armáda, která za pomoci čet verdunských odporovala armádě korunního prince německého, byla odražena. Ve francouzském Lotrinsku porážely armády bavorského korunního prince a gener. Heeringa Francouze. Na východě vítězil gen. Hindenburg. Zajal množství Rusů.

Dne 6. Němci postoupili severozápadně od Bruselu mezi Gentem a Antverpami, pevnost Antverpská jest obklíčována, belgické vojsko, které nedaleko Wetterenu udeřilo na Němce, musilo couvnouti před přesilou. — V Marseillu bylo vyloženo 30.000 mužů indického vojska. — Východně od Paříže zuří bitva.

Státní tajemník anglický pro zahraniční záležitosti Edvard Grey, jakož i velvyslanci francouzský a ruský podepsali dne 6. v Paříži toto prohlášení: »Zmocnění příslušně svými vládami, podávají podepsaní toto prohlášení: Vlády velkobrská, francouzská a ruská zavazují se navzájem, že neujednají za nynější války žádný separátní mír. Tři vlády ujednávají úmluvu, že při příštím vyjednávání o mír nebude moci žádná ze spojeneckých mocností klásti podmínky míru, aniž by se dříve nedorozuměla o tom s každým z obou druhých spojenců.«

Dne 5. září z velké francouzské pevnosti Maubeuge padly dvě pevnůstky a spojovací opevnění. Město začalo na několika místech hořeti. 8. září již se pevnost Maubeuge vzdala. Do rukou Němců padlo na 40.000 zajatců (mezi nimi 4 generálové), mnoho děl a jiných válečných potřeb.

Němcům se vzdala i města Lille a Rouen. Nancy a Belfort jsou silně bombardovány. První i druhá obranná linie proti Němcům naprosto zklamaly. Dne 9. sděleno, že východně od Paříže zuří velká bitva.

V těchto chvílích Němci zahájili obšťelování Ostende. Když porazili Belgičany u Melle, přitáhli k samému Gentu, který se jim vzdal bez boje.

Dne 3. spojená vojska trojdohody opustila francouzský přístav Boulogne-sur-Mer (na pobřeží Atlantického oceánu proti Anglii). — Dne 5. sděleno, že anglická vláda vyzvala rakousko-uherské a německé zástupce, aby do 24 hodin opustili Egypt. — Anglický výzvědný křížák »Pathfinder« narazil u Newcastleu na minu a potopil se.

Kulturní jiskry.

Karakteristika papežova. »Tribuna« napsala: »Svaté kolegium zvolilo papeže, který svou diplomatickou zkušeností a svojí biskupskou praxí skýtá bezpečné záruky, že ve velmi těžkých dobách, jež církev protívá, se osvědčí.« »Giornale d'Italia« praví: »Za volbu nového papeže dlužno děkovati především jeho dobrotě. Byl zvolen, aniž by se byl nějak o zvolení přičiňoval. Obě strany ve svatém kolegiu soustředily na něj své hlasy. Není ani nesmířitelný, ani nezářel v opačném smyslu daleko. Jeho zvolení jest dobrým kompromisem.«

Čím jsou lidé učenější, tím méně si rozumějí. Právě to jest výmluvným vysvětlením trvalé lidské křehkosti a slabiny lidských počinů. Přední filosofové potírají se vášnivě jak metafysickými zásadami tak přibíráním dokladů z praktické zkušenosti. I mezi diplomaty jednoho státu rozecházejí se politické názory cestami nejrozumnějšími ve chvílích nejkritičtějších. Přední vojenští odborníci ve Francii právě předešlý měsíc vedli mezi sebou tuhé spory, když jim již německé vojsko přikládalo dyku k samému hrdlu. Mezi umělci planou boje o nové směry tím vášnivěji, čím hrději se tvrdí, že umění pokračuje. Theologové, kteří neuznávají jednotné viditelné autority, svými spory zabředli tak daleko, že šíří obecnou poschybovačnost; čím jsou svobodomyšlní boboslovci učenější, tím více rozmnožují smetky. Z pedagogických učených

hádek zrodil se docela pokrokový návrh, aby dítě se učilo samo a sice tomu, co jeho dušička sama za dobré uzná; tedy zase jakási forma negace. Pozorujeme-li úporný zápas Titanů, vidíme-li, jaké zpousty natropí boje různosměrných zásad, dostavuje se otázka: Není častěji pro pozitivní rozvoj lepší jíti společně za autoritou postívou, která třeba nevyvíká ženiálním ostrovtipem, než dopouštět, aby harcovníci různých směrů kupili zříceniny na zříceniny? Hejna špačků pracují k ochraně svého rodu svorně a účelně, osada malých mravenců jednotným rozvrhem práce a poddajností trvá a množí se. Čím však jsou lidé učenější a bystřejší, tím ne snadnější jest mezi nimi dorozumění, tím více rozptylují a práci jiných ruší. Kdo objeví kouzelnou řeč, kterou by se konečně smluvili všichni k jednotné úspěšné práci?

Millionové armády. Někdo se domnívá, jak obrovskou plochu by potřebovala milionová armáda, i kdyby stál muž vedle muže. Leč pozor, odhad od oka klame důkladně! Vidíme-li při některém sjezdu průvod 10.000 lidí, zasneme, jak jest dlouhý, jaký čas to trvá, než všecky čtyřstupy přejdou! Když však celý obrovský dav shromáždí se na jednom místě — na př. před řečnicí, divíme se znovu, jak z dlouhého řetězce stal se pojednou poměrně skrovný tábor. Kdybychom čtyřstupy řadili netoliko za sebou ale i vedle sebe, hned bychom byli blíž pravdě, jak malá plocha stačí pro umístění obrovského počtu lidí, chtějí-li tito státi těsně druh vedle druhu. Leč počítejme! Tisíc metrů čili kilometr jest vzdáleností nedlouhou. Myslíme-li si čtverec, jehož strany jsou dlouhé jeden kilometr, obsahuje jeho plocha jeden milion čtverečných metrů. Jestliže bychom na každý čtverečný metr postavili jen dva vojáky, vešla by se na celý čtverec armáda dvoumilionová. Tedy plocha, na jaké jest rozložena menší vesnice, by pojala dobře čtvrtinu obyvatelstva celého českého království. Na rozlohu maloměsta by se vešlo téměř všecko české obyvatelstvo. Vidíme-li veliké proudy lidí v Praze na Přikopech nebo na Poříčí, vzpomeneme-li, jak obrovský počet kromě toho hemžení tráví v domech o několika poschodích, tu by se nám zdálo, že všecko občanstvo pražské vtěsnalo by se při generalní prohlídce sotva na třetinu rozlohy veleobce Pražské. Zatím však by se mohli shromáždit na Václavském náměstí. Praha je rozložena (se svými osmi čtvrtěmi) na ploše 3355-2 hektarů, což činí 33-552 čtver. kilometrů. Počítáme-li na každý čtverečný metr dva lidi, vešlo by se na plochu rovnající se rozloze Prahy přes 67 milionů lidí, čili obyvatelstvo celé říše Rakousko-Uherské s obyvatelstvem Bulharska, Belgie a Nizozemí. A nebo: na rozlohu Prahy by se vešli všichni obyvatelé říše Německé s obyvatelstvem dánským. Počítáme-li, že nyní všeho lidstva jest 1600 milionů, vešlo by se všecko na 800 čtverečných kilometrů, k čemuž by stačil jedenáctý díl starého území Černé Hory (před balkánskou válkou). Jinými slovy: všecko lidstvo by se vešlo na menší plochu, než jsou dvě česká okresní hejtmanství, stačila by mu rozloha, zabírající pětadesátý díl plochy českého království. Zkrátka v jediném malém lesku jest daleko více mravenců, než lidí na celém světě. Tedy milionová armáda, kdyby byla rozložena ve čtverci, nezaujala by příliš velikou plochu, i kdyby mezi jednotlivci byly větší prázdné mezery. Něco jiného však, rozestav-li se velká armáda do bitevní čáry. Tu 20 až 30 tisíc vojáků utvoří hned řetězec dlouhý až 20 kilometrů. Čteme-li, že bitevní fronta jest dlouhá až 200 kilometrů, nesmíme hned mluvit o milionech bojujícího mužstva.

Balamucení francouzského lidu za války r. 1870. »Demokratický« intrikán Napoleon III., který se vyšplhal k nejvyšší moci právě pokryteckou starostí o zachování republiky a lidovlády, sliboval veliké vítězství francouzského vojska nad Němci. Němci za deset dní měli již na hranicích 60.000 mužů, kdy ještě armáda francouzská nebyla dostatečně zmobilisována. Válečná vyhláška Napoleonova uveřejněna dne 23. července, ale teprve 2. srpna tři divise francouzské pokusily se o ofenzivu naproti pruskému Saarbruku. Ovšem 2.000 německých vojáků byly snadno s výšín sehnány. Z toho udělalo vrchní velení veliké vítězství, hlásalo se, jak statečně si vedl císař i jeho syn. Prý nadešla odveta za Waterloo, ve třech měsících stane se Prusko pouze zeměpisným pojmem. Tu však 200.000 německých vojáků dne 4. srpna porazilo divise armádního sboru Mac Mahonova. Porazené vojsko couvlo a utrhlo novou porážku u Wörthu dne 6. srpna. Současně byl porazen sbor generála Frossarda. Generál Bazaine, ačkoli byl vzdálen pouze tři hodiny cesty, nepřispěl svému kolegovi na pomoc. Tu právě den po prohrané bitvě u Weissenburgu oznamovala vláda, že se zdá, jako by chtěl nepřítel podniknouti na území francouzském něco, co by Francii poskytlo velikých prospěchů strategických. Dne 7. srpna oznamováno v Paříži ve-

liké vítězství Mac Mahona, kdy tento ohudák ustupoval k Chalonsu. Nastaly veliké výbuchy radosti v celé Paříži. Za několik hodin však již anímala Paříž slavnostní prapory, neboť se dověděla, že byla balamucena. Ministerstvo vnitra na dotazy krčilo rameny a zpěchovalo se vysvětlovati. — Když pak po Jobových zvěstech žádalo občanstvo zbraně, ujišťoval ministr války, že do 12. srpna postaví do pole 150.000 vycvičených bojovníků a do konce měsíce 400.000 ozbrojených, tak že s národní gardou bude mít Francie dva miliony branců. Tak se měly uklidniti zástupy, které již již hrozily revolucí. Také se lhalo, jak Itálie nabízí 100.000 bojovníků. Prý také Rakousko na obranu francouzských zájmů již soustřeďuje vojsko na pruských hranicích. Car ruský docela prý již poslal ke hranicím pruským 300.000 bodáků. Ale lid francouzský přestal brzy důvěřovati velikým klamům, protože tyto byly vymyšleny velice nedůvěrně — zrovna jako v době přetomné.

Z říše spiritismu. Spiritisté tvrdí, že prostřednictvím médií se dochází k hmotným i duševním projevům duchů. Nyní mnichovský lékař Schrenck-Notzing vydal objemné dílo, v němž dokazuje možnost nadpřirozených materializačních zjevů spiritistických, které se dokonce vyznačují živým pohybem a zase mizí tak tajemně, jak se ukázaly. Leč proti této knize vydala dr. med. Mathilda v. Kemnitz úvahu »Moderne Mediumforschung«. Ukazuje, že zjevy uváděné jako důkazy jsou výrobkem podvodu. Na př. hmota z úst vycházející a do úst znovu vtažená byla buď uschována v ústech anebo obratným způsobem přežvykována na čas vpravena do zažívacího ústrojí. Spisovatelka sama dobře pozorovala polykací pohyby media, třebaže se rty nehýbaly. A o tom mediu se tvrdilo, že spí! Proužek papíru se slovem »Miro«, který se objevil za hlavou media jako prý materialisace duchovy činnosti, byl prostě ústřížkem záhlaví týdeníku »le Miroir« (ir bylo zakryto hlavou media), který brzy po odhalení úpravu písma změnil. Mluvílo se o podivuhodné třetí ruce media. Leč aby skutečná ruka media (které mělo spáti!) mohla pracovati, byla třetí ruka napodobena jakousi látkou, kterou možno spolknouti. Jindy třetí ruka, která Schrenckovi šátek odebrala a snažila se i zachytiti nabízenou cigaretu, byla vlastně nohou media. Ukázalo se zjevně, proč Schrenck hlásal, že k vůli zdaření nadpřirozených zjevů jest zapotřebí černě potaženého neosvětleného koutku pro medium o děné černým trikotem, proč bylo ostré červené osvětlení hlediště, proč černou záclonu smělo pouze medium poodhaliti. Na zácloně totiž vyzkoumány po dokončení výstupu dírkou od špendlíků, jimiž byl »materialisovaný« papír s obrázkem přispělen. Jakmile se pohybovala opona, pohyboval se ovšem i obrázek jako »živá« materialisace. Červené světlo ovšem bylo velice praktickým prostředkem, aby taje eskamotérské produkce nepostřehly oči přímo. Když však materialisace byla zachycena kinematografickými snímky, učiněnými ve světle magnesiovém, poznala se podvodná manipulace velice jasně. Ačkoli vážným pozorovatelům nebyla poskytnuta příležitost ke kontrole všestranné a důkladné, přece jenom hravě dokázali, že »nadpřirozené« objevy dvou příslušných medií jsou vesměs podvodem.

V době, kdy tolik úskočně jsou napadány zázraky turské, jest věru velice významno, že odporci zázraků skutečných dávají se balamutiti obyčejnými eskamotéry. A tito eskamotéři přece nad to přistupují k svým činům se zcela jinou přípravou, než katolický (často velice prostinký) mrzák, který beze všech umělých prostředků důvěrně svůj osud světuje výhradně moci Boží. Naši protivníci nechť již uznávají katolických důkazů o nadpřirozenosti, ale na druhé straně jsoucností nadpřirozených zjevů dokazují zbrklými hokuspokusy a podvodnou eskamotáží.

Marxistický učenec o křesťanství. Profesor M. Tugan Baranovskij ve dvou petrohradských přednáškách poctivě přiznal veliký prospěch náboženství křesťanského pro lidstvo. Právě, že epikureismus a buddhismus jsou ukončenými názory světovými. Epikureismus jest názor pozitivní a zakládá se na osobních rozkoších. Buddhismus jest negativní, mystický, a považuje lidskou osobnost za přízrak. Oba názory však vedou k smrti: epikureismus proto, že ve skutečném životě jest více útrap než rozkoší, buddhismus proto, že zavrhuje život. Křesťanství zaujímá mezi těmito směry prostřední místo, jest jedním náboženstvím světa a jen ono má jasnou představu o rozdílu dobra a zla. Proto má rozhodnou přednost, hraje vznešenou úlohu v lidské společnosti. Úkol ten pak se nedá srovnati s ničím jiným. Křesťanství vtisklo hlubokou pečeť všem stránkám vzdělanosti. Naše doba spravedlivě se může nazývat křesťansko-individualistickou. Křesťanské pojmání osobnosti se liší od pozitivního tím, že v pozitivismu na předním místě stojí zájem sobecký, vedoucí k boji všech proti všem, křesťanství však pohlíží na osobnost jako na živý zážrak, na vyšší, absolutní hodnotu a proto v popředí staví rovnost osob (lidé jsou syny Božími) a tudíž svobodnou, bratrskou společnost. Proto demokracie a socialismus nemohou

býti založeny na pozitivní, nýbrž pouze na křesťanské idej osobnosti. Socialismus jest spojen s ideálem rovnosti, ale rovnost nemůže býti odvozena ze zkušenosti a rozumu. Ani věda ani logika pojmu toho odvoditi nemohou, nad to estetika jím pohrdá. Odejme-li od socialismu ideu rovnosti (která vědecky nemůže býti podepřena), jako nezbytné podmínky ke skoku z říše nutnosti v říši svobody, socialismus se stává pouze nezbytností, za níž nebojují. Ideál současné kultury jest: sloučení svobody s rovností, individualismu se socialismem a tento ideál spočívá na křesťanských základech, které zavrhuje světový názor pozitivistů. Proto evropský socialismus svými ideami vrací se ke křesťanství. — Tyto zdůvodněné myšlenky Baranovského jsou přísným soudcem demagogů, kteří staví své protikřesťanské rejdy na mátožných fantasiích, na nevědeckých vymyšleninách, dle nichž praktický sociální život širých vrstev se říditi nemůže.

ŠKOLNÍ KNIHY

pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i chlapecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,

jakož i veškeré ostatní

psací a kreslicí potřeby

lze obdržeti ve

Družstevním knihkupectví a nakladatelství

:: v Hradci Králové ::
Adalbertinum.

Za válečného ruchu.

Pařížští soc. demokraté vydali v pátek dne 4. t. m. manifest tohoto znění: »Pařížané! Paříž stojí tváří v tvář nepříteli. Paříž bude tím neméně hrda na svou minulost, Paříž vykoná také v neméně míře svou povinnost. Paříž důvěřuje s chladnou krví svému vojsku, které bude ji chránit, zachová úplný klid, mysl a vytrvalost, jak toho potřebuje. Sociálně demokratická strana obětovavší všecko, co mohla, stojí teď úplně na straně vlády republiky. Socialistická federace Seiny konati bude dále svou povinnost a žádá své stoupence, všecko dělnické obyvatelstvo, aby pracovalo pro vlast všemi silami. Gustav Hervé vyslovuje v listě Guerre sociale plnou spokojenost s tím, že vláda odjela do Bordeaux. Na adresu generála Gallieniho Hervé napsal: »My rádi zasáhli jsme v roce 1792, ježto nás král zradil. Také 4. září 1870, dva dny po Sedanu, jsme vystoupili, ježto císař kapituloval a tehdy nebylo žádné vlády. Dnes, kdy věci jsou zcela jiné, jsme odhodláni nerušit veřejný pokoj.«

Kdo chce míti z války největší křest. Galerie podvodných židovských dodavatelů jest obohacena židovským klerikálem Bedřichem Rothem z Něm. Brodu. Místní »Sázavan« o tom napsal: »Kronika místních týdenních událostí, o něž jinak klesl zájem veřejnosti na nulu vlivem světových válečných dějů, vykazuje v tomto týdnu kromobyčejný případ, kterým vzrušen byl ne snad jen Německý Brod, ne jenom nejbližší okolí, nýbrž, jak komentáře denních listů ukazují, všecek obchodní náš svět. Zatčen byl majitel firmy J. Roth, p. Bedřich Roth, k vůli ošklivé a pro svědomitého člověka nemožné věci, pro falšování potravin, zejména u

vojenských dodávek. S ním zatčen byl i obchodní jednatel jmenované firmy p. Bažant. S p. Rothem utkala se v těchto časech již jednou veřejnost a zejména obecní a politický úřad; kdyžtž ohlášena byla mobilisace, byl p. Roth první, který bez přičiny jal se vyháněti ceny požívatin do nebezpečných výš, a bylo tu třeba energických kroků, aby zapovězené tyto cesty aspoň z části opustil. Již tehdy vzbuzovalo údiv, že p. Roth, člověk velmi bohatý a representant korporací (byltž členem městské rady, okresního zastupitelstva, starostou náboženské obce židovské, starostou obch. gremia), které svůj vliv právě uplatňovaly ve snáhách nesoucích se za zmírnění bídy a nedostatku mobilisací povstálých, blamoval svou činností humanitní akce těchto korporací, ačkoli mnohde a zejména obecní správou byl varován. Rovněž pan Roth, a to ještě nedávno, varován, kdyžtž se proslechlo, že mlýnské jeho výrobky neodpovídají kvalitativně kladeným požadavkům, jenže tehdy to ještě všichni jeho překupníci, až na jednoho, zapřeli. Nyní byl proto zatčen. Vojenská dodávka shledána závadnou a okamžitě nařizeno zatčení majitele firmy, zjištění a zabavení zásob a ještě jiné represalie. Pan Roth, dosud muž zdejší společnosti, bude se zodpovídati za trestní delikt ošklivé povahy a, jak řečeno, pro delikt muže jeho významu nedůstojný. Trestní rozsudek předchází už odsouzení morální: neboť chtíti těžiti z neštěstí a bídy, chtíti množství pozemské statky z hladu vojáků — to není lidské jednání. Pan Roth byl ve čtvrtek od okresního soudu v Něm. Brodě dopraven do Kutné Hory. — Houževnatá, slepá chamtilovost tohoto starosty náboženské obce židovské jest zajisté ostře ilustrována tou okolností, že ve svých nekalých čacchrech Roth neustal ani tehdy, kdy byl stopován a napomínán přátelsky. Žid si myslil, že mu musí projíti všecko, že snad v nejhorším případě všecko zatusuje nějaký úplatek. Leč dokázalo se, že ještě v Čechách nejsou poměry ruské a že státní orgány v době tak nebezpečné stály v případě Rothově na bdělé stráž. Taci Rothové čekali na vypuknutí války ovšem dychtivě a jízlivě se usmívali, když požidovštěli demagogové šířili prohanou lež, že válku vyvolali kněží naši, kteří přece nejsou vojenskými dodavateli.

Zoufalé volání starého intrikána. Pokud byl Clémenceau ministerským předsedou, nadávali ve Francii sami pokrokáři na jeho despotii, úskočnost a sociální nespravedlnost. Clémenceau, opřen jsa o žoky velkokapitalistů, vesele se smál, že ho lid ani nemůže svrhnutí s ministerského křesla. V »demokratické« republice nadávalo se na ničemné skutky intrikánovy obecně — ale Clémenceau s jízlivým úsměvem vládl delší čas. — Nyní tento utlačovatel spravedlnosti napsal v »L'home libre«: »Uděla hodina k jednání. My všichni musíme býti nadšeni rekovnou myslí a nemíti ji jen na rtech. Jsme jisti, že každý Francouz, stařeny, ženy i děti, stanou se vojny.« — Tento odporný chvast zní tím nepříjemněji, že vychází z úst takového vypočítavého sobce. Tedy stařeny a děti mají napravit to, co prohráli dělostřelci. Intrikán může býti ubezpečen, že stařeny a děti zůstanou doma, protože zvláště nyní považují za holou zbytečnost chrániti svými těly francouzské stvůry bezcitných lichvářů. Za to však stařeny a děti brzy sůčtují s bezcharakterními pohlaváry rázu Clémenceauova.

Nové provolání francouzské vlády. Válečné manifesty k národům mají velikou historickou cenu, protože vzhledem k různým politickým a kulturním směrům obyvatelstva dává se v nich úzkostlivý pozor na každé slovo. Tyto manifesty jsou stylisovány tak, aby vystihly ty zájmy, které poddané spojují v jedno těleso; mají svou formou vzbuditi živou ozvěnu v srdcích všech státních občanů a nadšení pro obranu věci společné. — Telegram z 2. září zvěstoval toto nové provolání francouzské vlády: »Francouzi! Po několik týdnů stojí naše chrabrá vojska a nepřátelská armáda proti sobě v úporných bojích. Udatnost našich vojínů zjednala jim na několika místech pozoruhodné úspěchy, avšak postup německých branných sil na severu donutil nás k ústupu. Tato situace přikazuje presidentovi republiky a vládě bolestné rozhodnutí. Aby bděly nad blahem národa, jsou veřejné moci povinny vzdáliti se dočasně z města Paříže. Zatím bude vynikající vrchní velitel francouzské armády, jeho odvaha a nadšení, hájiti hlavní město a jeho vlastenecké obyvatelstvo proti vpádu nepřítelů. Zároveň nutno však pokračovati ve válce v ostatních krajích země. Bez uzavření míru a bez přerušení, bez odkladu a beze slabosti bude trvati dále svatý boj za čest národa a za napravení porušeného práva. Žádná z našich armád není uvedena v nepořádek. Jestliže některé z nich utrpěly velice pozoruhodné porážky, byla mezera neprodleně vyplněna zálohami, a provolání k branným povinníkům zabezpečuje výpomocné prostředky, pokud jde o mužstvo a energii. Klásti odpor a bojovati, tak musí zníti heslo spojeneckých anglických, ruských, belgických a francouzských armád: klásti odpor a bojovati, zatím co Angličané nám pomáhají na moři, aby odřízli spojení na

ších nepřátel se světem. Klásti odpor a bojovati, zatím co Rusové ustavičně postupují ku předu, aby vedli rozhodnou ránu na srdce německé říše. Vládě republiky náleží, aby kladla tento tvrdošíjný odpor. Všude zvednou se Francouzi pro svoji neodvislost. Aby však tomuto strašnému boji byla propůjčena celá jeho síla a celá jeho účinná podpora, jest nezbytno, aby vláda podržela svoji volnost akce. Na žádost vojenského úřadu překládá tudíž vláda nyní své sídlo na místo, kde může zůstat v ustavičném spojení s celou zemí. Vyzývá členy parlamentu, aby se nezdržovali daleko od ní, aby před nepřitelem mohli tvořiti s vládou a svými kolegy svaz národní jednoty. Vláda neopustí Paříž dříve, dokud všemi prostředky, jsoucími v její moci, nezabezpečí obranu města a jeho pevnostního pásu. Ví, že ji není třeba doporučovati obdivuhodnému pařížskému obyvatelstvu klid, odhodlanost a chladnokrevnost. Obyvatelstvo ukazuje každodenně, že jest na výši svých velmi velikých úkolů. Francouzi! Budmež všichni důstojní těchto tragických poměrů! Dobudeme konečně vítězství, dobudeme ho svou neunavnou vůlí, odpo-rem a tvrdošijností. Národ, jenž nechce zaniknouti a národ, jenž, aby žil, neleká se ani útrap a obětí, jest si jist vítězstvím!« Následují podpisy presidenta republiky a všech členů kabinetu.

Není potřebí poukazovati na řadu lží, obsažených v tomto památném manifestě. Kdo jen trochu sleduje nynější události, pozná je lehce sám. Však také při odjezdu ministrů do Bordeaux na několika místech veliké rozjitzné davy žádaly hlučně, aby se jim pověděla pravda. O moderním pokroku, jímž dříve přímo oplývala ústa francouzských vládců, v tomto manifestě ani slova; Francie totiž nyní potřebuje i pomoci katolíků jako soli, ačkoli jim do nedávna tolik pohrdala. Teď najednou novozákoní »jed z Judey« ji neškodí, za to však má dost času přemýšlet, jak se osvědčila Judea starozákoní a talmudistická. Vláda francouzská má také řídkou příležitost k počítání, čím do vinku mobilisace přispěla konfiskace církevního majetku. Co republika získala čistého, prasklo za čtyři válečné dni. A teď, kdy potřebuje ozbrojená moc francouzská miliardy, není co konfiskovati. Co bylo možno uloupiti, již jest ztráveno — a nové miliardové dluhy dopadnou celou tíží na záda poplatníků, kteří se domnívali, že konfiskací zbohatnou.

O stanovisku našich pp. dopisovatelů k protikněžským štvanicím píše nám jiný kněz v podstatě toto: Spolubratři z venkovských obcí, s kterými mluvil, dost byli překvapeni obrannými pokyny, poněvadž v jejich kolaturách taková podkopná činnost není známa. Tudíž jistě se týkají žaloby na štvání hlavně měst velice průmyslových, kde jest živlů radikálních vždycky dost. Nutno tedy, aby si kněží počínali od případu k případu dle místní situace. Vysvětlení věřícím může býti v jednotlivých zvláštních případech účinné, ale bylo by povážlivé všeobecně takové štvání s kazatelnou vyvracet, protože v místech pokojnějších by to mohlo vyvolati účinky opačné, protože štváči se chytají každé příležitosti k překrucování kněžských slov. Fanatikové pracují tajně a velice chytře. Dovedli by také říci: »Proč i v obci zcela pokojné farář pojednou se brání? Není to podezřelý?« V době, kdy o samé válce nutno mluvit s největší opatrností, nemohl by kněz pověděti všechno tak zřetelně jako v době míru, tak že by obrana byla velice kusá. Kde se takové štvání zjišťuje, tam by se nejlépe odporučovalo důkladně zjištění určitý případ a ihned podati žalobu na kompetentní místo. Tak by se zarazilo štvání u samého pramene. Takové zakročení by také pro klid v obyvatelstvu více znamenalo než jen ústní vysvětlování. Kdo obviňuje s úmyslem štvavým kněžstvo, že vyvolalo válku, nechť jenom neváhá vyložití své důvody před úředním tribunálem anebo ať nese příslušné následky!

Tolik asi náš p. dopisovatel. I my souhlasíme, že jest potřebí, aby se kněz řídil dle místních poměrů. Sami jsme poznamenali, jak jest potřebí šetřiti úzkostlivé opatrnosti i při vysvětlování příčin války. Jakmile ta slova byla otištěna, hned jsme četli v pokrokařském tisku, že byl jeden moravský kněz udán pro vysvětlení o válce a sice s tím doložením, že prý jeho slova způsobila v posluchačstvu pohoršení. Ovšem každý uhadne, v kom asi vzniklo pohoršení nejspíše, známe-li prohnatost pokrokařských denunciantů.

Soc. dem. poslanec polský Daszyński vydal provolání k haličskému dělnictvu, aby vstupovalo do polských legií.

Kostelní práce

poslavočeské a německé jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuvyřízení, opravy a obnovení štítů atd. odborně, levně, a největší pečlivostí a slobou provádí

Josef Mikulec,

odborný záved poslavočeský
v Hradci Králové.

Církevní věstník.

Bohoslužby. V neděli o 10. hod. Jeho Excel. nejd. biskup dr. Josef Doubrava sloužil za četné asistence pontifikální mši sv. na poděkování Bohu za zvolení nového Sv. otce. Přítomni byli mimo duchovenstvo zástupcové důstojnictva, úřadů a škol. — Za přítomnosti těchto reprezentantů sloužil 10. t. m. vsdp. gener. vikář dr. J. Soukup pontifikální requiem za zvěčnělou císařovnu Alžbětu.

Osobní. Jeho Excel. nejd. biskup odjel ve středu ráno z Chrastí do Karlových Varů. — Na vlastní žádost vdp. kvardián P. Accursius Košťál byl k radosti zdejšího kléru přeložen do diecése naší a to do Turnova. Vítáme ho srdečně!

Zprávy diecésní. Ustanovení jsou pp.: Josef Josef Šmejkal, farář v Babicích, za děkana do Vysokého Mýta, Fr. Bělek, kaplan, za administrátora v Lanškrouně, P. Fr. Pold, S. J., ustanoven superiorem v Hradci Králové. Václav Paukert, katecheta v Hořicích, za katechetu dívčí školy v Litomyšli, Josef Ježek, katecheta v Náchodě, za katechetu do Hořic, Viktor Bibus, koop. v Starém Místě, za kaplana do Č. Verneřovic, Fr. Brýdl, administrátor ve Vys. Mýtě, za kaplana do Chrudimi, Ant. Tvrdík, koop. v Libštátě, za kaplana do České Bělé, Bohumil May, koop. ve Zruči za koop. do Německé Rybné, Josef Durek, fundatista ve Vilémově, za koop. do Čestmá, Josef Vomočil, kaplan na Veliši, za kaplana do Morašic, Václav Buřil, kaplan v Dobrušce, za kaplana do Meziříče, Karel Vařata, vikarista katedr. chrámu, za kaplana do Veliše. — Neomysté: Václav Michálek za vikaristu katedrálního chrámu v Hradci Králové, Fr. Rotkovský za kaplana do Zdoňova, Karel Wiesner za koop. do Libštátu, Fr. Týl za kaplana do Krásné Hory, Jan Peschke za kaplana do Králík, František Fiedler za kaplana do Žiželic, Jan Černý za kaplana do Golčova Jeníkova, Alois Žďárský za kaplana do Lomnice, Gustav Holenda za koop. do Bělé u Pílovice. — V Pánu zesnul: Dr. Josef Mrštík (V Vln.), rytíř řádu Františka Josefa I., konsist. rada, b. vikář atd., infulovaný probošt v Poděbradech, zemřel 4. září 1914 (narozen r. 1854, vysv. r. 1876). — Uprázdnila se fara v Babicích, patron. nábož. matice, od 1. září, proboštsví v Lázních Poděbradech, k němuž prezentuje Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo, od 10. září 1914.

Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým laikům doporučujeme co nejlépe

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteřá jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Zprávy místní a z kraje.

Ranění v Hradci Králové. Ten živý, hlučný náš Hradec jako by se záplna proměnil, jinou tvářnost na se vzal. Přicházejí ranění bratři naši, kteří bránili hrdinně práva říše naší, aby zde mezi námi hojili své rány. — Nádražím královéhradeckým projíždějí vlaky s raněnými směrem k Josefově a Liberci a vždy část raněných (ponejvíce příslušníků 18. pluku zdejšího) zůstane zde. Tento čtvrtek přijel sem vlak se 300 raněných, kteří byli z nádraží převezeni do zdejší rezervní vojenské nemocnice. Na nádraží shromáždilo se členstvo »Červeného kříže« spolu s p. míst. radou Smutným a p. starostou dr. Ulrichem v čele. Po přjezdu podáno vojnám osvěžení a pak povozy dopravování byli ranění do nemocnice hustým špalírem obecního, které zdravilo vracející se vojny, pátrajíc při tom úzkostně, zda užijí tvář svých miláčků, bratra, otce, manžela. Zdravotní stav raněných jest ucházející, takže většina z nich opět nabude úplného zdraví. Ovšem někteří jsou vážně nemocní, takže potřebují velké péče pp. lékařů, jichž snažení zajisté se podaří, aby ranění mohli ve zdraví k rodinám svým v čase vhodnějším se vrátiti. Jeden raněný zemřel následkem onemocnění, které nebylo přivoděno zevnějším zraněním. Je to Vinocenc Václavíček, rodem z Lipy, okres Rychbony n. Kn., 23 roků stár, jenž druhý rok sloužil na vojně. Dne 27.

srpna u Zámose byl raněn do pravé ruky a přijel sem do Hradce s prvním transportem raněných. Radoval se z návštěvy matičky své a jen si stěžoval na bolesti vnitřní. Nikdo však netušil, že zákeřná smrt hrdá na kořenu jeho života. V sobotu nemoc propukla a v úterý 8. září zemřel, smířiv se s Bohem, přijav sv. svátosti z rukou c. a k. voj. kuráta dp. Stanislava Kordule, který též zesnulého pohřbil. Pohřeb velice dojemný konán dne 10. září o 7. hod. ranní. Zúčastnilo se přibuzenstvo zesnulého, zástupci důstojnictva v čele s p. podplukovníkem Driancourtem. — Dne 6. září byla voj. nemocnice svědkem dojemného výjevu. Vojín 27. pluku dělostřelecké slavně sňatek se svou nevěstou, aby zároveň dítě jeho mohlo býti legitimováno, kdyby mu nebylo dopřáno vrátiti se domů ku své nevěstě. Sňatek byl vykonán dle obvyklé formy s dispensemi od ohlášek. Ženich se jmenoval Fridolm Hellmich ze Schelten u Litoměřic, nevěsta Anna Springrová z Č. Lipy. Snoubence oddal vojenský kurát dp. Stan. Kordule. Za svědky byli pp. poručík Jar. Veselský, c. k. profesor z Pardubic a Václ. Podrazil, c. k. lékárník z Konobice ve Štýrsku. Přítě podáme seznam raněných ve zdejší nemocnici královéhradecké.

Poděkování. První ranění, kteří přišli prvním transportem dne 1. září, děkují za vlídné přijetí, kterého se jim dostalo na nádraží hradeckém. Zvláštními díky zavazánými se cítí Jeho Excelenci nejd. biskupu královéhradeckému za jeho návštěvu, za vlídná a laskavá slova útěchy, jimiž Jeho Exc. hluboko vepsal se v mysl všech nás. Současně děkujeme i za občerstvení nám poslané a vroucně voláme: Jeho Excelenci zaplat' vše Pán Bůh! Těšíme se opět na brzkou návštěvu. Současně díky vzdáváme P. T. pánům a dámám odboru Červeného kříže a ze srdce vroucně voláme: Zaplat' Pán Bůh! — První ranění ze dne 1. září 1914.

Transporty z bojiště. Ve svátek dne 8. přibýlo do Hradce 28 raněných, ve středu 14. Nyní hostí naše město asi 890 pacientů, mezi nimiž jest na 720 raněných vojnů. Pan Karel Richter, majitel pohřebního ústavu a kadet v záloze, který se na bojišti haličském skvěle svou srdatostí vyznamenal, zaplatil svou neohroženost zraněním na noze. Nachází se nyní na cestě do Hradce. Jeden zdejší ošetřovaný vojin byl raněn zvláštním způsobem. Kulka z pušky narazila na nůž, v kapse uschovaný, rozdrtila jej na padrť a vrazila do tobolky, kdež zpřehýbala několik drobných mincí. Od stěpin nože však byl vojin zraněn na pánvi. Jinému vojnovi vletla kulka do tváře, projela jazykem a porouchala protější kost. Bolest při zduření jazyka byla ovšem veliká, ale nyní se daří zraněnému již lépe, tak že se uzdraví. Jiným dvěma uraženy ruskými střelami brady. Celkem však většina jest raněna lehce. Jelikož se čekají nové oddíly raněných, budou dovezeny tlupy lehce zraněných z Hradce do N. Bydžova, Hořic a Nechanic, jiným dovoleno bude vrátiti se do vlastních domácností k domácímu ošetření. Do některých i větších měst nemožno raněné dopravit proto, že tam schází lékařská pomoc. Jelikož Hradec jest připraven na úpravu 2000 lůžek, činí se v našem městě pro ošetření raněných dosti mnoho. V neděli a ve svátek proudilo do Hradce veliké množství lidu z okolních obcí k shledání se zraněnými přáteli a známými. U kasárenských dvorů a vojenské nemocnice celé zástupy rozmlouvaly s našimi bojovníky.

Dary. Jeho Excel. nejd. biskup Th. Dr. Josef Doubrava ráčil zaslati zdejšímu ústavu hluchoněmých dar 400 K, jež věnovali ve prospěch Rudolína spanilomyslní snoubenci p. dr. Jan Klazar a sl. Erika Lendecková u příležitosti svého sňatku, požehnaného v kapli biskupské dne 26. srpna t. r. — Důst. farní úřad v Nových Hradech u Vys. Mýta zaslal od nejmenované osobnosti 50 K jako obět' s prosbou o modlitbu za šťastný návrat vojína z války. Ředitelství ústavu, přijímajíc vděčně dar, tyto. vzdává Jeho Excelenci a veleváženým novomanželům nejuctivější díky za přízeň ústavu našemu opětně projevenou, nejmenovaného pak dárce s vřelými díky ujišťuje, že za šťastný návrat vojinův modlitby vysílají k Bohu neustane. »Zaplat' Bůh!«

Různé. Vlasatice objevila se i včera večer na severním nebi. Oku neozbrojenému dalekohledem nebyla ovšem patrna. Ale již obyčejné divadelní kukátko objevilo menší kometu, matně světloukující. Zář měsíční ovšem značně zastřela světlo komety. — Dlouho čekáný déšť konečně počal svažovati zcela vypráhlou půdu dnes kolem druhé hodiny po půlnoci. Potrval až k ránu a pak po malé přestávce začal znovu. — Události válečné již zaznamenávají také silnou ozvěnu v mládeži, která na hradbách malými praporky »provádí signály«, pochoduje, útočí atd. — Za nynějších mimořádných poměrů pomýšlí se na umístění části tříd gymnasiálních v Borromaeu a reálních ve starém Rudolfinu. Poněvadž tedy školní rok na středních školách přece bude zahájen, připomenouti dlužno, že jest i rodičům zvýšiti pozornost o zdravotní stav synků. Kdyby došlo k návalu nemocných, není vyloučena možnost epidemie. Náprava by se dostavila pozdě, až by při eventuelním uzavření některých tříd studující roznášeli zárodky epidemické nemoci po okolních obcích. — Do kasáren dodávají se soc. dem. »Plameny« (snad ubožákům pro vřehojivou úlevu?) pokoutně pomocí motouzu. Je-li dodávání toho listu úředně dovoleno, pak se přece »Plameny« mohou dodávati otevřeně jako jiné listy. — Včera vznikl v Pileticích požár. Prý tam shořela sušárna.

K projektu izolálního pavilónu. Pavilón pro onemocnění epidemickou chorobou měl se stavěti nákla-

dem obce. Tento týden přišla otázka ta na plný přetřes, ale nebyla definitivně rozluštěna. Lékaři řekli, že by bylo pro přítomnou dobu velice výhodno, kdyby již — pavilon byl hotov. Uvážili-li se však, že by stavba trvala déle a že by pavilon posloužil prakticky teprve tehdy, až by zdívo bylo náležitě suché, jest v době volající po rychlé pomoci nutno přikročit k čmu bezodkladnějšímu. Proto také zahájeno vyjednávání, aby bylo Rudolfinu propůjčeno k ošetřování raněných a jiných pacientů, kteří netrpí infekční chorobou, tak že by dosavadní nemocnice byla uprázdňena pro léčení trpících nemocí epidemickou; operační sál v nemocnici však by sloužil dosavadnímu účelu dále. Ovšem jest otázka, zda by se v operační místnosti mohlo pracovat dále i v tom případě, až by byla celá nemocnice naplněna pacienty stíženými nakažlivou nemocí.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude zápis nových žáků do I. třídy a do vyšších tříd a zkoušky přijímací dne 16. září o 8. hod., zápis dosavadních žáků a zkoušky opravné dne 17. září. Ostatní zprávy vyvěšeny v budově.

Na c. k. reálce v Hradci Králové bude se konati zápis nových žáků do I. třídy i do tříd vyšších (ze škol měšťanských a z jiných ústavů) dne 16. září od 8—9 hod. dopol. — Zkoušky opravné a dodatné provedeny budou dne 17. září dopoledne. — Zápis žáků ve studiích pokračujících bude dne 17. září o 2. hod. odpol. — Potřebné další zprávy dány budou žákům při zápise (žákům přijatým před prázdninami do I. třídy dne 18. září dopoledne.)

Jub. městské dívčí lyceum v Hradci Králové, jež bude míti ve školním roce 1914—15 třídu I., III.—VI., zahájí školní rok dne 18. září. Zápis do I. tř. dne 17. od 8—10, do vyšších tříd dne 16. září od 8—10 hod. Prospekty zdarma.

Dívčí reformní reálné gymnasium v Hradci Králové bude míti ve školním roce 1914—15 třídu I. a III. Zápis do I. třídy dne 17., do III. třídy dne 16. září vždy od 8—10 hod. Školní rok bude zahájen dne 18. září. Prospekty zdarma.

Na městské vyšší škole pro ženská povolání hospodářská v Hradci Králové počne se školní rok dne 18. září. Zápis do I. a II. ročníku dne 16. a 17. září. Prospekty zdarma.

Nedělní klid na stavbě elektrárny v Hradci Králové. Zdá se, že je nyní nějak na spěch (?) se stavbou druhé městské elektrárny na Orlici. Patrně to aspoň z toho, že se na stavbě pracuje pilně nejen ve všední dny, nýbrž i v neděli a ve svátek. Je zajištěno přibližným číselným, jak „dobře“ tento příklad působí na kolem jdoucí obecenstvo. Pokud máme informace, není třeba, aby dokončení elektrárny postupovalo tak překotně. Ostatně jistě je v dnešních dobách ohromné nezaměstnanosti možno opatřit si dostatečný počet pracovních sil, aby nebylo třeba rušit zákonem církevním i státním nařízený nedělní klid.

Probošt poděbradský dr. Josef Mrštík mrtev. Pozdě večer v pátek dne 4. září stihla do Hradce Králové telegrafická zvěst: „Probošt poděbradský dr. Mrštík dnes náhle zemřel. Pohřeb v pondělí.“ Zpráva ta vzbudila u všech přátel a ctitelů p. proboštových úžas a upřímnou účast. Vždyť před nedávnem — ke dni 17. dubna t. r. — blahopřáli jsme mu k šedesátce a rok před tím, koncem února, těšili jsme se z jeho presentace na nejkrásnější beneficium v diecési — na proboštsví poděbradské, na něž byl dnem 1. března 1913 investován. — Zvěčnělý vsdp. probošt dr. Josef Mrštík narodil se v Saueršacku v okrese kraslickém. Studia bohosloví konal v bisk. kněž. semináři českobudějovickém, kdež byl též dne 23. července 1876 od nezapomenutelného biskupa Jana Valeriána Jirsíka na kněze vysvěcen. Jako neomysta ustanoven byl kaplanem v Nové Bystřici, odkud po roce povolán byl za kaplana do Tábora. Po krátké administraci fary ve Velkém Hlasivě vrátil se na kaplanku do Tábora, rovněž i po administraci fary v Hartlíkově. Podrobiv se v roce 1880 zkoušce farního konkursu, žádal v roce následujícím o faru v Klášteře, na niž byl také v červnu 1881 presentován. Chtěje za příčinou dalších bohoslovnických studií býti blíže vysokému učení pražskému, žádal o místo katechetské na měšť. škole dívčí na Král. Vinohradech, jehož se mu také roku 1884 dostalo. R. 1887 jmenován byl katechetou na c. k. vyšším gymnasiu v Hradci Králové, odkud povolán byl r. 1892 za profesora pastorálky na bohoslovecký ústav při bisk. kněž. semináři zdejší, na němž působil téměř 10 roků, byv r. 1901 presentován na arciděkanství chrudimské. Zvěčnělý zastával po 10 let úřad examinátora prosynodálního a examinátora pro zkoušky katechetské na školy měšťanské i střední. Od r. 1905 byl vikářem okresu chrudimského. Mimo to, co dobrého vykonal v úřadech mu svěřených na vysokou zásluhu jest mu přičísti nejen dlouhou řadu vědeckých prací z oboru bohosloví, církevních a školních zákonů v časopisech odborných uveřejněných, nýbrž zvláštního uznání zasluhuje jeho výtečná činnost, již jako předseda diecéšní Jednoty Cyrillské rozvinul na zvelebení církevního zpěvu a hudby chrámové v duchu přísně církevním se znalostí odbornou a obětavostí nemalou. Dvacet šest sjezdů cyrilských exercicií v dělné Jednotě jeho horlivé agilnosti. Pracoval též dlouhý čas ve výboru Politického družstva tiskového. — Poctivá a záslužná činnost p. probošta nezástala ovšem bez uznání jak se strany církevní tak státní. Častá pochvalná uznání, jmenování bisk. notářem, bisk. kons. radou, asesorem církevního soudu, censorem, komisařem ordinariátu všech ústavů školních v Chrudimě a domě řeholních Sester III. řádu sv. Prantlů.

vyznamenání zlatým záslužným křížem „Pro Ecclesia et Pontifice“ jsou výmluvným svědectvím toho, jakému uznání těšil se od svého vrchního pastýře. Se strany světské dostalo se mu uznání a důvěry povoláním za člena do okresní školní rady, obecního zastupitelstva a chudinských ústavů král. věn. města Chrudimě a nejvyšším udělením rytířského kříže řádu císaře Františka Josefa I. Cyrillská Jednota diecéšní uctila památku zesnulého svého předsedy zvláštní schůzí dne 5. září konanou, na níž po projevu úcty památce zvěčnělého usneseno věnovati místo věnce 30 K na Červený kříž a spolky pomocné. — Pohřeb v Pánu zesnulého byl impozantním osvědčením, jaké úctě, oblibě a lásce u kléru i laiků zvěčnělý pro milou svou veselou povahu, dobrotu srdce a vynikající vlastnosti všeobecně se těšil. Přes nepřítomnost spojení vlakové přispěchalo přes 40 duchovních společníků, zástupcové všeobecné Jednoty Cyrillské vsdp. Msgr. Ant. Wunsch a Václav Müller, kanovníci kdl. kapitoly vyšehradské, prof. dr. Dobroslav Orel, zástupcové Politického tiskového družstva z Hradce Králové, kan. dr. Fr. Reyl a Msgr. dr. Fr. Šulc, četná deputace městské rady chrudimské s p. starostou dr. Wagnerem a dvor. radou z Rebensteigru, veškeré úřady okresu poděbradského účastí svou uctily památku v Pánu zesnulého. Vys. důst. p. generální vikář a kapitolní děkan dr. J. Soukup vykonal obřady pohřební vsdp. Msgr. dr. Šulc, čest. kanovník a profesor bohosloví, věnoval v proboštském chrámu Páně pohrobni vzpomínku. Na krásném hřbitově poděbradském k tělu odpočinku uložena byla tělesná schránka vdp. probošta. Duše jeho, jak pevně doufáme, velebí Hospodina mezi sbory svatými na nebeském Sionu tím vznešeným zpěvem, jehož nadšeným pěstitel, horlivým šířitelem a neunavným, obětavým podporovatelem po celý život svůj zvěčnělý p. probošt byl. Čest budiž jeho památce a rozkvět jeho odkazu! R. i. p.!

Rychnovsko. (Svěcení mariánské sochy v Solnici.) V neděli na svátek Jména Panny Marie koná se v Solnici svěcení renovované mariánské sochy na náměstí, již před 200 lety z vděčnosti a ku cti Marie Panny, pomocnice křesťanů, dala zříditi zdejší město. Slavnost konati se bude následujícím pořadem: O půl 10. hod. dop. uvítání procesí z okolních farností. O 10. hod. prosebný průvod z kostela na náměstí k soše, kdež slavnostní jubilejní kázání z nevšední ochoty prosloví Jeho prelátská Milost, vysocedůst. p. Msgr. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové. O 11. hod. svěcení sochy býv. zasloužilým kaplanem zdejší, vsdp. vikářem Frant. Tomíčkem z Vel. Oufima, který také polní mši sv. sloužití bude. Po té návrat do chrámu Páně, kdež bude uděleno sv. požehnání. Dle došlých přihlášek bude celé okolí bráti podílu na této řídké a pro zdejší farnost tak významné slavnosti.

Studánka u Dobrušky. Velikou pocítili radost strážcové památné svatyně studánecké vsdp. vikář a děkan Jos. Domašinský z Dobrušky a Msgr. Pavel Rozínek ze Skalky, když viděli na svátek Narození Panny Marie veliké zástupy ctitelů mariánských, kteří připutovali sem, aby vzdali hold Marii, pomocnici křesťanů, a vyprosili si hojných milostí pro sebe a své drahé bojující bratry. Studánka tak ohromných mas lidu dosud neviděla. Kolem 10. hod. dopol. připutovala procesí z Lukavice, Skuhrova, Solnice Dobrého, Opočna, jsouce vedena duchovními správci. Vsdp. Msgr. Rozínek vřele všechny uvítal a uvedl poutníky před kapličku, kdež zřízena kazatelna, na kterou o půl 11. hodině vystoupil vsdp. vikář Domašinský a nadšeně mluvil o úctě Panny Marie. Populární kázání jež bylo trefně propleteno příklady z dějin, zanechalo hluboký dojem ve vděčném posluchačstvu. Po kázání celebrowal vsdp. vikář Domašinský, jehož nevšední obětavosti všichni se obdivovali, slavnou mši sv. za asistence 7 duchovních. Při mši sv. přednesl pěvecký sbor ze Skalky za dovedného a osvědčeného řízení velect. p. říd. učitele Smrže ze Skalky jímavé skladby, při kterých v očích zbožných věřících mnohá slza vytryskla. Odpoledne konána pobožnost křížové cesty; ku 3. hodině přišlo ohromné procesí z Dobrušky s místním duchovenstvem. Odpolední kázání proslovil kaplan-kurát vlp. Machač z Bíl. Oujezda. Ličil Marii jako pomocnici křesťanů a to slovy tak mistrující a tak dojemnými že pláč ozýval se před památnou svatyní. Sv. litanie se pomodlil a sv. požehnání udělil vdp. farář Audrlický z Bíl. Oujezda. Dobrotivý Řáh na mocnou přimluvu Rodičky Boží vyslyší všechny prosby, které zbožní poutníci v posvátném zátíší studáneckém k nebesům vysílali.

Chotoubořsko. Když jsem slyšel od některých štváčů, že při válku chtěli a vyvolali naši kněží, vzpomněl jsem si, že chotěbořský kaplan vlp. Reiniš má právě na válečném poli čtyři bratry. Ten asi se nejvíce namáhal, aby k válce došlo! Známe v našem kraji i jiné kněze, jichž bratři, švakrové a jiní blízcí přibuzní musili táhnouti do války. Na válce tedy kněží získají nejvíce v tom směru, že ze svých chudých kapes musejí podporovati pozůstalé přibuzenstvo. A což teprve ti kněží, kteří musí jíti na válečné pole jako volení kuráti! Jen ať se nikdo nedomnívá, že jsou tam bezpečni před zastřelením. Ti jsou vydáni v šanc daleko více nebezpečí, než vozačstvo anebo zdravotní oddíl. Jakmile se hlásí první ranění, již musí kněz postupovati k bitevní čáře, aby jim poskytl útěchu a pomoc v trýzni. Nejde mi do hlavy, jak lehkověrný lid může hned uvěřiti zlomyslným štváčům, pozoruje-li jen trochu okolností, které vidí každodenně. Kolik katolických soudců, berních úředníků, profesorů anebo důstojníků dá si od kněze odmluviti, aby zli ke zpravě a aby se účastnili nedělních bohoslužeb? Který pokrokový učitel dá si

rozkazovati aspoň od biskupa, aby nechal proticírkevních štvanců? A ejhle, ti lidé, kteří i v ohledu náboženském si činí nároky na největší svobodu, byli by podřízení kněžstvu v záležitostech politických? Jest snad aspoň některý biskup ministrem? Tázal se ministr války vídeňského arcibiskupa, má-li se válka vyhlásiti? Tím méně se tázali pravoslavní Srbové a Rusové, protestantští Němci a volnošlenkářští Francouzi kněžstva katolického, zda se má započít s válkou. Kdyby se byli nespolehli Srbové na ruské fondy a na půjčky velikých milionářů, rázem by bývali krotší. Kdyby Francouzům nebyli zapůjčili nekřesťanští bankéři do války miliardy, nebyli by tito přepadli Německo. A jak dobře víme, státy si u biskupů na válku nevypůjčují, protože na př. jeden francouzský bankéř nekatolický má daleko více, než všechno francouzské kněžstvo dohromady. Troufám však, že demagogové po nezdařeném pomlouvání kněžstva se obrátí hrozně ještě proti kostelníkům. Aspoň ti budou voláni před soudnou stolicí „nespokojeného národa“, proč se dali do války, ač jsou sami staří, chromí, reumatičti takže bojovati nemohou. Představte si takového kostelníka a hrobaře, jak se chová mírně, jak na pohled jsou rádi, dostanou-li šesták při kopulaci anebo při křtinách! A zatím tací zuřiví klerikálové tajně pracovali k tomu, aby se vyvolala válka! Ale doba je k humoru příliš vážná. Proto volám k českému lidu: Zahodte konečně šupiny, které vám dali na oči placení feneslní štváci! Vymaňte se ze zajetí ohlupovatelů českého lidu a myslíte trochu také mozky vlastními! Jest to hanbou osvíceného století, jestliže jest možno ještě v nynějším čase krmiti lid nejodpornějšími lžemi. Hanbou jest pro pokrokářstvo, že v době tak vážné neprohlásí, jak neuvědoměle a otupeně jsou hlavy těch kteří věří divokým vymyšleninám podvodníků feneslních. V době, kdy se mohou úředníci přihlašovati veřejně do řad soc. demokracie, v době, kdy učitelé se chlubí, že vyznávají světový názor protikřesťanský, nikdo ze státníků se nebude ptáti kněžstva, co se má činiti s vojskem. Naopak kněžstvo jest nuceno na vojsko ve všech státech platit zrovna tak jako jiní občané. A jsou-li zcela veřejnými volnošlenkáři docela i hořáti pak jest patrné, jaký má asi kněžstvo vliv na politiku světskou.

Svěcení křížové cesty v Morašicích u Chrudimě. Dne 8. září o svátku Narození Panny Marie odpoledne posvětil vdp. P. Matěj Schreiber, kvardián Kapucinského kláštera v Chrudimi, s povolením nejdůstojnějšího biskupského ordinariátu umělecky obnovenou křížovou cestu v našem farním chrámu Páně. Slavnost ta, co kající pobožnost obětovaná na dobrý úmysl v tomto vážném čase, dobře se vydařila. Mimo vldp. světitele a domácího duchovního zúčastnili se slavnosti vsdp. Alois Broul, děkan v Heřmanově Městci, co správce biskupského vikariátu, a ctihodný pan bohoslovec Kopecký z Mejte, jakož i velké množství věřících. Z farního domu, kdež se nacházely obrazy křížové cesty, vyšel průvod. Každý obraz byl nesen od dvou velkých dívek — družic; před obrazem vždy družice v rukou svícen se svíčkou a pak řada malých družiček, což působilo velmi krásně. Při průvodu byla zpívána píseň „Svatý kříži, Tebe ctíme“. V kostele postavily se družice se svým obrazem k místu, kde měl býti obraz zavěšen. Kázání velmi poučné a pěkné pronesl vldp. kvardián o umučení Pána Ježíše a křížové cestě, o pobožnosti křížové cesty a sv. odpustcích. Po kázání začalo svěcení. Nejprve se vldp. světitel modlil u hlavního oltáře přípravnou modlitbu, pak v lodi chrámové delší modlitby nade všemi obrazy, kteréž družice vyvýšeně držely. Vráť se k hlavnímu oltáři, oznamoval věřícím, že zřizuje řádovým plnomocenstvím sv. křížovou cestu s plnomocnými odpustky v tomto chrámu Páně. Odešel zas do lodi chrámové, kdež se obrazy od prvního zastavení začínajíc již zavěšovaly, a po posvěcení křížku nad rámcem u prvního obrazu byla hned začata od domácího duchovního pobožnost sv. křížové cesty s přípravnou modlitbou a první slokou písně. Vldp. kvardián v svěcení křížků pokračoval a u každého zastavení byla též další pobožnost. Po sv. pobožnosti modlil se vldp. světitel závěrečné modlitby a intonoval chvalozpěv „Tě Boha chválíme“. Ukončeno požehnáním Nejsvětější Svátosti Oltářní. Doufáme že tato krásná slavnost utkví věřícím v paměti a že rádi modlití se budou sv. křížovou cestu. — Dlužno ještě poznamenati, že zaslé obrazy s velkou péčí a svědomitostí pěkně obnovil ctěný p. F. Müller, staříčský pán, akademický malíř v Chrudimi, a rámcem novými křížky a okrasami, umělecky pracovanými a pozlacenými, s chvalitebnou horlivostí ozdobil ct. p. J. Dušek, sochař a řezbář v Chrudimi. Protož oba ctěné pány co nejvíceji doporučujeme. Tato obnovená sv. křížová cesta jest velkou okrasou našeho chrámu Páně.

Záložna v Hradci Král.,

Janské náměstí č. 168.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi a vklady pokladničkové 4 1/2 %

Různé zprávy.

Dálejší oddělení ohledně sprostředkování práce pro blízké se skládá zepy a zemědě, vydání zemskou

správní komisi král. Českého na návrh zemského poradního sboru pro záležitosti dělnictva zemědělského. Doporučuje se všem pěstitelům řepy, aby bylo se sklizení řepy brzo a ve větším rozsahu započato. Tím bude také poskytnuta většímu počtu nezaměstnaných možnost výdělků. Ku pracím těm budiž použito v první řadě pracovních sil domovského okresu. Nemůže-li zaměstnavatel zjednatí potřebný počet lidí sám v nejbližším okolí, obrátí se proto na příslušný okresní ústav pro bezplatné sprostředkování práce, jemuž přísluší sebrati za pomoci komisí pro žně přihlášky nezaměstnaných a ke sklizení způsobilých osob. Nelze-li ani touto cestou potřebu krýti, obraťte se zaměstnavatelé buď prostřednictvím okresního ústavu nebo přímo na Zemskou centrální pro bezplatné sprostředkování práce v Praze III., Tomášská ul. 4. V přihlášce budiž hned udáno, kolik asi lidí z kategorií doleji vyjmenovaných a na které práce zaměstnavatel potřebuje, aby mohla jmenovaná centrální ihned vyplněné již smlouvy ku podpisu zaslati a další zaříditi. Připomíná se že byly zavedeny po návrhu zemského poradního sboru jednotné smlouvy pro celou zemi. Zemská centrální v Praze obstarává jen party nejméně od 5 osob počínaje a to: 1. Party sestávající z mužů, žen, hochů a děvčat na dobývání řepy. 2. Stejně party na vybírání zeměků. 3. Party mužů k potahům hlavně volským, sestávající ovšem také z osob méně zapracovaných. 4. Party ku nádenické práci při odvážení řepy do cukrovarů, pokud toho budou zvláštní poměry letošní sklizení řepy (případně krechtování dobyté řepy) vyžadovati. Zemská centrální učiní vše, seč bude, aby všem došlým přihláškám vyhověla, ovšem závisí to též od dostatečného počtu přihlášek osob k žádané práci způsobilých. Aby byl co možno značnému počtu nezaměstnaných opatřen v nynější kritické době výdělek, apeluje se na zaměstnavatele, aby dali sklizeň řepy „za chřást“ jen tehdy provádět, kdyby se jim dělnictva pracujícího za mzdu naprosto nedostávalo. — Ku doplnění sděluje se ještě zvláště pro dělnictvo: Aby bylo nezaměstnané a ku práci při sklizení řepy a zeměků upotřebitelné dělnictvo co nejúčelněji rozděleno, hled především každý sám v obci pobytu práci u některého hospodáře neb dvora včas si zjednat. Není-li pro všechny práce v nejbližším okolí, přihlastež se přespočetní u příslušného okresního ústavu pro bezplatné sprostředkování práce. Není-li ani to možno, bude hleděti zemská centrální v Praze III., Tomášská ul. 4 přebytné party dělnické, jak jsou ve vyhlášce pro zaměstnavatele vyjmenovány, do jiných okresů umístiti. Party, které by tedy chtěly z nedostatku práce v domovském okresu vzít práci jinde, přihlastež se co nejrychleji u jmenované zemské centrální buď prostřednictvím okresního ústavu nebo přímo. V tomto případě postačí, když napíše předák party korespondenční lístek s přesnou svojí adresou a v něm oznámí, z kolika asi osob parta jeho sestává a na jakou práci se hlásí. Zvláště budiž uvedeno, jsou-li v partě osoby znale krechtování řepy. Zemská centrální pak bez prodlení pojedná další s partákem za přispění dotyčného okresního ústavu.

Zastavárny, termíny pro zřízení propadlých zástav. C. k. ministerstvo obchodu prohlásilo, že jsou zápujčky živnostenských zastavárníků, jež povstaly před 1. srpnem 1914 a jsou zástavami ručními zajištěny, poshověny. Před uplynutím lhůt stanovených v § 1. nařízení nemohou tudíž ruční zástavy, které s'ouží smluvně ku zajištění splacení zápujček peněžních před 1. srpnem 1914 poskytnutých, býti prodány již proto, že tyto pohledávky ze zápujček samy jsou poshověny a že tudíž předpoklad pro výkon oprávněného prodeje, že totiž dlužník otálí se zapravením zástavní pohledávky, před uplynutím zmíněných lhůt není dán. Císařské nařízení také platí na pohledávky ze zápujčky c. k. zástavního a půjčovního úřadu v Praze, jakož i na všechny zastavárny zřízené podle dekretu dvorní kanceláře ze dne 22. srpna 1845 že tudíž toto nařízení má platnost nejen pro živnostenské, nýbrž také pro všechny ostatní zastavárny.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král. Adalbertinum.
Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádanky

Poplatky při c. a k. pošt. Různé strany podávají osvěžující prostředky jako čokoládu a jiné tak zabalené a upravené, že zásky vypadají jako dopisy pošt. Upozorňuje se, že takové věci dopravují se vojsku v poli pouze otevřeně, jako vzorky bez ceny, za poplatky jinak všeobecně pro vzorky bez ceny stanovené. Nefrankované neb nedostatečně frankované takovéto zásky budou odesílatelům vráceny.

Válka a křesť. sociální hospodářská družstva. Naše „Selská Obrana“ vybízí: Zemědělci tvoří dnes, v pohnuté době válečné, nejen stav branný, nýbrž i stav vyživující. A tu jistě jest třeba, aby především naše zemědělská družstva plnila povinnosti jak vůči sobě, tak i vůči celku. Jde hlavně o to, aby hospodářská družstva všemi silami pracovala v tom směru, by rozsáhlá jejich působnost zůstala po celou dobu nynější války nedotčena. Veškerá činnost družstevní musí být v dnešním dějinném okamžiku ve všech směrech a ve všech oborech úplně mobilisována! Všichni křesťanští zemědělci

musí v dnešní chvíli věrně a pevně státi při svých družstvech, a tato opětně při svém Zemském Svazu českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České. To se týká hlavně zpeněžení zemědělských výrobků a potom i nákupu hospodářských potřeb. Ani jediný křesťanský zemědělec nesmí v nynější době z malicherných a snad i z jinakých ziskuchtivých a nicotných důvodů opouštět své hospodářské spolky, a tyto spolky nesmějí naopak obcházet svůj Zemský Svaz českých hospodářských družstev a společenstev a své Hospodářské Sdružení českých křesťan. zemědělců v Praze. Jednosvorného spojení jest právě dnes nejvíce třeba. A nejučinnější pomoc v této příčině poskytuje všem křesťanským zemědělcům jeho družstevnictví. Toto musíme my, křesťanští zemědělci, co nejpečlivěji ochraňovati a střežiti. Proto musí každý družstevník povinnost svou vzorně vykonati. Všichni družstevníci a všechna hospodářská družstva k pilné práci! Jestliže naši křesťanští zemědělci v dobách míru požívali veškerých výhod družstevního zpeněžení hospodářských výrobků přímo konsumentům, tu jest dnes tento úkol hotovou a přední povinností! A to nejenom ve vlastním zájmu družstevníků, nýbrž i v zájmu celku. Týká se to tedy hlavně našich hospodářských družstev výrobních a prodejních a po druhé i hospodářských družstev nákupních. Žeň byla letos v naší polovině říše rakousko-uherské — bohuďky — velmi dobrá, lepší než v Uhrách, a proto třeba, aby náš družstevník při zpeněžení svých zemědělských plodin neupadl do rukou lichvářů a podvodných dobrodruhů, jichž se vyrojují za dnešní doby celé smečky po našem venkově! Třeba býti proto na stráž! Každý křesťanský zemědělec nechť se tedy obrátí s prodejem svých zemědělských plodin, zejména obilnin, luštěnin, okopanin, zeřenin, píce, ovoce a jinakých zemědělských produktů pouze a jedině na své družstvo, a toto ihned nechť vstoupí ve styk s každým svým jednotlivým prodejcem se Zemským Svazem českých hospodářských družstev a společenstev neb s Hospodářským Sdružením čes. křesť. zemědělců, kterážto ústředí obstarají co nejsvědomitěji a nejrychleji nejvýhodnější prodej všech zmíněných zemědělských plodin. Varujte se, křesťanští zemědělci, všech lichvářů, všech podvodných sprostředkovatelů a ziskulacných, sobeckých překupníků, kteří levně a za půl zdarma nakoupené zemědělské plodiny ještě falšují a různým způsobem nepoctivě znehodnocují, aby je potom co nejdrážce městskému obyvatelstvu prodávali a na úkor jeho se nesmírně obohacovali! I nákup všech svých hospodářských potřeb, hlavně však potřeb pro podzimní svůj osev opatřte si, křesťanští zemědělci, pouze prostřednictvím Zemského Svazu aneb Hospodářského Sdružení. Hospodářská družstva za posledních let právem doznala ohromného významu při zásobování městského obyvatelstva. Co se osvědčilo krásným výsledkem v míru, nechť jest tedy tím spíše a naléhavěji prováděno i nyní v době nejpotebnější a nejvážnější. V této příčině budiž našimi zemědělci a našimi družstvy vykonáno vše nejmožnější! Křesťanské zemědělstvo dokáže, že stojí na výši svých úkolů a svým rozvázným jednáním a chováním vůči svým družstevním podnikům i vůči celé veřejnosti zdůrazní co nejskvěleji a nejvíce vysokou mravní a hmotnou cenu všech svých hospodářských družstevních organizací! Tím splněna bude i krajní a eminentní povinnost národní.

Písemná sdělení o raněných a nemocných v Praze. Aby příbuzní raněných a nemocných, kteří jsou umístěni v pražských vojenských a spolkových nemocnicích, byli co možno rychle zpravováni o jich příchodu do Prahy zřídilo presidium Zemského pomocného spolku Červeného kříže pobočnou kancelář v Praze I., Husova ulice 2. ježž úkolou jest, aby jména pacientů za přispění tisku ihned uveřejňovala. Poněvadž však v Praze jsou umístěování také nemocní, kteří mají bydlíště svoje mimo Prahu — ovšem mohly by asi do Prahy dopraveny býti toliko vojenské osoby 8. event. 9. arm. sboru —, přejímá zmíněný úřad také úlohu, na písemné přání příbuzných vojnových podávati zprávu v tom případě, když zraněný nebo nemocný do Prahy dojde a v jedné z nemocnic zdejších bude umístěn. Nejspolehlivější sdělení o jinakém pobytu vojína v poli se nacházejícího může ovšem podati poptavárna Červeného kříže ve Vídni VI., Dreihufeisengasse 4 (válečná škola), kteráž podává (a to denně) zprávy veškeré polní, garnisonní a spolkové nemocnice celé říše. U každého poštovního úřadu lze obdržeti dotazní lístek za 5 hal.

„Volná Myšlenka.“ vydala dne 1. t. m. svolání, v němž se čte: Obracíme se k vám ve chvíli nad jiné vážné. Události ohromného významu dolehly na lidstvo. Světová válka se rozpoutala a přináší s sebou poměry, o jejichž dosahu nemáme dnes ani tušení. Veliké události nynějších dnů zabírají cele naši mysl a není prostě možno obrátit se v klidu čimkoliv jiným. Není nyní času ke klidným teoretickým úvahám; nechť mysl upoutává se k čemukoli jinému stále nutně se vrací k ohromným událostem dne. Jestliže dějiny vůbec, tedy tím více tyto děje bezprostředně žité jsou vzácnou a bohatou školou života a poskytují mnoho látky a příležitosti ku přemýšlení. Všichni velcí vzorové lidské myšlenky měli chvíle svého pythagorejského mlčení, kdy odcházeli do pustín, mlčeli a mysleli. I nám bude nyní takto mlčeti. V naprosto mimořádném nynějším čase jest vyloučena jakákoli účelná činnost tisková, agitací neb organizační za to však nutno veškeré úsilí vynaložiti na to, abychom i v nynějším těžkém čase dovedli si zachovati to, čeho dosáhli jsme desetiletou pilnou prací. Těžištěm kulturního díla Volné Myšlenky v Čechách jsou její podniky tiskové, na těch musí nám nyní především záležeti.

Udržeti je v dosavadním rozsahu i významu je přední povinností všech našich stoupenců. V dalším pravidelném vydávání našich časopisů a publikací učinila válka nucenou přestávku. Stejně jako se stalo též jiným novodobým hnutím a organizacím, byly i nám dva z našich časopisů „Neruda“ a „Havlíček“ úředně zastaveny. Avšak to, co úředně nám učiněno s „Nerudou“ a „Havlíčkem“, považujeme za nynějších poměrů učiniti sami i s naší „Volnou Myšlenkou“ a „Volnou Školou“. Jsme poměry nuceni jich vydávání přerušiti. Netřeba připomínati, že tímto dočasným zastavením našich časopisů vzhází našim podnikům těžká ztráta finanční, kterou v předvečer jubilejního roku Husova tím těžce nese-me, že znamená zároveň podstatné ochromení našich přípravných prací pro Husovo jubileum. A přece úkol náš pro oslavy Husovy se válečnými událostmi nezmenší, ale naopak rozšíří. Abychom však mohli tyto a ještě četné jiné úkoly, jež nová doba nám přinese, zdárně plniti, k tomu nutno pracovati i za nynější pohnuté doby. Sami učinili jsme vše, co bylo v naší moci, abychom podnik tento udrželi. Omezili jsme vydání na nejmenší míru. Leč ani nejlepší vůle a ani sebe značnější oběti osobní nepomohou, nevyjdou-li nám vstříc v této snaze i všichni naši přátelé a odběratelé. Spoléháme na ně se vši určitostí. Zejména na ty, kteří dovedli v těžké chvíli vždy stát s námi. A nechceme od nich mnoho. Jen o to prosíme, aby všichni, kdož mohou, poslali nám dlužné svoje obnosy za odebrané tiskopisy. Kdo nemůže celý dluh ať pošle aspoň částku. Sebe menší částku, ale ať ji pošle. Nechceme zatím nic jiného, nežli udržeti to, co je, jak už jsme řekli, základem celé naší osvětové činnosti: tisk. A to chceme především a za všech okolností. K tomu pak může přispěti svojí účinnou pomocí každý. I sebe chudší, když má dobrou vůli a chce. Tím spíše mohou oni přátelé, jichž se válečné události dotýkají jen nepřímo. A k těm obracíme se se žádostí nejnaléhavější. Co můžete udělat dnes, neodkládejte na zítek, protože zítra zapomenete, nebo může býti snad i pozdě. Uvažujte o tom, dalo-li by se opět, po zastavení vši naší práce tiskové začít tak, jako se pracovalo do posledních dnů? Neznamenaloby to opětě nové začátky, které sou vždy nejtěžší? — Tato výzva nechť povzbudí katolíky k největší ostražitosti i v době nynější. Nepřátelé nespí a proto i katolíci nechť podporuje všemožně dle vlastních prostředků svůj tisk!

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Liberál o papežích. Nepřátelé církve katolické praví, že papežství touží po penězích a po moci. Bývalý italský ministerský předseda, Luigi Luzzatti, jemuž nemůže ještě nikdo vytýkati, že by církví nějak strasil, poukazuje v knize nedávno vydané „Studie k rozluce církve a státu“ na rozhodnutí Pia X., dle něhož církev ve Francii ze zásadních důvodů raději nechá ozebračiti, než by dovolil tvoření náboženských společenstev. „Ve věku bezmezné hrabivosti“, píše Luzzatti, „kdy všichni, každý jednotlivec i společnost, jen po penězích baží, ať už jich mohou dosíci způsobem jakýmkoliv, buď i v rás, kteří nemáme s katolicismem nic společného, po-div, jak církev sta milionů prostě vyhazuje oknem, aby neporušila svých zásad.“ — Když zajatému papeži nabídl Napoleon pensí 100 milionů, odpověděl onen, že má všechny účty své vyrovnány, a že mu stačí na den 15 soldů (asi 15 centů).“

Jubileum — křtitelnice. Na den sv. Augustina léta Páně 1414 byla zhotovena a do chrámu P. Marie před Týnem dodána cínová křtitelnice. Je tudíž 500 let stará, jak dokazuje její gotický nápis. — Ne bez příčiny nazývala se za dřívějších časů víra katolická „starobyloú“. Staleté katedrály, obrazy, sochy, zpěvy jsou naším svědkem.

Vyhláška o vybírání veřejných dávek za válečného stavu. C. k. ministerstvo financí nařídilo, by obdobně dle § 6. cis. nařízení ze dne 29. července 1914 ř. z. č. 178 daně a dávky, jim co do vymáhání rovné, až na další neby'y politickou exekucí vymáhány na osobách vojenských (§ 1. dovolaného cis. nařízení), bude-li v každém jednotlivém případě zjištěno, že jsou skutečně v tísní a povinnosti platební dostáti nemohou. V přítomné době činí na státní pokladnu veliké požadavky nejen zajištění říše a odražení četných válečných útoků, ale i nejrůznější obory veřejné správy a národního hospodářství. Jest tedy tím více potřebí a také ve všeobecném zájmu, aby poplatníci platebním povinností dostáli přesně a úplně, by prameny příjmů státních neochabovaly. V této těžké době, kdy stát na všech obcích dožadovati se musí nejvyšší obětavosti, vyzývají se všichni, zejména ti kdož nebyli povoláni ke s'uzbě vojenské, aby s napětím všech sil platili povinné daně, poplatky a jiné veřejné dávky ihned v čas splatnosti, nečekajíce na upomínky a vymáhání a aby s největším urychlením vyrovnali všechny nedoplatky a to i takové, které snad byly posečkány. Co nejdůtklivěji se upozorňuje, že přiroči vůbec se nevztahuje na pohledávky veřejnoprávní, nýbrž pouze soukromoprávní.

Obtížné ruské mobilisace. Proč mobilisace ruské armády vždy a také tentokrát tak pomalu pokračovala a tak dlouho trvala vysvětluje berlínská „Zeitung der Eisenbahnverwaltungen“. Zde několik číslíc z toho člán-

ku: Obrovská říše ruská nemá po ruce a k dispozici více vagonů než 20.000 a mezi těmi je 1000 vagonů salonních! Německé dráhy mají naproti tomu nyní 57.600 osobních vozů s 2.813.400 místy, kdežto všechny ruské osobní vagony mají dohromady míst jenom 688.400. Nákladních vagonů mají ruské dráhy celkem 395.300, německé dráhy však mají nákladních vagonů 565.000. Opatření nových 16.500 nákladních vagonů, jež ruský ministr veřejné dopravy „na dopravu polní sklizně“ navrhoval, bylo říšskou dumou zamítnuto, ačkoliv ministr důrazně připomínal, že počet nákladních vozů, jež ruské dráhy mají, také pro mobilisaci vojska není dostatečný. Tato okolnost — praví řečený odborný časopis — způsobí Rusku strašné škody, neboť již při mobilisaci na zkoušku, kterou správa armády v městci květnu t. r. nařídila a provedla, dostavila se nouze o potraviny, která na pomězi dosud trvá. A co značí zásobování malých sborů pohraničních proti nutnému opatření milionového vojska potravou a materiálem válečným! Při velkých vzdálenostech míst, odkudž spíše dopravována býti musí, a při nedostatečném vozovém materiálu lze si snadno představit, jaké obrovské obtíže ruská mobilisace překonávat musí.

Lidumilnost. „Týden“ napsal: „Pravým kavalírem ukázal se v těchto těžkých dobách Jeho Jasnost pan Karel kníže Kinský, majitel panství Česká Kamenice, Zlonice, Heřmanův Městec, Rosice a Choceň, jenž nařídil svým fidejistům, by všem jeho úředníkům, služebníkům a stálým dělníkům k vojsku povoláním, resp. jich rodinám dosavadní plné služné i na dále vypláceno bylo; ostatním dělníkům, kteří nejsou stále zaměstnáni, by byly dávány podpory, neb aby podpory jich rodinám od státu udělované byly doplněny na obvyklý denní plat. Lidumilným tímto skutkem zapsal se kníže Kinský znova v srdce lidu, jenž bude vděčně pamětliv, že dostalo se mu z ruky knížecí podpory ve chvílích nejtěžších.“

Účinky pum vržených ze Zeppelinovy vzducholodi v Antverpách. Nad Antverpami objevila se 27. srpna Zeppelinova vzducholod, která vrhla četné pumy, jež vyvolaly v pevnosti ohromný poplach. Pumami těmi byla plynárna úplně zničena. Následkem toho zhasly v polovině města plynové svítilny. Ze vzducholodi bylo lze velmi dobře sledovati účinek vržených pum. Jedna z pum doletěla do skupiny domů. V tom okamžiku bylo viděti ze vzducholodi, jak se přední fronta jednoho domu úplně odtrhla a v trosky se rozpadla. V nejbližší blízkosti antverpského paláce byly četné domy výbuchem pum poškozeny. Odštěpky pum zaletly do ložnic paláce. Blíže městské brány na Slavnostním náměstí bylo výbuchem pumy zabito šest policejních strážníků. Obyvatelé Antverp líčí dopad pum, že nejprve bylo viděti raketu a pak, že bylo slyšeti jako výstřel. Údaje o počtu vržených pum nejsou přesné; zdá se však, že bylo vrženo osm pum, které všechny vybuchly. — Z Londýna se oznamuje, že útok „Zeppelinů“ vyvolal v Anglii velké znepokojení. Vzducholod přes to, že bylo na ni prudce stříleno, vrátila se neporušena do Německa.

Zaznamenáváme. „České Slovo“ napsalo: „Máme právo konstatovati se zadostučiněm, že také u nás je klid. vzorný klid. Je prostě proto, že náš lid má příliš vyvinutý smysl pro občanské povinnosti a pro státní pořádek, než aby pomýšlel na bůhví jaká dobrodružství. Národ český dokázal, že umí plnit povinnosti právě v nejtěžších dobách, ukázal to v letech 1848 a 1849 stejně jako v letech 1859 a později. Praha, Jičín a jiná města, holdující nynějšímu císaři a králi českému za nepřátelské okupace, jsou ještě v příliš dobré paměti. A národ český splní svou povinnost i nyní. Chceme, aby se s naším národem vážně počítalo a proto také my vážně plníme povinnosti, které nám doba ukládá a budeme plnit svou povinnost za všech okolností. Z cesty mužné rozvahy neodvrátí nás nic, tedy ani žádné znepokojující zprávy. Český národ nebude nikdy zhoršovati poměry, ale vždy bude hrdý na to, že veškeru jeho úsilí směřovalo k zachování pořádku a práva i v dobách nejtěžších.“

O bankrotu francouzského republikánského pokroku napsaly pod dojmem francouzských porážek dne 30. m. m. „Nár. Listy“: „Několik přičin se spojuje v nezdaru francouzských armád, k vyhrané bitvě náleží vždycky také hodně štěstí, a žádná země nikdy nemůže býti činná zodpovědnou za chyby svých vůdců. Ale zač je vždycky zodpovědná, a to předkům i potomkům, to je duch, se kterým se připravuje na těžká nebezpečí, a vále, se kterou jim čelí. Za to odpovídá v plném rozsahu, a čím tato morální pohotovost méně odpovídala velikosti nebezpečí, tím bude potom historie přísnější. Vedle kongresu, jenž bude po válce dělat bilanci země a miliardy, měl by současně zasednouti jiný, jenž by zúčtoval s ideami, na kterých se až dosud budovala naše civilisace. Pak bude pacifismus (mírové snahy) první na řadě. Všacko, na čem budoval, je v troskách. Ukázalo se, že vlděl v pokroku lidstva tendence, kterých tam ve skutečnosti nebylo. Nepopíratelný pokrok humanity obmezil se jenom na zmírnění hrůz války, nemá však co činiti s válkou samou. Naděje, které budila dlouhá doba světového míru, přerušovaná jenom válkami lokalizovanými a koloniálními, rovněž byla neopravená. Nynější válka je tak dobře následkem války a míru předchozích, jako budou války přístí následkem války nynější a míru, kterým bude ukončena. Ani hospodářské úvahy neukázaly se dosti silnými, aby odvrátily vedoucí činitele od válek, třebaž jim dokazovali národní hospodáři, že ani po vítězné válce jejich oběti nebudou menší než oběti poražených. Konečně ani stoupající výdaje na vojsko a loďstvo v míru neukázaly se

dosti silnými, aby nutily pomýšleti na částečné alespoň a pomalé odzbrojení, ano všechny argumenty proti nim byly dosti oslabovány poukazem na to, jak velká část obnosů takto vydaných oplodňuje průmyslové podnikání ve formě státních dodávek. Podstoupiv takto zkoušku ohněm a prohrav v ní hned první bitvy, **pacifismus je souzen.** Zůstane-li vůbec něčím víc než brožurami a komitétu, bude to pouhá filosofie poražených, kteří ve světě srdce budou hledati útěchu a zadostiučinění za své porážky na poli vále. Před všechny parlamenty světa předstupují ministři války s teorií, že celý náklad na vojsko a loďstvo je vlastně pojišťovací premií, kterou země platí svou bezpečnost. Kdyby nebyla šetřila francouzská sněmovna miliony, uspořila by patrně miliardy, nehlédě ani k statkům, které vůbec nelze odhadnouti. Kdyby byla Francie věnovala několik desítek milionů na těžká děla, vedlo by se jí dnes jinak v poli, a její pevnosti mohly by jinak čeliti 42 cm německým hmoždířům. Avšak teorie neplatí jen pokud se týče peněz, nýbrž i pokud jde o ducha národa. V každé zemi **smějí tendence,** které ať skutečně či domněle předbíhají své době, **zaujímají jenom určitý rozsah,** jinak ze soli a kvasu stanou se zkázou společnosti. Ve Francii však zkusili to socialisté s úspěchem právě tam, kde na prvním místě musí státi kázeň a ničím neoslabená vůle. zkusili to v armádě, jež ve skutečnosti musí býti jako z jednoho kusu. Následkem toho **premié, kterou Francie platila za svou bezpečnost, nebyla dostatečná ani ve sféře ducha.** Co jest jí nyní platna její pýcha na to, že **kráčela v čele demokracie a civilisace?** Pokrok není jenom věcí rozumu a citu, nýbrž i vůle. Mravnost, která každá společnost ke svému úspěšnému trvání nezbytně potřebuje, není nic jiného, než mravnost, která vede jednotlivce. **Francie kráčela v čele demokracie, ale také v čele chyb, se kterými každá demokracie musí bojovat.** Ani jednotlivce, ani společnost nemůže trvale sloužiti jenom náladám, ale překotné střídání francouzských ministerstev bylo ustavičnou koncesí každému záchvěvu veřejného mínění. Jednotlivec i společnost musí užívati pravých sil na pravém místě, ale ve Francii často **zaměňovali kvalifikaci s parlamentními úspěchy a spojili namnoze demokracii s heslem o kultu inkompetence, který snad nejvíce řádl právě v ministerstvu války.** Jednotlivec i společnost musí si mnohdy také něco odepřiti a zase uložit, ale jednání o třleté vojenské službě ukázalo, že je ve Francii velké hnutí, které vidí **největší pokrok v nejmenších povinnostech.** Jednotlivec i společnost k velkým věcem, k překonání těžkých překážek a nebezpečí potřebuje soustředění, ale ve Francii dovolovali si luxus celých desítek stran a skupin, které z veliké většiny neviděly před sebou Francii, nýbrž jen sebe, a podle toho si měřily všechny věci. Pro jednotlivce i společnost, svoboda ztrácí cenu, není-li spojena s vnitřní kázní, ale ve Francii zvykali si na volnost mínění, neobmezenou žádnou disciplínou a citem zodpovědnosti. Zdá se, že **kompromitovali demokracii a svobodu.** Při nejmenším aspoň dali všem ostatním naučení, aby uvažovali o jejich i svých chybách, a ve sféře vále, která jim zbývá, pamatovali na svoje společné povinnosti a zodpovědnost před minulostí i

budoucností. — Většina myšlenek zde uvedených jest v podstatě opakováním toho, co katolický tisk pronášel dávno a to často. Francie že se má teprve nyní učiti ze svých chyb? Což neznalo kroky historie zcela dobře tolik předáků francouzských již před pohromou? Ti přece filosofii dějin nemusili slabikovati jako žáčkové, věděli dobře, kam se řítí, ale ve své nepoctivosti pokračovali ve falešné hře na účet národa. A Čechie v demagogickém závodění byla papouškem Francie. Také u nás pokrok se projevoval množstvím stran a demoralisujícími sváry. Nyní tedy jest zcela patrná podstata předemokratisovaných výkřiků: „Národ jest suverénem, vládnouti se má jen z milosti národa! Hlas širých davů nejlepší, nejbezpečnější! Národ lépe vše obstará než nejmoudřejší monarcha!“ Vždyť přece sama veliká revoluce francouzská byla nynějším státníkům učitelkou, pověděla jasně, jakého šílenství jsou schopny širé davy, jestliže se jim příliš pochlebují a jestliže demagogové ze strachu před ztrátou popularity bojí se rázně lidu vytknouti chyby.

Papežové od roku 1800 byli tito: Pisu VII. od r. 1800 do 1823, Lev XII. od r. 1823 do 1829, Pius VIII. od r. 1829 do 1830, Řehoř XVI. od r. 1830 do 1846, Pius IX. od r. 1846 do 1878, Lev XIII. od r. 1878 do 1903 a Pius X. od r. 1903 do 1914. Papežové jménem Pius: Pius I. byl papežem r. 155. Pius II. od r. 1458 do 1564, Pius III. r. 1503, Pius IV. od r. 1559 do 1565, Pius V. od r. 1566 do 1572 a Pius VI. od r. 1775 do 1799. Tři další Piové byli v 19. století.

Hledám byt

pro většinu studujícího v řádné rodině. — Podmínkou přímý dozor na mravné chování a na pilnost ve studiích. — Laskavé nabídky přijímá administrace tohoto listu pod značkou M. M.

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

**v Trebochovicích u Hradce
Králové.**

Cenálky a rozpočty na požádání zdarma.

Poděkování.

Hluboce dojata všestrannými projevy soustrasti nad ztrátou našeho milovaného syna

Vladislava Jelínka,

studujícího III. tř. reálky,

děkujeme srdečně všem, kdož jakýmkoliv způsobem byl náš zmírňiti se snažili, květinovými dary památku jeho uctili a za poslední cestě ho doprovodili.

Zaplaf Bůh všem!

V Hradci Králové, dne 4. září 1914.

Josef a Kristina Jelínkovi,
rodiče.

Vřelý dík firmě H. Richter za pečlivé vypravení pohřbu.

Soud dějin.

1.

Dějiny věku pradávného i nejnovějšího jsou dlouhým řetězem důkazů, že národ mravně zchátralý plete si na sebe metly nejbolestnější, i kdyby v kultuře sebe více vynikal. A příklady, které ukazují prstem na chmurnou výslednici demoralisace, ohlašují nejzvučnějším hlasem, že příčinou mravní korupce jest odpad od autority Boží a od Desatera, které jest všípeno do srdce i pohanu.

Ozývaly se husté hlasy moderních lidí, že prý nepravost jest zaviněna výlučně neuvědomělostí, nedostatkem kultury. Ale kdo tak mluví, překrucuje násilně smysl dějin. Vždyť přece staří Germáni sotva dovedli chápatí vysoce vyspělé kultury římské a přece žili daleko mravněji. Sám proslulý dějepisec římský Tacitus stýskal, že Germáni stojí mravně o mnoho výše než velice osvětlení Římané. Židé za Josue a za Davida nestáli ve vzdělanosti ani Féničanům a přece vedli život vzorný. Jejich potomci, kteří před narozením Kristovým ssáli pohodlně z veletoku kultury řecké a římské, holdovali nejrůznějším zločinům vášním. Ostatně vizme poměry nynější!

Čím větší veleměsto, tím více kultury — ale také tím více mravní nevázanosti, až prostý venkovan nad tím trne. Vysoce vzrůstající civilizace zneužívají k nejprohnanějším zločinům právě lidé ti, jimž dána příležitost k velikému vzdělání. Vždyť sami nejbystřejší pohlaví různých stran tak často zneužívají svého vynikajícího postavení k zpronevěrám a k různým jiným nekalým podskokům. Divoši stávají se lepší potud, pokud jejich výchova jest odkázána na křesťanské misionáře. Leč stávají se pravidelně horšími, jakmile počnou působiti jiné složky evropské civilizace. Uváznou-li v tenatech světáckých chamtivců, vyberou si z civilizace to, co nejvíce lahodí a propadají houfně zkáze.

Tedy náboženství, živá úcta k Tomu, který poznává všechny naše činy i myšlenky, jest daleko účinnějším stavidlem demoralisace než sebe osvětlenější uvědomění. A při tom všem neustále se opakující tragedií lidstva jest ta okolnost, že národ, nacházející se v mravním úpadku, bývá vzkrýšen z pohodlnosti teprve ranou hromovou. Mluví-li reformátoři k národu nejvzdělanějšímu mluvou přímo andělskou, vše marno. Náprava nastává teprve po silném fyzickém úderu. Ba docela dějiny dosvědčují, že v mnohých případech národ klesal tím rychleji do otravného bahna, čím více se množily a čím mohutněji hřímaly hlasy proroků, kterým nedána příležitost přísně přestupníky trestati. Když pak vybuchla trestající sopka, když národ byl do krvava sešlehan hrozným osudem, probouzí se k vnitřnímu obrodu nikoli na základě vědy, na základě osvíceného poznání, ale mravním pudem, povellem svědomí a srdce. V obrodu nerozhoduje tolik rozum a filosofie, jako autorita a cit pro spravedlnost.

Všimněme si na př. Římanů. Čím výše stoupala osvěta v posledních dobách římské republiky, tím více v světovládném Římě se vzmaňovala úplatnost, krvelačnost, podskoky, otrokářství a nízké nefestí. Marno bylo varování spisovatelů a řečníků nejosvícenějších. Blahobytníci zapomínali na autoritu Boží tím rychleji, čím více jim přibývalo prostředků k životu rozkošnickému a čím více ovládalo myslí patriciů mýlnění, že umění jest samo sobě účelem, že nemá za úkol mravní povznesení. Proto také nejproslulejší dějepisec antického Říma Mommsen napsal: „Římská republika zahynula nikoli zevním násilím, nýbrž vnitřním úpadkem politickým, mravním, náboženským a literárním a ustoupila nově monarchii Caesarově. V tom světě, jak jej Caesar nalezl, bylo mnoho ušlechtilého dědictví zašlých staletí a nekonečné množství nádhery, ale málo ducha, ještě méně vkusu a nejmeně radosti v životě a ze života. Jitří červánky se nevrátily, dokud nenastala noc úplná.“ (Řím. Geschichte III, 164.) Věru velice nebezpečnou složkou výslednice demoralisace jest i ta okolnost, že mravní úpadek konečně nakazí svou rakovinou i rozběhy vědecké a umělecké. Osvícenci tvoří různá díla spíše proto, aby hověli rozmarům davů, než z příkazů uměleckých a vědeckých. Věnují se práci té, která bude nejspíše přijata a zaplácena od vymazlených vrstev. Proto zcela dobře Mommsen poznamenává, že v ušlechtilém římském dědictví bylo velmi málo ducha a ještě méně vkusu.

Republiku nemohl obnoviti Brutus již proto, že široké vrstvy lidové samy byly příkladem patriciů zkorumpovány, tak že byly hotovy za nádherné pohoštění a za uspořádání krvavého divadla v cirku uznati nad sebou vládu nejbeohlednějšího despoty. Nastala tedy doba krvavých Caesarů, kteří si dávali prokazovati pocty božské. Modloslužba císařská záhy tak se rozmohla, že v provinciích o uctívání Caesarů stály se zvláštní sněmy a kněžské sbory. Křesťané

byli krutě pronásledováni proto, že odpírali vzdávati oběti Caesarům; takový odpor prohlašován za urážku císařské velebnosti. Autorita skutečného Boha zdeptána, za to však degenerované davy vymýšlely si božstva taková, jaká jim diktovala zvrhlá fantazie k ospravedlnění rozkošnického života. Lid se klaněl vlastním fantasím, tedy sám sobě. Proto také byl probuzen k obrodu teprve hromovýmí otřesy, zaznívajícími od Alp, kdy bárbaři bezohledně začali rozchvacovati dědictví Romulova a Caesarovo.

A což staří Řekové? Právě za zlaté doby státu athénského začal hlodati národní kmen červ korupce. Již za války peloponéské (v době vysoké kultury!) svěřoval lid své osudy rafinovaným a zbrklým sobcům. Athény byly válkou velice poníženy, podlehly přemoci méně vzdělaných, ale mravnějších Spartánů. Tu nejslavnější řecký filosof Sokrates vybízel k obrodu mravnímu a k důkladné očistě náboženských představ. Leč byl obžalován, že svádí mladý lid a podrývá náboženství. Zaplatil svou odvahu životem. Korupce pokračovala. Marně proslulý Demosthenes a jiní vynikající mužové poukazovali na veliké nebezpečnost rychle vzrůstající moci macedonské. Pohodlnou myslí nehnuły ani nejčernější příznaky osudné budoucnosti. A tak Alexander Veliký podmanil si Řeky způsobem nejsnadnějším. Tu teprve nastalo bolestné probuzení, ale jen na krátko.

Pak se dostali Řekové pod nadvládu římskou. Bylo to zvláštní! Vynikali dále vysoce svou vzdělaností nad své podmanitele, tak že vznešení Římané posílali své synky na výchovu k řeckým filosofům. Řečtina docela nabývala v samém Římě panství nad jazykem latinským, stávajíc se řečí římské aristokracie. Přes to však Řekové trávili dále pod politickým jařmem. Několik drobnějších pokusů o vysvobození ztroskotalo právě proto, že učený řecký svět neposkytl potřebné podpory. Řečtí mudrlanti hleděli si více osobního výdělku než dobra vlasti. A právě proto, že římská mládež vytrvale pila z pramene civilizace řecké, rychle se kazila a přinášela domů zárodky korupce státu římského.

A což dědictví samého Alexandra Velikého? Obrovská říše perská hověla si v blahobytu a pohodlnosti, byla rozkošnictvím zkorumpována. Proto ji rozbil Alexander jedním téměř nárazem. Peršané začali litovati své převrácenosti teprve po hrozné katastrofě. Leč Alexander uvázl v tenatech národa podmaněného. Začal jako vrchní pán Persie zaváděti u dvora perské občeje a zlovyky, pohrdal zřejmě tradicemi macedonskými. Konečně svým rozkošnictvím přivodil si předčasnou smrt. Říše jeho se rozpadla na řadu států. Egypt brzy se dostal pod nadvládu Římanů. Leč právě tam vítězný Marcus Antonius dal se přemoci zhýralou královnou Kleopatrou, zaváděl u svého dvora způsoby egyptské, rozdával dětem Kleopatřiným římské provincie. V Římě nastal poplach, ale napominání a pohrůžky neprospekly. Došlo tedy k válečnému tažení, vojska Antoniova poražena, Antonius i Kleopatra vzali si život. Pozdní litost dvou osob velice osvícených, které měly přece proti Římanům také voje veliké! Egypt byl připoután k Římu železnými svorami, stav se římskou provincií. Fyzický úder byl větším poučením, než všechny reformní hlasy a soud dávných dějin.

Již na těchto několika příkladech můžeme seznati, že národové dovedou s větší statečností a opatrností snášeti bídu než blahobyť, že lépe dovedou uplatniti svůj talent v dobách zlých než za oslňující záře vysoké kultury a veliké moci. Ačkoli již jmenovaní národové mohli dobře sledovati výstražné hlasy dějin předchozích, vrhali se jako slepi do těch jam, do nichž padly před nimi davy jiné. Není věru divu, že proslulý dějepisec Herodot (v V. stol. před Kr.) byl náhlým úpadkem nejslavnějších států sveden k domněnce, že bohové lidem závidějí přílišnou moc a slávu, že nejraději zahubí ty, kteří se vyšplhali nejvýše.

Jak tehdy, tak i nyní platí tragická pravda: „Z dějepisu naučíme se hlavně tomu poznání, že se z něho nikdy ničemu nenaučíme.“ Ano — pro životní praksi nevezmou si širé (i velice osvícené) davy z dějin minulých naučení žádného. Ženou se vpřed tupě, za svými lehkomyšlnými náladami, šlapou na pochodů těla nejsvědomitějších svých proroků, až si konečně rozbijí čela o žulový tribunál dějin. Teprve po hrozných trestech nastává reakce, probouzí se srdce více než rozum, davový instinkt nutí k pokloně před vážnými autoritami, obrozený život kupuje se buď za potoky krve anebo jiná hrůzná neštěstí.

Sociální besídka.

Ministerstvo obchodu nařídilo v zájmu zmírnění nezaměstnanosti a zjednání větší příležitosti ku práci ve výnosu, vydaném nedávno k politickým zemským úřadům, aby povolení k hodinám přes čas pro živnostenské podniky bylo omezeno na nezbytně nutnou míru a aby se zejména u podniků, provozovaných pro vojenské účely, které jsou nyní značně zaměstnány, působilo k tomu, aby, pokud jest to možno, bez poškození včasné a jakosti přiměřené dodávky výrobku, větší potřeba pracovního výkonu byla hrazena na místě hodin přes čas zařazením většího počtu pracujících osob. Dále požádalo ministerstvo obchodu průmyslové ústřední organizace, aby svým členům daly na srozuměnou, aby v podnicích, provozovaných pro účely vojenské správy a nyní značně zaměstnaných, byly zavedeny pokud možná místo dvou pracovních stříd tří střídů.

K činnosti nemocenských pokladen. Poněvadž za nynějších poměrů jest avolání k usnášení schopných valných hromad spojeno s velikými obtížemi a opožděním, je-li vůbec možné, zmocňuje císařské nařízení představenstva nemocenských pokladen, dále bratrských pokladen a konečně také výbory náhradních ústavů pro pensijní pojišťování, aby učinila sama a právoplatně žádoucí opatření bez součinnosti valných hromad. Tak ustanoveno vzhledem k tomu, že bude potřebí nyní různých změn stanov. Blíží ustanovení obsahuje ohledně nemocenských pokladen a náhradních ústavů současně vydané nařízení ministerstva vnitra, které bylo uveřejněno v úterním „Wiener Zeitung.“

Soc.-dem. výzva k dalšímu placení. „Arbeiterzeitung“ i „Právo Lidu“ oznámily, že pro velký počet lidí bez práce nebudou moci podpůrné fondy strany vypláceti podporu. Tedy millionové fondy nechťají konati svou povinnost, ale členové mají platiti dále. „Právo Lidu“ píše: „Odborové organizace proto plným právem od svých členů žádají, aby přesným plněním svých povinností nejenom jejich existenci, ale i plodnou a prospěšnou činnost nadále umožnili. Kdo z dělníků v této době vzdaluje se organizace a přestává platiti příspěvky, škodí v první řadě sobě, neboť zbavuje se morální a hmotné opory, jež až dosud jedině odborové organizace poskytují. Vyspělost a třídní uvědomění dělníků neprojevuje se v slovech a krásných frázích, ale v činnosti a obětavé práci. K té jest nyní nejvhodnější doba.“ — Četní organizovaní dělníci jsou však jiného náhledu a — neplatí. Neplatí proto, že je práce málo, že ve mnohých závodech snížili mzdu až o 33 %, neplatí, že nemají k pokladnám svých organizací důvěru. Ale proti tomu se musí zakročit! „Platě, abychom provedli přípravy k bojům hospodářským, které po válce nastanou“, vyzývá nedělní „Právo Lidu“ a zapřísáhá dělníky, aby jen statečně a do halétů platili a nevěřili fantastickým zprávám, že organizace zaniknou. Tohle jest pohodlná akce v dobách zlých. Naše Všeodborové sdružení i za nynější těžké doby nejnnutnější podpory vyplácí, protože členové ústředí pracují zdarma. Leč soc.-dem. plat bez vyhlídek na podporu má zajistiti otěšenou existenci různých soc.-dem. agitátorů.

Horlivá organizátorka mladých dělnic v Bavorích, kněžna z Oettingenu-Spielbergu provedla nyní reformu dělnických kroužků ženských, které jsou jejím dílem. Byla to samostatná sdružení děvčat do 18 let a cílem jejich bylo uchrániti mladistvé dělnice mravní bídě, uvarovati je léček u věku nezkušeném a nebezpečném. Nelze upřít, že spolky ty působily velmi dobře a postavily mravní základy leckteré nerozhodné, vrtkavé povaze. Leč bylo třeba dáti jim pevnější spojení, stmeliti je s křesťanskými spolky dělnickými a učiniti z nich takřka přípravku pro sociální život na zásadách náboženských. Měl býti vychován dorost. Proto byly stanovy pozměněny: zavedeny měsíční příspěvky, ustanoveno voliti předsedkyni, jednatelek a pokladni. Dřívější „patronesy“ staly se rádkyněmi, čímž vliv jejich nikterak nepoklesl a jakási samostatnost spolku se zavedla. Obor činnosti vzrostl, spolky nabýly nového života, umísťovací odbor vošel do styků s pracedárci i s rodiči dívek, jimž podávají se informace a rady. Sdružení dělnické mládeže ženské čítá dnes 8.000 členek a je přivtěleno Ústřednímu svazu katol. dělnictva v Bavorsku. Vydává také svůj list „Die gute Freundin“ (Dobrá přítelka). Jakmile dosáhnou členky 18 let, vstupují do svazu, jenž má tak o členstvo postaráno. Dle myšlenky kněžské zakladatelky má býti tak vybudována ohromná liga rodin dělnických ku prospěchu celé třídy pracujících.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

MUDr. Jos. Jetmar,

odborný lékař ženských chorob
a porodnictví

dovoluje si oznámiti zahájení
své lékařské praxe.

Ordinuje od 8 do 9 hod. dopol.
a od 2 do 3 hod. odpol.

v Jiřikově třídě č. 543 proti
Adalbertinu.

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,
výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Král., na Malém nám. č. 128.

Nejmodernější zařízení.

Pečlivá čistota.

Český květino vý MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

Vazbu knih

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův
synovec nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro maibu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, (dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
rčuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednodu-
ššího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními, vazenými

Veškeré rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně,
beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský pozlacovačský a
oltářnictví

— V ŽAMBERKU —

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obeslaných
výstavách.

Proti choleře, úplavici

a vůbec všem náhlým ochuravěním zažívacích
orgánů osvědčenou ochranou diet-
etickou jest

VADE MECUM

(profyl. bylinný likérový přípravek)

zhotovený dle prastarého rodinného předpisu.
V lahvích po 150, 3 a 5 K ve sluš. drogeriích
nebo u stejnojmenné firmy v Dašicích, Čechy.
Osvědčený tento prostředek ochranný neměl by
v žádné rodině neb domácnosti chybět.

Hlas z obecnosti: Plním svoji povinnost, sdí-
lím-li Vám, že jsem s „Vade mecum“ úplně spokojen.
Na podzim r. 1911 konal jsem obchod. cestu po Bosně,
Hercegovině a Dalmácii, denně jsem jezdil drahou, lodí
nebo vozem, střídal stravu, nápoje (velmi často špatné)
i podnebí a ačkoliv právě v těch zemích zůřila
tehdy cholera a úplavice, přece nikdy mi nebylo
ani nevolno, což přičítám tomu, že jsem denně
třikrát pil po lžici co „profylaktikum“ „Vade mecum“
a jen tomu děkuji, že jsem cholera nedostal a zdráv
zůstal. Od té doby bez „Vade mecum“ nevydám se na
cestu nikdy. Zašlete mi zase. S úctou

Gottfried Horn,

Videň IX. Favoritenstr. 45. reprezentant dra Theinardta
spol. na výrob. výživ. přípr.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

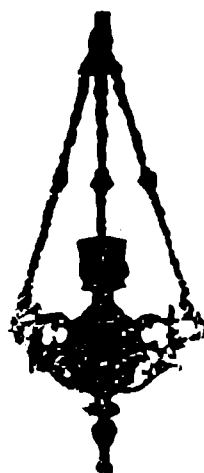
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Čistý byt 2 studenty hledám.

Nabídka přijímá Jan Metelka, obchod obuví,
Hradec Králové.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, pacifikály,
svícní, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Prdce ruční.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I.-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

BYRRH

silici a chuť povsu-
zující francouzské víno výtečné nahořklé
příchuti jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Váno k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1094.

VARHANY HARMONIA PIANA

VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
CÍSAŘSKÝ DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝRODNÉ PLATE-
NÍ PODMÍNKY...
OBRAZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK KUTNÁ HORA, ČECHY

Rozpočty ochotně a zdarma.

E. Škarda, Brno,
umělec. stav probo řadu
hotoví a dodává chráněné
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednodu-
ššího vzoru do nejobtější
sklomalby figurální, hotoví
praven, laticen, mozaik
kamínkovou pro fasády, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejjednodu-
šším a nejvyšším
zaručením umělece-
ho a odborné dokona-
lého provedení.

Skromalby

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahticích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i rovnou hotové na ukázk
se na požádání franko zašlou.

OBNOVA

Číslo 3 Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 18. září 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Depeš. adresa Albibanka. Telef. č. 83

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnárenské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Benedikt XV. pro mír.

„Osservatore Romano“ uveřejnil první encykliku papeže Benedikta XV. ze dne 8. září, ve které papež především zdůrazňuje, že nepochybuje, že Božská Prozřetelnost, která na něj vložila břímě tak těžké hodnosti, propůjčí mu také odvahu a potřebnou sílu, aby svůj vysoký úkol splnil. Papež pak poukazuje na to, že je proniknut hrůzou a starostí vůči strašné válce a vůči divadlu, které vidí, že tak velká část Evropy za vlády ohně a meče se do krvava zbarvuje křesťanskou krví. Ve svém citu otcovského milosrdenství objímá všechny dítky církve. Nechce opomenouti žádného pakusu, aby urychlil ukončení takového neštěstí. Stejně jako papež Pius X. odporučuje všem dítkám církve, zvláště těm, kteří přijali vysvěcení, by prosili Boha ve svých veřejných a soukromých modlitbách, aby válka přestala.

Encyklika končí: „Z nehlubšího srdce prosíme a zapisáváme ty, kteří vládnou národům, aby dali souhlas, by všechny jejich spory byly odstaveny ke zduhu lidské společnosti v úvaze, že už až příliš zármutků a béd provází život smrtelníků, nežli aby bylo nutno hromaditi ještě více béd a zármutku. Kéž by nahlédli, že už je dosti dluha zkázy a prolité krve a kéž by pospíšili zahájení vyjednávání o mír a podali si ruce. Pak obdrží největší odměnu od Boha pro sebe a pro své národy. Nechtě také vědět, že tím vykonají také velmi milé a velmi žádoucí dílo pro papeže, který následkem velkého převratu věcí setkává se s nemalými obtížemi, vykonává svůj úřad jako apoštolský náměstek.“

Soud dějin.

II.

Malý národ israelský uprostřed mocných a kulturně vysoce vyspělých národů zachovával svou samostatnost s podivuhodnou houževnatostí, třebaže se spokojoval s menším územím a nepomýšlel na dalekosáhlé výboje. Odkud to? Náboženská morálka Israelitů byla daleko vyspělejší než u menších sousedních. Aby pocit naprosté bezpeč-

nosti a trvalý blahobyt nenakazil lid israelský rakovinou rozkošnictví, byl tento zaměstnán častou válečnou obranou jak proti loupeživým sousedům menším tak proti velkým Říším. Nastala-li však přece delší doba oddechu a slávy, začala i zde stojatá voda zahnívat, ušlechtilé tradice náboženské pomíjeny, lid i se svými předáky rád se začal klaněti modlám svých vlastních nepřátel, modlám, které uspávaly svědomí a lákaly k rozkošnictví. Sladký jed vysával energii a národní sebevědomí. Co nedovedly zničiti ostré meče nepřátel, to přivedly ve zkázu nehluchou válkou modly.

A tu zase se shledáváme s faktem, které bylo údělem národům jiným. Nadšení proroci tepali neřesti, hrozili Božími tresty, předpovídali osudnou budoucnost. Israelité však hověli svým libůstkám obyčejně až do chvíle, kdy zahřměl hromový úder.

Prakticky vzbouřili se k obrodu mravnímu teprve tehdy, kdy přikvačily velice přísné tresty. A právě tato trpká zkušenost vedla lid israelský k veliké životní moudrosti a k Bohu. Právě v kruzích tohoto lidu napsána jako memento pro všechny národy tato slova: „Spravedlnost povyšuje národ, ale hříšná bída činí národy.“ — Milujte spravedlnost vy, kteří soudíte zemi. — Všeliký dar, i nepravost shlazená bude, ale víra na věky státi bude. Jména nespravedlivých jako potok vyschne a jako hřímání veliké v dešti zazní. — Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého: ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé.“

Charakteristické jsou tyto úryvky z bible: „Umřel pak Josue, syn Nun, služebník Hospodínův . . . A povstali jiní, kteříž neznali Hospodina . . . I činili synové israelští zlé před obličejem Hospodinovým a sloužili Bálím . . . a následovali bohů cizích a bohů národů, kteříž bydlili okolo nich a klaněli se jim . . . I rozhněvav se Hospodin na Israele, dal je v ruce loupežníkům . . . a soužení jsou náramné. I vzbudil Hospodin soudce, kteříž by je vysvobodzovali z rukou zhoubců, ale ani těch slyšeti nechtěli, smilnice s bohy cizími a klaníce se jim. Brzo opustili cestu, po kteréž byli chodili otcové jejich: a slyšajíce příkázání Hospodinova, všechny věci na odpor činili. A když Hospodin vzbuzoval soudce, za dnů jejich nakloněn býval k milosrdenství a vyslyšal lkání soužených a vysvobodzoval je od zbití zhoubců. Když pak umřel soudce, navraceli se zase, a mnohem horší věci činili (kdo by si tu nevzpomněl na Kristovo slovo o návratu sedmi duchů horších?), než byli učinili otcové jejich, následující bohů cizích, jim sloužíce a jim se klaníce. Neopustili nálezků svých a cesty nejtvrďší, po kteréž choditi přivykli. I rozhněvala se prchlivost Hospodinova na Israele, a řekl: „Protože národ tento zrušil úmluvu mou, kterouž jsem byl učinil s otcí jejich, a nechtěl poslouchati hlasu mého, ani já nezahladím národů, kterýchž zanechal Josue a umřel, abych skrze ně zkusil Israele, zdali ostříhají cesty Hospodinovy a chodí po ní, jako ostříhali otcové jejich, čili nic . . . Bydlili tedy synové israelští v prostřed Chananea a Itehea a Amorhea a Ferezea a Hevea a Jebusea: a vzali sobě dcery jejich za manželky, a oni dcery své jich synům dávali a sloužili bohům jejich. I činili zlé před obličejem Hospodinovým . . . I rozhněvav se Hospodin na Israele, dal je v ruce Chusa Rasathaim krále mesopotámského, i sloužili mu osm let. I volali k Hospodinu, kterýž vzbudil jim vysvoboditele . . . I odpočinula země čtyřicet let . . . Činili pak opět synové israelští zlé před obličejem Hospodinovým, kterýž poslal proti nim Eglona krále moabského, nebo učinili zlé před obličejem jeho . . . I sloužili synové israelští Eglonovi, králi moabskému, osmnácte let a potom volali k Hospodinu, kterýž vzbudil jim vysvoboditele jménem Aoda, syna Gery . . . I snížen jest Moab . . . I přidali synové israelští činiti zlé před obličejem Hospodinovým po smrti Aoda, a dal je Hospodin v ruce Jabin krále chananejského . . . I volali synové israelští k Hospodinu . . . Snížil tedy Bůh . . . Jabinu . . . před syny israelskými,

kteříž rostli každodenně . . . I odpočinula země za čtyřicet let. Učinili pak zlé synové israelští před obličejem Hospodinovým, kterýž vydal je v ruku Madianským za sedm let, a potlačeni jsou velmi od nich . . . I snížen jest Israel velmi před obličejem Madianských. I volal k Hospodinu, žádaje pomoci proti Madianským.“

Podobně pokračuje bible dále, dosvědčujíc, že Israelité nebrali si výstrahu z toho, co několikrát předcházelo, ale že teprve silné rány fyzické přiváděly lid k lepšímu životu. Mravní síla, živé vědomí povinnosti, zmužilý sebezápor — to všecko potrvávalo obyčejně jen u té generace, která sama prošla ohněm trpké zkoušky. Synové si vždycky přáli žít životem co nejvolnějším. Klaněli se velice shovívavému, rozkošnickému božstvu svých zarytých nepřátel. Přibírali z „civilisace“ svých ujařmitelů služebně to, co bylo nejhoršího. Nechtěli se učiti ani z těch stránek dějin, které byly nejnovější. V době blahobytu krátké rozkošnictví jim bylo nad svobodu. Meč barbarských nepřátel neškodil jim tak, jako svůdná lákadla týchž protivníků. Výstrahy starších nenacházely ozvěny, teprve osobní utrpení přivedlo provinilce blíže k Bohu a dojemná a na výsost poučná jest upřímnost bible, která bezohledným odkrýváním rakoviny prospěla lidu israelskému daleko více než chlubné pověsti národů jiných, které tak rády zatajovaly, kolikrát mravní hniloba byla u nich soudem dějin důkladně zmrskána. A přes to nové a nové vcházení do hnilobných slují!

Přišel konečně sám Kristus, král všech osvoboditelů! Ale nejvšejší slova — Božských úst byla provázena zlobou. Kristus docela předpověděl zboření Jerusalema a veliké hrůzy, které budou zkáze předcházeti, ale to židovskými pohlaváry nehnuo. Teprve když celé řady židů byly věšeny od Římanů na kříže, začal pilnější sebezpyt, lítost nad dekadencí. A jako u národa israelského, podobně u národů jiných. Oheň očisty byl vždy velice palčivý.

Stanovisko Husovo k osvětě.

Hus uznával oprávněnost umění výhradně potud, pokud toto sloužilo k podpoře citů náboženských, k slávě Božího jména. Napsal, že obrazy jsou proto, aby se na nich prostí učili vzpomínati na Boha a jeho svaté, „k náboženství popuzení, hotovi a zapálení byli a tak Bohu a svatým horlivěji sloužili.“ Jestliže by však obrazy vedly od víry, byly by škodlivé. Hus kárá, že mnohý křesťan při spatření obrazu více se obírá jeho uměleckou cenou než nábožným rozjímáním. „Když bude krásný obraz neb malování, tehdy všichni smysl obrátí k té pěknosti a v té se obírajíce myslí a kocháním, chválé maláře, že krásně maloval neb vyřezal a zapomene, že Kristus ohavně potupen a ukrutně umučen; též i o jiných svatých. A někteří muži, vidouce pěkné obrazy svatých panen, jež kráše (krásněji) malují, než sú byly tělešně způsobeny, mají zlá myšlení a hnují a vpadají v pokušení . . . Též i my máme pilně lid vystřehati hlupý a hovadný, jenž opustí víru a žádost duchovních věcí, příliš pase čichy své . . . Ale moudrý člověk ne tak pásá čichov, jenž Boha srdečně miluje: přivra druhdy očima i ušima, myslí o věčných věcech.“ Jest prý dobře, že se nyní maluje Kristovo umučení. „Ale pohřchu!“ Již lidé místo Kristova umučení malují trojanské bojování a místo apoštolův namaží kolcův (zápasníků), místo obcování Krista malují život Najtharia a místo svatých panen umučení malují bláznivých panen frejování a naháčův nepoctivých a mužův divně a potvorně způsobilých . . . Co činí ta posměšná potvornost, divná škaredá pěknost a krásná nepřekrásnost? Co nečistě opice, co ukrutní lvové, co potvorní centaurové, co polomuzzi, co škaredí zubrové, co rytíři bojovní, co lovci s trubami? . . . Těm všem věcem dívá se více než v Božím zákoně . . . Nižádné věci kromě Boha nemáš více vážit ani tak velmi jako Boha, ani tak modlit se jako Bohu, neb nižádná není lepší ani tak dobrá jako Bůh.“ (Srv. Erben I, 70—71, 77, 82.)

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Y HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

O ozdobném kování nábožných knih soudí Hus takto: „Ktož knihy zlatem neb stříbrem okovává, ten okování miluje více než písmo. Důvod toho: že knih, jenž též písmo mají, netbá a okování vezma, okování pilně ohledává a na písmo netbá; a jest v tom nemůdřejší než opice, jež vezmúc ořech, nekochá se v škořepině, ale ihned jádra dobývá. I zdá mi se, že kněz více hřeší, že knihy okovává, než rytíř, jenž kůň okovává aneb sedlo; neb koní nesoudí koně dle okování, ale knihy obecné (lidé) soudí a rádi kradú a méně v nich čtú, než by (kdyby) nebyly okovány.“ (Erben I, 73). Novohusité poukazují s pochvalou na to, že se Hus ozval proti předstíraným zázračným obrazům. Leč čtíme další náhledy Husovy: „Obraz, špalek neb jiné od člověka rukou udělané nečiní divův, ale čert, někdy dáváje odpovědi, někdy přestana trápení těch, kterých jest trápil. A tak pro nevěru mnohé zklamal jest i klamá lidi oslepené.“ Tedy dle Husa ďábel lidi trápí nějakou nemocí tak dlouho, pokud ti to se nepokloní určitému obrazu. Když pak takovým lidem uleví, domnívají se ti to, že se uzdravili za Božího zázračného přispění. K tomu všemu Hus zřetelně uznává, že Bůh prostřednictvím obrazu může „hrózu lidem učiniti a jiné divy, kteréž ráčí.“ (Erben, I, 70, 72.)

Hus pokládal za těžké hříchy nedělní hru v šachy, nedělní zábavy hudební, deklamační, pěvecké, nedělní prodávání a tělesná cvičení. (Erben I., 116, 121—133.)

O stanovisku Husovu k počtářské vědě praví Winter: „Hus neměl mathemata rád právě proto, že vedou k astrologii a odvádějí theologa od jeho úloh.“ (O životě na vysokých školách pražských knihy dvojce, 336.) Proti ženské emancipaci moderní Hus stojí velice příkře. Prý otec má býti více ctěn než matka, protože muž svou přirozeností jest důstojnější než žena. Proti ženskému pohlaví pronáší Hus velice a nespravedlivé paušální výtky. (Srv. Erben I, 276—277.)

Tělesné tresty Hus odporučuje. Praví, že otec, který netresce svého synka, jest horší než nevěřící. „Protož taký otec jest hoden pohanění, jenž tak klamá své dítě; i bylo by hodné, aby syn taký, když by ho na smrt vedli, za políbení ukusil (ukousl) svému otci nos, jako jeden, o němž píše Boecius, jenž prosív, aby před smrtí políbil otce svého, ukusil mu nos řka: že otcovo netrestání dovedlo ho (k) oběšení. Protož otec byl jest pohaněn, syna i nos svůj ztratil a Bůh daj (aby) i pekla nezaslúžil!“ (Erben I, 153.)

Hus rozhodně prohlašoval, že zločinci mají býti právem světským popraveni. Také dle Husa jest dovolena spravedlivá válka.

Tanec dle Husa jest kruh, jehož středem jest ďábel, přítomní lidé pak jsou léčkami pekelnými. Původcem tance jest ďábel, tanečníci hřeší nejružnějším způsobem. A přísný Hus dokládá: „Jako jest zakázána všechna práce, která nesměřuje ke cti Boha a jeho svatých, tak naopak nikdy není dovolena práce, která se děje na urážku Boha a jeho svatých i na škodu bližního. Tanečníci hřeší proti všem svátostem a proti všem Božím přikázáním.“ (Dr. Sedláček: Studie a texty IV, 431—435.)

Občanský zákoník Hus dovedl převrátiti obratem ruky tak, že již tehdy uvážliví občané trnuli. Dle Husa každý, kdo se dopustil hříchu smrtelného, kradе všechno, čeho užívá. „Béře proti vůli Boží pokrm, zdraví, děš, slunečné světlo, povětrí.“ A Hus docela se hněval, že na krádež obyčejnou jsou sice ustanoveny přísné tresty, leč na krádež, jakou hříšník páchá užíváním vlastního jmění, není ustanoveno potrestání. Hříšník nemá práva k daru Božímu, docela jest i nespravedlivým majitelem vlastní duše. Pozbývá práva i k světským úřadům. (Srv. Erben I. 208—210). Kdo smrtelně hřeší, všemi dalšími skutky — a to i dobrými — hřeší dále.

Docela sama modlitba vykonaná v smrtelném hříchu „netoliko není užitečná, ale jest škodlivá.“ (Lenz: Učení M. J. Husi, 103, Erben, 290, 325.)

Novohusité požadují, aby všechno bylo zkoumáno volně lidským rozumem. Husovi však bible jest soudcem vši vědy, všeho umění, bibli klade nad rozum. Že potřebuje bible důkladného autoritativního výkladu zvláště v místech nejasných, na to Hus zapomněl. Jestliže však prohlašoval bibli za neomylného soudce v nejružnějších oborech, pak také měl míti na mysli, že jest zde potřebí neomylného vykladače, zkrátka vážné živé autority učící.

Hus nepronésl jediné nové myšlenky filosofické ani náboženské. Jeho spisy jsou většinou opakováním toho, co napsal Viklef. A jestliže se hlásá, že se má jíti za moderním pokrokem pod štítem Husovým, nechť novohusité povědí, kde a jak vlastně horuje Hus pro pokrok světské vědy a umění, anebo pro moderní pojem svobodomyšlnosti. Písmo, pravda, konání všeho pod zorným úhlem věčnosti — toť jsou jeho stálá hesla. Jaká sláva pak zbude na harcovníky skutečného pokroku, na samostatné myslitele Tomáše Štítného, Komenského, Karla IV. — jestliže novohusité nazývají Husa největším Čechem a učitelem lidstva?

dařilo se našim zatlačiti nepřitele po pětidením tuhém boji na silnici Grodské a jižně odtud a zajmouti 10.000 Rusů, jakož i ukofistiti četná děla. Tento úspěch však nemohl býti využitkován, poněvadž naše severní křídlo je u Ravy Ruské ohroženo velikou přesilou a ježto nové ruské síly pronikly jak proti armádě Danklově, tak do prostoru mezi touto armádou a vojsky u Lvova. Následkem velké přesily nepřitele jevílo se nutným soustředit naše armády až tři neděle nepřetržitě a hrdinně bojující v dobré postavení a připravit je k dalším operacím.

Bitva u Lvova je přerušena. Naše vojsko není nikterak poraženo, nýbrž od pondělka dne 7. září západně a jižně ode Lvova postoupilo 26 km vpřed. Rusové pokoušeli se vniknouti mezi armádu Danklovu a Auffenbergrovu, ale marně. V této druhé bitvě u Lvova měli Rusové o veliké množství divisí více, a ruská divise je co do dělostřelby o moc, co do pěchoty o mnoho silnější. Přes to se Rusové v boji vyčerpali a zemleli, a soustředění našich vojsk na užší linii stalo se nerušené. Naše armáda shromažďuje se v tak silném bodě, že může vzdorovati každému. —

Dle zprávy válečného tiskového stanu od 8. do 11. září 1914 v čáře 70 km Komarov Rava Ruská veden byl všeobecný útok vesměs s úspěchem. Přes tyto úspěchy stalo se nové seskupení pro další přesilu nepřítelovu a pro ohrožení severního křídla našeho nutným. Dle výkazů úředních dosud zajato 41.000 Rusů a ukořistěno 300 děl.

Z válečného tiskového stanu se dne 15. t. m. úředně oznamuje: — Vítězství na Hučvě vytvořilo válečnou situaci, která umožnila, aby se přešlo k útoku na velmi silné ruské síly, které vnikly do východní Haliče. V uznání nutnosti podporovati naši armádu po bojích východně od Lvova se posunuvši nazpět, dostala armáda, která dobyla vítězství u Komarova, rozkaz, ponechat proti poraženému nepříteli po krátkém pronásledování jenom podřaděné síly, hlavní sílu pak seskupiti v prostoru Naroli-Uhnov ku postupu ve směru ke Lvovu, který byl skoro opačný dosavadnímu útočnému směru. To bylo provedeno už 4. září. Rusové, jak se zdálo, ponížili po svém vtrhnutí do hlavního města Haliče, které jim bez boje bylo vydáno, na útok z boku ve směru od Lublína, při čemž měli za to, že mohou zanedbávati naši armádu, která byla zavedena za grodeckou rybníční linií. Zatím však tato armáda byla pohotova zasáhnouti do očekávané bitvy naší armády, postupující ze severu ke Lvovu.

Dne 5. září dospěla poslední skupina vojska už přes železniční trať Ravaruska Horynec. Držíc dále levým křídlem okolí Ravarusky, zabočila pravým křídlem 6. září až ke Kurnikům a zahájila 7. t. m. první boj proti silným, na sever posunutým nepřátelským silám. Za svítání dne 8. září začal na 70 km široké frontě Komarov-Rava Ruska náš všeobecný útok, který byl až do 11. září veskrz úspěšným a zejména na jižním křídle postoupil blízko až ke Lvovu.

Přes tyto úspěchy bylo nutno naříditi nové seskupení našeho vojska, protože jeho severní křídlo u Ravy Ruské bylo ohroženo a poněvadž svěží ruské síly, mající velkou převahu, postupovaly jak proti armádě, bojující před Krašnikem, tak i v prostoru mezi touto armádou a bojištěm Ivovským. V těžkých bojích východně od Grodku dne 10. září byli u útočící tam divise jejich c. a k. Výsosti vrchní velitel armády arcivévoda Bedřich a arcivévoda Karel František Josef, a jich osobní přítomnost měla ohromný vliv na nadšenou bojovnost všeho vojska. Poprvé jel následník trůnu v průvodu generálního štábu v čele armády...

Jako ve všech dosavadních bitvách a bojích vykonalo naše čacké, nyní již tři týdny ne-

ŠKOLNÍ KNIHY

pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i chlapecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání, dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,

jakož i veškeré ostatní

psací a kre-slicí potřeby

lze obdržeti ve

Družstevním knihkupectví

a nakladatelství

:: v Hradci Králové ::

Adalbertinum.

Průběh války.

Bojiště rakousko-ruské. Dne 13. září oznámeno úředně, že v bitvě u Lvova po-

V nastávajícím školním roce rozšiřujete

vydané Biskupskou tiskárnou v Hradci Králové:

Malý katechismus 80 h.
Střední katechismus 64 h.
Velký katechismus 80 h.

(poučná modlitební kniha i zpěvník) v polooplátně 80 h, v oeloplátně 92 h, v oeloplátně se zl. křížkem K 1—, v celokůži se zl. křížkem K 2'60.

Úprava úhledná, vazby pevné.

Zavádějte ve všech školách naše vydání, neb poskytujeme volné výtisky pro ohude. Jedině naše vydání je schváleno pro diocesi Královéhradeckou. Pro prodejny školních knih patřičně výhody. Objednávky vyřizuje:

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

ustále bojující vojsko, i u Lvova své nejlepší činy a prokázalo opět svou bravuru a zdatnost. V pětidenní bitvě měly obě strany těžké ztráty. Zejména u Ravy Ruské byly některé noční útoky Ruské krvavě odrazeny a opět zajati v massách Rusové, mezi nimi četní důstojníci.

Uhrnem lze prohlásiti, že naše armády dovedly dosud co nejaktivněji a v nejchabřejším boji úspěšně čelili nepříteli početně silnějšímu a chrabře a úporně bojujícímu.

Na jižním bojišti. Dne 6. září potřena rakouským vojskem elitní timocká srbská divise, která u Mitrovic vrazila na rakouské území. Vedle toho vnikli Srbové na naše území u Grabovce a postupovali od Kupinova k Hrtkovcům, Staré Pazové a Rumě. Naše vojsko však nepříteli všude porazilo. Srům a Banát prost úplně nepříteli. Dle úřední zprávy zajato dosud 8000 Srbů. — Černohorci žádali na Srbech k obraně Lovčenu těžká děla. Žádost však zamítnuta, ježto Srbsko samo trpí nedostatkem děl. — Na žádost srbské vlády povolil car 250 ruským důstojníkům, aby vstoupili do srbské armády, která prý trpí nedostatkem důstojníků. — Srbský generál Božo Jankovič odjel se dvěma podplukovníky na Černou Horu, aby tam řídil vojenské operace. — Najatých 25. řeckých lékařů vrátilo se ze Srbska po dvoudenním pobytu, ač jest tu hrozná nouze o lékaře.

Německo-francouzské bojiště. Na oblouku Marny na linii Meaux - Sezane - Vitry trvá rozhořčená bitva dále. Hlavní účastenství má v ní armáda Bülovova, která setkala se tu s přesilou francouzskou. Boj vede se se strašlivou vášností.

Major Morath v „Berliner Tagblattu“ ukazuje, že vítězství Němců v Belgii a Francii nepřinesla dosud rozhodnutí, ježto jejich odpůrci ústupy a vydáním pevností vyhnuli se zničení „druhému Sedanu“. Ohniskem celého strategického pohybu ku předu je dle Moratha pevnost Verdun. Tam, pak u Toulou, Nancy a Epinalu hromadí se francouzská východní armáda k houževnatému odporu, kdežto proti německému hlavnímu křídlu stojí hlavně Angličané, kteří v posledních dnech dostali posily. Proti Verdunu operuje armáda německého korunního prince Viléma, která zmocnila se tam již důležité tvrze, ležící jihozápadně. Tato posice byla jakous překážkou mezi východní armádou německou, opírající se levým bokem o Vitry, a mezi armádou korunního prince. Zasáhnutí armády princovy do bojů na Marně je tedy dle německých listů jen otázkou dobyti Verdunu, otázkou několika dnů. Pak bude volná cesta i na západ k Chalonsu, i na jih k Baru le Duc, cesta ohrožující ústup francouzské armády. Morath dovozuje, že ústup je taktickým manevrem právě tak oprávněným jako postup, dokud vojsko je pevně vedeno.

U Paříže zmařili Němci vítězný pokus Francouzů odtrhnouti pravé křídlo německé armády od ostatních německých vojsk.

Dle zpráv z Belgie prchl belgický generální štáb do Anglie. — Antverpská armáda po 4denní krvavé bitvě byla znovu zahánána do města a utrpěla velké ztráty. — Německé vojsko obsadilo francouzské město Arras, jenž je střediskem několika drah.

Švýcarské listy oznamují, že do 6. zář. přibýlo do kantonu ženevského z Paříže a ze severní Francie přes 35.000 uprchlíků. Francouzské pohraniční úřady od nynějška propouštějí přes hranice jen uprchlíky, kteří mají povolení vojenského velitele pařížského.

Francie prohlásila Marokko za svou kolonii, čímž ovšem zrušena byla smlouva s Německem v r. 1911.

Ministr vojensství Millerand předložil presidentovi Poincarému ku podpisu nařízení, že superarbitrované nebo za neschopné prohlášené mužstvo má se podrobiti nové lékařské prohlídce. Ti, kdož na základě této prohlídky budou uznáni schopnými vojenské služby, budou okamžitě zařazeni. Ti, kdož neposlechnou obslky k lékařské prohlídce, budou považováni za schopné k vojenské službě.

Válka německo-anglická. Dle anglických zpráv vyplulo již 70.000 indického vojska do Evropy na pomoc Francouzům. Místokrál indický také tvrdí, že asi 700 indických polhavlárů nabídlo své osobní služby vlasti, jakož i příjmy svých provincií. Naproti tomu potvrzuje se z Londýna, že v Indii vzniklo povstání, které působí značně starosti. Aby povstání potlačila, koupila prý anglická vláda vůdce mohamedánské, zejména jejich duchovní hlavu Agaba Chama. — Také Mohamedáni kolem Rudého moře a v Indii chystají se k povstání proti Angličanům.

Ze Štokholmu se sděluje, že v Londýně jest situace napjata. Strach před německým vpádem se stupňuje. Nečinnost loďstva a minové nebezpečí působí v obyvatelstvu paniku.

Neodvislá dělnická strana opěla se proti způsobu najímání dobrovolníků vládou. Dle názorů dělnické strany jest výkon morálního nátlaku, jak od verbifů se provádí, nespravedlivý a nedůstojný.

Bojiště rusko-německé. Armáda generálního plukovníka Hindenburga porazila na hlavu po několikadenním boji u mazurských jezer ruskou vilenskou armádu čítající 4 sbory, 2 rezervní divise a 5 divisi jízdy. Grodenská rezervní armáda, čítající 1 armádní sbor, zbytek to 6. armádního sboru a části 3. sibiřského sboru v bitvě u Lyku silně utrpěla. Počet zajatců jest na tisíce, armáda Hindenburgova je již na hranici ruské. Gubernie Suwalki je v německé správě.

Na moři. Londýnský tisk tvrdí, že německému loďstvu jest zamezován výjezd na širé moře. Vítězství z možné námořní bitvy mezi německým a anglickým loďstvem přiklonilo by se ovšem, dle téhož tisku, na stranu anglickou, avšak cena tohoto vítězství byla by tak velikou, že by Anglie na určitou dobu přestala býti největší mocí.

Anglicko-francouzské loďstvo zvolilo si za svou operační základnu ostrovy Korfu a Zakynthos. Otrantýský průliv je bedlivě hlídán a rovněž pobřeží epirotské a albánské.

Německý křižník Karlsruhe potopil u Barbados anglický parník „Howas Castle“. — Dne 13. t. m. potopen německý malý křižník „Hela“ torpedovým výstřelem z nepřátelského podmořského člunu. Téměř celá posádka zachráněna.

„Daily telegraph“ sděluje, že 5 rychlých německých křižníků pokračuje v úsilí zničiti anglické obchodní lodí v Atlantickém oceánu, ačkoliv jsou pronásledovány četnými francouzskými parníky.

Německá loď „Dresden“ stala se postrachem anglických obchodních lodí. Do Port Saidu uteklo se více malých anglických křižníků. — Japoncům a jim pomáhajícím lodím anglicko-rusko-francouzským nepodařilo se všechny německé válečné lodí uzavřít v Cingtau.

Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým laikům doporučujeme co nejlépe

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

kteří jest podnikem našim a obslouží vás v každém případě nejvýhodněji.

Za válečného ruchu.

Válečné nadšení v Německu. Z Lipska píše se našemu listu: Němec. generál v. Blume napsal 12. t. m. v „Kölnische Zeitung“: „Mezi podmínkami zdanu válečného civilisovaných národů stojí smýšlení vojáka a smýšlení národa,

t. j. duševní síly vojáka a národa, jež působí na válečný oíl, v první řadě. Nejmoeněji jeví se to při válce v těch státech, ve kterých zákonodárství vojenské, jako mimo Německo tomu je i v Rakousko-Uhersku, Francii a Rusku, spoívá na zásadě všeobecné branné povinnosti. Kdežto smýšlení vojáka působí bezprostředně obzvláště na průběh rozhodujících válečných událostí, je účast národa na výsledku války podmíněna vlivem, kterým duch národa působí na ducha vojáka, jakož i na obětavost a ochotnou pomoc obyvatelstva a na schopnost odporu proti útrapám válečným. Že duch mezi lidem panující na počátku války má veliký vliv na ducha vojáka, není třeba dokazovati. Je tak veliký, že vlada státu, jenž má podobný branný systém, těžko rozhodne se pro válku, nemůže-li doufat, že velikou většinu národa má za sebou. Můžeme opravdu pozorovati, jak podmínka úspěchů válečných jmenovaným generálem tolik akcentovaná znamenitě je zaručena. Projížděje tyto dny německou říší, co chvíli nalézal jsem toho doklady. Potkali jsme na nádraží v Schaudavě vlak vezoucí čerstvé síly náhradné na bojiště francouzské. Na veselých tvářích vojínů, většinou již mužů, kteří musili opustiti vše, co jim bylo nejdražší, bylo viděti radost, že jim je přáno aktivně zasáhnouti do vřavy bitevní, a touhu osobní účasti i ochotným obětováním svého života prospěti veliké věci, za kterou Německo bojuje. Nebylo tu zřítí rmutu ani skleslosti, nýbrž nadějnou touhu a pevnou důvěru ve vlastní sílu a opravdovost válečných operací. Chápal jsem toto nadšení německých vojínů, když jsem opět byl svědkem jásavého entusiasmu, s jakým své udatné syny pozdravovali cestující vedle jedoucího vlaku. To bylo jásání a plesných pozdravů, když jsme vedle vojenského vlaku zastavili! Co kdo mohl „vojáčkům“ sehnati, vše jim dal. Páni vybrali svoje pozdravy a doutníky a do posledního doutníku jim je rozdali. Kdo měl jakou lahůdku, ovoce atd., hned jí podělil „vojáčky“. I noviny s takou dychtivostí čtené v mžiku oetly se v rukou vojínů. Čím kdo mohl, pohostil a pocítil vojíny s patrným hrdým zalíbením a nadějným očekáváním úspěchů jejich zbraní na ně hledě. A co mám říci, když vzpomínám něžné péče a starostlivosti, která jest v Německu věnována transportům raněných? Ranění v čistém prádle, v čistém obleku, ve vozech dobře opatřených; působnost „Červeného kříže“ na nádražích bezvadná, opravdová, nejen módní a povrchní. Výkladní skříně rušných ulic jsou plny plakátů, v nichž se vlastenecké spolky předstihují v srdečných výzvách k občanstvu s prosbou o podporu pro vše válečnou. Co tu pohlednic, časopisů a j. tiskopisů, jichž prodej je výhradně určen tomuto účelu! Viděl jsem kanceláře a prodejny, jež se jiným nezabývají než tímto prodejem. Šbérny hotových peněz a cenných darů pro válku — jedna vedle druhé. Novinářské závody, tabule s čerstvými telegramy z bojišť jsou přímo obléhány. Krámy a výkladce plné potřeb vojenských. Mile mne dojalo, když jsem v mnohých obchodech, na př. trafikách spatřil bedničky již dokonale připravené k zásilkám pro „statečné vojíny a syny německé v poli.“ — Věru, když tyto zjevy jsem pozoroval, že jsem pochopil, kde vězí tajemství úspěchů spc-jeneckých armád. Tu je národ a vojsko jedna duše, tu je opravdu nadšení, důvěra a z nich vyvěrající síla, jež více vydá mnohdy nežli ohromná děla. Šťastná říše, jež má takovou armádu, takový národ!

Generální ubytovatel v Německu. Ve zprávách z německého bojiště často čteme podpis: Generální ubytovatel š. Stein. Co jest tento generální ubytovatel? V Německu v době míru stojí v čele generálního štábu jeho náčelník, kterému je podřízeno pět vrchních ubytovatelů. V době války zřizuje se „veliký hlavní stan“, který řídí veškeré válečné operace a náčelník generálního štábu stává se náčelníkem generálního štábu polní armády. Vrchním ubytovatelům z doby míru přidělí se jiné úkony. Za to bývá ustanoven v době války „generální ubytovatel“ jako první pomocník a bezprostřední rádce náčelníka generálního štábu. Jest povinen upravovati a dozřívati na vnitřní službu v hlavním stanu a říditi veškerý písemný styk. Pečuje také o to, aby rozhodnutí navržená náčelníkem generálního štábu a schválená nejvyšším velitelem ve způsobě rozkazů a pokynů byla správně sdělena s podřízenými armádními veliteli a správnými úřady. Roku 1870 byl generálním ubytovatelem š. Podbielski, nyní jím jest š. Stein. — Jest to tedy takřka hodností třetí osoba ve vojsku. První jest nejvyšší velitel, druhá náčelník generálního štábu a třetí generální ubytovatel.

Jak padlo Longwy. „Vossische Ztg.“ obdržela zprávu svého válečného zpravodaje z velkého hlavního stanu, ve kterém po vyhlášení vítězství bojů armády německého korunního prince u Longwy a pronásledování Francouzů praví: Pevnost Longwy vzdala se 26. srpna po neobyčejně statečné obraně. Po pětidenním

bombardování naším dělostřelcům bylo už jen jedno dělo schopné ke střelbě. Město Longwy-Haut, které před tím už občanské obyvatelstvo opustilo, je rozstříleno v pravém slova smyslu v hromadu trosk a při tom nebyla ještě ani v činnosti naše děla největšího kalibru. Bombardování pevnosti Francouze úplně překvapilo: už první výstřel byl plnou trefou a usmrtil důstojníka a 10 mužů. Tak to šlo ráz na ráz. Jednotlivé granáty prorazily tři poschodí kasemat. Když přišli Němci k účelné posici a když francouzský velitel podplukovník d'Arche už měl pouze jedno upotřebitelné dělo, vzdal se s 3700 muži, z nichž bylo 400 raněno a 100 padlých. Naše dělostřelecká posice byla za bombardování asi 8 km. severozápadně od Longwy za lesem. Když jsme si prohlíželi citadelu Longwy, našel jsem veliké množství nábojů pěchoty a opilovaným hrotem a patrony dum-dum. Tam padl nám do rukou stroj, kterým se vyrábějí náboje dum-dum. Když bylo odváděno asi 20 zajatců, kteří záleželi jen se starých mužů a výrostků, tážal jsem se po příčině tohoto podivného složení této skupiny a zvěděl jsem, že tyto ohavy neslýchaným způsobem zohavily raněné. Je hanbou francouzského lidu, že vede válku takovýmto způsobem, který je výsměchem civilizaci. V jihozápadní Africe nebyly za povstání Hererů a Hotentotů spáchány horší ohavnosti, nežli v této válce příslušníky Grand Nation, který se vždycky honosí kulturou.

Kritiky francouzského ministerstva. Sama soc. dem. »Volkstribüne« jest velice nespokojena s francouzským ministerstvem a zvláště s ministry soc. demokratickými. Prý úkol nového socialistického ministra spočívá výhradně v tom, aby energicky zakročil ve prospěch míru s Německem. Praví: »Socialističtí ministři, kteří trpí, aby Francie poskytovala přímo i nepřímou pomoc Moskvě a pokračováním války proti Německu, bijí socialistické zásady do obličeje pěští.« Soc. dem. orgán obrací se pak proti lživému válečnému manifestu francouzskému a dokládá, že nikdy nebylo více lháno. Hněvá se, že pod notorické lži umístil svůj podpis i socialista Guesde, jehož jméno do té doby mělo dobrý zvuk. Prý takový ministr jest velezářadcem na zásadách socialismu. »Jak mohli Sembata a Guesde k tomu se odvážit, aby kryli svými jmény vyhlášku vládní, ve které jsou obelháváni netoliko zaslepení stoupenci odvety, nýbrž i socialističtí dělníci francouzští? A k tomu lžemi, které mají tak krátké nohy.«

Pustošení Francouzů ve vlastní zemi. »Frankf. Zeitung« uveřejňuje dopis německého bojovníka ve Francii: Častěji — bezprostředně po ústupu Francouzů — vtáhli jsme do dědin, v nichž domech jsme našli nezměrné zrušování. Nábytek byl roztrhán, potraviny ležely na zemi rozdřapané, prádelníky a šatníky byly otevřeny, vyloupeny a obsah částečně rozházen po zemi. Francouzové na útěku dříve vše odhazovali a nyní takto doplňovali své potřeby. Co nemohli potřebovat, zahodili. Rovněž mi vypravoval jistý kamarád, očitý svědek, že v jedné továrně v okolí vypálili pokladnu. Francouzské piky, které zanechali, zřejmě dokazovaly, kdo byl pachatelem; co by také naši vojáci dělali s francouzskými penězi? — Tak prchající Francouzi pustoší svou vlastní zemi. Naproti tomu mohl jsem častěji pozorovati v našem vojsku kázeň a zdrženlivost. Ale po válce nám ovšem budou všechny případy barbarství přičítati, které ve skutečnosti Francouzi sami zavinili.

Pokrok pozlátkový. V letech sedmdesátých v Prusku nabylo asi 92 procent důstojníků základního vzdělání na školách středních, ve Francii sotva 30 procent. V Prusku byl štáb vybraný, stal se semeniskem vyšších velitelův ve vojsku. Zato však francouzský štábní důstojník byl mistrem pouze v jedné věci: byl obvykle dokonalým jezdcem; nezaohovával předpisů, které ho napomínaly, aby se prakticky ovičil u sborů všech zbraní. Když po Sedanu Francie svou armádu zreorganizovala, Němci učinili v tom směru pokroky ještě lepší. Pozlátkový pokrok Francie jeví se i nyní v tom, že má v armádě nepoměrně mnoho analfabetů, kdežto v armádě německé jich není. Naše i německé zprávy dosvědčují, že samo mužstvo ruské jest inteligentnější a obratnější než mužstvo francouzské, které prohalo rychleji a hromadněji než ruské. V nynější válce byla mobilisována přirozeně kromě vojska i zdatnost, energický důmysl a rozvážná péče; a v této mobilisaci propadlo pozlátko pokroku francouzského nadobro.

Zbytečný strach z možného klesání papírových peněz. Dnešní organizace bank jest tak velká a finanční manipulace tak široká, jako svět sám, takže peněžní hodnoty jsou zajištěny. Peněz ve světě je tolik, že by stačily na války mnoholeté. Jestliže snad tu a tam některé akcie klesnou v ceně, to ve světovém trhu peněžním nepadá na váhu. Nejlepším dokladem toho, že nelze se obávat nějaké finanční katastrofy, je to, že úroková míra jest skoro táž, jako byla za míru.

Kulturní jiskry.

Důslednost Pia X. Sám zednářský list »L' Idea democratica« napsal po poslední alocuci (proslovení) Pia X.: »Dáváme mu za pravdu pro jeho vytrvalou, skoro bychom řekli tvrdošíjnou pevnost, kterou čas od času pronáší touž myšlenku, třeba také jinými slovy. Nesmíme zapomenouti, že od počátku svého pontifikátu Pius X. jsa naplněn zásadou obnoviti vše v Kristu, snažil se pevně a věrně zachovati náboženskou myšlenku tak, jak ji stanovila uplynulá století, zabrániti útokům na články víry, ať se ukázaly jakýmkoli leskem a udržeti politický stav církve i upevniti použitím všech okolností, které mohou zlepšiti své vnější poměry. Zkrátka politická a náboženská činnost nynějšího papeže přes nepatrné a jen zdánlivé rozpory směřovala jen k tomu, tradiční postavení katolické církve zachovati. To vysvětluje boj proti modernistům, který dostoupil svého vrcholu encyklikou »Pascendi«, to vysvětluje také (nechtě se to nepovažuje za odpor!) povolení italským katolíkům přistoupení k volebnímu osudí, dovolení, které vystoupilo r. 1904 obmezenou měrou a skoro nesměle, konečně však roku 1913 se stalo zbraní. Poslední alocuce zaujímá v sobě podle našeho názoru celou dosavadní činnost Pia X. a zdůrazňuje znovu krátce, chceme-li, ale zřetelně a rázně nároky církevní moci. A pro tuto jasnost, pro tuto ráznost dáváme papeži za pravdu.«

Zlatá Praha o Piu X. napsala: »Healeam Pia X., s nímž uvázal se ve svůj pontifikát jako stařec 68letý, bylo »restaurare omnia in Christo« (všecko obnoviti v Kristu). Byl papežem lidovým a měl nejlepší vůli pro demokratickou reformu křesťanství ve smyslu návratu k čisté nauce Kristově... Zjednodušil složitý a nákladný ceremoniel papežského dvora, snažil se o podporu vědeckého studia biblického založením zvláštního »Biblického institutu« (1909), zreformoval částečně theologická studia, staral se o reformu zpěvu církevního na základě chorálu gregoriánského. Umění děkuje tomuto papeži založení nové pinakothety vatikánské (takéž 1909) a pracováno také na plánu velké nové galerie moderního umění, jejíhož zřízení se již nadočkal.«

Německý hlas o papeži Benediktu XV. Uvádíme zde pro informaci čtenářstva bez vlastních poznámek charakteristiku uveřejněnou v »Kölnische Zeitung« (v č. 1016): »Rozhodně nastupuje kardinál Della Chiesa papežský trůn s dobrým doporučením: byl to muž, jenž zasloužilému Rampollovi stál nejbližší a po smrti tohoto velikého kardinála on to je, jenž se považuje na prvním místě za velikého politika, jakého strana Rampollova od něho jako papeže očekávala. Italské listy vidí ve volbě dne 3. září přímo odplatu strany Rampollovy za její porážku v minulém konklave; tento názor není úplně správný, jelikož o nějaké připravované odplatě volbou kardinála, který býval kdysi pravou rukou Rampollovou, nemůže býti řeč, neboť kandidatura Della Chiesa vynořila se teprve tehdy — a byla pro většinu, byť ne pro všechny, překvapením — když se ukázalo nemožností rozhodnouti mezi kandidaturami Maffiho a Ferraty. Tyto dvě kandidatury měly něco společného, vědomý odpor proti minulému pontifikátu; v prvním kardinálu byl spatřován zosobněný volnější duševní směr, který se systémem zavládajícím za Pia X. byl nespokojen, kdežto druhý dle své povahy a dřívější činnosti byl by býval diplomatickým papežem oproti papeži ryze církevně působícímu, jenž neměl porozumění pro mnohonásobné vztahy politické Církve světu obepínající. Tento odvrát od kardinální politiky posledních 11 let zradil se také zřetelně ve volbě Della Chiesa... Jak naplní tedy Benedikt XV. naději, které se v něj v tomto okamžiku jeho povýšení kladou?... Spatřuje se v něm papež kompromisní, který bude s to hladce a bez hluku uhasiti mnohý ohněček a roh narovnat, zůstavený pontifikátem Pia X. Poměr papežského trůnu ke státu italskému nebude jistě horší, než byl dříve, spíše »modus vivendi« pokročí. To zaručuje již původ nového papeže ze šlechtického rodu staré provincie království Sardinského; je to Ligurian z blízkého okolí Janova, a oba jeho bratři sloužili u italského námořnictva, z nichž jeden dosáhl hodnosti místoadmirála. Ve svém široce rozvětveném příbuzenstvu se strany matčiny má Benedikt XV. mnoho osob, které v italském státním životě zaujímaly vysoké postavení, diplomaty a senátory. Tvrdošíjně nepřátelství proti sjednocenému království italskému nelze od něho očekávati, ačkoli formálního nároku na úpravu událostí z roku 1870 se vzdáti nemůže. Italský tisk vyslovuje tudíž pevnou naději, že bude podporovati směr, který již za Pia X. vedl k částečné účasti katolíků italských na volbách do parlamentu a k přátelstevnímu přiblížení se jich ke stranám ústavním.«

Vatikánská knihtiskárna v Římě. Vatikánská »Tipografia Poliglotta« byla založena za papeže Sixta V. († 1580), který byl prvním

majitelem knihtiskárny v Římě. Původně byla knihtiskárna v klášteře Subiaku nedaleko Říma. Dva od samého Guttenberga vyučení po němž provázeli křesťanské umění pod ochranou Sixta V. v této knihtiskárně a v ní účinně nově vyučili. Po krátké době přeložena byla tiskárna do Vatikánu, kdež až na poslední doby v místnostech nad papežským soudním dvorem zřízena byla. Papež Pius X. znova upravit tiskárnu tu, vyžádal jí a zřídil novou, světlou a vzdušnou budovu a opatřil ji všemi nejnovějšími technickými vymoženostmi. V přízemí jsou místnosti obchodní, strojozna, stereotypie a sklad papíru. V 1. patře umístěny jsou 2 sazárny, jedna výhradně pro práce papežské stolice, druhá pro knihy liturgické, vzdělávací a literaturu apošt. propagandy. V obou odděleních postaveny jsou nejnovější dvouzásobníkové sázečí stroje systému »Linotype«, na nichž všelká většina sazby se hotoví. Ručně sází se pouze některé zvláštní práce, na př. francouzsko-perský slovník, který nedávno byl v tisku ukončen. Velice zajímavou je knihovna této papežské tiskárny, která obsahuje výtisky všech prací v této tiskárně zhotovených od 15. století — tedy v nepřetržité řadě za celých 5 století. Jaká to zajímavost viděti zde knihy, jež hned po vynálezu knihtisku způsobem primitivním tištěny byly: písmenkami ručně sesazovanými, jež spojovány byly v otvorech v celek prostrčeným drátem — až do nejnověji vydaného »Psalterium Breviarum Romanum«, jež — ač dvoubarevně tištěno — celé vysazeno na sázečím stroji »Linotype«. — Vatikánskou tiskárnu spravuje commendator Pasquale Scotti.

Zkorumpovaná republika. »Nár. Listy« 11. t. m. dále předčítají další břítkou kapitulu na adresu dekadentní Francie: »Dvaadvacet ministrů války měla Francie za posledních třiačtyřicet let. Teď volala k zodpovědnosti a propustila toho posledního. Kdyby chtěla být spravedlivá, musila by povolati všechny. Ale nejenom to: musila by také být připravena, že všichni odpovídní: nečinili jsme nic, nežli co chtěla naše majorita (většina), která nás vyslala do vlády. Byli jsme nejenom strážci Francie, nýbrž i jejího parlamentu, a nemohli jsme udělati nic, dokud nám k tomu nedala svolení polovička sněmovny a alespoň ještě jeden poslanec. Ať byla vše, o kterou šlo, jakákoli, jestliže půl sněmovny bylo pro a druhá půl proti a volební výbor z posledního arrondissementu, zjišťoval ve šťastné odloučenosti od světa, rozhodoval se na vládu a uložil svému poslanci, který se ještě nerozhodl, hlasovati proti, byla naše vše mrtva a nám nezbyvalo, než smířiti se s tím anebo jíti. Cítili jsme sice všichni, že Francie potřebuje vrchního velitele už v míru a že mu také musí dáti náležitou kompetenci. Ale parlament nechtěl, aby bylo příliš mnoho moci soustředěno v jedné ruce, parlament se přímo bál, že by vítězný vrchní velitel po válce mohl chtíti ještě něco více, než vojenskou kompetenci, a my jsme tedy byli nuceni raději mu to vítězství znesnadniti a na úkor bezpečnosti země hledati kompromisy. Ale i dnes ještě generalismus nalézá se současně pod vlivem presidenta, ministra vojenství i parlamentu, a to všecko dohromady potvrzuje domněnku, že kdyby ve Francii za míru aspoň tolik dbali o bezpečnost země, jako o svobodu, snad by Němci přec jenom nestáli dnes podruhé před Paříží. Neschopnost vytvořiti jednotnou silnou vůli a podříditi se jí, jest jednou z chorob pokročilých demokracií, kterou teď neúprosně obnažují údery války. Co je platno, že se ve Francii nyní kde kdo kaje? Co je platno, že se Hervé hlásil do první řady, že si celá Francie podává ruce, že Guesde a Sembat jsou členy ministerstva národní obrany a že už nikdo z francouzského parlamentu nepojede do Bernu a do Basileje, aby tam společně s delegáty německého sněmu prohlášoval, že mezi oběma státy nesmí dojiti k porušení míru? Válka se neimprovisuje, nýbrž připravuje, a to tím, že se v míru obětuje něco, aby se snad potom nemusilo obětovati všecko. Ani charaktery se však nedají improvisovati. Po léta už dával veřejný život ve Francii tušiti, že přicházející krize nenarazí na síly, které by jí dovedly čelit. Společnost i sněmovna byly roztrženy na nesmírný počet stran, které, aby se od sebe lišily, přeháněly vzájemné rozdíly, pronásledovaly se s divokým sektářstvím a hleděly na každou záležitost ne podle jejího skutečného významu, ne podle jejího vztahu k dobru země, nýbrž podle svého zvláštního stranického zájmu. Všecky dohromady pak hleděly voliče ne přesvědčiti, nýbrž především se jim zalíbiti, a poněvadž zvláštní zájmy a nároky jednoho stavu nebo třídy narážejí na stejné mocné zájmy stavů a tříd jiných, vrhly se parlamentní strany směrem, kde nebylo tak urputné obrany stanoviska, jako když šlo o jednotlivce, okres, stav anebo třídu. Tou stále couvajícím obětí byla — Francie sama. Ji ubývalo každým dnem. Zdálo se, že každá sněmovní majorita považuje zde-

děnou posici a váhu své země za nevyčerpatelný fond, z něhož může hradit náklady své politické existence. Každá pokročilá demokracie skrývá v sobě tendence, které ji ohrožují. Zapomíná se v ní, že boj o život jest nejen bojem s jinými, nýbrž i bojem se sebou samým. Egoismus jednotlivce je už sám od sebe více méně nakloněn uplatnit se na úkor společných zájmů. Čím je však společnost vyvinutější a blahobyt vyšší, tím je toto nebezpečí ještě větší, poněvadž v pohodlném životě ubývá chuti přinášet oběti. Většina povah směřuje k pohodlí a křídí a snaží se každého cile dosáhnouti co možná nejnanechlejšími prostředky. Zjevné mravy jednotlivce vyhýbají se styku s hlubokými zápasu veřejného života, a ubývá smyslu pro velké společné záležitosti, jmenovitě pro otázky národní moci, poněvadž každý věří rád tomu, co si přeje, a tím je co možná hladký politický vývoj a především věčný mír. Za to vidíme růsti strannickou i individuální nezávislost, poněvadž lidé i strany přestávají svoje slova i nálady zkoušeti obecným dobrem. Ve chvíli, kdy pohroma za pohromou připomíná Francii hříchy její vnitřní politiky, zpytujeme svoje národní svědomí s ní i my!

Zdatnost naší armády. Celý svět žasne nad nadlidskou statečností, s jakou dovede naše vojsko zdolávat úporné útoky nepřátelské přesily v zápase tak obrovském, k jakému ještě nikdy na světě nedošlo. Nyní jest čest rakouských vojáků skvěle uhažena i před cynismem nejzavilejších nepřátel naší říše. Rusko vlastně mělo dle žádosti Francie napadnouti ohromným jádrem svých ozbrojených sil říši německou. Zatím však Rusko obralo si posici, kterou pokládalo za snadnější. Útočilo několika málo cennými sbory nikoli směrem k Berlínu, ale ve východních Prusích, na nejzazších hranicích Německa. Hlavní tíha ruské armády zaplavila rozsáhlé plošiny na hranicích haličských, vybírajíc si terén, který pro rakouskou defenzivu byl nejtěžší. Došlo k třítydennímu boji, v němž užilo Rusko nejrafinovanějších prostředků novověkého válčení. Ruské voje svedly velikou bitvu sedmidenní, pak pětidenní, nepočítaje v to boje menší. Přes to však naše armádní sbory stojí dosud neochvějně jako žulové bašty. Jestliže zaujaly postavení v příznivějším pahorkovitém terénu, pak zajisté bude se válčiti našincům příznivěji než na planině, kde obrovská číselná převaha nepřítele se mohla tak snadno rozvinouti. Naši vojáci vědí, že armáda naše stojí proti Rusům v spravedlivém boji obranném, v defenzivě proti státu, jemuž Rakousko ničím neublížilo. Vojáci naši dobře poznávají, jak stařícký mocnář hleděl celá dlouhá léta zažehnavati nebezpečnost války; tehdy musil tasiti meč, kdy nepřátelé ohrožovali co nejsměleji samy základy naší říše. Naš stát nenapadl Rusů, ale byl napaden bez udání spravedlivé příčiny od nich. Proto se naše říše brání — a to velice statečně, tak že svět jest zchvácen obdivem nad našimi reky.

O pravé podobě Husově napsal sám »Čas«: »V radničním museu v Táboře chová se veliký, v opuce tesaný erb městský s letopočtem 1515—1516, v jehož širokém rámci mimo jiné figury umístěni jsou pod sebou M. J. Hus a M. Jeroným na hranici, prvý s okrouhlou, bezvousou tváří, druhý s řádnou bradou. Je to, zdá se, jediná sochařská práce toho druhu a její vznik shoduje se časově docela s kancionálem litoměřickým. Průkaznost této málo známé památky je zvýšena touto okolností, že by v Táboře, 100 let po smrti Husově, sotva jej zpodobili takto, kdyby nebylo o tom určité tradice.

Mariavitě v Polsku, o nichž před několika lety bylo tolik psáno, zdá se, že budou tím, čím býti nemají, totiž vnaidlem pro katolické Poláky k pravoslavi. Vláda ruská prokazuje jim všemožnou pozornost, car přijal nedávno jejich biskupa v audienci, dostávají subvence na stavbu kostelů, ba mají dokonce podřízení býti sv. synodu. Ministerstvo se k tomu dokonce přiznalo, pravíc (při jedné subvenci), že ač mariavitě mají katolický kult, přece jako odpůrcové primátu blíž se k pravoslaví, a nad to jsou protivníci národních snah polských. Hle, tak končí každá sekta.

Rehabilitace středověku. Uveřejnili jsme již vážné hlasy Sombarta, Rodina i jiných vynikajících myslitelů moderních, kteří odkrývají šňílá jádra nemyslivých frází o »temném« středověku. Em. Žák poukazuje na jiné závažné posudky těch, kteří poměry středověku opravdu studovali. Veliký myslitel anglický John Ruskin praví, že mohutná, zázračná díla středověké architektury lze si jen vysvětliti inspirací nejvynitnějších, nábožensko-mravních duševních sil té doby. Sedm svítlen hořelo v duši středověku. »Duch obětavosti, pravdomluvnosti, poslušnosti, duch ideálu, zbožnosti a víry, duch lásky a síly charakteru.« Ruskin nebál se napsati, že středověk byl »věkem v nejvyšší míře tvůrčím pod výborným vedením a vůdcovstvím mužů, obdařených nejrozsáhlejšími a nejzářivějšími schopnostmi konstruktivními a spekulativními, jichž činy staly se romány, myšlenky moudrostí, umění pokladem tisíciletí.« — Emil Bernard, duchaplný esaiista francouzský, ve své knize »Vášeň pro umění« o středověku píše: »Ne-

budu psáti chválu gotiky, ale jednou pro vždy uvedu ještě středověk jako periodu čistě uměleckou a vášnivou pro umění. Chrám Matky Boží v Paříži, počatý v 11. století a dokončený v 16., vypravuje celý středověk lépe, než bych já dovedl. Museum v Clugny poučuje nás, jak ve všem vynikal, o vkusu, jaký uměl projevovati při výzdobě a krásné úpravě, již uměl dodati nábytku, o ušlechtilosti a vznešenosti, již odíval zdi pomocí čalounictví. Byly to zázraky půvabu, provedené věrou. Řehoř z Nyssy pláče při pohledu na obraz, sv. Basil prohlašuje malíře za pomocníky kazatelný... Středověk byl nejslavnějším svátkem umění v celé Evropě.« — Německý spisovatel Grävell r. 1904 v časopise »Hammer« porovnává naši dobu se středověkem a praví: »Hledíme často s pohrdáním na »temný středověk« s jeho »loupeživým rytířstvem«, s pěstním právem, s jeho věrou v strašidla a fanatismem pro autoritu... Ale obávám se, že přijde jednou čas, kdy naši dobu budou zcela podobným způsobem oceňovati; kdy naši pyšnou vědu shledají temnou a povrchní, kdy budou věřiti, že u nás beztrusně se roztohovali loupeživí rytíři, kteří ubírali chleba chudým a malým... A co bude pokládáno za hlavní známku naší demokratické doby, je naprostý nedostatek rytířského smýšlení.« — O středověku napsal Lareusse: »Byl přípravou velikých pokroků lidstva ve světě moderním. Při svých pustošivých vpádech nesetkali se barbaři s opravdovým odporem, leč v morální síle církve a v civilních funkcích, jež ji byly ve středověku svěřeny. Církev nahradila politickou jednotu jednotou náboženskou. Řídila svědomí svými dogmaty, táhla k sobě národy žízni po spravedlnosti a čistotou své morálky. Trpící národové k ní vzpínali své prosebné ruce.«

Čerstvé rovy. Dne 4. t. m. zemřel spisovatel Jos. K. Šlejhar, příný kritik moderních poměrů sociálních, který zachycoval nejpochmurnější obrázky lidské bídý, jež kladl do skutečných rámců žalobných úvah. Z jeho líčení vyzírá veliký soucit s lidskou bídou. Ovšem přeháněl často značně jeho pesimistický hlas. Leč přes to buroval velice zdařile svědomí blahobytníků. K náboženským oitům českého lidu choval se velice šetrně a leckde ideu křesťanství postavil zřejmě do atkvoucí záře. Narodil se 17. října 1864 ve Staré Pace. Čest budiž jeho památce! — Kníže Karel ze Schwarzenberka, pán na Orlsku, skončil na jižním bojišti ve Vukovaru ve Slavonsku 6. září u věku 28 let. Patřil k české šlechtě konservativní, na světeckém panství svém potvrdil plná práva řeči české jako platné řeči úřední. Vědy a umění ztratily v něm pěstitele horlivého, byl velice štědrým lidumilem, mužem vzácné skromnosti a při tom kavalírem ducha opravdu rytířského. Do boje se odebral dobrovolně hned na první výzvu, dokazuje tak, že si jest vědom i nejtěžších povinností k ochraně společných zájmů státních. Bůh štědře všechny jeho dobré skutky odplatí! — Dne 6. září zemřel v Lišni dr. Ludvík hrabě Belcredi u věku 58 let. Byl dlouho poslancem zem. sněmu moravského za velkostatek, předsedlím zem. výboru, presidentem zemědělské rady. Hodnosti doktora práv dosáhl r. 1879 v Innsbuku. Později také navštěvoval hospodářskou akademii v Hohenheimu ve Vírtembersku a cestoval mnoho po cizině. R. 1891 zvolen byl za zástupce velkostatu do říšské rady. Byl to muž ušlechtilý, zbožný a velice dobročinný. Pěkný pomník staví si kavalír takový, jehož skon provází četná chudina s vděčnou slzou v oku.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Sociální besídka.

Pokrok v humanitním zařízení. Jak to na vystěhovaleckých parnicích vypadá, dovede si představit jen ten, kdo jednou něco takového viděl. Nejhůře při tom obyčejně pochodí ženy a děti. Severoněmecký Lloyd v pravé humanitě zavedl na svých lodích nové zařízení. Učinil s mateřincem

Františkánek ve Vídni smlouvu, dle které klášter pro každou vystěhovaleckou loď opatří dvě jeptišky, které budou mlíti po cestě na starosti vyhradně ženy a děti. Na parníku »Barbarosa« jely tyto jeptišky ponejprv. — Neškodilo by podobné zařízení i jinde.

**O průmyslových a obchodních podnicích ře-
holních ve Španělsku** napsal obsáhlou studii v »España y America« biskup z Jaky Msgr Pelaez. Praví, že se dříve útočilo na mmichy pro jejich domnělou lenost, pro neustálé modlení, nyní však jejich nepřátelům zase jest trnem v oku jejich činnost lidumilná, vědecká a výrobní. »Mnichům se vytýkalo, že žijí z potu lidu, dnes vytýká se jim přílišná činnost, která prý soutěží s velkovýrobci a snižuje mzdy dělnictva. Proč však pracují? Protože minulé doby, kdy jim lid přál, a že chudé kláštery jsou nuceny k uhažení života pracovat. Jindy byly kláštery rušeny pro bohatství, dnes by jim průmysl přál drobet půdy, aby neměl konkurence. Nelze dosti zdůrazňovati, že platí z podniků svých daně, ba že platí větší daně než jiní. Opačná, hoi-ně rozšířená domněnka je hlavní příčinou stále opakovaných štvanic. Sestrám, které zaměstnávají sirotky, předpisují se příkladně daně dle počtu strojů, ačkoli výnos nemůže býti takový jako v továrnách při zapracovaném dělnictvu. Misionáři P. Cloreta kolonisují území zálivu Guinejského (mezi něm. Kamerunem a franc. Kongem), pracují tedy obětavě a namáhavě pro vlast, a za to platí ještě ročně 50.000 peset fisku španělskému. Piaristé vyučují zdarma značnou část chudých dětí a za to jim vláda předpisuje maximum příslušné dávky bez ohledu na obor vyučovací. A daně ty nejsou pouze na papíře; správa státní pokladny prokázala nejednou, že řehole platí celou předepsanou daň, což nelze tvrditi o podnicích jiných. Jak dosvědčuje Baylon v knize »Errores de la aministracion publica«, kde je důkaz, že většina daní povinných osob značně fiskus poškozují. Ministr Canalejas uvalil i na jinak neproduktivní domy t. zv. daň mrtvé ruky, aby zanikly samy — hladem. Pelaez dovozuje, že daně řeholí by měly býti značně menší, ježto zisk není pro ně, nýbrž připadá veřejnosti; sem patří dílo podpůrné vzhledem k nemocným, dětem, starcům, které nestojí stát ani haléře. Biskup lituje, že dnešní mnišstvo není pod stálými útlisky tak činné jako dříve, nanejvýš co do zemědělství, které ve Španělsku není na stupni vysokém. Kolik země leží ještě ladem, kolik pustin dalo by se zalidniti, kolik chudých půdů zaopatřiti, co bažin vysušiti, řek upravit, úhorů odvodniti...! Co se tkne konkurence, soudí Pelaez takto: Všichni řeholníci a řeholnice, žijící v klášteřích, byli by ve světě konkurencí mnohem účinnější. Což je málo stížností, že je nadbytek inteligence, že všechna odvětví práce jsou zaplavena, že podnik stává se proti podniku a továrny ničí malovýrobu? V obchodě i průmyslu platiti bude vždy »kdo s koho« a bylo by si jen přáti, aby vzájemné závodění mělo také cílem nikoliv obohacení jednotlivců, nýbrž zlepšení a zlevnění zboží. Industrialismem však nelze zváti klášterní hotovení oděvů pro chudinu nebo chrámových potřeb pro nuzné kostely, jinak by se zavřela brána vši dobročinnosti. Jest proto mylný názor, že omezení nebo zrušení produktivních klášterů pozdvihne blahobyt společnosti a přispěje k rozkvětu průmyslu a obchodu.«

Zprávy místní a z kraje.

Příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné. V duchu pastýřského listu Jeho Excelence nejdůst. arcipastýře zaslány byly vys. důst. biskupské konsistoři v Hradci Králové pro Červený kříž a spolky pomocné tyto dary: Diecéšní Jednota Cyrillská k uctění památky svého zemř. předsedy vdp. probošta dra Jos. Mrštíka 30 K, farní úřad v Mladkově 229 K, farní úřad v Luži 40.18 K, farní úřad ve Vlkanči 10 K, farní úřad v Kyšperku od dřevě kunčických místo věnce na oltář 7 K, Fr. Řezníček v Slavětíně u Bohuslavic 5 K, Jos. Šmídlař, rolník v Kozohlodech 5 K, Jaroslav Těšitel, katecheta ve Skutči 10 K, Staroboleslavští poutníci z děkanské osady dobrovické 12.06 K, podniky Politického družstva tiskového věnovaly 100 K, Biskupská knihtiskárna větší množství tiskopisů.

Červenému kříži zaslali na Zemský svaz Orla v Hradci Králové P. T.: J. Kovář, Mladá Boleslav 1 K. Orel Liboc 2 K, Kat. org. Česká Skalice 10 K, odbočka Úpice 10 K, Orel Hořice 10 K, Orel Osk 10 K, Spolupnice 22 K, Čermná 5 K, Černňov 120 K, dp. Makovec, Vodňany 1 K, odbočka Lomnice 5 K, Dolní Dobrouč 2 K, odbočka a Orel Semily 10 K, K. j. Nový Bydžov 5 K, odbočka a Orel Chocet 15 K, čl. Kat. jed. Litomyšl 43. 80 K, Krčín 5 K, odbočka Hradec Králové 10 K.

Dar Rudolfinu. Důst. farní úřad ve Hronově zaslal 10 K jakožto dar od pí Marie Denygrové z Velkého Dřevě věnovaný ve prospěch hluchoněmých na ten zbožný úmysl, aby Bůh na přimluvu Panny Marie a sv. Josefa jejího syna ode všeho zlého ve válce chránil a jemu šťastného návratu popřátí ráčil. — Ředitelství ústavu pro hluchoněmé vzdává šlechtěné dárnky, jakož i důst. farnímu úřadu vřelé díky a připomíná, že na výše udaný

úmysl zbožný modlitby po mši sv. bude konati po celou dobu trvání války. — Zaplať Bůh!

Další svolání domobraných ročníků narozených r. 1894, 1893 a 1892. Dle výnosu c. k. místodržitelského presidia ze dne 11. září 1914 č. 23.801 nařídilo c. k. ministerstvo zemské obrany výnosem ze dne 9. září 1914 č. 6614—XIV prohládku domobranců narozených r. 1894, 1893 a 1892. Prohládka těchto domobranců bude se dít v měsíci říjnu t. r. v Hradci Králové, t. j. v sídle c. k. zeměbran. doplňovacího velitelství. Určitý čas, kdy ti kteří domobranci z obce se dostaví, bude později ještě určen. Vyjmuti z dostavení se jsou z r. 1893 a 1892 pouze ti, kteří při odvodu ku zbrani neschopni uznáni byli a zelený lístek (pro voj. taxu) obdrželi. Dotyčné vyhlášky, jakož i potřebné tiskopisy budou pp. starostům včas odeslány.

Transporty raněných. Skupiny raněných jsou dopravovány do našeho města denně, takže do 10. t. m. bylo ze 750 lůžek obsazeno 440, načež zabývána lůžka další. Zcela lehce ranění odcházejí do svých obcí. Pro transport raněných dali k dispozici majitelé aut, kočárů a jiných povozů všecko. Chudším z nich aspoň částečně platí obec. «Červený kříž» obstarává všecko rychle a k pohodlí raněných, kteří okřívají při pohledu na všetrannou pozornost. Na př. 10. t. m. 220 nových raněných bylo předběžně ošetřeno, převážáno a transportováno do nemocnice v době jedné hodiny. Zdejší obecní úřad přináší «Červenému kříži» pro zraněné velké množství potravin, nápojů, prádla, ba i květin. Také dodáno hojně prádla. — Dojemno, jak i lidé nemajetní rádi se dělí o svůj majetek s vojny. V pátek 11. t. m. přibyl do Hradce Králové opětně ranění, kteří byli rozvázeni do místních lazaretů, odkud po nějaké době lehceji ranění byli propuštěni. Kolem krámu p. Ant. Audrické, obchodnice ovocem a zbožím smíšeným, ubírali se dva na rukou zranění vojmové a žádali, by jim p. Audrická prodala nějaké jablíčko. S ochotou naplnila oběma raněným jejich sáčky nekrásnější ovocem. Na otázku — poněkud nejistým hlasem pronešenou — co to stojí, odpovíděla vesele: «I to nestojí, vojákové, nic. Jen bych si přála, aby vám to chutnalo a abyste se občerstvili, což v největší míře potřebujete.» Tu oba jako jedněmi ústy zvolali: «Zaplať vám to Pán Bůh!» — Na jednom sanitním voze bylo napsáno křídou: «Rakouský orel, český lev — ruskému medvědu strašný zjev!» — Na nádraží byl vyzván jeden raněný, aby ukázal jazyk. Když odpovědi na to byl pouze rozpačitý pohled byl vyzván po německu. Zase nic. Lékař tedy ukázal na svůj jazyk. Raněný, který posud nepochopil, jadrně se zasmál. Seznalo se hned na to, že je to Maďar, který ovšem hned porozumět nemohl. — V noci ze dne 16. na 17. září po 2. hodině přibýlo 30 raněných. — Operace snázejí vojny s podivuhodným klidem. Jeden, který narukoval dobrovolně, stále se usmívá a žertuje, ačkoli má ruku rozřízněnou.

Záležitost nemocnice. V pondělí dostavila se do Rudolfiny komise, která prohlédla všechny místnosti a uznala je za způsobilé pro umístění nemocných. Požaduje se, aby pro prvý čas byly přenechány místnosti aspoň pro 90 pacientů, k čemuž by posloužily ložnice v I. a II. patře levého křídla budovy (proti měšťanským školám). V přízemí by byla jídelna. Leč tuší se již nyní, že asi bude zapotřebí většího počtu místností. Aby se mohli umístiti ještě další nemocní, zabral by se sál, tělocvična v suterénu, přízemí. Pomýšlí se též na zavedení telefonu z nemocnice do Rudolfiny. Správa nemocnice by však úřadovala na starém místě. Do Rudolfiny by byli přijímáni pouze ti pacienti, kteří netrpí nemocí nakažlivou. — Školní vyučování hluchoněmých ovšem jest odloženo na dobu neurčitou.

Různé. Vyučování na středních školách započalo. Na gymnasiu mohlo být zahájeno jen tím, že na žádost ředitelstva ústavu propůjčil nejdp. biskup místnosti Boromea. — Paedagogium zahájilo svou činnost zatím kromě cvičné školy, která započne asi koncem září. (Studujících přijato 113, do cvičné školy 112 školáků.) — V místnostech odborné školy pro umělecké zámečnictví provádí se zařízení nemocniční. Bude tam též zavedeno všude elektrické osvětlení. Podobá se, že započne se tam vyučovati teprve na počátku druhého školního pololetí. V obchodní akademii vykonány zatím aspoň opravné zkoušky a zápis. — K plakátům zvoucím studentstvo k ubytování v «Husově domě» na dotazy dokládáme, že se zde jedná o konvikt evangelický s lutherskou správou. — Dnes v noci (k ránu) vznikl z neznámých příčin oheň v papírnickém krámu p. Knoblocha. Byl ihned zdolán hadicí, připevněnou od strážníků k sousednímu hydrantu.

Ústředna královéhradecká konala 10. září schůzi obchodní sekce za přítomnosti delegátů z Hradce Králové, Týniště, Rychnova n. Kn., Ml. Boleslavi, Jilemnice, Jičína a Nové Paky. Místotajmník Ústředny dr. Wiškovský sdělil, že za účelem zamezení nezaměstnanosti chopily se již samosprávné úřady prostředků, jež nastalému zlu mají pomoci. Ústředna požádala ministerstvo železnic, aby v oněch městech kde nezaměstnanost se projevuje nejakutněji, počato bylo se stavbami, jichž potřeba jest, již prokázána a uznána samou správou státních drah. O záležitostech dopravy železniční referoval vrchní inspektor p. Geisler. S povděkem bylo konstatováno, že v dopravě železniční, jak osobní, tak i nákladní, nastaly již příznivější poměry. O bodu 4. (účinky císařského nařízení o moratoriu) rozvinula se podrobná a delší debata, jež vyzněla v ten smysl, že omezení okruhu působnosti moratoria by bylo zcela na místě. Pan Bouček z Hradce Králové uváděl, že dle jeho názoru pro některé obchody, na př. potravinami morato-

ria vůbec není zapotřebí, ježto placení děje se ponejvíce proti hotovému. Pan Fischl z Jičína žádal za ochranu obchodnictva, zvláště menšího, jež oproti velkoobchodníkům jest ve značné nevýhodě. V rozpravě bylo konstatováno, že poměry se aspoň trochu začínají obracet k lepšímu. Místotajmník p. dr. Wiškovský ubezpečil, že Ústředna vykoná nutné ještě kroky v souhlasu se Zemskou jednotou obchodních gremií. K bodu 5. (omezení nezaměstnanosti v živnosti obchodní) sdělil zástupce Ústředny, že svěřeny byly vojenské dodávky obuvnické různým společenstvím v obvodu Ústředny. Stalo se tak na intervenci presidenta Ústředny p. dra Ulricha. Ze středu přítomných podán byl dále návrh, vysloviti se proti bojkotu cizího zboží a usneseno všemi hlasy, aby Ústředna z důvodů uvedených Obchodní a živnostenskou komorou v Praze připojila se ku známému projevu této korporace.

Třebechovice. Po šestiletém působení odešel od nás do Přepych dp. kaplan Hrubant. Když nastalo loučení, u farního domu shromáždily se družičky bíle oděné a s nimi veliký zástup lidu. Když dp. kaplan vyšel, družička M. Prokšová děkovala za veškerou lásku a péči, kterou odcházející věřícímu lidu věnoval a podala mu kytici. Dp. Hrubant byl velice pohnut touto pozorností a děkoval vše. Nato ve středu družici a v právo du kněží i bohoslovců odcházel, jsa neustále cestou od kolemjdoucích pozdravován. Dlouho pak za jeho povozem máváno šátky na pozdrav. Přejeme dp. Hrubantovi vše dobré, prosíme Boha všemohoucího, aby jej svým požehnáním provázel. Na shledanou u Panny Marie v Dřínzu!

Solnice. V neděli dne 13. září důstojně oslavilo zdejší město 200leté jubileum mariánské sochy na náměstí. Ač počasí bylo krajně nepříznivé, dostavily se četné zástupy citelů mariánských z cizích kolátrů za vedení duchovních správců. Byla to velká procesí: z Rychnova s vdp. děkanem Kubánkem a kaplanem Vosskou z Černíkovice s vdp. farářem Novohradským, z Lukavice s vdp. farářem Švorcem, dále z B. Újezda, Skačky, Skuhrova, Dobrého atd. Ale i zdejší občanstvo bylo imposantně zastoupeno. Čímž dokumentováno, že duch katolický a dětinná úcta k Rodičce Boží dosud zde neodumřely. Kolem 10. hod. vyšlo ohromné procesí za silného deště z kostela na náměstí k renovované soše. Již paní a dívky vkusně dekorovaly. Akt svěcení vykonal papež, komoří, kanovník Msgr dr. Fr. Šulc z Hradce Králové, který se pomodlil za všechny ty, kteří v ruce zdejšího faráře milodary k důstojné renovaci památné sochy složili. Na to vrátil se ohromný průvod za velebné písně mariánské do chrámu Páně, kdež slavnostní jubilejní kázání z nevšední ochoty proslovil vsdp. Msgr dr. Šulc. Za předmět si vybral: «Proč předkové naši stavěli mariánské sochy na náměstí.» Populární tento kazatel a řečník svou poutavou, od srdce k srdci idoucí řečí uchvátil všechny, kteří dlouho ještě vzpomínati budou zlatých slov jeho. Ličením historie města a mariánské sochy zavděl se vsdp. řečník pozornému posluchačstvu. Po té celebroidal místní farář slavnou mši sv. za asistence jmenovaných kněží a zasl. děkana n. odp. vsdp. Ehla. Sbor chrámový za dovedné taktovky p. ředitele kůru Zahradníčka zasloužil si vším právem pochvaly. Poněvadž i odpoledne vítr burácel a silný déšť zvlažoval vypráhlou zemi, nebylo možno projektovanou odpolední pobožnost, s kázáním konati na náměstí před posvěcenou sochou. Proto konána závěrečná pobožnost v kostele. Vsdp. Msgr dr. Šulc opět kázal o válce a křesťanství čímž se hluboce zapsal v srdce všech účastníků. Na to byly zvolané koretánské litanie s «Te Deum», po kterémž udělil vsdp. Msgr dr. Šulc sv. požehnání. Účastníci jubilejní slavnosti přinesli velikou obět z lásky k Panně Marii, nedávše se špatným počasím zastráhati. Dobrotivý Bůh na přimluvu Panny Marie Karmelské odplatil vsdp. Msgr dr. Šulcovi za námahu a všem za účast měrou nejhojnější.

Vysoké Mýto. Dne 6. září instalovaný vdp. děkan vysokomýtský Josef Šmejkal složil u obce na místo obvyklé instalační hostiny dar 300 K a určil, aby z daru toho se použilo: 100 K ve prospěch Červeného kříže, 100 K na podporu vdov a sirotek po vojnech v boji padlých neb raněných a nemocem podlehlych z Vys. Mýta, 50 K místním chudým a 50 K místní lidové kuchyni.

Chlumec n. Cidl. Sdružení studujících pořádalo v úterý dne 8. září koncert ve prospěch Červeného kříže za spoluúčinkování hostů: dramatické umělkyně p. Jiliny Budilové, koncertistky na kontrabas sl. Evy Dolínové, recitátora p. Rud. Budila a místních dam i pánů. Slavnostní dvorana školní byla čteně naplněna obecníkem ze všech vrstev společenských. Ze členek míst. odboru Červeného kříže byla přítomna mimo jiné p. Z. z Dregeru choť továrníka. Omluvil se p. MUDr. Leop. Cibulka. Program koncertu byl výborně volen. Prvním číslem byla Smetanova ouvertura k «Libuši», kterou přednesly sl. L. Bayerová a sl. Věra Netolická. Provedení bylo zdařilé. Podobně překvapily každého výkony dramatické umělkyně p. Jiliny Budilové a recitátora p. Rud. Budila. Koncertistka na kontrabas sl. Eva Dolínová, jakož i ostatní účinkovavší hosté provedli svoji úlohu výtečně. Jako poslední číslo byla volena úchvatná «Variace na rak. hymnu» od Haydna, kterouž přítomní povstavše se svými míst. s nadšením vyslechli. Celkově tedy vzato byl koncert ten pěkným počínkem pro přítomné obecní. Čistý výtěžek 240 K byl odveden míst. odboru Červeného kříže. Sdružení studujících děkuje všem, kteří se zasloužili o zdar koncertu v prvé řadě p. M. Augenthalerové, choti míst. tajemníka, za nacvičení skladeb a propůjčení klavíru, všem účinkovav-

ším hostům, sl. místní školní radě za ochotné propůjčení slavnostního sálu školního, sl. c. k. okr. hejtmánství za povolení k pořádání koncertu, sl. ředitelství velko- statku za půjčení kočárů ku zvaní, slečnám M. Schallerové, H. Zeizingerové, V. Netolické, které převzaly ochotně úkol zvaní a všem ostatním, kteří jakýmkoliv způsobem o zdar koncertu se zasloužili. Upřímné «Zaplať Bůh!»

Náchod. Politická správa okresu rozhodla se autoritou svého úřadu podporovati akci samosprávy na pomocných válečných opatřeních. Svolána jest schůze na den 20. září do velkého sálu městské dvorany v Náchodě. Aby pak mohly býti probrány všechny otázky, které dotýkají se existenčních zájmů našeho okresu, stanoveno tento pořad: I. O 9. hod. dopol. zahájení porady. II. Rozdělení (dle osobního přání) na odbory. III. Oddělené porady sekcí, v nichž se vzácnou ochotou sblíbili referovati pánové: 1. Opatřování práce. (JUDr. Jos. Čížek, starosta města Náchoda.) 2. Opatřování peněz. (Městský radní p. Adolf Majzl, správce živnostenské záložny v Náchodě.) 3. Opatřování zásob. (MUDr. J. Nyklíček, předseda sociální komise města Náchoda.) 4. Doprava. (Přednosta Fuchs, správce c. k. státních drah v Náchodě.) 5. Zdravotnictví. (MUDr. Lad. Pičman, c. k. vrchní okresní lékař v Náchodě.) 6. Chudinství. Vdp. P. Jos. Musil, děkan v Náchodě.) 7. Právní. (Miloš Kovář, c. k. okresní soudce.) 8. Bezpečnostní. (Adolf Seidl, řídící učitel v Náchodě.) 9. Pomocná akce pro záležitosti zavolaných. (Josef Ramaizl, c. k. okresní komisař.) IV. Ve 2. hod. dopol. plenární schůze ve velkém sále městské dvorany. schválení odborných referátů, odhlasování resoluce a ustavení zamýšlené korporace. V. Volné.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Zdatné úředníky hospodářské a lesnické všech kategorií doporučuje zemědělské oddělení Zemského ústředního ústavu práce v Hradci Králové zcela bezplatně a ochotně. Má v záznamu velký počet dobrých uchazečů. P. T. páni majitelé i nájemci panství, statků, uchi správy a lesní úřady, jakož i všichni uchazeči bez zaměstnání se žádají, by v každém případě potřeby se na zemský ústřední ústav práce v Hradci Králové obrátili.

Poslední zprávy z válečného pole. Počet zajatých nepřátel stále roste. V neděli bylo ještě úředně hlášeno 220.000 zajatých. Ale hned v noci po té přišla zpráva, že vzdáním Maubeuge přibýlo 40.000 Francouzů, mimo to nebyla do oně číslice započítána ještě velká část z 90.000 Rusů, zajatých v bitvě u Tannenbergu. Dále Hindenburg hlásil ještě nové zajaté ve Východních Prusích, posledně již 30.000. Celkem lze tedy dnes počet zajatých nepřátel počítati na 350.000. — Oficiálně se konstatuje, že, nepočítajíc raněné a zajaté, není na německé půdě žádný ruský voják. — Úředně se oznamuje: Srbsko pokouší se zprávami o porážkách rakousko-uherského vojska buditi v cizině náladu. Vůči tomu dlužno poukázati jen na úřední tiskové zprávy. Dle zpráv těch překročili jsme Drinu a odrazili jsme úplně a úspěšně všechny pokusy nepřítelů usaditi se ve Srénu a Banátě. Zástupce náčelníka generálního štábu št. Hófer, generálmajor. — «Secolo» sděluje přes Bordeaux z Paříže: Vůdcové dělnického syndikátu ve čtvrtek byli přijati u vojenských úřadů v audienci, o kterou požádali. Žádali generála Gallieniho aby odvrátil obrovské nebezpečí od dvou milionů lidí v Paříži v tom případě, že by Němci dále pronikli. Na konec žádali, aby Paříž byla prohlášena otevřeným t. j. neopevněným městem. Gallieni sdělil, že o žádosti nemůže rozhodovati, ježto rozhodnutí takové přísluší vládě v Bordeaux. Varoval však před projevy syndikalistů mezi pařížským dělnictvem v tom případě, že by vláda setrvala na svém rozkazu, aby Paříž byla hájena. Na cestě z prefektury byly dělnické deputaci uspořádány bouřlivé ovace nižších vrstev pařížského obyvatelstva.

Katolický hierarcha neopouští svých věřících. Ukrajinskí politikové, kteří přijeli do Vídně, sdělují že metropolita biskup hr. Szeptycki, ježž Ukrajinci zapřísahli, by opustil Lvov před příchodem Rusů prohlásil, že jako vrchní pastýř nemůže opustiti sobě svěřeného stáda. Szeptycki, jenž je dobře v Rusku znám jako uvědomělý Ukrajinec a nepřítel ruské propagandy, byl ihned po příchodu Rusů do Lvova zajat.

Dr. Kramář k národu. Uveřejnil provolání, v němž praví: «Naše úkoly úkoly politiků českého národa, jsou určeny pro mírné doby. A jako vojevůdci mají v míru připravovati vojsko k boji, tak my nyní ve válce měli bychom se připravovati na — mír. Opakuji, co řekl jsem na počátku války, a co stále více všemi pocítuje se jako jediná spása pro každou budoucnost: v nás samých, v naší vnitřní síle ležící naše nepevnější ochrana.

A dnes už je snad na čase, abychom se začali zabývat podmínkami této vnitřní síly národa. Že je to mravnost, vzdělanost a uvědomělost lidu, o tom není poříběl se šití. A že v budoucnosti s největší rozhodností a bezohledností budeme musiti dbáti zejména na mravnost naší společnosti, o kterou však nelze jen ve veřejném životě, nýbrž i ve společenském a hospodářském, to sotva komu bude pochybné. Ovšem musí se tato žárli-vá péče o mravní čistotu našeho života státi všem stranám společnou, ne agitačním prostředkem — a pak nemusíme se báti o to, že bychom nedovedli dáti naší společnosti opět ony mravní základy, které jsou jedinou nadějnou oporou pro každý nátlak, který by jinak ohroziti mohl naši budoucnost. — S jakou opatrností, jako by člověk páchat zločin, musili jsme se propracovávat k pozitivní politice, než jsme ji mohli s celou otevřeností hlásati! A jak špatně ji následkem všech těch opatnických klausulí rozuměli i nejhorlivější její vyznavači, to viděli jsme často v minulosti, vidíme nyní a uvidíme ještě nebude-li u nás pro stranické poměry ani v budoucnu možno mluvit s celou otevřeností. Třeba by tedy politicky ne všichni věděli, co je pozitivní politika, dnes ovšem každý ví, jak prospěšná byla ta politika pro dobu nynější bezpříkladné krise. V celém svém hospodářském životě, který je nad propastí, cítíme, jak je to cenné, že máme kontakt s vládou, že naše slovo nevyzní na prázdno, i když není parlamentu. Oč mohlo být lépe, jak mohli bychom býti zabezpečeni jazykově a národnostně v nejisté budoucnosti, kdyby nebylo strachu před umírněností! Nyní teprve vidíme, a vidí to všichni, jak vlastně málo hutný byl náš radikálismus. — Především je nutno, aby při tomto řešení český národ vystupoval jednotně. Čili jinými slovy, aby jeho zodpovědní vůdci našli jednu společnou linii pro svůj postup, a alespoň v této historické chvíli aby se všichni cítili jen a jen Čechy, a ne straníky, a za druhé, budou potom dány u nás podmínky pro jednotnější postup.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král. Adalbertinum.
Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádan k.**

Strahov a mobilisace. J. M. ndp. opat král kanonie praem. na Strahově Method Zavoral ustanovil hned po vyhlášení první mobilisace 27. července 1914, že v klášteře i na statcích vypláceti se bude rodinám všech ku službě vojenské povolovaných úředníků, sluhů, čeledínů nezkrácené služné i s deputátem ku zajištění existence rodin v nepřítomnosti jejich živitelů.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Turecko zrušilo kapitulace. Kapitulace jsou zvláštní smlouvy, které po francouzském vzoru uzavíraly státy křesťanské s nekřesťanskými. Francouzský onen vzor jest smlouva, kterou r. 1535 uzavřel František I. se Solimánem II., načež následovalo jedenáct smluv dalších až do smlouvy z r. 1740, která platí podnes a byla vzorem pro smlouvy, uzavřené potom i s jinými evropskými státy a dosud platné. Na kapitulacích se zakládá právní postavení t. zv. jurisdikčních konsulů. Jejich práva jsou následující: Mají policejní moc nad státními občany i chráněnci státu, který zastupují a tudíž i právo, vykazati je ze svého okresu; mají civilní i trestní soudnictví ve všech věcech, kdež oba zúčastnění (obžalovaný i poškozený, žalobce i žalovaný) jsou státními občany jejich státu, což se mnohdy vztahuje i na chráněnce. Ve sporech mezi příslušníky rozličných křesťanských států rozhoduje konsul žalovaného neb obviněného. Pro spory mezi příslušníkem některého křesťanského státu a mezi domorodcem není všeobecného pravidla, avšak v Turecku rozhodují v celku lokální soudy za spolupůsobení konsula. Konsul má také právo k přispění ve všech sporech, ve kterých nějaký příslušník jejich státu vystupuje jako strana před tuzemskými soudy. Turecko pocíťovalo kapitulace ode dávna jako úhonu své suverenity a značné břemeno a snažilo se jich často se svolením velmocí zbaviti. Nyní použilo války mezi velmocemi, aby tohoto úspěchu nabylo bez jakékoliv koncese jiné.

Našemu čtenářstvu. Doba obtížná a zodpovědná vyžaduje zcela mimořádné poměry — i v tisku, nad jehož řádky bdí politické úřady s pozorností zdesateronásobnou. Proto není dovoleno otiskovati ani mnohé zprávy a úvahy na pohled neutrální, sezná-li se, že by v okamžiku, kdy časopis má vyjítí mohly způsobiti jakékoli neštěstí veliké společné akci říšské. Co se náhodou propouští v cenzuře dnes, jest již v několika dnech uznáno za závažné v jiném listě — dle okolností právě se naskytujících. Proto v řádcích časopisů bývají tak často veliké mezery. Ani zcela dobře míněné, loyální zprávy nepropustí cenzura v tom případě, kdy vadí poněkud kterékoli složce obrovského aparátu státního uvedené-

ho v činnost dobou válečnou. Má-li všecko hladce postupovati, odstraňují se i překážky nepřímé, skryté. Netoliko technické obtíže, ale i jiné okolnosti v čase tak mimofádném mají též veliký vliv na rozsah listů. Na př. bratrské listy moravské vycházejí také v rozměrech značně zmenšených. Zkrátka při časopisech jak otázka obsahu tak rozsahu jest spjata těsně s přítomnými válečnými poměry. Tyto stručné poznámky budtež omluvou pro nynější formu našeho listu. Svě pp. dopisovatele prosíme, aby nám hojně jen dále zasílali ze svých obcí zprávy, jež bychom i nyní mohli bez rozpaků uveřejniti. Až nastane doba klidná, pak půjde ovšem všecko v normálních kolejích.

Potrestání zdražovatelů. Už hlásí se noví lichvářští zdražovatelé mouky. Těchto dnů byli c. k. okresním soudem v Německém Brodě pro lichvářské zdražování mouky odsouzeni: Obchodník Filip Mahler do vězení na 3 dny s 1 postem a k pokutě 200 K, velkoobchodnice Emma Seidlová a její prokurista Jan Petrů tamtéž rovněž každý do vězení na 3 dny a kromě toho první k pokutě 300 K a druhý 200 K. Obžalováni se proti vině odvolali; avšak také c. k. státní zastupitelství se odvolalo pro malou výměru trestu a rozhodne zde c. k. krajský soud v Kutné Hoře.

**Barevná
kostelní
okna** v odbor. provedení shotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třeboslovicích u Hradce Králové.

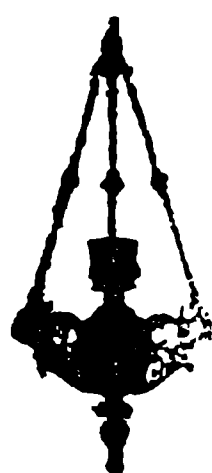
Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... ČS. AKRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CENNÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Vyznam. násl. křížem Pro Bccl. et Pontif.

BYRRH
silici a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé příchuti jediné od firmy
L. Violet, Thuir (ve Francii).
Vánoce k dostání.
Roční prodej přes 10 milionů lahví.
Zástupce: **Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady č. 1094.**

Shledá sekerky stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. u Notářské prateny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
pasíř a císlenář
Praha-L-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Do Hradce Král. a okolí!

K vyzvání zemského výboru markrabství Moravského převzal jsem, počínaje 1. zářím b. r., substitucí veřejné služby zdravotní za mobilisované kollegy na Žďársku na Moravě, v kraji svého bývalého 20tiletého lékařského působení, který zůstal v důsledku válečných událostí bez veškeré lékařské pomoci.

Jakmile nastanou zase klidné doby, zahájím po svém návratu ze Žďárských hor opět svou odbornou praxi ve svém

léčebném ústavu pro fyzikální terapii a roentgenologii v Hradci Králové,

o což opětně touto cestou oznámím.

Ve Žďáru na Moravě, dne 12. září 1914.

MUDr. Bedřich Drož.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veleddst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. U iňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Proti choleře, úplavici

a vůbec všem náhlým ochuravěním zažívací h orgánů **osvědčenou ochranou dietetickou** jest

VADE MECUM

(prcfyl. bylinný likérový přípravek)
zhotovený dle prastarého rodinného předpisu. V lahvích po 1.50, 3 a 5 K ve sluš. drogeriích neb u stejnojmenné firmy v Dašicích, Čechy. Osvědčený tento prostředek ochranný neměl by v žádné rodině neb domácnosti chyběti.

Hlas z obecenstva: Měl jsem na zkoušku malou láhvičku „Vademecum“ a poněvadž mi výborně posloužila, pošlete velkou

F. Bruckner,
farář ve Skále.

**Český
květinový
MED**
se zárukou neporušenosti prodává po celý rok v levné ceně
JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Prodá se domek
o 4 místnostech se zahradou
v Plačicích č. 63.
u Hradce Králové. Doptati se lze tamtéž.

Poděkování.

V hlubokém bolu nad rakví nezapomenutelného, vysoce-
důstojného pána

Th. Dr. Josefa Mrštíka,

rytíře řádu Frant. Josefa, majitele záslužného kříže „pro Ecclesia et Pontifice“, čest.
bisk. konsist. rady, bisk. vikáře, notáře a komisaře středních škol a klášterů, býv. profe-
sora pastorálky, methodiky a katechetiky atd., infulovaného probošta v Poděbradech,

byly nám útěchou přecetné projevy soustrastí a veliká účast při
pohřbu.

Děkujeme J. M. pap. prelátu, kapitolnímu děkanu, bisk.
generálnímu vikáři Dr. Janu N. Soukupovi za vykonání posvátných
obřadů a vedení průvodu, vysoce důstojnému čest. kanovníku a
profesoru Mgr. Th. Dr. Františku Šulcovi za dojemná slova nad
rakví zesnulého.

Slovutným pántm: knížecímu dvornímu radovi Alfrédu
Salichovi, Dr. Josefu Laušmanovi, c. k. okresnímu hejtmanu a sta-
rostovi města Dru Janu Kvíčalovi.

Slovutnému pánu c. k. dvornímu radovi Rebensteigrovi
z Blankenfeldu a vážené deputaci král. věnného města Chrudimě
s Dr. Frant. Vagnerem.

Veledůst. bisk. vikáři Antonínu Nývltovi a veškerému
duchovenstvu.

Slovutným pp. MUDr. Václavu Kryšpínovi a MUDr. Ja-
kubu Vondrovicovi za obětavé ošetřování.

Zasloužilému pánu Františku Procházkovi, řiditeli kůru
a zpěváckému spolku za dojemné zpěvy.

Veledůstojným zástupcům obecné Jednoty Cyrilské Msgr.
Antonínu Wünschovi a Václavu Müllerovi a všem řiditelům kůrů.

Všem, kteří snížili se zmírniti zármutek jakýmkoliv způ-
sobem, darováním věnců, účastenstvím při pohřbu anebo proje-
vem soustrastí.

Všem zaplat Pán Bůh!

V Poděbradech, 19. září 1914

Za příbuzenstvo:

Marie Weinerová.

Rosa Weinerová.

Za proboštský úřad:

Alexandr Novotný,

kaplan.

Ludvík Tůma,

kaplan.

ŠKOLNÍ KNIHY

pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i ohlasecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání, dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,

jakož i veškeré ostatní

psací a kre- slicí potřeby

lze obdržeti ve

Družstevním knihkupectví

a nakladatelství

:: v Hradci Králové ::
Adalbertinum.

plošník nad nepřítelem, bych zjistil jeho sílu a směr pochodů. Málo jen minut, a již připraven jest k letu můj stroj před hangarem. »Odrazit!« Skvostnými skoky poskakuje stroj nad vlnami půdy a mohutným rozmachem vznáší se již ve vzduchu. Mlha pokrývá stanici letadel, jež se stále menší a úplně v mlhu zahalení, zaměřujeme podle chvějící se jehly kompasu na cestu k nepříteli. Jasnějším a jasnějším stává se jitra. Po celohodinném letu mizí mlha a hnutím výškového kormidla obracím let šedého ptáka k zemi. Ve výši jen 100 metrů pokračujeme ve svém letu. Zatím co já čelím ranním větrům, pozorovatel můj bloudí zraky pátravě po území. Musíme býti těsně již u nepřítele a skutečně průvodce můj ukazuje náhle šikmo k obzoru, kde jeho dalekohled objevil vojsko. Dal jsem plný plyn a rychlostí 120 km letíme přes nepřítele. Tu jsme ve výši 400 m nad ním. Stoupaje v široké křivce, uvádím stroj do výše 1000 metrů. A to bylo dobře! Neboť už vystupují dole mráčky a první střely pěchotou vypálené sviští kol nás. Ale nezapudí nás, dokud přesně nezjistíme, nezaznameneáme počet i postavení. Jsem ve výši 1500 metrů. Hledně nepříjemně razí nám několik troufalých kulometů střely svoje kolem hlavy. Musíme dolů ještě jednou. S motorem úplně pracujícím spouštím ptáka svého k zemi, skrouživ rychle v obrovské spirále kol nepřátelského postavení. Chladnokrevně zaznamenává pozorovatel co možná jasně a přesně postavení na mapě, potom kyne mi rukou. Úkol náš jest dokonán. Mezitím také již nepřátelská děla, jež byla na pochodu, vypálila za námi své střely veselé do vzduchu. Avšak šrapnelů ty jsou nám daleko méně nebezpečny než palba pěchoty a kulometů, neboť asi z 30 vypálených šrapnelů praskly jen 4 v dálce ne nebezpečné. Jsem nyní opět ve výši 1500 m a obracím se k návratu. A zatím, co aparát letí kolmo v křivce, neodepřel si pozorovatel můj, aby nevypálil na mraveniště nepřátel celé své skladiště revolverových nábojů. Po celohodinné zpáteční cestě leží pod námi opět stanice jako lračka. V úzkých spirálách klesá stroj k zemi a radostně předkládáme řediteli stanice zprávu svoji. Jiskry tryskají, telegraf pracuje opět. Naše statečné vojsko vykonalo ostatní a splnilo úkol svůj skvěle, že už odpole dne většina pozorovaných nepřátel byla zajata.

Vojenská kurátka na poli válečném. Za kurátem V. Rozmannem, který byl zabit granátem, poslal do »Našince« jiný kurát vzpomínku, z níž vyjímáme: »Šrapnel, granát, koule hučely, syčely. Čím však větší byl tento neslýchaný koncert, tím více dodával zmužlosti, rekovnosti nadlidské našim hrdinům, jimž život byl smrtí nepřítelů, vlastní smrt chloubou... Na obzvišti polní lékaři, kněží mají plné ruce práce... i vlastní kamarádi. Sem tam ještě strašlivě zahoukne dělo prohaňujícího nepřítele... Poslední dozvuky bitevní. Ručnice dávno již

amlety. Pošli kněz kráčí od jednoho k druhému, zlehce stáhněmu, zlehce do srdce slova plná lásky, udílí rozhřešení, dle možnosti poslední pomazání. Pomáhá i tělesně, klade zainalou hlavu na točnicku, oběťstváje... V tom zahoukne ještě rána, zasýčí granát, polní kněz — pravý samaritán — klesá k zemi, by více nepovstal... Granát zasáhl v jeho srdce... Dotlouklo... Soumrak sklání se nad rozlehlým krvavým bojištěm a vedoucí zlatorudá shlíží tak klidně na padlé hrdiny, shlíží na zmírající, zainalé rty a skráně. Anděl míru slétá s nebes výšiny a věnčí zbledlou hlavu korunou vítěznou. A kamarádi věrní obnaží hlavu... Jejich tiháč vroucí modlitba proráží nebesa, nese se k trůnu Ježíše Krista a jeho přemilé Matičce... Není tklivějšího obřadu pohřebního... Než není nyní kdy truchliti... Smrt vojína v poli, na oltáři vlasti nejkrásnější oběť... »Ó, jak sladko je umřít s Bohem za vlast a za císaře a krále!« — — Vykopán společný hrob... Tam kladou všechny reky, smrt na bojišti porovnávala všechny. Není tu vyššího a nižšího... Tak, drahy příteli, odpocíkáš po boji jako věrný pastýř se svými svěťenými ovečkami v jednom hrobě.« — Jiný kurát píše: »Teď sedím ve svém farním úřadě, v kočáře, a v poli úřaduji. Práce je zde dosti. Je nás dohromady šest a všichni mají co dělat, protože všechny pluky byly již v ohni. Je třeba výmluvnosti, když ranění jsou dováženi.« — Jiný zase: »Dle doslechu padlo více polních duchovních. Právě hrdinové!« — V bitvě u Lvova padl kurát Fr. Vinař z Chabařovic.

Ušlechtilá lidumilnost. Arcikníže Bedřich s chotí zařídili vedle učiněných již darů 160.000 K v arciknížecím zámku ve Frýdku ve Slezsku útulek pro 15 důstojníků rekonvalescentů, v paláci Prešpurku útulek pro 12 důstojníků, v paláci Těšínské útulek pro 50 osob ze stavu mužstva a v zámku Bělve v Uhrách pro 40 mužů. V arciknížecím zámku v Židlochovicích na Moravě budou po celou dobu války bezplatně každodenně stravováni chudé děti z obce. Villa v Arcu byla přenechána společnosti Bílého kříže ku převzetí raněných a Bílému kříži vedle toho poukázán dar 5000 K. Stejný obnos byl věnován arciknížetem a jeho chotí vídeňské všeobecné klinice. Konečně darovali arciknížecí manželé značné částky válečným pomocným akcím všech venkovských měst v obou polovinách říše, v nichž okolí arciknížecí manželé mají styky a v nichž jest zároveň sídlo arciknížecí správy panství. — Klášter u Skotů věnoval vedle svého prvního daru 5000 K jako opětný dar na účely válečné péče 10.000 K a to 6000 K na Červený kříž, 2000 K na účely válečné péče a 2000 K pro vdovy a sirotky po padlých. Sbírkou zahájenou v konventu bylo vybráno dále 1500 K, které byly odevzdány výboru prvního okresu. Klášter připravil mimo to v místnostech svých far a hospodářských dvorů daných jim k dispozici 150 lůžek pro raněné a projevil ochotu starati se o jejich stravování. Vedle toho převzal klášter úkol stravovati každodenně 50 chudých dětí vedle dosavadního každodenního stravování 60 dospělých chudých. — Hrabě Kristian Thun-Hohenstein hned po vypuknutí války přihlásil se za člena Červeného kříže v Praze. Ale tato činnost mu nestačila. Odhodlal se pospíšiti jako dobrovolný ošetřovatel na bojiště. Také odjel nemocničním vlakem k sanitnímu oddělení.

Válečná úvěrní pokladna. Říšský zákoník uveřejňuje císařské nařízení o zřízení a působnosti válečné úvěrní pokladny. Tímto aktem vyhovuje vláda požadavkům malých a středních živnostníků, kteří nutným ochromením peněžního trhu v době války velmi trpěli. Zřízení válečné úvěrní pokladny takto odůvodňuje: Vypuknutím války obchod, průmysl a řemesla postiženy byly úpadkem odbytu, který nastal silným poklesem vývozu. Proto nemohli si podnikatelé obstarati peněz potřebných k dalšímu vedení svých podniků. Také omezení vnitrozemské dopravy působilo. Mnoho je podniků, v nichž uloženým kapitálem nelze volně disponovati. Cenné papíry není lze speněžiti bez značných ztrát. Peněžní podniky vyplácejí vklady jen do určité výše. Mimořádné poměry vyžádaly si mimořádná opatření. Jen cestou nenormální mohlo býti požadavkům úvěrovým vyhověno. Vláda si byla vědoma, že je její povinností neblahé hospodářské účinky války zmírniti a najíti prostředek, aby postižené podniky mohly býti udrženy a provozovány. Správa válečné úvěrní pokladny svěřena je rak. uherské bance. Vrchní dozor má ovšem ministerstvo financí. A tu je důležité, že rak. uher. banka má agendu pokladny vésti právě tak jako vlastní agendu dle zásad obchodnických. Obchody bude pokladna prováděti na účet státu. Pokladna bude mít úřadovny ve všech zemích rakouských, ať už dle potřeby. Ministr financí zřídí potřebné vedoucí i kontrolní orgány. Orgány ty budou smíšené. Budou v nich zástupcové vlády a rak. uh. banky. Do sezení těchto správních resp. dozorčích rad má ministr financí právo posílati znalce, kteří však mají jen poradní hlas. K porádám správy jednotlivých úřadoven mají býti

přibráni důvěrníci bank, obchodu, řemesla a případně z rolnictva. Potřebné peněžní prostředky opatří se nezúčtelnými pokladničními poukázkami. Vydá je ústředí válečné úvěrní pokladny. Tyto pokladniční poukázky dostanou platnost platidla. Úřady i peněžní ústavy mají je přijímati jako musejí přijímati bankovky. Přijímati je bude i rak. uherská banka, ovšem není povinna je směniti za kovové peníze jako bankovky. Za to v soukromém obchodněprávním styku není povinností přijmouti je. Nemají tedy nutného oběhu, proto nemají charakteru státovky. Vydáno jich smí býti v Rakousku do 500 K, v Uhrách do 290 mil. K. Úkolem pokladny je poskytovat úvěr potřebný k dalšímu vedení stávajícího již závodu. Nesmí se půjčiti k účelům spekulacím a nesmí býti poškození věřitelé vypůjčujícího. Proto má správa pokladny resp. úřadoven přesvědčiti se, nač půjčky se použije a klásti takové podmínky pro výplatu půjčky, aby nemohlo půjčky býti použito jinak než k dalšímu provozování závodu. Za půjčku musí býti dána jistota, buď zbožím v tuzemsku uloženým nebo tuzemskými papíry cennými. Se svolením ministerstva financí mohou i jiné hodnoty býti přijaty na zajištění půjčky (ku př. vkladní knížky nebo oizozemské titry). Minimální výška půjčky je 100 K. Půjčuje se z pravidla až do tří měsíců, a jen výjimečně až na 6 měsíců a to na též úrok, který bere rak. uherská banka z lombardu. Výnosu úrokových se má používati předně k úhradě případných ztrát a pak k výkupu v oběhu jsoucích resp. vydaných pokladničních poukázek pokladny. Ředitelství pokladny v souhlase s ministrem financí vydá zevrubné předpisy o výši úrokové, o způsobu a druhu zboží určeného k zajištění půjčky. Odhadcové a revisoři budou potvrzování ředitelstvím pokladny. Válečná úvěrní pokladna je instituce s časově vymezeným trváním. Je zřízena jen na dobu války. Jakmile skončí válka, bude zrušena pokladna, a staženy budou její pokladniční poukázky. Jen proto jí mohly býti povoleny daňové a poplatkové výhody a jisté úlevy obchodní. Činnost válečné úvěrní pokladny začne ještě v tomto týdnu.

Francouzská kritika vrch. velitelství. Ve francouzském odborném listě »Guerre Mondiale« byla vznesena řada žalob proti dosavadnímu vedení francouzských válečných operací a generálu Joffreovi, jež vzbudily ohromné vzrušení. Jsou tu mezi jiným položeny tyto otázky: Proč poslali Angličané jen 40.000 mužů na pevninu, zvláště k Saint Quentinu a Charleroi, kde se osud tohoto boje musí rozhodnouti? Proč Francouzi, kteří jsou sami na sebe odkázáni, mohli lehce poslati do bitevní čáry milion vojáků, vrhli do první řady jen 400.000 mužů, tedy 9 armádních sborů? Proč poslali Francouze 3 třídy zálohy opět domů, předstírajíce, že mají »přilís mnoho vojáků«? Usuzovalo se z toho docela prostě, že v arsenálech nebylo ani uniform, ani zbraní, ale tomu odporovali očití svědkové. Proč tedy tato strašná klamná a osudná metoda »petits paquets«, metoda, která za účelem domnělého šetření lidského materiálu, tím jistěji vede jej na porážku a nad to si nechá ještě ujíti vítězství? Veřejné mínění táže se v údivu: Proč neoznámily francouzské aeroplany zřetelným způsobem zaplavení Belgie německou armádou? Proč přenechal francouzský generalissimus výzvednou službu také tentokrát pouze hulánům, právě jako před 44 lety?

Obrana.

Zlomyslnost »Světozora.« Obrázkový seriosní časopis »Světozor« zabloudil do vod falešné filantropie, která ráda pracuje na cizí útraty upozorňování na »miliardy« pražských klášterů, které by měly nyní přijati do svých zdí raněné vojiny a dokázati tak svou užitečnost pro veřejné blaho. Neměli bychom nic proti tomuto upozornění, kdyby neneslo pečť zavilé zlomyslnosti. Redaktoru »Světozora« p. Mužikovi je jistě známo, že jmění klášterů nepáčí se na »miliardy«, dále je mu známo, že v několika klášterích pražských ranění již se ošetřují; je mu též známo, že většina klášterních budov pro nemocné je naprosto nevhodná, ježto schází vzduch, kanalisace a vhodný nábytek. V těchto vlhkých, plísni promočených místnostech s malými okny a nízkými stropy sotva by chtěl p. Mužik při dobrém zdraví obývati a tím méně v nemoci. Při dobré vůli by také pan Mužik zvěděl, že se všechny řeholní družiny v Čechách nabídky převzít do ošetřování jistý počet raněných, pokud to rozměry budov připouští. Mnohé budovy byly prohlášeny zdravotní komisí za nevhodny pro nemocné, což se stalo na př. při královéhradeckém semináři. Tak tedy »Světozor« mohl si ušetřiti jízlivý výpad proti klášterům, což v seriosním listě působí odporným dojmem. Jsme pro obětavost zejména majetných vrstev společnosti, ale dlužno se uvarovati štvavému útoku, jenž je založen

na okamžité náladě zaujatého odpůrce. Nečekajme pomoci jen od církevního majetku, ale žádejme ji také od těch, kteří zejména válečným stavem vydělávají ohromné sumy a dávají každý sám dle svých poměrů dobrý příklad. Posuzovati druhého dobročinnost při vlastní lhostejnosti je velmi pohodlná věc.

Hanobití národnosti a stavy jest zakázáno. »Slovenski Gospodars«, vydávaný v Mariboru, píše v čísle ze dne 10. září: Hanobití národnosti neb jednotlivé stavy, je zakázáno a trestáno se vězením dle § 302. tr. zák. Také nadávky, jako »Windische«, »Pfaffen« a pod. mají se trestati. Necht se každý případ oznámí hned vrchnímu státnímu zastupitelství v Štyrském Hradci nebo nejbližšímu státnímu zástupci, rozumí se, s oznámením svědků. Úřady obdržely pňaný rozkaz každou takovou nadávku co nejpřísněji potrestati.

A zase papežka Johana. Již tolikrát a důkazy tolik pádnými dokázáno, že ta papežka žila asi tak, jako bohyně Lada nebo Athéna. Nesmyslná a nešikovně vymyšlená povídky v zájmu zdravého rozumu má být dávno vymýšlena. Ale právě v době, kdy se tolik povykuje o pokroku, demagogové oživují znovu maskarní mrtvohu a navěšují na ni harlekýnské cetky, aby se budila co největší sensace a zaujatost proti katolické církvi. Již sám Třebízský potepal právem kšeft, jaký provozován s románem o Johaně. Nyní vyšla kniha o Johaně v nakladatelství Hejdy a Tučka a to s ilustracemi od Weniga; snad proto, aby se národ přivzdělal. Taková publikace scházela českému lidu v době velice obtížné a zodpovědné! Inu — kšeft nad vědu a nad uvědomění lidu!

Význam křesťanství v době moderní posuzuje rektor university v Salamance Unamuno velmi příznivě. Nevěřt v trvalost beznáboženské dobročinnosti a výchovy. Hluboko v něm žije přesvědčení, že národy zashuhují tohoto jména a mohou žít jako moderní jenom tehdy, když jsou křesťanské. Mohou být jednotlivé osobnosti, které vedou důstojný, ušlechtilý život bez osobního přiznání ke Kristu. Lidé takové lze přirovnati k parazitům, kteří berou svou výživu z organismu, v němž žijí. Také oni berou mravní pokrm ze společnosti, která je obklopuje. Člověk bez víry může žít mravní život v lůnu křesťanského okolí, ale nekřesťanská společnost není schopna důstojného způsobu života. Také jen náboženství může národy přivést k duchovnímu rozkvětu. — Rozpoznání španělského učence je důležité. Moderním ateistům lze ovšem žít »bez náboženství«, které ukládá mnohé povinnosti, když tak jako tak jsou účastni dobrodiní, které rozdává náboženství štědře synům hodným i ztraceným.

**Zásobil jste již svůj
■ sklep uhlím? ■**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Kulturní jiskry.

Postupuje vzdělání inteligentního dorostu? Profesorský senát krakovské university obrátil se na zemskou školní radu ve Lvově s důležitým »memorandem«, jehož by si měly povšimnouti povolané kruhy také jinde než v Haliči, poněvadž poměry na universitách a středních školách našich zemí mnoho se neliší. Po několik let již pozorovali profesoroové, že se stále snižuje úroveň přípravného vzdělání mládeže, vstupující na universitu. Senát vyzval proto jednotlivé fakulty, aby prozkoumaly důkladně tuto věc a hledaly příčiny úpadku. Pozorování a úvahy fakult shodovaly se i v podrobnostech. Profesorský sbor došel celkem k těmto výsledkům. Nejvíce překvapuje nedostatek schopnosti k samostatnému přemýšlení. Mládež neumí a nesmí mysliti logicky, nýbrž drží se pasivně příruční knihy. Důsledek toho je, že nedovede formulovati myšlenky ani sloveru, ani písmem, ba neumí se vlastně ani učiti. Ani pilní a svědomití studenti neumějí si poraditi s naučnou prací, nevědí, jak se má učiti. Mládeži nedostává se rovněž rozvinuté paměti a pozorovacího smyslu. Universitní posluchač nemůže obyčejně ovládnouti většího učebního oddílu. Senát Jagelonský klade velký důraz na špatné vzdělání charakteru žáků vyšších ze středních škol. U značné části universitní

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

**Vklady vázané výpovědi 4 1/2 %
a vklady střádankové 4 1/2 %**

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácejí se z těchto vkladů obnosy bez omezení moratoria.

mládeže možno pozorovati nedostatek zápalu k práci, k vědě. Jde jen o to, aby jakž takž studie se ukončily a našel se pak kousek chleba, nejraději v úřadě. S tím se pojí nedostatek svědomitosti, citu pro povinnost, a nejednou i u pilné a pracovitě mládeže nedostatek smyslu pro čest a pořádek. Nezachovávají se předpisy, zameškávají se z nebalosti přednášky na fakultě. Odtud lze snadno vysvětliti, že zkoušky dopadají tak špatně; tak na př. na právnické fakultě r. 1912 vykonalo zkoušky s vyznamenáním sotva 1 proc. kandidátů, s dobrým prospěchem méně než 4 proc. a za to počet propadlých činil 32 proc. Zásoba vědomostí, které mládež si přináší z gymnasia, v posledních letech značně se zmenšila. Universitní profesori musí proto snižovati úroveň svých přednášek. Mládež neumí vždy ovládati správně ani polský jazyk, špatně zná jazyk latinský, ačkoliv se mu věnuje v gymnasiích mnoho hodin; nemá důkladných vědomostí z dějin všeobecných a zvláště polských, neovládá ani jazyků novověkých. Tento stav »memorandum« nazývá smutným, ba zoufalým.

Boj proti francouzské módě. Veliký mnichovský list přinesl toto provolání: »Německé paní a panny! Se všech stran se dokračuje na vás se záležitostmi a požadavky, kterými se volá na vaši lásku k vlasti, na vaši obětavost. Tak budiž i mně dovoleno dovolávat se těchto dobrých vlastností u vás. Spolusestry! Časy jsou hofce vážné. Naši mužové, bratři, otcové, ženichové táhnou do války, aby hájili a chránili trůnu a vlasti. Smutek v brzce se rozhostí v četných rodinách! Snuší se tu vnáseti nelibý tón do všeobecného nadšení přidržování se modní pošetilosti. přešlé z hlavního města našeho dávného nepřitele? Zapřísahám vás, upust'te od odpuzující francouzské mody. noste jednoduchý šat! Ukažte se hodnými těch, kteří statečně táhnou do boje, aby se právem mohli říci: Německá ženská důstojnost. německá ženská věrnost stojí vysoko nade všemi. — Anna Passavantová.«

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádanky.**

Zdatné úředníky hospodářské a lesnické všech kategorií doporučuje zemědělské oddělení Zemského ústředního ústavu práce v Hradci Králové zcela bezplatně a ochotně. Má v zájmu velký počet dobrých uchazečů. P. T. páni majitelé i nájemci panství, statků, jich správy a lesní úřady, jakož i všichni uchazeči bez zaměstnání se žádají, by v každém případě potřeby se na zemský ústřední ústav práce v Hradci Králové obraceli.

Církevní věstník.

Instalace. Tuto neděli (27. t. m.) bude instalován na kanovníka katedrální kapituly královéhradecké o půl 10. hod. v chrámu Páně Svatého Duchu vesp. bisk. kons. rada a řídící bisk. knihtiskárny Ant. Hrubý.

Důležité upozornění pro duchovenstvo. Všechny stavy mají své zájmové listy, které odbírají a podporují pokládají za svou svatou povinnost, poněvadž tyto listy pracují pro jejich zájmy stavovské, je hájí a podporují a proto list stavovský podporuje i ten nejchudší a odbírá jej i tehdy, když jiný list odbírají nemůže. Tento smysl vidíme vyvinutý zvláště mezi dělnictvem a učitelstvem, které jen svým zájmovým listům děkuje za značné zlepšení svých poměrů. Věstník katol. duchovenstva, který řídí známý praktický odborník smíchovský farář Pauly, vychází již 13 let a jest pro svou neobyčejnou praktičnost a velikou rozmanitost — informuje krátce a jadrně — nejoblíbenějším listem našeho knězeťstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. List ten, který tolik zásluh si získal o duchovenstvo, by neměl chyběti na stole žádného kněze. Nový ročník právě vychází.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovnaštření, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, a nejvyšší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 21. září. Schválen byl návrh pana místního školdozorce na úpravu vyučování na obecných a měšťanských školách. — Rovněž schválen byl návrh pana referenta městských vyšších dívčích škol na zahájení vyučování na městském dívčím lyceu a vyšší škole hospodářské. — S ředitelstvím této školy se sdělí, že c. k. místodržitelství pro království České schválilo organizační statut a učebnou osnovu této školy. — Zdravotní opatření při prodeji potravin dle nařízení politického úřadu byla provedena. — Schváleny byly dvě objednávky pro obecní vodárny.

Učebny c. k. reálky jsou umístěny dílem ve starém Rudolfinu, dílem (VI. a VII. třída) v biskupském semináři.

Ze zdejších ústavů. Místnosti paedagogia byly vyklizeny pro 340 nováčků 18. pěšího pluku, kteří jsou tam již ubytováni. — Všecky učebny gymnasia nacházejí se posud v Borromaeu, není však pro válečný čas jisto, na jak dlouho. — V pondělí odpoledne byli do nového Rudolfinu přivezeni první nemocní z okresní nemocnice a sice 5 mužů, 10 žen a 7 dětí.

Z přírody. Vlasatice byla včera večer pouhým okem zcela patrná pod koly Velkého vozu. — Vlaštovky poletovaly nad Hradcem ještě tento týden. — V zahradě adalbertinské plně se rozvíla řada květů bílého ptačích z bu.

Ústředna Královéhradecká konala ve středu 23. září 1914 společnou schůzi své živnostenské a průmyslové sekce. Projednány záležitosti severovýchodočeské dopravy železniční. S potěšením vzat na vědomí rozvoj tarifní kanceláře, která během 3 posledních měsíců vykonala značný kus práce nejen v běžné agendě reklamační, ale i různými intervencemi u železničních úřadů a četnými iniciativními návrhy státní železniční radě a ministerstvu železnic podanými. Dále s povděkem vyslechnuto sdělení, že ministerstvo obchodu zadalo k podmětu Ústředny meziměstská telefonní vedení Dvůr Králové — Broumov a Náchod — Vysoké Mýto počínaje 1. zářím t. r. do kategorie vedení blízkých, čímž příslušné poplatky značně byly sníženy. — O účincích cís. nařízení o moratoriu rozpráda se obsáhlá debata, po níž usneseno bylo k návrhu p. ryt. z Bartoňů a místotaj. Dra. Wiškovského, aby novelisovaným cís. nařízením o přiroči donuceni byli dlužníci k akceptaci, a dále aby válečné úvěrní pokladny zřízeny byly ve Dvoře Králové n. L., Hradci Králové a Ml. Boleslavi, jakož i aby byly tyto pokladny ve smyslu § 6. odst. 3. svého statutu oprávněny též k eskontu směnek a otevřených pohledávek. Vicesekretář Dr. Wiškovský, jenž vylíčil kroky, jež Ústředna u různých úřadů podnikla pro nezaměstnané, zejména pokud se týče pokračování v pracích, regulačních a melioračních, započeti pozemních staveb železničních v Králové Dvoře a Náchodě, zahájení některých rekonstrukcí nádražních, jakož i pokud se tkne rozdělení vojenských dodávek průmyslových a maloživnostenských. Ohledně dodávek maloživnostenských s vřelostí kvitován postup vojenských úřadů a ministerstva veřejných prací v oborech kožezpracujících, v oboru krejčovském, naproti tomu konstatováno značné pozdržení maloživnostenské kvoty. Jednomyslně vyslovena obava, že se poměry s příchodem zimy patrně zhorší, zejména nebude-li možno textilním továrnám včas obnoviti zásobu surovin. V otázce haličských uprchlíků bylo loyálně uznáno správné stanovisko vlády, nicméně vysloveno mínění, že by tito do chudých horských okresů, jako je na př. Novoměstsko, posílání býti neměli. Ku konci přijala jednohlasně následující resoluce: Na základě nařízení ministerstva financí nesmí býti od osob mobilisovaných, jichž nouzový stav se šetřením zjišťí, daně vymáhány exekucí. Poněvadž však důsledky válečných událostí těžce postiženy jsou i takové podniky výrobní a obchodní, jichž majitelé mobilisováni nebyli, bylo by spravedlivé, aby ministerstvo financí nařídilo zemským úřadům finančním, aby ve smyslu § 73 odst. 2. zákona o přímých daních osobních braly ohled na žádosti podané obchodníky, živnostníky a průmyslníky o účelovou slevu daně výdělkové. Stejně budiž

těmto úřadům, jakož i zdanovacím úřadům I. instance nařízeno, aby tam, kde nastávají případy, na něž se vztahují §§ 229—232 cit. zákona, snížena byla též osobní daň z příjmu.

Na obchodní akademii v Hradci Králové i dívčí dvojitě škol obchodní započne se pravidelně vyučovati dne 1. října t. r.

Reditelství c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období podzimní 1914 nejdéle do 20. října 1914. K žádostem později došlým se nepřihlédne.

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné zaslali biak. konsistenci: Děkanský úřad v Dobrušce sbírku kostelní 86 K, dar kongregace Mariánské na sirotky po padlých vojínůch 10 K, farní úřad v Nových Hradech 102 K, farní úřad v Jeřicích 88 20 K, farní úřad v Luži 20 68 K, vikariátní úřad Hořický v Mlázovicích 125 88 K, Josef Tesař, duch. správce polepšovny zemské v Opatovicích 5 K.

Obrazy z bojiště v Grandbiografu v Hradci Králové. V sobotu a v neděli dne 26. a 27. t. m. promítána bude ve zdejší Grandbiografu první řada obrazů a scén jak z jižního tak i ze severního bojiště. Kromě toho nádherně kolorované drama »Filmová princezna« a dvě veselohry »Podivuhodný sen« a »Přelstěný hospodář«, které neminou se svým úspěchem. V pondělí dne 28. t. m. jest zcela nový program s druhou řadou válečných filmů, dále promítáno bude výborné drama »Tajemství paprsků« s Vandou Treumannovou a Viggem Larsenem v hlavních úlohách. Veselohra, kterou program bude ukončen, vzbudí salvy smíchu. V neděli a ve svátek jsou vždy dvě představení, ve 4 hod. odpoledne a v 8 hod. večer. Obrazy doprovází opět hotelové domácí kvarteto.

Podpůrná akce, zahájená ve prospěch odděleného dámského spolku Červeného kříže v Hradci Králové, došla plného ohlasu ve všech vrstvách obětavého obyvatelstva. Výbor spolku Červ. kříže vzdává tímto svůj vřelý veřejný dík všem obětavým dárcům, kteří v ušlechtilé snaze zmírniti bídu svých bližních spěchají mu podati pomocnou ruku a rychle poskytnout prostředků a podpory, by spolek Červ. kříže mohl dostáti těžkým úkolům na vzneseném. Znovu ujišťuje výbor celou veřejnost, že snaží se všemi silami prospěti všem, kdož pomoci potřebují, a zajistí, že i všichni ti, kdož dosud nemohli vyhověti prosbám jeho o podporu, učiní tak nyní co nejrychleji a plnou měrou, jsouce si vědomi, že plní tím jen svou vlasteneckou povinnost vůči těm, kdo jdouce za svou těžší povinností, nasazují za blaho celé říše svůj život! Každý haléř, každý sebe menší příspěvek Červenému kříži darovaný jest vítán, neboť v těžké době i on má svůj význam a nalézá upotřebení. Toho kéž by veřejnost byla vždy pamětlivá a neoslýšela volání těch, kteří o pomoc ústy Červeného kříže žádají! Přijíme si, aby příští výkaz milodárů byl ještě bohatším tohoto a pevně věříme, že příznivci naši nás neopustí! Výbor spolku stvrzuje s radostí, že mu v krátké době byly následující dary dodány: I. Prádlo, látky a různé předměty pp. a ppl.: Adler Fr. 12 párů ponožek, 6 obrazů, Bejkovský Fr. 4 a půl m. plátna, 4 košile, 3 spodky, 5 ponožek, Plukov. Bláhová 4 krab. cigaret, 21 spodků, přibory, Berger a Munk Fr. 1 balík na prost. Boukalová, vdov. po kostel., 5 koš., 1 spod., 1 trik. koš. Barbier. obch., 4 deky, Baumová Marta 6 ručn. Bartlová 2 záb. knížky, Bařková, choť vrch. berního, 1 deku, 1 polštář, 2 povlaky, 2 prost., 3 košile, 1 spodky, Butelová M. 1 prost., 2 spod. Battek, vrch. správce, 3 hole, různé prádlo, Beneš H. balíček látky na košile, Collinová různé starší prádlo, Cardová různé prádlo, Bazar Čupr, 6 kapes., 6 ruč. Čermáková M. 7 párů pantoflí, Červená, továr., 2 prost., 6 spod., 4 košile, 10 krab. cigaret, 4 trika, Černá J., učitelka, 3 ručníky, Čepek 12 tuctů knoflíků, 6 stuč. tkanic, Dvořáček obchod., gázy a balík vaty, Dvořáček E., 4 polšt. s povlaky, Doštalová, choť vrch. řady, 6 nových prostěradel, Maj. Doležalová 50 kr. Durdíková 11 košil, 10 spod., 23 ponožek, 12 límeců, Dub B., kostelník, 1 prost., 1 koš., 3 kapesníky, Dvořák, rukavičkář, 26 holí, Dudová, choť kožešník, 22 hrneků a plátno, Dvořáček zařízení pro železné lůžko. (Pokračování.) — II. Nápoje, jídla, lahůdky atd. pp. a ppl.: Andříková 1 láhev zavařenin, Bouček Fr. 10 l vína, Busta Jar., Praž. Předměstí, 5 l koňaku, 4 l likéru, Chrudimský 1 kasetu cukru, Dvořáček, obch., 1 l koňaku, 1 l likéru, Fiedlerová B. 1 láhev vína, 1 l koňaku, Fránkl E. 16 l koňaku, 4 l likéru, 2 l punčoviny, Geduldigrová choť adv., 1 láhev koňaku, Br. Guthová 5 l vína, Guthová 10 citronů, Hanušová P. půl kg čaje, Hanke H., host., 10 l vína, Jirotková 2 l vína, Katschner a syn 4 bedny nudlů, zákusků, perníku a 2 škat. občerstv. bonbonů, Klímt, cukrář, 4 l malinové šťávy, Pa Kulík 1 l koňaku, 2 kg kávy, 4 bal. čokolády, Kalhausová 1 vel. láhev citr. šťávy, Kratochvílová 10 sklenič. (Pokrač.) Rovněž přispělo mnoho zde nejménovaných osob z Hradce Králové i z Pražského Předměstí, které se dostavovaly velmi často k větší transportům raněných na nádraží a přinášely Červ. kříži k dispozici různé potraviny, kávu a pod., jež pak vojínům rozdány byly. — III. Na penězích věnovali pp. a ppl.: Všeobecná sbírka do pokladniček K 507.47, Z pokladniček c. k. okr. hejtmanství K 40.—, 28.—, 17.68, Z pokladničky hostince »U zeleného stromu« K 13.32, Důstojnictvo pochod. praporu 100 K, Fi-

šerová V., vdova po advokátu, k uctění památky svého chotě 100 K, Doležalová, choť podpluk., 50 K, Vinc. Pokorný, lékárník ve Vídni, 50 K, Souček Fr., fezník, 50 K, Důstojnictvo záložní baterie 25 K, Personál z Grandhotelu místo kytice k jmeninám p. Urbanové 30 K, Slč. Pavličková z Grandhotelu K 27.34, 20.— a 39.—, Kmínková Markéta 20 K místo věnce, S. 20 K, Výměnou za šperky 18 K, Slč. Ulrichová 10 K, Rosová, choť vrch. pošt. správce, 10 K, Hájková 10 K, Mandelíková 10 K, Freund Rud. z Praž. Předměstí 10 K, Kohnová 5 K, Hovorková 5 K, Wesselková 5 K, Tomek Jan 5 K, Viplerová 4 K, Sindelářová z nádraží od dobrodinců K 6.40 a 14.30, Hieronym Siegl, Trutnov, 2 K, Dva nejménovaní po 1 K, Obce: Čistoves K 61.50, Předměřice 27 K, Roudnice 7 K, Svobodné Dvory K 87.20, Všešary K 33.60 a 8.50, Na provizích ze zaplacených účtů K 3.30. (Pokrač.) — Ke konci dlužno ještě uvést, že ct. Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové ochotně tiskne spolku všechny potřebné plakáty atd., a že firma Holeček a Moučka obstarala zdarma litografii spolkových tiskopisů.

Vlkov a Josefova. Zdejší rolník p. Adamíra má na válečném poli sedm synů a rolník p. B. Dušek pět.

Pardubice. Zdejší děkanem jmenován vdp. František Voříšek, dosavadní farář v Sezemicích. Narodil se v Sezemicích r. 1857 a na kněze ordinován r. 1880. Ad multos annos!

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimí.

Skuteč. Utvořil se tu pobočný spolek Červeného kříže. Chlapecká škola proměněna v nemocnici. Zdejší občané s velkou ochotou dodali a zapůjčili postele, slavníky a podobné. Na obecné škole vyučují se tři dni v týdnu chlapi a tři dni dívky. Co je vojna, zdá se, že smrt odešla zcela z děkanské osady na bojiště. Sbírkou zdejších katolíků dáme domácímu Červenému kříži.

Velké Jeřice. V neděli 20. září zemřel a 22. t. m. byl za velkého účastenství ve V. Jeřicích pohřben p. Jan Heligr, asistent městské spořitelny v Hořicích. Sdružení naší křesť. sociální mládeže ztratilo v něm nenahraditelného člena, hořická spořitelna svědomitého a bystrého úředníka a jeřická farní osada vzorného a zbožného jinocha. Nad jeho rakví nařikají jeho rodiče, u nichž v Jeřicích bydlil a od nichž denně do spořitelny hořické docházel. Jeho ctnostný a zbožný život, jeho vynikající schopnosti co úředníka, jeho neúnavnou píli a svědomitost v konání povinností v pohřební řeči ocenil místní farář a poukázal, že nežli sice dlouho, pouze 23 let, ale vykonal mnoho. Umíraje v mladém věku se srdcem naplněným bázní Boží stál na vyšším stupni dokonalosti než stařec, jenž život svůj promarnil ve službě světa. Jak byl zbožného ducha, svědčil to, že své každoroční dovolené použil k návštěvě našich poutních míst a eucharistického kongresu a tam z pramene nejčistšího u stolu Páně čerpal nové síly k svědomitému konání svých úředních povinností. Letos z jara chystal se do Lurd, avšak ochuravěv plicním neduhem, odebral se na radu lékařů do Reichenhalu na léčení. Poněvadž nemoe se zhoršila, vrátil se v srpnu k svým rodičům. Na cestě, ve válečném ruchu tak obtížné a dlouhé nezapomněl staviti se na Sv. Hoře u Přibramě. Tam vykonal si sv. zpověď a posílněn na duši spěchal k svému domovu, aby mezi svými nabyt věčného odpočinku. Kéž mu ho dá Pán!

Solnice. Na ten zbožný úmysl za šťastné a brzké skončení války, aby naši bojující bratři se opět do vlasti zdrávi navrátili, koná se ve zdejší chrámu Páně každodenní večerní pobožnost, jež jest velice čteně navštěvována. Ano jest viděti v kostele i ty, jimž cesta do chrámu již dávno travou zapomenutí a vlností byla zarostla. Bůh vyslyš modlitby pevně doufajících! — Po první výzvě odvážil se zahradnický pomocník Josef Doubravský ze Solnice štváti na nádraží lid proti kněžstvu obviňuje je, že prý chtělo válku. Mimo to pronesl různé výroky kněžstvo urážející. Po zjištění svědků byl Doubravský vyzván, aby do tří dní dal řádnou satisfakci a odprosil. Poněvadž tak neučinil, podal lukavičský farář vdp. Ed. Švoro, jménem svým i jménem okolního kněžstva žalobu proti Doubravskému u c. k. okres. hejtmanství v Rychnově, které postoupilo celou záležitost státnímu návladnictví v Hradci Králové. Toto obratem nařídilo c. k. okresnímu soudu v Rychnově, aby zavedl vyšetřování proti Doubravskému a předvolal svědky. První stání se konalo v pondělí dne 21. září, při kterémž předložil obviněný Doubravský několik ústel Práva lidu, ve kterýchž se válka kněžím impu-

tuje. — Bylo by záhodno, aby se i jinde energicky zakročilo proti těm, kteří štvou široké masy lidu proti kněžím, jako původcům války. Žádný stav by si takovéto jednání nenechal líbiti, a proto nesmíme ani my mlčeti!

Štvání nese ovoce. Ve čtvrtek přišel na děkanství v Hořicích napilý stařík, jinak zachovalý člověk, který má na vojné 2 syny a zaslepený štváčekými řečmi, že kněží vyvolali válku, žádal 10 K stálé podpory od p. děkana a vyhrožoval, že se děkan podívá, co mu udělá, že do toho dobře vidí. Byl prý na hejtmanství pro podporu, nedostal — a nyní že chce od kněží. Na policii nemohlo býti konstatováno, kdo ubožáka navedl. Kdyby se to však bylo podařilo, bylo by ihned pokračováno ve smyslu nejnovějšího nařízení c. k. místodržitelství, jež — patrně na zakročení katol. rady — vydalo na všechny četnické stanice ferman, že má se štváči toho druhu tak býti naloženo, jako s těmi, kdo štvou proti státu, vládě atd., poněvadž ve státě musí býti každý stav proti útokům chráněn. Jak viděti, štvání nese ovoce a bídícím lidem nepřekážejí ani tak těžké doby, aby nepoužili nynějších nesnází mnohých lidí a těžkých chvílí vůbec jako nejvhodnější příležitost ke štvání. Naše stanovisko je jasné: nikde to nenechat projíti, žádné zákonné štvání si nedat líbiti a každé útočení udati četnictvu. Poučovali jsme dost, není to nic platné, nyní se musí jednat. Ta jistá intelligence, která se tomu za vrbičkou smála, bude deklamovat o kněžské nesnášlivosti, ale na to nic nedáme, protože vidíme, oš se při tom všem jedná a kam by takové štvání mohlo dovésti.

Otevřené kostely. Myšlenka, nechávat po čas války kostely otevřené, aby našli cestu k Nejvyššímu i ti, kteří ji ztratili, ukázala se býti dobrou, ježto není téměř chvílenky, kdy by prostory chrámové nebyly aspoň někým navštíveny. A přec takové chvílky vyvíhal padouch, který vykradl pokladničku určenou na chléb sv. Antonína, tedy na podporu těch nejhudších, tak že se tato musí vybírat denně. Dnes si již lidé z ničeho nic nedělají a hledí se na poli zapsobiti z cizího, jako by obtížná situace nynější měla potrvati věčně.

Různé zprávy.

I za vřavy válečné kvete umění církevní. Znamý umělec pražský, akademický malíř Jos. Hübner na Král. Vinohradech, restauruje v nynější pohnuté době zámecký farní chrám barona Kleina ve Wiesenbergu na Moravě. Chrám obsahuje krásné malby italského původu, jichž restaurace a obnova svěřena byla patronem baronem Kleinem osvědčenému pracovníku na poli umění církevního, který právě výzdobu provádí. Týž umělec pracuje současně na Jaderském moři na výzdobě farního chrámu v Pražnici v Dalmácii na ostrově Brači.

Srdce matek pláče, když se zadívají do vyhaslých očí svých dcerušek v Útulně slepých dívek v Praze III. na Kampě a žehnají dobrodincům, kteří jim svými dárky do Útulny pomohli. I adm. t. l. uveřejní.

Zemská úřadovna I. »Všeobecného pensijního ústavu pro zřizence« přesídlila ve dnech 18.—21. září t. r. do nové úřední budovy na Podskalském nábreží.

Jan Kryšpín,

J. Sylvatervův
synovec nástupce)

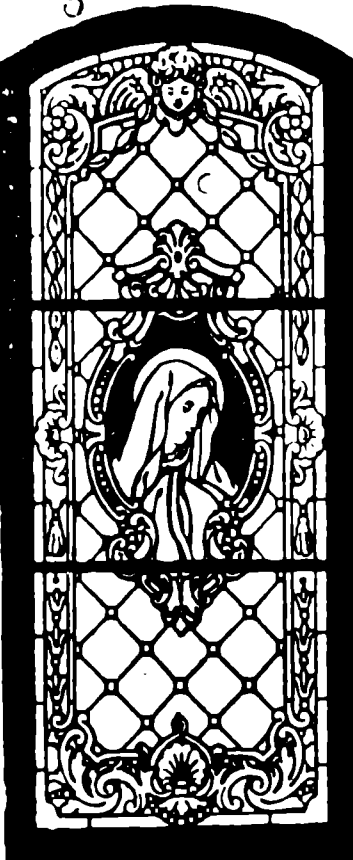
odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, (dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, vazenými

Všecké rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně,
beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.

Prodám kachlová tahová kamna

do pokoje, zachovalá, zelené barvy
za mírnou cenu.

Villa Orlice v Hradci Král.

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,
výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Král., na Malém nám. č. 122.

Nejmodernější zařízení.

Pečlivá čistota.

BYRRH

slivice a obilí povahu-
sující francouzské **vino** výtečné nahořklé
od firmy příchutí jediné

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Vůně k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinohrady č. 1094.

Starší slušná vdova hledá místo, nejraději
na faře, jako

hospodyně neb kuchařka

u staršího pána, kde by našla druhý domov.
Na velký plat se nehledí jako na vřídlné zachá-
zení a stálé místo. — Čtené nabídky do admi-
nistrace t. l. pod známkou „Hospodyně 225“.

Český

květinový

MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

Sklomalba

E. Skarda, Brno,
umělec. autor prvotního řádu
hotoví a dodává chráněné
etna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejbohatší
sklomalby figurální, hotoví
praven vládkou mecenášů
kaménkovou pro facady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecke-
ho a odborného dokona-
lého provedení.
Rozpočty ochotně a zdarma.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě,

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský pozlacovačský a
oltářnictví

= V ŽAMBERKU =

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

VARHANY HARMONIA

PIANA

VÝROBKÝ PRVÉ-
HO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
ČES. A KRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.

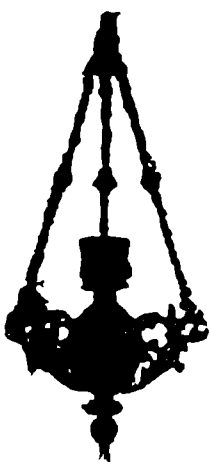

PIANINA

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OBRÁZKOVÉ CE-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK KUTNÁ HORA, ČECHY

Význam. řád. křížem Pro Boží et Pontif.

Vedlejšího
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům **develope** si depe-
ruje veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáře, nádoby, paténky, paciřkály,
svícní, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá nau-
čásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posléze posvěcuje. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. s Notářským
prstýnkem, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a cínseur

Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Proti choleře, úplavici

a vůbec všem náhlým ochuravěním zažívacích
orgánů **osvědčenou ochranou dieto-
tlokou** jest

VADE MECUM

(profyl. bylinný likérový přípravek)

zhotovený dle prastarého rodinného předpisu.
V lahvích po 150, 3 a 5 K ve sluš. drogeriích
nebo u stejnojmenné firmy v Dašicích, Čechy.
Osvědčený tento prostředek ochranný neměl by
v žádné rodině neb domácnosti chybět.

Hlas z obecnosti: Vaše „Vademecum“
se zde znamenitě osvědčuje.

Souček, Vondráček a Kučera
v Charbinu (asijs. Rusko).

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Barevná kostelní okna

v odbor. pro-
vedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třeboslovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Mladý muž,

obohodně vzdělaný, v kanc. část.
obeznalý, ovládající více cizích jazyků, prosí
o místo do kanceláře neb pod.
při podniku jakémkoliv. Lask. nabídky pod zn.
„Mírné nároky“ do admin. t. l.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 25. září 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Dep. adresa Albibanka. Telef. č. 83.

Královéhradecká bankovní jednota

společnost s r. o.

v Hradci Král. - Adalbertinum

provádí veškeré obchody bankovní, bursovní a směnářské.

Výhodné uložení vkladů.

Úvěry

všeho druhu. Velkoobchod uhlím, koksem, stavebními hmotami, hospodářskými stroji, strojními oleji a petrolejem. Inkaso nájmů.

Podporujte podnik českých katolíků!

Za knížetem svatým.

Právě nynější národní situace dává velikou satisfakci sv. Václavovi. Burácející víchry bezděčně rozptylují mlhy, kterými opředly vznešenou postavu Václavovu tendenční předsudky. Rytířsvětec vystupuje z přímí, skrání jeho stkví se světelnou záplavou, jeho korouhev vlaje vysoko. A davy, umdlené romantickými, náladovými rozběhy, probírají se z nebezpečné horečky, s důvěrou patří v upřímnou tvář zachránce českého lidu; poznávají, že světec stavěl na základech, jichž účelnost a cena ani nyní neklesá, ba stoupá tím více, čím častěji se opakují pokusy stavěti na základech jiných.

Světec přichází v náš střed, mezi pravnučky své družiny s tímiž zásadami, které léčily neduh českého národa před tisíciletím. Právě tam, kde rozplodili rakovinu veliké choroby zřetelní mastičkáři a kde omámili zdravou soudnost eskamotérští alchymisté, jsou léky našeho knížete nápojem nejvíce vítaným. Jejich síla proniká k srdci i ledví, obrozuje duši, tak že zevnější blahodárný účinek jest jen nutnou výslednicí vnitřního přerodu.

Mladík se zkušeností kmeta! Politik, voják, kulturní vůdce, sociální a církevní pracovník v jedné osobě. Veliké to břímě na mladých bedrech, zvláště když domácí nepřátelé zahájili zvláštní štvance proti vládci, jehož heslem byl pořádek a mír! Za takých okolností i povaha pronásledovaného obyčejně zdivočí, v sebeobraně proti sokům se zatvrdí. Kolik lidí moderních setrvalo by ve svatosti v době nejzodpovědnější práce národní, až by seznali záštipné podkopy vlastního přibuzenstva? Kdo z moderních zastupců národa by věnoval obětavou lásku i těm lidem, kteří by toužili po jeho krvi? Státní reku Václave, tím jsi dovršil svou v pravdě rytířskou statečnost, že jsi uměl vítězit nad sebou samým. Uprostřed tuhých zápasů, v přiboji dráždivé zloby zůstal jsi světcem, prolil jsi krev netoliko za své reformační přesvědčení, ale i za lepší osud svěřeného lidu. Kráček jsi netoliko v čele vojů vítězných, ale i — což více váží — v čele obrodu vnitřního, dávaje skvělý příklad vlastním životem.

Nejmocnější národy zhynuly právě tím, že se daly zmámiti svou mocí, bohatstvím, slávou. Zkázu, jakou přinášela mravní korupce, nedovedly zastavit nejčetnější a nejlépe vyzbrojené pluky vojenské. Tím větší příčinu měl národ malý k úvahám, jak mravní velikostí nahradit to, co se mu nedostávalo na prostředcích fyzických! Jestliže však Václav vládař mnoho předsudků nezdoval, Václav-mučedník dokonale své vítězství stkvěle, zmocnil se srdcí a tak velel českému lidu i po smrti, vznešené své zásady mocně vkořenil do duší milionů.

A právě nyní, za překotného shonu a technického pokroku se přesvědčujeme, jak vysoce strní důležitost životních zásad knížete svatého nad významem všeho moderního pokroku. Vždyť pozorujeme na vlastní oči, jak se zneužívá moderních objevů od rafinovaných lidí na škodu celých davů, jak jest potřeba, aby užitečné podniky této doby ocitly se v rukou lidí svědomitých, hlásících se upřímně k zásadám našeho světce.

Co prospějí veliké podniky peněžní, podpůrné, hospodářské, jestliže rafinovaní sobci různými čachry dovedou v nich davy bezcitně obelstít? Co prospějí nejkrásnější knihy o vlastenectví a národní solidaritě, jestliže ti, kteří se staví v národě na vynikající místa, páchají obmyslné, nekřesťanské štvance a mrskaří despotickým karabáčem druh druh? Jak čekati zjemnění ducha, jestliže lidé zřetelní předkládají lidu romány krvácké, frivoli biografické obrazy, protikřesťanské pamflety a vybízejí-li k třídním bezohledným štvancům? Jak se zakoření v širých davech touha po vyšším umění, hovi-li se hrubému vkusu nabízením tištěných odrhovaček a štvavých, nezdařených karikatur? Ano — právě chmurná výslednice nynější cesty bludné ozřejmuje stále určitěji jas ušlechtilé a úspěšné cesty velkého knížete Václava.

Voláme-li tedy k našemu světcovi, aby nedal

zahynouti nám ni budoucím, musíme prositi hlavně, aby nám vyprosil duševní očistu. Bohatství, sláva, moc — v rukou lidí lehkomyšlných jsou jako břitva v rukou dětských. Kdo nedovede účelně hospodařiti s tím, co již má, kope si sám hrob. Jestliže veliká povýšenost zmámila hlavu i bystrého Napoleona a přivedla ho ke zkáze, tím více jest zapotřebí důkladného sebezpytu a poctivosti u těch, kteří mají málo.

Jen rychle na tu cestu, kterou sv. Václav zachránil národ před hrozivými příznaky zkázy! Jen rychle a svorně na loď, která dovede odolati velikému přiboji a vyhnouti se nebezpečnému úskalí! V před za praporem sv. Václava, který všem Čechům dobré vůle byl vždy tolik drahý!

Volné listy.

Vzpomínky na rok 1870. Za nynějších porážek francouzských vojsk myslí zalétají do minulosti a vzpomínají události a lidi, kteří r. 1870 na svých ramenou nesli historii Francie. Vyslovuje se často jméno Bazainovo. Působnost tohoto maršálka není dosti jasná ani do dneška. Jedni ho omlouvají, a druhí odsuzují. Jsa vůdcem v r. 1870, počínal si záhadně; podřízení mu generálové po většině ho podezřívali z vlastizrádných úmyslův, ač zachovávalice vojenskou kázeň a nemajíce určitých důkazů, plnili jeho rozkazy. —

Když německé voje vtrhly do Francie a když po několika vítězstvích prokázaly svoji rozhodnou převahu, Bazaine, jenž velel početné armádě v Metách, měl hlavní úkol, aby se nedal v Metách obklíčiti a aby vyrazil na západ, kdež ho toužebně očekával maršálek Mac Mahon. Pokud sevření Met nebylo ještě skončováno, maršálové dosti dlouho se dorozumívali. Vlivem nejasných rozkazů a nerozhodných pohybů Bazainových pochody Mac Mahonovy pozbyly všeho strategického významu. Voje jeho zbytečnými a bezúčelnými pochody se unavovaly, braly se zmatečně brzo do zadu a brzo ku předu, až konečně Mac Mahon musil nechat Bazaina Bazainem a pomýšleti na svoji záchranu, protože německá armáda ho doháněla a obchvacovala. Na konec přišel Sedan, kdež byl Mac Mahon poražen a s armádou zajat. Mac Mahon ovšem nebyl k bitvě nepřitelem donucen, ale přijal ji proto, že vláda v Paříži, jsouc úsněna vybuchující vzpourou, potřebovala nějakého vítězství. Schvácená stotisícová armáda francouzská nemohla obstáti proti ukázněným dvěstětisícovým vojskům německým. Vzadu Bazaine podnikal malé výpady a šrůtky, které neměly rozmachu a významnosti, a dělal je ještě, když již daleko před ním král Vilém, Bismark a Moltke s kopci sedanských se dívali, jak francouzské vojsko malomocně se namáhá, aby se vymklo ze svírajících se kleští.

Ještě před Sedanem Bazaine svedl vítěznou bitvu aspoň toho významu, že si uvolnil cestu, po které rázně mohl se dostat na západ, ale

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 80,000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnářské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devísy, kupony a čky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

maršál (na místo pochodu ku předu) vrátil se k Metám, takže generálové a důstojníci jati byli úžasem a hrůzou. Při tom stále dával na jevo, že chce prorazit a podle toho pořizoval všechny rozkazy. Armáda byla odhodlána, ale velitel ztrácel příležitost za příležitostí, kolísal, váhal a přikovával se k metským hradbám. „Ano, maršálek se pokusí prorazit“, pravil na příklad jeden z jeho pobočníků, „ale má za to, že se mu to nepodaří.“

Podezřelé zprávy z hlavního stanu troušily se jedna za druhou, až posléze v armádě ustálilo se mínění, že Bazaine od Met vůbec hnouti se nechce. Jednoho dne na př. čtyřem plukovníkům byl dán rozkaz, jenž byl poslán jednotlivým velitelům armádních sborů. Znění jeho bylo toto: „Včerejší záměr nebyl změněn, cílem jest pořád obsazení Saint-Barbe a pochod na Bettlainville.“ Ale čtyři tito poslové měli důvěrný rozkaz maršálkův pro velitele armádních sborů, jestliže narazí na příliš silný odpor, aby zůstali co nejdéle ve svých pozicích a večer aby v dobrém pořádku ustoupili pod ochranu tvrzí. Byl to vlastně rozkaz k ústupu a sborová velitelé tomu porozuměli. Zkrátka řečeno, všechno svědčilo, že Bazaine prodlévá úmyslně a že před veřejností a armádou své cíle zastírá zdánlivou činností, proraziti na západ. Zásadně jinak by si byl musel počínati vojevůdce, jemuž opravdu běželo o vyváznutí z kruhu, jenž víc a více se stahoval. Mezi inteligentnějšími generály a důstojníky vřely ovšem zoufalé pochyby a nespokojenost, ale co dělati? A tak všichni, jimž opravdu šlo o záchranu armády, potáceli se mezi dvěma možnostmi, jimiž byly: poslušnost k vůdci, který je vede proti nepříteli, a odepření poslušnosti vůdci, který je chce nepříteli vydati.

Nepříznivou okolností také bylo, že Bazaine počal jako vůdce politisovati. Císařovna Eugénie poslala k němu posly, kteří od něho zájžděli i do hlavního stanu německého, kdež Bismark s nimi konferoval a od nichž obratnými otázkami vyzvíděl, čeho o politické a vojenské situaci Francie věděti potřeboval. Určité zprávy později prozradily, že i Bazain vo jednání s Bismarkem s počátku bylo povahy politické. Bazaine totiž věda, že proti císařství vybuchne revoluce a že mezi vlivnými politiky pomýšlí se již na republiku, vzal si do hlavy zachrániti armádu pro císařství a proto také od nepřítelů žádal, aby mohl čestně kapitulovati a vojsko svobodně odvésti. Tato kombinace účelů politických a zájmů válečných nemohla ovšem hověti naléhavému volání a žádosti celé Francie, aby Bazaine prorazil na západ a spojil se s Mac Mahonovou armádou. Ostatně Bazaine osvědčil hodně neprozíravostí tím, že vyjednával s Bismarkem mluvil o potřebě udržeti ve Francii císařství. Bismark jako státník a velice bystrý politik byl proti Bazainovi jako hora proti malounké krtině. Popřává sluchu myšlenkám Bazainovým a líče zájem a jeho úmysly, jen si s ubohým maršálkem pohrával. Ukolébává maršálka v nečinnosti, Bismark pro německé armády jednak získával čas, jednak měl na mysli všechno jiné, jen ne zachování císařství ve Francii, neboť věděl, že francouzský národ porážky nezapomene a že vojenská zdatnost jeho nerozvine se tak za republiky, jako by se dalo za jednotného vedení panovníkova. A tak když události uzrály, Bazaine musil kapitulovati naprosto a bezvýjimečně, celá armáda jeho vzata do zajetí — a císařství se shroutilo.

Bazaine od národa odsouzen byl jako zrádce a zemřel ve vyhnanství. Byl mohl býti částečně omluven, že nebyl zrádcem v nehrubším slova významu, přece jen dopustil se veliké viny tím, že nekonal své vůdcovské povinnosti v době, kdy toho žádal nejvyšší vojenský prospěch jeho vlasti. Bazaine strádal vadou všech politisujících generálů. Zkušenost dosvědčuje, že vojenský rozmach slábne, že rozhodnost armád se podetíná, kde vůdcové mají na starosti zřetele politické, na místo aby dokonale a řízně obstarávali vojenské své úkoly.

Možno také říci, že k ochablosti Bazainově přispěli ti francouzští politikové, kteří hned po prvních nezdarech válečných volali po republice. Usilovali o změnu vlády a působiti tak zmatky, když nepřítel prodírá se do vlasti, toho schopna jest jen pověstná vrtošivost a zaslepená náladovost francouzská, o níž za nynější války tolik se hovoří. Francouzové lépe zajisté dnes by pochodili, kdyby si byli r. 1870 zachovali silnou nějakou dynastii, kdyby lépe byli pěstovali napoleonskou vojenskou tradici se zřetelem k jednotné

a ukázněné výchově generálův a vojska. Bazaine měl již politiku v krvi, byl miláčkem Napoleona III. a obstarával leckdy politická posláni. Na př. v Mexiku, kamž byl dán jako vojenská podpora císaře Maxmiliána, vykonával vlastně neupřímnou politiku, která zavinila na konec zastílení rakouského arciknížete. Proto i v Metách r. 1870 důstojníci nespokojeně se vyjadřovali: „Bazaine chce použití příležitosti a státi se rozhodčím o osudu země. Myslí, že jest posud v Mexiku.“

Bazaine byl výborný vůdce, jehož schopností bolestně pocítili Němci jmenovitě u Gravelotte. Osobně byl statečným vojákem, který v nejhroznějším kulobití obzíraje bystře bitevní pole, dával rozkazy s klidem, svědčícím o neohrožené mysli. Sedě těžce a pevně v sedle, zavalitou postavu maje shrbenou v lijáku stěl měl rázný výraz tváře, jež toho, kdo ji viděl poprvé, až mála, jak rysy její zdály se nepřístupnými dojmů. Zdálo se, že pověstná jeho až necitelná klidnost nejen pohrdá nebezpečstvím, nýbrž je i odstraňuje. Bohužel, že znamenitý generál tento ve své vlasti zůstavil tak neblahou památku.

Zvláštní výsada válek. Rozumíme tím tu skutečnost, že jistí lidé válkou chtějí bohatnouti, kdežto jiní nesou zodpovědné povinnosti. Minule „Obnova“ otiskla nezabavený článek z Německobrodského „Sázavana“, jenž po zásluze odsoudil majitele velkého mlýna Rotha, který byl zatčen pro podvody páchané moukou. Pán tento náležel by tedy mezi ty majetnější občany, od nichž jmenovitě v Německu mnoho se očekává. V sousední říši ujalo se totiž odůvodněné přesvědčení, že válka skončí zdarem, jestliže zámožné obyvatelstvo bude schopno zříkati se částečně majetku ve prospěch chudých, aby zabráněno bylo nouzi. Po této stránce „Berliner Tageblatt“ střízlivě a důtklivě domlouvá veřejnosti, aby neutoula v nadšení z dobytých vítězství, ale aby hleděla do budoucnosti a, připravujíc se na těžší doby, aby se chystala sebekázní na nutné vlastenecké oběti.

Po této odbočce vraťme se k věci, kterou jsme nadpisem článku tohoto napověděli. Ve spojení s nynější válkou vzpomínáme události, o níž obecnost naše zajisté již leckdy slyšelo, ale jejíž podrobnosti ještě dnes zajisté rádo uvítá. Věc udála se za války napoleonské. Když Napoleon zvítězil u Jeny, připojil konfiskací země kurfiřta Hessen-Casselského ke své říši, neboť obojetnost kurfiřtova zasluhovala prý trestu. Kurfiřt tento byl totiž před válkou vyzván, aby se prohlásil pro Prusko nebo pro Francii, ale rozličnými sliby rozhodnému slovu se vyhýbal, chovaje tajený úmysl, připojiti se k tomu, kdo obdrží vítězství. Takových spekulantů nechybí Evropě ani do dneška.

Kurfiřt byl lakomec a nahromadil si veliký poklad tím, že prodával své poddané Angličanům, kteří jich v bojích za svobodu užívali proti Američanům. Byl také vypočítavým příbuzným krále pruského, neboť chtěl dáti své vojáky Napoleonovi za závazný slib, že po válce dostane se mu pruského státu. Když Napoleon po svém vítězství území Hessen-Casselské k říši francouzské přivtělil, nikdo kurfiřta nelitoval. Kurfiřt před Napoleonem spěšně ujel do Anglie, ale — nemoha na rychlo odvéztí celého svého pokladu, povolal před útekem frankfurtského žida Rotšilda, bankéře jinak nevýznamného, ale známého náboženskou horlivostí. Po krátkém rozhovoru svěřil mu patnáct milionů. Úroky dle smlouvy náležely Rotšildovi, který byl povinen vrátiti jenom kapitál.

Když francouzské vojsko zabralo palác Hessen-Casselský, byly v něm zabaveny sice leckteré cenné věci, ale po hotových penězích nikde ani potuchy. Přes to však zřízení státní pokladny francouzské věděli, že při překotném útěku nesmírného bohatství nebylo možno odvézt; pídili se tedy, kam se asi poklad poděl. Pátrající zjistili, že kurfiřt před svým odjezdem mluvil s Rotšildem, a dali se tedy po této stopě. Císařská komise zavítala k bankéři, prozkoumala bedlivě jeho pokladny a obchodní knihy, ale o vkladu kurfiřtovu záznamu v nich nebylo. Hrozby také neměly úspěchu, a tak komise vrátila se s nepořízenou. Mluvílo se také o tom, aby Rotšild byl zatčen, ale Napoleon odmítnuv návrh, ježto byl by tak jako tak bez účinku, domníval se, že vyzraje na kurfiřta jinak. Nabídl bankéři, aby si ponechal polovici pokladu a polovici aby odvedl; státní komise že mu dá potvrzenku na celý obnos a zároveň listinu o zabavení dokazující, že ustoupil

jen násilí. Bankéř však nepovolil, a Napoleon nechal ho tak.

Patnáct milionů zůstalo v rukou Rotšildových od r. 1806 až do r. 1814. Když kurfiřt do své země se vrátil, dostal i svůj poklad. Úroky z patnácti milionů za osm let, úroky, kterými Rotšild obchodoval a svůj majetek znamenitě rozmnožil, staly se základem potomního závratného bohatství. A ještě jiný příklad. Když Napoleon r. 1815 byl poražen u Waterloo, londýnský Rotšild, jenž prodléval blízko bojiště, horem pádem pospíšil do Anglie, protože nejrychlejší cestování předem si zajistil, a tam na rychlo dal rozhlásiti, že anglické vojsko bylo poraženo. Na burse nastal poplach, hodnoty rázem klesly, a Rotšild hned za tepla svými agenty všechny je skoupil. Po zprávě o porážce Napoleonově kursy hned stouply, a Rotšild vyzískal miliony, čímž položeny základy bohatství Rotšildů londýnských.

Jízda. Zdokonalením stříelných zbraní minuly také doby, kdy jízda mohla úspěšně podnikati útoky na čtverce pěchoty. Menším oddílům pěchoty doveve ovšem jízda čeliti tím, že se sednuvši s koni stíhají jako pěchota. V nynější válce sotva asi děje se to, co dělo se za války r. 1870, kdy jak Němci tak Francouzi zasahovali v bitvy jezdeckem. Pro zajímavost uvádíme líčení jezdeckého útoku francouzského u Flavigny. „Kyrysníci v před!“ vykřikl pronikavý hlas. Železná zeď se hnula, nádherný pluk dal se do klusu. Podkovy koní blýskaly se v prachu. Dlouhé řady vojáků přejely s kovovým rachotem, zrychlující pohnáhlou běh. Země se třásla pod kopyty, byla to vzdalující se smršť železa. Nad mihotajícími se krunýři metaly blesky tasené šavle. Všeobecné vzrušení a úzkost provázely tuto bouřlivou masu, ženoucí se dýmem. Již se v ní dělaly mezery. Nikdo nemohl bez trpkosti pomyslíti na povraždění tolika statečných lidí — pravých to rytířů z pohádky, neznámých hrdin, mezi nimiž většina armády měla své kamarády a přátele. Na obzoru o nízkou nepřátelskou bitevní čáru, podobnou černému plotu, škadrony stále více se drobily. Všichni jsme pozorovali se srdcem sevřeným zmatený vír, děsný trysk zpáteční. V tragické směsici vraceli se ti, kdo přežili útok. Kůň bez jezce s hlavou nataženou a ohonem podvázaným skákal po třech, čtvrtá noha přeražena se mu házela. Ryzák jakýsi, zbrocený pěnou, se zarazil třesa se celým tělem. Jezdec jeho pozbyl rovnováhy, byl mrtev. Jiný vlekl svého pána ve třmeni; tvář měl nabubřelou, ohyzdnou. Důstojník, jemuž granát utrhł dolejší část obličej, uháněl bezvládně jakoby s rudou maskou aa tváři. V tom jede na vzpínajícím se koni ohromný jezdec Couchort, poslední ze všech. Opojen prudkou jízdou s hlavou nepokrytou a se sečnou ranou od spánku až po ucho držel ještě v ruce úlomek šavle. „Ku předu!“ řval. Krunýř měl proražený a zakrvácený; granát mu jej u pasu roztrhl a střepy oceli vnikly hrdinovi do života. Kůň jeho klopýtl o chassepotku a svalil se. Pěšáci přiskočili. Obr snažil se vzpřímiti, opíraje se o jejich paže, a i když ho již sanitní vojáci odnášeli, v horečce stále ještě velel chraptivým hlasem: „Ku předu!“

Napoleon často bitvy rozhodoval jízdou, útok jízdy byl mu bambitkou, kterou v době boje kamkoli zaměřoval a vystřeloval. Jenerál Marbot ve svých „Pamětech“ vypravuje o činnosti jízdy v bitvě u Jilova toto: „Rusové zastavili se před městem Lansbergem. Císař, přibýv před tuto posici s jízdou Muratovou, nechtěl čekati na pěchotu Soultovu, jež byla o několik hodin pozadu, a dal útočiti na Rusy několika pluky lehké jízdy, které statečně se vrhly na most a překročily údolí. Ale byly zasypány střelbou z pušek a děl, takže byly vrženy v nepořádku do údolí, odkud se jen s námahou dostaly. Císař zpozorovav, že námaha lehké jízdy jest marná, kázal útočiti divisi dragounů, jejíž útok byl přijat stejně a měl též účinek. Rozkázal tudíž Napoleon, aby útočili hrozní kyrysníci jenerála Hautpoula, kteří přejeli most i údolí za deště dělových kul a vrhli se s takovou rychlostí na ruské řady, že je doslovně položili na zemi. Strhla se strašlivá řezba; kyrysníci zuřili ze ztráty svých druhů, husarův a dragounův a pobili skoro vesměs osm ruských bataillonů. Všichni byli buď zabiti nebo zajati. Bojiště vzbuzovalo hrůzu.“

V tomto líčení Marbotově však jest trochu nepravdy. Pozdějšími přesnými údaji se zjistilo, že u Jilova kyrysníci Napoleonovi hrozným ú-

Všeobecná úvěrní společnost

Hradec Králové, Palackého třída čp. 80.

Vklady 4½%

Úvěry živnostenské osobní zálohové

Vklady 4½%

Uhlí, koks, dříví, antracit, vše nejlevněji v každém množství i s dodáním do domu a složením do sklepa. —

Dovolujeme si své pány
komitenty tímto uctivě
opětně upozorniti, že

úřední hodiny

v našich kancelářích jsou
upraveny až do odvolání

**od 9. hod. dopol.
do 1. hod. odpo.**

**Riditelství
Královéhradecké
bankovní jednoty
:: v Hradci Králové. ::**

tokem dobyli sice ruských děl a všechny dělostřelce pošavlovali, ale ženouce se mohutným rozmachem ku předu, narazili na čtverce pěchoty, která je odrazila, takže musili za bolestných ztrát se vrátiti. Dnes na takové napoleonské jezdecké útoky není ani pomyslení, neboť nevrátila by se z útoku živá duše.

Statečnost naší armády. Právem mluví se v tisku o statečnosti našich vojsk, která tři týdny bojující, útočila proti početnějšímu nepříteli a dodělávala se místy pozoruhodných úspěchů. Samy německé listy domácí i zahraniční zaznamenávají, jak vedle Němcův a Maďarů významovaly se pluky slovanské a jmenovitě české. Že zdatnost naší armády není věcí obyčejnou, vysvětluje z povahy ruského vojska a způsobu jeho boje. Ruská armáda není ledajakým odpůrcem. Abychom přispěli ke správnému úsudku, ukazujeme na censurované a nekonfiskované zprávy, z nichž se ozejeuje celý ten obrovský zápas, v němž naše armáda na bojišti haličském a ruskopolském tak dlouho houževnatě odpírala. Censurované zprávy předem zjišťují přesilu nepřítelů, veliký počet jeho děl, velikých houfnic a množství strojních pušek. Novou skutečností jest, že Rusové naučili se cílit děly, neboť, jak zmíněné zprávy tvrdí, dělostřelectvo armádního sboru kyjevského jest výtečné, jiných sborů střídavě výborné a dobré. Pěchota stíhla mnohem lépe než v dřívějších válkách a od války s Japonskem pokročila způsobem překvapujícím. Tytéž censurované zprávy oznamují, že Rusové v zakopávání jsou mistři a že v reorganizování vojska umějí se přizpůsobovati povaze území. Vůbec pozorovati jest, že Rusové neradi se odhodlávají k útokům, a že, ve svých zákopech skoro neviditelní, lákají útočníky na místa, která si před bitvou vyměřili, aby tím jistěji do-

střelovali svého cíle. Ruské vojsko, jak ve zprávách zmíněných čteme, jest odpůrcem mnohem hroznějším, než Francouzi.

K těmto zprávám přičiňujeme své poznámky. Proti přesile takto vyzbrojeného nepřítelů tři týdny bojovati, místy přival zadržovati a jinde počtem menším postupovati ku předu, jest pro naši armádu činem, který čestně zaznamenán bude ve válečných dějinách. — Čím nepřítel udatnější, tím větší čest zdatnosti a houževnatosti armády naší, která obrovský příboj zastavila tak mocně. Kromě toho jsme toho mínění, že v této válce s Ruskem důkladné opravy dojde běžná a drahnou dobu již zakotvená theorie, že voják tím jest zdatnější, čím jest kulturnější. Všichni jsme se zajisté nadáli, že Rusové budou bojovati po staru a že ruského vojáka pro jeho nepromyšlenost a duševní nehybnost nelze vycpovati. Na druhé straně ovšem musí se uznati u Rusů ten nedostatek, že jejich prostý voják pohřšuje posavad vlastní podnikavostí a rychlého rozhodování, tedy vlastností, které za nynějšího způsobu boje jsou důležitější více než kdy jindy. Nedostatek tento nabývá pak nebezpečné povahy jmenovitě za těch okolností, když by padli u oddílů všichni důstojníci. Kdyby pravdivo bylo mínění, že zdatnost vojáka závisí na jeho kulturnosti, pak by se domnělá pravda tato osvědčovala předem všeho na armádě francouzské, ovšem věřili-li bychom všestranné pokrokovosti Francie tak, jak ji všechny svobodomyšlné noviny do světa vyhláší. Budiž nám však rozuměno, nedoporučujeme pro zdatnost vojáka duševní zaostalost, nýbrž míníme jen průchod zjednatí zkušenosti a pozorování a dáti podnět k tomu, aby se opravovala jistá tvrzení.

Toho dokladem jsou
deserce francouzského vojáka i celých oddílů.

Kněžstvo a stav rolnický.

Dr. Josef Gruber vydal letos zajímavou knihu »Agrární zřízení«, pojednávající o právních a hmotných poměrech českého lidu v Čechách, jak se vyvíjely v minulosti a jeví v přítomnosti. Popisuje vznik poddanství v Čechách, vývoj jeho, reformní snahy těchto poměrů za Marie Terezie, za císaře Josefa II., josefinské reformy berní, pozemkové vyvazení z roku 1848, účinky emancipace českého stavu a konečně srovnání agrárního zřízení s poměry rolnictva v cizině. — Kniha to důkladná a tedy pozoruhodná.

Věnujme této knize pozornost s té stránky, pokud se v ní zmínky dějí o stavu duchovním, na poučení těm, kterým kněžstvo vždy se zdálo být překážkou poměrů lepších.

Popisuje vzrůstání se poddanství na jedné a vzrůst moci šlechtické na straně druhé (v 12. století), dle dr. Gruber (str. 12):

»Lépe dařilo se poddaným na statech církevních, klášterů a kapitol, kde nejdříve také zavedeny první platy odůvodňující právo poddaných k nerušenému držení pozemků.«

Ejhle, jaký to pokrok u zpátečnicků! — O

hodině vyjde měsíc, vypravíte se tam s 15 muži, které sám určíte. Zjistíte, je-li tam nepřítel a vyšetříte terén. Buďte opatrní; domníváme se, že nepřítel dlouho na sebe čekati nedá. Bude-li vesnice neobsazená, zůstaňte tam a mně dejte zprávu!«

Vybral jsem si 15 mužů, o nichž jsem věděl, že se mohu na ně spolehnouti. Úkol naší hlídky byl důležitý a dosti nebezpečný, neboť mohli jsme naraziti na nepřítel. Vybrané mužstvo shromáždil jsem v jedné chalupě, abychom po krátkém odpočinku vyrazili. Mezitím co prohlížel jsem mapu krajiny, přišel do našich »kasáren« pěšák Radulovič a prosil mne, abych ho vzal na hlídku.

»Proč?«

»Zdejší krajinu dobře znám. V G. jsem se narodil. Znáám stezku, kterou se tam nejdříve dostaneme. V G. mám děda a bábu, rád bych je navštívil.«

Nikdo netušil, že pochází ze zdejší krajiny. Protože do odchodu zbývaly ještě dvě hodiny, zuli jsme si boty, svlékli kabáty, zapálili dýmky a cigarety a vyběhl jsem Raduloviče, aby vysvětlil, jak se dostal k našemu českému pluku. Vypravoval:

Otec chodil do světa za obchodem. Domů přijížděl jen na vánoční svátky. Já, starší bratr a matka bydleli jsme v G. u matčiných rodičů, kteří mají menší hospodářství. Obchody se otcí dařily. Když mně bylo 10 let — bratr je o čtyři léta starší — odstěhovali jsme se do B., kde otec otevřel obchod. Děd a bába s námi jíti nechťeli — zůstali v G. Občas jsme je navštěvovali. Bratr vyučil se puškařství a když si odbyl vojenskou povinnost, odstěhoval se do Srbska do Kragujevace. Má tam puškařskou družbu. Posledně viděl jsem se s ním předloni, když byl na cvičení u svého pluku v Sarajevě.

sociálních výsledcích doby husitské zmiňuje se autor na str. 22—23 takto:

»Avšak evangelická idea rovnosti a bratrství všech lidí, r. 1419 v prvním záchvatu nadšeně hlásaná a Táboři do jisté míry prováděná, brzy byla opuštěna. Táboři nejen že neprovedli slibovaného osvobození sedláctva od daní, dávek a poplatků — naopak od lidu obooně sháněny platy (»holdy«) způsobem »krutým a pohanským« i u nejpravověrnějších, nejhorlivějších přívrženců nového učení zůstali, jako dříve, tak i potom poddanými a robotníky, bídnými pacholkami domnělých svých bratrů.« (Bezold.)

Sociální výsledky válek husitských, přelavných na venek, byly na konec nepříznivé. Převeliký počet rolníků změnil rádo mečem a mlatem a hrnul se s ženami a dětmi do táborů, jiní byli týráni i drancováni od přítele i nepřítelů, vypuzováni z domů a dvorů, bídou a hladem hnáni v zoufalství, oslabeni nebo úplně podlomeni ve své samostatnosti a hrdosti. Když mír vrátil se v zemi, širé kraje byly zpustlé a zbavené sil, které by je byly obdělávaly, zatím co po zemi potulovaly se v loupeži a zahálce tisíce zproletarizovaného lidu dříve k válčení najímaného, jsouce veřejným nebezpečím a postřachem cest. Lid venkovský majetkově i mravně zpustl...«

Když koncem 15. století selské osoby neusedlé z venkova stěhovaly se do měst, bylo 1497 sněmem přijato, aby nikdo do měst nebyl přijímán, kdo by se nemohl vykáhati propouštěním listem z poddanství své vrchnosti.

»Na statech duchovních zdá se, že poměry poddanské bývaly lepší nežli u pánů světských; alespoň na Moravě koncem 14. stol. poddaní hromadně přebíhali z panských statků na statky duchovní a páni moravští již r. 1381 snesli se, že vůbec žádný pán nesmí na svůj statek přijímati cizího člověka, leč by od svého bývalého pána přinesl list výhostní (propouštěcí).« (Str. 28—29.)

Tedy i větší volnosti požívali poddaní u kněžstva!

Dále popisuje dr. Gruber zlou robotu po válce třicetileté:

»Jesuita de la Haye odpíral hraběti Lamboyovi, pánu na Hostinném a Olešnici v Čechách, přijmout zpovědnictví jeho, dokud nebude změněno zacházení s poddanými na jeho panstvích, které se po jeho soudu přičilo zákonům lidským i božským, a jeho výtky měly důležitost ne pouze místní, nýbrž obecnou (Rezek); »tyranská praxis některých pánů« také jinými vynikajícími členy řádu byla odsuzována.« (Str. 42.)

To se ovšem do »moderních« našich hesel rozhodně nehodí!

Mluvě o rolnictvu ve Francii za středověku, praví dr. Gruber (str. 233):

»Nevolník jest v neobmezené moci pánové; opustí-li půdu, může jej pán násilím zpět přivléci, pán je může dle libosti vězniti a jakýmkoliv dávkami z pozemku obtížiti. Mírnější bylo postavení nevolníků »mrtvé ruky.« Od počátku 12. století králové, biskupové i světské vrchnosti propouštěly své nesvobodné lidi na svobodu...«

Nyní již také se svým plukem někde válčí. Já jsem se věnoval obchodu a mám po otci převzít závod. Abych své obchodní vědomosti rozšířil, vyhledal mi otec místo ve velkém obchodě v Praze. Tam seznámil jsem se s krásnou českou dívkou, s kterou po válce se ožením. Abych jí byl stále na blízku, požádal jsem za přeložení k našemu pluku, jenž je posádkou v Praze. Jestliže děd a bába ze strachu také někam neutekli, navštívím je, neboť jsem jich již čtyři léta neviděl. Také obdržíme od nich nejspolehlivější zprávy.«

Vypravování toto nás všechny potěšilo a již jsme v duchu viděli, že úkol svůj dobře a bez nebezpečí vykonáme. Ochotně jsem dal svolení, aby Radulovič šel s námi.

Ještě jsme chvíli hovořili. Bouře zatím odvalila se kamsi do Srbska, nebe bylo úplně jasné a když vyšel měsíc, vydali jsme se na cestu.

Napřed šel Radulovič, za ním já, potom ostatní. Šli jsme »husím« pochodem, protože stezka byla úzká. Pušky byly připraveny k výstřelu. Jakýkoliv hovor třeba jen šepem vedený jsem zakázal, protože nebylo jisto, není-li nějaká nepřátelská hlídka na blízku. Stoupali jsme pomalu a s námahou, neboť stezka vedla do příkrého vrchu. Konečně po hodinové námaze dostoupili jsme hřebenu návrší. Přišli jsme na mýtinu, kde dle sdělení Raduloviče pálívali uhlíři milíře (dřevěné uhlí). Usedli jsme na balvany, abychom si trochu odpočinuli, neboť z každého řinul se pot, jako by slunce prudce pražilo. Před sebou pod příkrou strání spatřili jsme údolí s malou říčkou, jejíž břehy posázeny byly chalupami. Tu jedna osamělá, tam dvě, jinde tři pospolu, uprostřed neveliký kostelík, otočený hřbitovní zdí. Nad údolím vznášela se

FEUILLETON.

První ztráta a první zajatec.

(Dle skutečné události sděluje — I.)

Již se hodně stmívalo, když naše setnina dorazila do N. Vívalo nás mocné hučení bouře a těžké mraky vyvalovaly se nad okolní vrchy. Těšili jsme se, že vzduch bouří se osvěží a přestane úmorné, dusné horko, které nás na pochodu celý den trýznilo. Setnina zastavila se před vesnicí — smíli se tak nazývati asi patnáct pod lesnatými horami k sobě zmáčkнутých dřevěných chalup s malými okny, nízkými dveřmi, bez komínů, jen s otvory ve střeše.

Setník vyslal hlídky, aby prohlédly chalupy, není-li v nich ukryt nepřítel. Neměly jsme jistoty, nevnikl-li již nějaký oddíl srbského vojska do N., ležícího při samých hranicích. Vráťvíši se hlídky hlásily, že chalupy jsou úplně prázdné; všechno obyvatelstvo uteklo. Setník nařídil postaviti hlídky kolem vesnice a mužstvu druhému dovolil ukrýti se před bouří v chalupách a v nich přenocovati. Na konec podotkl: »Pan poručík Chlum po menáži dostaví se pro rozkaz!«

Rychle jsme všechny chalupy obsadili, mnozí vylezli i na půdy, kde bylo příjemnější a každý zařizoval si noční odpočinek co nejpohodlnější. Po nízké kuchyni hned počaly rozdávati oběd, který byl již dávno na pochodu připraven. Po »menáži« šel jsem k setníkovi pro rozkaz.

Jeho klidný sice, ale úsečný hlas nařizoval:

»Pod vrchy na jižní straně za N. je mezi lesy osada G. Mám rozkaz ji obsadit a až do příchodu pluku ji udržet. Protože o jedenácté

Ano, jen více svědla a pravdy do historie, aby se nepředpojatým otevřely oči.

Dobře jest připojití uvedených doklady k jiným velice pádným argumentům, které dokazují jasně, jak i du rolnického bylo katolické kněžstvo pevnou záštitou proti panskému pychu a jiným choutkám ujařmovacím.

J. V.

V nastavším školním roce rozšiřujte

vydané Biskupskou tiskárnou v Hradci Králové:

Malý katechismus 30 h.

Střední katechismus 64 h.

Velký katechismus 80 h.

(poučná modlitební kniha i zpěvník) v poloprátně 80 h, v celoprátně 92 h, v celoprátně se zl. křížkem K 1—, v celokůži se zl. křížkem K 2-60.

Úprava úhledná, vazby pevné.

Zavádějte ve všech školách naše vydání, neb poskytujeme volné výtisky pro ohuď. Jedině naše vydání je schváleno pro diecesi Královéhradeckou. Pro prodejny školních knih patřičné výhody. Objednávky vyřizuje:

**Družstevní knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.**

Průběh války.

Bojiště rakousko-ruské. Naproti pomluvám některých zahraničních listů, že v naší armádě nevyhovovaly plně ve válce sbory té či oné národnosti a dokonce že se vzepřely české pluky, — se vši rozhodností prohlašuje 18. t. m. náměstek čiefa generálního štábu generálmajor šl. Höfer, že jak v dřívějších dobách tak i v nynějším vnučeném nám boji všichni národové našeho mocnářství jednomylně a svorně stojí proti každému nepříteli. Ať na rusko-haličských bojištích, ať na balkánském bojišti, bojovali Němci a Maďaři, Severo- i Jihoslované, Italové a Rumuni ve věrné oddanosti k nejvyššímu vojenskému veliteli, se stejně obdivuhodnou rekovností, která získala našemu vojsku i uznání našeho nejnebezpečnějšího, početně daleko silnějšího nepřítele.

Dne 19. září v poledne úředně oznámeno, že se provádí nové seskupení našeho vojska na severním bojišti. Isolovaný postup ruské pěší divise dne 17. září byl krvavě odražen. Malá východní opevnění Sěnavy; ležící na straně mostu k nepříteli obrácená, jež hájena byla našimi jen velmi slabými oddíly, donutila Rusy k rozvinutí dvou armádních sborů a těžkého

lehká mlha. V jasů měsíčních paprsků vypadalo vše velmi malebně a jaksi fantasticky.

»Tot' G.«, tlumeně sděloval Radulovič.

Odnikud neslyšeli jsme ani nejmenšího lidského hlasu, jen z lesů zaznívalo houkání sovy a zabučela kravka některého obyvatele, kteří nejspíše utekli do tajných lesních skrýší a dobytek vzali sebou.

Jasně jsme si uvědomili, že přicházíme do doteku s nepřítelem a že každé chvíle můžeme uslyšeti bzucení olověných much jako pozdrav nepřátelské země, kde je cíl našeho pochodu.

Protože lesní mýtina, na níž jsme odpovídali, poskytovala rozhled jak k N. tak ke G., poručil jsem, aby četař se dvěma muži zde zůstal a pilně pozoroval všechno okolí, zvláště pohraniční stráž, z níž pošlu mu další rozkaz.

»Kde je obydlí tvého děda?« ptal jsem se Raduloviče.

»Hned pod touto stráň — pro les nemůžeme je viděti. Touto stezkou přijdeme k jeho vratům.«

Nastoupili jsme pochod. Chůze byla ještě namáhavější, neboť stezka spadala příkrě do údolí a byla výmolovitá. Protože musili jsme dbáti, abychom postupovali tiše, musili jsme zachycovati se stromů a tak pomalu od stromu ke stromu se spouštěti a šinouti se dolů. Šli jsme zase asi hodinu. Vysoký les znenáhla přestával a měnil se v hustý, ještě nepročistěný podrost.

Tu Radulovič se zastavil a šeptal: »Jsme asi 300 kroků vzdáleni od chalupy mého děda. Prosím o dovození, abych nyní mohl jít sám a všechno vyzvěděti. Kdybychom šli všichni, mohli bychom býti zpozorováni a děd by se také polekal. Asi za půl hodiny se vrátím.«

Žádost tuto jsem musil velmi dobře rozvážiti. Lze Radulovičovi plně důvěřovati? Není

dělostřelectva. Když opevnění splnila svůj úkol, byla dobrovolně vyklizena.

K boji u Sěnavy podle úředních zpráv oznamuje »Lloyd«, že všechny kolony ruské, postupující od východu nebo severu, narazily na čáru řeky Sanu. Naše vojenská správa dala zříditi na Sanu na vhodných místech mosty a před nimi opevnění, jejichž účelem bylo zadržeti postup Rusů. Takové předmostí sěnavské dosáhlo svému úkolu skvěle.

Pešťský vládní denník Pester Lloyd dne 13. t. m. vysvětluje účel, jakému naše proti Rusku vyslané vojsko v této válce světové slouží. Účelem tím bylo a zůstává: ruskou válečnou moc na severovýchodě zadržeti, jejímu vpádu do německé říše zabrániti a ji bez ohledu na její nesmírnou početní přesilu po tak dlouho zaměstnávat, až na západním bojišti německé armády své úkoly dokoua vyplní, aby ze potom k našemu boji proti Rusku připojily.

Z bojiště německo-francouzského. Bitevní čára německo-francouzského bojiště z původní čáry na řece Marne posunuta asi 100 km zpět k severu od Paříže, a jest v posicích Noyon — Soissons — Remeš — Verdum. Na této 200 km dlouhé bitevní čáře zuří přes týden roztrpčené boje, jichž se účastní na 3 miliony vojáků. V prvním oddílu nynějších bojů mezi Oisou a Maasou Němci byli v defenzivě, na které vítězně odrazili všechny francouzské útoky. Nyní Němci přešli do ofensivy, počali útočit, když francouzský útok zlomen. Útok německý zvolna pokračuje. Posice francouzské jsou ovšem silně opevněné, a pak levě-křídlo německé je v boji proti silným pevnostem mezi Verdunem a Toulem, a jižní armáda německa musí krok za krokem vypuzovati z Voges posádky z pevností Belfort a Besancon, které podnikají časté výpady. U Remeše svedeny kruté boje a město samo bombardováno již tři dni hoří.

Socialistické listy francouzské nedělají už žádných tajností, že celá armáda francouzská je v zuboženém stavu. Celý organism armády postrádá vnitřní pevnosti.

Po útěku vlády z Paříže rozšířili royalisté po městě letáky, v nichž se dokazuje, že německá vítězství jsou umožněna pouze německou monarchistickou myšlenkou, která musí býti tudíž i ve Francii oživena.

Snaha Francie o výpůjčku v Americe ztroskotala, poněvadž americká vláda zdráhá se dáti svolení a naznačuje Francii, aby si hledala náhradu v Londýně.

Bojiště ruskoněmecké. Dne 17. září poražena u Augustova finská střelecká brigáda. Na pochodu proti Osovcu obsazena místa Szcuczyn a Grajevo.

Armáda Hindenburgova ohrožuje bok a tyl Rusů. Hindenburg se 750.000 mužů stojí již na ruské půdě a je připraven zahájit ofensivu na Varšavu. Proto armáda ruská z Haliče bude musiti část svých sil vrhnouti na sever, čímž se uvolní naší armádě.

Z bojiště rakousko-srbského. Výpad Srbů do rakouského území počátkem září dál se pod velením srbského následníka

možná zrada? Není možno, že vesnice jest již obsazena nepřítelem a že Radulovič bude zajat nebo zastřelen? Všecky tyto otázky vynořily se v mé hlavě a žádaly odpovědi.

Po klidné úvaze rozhodl jsem: »Sám nepůjdeš! Půjdu s tebou já a dva muži. Půjdeš před námi asi 50 kroků. Do chalupy nevejdeme, zůstaneme uschováni venku. Ostatní mužstvo bude nás zde v plném tichu očekávat.«

Šli jsme.

Když jsme vystoupili z houští, spatřili jsme dědovu chalupu. Zdálo se mi, že okno, které bylo se stezky viděti, je matně osvětleno. Snad je to jen odraz měsíčních paprsků od skla. Nebo hoří tam malá lampička před svatým obrazem?

Radulovič šel přímo do vrat. Viděli jsme, jak nadzvedá vrata, tiše je otvírá a kyne nám, abychom šli. Z opatrnosti nevešli jsme na dvůr. Vojákům poručil jsem postavit se za kmeny javorů, rostoucích u vrat a sám šel jsem co nejtišeji k osvětlenému okénku.

Sotva jsem nahlédl dovnitř, pojal mne úžas a strach o — Raduloviče. Pokud malé, blikavé světélko olejové lampičky, stojící na stole, dovolovalo, spatřil jsem ve světnici srbského vojáka v prudké hádce s Radulovičem. Stařena, patrně Radulovičova babička, stála opodál u krbu s rukama sepiatýma a zrakem jakýnsi neznámým děsem vytrřetěným. Děda jsem neviděl. Již chtěl jsem odskočit a s vojáky vniknouti dovnitř. V tom uslyšel jsem jasný Radulovičův výkřik:

»Styď se, tys mizerný sběh a zrádce!«

Chťel snad ještě něco říci, ale nedeřekl. Třeskla rána a Radulovič padl na zem. Hned jsme vnikli dovnitř. Sotva jsme otevřeli dveře, třeskla proti nám rána, ale na štěstí nikoho

Alexandra a vojvody Putnika. V těchto bojích raněn i následník Alexander. — Proti princům Alexandrovi a Jiřímu vzmáhá se mezi těžce postiženým obyvatelstvem v Srbsku přímo nenávisť. — Nepokoje v Novém Srbsku se stupňují. U Smokovnice na železniční trati Soluň—Niž byl vyhozen do povětří velký most. Dne 9. t. m. bylo zapáleno v Milevicih povstanci nádražní skladiště a vytrhány koleje v délce několika kilometrů.

Na moři a v zámořských osadách došlo k četným bojům. Větší německý oddíl přešel hranice britské jižní Afriky podle východního břehu jezera Viktorie. Naproti tomu Angličany obsazen také Rabaul, sídlo guvernéra Německé Nové Quiney. — Do italského přístavu v Brindisi bylo dopraveno několik poškozených anglických torpedovek. — Anglický křižník Pegasus u Afriky potopil něm loď Möwe, Pegasus sám pak učiněn neškodným něm. lodí Königsberg.

Emden v čínských vodách zajal šest anglických lodí, z nichž 5 potopil. — Anglická admirálita zakázala neutrálním rybářským lodím lovití ryby na Doggerbanku, poučeváž se admirálita boji, že lodí pod neutrální vlajkou kladou tajně německé miny.

Povstání propuklo v Maroku mezi Kabyle, mezi nimiž hlášána jest svatá válka proti Francouzům. — V Astrachanu na Kavkazu vypukla revoluce; proto guvernéř vyhlásil stav obležení.

Vele důstojnému duchovenstvu i katolickým laikům doporučujeme co nejlépe

k ukládání vkladů

**Královéhradeckou
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteřá jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Za válečného ruchu.

Zajímavé líčení vzduchoplavby. Vzduchoplavec německý Rhyn píše: »Jest několik minut před 3. hodinou. Jsem k tomu vyhlédnut, abych řídil dvoj-

nezasáhla — patrně vystřelila ruka rozčilením se třesoucí a tudíž nespolehlivá. Hned jsme srazili srbského vojáka k zemi a řemenem spoutali. Radulovič sténal. Z výrazu očí jsem poznal, že chce něco říci. Klekl jsem na zem, ucho nachýlil k jeho ústům.

Zašeptal slabě: »Je to můj bratr — zradil nás, vstoupil do srbského vojska. Děd a bába za nic nemohou.« Za chvíli nastal zápas smrtelný, oči hasly — a Radulovič vydechl naposled.

Stáli jsme nad padlým soudruhem smutni, dojatí a ústa naše šeptala tichou modlitbou.

Děd a bába neplakali, nenaříkali. Snad hrůzou nemohli. Jen oči jejich a výraz tváří dávaly tušiti, jak mnoho trpí jejich stará srdce. Zrádný bratr stál s hlavou sklopenou a očima upřenýma k zemi. Děd ani bába si ho nevšíkali.

Když na žádost moji sdělili, čeho se prvé od vnuka — srbského vojáka dověděli, že totiž malý oddíl srbského vojska ukryt je v protějších lesích a jakmile dostane posilu, že G. obsadí, napsal jsem setníkovi o tom zprávu se sdělením, co se událo.

Sběh a zrádce byl druhého dne po příchodu pluku předán plukovníkovi a ve chvíli, kdy mrtvola bratrova byla na hřbitůvku spouštěna vojáky do hrobu, byl na dvoře dědovy chalupy zastřelen.

Nejen na tváři vojáků ale i u několika obyvateľ, kteří z G. neutekli, bylo viděti hluboké pohnutí.

Po všechna léta života s hlubokým soucitem vzpomínati budeme svého prvního padlého soudruha Iljy Raduloviče, který tak tragicky zhybnul v roduém domě rukou pokrevního bratra — sběha a zrádce.

OBNOVA

Číslo 39b.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 2. října 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
kněžím doporučujeme se nejlépe*

k ukládání okladů

**Královéhradeckou
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteřá jest podnikem našim a obsluží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Průběh války.

Bojiště východní. Dne 23. září oznámilo úředně, že na ruském bojišti, nehledě k jednotlivým bezvýznamným dělostřelbám, nebylo v posledních dnech bojováno.

Náměstek náčelníka generálního štábu št. Höfer oznamuje: Shromažďování našich válečných sil v jedné prostěře západně od Sanu, zahájené po bitvě u Lvova, zavedlo nejen tisku trojdohody podnět k nejzlomyslnějším smyšlenkám a nejménějším komentářům, nýbrž vyvolalo také jinde nesprávné představy o situaci vojska našeho. Naproti tomu musí býti poukázáno na to, že zmíněné shromažďování se stalo naprosto dobrovolné, na důkaz čehož budiž jen uvedeno, že nepřítel nikde nemohl nebo se nepokusil shromažďování to rušiti. Tvzení pronášená o úspěších nepřátelských na čáře sanské jsou zcela nepravdivá. Jde pouze o jednotlivá bombardování, inscenovaná s použitím velkých sil vojska, těžkých děl a střeliva, namířená na válečně zajištěné a slabě obsazené přechody, které, když splnily svůj účel a když byly mosty vyhozeny do povětří, byly dobrovolně vyklizeny. — Zpráva, pocházející z Londýna, o pádu dvou tvrzí u Přemyšlu jest přirozeně naprosto smyšlená.

Úředně sděleno, že Rusové překročili Karpaty na třech místech. Na hranicích u městečka Jasiny pod Jablonickým průsmkem v Uhrách jest boj v proudu. Průsmkem užočkým vtrhlo 26. září do Uher vojsko ruské, bylo však poraženo, tak že průsmek užočký jest opět v našem držení. — Průsmkem užočkým vede silnice a železnice z haličského Samboru do uherského Užgorodu. Průsmkem toronyjským, jímž vede silnice ze Stryje v Haliči na jih do Uher přes městečko Torony, vnikla jiná část ruského vojska, byla však v okolí Volové zatlačena. Všechny tyto pohraniční srážky mají menší význam a netřeba se jimi znepokojovat, ježto jdou na pomoc silné vojenské oddíly z Munkače a Huszu.

V den, kdy pro Rakousko nastal desátý, pro Německo devátý týden války, úředně oznámilo spojení rakouského a německého vojska na polském bojišti a zahájení nových válečných operací. Tak došlo na obou březích Visly ke zpětným pohybům nepřítelů. Severně od Visly bylo několik nepřátelských jízdních divíí spojenými armádami zahnáno. U Bieče, města na trati Rzeszów-Nový Sandec, byla silná ruská jízda našimi oddíly rozehnána.

Po krátkém odpočinku oznamuje se všeobecný a útočný postup Němců proti Rusku.

Bitvěvní čára je dlouhá 500 km. Útok namířen především na pevnosti Osovce a Libavu. Německá vojska spoléhají úplně na svého vojvodu Hindenburga. Ruská narevská armáda gen. Samsova od porážky u Tannenbergu přestala existovati. Její zbytky převzaty byly záložními formacemi ve Varšavě, Ostrolence a Lomži. Širokou mezeru mezi touto armádou a vilenskou armádou gen. Rennenkampfa uzavírá pevnost Osovce. Němci zahájili bombardování pevnosti Osovce, která tvoří pravé křídlo mchutné linie pevností na Bobře, Narevě a Bugu. — V sobotu přelétla Varšavu Zeppelinova vzducholoď a hodila na město 2 pumy.

Na jižním bojišti. Zástupce náčelníka generál. štábu št. Höfer, generálmajor, 23. září oznamuje, že nyní jsou úplně v našich rukou ovládající výšiny západně od Krupanje (Jagodnja, Biljek, Črní Vrh), o něž po několik dní roztrpčeně bylo bojováno, a že zde byl zlomen odpor Srbů. — U Drenovce poraženo srbské vojsko, nato proniklo naše vojsko dále a obsadilo obce Pričinovice a Sevaricu, u nichž Srbové utrpěli nových ztrát. — V bitvě na Drině padl také srbský major Voja Tankošić, který opatřil zbraně vrahům arciknížete Františka Ferdinanda a jeho choti. — Srbská vláda snaží se s povstanci albánskými učiniti mír, z čehož se usuzuje, že je Srbsko ve velmi špatné situaci.

Dle úřední zprávy polního zbrojmistra Potiorka jest všecko rakouské vojsko jižního bojiště již na půdě srbské, znovu překročivši řeku Drinu a Sávu, a udržuje se ve svých posicích přes všechny urputné útoky srbské, jež krvavě odrátí, působíce Srbům těžké ztráty. Srbský pokus, rušiti naši ofensivu novým vpádem přes Sávu, končí úplným neúspěchem, ježto naše hraniční oddíly zahaly srbské sbory, když překročily Sávu.

Bojiště západní. Velký hlavní stan německý 25. září oznamuje, že postup operací vedl na německém nejkrasnějším pravém křídle k novým bojům, v nichž nedošlo dosud k rozhodnutí. Jako první z uzavíracích tvrzí jižně od Verdunu padl 25. září Camp des Romains u St. Mihiela. Bavorský pluk »von der Tanne« vztýčil na tvrzi německý prapor a vojsko německé překročilo řeku Maasu. Nejvýznamnější německý úspěch spočívá prý v tom, že všechny forty jižně od Verdunu zastavily palbu. Těžká německá artilerie, sesílená pancéřovými motorovými bateriemi z Rakouska, porušila opevnění. Němci podnikli hrozný útok, takže francouzský postup musel býti zastaven.

»Vossische Zig.« vykládá, že dobytím tvrže Campu des Romains provedli Němci nejtěžší kus své práce u Verdunu a že dobytí tvrží ostatních bude již snazší, poněvadž na ně budou míti více mužstva i zbraní, a bude možno obklíčiti je se všech stran, což dříve nebylo možno, ježto tvrže u Verdunu jsou tak blízko sebe, že střed prostoru mezi nimi je v jich dostřelu. Až Němci dobudou tvrzi verdunských, budou moci Francouze mezi Oisou a Maasou napadnouti také z boku...

O bojích na pravém křídle německém praví generální štáb německý, že Francouzové zahájili proti němu dalekosáhlou ofensivu, která však byla zastavena, a že při tomto náporu byla cdražena francouzská divise, postupující na Bapaume.

Angličané v bojích ve Francii ztratili dosud ze 3000 důstojníků 1100 mrtvých, raněných a zajatých. — »Giornale d'Italia« sděluje, že francouzské ztráty na Aisně jsou obrovské. 180 vlaků odváží 100.000 raněných...

Na některých místech na Aisně podniknut dvanáctkrát útok a každá stopa půdy byla s velikou prudkostí vybojována. V mnohých obcích nezůstal kámen na kameni. Krajina mezi Aisnou a Oisou je úplně zničena.

V severní Belgii bojuje se na celé čáře. Německé vojsko všude prý vítězně postupuje a bombarduje belgické posice před Antverpami.

Na moři. Dne 19. září objevilo se francouzské loďstvo o 40 jednotkách u zálivu Kotorakého, střílelo beze zvláštních škod na tvrže

u vjezdu, bombardovalo maják u Visu a Pelagruze a k večeru odplulo opět z Jaderského moře. — Dle zpráv italských musili by Francouzové aspoň několik lodí obětovat, kdyby chtěli boku Kotorakou vzíti útokem. Francouzské loďstvo nemá na blízku žádné zásobovací stanice a čas od času musí opustit svou posici u Kotoru, aby se zásobilo. Kdyby však zůstala na místě jen část francouzského loďstva, byla by vysazena neustálým přepadům se strany rakouského loďstva, které by se docela nerušeně mohlo spojit se zbytkem rakouského loďstva, dlelím v úkrytu.

Německý ponorný člun »U 9« dne 22. září potopil v Severním moři tři anglické obrněné křižáky »Aboukir«, »Hogue« a »Cressy«. Z posádky 2265 mužů zahynulo na 1700.

Německý křižník »Emden« způsobil obchodní plavbě lodní v Bengálském zálivu škody na 18 milionů

Po útoku francouzském na Kotor objevilo se rakousko-uherské loďstvo na černohorském pobřeží a bombardovalo přístav Bar. Oddíl o šesti torpédových člunech a o jednom křižáku bombardoval u Volavice opevněné černohorské pobřeží a zničil telegrafní stanici u Baru. Rakousko-uherské lodí pluly pak jižně před Spič, kde byla zničena kasárna.

Porta uzavřela Dardanely i obchodním lodím. Toto uzavření odůvodňuje tím, že anglické i francouzské loďstvo od nějaké doby křižovalo při vjezdu do Dardanel, při čemž tato loďstva zadržovala vjíždějící a odjíždějící lodí, jež prohledávala a posádek se dotazovala, což jest skutečně na úkor výhodám svobodné plavbě v Dardanelách. Pokud Anglie neodvolá své válečné loďstvo, potud ponechá Turecko Dardanely uzavřeny.

Rusové v Persii. Mezi Rusy a perským kmenem Kardarů došlo k srážce, v níž byl útok ruský odražen. Rusové ustupují prý z Persie a ze strachu před vypuknutím revoluce v Rusku prohlásili všude v územích, obývaných mohamedány, stav obležení. Emír Afganistanu vyslal 180 000 mužů na hranice Turkestanu, odkud prý ruské vojsko dopravováno do Ruska.

Angličané v Egyptě zbavili po dobu války khediva jeho úřadu a dosadili vojenskou komisi. Princové a předáci země jsou přísně střeženi, nespolehliví důstojníci byli z vojska vyloučeni a egyptské vojsko nahrazeno indickým.

Jména klášterníků.

Pan Mužík ve »Světě« v době tak vážné, vybízející každého k prozíravému psaní, uznal za dobré mluvit o miliardách (!) pražských klášterů, které by prý tedy vzhledem k svému velikému bohatství měly učiniti pro raněné daleko více. Neví-li p. Mužík ani zdaleka nic o stavu jmění církevního, ale chce přece o něm psát, má se rozhodně dříve aspoň trochu informovati, než vypustí úžasné slovo o celých miliardách.

Nuže, pomůžeme trochu paměti, aby se poznalo, jaká tendence vede jisté občany k tomu, aby převraceli pravdu s největší lehkomyšlností. Uvažme, celé miliardy! Předně konstatujeme krátce, že jmění celé církve v Rakousku nedostupuje výše jedné miliardy, jak se mohl p. Mužík přesvědčiti z výpočtu samého soc. dem. poslance na říšské radě. Klášterů v Rakousku dle tvrzení »Času« (ze dne 18. července t. r.) jest 640. Kdyby tyto všechny kláštery měly aspoň jednu miliardu, pak by na každý klášter připadalo průměrné jmění přes půl druhého milionu. Mohl by aspoň takového výpočtu věřit člověk normálního rozumu, který poněkud poměry pozoruje? Nedovedly by kláštery při jmění tak obrovském rázem se zbavit neirůznějších trapných nesnází? Nezabíly by se snadno těch zistných protivníků, kteří brojí proti klášterům hlavně z důvodů osobních, hledající obživy ve službách protivníků katolické církve? Potřebovali by milosrdní

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akciový kapitál K 80,000.000.—.

Reservní a pojištné fondy přes K 25,000.000.—.

Centrála v Praze, n. l. 100.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatii. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek oo nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

bratři a sestry na nemocné zebřati a při tom slyšeti několikrát za den pichlavé poznámky místo příspěvků na nemocné — anebo docela i příkré odbytí?

Ale jest tu ještě jiná otázka s hlediska sociálního. Veliký počet klášterníků a klášternic zaměstnává se ošetrováním nemocných, vyučováním, opatrováním sirotků, různými druhy umění a řemesel. Zkrátka velká většina klášterníků vykonává ty všeobecně užitečné práce, kterými jsou zaměstnání i laikové. Kdyby se klášterní jmění zkonfiskovalo, pak by se nezkonfiskovala kulturní nutnost, aby tytéž práce se prováděly dále. A jestliže bylo potřebí nějakých důchodů k rozvoji takých zaměstnání v klášteřích, pak by bylo nutno zkonfiskovaný majetek obrátiti ve prospěch týchž prací mimo zdi klášterní. Na př. jestliže by se zrušila nemocnice milosrdných bratří, bylo by nutno založiti nemocnice nové a platů silám světským by se musilo platiti daleko více, než s čím se klášterníci spokojují. Kdo by zrušil školy klášterní, musil by se postarati o školy nové, aby bylo pečováno o vzdělání i toho žactva, které do té doby bylo odkázáno svou výchovou na kláštery.

Kdo z umělců a řemeslníků by nemohl pracovati jako klášterní bratr, hledal by svou poctivou obživu ve světě jinde; a kdo by se odvážil žádati, aby taci lidé byli příkrými zákony odsouzeni k smrti vyhladověním? Zkrátka každý státní občan — ať ve stavu laickém či řeholním má právo k poctivé obživě. Zrušením klášterů by se laikům neprospělo, měnila by se pouze zevnější forma sociálního zřízení a leckde by nastala konkurence, která by byla protivníkům klášterů mrzutější, než kláštery samy. —

Vezměme si poučení z těch států, kde čekalo občanstvo od zrušení klášterů právě záznaky pro zlepšení sociálního stavu země. Málodky v Portugalsku bylo tolik dělnických stávek a demonstrací, jako krátce po tom, kdy po porážce vlády královské začali poroučeti zemi lidé, kteří klášterní jmění zabavili.

Ve Francii pokračovalo se rychle v rušení zbytků škol klášterních. Dle posledního výnosu francouzského ministerstva vnitra Malvyho došlo k zrušení 138 řádových škol, čímž bylo také postiženo 62.000 školních dětí. Najednou všechno toto žactvo přes včasné varování katolíků bylo zbaveno vyučování, protože ve státních školách pro ně místa nebylo. Stát nemá ani potřebných učitelských sil ani peněz, aby hned zřídil školy náhradní. Až konečně přece potřebný obnos se sežene, bude potřebí velikých důchodů k vydržování světského učitelstva, kdežto řeholníci za své vyučování nežádali od státu samého nic. Tedy zrušením těch škol bude poplatnictvo francouzské zatíženo zvýšenými daněmi trvale.

A co měl posud francouzský stát z celé konfiskace? Mluvílo se, že se z ní pro národ vytěží miliarda. Zatím většina peněz za budovy klášterní uvázla v hlubokých kapsách ziskových likvidátorů. A několik milionů, které přece do pokladny státní vplynuly, neštačí ani na zakoupení jedné důkladnější válečné lodi. Při nynější válce Francie musí na účely válečné obětovati každický den více, než co obdržela za celé konfiskované jmění katolické církve. A tak slibovaný blahobyt po konfiskaci poletuje někde v nadoblačných výšinách, kde jej nemůže objeviti ani nejzručnější aviatik.

Vynikající sociolog Msgr. Pelaez, který neváhal poukázati i na některé faktické slabiny klášterů španělských, přece jenom jasně dokázal, co všechno značí pro rozvoj průmyslu a obchodu španělského vůbec práce četných

ŠKOLNÍ KNIHY

pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i chlapecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,

jakož i veškeré ostatní

psací a kre-slicí potřeby

lze obdržeti ve

Družstevním knihkupectví a nakladatelství

:: v Hradci Králové ::
Adalbertinum.

klášterníků domácích. Jakmile by kláštery zanikly, přijde stát o daně obrovské, které by se nedaly nahraditi snadno způsobem jiným. Pelaezovy výklady jsou zhuštěny ve vysvětlení: jestliže se rozpustí řehole, budou řeholní řemeslníci dělati jiným občanům ve světě svou pilnou práci konkurenci daleko větší než nyní, kdy jsou nuceni platiti daně daleko vyšší, než pracovníci laičtí.

Pohádky o »přebohaté a lakomé« mrtvé ruce ovšem již silně se šířily ve středověku, kdy kněžstvo opravdu mělo majetek veliký. Závistivci však nechtěli uvažovati, jak veliké povinnosti veřejné mají držitelé velikých obrod. Obrovské platy na vydržování škol, na stavbu nádherných kostelů, lidumilných špitálů, na melioraci pozemků atd. prospívaly všemu občanstvu obecně. Když na př. v Čechách za husitské bouře byly kněžské statky zkonfiskovány, s úžasem lid pozoroval, co všechno zanedbávali samozvaní dědicové kněžského majetku a jak obecná kultura i svoboda rychle klesá pro lakotu uchvatitelů.

Hus ovšem sám si přál, aby bylo kněžské jmění zkonfiskováno. Byl to theoretik, který v duchovní správě nepracoval. Převdeme-li jeho důchody na naši měnu, tu shledáme, že měl ročně na 6000 K, k čemuž byt, knihy a z části oděv s potravinami byly mu poskytovány zadarmo. (Flajšhans: Mistr Jan Hus, 21.)

Hus tedy nezakusil materiálních nesnází, jakých často pocítilo přes všechno značné bohatství církve i mnoho duchovních správců, kteří měli polnosti. Hus nemusil se živiti štolou ani sbíráním dobrovolných almužen jako oltářníci; proto se mu snadno mluvilo proti »vyděračství mnichů žebavých« (kteří přece tolik se zasloužili o rozvoj české kultury). Ale tolik si mohl vzpomenouti, že jeho návrhy na ochuzení kněží mohou těžce zasáhnouti netoliko školy klášterní, ale samu universitu. Tak se skutečně stalo; husité konfiskovali se vši hamižností i ty statky, které sloužily k vydržování nákladného vysokého učení. Z university stal se pouhý stín kulturního ústavu; ani když se cizozemci tomu trapnému živoření hlasitě posmívali, neposkytli bohatí uchvatitelé vydatné pomoci k restauraci znamenitého založení Karlova.

Jestliže někdo závidí pracovitým klášterům majetek, ať se jen rozhlédne důkladně po sociální a kulturní situaci minulé i přítomné. Francie učí velice výmluvně. Má-li se drobnému lidu pomoci vydatně, pak se mají požádati o dostatečnou výpomoc lidé ti, kteří mají ročně až milionové důchody pro pouhých několik členů své rodiny. V takových místech jest přebytek skutečný.

Kostelní práce

pozlacovačské a malířské jako: malbu, tónování a pod. vnitřku kostela, znovuzřízení, opravy a obnovení oltářů atd. odborně, levně, s největší pečlivostí a slohově provádí

Josef Mikulec,

odborný závod pozlacovačský
v Hradci Králové.

Hus a svobodomyšlné křesťanství.

Hus považoval za nejvyššího rozhodčího ve věcech jak náboženských tak občanských Písmo sv., jemuž podřizoval všechnu učenost, všechno filosofické i sociální hloubání. Úpravu administrativy církevní i státní docela se snažil prováděti dle poměrů starozákonních, které opravili již sami apoštolé.

Kacířstvím mu bylo neústupné držení bludu proti bibli. Jeho protestní stanovisko proti kacířům šlo tak daleko, že pokládal za kacíře i nekřesťany, kteří sice Písmo znají, ale přece mu odporují. Napsal: »Každý pohan i každý žid, jenž drží blud neústupně proti Písmu sv., jest kacíř, ale umře-li v kacířství neb nic, Bohu poroučím.« Jeho odpor proti křesťanům, jakým nyní se dává přívlastek svobodomyšlných, byl tak veliký, že prohlásil: »Které těžší utržení, než bližního nazvati kacířem? — Nižádný nemá trestán býti, jedné (leč jedině) pro blud.« (Erben I, 230, 239.)

Ve svém výkladu Velepísne Šalomounovy klade kacíře soustavně po bok dáblům následujícími citáty Písma a svými výklady: »Cedrus svů vůni hady zapuzuje: tak doktorové svatí dáblé a kacíře naučením svým. ... Zlapajte nám lišky malitké, kteréž kazí vinice ... protože (lišky) rozdělence (rozkolníky) a kacíře znamenávají, jenž kazí vinici, t. církev Boží, kteříž lid věrný kúsati a roztrhováti nepřestávají. Protož prikazuje, aby maličké lišky zlapali, totiž aby bludy kacířské hned na počátku kazili, ať by se potom nerozmohly, silně se církvi svatě neprotivily ... Jakož vinice, když ktve (kvete), malá překážka velmi jí u-

Dovolujeme si své pány
komitenty tímto uctivě
opětne upozorniti, že

úřední hodiny

v našich kancelářích jsou
upraveny až do odvolání

**od 9. hod. dopol.
do 1. hod. odpol.**

Ředitelství

Královéhradecké bankovní jednoty

:: v Hradci Králové. ::

škodí, tak církvi svaté, když počíná dobré skutky, snadně ji malé kacířství svede a naprzní... doktorové světi nejprve mají sami Boha znáti a potom církev jeho kázáním od ďáblův a od kacířův brániti... doktorové a kazatelé meč slova Božího v rukú drží, aby kacířom a protivníkóm víry svaté se protivili a jim jich bludy zahubili.« Arkýře věže Davidovy značí »vtipné a tajné rozumy Písma sv., z nichžto jako šípové pocházejí proti ďáblóm a údóm jeho kacířským... Víra církve svaté pravdú čtení svatého utvrzena jest, tak že ani kacíři ani zlí duchové víry církve svaté roztrhnúti nemohú... Nalezli sú mě strážní... Skrze ty strážné doktorové světi se znamenávají, jenž město, t. církev svatú, ohražujice vši pilností, slovem Božím a dobrým životem od protivníkův, t. od ďáblův a kacířův bránice a k nebeským žádostem zaněcujíce... Doktorové světi v církvi svaté nejvyšší místo drží a tak jako na Libánské hoře posazení sú a odtud brání církev svatú od duchův zlých a od kacířův.« (Erben III, 23—86.)

Husovo stanovisko k liberálnímu křesťanství vysvětluje z manifestačního listu, který Hus dal nalepiti před svým odchodem do Kostnice na dvéře královského dvora: »Aby pro mě neměl Králova Milost utrhaní a česká země pohanění, rozeslal jsem mnoho listův i rozlépal, poddávaje se na dvůr arcibiskupův, že chci tu státi k své pravdě ohledání, a jest li kto v celé této české zemi, jenž by věděl které kacířství, aby se na dvoře arcibiskupově ohlásil a tu se z jména svého proti mně zastavil... chci státi v Konstanci na prohlášeném sboru... a ví-li kto na mě které kacířství, chystaj se tam na ten sbor... a bude li na mě kacířství dovedeno, neodmlouvám jako kacíř utrpěti.« A ještě v jiném listě skoro současně prohlásil: »Budu-li shledán v kterém bludu anebo v kterém kacířství, neodmlouvám, jako bludný, jako kacíř utrpěti.« (Erben III, 275—277.) V latinském polemickém spise uznává Hus, že se kacířství má vyplniti i fysickou mocí: »Souhlasím tedy dle výkladu, že zřejmí bludaři mají k víře býti přinucení, aby v pravdě vyznávali Krista a jeho zákon, poněvadž: třebaže nemůže nikdo věřiti leč dobrovolně, přece může býti nucen k zevnějšímu skutkům, jelikož skutky vábí k věření tak, jako dratev vleče nit.« (Lenz: Učení M. Jana Husi, 197.)

Jak Hus radil a široce zdůvodňoval, že liknaví křesťané mají býti od vrchnosti světské mocí přinuceni k účasti na bohoslužbách, již bylo jinde vyloženo.

Zajímavé jest též, že Hus již r. 1411 nabízel, že jest hotov se dáti upáliti, dokáže-li se mu, že jest kacířem, jestliže strana odporhá také slíbí, že po přemožení biblickými důvody k témuž se zaváže. Jednalo se o právo »talionise«, které nabízelí plnomocníci Husovi před papežským soudem. Husova strana šla tak daleko, že začala docela obviňovati arcibiskupa Zbyňka z kacířství, toužíc, aby byl potrestán.

Nebylo také možno, aby měl o svobodomyšlných křesťanech názory jiné ten Hus, jemuž bylo Písmo nejvyšším zákoníkem jak náboženským tak občanským. Vždyť v samém Novém zákoně se vystupuje proti kacířům, kteří práci sv. apoštolů kazili, velice pšně. Leč jestliže Hus tolik lpěl na liteře bible, měl se rozpomenouti, že jest potřebí, aby mrtvá litera oživila odborným výkladem. Je-li Písmo autoritou neomylnou, pak jest nutno jasné porozuměti, čeho žádá větami, které jsou prostému lidu málo jasné. Zkrátka kdo prohlásil Písmo za soudce, proti němuž není žádného odvolání, měl zcela logicky také připustiti, že neomylné zákony Písma vyžadují neomylného vykladače,

centrální autority učící. Vždyť přece již za Husa a pak zvláště po jeho smrti bylo mezi novotáři plno hádek, jak rozuměti málo jasným slovům bible. Druh druhá potíral »písmem mocným«, »důvodem světlejším« atd.

Tím, že církev hájila právo živého výkladu, přibírala na pomoc rozum, zastoupila cestu slepému fanatismu, který vznikl snadno zvláště mezi davy málo vzdělanými, jež slepě lpěly na liteře, nedbajíce výkladu učenců. I nejjasnější paragrafy občanského zákoníka od případu k případu vyžadují výkladu právnických odborníků. Tím spíše čas od času jest potřebí, aby živá autorita církve pověděla, jak rozuměti příkazům Písma za různých a často překvapujících okolností.

Ovšem již Husova definice kacířství lišila se od zásad církve katolické. (Vždyť Hus prohlašoval docela za kacíře i ty, kteří sice správně věřili, ale páchají smrtelné hříchy.) A tak ani Husovo veliké brojení proti kacířstvu nesjednocovalo s římskou autoritou učící, naopak vedlo k rozbrojům pro odchýlná hlediska.

Tolik však uznati dlužno, že Hus v zásadě potíral okázale takové křesťanství, kterému se nyní dává název křesťanství svobodomyšlného. Dle Husa všichni křesťané pravověrní mají věřiti stejně, naprosto jim není dovoleno vybírat si z učení Kristova jen to, co by se jim zdálo dle jejich povahy příjemné. Každý věřící má bez výjimky podrobiti své osobní názory, svou filosofii Písmu, proti němuž není žádného odvolání. Hus tedy se nepřiblížil k svobodomyšlnosti moderního rázu ani o píď; naopak podceňováním rozumu a spisů theologických učenců zaváděl spíše své stoupence do primitivního stavu slepé víry.

Nechť nikoho nematou Husovy protesty proti správní a rozhodčí moci stolice papežské. Tyto protesty měly svůj vznik v době, kdy Hus poznával, že jeho osobní pře jest v Římě ztracena; reformátor tento, zavrhuje vrchní učitelskou pravomoc Říma, nenaznačil, které jiné živé autoritě náleží neomylný výklad Písma a kladl setrvačně důraz na psanou literu evangelia.

V nastavším školním roce rozšiřujete

vydané Biskupskou tiskárnou v Hradci Králové:

Malý katechismus 30 h.

Střední katechismus 64 h.

Velký katechismus 80 h.

(poučná modlitební kniha i zpěvník) v poloprátně 80 h, v celoprátně 92 h, v celoprátně se zl. křídlem K 1—, v celokůži se zl. křídlem K 2-60.

Úprava úhledná, vazby pevné.

Zavádějte ve všech školách naše vydání, neb poskytneme volné výtisky pro chudé. Jedině naše vydání je schváleno pro diecesi Královéhradeckou. Pro prodejny školních knih patřičné výhody. Objednávky vyřizuje:

**Družstevní knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.**

Besídka.

Hynoucí listi.

Žlutavé, narudlé, nahnědlé listy na podzim i při slabém vánku jako zmírající motýlci slétají v tichém třepotu s větví, některé ještě nad zemí učiní malomocný vzmach, jako by se bránily poslední silou před zánikem. Ale naposledy klade se na zvlhlou půdu list na list, až strom smutně patří, jak vrátil celou svou ozdobu letní syré matce zemi. A zalehne-li do sadu mocným náporem ostrý severák, listí křepčí zoufale tanec smrti, zapadne do potoků a bahnisek, odkud není návratu. Věru truchlivý pohled na to, jak podzimní víchry rvou bezohledně stromům všecko okrasu, jak většinou několikaměsíční spánek přírody.

Truchlivější divadlo však poskytují lidé, kteří vlastní vinou se stávají listy žlutavými, padajícími, kteří přivolávají na svou hlavu předčasně jíní prosincové... Na dvoře většího závodu Josefa Horlivce objevil se ramenatý, zakrslý chlapík, s čepicí zmačkanou, umáštěnou, pod kterou vyčnívaly ježaté tmavé vlasy. Blyskl třikrát vodnatým zrakem po narovnaných velkých hranicích dříví; přihmouřil narudlé klapky, zavrtěl hlavou a v zdravých zubech zasyčelo: »Bodejť, už teď něco dělat, je-li dosud

takové teplo!« Když vešel do domu, rázem změnil cynickou tvářnost v tahy pokorné, rozlítostněné. »Prosím, milostpane, o malou almužničku. Jsem tuhle chudák, celé dva dni jsem teplou lžici neviděl.«

»Takový mladík nemůže pořádně pracovat?« káral Horlivec.

»Inu vědí, teď už je po mlácení, také zaseto a zoráno; kde se má chudák uchytit?«

Horlivec dal tulákovi drobnou minci, jen aby se zbavil dalšího hovoru a mávl rukou na znamení, aby mladík zmizel.

Za pět dní dostavil se s mladíkem stařec v rozedraném oděvu. Setkali se s Horlivcem hned na dvoře. »Jdu se hlásit tuhle se synem o práci,« řezavě a rychle chraptěla skoro bezzubá ústa starcova »My, panečku, něco zmůžeme, to se podívají.«

»Já jsem teď ještě nemínil dříví dát rozštípat,« odmítal Horlivec.

»Ale vždyť tuhle Lojzovi řekli, aby pořádně pracoval. Teda tady jsme oba. Práce jen poletí, nebojíme se ničeho a nikoho. To já se na př. neleknu ještě ani mladíků při muzice. Ti mají přede mnou nějaký respekt!«

»Mně se však hlásili...«

»Ale jaké dlouhé řeči, milostpane... Už jsme tady. Lojzo, nezhálej, honem hoď kabát na trávu; lenochu, podívej se, jaká práce čeká. Tuhle milostpán chce vidět, jak se dovedeš otáčet.«

»Spravedlivé slovo, milostpane, šikovnějších lidí neseženou,« přihlásil se k slovu Lojza. »Nám bude dříví od ruky lítat, jako by se to rozstřelovalo dynamitem. Starší, nestůjte tu jako košťál v zeli a honem shazujte polena, lenochu!«

»Počkejte, počkejte lidičky,« zadržoval Horlivec oba, »ještě se musíme smluvit, co vám mám dát.«

»Ale o to není, milostpán je dobrák, my děláme lacino...«

Za tři minuty již to na dvoře dunělo a praskalo. Jediný roztrhaný rukáv ušpiněné košile starcovy se třepotal vzduchem dosti rychle, huňatá ruka pracovala obratně. Mladý pojednou zasekl sekeru do špalvu: »Starší, už to jde s vámi s kopce, už byste se měl oběsit. Já mám skoro dvakrát tolik rozštípano.«

»Hleďte synáčka,« chechtal se dušeně stařec, »až ti vyskočí na záda sedmdesátka, taky nebudeš tolik vyvádět. Beztoho tropíš jenom neplechy, třeba že bys pořádnou práci při dobré vůli svedl. Já starý táta musil jsem být vždycky rád, když tě zavřeli, protože jsem aspoň nemusil mít strachu před tvou vyjevností.«

»Hm, že byste, starší, nekázal! Propil jste v kořalce poslední duchnu a teď chcete jiného napravovat. Kdybyste byl neuterjal maminku, nemusel ze mne být takový otrok!«

»No — a to bys byl princem? Na kůře lesních stromů rostou jen lišejníky, žádné dukáty. Z té trochy roští by sis palác nevystavěl. Hm — kdyby máma byla živá! Co? Dělalaby košťata a ty bys je roznášel. Jiná pečeně by ti nepřilítla.«

»Starší, s tím kriminálem radši mlčte. Taky se tak trochu s četníky znáte — a nevím, jak to s vámi dopadne za tři dni. Kužela puká vzteky dál. A hybaj radši do práce!« Lojza si naplivil na ruku, pozvedl sekeru, dvěma špičkami, mezi nimiž jiné zuby z jeho dásně zmizely, sevřel dolní ret a bušilo se dál. Večer se stavili oba drvoštěpové v krčmě a pak se vrátili na dvůr.

»Což vy nejdete ani domů?« ptala se jich služka Horlivcova.

»Kdybyste, panenko, radši přinesla něco na zub,« chechtal se Lojza. »My domů? Kam? Však šlejšíři a cikáni nemají taky vlastních chalup a podívejte se na ně, jak jim to slouží ke zdraví. Tuhle se natáhneme na prkna pod hampejz a vyspíme se jako jezevci. Teď musíme šetřit, protože jsme si zapomněli peníze pro hotel u starosty.«

Za několik dní starý Buřil zmizel, Lojza na otázku Horlivcovu se jen zachechtal; prý se stejně nic jiného neví, »starší« všecko vysvětlil sám, až se vrátil.

Za dva dni po odchodu Buřil již zase mlátil do polen. Horlivec se ptal: »Teda, stařečku, proč jste odpočíval?«

»Hm, mluv ty!« obrátil se Buřil na Lojzu.

»Ale — jen si, starší, odklopte pokličku z vlastního hrnce. Mluvte vy!«

»Teda, milostpane, spravedlivé slovo. Řekl jsem jednomu našemu radnímu, že je zloděj a podvodník. Víte — a von je — von je. A přece jsem si to právě odseděl.«

»Vy byste, starší, taky kradl, kdybyste to uměl,« smál se suše Lojza.

»Nemluv, nemluv a dělej, dělej!« třásl se zlostí stařec.

Právě ten den přišli ještě jiní dva muži žádat Horlivce o nějakou práci. Protože se naskytlo k podělkování příležitosti dost, Horlivec je přijal zatím na dva dni.«

**Zásobil jste již svůj
■ sklep uhlím? ■**

Uhelné oddělení Královéhradecké bankovní jednoty

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

»Vida, vida lenochy, teď lezou za námi, ulevoval si zlostně starý.

»No — strejče, vždyť jsme z jedné vsi, snad se tu proto nebudeme bít. My si zasloužíme ohledů více než vy.«

»Nemluv, nemluv Pryskejři«, chraptěl Buřil, »když's propíjel chalupu, já jsem za tebou nelezl jako ty teď za námi.«

»Zato na tebe měl někdo vždycky hned vpadnout, když's tejlal svou přičinlivou ženu«, odsekl Pryskejř.

»Co byste se hádali?« rovnal rozvadené soky druhý, slušně oděný dělník. »Pokud máte poctivou práci, ať ji druh druhu nezávidí! Snad se budeme při vši bídě ještě kousat. Že jsem v chudobě, není vinou mou, mám teda větší právo na práci než jiní. A přece každému přeju.«

»Pravda, pravda«, přisvědčil starý Buřil. Ale Pryskejř vyjel: »Pěkně se ti káže, sebereš-li nám vždycky před hubou nejlepší práci.«

»Nemluvte, nemluvte!« huhlal znovu Buřil. K večeru Lojza šel k Horlivci: »Milostpane, mají-li nějaké staré kalhoty, pamatujou na mně. Člověk roztrhá při té dřině šatstva víc než při kuželkách. Jen málo jsem polenem zavadil o nohavici — a kouknou, už od kolena dolů je to na dranc.«

»No — ohlédnou se, ale nevím...« Druhý den ráno dával Horlivec služce starší vestu, obnošený kabát a košili: »Tohle dáte na dvůr dělníkovi, který mne žádal za spodky. Řekněte, že tu starších spodků právě nemám, ať si tedy vezme tohle náhradou.«

Služka vpadla nejdřív do rukou Pryskejřovi. Bez dlouhé úvahy mu dala všechny věci, když Pryskejř slavnostně prohlásil, že to jistě milostpán posílá jemu. Vždyť prý si taky říkal o kus starého šatstva. (Šibal měl již za práci peníze v kapse, Horlivec odcestoval a — dnes právě se měli dělníci rozejít.) Katastrofální však bylo, že Pryskejř vpadl zase do rukou Lojzovi dřív, než si mohl kusy oděvu před jeho zraky uschovat.

»Hele, hele, strejče, vy si toho nesete a a — já nic. Jak pak to přijde? Říkal jsem si o kalhoty — a teď takové nadělení jinému.«

»Snad to patří tomu, kdo si říkal o kalhoty, porovnejte se sami«, řekla služka suše a zmizela.

Ale teď nastala strašná hádka, která přecházela v zápas. Dělník Sovka snažil se vášeň krotit, ale když Lojza proti němu zvedl sekeru, ustoupil do síně. Veliký křik vyvolal z domu paní Horlivcovou. »Lidičky, lidičky, pamatujte se; co to vyvádíte?« začala klidnit, když již starý Buřil krvácel.

»Já bych se mezi ně, milostpaní, ani mnoho nepletl«, prohodil Sovka. »Všichni tři jsou neurvalci, kdo se mezi ně přimíchá, na toho se oboří všichni. Snad se teď potrestají sami za všechny násilnosti, kterých napáchali proti jiným.« »Já, takový poctivý člověk«, křičel Pryskejř, »a teď se mám dát otloukat?«

»Pěkně poctivý — dvakrát už v kriminále pro polní pých«, houkl Lojza.

»Ale ještě mne nezavřeli pro veřejné násilí jako tebe, sipěl Pryskejř.

»Protože, strejče, při vašich rvačkách nebyli četníci.«

Kampaň u Horlivce skončena; kromě peněz odnesli si tři dělníci ze dvora notné boule.

»Ti se dlouho na sebe hněvat nebudou«, usmál se Sovka. Jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet.«

Ve čtvrtek na to ve výčepu všichni tři si přitukávali na bratrství. »A jen pij, hochu, ať něco aspoň v mládí užiješ«, přikyvoval hlavou starý, když Lojza zvedal sklenku s bezbarvým mokem.

Z okna závodu Horlivcova bylo dobře do

výčepu vidět. »To je věru zvláštní, divila se paní, jak rychle se ti tři lidé smířili. Už jsem myslila, že ten svár zaplatí někdo životem.«

To je jednoduché, milostpaní, ozvala se služka. Sám Sovka mi vysvětlil, jak to všechno skončilo. Měli všichni tři trochu v hlavě; když se jim po křiku a zápasu krev trochu uklidnila, prodali darované šatstvo a řekli si, že stržený obnos propíjí rovným dílem. Tyhle lidi sotva kdo oblékne do slušnějšího šatstva. Ani by v tom nevydrželi...

A do sadu houkala vichřice, která rvala poslední listy se stromů. Celá hejna žlutavých listů divoce vířila nad střechou, vítr hučel a hvízdal smutnou melodií, jako by chtěl někoho doprovodit ke hrobu. Konečně tři ubožáci nejistým krokem vystoupili z výčepu a do větru se mísil jejich chraplavý zpěv. — Také podzimní listy, podléhající snadno vichrům vášni. Předčasný podzim života, naděje v lepší život zašlapané tak, jako narudlé listy v chladném bahniisku... Vřiskavý zpěv se ztrácel v stupňovaném hučení větru, který brzy přehlušoval a rval všecko.

Taková podívaná jest smutnější než pohřební průvod, vzdychla paní a zahléděla se raději na jasnou hvězdu, která na východu mihla nebo plála jasně jako třpyt dýmánu.

Právě vyšel

● Kalendář ● duchovenstva československého na rok 1915.

Vkusně váz. za 3 K, poštou K 3.10.

Na objednávku obratem zasílá

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Kulturní jiskry.

K třicáté ročníci úmrtí Doucheva. Letos 3. listopadu bude tomu třicet let, kdy vydechl naposled šlechtný, obětavý vlastenec, který při veliké hmotné bídě stal se neúnavným propagátorem české osvěty. František Doucha (1810-1884), kněz deficient, náležel k nejpilnějším našim pracovníkům literárním v prostředí minulého století. Sepsal na sta prací slovníkářských, knihopisných, theologických a pedagogických. Jako básník nevynikl sice bohatou fantasií, za to však jemným vkusem. Jen čtyři léta mohl setrvať v duchovní správě ubožák zdravý a plomenný. Pak se oddával bystrý a velice učený kněz zcela práci literární. Koncem let padesátých onemocněl těžkou písařskou křečí a od té doby psal rukou levou, jen aby národu prospěl. Jsa neobyčejně rutinovaným znalcem různých jazyků, překládal z básnictví lužických Srbů, z ruského Puškina, z polského Mickiewicze, z anglického Shakespeara (9 dramát), Byrona, z italského Danta, Petrarky, z francouzského Huga atd. Věru náležel mezi nejučenější vrstevníky. Z práce velice houževnaté a od veřejnosti provázané velikým uznáním, mohl si Doucha přece jenom zjednatí obtožné příjmy, kdyby se byl o svá práva hlásil. Ale jemnocitný, plachý jeho duch spokojoval se s nejmenšími almužnami, pokud mu byly poskytnuty bez jeho vlastní žádosti, tak že trpěl velikou nouzí až do smrti. Podímal se nejobtížnějších prací literárních na tom poli, které bylo od dobře situovaných inteligentů českých zanedbáváno, jen aby vyplnil nejcitelnější mezery v českém písemnictví. Věru nejčestnější pamět zaslouží muž, který za osobního velikého strádání vstoupil do první řady učitelů národa a přičinil se tolik o ušlechtilý pokrok českého lidu! Takých obětavých, ideálních duší jest zapotřebí malému národu stále, má-li plnit dobře své poslání u prostřed národů velikých.

Věstník české strany křesťansko-sociální v Čechách. Oslova Nejvyšších Jmenin Jeho Veličenstva. Doporučujeme všem stoupencům české strany křesťansko-sociální, aby dne 4. října vyvěsili na svých domech také prapory v barvách našeho panovnického domu (jsou to barvy červená-bílá-červená). Kdo nemá vlastního domu, vyvěs aspoň z oken svého bytu malé praporečky v barvách panovnického domu. V nynějším pohnutém době válečné jest obzvláště vhodné, abyžom my Čechové okázale ovědčili, že osud trůnu Habsburského Rakouska i zemí koruny Svatováclavské jest osudem, ať se stane cokoliv. Že se naši stoupenci horlivě a příkladně účastní prosebných pobožností, které nejdušejší episkopát na den 4. října ustanovil, rozumí

se samo sebou. — K zabezpečení a zlepšení budoucnosti strany jest potřebí soustavné drobné organizační práce dle plánu, který schválil náš vážený úřadující místopředseda Magre Dr. Kordaš. Je to práce rozpočtená na čtyři měsíce, dostane-li se sekretariatu ochotné podpory všech našich předních stoupenců, hlavně z kruhů vedlejších duchovenstva. Není to těžká práce, jen ji třeba vykonat. V menším okrsku postačí jedna hodinka k napsání žádaného, v okrese dva, tři večery a již bude strana velmi dobře posloužena. Bez provedení této nutné organizační práce marné by byly naše zápasy při volbách. Prosíme všechny stoupence, kteří ze sekretariatu dostanou cirkulář s příslušnou organizační přílohou, by tu malou práci laskavě co nejdříve vykonali a vyplněnou přílohu brzo vrátili. Jednotná, ochotná práce přinese nám v budoucnu toužené ovoce vítězství.

K statistice darů na válečné účely. »Christlich-soziale Arbeiter Zeitung« v čísle 39. vypočítává, že by se dalo dáleko více dělati ve prospěch raněných a jiných, kteří obětavě nesou největší břemena doby válečné. Ve Vídni již roku 1912 bylo 3809 milionářů, tedy lidí, jejichž roční příjem činí přes 40 000 korun. Na příkl. přes 40 000 K až do 220 000 K bralo ročně 3519 osob, kteří dohromady měli důchod 271 milionů 922 000 K. Přes 230 000 K až do 7 set tisíc K 232 osoby (úhrnem 80,750.000 K), přes 710 000 K až do 27,080.000 mělo 58 osob; celkový důchod těchto ojedinelých boháčů obnášel 100,720.000 K. Tedy 3809 osob mělo roční důchod přes 453,392.000 K. Tak zjištěno na základě úředních dat. Kdyby každý ten boháč věnoval ze svého ročního příjmu jen pět procent pro úlevu těm, kteří jsou válkou direktně postiženi, pak by se sebralo skoro 23 milionů korun. Při tom by úbytek sotva pocítili. Za to však ohudí lidé, kteří ochotně obětují často více než pět procent svých příjmů, cítí každý vydaný haléř více, protože darují to, čeho sami těžce mohou postrádati, i při skrovném životě. Kněží, dělníci a jiní lidé s malými důchody i ve Vídni dávají, co mohou. Nuže, bohatí finančníci v poměru k svému jmění měli by jíti stejným krokem za nimi, protože vojsko hájí také jejich veliký majetek. Rakouské úřady uznale oceňují obětavost drobného lidu a zcela správně dbají o to, aby v době, kdy jedni mnoho vydávají, druhí se neobohacovali nemirně právě na účet situace válečné. »Fremdenblatt« na str. 23. září sděluje, že veškerí poplatníci mají býti následkem zvýšených nákladů válečných uchráněni před takovými břemeny, která jsou způsobována zvýšeným ziskem vojenských dodavatelů. Vojenská správa pronáší názor, že by se měli vojenští dodavatelé z vlasteneckých důvodů spokojiti s menším ziskem se zřetelem na daleko větší počet oněch státních občanů, kteří místo zisku nesou břemena. Jestliže tedy stát sám pečlivě rozlišuje a nepřeje si zatížení zbytečné, jestliže stát stará se systematicky o rodiny vojáků, nechť také miliónáři poskytnou dobrovolně pomoc přiměřenou! Právě u nich by se měl uplatnit duch vlastenecký v přední řadě, protože svůj majetek nastřádali buď jako státní dodavatelé a věřitelé anebo aspoň za dlouhé doby míru pod blahovolnou ochranou státních orgánů.

Monumenta historica Societatis Jesu, sbírka dopisů, listin, denníků a pod., zaujímají 47 svazků, 40.000 stran, ačkoliv obsahují dosud pouze památky prvního období, doby založení; poslední z 9 společníků sv. Ignáce, N. Bobadilla zemřel 1590. Dílo připravováno bylo, jak A. Huonder ve Stimmen a. M. Laach (1914, 470) sděluje, sbírkou Cartas de Santo Ignacio de Loyola (vyd. 1874—1889), 842 listů kromě jiných památek, a Constitutiones Societatis Jesu latinae et hispanicae (1892), kolem jejichž vydavatelstva skupila se v Madridě od r. 1893 družina pro vydání oněch Monumentů vůbec. Jak podotčeno, obsahuje těch 47 svazků pouze památky o začátcích řádu, a těmi má též ještě vyplněno býti dalších asi 10 svazků, nehledě k tomu, že činnost misijní bude nutno zvláště zpracovati. Že tak ohromná látka byla napsána, vysvětluje se jednak tím, že zakladatel Tovaryšstva přísne dbal o to, by odevšad přesné zprávy — týdně, měsíčně, čtvrtletně, ročně, dle vzdálenosti — do římského ústředí byly podávány a sám jako pravý generalisimus na vše strany rady a rozkazy uděloval — i 30 dopisů denně psal nebo dal psáti dle svých pokynů — jednak tím, že v prvních družinách byli členové vědecky vzděláni, kteří hodnotu písemných záznamů uměli oceniti; že blízkost kurie římské a styky s panovnickými dvory nebyly tu bez všeho vlivu, lze také předpokládati. A že se z památek těch přese všechny bouře tolik zachovalo — mnoho jistě také vzalo za své — to přičítá lze jednak vlastní péči údů samých, jednak dvorskému archivnictví, které i při zabavování památek těch do jisté míry šetřilo, již z důvodů výzvědných. Vzhledem k poměrům v německé říši, odkud jesuité jako řád zákonem z r. 1872 až dosud jsou vyloučeni, podotýká Huonder na u. m., že z uveřejněných památek, jež celý vznik Tovaryšstva do nejmenších podrobností odhalují, zcela jasně

vysvětluje, že řád jezuitský nebyl původně a schválně založen proti protestantismu; že s ním hlavně se utkal, vyplynulo z poměrů časových. Mimochodem budiž ještě dodáno, že vydavatelská družina Monument sestává hlavně z učenců španělských, jimž ovšem pomáhají učenci řádu celého.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %
Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady státníkové 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácí se z těchto vkladů obnosy bez obmezení moratoria.

Sociální besídka.

Organisace dělnictva. Jindřich Pesch vydal u Herdera veliké dílo »Lehrbuch der Nationalökonomie«, kterého díla vyšly dosud tři svazky. Čtvrtý poslední díl teprve vyjde. Ve třetím svazku pojednává Pesch organisace dělnictva ve všech státech světa, vyjma Německo. Pesch doznává, že stát má doplňovat, co organisace vlastní silou vytvářejí. Pesch chce, aby výrobci se organisovali osobně bez sloučení výrobních prostředků. Projednává zevrubně staré středověké cechy, moderní nová společenstva, obchodní komory, zemědělská sdružení a konečně organisace dělníků a podnikatelů. Vedle jmenovaného díla Pesche vyšlo v Německu druhé dílo o téže předmětu. Kuleman: »Die Berufsvereine«, 3 svazky za 30 marek. Kuleman vylučuje dělnické organisace v Anglii následovně: Anglie jest zemí, kde kapitalismus nejvíce se rozvinul. Následkem toho i dělnictvo zde záhy založilo si odborové organisace, které sloužily namnoze dělnictvu ostatních zemí za vzor. S počátku rozbíjelo dělnictvo stroje, za kterýchto zločiny vláda anglická vinníky krutě stíhala. Dělníci byli organisováni ve spolcích místních, které se pak spojily v jeden svazek pro celou zem. Záhy museli celou agendu těchto spolků vésti placení sekretáři. Finanční prostředky dělnických organisací sloužily k tomu, aby členové byli vždy hmotně zaopatřeni potřebnými prostředky k živobytí. Platily se značné členské příspěvky, aby členové se ze spolku nerozutekli. Takto se vytvořila zvláštní kasta dobře situovaného dělnictva, která vylučovala ze svého středu dělnictvo chudší. Aby pokladny spolkové byly dobře naplněny, vyhýbalo se organisované dělnictvo úzkostlivě všelikým stávkám. Nejstarší organisací v Anglii jest organisace strojníků, která byla založena r. 1859. Spolková pokladna měla r. 1861 majetku 1.800.000 K našich peněz. Potom se organisovali stavební dělníci a ostatní dělnictvo dle oboru výroby. Veškeré odborové organisace měly své ústředí v Londýně. Tajemníci těchto organisací byli ve spojení, které mělo název »junta«. Vůdci jich byl Allan, který vypracoval pro veškeré organisace vzorné stanovy. Anglická vláda vydala r. 1871 zákony »trade union act«, kterými se dělnictvu zakazuje státi na stráži ve stávce a všeliké jiné přemlouvání pracujících dělníků. Požadavky 8hodinové práce a minimální mzdy objevily se v anglickém dělnictvu velmi záhy. První organisace dělníků zemědělských v Anglii byla založena r. 1870. Přihlásilo se 100.000 členů. Ale organisace ta dlouho nežila, poněvadž členstvo bylo po venkově příliš roztroušeno. Proti tomuto dělnictvu poškozujícímu zákonu uspořádal anglické dělnictvo každého roku tábory. Následkem toho vydala vláda r. 1874 doplněk »criminal amendment bill«, kterým byla připuštěna beztrestnost porušení pracovní smlouvy se strany dělnictva. První továrník, který se ujmál chudších neorganisovaných dělníků anglických, byl Karel Booth. Též spisovatel Jindřich Georges a Hyndman činili tak ve svých spisech. Proti organisacím bohatých dělníků, kteří jsou organisováni ve známých »trades unions«, jsou nádeníci organisováni v t. zv. »fabian society«. R. 1889 vypukla v Londýně veliká stávka přístavních dělníků. Vůdce stávkářů John Burns a Tom Mann sebrali v obecnstvu za krátko půl milionu korun podpor. Anglické dělnictvo vydalo heslo, že nutno cestou opravných zákonů pracovat na ozdravení sociálních poměrů dělnictva, pravý tedy opak toho, co hlásali vůdce dělnictva Marx a Bebel v Německu, kteří štváli dělnictvo do proudů revolučních. R. 1897 prohráli strojníci angličtí velikou stávku. Tato prohra velice zkrusila stavovskou hrdost anglických dělníků, kteří dva roky později založili novou všeobecnou organisaci dělnickou, do které měli přístup i dělníci nekvalifikovaní. Tento všeobecný svaz dělnický má název »General federation of trades unions«. Dělnické organisace v An-

glii mají dvoje názory na otázku sociální. Jedny jsou přívrženci divokého revolučního socialismu, druhé jsou toho názoru, že sociální nápravy nutno zjednat cestou mírnou opravným zákonodárstvím sociálním. R. 1911 bylo v Anglii 1168 dělnických odborových organisací, které měly tři a půl milionu členů. Nejsilnější je organisace přadláků, která čítá 55.000 členů. (Věstník katol. duchovenstva.)
Ujměte se sroťáků! Statisíce krajanů našich, otců rodin, zmužile bojuje na rozsáhlých bojištích rakouských a nejen z nich vykrváčí daleko v kraji neznámém, co zatím malí sirotci po něm nafi-kati budou v naší vlasti. Těchto malých ubožácků chce ujet: se spolek »Serafinské dílo lásky« na záchranu mládeže československé v Čes. Budějovicích. Protože však příjmy naše jsou jen skrovné, obracíme se na širší naši veřejnost o pomoc; každý sebe menší příspěvek bude nám vítán. Hlavním našim příjmem je malý náš časopis »Záchrana mládeže« s dětskou přílohou »Mládeži československé«, na něž obě předplácí se ročně pouze 2 K 40 h. Vyšli jsme též úhledné dětské kapesní kalendářiky na školní rok 1914—15 po 20 hal., jež zasiláme 5 výtisků po 1 K franko. Vše račte adresovat: Serafinské dílo lásky v Čes. Budějovicích.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Za válečného ruchu.

Císař u raněných. Jeho Veličenstvo pokračoval v pondělí odpoledne v návštěvě raněných a navštívil spolkovou rezervní nemocnici Červeného kříže ve Vídni, která jest asi pro 500 raněných. V důstojnické síni vyptával se důstojníků, kde a kdy byli raněni, zda cítí ještě bolesti, jak se jim nyní daří a několikrát se objevila v očích Jeho Veličenstva při vypravování důstojníků slza soustrasti. Mocnář, který neobyčejně svěže vypadal, mluvil v důstojnických sálech německy, maďarsky, italsky, polsky a česky. Poručík Mudrich, který přišel střílnou ranou o ruku, přednesl mocnáři prosbu, aby jen s jednou rukou směl mocnáři sloužiti. Jeho Veličenstvo co nejblahošklonněji prosbu vyhověl. Pak odebral se Jeho Veličenstvo do I. poschodí a vstoupil do několika pokojů pro mužstvo. I tu přistoupil mocnář k loži každého jednotlivého muže, vyptával se ho laskavě a co nejdobrotivěji na jeho poranění, a jak se mu daří, a zda cítí ještě bolesti. — Na to se odebral mocnář ještě do pokojů, v nichž leží těžce raněni. Vojnáci odpovídali na otázky Jeho Veličenstva. Když mocnář pokoj opouštěl, shromáždili se na chodbě a na schodišti lehce raněni a rekonvalescenti z celého domu. Hluboce se ukláněli Jeho Veličenstvu. Mocnář jim přivítivě kynul. Jeden těžce nemocný chtěl se za každou cenu nechat donést v nosítkách na chodbu, aby spatřil svého císaře. Jeho přání bylo vyplněno a Jeho Veličenstvo hluboce se k němu skloniv, prodlel u něho dlouhou dobu. Vojnáci mocnáři mohli říci, jak vroucně ho těší, že spatřil přece svého císaře. Jeho Veličenstvo prohlédl si také ještě druhý operační sál a opustil po téměř jednohodinném pobytu dům, vysloviv svou nejhlavnější spokojenost. Mezitím dostavilo se před dům na tisíce obecnstva, které mocnáře vstupujícího do vozu vítalo burácivěm provoláváním slávy.

Rekovní čeští vojáci. »V Neue Frei Presse« oznamuje Roda-Roda vyznamenání tří českých vojnů. Zlatou medaili za statečnost obdržel vojn 98. (vysokomýtského) pěšího pluku Král, jenž dobyl s několika druhy obce Majdan-Kelce proti daleko silnějšímu nepříteli, a zapáliv usedlost tamější, zabil 60 Rusů. — Stříbrnou medaili I. tř. byl vyznamenán praporeční trubač Žurek 18. (královéhradeckého) pluku, jenž převzal velení oddílu vůdců zbaveného, dobyl střešního zákopu a pobil jeho obhájce. — Téhož vyznamenání dostalo se vojín 21. (česlavského) pluku, Jos. Kašparovi, který svého setníka chránil vlastním tělem proti nepřátelské palbě. — Až dosud byly přídavky, s těmito medailami spojené, vypláceny dle hodnoty vyznamenaných vojnů. Od 1. října bude každý majitel zlaté medaile bez rozdílu hodnoty dostávat až do smrti 30 K měsíčně, majitelé stříbrných medail I. a II. třídy po 15, resp. 7 K měsíčně.

Ferdiš Juriga o potřebách doby válečné. Jeden z nejobětavějších vůdců slováckého lidu, kněz Juriga, navrhuje, aby přešpurská stolice u vlády vymohla vojenské přírůžky na nádherné předměty dámské módy a jiná věci luxurozní; nechť se vyplše zvláštní přírůžka vojenská na důchod přesahující 5000 K ročně a na jmění větší než 25.000 K. Doba výdepu lihových nápojů budiž velice obmezena. V každé oboi má

se zříditi lidová kuchyně pro chudinu, kdež by se prodávalo jídlo za cenu výrobní. Budiž přistaráno o nezaměstnané přidělením nezbytných polních prací. Pro případ epidemické nemoci má stolice vydati zdarma poučný leták o potřebné ochraně ve všech ředech, kterých se ve stolici užívá. Ať se v každé obci utvoří dětská opatrovna pro ty děti vojínů, jichž matky musejí mnoho pracovat. Veřejný pořádek nechť udržují rozmnožené sbory hasičské. Budiž s dvojnásobnou přísností trestány pokusy o zneužití žen těch mužů, kteří odešli na pole válečné. Odporovalo by se též, aby do seznamu voličů byl bez výjimky zařazen takový občan, který obětavě chrání vlast na bojišti. Poněvadž na velikém hrdinství pluku košíckého a přešpurského značnou částí podíl brali Slovinci, nechť jsou v těch stolicích odměněni rozmmnožením práv mateřské řeči na školách obecných i středních.

Účinek rakouských mot rovných baterií při ostřelování francouzské pevnosti Givetu líčí zpravodaj berlinského »Lokalanzeigeru« v německém hlavním stanu takto: Nic nedovede znázorniti spoustu, způsobenou velkými rakouskými motorovými bateriemi na vzdálenost asi 8 km. Nikoliv stíčené zdi ani bez ladu a skladu rozmetané části půdy a sklepa, nikoliv kusy vyřiznuté z masivního kamene jako z másla, ani řada souvislých stěch pokrytých ještě břídlíci, ale hřmění těchto prskajících potvor, zvící muže, bylo prý tak děsné, že, jak francouzští důstojníci věznění ještě v Givetu vypravovali, všecka síla k odporu selhávala. — A zpravodaj »Voss. Ztg.« zaznamenává výpověď jistého francouzského vojenského lékaře, jenž vypravoval, že dvou velkých děr, vyhloubených rakouskými granáty do země, mohlo býti použito bez další práce jako hromadných hrobů pro padlé. — Rakouské motorové baterie ovládají tou dobou pevnost Verdun a není divu, že Němci prorokují pevnosti blížký pád.

Milosrdní Bratři ve službách humanity. Ve prospěch nemocnice Milosrdných Bratří, kde je umístěno na 400 raněných, bylo včera uveřejněno provolání, které obsahuje výzvu, aby 20 dobrodinců věnovalo po 1000 K na postele a prádlo, kterého je v nemocnici nedostatek. Mezi nejprvnějšími dobrodinci, kteří na výzvu věnovali 1000 K, je první nejvyšší hofmistr kníže Montenuovo s chotí.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné stádnanky.**

Zdatné úředníky hospodářské a lesnické všech kategorií doporučuje zemědělské oddělení Zemského ústředního ústavu práce v Hradci Králové zcela bezplatně a ochotně. Má v seznamu velký počet dobrých uchazečů. P. T. páni majitelé i nájemci panství, statků, jich správy a lesní úřady, jakož i všichni uchazeči bez zaměstnání se žádají, by v každém případě potřeby se na zemský ústřední ústav práce v Hradci Králové obraceli.

Církevní věstník.

Vrchnopastýřské pořízení v příčině jmenin Jeho Veličenstva. Z vysoké a účtyhodné strany dán byl právě podnět, aby letos den jmenin Jeho cis. a král. Apoštolského Veličenstva, připadající na neděli 4. října, v celém mocnářství zasvěcen byl modlitbám za Jeho Veličenstvo a vlast v ten způsob, aby po mši sv. ve všech chrámech Největější Svátost po celý den vystavena a pobožnost večer požehnáním ukončena byla. Vyhovujíc s radostí podnětu tomu, očekáváme důvěrně, že důstojné duchovní správy dle možnosti pobožnost tuto 4. října konati budou. Nebylo-li by možno pro krátkost času pobožnost tu v kostele ohlásiti, budiž na dvířích kostela, po případě i pomocí školní mládeže v osadě oznámena. Z biskupského Ordinariatu v Hradci Králové, dne 26. září 1914. † Josef, m. p.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp: Jos. Dubec, administrator za faráře ve Stěněch. Jos. Šorm, kaplan v Jaroměti, za faráře do Kaňku. Antonín Hejzlar, farář v Křižlicích, za faráře do Chlumu. Karel Průcha, kaplan v Lomnici, za kaplana do Hořic. Dr. Bedřich Augustin, z vyššího ústavu sv. Augustina z Vídne, za katechetu na dívčím lyceu v Hradci Král. Emil Kašpar, koop. v Pohledu, za administr. in spirit. v Borové. Jan Beneš, kaplan v Borové, za kaplana do Pohledu. Frant. Mimra, kaplan v Novém Městě nad M., za kooperatora do Kuklon. Frant. Hruban, kaplan v Třebechovicích, za kaplana do Přepych. Josef Kava, kaplan v Přepychovicích, za kaplana do Třebechovic. Jos. Jahoda,

kaplan v Žiželích, za kooperat. do Oubyslavie, Frant. Peterka, koop. v Oubyslaviech, za koop. do Zruči. Neomysté: pp. Václav Jančík za kaplana do Nového Města n. M. Jan Karmitz za III. kaplana do Trutnova. Jindřich Rücker za kaplana do Opatova. Rudolf Neumann za koop. do Kuněstátu. Jos. Dohnal za koop. do Losenic. Maximilian Beran za kaplana do Dobrušky. Uprázdnila se fara v Křižlicích, patronatu náboženské matice od 1. října 1914.

Instalace. Dne 27. září o půl 10. hod. dopol. instaloval v katedrálním chrámu sv. Ducha nového kanovníka vřdp. Antonína Hrubého vřdp. gener. vikář a kapitol. děkan Magre Dr. Jan Soukup. Po »Veni sancte« a přisluňých modlitbách nový kanovník proslovil řeč, v níž (jak obvykle) vložil dosavadní běh svého života. Pak promluvil vřele a vzletně instalátor a ke konci srdečně přál novému členu kapitoly hojnost Božího požehnání. Dp. archi-vář V. Bayer přečetl dekret, v němž oznámeno, že na základě jmenování Jeho Veličenstva J. Exc. nejdp. biskup uděluje instalovanému kanovníctvu prebendu. Následovala předepsaná přísaha nového kanovníka, načež instalátor mu podal požadem insignie kanovnícké hodnosti. Na kůru zapěno »Te Deum«, nový hodnostář přijímal od přítomných členů kapitoly »osculum pacis«. Pak celebroidal vřdp. A. Hrubý slavnou mši sv., při níž na kůru byly předneseny zdařilé zpěvy. »Ave Maria« (skladbu p. řed. kůru Wünsche) s osvědčenou dovedností zapěl p. Kořínková. — K instalaci kromě četného kněžstva sešli se zástupcové zdejších úřadů a škol a značný počet jiných věřících. Mnoho dojímalo, že k významné slavnosti se dostavil netoliko nynější celý personál Biskupské tiskárny, nýbrž i několik těch, kteří pod správou vřdp. Hrubého dříve v tiskárně pracovali. (Dva bývalí sazeči této tiskárny dostavili se ve vojenském obleku.) Několik zaměstnaných sazečů jakož i strojmistr jsou v závodě po celou dobu jeho řídícího. Jistě pečlivý řídící závod s povděkem patřil na to, jak zvláště dělnictvo svou účastí dokazuje, že si váží jeho svědomité práce a starostlivé péče o zaměstnané. I my připojujeme upřímnou gratulaci k blahopřání předjetých přátel p. kanovníka a voláme: S Boží pomocí na dlouhá léta!

Velká pouť. Na svátek sv. Václava mariánské družiny při kostele Panny Marie pořádaly prosebný průvod k Panně Marii Rožberšské. V kostele měl poutní kázání vřdp. superior P. Pold S. J., na Rožberku pak dp. J. Havelka, kaplan poučkovský. Účastníků bylo několik tisíc, mezi nimi neobyčejně značný počet mužů.

Do I. ročníku kněžského semináře dosud došlo 37 žádostí.

Kvinkvenální zkoušky letošní začínají 6. října (v úterý) ve 2 hod. dopol. v kněžském semináři.

Vyznamenání vřdp. dvor. rady Dra Fr. X. Kryštůfka. Vysoce zasloužilý tento církevní historik při vstupu do trvalé výslužby obdržel od Jeho Veličenstva komturecký kříž řádu Františka Josefa. Srdečně gratulujeme.

Zprávy místní a z kraje.

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné zaslaly bisk. konsistenci: farní úřad v Křižlicích 5 K, z farní osady v Trh. Kamenici: kostelní sbírka 15.86 K, dary: p. Fr. Pilný, starosta 2 K, obec Trh. Kamenice 10 K, p. Fr. Šmabel, obchodník 10 K, farní úřad 15 K, p. Jar. Hořejší, učitel 2 K, p. Antonie Alivodová, choť učitele 2 K, p. Viktorin Tláškal, mistr řeznický 2 K, rodina Bačkovských a Bezberových 2 K, p. Ant. Kopecký, mistr kolářský 1.40 K; Hořický vik. úř. v Mlázovicích III. sbírku 80.34 K, IV. sbírku 30 K; nejmenovaný typograf bisk. knihtiskárny v Hradci Králové 50 K; děkanství úř. v Dobruševicích od poutníků Staroboleslavských 12 K, Politické družstvo tiskové sv. Jana Nep. v Hradci Králové 100 K, děkanství úřad v Polné 3.40 K.

Zdražování. I v našem městě pomýšlejí kruhy interesované na to, jak by se dalo zákonitým způsobem čelit zdražování, aniž by se tím ublížilo nemajetným výrobcům a překupníkům. Uvažme, že mouka se prodává již po 60 až 62 haléřích, kilo chleba za 40 až 42 h. v době, kdy rolník prodává cent pšenice nejvýše pouze za 37 K. Jestliže někteří vytýkají, že pekaři nyní prodávají 5 housek za 20 h, slyšíme naopak stesky pekařů, že při drahotě mouky vede se jim hůře než v čase nedávném. Někteří mistři pekařů docela prohlašují, že za stávajících poměrů přestanou péci. Zdražování tedy nezavíhují ani rolníci ani pekaři. Nutno tedy při luštění otázky zdražování odhánouti ploub. Brněnská obchodní komora sdělila, že pšeničná mouka č. 0 před válkou se prodávala po 42 až 44 hal., nyní však až po 60 h. Proto na místech kompetentních rakouské komory požádá, aby se stanovily maximální ceny

pro výrobce, velkoobchod a mlýny dle opětovných návrhů hospodářských korporací. Komora se také unesla, aby příslušné deputace promluvíly také o vyházení cen u jiných potřeb a prostředků životních, jakož i o zotavení platebních podmínek v různých odvětvích. Taková vyvážení jistě přijmou ministerstva a povděkem a uctívání příslušné kroky. Uvažme spravedlivě, jak jest v době nynější dělníku, který práci nemá, aneb vydělá denně 2 až 3 K, má-li pěti neb vícečlennou rodinu! Kdyby každý člen sněhl denně jen kilo chleba po 42 hal., co zbude takovému chudásovi na otop, nájem, ošacení atd.? Jako v zájmu státu samého se dbá o obmezení počtu nezaměstnaných, tak také za týmž účelem důlžno věcně regulovati ceny poživatin. Zde je potřebí nápravy rychlé!

Z obecní zastavárny královéhradecké. Dražba říjnová 1914 v zastavárně královéhradecké vzhledem k ustanovení oř. nař. z 13. srpna 1914 ř. z. č. 216 vůbec se nekoná.

Sbor profesorský c. k. reálky v Hradci Králové usnesl se věnovati dobrovolně 1 proc. ze svého služného každý měsíc po dobu trvání války »Červenému kříži«.

Valná hromada stavebního družstva »Samostatnosti« odbývána bude v pondělí dne 19. října o 8. hod. večer v restauraci Adalbertina (v přízemí). Na programu jest rozpuštění spolku. Zadáje se proto P. T. páni členové, by se všichni této schůzi účastnili.

Na stavbě měst. elektrárny bylo »nejnutnější věci« pracovati v den předního patrona království českého, jako by přibráním jedné nebo dvou z celé řady nezaměstnaných sil nemohla se stavební práce obmeziti na dni všední. Venkované z okolí, u nichž zachován sváteční klid, kritisovali ten zjev jednomyslně a správně.

Umrť. Věřen jsa své povinnosti na poli válečném, padl 19. září na jižním bojišti p. K. Štěpánský, nadporučík 22. pěš. pl., jsa střelen kulí do hlavy. Čestná mu paměť!

Květinový des. Zemské válečné pomocné úřadovna oslaví dne 4. října t. r. den Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva oř. a krále Františka Josefa I. uspořádáním květinového dne. Z výnosu dne toho má připadnouti polovina humanitním účelům válečným (ošetřování raněných, podporování rodin povol. branců, jakož i pozůstalých po padlých bojovnících) a druhá polovina nouzové akci ve prospěch nezaměstnaných. Prodej květin na náměstí a v ulicích převzaly ochotně členky zdejšího Sokola K obecnímu královéhradeckému, jež vždy rádo konal skutky humanity, kdykoliv se na ně apelovalo, vznášíme snažnou prosbu: Neuzavírejte nikdo srdce svého před nejušlechtilejším z citů lidských, pomozte každý dle své možnosti hřivnou svou ubohým a trpícím svým bližním, pomozte každý zmírniti jejich strasti a bědy! Odměnou bude vám hřejivé vědomí vykonaného dobrého skutku!

Podpůrná akce zahájena ve prospěch odětního dámského spolku Červeného kříže v Hradci Králové. (Pokračování.) I. Prádlo, látky a různé předměty pp. pp. I.: Setníkova Eisnerová 12 ručníků, 24 kapesníků. Eisner O., kantor 2 prost., 1 polštář a 2 posl. Eisnerová 6 prost. Enšpengrová 1 polšt., 2 povlaky. Fischerová Fr. 18 m., 6 ponožek. Feimer Fr. 12 kapesníků. Faitová starší prádlo. Řid. Ferová 3 košile, 3 spodky. Faltým starší prádlo. Fialová P. různé prádlo. Zvěrol. Fišlová balík látky. Fischer Frant. 4 košile, 4 spod., 1 triko, pantofle. Dokt. Fischerová 1 župan, 2 kalhoty, 1 krab. kartáč. na zuby, 2 knihy, 10 košil, 6 spodků, 2 střevice, 12 ponož. Fiedlerová B. 4 kusy prádla. Dr. Geduldiger B. 3 prostěradla. Gottlieblová 9 košil, 11 spodků. Sl. Gustova st. A. prádlo košile, spodky, kapesníky a ponožky. Gutová, obchod. různé prádlo. Gansová 5 spodků, 2 košile, starší prádlo. Dokt. Geduldigrová starší 2 košile, 3 ponožky a papuše. Papírník Hájek 200 obálek. Holý Václ. 7 košil. Hanušová P. 4 koš., 3 prost., 5 koš., 1 spodky, 4 ponož., 3 m. látky, cigarety a čaj. Hanušová 1 kupači, 3 košile, 2 spodky, 4 polštáře. Hering 4 košile. Hanušová 2 bal. sirek. Hovorková různé prádlo a 5 K. řid. Hanušová různé prádlo. Sekretář Hurán 5 krab. cigaret, 9 hol. Huková M. 2 hole. Hyršlová 12 kapes. Prof. Hnilčíková 2 krab. cigaret. Heřmanová, Pouchov, starší prádlo, 5 košil, 12 p. punčoch. Jirásek Fr. 12 ručníků, 1 balík na prostěradla. Pluk. Jirotník 9 košil, 6 ručníků. Jeník František, deštníkář 5 hol. Ing. Jančová 5 spodků. Inspektor Jarolimek A. 2 úplné garnitury, 5 košil, 3 spodky. Dr. Ippen 4 balíčky vaty, různé medikamenty a košile. Kieslich Frant. krabice listov. papíru, 100 kusů velkého listov. papíru, 56 vel. obálek. Krupka Fr. 12 m. látky. Kroulík 6 spodků. Pl. plukov. Kubířková 18 povlaků. Kratochvíl Fr. 12 sklenic. Plukov. Kořínková 6 párů spodků, látky. Dr. Klabauer W., řabín 1 polštář, 1 přikrývka, 2 páry bot, 1 svrchník, 1 kalhoty, 1 nápr. kravaty a 3 povlaky na polštáře. Kraus Fr. 2 koš. Komárková A. 12 ručníků. Městský kontrolor 1 lůžko. Komárková M., švadlena 1 polštář, 4 povlaky, 1 prostěradlo, 6 kapes., plátno na ob-

vazy, 2 hrnčičky, 1 sklenici. Levíťová 2 prostěradla, 4 spodky, 6 krab. tabáku a dutinek. Ludvíková Fr. 12 mydel. Ludvík Fr. 4 balíčky cigaret. Spolek paní a dívek 24 spodků. Mrkvíčka, krejčí 1 kr. Macáková, hlav. trafika 6 košil, 1 spodky, 16 ponožek, 2 obvazy, 1 trik. košile, 4 spodky, 12 kapesníků. Marková, choť řiditele 12 prostěradel, 2 m. látky, 9 polštářů, 24 ručníků, 6 povleků, 12 ubrousků. Matzová, choť a. k. setníka balík látky na košile. Řid. Marková 6 spodků, 2 cehy. Matušová, sládková 12 prostěradel. Müllerová 2 košile, kapesníky a 2 látky. Motýčková 2 prost. 2 košile, 1 spodky, 1 polšt., 2 ruč. Dvorní radová Mašková 6 košil, 2 spodky, 2 ponožky. Malík. František, 9 polštářů, 2 obrazy. Neubertova 6 prostěrad., 24 ponožky, 12 obvazů, 3 trik. košile. Nygrýn 3 páry pantoflí. Nováková, maj. mod. síně 6 skl., 4 spodky. N. N. starší prádlo. Z Otahál 2 prostěradla, 6 ručníků, 3 trik. košile, 6 spodků. Vocelová, hotel »Černý kůň« 12 ruč. 7 prostěradel, 3 košile, 2 spodky, 2 bal. vaty. Pokorná, generálová 3 prostěradla, 2 deky, 3 spodky, 9 ponožek, 6 kapes., 9 obvazů, 1 vata. 150 špiček a hole. Pilnáček, továrník 59 hl. desinf. mýdla. Přikrylová, kuch. 6 kapesníků. Pokorná 13 košil, 12 podvl., 14 obvazů. Palmová 1 prost., 9 košil, 5 spodků, 12 kapesníků, 3 m. látky, 3 ponožky, různé staré prádlo, 4 kusy obvazů. Paykrová obklady, 1 prost., 4 košile, 1 spod., 3 ponož. a 5 košil. Petrovová M. 4 košile, 4 spodky. Pokorná, obchod kůžemi talíře, sklenice, hrnčičky a přibory. Pokračování.

Vyzvání týkající se hlášení raněných a nemocných osob mužstva, nalézajících se v domácím anebo jiném soukromém ošetřování, které nemají lístku na dovolenou. Raněné a nemocné osoby mužstva, nalézající se v domácím anebo jiném soukromém ošetřování, které nemají lístku na dovolenou, jsou povinny, ne prodleně u obecního úřadu místa, kde se zdržují, se hlásiti. — Hlášení neobč. se stane osobně. Pouze v tom případě, kdyby to následkem poranění aneb onemocnění bylo nemožno, může hlášení býti učiněno písemně anebo prostředníkem. — Při každém hlášení buďtež udány následující okolnosti: Vojenská hodnost, jméno, vojenský oddíl (ústav), pododdělení, odvodní ročník, (u domobranců: rok narození), domovská příslušnost, přesná adresa bytu, doba propuštění do soukromého ošetřování. Z c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové, dne 30. září 1914. C. k. místodržitelský rada: Smutný.

Pouchov. C. k. okr. hejtmanství vyslovilo p. starostovi Jos. Polákovi pochvalné uznání za jeho vzácnou péči a horlivou ochotu, s jakou přicházel všude vojsku v obci ubytovanému.

Plotiště. Chvalitebné rozhodnutí vykonala zdejší místní školní rada. Uznávaje důležitost nepřerušovaného vzdělávání mládeže, usnesla se po čas války vyžádati si od c. k. okres. škol. rady 2 substituty (za dva místní učitele, povolane na pole válečné) a dávat jim měsíční remuneraci po 50 K. Ačkoli se tu jedná o obnos menší, činí malá obec aspoň něco a zaslouží uznání.

Z c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Poličce. Ředitelství zkušební komise přijímá prostřednictvím c. k. okres. školních rad žádosti učitelských osob k nabytí způsobilosti pro školy obecné a měšťanské do 25. října. Zkoušky se počínají 16. listopadu.

Solnice. Majitel zdejšího panství urozený p. bar. Vilém z Königswarteru upravil velikým nákladem cihelnu za nemocnici pro 60 raněných vojnů, jež byla v sobotu, dne 26. září o 10. h. dopol. na vlastní žádost solnické vrchnosti vysvěcena. Benedikci s příslušnou promluvou vykonal zdejší duchovní správce za asistence vřdp. Václava Ehla, děkana na odp., kterémužto církevnímu aktu byli přítomni: majitel panství se svou urozenou paní choť Růženu, patronátní komisař pan Brachfeld, dámy Červeného kříže, zastupitelstvo města Solnice a obce Kváslin, deputace hasičského sboru kvásinského, občanstvo solnické i kvásinské, jakož i několik zraněných vojnů. Kež lazaret tento, munificencí urozeného mecenáše zřizovaný, dosáhne svého krásného účelu, aby totiž zranění vojini našli zde úlevu a potěchy ve svých bolestech, ano, aby zde s pomocí Boží a za přispění vědy lékařské a nežných milosrdných rukou došli úplného uzdravení z poranění, jichž utrpěli v boji za oř. a krále i za vlast svoji!

Litomyšl. Na zdejší probostství presentován vřdp. Fr. Mimra, farář v Heřmanicích, který byl též delší čas farářem v Krouně (nedaleko našeho města). Jest známým spisovatelem a horlivým obráncem práv katolického lidu. Zdejší katolíci uvítají jej s velikou radostí.

Roketice. Po odchodu nezapomenutelného, vysoce zasloužilého vřdp. kanovníka V. Hlavsy nezůstala zdejší fara dlouho osiřelá. Farářem našim jmenován dp. Al. Prax, dosavadní kaplan v Lanově. Novému panu faráři přejeme hojnost Božího požehnání!

Píseň k Panně Marii v čas války

(dle nápěvu písně „Máti Páně převzatá . . .“)
na skladě má

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).**

Cena: 100 kusů K 1.30.

Různé zprávy.

Kalendář „Vzkříšení“ na rok 1915 obsahuje velmi zajímavé a poutavé povídky našich předních spisovatelů a spisovatelek: Vlasty Pittnerové, J. Vlasákové, Al. Dostála, J. Staňka a j. Pěkné jsou statě: „František Vavák, český písmák“ od J. Šmejkalů a „Žil Kristus?“ od F. Kuttana. Důležité články o hospodářství, rady pro domácnost, jakož i humoristické a žertovné kousky budou se jistě velice líbiti. Mimo titulní obraz Panny Marie je v kalendáři množství zdařilých obrázků k textu se vztahujících a krásné celostranné obrazy ošate pána a zemfého následníka trůnu s rodinou. Kalendář „Vzkříšení“ jest nejen pěkně vypraven (tištěn byl v tiskárně spolku sv. Bonifáce v Praze), ale jest zároveň nejlevnějším kalendářem katolickým, ježto závilky posílají se vyplaceně. Cena 1 K, tucet 8 K, 10 kusů 6 K 70 h, pul tuctu 4 K poštou vyplaceně. Objednávky přijímá: Česká sekce diecéšního komitétu v Č. Budějovicích. S rozesláním kalendáře právě se počíná.

Sušení bramborů rozmnoží chleboviny o výživnou mouku a zachrání z přišlé sklizně tolik drobných a nahnilých zrnků, že nebude třeba obmezovati lihovarství a škrobařství a lidu dostane se přece dosti potravy. V Čechách měly by především sušený býti stolní brambory, které mají příznivější poměr bílkovin ke škrobu, dávající sušinu velmi způsobilou k míchání s moukou žitnou, aby chléb byl kypřejší a po delší dobu vládnější. Střediska bramborového obchodu (Něm. Brod, Tábor, Votice, Plzeň), odkudž za příznivé úrody vyváží se mnoho ušlechtilých jedlých druhů (zelenáčů, janovek, rohlíčků, válovek a j.) do Německa i Ameriky, jsou příznivou svou polohou již předurčena pro sušárny o denní výkonnosti 400 q zrnků, z nichž po vyprání a oloupání nasuší se přes 100 q výborné mouky bramborové. Přebytková sklizeň bramborová dá se tímto způsobem konservovati na vydatné krmivo místo importované kukulice a na záložní suroviny pro lihovary a droždárny. Výrobní cena bramborových vloček a mouky od 18 do 20 K za 100 kg snese i v normálních letech soutěž s jinými škrobinami a umožní pravidelné sušení této naší hlavní domácí plodiny.]

Zemské úřadovna I. „Všeobecného penzijního ústavu pro zřizence“ v Praze oznamuje zdvořile, že přesídlila dnem 19. září t. r. do nových úředních místností ve vlastním paláci „Všeobecného penzijního ústavu pro zřizence“ v Praze II, na Podskalském nábřeží] č. telefonu 4128).

K reformě sociálních poměrů v Americe. President Wilson, který jako člověk hluboce věřící nikde se za svou víru nestydí, při nastoupení svého úřadu prohlásil: „Byli jsme hrdi na své průmyslové výkony, ale při tom jsme doposud příliš necenili lidský život, nedbali na přetížence, skleslé a zmařené existence. K našim uším nedoléhaly vzdechy ze šachet, z továren a ze všech míst, kde se o život bojuje, vážný, tklivý, hluboký tón života nedoléhá k nám. Vlády, již jsme mívali, bylo často zneužíváno k soukromým a sobeckým účelům. Také jsme ještě doposud neprozkoumali a nezdokonalili prostředků, kterými by vláda mohla býti postavena v službu lidu, k rozmnožení blaha národa, blaha mužů i žen a dětí, jakož i jejich práv v boji o život. To není žádná přecitlivělost. Pevný základ vlády je spravedlnost, ne soucit. A zde jsou úkoly pro spravedlnost. Rovnoprávnost a vývojová bezpečnost, vlastní podklad spravedlnosti v politickém ústrojí, nemohou obstát, nebudou-li muži, ženy i děti ve svém životě, v nejvlastnějších svých životních podmínkách, ochráněni proti důsledkům velikých průmyslových a sociálních pochodů, na nichž nemohou nic změnit, které nemohou řídit, a s nimiž v jednotlivostech nemohou býti hotovi. Společnost nesmí své členy drtiti, oslabovati a poškozovati. První úkol zákonů jest, aby udržely společnost zdravou, již slouží.“

Zničené antické stavby v Cařihradě. Dle zpráv očitých svědků ukazují se podnes žalostné následky velkého požáru cařihradského z r. 1912 na jeho antických stavbách, jež, sotva byly podrobeny vědeckému zkoumání, propadly zkáze. V poslední době dala prefektura v Mevlevi-Kapu bouracími stroji strhnouti zdi a Pzamatia-Kapu bylo zbořeno v noci. Zlý osud byl připraven též městskou prefekturou gotskému sloupovi. A vzácným památkám hrozí se strany městské prefektury

nová nebezpečí zvlášť bezohledně vedeným městským plánem. Ředitel berlínského musea dr. Theodor Wiegand dal pořídit inž. dr. Karlem Wutzingerem snímky jednotlivých staveb byzantských. Zvlášť zajímavé jsou přý zjištěné systémy podzemních klenb, sloužících dnešnímu obyvatelstvu za sklepy a cisterny. Nejcenějším nálezem Wiegandovým jest výzkum, že ve výběžku mořských zdí u paláce Hormidarova jsou velkolepé, uvnitř sochami podepřené schody, jež byly příchodem od moře k horní části velkého paláce Konstantina Velikého. Při vstupu jsou dva vysoké obloukovité otvory, zbytky císařských galerií. Tyto portály byly později v celé šíři zazděny. Jejich rozměry jsou obrovité. Tloušťka cihlové klenby činí půl čtvrtá metru. Palác měl mramorové schody, vedoucí až k moři. Kráčet po nich směla pouze noha císařova.

Děle. Profesor Mareš píše, že věda nemůže, když neuznává duše, původ života ani živoucích úkonů vysvětliti. Naopak praví, že moderní biolog dospěl k pevnému a jasnému přesvědčení, že vedle zákonů fyzikálních a chemických jest v každém živoucím těle zvláštní řídící síla životní, původkyně životních jevů. Jež jako vládkyně používá fyzikálních a chemických zákonů ku svému cíli.

Ruské Polsko jest dvakrát tak velké jako Halič. Vyniká úrodností a dobře se rozvíjejícím průmyslem. Obyvatelů má asi 10 milionů, z nichž asi 7 milionů jest Poláků, kdežto počet Rusů odhadují jen asi na 700.000. Mnoho jest i Němců, neboť jich čítají ha 450.000. Židů jest skoro půldruhého milionu. Z měst ovšem vyniká Varšava, hlavní město starého království Polského, s 900.000 obyvateli, a průmyslová Lodž. Větší města jsou dále Lublin, Chelm, Čenstochová, Kielce atd. Krajinnými krásami ovšem ruské Polsko nevyniká. Na jihu vybláží do něho Karpaty, k severu však země přechází v širokou úrodnou rovinu, kterou protéká Visla a její přítoky Varta a Něma. Páda jest velmi příznivá rolnictví a pěstování dobytka. Zemědělství jest na vyšší úrovni, než průměrně dále na východ v Rusku. Sklizeň vydává ročně průměrně 5 milionů metr. centů pšenice, 20 mil. metr. centů žita, 9 mil. metr. centů ovsa, 4 mil. metr. centů ječmene, 70 mil. metr. centů brambor, půldruhého milionu metr. centů hrachu. Vedle toho se pěstuje řepka, chmel, čekanka, hlavně pak řepa, ježž pěstování tvoří důležité odvětví zemědělské. Výnosný jest i chov dobytka. V krajích pohraničních pěstují se hojně husy, které se ve velkém množství vyvázejí. Pětinu země pokrývají husté lesy. Nerostné bohatství země jest rovněž znamenité. Dobývá se zinek, uhlí, železo, sůl, slá, mramor a rašelina. Průmyslových míst jest řada. Pozoruhodné místo zaujímá průmysl havlnářský a soukenický v Lodži a tkalcovský v Giarardovu. Ve Varšavě jsou téměř všechny hlavní obory průmyslu zastoupeny velkými podniky.

Suspendování porotních soudů. Již počátkem války byly porotní soudy suspendovány v krajinách, v jejichž bezprostřední blízkosti se rozvíjely válečné operace a vedle toho v obvodu krajského soudu v Novém Jičíně na Moravě, do něhož náleží uhelný a průmyslový kraj ostravsko-vitkovický. Leč pak císařským nařízením byla zastavena činnost porotních soudů v celém Rakousku. V odůvodněních se praví zvlášť, že porotcové nemohli by nyní bez újmy hospodářské zdržovati se v sídlech krajských soudů a že vlivem všech událostí neměli by dostatečného klidu ku posuzování všech průvodních okolností svědeckého materiálu a tak nemohlo by se o verdiktech tvrditi, že byly by úplně nestrannými a svědomitě promyšlenými. Ihned vznikly obavy a pověsti, že po dobu, po kterou budou porotní soudy suspendovány, veškerá řízení, posud před poroty spadající, přijdou před vojenské soudy válečné. To jest omyl vzniklý neznalostí zákona. Zákonem ze dne 23. května 1873 jest stanoveno, že byla-li suspendována činnost soudů porotních, rozmnožuje se činnost soudů nalézacích první stolice na případy porotní. Ke čtyřlennému senátu se přidají dva další votanti a dva náhradníci, rozhoduje tedy nadále o případech těch senát šestilenný. Tyto senáty se ihned po vyhlášení zastavení činnosti porot tvoří a agendu přejímají. V Novém Jičíně již podobný válečný senát soudil. Na 18. srpna bylo stanoveno porotní řízení, to však odvoláno a již 29. srpna konalo se řízení před oním senátem šestilenným.

Ve prospěch Červeného kříže. Nejnovější skladbu „V libém snění“, valčík pro klavír, zasílá autor V. Wagnér v Jičíně, Palackého třída, za zaslání obnos K 1.20 za výtisk. Z hrubého příjmu 35 proc. na Červený kříž. Skladba milou melodii a účelem, za kterým je prodávána dozná jistě hojného rozšíření. Objednávejte čtení!

Národní soběstatečnost. Čím bouřlivěji se hnala radikální hesla vlastenecká, tím hustěji české závody označovány názvy — francouzskými a anglickými. Domácí nejlepší výrobky opatřovány značkami cizími, aby u „vlasteneckého lidu“ šly lépe na obdyt. Nyní konečně za války velmocí vychází na jevo, jak zcela zbytečně naši dovední výrobci skrývali svou obratnost. „Národ“ píše: „Nynější doba jest nejlépe vhodná k důkladné akci ke zhodnocení a zvýšení účty k výkonům domácích výroby. Kde jaká drobnost musela u nás míti francouzskou nebo anglickou etiketu, aby dosáhla snazšího a lepšího odbytu. Na příkladu dnešního sporu továren na cigaretové papíry a dutinky, které se prou o to, která má papír rakouský, a z přihlížení četných závodů že jejich anglické a francouzské zboží jest vyráběno doma, jest nejlépe patrné, že v mnohém směru i v drobnostech mohli bychom se osamostatniti od cizí

ny. U nás typickým příkladem jsou rukavice a kloubky, jež každý kupuje mnohem drážce co zboží anglické, ačkoliv jsou v českých městech vyrobeny a jen cizími značkami opatřovány. Dnes by náš průmysl a obchod měl použiti vhodné příležitosti ku pravému označení všech výrobků pravým jich výrobním místem, pokud ovšem jméno nenaznačuje spolu i jakost nebo vůbec obsah (jako u sýrů a pod.). Bude nám to ku prospěchu i před ostatním světem, neboť se ukáže konečně, kde jest zdatnost výrobní i podnikatelská.“

B. Nietzsche o válce napsal tyto své myšlenky:

„Mír máte milovati jakožto prostředek nových válek. A krátký mír více než dlouhý. — Vám neradím k práci, než k boji. Vám neradím k míru, než k vítězství. Vaše práce budiž bojem, váš mír budiž vítězstvím! — Může mlčet a tiše sedět, jen kdo má šíp a luk; kdo nemá, vadí se a breptá. Váš mír budiž vítězstvím! — Pravíte, že je to dobrá věc, jež i válku světlí? Pravím vám: Je to dobrá válka, jež světlí každou věc. — Válka s odvahou dovedly více velkých věcí než láska k bližnímu. Ne soucit vás, leč vaše statečnost až dosud zachraňovala ty, kdož přišli k úrazu. — Ve zlobě se setká zpupný a slaboch. Ale nerozumějí si. Zná vás. — Smíte mti jen nepřátele, jichž byste nenáviděli; ne takové, jimiž byste pohrdali. Buďte mi hrdi na svého nepřtele: pak úspěchy našeho nepřtele jsou též úspěchy vaše. — Dobrému válečníkovi žní přilepnější „musíš“ než „chci“. A vše, co jest vám milé, dejte si teprve rozkázati.“ — Připomenouti dlužno, že Nietzsche byl filosof-aristokrat, který hledal nadčlověka na půdě mimokřesťanské. A tu jest s velkým podivem, jak ho mohli velebiti ti lidé, kteří tímž dechem zapalovali bengál kolem hlavy Tolstého.

Ztráty ve válkách balkánských. „La France militaire“ odhadla ztráty států balkánských v obou dosavadních válkách takto: Srbsko (2.900.000 obyvatel), 400.000 vojáků, neschopných k boji v první válce 30.000 čili 7.5 proc., ve druhé válce 41.000 čili 10.2 proc. — Černá Hora (220.000 obyvatel), 30.000 vojáků, neschopných k boji v první válce 10.000 čili 33.3 proc., ve druhé válce 1200 čili 4 proc. — Bulharsko (4.450.000 obyv.), 600.000 vojáků, neschopných k boji v první válce 73.000 čili 12.1 proc., ve druhé válce 83.000 čili 13.8 proc. — Řecko (2.435.000 obyvatel), 300.000 vojáků, neschopných k boji v první válce 23.000 čili 7.6 proc., ve druhé válce 25.000 čili 8.3 proc. — Turecko, síla armády 800.000 mužů, z nich neschopných k boji a pohřešovaných 150.000 čili 18.7 procent.

K otevření Panamského průplavu. Nyní dokončen jeden z největších dopravních podniků, brána mezi dvěma moři, Atlantickým a Tichým oceánem, Panamský průplav. Obrovský průplav byl udělán pomocí 35.000 dělníků, kteří neustále trhali zem, zahražovali řeky, stavěli zdymadla. Slavnostně bude průplav otevřen r. 1915, při zahájení výstavy v San Francisku. Dříve byl Isthmus zemí hrůz se svými bažinatými krajinami plnými moskytů a zákeřných zárodků malarie a žluté zimnice. Dvakrát za měsíc jede napříč Isthmem zlatem a stříbrem obří vlak, provázený ozbrojenci; přiváží mzdu. Stavba průplavu stála Spojené Státy slušnou částku necelých dvou miliard korun. Všady jsou podle „demokratické zásady“ úzkostlivě odděleni běloši od černochů. Mimo to však je mezi zaměstnanci ještě kastovní rozdíly, tvořený „zlatou mzdou“ a „stříbrnou mzdou“. Černoši, Západoindové, Španělé a Italové dostávají svou mzdu ve stříbrných dolarech, jež mají polovinu ceny dolarů zlatých. Rozumí se, že Američané dostávají mzdu zlatou. Nesčetné lodí budou přivážeti cestující pro zábavu, kteří tu ztráví suché zimní měsíce, místo aby vyhledávali mírné egyptské klima. Velký význam má budoucí rozvinutí světového obchodu kolem průplavu. Západoindické ostrovy, z nichž nejdůležitější jsou v rukou anglických, budou míti velký význam pro Anglii. Doky a uhelné stanice budou musiti býti zakládány ve velkém počtu. Přístavy Port of Spain, Trinidad a St. George musí býti rozšířeny v Barbadosu a v Santa Lucia musí býti zřízena skladiště oleje. Tak jako kdysi průplav sueský, tak nyní průplav panamský otevře světovému obchodu nové možnosti vývoje a rozkvětu.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních všude doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Kolik řečí je na světě. Spočteme-li všechny řeči a nářečí na světě, dostaneme velice úctyhodné číslo. Angličtí lexikografové vypočítali, že celkem je na světě mluveno 3434 jazyky. Z toho připadá jen na Ameriku 1624 na Asii 937, na Evropu 587 a na Afriku 276. Mezi velkými jazyky světovými je na prvním místě jazyk anglický. Vizetelly odhaduje počet osob, mluvících anglicky, na 150 milionů. Hned za angličtinou přijde, pokud se rozšířenosti týče, němčina, kterou mluví 120 mil. lidí. Rusky mluví 90 milionů, francouzsky 60, španělsky 55, italsky 40, portugalsky 30 milionů. Pokud se týče mnoho rozebrané otázky slovního bohatství jednotlivých řečí, dává jmenovaný učenec v čelo angličtinu se 425.000 slov. Němčině přisuzuje 300.000 slov, jazyku francouzskému 210.000, ruštině 140.000, španělštině 120 tisíc slov. K tomu však třeba poznamenati, že k těmto číslům přišel Vizetelly prostě tak, že v největších slovníkách sečetl všechna slova. Tím ovšem nemůže býti správně vědecky odhadnut skutečný slovní poklad řeči.

Mnoho-li krve smí člověk ztratit. Při každém zranění je nebezpečí vykrvácení a obvazování ran má také především za účel zastaviti unikající proud krve. Stejně tak důležité je uchrániti ránu před znečištěním. Nej-

zkušenější lékaři doporučují vykrvácení rány do jisté míry, protože se tím sama čistí. To však může se připustit jen při menších zraněních a závisí to od množství ztracené krve. Dle nabytých zkušeností smí člověk ztratit méně než polovici krve bez nebezpečí života.

Význam rychlosti pro vítězství. Úspěch všech válek závisel vždy od rychlosti, se kterou postupovala vojska. Pozorujeme-li dnešní dopravní prostředky, snadno jsme nakloněni podceňovati rychlost ve starověku. Průměrně urazily vozy, které sprostředkovaly dopravu, 70 až 75 km za den. Tak César dojel z Říma až k Roně za necelých osm dní, což jest 150 km za den. Státní pošta potřebovala z Antiochie do Cařihradu jen 6 dní, urazila tedy denně 190 km. Běžci, kteří donášeli dopisy z Říma do měst provincií, pohybovali se rychlostí 50 km za hodinu, čímž daleko předstihli závodníky marathonské. Těchto velkých rychlostí bylo ovšem docíleno jen výjimečně a pak se nesmí zapomínat, že ve starověku nebylo šetřeno ani koní ani lidí. Vojsko Hannibalovo musilo za příznivých dní urazit 45 km. Ale také tento vojvůdce nebyl soucinný, pokud se týkalo využití lidského materiálu. Ale co jsou tyto rychlosti proti honu, který prodělal kurýr, jenž přinesl zprávu o smrti Maximiliana přesně za čtyři dny z Akvileje do Říma! Ovšem, měnil koně, ale přece ještě je úctyhodným výkonem urazit 200 km za den. Ještě rychlejší byli kurýrové, kteří přinesli r. 69 po Kristu zprávu o porstání v Belgii za devět dní do Říma, tedy urazili 240 km denně. Nejrychlejší byla, pokud je známo, vykonána cesta, kterou Tiberius podnikl z Pavie k Drusovi, jenž onemocněl v Německu. Císař urazil v průvodu jediného společníka za 25 hodin téměř 300 km.

Upozornění. Ježto předešlé 38. číslo Obnovy bylo mylně označeno číslem »89«, čítáme k vůli uvarování ztotožnění a omylu dnešní číslo »89b«.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Vazbu knih v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský
Richarda Šimáčka
v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Světlem k Bohu. Napsal Dr. Jos. Novotný. V důkladném spise tomto (na 470 stranách) autor poukazuje, jak novověké vážné studium přírodních věd vede mocně k poznání Boha-Stvořitele. Kniha probírá postupně otázky o vzniku světa, objevy hvězdářské, nauku o vývoji naší zeměkoule, o postupu zemských vrstev, vzniku života na zemi. Vysvětluje velikou účelnost v říši rostlinné a živočišné, konstatuje nepřeklenutelný rozdíl mezi člověkem a zvířetem, odůvodňuje důmyslně, jak podstatně se liší duše lidská od duše zvířecí, dokazuje možnost vzkršení lidských těl, přesvědčuje, že všechno lidstvo pochází od jedné prarodičky (Adama a Evy). Podrobně vysvětluje zprávu bible o stvoření světa a poukazuje, jak účelný jest její význam paedagogicko-náboženský. Uvádí doklady, jak moderní věda potvrzuje zprávu Písma sv. o stvoření světa. Spisovatel ke konci pojednává o poměru vědy a víry, uváděje doklady, že víra rozum nezotročuje, nýbrž velmi účinně doplňuje jeho mezery. Církev nestaví se na odpor vědě, nýbrž jen dobrodružným domněnkám, které každou chvíli mění rozmarne svoji tvářnost. Obmezujeme se zde jen na běžné poznámky o knize obsahu přebohatého, kterou by měl čísti každý katolík v době, kdy se snaží naši protivníci všemožnými vymyšleninami uváděti prostý lid v domněni, že skutečná věda odporuje víře.

Kniha, která probírá všechny nejčastější námítky proti článkům naší víry, jest psána slohem velice přístupným, způsobem populárním. Veliká její cena spočívá netoliko v účelu obranném, ale i v podrobném poučení o těch zjevech závažných, s nimiž se setkáváme každodenně; dává hluboce nahlédnouti do tajů přírodních, vzdělává rozum na základě nejnovějších výsledků přírodovědeckého studia.

Spis tolik důležitý, který jest hlavně pro kněze (kazatele a katechetu) nepostradatelný, vydán ve skvostné typografické úpravě (29 tiskových archů velké osmerky) nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Králové. Cena brožovaného výtisku K 6.—, cena výtisku ve vkusné vazbě celopletené s ochranným kartonem K 8.— Objednávky vyřizuje obratem Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem
Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný na břiš.
A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. oognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pástům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Veleústejnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovozuje si dopravní veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, pacifikály, svícní, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úřadu franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. a Metálové prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,
posíl a ciselour
Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, čís. 12. n.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podělní.

Krásný levný byt

o čtyřech velkých slunných pokojích, s nádhernou volnou vyhlídkou, se vším příslušenstvím, pronajme se ihned neb od listop. Rettigova ul. 349.

BYRRH

sladé a chut povzbu- výtečné nahořklé
sující francouzské víno příchutí jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Váude k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady čís. 1094.

Mladý muž,

obohodně vzdělaný, v kanc. část. obeznalý, ovládající více cizích jazyků, prosí o místo do kanceláře neb pod. při podniku jakémkoliv. Lask. nabídky pod zn. „Mírné nároky“ do admin. t. l.

Proti choleře, úplavici

a vůbec všem náhlým ochuravěním zažívacích orgánů osvědčenou ochrannou dietetikou jest

VADE MECUM

(profyl. bylinný likérový přípravek)

zhotovený dle prastarého rbdinného předpisu. V lahvích po 1.50, 3 a 5 K ve sluš. drogeriích neb u stejnojmenné firmy v Dašicích, Čechy. Osvědčený tento prostředek ochranný neměl by v žádné rodině neb domácnosti chybět.

Hlas z obce: Vaše „Vademeum“ se zde znamenitě osvědčuje.

Souček, Vondráček a Kučera
v Charbinu (asijs. Rusko).

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i oizozemských.
Četná uznání zvlášť z kruhů veleúst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Trstebchovicích a Hradci Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

VARHANY HARMONIA
PIANA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... CÍS. A KRÁLDVORNÍ DODAVATEL.
PIANINA
VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉENÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahticích)
doporučuje P. T. veleústejn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 9. října 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

**Královéhradeckou
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteřá jest podnikem našim a obsluží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Průběh války.

Z bojiště východního. Vrchat velitel ruské armády dal prohlásiti v polských časopisech, že členové polských organizací v Haliči sůdastní se bojů proti ruskému vojsku a používají výbušných kul s uříznutým hrotem. Sokoly a jiné spolky toho druhu neuznává za válčící stranu a že proti nim bude postupovati s veškerou přísností vojenských zákonů. Naproti tomu vláda rakousko-uherská prohlašuje, že »Sokolové a jiné spolky« jsou vlastně nyní polské legie, jejich členové tvoří také část rakousko-uherské armády, složili přísahu, jejichž nižším oddílům velí rakousko-uherská důstojníci. Také tyto polské legie ani žádná jiná část rakousko-uherské armády nepoužívají výbušných kul s uříznutým hrotem. Proto neuznání polských legií za válčící stranu jest porušením haagských ustanovení, proti čemuž rakousko-uherská vláda podává již nyní rozhodný protest.

Zpravodaj »Berliner Tagblattu« dr. R. A. Bermann napsal, že Čechové náležejí k nejstatečnějším. Moravané vykonali u Komárova neobyčejné činy.

Generál v. Hindenburg, vrchní velitel východní armády německé, dožil se právě 67 let.

V Rusku u Augustova poražen byl generálem Hindenburgem 3. sibiřský armádní sbor a ony oddíly, které byly na levém křídle ruské armády pronikající přes Němen. Zajato bylo 2000 mužů a ukořistěna řada děl a strojních pušek.

Dne 5. října oznamuje náčelník generálního štábu šl. Höfer, že operace v Ruském Polsku a Haliči příznivě pokračují. Německé a rakousko-uherské vojsko, spolu bojující, odrazilo nepřitele od Opatova a Klimontova k Visle. — V Karpatech byli Rusové u užeckého průsmyku úplně poraženi. — V marmarošské stolici se s Rusy ještě bojuje.

Potvrzují se zprávy, že Rusové opustili již velkou část Bukoviny. Tot první úspěch naší ofensivy na severu.

V ruském Polsku, pokud jest Němci obsazeno, byly němčina a polština prohlášeny rovnocennou státní řečí.

Jmeniny císařovy oslaveny byly ve vrchním velitelství v Haliči způsobem prostým. Vrchat velitel armády arcivévoda Bedřich zaslal také Jeho Veličenstvu blahopřání armády, v němž oznamuje týmž dnem opět zahájení ofensivy naší armády na severním bojišti. Císař děkuje za blahopřání a spojeným armádám přeje na Bohu všeho zdaru.

Dne 6. října oznamuje se úředně: Náhlý postup německého a rakousko-uherského vojska v Ruském Polsku, jak se zdá, Rusy úplně překvapil. Rusové posunují sice velké síly z Haliče na sever, byli však při svém pokusu překročiti Vislu směrem k Opatovu spojenci přes řeku odraženi. Naše vojsko dobylo ruského předmostí u Sandoměže. V Haliči postupujeme dle plánu. U Tarnobrzegu odrazili jsme ruskou pěší divisi.

Dle úřední zprávy ze dne 7. října porazilo naše vojsko do Marmarošské Sihoti proniknuvší ruské oddíly a pronásledovalo je až do Velkého Bočka. V pohřbívání Rusů, padlých v dvou denním boji u Užoku, se pokračuje. Až dosud bylo pohřbeno 8000 padlých Rusů.

Dle »Zeitu« dostanou naši vojáci na zimu spodní kožichy v podobě vesty s rukávy. Kromě toho dostane každý voják ještě flanelový bříšní obvaz proti nachlazení. Pro jízdu jsou objednány zvláštní krátké kožichy svrchní. Dále objednány jsou z plateného zboží kukly na hlavu, nátepničky a spodní prádlo. Také jsou opatřovány zimní boty se zvlášť silnými podešvemi.

Z bojiště západního. Dne 30. září vyrvali Němci Francouzům návrší u Roydu a Fresnoy, severozápadně od Noyonu.

Němci postupující na Antverpy ze tří stran, dobyli většinu tvrzí v zevnější pevnostní linii. Tím je zevnější tvrzová linie prolomena a Němcům umožněno bombardovat město samo, kamž už také v sobotu dopadly první německé granáty. — Němci obsadili belgická města Tournai a Mons a ohtějí mříti v rukou všechna místa na belgickém pomezí, aby tam nemohli přistáti Angličané.

Délka nynější fronty německo-francouzské, na níž trvá obrovská bitva už měsíc, obnáší asi 500 km. Následkem pokusů francouzských, obejít pravé německé křídlo, utvořila se nová fronta Noyon—Roye—Albert, stojící kolmo na přič na linii Combiegne—Verdun.

Francouzský ministr Ribot vyzval všechny výběrčí daní, aby pečovali o nejrychlejší splacení daní, aby mohla Francie uhraditi vydání spojená s národní obranou.

Zprávy z Paříže do Kodaně došlé přiznávají, že vojsko anglo-francouzské bylo na mnohých místech donuceno ustoupiti.

Bojiště jižní. Rakousko-uherská vláda odmítá s rozhořčením naprosto bezpodstatná tvrzení srbská, že rakousko-uherské vojsko na všech frontách používá třaskavých kul, a protestuje co nejrozhodněji proti tomuto jednání Srbska, jímž má býti veřejné mínění klamáno.

Rozkazem z Athen zapovídá se vývoz potravin do Srbska. Srbské vagon, naplněné již zbožím, byly opět vyprázdněny a zboží přeloženo do řeckých vagonů.

Dne 1. října oznamuje pol. zbrojmistr Potiorek, že naše vojsko v Srbsku jest již dva dni v útočném boji. — Bylo energicky zahájeno vypuzování srbského a černohorského vojska z bosenských krajů, jimi znepojovaných. Při tom byl včera celý prapor srbského vojska zajat. Tvrzení Srbů o zničení 40. divise honvédů jest opětným důkazem čilé srbské fantasie. Stav této divise jest co nejlepší a divise ta jest v bitevní frontě a sůdastnila se zrovna tak jako u Vyšehrada co nejaktivněji též bojů minulého týdne.

Úředně se 2. října oznamuje: Na všechna nepravdivá vyhlášení zahraničního tisku o situaci na bojišti balkánském budiž zkrátka odpověď, že my nejen všechny dobyté posice východně od Driny bezpečně držíme, nýbrž že také neustále dále nabýváme půdy.

Polní zbrojmistr Potiorek ohlašuje dále, že srbské a černohorské oddíly vniknuvší do východní Bosny donutily nás vyvaliti vojsko do tohoto území. Dvě černohorské brigády spušská pod vedením generála Vukoviče a zetská, které velel generál Rajević, byly po dvou denních prudkých bojích úplně poraženy a přes Focu zaháněny zpět. Celý svůj train a nemalé zásoby v Bosně ukořistěné musily opustit.

Srbové podnikli minulý týden v pondělí nový vpád přes Sávu. Vojsko naše zahájilo útok s několika stran. Část srbského vojska byla zajata, jiná pobita nebo do Sávy zaháněna a čas unikla. Na místě zanechali všechnu svou výzbroj a většinu munice.

Dle bulharského časopisu »Útro« zaslal Paříž srbskému vyslanci do Athen depeši, v níž nařiká, že situace srbská jest zoufalá. Dokud se nepodaří Rusku, aby pohnulo Rumunsko, aby posílilo naši (srbskou) armádu, musíme apelovat na pomoc Recka. Srbský vyslanec odpověděl prý Pařížovi, že dle chování ministerského předsedy řeckého nelze očekávat, že Recko pomůže. — Král srbský Petr musí se prý vzdáti trůnu, již ho neinformují a nemá také již zájmu pro věc pilné. — Dle »Südel. Kor.« smýšlení Řeka srbského obrací se proti Rusku, které srbské nádeje prý zklamalo.

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8.000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30.000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnárenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Také v řecké Macedonii nabývá povstání velikého rozsahu. Utvořily se tam četné, většinou z mohamedánů sestávající čety. Jedna z nich zničila nedávno tři železniční mosty mezi Ostrovem a Vladovem. Četa, sestávající z domácího bulharského obyvatelstva, svedla minulý týden boj se srbským vojskem u Gevghele a ustoupila pak do hor.

Na moři. Jako německý křižník »Emden« v Indickém oceánu potápí kde jakou obchodní loď anglickou, tak něm. křižák »Karlsruhe« v Atlantickém oceánu potopil již 7 anglických parníků. — Anglická admirála oznamuje út. potopení australské váleč. lodi »Australia« z neznámých příčin. — Něm. křižník »Leipzig« potopil anglickou loď »Elsinore« v chilských vodách a v severoperuánských vodách anglickou loď »Bankfield« se 6000 tunami cukru, které byly určeny pro Liverpool a měly cenu asi 2½ mil. marek. — Různé parníky ztroskotaly na moři naražením na miny. — Teď už i anglická vláda dovolila klásti na různých místech podmorské miny. — Na indických obchodních lodích, jež potopil německý křižník »Emden«, bylo 10 mil. liber čaje, čímž na londýnské burse stouply ceny čaje o 10 procent.

Do 30. září potopeno nebo zničeno nepřátelským loďstvem celkem 36 obchodních lodí anglických.

Angličané a Japonci připravují se k rozhodnému boji na Cingtau. Při prvním útoku na zákopy pěchoty v Cingtau byli spojení Japonci a Angličané odraženi a ztratili 2.500 mužů. Právě křídlo spojenců bylo účinně odštělováno rakousko-uherským křižníkem »Kaiserin Elisabeth« a něm. dělovým člunem »Jaguar«.

Kanál La Manche (mezi Anglií a Francií) jest od soboty uzavřen nakladenými minami.

Neutrální státy. V Itálii nastalo prý ve veřejném mínění uklidnění, k čemuž valně přispělo usnesení socialistické strany pro neutralitu. Itálie nemá prý příčiny zasazovati se ani o vítězství Románů ani Germánů, tím méně však o vítězství Ruska. — Z italské loďnice ve Spezii unikl náhle právě dohotovený podmorský člun náležející oizi velmoci, který dle ustanovení neutrality neměl loďnicí opustiti.

Také v Rumunsku se prý vzrušení uklidnilo. Sliby trojdhody ukázaly se býti marnými. Rumunsko setrvá pevně při své neutralitě.

Anglický vyslanec v Cařihradě podal jménem trojdhody turecké vládě ultimatum, jímž se žádá okamžité otevření Dardanel.

Vláda řecká prohlašuje všeobecné zprávy o mobilisaci armády řecké a o válečných přípravách Řecka za nepravdivé. Řecko nemá prý úmyslu zasáhnouti do války.

Snahy o mír. Nařazením presidenta Spojených států severoamerických konaly se minulou neděli v kostelích všech vyznání modlitby o mír. — President Wilson s netrpělivostí očekává prý příležitost, aby mohl učiniti nové kroky u velmocí, jimiž by byl uzavřen mír mezi válčícími národy.

Papež zasazuje se osobně o zjednání míru a vyměnil v té příčině s císařem rakouským už několik dopisů.

Právě vyšly nové publikace Knihovny Obnovy, probírající časové otázky a problémy:

Dr. Novotný:

Světlem k Bohu

(Obrana víry.)

170 stran K 8.—
vázané 6.—

Dr. Reyl:

Jádro křesťan. sociologie

364 stran K 5.—
vázané K 7.—

Úprava typografická, jakož i celoplošné vazby jsou pečlivé a vkusně vypraveny.

Objednávky vyřizuje

**Družstevní knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Volné listy.

Celní unie Rakousko-Uherska s Německem. Notně by se mylili občané, kteří by se domnívali, že v nynější válečné době, nesoucí v lůně svém veliké otázky budoucnosti, není možno a není místno politisovati.

Mínění toto, a řekněme pravidlo, jež samo sebou vzalo původ z přítomných událostí a jež velitelsky vnučováno jest zájmy naší říše, podrazil předseda poslanecké sněmovny dr. Sylvestr, jenž z ničeho nic pocítil potřebu promluvit v Salcburgu řeč a v ní navrhovati užší spojení Rakousko-Uherska s Německem po válce. Užším tímto pojátkem dru Sylvestrovi jest celní unie, která tu důrazně, jindy nesměle z řad německých poslanců bývala již leckdy ohlašována a která při českých poslaneckých setkávání se vždy s valným odporem. Z českých novin podrobněji o návrhu Sylvestrově promluví »Národní Listy«, jež dovodily jednak nevčasnost podnětu, jednak věcné jeho potíže, kotvíci v národohospodářských vztazích obou říší. Protože návrh, dnes však správněji řečeno nápad Sylvestrův uveden byl na přetřes veřejnosti a protože povšimly si ho i říšské noviny německé, považujeme za vhodné upozorniti na věc i naše čtenáře, kteří zajisté již také dosti uznávali, že dnes novinařiti, znamená vlastně provozovati tanec mezi vejci. Nemůžeme tedy, odbýti návrh Sylvestrův tak, jak by toho po právu zasluhoval, a spokojujeme se jen několika poznámkami, vyznačujícími z části české naše hledisko a z části uvádějícími i mínění německé.

Mínění české jest jasné a nepotřebuje dlouhých rozkladů. Nápad Sylvestrův jest nevčasný formálně, protože náleží do parlamentu, který nesměje a o němž není známo, kdy bude svolán, protože před skončením válečných bouří nelze na práci parlamentní pomýšleti. Kde kdo zajisté žasne, slyší-li, že předseda poslanecké sněmovny činí návrhy v době, v níž pozornost veškerého občanstva jest co nejvíce upiata k naší statečné armádě a kdy všechna snaha, nese se k tomu, aby společenský a hospodářský život říše nebral porušení. S uznáním zjišťujeme, jak čestí poslanci se státními činiteli o vytčený právě účel pracující pořízují shodně s vládou to, co dnes předem všeho pořízovati jest potřebí. Působí-li nepříjemně, dali by se kdo v pohřebním průvodu do veselých písní, právě tak s velkým podivem

Na hodnocení Sylvestrova návrhu po stránce věcné postačí, uvedeme-li o něm úsudek, jenž vynášel byl »Národními Listy« z »Frankf. Zeitung«: »Celní svazek jest částečně jistě také výrazem politických poměrů a pocitů, a německá říše byla bez vší pochyby připravována německým celním spolkem. Mezi dvěma úplně různými, byť i úzce spojenými říšemi s různorodým obyvatelstvem nejrůznějšího hospodářského a kulturního vývoje jest celní svazek možný jen tehdy, dají-li k němu souhlas kompetentní hospodářské instance, a není-li se obá-

vati velkého přesunu poměru sil. Musí býti prokázána možnost vyrovnání zájmů, jinak může pokus, přenést se přes její odpor, způsobiti spíše rozladění než prohloubiti pocity přátelství. Pravíme-li to zde, činíme tak proto, poněvadž jsme na určitých místech, která jsou rozhodující pro konečné rozřešení této otázky, nenalezli stejného nadšení pro myšlenku tuto, jako na salcburské schůzi lidové. Nesmí se přece zapomínati, že ani Rakousko a Uhry od posledního vyrovnání nepředstavují celní jednoty.«

Dru Sylvestrovi dostalo se i se strany německé důkladného poučení o tom, že jeho návrh jest hodně nevěcný a nepřipravený. Radili bychom tedy panu předsedovi poslanecké sněmovny, aby dnes nechal politiky a obrátil svoji činnost v ta místa, na nichž přes všechnu národní různost svorně pracují všichni občané této říše. Ovšem, byli hrdinové, kteří v největším nebezpečení života vykonávali některou svoji potřebu, jako kdyby seděli doma v pohodlné lenošce. Tak na příklad kterýsi generál francouzský v nepřátelském ohni ořežával si pečlivě nehty, a maršálek Blücher v kulobití, z něhož mu zůstal jen jeden pobočník, klidně zapaloval si nerozlučnou dýmku, ale říše naše takových nebojácných politických Blücherů dnes nemůže potřebovati, protože by jí byli překážkou k velikému cíli.

Varennes. Zpráva, že německá armáda dobyla ve Francii Varennes, vzbuzuje v mysli truchlivé vzpomínky na nešťastného krále Ludvíka XVI. a jeho choť. Revoluce již rozlévala se po celé Francii, a královští manželé stále váhali s odjezdem z výhně rozpoutaných vášní, jejichž konec prozíravý Mirabeau tak dobře předvídal. Byly chvíle, kdy Mirabeau tajně dostavil se do královského paláce a tam rozmlouval s královnou o postupu a povaze událostí a radil, aby královská rodina z Francie odjela. Není známo, jak by potom Mirabeau v revoluci byl působil, ale tolik jest aspoň jisto, že rodinu královskou chtěl zachrániti. Mirabeau však předčasně zemřel a král s královnou pozbyli mocné opory a ducha, který jediný věděl, kam až bouře směřuje. Ovšem nechýbělo oddaných šlechticův a rádců, kteří pobádali k odjezdu, ale váhavý a nerozhodný král nemohl se stále k činu vzbopiti. Konečně, když již revoluční plameny šlehaly až do samých královských komnat, započato s přípravami. Bohužel, královští manželé nechápali dobře, že za takových okolností jest potřebí rychle jednati a neplýtvati zbytečně časem. Královna však usmyslila si, že na cestu musí míti nové šaty, a proto paní Campanová chvátá od jednoho krejčího ke druhému. Nastává přistřihování životů a sukní, šatů malých a velkých, spodních a vrchních. Bez toho všeho, samo sebou se rozumí, královna mohla se obejít, protože zejména běželo o to, aby žádná zmínka o nějakých přípravách nedostala se na venek, neboť revolucionáři, vědouce již drahý čas o úmyslu královské rodiny, obcházel a pozorovali všechno, co zdálo se jim býti podezřelým a co v paláci se děje. Ale královna nepřestávala ani na šatech, zatoužila po nových toaletních pomůckách, voňavkách a jiných drobnostech, které objednány byly až z Flander; nehledíc ke ztrátě času, vozkové cestou byli dotazováni a jejich výmluvy vzbuzovaly pozornost i bdělých Jakobínů, kteří již tehdy rozesei byli v každém venkovském městě i městečku.

Možno si představit, jak hraběti Fersenovi, jenž připravoval odjezd panovnické rodiny, netrpělivostí země pod nohama hořela. Hrabě Fersen, národností Švéd, byl mladým vojínem rytířské povahy a smělého rozhodování. Ve službách královských plnil vlastně přání švédského krále Gustava, jenž přísahal, že bude rytířem královniným a že přitáhne s vojskem, aby Ludvíka XVI. a jeho choť osvobodil. Bohužel, bambitka vrahova jeho úmysl uvedla v niveč.

Hrabě Fersen pracoval o útěk s vévodou Choiseulem a vévodou Villemerem. Jmenovitě Choiseul často byl vídán, jak cestuje mezi Tuilleriemi a Metami, kdež čekal se svým vojskem věrný maršál Bouillé. Republikáni zvyšovali pozornost a bděli. Velitel republikánské stráže, Gouvion, užil známé praktiky, že se dvořil jedné z komorných. Milenka ledaco viděla a svému milenci donášela. Tak dověděl se Gouvion o balení šatů, klenotů a voňavek a vyblídl své strážce ku bdělosti.

Republikáni se dověděli, že vévoda Choiseul opětne ocitl se soukromě v Paříži, jak se praví, aby navštívil své děti, a že hrabě Fersen dal zhotoviti nový kočár, tak zvanou »berlinu«. Do veřejnosti puštěna zpráva, že ruská baronka Korffová v nové berlíně odcestuje domů s komornou, lokajem a dvěma dětmi, a Fersen a Choiseul jako dobří známí jí prý pořízují, čeho potřebí. Hrabě Fersen jednal za ni

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½% ➡

Vklady vázané výpovědi 4¾% ➡
a vklady stádnkové 4¼% ➡

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle doby a vyplácejí se z těchto vkladů obnosy bez obmezení moratoria.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. a k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Píseň k Panně Marii v čas války

(dle nápěvu písně »Máti Páně přesvatá . . .«)
na skladě má

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).**

Cena: 100 kusů K 1.30.

se stavitelem kočárů a pečoval o příslušný počet koní, aby se mohlo na cestě přepřáhati.

Útek. Dne 20. června 1791 večer, když táhlo na jedenáctou, zastavil se u Carouselu u vnější brány tuillerieské zasklený kočár. Stál proti dvěma sedlářům Rousina, jakoby čekal na pasažéry, neboť i blízko něho bylo ještě množství nájemných povozů. Po chvíli přijde k zasklenému kočáru zahalená dáma se dvěma zahalenými dětmi, kočár jí ochotně vpusť a zase čeká. Brzo přichází jiná dáma, stejně zahalená a opírající se o sluhu, i ta vstoupí do kočáru. Ale kočár zaskleného povozu ještě čeká. Za chvíli pozorovati jest zavalitého muže, na jehož oparukovanou hlavu vstaven jest kulatý klobouk. Kráci zavěšen v rámě sluhy, ztratí přesku, která zazvoní o dlažbu a shýbá se pro ni právě, když oba se berou vedle jedné ze stráží. I tento zavalitý muž jest přijat radostně do zaskleného kočáru. Nejsou tu však posud všichni, neboť kočár čeká dosud.

Komorná varovala velitele Gouviona, že se jí zdá, jako by královská rodina chtěla v noci uprchnouti, a Gouvion, který zdlouhavě myslil a byl dosti nesamostatný, poslal svého důvěrníka k republikánskému generálu Lafayettevi. Generál přijíždí v osvětleném voze a právě u Carouselu potkává dāmu, která se opírá o rámě sluhy a která zastíňuje obličej svůj širokým cikánským kloboukem. Dāma ustupující vozu, nutkáním hravého žertu dotýká se loutkotí kola svou badine, hůlkou to, jakou nositi bylo tehdy obyčejem hezkých dam. Když Lafayette přibude na místo, strážé jsou pečlivě prohlédnuty a ticho v královských komnatách svědčí o odpočinku.

Ale co jest s dāmou v cikánském klobouku, která tak směle zažertovala s vážným Lafayettem? Dāma tato, jsouc francouzskou královnou, polekala se příjezdem generálovým a setkanou s ním tak, že na místo na levo, dala se na pravo a zabloudila. Ani její průvodčí, zakuklený tělesný gardista, nebyl znalý nlic pařížských. Oba zoufale bloudí daleko zaskleného povozu, kdež všichni sedí jako na Jehlách a kdež kočmu, zčilenivě na všechny strany vyhlížejícímu, rozčilením hlasitě bije srdce. Odbila již dvanáctá, a uběhla tedy marně drahá hodina. Vedle povozu přecházejí druhové drožkáři, dávají se do hovoru s kočím zaskleného kočáru a, nabízejíce mu šňupce, netuší, jakou hrůzou zmítána jest jeho duše... Bohudíky! Dāma konečně přichází, neboť cestou se doptávala, vstoupí rychle do vozu, její průvodčí vyskočí hbitě nahoru a kočí, hrabě Fersen, praskne do koní. Povez uhaní s náramnou rychlostí a zastavuje se na severu města u Madame Sullivanové.

Tichem nočním proskočí otázka: »Odjel kočár hraběte Fersena s novou berlínou baronky Korffové?« »Je tomu již půldruhé hodiny, co odejel.« Po této odpovědi hrabě Fersen do koní prásk prásk, povoz spěšně vyjede z města, zabočí na východ stranou k Metám, brzo dostihne nové berlíny, jejíž kočár v polích čekal, a vznešená společnost přesednuvši ujíždí v novém povozu tam k východu, kdež na smluvených místech čekají královští důstojníci s husary a dragouny, neboť maršál Bouillé rozestavil vojenské eskorty po všech cestách. Hrabě Fersen uctivě se poručil a přál mnoho zdaru. Vévoda Choiseul, který se vytratil z Paříže deset hodin před odjezdem královské rodiny, čeká s družinou několik mil za Chalousem. Oddaný tento služebník svého krále jest vždy více netrpělivější, neboť prodlévá na svém místě již od rána a příjezdu nové berlíny očekával zcela určitě již po polednách. Rozesílá tedy posly do předu a na cesty postranní, sám nepokojně sem tam popojíždí a, všecek neklidem vzrušen, upírá dychtivě zraky k obzoru, brzo-li již berlína se někde objeví. Hodina mjí za hodinou, slunce nachyluje se již k západu, a posud nikde nic. Vysíláním hlídek a stálým přejížděním eskort v Sainte-Menehouldu republikáni na konec jsou pobouřeni tak, že tři sta národních dobrovolníkův ozbrojí se ručnicemi, aby nepřijemné jím královské husary vypudili, což se jim skutečně podaří. Podezření a neuvědomělé obavy šíří se rychle po krajině. V Chalousem na příklad ujal se mínění, že tito vojáci budou násilím hrdliti nájemné, proto sedláci hrnou se na věž a zvoní divoce na poplach. Občané v zástupcích rozčileně rokojí a sbírají se velikým počtem proti jezdcům, kteří raději moudře couvnou. Ale kde je berlína?

Dragoun Drouet. Vznešená společnost v nové berlíně, k níž zatím připojilo se několik kurýrů, a která byla takofka malou chalupou, jela velmi pomalu. Jest potřebí v městečku Etoges na voze cosi spravovati, a uběhlo značné času, než věc byla pořízena. Král věda, že ho očekávají vojíní s důstojníky, oddává se v oka-

mžiky ty nepochopitelnému pocitu bezpečnosti a když jest každá minuta drahá, káže zastaviti, vylézá z vozu a kochá se pohledem na krásnou krajinu. Berlína konečně přikodrcala do Sainte-Menehouldu, kdež se zastavila. Dragounský setník Daudoins stojí na náměstí, ale tváří se, jakoby se ho věc ani netýkala. Po té ale mrka na jednoho z kurýrů, aby si pospíšil, ale žluté livrejovaný kurýr počíná si hloupě, nemotoruě a ke všemu ještě přistupuje k setníkovi, aby se ho přidušenými slovy vypytał. Vesnicané to vidí a ledačeho se domýšlejí. K berlíně přitochí se také místní poštministr Drouet, zuřivý a kousavý republikán, jehož pozornost beztoho již celý den podněcována byla dragouny a husary, kteří již od rána promýkajíce se městečkem, občany svojí přítomností znepokojovali. Drouet nakoukne do berlíny a poznává královnu a po té krále, jenž zbytečně vychyluje se ob čas z vozu. Když do berlíny byli zapřaženi noví koně, vznešená společnost odjela, zanechavši za sebou zvědavé občany a rozhodnutého Droueta, jenž sloužil u dragounského pluku. Do setníka Daudoinse, jenž káže svým dragounům na koně, Drouet se dáti nemůže. Ale pošeptav cosi v radnici, sedá na nejrychlejšího svého koně, jeho písař, taktéž bývalý dragoun, na koně druhého, a oba tryskem se ženou za berlínou. Dragouni setníka Daudoinse zatím, co pojíždají na rychlo syra a chleba, jsou obklopeni ozbrojenými národními gardisty a rádi povolují důrazné žádosti, aby se odtud nehýbali. Jest to zrada. Berlína projela Clermontem a za ní hned v zápětí poštministr Drouet, který způsobil poplach a na rychlo oznámil, oč jde. V Clermontu brzo po té zarojí se národními gardisty, kteří shrnou se kolem dragounů, sedajících na rozkaz svých důstojníků na koně, aby chránili krále. Po výzvě republikánů dragouni se vzdávají. Zase zrada!

Zatím berlína dojela do vesnice Varennes. Má se tam přepřáhati a má tam čekati syn maršálka Bouillého se svými jezdci. Čekal, ale, když nikdo nepřijížděl, neopatrný mladík uleh ke spaní a jeho vojíní také. Vedle stojící berlíny za chvíli ujížděl Drouet se svým písařem, vzbudil starostu, jenž byl smýšlení republikánského — a za chvíli šest mužů tarasí bránu starým povozem, trámy a čím ještě jiným. Berlína po pětatřiceti minutovém prodlévání se hnula a dojela k zatarasené bráně. »Kdo to? Průvodní listy!« křičí Drouet. Ludvík XVI., na místo aby důrazně prohlásil: »jsem král a mohu ve své říši svobodně cestovati bez průvodních listů«, zůstává věren své netečnosti a vzdává se. Měl u sebe postiliony a tělesné ozbrojené strážé, mohl rázným vystoupením pět mužů Drouetových zkrotiti, mohl dáti vzbuditi mladého Bouillého, o jehož přítomnosti věděl, ale nečiní tak.

Chabostí a tvarohovou povolností tohoto krále se stalo, že francouzská historie se rozhodla pod obloukem brány ve vesnici Varennes. Král povolně vystupuje a s ostatními ubírá se do domu občana Šausa. Ve Varennes se osvětluje a zvoní, národní gardy spěchají tam z míst okolních. Přijíždí vévoda Choiseul, aby krále osvobodil, ale vojíní jeho jsou dílem zastrašováni, dílem opjati a na konec opouštějí důstojníky i vévodu. Mladý Bouillé sedá na koně a řítí se k svému otci, aby mu vše oznámil. Přiznane se setník Deslous se stem jezdcův a nabízí se, že společnost vyseká, poručí-li tak král, ale Ludvík XVI. nemá, co by poručel; maje kolem sebe společnost varenneských hodnostářů, vévody Choiseula, setníka Goguelata, nemá žádného mínění a sedí jako hlína v rukou hrnčířových.

Když přijel starý Bouillé s celým plukem, shledal, že král svolil ke všemu a že již odejel provázen tisíci a tisíci ozbrojených gardistů.

Král s královnou byli dovezeni do Paříže, kdež po několika měsících život jejich zhasila guillotina.

Noviny. Jest přirozeno, že ve válečnou dobu dychtivě čtají se noviny a že všechny redakce se snaží, aby vyhovovaly čtenářům a prospívaly svým listům. Pozorujeme-li tu čtenářskou horečku, vzpomínáme snah o založení katolického deníku. Nemyslíme ovšem na rozměry »Čechů«, nýbrž představujeme si list asi takový, jaký si pořídili agrárníci »Cepem«, nyní »lidovým deníkem«. Pisatel těchto řádků na příslušném místě upozornil již za války slovansko-turecké, že pro založení laciného listu jest vhodnou jmenovitě ta doba, která rušnými událostmi rozněcuje mysl a mnozí sháňku po novinách. Za takové nálady že by se laciný list mohl uchytiti a zakotviti. Přestalo se tehdy na pokusech a bezúčinných rozpravách. Nynější válkou dostavila se druhá vhodná příležitost — a zase kde nic, tu nic. Přáli bychom si, aby vedení strany o věci přemýšlelo, ale nedlouho... Upozorňujeme příslušné činitele na agrární »lidový deník«, jak čiperně si vede, přináší nové zprávy, obrázky, a jak mu to jde k duhu!

Co se týká válečných příběhů, měli by býti noviny opatrnější. Ceníme si naše vojáky a uznáváme, čeho všeho jest jim zakouseti, ale jest známo, že leckterý vojín zveličuje nejen ústním vypravováním, ale také svými dopisy. Některý dopis, v novinách uveřejněný, obsahuje věru fantazie, zasazené v rámec bojů. Chápeme snahu novin, čtenáře zabavovati, ale na druhé straně třeba hleděti k tomu, aby úsudek čtenářů nebyl považován za most, na němž provádí se zatěžkávací zkouška.

Vídeňská »Zeit« oznámila, že po Suchomlinovu stane se v Rusku ministrem vojenství Kuropatkin nebo Liněvič. Podle toho generál Liněvič, jenž bojoval proti Japoncům a jenž druhý rok po válce zemřel, vídeňským listem byl vzkříšen...

ŠKOLNÍ KNIHY

pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i chlapecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,

jakož i veškeré ostatní

psací a kreslicí potřeby

lze obdržeti ve

Družstevním knihkupectví a nakladatelství

:: v Hradci Králové ::
Adalbertinum.

Husovi učitelé.

Hlavním učitelem Husovým byl Viklef, ale i jeho fantastické blouznění, které směřovalo k politické a sociální anarchii, bylo málo původní. Již v první polovici století XIV. tvrdili ve prospěch svárlivého císaře Ludvíka Bavorského bludařští františkáni, že duchovenstvo nemá míti časných statků. Dva mistři pařížští spolu s františkánem sepsali (kolem r. 1326) dílo »Defensor pacis«, v němž uložili o nadprávi moci světské v podstatě to, co hlásal později Viklef. Ve spise tom se tvrdí, že v cíkvi náleží větší moc císaři než papeži, císař má trestati a sesazovati biskupy i papeže; papež nesmí souditi kněží, ti podléhají soudu laickému. Papežská hodnost potřebuje potvrzení státního atd. Zkrátka velmožům, státu v cíkvi moc svrchovaná, ale duchovenstvu pouze poslušné sloužení; dle toho spisu by vlastně byla církve vydána na pospas nejružnějšímu rozmarům sobeckých velmožů, jichž veliká část tehdy ani psáti neuměla, natož aby byla vzdělána řádně v theologii!

Dle toho také Viklef nazýval zrádcem království preláta takového, který by dal do klatby duchovního, odvolávajícího se v záležitostech církevních ke králi. Dávati kněžstvu statky znamená odporovati zákonu Kristovu. Všichni duchovní vládnoucí statky jsou kačfové a s nimi i ti laikové, kteří obohacování duchovenstva trpí. (Viklef však sám si bohatou faru luthersworthskou podržel.) Světští páni mohou vezdejší statky církvi pobrati, pokud jejich majitelé trvale hřeší. Prý i světci Augustin, Benedikt a Bernard jsou zatraceni proto, že statky měli, řehole založili a do nich vstoupili, jestliže nečinili pokání. Tak a podobně Viklef pokračuje.

Viklef pokročil značně proti bludařským františkánům v tom směru, že omezoval úžas-

ným způsobem svobodnou vůli Boží. V důsledku drsných vývodů Viklefových o svobodě lidské vůle sotva může býti řeči. Jedni lidé jsou pryč předurčení k věčné slávě, druzí k zatracení; příčina toho nevězí v jejich chování po čas pozemského života, nýbrž v Bohu. Jedním pramenem víry jest Písmo. Vysoké školy a studie povstaly pryč z pohanské pošetilosti a prospívají církvi tolik, jako ďábel.

Podobných protikulturních názorů Viklef rozseval celou řadu. Není divu, že jeho v samé Anglii mračné a strohé zásady brzy ztratily půdu. Za to tím větší div, že dogmatika Viklefova našla silnou ozvěnu v Portugalsku a ještě houževnatější šíření v Čechách. Viklefovy spisy hájeny u nás fanaticky přes to, že právě nejučenější theologové čeští včasně důmyslným rozbořením zpřetrhávali pásmo Viklefových protimluvů a jasně dokazovali, že anglický fanatik stavěl vzdušné zámky, které proud skutečného života smete jako slunce noční stíny.

Husova mysl pohroužila se do spisů Viklefových více než do všech mistrných traktátů svatých otců. Dle toho také dopadly spisy Husovy. Již před 30 lety německý badatel Löserth zjistil, že hlavní spis Husův »De ecclesia« (o církvi) je z valné části opakováním stejnojmenného spisu Viklefova. Důkaz svůj rozšířil i na jiné spisy Husovy. Ale právě ti cítitelé Husovi, kteří prohlašovali, jak jest Hus svérázným učitelem Evropy, na důkaz váhy tak důležité mlčeli. Leč r. 1905 postoupilo se ještě dále. Flajšhans provedl důkaz, že i dobrá polovina Husovy české »Postilly« jest podstatně překladem Viklefova díla »Sermones«. Fr. Černý a dr. Sedláček shledali, že Husův »Výklad víry, desatera a páteře« jest vypisováním toho, co se nachází ve Viklefově »Dekalogu« a »De ecclesia«. O. Prochaska r. 1913 seznal v Husově traktátu »O svatokupectví« volné zpracování Viklefova »De simonia«.

Löserth uvádí, že i obrany proti výtkám českých konservativců Hus vypisoval z Viklefa. Tři veliké řeči, jimiž chtěl Hus strhnouti církevní koncil na svou stranu, jsou do slova kázání Viklefova. Docela kárání poměrů českých Hus opisuje z Viklefova kárání královic anglických; Hus pouze zaměňuje slovo Anglie za slovo Čechy.

Dr. Sedláček v posledním čase dokázal soustavně opisování Husovo nejjasněji. Přišel k těmto závěrům: Husův spis »Expositio decalogi« jest největším dílem opisem »Praeceptorum«, sepsaného od augustiniána Jindř. z Prámnu. Hlavní myšlenky Husova výkladu desatera a páteře jsou obsahem i postupem v Viklefovi. Třetina textu výkladu desatera a více než polovina textu páteře jsou pouhým překladem. Někde jsou převzata docela doslovně z Viklefa slova, která Hus uvádí jako svou přímou řeč, jakoby kreslil vlastní náladu své duše. Kde Hus text Viklefova neporozuměl, místy užívá raději špatného překladu, než by tam vsunul samostatnou myšlenku vlastní. Sedláček dává o výkladu desatera: »Hus při své práci má Viklefův traktát před sebou, list po listě, myšlenku po myšlence jej sleduje a celé strany překládá doslovně... tu nemluví Hus, nýbrž Viklef.« Sedláček věcnými důkazy potvrdil Flajšhansovu a Vlčkovu chválu původnosti Husových spisů českých. Husův spis »O svatokupectví« jest z části překladem Viklefova »De simonia« a z části Viklefova »Pastorale«. Ve svém výkladu sentencí Lombardových používal Hus Viklefova »De benedicta incarnatione« a »Dekalogu«.

Hus při svém opisování nedokonalým řaděním cizích myšlenek zapletl se do nešťastných protimluvů. Na př. opisuje z Viklefa celou partii o církvi předřízených a pak — mluví o církvi římské, jako by byl zapomněl, co dříve psal. Sbírál nezpracované a nesečlánkované z Viklefa, tyto neprůmyslené úryvky pak přečteny v kapli betlemské jako vyznání českých viklefistů o církvi.

Ale Hus před koncilem kostnickým odváhl se odporovati otcům: »Co mě viníte Viklefem; co mi do něho? Však jest Viklef nebyl Čech, aniž otec můj, ale bylť jest Anglič; protoť psalť jest bludy, nechť zaň Angličové odpovídají.« — Tak! Angličané již za Viklefa odpovídati nemusili, protože s ním byli hotovi krátko. Za to však Hus se k němu připípal celý častými veřejnými pochvalami, obranami, opisováním a překládáním jeho traktátů.

Učitelem Husovým byl též mistr Jeronym Pražský, o němž praví Flajšhans, že vynikal nad Husa nesmírně nadáním i vědomostmi. Na Husa působil s počátku učení mistrů Štěpán Pálec a Stanislav ze Znojma, kteří začali šířiti s Jeronymem v Čechách známost spisů Viklefových. Později však tito učenci proti křiklavě nesprávným myšlenkám Viklefa a Husa rázně vystupovali. Husovi stali se též učitelé Petr ze Znojma, Jan Eliášův, Petr ze Stupna, Jan z Mýta, Štěpán z Kolína, Ondřej z Brodu, kteří částečně holdovali radikalismu, částečně hájili neporušený katolicismus.

Husovým učitelem byl též německý mistr Mikuláš z Drážďan (též současník Husův), jehož působením v samé Praze šířily se bludy valdské. Drážďanská škola jak svým německým žactvem tak společenskými vztahy k pražským vůdcům hnutí viklefského měla veliký vliv na radikalismus pražský. Hus na jednu obranu Viklefa vyčerpával spis Mikulášův »De quadruplici missione«. Kázání Husovo »Discit Martha« nešťastným způsobem řadí vedle sebe části prací Viklefových a ze spisu Mikulášova.

Učitelem Husovým byl i reformátor Konrád Waldhauser. Na základě Konrádova spisu o tanci pořídil Hus větší traktát »De chorea«.

Jenom o spisech proslulého domácího reformátora a filosofa Štítného jako by byl Hus nevěděl! Svérázné, bystré myšlenky Tomáše Štítného jsou posud chloubou původní české literatury, jejich pravda přetrvala věky a poučuje i pokolení nynější. Husovy opsané názory viklefské však největším dílem zhnuly i mezi kališníky hned po vyhasnutí kostnické hranice.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Kulturní jiskry.

Dr. Ant. ryt. Randa, věhlasný učenec český, tajný rada, ministr m. sl., zemřel v Dobřehovicích u Prahy 6. t. m., podlehnuv záchvatu chrliení krve. Randa jako právník dosáhl pověsti evropské a dílo literární, které zanechává, jest obrovským pokladem vědy právníkové. Sláva dobytí právní vědy českou prací zůstane navždy spojena se jménem Randovým. Není opravdu rozhodnutí, pojednání samostatného nebo v časopise uveřejněného a významného předpisu oizního nebo osnovy, které by nebyly uvedeny a podle potřeby podrobeny rozboru se strany jeho. Obdivuhodná jest rozvaha, jistota a bystrost, s jakou řeší spleť problémy právní. Obdivuhodná je dovednost kritická i schopnost postřehnouti potřeby sociálního života, právem regulovaného. Spisy jeho hledány jsou od theoretiků i od praktiků. Randa byl také vynikajícím učitelem. V tisících vzbudil a upevnil přesvědčení, že musí milovati spravedlnost, kdo povolání jsou ji vykonávati. Randa působil také pronikavě ve sněmovně panské, v Akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, jejímž byl presidentem, i v soudě říšském, jehož členem byl dlouhá léta. Za jeho zásluhy dostalo se mu dlouhé řady vyznamenání. Randa dožal se požehnaného stáří 80 let. Narodil se v Bystřici nad Úhlavou. Vidíme ho na pražské universitě jako profesora, rektora, v ministerstvu Koerbrově a Gautschově jako českého ministra-krajana. Dny svého odpočinku trávil většinou v Dobřehovicích. Čest budiž jeho památce!

Kníže Adolf Schwarzenberg, vévoda krumlovský, majorátní pán linie krumlovské, zemřel 5. t. m. na svém zámku Libějovicích v jižních Čechách v úctyhodném věku 82 let. Zesnulý kníže slyšel bezpříkladnou nestranností k oběma národnostem a v ohledu politickém byl ryzím konservativcem. V r. 1861 podepsal známou deklaraci. V panské sněmovně přináležel k pravici. Majorátním pánem krumlovské linie schwarzenberské stává se nyní dědičný princ Jan (nar. 1860).

Proti pověře. »Našinec« konstatoval, jak katolické duchovenstvo v Německu povstalo proti pověřivým modlitbám a t. zv. »strádným listům«. — K tomu poznamenává dne 6. t. m. »Čas: »Katolické duchovenstvo české ještě proti pověřivým modlitbám nevystoupilo. V českých zemích je toho smetl na fůry.« — Úžasné nepravda! Katolické duchovenstvo u nás vystoupilo vždy včasné zvláště proti těm modlitbičkám, k nimž připojen rozkaz, aby se opisovaly. Vystoupilo vždy hned, jakmile se o podlouhé akci dovědělo a také zasílalo exempláře katolickým listům se žádostí, aby se to ohlupování lidu

důkladně skritikovalo. Také jest naší veřejnosti známo, jak přelsto náš tisk před pověřivými modlitbičkami i v posledních letech varoval. Známo, jak se náš tisk také postavil proti blouznivým letákům skrytého demagoga »Adama Olšového«. Zároveň jsme konstatovali právem nejednou, že takové vymyšleniny a modlitbičky jsou skládány od našich ohytých nepřátel na matení prostomyslných katolíků. Již to bylo nepochopné, že tisk nekatolický ohlašoval »klerikální pověru« dítě, než se takové modlitbičky lidu poštou rozeslaly. Adresy byly psány obyčejně rukou inteligentní, tak že bylo hned zřejmo, jak se jedná o podvod úmyslný. Možná tedy dost, že naši zakroili včasněji než duchovenstvo německé, protože ohlupovací listy přestaly se šířiti již před válkou. Kdyby naši protivníci věděli o »fůrách toho smetl« v našem království, jistě by nezameškali záminku k posměchům. Jen tedy ven a obsahem toho smetl! Katolické duchovenstvo bude vděčno, jestliže mu někdo v metení konečně pomůže; posud se mu totiž dostávalo při bdělém boji proti pověřivým modlitbičkám jen nepřátelských úšklebků a nepoctivého podezřívání. — Ale zároveň by měl nekatolický tisk vystoupiti i proti praktikám hadaček a jasnovidců aspoň tak rázně, jak vystupuje žurnalistika naše.

Upozornění liknavým katolíkům. »Právo Lidu« cituje z moravsko-olavského soc. dem. listu tato slova: »Dělnický tisk má v této době všeobecného vzrušení vážnou a těžkou úlohu, kterou také poctivě koná. My v této době cítíme se zvláště oprávněni a povoláni, býti varovným svědomím tam, kde objeví se pochyby nesocialní. V tom hlavně spočívá dnes cena a hodnota našeho tisku. Jest také naším úkolem, abychom organizační budovu politickou i odborovou soudruhům v poli jsoucím udrželi v pořádku přes veškeru nepřítelů doby.« O nové budoucnosti list praví: »V brzkou po válce přijdou doby, kdy bude nesmírně mnoho záviseti na vůli a možnosti dělnických organizací. Pečujeme tudíž nyní v rámci dnešních našich úkolů o dílou součinnost na přípravách. Býti připraven — je všechno! Soudruzi, nepřijde na nás potopa, nýbrž nový život!« — »Národní Listy« k tomu dodávají: »Tato slova zaslouží být uvedena na paměť vřetvám neapocryfickým. Jednak proto, aby si uvědomily, že socialismus žije dále svým vnitřním životem, a jednak proto, aby si pamatovaly na to, že socialismus již teď se připravuje zapojiti v nových poměrech po válce pevně postavení. Nechtějí-li vrstvy nesocialistické, středostavovské, po válce »spozdě bycha honiti«, nesmějí zapomínati za války na svoje vlastní organizace politické a hospodářské, jež musejí rovněž, jako socialisté, udržovati při vnitřním životě.« Jestliže se soc. demokraté těší ještě na intenzivnější, lepší život po válce, dávají tak poučení, že rozhodně nesmí spáti ani katolíci. Naše organizace po válce musí býti ihned připraveny k veliké práci. Jestliže by se nyní podřimovalo, překvapí nás potom jiní velice silnou pohotovostí. Hlavně nyní dbejme, aby se šířil katolický tisk na všech místech. Kde četba katolická schází, tam jiní lidé mají nejvhodnější revír k velkému lovu.

V nastavším školním roce

rozšířuje

vydané Biskupskou tiskárnou v Hradci Králové:

Malý katechismus 30 h.

Střední katechismus 64 h.

Velký katechismus 86 h.

(poučná modlitební kniha i zpěvník) v polooplátně 80 h, v celoplátně 92 h, v celoplátně se zl. křížkem K 1—, v celokůži se zl. křížkem K 2-60.

Úprava úhledná, vazby pevné.

Zavádějte ve všech školách naše vydání, neb poskytneme volně výtisky pro obhůd. Jediné naše vydání je schválené pro diecézi Královéhradeckou. Pro prodejny školních knih patřičné výhody. Objednávky vyřizuje:

**Dražďovská knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové.**

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Právě se vrátil J. Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava z Karlových Varů, kdež del za účelem léčení. Po zahájení školního roku v kněž. semináři a vyřízení jiných záležitostí odjede do Chrásti.

V kněž. semináři zahájen bude školní rok v neděli 11. t. m. vzýváním Duchu sv.

Jmeniny Jeho Velikosti tentokrát byly oslaveny způsobem ještě skvělejší než téta předchá. Vždyť právě v době těžké tuší se děti s tím vroucnějším láskou k vznešenému otci, který tolik obrovských obětí a námahy pro své národy tak dlouhý čas podniká. Právě v čase svízelném naskytá se věčným poddaným příležitost k plné úvaze o šlechtných vlastnostech milovaného mocnáře. Z velmi četných budov vlády prapory v barvách říšských a zemských. Zdejší posádka vzdala císařskému kmetu nadšený hold. V katedrálním chrámu slavnou pontifikální mši sv. sloužil vsdp. gener. vikář dr. J. Soukup, k níž se shromáždilo neobyčejně velké množství duchovenstva, důstojnictva, zástupců úřadů a škol i jiných věřících. Zapěna ku konci hymna císařská a „Te Deum“ před vystavešou Nejsv. Svátostí. (Te Deum pro smíšený sbor a varhany k tomu dni složil p. fed. kůru Wunsch, který tento rok dovrší třicátý rok obrátěného vedení kůry zdejšího.) Před Eucharistií konány modlitby za císaře, za šťastné a brzké skončení války a za odvrácení všelikého protivitství. Následovala pak adorace. — Odpoledne o 3. hod. celebraval slavné vespery vsdp. kancléř Fr. Kerner před Nejsvětějším. Následovaly zase modlitby, které se vztahovaly k nynější vážné době. Při pobožnosti byl zase veliký zástup věřících, mezi nimiž mnoho vojáků.

Ve schůzích městské rady, konaných dne 30. září a 5. října t. r. učiněna byla tato usnesení: Uděleno bylo povolení k užívání a obývání Husova domu č. 121 s vyloučením evangelické modlitebny. — Český odbor rady zemědělské bude požádán, by zaslal časopis „Ovocnou Bursu“. — Zastavena byla chudinská podpora Václavu Hrušovi, ježto zemřel. — Pro účely vyučování propůjčena byla prozatím ředitelství reálné zkušební síň v městském divadle. — Vzato bylo na vědomí, že p. Fr. Uždilovi nebylo uděleno povolení c. k. okr. hejtmantvím k výrobě sodové vody v Hradci Králové. — Na útraty obecní vyšle se jedna osoba do školy Pražského nemocničního fondu při všeobecné nemocnici v Praze, by se vycvičila v ošetřování nemocných. — Vyplše se konkurs na nadaci Františky Tumbnerové, určenou na podporu zdejších chudých a zachovalých 20 vdov s úhrnným požitkem 820 K a na nadaci Václava a Aloisie Poncových na podporu 4 chudých přibuzných s požitkem 44 K s lhůtou do 15. října t. r. — V domě čp. 121 najmou se místnosti pro účely zdejších obecních a měšťanských škol proti měsíční výpovědi. — Ředitelství severozápadní dráhy vysloven byl souhlas se žádostí Ústřední v Hradci Králové, by vlakové spojení z Prahy do Hradce Králové bylo zlepšeno zavedením nového osobního vlaku.

Městská rada královéhradecká na základě návrhu elektrárenského odboru usnesla se z důvodu hroziícího nedostatku petroleje snížit poplatky za domovní připojku ze 170 K na 125 K pro ony majitele domů, kteří v době od 1. října do 30. listopadu t. r. dali připojku zříditi. Bližší podmínky oznámeny jsou na návštěvách a podrobné informace podá kancelář elektrických podniků.

Výhláška. V Hradci Králové jsou ošetřováni, jako v jiných městech, vojnové onemocnělí úplavici, ovšem v přísné izolaci, takže zavlečení této nemoci mezi civilní obyvatelstvo jest vyloučeno. Postrádají tudíž veškeré podstaty pověstí, že nemoc tato v Hradci Králové se též vyskytla. Nemá naprosto příčiny, by obecní Hradec Králové mřelo anebo jej opouštělo. Poměry zdravotní v Hradci Králové jsou zcela příznivé vzhledem k moderní kanalizačnímu, bezvadné pitné a užitkové vodě a známé čistotě.

Planý strach. Rozšířily se pověsti, jak bude město zamořeno epidemickými nemocemi, případně i chole-ron. Jest to výsledek poplachu zcela mylného. V c. k. odborné škole pro umělé zámečnictví upravuje se Červeným křížem za spolupůsobení města rezervní nemocnice pro raněné a nikoli pro léčení občanů onemocnělých chole-ron. Úředně se sděluje, že do konce r. 1914 vyučování na škole nezapadne. Vrchní elektrické vedení zavádí se do školy provisorně.

Úmrtí. Šlechtnou, skromnou a přívětivou tvář p. dra J. Czuby již neuvidíme. V několika týdnech po své promoci obecně oblíbený inteligent odebral se na jižní bojiště jako poručík v záloze. Věrně plně své povinnosti na poli válečném, byl stížen do mozku; náboj projel levým okem, pravá strana těla byla ochrnuta. Zemřel dne 7. t. m. v nemocnici Milosrdných bratří ve Vídni. Tělesné ostatky budou převezeny do Hradce. Čestná mu paměť!

Pan Fr. Šlechtla Ottavai, všeobecně vážený a milovaný plukovník a velitel 18. pěšího pluku v Hradci Králové, byl v hrdinném boji na severním bojišti těžce zraněn. U příležitosti jeho jmenin zaslal mu starosta dr. Ulrich jménem města srdečný blahopřejný telegram, na který dostal z Vídně odpověď p. plukovníka, z které vyjímáme toto: „Vaše mne poctou nanevivš zahrnuji a mně tak lebebojím způsobem promosová blahopřání k mým jmeninám přiměte můj srdečný, hluboce citěný dík a buďte ujistěni, že jste mi touto lůdkou pozorností způsobil radost upřímnou. Můj zdravotní stav není, že Bohu, stále ještě takovým, jak jsem si přál, a uplyne ještě asi delší doba, než mi bude přáno opětně do Hradce Králové zavítati. Vřek musím Vám, vele-vážený pane starosto, říci, že se hodní osmnáctníci bili udatně a statečně, opovrhující smrtí. Každý jednotlivec byl celým mužem! A já douám bezpečně, že pluk navrátí se zpět do Hradce Králové ozdoben palmou vítězství. Žádám Vás, velevážený pane starosto, abyste všem, kteří na mém poranění tak vroucí podíl berou, vyslovil můj nejserdečnější dík!“

Vyučování v Hradci Králové bude zahájeno na školách obecních a měšťanských dne 16. října. Zapsané

žáci ve shromáždění se v tomto den ke shrubám Božím o 8. hodině ramli. Břížek jest udáno na návštěvách tabulkách příslušných ústavů.

Profesorský sbor c. k. gymnasia v Hradci Králové odvádí počínaje 1. zářím měsíčně 1 proc. svých příjmů ve prospěch raněných a jejich rodin.

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné zaslaly bisk. konsistoři: Farní úřady: v Šlapánově K 71.50, v Rovni K 235.43, v Dašicích 75 K, v Hor. Heřmanicích 17 K, v Hlinsku 10 K, v Poniklě K 23.42, v Krouně K 18.83, v Mladočově 110 K, v Častolovicích 16.80 K, v Dubenci 300 K, v Lomnici n. Pop. 100 K, v Potě- hách 20.31 K, v Bystrém u Nov. Města 33.05 K, v Újezdě u Chocně 57.40 K, ve Slatině n. Zdob. 44.30 K, v Habrech 50.40 K, v Třeběchovicích 50 K, v Cerekvici 55 K, v Roketnici 100 K, ve Vel. Losenici 33.17 K, v Javornici 30 K, v Borohradku 68 K, v Lánech na Dálku 34 K, ve Voděradech 83 K, Jos. Žaloudek, rolník v Kozohledech (farnost vikanečská) 4 K, Jan Sischka, traťmistr ve Slatině n. Zdobnicí 10 K, hofický vik. úřad V. sbírku 114.51 K, VI. sbírku 145.18 K, vik. úřad jaroměřský 764.23 K, vik. úřad jičínský 393.60 K, vik. úřad skutečský 114.27 K, vik. úřad lanškrounský 566.57 K, děkanský úřad v Hradci Králové 45 K.

Odstěpný zemský spolek Červeného kříže v Hradci Králové zjistil, že nedostává se nemocným a raněným vojínům, navrátilcům se z bojišť, spodního prádla, t. j. košil, spodkův a ponožek, ježto jich zásoba jak u vojáků v poli stojících, tak i raněných a nemocných, vracelých se do svých domovů, úplně jest vyčerpána. Dosud darovaná zásoba Červenému kříži nestačí ani k podělení pro vojiny raněné a nemocné, kteří jsou ve zdejších vojenských nemocnicích. Z té příčiny prosí Odstěpný ženský spolek Červeného kříže v Hradci Králové, by uspořádána byla sbírka spodního prádla, též ponožek, ručníkův a kapesníků. Prádlo nemusí býti nové, též prádlo vyspravené a čistě vyprané jest vítáno. P. T. obecní- stvo se žádá, by prádlo, jež věnovati chce našim voji- nům, laskavě odevzdávalo na radnici v popisečném úřadě (na Malém náměstí čp. 123 v přízemí), který toto zašle sběrně Červenému kříži v Hradci Králové. — Dále žádá c. k. okresní hejtmantství v Hradci Králové, by věnová- ny byly pro Úřadovnu pro válečnou péči zřízenou při c. a k. ministerstvu války peněžní neb jiné dary, k dalšímu odeslání vhodně zabalené. — Jako dary v pří- rodninách pro vojiny v poli jsou vítány: Čaj, čokoláda, kakao, cukr, cukerin, sušenky, tvrdý sýr, uzené maso, sardinky, salám, sušené ovoce, kompoty, marmelády (povídku pokud možno v dřevěných krabičkách), ořechy, kaštiny, medicínální vína, rum, minerální vody, ovocné šťávy, doutníky, cigarety, tabák, kapesní nože, praktické zapalovače, dýmky, přibory jídelní, mýdlo, ohří- vací láhve, tužky, papír listovní, viněné ponožky, čepi- ce sněhové, živůtky všeho druhu, šátky na krk všeho druhu, chránítka na uši, nátepničky, dalekohledy, bu- soly. P. T. obecní- stvo žádáme, aby tyto dary ráčilo též odevzdávati na městském úřadě popisečném, který za- šle je c. k. okr. hejtmantství v Hradci Králové, jež je všemu určen odevzdá. — Z parkmistrovského úřadu král. včn. města Hradce Králové, dne 1. října 1914. Starostáv náměstek: J. Russ m. p.

Příspěvky vyživovací pro příslušníky mobiliza- mých. Úřední list našeho c. k. okr. hejtmantství otiskl prohlášení: Aby zaneženy byly případy vyplácení vy- živovacího příspěvku osobám, které pozbyly nároku na příspěvek vyživovací, buďtež drženy v patrnosti osoby, kterým příspěvek ten k výplatě poskytnut byl. Za tím účelem nechť p. starosta sestaví abecední seznam všech, kdož k činné službě povoláni byli, pokud jich příslušní- ci v tamní obci bydlí a příspěvek vyživovací dostávají. Každý případ, kdy pozbyvá se nároku na příspěvek, budiž sem ohledně osob shora uvedených bezodkladně oznámen. Nároku na povolený příspěvek se pozbyvá: 1. Návratem žitelovým z činné služby. 2. Stal-li se ži- vitel sběhem. 3. Odsouzením živatele ku trestu těžkého žaláře anebo k ještě přísnějšímu trestu. 4. Po uplynutí šesti měsíců ode dne, kdy živitel a) v boji zemřel, b) po boji nezvěstný se stal, c) následkem poranění v činné službě anebo po onemocnění ještě před propuště- ním z činné služby zemřel. V případě, že osoba, které byl poskytnut vyživovací příspěvek, obdržela v přípa- dech zde pod č. 4. a, b, c. uvedených jiné vojenské zaopatření, menší než dosud vyplácený příspěvek, nutno to sem rovněž oznámiti. Přiblížení zraněných, kteří ob- drželi dovolenou, mají ovšem nárok na povolenou pod- poru.

K dalšímu přiblížení domovních. Obec předvedla do- movníce v následujícím pořádku: Dne 15. října: Buř- ce, Bohárna, Dobřenič, Donalce, Dub, Hradec, Kleni- ce, Kratoňovy, Kunčice, Lhotá pod Libčany, Libčany, Lodín, Lubno, Mokřovousy, Mžany, Nechanice, Nechan- ce Staré, Nerosov. — Dne 16. října: Obědovice, Petro- vice, Popovice, Přím Horní, Přím Dolní, Proboz, Pach- lovice, Radkovic, Radosov, Růmice, Růdnice, Sobě- tuš, Sovětice, Stěžířka, Stráčov, Sřetice, Suchá, Syrovátka, Těchlovice, Třesovice, Trnava, Voznice, Zvi- kov, Želí. — Dne 17. října: Bělá, Blatná, Březhrad, Bř- za, Bukovina, Černkov, Čibaz, Čistoves, Dívec, Hradec Králové. — Dne 18. října: Nový Hradec Králové, Čihum, Jenikovice, Krásnice, Krávoč, Křelany, Lhotá Malá, Libníkovice, Librantice, Lipa, Lochovice, Malšovice, Neděšovice, Nepasice, Oujezd, Piletice. — Dne 19. října: Plačice, Plotiště, Polánka, Ponchov, Praskačka, Ráž- ské Předměstí, Předměstí, Říbsko, Roudnička, Rozbě- rice, Rusek, Sedlice, Skáňice Velká, Skáňice Malá. — Dne 20. října: Slatina, Slezské Předměstí, Štánek, Stě- žery, Stěbeš, Světy, Svínary, Svobodné Dvory, Třebe-

chovice, Urbanice, Váchole, Vítkovice, Věstary, Vy- rava.

Hotovení přenosných kůrák. Za času válečného jde to po americku. Stavitelé pp. Páonk a Černý dávají hotoviti za Labem naproti řídnickým domům v místě, kde byto. dříve hřbitě, řadu velkých přenosných bud. Pracuje na tom díle 20 tesařů velice plně — někdy až do půlnoci. Zavedeno tam k tomu účelu provisorně elektrické světlo. Okrouhlý účet za všechny baráky činí 75.000 K. Jejich účelem jest poskytnouti útulek raněným a vystěhovalým Polákům. Tyto provisorní přibytky zde se zhotoví a odešlou se na místo určení (nejspíše k Chocni, kde jest velká kolonie vystěhovalých Poláků), tam se teprve sbíjí a postaví.

Polští vystěhovalci částečně zajeli i na Králové- hradecko. Někteří jsou v Hradci Králové, Praž. Před- městí, Předměstích a Kratonohách.

Zdražování na Hradecku pokračuje. Na př. v Hradci byl prodáván 1 hl čočky za 70 K, kdežto týden před tím za 60 K, hrách nabízen za 40 K. Silně přidražilo žito i pšenici v našem kraji na všech trzích. Pšenice placena v Hradci 27.50 K, v Rychnově 26.60 K, v Hofi- cích 28.40 K, v Jaroměři 27 K. Žito prodáváno v Hradci za 20.20 K, v Rychnově za 22 K, ve Dvoře Králové za 22.50 K. Ceny másla se mnoho nezměnily, ale brambory byly na všech trzích dražší. Ke všemu nabídka byla celkem skrovná, protože se v nynější pohnuté době mnoho dodává do Pruska. Není ovšem divu, že i v drobném prodeji ceny potravin značně stoupají. Jest- liže za nynějších mimořádných poměrů není naděje na brzké zlevnění nejdůležitějších životních potřeb, proto tím úsilněji má se dbáti aspoň o největší omezení neza- městnanosti. V Praze a ve Vídni učinila v tom směru kroky hradecká deputace, vedená p. dr. Frantou, který podrobně vylíčil hospodářské poměry našeho města a poukázal, jak jest nutno, aby se začaly prováděti v městě nouzové stavby státní. Deputaci slíbeno, že stát vykoná vše, co jest mu za daných poměrů možno.

Čáslav. Počátek škol. roku na c. k. vyš. gymnasiu stanoven jest na den 13. října. Dne 12. října konán bude zápis žáků do první třídy spolu s pří- jímáckými zkouškami. Téhož dne mohou se dáti dodateč- ně ještě zapsati ti žáci vyšších tříd, kteří tak v září neučinili. Vyučování konati se bude pravidelně ve všech třídách ústavu, neboť budova jest úplně ponechána je- nom školským účelům. Vzorové vyčištění všech místností vylučuje naprosto jakoukoliv obavu ve příčině zdraví žactva. — Na obec. a měšť. školách čáslav- ských jak chlapeckých tak dívčích vyučování ještě za- hájeno býti nemůže, ač školní správy se o to pečlivě při- čiňují. Ze strany rodičů, pečujících o vzdělání dětí, se to těžce nese, jest samozřejmo. Bohužel nelze té doby v našem městě sehnati jiných příhodných místností, kde by děti pod dozorem učitelstva mohly býti vhodně zaměstnány. Snad budoucnost tomu aspoň částečně od- pomůže. — Sociální komise, utvořená ze zá- stupců obce a některých přízní se těšících korporací, konala sice v minulých dnech opět jednou schůzi, ale výsledek její se celkem rozběhl na prázdno. A přece jest tolik potřebí, aby ukázaly se také skutky, zvláště když i se strany samých vojenských úřadů se podává v ji- stých směrech pomocná ruka. Potřebí jest tím více e- nergické činnosti této komise, poněvadž zdražování nej- důležitějších potřeb životních, chleba a rozličných dru- hů vařiva, stoupá v poslední době do značné výše. Vy- mluva a ohledy, že kdysi pokus sociální komise zklamal, nejsou dostatečnými důvody k nečinnosti. I kdyby za- opatření životních potřeb pro chudší vrstvy občanstva spojeno bylo s obětmi se strany obce, neznamená to v nynější vážné době ničeho. Toho nebude obci jistě ni- kdo vytýkati. — K povšimnutí správy dráhy. Nové jízdní řády, které v minulém měsíci vstoupily v platnost, vyvěšeny byly sice v nádražních místnostech, ale v obsahu velmi neupřímném. Tak na př., kdo by chtěl jeti z Čáslavě do Kutné Hory, nenalezne ani stopy po připojení ze Sedlic do Kutné Hory. Podobně, kdo by chtěl jeti ze Sedlic do Zruče atd. A přece jest to nejbližší přípojka ku trati c. k. severozápadní dráhy. Myslíme, že by se pro tyto jízdní řády přípojek na hlavní trať naší dráhy našlo na návštěvách tabulích místo, když se tam nalezne místo pro dráhy cizí, se severozá- padní drahou vůbec nesouvisící. Víme, s jakou obětí sháněli mnozí cestující zprávy o jízdě na přípojkách a jak trapně na ně působil, když na otázky dostalo se jim odpovědi — pokřtením rameny. Za normálních časů nebylo třeba snad těchto žádaných opatření, poněvadž poskytl cestujícím informace různé kurýry, dnes však jest jinak. Doufáme, že správa naší dráhy je dosavadní benevolenci vyjde i tomuto přání vstříc a že brzy ob- jeví se jízdní řády všech přípojek na hlavní trať ve ve- stibulu nebo na peroně našeho nádraží. — Evakuac- cya a Krakova a jiných haličských měst jest znáti již i v našem městě. Rada polských rodin nastěhovala se k nám a další transporty se očekávají. Chudší vystě- hovačci, kteří přibyli do Čáslavě, byli umístěni v okol- ních obcích, kde jednak spíše naleznou výdělek při po- lních pracích a jednak laciněji se obživí.

Červenému kříži v Hradci Králové darovali: Plesnivá star. 8 košile, 3 spodky. Rod. Pospíši- lové 8 prost. Pokorná 5 krab. cigaret. Prochá- zková F. starší prádlo. Petrová A. 3 koš., knihy. Pokorná, choť zabrád. 2 polštáře. Růžička, pa- pírář 106 obálek. Šl. Robový R. a M. 3 krab. cigaret. Rosová, vrah, poštovní správceová balík plátna. Rábiš Fr., sklenář 6 sklenic. Presidento- vá Rotová látku na 6 košil, 6 spodků, 6 ruč., 6 kapes., 6 ponožek. Rokosová 7 párů slamen.

pantoflí. Sl. Reimannová 8. 2 košile, 3 ponožky. Růžičková 2 koš., 3 spodky. Richterová 5 koš. Kanovská Dr. Reyl Fr. 27 m plátina. Sibiřská, vdova po prof. 1 prost., 2 košile, 2 spodky, 2 ponožky a různé starší šperky. Rad. Slámová 1 prost. a různé bílé látky. President. Šrpová 8 polšt., peřinu plněnou, 3 pokrývky, 6 košil, 6 ruč. 6 ponož., 3 polšt. a ošchy, 6 kapes. a doutníky. Suchánek, lékárník kolínskou vodu. Sl. Steinová koš. jablek, 6 košil, 3 spodky, 12 ponožek, 2 kapesníků. Místodrž. radová Smutná 12 ručníků. Dvorní rad. Steinfeldová 2 flanel. deky, 3 spod., 6 ponožek, 2 prostěr. Prof. Součková 12 spod., 2 páry trik, 3 košile, 2 koš. trikové. Součková, choť maj. domu 2 koš., 1 spod., 6 polšt., 9 kapesníků. Součková staré prádlo. Svobodová, choť prof. 5 košil, 3 trik. košile, staré prádlo. Steinová 6 košil a starší prádlo. Součková 3 polšt. s peřim. Nejmenovaná 13 sklenic. Ingen. Stejskalová 6 košil. Dvor. radová Šrbová balíček doutníků. JUC. Steinfeld Ant. krabiš. cigaret. Sixta R. 4 koš., 2 spod., 4 ponož. 1 prost. a 3 lžice. Svoboda, vicerektor Borromaea balík cigaret. Skrovní, soustruž. 6 holí. Svobodová zařízené želez. lužko. Správcová poštov. 2 prostěr. 3 polšt. s povl. Smolíková, listovní 1 prostěr., 1 obvaz, 3 povlaky. Rad. Sturmová 6 koš., 2 spodky, 1 zlatý prsten, 1 medaile, 1 knoflík. Dvor. rad. Šrbová balíček doutníků. Soudilová 8 košile, 3 spodky, 7 ponožek. Šaršon Firm. 12 žinek, 12 mydel. Šubrt 6 ruč. Šejnohová Frant., ukraťství 12 prostěradel. Wáclavská 12 párů ponož., 3 trik. košile. Inspekt. Švorčíková 5 košil, 2 prostěr., 3 spodky. Švorčíková bisquit. Šárová 6 ruč., 1 pár spodků. Šimková M. 11 koš., 3 spod., 94 ponož. Šejnohová 6 koš. Scheinová 6 tučtů kapes. Taussig Fr. Hr. Kr. 25 košil, 12 spodků. Taussigová 8 tučtů ochranných. Špindl, Topinka Fr. 3 páry pantoflí. Taussig Fr. 6 lžiček, 4 koš. Turková 2 krabice cigaret. Uhlíř, materialista 17 obvazů, 5 bal. vaty, Uhrová 8 sklenic, 10 skleniček, 6 lžic. Hotelierová Urbanová 7 prost. Weiss Boh. Firm. 2 prostěr., 2 koš., 20 obvazů, 6 trik. koš. a 6 povl. Vaněk, drog. 1 berlu a bednu obvazů. Set. T. Weissová 1 polšt. s převleky, 12 kapes. Weiss Fr. 12 ruč. Vrch. kom. Wallerová 20 m šifonu. Profesor. Wiplerová 4 prost., 10 koš., 6 spod., 7 kapes. Plukov. Weiglová 27 m látky. Weihengstová, vdova po stav. 12 košil. Weibaurová 2 prostěr., 2 koš., 1 spod., 1 ošchu a 1 polšt. Veselá, choť okr. kejtin. Král Dvůr 10 tučtů košil, 6 tučtů kapes., 6 tučtů polštářů. Zámečnicková látku na kalhoty. Žaloudek Fr. 4 koš., 2 spodky, 4 trika. II. Nápoje, jídla, lahůdky atd pp. a ppi: Levítková 2 l vína, 1 l koňaku. Host. Liška 3 l vína, 1 l koňaku, 1 l ovoc. vína, 1 l likéru. Dr. Malburg. Smiřice 50 l vína. Macáková hlav. trafika 18 krabic cigaret. Obchodník Michálek 1 balík čaje. Medio. továrna na léky prostřednictvím dr. Gutha odoritu 1 láhev šlitrovou a 7 lahví litrových. Nejmenovaná 3 l Malaga. Najmanová, kantin. 4 krabice cigaret. Uzenář Novák 2 salámy. Petrofová E. M. 9 vánoček. Procházková 1 bal. čaje. Pílnáček, Praž. Předm. cukr, kávu, čaj, šokoládu. Pokorný Ant., mistr komin. 2 l vína. Reichl, Pr. Předm. 2 l vína, 2 l koňaku, 2 l likérů. Rálišová 10 sklenic na pití. Řezáčová 1 bal. čaje. Součková, choť prof. 1 vel. a 5 mal. lahví ovoc. vína. Šrbová, choť dvor. rady 1 litr mal. šťávy. Šandová 100 poukázek na šumivé nápoje. Šejnohová různé cukrovinky. Urbanová Grand Hotel 2 l ovoc. vína, 2 l rumu. Weissová T., choť setníka 5 l ovoc. vína. III. Peníze: Sl. Ulrichová K 10. IV. O'bee: Nedělníště, sbírka prádla žen a dívek, 4 prost., 87 košil, 41 spod., 37 ručníků, 6 párů ponožek, 50 kapesníků. Kratonohy, množství různ. staršího prádla, 6 párů nových spodků, 2 tučty kapesníků. Puohlovice, různé starší prádlo. Lípa, 13 košil, 16 spodků, 9 párů ponož., 10 ručn., 7 trik. košil, 12 kapes. Blešno, 50 košil, 20 spodků, 19 ručn., 17 ponož., 30 kapesníků. Radíkovice, 33 košile, 12 spodků, 11 ruč., 20 kapesníků. Plačice, 2 prost., 30 koš., 20 spod., 27 párů ponožek, 12 ručníků, 19 kapesníků. Věkoše, 3 prostěrad., 6 košil, 6 ručn., 1 trikot. Roudnice, 4 prost., 97 košil, 42 spodků, 30 párů ponož., 67 kapesníků, látku na obvazy a 7 K hotové. Předměstí a Mokrovousy po bedně staršího prádla. Lhota pod Libčany, star. prádlo, 58 košil, 30 spodků, 7 párů ponožek, 15 ručníků, 17 kapes. Bukovina, 24 kusů staršího prádla. Lubno, starší prádlo, 4 prostěradla, 21 košil, 9 spod., 3 páry ponož., 10 ručníků, 1 obal. Černilov, 2 bal. různého prádla. Rozbětice, větší množství různého star. prádla. Věstary, množství staršího prádla.

Upřesnění nadace pro studující c. k. vyš. gymnasia. Nadace Františka Xav. Lauschmanna pro žáky c. k. vyššího gymnasia v Hradci Králové uprázdněna jest od 1. října t. r. Nárok na tuto nadaci mají v první řadě pokrevní příbuzní zakladatelovi, dále potomci zesnulých jeho sester, potom studující z Miletína a kdyby těch nebylo, studující gymnasia příslušní do Hradce Králové, ne starší 15 let. Právo presentační vykonává ředitel c. k. vyš. gymnasia se sborem učitelským téhož ústavu; schválení pak presentace vyhrazeno jest obecnímu představenstvu společně s obecním výborem v Hradci Král.

Žádosti příslušnými doklady opatřené podány buďtež ředitelství c. k. vyš. gymnasia v Hradci Králové. — Blíží informace oddělení purkmistrovský úřad (konceptní oddělení) aneb ředitelství gymnasia v Hradci Králové.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král., Adalbertinum.
Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střídaní.

Různé zprávy.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni následkem války ocitla se ve veliké nesnazi a bídě. Úroky z velikého dluhu se zvýšily, nikde nelze vypůjčiti peníze na umoření dluhu, milodarů značně ubylo. Jak dostojí Jednota svým povinnostem vůči dluhu 200.000 K na kostele vázoucím, vůči udržování českých služeb Božích v osmi kostelích, které stojí ročně 14.000 K? Trapný to pohled do budoucnosti! Opustí ten lid český, jeho chrám a jeho služby Boží staří, štědrí dobrodinci v Čechách, na Moravě a ve Slezsku? Má její blahodárná a důležitá působení v době válečné býti zmařeno? Tato úvaha naplňuje nás oprávněnou obavou. Proto prosíme snažné důstojné duchovenstvo, které ví, jak potřebná jest lidu náboženská výchova, na níž se zakládá časné i věčné blaho: Neračte nás opustiti sami, ale povzbuďte též zbožné, zámožnější osoby ku podpoře Jednoty, aby se zachránilo dílo, které před 38 roky za netušených obtíží se zbudovalo. Nedávno jsme v novinách četli, že listý poslanec po tisících odkázal na národní podniky, na Jednotu sv. Methoděje nevzpomněl však ani nepatrným obnosem. Tážeme se: Nebyl dílo Jednoty vlastněcké a tudíž podpory hodno? Koncem listopadu má Jednota zaplatiti 6000 K, na tento velký obnos má 450 K. Hotového jmění nemá — jen dluhy. Jak splatí svou povinnost, jestliže její příznivci mimořádnou podporu jí neposkytnou? O tuto snažně prosíme na adresu: Jednota sv. Methoděje, Vídeň III., Rennweg 8.

Paříž začíná se modlit. Když se poznalo, že zednářské zásady pomohou ve válce asi tak jako tonoucím pavučině, počali houfně obyvatelé navštěvovati chrámy, v nichž volali k sv. Panně Orleánské o přimluvu. V neděli 27. září konala se veliká prosebná pobožnost ve chrámu Notre-Dame, které se účastnilo 30.000 lidí. Náměstí a ulice kolem chrámu byly posety účastníky. Všichni generálové, důstojníci a úředníci, pokud dleli v Paříži, účastnili se bohoslužeb, přiznávajíc bezděčně, že dosavadní prakse, která vyháněla katolíky z vojska a úřadů, byla naprosto nesprávná. Po procesi kardinál Amette udělil apoštolské požehnání. Také všechny ostatní kostely plny se četně. Náhlý a hromadný záchvat lítosti jest tím významnější, že z Paříže již týden před tím zmizely skoro tři čtvrtiny obyvatelstva; přes to tolik účastníků bohoslužeb! Ovšem veliká změna dostavila se teprve pod dojmem událostí velice zdrcujících, tedy hodně pozdě.

Z denníku francouzského lékaře. Wolfova kancelář oznamuje 5. t. m.: Z denníku jednoho francouzského vojenského lékaře 4. setniny 6. pluku zákopníků, kterýžto denník dostal se do německých rukou, byly nám dány k dispozici tyto záznamy. O ústupu Francouzů u Taliseulu píše lékař: Nebyl již pořádku, není již kázně. Generálové a štábní důstojníci jsou naprosto bezhlaví a na nic nepamatovali. Jest pocit, že zavládlo tu téměř: »Zachraň se, kdo můžeš!« Ve stanu u Maisonnelle učinil lékař tyto zápisky: Ranění jsou většinou — a to jest okolnost pobuřující — provázeni dvěma nebo třemi kamarády, kteří nejsou ničím jiným než bídnými lenochy. Jsou to vojáci z jihu. Jdou nazpět, téměř ani nebojovavše a jsou šťastni, že mohou zpět dopravovati raněné, aby měli záminku pro vyhnutí se boji. Přes to však jsou velkými vychloubači a vychloubačí se, jak si statečně vedli. O tom, jak zmizela každá mužná kázeň, uvádí se toto místo: Obraz, který poskytuje Attigny, jest odporný a kromě toho bláznivý. Nejošklivějším jest plenění. Vojáci vypáčili dvě a pět všechno víno a alkohol, který naleznou. Plení dokonce i obchody kleptomníků. To již nejsou lidé, nýbrž zdivočelá zvířata. Jeden pěšák 17. sboru, který všude utíkal aťž bojoval, chvilbil se tím, že raněné Němce ukopal. O vojsku z jihu píše lékař: Vojsko z jihu jest hodno vši nenávisť. A jak jest bezhlavé! Někdo řekne, že spatřil tři hulány a ihned se dává celý tábor na útěk. A přece tu stojí téměř celý armádní sbor! Skutečně, kdo takových dnů nezažil, nemůže si učiniti pojem, na jaký až stupeň mohou lidé klesnouti.

Všelicos. Závěrečné přelčení s vrahy arciknížete Františka Ferdinanda a jeho choti počne 12. t. m. — 36 poddůstojníků a prostých vojáků hanáckého pěšího pluku č. 54 bylo vyznamenáno stříbrnou medailí za udatnost. — Die »Nár. Listů« zemský soud v Berlíně rozhodl, aby nebyl zatýkán listý rakouský státní příslušník, poněvadž Rakušan nemůže býti v Německu považován za cizozemce. — V maloasijské Ispartě a okolí zahynulo při zemětřesení 1500 osob. — Společenstvo pražských uzenářů zabývalo se v poslední době myšlenkou zrušiti výrobu párků, ježto mnozí z nich byli pro výrobu malých uzenek pokutováni. Nyní se však rozhodli ponechat výrobu uzenek. — Die »Zeit« bude co nejdříve uveřejněno nařízení vlády, kterým se zru-

šují obilní cla na dobu války. — Generál Gallieni vypočetl z Paříže všechny předáky soc. dem. svazu dělnického pro jejich agitaci nepřátelskou vládě. — Car odebral se ke frontě, aby prý svojí přítomností dodával vojsku odvahy. Také prezident Poincaré s ministry odebral se k armádě. — Dle posledních zpráv byl až dosud čtvrtý díl srbské armády učiněn neschopným dalšího boje. — Pro uprchlíky polské zřízeny jsou ve Vídni tři polské střední školy. — Belgičané vykáceli v okolí Antverp asi milion stromů, aby znemožnili Němcům krytí.

Brambory

dožívá se mírné ceny
až do sklepa

Královéhradecká
bankovní jednota
v Hradci Král., Adalbertinum.

Ruský myslitel minulého století o stavu Ruska. Dr. Zdzichowski uveřejnil důležitou úvahu o prvním samostatném mysliteli ruském Petru Čadajevovi (1794—1856). »Hlídka« dle polského autora úvahy uvádí tyto myšlenky Čadajevovy o Rusku: »Nedostává se nám vůdců, zásadních ideí — ideí povinnosti, spravedlivosti, práva, pořádku. Ideje ty jsou výtvorem dějin západu... Stojíce mezi východem a západem, opírajíce se jedním ramenem o Číny a druhým o Němce, měli jsme sloučiti v sobě dva světy, dvě zřídla vědy, obrazivost a rozum. Stalo se jinak. Cizí oběma světům, přešli jsme světem nic mu nedávše a nic z něho nevzavše. Neměli jsme účasti v rozvoji kultury a zkažili jsme všechno, co jsme jen chtěli z ní si osvojiti... Kdysi veliký car chtěl nás zcivilisovati a pro pobídku hodil nám plášť kultury — plášť jsme pozvedli, ale osvěty jsme se nedotkli.« Nedotklo se jí Rusko, poněvadž zlý osud odrhl je na úsvitě dějin od rodiny národů evropských a přinesl mu první zrna osvěty ze zkaženého mravní i rozumově Byzancia; nízké pohnutky oděraly Byzancium od všeobecného bratrství, od církve, a odtud přijali jsme ideu již zkaženou lidskou vášní. V té pak době, kdy byzantská setba vyhořovala Rusko z rodiny národů, oživovala Evropu životodárná ideja jednoty. A ve slunci té ideje, která v den posledního splnění tajemství vykoupení sloučí všechny city a myšlenky v jeden cit a jednu myšlenku — a padnou všechny přehady dělíci lidstvo — ve slunci té ideje křesťanské kráčeli po věky národové západní přese všechny vzájemné roztržky. Abychom pochopili ideu církve obecné, jež sjednocovala národy evropské, přečtěme si Tassa, a uvidíme všechny národy ležící v prachu před Jerusalemem; vzpomeňme, že po patnáct století všichni chválili Boha jedním jazykem, skláněli se před jednou duchovní vládou a měli totéž přesvědčení; všimněme si i toho, že během oněch patnácti století každý rok, v též den a touž hodinu, týmiž slovy vznášely se písně chvály Nejvyššímu, slavící památku největšího z obdrženích dobrodiní... Podivuhodná to harmonie, tisíckrát krásnější nad všechny harmonie hmotného světa!... Když tedy sféra, ve které žijí Evropané, jediná, ve které lidstvo může splniti uložené mu poslání, jest ovocem náboženského vlivu, a když s druhé strany slabost naší víry oděrala nás od všeobecného ruchu, ve kterém se rozvinula a výraz nalezla společná ideja křesťanství, a uvrhla nás do řady národů, jimž souzeno jen prostředně a v pozdní době mti užitek ze všech plodů křesťanství — zda není tu zřejmou věc, že jsme povinni všemi silami a všemi způsoby oživit v sobě víru a dát si pravdivě křesťanský impuls, poněvadž všechno na západě stvořeno jest křesťanstvím... — Těmito konečnými všeobecnými slovy zastřel autor jediný nutný důsledek, k němuž jasně dospěl, že totiž Rusko musí se snažiti vrátiti se k jednotě s církví římskou, k níž cestu uzavřelo mu Byzancium. Ale současně dobře pochopili pravou jeho myšlenku; car Mikuláš zakázal hned vydávati časopis, kde byl »List filosofický« vytištěn, redaktor poslán do vyhnanství a Čadajev vzhledem k vysokému svému postavení a dřívějším zásluhám ve vojsku prohlášen za blázna a dán pod policejní lékařský dozor. Výsledkem »Listu filosofického« pak bylo, že za krátko pak povstaly dva hlavní proudy ducha ruského, jichž ohlasy jsou až dosud: slavjanofilský a západoevropský. Slavjanofilé zaujali oproti Čadajevovi stanovisko negativní: dle nich pravoslavná Rus s carským absolutismem jest povolána, aby na jevišti světovém zaujala místo, jež dosud měl katolický a protestantský západ. Takto pojatý slavjanofilismus zdegeneroval se brzy ve všeruský nihilismus, zabarvený divokou nadějí ve zničení všeho, co není pravoslavným a co není Ruskem. Podobně druhý proud, západoevropský, přibral podobu nihilistického mesianismu, vzav si za vzor nikoliv Evropu katolickou, leč Evropu revoluční. Ale kdežto revolucionisté západní jsou poutáni celou tradicí minulosti a jeví proto nejistotu, polovičitost a neupřím-

Husitské pokusy o smír s Římem.

I.

Když sněm kostnický po upálení Husově počal vésti spory se samými kališníky, odkazovali husité svou při příštím papeži, jenž bude od sněmu zvolen (Tomek: Děje university Pražské, 237.) bylo tedy patrné, že ani v době prvního zachvatu revolučního nemínili Čechové spojení s Římem zcela přerušiti. A roznášely se přece po Čechách pomluvy, že kostnický sněm odsoudil Husa na základě křivých žalob a »pomocí peněz a jinými rozličnými obyčejy.« (Srv. Vavřinec z Březové u Emmlera, 332. Palacký III, I, 256.) Nu, a od sněmu takto (byť nespravedlivě) rozkřičeného měl býti zvolen papež, k němuž se husité odvolávali. Zjevo tudíž, že ani v nejvyšším podráždění nebyli Čechové právě pro heslo »prýč od Říma.«

Když konečně po nešťastných bojích sněm basilejský zval Čechy k přátelskému narovnání církevních rozporů, přijali kališníci list koncilu se slzami v očích. Táboři a Siroťci sice neradi viděli, že se kališníci chtějí odebrati k vůli narovnání do Basileje, ale naposled se k smlouvání připojili sami. Zda to bylo nějakým svědectvím uputného odboje husitů proti Římu?

Takovou ochotu projevil k Římu málokterý rozkolník, který se nemusil zbraně katolických panovníků obávat. Mnozí z poslaneckva šli do Basileje s hrdým sebevědomím, že basilejský sbor v otázkách pravého křesťanství sami poučí, ale přece šli. Když pak před počátkem jednání (1433) kardinál Julian Cesarini pronesl k Čechům vzletný proslov, dojal je až k slzám. Ačkoliv se přítomní čeští vyslanci v některých bodech víry s církví rozcházel, přece projevíli úctu a přízeň k předsedovi sněmu Cesarinimu, jenž zde mluvil jako zástupce nejen sněmu, ale i papeže. V dalším jednání, jež se odbyvalo v Čechách, byli zástupci sněmu v Praze vítáni s okázalou úctou. I později osvědčovali Čechové otcům basilejským velikou uctivost, ač se tito často ohražovali proti potvrzení některých husitských požadavků.

Než nám hlavně běží o poznání poměrů husitů k samé papežské stolici a proto pokračujeme dále. Papež Eugen IV. chtěl již před dokonáním smluv basilejský koncil rozpustiti, ale vyjádřil se r. 1436, že ještě posečká, aby jednání mohlo pokračovati. Také zval Čechy na příští sněm do Ferrary, kdež by se vyjednávání dokončilo. Když ujednali Čechové se sněmem basilejským konečné podmínky spojení s církví a sněm je přijal slavnostně do lůna církve (1436), tu Čechové ochotně se podrobili správě katolického biskupa Filiberta, ač byl cizinec. Když r. 1439 zemřel, pochován byl dle zprávy letopiscovy »důstojný biskup s velikou počtivostí a žalostí.« (Staří letopisové čeští, 115.) Jistě tento pokojitel českého národa s úspěchem pracoval k tomu, aby se husité ještě více s Římem sblížili. Jest aspoň zajímavé, že byl za něho zvolen za kališního správce mistr Křišťan z Prachatic, důvěrný to přítel Přibramy, obránce papežství. Jest to pozoruhodné proto, že do toho času byl radikální Rokycana v duchovenstvu kališním první osobou; Čechové krátce ještě před tím se ustanovili, že musí býti po dokonání smluv s Basilejí jejich arcibiskupem právě Rokycana. A přec nyní byl ustanoven správcem kališnictva muž Římu daleko oddanější. Křišťan z Prachatic zemřel již 5. září 1439 (v témž roku jako Filibert). Ačkoliv již Filibert nebyl na živu, přece se Rokycana ani nyní nedostal k vládě. Téhož roku totiž dle zprávy letopiscovy svolání byli všichni mistři a kněží na rathouz Staroměstský, aby vyvolili sobě některého vyššího. I zvolili mistra Přibramy a mistra Prokopa z Plzně, aby oni řídili běhy duchovní.« (Staří letopisové čeští, 116.) Hle, sami kališní mistři a kněží chtěli mít tehdy za administrátory ty muže, kteří se osvědčili jako rozhodní obráncové moci papežské. A Přibram spravoval husitství nerušeně až do své smrti roku 1448.

Zatím pokračovalo jednání, aby také papež Eugen IV. sám přijal úředně Čechy za pravé syny církve římské. Záležitost Čechů utěšeně pokračovala, leč nešťastnou náhodou papež zemřel právě v té chvíli, když se k němu ubíralo r. 1447 české poselstvo. A zesnulý papež prý velmi toužebně Čechy očekával. (Staří letopisové čeští, 145.) Kdyby byl papež aspoň o skrovný čas déle žil, snad se mohlo státi dobré narovnání, poněvadž husité ještě ve svých věroučných zvláštlostech nebyli příliš stvrdzeni a měli administrátora Římu velice přátelského. Nástupce Eugenův Mikuláš V. druhému poselstvu českému sdělil jen, že pošle v té záležitosti do Čech svého legáta. (Tomek: Dějepis města Prahy VI. 142—145, Staří letopisové, 145.)

Některé zprávy, jež ho o husitech od některých českých katolíků došly, činily ho opatrným. Bohužel, že to byly zprávy s části strannicky zbarvené. Když nad malou ochotou papežovou byla česká delegace přirozeně zarmoucená, chláholil při

rozchodu papež kališníky: »Budu s vámi mluvit neľčeně a upřímně. Stejně na tři kroky od hrobu a ja z nízkého stavu povýšen na důstojenství nejvyšší, nemám na tomto světě po čem více bažiti, leda po cti a slávě Boží a spasení duší lidských. Mé srdce Čechům nad jiné národy, ba nad přirozené přátele nakloněno jest, vždy však podle Boha a příkázání jeho.« (Nejvíce tehdy Čechům uškodilo, že v ten čas se znovu Rokycana přičiňoval státi arcibiskupem; aby se to nestalo, byly sděleny do Říma všechny náboženské zvláštlosti Rokycanovy a leckde jeho úchytky byly ještě nesprávně zvětšeny. Sám Mikuláš nepřímo doznal, že jest zde Rokycana největší překážkou. Palacký IV, I, 148.)

Ač papež svoji odmítavostí Čechy zarmoutil, přece jich na sebe nepohněval.

Starý letopisec zaznamenal při témž roku (1447) důkaz skutečné úcty kališníků k tomuto papeži; píše, že tohoto roku rektorovi university pražské poslány byly buly papežské, v nichž oznámeno úředně zvolení Mikuláše V. Spolu bylo bulami žádáno, aby rektor sloužil zpívanou mši svatou a vykonal procesi se členy university za zdárné panování papežovo. Žádosti té bylo radostně vyhověno. V kostele sv. Havla byla zpívána mše »a hned po čtení mistr Jindřich učinil na kazatelnici slavné napomenutí, chvále jmenovaného Mikuláše za životu i mravích jeho. A když dokonat, mistr Přibram vstoupil na stolicí s bulami a učinil pěknou řeč, než počal čísti. Dokonav, zpívali Te Deum laudamus, a potom dokonali mši. (Staří letopisové čeští, 145.)

Tak si počínali Čechové k stolici papežské, ač od ní dosud nebyli přijati za věrné poddané. Za krátko na to ještě téhož roku papež potěšil Čechy bulou, v níž stvrdzoval práva pražské university, ač byla v rukou kališních. A tu zase kališníci »mši zpívali slavně o Duchu svatém a kázání bylo latině od mistra Přibramy; a dokonav kázání četl přede všemi, že papež potvrzuje universitatem (universitu) a všechno což od Urbana papeže a císaře Karla (Otce vlasti) jest privilegiem utvrzeno. A z toho bylo jest veliké potěšení mistrům i studentům učení Pražského.« (Staří letopisové čeští, 149.) Není-li to dojemné svědectví, že si Čechové papežské přízně velice vážili? Když se v Římě o lásce husitů k papežské stolici dovídali, myslili, že se Čechové lehce odhodlají při příštím vyjednávání k diktovaným ústupkům. Čechové zase naopak byli v domnění, že tak dobrý papež žádaným výsadám jistě povolí bez průtahů. Proto do slíbeného příchodu papežského legáta skládali největší naděje.

Když pak skutečně roku 1448 římský kardinál Karvajal jako prostředník ku Praze přijížděl, uchystali mu Pražané uvítání co nejslavnější. Vyšli prý Pražané proti němu s tak slavným procesím, jako by měli nějakého krále přijati; neboť »v té procesi všichni žáci ze vsi Prahy byli vyšli velcí i malí, kanovníci (katolíci), všichni doktoři, mistři, bakaláři, studenti, kněží, mniši a každé řemeslo ze všech měst Pražských pod korouhví svou z Prahy vyšli jsou až k Krči proti němu. A páni konšelé staroměstští napřed pod nebesy šli, za nimi novoměstští a pak malostránští s stříbrnými hůlkami svým obyčejem starodávním šli jsou; a tak jsou jeho pod nebesa přijali, i šli s ním do Prahy, zpívajíce latině takto: Zavítal jsi, otče nejmladší, kteréhož jsme očekávali v zámutech našich; zavítal jsi s dary nebeskými, abys požehnal všem dobré vůle lidem. A když po Praze jel skrze Nové město do starého, všudy ve všech klášterích a kostelích proti němu zvonili, a až do kostela Matky Boží před Tejnem jeho přivedli a potom k Slovům. Ježto toho neslychali od dávného věku, aby smrtelnému člověku taká čest se dala, jako tomu legátovi. (Staří letopisové, 151.) Hle, tak si počínali husité, když jejich církev stále ještě kvetla.

Legát Karvajal byl triumfálním přivítáním tak naladěn, že považoval úřední podrobení husitů za hračku. Kompaktáta stvrditi nemínil; nechť prý mu Čechové originál smlouvy s Basilejí ukáží. Stalo se. Ale jako by do úlu udeřil, když se dověděla pražská obec z úst Přibramových a Rokycanových, že Karvajal odjíždí, aniž kompaktáta vrátil. Se všech stran se sbíhali ozbrojení sousedé, povoz zastavili a legát, chtěl-li život zachovati, musil kompaktáta bez meškání vrátiti. (Srv. Staří letopisové, 152. Winter: Život církevní 21.) Nynější husita by se divil, proč kališníci tak veliký poplach pro ona kompaktáta činili. Ale my za to nemůžeme, že si husité smluv s církví učiněných více vážili, než jak by činili nynější liberálové. Kdyby byli husité nechali ujeti kardinála lhostejně, bývalo by zřejmo, že jim spojení s církví přišlo k srdci nepřirozeně; ale oni učinili pravý opak. Jak to nadšené přivítání, tak to hněvivé vyprovázání Karvajala bylo makavým svědectvím, že se Čechové chtěli počítati za syny církve obecné. Kompaktáta chtěli pro sebe podržeti jako patrný důkaz, že aspoň někteří představitelé katolictví některé výsady jim povolili a za pravé údy církve je

uznali. Věděli, že je papež spíše za členy církve uzná, jestliže mu budou moci předložiti každou chvíli osvědčení delegátů basilejských.

Zde jest patrný výsledek těch, kteří se domnívali, že zmizením kompaktát jejich pánka s Římem, s církví pravou násilně se přetrhává; to na myslí máti sluší i když považíme, že v kompaktátech byly uloženy smlouvy toliko polovičaté, neúplné a že nebyly dosud stvrdzeny nejvyšším úřadem církevním, jež představuje moc papežská.

Tato neblahá epizoda byla počátkem nového obratu v husitské při. Neústupní kompaktátisté se velice jltřili a počali se dopoušteti některých schválností proti římskému dvoru. Postavení výstředního Rokycany bylo tím skutkem více mezi kališníky upevněno a uvážlivý Přibram téhož roku zemřel. Na druhé straně však mnozí kališníci nezviklali se v úctě před Římem ani po příchodu Karvajalově; naopak uleknuvše se zcela rozhodného vystoupení vyslance papežského, přetřhli spojení se spoluvěrci a přidali se k církvi beze všech výsad. Tak učinili mnozí pánové, jako z Hradce, z Kolovrat, z Hasenburku a jiní. (Srv. Winter: Život církevní, 21. Denis: Konec samostatnosti české, 135.)

Když obratný pán Jiří z Poděbrad dobyl liti s radikálnějšími kališníky Prahy (1448), ustoupila vláda mírných kausníků husitům vysřednějším. Rokycana byl v září téhož roku slavnostně v Praze pozdravován a uveden na faru Týnskou. Nyni počal Rokycana ovládati celé kausnictvo; ale jakkoli svým působením počal spíše odváděti národ od Říma než přiváděti k němu, přece se neostychal psati prosebné listy Mikulášovi, aby mu daroval arcibiskupskou stolicí pražskou. V Římě však věděli, že mistr Čechy ve zvláštlostech věroučných utužuje a proto se žadateli mimo vlídne odpovědi z Říma ničeho nedostalo. I Jiří z Poděbrad si s papežem tehdy dopisoval, osvědčuje z diplomatických příčin papeži naprostou poslušnost. Když vše málo u dvora římského prospělo, počali Čechové vyjednávat o spojení s církví východní. To nemohlo býti papeži ovšem lhostejno. Proto vyslal na sever dva učené kněze, aby se stárali o úplný návrat kališníků do církve; jedním z nich byl sloutný Mikuláš z Kusy a druhým Jan Kapistrán, mnich přísnější řehole minoritské. Jan Kapistrán počal poutati r. 1451 na Moravě k svým kázáním ohromné davy posluchačů. Tisíce a tisíce kališníků přiváděl nazpět k Římu. Líbilo se všem upřímným Čechům, že tento slavný mnich, nabádaje lid k mravnímu obrodu, sám šel napřed stkvělým příkladem sebezapověi. Kdyby byl takový svatý misionář přišel do Čech o třicet let dříve, co tu mohlo býti hrůz zažehnáno! Kež aspoň přišel před rokem 1448, kdy ještě hašteřivý Rokycana svou moc nad husity neupěvnil!

Leč nyní kališné panstvo spolu s Rokycanou se postaralo, aby Kapistrán svou činnost v Čechách rozvinouti nemohl. Panstvo neslo s velikou nelibostí, že svatý mnich nechce konfiskaci českých duchovenských statků schvalovati, a Rokycana zle se bouřil, že káže misionář proti kališním názorům o přijímání pod obojí. Proto platil Kapistrán u Rokycany za kacíře, ač vyvíjel nepopěrnou reformační činnost. Kalich byl Rokycanovi milejší, než všechna mravní reformace, po níž dříve husité tolik volali. Páni čeští a Rokycana se nedali másti ani tím, že lid obecný houfně osvědčoval mnichovi svou přízeň. Jiří z Poděbrad, jenž byl politickým představitelem kališního panstva, povolil nátlaku svých druhů a Kapistránovi v Čechách kázati zapověděl. Ano, když svatý kazatel přišel přece na Krumlov, dosti pánovitě psal Jiří katolickému pánovi Oldřichovi z Rosenberka, aby prý člověka pokoje vlasti nebezpečného u sebe nestrpěl a co nejdříve vypudil. (Palacký IV, I, 250.)

Vždyť již na Moravě ukládali páni kališní Kapistránovi o život z hněvu nad jeho prospěchem. Rokycana proti němu bojoval i zámyslnou lži. (Srv. Dubravli L. XXIX, 237.) I po smrti ho ještě ostouzel.

Ani schůzka Čechů v Řezně s Mikulášem z Kusy nepošinula Čechy blíže k Římu. Husité vyjednávali dále s církví východní. Když však Cařhrad padl (1453) do rukou Turkům, bylo vyjednávání přerušeno. Nyni zase správce kališný počal papežské stolici prokazovati přízeň větší; zcela přirozené. Škodilo mu však to, že římská kurie o jeho dřívějším stanovisku byla dobře zpravena.

Nástupce Mikulášův Kallist III. (od r. 1456) ovšem sám vybízel Čechy, aby k němu poselstvo k vůli narovnání sporů vypravili; leč to mu nebylo lhostejno, že se chtěl i nyní Rokycana státi za souhlasu kališníkův arcibiskupem, ačkoli často správce kališný do Říma ponížene dopisoval.

V tom byl po smrti mladického krále Ladislava Pohrobka (1457) zvolen za krále českého sám kališník Jiří z Poděbrad. Byl to nad jiné obratný politik, ale nebyl při tom kališníkem věrným; s Rokycanou často nesouhlasil, ač se bál

proti němu někdy zřejmě vystoupiti. Ke korunovaci Jiřího byli pozváni dva biskupové uherští, takže slavnostní akt měl míti ráz úplně katolický. A Jiří složil před samou korunovaci před biskupy přísahu tohoto znění: »Slibuji a přísahám, že věrně zachovám poslušnost a shodu jako jiní králové katoličtí v jednotě pravé víry, jak ji svatá římská církev chová; že katolickou víru vši mocí chci chrániti a národ mi poddaný dle obezřetnosti Bohem mi dané ode všech bludů, sekt a kacířství a od jiných článků sv. římské církve a vše katolické odporných odvolávati, k poslušnosti, souhlasnosti, sjednocenosti, k obřadům a bohoslužbě svaté římské církve přiváděti a přiměti chci.« (Srv. Dubravii Historia, 244.) Tak přísahala i manželka Jiříkova Johana z Rožmitálu. Z této přísahy byla v Římě veliká radost, ačkoli se král před kališníky zřejmě Rokycanových náboženských zvláštností nezřekl a také těžko zřici mohl. Dvůr římský se domníval, že nyní Jiří přivede národ k poslušenství římskému bezpodmínečně. Kališníci se zase naopak nájisto domnívali, že jim vymůže nový král optvrzení kompaktát v tom smyslu, jak si je sami vykládali, poněvadž Jiří opatrně před nimi smysl své přísahy tajil. Tak se ocitl Jiří mezi dvěma ohni. Rokycana k tomu všemu dvěma listy r. 1458 ujišťoval papeže, že prý nejsvětější Otec shledá krále českého povoleným ku Stoliči apoštolské ve všech věcech vedle Boha ji svolujícím. Tu ovšem počínalo mezi Jiřím a papežem vřelé přátelství; Jiřího papež nazýval »svým nejmilejším synem.« I nástupce Kallistův Pius II. z počátku osvědčoval k českému králi srdečné přátelství.

Když město Vratislav nechťelo kališního krále za svého pána uznati, poslal roku 1459 Pius II. do Vratislavi legáta, který přísně vratislavským nařídil, aby se Jiřímu poddali. Jel s vyslanectvem toho města do Prahy, kdež ve veřejném slyšení nejprve sám k Jiřímu promluvil: »Lito vyslanci přišli ve jménu obce Vratislavské k Tvé Milosti, žádajíce, aby již všechny sváry, roztržky a nevole přestaly, a chtěje učiniti řádné poslušenství. Protož nejjasnější králi! rač Jasnost Tvá královská milostivě jim odpustiti, cokoliv a jakkoliv proti Tvé Milosti se provinili a je laskavě na milost přijati, neboť na Tvou královskou Velebnost přísluší milosrdenství.« Pak předstoupili vratislavští kněží a doktoři, prosíce, aby Milost královská neposlušnost milostivě prominula; prý se za to chtí za dlouhé zdraví královo modliti. Pak laikové vratislavští několikrát poklekli před králem a nejpokornějšími slovy prosili, aby Jiří vinu jejich prominul; prý své provinění zcela uznávají a chtí nyní královské Jasnosti povždy věrni zůstati. Hle tedy, jak mocně papež dovedl zakročiti ve prospěch Jiřího.

Papež, maje stále na mysli přísahu Jiříkovu, žádal na králi, aby se do Říma dostavil a zde slib věrnosti a poslušnosti zřetelně složil. Ale Jiří stále odkládal a hledal příležitost, jak by se mohl tohoto málo vítaného úkolu zhostiti, poněvadž husité důrazněji počali žádati stvrzení kompaktát, která se ovšem s přísahou královou srovnati nedala. Aby v případě důrazného papežského zakročení nezůstal Jiří osamocen, proto vyjednával s Němci, kteří ho chtěli voliti za císaře. Ale sám Rokycana zřejmě proti tomuto zámyslu se postavil, a Jiří na místo obdržení koruny německé musil roku 1461 vydati z vůle kališníků majestát, jímž se zřetelně zavázal hájiti kompaktáta a vymoci stvrzení mistra Rokycany na arcibiskupství. (Srv. Dr. Kalousek: České státní právo, 257. Palacký IV, II, 165.) A za takových okolností znova osvědčoval papeži, že mu bude co nejdříve po vůli. Bystrý Pius II. hru Jiřího nyní vlastně již prohlédl, ale dosud nechťel vcházeti s Jiřím v otevřený boj; čekal. A tu konečně Jiří r. 1462 vypravil i z nátlaku Čech poselstvo do Říma, ale s trochu jiným účelem, než jak papež očekával. Poselstvo sice tlumočilo osvědčení královy poslušnosti, ale žádalo zároveň, aby byla stvrzena kompaktáta. K tomu nutno doložit, že král sliboval pouze poslušnost za sebe a nikoli též jménem národa, jak se čekalo.

Papež byl ovšem překvapen, ale bez hněvu počal vyšetřovati smysl kompaktát. V příčině zboží duchovenstvu odňatého se papež vyslovil: »O statky duchovní, ... ovány, snadno bude; neb ti, kteří zapisují ... statky) mají, škod žádných míti nebudou, ale opatřením církve dosti jim zůstane.« Ale v příčině kalicha byl papež neoblomný, poněvadž samo vyslanectvo řeklo, že většina husitů považuje přijímání z kalicha za nutné k spáse, což jest bludem proti vše katolické; nechť prý tedy Jiří navede národ k přijímání pod jednou. Ovšem pokud byl na živu Rokycana, bývala by námaha Jiřího skoro marnou. Ale papež doufal přec, že se národ v té věci pokoří. Nedivíme se příliš důvěře papežově, povážíme-li, že mu do této doby byly stále zaslány z Čech dopisy vyjadřující dokonalou poslušnost a ochotu. Čechům škodila při slyšení též okolnost, že byl přítomen kardinál Karvajal, který sektářskou činnost Rokycanovu dobře znal a o ní při této příležitosti vykládal. Papež se rozloučil s vyslanectvem velice vřelě a otcovsky. (Erben: Výbor I, 663—714.)

Veleddůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, paciřikály, svícní, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. s: Notářské přestony, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vřady na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
pasíř a eiselenr
Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, čís. 12. n.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

Barevná kostelní okna
v odbor. provedení zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebochovicích u Hradce Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává po celý rok v levné ceně

JOSEF JELINEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíni.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... CÍS. A KRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

BYRRH
sílicí a chuť povzbuzující francouzské **víno** výtečné nahořklé příchuti jediné od firmy
L. Violet, Thuir (ve Francii).
Všude k dostání.
Roční prodej přes 10 milionů lahví.
Zástupce: **Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady čís. 1094.**

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk!

ŠKOLNÍ KNIHY
pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i chlapecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání, dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,
jakož i veškeré ostatní
psací a krešlicí potřeby
lze obdržeti ve
Družstevním knihkupectví a nakladatelství
:: v Hradci Králové ::
Adalbertinum.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 16. října 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*Která jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Průběh války.

Bojiště východní. Dne 8. října úředně oznámeno, že u Barycze, na silnici do Přemyšlu, byli Rusové zahnáni, Řešov námi obsazen.

Úřední zpráva ze dne 9. října sděluje, že naše ofensiva přinutila Rusy, aby ustali ve svých marných útocích proti Přemyšlu, které v noci na 8. říjen dosáhly vrcholu a při nichž útočící utrpěli obrovské ztráty. 8. října dopoledne byla dělostřelba proti pevnosti slabší, a útočník zahájil s částí svých sil ústup u Lancutu, ležícího uprostřed mezi Řešovem a Jaroslavi, trvá bitva. Zároveň obsazen Rozvadov, ležící v přímé linii východně od Tarnobřehu na trati podél řeky Sanu, čímž severní hrot úhlu, jež tvoří řeky Visla a San, jest už prost Rusů. Tento vítězný postup na severozápadě a západě od Přemyšlu, jakož i vtrhnutí našich vojsk přes Karpaty, verečským a užockým průsmykem, tedy na celé karpatské čáře jižně od Přemyšlu, do Haliče k Jaslu, Samboru, Chýrovu a Turce, nezůstal bez vlivu na ruskou armádu obléhající Přemyšl, která je nyní ze tří stran ohrožena.

Ústup Rusů z marmarošského komitátu mění se v útek. U Bočka bylo rozprášeno silné oddělení kozáků. Úřady již se vrátily do Marmarošské Soboty.

Dne 9. října pokusili se Rusové ještě o jeden útok na jihovýchodní frontu Přemyšlu, jež posádka opět za těžkých ztrát útočnickových odrazila. Následoval všeobecný zpětný pohyb Rusů před pevností se nalézajícími. Západní frontu museli úplně vykliditi; tam již vtrhla naše jízda. Nepřítel pokusil se sice krýti svůj útok na pevnost posunutím vojenských sil na západ, avšak nikde nemohl vydržeti proti našim přispěchavším armádám. 5 až 6 ruských pěších divísi, které zaujaly posice u Lancutu, ustupuje směrem k Sanu. Rovněž byla jedna kozácká divise a jedna pěší brigáda, která zaujímala východně od Dynova opevněné stanoviště, po krátkém odporu zahnána.

10. r. m. odrazilo naše vojsko, postupující k Přemyšlu, obklíčovací vojsko tak, že nepřítel nyní stojí už jen před východní frontou pevnosti. Boj východně od Chýrova ještě trvá. — Dle soukromých zpráv obsadilo rakouské vojsko také naftové území Boryslaw a Drahobycz, dosud Rusy držené.

Jaroslav a Ležajsk jsou opět v našem držení. Východně od Chýrova pokračuje rovněž náš útok dále. V ruském Polsku byly odraženy všechny pokusy silných ruských sil překročiti Vislu u Ivangorodu a jižně od Ivangorodu.

U Grojce, jižně od Varšavy padlo 2000 mužů 2. sibiřského armádního sboru do rukou něm. vojska. 9. a 10. r. m. odraženy všechny útoky 1. a 10. ruské armády, podniknuté proti východopruským armádám. Také obchvatný pokus Rusů přes Širvintu byl odražen a Rusové ztratili 3000 zajatců a 14 děl. Lek jest opět v moci Němců, kteří se i od severu blíží k Varšavě a jsou vzdáleni od ní asi 50 km.

Ruský car po návštěvě vojska na bojišti (?) vrátil se do Carského Sela. Vyslechl pouze zprávy velkého generálního štábu a dvou armádních velitelů. Vedle toho navštívil car pevnosti Kovno, Brest Litovsk, Bialostok, Vilno a Osovéc.

Bojiště západní. V sobotu, dne 10. října o 11. hod. dopoledne obsadili Němci Antverpy a všechny jejich tvrze, po 12denním bombardování. Před vydáním posádka kvapem opouštěla město. Část její, většinou Angličané, prchla do neutrálního Holandska, kdež byla odzbrojena; druhá, větší část — Belgičané — hledá spásu útekem na západ, do Brügge a Ostende. Pádem Antverp uvolněno jest na 100.000 mužů vojska německého a spousta dělostřelctva, které se vrhne asi do Francie. Po Antverpách přijde řada na ostatní belgické a francouzské přístavy na kanálu la Manche, čímž znemožněno bude Angličanům vyloďovat dále černochoy a Indy za zády německé armády ve Francii.

Král belgický Albert prchl také zavčas z města a nepomohla městu ani těžká děla anglická, ani 40.000 anglických vojáků. Po bombardování více než 48 hodin dobyta byla druhá největší pevnost světa a velký světový přístav, jehož obchodní obrát jest větší než samého Londýna.

Západně od Lille byla 10. října německou jízdou úplně porážena jedna francouzská jízdní divise, u Hazebroucku pak porážena druhá francouzská divise. Po úporném boji obsadili Němci Douai a Lille. Nastává útok Němců na pevnost Belfort.

Německé vojsko na svém postupu od Antverp obsadilo belgické město Gent. Belgická vláda přestěhovala se z Ostende do Bordeaux.

Po pádu Antverp náčelník gen. štábu Moltke vyznamenal železným křížem četné rakouské důstojníky a poddůstojníky motorových baterií.

Jižní bojiště. V Niši už doznali, že 4. srbská armáda, vedená Božanovičem, byla v Bosně porážena, a nezapírají, že situace srbského vojska východně od Krupanje je neudržitelná. — Reichspost sděluje, že ztráty Srbů odhadují se na 100.000 mužů. Princ Jiří jest zraněn těžce, korunní princ Alexandr lehce. V Srbsku vzrůstá se hnutí proti Rusku, Pašičovi a králi Petrovi.

Na moři. Dne 11. října byl ruský obrněný křižník třídy »Bajan« před finským zálivem německým torpédem potopen.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. —
Vkusné střádanky.

Katolíci za války.

V olomouckém semináři umístěno 400 raněných a nemocných, které obsluhují bohoslovci. Arcibiskupská residence i domy kanovníků upraveny pro 800 raněných.

Ředitelství »Dědictví Svatojanského« v Praze IV. 63 věnovalo pro nemocnice vojenské 5400 výtisků knih, jež jeho nákladem byly vydány. Krámská cena knih těch jest přes 12.000 korun. Ředitelem »Dědictví« jest prelát dr.

Josef Tumpach, metropolitní kanovník u sv. Víta v Praze.

Dobrovolný pomocný výbor v Praze II., který byl založen k podnětu Zemské rady katolíků, jest řízen kněžími a laiky, kteří jsou katolíky organizovanými. Odeslal dva tisíce kompletních garnitur teplého prádla a další zásilka jest již připravena. Dne 10. r. m. úřad válečné péče při c. a k. ministerstvu války sdělil s politováním, že teplého prádla dochází málo. Dosud došlo 8706 teplých košil, 5948 spodků, 4210 šál, 29.489 párů nátepníček, 16.074 ponožek, 7248 kuklí na hlavu atd. z celé říše. Jeli-kož do toho jest započítána i zásilka našeho pomocného výboru, patrně, jakým lvím podílem přispěli katolíci čeští. Což jest málo věcí v konfekčních skladech velkoobchodníků, aby tito nemohli obětavosti katolíků dostihnouti?

Svaz žens. katol. spolků utvořil pracovní výbor dam jako odbočku válečného výboru; v něm jest zaměstnáno 12 dobrovolných kancelářských sil, které den co den udílí radu a pomoc mnoha stům lidí. Denně přináší pošta na 800 zásilek. Do nemocnic zaslal již pracovní výbor 12.000 knih a celou spoustu žurnálů v nejrůznějších jazycích.

Dle usnesení křesť. soc. radnice vídeňské starosta Weisskirchner odevzdal arcivévodovi Františku Salvatorovi obnos 100.000 K. J. V. arcivévoda chválil velké akce obce vídeňské ve všech oborech válečné péče. Sluš připomenouti, že vídeňský Rotschild, který vydělává ročně miliony, dal také tolik.

Předsednictvo našeho Svazu Hospodářských společenstev propůjčilo bezplatně místnosti pro kanceláře a skladiště pro válečný pomocný výbor. O topivo se postaral upřímný katolík Josef hrabě Nostitz. V Praze jsou vzorně vypraveny nemocnice na Strahově, v Emauzích, v Mariánském ústavu u Milosrd. bratří, u Milosrd. sester pod Petřínem, ve smíchovském klášteře Sacre coeur a v Strakovské akademii.

Záhřebská dómská kapitula věnovala dne 5. září 20.000 K Červ. kříži. I jednotliví kanovníci k těmto účelům věnovali značné částky zvlášť. Jednotliví faráři v Chorvatsku činí dle příslušných pokynů ordinariátu arcibiskupského vše možné, aby raněným vojínům a rodinám mobilisovaných přispěli ku pomoci. V Brně jsou pro raněné zřízeny nemocnice v klášterech: u augustiniánů (kteří první nabídlí zřízení a vydržování nemocnice pro 20 raněných, věnovali značný obnos a navídli pro rekonvalescenty svůj dům v Luhačovicích), dále Alžbětinek a Milosrdných bratří.

»Nár. Listy« dne 5. října sdělily o krajan-ské nemocniční lodi v Terstu: »Velitelem parníku je dobrotivý a přelaskavý muž, dr. Václav Poledne, Čech, primář, který miluje naše raněné jako matka své dítky. Na parníku je ještě jiná dobrá duše, loďní kaplan R. Müller, jenž se stará o naše raněné a věnuje se jim takovým způsobem, jak může činiti duše, zasvěcená Bohu. Nejen dává útěchu duševní, nýbrž chodí stále od jednoho raněného ke druhému, nosí jim vodu, různá občerstvení, ovoce, cigarety, tabák a vše, čeho si přejí. Zkušená ruka lékařova, laskavá a utěšující slova kněze, péče a milosrdenství ošetřovatelek a dobrota námořníků na palubě mírní bolesti raněných. Nic jim ne- schází, takže říkají, že jsou v nebi.«

V Německu k péči o zraněné byli při-bráni též jesuité a lazaretisté.

Rakouská provincie jesuitská poskytla na lazarety ve Vídni-Lainzu 2 místnosti s 30 lůžky, v Kalksburgu u Vídne 6 místností ve výměře 1200 m² a 6 zvláštních pokojů, v Innomosti polovici bohosloví s 250 postelemi, v Lublani nově vybudovaný, ale dosud nezařazený kostel, kde je místa asi pro 200 nemocných, ve Sv. Ondřeji v Korutanech větší část svého ústavu asi pro 200 mužů, v Travníku v Bosně část ústavu s 250 lůžky, v Sarajevu seminář, kde je místo pro 50 nemocných a na Velehradě mnoho pokojů s postelemi pro 300 nemocných.

ZIVNOSTENSKÁ BANKA PÍLIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

Třicet členů rakouské jezuitské provincie stojí před nepřitelem, jiní jsou činní v lazaretech a v duchovní správě.

Františkánská provincie ve Fuldě dala všechny své kláštery k použití pro raněné. Řada polských františkánů přistoupila k polským legiím, sestaveným v Krakově k podpoře řádového vojska. 1800 haličských uprchlíků umístěno v budovách jmenovaného již kláštera sv. Ondřeje.

Opat kláštera cisterciáckého v Oseku Scharnagel věnoval Červ. kříži 600 K, rodinám záložních vojnů 400 K a pro pozůstalé po padlých vojácích odevzdal zemský zástavní list v ceně 10.000 K. Vídeňští barnabité dali raněným k použití veliký kapitulní sál svého kláštera. Kardinál dr. Piffel, který již dříve věnoval velké obnosy Červenému kříži a jiným podnikům milosrdným, odevzdal nyní svůj zámek v Hor. sv. Vítě s celým parkem Červ. kříži a věnoval pomocnému úřadu nově 1500 K. Dle zjištění vídeňského ordinariátu zřídily klášterní a jiné duchovní ústavy v Dol. Rakousích dosud 22 nemocnic, v nichž připraveno pro raněné 1200 lůžek. Arcibiskupové a biskupové vesměs odevzdávají značné dary a navštěvují pilně raněné, pokud jsou tito dopraveni do biskupských měst.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Kulturní jiskry.

Posudek „Národní Politiky“ v č. 280. (z 11. t. m.) o nové knize Dra. Fr. Reyla „Jádro křesťanské sociologie“. Pro ty, kteří se budou chtít zhloubati do filosofických úvah učeného královéhradeckého theologa, podáváme stručný přehled a jakousi základní myšlenkovou osnovu jeho nového spisu. Svě „Jádro křesťanské sociologie“ předkládá nám autor se čtyř stran. V první, jaksi úvodní stati, promlouvá o významu křesťanské sociologie vůbec, rozebírá a stanoví nám povšechné pojmy sociologie všeobecné a křesťanské sociologie zvláště; při tom poukazuje na důležitost studia této nejnovější vědy, netaje se při tom ovšem nikterak nesnáze, jež studium sociologie provázelo, a to hlavně proto, že teorie i obsah její jsou neustálé a její vědecká metoda nepevná. Spisovatel dospívá tu kritickým rozбором hlavních sociologických škol, zejména Comtovy, Spenzerovy, Marxovy a Durkheimovy, že škola sociologie křesťanské má pro svou soustavu nejspolehlivější základ ve staleté filosofii křesťanské, byť často i podceňované stranicovým učeným světem. Další partie Reylovy „Sociologie“ přibližují se základnímu tematiku knihy už těsněji. V oddíle o individu u sleduje kniha historický vývoj hodnoty individua a probírá kriticky veškerá přirozená práva, jež s pojmem individualnosti těsně myšlenkově souvisí. Jsou to zejména: svoboda, rovnost, soukromý majetek, právo na sebeurčení a mravní podstata i rozvoj osobnosti. Tyto partie o přirozeném právu individuálním, jakož i úvahy o různých možnostech jeho omezení nebo potlačení, náležejí k nejpůsobivějším partím knihy, a bude o nich uvažováno zejména v této mimořádné době válečné. Autor vykládá případy, kdy právo na existenci, ať je právem jinak nejvyšším důležitým a nedotknutelným, přece jen někdy podléhá vyšším příkazům omezovacím, a to tehdy, kdy toho vyžaduje uhájení veřejného blaha aneb záchrana celku. Vykládá — na př. v akcích válečných — o státu jako o morální osobě a stanoví veškerá pravidla

mezinárodních úmluv právních, kdy tato morální osoba má nezadatelné právo požadovati na svých příslušnících nejvyšší oběti svobody, statku i života. Jak už praveno, tyto partie budou v přítomné době obzvláště zajímavé. Zde jeví autor oproti mnohým jiným analogickým spisům značně mnoho samostatné metody. Vychází ze základní myšlenky, že „jádro sociologie jest studium individua ve společenském celku“, usiluje na rozdíl od četných sociologických škol vystihnouti podstatu a přirozenost jednotlivcovu, aby si sestrojil spolehlivou základnu pro hodnocení společenských jevů i formací. Třetí část knihy pojednává o společnosti a vykládá v prvních odstavcích základy, podstatu i účel její, hlavně ovšem se stanoviska křesťanské morálky a křesťanské filosofie. Na to věnuje zcela samostatná pojednání třem nejdůležitějším společenským útvarům: rodině, státu a církvi, vymezuje jejich původ, účely, sociální i mravní podstatu, jakož i jejich vzájemný poměr. Část čtvrtá zabývá se konečně myšlenkou uskutečnění sociálního ideálu praktickou sociologií. Věnována je praktické sociologii díli politice, pojednávající o dvou pochybených typech sociální politiky: individualismu a socialismu — a nalézající v křesťanském solidarismu jedině správný klíč k řešení palčivé krise sociální. Krise ona podle autorova mínění nezáleží pouze v nestejném rozdělení majetku, ale hlavně v úpadku veškerých individuálních a sociálních cností, jež dříve dovedly blahodárně vyrovnávati odvěké a nijak nezměnitelné společenské rozdíly. Spis Reylův byl vydán nákladem Politického družstva tiskového a jeho tendence je dána už duchem sdružení. Je psán jasně, srozumitelně, v přímé křesťanském rámci, který samozřejmě diktoval už i nejedno urdité vyhranění hledisko. — Spis má 364 stran. Cena 5 K, v originální vkusné vazbě 7 K. Objednávky vyřizuje Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Náhly obrat stanoviska. Francouzská vláda prodávala zkonfiskované kostely a jiné církevní budovy i k podnikům světským; ty starobylé kostely, které potřebovaly opravy, rozkazovala raději bořiti. Nyní však zednáři spustili veliké protesty, jak prý jest přezkoušována střelbou německou „jejich“ katedrála v Remesí. Zatím francouzský líšák využil věží proslulé katedrály k účelům válečným, ačkoli dříve tolik vytýkal katolíkům zneužívání ohradů. Teď tedy najednou Francie křičí, že chce kostely zachovati; ale z jakých důvodů!

Válka a Lužičané. Redaktor „Katolického Posla“ v Budyšíně kaplan Dalenk, jenž studoval gymnasium v Praze, odešel jako vojenský kaplan k vojsku a redakci „Katolického Posla“ převzal kněz J. Sauer. „Katolický Posel“ praví v jednom z právě minulých čísel: „Budoucnost jest nám zastřena. Nic nezmůže tu starost a pláč. Jini, se nic nezlepší. Jen jedno chceme činit: Bohu důvěřovat a k Němu se modlit. Za války roku 1870 až 1871 dosti Lužických Srbů povoláno do zbraně, ale poměrně málo jich padlo. Modleme se a Bůh i nyní povede náš lužicko-srbský lid a naše vojny. Neztrácejte důvěry! Když doma zůstanete, zpívejte a pracujte! Jsme všichni v rukou Páně. Od Něho všecko očekávejme a oddané přijímejme, neboť Bůh jest Pánem nade vším.“ Toto provolání časopisu Lužických Srbů dosvědčuje zbožnou, oddanou povahu a sílu konservativních zásad a mravů. udržujících malou tuto větev slovanskou při spořádaném kulturním životě. Statistika dokazuje, že právě tito katolíci Lužičané jsou nepevnější baštou národnosti, kdežto Lužičané protestantští valem se poněmňují dobrovolně.

Vatikánský list „Osservatore Romano“ zdůrazňuje ve svém úvodníku: Ve sporech lidstva a v krvavých konfliktech, které z nich vznikají, chtěla a chce svatá Stolic zachovati

nejúplnější a naprostou nestrannost, protože klade své poslání míru a lásky k bližnímu mezi všemi národy světa bez rozdílu rasy a náboženství nad každý jiný zájem. Poslušni tohoto otcovského vedení, mají dbáti všichni větší mírou feči, zejména kněží. Tito mají tudíž klásti nad přání o vítězství své země, samo o sobě oprávněné, jistě lidštější a křesťanštější přání světového míru a užívati vždy též vůči nepřátelům nikoli slov pohrdání a zášti, nýbrž feči, prodchnuté láskou k bližnímu.

Abrahameviny českého učenice dra. Čenka Zibřta. Horlivý pracovník v oboru českých dějin a vědeckého národopisu našeho dožil se 12. října padesátky svého života jako ředitel knihovny Musea království českého a mimořádný universitní profesor. Obsáhlá studia konal v Praze, Mnichově, Berlíně, vzdálených slovanských zemích. „Jsem z lidu, žiji pro lid a pokládám za svou povinnost zachovati vše, co krásného jsem našel, tak se vyjádřil neúnavný tichý badatel. Obrovské jest jeho dílo, o němž pracuje již třicet let. Od r. 1900 vydává „Bibliografii české historie“, proslul jako redaktor „Českého Lidu“ a „Musea království českého“. Bibliotéku též Musea značně obohatil. Za své nečetné úvahy, za své zásluhy o poznání starobylých poměrů Slovanstva všeho byl jmenován členem četných učených společností ve slovanských zemích rakouských i zahraničních. Bůh mu popřej dlouhá léta nerušeného zdraví k další záslužné práci!

Čínská vláda a milosrdné sestry. Pohanská čínská vláda vyznamenala katolické milosrdné sestry, ošetřovatelky nemocných. V září 1913 vstoupily františkanky do nemocnice pro nezhojitelné nemocné v Šanghaji; nemocnice byla pak nazvána nemocnicí sv. Josefa. Když nedávno některé sestry opustily nemocnici, vyjádřil jim představený města, sám pohan, dík veškerého obyvatelstva a odevzdal jim zvláště ražené medaile s nápisem v čínské feči, „Nemocnice sv. Josefa“ a „Na památku.“ Dále jim doručil jménem občanstva diplomy, v nichž vzorná obětavost sester ve službě nemocných a chudých jest vyjádřena dojemnými slovy.

Praktická kniha pro vojsko!

Tiskem Biskupské knihtiskárny byl právě vydán nový náklad modlitební knihy:

Adolf Henig:

Vojnův přítel čili voják ve svém životě a modlitbě.

Knížka, čítající 306 stran kapesního formátu, podává v I. díle vřelým slohem důležité pokyny pro život vojenský, jež jsou proto zvláště cenné a praktické, že autor spisku je vojenský duchovní správce; II. díl obsahuje pobožnosti všeobecné (modlitby denní, modlitby a písně ke mši svaté, k sv. zpovědi a j.) a pobožnosti pro zvláštní poměry vojnovy (modlitby odvedence, ve válce a j.), modlitby na doby a slavnosti roku, k uctění P. Marie a různé.

Výtečnou knížku tuto, jež by neměla scházeti žádnému vojákovi, lze obdržeti buď u dra. Kl. Žárka O. S. M., Nová Ríše na Moravě, nebo v Biskupské tiskárně v Hradci Králové.

Cena brož. výtisku pouze 30 haléřů, cena výtisku v plátně vázaného 50 haléřů.

První válečná publikace
Knihovny Obnovy,
probírající časové otázky a problémy:

Dr. Novotný:

Světlem k Bohu

(Obrana víry.)

470 stran 8—
vázané 6—

Dr. Reyl:

Jádro křesťan. sociologie

364 stran K 5—
vázané K 7—

Úprava typografická, jakož i celoplošné
vazby jsou pečlivě a vkusně vypraveny.

Objednávky vyřizuje

**Družstevní knihupectví
a nakladatelství**
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Obrana.

Dokument francouzské tolerance. Zúčastnění, kteří ve Brancu šlivali apas a jinou spodu lidské společnosti proti katolíkům, silbovali, jakou ideální snášelivost zavedou. Led světopovědi, v jaké byly vychovány od sedmátých dávk dříve, propuká i nyní, kdy se Francie topí, kdy nejvíce potřebuje, aby nastalo ve francouzských řadách třech svornosti. Na 12 000 francouzských kněží bylo přinuceno bojovat po boku volnomyšlenkářů proti německému vojsku. Část kněží byla zajata spolu s jinými bojovníky francouzskými a umístěna v Seunelageru. Ubohéci byli surově utráženi od spoku zajatých krajanů. Sprosté apilání pokračovalo tak soustavně a hromadně, že duchovní byli nuceni si stávkovat německému divizionu farářů a kněží, kteří se postavili proti němu. Když to bylo ohlášeno biskupu paderbornskému, ohlásil velitelství 7. armádního sboru, že by byl ochoten ubytovati zajaté kněze v některém biskupském ústavě. Velitel generál baron Bissing ochotně k tomu svedl pod podmínkou, že budou vojáci stavu duchovenského i potom vojensky stážen. — Tak se stalo kněžím francouzským německé zajetí konečně přetáhem klidu, vysvobozením z barbarského vzteku vlastních krajanů. Taková epizoda jest poučením i pro jiné katolíky, kteří se domnívají, že volnomyšlenkářská knuta sviští jen nad zády »klerikálů«. Mají snad ve Francii ožebračení kněží jakoukoli politickou moc? Mohou zneužívat svého postavení k útisku občanů jinak smýšlejících? A přece fanatická zloba syčí na tyto občany z každého volnomyšlenkářského koutu, týrá kněze i tenkrát, když se títo řadí k jiným bojovníkům k vůli obraně společného státu. Který Hun, Vandal anebo Tatar tak surově se choval k vlastním spolubojovníkům, jako se chovají volnomyšlenkářství vycepaní francouzští vojáci? Proti vlastním krajanům jeví Francouzi kuráž dost, ale před německými děly prohřál jejich spráskaný pokrok jako mladý zajíc. Lidé tolik zbabělí, kteří hledí vymstít se bezbranným, ovšem všude nezachráně.

Vážná doba nutká k úvaze o nadpřirozenu. Masarykova »Náše Dobrá« v č. 11. napjala: »Na všech stranách jeví se stupňování a zvroutění náboženského citu, cítí se živěji náboženské potřeby, mohutněji vystupují do popředí náboženské instinkty. Máme na zřeteli ne pouze oficiální bohosluby vojenské, nářezné namnoze úřady státními, jako v Německu samými císařem, v Rusku carem. Míslně neoficiální, dobrovolné projevy náboženského citu, jichž jsme svědky. V Praze lze pozorovati plné kostely, mimořádné bohosluby v hodiny jindy neobvyklé a vždycky dobře navštívené; po venkově jest patrný týž zjev. Jsou místa jindy silně oddělená a nábožensky vlažná; dnes vykazují přehojnou účast při bohoslubách. . . . Jest patrné, že tato najednou se vyskytnuvší náboženská horlivost má mimonáboženské pohnutky a cíle. . . . Ale bylo by nespravedlivě házet do této přehradě šmahem všecky nyní svýšené projevy náboženského citu. Namnoze projevuje se tu jen patrnější a nápadnější, co jest latentně (skrytá) v člověku vždycky. Náboženský cit je

zde stále, jen projev jeho jest nyní patrnější. A mimo to: co mnohý člověk v dobách normálních pěstoval a choval v ústraní soukromého pesčení ve svém svědomí, to chce, to potřebuje nyní projevit společně s jinými, v kostele, při bohoslubě, aby náladou jiných dal stupňovati svůj vlastní cit, a aby svou vroucností stupňoval vřelost druhých. Tento rys nezaslubuje odsouzení, ani posměchu. . . . Zvýšený cit náboženský v dnešní době nebezpečnosti dokazuje, že náboženství je opravdu zárojem útěchy a síly, vydatnou složkou života. Jeví-li se náboženství v nebezpečnosti živější, znamená to jen, že v nebezpečnosti člověk cítí palčivěji potřebu síly, a dále to znamená, že té síly z náboženství víc přijímá. Skeptikové se vždycky posmívali a posmívají teď zas, že prý ve válce obě strany se modlí o vítězství svých zbraní k témuž Bohu, a jemu poroučejí svou věc jako spravedlivou. — Spravedlivost kterékoli věci je pojem subjektivní, právě tak jako její užitečnost. Myslím ostatně, že mimo bohosluby přímo vojenské daleko víc modliteb prosí dnes o mír a zaražení krveprolití a boje, o víc lásky mezi národy, než o vítězství. Ale i prosba o vítězství má svou oprávněnost. Žádný národ dnes nebojuje zbytečně a lehkomyšlně jen pro boj a pro vítězství a pro slávu; každý zápasí o ideu, o existenci, o nejdražší statky. V tomto boji jest mu potřebou poručiti svému Bohu svou věc, a čini to třeba formou modlitby o vítězství, jako se člověk modlí o jiné věci, na něž sám nestačí, v tom přesvědčení, třeba nevysloveném, že konečně rozhodnutí jest a přes modlitbu zůstane v rukou toho, který pro náboženského člověka řídí osudy jednotlivců i národů. Takové modlitbě naučil křesťany Kristus: »Otče, nechť odejde ode mne kalich tento« — to bylo jeho přání, ale »ne, jak já chci, ale jak Ty chceš« bylo vyvrcholením jeho modlitby. Jen špatný zmatek lidské duše může se posmívati. Posmívati se zvýšenému náboženskému citu a popírati v tom náboženství, bylo by totéž, jako popírati cenu zvýšené obětavosti a dobročinnosti ve válce a posmívati se jí. Jest jisto, že potřeba obětavosti a dobročinnosti jest stále, i v míru války, ale ve válce ji živěji cítíme a mohutněji projevujeme.

Politický přehled.

V Rumunsku zemřel 75letý král Karol, z rodu Hohenzollernského. Vládl od roku 1866, kdy povolán bojáry rumunskými za krále. Válkou rusko-tureckou, již se s vojskem rumunským účastnil, vybojoval úplnou neodvislost Rumunska, které roku 1881 prohlášeno královstvím. Karol byl nejen králem, nýbrž i nejlepším politikem na Balkáně. Nástupce vychoval si sám, jest jím synovec jeho, korunní princ Ferdinand. Král Ferdinand narodil se r. 1865 v Sigmaringen v Německu a korunován princem jest od r. 1889.

Kardinál státní tajemník Ferrata zemřel minulou sobotu. Narodil se roku 1847. Papež Lev XIII. jmenoval jej kardinálem a činným byl zvláště ve službě diplomatické. Nynější papež Benedikt XV. po svém zvolení jmenoval ho státním tajemníkem, jímž nyní ustanoven kardinál Pietro Gaspari.

Albanie. Essad paša byl jmenován prezidentem vlády a vrchním velitelem Albanie.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejnižší.**

Za válečného ruchu.

Jak oslavovali čeští vojáci a důstojníci 35. pěšího pluku sv. Václava. V malé horské vesničce po voj. defilé, kdy rozdány 7 poddůstojníkům sbor. velitelem stříbrné medaile za udatnost, sloužena byla o půl 12. hod. máe sv.

Mužstvo dobrovolně se účastnilo, plný ledný čerstvý kostelík českého mužstva, kterým i bál byla radost, že mihou účastníci se slavnosti našeho patrona. Pionéři sami si odzvonili všemi zvony a zvuky zvonů hňáhořly po horách a hlasy obyvatelům, jak čeští vojínové slávi památku našeho patrona. Plukovní hudba hrála »Bože před Tvou velebností, po české modlitbě za padlé — císařská hymna a pak mužstvo zapívalo si českou starou válečnou píseň »Svatý Václave«. Všeobecný úsudek, že s takovou radostí nikdy neslavili památku sv. Václava.

Uloha bankéřů v době válečné. Každý stav v době kritické v zájmu státního celku má prokázati světle oprávněnost a důležitost své existence. Vizme, jak nejsou jen mobilisováni vojíni, ale jak jest mobilisována dobročinnost, věda lékařská, služba opatrovnícká, žurnalistika, různá odvětví průmyslu, dopravní prostředky atd. Rolník dává ze svého mála, poskytl stodoly, stáje a jiné místnosti, jichž sám k obživě nutně potřebuje, k účelům válečným. Sokolské jednoty ochotně propůjčují tělocvičny, na jichž doplacení se ještě musí sbírat. Dělnické organizace dávají k dispozici budovy, které posud po pilných sbírkách mezi lidmi chudými zaplacený nejsou. A kláštery? Které místnosti jsou v nich zbytečné? Dávají snad z nějakého přebytku kláštery ty, které ze svého členstva neužívali bez každoročních milodarů obětavých katolických laiků? Jestliže tedy tito lidé jak místnosti tak své ruce propůjčují do služeb lásky k bližnímu, sami si od úst utrhuji, sami se uskovňují. Na mnohých místech právě dobrovolným přijímáním raněných zastavuje se pravidelný chod takových zaměstnání, která sluší k obživě mnoha lidí. Tedy zde jsou oběti chvalitebné a veličé.

A kdyby dal i třetinu svého jmění, ještě se mu osobním snášením válečných obtíží vyrovná každý statečný voják, který třeba nemá majetku žádného. A přiklá-li se někdo z patriotismu do války dobrovolně, předčí takové občany, kteří by byli ochotni rozdati většinu svého majetku. Nechtě tedy všechny složky našeho humánního pracují stejnoměrně dle svých sil! Ať každý stav dokáže, že v době velice zodpovědné stojí na svém místě a že jest pro blaho státního celku důležitým a nevyhnutelným!

Myšlenky Dostojevského o válce. Proslulý publicista ruský F. Dostojevský (1821—1881) zakusil mnoho útrap, netoliko vynikl ženiálním pérem, ale také velikou zkušeností. Co soudil o válce? Jako jsme uveřejnili bez poznámek výroky vynikajícího mužů jiných, zasměnáme bez vměšení vlastní kritiky následující myšlenky, jež Dostojevský reprodukoval dle úvahy zcela pokojného, mírného a bystrého civilisty r. 1876: »Velkomyslnost hyne za dlouhého míru a místo ní vzniká cynismus, lhostejnost, nuda a leda snad zlostný posměch, a i to jen více pro zábavu, než vážně. Možno určitě říci, že dlouhý mír dělá lidi zatvrzelými. Za dlouhého míru sociální převaha vždycky se sklání na stranu všeho, co jest v člověčenstvu špatné a hrubé, na stranu zvroutělosti a kapitalu. Poctivost, lidumilství, sebezobětování cítí se, cení se a vysoko se váží ještě hned po válce; ale čím déle trvá mír, všechny tyto krásné, velkomyslné vlastnosti blednou, sehrou, zaprají a bohatství a ziskuchtivost uchvacuje všecky. Zbude na konec jen licoměrnost — licoměrnost poctivosti, obětavosti, povinnosti, takže si jich snad budou i dále ještě vážit přese všechny cynismus, ale jen póknými slovy, pro forma. Právě poctivosti nebude a zbudou jen formula. Formula poctivosti — to jest start poctivosti. Dlouhý mír rodí apatii, sprostotu, rozvrat, otupuje city. Radosti se nezjemňují, nýbrž hrubnou. Hrubé bohatství nemůže se radovati z velkomyslnosti a vyžaduje si radováněk skromnějších, bližších k jeho zaměstnání, t. j. k ukolení choutek tělesných. Radost stává se masožravou. Tělesné choutky vyzývají chlápčnost, a

chlípnost jest vždycky surová. Nemůžete to popřít, protože nelze popřít hlavního faktu, že sociální převaha za dlouhého míru na kopce vždycky se sklání k hrubému bohatství. — Vždy a umění rozvíjí se vždy v první periodě po válce. Vojna je obnovuje, osvěžuje, probouzí, posiluje myšlenky a dává podněty. Za dlouhého míru i vědy zahluchnou. Jest pravda, vědecká práce vymáhá velkomyslnosti, ba i chěťavosti. Ale kolik učenců odolá náklaze míru? Lživá poctivost, samolibost, požitkářství zachvátí i je. Co si počnete na př. s takovou vášní, jako zavist? Jest hrubá a nízká, ale pronikne i v nejšlechternější duši učence. Také jsem se zachce míti podíl z všeobecné nádhery a lesku. . . . Zachce se slávy; ve vědě objeví se šarlatánství, honba po efektech a hlavně utilitarism (prospěchářství), protože se zachce také bohatství. V umění totéž; zase honba za efektem, za něžím rafinovaným. Prostě, jasné, velkomyslné a zdravé myšlenky nebudou již v módě; bude třeba něčeho méně poctivého, bude třeba uměním buditi vášně. Znenáhla ztratí se cit pro míru a harmonii, vznikne křivení citu a vášní, tak zvané zrafinování citů, jímž cit jen hrubne. Všem tomu umění podléhá vždycky na konci dlouhého míru. Kdyby nebylo na světě vojny, umění zahluchlo by úplně. Všechny lepší myšlenky dává umění vojna, boj. Jděte na tragédii, pohledte na sochy. . . . Bohatství, hrubé požitkářství rodí lenost a lenost rodí otroky. Má-li otrok býti udržen v otroctví, jest nutno odníti mu svobodnou vůli a možnost osvěty. Za dlouhého míru množí se zbabělost a nepoctivost. Člověk svou přírodou je velice náchylný k zbabělosti a nestoudnosti; vím to dobře podle sebe. Snad právě proto zrovna dychtí po válce a má tak rád vojnu. Vidí v ní lék. Vojna rozvíjí bratrskou lásku a spojuje národy. — Jak, že spojuje národy? Nutí je, aby si navzájem sebe vážili. Lidumilství rozvíjí se nejvíce na bojišti. Je to skoro podivný fakt, že vojna méně lidi rozezlívá, než mír. A skutečně nějaká politická urážka v době míru, nějaká drzá smlouva, politický nátlak rozezlí mnohem více, než krvavý boj. Vzpomeňme si: nenáviděli jsme Francouze a Angličany za krymské války? Naopak, ještě jsme se sblížili s nimi, jaksi jsme se s nimi spřátlnili. Zajímalo nás jejich mínění o naší chrabrosti, hýčkali jsme jejich zajatce. Rusko s radostí o tom řídalo v mnohých novinách, ale nepřekáželo nám to, abychom se velkolepě bili. Druh rytířství se vzrůstal. O materiálních zhoubách války ani mluvit nebudu. Kdož by neznal zákona, dle něhož po válce všechny síly jako by se nově rodily? Hospodářské síly země vzrůstají desateronásobně, jako by se z hromového mračna spustil vydatný déšť na zprahlou půdu. Těm, kdo za války utrpěli, všichni hned pomáhají, kdežto za míru celé kraje mohou dříve vymřít od hladu, než se pohneme a věnujeme zlatku. Kdo měří dnes duši dle duše, dle křesťanské míry? Měří se dle kapsy, moci, síly, a lid to dobře ví ve svých masách. Tu nevzniká v něm záviť, nýbrž jakýsi nesnesitelný pocit mravní nerovnosti, přilísť urážlivé pro prostého člověka. Dávejte svobody, pište nové zákony, ale nerovnost nezmizí z nynější společnosti. Jediným lékem je vojna. . . . Společný vznešený výkon velkomyslnosti tvoří nejpevnější svazek živlů nerovných svým třídním postavením. Velkostatkář i mužik, bojující spolu v dvanáctém roku, byli si bližší, než doma ve vsi za doby míru.

Kde se dbalo nejvíce o rozmnožení vojska. V prvních dnech srpnových musili francouzští řeholníci opustiti i Řím, aby dle rozkazu zednářské vlády francouzské nastoupili službu u francouzských pluků. Všichni kněží musí sloužiti ve francouzské armádě zrovna tak jako laikové. Seminaristé jsou tam šmahem odváděni k vojsku a teprve po tříleté službě vojenské jest jim dovoleno studovati v semináři. Tato bezohlednost ovšem jest diktována snahou, aby se počet kněží ve Francii co nejvíce obmezil. Ergo — chtěla takové rozmnožení vojska církev či kruhy proticírkevní? Vyvolali snad válku ti kněží odvedení?

Vazbu knih

v jednoduchém i přepychovém moderní provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Křestní listy

(ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Blakupská knihtiskárna.

Administrace. Přes důtklivé upomínky dosud mnozí P. T. odběratelé naši neuznali za potřebné vyrovnati svoje nedoplatky. Opětujeme tudíž svoji zdvořilou žádost o bezodkladné zaplacení dlužných obnosů a očekáváme, že dotčení pp. abonenti povinnost svou k nám laskavě vykonají. Uzná jistě každý, že bez peněz zejména v přítomných dobách nelze novla vydávati. Neračte zapomínati!

Národohospodářská hlička.

Příčina zdražování. Poukázali jsme již na to, že zdražováním nynějším nejsou vinni ani maloročníci ani pekafí. Soc. dem. tisk obíhal kolem ožehavé otázky rozpačité. Konečně však přece »Právo Lidu« bylo nuceno jíti ven aspoň s touto nekonfiskovanou trochou pravdy: »Soukromá spekulace v touze po zisku neuložila si bohužel ani v této době, tak vážné a plné obětí, mezi, a žene ceny potravin do výše více, než je danými poměry oprávněno. Zde pak hrozí nebezpečí, že v dohledné době, nebudou-li tu položeny meze, dostoupí ceny takové výše, že úplně ohrozí pomocné akce, jimiž se opatřuje dělnictvu práce, aby mělo aspoň částečný výdělek, z něhož by mohlo býti živo se svými rodinami. Vždyť i ti, co pracují, vydělávají namnoze sotva polovinu, nebo dvě třetiny bývalé své mzdy. Částečná opatření proti neodůvodněnému a neoprávněnému vzestupu cen, spouštějící v § 51. ř. z., stávají se, a jak praktické zkušenosti ukázaly právě v poslední době, stala se i úplně bezcennými, nebyly-li stejné postaveny hráze vzestupu cen ve velkoobchodu, kde zvláště spekulace má příliš volné pole. Maximální ceník pro maloobchod nezpůsobí žádné příznivé změny cen velkoobchodu, naopak musí se jim přizpůsobiti, dříve či později, poněvadž maloobchodník prostě nenakoupí, nezaplátí-li tolik, kolik velkoobchodník žádá. Bude-li stanoven maximální tarif pro velkoobchod, budou se ceny maloobchodu dle něho říditi směrem dolů. V naději na další vzestup cen zadržují se pak umělé zásoby, ku prodeji určené a vyčkává se vyšších cen, tak že zlo se ještě zhoršuje a vyvolává pravou neslýdovitou spekulaci a zejména potravin, zvláště obilí a mouky. — Otázka: Zdražují tolik a mají z nynější doby nadměrný zisk klerikálové?

Nakupování obilí k účelům spekulativním. Úřední list c. k. hejtmanství královéhradeckého ohlašuje: Císařským nařiz. z 1. srpna 1914. čis. 194 říš. zákona zakázáno jest a jako předin se tresce nakupovati nebo zadržovati výrobu nebo prodej takového zboží, které nutně slouží k výživě, za tím účelem, aby ceny tohoto zboží stoupily. Poněvadž jsou odůvodněny obavy, že zejména obilí by mohlo býti za takovýmto spekulativním účelem skupováno, upozorňuje a žádá se veřejnost, zvláště kruhy zemědělské ve vlastním zájmu, aby každý zjištěný případ takového obilní lichvy oznámily buď zdejšímu úřadu nebo přímo c. k. státnímu zastupitelství. Též obecní úřady se žádají, aby této záležitosti trvale věnovaly co nejbližší pozornost.

Kněžské finance. »Český Západ« právě konstatuje, že kněží dosud nedostali platu za vyučování v uplynulém školním roce, ačkoli již započali nový školní rok. Jiným stavům se vyplácí řádně, jen duchovenstvo stále čeká. V západočeském kraji veliká řada kněží čeká na to zaplacení jako na jediný svůj větší příjem. Tito kněží uklidňují své věřitele poukazem, že již peníze přijdou. Když se vložila do věci konsistoř, rozeslaly okresní školní rady po správách škol vyzvání, aby jim vypracovaly nové zprávy o počtu náboženských hodin za školní rok 1913-1914. Kněží stýskají, že zprávy byly zaslány již koncem minulého škol. roku — a že snad tedy celá záležitost půjde znovu všemi instancemi, kterými mohla jíti v prázdninách. — A pak prý kněží sami zavinili nynější těžkou dobu! To by své finance zvelebili!

Nový vynález v bezdrátové telegrafii. Inženýr Pirro, odborný šéf v ministerstvu pošt a telegrafů, byl 9. t. m. na rozkaz ministra Riccia přítomen pokusům s nejnovejším vynálezem kněze Argintieriho v Aquile. Pokusy dopadly výborně. Jde tu o nového zachycovače bezdrátové telegrafie, který pracuje bez antén, bez spojení se zemí, bez spojek, bez galvanických sloupů a leydenských lahví. Jediná pomůcka je elektrické vedení k osvětlování domů a jednoduchý kapesní přístroj, který si snadno a lacino může každý zhotoviti. Přístroj pracuje na jakoukoliv vzdálenost.

Prospěšné tažení proti lichvě. »Wiener Zeitung« sděluje a vykládá: »Válečný stav zhoršil situaci hospodářsky slabších kruhů. Proti potřebě úvěru a potřebě zboží stojí jen nepatrná nabídka, jež namnoze také uměle je zdržována, aby se zvětšil tak zisk. Jsou důkazy, že hospodářský život počiná trpěti bezmeznými požadavky jednotlivců. Tyto

jevy jsou tím zavržitelnější v době, kdy zřetel na všeobecné blaho může býti a musí býti žádan od každého občana. Vláda se proto odhodlala provést již nyní návrhy, které obsahují osnovy novely ku občanskému zákoníku a trestnímu právu. Z podstatných rozdílů nového práva oproti platnému zákonu dlužno se zmíniti: Nové právo prohlašuje stejně jako německý občanský zákon každou lichvářskou smlouvu za neplatnou a stihá tím také lichvu s vědomí. Některé znaky platného pojmu lichvy byly změněny. Nové právo nežadá, aby slíbené nebo poskytnuté výhody majetkové byly přímo nesmírné, postačí jenom, když výkon a protivýkon jsou v nápadném nepoměru. Podle platného práva nemůže býti činěna námitka lichvy u obchodů, když obě smluvní strany jsou obchodníky. Tato výjimka odpadla, poněvadž právě tím vydává se kupecký obchod, zbudovaný na úvěru, vykořisťování. Jak lichva úvěrová, tak věčná bude přístě trestnou. Nové právo neobsahuje platný předpis, že lze dosáti beztrestnosti lichváře tak zv. účinnou lítostí. Trestní ustanovení byla značně zosílena, zejména lichváře, který lichvu provozuje po živnostensku a poškodil těžce větší počet osob, může stihnouti za zločin trest žaláře od 1—5 let. Mimo to může býti uložena i peněžitá pokuta až do 20.000 K a vysloveno zrušení obchodu.

Odprodej přebytečných vojenských koní rolnictvu. Předsednictvo katol. spolku čes. rolnictva podalo na c. k. ministerstva orby, zeměské obrany a války memorandum, aby po skončení války byly přebytečné a zraněné koně vojenské prodány bez dražby rolnickému lidu. Obvyčejně po válce koná se na takové koně dražba v místě skončení války, kde různí spekulanti koně lacino nakoupí a draho je pak rolnictvu prodávají. Jeho Exc. pan c. k. ministr orby na toto důležité memorandum zaslal předsedovi spolku posl. Šmalíčkovi následující odpověď: »Vysoce ctěný pane poslanče! Za velmi cenný podnět ve příčině odprodeje přebytečných koní po válce vzdávám Vašemu Vysokoblahorodí srdečné díky a kladu si za čest sdělit, že se současně u ministerstva války a zeměské obrany vše přimlouvám, by na ctěný návrh pokud možno zřetel vzat byl. V dokonalé účtě Zenker. Ve Vídni, dne 21. září 1914.« Podal-li se uskutečnění žádost katol. rol. spolku, aby přebytečné koně po válce rolnictvu byly bez dražby prostřednictvím zemědělských korporací přenechány, bude tím získána pro náš rolnický lid velmi cenná výhoda! Dosud se této důležité otázky rolnické žádná korporace neujala.

Dovolujeme si své pány komitenty tímto uctivě opětně upozorniti, že

úřední hodiny

v našich kancelářích jsou upraveny až do odvolání

**od 9. hod. dopol.
do 1. hod. odpol.**

Ředitelství

**Královéhradecké
bankovní jednoty**

:: v Hradci Králové. ::

Církevní věstník.

Osobní. Jeho Excellence nejdp. biskup vrátil se ve čtvrtek dne 8. října večer z Karlových Varů, kdež dlel na léčení, do Hradce Králové. První jeho cesta zde vedla v pátek 9. t. m. k chorým a raněným vojínům. Jeho Excellence navštívil všechny nemocniční ubikace vojenské v průvodu dp. vojen. kuráta Stan. Korduly a slov. pp. lékařů a voj. úředníků nemocničních. Otcovská slova útěchy a povzbuzení našla jistě radostného ohlasu v srdcích vojinů, jak zřejmě bylo z rozjasněných tváří. Nejdp. biskup poděkoval slov. pp. lékařům za jejich obětavé působení a za pozornost mu věnovanou. Trvalou a drahou památkou útěšné návštěvy nejdp. arcipastýře budou jistě všem »Maticky« z pouli lourské, jimiž byli podarováni. V neděli ráno zahájil nejdp. arcipastýř nový školní rok v bisk. kněž. semináři o 7. hod. ranní slavnostním »Veni Sancte«, mši sv. a promluvou v seminářském kostele sv. Jana Nep. Odpoledne účastnil se pohřbu mladistvého hrdiny důstojníka dra Jiřího Czuby, jehož tělesné pozůstatky za slavné asistence nejdp. katedrální kapituly vykropil.

Vzpomněl jsem si již mnohokrát na Vaše slova... Já se dle jeho řízení a jsem dosud díky Pánu Bohu všemohoucímu živ a zdrav a doufám pevně v Boha, že mne zachová... Tady je krajina špatná, samý močál a kde ne, tak tráva vysoká. Když se do ní člověk dostane, má co dělat, aby přešel na druhý břeh. Mně se stal, důstojný pane, velký zážitek; praštil do mne šrapnel z kanonu a utrl mi ze zad tři tornistry a roztrhl mi šálek. Jak jsem ležel v líně, odhodil mne při mětru zpět a chvála Bohu jsem vstal živ a zdrav. J. V. z V. se mne ptal, co mi je, on ležel vedle mne. Naši důstojníci se tomu obdivovali, když mne viděli. V tom byla jistě ruka Boží. Já jsem vstal a modlil se k Bohu za záchranu, aby Rodička Boží se přimlouvala u Pána Boha našeho. Tady by měl být ti někteří... co naši svatou víru tupí a urážejí, když rány z kverů a děl zní celý den a celou noc a jde o krk každou minutu. Ono se to lehko hovoří tomu, kdo má všeho dost a jakživ nic takového neprodělal, ani vojákem nebyl. Tady jsou lidé všech stavů: učitelé, profesori, doktoři práv a inženýři. Každý vzývá Boha o pomoc... Já se modlím denně kolikrát, aby mě Bůh zachoval živého a zdravého, abych mohl zase do našeho kostelíčka sloužit Pánu Bohu za to, poděkovat, že mne ochraňuje. Důstojný pane faráři, prosím Vás, byste byl tak laskav a napsal mé manželce žádost na hejtmanství o podporu... má dvě děti a sama v továrně málo vydělá... S Bohem na šťastnou shledanou!

Hospodářská zimní škola v Kuklenách zaslala nám svoji jubilejní výroční zprávu, v níž v úvodu nalézáme článek řed. školy p. Michálka: »Třicet roků práce ve prospěch českého zemědělství« a »Oslava jubilea školy«, dále i obvyklé zprávy školní, z nichž zřejmo, že ústav v posledních letech dospěl k značnému rozvoji a těší se neobyčejné návštěvě. V posledním roce byl na ústavě 81. chovanců, takže škola návštěvou žactva jest nejen prvá v krá. Českém, ale v říši vůbec. Rovněž i veřejné působení školy jest přičiněním ředitele velice značné. Ústav pořádal čtyřměsíční hospodářský kurs pro c. k. zeměbrany v Jaroměři a 2 kursy odborné a celou řadu přednášek pro rolnictvo. — Ústav má bohaté sbírky školní, pokusné pole atd., vůbec vše, čeho k názornému vyučování třeba. Školné ani zápisné se neplatí. Méně majetným chovancům půjčují se knihy z bohaté školní knihovny. Nový školní rok počne dne 3. listopadu. Přihlášky nově hlásících se chovanců přijímá ředitelství školy, které veškeré dotazy ochotně zodpoví a výroční zprávu zdarma zašle. Škola požívá práva veřejnosti.

Německý Brod. V Kutné Hoře začne ve čtvrtek 22. t. m. hlavní přelíčení proti majiteli velkomlýna B. Rothovi pro zločin nedokonaného podvodu. Roth jest obžalován, že dodal zkaženou a lidskému zdraví nebezpečnou mouku armádě v poli, že falšoval potraviny a dopustil se přestupku nového zákona o vojenských doávkách. Otec Rothův pocházel z Golč. Jenkova, kdež obchodoval obilím a moukou. Nebyl to muž zámožný, měl jen malý krámk. Ale zmohl se přece časem tak, že si koupil dům po záložně a v Ném. Brodě mlýn, který velice účelně zvelebil. Syn B. Roth, který mlýn podědil, začal již se značným jménem. Nyní mu kromě parního mlýna náleží cihelny a jiné velké reality. Spolu s Rothem jsou obžalováni jeho zaměstnanci Freund, Bažant a Macharovský pro spoluúčast na nedovolených machinacích.

Ždár na Moravě. V nynější těžké době dostalo se velice milého překvapení obyvatelům nedaleko ležícího mlýna. Majitel p. A. B. děl na válečném poli. Jest znám jako muž velice zbožný. Postavil na př. nádhernou kapli, v kostele klečel obyčejně na dlažbě po celou mši sv. Minulou sobotu babička p. M. M. vykoupala nedospělé dítka, které se pak vroucně modlily za tatíčka. Naposledy volaly: »Rodičko Boží, navrať nám tatínka živého a zdravého z války domů!«. Jakmile to dořekly, otevřely se dveře, objevil se muž v tváři přepadlý — očekávaný tatíček. Děti se daly radostí do pláče, počínaly si v záchvatu náhlého veselí jako bez rozumu. Když první návaly radosti se trochu uklidnily, vypravoval otec o zmužlosti našeho vojska i v okamžicích přetěžkých. Pan A. B. nebyl raněn, vracel se k svým drahým jako rekonvalescent po přestálém vnitřním těžkém nedu.

Litomyšlský vikariát. Na červený kříž a pro spolkovou pomocné zaslán byl blsk. konsistoři I. obnos 600 K z vikariátu litomyšlského a sic: Z farního úřadu v Sloupnici 159.94 K, v Dolním Újezdě 141 K, v Kórberu 78.38 K, v Jansdorfu 129.20 K, v Abtsdorfu 160 K.

(Zasláno)

Z rezervní nemocnice vojenské v Hradci Králové. Čeští vojínové z 3. oddílu náhradní nemocnice v Hradci Králové dovolili si touto cestou vzdát nejvšelejší díky

slovutnému panu primáři MUDr. J. Meisnerovi, slovutnému panu MUDr. F. Brabcovi, pánu medicínu Jitmu Březinovi a Alf. Winklerovi a váženým dámám ošetřovatelkám za laskavou pečlivou obsluhu při ošetřování, kterého se jim dostávalo a dostává v plné míře.

Vděční vojínové.

Právníka. Na scéně kriminalistiky ukázal se znovu pověstný »korunní zvěd« profesor Lhotova, jehož svědectví mělo uhládku žalujícímu kašel. Josef Skala byl již tehdy znám jako individuální zcházal, náležel ke kriminální spodině, jaké se sluší člověk býti. Ale listy, které se snažily ztýraného kněze znovu potrestati, psaly senačně a s radostí o »panu Skalovi«, radily, co »pan Skala« má činit k uplatnění svých vědomostí o aféře. Nyní v kanceláři obecního úřadu ukradl deštník. Když se okradený občan sbíhal po svém majetku, začalo pátrání. Skala zastížen v jedné nálevně, ale již bez deštníku. Chlapík jej již prodal za 1 K 80 h. Skala se vymlouval, že deštník vzal omylem místo svojí hole. Ale s holí do kanceláře nešel a ten prodej také nebyl omylem. Tento člověk jest též ve vyšetřování pro vraždu své manželky a zatím v žaláři má dost příležitosti přemýšlet, že každá ničemnost se nezdaří.

Různé zprávy.

P. Alois Dudaček S. J. z Kostelan na Moravě padl na severním bojišti.

Pro služnost boje. »Kölnische Zig.« napsal celý ostrý článek proti válečné karikatuře a pověstným »Weltblättern«, jichž autoři, zatím co německý voják celým svým životem prodělává válku, slovem i obrazem »porážejí« nepřitele lacinými vtipy a karikaturami. — »Kölnische Zig.« vystoupila dne 3. října celým článkem proti válečným »ulíkovým pohlednicím«, v němž konstatuje odpor vojáků i neválčících německé veřejnosti proti těm o pohlednicím. »Národní Listy« poznamenávají: »Ulíkové pohlednice« berlínské a vídeňské fačony zdobí v Praze výkladní skříně četných papírnických obchodů, zejména speciálních obchodů s pohlednicemi, a každý Pražan na svých pochůzkách ulicemi a náměstími učinil si o nich ještě před otištěním citovaného článku »Köln. Zig.« svůj úsudek, rovněž tak odmítavý, jako je článek německého kölnského listu. Tyto »válečné pohlednice« mají svůj původ v pohůnkách ryze zistných, a jejich tendence jistě není vedena onou čistou a nadšenou myšlenkou, která naše vojny proniká na bojištích. I bylo by záhodno i z důvodů hospodářských, aby tyto »Ulíkové pohlednice« berlínské a vídeňské fačony zdobí poněvadž pro čest bojovících vojáků a národů, z nichž se tyto rekrutují, neznamenalí ničeho a pro nebolševické obyvatelstvo znamenají jen bezcenné lákadlo a sensaci, na něž dnes nemůže být peněz.

Ústřední Matice školská i v době válečné odvažila se otevřít přes 110 vlastních ústavů, spoléhajíc jednak na podporu svých odborů, jednak na podporu obranných Jednot a sruzených institucí. Některé ústavy byly ve vážném nebezpečí, že budou trvale zavřeny, jiné byly zavřeny dočasně. Učitelům a pěstounkám, jichž dekrety končily 31. srpna 1914, nemohla znovu býti místa zaručena, dokud není úhrady na jejich platy. Matice však stárá se o to, aby obdrželi místa ve službách jiných. Z učitelstva a ze členů kanceláře jest na 80 mužů ve zbraní. Avšak, poněvadž školská činnost matiční nemůže býti zastavena, pracuje se na školách i v kanceláři s napětím všech sil. Odbory Ústřední Matice byly závčas o stavu věci uvědoměny a ohlášeno jim, že bude možno jen potud vydržovati školství, pokud bude mít pokladna matiční dostatek příjmů. Veliká svízeľ jest odtud, že jmění matiční jest uloženo v nemovitostech (arci zadlužených), nebo v cenných papírech kursu dnes neznámého, a že nyní jen výmínečně jest možno na tyto hodnoty obdržeti hotovost peněžní. Činnosti matiční a odborové věnují tou dobou ochotně své síly pomocným akcím válečným, a příjmy Matice závisí na dobrovolném rozhodování každého jednotlivce. Jest potěšitelné, že právě v této době šlechtití dobrodincové i na smrtelném loži pamatují na Ústřední Matici školskou v testamentech, a že nejvěrnější přátelé její posílají bez vyzvání a bez upisování Matici svatováclavský dar, který jest na podzim jediným zdrojem příjmů matičních.

O převratu v soc. dem. internacionále napsal »Národ«: »V ohromných proměnách a krizích, které prodělává všechno evropské lidstvo, je stálým zdrojem úvah situace a chování socialistické internacionály. Musíme zaznamenati ohromnou trhlínu, která vznikla v těle socialistické internacionály protestem německé strany soc. dem. proti mezinárodnímu socialistickému bureau (kanceláři), které — jak známo — sídlí v Belgii a vydalo spolu s francouzskou sociální demokracií projev, který se snaží vyhládku demititvity neutrálních států genesi (vznik) nynější války ve smyslu zahraniční politiky francouzské. Tato událost, která formálně znamená ztroskotání mezinárodní sociální demokracie, je jen důsledkem toho, jak sociální demokraté jednotlivých zemí přihlíželi se k obraně svých vlastí, jak uchopili se zbraní a jdou do boje za interesy národů a států, jejichž jsou členy. Platnost basilejských a bernských porad o sblížení Francie a Německa a o souřadění německé a francouzské sociální demokracie na prospěch míru přestala; sociální demokraté obou zemí nemohli zapřít svůj patriotismus a postavili se až do fanatismu na obranu svých národností a jejich integrity (celistvosti). Pro nás je to potvrzením názoru, že sociální demokracie nemůže se oddělati nacionálních starostí svého národa, s nímž je spojena těžkými úvazky nejen krevního příbuzenství, ale také společného a jednotného politického, kulturního a hospodářského vývoje. A jen pozitivní účastí v politickém životě národů a států.

kladným spolupůsobením ve vládách napadne moci a vlivu, kterého si nepropůjčila demokracie její mezinárodní organizace, založená většinou na negaci životních osudů národů a států.

Zmiana mezi soc. demokraty i anarchisty. Soc. demokrat Vaillant, který po zavraždění Jaurésa převzal řízení časopisu »L'Humanité«, je dnes horlivým nacionalistou. Dle jeho názoru není účelem Francie, aby doctčila vítězství nebo míru, nýbrž aby definitivně zničila pruský imperialism. Napsal: »Hervé před časem rozdělil celou Evropu; toto rozdělení však musí býti nyní změněno. Jakmile Francie v Berlíně (!) nadiktuje mír, Rusové vezmou si Berlín, Angličané severozápadní provincie Pruska a vše ostatní nechť připadne Francii.« — Ovšem jak Rusové tak Francouzi zatím mají do Berlína dále než před vypuknutím války. Vaillantovo náhlé nadšení rozhodně přišlo pro Francii pozdě. — Ke všemu samo »Právo Lidu« sděluje: »Německé listy v říši a s nimi i sociálně-demokratické »Hamburger Echo« přinášejí stručné zprávy o tom, jaké stanovisko zaujali někteří ruští revolucionáři v dnešní světové válce. Dle těchto zpráv zastavil se ruský anarchista Burcev v těchto dnech na své cestě z Paříže do Petrohradu v Christianii, hlavním městě Norska, a odpověděl tu na řadu otázek, jež mu položil spolupracovník tamějšího soc.-demokratického listu. Burcev se vyslovil, že cestuje jen proto do Ruska, aby tu vyšetřil, jaké vyhlídky má obrození ruské demokracie a aby pak dle toho zahřál svou agitaci. Válka jest dle něho skutečností, s níž se musí počítati. Přišla prý proti vůli ruského lidu, ale musí býti dovedena až do konce. Vítězství trojdohody a Ruska stvoří také podmínky pro demokratické Rusko a pro svolnění jeho potlačených národů. Pokud bude válka trvati, zachovájí ruští revolucionáři vůči vládě loyální stanovisko, trvající ovšem při tom na svých demokratických požadavcích. Veliký počet ruských revolucionářů bojuje ve vojsku francouzském, anglickém a belgickém a mnoho jich také již padlo. Na vývoji ruské demokracie jest prý také interesována Anglie a Francie, a byly prý v tom směru uvedeny v pohyb velké síly.« — Také známý ruský anarchista kníže Krapotkin, jenž byl desetiletí ve vyhnanství v Anglii a ve Francii, vrací se nyní do Ruska. — Za to však soc. demokraté rákouská a německá bojují proti trojdohodě se zápletem daleko větším, tak že ani ruský anarchista ani pařížský socialista boje ve prospěch svých vlastí nerozhodnou. Právě 6. t. m. telegram sdělil, že generál Oaillien vypoověděl z Paříže všechny předáky soc. dem. svazu propagaci nepřátelskou vládě, v níž přece jsou také soc. dem. ministři. Mezi vypovězenými jest pět poslanců. Tedy to horování francouzské soc. demokracie jest přece jenom chabé, protože předchozí výchova vstřikla pařížským demonstrantům nesmazatelnou pečeť.

Do Lourdu. Popis české pouti do Lourdu, pořádané r. 1913. Sestavil dr. Alois Kolisek. »Spolek československých poutníků do Lourdu« uspořádal r. 1913 první českou spolkovou pout do Lourdu a popis této pouti nyní svým nákladem vydal. Je to první kniha nákladem tohoto nového spolku vydaná a to kniha velmi krásná, která jistě plně zaslouží, aby co nejdříve byla rozebrána. Spisovatel, jenž se svými bratry již dříve tři české pouti do Lourdu vedl (r. 1903, 1907 a 1911) a jenž při první spolkové, nebo-li čtvrté české pouti r. 1913 byl duchovním vůdcem, pouť tuto duchaplně popsal a do popisu toho snesl a urovnal všechny hlavní materiály o Lourdech, takže kniha tato jest jakýmsi sborníkem věcí lourdských, obsahující stati rázu dějepisného, literárního a kulturního. Každý, kdo se o lourdskou otázku zajímá, najde zde návod a poučení. Pro tyto vlastnosti bude kniha »Do Lourdu« nejen lourdským poutníkům z r. 1913 milou památkou na jejich pouť, ale i všem čtenářům Mariánským pramenem důkladného poučení, ušlechtilé zábavy a duševního povznesení. Kniha čítá 415 stránek a jest vyzdobena četnými krásnými vyobrazeními a mapkami. Cena její jest pro členy lourdského spolku 4 K, pro nečleny 5 K. Objednávky přijímá a vyřizuje buď knihtiskárna V. Kotrby, Pštrossova ul. č. 200, Praha II., nebo pokladník lourdského spolku A. Kašpárek, farář u Panny Marie Sněžné, Praha II., Jungmannovo náměstí č. 20.

Všelicos. Císař jmenoval arcivévodu následníka Karla Františka Josefa majitelem pěšího pluku, jehož majitelem byl zvěčnělý arcivévoda František Ferdinand. — Řecký zdravotní úřad prohlásil Soluň za zamouřenou morem. — Zemřelý rumunský král Karol, ač vládl národu většinou pravoslavnému, v závěti své žádá, aby pohřeb vykonal katolický duchovní. — Ve střední Itálii v území Rusy vyklizeném obnoveno bylo deset okrasných hejtmanství a v nejbližších dnech počnou úřadovati další tři okresní hejtmanství. — Válečný zpravodaj Roda-Roda oznamuje, že včasným izolováním všech podezřelých a všeobecným očkovaním omezilo se onemocnění cholerou na případy úředně hlášené. Nákaza se nikde nešíří. — Pohyby vojska a střelbou děl zaháněna byla z lesů ardenských ve Francii stáda divokých vepřů do krajů sousedních. — Císař Vilém po dobytí Antverp telegrafoval velkovévodkyni Louise badenské: »Bohu buďž za tento nádherný úspěch v hluboké poškoře děkováno. Jemu buďž vzdána čest!« — Ministr vyučování vydal ke všem zemským školním úřadům výjimečná ustanovení o předčasném připuštění žáků středních škol, povolovaných k vojenské službě, ke zkoušce maturitní. — Vláda zrušila na čas obilní cla; zrušení týká se pšenice, žita, ječmene, ovsa, máku, fasolí atd., jakož i mouky. — Vojenská správa zamýšlí zříditi sbor dobrovolných cyklistů.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu.
Ihned provedení předložených všech doporučených mladou českou
dílou absol. c. k. stát. školy řádů a řádů
ROMANA BEKA v HORE KUTNÉ

Světznámý malinský křen

letošní sklizně nejlepší jakosti zasílá v 5 kg poštovních balíčkách i ve velkém dobírkou **Josef Mikulecký**, vývoz malinského křenu v Kutné Hoře. Cenníky franko.

**Chrástka Božského Srůce
Páně,**

ktelé povolání do řádu mají a výchově a ošetrování osířelých dítek aneb misii věnovati se chtějí, nechť se obrátí s dotazem stran přijetí na představenou kláštera B. S. P. Kropka (u Teplic).

Ve válečné době

hled každý zavčas chrániti se nakažlivých nemocí, zvláště:

cholery a úplavice

tím, že opatří sobě ochranný domácí prostředek:

Farář L. V. Hory
(zákonem ochráněno)

Vade mecum

účinný, dieteticko-profylaktický, bylinný, likérový přípravek, zhotovený dle prastarého, velesvědčeného rodinného předpisu. „Vade mecum“ upravuje trávení, posiluje zažívací orgány a činí je tím vzdornějšími proti choroboplodným organismům, nemělo by v žádné rodině ani domácnosti chybět, poněvadž lepší je malá pomoc včas, nežli velká nemoc potom. Obdržeti lze po 1.50, 3, 5 a 9 K ve všech sluš. drogeriích neb u fy.

„Vade mecum“, Dašice (Čechy).

Na sta pochvalných uznání ze všech dílů světa a všech stavů i nejvyšších leží u firmy každému k nahlédnutí. „Vade mecum“ bylo vys. c. k. ministerstvem obchodu a vnitra povoleno, u c. k. pražské české university chemicky zkoumáno a bezvadným prohlášeno.

Díkůvzdání.

Hluboce jsme byli dojeti nad četnými vzácnými projevy soustrasti, jichž se nám dostalo ústně, písemně a telegraficky nad úmrtím našeho předobrého chotě a otce, pana

Antonína Hrnčíře,

c. k. kontrolora technické finanční kontroly v. v.

Vroucně děkujeme vedp. prelátu a děkanu Mat. Musilovi a ostatnímu důst. duchovenstvu, pp. účastníkům pohřbu, všem pp. dárcům věnců a kytic, jakož i všem, kdož jakýmkoliv způsobem bol náš zmírniti se snažili a nám tak drahého na poslední cestě ku hrobu doprovodili. Vyslovujeme všem

díky nejupřímnější.

V HRADCI KRÁLOVÉ, 12. října 1914.

Rudolf Hrnčíř,

úředník Živnostenské banky ve Vídni,
syn.

Marie Hrnčířová,

chot.

Panu Jos. Elsnerovi, majiteli pohřeb. ústavu, děkujeme za skvostné vypravení pohřbu.

Učně z řádné rodiny

za mírných podmínek přijme ihned

Vojtěch Raž,

závod železářský, koloniální a v barvách,
Hradec Králové.

Do papírnického obchodu přijme se děvče,

ktelé navštěvovalo měšťanskou školu. Nabídka pod zn. „Pootivost“ do administrace t. l.

Poděkování.

Za příčinou skonu našeho drahého syna a bratra, pana

JUDra Jiřího Czuby,

kandidáta advokacie a c. a k. poručíka v záloze
88. pěšího pluku,

uctěna byla světlá památka jeho způsobem dojemným nečetnými projevy ústními, písemnými, telegrafickými, dary květinovými a nevidaným účastenstvím kruhů nejširších při pohřbu.

Za projevy ty, za všestranná ujištění, že drahý náš zesnulý zůstane všem, kdo ho znali, v dobré paměti, za veškerá vlídná slova útěchy skládáme všem své

vroucí díky.

Zvláště pak a v první řadě děkujeme Jeho Excellenci Nejdůstojnějšímu panu Dru. Josefu Doubravovi, biskupu královéhradeckému, za velkou počtu drahému zvěčnělému našemu tím prokazanou, že osobně vykonal smuteční obřady v katedrále a že oslavil památku jeho krásnými slovy nad rakví pronesenými. Děkujeme pak dále slavné městské radě, veledůstojnému duchovenstvu, slavnému sboru důstojnickému, pp. zástupcům úřadů samosprávných a zeměpanekých, pp. zástupcům škol, spolků atd. a vůbec všem, kdo drahému zesnulému našemu poslední počtu prokázali a tak k zmírnění bolu našeho přispěli.

V HRADCI KRÁLOVÉ, 13. října 1914.

Rodiče a sourozenci.

ukázala obilním spekulantům, že nařízení ministerstva zeměbrany ze dne 25. června 1914, případně zákon ze dne 26. prosince 1912 ř. z. č. 236, není jen kusem potlaštěného papíru. **Vojenská správa spekulantům nakoupené zásoby zabavila a zaplatila za ně ceny uvedeným nařízením stanovené.** V některých hejtmanstvích byly rolníkům zabaveny veškeré zásoby za mobilizační ceny. Tím více je nutno, aby spekulanti nahromaděné zásoby obilí byly rekvirovány dle zákona o válečných úkonech. Spekulanti vydělali již miliony zisku levným nákupem obilí, nebudou tedy poškozeni, neboť tyto miliony zaplatili již konsumenti a vojenská správa zdraženým nákupem. Na trzích v Tišňově, Bystřici nad Pernštýnem, Novém Městě a j. nakoupili agenti velkých obilních firem obilí, které mělo být dopraveno do skladů, z nichž pak teprve za nejvyšší ceny mělo být prodáno. Avšak po trhu vládní komisaři nakoupené obilí zabavili »jménem zákona« a agentům dali poukázky na rekviziční ceny. Spekulanti ztratili řeč, tráslí se jak osyky. Tak měla by být stavena všechna obilní lichva spekulantů v přetěžké době válečné.

Firma Rudolf Mosse inserovala v minulých dnech i v českém tisku: »Velkého výděлку lze nyní až s 5000 korunami docílit na základě rad vídeňské soukromé bursy.« — Inu, spekulaci jest mnoho možného i v době tak obtížné, kdy celé masy místo výděлку věnují těžce nastřádané groše ve prospěch občanů, kteří jsou válkou zatíženi.

V Nýřanech zabavena vaječná zásilka vídeňské firmy Blochovy, určená do Německa. Do aféry jest zapleten i obchodník Fischel s jinými pomocníky. Někteří spekulanti nakoupili v Čechách obrovské zásoby vajec za velice levnou cenu, drželi je ve svých skladištích a pokusili se o transport tohoto zboží do Německa i v Domažlicích a Ústí n. L. Došlo tak daleko, že v Plzni jedno vajíčko prodáváno za 14 haléřů, zatím co Bloch u Fischla měl obrovský sklad vajec. Úřady zakročí jistě nyní i proti jiným spekulantům, aby tak zjednaly respekt k ochranným nařízením.

Šamalíkovy »Selské Hlasy« poukazují na cesty spekulantů. Velkomlynáři a obilní spekulanti na trzích obilních při počátku války zvyšovali ceny obilí přes úřední cenník. Rolnictvo začalo hned prodávat tam, kde se platilo hodně a hned. Pro hospodářské svazy a družstva však upsáno obilí málo. Napřed se platilo a odbíralo obilí od velostatků, ale zásoby rolníků čekaly po pět týdnů. Do trhu bursovního zatím vrazila spekulace bursovní, která skupovala veliké zásoby šmahem. Náhončí bursiánů chodili po vesnicích a kupovali velice horlivě. Malorolníci ceny nezvýšili. Kdyby se bývalo u nich kupovalo v pravý čas, ceny by se tolik nyní nezvýšily. »Sel. Hlasy« prohlašují, že vděčně vítají úřední ceny obilí. Jestliže spekulanti tolik získali, pak ovšem rolník, jehož zásoby nepřišly do trhu, za nynějšího času také začíná prodávat tomu, kdo nabídne větší obnos, protože daně a jiné dávky nečekají. Příčina těchto nepravdivostí ovšem vězí zcela jinde než v malorolnictvu.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král., Adalbertinum.
Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádanky.**

Husitské pokusy o smír s Římem.

II.

Když se král dověděl, jak vyslanectvo pochodilo, pronesl v rozčilení na sněmu (v srpnu 1462) některá ostrá slova a osvědčoval se, že do smrti kompaktáta bude hájiti. (Palacký IV, II, 214. Denis: Konec samostatnosti české, 77.)

Než již druhého dne po této řeči vstoupil do sněmu papežský legát Fantin de Valle a nabádal slovy bezohlednými rozčileného panovníka, aby ve všem Pia II. poslechl; připojil také výhrůžky, které v tento okamžik jistě včasné nebyly. (Tento muž byl krátce před tím v Římě advokátem Jiříkovým při dvoru papežském; zůstal jím tak dlouho, pokud se nepřesvědčil, že vlastně zastává politika obmyslného a neupřímného. Pak vstoupil hned do služeb Pia II. snad proto též, aby dokázal svoji loyaltitu a že jen omylem byl pomocníkem chytrosti Jiříkovy.)

Jiří jej kázal za to uvězniti, což bylo ještě větší neopatrností, než jaké se dopustil sám legát. Teprve po dvou měsících byl legát propuštěn — a král poněkud vystřízlivěl, když nová vzpoura vratislavských nebyla nyní papežskou stolicí potlačena; dvůr římský zbavil Vratislav všech závazků k Jiřímu.

Jiří se papeži zdvořile za svůj přehmat omlouval; co prý na sněmu proti Římu mluvil, bylo pro okolnosti nutností. Při tom však neopomenul svoji

politickou posici obratně upevňovati. Chystala se tehdy veliká výprava křesťanstva proti Turkům; a tu Jiří tajně pracoval k tomu cíli, aby obrana křesťanstva nebyla svěřena výhradně do rukou papežských, ale aby bylo hlavní vedení její dáno do jeho vlastních rukou. Leč nezdařilo se; nad to papež rozkázal Jiřímu, aby se ve 180 dnech najisto k zodpovídání za svou kališnou politiku do Říma dostavil (r. 1464).

V tom však Plus zemřel a nástupce jeho Pavel II. (od r. 1464) na čas na přímělu věrného přítele Jiříkova, biskupa vratislavského Jošta, proces zastavil. Ale když Jiří dlouho otálel s vypravením obvyklého holdovacího poselstva, vydal proti němu (r. 1465) půhon, aby se osobně v Římě zodpovídal z kacířství a křivé přísahy; za čtyři měsíce na to zprostil poddané Jiříkovy poslušnosti ke králi. Když to vše bylo bez výsledku, vydal na něho roku 1466 klatbu, prohlašuje ho za bludaře zbaveného královské kornuy. A nyní nastalo na čas kruté nepřátelství mezi hlavou církve a českým králem.

Poněvadž král polský Kazimír neuposlechl, když ho dvůr římský k výpravě proti Jiřímu vybízel, přijal posléze papež nabídku úlisného a sobeckého Matiaše, krále uherského, jenž byl zetěm Jiřího. K tomuto králi se přidali též mnozí katolíci páni a tak vzplanul hrozný boj, jímž hlavně česká země trpěla. Jiří si vedl ve válce statečně, ale naposled umdlen jsa bojem, přemýšlel o upřímné dohodě s papežskou stolicí. I papež se počal dobřiti. Jiří osvědčoval, že prý nemíní papeži nikdy úmyslně odporovati, ví, že mimo církev není spasení. Když pak Albrecht saský sliboval Jiřímu přímělu u papeže a žádal, aby mu Jiří projevil své náboženské přesvědčení, odvětil král: »Donesli na mne a obžalovali mne u Jeho Svatosti, jako bych věřil, že kdo přijímá Nejsvětější svátost olitáří pod jednou způsobou, nepřijímá celého těla Páně a nedostatečně přijímá pro spásu duše své svátost samu; a ten, kdo pod obojí způsobou přijímá, že by přijímal více dostatečněji, než kdo přijímá pod jednou způsobou. — Já nikdy tak nevěřil, aniž věřiti chci.« Mimo to se vyjádřil, že jsa zrozen za kompaktát, rád by viděl, dovolila-li by mu Jeho Svatost přijímati pod obojí; ale jestliže by to nebylo úmyslem a vůlí Jeho Svatosti, že se chce vůli Jeho Svatosti přizpůsobiti a jí se řídit. (Hammeršmid: Jošt z Rosenberka, 118. Srv. Palacký, IV, II, 571. Balbin: Epitome rerum Boh. 599.)

V tomto čase také Rokycana zcela přirozeně ztratil u krále všechnu důvěru a přízeň. (Srv. Pešina: Mars Moravicus, 859.) Jiří jistě si vzpomínal, co zbytečně prolito bylo krve pro Rokycanovo mínění, že přijímání pod obojí jest nutné k spasení. Dle svědectví letopiscova již při počátku neblahé války Jiří z Poděbrad proti Rokycanovi vystoupil. Když totiž prchli r. 1467 dva kanovníci svatovítské Hilarius a Křižanovský do Plzně, předstoupili mistři a kněží pražští s Rokycanou před krále se žádostí, aby na místo uprchlíků dosadil hned kněze kališné; tak prý bude krátce zjednána jednota nahoře i dole. Ale Poděbrad, který ani v čase dřívějším zbytečně katolíkům ubližovati nechtěl, nepřijal tento vychytralý návrh. Odvětil Rokycanovi stručně: »Mistře, dosti's mistroval; nechť my již také mistrujem.« (Staří letopisové, 184.)

Od té doby prý Rokycana ku králi přicházel málokdy. Též jednomu kardinálovi římskému Jiří vyznal, že římská církev jest učitelkou, mimo kterou není spásy; prý trvá v jednotě církve právě a jestliže se v něčem od víry obecné uchyloval, stalo se to bez kacířského úmyslu. (Sborník historického kroužku 1893, 37.)

Když pak již přicházelo poselstvo z Říma s dobrými zprávami, Jiří právě (22. března 1471) zemřel. Čtyři neděle před ním odebral se na věčnost mistr Rokycana. Jiří zemřel jako řádný syn katolické církve; Řím to sám uznal, pročez beze vší překážky zesnulého panovníka nechali kanovníci pochovati u sv. Víta při kapli svatého Václava.

Rokycana ovšem více rozptyloval než sjednocoval, ale to se dělo spíše k vůli nauce o kalichu než z odporu proti Římu. Proč i tento sektář poníženě prosíval, aby jej papež za arcibiskupa potvrdil? Na Řím se hněval vždy hlavně v ten čas, kdy cítil, že jeho prosby doznávaly zřetelného odmítnutí.

Kdyby nebyvalo Rokycany a kdyby se nebyvaly donášely do Říma i některé smyšlené žaloby na kališníky, jistě byli by Čechové v tom čase k Římu ještě více se přiblížili, než jak se za panování Jiřího stalo.

Pamětihodno, že synové Poděbradovi po smrti svého otce přestoupili ke katolictví; i mnoho jiných znamenitějších kališníků přidalo se tehdy zcela k Římu.

Leč jiní kališníci na přisnost papežské stolice tak hned nezapomněli; počali se od katolíků nyní ostřeji odlišovati. Kalich, jako odznak husitský, vstavování okázale na četné budovy, rozhodněji provolávali, že pod jednou způsobou jest jen svátost půl; horlivěji podávali svátost nemluvnatům a celými traktáty přijímání dítek obhajovali. Svátek Husův slaven okázale a některé římské oby-

čeje, jako svěceniny a jiné, zavrženy. Zpívány postupné písně o papeži a nejesmyslnější pomlavy o římském dvoře přijímány u husitů ochotně za bernou minci. (Srv. Winter: Život církevní, 26. Erben: Výbor I, 755, 756.)

Nástupci Poděbradovi Vladislavovi II., vytýkali kališníci, že jest »papežník bez kalicha.« Leckde tekla z náboženských nesnází i krev; smířli sněmy zemské nemohly dokonale zastaviti nepřátelství mezi katolíky a kališníky. Husity dráždila ke všemu ještě ta okolnost, že Vladislav, jsa sám katolíkem, více nadržoval katolíkům než husitům. Leč všechny tyto nesnáze nesmíme považovati za soustavné a rozhodné vystupování proti Římu. Vždyť i v této době žádali husité za římské svěcení svého kněžstva a prosili biskupy za sváté oleje. Čeští politikové stále naléhali, aby apoštolská stolice kompaktáta potvrdila a kališníky za pravé syny církve přijala.

V církvi kališné ovšem rostly stále více mnohé zlořády, ale ani v největších zmatcích se nezapomínalo u pravých kališníků na spojení s církví. Právě přival protestantství nutil pravé přívržence kališnictví ke spojení s Římem, aby nebyly řády husitské zcela ničeny povodní cizího učení.

Tak léta 1524 se dali kališníci do vyjednávání telnost legátova a silná onosice bratří a lutherských překazila zdárný výsledek.

Přes to vše kališníci nepřestávali doufati v konečné urovnání. Jenže se zatím jejich církve nedostatkem řádných kněží a intrikami novotářských stavů stále více rozpadala. Mnozí kněží, kteří se na oko hlásili k církvi kališné, byli ve skutečnosti lutherány, takže konsistoř kališná nepřestávala je do Prahy volati k zodpovídání pro bludné učení. Ti, kteří církve kališnou opouštěli, volali souhlasně s Lutherem »prýč od Říma.«

Kališníci naléhali snažně na Ferdinanda I., aby se postaral konečně o obsazení stolice arcibiskupské. Konečně byl vyhlášen (1561) a od papeže potvrzen (1562) za arcibiskupa šlechtyn a bystrý Antonín Prus z Mohelnice, který se ze všech sil snažil zbytky husitů připojiti k Římu. Na snažnou přímělu tohoto velepastýře konečně povolil Pius IV. r. 1564 Čechům přijímání pod obojí, ovšem pod tou podmínkou, aby husité věřili o kalichu stejně s církví. Leč tehdy bylo toto povolení skoro bezvýznamným, jelikož již většina husitů přestoupila do tábora katolického a ještě větší měrou k protestantství. Starověrci kališní, vidouce zhoubu své církve, rychle se vraceli ke katolictví beze všech výhrad, a radikálnější kališníci se přidávali šmahem k protestantům.

Roku 1567 byla i kompaktáta vypuštěna ze zemských zákonů, a rozkazů konsistoře kališné poslouchal málokdo.

Doporučení o právě vyšlých publikacích:

Dr. Fr. Reyl:

Jádro křesťan. sociologie

Str. 351. — Brož. K 5.
Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 7.

Dr. Jos. Novotný:

Světlem k Bohu

Stran 170. -- Brož. K 6.
Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 8.

N B. Dostávám nyní spisy poslední dobou Vaším nákladem vydané. Jsou to zdařilá díla a zasluhují rozšíření.

Dr. Jos. Hanuš,
prof. real. gymnasia,
Král. Vinohrady.

Objednávky obratem vyřídí

Družstevní knihupectví a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Kulturní jiskry.

Zvláštní pomník následníka trůnu. Zesnulý následník trůnu zanechal odkaz zvlášť hrdinné ctnosti. Jeho úsilím byl obnoven klášterní chrám v Halle v Tyrolsku, kdež pochována jest ctihodná služebnice Boží, arcivévodkyně Marie Rakouská. V klášteře zavedeno ustavičné klanění. Zakládací listina váže sestry modliti se za osobní a politické nepřátele následníka trůnu a jeho choti, aby Bůh všem, kdož jemu aneb jeho manželce zlé učiniti chtí aneb zlé učinili, zlé dobrým odplatil a k věč-

ně blaženosti přivedl. Veliká duše jeví se v tomto ustanovení, které jistě vyvolá hluboký dojem. Pomník halský jest zcela svérázný a dle slov Pá-ně: »Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vám protivensví činí a utrhají vám.«

Šlechtičay srdcem. Zase odešla ke Královně všech svatých jedna z duší šlechtických, o nichž tak málo se píše. Dne 14. t. m. byla pohřbena vrchní představená kongregace Šedých sester M. Klára Gabrielová v Praze. Zemřela 11. t. m. v 69. roce svého věku a v 52. roce svého řeholního života. Její působení jest skvělou odpovědí na slova Písma: »Ženu statečnou kdož nalezne?« Jako všechny řeholnice, kráčela i ona v díle lidumilném často cestou trnitou. Není potřeba šíře uváděti, co znamenají Šedé sestry pro trpící choré ubožáky. Žádná žena nedovede sloužiti nemocným tak pečlivě jako Šedá sestra. Zesnulá stála v čele veliké kongregace skoro dvanáct roků a počínala si v zájmu vzrůstu humánního tohoto tělesa tak důvtipně a účelně, že si získala veliké vážnosti u všech, kdož její nadšenou práci sledovali. Za jejího působení na kmeni ctihodné kongregace vzrostlo v českých diecích sedm zdárných větví. Pamatovala také na výzdobu klášterního chrámu sv. Bartoloměje, chudina pak jí žehná za velikou dobročinnost.

Při této příležitosti budiž konstatováno, že v »protiklerikálním« boji ani milosrdné sestry nejsou ušetřeny. »Nebojujeme proti katolíkům, pouze proti klerikálům«, houkali naši protivníci v odpověď na katolické obrany. Nuže, jsou milosrdné sestry klerikálkami? Zneužívají svého postavení k politickému vlivu? Podplácují při volbách jako zednáři? Vyhánějí z nemocnic nekatolíky? Jestliže kratičké volné chvílky věnují pobožnostem (místo fintění a návštěvy zábav), to přece není klerikalismem. A přece právě Francie, učitelka zednářů jiných, hanobila řeholnice nejpustějšími pomluvami a časopiseckými karikaturami. Ať tedy se nikdo nedomnívá, že »protiklerikální« boj není válečnou výpravou proti katolictvu šmahem. Křičí se, aby katolíci pěstovali humanitu. Kde však katolické ruce v takovém díle začnou pracovat, hned na jejich prsty dopadá nenávisť zednářský karabáč. Taková »osvětská« akce ovšem zároveň prozrazuje, jak neupřímná jsou humaní hesla útočníků. Humanita, která pro lidumilné pracovnice má karabáč, jest pokrytectvím vyššího druhu a cynickým posměchem účinné lásky k bližnímu vůbec. Ti však, kteří zakusili, jak blahodárná jest práce Šedých sester, nedají si svou úctu k milosrdným pracovnicím vyrvatí sebe hřmotnějším posměchem líných polovzdělanců.

A vede se lépe Školským sestrám, které mají tak obrovskou zásluhu o vzdělání dorostu ženského? Na př. v Chrudimi, v Praze a jinde založily energické řeholnice výtečné vzdělávací ústavy. V zápětí však ústa, která chrllila za peníze osvětu na všech štvavých schůzích, sypala chuchvalce sází na nové majáky osvěty. Nenávisť fanatismus hrozil docela společenským bojkotem katolíkům, kteří by se odvážili světit své dcery výchově učených řeholních žen. Došlo tak daleko, že prohlíženy řeholnicím hrnce na plotně, že se počítalo, jaké množství chleba a čočky se dováží do chrudimského paedagogia atd. Osvěťáři hleděli uštvat obětavé šlechtičy srdcem, které za svou obrovitou práci měly jen strádání. Lid však aspoň nyní prohlíží účel čpavého dýmu, jaký byl šířen od těch, kteří předstírali falešně, že jim jde o světo.

Také hrdinové. V »Čes. Slově« byla dne 10. července karikatura, kterou uznalo státní návladnictví za urážku důstojnického sboru a armády. Ale trestní vyšetřování neobjevilo, kdo dal ilustraci zhotovit a tisknout. Ředitel reprodukčního ústavu Hrach prohlásil, že klíšé zhotovil na rychlo a bezmyšlenkovitě, redaktor Pichl řekl, že ilustrace neobjednal, štočku nepřijmul a do tisku nedal. Leč po provedeném šetření Pichl odsouzen k pokutě 100 K, Hrach do vězení na měsíc. — Taci radikálové nás ujišťují, jak se dovedou obětovati pro národ až do těch hrdel a statků.

Dr. Jaromír Čelakovský zemřel. Narodil se roku 1841 ve Vratislavi jako syn proslulého našeho populárního básníka Fr. Lad. Čelakovského. Gymnasium a práva studoval v Praze. Když absolvoval studia právnická, byl zvolen jako inteligent velice agilní za starostu Akademického čtenář. spolku, jež přivedl horlivou prací k velikému rozkvětu. Když se stal r. 1871 doktorem práv, pobyl kratší čas u zemského soudu a pak se stal adjunktem při archivu města Prahy. V té době již byl znám jako velice pilný spisovatel v oboru dějin práva českého. Roku 1888 se habilitoval jako mimořádný univerzitní docent v oboru práva zemí koruny čes. Roku 1886 již jmenován mimořádným profesorem téhož předmětu. Horlivě a bystré studium pokračovalo tak, že Čelakovského práce dočkala se velikého uznání jak našeho státu, tak daleko za hranicemi. Obdržel řadu vyznamenání a jiných poct. Roku 1878 byl zvolen po prvé za poslance sněmu zemského za venkovské obce okresu kutnohorského a šalavského. Od roku 1879 byl také poslancem říšským. R. 1891 byl

zvolen čestným předsedou Ustřední Matice školské a r. 1892 stal se druhým archivářem města Prahy. Ohromný materiál k dějinám práva českého sbíral netoliko v archívech domácích, ale i v bibliotékách cizích; pracoval v tom oboru až do své smrti s pilní houčevnatou. Onemocněl cukrovkou a zemřel v pátek dne 16. t. m. Kdž se mu přitížilo, navštívil jej ve čtvrtek dp. Simon a pomodlil se s ním. Když večer přišel kněz po druhé, byl chorý učenec překvapen, domnívaje se, že poslední hodinka rychle ještě nekvapí. Leč vyzpovídal se, přijal tělo Páně a druhý den již se rozloučil s tímto světem na vždy. Čestná pamět budiž českému velikánu, který do kulturních dějin českých zapsal své jméno písmem nezmazatelným.

Dary kardinálov. Na pamět svého semi-jubilea věnoval J. Em. kardinál-arcibiskup Lev ze Skrbenských pro katolické chlapecké konvikty v Praze-Dejvicích a Doupově po 25.000 K a pro Spolek svat. Josefa v Praze ku podpoře kněžské deficitů v Čechách obnos 5000 K.

Momentky ze sarajevského procesu. Dr. Premužič líčil obžalovaného Cabrinoviče jako svobodného zednáře. Cabrinovič vypověděl, že nemohl arcivévodu-následníka vyšetřiti pro jeho horlivý katolicismus; dle soudu obžalovaného se kryje svobodné zednářství s anarchismem v tom, že oba mají na programu usmrcení státních pohlavářů. Cabrinovič chtěl usmrtiti arcivévodu hlavně proto, aby se mohli rakouští Jihoslované spojití se Srby pod jedním státním útvarem. Dle jeho dalšího dosvědčení měla opravdu srbská »Národní Obrana« za účel sjednocení Srbů prostřednictvím revoluce, v čemž byla podporována studentským spolkem »Omladostí.«

Princíp vypověděl, že svého činu nelituje, že nenáviděl Rakousko. Z dalších výsledků vysvítá, že protirakouští spiklenci byli vyučováni v kladení min, vyhazování tunelů a boření železnic. trati za dohledu srbského důstojnictva. »Národní Obrana« se pilně zabývala vyzvědačstvím, Srbsko se připravovalo horečně na válku s Rakouskem. Srbští komitové uvedeni v činnost a ozbrojeni srbskou vládou již roku 1906. »Národ. Obrana« byla také subvencována srbskou vládou, která připravovala povstání v Bosně. Svědek Miloš Pura byl spolu s Cabrinovičem v sarajevské soc. demokracii, ale pro své spory byl z ní dvakrát vyloučen.

Před soudem stojí též jako obžalovaní osmnáctiletý student Gjukič, šestnáctiletý student Kranjevič, šestnáctiletý student Zagorac, sarajevský gymnasista Perin, devatenáctiletý student Forkapič a šestnáctiletý studující Kalember. Tyto kapacity tedy se snažily (snad z vyspělého »uvědomění« a »pod zorným úhlem nejbystřejších politických principů?) obracet běh dějin. Za to, že vláda zřídila s velikými oběti pro srbskou mládež řadu středních škol, odvděčili se mladíci velezrádnými rejdy. Taci hoši zahráli si na proroky a reformátory.

Ale svedená mládež není tolik vinna, jako ti dospělí krvežíznivci, kteří užili mladých hochů ke svým rejdům. Běda všem, kteří již v mládeži dusí zdravý idealismus naváděním k surovostem!

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

== Janské náměstí č. 163. ==

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady střádankové 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácí se z těchto vkladů obnosy bez omezení moratoria.

Za válečného ruchu.

Velká statečnost českých vojinů v bitvě na Sanu. Sám zpravodaj »Berliner Tagblatt« dosvědčil, jak si počínali Čechové, když ruské šrapuely začaly ničit most přes řeku a když se zdálo, že prapory posunuté vpřed budou ztraceny: »V tom okamžiku nesmírného napětí obrátili se pojednou zraky všech na pravo, k Čechům, jimž jejich podplukovník, vztýčiv se v třemeni na koni, šavli ukazoval na řeku a mluvil k nim česky. Řděl se čím dál tím více a ačkoliv nemohli jsme zachytiti ani slova, jenom nebyli bychom ani rozuměli, přece myslili jsme, že rozumíme každému obratu jeho řeči. Hned na to zaznělo v českých řadách téměř nadlidské volání, nesmírné množství, mávají ručnicemi, s nasazenými bodáky vrhlo se do vody. Uzavírali nám přímo cestu, brodili se čím dál tím hlouběji, tlačili se jako šílení čím dál tím ohnivější vinami, pracující oběma rukama a když první dosáhli protějšího břehu, burácel

jasot řadami. Když byli všichni na druhé straně, promodeni, nahore šedi a dole téměř černi, tu se ani neotřáslí, nýbrž běželi jako posedlí do předních řad. Po několika minutách palba a třeskot odivdně se seslily. Nyní došel také na nás jakožto poslední zálohu rozkaz postoupiti ku předu a tu následovali jsme příkladu Čechů, tím radostněji, poněvadž nepřátelská baterie brala si nás již povážlivě na mušku. Rusové byli zatlačeni do lesa, ale mnoho se z nich nezaohránilo, neboť pole bylo ruskými mrtvolami přímo poseto. My však večer připíjeli jsme českým bratrům na smíření. Zpívali a křičeli jsme střídavě německy a česky nebo co jsme pokládali za česky.«

Francouzské jednání se zajatci. Poddůstojník Frank z Delbrücku vypověděl protokolárně: »Byl jsem jako zajatec dopraven do Clermont Ferrandu na dělostřelecké cvičiště Puy de Dom. V onom místě je internováno asi 20 zajatých důstojníků a 700 vojáků. Cvičiště leží ve výši 1000 metrů. Dřevěné baráky jsou velmi chatrné. Všemi jejich stěnami skučí vítr. Mužstvo i důstojníci musí ležeti na kamenné podlaze, na níž jest jen trochu špatné slámy. Důstojníci jsou ubytováni v nejhorších barácích. Jsou ranění nebo nemocní. Nemoc přivoděna byla stejně jako u mužstva výhradně drsným podnebím a neobyčejně špatnou stravou. Strava podává se bez rozdílu stejná, zda-li lidé jsou zdraví či nemocní. Zajatci jsou neobyčejně sešlí. Na nemocné neběte se žádného ohledu. Leží s ostatními na kamenné podlaze. I když lékař zjistil zápal plic, zůstávají tam nemocní tak dlouho, až vlastně umírají, bez pokrývky, bez pláště, částečně bez košile, bez kabátu, punčoch nebo střevíců. Obvazů skoro není. Mnozí nemocní byli postiženi kostičerem a horečkou od rány. Dozor nad nemocnými má francouzský šikovatel, který dříve byl poddůstojníkem v trestanecké setnině. Tento šikovatel ztýral bez příčiny zajatého nemocného profesora práv, který sloužil jako poddůstojník nejohrovnějším způsobem, bez výsledku uložil mu samovazbu a později ohlásil, že zemřel. Zajatci se domnívají, že poddůstojník byl zastřelen nebo zemřel následkem týrání.«

ŠKOLNÍ KNIHY

pro školy obecné a měšťanské dívčí jakož i chlapecké, užívané v Hradci Králové, dle předepsaných vydání, dostatečně na skladě; — užívané

školní sešity,

jakož i veškeré ostatní

psací a kreslicí potřeby

lze obdržeti ve

Družstevním knihkupectví

a nakladatelství)

:: v Hradci Králové ::
Adalbertinum.

Obrana.

Neustálá slídivá kontrola tobolek katolického kněžstva. Jisté kruhy střílí úmyslně při svém tepání zdrazovatelů kolem terče, nemajíce chuti namířiti na pravé místo. Kněžstvo jest osočováno soustavně buď z lakoty anebo docela z vyděračství, jen aby ve zkalené vodě davy neviděly správný obraz. Na př. »Právo Lidu« napsalo pod titulem »Dobrodílec lidu«

15. t. m. toto: »Tišnovský kaplan P. Navrátil, který do křesťu vypůjčoval si peníze, od koho jen mohl, ani židovské mu nesměřely, šel s nákupem tak daleko, že po vesnicích v okrese tišnovském sám a s několika bojovnými klerikály a la Šikula z Tišnova skoupil více brambor, tak že okolní rolníci již na trh do Tišnova nejezdí. Tím se stalo, že chudý lid, který vždy na týdenním trhu si brambory po 50 kg. kupoval, nyní žádných za menší cenu dostat nemůže. Následkem toho mnoho žen a chudáků v posledním trhu reptalo hlavně proti kaplanu Navrátilovi, kterého mají za původce, že nyní dostatek bramborů na trh do města nepřijde.« — Na tyto i jiné pomluvy Navrátil odpovídal podrobně a tak věcně, že přímo zdrtil pomluvačné jazyky. Využíváme z jeho obrany tato slova: »Obilí kupuji na legitimaci vydanou Ústředím Raiffeisenek — tak často již úřady prohlášenou. Stanice, kam jsem obilí posílal, jsou vojenské zásobárny v Brně, Olomouci a Vídni — jak dověděl staniční úřad v Tišnově. Není tedy třeba mít starost, že obilí odchází do Německa! — Roznesla se pověst, že skupuji brambory a že je úmyslně zdražuji. Ba dokonce prý jsem nabízel vyšší cenu než byla žádána a na tišnovském trhu bramborovým kupující jsem přeplácel a že svými agenty, zvláště p. Šikulou, dal jsem po celém okolí brambory skoupiti. Je ovšem potom vysvětlitelné, že se obrací zášť lidu chudého proti mně. — Nic není pravda! Měl jsem v úmyslu koupiti brambory od p. Rašovského pro členy spolku, předvídal jsem stoupnutí jejich cen. Nepřeplácel jsem je. Konečně ani ty nekoupěny. Nikomu jsem nedovolil — ani nikoho nežádal — aby jménem mým brambory po okolí kupoval. Na trhu tišnovském jsem vůbec nikdy za účelem kupování čehokoliv nebyl. — Prohlašuji následující: Kdo mi dokáže, že jsem o trhu na náměstí koupil jen 1 kg. obilí nebo koupil jediný brambor — obdrží ode mne vyplaceno hotově 100 K. Kdo mi pak dokáže, že svými agenty, na př. p. Šikulou — s nimiž jsem již asi měsíc nemluvil — nebo p. Severou — jak jsem slyšel — anebo vůbec sám po okolí brambory kupoval — vyplatím hotově 200 K.« — Dosti! Tázeme se jenom, zda by bylo dovoleno v nynější pohnuté době psáti způsobem tak bezcharakterním aspoň o skutečných zdražovatelích, kteří oinkají statisíce a miliony, ale »klerikály« nejsou. Kdo prohlíží kapsy nemajetných tak, jako ruská policie zásuvky žurnalistů, sám prozrazuje, že chce svými výpady zúmyslně zastřít praktiky zdražovatelů skutečných.

Také kapsy maloročníků pod soc.-dem. inspekci. Moravské listy píší: »Je zjevem nanejvýš pozoruhodným, že právě tiškovští sociálně-demokratický s »Právním Lidem« v čele vždycky označuje za zdražovatele a lichváře zemědělece, že na tomto svém tvrzení ustavičně zarputile do světa šířením přes všechny důkazy opaku setrvává. Je pozoruhodno, že »Právo Lidu« proti pravým zdražovatelům nikdy do opravdy nevystoupilo.«

Vídeňský kardinál kníže-arcibiskup dr. Piřil proti pomluvačům kněžstva. Při prosebné pobožnosti u sv. Štěpána ve Vídni kázal též kardinál-arcibiskup dr. Piřil. Pobožnosti se účastnilo asi 12.000 lidí a ode dvora arcivévoda František Salvator, arcivévodkyně Isabela, choť generalisima našl armády, s třemi dcerami a synem, arcivévodkyně Marie Valerie s třemi dětmi, dále zahraniční ministr hr. Berchtold a mnoho jiných. Kardinál dr. Piřil ve své promluvě pravil též: »Budíž mi dovoleno použití této příležitosti k odmítnutí výčitek, která je činěna v posledních dnech našemu duchovenstvu, jakoby bylo málo obětavé. Výtka tato je bezdůvodná. Každý dal, kolik mohl. Ovšem, kdyby byla pravdou tvrzení, která se kolportují v kruzích církvi nepřátelských o nezměrném bohatství duchovenstva, pak ovšem bylo by duchovenstvo skutečně velice málo udělovalo. Ale většina farářů má všeho vřady 2—3000 K ročních příjmů, z čehož musí podporovati místní chudobné, a tož nelze očekávat, že bude dávat sta a tisíce na válečnou péči. Lépe situovaný klérus, nadace a kláštery přispěli dle své síly a všichni vzali si nemocné a raněné na starost. To stojí některý duchovní ústav denně 200—400 i více korun. Spočítá-li se denní vydání pouze za 3 měsíce, co válka pomalu bude trvat, tož to obnáší 20—40.000 K, o kterých však neteme nikdy v novinách. A zda nejsou naše řády dosti obětavé do sebezapření? Ošetřují většinou raněné. A kdo byly první ošetřovatelní, kterým jsem žehnal jako dobrovolníkům pro službu v infekčních nemocnicích? Naše řeholnice. Kdo tehdy, kdy do Vídně přijíždějí četní ranění, vytrvává 24 a celých 36 hodin v nejtěžší službě při operacích? Naše řeholnice. Jaké to hrdinky lásky k bližnímu a jaká to víra, která plodí takové hrdinské sebezapření! — A ještě jiná pomluva šíří se proti katolickému duchovenstvu. Že není náhodná a že nevzniká z místních poměrů, dokazuje faktum, že právě tak se vynořila v Německu, jako se vynořila u nás. V Německu úřady vážně zakročily a zarazily nekálé řemeslo pomluvačů, kteří katolické duchovenstvo hrubě podezřívají z nevlásteckých a dokonce přímo z velezrádných tendencí. Také u nás mmoží se domnívat, že v tomto ohledu mohou něco dokázat. Když bylo několik slovanských

kněží zatčeno, že byli zapleteni v panslavistické řejdy, a když část řecko-katolického duchovenstva se obviňuje z myšlenek rusofilských, myslí tyto zlí a zlomyslní lidé, že smějí veškerému katolickému kléru vrhnouti do tváře výčítku, že není v něm dosti lásky k vlasti. Na jihu bylo ze 17 obviněných kněží již 10 propuštěno, poněvadž udání byla úplně vymyšlena, a ostatní do dnes ještě nebyli odsouzeni. Kolik je ze zatčených řecko-katolických kněží vinných a kolik nevinných, nelze dnes ještě přehlédnouti. Jako žádný rozumný člověk nebyl by si dovolil celý stav důstojnický odsouditi přesto, že se v něm našel Ředl, tak nelze házet blátem podezření a pomluvy ani po duchovenstvu jako takovém, i kdyby se ukázalo, že vpravdě ten či onen jihoslovanský nebo ruský-rusofilský kněz porušil svou povinnost vůči vlasti. Či máme my kněží býti bezprávní a vydání komukoliv na milost a nemilost? Katolíciť mužové! Jako přesvědčení katolíci znáte své duchovenstvo. Dobře víte, že bylo vždy a je stále vlasti své věrné. Zastáňte se ho proto, když je pomluvač ze řemesla tupí a hanobí! — Kázání kardinála dra Piřila udělalo na shromážděné muže vídeňské mohutný dojem.

Zprávy organizační a spolkové.

Organizační činnost soustavná, o kterou požádal nedávno sekretariát naší české strany křesťansko-sociální, nedá pokoje sociálním demokratům. V týdenníku »Plameny« upozorňují na ni své soudruhy a vybízejí je k intenzivnější činnosti, která by kazila snahy našich stoupenců. To budí povzbuzením všem důvěrníkům i příznivcům křesťansko-sociálního hnutí k řádnému provedení toho, co v zájmu doplnění organizace od nich sekretariát žádá.

Katolickým organizacím! Zemský svaz katol. »Orla« v Hradci Králové prosí sl. organizace, aby v den Věch Svatých a Dušiček vykonaly sbírku ve prospěch raněných vojnů na Červený kříž. Obnosy zaslané budou se veřejně kvitovati v listech. Vld. farní úřady žádáme o laskavé svolení. — Zemský svaz katol. Orla v Hradci Králové.

Jaroměř. Tuto neděli (25. října) bude v našem spolku dp. J. Sahula z Hradce Králové v obvyklou hodinu odpolední konati přednášku: »Útěcha v náboženství«.

Církevní věstník.

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné biskupské konsistoci zasílaly: Vikariální úřady: Pardubický 515.16 K, Kopidlenský 871.36 K, Hostinský 465.31 K, Hořický (VII.) 32.70 K, Lanškrounský 83 K a 82 K; farní úřady: v Modletíně 12 K, v Heralci 53 K, v Semaníně 40 K, v Dol. Bořkovicích 94.23 K; obec Kamenický (farnost Trh. Kamenice) 4 K.

Upozornění v příčině breviáře. Vld. duchovenstvo upozorňujeme, aby si závčas objednalo u Družstevního knihkupectví brožuru »Variationes in divino officio recitando«, kde jsou obsaženy změny officia a dodatky na základě nejnovějšího motu propria »Abhinc duos annos« a dekretu S. R. C. z 28. října 1913, která jest nutná k recitování officia mimo známé Psalterium. Vyšla v Římě a stojí brožovaná 70 hal. Directorium bude upraveno pro budoucí rok dle nejnovějšího citovaného nařízení.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada dne 19. října. Družstvu pro stavbu domů soukromému úřednictvu, zapsanému společenstvu s ručením omezeným, se sídlem v Praze, uděleno bylo povolení k obývání jeho domů v ulici Jungmannově a Šafaříkové, a pp. manželům Janu a Marii Hofmanovým uděleno bylo povolení k obývání jich jednopatrového domu v ulici Kydlinovské. — Technické kanceláři bylo uloženo, aby zřídila při epidemické nemocnici jámu na popel a smetl. — Požitek 44 K udělen byl z nadace Poncovy rovným dílem přibuzným zakladatele nadace pp. Fr. a Václavu Čermákovým, dále vdově pí. Müllerové v Zámostí a vdově Chmelařové. — Kolaudována byla novostavba domu p. Zm. Ježka v ulici Jungmannově. — Žádost tělocvičné jednoty »Sokol« zde za propůjčení tělocvičny v obchodní akademii ke cvičení členstva postoupěna byla ředitelství tohoto ústavu k vyjádření. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 12. října byl vzat na vědomí.

Počátek školního roku na zdejších obecných a měšťanských školách. Dne 16. t. m. začal školní rok pro první školy slavnými službami Božími, jež vykonal vřdp. prelát a děkan M. Musil. Kdy bude vyučování na chlapeckých školách, posud se neví. Počínajíc však neděli dne 25. října bude pro žactvo obecné a měšťanské chlapecské školy sloužena mše sv. s kázáním v kapli sv. Klimenta o čtvrt na 9. hod. Žáci přijdou přímo do kaple 5 minut před čtvrt na 9. hod. P. T. rodiče se zvdofile žádají, aby hochy své na tyto služby Boží posílali.

Seznam cen na týdenním trhu obilním v Hradci Králové dne 17. října. 1 hl: pšenice K 30.40 až 32.—, žito 25.— až 26.50, ječmene 14.— až 16.50, ovsa 9.— až 10.—, hrachu 36.— až 48.—, čočky 50.— až 80.—, jablel 40.—, krup 36.— až 46.—, bramborů 5.— až 6.—,

máku 44.—, lněného semene 28.— až 30.—, cibule 16.— až 18.—, jablek 6.40 až 14.—, hrušek 16.—; 1 q: jetel. semínka červeného 150.— až 160.—, otrub žitných 15.—, pšeničných 14.—; 1 kg: másla 2.72 až 3.—, tvarohu 0.36 až 0.40, vepř. sádla 2.32 až 2.40; 1 vejce 0.10 až 0.12; 1 kopa: zelí 6.— až 10.—, kapusty 1.20 až 3.—, drobné zeleniny 0.40 až 1.—; 1 pytel mrkve 1.— až 2.—.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové, dne 17. října konaný, přivezeno bylo: hl: pšenice 148, žita 79, ječmene 102, ovsa 160, čočky 3.5, brambor 356, cibule 70, jablek 188, hrušek 1.5; q: jetel. semene 3.5; kop: zelí 238, kapusty 200, drob. zeleniny 600; pytlů: mrkve 80; kusů: podsvinčat 405.

Poděkování vojínů. Jménem zarmoucené rodiny vojína Ondřeje Koscielického, jenž vzdálen jsa své vlasti a svých drahých, ve zdejší nemocnici zemřel a dne 21. října pohřben byl, vzdáváme vřelé díky panu primáři III. oddělení Jaroslavu Mejsnarovi za pečlivé ošetřování a starostlivost, již zemřelému věnoval, dále dámám ošetřovatelkám a dámám Odboru Červeného kříže, které snažily se, by zemřelému osladily poslední okamžiky života, by nahradily mu lásku sourozenců, které postrádal, dále dp. kurátu Stan. Kordulovi, jenž nemocného sv. svátostmi zaopatřil a dojemným proslovem při pohřebním konduktu se zesnulým se rozloučil, vldp. řediteli ústavu hluchoněmých Vlad. Sekerovi za dar množství překrásných růží, jimiž poseta byla tělesná schránka zesnulého a z nichž nádherné kytice svázané, dále vldp. důstojníkům a všem těm, kteří v četném průvodu zesnulého na poslední cestě doprovázeli a tím pietu a úctu zemřelému prokázali. — Kolegové vojínů III. odd. rezervní nemocnice.

Zajatec. Typograf p. Al. Vondrouš ocitl se jako reservista v ruském zajetí v Moskvě. Píše, že naši zajatci mají tam značnou volnost pohybu a že se s nimi zachází šetrně.

Z laciného kraje. Doba tolik kritická zajisté vybití všude k vzájemné pomoci. Leč někteří lidé rozumějí nynějším okolnostem trochu jinak. Sta žen pozůstalých po narukovaných rezervistech dochází si pro státní podporu do c. k. berního úřadu. V značném zástupu pak snadno loví prsty, které se snadno přilepí na cizí majetek. Jedné ženě ztratil se tam deštník. Pak bylo jiné ukradeno 19 K 12 h. Prsty nezvěstné eskamotérky pracovaly čile dále: Vídeňská Němkyně Kundrtová, která má třileté děcko, pohřešila 30 K 80 h, jiné ženě byla ukradena tobołka s obnosem 1 K 40 h. Podáváme zprávu o těchto smutných zjevech k vůli tomu, aby se měly poctivé, nutné ženy na pozoru před pohostinským vystupováním čilé umělkyně a udaly ji hned, jakmile ji při práci zastihnou.

Kde je tedy příčina? Když se v sobotu stýskalo na velkou drahotu, odpovídali venkovští prodáváci, že by nemusili ani na trh choditi, protože různí agenti každou chvíli u nich otvírají dvře, nabízejíce vysoké ceny za zeleninu, ovoce, vejce a pod. Poznámávali, že by si tedy mohli cestu ušetřiti, ale že přece dobrovolně se vlekou se zbožím do Hradce, aby naše město nezůstalo bez nutných poživatin. Toto svědectví nelze bráti na lehkou váhu; jest tedy potřebí, aby kompetentní kruhy i dle tohoto zjevu řídily další kroky k omezení drahoty.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové věnoval k uctění památky JUDra Jiffho Czuby místo květinového daru 20 K ve prospěch Červeného kříže.

Úmrtí. Zemřel zde raněný p. Václav Viktorin z Rasoch. Protože po něm zůstaly čtyři nedospělé děti, učinila pí. Šindelářová pro pozůstalé sbírku, která vynesla 53 K 39 h.

Dobřemice. Naše kostelní sbírka na Červený kříž vynesla 47 K. Slušný to obnos na malou obec.

Z orlického podhoří. Vambercký vdp. farář — padesátníkem. V pondělí dne 26. října oslaví ve vřt tichosti vzhledem na dobu válečnou vdp. Václav Hvězda, sympatický a zasloužilý farář ve Vamberku, 50. ročník věku svého. Pan jubilant narodil se v Semonici 26. října 1864; po absolvování gymn. studií vstoupil do semináře v Hradci Králové, kdež byl 14. července 1889 na kněze vysvěcen. Jako dlouholetý kaplan v Chrastí získal si pro svůj ryzí charakter, svou přímou a otevřenost sympatií a lásky všech svých farníků. Ký div, že s bolestí přijal zvěst, že jejich upřímný přítel a rádce jmenován byl farářem ve Vamberku. A jako se těšil Hvězda lásce v Chrastí, tak i ve Vamberku získal si v brzké době všech. Kdo poměry ve Vamberku znal dříve a nyní, musí doznati, že vdp. farář vykonal k obrození ducha katolického svým horlivým působením v kostele, ve škole a svými taktickým a konciliantním jednáním v životě veřejném kus perné práce, na kterou může býti vším právem hrd. Přejeme vdp. faráři Hvězdovi, aby i v druhé padesátce hojně požehnaní Boží jej provázelo s ujistěním, že vik. klérus v den abrahamovín bude pamětliv svého milovaného spolubratra na svých modlitbách. Nuže, milý Václave, jménem Páně — do druhé padesátky!

Solnice. Ačkoli byla podniknuta ve zdejších městě dámami sbírka ve prospěch Červeného kříže, jež vynesla několik set korun, přece byla z nařízení J. Exc. nejdp. biskupa konána také kostelní sbírka. Zbožná mysl zdejších farníků, snoubená s vřelou proctěnou láskou a útrpností k raněným vojnům, věnovala obnos 50 K, jež byly nejdp. bisk. konsistoci v Hradci Králové zaslány. Zaplať Bůh všem, kteří k účelu tak krásnému a šlechtnému hřivnou svou přispěli! — Čile družstevní knihkupectví v Hradci Králové vydalo překrásnou a řmavou píseň k Panně Marii v čas války, jež každého večera při pobožnosti pořádané za brzké a šťastné skončení války zaznívá v klenbách chrámových. Do-

sud objednáno 500 exemplářů. Některé stroje jsou tak dojemné, že mimoděk plní oči slzami. Zpívá se jako: »Máti Páně převaťá«. Doporučujeme tuto píseň co nejvčeleji k večerním pobožnostem v nynějších pohnutých dobách.

Polná. Z našeho města odešel na jižní bojiště pan Vratislav Sedlák jako farmaceut. Byl však zajat a nyní jest zaměstnán v lékárně v Niši. Zachází se s ním slušně. Jest jediným synem všeobecně váženého a velice zbožného p. Mag. Pharm. Vojtěcha Sedláka. Zdejší katolíci říkají, že jistě hlavně vroucí modlitby zbožné rodiny docílily toho, že p. Vr. Sedlák nebyl ani usmrčen ani poraněn. Zajetí není ovšem věcí příjemnou; lze však doufat, že mladý p. Sedlák se vrátí zdrav. — Pan prof. Dvořák tráví v ruském zajetí v Samaře.

Vysoké Mýto. Tak zřídka jsme četli o našem městě zprávu v »Obnově«, ačkoli jest tu tolik dobrých katolíků. A události velkých táhne se celá řada. Málokdy jsme na př. viděli zde tolik vojska, jako v těchto časech. Raněných také dost. Všecko se stíídá, jedni odjíždějí, jiné zástupy přijíždějí. Uprostřed toho ruchu přišel k nám nový pan děkan. Přítomná doba ovšem pro kněze vyžaduje dvojnásobné práce a pečlivosti. Zvláště ti, kteří o chrám nezavádí a jen katolíky kritikuji, stále se starají, jak si počínají v době válečné kněžství. Proto my laikové jsme byli potěšeni, že vdp. Šmejkal vyrazil z ruky protikatolických posuzovačů zbraň činností horlivou. Obecenstvo zdejší jednomyslně schvalovalo, že náš duchovní správce při své instalaci pamatoval darem na červený kříž a chudinu. Velice vhodně zavedl hned pobožnosti za vojny na bojiště. Odtud narukovalo na bojiště vojáků mnoho, pozůstalé rodiny nacházejí největší útěchu v důvěře v Boha a proto jsme uvítali vřele, že sám děkanský úřad vyšel tak účelně vstříc naší touze a že povzbudil k pobožnosti i líknavce. Každou neděli máme troje kázání. Pan děkan mívá promluvy večerní, které jsou velmi četně navštěvovány. — Jmeniny Jeho Veličenstva byly zde skvěle oslaveny. Ráno měl pro shromážděné vojny pan děkan promluvu českou i německou. Vojáci skládali přísahu a pak pěli ryznou řeč dle své národnosti nadšeně: »Zachovej nám, Hospodine!« V lásce k císaři byly zde všechny národnosti spojeny. Na vkusně vyzdobeném oltáři byla vystavena Nejsvětější svátost. Večer pak pobožnost za císaře a vlast byla zakončena vzletným kázáním pana děkana a sv. požehnáním. To nás plní nadšením, že nyní v době velice vážné jest náš nádherný chrám tak četně navštěvován. — Rozumí se, že v nynějším čase ceny potravin níjak neklesají, zvláště když různí spekulanté začali skupovat, kde co. Leč nyní městské vlivné kruhy spolu s okresní jednotou společenstev podnikly případné kroky, aby chudina neodnesla těžce praktiky různých bezohledných vykořisťovatelů. Jen aby zakročení brzy přineslo skutečné ovoce! V dobách těžkých se poznává, kdo jest na svém místě, zvláště když ceny potravin a jiných důležitých potřeb stoupají. Žádáme, aby se postupovalo v akci hospodářské tak vřadatně, jako v jiných velkých českých městech.

Hořice. I do našeho města jsou dopravováni ranění a nemocní, jichž se tu v nově zřízené okr. nemocnici na 150 nalézá a kteří si tu libují. Dámy Červeného kříže, zvláště pí. Jelínková, choť c. k. profesora, opatřují vojnám knihy a noviny, přinášejí přilepšení, duchovní je ob den navštěvuje a každou neděli služby Boží v domácní kapli koná. Zvláště zbožnost Poláků a Slováků je dojemná; není jednoho, aby před spaním nepoklekl aneb dle možnosti aspoň v posteli se nepomodlil. Bylo sem oznámeno na 500 vystěhovalců, ale posud, až na jednotlivé rodiny, nikdo do našeho města a okolí nepřišel. Jako všude, i u nás jsou stesky do drahoty všeobecné, a zvláště těžce se pocituje, že rolnictvo zemáky na trh nepřiváží. Městská správa musila jich vagon až z Německobrodské objednat, aby aspoň té největší nouzi odpomohla. Zde by bylo třeba, aby se zakročilo a aby byl zdělán kontingent všech živin a stanovena jich pevná cena.

Různé zprávy.

Vádce francouzských katolíků mrtv. Poslanec a akademik hrabě Albert de Mun zemřel 6. října, raněn byl mrtvici. Narodil se 28. února 1841 v Lumigny. Věnoval se dráze důstojnické. V německo-francouzské válce upadl v bitvě u Met do zajetí, byl ale brzy propuštěn. Hrdzami komany užíval v mladém důstojníkově úmysl, který byl pro celý jeho život rozhodující. Když v těchto dobách děsu a pronásledování vstoupil se svým přítelem markýzem de la Tour du Pin do chrámu v pařížském předměstí Belleville, ušel na posvátném místě nejen stopy zločinné ruky, ale také zděšený lid, jenž zde hledal útulku a úkrytu. Zde rozhodl se věnovati své síly nápravě svedeného lidu. Započal r. 1870 svojí veřejnou činnost. Se svým přítelem de la Tour du Pin věnoval se zakládání dělnických spolků. Cestoval všude, aby slovo vtělil v čin. Byl si vědom své řečnické síly, kterou podmaňoval davu. Aby nerozptylovalo se jeho dlo, založil de Mun Association catholique, k níž jako praktik náležel známý továrník Léon Harmet. Zvláštní studijní oddělení v tomto spolku mělo sčítati vědecký materiál, který sloužiti měl jako základ sociálních reforem. Pro veřejnou svojí činnost dostal se Mun do konfliktu s vojenskými úřady a žádal za propuštění. Tím byl mu umožněn vstup do parlamentu, do něhož se dostal, byv zvolen za bretoňský departement Morbihan. Svému sociálnímu směru zůstal Mun stále věrným. Jeho ideálem byla zákonem stanovená nucená organizace dělníků a vydání zákonů na ochranu dělnic-

tva. Tím dostal se do sporu s mnohými francouzskými katolíky, kteří nechtěli něčeho slyšet o vládním zakročení. Nejednou slyšel Mun výtku, že jest socialistou — leč tím nedal se odstrašiti od průkopnictví svých zásad. Dne 14. října 1888 přijat byl se 1400 francouzskými dělníky ve slyšení papežem Lvem XIII. Ve zvláštní adrese zdůraznil, že dle nabytých zkušeností nelze očekávat žádných pokroků bez ochranného dělnického zákonodárství. Sv. Otec uznal blahovůli zásady Munovy. V sociálním ohledu byl vliv hraběte de Mun i ve francouzské sněmovně patrný. Leč žádný zákon nenese jeho jméno: co navrhl, jiní poslanci později přijali a provedli. Dne 12. listopadu 1890 odvážil se kardinál Lavigerie pronést přímek na francouzskou republiku. Vzbu- dilo to veliké pohoršení a nepřátelství v katolických kruzích francouzských, leč kardinál jednal ve srozumění s papežem. Svátý Otec vyjádřil rozhodnou svojí vůli v encyklice k francouzským biskupům dne 16. února 1892, v níž francouzské katolíky vyzval, aby postavili se na půdu ústavy, aniž by při tom zapřeli své zásady. Krátce na to proslovil de Mun v Lille významnou řeč, v níž oceňoval velikost obětí monarchie, ale zároveň také oprávněnost a nutnost papežova vyzvání. Na počátku r. 1893 v řeči ve St. Etienne dovolával se semknutí se katolíků na půdě ústavy. Papež vyslovil mu za to zvláštní pochvalu, avšak zdůraznil také nutnost sociálního programu. Téhož roku konaly se nové parlamentní volby; de Mun ztratil svůj volební okres, nalezl však za něj později náhrady v departementu Finistère. Katolické organizace spojily se r. 1891 v Union de la France Chrétienne, po jejímž zániku r. 1892 založil de Mun ligu Catholique Sociale. R. 1899 rozpadla se i tato. V nově založené Action libérale populaire, parlamentární to skupině, jejíž jméno bylo nevhodně voleno, nebyl vůdcem de Mun, nýbrž Jaques Pion. Od ledna 1899, kdy vydán byl zákon o zdanění náboženských společenstev, kulturní boj stále prudčeji zuří. Nedostatek silné strany, zbudované na křesťanských zásadách a nesjednocené mezi biskupy a řádovými kněžími usnadnila uchvatitelům uskutečnění jich plánů. Dne 28. října 1900 pronesl Waldeck-Rousseau v Toulouse známé slovo o miliardě kongregací, čímž zahájena nejhorší éra pronásledování. Ve všech těchto bojích hájil de Mun náboženskou svobodu jednak na tribuně poslanecké, jednak v časopisech a denních listech. Velká a obětavá jest činnost hraběte ve službách katolické církve francouzské a francouzského lidu. Jeho sociální ideje skvěle se osvědčily a uskutečnily, žel však, že ponejvíce v řadách těch, kdož stojí na protivném názoru světovém. Snahy po utvoření politické strany zůstaly také bezvýsledny. Můžeme zkrátka rekapitulovati: Šlechtné snahy bez zřejmých úspěchů. Francouzská akademie uznala působnost hraběte de Mun, přijavši ho r. 1897 mezi 40 »nemrtelných«. (Dle Katol. koresp. Zem. r. katol.)

Německý císař u františkánů. Jako v polním tažení r. 1864, 1866 a 1870—71, tak i v přítomné válce, jak sděluje »Aachener Echo«, táhlo do pole mnoho františkánů z císařského mateřince s německým vojskem, aby pečovaly o raněné vojny. V neděli 20. září měly sestřičky potěšení setkat se u raněných v lazaretu s německým císařem. Mocnář krácel od lůžka k lůžku a rozmlouval srdečně s vojáky. Pro každého měl nějaké potěšitelné slovo, a na konec daroval každému nádhernou růži. Také sestřičkám, které prodávávaly mezi lůžky, věnoval císař pozornost a stiskl jim přátelsky ruce. Když jedna ze sestřiček na otázku po rodišti odpověděla, že je z Koblence, pravil císař: »Tam byla také moje prababička dlouho a mnoho dobra tam vykonala. Ona také vašemu řádu mnoho pomáhala, když v Koblenzi se měl usaditi. Nyní máme z toho užitek.« Císař vyprávěl pak sestřičkám, že mnši jednoho belgického benediktinského kláštera musili opustiti svou domovinu. »Nyní jsou«, dodal císař, »jak mi sdělil opat, v Maria Laachu a učí se pilně německy.« Redemptorista pater Brinkmann, jenž byl činný na bojišti a který právě se vrátil z osmídesáti francouzského zajetí, vyprávěl císaři o svých dobrodružstvích a zejména o špatném zacházení ve francouzském zajetí. Rozhořčen pravil císař: »Něco podobného může se státi jenom v zemi, kde je pronásledována církev a kde národu bylo vzato náboženství.«

Co patří vdovám a sirotkům po vojnech ve válce padlých nebo zraněných podlehavších? Běžné vdovské pense náleží, nehledě k vdovám po důstojnících z povolání, vdovám po všech osobách mužstva, nechť příslušely armádě, válečnému námořnictvu, zeměbraně nebo domobraně, tehdy, když manžel padl před nepřitelem, nebo když zemřel následkem zranění nebo zvenho poškození, jež utrpěl buď od nepřitele nebo i jinak bez vlastního zavinění a bezprostředně při vykonávání vojenské služby. Právě tak platí nárok na běžnou vdovskou pensi, když manžel zemřel některou nakažlivou nemocí, která panovala v jeho služebním místě, nebo následkem válečných námah. Roční pense obnáší pro vdovu po kadetovi 300 K, po šikovateli 180 K (bral-li denní mzdou větší než 70 h, patří vdově pense 240 K), po četaři 144 K, po desátníkovi 120 K, po svobodníkovi 96 K a po pěšákovi 72 K. Při tom je třeba ještě zvláště upozorniti na to: Zemřel-li manžel přímo před nepřitelem nebo zemřel-li následkem zranění od nepřitele nebo následkem válečných námah během jednoho roku, náleží vdově příplatek 50 procent, tak že vdova po kadetu v tom případě dostává ročně celkem 480 K, vdova po šikovateli 270 K, po případě 360 K, vdova po desátníkovi 180 K, vdova po svobodníkovi 144 K a vdova po pěšákovi 108 K. Dále obdrží manželští sirotci po oso-

bách mužstva až do dosažení normálního stáří — což je u hochů dokončený šestnáctý, u děvčát dokončený čtrnáctý rok života — běžný výchovný příspěvek, je-li matka dle hofejí uvedených ustanovení oprávněna k pensí. Výchovný příspěvek obnáší pro každého sirotka, nemajícího otce, 48 K ročně. Obmezení spočívá v tom, že — lhotejno, kolik jest sirotků — vdovská pense a výchovné příspěvky nesmějí obnášeti více než 540 K ročně. Sirotci bez otce a matky a tací, jejichž matka ze zvláštních důvodů není oprávněna bráti pensí, dostanou 72 K ročně jako výchovný příspěvek. Výchovný příspěvek může býti také prodloužen až do ukončení studií, ale ne přes 24. rok života.

Koží na válečném poli. Z autoritativní strany dostává korespondence Wilhelmova další zprávy, že o pětně 3 polní duchovní, mezi nimi říšský poslanec Drexel, který se dobrovolně přihlásil jako polní duchovní ke 2. tyrolskému pluku císařských myslivců, dostali se do zajetí. To jest důkazem hrdinského chování a svědomitého konání povinností našich polních duchovních. Dosud povoláno bylo asi 1100, nejnověji 96 duchovních, kteří konají duchovní službu v kontumačních stanicích a dopravních vlačích mezi těmito a bojištěm. Také 11. října bylo mobilisováno 20 kněží a přiděleno do epidemických nemocnic v Rakousku a severních Uhrách. Duchovní, kteří se dobrovolně přihlásili pro transportní vlaky, mohou býti apoštolským polním vikariátem ustanoveni jen tenkrát, mají-li zmocnění od svého ordinariátu, po případě řádového představeného. — V bitvě u Ruské Ravy byl raněn do nohy polní kurát dp. Václav Peer, katecheta ze Zlonic. Raněný léčí se nyní v Praze.

Čtitelkyně Božského Srdce Páně.

kteří povolání do řádu mají a výchově a ošetřování osiřelých dětí aneb missii věnovati se chtějí, necht se obrátiti a dotazem stran přijmutí na představenou kláštera B. S. P. Krupka (u Teplic).

Koupí se dům

v Hradci Králové.

Nejraději ve středu města. Písemné nabídky s udáním ceny do administ. t. l. pod značkou 80.

BYRRH

silící a chuť povzbuzující francouzské víno výtečné nahořklé od firmy Pichuti jedině

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Všude k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král. Vinohrady č. 1. 1004.

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův synovec nástupce)

odborný — umělecký záved —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

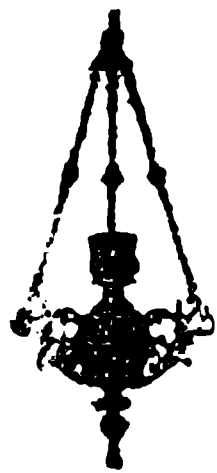
č. 145. st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, (dříve přes 80 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, slílemi, osazeními

Veškeré rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně bezé vší závazností; ku definitivní objednávce Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovozuje si doporučení veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, pacifikály, svícníky, lampy, kaditelnice, kropenky atd. *své vlastní výroby*, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úschovu franko bez závažnosti koupě. *Vás se posílá pozdrakem. Práce ruční.*

Sklad vybraných slavných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. u **Metáfské prstěny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra** pravého i čínské váhy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

parf. a ciselour

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

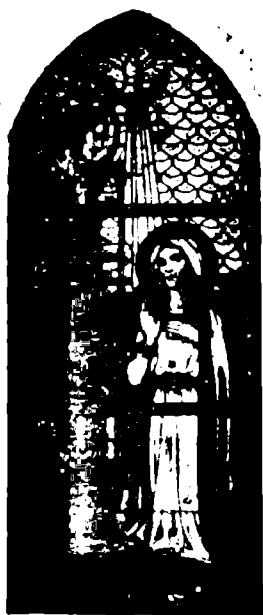
Jan Horák, soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek
své vlastní výroby, jakož i tu-
zemeckých.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze svého rybního křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. pro-
vedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Trhebošovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
sdarma.

**Český
květinový
MED**

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podsíní.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychle.

Vklady na knížky zůrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2%

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

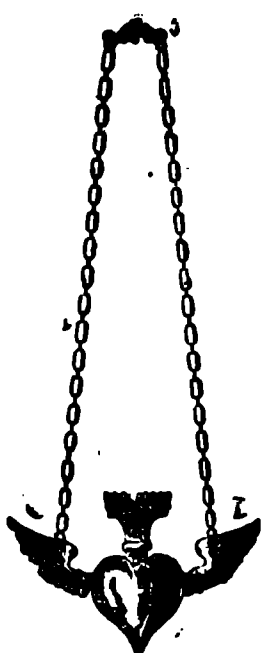
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílají.

Zal. 1860.

Zal. 1860.

Karel Zavadil,
nám.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký

závod pasířský.

Veleůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem. a méně práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a snovu-
stavení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU -
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ -
CÍSAŘSKÝ DVORNÍ
DODAVATEL.
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY -
OBRÁZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Význam. zásl. křtem Pro Boží a Pouti.

**Světznámý
malínský křen**

letovní sklizeň nejlepší jakosti zasílá v 5 kg po-
štovních balíčcích i ve velkém dobírkou **Josef
Mikulášský**, vývoz malínského křenu v Kutné
Hoře. Cenníky franko.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Ve válečné době

hled každý zápas chránit se nakažlivých ne-
mocí, zvláště:

cholery a úplavice

tím, že opatří sobě ochranný domácí
prostředek:

Farář L. V. Hory

(zákonem chráněno)

Vade mecum

účinný, dieteticko-profylaktický, bylinný, likérový
přípravek, zhotovený dle prastarého, velesvěd-
čeného rodinného předpisu. „Vade mecum“ upra-
vuje trávení, posiluje zažívací orgány a činí je
tím vzdornějšími proti choroboplodným organis-
mům, nemělo by v žádné rodině ani domácnosti
chyběti, poněvadž lepší je malá pomoc včas,
nežli velká nemoc potom. Obdržeti lze po 1.50,
3, 5 a 9 K ve všech sluš. drogeriích neb u fy:

„Vade mecum“, Dačice (Čechy).

Na sta pochvalných uznání ze všech dílů světa a všech
stavů i nejvyšších leží u firmy každému k nahlédnutí. „Vade
mecum“ bylo vys. c. k. ministerstvem obchodu a vnitra po-
voleno, u c. k. pražské české university chemicky zkoušeno
a bezvadným prohlášeno.

JOS. ROUS,

**uměl. prům. závod řez-
bářský pozlacovačský a
oltářnictví**

= V ŽAMBERKU =

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelů, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
sdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

Vymetaný — čistý — přírodní

MED

s plnou zárukou neporušenosti
dodává i v menším množství levně

Jan Michálek,

kaštel hájí v Hrbkové, p. Vápený Podol.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 23. října 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*která jest podnikem našim a obstará vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Průběh války.

Bojiště východní. Válečný tiskový stan sděluje, že Rusové na svém ústupu zpusťovali střední Halič: všechny obce byly obrazem nejhoršího zpusťování. Úředně se 17. října oznamuje, že jak bitva, rozpoutavši se na čáře Starý Sambor-Medyka a na Sanu, tak i naše operace proti Dněstru mají dobrý průběh. Severně od Vyškova (proti toruňskému průmyslu karpatskému v Haliči) byli Rusové opět napadeni a poraženi. U Synowucka překročilo naše vojsko řeku Stryj, zteklo vrchy nedaleko místa a zahájilo pronásledování nepřitele. Rovněž tak výšiny severně od Podbuše (50 km od uherských hranic) a jihovýchodně od Starého Samboru padly po urputných bojích do našich rukou.

Severně od Přemyšlu počínáme již nabývat pevné půdy na východním břehu Sanu. Počet zajatých Rusů za nynější naší ofensivy činí již přes 15.000.

V ruském Polsku odrazili naši spojenci Němci 16. t. m. opětný útok z Ivangorodu-Kozjenice na Visle.

V marmarošském komitátu v Uhrách zabraly oddíly naše, pronásledující nepřitele, Rachovo (městečko 30 km severovýchodně od Marmarošské Sihoti). V údolí Černé Bystřice u Rafailové (10 km od uherských hranic v Haliči, na trati Marmarošská Sihot-Stanislavov) našim vojskem poražení Rusové ustupují k Zie-loně (asi 12 km od Rafailové).

19. října v poledne. V bitvě východně od Chýrova a Přemyšlu dosáhli jsme včera opět velkých úspěchů. Zvláště urputným byl boj u Mizynce. Návrší Magiera, které bylo dosud v rukou nepřítele a kladlo našemu postupu značné obtíže, bylo po mohutné dělostřelecké palbě ztečeno odpoledne našim vojskem. Severně od Mizynce přiblížil se náš nápor až na vzdálenost k útoku k nepříteli, východně od Přemyšlu až k návrší u Medyky. Na jižním bitevním křídle byly odraženy útoky Rusů, namířené zejména proti návršíu jihuzápadně od Starého Samboru, v nichž se i v noci pokračovalo. V údolí Stryje a Svíce jest naše bojující vojsko na dalším postupu. Též na Sanu se včera na několika místech bojovalo. Útok, podniknutý za soumraku na naše vojsko, přepravené u Jaroslavi na východní břeh řeky, úplně ztroskotal. V ruském Polsku odrazila přes Sochaczew spojená německá a rakousko-uherská jízda velký oddíl nepřátelské jízdy, který pokusil se postoupiti západně od Varšavy.

Úředně se dne 20. října oznamuje, že bitva ve střední Haliči stala se ještě prudší, zejména severně od řeky Strwiazu. Všechny pokusy nepřitele odniti nám opět Magieru ztroskotaly. Severovýchodně od Tiszkwic došlo naše vojsko výšiny a jižně od Magieru byl odpůrce zapuzen z několika osad. V těchto bojích bylo opět zajato mnoho Rusů. Jižně od Strwiazu trvá bitva beze změny. Města Stryj, Jasina a Seret byly po zahnání nepřitele našim vojskem obsazeny. Porážkou u Jasiny v Karpatech byli Rusové nuceni i průsmykem jablonickým, kterým vede dráha z Uher ke Stanislavi a Kolomyji, vrátiti se do Haliče, a tak Uhry jsou už Rusů prosty.

Dle zpráv listů průběh bojů u Varšavy je pro Němce příznivý. Bombardování varšavských pevností je bezprostřední.

Ztráty Rusů u Přemyšlu činí 70.000 mrtvých a raněných dle ruských údajů.

Bojiště západní. Po pádu Antverp obsadili Němci města Bruggy a Ostende, nyní pak už zoufalý boj v okolí Yperu a Courtrai, posledních to útočišť belgického vojska v Belgii, kdež německé oddíly od Antverp s největší úporností napadly nejzazší levé francouzské křídlo, aby zjednaly spojení mezi německým západním křídlem v Belgii a německým pravým křídlem ve Francii. Současně napadl silný smíšený sbor německý anglickou posádku z Ostende a francouzské námořnictvo, jež krylo ústup Belgičanů do Dünkirchen. Odpor francouzsko-belgického vojska u Yperu je seslaben a západně a jihuzápadně od Lille obsazují Němci místo za místem. — Obléhání Belfortu začalo, velké obléhací hmoždíky byly už postaveny před belfortskými tvrzemi. — Anglie se chvástá, že do Francie poslala dosud jádro předvoje; zbytek předvoje že pošle na jaře a hlavní armádu koncem r. 1915. Anglie nemá prý na spěch... Jen bude-li Německo na ni čekat...

Francouzové do konce září měli prý úhrn-ných ztrát 50.000 mrtvých 350.000 raněných.

Král belgický nevzdává se naděje, i když půdu belgickou musel opustiti.

Jednání o mír jest předčasné, tak tvrdí i ministerský předseda uherský hr. Tisza. Válka však nebude dlouhá, ježto se na všech stranách bojuje intensivně; do roka bude prý vše skončeno.

Jižní bojiště. Censurovaný telegram čas. „Az Est“ z Říma tvrdí, že Srbsko obrátilo se na Itálii, aby přátelským způsobem požádala v Rakousku o příměří pro Srbsko.

Černohorci stříleli v srpnu a září několikrát na rakousko-uherský Červený kříž, proto vláda rakousko-uherská u všech neutrálních států protestuje proti tomuto porušení ženevské dohody.

Srbský úřední list „Samoúprava“ prohlašuje, že se Srbsko mylilo, když očekávalo pomoci ruských bratří. Zmýlili jsme se také — uvádí onen list — v nepřemožitelné síle ruské armády. Zřekneme se proto nesmyslných předstáv, že Rusové nám přijdou na pomoc, když nejsou s to, svým milionovým vojskem v Haliči proniknouti.

Hr. Tisza se vyjádřil, že v Srbsku akce naší armády na zničení hlavní srbské síly se daří.

Na moři. Bylo zjištěno, že nepředvídanou náhodou utrhly se některé miny položené podél našeho pobřeží a větrem a vlnami byly zaneseny k pobřeží italskému, kde způsobily škody. Válečná námořní správa podnikla ihned všechna opatření, aby se dalšímu možnému neštěstí předešlo. — V Severním moři anglický křižník „Hawke“ potopen německým torpédem. Zachráněno na 50 mužů. Také anglický podmořský člun „E 3“ byl 18. t. m. v německém zálivu zničen. — Dne 17. října odpoledne nedaleko holandského pobřeží dostaly se 4 německé torpédovky do boje s anglickým křižníkem „Undoubted“ a 4 anglickými borci. Německé torpédovky byly potopeny. — Ruská vláda z obavy před německými ponornými čluny a minami dala v Baltickém moři uzavřít záliv Řížský a Finský. — Pět něm. křižníků pronásleduje nepřátelské obchodní lodi v Tichém oceánu a jižních mořích, dva v Indickém a dva v Atlantickém oceánu.

Dne 17. října došlo u Punty d' Ostro v Jaderském moři k potyčce mezi rakouskými torpédkami, ponornými čluny a francouzským křižníkem. Francouzské loďstvo, spatřivši naše ponorné čluny, co nejrychleji odplulo z našich vod.

Černomořské ruské loďstvo demonstruje proti Turecku, Rumunsku a Bulharsku, aby si vynutilo otevření Dardanel.

Anglie vypisuje odměny za zprávy o nepřátelském loďstvu.

Proti Angličanům v Africe. V Egyptě vystupuje Anglie stále bezohledněji. Platy princům zastaveny. Sultán jako suverén

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akceový kapitál K 8.000.000.—

provádí veškeré

Vklady přes K 80.000.000.—

obohody bankovní, bursovní a směnárenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a číky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna o. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Egypta zaslal velmocem notu, již protestuje proti vykonávání výsostných práv posádkou anglickou v Egyptě. — Moslemín v Somali se vzbouřili a napadli město Berberu. Všichni angličtí důstojníci posádky byli zajati. — Nad celým Kapskem v jižní Africe vyhlásila Anglie válečné právo, ježto burský plukovník Maritz se sobě oddanými se vzbouřil a vytáhl už proti vládnímu vojsku. — Angličané chtěli z Arabů v Egyptě sestaviti vojenský sbor a poslati do Francie na bojiště, ale pro odpor domorodců celá akce ztroskotala.

Našemu velelústojnému duchovenstvu
ku provázení před kostelních vše doporučeného mladou českou
dívku absol. c. k. stát. školy realské
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Volné listy.

Pan Sylvester zase na jevišti. Předseda sněmovny nepopřává si oddechu a spřádá politický plán za plánem. Sotva že s jedním pohořel, již jest tu s druhým. Rozmyslný člověk s vážnými návrhy nemůže přicházeti za ryku děl a evropského požáru, má dbáti pilně o solidaritu všech politických stran ve státě. Domníváme se tedy, že dr. Sylvester holduje politickému básnění, jehož návrhy třeba přijímati více se shovívavým úsměvem, než s kritickou a sebranou myslí. Nejnověji se vytasil s celní středoevropskou jednotou. Nechávejice dra Sylvestra při dobré chuti, můžeme svým českým rozumem zatím říci, že víme, kam tímto návrhem míří i jiní jemu příbuzní duchové. Když ptáčka lapají, hezky mu zpívají, a my do pozlacené klece věru jen tak bez rozmyslu se nepohrme. Dokládáme ještě, že by měl p. dr. Sylvester co nejdříve svázati rance a uchýliti se na čas na politický výměnek . . .

Válečné vzpomínky. Mars zakazuje politisovati a vévodí všem myslím. I my jsme tedy nuceni hověti jeho moci a žárlivosti. Italský list »Varietas« dle »Národní Politiky« zmínil se o příchodu francouzského generála Marbota, který v bitvě u Jilavy byl, když hodlal vyfidiťi rozkaz Napoleonův, pronásledován kozáky a šťastně jim unikl. Když rozkaz vykonal, vrátil se do Jilavy a potkal zase kozáky. Tentokrát jeden z nich postřelil Marbotova koně, který se bolestí vzepal a v divém trysku pádl řadami nepřátel přes zasněžená pole k Jilavě. Francouzi však považovali ho za Rusa a stříleli na něj. Kůň zapadl do sněhu, a Marbot, který zůstal i v dešti kulí neporaněn, omdlel. Myslí, že jest mrtev a chtěli mu vzíti oděv. Ale Augereau poznal Marbotův kožich, jež si jeden z jeho ordonance přisvojil — a podařilo se mu druhá zachrániti. Z toho usoudil italský list, že každá koule neraní a nezabije.

Příhoda tato jest zkomolená od začátku až do konce. Marbot nebyl tehdy generálem, nýbrž pobočníkem maršála Augereaua, a celá historie sběhla se jinak. Pro zajímavost věci s dobrou se potážeme, když příslušné místo z »Paměti« Marbotových uvedeme dílem jeho vlastními slovy, dílem tak upravené, jak toho vymáhá zřetel ke stručnosti.

Seděl jsem na klisně Lisettě, když zbytky armádního sboru Augereauova zničené deštěm kulí a kartáčů se snažily uspořádati se u velikého hřbitova. Čtrnáctý pěší pluk naší armády byl samotný na vrchu, jež dle rozkazu císařova neměl opouštěti. Sněžení na chvíli ustalo, a viděli jsme, jak statečný pluk obklopen jest nepřitelem a jak mává praporem, aby oznámil, že se posud drží a že volá o pomoc. Císař pohnut hrdinou oddaností těchto statečných lidí, rozhodl se je zachrániti. Nařídil maršálu Augereauovi, aby k nim poslal důstojníka se vzkazem, že mají opustiti vrch, sestoupiti se ve čtverec a couvnouti k ostatnímu vojsku, kdežto brigáda jízdy vyjela by jim na pomoc. Bylo skoro nemožno vyplniti tento rozkaz, protože mrak kozákův odděloval nás od čtrnáctého pluku. Bylo jasno, že důstojník poslaný se vzkazem bude zabit nebo zajat dříve, než by na místo dojel. Ale rozkaz zněl určitě, tak že maršál musil se dle něho říditi. Bylo zvykem v císařské armádě, že pobočníci se postavili vždy řadou několik kroků od svého vůdce. Kdo stál první, odjížděl první s rozkazem; když své poslání vykonal, postavil se na konci řady a ostatní právě tak, čímž nebezpečnoství stejnoměrně bylo rozděleno. Ženíštní kapitán Froissard stál v bitvě u Jilové v řadě první, a byl tedy hned maršálem ke čtrnáctému pluku poslán. Byl sevřen kozáky, zmizel mezi nimi a

již nikdy jsme ho neviděli. Maršál vida, že pluk se nehýbe a že zprávy nedostal, poslal druhého důstojníka, Davida. Potkal ho osud Froissardův. Také o něm ničeho jsme se později nedověděli. Augereau volá po třetí: »Důstojník s rozkazem!« Došlo na mě. Když Augereau mě uviděl, zaslzel, neboť uznámenal, že syna svého bývalého přítele posílá skoro na smrt.

Vyrazil jsem ku předu, ale počínal jsem si jinak, než oba důstojníci poslaní přede mnou. Netasil jsem šavli, abych se bránil kozákům, neboť by to bylo zbytečné zdržování a jistá prohra. Ponechav šavli v pochvě, zařídil jsem se jako jezdec, jenž chce vyhráti dostihovou cenu a usiluje nejkratší cestou dostat se k cíli. Plán můj se vydařil. Moje Lisetta takofka letěla, přeskakovala lehce příkopy, hromady mrtvol, trupy koní, ulámané lafety a ohniště bivuaků. Tisíce kozáků prohánělo se po rovině. První, kteří mě spatřili, chovali se jako lovci při nadhánce a křičeli: »Pozor, pozor!« Ale žádný z kozáků mne nezdržoval, jednak pro nesmírnou rychlost mého koně, jednak i proto, že si každý myslil, že nemohu uniknouti zadnějším jeho druhům. Tím se stalo, že jsem unikl všem a dospěl čtrnáctého pluku, jenž statečně odrážel útoky ruské jízdy a obklopoval se kruhem koní a mrtvých ruských dragounů, představujících hradbu, která pak posici jízdy činila nepřístupnou. Bez pomoci našich pěšáků nebyl bych se přes tuto hradbu dostal.

Smrti tvář v tvář. Po smrti plukovníka Savaryho, zabitého při přechodu Ukry, byl čtrnáctý pluk pod velením majora. Když jsem mu v dešti kulí rozkaz oznámil, ukázal rukou na nepřátelské dělostřelectvo a pravil: »Tamti dělostřelci již hodinu na nás střílejí a pluk zakusil již tolik ztrát, že není možno se zbylou hrstkou vojáků sestoupiti na rovinu, protože bychom tam byli rázem rozdrčeni a potřeni. Ostatně rozkazu nelze již splniti, protože, pohledte, na nás útočí ruská kolona, která jest již jen sto kroků vzdálena. Nemožno se již zachrániti, vraťte se a oznamte císaři pozdrav čtrnáctého pluku, a odnese mu orla, jež nám daroval a kterého nemůžeme již hájiti.« Major odevzdal mi prapor, jež vojáci naposled pozdravili zvoláním: »Ať žije císař!«

Žerď, na níž byl orel připevněn, byla příliš dlouhá, a proto se souhlasem velitele chtěl jsem ji zlomit, abych snáze orla mohl zachrániti. Abych orla mohl odlomit, naklonil jsem se s koně, a v té jedna z dělových nepřátelských kulí prorazila zadní roh mého klobouku při samé hlavě. Náraz byl tím hrozný, že klobouk můj byl připiat pod bradou a nárazu se vzepěl. Byl jsem úderem zachvácen tak, že krev vytryskla mi z nosu, z uší a z očí. Nicméně jsem však viděl a slyšel, schopnost mysliti nebyla zkalena, ale nemohl jsem hnouti ani prstem. Zatím však ruští granátníci vystoupili na vrchol, kde jsem ztrnule seděl na koni mezi prořídilými vojáky, kteří se chrabře bránili návalu nepřátel a sestoupili se na rychlo v několik hloučků. Za této děsné řežby několik našich vojinův opřelo se o bok mé klisny, aby byli v zádech chráněni. Kdybych se byl mohl pohnouti a aspoň stehny kone stisknouti, byl bych z krvavé vřavy ušel. Jeden z ruských důstojníkův, obrátiv na mě pozornost, usiloval seknouti mě šavlí, ale nemohla pro dav zápasníků ke mně dosáhnouti, ukazoval mě posuňky svým vojákům, kteří, protože jsem byl na koni, považovali mě za vůdce zničeného pluku. Jali se tedy střílet na mě přes hlavy svých druhův, ale na štěstí chybovali potud, pokud mne hrozná příhoda nevysvobodila. Jeden z francouzských vojinův, opírající se o moji klisnu, byl bodnut ruskými granátníky a kácej se, chopil se mé nohy, aby mohl povstati. Ruský granátník, chtě mu probodnouti prsa, klopýtl a chybiv našeho vojína, protkl bodákem můj plášť větrem nadmutý. Po té, nevšímaje si již Francouze, ráz na ráz bodákem rozmachoval se proti mně, až se mu podařilo poraniti mou ruku, z níž s radostí pocítoval jsem vytékati krev. A zatím, co mému ztrnutí vytékající krev ulevovala, ruský granátník zdvojnásobil svou bodací činnost tak, že nahlýbaje se ku předu, zakopl a bodlo vrazil do stehna mé klisny. A nyní se uplatnily zvířecí pudby mé Lisetty, která bolestí zařičevši, hbitě se obrátila a uchvátla prvního člověka, který se jí namanul. Byl to právě granátník, který ji bodl. Zakousnůvši se mu do obličeje, utrhla mu nos a pysky, takže padl na zemi všecek v obličeji krvavě zohaven. Po té Lisetta se vymrštila skokem do předu a zuřivě kousajíc a dupajíc po živých a mrtvých, překocovala vše, co jí bylo v cestě. Nepřátelský důstojník, kte-

rý před tím mě chtěl tít, uchopil Lisettu za úzdu, ale klisna zakousla se mu do šatu na prsou, vynešla ho z boje a pod vrchem ho pustivši rozloučila se s ním úderem kopyt. Kůň se mnou tryskem uhněl zpátky k naší armádě. Zatím dalo se do sněžení. Když jsem dojížděl k jednomu batajlonu naší gardy, počali vojíní na mě střílet, protože považován jsem byl za nepřátelského důstojníka. Nebyl jsem znovu poraněn, aniž byla znovu zasažena má klisna, která prorazivši batajlonem ještě některou chvíli běžela, až ztrátou krve padla, a já jsem byl shozen se sedla vedle ní. Leže ve sněhu mezi mrtvými a raněnými, nemohl jsem se ani hnouti, vědomí mi ponenáhlu mizelo, jako bych byl ukolebáván . . .

Když jsem se po dlouhé chvíli probral ze mdloby, s hrůzou jsem uznámenal, že jsem úplně nahý a že na těle všeho všudy mám pouze klobouk a pravou botu. Tuhna loučil jsem se v duchu s rodinou, s příbuznými a přáteli. Ale byl jsem zachráněn. Stalo se, že po bitvě komorník maršála Augereaua přivázel svému pánovi na vozíku potraviny. Na kozlíku seděl voják od vozatajstva, který vida bráti se kolem svého kamaráda, volal na něho a ptal se ho, co si odnáší. Voják, taktéž od vozatajstva, ukazoval kofist, kterou prý odebral jednomu mrtvému. Komorník maršálův, jménem Dannel, hned poznal moji uniformu dle šedého astrachánu, vroubího můj kožíšek. Ostatní pobočníci totiž měli astrachán černý. To dobře věděl komorník a jsa mi z duše oddán, protože jsem ho kdysi zachránil od hněvu maršálkova, poručil vojákovi ukázati místo, kde jsem ležel. Odesli mě do blízké stodoly, kdež tleli mé tělo rumem. Přišel lékař, který usoudil, že výtok krve z rány mě zachránil. Protože maršál byl také raněn, kázal mě druhého dne položiti do svých saní, a oba odcestovali jsme do Francie.

Ve prospěch strádajících dlužníků vydalo ministerstvo spravedlnosti soudcům výnos tohoto obsahu: Dle §§ 15. a 16. císařského nařízení o poshovění soukromoprávních peněžitých pohledávek mohou soudy k návrhu žalovaného, ospravedlnuje-li to jeho hospodářský stav a neutrpí-li tím větší nepoměrné škody, určití ohledně požadovaných pohledávek, ohledně nichž nebyla povolena lhůta, delší než zákonnou lhůtu k plnění. Za týchž předpokladů mohou ve prospěch požadovaných obnosův, ohledně jichž lhůta nebyla povolena, poskytnouti odklad exekuce. Ohledně obšírného práva na poshovění vzhledem na pohledávky všeho druhu jest dále se zřetelem na zvláštní poměry v Haliči a Bukovině, jakož i na bojišti vůbec, učiněno opatření. — Soudům připadla tím národohospodářsky důležitá a velice zodpovědná úloha. Všeobecné nařízení o výjimkách z poshovění může vyhověti pouze pravidelnému případu; proto jest třeba vyrovnávacího místa, které zajišťuje ocenění potřeby v každém jednotlivém případě. Aby předpis odpovídal účelu soudního poshovění, nesmí ho používáno býti jako výjimky z rozhodného pravidla, jež má býti úzce vykládáno, poněvadž jest předpis určen k tomu, aby umožněno bylo poshovění tam, kde odůvodněno jest dle stavu každého jednotlivého případu hospodářskými poměry. Kdo jest dle svých hospodářských poměrů s to, vyhověti svým závazkům v rozsahu nyní zákonem stanoveném, tomu nemá býti poshovění poskytnuto. Naproti tomu nutno zabrániti tomu, aby omezením poshovění nebylo přivoděno ztroskotání hospodářských existencí. Soudce má požadovanou úplatu uvésti v soulad s hospodářskou silou dlužníkovou a tím zachovati jeho hospodářskou činnost v zájmu celku. Soudce bude tudíž v každém jednotlivém případě se zvláštní pečlivostí zkoumati, zdali jsou tu předpoklady, směřodonné pro soudcovské poshovění. Jeho rozhodnutí jest tím závažnější, poněvadž jest konečné. Nutno vystříhati se jakékoliv úzkoprstosti. Volnému uvážení poskytuje se příležitost pouze při ocenění skutečných předpokladů. Shledá-li soudce, že věřitel při poskytnutí dalšího poshovění neutrpí nepoměrné škody, tu má dlužník zákonný nárok na poshovění, jež soudce vyměří v uvedených mezích a v rozsahu potřeby. — Soudcům téhož soudu nařazeno úkol, aby zachovali dle možnosti postup jednotný, aby náhoda, která rozhoduje při stanovení rozvrhu prací, neměla vlivu na posuzování jednotlivých případů. Bude-li obecenstvo moci se spolehnouti, že žádostem, oprávněným stávem věcí, o soudcovském poshovění bude také skutečně vždy vyhověno, tu lze očekávati, že věřitel, na němž bude požadováno mimosoudně poshovění, toto sám poskytne a již v zájmu udržení dalších

Všeobecná úvěrní společnost

Hradeo Králové,
Palačského třída čp. 80.

Vklady 4½%

Úvěry živnostenské
osobní
zálohové

Vklady 4½%

Uhlí, koks, dříví, antracit,

vše nejlevněji v každém množství i s dodáním do domu a složením do sklepa. —

obchodních styků dlužníkovi ušetří útraty soudního řízení. Mimosoudní urovnání věci bude pak nasvědčovati vůči každého jednotlivce, projevem porozumění pro zájmy celku, jakož i snaze, přinést po případě oběť pro všeobecné dobro.

Praktická kniha pro vojsko!

Tiskem Biskupské knihtiskárny byl právě vydán nový náklad modlitební knihy:

Adolf Honig:

Vojínův přítel čili voják ve svém životě a modlitbě.

Knížka, čítající 306 stran kapesního formátu, podává v I. díle vřelým slohem důležité pokyny pro život vojenský, jež jsou proto zvláště cenné a praktické, že autor spisku je vojenský duchovní správce; II. díl obsahuje pobožnosti všeobecné (modlitby denní, modlitby a písně ke mariánské, k sv. zpovědi a j.) a pobožnosti pro zvláštní poměry vojínovy (modlitby odvedence, ve válce a j.), modlitby na doby a slavnosti roku, k uctění P. Marie a různé.

Výtečnou knížku tuto, jež by neměla scházeti žádnému vojákovi, lze obdržeti buď u dra K. Šárka O. S. N., Nová Ríše na Moravě, nebo v Biskupské tiskárně v Hradci Králové.

Cena brož. výtisku pouze 30 haléřů, cena výtisku v plátně vázaného 50 haléřů.

Politický přehled.

Následník trůnu arcivévoda Karel František Josef přibyl v pondělí do Vídně aby podal císaři zprávu, načež za několik dní vrátí se opět na bojiště.

Vypsání nových odvodů. Na základě Nejvyššího nařízení svolávají se ku domobranecké službě ve zbraní v letech 1878 až vztahmo 1890 narození povinni domobranci, kteří vztahmo až do r. 1913 u odvodu nebo u přehlídky uznáni byli ku zbraní neschopnými anebo cestou superarbitrace byli od společného vojska, válce, loďstva, zeměbrany nebo četnictva propuštěni, pokud budou nyní u třídění uznáni za schopna k domobranecké službě ve zbraní. Domobranecké třídicí komise budou úřadovati od 16. listopadu do 31. prosince 1914.

V Itálii. Dne 16. října zemřel v Římě italský ministr zahraničních záležitostí dr. San Giuliano. Narodil se r. 1852. Předseda ministerstva Salandra převzal zatím správu zahraničního ministerstva. Ministerská rada usnesla se také, že se ve směru zahraniční politiky nic nezmění.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kulové, kotky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Z dopisu polního kněze.

Jak zemřel poručík H.? Bylo ráno po bitvě u K. a T. dne 27. srpna. Byli jsme posláni patrolou od velitelství regimentu, abychom pohřbili padlé vojiny. Patrola složena byla z jednoho lékaře, kněze, oddílů zákopnického a zdravotního sboru. Tuto patrolu vedl poručík H. Byl to mladý, štíhlý, hezký hoch. Vojni o něm vypravovali, že opovrhoval smrtí, vystavoval se celým tělem nepřátelským střelám, takže sami ho napomínali a brali mu to za zlé, upozorňující, že přivolává na sebe smrt. Jel jsem s patrolou na koni a též jsem se na něho horšil. Vedl nás totiž po nejobtížnějších cestách, do kopce, přes úval a les. Byla přece na bitevní pole rovná, přímá cesta přes pole.

Jel jsem po ní, vracel jsem se z bitvy předešlého dne. Byli jsme unaveni. Vyložil jsem to mladému muži. Sekl rukou a ukázal zrovna do kopce: »Já půjdu tam a vy jděte všichni tam!«, naznačuje rukou, abychom kopec obešli. Neposlechli jsme a šli jsme za svým vůdcem přímo do kopce. Jest lépe jít za vůdcem třebas po trnité cestě a do kopce, než bez vůdce třebas okamžik. Přišedše na pole bitevní, ihned jsme se dali do práce.

Dlouho však jsme nepohřbívali. Nedaleko začala nová bitva. Měli jsme prapor Červeného kříže rozvinutý, a najednou nedaleko nás padl granát. Mával praporem — nic naplat — střely jen se sypou. Rusové nemohli nás strpěti na své flance a v zádech. Byli jsme nuceni odejít. To už bylo k večeru. Velikým obloukem vraceli jsme se ku svým.

Noc nás stihla. Po mnohém bloudění přišli jsme do vesnice a zůstali na noc v domě hodného jednoho Poláka. Žena jeho a odrostlá dcera hned nám snášely, co vůbec bylo možno sehnat. Vařily se brambory na loupáčku, čaj, dokonce sehnali ti dobří lidé i vejce. Uvelebili jsme se kolem stolu, zakouřili a povídali. Poručík H. sám si připravil lůžko, přinesl slámu, rozestřel na zemi a oblečen uleh. »Musím se ještě dobře vyspat, je to napoleón«, pravil. Zasmáli jsme se. Uspnul bez jídla.

Navečeřeli jsme se suchých bramborů, zapili čajem, připravili slámu na zemi a chystali jsme se ulehnouti. H. se probudil, posadil se, promnul si oči a pravil téměř ve spánku: »Ale, lidé, vy ještě nespíte? Ach, to spaní je tak sladké, tak sladké!« A spal dále.

Druhého dne daleko odpoledne dostali jsme se k regimentu na »Hilfsplatz«. Tu skončila naše povinnost jako pohřbivací patroly a každý šel k svému. Tam bylo mnoho práce. Ranění houfem přicházeli a žádali lékařské pomoci a kněžské útechy. Na pohřbivací patrolu jsem zapomněl i na všechny její účastníky. Až pozdě večer — už byla tma — stáli jsme s dr. Č. u nemocného. Přišel poručík H. Postál s námi, popovídal, s raněným promluvil. Jeho obličej byl velice vážný. »A co já mám dělat?« najednou se otázel. Pohlédli jsme na něho, myšlenka probleskla hlavou, bylo nám ho líto. »Vy?« pravil doktor a pokrčil ramenem. »Ano«, dodal rychle, »já musím k regimentu nahoru. S Bohem!«, podával ruce a volným, tím svým známým dlouhým krokem odcházel. »Má předtuchu smrti«, pravil doktor, »ale nemohu mu pomoci, to není v mé moci.«

Ráno časně přišel rozkaz: Lékař a kněz půjdou pohřbiti do střeleckých zákopů lajtnanta H. Byl střelen do čela. Za dvě hodiny po svém odchodu od nás rozloučil se s životem. Vykopali mu hrob v zákopech, ležel na plátně ze stanu zakrvácen a usmívaje se. Tak jsem se s ním zase setkal.

Umřel hrdinně mladý ten muž, umřel ve své povinnosti, za vlast, za císaře a krále. Začal jsem se modlit pohřební obřady — a v tom to houfě před námi prasklo. Sykot ozval se u našich uší. Začal boj. Leže dokonale jsem pohřební obřad, pomodlili jsme se za jeho dobrou, obětavou duši, a potom jsem se zpátky odplížil. V mých vzpomínkách bude vždycky žít hodný ten mladý muž, jemuž naposled tak sladce se spal! Rodičové jeho zřítili syna, ale ať je blaží vědomí, že zemřel hrdinně, stojí pevně ve své povinnosti. Budiž mu země lehká!

Polní kurát, polní pošta 79.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. a k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Katolíci za války.

Paraf v Křenové Alex. Novotný daroval úřadu pro válečnou péči v c. k. ministerstvu války 1000 K rentu, začal mu byl vzdán ministerstvem dík. — Duchovenstvo v Istrii nemá ustláno na růžích, ale právě proto, že většinou ze zkušenosti osobní ví, co značí tíha nedostatku, pomáhá dle svých sil. Na př. farář, jemuž kongrua nese ročně 1200 K, odpustil letos svým farníkům kolektu v ceně 200 K. Jiný duchovní správce obětoval své hodinky. Jiný zase zaslal ihned 100 K s připojením slibu, že bude každý měsíc zasílati dalších 50 K, takže se zřekl dobrovolně 40 procent svého příjmu. Přiložil i docela zlaté hodinky, které obdržel darem při své primici. V prvním říjnovém týdnu ve štyrském diecési sekavské uspořádalo tamní kněžské sdružení mezi sebou sbírku ve prospěch Červeného kříže, která vynesla 15.000 K, ačkoliv již dříve při různých sbírkách toto duchovenstvo přispělo tolik, že se mu žádný stav v obětavosti nevyrovnal.

Zemská rada katolíků nehlučně pokračuje v díle velice záslužném, tak že dne 15. t. m. odeslal pražský dobrovolný pomocný výbor novou zásilku teplého prádla (18 velikých beden a 7 žoků). Odesláno v celku 2652 teplých košil, 2526 trikotů,

vých spodků, 3180 párů ponožek a punčoch, 1000 párů nátepiček, peřiny, bříšní pásy, prádlo pro lazarety, požívatiny atd. Celá ta jediná zásilka má cenu přes 100.000 K. Že práce tohoto výboru jest nejméně potřebná, patrně z toho, že denně docházejí spousty dopisů vojáků, kteří prosí o teplé prádlo. Všechny dary vděčně přijímá Dobrovolný pomocný výbor válečný v Praze II., Spálená 15.

Dne 15. t. m. dostavil se k předsedovi zemské válečné úřadovny v Praze katolický kněz, který odevzdal pro občany postižené válkou vkladní knížku Zemské banky království Českého na obnos 10.032 K. Šlechterný kněz žádal, aby jeho jméno bylo utajeno.

Z těchto a jiných zjevů jest patrné, zda mají pravdu ty listy, které tvrdí, že kněží necítí s národem a strádajícími lidmi, zda kněží své hmotné prostředky obrací »výhradně na boj« proti svým nepřítelům. Každý snadno pochopuje, jak jest nutno, aby se katolictvo organisovaným způsobem hájilo proti tislicovým obmyslným útokům. A přece celá tisková akce a obranná organizace kněžstva v Rakousku nepovzbudila obětavost kněžstva tolik, jako účinná láska k bližním (nejrůznějšího vyznání a smýšlení) v nynější době válečné.

Komu všechna dosavadní obětavost nestačí, tak že šilhá po jmění klášterním a vybízí, aby se klášterních pokladů využilo k účelům válečným, ani nepozoruje, jakou nebezpečnou hru začíná. Z jmění klášterního netoliko jsou vydržovány ústavy vzdělávací a humanitní, netoliko se z něho živí osoby duchovní, ale i veliké tisíce laiků. Jak by se příslušné osoby a potřebné ústavy vydržovaly po vyvlastnění klášterního jmění?

Ale prý aspoň »poklady« klášterní by se mohly prodati. Jak nebezpečný to návrh i pro nejcenější poklady jiné, které právě nejsou schovány v kostelech a budovách klášterních! Tyto poklady jsou právě cenné výhradně pro svou uměleckou cenu. Kdyby se zpeněžily, nestržil by se za ně ani desátý díl skutečné ceny. Při prodeji by se kupoval zlatý a stříbrný materiál — a nikoli umění, které hmotě vtisklo své stopy. Jestliže by tedy k takovému prodeji došlo, pak by prodávající sami připravovali stát o umělecké předměty, činili by to, co bylo na př. vyhrazeno švédským drancovatělem za války třicetileté. Ale válka se vede proto, aby se právě uhájilo jmění jak osob soukromých, tak domácí poklady umělecké.

Jestliže někteří dobroáci jsou tolik ochotni rozdávat okamžitě z cizího, mohou jiní prohlásiti, že jinde — po domech soukromých — jest toho zlata a stříbra ve státě nepoměrně více a že takové skvosty nemají tak velikou uměleckou cenu, jako skvosty klášterní. Ergo, k čemu by se nutily kláštery, k tomu by se mohly přidržeti také jiní majitelé pokladů; zcela důsledně by se mohlo také žádati, aby se vzaly poklady z muzeí, ze sbírek soukromých, z radnic, paláců světských atd. Tudiž žádný rozumný člověk nepožádá, aby se takovým způsobem drancovalo jmění domácí. Sám nepřítel by se zasmál, až by uslyšel, že ve státě nastává takové vyvlastnění, k jakému sahali v dávných dobách pouze sveřepí nepřátelé v zemích cizích. Proto jen vždy opatrně s mečem dvojsečným!

Na válečném poli mají úkol několikanásobný polní kuráti. Ti pracují co nejpilněji i v době, kdy válečníci po tuhém boji se věnují potřebnému oddechu. Kněz objíždí na koni sevřené řady, žehná vojiny, modlí se s nimi, za válečné vřavy spěchá k raněným přímo k frontě, aby jim poskytl poslední útěchu náboženskou a případně poskytl i pomoc tělesnou. Umírající zvláště polním kurátům sdělují své poslední vzkazy svým drahým. Když se kněz vrátí od zákopů, nastává mu veliký úkol v lazaretu a velice plná kancelářská práce, na př. i listiny ztrát spisují polní kněží. Kurát Josef Rašek, který byl raněn a zajat, psal z Kyjeva, že prací na bojišti a v lazaretech byl tělesně i duševně vyčerpan. Zápisník má celý popsaný posledními vzkazy umírajících vojáků drahým pozůstalým. Řada kurátů již byla na bojišti usmrcena nepřátelskými náboji. Z těchto a jiných zjevů již dříve jmenovaných patrné, že katolíci v době velice zodpovědné stojí na svém místě.

Drahotní poměry.

Ceny dobytka dle zprávy vídeňského »Zeitu« dostoupily povšechně značné výše a čeká se další stoupání cen. Dovozy na vídeňský a pešíský trh přes to klesají. Pešíská plodinná bursa, jejíž rozhodnutí má největší vliv na trhy v celém mocnářství, za tři měsíce po žních zdvojnásobila cenu obilnin o 50 procent.

Prosíchlá se, že vláda hodlá zameziti zdražování mouky tím, že vojenské úřady budou přenechávati přebytečnou mouku obecnostem v ceně reálnější. Vojenská správa zabrala pro svou potřebu velikou část mlýnů, tak že tyto pro své zákazníky vyráběti nemohou. V náhradu zřizují se pro přebytek mouky skladiště v 7 místech německých a 5 českých. Uskutečnil-li se tento projekt, přibyl by zde vítaný činitel pro potírání vzestupu cen mouky.

»Hlas z Hané« sdělily: »V pondělí 12. t. m. na některých venkovských trzích vojenská správa

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 30. října 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*která jest podnikem naším a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Smrt a víra.

Dojemné, elegické chvíle prožívá věřící v den Dušiček. Není slyšeti na hřbitovech katolických zoufalých, hněvivých výkřiků, protože i palčivá bolest jest spojena s nadějí; do trudu se mísí víra ve vzkříšení, ve shledání s dušemi drahými. Každá modlitba, každá svíčka jest obětí z lásky. Dárce jest přesvědčen, že světla nehoří jen k vůli mrtvým tělům, jež by ničeho chápali nedovedla, naopak, že duše, které se rozloučily s tímto světem, jsou dále v tajemném spojení se svými přáteli pozemskými. Kdo se nad hrobem v modlitbě sklání, ví, že tím duši drahé prospívá i na onom světě. V den Dušiček na hřbitov spěchá tolik lidí z přesvědčení, že všechny přátelské pásky nejsou smrti zprerušeny, že živí zesnulým mohou svou obětavostí prospěti. Pod zorným úhlem katolického názoru světového nad rovny zemřelých se vznášejí tklivé vzpomínky, jimž naděje v příští lepší čas dodává peruti k utěšenému vzletu. Nevěrec jest při spatření hřbitova s útěšnou filosofií u konce, stojí u hrobů bezradně, zaražen; sám uznává, že jeho mudrování může prospěti něčím nanejvýš lidem živým. Ve příčině obcování se zesnulými však mu tanou na mysli slova: »Zanechejte veškeré naděje!«

Dušičková vycházka na hřbitov má veliký význam výchovný. V těch chvílích nejživěji si uvědomí každý návštěvník vratkost všeho pozemského štěstí, neúprosný — byť na čas odložený — zánik všeho světského pachtění. Pomníky jsou výmluvným svědkem, co čeká na živoucí, mysl pohřbíží se na hřbitově do nejtajnějších záhybů duše, která odchází ze hřbitova pak očistěna, zušlechťena, povznese.

Nynější válečný čas uspíší dušičkovou rozjímání; ty rodiny, jichž členové odebrali se na pole válečné, oddávají se již předem vážným myšlenkám o vratkosti všeho pozemského, mnozí své modlitby, světlo útěchy náboženské září do jejich srdcí leskem dvojnásobným.

Pokrokový tisk konstatoval, že skutečně se jeví nyní zvrácení náboženského citu; hned však dodává, že prý ta horlivost má cíle a pohnutky mimonáboženské, zachování pozemské spokojenosti, záchranu příbuzenstva na poli válečném a pod. Leč jest takový katolík, u něhož nalezneme veřejný průchod zbožnost dříve utajená, faktickým sobcem? Nikoliv; největším sobcem jest právě nevěrec; individua, jejichž heslem jest odpoutání od jakékoli závislosti na Bytosti nejvyšší a ukojení despotických i jiných rozmarných choutek na základě atheismu, náležejí do řady sobců největších.

Katolík však ve chvílích těžkých skromně přiznává vlastní slabost vůči drsným vichrům života, uvědomuje si správně, že není bytostí nezávislou; pochopuje ve své zbožnosti, že není dubem, nýbrž pouze břečtanem, který nabývá síly a zvláštního významu jen tehdy, ovíjí-li se oddaně kolem mohutného kmene Kristovy víry. Katolík seznává, že nelze mu diktovati běh světa, ale že naopak musí podříditi vlastní vůli pokynům Bytosti všemocné. Místo kritizování jiných pohrouží se v sebezpyt, aby tak vylovil v okamžicích vážných perly nejvážnějších pravd. »Pokora jest pravdou!« prohlásila veliká světice Terezie; a na základě tohoto hesla vykonala skutky tak dalekosáhlé! A právě ve stopách tohoto hesla kráčeli nikoli sobci, nýbrž nejobětavější a nejstatečnější hrdinové: Skanderberg, Kapistrán, Ondřej Hofer, Radecký, Panna Orleánská atd. Bujare zkvétající katolicism v prvních třech stoletích vychoval miliony hrdinných mučedníků, tak že žádná nauka jiná nevychovala tak dlouhých legií občanů nejobětavějších. Právě to heslo pokory vynutilo některým světcům prohlášení, že by raději bez hříchu snášeli věčné muky než s poskvřeným svědomím radost nebeskou.

Prý zvrácení citu náboženského jest u velkého množství jen ze sobectví, jen z touhy, aby se odvrátily pozemské katastrofy! — Jest potřebí trochu lépe zpytovat duševní proces lidí obrácených. Churavec spěchá do Lurd se zbožnými modlitbami; vroucnost náboženská na místě poutním stoupá, chudá vrací se sice domů s břemenem neduhu, ale jeho náboženský zápal jest silnější než před tím. Duše napojená ze studnice mysticismu cítí velikou útechu a mocnější sílu k trpělivému snášení tělesné trýzně. Vojín, který se dříve nemodlil, narukuje s modlitbou na rtech, sebezpyt hlásí se mocněji k slovu. Jestliže utrpí zranění, pak sobecky neklnou, ale snášejí bolest se zvýšenou zbožností. Z vojny dochází spousta dopisů bývalých sobců, kteří po svém obrácení slibují a konají divy obětavosti, nestrachující se o svůj život tolik jako dříve. A ti, kteří se začínají teprve nyní za své drahé modliti, ocitli se ve zcela jiných sférách; srdce jejich měkne, uslyší-li o katastrofě, neklnou, ale dobrořečí. Celé pluky věřících po ztrátě svých drahých prohlašují, že náboženská útěcha jest jim oporou ke snášení bolu, jejich city se nestávají drsnými, ale projevují očistu. To snad z nízkého sobectví?

Podklad zvrácení náboženského citu jest zcela jiný než sobectví moderních materialistů; základnou tu jest jasné poznání velikosti Boží, nutného poměru lidské duše k Bohu, uvědomění skutečné podstaty a cíle lidského života, který není jen pro tuto zemi. »Ale jste zbožní aspoň proto, abyste si dobyli věčné blaženosti, tedy přece jenom, abyste získali«, namítá nevěrec. Katolík mu na to odpoví: Ano, věříme, že ctnost nemůže býti na věčnosti trestána, že duše zbožná zažije slasti, jichž povaha jest ideální, vznešená, tajemná. Nepachtíme se však po takovém hmotářském štěstí jako sobectví atheisté, kteří by věčně chtěli býti spojeni s pozemskou hroudou. Nevysmívali se sami atheisté hromadně, že z náboženství jest užítu málo? Neodváděli od církve statisíce lidí právě pokřikem, že jest málo výnosné a nepraktické čekat odměnu za dobré skutky až v záhrobí? Ale nyní, teprve nyní, když filosofie protikřesťanská v okamžicích nejvážnějších zkrachovala, když prozradila, že ani pro pozemský život nedá tolik spokojenosti jako víra, chce si hrati na vychovatelku lidí nejnezištnějších; snaží se činiti z nouze ctnost, předstírá, že by si přála náboženství nejideálnější, beze všech nároků na skutečnou odměnu.

Moderní »pokrok« jest v koncích, opustil své vyznavače ve chvílích nejkritičtějších, prohlásil krach všech slibů. Lučavka volnomyšlenkářské kritiky řádila tak dlouho, až jí z náboženství nezbylo nic. Smělci škrtali všecko, až jim nezůstal pro hladovící duše ani drobeček. Kde jest vůbec aspoň stín nějaké jejich církve, která by spočívala na pevných zásadách?

Obtížné doby odkryly falešnou hru demagogů. Proto také občané, kteří vůbec věřiti chtěli, vracejí se k církvi naší. Smrt pod zorným úhlem naší víry mění se v bránu vedoucí do života čistšího, krásnějšího. Dušičkové modlitby a obřady jsou nejvydatnějším balsámem pro srdce truchlící nad ztrátou svých drahých. Naše víra o významu pozemského skonu duše zušlechťuje; přenáší je v světy ideální tak, jako žádná nauka jiná.

Katolíci za války.

Jeho Em. kardinál arcibiskup Skrbenský věnoval Pražské oboi potřebný obnos na poskytování obědů pro sto chudých osob po dobu šesti měsíců. Ranění v Praze jsou nadšeni obětavou laskavostí kardinálovou při častých návštěvách nemocnic.

Ve Vraném u Peruce zřídila svatováclavská kapitola na svém velkostatků lazaret o 30 postelích a opatřila jej vším příslušenstvím.

Kláster sv. Lambrechta v Mariazelli odevzdal velikou obětavost tím, že dopravil veškeré zlaté a stříbrné předměty, jež nemají zvláštní ceny umělecké a historické, do Vídně jako příspěvek Červenému kříži.

V Pilnikově kongregace sester sv. Hedviky zavřely opatrovnu a školu ručních prací, aby mohly místností použiti za lazaret. Farář Kutnar poprosil farníky o věci potřebné k zařízení. Za podpory správy továrny a jiných farníků zařízení velmi dobře třicet postelí, sehnán dostatek prádla a také sebrány příspěvky peněžitě. A tak od 22. září jest tam opatrováno 26 raněných různých národností rakouských. Přibývali tam vojíní hubení, ale nyní se zotavili tak znamenitě, že říkají: »Kdybychom byli ještě jednou raněni, pojedeme přímo do Pilnikova.«

Do Kamniku v Kraňsku odjelo 60 domovníků, protože jejich haličský klášter proměněn v nemocnici.

V klášteře Strahovském jest upravena jedna z nejlepších nemocnic. Jedno sto lůžek zřízeno ve dvoraně divadelní a přilehlých místnostech ze zcela nového materiálu, lůžka jsou opatřena vším pohodlím. Pamatováno na vše, čím možno raněnému pobyt zpříjemniti. V síních, které přiléhají ke dvoraně, jest upravena koupelna s příslušenstvím, v sousední budově hospodářské jsou zásobárny a kuchyně. V nemocnici jsou ranění různých národností a projevují velikou vděčnost opatovi Zavoralovi, který se o ně stará s péčí skutečně otcovskou neunavně. Ošetřovatelkami jsou tam Milosrdné sestry, tak že ranění vyslovují souhlasně nejvroucenější díky za obsluhu velice pečlivou.

Opětovně byli zajati tři duchovní polní kuráti (mezi nimi poslanec Drexel), což jest také jedním z důkazů, že duchovenstvo stojí na poli válečném v místech nejvíce ohrožených. Dosud povoláno v Rakousku asi 1100 duchovních (nejnověji 96) na kontumelační stanice a pro službu ve vlacích, zprostředkujících spojení mezi lazarety a bojištěm. Také znovu bylo mobilisováno 20 kněží do epidemiických nemocnic v Rakousku a severních Uhrách.

Pro Zemský pomocný válečný fond při a. k. místodržitelství věnoval opat Bařina a konvent kláštera augustiniánského v Brně 12.000 K.

Ve vídeňské arcidiecési jest zaměstnáno nyní ošetřováním raněných mimo 276 duchovních světských ještě 1252 řeholníků. Kláštery této arcidiecése daly vojenské správě 3636 lůžek k dispozici pro raněné, kteří od klášterníků obdrželi i celé zaopatření a lékařské ošetření, což měsíčně vyžaduje 339.420 K. Necht každý při těchto obrovských cifrách uváží, zda z toho duchovenského jmění by se dostával také tak veliký podíl trpícím, kdyby toto jmění sebrali pro sebe žadatelé konfiskace církevního majetku. Přemýšlejte a srovnávejte! Takové oběti nedějí se z velikého přebytku, tyto podpory jsou umožněny tím, že si kněží odpirají ve prospěch trpících mnoho věcí nejpotřebnějších.

Předseda katolického rolnického spolku na Moravě Jos. Šamalik podal po vyhlášení nového moratoria ministru finanční memorandum, v němž se ujal maloobchodnictva. Toto upadlo do velikých nesází tím, že bylo nuceno kupovati za hotové, tak že na úkor obchodníků drobných se velice vzmohli velkoobchodníci a velkopřemyslníci. Maloobchodníci ani při nejlepší vůli nemohli splátky dodržeti. Požádal tedy katolický rolnický spolek, aby se moratorium prodloužilo a dále aby se povolily splátky účelné.

Z naší České ligy akademické jest polovice studujících ve zbrani (ze 120 členů 60). Liga sebrala pro Červený kříž 2500 K. A toto sdružení má ve svém středu tolik akademiků ohydých, že na ně koná jindy mimořádnou sbírku. Patrně, jak dorost katolické inteligence stojí ve vážné době na svém místě.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dřinu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Průběh války.

Bojiště východní.

Dle úředních zpráv rakousko uherské vojsko rychle postupuje v Karpatech proti Rusům. U Zaluce, jihozápadně od Sniatynu, a u Pasie wice, nedaleko Nádvořné, byl nepřítel zapuzen Sniatyn leží v Haliči při hranicích Bukovinských, severozápadně od Černovic, které už byly také Rusy bez boje vyklizeny. Tak jest zase téměř celá Bukovina v rukou našich. Nádvořná leží na trati z uherské Sihoti do haličské Stanislavě, a jest od jablonického průsmyku vzdálena 40 km. V bitvě mezi Přemyslem a Lvovem nastal zatím poměrný klid; vojska se proti sobě zakopala. — Boje na prostranství Medyka-Starý Sambor mají ráz bojů pevnostních a nemohou se tudíž rozvíjeti rychle, neboť jest nutno vytlačovati nepřitele z každé posice. V těchto bojích v Haliči padlo do našich rukou 19.000 zajatců; v bojích před Ivangorodem v ruském Polsku zajali naši 8.000 Rusů, dohromady tedy 27.000 mužů.

Německá úřední zpráva píše, že západně od Augustova pokračuje zvolna útok Němců. Jihozápadně od Varšavy byly všechny útoky velkých ruských sil německým vojskem odraženy. Také několik německých vzducholodí objevilo se nad Varšavou a bombardovalo ji.

Petrolejová města Drohobycz a Boryslav v Haliči byla nepřitelem vyklizena. Proto horní hejtmanství v Jaslu vyzývá všechny držitele dolů, aby se zase ujali práce.

Císař zaslal hr. Stürgkhovi vlastnoruční list, v němž lituje pohrom válečných, postižených Halič a doufá, že lid všechny tyto strasti trpělivě bude snášet a slibuje nejučinější péči, která by brzy škody způsobené napravila.

Odvetná opatření. Francouzský ministr spravedlnosti Briand ustanovil, že výnos o uzavření rakousko-uherských a německých firem ve Francii a o zabavení jejich majetku má se rozšířiti i na všechny ve Francii bydlící, obchod neprovozující Rakušany, Uhry a Němce. Podobné nařízení vydáno v Rusku a v Anglii. Vedle toho nařízeno v Anglii policii, aby všechny Rakušany, Uhry a Němce, kteří jsou ve stáří vojenskou službou povinní, zatkla a předala vojenským úřadům. Naproti tomu vydáno jest v naší říši císařské nařízení o odvetných opatřeních v oboru právním a hospodářském za válečných dob. V § 1. císařského nařízení zmocňuje se vláda vydati na základě odvetného práva nařízení nebo opatření právního a hospodářského rázu o jednání vůči cizincům

Besídka.

Paprasek v mize.

Bylo před Dušičkami r. 1909. Malým hájem krácelo nuzně oděné děvče. Vlhký, ohladný víchř prudce dorážel na listnaté stromy, strhával roztrhané zhnědlé a rudé listy jako oáry. Pláseň hrobu páhla z té truchlé zné pozdního podzimu. Děvče vyhrklo v pláč, svár víchru zvýšil jeho trudnou náladu. »Co jenom řekne maminka?« zakvílely rty bolestně.

Za čtvrt hodiny krůčkem loudavým vcházela dívka do vesnické menší chalupy, kde ležela starší žena s tvář ubledlou. Zrak choré obrátil se s horečným svitem ke dveřím. »Tedy jak? Neseš nějaké psaní? — Anebo aspoň jakousi zprávu od těch, kteří jsou již z Bosny doma?«

Dívce se stáhlo hrdlo; čtyři slzičky svalužily mladou tvář.

»Bože dobrotivý, potěš svou pokornou služebnici, sepjala chorá kostnatá ruce. »Skoro všichni doma ve zdraví, jen ten můj nedává o sobě vědět. A přece vojna není, jenom mobilisace, rezervisti říkají, že se jim ale nevedlo. Mně už, milé dítě, nic dobrého na světě nekyne;

a cizozemským podnikům a učiniti opatření, jimiž máže se zabrániti přímému nebo nepřímému plnění závazků vůči nepřátelské cizině. Dle § 3. nabývá císařské nařízení platnosti dnem vyhlásky. Dále uveřejnila Wiener Zeitung nařízení veškerého ministerstva o odvetných opatřeních při pohledávkách a požadavcích příslušníků nepřátelských států. Dále nařízení veškerého ministerstva o vydání zákazu platit Velké Británii a Francii. Konečně nařízení veškerého ministerstva o střežení cizozemských podniků.

Ruská nabídka Itálii. Ruský velvyslanec v Římě sdělil jménem cara italské vládě, že všichni rakouští zajatci italské národnosti budou propuštěni, zavázeli se italská vláda, že je bude po celou dobu války střežiti, aby se nemohli vrátit do rakousko uherské armády. Minister. předseda italský Salandra odpověděl, že dle italského vnitřního státního práva každý Ital nebo cizinec, jenž vkročí na italské území a nedopustil se žádného zločinu, jest volný a že jeho svoboda nesmí býti nikterak zkrácena. — I ve Francii odsuzují tuto ruskou nabídku. Itálie jest příliš chytrá, než aby nespatovala v ruské nabídce léčku a porušila tak neutralitu.

Bojiště západní. Průplav isersko-yperský v severozápadní Belgii Němci už překročili. Západně od průplavu yperského napadlo vojsko německé nepřitele. Anglická eskadra lodní, která se boje zúčastnila, byla těžkou střelbou donucena k ústupu; tři lodi zasaženy ranami. Donucení anglické eskadry u Nieuportu k ústupu znamená velký úspěch Němců, kteří nyní budou míti volnější cestu po mořském pobřeží do Dünkirchenu. Cílem německého postupu na belgické pobřeží a na pravém křídle jsou města Calais a Amiens. Města Roulers a Poperinghe byla západně od yperského průplavu Němci obsazena. Boje zuří také v Horním Elsasku u Altkirchu a dle všech známek chystají Němci velkou akci proti Verdunu.

Jižní bojiště. Polní zbrojmistr Potiorek 27. t. m. oznamuje, že srbsko-černohorské síly, poražené na Romaňské planině, byly po čtyřdenním nepřetržitě pronásledování zatlačeny u Višegradu a Goraždy za Drinu. Naše vojsko ukořistilo při tom ve škole u Raustjenice mnoho střeliva pro pěchotu a dělostřelectvo a v bojích zadních vojů na Velikém Brdu-Vračevici dobylo strojních pušek a horských děl. Východní Bosna jest tudíž až ke Drině zase od nepřitele vyčištěna. — Téhož dne, kdy Srbové a Černohorci byli zatlačeni za Drinu, ztečeny byly našim vojskem, stojícím v Srbsku, dvě opevněné nepřátelské posice u Ravnje v Mačvě a ukořistěny při tom 4 strojní pušky, 600 ručnic a pum, jakož i mnoho nepřátel zajato. — Nepřátelské dělostřelectvo na Lovčenu a 40 francouzských a anglických lodí bombardovalo zase Kotor, avšak bez větších účinků. Černohorský přístav byl zase 18. t. m. bombardován naším loďstvem. Zapálena skladiště a zničena radiotelegrafická stanice.

Naproti tomu dva rakouské aeroplany bombardovaly 22. t. m. černohorské posice na Lovčenu a francouzskou dopravní loď v černohorském přístavu Baru.

Na moři. Na žádost Anglie byla prý uzavřena nová anglo-francouzsko-ruská námořní smlouva, podle níž má vrchní velení nad ruským loďstvem baltickým a černomořským připadnouti Angličanům. Velká Británie se zároveň zavazuje, že loďstva tato sesílí vlastními loďmi. Zároveň Rusko uzavřelo s Japonskem spojenectví na 30 let. — Od soboty podporuje francouzské loďstvo severní anglické válečné lodi v jejich útoku na belgické po-

dekám jenom, co zas nového Bůh na má bedra vložil. Matka mi zemřela, když mi bylo třináct let, tatínek se mi zabil v lese, zemřel nám Karlíček tak záhy! Vlastní tatínek vám zemřel předčasně. Nový tatínek se o vás staral tak bděle — a nyní nevíme, kde mu je konec. A já — já se nemohu letos ani na hrobě svých rodičů pomodlit, ulevit na hřbitově svému zármutku.

»Ale, maminko«, zmužilo se děvče, »vždyť jste sama říkala: Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejblíží. Gusta přece něco vydělává, máme se všichni rádi. Budu se modlit za vás dvojnásobně...«

Znovu vzlyk dvěte, přicházel Gusta. »No — to byla dnes dřina, i při tom ostrém větru jsem se celý zpotil. Ale za to přece budou nějaké peníze na svátky. A — proč jste, matko, tolik smutná? Vždyť ta vaše nemoc už přece poněkud polevuje. Inu — já vím, takové zamlžené dni působí tísnivě. Ale i v těch šerých chvílích probleskne jasný paprsek. Ani byste neřekla, co jsem dnes zpozoroval. Jdu dnes z práce naší zahrádkou — a najednou na staré jabloni vidím šest tak pěkných květů. Víte — na té, kterou sázel váš tatínek jako chlapec.«

břeží. — Anglie vypověděla ze Suezského průplavu všechny nepřátelské lodi, které se v přístavech průplavu zdržovaly, snad aby zabránila, aby nebyly ukořistěny. Zároveň na tureckém pobřeží Rudého moře zavedla strážní službu několika křižáků. — Naproti tomu přístavní prefektura turecká úředně sděluje, že lodi, plující podél pobřeží bulharského, musí zůstati ve vzdálenosti nejméně 12 mil od pobřeží, aby se vyhnuly nebezpečí, že uarazí na podmořské miny, jež se od svého upevnění utrhlly. — Německé křižníky v Tichém a Atlantickém oceánu potápějí obchodní lodi nepřátelské tak účinně, že anglicko-indický tisk domáhá se, aby byla učiněna opatření pro bezpečnost plavby do Indie, jejíž úplné znemožnění činností lodi »Emden« poškozuje indické národní hospodářství. Indická obchodní statistika za letošní září vykazuje vůči loňsku vážný úbytek, což se přičítá především na vrub lodi »Emden«. A Reuterova kancelář sděluje, že německý parník »Krefeld« připlul k Teneriffě s mužstvem 13 anglických parníků, které německý křižník »Karlsruhe« potopil v Atlantickém oceánu.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhlé oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Politický přehled.

Projev katol. poslanců na Moravě. Zemští a říšští poslanci strany katolicko-národní a křesť. sociální ve schůzi své dne 25. t. m. v Brně usnesli se na projevu ku svým stoupencům a všemu lidu českému, v němž připomínajíce památného hesla Palackého: »Kdyby státu rakouského nebylo již ode dávna, museli bychom v interesu Evropy, ba humanity samé přičiniti se co nejdříve, aby se utvořil.« — ukazují, jak právě synové českého národa přiuázejí oběti na krvi a statcích pro zachování říše. Poslanci povzbuzují lid k další věrnosti a obětavosti a varují jej, aby se nedal másti pokryteckými sliby, ani jakoukoliv provokací, ani smyšlenými zprávami, obmyslně šířenými nezodpovědnými živly, aby vzbuzena byla nedůvěra a připravena půda cizím záměrům, čímž by ovšem mohly býti menšeny krví získané zásluhy hrdinných českých vojinů. O budoucnost našeho národa při rozumném a cíle vědomém našem politickém postupu i v době míru netřeba míti obav. Hleďte s důvěrou budoucnosti vstříc, spoléhajíce s oddaností v prozřetelnost Boží, která řídí osudy národů a nedopustí, aby spravedlivá věc naše doznala pohro-

»Tak — tam že jest nyní květ?« vyhrkla nemocná s velikou úžastí! »Taková prohnílá, zubožená jablono! Chytla se jí rakovina již před pěti lety. Kdyby to nebyla památka na tatínka, už bych ji byla dávno vykopala. Zdá se mi to nemožné.«

»Hm — takový neudrživý strom má své rozmery«, poznamenával Gusta, »kvete nepřavidelně, jak se mu zlíbí...«

»Ale mně je to přece podivné«, přetřhla mu řeč matka. »Vždyť ten strom měl na jaře květů plno — a teď znovu se hlásí k životu, když se všecko v přírodě chystá k spánku. Tatínečku drahý, Vy mi posíláte pozdrav, posíláte mi útěchu ve chvílích těžkých!«

»Můžete se sama přesvědčit. Zdvihnu Vám s poduškou hlavu, podívejte se oknem.«

»Ba — trochu vidím, vidím. Ale víš co, hochu, přines mi ty květy sem a dej do skleničky. Ať na ně stále vidím.«

Bylo podivno, jak zbledlá tvář se zbarvila ruměncem radosti, jak oči choré ženě náhle zářily radostí. Když květy byly přineseny, hlídla je pacientka a líbala jako děcko.

»A jak jsou krásné! Nijak znetvořené, pěkně zarůžovělé jako na jaře.«

my. Bůh zachovej našeho císaře a krále Františka Josefa I. a dočkej rozhodného vítězství našemu vojsku, abychom se v době nejkratší dočkali kýženého míru a mohli pak jako rovnocenní členové říše pracovati k odčinění následků války a pro další rozkvět a rozvoj našeho milého českého národa a celé vlasti. — V téže schůzi našich katolic. poslanců podána zpráva o zakročení ve Vídni ve prospěch rodin záložníků a domobranců do zbraně povolovaných, o zakročení ve prospěch naší obecní samosprávy, proti zdražování životních potřeb atd. S plným zadostiučiněním konstatováno povoláním činiteli vyslovené uznání hrdinné statečnosti našich českých pluků. Nadhozené myšlenky jistých politiků o celní unii naší říše s Německem odmítnuty jednak jako v nynější době nemístné, jednak jako odporující svrchovanosti naší říše. Ku konci usneseno vyslati deputaci k místodržitelství a vládě, která by jednak tlumočila loyální smýšlení našeho lidu, jednak důrazně se domáhala splnění různých oprávněných požadavků lidových.

Ministrem financí jmenoval císař dosavadního správce ministerstva financí dra Augustina svobod. pána Engla.

Pruský sněm sešel se 22. tohoto měs. v Berlíně. Schůze zúčastnili se i poslanci povolání do boje a jimž k této schůzi dána dovolená. Sněmovna vyřídila jednomyslně ve všech třech čteních předlohu o úvěru půldruhé miliardy marek. Rovněž schválena bez debaty předloha o nařízení, týkajícím se zjednodušení řízení vyvlastňovacího, aby se co nejrychleji mohly vzděláti pusté rozlohy v Braniborsku, Pomoranech, Šlesviku, Hanoversku a Westfal-sku, čímž by o hodně přibýlo říši zemědělských produktů. Předseda sněmu hrabě Schwerin-Löwitz za hluché pochvaly celé sněmovny konstatoval, že je celý národ úplně svorný v nezlomné vůli vytrvati v této válce až k úplnému dosažení svého cíle a válku tu bezohledně vybojovati. Před dosažením tohoto cíle nebude národ německý nikdy chtíti míru! — Poslaneckou sněmovnou přijaté předlohy schválila téhož dne i panská sněmovna.

Italie-Albanii. Italská vláda poslala najednou několik lodí do Valony. Úředně pak se vysvětluje, že čin tento neznamená obsazení Valony. Italie, sledující pevně a všeobecně známé směry své politiky, chce jen zabezpečení svých zájmů a zakročuje prý také z citů lidskosti, jež vyvolává místní situace. Valona, která je přeplněna mahomedánskými uprchlíky bez přístřeší a potravy, je ohrožena Epiroťany. V celé Albanii až na Drač, kde pořádek udržel Bessad paša, je anarchie.

Z dopisu polního kněze.

Dnes jsem už nucen psáti jenom tužkou. Nedostává se mi náhodou pera a inkoustu. Psal jsem z dřívějšího bojiště domů na papíře od tabáku a také — náhodou — došel ten neobyčejný listek svého adresáta.

V předešlém dopise jsem psal o pohřbívání. Vyličím takový vojenský pohřeb. Pohřbívací patrola rozdělí se na několik oddílů, každý je určen k prozkoumání určité části bitevního pole. Hledají se mrtví a ranění. Jest třeba prohledati každé místo, zvláště nejskrytější, tam obyčejně některý se nalezne. Těžce ranění totiž — abych užil nejpřípadnějšího slova — zalezou jako postřelení zajíci, aby co nejméně jich bylo viděti. V pasece někde v lese trním se přikryjí, stopy cestičky, kterou učinili, zakryjí rákosím. Svě poslední lůžko tak upraví, aby co nejméně okolojdoucím bylo nápadným. Raněným lékař ihned poskytne pomoci. Připravený vůz je zaveze na bezpečné místo.

I děvče bylo hned veselejší. K večeru však se nemocné přitížilo. Přišla sousedka Vránová, přinesla oběd a těšila. »Milá dušičko, právě proto, že jste nemocná, věsi se Vám tak chmurné mátohy na mysl. Zdravá žena by se tolik o muže nebála.«

»Ale kdyby jen psal! Dva měsíce ani slechu! Ty, Gusto, zítra je Všech Svatých, stejně půjdeš do města. Ať se tam na poště i jinde přeptáš; jsi starší než Tereška, lépe všecko vyřídíš.«

Ráno ulehla na stráně silná mlha, kterou sem tam prokmitaly vzpřímené žluté květy jako svíce na hrobech. Gustův obličej byl při návratu rozpačitý. Ale hoch přece se snažil těšit.

»Já už jsem připravena na všecko«, zvolna odpovídala matka. »Utěchou jsou mi modlitby a ty květy, krásné květy. Zve-li mne tak tatíček k sobě, nesmím se tomu tklivému, tajemnému hlasu zoufale brániti.«

Večer ozvaly se v síni těžké kroky. Gusta otevřel a vyjekl s velikou radostí: »Jemine, tatínek, tatínek!«

Matka vzdychla několikrát prudce, optela se vši silou o podušku a vytřeštěně zírala ku dveřím. A opravdu! Před ní stál vyhublý muž ve vojenském šatu a usmíval se vítězně. »Teda přece, teda přece!« proklouzlo chvějícími se rty

Mrtví snášejí se na nosítkách na místa taková, kde by vykopaný hrob nejméně byl vystaven zneuctění nebo zničení. Hrob kope u cesty na kraji pole, na kraji lesa, na rozcestí sbor pionérů. Pro každého vojína je stanoven vojenskými předpisy hrob 2 m dlouhý, 2 m hluboký a 1.30 m široký. Je-li do jednoho hrobu pochováno více těl, je šířka hrobu tolikrát 1.30 m, kolik vojnů tam pochováno.

Lékař je povinen ohledati každého mrtvého a zjistiti smrt. Padlému vojínovi odejmou se ceně věci a legitimací listek. Dopisy se mu nechají. Neodeslaný posud dopis pošle se adresátovi. Připisoval jsem tam datum a místo jeho pohřbu, aby pozůstali věděli, kde asi leží jejich miláček. Mrtvý se nesvléká. Zabál se do plátna ze stanu a dva vojíni ho podají jiným dvěma stojícím v hrobě, kteří ho uloží k věčnému odpočinku. Potom přítomný kněz se modlí pohřební modlitby, zrovna takové jako u nás na hřbitově. Má na sobě stůlu. Všechny věci potřebné k sv. zaopatřování i k pohřbu nese v příruční tašce. Potřeby ku mši sv. uloženy jsou v polní kapli. Jest to bedna kovem pobitá, která velmi účelně je zařízena. Byl jsem překvapen tou úpravou. Rozevře se a je z ní oltář. Víko rozevřené tvoří pozadí oltáře, na němž připevněny jsou tabulky mešní a svíce. Kříž stojí nahore. Pro každou věc je zvláštní určité místočko a třeba dobře dávat pozor, aby kurát všechny věci na poprvé dobře umístil. Jinak víka neuzavře. Jsou tam dvě rochety, dvě alby, kalich, monstrance, cibor atd. Zkrátka všechno, co potřebuje se ku mši sv. a podávání Eucharistie.

Okolostojící vojíni vzdají čest mrtvému kamarádovi sejmutím čepic. Na zasypaný hrob postaví se kříž, kde jsou napsána jména odpočívajících v hrobě a datum jejich pohřbu. K tesání křížů jsou ustanoveni zvláště dva vojínové. A tak ta práce koná se od jednoho hrobu k druhému. S mrtvými se zachází co nejuctivěji a nejšetrněji. Zneuctění mrtvých by se vojensky velice přísně trestalo. Ať odpočívají v pokoji ti naši udatní vojínové!

Polní kněz p. p. l. 21.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. Vkusné střádanky.

Výstraha podvodným lichvářům.

Okresní hejtmanství německo-brodské ob-jednalo v srpnu na rozkaz vojenského velitelství v Litoměřicích pro vojsko veliké množství mouky pšeničné u 4letého velkoobchodníka a velkomlynáře Bedřicha Rotha. Dodavatel počínal si chytré. První dvě dodávky, aby vzbudil důvěru, vypravil do Pardubic úplně bezvadné. Roth si myslil, že nyní bdělost příslušného úřadu ochabne. Po třetí totiž zaslal Roth 10. srpna 135 pytlů pšeničné mouky po 75 kg v ceně 4001 K 40 h. Leč bdělý akcesista Brassa a domobranec (mlynářský pomocník) Rössler zjistili, že zásilka obsahuje mouku ztuhlou.

Teď se ukázalo, jak velikou kuráž dovede podvodný dodavatel vyvinouti. Když totiž byl Roth vyzván, aby si mouku vzal zpět, odporoval; prý nechť se mu zaplatí, protože jest mouka dobrá. Leč vojenské úřady daly mouku odborně prozkoumati. Zjištěno, že mouka jest horká a že chléb z ní pečený jest zdraví lidskému nebezpečný. Rothův stárek Fr. Macha-

nemocné. Překvapení bylo pro ni příliš velké. Vztahující ruce k muži, klesla polou v mdlobách na podušku.

»Vidíš, matko, přece mne Bůh chránil. Uhnal jsem si nemoc tím, že jsem se při ovi-
dení vyznamenal, zachránil jsem život dvěma tonoucím kamarádům. Nechtěl jsem tě lekati zprávou, že jsem si k vůli nachlazení dlouho poležel. Ale teď jsem už tedy v plném zdraví.«

»Ale proč přicházíš ve vojenské uniformě? Byls jen kaprálem — a teď najednou tři hvězdičky a k tomu na výložkách ještě ty žluté prýmký!«

»Jnu povýšili mne za statečnost. Pr t. už v těch šatech zůstanu. A teď bude po vši nouzi. Stejně máme chalupu hodně prodlouženou. Nyní si odpočívám, musím se obžerstvit a klidně se vy-spat. Zítra Ti všecko podrobně vysvětlím. Bylo by pro Tebe dlouhé poslouchání najednou moc.«

»Ale zítra se pomodli s dětmi vroucně na hrobě mých rodičů za mne«, přikazovala žena »Podívej se, jak mi tatínek připomněl právě před Dušičkami tu povinnost.« A žena začala vysvětlovati o jabloněm květu.

»Odpočíváš si, drahá, odpočíváš! Věru, mne samého to velice zajímá. A tohle že byl pozdrav z hrobu? Spíš se mi zdá, že ten květ poslal

rovský sám domlouval Rothovi, aby si neškodil a vzal mouku zpět; ulekl se vážných následků odporu. Ale Rothova oposice byla houževnatá. Proto Macharovský učinil na hejtmanství trestní oznámení, že do mouky nové byla přimíchána mouka loňská, která ztvrdla na kámen, byla rozbita kladivem a znovu semleta. Na to byli zatčeni: Roth, Macharovský, cestující Rothův Bažant a skladník Freund.

Dne 22. října nato došlo k přelíčení proti zatčeným u krajského soudu v Kutné Hoře před výmínečným šestilenným senátem. Obžaloba jim kladla za vinu zločin podvodu a falšování. Všichni obžalovaní prohlašovali, že jsou nevinní. Zvláště Roth odvážil se hájiti tím, že prý učinil jenom to, co mu hejtmanství nařídilo, smířil 70 kg pšeni mouky s 80 kg bílé mouky. Ztvrdlou mouku nepovažoval za zkaženou. (Ale sám ji nepožíval ani nevyslovil přání, aby mu z ní byl pečen chléb do žaláze.) Prý jest to vůbec obvyklé, že se ztvrdlá mouka znovu rozemele a smíchá s moukou lepší, tato směs prý není zdraví lidskému nebezpečná. Freund a Bažant prohlásili, že o zkažené mouce nevěděli, že sice mouku dali na rozkaz Rothův rozemletí, ale jinak neměli s dodávkou co činiti. Macharovský prohlásil, že šéf věděl, že jest mouka zkažená. Když to Rothovi hlásil, odbyl ho tento: »Dáme do toho něco lepšího a bude dobrá.« Roth tento výrok popíral. Svědek MUDr. Vincenc Černo-horský vypověděl, že mouka zapáchá, řada jiných svědků vypovídala totéž. Zkrátka Roth již díchem se mohl přesvědčiti, zda ta mouka se hodí pro vojínů hájící stát v těžkém boji. Potom na základe přetčených znaleckých nálezů prohlásili vrehní inspektor Friml a profesor Formánek, že mouka byla naprosto zkažená, k požívání nezpůsobilá a zdraví lidskému škodlivá ve značné míře. Nato soudní znalci pronesli souhlasný po-sudek, že mouka jest zdraví lidskému nebezpečná, poněvadž požití této mouky mohlo způsobiti katarh střevní a žaludeční. Na otázku ob-hájce dra Stránského, považuje-li soudní znalec primář MUDr. Jäger střevní katarh za onemoc-nění těžké, vyjádřil se tento, že onemocnění katarhem žaludečním samo o sobě jest těžké, ale záleží při tom na tělesné konstrukci a zdat-nosti jednotlivce.

Obháječi snažili se druhého dne velice obratným způsobem obžalované očistiti. Zvláště dr. Stránský pronesl řeč velice promyšlenou. Soudní dvůr odebral se po té k poradě, která trvala půldruhé hodiny. Pak byl vynesena roz-sudek, kterým byl Roth uznán vinným ve všech směrech obžaloby; soud uznal, že Roth se dopustil zločinu nedokonaného podvodu, zločinu proti zákonu o falšování potravin a přečinu § 4. císař-ského nařízení letošního roku. Odsouzen do těžkého osmnáctiměsíčního žaláze, zotřeseného čtvrtletním postem, k pokutě 5000 K (v případě nedobytnosti k dvouměsíčnímu žalázi) a k ná-hradě soudních útrat. Všichni spoluobžalovaní, z nichž Bažant a Macharovský byli skoro dva měsíce ve vazbě, byli obžaloby ve všech smě-rech sprostěni. Na návrh svého obhájece dra. Vla-sáka byl pak Roth propuštěn z vazby pod slibem, že bez oznámení soudu se z Německého Brodu nevzdálí.

Drahota.

»Venkov« sděluje: »V Rakousku dostalo několik obilních firem dovolení vyvážet obilí do Německa. Každé takové dovolení bylo však tak využito, že z celých širokých okolních krajů valila se sta a sta vagonů obilí. Obchodník, mající povolení k vývozu, najal si celá procesí agentů, kteří v několika dnech nakoupili tolik

přímo nebe jako předzvěst lepších časů. Příroda tu promluvila, že i v chmurném podzimu leckde vypučí květy jara, že aspoň někde ještě jest zbytek vláhy jarní, že i v srdci stíženém vleklou chorobou v ponurých dnech dušičkových může zajásati píseň skřivánčí.«

»Pravda, tys byl vždycky takový filosof«, odpověděla žena, »škoda, žeš mohl pro chudobu jen dvě léta studovati. Z Tebe by byl velký pán. Když tak všecko v přírodě zmíralo, již jsem se na smrt připravovala taky sama. Ale ten květ byl balsámem na mou bolest, vzkřísil nepocho-pitelným způsobem mou naději. I když teď zvadne, pokvete má radost dále.«

»Nu vidíš, bez vůle Boží ani vlas s hlavy nepadne. Nebesa všecko řídila k dobrému. A mám-li trochu toho tipu, budu ho mocí vy-užiti v novém postavení líp než posud.«

Na Dušičky slunce vstávalo v nádherném lesku, půvabné červánky se rozlévaly do veliké šíře, sluneční jas přezářil na hřbitově všecka světla umělá, že sotva plápol jejich bylo viděti. Na jednom hrobě plápolaly tři svíčky, u nichž klečel voják s jinochem a děvčetem. V dolo hrobu vetknuta kytice, v jejímž středu se skvěl aněžný, náručíový květ jabloněvý.

poručíkem ppl. č. 56, Bernard nadporučíkem pevnostního dělostřeleckého praporu č. 8, Svatoslav poručíkem ppl. č. 56 a Vlastimil byl právě jmenován praporčíkem.

Styk s úřady v Německu. V »N. Freie Presse« píše R. Goldmann o náladě a poměrech v Berlíně za války. Zajímavý je odstavec o styku novinářů s úřady. »Noviny ovšem pociťují výjimečné poměry těžce, píše citovaný list. Censura je přísná, ale není malicherná a drží se v mezích vojenských zájmů. Zajímavé jsou konference, které se konají v parlamentě denně mezi zástupci novin a vojenských úřadů s vládou. Je to malý parlament, je muž předsedá náčelník tiskové kanceláře námořního úřadu Löhlein. Zde se novinám sdělují zprávy, které před zahájením konference právě došly, novináři dávají vládním zástupcům dotazy i podněty, které se ochotně přijímají. Často dávají se žurnalistům i velmi důležité důvěrné zprávy a nikdy takové důvěrnosti nebylo zneužito. Důvěrné jsou zejména výklady o válečné situaci, které podává důstojník generálního štábu major Deutelmöser a lze si představit pozornost, s jakou jsou slyšeny. Tento styk novin s oficiálními místy se osvědčil znamenitě.«

Náklady světové války. Anglický »Economica« vypočítává, že Německo vydá denně na válku 44 milionů, Rusko 42, Rakousko a Francie po 32 mil. — Nyní uvažme, jak tedy vlastně konfiskace církevního majetku Francii prospěla. Zednáři tvrdili, že se získá z vyvlastnění pro dobro chudého lidu miliarda. Zatím však z konfiskace neviděl drobný lid dosud ani groše, naopak však vyždímány z lidu větší peníze na veliké zbrojení. Ale ani stát mnoho z konfiskace nezískal, protože mnoho milionů zmizelo v bezedných kapsách smluvných francouzských úředníků a úplatných redaktorů, kteří zlodějství kryli zamlčováním a ohyzdrákým vysekáváním podvodníků. Několik dní francouzského nešťastného vedeného boje pohlí všeko to, z čeho se měl zjednat dle zednářských bezohavých slibů trvalý blahobyt lidový. Francie proti Německu a Rakousku jest na tom za války o to hůře, že vypudila mnoho obětavého řeholnictva, které tak úspěšně nyní pracuje v krajích mimo francouzských na zmírnění svízeli. Ti, kteří velice lacině ve Francii koupili církevní budovy pro své kšefty, mají kapsy zaplány, vzpírají se značným obětím. A že byly vypuzeny řeholnice, strádají spousty francouzských raněných, protože se nedostává ošetřovatelek opravdu obětavých. Stát francouzský konfiskací církevního majetku sekl do vlastního masa, což se jeví zvláště v nynějším pohnutém čase, kdy se činí nároky na obětavost vrstev všech.

Sociální demokrat a král. Vůdce soc. demokratů belgijských, známý milionář Van der Velde dostal se jako ministr do koaličního kabinetu. Redaktorovi »Tempu« řekl Van der Velde v Haagu: Král Albert vede si velikolepě. Aby Němci podrželi si Belgii, jest nemožné, byl by to velmi nebezpečný dar. Mám za to, že válku provedeme až do zničení pruského militarismu.

63.000 kněží na bojišti. Dle odhadu vatikánského jest dosud na 63.000 katolických kněží při armádách, hlavně belgijské, franc. a rakouské. Ponejvíce jsou v nemocnicích a při duchovní správě. S nimi jest sedm biskupů. Počet kněží, kteří musí sloužiti ve vojě ozbrojení, není přesně znám; nedávno bylo sděleno, že ve francouzské armádě jest jich 25 tisíc.

Zase dva šlechtici padli na válečném poli. Na severním bojišti padl za výzvedné jízdy Norbert hrabě Kinský. — Na též bojišti zahynul jako ordonanční důstojník dědičný princ JUDr. Josef Ferdinand Lobkovic, nejstarší syn bývalého nejv. zem. maršálka, který se nalézal na poli válečném jako plukovník.

Scéna z bojiště. Píše nám polní kurát: Setkal jsem se na své cestě na bojiště se dvěma ženami. Jely ku svým mužům nemocným do Krakova. Stěžovaly si, jak jsou opuštěny a jaké starosti mají, jsouce samy bez hlavy rodiny. Téžil jsem je, že jim tu starost všechnu tisíckrátě nahradí jich mužové, až se z vojny vrátí; to že budou jiní lidé: věrní manželé, pečliví otcové, starostlivé hlavy rodiny. A v pravdě! Zažil jsem na bojišti scény, kterých vypověděti nelze. Nejdokladnější byly ty vzpomínky na domov, ženu a děti. Byl raněn voják do žaludku. Věděl, že rána je smrtelná. »Sedněte si, volebný pane, ke mně«, pravil mi. Usedl jsem. »Blíže, zde k hlavě mojí«, dopověděl. — Usednu. — Začal na sebe žalovati: »Jaký že jsem to byl muž nepoctivý a nemužný! Týral jsem svou ženu, bil jsem ji, nevěrou jsem jí ubližoval. Byl jsem špatným mužem, opíjel jsem se, peníze jsem utrácel a děti měly hlad. V karbanu jsem to prohrál. Volebný pane, byl jsem špatným otcem. Nestaral jsem se o děti, ženě jsem výchovu ponechával. Užil jsem je všechno, co ani stačí lidé nemají mluvit. Volebný pane, prosím Vás, Vy jste kněz, Vy to můžete učinit. Jděte k mé ženě, já umírám — řekněte to všechno na mne, pověste jí, že nyní vím, co to dobrá žena je, že ji prosím za odpuštění. Vezměte moje děti, za

mne je pociťujte, povězte jim, že nyní je mám tak rád!« A doložil jsem těm dvěma ženám: »Vám se vrátí z vojny mužové celí, mužové charakterní, kteří si budou vážit Vás i rodinných krbů. Budete mít dobré manžely, dobré otce a dobré hlavy rodiny. Jeden starý hejtman pravil: »Vrátí se lidstvu charakternost, které dnes ve světě už nebylo.« Tedy světlé paprsky probleskují i velikými stíny. — Pol. kněz, p. pl. 21.

Obrat názorů theoretikových za války. »Naše Slovo« sděluje: Bývalý sociálně demokratický badenský poslanec Fendrich uveřejnil v časopise »Der Krieg« článok o mobilisaci, v němž praví také: Naše děti a děti našich dětí ještě budou vyprávěti, jak ten domněle bezduchý mechanismus naší vojenské moci ukázal se jen soudostí onoho svatého řádu, který od B. Schillera byl nazván děckem nebes. Moc sama to nepůsobí, ale bez ní není vítězství. Pořádek sám to také nevytrhne, ale bez něho je vše ztraceno. . . . A ještě jedno: vlévá doma zůstavším radost a úlevu. Teď bylo na ulicích vidět, kam přicházely ty miliony a miliardy, jež byly ve vojenských předlohách rok co rok požadovány. Tu krácelo naše tělo, naše krev, dobře oděny, dobře obuty, dobře vyzbrojeny. A také ti, kteří pronesli mnohé ostré slovo proti nikdy nespokojenému vojenství, děkují nyní tajně Bohu, že všechno bylo proti jejich vůli na říšském sněmu povoleno. Neboť kde bychom dnes byli? »Leipziger N. N.« dodávají k tomu, že takových soc. demokratů je nyní v Německu mnoho.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady střádané 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácí se z těchto vkladů obnosy bez obmezení moratoria.

Obrana.

Zase soc. dem. slídění v kněžské tobojce. »Rovnost« opsala z vídeňského rudého tisku obvinění, že arcibiskup olomoucký zachoval se velmi nekavalírsky k mobilisovaným svým úředníkům a zřízencům. Rodinám ženatých dává prý vyplácti jen polovinu platu, svobodným, třeba většinou mají své matky nebo sestry jako hospodyně, zastavil prý úplně plat. Jiní menší velkostatkáři zachovali prý se daleko humaněji. — K této lokalce píše »Našinec«: »Na statcích kníž.-arcibiskupských je 135 úředníků a něco přes 300 zřízenců. Z úředníků bylo povoláno k vojsku 37, ze zřízenců dosud 107. Ti, kteří byli povoláni ke službě vojenské, zvláště ze zřízenců, musejí býti nahrazeni silami novými nezbytně. Úředníci a zřízenci ženatí, kteří byli povoláni k vojsku, obdrželi plat za měsíc, ve kterém byli povoláni, a obdrží rovněž celý plat za měsíc, ve kterém se do služby vrátí. V ostatní měsíce obdrží jejich ženy celý neztenčený deputát, dříví, byt, užitek s pole, sypané, bezplatné lékařské ošetřování a jiné výhody, a k tomu polovici hotového platu, který muž dostával. Úředníci svobodní jsou adjunkti a praktikanti, kteří, byvše jednoročními dobrovolníky, jsou nyní buď důstojníky anebo aspiranty a mají vyšší vojenský plat než bylo jejich služné. Asi tři z úředníků svobodných, kteří důstojnických zkoušek nesložili, mají nyní ve službě vojenské postavení nevýhodné. Těmto však dostalo se podpory a dostane se, pokud o ni zažádají. Na statcích arcibiskupských je postavení mobilisovaných úředníků a zřízenců při nejmenším výhodnější než u úředníků státních, kteří nastoupili službu vojenskou. Ze ten neb onen velkostatkář ponechal svým zřízencům k vojsku povoláním celý plat, není divu. Jedná se u něho o jednoho, dva nebo tři zřízence. Na kníž.-arcibiskupských statcích jedná se doposud o 144 zřízenců, jejichž zastupování stojí měsíčně, počítáme-li na jednoho zástupce jen 2 K. 8640 K.«

Z deště pod okap se dostalo kněžstvo, když zavilí naši protivníci v roli humaních kazatelů se přesvědčili, že kněží opravdu podporují Červený kříž ze všech sil. Štvavá individua zvolila taktiku obrácenou ihned, jakmile lid poznal, že jen lháři obviňují klérus a kláštery z malé obětavosti. Nyní totiž nepokojná individua prohlásují, že proto kněží tolik raněné a pozůstalé podporují, že válka je dílem církve. Poukazují na štvavé rozumování »Práva Lidu« které bylo vytištěno v »Právu Lidu« na počátku války. Náledek bezohavých řádků jest ten, že kněží při jeho sbírkách na Červený kříž lidé říkají: »Ať dají kněží sami, když chtějí váleč.

Kněží sbírají proto, aby válka dlouho trvala. To oznamuje nekonfiskovaný »Čech«, to doslycháme také sami. Komu tedy vlastně »Právo Lidu« svým podakokem ublížilo? Píše jeden kněz v »Čechu«, že vyzval před časem svoje osadníky, aby přispěli pohotovým na cizí osadě, a dostal 150 K na osadě jedné z nejmenších a nejhudších. Když letos prosil o příspěvky pro Červený kříž, domníval se, že dostane ještě víc, a zatím dostal 19 K! Nevěděl, má-li plakat, nebo se zlobit.

Již Písmo praví, že sv. Janu Křtíteli bylo vytýkáno, že má alého ducha, poněvadž se postil. Přišel Kristus, kterému zase surová individua vytýkala jídlo a pití. Farizeové vyžadovali na Kristu zázraky pro pouhou podívanou; když nevyhověl jejich rozmarům, vysmívali se. Ale když činil zázraky užitečné, hned se strhl potkřik, že čím divy pomocí Belzebuba, knížete zlých duchů.

Zrovna tak si počínají farizeové moderní. Naše osvědčená loyality a humanita jest prohlášována za známku, že kněží podporují militarismus. Leč tytéž nepřátelské listy s úmyslem štvavým široce líší, jak některý kněz byl ztracen od vojska rakouského za svou zradu, aniž by připojily poznámku, že se jedná o kněze pravoslavného.

Nelze vypověděti, jak obrovské nároky činí nynější válečný čas na práci, obětavost a péči kněžskou. A katolický tisk má při tom všem postavení nejtěžší. Z každého jeho informativního slova — pokud jest dovoleno — spodní, utajené proudy ždímají záminku k odsuzování kruhů katolických. V době tak vážné měla by nastoupiti solidarita všeho občanstva, vzájemná podpora všech měla by býti útěchou. Ale komu se vnitřní klid a opravdová prospěšná spolupráce nelíbí? Katolici rozhodně roztržky nezavíhají.

Vhodná četba pro raněné. Zraněným vojínům mají se dodávati hlavně takové knihy, které nervy uklidňují a duši povznášejí. Vždyť i duševní nálada značně působí na průběh nemoci. Jestliže tedy kněžstvo se předstihuje v dobročinnosti, nechť také s dvojnásobnou horlivostí vychází vstříc kulturním tužbám pacientů. Upozorňujeme, že málokterá kniha zjedná takovou duševní harmonii jako »Následování Krista« od sv. Tomáše Kempenského. Jest to spis po Písmu sv. a Koranu na světě nejrozsáhlejší. Sám proslulý francouzský spisovatel Anatole France (semita) nenalézal dosti slov k odporušení tohoto malého, populárního spisu občanům všech náboženských vyznání. Sv. Tomáš podrobnou analýzou lidského srdce a údelnou potěchou duší sklíčených přímo elektrizuje. Touto četbou by nabyly správného názoru o údelu lidského žití tisíce zaujatců, kteří se dávají voditi od živlů protikřesťanských. Úvahy velikého myatika jsou nejlepším lékem pro rány duševní. Kdo takovou knihu pacientovi poskytne, učiní mu větší dobrodíní než velikým peněžitým darem. Upozorňujeme na to zvláště proto, že protivníci křesťanského názoru světového se namáhají, aby pacienti zaplavili četbou štvavou — jak nám bylo z několika míst sděleno. Tedy pozor! Doba nutí kněze, aby i pro nynější nemocnice voensské zvýšili svou péči pastýřskou, aby poskytl vhodnou, uklidňující četbou balsám na vřoré duše a včasnou knižní pomocí paralysovali neblahý vliv odpůrců.

Národohospodářská hľadka.

Vklady českých spořitelén v září. Více vybráno než vloženo v 60 českých spořitelénách v Čechách o 410.570 K, v 29 spořitelénách na Moravě o 33.548 K, a v spořiteléně ve Slezsku o 120.777 korun; naproti tomu bylo v 16 spořitelénách o 145.753 K více vloženo, takže ve 106 spořitelénách v Čechách, na Moravě a ve Slezsku výplaty v září převyšovaly vklady o 419.142 K. Zůstatek vkladů v těchto spořitelénách koncem září činil 723.111.999 K.

Úvěrová pomoc maloživnostnictvu. V zájmu opatření osobního úvěru maloživnostníkům, kteří nemají žádného spojení s bankou, vydalo ministerstvo vnitřní záležitostí výnos ku všem spořitelénám, v němž slibuje větší dotaci těm ústavům, které umožní na širším podkladě poskytování osobního úvěru. Výnos je ze dne 7. t. m. a uvádí, že v nynější válečné době mohly by spořitelny (asi také záložny) bez jakékoli újmy svých vkladatelů mnohé v okamžité tísni se nalézající malé živnostníky před zkázou zachrániti poskytnutím přiměřeného osobního úvěru. Ministerstvo poskytne spořitelénám, které se schválením dohlédacích úřadů zřídí oddělení pro osobní úvěr zvýšenou dotací, pokud nezavazné fondy k účelům tomuto nestačí. Schválení těchto dotací provedeno budiž u zemské správy dodatečně. Spořitelny, které oddělení pro osobní úvěr dosud nemají, mohou je beze všech formalit ihned zříditi a potřebné schválení a změnu stanov dodatečně si opatřiti.

V zájmu udržení a šíření chovu dobytka. Nepoctiví obchodníci dobytčím rolníkům a ještě více jich manželkám namlouvají, že budou nuceni dobytek, ne-li zcela, tedy aspoň z větší části za malou cenu vojenské správě přenechati. — C. k. místodržitelství poznamenává, že obavy tyto postrádají každého podkladu, neboť jednak jsou poměry pění v celé zemi příznivé, jednak předpoklad, že vojenská správa mohla by dobytek majitelům bez zaplacení přiměřeného odškodného odebrati, jest nesprávný, a c. k. místodržitelství žádá o oznámení takovýchto rozšiřovatelů, aby mohli býti po zásluze potrestáni. Dále se upozorňuje, že vzhledem k cenám domácího zvířectva a vzhledem k dostatku píce jest v zájmu obyvatele, chovem dobytka se zabývajících, aby ohov v největší míře udržovalo a rozšiřovalo, čímž též i aprovisace měst a vojska bude zajištěna.

Zprávy organizační a spolkové.

Porada o uzavření sňatku s vojáky, udělovaná ústně v sekretariátu české strany křesťansko-sociální v Praze II., Spálená ul. č. 15, neměla se s výsledkem. Dosud dán návod 76 nevěstám, 20 příbuzným snoubenců a 48 ženichům vojínům. Někteří vojínové dotazovali se i písemně z pole, ba i z moře. Bohužel, musely býti písemné informace hned po prvním týdnu vyloučeny, což v novinách bylo ohlášeno; písemně by se mohlo raditi jen, kdyby bylo dostatek sil. Vyžaduje ústní porada dosti času, což teprve písemná. Již řada nevěst s vřelými díky oznámila, že sňatek jest šťastně uzavřen. — Nyní, kdy jest ohlášeno další povolání i starších ročníků domobranců nevojínů, by měli naši, zvláště předáci organizací a spolků našich, raditi všem snoubencům i z jiného tábora k rychlému uzavření sňatku. Kde jsou rozvedeni nebo nesvorní rozešli manželé, tam je méně nabádejte k jejich opětovnému spojení. Snad nyní již těžké doby obměkčí tvrdá nebo rozhněvaná srdce, usmíří uraženou duši. Kde jsou konkubináty, tam láskyplně povzbuzujte a pomáhejte k uzavření řádného sňatku. Veledůstojné duchovenstvo jistě rádo uvidí takovou záslužnou činnost našich stoupenců a jistě ochotně jim poradí, jak by měli v obtížných případech postupovati. A též občanské úřady půjdou jistě vstříc takto působícím našincům. Vždyť manželství jest podmínkou spořádané rodiny a spořádaná rodina jest nejbezpečnějším základem spořádané společnosti. Tož s chutí k této základní sociální činnosti. Katolické paní jistě nezůstanou nečinnny!

Na raněné vojny zaslali Zemskému svazu Orla v Hradci Králové další příspěvky: Orel Velká Pořč 10 K, dívky Klenské 2.17 K, Všeodborové sdružení a Sv. Václavská jednota Velká Pořč 10 K, J. Darebník, Hradec Kr. 2 K, Jan Hauf, Hradec Kr. 7.50 K, ze sbírky z posvícenského mše sv. Velká Pořč 10 K, občané z Rozkoš a Hluk 4 K. — Prosíme zdvořile o hojně sbírky pro raněné vojny a zvláště žádáme, aby naše katolické organizace přičinily se o svátku Všem Svatých a Dušiček, aby všude u hřbitovůch vrat se vybíralo a mohly se značným výtěžkem vykazati. Každé jednotlivé místo v seznamu sbírek uvedeme. V místech, kde nejsou katol. spolky, prosíme, aby se sbírek ujali jednotlivci. Zemský svaz přijme i klenoty, teplé prádlo, jakož i vše, co vojáci potřebují. Doufáme, že naše katolické organizace, jež se vždy a při každé dobročinnosti osvědčují, i tentokrát co nejvíce vyniknou. Veškeré sbírky pošlete na Zemský svaz Orla v Hradci Králové.

Vzor obětavosti. Zemský svaz Orla v Hradci Král. obdržel od M. F. z Českého Brodu pro raněné vojny drahocenné náušnice s drahokamy a perlami a snubní prsten po otci, válečnicku z r. 1866.

Církevní věstník.

Osobní. Jeho Exc. nejdp. biskup přijede do Hradce zítřa v sobotu. Na Dušičky po vykonání posvátných obřadů odjede.

Úmrtí. Dne 28. t. m. zemřel v Kostelci n. Orli zaslužilý vdp. bisk. notář Josef Häusler. R. in p.

Zlatého kněžského jubilea dožil se tohoto roku vdp. Petr Čáp, čest. konsistoriální rada, bisk. notář, bývalý profesor na c. k. gymnasiu v Litomyšli. Narodil se r. 1839 v Budějovicích a vysvěcen byl r. 1864. Pro svou horlivost a otcovskou dobročinnost těšil se vřelě lásce dlouhé legie litomyšlských studentů, kteří dosud na něho vzpomínají s velkou vděčností. Zasloužilý tento hodnostář jest také obětavým podporovatelem katolického tisku. Přejeme srdečně ctihodnému kmetu, aby ho Bůh k radosti četných přátel ještě dlouho při zdraví a spokojenosti zachoval!

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné zaslaly bisk. konsistoriální v Hradci Králové vikariální úřady: Rychnovský 319.46 K, Královéhradecký mimo město 319.40 K, Lanškrounský 15.50 K, Pardubický 164.16 K, Vrchlabský 516.15 K, Německobrodský 713.98 K, Trutnovský 509.94 K, Litomyšlský 180 K, Broumovský 1307.08 K; farní úřady: v Heřmaně 26.24 K, v Jenšovicích 20.06 K, v Solnici 50 K, ve Věstarech 23.08 K, v Libštátě 43 K.

Věšed. duchovenstvu. Prosíme, by P. T. pp. duchovní nám oznamovali své ct. adresy, budou-li si přát zaslání nového dodatku k breviáři »Variationes in divino

officio recitando«, poštou za 80 h. Složní list vždy přiložíme. Jakmile obdržíme zášilku, ihned počneme s rozesláním, což oznámíme v »Obnově«. Račte tedy míti strpení! — Družstevní knihkupectví v Hradci Král.

Rychnovský vikariát. Ve čtvrtek dne 22. října Komala se v rychnovském děkanském kostele rekolekce vikariálního kléru, již se přes krajně nepříznivé počasí účastnilo 18 kněží. Chrást Páně byl pěčí vdp. děkana Fr. Kubánka překrásně vyzdoben a elektricky ozášen. O půl 2. hod. odp. byla vystavena Nejsv. svátost oltární, vykonány příslušné modlitby a uděleno vdp. děkanem Kubánkem sv. požehnání. Po té proslovil vzácný host, vdp. P. Ant. Řehoř S. J. z Hradce Králové, brilantní, originální řeč, v níž mistrně srovnal věčnou lampu s kněžským srdcem. Jako věčná lampy jest umístěna ve stínu oltáře, tak také místo pro kněze jest v kostele ve stínu tabernakula. Lampy jest dole uzavřena; i kněžské srdce musí býti uzavřeno všemu, co jest nízké, pozemské, ano velká propast má býti mezi knězem a světem. Lampy má knot, který musí státi přemo. Také kněz musí míti přímý úmysl pracovat pro Krista a spásu duší. Bůh má býti údělem kněžského našeho života. V lampě jest olej lisovaný z oliv. Lis — toť strast, zklamání, černý nevděk, utrpení a kříž, na něž jest život kněze bohat; vléváme olej utrpení do lampy srdce svého! Lampy jest ze skla; z té příčiny jest třeba největší opatrnosti, aby se nerozbila. Kněz musí býti opatrným, aby ta lampy srdce jeho neutrpěla pohromy na dráze životní a aby si zachoval srdce věrné svatým ideálům novosvěcence. Lampy se časem zamaže a proto musí býti očištěna. Při vši opatrnosti i kněz klesne, a tu jest třeba očistiti lampy kněžského srdce opravdovou lítostí a řádnou sv. zpovědí. Konečně oleje v lampě ubývá ke cti a chvále Boží. I života našeho ubývá. Kéž každý okamžik života kněžského hoří pro čest a chválu Boží jako ta lampy před oltářem! — Promluva tato zanechala hluboký dojem v srdcích přítomných kněží, kteří vzdávali vřelé díky slovu kazatelů a prosili jej, aby svou skvělostnou řeč uveřejniti ráčil v olomouckém časopise »SS. Eucharistia«, čímž by se jistě velice zavděčil všem kněžím, kteří neměli ještě příležitosti naslouchati výmluvným slovům nadšeného a Bohem nadaného řečníka. Po vřelé této řeči vykonali duchovní sv. zpověď. Voláme za vdp. P. Ant. Řehořem: »Zaplať Bůh!« a »Na brzkou shledanou!«

Nový státní sekretář papeže Benedikta XV., kardinál Pietro Gasparri, narodil se r. 1852. Kardinálem je od r. 1907. Proslul svým velkým dílem o kanonickém právu. Je diplomat velmi obratný a zkušený.

Doporučení o právě vyšlých publikacích:

Dr. Fr. Reyl:

Jádro křesťan. sociologie

Str. 351. — Brož. K 5.

Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 7

Dr. Jos. Novotný:

Světlem k Bohu

Stran 170. -- Brož. K 6.

Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 8

N B. Dostávám nyní spisy poslední dobou Vaším nákladem vydané. Jsou to zdařilá díla a zaslужují rozšíření.

Dr. Jos. Hanuš,
prof. real. gymnasia,
Král. Vinohrady.

Objednávky obratem vyřídí

**Družstevní knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady 26. října. Vzato bylo na vědomí, že na zdejší žádost bude zřízeno ředitelstvím válečné úvěrní pokladny ve Vídni obchodní místo této pokladny při filiálce Rakousko-uherské banky, a že činnost tétož v nejbližších dnech bude zahájena. — Na vyhlášku c. k. okr. hejtmánství sdělil se se všemi majiteli hostinců, že každé překročení stanovené policejní hodiny bude tímto úřadem přísně stíháno a to event. i uzavřením hostince. V sobotu a v neděli prodlužuje se pak hodina policejní do 11 hod. 30 min. v noci, se zřetelem pak na místní poměry ustanovuje se pro závod hoteliery p. Jaroslava Urbana policejní hodina výjimkou do 11 hod. 30 min. v noci vůbec, v sobotu a v neděli pak do 12 hodin v noci, s tím, že tato policejní hodina platí pro všechny místnosti tohoto závodu, tudíž i pro sklepní vinárnu. — Vyhláší se poučení o tom, co má každý

činit, by se uchránil od cholery vzhledem k tomu, i do blízkého Josefova zajatými Rusy, tam internovými, cholera byla zavlečena. — C. k. zemské finanční ředitelství bylo požádáno, by dalo vyblíati 200 pro obecní přírůžku z vína c. k. berním úřadem.

Z Okresní komise pro péči o mládež v zastupitelství okresu královéhradeckém. Širší výbor komise konšel dne 16. října. Předseda konstatoval, že nesmí zemi válečnými byla činnost komise značně zadržena, jednak zájem veřejnosti odvrácen k jiným událostem, jednak několik členů výboru odešlo za vojenskou povinností. (Jednatel komise, odb. uč. Vacek, byl raněn.) Dále sděleno, že výbor ztrácí dobrého pracovníka p. Chalupu, oficiála ber. úřadu, který odchází na nové posíštění do Jičína. Z vlastního jednání schůze budiž vedeno: Potřebě zvýšené činnosti spolkové bude hl. děti spolek všemožně vyhověti, pokud mu finanční prostředky dovolí. Důvěrníci spolku z jednotlivých obcí nechť věnují zvýšenou péči ochraně opuštěných dětí v případech nutné a bezodkladné potřeby podejte okomisi své návrhy. Výbor prozkoumal zaslání mu ž. dosti za podporu rodin ochrany potřebných a pov. několik stálých anebo okamžitých podpor. Usnesen. urgovati ještě jednou žádost zaslání okr. komisi zem. sir. fondu za udělení nezúčastněné půjčky k založení okresní sirotčí kolonie. V nynější době, kdy jedna se bude o opatření četných sirotků po vojnech v bo padlých, bude snad větší naděje na příznivé vyřízení K opatření přijmů pro nezbytná vydání usneseno po: dati představení biografi ve prospěch spolku. Správ. místních biografi — jak v Grandhotelu tak na Stře níci — vyšly žádostem za propůjčení ochotně vstříc.

Okresní komise pro péči o mládež v zastupitelství okresu královéhradeckém pořádá dvě představení biografi s vybraným programem a to v úterý 10. listopadu v Grandhotelu a za týden v úterý 17. listopadu n Střelnicí. Obě představení, jejich čistý výnos věnuje komise na podporu nuzných a opuštěných dětí, doporčují komise blahovlnné pozornosti nejširší veřejnosti.

Obecná kuchyně zahájí činnost svou 9. listopadu t. r. a začne vyvážeti a podávati obědy za obvyklou cenou každodenně mimo neděle a svátky. Jelikož obzvláště letos budou kladeny na Obecnou kuchyni veliké požadavky, vyzývají se velectěné dámy zdejší, by ochotně spolupůsobily v hodinách dopoledních při dohlídce a podávání jídla a za tím účelem šťastněly se valně hromady, jež odbývá se v pátek 27. listopadu o půl 5. hod. dopolední v místnostech Obecné kuchyně, aneb přihlížejte se laskavě k spolupráci u p. Růž. Jirotkové, před sedkyně Obecné kuchyně.

Vyhláška o trhu. Upozorňuje se, že dle § 10. tržního řádu, platného pro zdejší město, handlíři, přepouštěli hokynáři, ať jsou zdejší neb cizí, nesmějí o trzích týdeních pod přísným trestem potravin na místo, kde se prodává, dříve přivézt, aniž co z nich kupovati nebo ních smlouvati, dokud první hodina trhu neuplynula nebo tato první hodina trhu jest předem pro zdejší konsumenty k nakupování ustanovena. Totéž má platnost co do potravin tenkrát, když spadá trh týdení s výročním trhem. Mezi zdejší konsumenty v obilním trhu patří pivovar, mlynáři, pekaři a krupaři; obchodníci o bilní jsou vyloučeni. P. T. obecensvto se žádá, by v svém prospěchu také samo spolupůsobilo, aby tento předpis byl zachováván. — Za starostu: J. Russ m. p.

V zajetí. Polní kurát dp. Šeda a státní lékař pa. MUDr. Piša jsou v ruském zajetí v Semipalatinsku na sibiřské řece Irtyši. Piša, že jsou zdraví. — Reser. poručík p. Kuttelwascher nachází se v zajetí v Moskvě.

Nové nádraží bude se stavěti na Slezském Před. městě směrem od cihelny k šraňkům. Bude to práce nouzová. Příslušná komise po shlednutí místa již dala svou aprobaci.

Bláto není vešké jen v Haliči. Letos konstatujeme hojnou jeho úrodu i na městských dlaždicích. Přiláčení koštěte nebo raději rozmnožení košťat by tu prospělo.

Dušíčková slavnost na Pouchově koná se letos tímto pořadem: Na Všechny Svaté odpoledne ve 2 hod. růženec, po něm kázání a požehnání. V den Dušíček ráno o půl 8. hod. mše sv. za zesnulé zpívání; po ní kázání, načež průvod na hřbitov občanský. Po návratu »Salve«. Týž den odpoledne ve 2 hod. růženec, po něm průvod na hřbitov vojenský. Po návratu do kostela »Salve«. — Upozorňujeme návštěvníky hřbitova, že dni tyto jsou dny lásky k našim v Pánu zesnulým; jistě, kdo lásku má k mrtvým, chová ji i k pozostalým. Neobyčejné lásky naši zaslужují naši vojáci, po případě pozůstali po nich. Proto v oba dny se svolením c. k. hejtmánství a farního úřadu sbírají dívky červeným křížem označené a farním úřadem ustanovené milodary ve prospěch Červeného kříže. Žádáme tudíž P. T. návštěvníky našich hřbitovů jménem raněných vojínů o milodary, jež odvedeny budou Červenému kříži a voláme za každý dárek již předem srdečně: »Zaplať Bůh!«

Obrázek z válečného ruchu. Nikdy snad v míru nebylo viděti tolik zbožné klečících mužů a jinochů v kostele pouchovském, jako nyní v době války. Nikomu z nás neupadne v zapomenutí obraz klečícího majora Wagnera, jenž od oltáře k oltáři chodil prose Boha o milost, jako by snad tušil, že nepřátelský granát učiní konec zbožnému životu. Co raněných dochází v neděli do kostela! A jak vypravují! »Již vím, že je Bůh; já vždy věřil, že je Bůh, ale teď jsem se o tom osobně přesvědčil. Šestkrát byl jsem v ohni, natě, brambory, nepřátelské kule, to vše křálo kolem, a já — díky Bohu — vyšel zdravý!« — »A já — pane faráři — jsem ještě nebyl v boji, píše voják na farm, ale půdu, prošim, napište mi aspoň pár řádků!« — »Já jsem v nemoc-

níci v Hradci, píše druhý a projevuje vděčnost p. farářovi i kaplanu. A poslední neděle! Kdo nebyl přítomen, nevychází. Ke zpovědi jdou tři jinosti. Se slzou v oku praví: »Jdeme na vojnu a chceme se smířit s Bohem!« A to sv. přijímání! Ptáči mládenci i jejich matky. Je kázání. Dp. kaplan rozbírá epistolu sv. Pavla, jež inenuje zbraně pravého křesťana. Obrací se v řeči k vojínům-rekrutům a připomíná jim jejich matky. A hoši slibují, že modlit se budou a že též častěji půjdou ke Knížeti Pokoje — vrátili se jen. A kaplan končí slovy: »K odchodu se blíží hodina, v ruce Boží vy se ode-vzdejte, s Bohem vám dává vaše otčina!« — A hoši jdou k oltáři a prosí dp. kaplana, aby jim požehnal. A říd? Vida, kterak zbožným jinochům kněz čelo žehná a je líbá, slzí zároveň a slibuje, že Boha prosit bude, aby válka byla brzy šťastně skončena. — ave —

Chlumec n. Cidl. Odštěpný spolek Červeného kříže ustavil se pod předsednictvím p. Julie z Dregerů, choti majitele cukrovaru v Chlumci n. C. Tento uspořádal za vedení primáře okres. nemocnice p. MUDr. Leopolda Cibulky kurs pro ošetřovatelky pro případ potřeby. Kursu účastnily se 33 frekventantky, mezi nimi dámy a slečny z nejlepších kruhů společenských. Pro raněné vojny rezervováno v okresní nemocnici 40 lůžek za náhradu denní taxy ošetřovací. Dále zřizena v tělocvičně měšťanských škol poboční nemocnice o 48 lůžkách. Péči Červeného kříže postavena mimo to v zámku Zapči (k účelu tomu p. hrabětem Kinským s neobyčejnou ochotou k volné dispozici daném) 74 lůžka, z nichž zařízeno: 30 majiteli cukrovaru ve Skřivanech a ředitelem téhož p. z Ritterů, 20 majitelem panství v Dobřenicích p. z Weinrichů, 12 p. hraběnkou Kinskou a 12 p. z Dregerů. — Květinový den nezdařil se tak, jak se očekávalo, jen pro nepříznivé počasí. — Uprchlíci z Haliče, počtem 13 rodin, ubytováni jsou v bývalé továrně na pilníky »Vulkan«. — Na všech zdejších školách bylo zahájeno pravidelné vyučování v obvyklou dobu. Měšťanským školám byla c. k. zemskou školní radou povolena dočasně jednoduchá frekvence. — Ranění vojny v počtu 121, z nichž někteří těžce, byli dopraveni do našeho města 21. října a umístěni mimo nemocnici ve školní tělocvičně a v zámku Zapči. — Hudební večer pořádal v neděli v hotelu »Okresní dům« Spolek ochotníků ve prospěch Červeného kříže. Za program byla volena pěkná hudební čísla, která navštívil ředitel kůru p. Rob. Haslinger a jež byla zdařile účinkujícími přednesena. Jako poslední číslo dávana aktovka »Zákon« od Tykala, která byla znamenitě sehrána. O její provedení má velikou zásluhu p. městský důchodní Drozden, který řídil všechny zkoušky a sám hrál zdařile hlavní úlohu. — Na severním bojišti padl p. Norbert hrabě Kinský, syn hr. Zd. Kinského, majitele chlumceckého panství. Byl c. a k. poručíkem hulánského pluku č. 11 a stár 22 roků.

Úmrtí. Vdp. A. I. Krsek zemřel. V odlehlejší horské vsi Velké Borovnici, kam se byl na předčasný odpočinek uchýlil, zemřel po trapné nemoci minulý pátek večer horlivý sluha Páně Alois Krsek v 56. roce věku svého. Narodil se v Rychnově n. Kn. 6. listopadu 1858, byl vysvěcen dne 15. července 1882. Pobyly jako kaplan v Marešově, pak jako farář v Malé Úpě a Babicích: K farní osadě maloúpské patří také Sněžka. To stačilo, aby se uvěřilo, že tam zesnulý spolubratr zdraví své pochoval. Toužil po snadnější štaci. Dostal se do Babice u Nov. Bydžova. Podkopané zdraví přinutilo ho na odpočinek, jehož dlouho neužil. Ke hrobu doprovodilo ho v úterý 16. spolubratři. 2. bohoslovci a veliké množství věřících. Z Malé Úpy přišli starosta, první radní a tři občané. Musili v pondělí vyjít a vrátit se teprve ve středu domů. Ukázali, jak si váží zbožný německý lid i po letech svého kněze, třeba to byl Čech. Nad rakví promluvil bývalý šéf zesnulého, vdp. čestný kanovník Kutscher, dílcí na odpočinku ve Vrajetu. Ze spolužáků nedostavil se žádný.

Opatov. Nejd. biskupské konsistoři v Hradci Král. zaslán obnos sbírky pro Červený kříž a pro podpůrný spolek: Z Litomyšle 65.56 K, z Trstnice 25.38 K, z Mikulče 20.64 K. Celkem dosud z posledních sbírek ve vikariátu litomyšlském odvedeno 780 K.

Kauk. V neděli 25. října konala se v městě našem dojemná slavnost instalační nového našeho duchovního správce, vdp. Josefa Šorma, bývalého kaplana v Jaroměřu. Akt instalační vykonal Msgre Karel Vorlíček, arciděkan a biskupský vikář z Kutné Hory, za kaskavé účasti p. komisaře J. Přibila jako zástupce patronátu, vdp. Jana Zárubu, faráře z Grunty a vdp. Fr. Paprháma, kaplana z Bykáně a bývalého administrátora naší obce. Slavnosti účastnili se sl. městská rada s p. starostou J. Mádlm v čele, dále školní mládež s prapory, vedena jsouc sporem učitelským a mnoho zbožného lidu. Za hlasu zvonů a sířelby ubíral se mohutný průvod od farní budovy do chrámu Páně, kde nového p. faráře jménem školních dítek uvítala žákyně III. tř. Marie Petti-gová, načež žákyně téže třídy Hedvika Černohlávková podala blnou kytičku. Se slzami v očích děkoval nový náš duchovní správce a slíbil, že dle skrovných sil svých pečovat bude o spásu všech duší lemu světených. Všichni osadníci za několik málo dní se přesvědčili, že nový náš p. farář pro svou šlechtemnost a lidumilnost bude naší osadě dobrým pastýřem, rádcem a tělitelem, pravým požehnáním v nynějších trudných dobách. Doufáme pevně, že ve vzájemné lásce, důvěře a spokojenosti budou ubíhati léta jeho působnosti na vinici Páně, k čemuž voláme z plna srdce naším horlivým »Zdař Bůh«.

Čáslav. Apropisací akce městské rady vítána jest radostně v nejširších vrstvách našeho občan-

stva. Zvláště pracovní kruhy slibují si od ní výpomoc v těžké době životní. Dosud zakoupeno bylo velmi značné množství brambor, které prý jsou výborné kvality a co nejdříve má být skončován nákup obiln a uhli. Bude-li rozprodán těchto zásob prováděn spravedlivě se zřetelem především k těm nejpotřebnějším a nejméně majetným, pak jistě sklídí akce městské rady všeobecnou pochvalu a hojný vděk. — Oprava okr. domu, starého hotelu »U prince«, jest právě s dosti značným nákladem dokončována. Obklopení typické této budovy bývalé Čáslavě v nový kabát není zrovna ode všech občanů stejně pochvalováno. Kam přišel obraz královce Ferdinanda, který umístěn byl nad strženým balkonem, nevíme, ale doufáme, že byl náležitě uchován, zvláště když se vypravuje, že byl bývalému majiteli hotelu poslán samotným císařským a královským princem Ferdinandem Dobrotivým po jednom pobytu v Čáslavi na cestě z Vídně do Prahy. Pamatuje obraz ten kus slavné minulosti čáslavské a již proto zasluží, aby byl ošetřen a dobře opatřen. — Kousek hygieny. Obecenstvo naše každou chvíli bývá poučováno, aby zvláště v těchto nebezpečných dobách dbalo co nejpřesněji čistoty. A zajisté děje se tak správně. Než třeba jest, aby zachovávaná byla tato nařízení nejen v domech soukromých, ale i veřejných, zvláště pak správně obce podléhajících. A tu třeba upozorniti na budovu chlapecké školy. Ubytování jsou v ní nyní rekruti, kteří chodí se z rána mýt k pumpě před školou. Umývání děje se na dřevěném krytu, jímž špina znova prosakuje do studny. Sousedstvo, které vody této užívá, jest tím nemile dotčeno a kritika, kterou pronásí, není jistě neoprávněna. Doufáme, že při dobré vůli dá se to napravit. — Ošklivý zjev. Již několikrát jsme upozor-nili, že okolí kostela děkanského jest velmi často neslušným způsobem znečišťováno. V poslední době opěrné pilíře staly se takřka veřejným pisolrem. Návštěvníci chrámu Páně odplivují nad tímto hnusným nemravem a plným právem říkají, že to není ani na poslední zapadlé vsi. Víme ovšem, že chytiti některého z těchto nočních nezpůsobů není tak snadné, ale snad dalo by se to odstraniti zařízením veřejného záchodku v rohu trestnice a radničních vrat. Když jsme si kostel a okolí tak značným nákladem okrášlili, nenecháme zákoutí jeho proměňovati v hnojiště. — Divadlo. Ochotnická jednota rozhodla se po delší úvaze zahájit obvyklou podzimní sezónu, jednak aby finanční stránka divadla ne-utrpěla, jednak aby obecenstvu poskytnuta byla možnost slušné zábavy. Jednání její nesetkalo se sice s takovým porozuměním jako léta minulá, ale přece jenom kmen čtitelů našich ochotníků zůstal dosti pevný. Při prvním večeru, k němuž zvolena byla Štolbova veselo-hra, ukázaly se sice stísněné poměry doby nynější, než proto nebylo třeba sahati k rozpustilé frašce, jakou přinesl repertoar druhého večera. Jest pravda, obecenstvo se bavilo, účinkující se o to poctivě přičiňovali, ale přece jenom vycházejíc z divadla, nechtilo se upokojeno. Zcela přirozeně, skutečnost jest zcela jiná, než aby kdo v ní popustil uzdu plné veselosti. Myslíme, že náladě nynější odpovídala by spíše reprisa nějaké — byť starší — přece jenom naší české, národní hry. Že by při tom pochodila dobře i souhra i pokladna, jest nepo-chybno.

Čáslavsko. O duševní rozzechvělosti, v níž octla se nejširší veřejnost, svědčí zvláště hromadné šíření různých pověřivých modliteb a starých, často přímo směšných prorocství. Odkud vychází přívál nesmyslných říkání a modlitebek, těžko bylo vypátrati; že budou za tím ukryty ruce těch, kteří zvláště katolický lid chtějí zesměšnit, jest jisto. Proto nejlepší odpovědí na podobné přátelské poštovní zásluky jest hořící pec. Jinak jest to u prorocství. Z toho si některé nakladatelské firmy udělaly dnes velmi výnosný obchod, pranic se nestydíce olupovati tímto způsobem český lid a probouzeti v něm myšlenky a nálady, které mohou mu býti jenom na škodu. Vlastenecké žurnály propůjčují těmto prorocstvím sloupce své reklamy, ano nestydí se i v literárních rubrikách o nich referovati a je doporučovati. Je-li vhodná doba probouzeti v duši lidové romantické utopie dnes, kdy třeba tolik chladného rozumu, pozná každý nepřed-pojatý člověk bez velkého výkladu. Není divu, že do duše takto zpracované snadno zapadají pak ty nejne-myslnější utopie jako do úrodné půdy a že svádějí lid na nebezpečné scestí. Zdá se, jako by jistým činitelem přímo o to se jednalo, aby nastal zmatek v srdcích i hlavách. Buďme na stráž! proti této činnosti! Všichni poctiví přátelé našeho lidu nechť se přičiní, aby nastoupilo jasno v hlavách i srdcích. Upozorňujeme říd. aby svou vrozenou opatrnost neztratil ve vážné době naší, opatrnost v myšlení, tužbách a zvláště řečech. Jsou dnes jisté živly, které zrovna provokativně se chovají, dráždíce otázkami, senačními zprávami a pod., aby toho využili k své potřebě a ke škodě těch, kteří se dají chytiti. Příměš ostentativní radikálčení jest vždycky podezřelý. Nevrhme se do obětí zbytečných a klidně hleďme v budoucnost!

Různé zprávy.

Památka v Pápe zesnulých nejlépe se uctí podporou nevidomých dívek v Útulně slepých v Praze III. na Kampě. Ty jsou zvláště za každý paprsek lásky šlecht-ných dobrodinců, jež se jeví dárkem, sbírkou, odkazem, nejvděčnější.

Rozsudek nad obecní zpronevěrou v Kopřivnici. Dne 21. l. m. byl před senátem v Novém Jičíně souzen Jan Buček, bývalý starosta v Kopřivnici, pro zprone-

věru 53.192 K obecních peněz. Soudní dvůr uznal ho vin-ným dle §§ 181. a 182. a přiznav polehčující okolnosti, odsoudil ho k léměščímu žaláři, zostřenému jedním měsíčním postem. Byl starostou od r. 1906 a hned v prvním roce zpronevěřil 17.500 K. Obec má málo nadě-je, že zpronevěra by byla kryta majetkem J. Bučka, ježto na něm vázne jiných dluhů 110.000 K před obecní pohledávkou.

Oban Kiořáčovy »Zlaté husy«. Pražská městská spo-řitelna podala již dávno na majitele toho hotelu žalobu, aby přišla ke svým půjčeným penězům (1.400.000 K). Nyní úředně odhadnuto, že celý hotel má cenu 2 mil. 700.000 K. Protože Kiořáč nezaplatil, dojde v listopadu k dražbě hotelu.

Rozsudek v sarajevském procesu. Dne 28. t. m. do-poledne odsouzení k smrti provazem: Ilić, Čubrilovič, Veljko, Kerovič, Jovanovič a Milovič. — K těžkému doživotnímu žaláři Kerovič. — K těžkému žaláři na 20 let: Princíp, Čabrinovič a Grabec. — K těžkému 16leté-mu žaláři Čubrilovič Vaso, 13letému Popovič, 10letému Graničević a Ojukič, 7letému Štěpanovič, 3letému Za-gorac a Perin. Ostatní byli osvobozeni.

Polní listy s uměleckým obrázkem Panny Marie Hostýnské nebo sv. Cyrila a Metoděje s tklivým ver-šovaným pozdravem vojínům vydala »Archa«. 100 vý-tisků za K 1.50. Modlitba v čas války s písní už oblibe-nou: 100 výtisků za 3 K. Obnos zasílá se předem pošt. poukázkou na adresu: Revue »Archa«, Prostějov.

Věšicos. V království chorvatsko-slavonském zru-šuje se vyučování ve čtení a psaní cyrilského písma na středních školách, odborných a učitelských ústavech a národních školách. Veškeré práce školní mají se prová-děti latinkou. — Ministr vyučování nařídil, aby státní příslušníci belgičtí, francouzští, angličtí, japonští, černo-horští, ruští a srbsští nebyli připouštěni za posluchače na rakouských universitách. — Při pohřbu krále Karola v Bukurešti zranění byli těžce dva bratři Buxtonové, rodem Angličané, funkcionáři Balkánského komitétu. Poslední posláni bratři Buxtonů záleželo v tom, aby přiměli rozhodující kruhy v Rumunsku, Bulharsku a Řecku k zasažení do války po boku trojdohody. Nezdařilo se jim však a ke všemu ještě atentát na ně, jež provedl Mladoturek Hasan. — Také arcibiskup dr. Josef Bil-czewski, který zůstal i po vyklizení ve Lvově, byl Ru-sy zajat. — Papež Benedikt XV. prohlásil k předsedovi Katolického lidového spolku pro Itálii, že si přeje, aby v katolických řadách pěstována byla největší svornost. — Příslušná vojenská velitelství zakázala požívání al-koholu vojínům stojícím v bitevní čáře. — Na přání vojínů budou našim vojínům místo polovice vojenského tabáku dávány také cigarety. — Dle odhadu vatikan-ského jest dosud na 63.000 katolických kněží při armá-dách, hlavně belgické, francouzské a rakouské, zaměst-naných v duchovní správě v poli a v nemocnicích. — Národohospodářská společnost pařížská vypočítala, že Francii vznikne válkou v trvání půl roku 88 miliard franků ztráty. — V Řecku 17. října bylo silné zemětře-sení. Kraj Bóotia byl nejvíce postižen. Obce Kappareli a Pyrri byly úplně zničeny. — Počet zajatých Rusů v naší říši činí př. 85.000. — Něm. list »Kreuz-Ztg.« vy-počítává, že ztráty nepřátel Německa činí nejméně tři čtvrti milionu mrtvých, raněných a zajatých. Se ztrá-tami nepřátel v Haliči a Srbsku dostupují ztráty troj-dohody přes milion mužů.

Vymetaný — čistý — přírodní

MED

s plnou zárukou neporušenosti
dodává i v menším množství levně

Jan Michálek,

kníže lesní v Hrbokově, p. Vápený Podol.

Ve válečné době

hleď každý zápas chrániti se nakažlivých ne-mocí, zvláště:

cholery a úplavice

tím, že opatříš sobě ochranný domácí prostředek:

Farář L. V. Hory

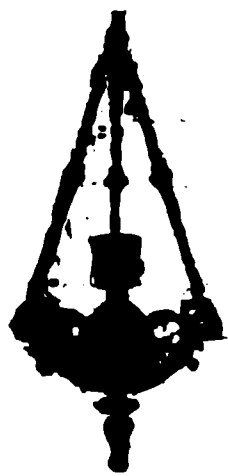
(zákonem chráněno)

Vade mecum

účinný, dieteticko-profylaktický, bylinný, likérový přípravek, zhotovený dle prastarého, veleosvěd-čeného rodinného předpisu. »Vade mecum« upra-vuje trávení, posiluje zažívací orgány a činí je tím vzdornějšími proti ohoroboploďným organis-mům, nemělo by v žádné rodině ani domácnosti ohybět, poněvadž lepší je malá pomoc včas, nežli velká nemoc potom. Obdržeti lze po 1-50, 3, 5 a 9 K ve všech alu. drogeriích neb u fy:

»Vade mecum«, Daňke (Čechy).

Na sta pochvalných uznání ze všech dílů světa a všech stavů i nejvyšších leží u firmy každému k nahlédnutí. »Vade mecum« bylo vys. c. k. ministerstvem obchodu a vnitra po-voleno, u c. k. pražské české university chemicky zkoušeno a bezvadným prohlášeno.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáre, nádoby, paténky, paciřáky, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá naučásku franko bez záruční koupě. Vše se posílá poštou. Předem ručí.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. s: Metálové prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

BYRRH

sílící a chuť povahu- výtečné nahořklé
sující francouzské **víno** příchuti jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Vůdce k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1094.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školaké.**

Umaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobcích nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reže ve vlastních dílnách a
domích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlová se vyprošuje.

**Učně z řádné
rodiny**

za mírných podmínek přijme ihned

Vojtěch Ráž,

závod železářský, koloniální a v barvách,
Hradec Králové.

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův
synovec nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, (dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, vsazenými

Veškeré rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně
beze vší závaznosti ku definitivní objednávce

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

**Čtitelkyně Božského Srdce
Páně.**

kteří povolání do řádu mají a výchově a ošetřování
osířelých dětí a nebo misii věnovati se chtějí, nechť
se obrátí s dotazem stran přijmuti na představenou
kláštera B. S. P. Krapka (u Teplie).

Paramenta.

Ignáce V. Neškudly syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Zal. 1860.

Zal. 1860.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký

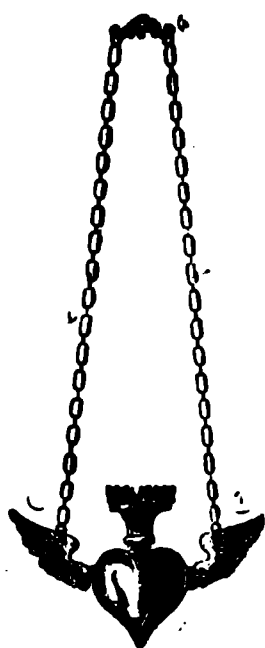
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejobo-
hatšího provedení dle liturg. předpisů.
Jen vlastní práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znovu-
střížení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

VARHANY HARMONIA

PIANA

PIANINA

VÝROBKÝ PRVÉ-
HO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ...
ČÍS. A KRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY...
OPRÁVKOVÉ CEN-
NIKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Význam. skel. křtem Pro Eccl. et Pontif.

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. pro-
vedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebochovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Český

květinový

MED

se zárukou neporušení prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

nabíjí své ochotné sluhby ku prove-
dení všech zakázek s oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Sklomalba

E. Škarda, Brno,

umělec. závod práce řadu
hotoví a dodává chrámové
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejobo-
hatšího sklonalby figurální, hotoví
praven. laskavě mesalu
kamínkovou pro facady, ol-
tářní obrazy. náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecké-
ho a odborné dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Dobré obehnané

pianino

levně na prodej.

Dotazy zodpoví administrace t. l.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 6. listopadu 1914.

Inserty pořizují se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Věřdůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe

k ukládání okladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinam,

kteřá jest podnikem našim a obsluží vás
v každém případě nejvýhodněji.

Vzrůstání pověrečnosti.

V pražských zcela neklerikálních listech minulou neděli čteme inserty: »Dovedná vykládačka karet, Vinohr., Brandlova ul. — M. Pacáková, velmi dobrá věštkyně, Týnská ul. — Jasnovidka věštkyně M. Císařová, Vršovice. . . Uhodne vše do budoucna. Pro ctěné dámy z venkova písemně. — Věštkyně Doubravská do budoucna uhodne vše. — Kdo chce znáti svůj anebo jiného osud? Dozví se vše dle prak. Astrologie (cena 3 K) neb Rukoznalství (Chiromantie, cena 5 K). Dopište si o prospektu na K. Sezemský, Nová Paka —. Pařížská věštkyně je v Praze-II. . . výtečná, každému přesně vše uhodne v přítomnosti i do budoucnosti. — Kdo jest Siria? Největší věštkyně (disting.), Vinohrady. — Rumunská věštkyně nyní v Praze . . . ve světě známá. Co jsem věstila, vyplnilo se. — Jasnovidka jest jen jedna v Praze, jménem Marie Havlová.«

Věru žasnouti musíme, jak se množí v Praze jak proroci, tak prorokyně, živý to dokument bankrotu talmového pokroku. K takovým prorokyním se utíkají největším dílem lidé z kruhů inteligence, která pozbyla křesťanské pozitivní víry. Poplatky se žádají velice slušné, ale za odměnu prorocký hlas dárce potěší. Zajímavé, že kartářkám již činí veřejně konkurenci i spiritisté. Kdo má hodně peněz na zbytečnou vydání, mohl by učiniti zajímavý pokus: ať obejde ty prorocké stolice nenápadně všechny a potom srovná pestré věštecké výroky; všechny sice budou vrcholiti v útěše, ale každý bude jinak zbarvený.

Jak se tu jedná o konkurenční obchod, patrně,

že jedna jasnovidka se prohlašuje za »největší věštkyni«, jiná zase za »jedinou« jasnovidku v Praze. A obchod jde výtečně zvláště za doby válečné. Bezvěrci v době příznivější se stavěli do hrdinské pósy, ujišťující, že odhození »náboženských předsudků« dodalo jejich duším obrovitou sílu. Nyní stydí se veřejně přiznati se k své bezradnosti a spěchají tajně tam, kde by se mohli chytit aspoň vetché pavučiny. Kde zanikla víra, tam bují plevel nejpošetilejší pověry. Věru jest veliký div, že aspoň všechny ty kartárky a věštkyně dohromady nedovedly předpovědětí Francouzům, jak dopadnou u Mühlhausenu, v Maubeuge a jinde, kde musili prchnouti. Jistě ty věštkyně by bývaly lacinější než rachot děl. Vojsko mohlo setrvatí pohodlně v kasárnách, směr s Německem hned při počátku mobilisace mohl býti dokonán za oběti velice skrovné.

To jest právě zajímavé, že věštkyně bez kořát se rozlétají do velikých měst evropských právě z velkoměsta Paříže, z té volnomyšlenkářské Paříže, která se chlubí, že jest nejpočetnějším městem na zeměkouli. Sama »Naše Dobrá« referuje:

»Město Paříž vydalo nový adresář. Mezi jinými zaměstnáními jest v něm uvedeno neméně než 34.607 hadačů, jasnovidců, somnabul, okultistův a jiných. Mužův i žen. Pařížský policejní úředník, který se zvláště zabýval tímto oborem, tvrdí, že Pařížané, kteří nevěří ani v Boha, ani v ďábla, ani v duši, vydávají denně kolem 200.000 franků za věštky, vykládání karet, rozmluvy s duchy a podobně. Jediná národní věštkyně, oblíbená mezi bohatými a vznešenými dámami, vydává, jak bylo zjištěno, pouze za inserci a reklamu ročně 50.000 franků. Renomovaní hadači i hadačky si odhadují na 800 až 1000 franků denního příjmu. Roční obrát za tato tajná umění se cení na 75 milionů franků pouze v Paříži. To je hodně drahá náhrada za náboženství a církev! Do toho počtu jsou pojatai pouze profesionální hadači a okultisté. Vedle toho však je známo, že tímto uměním se zabývá jako vedlejším zaměstnáním velká řada jiných lidí. Skoro každá masérka, friséřka a akušérka (porodní bába), množství modistek a švadlen. Také znamením doby a moderní kultury jest tento zjev, jež lze snad nejlépe charakterisovati jako záplavu pověry. Věcně neznamená umění moderních okultistů (znalců tajných umění) o nic víc než chytrost dřívějších kartátek a cikánských hadaček z ruky. Je to stará cheiromantie (hádání z ruky), oděná pláštěm lživědecké frenologie (leboznalství) neb docela protivědecky vystupujícího jasnovidství.«

Nu tak vida! Pouze v samé Paříži ročně lidé, kteří křesťanským světovým názorem pohrdli, platí za svou pověrečnost pětasedmdesát milionů dobrovolné daně! Uvážíme-li, že za doby válečné jest odliv takových milionů nejméně dvojnásobný, vydá se v samé Paříži za deset let dobře miliarda — čili tolik, co slibovali zednáři národu po potření »náboženských předsudků«. Že takové umění kvete i v jiných velkých městech francouzských a že tam vynáší ročně také nejméně 75 milionů, kdož by pochyboval.

Jestliže tedy stát přestal platiti na kostely a na náboženské vyučování, unikají daleko větší obnosy bezvěreckých poplatníků jiným směrem. A ke všemu vysněná miliarda vznáší se posud ve vzduchu kdesi nad Vogesami!

Ovšem k »jasnovidství« náleží veliká chytrost, aby věštkyně po několika nezdařených proctvích nepřišla náhle o svůj obchod. Proto také takové ženy mají své detektivy, kteří jim shánějí osobní zprávy, majetkové poměry partají v téže ulici bydlících, informace o povaze členů rodin atd. Z tohoto zpravodajského materiálu se pak sestavují pravděpodobné předpovědi. A kde i chytrost stane v rozpacích, předpoví se něco formou pythickou, neurčitou. Bud' proroctví naráží na osobu bezejmennou, nebo se pronese výrok ztemnělý, který se dá vykládati různě jako při mediánských sedánkách.

V době vzrušené slabošské povahy, hrozící se veliké katastrofy, spokojí se každou, sebe menší útěchou, platí za věštky každý obnos. A takové slabosti se využívá od výdělečných lidí měrou vrchovatou. Zatím co katolíci rázně vystupují proti pověrečným modlitbičkám a proroctvím, bezvěrečtí osvěťáci šíří egyptskou tmou, která se plíží z volnomyšlenkářského centra do dalekých zákoutí.

Katolická humanita.

Skutky nejlépe mluví, jak stojí katolictvo v době tolik vážné na svém místě. Žádný stav jiný neporozuměl samaritánským požadavkům doby válečné tolik, jako stav duchovenský. Kde se nachází v rukou kléru peněz více, tam se rozdávají trpícím obnosy překvapující, kde jest peněz málo anebo docela nouze, tam se utrhuje od úst nebo aspoň se prokazuje služba jiného druhu.

Slovenský tisk sděluje o kněžstvu uherském, že biskupská konference, jež se v minulých dnech odbyvala v Pešti, usnesla se za předsednictví kardinála-prímase dra Jana Černocho, aby věnovali biskupové a kněží na podporu vdov a sirotek po padlých vojnech tři miliony korun. Na obnos ten přispějí dle majetkových poměrů správně rozvrženými procenty svých důchodů všichni katolíci arcibiskupové, biskupové, kapituly, opati. Usneseno speciálně, že duchovenstvo zaplatí ihned milion korun do státní pokladny, ostatní bude spláceti státu i s úroky po 20 let, protože není naprosto možno složiti zbývající částku dvou milionů ihned anebo aspoň v kratší době. Milion, který se má splatiti ihned, vzdvihne kněžstvo od Uher. všeob. úvěrní banky ve formě dvacetileté amortizační položky. Toto usnesení oznáměno ministru kultu. Tedy kněžstvo uherské nedává jen to, co má právě po ruce, aby se leciakým darem zhlostilo rázem svého úkolu. Zavazuje se platiti i z těch důchodů, které mu kynou teprve později. Tento závazek, který bude čestným, dobrovolným břemenem ještě dlouhá léta po válce, nejlépe charakterisuje upřímnou snahu kléru, aby se pomohlo nešťastníkům co nejvíce. Dále duchovenstvo uherské usneslo se darovati na účely samaritánské příjmy z fundací, pokud jimi smí volně disponovati. Kněze-kardinál Černoch dal

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8,000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30,000.000.—

obchody bankovní, bursovní a směnářské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné súročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**SS která provádí i veškeré ostatní bankovní transakce
za podmínek co nejvýhodnějších SS**

hned ze svého 100.000 K a vydrží nemocnici v Ostřihomě. Benediktinský řád věnoval 200.000 K, řád Piaristů 100.000 K.

V diecézi brněnské kostelní sbírky vynesly do 10. října 13.936 K. Permanentnímu výboru pro ošetřování nemocných v Brně dány k dispozici nejd. episkopátem moravským zámky ve Frýdlantě, Hukvaldech, Mostěnicích, Skalici a ve Vyškově. Kapitula vyšehradská darovala Červ. kříži 1000 K, kapitula metropol. u sv. Víta 3000 K a nabídla zřízení lazaretu pro 30 raněných ve Vraném. Školské sestry v Čes. Skalici daly svůj klášter k dispozici raněným vojákům. V klášteře Mariánského ústavu v Praze jest připraveno 40 lůžek pro raněné. Nemocnice Milosrdných sester v Praze připravila nově 30 vzorných lůžek. Klášter Voršílek v Praze zaslal Červ. kříži 12 polštářů, 24 povlaky a látky na obvazy. Ve Dvoře Králové ošetřují vojny sestry řádu sv. Karla Boromejského. Augustiniáni na raněné poslali v hotovosti 13.000 K. Lazarety zřídili dále a úpěně je vydrží: Milosrdní bratři v Brně (50 lůžek), Alžbětky (25 lůžek), Augustiniáni (16 lůžek) a dali k dispozici dům v lázeňském místě Luhačovicích na Moravě o 40 pokojích. Benediktini vydrží pomocné nemocnice v Rajhradě a Rubešovicích (o 20 postelích), cisterlačky v Předklášteří (10 lůžek), v Mariánském ústavě je nemocnice o 50 ložích. Raněné ošetřují Milosrdní bratři a 64 Milosrd. sester. Ve vojenských a pomocných nemocnicích působí Kapucini, Augustiniáni, Redemptoristé a Eucharistiáni.

Rakouská provincie Tovaryšstva Ježíšova poskytla na lazarety ve Vídni-Lainzu 2 místnosti s 30 lůžky, v Kalksburku u Vídně 6 místností ve výměře 1200 čtv. m a 6 zvláštních pokojů, v Innosti polovici bohosloví s 250 postelími, v Lublani nově vybudovaný, ale dosud nezařazený kostel, kde je místa asi pro 200 nemocných, ve Sv. Ondřeji v Korutanech větší část svého ústavu asi pro 200 mužů, v Travníku v Bosně část ústavu s 250 lůžky, v Sarajevu seminář, kde je místo pro 50 nemocných a na Velcehradě mnoho pokojů s postelími pro 300 nemocných. Třicet členů rakouské jezuitské provincie stojí před nepřitelem, jiní jsou činní v lazaretech a v duchovní správě.

Klerus v Istrii není tak situován, jako jinde, ale přece v nynější válečné době ukázal se býti velmi obětavý. Registrujeme jen několik případů: Jeden farář (s 1200 K kongruu roční) zřekl se letošní kolekty obilí (desátek), která má cenu přes 200 K. Jistý kněz daroval své zlaté hodinky pro vlast. Jiný farář věnoval hned 100 K a slíbil dalších 50 K každého měsíce po celou dobu války, což činí 40 proc. jeho příjmu. Mimo to daroval své zlaté hodinky, které dostal jako příležitostný dárek, pro chudé rodiny. V diecézi sekavské ve Štýrsku místní duchovenský spolek učinil sbírku ve prospěch Červeného kříže, která vynesla 15.000 K. V Brixenu byli vojáci v mobilizačním čase ubytováni také v klášteřích a chudobincích. S mužstvem v nich bylo tak vlněné a šetrné zacházeno a mužstvo tak hojným jídlem podarováno, že před odjezdem zaslali do »Brixener Chronik« klášteru veřejné poděkování. Arcibiskup brixenský daroval Červenému kříži 1000 K. Rovněž i mnoho jiných kněží. — Jak známo, i u nás čeští kněží projevíli velkou ochotu a obětavost k umlácení bídy chudiny, jakož i věnováním darů na lidumilné účely, zvláště Červenému kříži. Zjevy tyto, čím častější, tím jsou potěšitelnější, neboť jimi projevuje se nejpřávnější hlásaná Kristem láska k bližnímu.

J. Em. ndp. kardinál dr. Bauer přijal deputaci raněných vojáků národností české, polské, německé, ruské a maďarské, která ústy účelného poddůstojníka poděkovala Jeho Eminenci za laskavou přezí a štědrost, kterou jim byl po čas léčení v Salesianu věnoval. Jeho Eminence potěšen prostosrdečným vděkem vojáků, rozmlouval s nimi, obdaroval je a na konec na jejich žádost udělil jim své vrchnopastýřské požehnání.

Připomeňme k těmto zprávám aspoň to, co jsme již o obětavosti kněžstva sdělili. K tomu uvažme, jak pracují kněží horlivě při sbírkách farních a jiných, aniž by prozrazovali, jakým podílem přispěli k sumám sebraným od celých společností. Dodáme-li, že mnoho obětují dvoukornovní kaplani, kteří sami potřebují platu zvý-

šeného, pak uznáme, že opravdu žádný jiný stav nepředčí v dobročinnosti stav kněžský.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4½%

**Vklady vázané výpovědi 4½%
a vklady státdankové 4¼%**

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácejí se z těchto vkladů obnosy bez obmezení moratoria.

Volné listy.

Až bude po válce. Národ český nyní nepolitizuje a koná své povinnosti vůči říši; jestliže musily české noviny mimochodem o politiku zaváditi, nestalo se tak z vlastního našeho podnětu, nýbrž vedl k tomu nečasový projev dra Sylvestra. Neříkej nikdo, že bychom měli nechati Sylvestra Sylvestrem; myšlenky, které hodil do veřejnosti, jsou vlastně tlakoměrem jistého smýšlení. Bývalý president sněmovny sám napověděl, abychom si učinili představu o jistých tužbách, které po válce zajisté budou se domáhati svého uplatnění. Zabýváme-li se tedy ještě Sylvestrem, děje se tak proto, že národ náš úkazů těchto nesmí pouštět se zřetele. Při tom nemůžeme si odepřiti ocitování myšlenek, které o dru Sylvestrovi pronesl brněnský nekonfiskovaný »Hlas«: »Ve dnech, kdy ruské массы vojenské jako mračna valily se k našim hranicím a kdy naše statečná armáda napětím všech sil zastavovala tento obrovský nápor u Lublina, Zamošče, Komarova, Lvova a Rohatína, vyložil dr. Sylvestr užaslému světu, že by dle jeho mínění bylo nejlepší, kdyby po válce Rakousko uzavřelo s Německem — celní unii. Starý Plener, jeden z genálních německo-rakouských finančníků a politiků, se obrátil na vše strany, když dr. Sylvestr přišel s myšlenkou, kterou Plener rozumnými argumenty uvedl ad absurdum. Epigoni starých německo-liberálních politiků asi neznají historie politiky a proto se rozpovídali o nápadu Sylvestrově. Kromě »Zeitu« a »Reichspostu« německý tisk souhlasil, a z němec. poslanců jediný Zenker návrh Sylvestrův třebaš opatrně, přece jen odmítnul. Za to český, maďarský a polský tisk jednomyslně káral Sylvestra, že v době tak vážné přichází s vyloženými nemožnostmi. Jsouť hospodář. poměry v obou říších tak různé, že celní unie byla by brzdou a škodou pro oba.

Za krátko přišel dr. Sylvestr s nápadem o politické a vojenské unii mezi Německem a Rakouskem. Myšlenku tuto rozvedl způsobem přímo hrůzným. Jako malou ukázkou uvádíme: Armáda obou států by byla jedno těleso. Rakouské vojsko by prý k ní bylo asi v tom poměru, jako bavorské je dnes k vojsku pruskému.

To bylo opravdu moc už všem. Bojujeme za pozemní integritu a naprostou politickou samostatnost říše, po celá desetiletí sváděli jsme půtky s Maďary, odmítajíce jejich požadavky vojenské. Jeho Veličenstvo nikdy nepřipustil neoprávněného doteku svých práv jako nejvyššího velitele — a najednou dr. Sylvestr hájí vojenskou suverenitou panovníka jako něčím, nač by se mohlo libovolně sahati. Ruce pryč, dre Sylvestre! Rakousko zůstane samostatným

státem a bude uzavírat jen smlouvy, ale své suverenity se nikdy nevzdá, a jako svou čest a samostatnost hájí nyní na bojištích proti nepříteli, tak všichni národové budou ji hájiti i na poli politiky proti všem, kdož by sílou a jednotnost říše podřývali. Říše rakouská nepomine, zůstane svou, sobě věrnou a úplně samostatnou, i když by z ní... politikové rádi udělali přílepek nebo pobočku nějaké velkoříše, jejíž hranice se kreslí jen v mozcích lidí, kteří jsou nejméně k tomu povoláni, aby byli rádci národů a jich společného panovníka.

Rakousko je stát národostní, je pod suverenitou dynastie habsburské, a proto tuto suverenitu v každém ohledu bude hájiti politicky stejně úporně, jako ji hájí synové všech národů na bojištích.

Za nás Čechy a Slovany dr. Sylvestr nemá vůbec co mluvit. Není předsedou sněmovny, a kdyby jím i byl, musil by si k takovým projevům vyžádati souhlas sněmovny. Jsme jisti, že by ho nedostal.

Tak »Hlas«. Jak již jsme svrchu řekli, náš národ musí si těchto věcí všimati, neboť dr. Sylvestr za prvých dojmů válečných svými tužbami přímo překypěl. Na všechny takové a podobné úmysly, které po válce budou zdvihati hlavu, musí národ náš odpovídati již nyní přípravou naproste jednotnosti. Až bude po válce, v níž události řítí se na sebe jako hory, musí tu býti národ scelenou politickou rodinou, která jako jeden muž bude hájiti práva říše a práva svoje a která bude hotova, všemi silami odrážeti útoky, jež by jakýmkoli způsobem snažily se oslabiti rakousko-uherskou národnostní říši, prohlašovanou nyní i německými novinami za útulek svobodných a rovnocenných národů. Je-li historie dosavadního politického života učitelkou, pak nás předem všeho učí, že nesvorností ubíjeli jsme národní prospěchy a že v době poválečné musí býti ty tam politické stranné rozdíly, kterými bychom pletli provaz na vlastní hrdla. Doufáme pevně, nedovedli-li jsme posavad politickou jednotu a svornost sjednati vlastní rozvahou, že nás k tomu donutí železnou logikou světodějných událostí. Života schopný národ zasazuje se vždy o to, aby každým dějinným obratem dodělával se politického pokroku a všestranného rozvoje. Sdružení jest jedinou metodou, která rází cestu novým zájmům, a zrádce národa by byl, kdo by překážel nebo nepracoval na svém místě o to, aby loyální český národ po válce objevil se zahraničnímu i domácímu světu jako jednotlý politický tábor, řízený svornou myšlenkou za jedním společným cílem.

Vzpomínka na Robespiera. Co den skoro dočítáme se v novinách o bojích, které Francouzi a Němci svádějí o město Arras a jeho okolí. Novináři rozpovídali se statisticky o počtu obyvatelstva, obchodu a památkostech města. Arras nabývá zajímavosti vzpomínkou na vůdčího ducha veliké revoluce Robespiera, jenž se v městě tom narodil r. 1758 a některý čas pobýval tam advokátem. Přemýšlíme-li o mužích, kteří ve veliké revoluci národ Francouzský ovládali, máme pocity nejasného bouřlivého oklání, jenž uchvacuje klidnou rozvahu a z lidí činí mátožné šílence.

Tak na příklad Robespierre. Když působil v Arrasu, znali ho všichni jeho známí a přátelé jako člověka mírné povahy a děsícího se myšlenky, že by kdo jeho vinou byl odsouzen na smrt. A tichý tento beránek, jakmile dostal se do pařížského ovzduší, vyrůstá pomalu v šelmu, která stále nemá dosti lidské krve a která slídivýma očima ohlíží se, koho by zítra opětně

mohla zadávati. Právě Robespierre jest názor-
ným dokladem toho dušeslovně zajímavého
zjevu, jak společnost a její idee z člověka dě-
lají slepý nástroj šíleného fanatismu. Z počátku
ovšem revolucionáři blouznili o ideálu lidské
společnosti, jak jim jej našeptal svým spisem
Rousseau, jehož vlivu podrobil se i Robes-
pierre; ale později, nabývající sebevědomé ne-
omylnosti a rozpalující se stoletými křivdami
na lidu páchanými, oddali se horečce stoupající
s množstvím reformátorův, až dospěli v ty konce,
že počali vraždit všechny podezřelé i nepode-
zřelé. Jinými slovy: jakobínští revolucionáři
chtěli založiti novou společnost úplným vyhlá-
zením společnosti staré.

Robespierre, nejsa bez jistého nadání, brzo
se v Paříži uplatnil a stoupal tak, že za krátko
ovládl klub Jakobínův a prostřednictvím jejich
zuřivosti stal se rozhodujícím vůdcem konventu
(národního shromáždění poslanců). Zaujatost
pro společnost, v níž by vévodila jenom ctnost
a nevraživost proti skutečným nebo domnělým
odpůrcům nového řádu, proměňovaly se v ta-
jemné duševní dílně u Jakobínův i u Robes-
pierre v šílené zášti, jemuž na konec prvním
a posledním článkem práva stala se vražedná
horečka. Když počala pracovati žilovina a když
nebylo mužů, kteří by se orkánu dovedli ne-
bojácně vzepřiti, nastolena byla hrůzovláda,
které na věky vtištěna jsou jména Robespierre,
Dantona a Marata.

Robespierre zasadil se o odsouzení a po-
pravu krále a královny, vyhladil girondisty,
mírnější to republikány, inspiroval a schválil
hromadné noční vraždění vězňů, posílal stále
občany na smrt, až konečně dal odpravit svého
věrného druhu Dantona, jehož poslední slova,
řečená katovi, byla: »Ukaž potom moji hlavu
lidu, stojí za to.« Když Marat byl proboden
Charlottou Cordayovou, která, nemohouc snést
stále jen smrt skřehotajícího upíra, přijela na
něho z venkova, zůstal Robespierre nejmo-
cnějším revolučním strašidlem sám, a sluhové
jeho vykonávali neobmezenou vůli děsného
diktátora.

Diktátor. Slova toho se báli vždycky
všichni národové, a když pojmenování toto po-
čalo poletovati v Paříži o Robespierrovi, za-
chvěl se samovládce a zarazili se všichni re-
publikáni. Ve společnosti, která zuřivě vyhla-
zovala všechny stopy bývalé královské vlády
a která hlásala vykoupení staré společnosti li-
dovládou, pověst o diktátorských choutkách
znamenal nebezpečnost a zaznívala křikem
sýčka.

V ty chvíle v červenci r. 1794 bylo vídati
Robespierre, an prochází se na osamělých mí-
stech v polích; sině zelený obličej jeho jevil
úsilné přemýšlení a oči podlity byly krví. Do
konventu docházel zřídka, ve »výboru pro o-
becné blaho« pracoval třemi oddanými darebá-
ky a hrůzou, kterou vydychoval. Za to každé
chvíle řečnil v místnostech Jakobínů věda, že
tam jest jeho síla a resonanční deska každého
jeho slova.

Svých úmyslů Robespierre nikomu nepro-
jevil, a nelze určitě říci, pomýšlel-li o diktaturu
čili nic. Znatelnými v poslední chvíli jeho ži-
vota byly snahy odstraniti, jak se domníval,
zkažené sansculotty (bezkalhotníky), zrádné
členy konventu a jiné odbojníky, kteří před
krátkou dobou byli jeho věrnými druhy. Ro-
bespierre je podezíral, že nejsou dosti rozhod-
nými republikány, ač brodili se krví jako on
sám. Nebo snad stáli mu v cestě k diktátor-
ství? Kdo to ví? Zkrátka a dobře Robespierre
sestavil listinu, na níž napsána byla jména
těch, kterým žilovina měla zutinati hlavy. Ka-
deřík, když upravoval Robespierrovi vlasy,
listinu viděl, nakoukl do ní a zprávu o tom dal
do oběhu. Členové konventu přirozeně se tázali
sami sebe: »Jsem tam já?« Mínění o diktátor-
ských choutkách a o budoucí vládě Jakobínů
bylo tím posíleno.

U člena konventu, Barrèrea, jednoho par-
ného dne konal se mládeňský oběd. Všichni
hosté a s nimi i Robespierre svlékli v salóně
kabáty a po té zasedli v jídelně. Za hluchého
a neustávajícího hovoru Carnot se vykradl, o-
hmatal Robespierrov kabát, není-li tam listina
čtyřiceti odsouzených. Byla, a Carnot četl tam
také své jméno. Po obědě večer hned konána
byla důvěrná schůzka, jak se krvelačnému
dravci ubrániti. Temperamentní a bystrý Tallien
řeční a na konci volá: »Určete den a necht
jest to brzo, jinak to nebude nikdy.« Kuje se
tedy spiknutí proti Robespierrovi, což jest ne-
slychaná skutečnost, protože na odboj proti
němu posud nikdo nepomyslel, a učinil-li tak
kdo, hned ohmatával si hlavu, má-li ji posud
na ramenou.

Robespierre však také již cosi věřil. Dů-
kaz toho jest, že 26. července 1794 objevuje
se v konventu a hlásí se o slovo, stoupá na
řečnické a sinálá tvář jeho jest zachmuřena
novými stíny. Robespierre, jenž nebyl právě
uchvacujícím řečníkem, skuhravými slovy mlu-
ví o zvrhlém stavu republikánského ducha, o

zkažené umírněnosti a ničemných kompro-
misech. Sám »výbor pro obecné blaho« jest
prý nakažen a rozmáhá prý se odpadlictví od
těch, kteří pracují o bratrství, rovnost, štěstí-
most, blaženost a ctnost. Nadhazuje, že sám
zůstal neprodajným, hotov jsa za dobrou věc
zemřít v každém okamžiku. Jaká jest odpo-
moc proti zkaženosti? Žilovina, smrt zrádcům!

Ale co to? Jindy každá řeč Maximiliánova
odměněna byla bouřlivým potleskem. A dnes
ticho, ba jest slyšeti jakýsi lomoz. Lecointre,
soukeník, dává návrh, aby řeč Robespierrova
se otiskla a poslána byla departmentům. Zazněl
nesouhlas, odpor se vzrývá tak, že návrh na
rozeslání řeči, který byl přijat, hned v zápětí
se zrušuje. Robespierre, zelenější než kdy před
tím, poznává, že jest poražen a že zdvihla se
proti němu vzpoura. Boj jest vypovězen, a nyní
jest otázka, kdo s koho? Robespierre odebral
se večer mezi Jakobíny, opakuje tam zavrženou
v konventě řeč a široce a dlouze rozkládá o
svých bolestech, nepodplatitelnosti a ctnostech.
Přítomen byl také Tallien. Účin řeči Robespi-
errov projev se v tom, že Jakobíny prohlá-
šeno bylo povstání. Konvent má býti tudíž
vyčištěn, a věrný generál Henriot s městskou
radou má býti vládcem. Mimochodem řečeno,
kdykoli republikáni v těch několika letech re-
voluce v Paříži něčím byli pobouřeni a pozná-
vali pro svůj směr nebezpečnost, prohlašovali
hned povstání, kterým seřvávali lůzu a hrozili jí
proti odpůrcům. Heslo povstání bylo často za-
strašovací pomůckou. Tallien a spiklenci také
nezahálí, neboť vědí, že rychlý čin je spásou,
a že minuta rozhoduje o zdaru nebo nezdaru.

Konec hrůzy. Dne 7. Thermidoru dle
republikánského kalendáře (dne 27. července
dle kalendáře starého) sešel se konvent, v němž
Saint-Justovi, stoupenci Robespierrovi, bylo
čísti zprávu o republikánských věcech, která
vlastně měla býti obžalobou proti Tallienovi
a ostatním. Spiklenci věděli, že jim běží o
hrdla. Proto sotva že Saint-Just přečetl ně-
kolik vět, dali se do křiku, a Tallien vyskočil
a zvolal: »Občané, chvěl jsem se včera u Ja-
kobínů o republiku. Řekl jsem si, neodvážil-
i se konvent udeřiti na tyra, odvážím se toho
já.« Po té nastává křik, řev, mávání rukou, v
nichž se blyští dýky, všichni povstávají, žalují
a bouřlivě se hlásí o slovo. Robespierre stoupá
na řečnické, ale předseda Thuriot zvoní proti
němu zvoncem, a též dvorana hřmí proti němu.
Robespierre div nepuká zlostí, hrůzou a zou-
falstvím. »Předsedo vrahů«, volá Robespierre,
»žádám tě naposledy o slovo!« Nedostává se
mu ho. Robespierrovy rty zmodraly, jazyk vy-
práhl a lepi se mu na patro. »Dusi ho Danto-
nova krev!« volá kdosi. »Žaloba, dekret ža-
loby!« vzkřikne pronikavě něčí hlas. Předseda
rychle chápá se tohoto návrhu, dává hlasovati,
žaloba jest většinou přijata a sinavý Maxi-
mián Robespierre jest prohlášen obžalovaným.
To znamenalo smrt.

Události pak řitily se rychle. Obě strany
nelenovaly a pracovaly. Robespierre jest uvěz-
něn a věrnými svými zase vysvobozen, po té
uchyluje se do městské radnice, kdež ho s já-
sotem přijímají, z radnice rediguje provolání,
že Paříž jest v posvátném právu povstání a
dává zvoniti na poplach. Věrný velitel městské
obran, Henriot organisuje a shromažďuje vo-
jenskou moc proti konventu. Konvent však má
ještě jeden silný trumf, proto odhlasuje, že Ro-
bespierre jest mimo zákon, a vyhláška o tom
působí jako hrom, po jehož úderu i mnohým
stoupencům Robespierrovým mizí odvaha.

Když Barrase, jmenovaný konventem za
velitele veškeré ozbrojené moci, přitáhl s voj-
skem před radnici, uviděl tam státi vojáky
Henriotovy a děla jejich namířena proti sobě.
»Občané!« volá Barrase, »dříve než by došlo
ke krveprolití a občanské válce, slyšte výnos
konventu: Robespierre a všichni rebelové jsou
mimo zákon.« Mimo zákon? Slova ta působí
dojem hrůzy, a vojsko Robespierrovo rychle
se rozhoduje a přechází na stranu konventu.
Když přikvapil Henriot z radnice a zpozoroval,
co se stalo, rychle se vrátil a zvolal: »Všechno
jest ztraceno!«

Po výkřiku Henriotově strach zachvátil
všechny. Henriot vyskočil oknem a spadl do
výkalové žumpy, která přijímá i mlad. bratra Ro-
bespierrova Augustina. Saint-Just volá na Le-
base: »Zab mě!« Lebas však odmítá. Couthon
vlezl pod stůl, kdež pokusil se o sebevraždu,
ale potom si to rozmyslel, uchovav hlavu svou
pro žilotinu. Robespierre seděl na židli chtěl se
zastřeliti, ale rána z bambitky, minuvši hlavu,
přerazila dolní čelist, která sklesla. Tallienovci,
vřtívše se do radniční místnosti, vylovili z vý-
kalů Henriota a mladšího Robespierre, ostatní
zatkl, naložili na káry a odvezli. Robespierrovi
staršímu rozbitou čelist přivázali hrubým, špi-
navým hadrem.

Dne 10. Thermidoru (28. července) státní
zástupce Fouquier zjistil totožnost vězňů. Nic

jiného nebylo potřebí, protože zatčení byli již
mimo zákon, což bylo rozsudkem na smrt. Ve
čtyři hodiny odpoledne pařížské ulice byly plny
lidu. Na rachotících kárách bylo třicet od-
souzenců, mezi nimiž byl pařížský purkmistr
Fleuriot a švec Simon, jenž ve špinavé a tma-
vé díře umučil malého následníka trůnu, Lud-
víka XVII. Zvědavost všech obracela se na
káru, na níž ležel Robespierre. Strážníci uka-
zovali na něho šavlemi, aby lid viděl, kde jest.
Kterási žena vyskočila na káru, jednou rukou
se zachytila a druhou zlostně mávaje vykřikla:
»Tvá smrt plní mé srdce radostí, jdi do pekla
s kletbami všech žen a matek.« U popraviště
Robespierre byl položen na zemi. Když došlo
na něho a když ho zdvihali, otevřel oči a za-
hleděl se na krvavou sekeru. Z hrdla jeho vy-
drál se hrozný skřek. Kat Samson svlékl ho z
modrého kabátu, strhl mu s čelisti špinavý
cár — a čelist bezvládně sklesla. Po té Ro-
bespierre dovedčen pod sekeru, jež utala hlavu,
v níž vylhlo se tolik děsných myšlenek. Když
Samson práci svoji skoncoval, rozlehl se jásot
a radost rozšířila se po Paříži. Tak skončil
advokát z Arrasu, a s ním zhasla hrůzovláda.

Nové úplné vydání breviářů máme na skladě ve vydání římském s veškerými novými a dodatky r. 1914.

Tisk je zřetelný, zvláště pro slabší zrak jasný.
Formát 11×18 16°. Tištěné na papíru Indiana.
V kůži, červená ořezka K 40.—, v kůži, zlatá
ořezka K 45.—, v chagrénu, zlatá ořezka K 50.—,
v morochinu, zlatá ořezka a desky bohatě vkus-
nou, zlatou rytinou zdobené, tištěné na papíře
China K 67.—, v chagrénu, zl. ořezka K 49.—.

Tyto breviáře ovšem pojímají stávající proprium,
neboť nové proprium Bohemiae dosud nevyšlo
a připravuje se v nakladatelství Kotrbové. Úprava
však jest taková, že možno po vydání ku kaž-
dému svazku přiložiti. — Nová vydání Puste-
tova možno dodati. Event. potřebné ceníky vám
dle objednávky na přání ochotně zašleme. —
Neobjednávejte přímo, obdržíte u nás v origi-
nálních cenách!

**Družstevní knihkupectví a nakla-
datelství v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Průběh války.

Bojiště východní. Akce směřující
k vypuzení nepřítele z východní Haliče se
v posledních dnech daří a vítězství právě
ohlášené u Starého Samboru je velkým krokem
vpřed. Starý Sambor prý Rusové opustili.
Také severovýchodně od Turky skvěle obhájilo
naše vojsko své postavení. U St. Samboru a
Turky bylo zajato 2500 Rusů. Na Sanu u Roz-
wadowa utrpěli Rusové také těžkou ztrátu.
Rovněž útok nepřítele se severu na Černovice
se nijak nedaří. Bitevní čára táhne se podél
Prutu přes Kolomyi. — Kolem Varšavy utvo-
řilo spojenecké vojsko rakousko-německé nové
seskupení a už se ohlašují nové boje. —
V bojích před Varšavou utrpěli sibiřské a
kavkazské pluky velké ztráty. Jeden pluk
změnil třikrát svého velitele.

Bojiště jižní. Proti Srbsku nanovo
vyrazila naše vojska v široké frontě přes Sávu
a Drinu a zabrala osady Crnu Baru, Banovo
Polje, Radenkovice, Gluši a Tabanovice. Šabac
dobyť opět a vojsko překročilo trať Šabac-
Lesnica. Tím se ukazuje, že armáda naše jest
i na jihu dosti silná, aby čelila ofensivně ne-
příteli. V těchto bojích poražena 2. srbská
armáda.

Bojiště západní. Dle zpráv nejvyš-
šího válečného vedení německého chopili se
Němci ofensivy na většině celkové fronty;
v Argonnách pak a u Verdunu i Toulu počí-
nají si ofensivně Francouzi, ale ovšem bez ú-
spěchů. — Něm. vojenský odborník major
Morath píše, že německé oběti na Yserském
průplavu přece jenom nebyly učiněny marně.
Vedle toho týž největší význam připisuje faktu,
že se Němci zmocnili hlavního francouzského
postavení u Verdunu, který jest tudíž ohrožen.
Dle holandských zpráv v posledních dnech
obsadili Němci 14 míst na pobřeží, která byla
hájena spojení. — Zavodnění jižně od Nieu-
portu vyloučilo v této krajině jakékoliv ope-
race. Vojsko německé se vším vytáhlo ze za-
vodnění krajiny bez pohromy. Na Aisně, vý-
chodně od Soissonu, zteklo vojsko německé

několik silně opevněných posic a zmocnilo se Chayouné a Soubiru. Ve Vogesách, v okolí Markirchu, byly odrazeny útoky Francouzů.

Válka rusko-turecká. Na Černém moři rozhoukala se děla, Turecko začalo. A omlouvá se tím, že loďstvo ruské chtělo položit miny u výjezdu z Bosporu, Bosporus uzavřít a turecké loďstvo roztrhnout na dvě díly a pak je zničit. Turecké loďstvo potopilo ruskou minonosku a jeden dělový člun. Pak bombardovalo město Sevastopol a v přístavu Novorosijsku zničilo 50 skladů petroleje, v Oděse potopilo ruský křižník a druhý těžce poškodilo. V Oděse a Sevastopolu bylo zničeno 5 nádrží petroleje. Přes to turecké listy prohlašují, že se Porta nalézá ve stavu sebeobrany z nouze a že první válku neprohlásí. — Dalším následkem srážky rusko-turecké jest přerušení diplomatických styků s Tureckem se strany Ruska, Anglie, Francie, Srbska, Černé Hory, Belgie a Japonska. — Porta zaslala velmocem notu, v níž za srážku na Černém moři činí zodpovědným Rusko. — Rusko zahájilo oficiálně na Kavkazu válku. Dle armádního rozkazu místodržitele kavkazského nařídil car armádě kavkazské, aby překročila hranice a napadla Turky. Také Angličané 3. t. m. zahájili válku s Tureckem bombardováním vjezdu do Dardanel.

Do Egypta vyslalo Turecko velkou sílu vojáků, proto se situace pro anglickou vládu v Egyptě stala kritickou. Anglické vojsko vyklidilo egyptskou hranici a zničilo tam několik vesnic, učež ustoupilo k Suezskému průplavu. A v těchto chvílích angličtí vyslanci oznámili všem neutrálním státům, že král anglický přebírá suverenity nad Egyptem.

Persie proti Rusku. Perský vyslanec odeslal ruské vládě požadavek, aby ihned odvolala ruské vojsko z Persie.

Povstání Burů v Africe zachvátilo nejen Kapsko, nýbrž i celou jihoafrickou Unii a Transvalsko.

Našemu velečestnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy řezbářské
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Politický přehled.

O štvanicích v národě. Na úvahu nám posílá z Moravy Frt. Jessera, který tvrdí, že důležitý výzbroje nedodává slovanským masám v Rakousku slovanský východ, nýbrž z největší části německá střední Evropa a že je proto nezbytné, aby se tyto Slované, mášty své, rázně uchýlili od původního slovanského typu, a že národně-politické a státo-politické důsledky z této skutečnosti vyvodili dosud jen lidé kolem Masaryka — nato odpovídá realistický »Čas«: »Je hrozné pomýšlet, že mezi Němci českými ujal se mínění, že náš národní tábor není jednotný, že program národa našeho utrpěl trhlínu, že jsou v národě českém lidé, na které možno spoléhat, až Němci budou naléhat, abychom se uchýlili od původního slovanského typu. Ne my (»Čas« a jeho stoupenci), nýbrž celý národ utrpěl pohromu z těch slepých štvanic někdejších. Ony oslabily národ v očích odpůrců... A »Národ. Listy« odpůrci »svému« »Času« přiznávají, že celý národ utrpěl pohromu nejen z těch štvanic někdejších, nýbrž i posledních, a proto jest potřeba, aby slepé štvánice v našem národě vůbec přestaly.

Svolání česko-německých konferencí za nynější doby válečné bylo by dle Koresp. »Centra« velmi vhodné, ježto právě nyní nastalo sblížení národů rakouských, čímž by se také jistě přispělo ke zmirnění a odstranění sporných otázek. Kdyby nebylo možno vládě samé konferenci svolat, nechť strany samy dají k ní podnět.

Dr. Bachmann, říšský poslanec, dvorní rada, předseda německé pokrokové strany v Čechách, zemřel náhle v Praze 31. října. Byl nepřitelem všemu českému. Snažil se také dokázat, že státu českého vůbec nikdy nebylo a že země česká byla pouhým lénem říše římsko-německé. A poslední pokus vlády o smír v Čechách (v prosinci r. 1913) rozbil právě on svým vystoupením proti smířovacím návrhům vlády.

Řecko-italská dohoda nastala v otázce albánské. Itálie prohlásila, že nemůže sama jednati o tom, aby londýnská dohoda ve příčině Albánie byla dotčena. Nynější opatření jest jen prozatímní a neznámá žádná definitivní záměra. Tímto způsobem došlo potichu k dohodě. Proto také Řecko jest s obsazením Valony se strany italské srozuměno. Akce Itálie omezuje se na Valonu. Naproti tomu i všechny velmoci uznaly řecké důvody k obsazení severního Epiru.

Krize vlády v Itálii. Ministr pokladu Rubini chtěl, aby ministerstvo předložilo komorě nové daně a výnosem až 300 mil. lir. Měly jiti být kryty výlohy vojenské. Min. předseda Sa-

landa a ostatní členové kabinetu však prohlásili, že chvíle nyní není příznivá. Poněvadž pak nejdůležitější křesla: ministrů financí a zahraničí jsou obsazena, rozhodlo se ministerstvo podati žádost za propuštění. — Král pověřil min. předsedu Salandra utvořením nového kabinetu.

Bulharské soborání zahájeno 29. října trůnní řečí krále Ferdinanda. Trůnní řeč byla stručná a zdůraznila přísnou neutralitu Bulharska. Ministrský předseda Radoslavov prohlásil výmyslem, že by Rakousko žádalo od Bulharska zakročení v Novém Srbsku. Bulharsko nepodnikne nyní ničeho, neboť vláda jest přesvědčena, že vše pro vlast stojí dobře a Bulharsko v pravý čas bude tlumočit svoje požadavky.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Kulturní jiskry.

Spis dra Fr. Reyla »Jádro křesťanské sociologie« nalezl velice příznivou kritiku i v 11. čísle »Rádce duchovního«, kdež čteme: »Spis výstižně ukazuje, že otázka náboženská vždy se vrací při luštění problémů společenských. Že má pravdu Giddings, když říká: »Kdo netkví jen na povrchu jevů, musí uznati, že žije v prostředí kultury, v níž všechny mravy, zřízení a zákony národní i v nejmenších podrobnostech závisí na náboženství. Musí přiznati, že, ačkoli velká část lidí nemá o tom ani potuchy, obecné názory o právu a povinnosti, idee o svobodě a autoritě a základní pilíře společenského řádu utvořily se na zásadách náboženských. Bystrý pozorovatel společenských jevů sledává se každým krokem s náboženstvím, které v každém sociologickém a filosofickém spise za dnů našich do omrzení je odsuzováno; pozoruje, že i ti, kteří s opovržením od sebe náboženství odmítají, téměř stejnou měrou podléhají vlivům náboženství jako jejich spoludě, ba že ani nemohou se ubrániti vlivu náboženských názorů, které vývoj současné společnosti ovládají.« Spis ukazuje, jak všechny přemety filosofické nemají toho solidního základu jako křesťanská filosofie. Rovněž hlava III. ukazuje, že křesťanský názor o člověku jako základu společnosti jest nejspíšejší. Závěrečná stať jedná o politice a její extrém: individualismu a socialismu. Zdá se na oko, že vědecký předmět bude těžký pro obyčejného čtenáře, avšak spisovatel se postaral o pestrost a zajímavost vrchovatou měrou. Dotekl se i nejchoulostivějších otázek společenských, o nichž »Rádce duchovní« pojednal v minulých ročnících. Jmenujeme zde jen ona cizojazyčná hesla, pod nimiž se skrývají domácí hrozné neřesti: eugenika, euthanasia, sterilita. »Vědomí bez svědomí jest zkázou duše.« Knize dobré musíme dáti přednost před publikacemi efemerními.

Pout ojedinelého rázu prodělal vdp. dr. Slabý, profesor kněž. semináře z Hradce Králové. V létě odebral se znovu do Palestiny k vůli pokračování ve svých studiích o starosemitských poměrech. Za nastávající války bylo mu však nemožno dostati se po Středozemním moři do Terstu. Proto chtěl neochtě byl nucen zvoliti nevyklou a velice nebezpečnou cestu po souši, kterou sotva v tomto století prodělal jiný kněz. Bylo mu domlouváno, aby raději vyčkával, až klidnější doba umožní návrat po vodě. Ale dr. Slabý jest již na daleké putování po souši zvyklý; proto vypravil se koncem září z Jerusalema na sever do Nablusu (Sichemu). Odtud vedla cesta k Sile, Afule, Damašku, Rajaku, Homsu, Aleppu, Biredžiku (stará Apamea) na Eufratu. Odtud stábla se cesta na východ přes Aintab a Amanioae Pylae do Adany v Malé Asii. Z Adany vedla pout do Tarsu (rodiště sv. Pavla) nedaleko moře a blíže obrovitého pohoří Taurus. Odtud do starověké Pylae Ciliciae. (Přesli tudy Semitarris, Xerxes, Darius, Kýros III., Alexander Veliký, Harun al Rašid, Bohumír z Boudřilova.) Následně pout přes Taurus, kde jsou hory 3 tisíc 500 metrů vysoké. (V těchto a kotlích pohorí svobodně se dosud prohlašují různé bohy,

zvláště medvědi, proto přechod při primitivních cestách jest velice nebezpečný. Na nejvyšších špičkách hor lekně se i v létě sněh). Přechod vedl do Bozanti Hanu. Odtud přes Eregli a Karaman Kohie (Ikoniou. Zde se zastavil Alexander Vel. s 10.000 bojovníky.) Pak přes Afium Karahissar (Akroenos) do Bakšeliru (Dorylaeum ve Frygii), Ismidy (Nikomedeia), přes Haidar-Pašu na Bospor. V Cařihradě byl nucen dr. Slabý učiniti zastávku z té příčiny, že byl stížen malarií. Následovala cesta přes Drinopol, Bulharsko, Rumunsko, Predeal, Sedmihrady, Uhry a Videň do Hradce; dojel sem 1. listopadu.

Pozoruhodná kniha jest dp. faráře ve Veselíčku Joa. Šmejkal »Křesťanský názor světový«, o jehož I. díle: »Rozumové základy víry« píše dp. Jan Stiebor, gymn. katecheta v Slaném: »Překrásný a cenný Váš spis jsem s velikou radostí již několikrát důkladně prostudoval a jest mi cennou pomůckou při výkladech náboženských v VI. a VII. gymnasiu i pro exhorty. Velice se těším na pokračování, díl II. Důkladnost, jasnost, přesvědčivost, bohatost příkladů, důkazů, výroků a stručnost jsou přednostmi jeho, jež zaručují mu plné uznání.« Díl II: »Zjevení Boží právě vyšel. Vyniká týmiž přednostmi jako díl I. Kdo má díl I., ponechá si jistě a radostí i díl II., který mu zašle Česká sekce diecéšního komitétu v Č. Budějovicích; kdo ho dosud nemá, tomu radíme, aby si co nejdříve objednal oba díly najednou; dílo hodí se nejen pro školu, ale i pro lid a rodiny i pro soukromé studium; naši lidé naleznou v něm důkladné, každému snadno přístupné a pochopitelné poučení a útěchu v pochybnostech. Cena I. dílu 1 K 70 h, poštou 1 K 90 h; II. dílu 1 K 80 h, poštou 2 K. II. díl tištěn byl v tiskárně spolku sv. Bonifáce v Praze. Čistého výnosu věnována bude polovice nově stavěnému kostelu sv. Jana Nep. na Lineckém předměstí v Č. Budějovicích, jehož potřeba je tak naléhavá, polovice České sekci diecéšního komitétu v Č. Budějovicích, jež převzala expedici díla a kam též je říditi objednávky.

Prof. dr. Al. Kolísko: Do Lourdu. »Spolek poutníků českosl. do Lourdu a jiných posv. míst« vydal svým nákladem velice zajímavou a poučnou knihu »Do Lourdu«, která zasluhuje náležitého ocenění, neboť máme dosud u nás málo spisů jednajících o Lourdech, které by byly psány s podobnou svědomitostí, pilí, všestrannou znalostí i s láskou k věci, jako kniha profesora dra Al. Kolíska. Cena této nové knihy spočívá předně v jemnosti, s jakou autor řeší všechny otázky, které s Lourdy souvisí. Tak na př. zmínuje-li se o názorech spisovatelů protilourdských, jako Zolovi a j., neuzívá při tom tvrdé polemiky, nýbrž vroucího výkladu, prozářeného vědomím jistoty o pravdě zázraků lourdských. Čtenář, který se seznámí s historickými daty o Lourdech, z nichž jest velice zajímavá stať »Češi a Lourdy«, který pozná doklady z výroků učených mužů o lourdských divích a v duchu putuje — při čtení popisu III. pouť — na ono posvátné místo, jistě pocítí touhu »zavítati do Lourdu«, čehož chtěl autor také u čtenáře docílit a dle toho už též přiléhavě svou knihu nadepsal. Nechybí v ní ani krásné modlitby a zpěvy týkající se pobožností lourdských, četná vyobrazení a mapy, takže kniha ta jest pravým sborníkem věcí lourdských. Poutníkům lourdským z r. 1913 jest tedy milou památkou a všem čtitelům Mariánským dobrou vůdkyní, dle níž možno řídit se »v otázce« — jak sám autor dobře v úvodě praví — »která nepřestane býti bláznovstvím světa a moudrostí duším, hledajícím Boha a nalézajícím Ho skrze Pannu Neposkvrněnou, uzdravení nemocných a útulek hříšníků, zasazených lítostí...« D. L.

Za válečného ruchu.

Zvláštní pomoc v těžkých sociálních poměrech připravují kruhy nár. sociální: »Žánmy samospr. úředníků« totiž sdělují: »Nás hrůzou opravdu naplnila zpráva, že v kterémsi českém městě hodlali někteří členové obecního výboru, hlásící se k dělnické straně, navrhnouti, aby platy obecních úředníků byly — redukovány, sníženy, když v nynější době jsou finanční poměry obce tak neutěšeny. Pravíme, že nás hrůzou naplnila tato zpráva — a není to nadsázkou. V které hlavě vznikl, zrodil se tento nápad? Nehledíme ani na právní jeho stránku, na okolnost, že podle zákona a práva je takový návrh naprosto neproveditelným, ale zajímá nás sociální jeho pozadí. A úvahy o tomto »léčivém« nápadu nabývají pikantní příchuti, vzpomene-li si, že jej chtěli podat členové strany dělnické, kteří mají socialismu, humanity a jiných hesel jindy plná ústa — lidé, kteří by jistě právem, bouřili se, když chtěl někdo dělníku snížit jeho smlouvenou mzdu. Jak se to rýmuje? Chť od úředníka stejnou — ba za nynější doby zvýšenou, intenzivnější — práci, chť od něho, aby nahrazoval (ač, kde je to možno, činí tak z kolegiality srdečné rád) i práci kolegů, kteří odešli do boje — ale dávat mu méně platů! To je sociální spravedlnost? A s takovým »návrhem« opovíží se příští členové strany, která na »těch« úřednických »slibech« řádí »dělníkům, kteří vstupují do jejich řad, a prohlašuje se za »jedlého« »samospr.«

řednického proletariátu? — Českým kupcům zase snažil se pomáhati originelním způsobem „Čas“. V „Kolínské továrně na kávové náhrázky“ správní rada ne-zvolila ani do výkonného výboru nedávného předsedu, proti jehož málo úspěšné taktice se vedly oprávněné výtky delší dobu. „Čas“ praví, že po tolika neúspěších v českém průmyslu vrhli se kupci na závod dobrý. Let zminěná továrna jest právě podnik kupecký, kupci tedy nejsou zde žádnými vetřelci. Proto měli kupci plné právo zvoliti si za předsedu osvědčeného odborníka kupeckého Eman. Placka. Let „Čas“ v hněvu nad tím, že se dalo kvínde pokrokáři pro nepokrokové vedení závodu, odemstívá se zlehčováním kvalifikace nového obratného předsedy. Pokrokové politické vyznání to-várně rozhodně málo prospěje. A kdo chce hospodář-ský vývoj českého závodu zastavovat z politické za-ujatosti, rozhodně není vlastencem nejlepší.

Soc. dem. poslanec pruského zemského sněmu Hae obrací se v soc. dem. „Bochumer Volksblatt“ proti váš-nivým soc. dem. zahraničním listům a píše: „Dle těchto listů to vypadá, jako by vyhlazovací válka proti Ně-mecku byla kulturním činem. Slyšíme v cizině protesty proti rozbíjení všech stavebních památek — následek to války, který bylo nutno předvídati — ale neslyšíme protestu proti používání afrických a asijských hord na zdeptání Německa. Porušení neutrality Belgie je rozkří-kováno za neslýchaný zločin Německa. Že však se tím předešlo jen anglicko-francouzské belgické válečné straně, o tom se mlčí, právě tak, jako se mlčí o velkých zločinech proti mezinárodnímu právu, spáchaných brit-skými válečnými štváči proti mezinárodnímu obchodu. O nedokázaných německých „hunských činech“ proti bezbranným osobám jsou ve světě ustavičně rozšiřová-ny hrůzné zprávy, ale že je úmysl Německu odříznouti dovoz potravin a tak děti vystaviti smrti hladem, to zdá se býti cizozemským osobnostem, které své vzdělá-ní čerpaly většinou ze „země barbarů“, Německa, zá-sluzným kulturním dílem. Nutno bohužel konstatovati, že šílené utrhačné časopisecké štvánice proti Němec-ku způsobily zmatek i ve vůdčích socialistických hla-vách v cizině. Přehlížíme-li dlouhou pestrou řadu ne-přátel našeho státu, máme pocit, že my němečtí soci-alisté jako Němci patříme ke svým národním soudru-hům a že jim musíme osvědčovati největší solidaritu. Děj se co děj!“

Cisářův dík kněží. Německý císař Vilém přišel dne 1. října do S., kde se setkal s vévodou Albrechtem Wir-temberským. Když opouštěl S., byl živě pozdravován důstojnictvem a vojskem. Mezi nimi stál také františkán P. Florián Schoch z kláštera Frauenbergu nedaleko Ful-dy, který konal duchovní služby mezi raněnými vojiny. Když císař zahlédl kněze v řeholním roucho s modrým pláštěm vojenského kněze a s červeným křížem, přis-toupil k němu, podal mu ruku a pravil: „Jistě zde plníte vznešený úkol a přinášíte útěchu mým umírají-cím vojínům. Děkuji vám za to!“

Padlý český Redemptorista. „Kat. Noviny“ (v Pru-ském Slezsku v Ratiboři) přinášejí tento dopis: „Na bo-jišti ve Francii umřel smrtí hrdinou bratr Kajetán z řádu Redemptoristů v Bochumu. Bratr Kajetán — svět-ským jménem Karel Folta — narodil se r. 1887 v Ho-šťavkovicích. V r. 1910 dne 14. února vstoupil do řádu Redemptoristů v Bochumu a v lednu 1911 v kláštere Geistingen byl obléčen do roucha řeholního. Po ukon-čeném noviciátě přišel do kláštera Vaals a odtud roku 1913 opět do Bochumu. Když nastala mobilisace, tu bratr Kajetán zaměnil roucho řeholní za vojenskou uni-formu k obraně vlasti, za kterou zemřel smrtí hrdin-skou ve Francii. Představení vydávají jemu toto krá-sné vysvědčení: Bratr Kajetán byl dobrým vojínem Kristovým. Nabídky výhodné světa odmítl, aby mohl Bohu svému sloužiti v kláštere. Život řádový pochopil s vážností, láskou a horlivostí. Se srdečnou zbožností spojoval velikou horlivost v práci. Žádná práce nezdála se mu býti těžkou, žádná hodina časná aneb pozdní, žádný výkon práce nebyl mu nepřehledný aneb obtížný. S nadšením táhl do boje a poslední hodiny v kláštere použil k dobré přípravě na smrt. Že se z války nevrátí, dalo se předvídati, neboť, když odcházel, řekl: „Když se bude něco obtížného a nebezpečného vykonávat, pak já se nabídnou, neboť jest lépe, abych já padl, než aby padl nějaký otec rodiny.“ Kéž mu Pán Bůh odplatí jeho velikomyšlnost životem věčným!

Vánoce našich vojnů. Dříve než se nadějeme, na-stane doba vánoční. Jiné budou letos vánoce, než bý-ovaly. Mysl těch, kdož doma pozůstali, zalétne na vzdá-lená bojiště a myšlenky vojnů našich zalétnou ke svým domovům. Letos nebude dovolených. Řady našich vo-jínů nezřídnou těmi, jimž jindy tak hojně popřáno bylo spěchat v rozevřené objetí nejmilejších jim bytostí. Ve-liká povinnost káže našim jinochům a mužům trvati na poli válečném. Zasněžené prostory dělíti nás budou ve chvíli, kdy v nejužším kroužku bývalo nejpříjemněji. Ale zima, mráz nebudou tak kruté, budou-li míti naši bojovníci jistoty, že jejich milí doma pamatují na ně. Dárek, vánoční dárek bude jim znamením, bude jim zá-rukou, že srdce jejich nejdražších věrně bijí pro ně. Mnohde nebude míti vojsko naše vánočního stromku, jinde nahradí jej snad zasněžený les. Nízounká chata a spad i prostá stáji, jako kdysi něžné jezulátko hostí naše drahé hochy a milované muže. Ale v myslích je-jich záplnou na Štědrý večer vánoční stromky, ozářené světélky nejkrásnějších vzpomínek. Dopíšte tuto iklivou vánoční lidlu na bojišti nebo v nemocnicích, aby o-bobátlíte ji vlídným vánočním dárkem. „Pamatujte, že máto přichystati vánoční nářadí pro naše hrdiny váno-cí, hodně brzo, aby spíše dříve než později ji dostali.“ K

šlechtným srdcem, k láskyplným duším se obracíme a prosíme: Pamatujte a přispějte na vánoční stromek na-šich vojnů! Vítány jsou dary: teplé prádlo, košile, spodky, pásky, punčochy atd., vlněné ochránky: vesty, šály, karkasy, košile, nátepníky atd., cigarety, doutal-ky, tabák, čokoláda, kakao, sušenky, sušary, trvanli-vé cukrovinky, dobré konzervy atd., elektrické svítí-ny, papíry, pohlednice. Všechny dary přilná a vojínům v poli dopraví Dobrovolný pomocný sbor válečný v Praze II., Spálená ul. 15.

Všem P. T. páním majitelům a nájemcům hosteb v Rakousku! Darujte zvířinu lazaretům! Zaopatřte na-ším raněným a chorým bojovníkům vhodnou přilepše-nou ku stravě a jejich rodinám nedostatek trpícím po-kud možno co nejlevnějšího vydatného pokrmu! Tato i podobná vyzvání ozývají se v mnohonásobné ozvěně z řad lovců naší domoviny, prodchnutá duchem pravé lásky k vlasti a nešlechternější obětavosti, jež ode dávna panují v našem lovectvu. Děk blahovlnné ochotě vysokých c. k. ministerstev železnic a obchodu i v do-rozumění s ústředním výborem rakouských spolků pro ochranu lovu podařilo se podepsaným zajistiti nejdále-žší předpoklady pro zdar tohoto vlasteneckého pod-niku. Lovectvo rakouské nechť pak nyní, kdy všech-ny překážky jsou odstraněny, dary své plným proudem obrátí, kde tisíce těch, kteří pro nás krváceli a trpěli, jsou připraveny, přijímati je s nejlubší vděč-ností: Do laza-re-tu! Šlechtní dárcové nechť se řídí při svém díle lásky k bližnímu následujícími pravidly: 1. Z ohledu na stížené dopravní poměry budtež milodary zasílány v prvé řadě lazaretům na blízkou loviště a roz-dávány rodinám vojnů v jeho nejbližším okolí. Jak-mile jest místní potřeba kryta, pak mohou býti dary zasílány i vzdálenějším nemocnicím. Při každé zásilce nechť jest udán den odstřelu. 2. Zvěřina zaslána býti může každému zdravotnímu ústavu, ve kterém jsou ra-nění ošetřováni. Při podělování nuzných rodin vojnů mohou se dárci v případě potřeby dožadovati spolupů-sobení místních úřadů. 3. Dary zvěřiny pro zdravotní ú-stavy jsou při dopravě poštou neb železnici sprostřed-ky dopravního. Zásilky tyto musí však býti označeny co „Vojenská podpora“ a na adrese obalu musí býti udán odesílatel. Potravni daň bude, kde jest zavedena, za-pravena příjemcem zásilky. 4. Poněvadž Vídeň s tak mnoha lazarety nemůže nikterak krýti vlastní spotřebu ze svého okolí, vznášá se na všechny P. T. majitele ve-lkých honiteb ve všech korunních zemích říše snažná prosba, aby věnovali zvláštní milodary zdravotním ú-stavům sídelního města. 5. Všechny P. T. majitele a ná-jemce honiteb prosíme konečně v zájmu veškerého o-byvatelstva, by v nynější těžké době učinili zeň svých lovišť bezprostředně přístupnou konsumentům za ceny co nejnižší. — Válečný podpůrný úřad c. a k. mi-nisterstva války. Volné sdružení k ochraně myslivosti. Rakouská společnost Červeného kříže.

Důležité pokyny Zemské správní komise ve pro-spěch nezaměstnaného dělnictva. Dělníkům, kterým o-patřily práci kondiční odbory spolků neb organizací dělnických, které připojily by se na dobu válečnou k zemské organizaci, vystavuje se průkaz na volnou jíz-du; rozhodnutím c. k. ministerstva železnic mohou se vystaviti průkazy na volnou jízdu i za hranice král. Českého, tedy i do železničních stanic ostatních zemí korunních.

Výnos Zemské správní komise ze dne 23. září 1914 vyslovuje tyto zásady ohledně sprostředkovatelen dě-lnických a spolkových k zemské organizaci veřejného sprostředkování práce na dobu válečnou: 1. Věřejno-právní organizaci sprostředkování práce mohou se při-členiti jen ty dělnické neb spolkové sprostředkovatelny, které sprostředkují práci neb službu bezplatně. 2. Spro-středkovatelny patřící do svazu neb širších organizací, mohou přistoupiti k zemské organizaci buď jednotlivě nebo hromadně. 3. Přičlenění může se státi jen na zá-kladě určitého písemného prohlášení dotčené korporace, že přistupuje po čas války k zemské organizaci veřejno-právního sprostředkování práce. Dokud prohlášení to nebude dáno, nelze veřejným ústavům vydávati pří-slušníkům dotčených sprostředkovatelen poukaz na vol-nou jízdu. 4. Poměr zemské organizace k příslušným sprostředkovatelnám upravuje se takto: a) Přičleněným sprostředkovatelnám sděluji veřejné ústavy pro spro-středkování práce, zřízené dle zákona z 29. března 1903 č. 57 z. z., totiž jednak zemské centrály, jednak okresní ústavy a obecní ústavy král. hlav. města Prahy a města Liberce a to každý v oboru své působnosti všechna u nich přihlášená místa pracovní, která nelze včas obsaditi. b) Obdobným způsobem sděluji také při-členěné sprostředkovatelny veřejným ústavům všechna místa pracovní, která nemohou samy obsaditi. c) Při-hlášku pracovního místa vyřídí ta sprostředkovatelna, veřejná neb přičleněná, u které byla učiněna. Ústavy ostatní spolupomáhají v zájmu rychlého umístění neza-městnaných. d) Umístí-li přičleněná sprostředkovatelna dělníka do místa pracovního, k jehož nastoupení dělník použije dráhy, odkáže jej s příslušnou poukázkou a pracovní knížkou a sice v sídle zemské centrály na zemskou centrálu práce, jinak na příslušný okresní ústav za účelem vystavení poukazu na volnou jízdu. Příslušný ústav vystaví dělníkovi dle odstavce 10. „po-učení“ poukaz na volnou jízdu a v dopise, kterým zašle zaměstnavateli pracovní knížku, sdělí jméno spro-středkovatelny, na jejíž doporučení jest dělník do místa pra-covního poslán. e) Než bude-li dělník přijati osobně pro poukaz na volnou jízdu, projedná poukazující spro-středkovatelna vydání poukazu s příslušným veřejným ústa-vem písemně. 5. Pravidla tato platí ovšem je-pro ty

případy, ve kterých příslušníci přičleněných sprostřed-kovatelem používají volné jízdy po dráhách na základě poukazu vydávaného veřejnými ústavmi práce. Nevyka-ží se proto žádného oboru vlastní působnosti těchto spro-středkovatelen, které zůstávají nezměněny.

Doporučení o právě vyhlášených publikacích:

Dr. Fr. Rey: I.

Jádro křesťan. sociologie

Str. 351. — Brož. K 5.
Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 7.

Dr. Jos. Novotný:

Světlem k Bohu

Stran 170. — Brož. K 6.
Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 8.

N B. Dostávám nyní spisy poslední dobou Vaším nákladem vydané. Jsou to zdatilá díla a zasluhují rozšíření.

Dr. Jos. Hanuš,
prof. real. gymnasia,
Král. Vinohrady.

Objednávky obratem vyřídí

**Družstevní knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Zprávy organizační a spolkové.

Zemskému svazu Orla v Hradci Králové dále na raněné vojny zaslali: Katol. spolek Ronov n. D. 10 K, Konvent Kutná Hora 5 K a Chrást 5 K, Orel Krouná 3 K, Orel Česká Třebová 40 K, Katol. mládež Železnice 10 K, V. Spěvák Opocno 3 K, Život Kouřim 5 K, Katol. spolek Zábok 10 K, Konvent N. Město 2 K, Kocleřov 2 K, M. Formánková Český Brod zlaté náušnice a prsten. — Zemský svaz Orla v Hradci Králové prosí uctivě o další příspěvky a volá předem vroucí: „Zaplať Pán Bůh!“

O Věch Svätých bylo počasí tak příznivé, že hřbi-tovy poučovský i kuklenský hostily obrovské řady ná-vštěvníků. Hroby byly nádherně vyzdobeny. Velkým dojmem působily pobožnosti nad čerstvými rovy vo-jnův, kteří padli na poli cti. J. Exc. nejdp. biskup sloužil v katedrále pontifikální mši sv., navštívil hřbitovy a v 6 hodin večer konal slavnostní „Officium defuncto-rum“. Druhý den sloužil pontifikální rekviem, načež od-jel do Chrásti. Po oba dny účast věřících na pobožno-stech byla velice živá.

Jakoukolí rada, a dotazy stoupencům našim ochot-ně dle možnosti vyřídí Sekretariát organizačního ko-mitétu křesť. soc. v Hradci Králové, Adalbertinum.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Ohradimí.

Církevní věstník.

Z Politického družstva tiskového. Vsdp. kanovník Ant. Hrubý při svém odchodu z Adalbertina jmenován inspektorem Biskupské knihovny. Dosavadní adjunkt dr. St. Beneš stal se v tomto závodě aktivním správ-cem.

Diecéšní jubileum. Letos jest tomu 250 let, kdy za-loženo bylo biskupství královéhradecké a kdy arcidě-kanský kostel Sv. Ducha byl povýšen na katedrální chrám Páně.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Frant. Paprhám, administrátor v Kaňku, za kaplana do Byká-ně, Jos. Drbohlav, kooperator v Opatovicích n. L., za koop. do Bělé (u Přelouče), Ad. Jarolímek, administra-tor, za kaplana v Rokytnici, P. Raymund Snížek, O. Cist. za kaplana do Vrchlabí, Josef Pácal, administrator ve Střenicích, za administratora do Křižlic, Alois Kufík, administrator v Chlumu, za kaplana do Králové Dvo-ra n. L., Ant. Büttner, katecheta na reálce v Trutnově, obdržel dovolenou, Gust. Korda, katecheta v Počti, za supl. katechetu na reálce v Trutnově, Frant. Vejstřk, kaplan, za administratora, v Sezemicích, Jos. Novotný, administrator, za kaplana v Pardubicích, Jan Hampel, kaplan ve Vrchlabí, za kaplana do Lanova, Gust. Holen-da, koop. v Bělé, obdržel dovolenou. — V Pánu z e-

Smrti: Alois Kreek (V. Vula.), pena. far. Babický ve Velké Borovnici, zemřel 23. října (narozen r. 1858, vysvěcen r. 1882). Jos. Häusler, b. notář, zámecký archivář v Kostelci n. Orli, zemřel 27. října (narozen 1843, vyav. 1868). — Uprázdnila se fara v Sezemích, patron. dr. Richard baron Drasche, fara v Teleci, patron. nábož. matice, obojí od 1. listopadu 1914.

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné majd. biskupské konsistoři v Hradci Králové zaslaly: Pardubický vik. úřad v Holicích z farností: Holice 20 K, Chvojno 17.84 K; Poděbradský vik. úřad v Činěvsi z farností: Poděbrady 71.40 K, Činěves 17.52 K, Chleby 77.04 K, Kostelní Lhota 9.12 K, Kovanice 14 K, Libčice 31.64 K, Oumyslovce 20 K, Předhradí 233 K, Sadská 50.06 K, Velim 20 K, Vrbice 42.40 K, celkem 586.18 K; Náchodský vik. úřad v Polici z farností: Náchod 91.34 K, Boušín 30 K, Bezděkov 16.96 K, Hronov 85.45 K, Chvalkovice 15 K, Kostelec Červený 40 K, Machov 131.56 K, Úpice 27 K, Police 56 K, Brusnice Něm. 120 K, Rtyně 20.50 K, Studnice 5 K, celkem 638.81 K; Jaroměřský vik. úřad v Holohlavech z farností: Bláha Třešněná 7 K, Libčice 43.04 K; farní úřady: v Nových Hradech 3 K, v Schönbrunnu 57.20 K, v Radimě 20.51 K; vikariátní úřad Chrudimský v Heřmanově Městci z farností: Chrudim 38.80 K, Heřm. Městec 131 K, Choltice 14.26 K, Jestbovice 19.94 K, Kladruba 46.28 K, Lipoltice 22 K, Mílkovice 102.40 K, Váp. Podol 25 K, Přelouč 56 K, Morašice 46.80 K, Svinčany 43.30 K, Týnec n. L. 24 K, Zdechovice 55 K, celkem 624.78 K; dp. Václav Vykoukal, o. děkan v Cholticích 2 K; Poličský vik. úřad v Bystřem z farností: Limberk 158 K, Baník 30.54 K, Bystřá 85.91 K, Borová 88.66 K, Něm. Bělá 57.80 K, Staršov 70.39 K, Sádek 28 K, Telec 20.70 K, celkem 540 K; Hořický vik. úřad v Mlázovicích (8. sbírka) 20 K; skutečský vik. úřad z farností: Skuteč 25 K, Hlinisko 2 K, Svatka 8.50 K.

Veled. duchovenstva. Došla nás zpráva, že stávající vydání římské »Variationes in divino« je úplně rozebráno. Firma Pustet pořizuje však totožné nové vydání, které dle svého ujištění dotiskne v polovici listopadu ve známém formátu jakož i úpravě brevitu 18°. Laskavě nám udělené objednávky (což oznámíme v »Obnově«) ihned budeme přihlášeným pánům žadatelům zaslati. Račte proto laskavě své přihlášky k zaslání nám neodkládně udělit, bychom mohli dodávku dle toho zaříditi. Očekávající lask. objednávky, trváme v účtě Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

Lurdský spolek. V pondělí dne 9. listopadu o pát 3. hod. odp. koná se na faře u Panny Marie Sněžné v Praze výborová schůze, na níž referováno bude o průběhu eucharistického kongresu v Lurdech. Bude přednesena jednotelská a pokladniční zpráva. P. T. páni členové výboru se co nejdříve zvonu k této důležité schůzi. — Jednatel.

Knihy pro kněze. Zasloužilý spisovatel v oboru bohosloví pastýřského dr. Ant. Skočdopole předložil v nedávném čase katolickému kléru českému nové dvě práce: obšírnou »Učebnou knihu bohosloví pastýřského« (cena 6 K) a »Rukověť katechetů«. Správa Bisk. knihtiskárny v Č. Budějovicích přejala majetnictví a expedici těchto dvou důležitých spisů. Zaslá je franko a se slevou 20 procent, je-li příslušný obnos zaslán poštou zároveň s objednávkou.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Pan Vladimír Libický byl 4. listopadu v malé aule pražského Karolina veřejně prohlášen doktorem filosofie. Srdečně gratulujeme!

Úmrtí. Upřímným a hlubokým bolem širokých mas byla provázena zpráva, že starosta Pražského Předměstí (bývalý velkoobchodník a ředitel cukrovaru) p. František Fiala dne 1. t. m. konečně podlehl vleklé a bolestné chorobě. Bodrý, ušlechtilý tento demokrat má věru o povznesení obce zásluhu velikou. Zmizely louže, zmizelo bláto, silnice a cesty velmi pěkně zregulovány, vysázeny stromky atd. Dobromyslný a štědrý starosta byl svou povahou jedním z těch staročeků, kteří raději ze svého mnoho obětují, jen aby obec prosperovala. Když někdy obecní zastupitelstvo reptalo na značné náklady, vyňal peněženku a klidně platil mnoho z vlastního majetku. Zesnulý byl zásad konservativních a působil v tom směru i na své děti, které si zachovaly skromnost a zbožnost otcovu. Syn Adam nalézal se za nemoci otcovy na poli válečném. Starosta před smrtí byl zaopatřen svátostmi umírajících a pohřben byl dne 4. t. m. za veliké účasti v Kuklenách. Odpočívaj v pokoji!

Hříčka přírody. Stává se, že i na podzim užijeme někdy pěkné květy jahodníku. Leč minulou sobotu přinesl nám na ukázkou p. J. Pešek z Ločenic šest dozrálých, krásně zbarvených jahod, které se urodily ke konci října v jeho zahrádě.

Z kruhá malozlivnostnictva ozývají se stížnosti, že nejen staré účty nejsou placeny, nýbrž že i platy za nové zakázky, kterým právě v předpokladu, že včasné budou zaplacený, rychle bylo vyhověno, jsou odkládány s odkazováním na moratorium. Nehledě k tomu, že v nynějších vážných dobách jest vlasteneckou povinností každého placení schopného dlužníka, aby svým platebním závazkům zadost učinil, jest v mnohých případech odkládání placení odkazováním na moratorium neodůvodněným, poněvadž moratorium se vůbec nevztahuje na závazky vzniklé před 1. srpnem t. r. a vůbec ne na pohledávky ze smluv námezdných a ze smluv o dílo. Živ-

nostnictvo mohlo by tudíž v mnohých případech své pohledávky vymáhati soudně; nečiní-li však toho, očekává zajisté, že obecnost uzná svoji povinnost a pokud mu jen možno bude, svým závazkům zadost učiní a tím přispěje k ulehčení malozlivnostnictvu v nynějším těžkém postavení. Zadržování platů není konečně ani v zájmu dlužníkův, poněvadž po uplynutí přiročí všechny pohledávky i s 6 proc. úrokem ode dne splatnosti najednou musí býti zaplacený.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové, konaný dne 31. října 1914, přivezeno bylo: hl: pšenice 301, žita 124, ječmene 115, oves 202, vlivce 2, hrachu 3.5, čočky pól, jetel. semene 34, máku pól, cibule 18, brambor 250, jablek 183, hrušek 5; kop: zelí 485, kapusty 130, drobné zeleniny 130, mrkve 86 pytlů, vepř 3 kusy, podsvinčat 434 kusy.

Vyhláška o včasném zavírání hostinců. Vyhláškou c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 27. července 1914 č. 246 praes. bylo nařízeno uzavírání hostinců o 11. hodině noční. Poněvadž nařízení tohoto nebylo dbáno, výnosem svým ze dne 19. října 1914 č. 37.293 c. k. okresní hejtmanství dává vědět, že se každé překročení stanovené policejní hodiny bude přísně stíhati a to i event. uzavřením hostince. V sobotu a v neděli prodlužuje se hodina policejní do 11. hod. 30 min. v noci. Purkmistrovský úřad v Hradci Králové jest vázán ihned obsah této vyhlášky všem majitelům hostinců proti potvrzení oznámiti, a ty, kteří by tohoto nařízení nedbali, ihned c. k. okresnímu hejtmanství v známost uvést. Policejní úřad jest poukázán, by přísně dohlížel na zachování stanovené policejní hodiny. — Starosta: JUDr. Fr. Ulrich m. p.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 31. října 1914. 1 hl: pšenice K 30.— až 31.60, žita 25.— až 26.—, ječmene 16.80 až 17.20, oves 8.60 až 9.50, hrachu 44.— až 50.—, jablek 40.— až 45.—, krup 36.— až 60.—, bramborů 4.80 až 5.70, máku 36.— až 44.—, lněného semene 25.— až 30.—, cibule 18.— až 20.—, jablek 8.— až 32.—, hrušek 6.40 až 24.—; 1 q: čočky 100.—, jetelového semínka červeného 206.— až 234.—, otrub žitných 16.—, pšenických 15.—; 1 kg: čerstvého másla 2.40 až 3.—, vepř. sádla 2.20 až 2.40, tvarohu 0.28 až 0.40; 1 vejce 0.10 až 0.11; 1 kopa: zelí 6.— až 16.—, kapusty 1.— až 3.—, drobné zeleniny 0.40 až 1.—; 1 pytel mrkve 1.— až 2.40.

Vloupání v Malšovicích. Odehrála se tam scéna přesně dle systému makedonského. V noci ze soboty na neděli (před 11. hod.) dostavili se tři neb čtyři hajduci k obydlí paní Votavové, domnívajíce se, že uvnitř jest větší zásoba peněz nebo zboží. Jasně paprsky prostomyslného měšce podporovaly rozvídku při důkladném seznání terénu. Jeden držel hřídku u plotu, nahrazuje telefon účelným hvizdotem, druhý se opřel o dvéře, aby jako reserva zadržel případně výpad obležených, třetí konal práci nejdůležitější, opatrným útokem hleděl stěci pevnost. Leč dvě okenní tabule byly příliš silné, tak že praskot jejich probudil a vyděsil obyvatelstvo, které si právě libovalo, jak je to dobře, že Malšovice neleží někde u Čatalže nebo u Černovic. Nastal hluk, ozvaly se povely zastrašující. Rozvídka okamžitě zvětšila přesihu a proto se uhnula zajetí rychlým střídáním mrštiných šlapadel. Nebezpečnoství tedy odvráceno zmažilým výpadem, leč nepřítel rozprášen tak, že předpadení ani nepoznali, s kým měli tu čest. Začalo však pátrání vyškolené ozbrojené moci, která jest již nočním franktierům na stopě.

Dojemné setkání na bojišti. Kaplan ze Solopisk dp. Boh. Blecha stal se v době válečné pojmím kurátem. Při jedné srážce spěchal k raněným a tu k svému velikému překvapení hledí na tvář těžce zraněného vlastního bratra. Vojnín ještě bratra-kněze poznal, zsmalé rty se otevřely, snažily se pronést poslední vzkaz drahým do Rychnova n. Kn. Leč již hlava klesla, duše vojína padnuvšího na poli cti rozlehla se s tělem, aby z vln utrpění vplula v přístav blaženého klidu.

Přísné zachovávání předpisů proti zdrazování po-travin. C. k. ministerstvo spravedlnosti vydalo všem soudům výnos, jímž se ukládá rychlý a přísný postup při deliktech proti cis. nařízením z 25. července a 1. srpna t. r. a zdrazňuje se, že řízení trestní v těchto věcech má býti provedeno se vši pečlivostí, rozhodností a největší rychlostí. Kruhy obchodní i výrobní se tudíž opětně a důrazně varují před neodůvodněným zdrazováním životních potřeb, při čemž se výslovně upozorňuje, že výše citované předpisy vztahují se netoliko na obchod v drobném, nýbrž i na obchod ve velkém.

Dar nemajetného. Profesor náboženství na reálce v Trutnově Antonín Bítner daroval pro válečné účely Červeného kříže a pro podporu válkou postižených 900 K. Rozdělení provedl výbor katol. tiskového družstva pro německou část diecése královéhradecké. Profesor Bítner daroval poslední groš, který mu zbyl jen tím, že nemohl loni vyučovati — jinak by byl rozdál vše studentům, kteří dobroty jeho často i nadužívali. Sám žil tak jednoduše, že si zdraví podkopával, onemocněv žaludeční chorobou. Na různých místech hledá ztracené zdraví a přece dal poslední pro ty, kteří válkou utrpěli. Přijme tyto řádky, vědouce, že jich čísti nebude (díí ve Wörishofenu), abychom ukázali, kdo dá víc: zda chudý kněz, který dá vše, co má, neb milionář, jenž na válce statisíce vydělá a třeba 10.000 K z toho dá.

Důkaz vlasteneckého smýšlení. Úředníci veškerých velkostatků, průmyslových závodů, administrace a ústředí, patřících Jeho Osvícenosti panu hraběti Ottovi z Harrachů, usnesli se ve prospěch veřejných dobročinných zařízení válkou vyvolaných věnovati po dobu

války 1 proc. z měsíčního služného a příspěvků. Za tento čin projevili osvědčený pan hrabě oběťkám všem úředníkům »své hluboce prociťené uznání a ocenění v plném dosahu« konče těmito slovy: »Těše se vědomím, že úřednictvo v těchto pohutých dobách se mnou ve vlastenecké obětavosti za jedno jest, vzkazuji všem svým upřímný pozdrav. Otto hrabě Harrach.«

Třebechovice. Na hřbitově vybrala naše katolická jednota spolu s Orlím na raněné 68 K 20 h, kterýžto obnos odevzdán Červenému kříži.

Vamberk. V pondělí 26. října slavil zdejší p. farář Václav Hvězda své Abrahamoviny. Ač o tom širší veřejnost ve farnosti nevěděla, přece bylo hojně těch, kteří přišli do kostela za svého milého faráře se pomodlit. Súčastněna i městská rada p. starostou, komerčním radou Ant. Bednářem a místostarostou, p. stavitelem Boháčem. Vdp. farář měl tichou mši sv., při které asistovali katecheta Fr. Komárek a jeho kaplan Jar. Míhulka. Slavnost tichá, ale dojemná. Vdp. jubilant byl pohnut až k slzám, když na konci mše sv. vzpomíná v modlitbách na své zesnulé rodiče, na bývalé představené, na ty, jež ve svém kněžském životě zaopatřoval sv. svátostmi a pohřbíval. Dostalo se mu také velikého množství gratulací zvláště z Chrasti, kde jako kaplan po 14 roků působil a kde na něho zapomenouti nemohou. To vše svědčí o jeho veliké oblíbě a vážnosti. Při této příležitosti věnoval ve prospěch knihovny katol. spolku »Svornost« 10 K. Spolek mu srdečně vzdává dík. Zaplať Pán Bůh! Kéž všemohoucí Bůh zachová jej po mnohá léta ve zdraví a svěžesti naší farnosti!

Hořicko. I v obcích zdejšího okresu štvou nepřátelé neuvědomělý lid, že dnešní válka je dílem kněžstva a je s podivem, že se tento směšně ubohý výmysl ujímá více na venkově, než v městě samém. A nejsmutnější při tom je, že nás jinak bystrý lid nežádá a nepřá se po důkazech, jichž nikdo neuvádí proto, že žádných nemá. Či je nějakým důkazem vytržena věta z řecí kteréhosi vojenského kuráta v Jičíně, že je válka spravedlivá? Tím od jakživa živili se zlomyslníci, že házeli do lidu jednotlivá slova a myšlenky, neb že si je dokonce vymýšleli. Předně není jednotlivý kněz církve sama a nemluví za celý stav, a za druhé je vůbec vyloučeno, že by kněz katolické církve mohl vysloviti, války že jsou všechny spravedlivé, když je z dějin známo, že vždy každá válka byla vyvolána s některé strany nespravedlivě, poněvadž by jinak k válkám nedošlo. K tomu církve vždy učila, Bůh že k zodpovědnosti povolá toho, skrze něhož nespravedlivá válka povstala. Onen kněz mohl mlíti na myslí výlučně válku rakousko-srbskou, o které mohl vším právem se vysloviti, že se vede se strany naší spravedlivě a že jsme si nemohli nechat libiti nadále provokaci malého národa a otfášati velmocenským postavením říše, jež je zároveň její cíl. A jsme přesvědčeni, že staříčkový mocnák odkládal podepsání mobilisace potud, pokud bylo možno a pokud se cíl mocnářství dalo se to srovnati. Vždyť víme, jak již dvakrát zadržel válku proti výbojnému Srbsku. Z procesu Principova je nad slunce jasnější, že proti Rakousko-Uhersku švaly srbské vládní kruhy, dokonce korunní princ, ony že zosnovaly útok bohaprázdný na život našeho následníka. Proč se tak vyloučeně nekalé věci ujímalo Rusko? Vždyť noviny celého světa kromě ruských potvrdily, že Rakousko mělo k ostrému vystoupení proti Srbsku právo, i ty, jež následkem světové války stojí dnes na straně nepřátelské. Zač bychom před světem stáli, kdybychom i k tomu mlčeli? Srbsko válce chtělo, vědělo, kdo za ním stojí a proto rakouské podmínky nepřijalo. Všecky štváče vyzýváme: vyrukujte již jednou s důkazy, dokažte, kde který biskup, kněz šval a kde kdo na katolické straně měl nebo má z hrozné války světové prospěch! Co platno házet do lidu plagiáty o papežce Johanně, když ani jeden historik světového jména nedokazuje, že skutečně papežka byla! A ten dnešní plagiát je ještě hloupější.

Čáslav. Pozoruhodné jubileum. Letos končí třicátý rok, co otevřen byl náš ústřední městský hřbitov. Dne 2. června 1884 byl slavnostně vysvěcen a od té doby se na něm počalo pohřbívat. Obrovská řada těl uložena byla za uplynulé třicetiletí v chladný klín, mezi nimiž i tak mnohých zasloužilých patriotů čáslavských, jejichž památka zůstává povždy pozhnána. Jenom z katolíků čáslavských pochováno bylo na něm 4591 dospělých osob, z nichž bylo 99 vojáků c. a k. 21. pěšího pluku. Dítek v stáří do 10 let pohřbeno bylo 2206. Mimo to převezeno bylo naň 47 osob mimo Čáslav zemřelých. Opravdové svaté pole, poseté vzácným semenem! — Zvláštní úkaz, ve vážné době skutečně překvapující, pozorovati bylo při prvním známém představení sokolského kinematografu, konaném v Dusškově divadle. Byl nával do představení tohoto tak obrovský, že množství lidí vraceti se musilo zpět, nebylo pro ně již místa. Uvážíme-li, z kterého prostředí se většina těchto návštěvníků kinematografu rekrutuje, jest to hodno jisté úvahy. Jistě jest v tom kus našeho života. Nechceme nikomu uprati právo zábavy, když bez ní býti již nemůže, ale že jsou při tom v rozporu deklamací o bídě atd., to nikdo rozumný neupře. Ku konci poznamenáváme, že nejednomu číteli Dusškova divadla bylo podívno, jak správní rada divadla tak náhle ze stánku umění dovošla učiniti kinostan. — Expositury okr. nemocnice. Vzhledem k předpínání okr. nemocnice, do níž přijímání jsou i vojní těžce zranění a infekcemi podezřelí, bylo nutno zříditi expositury nemocniční v příhodných místnostech v městě. Adaptováno bylo za tou příčinou první poschodí okr. nemocnice, kde zřízeno bylo 96 lůžek. Také tělocvična učitel-

ského ústavu evang. se k této potřebě zařizuje. Ošetřování svěřeno bude ošetrovatelkám Červeného kříže za nejvyššího dohledu primáře okr. nemocnice p. dra K. Schnurpfeila. — Časlav městem karantenním? Značné vzrušení ve všech vrstvách občanstva způsobila zpráva, že v městě našem má být zřízena karantenní stanice pro vojny podezřelé cholerou a že pro to mají být na pozemcích k Vrchům ležících postaveny zvláštní infekční baráky. Vzrušení toto jest pochopitelné, uváží-li se, že město postrádá vůbec způsobit kanalizace, že trpí citelným nedostatkem vody užitkové, a voda pitná že uznána byla dávno již za nevhodnou. Doufáme, že našemu zastupitelstvu městskému podaří se na kompetentních místech udati závažné důvody a že občanstvo bude upokojeno. — K odchodu cti. představené okr. nem. M. S. Hugoliny. Jak

Číslo jednací: E 892/14/7

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Spolitelny Králohradec-
ké konána bude

dne 4. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni č. 35 dle
schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha: Nový Hradec Králové.

Vložka č. 202.

Označení nemovitosti: Domek čp. 202 se stav. parc.
č. k. 150 a zahradou č. k. 165 v Nov. Hradci Král.

Odhadní cena 5892 K.

Nejnižší podání 2846 K.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se
vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční,
katastrof, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi
v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách ú-
ředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež
nejpozději při položeném roku dražebním před počát-
kem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k ne-
movitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti,
pro něž toho času na nemovitostech práva nebo bře-
mena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena
budou, toliko vývěskem u soudu zpravování, nebydlí-li
v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují
zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlicího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 23. října 1914.

Číslo jednací: E 987/14/7

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Spolitelny Králohradec-
ké konána bude

dne 1. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni č. 35 dle
schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha: Divec.

Vložka č. 38.

Označení nemovitosti: Chalupa čp. 38 se stavební
parcelou č. k. 36, zahradou č. k. 74/1, rolí č. k. 75, past-
vinou č. k. 76, rolí č. k. 134/1.

Odhadní cena 6311 K.

Nejnižší podání 4207 K 38 h.

Knihovní poznámka stání dražebního na listu závad
vložky č. 38 poz. knihy Divec se nařizuje.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se
vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční,
katastrof, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi
v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách ú-
ředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež
nejpozději při položeném roku dražebním před počát-
kem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k ne-
movitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti,
pro něž toho času na nemovitostech práva nebo bře-
mena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena
budou, toliko vývěskem u soudu zpravování, nebydlí-li
v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují
zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlicího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 20. října 1914.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —

Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nej-
výhodnějších.

Vkusné střídanky.

známo z denních listů, byla cti. M. S. Hugolína zvolena
za generální představenou Šedých sester v Praze. Ač
tohoto vyznamenání kde kdo ji ze srdce přeje, neboť
skutečně si ho plnou měrou zasloužila, přece nelze se u-
bránití zármтку, že okr. nemocnice ztrácí tím sílu nad
jiné vhodnou a povolnou. Za jejího vedení a řízení
zkvetla okr. nemocnice v ústav široko daleko vynika-
jící, v němž vedle vzorného pořádku vnitřního dochá-
zelo všestranné pochvaly i její příkladně benevolentní
jednání s každým, kdož s okr. nemocnicí přišel do sty-
ku. Nejen sestry vedení jejímu podřízené a nemocní péči
její svěřeni, ale i okr. výbor a pp. lékaři želi jejího od-
chodu. Sympatie, kterých si získala za svého pobytu v
našem městě, budou ji provázeti i v Praze na novém
úřadě, k jehož plnému zdatu ji přejeme hojného požeh-
nání Božího.

Světznámý malinský křen

letošní sklizně nejlepší jakosti zaslá v 5 kg po-
štovních balíčcích i ve velkém dobříkou Josef
Mikulský, vývoz malinského křenu v Kutné
Hoře. Cenníky franko.

Číslo jednací: E 1017/14/6

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Julia Netíka z Hradce
Králové, jako správce konk. podstaty pozůstalosti dra
A. Rudolfa v Hradci Králové, konána bude

dne 9. prosince 1914

o 10. hodině dopolední u tohoto soudu v síni č. 35 dle
schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha: Štánekov.

Vložka č. 1.

Označení nemovitosti: Půlstatek čp. 1 ve Štánekově
se stav. parc. tohoto půlstatku č. k. 27, zahrada č. k.
28, 30, louka č. k. 44 a role č. k. 184, 172/3 s přísl.

Odhadní cena 23.489 K 93 h.

Nejnižší podání 15.659 K 96 h.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se
vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční,
katastrof, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi
v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách ú-
ředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež
nejpozději při položeném roku dražebním před počát-
kem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k ne-
movitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti,
pro něž toho času na nemovitostech práva nebo bře-
mena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena
budou, toliko vývěskem u soudu zpravování, nebydlí-li
v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují
zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlicího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 20. října 1914.

Číslo jednací: E 1039/14/3

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Julia Netíka z Hradce
Králové, jako správce konk. podstaty pozůstalosti dra
A. Rudolfa v Hradci Králové, konána bude

dne 2. prosince 1914

o 11. hodině dopolední u tohoto soudu v síni č. 35 dle
schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha: Hradec Králové.

Vložka č. 509.

Označení nemovitosti: Dům čp. 343 v Hradci Král.
s pozemky č. k. 485, st. p. a zahr. 172/5 a 172/6.

Odhadní cena 78.700 K.

Nejnižší podání 39.350 K.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se
vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční,
katastrof, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi
v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách ú-
ředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež
nejpozději při položeném roku dražebním před počát-
kem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k ne-
movitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti,
pro něž toho času na nemovitostech práva nebo bře-
mena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena
budou, toliko vývěskem u soudu zpravování, nebydlí-li
v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují
zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlicího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 22. října 1914.

Číslo jednací: E 1038/14/5

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Julia Netíka z Hradce
Králové, jako správce konk. podstaty pozůstalosti dra
A. Rudolfa v Hradci Králové, konána bude

dne 2. prosince 1914

o 10. hodině dopolední u tohoto soudu v síni č. 35 dle
schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha: Hradec Králové.

Vložka č. 359.

Označení nemovitosti: Polovina domku čp. 304 se
stav. parc. č. k. 364 a zahradou č. k. 295.

Odhadní cena 30.800 K.

Nejnižší podání 15.400 K.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se
vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční,
katastrof, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi
v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách ú-
ředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež
nejpozději při položeném roku dražebním před počát-
kem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k ne-
movitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti,
pro něž toho času na nemovitostech práva nebo bře-
mena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena
budou, toliko vývěskem u soudu zpravování, nebydlí-li
v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují
zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlicího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 22. října 1914.

Číslo jednací: E 845/14/5.

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany JUDra Aloise Zimmra,
advokáta v Hradci Králové, konána bude

dne 9. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni č. 35 dle
schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozem- ková kniha	Vlož- ka č.	Označení nemovitosti	Odhadní cena	Nejniž. podání
Stěžery	106.	role č. kat. 411. včetně práva vozové cesty odhad- nutého obnosem 200 K.	1330 K 64 h	887 K 10 h
Stěžery	143.	role č. kat. 410. bez bře- men 1107 K - s břeme- nem vozové cesty odhad- nutého obnosem 200 K.	907 K -	738 K -
Stěžery	190.	role č. k. 403., pastvina č. k. 405/1., role č. kat. 406. a role č. kat. 418/8, břemen a práv není . . .	2200 K -	1400 K -
Pražské Předměstí	576.	dům č. p. 255., břemen a práv není	38.301 K -	19.151 K

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se
vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční,
katastrof, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi
v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách ú-
ředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež
nejpozději při položeném roku dražebním před počát-
kem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k ne-
movitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti,
pro něž toho času na nemovitostech práva nebo bře-
mena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena
budou, toliko vývěskem u soudu zpravování, nebydlí-li
v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují
zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlicího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 23. října 1914.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na poště.

Vklady na knížky zúrokuje

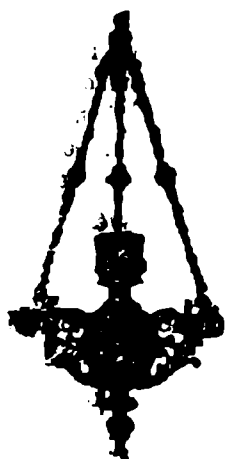
od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě,

za nižších sazeb
Vysokomýtská.

pro vklady vkladů na spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si doporu-
čení: veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
oibře, nádoby, patenky, paciřály,
svícní, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbrní nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá nau-
čákku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, přetýků, náramků atd. a Metálové
práceny, tabátěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a cínclour

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, čis. 12. n.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Ulište, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Jan V. Neškudly
(protokolovaná firma)

v Jabloném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Barevná kostelní okna

v odbor. pro-
vedení zhotov-
uje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třeboslovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉ
HO ŘÁDU -
NEJČESTNĚJŠÍ (VY-
ZNAMENÁNÍ -
CIS. AKRÁL DVORNÍ
DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY -
OBRAZKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Vyznam. řád. křížem Pro Boží et Ponitř.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Čtitelkyně Božského Srdce Páně.

kteří povolí do řádu mají a výchově a ošetřování
osobitých. Odkloneb mluví. Věnovat. se oběti, nechť
se obrátí a dotazem stane přimutí na představenou
Kláštera B. S. P. Krupka (u Teplé).

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský pozlatovačský a
oltářnictví

= V ŽAMBERKU =

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelen, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek s oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův
synovec nástupce)

**odborný
— umělecký závod —**

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova
ul. čis. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, (dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, vsazeními

Veškeré rozpočty, skizy i odbor rada bezplatně
beze vší závaznosti ku definitivní objednávce

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Ve válečné době

bled každý zápas chránit se nakažlivých ne-
mocí, zvláště:

cholery a úplavice

tim, že opatříš sobě ochranný domácí
prostředek:

Farář L. V. Hory

(zákonem chráněno)

Vade mecum

účinný, dieteticko-přefylaktický, bylinný, líkerový
přípravek, zhotovený dle prastarého, velesvěd-
čeného rodinného předpisu. „Vade mecum“ upra-
vuje trávení, posiluje zažívací orgány a činí je
tím vzdornějšími proti choroboplodným organ-
ismům, nemělo by v žádné rodině ani domácnosti
chyběti, poněvadž lepší je malá pomoc včas,
nežli velká nemoc potom. Obdržeti lze po 150,
3, 5 a 9 K ve všech sluš. drogeriích neb u fy:

„Vade mecum“, Dašice (Čechy).

Na sta pochvalných uznání ze všech dílů světa a všech
stavů i nejvyšších leží u řady každému k nahlédnutí. „Vade
mecum“ bylo vys. u k. ministerstvem obecní a vnějš. po-
voleno, u c. k. pražské české university chemicky zkoušeno
a bezvadným prohlášeno.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 13. listopadu 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*která jest podnikem naším a obsluží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Průběh války.

Bojiště východní. Ve východním Prusku a v Haliči od Přemyšlu k Černovicům válečná čára stojí, nebo vykazuje pohyb velmi malý. Boje v Haliči nabyly rázu pevnostního. K tomu dodává úřední zpráva ze dne 6. listopadu: Jestliže půda nabytá přes místní dobrou situaci na čas opět bude na některých částech fronty přenechána Rusům, pak je to odůvodněno celkovou situací. To platí především o ruském Polsku, kde před stále a stále novými ruskými sbory Hindenburg a Dankl se vyhnuli, načež Rusové jen váhavě následovali. Náš postup v ruském Polsku dosáhl toho, že překvapená ruská armáda byla odvrácena od zamýšleného hlavního útoku na Německo a s veškerou svojí hlavní silou upoutána byla na frontu, určenou námi. Další boje sledují účel ruskou početní převahu zeslabit, dříve než dojde k rozhodující bitvě. U města Kola na řece Vartě porazili Němci Rusy, u Koninu rozrazili ruský batalion a také u jezera Wysztynieckého na hranici vých. Prus a gub. suvalské odražen útok silného vojska ruského. Přes 4000 Rusů zajato a 10 strojních pušek ukořistěno. Dne 9. listopadu podnikli Rusové nanovo útok na Černovice; brzy však jejich baterie umlčeny.

Dle úřední zprávy ze dne 11. listopadu operace na severovýchodním bojišti rozvíjejí se podle plánu a bez rušení nepřítelem. V území ve střední Haliči, které jsme dobrovolně vyklidili, postoupili Rusové přes dolní Visloku přes Řešov do krajiny u Liska (47 km jihozápadně od Přemyšlu, na trati Přemyšl - Sanok.) Přemyšl jest opět obklíčen. V údolí Stryje musel nepřátelský oddíl uprchnouti za velikých ztrát před palbou obrněného vlaku a překvapujícím objevením se jízdy.

Bojiště západní. Velký zápas v severní Francii a Flanderském pohraničním území stává se stále prudší. Samy ruské časopisy přiznávají, že armáda anglo-francouzská musila opět některá nedávno obsazená místa vyklidit. Tlak Němců v severní Francii je od pátku minulého týdne čím dále prudší. Postup je zvolný, o každou píď země se bojuje, což právě svědčí, že se na celé čáře od Yperu až do Voges rozvinula rozhodná bitva. Marné bylo zatopení posledního cípu dosud Němci neopanované Belgie. — Ve francouzském vojsku jeví se nedostatek důstojnictva, proto vydáno nařízení, kterým se námořní důstojníci připouštějí ke službám v pozemním vojsku. Stejně při sestavování anglické armády jest velmi citelný nedostatek důstojníků, poddůstojníků a vycvičeného mužstva.

Velký hlavní stan ze dne 11. t. m. oznamuje, že Dixmuiden byl dobyt a vojsko německé proniklo zase dále na jihu přes průplav a odrazilo na různých místech útoky nepřátel.

Bojiště jižní. Dle úřední zprávy náš postup přes čáru Šabac-Lješnica narazil na silně opevněném horském úpatí na nejužší odpor a přes to dobyty tu jednotlivé silně opevněné nepřátelské posice. A také třídní boje na čáře Loznica-Krupanje-Ljubovica skončily již úspěchem. Pod generálem Sturmem a Bojovičem bylo tu soustředěno 120 000 mužů vojska srbského, jež vytlačeno ze svých posic. Nato rakouské vojsko obsadilo výšiny, které ovládají kraj východně od Loznice a dále hřbet Sokolské planiny, jihovýchodně od Krupanje.

Polní zbrojmistr Potiorek vydal armádní rozkaz, ve kterém projevuje své rozhodnutí, polní tažení v Srbsku ukončiti ještě před počátkem zimy.

Na moři. Útok německých křižníků na anglické pobřeží u Yarmouthu 4. t. m. překvapil celý svět a nejvíce Anglii, která vidí, že není ani pánem vod, obtékajících pobřeží Velké Británie. Při tom Němci poškodili dělový člun „Halcyon“ a potopili podmořský člun. A nová rána dopadla na Angličany nad porážkou v námořní bitvě v Tichém oceánu u Chile. Tam vyslali Angličani dva velké a dva malé křižníky, aby dostihly a zničily dva větší a jeden menší křižník německý, které tam byly nebezpečné anglickým obchodním lodím. Německé křižníky se bitvě nevyhnuly, dva velké křižníky anglické potopily, třetí těžce poškodily, takže se musil dáti odzbrojit v čluském přístavě a čtvrtý poškozený prchl. Porážka tato jest ledovou srpkou na Angličany, kteří si osvojovali prvenství na mořích světa.

Dle anglických zpráv zničen němec. křižník „Emden“ u Kokos. ostrovů v Ind. oceánu anglic. křižníkem a loď Königsberg v němec. východní Africe blokována anglic. křižníkem.

Proti Turecku. Na Kavkaze už se srazili Rusové a Turci. Dle zpráv tureckých zvíťazilo turecké vojsko na celé čáře. Na Černém moři prchají prý ruské lodi před tureckými. Ovšem zprávy ruské pší zase o ruském vítězství. Turci vrhli se také s velkou silou ke kanálu Suezskému, aby po jeho obsazení tím účinněji vyrazili do Egypta proti Angličanům, kteří pominutím dosavadního khediva ustanovili místokrálem prince Husseyna, který jest znám jako anglofilský politik. — Společné loďstvo francouzsko-anglické pustilo se zároveň do bombardování Dardanel.

V koloniích. Německá pevnost Tsingtau na východním pobřeží Číny konečně padla po tříměsíční hrdinné obraně hrstky německého vojska. Japonci zajali tu 2300 Němců. Křižník „Cisařovna Alžběta“, který tu od začátku bojoval po boku Němců, byl už dříve rakouskou posádkou vyhozen do větrů, aby se nedostal do rukou Japonců. Německé časopisy pší, že v Německu nezapomenou, kdo byl původcem a vykonavatelem zákeřného přepadení, které zničilo plody dlouholeté německé kulturní práce. — V jižní Africe boje Burů s Angličany jsou již v plném proudu.

Otázky hospodářské.

Čím déle válka trvá, tím více jest potřeby všimati si nejenom nejpečlivějšího zásobování vojska, ale i hospodářského stavu obyvatelstva civilního. Válka mění všude přes nejbědlivější státní péči a dohled rázem hospodářskou situaci; úkolem praktických sociologů jest pak postarati se včasně, aby sociální rovnováha neutrpěla velikých otřesů zvláště na úkor drobného lidu. Tu není možno žádati všecko od státu; k účelnému zamezení vážných sociálních poruch jest potřeby dobře promyšlené svépomoci a poctivé, cílevědomé podpory všech vrstev obyvatelstva.

O všech nových sociálních zjevech nutno přemýšleti s rozvahou, aby kritika nezasahovala zbytečně ty činitele, kteří za zdrazování nemo-

hou. Na př. často zcela nesprávně se činí výtky drobným prodávacům. Leč většina malých obchodníků by na cenách nepřirázela, kdyby nebyla k tomu nucena v zájmu sebezáchrany. Na př. cent denaturovaného lihu v posledních dnech se zdražil o 2 K, čistý lih o 6 K, mýdlo o 4 K. Přirazi-li obchodník na tomto zboží, zajisté není ještě vyděračem. Naopak často prodává se ziskem menším než dřívě, i když maličko cenu zvýší. Jestliže soda se zdražila na centu pouze o 50 hal., v drobném prodeji cena většinou nestoupne, tak že zisk jest pro obchodníka menší.

Obilí jest zase dražší. Pšenice za jeden týden stoupla z 20 K na 21 K, žito z 16.40 K na 17 K. Mlecí ječmen postoupil docela z 12.20 K na 13.75 K. Takový veliký vzestup nikdo rozumný nepřičte výhradně na vrub válce. Skupovalo se velice mnoho od poplašených soukromníků pro domácí potřebu z bezdůvodného strachu, že vláda nevyvine zvláštní energii na ochranu konsumentů, až nastanou doby velice kritické. Skupovalo se však ještě více od bohatých spekulantů, tak že nabídka menších zásob, které jsou posud volny, jest nepatrná. Proto také lze očekávati, že nyní státní orgány postoupí stanovením maximálních cen s větší rázností proti spekulaci hamizné. Není zapotřebí, aby z nesnázi obrovského počtu konsumentů bohatlo dále několik kapitalistů. Konsumenti za takové situace také nemají činiti nesprávné výčitky drobným pekařům, kteří přece za zvýšení obilních cen nemohou.

S otázkou zastavení drahoty těsně souvisí otázka nezaměstnanosti. Něco již učiněno zadáním nouzových prací. Tak jest poněkud pomociženo netoliko dělnictvu, ale i potřebám obecným, protože realizace mnoha velice naléhavých projektů před válkou dlouho odkládána.

Zemská komise k odvrácení nezaměstnanosti konala dne 10. t. m. svou ustavující schůzi za předsednictví Vojtěcha hraběte Schönborna. JUDr. Rudolf Krejčí, který byl jmenován stálým referentem komise, sdělil, že zemská centrální práce sprostředkovala 10 060 pracovních sil na pozemní práce v Dol. Rakousích a 3216 dělníků na sklizeň zemědělských v Prusku. Tamtéž byl umístěn značnější počet polských uprchlíků. Prostřednictvím úrazové pojišťovny byly zjištěny příčiny a počet nezaměstnanosti v jednotlivých závodech průmyslových, i počet nezaměstnanosti v jednotlivých obcích celého království. Obchodní a živnostenské komory provedou obdobné šetření také ohledně řemesel. Konstatováno s uspokojením, že nezaměstnanost nedostoupila dle včasným opatřením tak velké výše, jaká se čekala při vypuknutí války. Vojenské dodávky zaměstnávají veliký počet pracovních sil. Správní opatření, která byla vynucena mobilisací, s počátku rušivě působila na hospodářské poměry; ale postupně se odvolala, tak že zase jest lépe. V příčině dalšího zadávání prací nouzových zvoleno subkomitě. Byly také učiněny návrhy, aby se komise zabývala otázkou zdrazování potravin, aby byla zřízena za příčinou provádění dalších nouzových staveb zvláštní nouzová pokladna, a aby se sestavil v příčině veřejných staveb plán rozdělovací a finanční. O všech těchto návrzích pojedná nejdříve sedmnáctičlenná subkomitě.

Z dosavadních akcí na zažehnání bíd vysvítá, že se práce dařila všude tam, kde byla dobrá vůle. Proto doufáme, že i práce další setká se s výsledkem zdárným. V Čechách urodilo se letos pšenice 4,387,400 metr. centů (proti 4,837,000 z r. 1913), žito 8,994,600 (proti loňským 9,943,800), ječmene 6,254,200 (proti loňským 7,076,100), ovsa 9,696,400 (proti 9,773,900 r. 1913). Tedy sestup jenom malý. Za to okopaniny znamenají úrodu neočekávaně potěšitelnou. Nemusí tedy nastati velká nouze, jestliže se účelně a spravedlivě rozdělí jak sociální povinnosti, tak také práva.

V soumraku rozumu.

V dobách kritických povahy slabé, jež nejsou obrněny pevnou vírou, zapletou se do přediva pověrečnosti ihned.

V Německu ve století XVI. rozšířili sektáři

celé řetězce pestrobarevných pověr, jichž výslednicí byla zasmušilost, ba nálada zoufalá. Vycházely tlusté tištěné svazky, přínášející nové objevy o různých druzích d'áblů. Kam se který sektář obrátil, hned cítil přítomnost d'ábla vraždy, d'ábla zlodějství, d'ábla zákeřných nemocí atd. Věřilo se takovým divokým povídkám, které jsou nyní obmezeny na produkce loutkového divadla o doktoru Faustu. Čekal se soudný den a sektáři hlasitě reptali, proč také papež se nezmiňuje, že konec světa nastane již v XVI. století. Prudké sektářské protesty se ozvaly proti papeži Řehoři XIII., když vyhlásil nový, účelně opravený kalendář. Papež totiž nařídil r. 1581, aby se roku následujícího v kalendáři vynechalo 10 dní a sice tak, aby se po 4. říjnu psalo místo 5. října hned 15. října.

Ti sektáři, kteří měli již vypočítáno, kdy konec světa nastane, prudce doráželi, že prý papež se pokouší docela zmásti ustanovením data samého Krista, aby nastaly rozpaky, v který den vlastně má soudný den nastati. Také v krajích protikatolických přijat kalendář Řehořův teprve r. 1700, ačkoli se přece ty kraje mohly dostatečně přesvědčiti, jak předpovědi a domněnky sektářské šmahem zklamaly.

Denis o tom píše: »Nikdy pojetí světa a života nebylo dětinštější, pověra obecnější. Sotvaže se dítě narodí, vypravuje Zámorský, již mnohé matky a zrádné proklaté baby d'áblům žehnáním, hádáním, čary a pověrami, vosku, olova litím, slov nad nimi breptáním, jinými kouzly obětují, samým d'áblem vymyšlené poboňky pod hlavičky a jich mladistvá tilka podstrkují, žehnají, křičí, natahují pysky nad nimi, vyzdvihují. Marné vymítání d'áblů! Toto dítě, jež chťi vyrvatí d'ábla, po všecken život svůj bude trápeno a ovládáno od něho. (Totiž novými pověrami vlastními.) . . . Sotva tři neb čtyři spisovatelé pokládají alchymisty za podvodníky a nevěří v moc čarodějů. Ve všech letopisech zaznamenávají se pečlivě znamení a záznaky. S nadpřirozenými věcmi, s pomocí ovšem d'áblou, zanášejí se věšci, planetáři, čarodějníci, kouzelníci, losníci, zaklínači, hadači a černokněžníci; vidouce dlouhou řadu podvodníků kofistických z lehkověrnosti lidské, myslili bychom, že jsme v starověkém Římě. . . . Astronomie (hvězdářství) jest oblíbena proto, že se jí připisuje tajná síla. Astrologie (hvězdopravectví) mate všechny hlavy. Blouznění věřících jeví se probuzením ideí chiliastických. Předtucha konečné katastrofy ovládá mysl a udržuje je v neustálé hrůze: svět blíží se ku konci svému. . . . Při každém kroku potkáváme se s touž myšlenkou o konci světa, jeho sklonu a posledních letech. Lid zpívá písně o tomto předmětu, a nejosvícenější duchové nemají více ani důvěry, ani méně pošetileho strachu. . . . Množí se proroctví temná, o něco později vystupují proroci a prorokyně a nářky svými naplňují padesát let, která následují po porážce protestantismu českého.« (Denis-Vančura: Konec samostatnosti české, 627—628.)

Takové pověry, valící se k nám ze středu sekt německých, nakazily ovšem snadno i kruhy katolické. Docela i urozenci katoličtí a českobratřští místy důvěřovali různým alchymistům a hvězdoprávcům. Ale za to nemohla katolická církev, která přece i v tehdejší době vystupovala rázně proti kouzlům, jasnovidcům a čarodějům. Nechtělo dokázat, že tehdy Jesuité šířili pověry podobné, jaké k nám zanesly veliké zahraniční knihy o d'áblicích.

Oč výše nad tu sektářskou, zmatenou dobu stál ve XIV. století vlastenecký katolický filosof Tomáš Štítný! Ten napsal: »Však každý čar jest smrtelný hřích.« Léky pravé dle Štítného jsou věci prospěšnou. »Ale všichni jiní bobonci, kterýchž učení lékaři nedrží: leč (jako) žehnání, leč napsání která na jablce, na oplatce neb na listě, neb pro zuby, ještě na stěně škohrtají, leč na vuži, zapovědění jsů kostelem (církví). Čím pak více ta žehnání, ještě jsů se lží smíšena, a některá jsů holá lež!« Zaslouhují zavržení věštby a výklady snů. »A nemám věřiti ani v čary ani v léky (kouzelné); ani mám státi po věštbě ani vědmě kterém ani smích, aby má víra nebyla porušena.«

Tato slova dávného filosofa našeho by vnesla posud hodně světla do moderních pověrečných temnot francouzských.

V nynějším válečném čase zapouští dávná pověrečnost nové kofinky, na mnohých místech se věří dávným neobratným proroctvím a různým jasnovidcům více než vědě a osobní zkušenosti. Povinností katolickou jest milhy takového rázu rozptylovati a vyváděti rozum spolubližních ze soumraku do říše jasného slunce.

Politický přehled.

Vídeňský starosta u císaře. Dne 10. t. m. přijal císař starostu dra Weiskirchnera v delší audienci a vyslovil mu uznání za mimořádnou a důsnou péči o obec, avšak za pomocnou péči města. Mocnář vyhlíží velmi dobře a cítí se úplně zdrav.

Hr. Tisza o nemadžarských národnostech v Uhrách. V právě uveřejněném listu k rumunskému metropolitovi Me-

tianu vydává minist-rský předseda hr. Tisza skvělé svědectví vlastenectví a obětavosti rumunského lidu v Uhrách a při tom slibuje Rumunům, že lze pomýšleti na reformu zákona o obecných školách, jež by přihlížela k přáním nemadžarských spoluobčanů, týkajícím se konfesijních škol, že bude zabezpečeno zákonem užívání mateřského jazyka se státními úřady a že bude podroben revizi teprve nedávno vydaný volební řád takovým způsobem, aby politické zastupitelství Rumunů dostalo spravedlivější základ. — A nyní uherský ministr vnitřní vydal k municipiím v zemi nařízení, v němž prohlašuje, že nemadžarské národnosti v Uhrách mohou napříště používatí bez překážky na veřejných místech a při veřejných příležitostech svých národních barev, použijí-li na témž místě a v téže době uherských národních barev aspoň ve stejné míře a nejsou-li národnostní barvy totožny s odznaky některého cizlího státu. Dosud uherské úřady vyhlášovaly všeliké osvědčování národnosti za zločin proti jednotnému uherskému státu a jako takový jej také trestaly.

V Itálii mají už nové ministerstvo. Předsednictvo a vnitro má Salandra, ministrem zahraničním jest Sonnino, jenž jest politikem všeobecně váženým a vysoce nadaným a také více přeje trojspolku než trojdhodě. Ministr pokladu Carcano jest osobním a politickým přítelem býv. minister. předsedy Giolittiho.

Návštěvy diplomatů. Italský velvyslanec ve Vídni vévoda z Avarny měl v úterý dlouhou rozhovoru s hr. Berchtoldem a naopak rakousko-uherský velvyslanec bar. Macchio v Římě měl tamže schůzku s italským ministrem zahraničním. Veřejné mínění v Itálii jest nyní Rakousku a Německu naprosto přátelsky nakloněno.

Losy

III. rakouské třídní
loterie obstarává

Královéhradecká bankovní jednota

v Hradci Králové

a vyřizuje objednávky
postupně došlé.

Kulturní jiskry.

Zednářská akce v Itálii. Za války o Tripolsko generál Gustav Fara z Novary vyznamenal se jako plukovník v bitvě u Sciarra Sciat. Té doby vyslán byl k němu zednář, dopisovatel jistého listu milánského z bojiště a přemluvil jej, aby stal se členem sekty. A hle, Fara první byl vyznamenán, kdežto Pecori, který současně, v těchže bojích u Bir Tobra se vyznamenal, musil do pense; bylo mu vyčteno, že je generálem sakristie, poněvadž v dopise svém po vítězství napsal, že modlitby matek dopomohly k vítězství! Když se Fara vracel do Itálie, vyslalo zednářstvo zvláštního zpravodaje, by připravoval oslavnou púdu generálu Farovi. Zpravodaj jezdil od města k městu, kudy Fara měl se ubírat. Generální štáb dobře věděl o tom (jak se tvrdí, je chef generálního štábu rovněž veličinou třítečkovou), dobře byl informován, jak zednářstvo připravuje ovace generálu Farovi, poněvadž mu zakázáno jeti v uniformě. Směl jeti v civilu a až teprve na nádraží v rodném městě svém oblékl si šat generála a ještě k tomu s ostýchavostí. Farovi vstup do zednářstva přinesl odměnu, slávu a povýšení, generál Pecori stal se obětí zednářské msty, která těžce nesla, že chodí na mši sv. Ministr Spingardi byl nástrojem této msty. Fara sám brzy se nabažil zednářstva, již během roku vystoupil ze zednářské lóže neapolské. Byl rozhořčen nad nátlakem zednářským, jímž byl hnán, aby nad míru a nad zásluhy podporoval kariéru důstojníka zednáře, ve vojsku Farovi podřízeného, v lóži však nadřízeného. Než by tak učinil, podal demisi a žádal velmistra Vel. Orientu Hektora Ferrariho, by uveřejnil dopis jeho, v němž podal demisi z lóže. Leč Ferrari tak neučinil, vymlouvaje se, že Fara v soukromém přepise odpřel souhlas. Vel. Orient začal na Faru útočiti. Oficiální »Tribuna« liberální uveřejnila dopis vysokého důstojníka italského, v němž si tento stěžuje na to, že důstojníci stávají se členy lóží, a pak

připojuje svůj podiv, že vládní rozkazy neprovedeny. A třebaš nepodává svého úsudku o 4000 důstojníků, kteří k lóži již patří, třebaš členství skutečného nepranířuje, přece všeobecně prohlašuje: Přejeme si, aby ve 20. století nebylo vůbec tajných společností. Ať je cíl jejich jakýkoli, faktum, že jsou tajné, prozrazuje zrůdnost. Důstojníci pochopí, že mají odmítnouti pozvání vstoupiti v lóži. A »Corriere della Sera«, mluvě o zednářské morálce ve správě státní, píše: »Život státní správy má býti křísťal, proto i pousta společenská musí býti jasná a snadno přístupná kontrole; pročež jeho účast na společnosti, která se zdráhá — a zdráhá-li se, musí míti svůj důvod — uveřejnění jména členu svých a směr činnosti své, je hrozbou a ohrožením jeho delikátní funkce, nejdělikátnější, která existuje v civilním světě. Když se jedná o bezúhonného úředníka, nemíní se tím pouze, že pravidelně koná svou povinnost a že se nedá poplatiti, nýbrž míní se tím člověk, o jehož neodvislosti není nejmenší pochyby. Jak odpovídá činnost zednářská takovému pojmu? A mravouka zednářská zabezpečuje nedůvěřivému občanstvu takový pojem?« Poslanec Gallenga, který s jinými četnými poslanci interpeloval ve sněmovně účast důstojníků v lóži, poukázal na snahy zednářské politiky: Velký Orient je stranou republikánskou. Ferrari stal se proto právě velmistrem, poněvadž je zarytým republikánem. Za posledních sjezdů zednářských velebila se mezinárodní republika. R. 1911, kdy Itálie slavila monarchii, zednářstvo italské vynášelo pověstného Limu, hlavního puvodce republiky portugalské. Dále soustřeďuje zednářstvo ve svých blocích všechny odstíny nepřátel nynějšího zřízení státního. V některých městech dokonce i důstojníci, členové lóží, s velkou energií pracovali ve prospěch administrace blokářské. A nejnebezpečnější je mezinárodní ráz lóže. Proto by ani jeden důstojník neměl býti členem lóže. Od dob válek napoleonských bylo úkolem zednářů vybízeti vlastní členy, by šetřili i ve válce spolubratři vojska nepřátelského. Za znovuzrození Itálie pracovalo zednářstvo proti tyrancké policii cizácké. Ale po r. 1870 se tak radikálně změnilo, že se stalo z vlasteneckého a národního antipatriotickým a podvrtným. Pravdou také je, že Mladoturci měli v zednářstvu své nejlepší přátele, ač byli ve váce proti nám!«

»Eva«, katolická ženská revue s přílohou »Katol. Učitelka« vychází měsíčně v Olomouci, Dolní nám. č. 17. Roční předplatné na ni je 3 K. Listopadové číslo přináší v úvodníku výzvu »Ženám za války«, v níž povzbuzuje a těší naše ženy, nabádá je v nynějších těžkých dobách k statečnosti a volá k nim: »Buďte silny, netruchlete!« Další jsou básně A. Pavelčíka-Záhorského: Z cyklu Zmařená srdce. A. S. Chudobka: Když plují oblaka. Jan Šanda: Modlitba. Z článků uvádíme: K. M. Lipenská: Žena v rodině. L. Malý: Adam. Kunhuta: Nálada podzimu. L. Bečičková: Svatba na Uh.-Brodsku. K. M.: Žena v úřadě. Olga Stránská: Úkoly ženy v době války. Úplavice střešní, Podzimní móda a j. v. V oddílu »Naše domácnost« naleznou hospodyňky vyzkoušené recepty pro kuchyň. »Katol. Učitelka« vyšlo tentokráte dvojčíslo, též za minulý měsíc září. Dopište si o číslo na ukázkou, jež vám ochotně a zdarma zašle administrace »Evy«.

Diplomacie a kuřidlo. Ze u diplomacie i každá nepatrnost může hráti důležitou roli, aneb aspoň to zdání mítí, věříme my prosti občané velmi ohotně. O tom vypravuje zámavou scénou Bismarck z frankfurtského sněmu z r. 1848. Při sezeních vojenské komise kouřilo pouze Rakousko jakožto předsednictvo. Rochow, který zastupoval Prusko, byl by rád také tak učinil, avšak netroufal si. Když jsem přišel já, nenahlížel jsem, proč bych tak neučinil a vyžádal jsem si oheň od předsednictva, což u něho i ostatních pánů vzbudilo podiv a nelibost. Bylo to patrně událostí. Pro tentokráte kouřilo tedy jenom Rakousko a Prusko. Ostatní pánové měli to asi za velkou důležitost a referovali o tom domů. Také asi do Berlína se o tom psalo, neboť došel dotaz s nejvyššího místa, kde tato věc nenacházela souhlasu. U menších dvorů vyžadovala tato záležitost náležitěho předložení, neboť trvalo to půl roku, že jenom dvě velmoci kouřily. Potom začal i Sobrenkh, vyslanec bavorský, aby i on kuřbou důstojnost svého poselství hájil. Saský Nostiz měl ovidně také k tomu chuť, ne však asi dovolení od svého ministra. Když však potom upozoroval, že i Bothmer z Hannoveru si jeden doutník popřál, osmělil se také a dýmal. Nyní zbývali ještě: Reinhard z Württemberka a Münch-Bellinghausen z Darmstadtu, ti však vůbec nekouřili. Ale dost a význam jejich států vyžadovaly to velitelky a tak skutečně v přístím sezení vynesl na světlo doutník i Württemberský, dlouhou to, tenkou tyčinku, barvy žitné slámy a s mračivou rozhodností kouřil a vykouřil tuto zápalnou oběť pro švábskou vlast aspoň do poloviny. Jenom Darmstadt se zdržel, snad u vědomí, že na toto soupeřství není s dostatek silný.

Palacký o Ruskú. Dne 11. dubna 1848 psal Palacký do Frankfurту: »Víte, pánové, která mocnost drží veškeren veliký výhled našeho

dílu světa; víte, že ta mocnost, jež nyní vzrostla u velikost ohromnou, sama ze sebe a o sobě každého desetiletí větší měrou se sílí a zmáhá, než to dříve bylo v zemích západních; že jsou ve středu svém nepřístupná skoro každému okoku, stala se již dávno nebezpečnou svým sousedům; i ačkoliv mají také na půlnoci bránu otevřenou, že vždy přece, přirozeným vedením pudem, zvláště na jih rozšiřovati se hledí a hleděti bude; že každý krok, kterýžby na této cestě dále ještě učinila ku předu, brozí během čím dále tím ryhlejší zploditi a založiti universální monarchii, t. j. nepřehledné i nevyslovitelné zlé, neštěstí bez míry a hranic, jehož bych já, Slovan tělem i duší, pro dobré lidské neméně těžce želel, byť i tato monarchie prohlašovala se za slovanskou. S touž křivdou, jako v Němcích za nepřítelů Němcův, jmenují a pokládají mne mnozí v Rusích za nepřítel Rusův. Nikoliv, pravím to hlasitě i zjevně, nejsem nepřítel Rusův; naopak, pozoruji s radostným očekáváním každý krok, jež tento veliký národ ve svých přirozených mezích ku předu činí po dráze vzdělanosti: však ale že při vši všelé lásce k národu svému vždy ještě výše cením dobré lidské i vědecké, nežli dobré národní, z té příčiny již pouhá možnost universální monarchie Ruské nemá žádného odhodlanějšího protivníka i odpůrce, nežli mne; ne proto, že by monarchie ta byla Ruská, ale že by byla universální!

Tisk a válka. V dobách válečných všechno sloužiti musí válce — i tisk, který ovšem si poobírá tendencí, dle okolností. Neschází někdy i na komičnosti při porovnávání zpráv v tisku o jedné a téže události z obou táborů. Často i jedny noviny mění své smýšlení podle větru. Klasický doklad toho je z dob Napoleona I., když se r. 1815 vracel z Elby do Francie. Postup ve slohu, jakým pařížský Moniteur, vládní to francouzské noviny, oznamoval Napoleonovo se blížení, je zajímavý. První zpráva byla, že »netvoře z Elby upláchl; druhá zněla, že »korzikánská šelma« přistála u pomoci francouzského; potom ukázal se »tygr« u Gapu a bloudiv co »bídny dobrodruh« po horách; dále »ušla ta potvora« do Grenoble; později dlel »ukrutník« v Lyoně, až pak se »uchvatil trůnu« opovázil blížiti k Paříži; na to táhl »Bonaparte« rychlým pochodem k hlavnímu městu, kdež se druhého dne »očekával Napoleon«, až konečně přijel »cisář Napoleon« do Fontainebleau, aby se hned na to objevil v Tuilerích co »Jeho Majestátnost a král!« (Riegrův Naučný Slovník, V. díl, 634.)

Uvědomělost Paříže. K čertným nesmyslným pověrám pařížského volnomyšlenkářského světa druží se nová. Cizí kněží po příchodu do Paříže upozorovali, že osoby, s kterými se setkaly, vzkřikly »une curé« a hleděly se dotknouti nějakého kovového předmětu (kování deštníku, kliky a pod.) Vysvětleno jim, že se tak děje z pověrečnosti; pařížané hledí dotykem železa zažehnávati neštěstí, které by jim vzešlo ze setkání s knězem. Francouzští vojáci se nyní dotýkají železa v sousedství kněžských spulubojníků až do omrzení, ale přece se jim nepodařilo zažehnati veliké porážky.

K vyliďňování Francie. Roku 1912 bylo tam 2.5 milionu mládečů překrodivších třicátý rok, 1.8 mil. bezdětných rodin, skoro 3 miliony rodin měly pouze po jednom dítěti, 2.5 milionu rodin dětí dvě. — »Vraťme se k přírodě« (Toto heslo zaznělo právě z Francie, ale praktikuje se tak, že se děti usmrcují beztestestně dříve, než spatří světlo světa. Je to hotové násilí na přírodě, jen aby život rodičů byl pohodlnější a bezstarostnější. Z té příčiny také nyní musili Francouzi povolávat k ochraně své země severafrické barbary, aby doplnili prořídle řady svých evropských bojovníků.

Našemu veledůstojnému duchovenstvu
ku provádění prací katechetických vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy reálné
BOHUMILA BEKA v HORÉ KUTNÉ.

Národohospodářská hůlka.

Na obranu pojištěných uveřejnily »Nár. Listy« dne 1. t. m. tyto řádky: Pojišťovna »Praha« uanesla se zvýšiti úrok ze svých hypotečních pohledávek. Je přímou neuvěřitelný tento postup u pojišťovacího ústanu na vzájemnosti spočívajícího vůči členům-majitelům domů, kteří v nynější době musejí slevovati na činžích, ačkoli daně dle zákona platiti musí podle starého vyššího výnosu. Pojišťovny nemají vůbec hospodářského důvodu, aby zvyšovaly úrok z hypotek, poněvadž nepůjčují peníze ze vkladů, které by snad nyní musily výše zúročit a proto žádati vyšší úrok ze zápůjček, půjčují peníze z tak zv. pojišťovacích rezerv trvale počítaných ze 4%, event. 3 1/2%, zúročením. Důvodem u »Prahy« nemůže býti nic jiného než honění se za ziskem, který není účelem vzájemných pojištění, a tento zisk zvýšiti hledí pojišťovna u těch, u kterých vybírala až 5% ní

připočítací příspěvek, slibovala trvale stejné zúročení půjček. Letošního roku uměle vyvárobovala si zisk na 180.000 korun, odepisuje kursovní difference z rezervního fondu, nikoli ze zisku, a nyní jde na své hypoteční dlužníky, které válka uvedla do tísnivého postavení již tím, že věřitelé hypotek druhého pořadí, jsouce nuceni zvýšiti úroky ze vkladů, zvýšili úroky z půjček, nehledě ani k menší výnosnosti domů. U prvních hypotek má právo dlužník očekávati stabilitu úrokovou. Dle smlouvy zápůjčkové nemá »Praha« právo žádati vyšší úrok a žádá ho vlastně jen pod skrytou pohrůžkou, že vypoví dlužníkovi zápůjčený kapitál, který by přirozeně nyní těžko sháněl. Tímto nebezpečím výpovědi chce donutiti v tísní se nalézajícího dlužníka, aby svolil ke změně míry úrokové pevně smlouvené. Poněvadž nyní vydáno bylo císařské nařízení z 12. října 1914 č. 275. ř. z. o lichvě, kterým využívání tísně dlužníků je zakázáno a smlouva taková je neplatná, má dozorčí úřad možnost takového usnesení správní rady zrušiti a doufáme, že pan místodržitelský rada Malkovský, který je vládním komisařem pojišťovny, panu místodržícímu návrh takový učiní. Je úplně nepřijatelné, aby válečná tíseň se využívalo takovýmto způsobem a to ke všemu v době, kdy sazba úroková u Rakousko-uherské banky byla snížena. Dlužníky »Prahy« upozorňujeme, že ani nesmí alibiti vyšší úrok, jestliže svoji zápůjčku uzavřeli jako konverzní a že jim nemůže býti vypovězena po dobu šesti let od uzavření zápůjčky. Ostatní pak upozorňujeme, aby se neukvapovali se slibováním zvýšeného úroku, poněvadž — jak se dovídáme — budou proti tomuto opatření správní rady zahájeny nejdůraznější kroky ze řad delegátů i členů, a dozorčí úřady jistě nestrpí, aby se provozovalo takového zdražování úvěru v době, kdy všechny snahy veřejné správy jsou obráceny k tomu, aby tíseň, válkou způsobená, byla zmírňována.

Hospodářská síla sociální demokracie německé zvolna v posledním čase klesala. Tak r. 1913 vydala pokladna strany socialistické 1,721.000 marek a přijala jen 1,405.000 marek; je to tedy schodek 316.000 marek. Zvláště veliký jest úpadek příjmů listů strany. »Vorwärts«, který ještě před několika lety odváděl více stotisíc marek pokladně strany jako výtěžek své novinářské administrace, měl r. 1913 jen 37.000 marek čistého výtěžku. Podobně je tomu s listy strany v jednotlivých větších městech německých. Také socialistické odborové spolky pozbývají velkého počtu členů. — Tento stav jest svědectvím, že Marxův předpoklad o pokračujícím ochuzení velikých mas jest zcela mylný. Mnoho proletářů vstupuje do řad vrstev majetných. Takové okolnosti také přinutily soc. dem. tábor sám potřebovat v nynější době zásadní změnu taktiky, sesílil řady občanů nejbohatších, aby se mu dostalo přiměřeného podílu na úspěchu německých zbraní. Jinak by se po válce zviněl pokles v naprostý úpadek.

V zájmu podpory lečné kávy. Kávy připravované z pražených obilíků buď žitných anebo ječných nacházejí stále více konsumentů. Český odbor rady zemědělské vzhledem na mimořádnou dobu upozorňuje, že jest nutno, aby se nyní používalo ke kávové přípravě výhradně ječmene. Ježto úkol žita jest v době válečné velice rozsáhlý. Ječmene jest k upotřebení ještě zásoba veliká, tak že není potřebí, aby s ním jiná důležitá obilnina konkurovala. Konsumenti sami v té příčině mohou nejsnadnějším způsobem podporovati žádost rady zemědělské, budou-li náhražku z ječmene hojně kupovati.

Nové 5% rakouské státní pokladniční poukázky budou předloženy k veřejnému upisování od 16. do 26. t. m. za kurs K 97.50 neto. Přidělené kusy dlužno zaplatiti nejdéle do konce února 1915. Tyto daně prosté poukázky budou požívati pupilární jistoty a budou splatitelné od 1. března 1920 v plném nominálním obnosu. Rakousko-uherská banka projevila ochotu poskytovat na ně kdykoliv zálohy až do 75% za dočasnou úrokovou míru, t. j. nyní za 5% a kromě toho lombardovati bude po dobu subskripce jiné cenné papíry, jejichž seznam vydá, za výjimečných podmínek, aby umožnila interestům, kteří nedisponují hotovostí, za to však cennými papíry, aby upisování mohli se účastniti. — Především je přehledný k upisování přijímati bude od 12. t. m. počínaje Filačka Živnostenské banky v Hradci Králové, jejíž ústředna se všemi filiálkami jest k upisování oficiálně zmocněna.

Pokles cen dobytka. Cena volů a býků klesla na centu až o 4 K, hubeného dobytka až o 6 K. Jest jistě záhodno, aby si české země zachovaly co nejvíce dobytka do doby, kdy dovoz jeho bude k nám stížen.

Válečná půjčka v Uhrách. Ministr financí vydá brzy půjčku, aby byly opatřeny obnosy, nutné k úhradě válečných potřeb. Jest projektována 6 proc. daně prostá půjčka rentová, která bude k veřejné subskripci vyložena výhradně v zemích koruny uherské a v Bosně a Hercegovině. Ministr financí obrací se tudíž přímo na obecnstvo, jak

stalo se to též v Německu. Výše půjčky bude stanovena dle výsledků veřejné subskripce. Subskripcičními místy budou všechny spořitelny a berní úřady, poštovní spořitelna a její sběrný, jakož i všechny směrodatné domácí peněžní ústavy. Subskripciční cena bude dle plánu za každých 100 K nominálu 97 1/2 K, kterýžto obnos má se při subskripci ihned platiti. První kupon bude splacen už v měsíci květnu r. 1915.

Veškeré katolické KALENDÁŘE na rok 1915 již na skladě.

12 kusů (i sdružené):
velkých po K 1.— K 8.—
malých K 4.—

Neobjednávejte kalendáře přímo, nýbrž naším prostřednictvím, neb použijete těchto výhod.

**Družstevní knihkupectví
a nakladatelství v Hradci Král.,
Adalbertinum.**

Za válečného ruchu.

Sv. Otec pro válečné zajatce. Papež zaslal katolickému arcibiskupu v Baru dru Dobřečiči dopis, ve kterém mu doporučuje, aby konal dílo milosrdenství ve své diecési k válečným zajatcům. Od převzetí pontifikátu, stojí v dopise, učinil papež vše, co bylo v jeho silách, aby do jisté míry zmírnil utrpení, spojené s touto tak hroznou válkou. Sv. Otec připomíná dále svůj dopis, zasláný kardinálu Hartmannovi v téže záležitosti, a klade arcibiskupovi na srdce, aby válečným zajatcům, nalézajícím se v jeho diecési, zejména raněným a nemocným, poskytoval s největší blahovůlí pomoc. Nepochybuje, že královská vláda projeví vůči zajatcům takovou mírnost a dobrotivost, že spojením činnosti biskupovy s činností vlády bude daleko lépe o tuto nutnost postaráno.

Tiszaova satisfakce řecko-katolickým podezříváním duchovním. Min. předseda hr. Tisza zaslal řecko-katolickým biskupům v Přešově a Munkači přípis, v němž prohlašuje, že vlastenectví řecko-katolického duchovenstva obstálo ve zkoušce v nedávno minulé krizi bez kolísání. Pochybovati o vlastenectví tohoto duchovenstva nemá po těchto událostech nikdo práva a celé maďarské veřejné mínění musí dáti zadostučinění za tu a tam se vyskytující nespravedlivá podezřívání, zraňující hluboce vlasteneckou duši tohoto duchovenstva.

Nové soc. dem. projevy o válce. Dle »Času« z 11. t. m. pronesl na veliké vlastenecké schůzi v Magdeburku dne 8. t. m. hlavní řeč soc. dem. říšský poslanec Landsberg, který pravil: »Víme, že když zde slibíme, že chceme hájit svobodu své vlasti až do posledního dechu a do poslední kapky krve, bez rozdílu strany, ku které patříme, a bez rozdílu třídy, ve které se nalézáme, přeneseme se naše jednomyslnost také na naše bratry v poli a tato naše jednomyslnost a naše síla posílí jejich vůli k vítězství. Necht' ví, že všichni němečtí soukmenovci stojí za nimi. Chceme využití pramene síly, která spočívá v tomto vědomí, nechceme se jí zřici, neboť nalézáme se v situaci, že nenecháme zanésti jakýkoliv pramen z něhož může pro nás vyplynouti síla. Jsme si vědomi, že musíme vynaložiti poslední zbytek síly, abychom zdolali nepřátely, kteří nás ohrožují.«

Za to v Rusku jest veliký rozpor. Vůdce jedné frakce Lenin odsuzoval, že se dělá mnoho hluku pro zničenou Belgii, ale o zdeptané Ukrajině se mlčí. Prý jest v zájmu ruského proletariátu, aby Ukrajina nabyla úplné státní samostatnosti. Mluví-li se o tom, že Rusko jde osvobodit Slované, namítá Lenin: »Kde na celém světě mají Slované takovou svobodu kulturního vývoje, jako v Rakousku? Chceme-li již mluvit o slovanském státě, je takovým státem Rakousko, nikdy Rusko.« — Leč jiný socialista ruský (Plechanov) ve svém přípisu prudce útočí na Německo. — Pouze všechno konstatujeme, ponechávajice úsudek čtenářům. Znovu jest dokumentováno, že nacionalistické spory mezi předáky bývalé soc. dem. internacionály jen vzrůstají, tak že tato mezinárodní společnost sama nyní dokazuje, jak zklamaly její předpovědi a její svérázná síla pro doby kritické. Opěrné sloupy starých soc. demokratických zásad se boří.

Slovo biskupovo o katolících v čase válečném. Nejd. biskup litoměřický vydal v říjnu pastýřský list, z něhož vyjímáme: »Který stav činí poměrně více pro

profesor a dějepisec dr. Václav Novotný, když dí: „Přední nositelkou kultury stále ještě (jako od počátku i ve století XII.) zůstává církev, zakládáním nových ústavů duchovních, ač mívá i praktické zřetele, slouží také zájmům kulturním, poněvadž členové jejích, tvořící nejvzdělanější vrstvu společnosti, měli také dosti času a možnosti duševní práci se zabývat. Byly to především kostely kapitulní a kláštery, kde společný život značného počtu duchovních snahy takové usnadňoval.“ Byly tedy kláštery české od dob nejstarších strážci vědy, pěstiteli umění a vzdělanosti, velkými dobrodinci lidu, dcerami lásky, ba i vzornými hospodáři pro celé širé okolí. A tím zůstaly po všechna desetiletí svého trvání, ba i v bezprostřední době před bouří husitskou.“

Sv. Otec a katolický tisk. Od Benedikta XV. obdržel požehnání katolický denník italský „Unita Cattolica“, který vystoupil rozhodně proti zednářským protirakouským štvanicím italským. Také trevírské „Petrus-Blätter“ vyznamenány papežským požehnáním. V soukromém delším s'yšen byl přijat od Sv. Otce redaktor katolického listu „Riscossy“ Msgr. Scotton, jež papež vyzval, aby pokračoval s vytrvalou horlivostí v obraně práv církve.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
(Adalbertinum)**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Zprávy organizační a spolkové.

České katolické veřejnosti. Množí se naléhavé žádosti našich katolických nezaměstnaných dělníků a Or-lů, abychom k úlevě jejich nouze na vánoční svátky dle možnosti přispěli. Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva pomáhalo ze skrovných prostředků posud tolik, jak stačily síly. Každý si dovede představit, jak v nynější těžké době nesnadno se pracuje dělnickému sdružení, pokud jest odkázáno samo na sebe. Viděli jsme, jak i méně zámožní katolíci uštěďují značné obnosy k prospěchu lidí válek postižených bez rozdílu přesvědčení. Také rádi uznáváme, že zvláště v čas nouze se má rozpomenouti katolík, že každý člověk jest našim bližním. Protože však Všeodborové sdružení daleko nestačí na lidumilný úkol, jež si vytklo v nynějším čase ku prospěchu strádajících dělníků katolických, kteří otevřeně i za velikých obětí církev hájí, prosíme za spolupomoc. Jsou postiženi jak nezaměstnaní, tak rodiny těch, kteří se odebrali na válečné pole. Prosíme tudíž všechny katolíky, aby přispěli našim organisovaným bratřím vánočním dárkem. Všechny dary budeme veřejně kvitovati a zpravíme před vánočními svátky veřejnost i o tom, jak byly dobrotivé milodary rozděleny. Dary laskavě zašlete na Zemský svaz Orla v Hradci Králové anebo na Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové. Zároveň určitě poznamenejte, patří-li obnos na vánoční dar, či má-li se odevzdati Červenému kříži. Je to potřebí k uvarování se různých omylů. Za dary, které dojdou, již předem vzdáváme dík nejsrdčnější. Zaplať Bůh všechněm, kteří našemu volání vyjdou dobrotivě vstříc! — Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové. Zemský svaz Orla v Hradci Králové.

V zájmu katolického pedagogů v Bubenči. Není druhého podniku českých katolíků, který tak upoutal trvalý zájem značné části vd. kléru a vzbudil do té míry obětavost, jako to dovedl katolický ústav učitelů v Bubenči. Od r. 1906, po celých 6 let, byl vd. klerus a poslední léta také již i laici jedinou zárukou trvání a záchrany tohoto díla. Takto dopracoval se ústav přes nevyslovitelné nesnáze postavení, že dospívá k úplnému svému zajištění. Jen ještě jeden rok úporného boje (1914—1915) a budeme moci sdělit svým přečetným spolupracovníkům a dobrodincům zprávy nejpotešitelnější. A pokud se týká slibné činnosti ústavu samého, kteráž byla pohnutkou vřabcí obětavosti, možno nám, Bohu dík, sdělit to nejlepší. Po vlastních dvou maturitách, kteréž obě výtečně se zdařily, zanesl ústav dvě generace 80 mladých učitelů do Čech, částečně na Moravu v působení. Abiturienti roku 1913 působili všichni ještě též školní rok 1913—1914 a letošní za výhodných podmínek letošních domohou se místa tím snadněji. Po odchodu z ústavu soustředili se abiturienti ve svém katol. Svazu učitelstva a trvali po celý rok v obdivuhodném živém styku se Svazem a v pravdě rodinném styku

s ústavem. O veliké většině z nich došly z míst patřících velmi potěšitelné zprávy; naše očekávání není tedy zklamáno. Mohutnější organizací a prohlubováním práce dosáhneme takto jistě slibovaných vysokých cílů. Prozatím zůstane při práci klidné a tiché. Výroční zpráva skýtá malý pohled do vnitřního života a činnosti ústavu samého. Konečně dovolujeme si vzdáti vřelé díky a zvolati „Zaplať Bůh!“ všem dobrodincům a připojujeme pokornou prosbu o další nutnou podporu na brzké trvalé zajištění díla, požehnaného již tolika oběťmi. Uznáváme, že nutno na prvním místě pamatovati dary na raněné a na jejich nuzné přibuzné, ale i my chceme zachrániti přes lítici válečnou velké společné dílo. A to zmůžeme jedině za neustávající podpory dobrodinců: neboť, jak jsme pravili, ještě po celý rok a právě tak těžký, spočívají na našich bedrách přetěžké podmínky platební, které válečná doba ještě zvýšila. Patříme jistě do řady těch nejpotešitelnějších a válek hrozně postižených. — Velmi snažně také prosíme o doporučení řeholního juvenátu Školských bratří v Koutech u Domažlic.

Na raněné vojny zasílá Zemskému svazu Orla v Hradci Králové: Sbírký na den Věch Svatých: Malín-Sedlec 25.92 K, Kat. jednota v Kostelci n. Orli 68.55 K, nejmenovaní z Citolib 2 K, Chroustovice 6 K, Orel Nový Hrádek 7 K, Smutný, Smíchov 5 K, A. Kvapil, Orlice 10 K, Svornost Přelouč 11.40 K, Horní Jelení 4 K, Ranná 8 K, Kat. spolky Mýto u Zbýr. 36.37 K, Mann L., Opočno 2 K, R. Šorm, S. Peter Uhry 9.12 K, A. Švejda, Libšice 5.80 K, L. Vichta, jub. far. Dohaličky 2 K, Sv. Vác, jednota Velká Poříč 29.70 K. Šlechtným dárcům vzdáváme srdečné „Zaplať Pán Bůh!“ — Jelikož nastane doba vánoční a naši dobří vojáci budou míti nezvyklé vánoční svátky, doufáme, že naše obětavé obecenstvo dary peněžitými i jinými nám pomůže zpřijemnit jim dobu vánoční. Veškeré dary přijímá a kvituje veřejně Zemský svaz Orla katol. pro král. České v Hradci Králové.

Sochy, oltáře a j.

**provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimí.**

Církevní věstník.

Lurdský spolek. V pondělí dne 9. listopadu o 3. hod. odp. konala se na faře u Panny Marie Sněžné výborová schůze, kterou zahájil vdp. předseda Msgr. dr. Mořic Pícha, metropolitní kanovník, uvítav vřele všechny přítomné a poděkovav slavnostněmu řečníkovi vdp. Ant. Brožovi, vik. sekretáři a faráři v Podole a vdp. Em. Stárkovi, faráři v Řepích, kteří o spolkové pobožnosti v říjnu a v listopadu svými nadšenými slovy budili zájem o Lurdy a šířili úctu a lásku k Imakulátě. Když jednotliví funkcionáři přednesli své obsírné referáty, ilčil vdp. místopředseda Ant. Brož průběh eucharistického kongresu a účastenství české sekce na něm. Národ český byl důstojně reprezentován na kongrese; při slavnostních schůzích byl všude respektován, ano při jedné z nich promluvil J. Exc. nejd. biskup Msgr. dr. Jos. Doubrava klasickou latinou a po té česky, čímž reprezentoval rakouský episkopát řečí českou. To, co nebylo popřáno Čechům při euchar. kongresu vídeňském, bylo jim popřáno v Lurdech. Schůze české sekce těšily se veliké pozornosti jiných národů; zavítal do jedné z nich sám papežský legát. Češi měli také své samostatné pobožnosti. Pan referent se zmínil o veliké obětavosti J. Exc. nejd. biskupa královéhradeckého, který svými jadrnými a jímavými promluvami hluboko vepsal se do srdce všech poutníků; čeští poutníci se však také předsvědčili o rutině vdp. dr. Aloise Kolíska, duch. vůdce a jeho bratří, jakož i tech. vůdce šlechtice Viktora z Köverů, kteří se při této pouti překonávali. Vdp. předseda poděkoval p. referentovi za velice obsírný referát. Jednatel čte pozdravný dopis a referát vdp. dr. Al. Kolíska, jenž bude požádán, aby zpracoval popis euchar. kongresu a české sekce zvláště. Dědictví Svatojanské v Praze bude žádáno, aby převzalo náklad této publikace. — Na návrh jednatele bylo jednohlasně usneseno poděkovati J. Excelenci za veliké oběti, jež byl české sekci přinesl, dále vdp. dr. Al. Kolískovi a bratřím, jakož i tech. vůdci p. šl. z Köverů, jejich nevšedních zásluh spolek věčně vzpomíná. Po vyřízení některých interních záležitostí bylo usneseno pořádati spolkovou pobožnost v kostele Panny Marie Sněžné v neděli dne 27. prosince v 6 hodin večer; při které bude kázati vdp. dr. Al. Kolísek. Výborová schůze bude v pondělí dne 28. prosince ve 3 hod. odp. v Měšťanské besedě, kdež večer nato konati se bude přátelská schůze členů lurdského spolku a hostů, při kteréž promluví o mariánské písni slovenské neunavný propagátor myšlenky slovenské vdp. dr. Al. Kolísek. Vsdp. předseda Msgr. dr. Pícha poděkoval všem účastníkům a zdařilou schůzi případným doslovem skončil.

Další příspěvky ve prospěch Červeného kříže a spolky pomocných zasílaly bisk. konsistoři: Polenský vik. úřad z farností: Polná 11.90 K, Borová 22 K, Krucemburk 48 K, Nížkov 95.87 K, Přibyslav 67 K, Střítež 40 K, Sopoty 2.50 K, Štoky 61 K, Studenec 5 K, Vojnáv Městec 25.40 K, celkem 378.67 K; Lanškrounský vik. úřad z farností: Lanškroun (prof. Brix) 10 K, Vorlíčka 10 K, Damuňkov 4 K, celkem 24 K; Kostecký vik. úřad z farností: Lično 87.20 K, Chlany 100 K, Kostelec n. O.

70 K, Potštýn 2 K, celkem 259.20 K; vik. úřad Královéhradecký z farností: Kuklenská 25.60 K; vik. úřad Ledčský z farností: Čestín 29.10 K, Čihošť 15.20 K, Šmrádov 45.16 K, Soutice 20 K, Světlá n. S. 45.16 K, Pertoltice 14.24 K, Petrovice 10 K, Zbraslavice 60.44 K, Zruč 7 K, Bohdaneč 26.28 K, celkem 272.68 K; Kopidlenský vik. úřad z farností Král. Městec 85 K; vik. úřad Pardubický z farností: Hořice 10 K, Rosice n. L. 10 K, celkem 20 K; farní úřady: Lhota Zálesná 52 K, Kamenický 6 K, Dubenec 28.02 K, Libčany 15.10 K, Dol. Újezd 20 K, Brandýs n. O. 70 K, Mikulovice 40 K; Alois Stodola, hostinský na Františkách u Krouné 3 K.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Králové. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. — Vkusné střádanky.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městského zastupitelstva konala se 5. listopadu. Schváleno bylo, aby předsevzata byla nouzová stavba silnic z Hradce Králové k vojenské státnici na Hrázce a z Hradce Králové do Střebeš. Náklad na první silnici rozpočten je na 20.865 K a ministerstvo veřejných prací povolilo ku krytí jeho 14.000 K. Náklad na silnici z Hradce Králové do Střebeš rozpočten je na 68.576.50 K a ministerstvo veřejných prací povolilo na úhradu jeho 46.000 K. Se stavbou obou silnic musí započato býti do 15. listopadu t. r. Silnice střebešská má býti vedena po nynější cestě střebešské vroubené lipami, které budou skáceny. Po obou stranách silnice do Střebeš zřízeny budou chodníky. — Do místní školní rady zvoleni byli tito pp.: J. Novák, vl. rada, K. Wipler, profesor, K. Halounek, mistr zámečnický, J. Mareš, profesor, Fr. Fischer, školní rada a Fr. Hnilička, profesor. Za náhradníky pp. Boh. Hobzek a Fr. Rejthárek, profesoři. — Schváleno bylo, aby školné v 1. a 2. třídě lycea obnášelo ročně 100 K a ve 3. a 4. třídě 120 K. — Do odboru pro vyšší školu hospodářskou zvoleni byli pp.: Stan. Jirásek, Václ. Javůrek, Karel Wipler a Al. Krčmář. — Za důvěrníky k šetření stran doplnění pozemkové knihy obce Hradce Králové zápisem labských břehů č. k. 280/14 a 218 do vlastnictví eráru zvoleni byli pp. Ant. Pokorný a Václ. Javůrek. — Porce špitálské uděleny byly pí Barboře Rozové, Marii Šafránkové a Anně Tiché. — Policejnímu strážníku p. Al. Jetmarovi udělena byla první kvinkvenárka, výp. hajnému p. Al. Štefcovi na Březhradě poskytnuto bylo 7 a půl metru polenového dříví druhé třídy ročně a policejní strážník p. Jan Masák povýšen byl za pol. strážníka I. třídy. — Sleva za větší spotřebu svítíplnu (přes 800 m³ ročně) byla zrušena. — Družstvu „Božena Němcová“ poskytnut byl příspěvek 100 K za II. pololetí škol. roku 1913—14 pro dvě chudé lyceistky. — Schváleno bylo šest protokolů o schůzích měst. zastupitelstva. — Schváleny byly organizační statut a jednací řád správní rady městských elektrických podniků, plynárny a obojí vodárny v Hradci Králové, která zvolena bude v příští schůzi měst. zastupitelstva, pozměněné a doplněné podmínky a sazby pro dodávání elektrického proudu. — Na stavbu nádraží na Slezském Předměstí byl povolen příspěvek 5000 K z podílu 28.000 K dle usnesení měst. zastupitelstva ze dne 17. března 1909 pro stavbu dráhy z Hradce Králové do Opočna povoleného. Příspěvek ten opatří se výpůjčkou u královéhradecké spořitelny. Nádraží na Slezském Předměstí bude státi blíže k Hradci Králové než dosavadní zastávka. Postaveno bude při cestě vedoucí ke Slatině od domu p. Netuky u železničního řádku. Cesta tato až k novému nádraží bude upravena jako silnice a převzata bude ve správu okresu. Se stavbou nádraží na Slezském Předměstí jako stavbou nouzovou započne se v nejbližší době. — Zatímni odbornou učitelkou pro šití šatů při městské škole pro ženská povolání hospodářská zvolena byla slč. Adléta Vondráčková, asistentka průmyslové školy v Hořicích.

Z Okresní komise pro péči o mládež v Hradci Králové. Předsednictvo komise vzdává srdečné díky všem těm, kteří se o zdar představení, pořádaného 10. listopadu v Grandhotelu, přičinili a zároveň připojuje novou prosbu k veřejnosti, aby tutéž ochotu a přízeň projevila i k druhému podniku komise, k představení na Státnici, jež budou ve dnech 24. a 25. listopadu pořádaná. — Čistý výnos představení v Grandhotelu byl 400 K.

Tragedie. V neděli k večeru stihla se do spánku u velikém duševním rozčilení 29letá pí P. Ježková. Smrt následovala okamžitě. Nešťastnice zanechává dva sirotky. Pohřeb konán ve čtvrtek.

Na bojiště povoláno ze zdejšího okresu 63 učitelů. Mnoho jich již poraněno.

Ze zoufalství. Na Novém Hradci Králové oběsila se minulý pátek žena Fr. Novotného, bývalého mistra obuvnického. Muž byl bez zaměstnání; byl vyznavačem názorů protikřesťanských a dle toho se také choval k ženě, která zakoušela mnoho bídy a ústrků. Nešťastnice dne 6. t. m. se rozloučila s dětmi, požehnala je křížkem a odešla. Brzy se děti dověděly žalostnou novinu, že jsou sirotami.

Doporučení o právě vyllých publikacích:

Dr. Fr. Reyl:

Jádro křestan. sociologie

Str. 351. — Brož. K 5.

Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 7.

Dr. Jos. Novotný:

Světlem k Bohu

Stran 470. — Brož. K 6.

Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 8.

N B. Dostávám nyní spisy poslední dobou
Vaším nákladem vydané. Jsou to zdařilá
díla a zaslouhují rozšíření.

Dr. Jos. Hanuš,
prof. real. gymnasia,
Král. Vinohrady.

Objednávky obratem vyřídí

**Družstevní knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Dary. Zdejšímu ústavu pro hluchoněmé darovala pí
Žofie Řehořová z Oujezdce u Vysokého Mýta 9 K; ne-
jmenovaný dobrodinec z Prahy zaslal pro hluchoněmé
dítky 10 K. — Ředitelství ústavu vzdává oběma šle-
chetným dárcům nejvšejší díky s prosbou o zachov-
vání vzácné přízně i na dále. »Zaplat' Bůh!«

Zbraně žilivě hlouposti. V přítomné době války
jistě není místa, kde by každý, jen poněkud horlivý kněz,
nepřisobil ke zmírnění utrpení. Za to dostává se du-
chovenstvu od jistého druhu lidí hrubých urážek. Po-
dobné děje se ve zdejší městě. Kněžstvo zdejší právě
tak, jako na venkově, podalo dosti důkazů lásky k trpí-
cím četnými dary a podporami a přináší je rádo opět a
opět. Za to jest duchovenstvu snášeti často poznámky
zfanatisovaných obmezenců: »Kněží udělali válku«, ne-
bo: »Kněží dali na to (!) čtyři miliardy (!)«, nebo jiný:
»Pane, do těchlejc by se to mazalo (!)« a podobně. —
Vznášíme k veškerému duchovenstvu vřelou prosbu,
aby se těmito trpkými hrubostmi nedalo nikterak od-
vracet od další obětavosti a lásky křesťanské k trpí-
cím bez rozdílu stavu. Několik účelně štvavých jed-
notlivců nesmí podkopati v srdcích našich zásady
vznešeného učení Kristova o lásce k bližnímu. Červivé
ovoce našich »přátel« zapadne brzy do bahna rozklad-
ných frází, až lid po válce prohlédne.

Zajímavá čísla. Roku 1864 bylo dle úředních zázna-
mů ohlášeno v Hradci Králové 32 porodů za dobu od
1. srpna do 1. listopadu. Za 40 let po tom, tedy r. 1904,
ohlášen za touž dobu opět počet narozených 32, a za
deset dalších let (r. 1914) v téže době hlášeno pouze 22.
Čísla ta jsou velmi zajímavá. Hradec se přec od roku
1864 značně rozšířil a obyvatelstva, zvláště mladšího,
velmi přibýlo. Pozoruhodno jest též, že r. 1864 byly v
Hradci Králové pouze 4 porodní báby, r. 1914 jest jich
však 10. Dle tohoto záznamu a také ze všech předeš-
lých jest docela logický závěr: čím více obyvatelstva,
tím méně narozených, což jest ovšem velmi divné, a j-
stě by také Venouš Dolejš nad tím se zamyslí. Pů-
jde-li to takto důsledně dále, bude za dalších 50 let u
nás 15 babiček a asi 8 narozených za čtvrt roku; snad
také pro tu příčinu není třeba spěchat se stavbou no-
vých škol.

Zákaz vývozu obilí, mouky a brambor. Za účelem
zabezpečení dodávek, které byly na základě ustanove-
ní zákona o válečných úkonech okresu zdejšímu ulož-
ny, zakazuje c. k. okresní hejtmanství v Hradci Král.
dle svého výměru ze dne 31. října 1914 č. 38.784 veške-
ren vývoz všeho druhu obilí, mouky a brambor z o-
kresu. Zákaz tento vztahuje se též na obilí již zapro-
dané, vyjímaje ovšem dodávky pro vojenskou správu,
kryté průkazy neb nákladními listy vojenských úřadů.
Ve zvláště výjimečných a obecním úřadem doporuče-
ných případech nutno dříve si zde zvláštní žádosti svo-
lení k vývozu vymoci. Každý, kdo by proti zákazu to-
mu, který nabývá ihned platnosti, jednal, bude potrestán
podle ustanovení §§ 7. a 11. cís. nař. ze dne 20. dubna
1854 č. 96 f. z. pokutou až do 200 K, po případě věze-
ním v trvání až do 14 dnů. Zákaz tento uvádí se tímto
ve všeobecnou známost s tím, že každé jednání proti
tomuto zákazu bude bezodkladně c. k. okr. hejtmanství
v Hradci Králové oznámeno a plodiny, resp. mouka k
vývozu snad určené budou jménem c. k. okr. hejtmans-
tví zdejšího zabaveny. — Za starostu: J. Russ m. p.

Poděkování. Ranění a nemocní v záložní nemocnici
»Nová kasárna« v Hradci Králové vzdávají tímto vřelé
díky služebným dívkám hradeckým, zvláště sč. Tonič-
ce Strunové, Anince Morávkové a Mař. Doškové, kte-
ré sebravše obětavě příspěvky svých spoludružek ze
svých skrovných prostředků, učinily nadílku různých
pamlsků a cigaret. Toť ryzí a lidská obětavost! Všechni
vojínové.

Zákaz pasení dobytka na březích regulačních prací.
Na Labi provádí se, jak známo, regulační práce i menší
opevňovací a zajišťovací práce při strhaných březích ve
zvláště ohrožených místech. Při úředních pochůzkách
konstatuje se velmi často, že opevněné břehy bývají
sešlapány dobyt看 a tím v značné míře jsou poško-
zeny. Sešlapáním svahu břehového povstávají díry,
které velké vodě vhodná působíště k ničivé její činnos-
ti poskytují. V krátké době objevují se větší výmoly a
jiné škody, a často vezme i celé opevnění strhaného
břehu za své. Tím povstávají státnímu fondu nové vý-
daje, aneb byly výdaje ty zbytečně vynaloženy. C. k.
okresní hejtmanství nařizuje: Obecní úřady všech při
Labi ležících obcí se vyhlásí, aby veřejnou vyhláškou
i jiným příhodným způsobem majitele pobřežních pozem-
ků, zvláště ony, jichž pozemky opevněny byly, vyroz-
uměly, že pasení dobytka na březích se zakazuje a že
ti, jichž dobytek při tom zastižen bude, přísně potře-
stáni budou. Obecní hlídací orgány, jakož i četníci nechť
v případě, že dobytek na břehu se pasoucí zastihnou,
vyšetří jich majitele a k potrestání ho odevzdají.

Biograf. I když pro nesnadnou komunikaci není
možno obdržeti filmy účelné, jest potřebí pro den zvlášť
odporučený sáhnouti k opatrnějšímu výběru, po pří-
padě dobročinné představení odložit. Kdy se čeká vět-
ší návštěva dětí, rozhodně nevhodná jest volba neobrat-
ně sestavené frašky »z říše nemožností«. Otřelé staré
thema násilnými přeměnami tu jen zhoršeno. Tolik dle
obecného úsudku ku prospěchu dalších představení do-
bročinných, jež nezaslouží tak tuctového obdivu.

Pouchov. Katolická mládež naše uspořádala se svo-
lením c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové ve dnech
Dušičkových sbírku ve prospěch Červeného kříže po
hřbitově pouchovském. Sbírká vynesla 117 K 93 h, kte-
rýžto obnos zaslal spolek mládeže Zemskému svazu Or-
la v Hradci Králové, jež obnos ten odevzdal účelu
svému. Všem dárcům, jakož i našim obětavým dívkám
zaplat' Bůh! — ave —

Krádež. Janu Jirsákovi, obuvníku na Novém Hradci
Králové, ukradeny byly v pondělí peřiny v době, kdy
odvážel zhotovenou práci v Třebechovicích. Osobám z
krádeže viněným nemohlo se nic dokázati. Byla tedy
věc ta předána soudu.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady střádané 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují
se dle dohody a vyplácejí se z těchto vkladů ob-
nosy bez obmezení moratoria.

Právě vyšlo 9. číslo roč. XVIII. »Časových Úvah«,
obsahující pojednání z pera dra Fr. Šulce: »Byl Hus
odsouzen jenom pro 30 článků z jeho spi-
sů?« Úvaha tato je pokračování čísla 2—5 letošního roč-
níku. V první části svého díla (č. 2—5) vede autor
důkaz, že 30 článků, pro které byl Hus odsouzen sně-
mem kostnickým, obsahují nauky nesprávné a v případě
jich praktického provádění zhoubné; články tyto že ve
spisech Husových skutečně jsou obsaženy; jelikož pak
článků těchto odvolati nechtěl, stal se kacířem zatvr-
zelejším a tudíž byl odsouzen — plným právem. Jest však
další otázka: Byl Hus odsouzen jenom pro
tyto bludy, nebo byly ony články odsou-
zené jen záminkou, ve skutečnosti však
odsouzení a upálení Husovo je dílem
pouhé msty? Tuto obzvlášť důležitou i zajímavou
otázku řeší úspěšně dr. Šulc v další části díla (č. 9).
Svazček tento čítá 48 stran osmernoteho formátu v
úhledné obálce, cena jednotlivého výtisku pouze 8 hal.
Objednávky vyřizuje Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Různé zprávy.

K činnosti českých poslanců. »Selské Hla-
sy« v č. 46. uveřejňují tyto řádky dopisovate-
Listy« v č. 46. uveřejňují tyto řádky dopisovate-
lov: »Běhu tužku do ruky, abych vám krátce
sdělil, co nového a bolavého jest na našem Velko-
Meziříčském okrese. Přijel jsem z Haliče na 14-
denní zotavenou, jako »marsch-maród«. Lid se ptá:
Kde jsou naši poslanci? Hodlal jsem vám psáti z
domu, ale byl jsem těch 14 dní jako pomaten. Pro-
to vám píšu nyní ze Znojma, při mém druhém na-
rukování. Vím, že byste velice rádi pomohli, a že
se s Vaší strany nedá mnoho dělat. Ale přes to
lid křičí: »Kde jsou naši poslanci? Nač je máme,
nač jsme se tolik namáhali při volbách? Jestli pak
se jich ještě jednou dočkáme?« — »Sel. Listy«
dodávají: »Co máme na tento dopis říci? Víme,
že každý venkovan, jakmile dopis přečetl, řekl si:
»Ten napsal pravdu pravdoucí!« A přece jest
nutno dělati mezi poslanci rozdíly. Katol. národní
poslanci přihlásili se k slovu hned při vypuknutí

války, pracovali pro lid po celou dobu a předmi-
nulou neděli sešli se k velké poradě, co třeba pro
lid dále činiti. V pondělí dne 26. října t. r. bylo
předsednictvo klubu katol. nár. poslanců na c. k.
místodržitelství, kde tlumočilo veškerý stížnosti
lidu našeho. Celý náš poslanecký klub katol. nár.
a křesť. soc. vydal manifest k našemu lidu. Naši
katol. poslanci jsou zahrnováni dopisy, a deputace
si podávají kliky jejich dveří. Katol. nár. a křesť.
soc. poslanci stojí radou a pomocí stále po boku
našeho lidu! Kde jsou ale agrární, lidovečtí a soc.
demokratičtí poslanci? Obec, z níž dopis hořejší
byl uveřejněn, volila při volbách sociálního demo-
krata a agrárníka! Teď volá lid po svých poslan-
cích! Katol. národní a křesť. sociální poslanci se
postavili po bok našemu lidu a pracují. Žádní jiní
poslanci na Moravě nekonali posud porady o po-
třebách lidu, jedině katol. národní a křesť. sociální.
Ovšem, císařským nařízením jsou schůze znemož-
něny, ale práce poslancům není zakázána. Katol.
národní a křesť. sociální poslanci vykážou se svou
prací a zapřáhli se do práce nové!«

Zavedení povinného vyučování češtiny a polštiny do
německých reálků ve Slezsku. Při projednávání nového
školského zákona ve sněmu vévodství slezského byla
loni tomuto sněmu zemskou vládou předložena také o-
snova návrhu zákona na zavedení povinného vyučová-
ní českému a polskému jazyku na německých reálkách
ve Slezsku. Sněm předlohu tu schválil a jak oznamují
právě »Ostravské Listy«, dochází zpráva, že usnesení
zákon obdržel nejvyšší sankci a že má vejti v platnost
příštím školním rokem. Citovaný list oceňuje význam
tohoto zákona pro národnostní poměry ve Slezsku tak-
to: »Zákon má dalekosáhlý význam a hlavně Slované
slezští pocítí, kterak německá majorita na sněmu slez-
ském dovede býti pro sebe praktickou. Až dosud ovlá-
dali jenom příslušníci slovanští ve Slezsku dva, resp.
tři zemské jazyky a prokazovali tak nelépe svoji kva-
lifikaci pro státní a zemské úřady. Aby také němečtí
kompetenti získali si tuto kvalifikaci a mohli obsaditi
všecka místa v úřadech, tudíž i ta, která až dosud za-
stávali Slované, přikročila německá sněmovní majorita
k úpravě vyučování na zemských reálkách v tom smy-
slu, že navrhla, aby zavedeny byly také slovanské ja-
zyky jako povinný předmět na slezských reálkách.«

Z dopisu vraha Princleho rodičům. Budapeštský list
»Az Est« přináší zprávu o dopisu, který vrah následní-
ka trůnu Princle nedlouho před svým odsouzením po-
slal svým rodičům. V dopisu psal: »Nermuťte se a ne-
lujte mne. Zasluhuji svůj osud. Klidně hledím vsíci
svému odsouzení a prosím Vás, vychovejte mého bra-
tra lépe, aby se nedostal na takové cesty a do takové
společnosti jako já. Odpusťte mi, co jsem učinil. Raději
bych byl, kdybych byl k smrti odsouzen, než abych se
trápil léta v žaláři.«

Jako duše v očistci po Světě věčném, tak ubohé
nevidomé dívky ve své stále tmě po paprsku milosr-
denství šlechtých lidí touží. Ulehčeme bídě jejich
dárkem, který do Útulny slepých dívek Praha III., Kam-
pa č. 33 pošleme. Tak své v Pánu zesnulé nejlépe u-
ctíme!

Katoličtí rodičové, dopřejte svým dětem dobré čet-
by! Upozorňujeme své čtenáře na krásný dětský časo-
pis »Rajskou Zahrádku«, redigovaný nyní opět známým
spisovatelem Václavem Spačkem, který ji před lety za-
ložil. »Rajská Zahrádka« přináší zábavné i poučné prá-
ce našich nejlepších spisovatelů pro katolickou mládež.
Sešit o 24 stranách velkého formátu s četnými pěkný-
mi obrázky stojí pouze 16 hal., jež si může měsíčně
každý ušetřit. Za rozluštění hádanek dostává se od-
běratelům odměn. Jest věru div, že krásný ten časopis
není odebrán ve všech katolických rodinách. Nechť se
dítky přihlásí u svého velebného pána, který zajistí jim
jej objedná. Hojný užitek přinese, co dobrého dáme dě-
tem. A v nynější době jest dobré četby mládeži tolik
zapotřebi! — Objednávky přijímá knihtiskárna Cyrillo-
Methodějská v Praze, Pstrosova ul. č. 200—II.

Svíčky z tabákového kouře. »Köln. Ztg.« píše jeji
spolupracovník: Vosk, hodící se k výrobě svíček, lze
vyroběti nejen ze zeleného a spadavého listu a z jiných
rostlin, ale dle pokusů dra C. Thomae v Giessenu je
vosk také v tabákovém kouři. Obláčky dýmu cigareto-
vého, doutníkového a z dýmky, nepozůstávají dle kon-
statování jmenovaného učenice z jemného popela, jak se
všeobecně myslí, nýbrž z rostlinného vosku, smíšeného
s nikotinem, tabákovou smolou a jinými substancemi,
jichž však může býti chemicky zbaven. Dru Thomae
už se podařilo ze sta doutníků, jejichž kouř zachytil do
nádob, vyrobiti malou svíčku, která hořela jasným
plamenem.

Kdy nastává smrt? Smrt v obvyklém, sociálním,
jak říká, významu nastává tím, že ustane dýchání, a
toto přestává tím, že čírové ústrojí, prodloužené k hla-
vě míchy, odkud pochází pravidelná inervace dýcha-
cích svalů, přestane pracovati a tím také buňkám moz-
kovým nepostrádatelný kyslík dodávati. Kdy však vlast-
ně smrt opravdu nastala, v jednotlivých případech ne-
snadno říci. Vzhledem k tomu také církev poslední do-
bou upozornila, že svátost posledního pomazání a roz-
hřešení nemá se omezovati na chvíli, dokud nemocný
dává zjevné známky života, nýbrž v případě nezbytno-
sti možno tu dávěťovati i známek méně zjevných a
obojí, aspoň podmíněčně, při nich udělovati, ačť ne
lehkomyslně a bez rozdílu, jak v městech se k vůli lid-
ským řečem často žádává, když pro zbabělost aneb od-
razování nevěreckých lékařů kněz nebyl včas povolán.
I po této smrti hlavního ústrojí však, kterou často ne-
snadno od života rozeznati, žijí některá jiná ústrojí.

zvláště taková, která mají vlastní samovolný pohyb, tedy zvláště srdce, ale i stěva, svaly atd. — U mrtvých králků 2—4 dny, ba v jednom případě dokonce i 7 dní po smrti jejich podařilo se solným roztokem (Ringer) srdce k jakési reakci probudit, u lidí, zvláště dětí ve 20—30 hodinách. Této schopnosti buněk a svalů žít i po zániku živočicha, po případě po oddělení od něho, používá se zatím hojně při transplantaci nebo replantaci, a to nejen kůže, nýbrž i kostnatých částí, pokud pokožka neboli perióste žije, pokud totiž dovede kostitvornou látku vyměšovati, což dosud zjištěno až na 4 dni po smrti u králků. Tento život bez ústředního ústrojí je tedy vždycky krátkodobý, ale pokusy takové prospívají znamenitě i léčbě úrazů a chorob.

Zajímavou statistickou zprávu přineslo 1. číslo beletristického týdeníku „Zvonu“, který právě zahájil nový ročník. Zdá se, že ciferný její doklad značnou měrou přispěl k tomu, že čeští nakladatelé začínají znovu pokračovati ve své činnosti, již od začátku války zastavili. Píše „Zvon“: „Stagnace nakladatelská, která jen velmi zvolna a ojedinele počíná se lámat, podporována byla mezi jiným také domněnkou, že o četbu neválečnou nebude v národě zájem. Ze statistiky velké městské knihovny na Král. Vinohradech však vyplývá opak této domněnky: zájem čtenářstva o četbu nejen nepoklesl, ale zvýšil se proti roku loňskému. Tak od 1. do 18. září přihlásilo se jmenované knihovně loni 29 nových členů, letos 37, páček vyřizeno stejně kol 3000. Z těchto jasně mluvících čísel vyplývá, že jediné o chablou energii na příslušných místech vázla by tato oblast kulturního našeho života. Neboť kde je zájem, jsou i obchodní možnosti. Dali jsme rádi miliony dobrovolných daní humanitě, musíme dát, a dáme peníz i vlastní kultuře. Tuto svatou povinnost ukládá nám závažnost hrnoucích se událostí.“ Současně se ohlašuje, že „Unie“ v Praze zahájí vydávání dvou vynikajících souborů literárních, totiž „Spisy Růženy Svobodové“ a „Sebrané spisy Jana Llera“, kteréžto podniky lze jen vítati a co nejlépe doporučiti.

Zase křivé obvinění. Prostějovské „Hlasy z Hané“ sdělují: „Továrník E. Eisler v Obřanech u Brna, který dvakrát vyhořel, než postavil si velkou moderní továrnu, udal tři občany: učitele, zemského úředníka a sazeče, že mluví urážlivě, pobuřující a nevlastenecké řeči. Nařčení žalovali. Obžalovaný nejprve dokazoval, že žalobci skutečně jednali tak, jak on udal. Když však průvodním řízením nebylo nic z toho potvrzeno, vymlouval se, že se asi zmýlil, poněvadž neumí česky a obžalování zase německy. Na konec Eisler nařknuté odprosil, musil se zavázat zaplatit 300 K ve prospěch rodin mobilisovaných a hradit všechny soudní útraty.“ — Je ten denunciant Eisler klerikem?

Kolik je válek ve světě a kdy byly vypověděny. 1. Rakousko-Srbsko 28. července. 2. Německo-Rusko 3. srpna. 3. Německo-Francie 4. srpna. 4. Anglie-Německo 5. srpna. 5. Německo-Belgie 5. srpna. 6. Rakousko-Rusko 7. srpna. 7. Srbsko-Německo 7. srpna. 8. Černá Hora-Rakousko 8. srpna. 9. Černá Hora-Německo 12. srpna. 10. Anglie-Rakousko 13. srpna. 11. Francie-Rakousko 13. srpna. 12. Německo-Japonsko 19. srpna. 13. Rakousko-Japonsko 22. srpna. 14. Rakousko-Belgie 28. srpna. 15. Rusko-Turecko 30. října. 16. Turecko-Anglie 1. listopadu. 17. Turecko-Francie 1. listopadu.

Milosrdný bratr vyznamenán medailí za statečnost. Šikovatel Jakub Belet, přidělený oddlu sanitnímu, byl za statečnost vyznamenán stříbrnou medailí. Vyznamenáný je členem řádu Milosrdných bratrů a patří ke konventu ve Št. Hradci. Milosrdní bratři nepožívají výhody osvobození od vojenské služby.

Prošba o slovanské knihy. V Čes. Budějovicích léčí se ranění vojáci všech národů slovanských. Jich jménem prosíme o slovanské knihy všech slovanských řečí rakousko-uherských; mimo to i o knihy ruské, ježto léčí se zde více zajatých raněných Rusů. Jsou zde i ranění Rumuni, Italové a Maďaři; i o knihy v jejich řeči se uctivě prosí. Zásilky rovně na „Vojenský rezervní špitál v Čes. Budějovicích, kasárna cis. Františka Josefa“. Porto není třeba platiti, připojí-li se k adrese „Militärpfleger“.

Vývoj křesťanských lazaretů. Doc. dr. V. Panýrek, jako zdravotní referent, píše v „Nár. Politice“ 8. listopadu o dějinách lazaretů. Otiskujeme z poučného článku tuto část: Lazarety. Slovo, vyskytující se nyní denně několikrát v sloupcích novin, aniž ze světa neodborného něco více o věci je známo, nežli že lazaret znamená ústav, nemocnici podobný. Ve starověku nebylo nemocnic v dnešním slova smyslu, leda v Indii, Ceylonu atd., kde byly nemocnice ještě před křesťanskou érou. Teprve v křesťanství vyvinul se ze vznešené myšlenky Kristovy: „Miluj svého bližního jako sebe samého“ — soucit s trpícími, snaha o podporu jich, obětavost, úsilí potlačovati sobectví; z toho vyplynuly křesťanské obce ku podpoře trpících. Pokud křesťanství nebylo ještě státem uznáno a křesťané tvořili jen rozptýlené obce, měla péči o podobná podpůrná zřízení v rukou církev, zvláště biskupové za účasti žen. O nemocné a chudé pečovali tak zv. diakonové, jimž k ruce ženy působily, zvláště když šlo o to, v rodině některé pomáhati, kde se nemocným nedostalo péče, když je neměl kdo ošetřovati. Tyto ženy, které později obdržely jméno „diakonisy“, náležely později, když náboženství křesťanské došlo státního uznání, ke stavům nejvznešenějším — i císařovny patřily mezi ně. Zvláštní ústavy ku pěstění milosrdenství byla později tak zv. xenodochia, jež se změnila v útulky osob bez přístřeší, poutníků, cizinců, chudých, vdov, starců, nalezenců a nemocných všeho druhu. I v klášterech byla už za prastarých dob taková ústava chorob a nemocných, zvláště v klá-

teřích jistých řádů, na př. Benediktinů, jejichž bratr, zvaný cellarius (hospitalarius, infirmarius zvaný), řídil nemocnici klášterní. U katedrál vznikaly takové budovy pro cizince (domus hospitum) a pro choré a chudé (domus hospitalis), ba celá města vznikala později z takových domů, jako Basilias, zal. sv. Basilem, biskupem kappadockým r. 370 v Caesarei — celé město zasvěceno bylo dobročinnosti a ošetřování nemocných. V městě tom budovy nemocniční kolem kostela tvořily celé ulice. V nich leželi nemocní a mrzáci, ošetřováni lékaři a ošetřovatelkami. Čtvrti nemocnice a sanatorií, jak na př. u Moskvy a jinde vznikly v posledních desetiletích, upomínají na tato města chorých. Dle vzoru tohoto vznešeného lidumila, který první soustavně ujal se malomocných, kteří tehdejší žili ostrčení ve zvláštních útočištích, jichž se zdraví stěhli, překonávala církev přirozený odpor ba hnus lidí před nebezpečnými chorobami, zvláště nakažlivými. Za císaře Konstantina Velikého a jeho matky Heleny, kteří na všech cestách do Jerusalema budovali xenodochia, ale ještě více za císaře Justiniana vznikaly četné dobročinné ústavy podobné v Cařihradě a jinde; zmínky tu zasluhuje císařem Alexiem I. v Cařihradě zbudovaný dům sirotků „orphanothelon“, který později jako město se vyvíjel řadou stavení pro nemocné všeho druhu, každého věku, pohlaví, náboženství a původu. Na západě vznikaly podobné ústavy teprve později. Hlavně byly to hospice na hlavních cestách poutníků beroucích se do svaté země, v průsmých horstev, na pustých místech atd., vznikaly tu ústavy pro choré a znavené poutníky, které, když putování ke hrobu Božím přestalo a péči o cestující převzaly hostince, mění se v chorobince a chudobince. Ale na západě budila postrachy malomoc a pro choré tou nemocí stížená ještě koncem XV. věku budovány zvláštní ústavy, leprosoria, mimo město položené. V jižním Německu a také u nás zasvěcovány byly nejčastěji sv. Jiří. Kde ty ústavy sloužily za útulky nemocných nakažlivých vůbec, tříd nejnižších a nechudších, nalézaly se i ženy vznešené (i královny, na př. sv. Alžběta), které je ošetřovaly. V pozdějších středověku, za těžkých epidemií moru a jiných hromadných tělesných nákaz, jevila se stále citelněji potřeba po dokonalejších nemocnicích, a kdežto dříve vznikaly podobné ústavy jen ze závětí a odkazů zbožných příznivců, ujmaly se pomalu obce a spolky podobných úkolů budovati a udržovati nemocnice. Později pak i státy a země přiložily ruku k dílu. V ústavech podobných nalézáme již v nejstarších dobách personal, jenž choré ošetřoval a o duši i tělo jich starati se měl. Vedle kněžského dozoru přejímaly úkol takový mužské a ženské řády, duchovních i laiků, sbratření a bratrstva laiků, lékařů a služebníků, kteří choré ošetřovali. Nábožná sdružení taková, původně na církvi nezávislá, nemohla se vlivu duchovenstva vyhnouti, třeba byla původu a složení světského, takže později nabyly organizace ty rázu zřejmě řádového. Ošetřovatelé byli původu rytířského a občanského, třeba původně řády ty neměly potuchy podobného stavovského třídění. Jeden z prvních rytířských řádů tohoto druhu, vzniklých už za dob křížových tažení a před nimi, byl rytíř. řád sv. Lazara v Jerusalemě, nazvaný tak podle patrona malomocných sv. Lazara, jemuž ústavy podobné byly zasvěcovány; řád ten pečoval o malomocné, ale později položil si za úkol také boj proti nevěřícím. Jak liší se dnešní lazarety, nesoucí jméno téhož světce, posláním svým od tehdejšího úkolu řádu, jenž si dal jméno světce-trpce na štít! Byl králem Ludvíkem VII. z Francie do Evropy povolán zbudovat řád tento veliký počet leprosorií pro malomocné, která od té doby slula „lazarety“ („Lazarushäuser“). Papež Clemens IV. přiměl všechny malomocné uchýlit se do těchto nemocnic lazaretů, jimž své jméno odkazovali. Když koncem XV. věku, kdy malomocných valem ubývalo, činnosti řádu toho půda se zhroutila, rozpustil papež Innocenc VIII. řád sv. Lazara a jméno jeho přikl rytířům maltézským, jichž odznak — červený kříž — nese dnes nejdůležitější instituce, pečující o raněné a nemocné za dob války, odkaz Henryho Dumonta, Červený kříž! — Stojí za povšimnutí těm, kteří rádi metají laciné bomby o „temném středověku“, aby poznali, že tento temný středověk dávno a dávno konal dobré skutky, kterým věnovati pozornost rozpozná se osvěcený novověk teprve nyní!

Všelicos. Pruský vyslanec u Sv. Stolice odevzdal notu říšského kancléře, v níž se poukazuje na opětovné zneužití katedrály v Remši francouzskou správou vojenskou, a prohlašuje, že vina za škody, které snad katedrále budou způsobeny, padá na Francouze. — Ve Vídni provedeny pokusy, dle nichž má se nyní užívat jako léku proti choleře a jiným střevním nemocem práskového zvířecího uhlí, kteréž vyssává a odlučuje cholerové bacily, střevu otravující. — V městské radě moskevské navrženo, aby ze služeb městských bylo odstraněno 17 příslušníků rakouských a německých. Ale městská дума rozhodla, aby byli ve službách obce ponecháni, poněvadž konají práce celému městu užitečné. — Dne 1. listopadu bylo tomu 25 let, co úrazové pojišťovny dělnické v Rakousku zahájily svou činnost. — Francouzské armádní velitelství počalo sesilovati posádky na italských hranicích. — Dle zpráv italských listů chtějí Turci zatarasiti Suezský průplav. — Do redakcí amerických listů a do presidentského paláce posílají a přinášejí americké děti hračky, cukroví atd., které mají býti dopraveny na vánoce do Evropy a rozdány obětem po padlých vojnech všech válečných států. Vyslanci válečných mocností mají se postarati u svých vlád, aby zásilky bezpečně došly na místa svého určení. — Dělnictvo oddělení železáren, vítkovických ve Vítkovicích a Mor. Ostravě sebralo částečně sbírkami,

částečně dobrovolnými srážkami se mzdy pro válečnou pomocnou akci dosud 10.000 K, kterýžto obnos bude v krátkosti svému účelu odevzdán, zvláště Červenému kříži a podpory potřebujícím, kteří jinak žádných nároků na příspěvky nemají, a jich rodinám. Sbírký tyto odebrali se zvláštními výbory po jednotlivých odděleních závodu a bude v nich na dále pokračováno. Věru krásný příklad humanity, ať již dělnictvo toto náleží kterémukoli táboru! Kéž bohatí zaměstnavatelé v poměru k svým důchodům nezůstanou pozadu za drobnými dárci! — V sarajevské vojenské nemocnici zemřel raněný voják z Dalmácie, který diktoval dopis pro svého otce kamarádovi: „Milý Otče! Jsem dlužen Ante Lukšičovi 2 K 60 h a prosím Tě, abys mu ty peníze vrátil, abych nedešel se světa s výčtkami svědomí. Nelitujte mne. Padl jsem za Boha, krále a vlast. Bůh mi bude milostiv a odplatí mně a já vám. Bůh s vámi! Tvůj syn.“ — Židovský tělocvičný spolek v Jerusalemě zřídil židovskou legii, jež služby své nabídla sultánovi a již se také vypravila do pole. — Zemská školní rada dalmatská rovněž se usnesla, aby se na obecných a měšťanských školách vyučovalo pšitě pouze písmu latinskému. Dětem pravoslavného vyznání má se (patrně při náboženství) poskytnouti možnost, aby se naučily čísti také písmo cyrilské. — Jistý český majitel domu v Mostě dal rodinnou hrobku opatřiti českým nápisem, který však byl mosteckou městskou radou zakázán. Mistodržitelství král. Českého zákaz zrušilo, poukazujíc na čl. 19. stát. zák. zákona a ministerstvo vnitřní odvolání městské rady nevyhovělo. Správní soud také zamítl stížnost městské obce jako bezdůvodnou. — Německý ministr obchodu a vnitřní prohlásil, že ve mnohých hostincích a jídelnách podává se hostům chléb a jiné pečivo k libovolnému použití, čímž se chlebem nešetně plytvá. Oba ministři ve svém výnosu povzbuzují, aby se za požitý chléb žádalo zvláštní zaplacení, čímž zbytečná spotřeba chleba brzy bude omezena. — Zavedení maximálních cen obilí lze očekávat nejpozději v příštím týdnu. Ceny budou stanoveny jako v Německu dle jednotlivých území různě. — U Osiřihova v Uhrách stávi se barákové město, které má pojmouti 100.000 zajatých. — Dle „Statistik des Bergbaues in Oesterreich“ je v Čechách pět kutiš zlaté rudy, z nichž je však jen jedno v činnosti na Kutnohorsku, na Roudném u Bořkovic. Kutisté toto patří firmě dr. Albert Fischer a Herbert Stanley Sugden v Londýně. Bylo na něm zaměstnáno přes 300 lidí a výtěžek jeho zlaté rudy je tak veliký, že téměř všechno zlato v Předlitavsku vytěžené pochází z tohoto kutisté. — V Praze a nato ve Vídni zřízena praktická škola pro jednoruké. — Prvním činem nově zvolené radikální městské rady v Neapoli bylo, že se usnesla odstraniti ze škol — kříže. Následkem toho dostoupilo rozhořčení katol. lidu v městě takového stupně, že usnesení bylo odvoláno, aniž bylo provedeno. — Anglie anektovala turecký ostrov Cypr.

Skladníka

pro uhelné skladiště, odborníka, pokud možno v Hradci Králové známého, přijme Všeobecná úvěrní společnost, obchod uhlím v Hradci Králové. Svobodný neb bezdětný žadatel s kaucí obdrží přednost. — Vlastnoručně psané nabídky s udáním nároků přijímá do 25. listopadu t. r. ředitelství.

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův
synovec nástupce)

odborný
— anebecký závod —
pro maibu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi, osazeními

Veškeré rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1888.

Čtenkyně Božského Srdce Páně.

kteřé povolání do řádu mají a výšově a ošetřování osiřelých dětí a neb misii věnovati se chtějí, nechtě se obrátí s dotazem stran přijmutí na představenou kláštera B. S. P. Krupka (u Teplíc).

Učně zřádné rodiny

za mírných podmínek přijme ihned
Vojtěch Ráž,
závod železářský, koloniální a v barvách,
Hradec Králové.

VARHANY HARMONIA

PIANA **PIANINA**

VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU... NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ... CÍSAŘSKÝ DVORNÍ DODAVATEL.

VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CENÍKY ZDARMA... ZALOŽENO ROKU 1869.

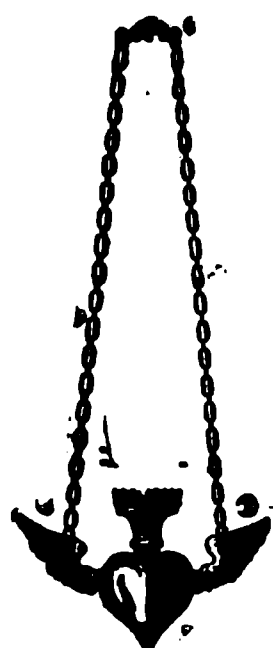
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, paciřáky, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukásku franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Střed evropských slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. ze **Neškovské** přeluky, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vřady na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje se nejvýhodněji ceny.

JAN STANĚK,
paříř a císleour
Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Zal. 1860. Zal. 1860.
Karel Zavadii,
nást.
Antonín Zavadii,
nejstarší umělecký
závod pařířský.
Veledústoj. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých nádob kostelních, se zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení dle liturg. předpisů. Jem. ušní práce umělecké ceny. Veškeré opravy a novozřízení provádí se co nejpěšleji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Sklomalba
E. Škarda, Brno,
umělec. stav prvního řádu
hotoví a dodává chráněné
obrazy. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduššího
vzoru do nejbohatšího
sklomalby figurální, hotoví
praven vlastních mesalů
raménkovou pro fasady, ol-
tářní obrazy. náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecke-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Dobře obehnané pianino
levně na prodej.
Dotazy zodpoví administrace t. 1.

BYRRH

silici a chuť povzbu- výtečné nahořklé
sující francouzské víno příchuti jediné
od firmy
L. Violet, Thuir (ve Francii).
Všude k dostání.
Roční prodej přes 10 milionů lahví.
Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1094.

Ve prospěch Svatováclavské Matice Školské.
Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy doalovně se vyprošuje.

Český květinový MED

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,
člen zemsk. ústř. včelařského spolku
v Hradci Králové, na podešvi.

Světově známý malinský křen

letošní sklizně nejlepší jakosti zasílá v 5 kg po-
štovních balíčcích i ve velkém množství **Josef**
Mikulecký, vývoz malinského křenu v Kutné
Hoře. Cenníky franko.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Ve válečné době

hled každý zavčas chránit se nakažlivých ne-
mocí, zvláště:

cholery a úplavice

tím, že opatří sobě ochranný domácí
prostředek:

Farář L. V. Hory
(zákonem chráněno)

Vade mecum

účinný, dieteticko-profylaktický, bylinný, likérový
přípravek, zhotovený dle prastarého, velesvěd-
čeného rodinného předpisu. „Vade mecum“ upra-
vuje trávení, posiluje zažívací orgány a činí je
tím vzdornějšími proti choroboplodným organis-
mům, nemělo by v žádné rodině ani domácnosti
chyběti, poněvadž lepší je malá pomoc včas,
nežli velká nemoc potom. Obdržeti lze po 1:50,
3, 5 a 9 K ve všech slouž. drogeriích neb u fy:

„Vade mecum“, Dašice (Čechy).
Na sta pochvalných uznání ze všech dílů světa a všech
stavů i nejvyšších lidí u firmy každému k nahlédnutí. „Vade-
mecum“ bylo vys. c. k. ministerstvem obchodu a vnitra po-
voláno, u c. k. předsedy české universality občanské akce
a biovalného prohlámeno.

Barevná kostelní okna

v odbor. pro-
vedení zhotovuje a dodává
Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Trebochovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
sdarma.

Jan Horák, soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z krubů vele-
dúst. duchovenstva svědčí o poctivě ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejomené látky na taláry.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

OBNOVA

Číslo 46.

Placeno na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 4 K —

V Hradci Králové, dne 20. listopadu 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veškeré duchovenstvo i katolický
laikům doporučujeme to nejvíce*

k ukládání vkladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteří jsou podnikem našim a obstarávají vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Hlas Vatikánu.

Benedikt XV. znovu v nynější těžké době, pozvedl mocně svůj hlas v zájmu prospěchu všeho evropského obyvatelstva. Ve své encyklice praví, že nemá starost jenom o ty, kteří patří ke katolické církvi, nýbrž i o všechny ostatní, jimž jest Bohem určeno, aby se k stolici svatopetrské přivínuli.

Dojmem veliké bolesti na něho působí nynější obrovitý zápas a zapřísahá knížata, aby učinila přítrž krvavému zápolení. Též jiná válka zarmocňuje otcovské srdce papežovo, válka neméně zhoubná a dokonce ještě vážnější. Jest to válka duchů, kterou dlužno považovati za původ zápasu tělesného. Hlavní příčiny války spatřuje Sv. Otec v nedostatku upřímné lásky k bližnímu, v nevázanosti k autoritě, v nespravedlnosti ve stycích mezi různými třídami občanů; dále v tom, že materiální blaho stalo se jediným cílem lidského snažení. Kdyby se bojovalo proti těmto nepřítelům, vrátil by se nepochybně mír a blahobyt na zem.

Skutečně Spasitel, který přišel, aby mezi lidmi zřídil opět říši míru, postavil ji výhradně na podklad bratrské lásky. Chtěl přesvědčiti silou svých důkazů o této lásce. Ale není to tento duch, který dnes vládne na zemi. »Národové, kmenové, města a jednotliví lidé jsou od sebe odděleni jako horami nebo zdmi zlovůli a zističnosti. Z nedostatku lásky k bližnímu vzniká neúcta k autoritě.« Od té doby, co lidská autorita se prohlásila za nezávislou na Bohu a co se řeklo, že autorita závisí jen na svobodné vůli lidí, uvolňoval se stále více svazek mezi nadřizenými a poddanými. Papež proto vyzývá držitele moci, aby přemýšleli, zda

jest dobrá politika odstraňovati z vyučování nauku evangelia.

Pomně-li lásku k bližnímu a úcta před autoritou, vzniká boj jedné proti druhým. Křesťanská láska sice neodstraní třídních rozdílů, ale dokáže, že se vznešené sklání k nízkým a že nízcí nabudou k velkým důvěry a budou očekávati od nich jako od starších bratří pomoc a ochranu. Leč dříve jest potřeba zničiti kořen všeho zla: nezkrocenou tužbu po vzájemných hmotných požitcích. Vždyť Kristus učí, že můžeme býti šťastni i v chudobě a pronásledování. Opravdové štěstí netkví na této zemi, nýbrž ve světě nadpozemském.

Sv. Otec také odporučuje jednotu a svornost duchovenstva v myšlenkových proudech; katolické studium musí spěti tam, aby víra byla zachována čistou. Zapřísahá biskupy, aby s veškerou péčí se starali o vzdělání a posvěcení mladých klerikův a kněží. Autorita biskupů jest Božského původu. Tudíž ten, kdo není s biskupy, není s církví.

Papežova encyklika končí vroucím přáním míru. Přeje mír národům, kteří v něm najdou neocenitelné statky, přeje mír církvi, která najde v něm svobodu, již potřebuje, jakož i zakončení abnormálního stavu, v němž náměstek Kristův nyní se nalézá; vůči tomu nesnadnému stavu obnovuje Benedikt protesty svých předchůdců.

Papež odporučuje modliti se k Bohu o mír a prositi o přimluvu Panny Marie, které odporučuje svou osobu, svůj úřad a duše Kristem vykoupené.

Pastýřský list Jeho Exc. nejdp. biskupa dra Josefa Doubravy.

JOSEF,

z Boží a Apoštolské Stolice milosti biskup Královéhradecký, velebnému duchovenstvu a milovaným diecesánům!

Opětovně bylo mi vzhledem k rozpoutané válce pozvednouti k vám velepastýřský hlas svůj — a vždy nabyt jsem útěšného přesvědčení, že potkávám se při tom s ochotným sluchem — přístupným srdcem.

Jda za pastýřským úřadem a vlasteneckou povinností, přicházím opět s novou záležitostí. Záležitost tato není neznámou, abych musel teprve s ní vás seznamovat; pro dalekosáhlý význam a naléhavost věci to jest, že přičiňuji hlas svůj k důtklivé výzvě, jež volá národy rakouské, aby pomocnou rukou přičinili k sebrání potřebného válečného pokladu na dobro vlasti, na vlastní prospěch svůj. Víteť, že běží o uskutečnění válečné půjčky, již by nabylo se prostředků nutných k dalšímu vedení a brzkému vítěznému zakončení války, dlužno to možnému a slibnému cele jenom tehda, pakli nabude rozšíření co největšího a podpory ode všech ať velmožných, nebo méně možných.

Není nedostatek hledisek, se kterých tato oběť se žádá, a vzhledem k chvalné obětavosti duchovenstva a lidu i z naší diecese v zájmu vlasti očekává. Jednak opětovné výklady na veřejnosti o podstatě této válečné půjčky, jednak poroz-

umění našeho lidu pro vlastenecké a veřejnému blahu prospěšné zájmy zbavují mne nutnosti o těchto hlediscích se štititi. Jednoho však přece bych se dotkl, na něž onu oběť staví naše katolické vědomí: Jest vytknuto výrokem Spasitelovým: »Dávajte, co jest císařovo, císaři.« (Mat. 22, 21.)

Milovaný císař a král, jenž s důvěrou v Božské přispění a v obětavou věrnost národů svých za blaho říše i za právo tasiti musel meč, očekává z ohlášené výpůjčky prostředky, potřebné k zápasu o vítězství a pokoj. Však neméně očekávají a zasluhují této pomoci stateční hrdinové — naši pokrevenci a přátelé — kteří v řadách vojáků zmužile bojují za vlast a císaře. Co se takto očekává, čeno tolik třeba, setká se bohda i u nás s ochotou obětovnou císaři na útěchu, vlasti k prospěchu, nám pak k naději vítězství a kýženého míru.

Dáno v biskupském sídle Hradci Králové, dne 17. listopadu 1914.

† Josef,
biskup.

Pastýřský tento list, jenž současně rozesílá se v Ord. listu č. 11. všem jednotlivým duchovním správám, má býti věřícímu lidu předčítán s kazatelnou o neděli XXV. po Sv. Duchu, t. j. dne 22. t. m.

Průběh války.

Bojiště východní. Dle úřední zprávy vtáhli Rusové do Tarnova, Jasla a Krosna. O posádce přemýšelské se dovídáme, že nečeká na Rusy, že šíje vyhledá při výpadech sama. Dne 14. t. m. vyrazila z Přemyslu na severozápad a zatlačila Rusy až k Rokietnici, 17 km od Přemyslu. Také ruské pokusy, vniknouti do Karpat, byly zmařeny. Ani na ostatní frontě nemůže ruská výzvědná činnost prorazit. Opěrným bodem a střediskem nynějších operací válečných stal se Krakov. Velitelství prastaré této pevnosti oznámilo již dávno obyvatelstvu, že musí býti připraveno na všechno, ba i na obležení. Vystěhování obyvatelstva provedeno bylo velitelstvím pevnosti již minulý týden.

Naše vojsko, postoupivší z okruhu krakovského, dobylo 16. listopadu první opěrnou čáru nepřítelů severně od říšské hranice. Kde nepřátelská pečlota utočila, byla odražena. Jeden z našich pluků zajal 500 nepřátel a ukořistil dvě oddělení strojních pušek. Německé vítězství u Kutna projevuje již svůj účinek na celkovou situaci.

Na levém křídle spojených vojsk rakousko-německých, jemuz velí gen. Hindenburg, došlo už k větším bojům. U Stolupian ve Vých. Prusích porazil Hindenburg nanovo Rusy, ofensivně postupující, a zarazil také postup Rusů od jihu, z ruského Polska, do Západních Prus, a porazil ruskou armádu, operující proti Západním Prusům v bitvě u Lipna, zatlačiv ji k pevnosti Plocku. V těchto bojích ukořistěno bylo 10 strojních pušek a zajato na 5000 Rusů. Jiná ruská armáda, postupující patrně podél Vlsy proti Toruni, s níž Němci bojovali už

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8.000.000.—

provádí veškeré

Vklady přes K 30.000.000.—

obohody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běže v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akiový kapitál K 80.000.000.—

Reservní a pojistné fondy přes K 25.000.000.—

Centrála v Praze, ml. r. 100.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Píseň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatil. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směnek, inkasem směnek a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek oo nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

několik dní v krajině u Wloclavku, byla tu poražena a odražena za Kutno V bojích u Wloclavku zajato prý bylo 23.000 Rusů a ukořistěno 70 strojních pušek a děl.

Náměstek chefa generálního štábu šl. Höfer oznamuje, že se dne 15. listopadu počaly rozvíjeti boje na jednotlivých místech sever. bojiště. Město Lipno leží asi 40 km sev. od Wloclavku a tutěž vzdálenost má od hranic pruských. Plock je pevnost na Visle 100 km od Varšavy na západ. Kutno je na silnici Skierniewice-Wloclawek, 50 km jižně od Wloclavku a 100 km západně od Varšavy.

Úřední zpráva ze dne 18. listopadu oznamuje, že operace spojenců donutily ruské hlavní síly v ruském Polsku k bitvě, která se na celé frontě za příznivých podmínek vyvinula. Jedna z našich bojujících skupin zajala včera přes 3.000 nepřátel.

Bojiště západní. Ve Francii bojuje se o každou píď země, o každý příkop, o každý vrch, takže se bitva rozdrobuje v nesčetný počet místních srážek, při nichž postup nebývá vítězstvím a ústup porážkou. Také následkem nepříznivého počasí postupují Němci velmi zvolna. Střediskem německého útoku jest stále ještě Ypern. V Argonském lese podávalo se Němcům rozbítí jeden silný francouzský operný bod a vzít jej útokem. Jižně od Verdunu a severovýchodně od Cirey útočili Francouzi bez úspěchu. Anglické i francouzské listy přiznávají, že situace Němců ve Francii se mimořádně zlepšila a postup jejich je všeobecně patrný. Pokusy anglicko-francouzské, zamezit Němcům dopravu těžkých děl, selhaly. Němci námořníci loví plovoucí miny a vystřelují je. Angličané obávají se útoku Němců na pobřeží anglické, a proto obyvatelstvo ve spěchu opouští město Dover.

Jižní bojiště. Velkého úspěchu dosáhlo vojsko naše v Srbsku. Tam nepoprálo nepříteli času, tvrdošíjně ho pronásledující, aby se seskupil ve svých, speciálně u Valjeva po léta připravovaných opevněných posicích k opětnému vážnému odporu. Tak obsazeno Valjevo. Přivítání ve Valjevu bylo charakteristické: nejprve květiny, avšak jen na oklamání. Hned nato následovaly pumy a palba z pušek. (Valjevo je krajské město, čítá asi 10.000 obyvatel a má gymnasium; leží na řece Kolubaře, vlévající se do Sávy. Je také sídlem štábu drinské divise a známo obchodem se švestkami; švestkové stromy tvoří tu celé háje. Naše vojsko obsadilo také město Obrenovac, ležící na stoku řeky Kolubary do Sávy; odtud do Bělehradu není daleko. Cesta na Bělehrad jest volná, pád jeho je otázkou kratičké doby. V těchto bojích zajato bylo přes 8000 Srbů, 42 děl, 31 strojních pušek a hojný válečný materiál ukořistěn. Vrchní velitel polní zbrojmistr Potiorek vzdává za toto vítězství nejvřelejší dík důstojníkům a vojákům 5. a 6. armády.

V pondělí večer žádalo rakousko-uherské velitelství naší armády, operující před Bělehradem, vydání města během jedné hodiny. Ježto v ustanovené době nebylo z nepřátelské strany odpověděno, zahájeno bylo v 10 hodin bombardování Bělehradu.

«Svatá» válka. Prohlášení války Turecka proti trojdomodě prováděno bylo proklamací kalifatu, který ovšem mohamedánům světa, jichž se čítá na 300 milionů, ukládá za náboženskou povinnost války se účastnit. Sultán zasahuje do války jako kalif, jako náboženská hlava všech mohamedánů, čímž se stává válka Turecka proti trojdomodě «válkou svatou». Svatá válka nebyla kalifatem prohlášena už několik století. Turecko prohlášením svaté války chápe se nejúčinnějšího prostředku z dějin islamu,

aby rozpoutalo proti Rusku a Anglii boj v Africe a Asii co nejostřejší. Pozoruhodno, že v prohlášení svaté války zapovídá se moslimským poddaným trojdomody a jich pomocníkům výslovně účastniti se války proti Německu a Rakousku Uhersku. — Vojsko turecké v Asii bojuje statečně s Rusy a Angličany a v Egyptě dosud nenarazilo na vážný odpor. Domorodé obyvatelstvo bylo již získáno, takže vítá Turky jako své osvoboditele. Též domorodí důstojníci a vojsko, které bylo dopraveno do Sudanu, připojí se k hnutí. Dosavadní místokrál egyptský (khediv) odebere se co nejdříve k armádě v Egyptě. Anglické vojsko v Egyptě nestačí na potlačení takového povstání. Rovněž v Marokku šíří se mezi mohamedánským obyvatelstvem svatá válka. Silné oddíly Marokkáňů tahnou na Tanger, Meknes a Mehedia jsou již jimi obsazeny. — Turecké loďstvo zničilo na Černém moři 34 obchodních lodí ruských a Oděsu nanovo bombardovalo. — Persie dovolila oficiálně průchod tureckého vojska proti hranicím Ruska, jakož i tvoření dobrovolnických sborů na obranu kalifatu.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
— (Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Volné listy.

Napoleon. Jest přirozeno, že v dnešních válečných dobách mnozí se vzpomínky na znamenité vojevůdce a že mezi nimi na prvním místě vynořuje se pochmurný a zadumaný obličej Napoleonův. Udála se řeč o paměti vynikajících generálův, a v novinách bylo řečeno, že Napoleon pamatoval si jména všech svých vojákův a po letech je oslovoval. Tvrzení toto jest jednou z těch oslon, které samy sebou vznikají a ozařují veliké muže. Pověst o pamatování jmen všech vojáků nevznikla ovšem bez podkladu. Napoleon, jemuž předem všeho o to běželo, aby ke své osobě upoutal armádu, užíval vždy všech příležitostí a praktik, aby věrnost a oddanost svých vojáků učinil nezviklatelnou. Můžeme se domysleti, že voják neobyčejně jest rozechvřen a dojat, jestliže od svého vůdce z ničeho nic pojednou jest osloven svým jménem.

Jest pravda, že Napoleon jména mnohých vojákův a jejich činy si pamatoval, ale jest také známo, že často jmen se dovídal právě před přehlídkou. Napoleon obvykle před přehlídkou vyptal se plukovníka a důstojníka na některé vojáky, kteří zasluhují pozornosti. «Sire», odpovídal plukovník, «ten v prvním řádu, třetí od levé strany jmenuje se Jean a vyznamenal se u Jeny.» «Sire», podával zprávu kapitán, «v pr-

vé setnině v druhém řádu čtvrtý od pravé strany jmenuje se Mirbellés a bojoval udatně u Wagramu.» Napoleon, nasbíráv tímto způsobem dosti zpráv, bral se pak rychlým krokem podél řady, rázem se zastavil, pohléděl pronikavě vojákovi do očí a promluvil: «Jeane, vy jste byl statečným u Jeny!» Představíme si, jak působila na vojáka jistota, že ho císař zná, a že ho oslovuje vlastním příjmením.

Srdce všech vojáků při takových výjevech tála a všichni se radovali z toho, že císaři jsou známa i jejich jména. Obvykle udatnosti Napoleona mnoho necenil, neboť považoval ji za vlastnost všem vlastním vojákům společnou. Teprve neohroženosti si vážil. Kdykoli buď za audience, nebo při prohlídce prosil ho některý voják za určitou milost, byla prvá jeho otázka, utřil-li kde ran, neboť, jak sám řekl, byla mu každá jizva šlechtickým diplomem.

Stávalo se nejednou, že při přehlídce Napoleon vyběhl plukovníka, aby jmenoval nejneohroženějšího vojína v pluku. Když dostal odpověď, na niž nemusil nikdy dlouho čekat, obrátil se s touž otázkou na důstojníky. Odpovědi důstojníkův a plukovníkova vždy se shodovaly, a po té Napoleon kovovým svým hlasem promlouval: «Fleuriote, jmenuji vás baronem. Tím odměňuji netoliko osobní vaši statečnost, nýbrž i statečnost celého sboru, ke kterému náležíte. Nejste pak za hodnost tuto povínován pouze mně, nýbrž také i vážnosti svých druhů.» Pak musil nový baron vystoupiti z řady a postaviti se před císařem, který zvýšeným hlasem pravil: «Barone Fleuriote, obejměte svého císaře.» Netřeba vykládati, jak vyznamenáním svého druhu celý pluk cítil se poctěným a jak jeho oddanost k císaři vzrostla.

Podobně Napoleon všiml si bedlivě i statečnosti a dobrého chování prostých vojáků, které jak kdy povyšoval, obdarovával penězi a často raněným uděloval i doživotní platy. Na příklad po bitvě u Jilové udělil vojákovi roční pensí 600 franků za to, že raněného svého kapitána vydral z rukou ruských kyrysníkův a na svých ramenou donesl na bezpečné místo.

Uctivá důvěrnost a družnost. Jména vojáků své gardy Napoleon znal dobře a zřídka kdy byl na pochybách. Při jedné gardové přehlídce zastavil se před vojákem, jehož změřil očima od hlavy až po paty a řekl pak vyčítavě: «Romeufe, proč nevidím na tvých prsou kříž, který jsem ti dal v Boulogni?» «Sire», odušil gardista, «nevíš-li kříž na kabátě, nosím jej na prsou. Přetřela mi jej nepřátelská šavle a povstaly z něho čtyři kusy u Esling, když nedaleko nás spadl Vám s hlavy klobouk. Ukáži Vám, Sire, svůj kříž.» A Romeuf vytáhl z náprsní kapsy zabalený papír a podal jej císaři, který hned jej rozbálil a přesvědčil se, že Romeuf mluvil pravdu. «Romeufe, za tvé čtyři části dám ti kříž svůj, jsi spokojen?» tážal se Napoleon. Voják neodpovídal. «Tak tedy výměna se ti nezamlouvá?» — «Já Vám, Sire, řeknu», odvětil po některém váhání Romeuf, «výměna by se mi líbila, protože mi ji nabízíte Vy, ale učinil bych tak jen s výminkou, aby ste ty moje části dobře schoval, aby se žádná z nich neztratila.» «Což tolik ti záleží na těch capartech?» tážal se Napoleon a při slovech svých hravě pohazoval kousky kříže na dlani. Romeuf jen tak tak potlačil nevoli, kterou v něm poznámka císařova vzbudila, a vztýčiv sebevědomě hlavu prudce zahovořil: «Caparty! Odpusťte, Sire, bez těch capartů nechtěl bych Vám dále sloužiti, ty caparty jsou mi tuze milé a dám si je puškati sletovati.» «Když jest tomu tak, starý kamaráde, na to Napoleon, směj si

svůj kříž a můj ještě k tomu, neboť taková
řádní chlapci, jako jsi ty, dvou věru zasluhují.
Odházíme zatahal Napoleon gardistu za kníry
a vůči štábním svým důstojníkům poznamenal:
»Romeuf a já jsme starí známí. Jest tomu již
dávno, co jsme se poprvé uviděli, a on jest
toliko trochu citliv.«

Takové výjevy měly pak ve vojsku kou-
zelný účinek. O slovech Napoleonových vojní
dlouho hovořovali a byli jimi neustále povzbuzováni k věrnosti a oddanosti. Kým div tedy, že
Napoleon naplnil vojsko svým duchem a že
mezi ním a vojáky vznikla družná nenucenost,
kým div, že vojáci před jeho očima dělali skutky
statečnosti, která dobývala mu světa? Nejvý-
mluvnějším osvětlením svazku, pojičeho Napo-
leona a jeho vojíny, byl denní rozkaz, vydaný
ráno v den slavkovské bitvy. Napoleon v roz-
kaze armádě sliboval, že toho dne nebude se
vydávati v nebezpečenství. Za takových okol-
ností vojevůdcové v předvečer bitvy vojíny
obyčejně povzbuzují slibem, že se nepřátelské
palbě vyhýbatí nebudou, a když Napoleon činí
toho opak, dostatečně z toho vysvitá, čím svým
vojákům byl.

Uchvacující drama. Napoleon znal po-
vahu lidskou, její silné a slabé stránky. Každý
jeho skutek a každé jeho slovo při přehlídkách
působily tak, že duše svých vojáků svíral ta-
kořka v dlaní. Při přehlídce ve Fontaineblau
spatřil vojáka, který jakkoli byl již dosti letitý,
měl toliko poddůstojnickou hodnost. Císař mu
pokynul, aby vystoupil z řady. Srdce starého
vojáka pohnutím se sevřelo, a obličej jeho po-
lil se ruměncem. »Já jsem tě již kdesi viděl,
promluvil vlídně císař. »Jak se jmenuješ?«
»Noel, Sire.« »Noel? Noelů znám několik. Od-
kud pocházíš?« »Z Paříže, Sire.« — »Aha!«
zvolal císař. »Nebyl jsi se mnou ve Vlaších?«
»Byl, Sire, u mostu Arkolského.« »Dobře, již
jsem se rozpomenul. Kde jsi byl jmenován pod-
důstojníkem?« »Hned u Marenga, Sire.« »A od
těch dob?« »Od těch dob již nic, odpověděl
Noel a smutně svěsil hlavu. Což jsi nechtěl
vstoupiti do gardy?« »Naopak, Sire, to byla
má jediná touha, neboť jsem byl u Slavkova,
u Wagramu, Jeny, Jílové, slovem ve všech
velkých bitvách.«

»To jest mi divno,« poznamenal Napoleon.
»Byl jsi již navržen pro kříž?« »Pokaždé, Sire.«
»To hned vyšetřím, odstup na své místo.« Po
té Napoleon zavolal plukovníka, s nímž několik
minut přítulně hovořil. Shodli se, že Noel
vskutku jest udatný, tichý, otrok povinnosti a
kázně, pln vytrvalosti a obětavosti. Vyzname-
nal se při mnohých okolnostech, ale jeho skrom-
nost a ostýchavost nedraly se ku předu a ne-
hlásily se o povýšení, kterého si dávno již za-
sloužil. Přivykl již tomu, že se na něho zapo-
mínalo a že nedostalo se mu posud ani kříže.
Napoleon poznal, že vojínovi bylo ukrivděno
a umlátil si hned křivdu stkvěle odčiniti.

Zavolav zase Noela, řekl mu: »Ty jsi toho
dávno již zasloužil. Tu máš, a při těch slo-
vech sňal se svých prsou kříž a připjal jej na
kabát vojínův. Na znamení plukovníkovo za-
rachotily bubny a když ustaly, plukovník za
hlubokého ticha představuje vojákům nového
rytíře »čestné legie« a volá hlasitě: »Jménem
císařovým představuji vám poddůstojníka Noela
jako poručíka ve vašem pluku.« Pluk vzdal
povinnou čest, a hudba slavnostně zahrála.
Noel, jenž byl nevýslovně dojat, stojí jako ve
snách, hledí na císaře a již se mu chce vrhnouti
k nohám, ale Napoleon pokojným a pevným
pohledem ho zadržuje. Císař dává plukovníkovi
nové znamení, ten máchne kordem nad hlavou,
a bubny rachotí znova. Když bubny dovířily,
plukovník hlasitě oznamuje: »Jménem císařo-
vým představuji vám poručíka Noela jako nad-
poručíka ve vašem pluku.« Tato druhá rána
div Pařížana neporazila. Kolena mu klesají,
rty cosi šeptají, oči jeho, které od dvaceti let
neznały pláče, zalévají se slzami. Vojín chce
vykročiti kamsi do předu, ale zapotáce se zů-
stává na svém místě. Konečně po třetím za-
bubnování jest slyšeti opět hlas plukovníkův:
»Vojáci, jménem císařovým představuji vám
nadporučíka Noela jako kapitána ve vašem
pluku.«

Po té Napoleon pobodnuv koně, bral se
podél řad ve stkvělém průvodu svého štábu,
aby dokončil přehlídku, kdežto Noel na smrt
bledý a nemoha ze sebe slova dostati padl
v náručí svého plukovníka.

Příklad tento mluví přesvědčivě, jak Na-
poleon dovedl působiti na mysl své armády a
jak uměl rozechvívati nejjemnější struny v srd-
cích vojáků. Toto jeho umění vysvětlovati jest
ovšem z veliké části také tím, že narodil se
v občanském a skromném ovzduší, v němž po-
znal nálady a sklony drobných lidí.

Rozčarování. Většina evropského vzdě-
laného obcenstva jest tak duševně ustrojena, že
pěstuje kult učenců, literátův a umělců. Tím
rozumíme, že kdo ze slovutných mužů nabyt
znamenitého jména, ovládá veřejnost, a každé
jeho slovo jest takového rázu, že se o něm ne-
pochybuje. Přijímáme kult ten s jistými výjim-
kami aspoň po té stránce, jestliže ten který
výtečník hovoří o věcech svého oboru. V této
válečné době leckterý universitní profesor, touže
obcenstvu povědět něco směřodátného, odvá-
žil se však výkladů, které rázem strhly ho
s výše, na které se udržoval, a které otevírají
okno do duševní dílny, jež pojednou přestává
vzbuzovat úctu a důvěru. Na příklad ten pro-
fesor, který z široka dlouha vyložil plán, dle
kterého v zimě bylo by lze armádám táhnouti
do Petrohradu nebo do Moskvy. Vývody tohoto
pána jsou směšny nejen svou předčasností, ale

Losy

III. rakouské třídní
loterie obstarává

Královéhradecká bankovní jednota

v Hradci Králové
a vyřizuje objednávky
postupně došlé.

také naivní nevěcností, která bije do očí každé-
mu člověku, jenž nedívá se na život brýlemi
sukromé studovny. Němci považují, abychom
uvedli jiný příklad, profesora národního hospo-
dářství, Sombarta, za svého znamenitého muže.
Znamenitým mužem nazýváme zajisté toho,
kdo se volně vznáší ve vyšší oblasti myšlení,
ve kterou se jiní lidé dobývají pracně a s ne-
snázemi. Takový muž vidí věci v pravém
světle a ve vzájemném vztahu, a nejsilnější
stránkou jeho povahy jest nestrannost úsudků
a naprostá spravedlnost. Nuže, co uklidňujícího
prof. Sombart kulturní veřejnosti pověděl?

Německý profesor prohlašuje, že největším
ziskem této chvíle jest naprostá převaha in-
stinktu ve stycích národů, že doba pouhých
rozumových hledisk jest na dlouho znemožněna
a že se opouštějí nejisté soudy rozumu a na
jejich místo kladou hodnoty srdce. Profesor
Sombart opovrhne též malými národy.

Dosavad všechna kulturní společnost svě-
tová tolik si zakládala na rozumových hle-
diskách, že odmítala všechno, co by mohlo býti
odůvodněno též i po stránce jiné, »kritika
zdravého rozumu« byla do filosofie uvedena
Kantem, jenž jest nemalou chloubou Němců,
vlastní obor činnosti Sombartovy, věda národo-
hospodářská, jest budování soustavy na pod-
kladě rozumu a zkušenosti, a tu pojednou z ni-
čeho nic rozum má se na sto honů vyhoditi,
a ve stycích národů má rozhodovati převaha
instinktu. A proč se má rozum ze styků ná-
rodů odstraniti? Protože tomu tak chce rozum
Sombartův. Tedy rozum potírán jest rozumem.
Důkladná to vědeckost? Profesora Sombarta
chápeme dobře. Jeho překvapující a z brus-
nová theorie byla na rychlo pořízena vzhledem
k obsazení Belgie. Měla li by Belgie pozbyti
své samostatnosti, pak ovšem nedalo by se to
odůvodniti rozumem, nýbrž instinktem. My
Češi jako malý národ nemůžeme se povznést
na výši rozumu Sombartova, jenž pro styky
národů domáhá se instinktu, neboť instinkt
ovládal kdysi lidstvo v dobách barbarských, a

kulturní člověčenstvo jest rádo, že se z poměrů
těch dávno vybavilo. Šlepy pud neboli instinkt
není hybnou silou člověčenstva, nýbrž zvířectva,
v kteréž živočišné říši projevuje se jmenovitě
v té formě, že silnější požírá a dává slabšího.
Přiznávati právo pudu ve stycích národů, ne-
znamená nic jiného, než zřít se veškeré hu-
manity a veškerého práva a přirozeného ať
daného.

Prof. Sombart neměl by také zapomínati
na říši naši, která skládá se z malých národů,
v nynější válečné době jest spojenkyň monar-
chie německé. Německý kníže Vedel také pro-
mluvil a věru mnohem lépe a rozumněji, než
patentovaný národohospodář Sombart. Kníže
Vedel ocenil důležitost naší říše, které jest po-
třebí pro zachování středoevropské rovnováhy,
a již politický abeceda usoudí, že nebylo by
té významnosti našeho mocnárství, kdyby ne-
bylo těch malých jeho národů. A právě v tyto
dny se dočítáme, že poslanec německého sněmu
velebil svobodu národův a doložil, že porobení
jednoho národa znamená ztrátu jednoho kusu
kultury. Některé vědecké authority tedy pro-
mluvily, a z jejich vývodů jsme hodně rozča-
rováni, neboť vzdalují se dokonalosti, kterou
velicí lidé mají vynikati. Pak věru jest odů-
vodněna vzpomínka na Fontanesa, který r.
1804 pravil Napoleonovi: »Sire, touha po do-
konalosti jest nejhorší chorobou, která kdy
stihla lidského ducha!« Zásadou touto Napoleon
se řídil po celý život, a zásadu tuto oblibují si
všichni násilníci.

Politický přehled.

Česká otázka za války. V čas. »Union« už po-
druhé vybízí člen strany národní, aby se už za
války pracovalo ke sloučení českých stran aspoň
v tom smyslu, jako jsou Němci spojeni v německo-
nacionálním svazu. Velká doba nesmí nás zastati
nepřipraveny.

O hospodářské situaci přednášel minulý tý-
den posl. svob. p. Fuks, člen komise pro kontrolu
státního dluhu. Pravil, že definitivní rozhodnutí ve
válce závisí stejně tak na našich silách materi-
álních, jako od událostí na bojišti. Monarchie samo-
zřejmě už v míru připravila se k hospodářskému
vedení války, ale válka nabyta tak obrovského
rozsahu, že se přikročilo k mimořádnému opatře-
ní pomocnému, k válečné půjčce. Řečník poukázal
také na naléhavou mutnost, zavéstí nejvyšší ceny
pro hlavní předměty spotřeby obyvatelstva.

Uherská sněmovna svolána jest na den 25. li-
stopadu. Vláda podá pět předloh: osnovu zákona
o prodloužení platnosti mandátů stoličních úřední-
ků, o válečné půjčkové pokladně, o doplnění záko-
na o výjimečných opatřeních v případě války a
dvě osnovy ministra spravedlnosti.

Italská neutralita. Dle italského časopisu »Per-
severanza« shodli se demokratičtí, radikální a re-
formní socialističtí poslanci na tom, že při zahá-
jení italské sněmovny zahájí akci, aby se Itálie
vzdala svého dosavadního neutrálního stanoviska.

Neutrální státy protestují. Švédsko, Norsko a
Dánsko zaslaly mocnostem trojdohody protestní
notu, v níž se zmiňují o nesnesitelném stavu, kte-
rý pro ně vyplývá z nebezpečí podmorských člu-
nů a min.

Kulturní jiskry.

**Přísný protikatolický kritik před soudem od-
borníka.** Známy nadkritik dr. Zd. Nejedlý již před
veřejným započítím své válečné výpravy proti
Konrádovu spisu »Dějiny posvátného zpěvu sta-
ročeského« vyslal do českého světa zvěsti, jak to
dlho jest hrozně povrchní, jak se musí od základu
přepracovati. Ale Nejedlému staly se vážné neho-
dy již před skončením válečného tažení. S útrp-
ným úsměvem zaznamenávali sami pokrokaři, že
Nejedlý při svém ocenění Musy Smetanovy pro-
zradil velikou neznalost základních pravidel har-
monisace. Nejedlý vrtěl se všelijak, hledal zadní
dvířka, ale uvázl přece jenom ve vlastní přízi.
Nyní pak historik na slovo vzatý posvítí klidnou,
věcnou, ale zdrcující kritikou na Nejedlého »Dě-
jiny husitského zpěvu za válek husitských«. Uve-
deme zde aspoň některé úsudky Sedlákovy, připo-
jíme některá slova vlastní. Víme dobře, co zkusil
a posud zakouší Konáš za to, že sbíral, ničil a o-
pravoval pověrečné a nezdařené literární plody
protestantské. Táboři však rozbíjeli nádherné ol-
táře, sochy, obrazy, skvostné vědecké knihy me-
tali pod kola vozů. Skvostná díla umělecká jim byla

Všeobecná úvěrní společnost

**Hradec Králové,
Palačského třída čp. 80.**

Vklady 4½%

Úvěry

**živnostenské
osobní
zálohové**

Vklady 4½%

Uhlí, koks, dříví, antracit,

**vše nejlevněji v každém množství i s do-
dáním do domu a složením do sklepa. —**

»dřevěnými nálezkami«. Při tom však byli dobrými obchodníky. Ty »dřevěné nálezkami«, které se daly odnésti, Táboři nezničili, nýbrž je prodávali za peníze Němcům, ze skvostných kálíchův a monstrancí ztloukali peníze na krvavé boje, z ornátů si dělali kabáty, křídlem si mazali škorně atd. Ale Nejedlý se namáhá zoufale dokazovati, jaké ideální pohrůtky vedly sveřepé bojovníky k takovému počínání. Prý odpor Táborů proti světské učenosti nebyl doktrinou, nýbrž náboženským přesvědčením. Umělecké věci byly Táborům prý špatné jen tím, že sloužily k okázalosti, že jich lidé užívali pro svou chloubu. (Užívali uměleckých předmětů katolíci z osobní marnivosti také v kostele?) Prý »v tomto odporu proti nádhře není (?) obsažen nějaký princip (zásada) protiesthetický (protiumělecký), nýbrž jeho důvod jest pouze moralistní.« To jsou fráze, kterým by se vysmál každý pokrokař, kdybychom jich užívali na obranu Koníášovu. Přece jest zřejmo, že ty tábořské zásady náboženské a mravní byly otevřenými a neurputnými nepřáteli světské kultury a umění. Kdyby se mělo stavěti na »moralistních« základech tábořských, upadali bychom v čiré barbarství. Historik Nejedlý odvažuje se napsati: »Malířství, sochařství a hudba pykaly tu stejně těžce za hříchy svých pěstitelů.« Tak! Pátrali snad Táboři, zda příslušní umělci byli lidmi hříšnými? Vždyť přece pobíjeli a upalovali celé zástupy kněží a mnichů nejzbožnějších, aniž se ptali na jejich mravy. Tábořský drsný ortel byl vyřčen již proto, že Tito mučedníci vyznávali jinou víru. K tomu všemu Táboři samo vytváření takých uměleckých předmětů prohlašovali za hřích. Advokátské kroucení Nejedlého málo pustošitelům pomůže. Nejedlý však z obranného štítu, který drží nad Táboři, snaží se zoufale urobiť cep na hlavy katolíků. Vytýká totiž, že katolíci zašantročili některé umělecké předměty do ciziny nebo do soukromého majetku. Dr. Sedlák se táže: »Kolik chrámů, klášterů, soch a obrazů zašantročili katolíci do ciziny neb do soukromého majetku? A kdo má o to zásluhu, že Eneáš (po válce) neshledal v Čechách umělecké pouště, nýbrž naopak obdivuje se nádhře českých chrámů? Snad husité? Asi tito, že nezhodili všeho!« Dodáváme: Bylo chloubov českého umění, že výrobky českých umělců byly vyhledávány s velikou dychtivostí v cizině a známenitě placeny. Co poslali katolíci v době předhusitské do Německa, to nebylo ukradené ani znetvořené.

Dle Nejedlého Táboři ničili liturgické knihy »ve službách vyšší ideje«. (A což nenáviděný Koníáš?) Prý na zničení knih mají také vinu katolíci a to tím, že — větší zásobu knih kláštery schovaly, tak že pak došlo od Táborů k ničení hromadnému. Tedy — kláštery se velice provinily na kulturu tím, že si zřizovaly účelné a velké knihovny! Moderní husité, slyšíte? Běda vám, až budete odporučovati zakládání knihoven!

Nejedlý prohlašuje za hlavního skladatele písní tábořských kněze Jana Čapka; prý »duch Čapkovy víry byl již nový, ale forma její dosud stará«. Leč příslušný traktát Čapkův byl úplně katolický, pokud ze známých úryvků lze souditi. Píseň, které Čapkovi Nejedlý připisuje, nemají nic tábořského. Dále Nejedlý si pleť autory různých písní, k čemuž Sedlák dokládá: »Nejedlý tu zanedbal věc nejdůležitější, literaturu traktátovou, a to se mu mstí.« Na př. píseň o přijímání dítek prý vznikla v tábořství a odtud vnikla mezi horlivější stoupence pražské, které prý přesvědčily »důvody Táborů více ctnové než rozumové«. Zatím však ta novota vyšla z Prahy od Němce Mikuláše Drážďanského a Jakoubka, důvody těchto mužů nebyly citové, nýbrž rozumové.

Neznalost základních protikatolických článků věroučných Nejedlý prozrazuje tím, že praví, jak tábořství nebylo nikdy na půdě pikartské. Naopak tábořství, jakmile se probudilo ze ztřeštěného blouznění o nastávajícím konci světa, ihned se stalo pikartským a zůstalo jím stále.

Nejedlý se rozohňuje, že prý pražský radikalismus našel v osobnosti Želivského nejkrásnější květ, »jeho činnost jest půda, na níž stojí vše krásné, co se tehdy v Praze dalo.« Nač jenom tedy Tomek a Palacký široce se rozepisují o krvavých a pošouchlých činech tohoto nebezpečného despoty, před nímž mírní kališníci nebyli jisti svými životy? Jeho stoupence nazývá Tomek bez obalu chátrou. Tato chátra se vyznamenávala drancováním, pobíjením jiných kališníků, pronásledováním osobních přátel Husových a nejbezohlednějším vandalstvím. Konšelé pražští zbavili se tyranu tajnou popravou, aby se nemusili sami neustále báti o vlastní křky. Byl-li Želivský nejkrásnějším květem pražského radikalismu, pak také byli velice ideálními lidmi kumánští žoldnéři Sigmundovi, kutnohorští havíři, drancovatelé švédští, ba i sobecký násilník Cahera s tyranickým Paškem.

Zkrátka Nejedlý užívá tolika básnických obrátů k obraně husitského vandalství, nahrazuje důvody tolika vyšeptálmí fráze, překrucuje velice známou historii tak násilně, že bude nejlépe, přepracuje-li z gruntu své »historické« dílo ne-
 toliko dle pokynů celého dlouhého řetězce poznámek Sedlákových, ale i dle těch vážných historiků, kteří poctivě psali pravdu již v druhé po-

lovici minulého století. Náštné překrucování historie ve prospěch radikálních husitů a na zlehčení katolíků i mírných kališníků jest tak odvážné, že jest věru div, proč se proti takové smělosti neozvali dávno rázně i haléřtí znací povahy husitismu.

Kdo vymohl dekret Kutnohorský? Posud jest sporná otázka, kdo vlastně má o to největší zásluhu. Faktum jest, že Husa v té věci podporovali i vlivní katolíci z vlastenectví. Viklefiisté však potřebovali tří hlasů hlavně proto, aby universita rozhodla proti zákonitému papeži Řehoři XII., který byl velice rozhodným bojovníkem proti viklefiismu. Když využili Husovi stoupenci moufennínských služeb katolických doktorů, pak chytrým způsobem i tyto z university vypudili; fakulta theologická totiž odporovala bludařům dále, až její mistři byli návodem kněžských a šlechtických viklefiistů od krále Václava vyhnáni ze země a zbaveni svých důhodů. V mnohých učebnicích se píše, že Mistr Jan Hus. V »Našinci« ze dne 4. července 1914 dokázáno, že nebyl to Hus, ba že se sám omlouval, že on dekretu nevymohl. — V »Národním Politice« dne 3. července píše dr. Jindřich Veselý o Jeronýmovi Pražském a připojuje se k tvrzení, že o dekret Kutnohorský má vlastně větší zásluhu Jeroným než Hus. — V »Českém časopise historickém« (seš. 2. 1914) na str. 243 čteme ve zprávě psané dr. Fr. Bartošem: »... Pařížský diplomat Jakub z Nouvionu, člen francouzského poselstva, jež jak známo vymohl dekret Kutnohorský.« Zde se tedy nemluví ani o Husovi, ani o Jeronýmovi. Poznámka Bartošova je asi nejspornější. O dekretu tom vydal spis Klub historický v Praze pod názvem: »Dekret Kutnohorský, přednášky a stati V. Novotného, K. Kroftý, J. Šusty, O. Friedricha.«

Náboženské smýšlení nynější protestantské mluví. V časopisu »Tat« zabývá se E. Felden otázkou: »Jak jest s náboženstvím« a dospívá k závěru, který správně charakterisuje plný rozklad nynějšího protestantismu. Felden konal v Brémách přípravu ke konfirmaci a vykládá o zkušenostech, kterých při tom nabyl. Vyučoval 410 hochů a dívek u věku od 12 do 14 let. Jednou otázel se ho jeden ze žáků, proč se stále mluví o Bohu, když žádného není? Jsa překvapen touto otázkou, vzýval Felden, kdo ze žáků jest ještě téhož mínění; poznal ke svému úžasu, že z 50 dětí toho oddělení, v němž byli čtrnáctiletí, 49 mu řeklo, že není žádného Boha. Nyní pátral Felden i v ostatních odděleních a shledal, že ze 360 zbývajících dětí věří v Boha 26. 13 dětí řeklo, že toho netěží tvrditi, a 321 prohlásilo, že Boha není. Tedy ze 410 dětí, připravovaných ke konfirmaci, 360 nevěřilo v Boha, 14 jich o něm pochybovalo a toliko 26 v Boha věřilo. Také docela klidně prohlásily děti, že i jejich soudruzi tak smýšlejí.

Kupujte noviny, nejčerstvější zprávy z bojiště! Věru jest zvláštní, jaká přeměna stanoviska u některých denníků po vypuknutí války! Listy, jež lhavě vytýkaly katolictvu krvežíznivost, najednou se chopily všemi deseti příležitostmi k výdělku na válce. Rubriky velice důležité hodné zkracování nebo velmi často vynechávání jen proto, aby se mohlo co nejvíce psáti o válce. Na papír se zachycují nejmaličernější slechy válečné a otiskují se tučně, jen aby se ukojila zvědavost i přebytná. Listy otiskují obrázky »z válečného pole«, které někdy svou fantasií spíše přivodí zmatek než poučení. Jen když se vyhoví lačnému zraku dychtivců! A nač vydávat noviny jen jednou, dvakrát denně! Kultura těch, kteří na vojnu nejdou a do zápasu ani slovem zasáhnouti nemohou, vyžaduje co nejvíce, aby četli zprávy třikrát denně. Zatím na př. ve večerních vydáních čteme tytéž telegramy, jaké ve dne již byly uveřejněny v »Čechu«. A kdo tolik dychtí po zprávách nejnovějších, může se lehce informovati zvláště ve větších městech ze zpráv c. k. tiskové kanceláře, které jsou vyloženy k veřejnému nahlédnutí. Takové zprávy hned koluji od úst k ústům dříve, než večerník vyjde. Za každým rohem, kde jest čtenější frekvence, na každé křižovatce ulic nablíží kolportéři večerníky. Obecenstvo ochotně skrovný obnos dá asi s takovou nadějí na výtěžek, jako když se sází do loterie. »Možná, možná, že tam bude přece nějaká zajímavá novinka, o které posud nevím.« Novinářský kumšt provádí se také tím způsobem, že telegram, který byl otištěn ve vydání poledním vzađu písmem menším, vytiskne se do večerníku sazbu velice tučnou na černém místě — a novinka jest ihned hotova. Na zbývajícím papíře se zachytí letmo a bez výběru jiné válečné říkání, jen aby se nějak dvoulist vyplnil. Myslíme však, že obyvatelstvo, které se boje neúčastní, má daleko důležitější úkoly, než od rána do večera hlídati míchanici nejrůznějších válečných informací a proctví.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
 a c. k. umělecko-průmyslové školy
Ján Dušek v Chrudimí.

Nové úplné vydání brevířů máme na skladě ve vydání římském s veškerými novami a dodatky r. 1914.

Tisk je zřetelný, zvláště pro slabší zrak jasný. Formát 11X18 16°. Tištěné na papíru hřtiana. V kůži, červená ořizka K 40—, v kůži, zlatá ořizka K 45—, v chagrém, zlatá ořizka K 50—, v morochinu, zlatá ořizka a desky bohatě vkusnou, zlatou rytinou zdobené, tištěné na papíře. China K 67—, v chagrém, zl. ořizka K 49—.

Tyto brevíře ovšem pojímají stávající proprium, neboť nové proprium Bohemiae dosud nevyšlo a připravuje se v nakladatelství Kotrbově. Úprava však jest taková, že možno po vydání ku každému svazku přiložiti. — Nová vydání Pustetova možno dodat. Event. potřebné ceníky vám dle objednávky na přání ochotně zašleme. — Neobjednávejte přímo, obdržíte nás v originálních cenách!

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové, Adalbertinum.

Obrana.

Dva dopisy z bojiště. Dobře jest srovnávati, co poskytuje ve chvílích kritických náboženství a co nové myšlenkové směry. Předem budiž konstatováno, že vědecky zdůvodněného světového názoru moderního není. Výslednici nových proudů filosofických tudíž jest zvýšení pochybovačnosti; útočnými rozběhy má se nahrazovati živná strava duše. Pak ovšem ve chvíli nesnázi nové filosofické domněnky nepodávají tonoucimu ani stěbla, kdežto věřící křesťan v nejsvízelnějších okamžících ještě lépe si uvědomuje podstatu a cíl lidského žití a přijímá neodvratný los velice klidně, poznávaje, že jeho záslužné skutky nebyty nadarmo.

Pokrokový redaktor »Přerovského Obzoru« napsal z bojiště:

Mladý hrabě JUDr. Karel Lažanský, který zemřel jako poručík v bosenské Bělině (28. srpna t. r.), napsal rodičům a sestram před smrtí toto: »Přijměte, co se stalo, s pravou křesťanskou statečností a s víry plnou odevzdaností... Byl jsem dobře připraven, když duch můj opustil tělesnou schránku, kterou 27 let ožívoval, a zemřel jsem silný ve víře a s čistým svědomím. Život můj byl krásný a šťastný, zahříván slunnými paprsky Vaší lásky a vždy mně osvědčované lásky. Tato láska často a vždy mně osvědčované lásky. Tato láska Vaše osvědčovala i při loučení jasně a pokojně mou cestu až do okamžiku, kdy uhaslo mně světlé pozemské, aby ustoupilo věčnému na Boha patření! Tam u trůnu Božího modlím se u věčné vděčnosti za všecku Vaši lásku, za Vaše pozemské blaho, za sílu a statečnost pro tu chvíli, kdy dojde Vás zpráva o mé smrti a za šťastné spojení po dokonané pouti pozemské ve věčné blaženosti... Píši tyto řádky večer před svou generální zpovědí. S čistou duší jdu v boj a čist dokonat jsem života svého běh.«

Srovnajte, kde cílevědomost větší, kde spokojenost útěšnější a kde ve chvíli kritické reálnější, pravdivější, poslušnější toho, co před vázkou oba vojny zajímalo. Jen duch skutečně hrůdný, odhodlaný mohl psáti tak, jako zbožný hrabě Lažanský, který šel do války dobrovolně přes výstrahy svých drahých.

Skvělý výsledek maturit na katolických školách. Na katolickém učitelském ústavu Svatováclavské Matice Školské v Bubenči loni z 39 prvňáčků abiturientů maturovalo s vyznamenáním 21 a všichni ostatní s výsledkem dobrým a letošní

ročník v počtu 40 nezůstal daleko za svým předchůdcem a dosáhl také čestného výsledku: 21 s vyznamenáním, 18 s vyznamenáním a 11 s vyznamenáním. — Jak dobře pověsti říká se této věci opěva. — Vánoce se stálo stoupajícího nároku kandidátů k zápisu, kterých se letos v první den dostavilo a přijímací zkoušku podrobilo na 70, ačkoliv koná se zápis ještě po prázdninách. — Také na jiných katolických ústavách, na dívčím gymnasiu na Vinohradech, v ústavě učitelů v Čes. Budejovicích, v lyceu Voršilek v Praze a j. byl výsledek zkoušek světlý. Tak vyhlíží ta klerikální tíma. Pokrokové světlo jsme viděli před málo lety v Přerově na Moravě. Z tohoto se Beneš jistě zblázní.

Zásluha kněží o dva důležité ústavy. Agrární »Slezský Venkov« sdělil: »Zásadou dvou slezských kněží, vlastenecky smýšlejících, otevřeny byly v Chabíčově-Háji na Opavsku dva nové ústavy. Zemědělská rada Karel Klimkovský, bývalý farář velkopolský, odkazem domu a Mons. dr. Jos. Bena, sídelní kanovník z Kroměříže, darem 12.000 K umožnili zřízení prvního českého sirotčince ve Slezsku a zimní pokračovací školy v Chabíčově, která byla již slavnostně zahájena.«

Kdo se stará o poškození Rakouska? Protirakouská akce v Srbsku byla dílem zednářů, až konečně proti široce rozvětvenému spiknutí byl přinucen náš stát se hájit. Že zednáři dychtivě podporují zbraně francouzské republiky, kdož by pochyboval? »Osservatore Romano« přinesla nedávno leták, rozestlaný zednářským ložím, v němž mimo jiné stálo:

— I toto prohlášení jest nepřímým svědectvím, kdo se namáhá nasadit do Rakouska a Německa bacily náboženského a politického anarchismu.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janáčekův náměstí č. 163.

Vklady na tržky 2, 12, 20

Vklady v zálohu 2, 12, 20

Nové vklady (uložené v době moratoria) spočítají se dle dohod a vyplácí se z těchto vkladů obnosy bez obmezení moratoria.

Národohospodářská škola.

Kolik obilí rekvirováno bude v království Českém? Král. České má dodati vojsku: 1890 vagonů žita, 930 vagonů pšenice, 390 vagonů ječmene, 3810 vagonů ovsu. Celková produkce pšenice, žita, ječmene a ovsu činila v Čechách 31.630.792 metr. centy. Král. České má dodati vojsku celkem 7020 vagonů obilí. Zde činí celková hodnota erární požadovaných 7020 vagonů dle cen rekvisičních 15.024.900 K, skutečná hodnota dle průměrných cen tržních 19.666.500 K, činí tedy rozdíl mezi cenou rekvisiční a tržní 4.041.600 K. Považujeme-li toto rozpětí za jakousi válečnou daň rolnictva, pak činí tato u nás 4.041.600 K. Celková hodnota sklizně všech uvedených čtyř obilnin činila dle statistiky c. k. min. orby v Čechách 507 mil. 248.000 K.

Moravská agrární a průmyslová banka v Brně vykazuje na vkladě koncem měsíce října t. r. K 29.980.433.82.

Jak se má naše rolnictvo při rekvirování obilí zachovávat? »Selské hlasy« píše: Válečná daň obilí má se rozvrhovat na jednotlivce dle množství obilí. Ve všech domech otevřené a poctivě přiznejte veškeré množství obilí, které máte v zásobě. Od tohoto množství odpočítejte obilí, které na jaře vysejete. Dále odpočítejte obilí, které pro domácí spotřebu — živobytí nutně spotřebujete. Průměrem může se počítati 100 kg žita na jednu osobu. Do domácí spotřeby počítati se musí také obilí, potřebné na stravu pro čeledě a pracovní síly. Ono obilí, které ze zásoby zůstává po odčítání obilí na osivo a výživu, musí se pro erár dodat. Znovu radíme: Nezapomínejte ani zrnka obilí: to, co nevyhnutelně potřebujete, musí se vám ponechat. Zatajením zásob vydává se každý v nebezpečí velkého traktu. V obcích, v nichž nebudou rolníci moci žádané množství obilí dodat, bude po případě dle § 30. zákona o válečných úkonech pomoci vojenské asistence obilí rekvirováno a shromážděno zatajením zásob dle § 6. císařského nařízení ze dne 1. srpna 1914, ř. z. č. 104, soudně tuhým vězením od 1 měsíce do 1 roku vedle peněžité pokuty trestáno. »Š poctivostí nejdál dojdeš!« Proto poctivě jednejme, a nemusíme se báti žádných následků, i když nebudeme moci žádané množství obilí eráru dodat. Nezapomínejme, že obilí dává

me pro vojny, kteří za nás bojují, životy obětují naši vlast, životy a životy ohraňují. Váš život dávají za nás životy! A my bychom měli být lhostejní pro ně? Čili potřebujeme chleba?

Účinná kněžská práce. »Pravda« soc. dem. »Nová Doba« přináší dopis soudruha Boh. Nykodýma ze severního bojiště. Týž mezi jiným píše: »Jinou praktickou věc učinil jsem v ruském Pátku a řáda se, že se jí v jeho stavě katolický klerikálníismus. Jsou to selské komunity, s nimiž shledáte se v mnoha obcích. Tato obrana tamního lidu jest opravdu cenná proto, že ji chrání lid před lichváři.« — Ubezpečujeme, že jmenovaná národohospodářská svépomoc jest výhradně dílem katolických kněží polských.

Veškeré katolické KALENDÁŘE na rok 1915 již na skladě.

12 kusů (i adružené):
velkých po K 1— K 8—
malých K 2— K 16—
malých K 4—

Neobjednávejte kalendáře přímo, nýbrž naším prostřednictvím, neb použijete těchto výhod.

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Melbertum.

Za válečného ruchu.

Soc. demokraté francouzští za války. Holandský soc. dem. »Vorwärts« referuje, že hlavní orgán soc. dem. strany ve Francii »L'Humanité« vychází pouze o dvou stranách. Místa, kde byla organizace nejsilnější, jsou buďto zabrána od Němcův anebo jsou proměněna v bitevní pole. Tam je průmysl ubit. Také v jiných obvodech panuje velká nezaměstnanost. Tisk soc. dem. podléhá nyní ve Francii velice přísné cenzuře. Jest mu na škodu i zřízení dopravy poštovní. Vláda však ponechává agitaci činnosti aspoň takovou volnost, aby zástupci výkonného výboru mohli jezdit po provinciích k vůli udržení zbytků strany. V lůně této strany byl utvořen akční výbor, který se stará o akci národní obrany a podporu narukovaných členů a jejich příslušníků. Mezi padlými nebo raněnými příslušníky strany jest nápadně velký počet učitelů.

Vojenský biskup na bojišti. V nedávných dnech zavítal na haličské bojiště polní biskup Emerich Biełk, aby se přesvědčil, jak jest postaráno o náboženské potřeby mužstva. Na své cestě ocitl se v bitevní čáře v nebezpečí života. Z jeho zprávy vyjímáme: »Čtrnáct dní jsem podrobil prohlídce duchovní správu na severním bojišti. V této době měl jsem příležitost přesvědčit se o činnosti polního duchovenstva jak ve frontě, tak v polních a pohyblivých nemocnicích při bitevní čáře, dále v pevnostech a stabilních zdravotních ústavcích, v nemocnicích epidemických, na nádražích a mohu k jeho chvále říci, že zastává svoji službu s obětavostí, jež se smrti neleká. V bitevní čáře sdílí v zákopec našich hodných vojnů. Jeden z nich, jenž se u mne hlásil, proděl již 13 dní v zákopec, aniž by měl stěblo slámy ke svému pohodlí. Jiného viděl jsem v ubohém šatě, částečně v důstojnickém, částečně v obyčejném, ježto svůj původní oblek již úplně opotřeboval ve službě. A to jest úděl tak mnohých duchovních v bitevní čáře. Ze za takových poměrů nejsou pravidelné služby Boží možny, jest na bíledni. V každém zdravotním ústavě spatřil jsem duchovního a všichni byli v úctě a vážnosti u svých představených pro svou blahodárnou činnost. Zvláště v nemocnicích útlavých a cholerych pracují dnem i nocí bez bázně. Naši stateční vojáci jsou zbožní a bohabojní — i ti, kteří se dávno zapomněli modlit, tam se modlití naučili. Kamkoli jsem přišel k raněným a nemocným, abych v jejich mateřštině dodal jim útěchy a posily, všude našel jsem pevnou důvěru v Boha, dojemnou zbožnost a často slyšel jsem odpověď: »Už jsem se zpovídal — žádný hřích mne netíží.« Jsem velmi vděčen, že kněží dobrovolně doprovázejí vlaky s raněnými, ačkoliv těžce raněným už v polních lazaretech duchovního přispění se dostává.«

Z činnosti našich poslanců. V době válečné, kdy není dovoleno pořádati schůzi voličských, domnívají se mnozí voličové, že poslanci doma si hovoří. Leč ani katolíci poslanci doma netají, nýbrž přes to, že výlohy s výkony jich spojené jim nikde nehradí, v době, kdy není žádných diet, usilovně pro dobro svých voličů pracují nezištně. Náš valašský poslanec ředitel Kaděák uplatňuje se jako vždy znamenitě ve službách lidu. Dne 6. t. m. odpověděl mu ministerský předseda hrabě Stürgkh na intervence ze dne 25. září t. r. Píše: »Co se týká vodní nádržky u Jarcově, o jejíž provedení se Va-

sděliti, že nutně k tomu správné práce i při válečné době. Václavský náhon byl již dávno, jest tudíž nemohou, aby v nejbližší době stavbu dokončili. Nyní přebírají poradenství ze záležit. Jistě v tomto by lidu se neposkytla bezprostřední příležitost opatřiti si práci, nemá tento projekt významu stavby nouzové. — Co se týká místní dráhy Bělá-Brunov-Vsetín, o níž se zmiňuje koncesionář této stavby vzhledem k nepřekonatelným překážkám na trati Vsetín-Val. Klobouky a tudíž i onen díl trati Val. Klobouky-Bělá-Brunov nemá za nynějších poměrů významu stavby z nouze. Všechny stavby trati Vsetín-Val. Klobouky stavi se v cestu četné překážky peněžní i jiné a nutno uvážiti, že z peněz na stavbu daných jen nepatrná část dostane se obyvatelstvu nouzové podpory potřebnému, ba dlužno také uvážiti, že po odstranění všech překážek jest zapotřebí delší doby k přípravě, aby se stavba mohla provést. — Co se týká zabudování potoků, povolil pan ministr orby, dorozuměl se s mor. zem. výborem, aby ve stavbách na Hažovce, Dřevnici, Juhyni se pokračovalo a aby tyto práce jako stavby z nouze se prováděly. Poukázal také již lesní technické oddělení v Brně, aby toto rozhodnutí provedlo. — V pokračování regulace Bečvy musí se prozatím ustati, jelikož úvěr pro tyto stavby zem. zákonem povolený jest úplně vyčerpán a opatření prostředků k další stavbě za nynějších výjimečných poměrů stojí v cestě nepřekonatelné překážky, kteréž prozatím nelze odstraniti. — Jak vidno z této ukázky, poslanec Kaděák zvláště v nynějších těžkých dobách i s ostatními poslanci stran katolických stojí na svém místě a o potřeby svých okresů svědomitě se stará. Jest samozřejmo, že leccos ovšem za nynějších trudných dob nedá se provést tak, jak by potřeby kraje toho vyžadovaly.

Bankrot humanity osvícenských kruhů. Právě v těžkých, kritických dobách osvědčují se dobré vlastnosti lidí charakterních nejlépe. V čase přísné zkoušky se poznává, kde neustálé deklamace o postupu humanity byly míněny upřímně. Slavný anglický spisovatel H. G. Wells, jehož literární plody nalezný prostřednictvím překladů cestu i do Čech, uveřejnil v »Times«, co by prý Angličané měli učiniti pro případ německého vpádu do Anglie. Napsal: »Kdyby se Němci přece odvážili provést svůj úmysl, vykonali bychom jednoduše všeobecný odvod a při tom by nejen muži, nýbrž i ženy vzaly zbraně a táhly by proti nepříteli. Po událostech v Belgii nemůže už býti řeč o tom, aby pravidelné vojsko učinilo pedantický pokus zastaviti obyvatelstvo. Každé zakročení bylo by marné, poněvadž by vojsko bylo považováno za nepřítel a seříděno,

Válka je válka a hra, při které jsou vědecky dva. To jest látevní válka bříského národa a čím dříve úřady se tohoto válčného hrání ujmou a počnou je vésti, tím lépe a klidněji můžeme na možnost německého přepadení myslet. Čeho k tomu potřebujeme? Aby byl lid co nejdříve ozbrojen. K tomu lze klidně užiti starých modelů ručnic, i kdyby byly přes 10 let staré. Dále ať se vezme šat, který by asi náhradil uniformu a pak jest už jen otázka několika dnů, abychom se hromadně naučili hlavním pravidlům, podle nichž každý z nás doma ve volných chvílích, dle toho, jak se mu to hodí, bude se cvičit v zacházení se zbraněmi a ve výcviku. Pak mohli bychom se už také zabývatí otázkou, jak se vozidla upravují k potřebě ve válce a jak se pancéřují. A když pak už budeme všichni ozbrojeni, mohou nás pak v případě potřeby použiti také pro účely jiné, na př. jako náhradníků, za řidiče povozů atd. Růžhodně měli bychom takto přispěti k ulehčení silám, stojícím v boji a k tomu, aby skutečného vojska mohlo býti použito pro daleko důležitější činnost na pevnině. — Zaznamenáváme jako dokument, kam až může klesnouti humanita vynikajícího osvícence, který se nedává poutati odvěkou morálkou křesťanskou. Tak daleko tedy v praxi vedly »individuálně rozběhy moderních humanitářů. Jenom takový mravní řád, který se nemění dle lidských rozměrů, za jedno století několikrát, může poskytnouti pevnou základnu k spravedlivosti a skutečné lásce k bližnímu. Vědě-li k barbarství nekřesťanský osvícenec, co potom možno žádati od atheisty málo vzdělaného?

Nášemu veleddstojnému duchovenstvu ku provázení prací křesťanských v době doporobujeme mladou českou dílnu absol. c. k. stát. školy křesťanské
BOKUMILA BEKA v HORE KUTNE.

Zprávy organizační a spolkové.

Na raněné vojny dobrovolně zasílá Zemského svazu katol. Orla v Hradci Králové: Sl. A. Černá v Chrudimi 5 K, Katol. mládež a jednota v Pouchově 117.93 K, Orel Nová Ves n. Pop. 35 K, nejmenovaný z Kostelce n. Orl. 2 K, Všeoborové sdružení křesť. děl. v Proseči a Jindřichově Hradci po 5 K, vdp. Hlavsa z Nechanic dušičkovou sbírku 9.27 K. Všem vzdáváme srdečné díky, Zaplať Pán Bůh! — Prosíme o další sbírky jak pro raněné, tak i pro sirotky. Doufáme, že vánoční dárky našich přispívatelů mnohou žalostnou slzu setrou. Naše dary jsou nejvzácnější, poněvadž pocházejí od těch nejchudších a jsou dávány z upřímných srdcí. Prosíme snažně, aby jakékoliv sbírky se zasílaly na

táhal se při zcela jasném vědomí: „Jak je dlouho? Když se na odpověď, že bude již jednatá hodina, probodil kladně: „Tedy ještě jednu dlouhou hodinu! A právě, když se bítá půlnoc, oddělila se duše tichého trpitele, velkého cítele sv. Josefa, od zmořeného těla. Bůh odměň stonásobně všechno, co krásného tichý, šlechtný muž tento vykonal!

Rychnov a. K. Ke zprávě o shledání kněze s bratrem na severním bojišti dodáváme: Dp. Blecha shledal se tam s více známými zraněnými. Z Rychnova viděl dva: Peigera a bratra Josefa, kterému byla prostřelena noha granátem. Když Josef zemřel, byl výraz jeho tváře zcela klidný. Dp. Blecha pochoval bratra vedle kostela a do rovu vetkl dřevěný kříž. Kurát vyslovuje aspoň tu útěchu, že po válce bude vědět, kam rodiče zavést ke hrobu zdárného a statečného syna.

Dašice. V pondělí týden dopraveni k nám 102 ranění a umístěni v sálech na radnici a na zeleném ostrově. Rány jejich jsou většinou lehčího rázu na rukou a nohou, vedle toho rheumatismy. Objevilo se též jedno onemocnění úplavici, lehčí však formy. Co do národnosti jsou tu Češi, Němci, Slováci, Chorvaté, Poláci, Maďaři a uherští Sasíci. Všichni jsou zde úplně spokojeni. Pečlivě ošetřováni jsou oběma pp. místními lékaři. O stravování pečují spanilomyslné místní dámy s paní Š. Vosáhlovou v čele. Všichni však nicméně touží po tom, aby, až poněkud zhojení budou, mohli na dovolenou odebrat se k svým rodinám. Místní zdravotní komise svědomitě sice prohlížela jednotlivá stavení, aby zdravotní závady odstraněny byly, avšak zapomněla na zapáchající stoku na konci ulice Hrděčkovy, která otravuje celé okolí.

Pardubice. Pomýšlí se na zbudování velké nemocnice na cvičišti nákladem půldruhého milionu korun pro 5000 nemocných. Oddělení pro operační síně, epidemické choroby, pro ošetrovatelky atd. by byla účelně zřízena. Do projektu také počato zřídit koleje od nádraží k jednotlivým oddělením, aby nemocní byli přímo a pohodlně dopravováni.

Hradiště a Dvora Králové a. L. (Děkování důst. panu Eduardu Neumannovi, faráři ve sv. Jiří u Chocně.) Pro růžencový oltář farního chrámu hradištěského namaloval důst. pan Ed. Neumann překrásný obraz Nejsv. Trojice. Je to dílo propracované zbožnosti a ideální vznešenosti. Celý obraz působí jako vznešený zjev a při tom proveden dle zásad čistě církevních v pravdě nanejvýš umělecky. Jest vlastně invencí p. faráře Neumanna. Význam obrazu jest: Bůh jest pouhý duch, proto zde barvy průsvitné, kolorit jasný vzduchu. Jen země, kterou Bůh Otce třímá v pravici, jest malována tahy mohutnějšími, význačnými. Jas barev dává na jevo, že znázorněno Božství, pokud to znázorniti lze. Z dálky obraz působí nebesky, jak o něm kritika psala. Na výstavě v Rudolfinu došel pochvaly, neboť je to obraz umělecky velice cenný. Oko nachází na něm výmluvnou krásu. Jelikož autor jej maloval za mírnou cenu a dílo opravdu náš chrám krásí, vzdáváme p. faráři Neumannovi upřímné díky a doporučujeme ho všem, kteří něco krásného chtějí mít.

Z dopisu polního kněze.

Hluboce vážné, elegické chvíle prožívali jsme v poli o Dušičkách. Fičel vítr studený, prosáklý vlhkem, hučel táhlou melodií mezi buky a duby odrané o listoví, příroda lkalá. Nedaleko nás duněla děla a praskaly pušky.

Kolem rozjetých, prorvaných cest odpočívali vojní padlí hrdinové, naši stateční, obětaví vojní. Jednoduchý kříž ozdobil malou, na rychlo nakupepenou mohylku. Nápis jednoduchý: »Oesterreicher Soldat.« Na hrobě věnec z ratoletistí smrkových. Na hrob neznámého vojína nezvěstná dobrotná duše položila ten důkaz křesťanské lásky. Kamarád kamarádovi asi prokázal tu přátelskou službu.

Ach, zde se přátelství utužuje při společném námaze, společném nebezpečí! U jednoho hrobu stála stařenka v polském bílém kožichu a vysílala k Bohu modlitbu tichou, vzpomínajíc snad při tom na svého syna, jež podobně v dalekém hrobě černá země přikrývá.

V naší proviantuře též se vzpomíná tklivě a vážně Dušiček. Ráno vojní vyslali k Bohu modlitbu velice vřelou a dle krásného křesťanského zvyku rozsvítili svíce, jež zasadili z nedostatku svíců do tří lahví. Jak cennou věcí jsou zde svíce, které se velmi těžce seženou! A děla hřměla, pušky praskaly bez ustání. Ranění přicházeli sami na obvaziště a uléhali zemdlí na slámě... »Dnes jest Dušiček«, neslo se od rtů ke rtům mezi raněnými a následovalo hluboké zamyšlení. Mysl zalétala k domovu. »Dnes jest Dušiček a my jsme tak daleko od svých přátel živých i od hrobů svých drahých zesnulých.« A do těch vzpomínek vítr dále bouřil, hukot děl a rachot pušek ozýval se stále...

Různé zprávy.

Odporučené hodné kalendáře pro katolický lid jsou kalendáře Kotrbovy. Jsou vypraveny velice vkusně, četba zábavná i poučná jest velice případně volena. Při výběru kalendáře, který vychází jen jednou za rok, jest potřebí v našich kruzích zvláštní opatrnosti, uvážíme-li, co kalendář znamená pro duševní směry lidové.

ho proudění. Jestliže jiné strany agitují kalendářní literaturou pro směry vlastní, tím potřebnější jest, aby katolický, zcela nezávadný kalendář pomáhal udržovati naše posice. A vyhovuje-li nakladatelství Kotrbovo i bohatou výpravou zdařilých ilustrací, není potřebí sahati po kalendářích, vypočítaných jen na výdělek anebo těch, které jsou směru protikatolického. Jsou to tyto druhy: Korunové: Vlastenecký Poutník, Svatováclavský, Maria, Meč, Praha a Vlastenka; malé 60haléřové: Vlastenecký Poutník a Svatováclavský; velké: Vlastenecký Poutník Svatováclavský za 1.40 K, pak Rodina díl I. a II. v tuhých deskách po 2 K. Každý díl kalendáře Rodiny skládá se ze tří kalendářů korunových. Je dobře, smluví-li se několik známých a objedná si aspoň 10 kalendářů (pětikilový balík) dohromady, které zašle tiskárna se značnou slevou.

Novinky

nakladatelství „Polit. družstva tisk. pod ochr. sv. Jana N.“ v Hradci Králové:

1. Dr. Fr. Rey: Jádru křesťanské sociologie. Str. 351. Cena brož. výt. 5 K, ve vkusné vazbě celoplát. s ochr. kart. 7 K.
2. Dr. Jos. Novotný: Světem k Bohu. Str. 470. Cena brož. výt. 6 K, ve vkus. vazbě celoplát. s ochr. kart. 8 K.
3. Adolf Honig: Vojínův přítel či voják ve svém životě a modlitbě. 306 str., kapes. formát. Cena brož. výt. 30 hal., výt. váz. v plátně 50 hal.
4. Dr. Fr. Šulc: Byl Hus odsouzen jenom pro 30 článků z jeho spisů? (Pokrač.) [»Čas. Úvahy« Roč. XVIII., č. 10.] Cena 8 hal.
5. Fr. Komárek: Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné. Cena 1 výt. brož. po 18 hal., 50 výt. po 16 hal., 100 výt. po 14 hal.
6. Píseň k Panně Marii v čas války. Cena 100 kusů 1 K 30 h.
7. Modlitba o pokoj mezi národy. 100 kusů za 1 K 30 h.
8. Přílohy k fassí beneficiální:
 - a) Certifikát o obecních a školských přírážkách. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal.
 - b) Certifikát o zeměpanské dani pozemkové s fondovými přírážkami. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal. — Dosud nikde nebylo vydáno! Ke každé fassí i opravě její nezbytně nutné! Velmi praktické!

Objednávky vyřizuje

Družst. knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové. Adalbertinum.

E 786/14/10

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Josefa Poláčka, majitele pily v Šedivínách, konána bude

dne 16. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni číslo 35 dle schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha Bukovina.

Vložka č. 7.

Označení nemovitosti: Chalupnická živnost čp. 7 v Bukovině se stavební parcelou č. kat. 42, s domov. a hosp. staveními čp. 7 v Bukovině a zahradou č. kat. 992.

Odhadní cena 6174 K 50 h.

Nejnižší podání 3087 K 25 h.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční, katastrový, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách úředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež nejpozději při položeném roku dražebním před počátkem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k nemovitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti, pro něž toho času na nemovitosti práva nebo břemena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena budou, toliko vývěskem u soudu zpravováni, nebydlí-li v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují zmocněnce pro doručování v místě soudu bydličního.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

C. k. okresní soud v Hradci Králové, odd. V., dne 24. října 1914.

Do kláštera za sluhu

neb pod. hledá jeden mladík. Nabídky pod zn. »Útrpnost« poste rest. Světlá n. Sáz.

Pro pobožnosti v době války!

Nakladatelství „Tisk. družstva sv. Jana N.“ v Hradci Králové vydalo právě v těchto dnech tiskem Biskupské tiskárny časovou příručku:

Fr. Komárek:

Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné.

Hodí se pro pobožnosti společné i soukromé. Cena jednotlivého výtisku o 20 stranách, v obálce obnáší 18 hal., při odběru nejméně 50 výt. po 16 hal., při odběru nejméně 100 výt. po 14 hal. Odporujeme vřele všem. Objednávky obratem vyřizuje „Družst. knihkupectví, Hradec Králové.“ Adalbertinum.

E 1053/14/5

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Záložny v Hradci Králové konána bude

dne 17. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni číslo 35 dle schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha Kukleny.

Vložka č. 1229.

Označení nemovitosti: Domek čp. 268 v Kuklenách se zahradou č. kat. 392/13.

Odhadní cena domku 5120 K; zahrady 330 K, celkem 5450 K.

Nejnižší podání 2780 K

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční, katastrový, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách úředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež nejpozději při položeném roku dražebním před počátkem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k nemovitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti, pro něž toho času na nemovitosti práva nebo břemena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena budou, toliko vývěskem u soudu zpravováni, nebydlí-li v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují zmocněnce pro doručování v místě soudu bydličního.

C. k. okresní soud v Hradci Králové, odd. V., dne 23. října 1914.

E 1250/14/8

Dražební edikt a vyzvání k přihláškám.

K návrhu vymáhající strany Záložny v Hradci Králové konána bude

dne 19. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni číslo 35 dle schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha Hradec Králové.

Vložka č. 499.

Označení nemovitosti: Dům čp. 220 se stavební parc. č. kat. 443.

Odhadní cena 34.018 K.

Nejnižší podání 17.009 K.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční, katastrový, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách úředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež nejpozději při položeném roku dražebním před počátkem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k nemovitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti, pro něž toho času na nemovitosti práva nebo břemena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena budou, toliko vývěskem u soudu zpravováni, nebydlí-li v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují zmocněnce pro doručování v místě soudu bydličního.

C. k. okresní soud v Hradci Králové, odd. V., dne 24. října 1914.

JOS. ROUS,

uměl. právní závod řezbářský poselcovský a oltářnictví

V ŽAMBERKU

doporučuje svůj odborný závod pro kostelní práce.

Renovování starých a pánových oltářů, soch, křesťanských křížů, provázání a nejvyšší polštářů a oltářů.

Nové oltáře, kazatelny, křesťanské cesty a veškeré kostelní zařízení v každém slohu a v nejčistším provedení.

Rozpočty a informační cesty zdarma a bez závazků.

První ceny na všech obeslaných výstavách.

Dobře obehnané pianino

levně na prodej.

Dotazy zodpoví administrace t. 1.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

naše se pořádají vždy

die roční sezony kelleho
májevířích druhů pravých
vinných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

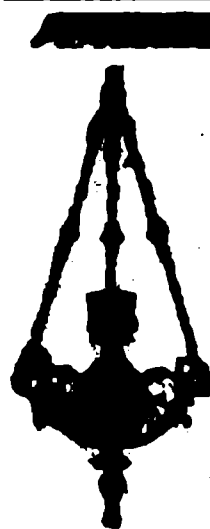
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Zahradu paženíšťovou se skleníkem

na řadu let najme továrna K. V. Skuherský,
Hradec Králové.

Volejennému
duchovenstvu a

slavným patronátům

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

nádmi a to: monstrance, kalichy,

oběry, nádobky, paténky, pacifiky,

svíčky, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní lince a

v činnosti a stříbří nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá nau-

čásku fránko bez závažitosti koupě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Skleněné nádobky a stříbrné klenoty, jako: kalichy,
madonky, křížky, prstýnky, náramky atd. a křesťanské
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vázy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

posílá a odesílá

Praha-L-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

BYRRH

silici a chuť povzbu- výtečné nahořklé
sující francouzské **vino** příchutí jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii).

Věnuje k dostání.

Roční prodej přes 10 milionů lahví.

Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
Vinehrady č. 1084.

**Čtenkyně Božského Srdce
Páně.**

kteří povolání do řádu mají a výchozí a obětování
osířelých dítek aneb misii věnovati se chtějí, nechť
se obrátí a dotazem stran přijmutí na představenou
kláštera B. S. P. Krupka (u Teplic).

**Český
květinový
MED**

se zárukou neporušenosti prodává
po celý rok v levné ceně

JOSEF JELÍNEK,

člen zemsk. ústř. včelařského spolku

v Hradci Králové, na podsíni.

Poděkování.

Všem, kdož nám při úmrtí naší nezapomenutelné manželky, matky, dcery, sestry a švagrové, pani

PAVLY JEŽKOVÉ,

choť elektrotechnika v Hradci Králové,

jakýmkoliv způsobem svou upřímnou soustrast projevili a tím náš nezměrný žal zmírniti se snažili, jakož
i těm, kteří drahou zesnulou na poslední cestě k věčnému odpočinku doprovodili, vzdáváme tímto

svůj nejupřímnější dík!

Srdečně děkujeme dpp. Kopeckému a Roušovi v Kuklenách a veškerému personálu za poslední
doprovod a ostatním všem dárcům nádherných kytic a věnců.

Jménem příbuzenstva:

Josef Ježek, manžel.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 13. listopadu 1914.

Panu H. Richtrovi, majiteli pohřebního ústavu v Hradci Králové, děkujeme za vzorné vypravení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 27. listopadu 1914.

Inseráty po itaji se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

**Královéhradeckou
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteřá jest podnikem naším a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

K lepší budoucnosti.

Průběh války.

Bojiště východní. V západním Polsku zuří už týden bitva, která byla vyvolána strategickým ústupem armády Hindenburgovy a Danklovy od Varšavy a Ivangorodu. Ustupující armády poškodily cesty a železnice, takže Rusové mohli postupovat jen zvolna a rozptýleně. Hlavní ruská síla rozdělila se na tři proudy. Jeden táhl po pravém břehu Visly na Toruň, druhý po levém břehu k Vartě v šířce od Kola až k Častochovu, třetí vnikl do Haliče mezi Vislokou a Dunajcem. — Pravé křídlo ruské utrpělo však u Pilkal a Daldova citelné porážky. Ruské vojsko postupující po pravém břehu Visly bylo napadeno gen. Hindenburgem u Lipna, zahánáno k Plocku; ruské centrum pak poraženo u Kutna a vrženo k Lodži, kde napíná všecky síly, aby nebylo obklíčeno. Od Krakova vyrazila útočná armáda rakouská, vytlačila levý ruský střed z posice u Volbronu a Pilice a napadla Rusy východně od Častochova. Pravé křídlo polské armády rakouské proniklo a do oblasti řeky Szreniawy, která ústí do Visly z levého břehu nedaleko ústí Dunajce. Jsou tedy Rusové v Polsku obcházeni na obou křídlech, a při tom jsou síly ruské, jež v oblasti Dunajce vnikly do Haliče, v nebezpečení, že budou odříznuty od polské armády. To potvrzují i ruské zprávy z Petrohradu v čas. »Times«, které ohlašují, že »masa ruského vojska byla manevrem Hindenburgovým připravena o volnost pohybu. Rusové bojují s napětím všech sil, poněvadž vedení jejich ví, že bitva v Polsku může rozhodnouti o výsledku ruského tažení, ba i o výsledku celé války.« K rozhodnutí v těchto bojích ještě nedošlo, ježto Rusové dostali nové posily od Varšavy, jež rozhodnutí této velké bitvy ještě oddálí. V těchto bojích do 25. listopadu zajalo naše vojsko na 29.000 nepřátel.

Úřední zpráva ze dne 24. listopadu ohlašuje, že při dobytí Pilice zajalo naše vojsko 2400 Rusů. Uvnitř mocnářství nachází se asi 110.000 zajatců. Vojsenská situace způsobila také, že některé karpatské průsmyky byly zatím Rusům ponechány. A dne 20. listopadu podnikla posádka přemyšelská výpad na západní a jihozápadní straně pevnosti a zatlačila ruskou obléhací armádu mimo dostřel z děl. — Dle zpráv z Pešti jest Bukovina úplně prosta Rusů. Dne 18. a 19. listopadu pokusily se ruské sbory od severozápadu dostat se k Černovicům, byly však s velikými ztrátami odraženy, načež od táhly k armádě v Haliči.

Z hlavního stanu německého 25. t. m. oznámeno, že ve vých. Prusku odrazili Němci všechny ruské útoky. Protiofensivní Rusů od Varšavy v krajině u Lorzew—Strykova—Brzeziny ztroskotala. Také východně od Častochova byly všechny ruské útoky naší frontou odraženy.

Bojiště jižní. Vojsko naše po dobytí doliny kolubarské přešlo přes řeku Kolubaru, proniklo podél řeky k výšinám lazarevackým, jež steklo a Srby s ním za velikých ztrát za-

hnalo. Druhá část naší armády dle anglické zprávy postoupila za oním srbským vojskem, které od Valjeva ustoupilo na jihovýchod.

Srbské vojsko snaží se vyhnouti srážce s většími oddíly rakouské armády a bojují jen v menších tlupách. — Na výšinách, o které se nyní bojuje, leží mnoho sněhu a Kolubara i Tamnava následkem stálých dešťů jsou rozvodněny, čímž další postup jest velmi stížen. Úhrnný počet zajatců srbských za bojů od 6. t. m. činí 13.000.

Bojiště západní. Dle poslední úřední zprávy německé boje u Nieuportu a Yperu trvají dále. Malé anglické loďstvo, které se po dvakráte přiblížilo k pobřeží, bylo něm. dělostřelectvem zahánáno. V Argonském lese nabývají Němci půdy krok za krokem, zákop za zákopem; denně je řada zajatců. Samy londýnské zprávy oznamují, že situace německých vojsk u Yperu je daleko příznivější, než jak ji líčí francouzské zprávy. — Holandské zprávy ukazují, že se Němci dosud nevzdali zaplavené iserské čáry. Mají velký počet pionérů s mnoho materiálem a všecko nasvědčuje, že se plánovitě připravují, aby přemohli obtíže, vzniklé zaplavením. Měkká půda flanderská, protkaná mnoha průplavy a příkopy, jest velmi obtížnou pro dopravu mas a těžkých děl.

Francie prý upustila od dalšího hájení kanálového území na severu Francie. — Verdunu hrozí úplné obklíčení.

Turci v boji. Turecké vojsko přešelší pouště na poloostrově sinajském a porazivši Angličany na výšinách u Kantary, dorazilo již k Suezskému průplavu. Kdyby se Turkům podařilo plavbu po něm na některém místě přerušiti, znamenalo by to pro Anglii veliké zatížení plavby do Indie. — Také v Mesopotamii při ústí Eufratu a Tigridu došlo k boji mezi Turky a Angličany. Angličané totiž pokusili se ústím jmenovaných řek vniknouti do vnitrozemí, byli však poraženi. — Na Černém moři křižník »Hamidie« bombardoval a zničil ruská petrolejová skladiště a radiotelegrafickou stanici v Tuapse, mezi Noworossijskem a Poti. — Na Kavkaze podařilo se prý Turkům dobýtí všech ruských posic na linii Azab—Hošad.

Neutrální státy. Uzavřením Severního moře, kde Anglie položila miny, poškozen nadmíru obchod neutrálních států Holandska, Dánska, Švédska a Norvéžska. Proto tyto státy protestovaly u Anglie, která je chce donutit, aby jejich lodí projížděly kanálem La Manche a tak dávaly záruku neutralnosti. Protest byl však marný, obrátily se tedy státy neutrální do Ameriky, aby Spojené státy za ně v Anglii zakročily. —

— V sobotu přeletělo několik anglických a francouzských letadel švýcarské území a napadlo pak hangar »Zeppelinů« ve Friedrichshafenu. Následkem tohoto porušení švýcarské neutrality protestují švýcarští vyslanci u vlády francouzské a anglické, žádajíce zadostiučinění. — V Rumunsku osvědčují stále svou neutralitu. Kdyby přes to mělo býti strženo do války, tu mohlo by se to státi pouze po předchozím ujištění jedné z válčících skupin, že jeho národní přání budou splněna. — V sobotě bulharském 23. t. m. prohlásil pak ministerský předseda Radoslavov, že vláda zůstane věrna neutralitě. Bulharsko udržuje nejlepší styky s Rumunskem, Řeckem

rovněž i jeho poměr k Turecku jest co nejupřímnější. Ministerský předseda dodal: Kdybychom byli okolnostmi donuceni zahájití vyjednávání o zvětšení národního území, učiníme tak, podporování jsouce blahovůli celého evropského koncertu, s nímž chceme zachovávat co možná nejlepší styky.

Snahy o mír. Zvláštní vyslanec z Ameriky vyzval už v Petrohradě o možnosti amerického sprostředkování míru. Také královna nizozemská a prezident švýcarské republiky v tomto směru jsou činní.

Na moři. Anglický naddreadnought »Audacious« na severním pobřeží Irsku najel na minu a potopil se. Admiralita tuto událost přisně tají, aby zabránila rozdílení v zemi. Naproti tomu německý podmořský člun potopen na severním pobřeží Škotska anglickým hlídkovým plavidlem.

Našemu velečestnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních všude doporučujeme mladou českou
dívku absol. c. k. stát. školy řeholnické
BOHUMILA BÉKA v HORE KUTNÉ.

Soc. demokraté o válce.

Možno říci, že u většiny soc. dem. předáků nastala v příčině války zásadní změna stanoviska. Ty státní zájmy, proti nimž dříve soc. dem. řečníci vyplývali celé řeky slov, najednou obratem ruky hájí se vši horlivostí.

Zvláště překvapuje, že sám vůdce soc. demokracie ruské Plechanov (dle zprávy soc. demokratické »Arbeiter-Zeitung« ze 7. listop.) uveřejnil v londýnské »Justice« 15. října řeč, ve které pravil, že ruským barbarstvím jest jen carismus. Německo prý nepozvedlo zbraň za osvobození, ale k vůli dobytí hospodářské převahy. Plechanov se bojí, že Rusko pokořené stalo by se hospodářským vasalem (poddaným lenníkem) Německa. »Protože však hospodářský rozvoj jest základnou sociálního a politického vývoje, Rusko by tím způsobem ztratilo každou anebo skoro každou možnost, aby učinilo carismu konec.«

— To je zvláštní! Vždyť takové předpovídání jest ve přímém odporu proti myšlenkám Marxovým a Beblovým; tito mužové totiž čekali, že hospodářský převrat provedou právě ty nejširší masy lidové, které budou sociálně nejvíce utiskovány. Plechanov však vidí v hospodářském ohrožení porážku lidového odporu.

Známy horkokrevný vůdce soc. demokratů belgických, který vznítil tolik bouřlivých a puškových demonstrací, pokud se nestal ministrem, najednou v roli vládního politika obrací radikálně. V veřejném listem požádal ruské soudruhy, aby carskou vládu podporovali ve válce proti Rakousku a Německu. Vedení ruské soc. dem. strany mu odpovědělo, že se nechce stavěti obrovskému zápolení na odpor. Vždyť prý — Německo se snaží utvrditi carský despotismus a vydává v šano francouzské, belgické i anglické soudruhy německému feudalismu. (Jak lze s těmi slovy srovnati jaré nadšení obrovských mas soc. demokratů německých pro válku s Ruskem a Francií?) Proto však prý ruská soc. demokracie nemíní zapomenouti jiného nepřitele demokratického, jímž jest ruský absolutismus, který jest podporou evropského militarismu a který jako nejhorší utlačovatel demokracie umožnil velikou moc Německa. — Leč soc. demokraté němečtí naopak jednomyslně volají do zbraně proti ruské despotii, slibují veliké osvobození celé Evropy, jakmile bude poraženo Rusko, Anglie a Francie.

Ústřední list italských soc. dem. organizací »Confederazione del Lavoro« uveřejnil v č. 810. z 1. října prudké útoky proti německému vojsku. Na to mu odpověděla tisková kancelář německé soc. demokracie ráznou obranou. Leč italský list 1. října opakoval své prudké žaloby. Proto 17. října soc. dem. »Metallarbeiter-Zeitung« přikře odpověděla: »Mezi 600.000 soudruhy, kteří nyní jsou v německém vojsku, nachází se přes 160.000 členů svazu kovodělníků. Jsme povinni jejich jménem si zakázat, aby je někdo takovým neslýchaným způsobem urážel, jak se to

stalo v »Confederazione del Lavoro«. Ať nám nikdo nepřichází s výmluvou, že se italští soudruzi obrazení jenom

nechtě začnou ve vlastní zemi! Také jinak jest v Itálii dosti na práci. Vysvítá to již z toho, že v Itálii v poměru k počtu obyvatelstva jest šestsetkrát více analfabetů než v Německu.«

Tedy pro válku jsou vůdce soc. demokratů všech států válčících, ale každý z nich si přeje boj za jiným cílem a to dle toho, ke kterému státu přisluší. Veliká jednota v názorech na vejsko, ale veliká rozptýlenost zásad o účelu boje!

Losy

III. rakouské třídní
loterie obstarává

**Královéhradecká
bankovní jednota**

v Hradci Králové

a vyřizuje objednávky
postupně došlé.

Politický přehled.

Hr. Tisza v německém hlavním staně. Na přání němec. císaře Viléma, aby vůdčí osobnosti Německa a Rakouska navázaly styky osobní a pohovořily o důležitých věcech, vyslán mocnářem našim uherský ministerský předseda hr. Tisza do hlav. něm. stanu západního. Hr. Tisza přijel do hlav. stanu v pátek, v sobotu přijat byl císařem Vilémem v delším slyšení, měl různé rozmluvy s říš. kancelářem a státním tajemníkem zahraničního úřadu, navštívil i náčelníka generál. štábu, konferoval také s vyslaným tam rakouským podmaršálkem hr. Stürgkhem a vojenským přidělcem podplukovníkem svob. p. Bienertem. V úterý vrátil se hr. Tisza do Vídně, aby tu podal císaři zprávu.

Ministerská rada. V sobotu konala se ministerská rada. V neděli pak přijat hr. Stürgkh císařem v audienci, která trvala několik hodin.

Svaz všech něm. poslanců na říšské radě usiluje zříditi německý nacionální svaz. Za tím účelem vyjednává s něm. křesť. sociály. Do společného taktického svazu mají býti také pojeti němečtí členové panské sněmovny a snad přizváni budou i členové něm. sociálně-demokratického klubu.

Něm. nacionální svaz měl v sobotu ve Vídni plenární schůzi, na níž byla jednomyslně stanovena direktiva pro politiku, kterou bude nutno zahájit po uzavření míru. Jednáno tu i o nutnosti stanovení maximálních cen pro nejdůležitější potraviny a probráno i více jiných záležitostí s válkou úzce souvisejících. Po skončení schůze odebral se předseda schůze dr. Gross k minister. předsedovi Stürgkhovi, aby mu sdělil přání svazu.

Projev Rumunů v Bukovině. V neděli konalo se v Sučavě shromáždění 30.000 rumunských rolníků, na které přijata jednomyslně resoluce, již rumunští rolníci v Bukovině obnovují přísahu neochvějně věrnosti k císaři a říši a ze srdce si přeji, aby rumunská armáda po boku císařského vojska bojovala proti společnému nepříteli.

V Albanii ve městě Tiraně vypuklo povstání proti Essadu pašovi, pro jeho chování Srbům přátelské. V Tiraně vyhlášeno stanné právo a zatčeno několik protivníků Essadových. Tím podráždění obyvatel z okolí obklíčili město. Essad paša je rodákem z Tirany, kde má velké statky; znají ho tedy už srouďáci dobře.

Kulturní jiskry.

Franko Vítězslav Sasinek zemřel. Dne 18. listopadu zemřel v Algersdorfu ve Štýrsku nejstarší, neplodnější a nejzaslouženější slovenský spisovatel, učenec, historik a básník, 84letý kněz katolický P. Fr. Sasinek. Nebožtík narodil se 11. prosince 1863 ve Skalici. Po sextě vstoupil do řádu kapucínského, v němž byl r. 1863 vysvěcen na kněze. Historické práce jeho začaly vycházeti roku 1869 v Radlinského

»Příteli školy a literatury«. R. 1863—65 vydával Sasinek časopis »Slovesnost«. R. 1866 vyšly jeho »Dějiny děvních národů uherských« a »Dějiny počátků Uherska«. R. 1864 z řádu kapucínského Sasinek vystoupil a byl přijat do diecése velkého biskupa Moysesa. Od r. 1876 bydlil v Skalici, kde vydával »Slovenský letopis«, r. 1882 až 1892 v Praze jako kazatel a zpovědník u Mil. sester, od r. 1892 až do r. 1901 v Radošovicích a od r. 1901 v Algersdorfu. Bůh popřál Sasinkovi dlouhý život a Sasinek věnoval ho celý službě svého národa. Za hlavní úkol si vzal historii. Sám jsa chudobný dovedl hromaditi peníze, které dával na slovenské kulturní potřeby.

Nutnost náboženství pro děti rodičů bezkonfesních. Oproti nedávnému rozhodnutí že rodiče bez vyznání nemohou býti zavázáni aby pro své školou povinné, rovněž bez vyznání jsoucí děti určili státně uznané náboženské vyznání za účelem vyučování náboženství ve škole nyní správní soud, jenž projednával stížnost soukromého úředníka Kisse, kterému bylo vídeňskou okresní školní radou na počátku školního roku 1912 pod pořádkovými tresty uloženo, aby pro svou tehdy devítiletou dceru Aurelii určil nějaké státem uznané náboženské vyznání, v němž dítě mělo býti ve škole vyučováno, a jehož rekurs byl poslední instancí ministrem kultury jako neodůvodnitelný zamítnut, prohlásil, že takový závazek existuje. Tento závazek nastává nejpозději dobou, kdy počíná návštěva školy.

Školství ve Francii dříve a nyní. Zavírání katolických škol i dle názorů protivníků mnoho přispělo k sesurování mravů ve Francii. Též k finanční stránce třeba přihlížeti. Vládní školy jsou značně dražší než katolické, které stát nic nestojí. Všecko školství následkem proticírkevní politiky je rozerváno. Dnes je ve Francii méně škol a méně učitelů než dříve. Roku 1900 bylo 67.761 státních škol a 17.211 křesťanských škol. Roku 1914 je 68.007 státních a jen 13.230 křesťanských škol. Roku 1900 bylo 107.827 státních učitelů a 49.590 duchovních (řádových). Dnes je 154.926 státních učitelů a pouze 2055 duchovních. Počet křesťanských škol klesl o 3981, zatím co číslice duchovních učitelů zmenšila se o 47.535. Žáků bylo: r. 1900 v státních školách 4.149.222 a v křesťanských školách 1.377.578, dohromady 5.526.800; r. 1914 v státních školách 4.478.478 a v křesťanských školách 1.017.930, dohromady 5.526.400. Počet žáků se tedy zmenšil, ale vydání neobyčejně vzrostla. R. 1900 vydal stát na školy 217.878.000 franků a letos 370 mil. franků, tedy o 152.122.000 franků více. Státní jedna škola dříve stála 3000 fr., dnes 5200 fr. Dříve platil stát za každého žáka 47 fr., dnes již 74 fr. A přes to bylo r. 1912 o 7820 rekrutů více, kteří neuměli čísti.

O filosofickém zmatku pro »právo osobního přesvědčení« přináší »Hlídku« v č. 11. další doklady: »Práve v nynější době, kdy se každá autorita zamlácí, stala se potřeba autoritativního vedení pro mravní život nálehavou. Čím dál tím jasněji se nahlíží, že bez autority klesáme do bezedna. Kdo má býti lidstvu touto autoritou? Kant? Schopenhauer? Nietzsche? Stirner? Má se každému ponechat volnost v rozhodnutí? Tím se ovšem zmatek neodstraní. Eucken žádá, abychom se přidrželi Kantova systému mravního, ale upadá při tom do rozporu sám se sebou. »Kant se často vynášel jako duševní vůdce naší doby, a přehlížel se, jak mnoho se stalo nejistým z toho, co jemu bylo pevným«. »Absolutní etika (Kantova), základní pilíř jeho myšlenkové stavby, je neslučitelnou s empirickým (zkušebním) a sociálním pojmáním etiky (mravouky), k němuž se přitomnost kloní.« Ale »bez jeho etiky pozbyla by naše etika i zdání pravdy a velikosti«. Nabude tím lidstvo přesvědčení, že má Kantovu autoritu v ethice uzнат a jí se řídit? Roku 1899 přednášel Paulsen na sjezdě evangelicko-sociálním o změnách ideálu výchovy. Po přednášce vytkl mu jeden z účastníků, že málo zdůraznil moment náboženský. V replice odpověděl Paulsen, že výchova lidu má spočívat na náboženském podkladě a pokračoval: »V posledních letech byli nám různí vychovatelé doporučeni. Schopenhauer, Rembrandt a jinní. Já bych řekl: Ne! můžeme pouze říci: Ježíš jako vychovatel našeho národa a vychovatel lidstva. Nevěřím, že tento bod může býti překonán.« I v díle »System der Ethik« mluví Paulsen o potřebě autoritativního vedení v mravním životě. Eucken poznal záhy nebezpečí individualismu, který prý zplodil kaleidoskopicky se měnící mnohost názorův a roznítil stálý boj všech proti všem. V tomto boji snaží se druh druhu přetrámit; každý se shání po nápadném, frapantním, paradoxním (protimyslném) a následkem toho uniká objektivní stránka přírody, cít pro zdravé a pravé se ubíjí, a paradoxně se stupňuje až k perversnímu; vše kloní se stále víc k rozkladu. To je zřejmě upadání do sofistiky, ačkoli se to krásně znějícími slovy zaobaluje. Dalšímu rozkladu nedá se zabránit, dokud nesprávná zásada naprosté autonomie (svěprávnosti) nebude všemi vážnými učenci zavržena a na jedinou patřičnou autoritu poukázáno. Stein praví, že světová republika vzdělanců všech národů by měla v zájmu »své duševní rovnováhy« všemi silami pracovat, aby chaos mínění o smyslu světa byl nahrazen kosmem uspořádaných, upevněných přesvědčení. O zhoubě individualismu Stein nijak nepochybuje. »Kdyby každý jednotlivý člověk v každém okamžiku svého ži-

vola byl měrou všech věcí... nebylo by žádných kritérií (rozeznávání známek) pravdy... Pak není žádné vědy... žádné práva... žádné mravnosti... Má-li každému člověku jen to být správným, krásným a svatým, co se jeho okamžitě libovůli správným, krásným a svatým jeví, pak jsme tím pravdu, krásu a svatost jako hodnoty škrtli... Někdyrazněji protestoval proti přepjatému kultu individualismu Foerster a pokusil se na zhoubné jeho ovoce. Individualistům vytýká, že jim schází kritika všech nejdůležitějších: »Vlastní kritika, správné odhadnutí dosahu naší osobní zkušenosti a pozorování, nestranné uvážení subjektivních rušivých pramenů našeho myšlení a usuzování... Ohromná většina volných myslitelů se klame, mýlí-li, že skutečně volně bez autority myslí. Hned jest jim autoritou ten, hned onen spisovatel, někdy ten který politický list; zde se autorita jen zaměňuje s jinou a nejvíce se to děje hlavně v otázkách životních. I filosof prvního řádu může prý býti v těchto problémech dítětem; tím více taková, kteří hlubšího vzdělání nemají. Autorita náboženská jest jediným působivým prostředkem proti autoritě těla a vnějších vlivů.« Dnes pozorujeme velikou zajuť proti církvi; ale až individualismus a s ním rozklad základních pravd pronikne široké vrstvy, až vliv náboženství na život zmizí, pak se teprve pozná zhouba moderního stanoviska individualistického a moderní společnosti bude na veliký problém »církve jinak pohlízet.«

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 3/4 %
a vklady střádané 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácí se z těchto vkladů obnosy bez omezení moratoria.

Za válečného ruchu.

Z činnosti našich poslancův. Dne 12. listopadu měl v Uherském Brodě starostenský sbor poradu o hospodářských záležitostech okresu. Zde naši poslanci dr. Hruban, Mgr. Šrámek a dr. Stojan vyslechli veškerá přání zástupců 41 obcí, podali důkladné informace a udělili příslušné rady. Odpoledne uvedli naši poslanci na okresní hejtmanský dvánáctičlennou deputaci starostů, která tlumočila přání a potřeby obcí. Pak se odebrali poslanci Šrámek a Stojan v zájmu lidu na místodržitelství. — Dne 16. listopadu podal katolický rolnický spolek s podpisem předsedy Šamalíka a jednatele Kadláčka moravskému místodržiteli věcně zdůvodněnou žádost, aby rekvirování obilí na Moravě bylo sníženo pod původní rozpočet, protože se žádá příslušné množství v poměru k větším zásobám v Čechách. Místodržitel ujistil předsedu Šamalíka, že obce a rolníci nebudou nuceni dodávat toho množství obilí, jaké by bylo nad jejich zásoby a proto že nebudou kupovati ani platiti. Katolický rolnický spolek moravský také předložil ministerstvu orby, zeměbrany a války, jakož i místodržiteli žádost, aby rekvisiční ceny pšenice, žita, ječmene a ovesa byly uvedeny na vyšší nynějších tržních cen, a aby peníze za vykázané obilí pro erár byly vyplaceny rolníkům do konce tohoto roku. Místodržitel pak sdělil Šamalíkovi, že memorandum katolického rolnického spolku velmi vřele doporučil a že sám pracuje na zvýšení rekvisičních cen obilí. Vyjádřil se, že doufá v dobrý výsledek té akce. — Tak se pracuje pro lid! Místo líných stesků se musí jíti na místa kompetentní; vyloží-li se všechny nesnáze slušným a věcným způsobem, pak jsou úřady za informace vděčné a rády oprávněné žádosti podporují.

Liberální romantikové sice dráždili proti sobě jak společenské třídy tak celé národy; zvyšovali bojovnou náladu ve státech politikou hospodářskou. Nyní však místo praoného a pedlivého vymetání skutečných daňových příčin válečného konfliktu házejí do větru laciné fráze o potřebě míru. Diplomati však se jich marně ptají po objevech toho kouzelného léku, který by zastavil nepřítelství rázem. Na nevěcné fráze odpovídá dne 22. t. m. sám pokrokový »Čas«: »Za dnešních poměrů uzavřený mír by nebyl trvalý, měl by v sobě sta nových zárodků sporů, které by vedly v neďalekém čase k nové přehřevě druhé evropské vojny. Správně se píše v Německu, že mír může býti vynucen jen mečem, a že jeho trvanlivost záleží na vítězi. Dnešní stav věcí je arci dalek takové možnosti, nejen vojensky, ale i psychologicky.«

Francouzští zednáři si popletli plán. Katolický list »Croix« sděluje: »Jak známo z veřejných zpráv, donutila zednářská vláda francouzská 25.000 katolických kněží a řeholníků,

ano i několik biskupů k tomu, že musejí co prostí vojáci nebo poddůstojníci konati všechny vojenské povinnosti a v bojích účast bráti. Jak se nám nyní sděluje, má toto neslýchané a patrně proticírkevní nařízení výsledek, jehož se zednářská vláda nejméně nadála! Tisícové totiž vojínů francouzských používají této příležitosti a vykonávají u svých duchovních spoludruhů svatou zpověď a tisícům raněných a umírajících dostává se od přítomných kněží-vojáků poslední útechy duchovní, kteří by byli jinak bez smíření s Bohem zemřeli! — Zajisté, kdyby tu nestáli ti kněží co vojíní v řadách pluků, byla by je vláda beznáboženská — třeba i násilím z bojišť odstranila. — Jestliže tedy francouzští analfabeti ve vojsku stíhají kněžské spolubojovníky surovými poškľebky, na druhé straně uvážlivější vojíní vracejí se k církvi.

Soc. demokracie německá 25. t. m. na říšském sněmu usnesla se jednomyslně schváliti nové miliardové půjčky válečné pro vítězné dokončení války. Říšskému sněmu totiž dodána osnova zákonů, jímž se říšský kancléř zmocňuje uvolniti k uhrazení mimořádných výdajů jednou pro vždy opětně obnos pěti miliard marek cestou úvěrní. Dále zmocněn kancléř, aby na dočasné seslení řádných prostředků říšské pokladny vydal nad obnos udaný v rozpočtovém zákoně dle potřeby pokladní poukázky až do výše 400 mil. marek.

O umírajících. Polní kněz P. Marek Deckert dojemně líčí poslední okamžiky umírajících vojáků: Tam na bojišti pokrývá půdu již sněh. Přes den zmiňuje vlažné slunce poněkud chlad, ale za noci vane na výšinách studený vítr. Během týdne stalo se dvakrát, že celou noc houkala děla a rachotily pušky. Jak jsme to přestáli, není mi do dneška jasno. Bitka končila z rána krvavou porážkou Rusů. Tu začala naše práce. Po dobu trvání bitvy uchýlil jsem se do poměrně dosti hluboké jámy, asi 10 až 15 metrů od bitevní čáry vzdálené. Střely lítaly mi nad hlavou a vedle mne praskaly granáty. Tu a tam mihli se kolem mne sanitní vojáci, odnášející obvázaného již raněného. Tu přivrávorat ke mně nějaký nadporučík, který přímo vpadl do jámy, v níž jsem seděl. Z jeho spánků prýštila krev. Přes panující tmou poznal ve mně kněze. »Vodu. Důstojnosti!« téměř nerozumně pronesl ke mně. »A toto psaní mojí matce...« Když dopadly paprsky mojí kapesní lucerničky na jeho tvář, byl již mrtev. Jeho poslední dopis matce byl odeslán. Vojenská duchovní po každé bitvě hledají společně se sanitními vojáky raněné. Zejména věnují kněží pozornost umírajícím, jimž udělení posledního pomazání poskytuje útechy i klidu. Kolik modrajících retů vtisklo poslední polibek na kříž, jež jsem jim podal, kolik chladnoucích rukou stisklo s vynaložením posledních sil moje ruce! Mezi umírajícími na bojišti není náboženského rozdílu. Když skloniv se nad zraněnými, zaslých jsem slovo »žide«, tu odřikával jsem modlitbu umírajících jazykem hebrejským... Byl jsem svědkem nevypsatelných scén. Kolik dobroty a účasti vlévají v lidská srdce okamžiky společného utrpení! Viděl jsem na vlastní oči, jak zraněný kozák svému umírajícímu sousedu, maďarskému vojákovi, vtiskl na tvář políbení a když skončil, poznamenal jej křížem.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Z dopisů polního kněze.

Vítr duje studený a velmi ostrý. Vojsko pochoduje beze slova, vážně. Opustilo právě zákopy, v nichž ztrávilo tři týdny. Vůdcové mění posice. Mužstvo vítá s uspokojením, že ten jednotvárný život v zákopech konečně vzal konec. Zákopy vymáhaly na vojinech hodně sebezáporu, ale přes to humor nevyvanul ani z těch podzemních skrýší. Hoši tam zažili mnoho příhod, které je rozveselily. Právě si o tom vypravují. »Jedeme-li pro vodu, proti sobě nestřílíme. Ukážeme konvici a dáme tak znamení k zastavení palby.« Zákopy jsou někde velice blízko proti sobě, takže sokové velmi dobře se pozorují. Uprostřed mezi zákopy přátel a nepřátel se nachází studně. Ale jaké opatrnosti jest potřebs, chce-li si někdo nabratí vody! »Ukazovali jsme Rusům chléb, oni nám zase v hrníčkách čaj. Ale my jsme také čaj měli«, dokládá jeden voják sebevědomě. Jiný vypravuje: »Vylezl jsem ze zákopů, abych nakopal bramborů. Rusové začali silně střeliti, jakmile mne spatřili. Ukryl jsem se zase v té myši díře a kamarádi ze zákopů mávali lopatkami, že všechny rány byly chybné. Ze zákopů ruských křičí se číslo našeho regimentu.« — »Tedy jste se tam přece jenom bavili navzájem, pravím s úsměvem.« — »Ano,

ale přece jenom jsme radši, že jsme odešli, každý okamžik tam na našíndě šňhala smrt.« — Ovšem, situace v zákopech není nejradostnější. A vojáků nyní vesele píše v bezpečí domů, že jest posud zcela zdrav. Lehne na zem, na kolbu položí kus papíru a již se hrnou pozdravy a vzpomínky do domova, do milých Čech. Vždyť jest pro okamžik klid: Dne 8. listopadu. Polní kněz p. pl. 21.

Zprávy organizační a spolkové.

Pro raněné vojny a strotky zasílali Zemskému svazu katol. Orla v Hradci Králové: Odbočka Všeobecného sdružení křesť. dělnictva Smíchov sbírku 113 K 41 h, farní úřad Dašice duš. sbírku 8 K, dp. Řtů ze Studence a Katol. jednota v Třebechovicích (dp. Světelský) značné množství teplého prádla. Šlechtěným dárčům srdečně »Zaplat' Pán Bůh!« Prosíme o další milodary.

Na vánoční dar katol. dělnictvu daroval Zemskému svazu Orla a Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové dp. katecheta V. Gyurkovics 5 K místo věnce na rakev vdp. J. Kuřila.

Veškeré katolické KALENDÁŘE na rok 1915

již na skladě.

12 kusů (i sdružené):
velkých po K 1.— K 8.—
malých . . . 2.— 16.—
malých 4.—

Neobjednávejte kalendáře přímo, nýbrž našim prostřednictvím, neb používáte těchto výhod.

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

Církevní věstník.

Osobní. Jeho Exc. nejd. biskup Dr. Josef Doubrava zavítá do Hradce Králové k trvalému pobytu.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Václav Bartoš, farář ve Zdechovicích, za faráře do Vysokého Újezda, Fr. Smetana, admin., za faráře v Bystrém, Ant. Symon, admin., za faráře v Nasavrkách, Bedřich Hubáček, kaplan na Lipnici, za faráře ve Sv. Kříži, P. Romuald Schweidler, O. S. B., obdržel jurisdikci pro konvent Broumovský, Jan Medek, admin. ve Vřetově, za kaplana do Lužce, Jos. Šumšal, admin. ve Vys. Újezdě, za admin. do Telecí, Jan Samec, kaplan v Čáslavi, za admin. do Zdechovic. — V Pánu zesnuli pp.: Aug. Žďárský (V. V. ul.), pens. farář dušejovský v Jičíně, zemřel 24. října (nar. 1849, vysv. 1872); Fr. Moravec, farář v Borové u Přibyslavi, zemřel 16. listopadu (nar. 1838, vysv. 1866); Frant. Kuřil (V. V. ul.), b. notář, farář v Kuklenách, zemřel 20. listopadu (nar. 1847, vysv. 1871). — Uprázdňena místa: Zdechovice, fara patron. dr. Otta rytíře Metalla a choti, od 1. listopadu; Vidocho, fara patron. nábož. matice, od 8. listopadu (po druhé); Borová u Přibyslavi, fara patron. Eduardiny kněžny Khevenhiller a hraběnky Festeticové, od 19. listopadu; Kukleny, fara patron. nábož. matice, od 26. listopadu.

Další příspěvky na červený kříž a spolky pomocné zasílaly bisk. konsistenci: Bisk. vik. úřad Vysokomýtský z farností: Chocen 95.57 K, Chroustovice 60.11 K, Jenšovice 10 K, Sv. Jiří 110 K, Knífov 50 K, Račňov 20 K, Řepnky 20 K, Skorenice 50 K, Vraclav 20 K, celkem 435 K 68 h; vik. úřad Hostinský z farností: Forst 145.60 K, Mladé Buky 50 K, Chotějovice 80.88 K, Javorník 40 K, Česká Brusnice 149.63 K, Hostinné 50 K, Dolní Otěšnice 30.54 K, Čermná 3 K, Vlčice 30 K, celkem 578.85 K; Polenský vik. úřad z farností Smrčné 51.22 K; Čáslavský vik. úřad z farností: Potěhy 20 K, Vlkaně 36 K 30 h, Chotusice 29.07 K, Žehušice 16.37 K, Kluky 46 K, Turkovice 50 K, Míčov 105.30 K, Čáslav 30 K, Oulč. Jenkov 55 K, celkem 388 K 04 h.

Zprávy místní a z kraje.

Jub. měšťské dívčí lyceum a vyšší škola pro ženské povolání hospodářská v Hradci Králové uspořádají v úterý dne 8. prosince o 3. hod. odpo. v besedním sále školní akademii, jejíž výtežek bude věnován srotkům po padlých vojinech a dětem strádajícím následky události válečných. Dobrovolné příspěvky ve prospěch tohoto humanitního účelu přijímají se s díky u pokladny. Vstupné pro studentstvo 20 h.

Zpěval, kadeřník a dokumentarista přední pořadí c. k. gymnasia v rektoriu bisk. stud. semináře Borromaea na památku nastoupení trůnu Jeho Velikosti 2. prosince o 5. hod. odp. ve prospěch sirotků po padlých vojácích a dětí strádajících následky válečných událostí. Ceny míst zůstávají se volně dobrovolnosti. Výběh odvede se České zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež, která jej obrátí k účelu shora naznačenému.

Dětský den v Hradci Králové. Památný den nastoupení Jeho Velikosti císaře a krále Františka Josefa I. na trůn oslaven bude na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové dne 2. prosince t. r. službami Božími a případnou promluvou ku školní mládeži o 9. hod. dop. v chrámu Páně sv. Ducha. O 10. hod. uspořádáno bude ve prospěch sirotků po padlých českých vojácích a dětí strádajících následky událostí válečných biografické představení v Grandhotelu s vhodným programem pro mládež i dospělé. K žádosti České zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež provedou školní děti též den odpoledne po městě sbírku příspěvků dům od domu pro nešťastné své druhy a družky. Místní školní rada očekává, že dostane se vyslaným dětem všude vřelého přivítání a že každý podle své možnosti přispěje malým dárkem k účelu tak humanitnímu.

8½ % rakouská válečná půjčka. Dle zpráv denních listů upsáno bylo v úterý dne 24. t. m. v Rakousku 1400 milionů korun a v Uhrách přes 500 milionů korun. Dochleň výše půjčky jest jistě uspokojivou. Také Hradec Králové činně se účastnil upisování a možno dle soukromých odhadů počítati, že zde bylo upsáno kolem 1¼ milionu korun. Upisování účastnily se jak široké kruhy občanstva, tak i samosprávné korporace, fondy a spolky. Mezi předními upisovateli jest králohradecká spojitelná, která upsala sama přes půl milionu korun a město Hradec Králové, jež upsalo 100.000 K. Přímým upisováním místem v Hradci Králové byla filiálka Živnostenské banky, kde dostoupily odevzdání přihlášky skorem 1 milionu korun. Místní banka Záložní úvěrní ústav nemohla vzhledem k známým okolnostem upisování se zúčastniti, aby ale usnadnila svým vkladatelům možnost upisování, zařídila u pobočného ústavu svého Diskontní společnosti v Hradci Králové, aby správní rada téže povolila lombardování vkladních knížek Záložního úvěrního ústavu a reservovala k tomu účelu částku 100.000 K, z níž poskytovala by zálohy za sazbu 6 proc. bez jakýchkoli vedlejších poplatků.

Žádoucí sanace. Každý lidumil musí si přáti vše, aby Záložní úvěrní ústav byl sanován bez operace příliš bolestné. Docházejí nás četné dotazy, jak se to stane. Ale jestliže neobjevily kouzelný proutek kruhy ty, které až přímo plýtvaly slovy altruismu, ubezpečující drobný lid, jak vysoko jej hospodářsky povznesou, vyznáváme skromně, že tím méně sami dovedeme objevení čarovný lék pro situaci daleko kritičtější. Tolik však podotýkáme, že v přední řadě jest zde přirozeným prostředkem svédomitost. Kdo jest co Zál. úv. ústavu dlužen, nechť místo kritiky rychle platí. Nejedná se tu jen o rozličné živnostenské závody, platí to i o podnikcích tiskových, které místo projevu soucitu a demokratické starosti o vkladatele by nejlépe pomohly, kdyby tiše a bez dlouhých řečí vyrovnaly své veliké účty. Kdo sypal plnou hrstí kvítí na cestu

„kulturnímu uvědomění“ (a zvláště reprezentantům toho osvětného hnutí), zajisté rázně přesvědčí vefečnost, že tak nechť činiti na účet lidí méně uvědomělých. Kdo dovedl udělití steré hospodářské rady demokracii, zajisté aspoň jednu věcnou radu si ponechal v zásobě sám pro sebe. — Malomocné stesky a kritiky jsou nejméně schopnými pomocníky těch vážných mužů, kteří se o sanaci starají horlivě, obětavě a upřímně. Má-li ústav vyplácet, ať každý vyplní dle možnosti co nejdříve svou povinnost k němu. Také mnohý kritik by nejlépe učinil, kdyby kupoval své potřeby raději u závodů, které vešly v činnost právě podporou Zál. úv. ústavu, než jinde. Ať dojde k svépomoci opravdu praktické!

K prohlídce domobranců. Zatím konstatujeme, že 11. prosince předvedou domobrance obce: Bělč, Běšno, Březhrad, Břiza, Bukovina, Černilov, Čibuz, Čistoves, Dívec, Chlum a Jenkovic. — Dne 12. prosince: Nový Hradec Králové, město Hradec Králové domácí domobrance, v letech 1890 až včetně 1880 narození. — Dne 13. prosince: Město Hradec Králové ostatní domácí nar. v letech 1881 až 1878, pak cizí domobrance nar. v letech 1890 až včetně 1883. — Dne 14. prosince: Město Hradec Králové cizí domobrance, nar. v letech 1884 až včetně 1878, pak obce: Krásnice, Krňovice, Lhota Malšová, Libňovice, Librantice, Lpa a Ločenice. — Dne 15. prosince: Kukleny a Malšovice.

Výplaty válečné. Na vyživovacích příspěvcích pro příslušníky osob, k činné službě povolaných, bylo vyplaceno c. k. berním úřadem v Hradci Králové a Nechanicích v měsíci srpnu 102.396 K 69 h, září 189.652 K 75 h, říjnu 255.378 K 58 h, od 1. do 15. listopadu 109.961 K 34 h, celkem tedy od 1. srpna do 15. listopadu 657.389 K 36 h. — Za koně v letošní mobilisaci odvedené bylo dle odhadní ceny vyplaceno 811.690 K. Za povozy s koňmi 2200 K.

Projev uznání. C. k. ředitelství pošty a telegrafů pro král. České vyslovilo poštovnímu podúředníku p. Fr. Vyšanskému v Hradci Králové při jeho odchodu na trvalý odpočinek za jeho dlouholetou věrnou a poctivou službu a neochvějně loyální smýšlení své díky a plné uznání.

Už zase má někdo přebytek peněz k rozeslání pověrečných modlitbiček katolíkům. Šablona stará: „Kdo

te obdrží, musí po 9 dní vždy jeden opsat a rozeslat. Je to stará modlitba, o které se v Jeruzalémě praví. Kdo tak nečiní, nemá štěstí.“ — Zatím mezi katolíky nebude mít štěstí podvodník, který se snaží o hlupovati katolický lid, protože právě tisk náš nejčastěji varuje před takovými balamucami. Nejlépe poslat takového jasnovídce hned expresním vlakem do Jeruzaléma a popřát mu tam pod dohledem židálfalka aspoň rok ke studiu, zda se tam spousta nejráznějších pověrečných modlitbiček vyrojíla opravdu.

Seznam cen na týden od 21. listopadu v Hradci Králové
dne 21. listopadu 1914. 1 hl: pšenice K 29.20 až 33.60, žito 25.70 až 26.80, ječmene 17.— až 18.—, oves 9.20 až 10.30, vikev 22.—, hrachu 44.— až 50.—, čočky 80.— až 86.—, jable 42.— až 46.—, krup 36.— až 56.—, bramborů 5.40 až 6.—, jetel semínka červ. 184.— až 210.—, máku 44.— až 46.—, lněného semene 36.—, cibule 18.—, jablek 8.— až 20.—; 1 q: otrub žitných 16.—, pšeničných 15.50; 1 kg: másla 2.40 až 2.80, vepř. sádla 2.40 až 2.50, tvarohu 0.32 až 0.44; 1 vejce 0.81 až 0.12; 1 kopa: zelí 16.—, kapusty 2.40, drobné zeleniny 0.40 až 1.—; 1 pytel mrkve 2.—.

Na týden od 21. listopadu v Hradci Králové dne 21. listopadu konaný přivezeno bylo: hl: pšenice 106, žito 106, ječmene 184, oves 135, čočky 1, jetel semínka 179, máku 15, brambor 144, cibule 17, jablek 31; kop: zelí 31, kapusty 94, drobné zeleniny 179; mrkve 51 pytlů; podsvinčat 434 kusy.

Kukleny. V pátek dne 20. listopadu o 3. hod. odpol rozehnal se s tímto světem u věku 67 let, raněn mrtvicí, vdp. Fr. Kuřil, bisk. notář a farář v Kuklenách. Narodil se v Lužci 23. prosince 1847, studoval gymnasium a bohosloví v Hradci Králové, kde vysvěcen byl na kněze 23. července 1871. Působil jako kaplan v Poličce, Vys. Mýtě a Chrástě, a jako farář v Rohozné. Chotěšicích a Kuklenách. Všude pro svoji mládou povahu, věrné plnění povinností, společenský takt a hudební vzdělání byl ctěn a vážen. Právě nyní uvedená jest jeho skládka jako úvodní sbor akademie gymnasiální v Hradci Králové ke dni 2. prosince t. r. Pohřeb jeho dokázal, že těšil se vážností a účt. Obřady v domě vykonal a slavné rekviem celebrolval spolužák v Pánu zesnulého, vsdp. kanovník kancléř František Kerner. V kostele dojemně promluvil dp. kaplan z Pouchova Jan Havelka. Průvod na hřbitov předseval vdp. Alois Soukup, bisk. vikář, který nad hrobem v srdečné řeči rozloučil se s drahým zesnulým. Ze spolužáků vedle jmenovaného p. kancléře účastnili se pohřbu ještě vdp. Ant. Svoboda, farář v. v. v Novém Městě n. M. a Ladislav Klouček, bisk. notář a farář v Dolní Olešnici. Pak přítomni byli vdp. duchovní z Hradce Králové i ze vzdálených míst, počtem i s domácími duchovními 29, sl. zastupitelstva, školy: hospodářská, měšťanská i všechny obecné se sl. sbory učitelstvími a sl. zpěvácké spolky „Vlastimil“ a „Libuše“ s praporem, kteréž i zapěly dojemné sbory. Kéž dopřeje Bůh drahému zesnulému, který již od svého mládí krásným hlasem svým Jej velebil, aby i na věčnosti oslavoval Jej velebným „Hosanna“!

Střebeč. Jak se zdá, dělá zvoník ve Střebeči pasivní resistenci. Již dlouhý čas se tam nezvoní. A přec rozhodovaly by v té věci dvě tři korunky. Zvoník, ačkoliv bydlí v úplné blízkosti zvonice, nechce avonění obstarávat, vymlouvaje se, že byl-li ostatním obecním zřízením upraven plat, chce mít též několik korun přidáno. Podpisová akce, podniknutá z impulsu několika občanů proti pasivní resistenci, snad povede k cíli.

Týnec. V době válečné, v době vzpomínek na milé vzdálené bojovníky, těší se dobří křesťané ze slohové opravy vnitřku našeho farního chrámu Páně. Duší krásné a zasloužité myšlenky a práce jest náš vdp. farář K. Dvořák, který dbá, aby vše bylo slohově a nadmíru pečlivě provedeno. Za odborné porady a dohledu p. architekta konservátora Dvořáka provedena malba kostela a oprava oltářů a kazatelny. Vnitřní stavba kostela, jinak beze vsí architektury a profilů, zdí se dřevěným stropem rákosovým, byly okrášleny malbou jednoduše v tónech provedenou s několika malovanými poliemi, vztahujícími se k obřadům církevním. Zvláště uměle provedena skupina v pozadí lodi druhé nad obloukem, andělé, nesoucí Beránka Božího. Celá malba v době, kdy moderna vnucuje se do všeho, je též v duchu doby novější provedena, ale velice srozumitelně, tak že neuráží a dobře splyvá s uměním křesťanským. Malbu provedl kostelní dekorativní malíř p. O. Novotný z Pardubic. S nemalou pečlivostí a odbornou znalostí provádí opravy oltářů a kazatelny p. Fr. Antušek, pozlaccovač z Jaroměře. Práce restaurační na hlavním oltáři sv. Mikuláše a kazatelně jsou a budou vždy sloužiti za vzor, jak se správně staré památky restaurovati mají. Pečlivě staré věci rozebrány, vyspraveny a impregnovány proti červotoči a dalšímu rozpadání. Staré mramory omyty a pečlivě lazourov oživeny. Tu shledáno, jak v starých dobách uměle prováděny byly podobné práce a tyto je povinnost zachovati. Staré zřazení pouze čistěno a jen očištěná místa vyspravena. Nyní vše působí, jako by vše bylo znovu zlaceno. Podobně provedena i restaurace renesanční kazatelny. Přifaření přejí, aby Pán Bůh dlouho zachoval vdp. faráře při dobré, ušlechtilé snaze: okrášlovati dástojně farní chrám Páně a popřát mu spokojenosti a zdraví.

Pardubice. V těchto dnech postavena byla umělecky provedená socha sv. Jana Nep., patrona diecése naší, na schodišti k sakristii u děk. chrámu Páně sv. Bartoloměje. Sochu daroval vážený podporovatel starých památek, c. k. prof. Jos. Sakař. Socha jest uměleckou kopií staré práce barokní, kterou provedl akad. sochař M. Baše.

Holice. I do našeho okresu našli cestu uprchlíci.

Nyní mladá se tu na 450 osob polských rodil, jež jsou plnými nádivkami chrámu Páně. Okr. nemocnice hostí 150 ležících raněných a je postaráno, kdyby se objevila nutnost, i jiné místnosti jako lazarety upravit. Je však vsoucí prosbou k Bohu nás všech, aby toho třeba nebylo a aby s válečnou dobou pokoje a míru snesl se na svět aspoň paprsek mírové naděje. Jako vřelá láska, i v našem městě napravena celá řada t. zv. divokých manželství a tyto dny vykonán v děkanském kostele sňatky pomocí zástupce vojáka, důlního tou dobou a c. a k. námořní služby vojenské v Pole. Vážná doba zrcadlí se ovšem i v životě společenském silným odrazem. Několik zdejších občanů padlo v boji, jiní byli zraněni. Snaha zlomyslníků, učiniti za evropské války vzplanutí zodpovědnou církev a její kněžstvo, přece jen pohofela. Vždyť nebylo ani možno, aby lid náš byl tak naivním a neprobhléd, že je to jen jeden z útoků se strany nepřátel katolicismu. Zásadní služby Boží slavně konány za přítomnosti úřadů a vojínů raněných i důlních na dovolené.

Čáslav. Cholerové baráky, které mají býti postaveny v našem městě spolu s budovami karantenní stanice, po rozhodnutí příslušných úřadů přeneseny budou jinde. Město naše uznáno bylo za nevhodné pro nedostatek zvláště zdravé, pitné vody. Městská rada, ač někteří její členové chovali se při této otázce značně pasivně, vystoupila energicky na ochranu zájmů občanských a také se jí podařilo s vhodnými činiteli přesvědčiti povolaná místa o nevhodnosti Čáslavě jako infekční stanice. Za to ve zvýšené míře pečováno bude o vojny raněné, pro něž připraveny jsou mimo budovy vojenským účelům sloužící budovy dívčích škol, sokolovny, okr. chorobnice a státních úřadů, k nimž přibrány mohou býti i sály dvou hostinců. Se zařizováním těchto ochotně nabídnutých místností bylo již započato. Jak svědčí všechny přípravy, bude zařízení vyhovovati všem požadavkům. Také již transporty raněných jsou ohlášeny. — Vysoká návštěva. Vznešeného hosta vítala dne 17. listopadu Čáslav ve svých zdech. J. Výsost p. arcibévoda František Salvator přibyl na inspekční cestě po českých lazaretech i do města našeho, aby učinil přehlídku připravených lazaretů pro raněné příslušníky naší armády. Provázen svojí suitou, jakož i zástupci zeměpanských úřadů, města a obcebocky Červ. kříže, prošel jednotlivé hlavní budovy a navštívil ošetřované raněné vojny, pro každého maje slova uznání, potěchy a povzbuzení. Po vykonané inspekci opustil město, zanechávaje u všech, kdož měli příležitost s ním přijíti do styku, hluboký dojem vzácné ušlechtilosti a dobrotivosti. — Spolek pro podporu chudých studujících vydal právě výroční svou zprávu, ze které patrno jest, jak důležitou dobročinnou institucí jest pro c. k. vyšší gymnasium čáslavské. Z bibliotéky chudých žáků půjčil v uplynulém roce 85 žákům 507 knih, 30 žákům udeľoval obědy, za něž vydal 922 K 86 h. Zvláště chudým a potřebným žákům poskytl příspěvky na poučné vycházky a výlety a z radace řed. Jos. Nováka udeľil 2 žákům mimořádné podpory. Členů zakládajících měl 17, přispívajících 39 a značnou řadu dobrodinců, kteří jednak peněžitými dary, jednak poskytováním obědů zdarma intence spolku podporovali. Výroční zpráva uvádí všechny tyto dobrodince jménem, děkujíc všem upřímným: „Zaplať Bůh!“ za jejich šlechtnost. Lze doufati, že i letos, byť poměry značně se přitížily, dojde spolek všestranné podpory. Vážná hromada konati se bude dne 8. prosince o 2. hod. odp. ve sborovně c. k. gymnasia. — Kostelní zloděj navštívil znova děkanský chrám Páně minulého týdne v době polední. Jako několikráte před tím, upoutaly pozornost jeho opět pokladničky určené pro milodary. Nejprve špič svícnu, pak asi dlatem zkoušel se do nich dostat, což se mu konečně podařilo, když pevně nřty, jimiž víčka jsou připevněna, přetrhal. Lup se mu však velký nezdařil, pokladničky byly den před tím vybrány. Způsob vyloupení ukazuje na téhož pachatele, jenž asi daleko od města našeho nebude.

Náchod. V září t. r. působením c. k. okr. hejtmána p. Boh. Bayerle a za součinnosti okresních starostů p. JUDra J. Čížka a p. Ladislava rytíře Bartoně z Dobrušky ustavilo se o nás pomocné sdružení „Okresní pomocná komise pro politický okres Náchodský“, jež za přispění místních pomocných komisí upřímně se snaží, aby těžké důsledky války na obyvatelstvo okresu co nejméně dolehly. Pomocná komise, k jejímuž užítu byla nákladem hejtmanství a okresních výborů Náchodského a Českoskalického vydána instruktivní brožurka „Pomocná akce v politickém okresu Náchodském“, pracuje v 8 sekcích, jejich správou jsou pověřeni vynikající představitelé veřejného života na Náchodsku. Vele důležitý chudinský referát jest vložen v ruce vdp. J. Musila, děkana náhodského, a bude zajisté povinností všech našich stoupenců, aby v upřímné součinnosti s ostatními činiteli aktivně pomocné akce se účastnili. Jak se dovidáme, organizuje náhodské okr. hejtmanství rozsáhlou akci nadřikovou a má v programu i vytvoření místních chudinských fondů, které by přispěly ve chvíli nejtěžšího strádání účinnou pomocí lidem nuzným. Vele důležitý chudinský odbor náhodského, v němž pracuje vedle vdp. děkana Musila i profesor reálného gymnasia náhodského P. Jan N. Šandera, měla 30. října velmi pěkný průběh a nabádavé náměty z ní byly v těchto dnech rozeslány všem větším obcím na Náchodsku. S důvěrou ve zdar voláme všechny lidi dobré vůle ku práci. U dechovenstva ji předpokládáme, doufajíce, že tradice šlechtného lidumila a vlastence, děkana náhodského P. Jos. Regnera (1794—1852), ještě dnes v našem kléru žijí!

Golda v Jemnici. Dne 21. listopadu melancholický rozevřel se umíravec našeho pouštního chrámu Páně, zvěstuje, že se s námi na vždy rozloučil milý a dobrý náš katecheta op. Josef Kohout. Nebyl mezi námi dlouho, ale svoji zvlášť mírnou a koncilantní povahou naklonil si všechny ty, s nimiž kdy přišel do styku ať úředního, ať přátelského neb obecně společenského. Pohřeb konal se dne 24. listopadu za účasti 11 kněží a velkého zástupu věřícího lidu. Z kněží přítomní byli vysoce důstojný pán Antonín Schreiber, bisk. vikář ze Žlebu, který ochotně a obětavě sloužil slavné Rekviem a vedl celý kondukt; jemu v první řadě patří dík a upřímné: Zaplať Bůh! Dále vdp. Josef Kofínek, farář z Habrů, vdp. Vilém Kejzlar, bisk. vik. sekretář a farář ve Vilémově, vdp. farář Pospíšil, nyní pensista ve Vilémově, dále op. katechetové: Josef Špáta z Čáslavě, Karel Bláha z Ronova n. D., Stanislav Pospíšil z Čáslavě a Karel Jirka z Habrů; pak op. Martin Klouda, kpalan z Ronova n. D. a domácí vdp. děkan Augustin Turek s kaplanem op. Černým. Po zádušních službách Božích vystoupil místní duchovní správce na kazatelnu a slovy upřímnými vylíčil krátce běh života zesnulého, který byl velmi trpký. Zesnulý narodil se dne 13. března 1870 v Příbrami. Otec, který ještě jest živ, jsa star 75 roků, byl horníkem, takže mohl velmi skrovně syna studenta podporovat na studiích. Z té příčiny musel mladý student dávat hodiny a od té chvíle datuje se zákeřná nemoc tak předčasně zesnulého. Po vysvěcení byl na několika místech kaplanem, pak katechetou na Kladně, poté v Uhlířských Janovicích a posléze v Golči. Jeníkově. Vdp. řečník promlouvá vzletně na slova: »Zesnulý křtí trpělivě nesl, křtí hlásal a miloval.« Slova kazatelova zanechala v srdcích posluchačů nejlepší dojem. Jistě kazatel řekl pravdu, když hlásal, že zesnulý byl knězem hodným, horlivým ve škole i ve zpovědnici. Zachováme jistě dobrou upomínku na zesnulého kněze, který tak taktně a láskyplně choval se ke každému. Z té příčiny patří neličený dík vdp. řečníku za nadšená, z přesvědčení vycházející slova. V patronátní lavici viděli jsme syna vysocectného pana patrona zdejšího chrámu Páně p. Mildnera. Dále dostavil se vlcip. školní inspektor J. Klika, aby poslední poctu vzdal učiteli svého okresu; jemu rovněž děkujeme. Taktéž děkujeme p. řediteli chóru a učiteli Maximovičovi, který se ct. sborem učitelským zapěl velmi krásné skladby. — Loučíme se s Tebou, drahý a milý náš druhu, volajíce: Odpočivej v pokoji!

Sv. Michal v Chrudimi. V poslední době odkryty byly krásné umělecké fresky v presbyterii starohřbitovního kostelíka sv. Michala v Chrudimi. Malby tyto provedeny byly v době sedmnáctého století za děkana Hataše a prováděl je, malíř Samuel Qindter, který mnoho uměleckých věcí v Chrudimi provedl a které se na naše doby zachovaly. Fresky budou pečlivě fixovány a bez oprav zachovány.

Hoření Štěpanice. V předhoří Krkonoš na úpatí hory Žalého jest nyní smutno. Šel-li jsi dříve mimo zdejší dřevěné, ale úhledné chaloupky, ozýval se ti v ústretě veselý klepot tkalcovských stavů, provázený často zpěvem. Za války balkánské ozýval se tišeji a nyníjší křísí textilního průmyslu zmlkl téměř docela. Toto umlknutí tkalců, stavů znamená nedostatek, ba nouzi pro přečetné zdejší rodiny. Dokud nenapadl sněh, přece nějak na živobytí se sehnalo, nyní však konec výdělku! Nepatrné úspory při nyníjší drahotě rychle ztráveny a ubohá tvář bídí zjevuje se ve zdejších chatách zvláště tam, kde jest četnější rodina. Jak smutno takovému příčinlivému otci, jako jest na př. Čeněk Kubát, když patří na svých deset ještě nedospělých dítek a nemá, zač by jim pokrm a oděv zaopatřil! Dokud stavy v jeho světničce byly v činnosti, šlo to při skromnosti; nyní, když umlkly a jiné práce není, jistě slzy bolesti při pohledu na strádající milou rodinu derou se mu do očí. Pro tyto trpící prosí za sebe menší dar farní úřad v Hor. Štěpanicích, p. Jilemnici.

Jilemnice. Dle úředního listu c. k. okr. hejtmanství v Jilemnici ze dne 15. listopadu 1914 č. 11 daroval vdp. bisk. notář a farář ve Mříčné Jan Albert Vaněk ve prospěch zraněných vojnů notářský prsten, 2 nuzetové zlaté knoflíky a stříbrné hodinky se zlatým řetízem.

Dodávka nepoživatelných komisárek. Dne 24. t. m. stál v Kutné Hoře před čtyřčlenným senátem obchodník obilní Gustav Mandelík, 46letý, mojištského náboženství. Byl obviněn ze zločinu falšování potravin a pro přečin dle § 4. zákona o vojenských dodávkách. Žaloba mu kladla za vinu, že dodal do Čáslavě 700 komisárek, které byly prohlášeny za nebezpečně zdraví. Obžalovaný se hájil, že vědomě chléb nefalšoval. Svěřil pečeni svému personálu a vojínům. V průvodním řízení zjištěno, že Mandelík dodal již první zásičku špatnou, která přeto byla přijata. Když se to však opakovalo, bylo pečivo zasláno dodavateli na fůře zpět, pokud se dalo mezi vojáky sehnati. Obžalovaný však vrácený chléb neuznával za svůj, ale uznal, že k lidskému požívání způsobilý není, protože jej prý — dal sežrati prasatům a drůbeži. Pekař Lukeš z Kolína potvrdil, že prohlédl komisárek obžalovanému vrácený; přesvědčil se prý, že jest to chléb od obžalovaného, podle toho, že nebyl žádnou značkou opatřen; když komisárek okusil, přesvědčil se, že jest mazlavý, hořký a trpký a že se k lidskému požívání nehodí. Znalci medicíny prohlásili, že takový komisárek vyvolává katary, záněty sliznic žaludku a střev. Po vylisování četných svědků byl Mandelík »správně« obžalován pro zločin falšování potravin a pro přečin zákona dodávkového. Senát nenabyl přesvědčení, že by byl Mandelík dodal nezdavý chléb vědomě. Za to však obžalovaný uznán vinen přestupkem § 14. odst. 2. zákona o falšování potravin, že z neopatrnosti dával

do obchodu zkažený chléb; odsouzen do vězení na 14 dní s dvěma posty a kromě toho k pokutě 200 K. v případě nedobytnosti k dalšímu vězení na 10 dní.

Válka v mládí. Dnes se napodobí všechno, i válka. Zatím, co naše vojsko dle na bojišti, školní mládež napodobí válku v menších rozměrech. Tak na Novém Hradci Králové nad továrnou páně Petrolovou (na voj. cvičišti) shromažďují se boji z měšťanských škol, aby se již z mládí připravovali na vojenskou komandýrku. Scházejí se tam hoši z Hradce Králové, Nového Hradce, Malšovic a Hrádky, ozbrojují se šavlemi, dýkami, tornami (šálky malice pa tornách), někteří mají dokonce skutečné vojenské čepice, někdo i bluzu vojenskou. Volí si šarže od svobodníka postupně nahoru k jenerálovi. Právě v komandu mají hradečtí hoši. A to komando! Fakticky vojenské! »Bajonet aufl!« »Rechts um!« »Pepliku Jaroš, nerozumíš, co jsem povídal?«

Už jsem to kolikrát opakoval! Pořádají také válečné tažení proti nepříteli. Vůdcové se před tažením scházejí k poradám. Některá taková tažení nesou na sobě ráz uličnictví. Bojují na př. ti hoši tak upřímně, že se onehdy stloukli až do krve, tak že musil býti jeden z nich ošetřen lékařem. Stejně tak uličnický ženou útokem na klidně po silnici jdoucího chodce, kamením házejíce. Laskavé upozornění, aby se hoši ve svých hrách mírnili, provázeli se obyčejně výsměchem nebo nějakou hrubostí, v čemž jsou podporováni a omlouváni rodiči, že prý si hrají jenom na vojáky.

Pro pobožnosti v době války!

Nakladatelství »Tisk. družstva sv. Jana N.« v Hradci Král. vydalo právě v těchto dnech tiskem Biskupské tiskárny časovou příručku:

Fr. Komárek:
Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné.

Hodí se pro pobožnosti společné i soukromé. Cena jednotlivého výtisku o 20 stranách, v obálce obnáší 18 hal., při odběru nejméně 50 výt. po 16 hal., při odběru nejméně 100 výt. po 14 hal. Odporúčujeme vřele všem. Objednávky obratem vyřizuje »Družst. knihkupectví, Hradec Králové.« Adalbertinum.

Různé zprávy.

Časová novinka »Rozjímání sv. růžence...« v přítomné době válečné z pera op. Fr. Komárka, katechety ve Vamberku, byla přijata velmi sympaticky. Odporúčujeme ji důst. správám duchovním i dpp. katechetům, jakož i katol. rodinám co nejvíceji. Bližší viz v insertu.

Usvědčení pomluvači. Kněz Fr. Navrátil, tišnovský jednatel Ústředí Raifeisenek, byl od soc. demokratů osočen, že skupováním množství bramborů škodí jednotlivým konsumentům. Tento lidumil však odrazil útoky zavilých pomluvačů jasnými fakty. Ale zjednal si pokoj? Nikoli — lidé, kteří by měli nyní plnou parou pracovat proti lichvářům skutečným, odskočili na okamžik jen proto, aby si promysleli nový zákeřný přeпад. Navrátil jim znovu odpovídá: »Rovnosti« se slušně táží, komu jsem co dlužen. Připomínám, že v zásobovací státní akci ani »Družstva hospodářská« ani kdo jiný nevyplácel hotovými — a lidé dobré vůle vědí proč. — Na moji nabídku před měsícem učiněnou v »Obraně«, že vyplatím hotově 200 K. kdo mi dokáže, že jsem skupoval brambory — dosud se nikdo ani nepřihlásil. — Peníze pro okamžitou potřebu jsem vypůjčil od pana Spitzze a sice dvakrát po dvou tisících. Že by byl p. Spitzz jednal lichvářsky, tomu se jako katolický kněz musím postaviti na odpor, protože mi je zapůjčil beze vší stvrzenky a bez zisku a druhého dne je vždy obdržel. V tom nevidím žádné lichvy. — Dnes je p. Spitzz lichvářem lidem, kterým zachraňoval vobu v prvním sboru tišnovském. K tomu přece by neměla tišnovská elita pokroková mlčet! Či stydí se za toho, kdo stojí za útoky v »Rovnosti« na mne činěnými? Děkuji »Rovnosti« za uznání, že platím za oves slušné ceny. Dobře to uschovám, protože po čase je »Rovnost« s to napsati, že jsem rolníky okrádal malými cenami. O tom, že jsem se učinil nemožným, anebo, že jsem možným, nebude prozatím rozhodovati leccjaký člověk. — Prosim »Rovnost«, aby vzala na vědomí, že cena ovsa o tišnovském trhu posledním byla 21.25 K až 22 K, a já v Březí všecken oves koupil za 20.50 K. — Proč jen soc. demokratům tolik právě záleží jen na tom knězi?

Bývalí chovanci mladoboleslavského konviktu na bojišti. Mysl jejich zalétá i z válečného pole do útulných místností konviktu, kde tak rádi pobývali. Kandidát inženýrství Dolenský napsal: »Zatím, co skládám tento

dopis, brousí mi voják bajonet. Jaký je ruch a spěch v naší světnici!... Přišel totiž v noci telegrafický rozkaz připravit se k odjezdu... A vzpomínám si, slovně pane řediteli, jak jste nám v teplé třídě vykládal, které jsou to věci, jejichž nevíce voják potřebuje, aby byl klidný a chrabrý v boji: důvěra v Boha a víra v nesmrtelnou duši. Mnoho dal jste nám, vešně mnoho, a ještě žádáme: vzpomeňte si na nás s Otčenáškem! — Inženýr V. Anděl dopsal: »V poslední chvíli na Vás vzpomínám a ruku na rozloučenou tisknu: ať zkvétá konvikt!« Dobrovolník Fr. Jiřimský sděloval: »Jednorozčků jest tu na 500 — mezi nimi mnoho konviktistů. Vděčně si vzpomínáme.« Praporčík Jar. Tobek psal ve-sele z Olomouce: »Lidé nás na cestě zaspávali kvítím, další cigarety a hostili jídlem a pitím.« Inženýr Hammer: »Spím na slámě, ale člověk zvykne všemu. Často si vzpomínám na Vás a na ty blahé časy v konviktu.« — Ze všech četných dopisů vane láska k vlasti, vděčnost k rodičům a dobrodincům, důvěra v Boha. Chovanci stali se opravdu charaktery, jejich zmužilá rozhodnost obstála ve zkoušce velice vážné skvěle.

Tajná akce zednářů v Itálii. Za ministra Zanardelli byl spisovatel Abba profesorem v Brescii. Hlásil se za profesora universitního, leč odmítnut. »že nemá vědeckých titulů« k tomu. Dobře — zákon kázal. A druž — zapsaný k zednářstvu — mají ten »titul«. Školství v Itálii je v rukou zednářských, a podle toho také spravedlnost a pokrok italského školství vypadá! Poslanec Gallenga ve sněmovně veřejně si stěžoval, jak »zednářstvo« tíží život italský, bilanci spravedlnosti, školství i vojenství svým antikonstitučním rázem! Ve školství vládne již od doby ministra Nasiho, jehož činy musily býti soudně stihány a potrestány. A když Nasi ztratil mandát, rozeslal Ferrari, velmistr Velkého Orientu, cirkulář, v němž velebil »zásluhy Nasiho o zednářstvo a jeho demokratické smýšlení«. Po Nasim rovněž ministr Rava byl v čilém styku s hlavami lóží. Radikál ministr Credaro je členem lóže Propaganda, jeho státní podsekretář Vicini je rovněž bratrem lóže! Pokud levice ve sněmovně nebyla u vesla, byly sekce zjevem mravního znovuzrození učitelských tříd. Ale již od prvních let převahy levice zednářstvo vedlo poněkud ruce ministrů vyčítavání, bacillus massonicus dostal se i do sekci Sdružení. Známý protikatolický státník italský Francisko Crispi označil zednářské cesty a cíle v dopise svém roku 1894 A. Lemmimu, v němž píše: »I ty jsi upadl do víru mých protivníků. Dáváte sílu nepřítelům vlasti. Anarchisté mají napsáno na praporu svém: Já volám všechny poctivce,

všechny, kteří chtějí zachrániti společnost před hrozbami nebezpečnostmi a píši na prapor svůj: S Bohem a s králem pro vlast! Tato formule je důsledkem logickým z oně Mazziniho po plebiscitu 21. října 1860. Proti tomuto volání na poplach vy povstáváte, předpokládajíc politické reakce a nový svět oproti vymoženostem svobody, již nebude a nemůže nikdo více hájiti než já. Vy svým chováním, odlučujíc se ode mne, podporujete Lituii toho velice, ale půjdu svou cestou.« A tato anarchie zednářská zmocnila se v Itálii školství, tepny to národa. Jaká krev pak proudí ve vyskolených anarchistech zednářských, jaká krev proudí v organismu italském, když byl živěn anarchistickými bacily zednářskými a jimi odkojen?

Markýza de Pompadour o životě při dvoru francouzském. Umění politiky jest oklamávati a zalhávati na účet dobra státu; zdá se mi, že toto umění není nesnadné. Řeknu vám pošetilost: představuji si často, že krásná žena užívá více ducha a hluboké politiky ke své toaletě, nežli lze toho malézti ve všech evropských kabinetech, neboť umění lháti se jest ještě daleko nesnadnější než umění oklamávati. — Chápu více a více, a domyslím se že šolba jest mnohem šťastnějším než jeho pán. Co se mne týká, dosvědčím, že jsem neměla šest okamžiků příjemných od té doby, co jsem zde (u dvora francouzského). Všechnen svět snaží se zalíbiti se mně a skoro všechnen svět se mně nelíbí; nejistivější konversace působí mně migrénu; zívám uprostřed hostin a cítím bez ustání, že není naprosto nějakého dobra v marnivosti. Postavení mé jest velmi nešťastné! Nemohu poznati svých přátel ani svých nepřátel, neboť zachovávají tytéž zevnější ohledy, tutěž uhlazenost a tatáž slova. Ach, kterak nenávidím tento svět nízký a pochlebný! (Lettres de madame la marquise de Pompadour. Lourdes 1772.) — Proč však panovačná milostnice králova z toho života neprchla? Proč netrávila svá starší léta v soukromí, užívajíc pohodlí svého obrovského jmění? Sama při dvoře k nápravě nepracovala; pohrdajíc svým okolím, vystavovala nepěkné vysvědčení sama sobě. Natropila mnoho zla, ale vládu z rukou pustiti nechtěla nikdy.

Válceos. Dle dánských listů číní japonské ztráty před Cingtau 10.000 mužů. — 45.000 zajatých Rusů umístěno bude v táboře zajatců v Mladé u Nových Benátek. — Nařízení o zakázaném vývozu uzeneých a nasolených slanečků z anglického města Yarmouthu vyvolalo v téměř městě veliké vzrušení, poněvadž je obava před velkou bídou v zimě. — Odvody v Irsku narážejí na stále větší odpor obyvatelstva. Mezi lidem rozhozeny jsou letáky, aby Irové svrhli se sebe jeho anglické. — Francouzská vláda rozhodla se povolati do zbraně 17leté. — Největší epidemický barák na Moravě buduje se v Novém Světě u Olomouce nákladem přes 1 milion korun. — Mezi ruskými zajatci z bojů u Stolupian nacházejí se také Japonci jako dělostřelci, kteří obsluhovali ruská děla. — Ve vídeňské městské radě bylo usneseno darovati každému vojínovi 2. armádního sbo-

ru na Vánoce doutníky, suchary a vánoční pohlednice. Dary tyto v ceně 112.000 K připraveny jsou ve 320 bednách k dopravě. — Anglické ztráty na francouzském bojišti do 31. října činily asi 57.000 mužů. — Velitelé holandských válečných lodí, torpédových člunů a jiných námořních plavidel mají uloženo zničit buď ručníční neb dělostřeleckou palbou plovoucí miny, kdekoliv na ně přijdou. — Válečné výlohy francouzské dostoupily již výše 3 miliard franků. — Vrchní velitel indického vojska (jež také bojuje ve Francii) lord Roberts zemřel. — V Olomouci zemřelý rada zem. soudu F. Brdek odkázal Matici školské v Olomouci na 100.000 K. — V Anglii připravují zvýšení daně z příjmu o 100 proc., aby uhradili výdání s válkou spojená. — Sultán nařídil, aby rakouská a německá vítězství ohlašována byla ve všech mešitách mohamedánských. — Edison sestavil prý přístroj, pomocí jehož mohou podmořské čluny setrvat pod vodou po celý měsíc, aniž by musely obnovovatí vzduch; aparát vyrábí si totiž kyslík z mořské vody sám. — Asquith prohlásil v dolní sněmovně, že válka stojí Anglii denně milion liber čili 24 mil. korun. — Státní správa použila plné moci k vymáhání uhlí, daně jí císař. nařízením, a předseda ostravsko-karvinským dolům dodávku 67.000 tun uhlí pro zásobení Vídně a městské plynárny. —

— Dne 21. listopadu oslavil sv. Otec své šedesátiny. — Vdova po býv. místodržiteli král. Českého hraběnka Marie Coudenhoveová vstoupila do řádu Benediktinek u sv. Gabriela na Smíchově. — Srbské úřady pokoušejí se rolníky, přicházející ze Starého Srbska, usaditi v Novém Srbsku, kde jim dávají dvorce, které byly opuštěny macedonskými uprchlíky. — V nejbližší době vydány budou nové 50hal. mince. — Dne 22. t. m. konal se ve chrámě sv. Petra v Římě slavnostní obřad při přijímání římských farářů papežem. — Děla největšího kalibru se obvykle po 100 ranách stávají nepotřebnými, ježto pak rychlost střely při ústí děla klesne pod dovolené minimum. Čím větší je průřez děla, tím kratší je jeho život. — Německý svaz volných myslitelů v Čechách se sídlem v Jablonci byl rozpuštěn místodržitelstvím a sice pro překročení stanovami vymezené činnosti. — Do 1. t. m. mělo prý Rusko tyto ztráty: 317.000 mrtvých, 575.000 raněných a 232.000 zajatých. Francouzové mají 130.000 mrtvých, 370.000 raněných a 167.000 tisíc zajatých. — Co nejdříve budou prý raženy nové stříbrné 25haléře (čtvrtkoruny).

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
(Adalbertinum) —**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Literatura.

10. číslo »Časových Úvah« právě vyšlo. Obsahuje pokračování velmi zajímavého pojednání Mgr. Fr. Šulce: »Byl Hus odsouzen jenom pro 30 článků z jeho spisů?« V tomto svazku ličí autor historii obhajoby Husovy proti papežům a podává věcnou, ovšem pro Husa drtivou kritiku jeho jednání. Cena uhlédného svazčku pouze 8 hal. franko. Objednávky vyřizuje Administrace »Časových Úvah« v Hradci Králové (Adalbertinum).

Nákladem V. Kottby v Praze vyšlo: Václav Špaček: »Přítelův odkaz.« Povídka. Ludmila č. 4. Už jméno spisovatelovo jest všeho odporučení hodno. Na Ludmilu, 6 sv. ročně, předplácí se 2.50 K. — »Rádce duchovní.« Časopis kněžstva československého. Řídí Mgr. F. Vaněček. Č. 10., roč. 21. Roč. předpl. 8 K. — »Rajská Zahradka.« Časopis školní mládeže. Roč. 24., č. 1. Řídí V. Špaček. Na 10 čísel ročně předplácí se 1.60 K. — Al. Dostál: »Sebrané spisy.« Seš. 45. a 46. Cena 60 h.

Z nakladatelství Benedikt. kaliberský v Brně: René Gaell: »Princezniny klenoty.« Z francouzského přeložil Boh. Kysely. Za 3 K. — »Škola Bož. Srdce Páně.« Pořádá P. Hlobil. Roč. 48., seš. 11. Roč. předplatné 3.20 K. — »Květy Mariánské.« Pořádá P. K. Lux. Roč. 31., čís. 11. Roč. předpl. 1.60 K. — »Náš Domov.« Nejlepší obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. 23., čís. 11. Předpl. na 12 čís. ročně 4 K.

»Květy lásky.« Lidový měsíčník, věnovaný zájmům křesťanské charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hoffman. Roč. 10., čís. 11. Předplatné na celý rok 2.40 K. Administrace na Král. Vinohradech.

»Kazatelna.« Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. 12., čís. 11. Vychází nejméně desetkrát v roce. Za 6.60 K, nákladem E. Šprongla v Pelhřimově.

»Válka a obilí.« Napsal dr. K. Viškovský. V komisi Zeměděl. knihkupectví A. Neubert v Praze. Za 60 h. Spisek tento osvětluje jednu z nejčasovějších otázek, totiž otázku zásobení říše chlebem během války.

»Vlast.« Roč. 31., čís. 1. Pořádá Al. Dostál. Nákladem družstva Vlast v Praze. Členové družstva předplácí ročně 8 K, nečlenové 10 K.

»Katoňský učitel.« Organ Katol. spolku čes. učitelů na Moravě a ve Slezsku. Z odp. redaktor V. Veselý. Vychází 1. a 15. každého měsíce. Roční předplatné 4 K přímým administrací v Krčmani u Olomouce.

»Kazatel.« Homiletický čtvrtletník. Řídí prof. F. Jirásko. Roč. 21., čís. 4. Roční předplatné 7 K. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

»Eva.« Katoňská ženská revue. Příloha »Katol. Učitelka«. Roč. 11., čís. 10. Pořádá P. L. Zamykal. »Eva« vychází měsíčně za roční předplatné 3 K. Administrace v Praze-Karlíně, Vinohradská tř. 9.

O válce na Kavkaze, o nových velkých bojích v Belgii a v severní Francii a o situaci v Haliči a ruském Polsku slovem i obrazem referují »Viedeňské Ilustrované Noviny«. Vycházejí týdně za roční předplatné 10 K. Administrace ve Vídni X., Favoritenstrasse 130.

E 1672/13/346.

**Dražební edikt
a vyzvání k přihláškám.**

K návrhu firmy Bratři Fritscherových v Brně konána bude

dne 2. ledna 1915

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni číslo 35 dle schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha Hradec Králové.
Vložka č. 444.

Označení nemovitosti: Továrna s domem čp. 309: Odhadní cena nemovitosti 84.870 K 40 h, odhadní cena zařízení strojového a příslušenstva 6454 K, celkem odhadní cena 91.324 K 40 h.

Nejnižší podání 45.662 K 20 h.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční, katastrový, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách úředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež nejpozději při položení roku dražebním před počátkem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k nemovitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti, pro něž toho času na nemovitosti práva nebo břemena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena budou, toliko vývěskem u soudu zpravováni, nebydlí-li v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlícího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 9. listopadu 1914.

E 1082/14/8.

**Dražební edikt
a vyzvání k přihláškám.**

K návrhu vymáhající strany Občanské záložny v Kouřimě, zaps. společ. s ruč. neobmez., konána bude

dne 22. prosince 1914

o 9. hodině dopolední u tohoto soudu v síni číslo 35 dle schválených podmínek dražba těchto nemovitostí:

Pozemková kniha Pražské Předměstí.
Vložka č. 1157.

Označení nemovitosti: Dům čp. 289 na Pražském Předměstí se stavební parc. č. k. 564 a zahradou č. k. 903 v odhadní ceně 16.754 K, a zahrady č. kat. 903 v odhadní ceně 692 K, celkem odhadní cena 17.446 K.

Nejnižší podání 8839 K.

Pod nejnižším podáním prodáno nebude.

V podmínky dražební a listiny na nemovitosti se vztahující (výpis z knih pozemkových, výpis hypoteční, katastrový, odhadní protokoly atd.) mohou koupěchtivi v soudním oddělení, shora naznačeném, v hodinách úředních nahlédnouti.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďtež nejpozději při položení roku dražebním před počátkem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k nemovitosti samé již nemohla k platnosti přivedena býti.

O dalších událostech řízení dražebního budou ti, pro něž toho času na nemovitosti práva nebo břemena zřízena jsou nebo za řízení dražebního zřízena budou, toliko vývěskem u soudu zpravováni, nebydlí-li v obvodu soudu shora jmenovaného, aniž jemu pojmenují zmocněnce pro doručování v místě soudu bydlícího.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 31. října 1914.

Velice poučná pojednání

jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jednotlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur několikanásobně větších. — »Časové Úvahy« vycházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o liberalismu)	8
Husitství a svoboda	8
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
Plus VII. a Napoleon	8
Česká konfese	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubiläum mariánské a Lurdy	8
Spojení spirítistů	8
Z domácností sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. »	16
III. »	24
Braňme se tlakem	8
Návštěvou u Slovanů (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o spřímosti	8
Sociální význam svátek neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujme!	8
Útok profesora Masaryka na církev katolickou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Řím a universality	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvizice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských misli	16
O duši lidské	8
Mačar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Kláster v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojánské	8
Přičiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho Božství	16
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibiskupa a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životního názoru	8
Sv. mislie	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 i nečítá se frankatura tehdy, objednali-li se aspoň 4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 brožur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přičísti k udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří výtisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme velké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet brožur, činí sleva až 50 procent.

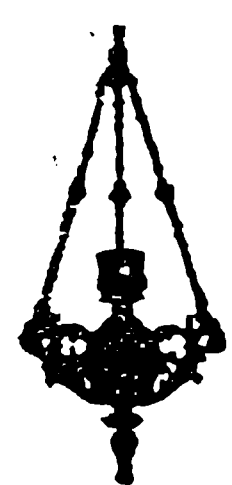
Z toho všeho patrno, že z vydávání našich poučných brožur není finančního zisku, a že naopak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotné přinášeti oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje tento záslužný podnik!

Objednávky vyřizuje obratem

Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Sklomalba
E. Škarda, Brno,
 umělec. atelier pro každou
 hotoví a dodává chráněné
 elna. V každém slohu a
 provedení, od nejjednoduš-
 šího vzoru do nejobtáší
 sklomalby figurální, kotví
 praven láskové mše
 kaménkovou pro fasády, ol-
 tátní obrazy. nárob-
 ky atd. a nejkrás-
 zaručením umělecke-
 ho a odborně dekora-
 čního provedení.
Rozpočty ochotně a zdarma.

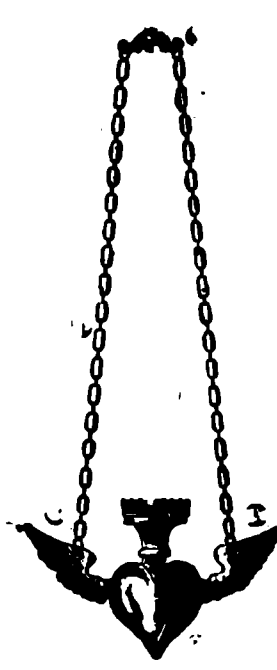

**Veleddstojnému
 duchovenstvu a
 slavným patronátním
 úřadům** dovoluje si depe-
 rešiti veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: monstrance, kalichy,
 cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
 svícní, lampy, kaditelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré před-
 měty opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-
 platku za nové vyměňuje. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá nau-
 kásku franko bez závažnosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

*Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: křížů,
 madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. : Notářské
 prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínské vždy na skladě.*

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou
JAN STANĚK,
 pasíř a ciseleur
 Praha-L-979., ul. Karoliny Světlé, čis. 12. n.

VARHANY HARMONIA
PIANA **PIANINA**
 VÝROBKÝ PRVÉ-
 HO ŘÁDU-
 NEJČESTNĚJŠÍ VY-
 ZNAMENÁNÍ-
 ČÍS. A KRÁL. DVORNÍ
 DODAVATEL.
JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Zal. 1850 Zal. 1850.
Karel Zavadil,
 nást.
Antonín Zavadil,
 nejstarší umělecký
závod pasířský.
 Veleddstoj. duchovenstvu a sl.
 patronátním úřadům doporučuje
 se ku provedení veškerých
nádob kostelních,
 ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
 kovů v každém slohu, od
 nejjednoduššího do nejobtášího
 provedení dle liturg. předpisů.
 Jen u nás práce umělecké
 ceny. Veškeré opravy a znovu-
 střížení provádí se co nejpečli-
 věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
 ručení a uznání po ruce.

Úvěrní družstvo Eliška
 zapsané společenstvo s r. o.
 v Hradci Král. Adalbertinum.
 Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
 Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nej-
 výhodnějších. Vkusné střádanky.

Díkůvzdání.

Hluboce dojata četnými vzácnými projevy soustrastí, jichž se mi dostalo
 při náhlém úmrtí mojí milované tety, paní

Alžběty Šandové,

majitelky domu a obchodu,

vyslovuji tímto zvláště veleváženému vsdp. prelátu a děkanu Musilovi a
 ostatnímu důstoj. duchovenstvu, velectěným dámám družiny »Eliška«, vele-
 váženým pp. členům obchodního gremia, čtenářské jednoty a společenstva
 hostinských atd., všem pánům dárcům věnců a kytic, jakož i všem, kdož
 jakýmkoliv způsobem bol můj zmírniti se snažili a mou drahou ke hrobu
 v tak hojném počtu doprovodili,

díky nejupřímnější.

Zvláštní dík můj platí slovutnému pánu MUDru Zippemu za laskavé
 ošetřování:

V Hradci Králové, dne 24. listopadu 1914.

Antonie Čížinská,
 neteř.

Těž děkuji panu Jos. Elsnerovi, majiteli pohřebního ústavu, za slušné
 vypravení pohřbu.

BYRRH

silící a chuť povzbu- **víno** výtečné nahořklé
 zující francouzské od firmy příchutí jediné
L. Violet, Thuir (ve Francii).
 Vůně k destání.
 Roční prodej přes 10 milionů lahví.
 Zástupce: Josef Svoboda, Praha, Král.
 Vínohrady čis. 1094.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekci
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

**Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.**
 Uctíte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejemné látky na teláry.
 Těž na splátky bez zvýšení cen!

**Čtitelkyně Božského Srdce
 Páně.**

kteří povolání do řádu mají a výchově a ošetřování
 osiřelých dítek aneb misii věnovati se chtějí, nechť
 se obrátí s dotazem stran přijetí na představenou
 ... kláštera B. S. P. Krupka (u Teplce). ...

Ve válečné době

hled každý zavčas chrániti se nakažlivých ne-
 mocí, zvláště:

cholery a úplavice

tím, že opatříš sobě ochranný domácí
 prostředek:

Faráře L. V. Hory
 (zákonem chráněno)

Vade mecum

účinný, dieteticko-profylaktický, bylinný, likérový
 přípravek, zhotovený dle prastarého, veleosvěd-
 čeného rodinného předpisu. „Vade mecum“ upra-
 vuje trávení, posiluje zažívací orgány a činí je
 tím vzdornějšími proti choroboplodným organis-
 mům, nemělo by v žádné rodině ani domácnosti
 chyběti, poněvadž lepší je malá pomoc včas,
 nežli velká nemoc potom. Obdržeti lze po 1.50,
 3, 5 a 9 K ve všech sluš. drogeriích neb u fy:

„Vade mecum“, Dašice (Čechy).

Na sta pochvalných uznání ze všech dílů světa a všech
 stavů i nejvyšších leží u firmy každému k nahlédnutí. „Vade-
 mecum“ bylo vys. c. k. ministerstvem obchodu a vnitra po-
 voleno, u c. k. pražské české university chemicky zkoušeno
 a bezvadným prohlášeno.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
 ozdob na stromek, jež prodává
JOSEF JELÍNEK
 v Hradci Králové.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2%

**Městská spořitelna
ve Vysokém Mýtě,**

za niž ručí obec
Vysokomýtská

Jest tedy vklad ve spořitelně
vždy zcela bezpečně uložen

Poděkování.

Za příčinou úmrtí našeho dra-
hého, nezapomenutelného syna a
bratra, pana

Josefa Otty Kieslicha,

dostalo se nám v našem bolu pře-
četných ústních i písemných pro-
jevů soustrastí, za kteréž, jakož i
za účast při pohřbu vzdáváme všem
naše

troucí díky.

Rodina Kieslichova.

Hradec Králové, 19. listopadu 1914.

*Barevná
kostelní
okna*

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Třebochovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachtovicích)

doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Rozšiřujte katolický tisk!

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek s oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

**Světově známý
malínský křen**

letošní sklizně nejlepší jakosti zasílá v 5 kg po-
štovních balíčcích i ve velkém dobírku **Josef
Mikulášský**, vývoz malínského křenu v Kutné
Hoře. Cenníky franko

Díkůvzdání.

Při úmrtí vldp.

Františka Kuřila,

bisk. notáře a faráře v Kuklenách,

byla nám projevena s mnoha stran soustrast a láska k Pánu zesnulému projevena hojnou účastí.

Zvláště děkujeme vys. důst. p. kanovníku kancléři Fr. Kernerovi a vldp. Al. Soukupovi, bisk. vikáři za
vedení konduktu, dp. Janu Havelkovi za dojemná slova v kostele, všem ostatním veleddůst. panům z Hradce
Králové i z diecése, sl. úřadům v Hradci Králové, sl. zastupitelstvům městyse Kuklen i ostatních přifařených
obcí, sl. ředitelstvím, správám a učitelským sborům škol hospodářské, měšťanské i obecných v celé farnosti,
sl. zpěváckým spolkům »Vlastimil« a »Libuše« za krásné zpěvy řízením ředitele kůru Jos. Prokopa, sl. depu-
tacím spolku okrašlovacího a občanské živnostenské besedy, všem dárcům věnců a vůbec všem, kteří jakýmkoli
způsobem boí náš zmírniti se snažili.

Díky naše budtež vzdány i slov. p. MUDr. Jos. Šobovi za laskavou a okamžitou pomoc.

Bůh zaplať všem!

Za duchovní správu v Kuklenách:

Jan Rouš, Frant. Mimra,
kaplani.

Panu Václavu Kňourkovi, majiteli pohřeb. ústavu, za vzorné vypravení pohřbu platí též náš dík.

OBNOVA

Číslo 48. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 4. prosince 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
kněžím doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

**Královéhradecká
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinum,

*kteřá jest podnikem naším a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

66 let císařem.

Jak nedozírně obrovský řetězec starostí a námahy znamená tak dlouhá vláda u panovníka psle tolik neúnavné, jakým je mocnát náš! Kolikrát již v tom čase stihl vznešeného vladaře veliký bol, ježž trpělivě snášeti mohla jen mysl rytířská, nacházející hlavní útěchu v Bohu a oddanosti národů poddaných!

Nejpalčivější rány nedovedly oslabiti vždy svěží, mohutnou energii ducha císařova. Co dobra vykonal mocnát i po ztrátě nejdražšího syna, své vznešené choti a po jiných těžkých zkouškách! Netoliko pracoval a pracuje horlivě pro dobro říše svojí, ale utvrzuje důvěru a povzbuzuje čilost u vlivných osobností jiných slovem i příkladem.

František Josef I. nastoupil trůn svých předků 2. prosince 1848, kdy revoluce kypěla na několika stranách, kdy zahraniční nepřátelé namáhali se oťřásti trůnem Ferdinanda Dobrotivého. Všecky hrozné příznaky dalších nepokojů zatehnal vzácnou rozdařností mladistvým mocnát.

Právě v té době rozbourené seznal, jak velikým požehnáním pro národy jest klidný rozvoj kultury a osvěty a proto se namáhal ze všech sil chrániti obyvatelstvo své říše před krvavými zápasy. Energičká a prozřetelná akce mocnátova v tom směru slavila čestné triumfy.

Leč tento rok vývoj nebezpečných zjevů zahraničních vzrůstal do obrovských rozměrů. Upřímně panovník tedy 28. července t. r. prohlásil: »Bylo Mým nejvroucenějším přáním, abyoh léta, která z Boží milosti jsou mi ještě do-

přána, mohl zasvětili dílům míru a ubránili Svoje národy před těžkými obětmi a břemeny války.« Protože však zahraniční nepřítel dopouštěl se skutkův úžasných, dodal mírumilovným mocnát právem: »S klidným svědomím nastupuji cestu, kterou mi káže povinnost.« Vyšel pak svou upřímnou odevzdaností do vůle Boží: »A důvěřuji ve Všemohoucího, že Mým zbraním dopřeje vítězství!«

Křesťanské náboženství — jak jest svědkem celý svět — neoslabilo císařovu energii nikdy v žádném díle prospěšném a nutném. Naopak hlavy korunované a jiní vládcové celého světa s netajenou úctou sledují vývoj obrovské práce panovníkovy. Který monarcho, který prezident na zeměkouli těší se takovému obdivu, jako panovník náš?

Jestliže sama cizina vzdává kmetu oti-hodnému hold, tím spíše ti, jimž jest František Josef I. dlouholetým, nejmilovnějším otcem, oti-se zavázáni k projevům nadšené úcty a lásky ve chvílích, kdy již na 67. rok pokračuje pa-panovník náš zmužile v řízení mnohojazyčné říše. Bůh dej stále požehnání a udeř hojně radosti císaři a králi Františku Josefovi I.!

Adventní.

Advent, doba naděje a kajících příprav k důstojnému přivítání Předpověděného! Čas k očekávání obrodu celé společenské tvárnosti světa! Napřed očista srdcí, pak vmiseň lidského jásohu do velebné hymny andělské nad jesličkami.

Výhradně ti, kteří důkladným sebezpytem se připravili na příchod Největšího mezi syny lidskými, užívají radosti své nad splněním slov prorockých plně. Stará moudrost, ale pořád svěží, stále potřebná: napřed s krajním sebezáporem vymýtit z duše plevel, upokojit svědomí, zjednati si vnitřní soulad. Vždyť spokojenost, řádné soužití závisí od dobré vůle charakterních jednotlivců. Dle toho, jak nitro jednotlivých lidí připraveno na velké záchranné dějiny, dopadne také forma davových, náboženských a všech společenských zřízení.

Čemu mnohý moderní člověk nechce porozuměti, to chápali jasně velcí mužové již před tisíci lety. Jak všestranně pečlivá a zkroutěná příprava na příchod Největšího! Mocně, upřímně hřmála do svědomí slova velikého Isaiáše: »Slyšte nebesa a ušima pozoruj země! Hospodin mluví. Syny jsem vychoval a vyvýšil. Oni pak pohrdli mnou. Izrael mne nepoznal a lid můj neporozuměl. Běda národu hříšnému, lidu obtíženému nepravostí, semeni neslechetnému, synům hříšným: opustili Hospodina, rouhali se Svatému izraelskému, odvrátili se zpět... Umyjte se a čistí buďte... Přestaňte převráceně činiti... Budou-li hříškové vaši jako šarlat, nad sněh zblílení budou; a budou-li červení jako červec, jako vlna bílí budou... I bude v nejpolebnějších dnech připravena hora domu Hospodinova na vrchu hor a bude vyzdvížena nad pahrbky, i pohnou se k ní všichni národové. A půjdou národové mnozí a řeknou: Pojďme a vstupme na horu Hospodinovu a do domu Boha Jakobova; a učiti bude nás cestám svým a budeme choditi po stezkách jeho.« Zkrátka: Uznejte

svou hříšnost, činite pokání, pak se přiblíží den radostný všem duším skromným, jež jsou dobré vůle.

Významné jest počínání bezúhonného proroka Daniela, který se rmoutil z vlastenectví nad vinami lidu izraelského tak, jako by všechny ty hříchy tížily jeho bedra vlastní. Nevola: »Bože, děkuji Ti, že nejsem jako jiní; naopak sděloval toto: »Obrátil jsem tvář svou k Pánu Bohu svému modle se a pokorně prose v postech, žini a popeli... A vyznáváje řekl jsem: »Zhřešili jsme, nepravost jsme činili, bezbožnost jsme páčili... Neposlouchali jsme služebníků Tvých proroků... Tobě, Pane, spravedlnost, nám pak zahánění tváře, jakož jest dnes mužům judským a obyvatelům jerusalemským a všemu Izraeli... A všichni israelští přestoupili zákon Tvůj a uchýlili se, aby neslyšeli hlasu Tvého, a vylito jest na nás zlořečenství... Hřešili jsme, nepravost jsme činili, Pane, proti vši spravedlnostě Tvé; odvrát se, prosím, hněv Tvůj a prchlivost Tvá od města Tvého Jerusalema a od hory svatě Tvé. Nebo pro hříchy naše a pro nepravosti otců našich Jerusalema a lid Tvůj v pohanění jest u všech vůkol nás. Nyní tedy vyslyš, Bože náš, modlitbu služebníka svého a prosby jeho... neboť ne pro spravedlnosti naše prostíráme prosby před tváří Tvou, ale pro milosrdenství Tvá mnohá... neprodlévejž pro sebe samého, Bože můj; neboť jméno Tvé jest vzýváno nad městem i nad lidem Tvým.«

Málokde se čte tak úpenlivá, vroucí a pokorná modlitba, jakou pronášel Daniel! A hle, právě tento skromný muž, který pokorně přiznával svou křehkost, ihned byl potěšen způsobem okouzlujícím. Anděl Boží mu zvěstoval podrobně, kdy se obnoví sláva Jerusalema a kdy přijde den, jenž byl očekáváním národů.

Radostný věru advent pro muže konajícího skutky kající, pro proroka, který seznával, že spasení — jen po velkém snažení, rozjasněné poměry — jen po vnitřním zarinoucení, po adventu kajícím — výslednice radostná.

Podobně sv. Jan Křtitel vyžadoval pokání proto, že se přiblížilo království nebeské.

Ale jest zvláštní, že za nynějšího věku tolik osvíceného davy nedovedly domyslet tak daleko, jak domýšleli starodávni proroci. Nastane-li někde krise, všechno se strká na nezaviněné zevnější okolnosti. Celý přibol žalob hrne se na hlavu některých vynikajících jednotlivců, aniž by se zástupy pohřbíly v sebezpyt. Veliké pochlebenství zhýčkalo širé masy tak, že těmto ani nenapadne kontrolovat vlastní vůli, vlastní chyby. Ozývají se vzdechy, rozkazy, kritiky, ale důkladné sebezpoznaní, tato základna každého zdárného obratu, dusí se nejrůznějšími hrdými rozmazy.

Jest advent — doba sebezpytu, sebeléčení; zda hlas velikého Předchůdce Páně pronikne mocně do srdce i ledví? Zda široké masy ustrnou na dále v domněni, že hřejivé paprsky větší spokojenosti problematiku ponurými mraky samy? Každý jednatel nosí sémě spásy a blaha ve vlastním nitru. Jen jest potřebí, aby sémě přivedl k vzrůstu a květu vlastní námahou, hrdinnou svépomocí.

Katolíci za války.

Würzburgský kaplan napsal z války: »Když jsem byl již při více operacích, položil jsem se

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akciový kapitál K 8.000.000.—.

provádí veškeré

Vklady přes K 30.000.000.—.

obchody bankovní, bursovní a směnářenské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čerky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a bere v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akciový kapitál K 80,000.000.—

Reservní a pojistné fondy přes K 25,000.000.—

Centrála v Praze, z. r. 1881.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Píseň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: v Gradu po dobu lázeňské sezony a stálá v Opatii. Vídeň v I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XII., XVI. a XXI. okresu.

Žirové účty.

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou ptává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

dnes na operační stůl, a to dobrovolně. Byl tu ubohý voják, kterému rány granátové roztřístily pravou ruku a učinily hlubokou ránu do levé ruky. Naposled mu byly odhuty dva prsty, takže se může nyní ruka zcela dobře hojiti. Ale jeho rámě by se nikdy nezahojilo, kdyby na ránu nebyla položena nová kůže. Prohlásil jsem ochotu dáti vlastní kůži. Dnes byla tedy věc provedena. Lékaři mne chtěli chloroformovati, ale o tom jsem nic nechtěl věděti; a nepůsobil-li to příjemně, vydržel jsem to přece dobře. Ostrým nožem bylo odděleno asi 15 proužků kůže s levého hofejšího stehna a tím rána vojínova pokryta. Potom byl on i já obvázan. Celá věc netrvala déle než půl hodiny.

Kníže-biskup krakovský Sapieha věnoval největší část svého paláce ošetřování nemocných. Biskupský seminář byl odevzdán téměř účelu. Proto přenechal biskup svůj salon ke konání přednášek pro seminaristy.

Polní kurát Fr. Hoffer (p. pl. č. 11) napsal příteli: Odpustíš zajisté, že jsem Ti tak dlouho nepsal. Upřímně řečeno bylo mi nemožno. Z počátku na našem obyvazšti neměl jsem času a potom 14. října odešel jsem do nemocnice ve Slavonii, jsa nemocen rheumatismem. Protože sám rheumatismus není tak ohromný a dovoluje choditi, vrátil jsem se zase zpátky. A tu jsem měl býti pro ulehčení přesazen do polního špitálu 1/8. Ale zůstal jsem věren svému regimentu, kde se cítím nejspokojenějším. Moji vojáci mne už znají a jdou ke mně, abych tak řekl, jako k svému otci. Stále chtějí ode mne křížky. Růzence jsem jim dával a křížky, ale to vše nestačilo. Objednal jsem ze Sváté Hory zase nové. Vojáci se v pravém slova smyslu o ně derou.

V olomoucké diecési sešlo se sbírkami katolickými pro válečnou péči v měsíci srpnu 816 K 96 h, v září 10.597 K 77 h; již obnos odvedený do 15. října činil 13.657 K. S diecési olomouckou závodí v obětavosti diecése královéhradecká i jiné diecése země koruny české. Hierarchie dokázala skvělé dary překvapujícími, že mrtvou rukou není. Vzhledem k svým majetkovým poměrům, jak i z minulých zpráv našich patrně, předstihlo vyšší duchovenstvo v obětavosti všechny stavy jiné. Ale jest i dlejemno čísti, jak i kněží chudí zbavují se často i velice potřebných prostředků, aby pomohli těm, kteří strádají více. Tu čteme, jak dp. katecheta Helebrant v Roudnici složil na Červ. kříž 1000 K, ačkoli platí k těmž účelům s celým sborem jedno procento svého služného. Jinde zase čteme, vdp. farář v Mladé daroval ve prospěch zraněných notářský prsten, stříbrné hodinky se zlatým řetízem a dva zlaté knoflíky.

Budiž konstatováno, že k válečné půjčce vybízela šlechta »Neue Freie Presse« a hierarchie tisk pokrokový (na pf. »Čas« 17. listopadu). Leč bylo to zcela zbytečné, protože -- jak zprávy v zápětí oznamovaly, upisovala šlechta i duchovenstvo veliké sumy dříve, než se o těch apelech dověděly. Jestliže již celá řada katolických šlechticů na bojišti vykrvácela po dobrovolném vstoupení do fronty, dalo se ovšem se vši určitostí očekávati, že rádi dají potřebám státu k dispozici svůj majetek ti, kteří ochotně za zdar říše nastavují i svá hrdla.

Přímě komicky si počínají francouzští zednáři ve svém velikém strachu o záchranu nevěry. V těchto pohnutých dnech konají se každou neděli v Lurdech průvody k posvátné jeskyni. Ale francouzské ministerstvo války (v němž poroučejí zednáři a soc. demokraté) zakázalo vojínům na těch procesích účast. Není dovoleno připojiti se k průvodům ani raněným vojínům, kteří touží nalézt uzdravení anebo aspoň náboženskou útěchu. Jakmile se proces má konati, všichni vojáci jsou komandováni do kasáren.

Takovou »svobodu« popřává vláda francouzská těm, kteří za stát prolévají krev.

Vlády válčících států ve svých vyhláškách manifestačně vyznají důvěru v Boha. Jen francouzská vláda tak neučinila. Ale naopak: velitelé mimofrancouzských vojsk oznamují stručně výsledky svých operací bez užívání jména Božího; zato však armádní věstník francouzský uveřejnil ke konci listopadu zprávu o bojích, která končí: »Padesát armádních sborů nás ohrožuje. Nedomnívejte se, že jest nepřítel sklíčen; cítí se silnějším než kdykoli dříve. Proto zachovejte statečnost a důvěru. Bůh je s Francií.« Tedy najednou vedení armády kloní se ke křesťanskému vyznání více než francouzské úřady politické. Jistě jest s Francií hodně zle, když pojednou plíží se ke kříži v zájmu upokojení obyvatelstva právě ti, kteří katolické důstojnictvo před válkou pronásledovali se vši bezohledností.

Pro pobožnosti v době války!

Nakladatelství »Tisk. družstva sv. Jana N.« v Hradci Král. vydalo právě v těchto dnech tiskem Biskupské tiskárny časovou příručku:

Fr. Komárek:
Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné.

Hodí se pro pobožnosti společné i soukromé. Cena jednotlivého výtisku o 20 stranách, v obálce obnáší 18 hal., při odběru nejméně 50 výt. po 16 hal., při odběru nejméně 100 výt. po 14 hal. Odporúčujeme vřele všem. Objednávky obratem vyřizuje »Družst. knihkupectví, Hradec Králové.« Adalbertinum.

Průběh války.

Bojiště východní. Na naší polské frontě od minulého čtvrtka vládne poměrný klid. Postup Rusů byl zastaven a naše armáda nejen postoupila ofensivně, nýbrž udržela i proti ruskému náporu své nové posice. Boj v ruském Polsku neustal sice úplně, ale pozbyl na své prudkosti, a jakou se dosud odehrával. Jak se bitva v ruském Polsku vyvine dále po ztrátě 100.000 zajatých Rusů, kdy vedle toho pozbyli 100 děl a 158 strojních pušek, dlužno zatím vyčkati.

V Karpatech pronikli Rusové užočkým průsmykem do Uher, byli však zahánáni do Halíče. Na jiném místě vyrazili Rusové do Uher až k Humennému, kdež byli naším vojskem zaskočeni a porážka jich zpečetěna. Humenné leží na silnici z hališského Sanoku do uherské Nagy Mihály, 51 km jižně od hališských hranic. Zároveň sděluje vhorní velitelství, že druhé obležení Přemyšlu nepřineslo nepříteli dosud žádných pokroků a že tvrze pevnostní přes zutivé útočení Rusů neutrpěly škody.

V severním Polsku jižně od Visly získalo německé vojsko protiútoky nových úspěchů. Počet zajatých rozmnožil se asi o 4500, počet ukořistěných děl o 18, mimo to padlo do rukou

Němců 25 strojních pušek, 18 děl a četné vozy se střílivem. Potíže Rusů ve východních Prusích jsou nepřekonatelné. Němci totiž proměnili celou zemi, která je plná jezer, bahnišek a lesů, v nesmírnou pevnost vodní, jaké nebylo ještě nikdy viděti.

V samém Polsku ruské vojsko marně se tedy snaží vyprostiti se ze svéráku, jímž je drží spojenecké armády, a jeho pokusy rozraziti tento svérák u Lodži, Censtochova a u Loviže zůstaly marny, neboť spojenecké armády stojí pevně jako ocel. Za takových poměrů nastal na polském bojišti okamžitý klid, ježto Rusům, ač použili všech svých sil, se nepodařilo zmařiti spojenecký plán.

Že se Rusům v Polsku valně nedaří, to dosvědčuje i sám ruský generální štáb, který varuje před přehnanými zprávami o ruských vítězstvích; zprávy ty pocházejí prý všechny ze soukromých pramenů.

Generál št. Hindenburg byl císařem německým za své zásluhy v bojích v Polsku jmenován polním maršálkem, což po celém Německu přijato s velikou radostí. — Od 29. listopadu jest německý císař na východním bojišti.

Úředně se sděluje 1. prosince, že před Přemyšlem byl nepřítel při pokusu přiblížiti se severním opevněním před pevností protiútokem posádky odražen. Boje v Karpatech trvají dále.

Východní armáda německá v bojích u Wloclawku, Kutna, Lodže a Lwiczce od 11. listopadu do 1. prosince zajala přes 80.000 nezraněných Rusů.

Jižní bojiště. V Srbsku postupuje naše vojsko vítězně, takže odpor srbského vojska, které ustoupilo jižně od Valjeva, jest skoro úplně zlomen. Dobyto důležitého postavení u Šiljaku, kde bylo zajato na 900 nepřátel a ukořistěna 3 děla. S ukořistěným obozem zajat 16letý vnuk vojvody Putnika. Zároveň jeden oddíl vojska našeho vtrhl do Užice, která leží pod Valjevem a Kosjerići a je východištěm trati železniční, probíhající na východ k řece Moravě. Dne 29. listopadu ztečeno Subovorské sedlo na silnici Valjevo-Čačak. Při tom se zvláště vyznamenal prapor pěšího pluku č. 70; též pěší pluk č. 16 a zeměbrance pluk č. 23 se v posledních dnech opět vyznamenaly. Proti centru srbskému, jež ustupuje k Arandělovci, bojují pluky české, k Čačaku táhnou zase pluky chorvatské. O těchto i o oněch mluví zprávy úřední s velkou chválou. Na sedlu Subovorském zajato 1254 mužů a ukořistěno 14 strojních pušek. Sedlo Subovorské jest důležitou komunikací mezi Valjevem a Čačakem. Město Čačak na srbské řece Moravě jest sídlem biskupa a stanicí dráhy, vedoucí odtud na jihovýchod ke Kraljevu.

Generál pěchoty Frank oznamuje, že město Bělehrad bylo 2. prosince vojskem 5. armády obsazeno.

Také Černohorci a s nimi Francouzové pohostili s Lovčenem, horou, náležející Černohorcům a ovládající náš Kotor. Nejlepší dělostřelectvo černohorské a v poslední době i francouzské páliło na Kotor, ale bez úspěchu. Děla na Lovčenu umlčena palbou z těžkých děl rakousko-uherského dreadnoughtu, takže v boce kotorské zavládl klid.

Na západním bojišti. Nejvyšší vojenské velitelství německé oznamuje dne 1. prosince, že na západním bojišti není nic nového. Již se zájezdu císaře Viléma na východní bojiště jest zřejmo, že vůdčí kruhy říšsko-německé nyní považují východní bojiště za důležitější nežli bojiště západní.

Turecká válka. Gen. pol. maršálek něm. št. Goltz na žádost sultánovu byl zase vzat do služeb tureckých pro válku proti Rusku a Anglii a co nejdříve odjede se svým štábem do

Cařihradu. — Prohlášení »svaté války« působí přece. Na př. v. Medině se shromáždilo na 30 tisíc moslemů, ulemů, šerifů, Beduinů pod svatým praporem, který byl s velikou okázalostí ze svatyně vyneseno. Tisíce dobrovolníků daly se zapsati, aby na hrobě Mohamedově přišly, že dříve nesložili zbraně, pokud nebudou práva země a kalifátu uznána. — Při vyhlášení »svaté války« ve Skutárech přítomen byl Prenek Bib Doda a Boljetinac, který pak vyzval mohamedány, aby vstoupili pod prapory.

Na moři. Nová anglická k.d. »Bulwark« na anglickém pobřeží vyletěla do povětří. Při tom zahynulo na 800 mužů, zachránilo se pouze 12. První lord admirality Churchill vysvětlil, že příčinou katastrofy byl výbuch skladnic; pravděpodobně jde o nový čin německých podmorských lodí. — Severní a Baltické moře počínají zamrzati a tím paroplavba i v ruských přístavech v Botnickém zálivu jest zastavena. Teprve začátkem května 1915 možno očekávati otevření ruských přístavů.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
(Adalbertinum)**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Volné listy.

Napoleon. Úřední zprávy o prvních bitvách v Haliči oznamovaly, že Rusové vojska našeho nepronásledovali, z čehož hádáno na veliké jejich ztráty. Jiné úřední zprávy opět mluví, že po ústupu našem od Sanu Rusové zvolna postupovali, nescházeli ani místních bitek pro ně prospěšných. Ranění vojáci vypravují totéž, čeho se dovídáme z úředních zpráv hlavního stanu.

Úkaz tento nelze dnes vysvětliti, a snad po válce dovíme se něčeho určitějšího. Jestliže bylo vždycky vojsko, které z jakýchkoli důvodů se odpoutávalo, pronásledováno, pak se tu může zamysleti i neoborník. Či snad by to měla býti nová taktika? Při té příležitosti vzpomínáme, jaký úžas vzbudila taktika, s kterou se druhdy vytasil Napoleon, jenž na úsvit své slávy setkal se vítězně s taktikou starých vůdců, jako byl Wurms, Melas, Mack, Blücher. Stará válečná škola učila vypočítavosti, přesnosti, opatrnosti, zajištěnému ústupu, šetření záloh, jisté a nekolísající metodě. Taktika tato úspěšně téžila z příznivé polohy, uváděla v rovnováhu batajlony, odměřovala krveprolití s hodinkami v ruce a z dobré vůle nenechávala nic náhodě. Tu přiletěl Napoleon jako orel a starou taktiku svými pařáty roztřel. Možná si představiti úžas statečného Wurmsa, když poprvé se utkal se šestadvacetiletým francouzským generálem Napoleonem! Starý maršál bedlivě rozestavil své řady, vhodně umístil rezervy, důležitý úkol uložil jízdě, dělostřelci dle jeho mínění musili působiti neomylně. Když přesně všechno urovnal a když přichystal bitvu říditi dle matematiky, přihnal se Napoleon a proti všem pravidlům válečnickým zaútočil na místě, kde toho nikdo neočekával a kde z překvapení nastal hned zmatek. Sotva že generálové jali se činiti potřebná opatření, Napoleon zabouřil již z jiné strany a rozumí se — zase proti dosavadním válečnickým pravidlům. Co tak řádí tento šílenec? Och ano, přátelé, jest šílenec, který vás chce poraziti, a bez pochyby se mu to podaří, protože na ten čas není proti němu rady ani pomoci.

Proti všem vojenským akademiím a výpočtům vyvstal tu vele duch, jenž má všechny teoretiky proti sobě, s hrstkou vojska vrhl se proti velikým armádám a bez potraviny a často i bez střeliva dobýval vítězství za vítězství. Z počátku měli ho za nevědomce a smělece, ježmuž náhoda dvakrát třikrát pomohla, ale brzo, když mu nemohli odolati výborní generálové a vyvířeným vojskem, zamrzl kritikům úsměch na rtech, a opovrhování proměnilo se v uctívou bázeň. Mlčky uznávali, že v Napoleonovi jest vůdce, jenž řídí bitvy přímým nazíráním, vo-

jeenskou podiyností, nadlidským pudem, plameným zrakem, báječným darem kombinacím a uměním, které leckdy vybuchovalo v hrdou způsobilost.

Vojevůdce stávali se proti Napoleonovi čím dál opatrnějšími, až úzkostlivě opatrnějšími. Snad to byla chyba, protože Napoleon stával se zase smělejší, a jak známo, prudká smělost nejednou v bitvách vítězila. Napoleon jako vůbec byl dobrým znalcem lidí, využíval jejich chyb a náklonností, tak zmocnil se ve svůj prospěch i opatrnosti svých bitevních odpůrců. Tím se stalo, že vlastnost, která jindy vojevůdce dařila úspěchem, Napoleonem byla ztýranisována a zaviňovala bolestné nezdary. Napoleon oslňujícími válečnými úspěchy na konec dal se tak zhyčkat, že počal věřiti ve šťastnou svou hvězdu a v osud, který ho nikdy nezradí. Když v noci před bitvou u Waterloo objížděl posice, strhla se bouře a silně přelo. Napoleon pomyslel na to, že ztřešného dne anglická děla budou se nesnadno pohybovati a že pochody nepřátelské jízdy a pěchoty budou stíženy, zastavil se na výšině a zíral do temnoty, která skrývala Wellingtona s jeho armádou. Když opětně mohutně hrom zabouřil, podíval se Napoleon k nebi a sám k sobě záhadně promluvil: »Jsem srozuměn.« Co tím měl? Zjistě nic jiného, než že mu pomáhá sám Bůh. Ale v tomže okamžiku odvážný smělec neuvážil, že účiny noční nepohody mohou škoditi i jemu. A uškodily, neboť druhého dne čekal do půl jedenácté, až vyschne půda, aby mohl děla snáze sem a tam posílati. A tak pozdním počátkem dostavil se opožděný konec bitvy právě ve chvíli, když přicházel s pomocí Blücher, jenž chutě vrhl se na proťdlé šiky Napoleonovy a dobil je. Tím schladil si Blücher záhu za minulé vzaté porážky a také za tu, již mu Bonaparte ustrojil u Ligny dva dni před Waterloo.

Jest pamětihodno, že u Waterloo Napoleon ztroskotat o taktiku, proti které stále vítězil. Železný vévoda Wellington u Waterloo spravoval se starou taktikou. Vše vyměřil, rozpočítal, promyslel. Celý den pohyboval voji svými jako figurkami na šachovnici, až Napoleona unavil a vysílil. Wellingtonův výpočet splnil se v tom, že Blücher přišel, kdežto Napoleon maršálka Grouchyho očekával marně.

Napoleon v roce 1813. Výprava do Ruska r. 1812 byla počátkem Bonapartových konců. Nejen že Napoleon pozbyl nádherné armády, ale v Evropě posílono bylo mínění, že není nepřemožitelný. Na dlouhé cestě, kterou konal z Ruska na saních, Napoleon spřádal plány, jak sestaví novou armádu a jak se zařídí, aby mohl čeliti útoku Alexandra I., o němž určitě věděl, že se bude snažiti, aby Francouzům ruskou návštěvu oplatil. Jest úžasno, jak brzo si Napoleon novou armádu pořídil. Sotva že v Paříži vystoupil do císařského paláce, již počaly létati rozkazy jeho na všechny strany, a druhý den po jeho příjezdu vřelo hlavní město hned jiným životem. Jízdní poslové bouřili nařazenými odvody všechna města a vesnice. Zazníval sice pláč žen a matek, ale Napoleon toho málo dbal, neboť odmítal vždy všechny city, které člověka činí rozpačitým, kdykoli běží o velké cíle. »Cit jest věc žen a dětí,« prohodil kdysi a tím vyslovil vlastně celý program.

Nová armáda mohutněla, neboť nad jejím vzrůstem bděl muž velikého organizačního nadání, prozíravosti a takové silné vůle, která se rovnala mohutnosti přírodních živlů. Napoleon cokoli chtěl, chtěl vždy silně, a pak nebylo pro něho překážek a pochyb. Silného ducha spojoval účelně se hmotou. Znal dobře vlastnosti zlata i železa, kol vojska, důstojníků, generálů, a přísně dbal, aby každá věc pracovala dle své povahy.

Kdysi Napoleon stál se svými pobočníky u silnice, a před ním brali se k řece pionýři. »Hej, zastavte tam vpředu!« vykřikl Napoleon, a když se tak stalo, přistoupil k jednomu z četných vozů a dal si zavolati důstojníka, pod jehož dozorem vůz byl. »Co jest v tom voze?« tázal se Napoleon. »Sire,« odpovídal důstojník, »jsou tam koly, hřebíky, šrouby, provazy, kladiva, pily a kleště.« »Nic jiného tam není?« »Nic jiného, Sire.« »Kolik kusů od čeho?« Důstojník oznámil počet. »Uvidíme,« řekl Napoleon a dal hned všechny věci vyložit z vozu a spočítati. Aby se přesvědčil sám, že již ve voze nic není, vystoupil na nápravu a prohlédl vůz. Když počet souhlasil se slovy důstojníkovými, poklepal mu Napoleon na ramena a řekl: »Vy jste měl pravdu, pane, ale člověk se může někdy myliti. Přeji si, aby všichni důstojníci mé armády své věci rozuměli tak dobře, jako vy.«

Příklad tento dosti objasňuje, jakým duchem Napoleon sestavoval své armády a jak dbal toho, aby své strategické plány mohl opírat o výpočty, které mu o armádě skoro každý den byly podávány.

Koncem roku 1812 Napoleon o svou armádu přišel, ale po jaře 1813 měl již přes

800.000 mužů hotových k boji. Toliko jízdu nemohl si v čas poříditi. V počátečních bitvách, jak známo, Napoleon r. 1813 zvítězil u Lützen, u Budyšina a Drážďan. Za to však maršálové jeho odnášeli si porážku za porážkou. Říkalo se důvodně v posledních výpravách za císařství, že válka byla ztřídka kdy dobře vedena tam, kde nebylo Napoleona. Ve Španělsku na příklad Massena byl poražen Wellingtonem, a nezdarem se tam potkala výprava Junotova, válčil tam chabě Ney, a bylo právě před bitvou u Borodina r. 1812, když Napoleon dostal zprávu, že ve Španělsku maršál Marmont byl na hlavu poražen.

Právě tak se vedlo jenerálům Napoleonomým r. 1813. Bylo podivuhodným omylem u bystrého jinak Napoleona, že po takových zkušenostech důvěřoval svým maršálům ještě roku 1813 a že jim svěřoval úkoly, s kterými nebyli. Na místo aby nařídil velitelům oddělených armádních sborů prováděti defenzivu, pokud by sám se nedostavil, ponechal jim příliš mnoho volnosti. A protože každý z jenerálů Napoleonových chtěl, aby se o něm mluvilo, útočili často nepromyšleně a byli poraženi. Tak r. 1813 Oudinot podlehl u Gross-Beeren, Macdonald na Katzbachu, Ney za Berlínem, Vandamme u Chlumce. O Vandammovi však možno říci, že byl poražen vinou Saint-Cyra a Mortiera, kteří nemaněvrovali, jak jim Napoleon nařídil, a kteří nepřitáhli svému druhovi na pomoc, ač dobře slyšeli lomoz bitvy.

Napoleonovo sprosté slovo o Radeckém. Napoleon pomalu byl svírán železným kruhem nepřátelských armád, a právě v tu kritickou chvíli dostal od krále Vrtěberského zprávu, že za krátko se proti němu pozdvihnou všechny státy »Německého spolku« a že jest mu v úvalu bráti i zradu toho německého vojska, které posud v jeho armádě bojuje. Král doložil, že lépe by bylo, aby Napoleon opustil rozsáhlé rovinu a uchýlil se za Mohan. Napoleon však, pln sebevědomí, nechtěl vzbuditi zdání, že jest přemožen a že musí hledati útočiště za neschůdnými horami. A nečinil tak ani tehdy, když dostal druhý list, v němž mu král Vrtěberský oznámil, že král Bavorský dal se již na stranu Prusův a Rusův a že vojsko bavorské spojilo se již s armádou rakouskou. Napoleon důvěřoval sobě, své hvězdě a vzpomínal na Slav-

Novinky

**nakladatelství „Polit. družstva tisk.
pod ochr. sv. Jana N.“
v Hradci Králové:**

1. Dr. Fr. Reyl: Jádru křesťanské sociologie. Str. 351. Cena brož. výt. 5 K, ve vkusné vazbě celoplet. s ochr. kart. 7 K.
2. Dr. Jos. Novotný: Světem k Bohu. Str. 470. Cena brož. výt. 6 K, ve vkus. vazbě celoplet. s ochr. kart. 8 K.
3. Adolf Honig: Vojínův přítel či voják ve svém životě a modlitbě. 306 str. kapes. formátu. Cena brož. výt. 30 hal., výt. váz. v plátně 50 hal.
4. Dr. Fr. Šulc: Byl Hus odsouzen jenom pro 30 článků z jeho spisů? (Pokrač.) [Čas. Úvahy. Roč. XVII, č. 10.] Cena 8 hal.
5. Fr. Komárek: Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné. Cena 1 výt. brož. po 18 hal., 50 výt. po 16 hal., 100 výt. po 14 hal.
6. Píseň k Panně Marii v čas války. Cena 100 kusů 1 K 30 h.
7. Modlitba o pokoj mezi národy. 100 kusů za 1 K 30 h.
8. Přílohy k fassí benefičiální:
 - a) Certifikát o obecních a školních přirážkách. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal.
 - b) Certifikát o zeměpanské dani pozemkové s fondovými přirážkami: Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal. — Dosud nikde nebylo vydáno! Ke každé fassí i o pravě její nezbytně nutné! Velmi praktické!

Pro P. T. duchovenstvo v době války:

Příručka k zaopatřování nemocných v 10 řečech: české, německé, francouzské, italské, chorvatské, polské, slovácké, slovinské, uherské. (Díl latinský je úplně rozebrán.) Každý díl po 60 h, poštou 65 hal.

Pro dobu adventní:

Roráté, zpěvy vánoční, které se zpívají v chrámech Páně v Hradci Králové. Cena 60 hal.

Objednávky vyřizuje

**Družst. knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové. Adalbertinum.**

kov, kde porazil spojené mocnosti Alexandra I. a Františka I. Slavkovské slunce, o němž často hovořival, oslňovalo oči jeho nadějí, že spojené panovnický porazí zase.

A tak roku 1813 16. října začala se historická bitva u Lipska, v níž Napoleon důmyslným rozestavením svých sborů čelil spojencům, jejichž bitevní plán zdělán byl Radeckým. Napoleon nemohl jedno nebo obě nepřátelské křídla obejít, jak bývalo jeho zvykem; měl asi 170 tisíc bojovníků proti 400.000. Křídla armád spojeneckých byla velmi silná a daleko roztažená, a Napoleon to vypočítával jednak výzvědně, jednak z prudkých útoků, které množstvím bojovníků na jeho křídla byly vedeny. Ujistěn, že obě jeho křídla se udrží a jsou na těch místech uspokojeni, usnoval plán prorazit nepřátelský střed, armádu spojenců rozložit, a ostatní důsledky by se již byly dostavily samy sebou, neboť Bonaparte za takových okolností býval vždycky pánem situace a vždycky dobře věděl co a jak.

Počal tedy Napoleon stahovati potřebné sbory, aby mohl svůj úmysl provést. Zavolal maršála Mortiera s pěchotou, maršála Oudinota s mladou gardou, generála Drouota s dělostřelctvem. Vhodnou přípravu k hlavnímu útoku obstarali maršál Victor, který odrazil ruský sbor vedený princem Euzenem Vitemberským, dále generál Lauriston a maršál Macdonald, kteří vyrazili z Liebertwolkwitzu a nepřátelské sbory před sebou porazili. Rakouská jízda Klenauova, poslaná v ta místa s kozáky, marně snažila se zadržeti voje francouzské a byla hned rozprášena jízdou generála Sebastianiho.

Útok Napoleonův se dařil a postupoval. Vojsko francouzské ohápalo důležitost okamžiku, hnalo se prudce ku předu a opovrhující životem, poráželo kde jaký šik, jenž spojeneckými generály byl poslán proti dravému proudu. Napoleon, stoje na výšině, orlím zrakem sledoval účinky svého útoku a ani dost málo se nezatrhl, když uviděl silnou nepřátelskou rezervu, jejíž úkolem bylo odraziti francouzský útok. Bonaparte rezervu tuto očekával a měl proti ní uchystány své kolony. Nařídil tedy veliký útok jízdy, která se skládala ze sboru Kellermanova, Latour-Maubourgova a gardových dragonů. Jízda tato, vrazivši do spojeneckých řad, přes svoji udatnost po chvílkovém zápasu počala kolísati, ale Napoleon i proti té, jak se domníval, poslední možnosti, byl pojištěn. Rozkázal Muratovi pěchotě, která stála nedaleko, čekající svého díla, aby postoupila proti nepříteli a rozhodla boj. Pěchota tato útočila s nadšeným pokřikem „vive l'empereur!“ (ať žije císař!) Rezerva spojenců, pozbyvši šestadvaceti děl, byla zatlačena a střed jejich již byl prorazen, když nastala pro Napoleona v bitvě u Lipska nejosudnější událost.

Radecký, jak již svrchu řečeno, autor bitevního plánu, znal již dobře Napoleonovy hmaty a bedlivě se na ně připravil. Napoleon, rozrážeje spojenecký střed, myslil, že předvidá a ovládá všechny možnosti. Radecký však v kombinacích šel dále. Když střed spojenců poražením jejich rezervy byl roztržen, čelo Napoleonovo nezůstalo dlouho vyjasněno. Za prvu rozbitou rezervou spojenců z dýmových oblaků vynořila se rezerva druhá, mnohem mohutnější a početnější první. Byly to rozsáhlé řady jízdní gardy ruské, která se chmuřila jako černý les a která rozdrtila a odrazilla zbytky vojska Napoleonova, zřídila zaše střed a stanula na svém místě jako nerozborná skála. Bonaparte z bohatých svých zkušeností rázem pochopil, že útok, na němž založil všechny naděje v této bitvě, na-prosto se shroutil. A v tom okamžiku rozpálen sklamaním a hněvem poslal do nepřátelského tábora Radeckému tuto dědičskou poznámku: „Hle, přece se ten dobytek něčemu již naučil!“

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Kulturní jiskry.

Katolická nemocnice v Bostoně. V Bostoně ve Spojených státech byla zřízena katolická vzorná nemocnice, která byla svěřena správě sester sv. Františka.

Jak bývalo u nás zle. V Dobřenicích na dřevěné varhanové píštěle na přilepeném pruhu papíru čteme tento záznam: . . . R. 1804 po korci země tři a nejvíce čtyry mandele obilí vázali. K tomu tak špatně sypalo, že z mandele větel, ano až i z mnohého jen dva žejdlíky obilí obdrželi. To zlé mohu tímto stvrdit, že jsem z 46 mandel žita jen korec a jeden větel namlátil. Hned po žních byl jeden korec pšenice za 16 zlatých, žita za 14 zl., ječmene za 8 zl. a oves za 6 zl. Toho roku v adventě 8. decembu (prosince) císař František II. t. jména římský byl za dědičného císaře rakouského ve Vídni korunován a vzal na se jméno František I., císař rakouský. Z ohledu té korunovace byly veřejné muziky a tance v hospodách povoleny.

Z té v r. 1804 vzniklé neourody povstalo hrozné zlé, tak že v r. 1805 v měsíci juli (červenci) jeden korec pšenice za 45 zl., jeden korec žita za 38 zl. a jeden korec ječmene za 35 zl. a jeden korec jahel za 48 zl. platilo. Při horách ale každý korec obilí o 12 zl. draž platilo.

Náramný hlad povstal mezi lidmi; a za pokrm letního času rozličné trávy, jetele, kopřivy a z jahel omelky spařené s otrubami, zimního ale času senné trusky a řezanku nápodobně s otrubami spařené jedli. Na což mor vznikl takový, že denně místama 10 i více lidí zemřelo a ještě v r. 1806 to zlé lidi trápi. Každý den 50 až 60 a více lidí přišlo almužnu žádati, kterou zřídka kde obdrželi a tak zmoření byli, že z podoby jejich hrůza byla. Při horách ještě mnohem větší zlé bylo, nebo tam z hladu kočky, psy a koně jedli a když to již nebylo, do Slezska a Polska lidé ucházel. Důkaz toho v horách panujícího zlého byl ten, že odtamtud náramně množství lidí sem na žebrotu šlo a to zlé vypravovalo.

Toho zlého tam panujícího následující důkaz jest: Jedna žena s dvěma dětmi s hor ze vsi Martinice panství jilemnického, jdouce sem do vsi na žebrotu, na panském poli u ovčína jak sebe tak děti jetelevoými hlavičkama sytila, čehož svědkem panský šafář Jan Skuzek byl. Přijdouc do vsi, dostala trochu mouky, z které sobě se dvoje knedlíky vařila a když ty samé s dětmi snědla, dostavil zlou nemoc, za dvě hodiny zemřela, na což i devátý den jedno z těch dětí zemřelo. To se stalo 8. augusti (srpna) 1805 a 11. byla od velebného pána Josefa Simlera pohřbena. Nelze všechno zlé, které lid trpěl, popsat; jen toto pro památku zde popsal 16. augusti 1806 učitel místní dobřenský Vít. Jos. Goll z Nové Paky rodilý.

Náboženská vyznání v asijském Turecku. Mohamedánů jest v asijském Turecku 14 milionů, tedy 73 proc. všeho obyvatelstva; vlastních Turků-mohamedánů jest mezi nimi 43 proc., kdežto ostatních 30 proc. mohamedánů jsou Kurdové, Arabové, Syrové, Turkmeni a Peršané. — Druzů, kteří tvoří mohamedánskou sektu z dob vlády Fatimidů, jest 132.000. — Protestantů jest celkem asi 80.000. Od r. 1812 pracují v Syrii protestantsí misionáři z Ameriky. V Bejrutu mají bohosl. seminář a učitelský ústav. Diakonisy z Porýní mají tam nemocnici. — Řeků schismatických jest na 1.800.000. Mají tu tři patriarcháty: v Jerusalemě, v Antiochii (se sídlem v Damašku) a v Cařihradě, jež má velikou většinu svého teritoria na půdě asijské, byť sídlo patriarchovo bylo v Evropě. — Příslušníkův arménsko-gregoriánské církve jest asi jeden milion. Byli založeni ve 4. stol. od Arména, jistého Gregora Lusavoriče, jako církve na řecké neodvislá, na základě učení monofysitského. Vrchní představený, „první katolikos“, sídlí na ostrově jezera vanského v klášteře Aghtamar, druhý v Sisu v Kilikii. — Sjednocených Arménů je asi 150.000. Tvoří patriarchát kilikijský, ale patriarcha od r. 1867 sídlí v Cařihradě. Patří k němu arcibiskupství: Mardin (Diarbekir), Aleppo a Sivas, a biskupství: Brussa, Angora, Kaisarije, Adana, Moraš-Malatia, Charput, Diarbekir, Muš, Erzerum a Trapezunt. — Příslušníkův církve řecko-melchitské jest 140.000. Patriarchát její (se sídlem v Damašku) trvá od r. 1744, a povstal návratem patriarchy antiochijského a alexandrijského k církvi římsko-katolické. Patří k němu arcibiskupství: Sur, Homs a Aleppo, a biskupství Bosra, Akka, Saida, Beirut-Džebail, Damašek, Caesarea, Sale, Baalbek a Tripolis v Syrii. — Jakobitů jest 20.000. S Římem spojeni jsou od r. 1546. Mají patriarchu se sídlem v Mardinu (ve vilajetu diarbekirském), jemuž jsou podřízena arcibiskupství v Homsu, Damašku a Bagdadu, a bis-

kupství v Mossulu, Diarbekiru, Džesiret-ibn-Omaru, Mardinu, Aleppu a Bejrutu. — Sjednocených Chaldejců čítá se 70.000. Papež Innocenc XI. zřídil pro ně patriarchát v Diarbekiru, jehož sídlo bylo r. 1830 přeneseno do Bagdadu. Jsou mu podřízena arcibiskupství v Diarbekiru a Kerduku, a biskupství v Amadi, Mardinu, Sertu, Džesiret-ibn-Omaru a v Sako. — Maronitů jest 350.000; patriarchovi maronitskému v Antiochii podřízeno 6 arcibiskupství a 2 biskupové. — Katolíkův obřadu latinského jest asi 40.000. Hlavou jejich jest latinský patriarcha cařihradský, jemuž je podřízen exemptní arcibiskup ze Smyrny, který je zároveň apoštolským vikářem v Malé Asii; také Kréta k němu patří. Biskupství na Chiu podléhá Naxu. Na Rhodu jest apoštol. praefektura. Apoštolský vikář aleppský je spolu apoštol. delegátem pro Syrii se sídlem v Bejrutu. K biskupství bagdadskému patří misie v Bagdadu, Mardinu a Mossulu. — Celkem jest v asijském Turecku 750.000 katolíků, jichž většina, přes 600.000, žije v Syrii a Palestině. Že tato veliká roztržitost křesťanů nepůsobí na mohamedány příznivě, jest ovšem samozřejmo. Bude snad lépe? (Časopis katol. duchovenstva.)

Výsledek zápisu dítek na pražských školách byl vydán školním referátem král. hlav. města Prahy. Na 364 třídách a 125 pobočkách českých škol obecných a měšťanských bylo na školní rok 1914—15 zapsáno hochů 9839 a dívek 9844, celkem 19.683 dítek. Z těch je 19.066 náboženství katolického, 380 evangelického, 160 israelského a 73 jiných vyznání. Dle jazyka mateřského jest Čechů 19.675, Němců 2, jiných 6. — Na německých školách obecných a měšťanských (39 tříd a 12 poboček) zapsáno 716 chlapců, 945 dívek, celkem 1661. Z těch je 671 katolíků, 42 evangeliků, 944 israelitů, 4 jiného vyznání, Čechů 229, Němců 1404, jiného jazyka mateřského 34.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

PRAHA, palác „Koruna“, Václavské náměstí. Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Politický přehled.

Uherský sněm. Poslanecká sněmovna měla 25. listopadu první schůzi od vypuknutí války. Předseda sněmovny především vzpomněl rekvenčního postupu celé armády, navrh, aby předsednictvo bylo zmocněno tlumočiti Jeho Veličenstvu oddanost celé sněmovny a zaslati vrchnímu veliteli armády arcivévodovi Bedřichovi pozdravný přípis a j. vce. Ministerský předseda hr. Tisza, ministři vnitra, financí, spravedlnosti a obchodu podali řadu zákonných osnov a zpráv. — V následující schůzi 30. listopadu podal min. předseda hr. Tisza zprávu o použití honvů a domobrany mimo hranic země. Mimo jiné pravil, že nynější válka ukázala, že síla, ačkoliv způsoblost a moc monarchie nesmí se hledati ve španělské botě centralistických právních zřízení, nýbrž v takové konstrukci, která vedle zabezpečení oprávněné neodvislosti maďarského národa umožňuje jednotu, snah, zcela svobodný boj, vedený bok po boku. Válka jest odvažováním národností. — Po krátké podrobné rozpravě schválena i osnova zákona o výjimečných opatřeních pro případ války, o zřizování válečných půjčkových pokladů a osnova o podporování rodin do pole táhnoucího mužstva. Na dalším pořadu byla osnova zákona o částečném zvýšení příjmové daně pro účely válečné péče na rok 1915, týkající se příjmů od 20.000 K výše. V odůvodnění se praví, že stát má i za nynějších těžkých poměrů požadovati od těch, kdo žijí v poměrném blahobytu, aby podle míry své daňové schopnosti dali část svých úhrnných příjmů k dispozici pro úkoly válečné péče. Zákonná osnova obsahuje změnu berního zákona z r. 1909 a nařizuje zvýšení berního klíče 3.85 při příjmech přes 20.000 K na 5 procent. I tato předloha schválena. — Ve schůzi v úterý přijaty v celku a v podrobnostech v pondělí vyřízené předlohy a příští schůze bude teprve tehdy, až sněmovna magnátská přijme předlohy vyřízené poslaneckou sněmovnou.

Anglie obchoduje . . . Kancléř pokladu Lloyd George zabýval se v dolní sněmovně finančními opatřeními vlády, při čemž uvedl také: „Zachránili jsme anglický obchod a průmysl před pomyslně nejhorší katastrofou. Anglie stojí přes válku v čele mezinárodního obchodu. Uzavřeli jsme největší výpůjčku, jakou dějiny znají . . .“

V Albanii konala se v neděli porada delegátů Essada paši s delegáty povstalců. Výsledek byl, že v pondělí přibyla do Drače deputace povstalců, aby se pokusila o smírné rozřešení zápletek.

Za válečného ruchu.

Z rodu svob. pánů Skrbenských z Hřístě, jenž v době přítomné čítá 12 členů mužských, jest pět členů důstojníky a stojí před nepřitelem. Tři z nich jsou bratři. Vojenským křížem záslužným byli vyznamenáni dva důstojníci 2. husárenského pluku, Antonín sv. p. Skrbenský a synovec jeho Jiří. První dobrovolně se k pluku svému přihlásil. Vyznamenání nezastihlo jej již živého, padl na poli válečném.

Losy

III. rakouské třídní
loterie obstarává

**Královéhradecká
bankovní jednota
v Hradci Králové**

a vyřizuje objednávky
postupně došlé.

Polští kněží na svých místech. Neochvějnou zmužilost osvědčili polští kněží katolíci za vpádu ruského do Halíže. V okresech městě halížském Kolbušové zůstali s inteligencí pouze farář, dva kaplani a tři úředníci. Za vpádu Moskalů: duchovenstvo, neustrašené, dbalo zájmů obyvatelstva. »Głos Narodu« o tom napsal: »Po celý čas pobytu Moskalů duchovenstvo na nás bylo tu k ochraně a útěše a jednalo podle zásad Kristových, pomáhajíc slovem i skutkem bližnímu. Neumorný kněz Gajek posloužil vždy každému a odvážně se opíral Moskalům, bráně hojně osob a jich jmění proti vetřelcům. Duchovenstvu náleželo za to tedy uznání a vděčnost.« Druhý kaplan a ještě několik osob bylo bez přičiny vzato do zajetí.

Zbožnost ve válce. Francouzský důstojník napsal v líčení bojiště: Nalezl jsem u stromu šest mrtvých německých vojáků. Jeden měl ještě v ruce listek, který představoval obraz Kristův s tištěným nápisem: Pane, zůstaň s námi, neb se připozdívá. — A pod tím bylo napsáno umírající rukou: Pán praví, já jsem s vámi po všechny dny až do konce věků. — Něco dále našel jsem osm jiných. Mezi nimi ležela modlitební kniha a otevřená byla právě strana s modlitbami za umírající. Každý německý voják nosí takovou knížku u sebe.

Ranění na Konopišti. Ke konci října předcházejícího měsíce vrátili se dědicové zvědného následníka trůnu, arciknížata Františka Ferdinanda, na svůj zámek Konopiště, kdež dle došlého rozkazu byly již dříve nádherné komnaty upraveny v lazaret pro větší počet raněných vojáků. Dojemné jest, jak vysoce sirotkové starají se o pohodlí a hledí útrapy raněných vojáků zmírniti. Tak v poslední době nakoupili v Benešově v různých obchodech dárky, které osobně provázeli paní hraběnkou Chotkovou, rozdávali raněným vojákům. Radostí zářily jejich oči, když viděli, že raněným jejich pozornost potěšení působí. Při loučení prvé čty raněných, kteří uzdraveni odcházeli od svých vznešených hostitelů, byl každý voják pootčen cenným dárkem v upomínku na Konopiště.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi a vklady střádané 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácí se z těchto vkladů obnosy bez omezení moratoria.

Národohospodářská hlídka.

Maximální ceny obilnin. Na základě císařského nařízení ze dne 10. října vydána jsou dvě ministerská nařízení, kterými se upravuje výroba a obchod s moukou a v souvislosti s tím stanoví se maximální ceny pro obilí a mouku. Jako v Uhrách se přenechává stanovení maximálních cen jednotlivým komitátům, má maximální ceny u nás stanoviti politický zemský úřad pro svoje správní území. Jednotlivé řešení bylo by nepřirozeným a škodlivým. Vláde zůstává vyhrazeno přezkoumat ceny, stanovené pro jednotlivé komitáty země. Zemským úřadům bylo uloženo, aby stanovily maximální ceny s největším urychlením, tak že toto opatření vstoupí v platnost pravděpodobně ještě v první polovici prosince. Maximální cena pro pšenici a žito budiž zjištěna na základě průměru cen, placených v posledních dvou týdnech měsíce října 1914 ve velkoobchodu příslušného správního území, maximální cena pro ječmen a kukuřici stejným způsobem na základě průměru prvních dvou týdnů měsíce listopadu 1914. Na přechodné, mimořádnými okolnostmi, průchody vojska, uvážnutím dopravy zboží atd. vyvolané abnormální zvýšení cen nebudí však při zjištění průměrné ceny brán zřetel. Při stanovení maximální ceny budiž při pšenici vzata za základ hektolitrová váha 76 kg., při žitě hektolitrová váha 70 kg. Císařská váha hektolitru pšenice nebo žita více, po případě méně než 76 nebo 70 kg. stoupá, po případě klesá maximální cena, stanovená politickým zemským úřadem, za každý plný kilogram hektolitrové váhy při pšenici o 20 h, při žitě o 15 h za metrický cent. Maximální cena pšeničné krupice a jemné pšeničné mouky na pečivo činí o 67.5 proc. za metr. cent více než maximální cena metrického centu pšenice, zjištěná pro příslušné správní území. Stejným způsobem zvyšuje se maximální cena za pšeničnou mouku na vařivo o 57.5 proc., za pšeničnou chlebovou mouku o 7.4 proc., za pšeničnou bílou mouku o 22 proc., za žitnou mouku o 35.3 proc., za ječnou mouku o 57.8 proc. a za kukuřičnou mouku o 45 procent než stanovená maximální cena příslušné suroviny. Maximální cena pro smíšené mouky, vyrobené z druhů mouky shora uvedených, počítá se dle procentuálního poměru druhů mouky, použitých ke směsi. Maximální ceny pro obilí a mouku zaujmají v

sobě náklady skladištní a náklady dopravy až do skladištní stanice. Majitel předmětů, uvedených v tomto nařízení, může býti politickým zemským úřadem vyzván, aby tyto předměty, pokud nejsou nutny pro jeho vlastní domácí potřebu, dodal za stanovené maximální ceny. Zemědělcům a obchodníkům s ploginami nutno ponechati množství, potřebná k dalšímu vedení jejich hospodářství, po případě jejich živnostenských podniků. — Zdráhá-li se majitel vyhověti této výzvě, může politický zemský úřad prodati příslušné předměty na účet a náklad majitele.

Výroba mouky. Dle minist. nařízení bude možno vyráběti z pšenice jen tři druhy mouky, jemnou mouku na pečivo, mouku k vaření a mouku na chléb. Ze žita smí se vyráběti jen mouka jednotné jakosti; mouka tato smí se uváděti do obchodu s náhradou chlebové mouky v určitém poměru. Detailisté mohou své zásoby prodávati až do 24. prosince bez ohledu na směs, předepsanou nynějším nařízením.

Našemu veleddstojnému duchovenstvu
ku provázení prací křesťanských v obci
dřívou absol. c. k. stát. školy ženského
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Z dopisů polního kněze.

26/10. Na své cestě na bojiště setkal jsem se s vojákem 18. pluku královéhradeckého. Byl raněn na jižním bojišti do nohy; právě si zranění odležel v nemocnici a dostal dovolenou. Ale prohlásil: »Kamarádi bojují a já bych měl jít domů? Půjdu taky!« Přihlásil se dobrovolně na severní bojiště, kdež jsem ho zastihl ještě kulhavého v Ž. Měl starost: stílet prý dovede dobře, ale jak to půjde jenom při pochozech? Na cestě dováděl, žertoval, dokazoval celým svým ohováním, jak jest spokojen se svým stavem.

1./11. Jízda na bojiště bývá někdy dosti zdoluhavá. Jezdí většinou nákladní vlaky, které v některých stanicích se zastavují na mnoho hodin, tak že někdy se ujedou za celý den dvě tři stanice. Na nádraží kromě vojáků neuzlí nikoho. Kolem plápolají ohněčky, u nichž se vojáci ohřívají. Na poli se orá a seje. Bylo rozkošné podívat, jak u jedné stanice závodili vojáci v orbě. Byli to ovšem mladí rolníci, kteří s oprávněnou hrdostí prohlašovali: »To bychom ty lidi zde teprve naučili rolničiti!« Sám jsem si také zoraal. »Hluboko, jen hluboko, vždyť jsme v Polsku!« bylo na mne voláno. Při tom jsme tklivě vzpomínali na vlastní peblivé ošetřovanou půdu českou, na ornici své vlasti. Čím více jsme se blížili k bitevní čáře, tím zavládal větší ruch, idilka měnila svou tvářnost, důležitost okamžiků rozhodných zaměstnávala myslí všech. Kutnohorským »Radům za plentou« posílám pozdrav. Polní kněz p. pl. 21.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. **Vkusné střádané.**

Církevní věstník.

Služba u vojska z kněží diecése královéhradecké kromě stálých kurátů konají tito dpp.: Viceretor kněz semináře dr. Jan Konečný, farář Jos. Hlavsa z Chomutic a Stan. Kordule z Bílé Třemešné; katecheta Boh. Kobza z Týniště; kaplani: Boh. Blecha ze Solopísk, Lad. Böhm z Hořic, Fr. Drábek z Nov. Bydžova, Fr. Pišera z Úpice, Jan Hlaváček z Čes. Skalice, Jan Ježek z Červ. Janovic, Ad. Kadera ze Starkova, Jos. Kapoun baron ze Svojkova z Lukavce, Jan Kočvara z Dol. Újezda, Jos. Macháček ze Skutče, Fr. Pavlus z Nov. Bydžova, Fr. Pokorný z Bernsdorfu, Tomáš Pokorný z Borohrádku, Richard Popp z Trutnova, Ign. Široký ze Dvora Králové, Fr. Velebný z Církvice.

Zprávy místní a z kraje.

Oslava 66. výročí vlády Jeho Veličenstva vyzněla v Hradci Králové velice mohutně. Právě v těchto chvílích, kdy vede naše říše zápas tak gigantický, věrní poddaní pospíší projeviti neochvějnou úctu a synovskou lásku k ctihodným šedinám vznešeného kmeta. V úterý vojenská kapela za jasného měsíčního večera vyhrávala po městě slavnostní čepobití. Ve sídnu vlády s budov veřejných i soukromých velice četné prapory barev zemských a říšských. Všechny školní ústavy měly siavné služby Boží s případnými loyálními promluvami. Slavnostní vojenské bohoslužby konány v chrámu Panny Marie. — Při mši sv. c. k. gymnasia provedena v katedrále řízením učitele zpěvu dp. V. Gyurkovice pěveckým sborem gymnasiálním Hromádkova mše op. 5. »In honorem B. M. V. inter spinas« s dopro-

vodem gymnasiálního orchestru. Večer pořádal učitelský sbor gymnasia v refektáři borromejském slavnostní akademii. Tato započata byla zdařilou komposicí nedávno zesnulého kuklenského faráře Kuřila »Slavnostní kantáta« pro smíšený sbor bez průvodu. Již tento první kus, precísně přednesený žáky II. a III. oddělení pěveckého, utvrdil v nás naději, že večer tento bude i dále vděčným počínkem. Po tomto zpěvu, užív slov skladby, promluvil J. Exc. nejd. biskup dr. Jos. Doubrava, který vyzval přítomné k provolání slávy Jeho Veličenstvu, jež bylo nadšené opětováno. Pan gymn. ředitel zahájil promluvu poukazem na památku dne a upozornil na význam krásného hesla vznešeného mocnáře našeho »Vše pro dítě«. Provola císaři slávu, což opětně došlo nadšeného ohlasu u všech přítomných. Pak provedeny byly ladné obě skladby orchestrální: Griegův »Hřtěstář« i Rozkošného »Noveleta č. 1«. Zdařilý byl přednes Sládkovy básně »Sv. Václave« žákem I. tř. Dittlichem, načež zazněl nadšeně sálem Vagnerův sbor pro mužské hlasy. Následovali bratři Kolářští Zdeněk »houslista« a Milič »pianista«, kteří přednesem svým uchvátili. Rovněž dobře si vedl septimán Kalous, přednášející báseň J. Vrchlického »Západ«. Celá slavnost zakončena Foerstrovou Směsí z národních písní českých, čímž zdařilému večeru byla dána koruna. Tu vystoupilo i I. oddělení pěvců gymnasiálních a vedlo si dobře. Piano-vý part zahráli s porozuměním M. Kolářský a oktáván Bureš. Mezi účinkujícími viděli isme pp. profesory, což zajisté v přítomných způsobilo velmi dobrý dojem. Dp. sbormistr Gyurkovics připravil vše jistě s velkou péli; výsledek vyvážil námahu tu jistě velmi dobře. I přítomný J. E. nejd. biskup projevil vřelá slova uznání. Borromaejský refektář hostil při akademii i mnoho jiných vzácných hostů, jako p. místodrž. radu Smutného, p. gener. vikáře dra Soukupa, vdpp. kanovníky Hlavu, Hrubého, p. radu Slámu, Andreše, celý prof. sbor gymnasiální a mnohé jiné notability. Dámy svoji přítomností dodaly akademii lesku a přispěly ke krásnému i hmotnému výsledku akademie, která tedy jak morálně tak hmotně krásně vyplnila úkol svůj: účelným způsobem vzdáti čest vznešenému staříckému mocnáři našemu. Gratulujeme.

Volenské pohřby. Ačkoli v říjnu a listopadu dopraveny byly do Hradce veliké řady raněných, docházelo k úmrtí poměrně zřídka. Naopak uzdravila se celá sta vojáků tak dobře, že nastupovali znovu vojenskou službu. V posledních dnech však, když přibyl transport velice těžce raněných, pohřbeno některý den více vojáků a to se zaslouženou slávou. Při každém pohřbu dp. Kordule pronáší řeč tak případnou, že k slzám dojmá každého. Dne 1. t. m. sám Jeho Exc. vykropil tři rakve a pronesl na dvoře posádkové nemocnice k pochvalě zesnulých velice vzletnou, srdečnou promluvu. Pak vedl průvod na náměstí. Před měšť. školami ještě dodatkem vzpomněl vřelými slovy zesnulých vojáků dp. Kordule. Jest potěšitelné, že zemělým junákům prokazuje poslední křesťanskou službu hojnost zdejšího obecnstva.

Osobní. Člen správní rady Královéhradecké bankovní jednoty pan Julius Russ, náměstek starosty král. věn. města Hradce Králové, byl právě v těchto dnech jmenován zástupcem vlády válečné půjčkové pokladny v Hradci Králové, která byla zařízena při zdejší filiálce Rakousko-uherské banky.

Učelné oddělení Královéhradecké bankovní jednoty bylo vzhledem k neustále vzrůstající agendě přeloženo do prvního poschodí Adalbertina, na což se tímto naši pp. komitenti zdvořile upozorňují.

U Královéhradecké bankovní jednoty v Hradci Králové bylo až do dneška upsáno cca 50.000 K 5% válečné půjčky, z čehož připadá na J. E. nejd. biskupa dra Jos. Doubravu 25.000 K, na Bankovní jednotu 5000 K, zbytek pak umístěn je v drobných obnosech mezi komitenty banky.

Z výborové schůze Učednické besídky v Hradci Králové, konané dne 22. listopadu za předsednictví p. prof. Fr. Hnilíčky. Po dohodě a za souhlasu p. pokladníka s p. předsedou usneseno, aby i v této pohnuté době byla Učednická besídka uvedena v činnost. Přijat byl návrh, aby uspořádány byly dva cykly vzdělávací, jeden z nauky občanské a jeden ze zdravotvůdy, o Váno-cích pak nadílka s pohostěním učňů a s přiměřeným programem hudebním. Správce p. odb. učitel J. Štrégel sděluje, že zapsáno jest dosud 38 učňů, z nichž 21 z ro-ku loňského a 1 pomocník. Členům rozdány knížky a legitimace; získáno pro ně snížené vstupné do biografu v Grandhotelu. Knihovna čítá 182 svazky; zvláštní zmínky zasluhuje nevšední obětavost našeho minulého p. předsedy, který stálými dary poučných i zábavných brežur a sešitů knihovnu podporuje.

Místní odbor spolku Čes. úřednické záložnických v Hradci Králové uspořádá přátelský večer v pondělí dne 7. prosince v místnostech II. a III. třídy nádražní restaurace v Hradci Králové, jehož výtěžek věnován bude Červenému kříži a válečným podpůrným fondům. Začátek po 8. hod. večer. Úbor domácí. Vstupné za osobu 1 K, za tříčlennou rodinu 2 K. Dobročinnosti se meze nekladou. Po vyčerpání programu volná zábava.

K situaci Záložního úvěrního ústavu. Konečně lékař chorého podniku podal informace určitější, ale zpráva jejich málo potěší. Svědčí, že správní rada trpěla šlendrián širokého slohu, že se nejedná o několik náhodných, nepředvídaných kalami, ale že byl v posledních letech celý systém velkých zápatčků pochybný. Byli jsme ovšem připraveni, že některým zvědavcům, laičníkům po senačních a útočných článcích, nezamluví se naše řádky z minulého čísla, které radily k rozvaze. Těm opakujeme, že se nedáme vyprovokovati k bezcílnému štvání, kdy se jedná o sanační akci tak velké

důležitosti. Zároveň však přisvědčujeme — jak již z č. 46. Obávám se patrně — že stará správní rada sanaci sotva provede, nebude-li podpořena vytrvalé bystrými a bdělými znalci. Komu se šitky utrhy od ušice, ten jich nyní holou rukou nechytne; který hospodář si myslí, že dostupuje výše Sokratovy omůvku „Já vím, že nic nevím“, nestane se finančním reformátorem. Aspoň trochu příznivé skoncování aféry tak vážně čekáme od těch, kteří činnost nebláhé správní rady důkladně zkontrolují a staří vládcové mají nejsvětější povinnost informovatí nynější lékaře upřímně, co všechno vědí o tajných cestičkách obrovských půjček. Volá-li „Osvěta Lidu“ po určitých cifrách, přejí si zvědět co nejdříve jasou pravdu všichni vkladatelé a akcionáři. Musíme konečně vědět, proč se půjčovaly statisíce „na kšm“ závodům nejistým a proč se vymáhaly neúprosně daleko menší dluhy od malých živnostníků, jichž podniky byly v dobrém chodu. Jest potřeba, aby vkladatelé věděli, či protekcí vynikající místa úřednická dostávali mladí lidé, kteří předem neprokázali vynikající talent a žádoucí zkušenost. Věřejnost se musí dovědět, kteří pánové a z jakých příčin stáli o to, aby se v bilancích utajoval pravý stav ústavu po několik let a proč voleni za revisory lidé, kteří ohlašovali „nejsvědomitější pořádek“. Brát velké peníze za pouhé kývání dovede i patnáctiletý chlapec, který k vědě finanční ani nepřilíhl. Jen se nebát! Vkladatelé nejsou děti, aby provedli po sdělení plné pravdy skutky nerozvážnější, než jaké prováděla správní rada. Opakujeme: Ať pozná veřejnost celou síť tajné strýčkovské politiky, ale nechť také interesti hledají k žádoucí sanaci cesty opravdu reálné!

Potřeba šetření.

Kocánovice u Slezského Předměstí. Pan Fr. Smotlacha, rolník v Kocánovicích, se svoji manželkou darovali ve prospěch kapličky Rožberské farnímu úřadu poučovskému 100 K na poděkování za šťastný návrat z vojny. Šlechtným dárcům děkujeme a přejeme jim Božího požehnání. — Farní úřad v Pouchově.

Vyznamenání. Jeho Exc. p. prezident c. k. vrchního soudu zemského v král. Českém přiznal výnosem z 28. listopadu 1914 názvem a hodností vrchního zemského soudu rady vyznamenanému radovi zemského soudu a přednostovi soudu okresního p. Ant. Schulzovi ve Dvoře Králové Nejvyšším vlastnoručním listem ze dne 18. srpna 1898 založenou čestnou medaili za čtyřicetileté věrné služby.

Pardubice. Sdružené katolické spolky pardubické odevzdaly v těchto dnech c. a k. vrch. velitelství záložních vojenských nemocnic v Pardubicích pro raněné vojny nově zhotoveného prádla: 172 teplých košil, 156 teplých spodních kalhot, 120 přezných povlaků na postel, 125 párů ponožek, 150 párů teplých onucek, 180 kapesníků, 220 kusů obvazů různé šíře, 12 párů nátepnic, 135 polštářů péřových, 270 svrchních povlaků na polštáře, 4 balíčky čaje, 10 krabiček cigaret, 12 holí, 20 knih ke čtení — vše v okrouhlé ceně 2200 K. Na přediměty tyto přispěly sdružené katolické spolky jednak sbírkou, jednak z pokladny spolkové a hlavně přičiněním a zásluhou dámského výboru, který látky nakoupil a vše v měsíci zhotovil. Vrch. c. a k. velitelství nemocnic i c. k. okr. hejmanství sdruženým katolickým spolkům, za dar, který v nejvhodnější době překvapil, vše poděkovali. Kromě toho odevzdáno týmiž spolky na okr. hejmanství hotově 100 K na účely Červeného kříže. K Vánocům připravuje se větší slavnost, při níž budou poděleni potřební hlavně potravinami a uhlím, dítka pak různými dárky vánočními. — m.

Hlinsko. (Památku padlého hrdiny poručíka Rudolfa Kubáta.) Minulé soboty zalkal na omšelé věži zdejšího starožitného chrámu. Páně teskně umíráček. oznamuje truchlivou zvěst, že opět jeden ze smrtelníků ukončil pozemskou svou pout. Občané naslouchajíce lkavým zvukům, poptávali se druh druhá, kdo to zemřel? A již v krátku po té šířila se po městě smutná zpráva, že to zvoní za poručíka Kubáta, syna p. řídícího učitele v. v. Poručík při zastávání obtížné povinnosti vojenské na srbském bojišti nalezl svou smrt. A po oba nato následující dny hlaholily s věže smutně hrany, šíříce daleko do kraje truchlivou zprávu o předčasném skonu daleko od rodné vlasti padlého a tam také pohřbeného hrdiny. V pondělí slouženo za padlého ve zdejším chrámu Páně slavné rekviem, kterého se účastnila vedle zarmoucených rodičů veškerá městská inteligence a nesčetné množství obecního, takže velebné klenby starožitné svatyně ve všech svých prostorách byly přeplněny. Služby Boží za padlého konány za nejlubšího dojmů všech přítomných. A když ke konci vdp. farář Jan Habal vyzýval přítomné slovy dojemnými, aby se společně s ním pomodlili za padlého a na rány v nemocnicích v Pánu zesnulého hrdiny, jakož i za ty, kteří dosud v nemocnicích v bolestech úpí, byl tak pohnut, že sám se nemohl pláče zdržeti. Mezi modlitbou bylo mezi věřícími hluboké pohnutí a tiché štkání. Z chrámu Páně odcházeli účastníci bohoslužeb s dojmy upřímné lítosti nad smrtí hrdinného mladého muže, jenž byl pro svou

ušlechtilou povahu a bodrou mysl všestranně oblíben. — Téhož dne odpoledne vzrušila obyvatelstvo zdejšího města opět tragická zpráva, že mladistvý syn zdejšího váženého občana a majitele truhlářského závodu p. Ferd. Šokola byl na jižním bojišti šrapnelem do pravé ruky tak těžce zraněn, že mu musela býti v nemocnici v Pešti ruka amputována. Těžce zraněný voják jest bratrem vlp. Leopolda Šokola, kaplana v Královicích. Celé město i okolí sdílí upřímnou soustrast s postiženými rodiči. — Č —

Nové úplné vydání breviářů máme na skladě ve vydání římském s veškerými novými a dodatky r. 1914.

Tisk je zřetelný, zvláště pro slabší zrak jasný. Formát 11x18 16°. Tištěné na papíru Indiana. V kůži, červená ořizka K 40.—, v kůži, zlatá ořizka K 45.—, v chagrénu, zlatá ořizka K 50.—, v morochinu, zlatá ořizka a desky bohatě vkusnou, zlatou rytinou zdobené, tištěné na papíře. China K 67.—, v chagrénu, zl. ořizka K 49.—.

Tyto breviáře ovšem pojímají stávající proprium, neboť nové proprium Bohemiae dosud nevyšlo a připravuje se v nakladatelství Kottbové. Úprava však jest taková, že možno po vydání ku každému svazku přiložit. — Nová vydání Pustetova možno dodat. Event. potřebné ceníky vám dle objednávky na přání ochotně zašleme. — Neobjednávejte přímo, obdržíte u nás v originálních cenách!

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové, Adalbertinum.

Vhodné knižní dary k „Vánocům“:

Odporúčujeme následující publikace vydané nakladatelstvím „Knihovny Obnovy“ v Hradci Králové:

Brodský Boh., NAŠI PŘÁTELE. (Přítel žid, přítel liberál.) Stran 100. Cena 60 h.

Brynych Ed., DUCH KATOL. OBNOVY. Stran 722. Cena K 4.

Brynych Ed., KŘÍŽE A KALICHY. Stran 439. Cena K 2.

Brynych Ed., ŠTÍT VÍRY. II. vydání. Stran 108. Snižená cena 50 h.

Kohout Fr., ČESKÉ DRAHOKAMY V KORUNĚ KRÁLOVNY NEBESKÉ Stran 260. Cena K 2-80.

Mimra Fr., OBRAZKY ZE SMÍŠENÉ OSADY. Řada I. Stran 168. Cena 86 h.

Mimra Fr., OBRAZKY ZE SMÍŠENÉ OSADY. Řada II. Stran 460. Cena K 2.

Novotný Dr. Jos., ČLOVĚK BEZ SVOBODNÉ VŮLE. 256 stran. Cena K 3-20.

Novotný Dr. Jos., INDEX A VĚDA. Stran 210. Cena K 2-40.

Novotný Dr. Jos., SPIRITISMUS ZDOKONALENÍM KŘESŤANSTVÍ? Stran 259. Cena K 2-60.

Novotný Dr. Jos., SVĚTEM K BOHU. Stran 468. Cena K 6.

Pečínková B., ŽENY. Stran 160. Cena K 2-30.

Reyl Dr. Fr., ÚKOLY SOCIÁLNÍ POLITIKY. Stran 320. Cena K 3.

Reyl Dr. Fr., ZPRÁVA O V. VŠEOBEC. SJEZDU KATOLÍKŮ ČESKOSLOVAN. v Hradci Králové r. 1909. Stran 547. Cena K 3.

Reyl Dr. Fr., JÁDRO KŘESŤANSKÉ SOCIOLOGIE. Stran 364. Cena K 5.

Rezníček Dr. Václ., KRÁLOVÉHRADECKÉ VZPOMÍNKY. Stran 200. Cena K 1-40.

Sahula Jiří, KAREL IV. JAKO KŘESŤAN A VLASTNĚC. Str. 488. Cena K 3.

Sahula Jiří, ROZMARNÉ PŘÍHODY řada II. Stran 320. Cena K 1-80.

Objednávky vyřizuje obratem „Družstevní knihkupectví“ v Hradci Králové (Adalbertinum.)

Různé zprávy.

Svatý Otec o katolických spolcích. Ve své encyklice Benedikt XV. praví: „Jelikož lidé se k otevřenému vyznání víry a přiměřenému životu dávají pobídnouti více než dříve jiným bratrským napomínáním a vzájemným příkladem, vítáme a radostí povstávají-li nové a nové katolické spolky. A nepřijímáme si toliko, aby zkvétaly, nýbrž aby mohutněly pod naší ochranou a podporou; a zmohutněly jistě, budou-

li věrně dbáti předpisů, které Svátá stolice vydala nebo vydá.“

Vlčovní pak, kteří jsouce členy takových spolků, obětují své síly pro Boha a Církev, vždy budte pamětlivi Božské moudrosti: Muž poslušný mluvíti bude vítězství. (Příslovi 21, 28.); neboť nebudou-li poslouchati Boha, podrobujíce se hlavě Církev, marně budou očekávati pomoci nebes a rovněž marna bude jejich práce.“

Jubiläum „Našince.“ Katol. deník „Našince“, který v posledním čase tak utěšeně zkvétl, oslaví 8. prosince t. r. 50leté výročí svého trvání slavností vzhledem na poměry tichou. Členové družstva, jakož i redakce a administrace budou přítomni o 10. hod. dopoledne mši sv. v kostele Ord. Cap. v Olomouci. Pak přátelská schůzka v redakci. — Srdečně gratulujeme bratrskému listu a přejeme, aby vstup do druhého půlstoletí byl korunován novými úspěchy.

Citlivá srdce se smilují nad nejhudšími dívkami v Útulně slepých dívek Praha III., Kampa, a jim dárkem, odkazem a pod. bídu jejich ulehčí. Administrace t. l. milodary uveřejní.

Naším raněným a nemocným vojínům prokážete velmi platných služeb, když jim opatříte vhodné a lacíné čtení. Administrace „Našince“ v Olomouci podjala se úkolu tisk takový dodatí a zašle každému proti předem poukázanému obnosu 3 K pět výtisků knihy „Věra našich otců“, již sepsal Jakub kardinál Gibbons. Původní cena jedné knihy 3 K.

Všelcos. Ve Vídni na koncertech pro raněné vojny přednášena jest i naše národní hymna „Kde domov můj?“. „Reichspost“ píše, že přednesem hymny docíleno velkého dojmu. — Městská rada vídeňská žádá vládu, aby k zajištění obce vídeňské chlebovinami dostalo se jí ze zásob v Čechách a na Moravě takového množství, o jaké žádá. — Dle zpráv z Petrohradu byli sociálně demokratičtí členové dumy bez ohledu na svou imunitu zatčeni, ústřední kancelář soc. demokratická zavřena a veškeré manifestační projevy soc. demokratické strany byly zakázány. — Ministerstvo války učinilo opatření, aby při zadávání vojenských dodávek přihlíželo se budoucně jen k firmám, které se zavází, že nepropustí zřizenců ani jim nezmění platů. — V západním Řecku a na Jonských ostrovech bylo v neděli sňaté zemětřesení. — V Rakousku bylo upsáno na válečnou půjčku přes 2 miliardy, v Uhrách téměř 1 miliarda, tak že celkem bude upsáno přes 3 miliardy. — Spolková rada švýcarská prohlásila, že je rozhodnuta sáhnouti k nejostřejším prostředkům, bude-li neutraťta Švýcarska se strany Anglie nebo Francie opětovně porušena. — Osnova zákona předložená říšskému sněmu německému zmocňuje říšského kancléře, aby cestou úvěru uvolnil znovu 5 miliard na úhradu mimořádných výdání.

Doporučení o právě vydaných publikacích:

Dr. Fr. Reyl:

Jádro křesťan. sociologie

Str. 351. — Brož. K 5.

Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 7.

Dr. Jos. Novotný:

Světlem k Bohu

Stran 170. — Brož. K 6.

Ve vkus. vazbě celopl. s ochran. kart. K 8.

N. B. Dostávám nyní spisy poslední dobou Vaším nakladem vydané. Jsou to zdařilá díla a zasluhují rozšíření.

Dr. Jos. Hanuš,
prof. real. gymnasia,
Král. Vinohrady.

Objednávky obratem vyřídí

**Družstevní knihkupectví
a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum**

10. číslo „Časových Úvah“ právě vyšlo. Obsahuje pokračování velmi zajímavého pojednání Msgra dra Fr. Šulce: „Byl Hus odsouzen jenom pro 30 článků z jeho spisů?“. V tomto svazku ličí autor historii obhajoby Husovy proti papežům a podává věcnou, ovšem pro Husa drtivou kritiku jeho jednání. Cena úhledného svazčku pouze 8 hal. franko. Objednávky vyřizuje Administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové (Adalbertinum).

**Hornoslezské
uhlí**
všech druhů,
koks a dříví
palivové nabízí v každém množství
za ceny nejlevnější

V. J. Morávek

v Plotištích u Hradce Král.

Hlavní sklad v Hradci Králové
v Komenského třídě.

Nejhygieničtější mléko

a veškeré výrobky z něho,
výborné

mléko pasteurisované

dodává denně čerstvé v nejlevnější ceně a

nejlepší jakosti

Parní mlékárna

v Hradci Král., na Malém nám. č. 128.

Nejmodernější zařízení.

Pečlivá čistota.

Praktická kniha pro vojsko!

Tiskem Biskupské knihtiskárny byl
právě vydán nový náklad modlitební knihy:

Adolf Honig:

**Vojínův přítel čili voják ve
svém životě a modlitbě.**

Knížka, čítající 306 stran kapesního
formátu, podává v I. díle vřelým slohem
důležité pokyny pro život vojenský, jež
jsou proto zvláště cenné a praktické, že
autor spísku je vojenský duchovní správce;
II. díl obsahuje pobožnosti všeobecné (mod-
litby denní, modlitby a písně ke mši sváté,
k sv. zpovědi a j.) a pobožnosti pro zvláštní
poměry vojnovy (modlitby odvedence, ve
válce a j.), modlitby na doby a slavnosti
roku, k uctění P. Marie a různé.

Výtečnou knížku tuto, jež by neměla
scházeti žádnému vojákovi, lze obdržeti buď
u d. a K. Žárka O. S. N., Nová Ríše
na Moravě, nebo v Biskupské tiskárně
v Hradci Králové.

Cena brož. výtisku pouze 30 haléřů,
cena výtisku v plátně vázaného 50 haléřů.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misiam a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

zakladatelství, závod hudební a papírnařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Velice poučná pojednání

jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
cházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v. hal.

Učte se z dějin 16
Oslava Husova 8
Žaloba vydeděnce XX. věku (pojednání o li-
beralismu) 8

Husitství a svoboda 8
Zpráva o sjezdě československých katolíků v
Hradci Králové 24

Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana
Nep. Brynychy) 8

Pokora a náboženství 8

Několik slov o papežství 8

Katakumby 8

Plus VII. a Napoleon 8

Česká konfese 24

Moderní náboženství Masarykovo 8

Jubileum mariánské a Lurdy 8

Spojení spirítistů 8

Z domácnosti sociálních demokratů:

I. řada 16

II. > 16

III. > 24

Braňme se tiskem 8

Návštěvou u Slovanských (o Polácích a Slovácích) 8

Volné kapitoly o spojitosti 8

Sociální význam sv. sv. neděle 16

Svobodná škola 8

Jesuité a jejich protivníci 8

Manželsví přirozené a svátostné 8

Slovo včas o právu volebním a jiných občan-
ských právech ve státu 8

Převaha protestantů nad katolíky 16

Katolíci, organizujeme! 8

Útok profesora Masaryka na církev katolicko-
kou 32

Katolickým jinochám — spolky katolické 16

Rím a univerzity 8

Proti Volné Myšlence 8

Proti Volné Škole 16

Volby do českého sněmu 8

Inkvizice církevní 24

Vlastenectví v duchu křesťanském 8

Z porýnských misí 16

O duši lidské 8

Machar a křesťanství 8

Karel IV., Otec vlasti 32

Kláster v Podlažích a město Chrást 8

Starý a nový názor světový 8

Jesuité a česká literatura 8

Blahoslavený Jan Sarkander 8

Boj o Lourdy 16

Obrana úcty Svatojanské 8

Příčiny sociální nespokojenosti 16

Čechové, prohlédněte! 8

»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu 16

a pravdy 8

Dělnické zahrady 8

Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho 16

Božství 8

Pohřbívatí či spalování mrtvol? 8

Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibisku-
pů a biskupů rakouských 8

Obrana školy katolické 16

Volná Myšlenka se stanoviska náboženského,
filosofického a sociálního 16

Život lidský s náboženstvím a bez něho 8

Jest náboženství věcí soukromou? 24

Charakter 16

Jazyková otázka v Čechách 80

Péče o mládež ve světle katolického životní-
ho názoru 8

Sv. misie 8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 h
nečítá se frankatura tehdy, objednal-li se aspoň
4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro-
žur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přičísti k
udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý-
tisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet
brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrno, že z vydávání našich
poučných brožur není finančního zisku, a že na-
opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně
přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje
tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem

Administrace »Časových Úvah«

v Hradci Králové.

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. pro-
vedení zhotov-
ňuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Trebochovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
sdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudly syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenáný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i rouba hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Zal. 1850.

Zal. 1850.

Karel Zavadil,

nánt.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký

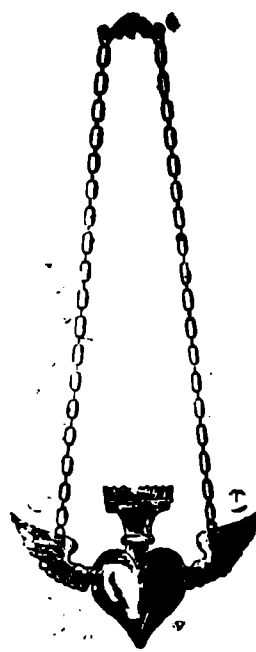
závod pasířský.

Veleddstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

nádob kostelních,

se zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jen mění práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znovu-
stavení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho dopo-
ručení a uznání po ruce.

Ve prospěch

Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrvek, keberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. úrváně a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlově se vyprůduje.

**Zahradu pařeniškovou
se skleníkem**

na řadu let najme továrna K. V. Skuherský,
Hradec Králové.

Vazbu knih

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

BYRRH

slíci a chuť povabu- výtečné nahořklé
vajíci francouzské příchuti jediné
od firmy

L. Violet, Thuir (ve Francii),

Váno k dostání.

Rodní prodej přes 10 milionů lahví.

Zastupce: Josef Svehoda, Praha, Král.
Vinehřady č. 1094.

Číslo jednací E 2181/14/3.

Edikt dražební.

Podle usnesení ze dne 20. listopadu 1914 č. j. E 2181/14/3 budou dne 12. prosince 1914 dopoledne v 8^{1/2} hodin v Hradci Králové č. 142.

ve veřejné dražbě prodávány:
prádlo, kravaty, školní potřeby,
galanterní zboží, hračky a j.

Předměty tyto lze si v den dražby v době mezi 7^{1/2} a 8^{1/2} hodinou dopolední v místnosti shora uvedené prohlédnouti.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
odd. V., dne 20. listopadu 1914.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kellekol
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závozu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Čtenkyně Božského Srdce Páně.

... které povolání do řádu mají a výchově a ošetrování
beřících dítek aneb misii věnovati se chtějí, nechť
se obrátí s dotazem stran přijmutí na představenou
kláštera B. S. P. Krupka (u Teplic). ...

Na venkov. faru hledá

misto hospodyně

dívka 24letá, reprezentace schopná, tiché povahy,
kde by našla domov pro vždy. — Zn. „Ave Maria“
do administrace t. l.

Biskupská knihovna v Hradci Králové

nabízi své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knižtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychle.

Světznámý malinský křen

letošní sklizně nejlepší jakosti zasílá v 5 kg po-
štovních balíčcích i ve velkém dobříkou **Josef
Mikulický**, vývoz malinského křenu v Kutné
Hoře. Cenníky franko.

Vklady na knížky zúrokuje

od 1.
dubna
1914

4 1/2 %

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě,

za níž ručí obec
Vysokomýtská.

Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
ozdob na stromek, jež prodává
JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

VARHANY HARMONIA	
PIANA	PIANINA
VÝROBKÝ PRVÉHO ŘÁDU. NEJČESTNĚJŠÍ VY- ZNAMENÁNÍ. CÍŠ. A KRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.	VÝHODNÉ PLATEB- NÍ PODMÍNKY... OBRÁZKOVÉ CEN- NÍKY ZDARMA ZALOŽENO ROKU 1869.
JAN TUČEK KUTNÁ HORA, ČECHY	

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův
synovec nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, (dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se.

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednodu-
šího až k bohatému fi-
guraltnímu provedení a
sice i se železnými
rámci, sítěmi, vsazenými

Veškeré rozpočty, skizy i odběr rada bezplatně
beze vší závaznosti ku definitivní objednávce

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Poslali jste již svým dra-
hým na bojiště

Vade mecum?

Ne-li, neopomeňte tak učiniti,
poněvadž „Vade mecum“ jest
nejosvědčenější diet. přípra-
vek ochranný proti choleře a
úplavici, nepostradatelný kaž-
dému vojínovi ve válce a proto i

nejvhod. dárek vánoční.

Obdržíte v drog. po 1-50, 3 a 5 K anebo v labo-
ratorii „Vade mecum“ v Dačicích (Čechy).

JOS. ROUS,

uměl. prům. závod řez-
bářský pozlacovačský a
oltářnický

— V ŽAMBERKU —

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Renovování starých a památných
oltářů, soch, kazatelů, křížových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křížové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejjistším
provedení.

Rozpočty a informační cesty
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

Veleobtojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-
zitovati veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáře, nádoby, paténky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výrobky, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbí nebo přemě-
ňuje na nové vyměňuje. Holbové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kazky franko bez záruční kauce.
Vše se posílá poštou. Předce ruční.

Slad. měřičů, sládek, a stříbrných křížů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. : : Notářské
přestavy, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i cínového, vázy, na skládání
Staré zlato, stříbro a brambory kupuje se nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

paříž a cínolour

Praha-I.-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

OBNOVA

Číslo 49. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 11. prosince 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

*Veledůstojnému duchovenstvu i katolickým
laikům doporučujeme co nejlépe*

k ukládání vkladů

**Královéhradeckou
bankovní jednotu**

v Hradci Králové — Adalbertinam,

*která jest podnikem našim a obslouží vás
v každém případě nejvýhodněji.*

Průběh války.

Bojiště východní. Velkého úspěchu dosílilo vojsko německé v ruském Polsku tím, že prolomilo ruskou frontu ve středu bitevním. Ruské voje byly takto roztrženy a v důsledku toho byla nyní ztracena Lodž. Němci nutí nyní Rusy k docela mimořádným a novým přesunům vojsk, při čemž ztrácejí nejen čas, nýbrž i prostor. Hlavní vina na tom, že se tu nezdařily plány ruského vedení, přičítá se ruskému generálu Rennenkampfovi, který se svými sbory příliš pozdě dospěl na příkazané místo a proto také byl zbaven velitelství a zatčen. V bojích o Lodž odrazeny silné ruské síly, stojící severně, západně a jihozápadně od tohoto města. Tu zajato 15.000 Rusů a ukořistěno 25 děl. Lodž dobyta 6. prosince a německé vojsko bezprostředně rychle následuje prohazujícího nepřitele východně a jihovýchodně od Lodže. Po dobytí Lodže ztratili Rusové na 5000 mužů a 16 děl s municiemi vozy. Pokusy Rusů, přispěti na pomoc z jižního Polska stísněným armádám na severu, zmařeny byly útoky rakousko-uherského a německého vojska v krajině jihozápadně od Piotrkowa.

Boje v západní Hališi staly se prudšími. Na jednom místě proniknuli ruské síly byly 5. prosince z jihu napadeny naším a německým vojskem, při čemž zajato 2200 Rusů a ukořistěno několik nepřátelských obozů. Naše vojsko napadlo také nepřitele ze západu a zahnilo jej z jeho postavení Dobčice—Vělička. Vlastní útok trvá. Doposud odvezeno odtud přes 5000 zajatců. V Polsku byly nové útoky Rusů v kraji jihozápadně od Piotrkowa naším a německým vojskem všude odrazeny. Rusové ve svém postupu na Krakov rovněž všude odrazeni a proto nelze mluvit o jeho obléhání. Pod Skalou v království Polském po dvou nočních útocích našich vojsk měli Rusové kolem 20.000 mrtvých a raněných. — V Karpatech došlo k částečným bojům. Na mnohých místech stáhl nepřítel silné vojsko opět za hřeben hor.

Z hlav. stanu německého oznámeno, že při dobytí Lodže stála ve středu německých vojsk rakouská jízda. V bojích na Vartě německé oddíly byly rozestaveny mezi rakousko-uherským vojskem.

Londýnské „Times“ praví, že bitva u Lodže byla největší dosud v dějinách válečnictví. Němci pod Hindenburgem jsou tak silní, že pokus Rusů, vytlačit je z Polska, zaplacen byl velkými ztrátami. — A francouzský vojenský tisk připisuje německé úspěchy u Lodže rychlým dopravním prostředkům.

Císař Vilém seděl se ve Vratislavi s vrbním velitelem rakousko-uherského vojska arcivévodou Bedřichem, který byl provázen arcivévodou následníkem Karlem Františkem Jose-

fem a chefem generálního štábu svob. p. Conradem z Hötzenendorfu. Dne 3. prosince navštívil císař část rakousko-uherské a německé armády, ležící u Čenstochova.

Bojiště jižní. Naše vojsko vniklo do Bělehradu přes Sávu a od jihozápadu a obsadilo výšiny jižně od města. Zabrání Bělehradu stalo se 3. prosince slavnostním způsobem. Z občanstva utvořil se výbor, který požádal velícího generála Franka, aby setřil města, že výbor převeze záruky, že nebude nic podnikáno proti dobyvatelům a že bude zachován nejpřísnější pořádek. Generál Frank odpověděl, že se občané mohou vrátit domů ke svému zaměstnání a že bude zachována nejpřísnější kázeň. Rakousko-uherské vojsko má nařízeno také vše, co zkonsumuje, hotově platit.

Západně a jihozápadně od Arandělovace postavily se proti postupu našeho vojska silné nepřátelské oddíly, které se prudkými útoky, jež byly vesměs odrazeny, pokoušely krýtí ústup srbské armády. A úřední zpráva ze dne 8. prosince oznamuje, že se nové seskupení provádí dle programu. Jednotlivé pokusy nepřítelů, rušit je, byly odrazeny; při tom utrpěl nepřítel citelné ztráty. Naše ofenziva jižně od Bělehradu příznivě pokračuje, a bylo tam zajato 14 důstojníků a 400 mužů. — Dosavadní srbské ministerstvo poděkovalo se a utvořeno nové, koalici, složené z členů všech stran, vyjma liberály. Předsednictvo a zahraničí má zase Pasić.

Bojiště západní. Ve Francii a Belgii nastaly se větší změny. Na flanderské frontě posledními lijáky zhoršené terainové poměry působí veliké obtíže pohybu vojska. Severně od Arrasu učinili Němci několik menších pokroků. Tvrzení Francouzů o jejich postupu v Argonském lese neodpovídá skutečnosti, ježto po delší dobu nedošlo tam vůbec k francouzskému útoku; naproti tomu německé vojsko získává tam stále půdy. — U Malancourtu, východně od Varennes, obsadili Němci jeden francouzský opěrný bod, taktéž pokročili jihozápadně od Altkirchu.

Turecké bojiště. Dle úřední zprávy cařihradské postupuje turecké vojsko vítězně při Coroku a Adžaru. Útoky Rusů východně od jezera Vanského na tureckých hranicích byly bezúspěšné, zato obsadilo vojsko turecké 70 km za hranicí důležitý opěrný bod Rusů v Aserbejdžanu. — Mezi Tigridem a průplavem Suvajským byli poraženi Angličané. Ze se Angličanům ani v Egyptě valně nevede, potvrzuje zpráva, dle níž anglické vojenské úřady zateleply poušť východně od Port Saidu, aby město izolovaly.

Francouzský farizeismus.

Ještě vysoko dmou se vlny rozhořčení, vyvolané do celého světa rozkřičenými protesty francouzské vlády nad »vandalismem a barbarstvím« německé dělostřelby, jež vzhledem k zneužívání kostelních věží jako hlídkových a signálních stanic byla nucena v jednotlivých městech Belgie a Francie obracet střelbu na tyto starobylé a umělecké objekty. Bylo by se stanoviska kulturního a náboženského vysvětlitelno toto jednání vlády francouzské, kdyby ovšem to nebyla právě vláda francouzská. Není ještě tak dávno, aby se zapomnělo, že chování její k chrámům katolickým bylo přímo v opačném poměru s nynějšími jejími protesty a že tedy všechny její plamenné výkřiky jsou ne-li planým bombastem, tedy jistě farizejstvím.

Leží před námi kniha francouzského spisovatele Maurice Barresa: »Le grand pitié des églises de France«, vydaná před dobou, kdy o světové válce nebylo ještě ani slechu a kdy vláda francouzská jevila se v pravě své podobě jako zapřísáhlá nepřítelkyně všeho katolického. V knize této ujímá se Barres kulturních památek, katolických chrámů, proti vandalismu vlády a uvádí drastické příklady, jak jest nakládáno se stánky Božími, po-

svěcenými historií a naplněnými uměleckými památkami a zdvihá protest proti tomuto denně páchanému barbarství. »Na základě rozlukového zákona«, tak praví ve své knize, »mohou obce udržovati chrámy, ale povinny k tomu nejsou. Je-li chrám ve stavu bíděném, jest jim volno, buď jej puvodnímu účelu odejmouti, nebo, kdyby hrozil sesutím, jej strhnouti. Následek toho jest, že naše chrámy dříve nebo později zasvěceny jsou zkáze. Nikdo není povinen chrámy chrániti a kostelní budovy, naše veškeré umění, naši náboženskou architekturu udržovati. Historie francouzské vzdělanosti nezná ve všech minulých stoletích příkladu, který by ukazoval takové pohrdání duševní tvorbou, jako století naše. Poprvé v dějinách Francie zjevuje se zákon, jímž odsouzeny jsou naše chrámy k smrti. Ochrana jejich svěřena jest těm, kteří se jich štítí a každý může již předem říci, že rozlukový zákon přikryje půdu Francie ssutinami.« A aby tato slova odůvodnil, uvádí příklady z nejbližších dob.

Roku 1909 vyzván byl farář z Grisy Suisnes purkmistrem, aby ve 18 hodinách oznámil, chce-li kostel svými nákladem opravit. Náklad rozpočten byl na 48.000 franků. Farář sebral 25.000 fr. a odevzdal je obci. Po šesti měsících přišel strážník a moci zákona vyžádal si od faráře klíč chrámu, oznámiv, že chrám jest sekularisován a že bude ve veřejné dražbě prodán. Dražba provedena byla také za okolností v pravdě hanebných a urážejících. Barres uvádí průběh dražby dle líčení socialistického listu »Liberté«. »Na návsí před počtím dražby proháněli se uličníci, oblečení v kusy ministrantských rouch, volající na přichozí, aby si pospíšili. Před hlavním oltářem stojí také již na stupních soudní odhadce s písákem a kol něho zastup dražebník. Zpovědnice vydražena za 19 fr. Stolicí odnáší si jakýsi dělník s vítězoslavným úsměvem za 2 fr. Stará socha Madonny, řezaná v kameni, s uraženou hlavou a poškozeným ramenem, prodána za 401 fr. Socha sv. Josefa, nová a neporušená, sotva za 1.50 fr. Harmonium oceněno 115 fr., zvor 5 metr. centů těžký za 800 fr. Stmívá se a proto rozsvíceny svíce. Kuřáci zapalují si na nich dýmky a cigarety. Dražba pokračuje dále...«

A jiný příklad! V Cinquex nachýlil se jeden z pilířů kostelních. Několika trámy a prkny bylo by bývalo zpomoženo. Obec však objednala raději kapitána, poddůstojníka a 6 pionýrů, aby stavbu rozbořili. Třikrát bylo třeba vložiti do věže vždy po 5 až 6 kg melinitu, nežli se zdi rozlétly. A nyní zřítí lze rozpukanými a rozestouplými zdmi chrámovými stěpiny obrazů na skle, třísky renesančních řezeb, rozvalené oltáře, rozbité sochy... Staletí, bouře, lítice válek s Anglií i revoluce táhly obcí, starého románského chrámu s věží ze stol. XI. se však nedotkly; teprve století XX. zničilo jednu z neistarsších památek francouzských.

V Bornel nabídli katolíci státu 15.000 fr. k opravě chrámu, skvostného to památníku ze století 12. a 13. Architekti přimlouvali se za záchranu. Než místní kramář, obmezená, ale vládnoucí hlava obce, rozhodl: »Kostel nemá architektonické ceny.« Osud chrámu byl zpečetěn.

V obci Saint-Martine ve Vendome nachází se věž, nádherný pomník XV. stol., pendant věže Saint-Jaques v Paříži. Pamětihodná a vzácná stavba tato měla být zachována. Obecní rada však postavila se proti tomu, než občanstvo bylo příliš pobouřeno, aby věž mohla býti zbořena. Usneseno tedy aspoň ji znehodnotiti a to zřízením v ní veřejného záchodu. Při práci přišli dělníci na lidské kosti, jež místo na hřbitov uložili pod odváděcí rouru. A místní zednářský list doprovodil to slovy: »Zřídili jsme na posvátné půdě chrám božstvu měnící se hmoty.« Bylo třeba ještě dvou kamenů k přikrytí jámy odpadkové. Obecní příručí nařídil vzít k tomu dva náhrobní kameny. Sám jsem viděl, praví spisovatel, rozvalený hrob a sám četl jsem na jednom z oněch náhrobních kamenů ještě slova: »Zde odpočívá Virginie Savoir, ovdovělá Doré; zemřela dne 20. března 1900 v stáří 85 roků. Modlete se za ni!« Kdo byla tato paní, nevím, podotýká Barres, ale to vím, že její náhrobek, jenž chránil pozůstatky její v půdě posvěcené, sloužil nyní za kryt záchodu a že úřady vendonské se z toho radují.

A nejsou to jenom chrámy vesnické, na nichž francouzská vláda ukazuje svou »příslovečnou« k u-mění a památkám katolickým, ale jsou to i velko-lepé a proslavené katedrály, a Barres, Nášterná basilika v Saint-Denis jest vní i vne v rozkladu, katedrála v Senze jest vylopuena, dóm v La Puy, od času římských po všechny doby významným událostmi proslavený, jest dnes konservovaný hromada zřícenin, fasáda chrámu Saint-André v Bordeaux jest zcela oprchalá, slavná basilika v Cleru u Orleansu ohrožena rozvrátem. A jaké sto-py chudoby a nadcházejícího úpadku ukazují při-mo i pařížské chrámy Saint Eustache, Saint Ma-deleine, Saint Leu, Saint Nikolaus, Saint Merry!

Obsáhlý počet chrámů propadajících chrámů vypočítává Barres. Jest jich neméně než 1200 a to vše vinou vlády, která tímto jednáním olupuje Francii o největší a nejskvělejší díla architektonic-ká. »Každým dnem ztrácíme jednu francouzskou Giocondu, volá do svědomí vládního, narážející tím na ztrátu drahocenného obrazu ze sbírky Louvre-ské, jehož krádež způsobila tolik poplachu po ve-škerém světě.

Pro slova Barresova neměla však vláda fran-couzská ani slechu, tím méně pak porozumění. Ano, když někteří členové parlamentu interpelovali vládní kruhy, odpověděl na tyto protesty proti republikánskému vandalismu a barbarismu advo-kát vlády Charles Bouquier stejně posměšně jako hloupě: »Bůh jest přece všemohoucí a proto mů-že své kostely reparovati a od rozpadnutí ochrá-niti. Když tohoto zázraku neučiní, jest to jenom důkazem, že jich nechce a my tedy jsme nuceni se skloniti před jeho vůlí.«

Ve smíchu a potlesku doznívala slova Bou-quierova, ve smíchu a potlesku těch, kteří dnes na ochranu těchto chrámů, poškledně zázraku Bož-skému k záchraně zanechaných, zvedají divoký pokřik a pokrokářské klatby. Skryjte se, fari-zeji!

Postavení nemajetných.

Ani nejbohatší stát v době válečném neza-brání mimořádným nepravdělnostem v soci-álních poměrech; vždyť jest mnoho obudiny v každém státě i před válkou. Vláda se tedy stará, aby se dle možnosti přispělo aspoň tam, kde toho jest nejvíce potřeba.

Ale jestliže některé požadavky sociologů jsou z války přirozeně nad síly státních pro- středků, prozrazují organizace svépomocné v ta-kovém čase rovněž, že daleko nostačí na vy-tknuté úkoly. Proto také dělnické organizace snaží se pomocí aspoň nejvíce postiženým.

Všeobdobové sdružení křesťanského děl-nictva mimo jiné stanovilo: Od placení členských příspěvků se osvobozují členové, kteří jsou částečně anebo zcela nezaměstnaní. Členství svého neztrácejí a jakmile začnou platiti řádně své příspěvky, nabudou svých předchozích práv. Kdo platí příspěvky (celkem velice nepatrné) řádně, mají nároky na všechny podpory; jen v příčině podpory v nezaměstnanosti učiněno o-paření, aby byla vyplácena v prodloužených lhůtách.

Všeobdob. sdružení křesť. dělnictva přijalo na příspěvkůch: v srpnu 1542-32 K, z září 960-38 K, října 795-99 K, listopadu 628-75 K. Naproti tomu k podpoře členstva vydalo: v srpnu 1587-96 K, září 1205-20 K, října 1181-77 K, v listopadu 586-88 K. Patrně, jak vydání daleko převyšuje příjmy.

Ovšem organizace, které mají daleko větší počet členstva, mají úlohu ještě obtížnější. Ačkoli odbor kovodělný poměrně ze všech odborů trpí nezaměstnaností nejmenší, snížil Svaz soc. dem. centr. kovodělníků podpůrné sazby o čtvrtinu. Svaz obuvníků zastavil úplně podporu v nemoci, cestovní, při přesídlení, právní. Svaz kožedělníků snížil značně podpory v nezaměstnanosti, nemocenskou, stěhovač a cestovní zastavil. Sva-zové představenstvo patnácti zemských spolků knihtiskařů v Rakousku usneslo se 10. srpna ve Vídni, aby výplata centralisované nemocenské a nezaměstnanostní podpory byla dnem 15. srpna 1914 zastavena. Ostatní podpory buď ob-měněny anebo zcela zastaveny. Podobně v jiných Svazech soc. dem. centralistů.

Mluvílo se o tom, jak soc. dem. odborové organizace rozdaly své finanční fondy mezi ne-zaměstnané členstvo. Ale pomoci nebyla v ta-kové míře, jak se doufalo. Na př. v »Unii ob- chodních cestujících v Rakousku« nezaměstnaní členové po propuknutí války obdrželi místo 90 K až 300 K pouze 30 K. Tak v organizaci, kde vedle zápisného 15. K je roční příspěvek 66 K.

Uvádějí se toto všechno, patrně, že naděje v mezinárodní spolupráci různých odborů byly velice přepínány a že tyto odbory mohly býti důkladnější materiální oporou pouze v době míru. Srovnáváme-li pak, musíme uznati, že naše Všeobdob. sdružení v příčině podpory členů po- stižených vedle si i v čase obtížném velice pe- štělivě. Ačkoli však představenstvo, jehož dříve pracuje zdarma, uschválně peníze dlema mizí,

dílem nelze je (vzhledem k nařizením za váleč-ného čase) vyzvednouti. Proto jest zcela oprá-vněné přání, aby majetníci nejméně podporovali dobrovolnými dary obecný úkol katolického sdružení dělnického. Kdo se ohlédne obrky k výpočtním datům rychlosti, dvakrát dává Doba velká žádá velkých lidí.

Není však jen postiženo dělnictvo. Uvažme, že na př. velká řada aploovatelů, žurnalistů a umělců ani v době míru na tom není lépe než mnozí dělníci. Na někde byly honoráře i menší. Co teprve teď, když se ohlédla nezaměstnanost lidí inteligentních, kteří nemnoze vyššího vzdě-lání si dobyli jen velikým sebezáporem a hmot-ným strádáním? Jestliže tito nezaměstnaní mlčí, jestliže se ošťouchají žádati nějaké milodary, ne-znamená to ještě, že by jejich los byl lepší než jiných, kteří se hlasitě pomocí dovolávají. Tedy zde jest potřeba nasaditi páky také, nemá-li se cizince usmívati při naší ohloubě vyšší kulturou. Kdo kulturu v pravdě otí, váží si i kulturních pracovníků. Tedy heslem budiž: Prosl-li ubožák skutečně nuzný, pomozme! Ale zároveň vyhle-dávejme ošťouchavé chudáky, zvláště z inteligence a přispějme jim také!

Jakým dárkem pře-kvapíme k Ježíšku?

V nynější válečné době každý potřebuje oavě-žení mysli, k čemuž slouží kniha. Proto nej-lépším dárkem k letošnímu Ježíšku je

česká kniha.

Na skladě velký výběr ilustrovaných děl, poučných i zábavných a beletristických ve skvostných vazbách pro dospělé i mládež.

Pro naši drobotinu vkusně upravené
obrázkové knihy a ilustrované po-
hádkové knihy v různých cenách.

Prohlédněte naše výklady!

Družstevní knihkupectví a
nakladatel. v Hradci Král.

Adalbertinum.

K jasnějším obzorům.

Před rokem Husovým. »Hlasy ze Siona« soustavně nyní uveřejňují úvahy, které mají zvý-šiti nadšení pro Husa. Jest to u časopisu evange-lického přirozené; ale snad by neškodilo při tom aspoň poněkud vystoupiti ze sféry starého roman-tismu, který víc básnil než dokazoval. Na př. »Hl. ze Siona« piší: »Hus byl chudý. Zůstaly po něm dluhy u přátel jeho, jichž zaplacení v listech na rozloučenou Bohu poručil. V Kostnici trpěl hmot-ným nedostatkem a nebyl š to ani užíviti své dva koně, na cestu mu darované.«

Kdo tyto řádky čte a nezná skutečného soci-álního postavení Husova, byl by snadno sveden k domněnce, že Hus byl jako ten poustevník »v borovém na skále háji«. Ale takovou domněnkou by náhodou neučinil žádné zvláštní poklony vý-znamnému postavení mistra v národě. Také by to sloužilo k malé chvále proslulé a velice bohaté university Karlovy, která platila své mistry vý-tečně. Hus měl nad to i jiné slušné příjmy.

Flajšhans píše: »Časem Hus domohl se sluš-ného blahobytu; příjmy jeho rostly jednak z tax universitních, jednak z důchodů kaple betlemské, leccos mu vynášela příprava bakkaleureandů a magistrandů, něco měl ze studentů betlemských — a tak vidíme, že Hus nabývá i slušného jmění. Z toho jmění půjčil i peníze . . . Peníze tak do-stává ještě i v dobách pozdějších: v polovici li-stopadu 1407 od jakéhosi Václava Tyčky má do-stati 3 kopy, 4. března 1406 dva panoši slibují roč-ní úrok . . . Z důchodů betlemským platí (roku) 1405 desátku papežského 6 grošů; 3 kopy, jež platí ročně faráři u Filipa a Jakuba, nejdou však z po-kladny jeho, nýbrž z důchodů kaple. Počítáme-li příjmy Husovy všechny (k úroku z kaple ještě ta-xy universitní, platy žáků, nadace za mše, služné dvorní, úroky z půjčených peněz atd.), dostáváme ročně asi 60 kop (6000 K), jež Husovi zbývaly či-sté: kaple mu dávala skoro celé zaopatření.« (M. J. H., 142—143.) K téže sumě dochází Flajšhans výpočtem obdobným na str. 21.: »Mělo-li roční nadání kaple betlemské 20 kop, bylo to asi 40 zl. (asi 440 korun) a rovnalo se našim příjmům asi 1800 K, při čemž arci byt byl darmo. Tyto příjmy činily — podle různých známek — asi třetinu všech Husových důchodů, tak že můžeme v době kázatské roční jeho příjmy počítati na 6000 K, k čemuž byt, knihy a oděv s potravinami (z části) jsou poskytovány zadarmo.«

Kolik pražských kněží vůbec bylo situováno tak výborně? Těchto důchodů nabyl Hus pod ti-tulem loyálního katolíka. Již když mu byla uděle-na hodnost »cursor biblicus«, při slavné promoci sliboval, že se neodchýlí od učení církevního, ale

naopak že proticírkevní nauky jiných oznámí. (Flajšhans, 104. Hus však podporoval bludáře radi-kální, neč byl sám a snažil se obrátni z kacif-ství arcibiskupa i jiné pravověrce.) Reformátor ta-ké své důchody si uměl hájiti právním řádem. Fa-rář u sv. Filipa a Jakuba Zelsmeister (Husův ko-lega za studií universitních), jehož příjmem se stala zřizování kaple betlemské ujmá, počal s Hu-sem spor o zvýšení ročního odškodného z poklad-ny kaple betlemské. (Hus platil půl druhé kopy.) Konečně se oba porovnali po důkladném právním vyšetření dne 1. dubna 1403 tak, že poplatek byl značně zvýšen. (Flajšhans, 125—126.)

K tomu všemu šlechta dávala velké sumy na jeho zápas s konservativci. »Hl. ze Siona« praví: »Jest hanbou soudců Husových, že peníze určovaly jejich smýšlení . . . Kdyby byl věnoval půl mili-onu svého domnělého jmění na proces, snad by jej byli osvobodili.«

Zase veliký omyl! Čitatele Husovi aspoň tro-chu mají sledovati novější vážné výzkumy o Hu-sově životě. Husova strana vydala velké sumy již k vůli tomu, aby se Hus nemusil stavěti před tribunál papežského soudu osobně. Právě advo-káti Husovi spotřebovali při sporu dlouho se vle-koucím mnoho. Dávno dříve, než nastoupil Hus cestu do Kostnice, stál ho několikaletý spor 50 tisíc zlatých. Tyto peníze ovšem nemohly býti vesměs z jeho kapsy. Kdyby nebyl obvinil arcibis-kupa Zbyňka z kacifství, kdyby nebyl odkládal pod záminkami jalovými osobní dostavení se k soudu, bylo by přišlo všecko o mnoho levněji. Jest-liže vůbec peníze měly vliv na protahování pro-cesu, pak to byly peníze Husovy strany, jež praco-valy tam, kde nepomohlo velké pochlebenství ani vyhrůžky. Jen čtete svědectví Flajšhansovo, Ště-pána Pálce a jiných!

Má-li se mluvit o hanbě, pak tvrdíme, že ve-likou hanbou bylo vyšťvání upřímného reformáto-ra Zbyňka z Českého království, kde nebyl jist životem. Kněží konservativní několikrát okrvavě-ni, olupováni, vyháněni. Ještě za pobytu Husova konservativní kněží sebe bezúhonnější vlastně po-staveni mimo zákon, stali se pro své protivíklef-ské přesvědčení psanci, jichž se neujala česká vlá-da a jimž podpory neposkytla papežská stolice. Přední konservativní mistři fakulty theologické pro svůj protest proti notorickým bludům byli rozkazem královským rozeznáni a jejich důchodů zmocnili se stoupenci Husovi. Žalostné jest čtení, v jaké bídě strádali pak ve vyhnanství proslulí mistři konservativní za to, že se odvážili proti Husovi vystoupiti v Praze a podati své svědectví v Kostnici. U těch tedy rozhodně nebyly na zřeteli zájmy hmotné. Právě proto, že měl Hus na své straně v Čechách přední reprezentanty moci světské, mohla jeho strana konservativce tolik proná-sledovati.

Ten potřebný půlmilion! Byl by se rozpadl při nárazu na charakter proslulých reformátorů ji-ných, v Kostnici přítomných, jako perník. To bu-diž konstatováno důrazně, že Hus byl odsouzen v Kostnici svědectvím a dobrozdáním mužů zcela bezúhonných, reformátorů horlivých, kteří sami otevřeně bičovali praktiky svatokupecké. Půl mi-lionu nerozhodovalo a rozhodovati nemohlo tam, kde se jednalo o základy katolické vírouky. Kteří úplatkáři by byli Husa prohlásili za orthodoxního, byli by proti sobě pozdvihli valnou většinu ob-rovského sněmu.

Dobrovolně se stal chudým Milíč z Kroměříže; ale Hus si své důchody podržel, což samo o sobě ovšem neslouží k žádné přímě.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nej-výhodnějších. Vkusné střádanky.

Politický přehled.

Následník trůnu arcikníže Karel František Josef jmenován chefem německého vestfalského husarského pluku č. 11 a chefem generálního štá-bu rakousko-uherské armády svob. pán Conrad z Hötzenendorfu chefem německého 5. gardového pěšího pluku.

Sněmovna magrátská měla 7. prosince schůzi, v níž schváleny všechny předlohy z po-slanecké sněmovny, především předloha o za-tímním zavedení zákona o dani z příjmu pro účele válečné péče.

Německý říšský sněm v zasedání svém 2. prosince povolil další válečný úvěr 5 miliard marek, a byl odročen do 2. března 1915. — Předseda něm. říšského sněmu dr. Kampf za-slal pak předsedám rakouské a uherské sně-movny telegram, v němž zdůraznil, že národ německý vytrvá v tomto obrovském zápase, ať trvalý mír poskytne záruku, že národ bude moci žiti úkolům kulturním bez nebezpečí opět-

ného zločinného přepečení. Německo oší se v tomto žili zajedno s monarchií rakousko-uherskou... Předseda rakouské sněmovny dr. Sylvestr a místopředseda uherské sněmovny Szász odpověděli delším telegramem.

Projev uherských Rumunů. Rumunské obce v sedmihradských pohraničních stolicích uspořádaly minulý měsíc četné schůze, na nichž rumunské obyvatelstvo prohlašuje, že přijímá s vděčným srdcem výhody, slíbené uherskou vládou a slouží ku blahu občanů rumunské národnosti v zemi a slibuje zde na výhodní hranici země, že Rumuni nebudou nikdy nevděční k uherské vlasti.

V italské sněmovně promluvil minister. předseda pozoruhodnou řeč, o níž se zmiňuje veškerý tisk evropský. Salandra kladl váhu na to, že Itálie neutralitu z vlastního svobodného rozhodnutí zahájila a také dosud prováděla. Tuto svozhodu rozhodnutí chce italský státník mít vyhrazenou pro případ, když další zachování neutrality nemělo by být sloužitelné se životními zájmy Itálie. Kdyby následkem velkých evropských zápletek staly se vážné změny v državě velmocí pravděpodobnými, tu by Itálie nepovažovala se za zavázanou k politice zdrženlivosti. — Po rokování o vládním prohlášení prohlásil minister. předseda, že Itálie uznává zásluhy a dobré vlastnosti všech civilisovaných národů a ví, že všichni přispěli k pokroku kulturního světa; avšak v italském parlamentě je pouze jediný pocit společný: Láska k Itálii! — Věrné italské vojsko a loďstvo jest prý připraveno pro každý případ. Země souhlasí s vládou ve vůli uhájení našich zájmů a tyto budou uhájeny.

Rumunsko zůstane neutrální. Ihned po obsazení Bělehradu rakouským vojskem svolal minister. předseda Bratiani ministerskou radu, v níž usneseno prohlásiti, že obsazení Bělehradu rakouským vojskem zůstává bez vlivu na zahraniční politiku Rumunska. Toto usnesení bylo zvláštním sdělením oznámeno listům.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 1/4 %
a vklady středankové 4 1/4 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácejí se z těchto vkladů obnosy bez omezení moratoria.

Kulturní jiskry.

Potřeba opravy českého pravopisu. Dr. Ot. Kunstovný vydal úvahu »O českém pravopise a jeho opravě.« — V poslední době vyšlo několik brusů jazyka českého, které k ustálení jednotného pravopisu přispěly velice málo. Proto sluší vítati hlasy, které naléhají, aby nás konečně přestalo uváděti ve zmatek několik různých gramatických škol. Že by leckde mělo nastati zjednodušení, také jest jisto. Na př. »ú« by se mohlo vymýtiti, protože písmeno »ú« jest zde zcela dobrou náhradou.

Dr. Kunstovný proti těm, kteří odporují úctu k minulosti, konstatuje, že právě v minulosti byl náš pravopis mnohokrát měněn. Kdo by chtěl zachovati pravopis dosavadní z úcty k Bratřím a Husovi, tomu autor odpovídá, že dávno nepíšeme ani Husovým ani bratrským pravopisem.

Poznamenáváme, že Husovu pravopisu nechtěli se učiti ani sami husité. Jest ještě stále velikou otázkou, zda polské spřežky psaní neunanadňují více než náhrn našich háček. Například na př. »šťestí, džek, šíák« a pod., kolikrát při krátkém slově běh pera se přerušuje k nastavování písmen! Chce-li Kunstovný opravu radikální, má mít pilný zřetel i k tomu, zda jest potřeba v češtině tolik písmen rozdělených vlastně na dva kusy! Největší svízele při krasopisu a zvláště při knihtisku natropí složená písmena velká »Á, Ó, Ď, Š« atd. Dá-li se do stroje ruční sazba, háčky a čárky se lehce urazí, tak že v dílech skvostně vypravených třeba i v titulech čteme místo »TĚSTI« »STĚSTI« a pod.

Do toho má právo mluvit i estetika. Moderní umělci podrobují horlivě dosavadní písmo zvláště při tvoření velikých nápisů nejpitvnějších změnám, tak že někdy těžko smysl rozluštit. Ale tam, kde by rozvoj umění měl zasáhnouti na předním místě, staly se posud pokusy nepatrné. Dvojdílná velká písmena straší dále, odepíčkované »D, T, E« ruší nápadným způsobem harmonii řádku, vedle mezi malými samohláskami užijete třikrát větší změkčené souhlásky veliké. Jest nutně zapotřebí, aby každé

třetí čtvrté písmeno bylo aloženo ze dvou částí od sebe oddělených? Jestliže při kursivě si pomáhá stejně mnohý písař tím, že háčky s příslušným písmenem spojuje, zavinuje nečitelnost, ale spolu dává bezděčné pokyn, jak by bylo pro praksi písaření výhodno zbavit se aspoň nástavek nezbytečných.

Chce-li Kunstovný psáti nyní »dětí, tiskne, deliti« atd., jen mnozí písmena dvojdílná. Má-li tedy nastati opravdu oprava radikální, necht se vymyslet aspoň pro rozpuštěné souhlásky písmena nová. Namítne se, že by se tak poněkud změnila latinka, co by řekl cizinec, kteří by se ohtěli učiti češtině a j. v. Na to odpovídáme, že cizinec jest litera »d, t« zrovna tak neznámá jako některá litera řecká. Denis ke konci svého díla »Hus et la guerre des Hussites« v dodatku musí poučovati Francouze, jak se čte české »ř, ž, š« (Dokonč.)

Francouzská poesie klasická a moderní. Náboženství a básnictví souviselo vždycky pospolu, v nejstarších dobách byly jedno a totéž. Jejich předmětem byl poměr lidstva k Božstvu. Čím více obracelo básnictví později zřetel svůj k světu, tím více odpoutávalo se od náboženství a tím větší jevil se rozpor v duchu chou. O tomto rozporu klasické a moderní poesie francouzské pěkně píše fidalit francouzského odboru při universitě v Edinburgu Charles Sarolea v úvodu k antologii francouzských lyriických básníků: »Klasická poesie vyniká nejen krásou formální, ale i intelektuální a spirituální, vyniká i harmonickou, zářivou a jasnou interpretací pravd věčných. Klasické umění francouzské triumfuje nikoli v poesii lyriické, nýbrž v poesii náboženské a didaktické, filosofické a psychologické. V tomto ohledu pokračuje vlastně umění Lukretiovo a Virgilovo a nehledě na rozdílnosti zevnější, jest umění doby romantické výplodem vycházejícím z umění Velkého století: poesie lamartinovská vychází přímo z poesie racinovské a nic nepodobá se tiradě a monologu Corneilla tak jako tirada a monolog Viktora Huga.

Co budí ještě náš zájem pro poesii klasickou, jest intensita vnitřního života, jež zjevuje. Daleko méně roztržiti než my životem zevnějším, žurnalistikou, cestováním, pokrokem věd fisických a přírodních, zabývali se naši otcové více než my vztahy duše. Daný směr v jednání i kázni duševní, pojmutí idey náboženské, podrobné výkony katolicismu, to vše rozvinulo a zdokonalilo vkus morální analýse, vědu vnitřních mohutností. Duše křesťanská byla vždy sebrána a soustředěna, vždy obrácena do sebe a zaměstnána sama sebou. Proto u těchto básníků ona pravda psychologická, onen delikátní takt, onen zjemnělý duch, ono jemné umění do plného světla vědomí uvéstí nekonečné drobné tisíce podrobnosti života vnitřního. Bez odporu jest více zabarvení místního v divadle romantickém, avšak pravdy intimní a hluboké jest opět více v divadle klasickém; jest více »dokumentů lidských«, to jest více lidskosti v tragedii Racinově než v dramate Hugově, jako jest jí více v memoirech de Sant-Simona než v historii Micheletově.

A toto kouzlo, tento půvab klasické poesie, není to jednoduše věčnou výsadou genia? Doba, která žije a čerpá tolik z děl lidských, zjevuje a obnovuje duchovou a nehynoucí krásu velkého umění.

A spisovatel končí úvod veršem:

»A zmírají i bozi,
světa cit i měkký...
Však umění, to pravé,
přetrvá vše věky!«

(Chodovický)

Vyznamenání české práce v cizině. Z předsednictva rakouské komise pro mezinárodní výstavu knižní a grafickou v Lipsku 1914 právě se oznamuje, že nejvyššího vyznamenání, to jest král. státní ceny, dostalo se České grafické akciové společnosti »Unie« v Praze.

Výslednice nevědeckého badání o Kristu odpovídá plně jakosti pavědeckých prostředků. Nebyla skutečná věda tam, kde se protichůdné směry potýkaly, kde »dokumentem« každému vynikajícímu racionalistovi bylo něco jiného. Badání učenců věfících slaví své vítězství. Vždyť sám proslulý Harnack napsal o zkoumání nevěreckém: »Celkem je dojem, kterého z těchto protichůdných úsudků nabýváme, zdrcující: zmatek je dle všeho beznadějný.« (Wesen des Christentums 2.) Studium věfících dobylo těchto dvou nepopěrných úspěchů: 1. Novozákonné prameny a především obraz Kristův v nich jsou v každém směru historické. 2. Celý Nový Zákon hlásá, že Ježíš Kristus jest Božský Mesias a pravý Syn Boží.

K počátkům hnutí husitského. Dr. J. Sedlák končí svou velice podrobnou a poučnou studii o vlivu Němce Mikuláše Drážďanského na útvar husitství těmito slovy: »Máme v Mikuláši Drážďanském zjištěný zdroj valdejských nauk pro dobu Husovu. Že to má velkou cenu i pro životopis Husův, netřeba dokazovati...

Pronikavěji působil Mikuláš na okolí Husově... Zvláště když koncem roku 1411 přišli Petr a Bedřich z Drážďan a otevřeli školu v domě Národa u Černé růže, měl Mikuláš, jenž se ke stejné smýšlejšíci mistrům drážďanským přidružil, příležitost nauky valdejské šířiti... Škola drážďanská staví se po bok kapli be'effské, ba v ohledu věroučném ji překonává... Působí tedy na hnutí české v době Husově tři prvky, z části paralelně (souběžně) jdouce a z části se prostupující: Viklef prostřednictvím Husovým, Matěj z Janova prostřednictvím Jakoubkovým a valdství prostřednictvím Mikulášovým. Již tím jest Mikuláš Drážďanský osobností v reformaci české tak významnou, že jí v dějích života Husova a v dějinách husitských přísluší místo význačné. A význam ten se zvyšuje na zavedení a rozšíření kalicha. Zvláštní pozornosti však zasluhuje Mikuláš Drážďanský ve vývoji husitských stran po smrti Husově. Jeť patrné, že Husa se přidržuje jen mírná strana pražská... Ostatní strany, zvláště nejkrasnější, táboreská, nejsou tak skromny. V těch žije a působí Hus jen zásadně, jen jako vlajka. V jednotlivostech ovládají je a pronikají zase tři živly: Jakoubek, Viklef a Mikuláš... Konečně nutno si všimnouti literární činnosti Mikulášovy také v genezi Chelčického a Českých bratří. Mystika, s níž jsme se setkali v Mikulášových Punktch a »Querite«, naprostý zákaz přísahy a usmrcování, obecná povinnost kázati a celé nazírání na římskou církev jeví tolik podobnosti s Chelčickým, že tu vliv Mikulášův, ač ovšem nebyl jediný, jest víc než pravděpodobný.

Sborník historického kroužku (nákladem »Vlasti« v Praze II.) z nejnovejším dvojdíle (3.—4.) přináší mimo jiné cenné příspěvky tyto úvahy: Třeboňsko za povstání českého (dokonč.). Stavivo k podrobné historii církevní v Čechách (pokrač.). Třetí díl rukopisného sborníku Evermonda Jiřího Košetického (pokrač.). Vikáři české františkánské provincie od r. 1451 až do roku 1517. Odborný časopis tento nutno všude doporučiti všem přátelům české historie. Roční předplatné 5 K.

Světové zbrojení a Slovanstvo. Napsal Rudolf Vrba. V komisi Fr. Rívnáče. Nákladem vlastním. Cena 8 K. Pilný pracovník národohospodářský, známý spisovatel mnoha brožur a knih (»Budoucnost národa«, »Vláda peněze«, »Dělnictvo v boji za svá práva« atd.), přispívá tel do katol. listů, na př. »Čechas«, překvapil obecenstvo obsáhlou prací o 418 stranách v době, která literatuře valně nepřeje. Je to přitomný spis »Světové zbrojení a Slovanstvo«. Kniha vyšla v nejpříhodnější době, kdy se ve světové válce odehrává, o čem tuto psáno. O spise svém praví skromně, že jest v něm snesena veškerá látka, která české obecenstvo může seznámiti se všemi poměry mezinárodní politiky, v nichž se také jedná o osudy národa českého. A že spisovatel plně dostal úkol tomu, nasvědčuje obsah těch 84 kapitol obsáhlé knihy. Každá tvoří celek, ale všechny táhnou za tímže cílem. Některé otázky zde probrané jsou čistě slovanské a našeho národa se dotýkající. Mnohé články týkají se katol. duchovenstva. Horlí proti insertům v novinách, svádějícím k nemravnosti, z nichž se rekrutuje těch 24.496 nemanželských dětí (r. 1910) v Čechách. O těchto nešťastných dětech jedná i ve zvláštní kapitole, jakož i »Mezinárodním obchodu s děvčaty«. Všeobecněm hmotném i mravním úpadku lidu« a jiných palčivých otázkách. V kapitole »Románští národové a Vatikán« vysvětluje postavení sv. Otce v Římě, oloupeného r. 1861 králem Viktorem Emanuelem o církevní stát. Rozepisuje se v »Požívatinách«, jak žili naši předkové a jak se žije nyní, kdy se jenom za tabák v Rakousku r. 1911 vydalo 280 mil. K a spotřeba jeho ještě stále roste, a spotřebovalo se 20 mil. hl. piva. Jak přítomné události nasvědčují, vyplnilo se, co psáno v mnoha kapitolách. S velikou obezřetností psána kniha, jejíž tak mnohá předpověď došla splnění. Než, čtenář se tu může poučiti též o Benedekovi, Tridentu, o Dánsku, Arménsku, Východní Asii, Itálii, o nebohém osudu Poláků, o Rusku, agrární jeho otázce a t. d. Sloh celé knihy jest jasný, srozumitelný, čiré jádro, přesvědčivá, forma uhlavná. Až zaráží, že spisovatel takové obsáhlé knihy vydává svým nákladem (»Vláda peněze« od téhož spisovatele stojí 24 K.) Taková díla by měla vycházeti pomocí Akademie nebo jiných fondů.

Anglie a Irsko. Roku 1882 vyšla ve Frankfurtě n. Moh. brožura »Hřichy Anglie na národě irském«, obsahující důkladný rejstřík obvinění před tvář celého světa. Zde ukázkou jen několik výkřiků, jež jistě nezasluhují, aby vyzněly na prázdno. Roku 1317 vysílají nábožníci lidu irského žalobu do Říma k papeži Janu XXII.: »Svatý Otče, posíláme Ti pravdivé vylišení ne-spravedlností, které jsme my i předkové naši od anglických králův a úředníků vytrpěli. Násilně zapudili nás z našich sídel. Všechny psané zákony naše zničili, aby nás tím dříve vyhubili! Všichni lidé jsou u nich toho náhledu, že zabít.

Ira nesnamená více než zabítí nějakého psa... — Anglický básník Edmund Spenser (1558—1599), který za královny Alžběty z konfiiskovaných statků irských sám velkou část darem obdržel, píše o stavu Iraka: »Až jest to země velmi bohatá, byla v době půldruhého roku do tak bídneho stavu vržena, že srdce z kamene muselo by se ustrnouti. Z každého koutu lesů neb hor vylézali obyvatelé po čtyrech, jelikož se na nohou udržeti nemohli; byli jako kostlivoi, mluvili jako duchové, které z hrobů vyvolávali. Došlo tak daleko, že pojídali z těl mrtvých, posléze i sebe samy.« Irský básník Thomas Moore (1779—1852) praví o vládě Anny a Jiřího I.: »Dioklecian a jiní pohanští mučitelé dovedli snad v umění pronásledovaoim vyssáti více krve, avšak zjemnělé umění, srdce celého národa po kouscích jen pohlcovati, to bylo vyhrazeno křesťanským a protestantským zákonodárcům královny Anny.« Sám veliký básník Lord Byron (1788—1824) volal r. 1812 v hořejší sněmovně: »Tak zvaná unie (t. j. Irsko přišlo o parlament a bylo spojeno s Anglií) jest lucus a non lucendo (jest předstíraním). Má-li se to již uníť nazývat, pak jest to unie, spojení žraloka s jeho kofisti!« Také veliký vojevůdce od Waterloo Wellington (1769—1852) přimlouvá se v horní sněmovně za nebohého Iry, dotvrzuje, že bez krve a hrdinnosti katolíků onoho vítězství nebyl by dosáhl. Brožura končí povzdechem: »Při líčení těchto poměrů komu by na mysl nepřicházela slova básníka »Wilhelm Tell« na konci I. výjevu: »Spravedlivá nebesa! Kdy vzejde vysvoboditel této zemi?« K tomu připojití možno jen germánské přisloví, Angličanům tedy také známé: »Mlýny boží melou zvolna, avšak jistě!«

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Za válečného ruchu.

Kněz a voják. »Nár. Pol.« v č. 314. přináší: Ve dvoraně pařížského nádraží spočívali na slámě těžce ranění vojáci, které právě přivezli z bojiště. Rozvázeli je do nemocnic, ale nešlo to dost rychle. Ošetřovatelky byly s nimi a těšily je. Když se sklonila jedna k těžce raněnému, jenž zvlášť bolestně vzdychal, a nabízela mu, že ho znova převáže, vyrazil ze sebe slabě: »Já chci honem zpovědníka!« Sestra se vztýčila a rozhlížejíc se po dvoraně, zvolala: »Není tu kněze?« — V tom z druhé řady raněných vztáhla se po ní ruka a jiný těžce raněný zatahal ošetřovatelku za rukáv. »Já jsem kněz (ve Francii kněží slouží ve zbrani); já mu mohu dáti rozhřešení. Pomozte mi k němu blíž.« Ošetřovatelka se sklonila nad knězem-vojákem, ale viděla, že je tak strašně raněn granátem, že každé neopatrnější hnutí může mu přivoditi smrt. Ale kněz-voják nedal se odbýt. »Jak můžete váhat? Jde o jeho spásu!« A již již sám se pokoušel připlížit se k soudruhovi, který žádal o kněze. Odesli ho tedy k němu a položili je vedle sebe. Kněz umírajícího vyzpovídal a udílel mu rozhřešení. Byl již sám tak slabý, že nemohl udělati rukou znamení kříže. Ošetřovatelka mu pomohla zvednouti ruku. A pak oba klesli nazpět do slámy, zpovědník i vyzpovídaný, a zemřeli ruku v ruce.

Návrat rakouských poddaných do Belgie. Rakouští příslušníci, kteří před vypuknutím války bydleli v Antverpách, mohou se tam vrátiti, jen pokud mají dostatek prostředků. Do jiných měst a obcí belgických vůbec není radno se vraceti. Pouze v případech zvlášť náležitých mohou se zájemníci v té přičině obrátiti na c. k. ministerstvo zahraničních záležitostí, které v dohodě s císařskou vládou německou potřebné zařídí.

Zásilky válečným zajatcům. Italská poštovní správa sdělila, že toho času nemůže převzít dopravu balíčků pro rakousko-uherské zajatce na Černé Hoře. Zásilky takové nebudou u poštovních úřadů vůbec přijímány.

Duševní podpora zraněných. Láska k bližnímu v této mimořádné době koná věru divy. Ale zvláště katolík nemá zapominati, že mnohý raněný, o kterého jest materiálně postaráno obstojně, toužíť marně po stravě duševní. Mnoho zpráv zvěstuje, jak lačně ranění sahají po jakékoli knize, jak se čte v nemocnicích s velkou horlivostí. Občané smýšlení protichůdného shánějí s velikým chvatem hojnost knih nekatolických, až tendence někde budiž úžas. Rozhodně jest zde potřebí protiváhy; katolíkům nastává povinnost, aby obmysleli volný četbou uklidňující, povznášející. I pro jiné vojny jest potřebí dobré četby jako soli. V časopise »Kirchlicher Anzeiger« poukázal kardinál arcibiskup dr. Felix z Hartmannu na okolnost, že u katolických vojáků v bitevní čáře i v lazaretech se jeví nedostatek menších spisů náboženského obsahu. Aby se čelilo tomuto nedostatku, usnesl se spolek sv. Karla Boromejského rozdati mezi katolické mužstvo podobné brožurky. Dosud bylo zasláno 180.000 výtisků. To jest povzbuzením i pro katolíky. Kdo by knihy dobrého obsahu chtěl darovati ve prospěch raněných, nechť tak učiní osobně tam, kde

vojáci jsou, anebo ať se poptá v našem sekretariátu Politického družstva tiskového, který ochotně udá místo, kde by se katolická literatura česká nejlépe uplatnila.

Jak daleko je slyšeti hrom nebo dělo? Dle počtu vtefin, které uplynuly mezi zablýsknutím a hromem, možno přibližně vypočítat, jak daleko je místo blesku od pozorovatele. Počet vtefin se násobí 340, neboť zvuk vykoná za vtefinu 340 m. Uplyne-li na př. mezi zablýsknutím a hromem 20 vtefin, je boufka 6800 m vzdálena. Na základě této zkušenosti bylo zjištěno, že je hrom slyšitelný ve vzdálenosti nevěké. Silnou ránu z děla možno slyšeti ze vzdálenosti na 100—140 km, kdežto hrom zpravidla jen na 20—25 km. Jen výmimočně bylo pozorováno, že mezi zablýsknutím a hromem uplynula doba 100 vtefin, takže by nejzazší hranice pro slyšitelnost hromu byla 25 km.

Světová válka dala cítit vliv svůj a následky nejen lidem, ale i přírodě. Již od vypuknutí války jest pozorováti na venku veliký úbytek vran, havranů, kávek a pod. V jiných letech, sotva že sklizeny jsou mandele s polí a lesklá radlice zaboří se do černavé hlíny, kde se vezme, tu se vezme, vážným krokem pokyvujíc si hlavou kráčí za pluhem černá pomocnice rolníkova — vrána. Letos ani potuchy. Těž každoroční stěhování odpadlo. »Bude brzy zima«, říkávali staří, »vrány táhnou na jih«. Na podzim každého jitra sta a sta vran ve velikých houfích stěhovala se k jihu. Dnes není k spatření ani jediné. Ukáže-li se přec, tu blíž se k člověku tak drže, že musí se jí obdivovati při obyčejné její plachosti, kdy nevyčká, zvláště jde-li člověk s puškou, ani na 100 kroků. Za to sojek ukazuje se letos hojně. Táhnou se k dubinám a ke kraji lesů. Pastvy mají letos dosti. Vodním ptactvem české krajiny přímo oplývaly. Toť kachen, lysek, potápek a podobného ptactva české rybníky ještě nehostily. Sami to uprchlíci z ruských stepí a bažin, vyplašení válkou. V pláních a bažinách českého severu objevili se letos vzácní hosté — čápi. Snad se jim nelíbily kraje hustě obydlené, snad že byli vyplašení, od táhli brzy zase dále. Neméně pozoruhodné bylo, kdy vlaštovky vyváděly své pozdní hnízda. Ač houfování počalo začátkem září, přec ojedinelé párky ještě koncem září a počátkem října dokrmovaly své pozdní potomstvo. Také much byl dostatek, ba tyto objevovaly se dosti četně ještě na konci listopadu. Těž listů na stromech dosti dlouho drželo.

**Zásobil jste již svůj
sklep uhlím?**

**Uhelné oddělení
Královéhradecké
bankovní jednoty**

**v Hradci Králové
(Adalbertinum)**

**dodává uhlí kusové, kostky
i ořech za ceny nejlevnější.**

Obrana.

Veliký význam Písma sv. pochopuje se v nynější době daleko více než v čase laciného liberálního odsuzování. »Hus« uvádí svědectví znamenitých učenců na důkaz, že Bible jest knihou eminentně historickou. Píše: »Oč převyšují zprávy biblické všechny jiné mravně a nábožensky. »Mravní vznešenost představy Boží je jedním z nejvýznamnějších rysů starozákonního náboženství.« (Bertholet.) Stačí si přečíst na příklad pověst o potopě, jak ji podává babylonské epos Gilgamešské a pak totéž vypravování v Starém Zákoně. Kdo nepozná ihned povahu starozákonního náboženství, ten se ukáže neschopným rozeznávat ve věcech literárních a náboženských mezi formou a duchem. (Bertholet.) Nezáležíť ani zde na kvantitě látky, ale na kvalitě jejího zpracování. A toto zůstává skoro napořád na mravní výši dekalogu. Historické pak a prorocké části biblické vyznačují se objevem teleologie v dějinách, to jest vidí je řízeny moudrou a silnou rukou Boží k účelům výchovným pro všechno lidstvo. Tato víra eschatologická tvoří charakteristikum náboženství biblického; víra totiž v Boha jako živého tvůrce osudů jednotlivcových i dějin světových, jimiž vede ty, kdož jsou Jeho, vstříc budoucí dokonalosti. A tímto odkazem do budoucna nabývá a dodává náboženství biblické zvláštní síly a ceny. »Plných 48 roků zabývá se Starým Zákonem v původním textu mohu dosvědčiti z nejpřesnější pravdy: cokoliv pí na Starém Zákoně nedokonaleho, ano snad pohoršlivého, jedním slovem z postavy služebnické, to se mi rok od roku více scvrklo na pouhé nic při pronikání vždy hlubším do mohutného zjevu prorockví.« Tento

výrok Kautzschův možno plným právem vztáhnout a rozšířit i na Nový Zákon.

Praktické zařízení. Ve »Věstníku zem. ústř. spolku jednot učitel. v král. Českém« dne 4. t. m. pokrokový učitel J. P. dává návrh: »Kolegové! Sbíráme a posíláme za raněnými a nemocnými vojny knihy. Knihy někdy i starší a opotřebované. Mohli bychom však učiniti něco jiného. Každý z nás zaplatil by své jednotě za 1 exemplář (mimo povinné, které máme již doma) kalendáře »Havlíček« nebo »Palacký«. Jednota by v krátké peníze sebrala a poslala našemu nakladatelství, které by se postaralo o to, aby kalendáře byly na náležitě místo odevzdány. Naše kalendáře raněné vojny jistě potěší. Myslím to tak, aby raněný voják dostal jeden kalendář od nás darem. Do každého kusu vložit by se mohl lístek: »České učitelstvo pozdravuje Vás a přeje Vám co nejsrdčejší všeho zdraví a šťastného návratu domů.« Myslím, že takový kalendář by každý raněný rád uvítal, jeť v něm bohatá četba a je v něm kalendarium, po kterém mnohý zatouží. Vojáci odnesou si naše kalendáře domů na památku na svůj pobyt v nemocnici a vzpomenu si někdy na české učitelstvo. A my můžeme míti to vědomí, že jsme z lásky k našim bojovníkům způsobili jim více potěšení, než byl peníz — tak nepatrný — jež jsme vydali. Sám upisuji 5 kalendářů. Prosim, aby jednoty mého návrhu se ihned ujal. Rád pozdravím tu, která bude první.«

Takový praktický návrh jest i pokynem pro katolíky, jak si mají počínati. Různých druhů katolických kalendářů i jiných dobrých knih našich nakladatelství jest hojnost. Zajisté se našinci v zájmu raněných vynasnaží, aby nebyli předstíženi od jiných.

O stanovisku ruské vlády ke katolickému školství píše dr. B. Vašek v č. 9 »Časopisu katol. duchovenstva« toto: »Krutý jest osud katolíků v Rusku. Tvoří sice 9.7 proc. obyvatelstva, ale co křivd od pravoslavné většiny zažili a zažijí, ví jedině Věševědci. Rozhodující živly jako by zavládly Kateřině II. jejich »úspěchů« nad katolickou církví a chtěly s ní zavoditi... V seminářích kněžských nejen že vláda zatěžuje tyransky studium balastem učiva, jež je pro příští povolání kněžské úplně nepotřebné; vláda sahá k prostředkům tak ohavným, že vydržuje si v nich špehouny. Přisvojila si právo míti rozhodující slovo při přijetí neb nepřijetí chovanců do seminářův. Jmění církevních fondů zkonfiskovala a na vydání při seminářích vyplácí nepatrné obnosy, tak že katolíci jsou velice zatíženi. — Vyučování náboženství je sice obligátní, ale jen pro pravoslavné příslušníky; pouze v Polsku je lépe. Také jedině oné privilegované státní církvi je dovoleno zřizovati konfesišní školy, a jsou jí za tím účelem dány k dispozici obrovské státní prostředky. Školy takové, konající divokou protikatolickou propagandu, zařizují si Rusové i v osadách rýze katolických. A farářům katolickým politické úřady rozkázají, ať se neopovíží zrazovati rodiče od návštěvy těchto škol! Kolik duchovních, vysokých i nižších, odpýkali již tuto věc Sibiři! — Bylo sice dovoleno zřizovati katolíkům při farách katolické školy svobodné, ale jejich svoboda byla via facti za krátko zabrána státem. A svobodné školy nekofesišní musí se řídití úplně předpisy o školách státních, t. j. musí míti oficiální ruské učebnice, plné jedovatých útoků na katolickou církev, plné lži dějepisných, kde se na př. dítkám vtlučká do hlavy, že Řehoř Veliký šířil orthodoxní víru mezi Longobardy a sv. Augustín mezi Anglosasy, že sv. Remigius pokřtil Chlodvika dle pravoslavného ritu (Sistematiceskij kurs istoriji srednich věkov, Nikolaj Znojko), kde učitel dává dětem v VI. tř. vypracovati thema: »Analogie mezi holomýky Ivana Hrozného a řádem jesuitským« atd. — Na správě škol nesmí míti katolický kněz absolutně žádné účasti. — Učitelské ústavy jsou ve správě státní. Náboženství katolické se v nich v krajinách katolických vyučuje, ale vliv katechety jest velmi omezen, a kdyby upadl do podezření, že vliv jeho vzrůstá, najde si již vláda záminku, aby nepohodlná osoba byla z ústavů odstraněna. Ani na privatních ústavech pro učitele není o mnoho lépe. Větší volnosti požívají katolíci na ústavěch pro vzdělání učitelů.«

Z dopisu polního kuráta na srbském bojišti.

27./11. Jak se mají naši vojáci rádi — a jak dni dráčekové je ještě více při tklivých vzpomínkách spojily v jednu rodinu! Pochováváme mrtvého, ale najednou nutno se vzdáliti, jelikož stojíme na místě vyvýšeném, kde můžeme býti upozorováni od nepřítele. Nevztýčili jsme ani obvyklého křížku s nápisem. Po několika dnech přijde ke mně hrdina od Jičina: »Jak se jmenoval ten pochovaný kamarád?« — »Proč se ptáte?« — »Nedali jsme tam kříže, ani jména nenapsali.«

Po sdělení jména odešel po vojensku za velké nepohody. Za několik hodin se vrátil upraven, ale s obličejem radostí zářícím. »Již jest, velebníčku, všecko v pořádku — a taky jsem se za kamaráda pomodlil.«

Poseděli jsme ve stanu po turecku při vařeném kávě. Pak přátelský rozchod. Na Vše Svaté poslal mne pan generál sloužit mši. Abych nebyl zbytečně terčem nepřátelského dostřelu, vedl mne důstojník, který znal tu cestu a zvláště místa, kde bych se mohl krýti. Po mši sv. vykropil jsem hroby. Hřbitůvek slušný — vojní na hřbitově a důstojníci kolem hřbitova účastníci se horlivě se mnou modlíteb. Hroby vyzdobené věnci a květinami svědčily, že i na poli válečném setrvávají srdce citlivá: často kolona vojnů stojí se smeknutými čepicemi u hrobu padlého kamaráda a šeptá tiché modlitby. Budiž to útěchou pozůstalým ve vzdálené vlasti, kteří k hrobu dostavit se nemohou!

Na zpáteční cestě čekal mne jiný batalion s důstojnictvem v čele u krásně ozdobených hrobů několika padlých. I zde vykonal jsem »De profundis« a pomodlil jsem se »Otčenáš«, připojuje krátký proslov se vzpomínkami na padlé hrdiny. Všude na hrobech plápolaly svíce, darované od vojnů. Pouze tři sta kroků dělilo nás od nepřítelů, který nás však nemohl pozorovati, jelikož byl za vysokým vrchem. Večer byly vykonány modlitby soukromé a pak jsme se krátce pomodlili s důstojníky a mužstvem společně. V pondělí dušičkovém sloužil jsem Rekviem v hlubokém lese. Bylo přítomno několik batalionů s p. generálem v čele. Modlitby za zemřelé vykonány s dojemnou vroucností. Oltář byl zhotoven zvláštním způsobem: mezi dvě vysoké břízy postaven těžký kříž, kolem něhož dělostřelectvo utvořilo pevnou březovou ohradu. Dělostřelci jsou zvyklí opevňovati se v příkopech proti nepřátelským granátům. A tak mi připadalo, jako by tito hrdinové hledali ve své víře pevný hrad a svátostným Kristu svatostánek trvalé lásky.

Čtám dopis na rychlo při ohni venku. Nejsme tak šťastni, abychom byli skryti pod pevnou střechou. Jen v noci spáváme v horském osamělém chlévě, jež jsme vystlali dostatečně senem. Společnost velká, místnost však malá; tísní se zde 8 důstojníků a 13 telefonistů. A přece jenom vesele! Vtipy srší! Venku padá sníh, ale rozpouští se. Jsem dosud zdrav.

Národohospodářská hlička.

Výnos proti prodeji dobytka ze strachu. Protože za války se vykytl povážlivý zjev, záležející v tom, že rolníci posílají svůj dobytek z neodůvodněné obavy v neobvykle velkém množství zejména na vídeňský porážkový trh, zaslalo ministerstvo orby již počátkem října všem zemským hlavním politickým úřadům výnos, v němž bylo důrazně varováno před takovými, z obavy prováděnými prodeji dobytka, nehodícího se dosud k porážce; ve výnosu tom se poukazovalo, že není k tomu žádné příčiny a že prodej chovného dobytka na porážku měl by osudné následky pro domácí dobytkařství. Poněvadž v poslední době byl opět na vídeňský porážkový trh přiváženo dobytek, který se ještě nehodil k porážce, vydalo ministerstvo orby pokyny o intenzivním pěstování všech druhů dobytkařství a uvedlo opět na paměť svrchu zmíněný výnos, jímž se má zabránit prodeji ze strachu.

Nejvyšší ceny pro obchod obilím a moukou ve velkém. Místodržitel království Českého kníže Thun vydal vyhlášku, v níž stanoví c. k. místodržitelství pro obchod ve velkém v království Českém tyto nejvyšší ceny: A. Pro obilí. Za 1 metrický cent pšenice o 76 kg hektolitrové váhy 42—K, za 1 metrický cent žito o 70 kg hektolitrové váhy 84—K, za jeden metrický cent ječmene 28 80 K, za jeden metrický cent kukuřice (vyjma cinquantin a bílou) přirozeně suché nebo uměle sušené 26 20 K. Cin-li váha hektolitru pšenice buď více nebo méně než 76 kg, stoupá nebo klesá nejvyšší cena svrchu stanovená za každý plný kilogram hektolitrové váhy o 20 haléřů. U žita o váze větší nebo menší než 70 kg na hektolitr stoupá nebo klesá nejvyšší cena za každý plný kilogram o 15 haléřů na metrickém centu. Přirážky nebo sražky nad 3 kg větší nebo menší váhy však se nepřipouštějí. — B. Pro mouku. Pšeničná krupice a jemná mouka na pečivo za metrický cent 70 35 K, pšeničná mouka na vařivo 68 15 K, pšeničná mouka chlebová 49 30 K, pšeničná mouka jednotná 51 25 K, žitná mouka 46—K, ječná mouka 45 45 K, kukuřičná mouka 38—K. Tyto ceny rozumějí se pro místo dodání, jak bylo stranami amluveno, bez pytle za hotové plácení (netto per cassa). Nejvyšší ceny pro smíšené mouky, jež byly ve smyslu §§ 3.—5. ministerského nařízení ze dne 28. listopadu 1914, čís. 324 ř. z., sděleny z moučných druhů svrchu uvedených, vypočítávají se dle procentuálního poměru moučných druhů, kterých bylo při smísení použito. Tyto nejvyšší ceny platí ode dne 10. prosince 1914.

Přistizžený falšovatel. »Leipziger Nachrichten« sdělily: Obchodník Grossberg z Čenstochové, jenž německým vojákům podal methyloalkohol, takže 11 vojáků a 2 občané zemřeli, byl válečným soudem v Čenstochové odsouzen

na 14 let do káznice. Při dopravě do Ratiboru, kde je káznice, Grossberg uprchl, byl však na Zwingerstrasse v Ratiboru zastřelen na útěku.

Našemu velehdstojnému duchovenstvu
ku provádění prací kostelních vřelě doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy reálné
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Novinka pro naše vojiny! V nakladatelství Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové vyšel výborný letáček, sepsaný od P. Aloise Storka T. J.: »Důležitá rada pro každého vojína.« Cena jednoho letáčku 4 haléře, při hromadné objednávce 2 haléře. Kupujte pro své známé na vojně! Kdo chce, aby letáček byl zaslán přímo vojínům v poli, posádkách nebo nemocnicích a p., ať pošle příslušný obnos předem a určí přesnou adresu (poštní pošta) vojínů. Upozorňujeme na tuto časovou novinku zejména velehdstojné duchovenstvo. Objednávky obratem vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové nebo redakce »Naši omladiny« v Nové Říši (Morava).

»Dědictví Maličkových« čís. 58. (podíl na r. 1914) již vyšel! Letošní podíl přináší zajímavou povídku od Jana Miloty: »Ztracený statek«. Autor poutavým způsobem líčí některé markantní vady našeho českého života a zdůrazňuje cenu osobního přičinění; dorůstající mládež naše, jejíž duše plná plánů, nalezne tu mnohou perličku osvědčených pravd a zásad životních. Můžeme co nejvřeleji díky toto doporučení pro naši mládež. Mimo tento obrázek přináší letošní podíl dva články životopisné: Pius X. a Benedikt XV., ozdobené zdařilými obrázky. — Pro pohodlí členstva zavedeno řízení chekové a učiněno opatření, by nebylo třeba každý rok o zaslání podílu se dožadovati. Správa »Dědictví« doufá, že praktická změna tato pohne zejména náš důstojný klerus k hojnějšímu šíření »Dědictví«.

K vánočním dárkům velmi dobře se hodí podíly »Dědictví Maličkových«. Dosud jsou na skladě tato čísla: 38. Jos. Strasser: »Boží soud«. 39. J. Váňa: »Odměna věrného přátelství atd.« 40. Fr. J. Košťál: »Věrný čeledín atd.« 43. J. Váňa: »Po letech.« 45. Vlasta Pittnerova: »Za chlebičkem.« 46. J. Andrlík: »Přítěž.« 47. Al. Dostál: »Radosti rodičů.« 48. K. J. Zákoucký: »Cestami života.« 49. Boh. Bouška: »Pod hradbami Vyšehradu.« 50. V. Špaček: »Bratři.« 51. Fr. J. Košťál: »Ve spárech dravců.« 52. Al. Dostál: »Na Hlávce.« 53. K. J. Zákoucký: »Jen výše!« 54. Boh. Bouška: »Utrpením ku štěstí.« 55. Al. Dostál: »Mendík.« 56. Jiří Sahula: »Vojtěch Habr.« 57. Fr. Pilbauer: »Čtyřlístek.« — Cena jednotlivého výtisku pouze 30 haléřů. Při větších objednávkách veliké slevy. Objednávky vyřizuje obratem Administrace »Dědictví Maličkových« v Hradci Králové (Adalbertinum).

Nové úplné vydání breviářů máme na skladě ve vydání římském s veškerými novými a dodatky r. 1914.

Tisk je zřetelný, zvláště pro slabší zrak jasný. Formát 11x18 16°. Tištěné na papíru Indiana. V kůži, červená ofizka K 40—, v kůži, zlatá ofizka K 45—, v chagrénu, zlatá ofizka K 50—, v morochinu, zlatá ofizka a desky bohatě vkusnou, zlatou rytinou zdobené, tištěné na papíře. China K 67—, v chagrénu, zl. ofizka K 49—.

Tyto breviáře ovšem pojímají stávající proprium, neboť nové proprium Bohemiae dosud nevyšlo a připravuje se v nakladatelství Kotrbové. Úprava však jest taková, že možno po vydání ku každému svazku přiložit. — Nová vydání Pustetova možno dodat. Event. potřebné ceníky vám dle objednávky na přání ochotně zašleme. — Neobjednávejte přímo, obdržíte u nás v originálních cenách!

Družstevní knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král., Adalbertinum.

Zprávy organizační a spolkové.

Na vánoční dar raněným, sirotkům a nezaměstnanému katolickému dělnictvu zaslali na Zemský svaz katol. Orla v Hradci Králové a Všeodborové sdružení: dp. St. Beneš v Hradci Králové 6 K, dp. Gyurkovicz v Hradci Králové 5 K, dp. Hlma Malé Svatoňovice 2 K, služebné dívky v Praze 30 K, Sdružení mládeže Nasavrky 7 K, Karet a Kyselý Žižkov 4 K, dp. Elitzer Raná 14 K, Orel Kostelec n. Orl. 10 K, dp. J. Holzman, fa-

rál Kaluše 2 K, dp. Jar. Kalhous Kostelec n. Orl. 10 K, vsdp. J. Soukup, kapitolní děkan v Hradci Králové 2 K, dp. J. Tichovský Brattonice 20 K, dp. A. Štěpina, profesor Polička 5 K, dp. A. Kašpárek, děkan Český Brod 2 K, farní úřad Pouchov 50 K (a hradecké nemocnici 50 K), dp. F. Janák Lovčice 2 K, Emausy Praha 2 K. — Prosl se o další dobrotivé dárky i též teplého prádla a různých potřeb pro vojáků. Zásilkou zasílejte na Zemský svaz katol. Orla v Hradci Králové aneb na Všeodborové sdružení křesť. dělnictva.

Církevní věstník.

Zprávy diecéšní. Vsdp. Msgr. Frant. Kerner, kanovník strážce, kancléř, byl investován na praebendu Bischofssteinskou v katedrální kapitole; vdp. Fr. Mimra, farář v Hefmanicích, ustanoven byl za probošta v Litomyšli; p. Karel Vařata, kaplan na Velš, za kaplana do Skutče; p. Jan Rouš, kooperátor, za admín. v Kukleňách; p. Fr. Zikmund, farář býčkovický n. o. v Jičíně, obdržel zpovědní jurisdikci. — Uprázdnila se praebenda Řečickovská v katedrální kapitole od 30. listopadu 1914. Právo jmenování přísluší Jeho Exc. nejdp. biskupovi.

Výborová schůze Polit. družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana N. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 16. pros. 1914, o 2.

hodině odpolední

v diecéšním spolkovém domě »Adalbertinum«, Jiřikova třída čís. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
jedenatel.

Dr. Frant. Šule,
předseda.

Zprávy místní a z kraje.

66. výročí nastoupení vlády J. V. císařem a králem Františkem Josefem I. bylo i na zdejšímu lyceu důstojně oslaveno. Při slavnostních bohoslužbách dne 2. prosince zapěla sóla učitelka zpěvu na dívčím lyceu sleč. Součková za houslového doprovodu p. prof. Ledna. Pak ve školní budově promluvil o významu dne p. prof. Mikan. Před jeho přednáškou i po ní zapěny byly sloky rakouské národní hymny. Dne 8. prosince byla pořádána v »Besedě« školní akademie, při které žáčky ústavu, jež cvičí se ve zpěvu, velice zdařile provedly několik sborů za řízení sl. Součkovy, která svojí plní docílila tak pěkného výsledku za krátkou dobu, jež jí byla vyměřena ke cvičení. Vedle zpěvu ukázaly se nám slibné recitátorky básní, zvláště sextánka Vejnarová si vedla dobře. Pianistka kvintánka Sýkorová zdařile provedla svůj úkol. Hlučná pochvala byla všem nejlepší odměnou: těm, které účinkovaly, i těm, kteří se o uskutečnění celé akademie zasloužili. Mezi přítomnými hosty viděli jsme zvláště J. Excl. nejdp. biskupa dra Jos. Doubravu a mnohé jiné vzácné hosty. Výsledek morální i hmotný byl pěkný.

Dětský den v Hradci Králové. Biografické představení, pořádané k žádosti České zemské komise dne 2. t. m. ve prospěch sirotek po padlých českých vojácích a dětí strádajících následky události válečných, vyneslo čistých K 129.40. sbírka příspěvků dům od domu K 460.60. Jméno České zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež vzdává místní školní rada vřelé díky všem šlechetným dárcům příspěvků a s povděkem vzpomíná také obětavosti žákův a žákyň obou škol měšťanských i ochotného spolupůsobení studujících c. k. reálky při provedení této sbírky. Děkuje také sl. ředitelství spojitelné za propůjčení pokladniček a za veškerou práci, jež byla spojena s přepočítáním vybraných peněz.

Sbírky na vánoční dar pro raněné, sirotky a nezaměstnané katolické dělnictvo konají se v Hradci Králové ještě tuto neděli (13. t. m.) v chrámu katedrálním i u Panny Marie. Blíže dveří jsou umístěny pokladny. Prosíme všechny soucitné katolíky, aby dobrotivě na naší věci dle možnosti přispěli.

Z Okresní komise pro péči o mládež. Ve schůzi konané dne 4. prosince projednáno několik žádostí za podpory rodin a korporací. Konstatováno, že pomoc komise vyhledává celá řada lidí jen náhodou, ostýchaví lidé, opravdu potřební, stále zůstávají bez pomoci. Jest tu vděčné pole pro důvěrníky komise a pro lidi ve veřejné službě postavené, aby vhodnými návrhy na takové případy, kde by měla komise zakročovati, upozorňovali. — Komise apeluje na obecní orgány, aby nenechaly rozmnožovati žebravost dětí a vhodným opatřením v jednotlivých případech hleděly pomoci, sama pak návrhům na odstranění tohoto nešvaru pomoci neodopře. — Komise se pokusí zříditi ve větších obcích sběrný starého oděvu a obuvi. Darovaný oděv shromáždí ve zvláštní místnosti a rozdává jej těm, kteří potřebu věrohodným způsobem prokáží. Komise si od této instituce mnoho slibuje a žádá veškerou veřejnost, aby jí v tomto směru podporovala. Účelnou organizací postará se komise, aby se této instituce nezneužívalo. Komise žádá své důvěrníky v obcích a pak ženy, jichž se svízele přítomné doby zvláště nedotkly, aby se o zřízení po-

Krvavá tragédie ve Sv. Kříži u N. Brodu. Po nemocném faráři dp. Rauchovi stal se administrátorem ve Sv. Kříži dp. Karel Valenta. Před několika lety pobyl v blázninci; mysliho se, že již jest úplně normální, ale ve skutečnosti duševní choroba se ozývala dále. Kdo jej blíže znáji z osobního styku, souhlasně to do-
svědčí. Z počátku si na nové štaci líboval, ale nezane-
kládán jedním velice podivným, které bylo z počátku po-
kládáno jen za zvláštní osobní rozmary. Nosil v zimě v
létě jediné spodky, kabát bez vesty. Peřin neměl, ulé-
hával na slamník, v němž leckdy ani kloudné slámy ne-
měl. Se stravou to bylo podobné. Jeho duševní stav
bylo těžko seznati, protože byl samotářem. Lidé vy-
pravují, že s nimi často úřední věci vyjednávat tak, že
žadatele nechal státí za dveřmi. Sám jen pootevřel a
rozmlouval s žadatelem skulínou. Když některé přece
vpustil do vnitř, tito spatřili, jak má stále na stole re-
volver, jako by byl pronásledován stihomamem. S re-
volverem si často pohrával a někdy žertem jej proti
návštěvníkům obracel. Četl prý také „cliftonky“, což
jistě nesloužilo k obnovení rovnováhy duševní. Psychic-
ké rozrušení stoupalo, když se dostal do sporu s učite-
lem Coufalem pro nestejně životní názory. Před několi-
ka dnů byl Valenta povolán do Hradce Králové.
Po návratu přišel do N. Brodu k vdp. děkanovi s
dotazem, kdo a co na něho udal. (Pozn. redakce: Ta o-
tázka — pokud víme — sotva asi souvisela s jeho pří-
jezdem do Hradce.) Děkan nevěděl a Valenta se s ním
rozešel v dobrém. V neděli dne 6. prosince přistěho-
val se do Sv. Kříže nový farář dp. Hubáček z Lipnice.
Druhý den na to rozléta se po Sv. Kříži a okolí hrozná
zvěst: »Administrátor Valenta postřelil učitele Coufala
a sám se zastřelil.« Ukázalo se, že zvěst byla zcela
pravdivá. Pan farář spěchal, aby mohl udělit případně
poslední útechu, ale Valenta již nejevil žádných známek
života. Sám p. farář vypravoval, že den před touto u-
dálostí velice rozčileně huboval Valenta před lidmi, že
má sice lysinu na hlavě (narážel tak na jednu nešet-
nost, která prý se mu stala v obci), ale že více zkusil
než někdo. Velice rozrušen, ano rozerván jako zoufalec
pokojíku, potom šel do školy, vyvolal z třídy pana učite-
le a pak došlo k dvěma krvavým činnostem. Coufal má
rány v prsou na pravé straně. Kulky mu tam vězí, po-
sud není mimo nebezpečenství. — Nad hroznou aférou
touto každý citlivý člověk musí vysloviti živé poříto-
vání. V době, kdy p. učitel visí mezi životem a smrtí,
není žádná příhodná chvíle k tomu, aby se mluvilo o
neopatrnosti zraněného a pod. Rovněž tak však těžko
bezhledně odsuzovati abnormálního sebevraha. Co se
v duši jeho dělo, jaké vidiny zkazily jeho přičetnost,
to rozsoudí spravedlivě jen vševědovcí Báh. Soustrast

naše platí oběma postizeným. Napsali jsme poctivě to, co arčtíe víme. Jiné okolnosti sdělime jen v tom přípa-
du, kdyby někdo rozšiřoval zprávy zcela mylné.

Novinky

„Polit. družstva Tisk.
pouč. sv. Jana N.“
v Hradci Králové:

1. Dr. Fr. Růžek: **Adro křesťanské sociologie**. Str. 354. Cena brož. výt. 5 K, ve vkusné vazbě celoplát. s ozdob. kart. 7 K.
2. Dr. Jos. Novotný: **Světlem k Bohu**. Str. 470. Cena brož. výt. 6 K, ve vkus. vazbě celoplát. s ozdob. kart. 8 K.
3. Adolf Hromg: **Volánův přítel či voják ve svém životě a modlitbě**. 306 str. kapes. formátu. Cena brož. výt. 30 hal., výt. v. váz. v. plátně 50 hal.
4. Dr. Fr. Šulc: **Byl Hus odsouzen jenom pro 20 článků z jeho spisů? (Pokrač.)** [čas. Úvahy Roč. XVIII., č. 10.] Cena 8 hal.
5. Fr. Komárek: **Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné**. Cena 1 výt. brož. po 18 hal., 50 výt. po 16 hal., 100 výt. po 14 hal.
6. **Písně k Panně Marii v čas války**. Cena 100 kusů 1 K 30 h.
7. **Modlitba o pokoj mezi národy**. 100 kusů za 1 K 30 h.
8. **Přilby k fassi benefičním**:
 - a) Certifikát o obecních a školních přírážkách. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal.
 - b) Certifikát o zeměpanské dani pozemkové s fondovými přírážkami. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal. — Dosud nikde nebylo vydáno! Ke každé fassi i opravě její nezbytně nutné! Velmi praktické!

Nepostrádatelné pomůcky pro kněze při duchovní správě raněných vojáků:

- Anderl Vojt., Katolická knížka nemocných. Pro potřebu duchovních i nemocných. (Modlitby při udělení sv. Svátostí) v řeči: české, německé, slovácké, polské, uherské (maďarské), chorvatské po 60 h.
- Blafák Fr., Česko - německo - maďarské zpovědní zrcadlo 20 h.
- Blokša Jan, Manuale sacerdotis ad providendos infirmos additis orationibus ad juvandos infirmos lingua bohemica et germanica. Váz. K 2.20.
- Loos J. E. van, Methodus excipiendi confessiones ordinarias variis in linguis: britannice, gallice, germanice, neerlandice, italice, hispanice, danice, polnice, bohemice, slavice et esperanto váz. K 3.90.
- Manuale Rituum in cura animarum německo-latinské váz. 4.20 K, v kůži 5 K.
- Schneider Jos. S. J. a Lehmkühl A. S. J., Manuale sacerdotum: diversis eorum usibus tum in privata devotione tum in functionibus liturgicis et sacramentorum administratione. Váz. K 10.40.
- Schwarz C., Confessarius polyglotus. Examen conscientiae in sedecim linguis: (bohemice, britannice, croatice, gallice, germanice, hispanice, hungarice, italice, lusitanice (portug.), neerlandice, polonice, rumenice, ruthenice, slavice, slovenice et latine) ad usum sacerdotis cum pretiunculis K 1.20.
- Weiss S., Kleines Vade mecum für Priester am Kranken- und Sterbebette (deutsch-lat.) váz. K 1.30.
- Krebs, Sechssprachiger Beichtspiegel (deutsch, französisch, englisch, italienisch, spanisch, polnisch) 90 h.

Pro dobu adventní:

Roráte, zpěvy vánoční, které se zpívají v chrámech Páně v Hradci Králové. Cena 60 hal.

Objednávky vyřizuje

Družst. knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové. Adalbertinum.

Různé zprávy:

Posledky vynalézavých katolických mužův o tamější zednářství. Liberální „Idea národnosti“ a veřejnosti dlouhé řady posudků vážných autorit o zednářství. Některé zde vyjímáme: Senátor Benedetto Croce: „Omezím se pouze označením fakta. Podmínka, aby některé zřízení dosáhlo účinku, je, aby požívalo vážnosti (mluvím o vážnosti, jež se jeví v duši, v hloubi duše, aniž by se projevovala slovy), respektu a nepříliš i těch nejvyšších nepřátel svých. Nezáleží, zda i krutí, nabobí, neškodí: co bolí a škodí, je zanedbatelné a více ještě podezřelý a záměrný a cíli zřízení. A nepochybně že zednářstvo svým obřadnictvím a tajemnostkářstvím činí se směšným i podezřelým. Jak může žít v

takovém prostředí mezi dobrotou vymínivacími se a mezi škodlivostí podstativými? Nebo se obrátí a předpokládá, že opovržení všeobecné zednářským odnímá štetu před ním samým a že pak budou jednat dle reputace, kterou si opovržení zvednou? Kdybych já byl zednářem, přičinil bych se všemožně, abych zachránil zřízení to odstraněním obřadnictví a tajemství zednářského.“ — Senátor Levi: „Nejen zbytečnou, nýbrž škodlivou, nemravní je existence jakéhokoli sdružení tajného ve státě, jako je náš, kde je co největší svoboda. Neznám s dostatek tajné činnosti zednářstva italského, ale znám dosti jistě následky, jež způsobuje a to mi dostačí, bych řekl, že zednářstvo existuje. Proto a také z odporu proti tajným sdružením jsem odporoval pokusům získati mne pro ně, ač se daly při různých příležitostech. I když odezíráme od fakta, že předseda zednářstvu italskému nyní zarytý nepřítel našeho zřízení, myslím, že naprosto neslučitelným je s hodností úředníkou a vojenskou, v přesvědčení zároveň, že mnoho zla může vzniknouti pro vlast ze členství toho.“ — Senátor Giacomo Barzellotti: „Každý tvar sdružení, který stanoví mezi občany kteréhokoli státu vztahy směřující k tomu, aby je odvrátily od jejich činnosti občanské, od společenosti pro stát, ve kterém žijí, a každé sdružení, jež je od státu odděluje, zkrátka každá sekta, je povahou svou neshoditelná s cílem, k němuž spole a k němuž se přibližuje pohybem stále rytlejším moderní společnost, zatím co se v ní organisují funkce jejího života, t. j. se sjednocují stále víc a více. Proto nic neodporuje tomuto postupu stále vzrůstajícímu vnitřnímu sjednocení, což značí zákon rozvoje života státu moderního, jako existence a rozšíření sekty, jako je zednářstvo silně zbudované vlastními cíli svými, paralelními, ano soupeřnými oněch cílů mravní a politické tradice říší, v nichž má zednářstvo největší vliv a snaží se vytvořiti stát ve státě. Tak děje se obzvláště v zemích latinských, kde zednářstvo svým racionalismem protináboženským, hlavně proti katolicismu namířeným, všemožně se snaží a nejvíce úspěšně ovládati smýšlení, aby se stalo jedním inspirátorem soukromé i veřejné morálky a politické akce vlád.“ — Markýz Tanari Giuseppe: „Je pravda, že ve veřejném životě máme býti si všichni rovni, ale ve společnosti tajné, kde se hledá prospěch přívrženců na škodu jiných, nečlenů, se neméně provádí prakticky rovnost. Kdyby racionalismus materialistický, základ to zednářstva, odpovídal nejvyšším snahám smýšlení naší doby v mé vlasti, byl bych tím velmi zarmoucen; vždyť jsem přesvědčen, že hubl každý výkon mravní ideality, začínaje ničením ideality náboženské. Národové, kteří nejsou schopni ideality náboženské, nemohou mlíti ctností idealit jiných, jež je — jak dějiny učí — činí silnými a velikými v životě národů. Zednářstvo je skutečnou pohromou rozkladnou pro vlast! Kdo je vojínem, úředníkem, učitelem nebo činný ve správě státní, musí býti prost každého tajného pouta, které by mohlo omeziti svobodu jednání ve výkonu jeho povinností. Zákoník neobráá se všemi nesrovnalostmi. Jsou jiné, mravní, velikého významu.“

Příběh ze života irského dítěte andělské svatosti sděluje kněz diecése corkske pod názvem „Helenka“. Z angličtiny přeložil J. Stanovský. Se dvěma obrázky. Vydala Cyrillo-Methodějská tiskárna V. Kotrba v Praze. 32° (96 str.). Cena 60 hal., poštou 65 hal., 10 výtisků za K 4.20 vyplaceně. Spisek je psán pro dětské duše malých i velkých lidí; každá matka měla by do rukou svých dítek dáti tuto knížku, pravou to fialku naší náboženské literatury. Hodí se k hromadnému rozšiřování. Doporučujeme.

Dar Jednotě Střádalův. K uctění památky nadšeného pracovníka pro veřejné blaho, Moravana JUDra Jana Lošťáka, em. řiditele zemské banky král. Českého, věnoval nejmenovaný kolega a přítel zesnulého 1000 K Jednotě Českých Střádalů v Praze z polovice na podporu vdov a sirotků po padlých ve válce členech a z druhé poloviny na propagandu spořivosti mezi lidem českým.

O polních listech „Archy“ píše vydavatelstva dp. farář Kotek ze Střelohostic: „K mé velké radosti došli právě dnes Vaše listky. Vzal jsem je k pozhledání a předeslav úvod o vojácích, jak potěšeni jsou, když v poli dostanou krásný pozdrav od svých milých, přednesl jsem lidu jednu básničku po druhé. Za pouhý krejcar takový lístek! A měl jste vidět ten nával do sakristie! Přijmo se o listky rvati: „Mně sv. Václava — já chci „Milý“ — já modlitbu — já všechny... V několika minutách byla zásoba rozebrána. Pošlete mi obratem ještě 500 lístků.“ (100 za 1 K 50 h.)

Vánoční dopisnice Ústřední Matice Školské ovládly opětně již všechny vánoční trhy a zjednały si takovou oblibu, že jest po nich nejčilejší poptávka. Z té příčiny upozorňujeme pp. obchodníky, aby objednávky již nyní činili přímo v kanceláři Ústřední Matice Školské v Praze I., Husova tř. č. 3, kde možno též zakoupiti originály obrazů předních našich mistrů za poměrně levný peníz, čímž usnadní se, že stanou se majetkem i vrstev méně zámožných.

Veselé Vánoce, při nichž radost oči září, vše ze světla se těší, nezažijí nevidomé dívky. Ty nejšťastnější, i nemocní, aspoň z Božího světa, ze soucitu v očích bližních se radují, jen slepým dívkám ani toho opřáno není. Na tyto při stromku vánočním vzpomenejte a je dárkem potěšte. Vše s díky přijímá Útlana slepých dívek v Praze III., na Kampě č. 33.

Všelicos. Veškeré ruské kroužky a spolky v Praze, jakož i chorvatsko-srbský spolek byly úředně rozpuštěny. — Vystěhovalci polští. Zastihli si v Brně doměk pod názvem „Galicyjské wladomosti“. — Z rakousko-české provincie řádu Milosrdných bratří odebralo se na be-

jiště 53 bratří, z nichž 12 připadá na klášter v Praze. Milosrdní bratři působí nejvíce na obzvláštních, hlavně za vojskem. — Políciálním nařízením jsou nyní ve Vídni předkce všeho druhu, i koncerty, v restauracích a kavárnách po půlnoci po celou dobu války co nejvíce omezeny. Zejména bude co nejvíce dohlíženo na lokály, v nichž jsou hosté sváděni k marnotratnosti, opilství a k jiným prostoprástnostem. — Ježto větší díl uhelné pánve severofrancouzské jest obsazen Němci, odchází nyní Francie mnoho uhlí z Anglie. — Dle zprávy admirality anglické ztratilo námořnictvo anglické od počátku války 308 důstojníků a 7035 mužů. — V italské Novare zahájen ohromný proces se 246 železničními zřízenci, kteří se letos v létě sčastlivě známé revoluce stávkou. — „B. Hiriap“ navrhuje, aby z dobytých spských děl byl ulit pomník zesnulému následníku trůnu v Sarajevě a děla ukořistěná v Bělehradě aby byla umístěna v Artstetenu, kde je pochován. — V dómské kapli ve Vatikáně konal se v minulých dnech sňatek kněžze Coaletty se slečnou Bacci z Bologny, jenž sám papež požehnal. Papež byl znám s rodinou nevěsty, když byl arcibiskupem v Bologni a sňatek navštívil, že sňatku jejímu požehnal. Od sňatku Napoleona s Marií Louisou za papeže Pia VIII. jest to prvý případ, že papež osobně oddával. — Zdravotní oddělení c. k. místodržitelství sděluje, že se 7. prosince v Čechách nevy-skytl žádný případ cholery.

Čtenkyně Božského Srdce Páně.

kteří povolání do řádu mají a výchově a ošetřování osiřelých dětí aneb misii věnovati se chtějí, nechť se obrátí s dotazem stran přijmutí na představenou kláštera B. S. P. Krupka (u Teplic).

Pro pobožnosti vdoběválky!

Nakladatelství „Tisk. družstva sv. Jana N.“ v Hradci Králové vydalo právě v těchto dnech tiskem Biskupské tiskárny časovou příručku:

Fr. Komárek:

Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné.

Hodí se pro pobožnosti společné i soukromé. Cena jednotlivého výtisku o 20 stranách, v obálce obnáší 18 hal., při odběru nejméně 50 výt. po 16 hal., při odběru nejméně 100 výt. po 14 hal. Odporučujeme vřele všem. Objednávky obratem vyřizuje „Družst. knihkupectví, Hradec Králové.“ Adalbertinum.

Skromalbe

E. Skarda, Brno,

malby, desky, prvek řadu
hotoví a dodává chrámové
okna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejbogatší
skromalby figurální, hotoví
praven, labežku, mpsalnu
kaménkovou pro řezáky, ol-
tářní obrazy. Měrob-
ky atd. s nejjšíším
zaručením umělecke-
ho a odborného dokona-
lého provedení.

Rozpočty ochotně a zdarma.

Nelepší vánoční dárek.

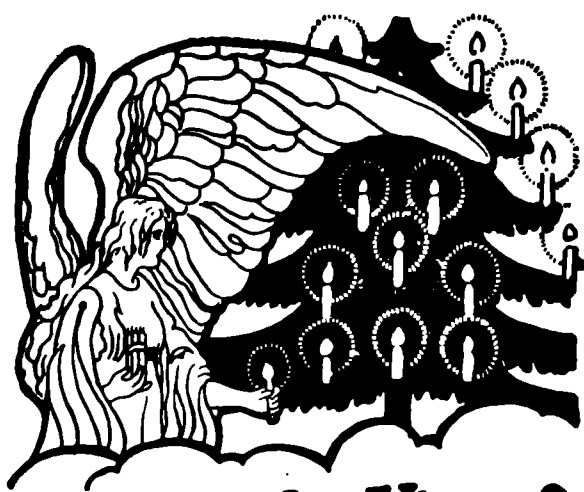
SINGEROVY šicí stroje

jsou nepřekonatelné.

Nové speciální přístroje pro potřebu v domácnosti.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, u labského mostu 279.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Poslali jste již svým dra-
hým na bojiště

Vade mecum?

Ne-li, neopomeňte tak učiniti,
poněvadž „Vade mecum“ jest
nejosvědčenější diet. přípra-
vek ochranný proti choleře a
úplavici, nepostradatelný kaž-
dému vojínovi ve válce a proto i

nejvhod. dárek vánoční.

Obdržíte v drog. po 1-50, 3 a 5 K anebo v labo-
ratorii „Vade mecum“ v Dašicích (Čechy).

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejme látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

J. Sylvatervův
synovec nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

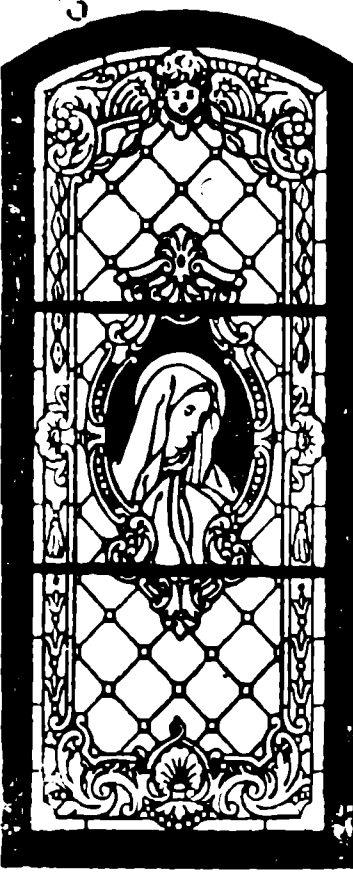
č. 145. st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, (dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně
beze vší závaznosti ku definitivní objednávce

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1863.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

**Barevná
kostelní
okna**

v odbor. pro-
vedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství a malba skla
v Trábovské ul. v Hradci
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velelústoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového nářadí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Zal. 1850.

Zal. 1850.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,

nejstarší umělecký

závod pasířský.

Velelústoj. duchovenstvu a al.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých

sádek kostelních,

se zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem suší práce umělecké
ceny. Veškeré opravy a znova-
stavení provádí se do nejpečli-
vější a se srukou.

Ceny velmi mírné. Máho dopo-
ručení a uznání po ruce.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.**

Umaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, keberů a
kovového nářadí ve výrobačích nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele.

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bes velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní díly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než u jiných.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

**Zahradu pařeníškovou
se skleníkem**

na řadu let najme továrna K. V. Skuherský,
Hradec Králové.

Vazbu knih

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131

v jednoduchém i
přepychovém mo-
der. provedení ry-
chle zhotoví uměl.
závod knihařský

Velelústojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si dolo-
žit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na-
kásku franko bez závasnosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práces ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. a Notářské
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahoty kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

POZOR! POZOR!
DOMEK

v továrním městě s ca 4.000 obyvateli s no-
vou prostornou dílnou hodící se pro zámeč-
níka, klempíře neb strojníka

prodá se velmi výhodně.

Ku převzetí zapotřebí pouze nepatrné částky.
Jediný klempíř v místě!

Dotazy ochotně zodpoví

Všeobecná úvěrní společnost v Hradci Král.

VARHANY HARMONIA
PIANA
VÝROBKY PRVÉ-
HO ŘÁDU
NEJČESTNĚJŠÍ VY-
ZNAMENÁNÍ
CÍS. A KRÁL. DVORNÍ
DODAVATEL.

PIANINA
VÝHODNÉ PLATEB-
NÍ PODMÍNKY
OPRÁVKOVÉ CEN-
NÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU
1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Vyřazen. zvl. křeslem Pro Boží a Páně.

Velice poučná pojednání

Jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spisů těch jest velice levná, neboť jednotlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur několikanásobně větších. — »Časové Úvahy« vycházejí již sedmnáctý rok. Čtyři pětiny vyšších brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o liberalismu)	8
Husitství a svoboda	8
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24
Velký bláskop (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Bryncha)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katolíky	8
Pjás VII. a Napoleon	8
Česká konfese	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Školení mariánské a Lurdy	8
Společná spiknutí	8
Z domovních sociálních demokratů	16
II. řada	16
III.	16
Braňte se útkem	8
Návštěva u Slováků (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o sportu	8
Sociální význam svíce neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství, přirození a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolický organizmus!	8
Čeká profesora Masaryka na církev katolickou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Rím a univerzity	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvizice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských missí	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Kláster v Podlažicích a město Chrást	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojanské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho Božství	16
Pohřblívali či spalovali mrtvolky?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibiskupa a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životního názoru	8
Sv. missie	8

Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 hal. nečítá se frankatura tehdy, objednají-li se aspoň 4 výtisky.

Celoroční předplatné na běžný ročník (12 brožur) činí pouze 1 K.

Je-li objednan výtisk jediný, nutno přidati k udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří výtisků připočítávají se na porto 4 hal.

Při hromadných objednávkách poskytujeme veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet brožur, činí sleva až 50 procent.

Z toho všeho patrno, že z vydávání našich poučných brožur není finančního zisku, a že naopak vydavatelství v zájmu dobré věci ochotně přináší oběti.

Proto nechť každý upřímný katolík podporuje tento zásluhový podnik!

Objednávky vyřizuje obratem.

Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Vazbu knih

v jednoduchém i přepychovém modern. provedení rychle zhotoví uměl. závod knihařský

Richarda Šimáčka

v Hradci Králové, Pospíšilova tř. č. 131.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberců a kovového náčiní ve výrobcích nejstaršího závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové cenáky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a dímech, levné pracovní síly ze vsí, čes. levnější ceny až o 30%, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastního činnosti.

Adresování vždy doplněné se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

J. Sylvatérův
synovec nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se!

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střešními, osazenými

Veškeré rozpočty, skizy i odbor. rada bezplatně beze vší závaznosti ku definitivní objednávce

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1863.

VARHANY HARMONIA
PIANA
VÝROBKY PRVÉHO ŘÁDU...
NEJČESTNĚJŠÍ VYZNAMENÁNÍ...
CÍS. A KRÁL. DVORNÍ DODAVATEL.

PIANINA
VÝHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY...
OBRAZKOVÉ CENÍKY ZDARMA
ZALOŽENO ROKU 1869.

JAN TUČEK
KUTNÁ HORA, ČECHY

Čtenkyně Božského Srdce Páně.

Které povolání do řádu mají a výchově a ošetřování osiřelých dětí a nebo missí věnovati se chtějí, nechť se obrátí s fotií stran přijetí na představenou kláštera B. S. P. Krupka (u Teplic).

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Trebochovicích a Hradci Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání zdarma.

Číslo jednací E 1082/14 18.

Odložení řízení dražebního.

Řízení dražební na zakročení občanské záložny v Kouřimí ohledně domku čp. 289 na Pražském Předměstí zavedené bylo odloženo a nebude proto stání dražební na 22. prosince 1914 dopoledne položeno odbyváno.

C. k. okresní soud v Hradci Králové,
oddělení II., dne 7. prosince 1914.

Pošali jste již svým drahým na bojiště

Vade mecum?

Ne-li, neopomeňte tak učiniti, poněvadž »Vade mecum« jest nejosvědčenější diet. přípravek ochranný proti choleře a úplavici, nepostrádatelný každému vojínu ve válce a proto i

nejvhod. dárek vánoční.

Obdržíte v drog. po 1.50, 3 a 5 K anebo v laboratoři »Vade mecum« v Dačicích (Čechy).

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejorné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledástejněmu duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáře, nádobky, paténky, pacifikály, svícní, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úschovu franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. a křesťanské předměty, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vady na skladě.

Staré stříbr. a stříbr. a dráhokamy. Kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pekař a císlenář

Praha-I-929., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Nejlepší vánoční dárek.

SINGEROVY šicí stroje

jsou neprekonatelné.

Nové speciální přístroje pro potřebu v domácnosti.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, a lázeňského města 279.

Paramenta:

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. velečastojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na přání
se na požádání frančo zašlou.

Vklady na knížky zárukují

od 1.
číslo
1914.

4 1/2 %

**Městská spořitelna
ve Vysockém Mýtě,**

za níž ručí obec
Vysocké Mýto.

ještě větší zárukou ve spořitelně
vždy ručí bezpečně město.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádobních
ozdob na stromek jezdících

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

nabízí své ochotné služby ku pře-
vedení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

JOS. ROUS,

upravitel, závod pro
všechny potřeby a
odborníci

V ŽAMPĚRKU

doporučuje svůj odborný závod
pro kostelní práce.

Remontování střešních a památkových
střech, soch, kazatelů, křtíkových
cest atd. provádí se s největší
pečlivostí za ceny mírné.

Nové oltáře, kazatelny, křtíkové
cesty a veškeré kostelní zařízení
v každém slohu a v nejčistším
provedení.

Rozpočty a informační cestý
zdarma a bez závazku.

První ceny na všech obecních
výstavách.

Díkůvzdání.

Za přátelské projevy soustrastí, jichž se nám dostalo ústně, písemně
a telegraficky nad úmrtím našeho milovaného manžela, otce, syna a bratra
pána

Antonína Pelikána,

c. k. berního správce,

děkujeme vřdp. přelátu a děkanu M. Mrazkovi, ostatním dpp. duchovním,
pp. bohoslovcům, velečastojn. pp. úředníkům c. k. berního úřadu, berního
referátu, finančního ředitelství atd., velečastojn. panu Ruscovi, náměstkovi,
vdp. Vašítkovi z Králové Město, vdp. Al. Soukupovi, vikáři z Lochovic,
za vedení konduktu v Kuklenách a dojemný proslov nad hrobem svého
spoluzáka, velečasn. pána v Kuklenách, všem darům věnoš a kytě
a všem, v čem, kdož jakýmkoliv způsobem boť náš zmrtní se snažil a
našeho drahého na poslední cestě ke hrobu doprovodili. Slov. p. MUDru
Zippemu platí náš dík za pečlivé ošetřování.

Všechněm díky nejsrdečnější!

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 17. prosince 1914.

Antonín Pelikán,
poštovní úředník,
a syn.

Antonie Pelikánová,
choť.

Panu Jos. Elsnerovi, majiteli pohřebního ústavu, děkujeme za vzorné
vypravení pohřbu v každém ohledu k největší spokojenosti.

KAREL BRANDA,

sklad obuvi, Hradec Král.,

(u mostu)

doporuč. k vánocům velmi levně

PRODEJ VEŠKERÉ OBUVI

a upozorňuje P. T. obecnstvo na levné ceny ve výkladech.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 18. prosince 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Vědeckostojnému duchovenstvu i katolickým
laickým doporučujeme co nejlépe

k ukládání okladů

Královéhradeckou bankovní jednotu

• Hradci Králové • Adalbertinum,

kteří jsou podnikem našim a oběhují vás
v každém případě nejvýhodněji.

Průběh války.

Bojiště východní. Císař František Josef I. jmenoval vrchního velitele rakousko-uherské armády arciknížete Bedřicha polním maršálkem a náčelníkem generálního štábu svobodnému pánu Conradu z Hötzenendorfu propůjčil vojenský záslužný kříž první třídy s válečnou dekorací. — 13. prosince přišla nová zpráva o nové porážce Rusů v severním Polsku u Lovicze, kde Němci zajali 11.000 Rusů a ukořistili 43 strojní pušky. Na to Němci severně od Lovicze pronikli dále k dolní Bzuzi, t. j. blíže k Varšavě. Zároveň došly zprávy, že Rusové na celé frontě u Rajbrotu-Niepolomic-Wolbrunu, Noworadomska a Piotrkowa ustoupili za velikých ztrát na zajatých a válečném materiálu. — V poslední době stala se Rusům také velmi citelnou ofenziva naše na frontě východně od Krakova. V západní Haliči bylo jižní křídlo Rusů 12. prosince poraženo u Limanové a donuceno k ústupu. A naše oddíly, které postoupily přes Karpaty, pokračovaly opět za mnohých bojů v pronásledování. Tak dobyl Nový Sandec a také do Grybowa, Gorlice a Zmigroda vtáhlo opět naše vojsko a dospělo 14. prosince až na čáru od Jasla k Rajbrotu. Při tomto pronásledování a v poslední bitvě bylo dle dosavadních zpráv zajato 31.000 Rusů. — Limanova jest okres. město v Haliči, sev. od Nov. Sandce, jenž leží na řece Dunajci. Grybow, Gorlice a Zmigrod leží na severním úpatí Karpat v Haliči mezi Dunajcem a Vislokou. V Karpatech zmocnilo se vojsko naše Dukly, ležící jihovýchodně od Jasla a odkud jde se průsmykem Dukelským do Uher. Tím ocitly se průsmyky západně od sedla Lubkovského opět v našich rukou. Lubkovské sedlo je na dráze, vedoucí z Uher přes Humennou do Sanoku. Až dosud selhaly také všechny útoky ruské na Přemyšl.

Vlastní pevnostní opevnění jsou dosud vesměs nedotčena. Zemlinský komitát je úplně vyčištěn od nepřítelů. Ve východních lesních Karpatech jižně za horským hřbetem nemohl nepřítel nikde nabýti půdy. Celkem drželo naše vojsko výšiny v čáře průsmyků, v Bukovině čáru údolí řeky Suczavy.

Bojiště západní. Úřední zpráva německá oznamuje, že 14. prosince marně útočili Francouzové na několika místech. Útoky francouzské odraženy u Ypres, Ornes, od Verdunu, u Ailly-Apremontu a u Flirey. Ve Vogesách se dosud bojuje.

Bojiště jižní. Úředně se dne 1. prosince sděluje, že operační situace, utvořená odvoláním vlastního pravého křídla, jež se stalo nutným, učinila záhodným vzdáti se též prozatím Bělehradu; město bylo bez boje vyklizeno.

Turecká válka. V celé Syrii jsou kmeny pohotovы uposlechnouti rozkazů turecké vlády. Loďstvo turecké bombardovalo okolí Batumu na Černém moři. Že Rusové mají strach před černomořským loďstvem tureckým, to dokazuje zpráva, že všechny filiálky ruské banky byly na poloostrově Krimském zavřeny. Na jižním břehu jezera Urmíjského v Persii napadla turecká a perská vojska pluk kozáků a porazila ho úplně. Na hranicích vilajetu vanského v Armenii chopila se turecká vojska u Setaie ofensivy a dobyla útokem několika nepřátelských opevněných bodů.

Na moři. Spojená eskadra anglická, francouzská a japonská, čítající 38 bitevních lodí, dopadla konečně německé křižáky, které 1. listopadu potopily na chilském pobřeží 2 anglické křižáky a jeden učinily neškodným. Německé křižáky Leipzig, Scharnhorst, Dresden a Nürnberg u Falklandských ostrovů napadeny a potopeny; podlehy desateronásobné přesile, ale do rukou nepřítelů nepadly. Přes to v Anglii mají stále strach před vpádem německým do země. Vždyť dne 14. prosince pokoušelo se několik podmorských člunů německých vniknouti do přístavu dowerského.

Zamítnutí návrhů na příměří. Podnět papežův, přivodití krátké příměří přes vánoce, padl u většiny válečnických mocností na příznivou půdu. Zejména projevil okamžitě souhlas Německo a Rakousko-Uhersko; též Turecko bylo ochotno vyhovět. Odpor proti papežskému podnětu vyšel od Ruska a Francie, které rozhodně zamítly tento návrh.

Volné listy.

Kosinova čestná. Za nynějších bojů v Haliči přes tu chvíli slyšeti jest o Řešově, Seňavě, Břežanech... S pojmenováním těchto míst setkáváme se v knize, kterou autor nazval »Životem starého kantora«. Kosina vypravuje v knize o svém mládí a studii a nenapsal díla svého snad pro veliké události svého života, nýbrž spíše, aby chutnal své češtiny a zůstavil vzor příštím literárním pokolením. Pokud lze jeho sloh a češtinu napodobiti, ponecháme vytříbenému soudu jeho čtenářů. Sami o tom praví: »Ne obraz života bohatého velkými slastky, života osudovými změnami

ného bouřemi, života plynoucího po srážech rozuzdaných vášní a do nekonečna se nesoucích tužeb před očima tvými rozvinu, nýbrž obrázek malého, ve skromných poměrech vyrostlého, ale i těch nevysokých cílů, jež si byl vztyčil, ne bez trudu leckterého se doplživšího a leckterých nesnáží.«

Uvádíme-li tedy některé ukázky Kosinovy slohu a češtiny, činíme tak hlavně proto, abychom při příležitosti uctili muže, jenž lnul upřímnou láskou k rodnému jazyku a abychom podnítili zájem o správnost mateřské řeči. Kromě toho má jméno Kosinovo v českém profesorstvu stále jasný zvuk a památka na něj jest vzácná všem těm, kdož slyšeli a viděli ho na inspekcích. Živě si všichni představujeme jeho ušlechtilý obličej s řeckým nosem a vzpomínáme vděčně výkladů jeho, které vždy pronikaly do hloubky a vystihovaly podstatu věci.

Slovem, Kosina byl profesorem, jenž zasluhuje, aby pero některého žáka zachytilo význačné rysy jeho povahy a učitelské působnosti. Jest se proč diviti, že tak výrazná fysiognomie tak snadno upadla v zapomnění.

Kosina, jsa dítkem vojenského kováře, pobýval s rodiči v rozličných městech naší monarchie. Největší část svého mládí trávil v Haliči v Břežanech. Podrobně ve své knize vypisuje, jak se do Haliče brali a čeho všeho zkusili. Na příklad: »Všelijak strádající brali jsme se dál a dále na východ. Brzesko a Rzeszów staly se mi jistou měrou památnými. V městečku prvnějším velikou mi po celý den zábavu způsoboval ohočený havran, jenž všude chodě za mnou velmi přátelsky z ruky mé přijímal skýtané sobě dárky. Byl bych se pro něj málem zase stal mučedníkem. Matka totiž, jakmile jsme přirazili do městečka, nakoupila masa, chtějíc v tento den, žež na kvartýře, židovské to hospodě formanské, kloudnější shledala kuchyni, na vyčeři upravit několik roštěnek. Já, když masa připravovala, po starém zvyku svém pilně jsem ji asistoval a odpadky pilně stíral pro nového přítele svého havrana. Věděl jsem jistě z vypravování nebožtíka dědova, že havran krmí masitou nijak nepohrdá. Havran můj vděčně přijal výslužku, již jsem mu přinesl, ale moudré oči jeho dávaly na šrozuměnou, že by nezahlodil třeba více. Dostaneš, havránku, pomyslí jsem si a vyčítav svou dobu, z roštěnek jednu s talíře snáv rychle na dvůr jsem vyběhl a kus po kuse z masa škubaje hladovce jsem nasycoval. S nemalou mi bylo podivenou, že havran polknuv poslední kus masa přece ještě tak pátravě na mě hleděl, jakoby věc chtěl bráti od repetice.

Vidíš brachu, to jsem já střídmější, pomyslí jsem si, já bych takového kusu měl po típek. Ale za některou chvíli přece mi to nedalo. Šel jsem zase a odklopiv talíř, z talíře ještě jednu roštěnku jsem anektoval a kus po kuse havranovi skýtal, jenž na veliký podiv můj s takovým apettitem je pohltal, jako by nejedl od rána. Co já takto s milým ptáčkem se bavím, sestřička, vyčítavši mé spády věrně vše zvěstuje mamince. Revisí roštěnek připravených k pečení veliký konstatován deficit. O mé vině pochybnosti ni nejmenší...«

Česká banka, filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři

Akcevní kapitál Kč 2.000.000.—

provádí veškeré

Vklady přes Kč 80.000.000.—

obehody bankovní, bursovní a směnářské,

eskontuje směnky a faktury, skládá vadia a kauce, inkasuje směnky, devisy, kupony a čeky, poskytuje úvěry všeho druhu, kupuje, prodává a běží v úschovu cenné papíry atd.

Prodejna c. k. třídní loterie.

Bezpečné uložení vkladů.

Velkoobohed uhlím, koksem, vápnem a cementem.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA Y HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských bursách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

„Když jsme se za několik dní přiklátili do Rzeszowa, vůz náš sotva stanul před vykázaným nám kvartýrem, rojem židů byl obklopen, z nichž jeden po druhém hrozně vřeštěl z kapes vytahovali lesklé prsteny a náušnice, náramky a řetízky, na pohled zlaté, a přese všechno naše ujišťování, že jsme chudá chasa vojenská po šperku nebažící, na prodej nám je nabízeli. Zvláště udatně duráželi na maminku. Tu konečně otce přešla trpělivost, popadl rákosovou hůl visící na rukověti jeho šavle na znamení důstojenství plukovního kováře a otočil ji několikrát okolo sebe rozplásl dotěravé prodáváče jak hejno holubův. Uplívající a nadávající rozutíkali se do všech úhlů světových. Že jsem já z podivné té radosti měl nevšední, rozumí se skoro samo sebou.

Beze vší obzvláštní příhody a nehody konečně na sám štědrý den roku třicátého pátého pluk náš dorazil do Břežan. Z bytu nám vykázaného matka chudák se zhrzela. Byla to velká ratejna přízemní — patrového domu vůbec na celém předmiěstí nebylo ni jednoho — do níž čtyřmi okny od kolika let asi nemýtl slunce východní a polední mdlé vysílalo paprsky. Děsně špinavá podlaha místy shnilá, stěny rovněž nelíčený od mnoha let, v koutě ohromná cihlová kamna sahající do samého stropu. Na dovršenou všech svízelův ani kuchyně tu nebylo, ani špižírny, ani sic jakého příslušenstva, bez něhož rodina, byť sebe skromnější a skromnější, naprosto se obejít nemůže. Na farním kostele právě zacínkal zvonek zvoucí po božské křesťany na mši svatou. Kostel v pravo od náměstí k jihozápadu na mírném pahorku vystavěný velice mě dojímal svou velikostí. Ale co když jsme vstoupili do vnitř! Po levé straně v postranní kapli vzdělán byl Betlém! Jeskyně od perel se třpytící uprostřed, — uvnitř jeskyně Jezulátko s pannou Marií a svatým Josefem, nad jeslami vůl a osel, opodál v pravo s oblak se snášející anděl, pastýři spěchající s dárky k Božskému novorozenci, jak to bylo vše dojímavé a krásné! Když jsem na jesličky dosti se vynadával, obrátil jsem pozornost svou i na zpěv provázený varhanami. Hra na varhany nehrubě se mi líbila. Jakkoli jsem té muziky málo posud pojedl, přece mi nebylo nesnadno posouditi, že nebožtík dědeček v Bohdánči a pan rektor Hrbáček ve Slavkově to uměli jinak. Ale slovná část písně za to tak mi se úlisně vkřádala do srdce, jako před tím málo která píseň jiná. Postihl jsem ji snadno, protože organista zpíval sám jeden a zpíval velmi zřetelně. Přisedše domů ustavičně se sestrou jsme zpívali:

W žlobie leży, ktoż pobieży
Koledować malemu
Jezusowi Chrystusowi
Dziś nam urodzonemu.

Tyto ukázky postačí, aby vysvitla jadrnost a sytost češtiny, kterou nám Kosina ve svých knihách zastavil. Odmyslíme-li si tu a onde šroubovanost slohu, musíme všichni, kdož posud máme český cit, uznávat ohebnost a plnost spisovného jazyka, jež Kosina skoro až žárlivě pěstoval. Jak uboze vedle této češtiny vypadá novinová mluva našich deníků! Radíme tedy důvodně našim novinářům, aby pilně četli »Život starého kantora«, »Olympské hory«, aby se obírali Bartošem. Také Smolenský obsahuje bohatou fraseologii, kterou by mohli novináři naši mluvu svou dobře kořeniti.

Bambítka namířena proti Anglii. Napoleon se tímto způsobem vyjádřil o přístavu Calais, ležícím proti anglickému Doveru. Napoleonova slova opakují se, dnes vyhrůžně, od Němců, kteří prý zamýšlejí udělati do Anglie výpad, a při myšlence o možnosti tohoto podniku naskakuje Angličanům husi kůže. Napoleon, jak již v novinách bylo hořovořeno, také chtěl přes průliv Anglii zasáhnouti, ale s výprava jeho sestry se novinařům se jeho úmysl skutkem proto, že francouzský admirál v

rozhodném okamžiku byl zastrášen nepohodou. Protože výklad tento není úplně správný, nebude od místa, když o tehdejších událostech určitěji se zmíníme.

Roku 1805 Napoleonova armáda, byla shromážděna v táboře boulognském v polokruhu čelem k moři a byla tak pohotově, aby mohla býti rychle naloděna a převezena na břehy Británie. Anglická eskadra o patnácti lodích křižovala vytrvale v průlivu lamanšském, čímž nemožnou činila přepravu francouzských vojsk, neboť barky a prámy byly by se překotily při nejmenší srážce s válečnými korábí.

Napoleon měl asi šedesát řadových bitevních lodí, které byly v Brestu, Lorientu, Rochefortu a Cadixu. Běželo tedy o to, spojit všechny tyto korábí v průlivu lamanšském, tam přesílu lodí anglické přemoci a opanovati převoz, byť jen na několik dní. Napoleon tedy vymyslel si manévry, kterým mnil dodělati se svého účelu. Rozkázal admirálu Villeneuvevi, veliteli všech námořních síl francouzských, aby se všech přístavů současně vypravil všechny pohotové lodí k ostrovu Martinique. Napoleon byl jist, že Angličané přispěchají za tímto loďstvem a tím že budou síly jejich rozděleny. Co by Angličané spěchali k Antilám, Villeneuve měl totu souostroví opustiti před jejich příchodem a, vracaje se kolem Skotska, měl vraziti do průlivu lamanšského se šedesáti korábí, kterými by snadno poraženo bylo patnáct anglických lodí, pozorujících tábor v Boulogni. Angličané, dopluvše k Martinique, nezastali by tani loďstvo Villeneuvovo, tápali by v nejistotě a, marnili drahý čas.

Villeneuve vyplul ne sice se šedesáti, ale se třiceti a několika korábí a dostihl Martinique. Znepokojení Angličané, zvěděvše včas o směru četného loďstva francouzského, poplili si k Antilám, od nichž Villeneuve právě před jejich příchodem se ztratil. U Antil admirálové angličtí, zakusili velkého překvapení, neboť po francouzském loďstvu nebylo ani vidu, ani slechu. Villeneuve zatím, chtě býti bystřejším Napoleona, neplul nariženým směrem ke Skotsku, nýbrž hnál se do Cadixu. Společaje na to, že Angličany důkladně zinařil a že uplyne hodně času, než se vzpamatují, chtěl se Villeneuve v Cadixu spojit s loďstvem španělským, aby měl pak naprostou jistotu, že Angličany v průlivu lamanšském na hlavu porazí. Francouzský admirál v Cadixu promarnil zbytečně mnoho času opravováním lodí — a Angličané zatím zvěřili jeho stopu, přibyli na veliké jeho překvapení před Cadix, kdež zůstali na stráž, sem tam křižující. Na konec dostavily se i bouře, při rovnodennosti obyčejné, které činily vyplutí z přístavu nebezpečným, a tak se stalo, že Villeneuve zůstal třetí v Cadixu a že, dumyslný plán Napoleonův šel v trosky. Možno se domyslni, jak asi Bonaparte zuřil. Bylť vždycky rozechvěn, kdykoli vůle jeho nebyla splněna.

Jednoho dne chtěl míti v Boulogni přehlídku loďstva, ale zámky blížící se bouře byly tak zřetelné, že admirál Bruix, meškaje v přístavu, o své újmě veliteli lodí oznámil, že přehlídky nebude. Domníval se, že nebezpečností uzná i Napoleon, ale císař dověděl se o tom, ihned dal admirála předvolati a prude se na něho obořil: »Pane admirále, proč jste nevykonal mých rozkazů?

»Sire, odpovídal Bruix, »blíží se hrozná bouře. Chcete-li život tak četných udatných lidí bez potřeby vydati v nebezpečnost?

Napoleon, podrážděn slovy admirálovými, odsekl: »Já jsem to poručil, já! Co se týká následků, jest to moje věc. Vy rozkazy mé vykonáte!

»Sire, já nemohu poslechnouti,« odvětil admirál.

»Pane, vy jste nestyda!« vzkřikl Napoleon a blížil se k admirálovi, hroze mu bičkem, jež měl u sebe.

Bruix zbledl a couvnuv o krok, uchopil rukou kord a zasykl: »Sire, mějte se na pozor!« Všichni svědci tohoto výjevu hrůzou strnuli.

Císař s napřaženou rukou očima probídal admiála, který, odpovídaje Napoleonovi svým pohledem, mluvil se nehýbat. Po chvíli Bonaparte bičik zahodil, a Bruix v tom okamžiku oddal ruku od kordu. Po té císař obrátil se k admirálovi Mayonovi a řekl: »Poručte ihned sestaviti lodí jak jsem velel,« a Bruixovi pravil: »A vy do čtyřadvaceti hodin opustíte Boulogne a vrátíte se do Havru.«

Zatím co rozkaz Napoleonův byl vykonán, rozpoutala se strašná bouře, která hrozila záhubou všemu loďstvu. Přes dvacet dělových šlap narazilo prudce o břeh, a lodníci volali zoufale o pomoc. Napoleon sám účastnil se zachraňovacích prací, ale brzo voda zaplavila i lodici, v níž prodléval, a málo chybělo, že by ho byla mohutná vlna smetla do moře. Druhého dne v přístavu vylovili přes dvě stě mrtvol, a Bonaparte pozdě pykal své umíněnosti.

Tolstoj a válka. Čteme-li o obrovských nynějších zápasech a vzpomínáme-li ve spojení s nimi na Napoleona, nemůžeme nedbati velikého díla Tolstojova »Vojna a Mír«, v němž široce rozptěl a vyložil své válečné theorie. »Vojna a Mír« náleží mezi knihy, které se v životě čtou mnohokrát, ale hned při prvním čtení i neoborníka zarazí, jak podivně Tolstoj líčí bitvy. Vojevůdcové jeho jsou buď ospalí, nebo se někde se svými adjutanty postaví a pechají všechno ať běží, jak běží. Bitva dle Tolstého jest něco, co děje se samo sebou a do čehož lidskou inteligencí marno jest zasphovati. Vojáci se ženou ku předu, něco tam dělají, sami ani nevědí co, a pak couvnou nebo se rozutekou kam kdo, aniž si toho uvědomují. V bitvě u Borodina Tolstojův Kutuzov ospale sedí na lavici před chalupou a naslouchá bitevnímu řevu a hromobiti. Adjutanti jeden přes druhého přijíždějí, Kutuzov poslouchá klidně, co vyřizují, a když vypověděli, co měli oznámiti, maršálek pokyvuje hlavou a nedávaje žádných rozkazů, nanejvýš prohodí: »Zajed tam, holoubku, a podívej se, co a jak.«

Kníže Bagration, jenž zemřel od rány, utržené u Borodina, byl ze všech ruských generálů Napoleonem oceňován nejvíce. A hle, tento inteligentní vůdce v bitvě u Schöngrabenu, kdež se čtyřmi tisíci Rusy zadržel čtyřadvacet hodin skoro celou francouzskou armádu, dle Tolstého bloudí po bojišti, postaví se tu u dělostřelectva, tam v předu u pěchoty, nic nemluví, nic nepřikazuje a projeví toliko, sám o tom nevěda, osobní stařečnost, když v dešti kulí, v předních řadách ruských očekává mlčky hustých řad francouzských. Řekli bychom, že tento Bagration v bitvě vlastně ani velitelem nebyl, nýbrž že jako stín pohyboval se mechanicky po bojišti.

Když dnes se dočítáme, jak v bitvách děje se závpdy promyšlenými manévry, útoky a pohyby a jak odstíněná a takřka rafinovaná inteligence zápasí, by zdolala inteligenci odpůrcovu a obdržela vítězství, ujasňujeme si ještě určitěji, že theorie Tolstojovy jsou nemožné a že od skutečnosti jsou vzdáleny jako severní pól od jižního. Jest se věru co diviti, že — ječneme přímo — jakové nesmysly mohli napsati spisovatel tak pronikavě duševní síly a mohutných obzorův.

Dopis z Haliče.

Jeden záložník vozatajského sboru ze zdejšího kraje poslal matce zajímavý dopis, datovaný dne 10. t. m. Mimo jiné v něm píše:

Včera a dnes jsme byli zase u bitevní čáry se zásobami. Mrazy povolily, nastalo klidné, ale blátivé počasí. Dnes jsme viděli nádherné výběžky Bezkyd a Karpát... Krajina je mírně kopcovitá, úrodná. Na hranice ruské je nedaleko a přelíždíme je vždy při dodávání zásob. Pokud jsme v Haliči, jezdíme až po hranice po dobrých, tvrdých silnicích, ale hned poznáme, kdy se ocitneme v Rusku, tam již není silnic ani cest, tam musíme po

zmrazené polce nechceme-li záhy umřít v chladném blátě nebo v hlubokém úvoze. Nikdo by ani nevěřil, že tak veliký stát, jakým jest Rusko, se vůbec nepostaral o dobré silnice nebo lepší cestu aspoň pro veliké vesnice a městečka. Je-li jen trochu nepohoda, tonou všichni obyvatelé v bezzedném blátě. Vozy tam uvážnou až po nápravu, koně pak kolena. Pěší aby tam nechal boty! V celé vesnici není ani jediné studny, celý kraj — několik vesnic — chodí až hodinu cesty pro vodu do odlehleho potůčku nebo cisterny. Půda je úrodná, těžká, lilovitá, ale hospodářství zanedbáno, nikdo se o lid nestará, nikdo mu nedá rady, jak hospodář.

Tam bída u nás blahobyť (na straně rakouské), neboť v našem kraji je mnoho továren na zinkovou a olovenou rudu: dále pánev na uhlí, která se táhne přes hranice do Ruska, aniž by jí však Rusko využítkovalo. Kdyby to bylo pod panstvím rakouským, byla by to země blahobyti a spokojenosti. Neměj o mne strach! Na ty obtíže jsem si již zvykl jako všichni ostatní; je nám lhostejno, musíme-li pochodovat ve dne či v noci, za pěkné pohody či plískanice. Jsme-li si vědomi nezbytné povinnosti a víme-li, že na nás čekají tisíce, vždy si popílíme, nedbajíce žádných svízeli. Sedíme-li dva nebo tři dni v nečinnosti, jsme nepokojni a toužíme po jízdě. Máme to už v krvi a tak si neděláme ze svízeli nic.

Zásobování našeho vojska jest výborně zařízeno. Denně k němu dojíždí jeden vozový oddíl se všemi možnými zásobami, který dováží čerstvý chléb, kávu nebo konzervy, cukr, čaj, rum, slivovici, víno, cigarety a doutníky, mýdlo, svíčky, čokoládu, pepř, sůl, papriku i špek; pro koně oves. Jiné oddíly dovážejí teplý oděv, kožíšky, punčochy, vlněné košile i spodky, přikrývky, tak že o naše vojsko v tomto směru jest neobyčejně dobře postaráno.

Každý vojenský oddíl (setnina) má svoji samostatnou kuchyni, v níž možno vařit i za pochodu; viděla's takové na manévrech. Voják dostane k obědu 40 dkg masa, silnou polévku s rýží, nebo s kroupami, hrachem, fazolemi. Večer teplou večeři buď masitou anebo luštěninou, čaj s rumem...

Poslední mrazy jsem překonal snadno, jsem již z domova na ně zvyklý, tak že mi zima neškodí. Fluje je to se zvířátky, která vzdorují často i nejprísnejší čistotě. Proti choleře jsme všichni očkování; lze tvrdit, že pečlivé očkování vykonalo pravé divy. Kdyby zdejší lid byl čistotnější, nebylo by žádných obav, ale nad pomyslením hroznější jsou poměry v Rusku. Náš stát se stará i o obsazené ruské vesnice, dává tam dopravovati hojně zásob, aby obyvatelstvo mělo z čeho žít. Na ruské straně tomu tak není, neboť vojáci z hladu utíkají k nám, prosíce o chleba.

Ruce Ti líbá Tvůj syn Josef.

— Ačkoli některé věci uvedené v dopisu jsou veřejnosti známy již odjinud, přece jest zajímavé, jak jen potvrzuje list inteligentního vojína pečlivou starost našeho státu o potřeby voska.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.

v Hradci Král., Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. — Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nejvýhodnějších. — Vkusné stíhanky.

Uprehlíci.

Nynější putování Poláků do Čech živě nám připomíná okamžiky, kdy Čechové hledali útulek v Polsku.

R. 1547 odboj radikálních stavů českých se nezdařil; českobratrská šlechta, pokud měla na pozdvižení podíl, byla přísně pokutována. Lutherští a kališníci hleděli všechnu vinu svaliti na Bratry, tak že nastaly pro Jednotu časy zlé. Vždyť sami lutherští a českobratrští šlechtici jali se dle královských mandátů přísně proti bratrským měšťanům a vesničanům nastupovati.

R. 1548 nastoupily tři českobratrské zástupy (dohromady asi tisíc duší) truchlivou pout do Pruska a Poznaň. Stanovisko lutherských poddaných vévody Albrechta však je rozčarovalo. Ten nařizoval, aby se Bratři ve všem srovnali s lutherskými kazateli. Pověstný protestantský doktor Václav Mitmánek, který byl od Ferdinanda I. z Čech vypuzen, našel útulek v Polsku; v Krakově při setkání s kazatelem Funkem Jednotu silně očernil. Lhal, že památná bratrská «Apologie» z r. 1538 jest zpracována od jednoho cizince, že Bratři jsou Ariáni a Nováciáni atd.

Albrecht po uslyšení těch pomluv vzkázal vyhnáním, že se jim sice povolí kázání těch kněží, kteří s nimi přišli, ale separátní schůze se jim zakazují. Nechtě se přihlásí Bratři jednoduše k těm obcím lutherským, kde se usadí. Bratři rozpačitě couvali, tvrdili docela, že jsou s Lutherem za jedno.

Tudíž vynikající zástupcové Bratři byli povo-

láni do Královce k výslechu, jež započali lutherští mistři 27. prosince. Řekli, že se jim došlo, jako by víra bratrská přece ve všem s lutherskou ne-souhlasila. Také vyslovili nelibost nad tím, že Bratři mají poněkud jiné ceremonie. Po předešlých tuhých náboženských bojích přirozeně si nepřáli, aby sotva uklidněné poměry znovu vzplanuly žhavou lávou. Každá sekta přinášela do celého veřejného ústrojí státního plno nových problémů, komplikovala poměry sociální, politické i kulturní pronikavě.

Bratřím ovšem zase nemohlo býti lhostejno, jestliže se od nich žádaly věroučné ústupky. Kdyby byli chtěli přestoupiti k lutherským, mohli to učiniti ve vlasti a byli by se zbavili velikého pronásledování.

Ale lutherští mistři byli houževnatí. Jestliže prý se miní Bratři v něčem pohoršovati na luthery, zrovna tak jest dovoleno žákům Lutherovým pohoršovati se nad Jednotou; pro 300—400 exulantů neupustí němečtí kazatelé od svého zařízení. «Sluší se, abyste se přizpůsobili vy nám a nikoli my vám; vždyť nikdo pro vás neposlal, nikdo vás sem nepozval,» znělo drsné upozornění. Místo náboženských debat, v Čechách tolik obvyklých, jednoduše němečtí kazatelé svou věrouku i zřízení Bratřím vnutili. Ostatně věděli, že věroučná hádka by k cíli nevedla zrovna tak jako debaty české.

Bratři se poddali jen z velké nouze. Na to ještě protestantský biskup Pavel Šperatus vydal nařízení, že nikdy českobratrský kněz nesmí učiti ničemu odpornějšímu náuce augšpurské, že nesmí kázati pokoutně, ale vždy v kostele. Chce-li některý český kazatel navštívit českobratrskou rodinu, jest povinen vždy si přibrati za svědka pastora té obce jako svědka, aby se poznalo, nedochází-li k tajným schůzkám. Za nepřítomnosti českého kněze mají Bratři přijímati svátosti z rukou pastora. Každý bratrský kazatel podřízen duchovní vrchnosti lutherské příslušného kraje. Zkrátka Šperatus usiloval o úplné splynutí Bratří s lutherskými. Bratři se ocitli v situaci tak ubohé, v jaké nebyli před r. 1547 ani v Čechách nikdy. Musili se však poddati přece.

Od té chvíle exulanti čeští volili raději za cíl své cesty Polsko. Král Sigmund II. August sice vydal mandát proti sektářům, ale neusiloval o jeho vyplnění. Poměry náboženské v Polsku nebyly komplikované; vědělo se, že několik set pokojných, skromných Bratří nezasáhne silně do poměrů veřejných. Sem tam některý biskup se ozval proti příchodu exulantů. Leč příbuznost řeči, důstojnost bratrského vystupování, přičinlivost členů Jednoty — to všecko získávalo Bratřím přízeň i u katolíků, mezi tím co čeští husité Jednotu pronásledovali fanaticky. Pokud bylo patrno, že Bratři zůstávají v Polsku nepatrnou menšinou, katolíci velmoži uprchlíky přijímali velice ochotně a poskytovali jim velkou volnost, tak že Jednota v polských krajích mohla se vyvíjeti tak svérázně, jako za lepších časů v Čechách.

Nyní nastal pohyb opačný. Poláci, kteří na základě dlouholetých zkušeností pokládají Rusy za své velké nepřátele, hledají útulek u Čechův. Nic nepřekážá jejich vřelému přijetí. Vždyť valnou většinou jsou spojeni s Čechy i páskou stejného náboženství. Již ta okolnost, že byli nuceni opustiti tolik milovanou rodnou půdu, nutí k vřelému soucitu. Kolik však se druzí k tomu obětí jiných! Proto nechť jim každý včas potřeby podá dle možnosti ruku pomocnou! I nejhudší území, kde bitvy se nerozpoutaly, jest v čas války šťastnější, než bohaté kraje, kde dlouhé fronty vojí proti sobě postupují.

Politický přehled.

Francie a Vatikán. V jistých francouzských kruzích podporuje se horlivě sblížení s Vatikánem. Pavel Bourget upozorňuje vládu na nutnost dalšího vykonávání patronátu nad katolíky v Orientě.

Neutralita Itálie. V senátě italském dovozoval Barzelotti, že schvaluje úplně vládní prohlášení a vyslovil přání, aby Itálie v pravé chvíli zakročila ne zbraněmi, nýbrž nezdolným popudem k míru...

Schůzka králů. Na pozvání švédského krále koná se dnes schůzka králů švédského, dánského a norského v Malmö. Králové jsou doprovázeni svými ministry zahraničních záležitostí. Účelem schůzky jest především poraditi se, aby byly obmezeny a zamezeny hospodářské obtíže, které sebou přináší válečný stav pro tyto tři země.

Král bulharský při přijetí parlamentní deputace pravil, že dnes, kdy jest celá Evropa v plamenech, utvořil si národ bulharský s chladnokrevností a prozíravostí, které jsou nepopíratelným vysvědčením jeho politické zralosti, úsudek o situaci a vytkl si postup, jež by měl sledovati. Jest pro mne, pravil, uklidněním, že jste rozhodnutí přinést na oltář vlasti a pro zájmy národa všechny oběti. Z toho čerpám bezpečnou naději, že i budoucně bude mezi národem a korunou naprostá shoda a že z této shody budeme čerpati potřebnou sílu k zabezpečení Bulharska...

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. a k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy

Jan Dušek v Chrudimi.

Kulturní jiskry.

Potřeba opravy českého pravopisu. (Dokonč.)
Právili jsme, že návrh dra Kunstovného bezděčně množstvím háček a tedy dvojitých písmen jadrné a jednoduše psaní ztěžuje. Napište si kursivou slova »vřešteri, měšťaňi, vdečři, žizňiti, žiti a pod. (jak si to přeje Kunstovný). Co tu nových mašliček, přízdob, zbytečné komplikace písmen!

Chce-li p. autor, aby se žrušily čárky nad hláskami, zjednoduší se sice písmo, ale činí značné obtíže čtenáři. Vždyť by tak velmi často vznikl dvojsmysl. «Honičí» jest jiného než »honičí« — »slitý» něčeho jiného než »slitý« — »siti« má jiný význam než »syti« atd. Takových případů jest bez počtu. Čtenáři by zvláště překáželo nejasné určení pádu. Na př. »ušťědřili ji« a »ušťědřili ji« — jaký to rozdíl! »Podali jim« má zcela jiný smysl než »podali jim«. Napiše-li se »úloha usnadněná«, jest zde zkrácena celá věta. Za to slova »úloha usnadněná« hledají výrok.

Vubec návrh na zrušení čárek bez jiné náhrady jest velice choulstivý. Jestliže se učí žák délku vyznačovati, pochopuje zároveň pěkně pružnost českého jazyka. Jaký bohatý zdroj interesantních dojmů gramatických poskytl zkráceniny a prodlužování slov z jednoho kořene! Na př. »něsti, snesitelný, snáselivý, usnesení, snáška, nuše, unášeti« atd. Nebo »vézti, voziti, sváživati, přivezený, povoz, úvoz«. Dr. Kunstovný se mylí, tvrdí-li, že se žák naučí rozlišovati potřebu dlouhých a krátkých samohlásek velice snadno. Kdyby vstali i staří svědomití kanovníci, protestovali by silně. A nemusíme ani choditi pro poučení k paedagogům před rokem 1866. Vždyť i nynější dospělí mužové si vzpomínají, jak dával jejich učitel na jevo největší překvapení, jestliže žák 5. třídy obecné školy napsal hrubou chybu. Pisatel těchto řádků měl učitele, který vystudoval pouze tři třídy střední školy. Naučil však pravopisu tak znamenitě, že se každý žák do duše před spolužáky stydl, byl-li pranýřován pro hrubý poklesek pravopisný. »To jsi žák páté třídy? Tak miluješ rodný jazyk? Zavolám z třetí třídy žáky nejslabší a zaručuji se, že tě o tom správně poučí«, zněla kárná slova rozčileného strážce ryzí češtiny.

Co šlo dříve při primitivních pomůckách, to může jíti tím spíše nyní. Ať se nikdo nedomnívá, že velké slevy jsou kouzelným prostředkem k větší pravopisné jednotnosti. Kdo si zvykne pohodlnému šlendriánu, ten zase natropí chyb jiných. Pozorujeme přece, jak mladíci, kteří nedávno ze školy vyšli, docela ležérně vynechávají i nejpotřebnější háčky, jak spojují dvě různá slova dohromady a rozdělují delší slovo na dvě části. Jinde zase přidávají kroužky a háčky ledabyje tam, kde jich v tisku nikdy neshledali. »Velec teni pane, tohle djela štiricet korun« a podobné galimatjáse, které odporují i Kunstovnému, jsou na denním pořádku.

Naučil-li se žák svědomitý dobře pravopisu s prodlouženými hláskami již na obecné škole, rozhodně týž pravopis nemůže za to, jestliže se ho nenaučí ovládati třeba i žák střední školy. Záleží tu mnoho na zručném vedení a na lásce k věci.

Kde bude píle chabá, tam se vyskytne i při t. zv. zjednodušení nesrozumitelnosti více než posud. Není daleko pestřejším a obtížnějším úkolem učiti správnému českému slohu?

Zrušení čárek jest věcí povážlivou i z jiného důvodu. Jak se naučí české výslovnosti a jak pozná pružnost naší řeči cizinec, nad nímž nebude státi každý den vyškolený pedagog? Byli jsme nuceni na gymnasiu pilně se učiti označování správných přízvuku v řečtině, byli jsme nuceni dle délky slabik, dle umístění přízvuku dobře rozlišovati různotvárná označení. Ale česká slova si nezaslouží ani tolik, aby se v nich označovala délka samohlásek? Jak potom chcete přikazovati hudebnímu skladateli, aby při komposici arie sám úzkostlivě délku not řídil dle délky slabik?

Dalo by se kritisovati více, ale tolik aspoň uzná velmi mnoho učitelů, že: 1. hromadění nastavených, dvojdielných souhlásek se rozhodně neodporuje; naopak jest žádoucí, aby zvláště veliké, očepičkované souhlásky byly nahrazeny písmeny zcela novými. 2. Psaní bez rozlišování samohlásek dlouhých a krátkých bylo by velice povážlivé, zavinilo by nesrozumitelnost, podceňovalo by znamenitou pružnost české řeči, a bylo by kamenem úrazu pro ty, kteří se teprve české konversaci přiučují. Radikální reforma by neškodila, ale ta se musí bráti cestou poněkud jinou, než jakou navrhuje dr. Kunstovný.

Papež o lásce k vlasti a náboženství. Z Říma se telegrafuje: Sv. Otec přijal v neděli římské »Sdružení pro náboženství a vlast« a pronesl proslov, v němž zdůraznil, že láska k náboženství a láska k vlasti jsou ne-

rozlučitelny. Nikdy nesmí se v duchu odlišovat láska k vlasti od lásky k náboženství. Papež k boji přelovně přivítal, aby náboženství bylo triumfem upřímným vyznáváním a aby čest vlasti se množila svatými činy jejích dětí, které ji milují láskou čerpanou z čistých zdrojů víry.

Vyznání nevěřícího. Dojímavé vyznání učinil před nedávnem francouzský převorec Lavredau. Píše: »Posmíval jsem se vře v Boha, vysmíval jsem se všemu, co s ním souviselo a myslil jsem sám o sobě, že jsem mudrce. Neraďuji se již z té dábečské veseposti a smíchu. Viděl jsem, že Francie krvácí, že pácé. Stál jsem na silnici a viděl naše vojny, jak s veselou tváří jdou na smrt. Táral jsem se jich: »Proč jste tak klidní?« A odpověď? »Věříme v Boha!« Čítal jsem oběti národů a viděl, že je snázejí s modlitbou a vírou. Poznal jsem, že je daleko utěšenější poznati nebeskou domovinu — tu klidnou, tichou, než světskou nenávist. Stojím nad zakrvenou vodou francouzských řek, vidím svatou tu vodu v slizích. Malomyslním opět. Stará žena v Bretagne, již vykrváceli synové na bojišti a která oslepla od pláče, klečí před obrazem sedmibolestné Matky Boží a modlí se »Zdrávas Maria«. Hrabím se před tou ženou. Jak to vydrží Francie, nebudou-li děti její věřiti, nebudou-li se její matky modliti? Dělostřelectvo těch, již v Boha budou věřiti, zvítězí. Minulost Francie je slavná. Byla to Francie věřící. Nynější Francie jest ubohá. A pocítí to sama, neobrátí-li se tam, odkud možno jedině posilu čerpati. Bude budoucnost její lepší? — Snad — a to s pomocí Boží! Vidím i smrt i klidící život. Francie. Francie, obrať se opět vírou k lepším dobám! Koho Bůh opustí — zahyne bez pomoci. Nevím, zda budu ještě zítra živ! Ale svým přátelům kladu na srdce: Lavredau se neboj zemřít jako věřící. Nebojím se pekla, ale mysl čini mně výčitky, že jest Bůh — a já že jsem od něho daleko. Raduje se a plesá duše má, že dočkala se hodiny, kdy mohla otevřené říci: »Věřím v Boha, věřím — věřím!« Víra je vnitřní písní lidstva. Kdo tu nepoznal, žije v strašné tmě.« — Nejradikálnější listy francouzské uveřejnily tuto zprávu francouzského vůdce bezvěrců bez poznámky.

Našemu veledušnostnému duchovenstvu
ku provázení prací kostelních vřele doporučujeme mladou českou
dílnu absol. c. k. stát. školy rezbářské
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

Církevní věstník.

Upozornění vld. duchovenstva. Motu proprio »Abhinc duos annos« a dekretem S. Congreg. R. ze dne 28. října 1913 byly zavedeny nové změny v recitaci breviáře a ve slavení svátků, jež obsaženy jsou v knížce »Variationes in divino Officio recitando«. Ježto změny tyto závažny jsou pro světské kněze i řeholníky a to od 1. ledna budoucího roku, jest třeba, aby vld. duchovenstvo již 1. ledna knížku tu v rukou mělo, ježto již od nového roku po všechny dny až do 5. ledna incl. Officium podstatně jest změněno, jak patrné jest i z nového Direktáře, který (na což dovolujeme si upozorniti P. T. vldpp. vikáře) již před novým rokem klérus v rukou míti musí. Knížku tu dostati možno v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, kde ji ráče zavčas objednat. — Kdo by si opatřil nový breviář, vydaný roku 1914, nebude potřebovati ničeho, jen nově Propr. Boh., které vydá včas nakladatelství Kotrbovo. Kdo má breviář vydaný mezi rokem 1902—1913, tomu nutno jest opatřiti si nejen řecené Propr. Boh., ale i »Variationes«. Kdo má starší breviář před rokem 1902 vydaný, potřebuje mimo obě řecené knížky ještě známé Psalterium. — Všecky tyto dodatky, jakož i nové breviáře možno objednat i Družstevním knihkupectvím.

Fr. Chaloupka mrtv. Zasloužilý, statičký kněz jubilejní, č. konsistorijní rada, bývalý vikář a děkan ze Světlé Fr. Chaloupka zesnul 11. prosince v Ném. Brodě, kde trávil svůj odpočinek. Narodil se r. 1836 ve Vys. Mýtě, ordinován r. 1861. Pohřeb konal se v pondělí. — Bůh buďž ctihodnému kmetu štědrým odplatitelem!

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné zaslaly blsk. konsistoři: Chrastecský vik. úřad z farnosti: Chrast 90.84 K, Bojanov 34.08 K, Hrochův Týnec 98.20 K, Lichobíle 61.53 K, Nasavry 40.14 K, Práčov 27.06 K, Seč 25.84 K, Slatiny (vdp. děk. Vlček) 20 K, Včelákov 47.58 K, Vejvanovice 22 K, Žumberk 53.72 K, Trh. Kamenice 62.26 K, úhrnem 583.25 K. — Králícký vik. úřad z farnosti: Králíky 157.64 K, Bartošovice 83.69 K, Bärwald 17 K, Klášterec 29.05 K, Kunwald 25 K, Kysperk 100.31 K, Linsdorf 46.77 K, Pěčín 8 K, České Petrovice 5 K, Rokytnice 105 K, Červ. Potok 23.05 K, Slatina 6 K, Žamberk 45 K, klášter Matky Boží u Králík 60 K, úhrnem 711.51 K. — Novobydžovský vik. úřad z farnosti: Chlumec 100 K, Lužec 80 K, Metličany 10.14 K, Mlýkosrby 58.59 K, Ohnišťany 43.02 K, Smidary 73.79 K, Vápno 41.32 K, Žehuň 87 K, Žiželice 18 K, úhrnem 511.86 K. — Kučera Karel, farář v Kladrubech 30 K, Zemský svaz Orla v Hradci Králové 200 K, Opočenský vik. úřad z farnosti: Bohuslavice 7.50 K, Deštná 31 K, Dobruška 40.91 K, Dobřany 30 K, Vel. Jenesice 54.35 K, Opočno 58 K, Nový Hrádek 58 K, Přepychy 110 K, Sedloňov 31.30 K, Slavoňov 37.94 K, Zvol 45 K, úhrnem 504 K. — Lipnický vik. úřad z farnosti: Lipnice 18 K, Branišov 30.90 K, Ml. Bláho 30 K, Dušejov 8.80 K, Ném. Vyskytná 10 K, Jiřice 15 K, Kaliště 17 K, Krásná Hora 35 K, Ousobí 83 K, Senožaty 28 K, Skála 39.86 K, Vojslavice 50 K, úhrnem 365.56 K. — Vysokomýtský vik. úřad z farnosti: Choceň 95.57 K, Chroustovice 60.11 K, Jenáovice 10 K, Svatý Jiří 110 K, Knířov 50 K,

Radobýž 20 K, Řepný 20 K, Skotomice 50 K, Vráclav 20 K, úhrnem 438.86 K. — Jaroměřský vik. úřad z farnosti: Jásán 10 K. — Rychnovský vik. úřad z farnosti: Bílý Újezd 22.10 K, farní úřad: Ústřední 18 K, Bílý Újezd 21 K, Láň 8.80 K, Úpice 36 K, Nové Hrády 1 K, děk. úřad ve Dvoře Král. 33 K, Křesťanská jednota sv. Václava v Dobrušce 10 K.

Ze spolku kordáckého. V neděli 27. prosince o pát. 6. hod. večer bude v chrámu Panny Marie Sněžné Praha II. (Jungmannovo nám.) spolková »pobožnost, při které slavnostní kázání proslaví obětaví duchovní vůdce českých poutí do Lurd vdp. dr. Al. Kolšek, profesor z Hodonína na časové téma: »Lurdy a válka.« V pondělí 28. prosince o 3. hod. odpo. bude se oddývat Městanské besedě (Vladislavova ul.) výborová schůze, ke které se uctivě pozvání činí. Večer v 7 hodin bude v téže besedě koncert ve prospěch milodarů vojním v poli, při kterémž přednáší chvalně známý jedrovatel myslanky slovenské vdp. dr. Al. Kolšek na téma »Mariánská píseň slovenská«. Důfáme, že účast bude z ohledu na dobročinný účel velice hojná. Pro děčesí hradeckou lisky na koncert ochotně obstará jednatel Lurdského spolku Josef Rössler, farář v Soinici.

Službu u vojska z kléru diecése Královéhradecké kromě uvedených již dpp. konají titi dpp.: Bičistě Jos., farář z Deštné, Brýdl František, kaplan z Chrudimě a Jos. Krkoška, administrátor z Bílé Třemešné.

Jakým dárkem překvapíme k Ježíšku?

V nynější válečné době každý potřebuje osvězení myslí, k čemuž slouží kniha. Proto nejlepším dárkem k letošnímu Ježíšku je

česká kniha.

Na skladě velký výběr ilustrovaných děl, poučných i zábavných a beletristických ve skvostných vazbách pro dospělá i mládež.

Pro naši drobotinu vkusně upravené
obrázkové knihy a ilustrované pohádkové knihy v různých cenách.

Prohlédněte naše výklady!

Družstevní knihkupectví a nakladatel, v Hradci Král.
Adalbertinum.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 14. prosince. Žádosti divadelního ředitele p. Józý Tuttra o zadání divadla na měsíc leden nebylo vyhověno. — Za odkaz vdp. kanovníka Jana Bariáka K 947.64 zakoupeny budou úpis válečné půjčky. — Okresní výbor v Hradci Králové vyhověl žádosti městské rady za další propůjčení pojízdného desinfekčního parního stroje Thurstieldova. — V době vánočních prázdnin provedeny budou různé menší opravy v zasedací síni městského zastupitelstva, nyní za účtů měst. školy dívčí sloužící. — Návrh sociálního odboru na rychlejší odprodávání brambor byl schválen. — Rybářskému spolku v Hradci Králové uděleno bylo povolení, by jeden den před vánocemi — ve prospěch vánoční nadílky našim vojínům — sítěmi ryby kol důstojnického parku v řece Labi a Orlicí zalovil.

Vyznamenání. Arcivévoda František Salvátor propůjčil jako náměstek protektora Červeného kříže v monarchii v působnosti císařem jemu svěcené stříbrnou čestnou medaili Červeného kříže c. a k. vrch. oficiální voj. zásobovacího sboru v Hradci Králové p. Ant. Michálkovi, t. č. přednostovi c. a k. zásobárny v Pardubicích.

V Obchodní, živnostenské a průmyslové Ústředí v Hradci Králové se o svátcích vánočních od 24. do 27. prosince neudává.

Na vánoční dar raněným, sirotkům a nezaměstnanému dělnictvu zaslal dále na Zemský svaz katol. Orla v Hradci Králové a Všeoborové sdružení: Královéhradecká bankovní jednota 10 K, farní úřad ve Sv. Jiří 40 K, dp. Václav Petřík, farář v Mlázovech 60 hal., neimenovaný člen »Záchrany« Jičina 5 K, Fr. Kovář, dělník Mladá Boleslav 1 K, dp. Fr. Janoušek, farář ve Vápně 10 K, dp. Jindř. Macoun, farář Vyskeř 4.50 K a 10 K, dp. Jan Letošník, děkan Polička 5 K, dp. Leop. Sokol, kaplan Dolní Kralovice 2.06 K, klášter Redemptoristů na Sv. Hoře 2 K, vdp. P. Košťál, quardian Turnov 3 K, děkanský úřad ve Slaném 2 K, farní úřad v Libšicích 2 K, vdp. dr. Fr. H. Kryštlůfek, probošt Praha 2K, dp. Ant. Jiráč, administr. Kozmice 2 K, J. M. Sal. Roubíček, opat v Želivě 10 K, dp. Jos. Zelený, kaplan Sedlec 2 K, dp. Jos. Světlský, katecheta Třebechovice 2 K, Sdružení mládeže křesť. soc. Čes. Skalce 23.10 K, vdp. V. Lerch, děkan Beroun 2 K, farní úřad Dol. Hbity 3 K, Orel Liboc 1 K, farní úřad Třebechovice kostelní sbírku na Červený kříž 50 K, Orel Černá u Kyšperka 10 K, dp. Fr. Řib, farář ze Studence, opět zaslal pro naše vojny, Orla atd. 12 koší, 12 podvleček, 12 kapesníků, ponožky, zázvorky a doutníky. — Proší se o další dobrotivé dárky i též teplého prádla a různých potřeb pro vojny. Zásilký adresujte na Zemský svaz katol. Orla v Hradci

Králové aneb na Všeoborové sdružení křesť. soc. dělnictva tamtéž.

Schůze kordáckého spolku. Schůze kordáckého spolku se bude dít 22. prosince o 9. hod. dopoledně. Na programu má být: Návrh na udělení příspěvku 18.000 K ředitelství pro stavbu vodních cest na stavbu mostu přes Labe u Předmětice n. L. — Návrh na uzavření zápůjčky k úhradě příspěvku na stavbu nádraží na Slezském Předměstí. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zápůjčky 8000 K k úhradě příspěvku uděleného na stavbu nádraží na Slezském Předměstí. — Žádost obce Lochnic o udělení příspěvku na stavbu mostu přes Labe u Lochnic. — Žádost obce Kuklen o schválení usnesení obecního zastupitelstva v záležitosti zřízení a vydržování měšťanské školy v Kuklenách. — Žádost obce Bělče o povolení komunální zápůjčky 24.000 K na stavbu obecní školy a zakoupení stavebního místa. — Návrh, aby za příspěvku státního provedena byla v režii okresu rekonstrukce okresních silnic Třebechovice-Josefovské ve Voslckém a Třebechovice-Opočenské v Bědovickém kopci a na šest účastníků obcí stavba silnice z Předmětice k Rusku. — Žádost obce Hradce Králové o převzetí přeložky okresní silnice z Hradce Králové do Střebse a silnice z Malšovic k hradeckým lesům vedoucí do správy okresu. — Žádost obce Hradce Králové o povolení k puštění části kmenového jmění za prodaný veřejný statek pro schodiště ku kavčímu plácku v Hradci Králové. — Žádost obce Černilova o schválení postupu částí obecních pozemků čis. kat. 2671/65, 2671/64, 2671/62, 2825 a 1193/2 fimo-katolickému záduší. — Žádost obce Kuklen o schválení prodeje částí místní prostory č. k. 1854. — Návrh okresního rozpočtu na rok 1915.

Školní akademie, uspořádaná dne 8. prosince v Besedě městské: dívčím lyceem a vyšší školou pro ženská povolání hospodářská v Hradci Králové ve prospěch sirotek po padlých českých vojácích a dětí strádajících událostmi válečnými, vynesla 237 K 98 h, kterážto částka zasílá České zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v Praze, jež ji užije ke zmíněnému účelu.

Přírodní zjevy. Letošní prosinec má podivné rozměry. V neděli po 3. hodině za hustého deště ukázala se k severovýchodu téměř nad městem nádherná, veliká duha, nad níž začala probleskovati duha druhá. Zjev ten trval asi čtvrt hodiny. — Jako nejlacinější a nejobratnější metař městských chodníků osvědčil se veliký děš v noci na 17. t. m. Uleželé zásoby bláta smetl do stok tak svědomitě, že se dlaždice někde lesknou jako zrcadlo.

Úmrtí. Po krátké nemoci na severním bojišti dne 7. t. m. skonal a v Bohumíně byl pochován p. Josef Zajíč, učitel zdejší c. k. odborné školy pro umělé zámečnictví. V mladém věku 34 let odešel na věčnost muž ve svém odboru velice obratný, svědomitý paedagog, povaha velice milá. Kdož ho znal, všichni cítí vřelou soustrast. O. v p.!

Činnost odštěpného spolku Červeného kříže v Hradci Králové do konce měs. listopadu r. 1914. Hradcem Králové projelo 4730 raněných. Vydáno na nádraží: polévek 4680 porcí, kávy 8330: čaje 10.248, housek 15.435 kusů, obložených chlebů 2450, vuřtů a párků 1250, koláčů 1800, bochníků 436, vánoček 120, másla 84 kg, vína 73 lahvi, cognacu 15, limonád 156, piva 535 pállitrů, cigaret 83.900 kusů, doutníků 2300. — Pro Hradec Králové přijelo 4869 raněných a nemocných. Vydáno proto: Reservní nemocnici 864 koší, 855 spodků, 437 kapesníků, 366 ponožek, 312 ručníků; úplavnická nemocnici 824 koší, 695 spodků, 258 kapesníků, 538 ponožek, 94 ručníky; nemocnici Červeného kříže (zámečnická škola) 425 koší, 400 spodků, 400 kapesníků, 400 ponožek, 400 ručníků. — Dále se vydalo celkem: bačkor 586 párů, lékařských plášťů 7 kusů, polštářů 237, čepic 8, třírohých šátků 960, kuchyňských zástěr 27, bříšních pásů 378. Celkem vydáno do konce listopadu 1914 10.810 K 15 h.

Lazareť odštěp. spolku »Červeného kříže« jest zřízen (v c. k. odborné škole pro umělé zámečnictví) velice účelně a poskytuje raněným velké pohodlí, jak jsme se osobně přesvědčili. Správcem lazaretu jest p. c. k. berní správce Draslar, administrátorkou p. Jirotková, choť plukovníka. Ošetřovatelkami slúč. Merhautová, Blenerová a Křížová. Vzorně upraveno 10 místností se 150 lůžky, nočními stolky, jídelním náčiním atd. Jedna místnost jest ordinace s celou výpravou, jiný pokoj jest velikou zásobárnou prádla a obvazů. V suterénu zřízena veliká kuchyně. Lazareť již na počátku činnosti stal se (5. listopadu) útlukem pro 90 raněných. Celkem dosud hostil 215 raněných a nemocných vojáků (výhradně mužstvo). Nyní se tam nachází ve třech místnostech pouze 38 ošetřovaných, a e právě všechna čistá a úpravná lůžka čekají na větší očištěný transport. Prádla jest pro nově přivážené veliká hojnost. Ošetřovaným slouží k potěše zvláštní knihovna (na 500 knih v různých řečech). Jídlo se podává čtyřikrát denně. Dvakrát týdně bývá zvláštní přilepšení. Jednotlivcům dle požadavků diety se dávají pokrmy a nápoje zvláštní. Na tvářích ošetřovaných jest patrné, že v lazaretu nalezli útočiště velice vítané. Starostl jest zde ovšem mnoho, ale vděčnost raněných jest také krásnou odměnou. Vánoční nadílku »Červený kříž« příchystal pro všecky zdejší nemocnice.

Živnostenská banka Illiálka v Hradci Králové přijímá dosud přihlášky na losy III. rakouské třídní loterie a prosí pány interesenty, aby odevzdali své přihlášky pokud možno co nejdříve. — Zároveň upozorňujeme, že ve II. třídní loterii připadla na los v Živnostenské banky zakoupený premie ve výši K 700.000, jakož i další vysoké výhry v obnosu přes K 1.000.000.

Chovanky a základy soukromé hudební školy v pamslatú škol. zester v Hradci Králové pořádají ve pro-

opěch zpěných vojnů vánoční zpěvobru „Křesťanů Pá-
ně, o čemž zpěvobru a zpěvobru a zpěvobru
napisal dr. M. Kovář, hudbu složil J. Ev. Zelenka. Ceny
míst: Dne 20. prosince: I. místo 2 K, II. místo 1 K,
III. místo 70 hal. Dne 21. prosince: I. místo 1 K, II. místo
70 hal., k stání 40 hal. — Dne 20. prosince pro dospělé
a 21. prosince pro školní mládež. Začátek vždy o 4 hod.
odpoledně.

Polští snubí Boží v Dobrušce. O vánočním-ho-
du Boží bude v dobroušské chrámu sv. Klimenta v
8 hodin ráno mše sv. s polským zpěvem a modlitbou.
Na sv. Štěpána o půl 3. hod. odpel. polské litanie. Okol-
ní duchovní správy i katoličtí laikové se prosí, aby pol-
ské vystěhovalce na to upozornili.

Česká Skalice. V neděli dne 6. prosince konala se
sbírka ve prospěch vánoční nadílky raněným vojnům
a strotkům po padlých bojovnících. Sbírka vynesla
23 K 10 h. Všem dárcům vzdáváme srdečné: Zaplatí
Bůh! Obnos zaslan Zemiskřmi svazu Orla v Hradci
Králové. Orel A. Z.

Hofice. Invalidovna. Známé, že císař Ferdinand
II. daroval r. 1635 svému generálu hr. Jakubu Strozzi
za věrné služby panství Hofice, Třebovčice a Třeme-
šoves, jež syn Petr hr. Strozzi považoval vždy jen za
císařské léno; když r. 1664 v 38. roce svého věku ro-
vněž jako generál v bitvě proti Turkům padl, připadla tato
doména dle poslední vůle rakouskému inv. fondu, kte-
rýžto šlechtetný čin dovršila vdova po něm Kateřina hr.
Strozzi tím, že zřídila a nadala v Hoficích chudobinec.
Příjmy panství hofického splynuly s erárním invalidním
fondem, až teprve r. 1882 šlechtetný mocnář náš rozhodl,
že má památka na rod Strozzi býti zachována tím, že
invalidní fond Strozziův má se samostatně vésti. Dle na-
dačního listu má invalidovna státi v Hoficích, nač se
však nedbalo, ježto se důstojnickým invalidům české
venkovské město bez německých škol asi nezamlouvalo;
tedy invalidovna velká postavena v Karlíně. Během do-
by nabyta tato značného kapitálu hlavně tím, že obec
karlínská, která se může jen ve směru invalidovny roz-
šiřovati, zaplatila milionový obnos za část pozemků a
je pravděpodobno, že až bude nucena, bude muset celý
komplex invalidovny odkoupiti a tato že bude přenesena
někam za periferii. Před válkou byl stav invalidů malý
(vždyť Hotel des Invalides v Paříži, v němž odpočívají
ostatky Napoleona I., za výstavy r. 1902 čítal jen 4 oby-
vatele), ale nynější válkou vzroste počet těch, kdož od
státu budou očekávati zaopatření, snad na tisíce a bude
se muset přistoupiti k postavení aneb alespoň k adapto-
vání nové jedné, ne-li několika invalidoven, a tu je věc
práva a spravedlnosti, aby nová invalidovna stála tam,
kde ji šlechtetný zakladatel chtěl míti, totiž v Hoficích.
Městské zastupitelstvo již r. 1897 podalo v tom směru
žádost k Jeho Veličenstvu a aspoň tolik vymohlo, že ve
starém zámku umístění byli tři důstojníci invalidi, čímž
z části bylo nadační právo dokumentováno. Dnes činí
zastupitelstvo nové kroky, aby invalidovna do Hofic
přenesena neby nová zde postavena byla a to na ploše
zámku, ke kterémuž účelu i kus obecního pozemku,
potřebného k zaokrouhlení, nabídlo a deputaci k říšské-
mu ministerstvu války vyšle. Nynější doba je jistě k
tomu na výsost příhodná a kdyby děti rodin invalidů bez
německé školy býti nemohly, mohla by výhradně pro
ně při ústavě zřízena býti škola, po případě i některá
ze stávajících kadetek do Hofic býti přenesena. Železo
třeba kouti, dokud je žhavé.

Pardubice. V neděli 6. prosince byla v děkanském
chrámu posvěcena kaple Panny Marie Lourské. Úprava
její a nový oltář byly pořízeny dle schválených návrhů
a plánu Křesťanské akademie v Praze. Náklad v obnosu
1800 K hrazen byl sbírkou obětavých dám katolických
spolků, příjmi dobrodincův a značným obnosem ze spo-
lečné pokladny katolických spolků. Úcta k Matce Páně
vábí do útulného stánku celé zástupy věřících, kteří
chtí se unesení krásnou úpravou celé kaple a v pobož-
nosti nemohou se téměř odloučiti od zamilovaného mí-
stečka Matky Boží. — m.

Přelouč. Dne 8. prosince po 10. hod. dop. konala se
ve školní budově valná hromada Krejcarového spolku
v Přelouči za obvyklé slabé účasti členstva. O činnosti
spolkové podáváme zde širší veřejnosti aspoň hlavní
data. V r. 1914 bylo 276 chudých dítek školních podělo-
váno polévkou od 7. ledna do 15. března. Celkový ná-
klad na vaření obnášel 693 K 44 h. Jméni spolku, jenž
čítal v tomto roce 276 členů, vzrostlo při značných vý-
dajích za uplynulý rok o 127 K 21 h, takže obnáší úhrnem
3038 K 17 h. Vaření a rozdělování polévek ochotně ob-
starávaly P. T. slečny: Minka Adamová, Ludmila Jári-
šová, Helena Jarolímová, Eleonora Komárková, Alba
Krátká, Anna Lacinová, Kamila Lišková, Lucie Němc-
ová, Anna Šoltová, Marta Theimerová, Marie Vávrová
a Gusta Vyleťalová. Dozor při obědě ve školní kuchyni
konali z ochoty P. T. členové sborů učitelských. S
vděčností vzpomenu všechn dobrodinců spolku. Zvlášt-
ní díky vzdány slavné městské radě, která darovala bla-
hověrně potřebné palivo a svtlivo po celou dobu va-
ření a dala do pořádku místnosti kuchyňské ve školní
budově. Dále vysloveny vřelé díky za značné dary pe-
něžité slavným správám akciového cukrovaru, občan-
ské a okresní hospodářské záložny v Přelouči. Potom
uctěna památka těch, kteří z řad členů našich v roce
minulém byli povoláni na věčnost. Jsou to: Heřman Jan,
Panský Richard, P. Svoboda František, Špinarová Anna. Po
schválení zprávy jednatele, pokladníka a revisorův účtů
přikročeno k volbě výboru. Na znamenitě plné důvěry
zvolen aklační dosavadní výbor, jehož členové vzhle-
dem k vážné době voľbu přijali. Výbor ustavil se takto:
p. Jan Pelukán za předsedu, p. Alois Nerud za místo-
předsedu, p. P. Antonín Grégr za jednatele, p. Rudolf

Prešternberg za pokladníka; ostatní členové výboru
jsou: p. Jan Dítě, p. Terezie Hlaváček, p. Anna Ja-
rošková, p. Běla Páčeková, p. Anna Dvorníková.
Revisory účtů jsou: p. Josef Loudil a p. Adolf Vondrá-
š. Vzhledem k stávajícímu poměru a stoapetleté drahotě,
kdy 273 chudé dítky školní dožadují se opět podpory
Krejcarového spolku, vzalší výbor téhož spolku k P. T.
obecenstvu uctívou a snaží se žádost, aby tomuto lidu-
milnému spolku své sympatie na dále zachovaly, jeť
v nehluché činnosti mravně i hmotně podporovaly a
nové příznivce má dle možnosti ještě získalo. P. Anto-
nín Grégr, t. č. jednatel.

Zá Matěm Duškem. Přetčetných žáků čest. kon-
sist. rady, bisk. notáře a dlouholetého katechety vy-
sokomýtského dotkla se bolestně zpráva, že jejich
otcovský učitel dne 14. prosince zemřel. S 72-roky po-
zemského žití ubírá se k Otci nebeskému duše nejle-
chetnější, o jejíž dobrotě by se daly psáti celé knihy.
Málokterý katecheta stal se tak široce populárním, jako
Dušek. Ušlechtilá skrář vroubená hustým vlnitým vlas-
sem, dohroptivý zrak, mistrné promluvy — to všechno zi-
škávalo srdce každého rázem. Úctu měl vždy u pro-
fesorského sboru velikou, studenti se k němu utíkali ve
svých potřebách jako k rodnému otci. Byl od žáků mi-
lován tak, že se proti němu nikdo neodvážil nějakého
vzdoru. Ačkoliv hlavně dobrotou, přátelskými pokyny
hleděl studentstvo udržovati v příslušné kázni, dokázal
daleko více, než přísný pedant; každý studentík se bál
čímkoli katechetu zarmoutiti. Jak často se slzou v oku
intervenoval ve prospěch žáků nuzných anebo těch,
jimž hrozil za mladickou lehkomyšlností trest! Co po
něm zbylo, žádný dědic se tím neobohatí. Rozdával
všecko chudému přibuzenstvu a studentům. Kdo mu co
byl dlužen, toho nevymáhal. Byla by dlouhá rozprávka
o jeho mírném zkoušení a klasifikování, jež zabíhalo do
slabosti. Přes to však žáci, naslouchajíc s láskou upří-
mným slovům katechetovým, překvapovali při církevní
inspekci svými vědomostmi. A ta velká úzkost kate-
chetova, aby ani jediný žák nepropadl neblahému osu-
du! Orodování katechetovo bylo úpěnlivé, plačtivé. Při
prvých maturitách stával ve zkušební síni a hleděl pro-
pášovati slabším abiturientům některé nápovědi. Po-
čínal si prý při tom tak horlivě, že mu naposledy byla
taková asistence jadrně zakázána. Katecheta však byl
služebníkem neodbytným. To tak — aby se nepletl do
zkoušek tolik důležitých! Proto aspoň později stával
u dveří, čekaje na příchod inspektorův. Vyhlížel mu žáky,
kteří ten den měli podstoupiti zkoušku horkým ohněm,
jako nejsvědomitější a nejzbožnější. Druhý den náste-
dující partu líčil v barvách ještě skvělejších. Stál na
stráži v průlomu jako neodbytný prosebník. A jestliže
se mu podařilo často obměkčiti i suchého, velice pří-
sného Kotsmicha, pak osvědčil věru pravé mistrovství
v lidumilném žebrání. Hovořil plyně francouzsky, vy-
studoval gymnasium německé. Také nějaký čas učil
němčině v oktávě. Nad některými žáky natvrdlými si
posteskl: „Vidíte, tenhle chudák chlel dělat maturitu z
němčiny, ale uměl tak málo! Vymouval jsem mu to,
ale když jinak nedal, celý týden po procházkách jsem
ho učil vypravovati plyně po německu jeden článek.
To byla práce! Životopis Wielandův se musil ovšem
naučit z knihy. Rozumí se, že pak šla zkouška před ko-
misi jako po másle. Inspektor navrhl výbornou, ale ne-
klidné svědomí mne nutilo navrhnouti jen dobrou. Mlá-
denec tedy dostal chvalitebnou. Ano — dobrák sahal
i k trikům, ale jest staré přísloví, že daleko spíše bude
odpuštěno tomu, kdo hřešil dobrotou, než kdo se pro-
vinil zlobou. Historky o dobrotě katechetově putují po
celých Čechách. Ale slabosti té bylo zneužíváno někdy
přímo nešetně. Kdyby se byl o tom katecheta dověděl,
býval by jistě zarmoucen; a promluvit jadrně do duše
ve chvílích vážných také dovedl. — Dušek byl svéráz-
ným Jihočechem; narodil se 16. února 1843 v Neza-
myslicích, ordinován 25. července 1865 v Budějovicích.
S Vys. Mým však za dlouhou dobu působení srostl
zcela a tam také trávil léta svého odpočinku. Zesnul
tíše, posilněn na cestu do věčnosti sv. svátostmi. Po-
hřeb, o němž přišel budeme referovati, vykonán 17. t.
m. z děkanského kostela. Čestná památka jeho v
srdcích vděčných žákův i u všeho vysokomýtského ob-
čanstva bude dlouhá léta svěží. Tělesné ostatky budou
odpočívati v té půdě, kterou si tolik zamiloval. Bůh
přijmei věrného sluhu s takovou láskou, jakou věnoval
horlivý kněz svým bližním!

VARIATIONES IN DIVINO OFFICIO RECITANDO

ve formátě brevírů 18°, nové vydání Pu-
stetovo. — Cena K 1.—, poštou K 1.10.

Již na skladě.

Objednávky obratem vyřídí

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Král., Adalbertinum.**

Různé zprávy

Opéme snubí sv. Otce o mír. Z Říma se oznamuje:
Ve zdejších diplomatických kruzích se prosíýchá, že sv.
Otec k vánočním opět učiní vážnou akci o mír. Diplo-

matič. zámekot Váškám. podalí vojnecem. důtklivě
sávný po. má stánci.

Matice cyrilometodějská v Olomouci. obrázek „Anděla
Strážného“ dle návrhu mistra Jana Köhlera s krásnou
církevně schválenou modlitbičkou od Fr. Střelovského.
Sekretariát rozešle koncem týdne obrázek na vzorek.
MCM. tímto obzákem zahájí se serií obrázků, jež vy-
dati má, jednak, aby docílila efektu finančního, ale
hlavně, aby přišli věky viděly, že katolíci dvacátého
století měli dosť jasného vkusu a ušlechtilé vytrva-
losti, aby vyměnili cizí, často nevkusné výrobky za
krásná, svérázná díla mistrů domácích. MCM. neleká
se obětí a obětí, jsouc jista, že postaví se jí po bok
uvědomělý klérus český a pomůže jí přemáhati před-
sudky a zastaralé názory. Prosíme o objednávky obra-
tem, aby dítky, jejichž otcové bojují za vlast, obrázky
do vánoč měly. Zasiíláme 100 obrázků za 5 K franko. Na
slova modlitbičky napsal skladatel A. Petzold nápěv.
100 písní s nápěvem stojí 1 K, doprovod varhan 60 hal.

Novinky

**nakladatelství „Polit. družstva tisk.
pod ochr. sv. Jana N.“
v Hradci Králové:**

1. Dr. Fr. Rey: **Jádro křesťanské sociologie.** Str.
351. Cena brož. výt. 5 K, ve vkusné vazbě ce-
loplát. s ochr. kart. 7 K.
2. Dr. Jos. Novotný: **Světlem k Bohu.** Str. 470.
Cena brož. výt. 6 K, ve vkus. vazbě celoplat.
s ochr. kart. 8 K.
3. Adolff Honig: **Vejnáv přítel či voják ve svém
životě a modlitbě.** 306 str. kapes. formátu. Ce-
na brož. výt. 30 hal., výt. váz. v plátně 50 hal.
4. Dr. Fr. Šulc: **Byl Hus odsouzen jenom pro 30
článků z jeho spisů? (Pokrač.)** [čas. Úvahy
Roč. XVIII., č. 10.] Cena 8 hal.
5. Fr. Komárek: **Rozjímání sv. rážence radostné-
ho, bolestného a slavného v přítomné době
válečné.** Cena 1 výt. brož. po 18 hal., 50 výt.
po 16 hal., 100 výt. po 14 hal.
6. **Píseň k Panně Marii v čas války.** Cena 100
kusů 1 K 30 h.
7. **Modlitba o pokoj mezi národy.** 100 kusů za
1 K 30 h.
8. **Přílohy k fassí benefičiální:**
a) Certifikát o obecních a školních přirážkách.
Na konceptním papíru půlarch; cena 40 ku-
sů 60 hal.
b) Certifikát o zeměpanské dani pozemkové s
fondovými přirážkami. Na konceptním pa-
píru půlarch; cena 40 kusů 60 hal. — Dosud
nikde nebylo vydáno! Ke každé fassí i o-
pravě její nezbytně nutné! Velmi praktické!

Nepostrádatelné pomůcky pro kněze

při duchovní správě raněných vojnů:

Anderl Vojt., Katolická knížka nemocných. Pro po-
třebu duchovních i nemocných. (Modlitby při
udílení sv. Svátostí) v řeči: české, německé,
slovácké, polské, uherské (maďarské), chorvat-
ské po 60 h.

Blaták Fr., Česko - německo - maďarské zpovědní
zrcadlo 20 h.

Blokša Jan, Manuale sacerdotis ad providendos
infirmos additis orationibus ad juyandos infir-
mos lingua bohemica et germanica. Váz. K 2.20.

Loos J. E. van, **Methodus excipiendi confessiones
ordinarias variis in linguis: britannice, gallice,
germanice, neerlandice, italice, hispanice, da-
nice, polnice, bohemicie, slavice et esperanto**
váz. K 3.90.

Manuale Rituum in curá animarum německo-latin-
ské váz. 4.20 K, v kůži 5 K.

Schneider Jos. S. J. a Lehmkuhl A. S. J., Manuale
sacerdotis: diversis eorum usibus tum in pri-
vata devotione tum in functionibus liturgicis et
sacramentorum administratione. Váz. K 10.40.

Schwarz C., Confessarius polyglotus. Examen con-
scientiae in sedecim linguis: (bohemicie, brittan-
nice, croaticie, gallice, germanice, hispanice,
hungarice, italice, lusitanice (portug.), neerland-
dice, polonice, rumenice, ruthenice, slavice,
slovenice et latine) ad usum sacerdotis cum
pretiunculis K 1.20.

Weiss S., Kleines Vade mecum für Priester am
Kranken- und Sterbebette (deutsch-lat.) váz.
K 1.30.

Krebs, Sechssprachiger Beichtspiegel (deutsch,
französisch, englisch, italienisch, spanisch, pol-
nisch) 90 h.

Pro dobu adventní:

Roráté, zpěvy vánoční, které se zpívají v chrá-
mech Páně v Hradci Králové. Cena 60 hal.

Objednávky vyřizuje

**Družstevní knihkupectví a nakladatelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Prosíme o hojně objednávky. Sekretariát MCM. v Olomouci, Dolní nám. 17.

Příprava k útoku. Dopisovatelé listu »Sendbote des göttlichen Herzens Jesu« vypravovali náhradní nadporučík, který raněn vrátil se z války: »Pátá setmíla II. batalionu bavorského pěšího pluku dospěla po veliké námaze na strmý kopec, aby se po prvé utkala s nepřitelem. Setník nařídil krátký odpočinek v lesíku a upozoruil mužstvo: »Ještě čtvrt hodiny a potom budeme v ohni s nepřátelskými četami. Připravte se a řiďte se podle toho.« Všichni vojáci vydali modlitební knížky nebo růženec z kapsy a vykonali krátkou modlitbu. Tichý klid rozhostil se mezi nimi. Mužstvo i důstojníci se připravili. Bylo to tak krásné, že mne to dojalo. Na to jsme se pak spustili dolů s kopce na nepřitele, kterého jsme odrazili.«

Všelicos. Dne 7. prosince přistála v Janově americká loď Jason, kde vyložila vánoční dárky sebrané v Americe a určené pro Německo a Rakousko-Uhersko. — Na základě výnosu bavorského ministerstva vyučování bylo oktagánům, kteří slouží ve válce nebo u sanity, dáno abdikum bez zkoušek. — Horníci ze státních dolů uhelných na Mostecku a 122 horníci z dolů, které byly postaveny pod státní dozor, nejsou povoláni k průběhu domobraně a budou ponecháni na práci v dolech, aby těžba nebyla rušena. — Veškeré druhy hornoslezského uhlí pro domácí potřebu zvýšeny jsou o 1 marku 50 feniků, druhy průmyslové zvýšeny byly o 1 marku, moudr o 50 feniků za tunu. — Ve slově lazaret jest obsaženo slovo Lazar, což znamená zkráceninu hebrejského »El azar« čili Elazar, což znamená: Bůh jest pomocníkem. A z bible známe Lazara, ubožáka, který pokryt vředy a vyrážkou, ležel přede dveřmi bohatce a stal se takto patronem všech ústavů, v nichž ošeffování ti, kteří byli postiženi nakažlivými nemocemi. Odtud název lazaret. — Členové srbské skupštiny proslřednictvím italského a španělského velvyslanectví ve Vídni žádali naši vládu, aby propustila 17letého Radomíra Nikoliče, syna předsedy srbské skupštiny, vzhledem na to, že jeho otec — který už před několika měsíci ztratil svou choť a před málo dny na bojišti svého staršího syna — jest v nebezpečení, že těmito ranami osudu bude zničen. Vláda naše učinila také opatření, aby R. Nikolič, který byl nedávno zatčen pro podezření z vyzvědačství, vrátil se k svému otci. — Nově zvolený prezident republiky mexické, generál Gutierrez, byl pryč ještě před šesti lety zaměstnán v kavárně jako sklepník. — Rakouský polní biskup Bielik vydal k vojenské vánoční pastýřský list, v němž povzbuzuje vojsko ke zbožnosti a vytrvalosti. — Za ochotnou a věrnou obětavost před nepřitelem vyznamenána byla císařem představená kláštera v Přemyslu Františka Stojalowská medailí Alžbětinou. — Také suverenní knížectví Liechtensteinské je neutrální.

Literatura.

Novinka pro naše vojiny! V nakladatelství Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové vyšel výborný letáček, sepsaný od P. Aloise Storka T. J.: »Důležitá rada pro každého vojína.« Cena jednoho letáčku 4 haléře, při hromadné objednávce 2 haléře. Kupujte pro své známé na vojně! Kdo chce, aby letáček byl zaslán přímo vojínům v poli, posádkách nebo nemocnicích a p., ať pošle příslušný obnos předem a určí přesně adresu (poštní vojinů). Upozorňujeme na tuto časovou novinku zejména veledůstojné duchovenstvo. Objednávky obratem vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové nebo redakce »Naši omladiny« v Nové Říši (Morava).

»Dědictví Maličkových« č. 58. (podíl na r. 1914) již vyšlo! Letošní podíl přináší zajímavou povídku od Jana Miloty: »Ztracený statek«. Autor poutavým způsobem líčí některé markantní vady našeho českého života a zdůrazňuje cenu osobního přičinění; dorůstající mládež naše, jejíž duše plná plánů, nalezne tu mnohou perličku osvědčených pravd a zásad životních. Můžeme co nejvčeleji dítko toto doporučiti pro naši mládež. Mimo tento obrázek přináší letošní podíl dva články životopisné: Pius X. a Benedikt XV., ozdobené zdařilými obrázky. — Pro pohodlí členstva zavedeno řízení chekové a učiněno opatření, by nebylo třeba každý rok o zaslání podílu se dožadovati. Správa »Dědictví« doufá, že praktická změna tato pomůže zejména našim důstojným klerikům k hojnějšímu přičinění.

K vánočním dárkům velmi dobře se hodí podíl »Dědictví Maličkových«. Dosud jsou na základě této čísla: 38. Jos. Strasser: »Boží soud«. 39. J. Vaňa: »Odměna věrného přátelství atd.« 40. Fr. J. Košťál: »Věrný čeledín atd.« 43. J. Vaňa: »Po letech«. 45. Vlasta Pittnerová: »Za chlebičkem«. 46. J. Andřík: »Přítel«. 47. Al. Dostál: »Radosti rodičů«. 48. K. J. Zákoucký: »Cestami života«. 49. Boh. Bouška: »Pod hradbami Vyšehradu«. 50. V. Špaček: »Bratři«. 51. Fr. J. Košťál: »Ve spárech dravcových«. 52. Al. Dostál: »Na Hlásce«. 53. K. J. Zákoucký: »Jen výše«. 54. Boh. Bouška: »Utrpením ku štěstí«. 55. Al. Dostál: »Mendík«. 56. Jiří Sahula: »Vojtěch Habr«. 57. Fr. Příbauer: »Čtyřlístek«. — Cena jednotlivého výtisku pouze 30 haléřů. Při větších objednávkách veliké slevy. Objednávky vyřizuje obratem Administrace »Dědictví Maličkových« v Hradci Králové (Adalbertinum).

Pro pobožnosti vdoběválky!

Nakladatelství »Tisk. družstva sv. Jana N.« v Hradci Král. vydalo právě v těchto dnech tiskem Biskupské tiskárny časovou příručku:

Fr. Komárek:

**Rozlímání sv. růžence
radostného, bolestného
a slavného v přítomné
době válečné.**

Hodí se pro pobožnosti společné i soukromé. Cena jednotlivého výtisku o 20 stranách, v obálce obnáší 18 hal., při odběru nejméně 50 výt. po 16 hal., při odběru nejméně 100 výt. po 14 hal. Odporúčujeme vřele všem. Objednávky obratem vyřizuje »Družst. knihkupectví, Hradec Králové.« Adalbertinum.

Světém k Bohu. Napsal Dr. Jos. Novotný. V důkladném spise tomto (na 470 stranách) autor poukazuje, jak novověké vážné studium přírodních věd vede mocně k poznání Boha Stvořitele. Kniha probírá postupně otázky o vzniku světa, objevy hvězdářské, nauku o vývoji naší zeměkoule, o postupu zemských vrstev, vzniku života na zemi. Vysvětluje velikou účelnost v říši rostlinné a živočišné, konstatuje nepřeklenutelný rozdíl mezi člověkem a zvířetem, odůvodňuje důmyslně, jak podstatně se liší duše lidská od duše zvířecí, dokazuje možnost vzkříšení lidských těl, přesvědčuje, že všechno lidstvo pochází od jedné prarodičů (Adama a Evy). Podrobně vysvětluje zpravu bible o stvoření světa a poukazuje, jak účelný jest její význam paedagogicko-náboženský. Uvádí doklady, jak moderní věda potvrzuje zpravu Pisma sv. o stvoření světa. Spisovatel ke konci pojednává o poměru vědy a víry, uváděje doklady, že víra rozum nezotročuje, nýbrž velmi účinně doplňuje jeho mezery. Církev nestaví se na odpor vědě, nýbrž jen dohodružným domněnkám, které každou chvíli mění rozměrně svoji tvářnost. Obmezujeme se zde jen na běžné poznámky o knize obsahu přebohatého, kterou by měl čísti každý katolík v době, kdy se snaží naši protivníci všemožnými vymyšleninami uváděti prostý lid v domněni, že skutečná věda odporuje víře.

Knih, která probírá všechny nejčastější námítky proti článkům naší víry, jest psána slohem velice přístupným, způsobem populárním. Veliká její cena spočívá netoliko v účelu obranném, ale i v podrobném poučení o těch zjevech závažných, s nimiž se setkáváme každodenně; dává hluboce nahlédnouti do tajů přírodních, vzdělává rozum na základě nejnovějších výsledků přírodovědeckého studia.

Spis tolik důležitý, který jest hlavně pro kněze (kazatele a katechetu) nepostradatelný, vydán ve skvělé typografické úpravě (29 tiskových archů velké osmerky) nákladem Politického družstva tiskového v Hradci Králové. Cena brožovaného výtisku K 6.—, cena výtisku ve vkusné vazbě celopletené s ochranným kartonem K 8.— Objednávky vyřizuje obratem Družstevní knihkupectví v Hradci Králové. Adalbertinum.

Světoznámý malínský křen

letošní sklizně nejlepší jakosti zaslá v 5 kg poštovních balíčcích i ve velkém dobříčkou Josef Mikulický, vývoz malínského křenu v Kutné Hoře. Cenníky franko.

Gal. 1860. Gal. 1860.

Karel Zavadil,
nást.

Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.

Veledůstoj. duchovenstvu a sl. patronálním úřadům doporučuje se ku provedení veškerých

vádob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných kovů v každém slohu, od nejjednoduššího do nejbogatšího provedení dle liturg. předpisů. Jen u nás práce umělecké ceny. Veškeré opravy a novozřízení provádí se co nejpečlivěji a se zárukou.

Ceny velmi mírné. Mnoho doporučení a uznání po ruce.

Vhodné knižní dary k „Vánocům.“

Odporúčujeme následující publikace vydané nakladatelstvím »Knihovny Obnovy« v Hradci Králové:

Brodský Boh., NAŠI PŘÁTELÉ. (Přítel žid, přítel liberál.) Stran 100. Cena 60 h.
Brynych Ed., DUCH KATOL. OBNOVY. Stran 722. Cena K 4.
Brynych Ed., KŘÍŽE A KALICHY. Stran 439. Cena K 2.
Brynych Ed., ŠTÍT VÍRY. II. vydání. Stran 108. Snížená cena 50 h.
Kohout Fr., ČESKÉ DRAHOKAMY V KORUNĚ KRÁLOVNY NEBESKÉ. Stran 260. Cena K 2-80.
Mimra Fr., OBRÁZKY ZE SMÍŠENÉ OSADY. Řada I. Stran 168. Cena 86 h.
Mimra Fr., OBRÁZKY ZE SMÍŠENÉ OSADY. Řada II. Stran 460. Cena K 2.
Novotný Dr. Jos., ČLOVĚK BEZ SVOBODNÉ VŮLE. 256 stran. Cena K 3-20.
Novotný Dr. Jos., INDEX A VĚDA. Stran 210. Cena K 2-40.
Novotný Dr. Jos., SPIRITISMUS ZDOKONALENÍM KŘESŤANSTVÍ? Stran 259. Cena K 2-60.
Novotný Dr. Jos., SVĚTEM K BOHU. Stran 468. Cena K 6.
Pečínková B., ŽENY. Stran 160. Cena K 2-30.
Reyl Dr. Fr., ÚKOLY SOCIÁLNÍ POLITIKY. Stran 320. Cena K 3.
Reyl Dr. Fr., ZPRÁVA O V. VŠEOBEC. SJEZDU KATOLIKŮ ČESKOSLOVAN. v Hradci Králové r. 1909. Stran 547. Cena K 3.
Reyl Dr. Fr., JÁDRO KŘESŤANSKÉ SOCIOLOGIE. Stran 364. Cena K 5.
Rezniček Dr. Václ., KRÁLOVĚHRADECKÉ VZPOMÍNKY. Stran 200. Cena K 1-40.
Sahula Jiří, KAREL IV. JAKO KŘESŤAN A VLASTENEC. Str. 488. Cena K 3.
Sahula Jiří, ROZMARNÉ PŘÍHODY řada II. Stran 320. Cena K 1-80.

Objednávky vyřizuje obratem »Družstevní knihkupectví« v Hradci Králové (Adalbertinum.)

Sklomalba

E. Škarda, Brno,
umělec. dárky pro každou
hotoví a dodává chráněná
elna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduššího vzoru do nejbogatší sklomalby figurální, hotoví praven vlahkou metalku k
énkovou pro facady, ol-tátní obrazy, náhrobky atd. s nejširším zaručením uměleckého a odborného dokonaleho provedení.

Rozpočty ochotné a zdarma.

OBNOVA

Číslo 51. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K —

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1914.

Inserty počítají se levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XX.

Vánoce.

Vánoce svaté, plné nebes tají,
kdo necítil by lásky Boží dech,
když kouzlo vaše z hvězdných dýchne krajů
a zem se chvěje v ráje zlatých snech!

Hlas andělský do noci letí temné,
do vesnic, měst, ku tichým samotám
a hlásá světa zvěsti přetajenné:
»Dnes Vykupitel narodil se nám!

A z okna domu záře stromku svítí,
vše láskou plesá, dětským úsměvem,
a duše každá blízkost Boha cítí,
Jenž s nebe přišel v nehostinnou zem!

Chrám světlem hoří, v jeslích Božské Dítě,
zpěv anděl jásá: »Pokoje lidem všem,
dnes Světlo Spásy vzešlo na úsvitě
a zazářilo chutným Betlemem!

»Bud' sláva Bohu! země plesá celá,
radostnou písní klenby chrámů zní
a duše lidská štěstím rozechvělá
s anděly zpívá píseň vánoční.

Vladimír Hradecký.

Mesiáš.

Idea mesiášská právě v této pohnuté době
slaví tiché, ale pronikavé triumfy. Kristovu
vstupu otvírají brány i ty statisíce srdcí, která
se dlouhou dobu před jeho milostí uzavírala.
Království Kristovo rozšiřuje se do šíře i do
hloubky; před Děckem narozeným v prostých
jeslích sklánějí své hlavy učenci manifestačně
znovu — zrovna jako oni tři mudrci svatí. Jest
pozoruhodno, že sami profesori lipské univer-
sity korporativně podali ostré ohrazení proti
výroku nynějšího patriarchy Volné Myšlenky
v Německu, který se v minulých dnech neše-
stně oťel o křesťanský názor světový.

Doba zodpovědná vede mysl lidskou ne-
odolatelně k pravdě, nutí k úvahám nejvážněj-
ším; právě proto také ve chvíli takové křídí
cesty různých harlekýnů, odkazuje demagogy
do nejtěšnějších mezí. V takové zkoušce ohněm
rozpadávají se bezcenné cetky, jež prohlašovány
za skvosty, jako troud. Ale zlato zůstává. Poše-
tilé rozběhy světlavých blouznivců pohnutá
doba zastavuje, uznávajíc, že obrovské masy
lidstva ve chvílích kritických nemají sloužiti
k pokusnému sportu rozmarných mastičkářův.

Ano — démantová hvězda, zářící nad lo-
žem Kristovým, vylévá žhavou záplavu světla
do všech končin, kde se nyní tolik zápasí. Sama
francouzská vláda, která úzkostlivě slovo »Bůh«
i ze školních čítanek vylučovala, připlížila se
nenápadně ke kříži, nalezla porozumění pro ve-
řejné vyslovení jména Božího. Vždyť přece po-
zoruje, že právě ti vojíní jsou nejstatečnější,
právě ti vítězí nejlépe, kteří se nejoddaněji
modlí. Všecky systémy moderní filosofie fran-
couzské dohromady nedaly vojsku francouz-
skému tolik mravní síly a zmužilosti, jako ně-
meckému vojákovi živé rozjímání o prostém
Betlemu.

Ovšem, někteří ani ve vážné zkoušce ne-
přestávají hovětí jalovému sportu. Kdo sedí za
pescí a neprošel krušnou školou života, vypůjčuje
si lýru Musy rozmarné. Na př. čteme právě
českou báseň o Mesiáších, kde se praví: »Ti,
kteří nepřišli a na něž s touhou čekalo se, na

bohy vždycky povýšení byli! .. Oh, lidské
srdce rádo pohádkám a bájím věří... Ach, není
mesiášů! Jsou jen chorá srdce lidská, — hra
světla, které nepokojně velký krystal hledá,
v němž zjasalo by duhou v žhavá kouzla sub-
tropická... mesiáš nejde! — o zeď bijí nepo-
kojná čela... a kolem tma je hustá! Jím v zá-
rodku je mrtvou čekajících vůle smělá, jím nej-
krásnější lidská díla předem odumřela.«

Básníku, uznáváme rádi, že hrot vašich
pesimistických slov není namířen hlavně proti
křesťanství. Dáváte hlavně výraz svému bolu
nad lidskou rozpačitostí, nad tápavými cestami
lidského ducha, které krouží do neznáma po
dlouhé a dlouhé věky. Ale nahlédněte přece do
listů historie! Že není potřebí mesiášů — a že
jich nebylo? Právě tehdy, kdy se duch lidský
domnívá, že se již svým samostatným roz-
letem vznáší k nejvyššímu horizontu, padá
k zemi s křídly popálenými. Symbolická báje
o Ikarovi, letícím svévolně až k slunci, opakuje
se v dějinách lidstva neustále.

Právě tehdy, kdy vysoce vyspělá kultura
Říma antiického počala pohrdati myšlenkou
o Božstvu vůbec, zrodila se žhavá touha po
Mesiáši v srdcích milionů, které poznaly, jak je
současné filosofické směry uváděly ve zmatek.

Lidstvo přemoudřelé, které se na chvíli
domnívá, že zastane úlohu mesiášskou samo,
nejednou klesá na kolena, a vyznávajíc malo-
moc, úpěnlivě volá po Vůdci a Zákonodárci,
který se dotud nezjevil. V revoluci francouzské
také se tvrdilo, že lid se stane sám vlastním
spasitelem. Za několik roků — přivolávala se
zpět milost Ježíšova.

Vystoupil Nietzsche se svým nadělověkem,
jiný filosof volal, že spása jest v lidstvu samém,
že všeobecné uvědomění nahradí autority. A
ejhle — právě v těch davech, které s počátku
tleskaly, pojednou vroucí touha po Nadpřirozenou,
po Vůdci zcela neposkvřněnému. Zástupy umdlé-
vajících na cestě k výšinám vzpínají ruce k nebi.

Není prý potřebí Mesiášův! Ale vždyť
zkušenost učí, že právě ty národy nejvíce se
povznuly, které světily své osudy mužům že-
niálním! Řekové stali se velikými vlivem Peri-

klea, Římané autoritou věhlasných Caesarův a
spisovatelův, židé Mojžíšem, Frankové Karlem
Velikým atd. Kde nebylo Mesiášův, kde národ
se neskupil poddaně kolem jedné vynikající
autority, tam začalo třeštění, neplodné hádky,
»samostatné« přemety. Takový národ pak se
stal kořistí jiných. Černoši, Indiáni a jiní mimo-
evropští kmenové, kteří se nesdružili pevně
kolem vynikajících autorit, byli a jsou materiálem,
z nichž těží jen národové jiní.

A za našich časů? »Není potřebí autorit,
nechť každý určuje svůj osud svobodně«, ozývá
se v šíleném závodě. A jaká výslednice? »Nej-
samostatnější« myslitelé u vědomí své malomoci
kupí se kolem autorit nových (často rázu po-
chybného), podkuřují jim jako modláři, každou
planou frázi jejich opakuji jako slova prorocká;
tito občané (prý volně myslící) pronásledují jako
rouhače muže, který si dovoluje něco proti je-
jich modle kriticky namítati.

Ano — lidská slabost, mdloba všech po-
zemských vzmachů poznává se i mezi národy
nejosvícenějšími. Jakmile uhoří doba těžké
zkoušky. Kdo ruce vzpíná k Mesiáši, jest proti
protestujícímu autonomistovi o to výše, že si
upřímně přiznává pravdu, že nezkaluje pře-
mrštěným sebevědomím vlastní jasný zrak.

Zahřměla děla po prvé, vojíní i nejvzdě-
lanější zapomněli rázem na různé systémy mo-
derní filosofie. Když houkla děla po druhé, pře-
mýšleli o nové, opravdu praktické posile. A při
třetím dutém úderu kovových jiců všecko kle-
kalo před Kristem, vojín vedle vojína modlil se
růženec. Učeným i prostým vojínům stala se
společnou jediná idea. Tužba po Mesiáši změ-
nila se v přesvědčení, že již tu Spasitel jest a
že za vřavy válečné žádná síla morální ani fy-
sická neposkytne tak mocnou podporu, jako Be-
ráněk, který přišel snímat hříchy světa, který
třtiny nalomené nedolomí a knotu kouřícího
neuhasí.

Hlavy napěchované obrovskou zásobou
vědy moderní teprve v praktické obtížné zkouš-
ce se propracovávají svým zkumem k tomu sta-
novisku, na kterém stojí dávno prosté staré ženy.

Vítej, Spasiteli, který slavíš nové zrození
v srdcích do nedávna chladných! Vítej, Králi
duší! Tvůj jas rozptyluje mhy dloholetých před-
sudkův, Tvá krása rozhořela se v plápol oslňu-
jící! Ti, kteří nemají pohodlnějšího lože, než
jaké je měl v Betlemě, přicházejí za skromný-
mi pastýři, aby se hluboce pokořili před Mesi-
ášem všech Mesiášů, před Králem všech, kteří
k dobru lidstva kdykoli a v kterémkoli národě
pracovali.

Každý, kdo chce národu svému vynikají-
cím způsobem prospěti, kdo se snaží vybaviti
lid svůj z nesnází, u Tebe v přední řadě učiti
se musí. Tvá přesvatá nauka tvoří žulové, neo-
chvějné charaktery, Tvůj život učí účelné obě-
tavosti, jsi Cesta, Pravda a Život. Proto klaníme
se v prachu před Tvým tak chudým ložem
betlemským.

Anglie a Rakousko.

Stálui z Angličana frak a najdeš pod ním kra-
mářskou káidu! Tato slova Dickensova charak-
terisují případně povahu, byť ne jednotlivého čle-
na, tož jistě celku národa anglického. Zchytralost,
lživost a vypočítavost byly to, které učinily ten-
to národ námořní velmocí prvního řádu a které
mu umožnily, že z celého světa těží ročně jenom
na úrocích přes tři a půl miliardy korun. Nelze po-
přítí oššem, že i všechny říše evropské pevniny
přičiňovaly se, aby Anglie dostoupila této své mo-
ci, neboť dalo se to napořád takřka jejich stálými
sváry, které nejednou dovedla Anglie mezi ně ro-
zesíti jen za tím účelem, aby z nich v pravé chvíli
mohla dokonale těžiti. I tam, kde ocitla se sama v
zápase, dovedla vždy náležitě šetřiti své krve a
svého majetku, tím ochotněji obětující krev a jmé-
ní cizí, jež si svým diplomatickým lišáctvím uměla
dostatečně opatřiti. Příkladem uvéstí lze jenom
století sedmnácté, kdy Turecka užívala proti střed-
ní Evropě, Pruska proti Francii atd. Nebylo tak-

řka evropské říše, které by byla ke svým sobeckým cílům kramářským nepoužila a nezneužila.

Už tehdy, když se pod vládou rodu Habsburského tvořilo, cítiti bylo prsty vlád anglických, které tomu horlivě — byt' tajně překážely. A nepřestaly anglické pikle ani tehdy, když Rakousko již z chaosu zápasů vyšlo jako celistvá, jednolitá říše, jako středoevropský stát.

Když v roce 1683 Turci obléhali Vídeň, nebyla Anglie na straně stísněné křesťanské říše Rakouské, ale na straně Osmanů. Doznali totiž státníci angličtí, že zřítí-li se novostavba středoevropského tohoto soustátí, ochromí se veškerá střední Evropa a že všechen obchod a průmysl pozvolna se vyvíjející na hranici východu se uchýlí se svými kapitály do Anglie. Když však soustátí Rakouské setřásko nebezpečí turecké a princ Eužen počal svými vítěznými voji klestiti dráhu Rakousku k přirozenému jeho východisku na Balkán, napjala diplomacie anglická všechny síly, aby to zvrátila.

Z krutých bojů na Rýně vzešla zkáza krajů Falckých, za to však svoboda a rozpjatí Anglie.

Ve válce o dědictví španělské (1702—13) stávkla se Anglie zdánlivě na stranu Rakouska, než to bylo jenom potud, pokud nebylo dosaženo toho, čeho si vlastně přála: zničení ji nepřátelského loďstva, dobytí Novofundlandska a zmocnění se Gibraltaru. Pak rázem změnila svůj názor a předstírajíc Rakousku lačnost po územích, vstoupila na stranu nepřátel.

Za Karla VI. postavila se Anglie hrozivě proti Rakousku, když v Ostende, tehdy ještě pod žezlo dynastie Habsburské patřícím, založena byla »východoindická společnost«. Cítila se tu dotknuta na nejchoulostivějším místě svém — na kramářském měšci a proto nepřestala hroziti a intrikovati, až společnost tato byla zrušena. Zkušenost Rakouska v Anglii za století osmnáctého charakterisuje jeden z historiků slovy: »Karla VI. stál styk s Anglií celou říší španělskou a království obojí Sicílie.

R. 1805 pojal Napoleon myšlenku zvrátiti panství Anglie. V této tísni hledali politikové angličtí přátelství Rakouska

ač by bývalo političtější vystoupiti, až Francouzové budou státí na půdě anglické, nebo až budou zahrnání Anglií do moře. Přiliš brzké odhodlání Rakouska k rázným krokům zachránilo sice Anglii.

Ochotu svou zaplatilo totiž ztrátou Benátek a části svého pobřeží. »Vděční« Angličané za ochotnou pomoc proti Napoleonovi podali krátce potom pomocnou ruku rebelům a intervenovali ve prospěch spojených Sardinců a Francouzů.

A tak »přízeň« Anglie k Rakousku jde stále touž cestou krve, zrady, lsti a podvodu. Zvláště nepřátelskou se osvědčila Anglie k naší říši ve všech Balkánských. Rok 1908 a 1909 jest toho velmi čerstvým dokladem. Anexe Bosny a Hercegoviny zvířila hněv Anglie v netušené míře, neboť jí záleží na tom, aby každá silnější moc odstraněna byla od břehu moře Středozemního, kterým vede cesta k východu a ke kolébce anglického blahobytu — k Indii. Štvanice v Bělehradě a Cařihradě proti Vídni nastrojené byly dílem zděšených pletichářů anglických, kteří v listech svých nepřestávali bouřiti. Pětiměsíční boykot na zboží rakouské, jenž ve střediscích obchodu na východě propukl, byl opět jenom dílem Anglie. Pod vlivem anglickým povstal balkánský svaz s hrotem proti Rakousku namířeným, jehož znovuzcelení nepřestává Anglie sliby i hrozbami vymáhati. Jednou snahou vedená, byla a jest Anglie v posledních letech, Rakousko národohospodářsky, kulturně i politicky vytlačiti z východu. Fantastické myšlenky Srbska o »održení« Bosny od Rakouska nalezly v Anglii podpory a politikové angličtí podírají je důvody stejně smělymi jako nicotnými, pranic neohlížejíce se na zcela bezprávně prováděnou anexi Cypru a Egypta.

A nespokojila se Anglie agitací zahraniční proti Rakousku, nýbrž zaslepena heslem: »nešetřila penězi, sliby i úsměvy, aby rozpoutala i agitaci vnitřní. Vždyť i zločin sarajevský nalezl v Anglii obhájce...

Stojí-li dnes Rakousko ve zbraní proti Anglii, má k tomu důvody — a vážné důvody. Rakousko ovšem samo boj ten nevyvolalo, ale když vyvolán byl, pak vyhnouti se mu, bylo by bývalo zapomenouti minulosti, která však zapomenuta býti nemůže, protože jest příliš bolestná a ještě příliš čerstvě krvavá. V zájmu nejvlastnějšího vede Rakousko tento zápas gigantický, na jehož výsledku jest existence říše i nás všech Anglií vždy a stále ohrožována.

Průběh války.

Bojiště východní. Následník trůnu arcivévoda Karel František Josef navštívil ve dnech 17.—19. t. m. Bukovinu, aby si prohlédl tamní vojsko, přesvědčil se o válečných škodách těžce navštívené zemi způsobených a aby lidu přinesl útěchu a pomoc. — Ruský útočný plán rozmetán. Naše karpatská armáda vytlačila Rusy z Karpat až za čáru Zakliczyn-Krosno, západohaličská armáda vytlačila Rusy z čáry Velička-Dobčice, porazila je u Limanové a žene je po obou stranách Dunajce na severovýchod. Na levém břehu jsou již Rusové zahrnání, na pravém břehu pronikli naši až do Tuchova. Německé vojsko pak ve dvoudenní bitvě donutilo Rusy po obou stranách Visly západně od Varšavy a na Bzufe k ústupu. Ruský ústup stal se všeobecným, a přemyslská posádka výpady z pevnosti zaměstnala ruskou obléhací armádu tak, že nemohla část její býti poslána ustupujícím hlavním silám na pomoc. Vítězné armády hned zahájily pronásledování nepřitele, který ústup svých hlavních sil houževnatě hájil zejména v Haliči, neboť poznal, že rychlé pronikání našich vojsk v Haliči mělo by za následek, že by ruská armáda byla ohrožena z boku i týlu. Nato zprávy obou štábů oznamují, že se Rusové na celé čáře odhodlali k tuhému odporu. Naše boje na pravém břehu Dunajce trvají a z toho se dovozuje, že se Rusové v Haliči postavili k novému boji silnými silami. Německá zpráva oznamuje, že ustupující nepřítel učinil pokus hájiti se v nových, již dříve připravených posicích na Ravce, která pramení u Ravy a severovýchodně od Loviče vtéká do Bzury, a na Nidě, která teče od západu Lyse Gory na jih a vtéká východně od ústí Dunajce do Visly. Na ruský pokus odpovědělo rakousko-německé vojsko ihned všeobecným útokem. Má tedy nová bitevní fronta ruská podobu pravého úhlu. — V Karpatech v údolí Latorice byly 19. t. m. zahrnány nepřátelské předvoje; severovýchodně od Lutkovského průmysku rozvíjejí se větší boje. Zemplinský komitát jest od nepřitele vyklizen. — Velkovévodkyně Luisa dostala od císaře Viléma tento telegram: »Hindenburg právě oznamuje, že ruská armáda v rozhořčených bojích je před naší frontou na ústupu a je námi na celé linii pronásledována. Jak viditelně stál Pán při našem hrdinném vojsku! Jedině Jemu budiž čest!«

Bojiště západní. Hlavní stan německý ze dne 20. t. m. oznamuje, že 19. prosince zastavil nepřítel své bezvýsledné útoky u Nieportu a Bixchoote. Útoky v krajině La Bassée, které byly prováděny jak Francouzy tak Angličany, byly odraženy za velikých ztrát nepřítelových. Menší pokroky učinili Němci u Notre-Dame de Lorette a v Argonnách. — Do 1. prosince byly ztráty spojenců na Yseře tyto: Belgičanů 60.000, Angličanů 80 tisíc, Francouzů 75 tisíc, dohromady 215 tisíc mrtvých, zraněných a zajatých. — Mezi Richebourg L'Avoué a průplavem d'Aire a la Bassée podniklo vojsko německé útok na postavení Angličanů a Indů a zahrnalo je z jeho postavení. Útoky francouzské v kraji Souain-Massiges a severovýchodně od Verdunu úplně ztroskotaly.

Na moři. V námořní bitvě u Falklandských ostrovů dle anglických a francouzských zpráv utrpělo i anglické loďstvo značné ztráty; anglické lodi byly poškozeny a na čas učiněny neschopny služby. Z německého loďstva v bitvě této unikl křižník »Dresden« a křižuje ve východních vodách. — Anglie honosí se sice svou námořní převahou a přece nedovedla zabrániti útoku loďstva německého na východní pobřeží anglické 17. prosince. Německé křižníky při přiblížení se k pobřeží byly sice napadeny anglickými torpédoborci, ale bezvýsledně; jeden torpédoborec potopen, druhý těžce poškozen unikl. Zatím z německých křižníků byly umlčeny pobřežní baterie v Hartlepoolu; v městě nastalo několik výbuchů. V Scarborough byla rozstřílena na pobřeží strážnice a zničen vodovod. Ve Whitby byla zničena hlídková a signálová stanice. V Anglii trnou nyní hrůzy...

Před pěti věky.

Nalezen konečně muž, který spor Husův s církví probírá právnický, sociálně, nábožensky a historicky do nejpodrobnějších detailů. I při problémech rázu na pohled velice podružného rozvíjí celý složitý aparát svých vědomostí a zkoumá k dobytí jádra.

Dru Sedlákově náleží zásluha, že veřejnosti předložil a důmyslně ocenil dokumenty protivníků Husových, kteří se s mistrem znali osobně. Jsou-li adresovány výtky učených českých odborníků většinou přímo Husovi, jistě lze souditi, že se zde jedná o prameny pro českou historii velice vážné. Nyní konečně má česká veřejnost vděčnou příležitost čísti četné hlasy obou sporných stran a vážně všechno srovnávat.

Dr. Sedlák také řádku za řádkou, slovo za slovem stopoval odvislost spisů Husových na Viklefovi. Práce to zajisté při obrovském materiálu úmorná, zdlouhavá. Ale takto konečně definitivně opodstatněny a valně rozmnoženy důkazy, jak

služebně sebral Hus za Viklefem. Nyní se tedy ví, že nejdůležitější a nejobsáhlejší Husova díla česká jsou z větší části překladem prací Viklefových. I tam, kde se Hus poněkud v rozdělení nebo větších od Viklefa různí, čteme většinou již myšlenky vyslovené od jiných.

V posledním čase bystrozrak Sedlákův zvláště ní plni věnoval koncilu kostnickému a vynesl na světlo překvapující zjevy.

Když bylo od sněmu Husovi předloženo 45 zavržených článků Viklefových, valnou většinou je písemně zamítl. Zamítal docela i takové nauky, které ve svých pracích zřejmě opsál z Viklefa. O menšině předložených článků vyslovoval se neurčitě, nebo hleděl jejich smysl vykládati tak, aby své soudce poněkud zláskal. Hus také prohlásil a napsal vlastní rukou, že nechce ničeho tvrdošíjně hájiti, nýbrž přijati poučení od každého a podrobiti se rozhodnutí sněmovnímu.

Velice překvapující odpovědi na články Viklefovy způsobily veliké překvapení netoliko komisi, ale zvláště Husovým přátelům a pak žalobci Štěpánu Pálčovi. V samé Praze byl nad tím poplach. Vždyť přece Hus často ohmíval před velkým množstvím Viklefa hájil, nazýval kacíři ty, kteří se proti Viklefovým bludům ozývali. Vyjadřoval se, že by chtěl býti tam, kde jest duše Viklefova. Nebylo jim známo, že by byl Hus někdy zřejmě vytkl Viklefov blud pro výstrahu. Stoupenci Husovi byli zkrátka přesvědčeni, že ve Viklefových spisech viděli pravdu Boží, od níž se nikdo nesmí dáti ničím odvrátiti. Byli přesvědčeni, že Hus spěchá do Kostnice nauku Viklefovu hájiti.

Proto také sám pan Chlum sdělil, že jsou tím přátelé Husovi zarmoucení a plni obav, aby se z házi před odsouzením Hus nepodrobil sněmu úplně. Chlum prosil pro Boha a pro spásu Husovu, aby neustupoval od pravdy (totiž Viklefovy) z nějakého strachu před ztrátou ubohého života pozemského.

Hus se vyslovil před koncilem k úžasu všech Čechů, kteří jeho spisy a promluvy znali: »Co mě viníte Viklefem? Co mi do něho? Však jest Viklef nebyl Čech, aniž jest otec můj, ale byl jest Anglič; protož, psal-liť jest bludy, nechť zaň Angličové odpovídají.« — Zde byla rada Husova zcela zhytečná. Angličané odpověděli za Viklefa důkladně tím, že jeho bludy ze své říše rychle vyhostili. Za to však za Viklefa měl nyní rozhodně povinnost odpovídati služebný opisovač a neunavný propagátor jeho spisů v Čechách. Toto náhlé zamítní Viklefa rozčarovalo i nejbližší přátele Husovy.

Ale pak zcela po pořádku došlo i na články vybrané ze spisů Husových. Velice vážným žalobcem byl Štěpán Pálec, který zřel Husovo působení i jeho literární činnost zevrubně. Pálec vypsal z traktátu Husova 34 nebezpečných článků správně, jak lze se do dnes přesvědčiti srovnáním spisů Husova. Ale Hus odvážil se tvrditi, že ty články jeho protivníci »falešně vypsalí; také přítel Husův Mladenovic opakuje, že články Páleč »falešně a nepoctivě vyňal«. Dr. Sedlák praví: »Články Pálčovy nejsou vyňaty lživě, nýbrž pravdivě! Hus to v odpovědích částečně sám přiznává.« To dokazuje dr. Sedlák i srovnáním citátů a dokládá: »O lživém vymyšlení článků nemůže tedy býti ani řeči. A jistě právem důžno se diviti smělosti, s jakou Hus za těmito 34 články píše: »... některé člověk nepřítel smyslí.«

I dalšími slovy otvírá dr. Sedlák nové, překvapující obzory v otázce husovské. Právě nyní jest nad světlo jasněji dokázáno, že spor Husův v Kostnici nebyl o mravouku, ale výhradně o dogmatiku. Kdyby byla chtěla církev odsouditi Husa pro reformaci, pak by byla musila předem přikročiti k upálení proslulých reformátorů, kteří na Husa žalovali. Pak by býval Gerson, Zabarella, Štěpán Pálec a jiní užili hořící hranici dříve než Hus.

Po pilném prostudování všech známých okolností uvážlivý znalec jen církev pochválí, že postavila se mocně proti takovým fantastickým názorům věroučným, které otfásaly základy křesťanské nauky a jež byly schopny uvéstí největší zmatek i do práva občanského. Mělo-li osobní právo vůbec něco platiti, církev byla nucena manifestace vytknouti, odkud hrozí vážné nebezpečenství.

Jistě studie Sedlákovy u všech lidí dobré vůle (kteréhokoliv vyznání) mocně budou působiti na shodu smýšlení v otázce husovské.

Politický přehled.

Zadostiučinění Rusinům. Na valné hromadě marmarošského komitátu prohlásil vrchní župan, že rusínskému duchovenstvu, jehož vlastenectví bylo zlomyslně uváděno v pochybnost, nutno dáti zadostiučinění na skvělou rehabilitaci, jaké se mu dostalo vojenskými i občanskými úřady. Rovněž jest mu zadostiučiněním, že vlastenectví rusínského lidu nelze nic vytýkati, leč poklesky několika málo sešlých individuí.

Schůzka králů švédského Gustava, dánského Christjána a norského Haakona konala se minulý pátek a sobotu ve švédském městě Malmö. Král švédský zdůraznil tu svornou vůli severních říší

je neutrální, jakoby i ze své vlastní ustavičné společné práce těchto tří na ochranu jejich společných zájmů. Jednání mezi králi a jejich ministry zahraničních záležitostí nototliko upevnilo dosavadní vzájemný dobrý poměr těchto tří států, nýbrž byla při něm konstatována jednotnost ve speciálních otázkách, které tou neb onou stranou byly k úvaze předloženy.

V Egyptě byl jmenován princ Hussein nástupcem dosavadního a Angličanům nepovoleného khediva a bude mít titul sultána; je strýcem dosavadního khediva. Anglie přisvojila si takto protektorát nad Egyptem.

Kulturní jiskry.

Stá ročníce zrození proslulého katolického publicisty. Jméno Václava Štulce vrylo se v paměť národa dojmem tak nesmazatelným jako Sušilovo. Štulec narodil se 20. prosince 1814 na Kladně. Na kněze byl vysvěcen r. 1839 v Praze, stal se kaplanem v Kvělicích, od r. 1843 byl duchovním správcem slepců pod Bruskou a r. 1846 v ústavě chorých u sv. Kateřiny. R. 1848 účastnil se způsobem vynikajícím při Slovanském sjezdu, kdy byl prostředníkem mezi sekci českou a polskou. Téhož roku se stal katechetou akad. gymnasia, r. 1860 jmenován kanovníkem a roku 1870 proboštem na Vyšehradě, kdež vystavěl dům proboštský a přikročil k opravě kapitulního chrámu. Jako vlastenec osvědčený byl r. 1883 zvolen za poslance sněmu zemského.

Literární činnost Štulceva jest velice rozsáhlá. Poněvadž začaly se vysoko zvedati vlny protikatolického boje, zahájil Štulec obranu r. 1847 vydáváním »Blahověsta«. A že tento list opravdu vyplnil mezeru velice citelnou, uznával sám Havlíček, který nový časopis vítal (v »České Věce«), »jako časopis vůbec, ale zvláště jako časopis církevní... Pokud dle vydané ukázky souditi můžeme, bude obsah rozmanitý a tak uspořádaný, jak si jen žádati možná.« Ve věcech národních a kulturních kráček Štulec svorně s Havlíčkem až do toho roku; psal docela i do Havlíčkových »Národních Novin«. Ovšem vydávání »Epistol Kutnohorských« bylo příčinou, že se Štulec s Havlíčkem rozešel. Štulec pracoval horlivě i v umělecké Besedě a ve Svatoboru, ano první léta i v »Národních Listech«.

Když se seznámil s polským knížetem Jiřím Lubomirským, počal se zabývat velice horlivě literaturou polskou, jejíž přední hvězdy ovšem zářily charakterem rozhodně katolickým. Pěstoval čilý styk i s jinými zahraničními pracovníky katolickými, jako se Strossmayerem, slovinským Einspielerem, s Francouzem hr. Montalembertem, s Rusem Martynovem atd.

Kolem »Blahověsta« dovedl Štulec shromáždit přední katolické pracovníky, jako: Pravdu, Sušila, bratry Jirečky, Douchu, Mat. Procházkou atd. Ve vzrušených letech 1848—49 vydáván od Štulce politický časopis »Občan« k hájení zájmů národních. Ovšem literární podniky narážely na balvanové překážky tehdejších poměrů, ale Štulec ani v dobách nejsvízelnějších na mysl neklesal. Roku 1861 počal vydávati dvakrát týdně politický časopis »Pozor«, který vycházel z počátku dvakrát týdně, ale brzy vzrostl na denník. Spolupracovníky byli i V. V. Tomek, V. Vlček, dr. J. Bílý a jiní vynikající předáci čeští. Ve chvílích, kdy pro svou veřejnou činnost mnoho zkusil, pracoval na dvou básnických sbírkách: »Harfe Sionské« a »Dumách českých«. Svými pracemi o apoštolských slovanských dal podnět k jubilejnímu ruhu cyrilomethodějskému r. 1863. Rovněž hlavně jeho přičiněním došlo k nádherné stavbě chrámu sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně. Také založení »Čechů« bylo dílem Václava Štulce, který usadil do redakce Kuldu. R. 1860 pomohl uvést v život Dědictví sv. Prokopa, jehož starostou byl po 15 let.

Obrovská jest Štulceva práce překladatelská a literárně-historická; v podporování a povzbuzování různých českých spisovatelů vyvinul V. Štulec tak velikou energii, jako žádný současník. Mnoho také pracoval o založení českých škol dívčích a zvláště o otevření českých dívčích škol klášterních. Byl opravdu duchem geniálním a tak mnohostranným, že si vynutit velkou úctu i u svých protivníků. Proslulý probošt zemřel roku 1887. Slavná zůstane jeho památka v národě pro všechny časy.

Ukončení sporu Švihova s »Národními Listy«. V příčině porotního rozsudku pražského jednání dne 17. t. m. o zmatečném stížnosti podané drem Boučkem u kasačního soudu. Zmatečnou stíž-

nost zastupoval dr. Traub, který hlavně probíral otázku, bylo-li správné, že soud nepřipustil svědectví těch, kteří nebyli zbaveni mířlivosti. Obhájce žalovaného redaktora dra Hellera, dr. Al. Rašín podrobně dokazoval bezdůvodnost zmatečného stížnosti věcnými právními námitkami. Prohlásil, že ani jediný z uvedených důvodů nebyl způsobit jakýmkoliv způsobem ohrožení důkaz pravdy. Soud po poradě stížnost Švihovu zamítl. Takovým způsobem jest konečně aféra Švihova smetena ze soudní scenerie nadobro. Obě sporné strany do krajnosti vyčerpaly všechny právní zbraně, tak že výslednice jest opřena o zkoumáním nepečlivější.

Nejnovější výklad Zjevení svatého Jana Vznešená, grandiózní Apokalypse dočkala se nejrozdílnějších výkladů. Sektářům byla vítaným předmětem k spřádání chmurných prorocství; symbolické věty bludatí vysvětlovali tendenčně tak, aby byly výklady vhodnou propagandou jejich separátních snah. Fanatikové čas od času celé statisíce křesťanstva uváděli v horečný zmatek předpovídáním blízkého příchodu soudného dne na základě Apokalypse. Zkrátka žádná část Písma není svou historií tak pádným dokumentem, že bible potřebuje stále živé autority vysvětlující jako Apokalypse.

Církev opravdu v dobách davového třesání starala se o uklidnění duchů co nejhorlivěji. Stolec papežský dovedl vždy pozvednouti výstražný hlas v pravý čas, kdy blouznivci začínali řádit. Posud církev dovoluje velikou svobodu u výkladu méně srozumitelných a symbolických vět Apokalypse. A tak nyní pojednou se vynořilo vysvětlení velice zajímavé. — V časopisu »Katholik« Fr. Steffen praví, že listy psané sedmi křesťanským obcím nejsou prorocstvím, nýbrž líčením skutečných poměrů, a to v těch obcích samých, nikoli v církvi vůbec, třebaže závěrečné nauky a hrozby jsou prorocké. Ty zajiště vztahovaly se přímo jenom na příslušné obce, po všechně ovšem na všechny a na každou, jež by se byla podobně provinila. Ve třech prvních hlavách Apokalypse prorocký ráz tedy ustupuje do pozadí. »Andělé« obcí jsou jednoduše biskupové.

Filosofie podle zásad sv. Tomáše Akvinského. Veleduch, jakým byl sv. Tomáš, prodlením dlouhých časů nestárne; naopak právě nyní, kdy přední filosofové moderní sami přiznávají bankrot nejnovějších rozběhů filosofických, roste mohutná postava Tomášova do výše gigantické. Slovo »scholastika« bylo do nedávna u lidí, kteří vůbec spisu Tomášových neznali, známkou zkostnatění. Nyní však sami nekatoličtí učenici (na př. Sombart) vzdávají velikou chválu těm úsudkům středověkých scholastiků, jež dlouhý čas vůbec byly pomíjeny mlčením. Ano — právě teď, kdy se scholastika studuje opravdově, poznává se, že tato filosofie není pouze pro ty, kteří hloubají rádi o Nadpřirozenou anebo pro milovníky logických hříček. Rázi si cestu poznání, že scholastika velkého Tomáše a jeho předních žáků jest i bohatým zdrojem pokynů velice praktických pro sociální a politické potřeby národů všech věků. Jest věru významno, že přední pracovníci v otázkách národohospodářských nyní se přiznávají, jaké vzácné myšlenky v tom směru nalezli v scholastice. Nejvíce poučení ze scholastiky ovšem mohou čerpati theologové.

Proto vítáme vřele druhé rozmnožené vydání knihy dra Josefa Pospíšila »Filosofie podle zásad sv. Tomáše Akvinského«. Díl první. Formální a materiální logika, ontika a všeobecná metafysika či ontologie. Veliká kniha (729 stran) vydána tiskem a nákladem papežské knihtiskárny Benediktinův rajhradských v Brně. Cena 11 korun.

Jest zapotřebí, aby tento grandiózní spis byl pilně čten netoliko od kněžstva, ale i ode všech těch, kteří se filosofií obírají. Kdo chce porozuměti řádně duši středověku, kdo chce stopovati vývoj filosofické vědy, nesmí se vyhnouti důkladnému seznání hlavních myšlenek sv. Tomáše, který lásku k filosofii tak velikolepým způsobem povzbudil. Kéž přítomná kniha dosáhne plně účelu, k jakému byla psána!

Národohospodářská hídka.

Maximální ceny bramborů. Dle ministerského nařízení pohybují se maximální ceny ve velkoobchodě v jednotlivých korunních zemích, určí 9 a 12 K za metrický cent bramborů k jídlu a mezi 6 a 7 K za metrický cent bramborů určených pro

průmysl a ke krmení. Pro Čechy činí ceny bramborů k jídlu 9 K a ceny bramborů ke krmení 6 K za metrický cent. Maximální ceny v maloobchodě budou stanoveny hlavním zemským politickým úřadem se zřetelem na maximální ceny, určené pro velkoobchod. Nařízení to netýká se bramborů odebraných z celní ciziny. Nařízení nabývá platnosti 23. t. m.

Cukerní sklizeň r. 1914. Produkce v Rakousko-Uhersku odhaduje se na 1,619,000 tun proti 1,685,344 tunám loni. Z toho připadá na Čechy 722,700 (701,634), na Moravu 447,400 (466,639), na Uhry a Bosnu 448,900 (517,170) tun. Z ostatních zemí Německo 2,564,000 (2,717,940), Švédsko 153,900 (136,769), Nizozemí 295,000 (229,257) tun. Celková sklizeň odhaduje se nyní vyjma Rusko, Francii, Belgie, Srbsko a Anglii, na 5,143,350 tun proti 5,450,625 tunám loni.

Cukerní monopol v Norsku. Vláda hodlá v lednu podati návrh na zavedení státního monopolu na cukr.

Opatření k zvelebení dobytkařství. Nynější situace způsobuje, že v neznámé dosud míře musí se používati domácího dobytka k účelům zásobovacím. Aby těmto požadavkům bylo lze vyhověti, aby však chov dobytka byl při tom ušetřen poškození, upozorňuje ministerstvo orby hlavní korporace zemědělské na opatření, na nichž v zájmu dobytkařství, především záleží, pokud jde o jednotný postup. Zejména bylo důrazně varováno před neracionelní spotřebou hovězího dobytka a poukázáno na nebezpečí, tkvící v často pozorovaném přeplňování trhů, které jest tím povážlivější, prodává-li se množství mladého dobytka. Především dlužno usilovati o zachování chovného dobytka, tudíž cenných býků, krav a telat z nich pocházejících. Po této stránce bylo zejména poukázáno též na to, že značná část velkých zemědělských a zemědělsko-průmyslových závodů se nabídlá zakoupiti a vykrmiti větší počet mladého dobytka. Ministerstvo orby jest ochotno tuto akci všemožně podporovati. Vojenským rekvisicím jatečného dobytka má se rozhodně přesně a zevrubně vyhověti. Dále bylo poukázáno na chov vepřů, který má právě nyní velký význam pro zásobení. Aby krmivo bylo dostatečnou měrou pohotově, bylo doporučeno krmivem šetřiti a racionelně hospodařiti až do příštího roku. Celkem bude třeba pečovati o hromadnou produkci dobytka, při čemž chov pracovního a pěstění čistokrevného dobytka ustupuje více do pozadí.

Velká sprcha na spekulanty. Byla na několik dní omezena civilní doprava na severní dráze Krakov—Viedeň. Haličtí spekulanté, kteří předtím skupili v Ostravě obrovské zásoby másla, vajec a jiných poživatin, zavinili, že ceny těch věcí stouply v místě o 30 procent. Ale omezení dopravy dopadlo na zřítné spekulanty jako velká rána. Již byly připraveny bedny k expedici... Proto začali spekulanté překotně sháněti po Ostravě kupce, ale maslo nikdo za žádnou cenu nekupoval, protože při prodlení se již objevily známky kazu. A tak pyramidy beden, nacpaných máslem, staly se neužitečnými proto, že se spekulanté přepočítali. Dobře, že se takovým lidem, za nynější těžké doby šlape více na paty.

Z činnosti »Sdružení katol. zemědělců v krá. Českém«. V dobách, jež lidu ukládají takové oběti, ale jež věrně čísaí a vlasti oddaný katolický lid český co nejochotněji nese, musilo »Sdružení katolických zemědělců«, jakožto povolaný zástupce katolického venkovského lidu, přiložiti ruce k práci v jeho prospěch. Ponechávajíc si zprávy o krocích učiněných na dobu pozdější, dnes přinášíme u výtahu dvě právě aktuální zakročení; první týká se rolníků a živnostníků nepostradatelných, druhé zvýšení cen za obilí rekvírované. V prvním podání na c. k. ministerstvo války, zeměbrany a orby se praví: »Věrný lid království Českého nadšeně poslechl volání nejvyššího Velitele a odešel na vyzvání do boje. A právě tak i při konaných právě odvodech doplňovacích jest ochoten ke krajním obětím ve službách císaře a krále a vlasti. Avšak vyskytují se případy, kdy do zbraně volání jsou rolníci a živnostníci, kteří samojediní zbyli k vedení svých živností, nemajíce leč buď stářím zlomené otce či jen matky nebo jen ženu s dětmi, nebo jen nedospělé bratry a sestry. Za takových poměrů jest obava, že by množství živností rolnických najisto zašlo. A netřeba dokazovati, že by to se stanoviska národohospodářského bylo zájmem státu a hlavně budoucích, rostoucích jeho potřeb nentálo na újm, kdyby staly střední, jeden z pilířů státní budovy, živnostenský a zemědělský, měl býti oslaben. Proto žádá se o nařízení, aby tam, kde bude zjištěno, že v živnosti zbývá rolník či živnostník k udržení její

Všeobecná úvěrní společnost Hradec Králové,

Palackého třída čp. 82.

Vklady 4½%

Úvěry

živnostenské
osobní
zálohové

Vklady 4½%

Uhlí, koks, dříví, antracit,

vše nejlevněji v každém množství i s dodáním do domu a složením do sklepa. —

sám jediný, jakožto nepostrádatelný byl ponechán ve svém civilním postavení. — Druhé zakročení dovolává se rozdílu cen, nařízením rekvisičním stanovených a cen, jež nyní skutečně na trzích či burse nemálo stouply, čímž rolníkům, kteří musili odvésti za cen mnohem nižších, vzešla újma a žádá zvýšení cen obilí rekvirovaného na roveň cen úředních i tržních. — Vyřízení žádostí sdělíme svým přátelům, jakmile dojde.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové,

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 1/2 %

Vklady vázané výpovědi 4 1/2 %
a vklady střádané 4 1/2 %

Nové vklady (uložené v době moratoria) úrokují se dle dohody a vyplácejí se z těchto vkladů obnosy bez omezení moratoria.

Obrana.

Omyly historických badatelů. Dr. Sedlák v 1. čísle II. ročníku svých »Studii a textů« praví, že latinský list Husův Pražanum (Doc. č. 17.) není originálem, nýbrž překladem z originálu českého, psaného vybroušenou češtinou. Sedlák uvádí důvody zcela přesvědčující, třebaže sám Palacký se domníval, že latinský text byl původní! — Náš badatel poukazuje také na omyly velice osudné, do nichž upadla Viklefova společnost, která zkoumavši i v Praze, bez dlouhého rozmyslu přijala jako spisy Viklefovy — traktáty českých autorův. Školské pražské kvestie neopatrně zařazeny do seznamu spisů Viklefových. — Dr. Flajšhans (v Musejníku z r. 1905) uvedl chybně mezi theology pražskými kolem r. 1400 augustiniána Jindřicha de Virgine Maria. Omyl vznikl chybním čtením titulu jedné knihy, pocházející od Frimara, který ovšem v Praze působil. Spis augustiniána Frimara »Praeceptorium sloužil Husovi za předlohu k jeho »Expositio decalogi« (výklad desatera). Hus totiž nepisoval pouze z Viklefa.

Když r. 1903 Flajšhans vydal onu Exposici, zahrnul Husa jako autora velikou chválou. Prý Husův traktát »nepřipadá se k ostatním, tak hojným (a tak málo zajímavým) traktátům theologickým toho věku, nýbrž vysoko nad ně vyniká i svým obsahem... osoba Husova zrcadlí se podnes v těch neuhledných řádkách hranaté fraktury... skoro třetina textu zaznívá nám tu jako akkord polozapomenutý, tu jako melodie ještě v nás žijící — vždyť tušili jsme při prvním čtení těchto slov ono silné péro velkého Čecha, Ivi dráp, ještě pevně ty rozpadávající se listy kodexu olomouckého. Písaři nám nepovídají nic nového — nemohl to býti nikdo jiný nežli Hus.« — A Flajšhans nevěděl, že sype vlastně květy básnické slávy na — hlavu německého augustiniána, který zemřel již r. 1354, tedy dříve, než se Hus narodil. Dr. Sedlák svým podrobným srovnáním vylił tuto sprchu na ohnivou chvalofeč: »Jak patrně z podané analýzy, jest v Exposici duchovního vlastnictví Husova velmi málo... trojdielné rozčlenění při každém přikázání, myšlenky i zpracování jich převzato z Jindřicha z Primate, většinou doslovně, někde poněkud volněji... Samostatné ceny v Husově činnosti literární nemá.«

Jestliže nutno tolik opravovat i skutečné pracovníky v otázce husovské, jakých oprav by teprve zasloužily různé na rychlo slepené brožurky anebo plamenné řeči k chvále Husově!

Proti daní z hlouposti vystoupil rázně Berlin. Právě nyní různé věštky a kartařky vydělávaly na poplašených lidech pověrečných báječné sumy. Vojenské velitelství a policie zakázaly tedy prodávání cedulek s věštbami na ulicích, inserování proroků. Jasnovidcům, kartařkám atd. výnosné řemeslo zastaveno přísnými zákazy. Zcela dobře; takové kšeftářské osoby v dobách pohutých natropí tolik rozčilení, nezdůvodněné zoufalosti a jiných nesnází, že by to sotva dokázali zákeřníci přepadající v lesích. Koho taková prorokyně do svých rukou jednou dostane, s tím si pohrává jako s hypnotizovanou bytostí. Osvícená Paříž však veliký soumrak mozků trpí dále. Celá hejna věštkyň vydělávají tam miliony.

Zbožná oddanost prostého lidu. Právě v době vánoční jest vhodné uvědomiti si hluboký význam slov francouzského poety Fr. Coppéa, který upřímně vyložil, jak se stal ze syna ztraceného synem nalezeným. Coppée napsal: »Patřil jsem dlouho k počtu pochybovačů a teprve nedávno událo se mé obrácení na víru. Od té chvíle jsem hluboce vděčen své matce, jež mi dala prvot-

ní výchovu křesťana. Díky tomu poznal jsem ono blaho víry, jež ozářuje má poslední léta. Člověku bez víry je v stáří hrozně smutno. Nevěřící jde ke hrobu s nízkou sklopenou hlavou a hledí se šestým, jak se kolem něho sype k zemi suché listy. Velice se mýlí nevěřící, myslíce, že víra zeslabuje energii; ve mně vzkrýšená víra probudila vlastence. Náboženství, nechat proti němu nepřátel sebe více brojí, nezapovídá milovati vlast. Pro mne kousek země, kde jsem se narodil, je spojen nerozlučně s představou staré zvonice v našem městěčku. Tvrdím, že náboženství zvětšuje mravní sílu a schopnost k obětím. Libaje kříž, podobal jsem se námořníku, jenž při bouři a nebezpečí křečovitě obejmá stožár. — Je-li třeba, vzdám se všeho: přátelství, společenských styků, ba i samotného života. Až posud nevěděl jsem, že ve mně dímá taková síla sebeobětavosti. V bouřných dobách dneška nalézáme největší útěchu v chrámu Páně, v době, kdy v něm skoro nikoho není. A co klivd a co zlých slov vychrlili na mě nepřátelé moji! Ale já nechci jejich pokofení; v srdci mém dle příkladu Páně jsem jim již odpustil, ó Pane! Víra v Tebe činí mě necitelným vůči všem urážkám.«

Zrovna tak prostá matka (sv. Monika) svým důstojným, zbožným životem a vroucím domlouváním obrátila srdce velikého filosofa a řečníka — Augustina, který se stal svatým biskupem a horlivým katolickým spisovatelem.

Léčení faráře Kneippa znovu se chválí. Co tu bylo různých úsměchů od těch lidí, kteří buď nedovedli vyléčiti vůbec anebo předpisovali prostředky, nad jejich účinkem sami krčili rameny!

Farář Kneipp, který doporučoval přirozené léčení vodou a rostlinami snadno po ruce jsoucími, platil v kruzích povýšenců za »mastičkáře«. Jen to nedovedli kritikové vysvětliti, proč Kneipp rychle uzdravil stokrát víc pacientů než celá skupina některých pyšných kritiků. »Kneipp uzdravuje přímo zázračně — tak rychle a dokonale« zněly hlasy po celém světě. Výslednici práce Kneippovy ani největší jeho protivníci podceniti nemohli — a přece k němu do učení nešli.

Ale nyní »Národní Listy« (z 15. listopadu) přinesly velice poučný článek městského fysika pražského dra. Procházky, který vyvrací domněnku, že by byl za doby válečné nedostatek léčiv. Pak píše dr. Procházka doslovně:

»A k tomu ještě několik slov, jež již dávno mám na jazyku. Léčiva v Rakousku se posud nevyráběla... Staré, dobré léky — hlavně z říše rostlinné — upadají v zapomenutí; lékárníci povinni jsou udržovati v zásobě spoustu šuplíků, plných výborných rostlin léčivých, drog i minerálií; jsou pečlivě školeni, přísně zkoušeni, aby dovedli připravit složitá léčiva dle předpisu; provádí se nad nimi přísný dozor. A všeho toho pomalu není zapotřebí.« V cizině »učiní se z rostlin extrakty, z léčiv »speciality«, zařadí se ohromná reklama — a z lékárníka stává se pouhý obchodník se specialitami. Publikum dalo se svést — zamotané, podivné jméno exotické speciality stačí, aby se věřilo v zázračný účinek; a platí se desateronásobná suma za přípravek, jenž obsahuje právě tolik léčivých součástí, jako prosté thé. Dnes už málo se píše nálev digitalis — máme digitalen; nepíše se brom — ale bromidia; kdo by napsal chloralhydrat, jest staromodní; máme plno desetkrát dražších specialit s učenými jmény. Lipové thé, heřmánek, máta, divizna, komonice, levandule, bezinky, šalvěj, přeslička a mnoho jiných — všecko výborné léky; ale nepoužívá jich obecnost, ani jich nepředpisují lékaři. Ale stačí, aby někdo kterýkoliv z těchto léků dal do aparátu lahvičky, opatřil exotickým názvem, obalil křiklavou reklamou a desetkrát, ba stokrát předražil: ihned se na nový prostředek přisáhá, přijde do módy, prospívá svému vynálezci nějaký čas, aby pak zmizel a tvořil balast v mrtvých skladištích lékáren. Dnes nikdo už neporadí sesláblému po nemoci pacientu, aby jedl luštěniny, poněvadž obsahuje hojně železa, fosforu a lecithinu; ale hrách rozemletý na prášek platí se pod různými názvy jako »silic«, »výživná« moučka stonásobně. Nastane-li nouze o speciality, o všelijaké —iny a —eny a nové... vynálezy, není to žádná ztráta, ani pro medicínu a vědu, ani pro publikum. Naopak, zabráni se zbytečnému plýtvání národními jmění a vydávání peněz do ciziny za léky, jež rostou u nás doma po skalách, lukách a lesích. Vraťme se ke starému předpisování rostlinných léčiv — a nebude žádné nouze o léčiva řeči; obecnost bude mít léčiva spolehlivá, domácí výroby a za desítku ceny.«

Zprávy organizační a spolkové.

Z lázeň. soc. v Lázních opatřeno v Čáslavi. Směnou zprávy zaznamenáváme dnešní deník, pokud možno, ročník p. Václav Vobr, opustil nás, zahynuv smrtí jak neobyčejnou tak strašnou — uskrcením a umakáním vozem. Dne 14. prosince odvážen zakoupené dříví a uhlí z restaurace »Růžky« v městských sadech a na ploše restaurace přičažen byl náhle silnějším povozem k státnímu tmu streamu tak, že byl větve uskrce-

a povozem rozmáčen. Hrozné neštěstí toto vzbudilo po celém městě vzrušení, neboť p. Vobr vážen byl jako lázeň, počtův a tozřičný muž ve všech kruzích. Účast tato projevila se také při jeho pohřbu, který konal se za velkého účastenství občanstva. Ke hrobu doprovodil tělesnou schránku jeho kromě našeho spolku i spolek Čáslavan, jehož byl také mnohaletým funkcionářem. U hrobu zmínil se o zesnulém několika upřímnými a tklivými slovy vdp. A. Dostál, dávaje mu vysvědčení dokonalého občana a dokonalého katolíka. Budíž v Pánu zesnulému země lehká! Spolek náš zachová památku jeho vždycky v paměti nejlepší.

Vánoční dar raněným vojákům, sbríkům a nezaměstnanému katolickému občanstvu zaslaný dále na Zemský svaz katol. Orla v Hradci Králové: Děk. úřad v Hradci Králové 16 K, nejméně 10 K, z Českého Brodu 14.10 K, dp. Smola Štěpánovice 2 K, farní úřad Mlýkosrby 5 K, dp. Svátek Křeťoh 10 K, J. E. kníže kardinál bar. sv. L. Škrbenský, arcibiskup 50 K, L. Mann Opčno 2 K, konvent Nové Město n. M. 2 K, Odbočka Dobruška 10 K, Odbočka Upice 2 K, F. Havlík Bohosudov 12 K, vdp. F. Šittler Praha 3 K, katol. tov. Jindřichův Hradec 3 K, Odbočka tamtéž 2 K, vdp. Sejkera Hradec Králové 3 K, vdp. Letošník Polička 20 K, dp. Kovář tamtéž 2 K, dp. Makeš Radnice 50 K, katol. mládež Kostelec n. O. 5 K, J. Hejcinam Slezské Předměstí 2 K. — Prosíme aktivě, račtež všude provést sbírku na vánoční svátky jak v kostelích, tak i v domácnostech a ve spolcích. Vděčně »Zaplat' Bůh!« buď vám odměnou. Veškeré dárky přijímá Zemský svaz katol. Orla v Hradci Králové.

Do Studence a Horek. Prostřednictvím farního úřadu ve Studenci u Horek odevzdán byl nám obnos 63.80 kor. jako vánoční dar pro naše statečné vojny. Všem šlechetným dárčům jménem našich vojáků srdečný dík a upřímně »Zaplat' Pán Bůh!«

VARIATIONES IN DIVINO OFFICIO RECITANDO

ve formátě brevírů 18°, nové vydání Pušketovo. — Cena K 1.—, poštou K 1.10.

Již na skladě.

Objednávky obratem vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Král., Adalbertinum.

Církevní věstník.

Sv. Otec nařídil biskupům, aby se postarali o duchovní útěchu zajatcům. Dne 21. t. m. praví dekret kongregace pro mimořádné církevní záležitosti: Papež, který má živý podíl na strastech nešťastných a velmi četných válečných zajatců, jakož i na starostech četných rodin, které úplně postrádají zpráv o svých příslušnících a který přeje si každému zjednatí možnou pomoc a úlevu prostředky, které jsou mu k dispozici, učinil na zprávu tajemníka svaté kongregace pro mimořádné církevní záležitosti monsignora Eugenia Pacelliho následující opatření, při čemž spoléhá na to, že episkopát a duchovenstvo provede na jedné straně opatření velkodušným a zevrubným způsobem a že světské vlády budou na druhé straně ochotny propůjčiti tomuto dílu lidskosti a milosrdenství vydatnou a účinnou součinnost: biskupové diecézí, ve kterých se nalézají zajatci, označí co nejdříve podle potřeby jednoho nebo více kněží, kteří jsou dostatečně mocní dotýčné řeči a jestliže by takových kněží neměli ve své diecézi, vyžádají si je od jiných biskupů, kteří pospíší si, aby je dali k dispozici. Tito kněží budou s veškerou horlivostí pečovat o duchovní a též o materiální blaho válečných zajatců, snažíce se zjednatí jim všemi možnými prostředky úlevu, jim přispívati a jim pomáhati v různých a často bolestných strastech, v nichž se ocitli. Tito kněží mají se zejména informovati, zdať váleční zajatci, svěření jejich péči, psali svým rodinám nebo zdať zaslali vůbec zprávu o sobě a nestalo-li se tak, mají je přiměti, aby tak ihned učinili, aspoň jednou duchovní dopisnicí. Kdyby váleční zajatci následkem nevědomosti nebo nemoci nebo z některého jiného důvodu nebyli s to, aby psali svým rodinám, mají učiniti tak kněží sami jménem válečných zajatců a mají zejména, pokud možno, o to pečovat a se postarati, aby dopisy došli na místo svého určení.

Další příspěvky na Červený kříž a spolky pomocné zasílají biskupské konsistories: Z vikariátu kutnohorského duchovní správy: Kutná Hora: sbírka kostelní 20.90 K, sbírka v klášterním chrámu Uršulinek 30 K, duchovenstvo 70 K, Bydžov 24.62 K, Církvice 22.24 K, Červ. Janovice 25 K, Orunka 10 K, Košice 4 K, Křehleby 22.85 K, Křesetice 10 K, Nové Dvory 13.06 K, Radboř 10 K, Sedlec: sbírka ve far. chrámu Páně 29.94 K, ve filiál. v Malíně 17.25 K, duchovenstvo 30 K, Třebonín 31.23 K, Zábov 41.64 K, Sudějov 10 K, úhrnem 422.75 K. — Z čáslavského vikariátu duchovní správa ve Villavově 28.67 K. — Z náhodského vikariátu duchovní správy: v Hronově 30 K, v Hořkách 23 K, celkem 52 K. — Farní úřady: Česká Petrovka 38 K, Sv. Kříž 6.55 K, děkanský úřad v Novém Městě n. M. 20 K, katol. spolek lidový v Rokytnici 35 K, vdp. J. Uhlíř os. děkan v Jenkovic 20 K.

Dr. Alois Kolisek — konsistorním radou. Jeho Excellence nás nejdůležitější vrchní pastýř zaslal ráčil vdp. Magru Dru Mořici Píchovi, kanovníku a předsedovi spolku československých poutníků do Lurdu, vzácný příspěvek následujícího znění: Vládný projev díky za účast moji na letošní pouti do Lurdu velmi mne potěšil. Přijímám je, ač nepatrné služby mé dávno byly přehojně odměněny duchovní radostí a milostí, již jsem dožal na posvátných oněch místech. Chovám to vroucí přání, aby záslužné snahy spolku o pouti dařily se za přímluvy Blahosl. Panny i v budoucnu a sám ovšem ochoten jsem přičinili k tomu, seč budu. Na vědomí dávám, že jsem v uznání zásluh vdp. dr. Aloise Kolisky o pouti letošní a vzácných služeb, jež se svými dpp. bratřími českému jménu v Lurdech již prokázal, jmenoval biskupským, čestným konsistorním radou. Dáno v Hradci Králové, dne 10. prosince 1914. — Radostná tato zvěst o vyznamenání neuvěřitelného duch. vůdce českých poutí jistě mile potěší všechny poutníky lurdské, kteří se přesvědčili o obětavosti a nezištnosti dt. Al. Kolisky a jeho pp. bratří.

Z lurdského spolku. Jak již oznámeno, koná se pod protektorem Jeho Eminence nejdp. kardinála Lvá ze Skrbenských v pondělí dne 28. prosince 1914 o 7. hod. večer ve velkém sále pražské Městské Besedy (Vladislavova ulice) koncert ve prospěch mládřů vojínů v poli. Při tomto koncertu, jenž vykazuje čísla předních našich umělců a umělek, bude ochotně přednášet vdp. dr. Alois Kolisek, konsistorní rada a profesor reálky v Hodoníně o Mariánské písní slovenské. Zveme co nejvíce všechny lurdské poutníky a členy lurdského spolku k účasti co nejhojnější. Koncert počti vzácnou návštěvou J. Em. nejdp. kardinála J. Mil. nejdp. prelát Method Zavoral a m. j. vznesených hodnostářů. O dobročinný tento koncert jeví se veliký zájem, takže zdar jest zajištěn.

Sochy, oltáře a j.

provádí absol. c. k. odborné školy
a c. k. umělecko-průmyslové školy
Jan Dušek v Chrudimi.

Zprávy místní a z kraje.

„Jeslčky“ v klášteře ct. sester D. N. D. Mezi těmi, kteří snaží se zmírniti svízele trpících a to zvláště těch, kteří mnohdy daleko od domovů svých dlí ve zdejších nemocnicích, jsou nepopíratelně i horlivé ctih. sestry zdejšího pensionátu cis. a král. Františka Josefa. Jimi k tomu účelu uspořádáno bylo nedělní a pondělní představení Zelinkova „Narození Páně“; čistý výnos je věnován raněným vojínům. A představení se vydařilo. Chovanky i žákyně soukromé hudební školy klášterní závodily zdárně, aby úkolům daným obratně dostály. A provedly to všechny velmi zdařile, ač některá místa skýtají dosti obtíže a zvláště malým capartům, jaké tam vystupovali. Při ovšem tomu bylo věnovati nemalou i chovankami i ct. sestrami. Ale Bůh bude štědrým svou milostí za to. Vždyť konáno to všechno z lásky k trpícím. Jen ten klavír byl trochu zastrčen! Snad by bývalo lépe postavit jej před jeviště. Účastenství bylo hojné. Návštěvou pocítil představení toto J. Exc. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava, p. místodrž. rada Smutný, p. gen. vikář dr. Soukup, p. kanovník Hlavsa, pp. fid. Michl a Vaňura atd. I výtěžek byl pěkný. Zaplať Pán Bůh!

Dosavadní výsledek sbírek na válečné účely pořádaných: I. Ve prospěch Červeného kříže věnováno: 1. Zemskému spolku Červeného kříže v Praze 2348 K 50 h, 2. Dámskému spolku Červeného kříže v Hradci Králové 4664 K 97 h, 3. Pánskému spolku Červeného kříže v Hradci Králové 5241 K 34 h, úhrnem 12.254 K 81 h. — II. Na podporu rodin povolanců vojínů věnováno: 1. S místním omezením (pro okres) 138 K 06 h, 2. bez místního omezení 1189 K 53 h, úhrnem 1327 K 59 h. — III. Na podporu pozůstalých po padlých vojínů věnováno: 1. S místním omezením 878 K 39 h, 2. bez místního omezení 2108 K 28 h, úhrnem 2986 K 67 h. — IV. Bez udání účelu věnováno 3483 K 67 h. — V. Výtěžek květinového dne pořádaného dne 4. října 1914 obnášel celkem 1814 K 96 h, z čehož polovina připadá okres. váleč. pomoc. úřadovně v Hradci Králové k použití ve prospěch nezaměstnaných. — VI. Pro vánoční nadílku vojínů v poli, uspořádanou péčí dam Červeného kříže, vybráno: 1. Pro okres Královéhradecký 380 K, 2. Ústředně v Praze 238 K, úhrnem 618 K. — Mimo to darováno v naturáliích hojně čokolády, cigaret a různých potřeb, kteréžto předměty byly zaslány vojínům zdejší posádky v poli se nacházejícím, z části pak použity budou při nadílce nemocným vojínům v Hradci Králové se nalézajícím. — VII. Za kokardy a jiné předměty, vydané válečnou úřadovnou ve Vídni, strženo celkem 1000 K. — Z činnosti místních odborů Červeného kříže v Hradci Králové dlužno v podstatě uvésti toto: Peněz získaných z mládřů i kmenového jmění použito bylo k zařízení a udržování nemocnice v zámečnické škole. Dodáno bylo na prádlo: Koší 2800, spodků 2200, kapsaňů 1200, ponožek 1400, ručníků 800, bačkor 586, lékař. pláště 7, třírohých šátků 960, kuch. zástěr. 27, čepic 8, polštářů 237, bílých pásů 378. Potravina, vína, likéry atd. použito bylo z části na nádraží při občerstvení nemocných, z části ve všech nemocnicích, a vydáno do-

savad: Mlések 15.435, kávy 8330 porcí, polévek 4680, čaje 10.248, vína 73 lahví, másla 84 kg, piva 535 pánků, koňaku 15 lahví, obložených chlebů 2450, vajec a páteků 1250, koláčů 1800, limonád 156, doutníků 2300, cigaret 83.900, bochůlek 436, vánoček 120. Z uvedeného přehledu možno zjistit nejlépe vystihnouti výsledek intenzivní a horlivé činnosti Červeného kříže a zejména možno nabyti přesvědčení, že jest sledován co nejušlostnější hlavní účel podpůrné akce, pomoci všude, kde toho zapotřebí. Vážené veřejnosti se vzdává znovu srdečný dík za veškerou podporu a žádá se, aby i na dále nebylo zapomínáno, že každý haléř koná své poslání, byl-li na pravém místě darován.

Obmezení použití mouky pšeničné a žitné pro výrobu chleba. Dle nařízení ministerstva obchodu z 31. října 1914 č. 301 ř. z. smí býti při živnostenské výrobě chleba použito nejvýše 70 procent mouky pšeničné nebo žitné, kdežto zbytek musí býti nahrazen moukou ječnou, kukuřičnou, bramborovou, nebo bramborovou kaší. Na výrobě t. zv. bílého pečiva se obmezení toto nevztahuje. Chléb připravený ze směsi mouky bramborové nebo s přimísením bramborové kaše musí býti přiměřeně označen. Živnostenskou je každá taková výroba, která se děje za účelem prodeje. Též v obchodech smí býti prodáván toliko chléb připravený dle uvedeného to nařízení.

Návod, jak se vyrábí válečný chléb. Aby tuto dobu drahoty ve všem všudy spořiti se dalo a vše poživatelné v hospodářství dostatečně zužitkováno bylo, navrhuje se následující výroba válečného chleba: K výrobě třeba jest poloviny žitné mouky (50 procent), asi třetiny ječné mouky (30 proc.) a pětiny brambor (20 proc.). Nejprve nvaří (lépe udusí) se brambory, oloupou a rozstrouhají. Mouka žitná a ječná se smísí a prosype sítím. Potom promíchají se rozstrouhané brambory asi třetinou této moučné směsi, přidá se potřebné množství vlažné vody a přimíchá se kvásek a tak připraví se stejnoměrně promísené, lehké těsto. Těsto pak budiž ponecháno po 12 hodin na teplém místě, aby kvasilo. Zbylá mouka se osolí, okminuje a zapracuje do těsta, jež se pak dá další 2 hodiny kynouti. Potom upraví se těsto do obvyklého tvaru a peče se. Tento chléb vyniká levností, jest déle čerstvý a nevysychá tak brzy jako žitný chléb.

Nedovolné užívání značky „Červeného kříže“. Bylo sem oznámeno, že více firem pořízuje a do obchodu přivádí předměty, jež opatřeny jsou znamením Červeného kříže. Takový postup odporuje však ustanovením § 1. zákona ze dne 23. srpna 1912 č. 184 ř. z., dle nichž jsou pouze korporace tam uvedené oprávněny užívati značky Červ. kříže na bílém poli a slov „Červený kříž“ nebo „Ženevský kříž“. Vedle § 2. citovaného zákona nesmí se užívati ženevské značky (Červený kříž na bílém poli) ani tehdy, činili-li se tak sice se změnami, avšak přece takovým způsobem, že se tím vyvolává dojem ženevské značky. S poukazem na dotčený článek v č. 10. úředního listu str. 72 se obecní úřad varuje a zdůrazňuje, že každý, kdož by jednal proti výše zmíněnému zákonu, vysazuje se trestním následkům v § 2. cit. zákona zmíněným.

Své čtenáře upozorňujeme na dnešní insert Královéhradecké bankovní jednoty v Hradci Králové. Všem našim příznivcům bude jistě známo, za jakých podmínek byla založena. Tak jako jsme ji při ustavení doporučili, čteme dnes opět, poukazující na výlučný její ráz i žádáme své čtenáře, aby se na ni s důvěrou obrátili.

O výkazech, jež mají podati zaměstnavatelé ke právě ukládání daně z příjmu na rok 1915, poučuje úřední vyhláška takto: Dle ustanovení § 201. zákona ze dne 25. října 1896, ř. z. č. 220, o přímých daních osobních má každý, kdo v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených jest zavázán vypláceti v § 167. citovaného zákona vyčtené platy roční, obnos 1600 K pro jednu osobu převyšující, oznámiti bernímu úřadu vyměřovacímu příjemce takových platů, uveďa jméno, bydliště a zaměstnání jejich, pak výši a druh platů. Na základě tohoto ustanovení vyzývají se osoby, k vyplácení takových platů služebních a výsluhových zavázané, aby příslušná oznámení podaly nejdříve v době od 1. do 31. ledna 1915 u vyměřovacích úřadů I. instance (c. k. berních správ, okr. hejtmanství), v jejichž okrese se nachází obydlí osoby k oznámení zavázané resp. dotyčný podnik. V oznámeních, jež na úředně zavedeném vzorci (E/2) vyhotoviti dlužno, budiž udán obnos, kterého vyplácené stálé i proměnlivé platy skutečně v roce 1914 dosáhly. Potřebný počet tohoto vzorce může býti stranami u příslušných c. k. berních správ, okr. hejtmanství, berních úřadů neb u obecních úřadů vyzvednati. Dle článku II. zákona ze dne 23. ledna 1914 ř. z. č. 13 (novela o daních osobních) nesmí býti použito oznámení na rok 1915 k provedení neskončených posud výměr ani k zavedení dodatečných výměr nebo trestních řízení ve příčině nějaké veřejné dávky za dobu před 1. lednem 1915. Kdo však vědomě s úmyslem, aby zmařil zákonný předpis daně nebo způsobil, aby předepsána byla daň menší nežli zákonná, v oznámení služebních platů na rok 1915 něco nesprávného uvede nebo zamlčí, nebo povinného oznámení vůbec nepodá, může býti pokutován dle §§ 240. a 241. odst. 1. a 2., po případě dle §§ 243. č. 6. a 244. odst. 1. a 2. zákona o daních osobních nejen za rok 1915, ale po případě i za rok 1914 a za poslední 3 léta před platností novely a ztratí též uvedené výhody ve příčině svých vlastních veřejných dávek.

Vloni se nezamýšlel majitel dlouhých prstů v noci na den 22. t. m. do domu elektrických podniků. Rozbité okno mu bylo vítanou příležitostí k odstrašení „dáv-

ších závad k skromnému a tichému vstupu. Svou obratnou visím ocenil asi třemi stovkami korun, jež si vyzvedl bez předložené kvittance.

Směla. Sychravé a deštivé počasí v minulých dnech sužovalo značně. Nadnormální teplota probouzela na některých keřích poupata listů a docela i květů. Včera ráno přelo, ale brzy padal hustě vlhký sníh, který mistry již neroztál.

V Černilově konalo se dne 6., 7. a 8. prosince sv. triduum, při kterém v krásných promluvách o prozřetelnosti Boží, o účelu člověka, o Božském Srdci Páně, o sv. růženci a o Marii Panně promlouval vld. missionář P. Řehoř z Hradce Králové. Ačkoliv počasí nebylo příznivé, účast byla veliká. Hlavně o ramí mši svaté na svátek mariánský téměř všichni přítomní přistoupili ke stolu Páně, věnujice sv. přijímání za vojny na poli válečném. Při pohledu tom mimoděk myšlenky záletly v první doby křesťanské, kdy všichni křesťané s knězem přijímali denně. Kéž by krásný ten zjev se opakoval aspoň o každé neděli a ve svátek!

Předměřice n. Lab. Zdejší obecní zastupitelstvo v schůzi své dne 8. listopadu konané usneslo se věnovati slečně učitelce za bezplatné vyučování měsíční odměnu 50 K se zpětnou platností od počátku školního roku, majíc na mysli vznesené heslo: „Vše pro dítě“.

Pomněnka na hrob šlechtického kněze Duška. „Mládi jest nejennější klaviaturou života. Ruka vychovatele, která se jejich strun dotkla s láskou, vyloudila u ní tóny, které chvějí se ozvukem lásky a něžných citů až do pozdního věku, nikdy neztrácejíce na své síle a sdělujice se jiným, jako zářivá perla nejšťastnějších vzpomínek.“ Tak vzletnými slovy pozdravoval před šesti lety prof. V. Hornov krásné dny 9. a 10. září, kdy přechetná srdce kněží-žáků přispěchala do Vys. Mýta, aby se potěšila se svým knězem-učitelem, Matějem Duškem. — Slova těch vzpomínali jsme po více než šesti letech ve čtvrtek, dne 17. prosince, kdy pod velebnými klenbami krásné svatyně vysokomýtské stáli jsme u rakve milovaného baťušky. Před šesti lety stál sám u oltáře Páně a hluboce dojat, s pláčem, v němž chvěla se radosť a útecha, s více než třiceti svými žáky-kněžími odříkával modlitby stupňové — a nyní vys. důst. p. bisk. farář Jos. Bekera za asistence téměř třiceti kněží přináše obět mše svaté za šlechtickou duši jeho. — Tělesná schránka drahého zesnulého byla v den pohřbu ráno vys. důst. p. děkanem Jos. Šmejkalem v domě smutku vykropena a uložena uprostřed zeleného háje a planoucích svící v presbytěři chrámu sv. Vavřince, v němž zvěčnělý po tolik let obět mše sv. přinášel. Deputace privil. sboru místních ostromělců a studující c. k. gymnasia stáli u rakve čestnou stráž. Sbor profesorský, který účastnil se pohřbu se slov. p. ředitelem dr. Pražákem v čele, položil na prostou rakev krásný věnec s věnováním. Vřelou vzpomínku pohřbu věnoval v Pánu zesnulému v chrámu Páně vděčný jeho žák dp. Fr. Čechetka, farář v Přelouči. Pročtenými slovy vystihl jeho zásluhy o mládež studující, jeho lásku k ní, jeho zbožnost vroucí, jeho ryzí víru a zápal pro učení církve svaté; nezamířel ani jeho vadu, pro kterou však právě nejvíce od žáků všech byl milován: jeho veliké dobroty. Vzpomíněl vděčně i největšího součinitele na výchově mládeže studující na mladém ústavě vysokomýtském, nezapomenutelného ředitele Václava Hospodky, i ostatních členů sboru, kteří katechetu Duška na věčnost předešli. Veškeré posv. obřady vykonal vdp. vikář Bekera, farář v Řepníkách. Z důst. duchovenstva účastnili se pohřbu z Vysokého Mýta vdp. Jos. Šmejkal, děkan, Jan Sokol a Jos. Konárovský, katecheta, Jan Mašek, os. děkan a bisk. notář, Jos. Tůma, em. bisk. vikář a kons. rada, J. Wolf, c. k. polní kurát; z Litomyšle: Vinc. Blažek, c. k. gymn. profesor a katecheta, Jan Širůček, kaplan, Jos. Kotyk, zám. kaplan; z Cerekvice: Vojt. Balcar, farář, Ant. Vojtěch, kaplan; dále: Jan Kohel, kaplan v Chocni, dr. Jindř. Dušek, farář v Knířově, Jos. Bečička, farář v Radhošti, Jos. Filipi, farář v Korbě, Jan Beneš, kaplan v Chrástě, Ant. Zlámal, kaplan v Hor. Jelení, Rob. Vala, kaplan v Č. Třebové, Ant. Mikan, kaplan v Brandýse n. O., J. Houdek, farář ve Vyšerovicích, Čechetka Fr., farář v Přelouči, dr. Hurdíň Jos., bisk. kons. sekretář v Hradci Králové, Gartner Viktor, kaplan v Dašicích a bohoslovci Zeman Jos., Koppe J., Andrie Jos., Aron Karel a Vclanský Fr. Pohřbu účastnili se zástupcové všech místních úřadů a škol, jejichž životvo tvořilo na náměstí děkanského chrámu Páně a před školami špalír. Zvláštní vděčné zmínky zasluhuji slova pp. místodržitelství rada šl. z Česaných a starosta města cis. rada Michálek. Vděčně vzpomínáme též krásných zpěvů studujících c. k. gymnasia, jimiž za řízení p. ředitele káru Béma doprovázeli posv. obřady. Zasloužil si v Pánu zesnulý těchto krásných zpěvů, byť sám vyborný zpěvákem a zpěvu milovníkem, horlivě sbíral v mladých letech zvláště písně jihočeské, jež pak tak rád a nadšeně — jmenovitě o prvních svých žáků a v kruhu přátel si zazpíval. Nad hrobem zvěčnělého od srdce k srdcem promluvil slov. p. prof. Vaňorný. Slova srdečnými vyřčení nejprve poměr katechety Duška ke sboru profesorskému; právem nazval ho úsměvem sborovým, neboť s ním vycházel do sborovny, maje pro každého za každé okolnosti slovo přátelské, vldné a srdečné. Zarmoutiti nikdy nikoho nedovedl, tím méně proti někomu, ať byl tohó či onoho smýšlení, nepřátelsky býti zaujat. Proto také celým sborem byl milován a ctěn. Vystihl i poměr zvěčnělého k žákům, jímž byl otcovským rádcem, zastáncem a přítelem. A proto plně zasloužil si jejich vděčnosti, kterou mu vždycky všichni osvědčovali, jmenovitě ti, kdož věnovali se stavu duchovnímu, jak dokázali právě o památném sjez-

du roku 1908. Za tuto tklivou vzpomínku budou p. profesorů Vaňhornému jistě všichni žáci katechety. Duška upřímně vděční. Hlubokým dýkem jsou povínováni i slov. p. řediteli dru. Pražákovi, který se slav. sborem profesorským a s vdp. děkanem s láskou a pietou pěl o důstojné vypravění pohřbu v Pánu zesnulého. Bohužel, stávající poměry zabránily tisícům čtenářů p. katechetových osobně osvědčiti mu svou úctu, lásku a vděčnost na cestě ke hrobu; přemnozí učinili tak písemně projevem účasti jak ředitelství c. k. gymnasia, tak děkanskému úřadu. Zvláště tklivá byla vzpomínka Jeho Milosti nejdp. biskupa Českobudějovického Ant. Hálky. — Nejstarší kolegové ze sboru profesorského a žáci-kněží-spolutratři spustili tělesnou schránku drahného zesnulého do prostědkého rovu poblíže hlavního hřbitovního kříže. Šlechtné srdce profesora Duška dotepalo, ale v srdcích tisíců žije jeho památka; dobré jeho oko, jež tak často zárosilo se na dobro jeho žáků, uhaslo, ale tisícové oko zárosilo se slzou vděčnosti; jeho upřímná, výmluvná ústa se odmlčela, ale tisícová ústa, jež z jeho rtů slyšela naučení víry svaté, zachvívají se žehnáním jeho památce a tichou modlitbou: Bůh odplatí mu láskou svojí vše, čím láska jeho prozařovala mládí našeho života. R. i. p.

Něm. Rybná. Farní úřad zaslal válečné pomocné kanceláři do Vys. Mýta 61 polštářů s povlaky, které s milou ochotou darovaly ženy a dívky z farnosti raněným vojínům v nemocnicích vysokomýtských. St. c. k. okr. hejtmanství zvláštním písemem farnímu úřadu projevil dík šlechtným dávkyním. Ve sbírce se pokračuje a výsledek opět se oznámí. Jména všech dávkyní zapsána budou v knihu pamětní.

Ze života našich vojnů v záložní nemocnici Červeného kříže v Luži. V krásné krajině vysokomýtské v městě Luži, v budově „Českých feriálních osad“ ubytováno jest přes 100 churavých a raněných vojnů rakouské armády. K osvětlení slouží jim tu jednak vzorná knihovna, půjčená spolkem pro „České feriální osady“, o několika stech svazcích, jednak laskavostí redakcí denních listů zasílané noviny, z nichž vojínové dychtivě dovidají se o postupu válečných událostí. V těchto dnech zahájeny byly za účelem ušlechtilého pobavení divadelní hry na domácím jevišti feriálních osad, kterýžto spolek s bezpříkladnou ochotou propůjčil celou nádhernou budovu s veškerým inventářem humánnímu účelu vojenské nemocnice. O prvním představení 16. prosince (jež k všeobecné žádosti opakováno býti muselo opět v den příští) sehráno bylo ochotníky z řad vojnů-rekonvalescentů historické drama JUDRA Jar. Mellana „Převor Božetěch“, jež jak na přítomné vojny, tak na hosty, rekrutující se ze členů kuratoria zdejší nemocnice a z řad vzácných dobrodinců téže, učinilo mocný dojem. Nutno konstatovati, že s ochotou příkladnou příslušné kostýmy zapůjčila známá firma Petránková z Kolína n. Lab a sice z ohledu na účel představení zcela zdarma.

Blížící se svátky vánoční oslaveny budou v budově „Feriálních osad“ v Luži dojemným způsobem. U stolu štedrovecerního po rozdání drobných dárků, jež darovány jsou lidumilnými českými ženami a dívkami z Luže a okolí, přednesou vojínové vánoční písně své domoviny. A tak v štedrý den rozezvučí se zdi budovy „Českých feriálních osad“, z jejíž vížky nyní vzduchem vlaje prapor Červeného kříže, českými, německými, polskými, rusínskými, rumunskými, maďarskými a slováckými písněmi a koledami vánočními a tak snad aspoň na okamžik v tento dům lidského milosrdenství s hřejivými písněmi vánočními vrátí se teplo rodinného krbu všech těch, jež ze všech končin této říše v tak pestré a mnohojazyčné směsici zaválá prudká vlna našich dnů. — Zdejší jesní správa laskavým prostřednictvím pana lesního Ptáka přislíbila k štedrému večeru vánoční stromky. Štedrý večer strávený pod pohostinnou střechou feriální budovy v Luži vtiskne se jistě hluboko do vzpomínek našich vojnů.

Hudba chrámová v Hoficích. O vánočních svátcích provedeny budou v děkanském chrámu Páně v Hoficích vánoční mše pro 4 hl. smíš. a varhany od Cainera (složena na motivy vánočních písní) a 8 hl. a capella mše „Hodie Christus natus est“ od Palestiny (16. st.).

Časlav. Valná hromada spolku pro podporu chudých studujících na c. k. gymnasiu konána byla za předsednictví c. k. ředitele gymnasia pana Aloise Pokorného dne 8. prosince 1914 ve sborovně ústavu. Ve zprávách jednotlivých funkcionářů konstatováno bylo, že spolek vyhovoval zcela v minulém roce svým dobročinným intencím, ač přilehl jeho poněkud klesl, čemuž v stísněných poměrech poslední doby nelze se ani diviti. Výboru vysloveno bylo také uznání za činnost tu tím, že byli všichni jeho členové znova jednomyslně zvoleni. Na místo zemřelého člena výboru prof. Vítky zvolen vdp. děkan Al. Dostál. — Důslednosti třeba při vydávání nařízení, vyhlásek a pod. eurinciaci úředních.

V posledních dnech vydala městská rada jistě chvalyhodný výnos, zapovídající ohmatávání vyložených pokrůů a vystavování předmětů k požívání sloužících před dvéře kupeckých krámků.

Některé obchodníky sice uposlechli, ale jest celá řada jiných, kteří si vedou dále po starém nezpůsobu, přesvědčení asi, že jim se ani nic státi nemůže. Společají na ohledy, kterých jest u nás ustavičně plno, ježto se o určité osoby a určitá místa.

Přísná čistota nařízena byla městským zdravotním úřadem zvláštními vyhláškami všem

majitelům domů, dopučenými a také byly vykonány prohlídky na jednotlivých místech, zdaž se uposlechlo.

U některých kanálů i v hlavních ulicích rozlévá se louže špíny z okolních domů vyhlité i s pozůstatky odpadků. Dříve občas byla místa tato čistěna a polévána vápnem, ale nyní již dávno zůstávají nepovšimnuta. Snad to stačí! — K vánoční nadílce vojňák sešlo se dobročinnosti městských i venkovských příznivců tolik dárků, že bude lze všem ve zdejších lazaretech meškajícím příslušníkům armády připravit radostný štedrý večer. Mimo to darovány byly lesnými správami okolními stromčeky, které budou dávkami Červeného kříže ozdobeny a do lazaretů dopraveny, aby štedrý štedrovecerní bylo úplné. Aby šlechtné dílo toto jistě se zdařilo, o to pečlivě stará se předsedkyně odbočky Červeného kříže, pl. měst. radová Vojáčková s jednatelkou odb. učít. st. S. Příhořovou. — Špatné vánoce budou mít ubožáci z okr. chorobince, jichž část po zabrání budovy pro filiálku okr. nemocnice zůstala ještě ubytována aspoň v sklepních místnostech chorobince. Nyní musí se i odtud vystěhovati; kam, to nevědí ani oni ani příslušné obce. A jsou mezi nimi ubožáci zcela opuštění a tak bídní, že jsou jen na milosrdenství lidské odkázáni. Příslušníkům městským snad přece koutek se najde, ale venkopyšů budou na tom velice zle. Nejednou starosta se vyjádřil, že jim nezbude, než ubytovati je — v chlévě. Snad k tomuto tak krutému vystěhování nemusilo dojti, kdyby místnosti dosud jimi v největší skromnosti zaujaté byly izolovány, čehož při malém nákladu by se lehce dosáhlo.

Pohřeb vdp. Fr. Chaloupky, em. vikáře v Německém Brodě. V době adventní, kdy se připravujeme na duchovní příchod Spasitele, navštívil Pán duši svého věrného služebníka, vdp. Fr. Chaloupky, skutečného kons. rady, em. vikáře a děkana v. v., a vzal ji k sobě, aby již u něho oslavila radostné nebeské vánoce. Celý jeho život byl přípravou k tomu účelu. Všude, kde působil, ať jako kaplan v Habrech, farář v Lučici a ve Skuhrově a děkan ve Světlé, získal si velikou oblibu pro svou nelíbenou zbožnost, vždy důstojně vystupování a svůj zdravý humor, kterým, sám často velice často sklíčen a churav, hleděl jiné obveselovati. Nátku nebylo u něho slyšeti. Známá byla jeho obětavost. Když za cholery po r. 1866, z některých rodin všichni prchali od nemocných z bázně, aby se nenakazili, tu statečně nejenom duchovní útěchu nemocným poskytoval, ale hleděl je i dobře obsloužiti. Když ostatní uprchli od zemřelých, spouštěval je často sám s hrobníkem do hrobu. O veliké dobrotě jeho srdce svědčí, že kaplanům svým vždy byl spíše dobrotivým otcem, než představeným. I vikariátní duchovenstvo znalo dobře jeho vzácné vlastnosti a vážilo si ho, jak ukázalo se o jeho jubileích. Udělal co mohl nejvíce pro chrámy Páně, kde působil i pro ubohé — ale tak, že pravice nevěděla, co čini levice. O účtě k zesnulému svědčila deputace městské rady ze Světlé n. Sáz. a četní tamější farníci, kteří přijeli na pohřeb. Z vd. duchovenstva vzdali mu poslední čest vdpp.: Karel Vimr, b. vikář a farář v Čestíně, Vincenc Jůzl, b. vikář a farář v Libici, Jan Laštovička, biskup, vikář a děkan v. v. v Chotěboři, Fr. Rosa, děkan v. v. v Něm. Brodě, Václav Vačkář, děkan v Ledči, Norbert Beneš O. P., děkan v Humpolci, František Stejskal, děkan v N. Brodě, Fr. Kofínek, farář v Habrech, Fr. Dvořák, farář ve Skuhrově, Stanislav Dobrušský, farář v Turkovicích, Josef Bartoň, farář v Bohdaneči, Fr. Kuňhavý, farář ve Smrdově, Fr. Khun, děkan ve Světlé n. Sáz., Fr. Havelka, farář v Lípici, Josef Brukner, farář ve Skále, Karel Kolářský, farář v Herálci, Ludvík Moláček, farář v D. K. upě, Fr. Rauch, farář v. v. v Něm. Brodě, Još. Chaloupka, katecheta v Německém Brodě, Josef Forman, katecheta v Německém Brodě, Jan Pořícký, katecheta v Ledči, Jan Roháček, administrátor v Chotusicích, Václav Mazač, kaplan ve Zbraslavicích, Josef Bílek, Václav Fiedler, kaplan v Něm. Brodě, Drahého svého, který doprovázel hluboce zarmoucen vdp. Alois Chaloupka, biskup, notář a děkan v. v. v Chocni. Bůh buďž štedrým odměnitelem všem, kteří ukázali něžným způsobem lásku k zesnulému a vdp. Frant. Rosovi, děkanovi v. v. v Něm. Brodě, který obětavě ho navštěvoval a dobře připravil na vše! Odpočívej v pokoji, duše zbožná!

Městská záložní nemocnice pod správou katolických spolků v Ústí n. O. Katolické spolky v Ústí n. O. postavily si letošního roku s nesmírnými obětmi sál, který upravily za divadelní místnost a za Orlovnu. Aby pak své křesťanství zvláště v dobách pohnutých i skutekem ukázaly na venek, zařídily za pomoci lidí dobré vůle v sotva dostavěném domě vojenskou záložní nemocnici, která každého návštěvníka svým milým a útulným dojmem překvapí. V sále a na jevišti je umístěno 25 úplně zařízených lůžek, uprostřed sálu jsou seřazeny židle a stoly, parketová podlaha pokryta podél lůžek koberci, zaopatřeno je dostatek prádla ložního i pro nemocné a pořízeny léky a obvazy pro raněné. V čele jeviště je obraz Panny Marie a v čele sálu kříž, pod nímž denně se rozsvící světlo. Orelská šatna upravena je za koupelnu a šatna pro obecenstvo upravena za kufárnu. Na galerii umístěna je nemocniční kancelář. K zábavě nemocných slouží spolková knihovna, různé druhy her, gramofon. Pořádány zásluhou neúporného jednatele p. Fr. Špindlera koncerty, představení se skioptikem, pořádána Mikulášská zábava atd. K vaření propůjč. — — — vař. Špindlerová ve své vile, stojící proti nemocnici, kuchyní, nádobí, sklep, spížírnu, prádelnu. Kuchyně je spojena telefonicky s nemoc-

nicí. Rahení, jak Čech, tak Němec a Poláci si v nemocnici líbají, že cítí se — jak mnozí z nich říkají — jako v nebi. Vaření a službě ošetřovatelské horlivě se věnují dámy ze všech vrstev. (Jména jejich, jakož i jména dobrodinců, uveřejníme v některém z příštích čísel.) Nemocné léčí ochotně a zdarma medicínální rada a starosta města p. dr. Vicena a p. dr. Barcal, obvodní a železniční lékař. Město dodává zdarma nemocnici topivo a elektrický proud. Správcem nemocnice je dr. Jos. Tužín, kaplan.

Našemu veledušnostnému duchovenstvu
tu provádní práci kostelní více doporučujeme mladou českou
dívku absol. c. k. stát. školy reálné
BOHUMILA BEKA v HORE KUTNÉ.

P. T. abonentům a inserentům!

K dnešnímu číslu přikládáme slovní listy a prosíme, by jich bylo laskavě použito k vyrovnání nedoplatků abonentních i inserentních, jakož i k zaslání předplatného. Neračte jen odložit!

Novinky

nakladatelství „Polit. družstva tisk. pod ochr. sv. Jana N.“ v Hradci Králové:

1. Dr. Fr. Reyl: Jádru křesťanské sociologie. Str. 351. Cena brož. výt. 5 K, ve vkusné vazbě celoplát. s ochr. kart. 7 K.
2. Dr. Jos. Novotný: Světem k Bohu. Str. 470. Cena brož. výt. 6 K, ve vkus. vazbě celoplát. s ochr. kart. 8 K.
3. Adolf Honig: Vojínův přítel či voják ve svém životě a modlitbě. 306 str. kapes. formátu. Cena brož. výt. 30 hal., výt. váz. v plátně 50 hal.
4. Dr. Fr. Šulc: Byl Hus odsouzen jenom pro 30 článků z jeho spisů? (Pokrač.) [čas. Úvahy Roč. XVIII., č. 10.] Cena 8 hal.
5. Fr. Komárek: Rozjímání sv. růžence radostného, bolestného a slavného v přítomné době válečné. Cena 1 výt. brož. po 18 hal., 50 výt. po 16 hal., 100 výt. po 14 hal.
6. Píseň k Panně Marii v čas války. Cena 100 kusů 1 K 30 h.
7. Modlitba o pokoj mezi národy. 100 kusů za 1 K 30 h.
8. Přílohy k fassí benefičiální:
 - a) Certifikát o obecních a školních přírážkách. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal.
 - b) Certifikát o zeměpanské dani pozemkové s fondovými přírážkami. Na konceptním papíru půlarch; cena 40 kusů 60 hal. — Dosud nikde nebylo vydáno! Ke každé fassí i opravě její nezbytně nutné! Velmi praktické!

Nepostrádatelné pomůcky pro kněze

při duchovní správě raněných vojnů:

Anderl Vojt., Katolická knížka nemocných. Pro potřebu duchovních i nemocných. (Modlitby při udílení sv. Svátostí) v řeči: české, německé, slovácké, polské, uherské (maďarské), chorvatské po 60 h.

Blažák Fr., Česko-německo-maďarské zpovědní zrcadlo 20 h.

Bloška Jan, Manuale sacerdotis ad providendos infirmos additis orationibus ad juvandos infirmos lingua bohemica et germanica. Váz. K 2.20.

Loos J. E. van, Methodus excipiendi confessiones ordinarias variis in linguis: britannice, gallice, germanice, neerlandice, italice, hispanice, danice, polnice, bohemice, slavice et esperanto váz. K 3.90.

Manuale Rituum in cura animarum německo-latin-ské váz. 4.20 K, v kůži 5 K.

Schneider Jos. S. J. a Lehmkuhl A. S. J., Manuale sacerdotum diversis eorum usibus tum in privata devotione tum in functionibus liturgicis et sacramentorum administratione. Váz. K 10.40.

Schwarz C., Confessarius polyglotus. Examen conscientiae in sedecim linguis: (bohemice, britannice, croatic, gallice, germanice, hispanice, hungarice, italice, lusitanice (portug.), neerlandice, polonice, rumenice, ruthenice, slavice, slovenice et latine) ad usum sacerdotis cum preluenciis K 1.20.

Weiss S., Kleines Vade mecum für Priester am Kranken- und Sterbebette (deutsch-lat.) váz. K 1.30.

Krebs, Sechssprachiger Beichtspiegel (deutsch, französisch, englisch, italienisch, spanisch, polnisch) 90 h.

Pro dobu adventní!

Roráte, zpěvy vánoční, které se zpívají v chrámech Páně v Hradci Králové. Cena 60 hal.

Objedávky vyřizuje

Družst. knihkupectví a nakladat. stv. v Hradci Králové. Adalbertinum.

Depešní adresa: Albibanka

Telefon číslo 83

KRÁLOVÉHRADECKÁ BANKOVNÍ JEDNOTA

V HRADCI KRÁL. - ADALBERTINUM

**provádí obchody bankovní a směnářenské za podmínek
nejvýhodnějších - Eskont a inkasso směnek, čeků a poukázek
Obstarávání úhrad a výplat na všechna místa - Inkasso nájmů**

**Vyplácí veškeré vklady bez omezení moratoria
a úroči vklady nevázané 4⁰/₁₀, vklady vázané dle
dohodnutí až 4¹/₂⁰/₁₀**

✕ Velkoobchod uhlím, koksem a dřívím ✕

Účet u rak. pošt. spořitelny č. 140.273

Žirový účet u rak. uher. banky

Světá pán v županu.

Tak nazval dramatický básník Em. Bozděch svou elegantní veselohru ze soukromého života Napoleona I. Líc a rub vždycky od sebe se liší; čím krásnější vzorek na lici, tím větší bývá spleť nití na rubu. Tak i v životě. Obyčejný smrtelník dychtí proto nemálo popatřit na rub života nesmrtelníkův, aby se tito objevili aspoň na rubu lidmi obyčejnými.

Proto s dychtivostí sahá veřejnost po francouzské knize »Napoleon intime« par Arthur Lévy, která byla také již přeložena do španělštiny pod názvem »La vida íntima de Napoleon«. V 7 kapitolách líčí autor velkého císaře v životě soukromém.

Nás bude zajímati nejvíce kapitola třetí: »Rodina« (str. 213—264). Často starosti rodinné činily Napoleonovi hlavu těžší než záležitosti státnické. »Napoleonovi bylo nesnadnější ovládat svou rodinu než svou říši«, řekl o něm jeden současník.

Otec Napoleonův záhy zemřel a Napoleon, tehdy 16 let starý, počal starat se vážně o celou rodinu a bylo 8 dětí, 5 synův a 3 dcery! Čím výše však stoupal v hodnostech, tím větší byly nároky jednotlivých členů rodiny a tím větší jejich nevědomost.

Matka Lätitia byla jediná, která i za největšího lesku císařství vždy byla setrnou, pamětlivá si dosti krušných dnů v dobách dřívějších, zejména po smrti otce. Neovládala dokonale ani italského, ani francouzského jazyka; místo Empereur říkala Emperour, místo honneurs — honours, místo heureuse — hourouse. Dožila se největší slávy svého syna, ale i jeho pádu.

Nejstarší syn byl Josef, o rok starší Napoleona. Napoleon, stav se generálem, učinil Josefa velvyslancem v Římě. Když byl Napoleon zvolen první konsulem, toužil i Josef dospět výše. Chtěl se neuspokojeným, postavil se na stranu paní de Stael, která stála se zapřísáhlou nepřítelkyní prvního konsula. Konečně učinil císař Napoleon Josefa králem neapolským, později španělským; avšak ani jedno ani druhé království nedovedl nový král řádně spravovati, spíše křivil plány svého císařského bratra. Také se na trůně španělském neudržel.

Lucian byl o 6 let mladší než Napoleon. Prvním činem konsula Napoleona bylo jmenování Luciana ministrem, později velvyslancem ve Španělsku. Lucian, vstoupiv v manželství se zcela obyčejnou ženou občanskou, zhatil plány, které císařský bratr s ním zamýšlel; tu se na Napoleon rozhněval a Lucian byl nucen trávit život od té doby mimo Francii a vrátil se do Paříže teprve v posledních letech císařství.

O Ludvíka, 9 let mladšího, staral se Napoleon již jako dělostřelecký poručík, avšak i u něho dožil se podobné odměny. Ludvík byl jmenován generálem, později stal se králem holandským. Hrál však panovníka příliš samostatného, zapomínaje, komu má vděčiti za svůj trůn. »Jste spojencem Francie či Anglie? Já se v tom nevyznám«, píše mu Napoleon. Napětí dostoupilo konečně vrcholu a Ludvík náhle se rozhodl opustit trůn! Napoleona rozhořčil tento nepředložený krok velice, dovedl však ovládnouti sebe a tak Ludvíka před tváří Evropy ještě omlouval. Do Paříže vrátil se Ludvík také až v posledních dnech císařství.

Jeronym, nejmladší bratr, byl jediný, který nevstupoval nikdy ve zřejmou opozici naproti Napoleonovi; působil mu sice nesnázi více než ostatní, byl však vždy ochoten přiznávat se k vině a pronášeti ubezpečení nejlepších úmyslů. Byv vychován již v přepychu, oddával se záhy marnotratnictví; aby se tomu čelilo, byl zařazen do námořnictví. Sotva na cestách přistál do Ameriky, zamiloval se v Baltimore do hezké slečny Patersonovy a ač neploetý, vešel s ní v manželství, aniž by o tom v Evropě jeho matka anebo vůbec kdo z rodiny byl měl tušení! Kajlně vrátil se po nedlouhé době před tvář císařského bratra, aby dosáhl milosti. Později stává se králem Vestfálským a znovu oddává se marnotratnictví, vždyť je králem! Jinak byl mužem schopným, u Waterloo se statečně bil a utržil i zranění. Napoleon ještě na ostrově Sv. Heleny těchto jeho schopností vzpomínal.

Ze sester nejstarší byla Elisa. Provádala se za korsického šlechtice Bacciochiho; Napoleonu sice toto manželství vhod nebylo, ale tehdy nemohlo se ještě na lepší partii počítati. Když se však bratr stal císařem, stala se změna i s jeho sestrami. Byly toho pevného domnění, je-li bratr císařem, po právu mají býti zase sestry také aspoň císařovnamí! Elise vyplnila se její touha aspoň částečně, stala se velkovévodkyní Toskánskou, Napoleon však nad přepychem jejího knížecího života byl nucen zavírat ne jedno, ale často oči obě!

S mladší sestrou Paulinou, proslavenou kráskou, nebylo tomu lépe, ač si mohla nářkati, že

ona ze všech sester šťastím z ruky bratrovy obdařena byla v míře nejmenší. Provádala se za generála Leclerca a musela s ním z rušné a koketní Paříže na výpravu na ostrov Sv. Dominika, kde Leclerc záhy zemřel žlutou zimnicí.

Po návratu se provádala za prince Borghése a musela opět odebrati se z Francie do Říma. Napoleon byl jí velice nakloněn, znal však její velikou marnivost i lehkomyšlnost. Píše jí do Říma: »Budete-li se s manželem hašfeti, bude chyba na vaší straně a pak vám Francie bude uzavřena.«

U nejmladší sestry Karolíny dočkal se Napoleon nevědku největšího. Provádala se za statečného generála Murata a počala záhy jevit silné choutky po nějakém trůnu. Pro případ, že by císařský par bratr, dleci neustále ve válkách, a jsoucí desud bez dědice, živ se z pole nevrátil, pomýšlela doopravdy zaujmouti místo na trůně francouzském. Napoleon splnil konečně její touhu a posadil ji s Muratem na trůn neapolský, netuše, že právě tento nově stvořený král odmění se mu zradou. Po bitvě u Lipska vyjednával totiž Murat tajně s nepřáteli a pod záminkou nutné přítomnosti své v království neapolském opouští zrazeného Napoleona, aby v krátké době táhl s vojskem — proti Francii! Osud odměnil však zrádce: Koalice zbavila Murata trůnu, o který se tolik bál a Murat byl konečně zastřelen!

Docházíme takto k úsudku, že Napoleon za všechnu péči o členy rodinné klidil pouze nevědky a že tito členové na podvrácení jeho vlivu a na vnitřním rozkladu jeho velkého díla nepřímo i přímo takřka spolupracovali. Stendhal dobře tedy poznamenal o Napoleonovi: »Daleko větším štěstím bylo by pro Napoleona, kdyby byl této rodiny neměl.« A ve veselohře Bozděchově ulevuje si sám Napoleon povzdechem od srdce jdoucím: »Jak šťastný byl Melchisedech, o němž Písmo praví, že neměl ani bratří, ni sester! A k tomu ještě byl svobodný!« (II. jedn. 1. výst.)

A. V. Chodovický.

Besídka.

Smíření.

Bylo po mši sv. na úsvitě o Božím hodě vnočním. U velice vkusných Jeslíček kupily se děti s rozšířenými zornicemi. Starší poučovali, koho která soška představuje. Za nimi klečel na dlažbě chatrně oděný stařec, modle se horlivě ze starých knížek.

Za chvíli se drobotina rozkutálela k domovům. Když vyšli dva hošíkové Volejnkovi, stařec bral se třesavým krokem za nimi. Bezzubě dásně chvillemi cosi pronášely, několikrát se z nich vydral táhlý vzdech. »Vyhostěn — jako to Jezulátko. Jen ta Kristova láska mne ještě k hrobu doprovází. A proč — proč? Stařec se zastavil a hrubou hůl vetkl hluboce do blátivého sněhu. »Ach, děti, děti — jen abyste byly vy šťastnější!« — Přidal do kroku.

»Počkej, Vinco, tuhle se ještě na rybníčku sklouzžeme«, zval starší hošík.

»Jen aby nás to udrželo! Je obleva!«

»Zkusíme to z kraje.« — Led popraskával, ale kloučkové málo dbali nebezpečnosti.

Stařec se zastavil. »Ouvej!« vřiskl maličký Tonda plačtivě. Sklouzl totiž a padl celým tělem na zvlhlý led. »Co jen řekne maminka? Čepice je v žumpě! Vinco, podrž mne, ať si ji vylovím.«

Ale postavení bylo svízelné. Hrozivě popraskávání ledu bylo vážnou výstrahou. »I vy kuličkové, vždyť se utopíte«, volal kmet z druhé strany. »Počkejte, vezměte si tuhle mou hůl, hned bude čepice venku!« Hoši dívali se na starce překvapeně. Byl jim jaksi cizí. »Podívej se, knote, vždyť jsi celý umáčen«, dodával staroch s úsměvem. »Trochu tě otřu.« Vytáhl veliký modrý kapesník a pečlivě kabátek Tondův otíral. »Ty špunte, což je o čepici — málem bys býval v žumpě sám. Možná, že byste se bývali skoupali oba.«

»Co tak stojíte, kluci, jako Piláti?« broukla vedle sousedka. »Vždyť jest to váš dědeček. Jen mu pěkně polibte ruku!«

»Dědeček?« vytřeštil Vinca znovu zrak. Náhle si vzpomněl, jak maminka říkala, že mají hodného dědečka v Lávkově. — Tonda si vstrčil ukazováček do hubičky.

Ale rázem rozřala gordický uzel rozpaků statná žena, která přiběhla rychle k trojčlenné skupině od nedaleké chalupy. »Dědečku, stavte se, pojdte a poseďte aspoň chvíli! Jsem doma právě tak sama...«

Starochova brada se rozklepala pláčem. »Tondko, Tondko — teď sis přece vzpomněla, že máš ještě tatku?«

»Ach, drahý dědečku, vzpomínala jsem tak často a s pláčem. Nevěřte! A teď, když jsem za tyčkami pozorovala, jak se k vám vracíte, máte, zaplakala jsem náhle a došla jsem si směstlosti.

Pojďte, pojdte! Vždyť by ty děti pomalu ani nevěděly...«

»A jak pak ten tvůj, co řekne?«

»Vždyť vám povídám, že právě jsem doma sama. A kdyby — však je teď taky jinačí. Myslíli jsme, že se pořád hněvate.«

»Počkej, nechvátej tolik, holka,« chraptěl stařec dušeně. »Nějak se mi stáhlo hrdlo vším tím překvapením — zrovna jako bych se měl udusit.«

»A jak se vám teď vede?«

»To víš, jako na výměnku. Ten můj život je jako tahle blátivá silnice. Karel by se mi rád díval do pat, pozoruju to dobře. A tak jsem si šel, milá holka, posteskout k Jezulátku. Srdce mi v tom Božím kostele tálo jako jarní sníh. Za těmi kloučky jsem šel jako bez duše; věř mi, nebyl bych se stavil bez zvláštního pozvání. A najednou takové přivítání! Jako by mě sem samo Jezulátko přivedlo k potěše děcek jiných.«

»No — nestejskejte; je-li silnice blátivá, padne na ni z nenadání krásný bílý sníh — a hned je po cestě obtížné a mrzuté. Jen pojdte!«

»Pravda, Tončo, taky jsem chybil. Starší lidé rádi dlouho vzdorují, ale teď vidíš přece sama, že tím sňátkem neudělala žádného terno.«

»I vždyť já taky vím, že vaše napomínání bylo dobré. Bylo jen potřeba dorozumět se dříve, do dávala chalupnice hlasem teskným.

»Ach děti, děti, zaplakal kmet znovu, když se usadil v čisté a teplé světničce. »Toť ta nebeská láska našeho Ježíška se rozlévá do každého zákoutí.«

»Inu — vždyť jsme slyšeli: Pokoj lidem dobré vůle; a tu máme teď všichni — že mluvím pravdu, dědečku?«

»Pravda, pravda. A teď si nacpu s chutí dýmčičku.«

»No — a večer rozžehneme svíčky na stromku znovu, budeme slavít štědrý večer ještě jednou!«

»Tak? Ale kde pak já bych se tu zdržel! Lávkovští budou čekat...«

»Hm, jaká pak nesnáze! Doběhne tam Tonda a řekne jim, že tu několik dní zůstanete.«

»Ach děti, děti!« škytal staroch znovu...

Večer trochu přituhlo, celý kraj zbělen novými sněžnými vločkami. Obloha byla tak čistá! Hvězdy shlížely k zemi tak jasně a vesele, jako oči nevinných dětí. A ve světnici kloučkové obskakovali s výskotem usmívajícího se dědečka. Jak byli pyšní na otce své matinky!

»Holka, takové radosti jsem už nezažil dobrych dvacet let! Sám Pán Bůh potěšil duši tolik zarmoucenou...«

Pokoj lidem dobré vůle!

Různé zprávy.

Husitská šlechta. Pod tímto titulem dokazuje v nejnovějším (11. čísle) »Časových Úvah« Jiří Sahuha obrovský vliv šlechty v hnutí mírných Husitův i Táboritův a vysvětluje, jaké příčiny v přední řadě vedly šlechtu v XV. století k podpoře nových náboženských proudů. Jak důležitá jest tato úvaha k seznání husitismu, přesvědčí se každý čtoucí. Stran 32, cena pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší sleva. Objednávky vyřizuje administrace »Časových Úvah« v Hradci Králové.

Eucharistie nazývá se kniha básní největšího pěvce katalanského Jac. Verdaguera. Vydala právě »Archa« v překladu S. Boušky. V elegantní vazbě 2.60 K.

V úvaze o moderním umění praví feuilletonista »Národních Listů« 13. prosince: »Nejhůře zachovalo se nejmodernější umění k nejmmodernější ženě, k ženě počátku XX. věku, již postavilo pomalé nesmrtelnější než je samo — ač nikoli mimo zásluhu, a sluší zdůraznit také nikoli mimo přání takto zvěčnění. O literatuře nemluvíme, ta je bezpříkladně výslovným a bezobalým svědectvím o dnešním ženském ideálu, či lépe ideálu, jaký právě ženě dneška svědčí, při čemž slovu »svědčí« dlužno rozuměti i jako »přiléhá« i jako »hlí se«. Neboť umělec slova, jehož poesie jest skutečným výkřikem doby, nejen že přetvořil ženu k vlastnímu obrazu, tak, jak si ji přeje mít, ale dobyl si také jejího souhlasu k tomu. Kompletně, jakž není pochyby. A kdyby bylo — stačí poukázat k básnickým dokumentům nejmmodernějších básníků, jež na výkřik básníkův po moderní ženě odpovídaly ryčnou přilpověď, a ta předstihla nejdůležitější sny současných myslitelů vázaných i nevázaných slovem. Ovšem že nelze generalisovati, ale povšechně nelze zase nedoznati, že v moderní erotické literatuře láska odstěhovala se ze srdce na periferii nervového systému, z máje do října, či přesněji řečeno, že v té příčině přeložen říjen až do máje. Kdo čte, rozumí, co tím má býti řečeno k současným praematuritám lásky. Jistý pozorovatel těchto zjevů podotkl snad přesvědčivě, že nikdy nebylo nevolnictví falešněji přezváno heslem svobody a práva na život (správněji na vyžití). Je-li toto tvrzení přepřato, přece se přiznati musí, že nebylo dosud nikdy vykonáno tolik vyčerpávající práce, zejména uměním slovesným, k rozčarování z pojmů o vznešenosti lásky jako dnes. A vývoj v tom

ohleda octli se vlastně a paradoxně zase v naději naší, neboť napříště, bude-li se dít, může se dít jenom ve směru vznošném, neboť zdá se, že vůbec dosažitelná nížina už byla dosažena.

Vzduchoplavci lidští snažili a snaží se učit od rozumných vzduchoplavců, totiž ptáků. Bonnský profesor Pütter srovnává oboje létadla, živá i neživá — pokud ovšem je srovnávací lze — a uzavírá: Ptáci předčí létadla jistějším ústrojem, větší možností střídání hybnosti a rychlosti podle okolností, větší nosností křidel proti plochám létadel (1 : 1.66), větší schopností vyrovnávání poruchy rovnováhy přizpůsobením kormidla (1 : 1.62). Stejná asi jest výkonnost obojích co do přirozené, pravidelné rychlosti a co do nosnosti břemen na menší dálky. Létadla předčí ptáky co do výkonnosti motoru, tedy možnou větší rychlostí, větší vzdorností proti větřům a pod. překážkám, jakož i možností delšího a vyššího letu — pokud ovšem bez náhrady hybných látek jest možný, naproti únavě, po případě nedostatku kyslíku u ptactva. Celkem však ještě pořád nepotřebuje ptactvo na létadla býti žárlivo, neboť nejdůležitější stránkou, totiž jistotou, je daleko překonává.

Starší věk nejlhodnější k činům velikým. Ku po- divu! Na prahu tohoto věku byl veliký kult mládí. Před jinochy musil se skláněti zkušený, šedivý muž, zcela ponížený, byl nucen tleskat každé jejich frázi, nechtěl-li býti prohlášen za zkosnatělého byrokrata, za občana zaostalého, který nových myšlenkových proudů nepochopil atd. Také mladíci dovedli shazovati s paluby o- kamžitě starší muže, když se jednalo o úkol méně zod- povědný.

Ale — válka není hračkou, obrovská vojska nejsou předmětem k rozmarům hokus-pokusům. To cítili státy všechny velmi dobře; proto se rychle zapomnělo na kult mládí i v těch krajích, kde se mu nejvíce ho- dovalo. Téměř všichni vynikající vojevůdcové v nynější světové válce jsou kolem šedesátky a většinou již še- desátý rok překročili. Lze se domnívati, že by vlády světlily tak důležité úkoly mužům, jichž bystrozrak um- dlelvá? Neodborník těžko dovede pochopiti, jaké slo- žité kombinace takový velitel jest nucen nositi v hlavě a z jak obrovského materiálu musí spřádati své váleč- né rozhodnutí. Ve dne v noci musí býti mysl čilá jako u studenta, ze zpráv rychle za sebou se hrnoucích koman- dant sestavuje své rozhodnutí co nejrychleji. Stane-li se i malá nehoda v rozpočtu, hned zase úmorná práce nová.

Velitel i prostřední musí rozuměti terénu, jakosti zbraní, síle odporu jednotlivých pluků, manévrování s obrovskými voji — jako bystrý hráč šachovnicí. Čím větší vojska, tím je úloha při rozestavení pluků těžší. Všecky fyzické překážky nutno vzíti v úvahu, aby se pravděpodobně vypočetlo, kdy který pluk může sta- noviti na svém místě, kdy má přikročiti k zápasu atd. Často čtvrt hodina omeškání nebo rychlejšího postupu může se státi nebezpečnou celé frontě. A ejhle — k to- mu všemu jest potřebí mužů šedesátiletých, tedy tak-ových, jaké šmahem do nedávna mladí lidé i v lehčích úřadech nutili do pense!

Bylo by věru zajímavě vyličit, jak ženiální díla provedli v oboru umění, politiky, na poli sociálním a jinde právě ti mužové, kteří překročili šedesátku. Ob- mezujeme se však pouze na některé zjevy z oboru vá- lečnictví. Proslulý maršálek Radecký nejslavnější své boje (v letech 1848—49) prováděl v věku přes 80 let a pak se ještě stal velice chváleným místodržitelem v Miláně. U generála Blichera jako by se stáim vzrůstala horečná činnost. Svou překvapující rychlostí rozhodl bitvu u Waterloo v neprospěch Bonapartův jako stařec 73letý. Ruský Kutuzov zkrčil plány Napoleonovy u vě- ku 67 let.

Všelicos. V solných dolech u Věličky v Haliči, kde sváděny byly prudké boje, zaměstnáno jest na 1200 dělníků a získá se ročně 80.000 tun kamenné soli v ceně 8 mil. kor. — Soc. demokratičtí členové ruské dumy na své poradě schválili resoluci proti válce a prohlá- sil, že zničení carského imperialismu a carské armády bylo by nejmenším zlem a že heslem musí býti pro- paganda socialistické revoluce. — »Proletář«, orgán centralistické strany soc. demokratické přestal vychá- zeti. —

— Přednášky pro hospodyňky venkovské, jichž manželé jsou na bojišti, uspořádány budou v lednu v Německu. — Ztráty francouzských důstojníků jsou veliké; proto byli povoláni k pěším plukům indiští důstojníci, mezi nimi anamští domorodí důstojníci. Anamský podplukovník Dohunchan byl do- konce jmenován velitelem francouzského pěšího pluku. — Na anglické vánoční tabuli zaujímá vždy čestné mís- to krocan; dosud dovážen byl hlavně z Uher. — Sv. Otec věnoval 100.000 franků rakousko-uherským sirot- kům po vojnech.

Úvěrní družstvo Eliška

zapsané společenstvo s r. o.
v Hradci Král. Adalbertinum.

Přijímá vklady na vkladní knížky a účty. —
Úvěry osobní a živnostenské za podmínek nej-
výhodnějších. Vkusné střádanky.

Světlem k Bohu. Napsal Dr. Jos. Novotný.
V důkladném spise tomto (na 470 stranách)
autor poukazuje, jak novověké vážné studium
přirodních věd vede mocně k poznání Boha
Stvořitele. Kniha probírá postupně otázky o vzniku

světa, objevy hvězdné, nauku o vývoji naší
zeměkoule, o postupu zemských vrstev, vzniku
života na zemi. Vysvětluje velikou účelnost v říši
rostlinné a živočišné, konstatuje nepřeklenutelný
rozdílný mezi člověkem a zvířetem, odůvodňuje
důmyslně, jak podstatně se liší duše lidská od
duše zvířecí, dokazuje možnost vzkršení lidských
těl, předsvědčuje, že všechno lidstvo pochází od
jedné prarodičky (Adama a Evy). Podrobně
vysvětluje zprávu bible o stvoření světa a pou-
kazuje, jak účelný jest její význam paedagogicko-
náboženský. Uvádí doklady, jak moderní věda
potvrzuje zprávu Písma sv. o stvoření světa.
Spisovatel ke konci pojednává o poměru vědy
a víry, uváděje doklady, že víra rozum nezotro-
čuje, nýbrž velmi účinně doplňuje jeho mezery.
Církev nestaví se na odpor vědě, nýbrž jen dob-
rodružným domněnkám, které každou chvíli
mění rozmarně svoji tvářnost. Obmezujeme se zde
jen na běžné poznámky o knize obsahu přebo-
hatého, kterou by měl čísti každý katolík v době,
kdy se snaží naši protivníci všemožnými vymy-
šleninami uváděti prostý lid v domněni, že sku-
tečná věda odporuje víře.

Kniha, která probírá všechny nejčastější ná-
mitky proti článkům naší víry, jest psána slohem
velice přístupným, způsobem populárním. Veliká
jeji cena spočívá netoliko v účelu obranném,
ale i v podrobném poučení o těch zjevech zá-
važných, s nimiž se setkáváme každodenně; dává
hluboce nahlédnouti do tajů přírodních, vzdělává
rozum na základě nejnovějších výsledků příro-
dovědeckého studia.

Spis tolik důležitý, který jest hlavně pro
kněze (kazatele a katechetu) nepostradatelný,
vydán ve skvostné typografické úpravě (29 tis-
kových archů velké osmerky) nákladem Politického
družstva tiskového v Hradci Králové. Cena bro-
žovaného výtisku K 6.—, cena výtisku ve vkusné
vazbě celopletěné s ochranným kartonem K 8.—
Objednávky vyřizuje obratem Družstevní knih-
kupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zal. 1860. Zal. 1860.
Karel Zavadil,
nást.
Antonín Zavadil,
nejstarší umělecký
závod pasířský.
Veledůstoj. duchovenstvu a sl.
patronátním úřadům doporučuje
se ku provedení veškerých
vádrob kostelních,
ze zlata, stříbra, bronzu a jiných
kovů v každém slohu, od
nejjednoduššího do nejbohatšího
provedení dle liturg. předpisů.
Jem. a méně práce uměl. a méně
ceny. Veškeré opravy a snovu-
stizení provádí se co nejpečli-
věji a se zárukou.
Ceny velmi mírné. Mnoho depo-
ručení a uznání po ruce.

Stoupenčům našich organizací
odporúčujeme vše křesťanský český závod
vyšivaček a šlůček „Zaštitá“
v Chrastě u Čarudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorně ob-
stará „Zaštitá“. Vsd. duchovenstvu naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčujte ve svém okolí!

Sklomalba
E. Škarda, Brno,
umělec. dává prvýho řádu
hotoví a dodává chráněnou
etna. V každém slohu a
provedení, od nejjednoduš-
šího vzoru do nejbohatší
sklomalby figurální, hotoví
praven. látkou mensálu
k ánkovu pro facady, ol-
tářní obrazy, náhrob-
ky atd. s nejširším
zaručením umělecke-
ho a odborně dokona-
lého provedení.
Rozpočty oohotně a zdarma.

Velice poučné pojednání

jsou uložena v brožurách, jež vycházejí měsíčně
pod titulem »Časové Úvahy«.

Cena spolek těch jest velice levná, neboť jed-
notlivý sešit, obsahující 32 i více stran, zasílá se za
pouhých 8 haléřů. Vyšší ceny udány jsou u brožur
několikanásobně větších. — »Časové Úvahy vy-
cházejí již sedmáctý rok. Čtyři pětiny vyšších
brožur jsou již rozebrány.

Posud však jsou na skladě u větším množství
tyto úvahy: Cena v hal.

Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Zaloba vydědence XX. věku (pojednání o li- beralismu)	8
Humilita a svoboda	8
Zpráva o sjezdě československých katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup (životopis biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy)	8
Pokora a náboženství	8
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
Plus VII. a Napoleon	8
Česká konfesse	24
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubiläum mariánské a Lurdy	8
Spojení spirítistů	8
Z domácnosti sociálních demokratů:	
I. řada	16
II. >	16
III. >	24
Braňme se tiskem	8
Návštěvou u Slovanů (o Polácích a Slovácích)	8
Volné kapitoly o spoličnosti	8
Sociální význam svěcení neděle	16
Svobodná škola	8
Jesuité a jejich protivníci	8
Manželství přirozené a svátostné	8
Slovo včas o právu volebním a jiných občan- ských právech ve státu	8
Převaha protestantů nad katolíky	16
Katolíci, organizujme!	8
Útok profesora Masaryka na církev katolic- kou	32
Katolickým jinochům — spolky katolické	16
Rím a univerzity	8
Proti Volné Myšlence	8
Proti Volné Škole	16
Volby do českého sněmu	8
Inkvisice církevní	24
Vlastenectví v duchu křesťanském	8
Z porýnských misalů	16
O duši lidské	8
Machar a křesťanství	8
Karel IV., Otec vlasti	32
Kláster v Podlažicích a město Chrast	8
Starý a nový názor světový	8
Jesuité a česká literatura	8
Blahoslavený Jan Sarkander	8
Boj o Lourdy	16
Obrana úcty Svatojanské	8
Příčiny sociální nespokojenosti	16
Čechové, prohlédněte!	8
»Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy	16
Dělnické zahrady	8
Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho Božství	16
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8
Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibisku- pů a biskupů rakouských	8
Obrana školy katolické	16
Volná Myšlenka se stanoví k náboženského, filosofického a sociálního	16
Život lidský s náboženstvím a bez něho	8
Jest náboženství věcí soukromou?	24
Charakter	16
Jazyková otázka v Čechách	80
Péče o mládež ve světle katolického životní- ho názoru	8
Sv. misle	8
Při objednávkách brožur v ceně od 8 do 24 i nečítá se frankatura tehdy, objedná-li se aspoň 4 výtisky.	
Celoroční předplatné na běžný ročník (12 bro- žur) činí pouze 1 K.	
Je-li objednan výtisk jediný, nutno přidati k udané ceně 2 hal., při objednávce dvou až tří vý- tisků připočítávají se na porto 4 hal.	
Při hromadných objednávkách poskytujeme veliké slevy. Objedná-li se zvlášť velký počet brožur, činí sleva až 50 procent.	
Z toho všeho patrno, že z vydávání našich poučných brožur není finančního zisku, a že na- opak vydavatelstvo v zájmu dobré věci ochotně přináší oběti.	
Proto nechť každý upřímný katolík podporuje tento zásluhový podnik!	
Objednávky vyřizuje obratem	
Administrace »Časových Úvah« v Hradci Králové.	